

**SZENT MIHÁLY GÖRÖGKATOLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS
ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA**

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2023. november 1.

Tartalomjegyzék

Bevezetés	1
Intézményünk elvárásai katolikus iskolaként	4
NEVELÉSI PROGRAM	6
1.1. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	6
1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	12
1.3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	15
1.4. A környezeti neveléssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	36
1.5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	48
1.6. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai	51
1.6.1. A nevelőkkel kapcsolatos általános elvárások, tevékenységükkel kapcsolatos feladatok:	51
1.6.2. Az osztályfőnökök tevékenységével kapcsolatos elvárások és feladatok	51
1.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek	53
1.7.1. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	54
1.7.2. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek	55
1.7.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	56
1.7.4. A tehetség, a képesség kibontakoztatását segítő tevékenység	57
1.7.5. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének, oktatásának elvei	59
1.8. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység	61
1.10. A szülőkkal, a tanulókkal, az iskola partnereivel való együttműködés formái, továbbfejlesztésének lehetőségei	72
1.11. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái.	75
1.12. Intézményünk tanulmányok alatti vizsgaszabályzata	81
1.13. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai	85
1.14. A felvételi eljárás különös szabályai	87
FÜGGELÉK	89
Legitimációs záradék	90
I. A SZENT MIHÁLY GÖRÖGKATOLIKUS ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	91
1. Az intézmény bemutatása	92
Az intézmény alapadatai	92
2. Bevezetés	94
2.1. Jogszabályi háttér:	94
2.2. Az óvoda küldetésnyilatkozata:	95
3. Katolikus gyermekkép, óvodakép	96
3.1. Katolikus Gyermekkép	96
3.2. Katolikus óvodakép:	97
3.3. Az egyházi nevelésre irányuló alapelveink:	97
3.4. Óvodai nevelésünk alapelvei:	97
3.5. Intézményi elvárások:	98
3.5.1. Pedagógusokkal szembeni elvárások:	98
3.5.2. Igazgatóval szembeni elvárások:	99
3.5.3. Óvodával szembeni elvárások:	100
4. A Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda nevelési feladatai	100
4.1. A hitre nevelés	100

4.2. Az egészséges életmód alakítása	101
4.3. Az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés	102
4.4. Az anyanyelvi és értelmi nevelés és fejlesztés megvalósítása	102
4.5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása	103
4.5.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek ellátása	104
4.5.2. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése	105
4.5.3. Beilleszkedési, tanulási és magatartászavarral küzdő gyermekek ellátása	105
4.5.4. Lemorzsolódással veszélyeztetett gyermekek felzárkóztatása	106
4.5.5. Kiemelten tehetséges gyermekek ellátása, óvodai tehetséggondozás	106
4.6. Gyermekek és ifjúságvédelem	108
5. Az óvodai élet megszervezésének elvei	109
5.1. Személyi feltételek	109
5.2. Tárgyi feltételek	109
5.3. Az óvodai élet megszervezése	110
5.3.1. Csoportszervezés	110
5.3.2. Napirend	110
5.3.4. Hetirend	112
5.3.5. Gondozási tevékenység	112
5.4. Az óvoda kapcsolatai	112
5.4.1. Fenntartó- Óvoda	112
5.4.2. Helyi egyházközség- Óvoda	113
5.4.3. Család- Óvoda	113
5.4.4. Bölcsőde – Óvoda	114
5.4.5. Óvoda- Iskola	114
5.4.6. Óvoda- Szakszolgálatok	114
5.4.7. Óvoda- Egészségügyi Intézmények	115
5.4.8. Óvoda- Kulturális intézmények	115
5.4.9. Óvoda-köznevelési intézmények, társintézmények	116
6. Az óvodai élet tevékenységformái, az óvodapedagógusok feladatai	116
6.1. Hitre nevelés	116
6.2. Játék	117
6.3. Vers, mese	119
6.4. Ének-zene, énekes játék	121
6.5. Rajzolás, mintázás, kézimunka	123
6.6. Mozgás	124
6.7. Külső világ tevékeny megismerése	125
6.8. Munka jellegű tevékenységek	127
9. Tevékenységben megvalósuló tanulás	128
7. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	129
8. A pedagógiai munka dokumentálása	130
II. AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA	134
1. Az alapfokú táncművészeti – néptáncoktatás célrendszere és funkciói	138
2. Az alapfokú művészeti iskolai pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	141
3. Helyi Tanterv	164
3.1. A zeneművészeti ág - Klasszikus zene	164
Zongora	175
3.2. Fafúvós tanszak furulya	214
3.3. Akkordikus tanszak - gitár	251
3.4. Vonós tanszak - hegedű	275
3.5. Táncművészeti ág – Néptánc	298
Néptánc tanszak	303
3.6. A képző- és iparművészeti ág - grafika és festészet	361
Képzőművészeti tanszak	366
Helyi tantervek	414
Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai	414

Hittan tantárgy.....	414
Osztályfőnöki tantárgy.....	430
Testnevelés	450
Tánc és mozgás tantárgy.....	610
Technika és tervezés	632
Magyar nyelv és irodalom.....	702
Történelem.....	817
Idegen nyelv.....	850
Ének - zene tantárgy	1583
Vizuális kultúra	1706
Matematika.....	1768
Környezetismeret.....	1981
Természettudomány.....	1995
Biológia.....	2015
Földrajz.....	2036
Fizika	2055
Kémia	2070
Digitális kultúra	2088
Hon- és népismeret.....	2119
Dráma és színház.....	2124
A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	2135
Sajátos nevelési igényű tanulók tanterve	2140

Bevezetés

A Pedagógiai program a nevelési-oktatási intézmény tartalmi működését meghatározó alapidokumentum. Hatálya és érvényessége az intézmény vezetőire, valamennyi pedagógusára, a tanulókra, a szülőkre és a fenntartóra terjed ki. A Pedagógiai program célja és feladata megismertetni az intézmény tevékenységét, cél- és feladatrendszerét, követelményeit és fejlesztési elképzeléseit az érdekeltekkel.

Pedagógiai programunkat a Nemzeti Alaptanterv alapján választott kerettantervre építettük a helyi igények (fenntartó, szülők, tanulók) és a lehetőségek figyelembevételével, hogy reális és megvalósítható legyen.

Mindannyian érzékeljük az utóbbi években, hogy a társadalom fokozott mértékben differenciálódott. Növekszik a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyerekek száma, felborulnak a normális értékrendek.

A szülők és a tanulók egy része alig rendelkezik vallási háttérrel. Hiányosak és hamisak az információik az egyházzal, a hitről. A vallásgyakorlat egyes területeire az iskolának fokozatosan kell bevezetni azon diákjainkat, akiket a szülők azért írtak be az iskolába, hogy hitüket megismerjék, illetve abban növekedjenek.

Tudatosan törekszünk a tanulók szüleivel való tartalmas, kölcsönös információ alapuló kapcsolattartásra. Mindent elkövetünk, hogy megszüntessük az esélyegyenlőtlenségeket, megakadályozzuk a lemorzsolódást, s hogy teret adjunk a gyermeki önállóság, a kreativitás, az egyéni értékek és képességek kibontakoztatására.

Biztosítjuk, hogy minden tanulónk stabil alapkészségekre építhesse további tanulmányait. Módszertani megújulással, az órák minden percének alapos megtervezésével kívánjuk elérni, hogy felvehessék a versenyt kortársaikkal városi, vármegyei és országos szinten egyaránt.

A keresztény szellemiség, a tanúságtétel, az iskola lelki élete szervezése szempontjából elengedhetetlen, hogy minél több hitvalló pedagógus legyen nevelőközösségünkben. Az új pedagógusok felvételénél a képzettség, rátermettség és vallásos háttér hármas követelményét vesszük figyelembe.

Jogszabályi háttér:

2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről,

2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról

1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról

110/2012. (VI. 4.) kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

229/2012. (VIII. 28.) kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról

363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról.

326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

30/2012. (IX. 28.) EMMI rendelet az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedésekről

32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről

32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet és módosításai

A nemzeti erőforrás miniszter 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelete az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról.

Alapító Okirat

Codex Iuris Canonici (Egyházi törvénykönyv)

A többcélú köznevelési intézmény egységes, valamennyi nevelési-oktatási feladatot átfogó pedagógiai programot, ennek keretein belül az egyes feladatok ellátásához óvodai pedagógiai programot, alapfokú művészeti iskolai helyi tantervet, iskolai helyi tantervet használ. A Pedagógiai Programot a nevelési-oktatási intézmény nevelőtestülete fogadja el, kikérve a Szülők Fóruma és a DÖK véleményét. A Pedagógiai Program a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

Jelen Pedagógiai Program a fenntartó jóváhagyása után 2023.11.01.-én lép hatályba

Intézményünk küldetésnyilatkozata

„ A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.” (CIC 803.) Pedagógiai tevékenységünk a fent idézett elvárásnak megfelelően tehát:

- keresztény értékrendre épít, biztosítja a keresztény gondolkodás jelenlétét,
- a nevelő jelleg dominál,
- a nemzeti értékeket szolgálja,
- fontos szerepet szán az egyházi és a nemzeti hagyományoknak

Görögkatolikus egyházunk hagyományai segítenek minket a közösségépítésben és az egyéni lelki fejlődésben egyaránt. Az így kapott örökséget szeretnénk hűen megőrizni, s mindennapjainkban megélni.

Intézményünk rövid története:

Iskolánk, a Szent Mihály Görögkatolikus Általános Iskola 2011. szeptember 1-jén kezdte meg működését. A nyíradonyi Kölcsey Ferenc Gimnázium és Általános Iskola tanulóinak és pedagógusainak egy részét vette át, és a feladatellátáshoz megkapta használatra a város tulajdonát képező Árpád tér 10. szám alatti épületet. Fenntartónk a Hajdúdorogi Egyházközség, majd 2015. március 20-tól, a Görögkatolikus Metropólia megalakulásával a Hajdúdorogi Főegyházközség.

2017. szeptember 1-től intézményünk új nevet és feladatot kapott: Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda és Általános Iskola lettünk, mert tagintézményként egy kétszorosított egyházi óvoda is megkezdte működését, amely 2018-ban új épületet kapott a Jókai u. 3. sz. alatt. 2018-tól 3 csoportos, majd 2021. szeptember 1-től 4 csoportos lett az óvodánk.

2020. szeptember 1-től intézményünk neve és feladatköre kibővült: Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola lettünk.

A Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Nyíradony és a közeli települések gyermekeit fogadja be. Felvételt nyer minden olyan gyerek, aki az intézmény értékrendjével, szellemiségével azonosulni tud. Nem tartunk felvételi vizsgát, nálunk a tehetség nem a beiskolázás feltétele, nem szelektálunk és nem válogatunk képességek alapján.

Iskolánk képzési jellege: alapfokú nevelési-oktatási intézmény.

Képzési idő: 8 év

A képzés szakaszai:

I. alsó tagozat: 1-4. évfolyam

(Kilépési lehetőség nyolcosztályos gimnáziumokba.)

II. felső tagozat: 5-8. évfolyam;

(Kilépési lehetőség hatosztályos gimnáziumokba.)

(Kilépés gimnáziumokba, szakközépiskolákba, szakképző intézményekbe.)

Az osztályba sorolás elvei:

Osztályaink általános tantervűek. Tervezett létszámuk: 20-27 fő. Az osztályokba sorolásról az igazgató dönt, lehetőleg a szülői igények figyelembe vételével.

A szülők kérésére a tanulók az 2. évfolyamtól lehetőséget kapnak az angol illetve német idegen nyelv tanulására heti 1, 4. évfolyamtól heti 3 órában.

A tanulók felekezeti hovatartozásuknak megfelelően 3 csoportban (görögkatolikus, római katolikus és református) vesznek részt a hittanórákon.

Délutánonként az alsó tagozatos tanulók napközi otthonban, a felső tagozatosok tanulószobán készülhetnek a másnapi tanórákra.

Tanulóink érdeklődésének megfelelően szervezzük a szakköröket, tehetségfejlesztéseket és a tömegsport foglalkozásokat.

A sajátos nevelési igényű tanulók normál osztályokba integráltan tanulnak. Számukra gyógypedagógus, fejlesztő pedagógusaink és beszédfejlesztő pedagógus biztosítják az egyéni fejlesztő foglalkozásokat.

Öndefiníció:

Iskolánk olyan általánosan képző intézmény, mely kiemelt gondot fordít:

A 6-14 éves tanulók alapkészségeinek, különösen anyanyelvi- és idegen nyelvi, informatikai, kommunikációs készségeinek fejlesztésére, a nemzeti tudat és az egészséges lokálpatriotizmus erősítésére.

A növendékek keresztény szellemű formálására, hogy mind jobban és érettebben éljék meg személyes hitüket, kialakítva magukban a keresztény élet melletti állásfoglalást.

Számítástechnikai és informatikai, idegen nyelvű képzésük megalapozására.

Környezetvédelmi szemléletük és felelősségérzetük kialakítására.

Az egészséges életvezetés elméleti és gyakorlati szabályainak elmélyítésére, a testi nevelésre, sportra és a testkultúra fejlesztésére.

Iskolánk épülete, személyi- és tárgyi feltételei alkalmasak arra, hogy az intézmény felvállalja a heterogén, életstílusban és műveltségben nagyon különböző családok művelődési, oktatási igényeit.

Képes:

- a./ A magas szintű tehetséggondozásra.
- b./ A szociális hátrányok kompenzálására, felzárkóztatásra, a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyerekek gondozására.

Pedagógiai hitvallásunk: „Iskolánk olyan mécses legyen, amiből az olaj sosem fogy ki – hanem magasra téve minél messzebb világítson.‖

Intézményünk elvárásai katolikus iskolaként

A Görögkatolikus Egyház az iskolák alapítását és fenntartását fontos missziós feladatnak tartja.

A Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola székhelye Nyíradony, Árpád tér 10. sz. Az Egyház, mint az iskola fenntartója tudatában volt annak, hogy egy működő intézmény egy részét vette át, pedagógusokkal és tanulókkal együtt. Ezért tiszteletben tartja mindenkinek a személyes meggyőződését, amennyiben a Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola alapelveit tudomásul veszi, s nem akadályozza, hanem segíti az alább felsorolt alapelvek kibontakozását.

Katolikus iskolának azt az iskolát nevezzük, amelyet az illetékes egyházi hatóság vagy egy hivatalos egyházi jogi személy igazgat, vagy amelyet az egyházi hatóság írott okmánnyal ilyenek ismer el. A katolikus iskolában a nevelés és az oktatás szoros egységben van. "Az iskola azért tanít, hogy neveljen, vagyis belülről alakítsa az embert." Minden tudást az örök élet fényében kell felülvizsgálni, és megfelelő erkölcsi háttérrel kell átadni.

A keresztény nevelésnek arra kell segítenie a fiatalokat, hogy megérjének a szabadság felelős használatára, érzékük legyen a természetfeletti igazságok és az igazi értékek iránt, megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot, felülemelkedjenek a közepszerűségeken, ne fáradjanak bele a folytonos önképzésbe és önnevelésbe.

Egyházi fenntartású iskolában:

Elkerülhetetlen, hogy az iskola valamely határozott világnézetre hivatkozzék: a választás, az értékrend, az oktatás egységének biztosítása és a szabadság megvalósítása érdekében. Az iskolának kifejezett feladata, hogy feltárja a műveltségnek erkölcsi és vallási dimenzióit és ezzel elősegítse az egyént az erkölcsi szabadságra. Erkölcsi szabadság csak az abszolút értékkel kapcsolatban lehetséges: ezektől függ az ember életének értelme és értéke. Erős, felelős, szabad és erkölcsileg helyes döntésekre képes személyiségeket olyan iskola tud nevelni:

- amely az ember és a társadalom mélyebb igényeire figyel, nem csak átmeneti és felszínes divatokra,
- amely határozott életértékeket választ, s ezen értékeket közös világnézeti elkötelezettségben valósítja meg – Isten segítségével erre törekszünk.

Erkölcsi elvárások:

a./ Erkölcsi elvárások a tanároktól:

A diákok nevelése felelős, örök életre szóló feladat. Üdvösségre nevelünk. Minden más ezután következik. A pedagógus nyitott legyen minden értékre, amelyet beépíthet saját életébe és nevelő-oktató munkájába. Elengedhetetlen az önképzés, az olvasás, a megmerítkezés a kultúra szépségeiben, amelyek lelki-szellemi töltést adnak a napi munkához. Ez a munka nagy önfegyelmet és önismeretet igényel, de ugyanakkor a pedagógusnak vállalnia kell a diákok előtt teljes személyiségét, korlátait is. Tudatában kell lennie annak, hogy saját életpéldájával nevel.

b./ Erkölcsi elvárások a diákoktól:

Alapvető, hogy elfogadják és befogadják az iskola üdvösségre és felelős tudásra irányuló tevékenységét, és ezt tudatosan ne akadályozzák. Tartsák be az emberi kapcsolatok szabályait. Ehhez segíthetjük hozzá a fiatalt, ha megismertetjük vele a kereszténység alapelveit, megszerettetjük vele a csöndes szemlélődést a természetben, értékes irodalmat, műalkotást, zeneművet adunk a kezébe.

c./ Erkölcsi ajánlások a szülőknek: Az iskola a szülőkkel igyekszik mind jobban megismertetni szellemiségét. A szülőktől is elvárja, hogy elfogadják az iskola katolikus jellegét, ne neveljenek, tegyenek az iskola ellen, az iskolával kapcsolatos problémáikat az érintettekkel beszéljék meg.

NEVELÉSI PROGRAM

1.1. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Az egyház tanítása szerint a keresztény nevelés példaképe és alapja maga Krisztus. Minden tanítónak, nevelőnek a magatartását, gondolatvilágát Jézus evangéliumi szellemiségének kell áthatnia. Az Istenszülő és az ikonokon megjelenő szentek kiemelt módon jelen vannak egyházunkban. Így kell ennek lennie az intézményeinkben is. A szentek közössége olyan hétköznapi, természetes közeg kell, hogy legyen, hogy annak hatása legyen a földi közösségekre is. Az intézményi csoportok (osztály, munkaközösség stb.) egyszersmind keresztény közösségek is legyenek. A legfőbb összetartó mindig Krisztus. Ez a sportban, szórakozásban, játékban éppúgy megjelenhet, mint a tanulásban vagy más komolyabb közös cselekvésben. Az események szervezésében, a ki nem mondott rejtett végső célkitűzésekben kell, hogy jelen legyen, hogy az egyes személyek közötti összetartó erő maga Krisztus. Ez a keresztény közösség alapja és értelme.

Görögkatolikus egyházunk sajátos és mai világunkban ritkaságként tekinthető értéke a hit megjelenési formáinak gazdagsága, színessége. A hit megjelenési formái értelemszerűen visszaható hatásúak is. Ez azt jelenti, hogy nem csak kifelé van üzenetük, a megélt hit belső megerősítésre is készíti. Ennek tudatosítása éppen az egyházi intézményekben kaphat nagy teret, ahol a vallási események közös megélése hatékonyabban megszervezhető. Ez nem csupán a nagyobb léptékű ünnepi rendezvényekre vonatkozik, hanem a hétköznapi is gyakorolható kisebb gesztusokra éppen úgy, sőt, azok esetében még nagyobb figyelemmel. Pl. a keresztvetés, a kis és nagy metániák, a vallási köszönés, az épületek és termek egyházi esemény szerinti dekorációja, ikonok jelenléte, amelyek előtti sajátos magatartás megtanítása szintén jelentős mértékben hat a hosszú távon is maradandó vallási érzék kialakítására.

Ahogy a növendékfácskát óvjuk a viharoktól, ugyanúgy kell óvni gyermekeinket a romboló tapasztalatoktól. Oda kell tehát figyelniük, mit olvas, milyen filmet néz meg, kikkel barátkozik. Kellenek ésszerű korlátok (Tízparancsolat, Házi rend, napirend), amelyek gátolják, de egyben védik is őt. Biztonságos, szerető légkörben kell felnőnie, nem szabad lerombolni benne a jóba és szépbe vetett bizalmát, játékos kedvét, azt a képességét, hogy tud csodálkozni.

Kiemelt feladatunk olyan kiegyensúlyozott fiatalok nevelése, akik testileg-lelkileg egészségesek, képesek a tanulásra, elfogadják a társadalmi érintkezés normáit, megtanulják az elfogadott viselkedés szabályaihoz való alkalmazkodást, toleránsak, probléma-érzékenyek, szeretik hazájukat, közvetlen környezetüket, iskolájukat családszerető és - tisztelő.

Görögkatolikus Egyházunk sajátos értéke a több száz éves, nem ritkán ezer évnél is messzebbre nyúló hagyományok megélése. Ez a gyökerét egyre inkább veszni hagyó európai kultúrában különleges erővel bír. Ennek tudatosítása, elfogadtatása, az erre való lelkesítés szerves része kell, hogy legyen a nevelői munkának. Természetesen tekintetbe véve az életkori befogadási adottságok korlátait, vagy még inkább fölhasználva az azokban rejlő egyes lehetőségeket. A hagyományörzés se nem múzeumépítés, se nem álértékek bevezetése. Ennek érdekében hasznos a nevelők folyamatos továbbképzése ezen a téren, illetve az egyes intézmények dolgozói lehetőség szerint alakítsanak ki közvetlen kapcsolatot a központi magas szintű oktatási intézményeink vezetőivel, munkatársaival

Az iskolai nevelés lényegét tekintve érték közvetítés, értékalkotás, közösségre orientált tevékenység.

Az iskolai közösség és a templomi közösségek közötti összetartozás erősítése szükséges nem csak programokkal, hanem az ezt segítő szellemiség kialakításával. Szoros összetartozás kiépítése az adott helyen működő parókussal, lelkipásztori törekvéseinek harmonizálása az intézmény életével.

A görögkatolikusság sajátossága a nagycsalád. Intézményeinkben hangsúlyos értékelést kell adni ennek a kincsnek. A nagycsaládból származó gyermekek értékelése oly módon, hogy a sajátos értékeiket (általában nagyfokú együtt érző képesség, önzetlenség, érzelmi érettség, stb.) hatékony módon föl- és kihasználjuk a közösségi cselekvésekben. A rendezvényeken külön szerepet és hangsúlyt kell, hogy kapjanak a nagycsaládos szülők, illetve az abba tartozó testvérek, például azáltal, hogy a náluk megjelenő sajátos értékek nagyobb szerepet kapnak.

Katolikus iskolánkban nem elit képzésre törekszünk. Nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását, a keresztény életforma kialakítását segíti elő. Tanítványainkban erősíteni kell azt a tudatot, hogy aki teheti, segítse a gyengét, beteget, szegényt. Ezek remélhetőleg tanítványaink számára maradandó értéket képviselnek felnőtt korukban is. Megvédi őket az alkoholizmustól, a kábítószerrel és egyéb erkölcsi veszélyektől.

Vallási nevelésünk tartalma:

A gyermek valóságismeretének fejlesztése vallási szemszögből.
Bizalmat és hitet adni, hogy Isten személyesen ismer és szeret bennünket – Istent és Krisztus küldetését a gyermek befogadási szintjén megismertetni.
Ösztönözni a gyermeket, hogy élményeit Isten előtt tárja fel.
Az egyház közösségébe való fokozatos beilleszkedés.

A legfontosabb közvetítendő nevelési részértékek:

a szellemi, fizikai munka megbecsülése,
erkölcsös, kulturált magatartás,
segítőkészség,
természeti és kulturális értékekre irányuló, értékóvó magatartás,
fegyelmezetttség, magabiztosság,
ismeretszerző, intellektuális tevékenység,
az egészséges életmód magatartásformái (mozgás- és higiéniai szabályok betartására való törekvés),
kötelességtudat,
a hazához, nemzethez való kötődés,
megbízhatóság, őszinteség, becsületesség,
humanizmus, szeretet, harmónia,
felelősség önmagunkért és másokért,
nagyon fontos a hitre, reményre, szeretetre nevelés,
a helyes önértékelés, amely se nem túlozza, se le nem becsüli értékeit,
az értékek felismerése, megbecsülése és a kiállítás mellettük,
józan, megfontolt ítélőképesség,
a mások felé való nyitottság, befogadóképesség,
a saját akaratunkról való lemondás mások érdekében,
a szelidség, az alázat, a türelem, az alaposság, a mértékletesség,
a bűnbánat (amely mentes kell legyen a kóros önmarcangolástól) és a megbocsátás,
a belső csendre, elmélyülésre való igény,
hűség Istenhez és embertársainkhoz,
felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt.

Ezt fejezi ki a szeretetparancs hármas egysége: szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint saját magam. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek, az fogékony lesz az igazra, a jóra és a szépre.

A fenti értékek megvalósítására irányuló feladatok:

A diákokat rá kell szoktatnunk a rendezett, fegyelmezett életre, illetve arra, hogy tetteiknek következményei vannak.

Határozott követelményeket támasztunk a tanulókkal szemben, amit megismertetünk velük, így tudják, mit várunk el tőlük.

A tanulókat bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe.

Kiemelt feladatunk az intézményünkben folyó zenei nevelés erősítése, görögkatolikus hagyományaink szem előtt tartásával. A zenei nevelés alapvetően befolyásolja a gyermekek érzelmi világát, gondolkodását, személyiségének fejlődését, hitének alakulását. Nem lehet csupán járulékos szerepe a nevelésben. Minél több ének óraszámot kell biztosítani, valamint külön órákkal és egyéb segítő tevékenységekkel el kell érni, hogy az oktatási intézményeink hétköznapi életének szerves része legyen. Ebbe nem csak a zenepedagógusoknak, hanem valamilyen módon és mértékben minden egyes munkatársnak be kell kapcsolódnia, a rendezvényeken, programokon meg kell jelennie. A templomi és egyéb szertartásokat, rendezvényeket úgy kell megszervezni, hogy abba minél nagyobb mértékben énekelve kapcsolódjanak bele a tanárok, diákok és szüleik.

Minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiba.

Az iskola életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk:

tanuló és tanuló,
tanuló és nevelő,
szülő és nevelő,
nevelő és nevelő között.

Meg kell erősíteni a közösségfejlesztő, vagyis a morális magatartás- és tevékenységformákat, elsősorban a tanórák keretében, valamint a tanórán kívüli tevékenységrendszerben.

A tanulásnak és minden azt kísérő vagy azon kívüli foglalkozásoknak mindig legyen közösség erősítő hatása is. Figyelembe véve a különböző adottságú és szellemiségű személyiségeket, olyan közös cselekvéseket kell kialakítani, amelyben kialakulhat és fejlődhet egymás elfogadása, egymás értékeinek fölismerése és értékelése, a különbözőségek egymást kiegészítő összekapcsolása.

A gyermekeknek el kell sajátítaniuk az alkotó és kritikus gondolkodást, a döntéshozatal képességét, gyakorolniuk kell az alapvető kommunikációs formákat, meg kell tanulniuk levezetni érzelmi feszültségeiket, kezelni a stresszhelyzeteiket, el kell igazodniuk kapcsolatrendszereikben, ki kell alakítaniuk magabiztos fellépésüket, önbizalmukat, hogy ellent tudjanak állni, nemet tudjanak mondani a negatív befolyásolásnak.

Meg kell értenie a szerhasználat (dohányzás, alkohol, drogok) következményeit és ennek kapcsán felelősségtudatra, kiegyensúlyozott életvezetésre nevelni.

Kiemelt feladatunk iskolánk környezetének, belső rendjének, otthonosságának, tisztaságának megőrzése.

A hagyományok ápolása és megőrzése mellett hagyjunk teret ésszerű, új kezdeményezéseknek, amelyek a tanulók személyiségfejlődését segítik elő.

Tanulóink felkészítése a kulturált életvitelre. Önállóságra, reális pályaválasztásra, alkalmazkodásra nevelés.

A tanulók munkaképességének alakítása, fejlesztése (rend, felelősség önmagukért, az iskoláért, családjáért, városunkért, a hazáért).

Pozitív gondolkodásmód elsajátíttatása, demokratikus szemléletre való érzékenység fejlesztése, becsületességre, megbízhatóságra nevelés.

Erősíteni kívánjuk az osztályközösségek és a tanórán kívüli tevékenységek szerepét a személyiség formálásában.

Ki kell alakítanunk az önművelődéshez, a munkavégzéshez, a testi és lelki fejlődéshez szükséges képességeket és készségeket.

Minden tantárgy tanításánál kiemelten gondot kell fordítani a magyar nyelv helyes használatára, a tanultak értelmes kifejezésére, a trágár beszéd elleni küzdelemre.

Törekednünk kell arra, hogy gyermekeinkben alakuljon ki a szép iránti igény. Ízléses gyermekmunkák, rajzok díszítsék a folyosókat, tantermeket.

Rendszeressé kívánjuk tenni a tömegsport-foglalkozásokat, a mindennapos testnevelést, lehetőség szerint a szabadban való tartózkodást, túrákon, kirándulásokon, táborokban való részvételt az egészséges életmódra nevelés érdekében.

A Diákönkormányzat jog- és hatáskörének kibővítésével, valamint a felelős hálózat rendszerének működtetésével (hetes, ügyeletes, szertáros, stb.) a felelősségvállalást erősítjük.

Legyen az iskolánk nevelési-, művelődési centrum, a könyvtári órák megtartásával, olvasóvá neveléssel, vers-, mese- és prózamondó versenyekkel, kiállítások szervezésével, hangverseny, színház és múzeumok látogatásával.

Az iskolai és helytörténeti hagyománykincs folyamatos továbbadása az iskolaközösség fiatalabb nemzedékének.

Erősítsük tanulóinkban a lokálpatriotizmust. Ismertessük meg tanulóinkkal nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeit, hagyományait, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.

Optimális kapcsolat kialakítása egyházi iskolákkal, a városunkban található iskolákkal és közművelődési intézményekkel.

Rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel, családokkal. Több lehetőséget teremteni arra, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet ismerhessenek meg a szülők, valamint városunk érdeklődő polgárai.

Fontosnak tartjuk, hogy iskolánk képviseltesse magát a különféle városi rendezvényeken, megmutassa magát a megyében, az országban.

Nagyobb figyelmet kapjanak mindazon nevelési értékek, tantervi elemek, amelyek a tanulók modern európai társadalomhoz való tartozásának tudatát erősítik.

Ezek érvényesítése küzdelmekkel, konfliktusokkal, sikerekkel és kudarcokkal jár a napi munkánkban. Nevelőink mindennapi nevelő és oktató munkája arra irányul, hogy kitűzött céljainkat, feladatainkat legjobb tudásunk alapján megvalósítsuk.

Ezt szolgálják a Nevelési Program különböző fejezeteiben meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli tevékenységek, valamint az ezekhez kapcsolódó folyamatos értékelés, a személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Reméljük, nevelésünket kiegészíti a szülők önzetlen példája, alkalmankénti támogatása.

Kiemelt feladatunk:

Színvonalas oktatási rendszer kialakítása.

Dinamikus, fejlődőképes, magas színvonalú alapképzést nyújtó iskola működtetése.

Az alapvető készségek és képességek elsajátíttatása, a kulcskompetenciák fejlesztése.

Az alapvető ismeretek nyújtásával felkészíteni a tanulókat a középiskolai tanulmányokra, nevelésükkel pedig az életre.

A fejlesztendő kulcskompetenciák a következők:

1. A tanulás kompetenciái:

Azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a tanulási és képzési folyamataiban, s későbbi munkája során egyaránt. A motiváció és magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

Magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben, az egyén szükségleteinek megfelelően.

3. A digitális kompetenciák:

Felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia – eltérő mértékben – felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását, valamint a törekvést ezek alkalmazására.

5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei. Személyes kompetenciák: a felelősségtudat, a kitartás, a pontosság, az önállóság, a stressz tűrő képesség, az elkötelezettség, a terhelhetőség és az önfegyelem. Az önismeret - mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszhető képesség - a társas kapcsolati kultúra alapja. Társas kompetenciák: az udvariasság, a tolerancia, a határozottság, az empátia, a kezdeményezőkézség, a motiválhatóság, a kapcsolatteremtő készség és a segítőkészség.

6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média

segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót és a mozgóképet.

7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia

Segíti az egyént a mindennapi életben abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínáló lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

A felsorolt kompetenciákat minden tanórán és tanórán kívüli foglalkozáson igyekszünk fejleszteni. Azonban közülük az anyanyelvi kommunikáció, a matematikai kompetencia és a hatékony, önálló tanulás még hatékonyabb fejlesztését helyezük előtérbe.

Módszerek, eljárások:

Közvetlen (direkt) módszerek, amelyekhez alkalmazása során a nevelő közvetlenül személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.

Közvetett (indirekt) módszerek, amelyekben a nevelői hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

a./ Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek

Közvetlen módszerek

- követelés
- gyakoroltatás
- segítségadás
- ellenőrzés
- ösztönzés

Közvetett módszerek

- a tanulói közösség tevékenységének megszervezése
- közös (közeli és távoli) célok elfogadtatása
- hagyományok kialakítása
- követelés
- ellenőrzés
- ösztönzés

b./ Magatartási modellek bemutatása, közvetítése

Közvetlen módszerek

- elbeszélés
- tények és jelenségek bemutatása
- műalkotások bemutatása
- a nevelő személyes példamutatása

Közvetett módszerek

- a nevelő részvétele a tanulói közösség-tevékenységében
- a követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösség életből

c./ Tudatosítás (meggyőződés kialakítása)

Közvetlen módszerek

- magyarázat, beszélgetés
- a tanuló önálló elemző munkája

Közvetett módszerek

- felvilágosítás
- vita

Az iskola tervszerű, tudatos nevelő-oktató munkáját a kitűzött célok megvalósítása jellemzi, elengedhetetlen az eredményesség mérése.

Nevelő-oktató munkánkat akkor tekintjük sikeresnek, ha végzős diákjainknak legalább a kilencven százaléka a nyolcadik évfolyam végén:

Minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettantervben meghatározott továbbhaladás feltételeinek.

(Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége - vagyis több mint 50-60 százaléka a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk Helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.)

Rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen.

Lelki élete rendezett, hitről való tudása életkorának megfelelő, saját egyházi közösségének aktív tagja, nyitott a további lelki előhaladásra.

Ismeri a kulturált élethez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés és magatartásformákat.

Határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.

Ezek egyben **nevelésünk sikerességének a kritériumai**, melyeknek elérését ellenőrizni kell megfelelő gyakorisággal és módszerekkel.

1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A katolikus iskolának kötelessége vállalni a növendék személyiségének keresztény szellemű formálását: „ma különösen, hiszen számot kell vetnünk azzal, hogy a család és a társadalom e téren nem teszi meg, ami rajta áll. (Kat.Isk.45.)

A nevelés célja, hogy tanulóinknak segítsünk felismerni Istentől kapott saját hivatásukat, értékeiket. Segítsük őket megtalálni életcéljukat, hogy boldog és kiegyensúlyozott emberek lehessenek. A keresztény nevelők által közvetített „személyiségideál” maga Jézus Krisztus. A nevelés során az ő személyét kell diákjaink elé legfőbb példaként állítani.

A tanuló személyiségét, életkori és egyéni jellemzőinek alapos megismerését és sokoldalú fejlesztését csak tervszerűen kialakított nevelési rendszerrel, gondosan egymásra épített nevelési tartalmakkal lehet megvalósítani. Ez csak akkor teljesülhet, ha az iskola céljainak a megvalósításában teljes értékű partner a család, az egyház és a társadalmi élet számos fóruma is.

A megismerés alapelvei

A tanuló személyiségének megismerése egy folyamat, amely a pedagógus-gyerek kapcsolat kialakulásának a kezdetén indul, és amíg ez az interakciós viszony létezik, a kölcsönösség elvén a megismerés is szakadatlanul működik.

A megismerés folyamata elválaszthatatlan része a mindennapi pedagógiai munkának, beleépül a pedagógiai gyakorlat minden elemébe.

Ahhoz, hogy viszonylag teljes képünk legyen a tanulóról, a teljes tanulói személyiség megismerésére kell törekednünk.

A megismerés színtere csak a teljes tanulói tevékenységrendszer lehet, ahol a változatos megnyilvánulásokból lehetőség nyílik az átfogó ismeretszerzésre, az egyént leginkább jellemző, viszonylag állandó személyiségtulajdonságok körvonalazására. Erre lehetőséget biztosítanak a sportköri tevékenységek, a szabadidős tevékenységek, a játékok, stb.

Az életkori és egyéni jellemzőket egységben, mint egyéni sajátosságot kell figyelembe venni.

A személyiség szerkezetének a megismerés szempontjából legfontosabb elemei:

Belső feltételek

Öröklött és veleszületett tulajdonságai (testalkat, érzékszervek érzékenysége).

Külső feltételek

Családi körülmények, modellek, társas környezetének hatásai

Belső és külső feltételrendszer:

A tanuló idegrendszeri sajátosságai.

Érzékszervei az átlagostól milyen jellegű eltérést mutatnak (érzékenység, működési zavarok).

Milyen környezeti feltételek közegében él (a család szerkezete, testvérek száma, családi viszonyok, szociális körülmények, viszonyulások, értékrend)?

Kik a barátai? Kik a modelljei, kikkel azonosul, kiket utasít el? Mi az elfogadás vagy az elutasítás oka? Milyen értéket képviselnek a modelljei?

A képességek fejlesztése, módszerek

Célunk:

A megfigyelőképesség és tartós figyelem fejlesztése.

Az önálló ismeretszerzés képességének kialakítása, képesség következtetések levonására, ítéletalkotásra.

A tanulók tartós emlékezetének fejlesztése, a bevésés módja, időtartama, rendszeressége.

Tudjon eligazodni a mai társadalomban, tudjon választani az eléje táruló alternatívák közül, legyen képes önálló véleményalkotásra.

Képzelőerő, fantázia fejlesztése.

A logikus gondolkodás fejlesztése: megértés szintje, lényegmegragadás, összefüggések felismerése, rendszerezés, kreatív tendenciák: eredetiség, hajlékonyság, ötletgazdagság.

Alakuljon ki a tanulóban a vitakészség, legyen meggyőző, illetve meggyőzhető.

Kommunikációs képességeinek fejlesztése: szókinccse, kifejezőmódja, jellemző stílusa, tipikus nonverbális megnyilvánulásai, kapcsolatteremtése, a kapcsolatfenntartás és kapcsolatmegszakítás jellemzői, a beleélés módja.

Pszichomotoros képességeinek fejlesztése: cselekvéseiben mennyire gyors, milyen ügyes, milyen erőbefektetéssel dolgozik, munkájában mennyire kitartó, milyen tevékenységformákat végez szívesen, mit sportol, mennyire rendszeresen, mióta, milyen eredménnyel?

Irányultság:

Mi érdekli? Mi jellemzi érdeklődésének tartalmát, terjedelmét, tartósságát, mélységét?

Mi jelent értéket számára? Honnan származnak értékei? Milyen értékmegvalósító törekvései vannak? (erkölcsi értékek: életszeretet, szabadság, igazság, szépség, boldogság, barátság, hazaszeretet,) Mik az életcéljai?

Jellem:

Akarati tulajdonságainak a fejlesztése (céltudatosság, határozottság, akaraterő, kitartás, önállóság, következetesség, önuralom).

A helyes önértékelés, önkritika fejlesztése (milyen az önmagához való viszonya, milyen az énképe, milyen az igény szintje), és ez hogyan viszonyul a teljesítmény szintjéhez? Ahhoz, hogy felismerje, hogy a tulajdonságok fejleszthetőek legyenek, szükség van arra, hogy ismerje saját hibáit és erényeit.

Alkalmazkodóképesség fejlesztése: milyen a felnőttekhez, a kortársakhoz, a kisebbekhez való viszonya, milyen a baráti köre, milyen csoportpozíciói vannak, mennyire tud együttműködni, csoportkapcsolataiban mennyire kezdeményező, milyen mértékben vállal szervezési feladatokat, és milyen hatékonysággal teljesíti azokat?

Törekedjen a konfliktusok feloldására.

Legyen nyitott, pozitív beállítottságú.

Módszerek:

Személyes fejlődést segítő beszélgetések.

Ön- és társismereti tréningek, (önjellemezés, önértékelés, szituációs játékok).

Élménybeszámolók.

A személyiség sikeres fejlődéséhez, a jó teljesítményhez minden gyereknek szüksége van arra, hogy érezze: nevelői megértik, együttérzőek, segítőkészek. Ez csak akkor érhető el, ha az iskolai munka középpontjában a gyerek áll a maga életkori és egyéni sajátosságaival, személyiségével. Nem gyökerestől kell kiirtani a rossz irányba vivő tulajdonságokat, hanem átalakítva a jó szolgálatába kell állítani. A cél a krisztusi, azaz keresztény ember kialakítása.

1.3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az egészséget az ember teremti és éli meg mindennapi élete díszletei között, ott, ahol tanul, dolgozik, játszik és szeret.

*(Ottawa Charta,
1986)*

A NAT értelmében a testi és lelki egészségre nevelés a köznevelés kiemelt feladata, melynek az iskolai oktatás valamennyi elemét át kell hatnia, elő kell segítenie a tantárgyközi kapcsolatok erősítését, a tanítás-tanulás szemléleti egységét, a tanulók személyiségének fejlődését. „Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővésére, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.” (NAT)

Az egészségnevelés célja:

Az egészségnevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók egészségfejlesztési attitűdjének, magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék minden tagja képes legyen arra, hogy folyamatosan kövesse saját egészségi állapotát, érzékelje a belső és külső környezeti tényezők megváltozásából fakadó, az egészségi állapotot érintő hatásokat és ez által képessé váljon az egészség megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére. A teljes fizikai, szellemi és szociális jóllét állapotának elérése érdekében az egyénnek vagy csoportnak képesnek kell lennie arra, hogy meg tudja fogalmazni és meg tudja valósítani vágyait, hogy megtalálja a megfogalmazódott szükségleteihez vezető, egészségét védő, és a környezet védelmére is figyelő optimális megoldásokat, továbbá környezetével változzék vagy alkalmazkodják ahhoz.

Az egészség az a jó közérzet, vagy másként:

az egészség nem egy statikus állapot, hanem állandó változásban lévő kiegyenlítődési folyamat, amely a szervezetben belüli összhangban, illetve a szervezet és természeti-társadalmi környezete közötti dinamikus egyensúlyban nyilvánul meg.

az egészséget alapvetően mint a mindennapi élet erőforrását, nem pedig mint életcélként kell értelmezni

az egészség az emberi lény minden irányú, biológiai, pszichológiai és szociális harmóniája.

az egészség pozitív fogalom, amely a társadalmi és egyéni erőforrásokat, valamint a testi képességeket hangsúlyozza.

az egészség fontos eszköz életcéljaink megvalósítása során.

Az iskola szerepe és lehetősége az egészségnevelésben.

Az iskola a szocializáció színtere, felelőssége az, hogy növendékeinek helyes és alapos felvilágosítást adjon az egészséggel kapcsolatos kérdésekről. Segítse növendékeit a helyes

magatartás kialakításában és azon értékek megértésében, amelyek az egészség választása mögött állnak, így segítve őket a teljes döntések meghozatalához. Az iskola felelős azért is, hogy szervezetében és napi foglalkozásaiban demonstrálja, hogy saját gyakorlatát is azok az értékek vezérlik, amelyeket hirdet és támogatni kíván. Mivel az iskola a szocializáló színtere, érdemi hatást akkor tud elérni, ha tárgyi és pszichoszociális környezete biztosítva van. Hatása elsősorban a tananyagok tartalmában nyilvánul meg.

Lehetősége nyílik ugyanakkor az iskolában az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására is. A Szent Mihály Görögkatolikus Általános Iskola a magas szintű oktató munka mellett feladatának tekinti a nevelő tevékenységet.

A pedagógiai programban az iskola arculatát meghatározó alapelv: a sokoldalú műveltségközvetítő, elsősorban tehetséggondozó oktatás és gyermekközpontú nevelés közötti egység és egyensúly megteremtése. Értékrendjében emberközpontú, alapvető célja a humanista hagyományokra épülő erkölcsiség és szellemiség kialakítása a diákokban, továbbá az egészséges, értékalkotó élet magatartásformáival rendelkező fiatalok nevelése.

Iskolánk közvetíti az Egyház erkölcsi tanítását, azt, hogy mindenki személyesen felelős a saját egészségéért, ugyanakkor megtanít arra, hogy a betegséget, a fogyatékosságot, a sérüléseket Istennek tetszően kell tudni fogadni, úgy, hogy a lelki egészség ne sérüljön.

I. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az egészségfejlesztés:

magában foglalja a korszerű egészségnevelés, elsődleges prevenciók, mentálhigiéné, a testi fejlesztés és az önsegítés feladatait, módszereit.

az egészségfejlesztés az a folyamat, amely képessé teszi az egyént az egészségét meghatározó tényezők felügyeletére, és ez által egészségének javítására.

az egészségfejlesztés nem csupán az egészségügyi ágazat kötelezettsége, hanem az iskoláé és az egyéné is.

Intézményünk mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermekek egészséghez, biztonságához való jogai alapján a **teljes körű egészségfejlesztéssel** összefüggő feladatokra, amelyek különösen

az egészséges táplálkozás,

a mindennapos testnevelés, testmozgás,

a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,

a tanulót veszélyeztető bántalmazás megelőzése

a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,

a személyi higiéné területeire terjednek ki.

A teljeskörű iskolai egészségfejlesztés megvalósulása

Az iskolai egészségfejlesztés (=a tanulók egészségben nevelése) akkor hatékony, ha teljes körű. Ez az alábbiak teljesülését jelenti:

ha nem szűkül le egyik-másik beavatkozási területre, hanem mindegyik fő egészségkockázati tényezőt befolyásolja;

ha nem szűkül le egy-egy akció időtartamára, hanem az iskola mindennapi életében folyamatosan és rendszeresen jelen van;

ha nem szűkül le egy iskolai közösség valamelyik részére, hanem az egészségfejlesztést megvalósító iskola minden tanulója részt vesz benne;

ha nem szűkül le a tantestület egyes tagjaira, hanem a teljes tantestület részt vesz benne; és

ha nem szűkül le az iskolán belüli közösségre, hanem bevonja a szülőket és az iskola közelében működő, erre alkalmas civil szervezeteket, valamint az iskola társadalmi környezetét (pl. fenntartó) is.

A teljeskörű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy egészségfejlesztési alapeladat rendszeres végzését jelenti (minden tanulóval, a teljes tantestület, a szülők és az iskola környezetének bevonásával, szakmai ellenőrzés és segítség mellett):

Az egészséges táplálkozás megvalósítása (lehetőleg a helyi termelés - helyi fogyasztás összekapcsolásával);

Mindennapi testnevelés minden tanulónak az egészségfejlesztési kritériumok teljesítésével;

A gyermekek érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (ének, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok, kézművesség, stb.);

Számos egyéb téma között környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló egészség-ismeretek hatékony, azaz készséggé válást eredményező oktatása.

A teljeskörű iskolai egészségfejlesztés az idevágó nemzetközi és hazai szakirodalom bizonyítékai szerint az alábbi részterületeken jelentkező hatások révén eredményezi a hatékonyság növekedését:

- a tanulási eredményesség javítása;
- az iskolai lemorzsolódás csökkenése;
- a társadalmi befogadás és esélyegyenlőség elősegítése;
- a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a kábítószer-fogyasztás és egyéb szenvedélyek elsődleges megelőzése;
- bűnmegelőzés;
- a társadalmi kapcsolatok javulása a kortársakkal, szülőkkel, pedagógusokkal;
- az önismeret és önbizalom javulása;
- az alkalmazkodókészség, a stresszkezelés, a problémamegoldás javulása;
- érett, autonóm személyiség kialakulása;
- a krónikus, nem fertőző népbetegedések (lelki betegségek, szív-érrendszeri, mozgásszervi és daganatos betegségek, cukorbetegség) elsődleges megelőzése;
- a társadalmi tőke növelése.

A teljeskörű iskolai egészségfejlesztés hatékony megvalósítása tehát népegészségügyi, pedagógiai és osztályadalmi cél. Az intézményünkben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthető az intézményünkben megvalósuló átfogó prevenciós programokba.

II. Az egészségnevelés területei, fejlesztő programja, célja, feladatai

Az iskolai egészségnevelés célja, feladata:

Az egészséges életmódra nevelés célja a tanulók személyes részvételén keresztül az attitűd és szemlélet formálása, a család és a közösség értékeinek megőrzése az egészséges életmód kialakítása érdekében.

Cél: Az önmagával, társaival, a természetes és épített környezettel harmóniában élő, felelősen cselekvő személyiség kialakítása.

Az egészségnevelés alapelve, célja:

Segítse a tanulókat a testi és a lelki harmóniájuk megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában.

Fejlessze az életvezetési képességeket.

Fejlessze a tanulók felelősségérzetét egészségük megőrzéséért.

Készítse fel a tanulókat a stressz-hatások feldolgozására.

Segítse elő a környezeti és egészség-tudatosság erősítését.

Valósítsa meg a mindennapi testedzést a tanulók számára.

Terjedjen ki a mentálhigiénés nevelésre is.

Helyi célok:

Növekedjen az iskolai közösségek összetartó ereje az öntevékeny feladatvállalások területén.

Legyenek a tanulók kezdeményezők az iskolai szabad programok összeállításában (sportdélután, kirándulások, túrák).

Vállaljanak védnökséget az osztályok egy-egy osztályterem, folyosó, udvar területéért, melyet rendszeresen rendben tartanak.

Szeressenek mozogni, használják ki az iskola által felkínált lehetőségeket.

Az egészségnevelés legfontosabb feladatai:

felvilágosító munka

megelőzés – prevenció

egészségünk védelme, megóvása.

Az egészségnevelés területei:

Mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség

Táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében
Öltözködés

Higiénia, tisztálkodás

Egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta) megelőzése a tanórai és a tanórán kívüli nevelés hatására

Ésszerű napirend kialakítása

Szűrővizsgálatok: pl: gerinc, szemészet, fogászat, stb.

Egészségnevelési hét, egészségnap, verseny szervezése.

Az egészségnevelés színterei:

Minden tanulót egyformán érintő elemek:

Termek, folyosók, udvar, élő sarok kialakítása, rendben tartása

A pedagógusok, a dolgozók példamutatása,

Ösztönzés az egészséges életmód napi gyakorlattá tételében: pl.: otthoni torna, reggeli elfogyasztása, az évszaknak megfelelő öltözködés, stb.,

Az iskola által biztosított étkezés étrendjére való odafigyelés, pl.: az étrend összeállításában való részvétel,

Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés:

Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelés óra, biológia óra, egészségtan modul, stb.

Erdei iskola

„Egészségnapokl

A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek:

szakkörök

egészségnevelési akciók

nyári táborok

előadások, kiállítások

rendszeres, egészséges környezetben végzett kirándulások

III. Az iskolai egészségnevelés fő területei:

A/ Szomatikus vagy testi nevelés

B/ Pszichohigiénés vagy lelki, illetve mentálhigiénés nevelés:

C/ Szociohigiénés, illetve közösségi mentálhigiénés nevelés

Az egészségnevelés e fő területei nemcsak egymással vannak szoros kölcsönhatásban, de kihatnak a nevelés egyéb területére, több feladatára.

Az egészségnevelés szoros kölcsönhatásban áll az értelmi képességek fejlesztésével, az erkölcsi neveléssel, az akarat, a kitartás, az önuralom fejlesztésével, a humanista magatartással, a gyakorlati életre neveléssel.

III/A Szomatikus vagy testi nevelés

Célja: Az egyén és a közösség egészségének védelme és a külső-természeti és szociális környezetből származó ártalmak megelőzése.

III/A/1. Higiénés készségekre nevelés

Célja:

A meglévő készségek megerősítése, szokások kialakítása. Igényességre nevelés a rend, a tisztaság dolgában saját magukkal és a környezetükkel szemben.

Két nagy ágazata van: a személyi és a környezethigiénés védelem.

1.1. Személyi higiénés nevelés

Magába foglalja a bőrápolást, kéz, láb, test lemosását, tisztántartását, a haj, fejbőr, köröm ápolását, fogmosást, az orr, fül, szem ápolását, az egészséges ruházzkodást, táplálkozást, anális toalett, szexuális szervek higiénéjára nevelést.

Mottó: „A tisztaság fél egészség.”

1-4. évfolyam: feladatok, tartalmak:

A test tisztasága, személyi higiéné.

A tisztálkodás eszközei, módjai (étkezés előtti kézmosás, testnevelés óra utáni mosakodás stb.)

A fogápolás szabályai.

A szabad szemmel nem látható betegséget okozó. vírusokra, baktériumokra történő felhívás.

A tisztálkodás fontossága, a fehérnemű napi cseréje.

Időjárásnak megfelelő öltözködés.

Testnevelés felszerelés tisztántartása.

5-8. évfolyam: feladatok, tartalmak:

Ápoltság, divat, egészség.

A helyes bőr, haj, körömápolás.

A serdüléssel járó higiénias követelmények.

A serdülőkor kozmetikája (pattanások, mitesszerek kialakulásának okai, fokozott tisztálkodás).

Nemi szervek tisztántartása.

Menstruáció, szexuális élet higiénája.

Táplálkozás, a kulturált étkezés nevelési feladata.

1.2. Környezet-higiénés nevelés

Magában foglalja a lakás, a nevelési intézmény tisztaságának megóvását, az ivóvíz higiénáját, fűtés-világítás biztosítását, a mellékhelyiségek takarítását.

Mottó: „**A tiszta környezet létfeltétel.**”

Minden tanulót egyformán érintő elemek:

Példamutató iskolai hatás:

A tantermek, folyosó, udvar tisztaságának, állagának megóvása, virágok, élősarok kialakítása.

Orvosi szoba.

Osztályok közötti tisztasági verseny és annak hetenkénti értékelése.

Szelektív hulladékgyűjtés.

Az iskola zöld övezetének védelme, gondozása.

Pedagógusok, technikai dolgozók személyes példamutatása.

A környezetszennyezés kérdései, hatása az emberi szervezetre (tisztaság, megfelelő mozgástér, fényviszonyok, a levegő tisztasága, hőmérséklete, páratartalma, zajártalmak, vízvédelem)

Veszélyes hulladékok egészség károsító hatása.

III./A/2. Betegségek megelőzésére nevelés

A betegségek megelőzésére nevelés alapfeladata a fertőző betegségek és a gyakrabban előforduló betegségek megelőzésére történő előkészítés, a szükséges ismeretek közlése és a helyes magatartás begyakorlása, amely képes a járványok idején az egyént és a közösséget a járványos betegségek továbbterjedésétől megóvni

A fertőző betegségek megelőzésére nevelés: cseppfertőzéssel, fertőzött tárgyak közvetítésével történő fertőzések megelőzése. Élelmiszerekkel, mosatlan gyümölccsel, ivóvízzel terjedő fertőzések megelőzése. Védőoltások fontossága.

Az egyszerűbb rendellenességek kifejlődésének megelőzése: magában foglalja az érzékszervi hibák kialakulásának megelőzését. (látás, hallás védelmét, a beszédhibák felfedezését, korrekcióját, a tartási rendellenességek felderítését, korrekcióját).

A környezetben élő veszélyes betegségeket terjesztő állatok megismerése: (kullancs, idegen kutyák, macskák, róka) Kedvenc kisállatokkal való kapcsolat (tengeri malac, papagájok, hörcsög, ház körül élő kutyák, macskák) és veszélyei az emberre.

a./ Család: A szülői gondolkodás helyes befolyásolása, védőoltások fontossága.

b./ Iskola: - Testnevelés: gerinc-, lúdtalptorna, tartásjavító torna,
Testápolás szokásainak kialakítása, öltözködéssel kapcsolatos higiénés követelmények.
Fogápolási program.

A környezetben élő betegségeket terjesztő állatok megismerése.
-Kedvenc kisállatokkal való kapcsolat és veszélyei az emberre.

c./ Egészségügyi szervek: iskolaorvos, védőnő, háziorvos.

Szűrővizsgálatok:

A tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, amely magába foglalja a testi, érzelmi és az intellektuális fejlődés követését és az érzékszervek vizsgálatát.

Krónikus betegségek, kóros elváltozások korai felismerése (szekunder prevenció)
gerincferdülés, elhízás, magas vérnyomás)

Védőoltások időben történő beadása.

Felvilágosító előadások, konzultációk a kiszűrt tanulókról.

III./A.3. Kondicionálás, testi nevelés, testedzés, sportolás

A tanulók fizikai állapotának és edzettségének (fizikai fittségének) mérése

Az intézmény a törvény szerint meghatározott időpontban a tanulók részvételével megszervezi a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát. A mérés, vizsgálat lefolytatható egyszeri alkalommal és megszervezhető két hónapig terjedő időszakban. A tanulók fizikai fittségének mérését az iskola testnevelést tanító pedagógusa végzi. A vizsgálat eredményeit a vizsgálatot végző pedagógus osztályonként, évfolyamonként a megfelelő informatikai felületen rögzíti. A mérések eredményeit elemzik, s meghatározzák a tanulók fizikai fejlődése szempontjából szükséges intézkedéseket.

A vizsgálat eredményét, tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését

a) - a b)-d) pontban foglalt kivétellel - az iskola testnevelés vagy mozgásnevelés tantárgyat tanító pedagógusa,

b) ha a tanuló testnevelésórán és gyógytestnevelésben egyaránt részt vesz, az iskola testnevelés vagy mozgásnevelés tantárgyat tanító pedagógusa és a pedagógiai szakszolgálat gyógytestnevelést tartó pedagógusa együttműködésben,

c) ha a tanuló kizárólag gyógytestnevelésben vesz részt, a pedagógiai szakszolgálat feladatellátása keretében az adott intézményben a gyógytestnevelést ellátó pedagógus,

d) ha a tanuló sem testnevelésórán, sem gyógytestnevelésen nem vesz részt, de valamely strukturált mozgásfejlesztésben igen, a mozgásfejlesztést végző pedagógus,

e) ha a tanuló sajátos nevelési igényű, és részt vesz testnevelésórán, illetve gyógytestnevelésben, az a)-c) pontban meghatározott pedagógus és a tanuló egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs tanórai foglalkozását tartó gyógypedagógus, konduktor együttműködésben,

f) ha a tanuló gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben vesz részt testnevelés- vagy mozgásnevelés-órán, a testnevelést, illetve mozgásnevelést tanító pedagógus végzi el.

(2) A fizikai fitességi mérés eredményeit az (1) bekezdés a), c), d) és f) pontja szerinti esetben a mérést végző pedagógus, az (1) bekezdés b) és e) pontja szerinti esetben az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusa rögzíti az Nkt. 44/B. § (1) bekezdése szerinti rendszerbe.

(3) A fizikai fitességi mérések egyes tanulókra vonatkozó, adott tanévben rögzített adatait az érintett pedagógusok, továbbá köznevelési intézmények vezetői tanévenként elemzik, és meghatározzák az adott tanuló fizikai fitességi szintjének további fejlesztése szempontjából - elsősorban az iskolai testnevelés tantárgy, valamint az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs tanórai foglalkozás, valamint a gyógytestnevelés keretei között - szükséges intézkedéseket.

Megvalósítása három szinten történik:

- a) Testnevelés órán,
- b) Mindennapi testedzésen, tömegsport foglalkozásokon,
- c) Sportköri, sportegyesületi edzésen.

III.A./4. Balesetek megelőzésére, életmentésre nevelés

E terület egészségnevelési feladata:

A baleseti helyzetek felismertetése, a közlekedési szabályok gyakorlása, azaz a baleset megelőzésre nevelés.

A mérgező szerek helyes tárolására, a háztartási kis gépek, konyhai eszközök használatára tanítás.

Év eleji balesetvédelmi oktatás minden osztályban.

Célja: Alapvető ismeretek, szabályok megismertetése, gyakoroltatása a tanulókkal.

Feladat:

A balesetveszélyesebb tantárgyak (technika, testnevelés, fizika, kémia) óráin előforduló balesetek és megelőzésük. Az eszközök, szerek rendeltetésszerű, figyelmes használata.

Az iskolán kívüli baleseti veszélyekre való figyelem felhívás, (háztartás, gyalogos, kerékpáros túrák, kirándulások, nyári táborok alkalmával).

Baleseti veszélyek ismertetése: vízi balesetek, barlangok, magas várak, közúti közlekedés, elektromos áram, égés, vegyszerek.

Megvalósítás:

Tanórákon ismeretterjesztés

Kirándulások, táborozások előtt

III. A. /5. Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia, technika és testnevelés óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg, Legfontosabb szerepe, hogy helyes alkalmazásával lehetővé válik az idővesztés minimálisra csökkentése, mely a maradandó egészségkárosodás nélküli túlélés alapvető feltétele.

Cél: a veszélyhelyzetek felismertetése, a segítségkérés alapelveinek megismertetése. Fontos a sürgősségi szemlélet kialakítása, a baleset, valamint a hirtelen bekövetkező egészségkárosodás alapszintű ellátásának elsajátítása. A felelősségteljes és szabálykövető magatartás kialakulásának megalapozása. A testi, lelki, szociális egészség megbecsülésére, megőrzésére való nevelés, az egészséges életvezetésre való felkészítés.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

Elmélet:

Vészhelyzet, sürgősségi- sürgős állapotok definíciója

A sürgősségi betegellátás rendszere

Baleseti mechanizmusok

A sebzések fajtái, a sebellátás alapjai

Mentőhívás

A fájdalomcsillapítás alapjai

A recept nélkül kapható gyógyszerek az elsősegélynyújtásban

Gyakorlat

Keringési paraméterek vizsgálata: pulzustapintás, pulzus megítélése, vérnyomásmérés

Légzési paraméterek vizsgálata: mellkas-vizsgálat, légzés megítélése

A vérzéscsillapítás módszerei

Sebellátás;

Égések, fagyások helyszíni ellátása

Fektetési módok: stabil oldalfekvés technikája

II.A./6. Egészséges táplálkozásra nevelés

Mottó: „Nem mindegy, hogy mit eszünk!”

Cél: Helyes táplálkozási szokások, az egészséges táplálkozás kialakítása.

Feladatok:

1-4. évfolyam:

Táplálkozási szokások és ismeretek. Mennyiség, minőség.

Teljesítmény és táplálkozás.

Élvezeti szerek és károsító hatásuk.

5-8. évfolyam:

Élelmiszerek összetevői.

Energiaszükséglet, energia bevitel.

Alapenergia szükséglet

Túlsúly veszélyei – betegségek kialakulása

Fogyókúra veszélyei - ideggyógyászati, nőgyógyászati vonatkozásai

Konyhatechnikai eljárások; feldolgozás, tartósítás, stb. (nyersanyagok, BIO élelmiszerek)

Tudatos egészségmegőrzés

Megvalósítás:

Iskolai menza (táplálék minősége).

Osztályfőnöki-, kémia-, biológia óra, természetismeret óra.

III./B) Pszichohigiénés vagy lelki, illetve mentálhigiénés nevelés

Célja: Az egészséges személyiségfejlődés biztosítása: Szoros kölcsönhatásban áll a szomatikus neveléssel. Különösen a kondicionálás, edzés, az aktív pihenés, relaxáció, autogén tréning hat kedvezően az idegrendszer pszichés állapotára.

Mottó: „Minden ember legnemesebb öröme, ha valami olyant cselekedhetik, amelynek tisztaságában nem kételkedik. Sem a **cselekedet** idején, sem a **cselekedet** után.” (Tamási Áron)

Főbb területeiként az alábbiakat tartjuk számon:

1. Önismeretre, önkifejezésre nevelés

Cél: Reális önértékelés kifejlesztése

Feladatok: önmeghatározás, azonosságtudat (identitás)

Ki vagyok én? Jól ismerem magam?

Szubjektív, objektív önbecsülés.

Önértékelés viselkedési, érzelmi, értelmi sávon.

Önismeret fejlesztése. Igényszint kialakítása.

Célok megfogalmazása:

Tanulási tapasztalatok, akaraterő, konfliktuskezelő képesség fejlesztése.

Témák: - önismeret, önértékelés, önkritika.

Kire hasonlítok? Ki vagyok én?

Serdülőkor küszöbén, (testi változások, hormonrendszer, lelki változások, megoldási lehetőségek).

2. Egészséges életvezetésre nevelés

Az egészséges életvezetés az életmód szabályainak megtartását, az interperszonális kapcsolatok zavarainak megelőzését jelenti. Tartalmazza a helytelen életmód, az egészségtelen szokásrend (antiszociális viselkedési módok: düh, harag, agresszió). korrekcióját is.

2.1. Az egészséges szokásrend magában foglalja a megfelelő napirendet, heti rendet, étrendet és az alvás szabályozott váltakozását, a kiegyensúlyozott emberi kapcsolatok alakítását.

2.2. A hibás viselkedési formák megelőzése olyan magatartászavarok megelőzését célozza, amelyek az egymás meg nem értéséből, antiszociális viselkedésmódokból (düh, harag, agresszió) fakadnak és a cselekvőt idegrendszeri feszültségben tartják.

Ilyen viselkedési formák:

a felnőttek elnyomó magatartásai, büntetésformái

a pszichoszexuális fejlődés zavarai

a közlekedésben tanúsított agresszió

baleseti helyzet teremtése

2.3. A családi életre nevelés kiemelt feladata a gyermek életkorának megfelelő szexuális felvilágosítása. Ugyancsak ide tartozik a családi munkamegosztásra való felkészítés, párválasztás előkészítés.

Cél: a hibás viselkedési formák megelőzése

3. Környezeti hatások feldolgozása:

A családban, óvodában, iskolában, utcán számtalan olyan inger éri az embert, amely stresszként megterheli az idegrendszert, viselkedési zavart okoz. A stressz tényezők teljes kiküszöbölése lehetetlen, de hatásuk csökkentése tudatos eljárással elérhető.

a./ stresszorok kiküszöbölése: feszültségek feloldása, urbanizációs ártalmak megelőzésére nevelés.

b./ stresszhatások kompenzációja

feszültségek feloldása

aktív pihenés

relaxáció

autogéntréning

Cél: Külső-belső konfliktuskezelés

Feladat: A stresszt kiváltó okok felkutatása. Szorongás, harag, agresszió, frusztráció okai.

Témák: Szorongás, félelem hatása szervezetünkre.

4. Emberi kapcsolatok harmóniájára nevelés

5. Abúzusok, devianciák megelőzésére nevelés:

Az egészségre káros szenvedélyek, indokolatlan gyógyszerfogyasztás

nyugtatók, altatók, fájdalomcsillapítók bevétele

kiemelt nevelési terület: dohány, alkohol, kábítószer, valamint energitalok és anabolikus szteroidok fogyasztásának megelőzése.

Cél: - A deviáns magatartás kialakulásának feltárása.

Témák: a családi érték közvetítés fontossága, minták a családból, a kortárskapcsolatok pozitív-negatív hatása, a magatartászavarok felkutatása, kezelése, szülők, ifjúságvédelem, pszichológus mentálhigiénikus segítségének igénybevétele.

Az iskolai egészségmegőrzés- egészségfejlesztés kiemelt területe az ISKOLAI DROGSTRATÉGIA:

„...Mint költő, élő lelkiismeret:
Szétkürtölöm most minden égi tájra,
Hogy vannak züllött ifjú emberek.
Akikből nem lesz se Szent, se honfi hős
S e fiúkért valaki felelős:”
(Mécs László: Vád és védőbeszéd)

A drogprevenációs munka nem korlátozódhat egyetlen tantárgyra, és nem köthet csak egyetlen személyhez. El kell érni, hogy az egész iskola komplex nevelési hatásrendszerébe épüljön be a szerfogyasztással kapcsolatos pedagógiai állásfoglalás és gyakorlat.

A személyiségfejlesztő munka részeként kell a tanulók életvezetési stílusát úgy alakítani, hogy képessé váljanak az antihumánus szenvedélyek tudatos elutasítására. Minden nevelési helyzetben biztosítani kell, hogy a segítségre szoruló és támogatást igénylők megkapják a szükséges odafordulást és törődést.

Drogstratégia fogalma:

Azoknak a célirányos és konkrét pedagógiai, egészségfejlesztési feladatoknak a tervezési, szervezési, megvalósítási folyamatát jelenti, amely az iskolai drogmegelőzési programban koncentrálódik és az elsődleges drogprevenció megvalósítását és a másodlagos drogprevenció elősegítését célozza.

A jelenség összetettsége miatt nem elég a tanárok eseti és egymástól független drog probléma kezelése. Csak szervezett és szakmai alapossággal tervezett, illetve kivitelezett pedagógiai közbelépéstől lehet eredményt remélni.

Iskolai drogstratégia kialakításának előkészítése és a segítő intézmények szerepe:

Előkészítő szakaszok:

A drogkoordinátor kiválasztása, felkészülése.

Az iskolai drogkoordinátor szerepe, feladata.

„Szövetség” az iskolavezetéssel.

A tantestület megnyerése.

Segítő kapcsolatok, partneri csatornák feltérképezése.

Segítő kapcsolatok szinterei és kapcsolódási pontok:

a) A szülők

Legfontosabb társak a tanulók érdekében végzett megelőző munkában.
Partnerré válhatnak a felvilágosító, szemléletformáló munkában.
Közvetlen információikra támaszkodhat a drogkoordinátor.

b) Háziorvos

Ismeri az egész családot.

Segítséget tud nyújtani szakmai továbbképzések tartásában, egészségnevelési programok szervezésében, tartásában, valamint a rizikócsoporthoz szűrésében.

Másodlagos prevención belül, a szakrendelésre irányításban és más egészségügyi csatornákkal történő kapcsolattartásban.

A szűrővizsgálatok szempontjai kiegészülhetnek a drogfogyasztás tüneteivel.

Témaorientált biológiaórák tartása.

Hidat képez a gyógyító intézmények felé.

c) Lelkész és pszichológus

Lelki eredetű problémák feltárása, feldolgozása.

Osztályfőnöki órák és társadalomismereti foglalkozás.

Továbbképzések, elméleti előadások alkalmával ismerteti meg a pedagógusokkal a szerfogyasztás pszichodinamikai hátterét.

Drogfogyasztásra utaló viselkedés felismerése.

d) Gyermekjóléti Szolgálat, Pedagógiai Szakszolgálat

-A veszélyeztetettek körében végzett önismereti és korrekciós foglalkozások vezetése, elsődleges prevenciós munka.

Az egyéni terápiák a másodlagos prevenciót jelentik.

Tréningek szervezése.

e) Rendészeti szervek:

Bűnmegelőzési programok.

Tanári továbbképzéseken jogi, rendészeti, közlekedési témájú előadások

A tanulók körében a **DADA program** jelenti az elsődleges megelőzést.

6.Érzelmi nevelés

Harmonikus érzelmi élet kialakítása, félelmek, szorongások feloldása, kudarc elkerülése, az idegrendszeri-pszichés feszültségek feloldása.

Témák:

Barátság, érzelmek, társas kapcsolatok.

Szeretet, őszinteség, barátság.

Előítéletek megelőzése.

A mentálhigiénés nevelés megvalósítása:

Osztályfőnöki-, biológia-, természetismeret-, testnevelés-, hittanórákon, felvilágosító előadásokon.

Szülők számára is külön előadás sorozat indítása lelki igazgató vezetésével.

III./C. Szociohigiénés nevelés, illetve közösségi mentálhigiéné

Az ember társas létéből fakad, hogy a társadalmi élet különböző területein tevékenykedik. Az ember egyszerre több szociális szerepet tölt be. Gyakori, hogy a szerepeiben zavar keletkezik. A társas-társadalmi élet tényezői egészségi tényezővé is átalakulnak, éreztetik hatásukat az egészség területén. Az egészségnevelésnek a társas-társadalmi együttéléséből adódó feladatait nevezzük szociohigiénés nevelésnek.

A szociohigiénés nevelés főbb területei az alábbiak:

Kedvező társas milió működtetése: e nevelési körbe azon társadalmi intézmények zavartalan légkörének kialakítása tartozik, amelyben egy vagy több személy él, dolgozik:

Iskola, család

Szülő-gyermek kapcsolat

Anya- gyermek kapcsolat zavartalansága

Személyiség kibontakozása

Cél: A gyermek közösségi környezetének megismerése.

Feladatok megvalósítása:

Az egyházi erkölcssetika fő irányvonala, hogy a gyermekek családban, párkapcsolatban, szeretetben, megbecsülésben nevelkedjenek. A családtagok kapcsolatát, érzelmeit a közös tevékenység alakítja. Nagy jelentősége van annak, hogy a gyermek milyen példát lát maga előtt. Ez a zárt, hűségen alapuló kapcsolat megvédi őket a felelőtlen párkapcsolatoktól és az abból adódó betegségektől.

Témák:

Helyes életmód.

A serdüléssel járó biológiai változások.

A család jelentése, működése, feladatai.

Nemi szerepek.

Szerelem.

Nemi élet elkezdésével együtt járó veszélyek.

Fiatalkorúak szabados viselkedése.

Nemi úton terjedő betegségek, az AIDS veszélye.

A nemi élet higiénéje, egészségtana.

A férfi-nő kapcsolatán alapuló párkapcsolat vállalása, a gyermekek vállalása, az egészséges családtervezés.

Generációk együttélése.

Hagyományok, ünnepek, szokások megtartása.

Megvalósítása:

Biológia-, hittan-, természetismeret és osztályfőnöki órákon.
Alsó tagozaton természetismeret órán.
Kis közösségekben meghitt beszélgetések alkalmával.
Kedvező társas kapcsolatok kialakításával.

Kommunikációs nevelés

Az egészségnevelés arra vállalkozhat, hogy a kommunikációs zavar okozta pszichés sérüléseket megelőzi.

E feladatot két úton oldhatja meg:

a./ az interperszonális kapcsolatok alakításának higiéniéje által:

Az interperszonális kapcsolatok alakításának higiéniéje magába foglalja azokat a nevelési eljárásokat, amelyeket a partnerkapcsolat, a baráti kapcsolat, a kortárskapcsolat alakításánál meg kell valósítani.

b./ a kommunikációs zavarok feloldása által:

A kommunikációs zavarok feloldása olyan nevelési feladatokat tartalmaz, amelyek a személyiségpercepció zavarának feloldására irányulnak.

Cél:

Kommunikációfejlesztés.

A játék, színjáték, dráma szerepe.

A közösségi mércék megerősítése.

Barátságok kialakulása.

Feladat: - A gyermekek közösségbe illeszkedésének, zavarainak, nehézségeinek feltárása, a szociális zavarok megszüntetése.

Megvalósítás: alsó tagozaton minden órán, felső tagozaton osztályfőnöki órákon.

c) A szerepfeszültségek feloldása:

Az életben viselt többféle szociális szerep feszültséget, pszichoszomatikus betegségi jegeket produkál. A családi és munkahelyi szerepek ütközése a családi élet kötelékének lazulásához vezet. Megelőzésük egyszerűbb pszichoterápiás módszerek segítségével segíthető elő.

Cél: A tanulóknál - az ellentmondások okait fel kell tárni, sértően és nem sértődötten. De szükséges a szülők kulturáltságának emelése, nevelési tanácsadása.

d) Társadalmi izolációk megelőzése, közéletiségre nevelés

A pszichohigiéniének ez a területe csak ritkán jelenik meg. Akkor, amikor különböző fogyatékoságú vagy etnikumú gyermekek közösségi „befogadásának” nehézsége jelentkezik.

A társadalmi izolációnak sok nehezen kezelhető mozzanata ismeretes. Ilyen például az, hogy az idős, rokkant, fogyatékos ember nehezebben tart kapcsolatot a társadalommal, barátokkal. Az élet „értelmének” elvesztése nem egyszer öngyilkossági kísérletbe torkollik. De ad nevelési feladatokat a gyermekek körében is, például a szívbeteg gyermekek, mozgássérültek, csonkoltak esetében. Az izoláció megelőzése a rehabilitációban áll, úgy a felnőttek, mint a gyermekek esetében.

Cél: Az izoláció megelőzése betegek, rokkantak szociális és kulturális rehabilitációjában áll, de a kisebbségekhez tartozókkal kapcsolatos nevelési feladatokban is.

IV. Tevékenységek :

1. Szűrések, vizsgálatok:

A gyermekek testi fejlettségének, érzékszervek épségének, testalkati deformitásoknak a vizsgálata.

Felelős: iskolaorvos, védőnői hálózat, testnevelők

A kiszűrt tanulók figyelemmel kísérése (könnyített testnevelés, felmentés).

Kötelező védőoltások.

Általános tisztaságvizsgálat (hajás fejbőr, köröm, ruházat).

Felelős: védőnő, szülő, testnevelő, osztályfőnök

Fogászati szűrés.

A tanulási, pszichés zavarokkal küszködő tanulók kiszűrése.

Felelős: pedagógusok, fejlesztő pedagógusok, szülő, pszichológus, mentálhigiénés szakember

A túlsúlyos, nehezen mozgó, allergiás gyermekek szűrése.

Felelős: pedagógus, szakorvos, szülők

2. Diagnosztikai mérés

- A gyermek megfigyelési, észlelési, gondolkodási képességeinek mérése.

Felelős: osztályfőnökök az alsó-felső tagozatban

- Testi fejlettség mérése: testmagasság, testsúly, mellkas-kerület.

Felelős: védőnők, testnevelők

A tanulók fizikai és motoros képességeinek mérése, fittségi mérés.

Felelős: testnevelők

IV./ 1. RENDSZERES TEVÉKENYSÉGEK A TANÓRÁKON

Az oktatási tartalmak a tantárgyak tantervében találhatóak meg részletesen.

Alsó tagozat:

Testnevelés

Környezetismeret

A konkrét ismeretanyag témái a környezetismeret tantárgyban jelennek meg, így a mozgás, táplálkozás, légzés, fogápolás, stb.

Fejlesztési követelmények:

Ismerjék meg a 4. évfolyam végére saját testük felépítését, élettani jellemzőit, az életműködések változását, az egészségestől eltérő állapotát.

Szerezzenek jártasságot az egyszerűbb élettani folyamatok mérésében; mint például a hőháztartás, a pulzus, testsúly, testmagasság.

Felső tagozat:

Osztályfőnöki órák - évfolyamonként évi 10 óra

- témái elsősorban az egészséges életmód kialakítását, a káros szenvedélyek elutasítását, a felelősséget a jövőért foglalják magukban.

Természet-tudomány és biológiaórák.

- A természetes és mesterséges környezet megismerése, a károsító anyagok hatása az ember szervezetére.

- A Föld védelme

Mozgás, szervrendszer, bőr, bőrápolás; fiúk, lányok közötti különbség, elsősegélynyújtás, és a szerek veszélye.

Technika és tervezés órán: közlekedési ismeretek, közúti kerékpározási közlekedési szabályok.

Egészséges táplálkozás, étrend, személyi- és környezeti higiénia.

Kémiaóra – tápanyagok, vitaminok, környezetkárosító anyagok, drogok, kísérletek.

Testnevelés óra – kondicionálás – a testi képességek fejlesztése, szabad levegőhöz, az időjárás viszonyaihoz való alkalmazkodás, a keringési szervrendszer fejlesztése, tartásjavító-, megelőző- és korrekciós gerinctorna, prevenció, balesetvédelem. Óraszám: heti 5 + tömegsport-foglalkozások.

A digitális kultúra órákon külön figyelmet fordítunk a tanulók érzékszervének - a szemnek a védelmére, ügyelünk a monitortól való helyes távolságtartásra, tudatosítjuk a tanulóknál, hogy 50 perc monitor előtt eltelt idő után ajánlatos tíz percet távol tölteni a számítógéptől, és más jellegű munkát végezni, mozogni.

Hittan: Minden felekezeten a saját megfogalmazásában kitér a mentálhigiéné keresztyén megközelítésére.

Osztályfőnöki: A helyes erkölcsi értékrend kialakítása, a harmóniára, boldogságra való törekvés a családi életben, a férfi és a nő kapcsolatán alapuló párkapcsolat vállalása, a gyermekek vállalása, az egészséges családtervezés. A kommunikációfejlesztés, tiszteletadás egymásnak, felnőtteknek, türelem.

IV/2. RENDSZERES TEVÉKENYSÉGEK A TANÓRÁN KÍVÜL

Alsó tagozat:

1-4. évfolyam– fogápolási program) **Felelős:**

iskolavezetés, a tanító nénik

Tömegsport-foglalkozások

Felelős: testnevelők

Kirándulások, túrák:

Felelős: testnevelést tanítók

3-4. évfolyam – karate, kézilabda, úszás, labdarúgás– egyesületi edző segítségével (szülői hozzájárulással)

Szent Mihály hét, a kihívás napja, a Föld napja, Gyermeknap, Madarak-fák napja, diák önkormányzati nap:

Fogápolási vetélkedő, aszfalt-rajzverseny és rajzverseny az egészséges életmód témában.

Felső tagozat:

5-8. osztály; tömegsport foglalkozások, tartásjavító torna, házi bajnokságok, tehetséges tanulók kiválasztása, felkészítés a versenyekre

Felelős: testnevelők

Futball- és kosárlabda edzések , úszás- és kézilabda edzések

karate – egyesületi edző segítségével

Gyermeknapon: egészségnevelési- és drogvetélkedő, a csapatok mozgásokban is vetélkednek.

Felelős: ifjúságvédelmi-felelős, testnevelők

Megemlékezés az Állatok világnapjáról (október 4-én), a Víz világnapjáról (március 22-én), a Föld világnapjáról (április 22-én).

Felelős: biológia és földrajz szakos nevelők

Kirándulások, gyalogos- és kerékpáros túrák

Felelős: túravezető

Nyári táborok szervezése (napközis-, alkotó-, hittanos-táborok)

Felelős: táborvezető

Erdei iskola: összhangban az iskola környezetvédelmi programjával

Felelős: természetismeret tanár, osztályfőnök

Serdülőkori program lányoknak, fiúknak – 6-7. évfolyam

Felelős: védőnő, osztályfőnök

Az egészségmegőrzés egyik lényeges tényezője a rendszeres testmozgás.

Sok a gerincproblémával, túlsúllyal küzdő gyerek, de jellemző a családok mozgásszegény életmódja is.

Célunk, hogy a mozgást szeressék meg a tanulók, és felnőtt életükben váljon életszükségletüké a mozgás, fejlődjenek képességeik.

A megszervezés módja:

Heti 5 testnevelés óra: a tanulóknak minden nap van testnevelés órája.

Tanórán kívüli programok nyújtása.

Feladat: a szülők álljanak ki a program mellett.

Megvalósítása intézményünkben: az iskolai sportkörökben, délutáni tömegsport-foglalkozásokon.

Változatos mozgásformákkal, játékokkal igyekszünk megelőzni a testalkati deformitások kialakulását (gerinc-, lúdtalptorna, keringési rendszer és koordinációs képességek fejlesztése, a mozgás megszerettetése, a szabadidő hasznos eltöltése).

Világnapok, emléknapok megünneplése.

Iskolai egészségnapok, egészséghét szervezése

Játékos sportvetélkedő az alsó és felső tagozaton.

Lehetőségeink szerint részt veszünk a katolikus iskolák által szervezett sportversenyeken.

V. KIEMELT FELADATAINK, PRIORITÁSOK

Prioritások:

a./ A mindennapos testnevelés biztosítása.

Felelős: iskolavezetés, tanítók, testnevelést tanítók

b./ A tanulók képességeinek felmérése.

Cél: az egészség megőrzéséhez szükséges teljesítmény elérése.

Felelős: testnevelést tanítók

c./ A drogstratégiai program működésének felülvizsgálata, módosítása.

Felelős: ifjúságvédelmi felelős

d./ A tanulók higiéniai szokásainak fejlesztése.

Felelős: osztályfőnökök
testnevelők
tanulók

e./ Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, témaorientált szülői értekezletek,

Felelős: iskolavezetés, szaktanárok, osztályfőnökök, külső előadók

VI. KAPCSOLATÉPÍTÉS AZ EGÉSZSÉGVÉDŐ SZERVEKKEL

Kapcsolat	Kapcsolattartó	Iskolai kapcsolattartó	Az együttműködés formái
Szülői ház	szülők	osztályfőnökök	Szokások, magatartásminták, életmód-szemlélet, pedagógiai vélemény
Iskolaorvos Védőnő	Iskolaorvos Védőnő	igazgató igazgató- helyett es testnevelők	Státuszvizsgálatok, védőoltások, szűrések, egészségnevelő előadások
Iskolafogászat		igazgató - helyettes	Rendszeres szűrések, kezelések
Család és Gyermekjóléti Szolgálat	Szociális segítő	igazgató ifjúságvédelmi felelős	A problémás esetekben családlátogatások, helyzetelemzések elkészítése, egyéni segítségnyújtás, pedagógiai vélemény, jogi és családgondozói szolgáltatás
Városi sportegyesületek	Igazgató edzők,	testnevelők	A tehetséges gyerekek beiskolázása és képzése rendszeresen az edzéseken.
Rendőrség	Ifjúságvédelmi csoport	ifjúságvédelmi felelős	Előadások, továbbképzés, gyermekek biztonságának védelme, pedagógiai vélemény kérése.

VII. FORRÁSOK

Fenntartói működési támogatás – eszközbeszerzés, infrastrukturális fejlesztések.

A pályázatokon nyert pénzüsszegek.

VIII. ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS az egészségnevelés terén:

Minőségbiztosítás, minőségfejlesztés szempontjai szerint.

Az ellenőrzés bizalomra épüljön, legyen körültekintő, lényegre irányuló, tárgyilagos, egyértelmű.

Az egészségnevelés eredményeinek mérése a konkrét helyi célok ellenőrzésével, értékelésével lehetséges.

IX. FELHASZNÁLT IRODALOM

Egészségnevelési programvázlat – szaktanácsadói kiadvány

Székely Lajos: Az egészségnevelés elmélete és gyakorlata

Bagdy Emőke –Telkes József: Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában

A testnevelés egészségfejlesztési kritériumainak megjelölése
a Nemzeti Alaptantervben

<http://gerinces.hu/2014/01/21/mindennapi-testneveles-nemzetialaptantervben>

Magyar Diáksport Szövetség: T.E.S.I.
www.diaksport.eu/mindenki-testnevelese

A nemzeti köznevelésről szóló, 2011. évi CXC törvény

www.kozlonyok.hu,

www.net.jogtar.hu

www.ofi.hu

110/2012. (VI.4.) Kormány rendelet a Nemzeti alaptanterv
kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
www.kozlonyok.hu,

1.4.A környezeti neveléssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Bevezetés

A környezeti nevelés fogalma

1.1. Az iskolai környezeti nevelés törvényi háttere

1.2. Helyzetelemzés, helyzetkép

1.3. Erőforrások

2. Alapelvek, jövőkép, célok

2.1. Alapelvek, jövőkép

1.2. Konkrét célok

3. Tanulásszervezési- és tartalmi keretek

4. Módszerek

5. Taneszközök

6. Kommunikáció

7. Minőségbiztosítás

8. Továbbképzések

Bevezetés

A környezeti nevelés fogalma

Az iskolai környezeti nevelés az a pedagógiai folyamat, amelynek során a gyerekeket felkészítjük környezetük (a természeti, az épített, a társas, társadalmi környezet) megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő- és élettelen természet érdekeit is figyelembe vevő cselekvésre. Környezettudatos életvitelt azok a személyek tanúsítanak, akik ismerik a fontosabb környezeti

fogalmakat, az aktuális környezetvédelmi problémákat és tennivalókat, az adott probléma megoldásához használható cselekvési stratégiákat, hisznek a tevékenységük jelentőségében, elkötelezettek a cselekvésben, gyakorlatuk van az önálló cselekvésben.

1.1. Az iskolai környezeti nevelés törvényi háttere

110/2012. kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

Nemzeti Környezeti Nevelési Stratégia.

A környezeti nevelésre vonatkozó hatályos jogszabályok

1.2. Helyzetelemzés, helyzetkép

Iskolánk és környéke

Intézményünk igazi iskola, tágas, világos termekkel, folyosókkal, széles, nagy ajtókkal, ablakokkal. A folyosók barátságosak, a tanulók munkái díszítik a falakat. A növények állapota változó. A termek otthonosak, barátságosak, de több zöld növényrel tovább fokozható ez a hatás.

Tágabb környezetünk

Nyíradony a Guthi erdő mellett fekszik, a környék természeti adottságai egyedülállóak.

Történelmi, kulturális környezetünk nevezetességei közül kiemelkedőek:
a Pusztatemplom és a Guthi vadászházak.

Az iskola környezeti nevelési hagyományai

Nevelőink közül főleg a reál tárgyakat tanítók foglalkoznak környezeti nevelési kérdésekkel. Vannak, akik időnként kapcsolódnak egy-egy tevékenységi területhez. A környezeti nevelés az a területe az iskolai életnek, ahol csak nagyon fokozatosan és lépésenként haladunk előre. A családok többsége háztartásaiban közömbös környezete iránt rosszabb esetben környezetpusztító. A tanulók a környezeti nevelés során egészen más magatartási szokásokat vesznek át nevelőiktől, ez növelheti a családon belüli konfliktusok körét, de elősegítheti a családok környezettudatos életvitelének kialakulását is.

Tanórákon:

Az adott témákhoz kapcsoljuk a megfelelő környezetvédelmi tartalmakat.
Kiemeltek a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások.
Önálló gyűjtőmunka.
Pontos elméleti alapok megszerzése.

Tanórán kívül:

Versenyek (természettudományos versenyek)
Állatok világnapja
Takarítási világnap: „Egy nap az iskoláért”
Víz világnapja-faliújság szerkesztése e témakörben.
Föld napja- , plakátverseny, termék, folyosók növényeinek fürdetése.
az iskola környezetének, udvarainak takarítása.
Madarak és fák napja- vetélkedő a szabadban.
Papírgyűjtés
Kapcsolódás a városi civil szervezetek akcióihoz:
iskolaudvar zöldítése fák, bokrok ültetésével, túrák a természetben
Szelektív hulladékgyűjtés

1.3. Erőforrások

Környezeti nevelési munkánk feltétele, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki.

Humán erőforrások

Tanárok:

Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Ahhoz, hogy az iskolai környezeti nevelés ill. oktatás közös szemléletben és célokkal valósuljon meg, ki kell alakítanunk, illetve tovább kell fejlesztenünk a munkaközösségek együttműködését. Célszerű megalakítani a „zöld” munkacsoportot a környezeti nevelés összefogására, koordinálására. Azoknak a kollégáknak, akik most kívánnak bekapcsolódni az iskolai környezeti nevelési munkába, a tapasztaltabb kollégák tanácsokat, javaslatokat adnak. A közös munka áttekintése az iskolavezetés feladata.

Diákok:

Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra,- iskolai diákönkormányzat, osztályközösségek szerepére.

Tanárok és diákok:

A diákok a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el, fontosak a hulladékgyűjtési akciók, valamint a nyári táborok. A diákok és tanárok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében is. A tanórák környezeti tartalmát a munkaközösségek határozzák meg, a kerettantervben rögzítik tantárgyanként. A tanórán kívüli környezeti nevelési tevékenységek összefogása igazgatóhelyettesi feladat.

Tanárok és szülők:

Nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben a környezettudatos magatartást. Fontos, hogy az elsajátított viselkedési formákat, ismereteket otthon is alkalmazzák a tanulók, másrészt az egyes környezeti nevelési programjaink anyagi fedezetét – a lehetőségeiket figyelembe véve – a családok maguk is biztosítsák.

Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak:

Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei környezeti nevelési programunknak. Az iskolai adminisztráció területén csökkentjük a felesleges papírfelhasználást (pl.: féloldalas papírlapok használata, kicsinyített és kétoldalas fénymásolás, digitális információáramlás), gyűjtjük a hulladékpapírt és a kifogyott nyomtatópatront. Az iskola épületének takarítása során környezetkímélő, az egészségre nem ártalmas tisztítószereket használunk.

Iskolán kívüli együttműködés

Fenntartó:

Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés – az iskola egész életén belül – a környezeti nevelési programunk megvalósítása szempontjából is fontos. Az igazgató feladata a fenntartóval való egyeztetés során a lehető legoptimálisabb helyzet megteremtése. Célunk, hogy a fenntartó a kötelező támogatáson túl is finanszírozza az iskolai környezeti nevelési programokat.

Környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények:

A környezeti programot színesebbé és tartalmasabbá teszi a különböző intézmények: a múzeumok, az állatkertek és a nemzeti parkok meglátogatása. Iskolai tanulmányai során minden tanulónak legalább egy környezeti témájú intézménylátogatáson részt kell vennie. Az adott intézménnyel a kapcsolatot a munkaközösségek egy megbízott tanára tartja.

Civil szervezetek:

A civil szervezetek szakmai ismereteikkel és programjaikkal segítik környezeti nevelési munkánkat (előadások, továbbképzések). Szükséges, környezeti témájú előadás és foglalkozás tartása. A civil szervezetekkel való iskolai szintű kapcsolattartás igazgató-helyettesi feladat.

Hivatalos szervek:

A hivatalos szervek egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javasatainkra, véleményükre építeni kívánunk az iskolai környezet kialakításában.

Saját erőforrások

Költségvetés:

Az iskolai költségvetésből minden évben olyan felújításokat kell végezni, amelyek a környezetbarát és kulturált környezet megteremtését, továbbá a környezetkímélő működtetést szolgálják.

Külső erőforrások

Pályázat:

A pályázat-megjelenések figyelése a pályázati felelős és az igazgatóhelyettes feladata. Ők tájékoztatják a kollégákat a pályázati lehetőségekről, és segítenek a pályázatok elkészítésében. Az elnyert összeget teljes egészében arra a területre kell fordítani, amire a kiírás szólt.

Alapelvek, jövőkép, célok

Általános célok, értékek

AZ EGYETEMES TERMÉSZETNEK, (a Világegyetem egészének), mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével és kultúrájával együtt.

A FÖLD egészséges folyamatainak visszaállítása, harmóniára törekvés.

A bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése.

A környezeti nevelés átfogó célja, hogy;

Elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti-válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog, a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.

A természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.

A fenntartható fejlődés, erőforrás gazdálkodás, a fenntartható fogyasztás érdekében szükséges ismeretek, tudás, magatartásminták, értékek és életviteli szokások megtanítása.

Pedagógiai célok:

nyitott, önálló személyiséggé válás
ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
összefüggések megértése, holisztikus szemlélet kialakulása
az élet tisztelete, az értékek védelme
rendszer szemléletre nevelés
konfliktusok, problémák kezelése

vitakészség, kritikus véleményalkotás
kommunikáció, médiahasználat
együttműködési stratégiák megismerése
a sokféleség értékékként való elfogadása
empátia, tolerancia fejlesztése
egészséges életmód igénye
globális gondolkodásmód
a munka, a kiemelkedő teljesítmény megbecsülése
cselekvési stratégia, cselekvési kultúra
az állampolgári felelősség felébresztése
az egészség és a környezet összefüggései
problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség
helyes fogyasztói szokások
lokális elkötelezettség

Legfontosabb cél: saját, közvetlen környezetük értékeinek megismerése, szeretete!

Az iskola környezeti nevelési szemlélete:

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. Ez az élet minden színterén tapasztalható: szociális, gazdasági, ökológiai, politikai területeken is. A fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását az oktatásban kell elkezdenünk. A diákok számára olyan oktatást kell az iskolánknak biztosítania, amelyben a szakmai képzésen kívül hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód. Változatos módszerek segítségével

kreatív, együttműködésre alkalmas, felelős magatartást kialakító, döntéshozásra, konfliktuskezelésre és megoldásra képes készségeket kell kialakítanunk. Mindezek megkívánják az új értékek elfogadtatását, kialakítását, megszilárdítását és azok hagyománnyá válását.

A fenti célok csak úgy valósíthatók meg, ha hatékony tanulási, tanítási stratégiákat tudunk kialakítani.

Az intézmény jövőképe:

Intézményünkben kiemelten fontos feladatunknak érezzük, hogy óvodásaink és diákjaink szemléletén alakítsunk, környezet- és természetszeretetüket formáljuk, megszilárdítsuk. A belső terek hangulatosabbak lesznek, több növény lesz mindenütt. A tantermeket is barátságosabbá alakítjuk. Diákjaink és dolgozóink figyelnek az intézmény energia- és vízfelhasználására, tisztaságára. Szeretnénk, ha óvodásaink és diákjaink harmonikusabb, stresszmentesebb környezetben tanulnának.

Munkánk az intézményi élet sok területére terjed ki. Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden intézményi és intézményen kívüli programon törekszünk arra, hogy óvodásaink és diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet, s benne az embert. Érthető tehát, hogy a természettudományos tantárgyak összhangjának megteremtése kiemelt feladatunk

Tanórán, túrák, kirándulások, táborok során megismertetjük gyerekeinkkel a természetet, a természetvizsgálatokat. Megtanítjuk őket arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék, kutassák a köztük rejlő összefüggéseket. Így válhatnak a gyerekek majd tudatos környezetvédőkké, a természetet féltő, óvó felnőttekké.

2.2. Konkrét célok

- az egészségnevelési program elkészítése;
- a tantestület minden tagjának megnyerése a környezeti nevelési munkához;
- tantestületen belüli továbbképzés szervezése, a környezeti nevelés módszereinek bemutatása;

Hagyományok ápolása:

környékünk nevezetességeinek feltérképezése;
az iskola névadójának megismerése
osztályfőnöki órák környezetvédelmi és egészségnevelési témában;
környezeti nevelés 7-8. évfolyamon.

Rövid távú célok	Feladatok	Sikerkritériumok
A környezeti nevelés az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg!	A helyi tantervben műveltségi területenként és a tanmenetekben is konkrétan jelöljük meg a feladatokat és az alkalmazni kívánt módszereket.	Az iskolai élet egészét átfogó környezeti nevelés valósul meg: - átdolgozott tanmenetek; - több környezeti nevelési tartalom a tanórákon; - változatosabb tanítási, tanulássegítési környezeti nevelési módszerek.
Erősítsük a tantárgyközi kapcsolatokat, hogy a tanulók egységben lássák az egy témához tartozó ismereteket!	Projektek kidolgozása (pl. „Belefulladunk a hulladékba!” „Egy pohár víz” „Védeni kell!”).	A széttagolt ismeretek rendszerszemlélettel összekapcsolódnak, egyre több tanuló vesz részt tanulási projektben, a gyerekek örömmel készülnek a következő projektre
A pedagógusok, a felnőtt dolgozók és a szülők személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői!	Képzések, továbbképzések, szülői értekezletek tartása az adott témában.	A felnőttek rendelkezzenek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyiségvonásokkal, amelyek a környezettudatosság alakítása során mintaként szolgálnak. Egyre több szülő, tanár vesz részt a programokon. Az iskolai programok tervezésekor szempont, hogy a lehetőségekhez képest minél környezetkímélőbb legyen a program.
Az iskola tisztaságának javítása, a szemét mennyiségének csökkentése.	Tisztasági őrjárat szervezése (diákönkormányzat). - Szelektív hulladékgyűjtés - használt elemek gyűjtése - aludobozok gyűjtése - a helyes vásárlói szokások kialakítása.	Javul az iskola tisztasága. A tanulók és az iskola dolgozói szelektíven kezelik a papírhulladékot. Csökken az elszállított szemét mennyisége. Kevesebb a csomagolási hulladék a szemetekben.
Takarékoskodás a vízzel és a villannyal.	Rendszeres, majd alkalmankénti ellenőrzések. Mérések, számítások, következtetések – és ezek közzlése az iskolaújságban.	Nem lesznek nyitva felejtett vagy csöpögő csapok, égve felejtett villanyok. Észrevehetően csökken az iskola víz- és villanyszámláján szereplő összeg.

A tanulók ismerjék meg szűkebb környezetüket, lássák az értékeket, problémákat, ápolják a hagyományokat!	A természetben, környezetben végzett szemlélődés, vizsgálódás, kutatómunka; kiállítások, vetélkedők, előadások szervezése a „Jeles napokkal”.	Ha ismeri környezetét, jobban szereti, kötődik hozzá és megóvjá. Egyre többet érdeklődnek, tudnak a helyi környezetről, és ezt a többieknek is szívesen elmondják.
Legyenek a tanulók környezetük, szülőföldjük védelmezői!	„Örökbefogadási” akciók: egy-egy fát, területet, szobrot, amihez rendszeresen visszajárnak, figyelik változásait, gondozzák. Faültetés, téli madáretetés.	Változik az osztály közvéleménye, morálja. Beszélgetéseken, osztályfőnöki órákon, kirándulásokon egyre többször téma a szülőföld értékei. A tanuló kötődik környezete egy darabkájához, és ezen keresztül átérzi környezetünk megóvásának fontosságát.
Fejlesszük a tanulók problémamegoldó gondolkodásmódját, az önálló ismeretszerzés képességét – megalapozva az élethosszig tartó tanulást!	„Zöld sarok” kialakítása az iskolai könyvtárban, szakkönyvek, folyóiratok, videó-anyag és CD-k beszerzése. A honlapon „zöld” rovat nyitása.	Egyre több gyerek kér feladatot, tart kiselőadást, „sürög-forog” a könyvtárban, ír cikkeket, tudja használni a szakirodalmat.

3. Tanulás-szervezési és tartalmi keretek

Iskolánkban a környezeti nevelés legfontosabb színtere a tantárgyi tanítási óra. Hagyományosan a természettudományi tárgyaknak van e téren döntő szerepe és felelőssége, a természetre vonatkozó tudás az alappillére a környezeti nevelésnek.

A társadalomtudományi tárgyak feladata, hogy a társadalomszerveződés, valamint az emberi viselkedés és kultúra irányából mutassák be az ember és a környezet kapcsolatának történetét, sajátosságait és tényeit. A humán tárgyak (pl. társadalomismeret, történelem, stb.) tudást bővítenek, fogalmakat és ismereteket közvetítenek, készségeket fejlesztenek a társadalom környezeti problémái felismeréséhez és megoldásához, a közügyekben való részvételhez. A humán tárgyak feladata az is, hogy bemutassák a fogyasztói modellel szembeni alternatívákat, a környezeti válság megoldásához szükséges világgépet és erkölcsi értékrendet, valamint a rendelkezésünkre álló – és szükséges – gazdasági és jogi eszközöket.

A technika-és tervezés tantárgy lehetősége, hogy gyakorlati szempontból elemezze a környezetbarát létformát, s helyes példákat mutasson be és gyakoroltasson. A fenntartható fogyasztás, a hétköznapok életviteli szokásrendszere, környezetkultúrája e tantárgyban kaphat teret.

A művészeti tárgyak megkülönböztetetten alkalmasak a kérdéskör érzelmi megközelítésére, keretet biztosítanak a természet szépségének átéléséhez, az „érintetlen” természettel vagy a leromlott környezettel kapcsolatos érzések művészi megfogalmazásához, a természet és a kultúra szoros kapcsolatának bemutatásához, a mítoszok, jelképek által rögzített ökológiai tudás közvetítéséhez. Fel tudják hívni a figyelmet az értékvesztésre, az uniformizálódásra, kulturális örökségünk és a kultúra sokfélesége megőrzésének fontosságára.

A test- és egészségnevelési tárgyak a környezet és az egészség szoros kapcsolatának bemutatásával, megértésével, az igények-szükségletek, valamint értékrend kialakításával elősegíthetik a megfelelő szemlélet formálását.

Az osztályfőnöki órák a tanulók kisközösségi magatartását, társas szokásait, önismeretét fejlesztik, elősegítik a helyi közösséghez való kapcsolódás formáit, módszertanilag megalapozzák a részvételi demokráciára nevelést, elősegítik az állampolgári nevelési célok megvalósulását.

Tanórán kívüli nevelés

Lehetőségeink:

táborok, tanulmányi kirándulások, akadályversenyek, stb.;

kézműves foglalkozások: egy-egy ünnephez kötött, tábori időben stb.;

„akciók”: pályázatok, kiállítás-rendezés, kérdőíves felmérés,

„látogatás”: múzeum, állatkert, botanikus kert, nemzeti park, valamint szeméttelép, hulladékégető, szennyvíztisztító stb.;

versenyek;

iskolazöldítés;

DÖK-nap;

„jeles napok”

4. Módszerek

Szemponatok a módszerek kiválasztásakor

alkalmazkodjanak az életkori sajátosságokhoz

vonjanak be minél több tanulót

az iskola keretein túl is legyenek hatással

a természetbe szervezett tevékenységek száma a lehető legtöbb legyen

alapvetően pozitív szemléletet tükrözzenek, kerüljük a katasztrófapedagógiát

a lakóhelyi vagy közeli konkrét példára alapozzanak, kötődjenek a napi élethez

nyújtsanak sok élményt a tanulónak

az érzelmeken át hassanak

a személyes megtapasztaláson alapuljanak

együttműködésen alapuljanak (teljes tantestület, egyéb iskolai dolgozók, külső szövetségek, szülők stb.)

alapozzanak a korosztály kíváncsiságára, versenyszellemére, öntevékenységére, megismerési vágyára, korszerű technikai ismeretére

legyen bennük sok játékos elem

Játékok

szituációs

memóriafejlesztő

kombinációs

érzékelést fejlesztő

ráhangelést segítő

bizalomerősítő

kapcsolatteremtést segítő

drámapedagógia

Riportmódszer

kérdőíves felmérés

Projekt módszer

analízis – akció projektek

Terepgyakorlati módszerek

terepgyakorlatok

„A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.”(NAT)

A fenntarthatóság megértéséhez integrált rendszerszemlélet, a fenntarthatóság pedagógiai gyakorlatához egész életen át tartó tanulási folyamat szükséges. Tájékozott és tevékeny állampolgárokat nevel, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodással rendelkeznek, eligazodnak a természet és környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és etikus felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni és közös tettekben.

Tanulóink érdeklődését a természet jelenségei felé irányítjuk, egyfajta környezeti érzékenyítést, természetre való rácsodálkoztatást alakíthatunk ki. Kerüljünk kapcsolatba a környezettel, a természettel.

A fenntarthatóság pedagógiája egy olyan tanítási, nevelési törekvés, amelyben az alternatív jövőképeknek sokkal határozottabb szerepe van azáltal, hogy a tanulók a napi cselekedeteik és életvitelük megítélését a jövő felől végezhetik el. Figyelmüket a várható jövőbeli következményekre fordítjuk. A tanulók szokásait és szemléletmódját formáljuk a fogyasztással, energiával, levegővel, vízzel, hulladékkal kapcsolatban.

Ezért fontos feladatunk a természeti, a társadalmi, a gazdasági és a politikai rendszerek megismertetése és az ezekről alkotott nézet- és attitűdrendszer formálása; a környezeti ismeretek és szakértelem, az értékrend és az etikai ítélőképesség fejlesztése, a részvételi demokráciára való alkalmasság, képességek és indítékok kialakítása; a kritikai gondolkodás, a konfliktusok kezelése, a személyes életviteli szokások alakulását meghatározó döntési mechanizmus formálása.

Célok, alapelvek:

- Természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos ismeretek átadása.
- Globális környezeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása.
- Helyi környezeti, természeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása, ezek felismeréséhez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.
- A globális és a helyi környezeti problémákkal kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- A mindennapi életben való környezettudatos gondolkodásra és magatartásra nevelés.
- A fenntartható fejlődéshez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.

- Saját környezetünkkel kapcsolatos aktivitásra, tevéleges magatartásra nevelés.
- A kerékpáros közlekedés gyakorlatának, kultúrájának népszerűsítése.
- Térségünk helytörténeti, építészeti értékeinek megismertetése.
- Népi hagyományaink, népszokásaink megismertetése.
- A természet szeretetére nevelés, a gyerekek természettel való közvetlen élményekhez juttatása.
- A lakóhelyünk közelében található természeti értékek megismertetése.
- A természetes anyagok és hagyományos kézműves technikák megismertetése, gyakoroltatása - kézműves foglalkozások.

Tantárgyi keretek közt:

Az iskolai oktató-nevelő munka nem szorítkozik a tantárgyak óráira, de a feladatok zömét mégiscsak e keretek között valósítjuk meg. Tanórákon történik azon ismeretek megalapozása, szemlélet formálása, amely során lehetőség van a helyes értékrend, a természethez fűződő viszony kialakítására.

Az alsó tagozatban inkább az érzelmi beállítódás alakítása, a természettel, a környezettel való ismerkedés és "környezetbarát" szokások formálása a fő cél, később fokozatosan alakul ki a tudatosság és az elkötelezettség szintje.

Felső tagozaton ennek a területnek alapvető pillérei:

a természettudományi tárgyak: biológia, földrajz, fizika, kémia, matematika

a társadalomtudományi tárgyak feladata, hogy az emberi kultúra és viselkedés irányából közelítse a kérdést.

A legfontosabb területek, ahol a környezettudatosságra nevelhetjük tanulóinkat:

hagyományos háztartási eljárások

állattartás és növénytermesztés

vadon termő és ehető gyógynövényekkel való megismerkedés

az ivóvíz tisztelete

esővíz gyűjtése

szelektív hulladékgyűjtés

szárzelem gyűjtése

környezetbarát irodai eszközök, bútorok

energiatakarékos izzók és irodagépek,

környezetbarát festékek, tisztítószer, növényvédő és rovarirtó szerek

„ökológiai lábnyom” csökkentése

1.5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A gyermek születésével a család, mint legfontosabb, meghatározó közösség tagjává válik. Gondolkodását, viselkedését, egész személyiségét alapvetően meghatározzák a család: szociális körülményei, életmódja, értékrendje, anyagi színvonala, a szülők foglalkozásának jellege és képzettségük szintje.

A szülők által nyújtott tudatos, célirányos nevelés mellett a család belső atmoszférája is hat a gyermekekre, ami átértékelődve beépül a személyiségébe.

Az óvodai csoport után az osztályközösség, és tágabb értelemben az iskola közösségének tagjává válik a gyermek.

Alapvető feladatunk a tanuló közösségbe irányítása, illetve közösség által történő nevelésének megteremtése.

Az iskolai osztály kialakításakor kettős hatás éri a gyermeket: az iskolát, az osztályt a felnőttek hozzák létre és az azonos korúak hatása is fokozottan érvényesül.

Az osztályközösség minden tulajdonsága az iskola hatására alakul vagy nem alakul ki. Értékrendjük, elvárásaik, kommunikációjuk erősen magán viseli az iskola (osztályfőnök, tanárok, hitoktatók, légkör, hagyományok, konfliktus) bélyegét.

Fontos tehát, hogy az iskola olyan értékrendet, normákat, erkölcsöt, tudást hordozzon, amely elfogadásra méltó.

a.) Célok, feladatok, módszerek

Célok:

Az emberi kapcsolatok kialakításának, ápolásának fejlesztése, segítése.

A családminta legfontosabb mikrokörnyezet szerepének tudatosítása.

Társas kapcsolatok kialakításának segítése az osztályban, iskolában.

A kortárs csoportok befolyásoló szerepének tisztázása, hangsúlyozása.

A demokrácia gyakorlásához szükséges képességek fejlesztése, jogok, kötelességek tudatosítása, a demokrácia értéként való elfogadása, az iskola demokratikus működésének biztosítása.

Az emberek személyiségi jogainak tisztelete.

A társadalom életében való részvétel igényének kialakítása.

Az európai identitástudat kialakítása.

Feladatok:

Ismerjék fel, hogy az ember társas lény, hiszen társkapcsolatok hiányában a személyiségfejlődésük zavart szenved.

A közösségek szerepének, a társas viselkedés szabályszerűségeinek megismertetése.

Megfelelő kommunikációs és együttműködési készség és képesség elsajátítása (önálló ismeretszerzés, véleményformálás, vélemények, érvek kifejtése, értelmezése, megvédése, juttatásának technikája).

A kölcsönös egymásra figyelés fontosságának hangsúlyozása, megértése, technikájának elsajátíttatása. Az egyéni és közösségi érdekek összehangolása. Erősítsük a csoporthoz tartozás érzését és felelősségét.

Tiszteljék társaikat, törődjenek egymással: segítsük a másság elfogadását, a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

A "mi" tudatélményének megteremtése, erősítése.

Az osztályban kialakuló konfliktushelyzetek megoldása, érdekek ütköztetésének módjai, konfliktuskezelési technikák kialakítása, fejlesztése.

Közös, felelősségteljes döntéshozatal megtanítása, a demokrácia gyakorlásához szükséges képességek fejlesztése, jogok-kötelességek tudatosítása.

A DÖK (érdekképviselői, érdekérvényesítési szervezet) hatékony működésének segítése.

A gyermeki jogok, emberi jogok, diákjogok megismertetése, állampolgári jogok ismerete, gyakorlása, tisztelete.

Az emberek egyenjogúságának elismerése: a faji, vallási, etnikai különbségek elfogadása, előítéletektől mentes szemlélet kialakítása.

Nyitottság a hátrányos helyzetű rétegek ügye iránt, lehetőség szerinti bekapcsolódás a problémák megoldásába.

A különböző kultúrák megismerése és elfogadása iránti igény felkeltése (például: külföldi kapcsolatok; az európai hagyományok, európai örökségek megismertetése).

Módszerek:

Beszélgetés.

Szituációs játékok.

Közösségfejlesztő tréningek, feladatok.

Szociometriai felmérések.

Élménybeszámolók.

Közös célokért együtt végzett feladatok (osztálykirándulás, klubdélután).

Drámajátékok.

Szépirodalmi művek részleteinek megbeszélése, elemzése.

Videofilmek megtekintése, a látottak megvitatása.

Érdekérvényesítési technikák gyakorlása.

Adott téma önálló feldolgozása beszámoló vagy vitaindító formájában.

Külföldi partnerkapcsolatok kialakítása, ápolása.

A tanulói közösségeket irányító pedagógusnak legfontosabb feladata a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak úgy érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjtenek.

b.) Tanulói közösség, diákönkormányzat:

Feladatai:

Összehangolja az iskolai és iskolán kívüli tevékenységeket.

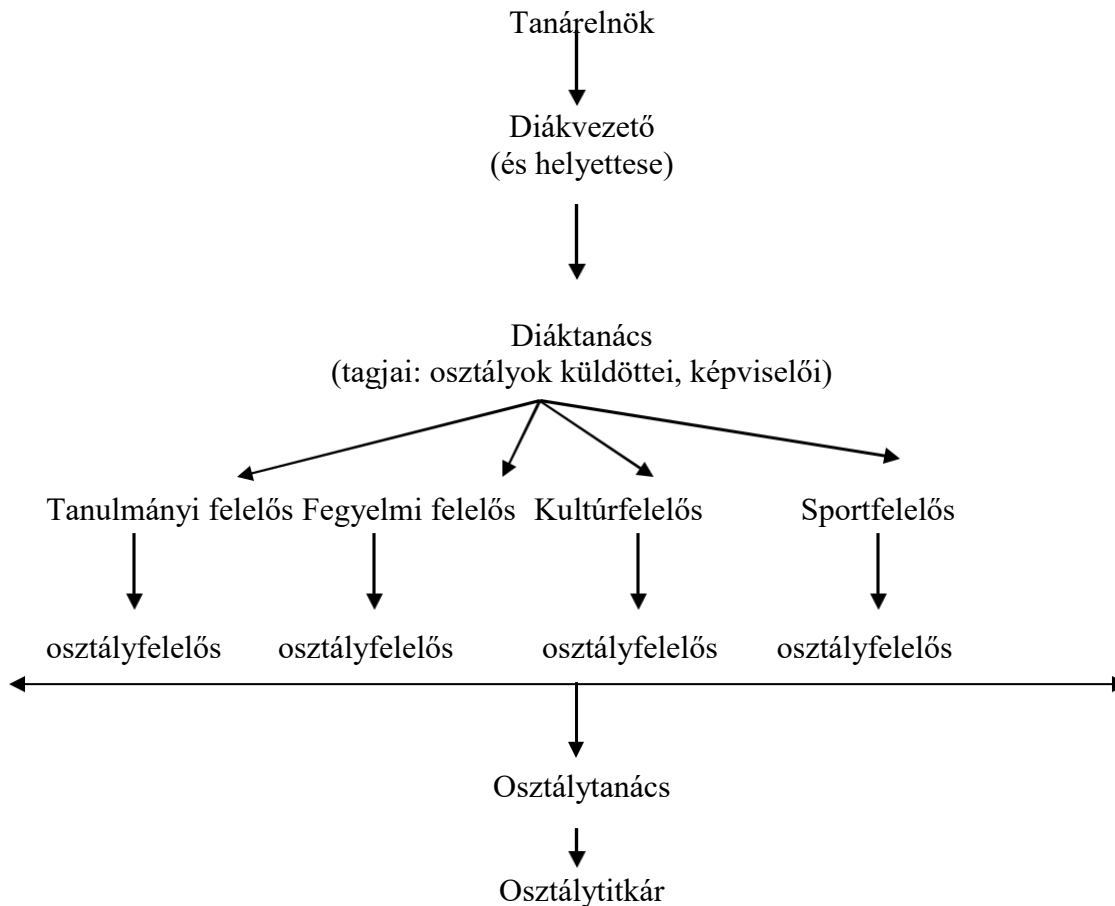
Figyelemmel kíséri az osztályok tanulmányi munkáját, magatartását, tisztaságát.

Szervezi az ügyeleti munkát.

A tanulók önkormányzatának fejlesztése:

A diákönkormányzat létezése a demokráciára való nevelést szolgálja.

Az önkormányzat szerkezete

A diáktanács feladatának és jogkörének továbbfejlesztése:

- Összegyűjti a tanulók véleményét és igényeit.
- Egyezteteti a tanárelnökkel.
- Részt vesz a programok szervezésében (ki-ki a maga területén).
- Értékeli a feladatok megoldásának szintjét.
- Értékeli a fegyelmi, tanulmányi helyzetet, fellép a rendbontók ellen.
- Tagot delegál a nevelőtestületi fegyelmi bizottságba.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, dicséretben részesülők személyére.

Tagjait évente választják.

Fóruma:

- Önkormányzati tanácsülés.
- Felelősök értekezlete.
- Iskolagyűlés

A diákjogosítványok az alábbiak szerint bővülnek:

- Véleménynyilvánítási jog a tanulók életét érintő kérdésekben.
- Véleménynyilvánítási jog a tanulókkal kapcsolatos fegyelmi ügyekben.

1.6. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

1.6.1.A nevelőkkel kapcsolatos általános elvárások, tevékenységükkel kapcsolatos feladatok:

Minden tanár legyen tudatában annak, hogy elsősorban saját élete példájával nevel. Az iskolai élet egészére figyelve segítse a közösség tagjainak emberi és hitbeli kibontakozását. Személyi ügyekben a szeretetről és a diszkrécióról ne feledkezzen meg. Rendszeres önképzéssel és továbbképzéseken való részvétellel fejlessze szakmai és pedagógiai műveltségét. Törekedjen a hitben és szeretetben való növekedésre.

Tartson rendszeres kapcsolatot diákjai osztályfőnökével, nevelőtanáraival, szüleivel, többi tanárával.

Az iskola tanulóitól - a mindennapi életben szokásos figyelmességek kivételével - ajándékot, kölcsönt, jogtalan előnyt nem fogadhat el.

A katolikus egyház tanításának elfogadása, a hivatali titok megőrzése az iskola minden tanárára nézve kötelező.

Tantárgyanként, osztályonként, illetve csoportonként megtervezi egész tanévi munkáját, azt tanmenetben vagy témaköri tantervben rögzíti, s szeptember 20-ig a munkaközösség-vezetőnek benyújtja. A megtartott órák sorszámát, anyagát, az óráról hiányzó tanulókat bejegyzzi a haladási naplóba.

Szakmailag és módszertanilag alaposan felkészül. Óráját pontosan kezdi és fejezi be. Saját órájáról indokolt esetben az osztályfőnökkel folytatott megbeszélés után tanulót elengedhet. Az osztályfőnök akadályoztatása esetén ideiglenesen jogaiba lép.

Szakmai munkaközösségével egyetértésben megszervezi a tehetséggondozás és felzárkóztatás teendőit.

Alkalmazkodik ahhoz a szabályhoz, hogy egy osztály egy napon legfeljebb kettő dolgot írhat.

A dolgozatokat legfeljebb két héten belül kijavítja, értékeli és kiadja a tanulóknak.

A szülői házzal való kapcsolattartás érdekében fogadóórákat tart. Az órarendben beállított helyettesítőként az iskolában tartózkodik.

Részt vesz a nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken. Az intézmény működési rendjében felmerülő tevékenységekbe, foglalkozásokba /ügyelet, felvételiztetés/ bekapcsolódik.

A munkatervben előírt tanulmányi kirándulásokon, iskolai rendezvényeken részt vesz.

A tantermekben, szertárban, tornateremben rendet biztosít, a leltározásban részt vesz.

A következő feladatokkal az igazgató megbízhatja: klub vezetése, nagyobb iskolai rendezvény /pl. színi előadás/ rendezése, tanulmányi, kulturális, sportversenyeken való felügyelet, a tanulók versenyekre való utaztatása, táboroztatás, tanulmányi kirándulásokon kísérettanárként való részvétel.

1.6.2.Az osztályfőnökök tevékenységével kapcsolatos elvárások és feladatok

Az osztályközösség élén, mint pedagógus-vezető, az osztályfőnök áll.

Az osztályfőnököt az igazgató-helyettesek és az osztályfőnöki munkaközösség-vezető javaslatát figyelembe véve az igazgató bízta meg. Az osztályfőnök jogosult az egy osztályban tanító pedagógusok mikroértekezletének összehívására.

A keresztény pedagógia elvei és gyakorlata szerint nevelik tanítványaikat. Célzatosan összehangolják osztályukban a nevelési tényezőket, mindent megtesznek azért, hogy osztályuk jó közösséggé váljon, amelyben minden tanuló otthon van. Az intézmény nevelési céljainak megfelelően, azokkal mélyen azonosulva formálják személyiségüket, segítik önismeretük, hivatástudatuk fejlődését. Tanítványaik családi hátterének és személyiségének alapos megismerésére törekedve, aminek érdekében ajánlatos a családlátogatás, amelyről feljegyzést készít.

Megkülönböztetetten figyelnek azokra, akik képességeik alatt teljesítenek, felderítik az okokat és segítenek kiküszöbölni azokat. Keresik a hátrányos helyzetű tanulókon való segítség módjait, gondoskodnak a hivatkozó öltözködés, viselkedés elkerüléséről.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

Törekedjen arra, hogy alaposan megismerje tanítványait.

Az intézmény pedagógiai elvei szerint neveli osztályának tanulóit, a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe véve.

Igyekszik folyamatos jelenlétével is kifejezni az osztályával való törődést (szünetekben, lelki gyakorlatokon, miséken való részvételével).

Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.

Koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját és látogathatja óráikat.

Aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői közösségével, a tanítványaival foglalkozó tanárokkal és a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (beszédfejlesztő, gyógy-testnevelő, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, szociális segítő)

Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét (ellenőrzi, hogy be van-e írva minden osztályzat az ellenőrzőbe, tájékoztató füzetbe), az osztály fegyelmi helyzetét, különös gondot fordít a hátrányos helyzetű tanulók segítésére.

Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.

Mikro- és szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat, az ellenőrző könyv útján rendszeresen tájékoztatja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről.

Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat (az–elektronikus napló precíz vezetését, a félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatását, a továbbtanulással kapcsolatos adminisztrációt).

Saját hatáskörében - indokolt esetben - évi 3 nap távollétet engedélyezhet osztálya tanulójának, igazolja a gyermek hiányzását.

Gondoskodik osztálya kötelező orvosi vizsgálatáról.

Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az előttük álló iskolai feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.

Az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, segélyezésére, büntetésére.

Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, javaslataival és észrevételeivel, a kijelölt feladatok elvégzésével elősegíti a közösség tevékenységének eredményességét.

Nevelő-oktató munkájához tanmenetet készít a helyi körülmények, adottságok figyelembe vételével.

Szükség esetén tanácskozást hív össze az osztályában tanító pedagógusok számára.

Gondot fordít arra, hogy tanítványai teherbírásukkal összhangban vállaljanak részt a tanórán kívüli szabadon választható elfoglaltságokból.

1.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek

A társadalomban lezajló változások átalakítják a megszokott értékrendet, próbára teszik a felnőttek alkalmazkodási képességét. A sok feszültség, bizonytalanság leginkább a családok életében csapódik le, a gyermekek sínylik meg legjobban ezeket a változásokat

Egyre több a csonka-, vagy az anyagi javak megszerzéséért erőn felül teljesítő család, akik nem tudják az alapvetően fontos harmonikus családi környezetet (puha, meleg, biztonságot, szeretetet adó "fészek") nyújtani a gyermeküknek, így a gyermekek közül egyre többen küzdenek beilleszkedési, magatartási nehézségekkel. Ezeknek a problémáknak a kezelésére szoros kapcsolatot kell kiépíteni a Nevelési Tanácsadóval, a gyermekvédelmi szakemberekkel, hitoktatókkal és legfőképp a szülőkkel (családlátogatás, fogadóóra, szülői értekezlet).

Problematikusak (nehezen nevelhetők) azok az ép értelmű gyermekek, akiknek magatartása gyakran kifogásolható, egyéni sajátosságai, teljesítményeik jelentős mértékben eltérnek az adott életkori szakaszban megkívánható szinttől, és az általánosan használt pedagógiai módszerekkel nem lehet náluk kellő eredményt elérni, de nem igényelnek gyógypedagógiai, vagy javító nevelést.

Feladataink:

Lehetőség szerint derítsük ki, mi a helytelen viselkedés háttere (figyelemfelkeltés, hatalom, tekintély megszerzése, feszültség levezetése, rossz modellkövetés, elkerülő viselkedés, tehetetlenség).

Fontos a személyes kapcsolat kialakítása, a hiteles, őszinte kommunikáció, és következetesség a nevelésben - egyéni bánásmód, egyéni fejlesztés formájában.

Segítségnyújtás az egyéni tanulmányi munkában, a napi testi-lelki problémák megoldásában bizalmas beszélgetések formájában.

Egyszerű feladatok, megbízatások elvégzése után jusson sikerélményhez, kapjon dicséretet a tanuló ("kapjuk rajta", amikor jó, - tegyük dicsérhetővé!).

Ismertessük meg a tanulókkal az emberi viselkedés, magatartás alapvető szabályait, gyakoroltassuk a pozitív magatartásformákat a mindennapi kapcsolatokban, erősítsük meg bennük a helyes viselkedésformákat („én-típusú” kommunikáció: nem a gyereket, a viselkedését utasítjuk el).

Fejlődni kell a tanulóknak az empátiás képességeknek: azt nem csinálom, ami nekem sem jó; valamint a kommunikatív metakommunikációs képességeket is fejleszteni kell: tudja kifejezni magát, és megérteni mások érzéseit.

Erősíteni kell a tanulóknak társaik, a felnőttek előítéletek nélküli megismerésének képességét, legyen képes a másságot elfogadni (tolerancia-képesség fejlesztése).

Váljon képessé a konfliktushelyzetek felismerésére, kezelésére, erőszakmentes megoldására.

Képes legyen a közösségi és az egyéni értékrend meghatározására, megtartására.

Ennek érdekében legfontosabb teendőink:

a./ Megelőzés:

A szülők felkészítése az otthoni bánásmódra, fejlesztésre (önismereti csoportok, családterápiák, csoportterápiák, stb., az elfogadó, szerető szülői magatartás érdekében) - szakemberek bevonásával (lelki igazgató, családvédelmi szakember, orvos, védőnő).

b./ Megküzdési stratégiák a gondok orvoslására:

A pedagógusok képzése, továbbképzése, felkészítése a felismerésre, a saját hatáskörük cselekvési lehetőségeinek tudatosítása.

Az érintett gyerekek törvény által biztosított jogainak ismerete, érvényesítése.

A gyerekek fejlődéséből adódó teljesítménykülönbségek felismerése, differenciált foglalkozás, felzárkóztatás, tehetséggondozás.

- Annak felismerése, hogy mikor kell a gyereket speciális szakemberhez, pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézményhez irányítani. A lelki igazgatóhoz való irányítás. Integrált oktatás-nevelés biztosítása a gyerek problémái szerinti súlyossági foknak megfelelő ellátási formában.

c./ A sikeres felnőtté válás érdekében:

Pályaválasztást elősegítő pályaaorientációs foglalkozás.

Az előzőekben felsoroltak mellett időben fel kell készülni a deviáns magatartási formák előfordulására, és a korai felismeréssel, gondozással, felzárkóztatással lehetőleg elkerülni a súlyosabb megnyilvánulásokat (drog, bűnözés, öngyilkosság).

1.7.1. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

"Hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok azok, akiknek alapvető szükséglet-kielégítési lehetőségei korlátozottak. Családja, szűkebb társadalmi környezete az átlaghoz képest negatív eltérést mutat, elsősorban szociális, kulturális téren."

Célok:

Hogy a hátrányok leküzdhetők legyenek, és a későbbiek során ne halmozódjanak a problémák.

Elsődleges céljaink:

A szociális háttér megismerése.

A szociális hátrányok enyhítése, beilleszkedésük elősegítése.

Szociális hátrányokból eredő zavarok leküzdése, helyes értékrend kialakítása.

Kapcsolatfelvétel, együttműködés a Család - és Gyermejjóléti Szolgálattal, Nevelési Tanácsadó- és Pedagógiai Szakszolgálattal, hitoktatókkal.

Felvilágosító munka szervezése, információk biztosítása, melynek segítségével a hátrányok enyhíthetők.

Feladatok:

A szociális hátrányok okainak felmérése a gyermeki jogok tiszteletben tartásával.

Családlátogatások. A szülőkkel való beszélgetéskor adjunk felvilágosítást a szociális juttatások

lehetőségéről étkezési térítési kedvezmény, rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, stb.).

Olyan szemléletet alakítsunk ki a gyermekekben, melynek segítségével el tudják fogadni szociális hátránnyal küzdő társukat. Tanulják meg a "másságot" elfogadni.

Közvetítsünk pozitív értékeket a gyermekeknek személyes példaadással.

A negatív nevelési szokásokat pozitív szokások kialakításával ellensúlyozzuk.

Tanulóinknak biztosítjuk alsó tagozaton a napközis, felső tagozaton a tanulószobás foglalkozást.

Felhívjuk figyelmüket a drog, alkohol, dohányzás káros hatásaira.

Pályázatokat figyelve ösztönözzük őket arra, hogy vegyenek részt pályázatokon, segítjük őket ennek elkészítésében.

Korrekciós és kompenzációs szervezeti formákban próbáljuk segíteni tanulásukat:
tanulás iránti motiváció kialakítása
tanulás fontosságának felismertetése
tanulási szokások kialakítása.

Ismereteik bővítése érdekében olyan tevékenységek biztosítása, melyek enyhítik szociális hátrányukat:

könyvtárlátogatás
múzeum-, színház- és mozilátogatás
kirándulás
iskolai és osztályrendezvényeken való részvétel
szakkörökön, sportkörökön, versenyeken való részvétel.

Differenciált feladatok adásával, az egyéni bánásmód előtérbe helyezésével segítjük a korrekciót.

Rendszeres felzárkóztatással biztosítjuk a hiányosságok pótlását.

Önismeret-, önértékelés fejlesztésével fejlesztjük önbizalmukat.

A segítségadáshoz nélkülözhetetlen az iskola és a család közreműködése.

Módszerek:

Fogadóórák, ifjúságvédelmi fogadóóra.
Előadások szervezése a gyermekeknek. (például: drog, bűnözés).
Célzott beszélgetés.
Tájékoztató kiadványok terjesztése.

1.7.2. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Tanulóink előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős – a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő – különbségek, hanem a szocializáció fokában, viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében, személyi higiénia terén, a katolikus vallás szertartásainak, a vallásgyakorlás külső formáinak ismeretében.

Az esélyegyenlőtlenség csökkentése fontos feladatunk, amely speciális felzárkóztató programokkal, személyes törődéssel, beszélgetésekkel történhet. Kiváltképpen megkülönböztetett törődésben kell részesítenünk az érzelemszegény gyermekeket, akiket csak önmagunk, szeretetünk folyamatos ajándékozásával zárköztathatunk fel.

A felzárkóztatás egy komplex, nagy körütekintést, lelkiismeretességet és áldozatosságot kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre való nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését és kivitelezését.

Arra törekszünk, hogy a tanulócsoporthoz egységesen magasabb tudásszintje, a korábban lemaradó tanulók erőfeszítésének példája, valamint a folytonos kétirányú differenciálásra való törekvés a tanári munkában számukra is meghozza a kívánt eredményt. Nagyon fontosnak tartjuk a beilleszkedési, magatartási problémákkal küszködő tanulók fejlesztését, mert a problematikus tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is gátjává válhat. Ennek érdekében fejleszteni szükséges a gyermek önismeretét, önbizalmát, együttműködési, kapcsolatépítési képességét, szerepelni tudását, konfliktuskezelői képességét.

A fejlesztés színterei:

- az iskolai
- az osztályközösségi,
- a hitéleti programok.

Az elérendő cél a tanulók felelősségtudatának, önfegyelmének, kezdeményezőkézségének, csoportmunkára való alkalmasságának kialakítása.

Iskolánk feladata tehát:

szűrés, diagnosztizálás, okfeltárás, fejlesztést támogató eljárások, gyakorlatok, egyéni fejlődési napló

- a tanító, tanár és gyógypedagógus állandó munkakapcsolata, értékelő esetmegbeszélés
- szoros kapcsolat az óvodával, a nevelési tanácsadóval, a gyógypedagógiai szakszolgálatral, az óvoda-iskola átmenet segítése, szakmai együttműködés
- megfelelő beilleszkedés hatékony segítése
- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- egyéni, kiscsoportos foglalkozás szervezése, felzárkóztató jellegű korrepetálás,
- differenciált felzárkóztató foglalkozások,
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai,
- a tanuló személyiségének és környezetének megismerése, a problémák gyökerének feltárása,
- családlátogatások, fogadóórák során személyre szóló segítség, tanácsadás,
- szülők és a családok nevelési konfliktusos gondjainak megoldásában segítség,

szükség esetén az osztályfőnök felveszi a kapcsolatot a gyermekvédelmi felelőssel, esetleg a Nevelési Tanácsadó segítségét kéri.

1.7.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A tanulási kudarcok jelentős része a tanulási zavarokból következik.

A tanulási zavarok értelmezése:

Tágabb értelemben minden olyan zavar, lemaradás, amely az iskolai tanulást hátrányosan befolyásolja. Szűkebb értelemben a tanulási képesség specifikus vagy globális zavarait jelenti.

Típusai:

Neurogén tanulási zavarok:

- Dysphasia, (nyelvi fejlődési zavar)
- Dyscalculia (specifikus számolási zavar)
- Dyslexia (olvasási és helyesírási gyengeség)
- Dysgraphia (írászavar)
- Dyspraxia (mozgászavar)

Ezek a gyermek fejlődésében időbeni változásokat idéznek elő, lassítják az észlelési, mozgásos, emlékezeti folyamatok integrációját, a képesség-struktúrán belül különböző mértékű különbségeket idéznek elő.

Pszichoreaktív, környezetfüggő tanulási zavarok: Főként a korai szakaszban elszenvedett környezeti ártalmak hatására jön létre.

Jellemzője:

- Motiválatlanság
- Szorongás
- Túlkövetelés
- Kudarcc orientáltság

Jó képességekkel rendelkező, kiemelkedő intelligenciával bíró tanulóknál is felléphetnek tanulási zavarok.

Ezek okai lehetnek:

- Hátrányos szocio-ökonómiai státus, -Korai szocializációs probléma,
- Rossz családi interakció,
- A szülők oktatás- nevelés iránti nem megfelelő attitűdje,
- A nem megfelelő tantervek,
- A nem megfelelő oktatási módszerek,
- A nem megfelelő stratégiák.

Feladatok:

Differenciált eljárással, felzárkóztató, tehetséggondozó programmal megteremthető az a bázis, amely a tanulási zavarok enyhítését, megszüntetését eredményezheti.

Az iskola sokat tehet azért, hogy a gyermek kellemes élményként élje meg az ismeretszerzést, amely biztosítja számára az önkibontakozás lehetőségét. A megelégedettség - mint érzelmi – gondolati - erkölcsi értékelés - aktivitást vált ki. Ébren kell tartani a tanulóban az érdeklődést, bővíteni kell a tanuló motivációs bázisát!

A tanuláshoz való viszony szorosan összefügg az iskola pszichés klímájával, az iskolai túlterheléssel, a tanár és diák viszonyainak jellemzőivel, a tantárgyi kötődéssel.

Nagyon sokat javít a tanulás iránti pozitív viszony kialakításában a szorongás-és stresszmentes iskolai légkör, a kölcsönös kommunikációra épített didaktikai szituáció.

Eszközök:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a napközi otthon;
- az egyéni foglalkozások;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

1.7.4. A tehetség, a képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

Minden gyermeknek meg kell kapnia a lehetőséget és a segítséget, hogy képességének megfelelően teljesítsen. Nem képessége alatt, hiszen felelős a talentumaiért, de nem is képessége fölött, mert attól neurotikus, szorongó lesz. Minden diáknak meg kell tapasztalnia, hogy nem a teljesítményéért fontos ő Istennek és nekünk, hanem saját magáért. Csak ebben a légkörben értik meg, hogy a kudarc szükséges velejárója az életnek, s a helyes önismeret szempontjából rendkívül fontos.

Képesség:

Általános képesség, ami minden feladatban megnyilvánul.

Speciális képesség, ami egyes területeken - például: zene, matematika - nyilvánul meg.

Tehetség:

Egy-egy speciális tevékenység elvégzéséhez szükséges képességek halmozódása és az átlagosnál minőségileg magasabb foka, kreativitás, a feladat iránti elkötelezettség (szorgalom) együttes megnyilvánulása.

A kreativitás, a képesség, a tehetség fogalmak közös jellemzője a teljesítményképes tudás. Tanulóinkat arra kell felkészíteni, hogy használható tudás birtokában kreatív felnőtté váljanak.

A siker azon múlik, hogy biztosítjuk-e azokat a programokat, szervezeti formákat, amelyek keretében fel tudjuk ismerni, és tudatosan irányítani tudjuk a gyermekeinkben rejlő értékek kibontakozását.

1. Feladataink

- Pedagógusok továbbképzése, módszertani ismereteik bővítése, speciális pedagógiai képességek megszerzése.

- A tanulók adottságainak, képességeinek felderítése, a tehetség felismerése és azonosítása. A kiváló képesség korai megnyilvánulását a szülők elmondása alapján, későbbi évfolyamokon kognitív módszerek (tantárgytesztek, intelligencia-, kreativitás-mérés, tanulási képesség, tanulási stílus mérése), nem kognitív eljárások (énkép, önértékelő teszt), valamint intuitív megítélések alapján (személyiségről, tevékenységről, produktumról) tárjuk fel.

- Az intellektuális képességek fejlesztése, készség a kreatív önálló ismeretszerző képesség kibontakoztatására.

Személyiségfejlesztés során a pozitív énkép erősítése.

Az eredményes tanuláshoz szükséges képességek, attitűdök kialakítása.

Differenciált fejlesztés tanórán és tanórán kívül az egyéni képességekhez mérten.

Önálló könyvtár- és számítógép használat képességének kialakítása.

2. A tehetséggondozás színterei

Digitális kultúra 3- 8. évfolyamokon.

Szakkörök, tehetségfejlesztő foglalkozások

Városi sportkörökbe irányítás

Könyvtár

Énekkar

Iskolai sportköri foglalkozások

Zeneoktatás

Néptánc

Képzőművészeti oktatás

Atlétika

Külső intézmények, oktatók által, a szülők hozzájárulásával iskolánkban működő foglalkozások:

Futball-, kézilabda, kosárlabda edzések

3.A tehetség megnyilvánulásának lehetőségei

Tanulmányi versenyek (iskolai, városi, vármegyei, országos).

Írásbeli pályázatok különböző tantárgyakból.

Ünnepélyek, gálaműsorok, farsangi műsorok.

Hangversenyek.

Előadó művészeti versenyek (vers- és prózamondó, szépkiejtési, népdaléneklő).

Képzőművészeti és technika bemutatók, kiállítások, rajzpályázatok.

„Szent Mihály napok” rendezvényei.

Sportversenyek.

4.A tehetségfejlesztés munkafázisai:

Megfigyelés, kiválasztás.
Képzés, differenciált fejlesztés a tanórán és tanórán kívüli foglalkozásokon.
Versenyeztetés, szerepeltetés.
Folyamatos értékelés.
Pozitív motiváció, útmutatás a jövőre.

1.7.5. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének, oktatásának elvei

1.A nevelő-oktató munka alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda és Általános Iskola nevelő-oktató munkáját **a hagyományos pedagógiai elveken túl** a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai és iskolai fejlesztésének irányelvei determinálják.

A sajátos nevelési igényű gyermekek foglalkoztatása iskolánkban **integráltan** történik.

Az iskolai képzés teljes időtartama alatt arra kell törekedni, hogy az értelmileg akadályozott tanuló személyisége a képzés végére minél harmonikusabban és teljesebben kibontakozzon, képes legyen a társadalom által elfogadott normák szerint, saját igényeit megvalósítva kiegyensúlyozott, boldog életet élni.

A tanköteles korú értelmileg akadályozott tanulók képzésének során a legfontosabb figyelembe veendő szempontok:

- az értelmi, a testi és érzelmi fejlődés megváltozása,
- sajátos tanulási képességek,
- egyéni szükségletek,
- a felnőttkori élet behatárolt lehetőségei.

Mindehhez olyan iskolai légkört kell teremteni, amelyben mind a tanuló, mind a felnőtt jól érzi magát, ahol az emberi és társas kapcsolatok a kölcsönös tiszteleten alapulnak, ahol minden tanuló teljes értékű emberként élheti meg önmagát, a másságot is elfogadva.

1.1. Ennek érdekében a következő pedagógiai alapelvek megvalósítására törekszünk:

- a sérült személyiség fejlesztése gyógypedagógiai eszközökkel,
- a tanulók egyéni képességeinek, eltérő fejlődési ütemének figyelembe vétele az oktatás és nevelés folyamatában,
- egységes nevelési elvárásokkal a követelmények biztonságossá tétele,
- támasz- és segítségnyújtás a tanulási folyamatokban, az emberi törekvésekben,
- a speciális nevelési szükségletek kielégítése a nevelés-oktatás minden területén

1.2. Ennek érdekében a következő célokat tűztük ki:

- az enyhe fokban értelmi fogyatékos / tanulásban akadályozott / tanulók képességfejlesztése a hiányosan működő pszichés funkciók terápiás jellegű korrekciójával,
- a differenciált, szükségletekhez igazodó felzárkóztatás a rehabilitációs és rehabilitációs eljárásokkal,
- az általános műveltség megalapozása a fogyatékos, életkor és osztályfok figyelembe vételével,
- az eredményes társadalmi beilleszkedés feltételeinek megteremtése az önálló életvezetési technikák elsajátításával, gyakorlásával, toleráns magatartás kialakítása a személyiség gazdagításával, az általános emberi értékek és normák elfogadtatásával.

1.3. A nevelés-oktatás fő feladatai:

- az alapdokumentumok által szabályozott ismeretanyag elsajátíttatása az évfolyamok, osztályfokok, tantárgyi sajátosságok, egyéni különbségek figyelembe vételével,
- a mentális képességek fejlesztése a megismerő funkciók egyénre szabott terápiás jellegű korrekciójával,
- az ismeretek tartalmának, mélységének mindenkori aktualizálása a tanulócsoport és az egyének kondícióinak megfelelően,

a tanítás és nevelés szervezeti kereteinek szükség szerinti alakítása,
a módszerek és tevékenységi formák optimális megválasztása a mindenkori pedagógiai tevékenység kívánalmainak megfelelően,
a fejlesztési szakaszoknak megfelelő szűrő és diagnosztikus eljárások kidolgozása.

2. Az egyéni megsegítés, és fejlesztés

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése minden esetben egyéni fejlesztési terv alapján történik, amit a gyermekkel foglalkozó gyógypedagógus készít, a szakértői és rehabilitációs bizottság véleménye, valamint saját diagnosztikus mérései alapján. Javasolt, hogy a fejlesztési tervet a befogadó pedagógus is ismerje meg. Ez alapja lehet a tanórákon történő egyéni megsegítéseknek és a differenciálás megtervezésének. Számos esetben azonban épp a befogadó pedagógus nyújthat segítséget észrevételeivel, tanácsaival a gyógypedagógusnak a habilitációs-rehabilitációs tevékenységben és tervezésben.

A sajátos nevelési igényű tanulók speciális igényeinek kielégítése a fejlesztés középpontba állításával valósítható meg. Ez azonban nem azonos a pedagógiai korrekcióval. Azt jelenti, hogy egyéni tanulói igényekhez igazodva differenciált foglalkoztatást és a rugalmas alkalmazkodást alakít ki a pedagógus az egyén fejlődési üteméhez igazodva. A tanulók képességei és kompetenciái különböző fejlettségűek lehetnek. Ha egy képesség fejlődését szeretnénk elérni, akkor olyan tevékenységeket kell végeztetni a tanulóval, ami erre a képességre célzottan fejlesztő hatású lehet. A tevékenység módjainak, eszközeinek kiválasztásában kezdetben a gyógypedagógus nagyon sokat segíthet. Közös munkával biztosítani tudják a sajátos nevelési igényű gyermekek számára azokat az egyéni tanulási útvonalakat, egyéni tanulási stratégiákat, amelyek megakadályozhatják az iskolai kudarcok elszenvedését.

Sajátos nevelési igényű tanulók esetében a pedagógiai és egészségügyi habilitációs és rehabilitációs tanórai foglalkozások egyéni fejlesztési terv alapján valósulnak meg.

Az egyéni fejlesztés színterei

Tanórán

Egyéni megsegítést igényelhet a tanuló a tanórákon is. Differenciálással és különböző nevelési, módszertani eljárások alkalmazásával az egyéni megsegítés a tanóra szerves részeként, feltűnés nélkül, természetes módon valósulhat meg. Egyéni megsegítést nem csak a sajátos nevelési igényű tanuló kaphat. Minden gyermek kerülhet olyan helyzetbe, hogy szüksége lehet a tanár megkülönböztető figyelmére.

Tanórán kívül

Egyéni megsegítés történhet a korrepetáláson is. Módszereiben nincs különbség a sajátos nevelési igényű és többi tanuló között. A habilitációs-rehabilitációs foglalkozásokon egyénileg vagy kiscsoportban a gyógypedagógus speciális, a sérülésnek megfelelő terápiás tevékenységgel segíti a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődését.

Az egyéni fejlesztés tanórákon alkalmazható módja

Leghatékonyabb mód a differenciálás. A differenciálás lényege a tanítási-tanulási folyamat tanulókhöz történő igazítása. A differenciálás szükségességét a tanulók különbözősége indokolja. Különbözőségeik szerint a tanulókat csoportokba kell sorolni, s ezzel megteremteni a differenciálás alapjait. Differenciált feladatot ne csak a sajátos nevelési igényű tanuló kapjanak. A tanulók értékelése is differenciáltan történjen. Differenciálni lehet

a feladatok mennyisége, mélysége, minősége, formája, a megoldási stratégiák, elvárt megoldási szintek stb. szerint.

A számonkérés, egyéni munkarend szabályai

A tanuló ismereteinek a vizsgának nem minősülő évközi számonkérésekor a sajátos nevelési igényű, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló esetében a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az igazgató engedélyezi az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását. A sajátos nevelési igényű, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló esetében biztosítani kell az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközök használatát és a hosszabb felkészülési időt.

Ha a tanuló a tanulmányi kötelezettségének a szülő kérelme alapján egyéni munkarend keretében tesz eleget, felkészítéséről a szülő gondoskodik, a tanuló egyénileg készül fel. Az egyéni munkarend keretében tanuló magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni. Az igazgató köteles tájékoztatni a tanulót és a szülőt az egyéni munkarenddel rendelkező kötelelességeiről és jogairól. Az egyéni munkarenddel rendelkező kérelmére részt vehet a tanórai vagy egyéb foglalkozásokon, valamint felvehető a napközibe és a tanulószobai foglalkozásra. Ezen kérelmekről az igazgató dönt.

Ha a sajátos nevelési igényű tanuló, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján tanulmányait egyéni munkarend keretében folytatja, iskolai neveléséről és oktatásáról, felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról, a felkészítést végző pedagógusokról a szakértői véleményben foglaltak szerint az iskola gondoskodik, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A sajátos nevelési igény miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytató tanulók esetében biztosítani kell az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozásokat.

1.8. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

„...a gyermeknek, figyelemmel fizikai és szellemi érettségének hiányára, különös védelemre és gondozásra van szüksége...”

(Idézet az 1959-ben elfogadott „Nyilatkozat a Gyermekek Jogairól” című ENSZ-dokumentumból.)

Ez a megállapítás túlmutat a gyermekvédelem korábbi értelmezési keretein, amennyiben megállapítja: a gyermek pusztán életkora által védelemre – érdekei, jogai védelmére – szorul; azaz gyermeki létéből fakadóan védelemre szorul akkor is, ha nem veszélyeztetett.

A gyermekvédelem legelső szintje az elsődleges szocializációs közegek – család és iskola – gyermekeket oltalmazó működése, a gyermekek speciális életkori szükségleteinek kielégítése, az optimális fejlesztő közeg biztosítása.

Ennek a természetes oltalomnak a jelenléte maga a *megelőző gyermekvédelem*, amely feladata az iskolának és minden pedagógusnak. Ahol a természetes oltalom sérült, ott lép be a hagyományos értelemben vett aktív segítő, sőt akár *beavatkozó gyermekvédelem*, amely jórészt túlmutat az iskola felelősségi körén. Ezen a ponton az iskola közvetlen partnereként megjelenik a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat.

A bevezetőben idézett ENSZ-nyilatkozat szellemében az Egyesült Nemzetek Szervezete 1989-ben megalkotta az „Egyezmény a Gyermekek Jogairól” című nemzetközi egyezményét, melyhez Magyarország is csatlakozott, majd ezzel összhangban elfogadta az *1997. évi XXXI. törvényt a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról*. A törvény a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó intézményként nevezi meg az iskolát, és ezzel együtt meghatározott gyermekvédelmi feladatot ró a közoktatási intézményekre.

A törvényi előírásnak megfelelően a gyermek veszélyeztetettsége iránti érzékenység a pedagógus részéről nem pusztán humanitárius gesztus, hanem törvényben is előírt kötelezettség, azaz a veszélyeztetettség feltárása nem maradhat kizárólag az érzékenyebb, érzelmi beállítódású pedagógusok attribútuma.

Ugyanakkor világos, hogy a veszélyeztetett gyermekekkel, a gyermekvédelmi feladatokkal való szembenézés komoly felelősséget jelent és komoly szakértelmet igényel. Ezért fontos, hogy ugyanezen a törvényi helyen világossá válik: a tanár nem marad egyedül az általa felfedezett problémával, és nem az ő felelőssége a helyzet megoldása; *feladata a jelzés a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat felé*. Az ilyen jelzést megelőzik a tanári repertoárból ismert eljárások: beszélgetés az érintett gyermekkel, családdal, illetve valamely segítő szervezet igénybevétele felajánlása.

A törvény szerint „*veszélyeztetettség: olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy megakadályozza*”.

Ez a megfogalmazás nyilván nem ad komoly támpontot egy-egy valós eset megítélésében, és így megőrzi a tanári mérlegelés lehetőségét és felelősségét.

Ezt a nehézséget hivatott a köznevelési törvény áthidalni a *hátrányos helyzet* és a *halmozottan hátrányos helyzet* fogalmának nagyon jól konkretizálható meghatározásával. Iskolánkban elsősorban a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat tartjuk nyilván. Ennek értelmében:

Hátrányos helyzetű az a tanuló, akit a jegyző védelembe vesz. A gyakorlatban ez a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben való részesülést jelenti.

Halmozottan hátrányos helyzetű az a tanuló, akit a jegyző védelembe vett, és akinek szülői a tanuló oktatási intézménybe való bekerülésekor legfeljebb nyolc általános iskolai végzettséggel rendelkeznek.

A leggyakoribb problémát a szociálisan ellehetetlenült, a tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő, a bántalmazott és elhanyagolt, illetve a deviáns viselkedésű gyermekek jelentik.

A *bántalmazásnak* három fajtáját szokás megkülönböztetni: lelki, fizikai és szexuális típusút. A lelki bántalmazás szinte semmiféle figyelmet nem kap, pedig az a gyermek, akit nem becsülnek, megaláznak, szóval ütnek, nem szeretnek, vagy ennek nem adják jelét, kiközösítenek, megkülönböztetnek, nem számíthat jó kilátásokra felnőtt életében: agresszív vagy éppen túlságosan visszahúzódnak, könnyen válik a drog, alkohol és deviáns viselkedés áldozatává.

Az iskolai megelőző gyermekvédelemnek egy keresztény szellemiségű iskolában elsősorban a *szereplő, támogató légkör* megteremtésén kell fáradoznia, elutasítva a lelki bántalmazás minden formáját mind a tanulók egymás közötti viszonyában, mind a tanár-diák kapcsolatban és nem utolsósorban a tanulók előtt mintaként szolgáló pedagógus-pedagógus kapcsolatban. E tevékenységben kiemelkedő szerepe van az lelki igazgatónak, az iskolavezetésnek, az osztályfőnököknek és minden, az iskolában dolgozó pedagógusnak, technikai dolgozónak.

Az iskolai gyermekvédelem gyakorlata

A *gyermekvédelmet irányító munkatárs és az óvodai, iskolai szociális segítő* képezi a kapcsolatot az iskola és a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat – egyúttal a pedagógiai és a szociális megközelítés között. Erre a híd szerepre nagyon nagy szükség van, hiszen így válik lehetővé az, hogy az arra rászoruló gyermekek már az iskola védett közegén belül megkapják a szükséges személyes gondoskodást.

Az osztályfőnök és a szaktanár számára az iskolai közegben megoldhatatlan kommunikációs konfliktust okozhat, ha diákjának életében valami problémát érez. A hierarchikus tanár-diák kapcsolatban, a tanórára és osztálykeretre szerveződött iskolai struktúrában szinte lehetetlen megteremteni az intim beszélgetéshez szükséges légkört és bizalmat.

Sikeres *problémafeltárás* csak az elfogadás és *empátia* közegében jöhet létre. Miközben a problémafeltáró beszélgetésben aggasztó jelek, történések hátterét, magyarázatát keressük, a siker nyitja mégsem a pedagógus praxisban kitüntetett szerepet játszó kérdezés, hanem az *értő figyelemmel* történő meghallgatás. Ez az *értő figyelem* egyszerű emberi nyitottságból, a másakra való kíváncsiságból táplálkozhat, és éppen természetessége adja az igazi érzelmi erejét. Ez az, ami a tanár-diák kapcsolatban megteremtheti az intimitást. Az empatikus, segítő tanár ebben a helyzetben tehát emberi attitűdje szerint cselekszik, segítsége emberi gesztusként hat és igazi megerősítést közvetít.

Az iskolai gyermekvédelem feladatai:

Iskolánkban a legfontosabb gyermekvédelmi munka a **megelőzés**. Esetenként szükséges a **problémák feltárása** és a **veszélyeztető tényezők csökkentése, megszüntetése**. Ez utóbbi a gyermekvédelmi szakszolgálatokkal együttműködve történik. Súlyosabb esetben a tanulók **utókövetése** is indokolt.

Megelőzés, feltárás

Feladat	Célok	Tevékenységek	Felelősök
Megelőzés	<ul style="list-style-type: none"> - a gyermekekre ható káros hatások enyhítése - a pozitív hatások érvényesülésének segítése 	<ul style="list-style-type: none"> - a fejlődéshez szükséges feltételek biztosítása - rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel - tájékoztatás a lehetséges szociális kedvezményekről (étkezési térítés, napközis ellátás, tankönyvtámogatás stb.) - a tanulók személyiségi jogainak tiszteletben tartása - a pedagógusok együttműködése a tanulókkal, a szülőkkel és a gyermekvédelmi felelőssel - a szenvedélybetegségek megelőzésére irányuló program működtetése- egészségnevelés - bűnmegelőzési program működtetése: a tanulási kudarcokkal kapcsolatos jelzőrendszer kialakítása, a felzárkóztatás segítése; a gyerekek szocializációs esélyeinek javítása; azonnali reakció az iskolában előforduló erőszakos megnyilvánulásokra, az 	<ul style="list-style-type: none"> - gyermekvédelmi felelős - iskolavezetés - osztálytanítók - osztályfőnökök

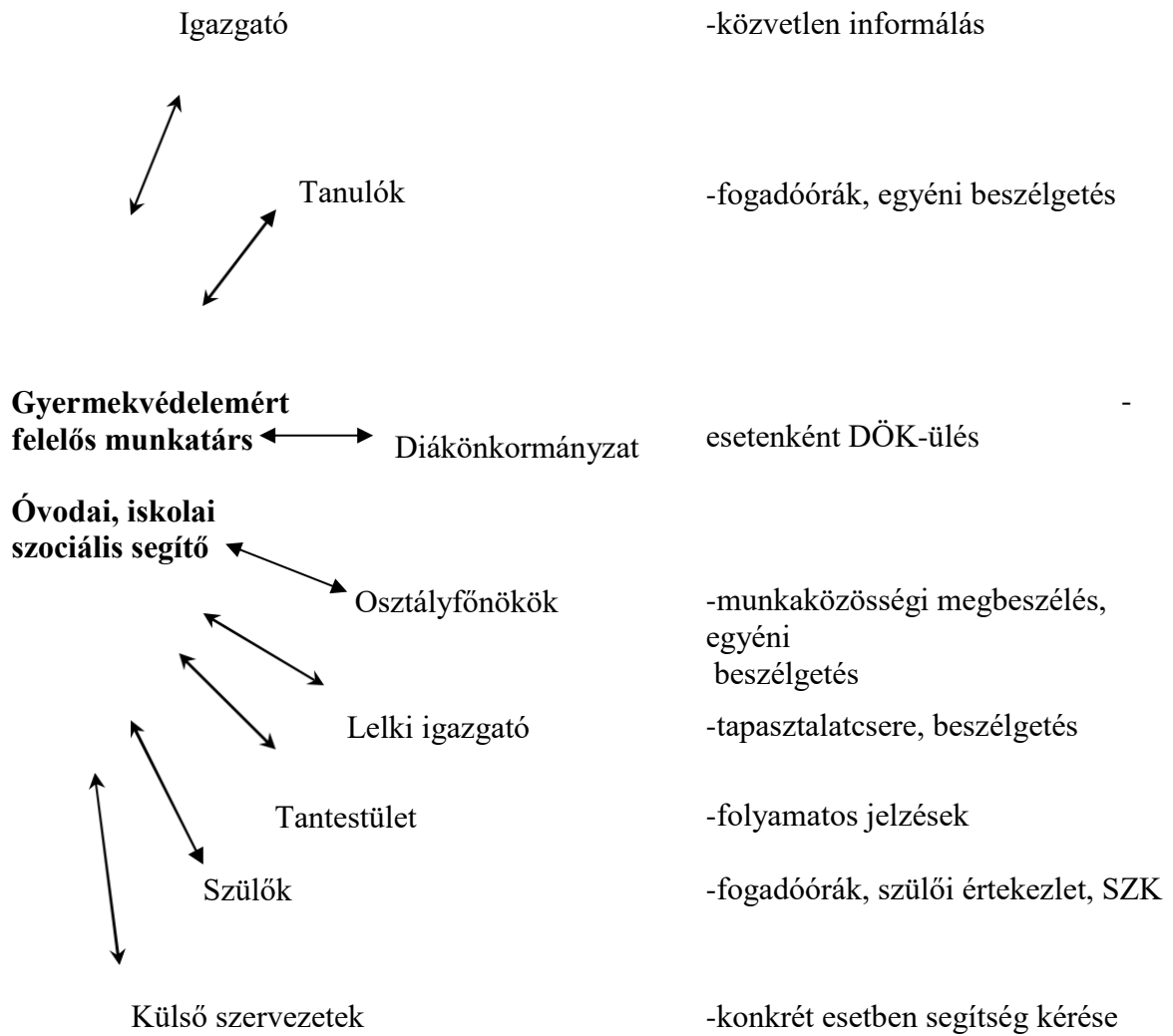
		<p>erőszakos viselkedést tanúsító diákok szembesítése tettük következményeivel; a családon belüli erőszak megelőzése érdekében részvétel a jelzőrendszerben, a szülői közösségek mobilizálása, a családon belüli erőszak elleni fellépés kultúrájának érdekében; az áldozattá válás megelőzése, az iskolán belüli kirekesztés felderítése, az ellene való hatékony fellépés</p>	
Feltárás	<p>- veszélyeztetett gyerekek kiszűrése. Figyelemmel kell kísérni a tanulási nehézséggel küzdő, magatartás zavaros, túlzottan visszahúzódó, agresszív, sajátos nevelési igényű, szegény, rossz szociális háttérű, nagycsaládos tanulókat. - a gyerekek problémáinak felismerése - segítségnyújtás</p>	<p>- családlátogatások - a családi háttér, a körülmények feltérképezése, helyzetfelmérés - rávilágítás a helytelen nevelésre (következetlenség, túlzott szigor vagy engedékenység) - segítségnyújtás konkrét nevelési helyzetekben - védő, óvó intézkedések kezdeményezése, jelzés</p>	

Okok megszüntetése, „utánkövetés”

Feladat	Célok	Tevékenységek	<u>Felelősök</u>
<i>Az okok megszüntetését célzó intézkedések</i>	Család-és Gyermekjóléti Szolgálat segítségével a probléma gyökerének feltárása	<ul style="list-style-type: none"> - környezettanulmány készítése - a tanuló személyiségének feltárása - szóbeli, írásbeli tájékoztatás a hivatalok részére 	osztálytanítók osztályfőnökök gyermekvédelmi felelős
<i>Az okok megszüntetése utáni tennivalók („utánkövetés”)</i>	a „visszaesés” esélyének csökkentése	<ul style="list-style-type: none"> - iskolai hiányzások figyelemmel kísérése - a gyerek tanulmányi eredményének figyelemmel kísérése - felzárkóztató foglalkozásra irányítás - mentálhigiénés-, drog-, és bűnmegelőzési programokra irányítás - külső szakemberek bevonásával viselkedésmódosító eljárások alkalmazása 	

Az iskolai gyermekvédelem intézményrendszere

Külső segítő szervezetek, hatóságok:

Család-és Gyermekjóléti Szolgálat
Gyámügyi Hivatal
Gyermekpszichiátria
Drogambulancia
Rendőrség Ifjúságvédelmi Alosztálya
Magyar Katolikus Karitás
Iskolaorvos, védőnő

3. Az iskolai drogstratégia

*"...Mint költő, élő lelkiismeret:
Szétkürtölöm most minden égi
tájra, Hogy vannak züllött ifjú
emberek, Akikből nem lesz se
szent, se honfi hős. S e fiúkért
valaki felelős:"*

(Mécs László: Vád és védőbeszéd)

Alapelvek

Szomorú tény, hogy az évezred küszöbén a magyar diákok egyharmada már kipróbált valamiféle szert. Amellett, hogy jelentősen növekszik a drogfogyasztók száma, aggasztóan tolódik lefelé az első drogélmény életkora. Már előfordul a 11-12 éves fogyasztó és a 13-14 éves dealer is.

A drogprobléma kialakulása a szenvedélybetegé válás „útvonalán” történik. Azokon a fiatalokon, akik már szenvedélybetegé váltak, függő állapotba kerültek, nehezebb segíteni, mint azokon, akik, bár problémákkal küzdenek, még nem hódoltak ilyen szenvedélynek. Velük jól lehet kommunikálni. *Legfontosabb feladatunk* a szenvedélybetegség kialakulásának a megelőzése, a *primer prevenció*, amely a szülők, tanárok együttes felelőssége az alakuló személyiségű gyermekért.

Az iskolai droprevenció keretei elsősorban az osztályfőnöki órák.

Az, hogy a diákok mit tartanak értéknek (idea, történés, anyagi javak), egyrészt attól függ, hogy a család, a kortárs csoport és az iskola milyen értékeket közvetít a gyermekek felé. Másrészt attól is függ, hogy ezek az értékek milyen összhangban vannak egymással.

A közelmúlt és napjaink átmenet-specifikus hatásai miatt túlzottan felértékelődött a materiális javak birtoklásának, a sikernek és az eredményességnek a megítélése.

A pedagógus lehetséges szerepe ebben a helyzetben az, hogy kellő tapintattal, odafordulással és maximális differenciálással értelmezze a szocializáció ellen ható megítéléseket, deviáns értékeket, és megfelelő körülményeket teremtsen a konszenzus kialakítására, a tanár-diák párbeszéd konstruktív vá tétele érdekében.

	5. OSZTÁLY	6. OSZTÁLY	7. OSZTÁLY	8. OSZTÁLY
TÉMAKÖRÖK	FOGLALKOZÁSOK TÁRGYALANDÓ TÉMÁK	FOGLALKOZÁSOK TÁRGYALANDÓ TÉMÁK	FOGLALKOZÁSOK TÁRGYALANDÓ TÉMÁK	FOGLALKOZÁSOK TÁRGYALANDÓ TÉMÁK
1. ÖNISMERT	<p>1. BEVEZETÉS</p> <p>2. KI VAGYOK ÉN?</p> <p>3. ÉN A TÁRSAIM</p> <p>4. SZEMÉBEN A MÁSIK EMBER IS FONTOS</p>	<p>1. VÁLTOZÁSAIM - HOGY AN FEJLŐDÖM?</p> <p>2. APOZITÍV ÉN BE-MUTATÁSA A TÁRSAINAK</p>	<p>1. MILYEN VAGYOK? AZONOSSÁGOK, NEMI KÜLÖNBÖZŐSÉGEK</p> <p>2. LEVÁLÁS A CSALÁDRÓL, AZ ÖNÁLLÓSODÁS KEZDETE</p>	<p>1. KI VAGYOK ÉN? GYEREK? FELNÖTT?</p> <p>KÉSZÜLŐDÉS A PÁLYAVÁLASZTÁSRA</p> <p>2. PÁLYAVÁLASZTÁS- JÖVŐKÉP MILYEN LEHETŐSÉGEIM VANNAK?</p> <p>3. HOGYAN ÉPITEM ÖNMAGAM</p>
2. ÉN ÉS A HELYEM A KÖRNYEZETBEN	<p>1. KÖZÖSSÉGEK</p> <p>2. ÉN ÉS A HELYEM A CSALÁDBAN</p>	<p>1. HELYEM AZ ISKOLÁBAN, OSZTÁLYBAN: ELFOGADÁS, ELUTASÍTÁS</p> <p>2. HELYEM AZ ISKOLÁBAN, OSZTÁLYBAN: EGYÜTTMŰKÖ-</p>	<p>1. ÉN ÉS A BARÁTOM, . ELFOGADÁS, KIZÁRÁS</p> <p>2. A BARÁTITÁRSASÁG ÉS A KORTÁRSOK SZEREPE -</p>	<p>1. BARÁTSÁG - PÁRKAPCSOLAT</p> <p>2. FELELŐS FELNÖTTÉ VÁLÁS</p>

		DÉS		
3: EGÉSZSÉG ÉS BIZTON SÁ- GOS ÉLET	1. AZ EGÉSZSÉG ÉR- TÉKE ÉLETÜNK- BEN 2. HOGYAN ÉLHETEK EGÉSZSÉGESE N?	I. NÖVEKSEM, VÁL- TOZOM 2.ÉLETREND ,ÉLET- RITMUS	1. MI BÁNT ENGEM? VÁLSÁGOS HELY- ZETEK 2. MIT TEGYEK? PROBLÉMAME GOLDÁS	I. AZ ÉN ÉLETÖSVÉNYEM 2. TEENDŐIM A TELJES ÉLETÉRT
4. VESZÉLY EZ- TETŐ TÉNYEZŐ K	1. VESZÉLYES ANYA- GOK, HELYZETEK OTTHONUN KBAN ÉS A KÖRNYEZE- TÜNKBEN 2. A DROG FOGALMA, HATÁSA A SZER- VEZETRE, A CSALÁDRA ÉS A TÁRSADAL OMRA	1. KÍSÉRTÉSNEK KI- TÉVE 3. ALKOHOL . VESZÉLYES ÉS TIL- TOTT SZEREK	1. AZ EGYÉN ÉS A DROGOK MÉDIÁK 3. A REKLÁM HATÁSA 4. KRITIKUS HELYZE- TEK ÉS DÖNTÉSEK	1. A DROGOK ÉS A TÁRSADALOM 2. VIGYÁZOK MAGAMRA, VIGYÁZNAK RÁM 3. HOVÁ FORDULHATOK, KIK SEGIT HETNEK?
5. ÖVEDD ES VEDD MAGAD!	1. SZEMÉLYES BIZ- TONSÁG: JOGAIM ÉS KÖTELESSÉGE IM 2. SZEMÉLYES BIZ- TONSÁG: FELE-	1. HOGYAN TUDOK VISSZAUTA SÍTANI TANI? VÉLEMÉNY AL- KOTÁS, ITÉLET- FORMÁLÁS	1. VISSZAUTASIT ÁSI TECHNIKÁK, DÖN- TÉSHOZÁS 2. A NEMET- MONDÁS MÓDJAI: KIÁLLÁS	1. NEMET MONDANI. HATÁROZOTT EL- LENÁLLÁS, ALKOTÓ GONDOLKODÁS

LŐSSÉGEM	2. HOGYAN TUDOK VISSZAUTA SÍTANI? KRITIKAI GONDOL- KODÁS	2. HATÁROZOTT EL- LENÁLLÁS, A KÖ- VETKEZMÉNYEK VÁLLALÁSA
----------	--	--

Az iskolában a legkézenfekvőbb nevelési erő maga a pedagógus, aki nem csak szavaival, hanem példájával, életmódjával, értékrendjével és minden megnyilatkozásával nevel. Kiemelten fontos, hogy a tanulók szeretve, biztonságban érezzék magukat iskolánkban.

A 6-14 éves tanulók életük meghatározó részét az iskola falain belül töltik. Nem mindegy, hogy milyen szellemiségben történik személyiségük formálása. A keresztény erkölcsiség és értékrend *következetes betartása* a legjobb védő és óvó eszköz a szenvedélybetegségekkel szemben.

Segítő kapcsolatok színterei és kapcsolódási pontok:

A szülők:

A legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett nevelőmunkában.

Az iskola értékrendjével azonosulva biztosítja a nyugodt családi légkört. Partner az értékközvetítő munkában.

Háziorvos, iskolaorvos

Segítséget tud nyújtani a szakmai továbbképzések nyújtásában.

Szakrendelésre tud irányítani.

Szűrővizsgálat alkalmával felülvizsgálhatja a tanulókat.

Család-és Gyermekjóléti Szolgálat, Nevelési Tanácsadó

A veszélyeztetettek körében végzett önismereti és korrekciós foglalkozások vezetése. Egyéni terápiák, szakvélemények.

Rendészeti szervek,

Bűnmegelőzési programok.

A jelzőrendszer részét képezik.

Egyházi szervezetek, lelkipásztorok, hitoktatók

Saját drogprogramjukba be tudják vonni a közösségükhöz tartozó gyerekeket.

Életcél, jövőkép, pozitív világszemlélet segítségével tudják formálni a tanulókat értelmi és érzelmi síkon.

Példát, kapaszkodót adnak.

Az iskolában előforduló védő és veszélyeztető tényezők:

Védő tényezők: hitéleti munka, sporttevékenységek, úszás, szakkörök, ifjúságvédelem, tanári kar, családi légkör, szülők érdeklődése, városközpont közelsége, jó megközelíthetőség, ügyeleti rendszer, gyermekfelügyelet, szabadidős tevékenységek, nyári programok, sok példaadó családban élő tanuló.

Veszélyeztető tényezők: Forgalmas út, magatartási problémával küzdő tanulók, túlterhelt pedagógusok, magas követelményekből fakadó stressz helyzetek, felbomló családok, munkanélküliség, családi élet rendezetlensége, hitbeli közömbösség, média negatív hatása, kortárs csoportok, szülői felügyelet hiánya, zaklatott életvitel, éhség, alkoholizmus.

Zárszó

„Az embernek nem kell mindig jól járnia! Nem kell minden helyzetből nyertesén kikerülnie! Aki ezt a kényszert el tudja engedni, az belsőleg nagyon szabad lesz. Az élet hosszú, bele kell, hogy

1.9. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

Nemzeti Köznevelési törvény 48. §.

Az iskola tanulói a nevelés-oktatással összefüggő közös tevékenységük megszervezésére, a demokráciára, közéleti felelősségre nevelés érdekében – a házirendben meghatározottak szerint – diákköröket hozhatnak létre, amelyek létrejöttét és működését a nevelőtestület segíti.

A diákkörök döntési jogkört gyakorolnak – a nevelőtestület véleménye meghallgatásával – saját közösségi életük tervezésében, szervezésében, valamint tisztségviselőik megválasztásában, és jogosultak képviselteni magukat a diákönkormányzatban.

A tanulók, diákkörök a tanulók érdekeinek képviseletére diákönkormányzatot hozhatnak létre. A diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt, felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképzettségű személy segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az igazgató bíz meg öt éves időtartamra.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt.

Az iskolai, diákönkormányzat véleményét - az Nkt. 48. § (4) bekezdésben meghatározottakon túl -

- a) a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
  - b) a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
  - c) tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
  - d) az iskolai sportkör - a munkaterv részét képező - szakmai programjának megállapításához,
  - e) az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
  - f) a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
  - g) az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben,
  - h) az iskolai étkeztetés keretében biztosított ételek minőségéről, az iskola házirendjében szabályozott módon
- ki kell kérni.

A diákközgyűlés az iskola tanulóinak legmagasabb tájékozódó, tájékoztató fóruma, amely a tanulóközösségek által megválasztott küldöttekből áll. A diákközgyűlés nyilvános, azon bármelyik tanuló megteheti közérdekű észrevételeit, javaslatait, kritikai megjegyzéseit. A diákközgyűlés az igazgató által, illetve a diákönkormányzat működési rendjében meghatározottak szerint hívható össze.

Az igazgató és a DÖK vezető évente számot adnak arról, hogy az előző diákközgyűlés óta eltelt időszakban:

Milyen tevékenységet végeztek az adott területen?

Hogyan érvényesültek az intézményben a tanulói és a gyermeki jogok, kötelességek?

Melyek az iskolai Házirendben meghatározottak végrehajtásának tapasztalatai?

Az osztályközösségek

Az azonos évfolyamra járó, és közös tanulócsoportot alkotó tanulók egy osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösségek diákjai a tanórák túlnyomó többségét az órarend szerint közösen látogatják.

Az osztályközösség, mint az intézmény diákönkormányzatának legkisebb egysége; megválasztja az osztály titkárát és annak helyettesét, küldöttet delegál az intézmény diákönkormányzatának vezetőségébe.

1.10. A szülőkkel, a tanulókkal, az iskola partnereivel való együttműködés formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

Az iskola nevelési stratégiájának legfőbb partnere a család; az iskola célja, hogy a családdal együttműködve egységes nevelési szemléletet alakítson ki a nevelés hatékonyságának növelésére.

Mivel a családból hozott nevelés meghatározó a kisgyermek személyiségfejlődése szempontjából, erősíteni kívánjuk az otthon kialakított pozitív értékrendet, és arra törekszünk, hogy a szülők is elfogadják az iskola által megfogalmazott nevelési elveket és követelményeket.

A szülőknek és a pedagógusoknak egyaránt célja a kölcsönös kapcsolattartás a gyermek fejlődése érdekében. Az együttműködésnek kölcsönös bizalomra, megértésre kell épülnie, hogy a tanulók a családban és az iskolában egyaránt jól érezzék magukat, s a követelményeket teljesíteni tudják, hogy a nevelő-oktató munka minél eredményesebb legyen. Ehhez a nevelőnek meg kell ismernie a gyermek otthoni, családi körülményeit, mert csak annak ismeretében javíthatja az otthonról hozott helytelen beidegződéseket, pótolhatja az esetleges nevelési hiányosságokat, melyeknek többféle oka is lehet (szociálisan hátrányos helyzet, szülői hanyagság, túl elfoglalt szülők, stb.).

A közös célok elérése érdekében a szülőknek is meg kell ismerniük az iskola életét, a gyermeküket tanító nevelőket, az iskola Házirendjét, Pedagógiai programját, az iskola által nyújtott lehetőségeket, az iskola értékrendszerét, a tanulókkal szemben támasztott követelményeket.

A szülőkkel való kapcsolattartásunk alapját képezi a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről, mely szabályozza a szülők jogait, a szülők és a pedagógusok kötelességeit, a kapcsolattartás alapvető formáit.

A kapcsolattartás formái:

Szülői értekezlet évi 3 alkalommal (az osztály közösségi magatartásával kapcsolatos nevelési témák megvitatása; az osztály neveltségi szintjének megbeszélése; a tanév folyamán szervezett programok, tervek; pályaválasztás, stb.)

Szülői rekollekció évente 2 alkalommal (karácsony és húsvét előtt)

Réteg szülői értekezlet (például: a 7-8. évfolyamosoknak a pályaválasztással kapcsolatban, az 1. évfolyamosok szüleinek előzetes tájékoztató, táborozók szüleinek tartott tájékoztató, a SZMK vezetőinek tartott tájékoztató).

Fogadóóra évi két alkalommal (a tanulók egyéni tanulási, magatartási problémáinak megbeszélése, segítségnyújtás a szülőknek az otthoni neveléshez és tanulást segítő tevékenységekhez).

A nyílt nap konkrét lehetőséget nyújt arra, hogy a szülők az iskolában folyó mindennapi életbe, a tanítási órákon folyó munkába betekintést nyerjenek, és megnyerjük őket az iskolai nevelőmunka tényleges támogatására.

A családlátogatás (1. és 5. évfolyam osztályfőnökeinek kötelező) lehetőséget nyújt a pedagógusnak arra, hogy felmérje a család szociális hátterét, lakásuk egészségügyi helyzetét, a gyermek helyét a lakásban, szüleihez, testvéreihez való viszonyát, helyét a családi munkamegosztásban, otthoni tanulási szokásait, kedvenc játékeit, foglalatosságait.

Ugyanakkor jó alkalom a szülőkkel való kötetlen beszélgetésre, amely során feltárhatjuk a szülők nevelési módszereit, ismereteket szerezhethetünk a gyermek korábban szerzett élményeiről, betegségeiről, esetleges fejlődési rendellenességeiről, stb.

Segítséget nyújtunk a szülőknek a nevelési lelki problémák keresztény elvek alapján történő megoldásában.

Tisztelettel és szeretettel fogadjuk a szülők kritikai észrevételeit, és elfogulatlanul megvizsgáljuk igazságtartalmukat, törekszünk az esetleges hibák kijavítására.

A szülőket meghívjuk az **iskolai és osztályrendezvényekre** (tanévnyitó, tanévzáró, állami és egyházi ünnepélyek, rendezvények, alapítványi bálók, szabadidős programok: színház- és mozilátogatás, kiállítások, kirándulások, táborozás, stb.), ezzel is bővítve az együttműködés és a közös munka lehetőségeit.

A szülőkkel való napi kapcsolattartás lehetőségét biztosítják az **üzenetek** is. Ezek formái:

Tájékoztató füzet, ellenőrző és az E-napló tartalmazza a tanuló személyi adatait, a gyermeket tanító tanárok névsorát, a tanuló osztályzatait. A szülőknek rendszeresen át kell nézniük a bejegyzéseket és aláírásukkal jelezniük azok tudomásul vételét. A tanuló hiányzásainak igazolását is az ellenőrzőbe kell bejegyezni - a szülő legfeljebb három napot igazolhat. "Az iskola értesítései, a szülő kérései" rovatban rövidebb közérdekű közleményeket hozhatunk a szülők tudomására, illetve hasonlóképpen rövidebb információkat kaphatunk a szülőktől.

Telefon, levél - Sürgős esetben telefonon kell értesíteni a szülőt (például: ha gyermekét baleset éri vagy az iskolában megbetegszik), hosszabb terjedelmű közlendőkre pedig a levél alkalmas.

Képviseleti fórumok :

Szülői Munkaközösség választmánya, a Szülők Fóruma

Az iskola kérése, elvárásai a szülőktől:

Az iskola Pedagógiai programjában megfogalmazott célok, alapelvek megvalósításának segítése.

Az iskola Pedagógiai programjában és a Házi rendben foglaltak összehangolása a családi neveléssel.

Együttműködés, partneri kapcsolat, kapcsolattartás, a szülői értekezletek, fogadóórák látogatása, az ellenőrző bejegyzéseinek aláírása.

A gyermekek iskolai munkájának, magatartásának figyelemmel kísérése, ellenőrzése.

Segítségnyújtás az iskolai rendezvények lebonyolításához (farsang, kirándulás, klubdélután, színház-, mozi látogatás, stb.).

Bekapcsolódás a gyermekvédelmi munkába.

A továbbfejlesztés lehetőségei:

Partnereink igényeinek kielégítésére törekszünk. Felmérjük, mit várnak el tőlünk, hogy képzelik el a kölcsönös, folyamatos együttműködés módjait.

Tudatosítjuk a szülőknél, hogy az iskolában folyó nevelőmunka és az otthoni nevelés csak akkor hatékony, ha azonosak értékrendjeink, törekvéseink, céljaink.

Gyermekeink helyes nevelése, egészséges testi és szellemi fejlődése közös célunk, amelyért közösen kell cselekednünk.

Lehetővé tesszük, hogy a Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei is bekapcsolódjanak pl. a Szent Mihály hét programjaiba, melyen egy-egy vitaindító kiselőadás után a szülők választ kapnak kérdéseikre. (Például: drogfogyasztás, magatartászavarok, tanulási nehézségek, pályaválasztás, stb.)

Pszichológus (tanár) tarthat a tanulási típusokat, módszereket elemző foglalkozásokat, melyek elősegíthetik a gyermekek eredményesebb tanulását.

Fenntartónkkal, a Hajdúdorogi Főegyházvármegye görögkatolikus érsek-metropolitájával és képviselőjével, oktatási referensével és oktatási bizottságával fontosnak tartjuk az élő kapcsolatot ápolását.

A városkörnyéki görögkatolikus egyházközségekkel kölcsönös kapcsolattartásra törekszünk. Mivel tanulóink között más felekezetűek is vannak, kapcsolatot tartunk a területileg illetékes Római Katolikus Egyházközség és a Református Egyházközség vezetőivel és iskolánkban tanító hitoktatóival is.

A Katolikus Pedagógiai Intézet szervezésében nevelő-testületünk részt vesz a szakmai és lelki továbbképzéseken. Az Intézet munkatársai segítenek bennünket szakmai és gazdasági tanácsadással is.

A Városi- és Vármegyei Önkormányzattal, valamint Hajdú-Bihar Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat és Pedagógiai Szakmai Szolgáltató Intézettel törekszünk jó kapcsolat kialakítására.

A görögkatolikus egyházi iskolákkal való kapcsolattartás révén iskolánk mintát, tapasztalatokat, a jobb megismerést szolgáló összehasonlítási alapot nyer, intézményi és személyes emberi kapcsolatokban gyarapszik. A tanulóikkal rendezett találkozások az ökumené szellemét erősítik. De versenyeken is rendszeresen összemérik diákjaink képességeiket, tudásukat.

Városunk Klikes és baptista fenntartású iskolájával alkalmi kapcsolatokat ápolunk: sport- és szellemi vetélkedőkön való találkozás, más iskolák által meghirdetett versenyeken való részvétel.

Tanulóink rendszeresen részt vesznek a középiskolák felkészítő tanfolyamain. Az osztályfőnökök és a pályaválasztási felelős nyílt napokra irányítják őket, szüleiket pedig szülői értekezletekre, hogy jobban megismerjék a középiskolákat.

Nevelőmunkánk támasza a Szülői Munkaközösség. A szülők segítenek rendezvényeink szervezésében és lebonyolításában.

A kapcsolatok rendszerében sajátos helyet foglal el a tömegkommunikációval való kapcsolatrendszerünk: sajtó, rádió, televízió, elektronikus információhordozó eszközök. Segítenek céljaink, iskolánk tevékenységrendszerének széleskörű megismertetésében.

1.11. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái.

A TANULÓ MAGATARTÁSA ÉS SZORGALMA

1. A tanulói teljesítmények értékelése:

Értékelési alapelvek:

1. Az értékelés kiemelt célja a személyiség fejlesztése, az önértékelési és önálló tanulásra való képesség és igény kialakítása.
2. Az értékelés személyre szóló, kifejezi a tanuló önmagához képest való fejlődését.
3. Tantárgytól függetlenül fontos a szép, helyes magyar beszéd és írás, valamint a kifejezőkészség minősége.
4. A szóbeli és írásbeli értékelési formák között szükséges a helyes arány, egyensúly megteremtése.
5. Az értékelés legyen objektív és megbízható, feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak és a tantárgy jellegének.
6. Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének értékeléskor nem lehet fegyelmezési eszköz.
7. Az értékelésben a pozitív megerősítés legyen a vezérelv és csak másodsorban a hiányosságok feltárása!
8. Fontos, hogy a tanuló tisztában legyen a vele szemben támasztott követelményekkel, valamint azzal, hogy milyen módon felelhet meg az elvárásoknak.
9. A tanulót és a szülőt az érdemjegyről, a tanuló tanulmányi előmeneteléről, magatartásáról és szorgalmáról a tanév során folyamatosan tájékoztatni kell.
10. A szóbeli feleletre kapott érdemjegyet a pedagógus még azon a napon rögzíti a Kréta-rendszerben. Az értékelt írásbeli munkákat a tanuló tíz tanítási napon belül kézhez kapja, az érdemjegyeket pedig a pedagógus még aznap rögzíti a Kréta-rendszerben
11. - Amennyiben a pedagógus önhibájából nem javítja ki a dogozatot időre, a tanuló választhat, hogy kéri vagy nem kéri az érdemjegyet.

A számonkérés formái:

1. Szóbeli felelet: havonta legalább egy, heti egyórás tantárgy esetén kéthavonta egy.
2. Írásbeli számonkérés.
3. Gyűjtőmunka, tanórai aktivitás, kiegészítő feladatok vállalása esetén az értékelés: pontozással (10 piros pont = egy jeles osztályzat).
4. A számonkérésnek ki kell terjednie az írásbeli házi feladatra, fűzetvezetésre is.

Az osztályzatok elnyerésének kritériuma:

- **Jeles (5-ös) a felelet** minősítése, ha:
  - 1./ a tanuló önállóan, a tantárgy szakkifejezéseinek helyes használatával, példák említésével ad számot a tananyagról,
  - 2./ ezen felül helyesen válaszol a tananyaggal kapcsolatos gondolkodtató kérdésekre,
  - 3./ az ismétlő feladatot is jól megoldja.
- **Jó (4-es) a felelet** értéke, ha:

a tanuló a fentiek szerint, de kisebb hiányosságokkal teljesít, például: nem emlékszik a korábbi tananyagra, nem tud az ismétlő kérdésekre válaszolni.
- **Közepes (3-as) a felelet** értéke, ha:

a tanuló tájékozott a tananyagban, de csak tanári, vagy tanulói segítséggel, kérdésekre adott válaszával tudja azt kifejezni.
- **Elégséges (2-es) a felelet** értéke, ha:

tanári, illetve tanulói segítséggel is hiányos ismeretekről ad jelzést, kb. 40 százalékban.
- **Elégtelen (1-es) a felelet** értéke, ha:

a tanuló 30 százaléknál kisebb tájékozottságot mutat.

Az írásbeli teljesítmény értékelése (egységes pontrendszer alapján):

Jeles	(5-ös)	=	100-91 %
Jó	(4-es)	=	90-76 %
Közepes	(3-as)	=	75-51 %
Elégséges	(2-es)	=	50-31 %
Elégtelen	(1-es)	=	30- 0 %

A Tantárgyi értékelés módja tanév közben az alsó tagozaton:

- 1. osztályban a tanulók nem kapnak érdemjegyeket (Kivéve a magatartás és szorgalom havi érdemjegyeit!) A különböző tantárgyakból nyújtott teljesítményeiket különböző jelekkel (piros vagy fekete pont, csillag, szíves csillag, mosolygós vagy szomorú arc stb.) vagy szöveges értékeléssel minősítik tanítóik, melyeket a tájékoztató füzetbe is mindig beírnak.
- a 2-4. évfolyamokon tanév közben érdemjegyeket kapnak a tanulók.

A tantárgyi értékelés módja

1.évfolyamon és második év félévkor:

Szöveges értékelés: tantárgyanként különböző. A részletesen értékelő mondatok megtalálhatók az egyes tantárgyak helyi tantervénel, egy-egy évfolyam végén.

Közös minősítések és szükség esetén (pl. 8 osztályos gimnáziumba való jelentkezés) történő átválthatóságuk.

- kiválóan megfelelt - 5
- jól megfelelt - 4
- megfelelt - 3
- felzárkóztatásra szorul 1-2

2. év végétől

- jeles (5)
- jó (4)
- közepes (3)
- elégséges (2)
- elégtelen (1)

A kiemelkedő teljesítmény minősítése:

1. évfolyamon és 2.évfolyamon félévkor: a ... tantárgyból kiválóan megfelelt,
2.-8. évfolyam: „kitűnő” minősítés kerül beírásra.

2. A magatartás és szorgalom értékelése

A magatartás és szorgalom minősítésére félévkor és a tanév végén az osztályfőnök tesz javaslatot az osztályban tanító pedagógusok közösségének. Előzőleg megismeri az osztály diákönkormányzatának véleményét az egyes tanulókról. Az osztályfőnök javaslatát a testület többségi döntéssel véglegesíti. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök véleménye a mérvadó.

A magatartási és szorgalmi jegyek megállapításához támpontul szolgáló segédeszközünk:
Havi magatartás és szorgalom jegyek.

A magatartás és szorgalom értékelés szempontjai havi értékelésnél:

MAGATARTÁS

- **Példás (5-ös) magatartás:**

Ha az adott hónapban a tanulónak nem volt osztályfőnöki fokozata.
Ha fegyelmezett az órákon és az órákon kívül, viselkedése példamutató.
Közösségi feladatait hiánytalanul elvégezte, kezdeményező.
Ha tisztelettudó a felnőttekkel, türelmes társaival.
Ha az iskolából nem mulasztott igazolatlanul (5 kérés 1 igazolatlan órát von maga után!)

Megjegyzés: Ha a tanulónak van 1-2 beírása az osztálytükörben, de abban a hónapban közösségi munkáért, vagy egyéb, iskolának hasznos tevékenységéért (versenyeredmény) írásbeli dicséretet kapott, megkaphatja a példás magatartást.

- **Jó (4-es) magatartás:**

Az iskolai rendszabályokat következetesen betartja.
A közösség munkájában részt vesz, de nem kezdeményez.
A legenyhébb büntető fokozat (szóbeli osztályfőnöki figyelmeztetés).
Írásbeli fokozat nélkül 2-3 bejegyzés az osztály tükörben (dicséretet nem kapott abban a hónapban).
Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben őszinte, tisztelettudó.
Az iskolából nem mulasztott igazolatlanul (5 kérés 1 igazolatlan órát von maga után!)

- **Változó (3-as) magatartás:**
Viselkedésével szemben kifogások merülnek fel.
Felelősségtudata változó.
A közös programokról gyakran igazolatlanul távol marad.
Tanáraival, társaival szembeni magatartása nem mindig udvarias. Indulatait nem mindig képes fékezni, hangneme kifogásolható.
Osztályfőnöki írásbeli fegyelmi fokozatot ért el.
- **Rossz (2-es) magatartás:**
A Házirend szabályait nagyon hiányosan tartja be.
Kivonja magát a közösségi feladatokból, rossz hatással van társaira, rossz példát mutat, bomlasztja a közösséget.
Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben nem őszinte, tiszteletlen.
Sorozatos igazolatlan mulasztás,
Igazgatói fegyelmi fokozatok
Kirívó fegyelmi vétség, mely önmaga és társai testi épségét és az iskola hírnevét veszélyezteti.

SZORGALOM:

Az értékelés szempontjai:

- **Példás (5-ös) szorgalom:**
Képességeinek megfelelően teljesít, tanul, gyűjtőmunkát végez.
Felszerelése mindig rendben van.
Házi feladatait elkészíti.
Az órákon aktív, érdeklődő.
- **Jó (4-es) szorgalom:**
A szempontok megegyeznek a példás szorgalom odaítélésének szempontjaival, de akaratának különleges megfeszítésére nincsen szükség. (A tanuló nem mindig példamutató.)
- **Változó (3-as) szorgalom:**
Nem teljesít képességeinek megfelelően, az órákra nem készül rendszeresen, figyelmetlen, pontatlan.
Felszerelése időnként hiányos.
Házi feladatait nem készíti el rendszeresen.
Az órákon sokszor passzív, érdektelen, nehezen aktivizálható.
- **Hanyag (2-es) szorgalom:**
Képességeihez és körülményeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében.
Elégtelen osztályzatok sorozata.
A felszerelés hiánya, rendetlensége.
A házi feladatok elkészítésének elmulasztása.
Az órákon teljes érdektelenség, tájékozatlanság, közömbösség, passzivitás.

A félévzáró és tanév végi magatartási és szorgalmi szöveges értékelés és érdemjegyek megítélésében a tantestületi konferencia dönt, az elmarasztalások és a dicséretetek, valamint a havi magatartási jegyek figyelembevételével mellett.

3. A tanulók jutalmazása és büntetése:

A jutalmazás célja minden esetben a helyes magatartás kiemelkedő teljesítmény megerősítése, honorálása. A jutalmazás rendkívül nagy motiváló erő, főleg kisgyermekkorban, de később sem lebecsülendő a szerepe. Éppen ezért helyes mértékkel és időben kell alkalmazni.

Csődöt mond a jutalmazás:

- ha a jutalom értékét veszti,
- ha a jutalom időben túl távoli,
- ha a jutalom (máshonnan) megszerezhető,
- ha el nem fogadható viselkedéssel is megszerezhető,
- ha az elfogadható viselkedés jutalom nélkül marad,
- ha a jutalom elérése túl nehéz.

A jutalmazás hátránya lehet, hogy a gyerek a jutalomért „hajt”. Arra neveljük ezzel, hogy a jó viselkedésért ellenszolgáltatást kell kapnia. Nem látja értelmét annak a cselekvésnek, melyet nem jutalmaznak. Osztályzatokra hajt, nem a tudásra, nem a belülről jövő megelégedettségért dolgozik, hanem csak a külső elismerésért.

A jutalmazás formái:

Az évközi versenyeredmények jutalmazása

: házi, városi, vármegyei, vagy országos tanulmányi, sport és egyéb versenyeken elért eredményért osztályfőnöki, szaktanári vagy igazgatói dicséret adható. Ezek átadása a versenyek után az iskolaközösség előtt történik.

Szóbeli dicséret osztályközösség vagy az iskola tanulóközössége előtt.

Írásbeli:

Osztályfőnöki fokozatok:

- 5 dicséző bejegyzés az osztálytükörben: osztályfőnöki dicséret
- Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményes szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülnek.

Adható:

Szaktanári dicséret abban az esetben, ha a tanuló egyenletesen jó teljesítményt mutat, vagy ha teljesítménye látványosan javul.

Célja:

- ösztönzés
- a szülők tájékoztatása

Igazgatói dicséret:

1. 5 osztályfőnöki dicséret jutalmaként
2. Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.
3. Igazgatói dicséretben részesülnek a tanulók kiemelkedő közösségi munkáért, az iskola javát szolgáló, hírnevét öregbítő cselekedetért.
4. A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

Büntetés, elmarasztalás:

A büntetés akkor működik, ha szakszerű, ha célja a diák helyes irányba terelése.

A büntetés szabályai: Csak a bűnt büntetem, nem a bűnöst.

- Mindig ott kell álljon a büntetés mögött a megbocsátás, a kiengesztelődés lehetősége.
- Az egyszer már büntetett viselkedést a továbbiakban mindig büntetni kell.
- Büntetni közvetlenül a helytelenített viselkedés után kell.
- Büntetni csak kivételesen súlyos esetben szabad más gyerek jelenlétében, mert ez megszegyenítés.
- Nem szabad túl súlyosan, vagy túl gyakran büntetni, mert a gyerek feladja a megjavulásra irányuló próbálkozásait.
- Az enyhe büntetés nem hatékony, a túl súlyos viszont agresszivitást, erőszakot szülhet, károsíthatja a gyermek testi, lelki egészségét.

Az elmarasztalás, büntetés formái:

Osztályfőnöki fokozatok:

1. = szóbeli osztályfőnöki figyelmeztetés a magatartás havi érdemjegye legfeljebb 4-es.
2. írásbeli osztályfőnöki figyelmeztetés, a magatartás havi érdemjegye legfeljebb 3-as.
3. osztályfőnöki intés, a magatartás havi érdemjegye legfeljebb 3-as.
4. osztályfőnöki megrovás, a magatartás havi érdemjegye legfeljebb 3-as.

A felszerelés és a házi feladat hiányát a szorgalom érdemjegyébe számítjuk be. 5 hiányzó házi feladat következménye :1 elégtelen osztályzat az adott tantárgyból.

Rendkívüli osztályfőnöki fokozatok adhatók:

- kisebb szándékos károkozás, rongálás, firválás, a falak, berendezési tárgyak bemocskolása
- az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése
- többször tapasztalt csúnya beszéd, káromkodás
- az iskola területének engedély nélküli elhagyása tanítási idő alatt
- hetesi illetve ügyeletesi feladat nem teljesítése

Az osztályfőnöki fokozatok után:

- Nevelőtestületi meghallgatás és szóbeli figyelmeztetés.

Ezek után a fokozatok után következik az igazgatói elmarasztalás:

Az igazgatói büntetés fokozatai:

1. Igazgatói írásbeli figyelmeztetés Havi érdemjegy: 2.
2. Igazgatói intő Havi érdemjegy: 2.
3. Igazgatói megrovás Havi érdemjegy: 2.

Rendkívüli igazgatói fokozatok adhatók:

- verekedés, szándékos súlyos testi sértés
- lopás, nagy értékű károkozás az iskola épületében, vagy a társak személyes felszerelési tárgyaiban
- dohányzás

- alkohol és drog fogyasztása
- az iskola engedély nélküli elhagyása (súlyosabb esetek!).

A rendkívüli igazgatói fokozatok mellett továbbra is odaítélhető a következő osztályfőnöki fokozat:

(Például a tanulónak csak osztályfőnöki figyelmeztetője volt, de dohányzás miatt igazgatóit kapott, a következő fokozata az osztályfőnöki intés lehet.)

Nevelőtestületi írásbeli fokozatok:

- nevelőtestületi írásbeli figyelmeztetés (a szülő értesítése levélben és telefonon!)
- nevelőtestületi intés
- nevelőtestületi megrovás – nevelőtestületi határozat más iskola közösségébe való áthelyezésről.

A tanuló **súlyos köteleességszegése esetén** a tanulóval szemben a magasabb jogszabályokban előírtak szerint **fegyelmi eljárás** is **indítható**. A fegyelmi eljárás megindításáról az iskola igazgatója vagy a nevelőtestület dönt.

A fegyelmi bizottság összetétele:

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 56 § (5) szerint a fegyelmi tárgyalást a nevelőtestület saját tagjai közül választott legalább háromtagú bizottság folytatja le. A bizottság az elnökét saját tagjai közül választja meg.

A büntetések a súlyuknak megfelelően a havi és az év végi magatartás, illetve szorgalomjegyben is tükröződnek. Minden esetben az osztálykönyvbe és a tájékoztató füzetbe bejegyzésre kerülnek. Tudomásul vételét a szülő aláírásával jelzi.

Adható még: **szaktanári figyelmeztetés**, melynek célja a szülő közvetlen tájékoztatása

1.12. Intézményünk tanulmányok alatti vizsgaszabályzata

A vizsgaszabályzat célja

A tanulmányokkal kapcsolatos vizsgakötelezettségek

Az intézményben lefolytatandó állami vizsgák értékelésének és ügyvitelének rendelkezéseit a vizsgakövetelmények, valamint a vizsgaszabályzat határozzák meg.

A helyi vizsgák lebonyolítási rendjét az intézmény helyi vizsgaszabályzata tartalmazza.

A helyi vizsgák:

osztályozó
javító
különbözeti
pótló

A helyi vizsgák időpontját az intézmény éves munkaterve tartalmazza. A vizsgáztató bizottságokat az igazgató jelöli ki. A bizottság elnöke felelős a jegyzőkönyvek vezetéséért. A vizsgák eredményét az osztályfőnök írja be az anyakönyvbe és a bizonyítványba. A záradékot az igazgató is aláírja.

Vizsgaszabályzatunk célja a 20/2012.(VIII.31.) EMMI-rendelet 64-73..§ bekezdéseiben foglalt felhatalmazás alapján a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása.

A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint a tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati), és az értékelés rendjét a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

A tanulmányok alatti vizsgák célja:

azon tanulók osztályzatainak megállapítása:

akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény Pedagógiai Programja szerint nem lehetett meghatározni.

akik a pedagógiai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretnék a követelményeket teljesíteni.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

Általános szabályok:

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz osztályozó, különbözeti, javító és pótló vizsgákra vonatkozik.

Minden vizsga írásbeli vagy szóbeli, vagy gyakorlati vizsgarészből állhat az iskola Pedagógiai Programja alapján.

Osztályozó vizsga

Az intézményben az osztályozó vizsgát a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben kell megszervezni.

A *félévi és év végi* tanulmányi osztályzatok megállapításához a tanulónak **osztályozó vizsgát** kell tennie, ha:

- a) az igazgató felmentette a kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- b) az igazgató engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- c) egy tanévben 250 óránál többet mulasztott, és a nevelőtestület nem tagadta meg az osztályozó vizsga letételének lehetőségét,
- d) ha a tanuló hiányzása egy adott tantárgyból az évi tanítási órák 30%-át meghaladta és a nevelőtestület nem tagadta meg az osztályozó vizsga letételének lehetőségét,
- e) átvételnél az iskola igazgatója előírja,
- f) a tanuló független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Az a), b), c), f) esetben, ha a tanuló kérésére jön létre (pl. utólag fel szeretné venni a választható tantárgyat, előrehozott vizsgát szeretne tenni, stb.), akkor a tanuló köteles az osztályozó vizsga kitűzött időpontja előtt legalább 10 nappal az igazgatóhelyettesnél a vizsgára jelentkezni. Az igazgatóhelyettes a jelentkezések összegzése után kijelöli a vizsgabizottságot, meghatározza a vizsga idejét és helyét.

A vizsgázónak az írásbeli vizsgák megválaszolásához rendelkezésre álló idő vizsgatárgyanként 45 perc. Szóbeli vizsga egy vizsgázónak egy vizsganapra legfeljebb három vizsgatárgyból szervezhető. A vizsgáztatás időtartama 10 percnél nem lehet több.

A tanulmányok alatti vizsgán a köznevelési törvény 47.§ (1) bekezdésének hatálya alá tartozó tanulónál a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott.

A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az intézmény nem a Pedagógiai Programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta.

Az osztályozó vizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Ha a szabályosan megtartott osztályozó vizsga elégtelen, a tanulónak a tanévet ismételnie kell.

Különbözeti vizsga

A különbözeti vizsgák időpontját az igazgató határozza meg. Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az intézmény a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek. A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az iskola vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

Javítóvizsga

Ha a tanuló tanév végén – legfeljebb három tantárgyból (20/2012.EMMI-rendelet,64 § (7)a)- elégtelen osztályzatot kap, javítóvizsgát tehet. Javítóvizsga augusztus 15. és augusztus 31. között szervezhető. A tanulót a vizsga eredményéről azonnal tájékoztatni kell.

Pótló vizsga

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó illetve a különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből - kérelmére - pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az igazgató jelöli ki.

Független vizsgabizottság előtt zailó vizsga

A köznevelési törvény 46.§ (6) bekezdés m. pontja a tanuló alapvető jogaként mondja ki, hogy tanulmányai során pedagógusaitól független bizottság előtt, tanulmányok alatti vizsgát tehet, amely lehet osztályozó-, és javítóvizsga.

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a kormányhivatal szervezi.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a félév, vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, amennyiben hiányzás miatt nem értékelhető és osztályozó vizsga letételére kap engedélyt, az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha független vizsgabizottság előtt kíván vizsgát tenni.

A tanuló amennyiben a tanév végén valamely tantárgyból / tantárgyakból megbukott, s javítóvizsgát tehet, a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy a javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt tehesse le.

Tanulmányok alatti vizsgák szervezésének legfontosabb alapelvei:

A vizsgabizottság minimum három főből áll:

elnök, kérdező tanár, ellenőrző tanár

Az elnök:

felel a szabályok betartásáért, ellenőrzi a vizsgázók adatait, vezeti a jegyzőkönyvet, ha kell szavazást rendel el.

Kérdező tanár(ok):

csak megfelelő tanári végzettséggel lehet.

Ellenőrző tanár

-lehetőség szerint szakos tanár,
-felel a vizsga szabályszerűségéért.

Írásbeli vizsgák általános szabályai:

a tanteremben minden padban csak egy diák ülhet,

a feladatlapot az iskola pecsétjével kell ellátni, fel kell tüntetni a tantárgy megnevezését, a tanuló nevét és a dátumot,

a feladatlap megoldásának ideje 45 perc, a vizsgán használható segédeszközöket a szaktanár tájékoztatása alapján a tanuló hozza magával.

Egy vizsganapon két írásbeli vizsga tehető le, de közöttük 10 perc pihenőidőt kell biztosítani. Kivétel: pótló vizsga esetén három írásbeli vizsga tartható.

Ha a vizsgázó az írásbeli vizsgán szabálytalanságot követ el, a felügyelő tanár e tényt jegyzőkönyvben rögzíti, és felvezeti a feladatlapra és jelenti az igazgatónak.

Az írásbeli vizsga javítása:

a szaktanár az adott vizsganapon piros tollal kijavítja az írásbeli dolgozatot,

ha a szaktanár arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközöket használt, - rávezeti a feladatlapja és értesíti az igazgatót.

Szóbeli vizsga általános szabályai:

egy napon három szóbeli vizsga tehető le,

a vizsgázónak a vizsga előtt minimum 15 perccel kötelező megjelennie,

a vizsgák ideje alatti várakozáshoz lehetőség szerint pihenő helységet kell biztosítani,

a szóbeli vizsgán minden vizsgázó tételt húz, a tantárgyakhoz kapcsolódó segédeszközökkel készül az önálló feleletre,

a felkészülési idő legalább 20 perc, kivétel az idegen nyelv, ahol nincs felkészülési idő,

a felelet során a tanuló a felkészülési idő alatt készített jegyzeteit használhatja,

a felelet maximum 10 percet tarthat,

ha a vizsgázó az adott tételből teljes tudatlanságról tesz tanúbizonyságot, egy alkalommal póttételt húz,

két tantárgy között a vizsgázó pihenőidőt kérhet.

Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, az elnök figyelmezteti, jegyzőkönyvet készít és a vizsgabizottság a dönt a szóbeli eredményéről.

Szabálytalanságok esetében a vizsgabizottság elnöke értesíti az igazgatót, aki a törvények alapján dönt.

Az egyes vizsgatárgyak részei, követelményei és értékelési rendje:

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény Pedagógiai Programjában található követelményrendszerével.

Vizsgatárgyak részei

Irodalom	írásbeli + szóbeli vizsga
Magyar nyelvtan	írásbeli + szóbeli vizsga
Történelem	írásbeli + szóbeli vizsga
Idegen nyelv	írásbeli + szóbeli vizsga
Matematika	írásbeli + szóbeli vizsga
Fizika	írásbeli + szóbeli vizsga
Földrajz	írásbeli + szóbeli vizsga
Biológia	írásbeli + szóbeli vizsga
Kémia	írásbeli + szóbeli vizsga
Informatika	gyakorlati vizsga
Testnevelés	gyakorlati vizsga

1.13. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Nkt.51. § (1) Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat. A további felvételi kérelmekről az intézmény Pedagógiai Programjában foglaltak szerint kell dönteni.

Intézményünk a Hajdúdorogi Főegyházvármegye fenntartásában működik. Egyházi jellegénél fogva előnyt élveznek a felvétel és átvétel során, azon családok gyermekei, akik görögkatolikusok és lelkeszi ajánlással rendelkeznek. A felvehető tanulói létszám 25%-ban római katolikus és református családok gyermekeit vesszük fel. A tanuló átvételére a tanév során bármikor lehetőség van, ha a tanuló a fenti rendelkezésnek megfelel, és a törvény által előírt szükséges tanúsító igazolásokat be tudja mutatni.

Feltételei:

Az átadó iskola elbocsátója: "Értesítés iskolaváltoztatásról".

Érvényes iskolai bizonyítvány. Jó tanulmányi eredmény és magatartás, hitoktatásban való részvétel.

Intézményünkben nem oktatott idegen nyelv esetén megköveteljük a szülő nyilatkozatát arról, hogy vállalja gyermeke idegen nyelvi oktatásának finanszírozását, vizsgáztatásáról gondoskodik.

Az átlépők beilleszkedésének segítése:

1 hónap türelmi idő

szükség esetén korrepetálás, felzárkóztatás, a tananyag különbözőségének kompenzálása.

Átlépés évfolyamon belül másik osztályba:

Csak nagyon indokolt esetben:

szülői kérésre,

fegyelmi döntésként, ha a gyermek érdeke és a közösség harmóniája megkívánja.

1.14. A felvételi eljárás különös szabályai

Nkt. 31.§. (2) A nevelési – oktatási intézmény vallási, világnézeti tekintetben elkötelezett intézményként működhet, és ennek megfelelően a tanulók felvételénél előfeltételként kikötheti valamely vallás elfogadását, és ezt felvételi eljárás keretében vizsgálhatja.

Intézményünkben a felvételi eljárás keretében vizsgáljuk a görögkatolikus hitéletet a családban, papi, lelkészi ajánlás alapján.

Felvétel során elsőbbséget élveznek a görögkatolikus gyerekek. A beiratkozáshoz szükséges dokumentumokon túl minden esetben szükséges bemutatni a hivatalos lelkészi ajánlást.

Belépés az iskola első évfolyamára:

Feltételei:

Legalább hatéves életkor. (adott év augusztus 31-ig betölti a hat évet)

Problémás esetben, vagy ha a gyermek nem járt óvodába, szükséges az iskolai érettségi vizsgálat eredménye a Nevelési Tanácsadótól. Figyelembe vehető döntés: "Beiskolázható az általános iskola első évfolyamára".

Egyházközösséghez tartozás.

A beiskolázást az igazgató a fenntartóval egyeztetve végzi. . A tanulók felvételéről az igazgató dönt.

Felvételi körzetünk: Nyíradony város közigazgatási területe.

Felvételi vizsgát nem tartunk, csak elbeszélgetés van a szülőkkel és gyerekekkel.

A beiratkozás módja:

A szükséges iratok, dokumentumok:

a szülő személyi igazolványa

a gyermek születési anyakönyvi kivonata, személyi azonosító okirat

lelkészi ajánlás felekezeti szerint

Kilépés, a tanulói jogviszony megszüntetése

Az általános iskolai tanulmányok bejezése előtt:

- a./ Más iskolába való távozáskor.
A tanuló mindaddig nyilvántartásunkban marad, amíg a fogadó iskola az „Értesítés beiratkozásról” című nyomtatvánnyal érkezését vissza nem igazolja.
- b./ Átlépés más iskolatípusba:
a 4. évfolyam elvégzése után nyolcosztályos gimnáziumba
a 6. évfolyam elvégzése után hatosztályos gimnáziumba
- Feltétele:
sikeres felvételi vizsga a választott intézménybe
érvényes tanév végi bizonyítvány

Az általános iskolai tanulmányok befejezésekor:

A 8. évfolyam elvégzése után átlépés négyosztályos gimnáziumi képzésbe, vagy szakképző intézménybe a 9. évfolyamra.

Az átlépés feltétele

sikeres felvételi vizsga a választott intézményben
a felvétel visszaigazolása
sikeres tanév végi bizonyítvány
a bizonyítvány záradéka a „9. évfolyamra léphet”

1.15. A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések

A Pedagógiai Programot évente felül kell vizsgálni. Törvényi változások, fenntartói elvárások esetén kötelező módosítani. Egyéb esetben az alábbiak szerint járunk el.

A pedagógiai program módosítása:

A pedagógiai program módosítására
az iskola igazgatója,
a nevelőtestület bármely tagja,
a nevelők szakmai munkaközösségei,
a szülői szervezet,
a szülői munkaközösség,
az iskola fenntartója,

tehet javaslatot, illetve törvény szabályozhatja.

A tanulók a pedagógiai program módosítását közvetlenül a diákönkormányzat és a szülői tanács képviselői útján javasolhatják.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, kikérve az SZMK, és a DÖK véleményét és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. Amennyiben törvény másként nem rendelkezik, szakértő véleménye szükséges az elfogadáshoz.

A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala:

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

az iskola fenntartójánál;
az iskola irattárában;
az iskola könyvtárában;
az iskola nevelői szobájában;
az iskola igazgatójánál;
az igazgatóhelyetteseknél
az iskola honlapján

A Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Nevelőtestületi nyilatkozat

A Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola nevelőtestülete véleményezte és elfogadta az Intézmény módosított Pedagógiai programját.

Nyíradony, 2023. október 26.

Keczán Szilárd László

Keczán Szilárd László

igazgató

Legitimációs záradék

A Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola (4254 Nyíradony, Árpád tér 10.) Pedagógiai programjához.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. 32.§ (1) i. pontjában biztosított jogkörömben eljárva, mint fenntartó, a Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola (OM-azonosító:201 584, Székhely:4254 Nyíradony, Árpád tér 10.) módosított Pedagógiai programját jóváhagyom.

Debrecen, 2023. 10.27.

Kocsis Fülöp
érsek- metropolita

A SZENT MIHÁLY GÖRÖGKATOLIKUS ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

*„Minden Írás, amit az Isten sugalmazott, jól használható a tanításra, az érvelésre, a feddésre, s az igaz életre való nevelésre, hogy az Isten embere tökéletes legyen és minden jóra kész legyen.
(2 Tim. 3,16)*

1. Az intézmény bemutatása

Nyíradonyban 2011. 09. 01. óta működik egyházi fenntartású iskola. Városunkban nagyon sok olyan katolikus és más világnézetet valló fiatal család él, amely igényli gyermekei számára a hitre nevelést. Ennek következményeként merült fel annak lehetősége, hogy már az óvodai nevelés is valósuljon meg egyházi keretek között. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodánk kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.

Óvodai nevelésünk a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére irányul, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

4 csoportos óvodánk gyermekközpontú, a harmonikus fejlődéshez vezető út alapja a keresztény kultúra értékeit közvetítve kultúránk ápolása, a gyermekek hitének megalapozása és fejlesztése.

Céljaink, feladataink megvalósításához szükségünk van a családokkal való jó kapcsolatra. Arra törekszünk, hogy óvodánk vonzó legyen a családok számára, és programunkkal biztosítsuk a gyermekek személyiségfejlődését, egyéni képességeiknek megfelelően. Programjaink, szakmai munkánk minősége, az óvodapedagógusok felkészültsége és keresztény szemlélete a garancia arra, hogy a ránk bízott gyermekeket szeretetben, a szülői és fenntartói elvárásoknak megfelelően, az óvoda céljait szem előtt tartva neveljük.

Közös munkánk csak úgy lehet eredményes, ha az "óvoda, - és iskolahasználók" köre: a növendékek, a diákok, a szülők, a pedagógusok együttműködve, közös erkölcsi alapvetéssel, mindannyiunk megalapozására élnek és dolgoznak együtt.

1.1 Az intézmény alapadatai

Alapító okirat alapján:

Az intézmény hivatalos neve:	Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
OM azonosító:	201 584
Az intézmény feladat ellátási helye:	
Székhelye:	4254 Nyíradony, Árpád tér 10.
Tel.:	06-52/ 203-786
Alapítás éve:	2017.
Alapító szerv:	Hajdúdorogi Főegyházvármegye 4025 Debrecen, Petőfi tér 8.
Fenntartói szerv:	Hajdúdorogi Metropolitai Egyház (röviden: Hajdúdorogi Főegyházvármegye) 4025 Debrecen, Petőfi tér 8.
Az intézmény típusa:	Többcélú, közös igazgatású köznevelési intézmény / óvoda, általános iskola, alapfokú művészeti iskola/
Törvényességi felügyelet:	Hajdú – Bihar Vármegyei Kormányhivatal, Oktatási és Hatósági Osztály 4024 Debrecen, Piac u. 54
Óvodai csoportok száma:	négy csoport
Óvodai férőhelyek száma:	120 fő
/ A mindenkor hatályos Alapító Okirat szerint, mellékelve/	
A fenntartó jogállása:	Önálló egyházi jogi személy
Az intézmény jogállása:	Önálló jogi személyként működő, egyházi fenntartású köznevelési intézmény

2.Bevezetés

Pedagógiai Programunk módosítását intézményünk, a Szent Mihály Görögkatolikus Általános Iskola fejlesztése tette indokolttá. A fenntartó döntése alapján többcélú intézményként óvodai feladatok ellátásával, majd pedig alapfokú művészeti iskolai feladatok ellátásával bővítette hatáskörünket. Ezen változások következtében a szakmai programunk kiegészítésre, frissítésre, rendszerszemléletű szerkesztésre, és az egyéb dokumentumainkkal való összehangolásra szorult. Intézményünk új neve a változások következtében Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola lett.

A program elkészítésénél a hatályos jogszabályokon kívül felhasználtuk:

Segédanyag a katolikus óvodák helyi nevelési programjához kiadvány (KaPI, 2010.04. szerkesztette: Farkasné Egyed Zsuzsa, Grolyóné Szabó Éva, Mészáros Istvánné, Szerepi Imréné), és az

Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja,

Önértékelési kézikönyv óvodák számára

2.1. Jogszabályi háttér:

2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról.

32/2012. (X.8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

2015. évi LXIII. törvény módosítása a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról

Az 1998.évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról

326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról

2003.évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

Alapító Okirat

Codex Iuris Canonici (Egyházi törvénykönyv)

2.2. Az óvoda küldetésnyilatkozata:

**„Bizony mondom nektek,
amit e legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek,
velem tettétek!”
(Mt. 25,40)**

Az egyház küldetése, hogy hirdesse az evangéliumot. Ez a célja a katolikus óvodai nevelésnek is. A katolikus közoktatás arra törekszik, hogy az egész ember kifejlesztésén munkálkodjék, hiszen Krisztusban, a tökéletes emberben minden emberi érték kibontakozik és egymásba fonódik. A katolikus óvoda sajátos jellege, hogy tiszteli az emberi értékeket, érvényre juttatja az autonómiát. Korunk sajnos nélkülözi a stabil étrendet. Az egyházi óvoda felismerve az ember alapvető küldetését, az egészséges személyiség és a hit alapjait egyszerre kívánja megalapozni, hiszen a megfelelően megalapozott erkölcsi értékekre épül a hit elsajátítása.

A gyermek Isten ránk bízott ajándéka. Sok gyermek a katolikus óvodában szerzi első vallásos ismereteit. Fontos tehát, hogy kezdetben az őt körülvevő felnőttek (óvónők, dajka néni, nevelőmunkát segítő) példájából tapasztalja meg Isten szeretetét. Az óvodai nevelésünk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával. Az óvodás gyermeket, mint fejlődő személyiséget gondoskodás és különleges védelem illeti meg, ezt szeretnénk biztosítani a gyermekeknek az óvodai nevelés során.

Óvodánk fontosnak tartja a családok egységét, egymás tiszteletét, szeretetét. A családokkal történő kapcsolattartás folyamán egyre több embert szeretnénk hozzásegíteni az igazi emberi értékek megtalálásához. Az óvodánk nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják ezt a szellemiséget. Más felekezetről érkező családoknál tiszteletben tartjuk a saját vallási szokásokat, támogatjuk a gyermekek felekezeti hitoktatását. Arra vállalkozunk, hogy az ide járó gyermekeket görög katolikus szellemben, görög katolikus hitre neveljük.

Az óvoda pedagógusfüggő. Céljait akkor éri el, ha az óvoda pedagógusai és minden dolgozója elfogadja a keresztény szemléletet, gyakorolja a katolikus vallását, hiszen őszintén és hitelesen így tudja közvetíteni a gyermekek és a családok felé a katolikus küldetést. Erre törekszik az óvoda minden dolgozója.

A jó óvodában a gyermekek aktív résztvevői a pedagógiai munkának. Célunk, hogy felébresszük bennük a teremtett világ és a Mennyei Atya iránti megismerési vágyat. A Teremtő Atya ismer minden embert. A gyermekekben szellemi, lelki, testi értékeket helyezt el, melyet a neveléssel kell a felszínre hozni. Küldetésünk, hogy felismerjük ezeket az értékeket, és segítsük a gyermekeket a kiteljesedésben.

3. Katolikus gyermekkép, óvodakép

3.1. Katolikus Gyermekkép

A keresztény ember számára a gyermek Isten ajándéka, az élet folytonosságának láncszeme. Az Isten adta természet és erkölcs szerint lép az életbe, és az Isten adta törvények szerint kell belőle embert nevelni

Az Alapprogram az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A keresztény ember áldásként éli meg a gyermeket. A gyermek a jövő élet hordozója. A lélek megismerésével a gyermekekben lappangó hajlamokat felkeltjük. Ebben a munkában helye van a magvetésnek és a gyomlálásnak is. A közös munka során: nevelés, buzdítás, óvás, intés, mind mind lehetőség a lélek gazdagítására. A gyermek személyiségének kibontakoztatásában meghatározó szerepe van a személyi és tárgyi környezetnek.

Minden gyermeket a saját képességei szerint, annak figyelembe vételével neveljük, fejlesztjük. Nevelik, fejlesztik őt az új társkapcsolatok és az óvoda minden dolgozója.

Tetteinkkel sugározzuk a feltétel nélküli szeretetet, s azt a gyermeknek oly fontos biztonságérzetet, hogy – tisztellek Téged, fontos vagy Nekem, csakis rád figyelek, segítek Neked. Feladatunk az, hogy minden gyermek ismerje és tudja meg értékeit.

A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Mi óvodapedagógusok arra törekszünk, hogy óvodásaink szeretetben, érzelmi biztonságban, szabad, nyugodt légkörben, sok szép élménnyel gazdagodva, élvezzék az óvodában töltött éveiket.

Feladatunk:

hogy az óvodai környezetet, az óvoda légkörét olyanná alakítsuk, hogy abban a gyermekek jól érezzék magukat, építően hasson a lelki életükre, a szellemi fejlődésükre, a megfelelő viselkedéskultúra elsajátítására, az egészséges életmódra.

hogy az egyéni képességek kibontakoztatásával sikerélményhez juttassuk a gyermekeket. Mindezt játékos formában tevékenységbe ágyazva végezzük.

hogy életkoruknak és fejlettségi szintjüknek megfelelően megismertessük a gyermekeket a görögkatolikus szokásokkal, szertartásrenddel, keresztény értékekkel.

A katolikus óvoda szakmailag önálló nevelési intézmény. Kiegészíti, segíti a családi nevelést, de nem helyettesíti azt. Biztosítja az óvodás korú gyermekek fejlődésének optimális feltételeit.

Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális és nevelő-személyiségfejlesztő.

Az óvoda segíti az iskolai és egyéb közösségbe, valamint a társadalomba való beilleszkedéshez szükséges szociális képességek és személyiségvonások, pszichikus funkciók fejlődését. Pedagógiai tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével hozzájárul a gyermekek környezettudatos magatartásának alakulásához.

Görögkatolikus óvodánk, mint minden más óvoda, arra a célra van rendelve, hogy a teljes emberi személy kifejlődésén munkálkodjon. Ezt a célt a keresztény életszemlélet szerint igyekszik elérni. Óvodánk a családi szellemre épít, alapja a szeretet és a kölcsönös bizalom.

3.2. Katolikus óvodakép:

Óvodánk a 2011-es CXC Nemzeti Köznevelésről szóló törvényben szereplő jogszabályt figyelembe véve,

„miszerint, ha a nevelési-oktatási intézményt egyház tartja fenn, a nevelési-oktatási intézmény vallási, világnézeti tekintetben elkötelezett intézményként működhet, és ennek megfelelően a gyermekek vagy a tanulók felvételének előfeltételeként kikötheti valamely vallás, világnézet elfogadását, és ezt felvételi eljárás keretében vizsgálhatja” **elsősorban a görögkatolikus családok gyermekeit fogadja, az óvodába lépés feltétele a lelkeszi ajánlás csatolása.**

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

A nevelést teljesen átvenni a családotól nem lehet, de velük együtt, a közös célt szem előtt tartva az óvodánk szeretné minél magasabb szinten betölteni a vállalt feladatát.

Az óvodánk biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodánk teljesíti a funkcióit: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő, ezáltal a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei

3.3. Az egyházi nevelésre irányuló alapelveink:

Az egyház azért hozza létre az óvodáit, mert különleges eszközt lát bennük a teljes ember kifejlődésére. (C.I.C.794-795 kánon) Az óvodában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, végső céljá.

A családokkal együttműködve, szeretetteljes légkörben, jó példával és hitre való nyitottsággal biztosítjuk a gyermekek testi, lelki szükségleteinek kielégítését, alapvető jogaik biztosítását. Azok a gyermekek, akik keresztény családba születtek, a szülők hite és döntése alapján válnak az egyház tagjaivá.

Az óvodai nevelés sajátos eszközeivel törekszünk az egyenlő hozzáférés biztosítására, a hozott hátrányok kompenzálására. Az alkalmazott pedagógiai módszereket, eszközöket a gyermekek egyéni fejlődési üteméhez, személyiségéhez, érésehez igazítjuk, biztosítva az egyéni bánásmód és a differenciálás alapelveit. Építünk a gyermekek meglévő tapasztalataira, a kialakult családi hagyományokra, szokásokra. Tevékenységközpontúan, játékosan, a személyes példaadást előtérbe helyezve nevelünk. Pedagógiai munkánk során figyelembe vesszük a gyermekek változó szociális körülményeit, a családok szerkezetét, értékrendjét, elvárásait.

3.4 Óvodai nevelésünk alapelvei:

A gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi

A nevelésünkben alkalmazott pedagógiai intézkedések a gyermekek személyiségéhez, egyéni szükségleteihez és a keresztény értékrendhez igazodnak.

Nevelésünk során biztosítjuk a gyermekek számára a szabad játék lehetőségét, a játéktevékenységeken keresztül fejlesztjük a képességeiket, a teljes személyiséget.

A nemzeti és etnikai kisebbséghez és a migráns családokhoz tartozó gyermekek számára biztosítjuk az önazonosság megőrzését, az integráció lehetőségét.

Intézményi célok:

Alapvető célunk, a tanulás támogatása. Ehhez szükséges támogató, tanulási környezet biztosítása.

Az óvodai nevelésünk célja:

A gyermeki személyiség komplex, harmonikus fejlesztése.

Hátránycsökkentés, esélyteremtés, képességfejlesztés.

Befogadó nevelés, valamint a lemorzsolódással veszélyeztetett gyermekek segítése, felzárkóztatása.

A helyes értékrend, szokások és önértékelés kialakítása.

Környezettudatos magatartás kialakítása.

Az isten által teremtett világ megismerése.

3.5. Intézményi elvárások:

3.5.1. Pedagógusokkal szembeni elvárások:

A magas szintű pedagógiai, módszertani felkészültség.

A pedagógiai és napi tevékenységek alapos, céltudatos tervezése az óvodai dokumentumok alapján. A megvalósítás pontos kivitelezése, eredményesség reflektálása, az önértékelés hasznosítása a további tervezések során.

Tudatosan, a gyermekek érdeklődésének, életkori és egyéni sajátosságainak, valamint a foglalkozások anyagának és a kitűzött céloknak megfelelően szervezze a tanulási folyamatot, alkalmazza a tanulószervezési eljárásokat.

A gyermekek személyiségének komplex fejlesztése, az egyéni bánásmód és a differenciálás alkalmazásával. A SNI és BTM zavarral küzdő, valamint a HH, HHH gyermekek integrált nevelésének szakszerű megszervezése, sikeres nevelése. Hátránykompenzálás, befogadó nevelés.

A jó közösségfejlesztés, ahol a gyermekek értékesnek, sikeresnek, boldognak érzik magukat. Legyen nyitott a különböző társadalmi és kulturális családból érkező gyermekek másságára, törekedjen a sikeres integrálásra. A konfliktus megelőzési és konfliktuskezelési módszerei sikeres alkalmazásával a problémahelyzetek megelőzésére, megoldására törekedjen.

A gyermekek személyiségének, egyéni képességeinek megfelelő folyamatos értékelés, elemzés. Az eredmények felhasználása, visszacsatolása a további tevékenységek tervezése, szervezése során. Pozitív megerősítés, fejlesztő értékelés alkalmazása. Az óvodában használt mérési, értékelési módszerek alapos ismerete, felhasználása.

Igényes kommunikációjával a problémamegoldásra, az együttműködésre törekedjen. A gyermekkel alkalmazott kommunikációs módszerei az adott helyzetnek és a gyermekek szintjének megfelelő, egyértelmű, világos, jól érthető legyen. A szülőkkel, kollégákkal, partnerekkel szembeni kommunikációját a tisztelet, elfogadás, magas szintű szakmaiság jellemezze.

Munkájában pontos, megbízható, felelősségteljes legyen. Szakmailag, pedagógiailag legyen naprakész, tájékozott. Önértékelése legyen reális, önképzése, saját szakmai fejlődése iránt elkötelezett.

3.5.2. Igazgatóvel szembeni elvárások:

Támogató, befogadó és elfogadó **tanulási környezet** kialakítása, folyamatos fenntartása. A szükséges erőforrások felkutatása, megteremtése. Az intézmény dolgozóinak hatékony irányítása. Szisztematikus, következetes rendszer működtetése az intézményi célok elérése, a sikeres nevelőmunka érdekében. Az értékközpontú nevelés folyamatának irányítása. Megbízható, objektív értékelési rendszer létrehozása, alkalmazása.

jövőkép kialakítása, megvalósulására irányuló stratégiaalkotás, szervezetépítés, küldetések szerepek tisztázása, elvárások pontos meghatározása. Informálódik és folyamatosan informálja a kollégákat és az intézményi partnereket. Hatékonyan, érthetően kommunikálja a feladatokat. Következétesen, célirányosan, a jövőkép megvalósítására ösztönözze a munkatársakat. A **változásokat** a pontos célkitűzésekkel, a hozzárendelt elérendő feladatokkal, a megvalósíthatóság mérlegelésével, határozott döntésekkel vezesse be és érje el. Legyen tisztában a változás folyamatával, az ellenállások kezelésének lehetőségeivel. A változásokkal járó konfliktusokat, a felmerülő problémákat, az esetleges káoszt hatékony módszerek alkalmazásával kezelje. A célok megvalósulásának folyamatos nyomon követése, a nevelőtestület bevonásával az elért eredmények mérlegelése, további célok kitűzése.

Önismeret, önértékelési képesség, önreflexió, saját erősségének, szakmai és személyes fejleszhető területeinek az ismerete. Kritikusan reflektáljon saját viselkedésére, személyiségére, döntéseire, elemezze azt és szükség esetén változtasson azokon. Naprakész szakmai ismeretekkel rendelkezzen. Tartsa be az erkölcsi és etikai szabályokat. Legyen elkötelezett a gyermekek nevelése, a kollégák és önmaga képzése és fejlesztése iránt. Hiteles és etikus legyen. A vezetői programjában megfogalmazott célokat tudatosan és következetesen tervezze és hajtsa végre, ha a körülmények változása indokolja, akkor vizsgálja felül a kitűzött célokat, és módosítsa azt a nevelőtestület bevonásával.

Elvárás, hogy a kollégáit, az óvoda dolgozóit megfelelően inspirálja, motiválja és támogassa a kitűzött célok megvalósítása érdekében. Ehhez a mások képességeibe vetett bizalomra építve alkalmazza a **megosztott vezetést** a munkatársaival. **Hatékony csapatépítésre** törekszik, aktívan részt vállal a csapat munkájában, koordinálja a működést. Biztosítja a kollégák szakmai továbbképzését, támogatja az egyéni elképzeléseket. A kollégákat a szakirodalom olvasására ösztönzi. A problémahelyzetek megoldása, a konfliktusok kezelése során az emberi morális szempontokat, az intézményi elvárásokat mérlegelve hozza meg a döntéseit. Kommunikációja határozott, személyisége elfogadó, pozitív kisugárzású. A közös célok elérése érdekében az erkölcsi és etikai normákat betartva támogató, tudásmegosztó, szeretetteljes munkahelyi légkört alakít ki, ahol minden munkatárs jól érzi magát. A kiégés megelőzésére törekszik.

Hatékony és eredményes intézmény menedzselés az intézmény céljainak elérése érdekében. Naprakész jogszabályi ismeretekkel rendelkezzen. Az intézményi erőforrásokat (humán, gazdasági, technológiai, fizikai) az elvárásoknak megfelelően hatékonyan kezelje. Az óvoda arculatának kialakítása során a meglévő sajátosságokat kiemelve pozitív kép kialakítására törekedjen. Időbeosztása, adminisztrációja, a feladatok prioritásának beosztása hatékonyan támogassa az intézményi célok elérését. A szülőkkel, a fenntartóval, a helyi egyházi képviselővel, a külső partnerekkel és az intézmény dolgozóival hatékony együttműködést alakítson ki.

3.5.3. Óvodával szembeni elvárások:

Az intézmény a jogszabályoknak megfelelően működjön, a változásokra gyorsan és hatékonyan reagáljon.

Az óvoda működése a település, az ellátási körzet igényeihez igazodjon, törekedjen a helyi egyházközséggel való folyamatos kapcsolattartásra.

A minőségi munka fejlesztése érdekében az intézmény tárgyi eszközeinek bővítése, fejlesztése a költségvetési tervek szerint valósuljon meg.

Az intézmény szakmai teljesítményének szinten tartása, javítása.

Az óvoda a hatékony gyermekvédelemre, a hátránykompenzálásra, az egyenlő esély biztosítására, a hátrányos helyzetűek integrálására törekedjen. Egyéni bánásmód érvényesülés, ezzel együtt a lemorzsolódás megelőzése.

4.A Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda nevelési feladatai

A katolikus óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

A hitre nevelés erősítése

Az egészséges életmód alakítása

Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása

Az anyanyelvi és az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása, hátránykompenzáció.

4.1. A hitre nevelés

A keresztény nevelés alapvető célja a hit ébresztése és fejlesztése, a személyiség gazdagítása, hogy a gyermek felnőtté válva képes legyen az elkötelezett döntésre, az evangéliumi értékek szerinti életre.

Feladatunk:

Isten szeretetének megvilágítása a gyermekekben

A keresztény családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, közvetítése a gyermekek által a családba.

A katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során. A Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése.

Szoros együttműködés a különböző felekezetekkel, ezáltal is segítve a befogadó nevelést és az eredményes esélyteremtést.

4.2. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermekek testi fejlődésének elősegítése kiemelt jelentőségű.

Az óvoda feladata:

A gyermekek gondozása, testi szükségleteinek figyelembevétele, kielégítése. (bensőséges gyermek-felnőtt kapcsolat kialakítása a testápolás, étkezés, önkiszolgálás, öltözködés területein.)

Az egészséges életmódra és életvitelre nevelés

Önmaguk és környezetük esztétikuma iránti igény alakítása

A környezet védelméhez és óvásához kapcsolódó szokások, környezettudatos magatartás kialakítása. (közös játépakolás, napi szinten és ünnepek előtti közös takarítás, kirándulások túrák szervezése, szelektív hulladékgyűjtés a természetben és közvetlen környezetünkben, újrahasznosítás lehetőségeinek megismertetése. Környezetbarát anyagok használatára törekvés)

Egészséges és biztonságos környezet biztosítása. (óvodai eszközök, játékok bútorok karbantartása, cseréje, pótlása)

Megfelelő egészségügyi szokások elsajátíttatása, egészségmegőrzés, betegségmegelőzés. (megfelelő tisztálkodás, gyakori kézmosás, fogápolás, elegendő folyadékbevitel, napvédelem)

Harmonikus és összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése. (szabályok elsajátítása, balesetmegelőzés figyelemfelhívással, biztonságos eszközökkel, közös mozgásos programok szervezése a szülőkkel, másik csoporttal)

A mozgásigény figyelembevételével folyamatos testedzés, testi nevelés, prevenció. (a testi neveléshez, mozgáshoz szükséges udvar, játszó tér, játékeszközök biztosítása)

Szabad levegőn való tartózkodás, tevékenykedtetés lehetőség szerint minden nap. (tudatos, egymásra épülő mozgásfejlesztés, foglalkoztatás)

Étkezési kultúra alakítása, erősítése. (közös étkezések előtt és után hálaadó ima, esztétikusan terített tiszta asztal, megfelelő óvodai bútorzat és evőeszköz)

Korszerű, egészséges táplálkozás biztosítása (újszerű ízekkel való megismerkedés, életkornak megfelelő tápanyagok, vitaminok bevitele)

Nyugodt pihenés feltételeinek megteremtése. (elalvás előtti mindennapos mesélés, ima, tiszta, jól szellőztetett, megfelelő hőmérsékletű helység biztosítása, ruházat könnyítése, egyéni alvásigények figyelembe vétele)

Higiénés szokások, szabályok kialakítása, intimitás tiszteletben tartása. (következetesség betartása, gyakori ellenőrzéssel, WC intimitás biztosítása függönyök elhelyezésével)

Speciális szakemberek bevonásával prevenciós, korrekciós testi, lelki feladatok ellátása. (egészségügyi szűrővizsgálatok, mérések, védőnői tisztasági vizsgálatok biztosítása, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, mozgásfejlesztő szakember, pszichológus bevonása, gyermekvédelmi családsegítő szakemberekkel való együttműködés)

4.3. Az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának az érzelmi vezéreltsége. Ezért elengedhetetlen, hogy az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Az óvónő-gyermek és a dajka – gyermek kapcsolatot a harmonikus, elfogadó, szeretetteljes attitűd jellemzi.

Óvodánkban mindezeket biztosítjuk a gyermekeink számára. Fejlesztjük az erkölcsi, érzelmi, akarati tulajdonságaikat, segítjük az érzelmi intelligencia kialakulását. Fontosnak tartjuk a kora gyermekkor ismeretét, anya-gyermek, család-gyermek kapcsolatát. A családi gondoskodáson túl az Isteni gondviselés megélése elengedhetetlen a napi tevékenységeink során.

A gyermekcsoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése. Alkalmakhoz, jeles napokhoz kapcsolva (pl.: Őszköszöntő; Szent Mihály - hét; Karácsony; Föld Napja; Húsvét – váró stb.) családi, gyermekközösségi napok szervezése.

Feladatunk:

A gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt kapcsolatok pozitív attitűdjének kialakítása

A gyermeki jellem alakítása

Türelem, szociális érzékenység, szolidaritás, igazságosság formálása

Az érzelmek megjelenítésének formái, az önkifejező és önérvényesítő törekvések segítése

Bizalom, szeretet, féltés, félelem kifejezése

Önfegyelem, udvariasság elsajátítása

Szokás és normarendszer megalapozása

Szocializáció, társadalmi elvárások tudatosítása, a különbözőség elfogadása és tisztelete

Hátrányos helyzetű, különleges bánásmódot igénylő gyermekek elfogadása, szükség esetén szakemberek bevonásával megsegítésük.

Természetes társas kapcsolatok alakítása, támogatása

Hagyományápolás, jeles napok, szülőföldhöz kötődés megalapozása

Egyházi és világi ünnepek méltó megünneplése

4.4. Az anyanyelvi és értelmi nevelés és fejlesztés megvalósítása

Környezetére kíváncsian reagáló, érzelmeit változatos formában kifejező, a tevékenységekben kitartással részt vevő gyermeki személyiség kialakítására törekszünk. Megfelelő problémafelismerő és megoldó képességekkel, összpontosítási figyelemmel, önértékelő képességgel rendelkező gyermekek nevelésével, élményt nyújtó ismeretek alkalmazásával a hitéletre és egyben az iskolai élet elfogadására készítjük fel a gyermekeket.

Ezek a feladok, az óvodai élet valamennyi tevékenységterületén megvalósulnak, a nevelőmunka egész folyamatában jelen vannak.

Feladatunk:

Az anyanyelv ismeretére elsajátítására, megbecsülésére nevelés

Beszélő és hallgatni tudó környezet alakítása

Az óvoda nevelőközösségének mintaadó beszédkulturája

A gyermekek kommunikációjának ösztönzése, a metakommunikáció és verbális kommunikáció fejlesztése

A spontán szerzett ismeretek tapasztalati úton történő rendszerezése A gyakorlással, az életkori sajátosságokat figyelembe véve, változatos módon, élményszerűen elmélyítjük a megszerzett ismereteket.

Tevékenységeken keresztül a gondolkodási műveletek (érezékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, kreativitás, gondolkodás) fejlesztése

Az egyéni fejlődési ütemek figyelembevételével jártasságok, készségek, képességek kialakítása, megalapozása.

Óvodai nevelésünk a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, meglévő tapasztalataira építve biztosítja a gyermekeknek a változatos tevékenységeket.

4.5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása

Óvodánkban olyan környezet kialakítására törekszünk, ahol a másság elfogadása természetes. Az intézmény Alapító Okiratában megfogalmazott ellátási kötelezettségünknek eleget teszünk. Igyekszünk biztosítani az ellátáshoz szükséges feltételeket. Minden gyermeknek az egyéni szükségletei szerint biztosítjuk az óvodai nevelést

Inkluzív nevelésünk eredményességének feltétele az óvodapedagógus, a dajka, valamint a speciális végzettségű szakember összehangolt munkája. Ezért a pedagógus továbbképzések egyik fő irányát ebben jelöltem meg, támogatni kívánva az óvónők módszertani megújulását. Az alkalmankénti esetmegbeszélésekre szükség esetén igénybe vesszük a szakszolgálat munkatársainak segítségét is.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek:

Különleges bánásmódot igénylő gyermekek ellátása

Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése (enyhe értelmi fogyatékos)

Beilleszkedési, tanulási és magatartászavarral küzdő gyermekek ellátása

Gyermek és ifjúságvédelem

A gyermekek védelme és a gyámügyi igazgatóságról szóló törvény szerinti hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása

Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek és az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek, gyermekvédelmi feladatok

4.5.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek ellátása

Pedagógiai szűrővizsgálat

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek megfelelő ellátásához elengedhetetlen a gyermekek megismerése, képességeinek, készségeinek, esetleges problémáinak a pontos feltárása. Csak ennek ismeretében lehetséges a rászoruló gyermekek egyéni megsegítése, ha kell külső szakemberek bevonásával is, azért, hogy megelőzzük az esetleges tanulási nehézségek, zavarok kialakulását, a későbbi iskolai kudarcokat, vagy elősegítsük a kiemelkedően tehetséges gyermekek kibontakozását.

A feltárás, érettségi szint megállapítás az óvónői megfigyeléseken, tapasztalatok rendszerezésén túl megfelelő szűrővizsgálat elvégzésével tehető teljessé.

Ezt a vizsgálatot minden ötödik életévét betöltött óvodással elvégezzük. Előfordulhat ugyanis, hogy egy kimagasló szociokulturális közegben élő gyerek esetében a széles látókör, az ismeretanyag gazdagsága, valamint a választékos szókincs elfedi az iskolában esetleg megjelenő tanulási problémát, vagy épp ellenkezően, egy szociálisan hátrányos, ingerszegény környezetben nevelkedő gyermeknél a gyermek alulteljesít. Megfelelő fejlesztő program alkalmazásával a hátrányait behozhatja, nem alakul ki a későbbi iskolai kudarc. A vizsgálatok nemcsak a különböző elmaradásokra deríthetnek fényt, hanem a tehetséges gyerekek felismerését is segíthetik. Céljuk, hogy legyen adatunk az elmaradás mértékéről, be tudjuk határolni, hogy az a tanulási probléma melyik típusába tartozik a gyermek, és ki lehet a kompetens fejlesztő személy.

A vizsgálat célja az átlagostól eltérő iskola-előkészítés, csoporton belüli vagy csoporton kívüli kiscsoportos, illetve egyéni fejlesztés szükség szerinti megszervezése, a hiányok pótlása. A hiánypótlás egyes esetekben tehetséggondozásnak is felfogható, hiszen az óvodai fejlesztőmunka eredménye lehet, hogy a gyermek kimagaslóan teljesít majd az iskolában, mivel a fejlődésben elmaradt részképességei megfelelő szintre kerülnek. E problémák megoldása nagyon fontos, mivel ép értelmű gyerekekről van szó, akik a megfelelő fejlesztő terápia nélkül lényegesen gyengébb eredményeket érnének el, mint ami értelmi képességük alapján elvárható.

Az elmaradás fokától függően a gyereket a Tanulási Képességeket Vizsgáló Rehabilitációs Bizottsághoz küldjük további vizsgálatra, a megfelelő vizsgálati kérelemmel és a gyerekorvossal előzetesen kitöltött formanyomtatvánnyal és a szülő beleegyezésével. A sajátos nevelési igényt csak a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság diagnosztizálhatja.

A vizsgálati módszer alkalmazásához szülői beleegyezést kérünk. A módszerről a tájékoztatást a Helyi Nevelési Programunkban tesszük közzé, melynek elfogadása egyúttal a szülői beleegyező nyilatkozatot is tartalmazza a vizsgáló eljárás lefolytatásához.

Az óvodánkban kiválasztott és alkalmazott vizsgálati módszer: MSSST (Meeting Street School Screening Test), mely olyan papír-ceruza teszt, mely minimális eszközigényű verbális és nonverbális feladatokból áll. Méri a szenzomotoros (érzékszervi) integrációt, a motoros, mozgásos készségeket, a vizuo-perceptuo-motoros készségeket és a nyelvi készségeket is. A teszthez tartozik még egy viselkedésmérő skála is, melynek célja a gyermek magatartásának a megfigyelése.

Tanulási viselkedést megfigyelő szempontok: Együttműködés, figyelem, koncentrációs készség, önellenőrzési szint, mozgásszabályozás, ceruzahasználat, szemmozgás szabályozás, beszéd, grammatika, teljesítőképeség, eredményesség.

A fent leírt vizsgálatot kiegészítettük a Goodenough-féle eljárással (emberrajz), amivel a gyermeki intelligenciát más oldalról tudjuk megközelíteni. Az emberalak ábrázolásában erőteljesen megnyilvánulnak a pszichikus teljesítmények. A rajz színvonala elárulja a szenzomotoros fejlettséget, az élmények, ismeretek, képességek, készségek fokát. A rajz a gyermeki személyiség kifejezése. Az emberrajz színvonala és az értelmi fejlettség szoros összefüggésben van egymással, így az RQ és az IQ gyakran megegyezik.

A két szűrővizsgálattal és az óvónői megfigyelésekkel teljes képet kapunk a gyermek fejlettségi szintjéről. A két vizsgálat eredményét összevetve megállapítható az egyéni fejlődési szint, mely segítséget jelent az iskolaérettség megállapításához.

A szűrővizsgálatokat az óvodapedagógus végzi. Indokolt esetben szakmai segítséget kér a szakszolgálat szakembereitől.

A vizsgálat után a gyermek óvónője és a szülők értékelő, elemző vizsgálati eredményt, szóbeli tájékoztatást kapnak a vizsgálatot végző szakembertől. Az óvónők ennek megfelelően a szabad játék során egyénileg vagy mikro csoportos formában kezdeményezik a különböző fejlesztő játékokat. Azoknál a gyerekeknél, akiknél csupán egy-két részterület kismértékű elmaradása diagnosztizálható, az óvodapedagógus segítségével csoporton belüli fejlesztést alkalmazunk. Indokolt esetben az óvoda gyógypedagógusa a csoportból kiemelve foglalkozik azokkal a gyerekekkel, akiket a Szakértői Bizottság fejlesztő pedagógiai megsegítésre javasolt.

Az óvónők feladata az alapvető szokások, hagyományok kialakítása, a hagyományos óvodai foglalkozások vezetése elfogadó, szeretetteljes nevelési légkörben, kiemelten figyelve arra, hogy a problémás gyerekek aktívan, a szabad játék lehetőségeit kihasználva, szívesen vegyenek részt az óvodai foglalkozásokon.

4.5.2. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésénél a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszünk. A sérülések arányában kialakítjuk a szociálisképességek, a kognitív képességek, az akaraterő és az önállóság területein elvárható maximális teljesítményt.

A tevékenységek során fokozott figyelmet fordítunk arra, hogy minél több sikerélményhez jussanak a gyermekek, pozitív elfogadásban részesüljenek.

4.5.3. Beilleszkedési, tanulási és magatartászavarral küzdő gyermekek ellátása

A BTM zavarral küzdő gyermekek ellátásának szempontjai hasonlóak a SNI ellátáshoz. A különbség, hogy a gyermekek fejlesztése elsősorban az óvónőkre hárul. A fejlesztést segítik a hetirendszerűséggel, kiscsoportos foglalkoztatási formában a fejlesztő pedagógusok vezetésével történő fejlesztő foglalkozások.

Óvodapedagógusok feladatai:

A szakvéleménybe foglaltak iránymutatásával tervezi a nevelőmunkáját, megvalósítja a differenciált képességfejlesztést.

Nevelőmunkája során törekszik egyéni és kiscsoportos foglalkoztatási keretek között alkalmazni a fejlesztőpedagógiai módszereket, a speciális fejlesztő eszközöket.

Együttműködik a gyermeket ellátó más szakemberrel.

Folyamatosan tájékoztatja a szülőket a gyermek fejlődéséről

Pontosan vezeti a fejlődés nyomonkövető naplót

4.5.4. Lemorzsolódással veszélyeztetett gyermekek felzárkóztatása

Az óvodában a foglalkozások alkalmával személyre szabott feladatokkal segítik az óvónénik a könnyebb megértést.

A tevékenységben megvalósuló tanulás szervezése, irányítása és biztosítása.

A családokat tanácsadással, családlátogatásokkal segítik az óvodapedagógusok.

4.5.5. Kiemelten tehetséges gyermekek ellátása, óvodai tehetséggondozás

2011. évi CXC törvény 4.§/14 bekezdése alapján kiemelten tehetséges gyermek: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános vagy speciális képességekkel rendelkezik, nagyfokú a kreativitása, felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció és elkötelezettség.

Az óvodás korú gyermekekben kialakulóban vannak ezek a képességek, éppen ezért nem beszélhetünk kimondottan tehetséges gyermekekről, pusztán tehetség csírákról. Fő feladatunk, hogy minden gyermekben meglássuk a rá jellemző tehetségterületet, támogassuk a kibontakozását, lehetőséget biztosítsunk számára, hogy sikerélményhez jusson, és a számára eredményes tevékenységeket minél többször gyakorolhassa.

A tehetséges gyermekek felismerése

A tehetség a személyiség alapvető vonása, mely lehetővé teszi a képességek magas szintű alakítását. A kreativitás képessége ebben a korban leginkább a játékban mutatkozik meg. A gyermek különlegesen alkot, egyéni ötletei vannak, melyeket igyekeznek megvalósítani.

Legfontosabb feladatunk, hogy a gyermeket hagyjuk önállóan alkotni. Dicsérettel, buzdítással lehetőségek biztosításával elképzelései megvalósítására sarkalljuk. Óvodánkban arra törekszünk, hogy minél több területen lehetőséget kapjanak gyermekeink a kibontakozásra, lehetőség szerint minden gyermek bekapcsolódhasson a számára legkedveltebb foglalkozásokba.

A szülőkkel való együttműködés elengedhetetlen része az óvodai tehetséggondozásnak. Támogatásukkal, együttműködésükkel tudunk eredményeket elérni.

Az óvodai tehetséggondozó csoportba a „beválogatás” az óvónői megfigyelésen, a szülői együttműködésen és a nagycsoportosok év eleji szűrővizsgálatának eredményei alapján történik.

Igyekszünk minden nagycsoportos gyermeket az érdeklődésének, és képességeinek megfelelően bevonni valamilyen tehetséggondozó műhelybe.

Célunk:

A gyermeki képességek kibontakoztatása, lehetőségek kibővítése

Tanulás iránti érdeklődés felkeltése játékos keretek között

Komplex személyiség fejlesztés

Tehetséggondozó műhelyünk:

Komplex művészeti műhely

112

—Bozsik ovi-focil sportműhely

A Komplex Művészeti Műhelyfoglalkozásokon a *képzőművészet* mellett a *bábozás, dramatizálás, irodalmi nevelés, mozgás-tánc* és az *éneke-zene* műveltségterületeit használjuk fel egy-egy témakör feldolgozása során. Témaköreink elsősorban az aktuális ünnepeket, a kirándulások élményeit, fontosabb óvodai események feldolgozását tartalmazzák. A területek egymásra épülnek, egymást kiegészítve elősegítik a tehetségek kibontakozását. A műhelyfoglalkozásokat megelőzi az élményszerzés, egy-egy kirándulás, ünnepi esemény.

A foglalkozásokat heti egy alkalommal, egy órában szervezzük, 12 fő gyermek részvételével. A műhelyvezetést két óvónő párhuzamosan végzi.

A tehetségek beválogatása és csoportbeosztása az óvónői javaslatok, a szülői hozzájárulás és a tanév eleji szűrővizsgálatok eredménye alapján történik. A műhelyfoglalkozásba nagycsoportos gyermekeket válogattunk be.

Feladataink:

Egyénre szabott, differenciált feladatok biztosítása az érdeklődési körnek megfelelően

Változatos eszközök, hely, idő biztosítása a tevékenységekhez

Pozitív, inger gazdag környezet biztosítása

Önkifejezés, sikerélmény biztosítása, motiválás

Problémahelyzetek teremtése, kihívások elé állítás, melyben tapasztalati úton fejlődnek a gyermeki képességek, a kreativitás.

Dokumentálás (2. számú melléklet alapján)

“Bozsik ovi-foci” sportműhely: Az óvodai tehetséggondozás megvalósítása érdekében megállapodást kötünk minden évben a nagycsoportos gyermekeink számára a Magyar Labdarugó

4.6. Gyermek és ifjúságvédelem

A gyermekek védelme és a gyámügyi igazgatóságról szóló törvény szerinti hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása

Óvodai nevelésünk során fokozott figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű gyermekekre és családjukra egyaránt. Segítséget nyújtunk a jogszabályokban meghatározott támogatások igényléséhez, együttműködünk, és koordináló szerepet töltünk be a támogató szakemberekkel. Az óvodába lépéskor felmérjük az esetleges hátrányokat, kidolgozzuk a szükséges intézkedéseket.

Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek és az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

Óvodánkban nagy figyelmet fordítunk az integrációra, a képesség kibontakozást elősegítő differenciált fejlesztésekre. Gyermekközpontú, családoorientált nevelésre törekszünk. Fontos célkitűzésünk az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése.

Feladataink:

Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérést végzünk, ennek alapján meghatározzuk a feladatainkat

Szükség esetén az egyéni segítségnyújtáson túl támogató szakemberek, szervezetek segítségét kérjük

Segítjük az óvodai beilleszkedést a gyermekek és a családok számára is

Célunk az óvoda elfogadtatása, megszerettetése.

Figyelemmel kísérjük a hiányzásokat, feltárjuk az okokat, intézkedéseket kezdeményezünk a rendszeres óvodába járás elősegítése érdekében

Rendszeresen látogatjuk a családokat, segítséget, tanácsot adunk

Igénybe vesszük a gyermekvédelmi szakember, a védőnői szolgálat és a gyermekorvos segítségét

A csoport és az óvodai programok szervezése során ügyelünk arra, hogy ne maradjanak ki ezek a gyermekek a programokból

A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek, gyermekvédelmi feladatok

A gyermekvédelmi törvénynek megfelelő figyelő és jelzőrendszer munkájában részt veszünk, szükség esetén jelzéssel élünk, intézkedést kezdeményezünk. Óvodánkban minden pedagógus

alapfeladata a gyermekvédelmi munka, jelzés az óvoda gyermekvédelmi felelőse és az igazgató felé szükség esetén.

Alapelvünk:

Nevelésünk során a gyermekek személyiségének, emberi méltóságának és jogainak tiszteletben tartása

Tilos a hátrányos megkülönböztetés!

Tiszteletben tartjuk a gondolati, lelkiismereti és vallásszabadságot

Humánus, megértő, elfogadó egyéni bánásmódot alkalmazunk

A családok gyermekeik iránti felelősségének erősítésére törekszünk

5. Az óvodai élet megszervezésének elvei

Az Óvoda 2017. szeptember 1-től fogadja a 3-6-(7) éves korú gyermekeket. Óvodánkban 2 óvodai csoportban, vegyes életkori összetételben, neveltük a gyermekeket. Az óvodai csoportok létszáma a Nkt.25§ (7) bekezdése értelmében maximum 25 fő, melyet fenntartói engedéllyel 20%-al megnövelhetünk, így 30 fő gyereket tudunk fogadni csoportonként. 2018. szeptember 1-től óvodánk 3 csoportos lett, majd 2021. szeptember 1-től 4 óvodai csoportban neveljük az óvodás gyerekeket, így befogadóképességünk 120 fő lett. 2022. szeptember 1-től a felújított, kibővített Jókai u. 3. szám alatti épületet használja mind a 4 csoport.

Intézményünkben keresztény hittel és szemlélettel, a családdal szorosan együttműködve neveljük a gyermekeket. Pedagógiai programunk az Óvodai nevelés országos alapprogramjára épül, melyet kiegészít a katolikus keresztény nevelés szemlélete, alapelvei, cél és feladatrendszere valamint értékrendszere.

5.1. Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka kulcs-szereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára. Óvodánkban, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. A nevelésükhöz szükséges személyi feltételeket biztosítjuk az intézményben. A pedagógiai munkát a dajkák segítik.

A katolikus óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak viszonya az egyházzal, nemzethez, hazához, embertársakhoz, a gyermekekhez és szüleikhez meghatározó. A keresztény értékeket képviselve életük a gyermekek számára követendő mintává válik. Összehangolt munkájuk hozzájárul az óvodai nevelésünk eredményességéhez.

A nevelőtestületre a nyitottság, a megújulásra törekvés, a szakmai fejlődés a jellemző.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását, fejlesztését speciálisan képzett szakemberek segítik.

Óvoda dolgozói

☐	Óvodapedagógus:	8 fő
☐	Dajka:	4 fő

5.2. Tárgyi feltételek

Az óvoda tárgyi feltételei a jogszabályi előírásoknak megfelelnek. A csoportszobák és a kiszolgáló helyiségek felszerelése alapszintű. A játékeszközök és a fejlesztő eszközök folyamatos pótlását biztosítjuk, a sérült, törött eszközöket folyamatosan selejtezzük. Az óvoda szép, nagy tornaszobával rendelkezik. Az óvodában van külön fejlesztő szoba, orvosi szobával és megfelelő számú kiszolgáló helyiségekkel. rendelkezik.

Az óvoda épülete otthonos, családi légkört biztosít az óvodásoknak. A gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálja, megfelel testméreteiknek, egészségük megőrzését támogatja, elősegíti fejlődésüket, biztosítja a balesetmentes tevékenységeket. Lehetővé teszi a gyermekek mozgás és játékigényének kielégítését. A tárgyi felszereléseket, amelyeket a gyermekek használnak számukra hozzáférhető módon és gyermekek biztonságára figyelve helyeztük el.

5.3.Az óvodai élet megszervezése

A gyermekek egészséges, tevékenységben megnyilvánuló fejlődéséhez és fejlesztéséhez a jól szervezett napirend és hetirend biztosítja a szervezeti keretet. Nevelésünk a helyi Nevelési Programunk alapján történik. Az egész óvodai életet magába foglaló tevékenységek szervezése a helyi sajátosságok figyelembevételével történik.

5.3.1.Csoportszervezés

A csoportok összetételét a szülői igények, az egyenlő létszámelosztás, az arányos terhelés befolyásolja. Különös gondot fordítunk a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek elosztására.

5.3.2.Napirend

Az óvoda teljes nyitva tartása idején a gyermekek tevékenységét óvodapedagógus irányítja. Kialakításánál a helyi sajátosságokat, szülői igényeket és a gyermeki szükségleteket lehetőség szerint figyelembe vesszük. Napirendünket a folyamatosság, a rugalmasság, tág időkeretek alkalmazása jellemzi. A ritmikusan, szokás szinten, azonos időben visszatérő tevékenységek érzelmi biztonságot nyújtanak a gyermekeknek.

Napirend

Időtartam	Tevékenység
7.00	Reggeli ügyelet választott tevékenységek. Lelki percek. Mindennapos mozgás. Testápolási teendők Étkezés előtti ima. Tízórai Étkezés utáni ima Testápolási teendők

	Foglalkozások: egyéni, mikro és makro
10 ³⁰ – 11 ⁴⁵	Szabad játék Levegőzés
11 ⁴⁵ -12 ³⁰	Előkészület az ebédhez (gondozási tevékenység) Étkezés előtti ima Ebéd Étkezés utáni ima
12 ³⁰ - 15 ⁰⁰	Testápolási teendők, (fogmosás, készülődés a pihenéshez) Pihenés, elcsendesedés Ima Altatás mesével, altató dallal
15 ⁰⁰ -15 ¹⁵	Ébredés: (öltözés, teremrendezés, testápolási teendők) Étkezés előtti ima Uzsonna Étkezés utáni ima Testápolási teendők
15 ¹⁵ -17 ⁰⁰	Délutáni ügyelet

5.3.4.Hetirend

A heti rendben a napirendhez hasonlóan törekszünk a stabil, visszatérő, rendszerességet, szokásokat megalapozó tevékenységek kialakítására. Az óvodapedagógusok döntése alapján lehetőség van a rugalmas változtatásra is. (Pl. kirándulások, ünnepek szervezése idején)

A hetirend kialakításánál figyelembe vett tényezők:

Helyi tárgyi és személyi feltételek,

Csoportok összetétele

A tanulószervezés rendszere

A heti rend összeállításánál arra kell figyelni, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvitatására. A rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy a heti rend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen.

A tevékenységek szervezésének formája témától függően változhat az óvónő döntése alapján kötött vagy kötetlen szervezeti formában. A vegyes csoportokban a nagycsoportos korú gyermekeknek felajánlott tevékenységek differenciált formában a kisebbek számára önként választható tevékenységként jelennek meg.

5.3.5.Gondozási tevékenység

Az óvodai élet megszervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. Az óvónők a dajkákkal együtt végzik a gondozási tevékenységeket. Az intim kapcsolatok alkalmával fontos nevelési folyamatok zajlanak. Építik a kapcsolataikat a gyermekekkel, alakítják a gyermeki önállóságot, az együttműködést, a belső bizalmat.

5.4.Az óvoda kapcsolatai

Az óvodánk kapcsolattartási formájára a nyitottság és kezdeményezőkézség a jellemző. Partneri kapcsolatainkban fontos szerepet kap az esélyteremtés, befogadó nevelés segítése. Ehhez továbbra is arra törekszünk, hogy még több partnert tudjunk bevonni fejlesztő, esélyteremtő munkánkba.

Kapcsolataink:

5.4.1 Fenntartó- Óvoda

Az óvoda fenntartója a Hajdúdorogi Főegyházvármegye. Munkakapcsolatunk folyamatos, állandó. Az óvoda sikeres, szabályos, zavartalan működéséhez elengedhetetlen a nyílt, kölcsönös problémafeltáró kapcsolat működtetése. A működés biztosítása érdekében az óvoda könyvelőirodájával és a CIB bankkal is folyamatos kapcsolatot tartunk.

Kapcsolattartás formái:

Személyes, telefonos, e-mailen és postai úton történő rendszeres kapcsolattartás a Hajdúdorogi Főegyházvármegye érsek-metropolitájával az Oktatás—Nevelésügyi Osztályával, a Gazdasági Irodával

Kapcsolattartás az óvoda pénzügyintézetével.

5.4.2.Helyi egyházközség- Óvoda

Az óvodalelkészt minden óvodai rendezvényre meghívjuk, az egyházi ünnepeket közösen szervezzük és bonyolítjuk le. A szülők és családok részére az óvodalelkész vezetésével és kezdeményezésére lelki programokat szervezünk, melyre meghívjuk a helyi görögkatolikus egyházközség érdeklődő tagjait is. Hetente egy alkalommal rendszeres görögkatolikus hittan ,illetve felekezet szerinti hittan foglalkozások kerülnek megrendezésre az óvodánkban minden gyermeknek. A foglalkozásokat hitoktató tartja. Heti rendszerességgel az óvodalelkész vezetésével az óvoda nevelőtestülete részére közös imádságokat, lelki beszélgetéseket szervezünk.

Egyházi óvoda vagyunk, így még természetesebb, hogy szorosan együttműködünk a különböző felekezetekkel. Sokat segítenek abban, hogy megvalósítsuk a befogadó nevelést és az eredményes esélyteremtést. Ezt azzal is segítik, hogy a különböző felekezetű gyerekek a saját hitoktatójuk által tartott foglalkozáson vesznek részt.

Kapcsolattartás formái:

- Egyházi és óvodai ünnepek
- Liturgikus események, Szentmise
- Nyári táborok, óvodai játszóház, nyílt napok
- Gyermekvédelmi Intézmények

5.4.3. Család- Óvoda

A gyermek elsődleges nevelési közege a család. Az óvoda kiegészítője a folyamatnak. A nem megfelelő családi körülmények miatt gyakran az óvodára hárul a gyermekek hátrányának a kompenzálása, a lemaradások pótlása. Munkánk során figyelembe vesszük az eltérő családi szokásokat, a szociális hátteret, és a segítségnyújtás módját a családokhoz igazítjuk. Célunk, hogy az óvoda és a szülők együttműködő partnerként vegyenek részt a nevelési folyamatban.

A kapcsolattartás folyamán különösen ügyelünk:

- A titoktartásra
- A kölcsönös tisztelet és bizalom megalapozására, fenntartására
- Partneri szerepre

Kapcsolattartás formái:

- Családlátogatás
- Beszoktatás
- Fogadóórák
- Alkalmi beszélgetések
- Ünnepek, jeles napok, óvodai programok, játszóház

Szülői értekezlet

Lelki napok, Szent Liturgia

Nyílt napok

Óvodai honlap, faliújság, városi honlap és újság

Telefon, E-mail

5. 4. 4. Bölcsőde – Óvoda

Az intézmény szakemberei segítik a bölcsőde - óvoda átmenetet. Törekszünk arra, hogy a bölcsődébe járó gyermekek betekintést nyerhessenek az óvodai életbe. Ennek elősegítésére nyílt napokat szervezünk leendő óvodásainknak. A kapcsolatot jellemzi a konstruktív szakmai együttműködés, kommunikáció, problémamegoldás.

Kapcsolattartás formái:

Alkalmi beszélgetések

Szakmai megbeszélések

Nyílt napok

Gyakori találkozások (látogatás a bölcsődében)

Közös programok szervezése (Mikulás – váró; Farsang; Húsvét – váró)

5.4.5. Óvoda- Iskola

Az általános iskolával, az önkormányzati és a művészeti iskolával jó kapcsolata van az iskolának, ezt szeretnénk kiterjeszteni az óvodára is. Kapcsolatunkat a folyamatosság, a kölcsönös együttműködés jellemzi. Külön programjaink, foglalkozásaink vannak arra, hogy zökkenőmentes legyen az óvoda - iskola átmenet. Rendszeresen találkoznak óvodás gyermekeink az iskolásokkal: pl.: nagycsoportosaink részt vesznek nyílt iskolai napon, ahol órákon is részt vesznek. Az iskola diákjai is gyakran visszatérnek az óvodába, egy - egy program erejéig. Részt veszünk egymás programjain, foglalkozásain, kiemelten azokon, melyek segítik a lemorzsolódás csökkentését, illetve a befogadó nevelést és az eredményes esélyteremtést. Nagyon jól működik az óvoda - iskola átmenet segítése az intézményen belül. Gyakran látogatnak el alsós osztályok az óvodába, illetve óvodásaink is többször megfordulnak az iskolában. Közös programok is könnyítik az átmenetet.

Kapcsolattartás formái:

Nyílt napok: óvodai és iskolai

Év végi bemutató foglalkozások, szereplések, óvodai és iskolai ünnepek

Óvodai tehetséggondozás: néptánc, hangszeres zeneoktatás, sportrendezvények

Közös szülői értekezlet

Egymás programjainak a hirdetése, támogatása

5.4.6. Óvoda- Szakszolgálatok

Pedagógiai Szakszolgálatok

Óvodánk az Alapító Okiratában foglaltak szerint végzi a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését. A feladat ellátásához nélkülözhetetlen a rendszeres kapcsolattartás a vármegyei és a helyi pedagógiai szakszolgálattal.

Kapcsolattartás területei:

Iskolaérettségi, pedagógiai és pszichológiai vizsgálatok

Pedagógiai, gyógypedagógiai, pszichológiai, logopédiai fejlesztések

Szakmai, módszertani tanácsadás, szülői tájékoztatás

Pedagógiai Szakmai Szolgáltatók

Pedagógus továbbképzések, előadások, konferenciák szervezése, lebonyolítása.

Szaktanácsadói ellátás, szakmai tanácsok, szakirodalom igénybevétele pedagógusok részére.

Szolgáltatók:

KaPI

Oktatási Hivatal

Gyermekjóléti szolgálatok

A városi gyermekvédelmi szolgálat munkatársával az óvoda gyermekvédelmi felelőse és az igazgató tartja a kapcsolatot.

Formája:

Óvodai gyermekvédelmi terv készítése,

féléves és év végi beszámoló az óvoda gyermekvédelmi munkájáról.

Év eleji és tanév végi értekezlet a városi köznevelési intézetek gyermekvédelmi felelősei és igazgatói bevonásával

5.4.7. Óvoda- Egészségügyi Intézmények

Intézményünk a hatályos rendeleteknek megfelelően kapcsolatot tart:

a városi védőnői szolgálattal,

az óvoda gyermekorvosával,

az óvoda dolgozóinak orvosi munka alkalmassági szűrésére szerződött orvossal.

5.4.8. Óvoda- Kulturális intézmények

Az óvodásaink rendszeresen részt vesznek a városi rendezvényeken, programokon.

Ápoljuk a kialakult jó kapcsolatot:

A Móricz Zsigmond Művelődési Házzal

5.4.9. Óvoda-köznevelési intézmények, társintézmények

A városban található köznevelési intézményekkel rendszeres kapcsolatot tartunk fenn. Folyamatos együttműködés, egymás rendezvényein, való részvétel, közös programok szervezése jellemzi a kapcsolatokat. A kölcsönös óvoda és iskolalátogatások során találkoznak a gyermekeink az általános iskolai tanítónéikkel, ismerkednek az iskolával.

6. Az óvodai élet tevékenységformái, az óvodapedagógusok feladatai

Hitre nevelés

Játék

Vers, mese

Ének-zene, énekes játék

Rajzolás, mintázás, kézimunka

Mozgás

Külső világ tevékeny megismerése

Munka jellegű tevékenységek

Tevékenységekben megvalósuló tanulás

6.1. Hitre nevelés

A hit Isten ajándéka, szeretetének megvilágítása a gyermekekben. A hitre nevelés átszövi az egész óvodai életet. A vallásos élmények biztosításával a gyermekek természetes vallásos érzelmeit próbáljuk ébresztgetni, erősíteni.

Óvodánkban a kisgyermek hitre nevelésének elsődleges célja a családi keresztény nevelés támogatása, vagy ennek híján a gyermekek elindítása a keresztény életre. Az óvoda fontos feladatának tekinti a családok bevonását az egyházközség életébe. Célunk továbbá, a sajátos görögkatolikus vallási környezet megalapozása.

Célunk:

Az ünneplés jelentőségének a megéreztetése, az ünnep érzelmi tartalommal történő feltöltése

Az ünnep kiemelése a mindennapi eseményekből, megfelelő előkészítése, méltó megtartása és lezárása.

A gyermekek ismerjék meg a vallásos környezetet, legyen módjuk tapasztalatszerzésre, élménygyűjtésre, ezek közös feldolgozására.

Alakuljanak ki bennük az alapvető vallási fogalmak tartalmi.

Ismerjék és szeressék meg Jezust, életének főbb eseményeit, mélyüljön személyes irányulásuk a Mennyei Atya felé, és örömmel imádkozzanak minden nap.

Jézus iránti szeretetüket a jóra való törekvésben, az áldozatvállalásban mutassák ki.

Feladatunk:

Tapasztaltassuk meg a katolikus hitéletet az óvodai élet során.

Teremtsük meg a lelki percekhez az elcsendesedés, ráhangolódás lehetőségét.

Imádkozzunk étkezések előtt és után, délutáni pihenés alkalmával, ismertessük meg az imádságok különböző formáit, a görög katolikus köszönési módot.

Ismertessük meg a templomi környezetet, berendezéseket, szimbólumokat, a helyes viselkedési szabályokat.

Építsük be a tevékenységekbe, az ünnepek előtti készülődésekbe a helyi szokásokat, a görög katolikus hagyományokat, ezzel gazdagítsuk a gyermekek érzelmi életét.

Az ünnepekhez kapcsolódóan ismertessünk meg bibliai történeteket, szentek életét életkoruknak, értelmi képességeiknek megfelelően.

Erősítsük és egészítsük ki a katolikus értékeket, valamint közvetítsük a gyermekek által a családba.

Csodálkozzunk rá a teremtett világ szépségeire, annak megismerésére, megszerettetésére és védelmére (öröm, hála).

A megvalósítás területei, tartalma:

Napi:

Lelki percek

Betegekért mondott ima

Hálaadás gyakorlása

Étkezések előtti és utáni ima

Görögkatolikus köszönési mód

Heti:

Görögkatolikus hittanfoglalkozások

Születés és névnap megünneplése

Havonkénti és alkalomszerű:

Egyházi, óvodai ünnepek, jeles napok

Templomlátogatás, ovis liturgia

6.2.Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

A játékban a gyermekek tudatos és spontán szerzett tapasztalataikat egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelően dolgozzák fel. Ezen keresztül fejlődnek és fejleszthetőek képességeik. Az óvodai

játéktevékenység tervezésében és szervezésében kiemelt figyelmet igényel a személyiségközpontú gondolkodásmód, a változatos tevékenységrendszerben történő fejlesztés. Az élményszerűség biztosítása érdekében fontosnak tartjuk a gyermekek családi – szociális – kulturális háttérének megismerését, a közös óvodai tevékenységhez kapcsolódó élményhátter átbeszélését. Elsődleges feladat az optimális feltételek átgondolása és megtervezése, a jó körülmények megteremtése a helyi adottságoknak, szükségleteknek megfelelően.

A gyermek a játékban megéli a döntés szabadságát, mivel ő választja ki, milyen eszközzel, milyen műveletet végez, ill. milyen szerepet vállal, kikkel és milyen szabályok szerint. Többnyire a felnőttet utánozza, mintaválasztását érzelmei befolyásolják. A megélt vagy vágyott helyzeteket reprodukálva kipróbál, megismer, felfedez műveleteket, szerepeket, viselkedésmódokat. Szerepjátékában gyakran azonosul a mesei, bibliai történet szereplőivel, újra éli játékában a „szeretet győzelmét”. Így fontos eszköz a keresztény nevelés elősegítésében.

Cél:

A játék segítségével keresztény értékekre fogékony kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és megtartó gyermekek nevelése.

Feladatunk:

Olyan napirend megteremtése, amely biztosítja az egész napos, folyamatos szabad játék lehetőségét. (hely, idő, eszköz, nyugodt légkör)

A gyermeki játék tiszteletben tartása

A megfelelő szervezeti keretek, az élményszerzés lehetőségének a biztosítása

A gyermeki igényeknek, egyéni fejlettségi szintnek megfelelő játékfajták, kellő időtartamú tevékenységek biztosítása.

Feszültségoldás, nemkívánatos magatartás és viselkedésformák játékban való, megfelelő keretek közötti kifejezése, feldolgozása.

A problémahelyzetek megoldásában támogassuk az önálló megoldásokat, csak annyit segítsünk, amennyi feltétlenül szükséges.

Kreativitást és pszichikumot fejlesztő, élményszerzés/élményfeldolgozás elősegítése.

A pedagógus tudatos jelenlétével a szabad játék túlsúlyának érvényesülésének biztosítása.

Az óvónő az indirekt játékirányítás módszerével biztosítsa a hosszantartó és zavartalan szabad játékot.

A megvalósítás területei, tartalma:

gyakorló játék

szimbolikus szerepjáték

konstruáló játékok

szabályjátékok

6.3. Vers, mese

Az óvodai irodalmi nevelés célja a 3-7 éves gyermekek értelmi, érzelmi, etikai életének megalapozása, fejlesztése, a gyermekirodalom és a gyermekirodalomhoz szorosan kapcsolódó tevékenységek, módszerek /bábjáték, dramatikus játék, dramatizálás, stb./ sajátos eszközeivel, a

gyerekek életkori sajátosságainak megfelelően kiválasztva. A mese épp úgy, mint a játék, örömforrás a kisgyermek számára.

A mesék fontossága abban rejlik, hogy építik a gyermeki személyiséget, a cselekvésbeli ügyességet, az önazonosságot, erősítik a belső képteremtést, népi kultúrát közvetítenek. Azért, hogy a mese, a vers betöltsse a fent megfogalmazott jelentőségét, az alábbi célokat, feladatokat jelöljük meg magunk számára

Cél:

A gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének segítése.

A gyermeki lelki nyugalom és béke megteremtése a mindennapos mesélés által.

Komplex személyiség fejlesztés, önkifejezés, feszültségoldás, sikerélményhez juttatás.

Pozitív személyiségjegyek megalapozása meseélmények segítségével, a mondókák, versek zeneiségével, rímeinek csengésével, bibliai történetek értelmezésével.

Olvasóvá nevelés a magyar nyelv szépségének felfedeztetése.

Feladatunk:

A mindennapi mesélés során a mesetudat erősítése az érzelmi, esztétikai, közösségi neveléssel.

Néphagyományőrzés, a magyar, a nemzetiségi és migráns gyermekek esetében is

Bábozás, dramatizálás biztosítása a nap folyamán bármikor.

Önálló versmondásra, mesélésre ösztönzés, szereplési vágy támogatása.

Az irodalom szeretetének megalapozása, irodalmi élmény nyújtása a népi, a klasszikus és színvonalas kortárs irodalmi műveken keresztül, továbbá a gyermeki önkifejezés megalapozása,

Ismerkedés a szentek életével a gyermekek életkorának, fejlettségi szintjüknek megfelelően. Az aktualitásoknak megfelelő vallásos tartalmú versek, irodalmi alkotások, bibliai történetek megismerése, feldolgozása.

A verbális kifejezőkészség, a helyes és szép kiejtés, hangsúlyozás és beszédritmus fejlesztése, szókincsbővítés. A mese mágikus, teremtő nyelvezetének a megismertetése.

A mindennapos mesélés a nevelés alapvető eleme, hasssa át az óvodai élet egészét.

Az óvónő előadásmódja, beszédstílusa, beszéde példaértékű, minta a gyermekek számára.

A versek, mesék kapcsolódjanak az adott évszakhoz, ünnephez, néphagyományhoz, szervesen illeszkedjenek az egyéb foglalkozásokhoz, tevékenységekhez.

Differenciált bánásmód alkalmazása a nyelvi hátrányokkal és eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező, valamint a kiemelkedően tehetséges gyermekek számára.

Különbséget teszünk a gyermekek számára könnyen utánunk mondható, és a csupán meghallgatható szövegek között. Minden óvónő rendelkezzen a megfelelő repertoárral.

A versmondás, mondókázás összekapcsolása mozgásos és egyéb játékokkal (cselekvéses tanulás alkalmazása).

A mesehallgatás szabályainak megismertetése, elfogadása és betartása. (mesehallgatáskor csöndben vagyunk, nem zavarjuk egymást és a mesélőt)

Önálló meseszöveg, saját vers alkotására, a mese elmondására, eljátszására ösztönzés. A megvalósítás területei, tartalma:

Mondókák:

Énekelt mondókák

Mondóka játékok

Mesemondókák

Népi mondókák

Tréfás mondókák

Állatokról, természetről szóló mondókák

Kitalált, „halandzsál” nyelvi játékok, mondókák

Kiolvasók

Versek

Önmagukról, a környezetükről szóló versek

Népköltészet

Magyar írók gyermekversei

Más népek versei

Görögkatolikus Imádságos versek

Mesék

Halmazó és láncmesék

Állatmesék

Verses mesék

Tündérmesék

Magyar népmesék

Műmesék

Tréfás mesék

Tanmesék

Más népek meséi

Bibliai történetek

6.4. Ének-zene, énekes játék

A zene csodálatos nyelv. Képes felkelteni és fokozni az aktivitást, szabályozza a feszültséget, indulatokat kelt és szabályoz, nyugalmat teremt, érzelmeket kelt. Serkentően hat az emberi képzeletre, befolyásolja a közérzetet, alakítja a viselkedést. Jelentős esztétikai hatással bír. A zene olyan agyi területeket is mozgósít, melyet szavakkal nem érünk el. A zenei elemek, mint dallam, dinamika, forma, ritmus nonverbálisan fejtik ki hatásukat, a fentiekén túl fejlesztik az alapvető képességterületeket.

Az ének-zenei ízlésformálás fontos feladatunk. Nem mindegy, hogy miből válogatunk. Kodály tanításait követve elengedhetetlen a magyar népi kultúra megismertetése, ezért alapvetően a magyar népdalokból, a saját gyermekdalaink széles skálájából válogathatunk. Ezen kívül az óvodai nevelésünk során fontosnak tartjuk a görög katolikus egyház zenei megismerését, hagyományok ápolását, népszokások elsajátítását, valamint a gyermekek szintjének és érdeklődésének megfelelő kortárs zenei alkotásokkal való ismerkedés. A zenei képességek fejlesztésén túl zenét értő és szerető, egészséges lelkű, kulturált, boldog gyermekeket szeretnénk nevelni.

Az éneklés imádságként is része az óvodai

nevelésünknek. Cél:

Hagyományőrzés: görög katolikus és a magyar népi kultúra megismerése.

A nemzetiségi, etnikai hovatartozás figyelembevételével más népek hagyományinak, kultúrájának a megismerése.

Zenei képességek fejlesztése.

Zeneszerető, zeneértő gyermekek nevelése

Feladatunk:

Vallásos tartalmú dalok, egyházi zene és klasszikus zene hallgatása, megismerése, megtanulása

Komplex érzelmi, esztétikai nevelés a zenei és mozgásélményen keresztül

Zenei képességek fejlesztése: ritmus, hallás, éneklési képesség, improvizálás, zenei kreativitás

Gyermeki hangterjedelem és megfelelő hangmagasság megválasztása.

Ismerkedés a ritmus és egyszerű dallamhangszerekkel, egyszerű hangkeltő eszközök készítése, használata.

Zenei anyanyelv elsajátítása

Közösségformálás, közösségépítés az együttléklés során

A dalanyagban vallásos tartalmú énekek a korcsoportnak megfelelően, ünnepkörönként jelenjenek meg.

Kreativitás fejlesztése: Találjunk ki adott szöveghez új ritmusokat, dalokat, spontán dallaméneklés, mozgás és mozgás zenére, zenés háttérű festés, zenei improvizálás.

Zenehallgatáson keresztül a gyermekek dalkincs anyagának gazdagítása, életkornak megfelelő, művészi értékű dalanyag felhasználása.

Tiszta, könnyed, minta értékű éneklés megvalósítása, a módszertan alapos ismerete (tudatosság, tervszerűség, játékosság).

Dallamhangszerek használata: furulya, xilofon, gitár, metalofon, szintetizátor hangjának megismertetése, óvónői hangszeres játék minél gyakoribb használata.

A megvalósítás területei, tartalma:

Énekes mondókák

Gyermekdalok

Énekes játékok

Népdalok

Műdalok

Egyházi zene

Komolyzenei művek

Komplex képességfejlesztés: (zenei, kognitív, motoros, szociális)

Hallásfejlesztés

Ritmuserzők fejlesztése

Helyes légzéstechnika

Akusztikus figyelem, szerialitás, differenciálás

Mozgás, térforma fejlesztése

6.5. Rajzolás, mintázás, kézimunka

124

A vizuális nevelés összetett, sokszínű nevelési terület. Magába foglalja a rajzolást, festést, mintázást, az építést, képalakítást, konstruálást, a kézi munkát, a műalkotásokkal való ismerkedést, s így a gyermekekben kialakítja az elemi képolvasási, komponáló, térbeli tájékozódó és rendező képességet. Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi plasztikai kifejezőképesség, komponáló, térbeli tájékozódó képességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását. Fejlődik a gyermekek tér-forma és szín képzelete, gazdagodik, képi gondolkodásuk, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk.

Célunk, hogy a gyermekeket megismertessük a teremtett világgal, a természettel, a környezettel. A rácsodálkozás képességét alakítsuk ki bennük, hogy a vizuális tevékenységek gazdag, sokszínű technikáival, legyenek képesek kifejezni önmagukat.

Cél:

Elsődleges szempontunk a vizuális tevékenységek gazdag, sokszínű technikáival, önkifejező, boldog, a rácsodálkozás képességeit kifejező gyermekek nevelése.

Célunk a kisgyermekekben rejlő szépség, tenni akarás, az alkotás vágyának felébresztése, spontán alkotás örömeinek megélése vagy újraélésének elősegítése. Tevékenység során mondanivalójukat, élményeiket és érzelmeiket változatos eszközökkel és technikákkal fejezzék ki.

Feladatunk:

Érdeklődés felkeltése az ábrázolás iránt, a különböző anyagok, technikák, eljárások, eszközök megismertetésével, kipróbálásával

Az alkotás örömeinek megtapasztalása, önkifejezésre ösztönzés

Esztétikai élmények befogadása, a környezet esztétikai alakítása

Vallásos témák megjelenítése: az ábrázolást előzze meg élménynyújtás, Isten csodálatos alkotásai a teremtett világ, a természeti szépségekre való rácsodálkozás.

Képességfejlesztés: finommotorika, szem-kéz koordináció, téri és síkbeli tájékozódás, szín és formavilág gazdagítása

Érzelmek, gondolatok, képzeleti képek megjelenítése a gyermeki alkotásokban,

Önmegevalósítás, önkifejezés támogatása.

Ismerkedés műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, hagyományápolásra, a hagyományok tiszteletére nevelés

Szokásrendszer alakítása

Komplex képességfejlesztés: (finommotorika, szem-kéz koordináció, vizuális képességek, kognitív képességek fejlesztése)

vallásos szimbólumok festése, színezése,

készítése A megvalósítás területei, tartalma:

Építés különböző tárgyakkal, formákkal, természeti anyagokkal (homok, hó)

Plasztikai munkák (gyurmázás, formálás, díszítés)

Képalakítás különböző technikákkal (rajzolás, festés, kollázs, montázs, grafikai eljárások)

Környezet alakítása (gyűjtött anyagok rendezése, felhasználása)

Találkozás műalkotásokkal (kiállítás látogatása, művészi album nézegetése)

6.6. Mozgás

A test Isten ajándéka, s mint minden ajándékot óvni, védeni kell, s erre meg kell tanítani a gyermeket is. Épp ezért fontos az egészséges életmód szokásainak kialakítása, fejlesztése, a gyermekek edzése, mozgásrendszerének, ügyességének, testi erejének fejlesztése. A mozgás az óvodás kor egész időszakában jelentős szerepet tölt be, a nagymozgásoktól kezdve a finommotoros manipulációig mindent magába foglal, segíti a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodóképességet. Alapja a harmonikus személyiség fejlődésének. A gyermek elsődleges és legtermészetesebb megnyilvánulási formája. A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok a pszicho motoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének fontos eszközei. A kisgyermekkor megismerő tevékenységének, a környező világ megtapasztalásának elsődleges megnyilvánulási formája. Az óvodáskor a hely és helyzetváltató mozgások, a finommotoros manipuláció és a mozgáskoordináció fejlődésének intenzív szakasza. Kedvezően hat az értelmi, érzelmi, és szociális készségek alakulására is. A torna, a mozgásos játékok által a gyermekek természetes mozgásának, és harmonikus testi képességeinek fejlesztésével erős, ügyes, gyors, állóképes, egészséges gyermekeket nevelünk.

Cél:

Egészséges, erős, a környezet változásaihoz alkalmazkodni tudó gyermekek nevelése

Az „Ép testben ép lélek” célt szem előtt tartva a gyermekek testi-lelki egészségének megőrzése, fejlesztése.

Feladatunk:

- Mozgásigény kielégítése, a mozgásöröm átélése minden nap, mozgásos játékok tudatos alkalmazása
- Balesetmentes környezet kialakítása, megfelelő eszközök, tornaszerek, kézi szerek biztosítása
- Egészséges életmód kialakítása, szabad levegőn tartózkodás minden nap
- Harmonikus, összerendezett mozgás kialakítása,
- Testi képességek fejlesztése: erő, ügyesség, állóképesség
- Tartásjavítás, láb és gerinctorna elemeinek beépítése a mindennapos mozgásba
- Nagymozgás és finommotorika fejlesztése napi tevékenységekbe ágyazva

- Mozgásos játékokkal a testi képességek fejlesztése, önbizalom erősítése, egészséges versenyszellem kialakítása
- Mozgásműveltség fejlesztése különösen a népi mozgásos, és egyéb játékok segítségével.
- A mozgáskedv megőrzése, a mozgás megszerettetése
- Egyéni testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése, mozgástapasztalatok bővítése, mozgáskészségek alakítása a differenciált bánásmód alkalmazásával.
- Szabályalakítás, szabálytudat kialakítása, szabályok betartása, jó hangulat és közérzet kialakítása és megtartása

A megvalósítás területei, tartalma:

Szabad, spontán mozgás

Szervezett mozgások (mindennapos testnevelés, testnevelés foglalkozások,)

Mozgásfejlesztés a játékban

Mozgásfajták:

- Nagymozgások (járások, futások, ugrások, kúszás térden és tenyéren, csúszás, mászás)
- Játékok (futójátékok, szabályjátékok, labdajátékok)
- Egyensúlygyakorlatok (állás, járás, kúszás, mászás, támaszugrás, támaszgyakorlatok, hossz tengely körüli gurulás, gurulóátfordulás)
- Finommotorika fejlesztése (kézfej és ujjak gyakorlatai, lábfej és lábujjak gyakorlatai)
- Szem-kéz, szem-láb koordinációs gyakorlatok (Kézi szer gyakorlatok, dobások, járás, futás, szökdelés, ugrás)
- Testséma fejlesztő gyakorlatok
- Percepciófejlesztés

6.7. Külső világ tevékeny megismerése

A környezetünkben szerzett tapasztalatok segítséget nyújtanak a gyermekeknek, hogy koruknak megfelelően, biztonságosan tájékozódjanak a minket körülvevő teremtett világban. A kialakult képzetek, fogalmak a valóságnak megfelelőek legyenek. A környezetünkhöz, a gyermektársakhoz és a felnőttekhez való viszony feleljen meg az erkölcsi követelményeknek, a keresztény értékeknek. Fontos, hogy a szűkebb és tágabb természeti, társadalmi környezetről olyan tapasztalatokat szerezzenek, mely életkoruknak megfelelő, a biztonságos eligazodáshoz, a tájékozódáshoz nélkülözhetetlen, valamint formai, térbeli, mennyiségi viszonyok megismerését szolgálja.

Célunk:

A természeti és társadalmi környezetről szerzett tapasztalatok, élmények, a természeti jelenségek, tárgyak, növények és állatfajok apró csodáinak felfedeztetésével, élményszerű átélésével, érzelmileg kötődő, a környezettel harmonikusan élő gyermekek nevelése.

A szülőföld iránti szeretetre, a népi kultúra iránti tiszteletre nevelés, értékek és hagyományok ápolása, megóvása.

A gyerekeket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek megismertetése.

A teremtett világ szépségeire való rácsodálkozás Isten szeretetének látható jelein keresztül, az emberi felelősségérzet megalapozása, az élet tiszteletére nevelés.

Környezettudatos magatartás kialakítása

Feladatunk:

Rácsodálkozás a teremtett világ szépségeire, az öröm és hála érzés átélésének segítése, a keresztény értékek kialakítására, megerősítésére, megőrzése.

Megfigyelő kirándulások, séták szervezése, ismertgyűjtés tapasztalati úton (évszakok jellegzetességei, jelenségek, növények, állatok megfigyelése természetes élőhelyükön, a hazai táj, a helyi hagyományok és népszokások megismerése)

Környezet megismerésére, védelmére, óvására nevelés, környezettudatos magatartás, környezetkultúra és biztonságos életviteli szokások kialakítása

A biztonságos közlekedési szabályok elsajátítására, az önfegyelemre, önmagunk és egymás megóvására nevelés

Ismerkedés az épített környezettel, kiemelten az egyházi épületekkel, templomokkal, műalkotásokkal, ismerkedés egyházi helyiségekkel, eszközökkel, viselkedési szabályokkal

Matematikai tartalmú tapasztalatszerzés: téri tájékozódás, mennyiségi, alak, tér és síkbeli fogalmakkal való ismerkedés, egyszerűbb összefüggések megláttatása.

Játékos formában, cselekedtetéssel, problémahelyzetek létrehozásával aktivizáljuk a gyerekeket a gondolkodásra, figyelembe véve egyéni, az érési és életkori különbségeket.

A gyermeki kíváncsiság fenntartása, felkeltése változatos feladatadással, a felfedezés örömeinek biztosításával

A gyermekek önálló véleményalkotásának, döntési képességének fejlesztése

A megvalósítás területei, tartalma:

Környező világ: (évszakok, napszakok, személyes adatok, testrészek, élőlények, természetvédelem, épületek és funkcióik, közlekedés, színek)

Matematikai tapasztalatok: (halmazok, mennyiségi viszonyok, számok-számlálás, téri-síkbeli tájékozódás, alakzatok)

6.8. Munka jellegű tevékenységek

A munka a gyermekek mindennapi tevékenységének a része. Az óvodai évek során egyre önállóbb helyet kap, formájában és tartalmában bővül, gazdagodik. A kisgyermek fő tevékenységi formája a játék, ezért a munka jellegű tevékenységek is játékból bontakoznak ki.

A munkavégzéshez szükséges attitűdök alakításának fontos eszköze az óvodai dolgozók mintaadása, példája. A gyermeki munka irányítása tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekekkel való együttműködést és folyamatos, a gyermeket önmagához mérten fejlesztő értékelést igényel. Alapvető feltételei: megfelelő munkaeszköz, munkalehetőség, megfelelő hely, idő és légkör biztosítása.

Arra törekszünk, hogy a gyermekeknek ne kényszer legyen a munka, hanem pozitív élményeken keresztül élje meg, hogy Istentől, mint szeretett lénytől kapjuk feladatainkat.

Cél:

A gyermekek a saját személyükkel, a csoporttal kapcsolatban maguk végezhessenek el minden olyan munkát, mely nem veszélyezteti a testi épségüket, nem károsítja az egészségüket. Csak annyit segítsünk amennyi feltétlenül szükséges.

A gyermeki munka megszerettetése, kötelességtudat, kitartás kialakítása, fejlesztése, pozitív személyiségvonások alakítása.

Feladataink:

A gyermeki munka tudatos irányítása mely pedagógiai szervezést, együttműködést igényel

Önkiszolgálásra nevelés

A közösségért végzett munka örömeinek, megbecsülésének éreztetése.

A munka megbecsülésére nevelés

A munkavégzés során szerzett ismeretek, tapasztalatok erősítése, (folyamatos buzdítás, ellenőrzés, értékelés alkalmazása)

Az óvoda dolgozóinak személyes példamutatása, a helyes eszközhasználat és a munkafolyamatok bemutatása.

A család és az óvoda munkával kapcsolatos elvárásainak egyeztetése, együttműködés a nevelés során.

A megvalósítás területei, tartalma:

Önkiszolgálás: (öltözködés, testápolás, étkezés)

Közösség érdekében végzett munka: (naposi tevékenység, csoport életéhez kapcsolódó állandó feladatok)

Alkalomszerű munkák és egyéb megbízatások: (környezet rendjének biztosítása, segítség a felnőtteknek és egymásnak, egyéb megbízatások teljesítése)

9. Tevékenységben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, nagy részben utánzásra alapuló, cselekvéses tapasztalatokra épülő, spontán és szervezett tevékenység. A gyermekek tanulásában kiemelkedően fontos a manipulációs lehetőségek biztosítása, az érzékelés, észlelés és a mozgás

összekapcsolása. Az óvodában a gyermekeket a természetes kíváncsiság, a cselekvési vágy motiválja az a tapasztalatszerzésre, az új ismeretek elsajátítására. Ezért a gyermeki tevékenységvágy kielégítése az eredményes tanulás alapfeltétele. Az óvodai tanulás a játékosra épül, spontán és irányított formában egyaránt megtalálható. A tanulás az ismeretek elsajátításán túl a teljes személyiség fejlődését és fejlesztését szolgáló, kölcsönösségen alapuló folyamat.

Cél:

A tudás, tanulás iránti vágy felébresztése.

Gondolkodási képességek fejlesztése

Iskolaérettség elérése

Élethosszig tartó tanulás megalapozása

Feladataink:

- A cselekvéses tanulás támogatása az egyéni adottságok figyelembevételével, az optimális terhelhetőség és a motiválás biztosításával, személyre szabott, pozitív értékeléssel.
- A tanulást támogató környezetben az akusztikus, vizuális, kinezetikus, taktilis érzékelés és észlelés fejlesztése, a verbális kifejezőkészség, figyelem és a gondolkodás képességeinek a fejlesztése.
- A felfedezés lehetőségeinek a biztosítása, a kreativitás elősegítése, a játékos tapasztalatszerzés támogatása a gyermekek előzetes ismereteinek, érdeklődési körének figyelembevételével.
- A tanulási nehézség esetén egyéni fejlesztés, terápia, felzárkóztatás biztosítása, külső szakemberek bevonásával is.
- A tehetségigérek esetén az óvodai tehetséggondozás megvalósítása
- Személyre szabott differenciált bánásmód alkalmazásával, pozitív értékeléssel a tevékenységben megvalósuló tanulás támogatása.

A megvalósítás területei, tanulási formái:

- Spontán, játékos, közvetlen tapasztalatszerzések a természeti és társadalmi környezetből
- élmények emlékezettel való felidézése
- kreatív gondolkodást, képzeletet mozgósító tevékenységek

- Gyakorlati problémamegoldás: megfigyelések végzése közösen és önállóan, összefüggések keresése, a jelenségek változásainak megfigyelése, többféle megoldási lehetőség keresése
- megbízások teljesítése
- Kommunikáció és beszédfejlesztés
- Utánzásos minta és modellkövetés, magatartás és viselkedéstanulás, szokáskialakítás
- Cselekvéses tanulás

7.A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermekek belső, biológiai érése, valamint a családi és az óvodai nevelési folyamat eredménye, hogy a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai érettséget. A rugalmas beiskolázás lehetővé teszi, hogy az életkor figyelembevételével az egyéni fejlettségi szintet is figyelembe véve a leghatékonyabb időben, a gyermeknek legmegfelelőbb iskolatípusban kezdhesse meg általános iskolai tanulmányait.

Az iskolakezdésnek testi, lelki, és szociális kritériumai vannak, melyek közül egyik sem hanyagolható el. Az eredményes iskolai tanuláshoz mindegyikre szükség van.

Testi fejlettség szintje:

A testileg egészségesen fejlődő gyermek 6-7 éves kora körül eljut az első alakváltozáshoz, megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás.

Teste arányos és teherbíró.

Mozgása összerendezett, harmonikus finommozgásra képes.

Mozgásigényét, viselkedését, testi szükségleteit szándékosa irányítani képes.

Lelki fejlettség szintje:

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott, érdeklődő.

A tanulási képességei fejlettek, képessé teszik az iskolai tanulásra.

Érzékelése, észlelése, téri és síkbeli tájékozódása fejlett, vizuális és akusztikus differenciálóképessége differenciált, testsémája és lateralitása kialakult.

Az önkéntelen emlékezeti bevézés és felidézés mellett megjelenik a szándékos bevézés és felidézés, megnő a bevézés időtartama, a felismerés mellett egyre hangsúlyosabbá válik a felidézés képessége.

Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, növekszik a tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és az átvitele.

A cselekvő, szemléletes gondolkodás mellett kialakulóban van a fogalmi gondolkodás.

Kommunikációjára jellemző, hogy érthetően, folyamatosan kommunikál, beszéde alakilag tiszta, változatos szókinccsel rendelkezik, összetett mondatokban, logikusan

fejezi ki magát. Gondolatait, érzelmeit mások számára is érthető módon fejezi ki. Verbális kifejezőképessége életkorának megfelelő, beszédtempója és hangsúlya megfelelő, különböző szófajokat használ, mondatszerkezeteket, mondatfajtákat a szituációnak megfelelően alkalmazza. Beszédfigyelme kialakult, végig tudja hallgatni és megérti a mások beszédét.

Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és a környezetéről. Tudja a nevét, lakcímét, szülei foglalkozását. Felismeri a napszakokat, időben jól tájékozódik. Ismeri, és a gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés szabályait, ismeri szűkebb lakóhelyét. A környezetében élő növényeket és állatokat, azok gondozását és védelmét ismeri. Felismeri az időjárás és az öltözködés közötti összefüggéseket, alkalmazza azokat. Ismeri, és a gyakorlatban alkalmazza az alapvető viselkedési szabályokat, normákat, kialakulóban vannak azok a magatartási formák és szokások, melyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.

A keresztény erkölcsi normákat, értékeket természetesnek tartja, elfogadja önmagát és a társait, szeretettel fordul az embertársaihoz, konfliktusait igyekszik agressziómentesen megoldani.

Elemi számfogalommal és mennyiségi ismerettel rendelkezik.

A szociális fejlettség szintje:

Készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes az együttműködésre, a kapcsolatteremtésre a felnőttekkel és a társaival egyaránt.

Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését.

Feladattudata kialakulóban van. Feladatértése, feladattartása eredményes, kitartása, munkatempója, önfegyelme az önálló problémamegoldást, a kreatív feladatmegoldásokat segíti.

A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, hogy a komplex gyermeki személyiség harmonikus, testi, lelki és szociális fejlődését elősegítse.

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése során speciális szakemberek segítségével érhető el ez a szint.

A különleges gondozásra szoruló gyermekek a fejlettségi szintjüknek, a sajátos nevelési igényüknek megfelelő típusú, szakértői bizottság által javasolt iskolában kezdenek meg tanulmányaikat.

8.A pedagógiai munka dokumentálása

A 20/2012-es EMMI rendelet 30. fejezet 88.§ előírásai szerint az alábbi dokumentumokat használjuk a csoportokban.

Célunk:

A rögzített adatok áttekinthetőek, naprakészek és a jogszabályi előírásoknak megfelelőek legyenek.

A helyi sajátosságok figyelembevételével egységes dokumentumrendszer vezetése, melynek tartalma, szerkezete tükrözi az óvoda nevelési programját, az óvoda és a csoportok arculatát. (Tartalmazza a nevelési feladatokat, a tapasztalatszerzés formáit, időkereteit, témaköreit. Megfelel a nevelőmunka hatékonyság vizsgálatának, az értékelés alapjául szolgál.)

A dokumentációk tartalma a gyermekek személyiségének minél több oldalú megismerését, a fejlődésének nyomon követését szolgálja, ezáltal a tudatos pedagógiai tervezőmunka elengedhetetlen részét képezi.

Csoportnapló

Az adatok rögzítése a négy csoportban egységes, a jogszabályoknak megfelelő OVPEP programban történik.

Felvételi-és mulasztási napló

A felvételi- és mulasztási naplót az óvónők napra készen vezetik, az adatokat megfelelően rögzítik és kezelik, a hiányzásokat jelölik. A három napon túli hiányzásokról orvosi igazolást kérnek, ha az betegségből ered. A tartós hiányzás okát feltárják, jellegétől függően jelzést tesznek a gyermekvédelmi megbízott óvónőnek, illetve az óvodavezetőnek.

Fejlődést nyomon követő napló

A nevelési év során a gyermekekről folyamatosan vezetett dokumentáció. Az óvodás korú gyermekek fejlődésének nyomon követésére, képességeinek mérésére szolgál. Naprakész vezetése az óvónők feladata.

Egyéni fejlődési napló

A sajátos nevelési igényű gyermekek Egészségügyi és Pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztő foglalkoztatásáról elnevezésű egyéni fejlődési lapot vezetünk.

A fejlődési lapok külvívét az óvodavezető és a csoportvezető óvónők, a belívét a fejlesztő szakemberek vezetik. A naplót megnyitja és lezárja az óvodavezető.

Egyéni nyilvántartási lap (2. sz. melléklet)

Az óvodai tehetséggondozásban részesülő gyermekek foglalkozásainak dokumentálására, saját szerkesztésű dokumentumot használunk, mely a gyermekek az egyéni nyomon követését szolgálja. A naplót a tehetséggondozó műhelyvezetői és az óvodavezető vezetik.

Nevelési programunk elkészítésénél fontos szempont volt, hogy a vallásos és erkölcsi nevelést

úgy építsük be alapidokumentumunkba, hogy az természetes módon hassa át a mindennapi tevékenységeket, és ne erőltetett módon legyen jelen a gyermekek életében. Bevezetése kötelező jelleggel minden óvodai csoportba megtörténik.

A program elkészítése az óvoda nevelőtestületének bevonásával történt.

Érvényességi rendelkezések

Hatályos: A Szent Mihály Görögkatolikus Óvodában az intézményi munka a módosított Pedagógiai Program alapján 2017. szeptember 1. napjától kezdődik.

Érvényességi ideje: visszavonásig érvényes

A Pedagógiai Program módosítására jogosult: Az intézmény vezetője, valamint a nevelőtestület tagjai

A módosítás kérelmét a nevelőtestület esetében a testület több mint 50%-a indítványozhatja.

A felülvizsgálat során felmerült indokokat az igazgatónak írásban kell benyújtani.

Módosítás a jogszabályi előírások változása esetén az ott meghatározott határidővel történik.

A Pedagógiai Program eljárásjoga:

A helyi nevelési programot az igazgató és a nevelőtestület készíti el, a nevelőtestület fogadja el.

A szülői szervezetnek javaslattételi és véleményezési joga van.

A helyi nevelési program a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda Helyi Nevelési Programjának nyilvánosságra hozatala

Az óvoda nevelési programja:

nyilvános. Megtekinthető:

Az intézmény honlapján:

Kifüggesztve: Az intézmény irodájában, könyvtárban

II.AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA

Az alapfokú művészetoktatás olyan fejlesztőpedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a meghatározott követelmények teljesítésével történő képesség- és személyiségfejlesztésen van. Hozzájárul az egyesített, integrált nevelés-oktatás megvalósításához, az esztétikai művészeti tudatosság és kifejezőkészség kompetencia területeinek folyamatos fejlesztéséhez. A művészetoktatás a készség- és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást, a személyiségformálás eszközeként kezeli, követelményeit a gyermek életkori fejlődési jellemzőihez igazítja.

1. Célja:

- A választott művészeti ágon és tanszakon belül nyújtson speciális művészeti ismereteket.
- Az alkotó munkával együtt járó pozitív élmények segítségével járuljon hozzá a harmonikus, érzelmileg gazdag, kreatív személyiség kialakításához.
- Alakítson ki a tanulóknál a nemzeti és egyetemes kultúra iránti nyitottságot, esztétikai érzékenységet.
- Neveljen a művészetek befogadására, értésére és művelésére.
- Sajátos eszközeivel ösztönözzön a társadalmi kapcsolatteremtésben, együttműködésben és kommunikációban a toleráns magatartásra.
- Alakítson ki a tanulóknál egyéni és kollektív felelősségtudatot; az értékmegőrzés, a szép és kulturált környezet iránti igényt.

2. Feladata:

- Ismertesse meg az egyes művészeti szakterületek alapvető ismeretanyagát és technikáit.
- Alapozza meg az egyes művészi kifejezőkészségek kialakítását.
- Bontakoztassa ki a tanulóknál alkotó fantáziáját és fejlessze improvizációs készségét.
- Készítse fel az átlagosnál jobb képességű tanulókat a szakirányú továbbtanulásra.
- Tegye alkalmassá a növendékeket a művészeti együttesekbe, csoportokba való bekapcsolódásra.
- Alakítson ki bennük egyfajta belső igényt a művészetekkel való kapcsolattartásra (a tanulmányok befejezése utáni időszakokra vonatkoztatva is).
- Ösztönözze a tanulókat a társművészetekkel való együttműködésre, kapcsolattartásra.
- Feltárja a művészet megőrkítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség.

3. A feladatok megoldása érdekében alkalmazott tevékenységi formák és módszerek:

- kompetencia alapú fejlesztés, valós élethelyzeteket modellező feladatrendszer;
- felzárkóztató és tehetséggondozó eljárások;
- kreativitásfejlesztő tevékenységrendszer;
- egyénre szabott személyiségfejlesztő módszer;
- közösségfejlesztő módszer;

- játékos, élményre épülő oktatás;
- alkotó műhelymunka egyéni és kiscsoportos formában.

4. Az alapfokú művészeti iskola eszközei és elvárásai:

Nevelési eszközök:

- példamutatás;
- példakövetés;
- az egyéni utak bejárásának lehetővé tétele.

Ösztönző eszközök:

- megerősítés, biztatás, dicséret, jutalmazás;
- szerepeltetés, versenyeztetés, pályáztatás.

Az alapfokú zeneoktatás célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, fogékonyság - alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására, az önálló ismeretszerzés képességére, a hagyományos és az új típusú kultúraközvetítő eszközök alkalmazásával.

A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítse fel. Kiemelten fejleszti a közösséggel való együttműködés képességét, az érzelmi és társas intelligenciát.

Az alapfokú képző- és iparművészeti oktatás célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás célja, hogy hozzásegítse a tanulókat a külvilág tudatos érzékeléséhez, tanulmányozásához, valamint a belső látás és a képzelet finomításához, tudatosításához. A tanulók belső világának gazdagítása teszi lehetővé, hogy egész személyiségük használni és hasznosítani tudja az összegyűjtött és egyre tudatosabban szelektált vizuális információkat. Az élményszerű tapasztalások és képzetek teremtik meg az önmeghatározások és önkifejezések egyre differenciáltabb formáit.

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság - alakítására, a látás kiművelésére és tudatosítására. A követelmény és tantervi program bővíti a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata finomítja a kézügyességet, technikai érzékenységet, valamint erős érzelmi-motivációs bázist teremt, mely fejleszti a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének képességét is.

A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő tanulók szellemi és gyakorlati képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését. A képzés nagymértékben elősegíti a tanulók személyiségfejlődését és biztosítja a tehetséggondozás lehetőségét. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat; a tanulók érdeklődésére, a kézműves hagyományokra, valamint a klasszikus és kortárs képző- és iparművészeti, médiaművészeti értékekre építve gyarapítja ismereteiket, s alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon fejleszthetik vizuális műveltségüket, és különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.

A vizuális művészeti oktatás megismerteti a tanulókkal az adott művészeti ág műfaji sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait. A képzés célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és tovább éltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében.

A képző- és iparművészeti ág sajátosságai:

- tevékenységközpontúság - a tanulók a vizuális tananyagtartalmakat, feladatokat gyakorlati, tapasztalati módon, különböző tevékenységek által, komplex témákba ágyazottan dolgozzák fel, amelyben a cselekvésből származó tapasztalat adja a tanulás alapját,
- feladattudatosság - egy témával, témakörrel való hosszabb idejű elmélyült foglalkozás, mely elősegíti a tanulók türelmének, kitartásának fejlődését,
- alkotói magatartás - amelyben fontos szerepet kap a nyitottság, az egyéni látásmód, a lényegkiemelés, a problémaérzékenység és problémamegoldás képessége,
- komplexitás - amely átjárhatóságot biztosít a képző- és iparművészeti, a népművészeti és médiaművészeti területek között, illetve az egyéb művészeti ágak között,
- folyamatszerűség az egyes feladatok végig vitelében és a szervesen kapcsolódó,

egymásra épülő feladatsorokban, projektekben,

- kreatív cselekvőképesség, melynek fontos részterülete a kísérletező kedv, bátorság, lényeglátás, szituativitás, döntésképeség, nézőpontváltás, sorrendmódosítás,
- interaktivitás és együttműködési készség, mely feltételezi a személyközi kapcsolatok aktivitását, a kooperációt és innovációt,
- tanulók önkifejezési készségének kialakítása és mélyítése a személyre szabott feladatok, egyéni korrektúra megvalósulása révén,
- szociális érzékenység és empátia, az én- tudatosság, önszabályozás és önállóság fejlesztése.

1. Az alapfokú táncművészeti – néptáncoktatás célrendszere és funkciói

A néptánc közérthetősége révén felbecsülhetetlen mértékű segítséget jelent a kultúrák közti kapcsolatteremtésben és az egészséges emberi kapcsolatok kialakításában. Oktatása elősegíti néphagyományunk megismerését, tovább éltetését és újraalkotását, kulturális örökségünk megbecsülését. A kárpát-medencei táncgyomány sokszínűsége tükröződik vissza az alapfokú művészetoktatás tantervében. A tanórai keretek mellett fontos szerepet játszik a tánc színpadi megjelenítése is, amely egyrészt a művészi megtapasztalás élményét teszi lehetővé a tanulók számára, másrészt kulturális szerepvállalása révén a nagyközönség számára is hozzáférhetővé teszi táncos hagyományainkat. A néptáncoktatás célrendszerében jelentős szemléletmód-változás következett be, középpontba került a tanulók technikai felkészültségének megalapozása, amely során alkalmassá válnak a különböző táncok újraalkotására, szabad és kötött formákban történő megjelenítésére. Előtérbe került a helyi táncanyag, táncgyomány tanításának elsődlegessége, amely végigkísérheti az egész oktatási folyamatot. Nagyobb szabadságot biztosít a pedagógus számára a képzés megtervezésében, ugyanakkor biztosítja az intézmények közötti átjárhatóságot. A spirális elrendezés elősegíti, hogy a különböző képességű tanulók a képzési szintek végére azonos módon rendelkezzenek az elvárt ismeretekkel, képességekkel, kompetenciákkal, megteremti az összevont osztályokban történő oktatás kereteit, lehetőségét. A néptánc oktatása során a kulturális értékek közvetítése nem elsősorban a képességek függvénye, hanem a képességek fejlesztésének lehetséges színtere. Lehetővé teszi mindenki számára - beleértve a kisebbségeket valamint a hátrányos helyzetű gyermekeket is - az önkifejezés és azonosulás esztétikai útjának elérését, segítve ezzel a személyes kreativitás kibontakozását és az egyéniség fejlődését.

Az alapfokú művészeti nevelés szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében

1. Az alapfokú művészeti oktatás-nevelés a teljes emberré válást (az értelmi és érzelmi nevelés közötti összhangot), a közösségformálást, a szociokulturális hátrányok csökkentését, a kulcskompetenciák fejlesztését, a világ komplex befogadását, az önkifejezést és örömet jelentő alkotás lehetőségét, a tehetséggondozást segíti elő. A különböző művészeti területekkel összefüggő gyakorlati tevékenységek, kreatív feladatok által az ismeretek élményszerűvé, a tanulók sajátjaivá válnak, segítik a mélyebb megismerést, és fejlesztik a kreativitást. A művészetekkel való foglalkozás hozzájárul az észlelés érzékenységének, a kifejezés árnyaltságának fejlesztéséhez.
2. A művészeti tevékenység magába hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját. A tanulók élményszerű tapasztalatokon keresztül ismerhetik meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a zeneművészetben, táncművészetben, képző- és iparművészetben, valamint a szín- és bábművészetben ötvöződnek.
3. Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megörökítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás az egyik legértékesebb emberi alapképesség.
4. A művészeti nevelés megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az alkotómunka irányi igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményesség összetevői.
5. A művészeti nevelés az alkotó típusú tevékenységek megismertetése által járul hozzá az akarati, az alkotó-alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez.
6. A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozót segíti abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja önmagát, megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődését.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A művészeti nevelés a leghatékonyabb és egyben a legeredményesebb eszköz a személyiségformálás összetett folyamatában. A művészeti tevékenység közben átélt érzelmek ösztönző hatással vannak az értelemre. Ebben a komplex folyamatban az ismeretek, a készségek és a képességek megszerzését, rögzülését az alkotó munka biztosítja.

A személyiségformálásának főbb feladatai

- az érzelmi és értelmi kompetencia fejlesztése,
- a szociális érzékenység fejlesztése,
- a közösségi kompetencia fejlesztése,
- a szakmai kompetencia fejlesztése,
- az egészséges és kulturális életmódra nevelés.

Iskolánk gyermekközpontú intézmény. A játék, a fejlődés-fejlesztés egyik legalapvetőbb eszköze, valamint a kifejezés és együttélés eszméinek megvalósítója a legfontosabb tevékenységi formánk és módszerünk a nevelés-oktatás során. Megalapozó és rendszerező, funkciója révén nem csak a már elsajátított ismeretek pozitív újraélését teszi lehetővé, hanem a megismerés, tanulás és ezáltal a személyiségfejlődés lehetőségét is magában hordozza.

A művészeti iskolában tanuló gyerekek aktív közreműködői tanítás-tanulás folyamatának. Fontos feladatunknak tekintjük, hogy felébresszük bennük a tudás iránti vágyat, az alkotás örömét. Zenepedagógiai munkánk során felhívjuk a tanulóink figyelmét, hogy a siker csak komoly munkával érhető el.

Értékeik kihangsúlyozásával igazi partnerekké tesszük őket ebben a közös tevékenységben. Célunk, hogy segítsük önmaguk megismerését és elfogadását. Évről-évre, fokozatosan a saját belső erőforrásaik megismerésével, fejlesztésével pontosabb célok kitűzésére és elérésére válnak képessé. Tudásuk, alkotókészségük, kreatív gondolkodásuk, problémamegoldó képességük és műveltségük fejlesztésével, gyarapításával kívánjuk elérni, hogy tanítványaink kíváncsisággal forduljanak a folyamatosan változó világunk, valamint az új kihívásokat is felkínáló fejlődés felé.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A művészeti tevékenység, mint minden tevékenység magában hordozza a személyiségformálás jellegzetes lehetőségét. A művészeti nevelés alapja a nemzeti és egyetemes kultúra és a mindennapi élet esztétikai jelentéssel bíró tartománya. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját. A tanulók élményszerűen tapasztalhatják meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a zeneművészetben, táncművészetben, képző- és iparművészetben, valamint a színművészetben és bábművészetben ötvöződnek.

Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megörökítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség.

A művészeti nevelés megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az értékes alkotások iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményes szereplés összetevői.

A művészeti nevelés az alkotó típusú tevékenységek megismertetése által járul hozzá az akarati, az alkotó-alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozót segíti abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja másságát, elfogadja és másoknak is megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődést.

Az együttalkotás öröme, a közösség erejének felismerése, valamint a sikerek - kudarcok közös megélése, feldolgozása mélyíti tanítványainkban az empátiát és a segítőkészséget. Az ilyen hatások által formálódó személyiség a többi ember eredményeinknek felismerésére és elismerésére készítet, ugyanakkor hosszútávon fontos motiváló erőként is hat. A közösségért érzett egyéni felelősség növeli feladattudatukat, pontosságra és kitartásra ösztönöz és nevel. Az

egymásra figyelés, az együttgondolkodás, a kapcsolatteremtési és kommunikációs készségek fejlesztése nélkül nem formálható egységes közösség egyetlen tanulói csoport sem. Egymás iránt kialakult kölcsönös megbecsülés és tisztelet, egyéni és közösségi identitástudat nélkül nincs fejlett közösség.

2. Az alapfokú művészeti iskolai pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

1. Osztályfőnöki feladatok kijelölése:

- Az alapfokú művészeti iskolai osztályfőnök feladatot ellátó pedagógus a tanulók meghatározott csoportjának oktatásszervezési feladataival megbízott szaktanár.
- Az osztályfőnöki megbízás feltétele a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény mellékletében meghatározott átlag csoportlétszám:
  - **zeneművészeti ágban:** legalább 8 egyéni tanuló, illetve legalább 4 tanulócsoport,
  - **egyéb művészeti ágban:** legalább 4 tanulócsoport

2. A művészeti iskolai osztályfőnöki munka tartalma:

- Rendelkezik a korszerű általános műveltséggel, társadalmi érzékenységgel.
- A tevékenysége során kifejezésre juttatja egyéni és közösségi felelősségérzetét.
- Magatartásával, megjelenésével, életvitelével példát mutatva segíti az iskola nevelési céljainak megvalósulását.
- Figyel a pedagógus- és diákközösség tagjainak pedagógiai, emberi nehézségeire, segíti a hibák felszámolását.

3. A művészeti iskolai osztályfőnök feladatai:

A nevelési-oktatási feladatok elosztása során gondoskodik a tanulók beosztásáról, a hozzá beosztott tanulókkal a csoportok kialakításáról.

Az ehhez rendelhető minimális tanulólétszámot, az alapfokú művészeti iskola felelős vezetőjének útmutatását és a helyi tantervben meghatározott szakmai szempontokat figyelembe véve alakítja, szervezi és működteti osztályát, csoportjait, látja el osztályfőnöki feladatait.

Feladata különösen:

- az osztályába, csoportjaiba beosztott tanulókkal kapcsolatos tanügyi adminisztráció elvégzése;
- az iskolai munkához kapcsolódó dokumentumok határidőre való elkészítése;
- a szülővel való kapcsolattartás, szülői értekezlet, fogadóóra illetve egyéni konzultáció formájában;
- rendszeres kapcsolattartás a kötelező és választható tárgyakat tanító tanárokkal;
- az iskolai SZMSZ-ben meghatározott módon a tanulók előmenetelének

előkészítése az osztályozó értekezletre;

- a tanulók jelenlétével, hiányzásával kapcsolatos nyilvántartás vezetése;
- a Házirend ismertetése a tanév kezdetén;
- tájékoztatás a baleset- és egyéb védelmi intézkedésekről, különös tekintettel a hangszeres és egy művészeti oktatás sajátosságairól;
- közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában;
- segíti a speciális ellátást igénylő tanuló beilleszkedését (pl. állami gondozott)

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Az iskola nevelőtestülete alapvető feladatának tekinti a differenciált képességfejlesztést, ez az alapelv az alapfokú művészeti iskola pedagógusai számára is vezérlő elv.

A Nkt. 46§(3) bekezdés a) pontja kimondja:

„A gyermeknek, a tanulónak joga, hogy képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, képességeit figyelembe véve továbbtanuljon, továbbá alapfokú művészetoktatásban vegyen részt tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében.”

Ebből az alapvető gyermeki jogból, valamint a "minden képesség fejleszthető" elvből kiindulva, lehetőségeinkhez mérten minden jelentkező tanulót felvesszünk iskolánkba.

A felvételnél nem elsődleges feltétel, kritérium a művészi adottság, képesség, készségszint. A felvételi meghallgatás tájékozódást nyújt és valójában ismerkedési lehetőséget jelent a tanuló, a szülő és a tanár számára.

Ebből a pedagógiai megközelítésből kiindulva intézményünkben is lehetőséget biztosítunk a figyelmet igénylő gyermekek és tanulók számára.

1. Kiemelt figyelmet igénylő gyerekek, tanulók:

- sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók;
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek, tanulók;
- kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók;
- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók.

Az intézményegység eredményes működésének megőrzése, sőt minőségi fejlesztése mellett elkötelezve igyekszünk, egyre nagyobb figyelmet kell fordítani a növendékeik differenciált oktatására.

A személyiségfejlesztés és a teljesítmény centrikusság egységének összehangolására törekedve, művészeti iskolánk a **tehetséggondozásnak**, valamint a **felzárkóztatásnak** is egyaránt színtere.

Minden pedagógusunk feladata és egyben kötelessége, felelőssége is, hogy ezt időben észrevegye, s biztosítsa fejlesztés lehetőségét.

Ezért művészeti iskolánk

- lehetőséget ad - az alapfokú művészeti iskola által biztosított - több művészeti ág kipróbálására, hogy a tanuló a tanár irányításával megtalálhassa az adottságainak leginkább megfelelő tevékenységet,
- a tehetséggondozás időszakát nem bizonyos életkorhoz köti, hanem teljes folyamatként kezeli, bár a 10 éves korig terjedő időszakot, mint előkészítő és alapozó szakaszt tartja a legfontosabbnak,
- biztosítja a megfelelő és szakszerű képzést,
- bemutatókat, kiállításokat, házi versenyeket szervez,
- képző- és iparművészeti, valamint irodalmi pályázatokat hirdet,
- nyári alkotó táborokat szervez,
- a művészeti pályára, versenyekre, fesztiválokra készülő növendékek számára emelt óraszámokban biztosítja a felkészülést,
- támogatja a szaktanárok kapcsolatfelvételét és tartását a művészeti közép- és felsőfokú intézmények szakembereivel.

2. A tehetséggondozás során alkalmazott módszereink

- **elkülönítés** (egyéni vagy kiscsoportos formában történő foglalkozás)
- **gyorsítás** (a tehetséges tanulók tanulási szakaszainak lerövidítése)
- **dúsítás** (nagyobb mennyiségű és nehézségi fokú anyag elvégeztetése)

A tanulási nehézségekkel küzdő, kevésbé jó adottságokkal rendelkező tanulók fejlesztésére és felzárkóztatására minden esetben kiemelt figyelmet fordítunk. Külön foglalkozásokon adunk lehetőséget a gyerekeknek a hátrányok csökkentésére. Ezzel a többletmunkával az a célunk, hogy egyéni sikerekhez, sikerélményekhez juttassuk tanítványainkat, lendületet adva ezzel későbbi tanulmányaihoz, ezáltal növeljük önbizalmukat, önbecsülésüket és erősítsük akaratukat.

A tanulók:

1. A tanulói jogviszony létesítése:

Felvétel vagy átvétel útján jön létre a tanulói jogviszony. Jelentkezés alapján történik.

Felvételi korhatár: 6 évtől 14 éves korig.

Korlátozott létszámban, van lehetőség 6 éves kor alatt (zeneóvoda) jelentkezők felvételére.

2. Felvétel, meghallgatás:

- A jelentkezőt bizottság hallgatja meg, amely javaslatot készít az igazgatónak a kérelem elbírálásához, továbbá arra, hogy melyik évfolyamra vegyék fel a jelentkezőt.
- A bizottságot a nevelőtestület tagjaiból megbízással az igazgató hozza létre.
- Ha a jelentkező az alapfokú művészetoktatási intézmény magasabb évfolyamára kéri felvételét, a jelentkezési lapján ezt fel kell tüntetnie.
- Kérelméről a bizottság különbözeti vizsga alapján dönt "Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja"-nak az adott évfolyamra meghatározott rendelkezései alapján.
- A különbözeti vizsga során a vizsgázót minden olyan tantárgyból meg kell hallgatni és értékelni kell, amelyek az "átlépett" évfolyamokon szerepelnek. A főtárgy, a kötelező tárgy és a választható tárgy osztályba sorolása eltérhet egymástól.
- A továbbképző évfolyamra lépés előfeltétele a művészeti alapvizsga letétele. Megszervezéséig a továbbképző évfolyamokon a tanulmányok akkor kezdhetők meg, ha a tanuló legalább két alapfokú évfolyamot sikeresen elvégzett.
- A felvételi vizsgák idejét és helyét az iskola igazgatója határozza meg és hozza nyilvánosságra a tanév rendjében meghatározott időben, de legkésőbb a felvételi időpont előtt 60 nappal.
- A tanuló felvételéről a bizottság véleménye és a férőhely alapján az igazgató dönt.

Felvételi meghallgatáson az egyes művészeti területeken végzett képességvizsgálat szempontjai:

- **Zeneművészeti ág tanszakain:** hallás, ritmusérzék, tiszta éneklés, manuális készség, fizikai és fiziológiai adottság.

- Képző- és iparművészeti ág tanszakain: ábrázoló és formázó készség, színek ismerete és használata, manuális adottság.
- Táncművészeti ág tanszakain: alkati adottságok, hallás és ritmusérzék.

3. Beiratkozás az alapfokú művészeti iskolába:

A felvételi meghallgatást követően beiratkozásra, minden tanév május 30-ig, vagy a tanévzáró ünnepséget követő napokon van lehetőség. Szeptember első hetében pótbearatkozást biztosítunk a jelentkezők számára.

Az újonnan felvett 14 éven aluli gyermeket a szülő íratja be, vagy a szülő írásbeli nyilatkozatának bemutatása mellett a gyermek iratkozik be.

Ha a beírás külföldön szerzett bizonyítvánnyal történik, a beíráskor annak hiteles magyar nyelvű fordítását kell benyújtani.

A beiratkozás időpontját legalább 30 nappal korábban nyilvánosságra kell hozni.

A beírást az igazgatóhelyettesek, vagy az igazgató által megbízott pedagógus végzi.

Átvétel más alapfokú művészeti iskolából:

Tanuló átvételére bármikor lehetőség van a tanév során. A szülő által megírt átvételi kérelemhez be kell mutatni az elbocsátó iskola igazolását a térítési díj befizetéséről, továbbá a könyv-, kotta-, táncruha stb. eszközök kölcsönzésének rendezéséről.

A vendégtanulói jogviszony:

Az alapfokú művészeti iskola tanulója, az általa választott művészeti képzés (rendeletben meghatározott) követelményeit - az iskolák közötti meghallgatás alapján - más alapfokú művészetoktatási intézményben is elsajátíthatja vendégtanulói státuszban, jogviszonyban.

A vendégtanulói jogviszony már meglévő tanulói jogviszony mellett jöhet létre, a tanulói előmenetel és továbbhaladás szempontjából kapcsolódik a tanulói jogviszonyhoz (önálló bizonyítvány megszerzését nem teszi lehetővé).

4. A tanulmányi kötelezettség teljesítése:

4.1. Felmentés a tanulmányi kötelezettségek alól:

Az alapfokú művészeti iskola igazgatóje részben vagy egészben felmentheti a tanulót a kötelező foglalkozások látogatása alól, abban az esetben, ha a tanuló egyéni adottságai, sajátos helyzete vagy rendkívüli körülmények ezt indokoltá teszik.

A felmentés történhet év végi beszámolási kötelezettség előírásával, illetve ennek elengedésével. A felmentés legfeljebb egy-egy tanév időtartamára szólhat. Kiskorú tanuló felmentéséhez minden esetben a szülő egyetértése is szükséges.

4.2. Összevont beszámoló:

A tanuló kérelmére engedélyezhető, hogy egy vagy több tantárgynak több évfolyamra megállapított tantervi követelményét egy tanévben teljesíthesse. Az összevont beszámoló engedélyezését május 10-ig írásban kell kérni. A kérelemről az igazgató az érintett pedagógus véleménye alapján hozza meg döntését. Kiskorú tanuló kérelméhez a szülő beleegyezése minden esetben szükséges.

Abban az esetben, ha a tanuló egy vagy több tantárgy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanítási év alatt teljesíti, osztályzatait minden érintett évfolyamra meg kell állapítani.

Ha a tanuló több iskolai évfolyam valamennyi követelményét teljesíti, az osztályzatokat valamennyi elvégzett évfolyam bizonyítványába be kell jegyezni. Ha a tanuló nem teljesíti az iskolai évfolyam valamennyi követelményét, az egyes tantárgyak osztályzatát a törzslapján valamennyi elvégzett évfolyamon fel kell tüntetni, és az adott évben kiállításra kerülő év végi bizonyítványba be kell írni.

4.3. A magasabb évfolyamba lépés feltételei:

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előző évfolyamra előírt minimális tantárgyi követelményeket teljesítette. A magasabb évfolyamba lépésről a nevelőtestület jogosult döntést hozni, az év végi osztályozó értekezleten, ahol előzetesen áttekinti a szaktanár által megállapított év végi osztályzatokat. Formai feltétel: az érdemjegyeket, szorgalomjegyet és a mulasztások számát tartalmazó bizonyítványba és törzslapra az ennek megfelelő záradék került. Az alapfokú évfolyamról a továbbképző évfolyamba az léphet, aki - a jogszabályban meghatározottak szerint szervezett - **művészeti alapvizsgát** tett. Az évfolyam elvégzését igazoló bizonyítvánnyal, valamint a szülő által kitöltött és aláírt szülői nyilatkozattal jelentkezhet a tanuló a következő évfolyamra az intézmény által megjelölt és nyilvánosságra hozott napokon (júniusban a tanévzárót követő napon, szeptember első munkanapján).

4.4. A tanulmányok folytatása (Of.):

Az a tanuló, aki osztálya tantervi anyagát önhibáján kívül elvégezni nem tudja, az igazgatótól május 10-ig írásban kérheti, hogy tanulmányait a következő tanévben ugyanazon az évfolyamon folytathassa. Az igazgató a szaktanár meghallgatása alapján hozza meg döntését. Ebben az esetben a tanuló osztályzatot nem kaphat. A bizonyítványba és a törzslapra a "nem osztályozható" bejegyzést kell írni. Az előző osztályban, évfolyamban folytathatja tanulmányait az a tanuló is, akinek igazolt és igazolatlan mulasztása valamely tantárgyból meghaladja az összes óraszám egyharmadát. Kivételt képez az, az eset, ha a tananyagot elsajátította és a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen. Ugyanabban az osztályban tanulmányokat folytatni egy-egy tárgyból is lehet. Ilyenkor a tanuló a többi tárgyból magasabb osztályba léphet.

4.5. Javítóvizsga:

Ha a tanuló valamely tárgyból elégtelen osztályzatot szerzett, javítóvizsgát tehet. A javítóvizsga időpontját augusztus 25 és szeptember 15 közötti időpontban az igazgató jelöli ki. A javítóvizsgát bizottság előtt kell tenni, amelynek elnöke az igazgató vagy megbízottja, tagjai: a kérdező tanár és egy azonos vagy rokon szakos tanár. Az osztályzatot a bizottság állapítja meg. A javítóvizsga nem nyilvános és nem ismételhető meg. Ha a tanuló a javítóvizsgán igazolatlanul nem jelent meg vagy javítóvizsgája elégtelen, tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.

Az alapfokú művészeti iskolában folyó nevelő-oktató munka értékelési rendszere

A nevelés-oktatás, valamint a tanítás-tanulás folyamatának egyik alapvető eleme a tanulók és az elvégzett munkájuk állandó ellenőrzése, értékelése. Ennek az alapja a tanuló folyamatos és következetes megfigyelése.

Alapelveink:

- Az ellenőrzés és értékelés legyen minden esetben folyamatos, ösztönző, fejlesztő, személyre szóló. A pedagógus vegye figyelembe a tanuló képességeit, a teljesítményben bekövetkező fejlődési tendenciát, valamint tantervi követelményeket.
- A tanulók és a szülők ismerjék az ellenőrzés módjait és célját. A szülőket a gyermek, tanulmányi előmeneteléről folyamatosan tájékoztatni kell.
- Az ellenőrzés és értékelés során törekedni kell, hogy az mindig tárgyilagos, reális, nyílt és őszinte legyen a tanulók és szülők előtt egyaránt.
- A tanuló joga, hogy kifejtse a véleményét az ellenőrzés és az értékelés folyamatában.
- Az értékelés nem lehet megtorló, vagy fegyelmező jellegű.
- A szóbeli és írásbeli értékelés során arra törekszünk, hogy ezek a formák arányban legyenek, és alkalmazzuk az egyéni, csoportos értékelések módjait is.
- Az írásbeli ellenőrzések eredményét a szaktanár köteles legkésőbb két héten belül a tanulók tudomására hozni.

- Az érdemjegyek adását minden esetben szóbeli vagy írásbeli indoklás, értékelés kíséri.
- Az ismeretanyag elsajátítása mellett értékeljük a tanulók okkereső, kreatív, problémamegoldó gondolkodásmódját is.
- Az értékelés minden esetben félelemmentes légkörben kell, hogy történjen.
- Ahhoz, hogy a fent említett alapelveink megvalósulhassanak, a tanév kezdetén az egyes tantárgyak követelményeit világosan és érthetően kell megfogalmaznunk és a tanulóink tudomására hoznunk. Az egyes tantárgyak egységes követelményrendszerét minden pedagógus köteles betartani.

Célok:

A nevelés-oktatás folyamatában az a legfontosabb célunk, hogy minden tanuló a saját, egyéni lehetőségeinek optimumáig jusson el értelmi, erkölcsi és testi fejlődésben egyaránt.

Ennek érdekében céljaink:

- a tanulók tudásszintjének felmérése és meghatározása;
- pontos meggyőződés a tananyag elsajátításának mértékéről és a továbbhaladás lehetőségéről;
- állandó megerősítés, a hibák feltárása, azok elkerülése és kijavítása;
- minősítés;
- folyamatos motiválás;
- folyamatos fejlesztés;
- tanulási és gondolkodási készségek, képességek állandó fejlesztése;
- információs és kommunikációs ismeretek, képességek bővítése és fejlesztése;
- szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése;
- testi és lelki egészség fejlesztése;
- kötelességtudásra nevelés;
- énkép és az önismeret fejlesztése;
- egységesség intézményi szinten.

Szemponyjaink:

- a tanuló tárgyi tudása;
- a megszerzett ismeretek önálló alkalmazása;
- viszonyítás a tanuló korábbi teljesítményéhez;
- az egyéni teljesítmény viszonyítása az adott feladathoz, annak nehézségi fokához;
- munkafegyelem, logikus gondolkodás;
- tantárgyhoz, tevékenységhez való viszony;
- önálló ismeretszerzés;
- gyűjtőmunka;
- házi feladat;
- szorgalmi feladat;
- az egyéni adottságokhoz viszonyított teljesítmény, elért fejlődés;

- versenyeken való részvétel.

A tanulók értékelésének lehetséges formái:

Személyes, szóbeli értékelés:

- a tanítási órákon, ahol a szaktanár folyamatosan megerősít, korrigál, segít, tanácsot ad;
- a szaktanárok által az évközi érdemjegyek és osztályzatok megállapításakor;
- a fogadóórán;
- szülői értekezleteken a főtárgytanár által;
- az intézményen belüli és intézményen kívüli programok értékelésekor (szereplés, hangverseny látogatás, verseny, fesztiválon való közreműködés kapcsán)
- a nevelőtestület előtt szélsőséges esetekben;
- az igazgató által (kiemelkedő eredmények, illetve fegyelmi vétségek kapcsán).
-

Szöveges, írásbeli értékelés:

- a főtárgy tanár vagy a szaktanár által szükség esetén (kiemelkedő teljesítmények illetve problémás tanuló esetében);
- dicséretet, illetve elmarasztalások beírása a Tájékoztató Füzetbe;
- a szaktanár által a tanulók írásbeli munkájára írott vélemény;
- külső, belső felkérésre készített minősítések, vélemények (pl. szakiskolai felvételi esetén);

Értékelés és minősítés:

- a szaktanárok minden tanév első óráján az általuk tanított tantárgy követelményrendszere mellett ismertetik saját értékelési rendszerüket, a hiányzások és mulasztások lehetséges következményeit, a pótlási és javítási lehetőségeket;
- a szaktanárok a tanuló teljesítményét tanév közben a helyi tantervben a tantárgyaknál megadott módon értékelik, félévkor és tanév végén minősítik.

A tanulók értékelésének rendje, szabályai, tanulmányok alatti vizsgák:

1. Zeneművészeti ágazatban:

Kötelező és lehetséges beszámoltatási formák gyakorlati tárgyakban:

- félév és tanév végén (január és május-június hónapban) vizsga jellegű meghallgatás, amelynek anyagát a szaktanár állítja össze a tanszaki

munkaközösség által meghatározott irányelvek alapján.

- a „B” tagozatos növendékek tanévenként még két külön meghallgatáson is részt vesznek.
- évközi (órai) számonkérés
- közös órák tartása
- iskolán belüli és kívüli szereplések
- versenyeken, fesztiválokon, találkozókön való szereplés.
-

Kötelező beszámoltatási formák elméleti tárgyakban:

- tanév végén a végzett anyagból összefoglaló jellegű óra, vizsga tartása azonos szakos tanár, vizsgálgaelnök jelenlétében,
- írásbeli felmérő írása félév és tanév végén.

Lehetséges beszámoltatási formák elméleti tárgyakban:

- évközi (órai) állandó feleltetés
- felmérők írása.

Kötelezően választható vagy választható tárgyként a kamarazene, zenekar, kórus tantárgyakból nincs beszámoló.

Szöveges minősítéssel a szaktanár értékeli a tanulókat az évközi munka és a szereplésen nyújtott teljesítményük alapján.

2. Táncművészeti ágazatban:

Kötelező beszámoltatási formák gyakorlati és elméleti tárgyakból:

Év végén csoportos vizsga tartása, amelynek anyagát a szaktanár állítja össze.

Lehetséges beszámoltatási formák:

Időszakos szereplések, részvétel versenyeken, fesztiválokon, találkozókön.

3. Képző- és iparművészeti művészeti ágazatban:

Kötelező és lehetséges beszámoltatási formák gyakorlati tárgyakban:

- Az ismeretek számonkérésére elsősorban a tanítási órákon kerül sor. Vizsga nincs.
- A tanulmányi munka értékelése az évközi munka és az év végi kiállításra készített önálló vizsgamunkák, illetve esetleges pályázati munkák alapján történik.

Kötelező beszámoltatási formái elméleti tárgyakban:

- tanév végén a végzett anyagból összefoglaló jellegű óra tartása azonos szakos tanár, vizsgálónök jelenlétében.

Lehetséges beszámoltatási formák:

- kiselőadások tartása
- műelemzés szóban és írásban.

Az előképző és az 1-2. évfolyamban kötelező beszámoltatás nincs.

Bemutató óra, műhelymunka keretében kaphatunk képet tudásukról, fejlődésükről.

Lehetséges beszámoltatási formák:

- szereplések: versenyeken, fesztiválokon, találkozókön való részvétel.

Valamennyi művészeti ágban a tanuló félévi osztályzatát a szaktanára állapítja meg, az előző félév havonta adott érdemjegyeinek figyelembevételével.

A beszámolón az osztályzatot - a főtárgy tanárok javaslata alapján - a bizottság állapítja meg. Tanév végén az osztályzatot a hó végi jegyek és a beszámoló eredménye alapján a szaktanár állapítja meg, s a nevelőtestület - amely dönt a magasabb évfolyamba lépésről - hagyja jóvá. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését.

Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

Egész évi munkája alapján kell osztályozni azt a tanulót, aki betegség miatt vagy más méltányolandó okból a beszámolón nem tud megjelenni.

4. Hiányzások adminisztrációja:

Nem bocsátható tanév végi vizsgára az a tanuló, akinek az igazolt és igazolatlan mulasztása a kötelező óraszám **egyharmadát meghaladja**, abban az esetben, ha az igazolatlan mulasztások száma magasabb az igazolt mulasztásnál, és az intézmény eleget tett az értesítési kötelezettségének.

Az a tanuló, akinek - önhibáján kívül - az igazolt mulasztása a kötelező óraszám egyharmadát meghaladja, csak a nevelőtestület jóváhagyásával tehet osztályozó vizsgát. A vizsga engedélyezését május 10-ig írásban kell kérvényezni.

A tanulmányok folytatása esetén (of.) nem kell osztályozni.

Ezt a tényt "no" rövidítéssel kell jelezni a naplókban, a törzslapon és a bizonyítványban.

Ha a tanuló valamely kötelező tárgy tanulása alól felmentést kapott, a felmentés tényét "fm" rövidítéssel kell jelezni az ellenőrző könyvben, a naplókban, a törzslapon és a bizonyítványban.

A vizsgaidőszak kezdő és záró időpontját az iskolai munkatervben kell rögzíteni. A félévi és év végi vizsgák tanszakok szerinti időpontját, helyét és a vizsgabizottság összetételét az erre a célra külön kiadott **Félévi és Év végi munkarend** tartalmazza.

5. A tanulók értékelésének formái:

A tanulónak minden olyan tantárggyal összefüggő megnyilatkozását, teljesítményét, amelyre félévkor illetve év végén számszerű osztályzatot vagy szöveges értékelést kap, tanulmányi eredménye és szorgalma alapján havonként érdemjeggyel vagy szöveges minősítéssel értékelni kell.

A havonkénti értékeléstől csak felnőtt tanulók esetében lehet eltekinteni.

Az osztályozáskor minden esetben figyelembe kell venni az előírt, rendeletben meghatározott tantervi követelményeket, valamint a tanuló gyakorlati és elméleti ismeretekben elért fejlődését, eredményeit. Elődleges szempont a fejlődés elősegítése, ezért szem előtt tartjuk az értékelés motiváló hatását.

Az osztályzatok a következők lehetnek:

5.1. Zeneművészeti ágban:

A főtárgy, szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet - zeneirodalom tárgyak esetén:

Kitűnő	(5)
Jeles	(5)
Jó	(4)
Közepes	(3)
Elégséges	(2)
Elégtelen	(1)

A szolfézs előképző és hangszeres előképző 1. és 2. osztályában:

Kiválóan
teljesített Jól teljesített
Megfelelően teljesített
Felzárkózásra szorul

Kötelező zongora, kötelezően választható vagy választható kamarazene, zenekar, kórus tantárgyak esetén:

Kiválóan
teljesített Jól teljesített
Megfelelően teljesített
Felzárkózásra szorul

5.2. A képző- és iparművészeti, táncművészeti ágban:

Az előképző 1. és 2. évfolyamában szöveges minősítéssel értékelünk:

Kiválóan teljesített Jól
teljesített Megfelelően
teljesített
Felzárkózásra szorul

Az alapfok és a továbbképző valamennyi évfolyamában az alábbi osztályzatokkal értékelünk:

Kitűnő	(5)
Jeles	(5)
Jó	(4)
Közepes	(3)
Elégséges	(2)
Elégtelen	(1)

6. A szorgalom minősítése:

A tanulók szorgalmát, a tanév folyamán minden hó végén, a szaktanárok külön-külön osztályzattal minősítik. Félév illetve tanév végén a tanuló szorgalmát egy osztályzattal kell minősíteni. A szorgalom minősítését a szaktanárok által adott hó végi osztályzatok számtani közepe teszi ki. Abban az esetben mikor az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső minősítés meghozásában a főtárgytanár(ok) által adott minősítés(ek) a döntő(ek).

A szorgalom minősítés fokozatai:

A2 szint 8. évfolyam	1581
6. Ismétlés, témazárók	1912
A fejlesztés elvárt eredményei az 5. évfolyam végén	1912
6. Ismétlés, témazárók	1927
A fejlesztés elvárt eredményei a 6. évfolyam végén	1927
6. Ismétlés, témazárók	1947
A fejlesztés elvárt eredményei a 7. évfolyam végén	1947

A szorgalom minősítésének meghatározásakor figyelembe vehető szempontok:

Szorgalom	Példás	Jó	Változó	Hanyag
Tanulmányi munkájának szintje képességeihez viszonyítva	Igényes a tudás megszerzésére	Folyamatos (törekvő)	Ingadozó, gyakran dolgozik képességei szintje alatt	Képességeitől teljesítménye messze elmarad
Munkavégzése	Kitartó, pontos, megbízható, önálló	Rendszeres, folyamatosan készül	Rendszertelen, pontatlan, segítségre szorul	Megbízhatatlan, nem végzi el a feladatait
Kötelesség tudata	Fejlett, rendszeresen készül az órákra	Ösztönzésre dolgozik	Feladatait csak többszöri felszólításra, rendszertelenül végzi el	Gyakran mulasztja el kötelességeit
Érdeklődése	Tanítási órán és azon kívül is vállal feladatokat, versenyez, pályázatokon vesz részt	A követelményeknek eleget tesz, de érdeklődése megmarad az intézményi tananyag keretein belül	Hullámzó, esetleges, ritkán vállal feladatokat	Érdektelenség, teljes közömbösség jellemzi

A szorgalom minősítésének meghozatalakor, a pedagógusoknak és a nevelőtestületnek minden esetben figyelembe kell venni a tanulók élethelyzetét, életkörülményeit, az egyéni képességek szintjét.

Három órát meghaladó igazolatlan mulasztás esetében a tanulónak "változó" minősítésnél jobb nem adható.

A tanulmányi átlag számításánál csak az **érdemjegyeket** kell figyelembe venni, a szorgalom minősítését nem.

A tanulmányi eredményéről a tanulót, valamint a kiskorú tanuló szülőjét folyamatosan tájékoztatni (hó végi érdemjegyek), félévi és év végi osztályzatairól pedig értesíteni kell.

tanulói jogviszony megszűnése**Megszűnik a tanulói jogviszony:**

- ha a szülő, illetve a nagykorú tanuló bejelenti, hogy kimarad az iskolából, a bejelentésben megjelölt napon,

- az utolsó alapfokú évfolyam utolsó napján, ha a tanuló nem tesz művészeti alapvizsgát (a művészeti alapvizsga bevezetésétől kezdődően),
- az utolsó továbbképző évfolyamot követő művészeti záróvizsga letételének napján, illetve ha a tanuló nem tesz záróvizsgát, az utolsó évfolyam elvégzését tanúsító bizonyítvány kiállításának napján (a záróvizsga bevezetésétől kezdődően),
- az utolsó évfolyam elvégzését tanúsító bizonyítvány kiállításának napján, ha a tanuló nem iratkozik be a következő tanévre,
- ha másik alap-, közép- vagy felsőfokú művészetoktatási intézmény át-, illetve felvette,
- ha a tanuló jogviszonyát fizetési hátralék miatt az igazgató, a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló eredménytelen felszólítása és a tanuló szociális helyzetének vizsgálata után megszünteti, a megszüntetés tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedésének napján,
- ha a tanuló igazolatlanul 10 tanítási óránál többet mulaszt, feltéve, hogy az iskola a tanulót, kiskorú tanuló esetén **a szülőt** legalább **két alkalommal írásban figyelmeztette** az igazolatlan mulasztás következményeire.

A tankönyvek kiválasztásának elvei

A tanulók magas tudásszintjének elérése érdekében a megfelelő tankönyv és kotta kiválasztása. Alapvető feladat, hogy a tananyagot pedagógiaileg, metodikailag következetesen építkezve tervezzük, figyelembe véve a növendék életkori sajátosságait.

A tantervi programok minden tanszakra, évfolyamra tartalmazzák a felhasználható irodalmat, amelyből a szaktanár a tantervi követelmények és a tanulók adottságainak figyelembe vétele mellett szabadon választhat a jogszabályokban előírtak megtartása mellett

A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei együttműködésének és kapcsolattartásának formái

Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógusközösség együttműködése. Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység.

Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

Iskolánk együttműködési formái:

1. A diákok és a pedagógusok együttműködésének formái:

- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, ill. az aktuális feladatokról az igazgató, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- Az igazgató legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén, a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és faliújságon keresztül, az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon tájékoztatják a diákokat.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, ill. választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az iskolaszékkel.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják.

2. A szülők és a pedagógusok együttműködésének formái:

- Családlátogatás
- Szülői értekezlet
- Fogadóóra
- Nyílt tanítási nap
- írásbeli tájékoztató
- Szakkörök indítása
- Előadások szervezése
- Közös kirándulások
- Pályaválasztási tanácsadás
- Közös lelki nap
- Közös zárandoklatok
- Parochiákkal - Plébániával közös programok

A szülők részéről elvárhatjuk:

- Aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
- Ötletnyújtást az előadások (hitéleti, nevelési, stb.) témáihoz,
- Őszinte véleménynyilvánítást,
- Együttműködő magatartást,
- Nevelési problémák őszinte megbeszélését, a közös megoldásra való törekvést,
- Érdeklődő, segítő hozzáállást,
- Szponzori segítségnyújtást.

A szülői ház és az iskola együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei:

- Közös rendezvények (pl.: karácsonyi ünnepség, alapítványi bál, jótékonyági est, stb.) szervezése a szülők és pedagógusok részvételével.
- Osztály-család közös rendezvényei.

A szülők jogai és kötelességei:

- Az osztályélet szervezésének aktív irányítása.
- Korrekt véleménynyilvánítás az iskolában folyó munkáról.
- Szabad iskolaválasztás.
- A Szülői Munkaközösség tagjainak megválasztása.
- Tisztségvállalás a Szülői Munkaközösségben.
- A Szülői Munkaközösség tevékenységének véleményezése.
- Véleménynyilvánítás a tanulókat érintő szociális és egészségügyi kérdésekben.
- A szülőnek joga van részt venni azokon az eseményeken, melyek alkalmával gyermeke nyilvános iskolai kitüntetést kap, vagy fegyelmi ügyének tárgyalására kerül sor.

Erkölcsei ajánlások a szülőknek:

Minden iskola létét, szükségességét a mögötte álló szülők társadalma igazolja. A szülők joga és kötelessége, hogy hitüknek megfelelő iskolába járassák gyermeküket, illetve ennek hiányában igyekezzenek ilyen iskolát alapítani. Az iskola igazán egyházi szelleme csak akkor születhet meg, ha a szülők is közösséget alkotnak, hiszen "a keresztény hit is egy közösség ölében születik és növekszik." (Kat. Isk.53.) így a gyermekek egy egyházi közösségből kerülnek be az iskola közösségébe, és az iskola elvégzése után oda kerülnek vissza. Ez hatalmas garancia arra, hogy a gyerekeket az iskola után nem sodorja el az élet sokszínű áramlata. Az iskola a szülőktől is elvárja, hogy elfogadják az iskola katolikus jellegét, ne neveljenek, tegyenek az iskola ellen, hanem erkölcsileg, szükség esetén anyagilag is támogassák. Iskolával kapcsolatos problémáikat az érintettekkel beszéljék meg. Az iskola feladata, hogy jogos problémák esetén a szülőkkel együtt megkeresse azok mindenki számára megnyugtató megoldását. Az iskola a szülőkkel igyekszik mindjobban megismertetni szellemiségét, nevelési alapelveit. Ezt a

szülőkkel való folyamatos kapcsolattartással igyekszik elérni. Ennek formái a szülői értekezletek, szülői fórumok, szülői levelek, szülői lelki napok, ahol egy-egy témát a nevelők és a szülők közösen megvitathatnak és természetesen a személyes beszélgetés. Az iskola elvárja, hogy a szülők ezeken aktívan részt vegyenek, hogy maguk is fejlődjenek hitben és tudásban ezzel példát mutatva gyermekeiknek.

Erkölcsei elvárások a tanároktól:

A diákok nevelése felelős, örök életre szóló feladat. Üdvösségre nevelünk. Minden más ezután következik. Ahhoz, hogy a diákok harmonikus, kellő önismerettel, önfegyelmel rendelkező, szépre, jóra fogékony, Istent és embertársat szerető emberekké váljanak, a pedagógusoknak is ilyennek kell lenniük. Hiszen "a katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása nagyobb részben az ott tanítók tevékenységén és tanúságtételén múlik." /Kat. Isk. 78./ Nyitott kell, hogy legyen minden értékre, amelyet beépíthet saját életébe, és nevelő- oktató munkájába. Elengedhetetlen az önképzés, az olvasás, a megmerítkezés a kultúra szépségeiben, amelyek lelki-szellemi töltést adnak a napi munkához. Ez a munka nagy önfegyelmet és önismeretet igényel, de ugyanakkor a pedagógusnak vállalnia kell a diákok előtt teljes személyiségét, korlátait is. A hívő pedagógus számára nélkülözhetetlen a folyamatos elmélyült imaélet, amely segítségével erőt meríthet munkájához, hálát adhat sikereiért, és hordozhatja a reá bízottakat. A nem hívő pedagógusokat is a diákok szeretetéből fakadó humánus kell, hogy vezérelje.

A gyerekek nevelése elképzelhetetlen a szeretet, az adás vágya és az empátia nélkül. Meg kell érezni, melyik diáknak van éppen szüksége szerető személyes beszélgetésre, és melyiknek határozott szigorra. A megalázást viszont minden esetben kerülni kell. Ezt a munkát csak a gyermek és családja minél jobb megismerésével lehet lelkiismeretesen elvégezni.

A pedagógus minden pillanatban értéket közvetít. Ezért kerülnie kell mindent, amely értéktelen, amely az aktuális fogyasztói divatot képviseli, ami csak szórakoztat, de nem nevel, ami üres tudást ad, de személyiséget nem fejleszt, ami Isten helyett valami pótszert akar nyújtani az embernek. Mindezt úgy kell megtenni, hogy igazodjon a gyerekek jogos igényeihez, életkori sajátosságaikhoz, hogy ne elriasszon, hanem magával hívjon.

A tanár élete összhangban kell, hogy álljon az általa és az iskola által képviselt értékekkel. Ezért fontos, hogy minden pedagógus pontos, fegyelmezett, alapos munkát végezzen. Ígéreteit megtartsa a diákok és a kollegák felé is. Konfliktusait emberi módon kezelje. Tudjonmegbocsátani. Családi háttere rendezett legyen. Ezt a munkát csak magasan kvalifikált, hitükben képzett, a gyerekeket szerető és értő pedagógusok tudják ellátni. A pedagógus szavai és tettei mindig összhangban kell, hogy legyenek, hiszen mindennél nagyobb veszélyt jelent a gyerek számára a hamis tanúságtétel.

Az iskolában minden olyan pedagógus taníthat, aki elfogadja annak katolikus voltát, nem dolgozik a hitvallásos nevelés ellen. Alaposan tanulmányozza keresztény tanítást és munkája közben nem tesz elmarasztaló, sértő megjegyzést egyházra és tanítására, hiszen ez a diákokban meghasonlást idézhet elő. Az iskola katolikus volta, jó hírneve csak ebben az esetben biztosítható.

A keresztény szellem, a tanúságtétel, az iskola lelki élete szervezése szempontjából elengedhetetlen, hogy minél több hitvalló pedagógus legyen a tanári karban. A fejlődés előfeltétele, hogy számarányuk növekedjen. Ez sohasem jelentheti azonban azt, hogy az egyszínűségekre kell törekedni, mert a diákok akkor tanulnak igazán sokat nevelőiktől, ha azok a

világ sokszínűségét tudják képviselni.

Sajnos ma még kevés a jól képzett hitvalló pedagógus. Ezért az új pedagógusok felvételénél mindig mérlegeljük, milyen feladatokat bízunk rájuk, és mit várunk el tőlük. Ezek ismeretében lehet eldönteni, hogy a képzettség, rátermettség és vallási háttér hármasköréből melyiket milyen súllyal kell figyelembe venni.

Az iskola vezetőségére nagy felelősséget ró a megfelelő pedagógusok kiválasztása. A legnagyobb jó szándék esetén is történhetnek sikertelen választások. Ezért minden új tanár először egyéves szerződéssel alkalmazható, amelyet a felek kölcsönös megalázkodása esetén lehet véglegesíteni.

Az iskola a tanárokat fejlődésük érdekében szakmai továbbképzésekre küldi előre meghatározott rend szerint. Nevelési értekezleteket és lelki programokat szervez, és lehetőségeihez képest mindent megtesz, hogy jó hangulatban, örömmel és megfelelő felszereltséggel magas szakmai színvonalon dolgozhassanak.

A művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga

2011. évi CXC. Törvény: 4. Az állami vizsgák rendszere 6.§ (7)

(7) Az alapfokú művészeti iskolában művészeti alapvizsgát kell szervezni, és művészeti záróvizsga is szervezhető. A művészeti alapvizsga a továbbképző évfolyamokon való továbbtanulásra jogosít. A művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga vizsgakövetelményeit, vizsgafeladatait az alapfokú művészeti iskola az oktatásért felelős miniszter rendeletében foglalt keretek között határozza meg.

2011. évi CXC. Törvény: 14. Az Alapfokú Művészeti Iskola: 16.§ (2)

(2) Az alapfokú művészeti iskolának legalább hat és legfeljebb tizenkettő évfolyama van, amelynek keretei között az oktatás előképző, alapfokú és továbbképző évfolyamokon, zeneművészet, képző- és iparművészet, báb- és színművészet, táncművészet ágakban folyhat. A tanuló az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően művészeti alapvizsgát, az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően pedig művészeti záróvizsgát tehet.

2011. évi CXC. Törvény: 31. A tanuló kötelességének teljesítése 57.§ (2)

(2) Az alapfokú művészeti iskola alapfokú évfolyamáról a továbbképző évfolyamba az léphet, aki - jogszabályban meghatározottak szerint szervezett - művészeti alapvizsgát tett.

2011. évi CXC. Törvény: 31. A tanuló kötelességének teljesítése 57.§ (4)

(4) A tanuló az egyes évfolyamok, továbbá az érettségi vizsga, a szakmai vizsga, a művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga tanulmányi követelményeinek teljesítéséről bizonyítványt kap. A bizonyítvány tartalmazza az általa tanúsított végzettségnek, szakképesítésnek a Magyar Képesítési Keretrendszer, valamint az Európai Képesítési Keretrendszer szerinti besorolását az erről szóló kormányrendelet alapján. A bizonyítvány és a bizonyítvány kiállításának alapjául szolgáló irat közokirat.

Általános követelmények:

1. A művészeti alapvizsgára bocsátás feltételei:

- Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

2. A művészeti záróvizsgára bocsátás feltételei:

- Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

3. A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja:

- A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsga tantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével az iskola helyi tantervében kell meghatározni.
- A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezője bízza meg.
- A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata.
- Vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

4. Előrehozott vizsga:

- Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.
  - Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után; a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt szervezhető

5. A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés:

- Mentésülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként - az adott tanévben döntőbe került.
- Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett művészeti alapvizsgával vagy záróvizsgával, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

6. A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése:

- A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön - külön osztályzattal kell minősíteni.
- Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.
- A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.
- Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.
- Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.
- Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

3.Helyi Tanterv

ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS

3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról

3.1 A zeneművészeti ág - Klasszikus zene

A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai:

Kiemelt kompetenciák a zeneoktatás területé

Bemeneti kompetencia:

- Azok az adottságok és képességek, amelyek alkalmassá teszi az oktatásba bekapcsolódó tanulót arra, hogy elsajátítsa a zenetanuláshoz szükséges kompetenciákat.

Szakmai kompetencia:

- A zenei képességek és készségek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység).
- A zenei olvasás és írás készségének megalapozása és fejlesztése.
- A hangszeres technikai készség, az improvizációs készség fejlesztése.

Személyes kompetencia:

- Érzelmi intelligencia, művészi kifejező készség, szorgalom, önfegyelem, elhivatottság, kreativitás, ötletgazdagság, az alkotói magatartás, lelkiismeretesség, önbizalom.

Társas kompetencia:

- Együttműködés képessége (közös munka, alkalmazkodás, irányíthatóság, tolerancia, kommunikációs készség) azon viselkedési formák tanulása, amely alapján konstruktívan be tud illeszkedni és aktívan részt tud venni a társas zenélésben.
- Esélyegyenlőség.

Módszertani kompetencia:

- Tanulás tanulása, a tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.
- Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség megalapozása.
- A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.
- A főbb zenei műfajok, stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének, az előadóművészet és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
- A kortárs zene befogadására nevelés.
- A tanulók zenei ízlésének formálása, a tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
- A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.
- Tehetséggondozás.

- Hátrányos helyzetűekkel való differenciált foglalkozás.
- A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

A képzés struktúrája:

Az alapfokú művészeti iskolánkban választható tanszakok és tantárgyak:

Fafűvós tanszak tantárgyai: furulya

Akkordikus tanszak tantárgyai: gitár

Billentyűs tanszak tantárgyai: zongora

Vonós tanszak: hegedű

Zeneismeret tanszak tantárgyai: szolfézs kötelező, szolfézs, zeneismeret, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet, egyházzene

Hangszeres tanszakokon történő egyéni képzés:

A" TAGOZAT

Főtárgy: hangszeres tantárgyak

Kötelező tantárgy: szolfézs

kötelező

Abban az esetben, ha a tanuló a kötelező tantárgy követelményeit - szolfézs alapfok 4. évfolyam - már teljesítette, akkor helyette a kötelezően választható tantárgyak közül körül köteles egyet felvenni.

Kötelezően választható tantárgyak: szolfézs, zeneismeret, zenetörténet zeneirodalom, zeneelmélet, kamarazene, zenekar, kórus.

Választható tantárgyak: szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom, egyházzene, zeneismeret, második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus

Korrepetíció (zongorakíséret): a hangszeres (kivéve zongora) tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

Óraterv: „A” tagozaton

Az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamok a feltüntetett óratervben összesítve, együtt láthatóak. Az első (zárójelben levő) számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2						
Kötelezően választható tantárgy							2	2	2	2	2	2
Választható	(0-2)	(0-2)	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra:	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak számai

(2)+6+4 évfolyam: furulya, gitár, hegedű, zongora

A tanszak kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más művészeti ág (képző- és iparművészeti, táncművészeti) képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet.

A tanítási órák időtartama:

Főtárgy: „A” tagozaton 2x30 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: „A” tagozaton a 4. évfolyam végéig 2x45 perc (csoportos) **Kötelezően választható tantárgy:** 5-10. évfolyamig

Csoportos foglalkozás: 2x45 perc

(zenekar, kórus: minimum 9 fő; kamarazene, 2-8 fő)

Választható tantárgy: Az előképző 1. évfolyamától a képzés teljes idejében 1 vagy 2 tantárgy.

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc **Csoportos foglalkozás:** minimum 1x45 perc

(zenekar, kórus: minimum 9 fő; kamarazene, improvizáció: 2-8 fő)

Korrepetíció ideje:

Hangszeres tanszakok: (minimum)

Ek.1.-2. és 1.évfolyam 5

perc 2-3. évfolyam 10 perc

4. évfolyamtól 15 perc

„B” TAGOZAT

Főtárgy: hangszeres és vokális tanszakok - alapfok 2. évfolyamától javasolt.

Kötelező tantárgy: szolfézs

Kötelezően választható tantárgy: zongora (kivéve a zongora főtárgy esetében) a 3. évfolyamtól

Választható tantárgyak: zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom, egyházzene, zeneismeret, második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus

Korrepetíció (zongorakiséret): a hangszeres (kivéve zongora tantárgy) tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

Óraterv: „B” tagozaton

Az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamok a feltüntetett óratervben összesítve, együtt láthatóak. A zárójelben szereplő évfolyamok az „A” tagozaton végzett előtanulmányokat jelentik. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	(1)	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy					0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1
Választható	(2)	(2)	(2)	0-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra:	(4-6)	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma

(2+1)+5+4 évfolyam: furulya, gitár, hegedű, zongora

A tanítási órák időtartama:

Főtárgy: „B” tagozaton 2x45 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: 2x45 perc (csoportos)

Kötelezően választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Választható tantárgy: 1 vagy 2

foglalkozás **Egyéni foglalkozás:**

minimum 1x30 perc **Csoportos**

foglalkozás: minimum 1x45 perc

Korrepetíció ideje:

Hangszeres tanszakok:

2. évfolyam 15 perc 3-4. évfolyam 20
perc

5. évfolyamtól 25 perc Vokális

tanszak:

A teljes képzési időben minimum 30 perc

Zeneismeret és kamarazene tanszakon történő csoportos képzés:

A" TAGOZAT

Főtárgy: szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet, kamarazene

Kötelező tantárgy: szolfézs és zeneelmélet főtárgynál zongora; zenetörténet-zeneirodalom és kamarazene főtárgynál zongora vagy az előzőleg tanult hangszeres tárgy.

Választható tantárgy: második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus, szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet, zeneismeret

Óraterv: „A” tagozaton

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(1 2)	(1 2)	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra:	(2-4)	(2-4)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma:

(2)+6+4 évfolyam: szolfézs

Az első (zárójelben levő) számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

A főtárgyként nem választható tantárgyak képzési ideje:

Szolfézs kötelező: (2)+ 4 évfolyam (előképző 1-2) + alapfok 1-4. évfolyam

Zeneismeret: 2+4 évfolyam, kötelezően választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható

Zenekar: kötelezően választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható

Kórus: kötelezően választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható

Egyházzene: 2+4 évfolyam, választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható

A tanítási órák időtartama:

Főtárgy: „A” tagozaton 2x45 perc **Kamarazene**

csoportlétszáma: minimum 2 fő **Kötelező**

tantárgy: „A” tagozaton egyéni 2x30 perc

Választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás minimum 1x30 perc Csoportos foglalkozás minimum 1x 45 perc zenekar, kórus minimum 9 fő; kamarazene: 2-8 fő

Korrepetíció (zongorakíséret): a teljes képzési idő alatt a kötelező hangszerhez szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás ideje az Ek.1.-2. és 1. évfolyamban 5 perc, a továbbiakban minden évfolyamban 10 perc (kivéve zongora, tantárgy esetében)

„B” TAGOZAT

Főtárgy: szolfézs

Kötelező tantárgy:

zongora

Választható tantárgy: második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet

Óraterv: „B” tagozaton

Tantárgy	Évfolyamok							
	Alapfok				Továbbképző			
	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra:	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma:

4+4 évfolyam: szolfézs

Az első számjegy az alapfok, a második számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik. „B” tagozatra a tanulót a zenei előtanulmányokat követően, az alapfok harmadik évfolyamától lehet irányítani.

A tanítási órák időtartama:

Főtárgy: csoportos 2x45 perc

Kötelező tantárgy: egyéni 2x30

perc **Választható tantárgy:**

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x 45 perc

zenekar, kórus minimum 9 fő; kamarazene: 2-8

fő

Korrepetíció: a teljes képzési idő alatt a kötelező hangszerhez szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás egységesen 10 perc (kivéve zongora tantárgy esetében)

A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei Zeneművészeti ágazaton:

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei:

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja:

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsga tantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével az iskola helyi tantervében kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbíráható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezője bízza meg.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata.

Vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsga tantárgyak:

Alapvizsga tantárgyai:

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos tanuló, valamint zeneelmélet főtanzakos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

Írásbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok főtárgy „A” tagozat: szolfézs kötelező, vagy szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Hangszeres tanszakok főtárgy „B” tagozat: szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

Zenetörténet-zeneirodalom főtárgy („A” tagozat): zenetörténet-zeneirodalom,

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): zeneelmélet,

Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-

zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Szóbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok főtárgy

„A” tagozat: szolfézs kötelező, vagy szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Hangszeres tanszakok főtárgy

„B” tagozat: szolfézs

Szolfézs főtárgy

„A” és „B” tagozat: szolfézs

Zenetörténet-zeneirodalom főtárgy

(„A” tagozat): zenetörténet-zeneirodalom

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): zeneelmélet,

Kamarazene főtárgy

(„A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet, zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Gyakorlati vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok főtárgy

„A” és „B” tagozat, kamarazene főtárgy

(„A” tagozat):

főtárgy

Szolfézs „A” és „B” tagozat, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet főtárgy

(„A” tagozat): tanult hangszer

Záróvizsga tantárgyai:

Az záróvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. A záróvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos, valamint zeneelmélet főtanszakos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

Írásbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

Zenetörténet-zeneirodalom főtárgy („A” tagozat): zenetörténet-zeneirodalom

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): zeneelmélet

Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Szóbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs
Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat:
szolfézs

Zenetörténet - zeneirodalom főtárgy („A” tagozat):-zenetörténet - zeneirodalom

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): zeneelmélet

Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Gyakorlati vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok „A” és „B” tagozat, kamarazene főtárgy („A” tagozat):
főtárgy **Szolfézs, zeneelmélet és zeneirodalom-zenetörténet főtárgy („A” tagozat):**
a tanult hangszer

A vizsgák ideje:

Hangszeres főtárgyak:

Gyakorlati vizsga

„A” tagozat minimum 10
perc „B” tagozat minimum 10 perc

Elméleti tantárgyak

„A” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10
perc „B” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 15
perc

Szolfézs főtárgy

Gyakorlati vizsga:

„A” tagozat minimum 10
perc „B” tagozat minimum 10 perc

Elméleti vizsga:

„A” tagozat írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10
perc „B” tagozat írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 15
perc

Zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet főtárgy („A” tagozat)

Gyakorlati vizsga: minimum 10 perc

Elméleti vizsga: írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat)

Gyakorlati vizsga: minimum 10 perc

Elméleti vizsga: írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 10 perc

Kamarazene főtárgy („A” tagozat)

Gyakorlati vizsga: minimum 10 perc

Előrehozott vizsga:

Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető. Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt szervezhető.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés:

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként - az adott tanévben döntőbe került.

Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett művészeti alapvizsgával vagy záróvizsgával, akkor az adott tantárgykból a vizsga alól felmentés adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése:

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön - külön osztállyal kell minősíteni.

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgykból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

Zongora

A zongoratanítás feladatai Ismertesse meg a tanulókkal

- a zongora alapvető sajátosságait, felépítését, működésének elvét (kalapács-mechanika, pedálszerkezet, hangolás), akusztikai sajátosságait,
- a hangszer gazdag irodalmának legjelentősebb zeneszerzőit és előadóművészeit,
- a hangszer kialakulásának vázlatos történetét.

Alakítson ki a testrányoknak megfelelő elhelyezkedéssel természetes hangszerkezelést,

- megfelelő kéztartást,
- független játszóapparátust (ujjak, kar), a kezek önállóságával,
- rugalmas, laza ízületeket (váll, könyök, csukló, ujjtő),
- az adottságok alapján kiegyenlített zongoratechnikát (sima pozícióváltást, a kezek ügyes alá- és fölé tevését),
- differenciált billentést, ujjvég érzetet.

Tegye képessé a tanulókat arra, hogy

- tudjon a billentyűzet teljes terjedelmében tájékozódni és azon játszani,
- tudja a zongorajáték alapelemeit, játékformáit (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), a billentésmódokat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- tudja a zongorapedálokat megfelelően használni,
- a mű mondanivalójának megfelelően tudja kifejező hangon, hangszínben, hangerőben, gazdagon megszólaltatni a hangszer, a zenei karaktereket megvalósítani,

Fejlessze a tanuló

- muzikalitását a hajlékony, dinamikában árnyalt dallamformálással, a dallam és kíséret viszonyának igényes kimunkálásával, billentéskultúrával,
- zenei hallását, a tiszta intonációt, a melodikus, a polifon és funkciós hallást,
- metrum- és ritmusérzékét, az egyenletes tempótartását,
- kottaolvasási készségét, lapról játékát, memóriáját,
- hangszerkezelését, technikáját az ügyesítő, az ujjgyakorlatok, etűdök, skálák alkalmazásával.

Előkészítő évfolyamok

1. évfolyam

Az életkori és egyéni sajátosságok miatt a haladás üteme személyre szabott. Az oktatási programot és az alkalmazott tanári módszert az éneklésre, az ösztönösségre és a gyermeki alkotófantáziára alapozva kell kialakítani.

Fejlesztési feladatok Ismeretek:

- a hangszer vázlatos megismerése,
- tájékozódás a billentyűzeten (fehér-fekete billentyűk, regiszterek stb.),
- gyermekdalok tanulása,
- elemi ritmusképletek ismerete (belső lüktetés érzete),
- azonosság, különbözőség felismerése a feldolgozott zenei anyagban,
- az elemi szintű kottaolvasás előkészítése.

Hangszerkezelés és technika:

- készségfejlesztő játékok,
- a non legato, legato játék alapjai,
- a kézfüggetlenítés előkészítése,
- különböző kifejezésmódok, érzelmek, hangszeres megvalósítása játékos formában,
- kortárs zene játékelemeinek előkészítése,
- egyszerű gyermekdalok megszólaltatása változatos módon.

Ajánlott tananyag

Aszalós T.: A zongorázó gyermek I., III. kötet

Kurtág Gy.: Játékok I., VI.

Papp L.: Zongora ABC

Követelmény:

Helyes ülés mód.

Néhány mondóka, gyermekdal, dallam kifejező hangszeres megszólaltatása külön, illetve kétkezes változatban.

Elemi hangszerkezelési ügyesség kialakulása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Három darab (az egyéni fejlődéstől függően adjon értékelhető keresztmetszetet az elsajátított hangszerkezelés alapelemeiről)

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok Ismeretek:

- tájékozódás a billentyűzeten (fehér-fekete billentyűk, regiszterek stb.),
- gyermekdalok tanulása,
- elemi ritmusképletek ismerete (belső löktetés érzete),
- azonosság, különbözőség felismerése a feldolgozott zenei anyagban,
- elemi szintű kottaolvasás.

Hangszerkezelés és technika:

- készségfejlesztő játékok,
- a non legato, legato, staccato játék alapjai,
- a kézfüggetlenítés előkészítése,
- különböző kifejezésmódok, érzelmek hangszeres megvalósítása játékos formában,
- kortárs zene játékelemeinek előkészítése,
- egyszerű gyermekdalok megszólaltatása változatos módon.

Ajánlott tananyag

Aszalós T.: A zongorázó gyermek I., III. kötet

Kurtág Gy.: Játékok I., VI.

Papp L.: Zongora ABC

Lakos Á.: Zongoraiskola

Követelmény:

Helyes ülés mód.

Néhány mondóka, gyermekdal, dallam kifejező hangszeres megszólaltatása külön, illetve kétkézes változatban.

Elemi hangszerkezelési ügyesség kialakulása.

Kottaolvasás kezdő szinten.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Három darab (az egyéni fejlődéstől függően adjon értékelhető keresztmetszetet az elsajátított hangszerkezelés alapelemeiről)

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Az 1. évfolyam tanterve a 8 éves tanulók (általános iskola 3. évfolyam) életkori sajátosságainak figyelembevételével készült.

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- ismerkedés a zongorával (a hangszer felépítése, működése stb.),
- dallamsorok, motívumok azonosságának, hasonló részek különbözőségeinek felismerése (kérdés-felelet),
- kulcsok, előjegyzések, módosítójelek,
- ütemmutatók: 2/4, 3/4, 4/4,
- pentachord, pentaton,
- dúr és moll hangsor, vezetőhang,
- hangközök: oktáv, kvint, kvart, szekundok, tercek,
- hangjegyértékek (egész, fél, negyed, nyolcad), szünetjelek,
- nyújtópont (fél és negyed érték mellett), nyújtott, élesritmus, triola,

- kottaolvasás hangnévvel, ritmusban,
- a kottában előforduló zenei műszavak, jelzések értelmezése,
- tájékozottság a magyar gyermek- és népdalokban (sorszerkezet),
- a klasszikus zenei stílus alapjai,
- a kortárs zene néhány alapeleme, notációja,
- formálás: indítás-lezárás.

Hangszerkezelés, technika:

- helyes ülés mód,
- a kar és az ujjak együttműködése, a kezek függetlenítése ritmikában, billentésben,
- a staccato és a legato játékmód különböző formái,
- a pozícióérzet, a pozíciós ujjrend kialakítása,
- az ujjalátevés előkészítése,
- pentachordok, skálajáték külön kézzel, kettősfogások, a kisakkord,
- unisono, tükörijáték, dudabasszus.

Ajánlott tananyag

Aszalós T.: A zongorázó gyermek I-II. (Choral Kft. 1991.)

Bartók: Mikrokozmosz I.

Czövek: Zongoraiskola I. (Zeneműkiadó)

Haydn: Hat kis menüett zongorára (Csurka M., EMB)

Kabalevszkij: 12 könnyű zongoradarab (Moszkva)

Könnnyű zongoramuzsika a XVIII. századból (Hernádi)

Kurtág Gy.: Játékok I-II., VI. (EMB)

Magyar szerzők könnyű zongoradarabjai (Váczi)

Papp L.: Zongora ABC Papp

L.: 27 kis zongoradarab

Régi táncok gyermekeknek (Hernádi Lajosné, Hajdú Anna, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné)

Teőke M.: Találkozások a zongoránál

Teőke M.: Válogatott etűdök I.

Türk, D. G.: Gyermekévek (Sármai, EMB)

Zongoraiskola I. (Hernádi Lajosné, Inselt Katalin, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, Máthé Miklósné, Zeneműkiadó 1964.)

Aszalós T.: A zongorázó gyermek III. (1995)

Majkapar: Első lépések

Teőke M.: Egy-mással (Akkord)

Türk, D. G.: Négykezes zongoradarabok gyerekeknek (Csurka M.)

Weiner: 3 kis négykezes darab

Követelmény

Egyszerű népdalfeldolgozások, négykezesek.

A megismert stílusokat képviselő művek kottahú megszólaltatása.

Kottaolvasás violin- és basszuskulcsban.

A tudásszintnek megfelelő zenei anyag egy részének memorizálása, az otthoni gyakorlás kialakítása.

A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga - Három mű kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok Ismeretek:

- az előzőekben tanultak ismétlése,
- a dúr és moll hangsor szerkezete, hangközei, hármashangzat,
- tonika, domináns, szext, szeptim hangközök
- nyújtópont nyolcad után, szinkópa, triola, új ütemmutatók,
- a zenei építkezés alapkövei (periódus, visszatérés, két- és háromtagú forma),
- barokk és klasszikus táncok, azok főbb jellemvonásai,
- lapról játék egy szólamban,
- jelek, idegen kifejezések ismerete.

Hangszerkezelés, technika:

- a kezek függetlenítése (dallam és kíséret),
- dúr és moll skála, külön kézzel,
- kisakkord és fordításai (kézalkattól függően a későbbiekben nagy akkord), kettősfogás, hármashangzat-felbontás,
- etűdjáték (a zenei anyaghoz kapcsolódóan).

Ajánlott tananyag

Aszalós T.: A zongorázó gyermek I-II. (Choral Kft. 1991.)

Bartók: Mikrokozmosz I.

Czövek: Zongoraiskola I. (Zeneműkiadó)

Haydn: Hat kis menüett zongorára (Csurka M., EMB)

Kabalevszkij: 12 könnyű zongoradarab (Moszkva)

Könnyű zongoramuzsika a XVIII. századból (Hernádi)

Kurtág Gy.: Játékok I-II., VI. (EMB)

Magyar szerzők könnyű zongoradarabjai (Váczi)

Papp L.: Zongora ABC Papp

L.: 27 kis zongoradarab

Régi táncok gyermekeknek (Hernádi Lajosné, Hajdú Anna, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné)

Teőke M.: Találkozások a zongoránál

Teőke M.: Válogatott etűdök I.

Türk, D. G.: Gyermekévek (Sármai, EMB)

Zongoraiskola II. (Hernádi Lajosné, Inselt Katalin, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, Máthé Miklósné, Zeneműkiadó 1964.)

Aszalós T.: A zongorázó gyermek III. (1995)

Sári J.: Lépésről lépésre

Sugár R.: Magyar gyermekdalok (EMB)

Teőke M.: Egy-mással (Akkord)

Türk, D. G.: Négykezes zongoradarabok gyerekeknek (Csurka M.)

Weiner: 3 kis négykezes darab

Követelmény:

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező különböző karakterű barokk, klasszikus, XX. századi művek.

A tananyag körülbelül egyharmada fejből játszandó.

A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga - Három különböző stílusú mű kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- az előző évek anyagának ismételése, továbbfejlesztése,
- a szubdomináns funkció, kvintkör/kvintoszlop,
- hangnemi változások megfigyelése,
- új metrumok (3/8, 6/8),

- a szonatinaforma vázlatos ismerete,- az előforduló jelek, idegen kifejezések ismerete,
- a romantika előkészítése karakterdarabokkal,
- a zenei memória fejlesztése.

Hangszerkezelés, technika:

- kézfüggetlenítés, a polifon játék továbbfejlesztése,
- éneklő (cantabile) billentés, a pergő (leggiero) játék megalapozása a repetíció előkészítése
- skálajáték: a korábbi elemek bővítése,
- az Alberti- és a keringőbasszus előkészítése,
- pedálhasználat (utánnyomásos, előrenyomott),
- etűdjáték a zenei anyaghoz kapcsolódva,
- négykezes játék, zongorakíséret,
- lapról játék,
- a hangerő megfelelő alkalmazása,
- kortárs zene előadásának eszköztára (könyökös, tenyeres stb)

Ajánlott tananyag A szonatina mesterei I. (Csurka M.)

J. S. Bach és Handel könnyű zongoradarabjai (Hernádi)

J. S. Bach: Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach (Urtext)

J. S. Bach: Az első Bach-tanulmányok (Teőke M., EMB 1980)

Bartók: Gyermekeknek I., III.

Bartók: Mikrokozmosz II.

Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok I.

Greccsanyinov: Gyermekalbum

Kadosa P.: 55 kis zongoradarab

Kodály: Gyermektáncok (Zeneműkiadó)

Könnyű szonatinák zongorára Majkpar: Kis zongoradarabok

W. A. Mozart: Klavierstücke (Nannerls Notenbuch, Londoner Skizzenbuch) (Könemann Music, Budapest)

W. A. Mozart: A gyermek Mozart (Hernádi, Zeneműkiadó)

Schumann: Jugend Album Teőke M.: Válogatott etűdök III.

Weiner: 20 könnyű zongoradarab Haydn: Deutsche Tanze

Magyar szerzők négykezes zongoradarabjai (Váczi)

Muzsikáljunk együtt I. (Szávai - Veszprémi)

Thern K.: Magyar induló hat kézre (Aszalós T.)

Teőke M.: Találkozások a zongoránál

Követelmény

Pontos kottaolvasás, ritmikusság, tempótartás.

Felszabadult játszóapparátus.

Az évfolyam zenei követelményeit kifejező különböző stílusok ismerete és játéka: barokk, klasszikus (triós forma vagy szonatina), karakterdarab, XX. századi mű,

A tananyag körülbelül egyharmada fejből játszandó.

A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Három különböző stílusú és karakterű mű, kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- az előzőek ismétlése, bővítése,
- a kottakép tudatos és helyes megvalósítása, tájékozottság a fő stílusokban,
- a polifon hallás finomítása,
- új metrumok (5/8, 2/2, változó ütem), parlando játék,
- vázlatos formai, harmóniai elemzések.

Hangszerkezelés és technika:

- skálajáték több oktávon keresztül, különböző dinamikával, hármashangzat, futam, repetíció,
- a pergő technika fejlesztése, ékesítések,
- Alberti- és keringő-basszus,
- pedálhasználat (együttnyomott),
- etűdjáték a zenei anyaghoz is kapcsolódva,
- négy- és hatkezes játék, zongorakíséret,
- lapról játék.

Ajánlott tananyag

A szonatina mesterei I-II. (Csurka M, EMB)

J. S. Bach: Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach (Urtext)

Bartók: Gyermekeknek I-III.

Bartók: Mikrokozmosz N-III.

Beethoven: Leichte Meisterwerke für Klavier (Csurka M.)

Csajkovszkij: Jugend Album Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok Greccsanyinov: Gyermekalbum.

Haydn - Varró: 4 igen könnyű menüett Kabalevszkij: Válogatott zongoradarabok Kadosa P.: 55 kis zongoradarab Kodály:

Gyermektáncok

Könnyű szonatinák zongorára (Munkaközösség)

Könnyű zongoramuzsika a XVIII. századból (Hernádi)

Majkapar: Kis zongoradarabok

W.A. Mozart: A gyermek Mozart (Hernádi) (Zeneműkiadó)

Schubert: Táncok

Schumann: Jugend Album

Zongoráskönyv (Bognár, Darvas, Hortobágyi)

Leichte Klaviermusik für vier Hände (Kováts G, EMB)

Magyar szerzők négykezes zongoradarabjai I-II. (EMB)

Muzsikáljunk együtt I-II. (Szávai - Veszprémi)

Ránki Gy.: Két bors ökröcske - Mese zenével

Követelmény Tudatos memorizálás.

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező különböző stílusok ismerete és játéka: barokk, klasszikus, romantikus, XX. századi, és kortárs művek.

Önállóan megtanult művek.

A tananyag körülbelül egyharmada fejből játszandó.

A tanuló tudja a műveket megfelelő tempóban, stílusosan előadni.

Legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Három különböző stílusú és hangulatú mű kotta nélkül, benne egy barokk mű és klasszikus szonatina tétel előadása.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok Ismeretek:

- az előző évek anyagának ismételése, rendszerezése, bővítése,
- a tanult művek alapvető formai, harmóniai elemzése a tanár irányításával,
- kromatikus hangsor, dominánsszeptim, szűkített és bővített akkord,
- rondóforma.

Hangszerkezelés, és technika:

- az előző években tanult billentésmódok, játékformák tudatos alkalmazása,
- skálajáték 2-4 oktávon keresztül, kromatikus skála, hármashangzat, futam, akkord,
- etűdjáték a zenei anyaghoz is kapcsolódva,
- négy- és hatkezes játék, zongorakíséret,
- lapról játék.

Ajánlott irodalom

A klasszika mesterei (Csurka M., EMB)

Bach és Handel könnyű zongoradarabjai (Hernádi)

J. S. Bach: 18 kis prelúdium (Hernádi)

Bartók: Gyermekeknek III.
Bartók: Mikrokozmosz IN-ÍV.
Czerny: 160 rövid gyakorlat op. 821 Csajkovszkij: Jugend Album Kabalevszkij:
Válogatott zongoradarabok Könnyű szonatina album Mozart: 10 könnyű tánc
(Hernádi)
Scarlatti: Klavierbüchlein Schubert: Táncok (EMB)
Repertoire 3.
Muzsikáljunk együtt II. (Szávai - Veszprémi)
Bizet: Gyermekjátékok
Mozart: Részlet a Figaro házasságából (Aszalós T.: A zongorázó gyermek III.)
Weiner: Lakodalmás

Követelmény:

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező különböző stílusú és karakterű művek előadása az évfolyamnak megfelelő szintű hangszerkezeléssel.

Önállóan megtanult művek, a tananyag körülbelül egyharmada fejből játszandó.

A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga - Egy barokk mű,
- Egy szonatina tétel,

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- variáció, invenció,
- új stílus előkészítése: impresszionizmus,
- a hangszeres és elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló önálló formai és harmóniai elemzés,
- kottában előforduló jelek, zenei műszavak ismerete.

Hangszerkezelés, és technika:

- az eddig tanultak tudatos, önálló alkalmazása,
- skálajáték, hármashangzat- és négyeshangzat-futam, kettősfogás oktávmenet (kézalkattól függően)
- különböző billentésfajták ismerete,
- zongorapedálok használata.

Ajánlott tananyag

J. S. Bach: 18 kis prelúdium (Hernádi)

J. S. Bach: Kétszólamú Invenciók

Bartók: Gyermekeknek II-IV.

Bartók: Mikrokozmosz IV-V.

Bécsi mesterek könnyű zongoradarabjai (Csurka M.) Czerny-Bertini: Etűdök zongorára (Hajdú Anna, Hernádi Zsuzsa, Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, EMB 1957)

Grieg: Lyrische Stücke (T. Zászkaliczky)

Könnnyű variációk zongorára (Csurka M.)

Majkapar: Variációk

W. A. Mozart: 6 bécsi szonatina

Mendelssohn: Lieder ohne Worte

Mendelssohn: Gyermekdarabok

Scarlatti: Klavierbüchlein

Scarlatti: Szonáták

Schumann: Jugend Album

Brahms: Magyar táncok zongorára I-II. (EMB)

Könnnyű négykezesek Couperin-től Mozart-ig (Peters)

Meister für die Jugend (Peters)

Schubert: Originalkompositionen für Klavier 4 Handen I-II. (Peters)

Követelmény:

Természetes hangszerkezelés.

Zenei stílusismeret, a játszandó művek értelmes előadása.

Zenei karakterek megoldása.

Pedálok helyes használata.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy barokk mű (J. S. Bach mű ajánlott),
- Egy klasszikus szonatina tétel,
- Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok Ismeretek:

- a dúr és a moll hangsor összefüggései, vezetőhang, hármashangzat,
- tonika, szubdomináns, domináns, kvintkör/kvintoszlop,
- új ritmusok (pontozott ritmus, triola, szinkópa), 3/8-os, 6/8-os ütemek, felütés,
- a kortárs zenei notáció ismereteinek bővítése,
- az előforduló jelek, idegen szavak ismerete,
- a tanult művek formai elemzése (két- és háromtagú forma, periódus, visszatérés),
- a formálási készség fejlesztése,
- alapfokú polifon játékkészség és hallásfejlesztés,
- lapról játék egyszerű ellenszólammal,
- karakterdarabok, a romantika előkészítése,
- parlando játékmód, zenei deklamáció.

Hangszerkezelés, technika:

- a pódiumképesség megalapozása,
- a kezek függetlenítése magasabb igénnyel ritmikában, artikulációban és dinamikában,
- skálajáték (dúr, moll), kettősfogás, kis akkord, hangzatfelbontás és -megfordítás,
- éneklő billentés (cantabile), a pergő játék előkészítése,
- pedálozás (a testi felépítéstől függően): utánnomámos, előre nyomott, tompító pedál,
- etűdök (klasszikus és modern).

Ajánlott tananyag

Aszalós T.: A zongorázó gyermek II.

Bartók: Mikrokozmosz I—II.

Bartók: Gyermekeknek I.

Borsody L.: Címkék Bozay A.: Medáliák

Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok I.

Czövek: Zongoraiskola I. (Zeneműkiadó)

Haydn: 6 kis menüett zongorára (Csurka M.)

Könnyű zongoramuzsika a XVIII. századból (Hernádi)

Kurtág Gy.: Játékok I—II.

Magyar szerzők könnyű zongoradarabjai (Váczi) Papp

L.: Első játékok a zongorán Papp L.: Meseképek Papp

L.: Zongora ABC II.

Régi táncok gyermekeknek

Szabó F.: Válogatott zongoradarabok (Inselt K.)

Tarka-barka gyűjtemény (Teőke M.)

Teőke M.: Találkozások a zongoránál TeőkeM: Barátom
a zongora Teőke M.: Válogatott etűdök II.

Türk, D. G.: Gyermekévek (Sármai)

Weiner: Magyar népi muzsika

Zongoraiskola II. (Hernádi Lajosné, Inselt Katalin, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, Zeneműkiadó 1965.)

Sári J.: Lépésről lépésre

Szőnyi E.: Kis kamarazene

Türk, D. G.: Négykezes darabok gyerekeknek (Csurka M.)

Weiner: Három kis négykezes darab

Ez a kottaanyag felhasználható a kamarazene tantárgy tanításához is.

Követelmény:

Folyamatos kottaolvasás.

A tanult zeneművek, karakterdarabok, barokk/J. S. Bach, klasszikus, Bartók és egyéb XX. századi, kortárs (köztük virtuóz jellegű) művek stílushű megszólaltatása.

A tananyag körülbelül fele fejből játszandó.

A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga:

- Egy karakterdarab,
- Egy könnyű bécsi klasszikus mű,
- Egy népdal- vagy gyermekdal-feldolgozás.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- az előző évek anyagának ismétlése, továbbfejlesztése, bővítése,
- a polifon játék és hallás továbbfejlesztése,
- dúr és moll tonalitás, hangnemek és hangnemváltások, zárlatok felismerése,
- új ritmusok, metrumok (5/8, 2/2), változó ütem,
- a szonátaforma vázlatos ismerete,

- új stílus: romantika,
- a memória és az állóképesség fejlesztése,
- parlando játék.

Hangszerkezelés, technika:

- a kezek függetlenítése: azonos kézzel dallam és kíséret,
- éneklő legato fokozott igénnyel,
- a pergő játék fejlesztése,
- skálajáték (több oktávon): az eddigi formákon kívül futam,
- a repetíció előkészítése, ékesítések,
- Alberti- és keringő-basszus,
- pedálhasználat (utánnyomósos, együttnyomósos, előre nyomott),
- etűd (klasszikus, modern),
- négy- és hatkezes játék, zongorakíséret,
- lapról játék ellenszólammal.

Ajánlott tananyag A szonatina

mesterei I. (Csurka M.)

Bach és Handel könnyű zongoradarabjai (Hernádi)

Bach: Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach (Urtext)

Bach: Az első Bach-tanulmányok (Teóke M., EMB 1980)

Bartók: Gyermekeknek I-III.

Bartók: Mikrokozmosz II—III.

Csajkovszkij: Gyermekalbum Greccsanyinov:

Gyermekalbum Greccsanyinov: Gyöngyszemek

Kadosa P.: 55 kis zongoradarab Kadosa P.:

Népdalszvit Kodály: Gyermektáncok

(Zeneműkiadó)

Könnyű szonatinák zongorára Kis zongoradarabok

Majkapar: Prelüdök (pedálgyakorlatok) (orosz kiadás)

Mozart: A gyermek Mozart (Hernádi)

Preklasszikus zongoramuzsika (Csurka M., EMB)

Schumann: Jugend Album

Teóke M.: Válogatott etűdök

Weiner: 20 könnyű zongoradarab

Aszalós T.: A zongorázó gyermek III.

Beethoven: Deutsche Tanze Diabelli: 6 szonatina

Diabelli: Könnyű négykezesek Haydn: Deutsche Tanze

Magyar szerzők négykezes zongoradarabjai (Váczi)

Martin: École de Piano

Mozart: Kontratáncok

Mozart: 6 landlerische Tanze

Muzsikáljunk együtt I. (Szávai - Veszprémi)

Thern K.: Magyar induló hat kézre (Aszalós T.)

Türk, D. G.: Négykezes darabok gyerekeknek

Türk D. G.: 30 Tonstücke Követelmény:

Zongorázás könnyed folyamatossággal.

A kotta helyes olvasása és megszólaltatása.

Önállóan megtanult darabok.

Megfelelő koncentráció, a tananyag körülbelül fele fejből játszandó.

A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Év vég vizsga ajánlott anyaga

- Egy barokk mű, (ajánlott J. S. Bach mű)
- Egy bécsi klasszikus mű vagy szonatina-tétel,
- Egy karakterdarab vagy romantikus mű,
- Egy XX. századi mű.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

Az előzőek ismétlése, bővítése, az ismeretek rendszerezése.

A tanult művek formai, harmóniai elemzése a tanár irányításával.

Dominánszeptim, szűkített, bővített akkord, kromatikus hangsor.

Rondóforma, polifon művek.

Hangszerkezelés, technika:

- skálajáték 2-4 oktávon, kromatikus skála, hármas- és négyeshangzat-felbontás és fordításai, akkord, futam,
- biztonságos kézzel megcélzott hangok, ugrások,
- a pedál differenciált alkalmazása.

Ajánlott tananyag

A szonatina mesterei I-II. (Csurka M. EMB)

J. S. Bach: 18 kis prelúdium (Hernádi)

Bartók: Gyermekeknek I-II.

Bartók: Mikrokozmosz III-IV.

Bartók: 10 könnyű zongoradarab

Beethoven: Leichte Klavierstücke

Csajkovszkij: Jugend Album Czerny:
Könnyű technikai gyakorlatok I.
Czerny: 160 rövid gyakorlat op. 821
Greccsanyinov: Gyermekalbum
Hacsaturján: Gyermekalbum I-II.
Kabalevszkij: Válogatott zongoradarabok
Kodály: Gyermektáncok (pl. 3, 7)
Könnyű szonatinák zongorára Könnyű
variációk zongorára (Csurka M.)
Majkapar: Kis zongoradarabok
Mozart: Salzburger Tanzbüchlein
Prokofjev: Kindermusik
Schubert: Táncok
Schumann: Jugend Album Soproni J.: Jegyzetlapok I—IV. (EMB)
Tarka-barka gyűjtemény (Teőke M.)
Teőke M.: Válogatott etűdök Balassa S.: Bagatellek op. 17/a, b, c Durkó
Zs.: Gyermekzene Kocsár-művek (15 kis zongoradarab)
Zongoráskönyv (Bognár, Darvas, Hortobágyi)
Bizet: Négykezesek (Gyermekjátékok)
Diabelli: Négykezes szonatinák
Dvorák: Második szláv tánc
Muzsikáljunk együtt II. (Szávai - Veszprémi)
Ránki Gy.: Két bors ökröcske - Mese zenével Romantikus zongorazene
négy kézre.

Követelmény

Értelmes, muzikális formálás, tudatos és önálló munka.

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező művek előadása.

Bach- vagy más barokk mű, teljes szonatina, romantikus, XX. századi (kortárs és Bartók), virtuóz jellegű művek.

A tananyag körülbelül fele kotta nélkül játszandó.

A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Év vég vizsga ajánlott anyaga:

- Egy barokk mű (ajánlott J. S. Bach-mű), Egy könnyű romantikus darab,
- Egy XX. századi mű.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- az előző évek ismereteit kiegészítve: variáció, invenció, szvit, Scarlatti szonáta,
- a zenei stílusokhoz megfelelő billentés és hangszínek alkalmazása,
- a formai tagolódás és a belső tartalom értése és éreztetése,
- a hangszeres és elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés,
- új stílus: az impresszionizmus előkészítése,
- a polifon hallás állandó jellegű művelése.

Hangszerkezelés, technika:

- az előző években tanultak önálló és tudatos alkalmazása,
- skálajáték (két kézzel, ellenmozgásban, négy oktávon keresztül),
- dominánsseptim, szűkített szeptimakkord, futam, oktáv, tört oktáv (kézalkattól függően), tremolo,
- pedál (a darab stílusához, karakteréhez igazodó, mind önállóbb használat),

Ajánlott tananyag

A szonatina mesterei I. (Csurka M. EMB)

A klasszika mesterei (Csurka M. EMB) Bach és Handel könnyű zongoradarabjai (Hernádi)

J. S. Bach: Kis fűgák Bartók: Gyermekeknek IN-ÍV.

Bartók: Mikrokozmosz IV-V Chopin Mazurkák Couperin: 12 zongoradarab

Czerny: Etűdök op. 821 Czerny - Bertini: Etűdök Debussy: A kis néger Haydn:

Szonáta 1/a, 1/b (Urtex)

Mendelssohn: Lieder ohne Worte Mendelssohn: Gyermekdarabok Mozart: 6

bécsi szonáta Scarlatti: Szonáták Schubert: Tánccok (EMB)

Ránki Gy.: Két bors ökröcske (mese zenével)

Ravel: Lúdanyó meséi Ravel: A Szép és a Szörny

Schubert: Originalkompositionen für Klavier 4 Handen I-II. (Peters)

Weiner: Lakodalmas

Követelmény

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező művek stílusos előadása.

Bach- vagy más barokk mű, Scarlatti szonáta, klasszikus szonatina vagy szonáta, romantikus, XX. századi (kortárs és Bartók) mű.

A metrum, ritmus, valamint a tempótartás pontossága.

Az anyag körülbelül fele kotta nélkül játszandó.

A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy barokk mű (J. S. Bach-mű),
- Egy szonatina vagy könnyű szonáta tétel,
- Egy romantikus mű,
- Egy XX. századi mű.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- Az eddigi ismeretek összefoglalása,
- Új stílus: az impresszionizmus,
- A hangszeres és elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló önálló formai és harmóniai elemzés.

Hangszerkezelés, technika

- Skála, hármashangzat, futam felgyorsítása
- Az eddig tanultak továbbfejlesztése fokozott igényességgel,
- Az agogika önálló alkalmazása,
- Zenei stílusjegyek alkalmazása.

Legyen képes:

- Hajlékony dallamformálásra,
- Technikájának kiegyenlítetttségét ellenőrizni,
- Hangok közötti kapcsolat megteremtésére, összefoglalására,
- A zongoramű struktúrájának megértésére és kifejezésre juttatására,
- Önálló tanulására.

Ajánlott tananyag

J. S. Bach: 18 kis prelúdium (Hernádi)

J. S. Bach: 15 kétszólamú invenció (Solymos, Urtext EMB)

Bartók: Gyermekeknek IV.

Bartók: Mikrokozmosz IV-VI.

Chopin: Mazurkák

Chopin: Keringők
 Czerny - Bertini: Etűdök zongorára
 Czerny: A kézügyesség iskolája I.
 Hacsaturján: Gyermek album
 Haydn: Samtliche Klaviersonaten (Landon, WUE, EMB)
 Könnnyű variációk zongorára (Csurka M.)
 Mozart: 6 bécsi szonatina
 Majkpar: Variációk
 Scarlatti: Szonáták (Urtext, Editio Musica Budapest)
 Korai német zongoramuzsika (Könemann Music Budapest)
 Debussy: Children's Corner (6056)
 Introduction to Polyphonic Playing (Á. Lakos)
 First Concert Pieces I. G. Frescobaldi - C. Ph. E. Bach (Á. Lakos) Sonatinen I-II. (A. Kemenes)
 Grieg: Lyrische Stücke (T. Zászkaliczky)
 Chr. Bach: Duetti
 Brahms: Magyar táncok zongorára I-II. (EMB)
 Csajkovszkij-, Wagner-átiratok (Aszalós: A zongorázó gyermek III.)
 Frank Martin: Drei leichte Klavierstücke (Universal 1988)
 Mozart: Leichte Sonatinen für Klavier (Peters)

Követelmény

Kottahű zongorázásra való törekvés,

Eddig tanult stílusok önálló, igényes megszólaltatása: önállóan megtanult darabok.

A tananyag körülbelül fele kotta nélkül játszandó.

A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy barokk mű,
- Egy szonatina vagy szonáta tétel,
- Egy romantikus darab,
- Egy XX. századi vagy impresszionista mű.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén A

tanuló ismerje

- hangszer alapvető sajátosságait, működési elvét (kalapács-mechanika, pedálszerkezet,

húrozat, hangolás, rezonáns szekrény),

- a zongorairodalom legjelentősebb alkotóit és alkotásait,
- a kottában előforduló jeleket és zenei műszavakat, a hangszerre vonatkozó speciális utasításokra (pl. una corda, prol. ped.),
- a kortárs zenei notáció alapvető jelzéseit,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- természetes hangszerkezelésre és az ehhez szükséges gyakorlatok elvégzésére,
- egyenletes és helyes tempóban, pontos ritmusban zongorázni,
- tudatos, önálló gyakorlásra,
- a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) használni,
- a játszandó zongoraművek értelmes tagolására,
- a zenei karakterek megvalósítására,
- a zongorapedálok használatára (elő-, után- és együttnyomás),
- életkorának és képességeinek megfelelően a zongorázandó anyag kottahű, stílusos, dinamikailag változatos és kifejező előadására,
- az együttzenélésre (négykezes, hatkezes, kézzongorás darab, zongorakíséret).

Rendelkezzék

- biztonságos kotta- és lapról olvasási készséggel,
- adottságainak megfelelő zenei memóriával,
- képességei alapján kiművelt zenei hallással.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- a tanulandó zenemű formáját és vázlatos harmóniai szerkezetét,

Legyen képes

- a kottában előforduló jelek, zenei műszavak és a hangszerre vonatkozó speciális utasítások (pl. una corda, prol. ped.), értelmezésére és használatára
- a kortárs zenei notáció alapvető jelzéseinek használatára
- tudatos, önálló gyakorlásra
- a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,

Rendelkezzék

- biztos zenei memóriával és technikai tudással

Művészeti alapvizsga követelmények

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Zongora főtárgy „A” tagozat

minimum 10 perc „B” tagozat

minimum 15 perc

A vizsga

tartalma „A”

tagozat

A 4 stílusból választható 3 különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.

- Barokk mű, lehet tánc, vagy többszólamú szerkesztést bemutató darab; Bach: 18 kis prelúdium (EMB 1879) 13, 15, 18, Handel: Válogatott darabok (EMB 4250, EMB 6990, EMB 6991, EMB 4321, EMB 13165), Telemann: Kezdők zongoramuzsikája (EMB 13452) nehézségi szintjén.

- Klasszikus szonatina vagy szonáta-tétel, könnyebb variáció; Könnyű szonatinák (EMB 2719), 15 könnyű szonáta, Szonatina album (EMB 1280), Clementi: C Op. 36 (Ricordi) Nr. 3., Haydn: D Hob. XVI/4, (Universal) Beethoven: 6 könnyű variáció egy svájci népdalra, Csúrka: Szonatina-gyűjtemény (EMB 14412) nehézségi szintjén.

- Romantikus mű; Schumann: Emlékezés (EMB 13543 kötetben), Színházi utóhangok, Csajkovszkij: Édes álmodozás (EMB 6715 kötetben), Pacsirtadal (EMB 6715 kötetben), Schubert: Táncok (EMB 13212), Keringők (EMB 7355) nehézségi szintjén.

- XX. századi mű; Bartók Béla: Mikrokozmosz III. 84 Multság, 90 Oroszos 91-92, Kromatikus invenció IV/97 Notturmo, Kodály: Gyermektáncok (Boosey & Hawkes) 5-10 nehézségi szintjén.

A három mű közül lehetőség szerint egy éneklő, egy pedig virtuóz jellegű legyen.

A vizsganyagot kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

Négy különböző stílusú darab:

- Barokk mű, többszólamú szerkesztésben írt darab, vagy szvit-tétel; J. S. Bach: 18 kis

prelúdium (EMB 1879) 9, 16, 17, Kétszólamú invenciók (EMB 6912) C, a, F nehézségi szintjén.

- Klasszikus szonatina vagy szonáta-tétel, variáció; 15 könnyű szonáta, Haydn: Szonáták A Hob. XVI/12, (Universal) E Hob. XVI/13, (EMB 3658 kötetben) D Hob. XVI/14, (Universal) Mozart: 6 bécsi szonatina (EMB 2395), Beethoven: Szonatinák (EMB 8648), Grazioli: G-dúr Szonáta nehézségi szintjén.

- Romantikus mű; Schumann: Fantáziatánc (Peters), Chopin: Keringők (EMB 6787) a, h, nehézségi szintjén.

- XX. századi mű; Bartók: Mikrokozmosz IV. 100 népdalféle, 109 Bali szigetén, Mikrokozmosz: V. 128, Dobbantós tánc, Kurtág: Játékok (EMB 8377, EMB 8378, EMB 8379) nehézségi szintjén.

A vizsgaműsorban legyen egy éneklő és egy virtuóz jellegű darab.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test- és kéztartás,
- hangminőség, billentés,
- pedálhasználat,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

7. évfolyam „A”

tagozat Fejlesztési

feladatok

Zenei ismeretek, hangszerkezelés fejlesztése

- A kifejezőmódok sokszínűségére való törekvés,
- A barokk (német és francia) díszítések játéka,
- A csembaló hangzás megjelenítése és billentésbeli sajátosságai,

- A teraszos dinamika megoldása.

Ajánlott tananyag

Scarlatti: Szonáták I—IV. (EMB, Balla)

J. S. Bach: Kétszólamú invenciók

J. S. Bach: Kis prelúdiumok és
fűgák Haydn: Szonáták (Urtex,
Peters)

Cimarosa: Szonáták Mozart:

Rondo D-dúr K. 485 Beethoven:

Hat bagatell op. 126 Beethoven:

Écossaises Schubert: Landle

Mendelssohn: Lieder ohne Worte

Schumann: Kinderszenen Chopin:

Mazurkák Smetana:

Zongoradarabok. 1 Csajkovszkij:

Évszakok Grieg: Norwegische

Tanze Debussy: Children's Corner

Dohnányi: Induló Bartók:

Gyermekeknek I-IV.

Bartók: Mikrokozmosz V-VI

Bartók: Szonatina

Bartók: Három rondó népi

dallamokkal Kodály: Hét

zongoradarab Prokofjev: 10

zongoradarab op. 12 Sosztakovics: 3

fantasztikus tánc

Huszár: CsiNagszóró (Teőke M.: Tarka-barka

gyűjtemény) Bizet: Gyermekjátékok

Csajkovszkij: Diótörő: Babák tánca (Aszalós T.: A zongorázó gyermek III.)

Debussy: Kis szvit

Kurtág-átiratok Machaut-tól J. S. Bach-ig Követelmény

Ismerje a főbb harmóniai elemeket.

A zongoraművek különböző karakterjegyeit, a hozzákapcsolódó hangszeres megoldásokkal. A tananyag körülbelül egyharmadát kotta nélkül játszandó.

Év végi vizsga ajánlott anyaga:

- Három különböző stílusú mű (barokk, klasszikus szonáta tétel, előadási darab)

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok Ismeretek

- A barokk szvit ismerete,
- A díszítések stílushű alkalmazása,
- A klasszika zenei stílusjegyeinek ismerete
- A polifon hallás fejlesztése,

Hangszerkezelés, technika fejlesztése

- Különböző legato billentésmódok alkalmazása,
- A gyorsaság fejlesztése,
- Egyenletes aprótechnika megvalósítása,
- A szabad trilla játék kialakítása.

Ajánlott tananyag

Scarlatti: Szonáták I-IV. (EMB, Balla)

J. S. Bach: Kétszólamú invenciók J. S. Bach: Francia szvittek Handel: Suiten (Peters)

Haydn: Szonáták (Urtex , Peters)

Cimarosa: Szonáták Mozart: Rondo D-dúr K. 485

Beethoven: Hat bagatell op. 126

Weber: Leichte Meisterwerke für Klavier (Héra - Sármai)

Schubert: Landler-ek, écosseise-ek, keringők, menüettek

Mendelssohn: Lieder ohne Worte

Schumann: Kinderszenen

Chopin: Keringők

Chopin: Mazurkák

Smetana: Zongoradarabok. 1

Csajkovszkij: Évszakok

Grieg: Norwegische Tanze

Debussy: 2 Arabesque (E-dúr, G-dúr)

Dohnányi: Induló Bartók: Gyermeknek I-IV.

Bartók: Mikrokozmosz V-VI Kodály: Hét zongoradarab

Sosztakovics: 3 fantasztikus tánc

Huszár: Csillagszóró (Teóke M.: Tarka-barka gyűjtemény)
Csajkovszkij: Diótörő: Babák tánca (Aszalós T.: A zongorázó gyermek
III.) Debussy: Kis szvit Grieg: Peer Gynt szvit

Követelmény

A skála különböző billentésmódokban történő eljátszása.
Alkalmazása a zenei stílusokban.
Zenei karakterek megvalósítása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga:

- Három különböző stílusú mű (lehetőleg az egyik romantikus mű)

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok Ismeretek

- A romantika zenei stílusjegyeinek ismerete,
- A XX. századi notáció ismerete.

Hangszerkezelés, technika

- Stílusnak megfelelő zongorabillentés kialakítása, igényes pedál használata,
- Dallam és kíséret érzékeny megvalósítása,
- Legyen képes virtuózabb technikai megoldásokra.

Ajánlott tananyag

Scarlatti: Szonáták

J. S. Bach: Kétszólamú invenciók

J. S. Bach: Háromszólamú invenciók

J. S. Bach: Francia szvitek

Haydn: D-dúr és G-dúr zongoraverseny

Haydn: Szonáták

Beethoven: Szonáták

Schubert: Moments musicaux

Schumann: Kinderszenen op. 15

Chopin: Keringők

Liszt: Etűdök (Zempléni)

Brahms: Keringők op. 39 Grieg-művek: Lírikus
darabok Debussy: Preludes I-II.

Rachmaninov: Két fantasztikus tánc Mikrokozmosz

V-VI.

Bartók: Négy sirató ének Kodály: 7 zongoradarab

Lutoslawski: Bukoliki

Kurtág-átiratok Machaut-tól J. S. Bach-ig

Liszt: Részlet Mozart: a Varázsfuvola című operából (Mező, EMB) Liszt: Karácsonyfa (Kováts G., EMB)

Lutoslawski: Album for the Young (Chester Music)

Követelmény

Helyes pedálozás.

A művek értelmes előadása.

A zeneműveknek megfelelő billentésmód kialakítása.

A helyes tempók alkalmazása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy barokk mű
- Egy szonáta tétel
- Egy előadási darab

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek és hangszerkezelés fejlesztése

- A trilla játék barokk zenében beosztott, a romantikus művekben ú. n. szabad trilla,
- A romantikus szólamvezetés,
- Parlando, rubato deklamációja,
- Modális hangsorok ismerete.
- A barokk szvit tételeket,
- Modális hangsorokat.

Ajánlott tananyag

J. S. Bach: Háromszólamú invenciók

J. S. Bach: Francia szvit

Mozart: Szonáták Schubert: Moments musicaux Schumann: Novelletten op. 21 Chopin:

Mazurkák Chopin: Prelűdök Liszt: Consolations Liszt: Etűdök (Zempléni)

Brahms: Keringők op. 39 Debussy: Preludes I-II.

Bartók: Mikrokozmosz V-VI.

Bartók: Kolindák I.

Kodály: 7 zongoradarab Lutoslawski: Bukoliki

Kurtág-átiratok Machaut-tól J. S. Bach-ig

Liszt: Részlet Mozart: a Varázsfuvola című operából (Mező, EMB) Liszt: Karácsonyfa (Kováts G., EMB)

Követelmény

Zenei karakterek hangszín és tempóbeli megvalósítása.

Érzékeny zenei kíséret kialakítása.

A különböző billentésmódok megfelelő alkalmazása.

Stílushű előadása a műnek.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy barokk mű
- Egy szonáta tétel

Továbbképző évfolyam „B” tagozat

Ezek a tanulók nem zenei jellegű tanulmányaik mellett meg akarják őrizni a zenei pálya választásának lehetőségét. Ebből következik, hogy az „A” tagozatnál bővebb, átfogóbb tananyagot kell elvégezniük.

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A barokk zene főbb stílusjegyeinek ismerete,
- Tudja a művet tanári segédlettel, elemezni,
- Ismerje fel a harmóniai összefüggéseket,
- Zenei memória fejlesztése.

Hangszerkezelés, technika

- Árnyalt frazeálásra és artikulációra való törekvés,
- Skálajáték különféle módozatai,
- A virtuóz technika alapozása.

Ajánlott tananyag

J. S. Bach: Kétszólamú invenciók

J. S. Bach: Francia szvitek

Beethoven: Hat bagatell op. 126

Weber: Leichte Meisterwerke für Klavier (Héra - Sármay)

Schubert: Landler-ek, écossaise-ek, keringők, menüettek
Mendelssohn: Lieder ohne Worte Schumann:
Kinderszenen Liszt: Etűdők (Zempléni)
Chopin: Keringők
Smetana Zongoradarabok. 1
Csajkovszkij: Évszakok
Debussy: Children's Corner
Dohnányi: Induló
Bartók: Mikrokozmosz V-VI
Bartók: Három rondó népi dallamokkal
Kodály: Hét zongoradarab
Prokofjev: 10 zongoradarab op. 12
Debussy: Kis szvit
Grieg: Peer Gynt szvit
Kurtág-átiratok Machaut-tól J. S. Bach-ig

Követelmény

Fokozott önállóság a darabok tanulása során.
Stílushű előadás a tempónak megfelelően.
Differenciált pedál használat.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

-
- Egy barokk mű
- Egy szonáta tétel
- Egy szabadon választott mű

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A különböző tanult zenei stílusok alapvető jegyeinek ismerete,
- A XX. századi zene jellegzetes notációjának ismerete,
- Zenei memória fejlesztése.

Hangszerkezelés fejlesztése

- A „szép” halk játék technikai megoldása,
- A dallam és kíséret érzékeny megoldása,

- Technika fejlesztése skálák és etűdök alapján.

Ajánlott tananyag J. S. Bach:

Kétszólamú invenciók J. S. Bach:

Francia szvitek Haydn: Szonáták

(Urtex , Peters)

Beethoven: Hat bagatell op. 126

Weber: Leichte Meisterwerke für Klavier (Héra - Sármai)

Schubert: Landler-ek, écosseise-ek, keringők, menüettek

Mendelssohn: Lieder ohne Worte

Schumann: Kinderszenen Liszt:

Etűdök (Zempléni)

Chopin: Keringők

Smetana Zongoradarabok. 1

Csajkovszkij: Évszakok

Debussy: Children's Corner

Dohnányi: Induló

Bartók: Mikrokozmosz V-VI

Bartók: Három rondó népi dallamokkal

Kodály: Hét zongoradarab

Prokofjev: 10 zongoradarab op. 12

Debussy: Kis szvit

Grieg: Peer Gynt szvit

Kurtág-átiratok Machaut-tól J. S. Bach-ig

Követelmény

Különböző díszítések stílushű alkalmazása.

Az Alberti basszus könnyed és biztonságos játéka.

A polifon hallás érzékenysége.

A zongora hang igényes megszólalására való törekvés.

A kontrollált gyakorlás igénye.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,
- Egy barokk mű,

- Egy szabadon választott mű.

9. évfolyam „B” tagozat

- Fejlesztési feladatok

Ismeretek és hangszerkezelés, technika

- Skálajáték, futamok, akkordtechnika fejlesztése,
- Játszott művek elemzése,
- Koncentrált gyakorlás megvalósítása,
- Alkatnak megfelelően önálló ujjrendek kialakítása.

Ajánlott tananyag

Scarlatti: Szonáták I-IV. (EMB, Balla)

J. S. Bach: Háronszólamú Invenciók

J. S. Bach: Francia szvitek Haydn:

Szonáták (Urtex , Peters)

Mozart: Szonáták

Beethoven: Szonáta

Weber: Leichte Meisterwerke für Klavier (Héra - Sármái)

Schubert: Impromptus Schumann: Kinderszenen Liszt:

Etűdök (Zempléni)

Chopin: Keringők

Chopin: Mazurká

Dohnányi: Induló

Bartók: Mikrokozmosz -V-VI

Bartók: Tizennégy bagatell

Bartók: Három csíkvármegyei népdal

Sosztakovics: 3 fantasztikus tánc

Grieg: Peer Gynt szvit

Kurtág-átiratok Machaut-tól J. S. Bach-ig

Követelmény

Árnyaltabb hangszínek megoldása, differenciált kíséret alkalmazása.

Tudatos, és érzékeny pedál használata.

Biztonságos technikai tudás.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,
- Egy barokk mű,
- Egy szonáta tétel,

- Egy szabadon választott mű.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek, hangszerkezelés, technika

- A modális hangsorok, zenei műformák ismerete,
- A különböző zenei stílushoz illő hangzásbeli, billentésbeli megoldások,
- Virtuóz technikai fejlesztés.

Ajánlott tananyag

Scarlatti: Szonáták I-IV. (EMB, Balla)

J. S. Bach: Háronszólamú Invenciók J. S.

Bach: Francia szvitek Haydn: Szonáták
(Urtex , Peters)

Mozart: Szonáták Beethoven: Szonáta

Weber: Leichte Meisterwerke für Klavier (Héra - Sármai)

Schubert: Impromptus Schumann: Kinderszenen Liszt:

Etűdök (Zempléni)

Chopin: Keringők

Chopin: Mazurkák

Dohnányi: Induló

Bartók: Mikrokozmosz -V-VI

Bartók: Tizennégy bagatell

Bartók: Három csíkvármegyei népdal

Sosztakovics: 3 fantasztikus tánc

Grieg: Peer Gynt szvit

Kurtág-átiratok Machaut-tól J. S. Bach-ig

Képes legyen a tanuló tehetségéhez mérten a mű tudatos interpretációjára.
Követelmények:

Legyen állóképessége és biztonságos technikai tudása a tanulónak a nagyobb zenei művek előadásához.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,

- Egy barokk mű,
- Egy szonáta tétel,
- Egy szabadon választott mű.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén A tanuló ismerje

- hangszerre múltját, irodalmát és a jelentősebb külföldi és hazai előadóművészeket (pl. Sz. Richter, Rubinstein, Fischer Annie, Cziffra György...),
- a kottában előforduló jelek és zenei műszavak pontos jelentését, különös tekintettel a zongorára vonatkozó speciális utasításokra.

Legyen képes

- technikai és zenei szempontból tudatos, önálló munkára,
- a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtaikat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- saját kézzel való megfelelő ujjrendek készítésére,
- a zongorapedálok tudatos használatára,
- a zongoraművek formálására és kifejező előadására.

Rendelkezzék

- olyan zenei műveltséggel, amely képessé teszi az értékes zene befogadására,
- az együttzenélés igényével.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- a zongorázandó anyag kottahű, stílusos, dinamikailag változatos és kifejező előadására,
- skálákat, gyakorlatokat minden hangnemben játszani,
- a különböző játékformákat, játékmódokat a zenei anyagnak megfelelően alkalmazni,
- a zenei karakterek és a hozzájuk kapcsolódó billentésmódok megjelenítésére,
- dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre,
- a zongorapedálok tudatos és változatos használatára.

Rendelkezzék

- megfelelő hangszeres ügyességgel, virtuozitással,
- biztos memóriával, koncentrációképeséggel,
- megfelelő lapról olvasási készséggel.

A „B” tagozatos tanuló rendelkezzen olyan szintű zongoratudással, hogy zenei képességei alapján - adott esetben - legyen alkalmas szakirányú tanulmányok elkezdésére.

A művészeti záróvizsga követelményei

Művészeti záróvizsga részei A
vizsga gyakorlati részből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Zongora főtárgy

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 15 perc

„A" tagozat

A négy stílusból választható három különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.

- Barokk mű, többszólamú szerkesztésű darab vagy szvit-tétel, vagy könnyebb barokk variáció; Handel: Könnyű zongoradarabok Chaconne (EMB 6991 kötetben), Scarlatti: Szonáta C K.513 h K. 377, (EMB 7817 kötetben) Bach: Francia szvit (EMB 7190) táncjátékok nehézségi szintjén.
- Klasszikus szonáta-tétel; Beethoven: Szonáta G Op. 49 (EMB 8152) no 2 I tétel, Beethoven: Szonáta G. Op. 79. (Schott); rondók, variációk, bagatellek Beethoven: Bagatelle C Op. 33 (Peters) nehézségi szintjén.
- Romantikus mű; Schumann: Kinderszenen (EMB 7146), Mendelssohn: Dalok szöveg nélkül (EMB 7354) 14., 19, Chopin: Mazurka g Op. 67 no. 2 (EMB 6877 kötetben, PWM kötetben) nehézségi szintjén.
- XX. századi mű; Bartók: Mikrokozmosz IV. 102 Felhangok, V.130 Falusi tréfa nehézségi szintjén.

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

Négy különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.

- Egy barokk mű; többszólamú szerkesztésben írt darab vagy szvit-tétel; J. S. Bach: h-moll háromszólamú invenció (EMB 6913), Francia szvit (EMB 7190) Esz Allemande, Courande, Sarabande. Scarlatti: A-dúr szonáta K.453. nehézségi szintjén.
- Egy klasszikus szonáta-tétel; Haydn: Szonáta D Hob. XVI/19 (Peters), Mozart: C-dúr szonáta KV. 309 (EMB 3996 kötetben, EMB 3997 kötetben, Peters kötetben) nehézségi szintjén.
- Romantikus mű; Liszt-Zempléni: Etűd (EMB 766) 2 a, Liszt: Consolation (EMB 12697) Desz nehézségi szintjén.
- XX. századi mű; Bartók: Szonatina (EMB 117), Mikrokozmosz VI (EMB 130) Hat tánc bolgár ritmusban, Debussy: Arabesque (EMB 6029) E nehézségi szintjén.

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test- és kéztartás,
- hangminőség, billentés,
- pedálhasználat,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális)

taneszközök Jó minőségű zongora vagy pianínó.

2 darab változtatható magasságú zongoraszék.

2 darab különböző magasságú zsámoly.

Metronóm.

3.2 Fafúvós tanszak furulya

Az alapfokú művészetoktatás furulya tantárgyának hangszere a barokk (angol) fogású hangszer.

A furulyatanítás általános céljai, feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)

- a furulya lehetőségeit, saját irodalmát és a furulyán is játszható egyéb művek minél szélesebb körét;
- hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait, a furulyairodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a furulyacsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test-, hangszer- és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező furulyahangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes ujjtechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv- és ujjmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,
- hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.
- tegye jártassá a tanulót a furulyairodalom javát képező reneszánsz és barokk művek díszítésében.

Fordítson figyelmet

- a furulyázni tanulók alapfunkcióinak gondos megalapozására,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a különböző alaphangú furulyák használatakor az abc-s névvel történő helyes (nem transzponáló) olvasásra,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- az eredeti furulyairodalom mellett más zenei korszakok műveinek megismertetésére
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulót a hangszer ápolására.

Előkészítő évfolyamok

1. évfolyam

A zeneiskola 1. évfolyamának tanterve a 8 éves tanulók (általános iskola 3. évfolyam) életkori sajátosságainak figyelembevételével készült. Az ennél fiatalabb tanulókkal szemben nem támaszthatók ugyanazok a követelmények.

Fejlesztési feladatok

A tanulók értelmi, érzelmi és fizikai fejlettségéhez alkalmazkodva az előképző célja a tanuló hangszeres készségének, zenei érzékének felmérése.

Hangszeres és zenei ismeretek átadása - A hangszer részei, összeállítása.

- Egyszerű ritmusértékek és ütem súlyok
- Különböző játékmód és hangindítások
- A játszott anyagban előforduló tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A helyes légzéstechnika elsajátítása, fejlesztése.
- Játék a hangszer fejével.
- Helyes test-, hangszer- és kéztartás kialakítása, a bal hüvelykujj megfelelő helyzeteinek mielőbbi pontos begyakorlása
- A helyes gyakorlás és memorizálás módjai kottával és kotta nélkül.

Ajánlott tananyag

Lőrincz-Paragi: Furulya ABC (EMB 14090)

Béres: Furulyaiskola I. (EMB 5406)

Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 1.

Gyermekdalok, népdalok

Követelmények

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.

Gyermekdalok, népdalok és egyszerűbb táncok értelmesen tagolt megszólaltatása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Négy gyermekdal, illetve egyéb dallam a tanult hangterjedelemben kotta nélkül.

2.évfolyam Fejlesztési feladatok

A tanulók értelmi, érzelmi és fizikai fejlettségéhez alkalmazkodva az előképző célja a hangmagasság, ritmus iránti fogékonyságának, zenei memóriájának fejlesztése, aktivitásának, kreativitásának kibontakoztatása, az életkornak megfelelően játékos formában ritmikus mondókák, ütőhangszerek, esetleg táncmozgások segítségével.

Feladata olyan alapokat adni, melyekre az 1. évfolyam tananyaga szilárdan támaszkodhat.

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hangszer részei, összeállítása.
- Egyszerű ritmusértékek és ütem súlyok.
- Különböző játékmód és hangindítások .
- A játszott anyagban előforduló tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A helyes légzéstechnika elsajátítása, fejlesztése.
- Helyes test-, hangszer- és kéztartás kialakítása, a bal hüvelykujj megfelelő helyzeteinek mielőbbi pontos begyakorlása.
- Az ismert hangterjedelmen belül lehetőleg intenzív, lebegésmentes hang elérése.
- A helyes gyakorlás és memorizálás módjai kottával és kotta nélkül.

Ajánlott tananyag

Lőrincz-Paragi: Furulya ABC (EMB 14090)

Béres: Furulyaiskola I. (EMB 5406)

Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 1.

Gyermekdalok, népdalok

Követelmények

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.

A tanuló *kizárólag helyes beidegződésekkel* rendelkezzen.

A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.

Gyermekdalok, népdalok és egyszerűbb táncok értelmesen tagolt megszólaltatása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Négy gyermek- vagy népdal, illetve egyéb dallam a tanult hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével, kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat 1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hangszer részei, összeállítása.
- Különböző ritmusértékek, pontozások, ütemsúlyok, felütés.
- A játékmód és az artikuláció alapfogalmai, különböző hangindítások és hanglezárás nyelvvel.
- A játszott anyagban előforduló tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
- A szerkezet és tagolás alapfogalmai (motívum, zenei sor stb.).

A hangszerkezelés fejlesztése

- A helyes légzéstechnika elsajátítása és állandó fejlesztése.
- Helyes test-, hangszer- és kéztartás kialakítása, a bal hüvelykujj megfelelő helyzeteinek mielőbbi pontos begyakorlása (a tartófunkció kialakulásának elkerülése érdekében).
- Hangképzés, különböző hosszúságú hangok.
- A *dü* és *tü* hangindítások, valamint hanglezárás nyelvvel.
- A helyes gyakorlás és memorizálás módjai.
- A társas muzsikálás kezdetei, esetleg a tanár vagy zongorakísérő közreműködésével is.

Ajánlott tananyag

Lőrincz-Paragi: Furulya ABC (EMB 14090)

Béres: Furulyaiskola I. (EMB 5406)

Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 1.

Gyermekdalok, népdalok

Követelmények

A hangszer helyes összeállítása és ennek önálló ellenőrzése.

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet és ritmusok biztonságos olvasása, valamint a hangkészlet fogásainak ismerete.

Gyermekdalok, ritmikus népdalok és egyszerűbb táncdarabok értelmesen tagolt megszólaltatása (kívülről is).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két-három népdal, kotta nélkül.
- Egy-két könnyű táncjáték kísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

- Az eddig tanult hangkészlet bővítése, főfogásokkal is könnyen játszható trillák.
- Az artikulációk szerepe a furulyajátékban.
- Tizenhatodok, nyolcad szünet, nyújtott ritmus, nyolcad felütés.
- Régi és új stílusú magyar népdalok.
- A játszott anyag formai elemzése az életkornak megfelelő szinten: azonosság, hasonlóság, különbségek felismerése stb.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az alapfunkciók (testtartás, légzéstechnika, kéztartás) állandó ellenőrzése és fejlesztése.
- Tartott hangok gyakorlása minimális crescendo-decrescendo-val.
- A hangindítás és hangismétlés gyorsítása a nyelv lazaságának megőrzésével.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duók.
-

Ajánlott tananyag

Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 2.

Bali J.: Furulyaiskola I.

Béres J.: Furulyaiskola I., II. (EMB 5406, 7062)

Keuning, Hans P.: 30 simple studies Giesbert, F. J.: 77 Daily Exercises Anonymus: Allemande (EMB 4303)

Anonymus: Angol tánc (EMB 7888)

Anonymus: Hajdútánc (EMB 7888)

Anonymus: Rondo (EMB 7888)

Bach, J. S.: Menuett (EMB 14090/118)

Purcell, H.: A pásztor (EMB 8959)

Követelmények

Jól értelmezhető beintés a kamarapartner felé.

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.

A *tü-dü* hangindítások zökkenőmentes, de megszólalásában határozottan megkülönböztethető alkalmazása.

Dúr skálák gyakorlása.

Rövidebb lélegzetű etűdök.

Egyszerűbb táncdarabok értelmesen tagolt megszólaltatása a már megismert artikulációk és trillák alkalmazásával, kívülről is.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála-lehetőleg figurációkkal kotta nélkül.
- 1 népdal, kotta nélkül.
- 1 etűd.
- 2 különböző karakterű táncjáték, kísérettel lehetőleg kotta nélkül.

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A furulyacsalád tagjai és hangterjedelmük.
- Az eddig tanult hangkészlet bővítése.
- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.
- A játszott anyagban előforduló új ritmusértékek, ütemfajták, tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
- A játszott anyagban előforduló táncok jellegzetességei (pl. pavane, allemande, chorea, menüett stb.).

A hangszerkezelés fejlesztése

- A *tü, dü, rü* artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
- Hanglezárás a száj kinyitásával.
- Dúr és moll skálák c^1 - c^3 hangterjedelemben.
- Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel játszása, szopránfurulyán.

- Társas zenélés: furulya kísérettel, duók, triók.

Ajánlott tananyag

Markovich J. GRADUS a barokk furulyához 3.

Oromszegi O. 101 etűd, népdalvariáció és karakterdarab Sellner, J. Etüden für Oboe / I., II., III. (EMB 12002)

Hinke, G. Praktische Elementarschule für Oboe (Peters 2377)

Keuning, H. P. 20 studies

Rodgers, Ph. Sight reading exercises 118-150. (SM 1479)

Giesbert, F. J. 77 Daily Exercises Anonymus: Lassú tánc (EMB 7888)

Bach, J. S.: Menuett (EMB 14090/142)

Bach, J. S.: Menuett (EMB 2750)

Bach, J. S.: Polonaise (EMB 14090/130)

Pepusch, J. Chr.: C-dúr szonáta III-IV. tétel (6 szopránszonáta/1.) (EMB 14071)

Purcell, H.: Bourrée (EMB 6106)

Követelmények

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hanglezárás, hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.

Egyszerűbb szabad díszítések a kottakép alapján.

Társas zenélésnél hangolás tanári segítséggel.

Parlando népdalok (szöveggel is) és egyszerű tánctételek értelmesen tagolt megszólaltatása, a már megismert artikulációk és trillák alkalmazásával, hangsorok, mérsékelt tempójú rövidebb etűdök (kívülről is).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.
- 1 etűd.
- 2 különböző karakterű előadási darab, trillákkal, kísérettel lehetőleg kotta nélkül.

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.
- A hangmagasság és az artikulációs magánhangzók összefüggéseinek tudatosítása.
- A megfelelő artikuláció megválasztásának szempontjai.
- Könnyebb ékítések a trillákon kívül: mordent, paránytrilla, előkék.
- A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
- A játszott anyagban előforduló táncok jellegzetességei (pl. gagliarda, gavotte, siciliano stb.).
- „F” alapú furulya bevezetése, fogásai és olvasása hangzó magasságban.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A *t*, *d*, *r* artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
- Staccato-játék nyelvzárással.
- Dúr és moll skálák c^1 - d^3 tercekkel, hármashangzat-felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal.
- Az „F”-alapú furulya használatának gyakorlása.
- Kézfunkciók (különösen a bal hüvelykujj) fokozott ellenőrzése az altfurulya bevezetésekor.
- A „rekesz”-légzés és támasz állandó ellenőrzése, különös tekintettel az altfurulya megnövekedett levegő-szükségletére.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió.

Ajánlott tananyag

Giesbert, F. J.: 77 Daily Exercises

Hinke, G.: Praktische Elementarschule für Oboe

Keuning, H. P.: 20 studies

Keuning, H. P.: 10 difficult studies

Keuning, H. P.: 25 studies

Keuning, H. P.: 40 simple studies

Linde, H. M.: Die kleine Übung (Tagliche Studien für S...)

Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 3.
 Oromszegi O.: 101 etűd, népdalvariáció és karakterdarab Sellner, J.: Etüden für Oboe / I., II. (EMB 12002)
 Fesch, W. de: G-dúr szonáta III., IV. tétel (Dobblinger Musicverlag)
 Pepusch, J. Chr.: d-moll szonáta III-IV. tétel (6 szopránsonáta/4.) (EMB. 14071)
 Telemann, G. Ph.: G-dúr Partita VI. Aria (Tempo di Minuet) (EMB 14071)
 Telemann, G. Ph.: Menuett (EMB 13100)
 Vivaldi, A.: Largo (EMB 14090/167)
 Handel, G. Fr.: F-dúr szonáta III., IV. tétel Lavigne, Ph. de: Gaiment (EMB 13100)
 Loeillet, J. B. John: op. 3/2 d-moll szonáta III., IV. tétel (EMB 13100)
 Somis, G. B.: Allegro (EMB 14095)

Követelmények

A összetett hangindítások gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatása alapján.

„F”-alapú furulya használata.

Melodikus vagy összhangzatos moll hangsorok gyakorlása.

A fogástáblázat önálló használata.

A tanuló alkalmazzon minimális dinamikát a zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására, a tanár útmutatásai alapján, legyen képes változó nyomáserősségű levegővezetésre.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála: figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.
- 1 etűd.
- 2 szonátatétel trillákkal, kísérettel lehetőleg kotta nélkül.

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.
- A trillatáblázat használata.
- Inégál játék fogalma, szerepe a furulyajátékban.
- A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
- A játszott anyagban előforduló új tánc típusok jellegzetességei (pl. gigue, rigaudon stb.).

A hangszerkezelés fejlesztése

- Gyakorlás szoprán- és altfurulyán is.
- Az artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
- Hangsorok gyakorlása lehetőleg altfurulyán.
- Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel való játéka altfurulyán.
- Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, szoprán- és altfurulyán.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes.

Ajánlott tananyag

Kállay G. Hangnemgyakorló szopránfurulyára (EMB14071)
 Keuning, H. P. 10 difficult studies
 Keuning, H. P. 25 studies
 Keuning, H. P. 12 difficult studies
 Közl, E. M. 1 Essercizi per il Flauto dolce
 Sellner, J. Etüden für Oboe/ IV. V. (EMB 12002)
 Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für Altblockflöte Corelli, A.: Sarabande (EMB 7888)
 d'Hervelois, L. de Caix: La Tubeuf (EMB 14071)
 Loeillet, J. B.: e-moll szonáta I., II. tétel op. 3/7 Loeillet, J. B.: F-dúr szonáta
 (szopránkiadásból 3/2.)
 Pepusch, J. Chr.: G-dúr „altszonáták” 6/3. szopránon
 Telemann, G. Ph.: II. G-dúr Partita - tételek
 Lavigne, Ph. de: Rondeau - Tambourin I., II. (EMB 13100)
 Marcello, B.: B-dúr szonáta op. 2/7 III., IV., V. tétel Marcello, B.: d-moll szonáta op. 2/2
 Telemann, G. Ph.: F-dúr szonáta II., I. tétel

Követelmények

Az egyszerűbb hangnemekhez tartozó fontosabb trillák ismerete.

Mordent, paránytrilla, előkék alkalmazása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála-figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.
- 1 etűd.
- 2 szonáta- vagy szvittétel trillákkal és egyéb egyszerűbb ékesítésekkel, kísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A furulya története és különböző stíluskorszakokban betöltött szerepe.
- A népi furulya és a furulya (blockflöte) közti különbség.
- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.
- A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
- Kromatikus skála.
- Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon szoprán- és altfurulyán.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag

Kállay G. Hangnemgyakorló szopránfurulyára (EMB 140719)
 Keuning, H. P. 10 difficult studies
 Keuning, H. P. 25 studies
 Keuning, H. P. 12 difficult studies
 Közl, E. M. 1 Essercizi per il Flauto dolce

Sellner, J. Etüden für Oboe/ IV. V. (EMB 12002)

Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für Altblockflöte Bach, J. S.: Gavotte, Bourrée D-dúr (EMB 14071)

Fesch, W.: G-dúr szonáta I., II. tétel Handel, G. Fr.: Menüett (EMB 7888)

Loeillet, J. B.: h-moll szonáta op. 3/10 (EMB 13160-3)

Telemann, G. Ph.: I. B-dúr Partita - tételek Bellinzani, P. B.: C-dúr szonáta op. 3/3 Handel, G. Fr.: C-dúr szonáta III., IV. tétel Telemann, G. Ph.: B-dúr szonáta III., IV. tétel Veracini, Fr. M.: G-dúr szonáta I., II. tétel (12/2)

Követelmények

A trillatáblázat önálló használata.

Egyszerűbb trillák forgódíszítéssel.

A tanuló alkalmazzon önállóan minimális belső dinamikát zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül;
- 1 etüd,
- 2 szonáta- vagy szvittétel, trillákkal és egyéb egyszerűbb ékesítésekkel illetve dallami díszítésekkel, kísérettel, lehetőleg kotta nélkül

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

„B” tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B” tagozatos oktatás minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A furulyacsalád tagjai és hangterjedelmük.
- Az eddig tanult hangkészlet bővítése
- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.
- Pontozott ritmusértékek, 8-ados ütemmutatók, hemiola ismerete, használata
- Könnyebb ékítések a trillákon kívül: mordent, paránytrilla, előkék.
- Enharmónia.
- A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
- A játszott anyagban előforduló táncok jellegzetességei (pl. pavane, allemande, chorea, menüett stb.).
- Az f alapú furulya bevezetése, fogásai és olvasása hangzó magasságban.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
- Hanglezárás a száj kinyitásával.
- dúr és moll skálák tercekkel, hármashangzat felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal.

- Hosszabb zenei gondolatok egy levegőre játszása, szopránfurulyán.
- Az f-alapú hangszer használatának gyakorlása.
- A „rekesz”-légzés és támasz állandó ellenőrzése a kétféle hangolású hangszer levegőszükségletének figyelembevételével.
- Kézfunkciók (különösen a bal hüvelykujj) fokozott ellenőrzése a kétféle hangolású hangszer bevezetésekor.
- Az abc-s névvel való helyes, nem transzponáló gondolkodás ellenőrzése különböző módszerekkel.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duók, triók.

Ajánlott tananyag

Giesbert, F. J. 77 Daily Exercises
 Hinke, G. Praktische Elementarschule für Oboe
 Keuning, H. P. 20 studies
 Keuning, H. P. 10 difficult studies
 Keuning, H. P. 25 studies
 Keuning, Hans P. 40 simple studies
 Linde, H. M. Die kleine Übung (Tagliche Studien für S...)
 Markovich J. GRADUS a barokk furulyához 3.
 Oromszegi O. 101 etűd, népdalvariáció és karakterdarab Sellner, J. Etüden für Oboe / I., II. (EMB 12002)
 Bach, J. S.: Menuett I. (EMB 4303)
 Bach, J. S.: Polonaise (EMB 14090/130)
 Corelli, A.: op. 5/8 a-moll szonáta III., II. tétel
 Fesch, W. de: G-dúr szonáta III., IV. tétel (Doblinger Musicverlag)
 Pepusch, J. Chr.: C-dúr szonáta (6 szopránszonáta/1.)
 Handel, G. Fr.: F-dúr szonáta III., IV. tétel (EMB 13100)
 Loeillet, J. B. John: op. 3/2 d-moll szonáta III., IV. tétel EMB 13160-3)
 Telemann, G. Ph.: F-dúr szonáta II., I. tétel

Követelmények

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hanglezárás, biztos hüvelykujjtechnika.
 A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.
 Összetett hangindítások gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatásai alapján.
 Melodikus moll hangsorok gyakorlása.
 Társas zenélésnél hangolás tanári segítséggel.
 A tanuló alkalmazzon minimális dinamikát, zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására, a tanár útmutatásai alapján, legyen képes változó nyomáserősségű levegővezetésre.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála: tercekkel, hármashangzat felbontásokkal, kotta nélkül.
- 1 etűd,
- 2 különböző karakterű előadási darab/tétel, trillákkal, kísérettel kotta nélkül

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.
- A trillatáblázat használata.
- Jelzetlen kötelező díszítések szükségességének felismerése.
- Egyszerűbb szabad díszítések a tanár útmutatásai alapján.
- A megfelelő artikuláció megválasztásának szempontjai.
- A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
- A játszott anyagban előforduló táncok jellegzetességei (pl. gagliarda, gavotte, rondeau, gigue stb.).

A hangszerkezelés fejlesztése

- Artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
- Staccatók nyelvzárással.
- Az altfurulya használatának gyakorlása.
- Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, szopránfurulyán.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duók, triók.

Ajánlott tananyag

Kállay G. Hangnemgyakorló szopránfurulyára (EMB 14071)

Keuning, H. P. 10 difficult studies

Keuning, H. P. 25 studies

Keuning, H. P. 12 difficult studies

Közl, E. M. 1 Essercizi per il Flauto dolce

Sellner, J. Etüden für Oboe/ IV. V. (EMB 12002)

Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für Altblockflöte Bach, J. S.: Bourrée I., II. h-moll (Z. 14071)

Corelli, A.: op. 5/8 a-moll szonáta I., IV. tétel Loeillet, J. B.: C-dúr szonáta (szopránkiadásból 3/1.)

Pepusch, J. Chr.: d-moll szonáta III-IV. tétel (6 szopránszonáta/1.) (EMB 14071)

Telemann, G. Ph.: G-dúr Partita - tételek Handel, G. Fr.: g-moll szonáta III., IV. tétel

Lavigne, Ph. de: Gaiment (EMB 13100)

Marcello, B.: op. 2/2 d-moll szonáta Telemann, G. Ph.: F-dúr szonáta II., I. tétel

Követelmények

Mordent, paránytrilla, előkék alkalmazása.

Altfurulya használata.

A fogástáblázat önálló használata.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül.
- 2 etüd.
- 2 szonátatétel egyszerűbb ékesítésekkel és dallami díszítésekkel, kísérettel kotta nélkül.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.
- Egész értéknél hosszabb hangok és szünetjelek, tizenhatod-tri olák.
- Inégál játék fogalma.
- A moduláció fogalma, egyszerű hangnemi kitérések felismerése a tanár segítségével.
- A szonáta felépítése, variációs formák, az anyagban megjelenő új tánc típusok.
- A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Gyakorlás szoprán és altfurulyán is.
- Hangsorok gyakorlása altfurulyán, tempójának fokozása.
- Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel való játéka altfurulyán.
- Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, szoprán- és altfurulyán.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes.

Ajánlott tananyag

Kállay G. Hangnemyakorló szopránfurulyára (EMB 14071)

Keuning, H. P. 10 difficult studies Keuning, H. P. 25 studies Keuning, H. P. 12 difficult studies Kölz, E. M. 1 Essercizi per il Flauto dolce

Sellner, J. Etüden für Oboel IV. V. (EMB 12002)

Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für Altblockflöte d'Hervelois, L. de Caix: La Tubeuf (EMB 14071)

Handel, G. Fr.: Menüett (EMB 7888)

Loeillet, J. B.: F—dúr szonáta (szopránkiadásból 3/2)

Loeillet, J. B.: h-moll szonáta op. 3/10

Telemann, G. Ph.: II. G-dúr Partita

Handel, G. Fr.: C-dúr szonáta III., IV. tétel

Lavigne, Ph. de: Rondeau - Tambourin I., II. (EMB 13100)

Marcello, B.: op. 2/7 B-dúr szonáta Pepusch, J. Chr.: B-dúr „altszonáták” 6/6.

Telemann, G. Ph.: B-dúr szonáta III., IV. tétel Veracini, Fr. M.: G-dúr szonáta I., II. tétel (12/2)

Vivaldi, A.: d-moll szonáta RV 36 I., III. tétel (EMB 14130)

Követelmények

A *t*, *d*, *r* artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások önálló megválasztása, bejegyzése a játszandó anyagnak megfelelően. A trillatáblázat önálló használata.

Egyszerűbb trillák forgódíszítéssel.

Minimális belső dinamika önálló alkalmazása a zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül.
- 2 etűd.
- 2 szonáta- vagy szvittétel egyszerűbb ékesítésekkel és dallami díszítésekkel, kísérettel,

kotta nélkül.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A furulya története és különböző stíluskorszakokban betöltött szerepe.
- A népi furulya és a furulya (blockflöte) közti különbség.
- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.
- Az inégál játék (elsősorban francia zenénél) alkalmazásának szabályai.
- A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
- Versenymű, fantázia.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Gyakorlás szoprán és altfurulyán is.
- A *t, d*, rartikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a *(t-) t-r-t-r-t* inégál játék állandó gyakorlása.
- A *t-l d-l* összetett hangindítások bevezetése, gyakorlása.
- Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
- Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, szoprán- és altfurulyán.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáta.

Ajánlott tananyag

Quantz, J. J.-Nagy Frigyes 100 Tagliche Übungen für Flöte Winterfeld, L. H. v. 40 Studien für Altblockflöte Linde, H. M. Der Kunst des Blockflötenspiels Sellner, J. Etüden für Oboe VI. (EMB 12002)

Staeps, H. U. Das Tagliche Pensum

Staeps, H. U. Das Tagliche Pensum (átírta: Báthori Béla)

Brüggen, F. 5 etűd

Collette, J. 12 melodikus gyakorlat

Staeps, H. U. Methodische Übungen

Veilhan, J.-C. La flute a bec baroque

Winterfeld, L. Höffer v. Technische Studien für Altblockflöte

Eyck, J. v. Der Fluyten Lust-hof I-III.

Thomas, B. The Baroque solo book Anonymus: Greensleeves to a Ground Bach, J. S.:

Menuett h-moll (EMB 13100)

Fesch, W.: G-dúr szonáta I., II. tétel

Telemann, G. Ph.: I. B-dúr Partita - tételek

Bellinzani, P. B.: op. 3/3 C-dúr szonáta

Handel, G. Fr.: a-moll szonáta III., IV. tétel

Marcello, B.: op. 2/4 e-moll szonáta I., II. tétel

Telemann, G. Ph.: „kis” C-dúr szonáta I., II. tétel (TWV 41: C 2)

Telemann, G. Ph.: Andante (EMB 14095)

Veracini, Fr. M.: a-moll szonáta (12/6)

Vivaldi, A.: g-moll szonáta op. 13/6 III., IV. tétel

Követelmények

Zárlati hemiolák önálló felismerése.

Önálló hangolás.

Hosszabb lélegzetű etűdök technikailag pontos megoldása.

Barokk szonáták élményszerű előadása a tanult zenei kifejezőeszközök felhasználásával.

Altfurulyaszólamok olvasása kóruslejegyzésben.

Bonyolultabb szabad díszítések játéka a kottakép alapján.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála tercekkel, hármashangzat és domináns négyeshangzat - felbontásokkal, kotta nélkül.

- 1 etűd.

- 1 teljes szonáta kotta nélkül.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

„A” tagozat A tanuló

- legyen képes a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően megszólaltatni,

- rendelkezék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrációképeséggel,

- legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvást módot, billentést stb.,

- legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya klasszikusan értelmezett hangterjedelmében f^1 g^3 -ig (in F),

- legyen jártas mind a C, mind az F alaphangú hangszer használatában

- tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező hangot képezni,

- alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait, többek között a t, r, d hangindításokat és ezek különböző kombinációit,

- törekedjék játékában a tiszta intonációra, javítsa tudatosan hangszere intonációs hibáit, rendelkezék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges ujjtechnikával,

- tudjon önállóan hangolni,

- a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.), az új darabok egyszerűbb dallami díszítésére,

Ismerje

- az f^1 - g^3 (in F), hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat,

- a hangszer ápolásának karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,

- a tanult anyagban előforduló tempo- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,

- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,

- a furulya történetét, rokon hangszereit,
- a furulya szerepét különböző zenei korszakokban.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- dúr és moll skálák 3#, 4b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat- és dominánsseptim négyeshangzat-felbontásokkal, minimum az f1-g3 (in F) hangterjedelem teljes kihasználásával,
- két etűd vagy egy variációsorozat,
- legalább két tétel egy nagybarokk szonátából vagy versenyműből.

A művészeti alapvizsga követelményei

Művészeti alapvizsga részei A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Furulya főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: *minimum 15 perc*

A vizsga tartalma „A” tagozat

- Egy etűd vagy technikai jellegű mű szoprán- vagy altfurulyán (Kállay G.: Hangnemgyakorló (EMB14071), Baroque Solo Book-ból könnyebb darabok, Giesbert: Furulyaiskola 2. rész (Schott) nehézségi szintjén).
- Előadási darab két különböző karakterű tétele, az egyik tétel választható kamaraműből is (Anon: Greensleeves to a Ground, Marcello szonáták (EMB13476-7), Loeillet de Gant: Szonáták, op. 1 és op. 3 (EMB 13160-3), Vivaldi: F-dúr szonáta RV 52, d-moll RV 36 (Ricordi Nr13322300), Telemann: F-dúr szonáta (EMB 13542), kamaraművek: Boismortier: Leichte Duos (Schott), 6 Suite, Loeillet: 6 szonáta 2 furulyára, Naudot: Triószonáta, Czidra: Régi magyar táncok (EMB 14283) nehézségi szintjén).

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy etűd vagy szólómű (Kállay G.: Hangnemgyakorló (EMB 14071), J.v.Eyck: Der Fluyten Lust-hof - Variációk (Amadeus), Braun: etűdök/Baroque Solo Book, Winterfeld: 12 etűd altfurulyára (Hofmeister) nehézségi szintjén).
- Előadási darab két különböző karakterű tétele, az egyik tétel választható kamaraműből is (Telemann: C-dúr szonáta (EMB 13542), Veracini: a- moll szonáta (Peters), Lavigne: Rondeau és Tambourin I-II. tétel, Fesch: F-dúr szonáta op. 6. no. 2; Telemann: 6 duett, Telemann: Kánonszonáták, Loeillet de Gant: Szonáta 2 altfurulyára nehézségi szintjén).

A vizsgaanyagot az etűd és kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,

- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.
- *T-l, d-l* artikulációk szerepe a furulyajátékban.
- Nehezebb trillák forgódíszítéssel, kettős ékesítések (doppelschlag).
- A vibrato szerepe a zenében; vibrato, mint a barokk díszítés eszköze.
- A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
- A fa hangszerek tisztítása, karbantartása.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Összetett hangindítások, valamint az inégal játék állandó gyakorlása.
- Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
- Különböző vibratok állandó gyakorlása, alkalmazása.
- Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, a feltételezhető kamaraegyüttesben alkalmazott hangszeren.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag

Quantz, J. J.-Nagy Frigyes 100 Tagliche Übungen für Flöte Winterfeld, L.: H. v.: 40 Studien für Altblockflöte Linde, H. M.: Der Kunst des Blockflötenspiels Sellner, J.: Etüden für Oboe/VI.- (EMB 12002)

Staeps, H. U.: Das Tagliche Pensum

Staeps, H. U.: Das Tagliche Pensum (átírta: Báthori Béla)

Brüggen, F.: 5 etűd

Collette, J.: 12 melodikus gyakorlat

Staeps, H. U.: Methodische Übungen

Veilhan, J.-C.: La flute á bec baroque

Winterfeld, L.: Höffer v. Technische Studien für Altblockflöte

Eyck, J. v.: Der Fluyten Lust-hof I-III.

Thomas, B.: The Baroque solo book Anonymus: Greensleeves to a Ground Bach, J. S.:

Menuett h-moll (EMB 13100)

Fesch, W.: G-dúr szonáta I., II. tétel

Telemann, G. Ph.: I. B-dúr Partita - tételek

Bellinzani, P. B.: op. 3/3 C-dúr szonáta

Handel, G. Fr.: a-moll szonáta III., IV. tétel

Marcello, B.: op. 2/4 e-moll szonáta I., II. tétel

Telemann, G. Ph.: „kis” C-dúr szonáta I., II. tétel (TWV 41: C 2)

Telemann, G. Ph.: Andante (EMB 14095)

Veracini, Fr. M.: a-moll szonáta (12/6)

Vivaldi, A.: g-moll szonáta op. 13/6 III., IV. tétel

Követelmények

Zárlati hemiolák önálló felismerése.

Önálló hangolás.

Az artikulációs magánhangzók tudatos, önálló alkalmazása a hangmagasság függvényében.

Hosszabb lélegzetű etűdök technikailag pontos megoldása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála: (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.
- 1 etűd.
- 2 különböző karakterű előadási darab, vagy egy tételpár; lehetőleg kotta nélkül.

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.
- A tanult ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó rendszerezése.
- Egyszerűbb szabad díszítések önállóan.
- A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az eddig tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a (t-) t-r-t-r-t inégal játék állandó gyakorlása.
- Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
- Különböző vibratok állandó gyakorlása, alkalmazása.
- Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, a feltételezhető kamaraegyüttesben alkalmazott hangszeren.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag

Quantz, J. J.-Nagy Frigyes 100 Tagliche Übungen für Flöte Winterfeld, L. H. v. 40 Studien für Altblockflöte Linde, H. M. Der Kunst des Blockflötenspiels Sellner, J. Etüden für Oboe/VI. (EMB 12002)

Staeps, H. U. Das Tagliche Pensum

Brüggen, F. 5 etűd

Collette, J. 12 melodikus gyakorlat

Staeps, H. U. Methodische Übungen

Veilhan, J.-C. La flute á bec baroque

Winterfeld, L. Höffer v. Technische Studien für Altblockflöte

Eyck, J. v. Der Fluyten Lust-hof I-III.

Thomas, B. The Baroque solo book Anonymus: Greensleeves to a Ground Bach, J. S.:
 Menuett h-moll (EMB 13100)
 Fesch, W.: G-dúr szonáta I., II. tétel
 Telemann, G. Ph.: I. B-dúr Partita - tételek
 Bellinzani, P. B.: op. 3/3 C-dúr szonáta
 Handel, G. Fr.: a-moll szonáta III., IV. tétel
 Marcello, B.: op. 2/4 e-moll szonáta I., II. tétel
 Telemann, G. Ph.: „kis” C-dúr szonáta I., II. tétel (TWV 41: C 2)
 Telemann, G. Ph.: Andante (EMB 14095)
 Veracini, Fr. M.: a-moll szonáta (12/6)
 Vivaldi, A.: g-moll szonáta op. 13/6 III., IV. tétel

Követelmények

A *t-d*, *t-r*, *d-r* artikulációk egységes tempójú alkalmazási képessége.

Inégál játék gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatásai alapján.

Jelzetlen kötelező díszítések önálló alkalmazása.

Barokk szonáták élményszerű előadása a tanult zenei kifejezőeszközök felhasználásával.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.
- 1 etűd.
- 2 különböző karakterű előadási darab vagy egy tételpár, lehetőleg kotta nélkül.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.
- Új ritmikai elemek megértése az eddig tanultak alapján.
- A *t-r-l-r* összetett hangindítás szerepe a furulyajátékban.
- A hangindítások tempójának fokozását szolgáló artikulációk.
- A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
- A különböző barokk szonátatípusok tételeinek jellegzetességei.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az eddig tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a (*t-*) *t-r-t-r-t* inégál játék állandó gyakorlása.
- A *t-r-l-r* összetett hangindítás bevezetése és gyakorlása.
- Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
- Különböző vibratok állandó gyakorlása, hajlékony, változatos alkalmazása (tempó, amplitúdó).
- Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, a feltételezhető kamaraegyüttesben alkalmazott hangszeren.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag

Linde, H. M. Der Kunst des Blockflötenspiels Staeps, H. U. Das Tagliche Pensum Brüggen,

F. 5 etűd Collette, J. 12 melodikus gyakorlat Eyck, J. v. Der Fluyten Lust-hof I-III.
 Thomas, B. The Baroque solo book
 Staeps, H. U. Methodische Übungen
 Veilhan, J.-C. La flute á bec baroque
 Winterfeld, L. Höffer v. Technische Studien für Altblockflöte
 Boeke, K. Three exercises for alto recorder
 Loeillet, J. B. de Gant: 12 szonáta op. 1 (EMB 13160-3)
 Loeillet, J. B. John: 12 szonáta op. 3 (EMB 13160-3)
 Marcello, B.: 12 szonáta Telemann, G. Ph.: 6 partita (szoprán)
 Telemann, G. Ph.: B-dúr szonáta
 Telemann, G. Ph.: F-dúr szonáta
 Valentine, R.: 12 szonáta op. 2
 Vivaldi, A.: F-dúr koncert op. 10 no. 5
 Vivaldi, A.: a-moll koncert RV 108 (+ 2 hegedű + bc.)

Követelmények

A (t-) t-r-t-r-t inégal játék önálló alkalmazása.

Nehezebb trillák forgódíszítéssel.

Kettős ékesítések problémamentes alkalmazása.

Ujjvibrato, rekeszvibrato.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.
- 1 etűd.
- 2 különböző karakterű előadási darab, vagy egy tételpár lehetőleg kotta nélkül.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.
- A barokk „duplanyelv”, a *di-dll di-dll*.
- A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
- A fa hangszerek „block”-jának tisztítása.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, a (t-) t-r-t-r-t inégal játék, valamint a „duplanyelves” hangindítások állandó gyakorlása.
- Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
- A különböző vibratók tudatos és változatos alkalmazása.
- Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, a feltételezhető kamaraegyüttesben alkalmazott hangszereken.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag

Linde, H. M. Der Kunst des Blockflötenspiels Staeps, H. U. Das Tagliche Pensum Brüggen,
 F. 5 etűd Collette, J. 12 melodikus gyakorlat Eyck, J. v. Der Fluyten Lust-hof I-III.

Thomas, B. The Baroque solo book
 Staeps, H. U. Methodische Übungen
 Veilhan, J.-C. La flute á bec baroque
 Winterfeld, L. Höffer v. Technische Studien für Altblockflöte
 Boeke, K. Three exercises for alto recorder
 Loeillet, J. B. de Gant: 12 szonáta op. 1 (EMB 13160-3)
 Loeillet, J. B. John: 12 szonáta op. 3 (EMB 13160-3)
 Marcello, B.: 12 szonáta Telemann, G. Ph.: 6 partita (szoprán)
 Telemann, G. Ph.: B-dúr szonáta
 Telemann, G. Ph.: F-dúr szonáta
 Valentine, R.: 12 szonáta op. 2
 Vivaldi, A.: F-dúr koncert op. 10 no. 5
 Vivaldi, A.: a-moll koncert RV 108 (+ 2 hegedű + bc.)

Követelmények

A *t-k t-k, d-g d-g* „duplanyelves” hangindítások alkalmazása.

Egyszerűbb szabad díszítések önálló alkalmazása.

Összetett ornamensek.

Az előző években tanult artikulációk stílusos alkalmazása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála: tercek, hármashangzat, kotta nélkül.
- 1 etűd.
- 2 különböző karakterű előadási darab, vagy egy tételpár, lehetőleg kotta nélkül.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat 7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.
- A túlpontozás, mint zenei elem.
- Összetett ornamensek.
- Bonyolultabb szabad díszítések a tanár útmutatásai alapján.
- A vibrato szerepe a zenében; vibrato, mint a barokk díszítés eszköze.
- A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
- A fa hangszerek tisztítása, karbantartása.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Gyakorlás szoprán- és altfurulyán is.
- A *t, d, r, l* artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a *(t-) t-r-t-r-t* inégal játék állandó gyakorlása.
- Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
- Különböző vibratók állandó gyakorlása, alkalmazása.
- Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáta.

Ajánlott tananyag

Braun, D.: Szólók

Eyck, J. van: Der Fluyten Lust-hof I-III.
 Handel, G. Fr.: B-dúr szonáta
 Handel, G. Fr.: g-moll szonáta
 Kölz, E. M.: Essercizi per il Flauto dolce
 Loeillet, J. B. de Gant: 12 szonáta op. 1 (EMB 16160-3)
 Marcello, B.: 12 szonáta
 Preludes from The Division Flute (1706)
 Quantz, J. J. - Nagy Frigyes: 100 Tagliche Übungen für Flöte (szopr.)
 Telemann, G. Ph.: 6 partita (szoprán)
 Telemann, G. Ph.: F-dúr szonáta
 Telemann, G. Ph.: (kis) f-moll szonáta (TWV 41: f 2)
 Valentine, R.: 12 szonáta op. 2 Vivaldi, A.: F-dúr koncert op. 10 no. 5 Winterfeld, L. H. v.:
 Zwölf Etüden für Altblockflöte

Követelmények

Az artikulációs magánhangzók tudatos, önálló alkalmazása a hangmagasság függvényében.
 A *t-d*, *t-r*, *d-r* artikulációk könnyed alkalmazása tizenhatodokban is.
 Inégal játék gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatásai alapján.
 Jelzetlen kötelező díszítések önálló alkalmazása.

Nehezebb trillák forgódíszítéssel.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála, tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül.
- 2 etüd.
- egy versenymű két tétéle, vagy egy egyéb tételpár kotta nélkül.

1. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.
- A tanult ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó rendszerezése.
- A *t-r-l-r* összetett hangindítás szerepe a furulyajátékban.
- Egyszerűbb szabad díszítések önállóan.
- A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
- A különböző barokk szonátatípusok tétéleinek jellegzetességei.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Gyakorlás C- és F-alapú furulyán is.
- Az eddig tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a (*t-*) *t-r-t-r-t* inégal játék állandó gyakorlása.
- A *t-r-l-r* összetett hangindítás bevezetése, gyakorlása.
- Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
- A skálák tempójának fokozása.
- Különböző vibratók állandó gyakorlása, alkalmazása.
- Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.

- Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáta.

Ajánlott tananyag

- Brüggen, Fr.: 5 etűd
- Collette, J.: 12 melodikus gyakorlat (szopránra)
- Corelli, A.: Szonáták op. 5, 7-11.
- Eyck, J. van: Der Fluyten Lust-hof I-III.
- Fesch, W.: 6 szonáta op. 6
- Frescobaldi, G.: 5 canzona (szopránra vagy tenorra)
- Handel, G. Fr.: F-dúr szonáta Mancini, Fr.: 12 szonáta Pepusch, J. Chr.: 6 szonáta (alt!)
- Schickhardt, J. Chr.: 6 szonáta op. 1
- Select Preludes and Voluntaries for the Flute (1708)
- Telemann, G. Ph.: (kis) C-dúr szonáta (TWV 41: C 2)
- Veracini, Fr. M.: 12 szonáta
- Vivaldi, A.: RV. 427. D-dúr koncert (szoprán)

Követelmények

Az előző években tanult artikulációk stílusos alkalmazása.

A (t-) t-r-t-r-t inégal játék önálló alkalmazása.

Összetett ornamensek.

Ujjvibrato, rekeszvibrato.

A barokk szvit tételeinek ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül.
- 2 etűd.
- egy versenymű két tétele, vagy egy egyéb, tételpár kotta nélkül.

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.
- Új ritmikai elemek megértése az eddig tanultak alapján
- A hangindítások tempójának fokozását szolgáló artikulációk.
- A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Gyakorlás C- és F-alapú furulyán is.
- Az eddig tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a (—) t-r-t-r-t inégal játék állandó gyakorlása.
- A dúr és melodikus moll skálák ismétlése kibővített hangterjedelemben, tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal. A skálák tempójának fokozása.
- Különböző vibratók állandó fejlesztése, alkalmazása.
- Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.

- Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáta.

Ajánlott tananyag

- Bach, J. S.: F-dúr (fuvolára írt) szonáta BWV 1031
- Bellinzani, P. B.: 12 szonáta
- Corelli, A.: La Follia op. 5 no. 12
- Dieupart, Ch.: 6 szvit
- Eyck, J. van: Der Fluyten Lust-hof I-III.
- Feltkamp, J. H.: 12 Etudes vor Sopran-Blockfluit Fesch, W.: 6 szonáta op. 8 Handel, G. Fr.: C-dúr szonáta Hotteterre, J.: 4 szvit op. 5 / F-dúr, d-moll Linde, H. M.: Der Kunst des Blockflötenspiels Sammartini, G.: F-dúr koncert
- Schickhardt, J. Chr.: 24 szonáta op. 30 (különböző hangnemekben)
- Staeps, H. U.: Das Tagliche Pensum Staeps, H. U.: Methodische Übungen (szopránra)
- Telemann, G. Ph.: a-moll fantázia
- Valentine, R.: 6 szonáta op. 5 (a szerző díszítéseivel)
- Vivaldi, A.: g-moll szonáta (Il Pastor fido 6 szonáta)
- Vivaldi, A.: F-dúr koncert op. 10 no. 1 (La tempesta di Mare)
- Vivaldi, A.: D-dúr koncert op. 10 no. 3 (Il Gardellino), (piccolo)
- Winterfeld, L. H. v.: 40 Studien für Altblockflöte (2. fele)
- Winterfeld, L. H. v.: Technische Studien für Altblockflöte

Követelmények

- Valamennyi tanult hangindítás egységes tempójú alkalmazási képessége, stílusos használata.
- Ujjvibrato és rekeszvibrato differenciált alkalmazása.
- Ritkán előforduló enharmóniák intonálásának ismerete.
- Tájékozódás bonyolult polifon zenében.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skálák tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül.
- 1 etűd.
- 1 korabarokk vagy XX. századi mű/tétel, kotta nélkül.
- egy versenymű két tétele kotta nélkül.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.
- A barokk „duplanyelv”, a *di-dll di-dll*.
- A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
- A fa hangszerek „block”-jának tisztítása.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Gyakorlás C- és F-alapú furulyán is.

- Valamennyi eddig tanult artikuláció és a belőlük alkotott összetett hangindítások, a (t-) t-r-t-r-t inégal játék, valamint a t-k t-k, d-g d-g „duplanyelves” hangindítások állandó gyakorlása, hármas elrendezésben is.
- Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
- A technikai elemek továbbfejlesztése a virtuozitás irányába.
- A különböző vibratók tudatos és változatos alkalmazása.
- Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag

Bach, J. S.: C-dúr (fuvolára írt) szonáta BWV 1032 Bach, J. S.: F- (vagy G-)dúr (fuvolára írt) szonáta BWV 1035
 Castello, D.: Sonata seconda (szopránra vagy tenorra)
 Castrucci, P.: F-dúr szonáta (a szerző díszítéseivel) op.1/5 Castrucci, P.: C-dúr szonáta (a szerző díszítéseivel) op.1/6
 Corelli, A.: Szonáták 1-6. op. 5 (részben korabeli díszítésekkel)
 D'Hervelois, De Caix: G-dúr szvit (szoprán)
 Eyck, J. van: Der Fluyten Lust-hof I-III.
 Fontana, G. B.: 6 szonáta (szoprán)
 Hotteterre, J.: 4 szvit op. 5 Quantz, J. J.: Capricciok
 Schickhardt, J. Chr.: 24 szonáta op. 30 (különböző hangnemekben)
 Staeps, H. U.: Neue Übungen im chromatischen Raum der A
 Telemann, G. Ph.: a-moll szvit
 Telemann, G. Ph.: B-dúr fantázia
 Telemann, G. Ph.: d-moll fantázia
 Vivaldi, A.: G-dúr koncert op. 10 no. 6

Követelmények

Valamennyi tanult hangindítás egységes tempójú alkalmazási képessége, stílusos használata.
 A t-k t-k, d-g d-g „duplanyelves” hangindítások használata, hármas elrendezésben is.
 Egyszerűbb szabad díszítések önállóan.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- skálák: b-s mollok kibővített hangterjedelemben tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül.
- 1 etűd.
- 1 korabarokk vagy XX. századi mű/tétel, kotta nélkül.
- Egy versenymű két tétele. kotta nélkül.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

„A” tagozat A tanuló legyen képes

- a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya XX. századi elvárásainak megfelelő hangterjedelemben
- a hangindítás és zárás különböző módjainak önálló alkalmazására
- a segédfogások önálló megválasztására,
- az előadandó mű stílusának, jellegének megfelelő zenei kifejezőeszközök önálló megválasztására

- a játszott zenei anyagot stílushű értelmes tagolt, kifejező megszólaltatására
- az új darabok egyszerűbb, de önálló dallami díszítésére,
- megszerzett ismereteinek és hangszerkezelési szintjének megfelelő előadási darabok, kamarazenei szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására, a hibák önálló javítására,

Ismerje a furulya történetét, fizikai sajátosságait, irodalmát, különböző műfajokban betöltött szerepét.

Rendelkezzék

- az egyéni és társas muzsikáláshoz szükséges koncentrációképességgel, lapról olvasási készséggel,
- egyenletes, laza ujjtechnikával,
- zenei képzelőerővel.

„B” tagozat (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- hangszer történetét és irodalmát,
- f¹-a³ -ig (in F) a fogásokat,
- a trilla-, segéd-, piano-, forte- fogásokat,
- az irodalomra legjellemzőbb tánc- és tételtípusok tempóit és karaktereit,

Legyen képes

- a természetes, könnyed hangszerkezelésre,
- megfelelő légzéstechnika alkalmazására,
- a levegő tudatos beosztására,
- vibrato-mentes hang képzésére,
- értelmesen tagolt, kifejező előadásra.

Rendelkezzék

- összehangolt ujj- és nyelvtechnikával,
- fürge szimpla-nyelvtechnikával,
- saját adottságainak megfelelő gyakorlási módszerrel,
- megfelelő lapról olvasási készséggel.

Tudjon

- tisztán intonálni,
- pontos ritmusban játszani,
- dúr és moll hangsorokat játszani 4#, 5b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat- és dominánsszeptim-felbontásokkal

A művészeti záróvizsga követelményei

Művészeti záróvizsga részei A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Furulya főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma „A” tagozat

- Egy technikai jellegű mű vagy szólódarab (Brüggem: Etüdük, Linde: Neuzeitliche

Übungsstücke(Schott), Winterfeld: Technische Studien, (Hofmeister), Telemann: Fantáziák(Barenreiter), Eyck: Der Fluyten Lust-hof I-III. (Amadeus) nehézségi szintjén).

- Egy teljes szonáta vagy concerto (kettősverseny) és
- egy korabarokk, vagy XX. századi illetve kortárs mű, vagy tétel (Telemann: vagy Handel szonáták, Telemann: Metodikus szonáták 1-6., (Barenreiter), nehézségi szintjén).

A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab (Brüggen: 1., Quantz: Solos 1-5./Baroque Solo Book, Eyck, J. van: Der Fluyten Lust-hof I-III. (Amadeus), G. Ph. Telemann: Fantázia 2, c-moll (Barenreiter), nehézségi szintjén).

- Egy teljes szonáta vagy concerto és
- egy korabarokk vagy XX. századi mű vagy tétel, amely lehet kamaramű (Krahmer, E: Variációk op. 18, Handel: g-moll szonáta (V.) (EMB 13405, Castrucci, P.: Szonáták op. 1/5, op. 1/6, nehézségi szintjén).

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő hangolású és minőségű hangszerek 1 billentyűs hangszer

1 db egész alakot visszaadó tükör, 2 vagy több állítható magasságú kottaállvány, metronóm,

HARSONA-TROMBITA

A harsona és rokon hangszere, a trombita tanítás szakirányú feladatai

A képzés legeredményesebb módjának az tekinthető, ha a tanuló 8-9 éves korában tenoron vagy baritonon kezdi a mélyrézfúvós hangszerek tanulását és csak a tanulmányok során, amikor erre alkalmassá válik, tér át a harsona tanulására. A tenoron vagy baritonon megszerzett készségek birtokában a továbbtanulást megelőző két évben elegendő a harsonatanulást megkezdeni a zeneművészeti szakközépiskolai felvételi követelmény eléréséhez.

A harsonatanítás szakirányú feladatai:

- ismertesse meg a tanulóval (életkoruknak megfelelő szinten) a hangszerek lehetőségeit, irodalmát; történetét, akusztikai sajátosságait, az irodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvómódot, test-, száj-, hangszer- és kéztartást, tolókezelést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező zenei hangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes kartechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv- és karmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,
- hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a helyes légzés kialakítására, gyakorlására, fejlesztésére intenzív légzésfejlesztési gyakorlatokkal,
- a helyes szájtartás kialakítására, a szájizomzat fejlesztésére a mindennapi gyakorlatok segítségével:
- fúvóka és hangszer nélkül csupán ajakkal,
- csak fúvókával,
- hangszerrel,
- mindezek ellenőrzése fúvóka karikával,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulót a hangszer karbantartására.

A trombitatanítás szakirányú feladatai:

- a tanuló egyéni adottságához, képességéhez igazodó módszerek kialakítása, kiemelt figyelmet fordítva az egyéni hangszeroktatásban rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására,
- a helyes légzés, befúvás, testtartás, hangszertartás beállítása, kialakítása,
- a hangszeres játékhoz szükséges motorikus reflexek, motivációs bázis, a naponkénti gyakorlás szükségletének kialakítása,
- a hangszeres játék megvalósításában részt vevő izmok lazaságának, terhelhetőségének tartósabb igénybevétel teljesítéséhez szükséges készségek kialakítása,
- a zenei memória fejlesztése, gyakorlati alkalmazásához szükséges jártasságok kialakítása,
- az egyéni hangszeres tanórákra, kamarazenei, zenekari foglalkozásokra történő önálló felkészülés képességének kialakítása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a trombita történetét,

- a trombitának a rézfúvósok családjában és különféle együttesekben betöltött szerepét, szakmai lehetőségeit,

- a hangszer irodalmát,
- a tananyagon keresztül a főbb zenei stílusokat,
- a trombita hazai és külföldi művészeinek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyesen beállított légzéstechnika állandó ellenőrzésének fontosságát,
- a helyes szájtartás mint a jó „ansatz”, befúvási mód kialakulása alapfeltételének fontosságát,
- a mindennapi gyakorlás didaktikai és fiziológiai szempontok szerinti szükségességét,
- a könnyed, felszabadult hangszeres játékmód kialakításának fontosságát.

Fejlessze a tanuló

- hallását, belső hallását, „intonációs” képességét,
- hangszeres adottságait,
- hangszertechnikai tudását,
- megformáló- és előadói képességét.

Tegye képessé a tanulókat

- rendszeres, hatékony, igényes gyakorlásra,
- a gyakorlás során felmerülő hibák önálló kijavítására,
- a beállított alapfunkciók önellenőrzésére,
- a tiszta intonációra,
- folyamatos hangszerjátékra, árnyalt stílusos előadásra,
- a pontos kottaolvasásra, a ritmus, valamint a zenei kifejezések előadásmódjára, illetve a tempóra vonatkozó utasítások megvalósítására.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A hangszer felépítése, részei.
- A kottaolvasás alapfogalmai, illetve kulcs.
- Az egész, fél, negyed, nyolcad hangjegyértékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek.
- A 4/4-es, 2/4-es és 3/4-es ütemek.
- Az előforduló hangok fogásai.
- A helyes test- és hangszertartás kialakítása.
- A rekeszlégzés alapjainak elsajátítása, a levegővezetés megalapozása.
- A helyes szájtartás kialakítása ajakrezgés és fúvókázás segítségével.
- A hangindítás megalapozása.

Ajánlott tananyag

Steiner: Harsona ABC (ajak- és fúvókagyakorlatok) Varasdy - Nagyiván - Sztán:
Trombitaiskola I. Varasdy - Nagyiván - Sztán: Trombitaiskola I. Steiner-Völgyi-Zilcz:
Harsonaiskola I. Steiner: Bariton ABC Steiner: Harsona ABC Colin: Trombitaiskola
kezdőknek Varasdy - Nagyiván - Sztán: Trombitaiskola I. Ujfalusy - Steiner: Előadási darabok
rézfúvókra, Sztán: Repertoire Trombita-Előadási darabok gordonkára I, Manfred Schmitz:
Trompeten spiele 1. Gyerekdalok, népdalok

Követelmény

Az egészséges, szép hang kialakítása.

Hangterjedelem: maximum B-g-ig (hangzó).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két gyakorlat,
- Egy előadási darab.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A hangszer felépítése, részei.
- A kottaolvasás alapfogalmai, illetve kulcs.
- Az egész, fél, negyed, nyolcad hangjegyértékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek.
- A 4/4-es, 2/4-es és 3/4-es ütemek.
- Az előforduló hangok fogásai.
- A helyes test- és hangszertartás kialakítása.
- A rekeszlégzés alapjainak elsajátítása, a levegővezetés megalapozása.
- A helyes szájartás kialakítása ajakrezgés és fúvókázás segítségével.
- A hangindítás megalapozása.
- A legato játék alapjainak elsajátítása ajakrezgéssel, fúvókával, hangszerrel.

Ajánlott tananyag

Steiner: Harsona ABC

Varasdy - Nagyiván - Sztán: Trombitaiskola I. vagy a tanuló képességeinek ismeretében a tanár belátása és tapasztalata szerinti gyakorlatok

Varasdy - Nagyiván - Sztán: Trombitaiskola I.

Steiner-Völgyi-Zilcz: Harsonaiskola I.

Steiner: Bariton ABC

Steiner: Harsona ABC

Colin: Trombitaiskola kezdőknek

Varasdy - Nagyiván - Sztán: Trombitaiskola I.

Ujfalusy - Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,

Sztán: Repertoire Trombita-Előadási darabok gordonkára I,

Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1.

Követelmény

Az egészséges, szép hang kialakítása.

Hangterjedelem: maximum G-b-ig (hangzó).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két gyakorlat,
- Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A hangszer felépítése, részei.
- Az egész, fél, negyed és nyolcad hangérték és a megfelelő szünetjelek.

- Nyújtópont a félkotta mellett.
- A módosítójelek.
- A 4/4-es, 2/4-es, 3/4-es ütem.
- Az előforduló hangok fogásai.
- Memóriafejlesztés: gyermekdalok, népdalok, és az előadási darabok kotta nélkül.
- Motívumok, dallamok azonosságának, különbözőségének megismerése.
- A helyes test- és hangszertartás kialakítása.
- A rekeszlégzés alapjainak gyakorlása, a levegővezetés megalapozása.
- A helyes szájartás fejlesztése ajakrezgés és fúvókázás segítségével.
- A hangindítás megalapozása.
- A legato játék alapjainak elsajátítása ajakrezgéssel, fúvókával, hangszerrel.

Ajánlott tananyag

Steiner: Bariton ABC

Varasdy - Nagyiván - Sztán: Trombitaiskola I.

Varasdy - Nagyiván - Sztán: Trombitaiskola I.

Steiner: Bariton ABC-ből válogatva

Perényi Péter: 347 etűd-bőli válogatva

Krumpfer: Trompeten schule für anfangen-ből válogatva

Colin: Trombitaiskola kezdőknek

Colin: Modern Method for Trombon

Varasdy - Nagyiván - Sztán: Trombitaiskola I. (zongorakíséretes darabok)

Steiner: Harsonaiskola (a zongorakíséretes darabokból)

Ujfalusy - Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,

Sztán: Repertoire Trombita

Manfred Schmitz Trompeten spiele 1.

Lengyel-Pejtsik: Gordonkamuzsika I.

Csáth: Előadási darabok gordonkára I.

Követelmény

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen belül a tanult ritmusértékeket tartalmazó gyakorlat előadására egészséges, szép hangon.

Hangterjedelem: G-b-ig (hangzó).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A kottaolvasás továbbfejlesztése: szinkópa, nagy és kis nyújtott és éles ritmusok ismertetése, a tizenhatod érték és szünetjele.

- A 3/8-os, 6/8-os, ütem és alia breve.

- Ritmusképlet: a triola és a 6/8-os ütem különböző képletei.

- A játékmód további differenciálása (staccato nyolcad mozgásban).

- Dinamika: a pianótól a fortéig.

- Memóriafejlesztés: hangsorok és előadási darabok (3-4) kotta nélkül.

- Hangterjedelem: G-d'-ig.

- Hangképzés: tiszta szép intonáció kialakítása fúvóka- és hangképző gyakorlatokon keresztül.

- A légvezetés, nyelvtechnika továbbfejlesztése.

- Hangsorok a tanuló hangterjedelmi képességeinek függvényében

Ajánlott tananyag

Steiner: Harsonaiskola ABC (ajak- és fúvókagyakorlatok) Steiner: Mindennapi gyakorlatok (felhangkötések) Colin: Kötésgyakorlatok

Varasdy - Nagyiván - Sztán: Trombitaiskola

Ujfalusi - Pehl - Perlaki: Harsonaiskola II.

Steiner: Bariton ABC

Perényi Péter: 347 etűd

Steiner: Harsona ABC

Lubik: Kantilénák

Varasdy - Nagyiván - Sztán: Trombitaiskola

Steiner: Harsona ABC (a zongorakíséretes darabokból)

Ujfalusi-Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra

Sztán: Repertoire - Trombita,

Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1-2.

Lengyel - Pejtsik: Gordonkamuzsika I.

Csáth: Előadási darabok gordonkára I.

Steiner: Repertoire - Rézfúvók

Charpentier: Te Deum (Edition Simonffy)

Négy régi olasz dal (Edition Simonffy)

Borst - Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára

Lengyel - Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára

Követelmény

A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, tartalmazó darabok lejátszására.

Egy dúr skála és párhuzamos mollja kotta nélkül.

Különböző karakterű és ritmikájú gyakorlatok.

Évfolyamának megfelelő hangterjedelmű előadási darab előadása kotta nélkül

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála kotta nélkül,

- Két gyakorlat,

- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A dúr és moll hangsorszerkezete.

- A 9/8-os, 12/8-os ütem.

- Ritmusképletek: az eddig elsajátított ritmusképletek kombinációi.

- A zenei anyagban szereplő előadási darabok stílusjegyeinek ismerete.

- A társas zenélés alapjai, két-háromszólamú gyakorlatok eljátszása.

- A funkciók ellenőrzése, a hibák korrigálása a mindennapi gyakorlatokon keresztül.

- Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása.

- A manuális készség továbbfejlesztése.

- A legato játék kifejlesztése, kvart- és kvintkötések lefelé és felfelé.

Ajánlott tananyag

Steiner: Harsonaiskola ABC (ajak- és fúvókagyakorlatok)

Steiner: Mindennapi gyakorlatok (felhangkötések)

Colin: Kötésgyakorlatok

Varasdy - Nagyiván - Sztán: Trombitaiskola (63-118)

Ujfalusi - Pehl - Perlaki: Harsonaiskola II.

Steiner: Bariton ABC

Perényi Péter: 347 etűd

Steiner: Harsona ABC

Lubik: Kantilénák

Varasdy - Nagyiván - Sztán: Trombitaiskola

Steiner: Harsona ABC (a zongorakíséretes darabokból)

Ujfalusi-Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra

Sztán: Repertoire - Trombita,

Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1-2.

Lengyel-Pejtsik: Gordonkamuzsika I.

Csáth: Előadási darabok gordonkára I.

Steiner: Repertoire - Rézfúvók

Charpentier: Te Deum (Edition Simonffy)

Négy régi olasz dal (Edition Simonffy)

Borst - Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára

Lengyel - Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára

Követelmény

A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására.

Felhangkötéseket tartalmazó gyakorlatok.

Barokk vagy klasszikus szonátatétel előadása.

Az év végi beszámoló ajánlott anyaga

- Egy skála,

- Két gyakorlat,

- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Ütemfajták: váltakozó ütemek.

- Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.

- Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni.

Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat.

- Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.

- A nyelv- és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.

- A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.

- Kötéstanulmányok: kis terc-, nagy terc-, kvint-, kvart- le és felfelé.

Ajánlott tananyag
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Steiner: Harsona ABC (mindennapi gyakorlatok)
Lubik: Kantiléna
Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet
Colin: Kötésgyakorlatok
Varasdy - Nagyiván - Sztán: Trombitaiskola II. (skálatanulmányok)
Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola II. (1-51)
Clodomier: Petits Exercices.
Robert Müller: Technische studien I.
Steiner: Harsona ABC
Perényi Péter: 347 etűd
Ujfalusy - Pehl - Perlaki: Harsonaiskola II.
Arban: gyakorlatok válogatva a hangterjedelemnek megfelelően
Steiner: Harsona ABC
Ujfalusy - Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,
Sztán: Repertoire Trombita
Előadási darabok gordonkára I
Manfred Schmitz Trompeten spiele 1-2.
Lengyel-Pejtsik: Gordonkamuzsika I-II.
Csáth: Előadási darabok gordonkára I-II.
Steiner: Repertoire Rézfúvók
Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és zongorára
Sugár: Dal és tánc
Hasse: Két tánc
Purcell: Szvit

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd eljátszása.
Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó etűd előadása.
Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Két gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Ütemfajták: váltakozó ütemek.
- Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
- Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat.
- Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
- A nyelv- és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
- A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.

- Kötéstanulmányok: kis terc-, nagy terc-, kvint-, kvart- le és felfelé.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Lubik: Kantiléna

Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet

Varasdy - Nagyiván - Sztán: Trombitaiskola II. (skálatanulmányok)

Arban: Skálagyakorlatok

Varasdy - Nagyiván - Sztán: Trombitaiskola II. (52-116)

Clodomir: Petits Exercices.

Robert Müller: Technische studien I.

Steiner: Harsona ABC

Ujfalusy-Pehl - Perlaki: Harsonaiskola II.

Árban: gyakorlatok válogatva

Steiner: Harsona ABC

Ujfalusy - Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,

Sztán: Repertoire Trombita

Előadási darabok gordonkára I

Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1-2.

Lengyel-Pejtsik: Gordonkamuzsika I-II.

Csáth: Előadási darabok gordonkára I-II.

Steiner: Repertoire Rézfúvók

Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és zongorára

Sugár: Dal és tánc

Hasse: Két tánc

Purcell: Szvit

Diabelli: Sonatina

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd eljátszása.

Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó etűd előadása.

Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,

- Két gyakorlat,

- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Ütemfajták: váltakozó ütemek.

- Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.

- Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni.

Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat. Sajátítsa el a tenorkulcs olvasását és használatát.

- Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.

- A nyelv- és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.

- A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.

- Kötéstanulmányok: kis terc-, nagy terc-, kvint-, kvart-oktáv kötések le és felfelé.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Steiner: Harsona ABC

Arban: Vollständige schule für trompete - válogatott gyakorlatok

Lubik: Kantiléna

Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet

Borst: Skálagyakorlatok trombitára

Arban: Technikai gyakorlatok - skálagyakorlatok (violin és basszuskulcsban, szükség szerint)

Varasdy - Nagyiván - Sztán: Trombitaiskola III.

Clodomir: Petits Exercices.

Robert Müller: Technische studien I-II.

Kopprasch: Technikai etűdök I.

Ujfalusy - Pehl - Perlaki: Harsonaiskola II.

Makovecz: Válogatott etűdök I.

Arban: gyakorlatok válogatva Steiner: Harsona ABC

Ujfalusy - Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,

Sztán: Repertoire Trombita-Előadási darabok gordonkára I.

Manfred Schmitz Trompeten spiele 1-2.

Lengyel-Pejtsik: Gordonkamuzsika I-II.

Csáth: Előadási darabok gordonkára I-II.

Steiner: Repertoire Rézfúvók

Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és zongorára

Sugár: Dal és tánc

Hasse: Két tánc

Diabelli: Szonatina

Händel: B-dúr sonata

Vivaldi: Sechs violoncello sonaten - válogatva

Purcell: Szvit Telemann: F-dúr sonata

Fitzgerald: Angol szvit

Marcello: Hat szonáta csellóra

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd eljátszása.

Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó etűd előadása.

Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Az év végi beszámoló ajánlott anyaga

- Egy skála

- Két gyakorlat,

- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után, Harsona

Az „A” tagozat végén

A tanuló

- a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg,
- rendelkezzen a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrációképeséssel,
- legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvást módot,
- sajátítsa el az ajak és a kéz összehangolt munkáját; hasonlóan a helyes tolokakezelést,
- legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására az előírt hangterjedelemben,
- tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező hangot képezni,
- alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait,
- törekedjék játékában a tiszta intonációra,
- rendelkezzen az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges technikával,
- tudjon önállóan hangolni,
- ismerje a hangszer karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,
- ismerje a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.),
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes az új darabok egyszerűbb dallami díszítésére,
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- ismerje a használt hangszer történetét, rokon hangszereit,
- ismerje az adott hangszer szerepét különböző zenei korszakokban.

Az alapfokú művészeti vizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Harsona-tenorkürt-baritonkürt főtárgy

„A” tagozat: minimum 8 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

Harsona

„A” tagozat

- Egy dúr hangsor másfél oktávon keresztül, a hozzá tartozó hármashangzat-felbontással.

- Egy etűd; Steiner: Harsona-ABC 16/2. Andante, 17/1. Andantino, 18/2. Allegretto, 19/2. Allegretto (EMB Z 14144) nehézségi szintjén.

- Egy előadási darab; Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMBZ 13114) F. Schubert: Bölcsődal 20., L. Mozart: Trombitaszó 22., Anonymus: Hornpipe 24., H. Purcell: Induló 26., Corelli: Gavotta 28., Rimsky-Korsakov: Mazurka 35., vagy hasonló nehézségű előadási darabok.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

TROMBITA

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje a tanuló

- a helyes test- és hangszertartást,

- a helyes légzéstechnikát,
- a hangszere múltját, irodalmát,
- a dúr és moll hangnemeket 7 #, 7 b előjegyzésig,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- a helyes légzéstechnika alkalmazására, fejlesztésére,
- az alapvető funkciók helyes alkalmazására, a szájizomzat fejlesztésére a mindennapi gyakorlatok segítségével:
  - = fúvóka nélkül, csupán ajakrezgéssel,
  - = csak fúvókával,
  - = hangszerrel,
- az előírt hangterjedelmen belül (fisz-b2-ig) kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,
- a tanult darabok stílushű megszólaltatására,
- folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,
- a különböző artikulációs előírások (staccato, tenuto, legato, marcato) megszólaltatására,
- skálázni egy oktávon keresztül valamennyi hangnemben.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje a tanuló

- a hangszere múltját, a jelentősebb alkotó- és előadóművészek munkásságát,
- a rézfúvós hangszerek közötti azonosságot, különbséget.

Legyen képes a tanuló

- az előforduló légzéstechnikai és funkcionális problémák korrigálására a mindennapi gyakorlatok segítségével,
- az előírt hangterjedelmen belül (fisz-c3-ig) kiegyenlített és kifejező hang elérésére,
- a különböző hangindítások, hangbefejezések megvalósítására,
- a különböző nyelvütések (szimpla, dupla, tripla) gyorsaságának fejlesztésére,
- önálló hangolásra,
- a hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- skálázni másfél oktávon keresztül valamennyi hangnemben,
- az adott zenei anyagot egyéni képességei, illetve készségei szintjének megfelelően, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezéssel megszólaltatni.

3.3 Akkordikus tanszak - gitár

Az alapfokú művészetoktatás "klasszikus gitár" tantárgyának hangszere a hat húros, nylonhúrozású, hagyományos akusztikus gitár.

A gitártanítás céljai, feladatai Tanítsa meg:

- A gitár részeit, felépítését, akusztikai sajátosságait.
- A gitár különböző behangolási módjait.
- A gitárjáték alapvető technikai elemeit: apoyando, tirando, arpeggio, törtakkordok fekvésváltás, kötések, barré, valamint a tompítás különféle lehetőségei jobb- és balkézrel egyaránt.
- A gitárirodalomban előforduló egyéb effektusok: üveghang (flageolett), glissando, tompított pengetés (etouffe), rasgueado, ütés, dobolás (tamb.) kivitelezését.
- A legato, tenuto, portato, staccato játékmód alkalmazásával az artikuláció megvalósítását.
- A játszott művek karakterének, tempó és dinamikai jellegzetességeinek kifejezését.
- A gitáron megszólaltatható főbb zenei stílusok előadási sajátosságait.
- A gitár, mint kísérőhangszer lehetőségeit: a leggyakrabban előforduló akkordokat és akkordfűzéseket.
- A hangszerkarbantartási feladatok elvégzését.

Alakítsa ki és tudatosítsa az alábbiakat:

- Helyes test-, hangszer- és kéztartás.
- Laza kar- és ujjtechnika.
- A két kéz pontosan összehangolt mozgása.
- Helyes fogástechnika, differenciált pengetés.
- Összességében könnyed hangszerkezelés.

Gyakoroltasson rendszeresen:

- Az adott technikai elem tanításának megfelelő mechanikus ujjgyakorlatokat, mozdulatsorokat.
- Az elméleti ismeretekkel összhangban hangsorokat, skálákat, különböző pengetési- és ritmusvariációkkal is.
- Arpeggio gyakorlatokat.
- A felmerülő technikai problémának megfelelő etűdöket.

-

Ösztönözze a tanulókat:

- Játéktechnikájuk folyamatos fejlesztésére, gondozására, ezen belül kiemelten a szép gitárhangszín kialakítására.
- Céltudatos gyakorlási módszer kialakítására.
- A rendszeres társas muzsikálásra.

Fordítson figyelmet:

- A precíz hangszerhangolásra.
- A művek igényes kidolgozására technikai és zenei szempontból egyaránt.
- A tudatos zenei memorizálásra.
- A lapról játékra, mindig az előző év nehézségi szintjén gyakoroltatva.

Előkészítő évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A tanuló ismerkedjen meg - életkorának megfelelő szinten - a gitár részeivel és felépítésével.
- Vonalak, vonalközök számozása, violinkulcs.
- Ütemvonal, kettősvonal, ismétlőjel. 2/4-es, 3/4-es, 4/4-es ütem.
- Hangértékek és szünetjelek: egész, fél, negyed, nyolcad.
- A megtanult törzshangok ábécés nevei.
- A húrok számozásának, valamint a jobb és balkéz ujjzatának megismerése a tanult zenei anyaggal párhuzamosan.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A helyes testtartás, hangszer tartás és kéztartás kialakítása.
- A szabad és a ráhúzott pengetés (tirando, apoyando) megtanítása üres húrokon, továbbá az arpeggio pengetés p-i-m-a ujjakkal.
- Szünetek játéka az üres húrok tompításával. (Bal, majd jobb kézzel.)
- Törzshangok megtanítása az első fekvésben.

Ajánlott tananyag

Puskás T.: Gitáriskola

Nagy E.-Mosóczi M.: Gitáriskola I.

Szendrey-Karper L.: 50 magyar népdal

Követelmények

Kétféle ritmusértéket (negyed, nyolcadot) tartalmazó egyszólamú gyermekdalok és egyszerű népdalok játéka legalább pentaton, pentachord hangterjedelemben.

Olyan könnyű gyakorlatok elsajátítása, melyekben gyakran fordulnak elő üres húrok.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Két népdal, illetve gyermekdal.
- Egy könnyű etűd, vagy előadási darab, melyben gyakran fordulnak elő üres húrok.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A tanuló ismerkedjen meg - életkorának megfelelő szinten- a gitár részeivel és felépítésével.
- Vonalak, vonalközök számozása, violinkulcs.
- Ütemvonal, kettősvonal, ismétlőjel. 2/4-es, 3/4-es, 4/4-es ütem.
- Hangértékek és szünetjelek: egész, fél, negyed, nyolcad.
- Forte és piano.
- Az ütemhangsúly.
- A megtanult törzshangok ábécés nevei.
- A húrok számozásának, valamint a jobb és balkéz ujjazatának megismerése a tanult zenei anyaggal párhuzamosan.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A helyes testtartás, hangszertartás és kéztartás kialakítása.
- A szabad és a ráhúzott pengetés (tirando, apoyando) megtanítása üres húrokon, továbbá az arpeggio pengetés p-i-m-a ujjakkal.
- Ostinato és dudabasszus kíséret
- Szünetek játéka az üres húrok tompításával. (Bal, majd jobb kézzel.)
- Törzshangok megtanítása az első fekvésben.
- Hangos-halk játék. Hangsúlyos hang játéka.
- A többszólamúság lehetőség szerinti megtanítása együttpengetés nélkül.

Ajánlott tananyag

Puskás T.: Gitáriskola

Nagy E.-Mosóczi M.: Gitáriskola I.

Szendrey-Karper L.: 50 magyar népdal

Követelmények

Kétféle ritmusértéket (negyed, nyolcadot) tartalmazó egyszólamú gyermekdalok és egyszerű népdalok játéka legalább pentaton, pentachord, hexachord hangterjedelemben. Népdalfeldolgozások ostinato, vagy dudabasszus kísérettel.

Olyan könnyű darabok elsajátítása, melyekben gyakran fordulnak elő üres húrok.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Két népdal, illetve gyermekdal.
- Két etűd, vagy előadási darab, melyben gyakran fordulnak elő üres húrok.

Alapfokú évfolyamok "A" tagozat

1. évfolyam "A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A tanuló ismerkedjen meg a gitár részeivel és felépítésével.
- Vonalak, vonalközök számozása, violinkulcs.
- Ütemvonal, kettősvonal, ismétlőjel. 2/4-es, 3/4-es, 4/4-es ütem.
- Hangértékek és szünetjelek: egész, fél, negyed, nyolcad.
- Pontozott hangok, nyújtott és éles ritmus.
- Primo-secondo, Da Capo al Fine.
- A dinamika fogalma. Forte, mezzoforte és piano.
- Az ütemhangsúly.
- A megtanult hangok ábécés nevei, előjegyzések, módosított hangok.
- Kis- és nagyszekund.
- A húrok számozásának, valamint a jobb és balkéz ujjzatának megismerése a tanult zenei anyaggal párhuzamosan.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A helyes testtartás, hangszertartás és kéztartás kialakítása, stabilizálása
- A szabad és a ráhúzott pengetés (tirando, apoyando) megtanítása, továbbá az arpeggio pengetés p-i-m-a ujjakkal.
- A többszólamúság megtanítása együttpengetés nélkül, majd együttpengetéssel.
- Együttpengetés két ujjal, különböző variációkban.
- Kétszólamú dallam-kiséret játék együttpengetéssel
- Szünetek játéka az üres húrok tompításával.
- Törzshangok megtanítása az első fekvésben.

- Előjegyzés nélküli modális hangsorok játéka az első fekvésben.
- Módosított hangok tanulása a zenei anyagnak megfelelően. C-dúr, G-dúr, F-dúr, a-moll, e-moll, d-moll hangsorok játéka az első fekvésben.
- Tanítsuk meg a zenei nyitás-zárás és a helyes hangsúlyok alkalmazását. Dinamikai váltás tanítása.

Ajánlott tananyag

Puskás T.: Gitáriskola

Nagy E.-Mosóczi M.: Gitáriskola I. II.

Szendrey-Karper L.: Gitárgyakorlatok I.

Szendrey-Karper L.: 50 magyar népdal Fodor - Marnitz - Vass: Gitáros képeskönyv

Követelmények

Egyszólamú népdalok eljátszása p, illetve i-m-a ujjakkal, tirando, vagy apoyando, váltott pengetéssel.

Könnyű kétszólamú népdalfeldolgozások és előadási darabok együttpengetéssel.

A többszólamúság megjelenésével - az egész tanulási folyamatban - ügyeljünk a gondos szólamvezetésre a ritmusértékek szólamonkénti pontos betartásával.

Könnyű arpeggio pengetésű etűdök, előadási darabok sok üres húrral.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy magyar népdal.
- Egy etűd, melyben megtalálható az arpeggio valamilyen formája.
- Két előadási darab, melyben megvalósul az együttpengetéses kétszólamúság.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Tanítsuk meg a darabokban előforduló új ütembeosztásokat (3/8, 6/8)
- A darabokban előforduló hangnemek ismerete.
- Ismerje a tanuló a tizenhatod értékű hangot és szünetjelet, a pontozott nyolcadértéket, a triolát és a szinkópát.
- Fontos a tanult darabok szerkezeti (formai) elemzése.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Játsszon a tanuló kétoktávós F- és G-dúr skálát az első fekvésben.
- Gyakoroltassunk egy-egy húron kromatikus ujjgyakorlatokat.
- A második fekvés és az egyszerű fekvésváltás megismerése.
- A kettősfogások gyakorlása, fejlesztése.
- Az együttpengetés és az arpeggio továbbfejlesztése könnyű kétszólamú darabokban.

- Kezdjük el az artikuláció tanítását és alkalmazását a művekben.
- Tanítsuk meg és alkalmazzuk a hangszínváltást.
- Tanítsuk meg a természetes üveghangokat a XII. érintőnél.

Ajánlott tananyag

Nagy E.-Mosóczi M.: Gitáriskola II., III.

Szendrey-Karper L.: Gitárgyakorlatok II., III..

Fodor-Marnitz-Vass: Gitáros képeskönyv

Követelmények

Könnyű kétszólamú darabok eljátszása.

Az arpeggio pengetés egyszerű darabokban (pl. Carulli, Carcassi, Sor). Lapról játék az előző év nehézségi szintjén.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- egy etűd
- három különböző jellegű darab

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Ismerje meg a tanuló a gitár rövid történetét.
- A darabokban előforduló hangnemek ismerete.
- A darabokban előforduló összetettebb ritmusképletek ismerete.
- A dúr és moll hármashangzat felépítése.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A scordatura használatának bevezetése; folytatása a további években.
- Tanítsuk meg az ötödik fekvés hangjait.
- Játsszassuk a kétoktávos G-dúr skálát második fekvésben és a C-dúr skálát ötödik fekvésben, harmadik húrról indítva.
- Tanítsuk meg és gyakoroltassuk a legegyszerűbb kötéseket bal kézzel (elpengetés, ráütés), és alkalmazni könnyű darabokban.
- Fontos a hármashangzások tanítása és gyakorlása.
- Tanítsuk meg a kisbarrét 2, majd 3 húron.
- Tanítsunk egyszerű mechanikus ujjgyakorlatokat ismétlődő mozgásokkal.
- Tanítsuk meg a természetes üveghangokat az V. és VII. érintőknél.
- Fontos a sul ponticello és sul tasto játék, továbbá a dinamikai árnyalás (crescendo, diminuendo) megvalósítása.

- Kezdjük el a nem kívánt hangösszecsengések tompítását, kezdetben a domináns-tonika zárlatokban. (Pld. üres húron E-A, A-D)
- Balkéz fogás-sémával összekapcsolt arpeggio gyakorlatok tanítása és játéka az ötödik fekvésig.

Ajánlott tananyag

Nagy E.-Mosóczy M.: Gitáriskola III., IV.

Szendrey-Karper L.: Gitárgyakorlatok II.-IV.

Fodor-Marnitz-Vass: Gitáros képeskönyv Repertoire gitarra (Ed. Mus. Z.14445)

Követelmények

Egy adott technikai problémát feldolgozó etűd megvalósítása (pl. kötés, kisbarré). Az első fekvés összekapcsolása más fekvésekkel egy mérsékelt tempójú etűdben, vagy előadási darabban.

Könnyű tánctétel jellegzetességeinek megvalósítása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd
- Három különböző jellegű előadási darab.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A modális hangsorok ismerete. Egyszerű harmóniai elemzés a tanár irányításával.
- A dominánsszeptim-akkord megismerése.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Kezdjük el a prim és oktávhangolás tanítását üveghangokkal.
- Tanítsuk meg az hetedik fekvés hangjait.
- Kötések továbbfejlesztése (elpengetés, ráütés), és alkalmazása a darabokban. Játsszani kell könnyű ékesítéseket is (pl. előke).
- Négyesfogások bevezetése.
- A barré továbbfejlesztése. Akkord fogások kis/tört barréval.
- Vibrato megtanítása.
- Tanítsuk meg a kétoktávos fekvésváltásos C-dúr skálát. Transzponáltassuk a G-dúr skálát a hetedik fekvésig.
- Folytassuk a nem kívánt hangösszecsengések tompításának tanítását.
- Balkéz fogás-sémával összekapcsolt arpeggio gyakorlatok továbbfejlesztése a hetedik fekvésig.
- Tört-akkord játék megtanítása.

Ajánlott tananyag

Nagy E.-Mosóczi M.: Gitáriskola III.- V.

Szendrey-Karper L.: Gitárgyakorlatok IV.-VI.

Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)

F. Sor Op. 31.-35.

Puskás: Klasszikus etűdök gitárra Kovács: Könnyű darabok gitártanulóknak Brouwer: Etűdök I-V.

Követelmények

Reneszánsz, barokk táncjátékok és klasszikus darabok stílusos megszólaltatása.

Terjedelmesebb etűd megtanulása. Rövid, könnyű XX. századi vagy kortárs darabok megtanulása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd
- Három különböző stílusú előadási darab.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Hangszertörténeti ismeretek gyarapítása.
- Harmóniai elemzés az évfolyamnak megfelelő elméleti ismeretek alapján, a tanár irányításával.
- Beszélgetés a romantikus és a XX. századi zenéről a tanult darabok alapján.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Tanítsuk meg az kilencedik fekvés hangjait.
- Kötéses díszítések továbbfejlesztése.
- Gyakoroltassuk a kromatikus skálákat és hétfokú hangsorokat egy húron, fekvésváltással.
- Mechanikus kézügyesítők folyamatos gyakorlása.
- Kezdjük el a 6 húros nagybarré tanítását.
- A tört-akkord játék továbbfejlesztése.
- Folytassuk a nem kívánt hangösszecsengések tompításának tanítását a balkéz bevonásával is.
- Balkéz fogás-sémával összekapcsolt arpeggio gyakorlatok továbbfejlesztése a kilencedik fekvésig.
- Lényeges az ujjrendezés alapelveinek rendszeres megbeszélése.

Ajánlott tananyag

Nagy E.-Mosóczi M.: Gitáriskola IV.- V.

Szendrey-Karper L.: Gitárgyakorlatok V-VIII.

Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)

F. Sor Op. 31.-35.

Puskás: Klasszikus etűdök gitárra Aguado: Etűdök I.

Marschner, Mertz, Paganini és Tarrega könnyebb darabjai.

Kováts: Könnyű darabok gitártanulóknak Brouwer: Etűdök VI.-X.

Bartók-Szendrey: Gyermekeknek-ből könnyebb tételek.

A Musica per Chitarra sorozat kiadványaiból az évfolyam nehézségi szintjének megfelelően válogatva.

Követelmények

Mérsékelt tempójú etűd, amely magasabb fekvéseket is érint. Klasszikus táncművek (pld. Sor Walzerek) előadása. Romantikus, (pld. Marschner: Bagatell) és XX. századi, vagy kortárs darabok (Pld. Brouwer Etűd VI-X.) eljátszása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd
- Három különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik romantikus, XX. századi, vagy kortárs darab.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hangszeres és elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés.
- Ismerje fel a tanuló a főbb zenei korszakokat stílusjegyeik alapján.
- Legyen képes a zenei formák (szvit- és szonátaművek) szerkezetének felismerésére és a tempók megállapítására tanári segítséggel. ***A hangszerkezelés fejlesztése***
- Tanítsuk meg a háromoktávos dúr- és moll skálákat (E-dúr, e-moll).
- Stabilizáljuk, erősítsük meg a nagybarrét.
- Mechanikus kézügyesítők folyamatos gyakorlása.
- Törekedjünk a nem kívánt hangösszezsengések tompításának még differenciáltabb kivitelezésére.
- Balkéz fogás-sémával összekapcsolt arpeggio gyakorlatok továbbfejlesztése.
- Az önálló az ujjrendezés alapelveinek kialakítása.

Ajánlott tananyag

Aguado: Etűdök Carcassi Etűdök op. 60 Giuliani: Etűdök

Nagy E. - Mosóczi M.:Gitáriskola V.

Szendrey-Karper L.: Gitárgyakorlatok VII-VIII.

Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)

Régi spanyol muzsika Bach - Szendrey: 20 könnyű darab Bartók - Szendrey: Gyermekeknek Frescobaldi: Táncok és ária variációkkal stb.

F. Sor: Etűdök op. 35, op. 31 Fodor - Marnitz - Vass: Klasszicizmus Brouwer: Etűdök VI.-X.

Faragó: Musica Ficta Pavlovits Dávid gitárdarabjai.

Követelmények

Tudni kell a barokk szvit két különböző karakterű (gyors, lassú) tételét helyes tempóarányokkal játszani.

Tanuljon meg a tanuló egy terjedelmesebb, vagy élénkebb tempójú etűdöt is.

Játsszon a romantikus, XX. századi, és kortárs zeneszerzők műveiből.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd

- Három különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik romantikus, XX. századi, vagy kortárs darab.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

„B” tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B” tagozatos oktatás minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Ismerje a tanuló a 2/2, 3/8, 6/8-os ütembeosztást.

- Tanítsuk meg 3#, 2b előjegyzésig a dúr és moll hangnemeket.

- Ismerje a tanuló a dinamikai árnyalást (crescendo, diminuendo).

- Ismerje a prím, szekund, terc, kvart, kvint, oktáv hangközöket.

- Tanítsuk meg a tizenhatodértéket és -szünetet; a triolát és a szinkópát, valamint a pontozott nyolcadot.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Tanítsuk meg a kis barré-t. Rendszeresen gyakoroltassuk a kromatikus skálát az I. fekvésben.

- Tanítsuk meg a kétoktávós G-dúr skálát (üres húrok használata nélkül), különböző ritmusképletekkel is.

- Ismerni kell az I. fekvés teljes hangkészlete mellett az V. fekvés törzshangjait is.

- Játsszunk kettős- és hármasfogásokat is.

- Kapcsoljuk össze az első fekvést más fekvésekkel is.

- Tovább kell fejleszteni az arpeggio-játékot.
- A sul ponticello és sul tasto játék megvalósítása fontos.
- Gyakoroltassuk a staccato portato és tenuto játékot is.
- Tanítsuk a hangolást, prím és oktáv hangközökkel.
- Ismertessük meg a tanulót a természetes üveghangokkal.

Ajánlott tananyag

Nagy E.-Mosóczi M.: Gitáriskola II.-IV.

Szendrey-Karper L.: Gitárgyakorlatok II.-IV.

Fodor-Marnitz-Vass: Gitáros képeskönyv

Követelmények

Az arpeggio pengetés megvalósítása egyszerű etűdben (Carcassi, Carulli, Sor). Valósuljon meg a dinamikai árnyalás a gyakorlatban. Tanítsunk olyan egyszerű etűdöt vagy előadási darabot, mely összekapcsolja az első fekvést más fekvéssel.

Játszassunk könnyű reneszánsz táncokat, hívjuk fel a figyelmet a darabok jellegzetességeire.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy technikai gyakorlat vagy skála,
- Egy etűd,
- Három különböző jellegű darab.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Tanítsuk meg a modális hangsorokat, hogy a darabokban megjelenő modális fordulatokat megmutathassuk.
- Ismerni kell a dúr és moll hangsorokat 4#, 4b előjegyzésig.
- Ismertessük meg a tanulókkal a szext és szeptim hangközöket.
- Elméleti szinten foglalkozzunk a dúr és moll hármashangzat és dominánsseptimakkord felépítésével.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Fontos a fekvésváltás továbbfejlesztése; a kromatikus és diatonikus skála fekvésváltással.
- Tanítsuk meg a kétoktávós C-dúr skálát, játszassuk a G-dúr skálát különböző fekvésekben.
- Gyakoroltassuk a kötést bal kézzel (ráütés, elpengetés), különféle kombinációkkal.
- Ismertessük meg a tanulóval az előkét és az utókát.

- Tanítsuk meg a kis, tört, és nagy barré-t.
- Kezdjük el gyakoroltatni a tremolo pengetést és az arpeggio-játék különféle változatait.
- Gyakoroltassuk a IX. fekvés hangjait.
- Alkalmazzuk a vibratót. Fejlesszük a dinamikai árnyalás minőségét.

Ajánlott tananyag

Nagy E.-Mosóczi M.: Gitáriskola III.- V.

Szendrey-Karper L.: Gitárgyakorlatok IV-VI.

Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)

F. Sor Op. 31.-35.

Puskás: Klasszikus etűdök gitárra Kovács: Könnyű darabok gitártanulóknak Brouwer: Etűdök I-V.

Követelmények

Tanítsunk barokk és klasszikus táncműveket díszítésekkel.

Nehézségi szint: Brescianello, G. Sanz és könnyebb Weiss darabok, Sor: Etűdök op. 31, op. 35 sorozat és Walzerek.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy technikai gyakorlat vagy skála,
- Egy etűd,
- Három különböző jellegű darab

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Tudatosítsuk az ujjrendezés alapelveit.
- Végeztessünk a tanulókkal harmóniai elemzést egyszerű darabokban, tanári segítséggel.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Fontos a kromatikus skálák és a kézügyesítő (ujjfüggetlenítő), gyorsító gyakorlatok különböző fajtáinak gyakoroltatása.
- Tanítsuk meg a háromoktávós E-dúr skálát.
- Fejlesszük tovább a díszítési technikát.
- Mutassuk meg az üveghangképzés további lehetőségeit.

Ajánlott tananyag

Nagy E.-Mosóczi M.: Gitáriskola IV.- V.

Szendrey-Karper L.: Gitárgyakorlatok V.-VIII.

Repertoire gitárra (EMB Z.14445)

F. Sor Op. 31.-35.

Puskás: Klasszikus etűdök gitárra Aguado: Etűdök I.

Marschner, Mertz, Paganini és Tarrega könnyebb darabjai.

Kováts: Könnyű darabok gitártanulóknak Brouwer: Etűdök VI.-X.

Bartók-Szendrey: Gyermekeknek-ből könnyebb tételek.

Követelmények

Játsszon a tanuló mérsékelt tempójú etűdöt, amely különböző fekvéseket érint. Adjon elő klasszikus tánc-tételt, romantikus vagy impresszionista darabot, illetve rövid XX. századi műveket.

Nehézségi szint: Aguado: Etűdök, Carcassi: Etűdök op. 60, Ponce: Prelűdök stb.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy technikai gyakorlat vagy skála,
- Egy etűd,
- Három különböző jellegű darab

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hangszeres és elméleti órákon szerzett ismeretek felhasználásával önállóan végezzen a tanuló formai, és harmóniai elemzést.
- Tanulja meg a tanuló elméleti szinten a hármas- és négyeshangzatok megfordításait.
- Tanítsuk a zenei formákat (pl. szvit, szonáta) és azok szerkezetét és a tempójellegzetességeket.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Tanítsuk meg a háromoktávos e-moll skálát, továbbá a modális hangsorokat egy húron, egy oktáv hangterjedelemben, valamint az egészhangú skálára épített különféle hangközmeneteket, változatos pengetési módokkal, kézügyesítő és gyorsaságfejlesztő gyakorlatokkal.
- A tanulóknak törekedni kell az önálló, tudatos ujjrendezés kialakítására és a gyakorlás módszerességére.

Ajánlott tananyag

Aguado: Etűdök Carcassi Etűdök op. 60 Giuliani: Etűdök

Nagy E. - Mosóczi M.: Gitáriskola V.

Szendrey-Karper L.: Gitárgyakorlatok VII-VIII.

Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)

Régi spanyol muzsika Bach - Szendrey: 20 könnyű darab Bartók - Szendrey: Gyermekeknek

Frescobaldi: Táncok és ária variációkkal stb.

F. Sor: Etűdök op. 35, op. 31 Fodor - Marnitz - Vass: Klasszicizmus Bartók-Szendrey:

Gyermekeknek Brouwer: Etűdök VI.-X.

Faragó: Musica Ficta

Követelmények

Játsszon a tanuló reneszánsz műveket. Tudja előadni helyes tempóaránytal Tanuljon meg a növendék legalább egy terjedelmes etűdöt is.

Szólaltasson meg legalább egy mérsékelt tempójú romantikus művet.

Nehézségi szint: L. Milan pavane-jai, de Visée táncetételei, könnyű Tarrega-,

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy technikai gyakorlat vagy skála,
- Egy etűd,
- Három különböző jellegű darab

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hangszeres továbbfejlődés mellett fontos a zenei tájékozottság elmélyítése és a zenélési kedv ébrentartása.
- Szükséges a darabok szerkezeti, formai elemzése (barokk szvit, fuga, klasszikus szonáta stb.). Lényeges a darabok önálló kiválasztása és megtanulása a tanár felügyelete mellett.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Fontos a technikafejlesztés kézerősítő és gyorsaságfejlesztő gyakorlatokkal. Lényeges a hangminőség állandó javítása.
- Játsszunk kromatikus skálát; dúr, moll és modális skálákat többféle hangnemben.
- Tanítsunk terciskálákat.
- Az egészhangú skálára épített valamennyi hangköz gyakorlása változatos pengetési módokkal. Cél: a játékbiztonság és állóképesség növelése.
- A növendék ismerje meg a gitárjáték különleges effektusait: rasgueado, étouffé, kopogás.

Ajánlott tananyag

Carcassi: Etűdök op. 60, Capricciók Giuliani: Etűdök Legnani: Capricciók Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)

Dowland: Táncok és Fantáziák Bach: Sonate e Partite könnyebb tételei Bach: Lantművek (Sárközy) könnyebb tételei Giuliani: Szonáta op. 15.

Napóleon Coste: Etűdök, előadási darabok Tarrega: Mazurkák, Tango A Musica per Chitarra Mertz kötetei Könnyű koncertdarabok gitárra (Mosóczi-Nagy)

Bartók-Szendrey: Gyermekeknek Villa-Lobos: e-moll Prelúd Brouwer: Etűdök XI-XV.

XX. századi magyar szerzők darabjai (pld. Farkas Ferenc)

Kortárs szerzők (pld. Pavlovits Dávid gitárdarabjai.)

Követelmények

Ösztönözzük a tanulót elmélyedésre a hangszer szóló- és kamarairodalmában, átiratok és eredeti művek előadására.

Különböző karakterű, nehezebb barokk tánctételek előadása mellett játszassunk gyors előadási darabokat, illetve etűdöket is.

Nehézségi szint: Bach-szvittek/partiták könnyebb tánctételei, Legnani, Sor darabjai, Carcassi: Etűdök op. 60, Brouwer-etűdök, Villa-Lobos- prelűdök. Ebben az évfolyamban a mindenkori szakiskolai felvételi követelmény nehézségi szintje érvényes.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy technikai gyakorlat vagy skála,
- Egy etűd,
- Három különböző jellegű darab

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

„A” tagozat

A tanuló rendelkezzen a gitárjátékhoz szükséges koncentrációképességgel.

Alkalmazza a tanulmányai során elsajátított zenei és technikai ismereteket. Különböző stílusú darabok önálló feldolgozásával és memorizálásával artikulált, dinamikailag árnyalt hangszerjátékot valósítson meg.

Ismerje

- a gitár hangjait, tudja hangszerét behangolni,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Ismerje és készségszinten alkalmazza a gitárjáték alapvető technikai elemeit:

- a fekvésjátékot, fekvésváltást,
- a kis és nagy barré-t,
- a kötéseket (ráütés, elpengetés),
- a dallamjátékot apoyando és tirando pengetéssel,
- az akkordfelbontás (arpeggio) különböző formáit,
- a törtakkord megszólaltatását,
- a nem kívánt hangösszezsengések tompítását (jobb és bal kézben egyaránt).

Legyen képes különböző játékmódok megvalósítására:

- dallam akkordkísérettel (pl. Neusiedler-darabok),
- harmóniafelbontásos játék (pl. Carcassi, Diabelli, Giuliani),

- egyszerű többszólamú darabokban szólamvezetés, dallamkiemelés (pl. Losy, Champion, Robert de Visée).

Rendelkezzék az egyszerű kortárs darabok (pl. Borsody, Brouwer) eljátszásához szükséges zenei alapismeretekkel és technikai készségekkel. Repertoárjának egy részét tudja kotta nélkül játszani.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak koncertszerű bemutatásával:

- G-dúr, C-dúr skála 2 oktávon, háromoktávos E-dúr skála, transzponálva, repetíciós pengetéssel is, kromatikus skálák, arpeggio-gyakorlatok,
- 2 etűd (pl. Carcassi: Etűdök op. 60),
- 1 vagy 2 reneszánsz vagy barokk mű,
- XX. századi művek (pl. Bartók - Szendrey).

A választott etűdök tartalmazzanak egymástól eltérő technikai feladatokat.

A teljes anyagot kotta nélkül kell előadni.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama Gitár főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc „B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma „A” tagozat

- 3 oktávos dúr, vagy moll skála fekvésváltással, váltott pengetéssel, közepes tempóban, vagy kromatikus skála 1 húron fekvésváltással.
- Egy klasszikus etűd: Sor: Op. 31., Op. 35., Carcassi: Op. 60./2., 3., 6., 7. etűdök nehézségi szintjén.
- Három különböző stílusú előadási darab bemutatása a következő nehézségi szinteken:

Reneszánsz zene: pld. Reneszánsz magyar táncok gitárra (Edition Simonffy 151)

Barokk zene: pld. Brescianello, Weiss táncételei, Bach: Notenbüchlein für A. M. Bach átiratai (Nagy-Mosóczi: Gitáriskola V., Szendrey: Gitárgyakorlatok V. kötet.)

Klasszikus zene: pld. Carulli: Larghetto alla siciliana (Nagy-Mosóczi: Gitáriskola V./78.) Carcassi: Capriccio (Nagy-Mosóczi: Gitáriskola V./50.) Sor: Allegretto (Szendrey: Gitárgyakorlatok VI./1.)

Romantikus zene: pld. Marschner: Bagatelle (Nagy-Mosóczi: Gitáriskola V./79.)

XX. századi/Kortárs zene: pld. Bartók-Szendrey: Gyermekeknek-ből könnyebb darabok: 1-5., 10. (EMB Z.7495) (Szendrey: Gitárgyakorlatok V. kötet) Kováts: Rövid darabok gitártanulóknak I./5., 8. (EMB Z. 8883) (Nagy-Mosóczi: Gitáriskola IV./48.) Brouwer: Estudios sencillos I-X.

„B” tagozat

- 3 oktávós dúr, vagy moll skála fekvésváltással, ritmusvariációval, gyorsabb tempóban, vagy kromatikus skála 1 húron fekvésváltással, gyorsabb tempóban.
- Egy klasszikus etűd: Carcassi: Op. 60./8.-17. etűdök nehézségi szintjén.
- Három különböző stílusú előadási darab bemutatása a következő nehézségi szinteken:

Reneszánsz zene: pld. Luis Milan: 6 Pavane

Barokk zene: pld. J. Dowland: Seven Pieces, Robert de Visée: d-moll Szvit tételei, Bach: Sonate e Partite, Lantművek könnyebb tételei.

Klasszikus zene: pld. Sor: Menüettek, Keringők, Giuliani: C-dúr Szonáta op. 15.

Romantikus zene: pld. Tarrega könnyebb darabjai (Mazurkák)

XX. századi/Kortárs zene: pld. Bartók-Szendrey: Gyermeknek-ből 6., 13., 17., 21. (EMB Z.7495) (Szendrey: Gitárgyakorlatok V. kötet) Kovács: Rövid darabok gitártanulóknak I., II. (EMB Z. 8883, Z. 12065) Brouwer: Estudios sencillos VI-XV.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test- és hangszertartás,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- állóképesség
- .

Továbbképző évfolyamok “A” tagozat

7. évfolyam “A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A kottaolvasási készség továbbfejlesztése. Szólamvezetés elemzése egyszerűbb reneszánsz fantáziákban.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az alapfok évfolyamain megszerzett technikai készségek esetleges hiányosságainak pótlása, kéztartás(ok) szükség szerinti korrigálása.

Ajánlott tananyag

Carcassi: Op. 60 Sor: Etűdök Op.29.

Adrian Le Roy: Fantáziák és táncok Losy, Roncalli, Brescianello többtétéles művei Carcassi, Carulli, Giuliani szonátatétélei.

Ponce: Prelűdök Brouwer: Etűdök XI-XX.

Könnyű kortárs művek (Farkas, Sári, Szokolay, Kováts)

Követelmények

A tanuló legyen képes a technikai és zenei felkészültségének megfelelő darabokban a szólamvezetések pontos megvalósítására. Fel kell ébreszteni az igényt a játéktisztaság tökéletesítésére, különös tekintettel a tompításokra.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd
- Három különböző stílusú előadási darab.

8. évfolyam“ A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Mélyítsük el a tanuló ismereteit a barokk zenében. (Szvit, fantázia)
- Elevenítsük fel ismereteit a klasszikus formatan terén. (Szonáta és rondóforma)

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az alapfok évfolyamain megszerzett technikai készségek továbbfejlesztése.
- Skálagyorsítás, az arpeggio gyakorlatok gyorsítása.
- Bonyolultabb ujjfüggetlenítő gyakorlatok.

Ajánlott tananyag

Carcassi: Etűdök Op. 60 Sor: Etűdök Op. 29.

Giuliani: Etűdök Op. 48.

Brouwer: Etűdök, könnyebb előadási darabok

Mudarra és Narvaez fantáziák

Bach: Lantművek tételei

Weiss: Szvit tételek

Sor: Menüettek

Ponce: Prelűdök

Villa-Lobos: Prelűdök

Bartók-Szendrey: Gyermekeknek

Kortárs zene a technikai szintnek megfelelően.

Követelmények

A tanuló ismerje a játszott művek szerkezetét, stílusjegyeit. Fejlődjön játéka a zenei tartalom egyre színesebb megszólaltatásának irányába.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd

- Három különböző stílusú előadási darab.

9. évfolyam“**A**” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Ismertessük meg a tanulót a variációs művek jellegzetességeivel (barokk, klasszikus)
- Fejlesszük készségeit a romantikus és impresszionista művek előadásának terén.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A tanult gyakorlatok rendszeres ismétlése, a hiányosságok pótlása.
- Gyorsaságfejlesztő gyakorlatok.

Ajánlott tananyag

Sor: Etűdök Op. 29 Coste: Etűdök Op. 38.

Tarrega, Sagreras, Pujol etűdök.

Bach: Lantszvittek, csellószvit-átiratok tételei.

Diabelli: Szonáták

Giuliani és Sor könnyebb variációs művei.

Lauro: Vals-ok Barrios kisebb művei.

Követelmények

Legyen képes a tanuló többtétéles, változatos karakterű művek kifejező előadására.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd
- Három különböző stílusú előadási darab.

10. évfolyam“**A**” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Mélyítsük el a tanuló tudását a modern művek jellegzetességeiben.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az esetleges technikai hiányosságok pótlása.
- A tanult gyakorlatok tökéletesítése és gyorsítása.
- Nehezebb ügyesítő gyakorlatok a technikai elemek kombinálásával.
- Tanítsuk a modern művekben előforduló hangeffektusokat.

Ajánlott tananyag

Sagreras, Pujol, Villa-Lobos etűdök Reneszánsz táncok és fantáziák is.

Bach: Lantszvittek, csellószvit-átiratok tételei.

Giuliani, Sor és Coste szonáták, variációk.

Albeniz, Barrios, Tarrega, Torroba, Turina darabjai Villa-Lobos: Choros Leo Brouwer

gitárdarabjai

Követelmények

Legyen képes a tanuló többtétéles, változatos karakterű művek kifejező előadására.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd
- Három különböző stílusú előadási darab.

Továbbképző évfolyamok "B" tagozat

7. évfolyam "B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A kottaolvasási készség továbbfejlesztése.
- Szólamvezetés elemzése reneszánsz és barokk művekben.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az alapfok évfolyamain megszerzett technikai készségek esetleges hiányosságainak pótlása, kéztartás(ok) szükség szerinti korrigálása.
- Mechanikus ügyesítő, erősítő és gyorsító gyakorlatok kibővítése.

Ajánlott tananyag

Carlevaro: Serie didactica para guitarra Scott Tennant: Pumping nylon Carcassi: Op. 60 Sor: Etűdök Op.29.

Adrian Le Roy: Fantáziák és táncok Losy, Roncalli, Brescianello többtétéles művei Carcassi, Carulli, Giuliani szonátatétellei.

Ponce: Prelűdök Brouwer: Etűdök XI-XX.

Könnyű kortárs művek (Farkas, Sári, Szokolay, Kováts)

Követelmények

A tanuló legyen képes a technikai és zenei felkészültségének megfelelő darabokban a szólamvezetések pontos megvalósítására. Fel kell ébreszteni az igényt a játéktisztaság tökéletesítésére, különös tekintettel a tompításokra.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd
- Három különböző stílusú előadási darab.

8. évfolyam "B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Mélyítsük el a tanuló ismereteit a barokk zenében. (Szvit, partita, fantázia, fúga)
- Elevenítsük fel ismereteit a klasszikus formában terén. (Szonáta és rondóforma)
- Részletesen elemezzünk egy klasszikus szonátatételt.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az alapfok évfolyamain megszerzett technikai készségek továbbfejlesztése.
- Skálagyorsítás, az arpeggio gyakorlatok gyorsítása.
- Bonyolultabb ujjfüggetlenítő gyakorlatok.
- Mechanikus ügyesítő, erősítő és gyorsító gyakorlatok kibővítése.

Ajánlott tananyag

Carlevaro: Serie didactica para guitarra Scott Tennant: Pumping nylon Carcassi: Etűdök Op. 60 Sor: Etűdök Op. 29.

Giuliani: Etűdök Op. 48.

Brouwer: Etűdök, előadási darabok

Mudarra és Narvaez fantáziák

Bach: Lantművek tételei

Weiss: Szvit tételek

Sor: Menüettek

Ponce: Prelűdök

Villa-Lobos: Prelűdök

Bartók-Szendrey: Gyermekeknek

Kortárs zene a technikai szintnek megfelelően.

Követelmények

A tanuló ismerje a játszott művek szerkezetét, stílusjegyeit. Fejlődjön játéka a zenei tartalom egyre színesebb megszólaltatásának irányába. Legyen képes adottságainak megfelelően intenzív zenei gesztusok megvalósítására.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd
- Három különböző stílusú előadási darab.

9. évfolyam“B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Ismertessük meg a tanulót a variációs művek jellegzetességeivel (barokk, klasszikus)
- Fejlesszük készségeit a romantikus és impresszionista művek előadásának terén.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A tanult gyakorlatok rendszeres ismétlése, a hiányosságok pótlása.
- Gyorsaságfejlesztő gyakorlatok.
- Erősítő gyakorlatok a kéz állóképességének növelésére.

Ajánlott tananyag

Carlevaro: Serie didactica para guitarra Scott Tennant: Pumping nylon Sor: Etűdök Op. 29

Coste: Etűdök Op. 38.

Tarrega, Sagreras, Pujol etűdök.
Bach: Lantszvitek, csellószvit-átiratok tételei.
Weiss: Passacaglia Diabelli: Szonáták
Giuliani és Sor könnyebb variációs művei.
Lauro: Vals-ok Barrios művei.

Követelmények

Legyen képes a tanuló többtétéles, változatos karakterű művek kifejező előadására.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd
- Három különböző stílusú előadási darab.

10. évfolyam “B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Mélyítsük el a tanuló tudását a modern művek jellegzetességeiben.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az esetleges technikai hiányosságok pótlása. A tanult gyakorlatok tökéletesítése és gyorsítása
- Nehezebb ügyesítő gyakorlatok a különböző technikai elemek kombinálásával.
- Személyre szabott bemelegítési szisztéma kidolgozása.
- A modern művekben előforduló hangeffektusok megszólaltatásának tökéletesítése.

Ajánlott tananyag

Carlevaro: Serie didáctica para guitarra

Scott Tennant: Pumping nylon

Luigi Biscaldi: Esercizi speciali di virtuosismo

Sagreras, Pujol, Villa-Lobos etűdök

Reneszánsz táncok és fantáziák kapodaszter használatával is.

Bach: Lantszvitek, csellószvit-átiratok tételei.

Giuliani, Sor és Coste szonáták, variációk.

Albeniz, Barrios, Tarrega, Torroba, Turina darabjai Villa-Lobos: Choros

Különböző hangeffektusokat tartalmazó XX. Századi, vagy kortárs darabok (pld. Brouwer, Patachich Iván gitárdarabjai.)

Követelmények

A tanuló legyen képes hangszertechnikájának önálló fejlesztésére. Gazdag hangszínek és karakterek megvalósítására. Többtétéles szvit vagy szonáta megtanulására. Könnyebb barokk versenymű egy tételének előadására. A kortárs zenében előforduló hangeffektusok kivitelezésére.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd

- Három különböző stílusú előadási darab.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

„A” tagozat

A tanuló legyen képes tanulásának önálló folytatására, a zenei önképzés megvalósítására. Legyen olyan hangszerkezelési képességek birtokában, mely alkalmassá teszi az amatőr társas zenélésben felszabadult, aktív részvételre.

„B” tagozat (Az "A" tagozat követelményein felül)

A tanuló jusson olyan hangszeres és előadói készségek birtokába, mely elérhetővé teszi számára a zenei pálya választásának lehetőségét, továbbtanulást magasabb iskolatípusokban.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama Gitár főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc „B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma „A” tagozat

Három oktávos dúr-vagy moll skála, vagy tercskála.

- Egy etűd (Carcassi: 25 Etűd op. 60 (EMB 12091) nr. 19., 20., 23., F. Sor op. 29 (Universal) nr. 1., Aguado: Etűdök II. kötetből (EMB 12378) nr. 9., 11., 12., Giuliani: 24 etűd op. 48 (EMB 12963) nr. 20., 21., Leo Brouwer VI-XV. nehézségi szintjén).

- Két különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik lehet töbttételes (reneszánsz és barokk darabok: John Dowland: Táncok és Fantáziák (EMB 8769), J. S. Bach: Könnyű tánc-tételek (Lantszvitek (EMB 13184) cselló szvit); klasszikus és romantikus darabok: F. Carulli (EMB 8821), Giuliani (EMB 12182, EMB 8931, EMB 8932), F. Sor művei (EMB 8799, 14445 kötetben, Ricordi, Universal); Carulli, Johann Kaspar Mertz: Románc (EMB 13519 kötetben), F. Tarrega: Marieta, Rosita nehézségi szintjén).- XX. századi szerzők: Leo Brouwer, Farkas Ferenc (EMB 6303), Villa-Lobos: Prelud II. V.).

- Egy kamaramű. Nehézségi szint: Scarlatti: Öt Szonáta két gitárra (Fodor-Mosóczi)

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

Három oktávos dúr-vagy moll skála, vagy tercskála, szextskála

- Egy etűd (Carcassi: 25 Etűd op. 60 (EMB 12091) nr. 24., 25.; F. Sor: Zwölf Etuden op. 29 (Universal) nr. 4., Giuliani: Etűdök gitárra op. 48. (EMB 12963) nr. 22., 23., 24., Villa-Lobos: Etűdök nehézségi szintjén).

- Két különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik lehet egy szvit vagy versenymű több tétele, vagy egy szonáta, a másik egy kortárs mű (reneszánsz szerzők: Bakfark Bálint (EMB 7031, EMB 7793, EMB 12033), J. Dowland: Luis Milan, Gaspar Sanz, Frescobaldi művei (EMB 13248), J. S. Bach: Lantszvitek (EMB 13184)és csellószvitek tételei, valamint szonáták és partiták tételei; Fernando Sor szonátái, romantikus szerzők, pl. F.

Tárrega Romantikus darabok (EMB 8327) J. K. Mertz (EMB 13157, EMB 13519) továbbá Moreno-Torroba, Manuel de Falla, Isaak Albéniz, Augustin Barrios Mangoré művei nehézségi szintjén). XX. századi szerzők: Leo Brouwer, Farkas Ferenc (EMB 6303), Villa-Lobos: Prelüdök, Choros).

- Egy kamaramű. Nehézségi szint: Vivaldi könnyebb versenyművei, Giuliani: Duo Concertante per flauto e chitarra, Joplin: Ragtime

- A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test- és hangszertartás,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő mennyiségű és minőségű hangszer.

Legalább két darab kottatartó, két darab állítható lábzsámoly.

Félévenként egy húrkészlet.

Metronóm.

3.4 Vonós tanszak - hegedű

A hangszerjátéknál a zenei elképzelés és az azt megvalósító technika elválaszthatatlanok. Különösen áll ez a tanulás kezdeti éveire, amikor a zenei appercepció és a hangszeres mozgásérzetek még fejletlenek, s a növendék valóban csak azt tudja helyesen megszólaltatni hangszerén, amiről intenzív hallási élménye van.

A hegedűtanítás feladatai Ismertesse meg a tanulókkal

- hangszer lehetőségeit, irodalmát, történetét,
- a hegedű akusztikai sajátosságait,
- a hangszer hangolását,
- a hangszer és a vonó felépítését, részeit,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangképzés főbb fizikai törvényszerűségeit,
- a különböző ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez tartozó vonókezelést,
- a hegedűirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a vonós hangszeres család többi tagját.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő vonóvezetést, balkéz-technikát,
- helyes, test-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező hegedűhangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- laza, egyenletes ujj- és kartechnikát,
- a kezek pontosan összehangolt mozgását.
-

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- hangsorokat és hangzatokat különböző vonásnemekkel valamennyi húron és fekvésben,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujj- és vonógyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a különböző vonásnemek elsajátítására,
- a pizzicato-technikára, a pergő-technikára,
- az üveghangok megszólaltatására,
- a megfelelő ujjrendek készítésére és a fekvések alkalmazására,
- a hangköz és akkordjáték sajátosságaira,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,

- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangolási és a legalapvetőbb hangszer-karbantartási feladatokra

Előkészítő évfolyamok

1. évfolyam *Fejlesztési feladatok*

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

- A foglalkozások anyaga: gyermekdalok, versek, mondókák; a hangszeres játékot előkészítő mozgásgyakorlatok.

Készségfejlesztés

A hangszerjátékra való felkészítés fázisai, valamint a hangszerre irányuló mozgások gyakorlása

- a helyes testtartás kialakítása, tájékozódás a test és végtagok térbeli helyzetéről;
- a helyes légzés felismerése, illetve alkalmazása
- a kar és kéz alapmozgásainak kialakítása, függetlenítése;
- a hangszerrel kapcsolatos érzetek megfigyelése, gyakorlása.

Hangszer nélkül

- emelés - ejtés (fej, kar, kéz, ujjak);
- közelítés - távolítás;
- súlyérzet;
- rotálás, tengelyfogás érzete;
- a hegedű „fészek” megismerése.

A hegedűtartás, vonótartás kialakítása.

- a hangszer pengetéssel való megszólaltatása;
- a vonóval való megszólaltatás elemi formái;
- a billentés, húrsváltás, fekvésváltás játékos megalapozása.

Ajánlott tananyag:

Gyermekdalok eljátszása, egyszerűbb népdalok és a Hegedűiskola I. kötetében található egyszerűbb etűdök tanulása.

Kodály: 333 olvasógyakorlat

Forrai: Óvódás énekeskönyv

Dénes - Kállai - Lányi - Mező: Hegedűiskola I.

Sándor - Járdányi - Szervánszky: Hegedűiskola I.

Dénes - Szászné Réger J.: Hegedű ABC Szilvay: Színes húrok I.

Követelmény

A hangszerre irányuló mozgások természetes és jó irányú mozgása

A növendékek figyelme irányuljon a hangszer szép hangon való megszólaltatására, és a tiszta intonációra való törekvésre. ***Az év végi vizsga ajánlott anyaga***

- Egyéni fejlődéstől függően értékelhető keresztmetszet a hangszerkezelés alapelemeiről.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek

- Kottaolvasási ismeretek fejlesztése
- Egész, fél, negyed, nyolcad, és szünetei ismerete
- Módosítójelek
- Dallamsorok felismerése

Hangszerkezelés fejlesztése, készségfejlesztés

- Helyes testhelyzet, hegedűtartás kialakítása
- Billentő mozgás fejlesztése
- A két kéz helyezkedő műveleteinek fejlesztése
- Koncentrált figyelem a tiszta intonáció kialakítására
- Vonókezelési feladatok, vonóbeosztások tudatosítása
-

Ajánlott tananyag:

30-40 gyakorlat

Sándor - Járdányi - Szervánszky: Hegedűiskola I.

Dénes - Szászné Réger J.: Hegedű ABC Dénes-Lányi: Hegedűiskola I. füzet

Követelmény

Tudja a növendék önállóan elhelyezni a hangszerét és vonóját

Törekedjen a tiszta intonációra

Tudjon kottát olvasni az egyszerűbb gyakorlatoknál

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Keresztmetszet az év során tanult hangszerkezelési és zenei anyagról, egyéni fejlődéstől függően

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat 1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

- A helyes testhelyzet és a hegedűtartás kialakítása.
- A bal kar és bal kéz helyezkedő műveletei (súlyérzet, húr váltó és fekvésváltó mozgások, alkar-rotáció).
- A billentő mozgások kialakítása. Tenyérérzet.
- Intonáció a tanult hangkészletben

A helyes vonótartás (húron és húr fölött), a vonóvezetés érzetének kialakítása. Húrsík-érzet, -vonóvezetés üres húrokon és húr párokon. Húrváltás külön vonóval és kötve.

- Vonókezelési feladatok: játék egész vonóval. A legato és détaché játékmód kialakítása. Vonóbeosztási formák a különböző ritmusképletek megszólaltatásakor.

- A szép hang iránti igény felkeltése - már a pengetés és az első vonó húzási feladatok során.

- Hangsorok egyszerű vonásnemekkel.

Zenei ismeretek

- Kottaolvasás a tananyag hangkészletén belül.
- Metrum, mérőütés, tempó.
- Ütem: 2/4, 4/4, 3/4.
- Hangjegyértékek: az egész, fél, negyed, nyolcad és szüneteik.
- Nyújtópont a fél és a negyed érték mellett.
- Módosítójelek, előjegyzés.
- Hangközök: szekundok, tercek, tiszta kvart, kvint, oktáv ismerete.
- A hármashangzat fogalma.
- Dallamsorok formai tagolódása. Zenei összefüggések.
- Memóriafejlesztés.

Ajánlott tananyag

Dénes - Lányi - Kállay - Mező: Hegedűiskola I.

Sándor - Járdányi - Szervánszky: Hegedűiskola I.

Dénes - Szászné Réger J.: Hegedű ABC

Követelmény

Sajátítsa el a természetes mozgásműveleteket, ha kell, a tanár segítségével korigáljon.

Alakuljon ki a tanuló játékkészsége az évfolyamban megjelölt hangkészleten belül egyszerű ritmusok alkalmazásával, mérsékelt tempóban. Olvasson folyamatosan abszolút hangnevekkkel, törekedjen a tiszta intonációra.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- 2 különböző jellegű tanulmány a Hegedűiskolából és
- 2 zongorakíséretes darab lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása A hegedűtartás és vonótartás fejlesztése.

Ujjgyakorlatok a bal kéz ügyesítésére:

- ejtő - emelő billentés;
- a hűrváltó-készség fejlesztése;
- az ujjak nyújtása, csúsztatása;
- a kettősfogások egyszerű formái (terc, szext);
- a fekvésjáték és a vibrato előkészítése;
- vonókezelési feladatok:
- a détaché játékmód fejlesztése különböző vonórészekon,
- legato (2, 4, 8 hang kötésével is), portato, a martelé játékmód előkészítése nyugodt tempóban, éneklő jelleggel; barokk „non legato”. A magyar népdalok játékával kapcsolatos nehezebb vonóbeosztási formák, nagy és kis „nyújtott” és „éles” ritmus, legato.

Zenei ismeretek

- A kottaolvasás továbbfejlesztése.
- A tempó- és dinamikai jelzések ismerete.

- Egyszerű és változó ütemek.
- Hangjegyértékek: nyolcad, triola, tizenhatod
- Hangközök: szekund, terc, kvint.

Ajánlott tananyag

Dénes - Lányi - Kállay - Mező: Hegedűiskola II.
 Sándor - Járdányi - Szervánszky: Hegedűiskola II.
 Dénes - Szászné Réger J.: Hegedű ABC Kodály: Biciniumok

Követelmény

Alakuljon ki a tanuló játékkészsége a 4#, 4b előjegyzésű skálák hangkészletén belül.

Ismerje az új ritmusokat.

Legyen képes a détachét, legatót (2, 4, 8 hang kötését) a tanult hangkészleten belül alkalmazni.

Ismerje a dinamikára és a tempóra vonatkozó zenei kifejezéseket.

A zeneművek nehézségi szintje pl. Bartók: Betyárnóta, Rameau: Rigaudon, Schubert: Német tánc.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- 2 etűd
- 2 zongorakíséretes darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat *Fejlesztési feladatok*

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

- Ujjgyakorlatok a bal kéz ügyesítésére és a helyezkedő-készség fejlesztésére az I. fekvésben Játékkészség a II. és III. fekvésben (a közvetítőhang szerepe).

- Kettősfogás-játék: tercek, szextek.
- Dúr és moll hangsorok, akkordfelbontások két oktávon.
- Nagy és kis détaché.
- Martelé a vonó különböző részein.
- A legato fejlesztése, vonáskombinációk.
- Akkordjáték és emelt vonás, a staccato vonások előkészítése.
- A vibrato fejlesztése.
- A hangszer önálló felhangolása.

Zenei ismeretek

- A harmincketted és a szinkópák nehezebb formái.
- Szűkített és bővített hangközök.
- A hármashangzat és fordításai.
- A dominánsseptim hangzat.
- Tonika, szubdomináns, domináns - hangzatfűzésben.
- Kvintkör, klasszikus periódus.
- Két- és háromtagú kis formák elemzése.
- Ékesítések: előke, utóka, trilla, paránytrilla és mordent.
- Memóriafejlesztés.

Ajánlott tananyag

Dénes - Lányi - Mező - Skultéty: Hegedűiskola MI-IV.

Sándor - Járdányi - Szervánszky: Hegedűiskola III.

Wohlfahrt: 40 etűd op. 54 (válogatva)

Konyusz: Kettősfogások az első fekvésben

Az ajánlott irodalom jegyzékében található előadási művek.

Kodály: Biciniumok

Pejtsik: Régi kamarazene sorozat: Duók, Triók Szervánszky: Duók Z. 3083 Mozart: 12 duó K. 487 (válogatva)

Bartók: Duók

Követelmény

A növendék legyen képes az eddig tanult mozgásformák, vonástípusok folyamatos alkalmazására.

Ismerje a zenei ékesítések egyszerűbb módoszatait: előke, utóka, mordent, trilla.

Törekedjen a tiszta intonációra az első fekvésben (szűkített és bővített hangközök).

A növendék ismerje az egyszerű fekvésváltásokat (azonos ujjak, üres húr alatti fekvésváltások).

A zeneművek nehézségi szintje pl. Járdányi: Magyar tánc, Stanley: Allegro grazioso, Handel: Gavotte.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- 2 etűd (különböző technikai feladatokkal)
- 2 zongorakíséretes mű (lehet koncerttétel, vagy barokk, illetve klasszikus táncjáték), lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat *Fejlesztési feladatok*

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

- Az előző években jobb és bal kézzel elsajátított elemek összekapcsolása és fejlesztése.
- 1/2 fekvés, II-III. fekvés, fekvésérzet.
- A vibrato fejlesztése
- Dúr és moll skálák két oktávon, fekvésekben, fekvésváltással is.
- A kromatikus játéktechnika fejlesztése.
- Az eddig tanult vonásnemek gyorsítása, alkalmazása összetettebb feladatokban.
- A staccato játékmód, az emelt vonás fejlesztése.
- A dobott vonás (spiccato) előkészítése.
- Az akkordjáték és a kettősfogás-játék fejlesztése első fekvésben.
- A hangindítás, a vonós artikuláció fejlesztése, a fontosabb zenei karakterek megszólaltatásának megalapozása (dolce, risoluto, espressivo).

Zenei ismeretek

- A tempó- és a dinamikai jelzések bővebb ismerete.

- Ütem: 5/4, 5/8, változó ütemek.
- A teljes kvintkör.
- A játszott anyag zenei - formai és harmóniai - elemzése a tanár segítségével.

Ajánlott tananyag

Dénes - Lányi - Mező - Skultéty: Hegedűsiskola IN-IV.
 Sándor - Járdányi - Szervánszky: Hegedűsiskola IV/A, B.
 Kayser: 36 gyakorlat hegedűre op. 20, I.
 Wohlfahrt: 60 etűd op. 45, vagy Wohlfahrt: 40 etűd op. 54 (válogatva)
 Konyusz: Kettősfogások az első fekvésben Pleyel: Duók
 Szervánszky: Duók Z. 3083 Mozart: Duók K. 487 Bartók: Duók
 Hegedűduók kezdőknek (Vígh)
 Kamarazene kezdők számára (Máriássy)
 Régi kamarazene (sorozat): Duók, Triók

Követelmény

Ismerje a növendék a 1/2 fekvést, a II. és III. fekvést, az egyszerűbb kettősfogásokat és akkordokat.
 Legyen képes a fekvésekben közlekedni (közvetítőhang).
 Tudja az eddig tanult vonásnemeket alkalmazni gyorsabb tempóban is.
 Legyen képes az emelt vonós és staccato játékmód alkalmazására.
 Ismerje a játszott zenei anyagban előforduló szakkifejezéseket.
 A zeneművek nehézségi szintje pl. Zathureczky: Gyermekeknek, Farkas: Régi magyar táncok, Steibelt: Uno ballo, Mozart: Andantino.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- 2 etűd
- 2 zongorakíséretes mű (az egyik lehet kamarazene), lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A” tagozat *Fejlesztési feladatok*

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

- Az eddig tanult fekvésekben való jártasság elmélyítése.
- A IV. és V. fekvés elsajátítása, a páros és páratlan számú fekvések egyenrangú fejlesztése.
- Kettősfogás-játék a fekvések alkalmazásával.
- A vibrato fejlesztése (egyenletesség, gyorsaság, folyamatosság).
- Az akkordjáték fejlesztése - játéka könnyebb fekvésváltásokkal is.
- Folyamatos játék dobott vonóval, könnyebb etűdanyagon.
- Az eddig tanult vonásnemek összetettebb alkalmazása, zeneileg árnyaltabbá tétele, a vonós artikuláció fejlesztése.
- Dúr és moll hangsorok, akkordfelbontások két oktávon az V. fekvésig.

Zenei ismeretek

- A hangnemkapcsolatok fokozott ismerete.

- Szűkített és bővített hármashangzat, szűkített szeptimakkord.
- A legalapvetőbb zenei karakterek: dolce, espressivo, risoluto.
- A szonátaforma tematikus és hangnemi elemzése, a barokk szvit felépítése.
- Klasszikus táncok.
- Romantikus karakterdarabok.
- Variációs forma.

Ajánlott tananyag

Dénes - Lányi - Mező - Skultéty: Hegedűiskola V-VI.

Sándor - Járdányi - Szervánszky: Hegedűiskola V.

Kayser: 36 gyakorlat hegedűre op. 20, I-II.

Dont: Gradus ad Parnassum op. 38, I.

Dancla: Etűdök op. 68 Bloch: Hangsoriskola II-III.

Bartók: Duók

Mozart: Duók K. 487

XX. századi kamarazene-művek

A vonós kamarazene iskolája (Pejtsik): I. II.

Négy évszázad könnyű triói Z. 13548 A barokk triószonáta Z. 13549

Követelmény

Ismerje és játssza a dúr és moll hangsorokat (5#, 5b előjegyzésig) két oktávon keresztül az V. fekvésig.

Ismerje a IV. és V. fekvést.

Legyen képes az eddig tanult vonásnemek összetettebb alkalmazására (emelt vonó, dobott vonó, staccato), zeneileg árnyaltabbá tételére, a vonós artikuláció használatára.

Gyorsabb mozgású darabokat is szép hangon, értelmes frazeálással játsszon (bal kéz pergőtechnika).

Alkalmazzon folyamatos vibratót az éneklő jellegű műveknél.

Legyen képes az évfolyam anyagánál könnyebb műveket lapról eljátszani.

A játszandó művek nehézségi szintje pl. Bartók: Gyermekeknek, Pergolesi: Siciliano, Beethoven: Menüett

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- 1 etűd,
- 1 zongorakíséretes mű lehetőleg kotta nélkül
- 1 kamaramű (tanárral vagy növendéktársaival).

6. évfolyam „A” tagozat Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

- Tájékozódás és játékkészség a VI., VII. fekvésben és félfekvésben.
- Háromoktávós hangsorok akkordfelbontásokkal.

A bal kéz mozgékonyságának sokoldalú fejlesztése:

- trilla, pergőtechnika, fekvésváltás (kettősfogásokkal is);
- természetes üveghangok.

A vibrato fejlesztése minden fekvésben.

Zenei ismeretek

- Barokk művek felépítése (szonáta, koncert).
- Szekvenciális szerkesztésmód a barokk művekben.
- Kifejező és stílusos artikuláció.
- A portamento fogalma.
- A XX. századi zene hangzásvilágának ismerete: metodikai, harmóniai sajátosságok, szerkesztési elvek ismerete a játszott művek alapján. *Ajánlott tananyag*

Mazas: Études speciales op. 36 I. füzetből válogatva,

Dénes - Lányi - Mező - Skultéty: Hegedűiskola V-VI.

Sándor - Járdányi - Szervánszky: Hegedűiskola V.

Kayser: 36 gyakorlat hegedűre op. 20, I-II.

Dont: Gradus ad Parnassum op. 38, I.

Dancla: Etűdök op. 68 Bloch: Hangsoriskola II-III.

Bartók: Duók

Mozart: Duók K. 487

XX. századi kamarazene-művek

A vonós kamarazene iskolája (Pejtsik): I. II.

Négy évszázad könnyű triói Z. 13548 A barokk triószonáta Z. 13549

Követelmény

Rendelkezzék stílustapasztalattal a barokk művek játékában és szerezzon jártasságot a bécsi klasszikus és romantikus művek terén. Legyen kedve az önálló társas muzsikáláshoz, ambíciója új művek felkutatásához, terjessze ki érdeklődését korunk zenéje iránt.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- 2 zongorakíséretes előadási darab, lehetőleg kotta nélkül - az egyik kamarazene is lehet.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, zenei ismeretek

A vibrato kialakítása, árnyaltabb dinamika,

A martelé játékmód fejlettebb, differenciáltabb formái.

A hegedűtartás és vonótartás fejlesztése.

Ujjgyakorlatok a bal kéz ügyesítésére:

- ejtő - emelő billentés;
- a hűrváltó-készség fejlesztése;
- az ujjak nyújtása, csúsztatása;
- a kettősfogások egyszerű formái (terc, szext);
- a fekvésjáték és a vibrato előkészítése;

Vonókezelési feladatok:

- a détaché játékmód fejlesztése különböző vonórészekben, legato (2, 4, 8 hang kötésével is), portato,
- a martelé játékmód előkészítése nyugodt tempóban, éneklő jelleggel; barokk „non legato”.

A magyar népdalok játékaival kapcsolatos nehezebb vonóbeosztási formák. Nagy és kis „nyújtott” és „éles” ritmus, legato is, valamint a szinkópa.

Zenei ismeretek

- A kottaolvasás továbbfejlesztése.
- A tempó- és dinamikai jelzések ismerete.
- Egyszerű és változó ütemek.
- Hangjegyértékek: nyolcad, triola, tizenhatod
- Hangközök: szekund, terc, kvint.

Ajánlott tananyag

Dénes - Lányi - Mező - Skultéty: Hegedűiskola II.; III-IV. II. fejezet: Fekvéstanulmányok

Sándor - Járdányi - Szervánszky: Hegedűiskola II.

Schradiack: Ujjgyakorlatok

Wohlfahrt: 40 etűd op. 54 (válogatva), vagy

Wohlfahrt: 60 etűd op. 45 (válogatva)

Követelmény

A II. és III. fekvés használata könnyebb hangnemekben. Egyszerűbb fekvésváltások, tanult zenei anyag játéka ujjrendváltozattal. Önálló hangolás.

Hangsorok, népdalok, klasszikus etűdök és összetettebb zenei anyagok kotta nélküli előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- 2 etűd
- 2 zongorakíséretes mű kotta nélkül.

3. évfolyam „B” tagozat Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

- A fekvésérzet differenciálása, a fekvésváltás készségének fejlesztése, a II. és III. fekvés elsajátítása.
- A vibrato kialakítása, fejlesztése.
- Trilla, a kromatika intonálása, ujjfüggetlenítés.
- A kettősfogás fejlesztése a II. és III. fekvésben (fekvésváltás nélkül).
- Ismerkedés a IV. fekvéssel és a félfekvéssel.
- Hangsorok, akkordfelbontások két oktávon, a tanult fekvésekben, fekvésváltással is.
- Az eddig tanult vonások fejlesztése a vonó különböző részein, vonáskombinációk.
- Lassú, tartott hangok.
- A staccato játékmód fokozatos fejlesztése.
- Az akkordjáték és az emelt vonás előkészítése, majd alkalmazása.
- Természetes üveghangok.

- Tempótartás, a tempó fokozása.

Zenei ismeretek

- A harmincketted és a szinkópák nehezebb formái.
- Szűkített és bővített hangközök.
- A hármashangzat és fordításai.
- A dominánsseptim hangzat.
- Tonika, szubdomináns, domináns - hangzathűzésben.
- Kvintkör, klasszikus periódus.
- Két- és háromtagú kis formák elemzése.
- Ékesítések: előke, utóka, trilla, paránytrilla és mordent.

Memóriafejlesztés.

- alteráció, hangnemi kitérés, moduláció;
- a főtéma, melléktéma fogalma (koncert vagy szonáta játéka kapcsán);
- a klasszikus periódus; XX. századi stílusjelenségek.

Ajánlott tananyag

Dénes - Lányi - Mező - Skultéty: Hegedűiskola NI-IV.

Sándor - Járdányi - Szervánszky: Hegedűiskola IV/A, B (válogatva)

Sándor: Hegedűiskola III.

Wohlfahrt: 60 etűd op. 45, illetve 40 etűd op. 54 (válogatva)

Kayser: 36 gyakorlat op. 20 I. (a technikailag könnyebb etűdök: 1,3, 5, 8)

Konyusz: Kettősfogások az első fekvésben Az ajánlott irodalom jegyzékében található művek.

Bartók: Duók

Régi kamarazene (Pejtsik - Szász): Duók, Triók Pleyel: Duók

Szervánszky: Duók (Z. 3083)

Követelmény

Játsszon a növendék szép és kifejező hangon.

Billentése legyen mozgékony, rendelkezzen tapintási érzékenységgel.

Rendelkezzen intonációs biztonsággal a tanult fekvésekben.

Törekedjen a fekvésváltás vonóvezetéssel való ritmikai összehangoltságára.

Alkalmazza helyesen a közvetítőhangokat a gyakorlásban, a vibratot a zene kifejező megformálása során.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- 2 különböző jellegű technikai tanulmány - közülük az egyik klasszikus etűd
- 2 zongorakíséretes mű kotta nélkül

4. évfolyam „B” tagozat *Fejlesztési feladatok*

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

- A tanult fekvésekben való játék elmélyítése, a IV-V. fekvés elsajátítása.
- Ismerkedés a VI-VII. fekvéssel (hangsorok, szekvenciális fekvésváltás-gyakorlatok).
- A páros és páratlan számú fekvések egyenrangú fejlesztése.
- A fekvések összekötése I-V. fekvésig.
- Az akkordjáték fejlesztése: egyszerre megszólaltatott háromszólamú akkordok és egyszerű négyzólamú tört akkordok tanulása.
- Hangsorok 5#-5b előjegyzésig, akkordfelbontásokkal, két oktávon.
- A pergőtechnika, trilla, zenei díszítések alkalmazása.
- A vibrato fejlesztése, kifejezésbeli gazdagítása éneklő művek előadásánál.
- Az eddig tanult vonások gyorsítása, karakterbeli gazdagítása.
- A kettősfogás-játék fejlesztése (fekvésváltással kombinálva is).

Zenei ismeretek

- A tempójelzések bővebb ismerete.
- Ütem: 5/4, 5/8, változó ütem.
- A hangnemkapcsolatok fokozott ismerete.
- Szűkített és bővített hármashangzatok, szűkített szeptimakkord.
- A rondó- és a szonátaforma főbb jellemzői.
- Alapvető zenei karakterek: dolce, espressivo, risoluto, grazioso, marcato.
- Az egészhangú skála.
- A portamento fogalma.

Ajánlott tananyag

Dénes - Lányi - Mező - Skultéty: Hegedűsiskola III-IV.

Dénes- Lányi - Mező - Skultéty: Hegedűsiskola V-VI.

Sándor -Járdányi-Szervánszky: Hegedűsiskola IV/A, B

Bloch: Hangsoriskola II. Z. 1767 Kayser: 36 etűd op. 20 I-II.

Dont: Gradus ad Parnassum op. 38 I.

Dancla: Etűdök op. 68 (válogatva, pl. 2, 4, 6, 1,9.)

Az ajánlott irodalom jegyzékében található művek.

Követelmény

Játsszon a növendék felszabadult hangszerkezeléssel, rendelkezzen karakterérzékeny vonótechnikával. Zenei igénnyel váltson fekvést, igazodjon a játszott mű tempójához és karakteréhez.

Vibratója legyen folyamatos, alkalmazza mozgalmasabb zenei anyagon is.

Tudjon könnyebb műveket önállóan megtanulni.

Könnyebb darabokat, valamint zenekari és kamaraművek egyszerűbb szólamait tudja lapról játszani.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- 2 különböző jellegű technikai tanulmány - közülük az egyik klasszikus etűd

- 2 zongorakíséretes mű kotta nélkül.

5. évfolyam „B” tagozat *Fejlesztési feladatok*

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

- A játékkészség fejlesztése I-VII. fekvésig.
- Hangsorok és akkordfelbontások három oktávon.
- A bal kéz biztonságának és minden irányú mozgékonyságának fejlesztése.
- Pergőtechnika.
- A fekvésváltás, trilla, vibrato fejlesztése, kettősfogás, természetes és mesterséges üveghang.
- A tanult vonásnemek, vonáskombinációk fejlesztése, a gyorsasági készség fokozása.
- Spiccato játék középtempóban.
- Célszerű ujjrend megválasztása a zenei kifejezés szolgálatában.

Zenei ismeretek

- A ciklikus művek felépítése, a barokk szonáta és koncert tematikus és hangnemi elemzése. - Szekvenciális szerkesztés a barokk művekben.
- A bécsi klasszikusok játékához vezető könnyedebb játékmód kialakítása.
- Romantikus hangszeres dalok, karakterdarabok.
- Ismerkedés korunk zenéjével.

Ajánlott tananyag

Dénes - Lányi - Mező - Skultéty: Hegedűsiskola V-VI.

Kayser: 36 etűd op. 20 II.

Dont: Gradus ad Parnassum op. 38 II.

Dancla: Etűdök op. 68

Seveík: Fekvésváltások op. 8

Bloch: Hangsoriskola II-III. Z. 1767-68

Feigerl: 24 gyakorlat I. (a könnyebbek közül válogatva)

Mazas: Études speciales op. 36, I.

Régi kamarazene (Pejtsik-Szász): Duók, Triók

Bartók: Duók

Lendvay: Duók (Z. 13224)

Szokolay: Magyar gyermekdalok (két és három hegedűre) (Z. 7254)

Kiss Zs.: Duók Z. 12565 Reményi: Duók Z. 13247, (Z. 12567)

Követelmény

Memóriafejlesztés: hosszabb terjedelmű művek megtanulása fejből (etűdök is).

Az eddig tanult technikai elemeket alkalmazza a növendék érzékeny, kifejező, a mű karakteréhez igazodó egyéni hangvételen.

Legyen képes virtuóz jellegű művek előadására

Az év folyamán több alkalommal szerepeljen hangversenyen.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- 2 etűd (közülük az egyik klasszikus etűd),
- 2 zongorakíséretes mű - az egyik vagy koncert, vagy szonáta.

6. évfolyam „B” tagozat *Fejlesztési feladatok*

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

- A játékkészség fejlesztése I-VII. fekvésig.
- Hangsorok és akkordfelbontások három oktávon, tere-, szext és oktávskálák két oktávon; az ujjrendi formák bővítése a zenei kifejezés szolgálatában („kúszó ujjrend”, ujjazatos kromatika).
- A bal kéz biztonságának és minden irányú mozgékonyságának fejlesztése.
- Pergőtechnika.
- A fekvésváltás, trilla, vibrato fejlesztése, kettősfogás, természetes és mesterséges üveghang.
- A tanult vonásnemek, vonáskombinációk fejlesztése, a gyorsasági készség fokozása.
- Spiccato játék középtempóban.
- Célszerű ujjrend megválasztása a zenei kifejezés szolgálatában.

Zenei ismeretek

- A ciklikus művek felépítése, a barokk szonáta és koncert tematikus és hangnemi elemzése, szekvenciális szerkesztés a barokk művekben.
- A bécsi klasszikusok játékához vezető könnyedebb játékmód kialakítása.
- Romantikus hangszeres dalok, karakterdarabok.
- Ismerkedés korunk zenéjével.
- Az elérendő készségszintet az évfolyam technikai és zenei anyaga jelöli meg.
- Az értőbb, önálló előadáshoz szükséges zenei összefüggések, stílusjegyek, szakkifejezések ismeretének kibővítése.

Ajánlott tananyag

Dénes - Lányi - Mező - Skultéry: Hegedűiskola V-VI., II. rész Bloch: Hangsoriskola M-IM. Z. 1767-68

Mazas: Études spéciales op. 36, I. Études brillantes op. 36 II. (a lehetőségek szerint)

Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37 (a könnyebbek közül)

Kayser: 36 etűd op. 20, III.

SevCík: Fekvésváltás op. 8 SevCík: Trillagyakorlatok op. 7

Követelmény

A tanuló hangszerkezelése legyen perspektivikusan megalapozott.

Legyen képes tudatos helyezkedő-műveletekre a tiszta intonáció érdekében.

A fekvésváltásokat és a vibratót a zenei folyamatokba illesztve, zavartalanul tudja megoldani.

Az alapvonásokat tudja hajlékony, szép hangon játszani.

Tudjon önállóan megtanulni technikai felkészültségének megfelelő műveket, megfelelő zenei karakterekkel és dinamikai árnyalásokkal. Alakuljon ki jártassága a technikai és zenei szempontból célszerű ujjrendek megválasztásában.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- 2 etűd,
- 1 koncerttétel vagy 1 zongorakíséretes darab (a koncerttétel helyett lehet szonáta I-II. tételt játszani) kotta nélkül.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén A tanuló ismerje

- a hangszer és a vonó felépítését, részeit, hangszerének gondozását és megóvását,
- a fontosabb tempó- és karakterjelzéseket, valamint a dinamikára vonatkozó jeleket,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangsorok előjegyzését és ujjrendjét,
- a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit (a vonás iránya, a vonó sebességének nyomásának és a lábtól való távolságának összefüggése),
- a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez (dolce, grazioso, espressivo, risoluto) tartozó vonókezelést,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- a zenei anyagot életkora és egyéni képességei, illetve készsége szintjén kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően megszólaltatni,
  - ujjrenddel és vonásjelzéssel gondosan ellátott, könnyebb zenei anyagot mérsékelt tempóban lapról eljátszani,
  - szokatlan nehézséget nem támasztó könnyebb művet ujjrenddel és vonásjelzéssel ellátni,
  - technikai eszközeit a stílusos és kifejező játék szolgálatába állítani,
  - tájékozódni, szabad fekvésváltással közlekedni a fogólapon, törekedve az igényes intonációra,
  - az alapvonások, valamint a dallamnak, a ritmusnak, a dinamikának megfelelő vonóbeosztás alkalmazására,
  - szép hangon való, karakteres előadásra,
  - a megismert mozgások, izomérzetek felidézésére, tudatos alkalmazására.
- Kottaolvasási készsége legyen olyan szintű, hogy belső elképzelés vezesse játékát.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- háromoktávós skála, akkordfelbontásokkal,
- 2 szabadon választott etűd,
- 1 versenymű saroktétele,
- 1 barokk szonáta lassú és gyors tétele, vagy 1 lassú és 1 élénk tempójú előadási darab.

A választott etűdök tartalmazzanak egymástól eltérő technikai feladatokat.

Művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama Hegedű főtárgy „A” tagozat minimum 10 perc „B” tagozat minimum 10 perc

A vizsga tartalma A'' tagozat

- Egy etűd (Dénes: V-VI. Hegedűiskola (EMB 7111), vagy Dancla op. 68 (EMB 7918)/2., 9., 14., vagy Dont op. 38 (EMB 2214, EMB 2215, EMB 2216), vagy Mazas: Études speciales op. 36.1 (EMB 2244)/2., 8., 9. nehézségi szintjén).

- Két különböző karakterű előadási darab, koncert-tétel, vagy szonáta-tétel (Beethoven: Menuett (PWM) és Trió (Peters), Rameau: Gavotte (EMB 4535 kötetben), Dancla: Variációk-sorozat, Vivaldi: G-dúr koncert (EMB, Ricordi, Peters, PWM) I. tétel, Seitz: D-dúr koncert (Peters) I. tétel, Corelli: e-moll, A-dúr szonáta (EMB 12050 kötetben, EMB 12051 kötetben, EMB 12265 kötetben) nehézségi szintjén).

A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két különböző technikai követelményt tartalmazó etűd. a játék technikai biztonságának felmérésére (Dont op. 68/12., 15., Mazas: Études speciales op. 36. I (EMB 2244) /2., 7., 9., 15., 17., 18., Mazas: Études brillantes op. 36. II. (EMB 2245) nehézségi szintjén).

- Karakteretűd a zenei kifejezés felmérésére (Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37 (EMB 2604), a könnyebbek szintjén).

- Egy előadási darab vagy barokk szonáta tétel-pár (lassú-gyors) (Boyce: Matelotte (EMB 2751 kötetben), Járdányi: Magyar tánc (EMB 3236). Wieniawski: Kuyawiak (EMB 8001) nehézségi szintjén).

- Egy koncert- vagy szonáta-tétel (Komarovszkij: A-dúr koncert (Peters) I. tétel, Vivaldi: a-moll Koncert (EMB, Ricordi, Peters, PWM)I. tétel Accolay: a-moll koncert (PWM), Seitz: g-moll koncert op. 12 no. 3 (PWM, Music Sales) I. tétel, Dancla: Concert-solo op. 77 no. 2, 3 Telemann: A- dúr szonáta, Handel: E-dúr Szonáta (EMB 12309) nehézségi szintjén).

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- a vibrato helyes alkalmazása,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,

- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok fő célja a zenei műveltség elmélyítése és a zenélési kedv ébrentartása.

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hajlékony hang kialakítása Alapvonások (legato, martele, detache) kidolgozása A fekvésváltás könnye alkalmazása A hűrváltó mozgások fejlesztése

Ajánlott tananyag

Mazas: Études speciales op. 36, I.

Mazas: Études brillantes op. 36, II.

Feiglerl: 24 Etüd Kayser: Etüdek III.

Block: Hangsoriskola Vivaldi: G-dúr Koncert Haydn: D-dúr Koncert n.o.2 Komarovszkij: A-dúr Koncert Handel: E-dúr Szonáta Corelli: e-moll Szonáta

Haydn:: Menüett D-dúr, F-dúr Vivaldi: Siciliano Rubinstein: Polka

Követelmény

Legyen képes a tanuló: a zenei karakterek alkalmazására a dinamikai váltásokra a tempók helyes megválasztására

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- 1 etüd

- 1 előadási darab (választható koncerttétel, szonáta vagy kamaramű) lehetőleg kotta nélkül.

-

8. évfolyam „A” tagozat *Fejlesztési feladat*

- Jobbkéz mozgásainak fejlesztése (különösen a vonóbeosztással kombinált vonásoknál)

- A tanuló legyen jártas a barokk zene hangzásvilágában

-

Követelmény

Legyen képes oldott és rugalmas billentésre a magasabb fekvésben is.

A fekvésváltás legyen könnyed és folyamatos A tanuló tudjon tisztán intonálni a magasabb fekvésben is

Ajánlott tananyag

Mazas: Études speciales op. 36, I.

Mazas: Études brillantes op. 36, II.

Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37 Kayser: 36 etűd op. 20, III.
Vivaldi: e-moll, E-dúr Koncert Vivaldi: d-moll Kettősverseny Stamitz: B-dúr Koncert
Handel: g-moll Szonáta Corelli: A-dúr Szonáta Mozart: Albumok (Dobszay)
Veracini: Largo (Remekművek sorozat)
Járdányi: Magyar tánc Bartók: Duók

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- 1 etűd
- 1 előadási darab, vagy koncert vagy szonáta tétel lehetőleg kotta nélkül

9. évfolyam „A” tagozat *Fejlesztési feladat*

A korábbiakban elsajátított zenei és technikai eszközök alkalmazási készségének további finomítása A bécsi klasszika jellegzetes formáinak megismerése

Ajánlott tananyag

Mazas: Études speciales op. 36, II.
Feigerl: II. Füzet Block: Skálák Schradieck: Ujjgyakorlatok Bach: a-moll Koncert Mozart: D-dúr (Adelaide) Koncert Stamitz: B-dúr Koncert Beriot: a-moll Koncert Tartini: F-dúr Szonáta
Handel: A-dúr Szonáta Schubert: A méh
Gluck: Melódia (Remekművek sorozat)
Wieniawsky: Legenda Beethoven: Romanc (F dúr)
Bartók: Szonatina Vivaldi: d-moll Kettősverseny Stamitz: B-dúr Koncert Handel: g-moll
Szonáta Corelli: A-dúr Szonáta Mozart: Albumok (Dobszay)
Veracini: Largo (Remekművek sorozat)
Járdányi: Magyar tánc Bartók: Duók

Követelmény

Legyen a növendék intonációs biztonsága fejlett a magasabb fekvésekben is Tudjon hangszerén folyamatosan pergő trillát játszani

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- 1 etűd
- 1 előadási darab, vagy koncert, vagy szonáta tétel lehetőleg kotta nélkül

10. évfolyam „A” tagozat *Fejlesztési feladat*

- Zenei karakterek és a hozzá tartozó virtuózabb vonásfajták játéka
- Gyorsabb tempójú futamok fejlesztése
- Hangképzése a zenei kifejezést szolgálja.

Ajánlott tananyag

Mazas: Études brillante II.
Feigerl: Etűdök Block: Skálák Schradieck: Ujjgyakorlatok Bach: E-dúr Koncert Mozart: G-dúr Koncert Spohr: d-moll Koncert Kabalevszkij: C-dúr Koncert Tartini: 12 fantázia

szólóhegedűre Locatelli: g-moll Szonáta Bach: E-dúr Partita Bruck: Air
Rachmanjivov: Vocalise Bartók: Szonatina Bartók: Román népi táncok

Követelmény

Legyen képes hangszertechnikájának önálló fejlesztésére.

Tudjon önállóan ujjazatot és vonásnemet változtatni a zenei kifejezés szolgálatában

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- 1 etűd
- 1 előadási darab, vagy koncert vagy szonáta tétel, lehetőleg kotta nélkül

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat *Fejlesztési feladatok*

- Billentés alapformáinak tudatos alkalmazása
- Húr és vonóváltás műveleteinek előkészítése, fejlesztése

Ajánlott tananyaga

Mazas: Études speciales op. 36, I.
Mazas: Études brillantes op. 36, II.
Feigler: 24 Etűd Kayser: Etűdök III.
Dont: Etűdök op. 37
Block: Skálaiskola
Vivaldi: a-moll, d-moll Koncert
Haydn: G-dúr Koncert
Viotti: G-dúr Koncert
Handel: g-moll, F-dúr Szonáta
Corelli: e-moll Szonáta
Dancla: Solo I., II
Vivaldi: Siciliano
Farkas: Szonatina
Bartók: Duók

Követelmény

Legyen képes a tiszta intonáció érdekében a balkéz tudatos helyezkedő műveleteire Tudjon alapvonásokat hajlékony, szép hangon játszani Legyen képes a megfelelő dinamikai váltásokra

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- 1 etűd,
- 2 előadási darab - koncert, vagy szonáta tétel kotta nélkül.

8. évfolyam „B” tagozat *Fejlesztési feladatok*

Oldott és rugalmas billentés kialakítása Könnyed és folyamatos fekvésváltás
Ritmikus pergőjáték.

Ajánlott tananyaga

Mazas: Études spéciales op. 36, I.
Mazas Études brillantes op. 36, II.
Feiglerl: 24 Etüd Kayser: Etüdök III.
Dont: Etüdök op. 37
Sevcik: Trilla és fekvésváltás gyakorlat
Flesch: Hangsoriskola
Bach: a-moll E—dúr Koncert
Haydn: G—dúr Koncert
Stamic: B—dúr Koncert
Handel: Szonáták
Tartini: Szonáták
Veracini: Szonáták
Brahms: A—dúr Keringő
Smetana: Hazámról
Gluck: Melódia (Remekművek)
Franceour: Sicilien és Rigaudon Bartók: Duók

Követelmény

Legyen képes hangszerén az alsó 5 fekvésben oldott és rugalmas billentésre Könnyed és
folyamatos fekvésváltás Ritmikus pergőjáték

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- 1 etüd,
- 2 előadási darab — koncert, vagy szonáta tétel kotta nélkül .

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Kombinált vonások gyorsabb alkalmazása Különböző fajta dobott és emelt vonások játéka

Ajánlott tananyag

Kreutzer: 42 Etüd
Roda: 24 Caprices
Dancla: Etüdök op. 73
Sevcik: Trilla és fekvésváltás gyakorlat
Sevcik: Vonótechnika 40 variáció
Flesch: Hangsoriskola
Bach: E—dúr Koncert
Mozart: G—dúr Koncert
Spohr: d—moll Koncert

Bruch: g—moll Koncert
Tartini: g—moll Szonáta
Veracini: e—moll Szonáta
Bach: Partita
Smetana: Hazámról Beethoven: Románc Kreisler: Schön Rosmaria Bartók: Duók

Követelmény

A növendék intonációs biztonsága terjedjen ki a fogólap egész területére Tudjon folyamatos pergő trillát játszani.

Legyen képes hangszerén átélni a játszott művek érzelmi tartalmát

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- 1 etűd,
- 2 előadási darab koncert, vagy szonáta tétel kotta nélkül.
-

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

- Gyors tempójú futamok
- Kettősfogás-játékok fejlesztése (terc, szext, oktáv)
- Kromatikus skálák
-

Ajánlott tananyag

Kreutzer: 42 Etűd
Roda: 24 Caprices
Hubay: Etudes de Violin
Sevcik: Trilla és fekvésváltás gyakorlat
Schradiéck: Fekvésváltásgyakorlat op.8
Vivaldi: Négy évszak-ból
Mozart: D-dúr, A-dúr koncert
Telemann: 12 Szólófantázia
Bach: E-dúr Hegedűverseny
Mozart: G-dúr Hegedűverseny
Spohr: d-moll Hegedűverseny
Bruch: g-moll Hegedűverseny
Tartini: g-moll Szonáta
Veracini: e-moll Szonáta
Bach: Partita
Smetana: Hazámról
Beethoven: Romanc (F-dúr)
Kreisler: Preludium és Allegro De Falla: Spanyol Tánc

Követelmény

Legyen képes egyéni adottságainak megfelelően művészi szándékú kifejezésre, a gazdagabb

hangszínek és karakterek megvalósítására. Hangképzése legyen kifejező és árnyalt a zenei megformálás és hangvétel szuggesztivitásának természetes kialakítására

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- 1 etűd,
- 2 előadási darab koncert, vagy szonáta tétel kotta nélkül.

Az „A” tagozat végén

Ismerje a tanuló és tudja alkalmazni a virtuózabb vonásfajtákat.

Legyen képes:

- a zenei kifejezés szolgálatába állítva a játék folyamata alatt is tudatosan irányítani, szabályozni hangszeres műveleteit,
- kettősfogás-meneteket kötött formában és külön vonással, détachéval is megoldani,
- egyenletes futamokat megszólaltatni,
- mindenkor kifejező és dinamikailag gazdagon árnyalt hangképzéssel játszani,
- egyéni adottságai szintjén olyan művészi szándékú kifejezőmódra, amely összefüggő egységben tükrözi zenei tudása és képzelőereje fejlettségét, hangszeres felkészültségét, valamint előadókészségének érettségét.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- természetes, oldott hangszerkezelésre,
- a különböző hangsorokat 3 oktávon keresztül akkordfelbontásokkal, tisztán, ritmikusan, élénk tempóban játszani,
- különböző módon vibrálni,
- a jobb és bal kéz játékának összehangolására,
- a legfontosabb zenei alapkarakterek megjelenítésére és a hozzájuk kapcsolódó alapvonások alkalmazására,
- dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre.

Rendelkezzék

- képzett hallással,
- biztos memóriával,
- koncentrálóképeséggel,
- megfelelő lapról olvasási készséggel.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama Hegedű főtárgy „A” tagozat minimum 10 perc „B” tagozat minimum 10 perc

„A” tagozat

Két különböző karakterű zongorakíséretes mű (barokk szonáta két tétele, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab), az egyik lehet kamaramű is (pl. Bartók: Hegedűduók).

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta lehetőleg nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két etűd (Mazas: Études brillantes op. 36. II., (EMB 2245) Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37 (EMB 2604), Kreutzer: 42 gyakorlat (EMB 2560), Rode: 24 Caprices (EMB 2453) /2., 7., 10. nehézségi szintjén).
- Barokk szonáta két tétele (Handel: g-moll (EMB 12309 kötetben), D-dúr (EMB 12309 kötetben), A-dúr szonáta (EMB 12309 kötetben) nehézségi szintjén).
- Egy koncert-tétel, vagy előadási darab (Bach: a-moll (EMB 1600), E-dúr (EMB 1601), Haydn: C-dúr (Peters), Mozart: D-dúr - Adelaide, Beriot: a-moll op. 104 (Peters) koncertek 1. tétele, Raff: Cavatine (EMB 13745), Fiocco: Allegro (EMB 3558 kötetben), Beethoven: F-dúr románc (EMB 13494), Weiner: Rókatánc (EMB) nehézségi szintjén).
A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése megfelelés az előírt követelményeknek,

- technikai felkészültség,
- helyes testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- a vibrato helyes alkalmazása,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.
-

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő számú, méretű, és jó minőségű hegedű tartozékokkal (vonó, tok, gyanta)

Hangszerenként évente legalább két garnitúra húr.

Megfelelő minőségű zongora vagy pianínó Lehetőleg a teljes alakot visszaadó tükör Legalább 2 darab kottatartó Metronóm

3.5 Táncművészeti ág – Néptánc

A néptáncoktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai:

A néptánc tanszak célja a magyar néptánc és népi kultúra iránti érdeklődés kialakítása és elmélyítése, hagyományaink, kulturális örökségünk továbbéltetése, a mozgáskultúra megalapozása és fejlesztése, a tánc, mint a közösségteremtés és közösségformálás lehetséges eszközének értelmezése.

Kiemelt kompetenciák a néptánc területén

Szakmai kompetenciák:

- A táncos képességek - készségek - jártasságok kialakítása és fejlesztése.
- A hagyományos népi játékmód ismerete.
- Korszerű szemléletmód kialakítása a népi kultúra-népélet összefüggő rendszerének értelmezéséhez.
- A tánc általánosan jellemző vonásainak ismerete és gyakorlati alkalmazása.
- A zenéhez igazodó, alkalmazkodó táncos mozgás kialakítása.
- Az improvizáció és a táncszerkesztés törvényszerűségeinek, szabályainak az életkori sajátosságoknak megfelelő ismerete és tudatos alkalmazása.
- A térforma, stílusérzék és mozgásmemória fejlesztése, az alakzatok, formák gyakorlati alkalmazása.
- A táncokhoz kapcsolódó énekek, zenei kísérek, jellemző viseletek, szokások és a társasági táncélet alkalmainak megismerése.
- A színpad általános törvényszerűségeinek megismertetése.
- Előadói táncos magatartás kialakítása az életkori sajátosságoknak megfelelően.
- A színpadi táncművészet legfontosabb ágazatainak, korszakainak és művészeti alkotásainak megismerése.

Személyes kompetenciák:

- Az esztétikai érzék fejlesztése.
  - A rendszeres és következetes kitartó munkára nevelés.
  - Nyitottságra, valamint a múlt és a jelen értékeinek befogadására nevelés.
  - Folyamatos ismeretbővítésen keresztül a szintetikus látásmódra való nevelés.
  - A vizuális memória és a képzelőerő fejlesztése.
  - A kreativitás és a testi-lelki állóképesség fejlesztése.
  - A kommunikáció verbális és nonverbális módjainak alkalmazása
- Társas kompetenciák:

- A közösségi alkotás öröme, a közösségi kultúra értékei iránti fogékonyság kialakítása.
- A másság elfogadásának képessége.
- Az önálló döntéshozatal képessége.
- Kezdeményezőkézség, egyéni feladat- és szerepvállalás.
- A kapcsolatteremtő képesség fejlesztése.
- A szabálytudat kialakítása.
- A csoportnorma kialakítása.
- A segítő életmódra nevelés, a szociális érzékenység fejlesztése.
- A közösségi szemlélet kialakítása.
- A környezet megóvásának fontossága.
- Az egészséges életmód igénye.

Módszerkompetenciák:

- Az ismeretbefogadás képességének fejlesztése.
- Az intelligens tudás megszerzésére irányuló igény kialakítása.
- Az összefüggések megértésére, a következtetések levonására irányuló fejlesztések.
- Az ismeretek alkalmazásának, újrafogalmazásának képessége.
- A kreatív alkotói folyamatokban való részvétel igényének kialakítása.
- A hatékony önálló tanulásra nevelés.
- Az alkalmazott tudás kialakítása, a képzés során elsajátított ismeretek alkalmazása más környezetben is.
- A tehetség azonosítása, tehetséggondozás, mentorálás, nyomon követés.

A képzés struktúrája

Tantárgyak:

Főtárgy:

Népi játék (1-2. előképző évfolyamon)

Néptánc (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Kötelező tantárgy:

Folklórismeret (3-6. alapfokú évfolyamon)

Tánc történet (9-10. továbbképző évfolyamon)

Kötelezően választható tantárgyak az összevont osztályokban:

Folklórismeret Tánc történet Választható tantárgyak:

Népi játék (1-2. előképző évfolyamon)

Néptánc (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Népzenei alapismeretek (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Táncjelírás-olvasás (9-10. továbbképző évfolyamon)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előkészítő		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	3-4	3-4	3	3	3	3	3-4	3-4	3	3
Kötelező tantárgy					1	1	1	1			1	1
Kötelezően választható tantárgy			1	1					1	1		
Választható tantárgy	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A fenti táblázat Összes óra rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak.

A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4 évfolyam)

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti.

A tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más tanszak vagy művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat illetve azok tanítási óráin részt vehet

A tanítási órák időtartama: 45 perc

A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei táncművészeti ágazaton - néptánc tanszakon

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei:

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja:

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsga tantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbíráható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá.

Vizsga tantárgyak:

Művészeti alapvizsga:

- Néptánc
- Folklórismeret

és Művészeti záróvizsga:

- Néptánc
- Tánc történet

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés:

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként, illetve párban - helyezést ért el.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése:

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön - külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja (ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő).

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve a záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

A néptánc tanszak művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei:

A vizsga gyakorlati vizsgából áll.

A vizsga tantárgya és időtartama:

- Néptánc

Csoportban 5-10 perc Egyéenként

illetve párban: 2-3 perc A vizsga tartalma:

Koreográfia: a szaktanár által meghatározott egy vagy két tanult koreográfia (koreográfia részlet, folyamat) csoportos bemutatása.

Improvizáció: A három táncdialektusból választott, a helyi tantervben szereplő tájegységek tanult táncaiból a nemének megfelelő szerepben kettő előadása kis csoportban (maximum 3 pár) illetve egyéenként vagy párban. Az egyiket a vizsgázók, a másikat a vizsgáztatók választják - a két tánc ne legyen ugyanabból a dialektusból.

A vizsga értékelése:

- Csoportban: a koreográfia ismerete, együttműködés a partnerekkel, színpadi jelenlét
- Egyénileg: a tanult táncanyag tudatos alkalmazása az improvizáció során, a táncos mozgás és a zene illeszkedése, a partneri kapcsolat, páros viszony kialakítása.

Néptánc tanszak

1. AZ ALAPFOKÚ NÉPTÁNCOKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

A néptánc közérthetősége révén felbecsülhetetlen mértékű segítséget jelent a kultúrák közti kapcsolatteremtésben és az egészséges emberi kapcsolatok kialakításában. Oktatása elősegíti néphagyományunk megismerését, tovább éltetését és újraalkotását, kulturális örökségünk megbecsülését.

A kárpát-medencei táncgyomány sokszínűsége tükröződik vissza az alapfokú művészetoktatás tantervében.

A tanórai keretek mellett fontos szerepet játszik a tánc színpadi megjelenítése is, amely egyrészt a művészi megtapasztalás élményét teszi lehetővé a tanulók számára, másrészt kulturális szerepvállalása révén a nagyközönség számára is hozzáférhetővé teszi táncos hagyományainkat.

A néptánc oktatás célrendszerében jelentős szemléletmód-változás következett be, középpontba került a tanulók technikai felkészültségének megalapozása, amely során alkalmassá válnak a különböző táncok újraalkotására, szabad és kötött formákban történő megjelenítésére.

Előtérbe került a helyi táncanyag, táncgyomány tanításának elsődlegessége, amely végigkísérheti az egész oktatási folyamatot. Nagyobb szabadságot biztosít a pedagógus számára a képzés megtervezésében, ugyanakkor biztosítja az intézmények közötti átjárhatóságot.

A spirális elrendezés elősegíti, hogy a különböző képességű tanulók a képzési szintek végére azonos módon rendelkezzenek az elvárt ismeretekkel, képességekkel, kompetenciákkal, megteremt az összevont osztályokban történő oktatás kereteit, lehetőségét.

A néptánc oktatása során a kulturális értékek közvetítése nem elsősorban a képességek függvénye, hanem a képességek fejlesztésének lehetséges színtere. Lehetővé teszi mindenki számára - beleértve a kisebbségeket valamint a hátrányos helyzetű gyermekeket is - az önkifejezés és azonosulás esztétikai útjának elérését, segítve ezzel a személyes kreativitás kibontakozását és az egyéniség fejlődését

2. A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

Tantárgyak

Főtárgy:

- Népi játék (1-2. előképző évfolyamon)
- Néptánc (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Kötelező tantárgy:

- Folklórismeret (3-6. alapfokú évfolyamon)
- Tánc történet (9-10. továbbképző évfolyamon)

Alapfok 1.-2.:

Néptánc: heti 4 óra 144 óra/év

Alapfok 3-6.:

Néptánc: heti 3 óra 108 óra/év

Folklórismeret: heti 1 óra 36 óra/év

Továbbképző 7-8.:

Néptánc: heti 4 óra 144 óra/év

Összevonás esetén (5—6. évfolyammal)

Néptánc: heti 3 óra 108 óra/év

Folklórismeret: heti 1 óra 36 óra/év

Összevonás esetén (9-10. évfolyammal)

Néptánc: heti 3 óra 108 óra/év

Folklórismeret: heti 1 óra 36 óra/év

Továbbképző 9-10.:

Néptánc: heti 3 óra 108 óra/év

Tánc történet: heti 1 óra 36 óra/év

3. A NÉPTÁNCOKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

A néptánc tanszak célja a magyar néptánc és népi kultúra iránti érdeklődés kialakítása és elmélyítése, hagyományaink, kulturális örökségünk továbbéltetése, a mozgáskultúra megalapozása és fejlesztése, a tánc, mint a közösségteremtés és közösségformálás lehetséges eszközeinek értelmezése.

Kiemelt kompetenciák a néptánc területén

- Szakmai kompetenciák

- A táncos képességek - készségek - jártasságok kialakítása és fejlesztése
- A hagyományos népi játékmód ismerete
- Korszerű szemléletmód kialakítása a népi kultúra-népélet összefüggő rendszerének értelmezéséhez
- A tánc általánosan jellemző vonásainak ismerete és gyakorlati alkalmazása
- A zenéhez igazodó, alkalmazkodó táncos mozgás kialakítása
- Az improvizáció és a táncszerkesztés törvényszerűségeinek, szabályainak az

életkori sajátosságoknak megfelelő ismerete és tudatos alkalmazása

- A térforma, stílusérzék és mozgásmemória fejlesztése, az alakzatok, formák gyakorlati alkalmazása
- A táncokhoz kapcsolódó énekek, zenei kísérek, jellemző viseletek, szokások és a társasági táncélet alkalmainak megismerése
- A színpad általános törvényszerűségeinek megismertetése
- Előadói táncos magatartás kialakítása az életkori sajátosságoknak megfelelően
- A színpadi táncművészet legfontosabb ágazatainak, korszakainak és művészeti alkotásainak megismerése
- Személyes kompetenciák
  - Az esztétikai érzék fejlesztése
  - A rendszeres és következetes kitartó munkára nevelés
  - Nyitottságra, valamint a múlt és a jelen értékeinek befogadására nevelés
  - Folyamatos ismeretbővítésen keresztül a szintetikus látásmódra való nevelés
  - A vizuális memória és a képzelőerő fejlesztése
  - A kreativitás és a testi-lelki állóképesség fejlesztése
  - A kommunikáció verbális és nonverbális módjainak alkalmazása
- Társas kompetenciák
  - A közösségi alkotás öröme, a közösségi kultúra értékei iránti fogékonyság kialakítása
  - A másság elfogadásának képessége
  - Az önálló döntéshozatal képessége
  - Kezdeményezőkézség, egyéni feladat- és szerepvállalás
  - A kapcsolatteremtő képesség fejlesztése
  - A szabálytudat kialakítása
  - A csoportnorma kialakítása
  - A segítő életmódra nevelés, a szociális érzékenység fejlesztése
  - A közösségi szemlélet kialakítása
  - A környezet megóvásának fontossága

- Az egészséges életmód igénye
- Módszerkompetenciák
  - Az ismeretbefogadás képességének fejlesztése
  - Az intelligens tudás megszerzésére irányuló igény kialakítása
  - Az összefüggések megértésére, a következtetések levonására irányuló fejlesztések
  - Az ismeretek alkalmazásának, újrafogalmazásának képessége
  - A kreatív alkotói folyamatokban való részvétel igényének kialakítása
  - A hatékony önálló tanulásra nevelés
  - Az alkalmazott tudás kialakítása, a képzés során elsajátított ismeretek alkalmazása más környezetben is
  - A tehetség azonosítása, tehetséggondozás, mentorálás, nyomon követés

4. A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

- Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett
- Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

- A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni
- A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása
- A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá

Vizsga tantárgyak

- Művészeti alapvizsga
- Néptánc

- Folklórismeret

Művészeti záróvizsga

- Néptánc
- Tánc történet

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

- Mentésülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként, illetve párban - helyezést ért el

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

- A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni
- A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja (ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő)
- Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni
- Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette
- Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve a záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott
- Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette

5. TANTÁRGYAK

FEJLESZTÉSI FELADATOK, TANANYAG ÉS KÖVETELMÉNYEK

5.1. Népi játék

A képzés elemi szinten járuljon hozzá a tanuló szocializációs, kommunikációs készségének, kezdeményező készségének, kulturális tudatosságának, általános műveltségének fejlesztéséhez. Elsődleges feladat az önfelelt játék megvalósítása, a játékszabály megismerése, a játéköröm megélése

Előkészítő évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Alapvető mozdulattípusok fejlesztése a játéktevékenység során
- A ritmus-tér-térforma fogalmainak kialakítása
- Az ugrás és forgás technikai előkészítése
- A tanuló mozgáskészségének, önfegyelmének, kommunikációs képességének, éneklési készségének,
- játékbátorságának, szabálytudatának fejlesztése
- A közösségi érzés, a közösséghez tartozás tudatos kialakítása
- A verbális és nonverbális kommunikáció szinkronjának elősegítése
- A szocializációs folyamatok fejlesztése

Tananyag

- A játékműveltség felmérése
- A népi játékokhoz szükséges mozgások, ritmusok, terek, térformák megismertetése
- Az alapvető mozdulattípusok
- Játéktípusok (sport-küzdő karakterű népi játékok, énekes-táncos gyermekjátékok)
- Népi mondókák, kiszámolók, szövegek, dallamok
- Alapvető zenei ismeretek (egyenletes lüktetés, zenéhez való igazodás, negyedes és nyolcados lüktetés, dallamegységek, a gyermekdalok hangkészlete, ritmusgyakorlatok)
- Irányok, alakzatok (előre-hátra, jobbra-balra, lent-főnt, sor, kör, oszlop, félkör,

csigavonal, szórt forma, térkitöltés, térváltás, egyén és csoport viszonya az alakzatokban)

- Játékfűzések (a helyi vagy régió szerinti néphagyományban fellelhető népi gyermekjátékokból)

Követelmények

- A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, játékfűzéseket
- A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a társak előtti kommunikációra, a párválasztásra, a szerepvállalásra, a játéktevékenységre

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A mozgáskészség, alapvető kombinációs képesség fejlesztése a mozgás- és játéktevékenység során
- A ritmus-tér-térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban
- Az ugrás és forgástechnika fejlesztése
- A játékműveltség, játékbátorság, szabálytudat, önfegyelem és kezdeményezőképeség fejlesztése
- A kommunikációs és éneklési képesség fejlesztése, a verbális és nonverbális kommunikáció szinkronjának kialakítása
- A kreatív játékos tevékenység valamint a mozgásos és verbális önkifejezés ösztönzése, a közösségépítés megvalósítása, a szocializációs folyamatok fejlesztése

Tananyag

- Az alapvető mozdulattípusok variációs lehetőségeinek valamint az ugrás típusainak megismertetése
- Az improvizációs tevékenység előkészítése, a játékismeret bővítése
- Játéktípusok (sport-küzdő karakterű népi játékok, énekes táncos gyermekjátékok)
- Népi mondókák, kiszámolók, szövegek, dallamok

- Alapvető zenei ismeretek (egyenletes lüktetés, zenéhez való igazodás, negyedes és nyolcados lüktetés, dallamegységek, a gyermekdalok hangkészlete, ritmusgyakorlatok)
- Irányok, alakzatok (előre-hátra, jobbra-balra, lent-főnt, sor, kör, oszlop, félkör, csigavonal, szórt forma, térkitöltés, térváltás, egyén és csoport viszonya az alakzatokban)
- Játékfűzések (a helyi vagy régió szerinti néphagyományban fellelhető népi gyermekjátékokból)

Követelmények

- A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, a játékfűzéseket
- A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a társak előtti kommunikációra, a párvalasztásra, a szerepvállalásra és a játéktevékenységre a variációk során is

5.2. Néptánc

A néptánc oktatás tantervi programja lehetővé teszi a tanulók kompetenciaalapú fejlesztését. Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenységek és művészetek iránt, fejleszti a kapcsolatépítést az emberekkel, az időgazdálkodást, fejleszti a tanulók megérző képességét, intuícióját, kreativitásukat, improvizációs képességüket, készségüket.

Fejleszti a tanulók szocializációs, kommunikációs képességét, kezdeményező képességét, kulturális tudatosságát, általános műveltségét.

Lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének, mozgáskultúrájának sokoldalú fejlesztésére, fizikai állóképességük, ügyességük, cselekvő biztonságuk, ritmusérzékük, hallásuk, tér- és formaérzékenységük fejlesztésére, gazdagítására.

Figyelembe veszi az egyéni adottságokat, az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat.

Alkalmazkodik a helyi igényekhez és hagyományokhoz. Rugalmassága révén hozzájárul a speciális képzési rendszerekben, összevont osztályokban történő oktatás megvalósításához, lehetőséget teremt a különböző életkorban a képzésbe bekapcsolódó tanulók számára az életkornak megfelelő szintű képzés megvalósítására.

Célja, hogy felkészítse és irányítsa a tehetséges tanulókat a táncművészeti pályára illetve az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra. A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével, megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára az életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra, műveltség megszerzésére

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az ugrástechnikák fejlesztése, a népijáték-ismeret bővítése, az alapvető táncos alakzatok fogalmi rendszerének kialakítása és alkalmazása
- A ritmus-tér-térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban
- A játék központi szerepének megtartása
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- A játékbátorság, a kezdeményezőkézség, az improvizációs készség, a ritmuskészség és a mozgáskoordináció fejlesztése
- Az éneklési kedv, a társak előtti kommunikáció ösztönzése, közösségfejlesztés, a helyi szokások és normák kialakítása

Tananyag

- Táncelőkészítő gimnasztika
- Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok
- Énekes-táncos népi gyermekjátékok: (szerepjátékok, párválasztó játékok) a páros tánc előkészítése
- Táncgyakorlat:
  - Az ugrós és a csárdás tanítását előkészítő táncos mozdulatok megismertetése
  - Ugrós táncok előkészítése csoportos formában
  - Csárdás motívumok (egylépéses, kétlépéses, tovahaladó) csoportos formában
  - Eszközhasználat előkészítése (babzsák, karika, ugrálókötél, bot, üveg)
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga
- Koreográfia: népi gyermekjáték vagy népi gyermekjáték és tánc
- Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, 2/4-es lüktetés

- Népi ének: a választott táncanyaghoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok
- Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései
- Hagyományörzés: saját táncrégió gyermekjátékai és táncai

Követelmények

- A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, a játékfűzéseket és játékszabályokat, az ugrós és a csárdás technikai elemeit, a tánc közbeni eszközhasználatot
- A tanuló legyen képes a játéktevékenységre, együttműködésre, feladatvállalásra, a tánctechnikai elemek alkalmazására, improvizációra, a rövid táncetűd folyamatainak felidézésére, koreográfia bemutatására, a ritmikai gyakorlatok megvalósítására

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az ugrások különbözőségeinek, hasonlóságainak összevetése
- A fizikai kontaktus megteremtésének elősegítése
- A csárdás mozgáselemeinek előkészítése
- A zenei lüktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak felfedezése, alkalmazása
- Ritmus-tér-térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban
- A játékbátorság, a kezdeményezőkézség, az improvizációs készség, a ritmusérzék, a hallás, a ruganyosság, a térdhasználat, a kapcsolatteremtő képesség és az eszközhasználat fejlesztése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- Az éneklési kedv, a társak előtti kommunikáció ösztönzése, közösségfejlesztés, a helyi szokások és normák kialakítása

Tananyag

- Táncelőkészítő gimnasztika
- Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások,

ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás (séta, járás, futás, ridázás) lent hangsúly - fent hangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, eszközhasználat, csapások, gesztusok

- Énekes-táncos népi gyermekjátékok: a játékkismeret bővítése, a játék központi szerepének megtartása, (szerepjátékok, párválasztó játékok) kör és páros tánc előkészítése
- Táncgyakorlat:
  - Az ugrástechnikáknak, a súlyvétel lehetőségeinek, az ugrós táncelemeknek és az összekapaszkodási módoknak amegismertetése
  - A Dunai táncdialektus ugrós táncai közül választott, a helyi tantervben meghatározott táncanyag (csoportos, páros)
  - A Dunai táncdialektus eszközös táncai közül a helyi tantervben meghatározott táncanyag bevezetése (szóló)
  - Csárdás motívumok (egylépéses, kétlépéses) páros formában
  - Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga
- Koreográfia: népi gyermekjáték és tánc és/vagy ugrós-eszközös táncok
- Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, a duda, a hosszúfurulya
- Népi ének: a Dunai táncdialektusból választott tánchoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok
- Táncfolklorisztika: az ugrós tánc típus fogalma, formai lehetőségei, összekapaszkodási módok, a tánc típus főbb jellemzői
- Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok
- Hagyományörzés: a saját tánc régió gyermekjátékai és táncai

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanult táncanyagot, az énekes táncos gyermekjátékok cselekményét, szövegét és dallamát, a tánc közbeni eszközhasználatot
- A tanuló legyen képes a közösségen belüli aktív tevékenységre, a tanult táncanyag újraalkotására, improvizációra, a tanult koreográfia bemutatására, a ritmikai gyakorlatok megvalósítására, a tanórákon megfelelő fizikai és szellemi erőnléttel való részvételre

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- A ritmus-tér-térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban
- Az ritmikai, plasztikai, dinamikai fogalmak kialakítása az életkori sajátosságoknak megfelelően
- Az ugrós tánc ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek, a táncszerkesztés elveinek és a táncok elnevezésének megismertetése az adott tájegység illetve funkció szerint
- A gesztusmozdulat fogalmának kialakítása
- Az eszközhasználat lehetőségeinek bővítése
- A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
- A zenei lüktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásélmélet, a fizikai állóképesség fejlesztése
- A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint a nemi identitás erősítése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag

- Táncelőkészítő gimnasztika
- Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás (séta, járás, futás, ridázás) lent hangsúly - fent hangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás-ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros fogás, kargesztusok, térirányok gyakorlatai, csapások, gesztusok
- Énekes-táncos népi gyermekjátékok: a játékkismeret bővítése, a játék központi szerepének megtartása (szerepjátékok, párválasztó játékok) a kör- és páros táncok előkészítése
- Táncgyakorlat:
  - A Dunai táncdialektus ugrós-eszközös táncai közül választott tánc elmélyítése,

a tananyag bővítése

- A Tiszai táncdialektus csárdásai közül választott tánc bevezetése
  - A verbunk előkészítése, a választott verbunk és csárdás elemeinek, a jellegzetes összekapaszkodási módoknak a megismerése
  - Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga
  - Ismerkedés a moldvai táncokkal
-
- Koreográfia: az ugrós-eszközös vagy a csárdás táncanyagából
  - Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, a hangszerek funkciója, játékmódja, jellegzetes hangszer együttesek,
  - Népi ének: a választott táncához kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok
  - Táncfolklorisztika: az ugrós tánc fejlődése, formái, a csárdás jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, a táncos magatartás jellemzői, tánckezdő szokások, a táncok földrajzi, történelmi háttere
  - Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései
  - Hagyományőrzés: a saját tánc régió gyermekjátékai és táncai

Követelmények

- A tanuló ismerje a választott ugrós, verbunk és csárdás elemeit, a tanult népdalok szövegét, dallamát, a tanulthangszereket, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését
- A tanuló legyen képes az ugrós és eszközös ugrós valamint csárdás elemekből csoportosan és párban történő improvizációra, a tánc típus fogalmának meghatározására, a tájegységek, falvak földrajzi meghatározására

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- A körtáncok technikai előkészítése
- A táncszerkesztés elveinek, az összekapaszkodási módok variációs lehetőségeinek

megismertetése, a táncos partnerkapcsolat kialakítása

- A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
- A zenei lüktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség fejlesztése
- A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint a férfi és női szerepből adódó viselkedésmódok szerint a nemi identitás erősítése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag

- Tánccelőkészítő gimnasztika
- Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lent hangsúly - fent hangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás-ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, forgások, csapások, gesztusok (kar, láb)

Táncgyakorlat:

- A Dunai táncdialektus ugrós-eszközös tánci közül választott tánc elmélyítése
- A Tiszai táncdialektus csárdásai közül választott tánc ismeretének bővítése, ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek megismertetése
- A Tiszai táncdialektus verbunkjai közül választott tánc bevezetése
- Ismerkedés a Déli körtánc dialektussal
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga
- Koreográfia: az ugrós-eszközös vagy a csárdás táncanyagából
- Zenei ismeretek: a Tiszai dialektus jellegzetes hangszerei (cimbalom, klarinét, tekerő) parasztszámok, cigányszámok, a hangszerek funkciói, játékmódja, 4/4-es lüktetés, nyújtott ritmus, éles ritmus
- Népi ének: a választott csárdásokhoz és karikázókhoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok

- Táncfolklorisztika: a csárdás fejlődése, formái, jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, a táncos magatartás jellemzői, tánckezdő szokások, a táncok földrajzi, történelmi háttere
- Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései
- Hagyományörzés: a saját tánc régió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is

Követelmények

- A tanuló ismerje a választott ugróst, verbunkot és csárdást, a tanult népdalok szövegét, dallamát, a tanult hangszerek jellemzőit, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését
- A tanuló legyen képes a tánc típus fogalmának meghatározására, a tanult táncok földrajzi elhelyezésére, az elsajátított táncokból történő improvizálásra

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Összefoglaló és rendszerező gondolkodás ösztönzése, összefüggések feltárása a tanult tánc dialektus ismeretanyagán keresztül
- A mozgás közbeni éneklési készség fejlesztése
- A legényes és a forgós-forgató táncok előkészítése
- A táncrend fogalmának kialakítása
- A tánc szerkesztés elveinek, az összekapaszkodási módok variációs lehetőségeinek megismertetése, a táncos partnerkapcsolat kialakítása
- A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
- A zenei löktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása
- A zenei kíséret módok és a tánc összefüggéseinek feltárása
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlekezet, a fizikai állóképesség, a dinamikai és stílusérzék fejlesztése
- A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint a férfi

és női szerepből adódó viselkedésmódok szerinti táncformálás, a nemi identitás erősítése

- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag

- Táncelőkészítő gimnasztika
- Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lent hangsúly - fent hangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás-ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, csapások gesztusok (kar, láb)

Táncgyakorlat:

- A legényes és a forgós-forgatós táncok előkészítése
- A Dunai-dialektus csárdásai közül a helyi tantervben választott tánc bevezetése
- A Tiszai dialektus verbunkjai közül választott tánc ismeretének bővítése
- A Dunai dialektus verbunkjai közül a helyi tantervben választott tánc bevezetése
- A Déli körtánc dialektus ismereteinek bővítése és az Északi körtánc dialektus bevezetése
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga
- Koreográfia: az ismert táncanyagból
- Zenei ismeretek: a választott karikázó énekes dallamai és azok jellemzői, sajátosságai, a periódus fogalma, a szinkópa ritmus
- Népi ének: a tanult csárdásokhoz és körtáncokhoz kötődő dalok
- Táncfolklorisztika: a verbunk fejlődése, formái, jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, táncos magatartás
- Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései
- Hagyományörzés: a saját tánc régió táncjai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is

Követelmények

- A tanuló ismerje a tánc típus, táncrend fogalmát, a Dunai táncdialektus választott táncait, a tanult koreográfiákat, a népdalok szövegét, dallamát, a hangszereket, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését, a jellegzetes falvakat
- A tanuló legyen képes a tánc típus fogalmának meghatározására, a tanult táncok földrajzi elhelyezésére, az elsajátított táncokból történő improvizálásra

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az összefoglaló és rendszerező gondolkodás valamint a fogalmi gondolkodás ösztönzése és fejlesztése, az összefüggések feltárása az alapfokú évfolyamok ismeretanyagán keresztül
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a stílusérzék, a dinamikai készség, a partnerkapcsolat fejlesztése
- A vizsgahelyzetre való felkészítés

Tananyag

- Táncelőkészítő gimnasztika
- Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrás típusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lent hangsúly - fent hangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás-ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, forgások, csapások gesztusok (kar, láb)

Táncgyakorlat:

- A legényes és a forgós-forgatós táncok előkészítése
- Az ugrós és eszközös ugrós táncok ismétlése, táncismeret bővítése
- A csárdások ismétlése, táncismeret bővítése
- A verbunkok ismétlése, táncismeret bővítése
- A körtáncok ismétlése, táncismeret bővítése
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak,

jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

- Koreográfia: az ismert táncanyagból
- Zenei ismeretek: a tanult tájegységek jellegzetes népi hangszerei és zenei együttese, a dúvó és az esztam kíséret jellemzői, tánc típusok és kíséret módok
- Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése
- Táncfolklorisztika: az ismert táncok jellemző vonásai, a tánc típusok, táncalkalmak, táncos magatartás
- Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései
- Hagyományőrzés: a saját tánc régió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is

Követelmények

- A tanuló ismerje az alacsony szintű évfolyamokon elsajátított táncokat, a tanult koreográfiákat, a tanult zenei, folklorisztikai, földrajzi jellemzőket
- A tanuló legyen képes a tanult ismeretek megfogalmazására, az önálló táncos megjelenítésre, improvizációra, a megfelelő táncos magatartás színpadi megjelenítésére, az alacsony szintű művészeti vizsga követelményeinek teljesítésére

Követelmények az alacsony szintű évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- Az ugrósok, ügyességi táncok, körtáncok, csárdások és a verbunkok táncanyagát a helyi tantervben meghatározott tájegységek szerint
- A tájegységek táncjaihoz kötődő alapvető földrajzi, történelmi, zenei, táncfolklorisztikai ismeretek összefüggéseit
- A táncszerkesztés elveit, a jellemző összekapaszkodási módokat
- A tájegységre jellemző öltözködési, viselethordási szabályokat
- A ritmikai, plasztikai, dinamikai törvényszerűségeket és azok alkalmazását a gyakorlat során
- A színpadi törvényszerűségeket.

- A koreográfiák folyamatait, az alakzatok, térformák gyakorlati alkalmazását
- A táncalkalmaknak megfelelő magatartás- és viselkedésmódokat

A tanuló legyen képes:

- Az egyéni és csoportos improvizációra, a testtudat fenntartására, az eszközhasználatra, a tudatos színpadi megjelenésre, a táncfolyamatok mozgásemlekeztetése, a viseletek tánc közbeni használatára, viselésére, a táncos magatartás és partnerkapcsolat kialakítására
- A megszerzett ismeretekről beszélni
- A térben történő eligazodásra, a zenei lüktetésrendhez, zenei egységekhez való igazodásra, ismerje és a gyakorlatban is tudja alkalmazni az alakzatokat, térformákat
- A képzés során elsajátított ismeretek alkalmazására más környezetben is
- A környezet értékeinek megőrzésére, gyarapítására, a környezettudatos magatartásra
- A közösségi szerepvállalásra, önálló feladatvállalásra
- A másság elfogadására, a csoporthagyományok kialakításában való aktivitásra
- Olyan szokások, tevékenységek kialakítására, amelyek az egészséges életvitelt segítik elő

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

- A vizsga gyakorlati vizsgából áll
- A vizsga tantárgya és időtartama
- Néptánc
- Csoportban 5-10 perc
- Egyéenként illetve párban: 2-3 perc

A vizsga tartalma

- Koreográfia: a szaktanár által meghatározott egy vagy két tanult koreográfia (koreográfia részlet, folyamat) csoportos bemutatása
- Improvizáció: A három táncdialektusból választott, a helyi tantervben szereplő tájegységek tanult táncaiból a nemének megfelelő szerepben kettő előadása kis csoportban (maximum 3 pár) illetve egyéenként vagy párban. Az egyiket a vizsgázók,

a másikat a vizsgáztatók választják - a két tánc ne legyen ugyanabból a dialektusból

A vizsga értékelése

- Csoportban: a koreográfia ismerete, együttműködés a partnerekkel, színpadi jelenlét
- Egyénileg: a tanult táncanyag tudatos alkalmazása az improvizáció során, a táncos mozgás és a zene illeszkedése, a partneri kapcsolat, páros viszony kialakítása

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az egyensúlyviszonyok szerepének felismertetése, a tartás-ellentartás jelentőségének tudatosítása
- A forgás technikai megvalósítása a különböző lábfő részeken
- Az erdélyi táncokra jellemző partnerkapcsolat kialakítása tánc típusonként
- A táncételek funkcióinak megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása
- A táncstílusok jellemző vonásainak megismertetése, a táncszók tánc közbeni alkalmazása, a táncok stílusos megjelenítésének elősegítése
- Az önálló táncszerkesztési gyakorlat, az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a fizikai erőnlét fejlesztése
- A sajátos egyéni karakter kialakításának ösztönzése, a táncos elemek ritmikai, plasztikai, dinamikai különbségeinek megvalósítása
- A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, tánchoz való viszonyulása szerint
- A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

- Táncelőkészítő gimnasztika

- Tánctechnika: magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok kialakítása és fejlesztése, térben való használata

Táncgyakorlat:

- Az alapfokon tanult táncok ismételése, a táncismeret bővítése a helyi tanterv alapján
- Az Erdélyi dialektus területéről kiválasztott táncrend, az alapfokon előkészített legényesre és forgós-forgató párosra építve
- A pontszerkezet, a táncot kísérő kargesztusok és azok funkcióinak megismertetése
- A forgás és forgatás módozatainak megismertetése
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga
- Koreográfia: az ismert táncanyagból
- Zenei ismeretek: ardeleana-kolomejka típusú dallamok, a periódus szerkezete, zárlatok, félzárlatok, a zene és tánc kapcsolata, a „jajnoták” szerkezete és jellemzői, aszimmetrikus lüktetés
- Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismételése, bővítése, táncbéli kiáltások, táncszók
- Táncfolklorisztika: az Erdélyi dialektus táncai, tánc kultúrája, táncalkalmak, a táncrend, a tánc ház szerepe, az adatközlők megismerése
- Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései
- Hagyományörzés: a saját tánc régió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is

Követelmények

- A tanuló ismerje az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat
- A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, újraalkotására, a tanult koreográfiák bemutatására, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítására

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az ismeret elmélyítése, bővítése
- A forgástechnika fejlesztése különböző lábfeő részeken
- A páros forgás és forgatás technika fejlesztése
- A stílusjegyek felismerése, elsajátítása és alkalmazása
- Az önálló táncszerkesztési gyakorlat, improvizációs készség, előadói készség, ritmusérzék, fizikai erőnlét, sajátos egyéni karakter kialakítása
- A táncos elemek dinamikai különbségeinek megvalósítása, a forgás- és ugrókészség fejlesztése
- A táncművek funkcióinak megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása
- A táncrend fogalmának értelmezése az Erdélyi dialektus különböző területein
- A táncszók ismerete és alkalmazása
- A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, tánchoz való viszonyulása szerint
- A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

- Táncelőkészítő gimnasztika, az alapfok tananyagának megfelelően
- Táncművészet: a magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok előadásmódjának fejlesztése, térben való használata

Táncgyakorlat:

- Az Erdélyi dialektus területéről kiválasztott táncművészet tananyagának bővítése
- A Dunai dialektus területéről kiválasztott táncművészet, az alapfokon szerzett ismeretek felhasználásával, rendszerezésével
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak,

jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

- Koreográfia: az ismert táncanyagból
- Zenei ismeretek: az erdélyi táncok kísérő hangszerei, zenekari felállások, jellegzetes éneklési stílusok, hajnalozó dallamok
- Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése
- Táncfolklorisztika: az erdélyi táncok földrajzi, történelmi háttere, táncalkalmak, tánc hagyományok, szokások
- Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései
- Hagyományőrzés: a saját tánc régió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanult táncokat, újraalkotásuk módját, az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítását
- A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, a tanult koreográfiák bemutatására, a stílusos előadásmód megvalósítására

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az ismeret elmélyítése, bővítése
- A forgástechnika fejlesztése különböző lábfeő részeken
- A páros forgás és forgatástechnika fejlesztése
- A stílusjegyek felismerése, elsajátítása és alkalmazása
- Az önálló tánc szerkesztési gyakorlat, improvizációs készség, előadói készség, ritmusérzék, fizikai erőnlét, a sajátos egyéni karakter kialakítása
- A táncos elemek dinamikai különbségeinek megvalósítása, a forgás- és ugrókészség fejlesztése
- A tánc tétel funkcióinak, megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása

- A táncrend fogalmának értelmezése az Erdélyi dialektus különböző területein
- A táncok, stílusok jellemző vonásainak ismerete, a táncszók ismerete és alkalmazása
- A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, tánchoz való viszonyulása szerint
- A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

- Táncelőkészítő gimnasztika, az alapfok tananyagának megfelelően
- Tánctechnika: a magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok előadásmódjának fejlesztése, térben való használata
- Táncgyakorlat:
  - Az Erdélyi táncdialektus tananyagának bővítése
  - A Tiszai táncdialektus területéről kiválasztott táncrend az alapfokon szerzett ismeretek felhasználásával, rendszerezésével
  - Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga
- Koreográfia: az ismert táncanyagból
- Zenei ismeretek: erdélyi jellegzetes hangszerek, hangszer együttesek (hegedű, ütőgardon, koboz), az aszimmetrikus lüktetésű táncok kíséretmódja
- Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése
- Táncfolklorisztika: az erdélyi táncok földrajzi, történelmi háttere, táncalkalmak, táncagyományok, szokások
- Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései
- Hagyományőrzés: a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncagyományát is

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanult táncokat, újraalkotásuk módját, az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítását
- A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, a tanult koreográfiák bemutatására, a stílusos előadásmód megvalósítására

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- A tanult táncanyag elmélyítése, bővítése, az egyes táncrészletek funkciójának megismertetése
- Az összefoglaló és rendszerező, elemző gondolkodás valamint a fogalmi gondolkodás ösztönzése és fejlesztése, az összefüggések feltárása az alapfokú és a továbbképző évfolyamok ismeretanyagán keresztül
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a stílusérzék, a dinamikai készség, a partnerkapcsolat fejlesztése
- Az egyéni táncstílus kialakítása, a táncok újraalkotása
- Az eredeti filmekről történő tánctanulás szabályainak megismertetése, gyakorlati alkalmazása
- A vizsgahelyzetre való felkészítés
- Az önálló ismeretszerzés ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

- Táncelőkészítő gimnasztika, az alapfok tananyagának megfelelően
- Tánctechnika: a magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok előadásmódjának fejlesztése, térben való használata
- Táncgyakorlat: az ismert táncrendek tananyagának bővítése, összegzése, rendszerezése

- Koreográfia: az ismert táncanyagból
- Zenei ismeretek: a zenei ismeretek összefoglalása, rendszerezése
- Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismételése, bővítése
- Táncfolklorisztika: a Kárpát-medence táncai, tánc kultúrája
- Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései
- Hagyományörzés: a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

- Az ugrósok, eszközös táncok, körtáncok, karikázók, páros táncok, férfitáncok táncanyagát a helyi tantervben meghatározott tájegységek szerint
- A táncdialektusok és tájegységek, tánc típusok és táncrendek fogalmát és összefüggéseit
- A stílusjegyek, a színpadi törvényszerűségek, a ritmikai, plasztikai, dinamikai szabályszerűségek alkalmazását a gyakorlatban
- A tanult koreográfiákat

A tanuló legyen képes

- A testtudat fenntartására, a táncok improvizatív bemutatására, a kollektív és az individuális táncok tudatos megformálására, a táncalkalmaknak és a nemi identitásnak megfelelő magatartásmód tudatos megjelenítésére, a táncok egyéni, stílusos megjelenítésére, a táncos partnerkapcsolat megvalósítására a tájegységnek, tánc típusnak megfelelően
- A szakmai nyelvezet alkalmazására, a képzés során elsajátított szókincs tudatos alkalmazására a mindennapi életben, a kommunikációra, véleménynyilvánításra, az érdeklődés, a szakmai ismeretszerzés fenntartására, az intelligens tudás megszerzésére

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

- A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

- A vizsga tantárgya és időtartama
- Néptánc 8-10 perc

A vizsga tartalma

- A helyi tantervben meghatározott tájegységek táncrendjeiből a szaktanár állít össze tételsort
- A tételsor legalább négy táncrendet tartalmaz, melyből a vizsgázó a nemének megfelelő szerepben improvizál
- Először a kihúzott tétel szerint, majd a vizsgázó által szabadon meghatározott táncrend szerint kell a táncokat bemutatni
- A tájegység táncrendjén kívül ismerniük kell még a tánc típusok nevét, a kísérő zenekari felállást, a jellegzetes viseleteket

A vizsga értékelése

- a táncrend ismerete, stílusos előadása,
- a tánc szerkezetének ismerete az improvizáció során,
- a tánc ritmikai, dinamikai, plasztikai megformálása,
- a táncos mozgás és a zene illeszkedése,
- a táncrendhez kapcsolódó táncfolklorisztikai ismeretek

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz:

- 1 db tábla vagy flipchart
- 1 db interaktív tábla
- 1 db néprajzi térkép
- Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal
- 1db laptop
- A tananyaghoz kapcsolódó könyvek, kiadványok
- Néprajzi kézikönyvek, lexikonok, videó és/vagy DVD filmek
- A tanulólétszámnak megfelelő, a tanévzáró bemutatókhoz szükséges, megfelelő népviseletek, lábbelik
- oktatási segédeszközök: tornapad, gumilabda, kötél, ugrókötél, babzsák, zsámoly, színes szalag, hullahopp karika, aszfaltkréta.

5.3. Folklórismeret

A konkrét népszokások megismertetésén keresztül a tanulók előtt fel kell tárni a néphagyomány ünnepi rítusainak formai és tartalmi összetevőit, megjelenését.

Világítson rá a hagyomány folyamatosan változó természetére, egykori történeti rétegeire, eredetére.

Tegye élményszerűvé a jeles napok és ünnepi szokások megismerését. Aktualizálja az emberi élet fordulóihoz fűződő hagyományokat, szokásokat.

A gyermekjátékok és táncok táji és történeti megismertetésével a gyakorlati képzésben elsajátított ismeretek megszerezéséhez nyújtson segítséget.

Alapfokú évfolyamok

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A játék- és táncalkalmak szerepének megismertetése a faluközösség és az egyén életén keresztül, a kommunikációs
- képesség, verbális kommunikáció, szocializációs készség, közösségérzet, a tér- és időbeli tájékozódás fejlesztése
- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés

Tananyag

- A gyermekkorhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, jeles napok és ünnepi szokások megismertetése
- Gyerekszületés, gyermekkor:
  - Jósló praktikák a gyermek születése előtt
  - Komatál hagyománya
  - Keresztelő
  - A gyermek befogadása, helye a családban és a falu társadalmában
  - Az anya avatása
  - Munkára nevelés, gyermekmunka

- A gyermekek játékkalmai és táncalkalmai:
  - A munkavégzéshez kötődő játékkalmai (libalegeltetés, kalákamunkák)
  - A játszó helyszíne, időpontja, a falu társadalmi életében betöltött szerepe
  - A tánc tanulása
  - Gyermeklakodalmas (a felnőttek világának - szokások, táncok, zenei kultúra - tanulása)
  - A gyerekek táncalkalmai (kukoricabál, pulyabál, aprók tánca, serketánc)
- Az évkör ünnepei gyermekszemmel:
  - Szent Miklós napja
  - Jézus születésének története
  - Óévbúcsúztató és évkezdő szokások
  - Szent Balázs napja, Balázsjárás
  - Szent Gergely napja, Gergelyjárás
  - Húsvét vasárnapjának és hétfőjének szokásai
  - Pünkösdi királynéjárás

Követelmények

- A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a gyermekkor jeles eseményeit, játék- és táncalkalmain
- A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet és a tér- és időbeli tájékozódás fejlesztése
- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés

Tananyag

- A tanuló előző évben megszerzett ismereteinek elmélyítése, bővítése
- A legényélethez, leányélethez, párválasztáshoz, lakodalomhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, rituális cselekmények, jeles napok és ünnepi szokások megismertetése
- A táncalkalmak jelentőségének megismertetése a párválasztás során
- Legényélet, leányélet, párválasztás, lakodalom:
  - Munkavégzés a serdülő korban
  - Legényavatás, leányavatás
  - Udvarlási szokások, szerelmi élet, és azok szinterei
  - Szokásjogok a paraszti társadalomban
  - Leánynéző, háztűznéző, hozomány
  - Leánykérés, eljegyzés, jegyajándék
  - Lakodalmi előkészületek
  - Lakodalmi tisztségviselők, feladatok
  - Lakodalmi szokások, rítusok
- Legények és lányok játék- és táncalkalmai:
  - A fonó helyszíne, szerepe a párválasztásban, társas kapcsolatokban
  - Fonójátékok, tánc a fonóban (hangszerek, tánckíséret)
  - Böjti időszak (tavaszköszöntő játékok és a böjti karikázó)
  - Bálók időpontja, helyszíne, bálrendezés
- Lányok és legények szerepe a kalendáris szokásokban
  - Luca kettős alakja
  - Betlehemezés
  - Farsangi szokások
  - A nagyhét eseményei
  - A húsvéti tojás jelentése és díszítésének különböző technikái
  - Pünkösdi királyválasztás

- Májusfaállítás
- Nyári napforduló szerepe, Szent Iván napi szokások

Követelmények

- A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a leányélet, legényélet jeles eseményeit, táncalkalmait, a párválasztás szokásait, a lakodalom menetének, szereplőit
- A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A táncalkalmak szerepének változásai és a változások okainak feltárása
- A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet valamint a tér- és időbeli tájékozódás fejlesztése
- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés

Tananyag

- A tanuló előző évben megszerzett ismereteinek elmélyítése, bővítése
- A rituális cselekmények szerepe, a felnőtt- és öregkorhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, a jeles napok és ünnepi szokások megismertetése
- Felnőttek, idősek és az elbúcsúztatás szokásai:
  - Paraszti munka, munkaszervezés
  - Az idősek társadalmi szerepe a paraszti társadalomban
  - Előjelek, jóslások, hiedelmek
  - A haldoklóval, a halottal kapcsolatos szokások
  - Virrasztás, temetés, siratás

- A halotti tor
- Fejfák, keresztek
- Mindenszentek napja
- Halottak napja, megemlékezés a halottakról
- A házasok táncalkalmai:
  - Táncalkalmak a családi eseményeken (keresztelő, lakodalom)
  - Táncalkalmak a farsangban (házasok bálja, batyusbál)
  - Asszonyok mulatságai (asszonyfarsang, lakodalmi kontyoló)
  - Férfiak mulatságai (pincézés, tejbemérés)
- Felnőttek az évkör ünnepein:
  - Disznótorok ideje (alakoskodás, adománykérés)
  - A regölés (időpontja, jelmezek, hangszerek, szereplők)
  - Szent György napja
  - Virágvasárnap
  - A húsvéti ételek jelképrendszere
  - Fehérvasárnap
  - Aratás és a hozzá kapcsolódó szokások
  - Szent István napja, új kenyér ünnepe
  - Szüret, szüreti felvonulások, alakoskodás
  - Szent Mihály napja
  - Dömötör napja, Vendel napja

Követelmények

- A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a felnőtt- és időskor jeles eseményeit, szokásait, a különböző életkorokhoz kapcsolódó táncalkalmakat, azok szerepét
- A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek

megfogalmazására

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az elméleti tananyag és az eddig tanult táncanyagok közötti összefüggések megfogalmazása
- A tananyagban meghatározott régi- és új stílusú táncrétegek jellemzőinek, a táncdialektusok elhelyezkedésének, földrajzi meghatározásának megismertetése
- A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet valamint a tér- és időbeli tájékozódás fejlesztése
- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés

Tananyag

- Táncfolklorisztika
- A régi táncréteg jellemzői
- Körtáncok
  - Középkori táncagyomány, lánc- és körtáncok
  - Énekes női körtáncok helye és szerepe a tánckultúrában
- Eszközös pásztortáncok
  - - Kanásztánc, pásztortánc
  - - Pásztorbotoló, cigánybotoló
- Ugrós-legényes tánc típus
  - - Ugrós táncok (szóló, csoportos és páros formák, helyi sajátosságok)
  - - Erdélyi legényes táncok
- Küzdő karakterű páros táncok
- Forgós-forgató páros táncok
  - Reneszánsz táncagyomány, forgós-forgató páros táncok
  - Lassú tempójú páros táncok

- Mérsékelt és gyors tempójú páros táncok
- Az új táncreteg jellemzői
- A reformkor tánckultúrája, a verbunk és csárdás kialakulása
- Verbunk
  - A szóló verbunk
  - Szabályozott szerkezetű verbunkok
- Csárdás
  - A csárdás tagolódása (lassú és friss, valamint csendes, csárdás, ugrós)
  - Körcsárdás, hármás csárdás
- A dialektusok meghatározása, elhelyezkedése, jellemzői
  - Dunai dialektus
  - Tiszai dialektus
  - Erdélyi dialektus
- A tanult táncanyagok elhelyezése a nagy dialektusterületekben

Követelmények

- A tanuló ismerje a régi és az új táncretegbe tartozó tánc típusokat, a főbb jellemzőiket, a tanulmányok során megtanult táncok földrajzi elhelyezkedését, dialektusait
- A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

- A folklór, mint történeti hagyomány sajátosságait, az egyes jeles napok időpontját, a jeles napok vallási, hiedelmi funkcióját, magyarázó történetét
- A hagyományos paraszti élet jellegzetes fordulópontjait, a magyar paraszti világkép legfőbb elemeit, eredetüket, s a hozzájuk fűződő mondákat, a parasztság hiedelemvilága főbb szereplőit, funkcióit

A tanuló legyen képes

- A rítuscselekmények szövegeinek és tartalmának értelmezésére és használatára, a szak kifejezések, a megszerzett ismeretek alkalmazására, a tér-idő összefüggéseinek felismerésére
- A paraszti társadalom erkölcsi és viselkedési normáinak megítélésére, értékeinek elfogadására
- Az önálló ismeretszerzésre, az elméleti ismeretek alkalmazására a mindennapi életben
- A magyar folklórhagyományokat a nemzettudat részeként értelmezni
- Az azonosságok és különbségek felismerésére a hazai és egyetemes folklórban

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

- A vizsga írásbeli vagy szóbeli vizsgarészből áll
- A vizsga tantárgya és időtartama
- Folklórismeret
- Írásbeli: 30 perc
- Szóbeli: 5 perc

A vizsga tartalma

- A vizsga anyaga a helyi tanterv alapján a szaktanár által összeállított folklórismereti témakörökből áll
- Az írásbeli vizsga feladatlapja különböző típusú, a tanultak felidézését, alkalmazását, értelmezését, valamint problémamegoldást, néhány mondatos értelmező választ igénylő feladatokat tartalmaz

- A szóbeli vizsgán a tanulók egy tétel kihúzása után önállóan számolnak be tudásukról
- Témakörök
  - Jeles napok
  - Munkavégző ünnepek
  - Az emberélet fordulói
  - Táncdialektusok
  - A régi és új táncreteg tánc típusai

A vizsga értékelése

Írásbeli vizsga

- A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák
- Az osztályzatra a pontok alapján a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá

Szóbeli vizsga

- A tanuló feleletének tartalmi és formai szempontok alapján történő értékelése
- Az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá

5.4. Tánc történet

A tantárgy járuljon hozzá saját tánc kultúránk történetének megismeréséhez, a magyarságtudat erősítéséhez, a tanulók kommunikációs készségeinek fejlődéséhez, a más népek kultúrája iránti érdeklődés felkeltéséhez, a tantárgyhoz tartozó terminológiák használatához, igényes képi és hanganyag megismeréséhez, a táncművészet iránti érdeklődéshez, az arra fogékony közízlés fejlesztéséhez

Továbbképző évfolyamok

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az egyetemes tánc történet kronológiai rendjén keresztül a történelmi összefüggések felismertetése

- A tánc történet szempontjából kiemelkedő események, alkotók megismertetése és meghatározó műveik elemzése során
- a komplex látásmód kialakítása és fejlesztése
- Stílusérzék, logikus gondolkodás valamint a táncműfajok iránti érzékenység fejlesztése
- Más népek táncgyománnyainak megismerésére, több táncműfaj befogadására, a kulturált szórakozás elsajátítására
- valamint a saját tapasztalatainak gyarapítására ösztönözze a tanulót

Tananyag

- Tánc történeti alapfogalmak: köznapi és művészi mozgás, közhasznú és művészi tánc
- Az őskor táncélete: vallási szertartások, rítusok, ábrázoló táncok
- Az ókori kultúrák közül az egyiptomi, a japán és a görög tánc kultúra
- A középkor tánc kultúrája: tánc és a vallás kapcsolata, misztériumjáték
- A reneszánsz embereszménye, a magyarországi reneszánsz, Mátyás király udvartartásának tánc kultúrája
- A barokk kialakulás és hatása Európa művészetére, XIV. Lajos, a barokk mesterei
- A cselekményes balett kialakulása, Noverre munkássága
- A jezsuita színházak szerepe a színpadi tánc történetében
- A balett megjelenése Magyarországon - „Eszterházy esték”
- A romantika hatása Európa táncéletére
- A reformkori magyar „színpadi” táncművészet, paraszti táncok - Körmagyar
- A legjelentősebb szaklapok, kiadványok, szakkönyvek, a táncos helyszínek és események megismertetése a tanulókkal

Követelmények

- A tanuló ismerje az egyetemes tánc történet során a művészeti ág fejlődésében jelentős szerepet betöltött eseményeket, helyszíneket, műveket
- A tanuló legyen képes néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, illetve önálló gondolatok megfogalmazására egy tánc koreográfia kapcsán

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A XX. századi táncművészet jelentősebb állomásainak, a műfajok közti átjárhatóság lehetőségeinek felismertetése
- A táncház-mozgalom kialakulásának és napjainkban betöltött szerepének felismertetése
- Az egyéni látásmód, stílusérzék, logikus gondolkodás valamint a táncműfajok iránti érzékenység nyitottság, befogadó készség fejlesztése
- A kulturált szórakozás igényének kialakítása, a saját tapasztalatszerzés ösztönzése

Tananyag

- Tánc történeti alapfogalmak: a konkrét és elvont jelleg a művészetben, a művészi mozgás fajtáinak esztétikája
- A XX. század elejének táncművészeti újításai Amerikában (Isadora Duncan), hatásuk Európa táncéletére
- A XX. századi magyar mozdulatművészet megújítói
- A színpadi néptánc kialakulása: gyöngyösbokréta
- Művészegyüttesek Magyarországon: Néphadsereg Központi Művészegyüttese - Honvéd Táncszínház (Szabó Iván),
- Állami Népi Együttes (Rábai Miklós), SZOT - Budapest Táncgyüttes (Molnár István), BM Duna Művészegyüttes (Náfrádi László)
- A táncházmozgalom kialakulása, hatása a mai táncművészetre
- A koreográfusnemzedékek jelentősebb alkotói és kiemelkedő műveik a színpadi táncművészetben
- A művész- és a jelentősebb amatőr együttesek napjaink magyar táncművészetében
- A táncos szakma jelentősebb szervezetei, oktatási intézményei, országos rendezvényei
- A legjelentősebb szaklapok, kiadványok, szakkönyvek megismertetése a tanulókkal, melyek nyújtsanak segítséget az év végi vizsgára való felkészüléshez

Követelmények

- A tanuló ismerje a XX. századi magyar táncművészet jeles képviselőit, meghatározó műveiket, a színpadi néptáncművészet fontos fordulópontjait, a táncház-mozgalom legfontosabb eseményeit, az országos rendezvényeket, egyesületeket, szakmai szervezeteket, oktatási intézményeket
- A tanuló legyen képes néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, gondolatainak megfogalmazására egy táncmű, koreográfia kapcsán, a tánc történet fordulópontjainak megnevezésére, a tánc műfajainak elkülönítésére, a terminológia helyes használatára

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- Az egyetemes tánc történet során a művészeti ág fejlődésében jelentős szerepet betöltött eseményeket, helyszíneket, műveket, a magyar táncművészet jeles képviselőit, meghatározó műveiket, a színpadi néptáncművészet fontos fordulópontjait, a táncház-mozgalom legfontosabb eseményeit, az országos rendezvényeket, egyesületeket, szakmai szervezeteket, oktatási intézményeket

A tanuló legyen képes:

- Néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, gondolatainak megfogalmazására egy táncmű, koreográfia kapcsán, a tánc történet fordulópontjainak megnevezésére, a tánc műfajainak elkülönítésére, a terminológia helyes használatára

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

- A vizsga írásbeli vagy szóbeli vizsgarészből áll
- A vizsga tantárgya és időtartama
- Tánc történet
- Írásbeli: 30 perc
- Szóbeli: 5-10 perc

A vizsga tartalma

- A vizsga anyaga a helyi tanterv alapján a szaktanár által összeállított tánc történet témakörökből áll
- Az írásbeli vizsga feladatlapja különböző tartalmú, a tanultak felidézését, alkalmazását,

értelmezését valamint a problémamegoldást ill. értelmező választ igénylő feladatokat tartalmazza

- A szóbeli vizsgán a tanulókegy tétel kihúzása után önállóan számolnak be tudásukról

Választható témakörök:

- Az őskor táncművészete
- A középkor jellemző táncformái
- A reneszánsz és barokk kor táncélete
- A romantika
- A reformkor táncélete
- A XX. század táncélete
- Gyöngyösbokréta mozgalom
- Amatőr és hivatásos együttesek Magyarországon
- Hazánk jeles alkotói és műveik
- A táncos szakma jelentősebb szervezetei, oktatási intézményei, országos rendezvényei

A vizsga értékelése

Írásbeli vizsga

- A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák
- Az osztályzatra a helyi tantervben meghatározott formák szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá

Szóbeli vizsga

- A tananyagtartalom elsajátításának mértéke
- Az összefüggések ismerete
- A szakmai kommunikáció fejlettsége

Az osztályzatra a helyi tantervben meghatározott formák szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

5.5. Népzenei alapismeretek

A népzenei alapismeretek az alapfokú és továbbképző évfolyamokon választható tantárgy. Tanításának célja, hogy a néptánc tantárgyon belül elsajátított zenei ismeretek kibővítésével járuljon hozzá a tanulók népzenei neveléséhez.

Mutasson rá a tánc a zene az ének egységére, összefüggéseire. Világítson rá a hangszeres népzene és a tánc összefüggéseire, nyújtson élményszerű ismereteket a jellegzetes népi hangszerekről, hangszer-együttesekről, zenekarokról.

Segítse elő a komplex látásmód kialakulását, az elemző gondolkodást, az összefüggések felismerését. Nyújtson bővebb ismereteket a vokális népzene jellemzőiről, segítse elő a népi éneklési technika elsajátítását.

A közösségi éneklés élménye és hangulata erősítse az összetartozás érzését. A tantárgy tanítása során a gyakorlati megközelítés, az élményszerzés dominál, amelynek eszközei a hangszerek bemutatása, zenehallgatás, zenefelismerés, bemutatás.

Alapfokú évfolyamok

1.évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az énekhang technikai adottságainak a légzés, a vokális hangzók, hangterjedelem fejlesztése
- A zenei képességek a hallás, intonálás, ritmusérzék, az egyszerű, érthető és kifejező szövegmondás képességének, a népdalok memorizálási képességének fejlesztése.
- Az ének és tánc egységének felismertetése, a tánc közbeni éneklés követelményeinek megismertetése
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő népdalokon keresztül a 2/4-es lüktetésrend hangsúlyainak érzékeltetése, felismertetése
- Az éneklés közösségi élményének, örömeinek felfedezése, megélése

Tananyag

- Negyed, nyolcad, ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok
- A 2/4-es zenei lüktetés
- D-r-m dallammagú népi játék dallamok, népdalok

- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok
- A választott dallamok csoportos megszólaltatása
- Népi hangszerek: idiofon hangszerek

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, a tanult hangszer jellemzőit
- A tanuló legyen képes a népdalok csoportos bemutatására, a kezdőhanghoz történő igazodásra, a ritmusértékek, ritmusképletek gyakorlati alkalmazására
-

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az énekhang technikai adottságainak a légzés, a vokális hangzók, hangterjedelem fejlesztése
- A népi éneklési technika kialakítása
- A zenei képességek a hallás, intonálás, ritmusérzék, az egyszerű, érthető és kifejező szövegmondás képességének, a népdalok memorizálási képességének fejlesztése
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő népdalokon keresztül a 2/4-es lüktetésrend hangsúlyainak érzékeltetése ének és tánc közben egyaránt
- A tánc közbeni éneklés kritériumainak, a dallamívek megformálási szabályainak megismertetése, megvalósítása a gyakorlat során. A karikázó dalok éneklésének fejlesztése, bővítése
- Az előéneklés szabályainak, az előénekeshez történő igazodás technikájának elsajátítása, fejlesztése
- A közösségi éneklés élményének, örömeinek felfedezése, nagyobb és kisebb létszámú csoportokban egyaránt

Tananyag

- A negyedés, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok
- A 2/4-es zenei lüktetés
- A dudaritmus
- A kanásztánc ritmus
- 5-6 hangterjedelmű dallamok
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok
- A választott dallamok csoportos, kiscsoportos megszólaltatása
- Az előénekes feladata és funkciói, a bekapcsolódás módja
- Népi hangszerek: duda

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, a tanult hangszer jellemzőit
- A tanuló legyen képes a népdalok csoportos, kiscsoportos bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, a tanult dal előéneklésére, az előénekeshez történő bekapcsolódásra

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az előadásmód jellemző vonásainak, megismertetése, a fokozatos tempónövelés, tempóváltás technikájának megvalósítása
  - A hangterjedelem növelése, a magabiztos dalkezdés megvalósítása
  - Az intonációs készség és a zenei hallás, hangszín fejlesztése
  - A hangképzési technika és a megfelelő légzéstechnika elsajátítása
  - A népi éneklési technika fejlesztése
- Az énekelt népzenei karakterek megformálásához szükséges forma, dallam és tempóérzék fejlesztése
- Az egyéni feladatvállalás, a szóló, duó, kiscsoportos éneklés ösztönzése

Tananyag

- A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok
- A nyújtott és éles ritmus
- A 4/4-es zenei lüktetés
- A hangterjedelem növelés oktáv terjedelemig
- A lassú, közepes és gyors tempó dallampéldákon keresztül
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok
- A folklórismeret tantárgy témaköréhez kapcsolódó szokásdalok
- A választott dallamok csoportos, kiscsoportos, egyéni megszólaltatása
- Népi hangszerek: tekerő, klarinét

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, a tanult hangszerek jellemzőit
- A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen belüli éneklésre, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz történő igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az előadásmód jellemző vonásainak megismertetése, a fokozatos tempónövelés, tempóváltás szabályainak tudatosítása
- A magabiztos dalkezdés elsajátítása
- Az énekelt népzenei karakterek megformálásához szükséges forma, dallam és tempóérzék fejlesztése

- A népi éneklési technika fejlesztése.
- Az intonációs készség, zenei hallás, hangképzési technika és a megfelelő hangszín kialakítása, a hangterjedelem növelése
- Az egyéni feladatvállalás, a szóló, duó, kiscsoportos éneklés ösztönzése

Tananyag

- A negyedek, nyolcadok ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok
- A nyújtott és éles ritmus
- A 4/4-es lüktetés
- A hangterjedelem növelése oktávon túlra
- A lassú, közepes és gyors tempó dallampéldákon keresztül
- A giusto előadásmód
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok
- A folklórismeret tantárgy témaköréhez kapcsolódó szokásdalok
- Népi hangszerek: hegedű, brácsa, bőgő
- A dallamhangszerek, kísérő hangszerek, játékmód
- Az esztam és dúvó kíséret

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, a giusto előadásmód jellemzőit, a hangszereket, kíséretmódokat
- A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen túl énekelni, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A zenei egységek érzékelésének elősegítése, zenei zárlatok és félzárlatok felismertetése
- A giusto és a parlando, rubato előadásmód jellegzetes vonásainak megismerése és alkalmazása
- A kíséretmódok és a tánc összefüggéseinek vizsgálata
- A fokozatos tempónövelés, tempóváltás tudatos alkalmazása
- A népdalcsokor szerkesztési elveinek megismertetése
- - A magabiztos dalkezdés elsajátítása
- Az intonációs készség, zenei hallás, hangképzési technika, megfelelő légzéstechnika kialakítása, a hangterjedelem és az éneklési kedv növelése
- Az egyéni feladatvállalás, a szóló éneklés ösztönzése

Tananyag

- A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok
- A periódus, zárlat, félzárlat
- A hangterjedelem növelése oktávon túlra
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok
- A folklórismeret tantárgy témaköréhez kapcsolódó szokásdalok
- Népi hangszerek: cimbalom, citera, tambura
- A zene és tánc összefüggései tájegységek és tánc típusok szerint

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét, dallamát, az alapvető ritmusértékeket, képleteket, a periódus fogalmát, a giusto előadásmódot, a hangszereket, kíséretmódokat
- A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen felül énekelni, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra, a kíséretmódok felismerésére, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánc típus hallás utáni felismerésére és azonosítására

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A vokális népzene dialektusterületeinek, az éneklési technikák stílusjegyeinek megismertetése
- A dallam díszítéstechnika fejlesztése
- Az ismeretek szintetizálásának elősegítése
- A hangszeres népzene és a tánc típusok összefüggéseinek feltárása
- A stílusismeret, a zenefelismerés, az éneklési készség, a díszítéstechnika, a légzéstechnika, az előadómód fejlesztése
- A vizsgahelyzetre való felkészítés

Tananyag

- A negyed, nyolcad, ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok
- A szinkópa
- Az aszimmetrikus zenei lüktetés
- Az 5/8-os lüktetésrend
- A periódus, a pontszerkezet
- A parlando, rubato és a giusto előadómód
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok
- A folklór ismeret tantárgy témaköréhez kapcsolódó szokásdalok
- A hangszerek, hangszer-együttesek, zenekari felállások tájegységek szerint
- A zene és tánc összefüggései tájegységek és tánc típusok szerint
- Zenefelismerés

Követelmények

- A tanuló ismerje az emberi hang sajátosságait a tanult népdalok szövegét, dallamát, az alapvető ritmusértékeket, képleteket, a periódust, a különböző előadásmódokat, a hangszereket, a kíséretmódokat
- A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen felül énekelni, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra, a kíséretmódok felismerésére, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánc típus hallás utáni felismerésére, azonosítására. Az eddig tanult ismeretek összegzésére, a tananyag összefüggéseinek felismerésére.

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A zenei stílusok táji tagolódásának felismertetése
- A zenei dialektusok előadásmódjának, stílusjegyeinek felismertetése
- A kíséretmód és a tánc összefüggéseinek megismertetése, tudatosítása
- Az aszimmetrikus zenei löktetés felismerése, jellemzőinek azonosítása
- A táncszók funkciójának, használatának, szövegeinek (az adott tájegység szerinti) megismertetése. A népzenei kiadványok népszerűsítése
- A stílusismeret, az éneklési készség, a díszítéstechnika, az előadásmód fejlesztése
- A különböző népzenei dialektusok felismerési képességének, a dialektusok díszítésmódjainak megszólaltatásához szükséges készségek fejlesztése

Tananyag

- A „jaj-nóták” jellemzői
- Az aszimmetrikus löktetés
- Az erdélyi éneklési stílus és díszítéstechnika
- Táncszók, csujogatások
- Az periódus és a tánc összefüggései
- A sánta dúvó kíséret
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott

népdalok

- Az erdélyi zenekari felállások, ismert adatközlők

Követelmények

- A tanult népdalok szöveg és dallamismerete, csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatása, díszítése, a táncszók ismerete, gyakorlati alkalmazása
- A tanuló legyen képes a „jaj-nóták” felismerésére, éneklésre, a jellegzetes erdélyi hangszerek, a táncdallamok és tánc típus és kíséret módok felismerésére

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A zenei stílusok táji tagolódásának felismertetése
- A zenei dialektusok előadásmódjának, stílusjegyeinek felismertetése
- A kíséret mód és a tánc összefüggéseinek megismertetése, tudatosítása
- A tánc közbeni éneklés és csujogtatás készségszintű ismeretének kialakítása
- A szólóéneklés közönség előtti megvalósítása
- A táncszók funkciójának, használatának, szövegeinek (az adott tájegység szerinti) megismertetése
- A táji dialektusokra jellemző hangszín technikájának elsajátítása
- A stílusismeret, a zenefelismerés, az éneklési készség, a díszítéstechnika, az előadásmód fejlesztése
- A különböző népzenei dialektusok felismerési képességének, a dialektusok díszítésmódjainak megszólaltatásához szükséges készségek fejlesztése

Tananyag

- A szinkópás ritmusok az erdélyi népzeneben
- Az erdélyi éneklési stílus és díszítéstechnika
- Táncszók, csujogtatások tájegységnek megfelelően

- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok
- Az erdélyi zenekari felállások, ismert adatközlők (tájegységnek megfelelően)
- A siratók és keservek jellemzői
- Tájai dialektusokra jellemző hangszertársulások
- Alapvető népzenei kiadványok hangzó anyagok ismerte

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét, dallamát, a díszítéseket, a táncszókat, azok gyakorlati alkalmazását
- A tanuló legyen képes az önálló, közönség előtti éneklésre, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánctípus felismerésére

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tánc közbeni énekléstechnikájának fejlesztése
- Egyéni előadói képességek fejlesztése
- A zenei stílusok táji tagolódásának felismertetése
- A zenei dialektusok előadásmódjának, stílusjegyeinek felismertetése
- A kíséretmód és a tánc összefüggéseinek megismertetése, tudatosítása
- A táji dialektusokra jellemző hangszín technikájának elsajátítása
- A stílusismeret, a zenefelismerés, az éneklési készség, a díszítéstechnika, a légzéstechnika, az előadásmód fejlesztése
- A különböző népzenei dialektusok felismerési képességének, a dialektusok díszítésmódjainak megszólaltatásához szükséges készségek fejlesztése

Tananyag

- A szinkópás ritmusok az erdélyi népzeneben felismerésére, a táncdallamok és tánctípus felismerésére és azonosítására, a csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatásra

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A vokális és instrumentális népzene dialektusterületeinek, az éneklési technikák stílusjegyeinek, a díszítési módoknak, a hangszeres népzene jellemzőinek képességfejlesztése
- A hangszeres népzene és a tánc típusok összefüggéseinek felismertetése
- A stílusismeret, a zenefelismerés, az éneklési készség, a díszítéstechnika, az előadásmód fejlesztése

Tananyag

- A vokális és instrumentális népzene jellemzőinek összefoglalása, rendszerezése
- A tanult népdalok ismétlése, gyakorlása
- A tanult éneklési technikák gyakorlása
- Hangszerfelismerés
- Tánczene felismerés (tájegység, típus)
- Az adatközlők életútja
- Neves gyűjtők: Kodály Zoltán, Bartók Béla, Lajtha László, Kallós Zoltán

Követelmények

- A tanuló ismerje a néptánc tantárgyon belül választott és a helyi tantervben meghatározott táncokhoz kötődő népdalokat, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, az adott tájegység jellemző hangszereit, hangszer-együtteseit, zenekari felállításait, a periódus fogalmát, jellemzőit és összefüggéseit a táncokkal, a „jaj-nóta”, sirató és keserves fogalmát, ismert adatközlők, gyűjtők életútját
- A tanuló legyen képes a tanult népdalok memoriter éneklésére önállóan, a tanult díszítési technikák alkalmazására, alkalmazkodni a csoport hangszínéhez, hangmagasságához, a tanult hangszerek, kíséretmódok felismerésére

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz:

- 1 db tábla, vagy flipchart

- 1 db történelmi Magyarország térkép vagy néprajzi térkép
- Videó vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor
- A tananyaghoz kapcsolódó könyvek, kiadványok
- Népzenei kézikönyvek, lexikonok, kották
- Népzenei hangfelvételek, videó és/vagy DVD filmek

5.6. Táncjelírás-olvasás

A képzés járuljon hozzá a mozdulatok tudatos időbeli, (ritmikai) térbeli, (plasztikai) erőfokbeli (dinamikai) elemzéséhez, a testtudat, a mozgáskoordináció kialakításához, a magyar néptánc táncjelírással közölt folyamatainak megismeréséhez, egyszerű motívumok, motívumsorok lejegyzéséhez.

Továbbképző évfolyamok

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A mozdulatelemzés három alaptényezője (plasztika, ritmika, dinamika), összefüggéseinek feltárása
- A mozdulattípusok három leggyakoribb fajtája (lépés, ugrás, gesztusok) valamint a helyzettípusok fogalmának értelmezése
- A mozdulatok elemzésének módjának, a táncjelírás alapfogalmainak (vonalrendszer, irányok) rögzítése, a tanult mozdulat- és helyzettípusok jelölési rendszerének megismertetése
- A mozdulatanalizáló képesség, a mozgáskoordináció, a tér-, ritmus és dinamikai érzék, a testtudat fejlesztése

Tananyag

- A tánc tagolódása: fázis, motívum, motívumfűzés
- A mozdulatelemezés három alaptényezője (plasztika, ritmika, dinamika) és azok összefüggései
- A táncjelírás alapfogalmai (vonalrendszer, irányok) és alkalmazásuk

- A mozdulat típusai (lépés, súlyt hordó láb mozgása, gesztus, ugrás) és jelölése
- A helyzet típusai (testpozíció-állás, súlytalan testrészek mozdulatlansága, szünet a testben, térben, helyen) és jelölésük
- A táncjelírásban használt kiegészítő jelek (távolság csökkentés, növelés, földhöz közeli lábmozdulatok, kis térdhajlítás, feszítés, a lábfej részei, dinamikai jelek, pozíciójelek, forgatás jele) és alkalmazásuk

Követelmények

- A tanuló ismerje a mozdulatelemzés alaptényezőit, a tanult mozdulat és helyzettípusokat, a táncjelírás vonalrendszerét és jeleit
- A tanuló legyen képes a frontirányok felismerésére és helyes használatára, a gesztusirányok egzakt módon való meghatározására, a motívumok ritmusának pontos eltapcsolására, a motívumokban szereplő mozdulattípusok felismerésére, az egyszerű motívumok, folyamatok pontos leolvasására és előadására

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A további mozdulattípusok: forgások, forgatások, keringés fogalmának, jelrendszerének értelmezése
- A mozdulatelemzéshez szükséges kiegészítő fogalmak: páros viszony, fogások, táncos-eszköz viszonyának rögzítése
- A mozdulatelemzésnél tanultak lejegyzése táncjelírással
- A mozdulatanalizáló és szintetizáló képesség, a mozgáskoordináció, a tér, ritmus és dinamikai érzék, a testtudat fejlesztése

Tananyag

- A mozdulat további típusai (forgás, forgatás, keringés) jelölése és olvasása
- Kiegészítő fogalmak (páros viszony, fogások, táncos-eszköz viszonya) jelölése és olvasása
- Táncjelírásnál használt kiegészítő jelek (testrészek, ízületek) jelölése és olvasása

- Követelmények
- A tanuló ismerje a helyzet- és mozdulattípusokat és azok jelölését a vonalrendszerben
- A tanuló legyen képes a különböző tánc típusok motívumainak helyes leolvasására, stílusos előadására, a csapásoló és eszközös motívumok pontos interpretálására, egy motívumsor leolvasására, folyamatos előadására

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz:

- 1 db tábla, vagy flipchart
- Videó vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor
- A tananyaghoz kapcsolódó könyvek, kiadványok
- Kézikönyvek, lexikonok

A tehetséggondozás feladatai Néptánc tanszakon:

- a szabadon választható tárgyak mozgásanyagának magasabb szintű elsajátítása,
- fellépési lehetőségek biztosítása az iskolai rendezvényeken,
- versenyek szervezése, területi, országos versenyekre nevezés,
- egyéni foglalkoztatás,
- nívócsoportok létrehozása,
- egyéni életutak irányítása.

6. VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

ÁLTALÁNOS ALAPELVEK

- A tanulók felvételi vizsgával kerülhetnek a tanszakra. Ezt követően félévi, év végi valamint alapvizsga keretén belül adnak számot tudásukról, elméletben valamint gyakorlatban.
- néptáncból csoportosan, illetve egyénileg elméletből valamint tánc tudásból (improvizáció),
- népi énekből és folklór ismeretből egyénileg szóban és írásban.

- Cél, hogy a 6. évfolyam végén megfeleljen a továbbképző felvételi követelményeinek.

FELVÉTELI VIZSGA: (ld. Pedagógiai program 10.1. pont illetve a Valcer Alapfokú Művészeti Iskola Felvételi szabályzata)

- cél a tanulók alkalmasságának vizsgálata.
- ritmusérzék, énektudás, közösségi viselkedés.

FÉLÉVI VIZSGÁK

Táncból:

- A vizsga csoportban történik, mindig az adott évfolyam anyagából.
- A gyerekek egy óra keretén belül mutatják be az addig tanultakat. Nem koreográfiák kerülnek bemutatásra, hanem csak etűdök, illetve a tanult táncanyag improvizálása.
- A vizsgán háromtagú vizsgabizottság vesz részt.

Kötelező tárgyból:

- A fél év alatt tanultakból előre összeállított kérdéssor alapján írásban történik a beszámoló.
- Mindig az évfolyamnak megfelelő tananyagra épül

ÉV VÉGI VIZSGA

Az év végi vizsgák hasonlóan a félévi vizsgákhoz, két részből állnak, táncból, illetve a kötelező tantárgyból.

Táncból:

- A vizsga csoportban történik, mindig az adott évfolyam anyagából.
- A gyerekek egy óra keretén belül mutatják be az addig tanultakat. Nem koreográfiák kerülnek bemutatásra, hanem csak etűdök, illetve a tanult táncanyag improvizálása.
- A vizsgán háromtagú vizsgabizottság vesz részt.

Kötelező tárgyból:

- A fél év alatt tanultakból előre összeállított kérdéssor alapján írásban történik a beszámoló.

- Mindig az évfolyamnak megfelelő tananyagra épül

ALAPVIZSGA

- Az alapvizsgára 6. évfolyam végén kerül sor akkor, ha a tanuló jelentkezik rá (nem kötelező, de amennyiben tovább akarja folytatni tanulmányait ajánlott).
- A vizsga pedagógusok előtt folyik táncból, valamint a kötelező tárgyból.
- Két részből tevődik össze: elméleti és gyakorlati vizsga a 6 évfolyam anyagát összegezve

Táncból:

- A tanuló 3 táncot illetve tánc típust húz a 6 évfolyam anyagai közül, melyek közül egyet ő választ bemutatásra, egyet pedig a vizsgabizottság. Ezekből kell adott zenére 1.5, 1.5percet szabadon improvizálnia
- A húzott táncanyagokhoz kapcsolódó elméleti kérdésekre szóban kell válaszolnia. A kérdéseket előre összeállított lista alapján minden tanuló ismer. A kapcsolódó kérdések viselethez, táncos viselkedéshez, zenéhez, helyhez kötődnek.
- Az osztályzatot a két vizsgarész átlaga adja

Kötelező tárgyból:

- A 6 év anyagából összeállított tételsor alapján szóban egyénileg, valamint írásban csoportosan történik a szintfelmérés.
- Az írásbeli vizsga kérdései között szerepel feleletválasztás, fogalom, valamint esszé-kérdés is.
- A szóbeli vizsga tételhúzás alapján történik, előre összeállított tételsor szerint, mely a 6 év alatt tanultakat foglalja össze.
- Az osztályzatot a két vizsgarész átlaga adja.
- Felmentés az alapvizsga alól:
- Tanulmányi versenyen való jó szerepléssel a tanuló felmentést nyerhet a vizsga alól.

KÜLÖNBÖZETI VIZSGA

Annak a tanulónak, aki az egyes évfolyamokat átugorni kívánja, így eggyel vagy több évfolyammal magasabban szeretné folytatni tanulmányait, az adott tanév vizsgaanyagából 3 tanár előtt vizsgát tenni köteles (igazgató vagy tagintézmény-vezető és két pedagógus)

Szakirodalom:

- Flórián Mária: Magyar parasztviseletek
- Tátrai Zsuzsanna -Karácsony Molnár Erika: Jeles napok ünnepi népszokások
- Farkas Zoltán-Tóth Ildikó: A magyar néptánc tanulás alaptechnikái
- Andrásfalvy Bertalan -Borbély Jolán: Magyar néptánc hagyományok
- Magyar néprajz VI. kötet népzene, néptánc, népi játék,
- Lázár Katalin: Népi játékok
- Antal László: Néptánc pedagógia
- Néptánc nyelven: A Tímármódszer alkalmazása a játéokra és a táncra neveléshez
- Martin György: A Sárköz-Dunamenti táncok motívum kincse

3.6 A képző- és iparművészeti ág - grafika és festészet

A képző- és iparművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai:

Kiemelt kompetenciák a képző- és iparművészeti oktatás területén

A kiemelt kompetencia területek a vizuális művészeti alkotótevékenység által a személyiség fejlesztését, az önkifejezés kibontakoztatását segítik.

Olyan tulajdonság-együttest alakítanak ki, amely lehetővé teszi a változó élethelyzetekhez való rugalmas alkalmazkodást, a probléma felismerést, a probléma megoldást.

Bemeneti kompetenciák: iskolai előképzettség nem szükséges

Szakmai kompetenciák:

- A környezet által közvetített üzenetek befogadása
- A környezet által közvetített üzenetek értelmezése
- Tervezési készség
- Alkotói magatartás
- Kreativitás
- Vizuális gondolkodás
- Vizuális kifejezőkészség
- Eszközhasználati készség
- Anyaghasználati készség
- Komplex szemlélet
- Tudatos környezetformálás igénye
- Biztonságos munkavégzés képessége
- Az esztétikum iránti igény és befogadóképesség
- Problémaérzékenység
- Véleményformálási képesség

Személyes kompetenciák:

- Nyitottság
- Fejlődőképesség
- Önállóság
- Önkifejezés
- Rugalmasság
- Érzékenység
- Kísérletező kedv
- Interaktivitás (személyközi kapcsolatok aktivitása,

kooperáció). Társas kompetenciák:

- Motiválhatóság
- Empatikus készség
- Együttműködési készség
- Kezdeményezőkézség
- Segítőkézség

g Módszerkompetenciák:

- Figyelemösszpontosítás
- Gyakorlatias feladatértelmezés
- Ismeretek helyénvaló alkalmazása
- Következtetési képesség
- Kreativitás, ötletgazdagság
- Módszeres munkavégzés
- Nyitott hozzáállás
- Probléma felismerés, -megoldás
- Tervezési készség
- Új ötletek, megoldások kipróbálása
- A munkakörnyezet tisztántartása

A képzés struktúrája, óraterve, tantárgyai:

Tanszakok és tantárgyak

Képzőművészeti tanszak (előképző 1-2. évfolyam + 1-3. alapfokú évfolyam)

Főtárgy:

- Vizuális alapozó gyakorlatok (előképző 1-2. évfolyam)
- Grafika és festészet alapjai (1-3. alapfokú évfolyam)

Kötelező tantárgy:

- Vizuális alkotó gyakorlat (1-10. évfolyam)

Választható tantárgy:

- Vizuális alapozó gyakorlatok (előképző 1-2. évfolyama)
- Népművészet (1-10. évfolyam)
- Művészettörténet (3-10. évfolyam)

Tanszakok és főtárgyaik a 4. alapfokú évfolyamtól a továbbképző 10. évfolyamáig:

- Grafika és festészet tanszak - Grafika és festészet műhelygyakorlat

Kötelező tantárgy:

- Vizuális alkotó gyakorlat (1-10. évfolyam)

Választható tantárgyak:

- Népművészet (1-10. évfolyam)
- Művészettörténet (3-10 évfolyam)

A tantárgyak tartalma:

Moduláris rendszer szerint alapmodul a vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és festészet alapjai, egyedi szakmai modul a műhelygyakorlat.

A vizuális alapozó gyakorlatok az előképző első két évfolyamának komplex művészeti tantárgya. Sokszínű alkotó játékokra ad lehetőséget. A legkülönbözőbb anyagok, eszközök, technikák megismerése segíti a gyermekek kreativitásának kibontakozását és a tradicionális kézművesség értékeinek továbbadását.

A vizuális alkotó gyakorlat a képző- és iparművészeti ág, az ősi és kézműves tárgyformálás, a médiaművészet sokféle tevékenységének megismertetésére szolgál. Feladata a vizuális eszköztár bővítése, a művészi kifejezési formanyelv kialakítása, gazdagítása, változatos kreatív feladatsorokon keresztül.

A grafika és festészet alapjai tantárgy a képi kifejezés változatos módjainak elsajátítását és alkalmazását teremti meg. Előkészíti és megalapozza a művészi igényű szakmai munkát.

A műhelygyakorlat lehetővé teszi az ősi, a hagyományos és a kortárs képző- és iparművészeti, valamint médiaművészeti szakirányú tevékenységek elsajátítását. A tanuló a helyi lehetőségektől függően a műhelygyakorlatok közül érdeklődésének és képességének megfelelően választ.

Óraterv:

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előkészítő		Alapfok						Továbbképző			
	(1.)	(2.)	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tárgy			2	2	2							
Kötelezően választható tantárgy						2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(2)	(2)	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra	(2-4)	(2-4)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A fenti táblázat „Összes óra” rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

A vizuális alkotó gyakorlat és a műhelygyakorlatok órászáma 1-3 vagy 3-1 arányban

átcsoportosítható.

A főtárgyak képzési ideje:

2 előképző évfolyam: Vizuális alapozó gyakorlatok

3 alapfokú évfolyam: Grafika és festészet alapjai

3 alapfokú + 4 továbbképző évfolyam: Grafika és festészet műhelygyakorlat

A tanítási órák ideje: 45 perc A csoportok

létszáma: 10-20 fő.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei képző és iparművészeti ágazaton - Grafika és festészet tanszak - Grafika és festészet műhelygyakorlaton

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei:

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja:

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsga tantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és gyakorlati tudása.

Az alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá. Amennyiben az nem, felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsgatantárgyak:

- Műhelygyakorlat
- Vizuális alkotó gyakorlat

A fentiek felül szabadon választható vizsgatantárgy:

- Művészettörténet

- Népművészet

A szabadon választható vizsgatantárgyak esetén a művészeti alapvizsga és záróvizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll. A szabadon választható tantárgyak közül vizsgatantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés:

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként - helyezést ért el vagy a versenyfelhívásban meghatározott teljesítményi szintet teljesítette.

Ha a tanuló már rendelkezik a képző- és iparművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett alapvizsga- vagy záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor felmentés adható a vizuális alkotógyakorlat főtárgyból. A műhelygyakorlat vizsgarész alól felmentés nem adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése:

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön - külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsga tantárgy végső eredményének a meghatározásában a műhelygyakorlat tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

A tanszakok, tantárgyak szakirányú feladatai, követelményei, valamint az előírt tananyagok

„Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja" által megfogalmazottak szerint.

Képzőművészeti tanszak

Az alapfokú képző- és iparművészeti oktatás célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás célja, hogy hozzásegítse a tanulókat a külvilág tudatos érzékeléséhez, tanulmányozásához, valamint a belső látás és a képzelet finomításához, tudatosításához. A tanulók belső világának gazdagítása teszi lehetővé, hogy egész személyiségük használni és hasznosítani tudja az összegyűjtött és egyre tudatosabban szelektált vizuális információkat. Az élményszerű tapasztalások és képzetek teremtik meg az önmeghatározások és önkifejezések egyre differenciáltabb formáit.

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság - alakítására, a látás kiművelésére és tudatosítására. A követelmény és tantervi program bővíti a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata finomítja a kéz ügyességet, technikai érzékenységet, valamint erős érzelmi-motivációs bázist teremt, mely fejleszti a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének képességét is.

A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő tanulók szellemi és gyakorlati képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését. A képzés nagymértékben elősegíti a tanulók személyiségfejlődését és biztosítja a tehetséggondozás lehetőségét. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat; a tanulók érdeklődésére, a kézműves hagyományokra, valamint a klasszikus és kortárs képző- és iparművészeti, médiaművészeti értékekre építve gyarapítja ismereteiket, s alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon fejleszthetik vizuális műveltségüket, és különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.

A vizuális művészeti oktatás megismerteti a tanulókkal az adott művészeti ág műfaji sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait. A képzés célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és tovább éltesse, segítsen a hagyománytiszteltet megteremtésében.

A képző- és iparművészeti ág sajátosságai:

- tevékenységközpontúság - a tanulók a vizuális tananyag tartalmakat, feladatokat gyakorlati, tapasztalati módon, különböző tevékenységek által, komplex témákba ágyazottan dolgozzák fel, amelyben a cselekvésből származó tapasztalat adja a tanulás alapját,
- feladattudatosság - egy témával, témakörrel való hosszabb idejű elmélyült foglalkozás, mely elősegíti a tanulók türelmének, kitartásának fejlődését,
- alkotói magatartás - amelyben fontos szerepet kap a nyitottság, az egyéni látásmód, a lényegkiemelés, a problémaérzékenység és problémamegoldás képessége,
- komplexitás - amely átjárhatóságot biztosít a képző- és iparművészeti, a népművészeti és médiaművészeti területek között, illetve az egyéb művészeti ágak között,
- folyamatszerűség az egyes feladatok végig vitelében és a szervesen kapcsolódó, egymásra épülő feladatsorokban, projektekben,
- kreatív cselekvőképesség, melynek fontos részterülete a kísérletező kedv, bátorság, lényeglátás, szituativitás, döntésképeség, nézőpontváltás, sorrendmódosítás,

- interaktivitás és együttműködési készség, mely feltételezi a személyközi kapcsolatok aktivitását, a kooperációt és innovációt, tanuló önkifejezési készségének kialakítása és mélyítése a személyre szabott feladatok, egyéni korrekúra megvalósulása révén,
- szociális érzékenység és empátia, az én- tudatosság, önszabályozás és önállóság fejlesztése.

Óraterv

Képzőművészeti tanzak: előképző 1-2. évfolyam és alapfok 1-3. évfolyam grafika és festészet tanzak: alapfok 4.- 6. évfolyam

Tantárgyak		É v f o l y a m o k							
		Előképző		A l a p f o k					
		1.	2.	1	2.	3.	4.	5.	6.
Fő tárgy	Vizuális alapozó gyakorlatok	2	2						
	Grafika és festészet alapjai			2	2	2			
	Grafika és festészet helygyakorlat						2	2	2
Kötelező tárgy	Vizuális alkotó gyakorlat			2	2	2	2	2	2
Összesen:		2	2	4	4	4	4	4	4

Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

A tanítási órák ideje: 45 perc

A tantárgyak tartalma

Moduláris rendszer szerint alapmodul a vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és festészet alapjai, egyedi szakmai modul a műhelygyakorlat.

A vizuális alapozó gyakorlatok az előképző első két évfolyamának komplex művészeti tantárgya. Sokszínű alkotó játékokra ad lehetőséget. A legkülönbözőbb anyagok, eszközök, technikák megismerése segíti a gyermekek kreativitásának kibontakozását és a tradicionális kézművesség értékeinek továbbadását.

A vizuális alkotó gyakorlat a képző- és iparművészeti ág, az ősi és kézműves tárgyformálás, a médiaművészet sokféle tevékenységének megismertetésére szolgál. Feladata a vizuális eszköztár bővítése, a művészi kifejezési formanyelv kialakítása, gazdagítása, változatos kreatív feladatsorokon keresztül.

A grafika és festészet alapjai tantárgy a képi kifejezés változatos módjainak elsajátítását és alkalmazását teremti meg. Előkészíti és megalapozza a művészi igényű szakmai munkát.

A műhelygyakorlat lehetővé teszi az ősi, a hagyományos és a kortárs képző- és iparművészeti, valamint médiaművészeti szakirányú tevékenységek elsajátítását. A tanuló a helyi lehetőségektől függően a műhelygyakorlatok közül érdeklődésének és képességének megfelelően választ.

A KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI OKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

Kiemelt kompetenciák a képző- és iparművészeti oktatás területén

A kiemelt kompetencia területek a vizuális művészeti alkotótevékenység által a személyiség fejlesztését, az önkifejezés kibontakoztatását segítik.

Olyan tulajdonság-együttest alakítanak ki, amely lehetővé teszi a változó élethelyzetekhez való rugalmas alkalmazkodást, a probléma felismerést, a probléma megoldást.

Bemeneti kompetenciák: iskolai előképzettség nem szükséges

Szakmai kompetenciák

A környezet által közvetített üzenetek befogadása A környezet által közvetített üzenetek értelmezése Tervezési készség Alkotói magatartás Kreativitás

Vizuális gondolkodás

Vizuális kifejezőkészség

Eszközhasználati készség

Anyaghasználati készség

Komplex szemlélet

Tudatos környezetformálás igénye

Biztonságos munkavégzés képessége

Az esztétikum iránti igény és befogadóképesség

Problémaérzékenység

Véleményformálási képesség

Személyes kompetenciák:

Nyitottság

Fejlődőképesség

Önállóság

Önkifejezés

Rugalmasság

Érzékenység

Kísérletező kedv

Interaktivitás (személyközi kapcsolatok aktivitása, kooperáció).

Társas kompetenciák:

Motiválhatóság Empatikus készség Együttműködési készség Kezdeményező-készség

Segítő-készség

Módszerkompetenciák:

Figyelemösszpontosítás Gyakorlatias feladatértelmezés Ismeretek helyénvaló alkalmazása

Következtetési képesség Kreativitás, ötletgazdagság Módszeres

munkavégzés Nyitott hozzáállás Probléma felismerés, -megoldás

Tervezési készség Új ötletek, megoldások kipróbálása A munkakörnyezet

tisztántartása

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsga tantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és gyakorlati tudása.

Az alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá. Amennyiben az nem, felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsgatantárgyak

- Műhelygyakorlat
- Vizuális alkotó gyakorlat

A fentiekben felül szabadon választható vizsgatantárgy:

- Művészettörténet
- Népművészet

A szabadon választható vizsgatantárgyak esetén a művészeti alapvizsga és záróvizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll. A szabadon választható tantárgyak közül vizsgatantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként - helyezést ért el vagy a versenyfelhívásban meghatározott teljesítményi szintet teljesítette.

Ha a tanuló már rendelkezik a képző- és iparművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett alapvizsga- vagy záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor felmentés adható a vizuális alkotógyakorlat főtárgyból. A műhelygyakorlat vizsgarész alól felmentés nem adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a

vizsga tantárgy végső eredményének a meghatározásában a műhelygyakorlat tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

KÉPZŐMŰVÉSZETI TANSZAK

VIZUÁLIS ALAPOZÓ

GYAKORLATOK

A vizuális alapozó gyakorlatok célja az érzékelés, a befogadó készségek fejlesztése. A művészettel való játékos ismerkedésen keresztül a pozitív lelki tulajdonságok gyarapítása, az esztétikai érzékenység, a nyitottság kialakítása. A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek fejlesztése.

Az alapozó gyakorlatok feladata az alkotói képességek fejlődéséhez való hozzájárulás komplex, játékos, élményszerű művészeti tevékenységek által.

Előkészítő évfolyamok

1- 2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A közvetlen érzéki tapasztalás (hallás, látás, tapintás) útján megszerzett élmények képi, plasztikai feldolgozási képességének fejlesztése.
- A természeti és tárgyi környezet szépségeinek felfedeztetése.
- A hagyományok élményszerű megismertetése.
- Egyszerű kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása:
- Az arányok, színek, formák, felületek, tömegek és a tér felfedeztetése játékos tevékenységeken keresztül.
- Az önkifejezés változatos formáinak megismertetése.
- Az egyéni és csoportos alkotómunka alapelemeinek elsajátíttatása.
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása. Kreatív munkára és gondolkodásra nevelés.

Tananyag

Feladatcsoportok:

Érzékszervi tapasztalások

- Színek, formák, hangok megfigyelése, hasonlóságok észrevétele
- Hangokkal, mozgással, látvánnyal való analogikus játékok
- Dramatizálással, mozgással, hanggal érzelmek, élmények kifejezése
- A ritmus és a megélt mozgás vizuális megjelenítése

- *formafelismerés tapintással(bekötött szemmel)*

Vonal, forma

- A vonal és a folt megjelenési formái a valóságban és a képzőművészetben
- A forma
- Pont-, vonal-, folt- és formaképző játékok Felületek
- A környezet felületeinek megismerése élményszerű tapasztalatok biztosításával
- Felületképzési játékok síkban és plasztikában változatos anyagokkal

Méreték és arányok

A méretek és arányok érzékletes megtapasztalása (kisebb, nagyobb; hosszabb, rövidebb, sovány, kövér)

- Játékos arányváltó feladatok A színek világa
- A színek hangulati hatásának átélése, alkalmazása
- Színkeverési játékok

Téri élmények

- A sík és a tér megtapasztalása
- Térjátékok (kinn, benn, fent, lent). Zárt és nyitott terek
- *a sajlóádi iskola és a sajlóádi templom térbeliségének megismerése bejárással*
- Téri élmények rajzi, plasztikai megjelenítése

Idő élmények

- Az idő múlásának és a változás megtapasztalása
- Eseménysort kifejező képsorozat, leporelló készítése
- Egyszerű animációs játékok

Mese és valóság

- A mesebeli világok, lények, történések síkban és plasztikában
- Környezetünk formái, szereplői sík és plasztikus formában

Tárgykészítés

- Játékok, használati és ajándéktárgyak létrehozása (mézeskalács, textilfonatok, papírhajtogatások, papírdombormű, agyag- vagy gipszfigurák)
- Hagyománytárgyak készítése

VIZUÁLIS ALKOTÓ GYAKORLAT

A vizuális alkotó gyakorlat célja a tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése, a pozitív lelki tulajdonságok megerősítése a képi emlékezet és képzelet gazdagításával, a vizuális gondolkodás és kifejezőkészség fejlesztésével, valamint az esztétikai érzékenység és befogadó készség kialakításával.

A tantárgy feladata a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, erős belső motivációra épülő, változatos alkotó folyamatok biztosítása, melyek lehetővé teszik a csoportos és egyéni kreatív

tevékenységformák megismerését, feltárják az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségeit, kialakítják a formák, színek használatában való jártasságot. Az egyes témák, témacsoportok változatos feldolgozása, a különféle képzőművészeti technikák gyakorlásához szükséges eszközök és anyagok használatának megismertetése, a népművészeti és művészettörténeti ismeretek aktív beépítése az alkotó tevékenységbe. A baleset-, munkakörnyezet és tűzvédelmi szabályok betartatása.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési

feladatok

- Az alapvető képzőművészeti technikák segítségével a látvány és jelenségek befogadására, értelmezésére való ösztönözés, gondolatainak, terveinek képi vagy plasztikai megoldásán keresztül.
- A művészeti tevékenységekhez szükséges eszközhasználat, anyagalakítás megismertetése kép és tárgykészítés vagy egyéb alkotófolyamat végigvitelével.
- A tanuló figyelmes, kitartó munkavégzésének fejlesztése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat - ismeretek

A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök Különféle képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák Kézműves és népművészeti technikák Mesék jellegzetes történetvezetése
Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Mesék, kalandos történetek

- Egyéni fantáziára épülő illusztratív mesefeldolgozások
- Elbeszélés vonalakkal, különböző vonalminőségek keresése
- Vonalrajzos kompozíciók különféle alapformákban, hangsúlyos kontúrok alkalmazásával (ceruza, filctoll, zsírkréta és vízfesték)

Színes világok megelevenítése

- Kitalált történetek feldolgozása színes kompozícióban
- A színek hatása, érzelmi ereje
- Színkontrasztok, színharmóniák (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

Plasztikus figurák

- A szereplők megjelenítése - mesehősök, állatfigurák (mintázás agyagból, gipszfaragás, papírmasé)
- Figurateremtés, jellegzetes arányok, karakterjegyek - bábfigurák készítése

Megszemélyesítés

- Síkfigurák kialakítása (papírtépés, ragasztás, kivágás, festés)
- Álarcok, maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmasé)

Mesék birodalma

- A kiválasztott mesehősök környezetének feldolgozása különféle technikákkal (ceruzák, tollak, tusrajz)
- A természeti és ember alkotta környezet modellezése, újraterejtése a fénymásolt elemek, motívumok segítségével
- Hangulati elemek megjelenítése (vidám, mozgalmas, kopár, félelmetes)

Varázslatos tárgyak, különös eszközök

- Edények, eszközök kialakítása (agyagból, karcolt díszítéssel)
- Az adott történethez kapcsolódó valós tárgyak, varázseszközök készítése
- A gyapjú-, a textilanyagok tulajdonságai, felhasználási lehetőségei
- Különféle hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása
- Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt

Figura és mozgás

- A történet szereplőinek megjelenítése ecsetvázlattal, színfoltokkal (álló-, guggoló, többkevesebb figura, árnyképek)
- Mozgás, mozdulat, mozdulatsor megjelenítése egyszerű animációs eszközökkel
- Emberi figurák és állatfigurák mintázása - különféle mozdulatok megjelenítése

Minta, jel, jelkép

- A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai
- Megőrzött nyomok az agyaglapon (üzenetek, lenyomatok készítése különböző eszközökkel)
- A törzsi művészet mintakincse, motívumgyűjtés (sgrafitto jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba)
- Papírkivágások - szimmetria, pozitív-negatív formák, ritmusok, sorminták
- Fonások papírcsíkokkal, színes fonalakkal, zsinórokkal
- Szám-, állati és növényi szimbólumok a mesék világában
- Pecsétek, szerencsét hozó tárgyak, amulettek készítése (agyag, gipsz, talált, gyűjtött tárgyak)
- *Sajólád község címerének megismerése.*

Időkerék - évszakváltások

- Az évszakokhoz fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása
- Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése
- A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája

Értékelés és kiállítás-rendezés **Követelmény** A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
- az alapvető ábrázolási technikákat,
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat. Legyen képes:
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra,
- vázlatok készítésére,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

2, évfolyam

Fejlesztésifeladatok

- A vizuális művészetek műfaji sajátosságainak, anyagainak és eszközeinek megismertetése a kézműves tárgyformálás egyes elemeinek, technikai fázisainak kipróbálásán keresztül.
- Az alkotási folyamat során a képzelet, a tapasztalat és az emlékezet élményanyagának mozgósítása, az önkifejezés lehetőségeinek felfedeztetése.
- A környezet által közvetített üzenetek befogadtatása, értelmezése.
- A tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése.
- A tanuló érdeklődésének felkeltése, fenntartása, kitartó munkavégzés képességének fejlesztése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat - ismeretek

Ábrázolás és tárgyalás az életkori sajátosságoknak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba illesztve

A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok, eszközök csoportos és egyéni kreatív használata

Az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségei

A formák, színek használatában való jártasság

Kézműves és képzőművészeti technikák

Az egyes témák, témacsoportok többirányú feldolgozása

A különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Népművészeti hagyományok, művészettörténeti érdekességek

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

- Elbeszélés vonalakkal
- Hétköznapi történetek fő motívumainak megjelenítése
- Feldolgozása különféle vonalrajzos kompozíciókban
- Hangsúlyos kontúrok alkalmazása (ceruzák, tollak, tusrajz)
- Leporelló készítése az egyes jelenetek összeállításával

A színek érzelmi ereje

- Saját élmények feldolgozása színes kompozíciókban
- Színkontrasztok, színharmóniák alkalmazása (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

Plasztikus figurák - formai felfedezések

- Kedvenc állatok - állatfigurák és figurális dombormű mintázása

- Sosemvolt lények életre keltése (mintázás agyagból, gipszfaragás, papírmasé)
- Agyagplasztikák, figurák készítése, díszítésük földfestékekkel Szabadon formálható anyag
- Ünnepek régen és ma
- Személyes tárgyak, ünnepi ajándékok készítése különféle anyagokból
- Az ünnep díszletei

Tér és idő feldolgozása

- Adott történet, valamilyen folyamat megjelenítése képsorozattal vagy egyszerű fázisrajzokkal (tempera, tollrajz)
- Eseménynaptár - képsorozatok készítése monokróm és színes technikákkal
- Az otthoni környezet modellezése agyagból. A tér átalakítása
- *a sajlódi iskola és környezete modellezés*

Minta, jel, jelkép

- A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai
- A magyar népművészet mintakincse - motívumgyűjtés
- Fonások hánccsal, színes fonalakkal, zsinórokkal
- Növények stilizált megjelenítése (sgraffito jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba)
- Geometriai szimbólumok (négyzet, kör, felfelé - lefelé mutató háromszög, csillag, egymásba kapcsolódó körök)
- Pecsét faragása, idolk, amulettek készítése (agyag, gipsz)
- *Bélyegtervezés különböző témakörökben.*

A tárgykészítés folyamata

- Ismerkedés a gyapjú-, a textilanyagok tulajdonságaival, felhasználási lehetőségeivel
- Ünnepi jelkép megjelenítése nemezen (tarsolyfedőlap)
- Különféle hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása
- Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt
- Ragasztóanyagok, ragasztási technikák megismerése
- Ékszerkészítés gyönggyel és más természetes anyagokkal

Évszakváltás

- Az ünnepekhez fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása
- Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése
- A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája
- Változások az ünnepi szokások körében - páros képek készítése

Megszemélyesítés

- Én és a külvilág - Önarckép, jellegzetes arányok, karakterjegyek
- Az önismeret útjai - az emberi arc arányai, a karakter, a mimika megjelenítése
- Meglévő portréfotók felhasználása, nagyítása (ismétlődések, átírások, fénymásolatok segítségével)

- Alakoskodások - szimbolikus tartalmak megjelenítése az arcábrázoláson keresztül
- Maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmásé)

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
- az alapvető ábrázolási technikákat,
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat.

Legyen képes:

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra,
- vázlatok készítésére,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az ismeretek, élmények befogadásának, feldolgozásának segítése, a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba való bevonásával.
- A csoportos és egyéni alkotótevékenységek formáinak megismertetésével a tanuló kreatív személyiségjegyeinek, pozitív lelki tulajdonságainak előhívása, megerősítése.
- A képi emlékezet és képzelet gazdagítása, az esztétikai érzékenység, nyitottság kialakítása.
- A népművészeti és művészettörténeti ismeretek alkotó tevékenységhez kapcsolódó aktív beépítése.
- A vizuális kifejezéshez, alkotáshoz szükséges készségek fejlesztése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat - ismeretek Ábrázolási és tárgyalkotási ismeretek

A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök Különféle képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák Népművészeti ismeretek, művészettörténeti érdekességek Kézműves és népművészeti technikák

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Elbeszélés vonalakkal

- Legendás történetek megjelenítése, feldolgozása különféle vonalrajzos kompozíciókban
- *Illusztrációk készítése Fráter György Sajóládon töltött életéről.*
- Hangsúlyos kontúrok alkalmazása (ceruzák, tollak, tusrajz)
- Leporelló készítése az egyes jelenetek összeállításával

A színek érzelmi ereje

- Természeti erők megelevenítése színekkel, az adott jelenségek saját élményekre épülő (vagy színházra, táncra, mesékre támaszkodó) feldolgozása színes kompozícióban
- Színkontrasztok, színharmóniák alkalmazása
- A színek és alkalmazott technikák megjelenítő és hangulatközvetítő képessége (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

Plasztikus figurák - formai felfedezések

- Figurateremtés, jellegzetes arányok, karakterjegyek felfedezése
- *a sajlóádi templom bejárata fölötti oroszlánfigurák megfigyelése, elemzése*
- Táltosok, paripák, félelmetes szörnyállatok - képzelet és előtanulmányok alapján (figurális dombormű mintázása agyagból, gipszfaragás, papírmásé)
- Növények, termések formája, szerkezete, színei (színes ceruza, kréta, akvarell)
- Szabadon formálható anyag

- Agyagedény formálása felrakással
- Agyagplasztikák, állatfigurák készítése, díszítésük földfestékekkel, bekarcolt mintákkal
- Állatok ábrázolása emlékképek vagy közvetlen látvány alapján - tömeg, arányok, mozgás érzékeltetése
- *a sajlóádi iskola formatömegének megmintázása agyagból* Tér és idő feldolgozása
- Természeti erők, különleges és félelmetes természeti jelenségek felidézése, megjelenítése képsorozattal (tempera, tollrajz)
- Különböző kompozíciók készítése spirál- és hullámmotívum felhasználásával
- A természet körforgása (olajpasztell, tempera, fotó, montázs, kollázs)
- Minta, jel, jelkép
- Életfa motívum, varázslatos növények megjelenítése népmesék, legendák alapján, (sgraffito jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba, gipszbe)
- Papírkivágások - szimmetria, pozitív-negatív formák, ritmusok, sorminták
- A varrás, hímzés alapfogásai, formaalkotó és dekoratív szerepük
- Egyéni fantáziára épülő illusztratív feldolgozások
- Az elvonatkoztatás útja és célja - anyaggyűjtés
- A tűz, víz, föld, levegő - szimbólumok a különböző kultúrákban
- Sárga, narancs, piros, barna, lila, zöld, fehér, arany. Színszimbólumok használata (papírragasztás kivágott színes motívumok kompozícióba rendezésével)
- *beszédes jelképek - Sajólád község címerének elemzése*

A tárgykészítés folyamata

- Az adott témakörhöz, történethez kapcsolódó valós tárgyak, varázseszközök készítése
- Különböző hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása
- Állat alakú és antropomorf edény készítése agyagból
- A textilanyagok, a gyapjú alkalmazási lehetőségei
- Nemezfigura készítése
- Tárgykészítés népi hagyományok alapján, a keleti és a mai kultúra esztétikája szerint
- Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt
- Ragasztóanyagok, ragasztási technikák használata
- Ékszerkészítés gyöngyfűzéssel
- *Ékszerdoboz készítése agyagból, festés, égetés*

Évszakváltás

- Az évszakokhoz fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása
- Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése
- A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája
- Megszemélyesítés
- Mozgatható bábfigurák készítése. Karakterábrázolás és a mozgathatóság lehetőségei
- Zsineggel mozgatható figurák, pálcára vagy lécre szerelt bábok (papírkivágás, mozgatható elemek összeállítása, festés)
- Álarcok, maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmásé)

Értékelés és kiállítás-rende

Követelmény A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
- az alapvető ábrázolási technikákat,
- a kézművesség, a hagyományos népi kultúra egyes szokásait, tárgyait és technikáit,
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat,
- a vizuális művészetek formáit, sajátosságait, anyagait és eszközeit.

Legyen képes:

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra,
- a látvány és jelenségek értelmezésére,
- vázlatok készítésére, átírásra,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A látás és a látványértelmező képesség tudatosítása, fejlesztése.
- A kézműves tárgyalakotás, a képző- és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek megalapozása.
- A látvány utáni ábrázolás alapvető törvényszerűségeinek felismertetése, a vizuális nyelvrendszer alapjainak elsajátíttatása.
- A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek továbbfejlesztése, a képi műveltség bővítése.
- A tanuló kitartó, feladattudatos munkavégzésének segítése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat - ismeretek

A látvány megfigyelése, értelmezése, rögzítése

Síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök

Különböző képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Az egyes műfajokra jellemző előadásmódok

A középkor művészettörténeti érdekességei

Az egyes népművészeti tájegységekre jellemző stílusjegyek, technikák A formák, színek tudatos használata és a térábrázolás kérdései A tárgyalakotás, a tárgykészítéshez kapcsolódó anyagok, egyes eljárások, technikák Hagyományos és új médiumok Tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Történetiszöveg - történetábrázolás

- Képzeltbeli utazás (egy középkori városban - illusztrációk különböző rajzeszközökkel, vagy képregényszerűen elmesélve)
- A kor hétköznapijainak megjelenítése a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével. A tervek nagyítása, megfestése (képi, fotó, videó - vagy számítógépes feldolgozások)

Környezetábrázolás - hangulatteremtés

- A környezet épített elemeinek rajza
- *a sajlóadi iskola homlokzata*
- kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal - makett készítése egyes technikával

- Makettkészítés (házak, lakótornyok, várak) különböző anyagok felhasználásával

Színharmóniák

- A monokróm színhasználatról a komplementer színpárokig
- Egy főszínrre hangolás, főszín és elsődleges keverékszínei
- Tiszta színekből és szürkékből építkező képek

Rész és egész

- Papírmozsaiak készítése (ókori vagy bizánci minták alapján)
- Üvegablakok
- *Üvegablak tervezése a sajlóádi templom számára.*
- Rózsablak - színes kép készítése
- Királyfejek, egészalakos figurák rajza viaszolt, festett alapról visszakaparásos technikával

Képeskönyv

- A mai életünk kódexe
- Cél és célszerűség, a könyvkötés alapfogásai
- A papír tulajdonságai
- Betűkép, iniciálé készítése, szövegírás (temperafestés, kézírás vágott hegyű tollal)

Mintakincs

- Az adott korra jellemző minták, díszítések gyűjtése, vázlatfüzetbe rajzolása
- A gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben - páros munka)
- Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények, felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok)

Plasztika

- Oszlopszobrok. Szoborfaragás (egyszerűen formált emberfigurák gipszből, ytong téglából, purhabból)
- Vízköpők. Fantasztikus figurák, állatalakok (gótikus templomokról; mintázás agyagból)
- Figuraterepítés valódi állatok és képzeletbeli szörnyek megformálásával

Öltözképzés

- Sisak készítése. A viselhetőség és a méretek figyelembe vétele
- A szín- és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)
- *Mit építenék be a férfi és női ruhatárba a régi korok divatjából?(ruhatervezés)*

Arcképtár

- Önarckép különböző elképzelt szerepben, jelmezben és korban való ábrázolása
- Önarckép gyűjtemény mai környezetben (ceruza, krétarajzok, tempera)

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény A tanuló ismerje:

- a választott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,
- a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,

- a tervezéstől a tárgyalkotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
- szintani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- változatos - forma - faktúra és felületminőségek létrehozására,
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók-tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra,
- a műalkotások értő befogadására,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az emberi és a természeti környezet esztétikumának felismertetése, a művészetek, alkotási tevékenységek iránti érdeklődés megerősítése.
- A látás és a látványértelmező képesség pontosítása, fejlesztése.
- A kézműves tárgyalgotás, a képző- és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek körének bővítése.
- A látvány utáni ábrázolás törvényszerűségeinek felismertetése, a vizuális nyelvrendszer alkalmazásának fejlesztése a különböző feladatok során.
- A manuális tudás és az alkotóképesség továbbfejlesztése, a stílusérzék megalapozása.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat - ismeretek

A látvány megfigyelése, perspektivikus ábrázolása

Rajzeszközök, plasztikus és modellező anyagok és eszközök

Különböző képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Az egyes műfajokra jellemző előadásmódok

Az ókori antik világ és a reneszánsz művészettörténet érdekességei Az egyes népművészeti tájegységekre jellemző stílusjegyek, technikák A formai, színtani alapismeretek

A tárgyalgotás, a tárgykészítéshez kapcsolódó anyagok, egyes eljárások, technikák

Hagyományos és új médiumok

Az előképek megismerése, feldolgozása - tanulmányrajzok, vázlatok, makettek, modellek

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Történetábrázolás

- Életképek (reneszánsz palotában; illusztrációk különböző színes eszközökkel vagy képregényszerűen elmesélve)
- A kor ünnepeinek megjelenítése a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével (képi, fotó, videó vagy számítógépes feldolgozások)

Tornyok, várak, paloták

- Épületábrázolás tusrajzzal
- Struktúra - textúra, formaszervezet és felületi megjelenés (kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal)
- Makettkészítés különböző anyagok felhasználásával csoportmunkában
- *A sajlódi templom makettjének elkészítése agyagból.*

Színharmoniaiák

- Tájképek különböző fényviszonyok között - csak színfoltokkal festve - hajnalban, délben, szürkületben, éjszaka (gyűjtés elektronikus formában is, kísérletek a számítógépes grafikai programok használatával)
- Telt és tört színek, komplementer színek és különböző árnyalataik (festés akvarellal, krétával, kevert eljárással)

Környezetábrázolás - kép és valóság

- A tárgyak és a természeti környezet megfigyelése
- Az ablakon át látható világ (ábrázolás pitt-krétával, festéssel)
- A vonalperspektíva, levegő és színperspektíva felfedezése
- Előtér - középtér - háttér (tusrajzok, szénrajzok)
- Öltözéktervezés
- A szín- és az anyagválasztás szerepe
- Fejfedők (bohócsipka) készítése a viselhetőség és a méretek figyelembe vétele (papír és textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Képeskönyv

- A természet törvényeinek, jelenségeinek megfigyelése, összegyűjtése, lejegyzése
- Növények, állatok minél pontosabb megfigyelés alapján készült illusztrációi
- Magyarázó rajz, részletek és leírások a tervlapon (aprólékos ceruza és tusrajzok, temperafestés, kézírás vágott hegyű tollal)

Mintakincs

- A korra jellemző textilminták, díszítések gyűjtése, vázlatfüzetbe rajzolása
- Gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben - páros munka)
- Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok,)
- Egyszerű díszítőelemek szimmetrikus, pozitív-negatív formákká, ritmussá rendezése
- Természetes formák redukálása, egyszerűsítése, stilizálása, szín- és forma-variációk létrehozása (papírmetszet létrehozása)

Arcképtár

- Hétköznapi tömeg (piaci sokadalom) összeállítása nagyméretű kartonra (saját, választott figurákkal)
- Különböző korú és karakterű emberek portréja. (Csoportmunka. Ceruza, krétarajzok, tempera)

Fény- árnyék jelenségek

- Titokzatos terek létrehozása, a fény-árnyék hatások felhasználásával
- Vázlatok készítése jellegzetes fény-árnyék viszonyok bemutatására
- *a fény-árnyék hatások megfigyelése és képi rögzítése a sajlódi Nepomuki Szent János szoborról*

- Térkonstrukció talált, gyűjtött tárgyakból, lepedőkből, zsinórokból, kartonokból többféle bevilágítással (közös, csoportos alkotás)
- Fényképek, videó készítése a terek bejárásával, a korábbi munkák térbe helyezése, „helyzetbe hozása"

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- az adott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,
- a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,
- a tervezéstől a tárgyalakotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
- szintani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- változatos forma-, faktúra- és felületminőségek létrehozására,
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra,
- a műalkotások értő befogadására,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A látvány és a tanult ábrázolás összhangba hozása a személyes mondanivalóval.
- A természet- és emberábrázolás különböző formáinak megismertetése.
- A stílus- és arányérzék továbbfejlesztése.
- Az önálló kézműves tárgyalkotás technikájának megválasztására, a képző- és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek eszköztárának biztonságos használatára való képesség fejlesztése.
- A látvány utáni ábrázolás árnyaltabbá tétele, a kompozíció, a szín és az előadásmód finomítása.
- A képi műveltség bővítése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat - ismeretek

Rajzeszközök, vizes bázisú festékek és plasztikus anyagok

A képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

A barokk művészettörténeti korszakára jellemző stílusjegyek, technikák

A stíluskorszakra jellemző előadásmódok

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Történetábrázolás

- Mozgalmas jelenetek (Álarcosbál egy barokk kastélyban. Illusztrációk különféle színes eszközökkel vagy képregényszerűen elmesélve)
- Grotteszk, vígjátéki történetelemek illusztratív feldolgozása a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével (képi, fotó, videó vagy számítógépes feldolgozások)
- *Fráter György életének fordulópontjai- illusztráció készítése (a dráma hangulati érzékeltetése színekkel)*

Tornyok, várak, paloták

- Épületek belseje, bútorai
- Épületábrázolás tusrajzzal, vegyes technikával (kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal)
- *vázlatok készítése a sajládi kolostor belső teréről*

Színharmóniák

- Öltözetek pasztellszínekkel (gyűjtés elektronikus formában, kísérletek a számítógépes grafikai programok használatával)
- Színhangulatok festése zenei hangzásokra (akvarell, kréta kevert eljárások)

Öltözék

- Legyező és maszk készítése a működés és a méretek figyelembe vétele
- A szín- és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Kép és valóság

- A térábrázolási konvenciók, optikai csalódások, illúziókeltés
- A perspektíva és az axonometria fitorai (Escher rajzai, térformái. Gyűjtések)
- *A sajlóádi iskola és a sajlóádi templom perspektivikus ábrázolása*
- *A sajlóádi háromszög alaprajzú temetőkápolna perspektivikus ábrázolása*
- Tárgyak ábrázolása eltérő, végletes nézőpontokból - alulnézet, felülnézet, közlől - és messzire távolodva (grafit, szén, pittkréta)

Mintakincs

- *Épületdíszítések (sajlóádi templom homlokzata és belső tere)*, minták gyűjtése, rajzolásuk vázlatfüzetbe
- Gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben - páros munka)
- Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények, csiga, kagylómotívumok felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok)
- *Az iskola külső falának díszítésére tervek készítése*

Arcképtár

- Arcképek díszes keretben
- Különböző korú és karakterű emberek portréja (ceruza, kréтарajzok, tempera)
- *Önarckép készítése tükör segítségével.*

A tárgyak egyedi vonásai

- Lakomák gazdag tárgyi világa. Gyűjtés a németalföldi festmények és mai fotók, installációk körében
- Hasonlóság és különbözőség. Azonos funkciójú tárgyak megfigyelése, egyedi vonásaik, különbözőségeik felfedezése (ceruza, vízfesték)
- *Használati tárgyak tervezése*

A tárgyak összhangja

- Hangszerek
- Klasszikus és saját megoldások
- Csendélet, drapériák, hangszerek beállításával (összefogott kompozíciók, finom részletmegoldások. Pasztellkréta)

Vizsgamunka készítése

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény A tanuló ismerje:

- az adott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,
- a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,
- a tervezéstől a tárgyalkotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
- szintani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- változatos forma-, faktúra- és felületminőségek létrehozására,
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra,
- a műalkotások értő befogadására,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a vizuális művészetek eszköztárát,
- a tárgytervezés és tárgykészítés fázisait,
- a rajzolás, festés, terművészet műfaji sajátosságait, anyagait és eszközeit,
- a különböző ábrázolási és tárgyalkotó technikákat,
- a legjelentősebb művészettörténeti korszakok művészetének jellegzetességeit, kultúráját, tárgyait,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- az alkotói munka végigvitelére,
- a látvány és jelenségek megragadására, visszaadására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás szabályainak alkalmazására,
- szintani ismereteinek felhasználására,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- sokféle eszköz- és anyaghasználatra a kifejezés érdekében,
- konzekvens munkák elkészítésére,
- a művészettörténeti korok, stílusok megkülönböztetésére, értő befogadására,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama:

Vizuális alkotó gyakorlat

- vizsgamunka bemutatása 15 perc
- helyszíni feladat megoldása 105 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó, konstruáló, tárgykészítő képessége. A feladatmegoldás tükrözze a tanulónak a vizuális alkotó gyakorlatok során megszerzett tudását a művészeti ág anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét. A megvalósított vizsgamunka mutassa be a tanuló technikai jártasságát, tudását.

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga két részből tevődik össze:

A) Dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képsorozat vagy tárgy, tárgycsoport.

A benyújtott vizsgamunka - tanári irányítással megvalósított - tervezési munka alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy, tárgyegyüttes,
- festészeti, grafikai alkotás-sorozat,
- szobor, térkonstrukció és variációi.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kész kép vagy tárgy.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott anyaggal és technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy,
- festészeti, grafikai alkotás,
- szobor, térkonstrukció

A vizsga értékelése

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

- esztétikai érzékenység, művészeti ismeretek jelenléte,
- tervezési, plasztikai tárgyformáló készség,
- a kísérletező kedv és kreativitás megjelenése,
- alapvető anyag-, eszköz- és szerszámhasználati ismeret, jártasság,
- térformálás, konstruáló és kompozíciós készség,
- a tartalomnak megfelelő anyag, forma, szín, technika és kifejezőmód használata,
- az elkészült munka egyedisége, összhangja.

Fejlesztési feladatok

- A látvány és az absztrakció kölcsönhatásának megismertetése a figuraábrázoláson keresztül.

- A látványértelmező képesség tudatosítása, a figura és környezetének kialakításával.
- A vizuális ismeretek, jártasságok elmélyítése, összegzése az ismétlődő és fokozatosan nehezedő feladatok mentén.
- Ismerkedés a kortárs művészet törekvéseivel.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat -
ismeretek A környezet- és
tárgykultúra Tónusos ábrázolás
újabb technikái

A rendeltetés, a szerkezet, a tartalom és a forma összefüggései

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Munkaasztalok, székek

Tároló polcok, szekrények, dobozok

Vizes blokk

Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök Szemléltető anyagok (képek, könyvek, CD, DVD-k)

Rajzbakok Festő állványok Mintázó állványok Kéziszerszámok Rajztechnikai eszközök

Rajz-, festő és mintázó eszközök (színes ceruzák, akvarell, tempera akril, kréta, filc, vékony, vastag, és széles-lapos ecsetek, szivacsok, rajztábla, olló, ragasztó)

Számítógépes munkaállomások grafikai szoftverekkel Fényképező, filmfelvevő eszközök

Modell tárgyak: geometrikus testek, drapériák, tükrök, csontváz, koponya

Munkabiztonsági berendezések

GRAFIKA ÉS FESTÉSZET ALAPJAI

A grafika és festészet alapjai tantárgy célja a képi világ, a képi kifejezés különféle módjainak megismertetése. A fantázia kibontakoztatása, a valósággal való összekapcsolása. Változatos felfedező és alkotó folyamatokon keresztül hozzásegíteni a tanulókat az önálló, kreatív tevékenységekhez.

A tantárgy feladata előkészíteni és megalapozni a művészi igényű szakmai munkát.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A környezet esztétikumára érzékeny nyitott szemlélet kialakítása.
- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése.
- A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok játékos gazdagítása.

- A képkalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása.
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása.
- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek A vonal megjelenési formái

A szín szerepe az érzelmek, hangulat kifejezésében

A forma, folt, felület és textúra jelentése és létrehozásának lehetőségei

A gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjai

Részlet és nagyítás

A díszítés sajátosságai

A nyomhagyás egyszerű technikái

Kompozíciós alapismeretek

Az illusztratív ábrázolás

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A vonal

- A vonal megjelenési formái a valóságban és a képzőművészetben. Játékos felfedezések
- A vonal mint mozgásnyom
- Eltérő célú és irányú mozgások megfigyelése, létrehozása
- Változatos mozdulatokkal, mozgással hagyott nyomok más-más felületeken és anyagokon

A szín

- Szín és mozgás
- Különböző mozgások, mozdulatok (simogatás, dobolás) által keltett érzelmek kifejezése színekkel
- Mozdulatok, mozdulatsorok színes lenyomatai nagyméretű felületeken kézzel, szivaccsal, széles ecsettel
- Színek és élmények közti asszociatív kapcsolat
- Érzelmek, hangulatok megjelenítése különböző formájú és anyagú felületeken absztrakt színfoltokkal
- A kedvenc tárgy, lény jellemének kifejező ábrázolása színekkel szokatlan formájú felületeken
- A tárgy, lény hangulatváltozásainak megjelenítése színek segítségével Felület és forma
- Különböző felületek és formák által kiváltott érzelmek
- Játékos forma- és felületalakítási kísérletek
- Gesztusok által létrehozott foltok, felületek
- Különböző érzelmi állapotok lenyomata

Felület és textúra

- A környezet felületeinek megismerése élményszerű tapasztalatok által
- Vizuális és taktilis érzékelés közti kapcsolat

- Különböző felületű, textúrájú anyagok gyűjtése, meghatározott szempontok szerinti csoportosításaik
- A gyűjtött anyagok kollázsként való felhasználása
- Különböző anyagok felületének tapintással való érzékelése (bekötött szemmel)
- A tapintási élmények megfogalmazása, megjelenítése, tapintási napló, térkép készítése

Minta a környezetben

- Környezetünkben levő tárgyakon található mintákból gyűjtemény létrehozása
- A gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése

Díszítés, díszítmények

- Lapok felületek díszítése grafikai és festészeti technikákkal, jelentést hordozó motívumokkal

Nyomhagyás

- Különböző formájú, felületű tárgyakkal foltok, rajzolatok létrehozása
- Az elkészített nyomatok kiegészítése, továbbfejlesztése jelentést hordozó illusztratív alkotássá tussal, filctollal, festékkel

Kompozíció

- Képi elemek rendezése
- Ugyanazon elemekből eltérő hatású, egyensúlyú kompozíciók összeállítása monokróm festéssel, kollázssal, egyszerű nyomhagyással

Képalkotás

- Illusztrációk készítése mesék, események szereplőinek nagyméretű ábrázolásával
- Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív megfogalmazása grafikai és festészeti eszközökkel, anyagokkal (grafit, toll, kréta, vízfesték, kollázs)
- *a sajlóadi pálos szerzetesek életének illusztratív ábrázolása grafikai és festészeti eszközökkel*

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a vonal megjelenési formáit,
- a szín szerepét az érzelmek, hangulat kifejezésében,
- a forma, folt, felület és textúra jelentését és létrehozásának lehetőségeit,
- a díszítés sajátosságait,
- a nyomhagyás egyszerű technikáit,

- a kompozíciós alapismereteket,
- az illusztratív ábrázolás alapjait.

Legyen képes:

- mozgásnyomok vonallal történő rögzítésére,
- az érzelmek vonallal, színnel történő ábrázolása,
- forma, folt, felület és textúra létrehozására,
- a nyomhagyás egyszerű technikáinak alkalmazására,
- képalkotásra,
- gyűjtemény létrehozására,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

2. évfolyam Fejlesztési feladatok

- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése.
- A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása.
- A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása.
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása.
- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek Vonal a térben

A szín szerepe és hatása a tárgyakon és a térben A színek és lelki minőségek

Felület és textúra kontrasztok és létrehozásának lehetőségei A gyűjtés, gyűjtemény

létrehozásának módjai A díszítés sajátosságai

A tárgyak funkciója és díszítése közti kapcsolat Egyszerű nyomatok A kiemelés

Az illusztratív ábrázolás

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A vonal

- Vonalak a térben
- Vonalszerű anyagokkal (kötél, szalag) térjátékok, installációk létrehozása
- A létrehozott vonalterek megjelenítése különböző grafikai eszközökkel
- Az elkészült grafika továbbfejlesztése, alakítása variációk, sorozatok formájában

A szín

- A színek és térbeli formák kapcsolata a mesékben és a valóságban
- Színes terek, téri formák létrehozása, térátalakítások
- Különböző színű vagy különböző színűre festett talált tárgyak (textilek, dobozok, fonalak) segítségével eltérő funkciójú és hangulatú színes terek megépítése

- A létrehozott terek által nyújtott élmények megjelenítése festéssel, kollázssal
- Tulajdonságok, fogalmak rokonítása, összekapcsolása színekkel és egyszerű térbeli formákkal, tárgyakkal
- Térbeli formák, tárgyak felületének átalakítása festéssel, tárgymesék létrehozása
- Egy konstruált tér hangulatának, jelentésének módosítása színcserével

Felület és forma

- Ellentétek, felületi kontrasztok
- Semleges, nyugodt felületeken markáns ellentétek, felületi kontrasztok létrehozása
- A gesztusokkal létrehozott foltok, felületek által közvetített információk

Felület és textúra

- Különböző felületeket, textúrákat ábrázoló képek, fotók gyűjtése, csoportosítási lehetőségek
- A gyűjtött fotók, fénymásolatok grafikai kiegészítései, átalakításai
- Az elkészült lapokból illetve a gyűjtött fotókból kollázsok, képtárgyak készítése

Minta a környezetben

- Növények, állatok fotóin, illetve mikroszkopikus felvételeken található minták, mintázatok gyűjtése
- *a sajlóadi templom stallumjának mintái - vázlatok készítése*
- A gyűjtött mintakincs szabad felhasználása méret és léptékváltással

Díszítés, díszítmények

- Funkcióval, jelentéssel bíró plasztikus tárgyak felületének megmunkálása, díszítése grafikai és festészeti technikákkal

Egyszerű nyomatok

- Képi üzenetek létrehozása egyszerű sokszorosítási technikákkal (papírdúc, papír- vagy műanyagkarc, sablon átfújással)

Kompozíció

- A kiemelés szerepe és lehetőségei a valóságban, a mesékben és a különböző művészeti ágakban
- A kép egyes szereplőinek, elemeinek hangsúlyozása (formával, mérettel, színnel, aránnyal, nézőponttal, felülettel, kontraszt alkalmazásával, elhelyezéssel)

Képalkotás

- Illusztrációk készítése
- Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív ábrázolása grafikai és festészeti eszközökkel, anyagokkal, valamint ezek kombinált megoldásaival (festett ceruzarajz, színezett tollrajz, kollázs, vegyes technika)

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- vonal a térképző szerepét,

- a szín szerepét, hatását a tárgyakon és a térben,
- felület és textúra kontrasztok létrehozásának lehetőségeit,
- a gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjait,
- a díszítés sajátosságait,
- a tárgyak funkciója és díszítése közti kapcsolatot,
- a kiemelés módjait,
- az illusztratív ábrázolás sajátosságait.

Legyen képes:

- vonalvariációk létrehozására,
- a lelki minőségek kifejezésére,
- felület és textúra kontrasztok létrehozására,
- egyszerű nyomatok készítésére,
- képalkotásra,
- gyűjtemény létrehozására,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz és anyaghasználati készség fejlesztése.
- A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása.
- A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása.
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása.
- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés.
- Az önkifejezés változatos formáinak alkalmazása.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A vonal és a mozgás-változás

A színek egymáshoz való viszonya

A színek érzelmi minősége

Színharmóniák, szíkontrasztok

A forma, folt, felület és textúra kifejező használata

A gyűjtés, gyűjtemény felhasználásának lehetőségei

A funkció és díszítés

Egyedi motívumok, motívumrendszer

Dombornyomat

Kompozíciós variációk

Illusztratív sorozatok

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A vonal

- Változások vizuális nyomai
- A valóságos és képzeletbeli változások nyomainak megjelenítése különböző grafikai és festészeti technikákkal
- Improvizatív és tudatos vonal- és hangjátékok
- Különböző hatású, karakterű hangok, zajok, zenék inspiráló hatására különböző karakterű vonalak, rajzos vonalszövetek készítése

A szín

- Színfoltok festése zene hangulatára
- A színek egymáshoz való viszonya, a színek érzelmi minősége
- Természeti jelenségek színekkel és színárnyalatokkal való kifejezése
- Egy-egy szín más színekkel való kapcsolatának mesén, dramatikus játékon keresztül történő átélése, az élmények megfestése

- Árnyalt vizuális minőségek, színharmóniák
- Fogalmakkal, hangokkal, mozdulatokkal leírható tartalmak megjelenítése színek, színharmóniák által
- Színkontrasztok, tartalmi ellentétek
- Színkontrasztok, színellentétek festése - melyek tartalmi ellentéteket és belső élményeket juttatnak felszínre - különös tekintettel a sötét-világos kontrasztra

A felület

- Felület és ábrázolási szándék
- Különböző érzelmi, hangulati állapotok megjelenítése a megismert technikákkal, felületalakítási lehetőségekkel változatos műfaji kísérletek során
- Foltok, folthatárok
- A valóságban látható éles és elmosódott kontúrok megfigyelése és megjelenítésük
- Transzparencia, ellenfény, a részletek láthatósága

Textúra képzés

- Különböző anyagok segítségével, felhasználásával (homok, gipsz, fonal, drót, szögek) változatos textúrájú felületek létrehozása
- Az elkészült lapokból képtárgyak készítése

Minta a környezetben

- Műalkotásokról, építményekről, fotókról minták, ornamentikák gyűjtése
- A gyűjtött és továbbgondolt mintakincs felhasználása tárgyakon

Díszítés, díszítmények

- Funkcióval, jelentéssel bíró mikroterek külső- belső elemeinek díszítése grafikai és festészeti technikákkal
- A mikroterek lakóinak, lényeinek egyedi megjelenítése Sablon nyomatok
- Meghívó, plakát, képregény készítése sablonnyomat segítségével (kivágott papír vagy műanyag motívumokkal)

Dombornyomatok

- Különböző anyagok, tárgyak segítségével plasztikus papírnyomatok készítése Kompozíció
- Komponálási módok
- Játékos kísérletek, variációk egy saját alkotás, illetve különböző reprodukciók képi elemeinek, szereplőinek átrendezésére

Képalkotás

- Illusztrációk készítése
- Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív ábrázolása sorozatokban grafikai és festészeti

technikákkal (monotípiá és kollázs-technika vonalas, festett kiegészítéssel, krétarajzzal, karcnyomatokkal)

Értékelés és kiállítás-rendezés **Követelmény** A tanuló ismerje:

- a mozgás-változás vonallal történő kifejezésének lehetőségeit,
- a színek egymáshoz való viszonyát,
- a színek érzelmi minőségét,
- a színharmóniakat, szíkontrasztokat,
- a gyűjtés, gyűjtemény felhasználásának lehetőségeit,
- a funkció és díszítés kapcsolatát,
- a dombornyomat készítésének technikáját.

Legyen képes:

- a vonal, forma, folt, felület, szín és textúra kifejező használatára,
- egyedi motívumok, motívumrendszer alkalmazására,
- dombornyomat készítésére,
- a kompozíciós variációk, illusztratív sorozatok készítésére,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

GRAFIKA ÉS FESTÉSZET TANSZAK

GRAFIKA ÉS FESTÉSZET MŰHELYGYAKORLAT

A grafika és festészet műhelygyakorlat célja olyan általános és speciális ismeretek átadása, melyek képessé teszik a tanulót önálló, színvonalas grafikai és festészeti alkotások létrehozására. Célja továbbá, hogy a tanulókat önmaguk megismeréséhez és a valóság törvényszerűségeinek egyre pontosabb és mélyebb megértéséhez juttassa a kritikus megfigyelés és gyakorlati tevékenységek segítségével.

A műhelygyakorlat feladata a tanulói képzelet, a belső képek és a valóság törvényszerűségeiből fakadó vizuális látványelemek összekapcsolásának elősegítése. Feladata továbbá kreatív alkotói tevékenységen keresztül az emberi, társadalmi és művészeti problémákra való érzékenység és véleménynyilvánítási igény kialakítása.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz és anyaghasználati készség fejlesztése.
- A vizuális kifejezés elemeinek eszközeinek felismerése, egyre tudatosabb alkalmazása.
- A motívumgyűjtés és vázlatkészítés gyakorlatában való jártasság kialakítása.
- A tanult grafikai és festészeti technikák alkalmazási képességének gyakorlása.
- Az esztétikai érzékenység és kifejezőkészség fejlesztése.
- Az önállóság kialakítása.
- A fegyelmezett munkavégzés szabályainak elsajátíttatása.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

Grafika és festészet technikai, műfaji sajátosságai

Vizuális kifejezés alapvető eszközei, szerepük

A vonal megjelenési lehetőségei, kifejezőereje

A fekete-fehér kontraszt hatása, használatának lehetőségei

A tónus szerepe

A színek érzelmi, hő és figyelemfelhívó

hatása A sötét-világos, a hideg-meleg

színkontraszt A faktúra és textúra alakítás

lehetőségei

Képezési és kompozíciós lehetőségek (szerves elrendezés, kiemelés-elhagyás, pozitív-negatív formák, szabályosság-szabálytalanság)

Téma variációk és különböző méretű alkotások készítésének

sajátosságai A ceruza-, tus-, pác-, akvarell- és krétarajz technikája Az

anyagnyomatok, a monotypia, a magas nyomás műveletei Kollázs és

vegyes technikájú alkotások készítésének lehetőségei Az akvarell- és

temperafestés eltérő technikai sajátosságai A pasztellkép készítés

technikája

Az alkalmazott grafika műfaji sajátosságainak megfelelő betű, monogram, embléma, piktogram

tervezése

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

Vonal

- A vonal ritmust kifejező hatása
- A vonal karaktermegjelenítő szerepe
- A vonal pszichikai kifejezőereje
- Sorsok, korok, egyéniségek kifejezése különböző vonalhasználattal
- Vonal a festészetben és a grafikában
- Vonal a térben és képtárgyakon
- Vonal a tájban, természetben, (monumentális) szabadtéri installációk, land art Szín
- Színes fonalak, drapériák - színes terek, szíkontrasztok
- A színek hatása (érzelmi, hő és figyelemfelhívó hatás)
- A színek analogikus kapcsolata az érzetekkel, a különböző kifejezési nyelvekkel és szellemi tartalmakkal

A fény és a sötét differenciálódása

- A fény és a sötét által közvetített tartalmak (mesék, mítoszok, legendák)
- Játék a fényvel (lámpákkal, vetítőkkel)
- Tárgyak, terek és a fény kapcsolata
- Külső-belső élmények átélése, megtapasztalása és megjelenítése (zenei, akusztikai analógiák felismerése, létrehozása)
- A fekete szín használata, a fekete-fehér kontraszt (fekete tér, fekete tárgy)
- A szürkétől a feketéig - grafikában és festészetben

Felületképzés

- Faktúra és textúra alakítás a grafika és festés eszközeivel
- Felületkontrasztok létrehozása (különböző anyagok nyomataival, kollázssal)
- Lavírozott tus, pác és akvarell rajzok
- A gyors, könnyed festés technikája
- Festett ceruzarajzok. Különböző technikák vegyítése, kísérletezések Kifejezés, képalakítás
- Organikus képalakítás (szerves elrendezés, kiemelés-elhagyás, pozitív-negatív formák, szabályosság-szabálytalanság)
- Képi elemek átrendezése, variációk, kompozíciós lehetőségek Képalakítás
- Illusztráció készítése
- Tusrajzzal a monokromitás, a foltképzés és a vonalrendszerek szerepének hangsúlyozása
- Egyedi nyomtatással monotypia készítése

Tér - környezet

- A körülvevő környezet elemei által létrehozott különböző méretű, nyitott és zárt terek
- Térépítések és térjátékok a különböző érzékelési területek bekapcsolásával

- Hagyományos és rendhagyó térképek készítése (hang-, taktilis-, hő térképek)
- *Sajólad község térképének elkészítése*
- Eltérő hangulatú, méretű, arányú és szerkezetű terekben, (labirintusokban) átélt tapasztalások, élmények megjelenítése grafika, festészet és kevert technikák segítségével

A betű és kép

- Jel (egyedi, saját jel)
- Betűkarakter, monogram
- Az alkalmazott grafika műfaji sajátosságaival embléma, piktogram tervezése
- *személyes használatra utca névtábla és házszám tervezése és készítése*
- A kódextől a könyvnyomtatásig
- A nyomtatott írás és a kép használhatósága
- Miniaturák, óriásképek

Műalkotások

- A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása
- Anyagok, eszközök, megoldások a különböző korokban
- A feladatokhoz kapcsolódó műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten
- Műalkotások a környezetünkben, galériákban
- *Kiállítás látogatás a miskolci Képtárban*

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet alapvető technikai és műfaji sajátosságait,
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerű használatát,
- a grafika és festészet néhány kiemelkedő hazai és külföldi képviselőjét, kortárs alkotóit,
- a vizuális kifejezés, képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- munkájához motívumokat gyűjteni és vázlatokat, színvázlatokat készíteni,
- a vizuális kifejezőeszközök és módok (vonalak, színek, formák, felületek és kompozíciós lehetőségek) kifejezési szándék szerinti használatára,
- a tanult grafikai és festészeti technikákkal (ceruza-, tus-, pác-, akvarell- és krétarajz, anyagnyomatok, monotypia, kollázs, akvarellfestés, temperafestés, pasztell és vegyes technika) alkotásokat létrehozni,
- egy téma kapcsán variációkat és különböző méretű alkotásokat készíteni,
- képzőművészeti alkotásokon a színek, vonalak felületek sajátosságait felismerni,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

5. évfolyam

Fejlesztési

feladatok

- A környezet által közvetített üzenetek befogadásának és értelmezésének mélyítése.
- A formák, színek változatos, gazdag használatának kialakítása.
- A külső látvány és a lelki tartalmak érzékeny megjelenítésének fejlesztése.
- A véleményformálás finomítása saját és mások műveivel kapcsolatban.
- A tanulók tervezési készségének és problémamegoldó képességének fejlesztése.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A megvilágítás szerepe

A fény és árnyék grafikai és festészeti eszközökkel való megjelenítésének lehetőségei

A forma, méret, felület, szín és kompozíciós kontrasztok

A redukció, a sűrítés, a fokozás és a kiemelés szerepe

A felületgazdagítás lehetőségei

A színperspektíva szerepe

A különböző színviszonyok hatása, kifejezőereje

Variációk, sorozatok készítése

Nagyítások, méret és léptékváltások alkalmazása

Eltérő képkivágások hatásainak megtapasztalása és alkalmazása

A sablonnyomat, dombornyomat technikája

A linómetszés technikája

Alkalmazott vagy tervezőgrafika sajátosságainak megfelelő tipográfia, könyvborító, plakát tervezése

Jelmezek, maszkok, díszletek készítésének sajátosságai Egyszerű akció, performance

létrehozása Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A fény és a sötét

- Karakteresen eltérő erejű, irányú megvilágítású tárgyak és terek létrehozása, megjelenítése
- A fény és árnyék grafikai eszközökkel való kifejezése
- Színes kompozíciók, és variációk készítése a látvány inspiráló hatására

Kontrasztok

- Forma, méret, felület, szín és kompozíciós kontrasztokra épített kép, képtárgy sorozatok, variációk létrehozása, a zene-hang, mozgás-tapintás, az irodalom és a képzőművészet inspiráló hatására
- További lehetőségek, variációk és kísérletezések új médiumok, műfajok segítségével

Kifejezés - karakterek

- Emberi és mitikus karakterek vizuális kifejezése
- Emberek, hősök, tárgyak jelleme, hangulatváltozásaik megjelenítése a festészet és grafika

eszközeivel

- *Martinuzzi Fráter György portréjának elkészítése korabeli fotók alapján grafikai eszközökkel*
- Portrék, maszkok, jelmezek készítése
- Kifejező karakterek létrehozásának inspirálása játékokkal és akciókkal
- A kifejezés lehetőségei a redukció, a sűrítés, a fokozás, és a kiemelés eszközeivel
- Egy téma feldolgozása a sablonnyomat (kivágott papír vagy műanyag motívumokkal), dombornyomat, tus- és a temperatechnika lehetőségeit felhasználva
- Felületgazdagítási lehetőségek
- Dramatikus játék a kész alkotásokkal

Tér - környezet

- A közvetlen környezet tárgyai, tárgykarakterek szembeállítás, csoportosítások
- Tárgyátalakítások, átfestéssel, zavarófestéssel
- Tárgyak idegen, megszokottól eltérő környezetbe helyezése
- Léptékváltás adta lehetőségek felhasználása
- Egy tárgy részletének felnagyítása, változatos képkivágások
- A látvány és fantázia képi elemeinek összekapcsolása egy tárgy, szerkezet belső terének ábrázolása során

írás - kép

- Alkalmazott vagy tervezőgrafikai ismeretek segítségével könyvborító, plakát készítése
- A képhez felirat tervezése (számítógép segítségével). Betű, tipográfia
- A betű, írás és kép szabad műfajú felhasználása
- *Helyi eseményekre meghívók tervezése és készítése*

Szín

- „Szín-tér”, külső-belső terek színviszonyai
- Az illúziókeltés lehetőségei
- Színperspektíva
- Kompozíciós változatok a színkontrasztra
- A szín kifejezőereje, mélysége, mozgása a külső látvány és a lelki tartalmak megjelenítése során
- Terek berendezése, benépesítése eltérő méretű és színű figurákkal, szalagokkal, textilekkel, lámpákkal
- Doboz szín-házak - azonos motívumok más-más színviszonyok között Képkalkotás
- A gouache technikájának ismerete
- A linómetszés technikájának elsajátítása, sajátosságai, műfaji követelményei, az anyag- és eszközhasználat specifikumai
- Egydúcú linómetszet
- Színes linómetszet kialakítása a dúc továbbvételével
- Különböző méretű illusztráció, illusztráció sorozat készítése zenei, irodalmi alkotáshoz
- Illusztráció készítése egyedi és sokszorosítási technikákkal (ecset- és tollrajz, gouache, linómetszet)

Műalkotások

- A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása
- Anyagok, eszközök, megoldások és stiláris jegyek a különböző korokban
- A feladatokhoz kapcsolódó műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten
- Műalkotások a környezetünkben, galériákban
- *Feledy Gyula kiállításának megtekintése Miskolcon*

Értékelés és kiállítás-rendezés **Követelmény** A tanuló ismerje:

- a szín kifejezőerejét, a színperspektíva szerepét,
- a különböző színviszonyok hatását,
- a sablonnyomat, dombornyomat, linómetszés technikáját.

Legyen képes:

- a tanult vizuális kifejezőeszközöket és módokat a képalkotási gyakorlatban alkalmazni,
- a fény - árnyék - szín összefüggéseit felhasználni a külső látvány és a lelki tartalmak megjelenítése során,
- alkalmazni a léptékváltás adta lehetőségeket,
- véleményformálásra saját és mások műveivel kapcsolatban,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A személyes kifejezési eszközök megtalálásának ösztönzése.
- A kísérletező kedv, a döntésképeség és az alkotói magatartás fejlesztése.
- A képépítési és kompozíciós törvényszerűségek tudatos használatának ösztönzése.
- A tudatos környezetformálás igényének kialakítása.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek A színmodulációk, lokál és valór színek A szín-önkontraszt és komplementer kontraszt hatásai A túlzás, fokozás szerepe Az egyensúly feltételei Az átírás módjai

A dekoratív festészet sajátosságai

A különböző stílusjegyek felismerésének szempontjai

Többdúcós linómetszet létrehozása

Hidegtű vagy pusztatű technikája

Az improvizatív és a tervezett művek közti különbségek

Látványterv létrehozása

Akrilfestés gyakorlata

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

Képkalkotás

- Személyes jelentéssel bíró fogalmak, tartalmak, tárgyak grafikus megjelenítése (változás, kapcsolat, szembenállás)
- Színes sokszorosítás. A színek felhasználásának lehetősége a sokszorosított grafikában
- Többdúcú linómetszet készítése
- Alapszín keveredések, átfedések, új szín létrehozása, alányomás
- Sorozat készítése amorf keretű linódúcokkal
- Hidegtű
- A hidegtű vagy pusztatű technika elsajátítása, a mélynyomás alapjai
- Alapozatlan, pusztá, felfényesített lemezre karcolás tűvel, a felületek megdolgozása jelet hagyó eszközökkel
- A vonalkarakter lehetőségeinek kiaknázása a dúc felnagyításával
- A magas- és a mélynyomás variálásának lehetőségei

Stílusvariációk, átiratok

- Különböző korok eltérő stílusú, témájú alkotásainak átfestése, összekeverése és egybeépítésük variációi
- Stílusjegyek átváltoztatása, méret- és léptékváltások
- Nagyméretű dekoratív, díszletjeNegű megoldások. Tervek készítése
- Fotókból képsorozatok összeállítása, eltérő képkapcsolási lehetőségek tudatos használata
- Művek összehasonlítása

Egyéni vizuális kifejezés

- Személyes kifejezőeszközök és módok megtalálása az egyéniség, a technikai lehetőségek és a műfaji sajátosságok összehangolása által, önálló kísérletezések segítségével
- Folyamat - karakter - személyes idő kifejezési lehetőségei
- Személyes képnapló készítése, lelki tartalmak, történések és változások vizuális rögzítése
- Improvizációk és tervezett művek
- Zenei vagy egyéb inspiráció segítségével túlzások, fokozások, egyensúly veszteségek megjelenítése festészeti és vegyes technikájú alkotásokon, képtárgy sorozatokon

Vizsgamunka

- Az eddigi ismeretek felhasználásával, egyéni kifejezési szándék szerinti kép, képtárgy, képsorozat készítése választott technikával és dokumentálása.

Műalkotások

- A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása
- Anyagok, eszközök, megoldások és stílárius jegyek a különböző korokban
- Elemzések a grafika és festés módszereiről, a színhasználatról és az anyagokról
- Művészeti, művészettörténeti ismeretek beépítése az alkotó tevékenységbe

- A feladatokhoz kapcsolódó kortárs műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten
- Műalkotások a környezetünkben, galériákban

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet kiemelkedő hazai és külföldi képviselőit, kortárs alkotóit,
- a tanult vizuális kifejezőeszközöket és módokat a képalkotási gyakorlatban,
- a képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit.

Legyen képes:

- különbséget tenni a magas- és mélynyomás között,
- grafikai és festészeti elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló koncepciók alapján különböző méretű variációkat, kép-, képtárgy sorozatokat, illusztrációkat készíteni,
- munkáját esztétikusan összeállítani, bemutatni,
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- véleményformálásra műalkotásokkal kapcsolatban,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet történetét, korszakait, jellemző alkotásait,
- a grafika és festészet kiemelkedő hazai és külföldi képviselőit, kortárs alkotóit,
- a grafika és festészet technikai és műfaji sajátosságait,
- a képgrafikai, alkalmazott grafikai és a festészeti tevékenységeket, eljárásokat
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerű használatát,
- a képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- munkájához motívumokat gyűjteni és vázlatokat, színvázlatokat készíteni,
- a tanszak tanult műfaji sajátosságainak megfelelő átírásra, absztrakcióra,
- az egyedi- és sokszorosított grafikai eljárások, festészeti technikák alkalmazására,
- a grafikai és festészeti anyagok helyes használatára,
- a színek, formák és kompozíciós lehetőségek kifejezési szándék szerinti használatára
- grafikai és festészeti elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló alkotások, variációk és illusztrációk készítésére,
- a tanult grafikai és festészeti technikák sokszínű használatára és továbbfejlesztési lehetőségeinek keresésére, kísérletezésre,
- esztétikus képi megjelenítésre,
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- önálló véleményformálásra saját és mások műveivel kapcsolatban,

- a munkavédelmi szabályok betartására.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama A grafika és festészet műhelygyakorlat

- tervezés 40 perc
- tárgykészítés 140 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, képalkotó, képessége. A terv tükrözze a tanulónak a grafika és festészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. A megvalósított kép, képtárgy, képsorozat mutassa be a tanuló grafikai és festészeti jártasságát, tudását.

A grafika és festészet műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

A benyújtott vizsgamunka - tanári irányítással megvalósított - tervezési munka alapján létrehozott alkotás, amely lehet:

- alkalmazott grafikai, sokszorosított grafikai alkotás, sorozat vagy variáció,
- grafikai és festészeti illusztráció sorozat,
- szabadodon választott technikákkal készített képi alkotás, alkotássorozat vagy variáció.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- modell alapján készített képi, képtárgyi átírás,
- alkalmazott grafikai vagy dekoratív festészeti vázlaterv - sorozat.

A vizsga értékelése

A grafika és festészet műhelygyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

- tervezési, képalkotási készség,
- színhasználat, kompozíciós készség,
- alapvető anyag- és eszközismeret, jártasság,
- a grafikai és festészeti ismeretek gyakorlati alkalmazása,
- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró és kifejezőképesség,

- az elkészült munka összhangja.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Vizes blokk

Tároló szekrények

Munkaasztalok, székek

Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök

Szemléltető anyagok (képek, könyvek, CD, DVD-k)

Gyűjtött tárgyak, drapériák

Fényképezőgép

Filmfelvevő

Számítógép

Szoftverek

Grafikai prés (legalább A/3-as méret lehúzására alkalmas méretben)

Mobil lámpa

Rajztábla (A/3,

A/2)

Vonalzók, olló, snitzer

Rajzi és grafikai eszközök: ceruza, toll, rajzszén, pasztell, zsírkréta, tus, karctű, linókés, különböző méretű fotós gumihenger, grafikai festékező lap, linó festék, szitafesték szitakeret, spakli, kormozó eszköz, lemezvágó eszköz, lemezfogó Festő eszköz: ecsetek, festőkések, tálak, paletták, vízfesték, tempera Festőállvány (továbbképző)

Zárható vegyszertároló (veszélyes anyagok használata esetén)

1. számú melléklet

Az Alapfokú Művészeti Iskolában alkalmazott záradékok

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet - a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról - alapján

Beírási napló	Bn.
Osztálynapló	N.
Törzslap	Tl.
Bizonyítvány	B.

1. Felvéve [átvéve, a(z) ..... számú határozattal áthelyezve] a(z) (iskola címe) ..... iskolába. (Bn., N., Tl., B.)
2. A ..... számú fordítással hitelesített bizonyítvány alapján tanulmányait a(z) (betűvel) ..... évfolyamon folytatja. (Bn., Tl.)
3. Felvette a(z) (iskola címe) ..... iskola. (Bn., Tl., N.)
4. Tanulmányait évfolyamisméltéssel kezdheti meg, vagy osztályozó vizsga letételével folytathatja. (Bn., Tl., N.)
- 5 ..... tantárgyból tanulmányait egyéni továbbhaladás szerint végzi. (N., Tl., B.)
6. Mentésítve ..... tantárgyból az értékelés és a minősítés alól (N., Tl., B.)
- 7 ..... tantárgy ..... évfolyamainak követelményeit egy tanévben teljesítette a következők szerint: .... (N., Tl., B.)
8. Egyes tantárgyak tanórai látogatása alól az 20 ..... / ..... tanévben felmentve ..... miatt.
Kiegészülhet:
osztályozó vizsgát köteles tenni (N., Tl., B.)
9. Tanulmányait a szülő kérésére (szakértői vélemény alapján) magántanulóként folytatja. (N., Tl.)
10. Mentésítve a(z) [a tantárgy(ak) neve] ..... tantárgy tanulása alól.
Megjegyzés: A törzslapra be kell jegyezni a mentésítés okát is. (N., Tl., B.)
11. Tanulmányi idejének megrövidítése miatt a(z) ..... évfolyam tantárgyaiból osztályozó vizsgát köteles tenni. (N., Tl.)
12. A(z) évfolyamra megállapított tantervi követelményeket a tanulmányi idő megrövidítésével teljesítette. (N., Tl., B.)
13. A(z) tantárgy óráinak látogatása alól felmentve -tól.....-ig.
Kiegészülhet: Osztályozó vizsgát köteles tenni. (N.)
14. Mulasztása miatt nem osztályozható, a nevelőtestület határozata értelmében osztályozó vizsgát tehet. (N., Tl.)
15. A nevelőtestület határozata: a (betűvel).....évfolyambaléphet, vagy
A nevelőtestület határozata: iskolai tanulmányait befejezte, tanulmányait .....
évfolyamon folytathatja. (N., Tl., B.)
16. A tanuló az ..... évfolyam követelményeit egy tanítási évnél hosszabb ideig,

- hónap .....alattteljesítette. (N., Tl.)
17. A(z).....tantárgyból javítóvizsgát tehet. (N., Tl.,B.)
A javítóvizsgán ..... tantárgyból ..... osztályzatot kapott,
évfolyamba léphet. (Tl., B.)
18. A ..... évfolyam követelményeit nem teljesítette, az évfolyamot meg kell
ismételnie. (N., Tl., B.)
19. A javítóvizsgán .....tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott. Évfolyamot ismételni
köteles. (Tl., B.)
20. A(z)..... tantárgyból..... -án osztályozó vizsgát tett. (N., Tl.)
21. Osztályozó vizsgát tett. (Tl., B.)
22. A(z)..... tantárgy alól ..... okból felmentve. (Tl., B.)
23. A(z)..... tanóra alól ..... okból felmentve. (Tl., B.)
24. Az osztályozó (beszámoltató, különbözeti, javító-) vizsga letételére .....-ig
halasztást kapott. (Tl., B.)
25. Az osztályozó (javító-) vizsgát engedéllyel a(z) ..... iskolában független
vizsgabizottság előtt tette le. (Tl., B.)
26. Tanulmányait ..... okból megszakította, a tanulói jogviszonya
-ig szünetel. (Bn., Tl.)
27. A tanuló jogviszonya (Bn., Tl., B., N.)
- kimaradással,
  - ..... óra igazolatlan mulasztás miatt,
  - egészségügyi alkalmasság miatt,
  - térítési díj, tandíj fizetési hátralék miatt,
  - ..... iskolába való átvétel miatt
- megszűnt, a létszámból törölve. fegyelmező intézkedésben részesült. (N.)
- 28 ..... fegyelmi büntetésben részesült. A büntetés végrehajtása
-ig felfüggesztve. (Tl.)
30. Tanköteles tanuló igazolatlan mulasztása esetén
- A tanuló .....óra igazolatlan mulasztása miatt a szülőt felszólítottam.
  - A tanuló ismételt ..... óra igazolatlan mulasztása miatt a szülő ellen
szabálysértési eljárást kezdeményeztem. Az a) pontban foglaltakat nem kell bejegyezni a
Bn. és Tl. dokumentumokra. (Bn., Tl., N.)
31. A.....szót (szavakat) osztályzato(ka)t ..... -ra helyesbítettem.(Tl., B.)
32. A bizonyítvány.....lapját téves bejegyzés miatt érvénytelenítettem. (B.)
33. Ezt a póttörzslapot a(z) ..... következtében elvesztett(megsemmisült) eredeti
helyett ..... adatai (adatok) alapján állítottam ki. (Pót. Tl.)
34. Ezt a bizonyítványmásodlatot az elveszett (megsemmisült) eredeti helyett .....
adatai (adatok) alapján állítottam ki. (Pót. Tl.)
35. A bizonyítványt .... kérelmére a .... számú bizonyítvány alapján, téves bejegyzés miatt
állítottam ki. (Tl., B.)
36. Pótbizonyítvány. Igazolom, hogy név ....., anyja neve

a(z)..... iskola
szak(szakmai, speciális osztály, két tanítási nyelvű osztály,
tagozat) .....évfolyamát a(z)..... tanévben eredményesen elvégezte.
(Pót. B.)

37. Az iskola különleges esetben alkalmazott záradékai:

1. A szülők kérelmére a tanulók névjegyzékéből törölve.
2. A beszámolón igazoltan nem vett részt.
3. A beszámolón igazolatlanul nem vett részt.
4. Hangszeres tanulmányait megkezdheti.
5. Alapfokú Művészeti Iskolai tanulmányait nem folytathatja.
6. Engedély alapján osztályát folytathatja.
7. Felsőbb osztályba léphet.
8. A nevelőtestület határozata: a (betűvel).....évfolyamba léphet, vagy
A nevelőtestület határozata: alapfokú zeneiskolai tanulmányait befejezte,
tanulmányait 7. (továbbképző) évfolyamban folytathatja.
9. Kiváló tanulmányi eredményéért szaktanári/igazgatói dicséretben részesült.
10. Ezt a ..... naplót.....azaz ..... (betűvel) osztályozott tanulóval
lezártam.

38. Ezt a naplót .....tanítási nappal(órával) lezártam. (N.)

39. Ezt az osztályozó naplót ..... azaz ..... (betűvel) osztályozott tanulóval
lezártam. (N.)

Helyi tantervek

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámjai								
Heti óraszán/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1	5	4	4	3+1	3+1
Matematika	4	4	4	4	4	4	3+1	3+1
Történelem	-	-	-	-	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek	-	-	-	-	-	-	-	1
Etika/hit és erkölcsan	1	1	1	1	1	1	1	1
Első élő idegen nyelv	-	1	1 +1 v	2 +2v	3 +2v	3 +2v	3 +2v	3 +2v
Fizika	-	-	-	-	-	-	1,5	1,5
Kémia	-	-	-	-	-	-	1,5	1,5
Biológia	-	-	-	-	-	-	1,5	1,5
Földrajz	-	-	-	-	-	-	1,5	1,5
Természettudomány	-	-	-	-	2	2	-	-
Környezetismeret	-	-	1	1	-	-	-	-
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	-
Digitális kultúra	-	-	1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Hon- és népismeret	-	-	-	-		1		
Dráma és színház	-	-	-	-	1			
Osztályfőnöki	-	-	-	-	1	1	1	1
Összesen:	22+1	22+2	22+2	23+2	28	26	30	30
Kötelező óraszám	23	24	24 +1v	25	28 +2 v	26 +2 v	30 +2v	30 +2 v
Szabadon tervezhető óra	2	2	2	2	1	2	2	2
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30
A régi minimális órakeret	26	26	26	27	29	30	32	32
Heti óraszám csökkenése	2	2	2	2	1	2	2	2

Hittan tantárgy

"Az ember értelme nagyobb, mint a világegyetem, épp ezért Isten annak egyetlen méltó tárgya." (Keresztes Szent János) Istenképiségünk egyik összetevője az értelem, amellyel Istent a teremtett világból egyértelműen, biztosan felismerjük.

A hittan tantárgy segítse a tanulókat abban, hogy a természetben és az emberi életben nap mint nap találkozassanak a Teremtővel.

A tanulók éljék át annak örömét, hogy Isten nevünkön szólít, szeressék meg az élő Isten élő üzenetét: a Bibliát. Legyen figyelmük arra, hogy Isten, mint aranyszálat, az üdvösségtörténetet beleszötte az emberi történelembe. Fedezzék fel a Szentlélek működését az Egyház életében és személyes életükben.

A hittan életre szólóan alapozza meg azt, hogy a hit ésszerű hódolat legyen Isten előtt.

Hittan tantárgy 1 – 8. évfolyam

Tantervünk elkészítésénél figyelembe vettük:

Az Egyház irányelveit. (határozatok a katekézisiről).

A gyermekek életkori sajátosságait és életkörülményeit. Az Egyház hitének kifejtésénél az üdvtörténeti szempontot, a Krisztus-központúságot.

A nemzeti alaptantervet és a ráépülő kerettanterveket, közöttük a katolikus iskolák kerettantervét. Görögkatolikus hagyományainkat és sajátosságainkat szem előtt tartva.

A továbbjutás követelményei:

A katolikus hit-és erkölcsstan értékelése: A hit- és erkölcsstan című tantárgy értékelésénél, felmerül a kérdés, hogy mi az, amit értékelhetünk ezen a tantárgyon belül, és mi az, ami nem képezheti értékelés tárgyát. Amit értékelni tudunk, az mindenképpen a külső fórum területe: mindaz, ami megnyilvánul a gyermek/ fiatal életében, tudásában, gondolkodásában azzal kapcsolatban, amit átadni szándékoztunk. Tudja-e és alkalmazni képes-e mindazt, amiről szó van e tantárgy keretein belül. Hittani ismeretei alapján hogyan gondolkodik az életről, Istenről, önmagáról, embertársairól, a világról, a természeti környezetről, az emberi munkáról stb. Szöveges értékelésnél is, osztályzás esetén is a tanórán történő megnyilatkozásokat vehetjük a visszajelzés alapjául. Az értékelés adásánál tehát nem a belső fórumot értékeljük: Istennel való személyes kapcsolatát, belső világát, és egyáltalán, a gyermek/ fiatal hitét, hanem azt, ami a keresztény üzenet visszaadásában megnyilvánul tudásában, gondolkodásában, értékrendjében.

Az értékelés szempontjai:

1. Tanulmányok

- a. Tárgyi tudás szintje
- b. Összefüggések felismerése
  - A tantárgyon belül
  - Más tantárgyakkal

2. Alkalmazás

- a. Önálló véleményalkotás készsége
- b. Erkölcsi érzék, ítélőképesség fejlettsége
- c. Alkalmazási képesség, a tanultak, megbeszéltek tettekre váltásának jelei

3. Hozzáállás

- a. Nyitottság a hallottak megértése, befogadása iránt
- b. Aktivitás a tanórán – egyéni munka
- c. Aktivitás a tanórán – a közös munkában való részvétel mértéke, ill. minősége

4. Közösségi szempontok

- a. Szolidaritás a társak, ill. a nagyobb közösség felé
- b. Elfogadás
- c. Érzékenység a másik szempontjainak figyelembe vételére
- d. Szolgáltatvállalás a közösség érdekében
- e. Mennyire igyekszik bekapcsolódni a templom, a parókia életébe, ünnepeibe, rendezvényei

Az értékelés szempontjai

I. IDŐKERET

Évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Heti óraszám	2	2	2	2	2	2	2	2
összesen	74	74	74	74	74	74	74	74

Áttekintő táblázat

Évfolyam	A tankönyv neve, és témája
1.	Isten barátságában A keresztény világkép fényében a helyes önismeret kialakítása. Az első lépések a minket körülvevő Isten felé.
2.	Isten családjában Megismerni azt a közösséget, amelynek alkotója, fenntartója és célja Isten. Isten népének ószövetségi történeteibe való betekintés.
3.	Isten szeretetében Az újszövetség legfontosabb eseményeinek megismerése által közelebb kerülni Jézushoz, Isten közénk érkezett Szeretetéhez, készület az első gyónásra és az Eucharisztia vételére.
4.	Isten házában Liturgikus és szentségtani alapismeretek. A Liturgia mélyebb megismerése. Találkozás Jézussal a bűnbocsánatban és az Eukarisztiában. Áldozási és gyónási tudnivalók.

5.	Ó és Újszövetségi üzenetek Ismerkedés Isten üzenetével, a Szentírással, az Ószövetséggel és az Újszövetséggel.
6.	Örökség Felismerni keresztény hitünk lelki és szellemi örökségük gazdagságát, annak megértése, hogy milyen nagy kincs az egyházhoz tartozásunk.
7.	Krisztus erkölcsi követése A keresztény erkölcs középpontjában álló Krisztusnak és az ő örömhírt jelentő tanításának a megélése a mindennapokban.
8.	Isten útján Dogmatikai alapismeretek. Bibliikus erkölcsstan. Életünk Jézus Krisztus követésében.

II. CÉL- ÉS FELADATRENDSZER

- Megismerteti Jézus örömhírét, tanítását és életét, amint azt Egyházunk tanítja.

Az új nemzedék bevezetése a keresztény életbe, hogy az Egyház öntudatos tagja legyen. Legyen tudatába annak, hogy Isten meghívta örök országába. Töltse el Krisztus öröme, hogy ne csak értelmét és akaratát, hanem érzelmvilágát is gazdagítsa Jézus tanítása.

- Részleges célkitűzéseinket annak a zsinati tanításnak szellemében fogalmazzuk meg, amely hangsúlyozza, hogy összefüggéseket kell látnunk Isten és Krisztus misztériuma, valamint az emberi lét és az ember végső célja között, és eközben egyáltalában nem kell lekicsinyelnie azokat a földi célokat, amelyeket egy-egy ember vagy közösség közvetlenül el akar érni Istentől kapott hivatása szerint.

III. ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNY

A tanterv követelményrendszere az elmélet és a keresztény élet összhangjának fontosságát hangsúlyozza. A tanulóktól elvárjuk, hogy minden életszakaszban - az életszakasz sajátosságainak megfelelően - szavakban és cselekedetekben tegyenek tanúságot Krisztus mellett.

IV. TARTALOM

1. évfolyam: Isten barátságában

Sor	Témakör	Óraszám
I.	Isten, a teremtés és én	17
II.	Várakozás és megérkezés	20
III.	Találkozás Jézussal, a felebaráttal és a feltámadás örömeivel	15
IV.	A Szentlélek, az Istenszülő Szűz Mária és az Egyház	17
V.	Év végi ismétlés	5
	Összesen:	74

Oktatási cél: Bevezetés a keresztény hit világába. Ismerje meg a gyermek önmagát és a helyét a világban. Ismerje meg a Teremtő Istent és a teremtését. Ismerkedjen meg a gyermek történeti

Jézus életének főbb eseményeivel. Ismerje meg Jézust, mint akit az Atya küldött. A gyermek ismerje meg hitünk elemi igazságait: Isten gyermekei vagyunk. Jézus Krisztus által leszünk Isten gyermekei. Tanítás a Mennyei Atyáról. Ő alapította az egyházat, amelyben élünk. Váljanak számára ismerőssé, érthetővé a vallási jelek, főbb szimbólumok, ismerkedjenek meg Isten leirt üzenetével, a Bibliával: a liturgikus év eseményeivel és kellékeivel, az egyházi élet szemléletével.

Nevelési cél: Az Isten iránti szeretet megalapozása, a keresztény élet elemeinek gyakorlása. Önmaga elfogadása életkorának megfelelően. Vallási tapasztalatai révén véljük képessé a személyes imádságra, szorgalmazzuk a családi imádságot. Érezze jól magát Isten gyermekeinek családjában. Bevezetés a templomi életbe.

Követelmény: megtanítani az alapvető imádságokat és az egyszerűbb egyházi énekeket.

Javasolt témakörök: Isten gyermekei vagyunk. Isten szeret minket. Jézus a Fiúisten, aki értünk emberré lett. Jézus embertársaink szeretetére tanít. Jézus életét adta nekünk. Jézus most is jelen van életünkben. A katekizmus kérdései

Isten barátságában

Isten a teremtés és én: 17 óra

Az első találkozás. Családunk. Ez az én hittankönyvem. Ki vagyok én. Az én társaim. Ahol élünk. A mi házuk. Ki Isten? Isten háza. Őszi ünnepeink. Isten és társai. Az angyalok. A templombúcsú fontossága. Halottjaink. Védőszentem. Így látom – képek rólunk. Ezt már tudom.

Várakozás és megérkezés: 20 óra

Karácsony előtti böjt. Böjti jócselekedetek. Az Istenszülő templomba vezetése. Szent Miklós püspök. Szent Miklós csodái és legendái. Várakozás és készülődés. Így látom – a piros szín. Az én születésem. Az Ő születése. A szenteste. A pásztorok köszöntik a kis Jézust. A napkeleti bölcsek ajándékot hoznak Jézusnak. Ajándékkészítés. Jézus névadásának ünnepe. Így látom – a fehér és arany szín. Víz – szentelés. Vízkereszt. A házszentelés. Így látom – az ikonok összehasonlítása. Ezt már tudom.

Találkozás Jézussal, a felebaráttal és a feltámadás örömeivel 15 óra

Találkozni Vele. Gyertyaszentelő. Szeretem Őt – a főparancs. Szeretem őket. Neki adom – ima és böjt. Őt dicsérem – Virágvasárnap. Nagyhét. Együtt vagyok Vele – Nagycsütörtök. A lábmosás. Vele maradok – Nagypéntek. A kereszt titka. Együtt örülök Vele – a Feltámadás. A Feltámadás tanúi. Így látom. Ezt már tudom.

A Szentlélek, az Istenszülő Szűz Mária és az Egyház 17 óra

Tamás hite. A kenetadó asszony. Az inaszakadt. A samariai asszony. A vakon született. Szent György nagyvértes. Napjaink lovagjai. A sárkány legyőzése. A mennybemenetel. A Szentlélek. Pünkösdi ünnepe. A lelkiismeret. Így látom – a zöld szín. Anyák napja. Mária – égi édesanyánk. Közösségben. Ezt már mind tudom.

Év végi ismétlés 5 óra

Templomlátogatás, Év végi ismétlés, Év végi ismétlés, A tanév értékelése, A nyár hittanosként

A továbbhaladás minimum követelményei: A keresztvetés, a görögkatolikus köszönés elsajátítása. A Miatyánk, Az Üdvözlégy Mária, a tanítás előtti és utáni imák pontos megtanulása. A templom megismerése.

Egyéni képességekhez mérten órákon való aktív részvétel. A társak, és a nevelők felé tanúsított keresztény magatartás, viselkedés. Élő kapcsolat az egyházközséggel, a templomi közösséggel.

2. évfolyam: Isten családjában

Sor	Témakör	Óraszám
I.	Isten családja az egyház	16
II.	Isten jó édesapa, aki...	21
III.	Az Istenszülő Szűz Máriát tiszteljük, mert...	17
IV.	Jézus igaz testvér, aki...	15
V.	Év végi ismétlés	5
	Összesen:	74

Oktatási cél: A katolikus egyház tagjaként a gyermek a család fontosságát és életünkben betöltött szerepét megismerve, fedezze fel, milyen nagyszerű, hogy az egyház nagy családjának a tagja lett a keresztség által. Ismerje meg a Mennyei Atyánk teremtő és gondoskodó tetteit. Ismerje meg Máriának, mint Égi édesanyánknak irántunk viselt jóindulatát. Fedezze fel Üdvözítőnkben, Jézus Krisztusban a testvért, akire számíthatunk, aki mindent irántunk tanúsított szeretetből vitt véghez, akinek fontos az emberek személye. Ismerje meg Isten népének viszontagságos, de Alkotója által kísért életét, az ószövetségi történetek révén.

Nevelési cél: Az emberi családon belüli viszonyokat és tiszteletet megismerve, hasonló mégis sajátos tisztelettel tekintszen a gyermek a Mennyei Atyára, Máriára és Jézusra. Értékelje az egyház, a keresztények családjában betöltött szerepét, és az egyház érte és mindenkiért végzett szolgálatának jelentőségét. Erősödjön benne a görögkatolikus önzonosság, helyi szinten is egyházközségével.

Javasolt témakörök: Isten családja az egyház. Isten jó édesapa, aki...Az Istenszülő Szűz Máriát tiszteljük, mert... Jézus igazi testvér, aki... A katekizmus kérdései

Isten családjában

Isten családja az egyház, 16 óra

Nyári élmények. Kisboldogasszony. Keresztfelmagasztalás. Év eleji ismétlés. Év eleji ismétlés. Az én családom. Az Isten családja. A mi családunk. Összefoglalás. Istenszülő oltalma. Szent Mihály. Az angyalok szerepe. A templom. Templombúcsú. Az elhunytak sora. Mindenszentek.

Isten jó édesapa, aki... 21 óra

Az Istenszülő templomba vezetése. Karácsony előtti böjt. Böjti jócselekedetek. Jézus Krisztus születése. Szent Miklós püspök. Szent Miklós legendái. Szent Anna csodálatos foganása. Pásztorok a kis Jézusnál. A bölcsék hódolata. Karácsony a családban. Vízkereszt. Isten hajlékot készít. Isten gyermekeit a maga képére formálja. Isten mindig szeret. Isten a jó útra vezet. Összefoglalás. Isten kiment a bajból. Isten gondoskodik gyermekeiről. Isten betartja az ígéretét. Isten tervez. Összefoglalás.

Az Istenszülő Szűz Máriát tiszteljük, mert... 17 óra

Gyertyaszentelő Boldogasszony. Mária Jézus Krisztus édesanyja. Mária tisztaságos. Mária fiára mutat. Mária a mi pártfogónk. Máriapócs csodái. Az előböjti időszak. Nagyböjt célja.

Nagyböjti szertartásaink. A bűnbánat. Örömhírvétel ünnepe. Virágvasárnap. Nagyhét. A titkos vacsora. A getszemáni kertben. Jézus szenvedései. Feltámadt!

Jézus igaz testvér, aki... 15 óra

Tamás apostol. A kenetozó asszonyok. Szent György nagyvértanú. Az inaszakadt története. A vakon született története. A samariai asszony. Jézus olyan, mint mi vagyunk. Jézus tanít Isten országáról. Jézus tanítványokat gyűjt. Jézus segít embertársain. Összefoglalás. Jézus együtt ünnepel barátaival. Jézus életét adja értünk. Jézus elküldi a Szentlelket. Összefoglalás.

Év végi ismétlés 5 óra

A továbbhaladás minimum követelményei:

Az előző évnél felsorolt imák ismerete, valamint a „Mennyei Király”, a „Hitvallás”, a „Valóban méltó” pontos megtanulása. A hívő és hitetlen életvitel megkülönböztetése.

Egyéni képességekhez mérten órákon való aktív részvétel. A társak, és a nevelők felé tanúsított keresztény magatartás, viselkedés. Élő kapcsolat az egyházközséggel, a templomi közösséggel.

3. évfolyam: Isten Szeretetében

Sor	<i>Témakör</i>	Óraszám
I.	Az Öröm könyve	12
II.	Találkozás Jézussal	23
III.	Jézus szeret minket	19
IV.	Isten szeretetében élünk	19
	Templomlátogatás	1

Oktatási cél: Az elsőáldozásra való felkészítés első éve. A gyermek ismerje meg Jézus életének és tanításának főbb mozzanatait az evangéliumok alapján, különös tekintettel az Eukarisztia, a bűnbánat és a bűnbocsátással kapcsolatos vonatkozásokra. Ismerje meg Jézus tanítását: a Teremtőről, az emberről, a bűnről, Isten irgalmasságáról és az örök életéről. Ismerje fel Jézus csodáiban isteni erejét és irántuk való szeretetét. Jézus van jelen az Eukarisztiában. "aki meghalt bűneikért és feltámadt megigazulásukra." Ismerje meg a gyermek a szentgyónáshoz és szentáldozáshoz szükséges ismereteket.

Nevelési cél: A keresztény életöröm, az igazi evangélium megsejtése. Az alapvető gyakorlatainak meggyökereztetése: imádság, templomba járás áldozatvállalás, kötelességteljesítés, jócselekedetek, részvétel az egyházi év ünnepein. Példánkkal az Oltáriszentség jelenlétében tanúsított magatartásunkkal ébresszük fel a gyermek hitét az Eukarisztiában jelenlévő Jézus Krisztusban. Segíteni kell annak felismerésében, hogy Jézusban Isten szeret minket, aki nekünk is megbocsát, és minket is meghív az örök életre. Látva Isten irántunk megnyilvánuló hatalmas szeretetét Jézus Krisztusban, tanulja meg, hogy miként viszonyozhatja ezt a szeretetet az embertársi szeretet és a vallásos gyakorlatok megtartása révén.

Javasolt témakörök:

Az öröm könyve, Találkozás Jézussal, Jézus szeret minket, Isten szeretetében élünk

Isten Szeretetében

Az öröm könyve 15 óra

Nyári élmények. Templomlátogatás. Kisboldogasszony. Keresztfelmagasztalás. A szentély. Az örökség. Az Evangéliumos könyv. Az ikonosztázion. Az evangélisták. Gyere és kövess! A hírvivők. Vedd és olvasd! Összefoglalás. Számonkérés. Mindenszentek.

Találkozás Jézussal 20 óra

Szent Mihály és az égi erők. Betlehemben született. Karácsony a családban. Egyiptom földjén. A másik József. A gyermek Jézus a templomban. A sebhelyek. A felnőtt Jézus. Keresztelő Szent János. Jézus, a Mester. A pocsolya és a szendarab. A jó és a rossz. A bűn fala. Jézus, a példakép. A sziklára épített ház. A böjt és az imádság. Hogyan imádkozzunk és böjtöljünk helyesen? A fő parancs. A szeretethimnusz. Összefoglalás.

Jézus szeret minket 19 óra

Jézus Isten országáról tanít. A magvető. A mustármag. A kovász. A háló. Az irgalmas atya. A talentumok, a kincs és a gyöngy. Az irgalmas samaritánus. A vámos és a farizeus. Jézus csodákat tesz és gyógyít. A kenyérszaporítás. Szabadulás a betegség fogságából. Jézus meggyógyítja a testet és a lelket is. Jézus élet és halál ura. Lázár feltámasztása. A százados szolgája. A vakon született meggyógyítása. Összefoglalás. Számonkérés.

Isten szeretetében élünk 19

Jézus bevonul Jeruzsálembe. A Tábor – hegy Titka. „Vegyétek, egyétek, ez az én testem”. Nagycsütörtök. Szeretettel közeledjete. A szentáldozás jelentősége. A nagyhét. „Mégfeszítettett miérettünk”. Hogyan válaszoljak erre a nagy szeretetre? Gyász a családban. „Harmadnapra feltámadt”. Tamás. „Jertek merítsetek fényt!” A pászka. Isten szeretetében élünk. Pünkösöd. Összefoglalás. Számonkérés. Év végi összefoglalás.

Templomlátogatás 1

A továbbhaladás követelményei:

Az előző évnél felsorolt imák ismerete, valamint a „Hiszem Uram és vallom” kezdetű imádság pontos megtanulása. A Jézus Krisztus életével kapcsolatos események megismerése, visszamondása. Az Eucharisztia és a gyónás fogalmának ismerete.

Egyéni képességekhez mérten órákon való aktív részvétel. A társak, és a nevelők felé tanúsított keresztény magatartás, viselkedés. Élő kapcsolat az egyházközséggel, a templomi közösséggel.

4. évfolyam: Isten házában

Sor	Témakör	Óraszám
I.	Erkölcsei életünk alapfogalmai	6
II.	Előkészület a templomban	13
III.	A hitjelöltek liturgiája	15
IV.	A hívők liturgiája	19
V.	Az Egyház élete	21
	Összesen:	74

Oktatási cél: A liturgia és a mindennapi élet közötti szoros kapcsolat felfedezése és megélése. Az erényes élet megélésének szempontjából fontos, hogy a tanulók elsajátítsák és tisztában legyenek az isteni és egyházi parancsok értékével, azokat mindig el tudják mondani és fel tudják sorolni. Tudják azt is, hogy az örök cél elérésének érdekében ezeknek segítségével lehet a helyes irányt megtartani. A hitvallást is csak úgy lehet letenni, ha vannak megtartó erők. Az

első gyónás és áldozás kritériumai ezek, hozzákapcsolva azok az imák, amelyek mindennapi életünkben és a szertartásainkban kiemelkedő helyet foglalnak el.

Nevelési cél: az emberiségre és emberségre való törekvésben nélkülözhetetlen erkölcsi életünk kibontakoztatása. A főparancs az isteni erénynek, a szeretetnek az irányát mutatja meg: Isten felé és az embertársak felé is azzal a szándékkal lennünk, amely a lelkünket is nemesíti. Isten nélkül nem lehet erkölcsös életet élni, és erkölcs nélkül nem valósulhat meg az Istennel megélt élet és az embertársakkal történő mindennapi kapcsolat. Az első gyónás és áldozás is ezt szeretné erősíteni, ill. fenntartani.

Javasolt témakörök: Erkölcsi életünk alapfogalmai, Előkészület a templomban, A hitjelöltek liturgiája, A hívők liturgiája, Az Egyház élete.

Isten házában

Erkölcsi életünk alapfogalmai 6 óra

Év eleji ismétlés. Az örök élet. A tíz parancsolat I. A tíz parancsolat II. A főparancs és a boldogságok. Az Egyház öt parancsa.

Előkészület a templomban 13

Az egyházi rend szentsége. Jézus kiküldi tizenkét tanítványát. A papi szolgálat Egyházunkban. A jó pásztor. A papság öltözete és annak színei. A lábmosás. Az előkészület fontossága. A tizenkét éves Jézus a templomban. A Szent Liturgia előkészülete. A húsvéti vacsora előkészítése. A mi előkészületünk. A tékozló fiú. Összefoglalás.

A hitjelöltek liturgiája 15

A liturgiánk kezdete. Példabeszédek a Mennyek Országáról. A nagy ekténia. A vak Bartimeus meggyógyítása. Az antifónák. A boldogságok. A kisbemenet. Mária örömhírt kap. A Háromszorszent. A keresztség szertartása. Az apostoli olvasmány. Az apostolok elhívása. Az evangéliumi olvasmány. Jézus és Tamás. Összefoglalás.

A hívők liturgiája 19

A nagybemenet. Jézus bevonulása Jeruzsálembe. Szeretetünk és hitünk megvallása. Harag és megbékélés. Hálaadás az Atyának. Izaiás meghívása. Megemlékezés a Fiú művéről. A titkos vacsora. A Szentlélek lehívása. Pünkösöd. Megemlékezés az Egyház tagjairól. Mária Erzsébetnél. Készület az áldozásra. Jézus az élet kenyere. A szentáldozás. Az áldozásról. A hálaadás. Jézus mennybemenetele. Összefoglalás.

Az Egyház élete 21

Az ősegyház élete. Üldöztetés Krisztusért. Az egyházi év. Jézus megkísértése. Az Istenszülő és a szentek ünnepei. Mária és Márta. Az Úr ünnepei. Krisztus születése. A nagyböjt. A megbocsátásról és a böjtről. A nagyhét. Krisztus keresztre feszítése. A húsvét az ünnepek ünnepe. Krisztus feltámadása. A pünkösdi időszak. Az Úr megvallása. Az egyházi hét és nap megszentelése. Az imádságról. Egyéb szertartásaink. A kánai menyegző. Összefoglalás.

A továbbhaladás követelményei:

Az előző éveknél felsorolt imák ismerete, valamint az elsőáldozási ismeretek elsajátítása, gyónás előtti és utáni imák megtanulása, az egyházi év menetének megismerése vasárnapi liturgiákon való részvétellel. Annak megértése, hogy mit jelent Krisztus életébe beoltódni a Bűnbocsánat és az Eucharisztia szentsége által. A Jézus Krisztus életével kapcsolatos további események megismerése, visszamondása.

Egyéni képességekhez mérten órákon való aktív részvétel. A társak, és a nevelők felé tanúsított keresztény magatartás, viselkedés. Élő kapcsolat az egyházközséggel, a templomi közösséggel.

5. évfolyam: Ó és Újszövetségi üzenetek

Sor	Témakör	Óraszám
I.	Bibliai előzetes	10
II.	Ádámtól Mózesig	14
III.	A prófétáktól Jézusig	13
IV.	Jézus Krisztus evangéliuma	16
V.	Húsvét – pünkösd – egyház	15
VI.	Szentírás – liturgia - élet	6
	Összesen:	74

Oktatási cél:

Az Ó- és Újszövetségi Szentírás könyveinek megismertetése a tanulókkal. A Bibliai történetek, Példabeszédek megismerése és értelmezése. A tanulók ismereteinek bővítése a liturgikus cselekmények, helyek, idők, ünnepek területén. A Biblia használatával kapcsolatos alapismeretek elsajátítása.

Nevelési cél:

A teremtett emberre vonatkozó bibliai törvények élethelyzetekben történő megjelenítése a tanulókat a döntési folyamatokban segítse. Jézus Krisztus, mint példakép álljon előttünk. Arra nevelni a tanulókat, hogy figyelmesen, odaadóan és értő módon vegyenek részt az Egyház liturgikus életében, s számukra ez élmény legyen. Értékrend formálás. A Biblia legyen mindennapjaik része. A tanév során kiemelt cél: a Szentírásolvasás fontosságának tudatosítása. *Javasolt témakörök:* Bibliai előzetes, Ádámtól Mózesig, A prófétáktól Jézusig, Jézus Krisztus evangéliuma, Húsvét- pünkösd – egyház, Szentírás – Liturgia – élet.

Ó és Újszövetségi üzenetek

Bibliai előzetes 10 óra

Bevezetés a Bibliába. A Szentírás könyveinek áttekintése. A Biblia könyveinek tartalma. A Biblia az én könyvem. Az Ószövetség és az Újszövetség egysége. Az emmauszi tanítványok története. Az Ószövetség nevelőnk Krisztusra. Szent István beszéde – ApCsel 6,8-7,60. Összefoglalás. Számonkérés.

Ádámtól Mózesig 14 óra

A bibliai őstörténet – A világ teremtése. Az ember teremtése – A bűnbeesés és a kiűzetés. Káin és Ábel. Bábel tornya. Ábrahám, Izsák és Jákob története 1. Ábrahám, Izsák és Jákob története 2. József, az álomlátó – József Egyiptomban. József testvérei Egyiptomban – Izrael tizenkét törzse. Mózes születése – Mózes meghívása. Menekülés a szabadságba – Vándorlás és szövetségkötés. A választott nép története az Ígéret földjén – Dávid király. Salamon – Illés és Elizeus. Összefoglalás. Számonkérés.

A prófétáktól Jézusig 13 óra

Templomlátogatás. A nagy próféták – Izajás próféta, Jeremiás próféta. Ezekiel próféta, Dániel próféta. A kis próféták – Ámosz és Ozeás próféták. Jónás próféta. Az Ószövetség bölcsességi könyvei – Jób könyve. A Zsoltárok könyve. A karácsony evangéliuma – Örömhírvétel és Jézus

születése. Jézus gyermekkora. Jézus megkeresztelkedése. Keresztelő Szent János sorsa. Összefoglalás. Számonkérés.

Jézus Krisztus evangéliuma 16 óra

Az evangéliumok keletkezése. Az evangéliumok sajátosságai. Szent Máté evangéliuma – A Hegyi beszéd. Példabeszédek az Isten Országáról. Szent Márk evangéliuma. A „hallgatás” parancsa. Szent Lukács evangéliuma – A szegények evangéliuma. Szent Lukács evangéliuma – Az imádság evangéliuma. A tékozló fiú története. Zakeus története. Szent János evangéliuma. Nikodémus éjszakai látogatása. „Én vagyok az élet kenyere”. „Én vagyok a feltámadás és az élet”. Összefoglalás. Számonkérés.

Húsvét – pünkösd – egyház 15 óra

Templomlátogatás. Urunk szenvedésének története – A titkos vacsora. Urunk keresztre feszítése. Húsvét örömhíre az evangéliumokban 1. Húsvét örömhíre az evangéliumokban 2. Pünkösd. Az első keresztény közösség élete – Péter és Pál apostolok tevékenysége. Az Istenszülő Szűz Mária a Szentírásban. Mária a kereszt alatt – és a jeruzsálemi ősegyházban. Az apostoli levelek. Pál apostol személyekhez írt levelei. Jelenések könyve. A látomások. Összefoglalás. Számonkérés.

Szentírás – liturgia – élet 6 óra

Az Ószövetség az egyház liturgiájában. Az Újszövetség az egyház liturgiájában. Isten szava: lélek és élet. Templomlátogatás. Tanév végi összefoglalás 1. Tanév végi összefoglalás 2.

A továbbhaladás követelményei:

Az előző éveknél felsorolt imák ismerete. A bibliai történetek és személyek alapszintű ismerete. A Szentírás, a keresztény életvitel, és a templomi együttlétek, a szentségek közötti kapcsolat megértése. Biztos Biblia használat.

Egyéni képességekhez mértén órákon való aktív részvétel. A társak, és a nevelők felé tanúsított keresztény magatartás, viselkedés. Élő kapcsolat az egyházközséggel, a templomi közösséggel.

6. Évfolyam: Örökség

<i>Sor</i>	<i>Témakör</i>	<i>Óraszám</i>
I.	Örökségünk: a hit	20
II.	Örökségünk: Krisztus	23
III.	Örökségünk: Élet Krisztusban	22
IV.	Örökségünk: Élet a Szentlélekben	9
	Összesen	74

Oktatási cél: Rendszerező ismeretek, meglátások kialakítása, az eddigi hit ismeretek vonatkozásában. Fölismereni lelki és szellemi örökségük gazdagságát, észrevenni, megérteni milyen kincs a Magyar Görögkatolikus Egyházhoz való tartozás.

Nevelési cél: Megerősödés abban a folyamatban, amely során a személyes hitből kiindulva fokozatosan el lehet jutni a görögkatolikus keresztény hitig. Az egyházi év ünnepeit és ünnepköreit követve értékelni a tízparancsolatot és a Katolikus Egyház szentségeit, az örök élet felé vezető úton.

Javasolt témakörök: Örökségünk: a hit, Örökségünk: Krisztus, Örökségünk: Élet Krisztusban, Örökségünk: Élet a Szentlélekben

Örökség

Örökségünk: a hit 20 óra

Nyári élmények. Kisboldogasszony. Keresztfelmagasztalás. Év eleji ismétlés. Év eleji ismétlés
2. Ismerkedés a tankönyvvvel. Örömhírünk. Hitünk. Istenszüdő Oltalma. Az oktalan pók.
Keresztény hitünk. Katolikus keresztény hitünk. Görögkatolikus keresztény hitünk.
Görögkatolikusnak lenni ajándék és feladat. Egy élő ikon. Halottak napja. Mindenszentek. Kik
az angyalok? Szent Mihály. Összefoglalás.

Örökségünk: Krisztus 23 óra

Advent. Karácsonyi böjt. Istenszüdő templomba vezetése. Az értékek rendje. Az első kőtábla.
A második kőtábla. Szent Miklós. Szent Anna foganása. Karácsonyra készülünk. Krisztus
Születik! - Dicsőítsétek! Erőszak a jászol tövében. Úrjelenés – Vízkereszt. Házszenelés. A
hegyi beszéd tanítása. A főparancs. Az idő – lehetőség és felelősség. Felelősségünk a teremtett
világért. A félév értékelése. A három szent főpap ünnepe. Találkozás, gyertyaszentelő. A
keresztény ember életöröme. Összefoglalás. Számonkérés.

Örökségünk: Élet Krisztusban 22 óra

Isten üzenete a kinyilatkoztatás. Bűn, bűnbánat, bűnbocsánat. Nagyböjt. Böjti szertartásaink. A
nagyböjti utazás. Olvasmány: a szentföldi zarándok. A templom Isten hajléka az emberek
között. Élet Krisztusban – a szentségek I. Élet Krisztusban a szentségek II. Örömhírvétel.
Virágvasárnap. A nagyhét. A szenvedés értéke. Krisztus Feltámadt! – Valóban feltámadt! Szent
György. A húsvéti ünnepkör. Vándortarisznyák titka. Otthon ég és föld között. Életünk
horgonya a család. Olvasmány: családi történetek. Összefoglalás. Számonkérés.

Örökségünk: Élet a Szentlélekben 9 óra

A feltámadás utáni negyven nap. Mennybemenetel. Pünkösöd: a fordított Babel. Az evangéliumi
tanácsok. Pünkösöd az életünkben. Összefoglalás. Számonkérés. Év végi ismétlés. A tanév
értékelése, játék.

A továbbhaladás követelményei:

Az előző éveknél felsorolt imák ismerete. Az életkornak megfelelő rendszerező rálátás
Görögkatolikus hitismereteinkre, a keresztény életvitel, és a templomi együttlétek, a szentségek
közötti kapcsolat megértése.

Egyéni képességekhez mérten órákon való aktív részvétel. A társak, és a nevelők felé tanúsított
keresztény magatartás, viselkedés. Élő kapcsolat az egyházközséggel, a templomi közösséggel.

7. Évfolyam: Krisztus erkölcsi követése

<i>Sor</i>	<i>Témakör</i>	<i>Óraszám</i>
I.	Alapfogalmak	16
II.	„Szeresd Uradat, Istenedet!”	20
III.	„Szeresd önmagadat!”	19

IV.	„Szeresd felebarátodat!”	19
	Összesen	74

Oktatási cél: Az erkölcsi alapfogalmak megismerése, megértése. Elsajátítani a krisztusi élet és világszemléletet, amely segít helyesen megélni a szeretetet Isten, embertársaink és önmagunk felé.

Nevelési cél: Az élet kisebb és nagyobb súlyú döntéseiben Krisztus, mint erkölcsi útmutató mindig előttünk áll. Mint testvérünk az Úrban mellettünk van. A gyermek legyen ennek tudatában és Őt követve hozza meg döntéseit.

Javasolt témakörök: Alapfogalmak, „Szeresd Uradat, Istenedet!”, „Szeresd önmagadat!”, „Szeresd felebarátodat!”

Krisztus erkölcsi követése

Alapfogalmak 16 óra

Nyári élmények. Kisboldogasszony ünnepe. Keresztfelmagasztalás ünnepe. Év eleji ismétlés. Ismerkedés a tankönyvvel. Az igaz örömök. Életszentség és boldogság. Személye méltóság: az ember az Isten ikonja. Az ószövetség erkölcse. Az újszövetség erkölcse, Krisztus etikájának sarokpontjai. A lelkiismeret szentélye. Szabadság valamitől, valamire. Erény és törvény. A bűn, mint szeretetlenség. Összefoglalás Mindenszentek.

„Szeresd Uradat, Istenedet!” 20 óra

Szent Mihály és az égi erők. Templombúcsú. Az ima, mint az erkölcsi élet vezetője. Az imaformák. Karácsony előtti böjt. Böjti gyakorlatok. Liturgia és etika. A Liturgia legyen szép. A vasárnap és az ünnepnap értéke az életünkben. Szent Miklós püspök. Szent Anna csodálatos foganása. Karácsonyi készület – az egyszerűek útja. Karácsonyi készület – milyen csillagot kövessünk? Úrjelenés - Vízkereszt. Vasárnap és ünnepnap, az értékek napjai. Bűnök Isten tisztelete ellen. Bálványimádás, babona, ezotéria. Összefoglalás. Számonkérés. A három szent főpap

„Szeresd önmagadat!” 19 óra

Találkozás ünnepe. Önismeret és önszeretet. A szeretet öt nyelve. Értelmi és érzelmi intelligencia. Erkölcsi felelősség a testi – lelki fejlődésért. A testkép. A test és a lélek egymásra hatása. Nagyböjt. Az Előszenteltek liturgiája. Önfegyelem, böjt, függőség. A függőségek veszélye és legyőzése. Az aszkézis. Erkölcs a nemiség területén. Isten titkának őrzése a görögkatolikus templomban. Virágvasárnap. Nagyhét. Feltámadt! Összefoglalás. Számonkérés.

„Szeresd felebarátodat!” 19 óra

Barátság Istennel, emberrel, a világgal. Társfelelősség a barátomért. Szerelem, házasság. A házasság szentség. A Mennyek Országáért vállalt szüzesség. A család a Szentháromság ikonja. Családias vallásosság. Az élet csodája és célja. „Ne ölj!” Pályaválasztás, munkavégzés, hivatás. Gazdagság, szegénység – Isten országa. Mennybemenetel. Igazság és kommunikáció. Erkölcsös konfliktuskezelés. Pünkösöd. Összefoglalás. Számonkérés. Év végi ismétlés. A tanév értékelése, játék.

A továbbhaladás követelményei:

Az előző éveknél felsorolt imák ismerete. A Krisztus központú életvezetés alapjainak elsajátítása. A keresztény életvitel, és a templomi együttlétek, a szentségek közötti kapcsolat megértése.

Egyéni képességekhez mérten órákon való aktív részvétel. A társak, és a nevelők felé tanúsított keresztény magatartás, viselkedés. Élő kapcsolat az egyházközséggel, a templomi közösséggel.

8. évfolyam: Isten útján

Sor	Témakör	Óraszám
I.	Bevezetés, ismétlés	3
II.	Politeizmustól a monoteizmusig	9
III.	Az ember Istenképisége – az ősbűn	6
IV.	Isten megismerése – Isten hív minket	17
V.	Válasz Isten hívására – a közvetlen Istenszeretet	20
VI.	Válasz Isten hívására az embertársak szeretetét által	17
VII.	Év végi ismétlés	2
	Összesen	74

Oktatási cél: Ismerje meg a tanuló az alapvető keresztény hittani és erkölcsi fogalmakat, a krisztusi élet törvényeit. Tanulja meg, hogy Krisztus követése keresztény élethivatásunk.

Nevelési cél: Élete legyen személyes válasz, Isten üdvözítő szeretetére. Legyen meggyőződése, hogy minden igazi öröme és boldogságnak alapja Isten törvényeinek megtartása, az Isten által számára kijelölt élethivatás elfogadása. Tudatosan vállalja a keresztény élet áldozatait, hogy élete végéig Krisztus követője maradjon az Egyház közösségében. Készüljön fel a keresztény családi életre és a társadalom életében való részvételre.

Javasolt témakörök: Bevezetés, ismétlés, Politeizmustól a monoteizmusig, Az ember Istenképisége – az ősbűn, Isten megismerése – Isten hív minket, Válasz Isten hívására – a közvetlen Istenszeretet, Válasz Isten hívására az embertársak szeretetét által. Év végi ismétlés

"Isten útján"

Bevezetés: 3 óra

Nyári élmények. Az újszövetségi ismeretek átismétlése. A tankönyv használata.

Politeizmustól a monoteizmusig: 9 óra:

Fogalomtisztázás. Politeizmustól a monoteizmusig. Az egyistenhit fajtái. Az ateizmus fajtái. A magyarok ősvallásáról. Kelet vallásai és a természeti vallások. Hinduizmus. Összefoglalás. Számonkérés.

Az ember Istenképisége, az ősbűn: 6 óra

A világ teremtése. Az ember teremtése. Az ősbűn és az áteredő bűn. Az ősidők bűnei. Összefoglalás. Számonkérés.

Isten megismerése – Isten hív minket: 17 óra

Isten megismerése – Isten hív. A Szentháromság. Jézus megváltott minket. Jézus Krisztus az Atya egyszülöttje. Az üdvözítő anyja. Mária az Egyház anyja. Kegyelemtan. Ekkleziológia. Végző idők – eszkatológia. Összefoglalás. Számonkérés.

Válasz Isten hívására – a közvetlen Istenszeretet: 20 óra

A törvény fajai. Tíz parancs – szövetség. Az első három parancs. Atyádat és Anyádat tiszteld! Ne ölj! Ne paráználkodj! – Felebarátod házastársát ne kívánd! Ne lopj! – Ne hazudj! A Boldogságok! Az Újszövetség erkölcs. A lelkiismeret. Az erény. A bűn. Kötelességeink Istennel kapcsolatban I. Kötelességeink Istennel kapcsolatban II. Az Isteni erények I. Az Isteni erények II. A helyes vallásosság. Az Egyház öt parancsolata. Összefoglalás. Számonkérés.

Válasz Isten hívására az embertársak szeretetét által: 17 óra

Az első nyolc évszázad dogmatikai, morális fejlődése. Az újkor és a XX. század erkölcszociológiája, dogmatikája. "Munkások az aratásban". Kötelességeink embertársainkkal szemben. Kötelességeink önmagunkkal szemben. Őszinteség és hazugság. A házasság szentsége. A család. Bűnök a nemiséggel kapcsolatban. Az anyagi javak helyes használata. Hajtsátok uralmatok alá. A szellemi javak. A társadalommal szembeni kötelességeink. Szabadság Krisztusban. Helyes válaszok korunk néhány erkölcsi kérdésére. Összefoglalás. Számonkérés.

Év végi ismétlés: 2 óra

A továbbhaladás követelményei:

Az előző éveknél felsorolt imák, követelmények teljesítése, valamint az alapvető keresztény értékekről való önálló gondolkodás. A tíz parancsolat tételes ismerete, értelmezése. A kijelölt hittételek ismerete, helyes értelmezése. Az Egyház erkölcsi mércéje szerinti életfelfogás.

Egyéni képességekhez mérten órákon való aktív részvétel. A társak, és a nevelők felé tanúsított keresztény magatartás, viselkedés. Élő kapcsolat az egyházközséggel, a templomi közösséggel.

V. MÓDSZERTANI ALAPELVEK JAVASLATOK

A hit fejlődése - a hitoktatási és nevelési célja - szempontjából, az általános iskolásokat 3 csoportra oszthatjuk:

1 - 3. osztály: felkészülés az eucharisztikus életre,

4.- 6. osztály: megerősödés az istengyermeki életben,

7. - 8. osztály: a tudatosan vállalt katolikus életszemlélet alakulása,

A rendszeresség és folyamatosság didaktikai alapelvét követve és az életkori sajátosságokhoz igazodva - egy-egy fejlődési szakasz követelményének megfelelően - kisebb ciklusokban építkezünk.

a) A kisiskolás kor érzelmi – értelmi - akarati jellemzőit figyelembe véve a vallási ismereteket csupán alapozzuk és megindítjuk a gyermeket a keresztény életgyakorlatban. Az oktatásban a gyermekek közvetlen környezetükben (család, rokonok, emberek, osztály és templomközösség) szerzett tapasztalataira építünk.

b) A személyiségfejlődés következő szakaszában - figyelembe véve a közösségi élet felé fordulás, a szociális érzés, és a tettekkészség tényezőinek megjelenését - a keresztény életgyakorlattal kapcsolatos problémák és megoldási lehetőségek ismeretkörét bővítjük és mélyítjük. Figyelembe vesszük, hogy ezek a gyermekek már képesek akarati életükben a jó és rossz differenciáltabb szemléletére és ennek alapján gyakorlatuk formálására. Nevelésükben az önnevelés és a lelkiismeret-formálás feladatának fontosságát is hangsúlyozzuk.

c) A serdülők és serdültek korcsoportjának adottságait figyelembe véve e korosztály tagjainak korábbi ismereteit hatékonyan bővítjük, és hangsúlyozzuk az ifjúkorban tudatosan vállalt katolikus életszemlélet és gyakorlat fontosságát.

A tanterv megvalósításhoz módszertani szempontból az Általános Direktórium útmutatásait ajánljuk segítségül:

A legfontosabb módszertani alapelv: "A jó emberi és keresztény kvalitások sokkal termékenyebbé teszik a katekézist, mint bármelyik módszer" (D 71).

A hitoktatónak "mindig az írott vagy hagyományozott kinyilatkoztatást és az egyházi tanítást kell szem előtt tartania. Ezen kívül, bármelyik részletről is legyen szó, a katekétának pontosan kell tudnia, hogy az éppen tárgyalt anyagnak, hogyan áll középpontjában Krisztus misztériuma; hogyan tanít ebben a részletkérdésben az egyház,... Hogyan ünnepli ezt a liturgiában, és hogyan valósítja meg hívei életének gyakorlatában" (D 45).

A katekézis történhet deduktív és induktív módszerrel: vagy az isteni világból indul ki, és eljut az emberig; vagy az emberi világból (bibliai események, liturgikus történések, az egyház és a mindennapi élet eseményei) indul ki és eljut az isteni világhoz.

"Olyan pedagógiai módszert kell kiválasztani, amely megfelel a hitoktatásban részt vevők közösségi körülményeinek" (D 46).

A modern pedagógiai eszközök és a tanítás-technológiai ismeretek nagy segítséget nyújtanak az ismeretek elsajátításához és mélyebb, tartósabb megszilárdításához. Egyben segítséget nyújtanak az alkalmazásnál is. Így használható a foglalkozásokon az audiovizuális eszközöknek széles skálája, a rajz, a bábozás, a dramatizálás megoldásaival együtt. Mindez előkészíti a serdülőknél a kép-meditáció beépítését is. Ezeket korcsoportonként más-más hangsúllyal és céllal kell alkalmaznunk a foglalkozásokon.

Az első évben beiskolázott gyermekeket csak rövid időre köti le az alapvetően fogalmi gondolkodásra épülő ismeretszerzés: ebben az évfolyamban különösen fontos tehát a személyiség sokoldalúságát tekintetbe vevő, komplex módszerek alkalmazása. A jó hittanóra később sem törekedhet elsősorban ismeretközlésre és az ismeretek ellenőrzésére: a hitbe, a keresztény életbe kell bevezetni, beleyökereztetni a gyermekeket.

Az anyag feldolgozásánál alkalmazzuk: az érzelmileg motivált, személyes jellegű beszélgetéseket; megfigyelések végeztetését; értékelések és ítéletalkotások ütköztetését; a dramatizálást; az élményrajzokat; az énekes-mozgásos és zenés gyakorlatokat; a rendszerezés, összefoglalás és értékelés rejtvénytyszerű és játékosan tesztelő feladatait; az áhítat perceinek képelmélkedésekkel s egyéb ihletett megoldásokkal történő motiválását

Az elsajátítás megkönnyítésére és az életkori sajátosságokat figyelembe véve játékos, mozgásos, kreatív elemeket építünk be a foglalkozásokba. - Alkalmazott szemléltető módszerek: rajzos magyarázó; poszter-kép; dia vetítés; flanel tábla. Az elmélyítéshez javasoljuk a bábozást és a dramatizálást.

Módszertani szempontból ajánljuk az induktív eljárást, a szemléltetést, a dramatizálást és a rajzos önkifejezést.

VI. ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS

Az ellenőrzési és értékelési alapelveknél a didaktika nyújtotta lehetőségekkel kell élnünk. Többek között a feladatlapos vizsgálódás különböző megoldási formáit is használhatjuk. Értékelésünkönél figyelemmel kell lennünk, hogy csak a vallásismeret elsajátítása mérhető és értékelhető. A hitbeli fejlődés foka, mértéke, annak őszintesége a kegyelem kérdése és Isten ítéletére tartozik. Alapszabályunk legyen, hogy értékelésünk mindig nevelőértékű legyen, és érdemjegyekkel úgy osztályozzunk.

VII. FELTÉTELEK

Tárgyi feltételek: TV, videó készülék, video- és DVD-filmek, tankönyvek, füzetek, diafilm és térképek.

VIII. TANESZKÖZÖK

Tankönyvek:

- 1.o.: Urbánné Gusztafik Ágnes: Isten barátságában
- 2.o.: Papp Annamária – Papp Zoltán: Isten családjában
- 3.o.: Szikora József: Isten szeretetében
- 4.o.: Szabó Roland: Isten házában
- 5.o.: Dr. Obbágy László: Ó és Újszövetségi ígéretek
- 6.o.: Dr. Obbágy László: Örökség
- 7.o.: Dr. Papp Miklós: Krisztus erkölcsi követése
- 8.o.: Nemes György - Mácsik Mária: Isten útján

Osztályfőnöki tantárgy

5 - 8. évfolyam

Az osztályfőnöki tantárgy jelentősége

Az iskola feladata nemcsak a műveltség átadása, hanem a gyermek személyiségének kibontakoztatása, valamint közösségi emberré formálása is. A tanulók legegységesebb, legalapvetőbb közössége: az osztály. A tanuló egész életét befolyásolja, hogy az osztályban elszabadulhatnak-e az indulatok, úrrá lehet-e az egymás elleni versengés, hogy pusztán egymás mellett élnek-e a diákok, vagy éppen megtapasztalják a közösségépítés nehézségét és ugyanakkor szépségét is. Fontos, hogy mindaz, amit a gyermek az iskolában átél, egy osztályközösség tagjaként élje át.

Az osztályfőnöki órák döntő szerepet töltenek be abban is, hogy a gyermekben megszülessék a hit és tudás, valamint a hit és élet szintézise. Az osztályfőnöknek tudomásul kell vennie, hogy a katolikus iskolában a hittan alapvetően tantárgy, az említett szintézisek megteremtéséért az osztályfőnök a felelős.

A tantárgy íve a 8 évfolyamon

Az 1-4. évfolyamon még nincs külön osztályfőnöki óra. Itt az összes tanítási órát át kell járnia azoknak az elveknek, amit főntebb elmondunk. Itt a közösségteremtés, az erre való tudatos reflektálás nem szorítkozhat heti egyetlen órára. Az egyes tantárgyak személyiségformáló és közösségépítő lehetőségeit magán a szaktárgyi órán belül kell megvalósítani. Továbbá hangsúllyal kap helyet a gyermeknek az önmagára és a közösségre való reflexiója. Itt nagyon fontos közös tervezéssel segíteni az egyéni tervezést, s időről-időre a közösségi értékeléssel kialakítani az egyéni értékelés igényét és gyakorlatát.

Az 5-6. évfolyamon az értékrend tudatos alapozása kezdődik. Nagyon jelentős példaképek bemutatása, a gyermeket hozzásegíteni ahhoz, hogy ezek által eszményeket válasszon. Az eszményeknek az évek során olyan mélyen kell a gyermekbe vésődni, hogy ezektől se a közvélemény, se alkalmi kudarcok ne téríthessék el. Itt kell lerakni mind a reménynek mind az alázatnak az alapjait.

A 7-8. évfolyamon a serdülés nyugtalanságával, dacosságával kell számolni. Ettől az egyensúlybomlástól sokat szenved maga a gyermek is, de önmagában tehetetlen, tanácstalan. Sértődékenység, magányba vonulás nehezíti a megoldások megtalálását. Fontos a nemi értékek tiszteletteljes elfogadása.

Közösségi nevelés (osztályfőnöki)

A közösségi nevelés (osztályfőnöki) óra célja olyan komplex tevékenység, amely magában foglalja az osztályközösségbe tartozó tanulók számára az iskolai értékek közvetítését, az osztályprogramok tervezését, szervezését és lebonyolítását, az osztály tanulmányi, magatartási helyzetének nyomon követését, s mindemellett feladata a Nemzeti alaptanterv kiemelt fejlesztési területeinek, nevelési céljainak, valamint a kulcskompetenciáknak a fejlesztése is.

A Nemzeti alaptanterv az Alaptörvénnyel összhangban fogalmaz meg olyan fejlesztési területeket és nevelési célokat, amelyek amellyel, hogy az egyes műveltségi területek, illetve

tantárgyak tartalmaiba beépülnek, azok részterületeivé válnak, így a közösségi nevelés (osztályfőnöki) órák témaköreit is tematizálják. A közösségi nevelés (osztályfőnöki) különösen eredményesen járul hozzá a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök (ezen belül pedig a személyes és személyközi kompetenciák) együttes fejlesztéséhez, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzéséhez, a közjóra való törekvés megalapozásához, valamint a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítéséhez is.

A tanuláshoz és munkához szükséges készségek közül a társas és kulturális tudatosság, az alkalmazkodókészség, a kezdeményezőkészség, az önmotiváció, a kíváncsiság, a kreativitás, a problémamegoldás, a kommunikáció és az együttműködés fejlesztésére a közösségi nevelés keretében kerül sor.

A személyes készségek közül kiemelt szerepet kap az önismeret, az önállóság, a magabiztosság, az asszertivitás, az önmenedzsment készségek építése, valamint az olyan készségterületek megerősítése, mint a proaktivitás, a kreativitás, a problémamegoldás, a stressz és kudarc kezelése.

A személyközi készségek közül a hatékony kommunikáció, a konfliktuskezelés, a csapatmunka, a döntéshozatal és az empátia támogatása mind szerepet kap a közösségi nevelés során.

A közösségi nevelés (osztályfőnöki) tananyaga – más műveltségi területek és tantárgyak kerettantervével ellentétben – nem elsősorban kulcsfogalmakban, hanem nevelési célokban megfogalmazható tartalmak köré épül, amelyeket az osztályfőnök vagy az osztályfőnöki munkaközösség feladata az adott tanulócsoport, osztály igényeihez igazítani. A kerettantervben rögzített tananyag feldolgozásánál tehát az adott tanulócsoport jellemzőit, a csoporttal kapcsolatos pedagógiai célokat és az iskola helyi sajátosságait kell figyelembe venni. Jelen kerettanterv tanulási eredményeit tehát a tanulók egyéni szükségletei, érdeklődése, a tanulók szűkebb és tágabb környezetének jellemzői alapján, a közös tanulási folyamat rugalmas alakításával lehet elérni.

A közösségi nevelés (osztályfőnöki) kerettanterv öt fő témakörből áll, amelyek a kétév folyamatos szakaszokban szabadon csoportosíthatók:

1. egyén és közösség,
2. a tanulás tanulása,
3. egészségfejlesztés,
4. közlekedésbiztonság,
5. alkalmazkodás és biztonság.

Az egyén és közösség témakör a hagyományos osztályfőnöki fejlesztő, közösségépítő, szervező és értékelő munkát öleli fel. Ezen belül feladata a személyes és személyközi kompetenciák olyan komplex fejlesztése, amelynek révén a tanulócsoport közösséggé válik, ahol a tanulók átélhetik a csoporthoz tartozás élményét, amely az egyéni problémák és az egyének közötti konfliktushelyzetek megoldására mintát mutat. A pedagógus munkája révén kialakuló csoportkohézió, valamint a közösség befogadó szemlélete a közösségfejlesztés eredményességének egyik leglényegesebb fokmérője. Fontos, hogy a közösségi nevelés során a pedagógus olyan tanulási környezetet alakítson ki, ahol az osztályközösségen, a tanulócsoporton belüli személyek és mikroközösségek éppúgy megélik a közösség gyarapításához tett hozzájárulásukat, mint ahogy maga az osztályközösség vagy a tanulócsoport is megélik az iskolai közösséghez, sőt az intézmény tágabb környezetének gyarapításához

tett hozzájárulásukat. Emellett az egyéni fejlesztésben az életpálya-építés, az életpálya-tervezés készségei és az életpálya-tanácsadás is fontos hangsúlyt kapnak. Ezeket egészíti ki az önkéntes munkára való felkészülés. Mindezekon túl a közösségi nevelésben kiemelten fontos a Nemzeti alaptantervben is rögzített, a családi és településszerkezeti hátrányokból eredő, az eltérő kulturális és nyelvi elsajátítási lehetőségekhez köthető, valamint a különleges bánásmódot igénylő tanulókhoz illeszkedő fejlesztő tevékenység. Ezekben a feladatokban a pedagógus más pedagógusokkal, a segítő szakterületek (iskolapszichológia, gyógypedagógia, fejlesztő pedagógia), de az egyes érintett területek (például életpálya-tanácsadás, pályorientáció) szakértő képviselőivel együttműködve, egymást segítve válhat eredményessé.

A tanulás tanulásának célja a tanulási motiváció megőrzése, felkeltése vagy fokozása, a tudás mint érték átadása, valamint az egyes tanulási stílusok megismerése és az ezekhez alkalmazkodó technikák kipróbálása és gyakorlása – mindezekon keresztül saját tanulási stratégiák kialakítása és felépítése. Az úgynevezett fejlődésfókuszú szemléletmód segíti azt, hogy a tanulók a tudás megszerzésébe fektetett munkát értékeljék, higgyenek saját fejlődési képességeikben, a teljesítményükre kapott visszajelzést pedig a továbblépéshez kapott segítségként értékeljék.

Az egészségfejlesztés célja a megfelelő egészségmagatartás megalapozása. Az ehhez szükséges ismeretek, minták átadása és az egészségmegőrzéshez szükséges motiváció felkeltése, ébren tartása vagy megerősítése a cél. Az egészségfejlesztés témái a személyes élettel, a segítő magatartás gyakorlásával, az intézményrendszerrel és a jövőképpel, valamint a környezettel kapcsolatos területeken nyújtanak iránymutatást a tanulónak. Az egészségfejlesztéshez kapcsolódó óravázlatok és tananyagok a Nemzeti Köznevelési Portálon érhetők el.

A közlekedésbiztonság célja, hogy a tanulók olyan viselkedésformákat sajátítsanak el és olyan szokásokat alakítsanak ki, amelyek hozzájárulnak a társadalom tagjainak szabálykövető és biztonságos közlekedési magatartásához. A közlekedésbiztonság témáival való foglalkozás elősegíti a közösségi, a gyalogos és a kerékpáros közlekedés során bekövetkező balesetek megelőzését, továbbá felhívja a tanulók figyelmét a fenntartható közlekedési módok előnyben részesítésének fontosságára. A közlekedésbiztonsághoz kapcsolódó tananyagok és segédletek a KRÉTA felületen elérhetők.

Az alkalmazkodás és biztonság célja, hogy a tanulók megismerjék a bántalmazás típusait, tereit, a bántalmazásban résztvevők szerepeit felismerjék; megismerjenek és elsajátítsanak az életkoruknak megfelelő konfliktuskezelési és resztoratív sérelemkezelési módszereket. A témakör elősegíti a tanulók érzelmi intelligenciájának és szociális kompetenciájának fejlesztését, az empátikus, biztonságos közösség kialakítását.

A közösségi nevelés (osztályfőnöki) tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített fejlesztési területek és nevelési célok eléréséhez az alábbi módon járul hozzá:

Az erkölcsi nevelés: Az osztályközösség vagy tanulócsoporthoz tartozás megismerése és betartása, a közös csoportnormák kialakítása hozzájárul a tanulók erkölcsi érzékének, felelősségtudatának és igazságérzetének fejlesztéséhez. A resztoratív technikák megismerése, a békés konfliktuskezelés gyakorlása révén alapvető személyes készségek bontakoznak ki, amelyek mind a személyes életben, mind a munka világában alapot adnak a sikeres helytálláshoz.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés: a közösséghez tartozás megélése, az iskolához és azon belül az osztályközösséghez vagy tanulócsoporthoz való kötődés kialakítása teremti meg az alapját annak, hogy a tanulók az otthonot, a lakóhelyet, a szülőföldet, a hazát és népeit megismerjék és megbecsüljék. Az ünnepekre való készülődés, az ünnepekre és jeles napokra

való reflexió a közösségi nevelés részét képezik, és mind a magyarságtudat, mind az egyetemes emberi civilizációhoz való kapcsolódás kialakításának fontos eleme.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés: A közösségi normák gyakorlása, a közösség életében való aktív részvétel ennek a nevelési területnek megalapozó eleme. A méltányos, szabálykövető, erőszakmentes, egymás tiszteletén alapuló kommunikáció és együttműködés a demokratikus magatartás alapja. A közösségi nevelés során ehhez kap eszközöket a tanuló.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése: A közösségi nevelés fontos része a tanulók önismeretének elmélyítése és olyan befogadó közösség kialakítása, amely az egyéni kibontakozást segíti. Az egyes témakörökben kiemelt feladat annak tudatosítása, hogy az elsajátított magatartások, normák, szabályok és minták hozzásegítik a tanulót ahhoz, hogy felelős döntéseivel maga irányítsa egyéni fejlődését, sorsát és életpályáját. Az önismeret szolgál alapként a harmonikus közösségi élet kialakításához és a társas kultúra fejlesztéséhez is.

A családi életre nevelés: A harmonikus családi minták közvetítésén túl a közösségi nevelés során a felelős kapcsolatok, a konfliktuskezelés, a vitakultúra megalapozására is sor kerül. Ez hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló értékelje a család mint közösség jelentőségét és fejlessze a család kiegyensúlyozott, eredményes működéséhez szükséges egyéni kompetenciáit.

A testi és lelki egészségre nevelés: A közösségi nevelés két kiemelt témaköre is ezt a fejlesztési területet célozza: az egészségfejlesztés, valamint az alkalmazkodás és biztonság. A közösségi nevelésnek különösen fontos szerepe van abban, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a testi és lelki (mentális) egészségük megőrzésére és fejlesztésének lehetőségeire, a betegséggel való megküzdés, együttélés módjaira, a különböző betegségekkel és fogyatékossággal élőkkel szembeni tolerancia és empátia kialakítására, érzékenyítésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, valamint a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok feladata, hogy segítsék a tanulókat a kockázatos magatartásokhoz és káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség: A közösségi nevelés közvetlenül gyakoroltatja a felelősségvállalást a csoport együtt vállalt feladatainak teljesítésében és a csoportnormák követésében, valamint felkészít az iskolai közösségi szolgálatban való részvételre is. A segítő magatartás gyakorlásához szükséges egyéni képességek (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás) kibontakoztatására a közösségi nevelés számos pedagógiai forráskönyvet kínál.

Pályorientáció: Az életpálya-tervezés és -tanácsadás feladata az, hogy a tanuló rendelkezzen egyéni jövőképpel, legyen képes elhelyezni magát érdeklődésének és életkorának megfelelő módon a munka világa kínálta lehetőségekben, és váljék képessé arra, hogy céljai eléréséhez erőfeszítéseket tegyen, beleértve az önmenedzsmenst, a kommunikációs, az együttműködési készségeket, valamint a vezetéssel, a vezetettséggel, a versengéssel és a kudarccal kapcsolatos magatartásmódokat, illetve megküzdési stratégiákat.

Médiatudatosságra nevelés: A mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezése és gyakorlása a közösségi nevelés alapfeladata, amelyben az új és hagyományos médiumok felhasználása és tartalmaira való reflexiók révén a médiatudatosságra nevelés is megvalósul – többek között az egyes témakörökhöz kapcsolódó tevékenységeken keresztül.

A tanulás tanítása: A pedagógus feladata, hogy a közösségi nevelés révén is erősítse a tudást és az annak megszerzéséhez vezető tanulási folyamatot, a tanulásba fektetett munkát értékelő közösségi szemléletet és értékrendet. Ezen belül kiemelt cél, hogy olyan szemléletmódot erősítsen, amely az elvégzett munkát, a kitartó szorgalmat, a folyamatos próbálkozást és fejlődést jutalmazza. Ezzel a tanuló számára a saját fejlődésébe vetett bizalmat és olyan értéket

közvetít, amely a gyarapodásra és a fejlődési képességre helyezi a hangsúlyt. Az egyéni fejlesztés fontos feladata az is, hogy a tanuló tanulási stratégiákkal és saját képességeinek megfelelő módszerekkel találkozzon, amelyek segítségével saját stratégiákat alakíthat ki. Ezek révén a tanuló képessé válik arra, hogy tudását számára megengedhető és eredményes módon fejlessze.

A közösségi nevelés (osztályfőnöki) kerettanterve a Nemzeti alaptantervben rögzített kompetenciák közül kiemelten foglalkozik az alábbiakkal:

A kommunikációs kompetenciák: A komplex problémák felismerése, értelmezése és csoportos megoldáskeresés, az érvelés, a megbeszélés, a véleménycsere, az érvek ütköztetése módszerének alkalmazása mind a szóbeli, mind az írásbeli kifejezőképességet fejleszti. A tanulókat arra készíti, hogy megtanulják véleményüket összefoglalni, érvekkel alátámasztani, mások véleményét mérlegelni, megbeszélni, közösen megoldásokat keresni.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A közösségben betöltött egyéni, egyedi szerep, továbbá a közösség működésének megfigyelése és értelmezése alapot ad e kompetenciák fejlesztésére. A közösségi nevelés során alkalmazott munkaformák – a kötetlen beszélgetésen, a különféle technikákkal vezetett csoportos megbeszéléseken, a páros munkákon, a csoportos feladatokon át a közösségi feladatok teljesítésének és a közösségi élmények megélésének és feldolgozásának mozzanataiig – egyenként is és összességében is hozzájárulnak a személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

Az alkotóképesség, a találmány, a saját ötletet megvalósító alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A közösségi nevelésben a saját csoporthagyományok megteremtése, az iskolai hagyományok megélése, továbbá a kerettantervi tartalmak feldolgozásához választott, tanulóközpontú munkaformák mind segítik e kompetenciaterület fejlesztését.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A közösségi nevelés fontos feladata, hogy foglalkozzon az életpálya-építési, pályaorientációs kérdésekkel, a jövő és jelen munkavállalói kompetenciák előrejelzésével, a fenntartható termelésre és szolgáltatásra való felkészüléssel. A tervező gondolkodás, az életpálya-építés mellett az egyes feladattípusok e terület részkompetenciáit megfelelően fejlesztik.

A közösségi nevelés (osztályfőnöki) kerettantervében az egyes tématerületeket évfolyampáronként kötelezően választható és szabadon választott témák feldolgozásával lehet teljesíteni. Ehhez központilag biztosított tartalmak feldolgozását javasoljuk.

Az intézmények pedagógiai programja és helyi tanterve lehetőséget biztosíthat arra is, hogy egy-egy tématerületet átfogóan, az egyes tantárgyak tartalmaiba építve vagy tanórán kívüli tevékenységek, továbbá témnapok, témahetek, átfogó iskolai projektek vagy epochák segítségével dolgozzanak fel. Ugyanakkor módszertani szempontból – különösen a közlekedés és a biztonság szempontjából, a megfelelő normakövetés és döntéshozatali képességek kialakításához – kiemelkedően fontos, hogy ezekkel a témakörökkel a tanulók a tanév során többször is találkozzanak.

5–6. évfolyam

Az 5–6. évfolyamon a közösségi nevelés (osztályfőnöki) alapvető feladata a felső tagozatra jellemző közösségi normák és működés gyakorlatának segítése, az osztályközösség építése, az egyén és a közösség kapcsolatának mélyítése, az egyéni és csoportos felelősség tudatosítása, és ezek megéléséhez megfelelő helyzetek, minták és eszközök biztosítása a tanulók számára.

Az egyén és közösség témakörben a hagyományos osztályfőnöki munka kap teret. Ennek – a szervezői, adminisztratív és értékelő munkán túl – kiemelt feladata az együttműködés és a kommunikáció kompetenciáinak fejlesztése. Emellett az osztályközösség vagy tanulócsoporthoz által vállalt feladat teljesítésén keresztül a konfliktusos, együttműködési helyzetekre adott minták és reflexiók, továbbá a folyamat értékelésének eszközei is érdemi fejlesztési lehetőséget kínálnak.

A tanulás tanulása témakörben a fejlődő szemléletmód megalapozása mellett saját tanulási stílus feltárása és az egyes tanulási stílusokhoz igazodó technikák gyakorlása áll középpontban.

Az egészségfejlesztés témakörben a táplálkozás, valamint a mozgás és a gerincvédelem témái segítik a tanulók tájékozódását, a helyes egészségmagatartás megalapozását.

A közlekedésbiztonság témakörében kiemelt hangsúllyal kell átadni a gyalogos közlekedéssel, illetve a közlekedési jelzések hierarchiájával, valamint a jelzőtáblák és az útburkolati jelek szerepével kapcsolatos ismereteket.

Az alkalmazkodás és biztonság témakörben a tanulók érzelmi intelligenciájának fejlesztése a cél. A tanulók megismerik a bántalmazás, a konfliktus és az agresszió fogalmait; megismernek és elsajátítanak az életkoruknak megfelelő konfliktuskezelési módszereket.

7–8. évfolyam

A 7–8. évfolyamon a közösségi nevelés (osztályfőnöki) célja a korábbiakban megkezdett közösségépítő és egyéni fejlesztő munka folytatása és bővítése, továbbá a felkészítés a továbbtanulásra.

Az egyén és közösség témakörben a hagyományos osztályfőnöki munka kap teret. Ennek – a szervezői, adminisztratív és értékelő munkán túl – kiemelt feladata az életpálya-tervezés és az azt megalapozó önismereti és pályaorientációs munka. Emellett a befogadó közösség gazdagítása, a helyi és a nemzeti hagyományok ápolása, az együttműködéshez szükséges személyes és személyközi készségek fejlesztése kerül előtérbe.

A tanulás tanulása témakörben a kudarcélmény feldolgozási módjai, a megküzdési stratégiák és a fejlődő szemléletmód továbbépítése mellett a saját tanulási stratégiák megalapozására is sor kerül, amelyek a későbbi sikeres továbbtanulást és vizsgázást is segítik.

Az egészségfejlesztés témakörben a káros szenvedélyek és az egészségügyi szolgáltatások témái segítik a tanulók tájékozódását és a helyes egészségmagatartás megalapozását.

A közlekedésbiztonság témakörében a kerékpáros közlekedésre és a közlekedés komplex rendszerként való értelmezésére szükséges helyezni a hangsúlyt.

Az alkalmazkodás és biztonság témakörben a tanulók megismerik a bántalmazás offline és online típusait és szerepeit. A tanulók megismerik a segítő szakemberek munkáját.

Az 5-6. évfolyamon, valamint a 7-8. évfolyamon kötelező tantárgy alapóraszámja összesen: 68 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Egyén és közösség	38

A tanulás tanulása	5
Egészségfejlesztés	10
Közlekedésbiztonság	10
Alkalmazkodás és biztonság	5
Összes óraszám:	68

I. IDŐKERET

Összesített óraterv

Évfolyam	5.	6.	7.	8.
Heti óraszám	1	1	1	1
Összesen	37	37	37	37

Összesített tematikus óraterv

Téma/évfolyam	5.	6.	7.	8.
Egyén és közösség- család, iskola Szülőföldünk, hazánk, magyarságunk Ünnepeink Egyházunk Mozgatóink, célok, példaképek	14	14	14	14
Egészségfejlesztés, Egészségünk- test és lélek	2	2	2	2
A tanulás tanulása Gondolkodás, kommunikáció, tanulás Pszychikus működésünk Személyiségünk Az emberi szellem – szabadságunk Értékeink, erényeink Mozgatóink, célok, példaképek	16	16	16	16
Közlekedésbiztonság	2	2	2	2
Alkalmazkodás és biztonság	1	1	1	1
Irányított felhasználású órák	2	2	2	2
Összesen	37	37	37	37

Irányított felhasználású órák:

A nyár értékelése, a következő tanév, tisztségviselők, balesetvédelem.

Karácsonyi előkészületek.

A félév értékelése.

Nagybőjti előkészületek.

Az osztálykirándulás előkészítése.

Az osztálykirándulás értékelése.

A tanév értékelése, nyári tervek, balesetvédelem.

Az iskola éves munkaterv alapján osztálykeretben tartandó ünnepek.

Jeles események az osztályban: elsőáldozás, ballagás ill. annak segítése.

Közös film vagy színházélmény megbeszélése.

II. CÉL ÉS FELADATOK

A legfontosabb célok:

1. Valóság-alapú és ugyanakkor egészen személyes világkép és világnézet kialakításának tapintatos segítése. Értékválasztás, értékközvetítés.
2. Az önnevelés, a jellemformálás fontosságának bemutatása, segítségnyújtás ebben.
3. A helyes önismeretre építő hivatás-keresés támogatása. - pályaaorientáció: a lehetőség és valóság, a vágyak és a realitások összehangolása.
4. Tudatosan vállalt életvitel: munka, pihenés, ünneplés harmóniája, napirend, időbeosztás jelentősége, tanulási módszerek.
5. Emberi kapcsolatteremtések motiválása, a másokért való felelősség tudatosítása, kollektív felelősség kialakítása.
6. A közösségben reális önismeretre építve keresse helyét. Tanuljon meg engedelmeskedni, alkalmazkodni, ha vezetésre termett, ezt szolgálatnak tekintse, - lemondás, áldozat, szeretet, a másik tiszteletbe tartása, a képességek kipróbálásának lehetősége, - kerülje el a karrierizmus kísértéseit.
7. Tapasztalja meg és tudatosítsa, hogy a közösségnek milyen nélkülözhetetlen szerepe van személyisége formálódásában. - helyes erkölcsös magatartás, udvarias viselkedés.
8. Igazodjék el az emberi kapcsolatok, közösségek világában. Minél szűkebb egy közösség, annál nagyobb a felelősség, ugyanakkor maradjon nyitott a nagyobb közösségek irányában is (pl. osztály, iskola). Helyes társadalmi magatartásformák kialakítása.
9. A közös imádság, a közös szentmisék, lelkigyakorlatok által a vallás közösségformáló erejének tudatosítása. „Önmagunkat, egymást...” - egyedül Istenhez hajolva lehetünk erősek.
10. A görög katolikus magyarság fennmaradását segíteni egyénileg is, közösségileg is, azzal, hogy megtartjuk szertartásainkat, fegyelmi rendünket, ápoljuk őseink hagyományait.

III. ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEK

Törekedjen kellő ismeretre, tanuljon óráról órára, feladatait pontosan végezze. Tanulja meg, értse meg, hogy a tanulás komoly munka.

Tudjon meggondoltan, ismereteinek megfelelő, nyelvileg igényes egyéni véleményt nyilvánítani, érvelni, kérdezni, árnyaltan kommunikálni.

Ismerje és ismerje fel a tanuló az egyes ember biológiai, szellemi, erkölcsi vonásait, helyezze el az élővilágban, a társadalomban, az adott életszakaszra jellemző sajátosságokban.

Tisztelje a másik ember személyiségét, konkrét esetekben tanúsítson megértést, - empátia tolerancia. Legyen képes a közösségi, udvarias viselkedésre. " Szeresd felebarátodat, mint önmagadat!"

Ismerje a vélemény és az előítélet közötti különbséget.

Kerülje a fajgyűlölő, bűnbakkereső magatartásformák kialakulását.

Legyen képes a helyes önismeret kialakítására, önmaga felvállalására és reális önértékelésre.

Legyenek határozott elképzelései saját jövőjét illetően. Tudatosítsa: leginkább szorgalmától és céljaitól függ, hogy lehetőségei köréből mit valósít meg. Tudjon érvelni a tartalmas élet mellett. Érezzen felelősséget teste és egészsége iránt.

Tudatosítsa: az Élet, a Föld ajándék számunkra. Sem a káros szenvedélyek bármelyikét, sem a környezetszennyezést nem lehet elfogadni. Küzdjön ellenük.

Tudja, hogy az igazi értékek nem változnak, és becsülje azokat, ill. legyen nyitott azok felismerésére és elfogadására.

Ismerje és érezze a család erejét, fontosságát, saját kötelességeit e közösségen belül.
Nevelődjön a családi élet szeretetére, hisz a gyermek egészséges fejlődésének kerete: a család.
Tisztelje a hagyományokat. Értékelje és ápolja a családbeli, s az életbeli szerepet játszó közösségbeli kapcsolatait.

Legyen tisztába az ünnepek jelentőségével. (családi, társadalmi)

Ismerje az önzés, az önismeret, az önbizalom, az önérzet sajátosságait.

Legyen képes felelősséggel dönteni és választani, elemezni és indokolni önmaga és mások jó és hibás döntéseit.

Legyen képes elhelyezni a belső tulajdonságokat, pszichikus megnyilvánulásokat az ész, az érzés, az ösztönös és tudatos rendszerében.

Értse, hogy a személy és a csoportok cselekedeteit helyzetük, érdekük és az adott szituáció hogyan befolyásolja, ill. hogy melyek a különböző viselkedések, döntések mögött meghúzódó mozgatók.

IV. TARTALOM

5. évfolyam

Egyén és közösség:

A közösséghez tartozás feltételei. Ismeretség, barátság. Baráti kapcsolatok az osztályban, osztályon kívül. A családi közösségek összehasonlítása. Közeli rokon kapcsolatok. A tanárokkal való kapcsolattartás, tiszteletadás.

Szülőföldünk, hazánk, magyarságunk:

Az én hazám Magyarország. A hazai táj élete, védelme, néphagyományok, szokások. Történelmünk, szép tájaink.

Egészségünk - test és lélek:

A sport, a testedzés fontossága. Az egészség védelme. A test tisztelete. Az élet védelme, tisztelete.

Ünnepeink:

A szeretet, ajándékozás, az ünnepek tartalma, jelentősége. / Mikulás, karácsony, vízkereszt, farsang, húsvét./

Gondolkodás, kommunikáció, tanulás:

Rendszeres tanulás - napirend, tanulási módszerek, tanulási problémák, az eredményes tanulás feltételei, egymás segítése.

Személyiségünk:

Én és embertársaim. Az ember megismerése- hosszadalmas, kitartó szeretetet igényel.

Az emberi szellem - szabadságunk:

További tervek- reális önértékelés.

Értékeink, erényeink:

Bocsánatkérés, megbocsátás, őszinteség, hazugság.

Mozgatóink, célok, példaképek:

A márciusi ifjak példája. Év végi mérleg készítése. Az egyes ember fejlődése a születéstől a kisiskolás korig.

Egyházunk:

Egyházközségünk munkájának életének megismerése.

Követelmény:

A barát kiválasztásánál ne külső szempontok vezéreljék. Készítsen napirendet melyhez ragaszkodjon! Ne tervezzen el meg nem valósítható "álmokat".

Tudja, hogy a lányokat miért kötelessége egy fiúnak tisztelni. A barátság nem jelenti azt, hogy ha a másik rosszra csábít, engedek. A barátság nem zárja ki az osztály többi tagjával való barátkozást is.

Csak olyat ígérjen meg, amit nagy valószínűséggel meg fog tenni

Az ünnep szépségét nem az ajándék nagysága, hanem a szeretet adja. Saját kezűleg készítsen ajándékot, hiszen abban ő maga is benne van. Tudjon ajándékot adni és tudjon elfogadni. Ne rontsa el a másik örömét akkor sem, ha nem is igazán azt az ajándékot szerette volna kapni.

Értse meg, hogy a tanulás nehéz, fáradtságos munka ne hagyja abba, ne adja fel, ha elsőre nem sikerül jó eredményt elérnie. A kitartás mindig eredményt hoz, de ehhez ismernie kell saját talentumainak számát (tanító, szülő segítségével) és ennek függvényében örüljön elért eredményeinek. Ne irigyelje azt, aki jobb nála. Örüljön együtt az örvendezőkkel. Tudjon segítséget kérni, és tudja, hogy azt illik megköszönni.

Ismerje meg lakóhelye rövid történelmét (ha lehetséges a helyi múzeum segítségével). Ismerjen meg olyan embereket, akikre büszke a városa, faluja.

Válasszon kedvenc hőst a márciusi ifjak közül. Választását indokolja meg. Tudjon egy-két eltérő népszokást szomszédainkéból. Ne szemeljen, óvja környezetét.

Szeresse a mozgást, tudja, hogy ez az egészség alapja. Tudja, hogy a sport fejleszti legjobban a kitartást, a becsületességet, az önzetlenséget. Tanuljon meg veszíteni, gratuláljon a győztesnek, örüljön sikerének.

Ne bántsa az élőlényeket, hiszen a Földön minden Isten teremtménye.

6. évfolyam

Egyén és közösség:

Én és a helyem a közösségben. Nevelni kizárólag csak közösség nevelhet. A mi családjunk. A Szent család. A mi iskolánk. Lelki konfliktusok. Problémamegoldás. Meghatározottságaink, gyökereink. Értékek, normák. Az iskola dolgozóival való kapcsolattartás.

Szülőföldünk, hazánk, magyarságunk:

Magyar népünk eredete. Ki a magyar?

Egészségünk - test és lélek:

A test gyors fejlődése és következményei. Egészség és egészség. Egészség, betegség, fogyatékos elfogadása. Testkultúra: testedzés, öltözködés, pihenés, testünkkel szembeni felelőségünk. Egészséges életmód. Lelki táplálékok, feladatok.

Ünnepeink:

1. Halottak napja, Mindenszentek
2. Ünnepvárás, ünnepi készület
3. Családi, nemzeti, egyházi ünnepeink

Gondolkodás, kommunikáció, tanulás:

A megismerés. A megismerés folyamatai. A tudás. A tudás, mint érték. Verbális és nem verbális kommunikáció. Követelmények a felső tagozaton. Hogyan tanuljak? Problémamegoldás, tanulás.

Pszichikus működésünk:

Öröklött és szerzett tulajdonságok. Érzékelés, észlelés és cselekvés. Emlékezés, képzelet. Emberi voltunk általános és egyéni vonásai.

Személyiségünk:

Vérmérséklet és jellem. Adottság, készség, jártasság, képesség, tehetség, siker, önmagunk kiteljesítése. Érdeklődés. Önismeret. Önértékelés.

Az emberi szellem - szabadságunk:

A világ megismerésére való nyitottság és kíváncsiság. Kérdezni tudás a mikro és makrovilágra. Kreativitás. Az emberi szabad akarat. A szabadság Isten ajándéka. Mit szabad, mit lehet?

Értékeink, erényeink:

Értékrend. Mi az érték? A közösség tagjai értékrendjének megismerése. A Szentírás értékrendje változatlan értékek. Az értékek változása a történelemben. A lehetőségek ismerete. Választás és döntés, szándék és tett.

Mozgatóink, célok, példaképek:

Múltunk, jelenünk és jövőnk. Magatartás, viselkedés, példaadás. Nemzetünk, egyházunk példaképei: a szentek.

Egyházunk:

Szent Péter - kőszikla. Egyházunk születése. Felelőség önmagamért, mit tehetek másokért?

Követelmény:

Figyeljen oda az egyes tantárgyak sajátos jellegére, egymástól eltérő tanulási módjaira. Legyen napirendje, hiszen ez most válik igazán fontossá.

A családban mindenki vállaljon egész évre szóló saját feladatot. Otthon ne legyen „vendég”. Legyen figyelmes, tudja, tartsa számon szülei, nagyszülei, testvérei, rokonai névnapját, születésnapját; szülei házassági évfordulóját.

Készüljön az ünnepre lelkiileg is, testileg is (gyónás, alkalomhoz illő ruha, stb.). Örüljön az együtt végzett ünnepi előkészületeknek. Ne hasonlítsa össze az ajándéka értékét másokéval. Tudja, hogy szülei mennyit keresnek - milyen ajándékot tudnak adni. A legnagyobb ajándék számára: SZÜLEI ÉS TESTVÉREI SZERETETE.

Ne a külsőségek alapján válasszon példaképet. Legyen tisztában azzal, hogy miért jó, ha van példaképe.

Ismerje a helyi plébániát, ahová templomba jár. Tudja plébánosa nevét! Segítsen a vasárnapi ministrálásban!

Ismerje hazánk történelmének néhány sorsfordító eseményét és azok neveit, akik ezekben résztvettek.

Ismerje az egyház történetének néhány érdekes eseményét, egy-két kiemelkedő személyiségét. Értse meg, hogy a szabadság nem jelenti azt, hogy mindent szabad. Tudja, hogy az ő szabadsága nem lehet mások számára hátrány. Kezdjen ráérezni arra, hogy szabadság és felelősség egymás nélkül nem elképzelhető fogalmak.

Tudjon felsorolni értékeket, melyek nem változtak az idők folyamán. Legyen tisztában az „érték” szó jelentésével. Tudja és értse meg, hogy nem mindig az az értékes, amit az emberek többsége annak tart.

7. évfolyam

Egyén és közösség:

A serdülőkor hatása a közösségekre: családra, osztályközösségre-egyéni, igazi barát. A magyar Szent család (Szt. István, Boldog Gizella, Szt. Imre). A keresztény család. Milyennek képzeled el saját családodat?

Szülőföldünk, hazánk, magyarságunk:

Haza-hazaszeretet. Európa védőpajzsa. Mit kaptunk a kereszténységtől? Miért jó, hogy magyarok és keresztények vagyunk? Keresztény értékeink az Európai Unióban.

Egészségünk - test és lélek

Testünk felépítése, működése. Alapvető egészségügyi szabályok-élettani változások. Egészséges életmód.

Ünnepeink:

Halottak napja. Mindenszentek. Miért jó ünnepelni? Hogyan ünnepeltek otthon? Mitől ünnep az ünnep számokra? Más közösségek ünnepe. Templomunk búcsúja.

Gondolkodás, kommunikáció, tanulás:

Megismerés és tudás. Verbális és nem verbális kommunikáció. Intelligencia. Okosság, intuíció.

Pszichikus működésünk:

Érzelmek, érzések, értékek. Az ösztönös és tudatos cselekvés közötti különbség.

Személyiségünk:

Vérmérséklet, jellem, önismeret. Önmagunk kifejezése. A pozitív én bemutatása a társaknak. A fejlődés útja. Elfogadás, elutasítás, együttműködés. Öntudat, önbizalom, önértet. (önszeretet, önzés, és önzetlenség). Az ember értéke- önmagakeresés, önmegvalósítás.

Az emberi szellem - szabadságunk:

Ok-okozati összefüggések, magyarázatkeresések. Intuíció. Lelkiismeret. Szabadság-felelőség. Szabadság-engedelmesség. Hit és tudás.

Értékeink, erényeink:

Sokak által legfontosabbnak tartott értékek (lelkiismeretesség, szabadság, tudás, élet, munka, szeretet, szépség, őszinteség, becsület). Az erkölcsös cselekedet (Jót, jól!). Az erények: okosság, bátorság, Az ember teremtette világ értékei. Hamis értékek. Értékrombolás, káros szenvedélyek.

Mozgatóink, célok, példaképek:

Tolerancia. Szándék, tudatosság. Vágy, szükséglet, lehetőségek, siker, igény.

Az egyes ember fejlődése:

Életkori sajátosságok: a gyermek-éntől való menekülés, túlzott magabiztosság, lázadás, pórázszakadás.

Egyházunk:

Az egyház felépítése. A kereszténység elterjedése. Mit tudsz papotokról, templomotokról? Templomunk védőszentje.

Követelmény:

Értse meg, hogy a kritika, még ha jogos is, csak megfelelő formában közölhető. Mielőtt kritizál, vizsgálja meg, hogy ő hogyan tett volna és tettének mi lehetett volna a következménye.

A család véd, óv, szeret. Természetesen a családtagoknak is vannak hibáik, de ezeket megértéssel el kell viselni, segíteni kell ezek kijavításában.

„Hogyan tudnád az ünnepet szebbé, meghittebbé tenni?” Gondolkodjon a kérdésen, keressen rá megfelelő választ. Ajándékozza oda a többieknek a szeretetét, megértését, türelmét, segíteni akarását.

Ismerje hazánk egyházmegyéit, püspöke nevét. Ha van a városban, faluban keresztény közösség, ismerkedjen meg velük.

Keresse meg a választ arra a kérdésre, hogy miért jó az, hogy mi magyarok és keresztények vagyunk.

Tanulja meg, hogy jó vezető csak az lehet, aki engedelmeskedni is tud. A szabadság soha nem jelenthet szabadosságot. Szabadsággal nem veszélyeztethetem mások szabadságát.

Tanulja, higgye, élje meg, hogy a legnagyobb érték a földön a SZERETET. Azt is tudja, hogy nem az szereti igazán, aki mindig neki ad igazat.

8. évfolyam

Egyén és közösség:

A család az élet legkisebb emberi közössége, minden közösség alapja. Szüleink tisztelete. Mit köszönhetek szüleimnek? A család válsága napjainkban. Hűség, bizalom, becsület, a nemek különbsége. A saját magam elfogadása, mások elfogadása. A magyar katolikus iskolák 1000 éves múltja. Kapcsolattartás a határon túli katolikus egyházakkal. Helyünk a világ egyházban. Jézus Krisztus, a szeretet evangéliumának hirdetője-Jézus életáldozata. Az élet értelme- az értelmes élet, házasság - nemiség. A házasság, mint intézmény s előnye: a szerelem. A családalapítás, mint a házasság legfőbb céljának megvalósítása. Születésünk az élet összhangjának bizonyítéka. A családi együttélés arany szabályai. A harmónia felbomlása. Miért beteg ma a család? Ki vagyok én? Gyerek? Felnőtt? Mitől katolikus egy iskola?

Szülőföldünk, hazánk, magyarságunk:

Hazánk, Magyarország. A hazai táj élete, védelme. Ki a magyar? Magyarok a nagyvilágban. Magyarságunk keresztény gyökerei.

"Az egész világ nem a mi birtokunk." A tapasztalható világ nem a teljes világ. Hazánk: „A nagyvilágon e kívül nincsen számodra hely.” Magyarság: Mária országa. Egyházunk a kisebbségek védelmében.

Egészségünk - test és lélek:

Egészségvédelem - balesetek megelőzése. Az élet védelme és tisztelete. Testkultúra (testedzés, pihenés, öltözködés, tisztálkodás.)

Az egészség védelme. A tisztaság fontossága. A sport fontossága. A test tisztelete. Az egészségügyi szabályok betartása.

Ünnepeink:

Ünnep - tanúságtétel. Téli, tavaszi ünnepek. Kiemelt nemzeti ünnepek. Magyar szentek ünnepei. Ünnep és hagyomány.

Ünnepeink egykor és ma. Ünnep-összetartozás. Vértanuk régen és ma.

Gondolkodás, kommunikáció, tanulás:

Verbális és nem verbális kommunikáció. Tanulás, tudás. A sikerélmény a legjobb tanácsadó. Ismert és alkalmazott tanulási módszerek. Problémamegoldás. . Megismerés. Intelligencia, okosság, bölcsesség. Tanulási módszerek. Készülődés a pályaválasztásra.

Pszichikus működésünk:

Ösztönök, érzékelés, észlelés, cselekvés. Emlékezet, képzelet. Gondolkodás, intuíció. Érzések, Érzelmek, értékelés. Agresszivitás, indulatok.

Személyiségünk:

Önmagunk kiteljesedése. Pályaválasztás. Ember voltunk általános vonásai és egyediségünk. Ösztönös és tudatos énjeink. Vérmérséklet és jellem. Adottság, készség, jártasság, tehetség, siker, önmagunk kiteljesítése. Érdeklődés. Szokás és szenvedély. Önismeret, öntudat, önbizalom, önuralom, önérzet (énszeretet, önzés, és önzetlenség.) Az ember értéke: (büszkeség, tartás, emberi méltóság) Lelki konfliktusok.

Az emberi szellem - szabadságunk:

Értékrend, világnézet. Önmegvalósítás. Hogyan válasszak? Pályaválasztás. Az igazság keresése. Szabadság és társadalmi élet. Diktatúra-demokrácia - anarchia.

Nyitottság és kíváncsiság. Kérdezés és magyarázatkeresés. Hit és tudás, meggyőződés. Kreativitás, ihlet, intuíció. Értékrend, világnézet. Lelkiismeret. Önmegvalósítás. Pályaismeret. Biztonság és bizalom, borúlátás, és derűlátás, remény. Öröm és bánat, vágy és megvalósulás. Boldogulás, boldogság. Szépség, harmónia. Rend, rendetlenség. Meghatározottság és szabadság. Külső és belső szabadság.

Értékeink, erényeink:

Egyéni értékek. Közösségi értékek. Krisztusi értékek. Az értékelés szempontjai és nehézségei. Érdekek és értékek. Értékrend és értékrendszerek.. Erkölcs és erkölcsiség, erkölcsi normák. Az erkölcsös cselekedet. A választás és döntés, a szándék és tett. A rossz, a hibázás és a bűn. Felelősségvállalás. Az ember jogai.

Mozgatóink, célok, példaképek:

Embertípusok. Nemzetiségek. Kisebbségek. Nyitottság, empátia, tolerancia. Előítélet és előítéletes viselkedés. Meghatározottságaink, gyökereink. Beállítódás, magatartás és viselkedés. Vágy, szükséglet, lehetőség, akarás, igény, siker. Érdekek, értékek, normák. Szándék, tudatosság. Az emberi élet célja. Egyéni célok. Jézus, mint példakép.

Az egyes ember fejlődése:

Életkor jellemzői: lázadás, egyensúlyozatlanság, tanácstalanság, képzelet, álmodozás, szenvedély, a serdülő-szülő eltávolodása, az önállósodás fokozása. Erkölcsi fejlődés.

Egyházunk:

Mit jelent ma kereszténynek lenni? Keresztények magvetése. Apostolkodás szerepe. Megújulási mozgalmak az Egyházban. Keresztény tanúságtétel. Én is az Egyház tagja vagyok. Papi hivatástudat, teológus hallgatók életének megismerése.

Követelmény:

Érezze felelősségét abban, hogy döntenie kell; lezárul egy korszak az életében. Reálisan mérje föl képességeit, lehetőségeit.

Fogadja el nemiségét ajándékként. Tudja, hogy felelős testéért, melyet Istentől kapott.

Próbálja megérteni, hogy nem a külső szépség, feltűnőség határozza meg az embert. Fogadja el, ha vannak tőle szebbek, okosabbak. A lelki szépséget keresse és értékelje az emberekben. Tudjon hálát adni azokért a tulajdonságokért, amiket ő kapott. Legyen tisztában a példakép szó jelentésével. Tudjon különbséget tenni jó és rossz tulajdonságok között. Lássa be - Jézus példáján keresztül - hogy nem annak van igaza, aki a lehangosabb, és hogy az igazság előbb vagy utóbb, de napfényre kerül. A végső győzelem nem a rosszé.

Tudja, hogy a szabadság nem egyenlő az anarchiával. Szabadsága akkor az igazi, ha felelősségérzettel előrelátással párosul. Ismerje meg néhány nagy történelmi korszak szabadságeszményét. Fogalmazza meg, hogy számára mit jelent a szabadság és az igazság.

Tudja, hogy ma is élnek vértanúk, még ha nem is kell kereszten kínhalált szenvedniük. Próbáljon meg felkutatni ilyen mai „modern vértanúkat”! (pl. gyógyíthatatlan betegségüket türelemmel viselő emberek, stb.)

A családban jelen van a nő, a férfi, a lány, a fiú. Vegye észre a szépet, az eltérőt a másik nemű emberben. Vegye észre, hogy mást tanulhat a nőktől (szépérzék, türelem, elfogadás, önfeláldozás) és mást a férfiaktól (bátorság, erő, nagylelkűség, becsületesség) de ezen tulajdonságok együtt alkotnak teljességet.

Értse meg, hogy a családok mai válsága nem csak anyagi és társadalmi okokkal magyarázható. A családban tapasztalható nehézségeken próbáljon meg lehetőségeihez mértén segíteni. A kritizálás önmagában nem segítség!

Tudja, hogy magyarságával milyen örökségért felelős, érezze kötelességének ezen értékek továbbadását! Ismerkedjen a külföldön élő magyarok életével.

Ismerje a magyar egyház szervezeti fölépítését, vegyen részt tevékenyen saját egyházi közössége életében. Érezze át annak jelentőségét, hogy ő is felelős az újraevangelizáció sikeréért.

Tudja egy-két jeles ünnep eredetét, történetét. Érezze, hogy az ünnep közelebb hozza egymáshoz az egymást szeretőket.

Védje a gyengébbet, a fogyatékos, álljon ki az igazság mellett akkor is, ha kisebbségben marad véleményével.

Tudjon kulturáltan viselkedni az ünnepélyeken, tudja, hogy mit miért ünnepel. Értse meg, hogy azzal hogy megünnepel egy-egy eseményt, közösséget vállal azokkal az emberekkel, akikre emlékezik.

IV. MÓDSZERTANI ALAPELVEK

Előkészület

Az anyag kiválasztása: inkább kevesebbet, de alaposabban. Egyértelmű, tömören megfogalmazott cél, amely fogódzópont a téma átbeszélgetésénél, összegzésénél.

Az óra sajátos jellege

Alapos, gondos készülést igényel, hogy a tanulók átélhessék a közös alkotás örömét. A vizualitást, a játékos kedvet az étellel, mozgalmassággal teli frappáns történetek biztosíthatják. (A jól alkalmazható történetek címjegyzéke az ajánlott irodalomnál megtalálhatók.)

Az óravezetésről

Ismételjük át az elmúlt óra anyagát! Az új anyag bevezetése legyen mindig friss, energikus.

A történet elemzésénél, feldolgozásánál színesíthetjük, gazdagíthatjuk az órát olyan csoportmunkával, hogy egy-egy csoport más-más szereplő szempontjából dolgozza fel a történetet.

Az osztályfőnök előre tervezze meg a maga szerepét, a véleménynyilvánítások mértékét. Morálisan félrevezető és romboló, ha fix etikai elveket szavazási procedúrának vetünk alá.

Az osztályfőnök óravezetői szerepében nélkülözhetetlen a következő három attitűd:

- ő is épp úgy az igazság keresője, mint bármely tanítványa,
- többlettapasztalatát nem rejtheti véka alá, az egyenlőségi eljátszása a diákok felé megalázó is,
- a tekintély erkölcsi érték, a növelés (nevelés) nélkülözhetetlen feltétele (v.ö. a latin "auctoritas" szó erre utal).

Legyen minden órának hozama!

Ne felejtsük el az óra végén előkészíteni a következő órát!

A tanórán kívüli foglalkozások

Jelentősége felbecsülhetetlen: kiránduláson, program közben erősödik a tanár-diák kapcsolat. Személyesebbé, őszintébbé, bizalmasabbá válhat.

A gyermek jobb megismerése érdekében a családlátogatások is nélkülözhetetlenek.

VI. ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS

Alapelvei:

Mint minden értékes nevelői munkához, az osztályfőnökihez is alapvetően hozzátartozik az ellenőrzés és az értékelés. Természetesen itt ezek sajátos jelleggel rendelkeznek:

- Az osztályfőnöknek úgy kell ellenőrzési munkáját végeznie, hogy a tanulók megérezzék, hogy ez felelős szeretetből fakad, tehát értük és nem ellenük történik.
- Az értékelésnek pedig nagyon sokrétűnek kell lennie. Az osztályfőnök értékelő munkája kell, hogy kompenzálja azt az egyoldalúságot, hogy a tanulókat pusztán szellemi képességeik alapján értékelik.

Az osztályfőnök ellenőrzési és értékelési munkájába kapcsolja be osztályát is. Ez a leghatékonyabb eszköz arra, hogy a tanulóknak kialakuljon a kollektív felelősség. Itt természetesen le kell építeni az árulkodást, meg kell küzdeni azzal, hogy a kamasz fehérnek-feketének látja a világot, s nagyon nehéz megtanítani őt az árnyalásra és a méltányossági szempontokra. Az osztályfőnök tanítsa és gyakorolja is azt az evangéliumi elvet, hogy bárkinek

a hibáját először négy szemközt vele közöljük, s a közösséggel csak azt, ami arra is tartozik. A kipellengérezés, megalázás életre szólóan megsebezheti a gyermeket.

Természetes, hogy az osztályfőnöknek is elemi igénye a sikerélmény, de soha ne feledje, hogy az ő munkája a vetés. A termésből talán valamit megsejtenek a 20, 30, 40 éves érettségi találkozóknak, de valójában egyetlen valaki hivatott a termés begyűjtésére, s ez nem más, mint az Aratás Ura.

VII. FELTÉTELEK

Tárgyi feltételek: lexikonok, periodikák, audiovizuális eszközök, fotók, albumok, feljegyzések, levelek, osztályfőnöki füzet.

Felhasznált és ajánlott irodalom

Az aláhúzott művek az osztályfőnök kézikönyvtárában nélkülözhetetlenek.

A katolikus egyház katekizmusa Szent István Társulat - Bp. 1994

A keresztény művészet lexikona (2. kiadás) Corvina - Bp. 1994

Allport, Gordon W.: A személyiség alakulása Gondolat - Bp. 1985

A II. Vatikáni zsinat tanítása (4. kiadás) Szent István Társulat - Bp. 1992

A szeretetről Vigilia - Bp. 1987

Bamberg, Corona: Az emberség ára Prugg Verlag - Eisenstadt 1974

Bágyoni Attila: Szenvedélyek rabságában Medicina Könyvkiadó - Bp. 1982

Bálint József: Világi krisztushívők apostolsága Agapé - Szeged 1994

A nagykorú, felelős keresztény életre készít fel.

Bosco, Teresio: Don Bosco Szent József Kiadó - Bp. 1991

Dr Pirigyi István: A görög katolikus magyarság története.

A magyarországi görög katolikusok története I-II. Nyiregyháza 1990

Dr Király Ernő: Mi, görög katolikusok.

Erkölcstan

Belme László: Az Istenszülő pócsi kegyképének csodatevő könnyezése.

Ivancso István: Eteria útinaplója Nyiregyháza 1996

Görög katolikus liturgikus kislexikon Nyiregyháza 1997

Magyar Mózes - liturgikus tiszteletének tükrében Nyiregyháza 1997

"Üdvözlégy, Istennek szeplőtelen Jegyese!" - Az Akathisztosz hümnosz

Néhány téma Bazil atya reguláiból Nyiregyháza 1995

Orosz László: Nikolaosz Kabaszilász Liturgia- magyarázata. Nyiregyháza 1996

Tartally Ilona: Ékes Virágszál. Nyiregyháza 1991

Dicsőségbe öltözött... Nyiregyháza 1991

Görög katolikus hittankönyvek:

Boulad, Henri:

A misztikus test Ecclesia - Bp. 1994

A szeretet dimenziói Ecclesia - Bp. 1995

A szív okossága Ecclesia - Bp. 2. kiadás 1992

Az önátadás fényében Ecclesia - Bp. 2. kiadás 1994

- Használd szabadságodat Szegletkő Kiadó - Bp. 1994
- Jézus napjainkban Ecclesia - Bp. 1996
- Medjugorjei napló Szegletkő Kiadó - Bp. 1994
- Minden kegyelem Ecclesia - Bp. 1992
- Buber, Martin: Én és Te Európa Könyvkiadó - Bp. 1991
- Buda Béla: Az empátia (2. kiadás) Gondolat - Bp. 1980
- Campbell, Ross dr: A szülői hivatás Harmat Kiadói Alapítvány 1994
- Éltre szóló ajándék Harmat Kiadói Alapítvány 1994
- Nehéz évek Harmat Kiadói Alapítvány 1994
- Czakó Gábor: Mi a helyzet? IGEN Katolikus Kulturális Egyesület 1995
- Cselekvő hit (Kolping hittankönyv) Fónagy István 1992
- Csógl János: Tedd magad igaz emberré (2. kiadás)
Szent István Társulat - Bp. 1988
- Deeken, Alfons: Öregszünk, de győzzük! Szent István Társulat - Bp. 1986
- * Duval, Lucien Aimé: Miért oly hosszú az éj? Szent István Társulat - Bp. 1986
A gyermekkori sérülések egész életre való kihatását mutatja be.
- Earekson, Joni / Joe Musser: Joni (4. kiadás) Primo Evangéliumi Kiadó 1992
- Eröss László dr - Dr. Hans Löwe: Az iskolai kudarcokról (2. kiadás)
Tankönyvkiadó - Bp. 1976 (Pszichológia-nevelőknek sorozat)
- Életfordulón OMC - Bécs 1974 (jegyesekkel beszélgetünk)
- Éltre szólóan szeretni (2.kiadás) OMC - Bécs 1974 (jegyesekkel beszélgetünk)
- * Én meg Te Mi NOE - Bp. 1993
- Fraiberg, Selma H.: Varázsos évek Park Kiadó 1990
- Fromm, Erich: A szeretet művészete Helikon Kiadó 1984
Birtokolni vagy létezni? Akadémia Kiadó - Bp. 1994
- Gallagher, Chuck SJ: Beszéljük meg! OMC - Bécs 1987
- Grün, Anselm OSB: Böjt és imádság
Bencés Kiadó Pannonhalma 1993 (Bencés Lelkiségi Füzetek)
- Gyökössy Endre: A növekedés boldogsága
Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya 1990
- Az őstörténet Szent Gellért Egyházi Kiadó 1994
- Bandi bácsi a szeretetről Szent Gellért Egyházi Kiadó 1994
- Együtt a szeretetben Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya 1985
- Életápolás Kálvin Kiadó 1993
- Élet és Ige Szent Gellért Egyházi Kiadó 1993
- Hogyan tartsunk gyermek bibliaórát?
Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya - Bp. 1992
- Az osztályfőnöki órákra is alkalmazható módszertan.
- Magunkról magunknak (7. kiadás)
A Magyarországi Református Egyház Kálvin Kiadója - Bp. 1992
- A pszichológiának és a teológiának gyönyörű szintézise.
Nem lehet elég korán kezdeni...
Szent Gellért Egyházi Kiadó - Bp. 1994

- Gyökössy Endre - Bognár Cecil: Mi és mások
Szent Gellért Egyházi Kiadó 1992
- Hankiss Elemér: Diagnózisok Magvető Könyvkiadó - Bp. 1982
- Jálics Ferenc: Testvéreink hite Korda - Kecskemét 1995
- Jelenits István: Betű és lélek (2. kiadás) Szent István Társulat - Bp. 1996
Elmélkedések újszövetségi szakaszokról 14-18 éveseknek.
Élet és evangélium Vigilia Kiadó - Bp. 1994
- Jelenits István - Tomcsányi Teodóra: Egymás közt egymásért
Híd Bp. 1990 (Lelki jelenségek és zavarok sorozat)
Tanulmányok a személyről, a szabadságról, barátságról, házasságról...
- Jelenits István - Tomcsányi Teodóra: Tanulmányok a vallás- és lélektan határterületeiről
Szeretetszolgálat - Bp. 1988.
Tanulmányok a lelkiismeretről, az agresszióról, az emberi kapcsolatokról...
- Kamarás István: Íme az ember! Szent Gellért Egyházi Kiadó 1993
- Kapocsy György: Nemzeti parkjaink Officina Nova - Bp. 1993
- Lewis, C. S.: Keresztény vagyok! Szent István Társulat - Bp. 1993
- Lindenmann, Rolf: A félelem Ethos Alapítvány - Bp. 1994
- Meves, Christa: Nászajándék OMC Kiadó - Bécs 1986
- Mindszenty József: Emlékirataim Szent István Társulat - Bp. 1989
- Mohás Livia: Mit tudsz önmagadról? Móra Ferenc Kiadó - Bp. 1975
- * Morus Tamás Efo Kiadó és Nyomda - Bp. 1992
- Móser Zoltán: Mély kútba tekintek Fejér Megyei Pedagógiai Szolgáltató Intézet 1995
- Nem jó az embernek egyedül...Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya - Bp.1987
- * Nemes György dr: Az erkölcteológia vázlatos áttekintése
Piarista Gimnázium Vác 1995
Az erkölctan összegzése 16 évesek számára.
- Pedagógia (jegyzet) Pázmány Péter Katolikus Egyetem 1994
- Ratzinger; Joseph: Beszélgetés a hitről Vigilia - Bp. 1990
- Rosche, Johannes: Élünk Isten tenyerén! Szent Gellért Egyházi Kiadó 1992
- Schlink, M. Basilea: Győzelem a bűn felett
id. Nagy Perge Zoltán 1631 Bp. Pf. 159. 1996
- Schütz, Christian: A keresztény szellemiség lexikona
Szent István Társulat - Bp. 1993
- * Sebők Sándor: Együtt, de hogyan? Sebők Sándor magánkiadása 1994
- Stuhlmann, Patrik: Az ifjúság lélektana
Szent Gellért Egyházi Kiadó 1994 („növekedvén nevelünk” sorozat)
- Sutton - Smith: Hogyan játszunk gyermekeinkkel? Gondolat - Bp. 1986
- * Szántó Piroška: Bibliai képek Szent István Társulat - Bp. 1987
- * Szegedi László dr: Bevezetés a keresztény életbe
Krisztusi erkölctan (hittankönyv)
- Szentmártoni Mihály - Benkő Antal: A lelkiélet lélektanához
Prugg Verlag - Eisenstadt 1984
- Teleki Béla: Sürgető feladat Prugg Verlag - Eisenstadt 1985
- Trobisch, Walter: Beteljesületlen vágyakkal együtt élni

Zámbóné Tóth Emese - 1112 Bp. Igmándi u. 59. 1993

* Tuba István dr: A keresztény hit megalapozása és védelme

Budapesti Piarista Gimnázium 1995

Keresztény antropológia, az ember istenkeresése, az egyházzól

* Turay Alfréd dr: Filozófiatörténeti vázlatok (jegyzet) JATEpress 1994

Vető Lajos dr: Tapasztalati valláslélektan

Evangélikus Egyetemes Sajtóosztály - Bp. 1966

Zerfass, Rolf: Emberséges lelkipásztorkodás Prugg Verlag 1986

Zolnay László: Kincses Magyarország (2. kiadás)

Magvető Könyvkiadó - Bp. 1978

Feldolgozásra ajánlott történetek, egyéb órán felhasználható szemelvények forrásai:

BIBLIA

Szóltunk arról, hogy az osztályfőnöki óra más, mint a hittanóra. De ne feledjük, hogy a Bibliát nem szabad a hittanóra keretei közé szorítani. A bibliai történetek jellemformáló hatásával semmi nem vetekedhet.

SZENTEK ÉLETE (4. kiadás) Szent István Társulat - Bp. 1993

Vannak olyan igazságok, amelyeket csak a legendák nyelvén lehet megfogalmazni. Ahogy a gyermek életéből nem hiányozhatnak a mesék, a keresztény ember életéből nem hiányozhatnak a legendák. Ezek ismerete egyrészt a keresztény alapműveltséghez tartozik, nélkülük a képzőművészeti alkotások 90%-a nem érthető, finomítják, művelik képzeletvilágunkat, vágyainkat, lelkiismeretünket.

A bölcsesség iskolája Christianus - Bp. 1991

101 történet kicsiknek és nagyoknak

A keresztfához megyek (keresztutak gyűjteménye) Agapé - Novi Sad 1990

Pénteki napokon a legszebb imádság egy-egy keresztút. Nagybőjtben osztálykeretben is imádkozzuk!

Arcod keresem (Isten-keresők vallomásai) Róma 1988

A szeretet breviáriuma Szent István Társulat - Bp. 1992

Az ókortól napjainkig válogat szemelvényeket ez a páratlan antológia.

A XX. század konvertitái I-II. Ecclesia -Bp. 1986

A hit és a hitetlenség harca mai életpéldákon szemlélhető.

Bálint Sándor: Karácsony, húsvét, pünkösd Szent István Társulat - Bp. 1989

Bocsa József: A szentektől tanulni Korda Kiadó - Kecskemét 1995

Bosmans, Phil: Az öröm virágait neked kell elültetned Agapé - Szeged 1996

Ne felejtse el az örömet (Keresztény szemmel-szívvvel sorozat)

Szívbalzsam (versek) Agapé - Szeged 1996

Buzzati, Dino: Hajtóvadászat öregekre Európa Könyvkiadó - Bp. 1974

Dorta, Marcello: Én, reméljük, megúszom Európa Könyvkiadó - Bp. 1991

Isten ingyér teremtett bennünket Európa Könyvkiadó - Bp. 1993

Fohászok és vallomások Vigilia - Bp. 1988

A világ legszebb imái, vallomások Istenről, emberről az ókortól napjainkig.

Guareschi, Giovannino: Don Camillo Új Ember Kiadó - Bp. 1995

Gyökösy Endre dr: Kézfogás sorozat 1-14.

Szent Gellért Egyházi Kiadó 1993

Mai példázatok

Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya 1990
Egy-egy élethelyzet az evangélium fényében.

György Attila: Jöjj, kövess engem! Szent Gellért Egyházi Kiadó 1991

Jól sikerült válogatás a szentek életéből fiatalok számára, ajánljuk diákjainknak

Hang szólít Vigilia Kiadó - Bp. 1993

Isten-kereső versek a XX. század világirodalmából.

Hetényi Varga Károly: Beszélgetés a mesterrel

Szent István Társulat - Bp. 1991

A ma forgalomban lévő egyik legjobb imakönyv fiatalok számára.

Innen és túl Vigilia - Bp. 1984

Verseket az istenkereső emberről, forrás ünnepélyekre.

Így imádkozzuk a szentolvasót!

Szent István Társulat - Bp. 1983

Kincsesláda (Elbeszélések) Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya - Bp. 1986

A magyar elbeszélő irodalom gyöngyszemeit tartalmazza.

Kincsesláda (Szemelvények) Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya - Bp. 1986

Válogatás századunk magyar prózájából.

König, Friedhelm: Rólad van szó Primo Evangéliumi Kiadó 1992

A szerző rövid, érdekes történetekben tolmácsolja az evangéliumot

Lefèvre, Pierre: Tanít az élet Ecclesia - Bp. 1994

Kérdések feldolgozására is ad ötleteket, példát ad, forrásként is használható

Lewis, C. S. : Csűr- csavar levelei: Evangéliumi kiadó

Kísértés, bűn, erény, üdvösség-kárhozat egy ördög nézőpontja alapján.

Luciani, Albino: Illusztris barátom! Prugg Verlag - Eisenstadt 1981

Mauriac, Francois: Jézus élete Harang Lap- és Könyvkiadó Kft 1990

Máczy István:

* Élni vagy meghalni Szent István Társulat 1993

* Kísértés a jóra Szent István Társulat 1994

* Örülj Velem! Szent Gellért Egyházi Kiadó 1995

* „Egészen szép vagy” Szent Gellért Egyházi Kiadó 1996

* Veletek sírok, hogy velem reméljete Szent Gellért Egyházi Kiadó 1996

* „Barátkozz Istennel!” (bibliai és ikonográfiai társasjáték óvodástól felnőttkorig)

Mócsy Imre: Nyitott szívvel (2. kiadás) Szent István Társulat - Bp. 1988

Öröktűz Vigilia - Bp. 1986

Elbeszélések az Isten-kereső emberről

Quoist, Michel: Így élni jó OMC - Bécs 1975

Találó az alcím: "Elmélkedések az élet művészetéről". Egy-egy témánál feldolgozási mintát is mutat, forrásként is alkalmazható. A könyvben hiteles válaszokat találunk korunk kérdéseire, kihívásaira.

Itt vagyok uram! Christianus Budapest - OMC Bécs 1994

„mai ember imái” - segít abban, hogy egész életünk imává váljék.

Bajtai Zsigmond: Krisztus tanúi a történelemben Pécs 1993

Szabó Attila: Jézus Krisztus élete és tanításai (2. kiadás) Szombathely 1990

Szabó Attila: Létkérdések, emberi kapcsolatok (Olvasókönyv osztályfőnöki órákra) Palatia Kiadó és Nyomda Bt - Győr 1994

Szenthelyi-Molnár István dr:

Összes művében történeteket válogat össze az irodalomból és az életből.

Állj meg egy szóra! R.K. Plébánia Backi Vinogradi 1982

Emberek! Az élet szép! Szent Gellért Egyházi kiadó 1994

Útközben Makrovilág 1988

Veled megyek! R.K. Plébánia Backi Vinogradi (YU) 1988

Teleki Béla SJ: Szavalókönyv I-IV. Betli Bt - Szeged 1993
Versek és jelenetek hittanosoknak

Templomablak Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya 1980
Istenes versek és műfordítások

Tüskés Gábor - Knapp Éva: Eljövök hozzátok OMC - Bécs 1982

Veled is történhetett volna Róma 1974, Sorsok és vallomások

Testnevelés

Testnevelés1-4.

A Testnevelés és egészségfejlesztés az egyik legösszetettebb tanulási terület, meglehetősen komplex célkitűzéssel. Egyik legfontosabb feladata a tanulók testi, lelki, értelmi, érzelmi és szociális fejlődésének biztosítása, mely kiemelten a Nemzeti alaptanterv testi-lelki egészségre nevelés célját valósítja meg, miközben az alapkompenciák és az ezekre épülő Nat kompetencia-összetevők fejlesztése is megtörténik.

A testnevelés tantárgy a tanulókat a játék és a sporttevékenység, illetve a testedzés lehetőségeinek és eljárásainak felhasználásával, a pedagógus személyes példamutató magatartásán keresztül alakítja, formálja. Az egészséges és harmonikus életvitelt megalapozó ismeretek átadása, a szokások kialakítása az alapfokú oktatás kezdeti szakaszában a leghangsúlyosabb. Az alsó tagozat nevelő-oktató tevékenységében ezért kiemelkedő szerepe van a testnevelés tantárgy tanításának, amit a szükséges képzettséggel rendelkező pedagógus végez. A tantárgy jelentőségét növeli, hogy a koordinációs képességek fejlesztésének szenzitív szakaszai nagyrészt erre az életkorra tehetőek. A tanulók természetes igényéből fakadó mozgásszükségletet úgy kell kielégíteni, hogy a mozgásműveltség kialakítása és fejlesztése mellett kiemelt szerepet kapjon a motoros képességek fejlesztése. A testnevelés meghatározó szerepet játszik a tanulók szokásrendjének, életvitelének kialakításában. Ebben a korban alapozható meg a mozgás és a mozgástanulás iránti pozitív attitűd, amely jelentősen hozzájárul az élethosszig tartó, egészségtudatos, tevékeny, harmonikus életvitel megvalósításához. Így válhat az egyén később a társadalom aktív tagjává. Az egészségfejlesztés területén a rendszeres higiéniai alapok megismerése, elsajátításának igénye az egész nevelési-oktatási szakaszt végigkíséri. A szabadtéren, a természetközeli helyszíneken végzett rendszeres testmozgás szükségességének tudatosítása a környezet megismerésén keresztül járul hozzá a fenntartható jelen és jövő iránti elkötelezettséghez mint nevelési célhoz.

A testnevelés kerettanterv minden tanuló számára biztosítani kívánja a hatékony és élményszerű tanulást. A gyors mozgástanulásnak, valamint a sportági mozgásformák elsajátításának alapfeltétele a természetes mozgások megszilárdulása. Ennek érdekében érvényesülnie kell a fokozatosság elvének. Az alapkészségek egyszerű végrehajtását gyakorolva jutunk el az összetettebb helyzetekben történő végrehajtásig. A tanulási folyamat

során érvényesülnie kell a sikerességnek, az örömteli mozgásos tevékenységnek, amely a játékkal, a játékos mozgástanulással együtt kialakíthatja a testneveléshez, a testmozgáshoz fűződő pozitív érzelmi viszonyulást. A játéktevékenység során is a könnyített szabályoktól haladunk az egyre nehezedő szabályok alkalmazása felé.

Az általános iskola alsó tagozatán elsősorban a játékos cselekvéstanulást helyezzük előtérbe. A differenciálás elvét alkalmazva juthatunk el oda, hogy minden tanuló a számára megszerezhető tudás legmagasabb szintjére jusson. Fontos, hogy a gyerekeket a követelmények erőfelfejtésre készítessék, de ez ne vezessen kudarchoz, ne váljon kilátástalanná, és ne okozzon hátrányos megkülönböztetést. Ugyanakkor a tanulókat hozzá kell segíteni ahhoz, hogy toleránssá váljanak a társaik gyengébb teljesítménye, esetleg testi és más fogyatékossága iránt.

Az alsó tagozatos testnevelés célja – a prevenciót maximálisan figyelembe véve – a tanulók mozgásműveltségének, mozgáskészségeinek, motoros képességeinek olyan szintre fejlesztése, hogy alkalmassá váljanak a sikeres mozgásos cselekvéstanulásra és testedzésre. Célként szolgál továbbá a diákok önismeretének fejlesztése, énképének, érzelmi-akarati készségeinek formálása, a szabálykövető magatartásminták kialakítása. A testnevelés a motoros képességek fejlesztésével hozzájárul ahhoz, hogy a gyerekek az életkoruknak és testi adottságaiknak megfelelő erővel, gyorsasággal és állóképességgel rendelkezzenek. Ugyanakkor korosztályuknak megfelelően fejlődik izomérzékenységük, ritmus- és reakcióképességük, térbeli tájékozódó és egyensúlyozó képességük. A mozgástanulás során elsajátítják a különböző futások, ugrások és dobások alaptechnikáit. Megtanulnak egyszerű támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatokat. A lehetőségek függvényében elsajátítanak legalább egy úszásnemet.

A küzdősportoknak kiemelt szerepük van a gyermek személyiségfejlesztésében. Az ember természetes küzdőmozgásain, húzáson, toláson, kiemelésen alapuló játékok és küzdőfeladatok során a gyermek megtanulja felbecsülni saját és társai erejét, változatos helyzetekhez alkalmazkodik, koncentrációja, tűrőképessége növekszik, miközben a győzelem és kudarc megélésével azonnal értékelheti saját teljesítményét.

A lelkielő, a kitartás, a küzdőképesség, a bátorság, a becsület, a fair play, az önuralom, a tisztelet, a társak iránt tanúsított tolerancia mind fejlesztés alatt állnak az egyszerű, játékos feladatmegoldások során.

A tanulók mozgástanulásának személyiség-összetevőiben – az értelmi bevéssel szemben – a mechanikus másolás dominanciája jellemző. Memóriájukban a szavak jelentésében rejlő információ helyett a tárgyakra emlékezés a meghatározó, míg a tananyag ok-okozati viszonyaiban a jelenségszintű megértés felülírja a logikai értelmezés alternatíváját. Figyelmük, koncentrációképességük szétszórt, rövid ideig tart, így kiemelt szempont a változatos óraszervezési eljárások alkalmazása, melyben hangsúlyos szerepet kapnak a direkt módszertani eljárások.

A testnevelés fő célja mellett rész cél az 1–4. évfolyam körében megjelenő mozgásszervi elváltozásokkal rendelkező, belgyógyászati betegségekben szenvedő gyermekek testedzésének, mozgásműveltségük kialakításának biztosítása, az egészségi állapot, a teljesítőképesség helyreállítását kínáló testgyakorlatok elsajátítása és rendszeres végzése, a preventív szemlélet alkalmazása.

A testnevelés tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

A tanulás kompetenciái: A testnevelés tantárgy eredményességéhez fontos a mély és értő (motoros) tanulás képességének elsajátítása. A motoros tanulásra is igaz, hogy a környezettel kialakult kölcsönhatás eredményeként létrejövő, tartós és alkalmazkodó változás, amely a különböző tanulási formákkal összekapcsolódva a személyiség fejlődésének más területeire is hatást gyakorol. A különböző mozgásformák elsajátítása – különös tekintettel az általános iskola kezdeti szakaszában – jelentős befolyással van a tanuló kognitív fejlődésére, hiszen a mozgásos cselekvés célirányos, komplex kognitív-motoros tevékenység. Hatékony és eredményes motoros tanulás-tanítás csak akkor valósulhat meg, ha annak során figyelembe veszik az életkori és tanulási sajátosságokat, s ha az spirálisan építkező és gyakorlatorientált.

A kommunikációs kompetenciák: A testnevelés – az érthetőség, az árnyaltság és a pontosság elvárásainak mentén – fejleszti a nyelvi kommunikáció minőségét. A testnevelésben a kommunikáció általában nehezített körülmények között, felhívó, felszólító módon zajlik, amelynek nem lehet sajátja az erőtlenül formált és artikuláció nélküli beszéd. A tantárgy fejleszti a hallás utáni szövegértés mellett a kommunikáció más formáit is, úgymint a kéz- és karjelzéseket, a testmozgás, a sportolás közbeni gesztusokat, a tekintet és/vagy az arc izmainak játékát. A sporttevékenységek folyamatos metakommunikáció mentén folynak, elég csak a jelzésértékű testtartásokra vagy a távolodó-közeledő mozgások kifejezőerejére gondolni. A szakkifejezések, a helyes terminológia elsajátításával lehetővé válik a procedurális tudás átfordítása a gondolkodás révén tervezhető motoros produktummá.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A motoros tanulás során elsősorban a cselekvéses tényező dominál, de a hatékonysága és eredményessége – a verbális metódusok által – a kognitív komponensektől is függ. A beszéd és a gondolkodás kapcsolata révén válik lehetővé a motoros tevékenységekkel összefüggő ismeretek és tapasztalatok tárolása, felidézése. A nyelvhasználat teszi lehetővé a mozgásos cselekvéstanuláshoz szükséges ideomotoros kép, a gondolati modell kialakítását, tervezését. A kreatív feladatmegoldásokon alapuló problémamegoldó gondolkodás egyaránt megjelenik a nyílt jellegű mozgáskészségek (pl. sportjátékok) változatos döntéshozatali játékhelyzeteiben és a kognitív típusú testnevelési játékokban (pl. táblajátékok mozgásos változatai).

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A testnevelés tantárgy a személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztésének egyik terepe. Az iskolának fejlesztenie szükséges a szomatikus egészséggel, a társas-érzelmi jólléttel, a biztonsággal kapcsolatos kompetenciákat. A fejlesztés kiterjed a testi jóllét és a motoros teljesítőképesség kialakítására is. A tantárgy tanulásának és tanításának jelentős közösségfejlesztő hatása van. Külön kiemelendők a csapatsportokban fontos szerepet játszó együttműködési formák, a közösséget alakító tényezők (a közös célkitűzések, a közös gyakorlás élménye, a teljesítmény egyént és csapatközösséget formáló szerepe, a csapaton belüli összetartozás és egymásrautaltság stb.).

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A tanuló kreatív alkotásokat hoz létre (pl. alkotóképes játéktevékenység vagy bemelegítő gyakorlatok és edzésprogramok összeállítása) a tanulási tevékenység ezen területén, és elsajátítja a fizikai aktivitás, a testedzés és a sportolás rekreációt támogató elemeit. A tanuló

megtanulja értéként kezelni az olimpiai eszmét, az olimpiai játékokon elért eredményeket. Értékesnek tartja a magyar, az európai és a világ testkulturális örökségét.

Az iskolai testnevelésóra keretén belül megvalósuló könnyített testnevelés esetében – amelyen egészségi állapotváltozásuk miatt ideiglenesen, illetve tartósan csökkent teljesítőképességű tanulók vesznek részt – a testnevelő tanárnak az egészségi állapotot és az abból adódó egyéni sajátosságot maximálisan figyelembe véve, differenciáltan kell megvalósítania a fejlesztési feladatokat. Ezekhez a fejlesztési feladatokhoz nyújt segítséget a gyógytestnevelés témakör.

A korszerű gyógytestnevelés szemlélet, amely szakít az eddigi korrekciós gyakorlatok túlsúlyára épülő tananyagtartalommal, indokolttá teszi a mindennapos testnevelés szerves részként való megjelenést a kerettantervben. A korszerű szemléletben elvárásként jelenik meg a korrekciós gyakorlatokkal egyenlő arányban megjelenő, a kerettantervben megvalósuló témakörök elsajátítása a gyógytestnevelésre utalt tanulók körében is. A fentiek indokolják, hogy minden témakör mellett megjelenjen a gyógytestnevelés specifikus gyakorlatelemei. Az önállóan megjelenő „Gyógytestnevelés” témakör csak az ezen a területen érintett tanulókra vonatkozik, mely külön órakeretben valósul meg. A gyógytestneveléssel kapcsolatos órakeret meghatározásához ad segítséget „A témakörök áttekintő táblázata” kiegészítő szövege.

A tanulók mozgáshoz fűződő pozitív attitűdjének kialakítása érdekében az értékelés alapja a természetes mozgáskészségek és a sportági jellegű előkészítő mozgásformák kivitelezésének színvonala, valamint a motoros képességek területén a tanuló önmagához mért fejlődése. Az alsó tagozatos diákok életkori sajátosságához igazított pedagógiai eljárások egyik legfontosabb eleme a pozitív tanulási légkört kialakító fejlesztő-formáló értékelés. A pszichomotoros teljesítmény az érzelmi-akarati tényezőkkel koherens egységet alkotva képezi a minősítés alapját.

1–2. évfolyam

Ahogy az első önálló lépések, úgy az 1–2. évfolyamon megélt testnevelésórák is meghatározóak a gyermek életében. Életkori sajátosság az ismeretszerzés, az alkotás, az önkifejezés és nem utolsósorban az örömező mozgáson keresztüli kifejeződése, megvalósulása. A tanulók már az első tanórákon megismerik a testkultúra alapjait: az öltözői és teremrend, a tiszta és megfelelő sportfelszerelés nélkülözhetetlenségét, az alapvető higiéniai követelményeket. Ezek az ismeretek ebben a szakaszban válnak a gyermek szokásrendjévé, mellyel a kulturális tudatosság kompetenciái kialakulnak. Az óra szervezési kereteit adják az egyszerű rendgyakorlatok, melyeken keresztül a tanulók megismerik és megtapasztalják a közösségben történő alkalmazkodás, a tolerancia és önfegyelem szociokulturális jelentőségét, ezzel megalapozva a következő iskolai szakaszok társadalmi részvétel és felelősségvállalás kompetenciái eredményes kialakításának lehetőségét.

A testnevelés kerettanterv a korosztály számára a mozgásműveltség területén kiemelten fontosnak tartja az alapvető helyváltoztató mozgások (járások, futások, szökdelések, ugrások, kúszások, mászások), a manipulatív tevékenységformák (dobások, ütések, labdás gyakorlatok) sokféle formában és eszközzel történő fejlesztését. A kivitelezést az egyszerűség és könnyű megvalósíthatóság jellemzi. A gyakorlás során a versengéssel és egyéni megmérettetéssel szemben elsősorban a játékoság kerül előtérbe. Hangsúlyosak az alkalmanként változó, véletlenszerűen kialakított csapatban történő játékos mozgásformák, ahol a különböző egyéni képességek kiegészítik egymást, így jelentősen csökken a kudarcélmény lehetősége. Ennek megvalósításában kiemelt szerep jut a Kölyök Atlétikai Program eszközzrendszerének és módszertanának.

Az egyszerű gimnasztika és torna jellegű gyakorlatok nélkülözhetetlen eszköze a megfelelő testsémák, a téri tájékozódó képesség, a ritmusérzék és egyensúlyozó képesség alapjainak kialakítása. Ezek a képességek nemcsak a közvetlen mozgástanulás és -fejlesztés kellékei, hanem közvetett idegrendszeri hatásukon keresztül a kognitív területek fejlesztését is szolgálják.

A játékos formában végrehajtott küzdőgyakorlatok komplex kondicionális és koordinációs fejlesztő hatása megmutatkozik a kitartás, a fizikai erő fejlődésén túl az ügyesség, a kognitív koordinációs képességek, a leleményesség, a helyzetfelismerő és -megoldó képesség terén. Kiemelten fejlődik továbbá a tanulók szociális érzéke, kifejeződik az egymás iránti tolerancia, hiszen a tevékenység közben folyamatosan változó helyzetekhez kell alkalmazkodni úgy, hogy nem határozható meg előre a küzdelem kimenetele. A pillanatnyi erőviszonyok nem feltétlenül döntenek a győztes javára, hiszen az ügyesség, leleményesség, kitartás és önuralom szintén nagy szerepet játszanak a játék kimenetelében. A tanulók változatos érintő játékokon keresztül ismerkednek meg a test-test elleni küzdelem alapjaival, a fizikai kontaktussal, melynek célja a fizikai kontaktus megszokása és természetessé válása.

Ezen szenzitív időszak mozgásformája az úszás – mint az egész életen át preventív, rekreációs, kondicionális jelleggel is alkalmazható tevékenység. Ekkor kezdődik a vízhez szoktatás, melynek keretében az esetleges gátlások türelmes és játékos formában oldhatók.

A testnevelési és népi játékok előtérbe helyezése teszi lehetővé, hogy később elsajátíthatók legyenek a labdajátékok és csapatsportok szabályrendszerei, jellegzetességei, technikai, taktikai alapjai. Az egyszerű játékokon keresztül kifejezésre kerülnek a személyes karakterek, jellemvonások, ezzel nagyban elősegítve a tanulók megismerését.

A korosztálynál feltétlenül figyelembe kell venni a koncentrációs képesség időbeli korlátozottságát. Az egyes tantervi követelmények kevésbé lehetnek egy-egy tanóra önálló fejezetei, inkább az egész tanéven át, többször, kisebb tételben ismétlődő elemek. Azt is szem előtt kell tartani, hogy az ismeretszerzés elsődlegesen vizuális jellegű és utánzáson alapul, ezáltal fokozott jelentősége van a bemutatásnak, a bemutattatásnak.

A gyógytestnevelés testgyakorlataiban – a korrekciós gimnasztika gyakorlatok mellett – hangsúlyosan jelenik meg a játékos mozgásformák, az utánzó kúszások és mászások, a testnevelési és népi játékok adaptív alkalmazása.

A testnevelés tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

MOZGÁSKULTÚRA-FEJLESZTÉS

- a tanult mozgásformákat összefüggő cselekvéssorokban, jól koordináltan kivitelezzi;
- a tanult mozgásforma könnyed és pontos kivitelezésének elsajátításáig fenntartja érzelmi-akarati erőfeszítéseit;
- sporttevékenysége során a szabályok betartására törekszik.

MOTOROSKÉPESSÉG-FEJLESZTÉS

- megfelelő motoros képességszinttel rendelkezik az alapvető mozgásformák viszonylag önálló és tudatos végrehajtásához;
- olyan szintű relatív erővel rendelkezik, amely lehetővé teszi összefüggő cselekvéssorok kidolgozását, az elemek közötti összhang megteremtését.

MOZGÁSKÉSZSÉG-KIALAKÍTÁS – MOZGÁSTANULÁS

- az alapvető mozgásformákat külsőleg meghatározott ritmushoz, a társak mozgásához igazított sebességgel és dinamikával képes végrehajtani;
- az egyszerűbb mozgásformákat jól koordináltan hajtja végre, a hasonló mozgások szimultán és egymást követő végrehajtásában megfelelő szintű tagoltságot mutat.

VERSENGÉSEK, VERSENYEK

- a versengések és a versenyek közben toleráns a csapattársaival és az ellenfeleivel szemben;
- a versengések és a versenyek tudatos szereplője, a közösséget pozitívan alakító résztvevő;
- felismeri a sportszerű és sportszerűtlen magatartásformákat, betartja a sportszerű magatartás alapvető szabályait.

PREVENCIÓ, ÉLETVITEL

- felismeri a különböző veszély- és baleseti forrásokat, elkerülésükhöz tanári segítséget kér;
- ismeri a keringési, légzési és mozgatórendszerét fejlesztő alapvető mozgásformákat;
- tanári irányítással, ellenőrzött formában végzi a testnevelés – számára nem ellenjavallt – mozgásanyagát;
- családi háttere és a közvetlen környezete adta lehetőségeihez mérten rendszeresen végez testmozgást.

EGÉSZSÉGES TESTI FEJLŐDÉS, EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS

- az öltözködés és a higiéniai szokások terén teljesen önálló, adott esetben segíti társait;
- megismeri az életkorának megfelelő sporttáplálkozás alapelveit, képes különbséget tenni egészséges és egészségtelen tápanyagforrások között.

1. évfolyam

Óraszám: 185 óra / tanév
5 óra / hét

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	17
Kúszások és mászások	17
Járások, futások	18
Szökdelések, ugrások	13
Dobások, ütések	12
Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok	18
Labdás gyakorlatok	15
Testnevelési és népi játékok	37
Küzdőfeladatok és -játékok	15
Foglalkozások alternatív környezetben	23
Összes óraszám:	185

A gyógytestnevelő tanárok a helyi tanterv (tanmenet) készítésekor a „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát az adott intézményben gyógytestnevelés-óra szánt éves óraszám 30–50%-ában állapíthatják meg, a többi témakör óraszámának terhére. A gyógytestnevelő tanár a „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát, illetve az egyes témakörök óraszámcsökkentésének mértékét a gyógytestnevelésen részt vevő tanulók betegségének, elváltozásának figyelembevételével határozza meg.

TÉMAKÖR: Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció
JAVASOLT ÓRASZÁM: 17 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre;
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemek elnevezésének, végrehajtásának megismerése

2-4 ütemű szabad-, társas és kézi szerygyakorlatok bemutatás utáni pontos és rendszeres végrehajtása

Alakzatok megismerése (oszlop-, sor-, vonal-, kör- és szétszórt alakzat) és alkalmazó gyakorlása

Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban

Mozgékonyság, hajlékonyság fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas és kézi szerygyakorlatokkal

A biológiailag helyes testtartás és testséma kialakulását elősegítő gyakorlatok elsajátítása, gyakorlása

A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését szolgáló gyakorlatok helyes végrehajtása

A gyakorlatvezetési módszerek megértése, a gyakorlatok tanári utasításoknak megfelelő végrehajtása

FOGALMAK

menet- és futásgyakorlatok; oszlop-, sor-, kör-, szétszórt alakzat; botgyakorlat, babzsákgyakorlat, labdagyakorlat, karikagyakorlat, ugrókötel-gyakorlat, utasítás, szóban közlés, bemutatás, bemutattatás, statikus gyakorlatelemek elnevezései

A gyógytestnevelés-órán a gimnasztikai gyakorlatok során a tanulók megismerik és elsajátítják azokat a gyakorlatelemeket, 2-4 ütemű gyakorlatokat, amelyek az elváltozásuk, betegségük pozitív irányú megváltozását elősegítő izmokat erősíti, illetve nyújtja, továbbá hozzájárulnak a biológiailag helyes testtartás és a helyes légzéstechnika kialakításához.

TÉMAKÖR: Kúszások és mászások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 17 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre;
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- mozgásműveltsége szintjénél fogva pontosan hajtja végre a keresztező mozgásokat;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A kúszások, mászások alapvető balesetvédelmi szabályainak megismerése

Kúszások, mászások ellentétes, majd azonos oldali kar-láb használattal előre, hátra, oldalra vagy egyéb meghatározott útvonalon, különböző támasztávolságokkal és mozgássebességgel (pl. lassított vagy szaggatott mozdulatokkal is)

Utánzó mozgások játékos formában; utánzó fogók

Testséma, térbeli tájékozódó képesség és szem-kéz-láb koordináció fejlesztése

Izomerő és mozgáskoordináció fejlesztése

Kúszó és mászó csapatjátékok

Sor- és váltóversenyek alkalmazása utánzó kúszó és mászó feladatokkal játékos formában

Vízszintes felületeken, ferde vagy függőleges tornaszereken való mászások, átmászások különböző irányokban

Törzsizom-erősítés az utánzó mozgások játékos felhasználásával

Egyszerű akadálypályák feladatainak teljesítése

FOGALMAK

utánzó gyakorlatok, kúszások-mászások kifejezései (pl.: medvejárás, rákjárás, pókjárás, fókakúszás, katonakúszás), irányváltoztatás, sorverseny, váltóverseny

A gyógytestnevelés-órán a kúszás és mászás feladatok a törzsizom erősítését szolgálják az egyszerű statikus utánzó mozgásoktól indulva a dinamikus, összetett kúszások-mászásokig, a korosztály számára megfelelő játékos formában.

TÉMAKÖR: Járások, futások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 18 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat;
- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- futását összerendezettség, lépésszabályozottság, ritmusosság jellemzi.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Járások egyenes vonalon előre, hátra, oldalra, különböző alakzatokban (pl. cikcakk alakban, körben) és fordulatokkal (negyed-, fél-, egészfordulat), egyenletes vagy váltakozó lépéshosszal, ritmussal, nyújtott és hajlított könyökkel, különböző szimmetrikus kartartásokkal

- Járások mély és magas súlyponti helyzetekben (törpejárás, óriásjárás), valamint egyéb utánzó formákban (pl. tyúklépés, lopakodó járás, pingvinjárs)
- Járások sarkon, talp élén, lábujjhegyen, előre-hátra-oldalra
- A Kölyökatlétika futásokat előkészítő és rávezető gyakorlatai, versenyformái
- Saroklendítés, térdemelés futás közben karlendítés nélkül és karlendítéssel, szimmetrikus kartartásokkal
- Sor- és váltóversenyek párban és csapatban, szemből és hátulról történő váltással
- Futások 5-6 m-re elhelyezett 10-20 cm-es akadályok felett
- Állórajt indulások hangjelre, különböző testhelyzetekből
- Futások különböző formában egyenesen, irányváltásokkal és íven egyenletes tempóban és ritmussal
- Folyamatos futások 4-6 percen keresztül

FOGALMAK

járas, utánzó járas, futás, mozgásirány, állórajt, rajtjel, kartartás, lendítés, hajlítás, szabály, sebesség, váltás, lépéshossz, perc, távtartás, térdemeléssel futás, saroklendítéssel futás

A gyógytestnevelés-órán a járas-, futásgyakorlatok szakaszos végrehajtásával törekedni kell a tanulók állóképességének fejlesztésére. A tanulók megismerik és alkalmazzák az elváltozásuk, illetve betegségük szempontjából adekvát terhelés-pihenés arányt a járas- és futásgyakorlatok esetében.

TÉMAKÖR: Szökdelések, ugrások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a különböző ugrásmódok alaptechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A Kölyökatlétika ugrásokat előkészítő és rávezető gyakorlatai, versenyformái
- Helyben szökdelések páros zárt lábbal és különböző terpeszekben tapsra, zenére
- Szökdelések két lábon előre-hátra-oldalra, ugrások kisebb, 10-20 cm-es magasságú felületekre fel és le
- Sasszé, oldalazó és indiánszökdelés alaptechnikájának elsajátítása

- Ugrások, szökdelések páros és egy lábon egyenlő és változó távolságra elhelyezett célterületekbe, sportlétrába
- Elugrások egy lábról maximum 5 m nekifutásból ülésbe, guggolásba érkezéssel 30-40 cm-es szivacsra
- Elugrások egy lábról maximum 5 m nekifutásból, guggolásba érkezéssel homokba
- Páros lábról felugrások céltárgyak érintésével

FOGALMAK

felugrás, elugrás, indiánszökdelés, sasszé, galopp, oldalazó szökdelés, méter, elugrási hely, leérkező hely, ritmus

A gyógytestnevelés-órán az ugrások, szökdelések a belgyógyászati betegségek esetén differenciált, egyénre szabott módon elősegítik a keringési rendszer és a mozgásműveltség fejlesztését.

TÉMAKÖR: Dobások, ütések

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a különböző dobásmódok alapttechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A Kölyökatlétika dobásokat előkészítő és rávezető gyakorlatai, versenyformái
- Könnyű labda fogása két kézzel, egyszerű karmozgások kézben a labdával, helyben és haladás közben
- Labda feldobása és elkapása helyben és járás közben
- Alsó dobás két kézzel társhoz
- Labda gurítása társnak fekvésben, ülésben
- Kétkezes mellső lökés, hajítás ülésben, térdelésben és állásban társhoz vagy célra
- Könnyű labda gurítása, terelése floorball-, teniszütő, tornabot vagy egyéb eszköz (pl. kézben lévő labda) segítségével társhoz vagy célfelületre
- Labda dobása, gurítása és elkapása társsal vagy csoportban, helyben és mozgás közben

FOGALMAK

dobás, gurítás, lökés, hajítás, terelés, ütés, célfelület, dobásirány, ütőfogás, tenyeres oldal, fonák oldal

A gyógytestnevelés-órán a tanulók elváltozása, illetve betegsége szempontjából adekvát dobások, ütések elsajátítása révén lehetővé válik a motoros képességek fejlesztése, a mozgásműveltség kialakítása, a különböző ütős sportok adaptált alkalmazása.

TÉMAKÖR: Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 18 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat;
- a támasz- és függésgyakorlatok végrehajtásában a testtömegéhez igazodó erő- és egyensúlyozási képességgel rendelkezik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A tér-, izom- és egyensúlyérzék fejlesztése
- A helyes testtartás tudatosítása
- A ritmus és mozgás összhangjának megteremtése
- Egyszerű talajgyakorlati elemek elsajátítása és esztétikus bemutatása (gurulóátfordulás előre, hátra, tarkóállás, bátorugrás, mérlegállás, kézállást előkészítő gyakorlatok)
- Egyszerű támaszugrások és rávezető gyakorlataik elsajátítása, végrehajtása
- Akadálypályák leküzdése magasságokhoz, mélységekhez alkalmazkodó mozgáscselekvésekkel
- Függésben alaplendület
- Mászókulcsolás megtanulása, mászási kísérletek (rúdon, kötélen)
- Statikus támaszgyakorlatok gyakorlása mellső, oldalsó és hátsó támaszban különböző testrészek használatával, különböző kar- és lábtartásokkal kivitelezett egyensúlyi helyzetekben, valamint egyéb utánzó támaszgyakorlat végrehajtása
- Dinamikus támaszgyakorlatok különböző irányokba haladással, fel- és lelépéssel, állandó támasztávolságokkal, egyenletes sebességgel, ritmussal, egyénileg, párokban vagy csoportban
- Statikus mellső, hátsó és oldalsó függőállások, majd függések különböző fogásmódokkal, láb- és kartartásokkal; utánzó függőállások
- Dinamikus függőállások, függések haladással oldalra, fel/le, fordulattal, állandó fogástávolságokkal, egyenletes sebességgel, ritmussal
- Egyszerű statikus és dinamikus egyensúlyozási gyakorlatok végrehajtása

FOGALMAK

egyensúly, támasz, függés, függőállás, gurulás, gurulóátfordulás, mérlegállás, tarkóállás, „csikórugdalozás”, mászás, mászókulcsolás, vándormászás, bátorugrás, pókjárás, rákjárás, fókajárás, medvejárás, sántaróka-járás, nyúlugrás, térdelés, felguggolás, alaplendület, madárfogás

A gyógytestnevelés-órán a betegségek és az elváltozások szempontjából kontraindikált gyakorlatok nélkül a támasz-, függés- és egyensúlyozási gyakorlatok alkalmazásával a törzsizomzat fejlesztése révén pozitív változások érhetők el az egészségi állapotban.

TÉMAKÖR: Labdás gyakorlatok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban;
- játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik, játék- és együttműködési készsége megmutatkozik;
- célszerűen alkalmaz sportági jellegű mozgásformákat sportjáték-előkészítő kisjátékokban;
- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos, célszerű játéktevékenységet.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A labdás tevékenységek balesetmegelőzési szabályainak tudatosítása
- Kézzel és lábbal, helyben és haladással történő labdavezetési módok alaptechnikáinak elsajátítása
- A különböző méretű és tömegű labdákkal labdavezetési, gurítási, dobási, rúgási és elkapási feladatok a távolság variálásával, helyben, önállóan, majd társak bevonásával különböző testhelyzetekben és különböző irányokba történő mozgással
- Labdagörgetések gyakorlása kézzel, lábbal, egyenes vonalon előre, oldalra, hátra, körbe vagy változó irányokba
- Magasan (fej fölött) érkező labda két-, majd egykezes talajra pattintott átvétele (Manó röpi alapok)
- Ismerkedés a kézzel (kosárérintés, alkarérintés), lábbal (dekázás) és fejvel történő pattintó érintések alaptechnikájával, az érintőfelületek tudatosítása könnyített szerekekkel (pl. lufival)
- A labdaérezék-fejlesztő, pontosságot, a hibaszázalék csökkenését előtérbe helyező páros, csoportos versengések
- A labdás alaptechnikák vezető műveleteinek tudatosítása

FOGALMAK

mellső átadás, felső átadás, alsó átadás, egy- és kétkezes átadás, labdavezetés, labdaelkapás, labdakezelés, labdaív, pattintó érintés, gurítás, bekísérés, görgetés

A gyógytestnevelés-órán a labdás feladatok adaptált alkalmazásával a különböző elváltozások, betegségek javulása elősegíthető az izomzat, motoros képesség fejlesztésével. Azon labdás testnevelési és sportjátékok megismerése, elsajátítása ajánlott, amelyeket a tanuló a betegségtől, illetve az elváltozástól függetlenül is gyakorolhat.

TÉMAKÖR: Testnevelési és népi játékok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 37 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban;
- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a testnevelési és népi játékokban tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat;
- játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik, játék- és együttműködési készsége megmutatkozik;
- célszerűen alkalmaz sportági jellegű mozgásformákat sportjáték-előkészítő kisjátékokban;
- labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos, célszerű játéktevékenységet.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A különböző testnevelési játékok balesetmegelőzési szabályainak tudatosítása
- Egyszerű fogó- és futójátékok által a teljes játékkeret felölelő mozgásútvonalak kialakítása, a játéktér határainak érzékelése
- Az elsősorban statikus akadályokat felhasználó fogó- és futójátékokban az irányváltoztatások, mély súlyponti helyzetben történő elindulások-megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása
- A sportjátékokat előkészítő testnevelési játékokban a támadó és védő szerepekhez tartozó ismeretek elsajátítása, feladatainak gyakorlása
- A népi játékokon keresztül a közösségi élmény megtapasztalása, a nemi szerepek gyakorlása
- A végtagok helyzetének, az izmok feszültségi állapotának, valamint az egész test érzékelését, az egyensúlyozó képességet fejlesztő szoborjátékok, utánzó játékok, egyéb népi játékok, valamint változatos akadálypályák teljesítését igénylő páros és csoportos játékok gyakorlása

- Statikus célfelületek eltalálására törekvő – különböző dobásformákra, rúgásokra, ütésekre épülő, változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználó – célzó játékok rendszeres alkalmazása
- A kooperativitás, a közös célirányos együttműködés erősítése páros és csoportos játékok (pl. váltó- és sorversenyek) által
- A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák játékos formájú gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkényszer nélkül
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal

Néptánc – szabadon választható

- A tánc verbális és nem verbális (gesztus) rendszerének elsajátítása, valamint a csoport tagjaival való érintkezés szabályainak gyakorlása
- Az alakzatváltással, illetve párban megvalósuló népi játékokkal a test oldaliságára, valamint az alaklátásra vonatkozó ismeretek tudatosítása, a téri tájékozódó képesség fejlesztése
- Az énekléssel kísért játékok gyakorlása által a ritmustartás és ritmusérzékelés képességének fejlesztése

FOGALMAK

szabályjátékok, népi és körjátékok, utánzó játékok, fogójátékok statikus és dinamikus akadályokkal, ugróiskola, sorverseny, váltóverseny.

A gyógytestnevelés-órán a tanuló megismeri azokat a testnevelési és népi játékokat, amelyek alkalmazásával növelheti a tartó- és mozgatószervrendszer izomzatának erejét, fejleszti az állóképességét és mozgásműveltségét. A különböző játékok elősegítik a rendszeres sport és testmozgás megszeretését, az adekvát mozgások elsajátítását.

TÉMAKÖR: Küzdőfeladatok és -játékok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és képes megnevezni a küzdőfeladatok, esések, tompítások játék- és baleset-megelőzési szabályait;
- vállalja a társakkal szembeni fizikai kontaktust, sportszerű test-test elleni küzdelmet valósít meg.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Ismerkedés a bőrérítés és testközelség elfogadását, a társakkal szembeni bizalom kialakítását elősegítő páros, csoportos és csapat jellegű játékos, valamint kooperatív jellegű képességfejlesztő feladatokkal
- Az állásban és egyéb kiinduló helyzetekben végrehajtható, a reakcióidőt, a gyorsaságot, az egyensúlyérzéklet, az erőt fejlesztő, társérítés nélküli páros, csoportos és csapat jellegű eszközös küzdőjátékok, játékos feladatmegoldások szabálykövető végrehajtása
- A küzdőjátékokban jellemző támadó és védő szerepek gyakorlását elősegítő, a gyorsaságot, az egyszerű reagálási képességet, az egyensúlyérzéklet fejlesztő páros, csoportos és csapat jellegű feladatmegoldások alkalmazása társérítés bekapcsolásával
- Küzdelemre képessé tevő egyszerű technikák koordinációs fejlődésmenetének megfelelő végrehajtása
- A saját és az ellenfél erejének felbecsülése egyszerű páros és csoportos küzdőfeladatok során
- A küzdőjátékok balesetmegelőzési szabályainak, a sportszerű küzdés szemléletének megismerése
- A fizikai kontaktussal, a társ erő kifejtésének érzékelésével, annak legyőzési szándékával kapcsolatos egyszerű húzásokra, tolásokra épülő páros küzdőjátékok különböző kiinduló helyzetekből, a test különböző részeivel, eszközökkel vagy anélkül

FOGALMAK

húzások, tolások, önkontroll, sportszerű küzdelem, esések, lábérítések, kézérítések, asszertivitás, közvetlen kontakt, pillanatnyi kontakt

A gyógytestnevelés-órán a tanuló megismeri azokat a küzdőfeladatokat és játékokat, amelyek alkalmazásával növelheti a tartó- és mozgatószervrendszer izomzatának erejét, fejleszti az állóképességét és mozgásműveltségét. A különböző játékok elősegítik a rendszeres sport és testmozgás megszeretését, az adekvát mozgások elsajátítását.

TÉMAKÖR: Foglalkozások alternatív környezetben

JAVASOLT ÓRASZÁM: 23 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- nyitott az alapvető mozgásformák újszerű és alternatív környezetben történő alkalmazására, végrehajtására.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ellenőrzött tevékenység keretében mozog a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A szabadtéri foglalkozások baleset- és természetvédelmi szabályainak megismerése

- A szabadtéri foglalkozások öltözködési szabályainak megismerése
- A szabadban, illetve a természetben való közlekedés szabályainak elsajátítása
- Szabadtéri népi játékok elsajátítása (fogójátékok, ugróiskolák)
- Szabadtéri testnevelési játékok elsajátítása
- Gördülő mozgásformák és téli játékok (roller, kerékpár; hógolyózás, szánkó) megismerése
- Szabadtéri akadálypályák leküzdése
- Természetben űzhető sportágak megismerése (túrázás, korcsolyázás)

FOGALMAK

időjárás, öltözködés, szabadtéri foglalkozások, téli játékok, nyári játékok, korcsolyázás, túrázás, tájékozódás, közlekedési szabályok, természetvédelem

A **gyógytestnevelés-órán** a szabadtéri foglalkozások során a különböző mozgásszervi elváltozással, illetve belgyógyászati betegséggel rendelkező tanulók megismerkednek olyan testgyakorlatokkal, sportokkal, amelyeket elváltozásuk, illetve betegségük ellenére végezhetnek. A megismert szabadban végzett sportok, testgyakorlatok adekvát alkalmazása elősegíti a rendszeres testedzés megszerettetését, az egészségi állapot és a teljesítőképesség pozitív irányú megváltozását.

.

TÉMAKÖR: Gyógytestnevelés

JAVASOLT ÓRASZÁM: A jogszabályokban és a helyi tantervben rögzítettnek megfelelően¹

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat;
- a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban;
- ellenőrzött tevékenység keretében mozog a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- az elsajátított egy (vagy több) úszásnemben helyes technikával úszik;
- a testnevelési és népi játékokban tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat;
- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére;
- aktívan vesz részt az uszodában végzett mozgásformák elsajátításában, gyakorlásában;

¹ A gyógytestnevelő tanárok a helyi tanterv (tanmenet) készítésekor a Gyógytestnevelés témakör óraszámát az adott intézményben gyógytestnevelés-óraóra szánt éves óraszám 30–50%-ában állapíthatják meg a többi témakör óraszámának terhére. A Gyógytestnevelés témakör óraszámát, illetve az egyes témakörök óraszámcsökkentésének mértékét a gyógytestnevelésen részt vevő tanulók betegségének, elváltozásának figyelembevételével határozza meg a gyógytestnevelő tanár.

- a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásait;
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A gyógytestnevelés fejlesztési feladatai megjelennek a különböző témakörökbe ágyazottan, annak szerves részeként. Az ott felsorolt feladatok végrehajtása során, illetve azokon kívül az alábbi fejlesztési feladatokat kell megvalósítani:

A helyes légzéstechnika elsajátítása

A biomechanikailag helyes testtartás kialakítása

Egyszerűbb korrekciós gimnasztikai gyakorlatok pontos végrehajtása

A helyes testséma kialakítását szolgáló gyakorlatok pontos végrehajtása segítségével, majd anélkül

A tartó- és mozgatószervrendszer izomzatának, mozgékonyságának (hajlékonyságának) fejlesztését szolgáló különböző testgyakorlatok tudatos, pontos végrehajtása

Az állóképesség-fejlesztés jelentőségének felismerése, kitartásra nevelés

Mozgás- és terheléshatárok megismertetése, azok kiterjesztését szolgáló tevékenységek elsajátítása, végrehajtása

Az egészségi állapot változását pozitívan és negatívan befolyásoló (kontraindikált) mozgások megismertetése a különböző testgyakorlatok elsajátításán keresztül

FOGALMAK

helyes testtartás, testséma

A fejlesztés várható eredményei az első évfolyam végén, a továbbhaladás feltételei:

- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.
- A testrészek megnevezése.
- A fáradás jeleinek felismerése.
- Az izomzat működésének elemi ismeretei.
- Különbségtétel a jó és a rossz testtartás között.
- Az iskolatáska gerinckímélő hordása.
- A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete, gyors kialakításuk.
- A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjainak ismerete.
- Fegyelmezett gyakorlás eszközzel is.
- Odafigyelés a társakra,

- A mozgás és a nyugalom harmóniájának felfedezése.
- Az alapvető hely- és helyzetváltató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban.
- A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása.
- A manipulatív természetes mozgásformák mozgásmintáinak végrehajtási módjainak ismerete.
- Az eszközök biztonságos és célszerű használata.
- A feladatok végrehajtásakor pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés.
- A sporteszközök örömteli szabadidős használata.
- Esztétikus végrehajtásra törekvés, egyszerű tornagyakorlat bemutatásakor.
- Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon és emelt eszközökön.
- Próbálkozás a zenei ritmus követésére különféle ritmikus mozgásokban egyénileg, párban és csoportban.
- A párhoz, társakhoz történő térbeli alkalmazkodásra törekvés a tánc közben.
- A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása.
- Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékban.
- Mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban.
- Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete, alkalmazása gyakorló és feladathelyzetben.
- A játékból adódó öröm, élmény és tanulási lehetőség felismerése.
- A csapatjátékokban a közös cél fontosságának tudatosulása.
- A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete.
- Az alapvető eséstechnikák felismerése, balesetmentes végrehajtása.
- Törekvés arra, hogy a támadó- és védőmozgások az ellenfél mozgásaihoz igazodjanak.

2. évfolyam

Óraszám: 185 óra / tanév
5 óra / hét

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	17
Kúszások és mászások	17
Járások, futások	18
Szökdelések, ugrások	13
Dobások, ütések	12
Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok	18
Labdás gyakorlatok	15
Testnevelési és népi játékok	37
Küzdőfeladatok és -játékok	15
Foglalkozások alternatív környezetben	23
Összes óraszám:	185

TÉMAKÖR: Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció

JAVASOLT ÓRASZÁM: 17 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre;
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemek elnevezésének, végrehajtásának megismerése

2-4 ütemű szabad-, társas és kézi szergyakorlatok bemutatás utáni pontos és rendszeres végrehajtása

Alakzatok megismerése (oszlop-, sor-, vonal-, kör- és szétszórt alakzat) és alkalmazó gyakorlása

Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban

Mozgékonyosság, hajlékonyosság fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas és kézi szergyakorlatokkal

A biológiailag helyes testtartás és testséma kialakulását elősegítő gyakorlatok elsajátítása, gyakorlása

A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését szolgáló gyakorlatok helyes végrehajtása

A gyakorlatvezetési módszerek megértése, a gyakorlatok tanári utasításoknak megfelelő végrehajtása

FOGALMAK

menet- és futásgyakorlatok; oszlop-, sor-, kör-, szétszórt alakzat; botgyakorlat, babzsákgyakorlat, labdagyakorlat, karikagyakorlat, ugrókötel-gyakorlat, utasítás, szóban közlés, bemutatás, bemutattatás, statikus gyakorlategyek elnevezései

A gyógytestnevelés-órán a gimnasztikai gyakorlatok során a tanulók megismerik és elsajátítják azokat a gyakorlategyeket, 2-4 ütemű gyakorlatokat, amelyek az elváltozásuk, betegségük pozitív irányú megváltozását elősegítő izmokat erősíti, illetve nyújtja, továbbá hozzájárulnak a biológiailag helyes testtartás és a helyes légzéstechnika kialakításához.

TÉMAKÖR: Kúszások és mászások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 17 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre;
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- mozgásműveltsége szintjénél fogva pontosan hajtja végre a keresztező mozgásokat;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A kúszások, mászások alapvető balesetvédelmi szabályainak megismerése

Kúszások, mászások ellentétes, majd azonos oldali kar-láb használattal előre, hátra, oldalra vagy egyéb meghatározott útvonalon, különböző támasztávolságokkal és mozgássebességgel (pl. lassított vagy szaggatott mozdulatokkal is)

Utánzó mozgások játékos formában; utánzó fogók

Testséma, térbeli tájékozódó képesség és szem-kéz-láb koordináció fejlesztése

Izomerő és mozgáskoordináció fejlesztése

Kúszó és mászó csapatjátékok

Sor- és váltóversenyek alkalmazása utánzó kúszó és mászó feladatokkal játékos formában

Vízszintes felületeken, ferde vagy függőleges tornaszereken való mászások, átmászások különböző irányokban

Törzsizom-erősítés az utánzó mozgások játékos felhasználásával

Egyszerű akadálypályák feladatainak teljesítése

FOGALMAK

utánzó gyakorlatok, kúszások-mászások kifejezései (pl.: medvejárás, rákjárás, pókjárás, fókakúszás, katonakúszás), irányváltottatás, sorsverseny, váltóverseny

A gyógytestnevelés-órán a kúszás és mászás feladatok a törzsizom erősítését szolgálják az egyszerű statikus utánzó mozgásoktól indulva a dinamikus, összetett kúszások-mászásokig, a korosztály számára megfelelő játékos formában.

TÉMAKÖR: Járások, futások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 18 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat;
- a funkcionális hely- és helyzetváltató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- futását összerendezettség, lépésszabályozottság, ritmusosság jellemzi.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Járások egyenes vonalon előre, hátra, oldalra, különböző alakzatokban (pl. cikcakk alakban, körben) és fordulatokkal (negyed-, fél-, egészfordulat), egyenletes vagy váltakozó lépéshosszal, ritmussal, nyújtott és hajlított könyökkel, különböző szimmetrikus kartartásokkal
- Járások mély és magas súlyponti helyzetekben (törpejárás, óriásjárás), valamint egyéb utánzó formákban (pl. tyúklépés, lopakodó járás, pingvinjárás)
- Járások sarkon, talp élén, lábujjhegyen, előre-hátra-oldalra
- A Kölyökatlétika futásokat előkészítő és rávezető gyakorlatai, versenyformái
- Saroklendítés, térdemelés futás közben karlendítés nélkül és karlendítéssel, szimmetrikus kartartásokkal
- Sor- és váltóversenyek párban és csapatban, szemből és hátulról történő váltással
- Futások 5-6 m-re elhelyezett 10-20 cm-es akadályok felett
- Állórajt indulások hangjelre, különböző testhelyzetekből
- Futások különböző formában egyenesen, irányváltásokkal és íven egyenletes tempóban és ritmussal
- Folyamatos futások 4-6 percen keresztül

FOGALMAK

járas, utánzó járas, futás, mozgásirány, állórajt, rajtjel, kartartás, lendítés, hajlítás, szabály, sebesség, váltás, lépéshossz, perc, távtartás, térdemeléssel futás, saroklendítéssel futás

A gyógytestnevelés-órán a járas-, futásgyakorlatok szakaszos végrehajtásával törekedni kell a tanulók állóképességének fejlesztésére. A tanulók megismerik és alkalmazzák az elváltozásuk, illetve betegségük szempontjából adekvát terhelés-pihenés arányt a járas- és futásgyakorlatok esetében.

TÉMAKÖR: Szökdelések, ugrások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a különböző ugrásmódok alapttechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A Kölyökatlétika ugrásokat előkészítő és rávezető gyakorlatai, versenyformái
- Helyben szökdelések páros zárt lábbal és különböző terpeszekben tapsra, zenére
- Szökdelések két lábon előre-hátra-oldalra, ugrások kisebb, 10-20 cm-es magasságú felületekre fel és le
- Sasszé, oldalazó és indiánszökdelés alapttechnikájának elsajátítása
- Ugrások, szökdelések páros és egy lábon egyenlő és változó távolságra elhelyezett célterületekbe, sportlétrába
- Elugrások egy lábról maximum 5 m nekifutásból ülésbe, guggolásba érkezéssel 30-40 cm-es szivacsra
- Elugrások egy lábról maximum 5 m nekifutásból, guggolásba érkezéssel homokba
- Páros lábról felugrások céltárgyak érintésével

FOGALMAK

felugrás, elugrás, indiánszökdelés, sasszé, galopp, oldalazó szökdelés, méter, elugrási hely, leérkező hely, ritmus

A gyógytestnevelés-órán az ugrások, szökdelések a belgyógyászati betegségek esetén differenciált, egyénre szabott módon elősegítik a keringési rendszer és a mozgásműveltség fejlesztését.

TÉMAKÖR: Dobások, ütések

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a különböző dobásmódok alapttechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A Kölyökatlétika dobásokat előkészítő és rávezető gyakorlatai, versenyformái

- Könnyű labda fogása két kézzel, egyszerű karmozgások kézben a labdával, helyben és haladás közben
- Labda feldobása és elkapása helyben és járás közben
- Alsó dobás két kézzel társhoz
- Labda gurítása társnak fekvésben, ülésben
- Kétkezes mellső lökés, hajítás ülésben, térdelésben és állásban társhoz vagy célra
- Könnyű labda gurítása, terelése floorball-, teniszütő, tornabot vagy egyéb eszköz (pl. kézben lévő labda) segítségével társhoz vagy célfelületre
- Labda dobása, gurítása és elkapása társsal vagy csoportban, helyben és mozgás közben

FOGALMAK

dobás, gurítás, lökés, hajítás, terelés, ütés, célfelület, dobásirány, ütőfogás, tenyeres oldal, fonák oldal

A gyógytestnevelés-órán a tanulók elváltozása, illetve betegsége szempontjából adekvát dobások, ütések elsajátítása révén lehetővé válik a motoros képességek fejlesztése, a mozgásműveltség kialakítása, a különböző ütős sportok adaptált alkalmazása.

TÉMAKÖR: Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 18 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat;
- a támasz- és függésgyakorlatok végrehajtásában a testtömegéhez igazodó erő- és egyensúlyozási képességgel rendelkezik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A tér-, izom- és egyensúlyérzék fejlesztése
- A helyes testtartás tudatosítása
- A ritmus és mozgás összhangjának megteremtése
- Egyszerű talajgyakorlati elemek elsajátítása és esztétikus bemutatása (gurulóátfordulás előre, hátra, tarkóállás, bátorugrás, mérlegállás, kézállást előkészítő gyakorlatok)
- Egyszerű támaszugrások és rávezető gyakorlataik elsajátítása, végrehajtása
- Akadálypályák leküzdése magasságokhoz, mélységekhez alkalmazkodó mozgáscselekvésekkel
- Függésben alaplendület

- Mászókulcsolás megtanulása, mászási kísérletek (rúdon, kötélén)
- Statikus támaszgyakorlatok gyakorlása mellső, oldalsó és hátsó támaszban különböző testrészek használatával, különböző kar- és lábtartásokkal kivitelezett egyensúlyi helyzetekben, valamint egyéb utánzó támaszgyakorlat végrehajtása
- Dinamikus támaszgyakorlatok különböző irányokba haladással, fel- és lelépéssel, állandó támasztávolságokkal, egyenletes sebességgel, ritmussal, egyénileg, párokban vagy csoportban
- Statikus mellső, hátsó és oldalsó függőállások, majd függések különböző fogásmódokkal, láb- és kartartásokkal; utánzó függőállások
- Dinamikus függőállások, függések haladással oldalra, fel/le, fordulattal, állandó fogástávolságokkal, egyenletes sebességgel, ritmussal
- Egyszerű statikus és dinamikus egyensúlyozási gyakorlatok végrehajtása

FOGALMAK

egyensúly, támasz, függés, függőállás, gurulás, gurulóátfordulás, mérlegállás, tarkóállás, „csikórugdalózás”, mászás, mászókulcsolás, vándormászás, bátorugrás, pókjárás, rákjárás, fókajárás, medvejárás, sántaróka-járás, nyúlugrás, térdelés, felguggolás, alaplendület, madárfogás

A gyógytestnevelés-órán a betegségek és az elváltozások szempontjából kontraindikált gyakorlatok nélkül a támasz-, függés- és egyensúlyozási gyakorlatok alkalmazásával a törzsizomzat fejlesztése révén pozitív változások érhetők el az egészségi állapotban.

TÉMAKÖR: Labdás gyakorlatok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban;
- játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik, játék- és együttműködési készsége megmutatkozik;
- célszerűen alkalmaz sportági jellegű mozgásformákat sportjáték-előkészítő kisjátékokban;
- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos, célszerű játéktevékenységet.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A labdás tevékenységek balesetmegelőzési szabályainak tudatosítása
- Kézvel és lábbal, helyben és haladással történő labdavezetési módok alaptechnikáinak elsajátítása

- A különböző méretű és tömegű labdákkal labdavezetési, gurítási, dobási, rúgási és elkapási feladatok a távolság variálásával, helyben, önállóan, majd társak bevonásával különböző testhelyzetekben és különböző irányokba történő mozgással
- Labdagörgetések gyakorlása kézzel, lábbal, egyenes vonalon előre, oldalra, hátra, körbe vagy változó irányokba
- Magasan (fej fölött) érkező labda két-, majd egykezes talajra pattintott átvétele (Manó röpi alapok)
- Ismerkedés a kézzel (kosárérintés, alkarérintés), lábbal (dekázás) és fejjel történő pattintó érintések alaptechnikájával, az érintőfelületek tudatosítása könnyített szerekekkel (pl. lufival)
- A labdaérezék-fejlesztő, pontosságot, a hibaszázalék csökkenését előtérbe helyező páros, csoportos versengések
- A labdás alaptechnikák vezető műveleteinek tudatosítása

FOGALMAK

mellső átadás, felső átadás, alsó átadás, egy- és kétkezes átadás, labdavezetés, labdaelkapás, labdakezelés, labdaív, pattintó érintés, gurítás, bekísérés, görgetés

A gyógytestnevelés-órán a labdás feladatok adaptált alkalmazásával a különböző elváltozások, betegségek javulása elősegíthető az izomzat, motoros képesség fejlesztésével. Azon labdás testnevelési és sportjátékok megismerése, elsajátítása ajánlott, amelyeket a tanuló a betegségtől, illetve az elváltozástól függetlenül is gyakorolhat.

TÉMAKÖR: Testnevelési és népi játékok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 37 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban;
- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a testnevelési és népi játékokban tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat;
- játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik, játék- és együttműködési készsége megmutatkozik;
- célszerűen alkalmaz sportági jellegű mozgásformákat sportjáték-előkészítő kisjátékokban;
- labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos, célszerű játéktevékenységet.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A különböző testnevelési játékok balesetmegelőzési szabályainak tudatosítása

- Egyszerű fogó- és futójátékok által a teljes játéktér felölölő mozgásútvonalak kialakítása, a játéktér határainak érzékelése
- Az elsősorban statikus akadályokat felhasználó fogó- és futójátékokban az irányváltoztatások, mély súlyponti helyzetben történő elindulások-megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása
- A sportjátékokat előkészítő testnevelési játékokban a támadó és védő szerepekhez tartozó ismeretek elsajátítása, feladatainak gyakorlása
- A népi játékokon keresztül a közösségi élmény megtapasztalása, a nemi szerepek gyakorlása
- A végtagok helyzetének, az izmok feszültségi állapotának, valamint az egész test érzékelését, az egyensúlyozó képességet fejlesztő szoborjátékok, utánzó játékok, egyéb népi játékok, valamint változatos akadálypályák teljesítését igénylő páros és csoportos játékok gyakorlása
- Statikus célfelületek eltalálására törekvő – különböző dobásformákra, rúgásokra, ütésekre épülő, változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználó – célzó játékok rendszeres alkalmazása
- A kooperativitás, a közös célirányos együttműködés erősítése páros és csoportos játékok (pl. váltó- és sorversenyek) által
- A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák játékos formájú gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkénszer nélkül
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal

Néptánc – szabadon választható

- A tánc verbális és nem verbális (gesztus) rendszerének elsajátítása, valamint a csoport tagjaival való érintkezés szabályainak gyakorlása
- Az alakzatváltással, illetve párban megvalósuló népi játékokkal a test oldaliságára, valamint az alaklításra vonatkozó ismeretek tudatosítása, a téri tájékozódó képesség fejlesztése
- Az énekléssel kísért játékok gyakorlása által a ritmustartás és ritmusérzékelés képességének fejlesztése

FOGALMAK

szabályjátékok, népi és körjátékok, utánzó játékok, fogójátékok statikus és dinamikus akadályokkal, ugróiskola, sorverseny, váltóverseny.

A gyógytestnevelés-órán a tanuló megismeri azokat a testnevelési és népi játékokat, amelyek alkalmazásával növelheti a tartó- és mozgatószervrendszer izomzatának erejét, fejleszt az állóképességét és mozgásműveltségét. A különböző játékok elősegítik a rendszeres sport és testmozgás megszeretését, az adekvát mozgások elsajátítását.

TÉMAKÖR: Küzdőfeladatok és -játékok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és képes megnevezni a küzdőfeladatok, esések, tompítások játék- és baleset-megelőzési szabályait;
- vállalja a társakkal szembeni fizikai kontaktust, sportszerű test-test elleni küzdelmet valósít meg.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Ismerkedés a bőrérítés és testközelség elfogadását, a társakkal szembeni bizalom kialakítását elősegítő páros, csoportos és csapat jellegű játékos, valamint kooperatív jellegű képességfejlesztő feladatokkal
- Az állásban és egyéb kiinduló helyzetekben végrehajtható, a reakcióidőt, a gyorsaságot, az egyensúlyérzéklet, az erőt fejlesztő, társérítés nélküli páros, csoportos és csapat jellegű eszközös küzdőjátékok, játékos feladatmegoldások szabálykövető végrehajtása
- A küzdőjátékokban jellemző támadó és védő szerepek gyakorlását elősegítő, a gyorsaságot, az egyszerű reagálási képességet, az egyensúlyérzéklet fejlesztő páros, csoportos és csapat jellegű feladatmegoldások alkalmazása társérítés bekapcsolásával
- Küzdelemre képessé tevő egyszerű technikák koordinációs fejlődésmenetének megfelelő végrehajtása
- A saját és az ellenfél erejének felbecsülése egyszerű páros és csoportos küzdőfeladatok során
- A küzdőjátékok balesetmegelőzési szabályainak, a sportszerű küzdés szemléletének megismerése
- A fizikai kontaktussal, a társ erő kifejtésének érzékelésével, annak legyőzési szándékával kapcsolatos egyszerű húzásokra, tolásokra épülő páros küzdőjátékok különböző kiinduló helyzetekből, a test különböző részeivel, eszközökkel vagy anélkül

FOGALMAK

húzások, tolások, önkontroll, sportszerű küzdelem, esések, lábérítések, kézérítések, asszertivitás, közvetlen kontakt, pillanatnyi kontakt

A gyógytestnevelés-órán a tanuló megismeri azokat a küzdőfeladatokat és játékokat, amelyek alkalmazásával növelheti a tartó- és mozgatószervrendszer izomzatának erejét, fejleszti az állóképességét és mozgásműveltségét. A különböző játékok elősegítik a rendszeres sport és testmozgás megszeretését, az adekvát mozgások elsajátítását.

TÉMAKÖR: Foglalkozások alternatív környezetben

JAVASOLT ÓRASZÁM: 23 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- nyitott az alapvető mozgásformák újszerű és alternatív környezetben történő alkalmazására, végrehajtására.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ellenőrzött tevékenység keretében mozog a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A szabadtéri foglalkozások baleset- és természetvédelmi szabályainak megismerése
- A szabadtéri foglalkozások öltözködési szabályainak megismerése
- A szabadban, illetve a természetben való közlekedés szabályainak elsajátítása
- Szabadtéri népi játékok elsajátítása (fogójátékok, ugróiskolák)
- Szabadtéri testnevelési játékok elsajátítása
- Gördülő mozgásformák és téli játékok (roller, kerékpár; hógolyózás, szánkó) megismerése
- Szabadtéri akadálypályák leküzdése
- Természetben űzhető sportágak megismerése (túrázás, korcsolyázás)

FOGALMAK

időjárás, öltözködés, szabadtéri foglalkozások, téli játékok, nyári játékok, korcsolyázás, túrázás, tájékozódás, közlekedési szabályok, természetvédelem

A gyógytestnevelés-órán a szabadtéri foglalkozások során a különböző mozgásszervi elváltozással, illetve belgyógyászati betegséggel rendelkező tanulók megismerkednek olyan testgyakorlatokkal, sportokkal, amelyeket elváltozásuk, illetve betegségük ellenére végezhetnek. A megismert szabadban végzett sportok, testgyakorlatok adekvát alkalmazása elősegíti a rendszeres testedzés megszerettetését, az egészségi állapot és a teljesítőképesség pozitív irányú megváltozását.

TÉMAKÖR: Gyógytestnevelés

JAVASOLT ÓRASZÁM: A jogszabályokban és a helyi tantervben rögzítettnek megfelelően²

---

² A gyógytestnevelő tanárok a helyi tanterv (tanmenet) készítésekor a Gyógytestnevelés témakör óraszámát az adott intézményben gyógytestnevelés-órára szánt éves óraszám 30–50%-ában állapíthatják meg a többi témakör óraszámának terhére. A Gyógytestnevelés témakör óraszámát, illetve az egyes témakörök óraszámcsökkentésének mértékét a gyógytestnevelésen részt vevő tanulók betegségének, elváltozásának figyelembevételével határozza meg a gyógytestnevelő tanár.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat;
- a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban;
- ellenőrzött tevékenység keretében mozog a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- az elsajátított egy (vagy több) úszásnemben helyes technikával úszik;
- a testnevelési és népi játékokban tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat;
- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére;
- aktívan vesz részt az uszodában végzett mozgásformák elsajátításában, gyakorlásában;
- a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásait;
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A gyógytestnevelés fejlesztési feladatai megjelennek a különböző témakörökbe ágyazottan, annak szerves részeként. Az ott felsorolt feladatok végrehajtása során, illetve azokon kívül az alábbi fejlesztési feladatokat kell megvalósítani:

A helyes légzéstechnika elsajátítása

A biomechanikailag helyes testtartás kialakítása

Egyszerűbb korrekciós gimnasztikai gyakorlatok pontos végrehajtása

A helyes testséma kialakítását szolgáló gyakorlatok pontos végrehajtása segítségével, majd anélkül

A tartó- és mozgatószervrendszer izomzatának, mozgékonyságának (hajlékonyságának) fejlesztését szolgáló különböző testgyakorlatok tudatos, pontos végrehajtása

Az állóképesség-fejlesztés jelentőségének felismerése, kitartásra nevelés

Mozgás- és terheléshatárok megismertetése, azok kiterjesztését szolgáló tevékenységek elsajátítása, végrehajtása

Az egészségi állapot változását pozitívan és negatívan befolyásoló (kontraindikált) mozgások megismertetése a különböző testgyakorlatok elsajátításán keresztül

FOGALMAK

helyes testtartás, testséma

A fejlesztés várható eredményei a második évfolyam végén, a továbbhaladás feltételei:

- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.
- A testrészek megnevezése.
- A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése.
- A szív és az izomzat működésének elemi ismeretei.
- Különbségtétel a jó és a rossz testtartás között álló és ülő helyzetben, a medence középhelyzete beállítása.
- Az iskolatáska gerinckímélő hordása.
- A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.
- A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjainak ismerete.
- Fegyelmezett gyakorlás és odafigyelés a társakra, célszerű eszközhasználat.
- Az aktív-mozgásos relaxáció gyakorlatainak felismerése. A mozgás és a nyugalom harmóniájának felfedezése önmagára és másokra vonatkoztatva.
- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér- és energiabefektetés, valamint a mozgáskapcsolatok sokrétű felhasználásával.
- A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása.
- A manipulatív természetes mozgásformák mozgásmintáinak végrehajtási módjainak, és a vezető műveletek tanulási szempontjainak ismerete.
- Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában.
- A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés.
- A sporteszközök szabadidős használata igényné és örömforrássá válása.
- Feszés tartással, esztétikus végrehajtásra törekedve 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása.
- Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon és emelt eszközökön.
- Próbálkozás a zenei ritmus követésére különféle ritmikus mozgásokban egyénileg, párban és csoportban.
- A párhoz, társakhoz történő térbeli alkalmazkodásra törekvés tánc közben.
- A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete.
- Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékban.

- Széleskörű mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban.
- Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete.
- Tapasztalat azok alkalmazásában gyakorló és feladathelyzetben, sportjáték-előkészítő kispályákban.
- A játékfeladat megoldásából és a játékfolyamatból adódó öröm, élmény és tanulási lehetőség felismerése.
- A csapatérdek szerepének felismerése az egyéni érdekekkel szemben, vagyis a közös cél fontosságának tudatosulása.
- A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete.
- Az alapvető eséstechnikák felismerése, balesetmentes végrehajtása.
- A tompítás mozdulatának végrehajtása esés közben.
- A mozgásának és akaratának gátlása, késleltetése.
- Törekvés arra, hogy a támadó- és védőmozgások az ellenfél mozgásaihoz igazodjanak.
- Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról.
- A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályának ismerete.
- A sporteszközök kreatív felhasználása a játéktevékenység során.
- Az időjárási körülményeknek megfelelően öltözködés okainak ismerete.

3. évfolyam

A korosztályra továbbra is jellemző, hogy a különböző kognitív és affektív területek fejlődése az egyre nagyobb mértékű mozgásszükségletben is kifejeződik. A tanuló az előző időszakhoz képest már kialakult szokásrenddel rendelkezik, magabiztosabban mozog az oktatási környezetben, értelmi képességei jelentősen javultak. Az időszak fő célja, hogy megismertesse a diákokat a mozgásműveltség különböző sportágakban testet öltött formákkal megmutassa azt az utat, amely az elsajátításához szükséges.

Az alapmozgásoknál az egyszerű futó-ugró-dobó gyakorlatokban megjelennek azok a jellegzetes technikai elemek, amelyek a későbbiekben egy-egy összetettebb mozgás vezető műveletét alkotják. A gyakorlás során egyre nagyobb szerep jut az önálló csapatokban,

csoporthoz tartozó foglalkoztatásnak. A fejlesztésnek meghatározó formája a Kölyökatlélikában kialakított többállomásos feladatrendszer.

A testnevelési és népi játékok továbbra is kiemelten fontosak. A szabályaik gazdagodnak, térbeli, időbeli kiterjedésük növekszik, illetve kiegészülnek az egyes labdajátékok egyszerűsített, könnyített formáival, például a szivacskezilabdával, a zsinórlabdával, a mini kosárlabdával. A tanulók tevékenységét egyre kevésbé az öncélúság, mindinkább a kooperativitás igénye, a társakkal történő együttműködés lehetőségének felismerése jellemzi. A csapatalakításoknál – a tanulói esélyegyenlőség figyelembevételével – teret kap az önállóság.

A torna mozgásanyagát megalapozó egyszerű mozgásformák szenzitív időszaka ez. A gurulások, fordulatok, forgások, támasz- és függőhelyzetek, valamint az egyensúlyi elemek könnyen taníthatók, a kedvező testarányok, a relatíve kis testtömeg, illetve az ízületi rendszer plasztikussága révén könnyen taníthatók. Ennek eredményeként a későbbiekben jelentkező természetes gátlások mértéke jelentősen csökkenthető.

A küzdőgyakorlatokra továbbra is a játékos formájú társas küzdelmek jellemzőek, közvetlen és pillanatnyi kontaktussal, melyek kiválóan fejlesztik az egyensúlyozás, a tér és távolság érzékelés képességét, valamint a ritmusképességet. Emellett az asszertivitás megőrzése és fejlesztése mellett továbbra is kiemelten fontos a társak tisztelete, megbecsülése, egymás elfogadása.

A megfelelő vízbiztonság kialakítása után ebben a szakaszban nyílik lehetőség a tanulók számára kedvező úszásnem(ek) megtanítására, megtanulására és egyben kondicionális eszközként történő felhasználására.

A 3–4. évfolyamon, a prevenció szemlélet megvalósításaként, fokozottan ügyelni kell a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását szolgáló gimnasztikai gyakorlatok rendszeres alkalmazására, a törzsizomzat erősítését elősegítő utánzó természetes mozgások beépítésére a különböző témakörök tartalmi elemeibe.

A gyógytestnevelés testgyakorlatainak végrehajtása során a tanulóknál kialakul a korrekciós gimnasztika gyakorlatok precíz, pontos végrehajtása iránti igény. Emellett tudatosul, hogy mely testgyakorlatok segítik, illetve gátolják elváltozásuk, betegségük pozitív irányú megváltoztatását.

3. évfolyam

Óraszám: 185 óra / tanév
5 óra / hét

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	15
Kúszások és mászások	13
Járások, futások	15
Szökdelések, ugrások	12

Dobások, ütések	10
Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok	15
Labdás gyakorlatok	15
Testnevelési és népi játékok	16
Küzdőfeladatok és -játékok	15
Foglalkozások alternatív környezetben	22
Úszás	37
Összes óraszám:	185

A gyógytestnevelő tanárok a helyi tanterv (tanmenet) készítésekor a „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát az adott intézményben gyógytestnevelés-óraóra szánt éves óraszám 30-50%-ában állapíthatják meg a többi témakör óraszámának terhére. A „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát, illetve az egyes témakörök óraszámcsökkentésének mértékét a gyógytestnevelésen részt vevő tanulók betegségének, elváltozásának figyelembevételével határozza meg a gyógytestnevelő tanár.

TÉMAKÖR: Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre;
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemek elnevezésének, technikai végrehajtásának ismerete

2-4 ütemű szabad-, társas és kéziszergyakorlatok bemutatás utáni végrehajtásra törekvő, pontos és rendszeres kivitelezése. Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban

Alakzatok (oszlop-, vonal-, kör- és szétszórt alakzat) alkalmazó gyakorlása

Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban

Mozgékonyosság, hajlékonyág fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas és kéziszergyakorlatokkal

A biológiailag helyes testtartást és testsémát kialakító gyakorlatok végrehajtása önállóan

A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését szolgáló gyakorlatok helyes végrehajtása

Légzőgyakorlatok végrehajtása

A gyakorlatvezetési módszerek megértése, a gyakorlatok tanári utasításoknak megfelelő végrehajtása

A szervezet általános bemelegítését szolgáló gyakorlatok megismerése

Egyszerű gimnasztikai gyakorlatok zenére

FOGALMAK

menet- és futásgyakorlatok, oszlop-, sor-, kör-, szétszórt alakzat, botgyakorlat, babzsákgyakorlat, labdagyakorlat, karikagyakorlat, ugrókötél-gyakorlat, utasítás, szóban közlés, bemutatás, bemutattatás, statikus gyakorlateglemek elnevezései

A gyógytestnevelés-órán a gimnasztikai gyakorlatok során a tanulók ismerik, elsajátítják azokat a gyakorlategmeket, 2-4 ütemű gyakorlatokat, amelyek az elváltozásuk, betegségük pozitív irányú megváltozását elősegítő izmokat erősíti, illetve nyújtja, továbbá hozzájárul a biológiai helyes testtartás kialakításához.

TÉMAKÖR: Kúszások és mászások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre;
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- mozgásműveltsége szintjénél fogva pontosan hajtja végre a keresztes mozgásokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A kúszások, mászások alapvető balesetmegelőzési szabályainak következetes betartása

Kúszások, mászások, átbújások párban és csapatban fizikai kontaktus nélkül a társ(ak) mozgásával azonos vagy eltérő formában, fizikai kontaktussal kooperatív jelleggel, szerek használatával

Utánzó mozgások játékos formában, különböző tornaszereken

A térbeli tájékozódó képesség fejlesztése

Izomerő- és mozgáskoordináció-fejlesztés mászó feladatokkal

Különböző vízszintes tornaszereken, rézsútos felületen és/vagy függőleges irányba történő kúszások, mászások

Törzsizom-erősítés az utánzó mozgások játékos felhasználásával, különböző tornaszereken

Akadálypályák leküzdése

Egyéni, páros és csapatversenyek, játékok

Sor- és váltóversenyek alkalmazása utánzó kúszó-mászó feladatokkal, játékos formában, különböző tornaszereken

FOGALMAK

függőleges, vízszintes, akadálypálya, páros feladatok, csapatfeladatok, mászás fel-le, függés

A gyógytestnevelés-órán a kúszások és mászások mozgásanyagából a tanulók képességeihez mérten összetett gyakorlatsorokat alakíthatunk ki akadálypályák segítségével, vagy különböző szerekkel, illetve társsal vagy társakkal együtt alkalmazva, a törzsizomzat megerősítéséhez.

TÉMAKÖR: Járások, futások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat;
- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- futását összerendezettség, lépésszabályozottság, ritmusosság jellemzi.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Járások előre, hátra, oldalra és váltakozó irányokba, vegyes és aszimmetrikus kartartásokban

Járások egyensúlyvesztő feladatokkal (támadójárás, járás törzsfordításokkal, előre és oldalra hajlításokkal)

Járások sarkon, talpéleken, lábujjhegyen, különböző irányba és forgás közben

A Kölyökatléтика eszközeivel futófeladatok önálló gyakorlása és alkotása

Saroklendítés, térdemelés futás közben síkon, előre, hátra és oldalra karkörzésekkel kombinálva

Oldalazó futás keresztlépésekkel, szimmetrikus kartartásokkal

Sor- és váltóversenyek, szemből, hátulról és váltózónából történő váltással különböző feladatokkal kombinálva

Futások 4-5 m-re elhelyezett akadályok felett

Állórajt kisebb távolságra különböző hangjelekre, érintésre

30 m síkfutás sávban az állórajt szabályai szerint lendületes átfutással a célvonalon időre

Folyamatos futás különböző terepen és feladatokkal játékos formában

Futások különböző formában egyenesen, irányváltásokkal, fordulatokkal

Futások párban és csoportban tempótartással és -váltással, gyors irány- és sebességváltással fogó- és kidobójjátékok közben

Folyamatos futások 4-6 percen keresztül

FOGALMAK

futó ritmus, futó tempó, tempótartás, vezényszó, célvonal, futósáv, másodperc, sprint – vágta futás, oldalazó futás, keresztlépés

A gyógytestnevelés-órán a járás-, futásgyakorlatok szakaszos végrehajtásával törekedni kell a tanulók állóképességének fejlesztésére. A tanulók megismerik és alkalmazzák az elváltozásuk, illetve betegségük szempontjából adekvát terhelés-pihenés arányt a járás- és futásgyakorlatok esetében.

TÉMAKÖR: Szökdelések, ugrások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a különböző ugrásmódok alapttechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A Kölyökatlétika eszközeivel ugró és szökdelő feladatok önálló gyakorlása és alkotása

Indiánszökdelés ellentétes és azonos karlendítéssel, sasszé és oldalazó szökdelések páros karlendítésekkel, körzésekkel

Ritmusra végrehajtott szökdelések helyben 2-4 lábhelyzet váltogatásával, páros zárt és egy lábon ugrókötélhajtás közben

Szökdelések helyváltoztatás közben előre, oldalra, hátra, meghatározott területre különböző variációkban (sportlétra gyakorlatanyaga)

Elugrások páros lábon és egy lábon akadályok nélkül, illetve 20-30 cm-es akadályokra (zsámolyra) fel és le, valamint átugorva 8-10 ismétléssel

Távolugrás rövid lendületből: maximum 10 m-es nekifutásból egy lábról elugrás 60 cm-es ugrósávból szivacsba vagy homokgödörbe érkezéssel guggolásba

FOGALMAK

lendületszerzés, ismétlésszám, ugrókötélhajtás, ütem, elugró sáv, centiméter, talajra érkezés, elugró láb, lendítő láb, átlépő technika, optimális sebesség, kísérletszám

A gyógytestnevelés-órán az ugrások, szökdelések a belgyógyászati betegségek esetén differenciált, egyénre szabott módon elősegítik a keringési rendszer és a mozgásműveltség fejlesztését.

TÉMAKÖR: Dobások, ütések

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a különböző dobásmódok alapttechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A Kölyökatlétika eszközeivel dobófeladatok önálló gyakorlása és alkotása

Különböző labdák mozgatása kézben, átadása kézből kézbe társnak

Labda gurítása társnak különböző testhelyzetekben, egy és két kézzel

Testtömeghez igazodó súlyú, de változó méretű labdák lökése, hajítása, állásból két majd egy kézzel, társhoz vagy célra

A labda biztonságos elkapása vagy sebességének csökkentése párban, csoportban, csapatban, pontszerző versengések közben
kislabda, szoknyás labda, sípoló rakéta hajítása harántterpeszből, majd maximum 5 m lendületszerzésből célra és távolságra
Füles labda, szoknyás labda, karika vetése egy kézzel oldal- és harántterpeszből célra
Megfelelő labda pattintása különböző ütőkkel, labda vezetése, átadása, célra ütése asztalitenisz, tollaslabda ütésmozdulatainak gyakorlása
Sor- és váltóversenyek különböző dobó- és ütőfeladatokkal kombinálva

FOGALMAK

egykezes dobás, vetés, lendületszerzés, röppálya, kirepülési szög, távolságmérés, távolságbecslés, tenyeres ütés, fonák ütés, csapóütés, labda terelése

A gyógytestnevelés-órán a tanulók elváltozása, illetve betegsége szempontjából adekvát dobások, ütések elsajátítása révén lehetővé válik a motoros képességek fejlesztése, a mozgásműveltség kialakítása. Ajánlott a különböző ütős sportok adaptált alkalmazása.

TÉMAKÖR: Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat;
- a támasz- és függésgyakorlatok végrehajtásában a testtömegéhez igazodó erő- és egyensúlyozási képességgel rendelkezik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A tér-, izom- és egyensúlyérzék további fejlesztése

A helyes testtartás tudatosítása és az esztétikus mozgásvégrehajtás igényének kialakítása

Az önfegyelem megteremtése a saját gátlások legyőzésében

A mozgásritmus térbeli, időbeli és dinamikai jellemzőinek kialakítása

Gurulóátfordulások végrehajtása kiinduló helyzet nehezítésével

Zsugorfejjállás elsajátítása

Kézállási kísérletek végrehajtása segítségadással, falnál

Egyszerű támaszgrások végrehajtása

Akadálypályák leküzdése térben és időben bővülő feladatokkal

Egyszerű támaszgyakorlatok kivitelezése talajon, tornapadon, zsámolyon, ugrószekrényen, bordásfalon és más, támaszhelyzetet biztosító tornaszeren

Dinamikus támaszgyakorlatok különböző irányokba, akadályokon történő haladással, fel- és lelépéssel, állandó és változó támasztávolságokkal, egyenletes és változó sebességgel, ritmussal, egyénileg, párokban vagy csoportban, hordással vagy anélkül

Egyensúlyozási gyakorlatok biztonságos végrehajtása helyben és helyzetváltoztatásokkal és különböző kartartásokkal, talajra rajzolt vonalon helyváltoztatással és eltérő irányokba, valamint tornaszereken, a munkafelület folyamatos szűkítésével

Függőgyakorlatok végrehajtása tornaszereken, természetes akadályokon

Függőállások, függések haladással oldalra, fel/le, fordulattal, állandó vagy változó fogástávolságokkal

Mászókulcsolással mászás (rúdon, kötélén) elsajátítása fokozódó gyorsasággal

Összerendezett, alkalmazkodó mozgások folyamatos végrehajtása akadálypálya leküzdése során

A tanult elemek, gyakorlatok célszerű összehangolása, alkalmazása változó feltételek között

Az ízületi mozgékonyosság képességének fejlesztése és az ellazulási készség kialakítása

FOGALMAK

tarkóállás, kézállás, zsugorfejállás, kézenátfordulás oldalra, hajlékonyság, harántspárga, oldalspárga, híd, bakugrás, függőleges repülés, kéztámasz, segítségadás, akarat

A gyógytestnevelés-órán a betegségek és az elváltozások szempontjából kontraindikált gyakorlatok nélkül a támasz-, függés- és egyensúlyozási gyakorlatok alkalmazásával, a törzsizomzat fejlesztése révén pozitív változások érhetők el az egészségi állapotban.

TÉMAKÖR: Labdás gyakorlatok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban;
- játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik, játék- és együttműködési készsége megmutatkozik;
- célszerűen alkalmaz sportági jellegű mozgásformákat sportjáték-előkészítő kisjátékokban;
- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos, célszerű játéktevékenységet.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A labdás tevékenységek balesetmegelőzési szabályainak tudatosítása, következetes betartása

A helyben és haladással, kézzel és lábbal történő labdavezetési módok végrehajtása statikus helyzetű és dinamikusan változó mozgást végző akadályok vagy társak figyelembevételével

A különböző méretű és tömegű labdákkal labdavezetési, egy- és kétkezes gurítási, dobási, valamint a lábfej különböző részeivel rúgási feladatok

Labdagörgetések gyakorlása kézzel, lábbal egyenes vonalon előre, oldalra, hátra, körbe vagy változó irányokba

A labdaérzékenységet fejlesztő, pontosságot, a hibaszázalék csökkenését előtérbe helyező páros, csoportos versengések

A labdás alaptechnikák fejlesztése, alkalmazó gyakorlása párhuzamos, a figyelem megosztását szükségessé tevő feladatmegoldások bevonásával (idő- és térbeli szerkezeti összetevők, az energiabefektetés variálásával)

Dobások, rúgások helyből statikus helyzetű vagy dinamikusan változó mozgást végző célfelületre

Kézzel (kosárérintés, alkarérintés), lábbal (dekázás) és fejvel történő pattintó érintések alaptechnikájának elsajátítása, az érintőfelületek tudatos használata egyszerű egyéni és páros gyakorlatokban, különböző méretű és tömegű szerekekkel (pl. lufival, különböző méretű gumilabdával, röplabdával)

FOGALMAK

belső, külső, teljes csüd, dekázás, alkalmazkodás, figyelemmegosztás, társak megjárása, alacsony és magas labdavezetés, kosárérintés, alkarérintés, szemkontaktus, érintőfelület

A gyógytestnevelés-órán a labdás feladatok adaptált alkalmazásával a különböző elváltozások, betegségek javulását elősegíti az izomzat, a motoros képesség fejlesztése. Azon labdás testnevelési és sportjátékok megismerése, elsajátítása történik meg, amelyeket a tanuló a betegségtől, illetve az elváltozástól függetlenül is gyakorolhat.

TÉMAKÖR: Testnevelési és népi játékok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 16 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban;
- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a testnevelési és népi játékokban tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat;
- játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik, játék- és együttműködési készsége megmutatkozik;
- célszerűen alkalmaz sportági jellegű mozgásformákat sportjáték-előkészítő kisjátékokban;
- labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos, célszerű játéktevékenységet.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A különböző testnevelési játékok balesetmegelőzési szabályainak tudatosítása, következetes betartása

Dinamikusan változó méretű, alakú játékterületen egyszerű fogó- és futójátékok által a játéktér határainak érzékelése

- A statikus és dinamikus akadályokat felhasználó fogó- és futójátékokban a mély súlyponti helyzetben történő irányváltatások, elindulások-megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása
- A sportjátékokat előkészítő testnevelési játékokban a támadó és védő szerepekhez tartozó ismeretek tudatos alkalmazása
- A végtagok helyzetváltoztatásának, az izmok feszültségi állapotának, a test érzékelésének fejlesztése, az egyensúlyozó képesség fejlesztése, szoborjátékokkal, utánzó játékokkal, egyéb népi játékokkal, valamint változatos akadálypályák teljesítését igénylő páros és csoportos játékok által
- Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő – különböző dobásformákra, rúgásokra, ütésekre épülő – változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználó célzó játékok rendszeres alkalmazása egyéni, páros és csoportos formában
- A kooperativitás, a közös célirányos együttműködés erősítése páros és csoportos játékok (pl. váltó- és sorversenyek, társkimentő fogójátékok) által
- Sportjátékok labda nélküli előkészítő jellegű mozgásainak gyakorlása, védőként az érintő távolság megtartása, oldalirányú mozgások keresztlépés nélküli megvalósítása
- A támadó és védő szerepek kialakítását elősegítő páros és csoportos versengő játékok
- A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkényyszer bekapcsolásával
- Labdafedezés gyakorlása 1-1 elleni labdabirtoklásra épülő játékokban
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal
- Néptánc – szabadon választható
- Szerep- és párválasztó játékok által a kör- és páros táncok előkészítése
- A körív mentén haladó lent- és fenthangsúlyos gyakorlatok (járás, futás, rida), a csárdásmotívumok (egylépéses, kétlépéses, tovahaladó) elsajátítása
- A táncokban a csárdásmotívumok és mozgáselemek változatainak alkalmazása szabad improvizáció során
- A táncokban az egyes ugrástechnikák közötti különbségek felismerése, a 2/4-es lüktetésű zene hangsúlyainak érzékelése, alkalmazása a mozgásvégrehajtásban

FOGALMAK

támadó és védő szerep, pontszerző játék, célzó játék, kisjátékok, célfelület, szélességi mozgás, elszakadás a védőtől, passzsáv, együttműködés, csapatszellem, érintő távolság

A gyógytestnevelés-órán a tanuló megismeri azokat a testnevelési és népi játékokat, amelyek alkalmazásával növelheti a tartó- és mozgatószervrendszer izomzatának erejét, fejleszti az állóképességét és mozgásműveltségét. A különböző játékok elősegítik a rendszeres sport és testmozgás megszeretését, az adekvát mozgások elsajátítását.

TÉMAKÖR: Küzdőfeladatok és -játékok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és képes megnevezni a küzdőfeladatok, esések, tompítások játék- és baleset-megelőzési szabályait;
- vállalja a társakkal szembeni fizikai kontaktust, sportszerű test-test elleni küzdelmet valósít meg.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A küzdő jellegű feladatok balesetvédelmi szabályainak következetes betartása

A bőrérítés és testközelség elfogadását, a társakkal szembeni bizalom kialakítását elősegítő páros, csoportos és csapat jellegű játékok, valamint kooperatív jellegű képességfejlesztő feladatok gyakorlása

Az állásban és egyéb kiindulópályákon végrehajtható, a reakcióidőt, a gyorsaságot, az egyensúlyérzéklet, az erőt fejlesztő társérítés nélküli páros, csoportos és csapat jellegű eszközös küzdőjátékok, játékos feladatmegoldások szabálykövető végrehajtása

A küzdőjátékokban jellemző támadó és védő szerepek gyakorlását elősegítő, a gyorsaságot, az egyszerű reagálási képességet, az egyensúlyérzéklet fejlesztő páros, csoportos és csapat jellegű feladatmegoldások alkalmazása társérítés bekapcsolásával

A fizikai kontaktussal, a társ erő kifejtésének érzékelésével, annak legyőzési szándékával kapcsolatos egyszerű húzásokra, tolásokra, kiemelésekre épülő páros, csoportos és csapat jellegű küzdőjátékok gyakorlása különböző kiinduló helyzetekből, a test különböző részeivel, eszközökkel vagy anélkül

Távolság- és térérítés fejlesztését segítő páros feladatok, játékok szerrel és szer nélkül pillanatnyi kontaktus kialakításával

Ritmusképesség fejlesztését célzó küzdőfeladatok és játékok gyakorlása pillanatnyi kontaktus kialakításával

FOGALMAK

ellenfél tisztelete, felelősség, tompítás, esések, gördülések, grundbirkózás, mögé kerülés, kitolás, asszertivitás, önvédelem, menekülés, önuralom, kitartás

A gyógytestnevelés-órán a tanuló megismeri azokat egészségi állapotával kapcsolatban nem ellenjavallt küzdőfeladatokat és játékokat, amelyek alkalmazásával növelheti a tartó- és mozgatószervrendszer izomzatának erejét, fejleszti az állóképességét és mozgásműveltségét. A különböző játékok elősegítik a rendszeres sport és testmozgás megszeretését, az adekvát mozgások elsajátítását.

TÉMAKÖR: Foglalkozások alternatív környezetben

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- nyitott az alapvető mozgásformák újszerű és alternatív környezetben történő alkalmazására, végrehajtására.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ellenőrzött tevékenység keretében mozog a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A szabadtéri foglalkozások baleset- és természetvédelmi szabályainak, valamint a szabadban, illetve a természetben való közlekedés szabályainak következetes betartása

A szabadtéri foglalkozások öltözködési szabályainak tudatosítása

A szabadban végezhető népi játékok, a téli és nyári testgyakorlatok lehetőségei ismeretének bővülése (ugrókötél, tollaslabda, görkorcsolya, lovaglás)

Szabadtéri akadálypályák leküzdése önálló feladatokkal

A megtanult természetben űzhető sportágak ismereteinek elmélyítése, fejlesztése (túrázás, korcsolyázás)

FOGALMAK

görkorcsolyázás, sportöltözet, ütős játékok, lovaglás

A gyógytestnevelés-órák keretében a szabadtéri foglalkozások során a különböző mozgásszervi elváltozással, illetve belgyógyászati betegséggel rendelkező tanulók megismerkednek olyan testgyakorlatokkal, sportokkal, amelyeket elváltozásuk, illetve betegségük ellenére végezhetnek. A megismert szabadban végzett sportok, testgyakorlatok adekvát alkalmazása elősegíti a rendszeres testedzés megszerettetését, az egészségi állapot és a teljesítőképesség pozitív irányú megváltozását. A tanulók legyenek képesek kiválasztani a számukra adekvát testedzési formát.

TÉMAKÖR: Úszás *(Amennyiben adottak a feltételek.)*

JAVASOLT ÓRASZÁM: 37 óra

*Heti rendszerességgel, egész tanévben, lehetőleg két egymást követő évfolyamon. A megfelelő óraszám eléréséhez az alsó tagozaton lehetséges a tananyag átcsoportosítása. Ebben az esetben az úszás szempontjából egységesen kell kezelni az alsó tagozat óraszámait.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- az elsajátított egy (vagy több) úszásnemben helyes technikával úszik;
- aktívan vesz részt az uszodában végzett mozgásformák elsajátításában, gyakorlásában.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az öltözői rend és az uszodai magatartás, valamint a helyes higiéniai, öltözködési szokások kialakítása

A kitartás, önfegyelem és küzdőképesség, valamint az állóképesség és a monotóniatűrő továbbfejlesztése

A vízben végzett játékok, úszások megszerettetése

Lebegések, merülések végrehajtása segítség nélkül

Siklások, lábtempók gyakoroltatása hason, háton

Választott újabb úszásnem(ek) megtanulása és folyamatos gyakorlása

A folyamatos úszások távolságának fokozatos növelése

Víz alatti úszások

Segédeszközök felhasználásával, folyamatos hibajavítással, felzárkóztatással a tanulási folyamat hatékonyságának növelése

FOGALMAK

felfekvés, csípőemelés, váltóverseny, levegővétel hátra fordulással, fejesugrás

A gyógytestnevelés-órán a hát- és gyorsúszás helyes technikájának elsajátításával, a technikacsizoló és egyéb vízben végzett gyakorlatok segítségével a tartó- és mozgatószervrendszer izomzatának erősítése, a légzőrendszer fejlesztése, az állóképesség növelése történik.

TÉMAKÖR: Gyógytestnevelés

JAVASOLT ÓRASZÁM: A jogszabályokban és a helyi tantervben rögzítettnek megfelelően³

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat;
- a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban;
- ellenőrzött tevékenység keretében mozog a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- az elsajátított egy (vagy több) úszásnemből helyes technikával úszik;
- a testnevelési és népi játékokban tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat;
- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;

---

³ A gyógytestnevelő tanárok a helyi tanterv (tanmenet) készítésekor a Gyógytestnevelés témakör óraszámát az adott intézményben gyógytestnevelés-órára szánt éves óraszám 30–50%-ában állapíthatják meg a többi témakör óraszámának terhére. A Gyógytestnevelés témakör óraszámát, illetve az egyes témakörök óraszámcsökkentésének mértékét a gyógytestnevelésen részt vevő tanulók betegségének, elváltozásának figyelembevételével határozza meg a gyógytestnevelő tanár.

- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére;
- aktívan vesz részt az uszodában végzett mozgásformák elsajátításában, gyakorlásában;
- a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásait;
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK

A gyógytestnevelés fejlesztési feladatai megjelennek a különböző témakörökbe ágyazottan, annak szerves részeként. Az ott felsorolt feladatok végrehajtása során, illetve azokon kívül az alábbi fejlesztési feladatokat kell megvalósítani:

A helyes légzéstechnika elsajátítása, tudatos alkalmazása

A helyes testséma kialakítását szolgáló gyakorlatok pontos végrehajtása segítségével, majd anélkül

A biomechanikailag helyes testtartás kialakítása, megtartása

Egyszerűbb és összetettebb korrekciós gimnasztikai gyakorlatok pontos elsajátítása, önálló végrehajtása

A tartó- és mozgatószervrendszer izomzatának, mozgékonyságának (hajlékonyságának) fejlesztését szolgáló különböző testgyakorlatok tudatos, pontos végrehajtása

Az állóképesség-fejlesztés jelentőségének felismerése, kitartásra nevelés

A mozgás- és terheléshatárok megismertetése, azok növelését szolgáló tevékenységek megismerése, végrehajtása

Az egészségi állapot változását pozitívan és negatívan befolyásoló (kontraindikált) mozgások megismertetése a különböző testgyakorlatok elsajátításán keresztül

Egyszerűbb, a helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatsorok összeállítása tanári segítséggel, azok önálló végrehajtása

FOGALMAK

légzőgyakorlatok, korrekciós gyakorlatok, gerincmobilizáló gyakorlatok, testtudat

A fejlesztés várható eredményei a harmadik évfolyam végén, a továbbhaladás feltételei:

- Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása, zenére is.
- A levezetés helyének megértése.
- A légzőgyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.
- A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák kialakítása.
- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek bemutatása.
- A testnevelésórán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének megszilárdulása.

- A játékok, versenyek során a magatartási szabályrendszer betartása és a sportszerű viselkedés erősítése.
  - Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
  - Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energiabefektetéssel, eszközzel, társakkal.
  - A játékeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.
  - A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások megnevezése, valamint azok mozgástanulási szempontjainak (vezető műveletek) ismerete.
-
- A manipulatív természetes mozgásformák végrehajtása.
  - A manipulatív természetes mozgásformák kombinálása térben és szabályozott energiabefektetéssel.
  - A rendszeres gyakorlás és siker mellett a fejlődés pozitív élményének megerősödése.
  - A pontosság, célszerűség és biztonság igényé válása.
  - A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása.
-
- 3-6 torna- és/vagy táncelem összekötése zenére is.
  - A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.
  - Nyújtott karral történő támasz a támaszugrások.
  - Gurulások, átfordulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet.
  - A tempóváltozások érzékelése és követése.
  - A tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkciójának ismerete.
-
- A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, pontos végrehajtásra törekvés, változó körülmények között.
  - A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.
  - Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.
  - A Kölyökatléтика eszköz- és versenyrendszerének ismerete.
  - A Kölyökatlétikával kapcsolatos élmények kifejezése.
-
- A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.
  - Az alapttechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.
  - Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.
  - Az emberfogásos és a területvédekezés megkülönböztetése.
  - Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.
  - A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés.
  - A sportszerű viselkedés értéké válása.
-
- Néhány önvédelmi fogás bemutatása párban.

- Előre, oldalra és hátra esés, tompítással.
  - A tolások, húzások, emelések és hordások erőkifejtésének optimalizálódása.
  - A grundbirkózás alapszabályának ismerete és alkalmazása.
  - A sportszerű küzdés, az asszertív viselkedés betartására törekvés.
  - Az saját agresszió kezelése.
  - Az önvédelmi feladatok céljának megértése.
-
- Legalább 3 szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete.
  - A tanult szabadidős mozgásformák sporteszközei biztonságos használatának ismerete, alkalmazása.
  - A szabadidős mozgásformák felhasználása szabad játéktevékenység során.
  - A szabadtéren, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

4. évfolyam

A korosztályra továbbra is jellemző, hogy a különböző kognitív és affektív területek fejlődése a nagymértékű mozgásszükségletben is kifejeződik. A tanuló az előző időszakhoz képest már kialakult szokásrenddel rendelkezik, magabiztosabban mozog az oktatási környezetben, értelmi képességei jelentősen javultak. Az időszak fő célja, hogy átvezesse a diákokat a mozgásműveltség különböző sportágakban testet öltött formáinak elsajátításához.

Az alapmozgásoknál az egyszerű futó-ugró-dobó gyakorlatokban megjelennek azok a jellegzetes technikai elemek, amelyek a későbbiekben egy-egy összetettebb mozgás vezető műveletét alkotják. A gyakorlás során egyre nagyobb szerep jut az önálló csapatokban, csoportokban történő foglalkoztatásnak. A fejlesztésnek meghatározó formája a Kölyökatlétikában kialakított többállomásos feladatrendszer.

A testnevelési és népi játékok továbbra is kiemelten fontosak. A szabályaik gazdagodnak, térbeli, időbeli kiterjedésük növekszik, illetve kiegészülnek az egyes labdajátékok egyszerűsített, könnyített formáival, például a szivacskezilabdával, a zsinórlabdával, a mini kosárlabdával. A tanulók tevékenységét egyre kevésbé az öncélúság, mindinkább a kooperativitás igénye, a társakkal történő együttműködés lehetőségének felismerése jellemzi. A csapatalakításoknál – a tanulói esélyegyenlőség figyelembevételével – teret kap az önállóság.

A torna mozgásanyagát megalapozó egyszerű mozgásformák szenzitív időszaka ez. A gurulások, fordulatok, forgások, támasz- és függőhelyzetek, valamint az egyensúlyi elemek könnyen taníthatók, a kedvező testarányok, a relatíve kis testtömeg, illetve az ízületi rendszer plasztikussága révén könnyen taníthatók. Ennek eredményeként a későbbiekben jelentkező természetes gátlások mértéke jelentősen csökkenthető.

A küzdőgyakorlatokra továbbra is a játékos formájú társas küzdelmek jellemzőek, közvetlen és pillanatnyi kontaktussal, melyek kiválóan fejlesztik az egyensúlyozás, a tér és távolság érzékelés képességét, valamint a ritmusképességet. Emellett az asszertivitás megőrzése és fejlesztése mellett továbbra is kiemelten fontos a társak tisztelete, megbecsülése, egymás elfogadása.

A megfelelő vízbiztonság kialakítása után ebben a szakaszban nyílik lehetőség a tanulók számára kedvező úszásnem(ek) megtanítására, megtanulására és egyben kondicionális eszközként történő felhasználására.

A 4. évfolyamon, a prevenció szemlélet megvalósításaként, fokozottan ügyelni kell a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását szolgáló gimnasztikai gyakorlatok rendszeres alkalmazására, a törzsizomzat erősítését elősegítő utánzó természetes mozgások beépítésére a különböző témakörök tartalmi elemeibe.

A gyógytestnevelés testgyakorlatainak végrehajtása során a tanulóknál kialakul a korrekciós gimnasztika gyakorlatok precíz, pontos végrehajtása iránti igény. Emellett tudatosul, hogy mely testgyakorlatok segítik, illetve gátolják elváltozásuk, betegségük pozitív irányú megváltoztatását.

A testnevelés tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

MOZGÁSKULTÚRA-FEJLESZTÉS

- a tanult mozgásformákat összefüggő cselekvéssorokban, jól koordináltan kivitelezzi;
- a tanult mozgásforma könnyed és pontos kivitelezésének elsajátításáig fenntartja érzelmi-akarati erőfeszítéseit;
- a sporttevékenysége során a szabályok betartására törekszik.

MOTOROSKÉPESSÉG-FEJLESZTÉS

- megfelelő motoros képességszinttel rendelkeznek az alapvető mozgásformák viszonylag önálló és tudatos végrehajtásához;
- olyan szintű relatív erővel rendelkeznek, amely lehetővé teszi összefüggő cselekvéssorok kidolgozását, az elemek közötti összhang megteremtését.

MOZGÁSKÉSZSÉG-KIALAKÍTÁS – MOZGÁSTANULÁS

- az alapvető mozgásformákat külsőleg meghatározott ritmushoz, társak mozgásához igazított sebességgel és dinamikával képes végrehajtani;
- különböző mozgásai jól koordináltak, a hasonló mozgások szimultán és egymást követő végrehajtása jól tagolt.

VERSENGÉSEK, VERSENYEK

- a versengések és a versenyek közben toleráns a csapattársaival és az ellenfeivel szemben;
- a versengések és a versenyek tudatos szereplője, a közösséget pozitívan alakító résztvevő;
- felismeri a sportszerű és sportszerűtlen magatartásformákat, betartja a sportszerű magatartás alapvető szabályait.

PREVENCIÓ, ÉLETVITEL

- felismeri a különböző veszély- és baleseti forrásokat, elkerülésükhöz tanári segítséget kér;
- ismeri a keringési, légzési és mozgatórendszerét fejlesztő alapvető mozgásformákat;
- tanári irányítással, ellenőrzött formában végzi a testnevelés – számára nem ellenjavallt – mozgásanyagát;
- a családi háttere és a közvetlen környezete adta lehetőségeihez mérten rendszeresen végez testmozgást.

EGÉSZSÉGES TESTI FEJLŐDÉS, EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS

- az öltözködés és a higiéniai szokások terén teljesen önálló, adott esetben segíti társait;
- megismeri az életkorának megfelelő sporttáplálkozás alapelveit, képes különbséget tenni egészséges és egészségtelen tápanyagforrások között.

4. évfolyam

Óraszám: 185 óra / tanév
5 óra / hét

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	15
Kúszások és mászások	13
Járások, futások	15
Szökdelések, ugrások	12
Dobások, ütések	10

Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok	15
Labdás gyakorlatok	15
Testnevelési és népi játékok	16
Küzdőfeladatok és -játékok	15
Foglalkozások alternatív környezetben	22
Úszás	37
Összes óraszám:	185

TÉMAKÖR: Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre;
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemek elnevezésének, technikai végrehajtásának ismerete

2-4 ütemű szabad-, társas és kéziszergyakorlatok bemutatás utáni önálló végrehajtásra törekvő, pontos és rendszeres kivitelezése. Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban

Alakzatok (oszlop-, vonal-, kör- és szétszórt alakzat) alkalmazó gyakorlása

Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban

Mozgékonyosság, hajlékonyosság fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas és kéziszergyakorlatokkal

A biológiailag helyes testtartást és testsémát kialakító gyakorlatok végrehajtása önállóan

A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését szolgáló gyakorlatok helyes végrehajtása

Légzőgyakorlatok végrehajtása

A gyakorlatvezetési módszerek megértése, a gyakorlatok tanári utasításoknak megfelelő végrehajtása

A szervezet általános bemelegítését szolgáló gyakorlatok megismerése

Egyszerű gimnasztikai gyakorlatok zenére

FOGALMAK

menet- és futásgyakorlatok, oszlop-, sor-, kör-, szétszórt alakzat, botgyakorlat, babzsákgyakorlat, labdagyakorlat, karikagyakorlat, ugrókötel-gyakorlat, utasítás, szóban közlés, bemutatás, bemutattatás, statikus gyakorlateglemek elnevezései

A gyógytestnevelés-órán a gimnasztikai gyakorlatok során a tanulók ismerik, elsajátítják azokat a gyakorlateglemeket, 2-4 ütemű gyakorlatokat, amelyek az elváltozásuk, betegségük

pozitív irányú megváltozását elősegítő izmokat erősíti, illetve nyújtja, továbbá hozzájárul a biológiailag helyes testtartás kialakításához.

TÉMAKÖR: Kúszások és mászások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre;
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- mozgásműveltsége szintjénél fogva pontosan hajtja végre a keresztező mozgásokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A kúszások, mászások alapvető balesetmegelőzési szabályainak következetes betartása

Kúszások, mászások, átbújások párban és csapatban fizikai kontaktus nélkül a társ(ak) mozgásával azonos vagy eltérő formában, fizikai kontaktussal kooperatív jelleggel, szerek használatával

Utánzó mozgások játékos formában, különböző tornaszereken

A térbeli tájékozódó képesség fejlesztése

Izomerő- és mozgáskoordináció-fejlesztés mászó feladatokkal

Különböző vízszintes tornaszereken, rézsútos felületen és/vagy függőleges irányba történő kúszások, mászások

Törzsizom-erősítés az utánzó mozgások játékos felhasználásával, különböző tornaszereken

Akadálypályák leküzdése

Egyéni, páros és csapatversenyek, játékok

Sor- és váltóversenyek alkalmazása utánzó kúszó-mászó feladatokkal, játékos formában, különböző tornaszereken

FOGALMAK

függőleges, vízszintes, akadálypálya, páros feladatok, csapatfeladatok, mászás fel-le, függés

A gyógytestnevelés-órán a kúszások és mászások mozgásanyagából a tanulók képességeihez mérten összetett gyakorlatsorokat alakíthatunk ki akadálypályák segítségével, vagy különböző szerekkel, illetve társsal vagy társakkal együtt alkalmazva, a törzsizomzat megerősítéséhez.

TÉMAKÖR: Járások, futások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat;

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- futását összerendezettség, lépésszabályozottság, ritmusosság jellemzi.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Járások előre, hátra, oldalra és váltakozó irányokba, vegyes és aszimmetrikus kartartásokban
 Járások egyensúlyvesztő feladatokkal (támadójárás, járás törzsfordításokkal, előre és oldalra hajlításokkal)

Járások sarkon, talpéleken, lábujjhegyen, különböző irányba és forgás közben

A Kölyökatlétika eszközeivel futófeladatok önálló gyakorlása és alkotása

Saroklendítés, térdemelés futás közben síkon és kis akadályok felett, előre, hátra és oldalra karkörzésekkel kombinálva

Oldalazó futás keresztlépésekkel, szimmetrikus kartartásokkal

Sor- és váltóversenyek, szemből, hátulról és váltózónából történő váltással különböző feladatokkal kombinálva

Futások 6-7 m-re elhelyezett akadályok felett

Állórajt kisebb távolságra különböző hangjelekre, érintésre, vizuális jelekre indulással

30 m síkfutás sávban az állórajt szabályai szerint lendületes átfutással a célvonalon időre

Folyamatos futás különböző terepen és feladatokkal játékos formában

Futások különböző formában egyenesen, irányváltásokkal, fordulatokkal és íven, állandó vagy váltakozó lépéshosszal, ritmussal

Futások párban és csoportban tempótartással és -váltással, gyors irány- és sebességváltással fogó- és kidobójátékok közben

Folyamatos futások 6-8 percen keresztül

FOGALMAK

futó ritmus, futó tempó, tempótartás, vezényszó, célvonal, futósáv, másodperc, sprint – vágta futás, oldalazó futás, keresztlépés

A gyógytestnevelés-órán a járás-, futásgyakorlatok szakaszos végrehajtásával törekedni kell a tanulók állóképességének fejlesztésére. A tanulók megismerik és alkalmazzák az elváltozások, illetve betegségük szempontjából adekvát terhelés-pihenés arányt a járás- és futásgyakorlatok esetében.

TÉMAKÖR: Szökdelések, ugrások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a különböző ugrásmódok alapttechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A Kölyökatlétika eszközeivel ugró és szökdelő feladatok önálló gyakorlása és alkotása
Indiánszökdelés ellentétes és azonos karlendítéssel, sasszé és oldalazó szökdelések páros karlendítésekkel, körzésekkel

Ritmusra végrehajtott szökdelések helyben 2-4 lábhelyzet váltogatásával, páros zárt és egy lábon ugrókötlékhajtás közben

Szökdelések helyváltoztatás közben előre, oldalra, hátra, meghatározott területre különböző variációkban (sportlétra gyakorlatanyaga)

Elugrások páros lábon és egy lábon akadályok nélkül, illetve 20-30 cm-es akadályokra (zsámolyra) fel és le, valamint átugorva 8-10 ismétléssel

Távolugrás rövid lendületből: maximum 10 m-es nekifutásból egy lábról elugrás 60 cm-es ugrósávból szivacsba vagy homokgödörbe érkezéssel guggolásba

Magasugrás szemből és oldalról, 3-5 lépés lendületszerzéssel történő felugrások egy lábról növekvő magasságra

Páros lábról felugrás helyből és 1-2 lépés nekifutásból céltárgy elérésére törekedve

FOGALMAK

lendületszerzés, ismétlésszám, ugrókötlékhajtás, ütem, elugró sáv, centiméter, talajra érkezés, elugró láb, lendítő láb, átlépő technika, optimális sebesség, kísérletszám

A gyógytestnevelés-órán az ugrások, szökdelések a belgyógyászati betegségek esetén differenciált, egyénre szabott módon elősegítik a keringési rendszer és a mozgásműveltség fejlesztését.

TÉMAKÖR: Dobások, ütések

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

– a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

– a különböző dobásmódok alapttechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A Kölyökatlétika eszközeivel dobófeladatok önálló gyakorlása és alkotása

Különböző labdák mozgatása kézben, átadása kézről kézbe társnak

Labda gurítása társnak különböző testhelyzetekben, egy és két kézzel

Testtömeghez igazodó súlyú, de változó méretű labdák lökése, hajítása, vetése ülésből, térdelésből, állásból két majd egy kézzel, társhoz vagy célra

A labda biztonságos elkapása vagy sebességének csökkentése párban, csoportban, csapatban, pontszerző versengések közben

Kislabda, szoknyás labda, sípoló rakéta hajítása harántterpeszből, majd maximum 5 m lendületszerzésből célra és távolságra

Füles labda, gumidiszkosz, szoknyás labda, karika vetése egy kézzel oldal- és harántterpeszből célra

Megfelelő labda pattintása különböző ütőkkel, labda vezetése, átadása, célra ütése, asztalitenisz, tollaslabda ütésmozdulatainak gyakorlása

Egy választott ütős sportág játékszerű gyakorlása

Sor- és váltóversenyek különböző dobó- és ütőfeladatokkal kombinálva

FOGALMAK

egykezes dobás, vetés, lendületszerzés, röppálya, kirepülési szög, távolságmérés, távolságbecslés, tenyeres ütés, fonák ütés, csapóütés, labda terelése

A gyógytestnevelés-órán a tanulók elváltozása, illetve betegsége szempontjából adekvát dobások, ütések elsajátítása révén lehetővé válik a motoros képességek fejlesztése, a mozgásműveltség kialakítása. Ajánlott a különböző ütős sportok adaptált alkalmazása.

TÉMAKÖR: Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a funkcionális hely- és helyzetváltató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat;
- a támasz- és függésgyakorlatok végrehajtásában a testtömegéhez igazodó erő- és egyensúlyozási képességgel rendelkezik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A tér-, izom- és egyensúlyérzék további fejlesztése

A helyes testtartás tudatosítása és az esztétikus mozgásvégrehajtás igényének kialakítása

Az önfegyelem megteremtése a saját gátlások legyőzésében

A mozgásritmus térbeli, időbeli és dinamikai jellemzőinek kialakítása

Gurulóátfordulások végrehajtása kiinduló helyzet nehezítésével

Zsugorfejállás elsajátítása

Kézállási kísérletek végrehajtása segítségadással, falnál és önállóan

Kézenátfordulás oldalra kísérletek végrehajtása

Egyszerű támaszugrások és függőleges repülés végrehajtása

Akadálypályák leküzdése térben és időben bővülő feladatokkal

Egyszerű támaszgyakorlatok kivitelezése talajon, tornapadon, számolyon, ugrószekrényen, bordásfalon és más, támaszhelyzetet biztosító tornaszeren

Dinamikus támaszgyakorlatok különböző irányokba, akadályokon történő haladással, fel- és lelépéssel, állandó és változó támasztávolságokkal, egyenletes és változó sebességgel, ritmussal, egyénileg, párokban vagy csoportban, hordással vagy anélkül

Egyensúlyozási gyakorlatok biztonságos végrehajtása helyben és helyzetváltoztatásokkal és különböző kartartásokkal, talajra rajzolt vonalon helyváltoztatással és eltérő irányokba, valamint tornaszereken, a munkafelület folyamatos szűkítésével

Függőgyakorlatok végrehajtása tornaszereken, természetes akadályokon

Függőállások, függések haladással oldalra, fel/le, fordulattal, állandó vagy változó fogástávolságokkal, egyenletes vagy változó sebességgel, ritmussal

Mászókulcsolással mászás (rúdon, kötélén) elsajátítása fokozódó gyorsasággal

Összerendezett, alkalmazkodó mozgások folyamatos végrehajtása akadálypálya leküzdése során

Egyéni, páros, társas egyensúly gyakorlatok végrehajtása

A tanult elemek, gyakorlatok célszerű összehangolása, alkalmazása változó feltételek között

Az ízületi mozgékonyág képességének fejlesztése és az ellazulási készség kialakítása

FOGALMAK

tarkóállás, kézállás, zsugorfejállás, kézenátfordulás oldalra, hajlékonyság, harántspárga, oldalspárga, híd, bakugrás, függőleges repülés, kéztámasz, segítségadás, akarat

A gyógytestnevelés-órán a betegségek és az elváltozások szempontjából kontraindikált gyakorlatok nélkül a támasz-, függés- és egyensúlyozási gyakorlatok alkalmazásával, a törzsizomzat fejlesztése révén pozitív változások érhetők el az egészségi állapotban.

TÉMAKÖR: Labdás gyakorlatok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban;
- játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik, játék- és együttműködési készsége megmutatkozik;
- célszerűen alkalmaz sportági jellegű mozgásformákat sportjáték-előkészítő kisjátékokban;
- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos, célszerű játéktevékenységet.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A labdás tevékenységek balesetmegelőzési szabályainak tudatosítása, következetes betartása

A helyben és haladással, kézzel és lábbal történő labdavezetési módok végrehajtása statikus helyzetű és dinamikusan változó mozgást végző akadályok vagy társak figyelembevételével

A különböző méretű és tömegű labdákkal labdavezetési, egy- és kétkezes gurítási, dobási, valamint a lábfej különböző részeivel rúgási feladatok mozgó társ vagy társak bevonásával különböző irányokba

Labdagörgetések gyakorlása kézzel, lábbal egyenes vonalon előre, oldalra, hátra, körbe vagy változó irányokba

A labdaérzék fejlesztő, pontosságot, a hibaszázalék csökkenését előtérbe helyező páros, csoportos versengések mellett az időkényszer melletti feladatmegoldások bekapcsolása

A labdás alaptechnikák fejlesztése, alkalmazó gyakorlása párhuzamos, a figyelem megosztását szükségessé tevő feladatmegoldások bevonásával (idő- és térbeli szerkezeti összetevők, az energiabefektetés variálásával)

Dobások, rúgások helyből statikus helyzetű vagy dinamikus változó mozgást végző célfelületre

Kézzel (kosárérintés, alkarérintés), lábbal (dekázás) és fejjel történő pattintó érintések alaptechnikájának elsajátítása, az érintőfelületek tudatos használata egyszerű egyéni és páros gyakorlatokban, különböző méretű és tömegű szerekkel (pl. lufival, különböző méretű gumilabdával, röplabdával)

FOGALMAK

belső, külső, teljes csüd, dekázás, alkalmazkodás, figyelemmegosztás, társak megjátsszása, alacsony és magas labdavezetés, kosárérintés, alkarérintés, szemkontaktus, érintőfelület

A gyógytestnevelés-órán a labdás feladatok adaptált alkalmazásával a különböző elváltozások, betegségek javulását elősegíti az izomzat, a motoros képesség fejlesztése. Azon labdás testnevelési és sportjátékok megismerése, elsajátítása történik meg, amelyeket a tanuló a betegségtől, illetve az elváltozástól függetlenül is gyakorolhat.

TÉMAKÖR: Testnevelési és népi játékok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 16 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban;
- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a testnevelési és népi játékokban tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat;
- játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik, játék- és együttműködési készsége megmutatkozik;
- célszerűen alkalmaz sportági jellegű mozgásformákat sportjáték-előkészítő kisjátékokban;
- labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos, célszerű játéktevékenységet.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A különböző testnevelési játékok balesetmegelőzési szabályainak tudatosítása, következetes betartása

Dinamikusan változó méretű, alakú játékterületen egyszerű fogó- és futójátékok által a játéktér határainak érzékelése

A statikus és dinamikus akadályokat felhasználó fogó- és futójátékokban a mély súlyponti helyzetben történő irányváltatások, elindulások-megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása

A sportjátékokat előkészítő testnevelési játékokban a támadó és védő szerepekhez tartozó ismeretek tudatos alkalmazása

A végtagok helyzetváltatásának, az izmok feszültségi állapotának, a test érzékelésének fejlesztése, az egyensúlyozó képesség fejlesztése, szoborjátékokkal, utánzó játékokkal, egyéb népi játékokkal, valamint változatos akadálypályák teljesítését igénylő páros és csoportos játékok által

Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő – különböző dobásformákra, rúgásokra, ütésekre épülő – változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználó célzó játékok rendszeres alkalmazása egyéni, páros és csoportos formában

A kooperativitás, a közös célirányos együttműködés erősítése páros és csoportos játékok (pl. váltó- és sorversenyek, társkimentő fogójátékok) által

Sportjátékok labda nélküli előkészítő jellegű mozgásainak gyakorlása, védőként az érintő távolság megtartása, oldalirányú mozgások keresztlépés nélküli megvalósítása

A támadó és védő szerepek kialakítását elősegítő páros és csoportos versengő játékok

A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkénszerű bekapcsolásával

Labdafedezés gyakorlása 1-1 elleni labdabirtoklásra épülő játékokban

Célfelület nélküli emberfölnyes és létszámazonos pontszerző kisjátékokban a támadó szerepek gyakorlása, a védőtől való elszakadás gyors iram- és irányváltásokkal

Célfelület nélküli emberfölnyes és létszámazonos pontszerző kisjátékokban a védő szerepek tudatosítása (a passzsávok lezárása, a labdás emberrel szembeni védekezés, az emberfogás alapjai)

A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal

Néptánc – szabadon választható

Szerep- és párválasztó játékok által a kör- és páros táncok előkészítése

A körív mentén haladó lent- és fenthangsúlyos gyakorlatok (járás, futás, rida), a csárdásmotívumok (egylépéses, kétlépéses, tovahaladó) elsajátítása

A táncokban a csárdásmotívumok és mozgáselemek változatainak alkalmazása szabad improvizáció során

A táncokban az egyes ugrástechnikák közötti különbségek felismerése, a 2/4-es lüktetésű zene hangsúlyainak érzékelése, alkalmazása a mozgásvégrehajtásban

FOGALMAK

támadó és védő szerep, pontszerző játék, célzó játék, kisjátékok, célfelület, szélességi mozgás, elszakadás a védőtől, passzsáv, együttműködés, csapatszellem, érintő távolság

A gyógytestnevelés-órán a tanuló megismeri azokat a testnevelési és népi játékokat, amelyek alkalmazásával növelheti a tartó- és mozgatószervrendszer izomzatának erejét, fejleszti az

állóképességét és mozgásműveltségét. A különböző játékok elősegítik a rendszeres sport és testmozgás megszeretését, az adekvát mozgások elsajátítását.

TÉMAKÖR: Küzdőfeladatok és -játékok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és képes megnevezni a küzdőfeladatok, esések, tompítások játék- és baleset-megelőzési szabályait;
- vállalja a társakkal szembeni fizikai kontaktust, sportszerű test-test elleni küzdelmet valósít meg.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A küzdő jellegű feladatok balesetvédelmi szabályainak következetes betartása

A bőrérítés és testközelség elfogadását, a társakkal szembeni bizalom kialakítását elősegítő páros, csoportos és csapat jellegű játékok, valamint kooperatív jellegű képességfejlesztő feladatok gyakorlása

Az állásban és egyéb kiindulóhelyzetekben végrehajtható, a reakcióidőt, a gyorsaságot, az egyensúlyérzéklet, az erőt fejlesztő társérítés nélküli páros, csoportos és csapat jellegű eszközös küzdőjátékok, játékos feladatmegoldások szabálykövető végrehajtása

A küzdőjátékokban jellemző támadó és védő szerepek gyakorlását elősegítő, a gyorsaságot, az egyszerű reagálási képességet, az egyensúlyérzéklet fejlesztő páros, csoportos és csapat jellegű feladatmegoldások alkalmazása társérítés bekapcsolásával

A fizikai kontaktussal, a társ erő kifejtésének érzékelésével, annak legyőzési szándékával kapcsolatos egyszerű húzásokra, tolásokra, kiemelésekre épülő páros, csoportos és csapat jellegű küzdőjátékok gyakorlása különböző kiinduló helyzetekből, a test különböző részeivel, eszközökkel vagy anélkül

Birkózó jellegű mozgásformák, tudatos törekvés azok betartására a páros küzdelmekben

A test súlypontjának a talajhoz közeli kiinduló helyzeteiből (pl. ülésből, guggolásból) induló, előre, oldalra, hátra történő eséstechnikák, gördülések gyakorlása, vezető műveleteinek, balesetmentes végrehajtásuk kulcsmozzanatainak tudatosítása

Távolság- és térérzékelés fejlesztését segítő páros feladatok, játékok szerrel és szer nélkül pillanatnyi kontaktus kialakításával

Ritmusképesség fejlesztését célzó küzdőfeladatok és játékok gyakorlása pillanatnyi kontaktus kialakításával

FOGALMAK

ellenfél tisztelete, felelősség, tompítás, esések, gördülések, grundbirkózás, mögé kerülés, kitolás, asszertivitás, önvédelem, menekülés, önuralom, kitartás

A gyógytestnevelés-órán a tanuló megismeri azokat egészségi állapotával kapcsolatban nem ellenjavallt küzdőfeladatokat és játékokat, amelyek alkalmazásával növelheti a tartó- és mozgatószervrendszer izomzatának erejét, fejleszti az állóképességét és mozgásműveltségét. A különböző játékok elősegítik a rendszeres sport és testmozgás megszeretését, az adekvát mozgások elsajátítását.

TÉMAKÖR: Foglalkozások alternatív környezetben

JAVASOLT ÓRASZÁM: 22 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- nyitott az alapvető mozgásformák újszerű és alternatív környezetben történő alkalmazására, végrehajtására.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ellenőrzött tevékenység keretében mozog a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A szabadtéri foglalkozások baleset- és természetvédelmi szabályainak, valamint a szabadban, illetve a természetben való közlekedés szabályainak következetes betartása

A szabadtéri foglalkozások öltözködési szabályainak tudatosítása

A szabadban végezhető népi játékok, a téli és nyári testgyakorlatok lehetőségei ismeretének bővülése (ugrókötél, tollaslabda, görkorcsolya, lovaglás)

Szabadtéri akadálypályák leküzdése önálló feladatokkal

A megtanult természetben űzhető sportágak ismereteinek elmélyítése, fejlesztése (túrázás, korcsolyázás)

FOGALMAK

görkorcsolyázás, sportöltözet, ütős játékok, lovaglás

A gyógytestnevelés-órák keretében a szabadtéri foglalkozások során a különböző mozgásszervi elváltozással, illetve belgyógyászati betegséggel rendelkező tanulók megismerkednek olyan testgyakorlatokkal, sportokkal, amelyeket elváltozásuk, illetve betegségük ellenére végezhetnek. A megismert szabadban végzett sportok, testgyakorlatok adekvát alkalmazása elősegíti a rendszeres testedzés megszeretését, az egészségi állapot és a

teljesítőképeség pozitív irányú megváltozását. A tanulók legyenek képesek kiválasztani a számukra adekvát testedzési formát.

TÉMAKÖR: Úszás *(Amennyiben adottak a feltételek.)*

JAVASOLT ÓRASZÁM: 37 óra

*Heti rendszerességgel, egész tanévben, lehetőleg két egymást követő évfolyamon. A megfelelő óraszám eléréséhez az alsó tagozaton lehetséges a tananyag átcsoportosítása. Ebben az esetben az úszás szempontjából egységesen kell kezelni az alsó tagozat óraszámait.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

– megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

– az elsajátított egy (vagy több) úszásnemben helyes technikával úszik;

– aktívan vesz részt az uszodában végzett mozgásformák elsajátításában, gyakorlásában.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az öltözői rend és az uszodai magatartás, valamint a helyes higiéniai, öltözködési szokások kialakítása

A kitartás, önfegyelem és küzdőképesség, valamint az állóképesség és a monotóniatűrés továbbfejlesztése

A vízben végzett játékok, úszások megszerettetése

Lebegések, merülések végrehajtása segítség nélkül

Siklások, lábtempók gyakoroltatása hason, háton

A már tanult úszásnem/ek technikájának csiszolása, levegővétel rávezető gyakorlatai *(amennyiben az 1–2. osztályban tanult úszni)*

Választott újabb úszásnem(ek) megtanulása és folyamatos gyakorlása

A folyamatos úszások távolságának fokozatos növelése

Víz alatti úszások

Segédeszközök felhasználásával, folyamatos hibajavítással, felzárkóztatással a tanulási folyamat hatékonyságának növelése

FOGALMAK

felfekvés, csípőemelés, váltóverseny, levegővétel hátra fordulással, fejesugrás

A gyógytestnevelés-órán a hát- és gyorsúszás helyes technikájának elsajátításával, a technikacsiszoló és egyéb vízben végzett gyakorlatok segítségével a tartó- és mozgatószervrendszer izomzatának erősítése, a légzőrendszer fejlesztése, az állóképesség növelése történik.

TÉMAKÖR: Gyógytestnevelés

JAVASOLT ÓRASZÁM: A jogszabályokban és a helyi tantervben rögzítettnek megfelelően⁴

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat;
- a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban;
- ellenőrzött tevékenység keretében mozog a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- az elsajátított egy (vagy több) úszásnemben helyes technikával úszik;
- a testnevelési és népi játékokban tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat;
- játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;
- a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére;
- aktívan vesz részt az uszodában végzett mozgásformák elsajátításában, gyakorlásában;
- a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásait;
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK

A gyógytestnevelés fejlesztési feladatai megjelennek a különböző témakörökbe ágyazottan, annak szerves részeként. Az ott felsorolt feladatok végrehajtása során, illetve azokon kívül az alábbi fejlesztési feladatokat kell megvalósítani:

A helyes légzéstechnika elsajátítása, tudatos alkalmazása

A helyes testséma kialakítását szolgáló gyakorlatok pontos végrehajtása segítségadással, majd anélkül

A biomechanikailag helyes testtartás kialakítása, megtartása

Egyszerűbb és összetettebb korrekciós gimnasztikai gyakorlatok pontos elsajátítása, önálló végrehajtása

A tartó- és mozgatószervrendszer izomzatának, mozgékonyságának (hajlékonyságának) fejlesztését szolgáló különböző testgyakorlatok tudatos, pontos végrehajtása

Az állóképesség-fejlesztés jelentőségének felismerése, kitartásra nevelés

A mozgás- és terheléshatárok megismertetése, azok növelését szolgáló tevékenységek megismerése, végrehajtása

---

⁴ A gyógytestnevelő tanárok a helyi tanterv (tanmenet) készítésekor a Gyógytestnevelés témakör óraszámát az adott intézményben gyógytestnevelés-óraóra szánt éves óraszám 30–50%-ában állapíthatják meg a többi témakör óraszámának terhére. A Gyógytestnevelés témakör óraszámát, illetve az egyes témakörök óraszámcsökkentésének mértékét a gyógytestnevelésen részt vevő tanulók betegségének, elváltozásának figyelembevételével határozza meg a gyógytestnevelő tanár.

Az egészségi állapot változását pozitívan és negatívan befolyásoló (kontraindikált) mozgások megismertetése a különböző testgyakorlatok elsajátításán keresztül
Egyszerűbb, a helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatsorok összeállítása tanári segítséggel, azok önálló végrehajtása

FOGALMAK

légzőgyakorlatok, korrekciós gyakorlatok, gerincmobilizáló gyakorlatok, testtudat

A fejlesztés várható eredményei a negyedik évfolyam végén, a továbbhaladás feltételei:

- Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is.
  - Önálló pulzuszámolás.
  - A levezetés helyének és preventív szerepének megértése.
  - A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légzőgyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.
  - A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.
  - Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.
  - A testnevelésórán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének megszilárdulása.
  - A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.
  - Különbségtétel az aktív és passzív ellazulás között. A „tudatos jelenlét” ismerete és annak alkalmazása a gyakorlatban.
-
- Az alapvető hely- és helyzetváltató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
  - Az alapvető hely- és helyzetváltató mozgások kombinálása térben, szabályozott energiabefektetéssel, eszközzel, társakkal.
  - A bonyolultabb játékfeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.
  - A természetes hely- és helyzetváltató mozgások megnevezése, valamint azok mozgástanulási szempontjainak (vezető műveletek) ismerete.
-
- A manipulatív természetes mozgásformák célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
  - A manipulatív természetes mozgásformák kombinálása térben és szabályozott energiabefektetéssel.
  - A rendszeres gyakorlás és siker mellett az önálló tanulás és fejlődés pozitív élményének megerősödése.
  - A pontosság, célszerűség és biztonság igényé válása.
  - A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása.
-
- Részben önállóan tervezett 3-6 torna- és/vagy táncelem összekötése zenére is.
  - A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.

- Nyújtott karral történő támasz a támaszugrások során.
- Gurulások, átfordulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet.
- A tempóváltozások érzékelése és követése.
- A tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkciójának ismerete.
- A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizításra törekedve történő végrehajtása, változó körülmények között.
- A 3 lépéses dobóritmus ismerete.
- A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.
- Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.
- A Kölyökatlétika eszköz- és versenyrendszerének ismerete.
- A Kölyökatlétikával kapcsolatos élmények kifejezése.
- A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.
- Az alaptechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.
- Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.
- Az emberfogásos és a területvédekezés megkülönböztetése.
- Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.
- A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés.
- A sportszerű viselkedés értékévé válása.
- Néhány önvédelmi fogás bemutatása párban.
- Előre, oldalra és hátra esés, tompítással.
- A tolások, húzások, emelések és hordások erőkifejtésének optimalizálódása.
- A grundbirkózás alapszabályának ismerete és alkalmazása.
- A sportszerű küzdés, az asszertív viselkedés betartására törekvés.
- Az saját agresszió kezelése.
- Az önvédelmi feladatok céljának megértése.
- Legalább 4 szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete.
- A tanult szabadidős mozgásformák sporteszközei biztonságos használatának, alaptechnikai és taktikai elemeinek ismerete, alkalmazása.
- A szabadidős mozgásformák önszervező módon történő felhasználása szabad játéktevékenység során.
- A szabadtéren, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

Testnevelés 5–8. évfolyam

Az 5. évfolyammal kezdődően a tanulók a mozgástanulás magasabb szintjére lépnek. Az alapokat az 1–4. évfolyamon megvalósuló céltudatos fejlesztési folyamat biztosítja. Erre építve valósul meg 5. évfolyamtól az életkori sajátosságokat és a szenzitív időszakokat szem előtt tartó komplex készség- és képességfejlesztés. A tulajdonképpeni sportági képzés az 5. évfolyamon kezdődik meg, és teljesedik ki a 8. évfolyamra, mindvégig szem előtt tartva a motoros teljesítmény két alapvető összetevője – a mozgáskészség és motoros képesség – szükségszerű összhangjának megteremtését. A Nemzeti alaptanterv Testnevelés és sport műveltségterület célkitűzéseinek megvalósításához 5–8. évfolyamon az örök értékeket képviselő tradicionális sportágak mellett a tanulók érdeklődését kiváltó újszerű sport-, illetve testgyakorlati ágakra helyezük a hangsúlyt. A javasolt tartalmak feldolgozása igényes és sokoldalú mozgáskultúrával, magas szintű cselekvésbiztonsággal ruházza fel a tanulókat. Olyan tudásról van szó, melynek előnyeit észrevétlenül élvezik a mindennapok cselekvéseiben, motoros és motivációs bázisa a rekreációs célú sporttevékenységeknek, és nem utolsó sorban utat mutat, és utat nyit a tehetségesek előtt az élsport világába. Ez az életkor kiemelkedő szerepet játszik a testnevelés és sport iránti elkötelezettség, az élethosszig tartó fizikai aktivitás iránti igény megalapozásában. Ebből a prioritást élvező szempontból a tartalom megjelenési formái és a hozzájuk kapcsolódó módszerek is kulcstényezőnek számítanak. A nyolc évfolyamos gimnázium 5–8. évfolyamára összeállított kerettanterv a sportági, illetve testgyakorlati ágak pszichomotoros tartalmai mellett különös gondot fordít a tudatosítást elmélyítő, az informáltságot gazdagító, ezáltal a kognitív szférát érintő elméleti ismereteknek – természetesen szoros összefüggésben a motoros tartalommal. Így a tartalom szerves részei a személyi higiénével, a balesetek megelőzésével, a játék-versenyszabályokkal, a sport- és testgyakorlati ágakkal kapcsolatos alapvető technikai-taktikai tudáselemek, az életkorhoz igazított élettani ismeretek, a tudatos tanulást segítő cselekvési, biomechanikai, edzéselméleti elvek, módszerek stb. Az elméleti tudásanyag része továbbá az egészséggel, az életmóddal, azaz a test kultúrájával kapcsolatos ismeretek köre.

A testnevelésóra minden mozzanata az 5-8. évfolyamon is magában rejti az *erkölcsi tulajdonságok* fejlesztésének lehetőségét. A játék- és viselkedésszabályok betartásával a szabálykövető magatartást alapozzuk meg. De ez csak meggyőző pedagógiai tevékenység eredményeként valósulhat meg. Cél beláttatni azt, hogy a szabályok az egyén és a közösség érdekeit egyaránt szolgálják. Így élvezhető minden játék, a játék- és versenyszabályok tisztelete biztosítja az egyenlő feltételeket. Ilyen körülmények között az adott cél mindenki számára elérhető. Az erkölcsi fejlődést szolgálja a fair play fogalmának megismerése, az igazságosság elvének elfogadása és annak gyakorlatba ültetése, a kötelességteljesítés, a szorgalmas munkavégzés és a mások teljesítménye iránti felelősségérzet elismerése. Ide kapcsolhatók a felelősségvállalás másokért fejlesztési terület elvárásai. A motoros közeg természete megkívánja a társakkal való együttműködést, de együttnevelés esetén a közösséghez tartozó fogyasztókkal élő társaknak történő segítség is erkölcsi kötelesség. Hazánk gazdag a nemzetközi sportsikerekben. A sportéletünk sikereinek és kiemelkedő sportembereink megismerése a *nemzeti öntudat és hazafias nevelés* erős érzelmeket is megmozgató eszköze. Ez a témakör minden tanulót megérinti, és büszkeséggel tölti el, nem beszélve a sportban tehetséget mutató

tanulókról. Esetükben már az 5. évfolyamtól kezdve lehetőség nyílik a *pályaorientáció* megalapozására. Nincs is talán több olyan műveltségterülete a közoktatásnak, amely hatékonyabb terepe lenne a *demokráciára nevelésnek*. Az erőszakmentesség, az agresszió elvetése és a konfliktusok normális kezelése alapvető elv és gyakorlat a testnevelésben ezen az iskolafokon is. A közös célért való együttműködést kínálja a motoros oktatás megannyi szituációja. Az erőszakmentességet szolgálja a testnevelés azzal is, hogy már az 5. évfolyamtól kezdve felhívja a figyelmet a sporteseményekhez kapcsolódó agresszióra és elítéli azokat, a médiában megjelenő formái esetében is. Szembesülni önmagunkkal, reális testképet és énképet kialakítani szinte lehetetlenség lenne a motoros cselekvések végrehajtása és átélése nélkül. A motoros teljesítmény külső értékelése még nagyon fontos pedagógiai módszer ebben az életkorban. De a 7–8. évfolyamra az *önértékelés*, a belső értékelés szerepe egyre inkább felértékelődik. Önkritikai és kritikai érzékük eredményeként ebben az életkori szakaszban már határozott véleményt tudnak megfogalmazni saját és társaik teljesítményéről, illetve magatartásáról. A *testi és lelki egészségre* nevelés értékei egybeforrnak a testnevelés és sport műveltségterület célrendszerével. Bár a nevelési terület feladatainak megoldásából minden közoktatási tantárgynak ki kell venni a részét, a testnevelés deklaráltan és rejtett tantervi hatásként is záloga a feladatok realizálásának, az életkori szakasz sajátosságainak megfelelően. Szorosan ide tartoznak azok a sport és a környezet kapcsolatát tartalmazó, a *környezettudatosságot* szolgáló információk, amelyre a szabadterén történő sportfoglalkozások adnak lehetőséget. A kerettanterv szerkezeti egységei révén a motoros tanulás komplexitását tükrözi ezen az iskolafokon is. Motoros képességek, motoros készségek egymással szerves és funkcionális kapcsolatban fejlesztendők. Ezt a két összetartozó elemet játékos, élményt nyújtó módszerekkel és célszerű szakpedagógiai instrukciókkal realizáljuk, valamint hozzáadunk az életkornak, értelmi képességeknek megfelelő elméleti ismereteket, akkor a sikeres tanulás, a hatékony motoros oktatás stratégiáját valósítjuk meg. Ezzel megismertetjük a tanulókat az *eredményes tanulás alapvető technikáival*, és felkészítjük őket az önálló testkulturális művelődésre.

A fejlesztési területek feladatainak fentebb bemutatott megvalósításával sikeresen munkálkodunk a *hatékony, önálló tanulás, valamint a szociális és állampolgári kompetencia kialakításán*.

Az *anyanyelvi kommunikáció* fejlesztése döntően két módon valósul meg az 5–8. évfolyam testnevelés oktatása keretében. Meghatározó eszköz a szaknyelvi terminológiai, valamint a testkulturális ismeretek koncentrikusan bővülő körének igényes közvetítése a testnevelő tanár által. De nem elhanyagolható a kommunikációs kompetencia fejlesztése szempontjából a szűk értelemben vett szakmai közléseken túl, a tanár-tanuló kommunikáció milyensége, illetve a tanulók kommunikációs lehetőségeinek biztosítása. Erre alkalom nyílik a tanórákon többek között a hibajavítás, a saját és más teljesítményének értékelése, a játéksituációk megbeszélése, a győzelmek-vereségek okainak feltárása, az egymásnak nyújtott segítségadás stb. keretében. Cél a testkulturához kapcsolódó, valamint közösségben végzett motoros tanulás folyamatához kapcsolódó kommunikációs hajlandóság és nyitottság kialakítása.

A *kezdeményezőkézség, a vállalkozói kompetencia* fejlesztésére a testnevelés és sport természetéből adódóan ebben az életkori szakasz is számtalan lehetőséget tartogat. Elég csak a különböző foglalkoztatási formákban történő munkavégzésre gondolni. A testnevelési játékok,

sportjátékok csapatainak megszervezésében, tevékenységükben, a tanórai versenyek lebonyolításában való részvétel is önálló feladat megoldását várja el a tanulóktól. Tanórán és tanórán kívüli foglalkozásokon, szervezeti és önkéntes formákban mindenki megtalálhatja a képességeinek, ambícióinak leginkább megfelelő reszortot, illetve feladatot. A kompetenciák és a fejlesztési területek összefüggéseire jellemző, hogy ennek a kompetenciának a fejlesztése egyúttal az erkölcsi fejlődést, a demokráciára nevelés, az önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztését, a felelősségvállalást másokért az önkéntességet és még a pályaeorientáció nevelési területek céljait is szolgálják.

A testnevelés tanítás sajátos céljai közé kell sorolni az *esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség* kompetencia fejlesztését. A motoros cselekvések mozgásmintát és mozgásmodellt megközelítő megjelenítésük által esztétikai tartalommal bírnak. Már az 5. évfolyamtól kezdve nagy hangsúlyt kell fektetni a megjelenítés, a végrehajtás minőségére, mert ezek egyrészt az eredményesség mutatói, másrészt a belső motiváció kiváltó hatásai lehetnek. Egy szemre is szép tornaelem vagy labdás megoldás nagy hatással van az egyénre és a társakra egyaránt. Az esztétikai élmény átélése, a kifejezőképesség kinyilvánítása kiváltja és fokozza a testnevelés iránti érdeklődést már ezen az iskolafokon is.

A katolikus iskolák minden évfolyamára kiterjedő több ezer kis-, és középiskolást megmozgató legnagyobb országos sportrendezvénye, a KIDS biztosítja a szinte minden sportágban történő versenyzés, versenyeztetés lehetőségét. Ezen kívül még erejük és képességeik összemérése történik a rendi gimnáziumok által szervezett helyi-, regionális találkozók: pl. a Ciszterci-, Ferences-, vagy Bencés Bajnokságok, Kupák. E találkozók biztosítják, hogy a katolikus intézmények diákjai, mint egy nagy család, működjenek: erkölcsi tartásuk, hitük megélése, hazaszeretetük mutasson irányt felnőtt életükre. Ismerjék a magyar sport kiválóságait, eredményeit.

5. évfolyam

Ajánlás az éves óraszám felosztásához

**Óraszám: 185 óra/év (37 hét)
5 óra/hét**

	Témakör	Óraszám
1.	Gimnasztika és rendgyakorlatok- prevenció, relaxáció, Motorikus, illetve fitsségi tesztek	20 óra
2.	Úszás és úszójellegű feladatok*	10 óra
3.	Sportjátékok	45 óra
4.	Atlétikai jellegű feladatok	28 óra

5.	Torna jellegű feladatok	28 óra
6.	Alternatív környezetben űzhető sportok	17 óra
7.	Önvédelmi és küzdő feladatok	20 óra
8.	Testnevelési és népi játékok	17 óra

*Amennyiben adottak a feltételek!

Tematikai egység/ fejlesztési cél	Gimnasztika és rendgyakorlatok-prevenció,relaxáció, Motorikus, illetve fitsségi tesztek	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Az egyszerű bemelegítő gyakorlatok szaknyelvének ismerete és azok önálló végrehajtása. Az egyszerűbb alakzatok, térformák kialakítása. A tanórához kapcsolódó higiénés és magatartási szabályok betartása. A relaxáció, a tudatos ellazulás fogalmának ismerete.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanórák megszervezéséhez szükséges rendgyakorlatok elsajátítása. A biomechanikailag helyes testtartás végrehajtása. Mozgásszabályozás: kéz-, láb koordinációs képesség fejlődése. Az erősítés, nyújtás és a mobilizálás alapvető elveinek és egyszerű módszereinek megismerése. Együttműködés a rendgyakorlatok, és a csoportos feladatok végrehajtásánál. A személyi és környezeti higiénias ismeretek elsajátítása.	
Ismeretek/ fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
MOZGÁSMŰVELTSÉG <i>Rendgyakorlatok - térbeli alakzatok kialakítása.</i> Az óra szervezéséhez szükséges térformák alakzatok és kialakításuk. Sorakozó vonalban, oszlopban. Tér- és távköz felvétele. Nyitódás, zárkózás. Igazodás, takarás. testfordulatok. Megindulás, megállás. Fejlődés, szakadozás. <i>Gimnasztika</i> Természetes mozgásformák egyéni-, és társas szabadgyakorlatokban, szerek/kéziszerek felhasználásával, játékos feladatokkal összekötve. Játékos gimnasztikai gyakorlatsorok zenére, önállóan is. <i>Képességfejlesztés:</i> Keringésfokozás testnevelési játékokkal. Alapállóképesség, koordinációs képesség fejlesztése:2-4 alapformájú szabad-, szer-, kéziszergyakorlatok zenére is (ritmusérzék fejlesztése). Testtartásért felelős izomcsoportok erősítése, nyújtása. <i>Játékok, versengések</i>	<i>Matematika:</i> számolás, térbeli tájékozódás, összehasonlítások. <i>Környezetismeret:</i> testünk, életműködéseink, az emberi szervezet. <i>Vizuális kultúra:</i> tárgy és környezetkultúra, vizuális kommunikáció.	

<p>A szervezet előkészítését, bemelegítését szolgáló testnevelési játékok eszközzel is, versenyjelleggel. <i>Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés</i></p> <p>A biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatok.</p> <p>Légző-, lábboltozat erősítő gyakorlatok. Gyermeekjoga. Gerinctorna. Motoros, ill. fittségi tesztek végrehajtása.NETFIT.</p> <p>ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS</p> <p>Az óra szervezéséhez szükséges rend-, és gimnasztikai gyakorlatok alapfogalmai.</p> <p>A bemelegítés és a levezetés fontossága.</p> <p>A motoros alapképességek elnevezései.</p> <p>A szervezet terhelésével, edzésével kapcsolatos alapismeretek.</p> <p>Az erősítés, nyújtás és a mobilizálás alapvető elvei, és egyszerű módszerei.</p> <p>A törzserősítő gyakorlatok szerepe a testtartás javításában. A futás szerepe és jelentősége a keringési, mozgató és légzési rendszer fejlesztésében.</p> <p>Alapvető ismeretek az alkalmazott játékok lebonyolításában.</p> <p>Egészségnevelési ismeretek: napi tisztálkodás, fogmosás, hajmosás, egészséges táplálkozás.</p> <p>Sportfelszerelések tisztasága, öltözői rend.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Rendgyakorlatok, szabad-, társas-, szer-, és kéziszergyakorlat, bemelegítés, levezetés, képességfejlesztés, erő, gyorsaság, állóképesség, koordinációs képesség, erősítés, nyújtás, mobilizáció, testtartás, életmód, egészséges táplálkozás, relaxáció, stresszkezelés</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Úszás és úszó jellegű feladatok	Órakeret 10 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Az uszoda rendszabályainak, baleset megelőzési intézkedéseinek ismerete, betartása. Egy úszásnem 25 m-es biztonságos leúszása. Az alsóbb évfolyamokon tanult úszásnem ismerete.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az alsó tagozatban tanult úszásnem technikájának javítása. Egy új úszásnem jártasságszintű elsajátítása. Fejlődés az aerob állóképesség terén az úszásnemnek megfelelő ritmus kialakítása, folyamatos és távolságot növelő úszással. Az uszoda higiénias szabályainak betartása. Az úszás szerepének ismerete az egészséges életmódban és az életvédelemben.</p>	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>MOZGÁSMŰVELTSÉG</p> <p>Hátúszás <i>Feladatok háton:</i> lebegés és siklás háton. <i>Hátúszó lábtempó:</i> hátúszó lábtempó úszólappal és labdával; siklás hátúszás lábtempó; hátúszás lábmunka önálló gyakorlása. <i>Hátúszás kartempó:</i> hátúszás kartempó – késleltetve; mélytartásból, majd magastartásból; egykaros hátúszás-kísérletek; levegővétele. <i>Hátúszás kar- és lábtempó:</i> hátúszás lábtempó, késleltetett kartempó; hátúszás kar- és lábtempó technikai gyakorlatai.</p> <p>Gyorsúszás <i>Gyorsúszás lábtempó:</i> siklás hason; gyorsúszás lábtempó korlátnál és önállóan eszközök felhasználásával is; gyorsúszás lábtempóval. <i>Gyorsúszás kartempó:</i> gyorsúszás kartempó járásban; gyorsúszás kartempó járásban egy karral végzett kartempóval; egykaros úszások gyorsúszásban. <i>Gyorsúszás kar- és lábtempó összekötése.</i> <i>Gyorsúszás levegővétele:</i> gyorsúszás levegővétele gyakorlása járás közben; a gyorsúszás levegővétele „hátrafordulással”; a gyorsúszás kartempó és a levegővétele összekapcsolása. <i>Úszások a mélyvízben:</i> gyorsúszás karral-lábbal; gyorsúszás karral – lábbal, hátrafordulásos levegővétellel; úszás szabadon. <i>Rajtok:</i> a hátúszó rajt előkészítő gyakorlatai, hátúszó rajt. Ugrások, merülések, taposások: beugrás és taposás a mélyvízben (növekvő időtartamban); fejesugrás.</p> <p>Képességfejlesztés A koordinációs képességek fejlesztése a technikai gyakorlatok pontos végrehajtásával. Aerob állóképesség fejlesztése növekvő távolságra történő taposással, és úszással a tanult úszásnemekben. A gyorsasági állóképesség fejlesztése a gyors-, illetve a hátúszás lábtempójának alkalmazásával rövidebb távon, ismétlésekkel, versenyszerűen, valamint versenyszerű úszással meghatározott távolságra.</p> <p>Játékok, versengések Fogójátékok. Játékos, kooperatív vízbe ugrások; feladatok labdával és különböző eszközökkel. Egyéni, sor- és váltóversenyek úszólappal, egyéb eszközökkel. Víz-alámerülési versenyek. Versenyek mély vízben víz alatti feladatokkal.</p>	<p><i>Természetismeret:</i> közegellenállás, a víz tulajdonságai, felhajtóerő, víz és vízszennyezés, személyi higiénia, testápolás</p> <p>Ismerje a magyar úszósport kiválóságait: Egerszegi Krisztina, Gyurta Dániel, Cseh László, a magyar vízipólósok sikerei</p> <p>Olimpiai bajnokaink</p>

<p>Úszóversenyek talpas-, majd fejesugrással meghatározott távon, a tanult úszásnemekben.</p> <p><i>Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés</i></p> <p>A bemelegítés vizes gyakorlatai; tartásjavító, preventív vízi gyakorlatok.</p> <p>ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS</p> <p>Az úszásnemek és az úszásnemekkel összefüggő alapvető szakkifejezések.</p> <p>A víz szervezetre gyakorolt hatásai.</p> <p>Az aerob állóképesség fogalma és a fejlesztés alapvető módszerei.</p> <p>Az úszás szerepe, jelentősége az edzettség és a fittség növelésében.</p> <p>A vízben végezhető játékok balesetvédelmi és játékszabályai.</p> <p>A tanulás során alkalmazott úszóversenyek szabályai.</p> <p>Az uszoda és a fürdők higiénés szabályai.</p> <p>Az úszástudás és a vízbiztonság szerepe az egészség megőrzésében és az életvédelemben.</p> <p>Bátorságra nevelés a mélyvízben történő gyakorlatokkal.</p> <p>Az önkontroll fejlesztése az önálló és tudatos tanulással.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Úszásnem, levegővétel, taposás, fejesugrás, intenzív úszás, aerob állóképesség, vízbiztonság, önkontroll, életvédelem.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Sportjátékok</p>	<p>Órakeret: 45 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Az alapvető manipulatív-, hely-, és helyzetváltoztató mozgások. Játékban és gyakorlás közben különböző megoldások kézzel és lábbal is.</p> <p>A sportjátékok elsajátításához szükséges labdás és labda nélküli motoros és kognitív képességek.</p> <p>Sportszerű magatartás játék közben.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési fejlesztési céljai</p>	<p>A sportjátékok életkori sajátosságokhoz igazodó technikai és taktikai tudásának elsajátítása.</p> <p>Fejlődés: a sportjátékok mozgásanyagának tudatos és intenzív gyakorlása.</p> <p>A csapatjátékos tulajdonságainak kialakulása, szerepük a játék közben.</p> <p>Aktív részvétel a sportjátékok előkészítő játékaiban. Törekvés a sportszerűsége, szabálykövető magatartás, figyelmes és hatékony munkavégzés.</p>	

	<p>Érdeklődés felkeltése a sportjátékok iránt. Az egyénnek megfelelő sportjáték megtalálása, sportágválasztás.</p>
--	--

Ismeretek/ fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Legalább két sportjáték választása kötelező.</p> <p>MOZGÁSMŰVELTSÉG</p> <p>Kosárlabdázás</p> <p><i>Labda nélküli technikai gyakorlatok:</i> megindulás, megállás, futás közben iram és irányváltoztatások. Alaphelyzet. Elszakadás a védőtől.</p> <p><i>Labdás technikai gyakorlatok:</i> labdás ügyességi gyakorlatok. Labdavezetések mindkét kézzel, labdavezetési feladatok. Hosszú indulás, megállások 1-2 leütés után, sarkazás. Átadások, átvételek: kétkezes mellső-, felső átadások helyben és mozgás közben.</p> <p>Kosárra dobások: helyből egy kézzel, fektetett dobások 1,2 leütésből. Fektetett dobás labdavezetésből /mini kosár 5-ös méret/</p> <p><i>Taktika:</i> emberfogásos védekezés, védőmozgás, a védő helyezkedése.</p> <p><i>Képességfejlesztés</i></p> <p>A kondicionális képességek fejlesztése a sportjátéokra jellemző gyakorlatokkal: futás irány és iramváltásokkal, felugrások stb.</p> <p><i>Játékok, versengések:</i> kosárlabdajáték könnyített szabályokkal, kosárra dobó versenyek, részvétel az iskolai mini kosárbajnokságban.</p> <p><i>Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés:</i> baleset-megelőzés a kosárlabdázás játékelemeinek szabályos és körültekintő végrehajtásával.</p> <p>Röplabdázás</p> <p><i>Labda nélküli technikai gyakorlatok:</i> alaphelyzet, igazodás a labdához</p> <p><i>Labdás technikai gyakorlatok:</i> alkarérintés könnyű műanyag labdával, majd röplabdával.</p> <p>Egyéni és páros gyakorlatok: alsó egyenes nyitás: gyakorlása egyénileg és párokban.</p>	<p><i>Matematika:</i> logika, térbeli tájékozódás, alakzatok</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> vizuális kommunikáció</p> <p><i>Természetismeret:</i> mechanikai törvényszerűségek, az emberi szervezet működése, energianyerési folyamatok.</p>

Kosárárintés: egyéni és páros gyakorlatok, kísérletek a folyamatos és váltakozó érintésekre

Taktikai alapgyakorlatok: Nyitásfogadás, felállás és helyezkedés nyitásfogadáshoz.

Képességfejlesztés: különböző egyensúlyi helyzetekből állás, testhelyzetek változtatása.

Játékok, versengések: játékos feladatok pl.: zsinórlabda

Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés:

A röplabdajáték szabadidőben, szabadtéren, strandon játszható egyszerű játékműveinek megismerése.

Kézilabdázás

Labda nélküli technikai gyakorlatok: alaphelyzet: védekező és támadó lábmunka; megindulás-megállás; felugrás-leérkezés; laza emberfogás taktikája.

Labdás technikai gyakorlatok: A labda fogása, guruló labda felvétele állóhelyben és mozgás közben. Labdavezetés mindkét kézzel állásban és mozgás közben nehezített körülmények között is.

Egykezes felső átadás, átadások egy és két kézzel.

Célba dobási gyakorlatok. Kapura lövések helyből, kilépéssel; felugrással.

Bedobás, büntetődobás, szabad dobás. Kapusmunka.

Alaphelyzet; helyezkedés, védekezés kézzel, lábbal.

Taktikai gyakorlatok: 1:1, 2:2; elleni játék.

Képességfejlesztés

Kondicionális képességek fejlesztése a sportjátékra jellemző gyakorlatokkal pl. futások iram és irányváltoztatásokkal

Játékok, versengések

A technikai elemek gyakorlása testnevelési játékokban és játékos feladatokban.

Kézilabdajáték szabálykönnyítéssel.

Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés.

A szervezet edzetségének növelése a szabadtéren különböző időjárási viszonyok között.

Labdarúgás

Labdás technikai gyakorlatok

Játékos labdás feladatok 2-3-4- vagy több játékos együttműködésével.

Labdavezetés külső-belső csüddel, mindkét lábbal.

Rúgás: belső, külső, teljes csüddel állított labdával és mozgásból.

Átadások: átvételek mindkét lábbal, mozgás közben. Fejelés: előre, oldalra.

**Nagy László: a magyar
kézilabdásport
büszkesége**

**Az Aranycsapat
Puskás Ferenc
Grosics Gyula**

<p>Labdalevétel: talppal, belsővel. Egyszerű cselek. Partdobás. <i>Taktikai gyakorlatok:</i> 1:1 elleni játék, labdaszerzés, szabályos szerelés játék közben. Kisjátékok: 2:1;3:1; 4:2, 5:2, alkalmazása egy és két kapura. felállási formák kispályás játékokban. <i>Kapusmunka:</i> Alaphelyzet, guruló, félmagas ívelt labdák elfogása. Kigurítás, kidobás. <i>Képességfejlesztés</i> A kondicionális képességek fejlesztése a sportjátékokra jellemző gyakorlatokkal, (pl.: futások előre-hátra és oldalra labdával is, a játékelemek intenzív gyakorlása. A labdás koordináció játékos fejlesztése a játékelemekből kiindulva (cél elérése labdával, célba lövés, összjáték stb.). A szervezet edzettségének növelése a szabadtéren különböző időjárási viszonyok között a játékelemek intenzív gyakorlásával és mérkőzések játszásával.</p> <p><i>Játékok, versengések</i> A technikai és taktikai feladatok megoldását előkészítő, valamint a begyakorlást elősegítő játékok és játékos feladatok. Részvétel az iskolai kispályás bajnokságban. <i>Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés</i> Az életkori sajátosságokhoz igazodó képességfejlesztés megvalósítása, különös tekintettel a koordinációs képességekre. baleset megelőzés a szabályok körültekintő betartásával.</p> <p>ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS A sportjátékok játékelemeinek technikailag helyes és célszerű végrehajtásával kapcsolatos ismeretek, a tudatos és önállótanulás segítése érdekében. A sportjátékok szabály-, és taktikai alapismeretei. Az eredményes csapatjáték feltételei és a csapatjátékos tulajdonságok tudatosítása. A sportjátékok szabadidőben is üzhető formáinak megismerése. Öntevékeny játékszervezés. A sportszerűség, a fair-play szerepe, a szabálykövető magatartás. A magyar sportjátékok kiemelkedő bázisai, nemzetközi sikerei. A sportjátékok iránti érdeklődés kialakulása és megszilárdítása.</p>	<p>a magyar labdarúgás dicsőségei</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Elszakadás a védőtől, hosszú indulás, sarkazás, fektetett dobás, laza emberfogásos védekezés, testcsel, kétkezes mellső átadás, mini kosárlabda,</p>

	szabálykövető magatartás, bedobás, szabaddobás, büntetődobás, fair-play. Játékelemek, labdaátadás, átvétel, csüd, kispályás labdarúgás, Aranycsapat
--	---

Tematikai egység/ fejlesztési cél	Atlétikai jellegű feladatok	Órakeret: 28 óra
Előzetes tudás	<p>Az egyszerű futó-, ugró-, és dobóiskolai gyakorlatok végrehajtása.</p> <p>Játékos feladatok, közepes és nagy intenzitású helyváltató mozgások többszöri illetve hosszabb ideig történő végrehajtása.</p> <p>A 3 lépéses dobóritmus ismerete.</p> <p>A guggoló- rajt vezényszavainak ismeret, gyors reagálás az indításra.</p> <p>Guggoló távolugrás, átlépő magasugrás egyéni adottságoknak és képességeknek megfelelő bemutatása.</p> <p>Egyéni tempóban járások, tartós futások.</p> <p>Törekvés a legjobb teljesítmény nyújtására versenyhelyzetekben.</p> <p>A Kölyökatlétikával és/vagy a játékos feladatokkal kapcsolatos élmények kifejezése.</p>	
A tematikai egység nevelési fejlesztési céljai	<p>Az atlétikai cselekvésminták elsajátítása, alkalmazása az egyéni adottságoknak megfelelően.</p> <p>Törekvés az atlétikai versenyszámok technikájának elsajátítására, teljesítménynövelésre.</p> <p>A kondicionális képességek fejlesztése: az aerob állóképesség, az alsó-, és felső végtag dinamikus erejének fejlesztése.</p> <p>A tartós futás technikájának optimalizálása, az egyénhez igazított sebesség kialakítása.</p> <p>Kitartás és igyekezet a motoros képességfejlesztésben, a tartós munkavégzésben.</p> <p>Érdeklődés az atlétika sportág iránt.</p> <p>Tehetséggondozás a versenysport iránt érdeklődők számára.</p>	
	Ismeretek/ fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
MOZGÁSMŰVELTSÉG Futások, rajtok		Az atlétika a sportok királynője

<p>Iramfutások. Lassú futás tempóváltással, feladatokkal. Közepes iramú futás, lendületesen, természetes mozgással. Futóiskola, akadályfutás szabadban, tornateremben.</p> <p>Állórajt, rajtok különböző kiindulási helyzetekből. Gyorsfutások, vágtafutások, repülő és fokozó futások. Váltófutás: egykezes alsó váltás. Tartós futás a táv és az iram változtatásával.</p> <p>Szökdelések, ugrások:</p> <p>Szökdelő és ugróiskolai feladatok. Helyből távolugrás, folyamatosan is. Guggoló vagy lépő technika nekifutásból, elugró sávból.</p> <p>Magasugrás: 6-8 lépésből átlépő technikával nyújtott vagy hajlított lábbal: magasugróversenyek.</p> <p>Dobások:</p> <p>Dobóiskolai gyakorlatok: dobások és lökések különböző kiinduló helyzetekből tömött labdával, 3-4 lépés lendületből.</p> <p>Dobások és lökések különböző célba, különböző labdával. kislabda hajítás célba és távolba nekifutással.</p> <p>Súlylökés helyből.</p> <p>Képességfejlesztés</p> <p>Az ideg-izom koordináció javítása futóiskolával.</p> <p>Rajtgyakorlatok: reakcióképesség, gyorsulási képesség fejlesztése, A láb dinamikus erejének fejlesztése ugróiskolai feladatokkal.</p> <p>Játékok, versengések</p> <p>Az atlétikai versenyszámok elsajátítását és begyakorlását segítő játékos feladatmegoldások, testnevelési játékok és versenyek. rajtversenyek. Váltóversenyek. Helyből távolugró versenyek. Távol-, és magasugró versenyek.</p> <p>Kislabdahajító versenyek helyből és nekifutással. Célba dobó versenyek.</p> <p>Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés.</p> <p>A tartós futás technikájának optimalizálása, az egyénhez igazított tartós futás sebességének kialakítása.</p> <p>A szabadidőben és különböző terepeken végzett tartós futások, kocogások előtti bemelegítő gyakorlatok.</p> <p>ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS</p> <p>A futással kapcsolatos alapismeretek.</p> <p>El-, és felugrásoknál a kar és lábmunka jelentősége.</p> <p>A nekifutás sebességének, az el-, és felugrás közötti kapcsolat.</p> <p>A hajításokkal és dobásokkal kapcsolatos ismeretek.</p>	<p><i>Ének-zene:</i> ritmusgyakorlatok, ritmusok.</p> <p><i>Természetismeret:</i> energianyerés, szénhidrátok, zsírok, állóképesség, erő, gyorsaság.</p> <p><i>Földrajz:</i> térképismeret.</p> <p><i>Informatika:</i> táblázatok, grafikonok.</p>
--	--

<p>A fejlesztő folyamat során alkalmazott játékok, játékos feladatmegoldások céljainak és jelentőségének tisztázása, az atlétikára jellemző mozgások elsajátítása.</p> <p>Az alapvető versenyszabályok ismerete és betartása, a tanulók önmagukhoz viszonyított teljesítményének emelése, egymás teljesítményének elismerése</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Állórajt, térdelőrajt, vágta-, tartós futás, váltás, futóiskola, el-, és felugrás, hajítás, lökés, edzettség.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Torna jellegű feladatok	Órakeret: 28 óra
Előzetes tudás	<p>Az alapvető hely-, és helyzetváltoztató célszerű magabiztos végrehajtása.</p> <p>Alapvető tornaelemek ismerete. Szekrényugrás: ugrásfajták. Az egyensúly megtartása fordulatok, dinamikus gyakorlatok közben.</p> <p>Mászókulcsolás: mászás az egyéni adottságoknak megfelelően.</p> <p>Ritmikus mozgások zenére egyénileg, párokban.</p>	
A tematikai egység nevelési –fejlesztési céljai	<p>A cselekvésbiztonság fejlesztése a torna jellegű mozgásokban.</p> <p>Igényesség: tornászos testtartás, tornászos mozgás, végrehajtás</p> <p>Motoros képességek fejlesztése: a test ereje, az ízületek mozgékonyága, izomérzékelés, térbeli tájékozódás az egyensúlyozó képesség szempontjából.</p> <p>Törekvés kreativitásra, improvizációra, önkifejezésre a torna jellegű feladatmegoldásokban. Az izmok és izomcsoportok erejének növelését és nyújtását szolgáló gyakorlatok ismerete. A balesetvédelmi ismeretek tudatos alkalmazása, egymás iránti segítőkészség kialakítása.</p> <p>Az érdeklődés kialakítása a torna jellegű feladatmegoldások iránt, a versenysport iránti érdeklődés felkeltése.</p>	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>MOZGÁSMŰVELTSÉG</p> <p>Torna</p> <p>A talajtorna és legalább egy tornaszer választása kötelező.</p> <p><i>Támaszhelyzetek, támaszgyakorlatok:</i> akadályokon fel-, le-, és átkúszások. Támlázások különböző irányokba, különböző szereken.</p> <p>Gurulóátfordulások: előre-hátra, különböző testhelyzetekből különböző testhelyzetekbe. Fejállásból gurulóátfordulás előre. Kézállásba fellendülés bordásfalnál. Mérlegállás. Tigrisbukfenc. Kézenátfordulás</p>	<p><i>Természetismeret:</i> az egyszerű gépek működési törvényszerűségei.</p> <p>A magyar tornasport büszkesége: Berki Krisztián</p>

<p>/cigánykerék/ mindkét oldalra. Szekrényugrás 2-4 részen: Felguggolás, homorított leugrás guggoló átugrás. Gerenda: felguggolás, homorított leugrás. <i>Függéshelyzetek és függésyakorlatok:</i> bordásfal, kötél, / húzódzkodások, kötélmászás/. Gyűrű fiúknak: alaplendület, lebegőfüggés, homorított leugrás. Lányoknak: alaplendület, lebegő-, zsugorlefűggés. <i>Egyensúlyozó gyakorlatok:</i> járások, fordulatok, szökdelések, feladatok gerendán. <i>Képességfejlesztés</i> Koordinációs képességfejlesztés egyszerű tornaelemek kombinációjával, térben való tájékozódás. Egyensúlyérzék fejlesztése. Függésben végzett gyakorlatok: a törzs, a kar a váll erejének fokozatos erősítése. <i>Játékok, versengések</i> Ügyesség és erőfejlesztés. Akadály és váltóversenyek. Tehetséggondozás. <i>Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés.</i> A szervezet sokoldalú alkalmazkodásának elősegítése torna jellegű feladatmegoldásokkal. Szembesülni a saját testtömeggel: a test izmainak arányos fejlesztése, a helyes testtartás kialakítása. A cselekvésbiztonság növelése.</p> <p>Ritmikus gimnasztika /lányoknak/ <i>Előkészítő mozgások:</i> az RG-re jellemző tartásos és mozgásos gyakorlatelemek. Zene alkalmazása. <i>Fő mozgások:</i> testsúlyáthelyezések, járások, futások, szökdelések, forgások. Szerrel végrehajtott mozgások pl. kötél <i>Képességfejlesztés</i> Az ízületi mozgékonyosság, a ritmus-, a reagáló-, egyensúlyozó képességek fejlesztése. Az improvizációs képesség, kreativitás, az esztétikai érzék fejlesztése. Nyújtó, erősítő hatású, állóképességet, mozgáskoordinációt, ritmusérzékenyítő szabad-, bordásfal, kötélgyakorlatok. <i>Játékok, versengések</i> Egyéni és páros versengések különböző feladatokkal. <i>Prevenció, életvezetés</i> Az egészségmegőrzés megalapozása, a szabadidős testedzési formák ismeretek alkalmazása.</p> <p>ISMEREK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS A torna jellegű feladatmegoldások kulcsmozzanatai. Szaknyelv: életkorhoz, fejlesztési folyamathoz igazítva. Ismeretek a szerek eszközök biztonságos használatához, biztosításhoz, segítségnyújtáshoz.</p>	<p>Londonban lólengésben olimpiai bajnokunk. Magyarságtudatáról vallott meghatóan.</p>
--	--

<p>Az életkorhoz igazított kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése.</p> <p>A teljesítmény elismerése.</p> <p>Balesetmentes gyakorlás szabályainak betartása, betartatása.</p> <p>A helyes testtartás tudatosítása.</p> <p>Az ellenjavallt, károsodást okozó gyakorlatok kerülése</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tornászós testtartás, gurulóátfordulás, tigrisbukfenc, kézenátfordulás, guggoló átugrás, alaplendület, lebegőfüggés, segítségnyújtás, RG.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Alternatív környezetben űzhető sportok	Órakeret: 17 óra
Előzetes tudás	<p>Néhány szabadidős mozgásforma alaptechnikai elemeinek végrehajtása és szabályainak ismerete.</p> <p>Az alternatív sportok sporteszközeinek biztonságos használata játéktevékenységben</p> <p>A természetben történő sportolás egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályainak ismerete.</p> <p>Az időjárás körülményeknek megfelelő öltözködés.</p>	
A tematikai egység nevelési és fejlesztési céljai	<p>A helyi tárgyi feltételeknek megfelelően választott tevékenységek.</p> <p>A szabadidőben jól hasznosítható sportágakban való gyakorlottság megszerzése.</p> <p>A szabadterén különböző időjárás viszonyok között végzett tevékenységekben való aktív részvétel, viselkedési és magatartási normák betartása.</p> <p>A szervezet edzettségének növelése, az egészséges életmód iránti igény erősítése, a személyi és környezeti tisztaság ápolása.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>MOZGÁSMŰVELTSÉG</p> <p>A helyi tantervben rögzített választás szerint legalább négy, az évszaknak megfelelő és a körülményekhez, feltételekhez igazodó fizikai aktivitás: gyaloglás, kirándulás, kerékpár túrák, kocogás, tartós futás a szabadban, tájfutás, görkoresolya, gördeszka, szánkózás, hógolyózás, korcsolyázás, alpesi sí, asztalitenisz, tollaslabda, ijátszat, frizbi, métajáték Egyéb szabadidős mozgásos, táncos tevékenységek.</p>		<p>Természetismeret: időjárás ismeretek</p> <p>tájékozódás</p> <p>térképhasználat</p> <p>gravitáció</p> <p>szabadesés</p> <p>forgómozgás</p> <p>az emberi szervezet működése.</p>

Egy – a helyi tantervben leírható – lehetséges választás mintáját képző négy aktivitás mozgásműveltségi anyaga:

Frizbi

Dobások párokban, csoportokban (5–7 fő), állóhelyben, majd mozgásban és helycserékkel. Folyamatos passzolások.

Nyítások meghatározott távolságra. Célbadobások a koronggal a zónába.

Védekező mozgások, ugrások, elkapások.

Tájfutás

A térkép. A térképi ábrázolás. A térképek típusai. A természetjárás fontosabb térképtípusai. Város- és parktérképek. Útvonaltervezés a várostérképen.

Túra a városban – csoportokban. Felkészülés a túrára: tervkészítés, a szükséges tárgyak összeírása stb. Túra jelzett turistautakon. A térkép követése tanári irányítással.

Az iránytű és a tájoló. A tájolás. Távolságmérések a térképen.

Távolságmérési gyakorlatok. Városi túra tervezése és önálló feladat megoldása. Turista- és tájfutó térképek jelrendszere. Túra tervezése: menetrend, távolságmérések, menetidő-megállapítás stb. *Tájékozódás a terepen* (gyakorlatok az iskola környékén).

Terepgyakorlatok – vezetővonal-követés gyakorlása tájfutó térképpel közösen, majd kisebb csoportokban, futással. A tájékozódási ismeretek bővítése és rendszerezése. Önálló feladatmegoldást igénylő tevékenységre történő felkészítés.

Korcsolyázás

Gyakorlatok jégre lépés előtt: állások egy lábon, guggolások, törzshajlítások; járások, lépések előre, hátra, oldalra.

Jéghez szoktatás: esés-felállás; gimnasztikai gyakorlatok palánkfogással és a palánk fogása nélkül; harántcsúszások előre, hátra.

Egyenes korcsolyázás: alapállás; két lábon siklás előre, hátra (palánk fogással is); halacska (palánk fogással); halacska két lábon, egy lábon; halacska váltott lábon; lökés egy lábon.

Alpesi síelés

Alapmozgások a lécen: lábemelgetések; lépések oldalra, körben; térdrugózások, csúszó lépések; lépcsőzés.

Rézsút siklás: mély, középső és emelt helyzetben; lábemelgetéssel.

Egyenes siklás az alaphelyzet felvételével.

**Megismerni, felfedezni
szűkebb környezetünk,
hazánk legszebb tájait
Hazaszeretetre nevelés**

Hóeke, hóekeivelés: különböző sugarú, sebességű ívek; hóekeívek összekapcsolása, hóekeivelések botkerüléssel.

Hóekeiveléstől a párhuzamos lendületig: rézsútsiklásban a lécvégek völgyirányba fordítása; lendület a hegy felé, a fékezés megtanulása. Hóekelendület. Hóekeivelések kapuk között, növekvő sebességgel, a lécek által bezárt szög fokozatos csökkentésével. A támasztás gyakorlása: hegylábás támasztott lendület; támasztott lendület kétoldali támasszal; völgylábás támasztott lendület. Botozás tanulása, botozás a hegysílec melléforgatásának segítésére. Párhuzamos lendület, lécfordítás páros lábbal és botozással.

Képességfejlesztés

A szabadidőben jól űzhető sportágak gyakorlásával a kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése.

Játékok, versengések

Cicajáték” koronggal. Siklóverseny; „gyűjtögető”; baglyos játék. „Rollerezés” – egy léc felcsatolásával, vonalban, párokban. Siklás „alagútban”. Váltóversenyek tárgyak felemelésével, illetve lerakásával. Hóekeivelések párokban, egymás mellett és mögött. Váltóverseny, egyéni és csapat célba dobó verseny koronggal, mérkőzések. Versenyek meghatározott távon.

Ügyességi versenyek. Szlalom verseny kapuk között, hóekeiveléssel.

Egyéni és csapat váltóversenyek

Prevenció életvezetés, egészségfejlesztés

Szabadidőben, különböző évszakokban, egyénileg, csapatban formális és informális keretek között űzhető új testedzési formák jártasság szintű elsajátítása. Az edzettség növelése, a balesetek megelőzése, elkerülése.

ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS

A különböző időjárási körülményekhez és sportágakhoz igazodó bemelegítés.

A választott sportági szabályok ismerete: pl. sí-KRESZ stb.

A választott aktivitáshoz köthető baleset-elhárítási ismeretek.

Környezettudatos viselkedés ismeretei és betartása.

Az időjárásnak és a sportolási formának megfelelő öltözék tudatosítása.

Kulcsfogalmak/ Fogalmak

Frizbi, korong, tájfutás, természetjárás, térképismeret, korcsolya, alpesi sí, sportszerűség, sí-KRESZ

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Önvédelmi és küzdősportok	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	<p>Néhány önvédelmi fogás bemutatása. A grundbirkózás alapvető ismerete és szabályai. Sportszerű küzdelem, agresszió elutasítása. Az önvédelmi feladatok céljának betartása, elfogadása.</p>	
A tematikai egység nevelési –fejlesztési céljai	<p>Balesetek elkerülése érdekében az alapvető eséstechnikák és önvédelmi fogások elsajátítása. A tanult technikák változó körülmények közötti alkalmazásában jártassági szint elérése. Az alapvető önvédelmi szabályok, a leggyakoribb vészhelyzetek elkerülésének, a menekülés, segítségkérés módjának és lehetőségeinek ismerete. Annak belátása, hogy a küzdősportokat csakis önvédelemre használhatják. Törekvés az önfegyelemre, önszabályozásra.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>MOZGÁSMŰVELTSÉG</p> <p>Önvédelem <i>Önvédelmi fogások:</i> szabadulások egy és kétkezes lefogásból, átkarolásból. <i>Grundbirkózás:</i> Fogáskeresések állásban, megfogások és fogásmódok (kapocsfogás, tenyérbefogás, csuklófogás). Alapállások, alaphelyzetek gyakorlása, fogáskeresés játékosan.</p> <p>Dzsúdó: Eséstechnikák. Állasküzdelem: fogáskeresés, fogásbontás, küzdőmozgás játékosan. <i>Képességfejlesztés:</i> Az elvárt képesség kialakításához szükséges speciális és küzdősportokra jellemző bemelegítő gyakorlatok: kúszások, mászások, valamint speciális egyéni és páros képességfejlesztő gyakorlatok.</p> <p>Vívás: Alapállás, vívóállás, lépések ismerete, kitörés, távolságtartás. Szabadvívás. <i>Képességfejlesztés:</i> Az elvárt képesség kialakításához szükséges speciális és küzdősportokra jellemző bemelegítő gyakorlatok:</p>		<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> keleti és ősi magyar harci kultúrák <i>Természetismeret:</i> izmok, ízületek, anatómiai ismeretek, testi és lelki harmónia</p>

<p>nyújtások, szökdelések valamint speciális egyéni és páros képességfejlesztő gyakorlatok.</p> <p>Játékok, versengések</p> <p>Küzdőjátékokat előkészítő érintéses feladatok és játékok. húzások, tolások előkészítése páros küzdőjátékokkal.</p> <p>A grundbirkózás és a dzsúdó alaptechnikáinak jártassági szintű elsajátítása, az erő összemérése</p> <p>Vívás alaptechnikáinak jártassági szintű elsajátítása, szabadvívás.</p> <p>A tehetséges tanulók alaptudásának biztosítása az iskolán kívüli versenyeztetéshez és a sportegyesületbe történő irányításhoz.</p> <p>Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés</p> <p>A balesetek megelőzése szempontjából fontos az alapvető eséstechnikák és önvédelmi fogások elsajátítása.</p> <p>Viselkedésminták: veszélyes helyzetek és fenyegetettség elkerülése szempontjából.</p> <p>ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS</p> <p>A gyakorlatok helyes végrehajtására vonatkozó technikai ismeretek.</p> <p>Játékos feladatmegoldások. A versenyzés során az elbizakodottság és a félelem leküzdésének tudatosítása.</p> <p>A siker és kudarc feldolgozása.</p> <p>Az ellenfél képességeinek elismerése.</p> <p>A magyar küzdősport legjobbjai, olimpiai bajnokunk: Kovács Antal.</p>	
<p>Kulcsfogalmak, fogalmak</p>	<p>Dzsúdó, önvédelmi technika, eséstechnika, állasküzdelem, fogáskeresés, fogásbontás, agresszió, vívás alaptechnikák, asszó, pást</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Testnevelési és népi játékok</p>	<p>Órakeret 17 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Alapvető manipulatív mozgások célszerűen végrehajtva: hely-, és helyzetváltoztatások</p> <p>Játékban és gyakorlás közben különböző biztonságos feladatmegoldások kézzel és lábbal is.</p> <p>Sportszerű magatartás.</p> <p>Egyszerű népi játékok, mondókák, fogójátékok.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési</p>	<p>A rajttechnikákat a játékok, a versengések és a versenyek közben készségszinten használja;</p>	

céljai	A testnevelési és sportjáték közben célszerű, hatékony játék- és együttműködési készséggel rendelkezik; Egészséges versenyszellemmel rendelkezik, és tanári irányítás vagy ellenőrzés mellett képes a játékvezetésre.
Ismeretek/ fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Mozgásműveltség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A testnevelési játékok baleset-megelőzési szabályainak tudatosítása, következetes betartása – A figyelemmegosztást igénylő egyszerű fogó- és futójátékokban (pl. keresztező fogó, mozgásutánzó fogók, labdavezetési fogók) a teljes játékeret felölelő mozgásútvonalak kialakítása, az üres területek felismerése, a játéktér határainak érzékelése – A tanulók fokozott kreativitására, együttműködésre épülő, összetett kimentési módokat megvalósító fogójátékok gyakorlása – Labdás manipulatív mozgásformákkal (pl. labdavezetés) megvalósuló dinamikus és statikus akadályokat felhasználó fogó- és futójátékokban az irányváltogatások, az elindulások-megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása – A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére törekedve, időkénszer bekapcsolásával – 1-1 elleni játékhelyzetek kialakítására épülő testnevelési játékok gyakorlása – Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő, a sportjátékok speciális mozgástartalmaira épülő dobások, rúgások, ütések változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználva, egyéni és csapatjátékokban – Az egyszerű és összetett sportági technikák gyakorlása a páros és csoportos játékokban (pl. váltó- és sorversenyek) – Az egyszerű és választásos reakcióidőt fejlesztő páros és csoportos versengések alkalmazása – A logikai, algoritmikus és egyéb problémamegoldó gondolkodást igénylő mozgásos játékok gyakorlása (pl. amőba váltóversenyben) – A támadó és védő szerepek alkalmazását elősegítő páros és csoportos versengések 	<p>A testnevelési területen kívül a népi kultúra műveltségtartalma három fő területen érvényesül:</p> <ul style="list-style-type: none"> – irodalmi nevelés – zenei nevelés – képzőművészeti nevelés <p><i>Ének-zene:</i> ritmusgyakorlatok, ritmusok</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Célfelületre törekvő emberfőlényes és létszámazonos pontszerző kisjátékokban a támadó szerepek gyakorlása, a védőtől való elszakadás gyors iram- és irányváltásokkal - Célfelületre törekvő emberfőlényes és létszámazonos pontszerző kisjátékokban a védő szerepek gyakorlása (a passzszávok lezárása, a labdás emberrel szembeni védekezés, az emberfogás alapjai, a célfelület védelme) - A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal 	
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Laza és szoros emberfogás, szélességi mozgás, mélységi mozgás, elszakadás a védőtől, célfelület védelme, algoritmikus gondolkodás, ütempassz, testcsel</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei az 5. évfolyam végén</p>	<p><i>Gimnasztika és rendgyakorlatok- prevenció, relaxáció, Motorikus, illetve fitsségi tesztek</i></p> <p>A gyakorláshoz szükséges alakzatok öntevékeny gyors kialakítása, a szervezési feladatokban való részvétel.</p> <p>A bemelegítés és a sokoldalú előkészítés folyamán törekvés a pontosságra és az intenzitásra.</p> <p>A biomechanikailag helyes testtartás kialakítása, a tanévben alkalmazott gimnasztika alapvető szakkifejezéseinek ismeret.</p> <p><i>Úszás:</i></p> <p>Választott úszásnemben készségszintű, egy másikban 150 m-en biztonságos folyamatos úszás.</p> <p><i>Sportjátékok:</i></p> <p>A sportjátékok szabályainak, technikai és taktikai alapjainak ismerete és alkalmazása tanórán kívül is.</p> <p><i>Atlétika:</i></p> <p>A tanult futó-, ugró-, és dobógyakorlatok jártasság szintű ismerete. Az atlétikai versenyek alapvető szabályainak ismerete.</p> <p><i>Torna jellegű feladatok:</i></p>
---	---

	<p>A testtömeg feletti uralom nem szokványos támaszhelyzetekben és gyakorlatokban. Segítségadás.</p> <p><i>Alternatív környezetben űzhető sportok:</i> A tanult alternatív környezetben űzhető sportágak alaptechnikai bemutatása. A természeti környezetben történő sportolás szabályainak betartása.</p> <p><i>Önvédelmi és küzdősportok:</i> a tanult önvédelmi és küzdő jellegű feladatok szabályainak ismerete és alkalmazása.</p> <p><i>Testnevelési és népi játékok</i> – a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket; a tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.</p>
--	---

6. évfolyam

Ajánlás az éves óraszám felosztásához

Óraszám: 185 óra/év (37 hét)
5 óra/hét

	Témakör	Óraszám
1.	Gimnasztika és rendgyakorlatok-prevenció,relaxáció, Motorikus, illetve fittségi tesztek	20 óra
2.	Úszás és úszójellegű feladatok*	10 óra
3.	Sportjátékok	45 óra
4.	Atlétikai jellegű feladatok	28 óra
5.	Torna jellegű feladatok	28 óra
6.	Alternatív környezetben űzhető sportok	17 óra
7.	Önvédelmi és küzdő feladatok	20 óra
8.	Testnevelési és népi játékok	17 óra

*Amennyiben adottak a feltételek!

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Gimnasztika és rendgyakorlatok-prevenció,relaxáció, Motorikus, illetve fittségi tesztek	Órakeret 20 óra
--	--	----------------------------

<p>Előzetes tudás</p>	<p>A gyakorláshoz és az óra rendjének kialakításához szükséges alakzatok szaknyelvének ismerete, önálló végrehajtása.</p> <p>A tanult rend-, ill. gimnasztikai gyakorlatok folyamatos, pontos, intenzív végrehajtása. Alakzatok, térformák ismerete.</p> <p>A tanórához szükséges öltözői, tornatermirend, higiénés és magatartási rend betartása.</p>
<p>A tematikai egység nevelési - fejlesztési céljai</p>	<p>A tanórák szervezéséhez szükséges rendgyakorlatok ismerete.</p> <p>A biomechanikailag helyes testtartás tudatos alkalmazása.</p> <p>Alapvető jártasság a relaxációt szolgáló gyakorlatokban.</p> <p>A ritmus-, kar-, láb koordináció fejlődése.</p> <p>Az erősítés, nyújtás, relaxáció egyszerű módszereinek ismerete.</p> <p>A csoportos rendgyakorlatok fegyelmezett végrehajtása.</p> <p>Környezeti, személyi higiénia.</p> <p>A relaxációs tudás továbbfejlesztése</p>

Ismeretek,/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>MOZGÁSMŰVELTSÉG <i>Rendgyakorlatok, térbeli alakzatok térformák kialakítása.</i> Sorakozó vonalban és oszlopban. Tér és távköz felvétele. Nyitódás, zárkózás, igazodás, takarás. Testfordulatok. megindulás, megállás, fejlődés, szakadozás. <i>Gimnasztika</i> Egyéni és társas szabadgyakorlatok szerek-kéziszerek, játékos feladatok és versengések alkalmazásával. Szabadgyakorlati alapformájú gyakorlatok: eszközzel, eszköz nélkül, egyénileg, párban, csoportban a gerinc és ízületvédelem szabályainak megfelelően. Játékos gimnasztikai gyakorlatok zenére, határozott formájú gyakorlatok: 4-8 ütemű szabad-, társas-, szer-, és kéziszer gyakorlatok önállóan vagy irányítva is. Szabadgyakorlat füzer (6–8 gyakorlat) irányítva, vagy önállóan, zenére is. <i>Képességfejlesztés</i> Keringésfokozás testnevelési játékokkal. Alapállóképességet és ízületi mozgékonytágot fejlesztő egyszerű 2-4 alapformát tartalmazó szabad-, szer-, és kézigyakorlatok. Koordinációs képességfejlesztés zenére is: ritmusérzék, kinezetikus differenciáló képesség. A testtartásért felelős izomcsoportok erősítése, nyújtása. <i>Játékok, versengések</i> A szervezet előkészítését és bemelegítését szolgáló testnevelési játékok, eszközzel is. Koordinációt és fittséget fejlesztő szabály- és feladatjátékok kooperatív-, és versenyjelleggel. <i>Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés</i> A biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló speciális gyakorlatanyag. A testtartásért felelős izmok koncentratív használata. Légző és lábboltozatot erősítő gyakorlatok. Javasolt: 10 testtájékra vonatkozó gerinctorna gyakorlatanyagából óránként egy gyakorlat alkalmazása. Az 5-6. osztályosok relaxációs gyakorlatai. Az autogén tréning alapfokú gyakorlatai.</p> <p>ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS Az óra szervezéséhez szükséges rend-, és gimnasztikai gyakorlatok alapfogalmai. A bemelegítés és a levezetés fontossága. A szervezet terhelésével, edzésével kapcsolatos elemi ismeretek. Az erősítés, a nyújtás, és a mobilizálás alapvető elvei, egyszerű módszerei. A futás szerepe, jelentősége a keringési, mozgató-, légzési rendszer fejlesztésében, az egészség megőrzésében, a fittség fokozásában.</p>	<p><i>Matematika:</i> számolás, térbeli tájékozódás, összehasonlítások.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> testünk, szerveink működése.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> környezeti kultúra, kommunikáció.</p> <p>Ének-zene, DVD, CD</p>

<p>Alapvető szervezési ismeretek az alkalmazott játékok lebonyolításában.</p> <p>Egészségnevelési alapismeretek: napi tisztálkodás, fogmosás, hajmosás, egészséges táplálkozás.</p> <p>Öltözői rend, sportöltözék tisztasága.</p> <p>Ismeretek a pubertással járó testi-, lelki változásokról.</p> <p>Relaxációs alapismeretek: belső figyelem, önkontroll, feszültség feloldása.</p> <p>Személyes felelősség: egészség, sport, életvitel, baleset-megelőzés.</p>	
Kulcsfogalmak/fo	Rendgyakorlatok, szabad-, társas-, kéziszer-gyakorlatok, bemelegítés, levezetés, képességfejlesztés, erő, gyorsaság, állóképesség, koordinációs képesség, erősítés, nyújtás, prevenció, megelőzés, biomechanikailag helyes testtartás, relaxáció, fittség, edzettség, érzelem- és feszültség szabályozás, életmód, egészséges táplálkozás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Úszás és úszójellegű feladatok	Órakeret: 10 óra
Előzetes tudás	<p>Az uszoda rendszabályainak baleset-megelőzési intézkedéseinek betartása.</p> <p>Egy úszásnemben 25 m biztonságos leúszása.</p> <p>A tanult úszásnem fogalmi készletének ismeretei.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az 5. évfolyamban tanultak ismerete, alkalmazása, a technika javítása.</p> <p>Az új úszásnem technikájának javítása, fejlődés az aerob állóképesség terén az úszásnemnek megfelelő ritmus kialakításával, a folyamatos és távolságnövelő úszás gyakorlása közben. Az uszoda higiénés szabályainak betartása. Az úszás szerepe az egészséges életmódban, életvédelemben.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>MOZGÁSMŰVELTSÉG</p> <p>Hátúszás</p> <p><i>Feladatok háton:</i> lebegés és siklás háton.</p> <p><i>Hátúszó lábtempó:</i> hátúszó lábtempó úszólappal és labdával; siklás hátúszás lábtempó; hátúszás lábmunka önálló gyakorlása.</p> <p><i>Hátúszás kartempó:</i> hátúszás kartempó – késleltetve; mélytartásból, majd magastartásból; egykaros hátúszás-kísérletek; levegővétel.</p> <p><i>Hátúszás kar- és lábtempó:</i> hátúszás lábtempó, késleltetett kartempó; hátúszás kar- és lábtempó technikai gyakorlatai.</p> <p>Gyorsúszás</p> <p><i>Gyorsúszás lábtempó:</i> siklás hason; gyorsúszás lábtempó korlátnál és önállóan eszközök felhasználásával is; gyorsúszás lábtempóval.</p>		<p><i>Természetismeret:</i> közegellenállás, a víz tulajdonságai, felhajtóerő, víz és vízszennyezés, személyi higiénia, testápolás</p> <p>Érdeklődés felkeltése: ismerjék a magyar úszósport büszkeségeit:</p>

<p><i>Gyorsúszás kartempó:</i> gyorsúszás kartempó járásban; gyorsúszás kartempó járásban egy karral végzett kartempóval; egykaros úszások gyorsúszásban.</p> <p><i>Gyorsúszás kar- és lábtempó összekötése.</i></p> <p><i>Gyorsúszás levegővétele:</i> gyorsúszás levegővétel gyakorlása járás közben; a gyorsúszás levegővétele „hátrafordulással”; a gyorsúszás kartempó és a levegővétel összekapcsolása.</p> <p><i>Úszások a mélyvízben:</i> gyorsúszás karral-lábbal; gyorsúszás karral – lábbal, hátrafordulós levegővétellel; úszás szabadon.</p> <p><i>Rajtok:</i> a hátúszó rajt előkészítő gyakorlatai, hátúszó rajt.</p> <p>Ugrások, merülések, taposások: beugrás és taposás a mélyvízben (növekvő időtartamban); fejesugrás.</p> <p><i>Képességfejlesztés</i></p> <p>A koordinációs képességek fejlesztése a technikai gyakorlatok pontos végrehajtásával. Aerob állóképesség fejlesztése növekvő távolságra történő taposással, és úszással a tanult úszásnemekben. A gyorsasági állóképesség fejlesztése a gyors-, illetve a hátúszás lábtempójának alkalmazásával rövidebb távon, ismétlésekkel, versenyszerűen, valamint versenyszerű úszással meghatározott távolságra.</p> <p><i>Játékok, versengések</i></p> <p>Fogójátékok. Játékos, kooperatív vízbe ugrások; feladatok labdával és különböző eszközökkel. Egyéni, sor- és váltóversenyek úszólappal, egyéb eszközökkel. Víz-alámerülési versenyek. Versenyek mély vízben víz alatti feladatokkal. Úszóversenyek talpas-, majd fejesugrással meghatározott távon, a tanult úszásnemekben.</p> <p><i>Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés</i></p> <p>A bemelegítés vizes gyakorlatai; tartásjavító, prevenciós vízi gyakorlatok.</p> <p>ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS</p> <p>Az úszásnemek és az úszásnemekkel összefüggő alapvető szakkifejezések.</p> <p>A víz szervezetre gyakorolt hatásai.</p> <p>Az aerob állóképesség fogalma és a fejlesztés alapvető módszerei.</p> <p>Az úszás szerepe, jelentősége az edzettség és a fittség növelésében.</p> <p>A vízben végezhető játékok balesetvédelmi és játékszabályai.</p> <p>A tanulás során alkalmazott úszóversenyek szabályai.</p> <p>Az uszoda és a fürdők higiénés szabályai.</p> <p>Az úszástudás és a vízbiztonság szerepe az egészség megőrzésében és az életvédelemben.</p> <p>Bátorságra nevelés a mélyvízben történő gyakorlatokkal.</p>	<p>Egerszegi Krisztina, Gyurta Dániel, Hosszú Katinka</p> <p>KIDS Bajnokságon való részvétel</p>
--	--

Az önkontroll fejlesztése az önálló és tudatos tanulással.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Úszásnem, levegővétel, taposás, fejesugrás, intenzív úszás, aerob állóképesség, önkontroll, vízbiztonság, életvédelem

Tematikai egység/ fejlesztési cél	Sportjátékok	Órakeret: 45 óra
Előzetes tudás	<p>Alapvető manipulatív mozgások célszerűen végrehajtva: hely-, és helyzetváltoztatások</p> <p>Játékban és gyakorlás közben különböző biztonságos feladatmegoldások kézzel és lábbal is.</p> <p>Sportszerű magatartás.</p> <p>A labdás és labda nélküli motoros és kognitív képességek.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A sportjátékok életkori sajátosságaihoz igazodó technikai és taktikai alapjainak gyakorlati és elmélet elsajátítása.</p> <p>A motoros képességek tudatos fejlesztése.</p> <p>A csapatjátékos tulajdonságok kialakulása, szerepük tudatosítása az eredményes játéktevékenységben.</p> <p>Aktív részvétel a sportjátékok előkészítő játékaiban, és a sportjátékok egyszerűsített, valamint kiteljesedő formáiban.</p> <p>Törekvés a sportszerűsége, a szabálykövető magatartásra, a pontos munkavégzésre.</p> <p>Érdeklődés kialakulása a sportjáték iránt.</p> <p>Az egyéni adottságoknak megfelelő sportjáték megtalálása rekreációs, vagy versenyszerű sportágválasztás elősegítése érdekében.</p>	
Ismeretek/ fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
MOZGÁSMŰVELTSÉG Kosárlabdázás <i>Labda nélküli technikai gyakorlatok:</i> megindulás, megállás, futás közben iram és irányváltoztatások. felugrások egy és páros lábról.		<i>Matematika:</i> logika, valószínűség számítás, térbeli alakzatok, tájékozódás.

<p>Alaphelyzet. Cselezés meginduláskor, futás közben. A védőtől való leszakadás egyszerűbb módjai.</p> <p><i>Labdás technikai gyakorlatok:</i> ügyességi gyakorlatok. Magas, közép és mély labdavezetések állás és futás közben, mindkét kézzel.</p> <p>Hosszú és rövid indulás. Megállások 1-2 leütés után, labdavezetésből sarkazás. Megállás, sarkazás, önpasszból ill. kapott labdával. Kétkezes mellső-, felső-, egykezes felsőátadások helyben és mozgás közben pattintva is. Páros, hármas lefutás. Kosárra dobások: helyből egy kézzel, fektetett dobás 1,2 leütésből, labdavezetésből kapott labdával mindkét oldalról.</p> <p><i>Taktikai gyakorlatok:</i> Emberfogásos védekezés, taposás alaphelyzetben, a védekezés kar-, és lábmunkája; védőmozgás-: a védő helyezkedése.</p> <p><i>Képességfejlesztés</i></p> <p>A sportágra jellemző kondicionális képességek fejlesztése gyakorlatokkal, iram és irányváltoztató futások. A motoros képességek és a labdás koordináció kiemelt fejlesztése.</p> <p><i>Játékok, versengések</i></p> <p>Labdás és labda nélküli játékos technikai gyakorlatok. Kosárlabdajáték könnyített szabályokkal. Kosárra dobó versenyek egyénileg és csapatban. Részvétel az iskolai mini kosárlabda bajnokságban, az versenyszerű utánpótlás nevelés és a sportágválasztás elősegítése.</p> <p><i>Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés</i></p> <p>Baleset megelőzés a kosárlabdázás játékelemeinek szabályos és körütekintő végrehajtásával. A kosárlabdázás bővíti a fizikai rekreációra alkalmas sportok repertoárját.</p> <p>Röplabdázás</p> <p><i>Labda nélküli technikai gyakorlatok:</i> alaphelyzet, igazodás a labdához.</p> <p><i>Labdás technikai gyakorlatok:</i> alkarérintés, kosárérintés: összekapcsolásuk, folyamatos és váltakozó érintésgyakorlatok; gyakorlása egyénileg és párokban.</p> <p>Alsó egyenes nyitás gyakorlása egyénileg és párokban.</p> <p>Felső ütőérintés: egyénileg és párokban.</p> <p><i>Taktikai alapgyakorlatok:</i> nyitásfogadás nyitásfogadás csillagalakzatban. Felállás és helyezkedés nyitásfogadásnál.</p> <p><i>Képességfejlesztés</i></p> <p>Állás különböző egyensúlyi helyzetekben, testhelyzetek változtatása. Labdaütögetés a kéz és a láb különböző felületeivel.</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> tárgy és környezetkultúra, vizuális kommunikáció</p> <p><i>Természetismeret:</i> mechanikai törvényszerűségek; Az emberi szervezet működése</p> <p>Részvétel az országos Katolikus Bajnokságokban</p> <p>KIDS, Ciszterci, Ferences bajnokságok</p>
--	--

Játékok, versengések

A technikai elemek gyakorlása testnevelési játékokban, játékos feladatok. Mini röplabda.

Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés

A röplabdajáték teremben, szabadban, szabadidőben, strandon is játszható formáinak megismerése.

Kézilabdázás

Labda nélküli technikai gyakorlatok: Alaphelyzet; védekező és támadó lábmunka, megindulás-megállás; felugrás és leékezés, ütközések, cselek. Irányváltoztatások; cselek, fordulatok labda nélkül. Sáncolás, laza és szoros emberfogás.

Labdás technikai gyakorlatok: a labda fogása, elfogása, guruló labda felvétele állóhelyben és mozgás közben. Labdavezetés mindkét kézzel állásban és mozgás közben irány és iramváltoztatással. Egy és kétkezes átadások helyben és mozgás közben. Labdaátvételek és átadások mozgás közben különböző irányokba és irányokból.

Célba dobási gyakorlatok. Kapura lövések: helyből, kilépéssel, 3 lépés után felugrásból, passzív, félaktív és aktív védővel szemben.

Bedobás. Szabaddobás. Büntetődobás.

Ütközések, indulócsel, (testcsel, átadócsel, átadási csel, és labdavezetés).

Kapusmunka: alaphelyzet, helyezkedés, védekezés kézzel-lábbal, kidobás; 7 méteres védeke.

Taktikai gyakorlatok: 1:1; 2:1; 3:1; elleni játék.

Védekezés emberfogással és 6:0-ás területvédekezéssel.

A védő és a támadó helyezkedése. Egyéni védekezés, üres helyre helyezkedés, szabadulás a védőtől. Támadásból védekezésbe való visszarendeződés; helycsere labdaátadással, labdavezetéssel.

Lerohanások, rendezetlen védelem elleni játék.

Képességfejlesztés

A kondicionális képességek fejlesztése a sportjátékokra jellemző gyakorlatokkal, a játékelemek intenzív gyakorlásával, mérkőzések játszásával.

A labdás koordináció kiemelt fejlesztése.

Játékok, versengések

labda nélküli és labdás technikai elemek gyakorlása testnevelési játékokban és játékos feladatokban.

Kézilabdajáték szabálykönnyítéssel, mérkőzésszerűen. Részvétel az iskolai bajnokságban, utánpótlás nevelés elősegítése.

Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés

A szervezet edzettségének növelése a szabadterén különböző időjárási viszonyok között, a játékelemek intenzív gyakorlásával és mérkőzések játszásával. A kondicionális és koordinációs képességek

fejlesztésével hozzájárulás az edzettség és fittség szervi megalapozásához. Baleset-megelőzés a kézilabdázás játékelemeinek szabályos és körültekintő végrehajtásával. A kézilabdázás megszerettetésével és a játéktudás bővítésével a fizikai rekreációra alkalmas sportok repertoárjának bővítésére.

Labdarúgás

Labdás technikai gyakorlatok

Játékos labdás feladatok 2-3-4 vagy több játékos együttműködésével.

Labdahúzogatás, -görgetés; haladás közben, fordulatokkal is.

Labdavezetések külső-, belső csüddel, mindkét lábbal.

Átadások (passzolások) átvételek mindkét lábbal, mozgás közben talppal, belsővel, csüddel, combbal, mellel.

Levegőből érkező labda átvétele belsővel.

Fejelés: előre, oldalra különböző irányból érkező labdával.

Alapszerelés, megelőző szerelés, labdaátvétel megakadályozása.

Egyszerű cselek. Partdobás.

Taktikai gyakorlatok: Labdaszerzés, szerelés a játékban;

Szabadulás emberfogásból elfutással és testcsellel.

Támadásból visszarendeződés védekezésbe.

Kisjátékok: 2:1, 3:1; 4:2, 5:2 alkalmazása egy és két udvarra.

Területvédekezés. Felállási formák a kispályás játékban

Képességfejlesztés

A kondicionális képességek fejlesztése a sportjátékra jellemző gyakorlatokkal. (futások előre- hátra- oldalra) irányváltással és fordulatokkal, labdával is; szökdelések-ugrások a labda felhasználásával is;

A labdás koordináció kiemelt fejlesztése.

A szervezet edzettségének növelése a szabadtéren különböző időjárási viszonyok között a játékelemek intenzív gyakorlásával és mérkőzések játszásával. A kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése hozzájárulás az edzettség és fittség szervi megalapozásához.

Játékok versengések

A technikai és a taktikai feladatok megoldását előkészítő, valamint a begyakorlást segítő játékok és játékos feladatmegoldások.

Cserefutball 3–4 fős csapatokkal. Játék 1 kapura 2 labdával. 2:1 elleni játék. Kispályás labdarúgás. Részvétel az iskolai bajnokságban, az utánpótlás nevelés elősegítése.

Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés

<p>Baleset-megelőzés a labdarúgás játékelemeinek szabályos és körültekintő végrehajtásával. Az életkori sajátosságokhoz igazodó képességfejlesztés megvalósítása.</p> <p>A labdarúgás növeli a fizikai rekreációra alkalmas sportok repertoárját.</p> <p>ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS</p> <p>A sportjátékok játékelemeinek technikailag helyes és célszerű végrehajtásával kapcsolatos ismeretek, a tudatos és önálló tanulás segítése.</p> <p>A sportjátékok játékszabály és taktikai ismeretei.</p> <p>A sportjátékok elsajátítását kedvezően befolyásoló kondicionális és koordinációs képességek, valamint fejlesztésük alapismereti és egyszerű módszerei. Az eredményes csapatjáték feltételei és a csapatjátékos tulajdonságok tudatosítása.</p> <p>A sportjátékok szabadidőben is végezhető formáinak megismerése. Öntevékeny játék szervezés és vezetés alapvető ismeretei.</p> <p>A sportszerűség, a fair-play szerepe, a szabálykövető magatartás fontossága a sportjátékokban,</p> <p>A szabálytalanság és durvaság elutasítása, a negatív jelenségek helyes értelmezése.</p> <p>A magyar sportjátékok kiemelkedő bázisai, nemzetközi sikerei.</p> <p>A balesetvédelemre, a tárgyi-létesítményi feltételekre és a sportoló felszerelésre vonatkozó alapismeretek.</p> <p>A testnevelési játékok széles repertoárjának ismerete, a szabadidős tevékenységek öntevékeny megszervezése.</p> <p>A sportjátékok iránti érdeklődés kialakulása és megszilárdulása az egyéni adottságoknak és érdeklődésnek leginkább megfelelően.</p> <p>A megfelelő sportjáték megtalálása rekreációs célú testedzésre, a versenyszerű sportolás elősegítésére.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Védőtől való elszakadás, hosszú és rövid indulás, sarkazás, önpassz, fektetett dobás, emberfogásos védekezés, kétkezes mellső átadás, mini kosárlabda, szabálykövető magatartás. Ütközés, testcsel, sáncolás, laza és szoros emberfogás, bedobás, szabaddobás, büntetődobás, fair play, Játékelemek, labdaátadás, labdaátvétel, labdahúzogatás, labdagörgetés, csüd, szerelés, dekázás, partdobás, kigurítás-kirúgás, kispályás labdarúgás,összjáték, Aranycsapat</p>

<p>Tematikai egység/Fejlesztési cél</p>	<p>Atlétikai jellegű feladatok</p>	<p>Órakeret: 28 óra</p>
--	---	------------------------------------

<p>Előzetes tudás</p>	<p>Egyszerű futó-, ugró-, dobóiskolai gyakorlatok végrehajtása. Helyváltoztató mozgások többszöri illetve hosszabb ideig történő végrehajtása játékos, közepes és nagy intenzitással. A guggolórajt vezényszavainak ismerete és gyors reagálás az indítás jeleire. A guggoló távolugrás és az átlépő magasugrás egyéni adottságoknak és képességeknek megfelelő bemutatása. Egyéni tempóban, járások közbeiktatásával is tartós futás. Törekvés versenyhelyzetekben a legjobb teljesítmény nyújtására. A Kölyökatlétikával és/vagy a játékos feladatokkal kapcsolatos élmények kifejezése.</p>
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja</p>	<p>Atlétikai cselekvésminták elsajátítása, illetve alkalmazása az egyéni adottságoknak megfelelően. Az atlétikai versenyszámok technikájának elsajátítása, a teljesítmény növelése. Kondicionális képességek fejlesztése: az aerob állóképesség-, az alsó-, és felső végtag dinamikus erejének fejlesztése. A tartós futás technikájának optimalizálása és az egyénhez igazított sebesség kialakulása. Kitartás és igyekezet a motoros képességfejlesztésben, valamint a tartós munkavégzésben. Érdeklődés az atlétika sportág iránt. Tehetséggondozás a versenysport iránt érdeklődők számára.</p>

<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>MOZGÁSMŰVELTSÉG Futások, rajtok: Lassú futás tempóváltással, közbeiktatott feladatokkal. Futóiskolai gyakorlatok. Akadályfutás.(szabadban természetes, teremben mesterséges akadályok).Iramfutások: lendületesen, természetes mozgással, közepes iramú futás. Állórajt, térdelőrajt. Rajtok-, indulások különböző kiinduló helyzetekből. Vágtafutások, gyorsfutások irányváltoztatással, különféle szintereken. Repülő és fokozó futások 30.40 méteren. Vágtafutások 20-30 m-en. Váltófutás, egykezes alsó váltás. Tartós futás a táv növelésével és a távnak megfelelő iram megválasztásával. Szökdelések, ugrások:</p>	<p><i>Ének-zene:</i> ritmusgyakorlatok, ritmusok. <i>Természetismeret:</i> energianyerés, szénhidrátok, zsírok, állóképesség, erő, gyorsaság. <i>Földrajz:</i> térképismeret.</p>

<p>Szökdelő, ugróiskolai gyakorlatok. Helyből távolugrás folyamatosan is. Távolugrás guggoló vagy lépőtechnikával, 8-14 lépés nekifutásból az elugrás helyzetét tartva, elugró sávból. Magasugrás: 6-8 lépésről átlépő technikával nyújtott vagy hajlított lábbal.</p> <p>Dobások: Dobóiskolai gyakorlatok: dobások és lökések különböző kiinduló helyzetekből tömött labdával, helyből és 3-4 lépéses lendületből. Dobások és lökések különböző célba, különböző labdával. Vetőmozgás füles labdával célba helyből és negyed fordulattal. Kislabdahajítás célba és távolba nekifutással. Súlylökés helyből.</p> <p>Képességfejlesztés Az ideg-izom kapcsolat javítása futóiskolai gyakorlatokkal. Reakciógyorsaság, felgyorsulási képesség fejlesztése rajtgyakorlatokkal. Gyorskoordinációs képességek fejlesztése különböző sebességgel végzett futásokkal. Aerob állóképesség fejlesztése, a kitartó futás távjának fokozatos növelése és az távnak megfelelő egyéni iram kialakítása. Mozgásátállítódás képességének fejlesztése akadályfutásokkal. Kinesztétikus differenciáló képesség fejlesztése iramváltásos futással. A láb dinamikus erejének és a ritmusérzék növelése ugróiskolai gyakorlatokkal.</p> <p>Játékok, versengések Az atlétikai versenyszámok elsajátítását és begyakorlását segítő játékos feladatmegoldások, testnevelési játékok, versenyek. Rajtversenyek. Futóversenyek 60 m-es távon, térdelő rajttal. Váltóversenyek. Helyből távolugró versenyek. Távol-, és magasugró versenyek. Kislabdahajító versenyek helyből és nekifutással. Súlylökő versenyek. Célba dobó versenyek.</p> <p>Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés A tartós futás technikájának optimalizálása az egyénhez viszonyítva a szabadidőben végzett önálló gyakorlás érdekében. Bemelegítő gyakorlatok elsajátítása a szabadidőben végzett kocogás, tartós futás előtt.</p> <p>ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS A tartós futás, vágtafutás és az irambeosztással kapcsolatos alapismeretek Az el-, és felugrásoknál a kar-, láblendítés jelentősége. Kapcsolat a nekifutás sebességének és az el-, ill. felugrás között.</p>	<p><i>Informatika:</i> táblázatok, grafikonok.</p>
---	--

<p>Különböző eszközökkel különböző célba dobások végrehajtásával kapcsolatos ismeretek.</p> <p>A szabad levegőn végzett tartós futások szerepe az edzettség és fittség kialakításában.</p> <p>A fejlesztő folyamat során alkalmazott játékok, játékos feladatmegoldások céljának és jelentőségének tisztázása az atlétikában.</p> <p>Alapvető versenyszabályok ismerete és betartása.</p> <p>Törekvés a tanulók teljesítményének emelésére, egymás teljesítményének elismerése.</p> <p>Az aerob jellegű futások jelentősége az egészség megőrzésében.</p> <p>Ismeretnyújtással érdeklődés felkeltése a rendszeresen végzett tartós futás iránt.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Állórajt, térdelőrajt, vágtafutás, tartós futás, váltófutás, alsó váltás, aerob állóképesség, futóiskola, irambeosztás, el- és felugrás, hajítás, lökés, edzettség.</p>

<p>Tematikai egység/ fejlesztési cél</p>	<p>Torna jellegű feladatok</p>	<p>Órakeret 28 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Az alapvető hely és helyzetváltoztató, valamint manipulatív mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.</p> <p>Alapvető tornaelemeket tartalmazó gyakorlat önálló bemutatása. A szekrényugrásoknál nyújtott karú támasz.</p> <p>Az egyensúly megtartása fordulatok, dinamikus kar-, törzs és lábgyakorlatok közben.</p> <p>A mászókulcsolás végrehajtása az egyéni képességeknek megfelelően.</p> <p>Egyénileg, párban, csoportban végzett ritmikus mozgások zenére.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A motorikus cselekvésbiztonság fejlődése a torna jellegű feladatmegoldásokban.</p> <p>Igényesség az esztétikus test iránt, a tornászmozgás elsajátítása.</p> <p>Fejlődés a torna jellegű feladatmegoldások szempontjából kiemelt motoros képességek terén, különös tekintettel a test erejére, az ízületi mozgékonyagra, az izomérzékelésre, a térbeli tájékozódásra és az egyensúlyozó képességre.</p> <p>Törekvés a kreativitásra, improvizációra, önkifejezésre a torna</p>	

	<p>jellegű megoldásokban.</p> <p>A reális testkép és testtudat kialakulása. Az izmok, izomcsoportok erejének növelését és nyújtását szolgáló módszerek, gyakorlatok megismerése.</p> <p>A balesetvédelmi ismeretek tudatos alkalmazása, az együttműködés az egymás iránti segítőkészség kinyilvánítása.</p> <p>Az érdeklődés kialakítása a torna jellegű feladatmegoldások iránt, a versenysport iránt érdeklődők tehetséggondozása céljából.</p>
Ismeretek/ fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>MOZGÁSMŰVELTSÉG</p> <p>Torna</p> <p><i>Támaszhelyzetek, támaszgyakorlatok:</i> Akadályokon fel-, le-, át- és lemászások, kúszások, támlázások különböző irányokba. Mellső fekvőtámaszban karhajlítás, nyújtás.</p> <p>Gurulóátfordulások előre- hátra: különböző testhelyzetekből különböző testhelyzetekbe.</p> <p>Zsugorfejállás. Fejállás, különböző lábtartásokkal. Fejállásból gurulóátfordulás előre, különböző testhelyzetekből, különböző testhelyzetekbe. Fellendülés kézállásba, bordásfalnál. Fellendülés kézállásba és gurulóátfordulás. Spárgakísérletek.</p> <p>Mérlegállás. Tigrisbukfenc.</p> <p>Kézenátfordulás mindkét oldalra. Összefüggő talajgyakorlat</p> <p>Ugrások: keresztbe ill. hosszában állított 2-4.részes ugrószekevényen: felguggolás, homorított leugrás;</p> <p>zsugorkanyarlati átugrás; guggolóátugrás, huszárugrás, gurulóátfordulás hosszában állított szekevényen, felguggolás-terpeszleugrás.</p> <p>Gerenda: támaszhelyzeten át, fel-, és leugrás.</p> <p><i>Függéshelyzetek és függésgyakorlatok:</i></p> <p>függőszereken függőállásban, függésben, fekvőfüggésben.</p> <p>Bordásfal: függésben le-, fel-, oldalra</p> <p>Kötélmászás. mászókulcsolás</p> <p>Gyűrű:</p> <p>Fiúk: hátsó függés, függésben lendület hátra, térd-, sarokemelések: alaplendület függésben, zsugorlefüggés, fellendülés lebegőfüggésbe, hátsó függés homorított leugrás</p> <p>Lányok: lendületek előre-hátra; fellendülés lebegőfüggésbe, zsugorlefüggés.</p> <p><i>Egyensúlyozó gyakorlatok:</i> Egyensúlyozó járások, játékos feladatok gerendán, ferde padon, fordulatokkal.</p> <p>érintőjárás, hármaslépés, fordulatokkal és szökdelésekkel.</p> <p>Mérlegállás. Függőleges repülés lábterpesztéssel.</p>	<p><i>Természetismeret:</i></p> <p>az egyszerű gépek működési törvényszerűségei</p>

Képességfejlesztés

Koordinációs képességek fejlesztése egyszerű talajgyakorlati elemek végrehajtásával, azok kombinációjával: téri tájékozódó képesség, mozgásátállítódási képesség, ritmusérzék.

A váll kar és a törzs erejének fokozott erősítése támaszhelyzetben, függésben végzett gyakorlatokkal.

Játékok, versengések.

Játékos és utánzó feladatokkal ügyesség és erőfejlesztés. Akadály és váltóversenyek a tornaszerek felhasználásával.

Összefüggő talajgyakorlat (fiúk-lányok), gerendagyakorlat (lányok) önálló összeállítás, bemutatása a társak pontozásával.

Tehetséggondozás a torna sportágban: versenyeken való részvétel.

Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés

A szervezet sokoldalú alkalmazkodásának elősegítése a torna jellegű feladatmegoldásokkal. A saját testtömeg mozgatása, különböző támaszban-, függésben végzett gyakorlatokkal a test izmainak arányos fejlesztése. A cselekvésbiztonság növelése elősegíti a mindennapi élet biztonságát. A gyakorlás biztonságos körülményeinek megteremtése.

Ritmikus gimnasztika (lányok)

Előkészítő mozgások: az RG-re jellemző tartásos és mozgásos gyakorlategymek.

Fő mozgások: Testsúlyáthelyezések különböző irányokba, különböző kar- és törzsmozgásokkal kombinálva. Járások: alapforma, guggoló, lábujjon-, sarkon-, külső talpélenjárás, érintő-, hintajárás. Járások láblendítéssel, térdemeléssel, sarokemeléssel; hajlított járás, különböző kar- és törzsmozgásokkal kombinálva, különböző irányba, fordulatokkal is. Ritmizált lépések: keringő-, ridalépés, zárt és nyitott hármaslépés, váltólépés egyszerű formái különböző kar-, ill. törzsmozgásokkal, fordulatokkal kombinálva. Futások: alapforma, térdemeléssel, sarokemeléssel, ollózó-, harántterpesztéssel – különböző kar-, ill. törzsmozgásokkal, fordulatokkal kombinálva. Szökdelések: térdemeléssel, sarokemeléssel, harántterpesztéssel, oldalterpesztéssel, őztartással, lábkeresztezéssel, fordulattal, galoppszökdelés, szökdelés őztartással, szökdelő hármaslépés, koppantó szökdelés, indiánszökdelés – különböző kar-, ill. törzsmozgásokkal, fordulatokkal kombinálva. Ugrások: ugrássorozatok, hajlított olló, olló, öz, hajlított öz, terpeszugrás, bicskaugrás, összeugrások térd- és láblendítéssel. Egyensúlyozás: lábujjon térdemeléssel előre, oldalra; hajlított lábemeléssel hátra (attitude). Forgások: lépőforgás (tour chaine), egyszerű fordulatok, forgások egy lábon.

Kötélgyakorlatok: rövidkötél-gyakorlatok, lendítések, lengetések, körzések, nyolcas körzések, áthajtások, keresztáthajtások, dobások-elkapások, testre csavarások, talajra ütések, pörgetések, különböző irányokban és síkokban kötve egyszerű testtechnikai elemekkel.

Képességfejlesztés

Az ízületi mozgékonyság, a ritmus-, a reagáló-, az egyensúlyozó képességek fejlesztése. A törzs-, láb-, csípőizület-hajlítók és feszítők dinamikus-statikusan erejének növelése.

Az improvizációs képesség, kreativitás, esztétikai érzék fejlesztése. Nyújtó, erősítő hatású állóképességet, ritmusérzékenységet, mozgáskoordinációt, ízületi mozgékonytságot fejlesztő gyakorlatok (szabad, bordásfal, zsámoly, kötél stb.)

Játékok, versengések

Átfutások, átugrások oszlopban kötél felhasználásával.

Páros gyakorlatok kötéllel. Játékos feladatok, egyéni és páros versengések kötél áthajtásokkal, más feladatokkal.

Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés

Prevenációs funkciók betöltése, aerob munkavégzéssel, az egészséget szem előtt tartó gyakorlatok jártasság szintű elsajátításával. Új szabadidőben is gyakorolható testedzési formák megismerése által hozzájárulás az egészségmegőrző szokásrendszer kialakulásához.

Aerobik (lányoknak-fiúknak)

Alapállás:

2–4 ütemű alaplépések (*Low-impact*): járás (march), sarokérintés (heel dig), támadólépés (lounge), lábujjérintés (toe touch), kitörés (squat), térdlendítés (knee lift), saroklendítés (leg curl), lép-zár-lépés (step-touch), keresztlépés (grapevine), A-lépés (A step), V-lépés (V step), bokszlépés (boksztép), stb.

Zenére történő mozgások aerobik alaplépésekkel

4x8 ütemű egyszerű koreográfia

Képességfejlesztés

Ritmusképesség-fejlesztés: egyszerű közismert zene kitapsolása minden ütemre.

Aerob munkavégzéssel az aerob állóképesség fejlesztése.

Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés

Prevenációs funkciók betöltése aerob munkavégzéssel. Új szabadidőben is gyakorolható testedzési formák megismerése által hozzájárulás az egészségrendszer megalapozáshoz.

ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS

A tornajellegű feladatmegoldások kulcsmozzanatai.

<p>az életkorhoz igazított torna szaknyelve. Ismeretek a szerek, eszközök biztonságos használatáról, a segítségnyújtásról és a biztosításról. A torna jellegű feladatok sikeres megoldásához szükséges alapvető kondicionális és koordinációs képességek. A szenzitív életkorhoz igazított erőfejlesztő gyakorlatok helyes végrehajtására vonatkozó ismeretek. Osztálykeretben rendezett tornaversenyek rendezése. A kiemelkedő teljesítmény és az egyéni képességekhez viszonyított fejlődés elismerése. A balesetmentes gyakorlás szabályainak betartása, betartatása. Az egymásnak nyújtott segítségnyújtás. Az RG- és az aerobikgyakorlatok helyes, az egészséget szem előtt tartó kivitelezésének alapismeretei. A helytelen gyakorlat végrehajtása következményeinek tudatosulása Az aerob munkavégzésnek az állóképesség fejlesztésében betöltött szerepe. A helyes testtartásért felelős izmok-izomcsoportok erejének növelésére és nyújtására vonatkozó alapismeretek, Az ellenjavallt, károsodásokat okozó gyakorlatok elkerülése.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Tornászos testtartás, támlázás, tigrisbukfenc, kézenátfordulás, zsugorkanyarlati ugrás, guggoló átugrás, huszárugrás, alaplendület függésben, zsugorlefűgges,lefűgges, lebegőfüggés, összefüggő gyakorlat,segítségnyújtás,biztosítás, tornaverseny , pontozás, RG, hintajárás, keringőlépés, ridalépés, hármaslépés, olló, őzugrás, terpeszugrás, bicskaugrás, lépőforgás. Aerobik,fitnesz, támadólépés, kitörés, A-lépés, V-lépés, boxlépés.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Alternatív környezetben űzhető sportok	Órakeret 17 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Néhány szabadidős mozgásforma alaptechnikai elemeinek végrehajtása és szabályainak ismerete. Az alternatív sportok sporteszközeinek biztonságos használata játéktevékenységekben. A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályainak ismerete. Az időjárási viszonyoknak megfelelő öltözködés.</p>	
<p>Tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A helyi tárgyi feltételek függvényében választott sportági mozgásokkal a tematika megszervezése. A szabadidőben jól hasznosítható sportágakban gyakorlottság megszerzése. a szabadterén különböző</p>	

	<p>időjárási viszonyok között végzett tevékenységekben aktív részvétel.</p> <p>A szervezet edzettségének növelése.</p> <p>Az egészséges életmód iránti igény erősödése. A szabadban végzett testedzés jelentősége, a személyi és környezeti tisztasággal kapcsolatos ismeretek bővítése.</p> <p>A testneveléssel és sporttal kapcsolatos beállítódás erősödése.</p> <p>az alternatív környezetben végzett sporttevékenységek viselkedési és magatartási formáinak betartása.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>MOZGÁSMŰVELTSÉG</p> <p>Az évszaknak, a körülményekhez és a feltételekhez igazodó fizikai aktivitások: gyalogos, kerékpártúrák, kirándulás, kocogás, tartós futás, tájfutás, BMX, görkoresolya, korcsolya, szánkózás, hógolyózás, alpesi sí, asztalitenisz, tollaslabda, floorball, frizbi, számháború, métajáték.</p> <p>Például:</p> <p>Frizbi</p> <p><i>Dobások</i> párokban, csoportokban (5–7 fő), állóhelyben, majd mozgásban és helycserékkel. Folyamatos passzolások.</p> <p><i>Nyítások</i> meghatározott távolságra. Célbadobások a koronggal a zónába.</p> <p><i>Védekező mozgások</i>, ugrások, elkapások.</p> <p>Tájfutás</p> <p><i>A térkép.</i> A térképi ábrázolás. A térképek típusai. A természetjárás fontosabb térképtípusai. Város- és parktérképek. Útvonaltervezés a várostérképen.</p> <p><i>Túra</i> a városban – csoportokban. Felkészülés a túrára: tervkészítés, a szükséges tárgyak összeírása stb. Túra jelzett turistautakon. A térkép követése tanári irányítással.</p> <p><i>Az iránytű és a tájoló.</i> A tájolás. Távolságmérések a térképen. Távolságmérési gyakorlatok. Városi túra tervezése és önálló feladat megoldása. Turista- és tájfutó térképek jelrendszere. Túra tervezése: menetrend, távolságmérések, menetidő-megállapítás stb.</p> <p><i>Tájékozódás a terepen</i> (gyakorlatok az iskola környékén). Terepgyakorlatok – vezetővonal-követés gyakorlása tájfutó térképpel közösen, majd kisebb csoportokban, futással. A tájékozódási ismeretek bővítése és rendszerezése. Önálló feladatmegoldást igénylő tevékenységre történő felkészítés.</p>	<p><i>Természetismeret:</i> időjárási ismeretek, tájékozódás, térképhasználat, iránytű használata, gravitáció, szabadesés, forgómozgás, siklás stb.</p>	

Korcsolyázás

Gyakorlatok jégre lépés előtt: állások egy lábon, guggolások, törzshajlítások; járások, lépések előre, hátra, oldalra.

Jéghez szoktatás: esés-felállás; gimnasztikai gyakorlatok palánkfogással és a palánk fogása nélkül; harántcsúszások előre, hátra.

Egyenes korcsolyázás: alapállás; két lábon siklás előre, hátra (palánk fogással is); halacska (palánk fogással); halacska két lábon, egy lábon; halacska váltott lábon; lökés egy lábon.

Alpesi sí

Alapmozgások a lécen: lábemelgetések; lépések oldalra, körben; térdrugózások, csúszó lépések; lépcsőzés.

Rézsút siklás: mély, középső és emelt helyzetben; lábemelgetéssel.

Egyenes siklás az alaphelyzet felvételével.

Hóeke, hóekeivelés: különböző sugarú, sebességű ívek; hóekeívek összekapcsolása, hóekeivelések botkerüléssel.

Hóekeiveléstől a párhuzamos lendületig: rézsútsiklásban a lécvégek völgyirányba fordítása; lendület a hegy felé, a fékezés megtanulása. Hóekelendület. Hóekeivelések kapuk között, növekvő sebességgel, a lécek által bezárt szög fokozatos csökkentésével. A támasztás gyakorlása: hegylábás támasztott lendület; támasztott lendület kétoldali támasszal; völgylábás támasztott lendület. Botozás tanulása, botozás a hegysíléc melléforgatásának segítésére. Párhuzamos lendület, lécfordítás páros lábbal és botozással.

Képességfejlesztés

A szabadidőben jól űzhető sportágak gyakorlásával a kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése.

Játékok, versengések

Egyéni és csapat váltóversenyek. Ügyességi versenyek tárgyak alkalmazásával.

Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés

Szabadidőben, különböző évszakokban, egyénileg, csapatban, formális és informális keretek között űzhető új mozgásformák jártasság szintű elsajátítása.

Az edzettség növelése az alternatív környezetben űzhető sportok által. A sportági mozgásformák technikailag helyes elsajátítása a balesetek megelőzése érdekében,

ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS

<p>A különböző időjárási viszonyokhoz igazodó bemelegítés. A sí-KRESZ, a sípálya közlekedési szabályai, a balesetelhárítási ismeretek. A frizbi játékszabályainak ismerete. A szabadban és különböző évszakokban végzett testedzés egészségre gyakorolt hatásai. Környezettudatos viselkedés ismeretei és betartása. Az időjárásnak és a sportolási formának megfelelő öltözködés tudatosítása.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>A választott aktivitásoknak megfelelő fogalmak, pl.: frizbi, korong, zóna, tájfutás, természetjárás, térképtípusok, korcsolyázás, alpesi sí, sí-KRESZ stb.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Önvédelmi és küzdőfeladatok	Órakeret 20 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Néhány önvédelmi fogás bemutatása. Tompítással történő esés: előre, hátra, oldalra. A grundbirkózás alapvető szabályainak ismerete és alkalmazása. Sportszerű küzdés, az asszertív viselkedés betartása, az agresszió elutasítása. Vívás alaptechnikák ismerete. Az önvédelmi feladatok céljának belátása, elfogadása.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A balesetek elkerülése szempontjából elengedhetetlenül fontos alapvető eséstechnikák és önvédelmi fogások elsajátítása. A tanult technikák változó körülmények közötti alkalmazása, jártassági szint elérése. Az alapvető önvédelmi szabályok, a leggyakoribb vészhelyzetek elkerülésének, a menekülés a segítségkérés módjainak és lehetőségeinek ismeretei. Annak belátása, hogy a küzdősportokat csakis önvédelemre lehet használni. Törekvés az önfegyelemre, önszabályozásra.</p>	
<p>Ismeretek/ fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>MOZGÁSMŰVELTSÉG Önvédelem <i>Önvédelmi fogások:</i> Szabadulások egykezes, kétkezes lefogásból, mellső, hátsó egykezes és kétkezes átkarolásból. <i>Grundbirkózás:</i> Fogáskeresések állásban, megfogások és fogásmódok (kapocsfogás, tenyérbefogás, csuklófogás) Alapállások, alaphelyzetek gyakorlása. Fogáskeresés gyakorlása játékosan</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> keleti kultúrák. <i>Természetismeret:</i> izmok, ízületek, anatómiai ismeretek, testi és lelki harmónia.</p>	

Dzsúdó

Különböző eséstechnikák tompító felületének elsajátítása alacsony, talaj közeli helyzetekben. Zuhanó esések előre, hátra, oldalra különböző kiinduló helyzetekből (térdelés, nyújtott ülés, guggolás, hajlított állás, állás). Csúsztatott esés jobbra és balra állásban, majd oldalazó szökkenéssel.

Félvállas gurulás előre és hátra.

Állasküzdelem: fogáskeresés és fogásbontás gyakorlása.

Küzdőmozgás elsajátítás Társas rávezető gyakorlatok.

Képességfejlesztés

Az elvárt képességek kialakításához szükséges speciális küzdősportokra jellemző bemelegítő gyakorlatok, kúszások és mászások, speciális egyéni és páros képességfejlesztő gyakorlatok.

Vívás:

Alapállás, vívóállás, lépések ismerete, kitörés, távolságtartás. Kézről-, lábról vett tempó. Szúrások, hárítások.

Szabadvívás.

Képességfejlesztés: Az elvárt képesség kialakításához szükséges speciális és küzdősportokra jellemző bemelegítő gyakorlatok: nyújtások, szökdelések valamint speciális egyéni és páros képességfejlesztő gyakorlatok

Játékok, versengések

Küzdőjátékokat előkészítő érintéssel feladatok és játékok.

Húzások, tolasok előkészítése páros küzdőjátékokkal.

Földharcjátékok. A grundbirkózás és a dzsúdó alaptechnikáinak jártasságszintű elsajátításával az erő összemérésének megteremtése. A tehetséges tanulók alaptudásának biztosítása az iskolán kívüli versenyeztetéshez és sportegyesületbe irányításhoz.

Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés

A balesetek elkerülése szempontjából fontos alapvető eséstechnikák és önvédelmi fogások elsajátítása.

Viselkedésminták kialakítása veszélyes helyzetek és fenyegetettség elkerülés.

<p>ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS</p> <p>A gyakorlatok helyes végrehajtására vonatkozó technikai ismeretek.</p> <p>Játékos feladatmegoldások szerepe az önvédelmi és küzdősportok elsajátításában.</p> <p>A versenyzés során az elbizakodottság és félelem leküzdésének tudatosítása. Az agresszió és az asszertivitás értelmezése.</p> <p>A siker és a kudarc mint a versenyzés velejárója.</p> <p>Az ellenfél képességeinek elismerése: együttműködés a gyakorló párral.</p> <p>A magyar küzdősport legjobbjai: Olimpiai bajnokunk Kovács Antal</p> <p>Veszélyes helyzetekre, fenyegetettségre, a fenyegetettség elkerülésére vonatkozó, valamint a segítségkérésre, menekülésre vonatkozó ismeretek.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Dzsúdó, önvédelmi technika, eséstechnika, állasküzdelem, fogáskeresés, fogásbontás, földharc, fairplay, agresszió, asszertivitás. Vívás alaptechnikák, asszó, pást</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Testnevelési és népi játékok</p>	<p>Órakeret 17 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Alapvető manipulatív mozgások célszerűen végrehajtva: hely-, és helyzetváltoztatások Játékban és gyakorlás közben különböző biztonságos feladatmegoldások kézzel és lábbal is. Sportszerű magatartás. Egyszerű népi játékok, mondókák, fogójátékok.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A rajttechnikákat a játékok, a versengések és a versenyek közben készségszinten használja; A testnevelési és sportjáték közben célszerű, hatékony játék- és együttműködési készséggel rendelkezik; Egészséges versenyszellemmel rendelkezik, és tanári irányítás vagy ellenőrzés mellett képes a játékvezetésre.</p>	
<p>Ismeretek/ fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>

<p><i>Mozgásműveltség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A testnevelési játékok baleset-megelőzési szabályainak tudatosítása, következetes betartása – A figyelemmegosztást igénylő egyszerű fogó- és futójátékokban (pl. keresztező fogó, mozgásutánzó fogók, labdavezetéses fogók) a teljes játéktér felölelő mozgásútvonalak kialakítása, az üres területek felismerése, a játéktér határainak érzékelése – A tanulók fokozott kreativitására, együttműködésre épülő, összetett kimentési módokat megvalósító fogójátékok gyakorlása – Labdás manipulatív mozgásformákkal (pl. labdavezetés) megvalósuló dinamikus és statikus akadályokat felhasználó fogó- és futójátékokban az irányváltoztatások, az elindulások-megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása – A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére törekedve, időkényszer bekapcsolásával – 1-1 elleni játékhelyzetek kialakítására épülő testnevelési játékok gyakorlása – Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő, a sportjátékok speciális mozgástartalmaira épülő dobások, rúgások, ütések változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználva, egyéni és csapatjátékokban – Az egyszerű és összetett sportági technikák gyakorlása a páros és csoportos játékokban (pl. váltó- és sorversenyek) – Az egyszerű és választásos reakcióidőt fejlesztő páros és csoportos versengések alkalmazása – A logikai, algoritmikus és egyéb problémamegoldó gondolkodást igénylő mozgásos játékok gyakorlása (pl. amőba váltóversenyben) – A támadó és védő szerepek alkalmazását elősegítő páros és csoportos versengések – Célfelületre törekvő emberfőlényes és létszámazonos pontszerző kisjátékokban a támadó szerepek gyakorlása, a védőtől való elszakadás gyors iram- és irányváltásokkal – Célfelületre törekvő emberfőlényes és létszámazonos pontszerző kisjátékokban a védő szerepek gyakorlása (a passzszávok lezárása, a labdás emberrel szembeni védekezés, az emberfogás alapjai, a célfelület védelme) 	<p>A testnevelési területen kívül a népi kultúra műveltségtartalma három fő területen érvényesül:</p> <ul style="list-style-type: none"> – irodalmi nevelés – zenei nevelés – képzőművészeti nevelés <p><i>Ének-zene:</i> ritmusgyakorlatok, ritmusok</p>
---	--

<p>– A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal</p>	
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Laza és szoros emberfogás, szélességi mozgás, mélységi mozgás, elszakadás a védőtől, célfelület védelme, algoritmikus gondolkodás, ütempassz, testcesel</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p><i>Gimnasztika és rendgyakorlatok-prevenció, relaxáció.</i></p> <p><i>Motorikus, illetve fittségi tesztek</i></p> <p>A gyakorláshoz szükséges alakzatok öntevékeny gyors kialakítása.</p> <p>Öntevékeny részvétel a szervezési feladatok végrehajtásában.</p> <p>A bemelegítésre, a sokoldalú előkészítésre, valamint a képességfejlesztésre alkalmas mozgásformák, gyakorlatok folyamatos, pontosságra törekvő és megfelelő intenzitású végrehajtása.</p> <p>8–10 gyakorlattal önálló bemelegítés végrehajtása.</p> <p>A tanévben alkalmazott gimnasztika alapvető szakkifejezéseinek ismerete.</p> <p>A testtartásért felelős izmok tudatos, koncentratív fejlesztése. A biomechanikailag helyes testtartás kialakítása.</p> <p>Relaxációs módszerek alkalmazásával a feszültségek önálló szabályozása.</p> <p>A bemelegítés és a levezetés szempontjainak ismerete.</p> <p><i>Úszás és úszó jellegű feladatok</i></p> <p>Választott úszásnembben készségszintű, egy másikban 150 méteren vízbiztos folyamatos úszás.</p> <p>Intenzív úszásra törekvés rövidtávon.</p> <p>Fejesugrás és folyamatos taposás a mélyvízben.</p> <p>Az úszással összefüggő balesetvédelmi utasítások, valamint az uszoda, fürdő viselkedési szabályainak betartása.</p> <p>Ismeretek az úszástudás, a vízbiztonság szerepéről az egészség megőrzésében és az életvédelemben.</p> <p>Külső visszajelzés információinak elfogadása és hasznosítása a különböző úszásnemek gyakorlásánál.</p>
--	---

	<p><i>Sportjátékok</i></p> <p>A sportjátékok technikai és taktikai készletének elsajátítása, ezek alkalmazása testnevelési játékokban, játékos feladatokban és a sportjátékokban.</p> <p>Törekvés a játékelemek (technikai, taktikai elemek) pontos, eredményes végrehajtására és tudatos kontrollálására.</p> <p>A sportjátékok játékszabályainak ismerete és alkalmazása.</p> <p>Szabálykövető magatartás, önfegyelem, együttműködés kinyilvánítása a sportjátékokban.</p> <p>Részvétel a kedvelt sportjátékokban a tanórán kívüli sportfoglalkozásokon vagy egyéb szervezeti formában.</p> <p><i>Atlétika jellegű feladatok</i></p> <p>A tanult futó-, ugró-, dobógyakorlatok jártasság szintű elsajátítása.</p> <p>A rajtok végrehajtása az indítási jeleknek megfelelően.</p> <p>A vágta és a tartósfutás technikájának végrehajtása a mozgásmintának megfelelően.</p> <p>Ugrásoknál a nekifutás távolságának és sebességének kialakítása tapasztalatok felhasználásával.</p> <p>A kislabda-hajító technika képességeknek megfelelő elsajátítása.</p> <p>A kar- és láblendítés szerepének ismerete az el- és felugrások eredményességében.</p> <p>Az atlétikai versenyek alapvető szabályainak ismerete.</p> <p>Szervezési feladatok vállalása a tanórai versenyek lebonyolításában.</p> <p><i>Torna jellegű feladatok</i></p> <p>A testtömeg uralása nem szokványos támaszhelyzetekben és támaszgyakorlatokban – szükség esetén segítségadás mellett.</p> <p>A tanult akadályleküzdési módok és feladatok biztonságos végrehajtása.</p> <p>A dinamikus és statikus egyensúlygyakorlatok végrehajtása a képességnek megfelelő magasságon, szükség esetén segítségadás mellett.</p> <p>Talaj-, illetve gerendagyakorlat önálló összeállítása.</p> <p>Az aerobik alaplépések összekapcsolása egyszerű kartartásokkal és kargyakorlatokkal.</p> <p>Az alaplépésekből 2–4 ütemű gyakorlat végrehajtása helyben és haladással, zenére is.</p> <p>A ritmikus sportgimnasztika egyszerű tartásos és mozgásos gyakorlatalemeinek bemutatása.</p> <p>A járások, ritmizált lépések, futások és szökdelések technikailag megközelítően helyes végrehajtása.</p>
--	---

	<p>A gyakorlatvégzések során előforduló hibák elismerése és a javítási megoldások elfogadása. A balesetvédelmi utasítások betartása. Segítségnyújtás a társaknak.</p> <p><i>Alternatív környezetben űzhető sportok</i> A tanult alternatív környezetben űzhető sportágak alaptechnikai gyakorlatainak bemutatása. A sportágak űzéséhez szükséges eszközök biztonságos használata. A természeti és környezeti hatások és a szervezet alkalmazkodó képessége közötti összefüggés ismerete. A természeti környezetben történő sportolás egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályainak elfogadása és betartása. A mostoha időjárási feltételek mellett is aktív részvétel a foglalkozásokon.</p> <p><i>Önvédelmi és küzdőfeladatok</i> Az alapvető önvédelmi fogások és eséstechnikák elfogadható bemutatása, különös tekintettel a tompítási technikákra, Grundbirkózásban az alaphelyzetek, a kitolás és a kihúzás végrehajtása. A dzsúdó elemi guruló- és esés gyakorlatainak bemutatása. Jártasság néhány önvédelmi fogásban. A test-test elleni küzdelmet vállalása. Belátása annak, hogy a küzdősportok nem az agresszió eszközei. Érzelmek és az esetleges agresszió szabályozása. Mások teljesítményének elismerése. Vívás alaptechnikáinak ismerete, alkalmazása szabadvívás közben. A feladatok végrehajtásában aktivitásra törekvés. A tanult önvédelmi és küzdő jellegű feladatok szabályainak ismerete és alkalmazása.</p> <p><i>Testnevelési és népi játékok</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket; – a tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.
--	--

7. évfolyam

Óraszám: 185 óra/év (37 hét)
5 óra/hét

Ajánlás az éves óraszám felosztásához

	Témakör	Óraszám
1.	Gimnasztika, rendgyakorlatok- prevenció, relaxáció Motorikus, illetve fittségi tesztek	20 óra
2.	Úszás és úszójellegű feladatok*	10 óra
3.	Sportjátékok	38 óra
4.	Atlétikai jellegű feladatok	35 óra
5.	Torna jellegű feladatok	28 óra
6.	Alternatív környezetben űzhető sportok	17 óra
7.	Önvédelmi és küzdőfeladatok	20 óra
8.	Testnevelési és népi játékok	17 óra

*Amennyiben adottak a feltételek!

Tematikai egység /Fejlesztési cél	Gimnasztika, rendgyakorlatok- prevenció, relaxáció Motorikus, illetve fittségi tesztek	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	A gyakorláshoz szükséges alakzatok öntevékeny gyors kialakítása. A tanult rend-, és gimnasztikai gyakorlatok folyamatos, pontosságra törekvő végrehajtása. A biomechanikailag helyes testtartás kialakítása. Az előző évfolyamban tanult gimnasztikai szakkifejezések ismerete. A bemelegítés és a levezetés szempontjainak ismerete. Öntevékeny részvétel a szervezési feladatok végrehajtásában.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Gyakorlottság a szervezés célszerűségét, gyorsaságát szolgáló új térformák, alakzatok kialakításában. Motoros tesztekkel mérhető fejlődés a kondicionális képességekben. A gimnasztikai gyakorlatok, gyakorlatsorok zenével összhangban történő végrehajtása. A kreativitás fejlesztése. Az erősítés és nyújtás ellenjavallt gyakorlatainak ismerése. Ígényesség a harmonikus, szép testtartás kialakításában. A kamaszkori személyi higiénés ismeretek.	
Ismeretek-fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

<p>MOZGÁSMŰVELTSÉG Rendgyakorlatok, térbeli alakzatok kialakítása. Az óra szervezéséhez szükséges egyéb térformák kialakítása. Mozgások zárt rendben, alakzatváltozások</p> <p>Gimnasztika Természetes mozgásformák egyéni és társas gyakorlatok formájában, szerek, kéziszer felhasználásával, játékos feladatokkal, versengésekkel összekötve. Játékos és szabadgyakorlati alapformájú szabad-, társas-, szer-, és kéziszer-gyakorlatok (pad, bordásfal, labda, karika, ugrókötel stb.) Nyújtó-, lazító hatású állóképességet fejlesztő legalább 4 gyakorlatelemet tartalmazó szabadgyakorlatok és gyakorlatsorok. Bemelegítő és levezető gyakorlatok egyénileg, párban társakkal végrehajtva. Zenére végzett gimnasztikai gyakorlat. Egyszerű légző és relaxációs gyakorlatok. A testtartást javító, ízületek mozgékonyágát, a törzs erejét növelő gimnasztikai gyakorlatok.</p> <p>Képességfejlesztés Az alapállóképesség fejlesztése és a keringés fokozása zenére történő futásokkal és futás közben végzett feladatokkal. a kar és a láb dinamikus erejének növelése kéziszer-gyakorlatokkal.</p> <p>Játékok, versengések A szervezet előkészítését, bemelegítését szolgáló testnevelési játékok, eszközzel is. Feladatjátékok kreatív, kooperatív valamint versenyjelleggel is.</p> <p>Játékok testtartásjavító gyakorlatokkal. Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés A biomechanikailag helyes testtartás kialakítását, a gerinc izóvármegyensúlyának és a medence középállásának automatizálását biztosító, eszközökkel is végezhető gyakorlatok. A láb statikai rendellenességei ellen ható gyakorlatok. Gyermekjóga gyakorlatok. Motoros, illetve fittségi tesztek végrehajtása.</p> <p>ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS Az általános bemelegítő gyakorlatok összeállításának szempontjai és a bemelegítő blokkok főbb élettani hatásai. A keringést fokozó természetes és speciális mozgásformák. A z életkori sajátosságoknak megfelelő funkcionális erősítő gyakorlatok. Az erősítés és a nyújtás kapcsolata, alkalmazásuk módszerei.</p>	<p><i>Matematika:</i> számolás, térbeli tájékozódás, összehasonlítások.</p> <p><i>Természetismeret:</i> testünk, életműködéseink.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> tárgy és környezetkultúra, vizuális kommunikáció</p>
--	--

<p>Az izovármegyensúly fogalmának feltárása, a kamaszkori személyi higiéniével kapcsolatos információk. a tudatos higiénés magatartás szabályai.</p> <p>Az edzettség értelmezése és a rendszeres fizikai aktivitás szerepe az edzettség megszerzésében és egészségtudatos magatartásban.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Ellenvonulás, gerinc-izovármegyensúly, funkcionális gyakorlat, edzettség, egészségtudatos magatart, autogén tréning, progresszív relaxáció, ellenjavallt gyakorlat, fizikai aktivitás, inaktivitás, intenzitás, terjedelem, időtartam, edzhetőség.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Úszás és úszó jellegű feladatok</p>	<p>Órakeret 10 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A választott úszásnemben készségszintű, egy másikban 150 méteren vízbiztos folyamatos úszás. Intenzív úszásra törekvés rövid távon. Fejesugrás, folyamatos taposás mélyvízben. Az úszással összefüggő balesetvédelmi utasítások, az uszoda, a fürdő viselkedési szabályainak betartása. Ismeretek az úszástudás, a vízbiztonság szerepéről, az egészségmegőrzés és az életvédelem szempontjából. A külső visszajelzés elfogadása és hasznosítása.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Távolságban mérhető fejlődés a tanult úszásnemekben. Az egyéni adottságoknak megfelelő mellúszó technika elsajátítása. A vízből mentés gyakorlatainak megismerése, gyakorlása. Az úszás életvédelmi és életmentési szerepe: elméleti és gyakorlati ismereteinek elsajátítása. Felelősségérzet, segítőkészség. Az érdeklődésmegszilárdítása az úszás és a vizes sportok iránt.</p>	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>MOZGÁSMŰVELTSÉG Gyors-, és hátúszás A tanult technikák csiszolása, az úszásnem ritmusának kialakítása gyors és folyamatos úszással. Folyamatos úszás: választott úszásnemben a táv és időtartam növelésével.</p> <p>Mellúszás <i>Mellúszás kartempó:</i> gyakorlatok szárazföldön, kis vízben, siklás közben, folyamatos úszás karmunkával. <i>Mellúszás levegővétel:</i> karmunka levegővétellel, kifújás a víz alatt; belégzés minden második, majd minden kartempóra. <i>Mellúszás lábtempó:</i> gyakorlatok a parton /padon ; vízben segítséggel, segítség nélkül, folyamatosan levegővétel nélkül, folyamatosan levegővétellel. <i>Mellúszás kar és lábtempó:</i> összekapcsolása, úszás 2-4 ciklussal, siklás a ciklusok között. <i>Mélyvízbe ugrások, taposások:</i> gyakorlásuk különböző feladatokkal; vízbe ugrások; taposó ugrás; fejes ugrás különböző testhelyzetekből. <i>Merülések:</i> feladatokkal, a víz alatti tartózkodás időtartamának növelése, a medence alján elhelyezett tárgyak felhozása. <i>Úszások mélyvízben:</i> vegyes úszás (mell- hát-gyors) 50-200 méteren. <i>Rajtok, fordulók.</i> <i>Vízből mentés, életmentés:</i> lebegések, úszás csak karral, vagy csak lábbal.</p> <p>Vizes sportok <i>Vízilabdázás:</i> taposógyakorlatok; vízilabdás úszás, vízilabdás úszás labdavezetéssel. Labdaátadások párban; célba dobások.</p> <p>Képességfejlesztés A technikát előkészítő izomfejlesztő gyakorlatok eszközzel, eszköz nélkül. Aerob állóképesség fejlesztése: folyamatos úszással a távolság növelésével. Anaerob állóképesség növelése rövid távok többszöri erőteljes leúszásával.</p> <p>Játékok, versengések Fogójátékok különböző úszásnemekkel; bűvárjátékok, játékos vízbeugrások, vízilabda könnyített szabályokkal.</p>	<p><i>Fizika:</i> a víz felhajtó ereje, közegellenállás, vízszennyezés</p> <p><i>Biológia, egészségtan:</i> személyi higiénia, testápolás.</p>

<p>Sor és váltóversenyek különböző egyéni és páros feladatokkal. Úszóversenyek különböző távokon.</p> <p>Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés A vízi torna, a bemelegítés vize gyakorlatai. Tartásjavító, preventációs és rehabilitációs vízi gyakorlatok.</p> <p>ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS A mellúszás technikájának alapvető szakkifejezései. ismeretek az úszásról, mint a legszimmetrikusabb és legsokoldalúbb testet igénybevevő sportágról. A serdülőkorral bekövetkező alkati változások hatása a vízfekvésre. Az úszásnál érvényesülő hidrosztatikai és hidrodinamikai törvényszerűségek elemi ismeretei. A vizes sportok technikai, szabályismereti, balesetvédelmi ismeretei. Az úszóversenyekkel kapcsolatos alapismeretek bővítése, játékszabályok. Az úszástudás szerepe a az életvédelemben, az egészséges életmódban. Az úszás nemtől, kortól, edzettségi állapottól független fizikai rekreációs lehetőség. A magyar úszósport nemzetközi sikerei, kiemelkedő úszóegyéniségei, edzői. Egerszegi Krisztina, Gyurta Dániel, Cseh László, Hosszú Katinka</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Mellúszás, hátúszás, gyorsúszás, vegyesúszás, vízből mentés, életmentés, anaerob állóképesség, vízilabda, rehabilitáció</p>

<p>Tematikai egység/ fejlesztési cél</p>	<p>Sportjátékok</p>	<p>Órakeret 38 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A sportjátékok alapvető technikai és taktikai készletének elsajátításában alkalmazott testnevelési játékok és feladatok aktív értő elsajátítása. Törekvés a technikai és taktikai elemek pontos, eredményes végrehajtására.</p> <p>A sportjátékok játékszabályainak ismerete és alkalmazása. Szabálykövető magatartás, önfegyelem, együttműködés kinyilvánítása a sportjátékokban.</p> <p>Részvétel a kedvelt sportjátékban a tanórán kívüli sportfoglalkozásokon.</p>	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A játékelemek eredményességre törekvő alkalmazása testnevelési játékokban és a sportjátékban. A sportjátékok technikai és taktikai elemeinek bővítése. Tapasztalatszerzés a taktikai helyzetek megoldásában. A játékszabályok ismereti körének kibővítése. A csapatjátékhoz szükséges együttműködés és kommunikáció fejlődése. A sportjátékhoz tartozó test-test elleni küzdelem megtapasztalása és elfogadása. A sportszerűtlenségek, deviáns magatartások helyes megítélése. A sportjátékok iránti érdeklődés felkeltése, megszilárdítása. Az egyéni adottságokhoz, képességekhez igazodó sportjáték gyakorlása. A sportjátékok magyar történetének kiemelkedő korszakai, csapatai, személyiségei.</p>
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Legalább két labdajáték választása kötelező. MOZGÁSMŰVELTSÉG Kosárlabdázás <i>Labda nélküli technikai gyakorlatok:</i> irányváltoztatás, cselezés; cselezés induláskor és futás közben. <i>Labdás technikai gyakorlatok:</i> Ügyességi gyakorlatok labdával, , Labdavezetés: félaktív védővel szemben játékos formában; cselezés. Megállás, sarkazás labdavezetésből kapott labdával változatos körülmények között, önpasszból és kapott labdával meghatározott helyen és időben. Kosárra dobások: dobócsel, indulócsel után labdavezetés, fektetett dobás, Lepattanó labda megszerzése után kosárra dobás. Fektetett dobás labdavezetésből, illetve kapott labdával ráfordulásból. Átadások, átvételek: átadások különböző irányba és távolságra, mozgás közben kétkezes mellső átadással, pattintva is. Páros lefutás egy védővel. Hármás –nyolcas mögé futással. Gyors indítás párokban. <i>Taktikai gyakorlatok</i> Emberfogásos védekezés: labda nélküli és labdát birtokló támadó véde. Labdavezető játékos véde. <i>Játékelemek alkalmazása:</i> 1:1; 2:1; elleni játék, 3 .2 elleni játék. <i>Képességfejlesztés</i> Kondicionális képességek fejlesztése a sportjátékra jellemző labda nélküli és labdás gyakorlatokkal. A komplex képességfejlesztéssel</p>	<p><i>Matematika:</i> logika, valószínűség-számítás, térbeli alakzatok, tájékozódás <i>Vizuális kultúra:</i> tárgy és környezetkultúra, vizuális kommunikáció <i>Fizika:</i> mozgások, ütközések, erő, energia <i>Biológia, egészségtan:</i> az emberi szervezet működése, energianyeresi folyamatok</p>

hozzájárulás az edzettség és fittség szervi megalapozásához. A kognitív képességek fejlesztése: helyzetfelismerés, kreativitás stb., az üres helyek, az előnyök felismerése, a célba találás, az összjátékban való eredményes részvétel.

Játékok, versengések

A kosárlabdázás technikai és taktikai készletének tökéletesítése, a játékelemek begyakorlása játékos feladatok és testnevelési játékok alkalmazásával. Kosárlabdázás labdavezetés nélkül, könnyített szabályokkal a szabályok körének bővítése. Kosárra dobó versenyek. Részvétel az iskolai mini kosárlabda bajnokságban, a sportágválasztás, utánpótlás-nevelés.

Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés

Baleset megelőzés a játékelemek szabályos körülmények között végrehajtásával, a játékszabályok betartásával a sportszerűség szabályainak szem előtt tartásával.

Cél: a kosárlabdázás megszerettetése, rekreációs sportágként is gyakorolható

Röplabdázás

Labdás technikai gyakorlatok, a tanult játékelemek tökéletesítése: alkar -, kosárérintés-, felső ütőérintés és alsó egyenes nyitás gyakorlása egyéni, páros és csoportos gyakorlatokban.

Kosárérintés változatai: előre-hátra, alacsony és közepesen pattanó labdával. Kosárérintés célba, kosárba, különböző magasságba kifeszített zsinór fölött.

Felső egyenes nyitás: a mozgás végrehajtása a labda megütése nélkül, párokban a zsinór, háló felett.

Felső egyenes nyitás-fogadás gyakorlása csoportokban, forgással.

Egyenes leütés: a mozgássor gyakorlása labda és zsinór nélkül, majd zsinórnál és pontosan feladott labdából.

Feladás-leütés: az egyenes leütés gyakorlása pontosan feladott labdából.

Egyéni sáncolás: a sáncolás mozgássorozatának folyamatos végrehajtása egyénileg falnál, zsinórnál, hálónál. Párokban a zsinór és a háló fölött szerepcserével.

Feladás-leütés-sáncolás: csoportokban szerepcserével.

Taktikai gyakorlatok: Támadási alapformák. Helyezkedés. Az ütés, sáncolás fedezése.

Képességfejlesztés

A labdakezelési ügyesség komplex fejlesztése (reagáló képesség, gyorskoordináció, ritmusérzék, differenciális mozgásérzékelés, téri tájékozódás, egyensúlyérzékelés).

Az erő-állóképesség fejlesztése az egyenes leütés és a sáncolás többszöri és folyamatos végrehajtásával.

Játékok, versengések

Az alapérintések folyamatos tökéletesítése és a játék eredményességének javítása testnevelési játékok, játékos feladatok alkalmazásával. 2:2,3:3 elleni játék

Versengések egyénileg, párokban különböző érintésekkel.

Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés

Szabadidőben szabadtéren, strandon is játszható egyszerűsített formában is.

Részvétel az iskolai mini röplabda bajnokságban.

Kézilabdázás

Alapmozgás, indulás, megállás, irányváltoztatások, cseles, megtévesztő mozgások, fordulatok labda nélkül. Lábmunka csiszolása, indulócselek, ütközések, esések-tompítások.

Labdás technikai gyakorlatok: labdavezetés nehezített körülmények között irányváltoztatással, ritmusváltoztatással.

Önszöktetés. Labdás cselek: indulási-átadási lövő cselek.

Átadások: test előtti átadások, test mögötti átadások, oldalról jövő labda elkapása.

Kapura lövések: lendületszerzésből, felugrásból, átlövés felugrásból, bedőléssel, bevetődéssel védővel szemben.

Kapusmunka: helyezkedés, támadás, ill. védekezés esetén. Védés kézzel-lábbal, indítások megelőzése.

Taktika: Egyéni taktika - betörések egyénileg labdával és labda nélkül. Kitámadás, halászás, szerelés, elzárás. Védőtől való elszakadás, melléállásos elzárás, gyors indítások. Lerohanásos támadások rendezetlen védelemmel szemben. Ötletjáték.

Csapatrész és csapattaktika: 1:1,2:1,, 2:2, 3:2, 3:3 elleni játék.

Védekezés emberfogással.

Képességfejlesztés

A kondicionális képességek fejlesztése a sportjátéokra jellemző feladatokkal, gyakorlatokkal, a játékelemek intenzív gyakorlásával, sok mérkőzéssel, játékkal.

A szervezet edzettségének növelése a szabadtéri időjárási viszonyok között megtörténik. Mindez hozzájárul az edzettségi állapot javításához.

Játékok, versengések

A kézilabdajáték technikai taktikai készségeinek tökéletesítése, a játékelemek begyakorlása játékos feladatokkal, a testnevelési játékok alkalmazásával. Célba dobó versenyek, játék könnyített szabályokkal.

Labdarúgás

Labdás technikai gyakorlatok: labdavezetések mindkét lábbal, külső és belső csüddel, különböző alakzatokban. Labdahúzogatás, -görgetés haladás közben, fordulatokkal. Átadások, passzolások mindkét lábbal haladás közben.

Átadások laposan mozgás közben, ívelten növekvő távolságra, irányváltotatással.

Labdalevétel: talppal, belsővel, külső csüddel, combbal, mellel.

Levegőből érkező labda levétele belsővel. Labda toppolása.

Rúgások: belő-, teljes-, külső csüddel állított labdával, különböző irányból érkező labdával. Dekázás: haladással, irányváltotatással.

Fejelés: előre, oldalra, különböző irányból érkező labdával, felugrásból.

Cselezés: testcel, labda elhúzása oldalra labdavezetésből, labdaátvétel testcellal. Átadócel, rúgócel, rálépés, hátrahúzás.

Helyezkedés a támadó és a kapu közé. Partdobás.

Kapusmunka: guruló-, ívelt labda megfogása, kigurítás, kirúgás, helyezkedés, erős lövés megfogása, lábbal védés, kidobás.

Taktikai gyakorlatok: Gyors támadásba rendeződés és visszarendeződés. Poszt vagy udvaros gyakorlás. Helyezkedés.

Emberfogás poszt szerint. Támadásban a védőtől való elszakadás, üres helyre helyezkedés. Egyből játék, 4:2 elleni játék.

Képességfejlesztés

A motoros képességek fejlesztése a labdarúgás technikai tárházának variálásával, intenzív nehezített körülmények között.

Komplex képességfejlesztés: a technikai elemek sajátos ritmusának dinamikájának kialakítása, folyamatos gyakorlása.

A szervezet edzettségének növelése a szabadtéren, változó időjárási körülmények között mérkőzésekkel, gyakorlással valósítható meg.

Játékok, versengések

A játékelemek elsajátítását és rögzítését segítő játékos feladatok, testnevelési játékok. cserefoci. Lábtenisz meghatározott szabályokkal. Vonal foci.

Labdavezető, dekázó, célba rúgó és fejelő versenyek egyénileg és csoportosan. Kispályás labdarúgó mérkőzések. Játék egy kapura két labdával.

Részvétel az iskolai bajnokságban.

Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés

Baleset-megelőzés az évszakhoz, az időjáráshoz alkalmazkodó sportág specifikus bemelegítés gyakorlataival, és a technikai-, taktikai játékelemek szabályos és sportszerű végrehajtásával.

A különösen igénybe vett izmok erősítése, nyújtása a sérülések elkerülése érdekében.

<p>A labdarúgás mint játék, kiválóan alkalmas a szabadtéren végezhető fizikai rekreációs tevékenységre.</p> <p>ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS</p> <p>A sportjátékokban a 7. évfolyamon még jobban kibővül a játékelemek technikai, taktikai, játékszabályokra vonatkozó ismeretek köre.</p> <p>Bővülnek az egyéni és csapattaktikai ismeretek, a játékszabályok, és a játék vezetéséhez tartozó ismeretek.</p> <p>A motoros képességek fejlesztéséhez kapcsolódó módszerek.</p> <p>A csapatjáték szerepe a társas együttműködés, a közösségi sikerek, a fair play, a szabálykövető magatartás terén.</p> <p>A sportolói magatartás: a durvaság, agresszió elutasítása.</p> <p>A sportjátékok rekreációs szerepe az egészséges életmód kialakításával.</p> <p>Balesetvédelmi és elsősegély-nyújtó alapismeretek.</p> <p>A világ élenjáró nemzetei a sportjátékokban</p> <p>A sportjátékok kiemelkedő magyar bázisai, nemzetközi sikerei.</p>	
---	--

<p>Kulcsfogalmak/ Fogalmak</p>	<p>Aktív védő, dobócsel, indulócsel, önpassz, lepattanó labda, ráfordulás, befutás, páros lefutás, hármas nyolcas.</p> <p>Adogató, felső egyenes nyitás, egyenes leütés, feladás, sáncolás, támadási alapformák, ütés sáncolás fedezése.</p> <p>Ütközések, sáncolás, résekre helyezkedés, esés-tompítás, önszöktetés, átlövés, bevetődéses-bedőléses lövés, ejtés, gyorsindítás, kitámadás, halászás, elzárás, lerohanás.</p> <p>Átadócsel, rúgócsel, toppolás, emberfogás, védőtől való elszakadás, üres helyre helyezkedés, egyből játék, partdobás, sportágspecifikus bemelegítés, deviancia.</p>
---	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Atlétikai jellegű feladatok	Órakeret 35 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A tanult futó-, ugró-, dobógyakorlatok.</p> <p>Rajttechnika, az indítási jelek.</p> <p>A futómozgás technikája: vágta-, tartós futás.</p> <p>A nekifutás sebességének és távolságának megválasztása.</p> <p>Kislabdahajítás.</p> <p>A kar-, és láblendítések szerepe az el-, és felugrások esetében.</p> <p>A z atlétikai versenyszabályok.</p> <p>Szervezési feladatok: tanórai versenyek</p>	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az atlétikai mozgások sokoldalú és célszerű alkalmazása. A futó-, ugró-, és dobógyakorlatok a képességeknek megfelelő elsajátítása, alkalmazása. A teljesítmények javulását elősegítő motoros képességek fejlesztése. A vágta-, és tartós futás technikájának javítása. Ugrásoknál az optimális nekifutás kimérése, a kar-, és a lábmunka kialakítása. A hajításnál, lökésnél a lendületszerzés és a kidobás összekapcsolása. Az ugrásoknál és a dobásoknál működő fizikai törvényszerűségek. A futás és kocogás élettani jelentőségének ismerete. Az érdeklődés felkeltése az atlétikai mozgások, a sportolás és a rendszeres testmozgás iránt.</p>
<p>Ismeretek fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>MOZGÁSMŰVELTSÉG Futások, rajtok A korábban tanultak gyakorlása: álló-, térdelőrajt. Térdelőrajt rajtgépről. Rajtversenyek állórajttal, térdelőrajttal 15-20 m-es távon. Repülő és fokozó futások. gyorsfutások játékosan és versenyszerűen. Iramfutás, tempófutás a táv fokozatos emelésével. Váltófutás: a váltózónában egyenesben, játékosan és versenyszerűen, egykezes váltással. Tartós futás a táv-, és az intenzitás növelésével. Futás feladatokkal, akadályokkal. Futóiskolai gyakorlatok.</p> <p>Szökdelések, ugrások Szökdelő és ugróiskolai gyakorlatok. Sorozat fel-, és elugrások. Helyből távolugrás. Távolugrás guggoló és lépő technikával, a nekifutás, az elugrás és a talajfogás gyakorlása. Magasugrás átlépő technikával. A nekifutás és az elugrás iskolázása.</p> <p>Dobások Dobóiskola: hajítások, lökések különböző kiinduló helyzetekből tömött labdával, célba is. Kislabdahajítás helyből, nekifutással, hármas lépésritmusból. Vetőmozdulat füles labdával: negyed és egész fordulattal.</p> <p>Képességfejlesztés Az ideg-izomkapcsolat fejlesztése futóiskolai gyakorlatokkal.</p>	<p><i>Ének-zene:</i> ritmusgyakorlatok, ritmus.</p> <p><i>Biológia</i> egészségtan: energianyerés, szénhidrátok, zsírok, állóképesség, erő, gyorsaság.</p> <p><i>Informatika:</i> táblázatok, grafikonok.</p> <p><i>Földrajz:</i> térképismeret.</p>

<p>A reakció és vágtagyorsaság fejlesztése rajtokkal, vágtafutásokkal. Az idő-, és tempóérzék fejlesztése iram és tempófutásokkal.</p> <p>Gyorskoordinációs képességfejlesztés: különbözősebességgel végzett futásokkal. Az aerob állóképesség fejlesztése növekvő intenzitású tartós futásokkal.</p> <p>Az ugráshoz szükséges gyorsító fejlesztése: szökdelő és ugróiskolai feladatok.</p> <p>A dobóerő fejlesztése tömött labdával végzett dobásokkal.</p> <p>Játékok, versengések</p> <p>Az atlétikai versenyszámok eredményes elsajátítása versenyszerűen alkalmazott testnevelési játékokkal: játékos feladatok.</p> <p>Iskolai, házi versenyek</p> <p>Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés</p> <p>Az életkori periódushoz igazodó arányos és harmonikus erőfejlesztés elősegíti az atlétikai mozgásformák eredményes elsajátítását és rögzíti a biomechanikailag helyes testtartást.</p> <p>A futások különböző formái, a különböző helyszíneken, terepen történő gyakorlása a szabadidőben végezhető rekreációs tevékenységek tárházát bővíti.</p> <p>ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS</p> <p>A rajtolás sikere: az indulás utáni fokozatos gyorsulás, a kar és a láb technikája.</p> <p>Az ugrásoknál és a dobásoknál érvényesülő alapvető fizikai törvényszerűségek.</p> <p>Az aktív elugrás értelmezése.</p> <p>Az ugrások és dobások eredményes elsajátításához szükséges erőfajták, ismerni a szervezet megterhelését, károsodását okozó erőedzések hatását.</p> <p>A mozgáskoordináció szerepe az állóképességi és gyorsasági teljesítményekben.</p> <p>Az akarat tényezők szerepe az állóképesség fejlesztésében.</p> <p>Alapvető ismeretek a terhelések hatásáról a keringési rendszerre, a szervezetre gyakorolt hatásokról.</p> <p>Az atlétikai képességek fejlesztése pozitív hatással van a magatartásbeli tulajdonságokra.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Váltózóna, egykezes váltás, magasugrás átlépő technikával, hármas-ötös lépésritmus, vetés, ideg-izomkapcsolat, reagáló gyorsaság, vágtagyorsaság, aktív és passzív mozgatórendszer, terhelési összetevő.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Torna jellegű feladatok	Órakeret 28 óra
Előzetes tudás	<p>A testtömeg feletti uralom segítségadás mellett. A tanult akadályleküzdési módok és feladatok biztonságos végrehajtása. Kötélmászás a képességnek megfelelő magasságig.</p> <p>Egyensúlygyakorlatok a képességnek megfelelő magasságon, segítségadás mellett. Az aerobik alaplépésekből 2-4 ütemű gyakorlat egyszerű kartartásokkal és kargyakorlatokkal zenére is. A ritmikus sportgimnasztika egyszerű tartásos és mozgásos gyakorlatelemei.</p> <p>Támaszugrások biztonságos végrehajtása. Technikailag helyes járások, futások és szökdelések. Hibajavítás. Balesetvédelem. Segítségnyújtás.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tornajellegű gyakorlatok igényes és helyes testtartással történő végrehajtása.</p> <p>Összefüggő gyakorlatok összekötő elemek alkalmazásával: talaj, gerenda, gyűrű.</p> <p>Az aerobik gyakorlatok végrehajtásában a kreativitásra, és igényes kivitelezésre törekvés, zenével összhangban történő végrehajtás.</p> <p>A figyelemkoncentráció, az önkontroll, és a kitartás képességének fejlődése.</p> <p>Önállóság, együttműködés, segítségnyújtás.</p>	
Ismeretek, fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>MOZGÁSMŰVELTSÉG Torna (talajtorna, szertorna) A talajtorna és legalább egy tornaszer választása kötelező. <i>Támaszhelyzetek, támaszgyakorlatok, támaszugrások:</i> Támlázások előre, hátra, oldalra, mellső-, hátsó fekvőtámaszban haladással is. Mellső és mély fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás. Akadályok leküzdése támaszban. Gurulóátfordulások előre, hátra különböző kiinduló helyzetekből különböző befejező helyzetekbe. Gurulóátfordulások sorozatban. Fejállás különböző kiinduló helyzetekből, különböző kartartásokkal és lábmozgással. Mellső mérlegállás. Fellendülés kézállásba bordásfalnál, segítséggel és anélkül is. Fellendülés futólagos kézállásba, gurulás előre. Repülő gurulóátfordulás néhány lépésből nekifutással (fiúknak). Kézen átfordulások oldalra mindkét irányba nyújtott testtel megközelítően.</p>		<p><i>Fizika:</i> az egyszerű gépek működési törvényszerűségei, forgatónyomaték, egyensúly, reakcióerő, hatásidő, tömegközpon</p> <p><i>Biológia-egészségtan:</i> egyensúlyérzékelés, izomérzékelés.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmus és tempó</p>

Összefüggő talajgyakorlat.

Ugrószekevény széltében

(lányoknak 3-4, fiúknak 4-5 részen): guggolóátugrás, felguggolás, leterepesztés, gurulóátfordulás a szekevényen talajról elrugaszkodással.

Függésgyakorlatok: Akadályok leküzdése függésfeladatokkal.

Mászás kötélén, rúdon. Függeszkedési kísérletek bordásfalán jobbra-balra, lefelé-fölfelé. Vándormászás. Függeszkedési kísérletek (fiúknak).

Magas gyűrű (fiúknak): alaplendület; zsugorlefüggés; lendület előre zsugorlefüggésbe, zsugorlefüggésből ereszkedés hátsó lefüggésbe; homorított leugrás hátra, lendületből.

Érintő magas gyűrű (lányoknak): lendületek előre-hátra, fellendülés lebegőfüggésbe, zsugorlefüggés; ereszkedés hátsó lefüggésbe; függésben lendület előre-hátra, homorított leugrás.

Egyensúlyozó gyakorlatok: Magas gerendán, ferde padon, 1 m-es gerendán: természetes és utánzó járások, futások, fordulatok.

Érintőjárás hármal lépés.

Járás guggolásban, mérlegállás. Függőleges repülés különböző kiinduló helyzetekből.

Aerobik: (fiúknak-lányoknak)

Alaplépések, lépéskombinációk irányváltatásokkal, forgással, karmunkával, komplett gyakorlatlánc zenére.

Ugrókötél gyakorlatok lányoknak és fiúknak is

Lengetések: oldalt, elől, fent, fűnyíró, 8-as figura.

Kötéláthajtások: egy-, illetve páros lábon szökdelések előre-hátra; kötéláthajtás helyben és mozgásközben.

Kombinációk.

Fordulatok.

Képességfejlesztés

Koordinációs képességek fejlesztése: talajgyakorlatokkal, gyűrűgyakorlatokkal, ugrószekevény alkalmazásával (téri tájékozódó képesség, ritmusérzék)

A statikus és dinamikus egyensúlyérzékelés fejlesztése: gerendán végezhető variálható gyakorlatok. A váll, a kar és a törzs erősítése támasz-, és függéshelyzetben végzett gyakorlatokkal. Zenére, állásban és talajon saját testsúllyal végezhető gyakorlatok a fontosabb izomcsoportok erősítése céljából.

Erősítő és statikus nyújtó hatású gyakorlatok variálása.

Játékok, versengések

<p>Testnevelési játékok a tornaszerek célszerű felhasználásával. Játékos feladatok ugrókötéllel, kötélhajtással. Összefüggő talajgyakorlat: lányoknak-fiúknak; gerendagyakorlat lányoknak összekötő elemek felhasználásával; Tehetség gondozás: versenyeken való részvétel, irányítás a versenysport felé. Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés Az egészséges testi fejlődés elősegítése a torna jellegű feladatmegoldásokkal és az aerob munkavégzéssel. A test izmainak arányos fejlesztése, a biomechanikailag helyes testtartás, a gerinc izovármegyensúlyának elősegítése a különböző támaszban és függésben végzett gyakorlatokkal. Az erő-, és nyújtógyakorlatok összhangja. A tornajellegű feladatmegoldások növelik a mindennapok cselekvésbiztonságát.</p> <p>ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS A tornajellegű feladatmegoldásokhoz tartozó sportágak folyamatosan bővülő szaknyelvi ismeretei. A sportági bemelegítés speciális szempontjai. Az erősítő és nyújtó hatású gyakorlatok alapvető anatómiai és élettani ismeretei. A mozgáshibák, a technika javítása, az önkontroll elősegítése. A funkcionális és célzatos erőfejlesztő gyakorlatok kiválasztása. A zenei és az esztétikai kivitelezésre vonatkozó alapismeretek. Versenyrendezés, szervezés. A segítségnyújtás, és biztosítás módjának verbális és gyakorlati ismeretei.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Futólagos kézállás, repülő-guruló átfordulás, vetődés, guggolóátugrás, vándormászás, homorított leugrás, ugrókötél gyakorlat, statikus és dinamikus egyensúlyérzékelés, statikus nyújtás.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Alternatív környezetben űzhető sportok	Órakeret 17 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Az alternatív környezetben űzhető sportok alapttechnikái. A tanult sportágak űzéséhez szükséges eszközök biztonságos használata. A természeti és környezeti hatások és a szervezet alkalmazkodó képessége közötti összefüggés ismerete. A természeti környezetben űzhető sportok egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályai.</p>	

	A mostoha időjárési viszonyok között végzett testmozgás, célszerű öltözék.
--	--

<p>A tematikai egység nevelési és fejlesztési céljai</p>	<p>A helyi, tárgyi feltételektől függően a választott sportágak körének bővítése. A játék és sportkultúra gazdagodása a szabadidősport kiteljesedését eredményezi. Az évszakoknak megfelelő rekreációs sportágak és a népi hagyományokra épülő sportolási forma elsajátítása. Az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek elsajátítása, a szabadban végzett mozgások jelentőségének belátása, a környezettudatosság fontosságának elismerése. A természeti/környezeti hatásokhoz való alkalmazkodó, ellenálló képesség növelése.</p> <p>A testkultúra hagyományos és újszerű mozgásanyagának elsajátítása, a verbális kommunikáció fejlődése. A szabadidőben, szabadban rekreációs céllal végzett fizikai aktivitás iránti pozitív magatartás.</p>
<p>Ismeretek, fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok.</p>
<p>MOZGÁSMŰVELTSÉG</p> <p>A helyi tantervben rögzített választás szerint legalább négy, az évszaknak megfelelő és a körülményekhez igazodó fizikai aktivitás: gyalogos-, kerékpártúrák, kirándulás, kocogás, tartós futás a szabadban, tájfutás; kerékpározás, BMX, görkorcsolya, gördeszka; hógolyózás, szánkózás, korcsolyázás, alpesi-síelés; asztalitenisz, tollaslabda, floorball, T ball, frizbi, Turul, Nordic Walking. Játékok a szabadban pl. számháború, partizán, Métajátékok.</p> <p>Például: Korcsolyázás: az 5-6. évfolyam tudásanyagának bővítése. <i>Technikai alapok:</i> elrugaszzkodás, pihenés, támaszhelyzet; <i>Előrekorcsolyázás:</i> egyéni és páros gyakorlatok a jégpálya hosszában-keresztben, siklás jobb és bal lábon. <i>Hátrakorcsolyázás:</i> lépegetés hátra állásban, guggolásban, folyamatosan; ívben korcsolyázás: tárgyak, társak kerülése.</p> <p>Asztalitenisz: folyosón, szabadban felállított asztalokon is. <i>Előkészítő gyakorlatok:</i> a játékoknál felsorolt gyakorlatok. <i>Technikai elemek:</i> alapállás, ütőtartás; lábmunka, tenyeres hosszú adogatás, fonák hosszú adogatás, alapszervák.</p> <p>Nordic Walking(NW)</p>	<p><i>Földrajz:</i> időjárési ismeretek, tájékozódás, térképismeret A természetben található élőlények</p> <p><i>Biológia, egészségtan:</i> anatómiai ismeretek,</p>

Technikai elemek: Alaplépés, a diagonális lépés elsajátítása, (az ellentéte kar és lábmunka összehangolása). A bot aktív és funkcionális használata.(lendülete ad, elősegíti az erő kifejtést, egyensúlyozó hatás). Az alaplépés automatizálása különféle terepviszonyok között. (puha, kemény talaj, emelkedő, lejtő stb.). Gyaloglólépés, futó és ugrótechnikák.

Turul

Technikai elemek: adogatás, adogatás átlósan és egyenesen; a labda megütése alulról és felülről, falra, háló felett.

Képességfejlesztés

Korcsolyázás: alapállóképesség, a lokomotoros gyorsasági, az alsó végtag erejének, az egyensúlyozó képesség fejlesztése.

Asztalitenisz: a játékhoz szükséges koordinációs képességek fejlesztése játékos gyakorlatokkal. A láb és a kar erejének fejlesztése az asztalitenisz sportág igényeinek megfelelően.

Nordic Walking: Sokoldalú motoros képességfejlesztés (állóképesség, erő, koordinációs képesség, mozgékonyaság, gyorsaság) az NW-technika gyakorlása alkalmazkodva az időjárási feltételekhez.

Turul: A nyári időszakban a szabad levegőn végzett testmozgással az edzettség fokozása.

Játékok, versengések

Korcsolyázás: korcsolyaversenyek, játékos rajtolási és megállási gyakorlatok.

Asztalitenisz: labdapattogtatás az ütő tenyeres, ill. fonák oldalán, különböző testhelyzetekben. Ütögetés falra, párokban. Rövidített, szabályos játszmák.

Turul: ütögetések és nyitások különböző méretű és felületű célba. Egyéni, páros és vegyes páros játszmák mérkőzészerűen.

Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés

Szabadidőben, különböző évszakokban, egyénileg, csapatban, formális és informális keretek között úzható új testedzési formák megismerése, játékos szintű elsajátítása. A szervezet edzettségének, ellenálló- és alkalmazkodó képességének fokozása. Az egészséges életmóddal kapcsolatos tudásanyag bővítése, a környezettudatos magatartás formálása. Balesetek megelőzése: a technikailag helyes végrehajtás.

ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS

Információk az önálló és tudatos tanulás, gyakorlás elősegítéséhez.

<p>Az asztalitenisz kellékei, játékszabályai.</p> <p>A NW.alaptechnika helyes alkalmazása, az időjárásnak megfelelő öltözék (megfelelő bot, övtáska, réteges öltözködés, kényelmes cipő stb.).</p> <p>A szabadtéren különböző évszakokban végezhető sportolás egészségvédő hatása (szív, keringési rendszer, jó erőnlét stb.).</p> <p>A Turul játék kellékei, a játéktér, játékszabályok (5x10 m-es terület, 2m.magas háló, keményfából készült körecket formájú ütő és teniszlabda). Versenyszabályok: egyéni, páros, vegyes páros, pontszámítás stb.</p> <p>Környezetkímélő magatartás.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Előre-, hátrakorcsolyázás; tenyeres adogatás, fonák adogatás, alapszerva, Nordic Walking, diagonál lépés, Turul, egészségvédő hatás, rekreáció</p>

<p>Tematikai egység/ fejlesztési cél</p>	<p>Önvédelmi és küzdő jellegű sportok</p>	<p>Órakeret 20 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Az alapvető önvédelmi fogások és eséstechnikák. Grundbirkózás alaphelyzetek, kitolás és kihúzás. A dzsúdó elemi guruló és eséstechnikái. Néhány egyszerű önvédelmi fogás. A test-test elleni küzdelem. Az érzelmek és az agresszió szabályozása. A másik teljesítményének elismerése. Vívás alaptechnikák, egyszerű támadások, védek. A tanult önvédelmi és küzdőjellegű feladatok szabályai.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A grundbirkózás további technikájának, szabályainak elsajátítása és a gyakorlatban történő alkalmazása. Az önvédelmi módszerek megismerése. A gyakorlatok kontrollált végrehajtása. Különböző eséstechnikák biztonságos végrehajtása társ közreműködésével is. Állasküzdelem kialakítása a dzsúdó elsajátított dobásaival. Veszélyes helyzetek, fenyegetettség felismerése, viselkedésminták. A sportszerű győzni akarás kinyilvánítása. Önfegyelem, fájdalomtűrés.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési körülmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>MOZGÁSMŰVELTSÉG Önvédelem, önvédelmi fogások Szabadulás fojtásfogásból. felső egykezes kalapácsütés, egyenes ütés és köríves ütés véde, háritása. Egyenes rúgás háritása. Véde után a tanult dobástechnikák alkalmazása.(pl. oldalra kitéréssel, majd külső horogdobás) Grundbirkózás Emelések és védésük. mellső, hátsó és oldalemelések.</p>		<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> keleti és ősi magyar harci kultúrák. <i>Biológia-egészségtan:</i> izmok, ízületek,</p>

<p>A grundbirkózás szabályai, küzdelmek azonos súlyú társsal.</p> <p>Dzsúdó</p> <p><i>Különböző eséstechnikák</i> tompító felületének elsajátítása alacsony talaj közeli helyzetekben. Zuhanó esések előre, hátra oldalra - különböző kiindulási helyzetekből (térdelés, nyújtott ülés, hajlított állás). Társas rávezető gyakorlatok.</p> <p><i>Földharc technikák:</i> leszorítás technikák ismeret.</p> <p>Mini földharc küzdelem leszorítási technikák befogására irányulóan.</p> <p><i>Állás küzdelem (dzsúdó)</i></p> <p><i>Vívás:</i></p> <p>Fegyvernemek ismerete, alap technikák elsajátítása: lépések előre, hátra, fless, kitörés, hárítások rendszere, távolságtartás.</p> <p>Szabadvívás.</p> <p>Képességfejlesztés</p> <p>Az önvédelmi és küzdősportok eredményes elsajátításához szükséges kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése természetes mozgásformák, játékos, egyéni és páros gyakorlatok fejlesztésével.</p> <p>Játékok, versengések</p> <p>Az állás és földharc küzdelmet előkészítő páros küzdőjátékok.</p> <p>Állásban végzett játékok. Emeléseket előkészítő páros küzdőjátékok.</p> <p>Állasküzdelmek azonos súlyú partnerekkel a dzsúdó és a grundbirkózás elsajátított elemeinek alkalmazásával.</p> <p>Tehetséggondozás, a versenysport felé irányított felkészítés.</p> <p>Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés</p> <p>A mindennapi cselekvésbiztonság növelése az eséstechnikák és tompítások elsajátításával. Viselkedésminták a veszélyhelyzetek felismerése és elkerülésére.</p> <p>ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS</p> <p>Az oktatásra kerülő gyakorlatok technikailag helyes végrehajtására vonatkozó ismeretek.</p> <p>Tilos, szabálytalan fogások.</p> <p>Alapvető motoros képességek ismeretei és életkorhoz igazított fejlesztési módszerek.</p> <p>A küzdősportok személyiség fejlesztő értékeinek ismerete.</p> <p>Annak tudatosítása, hogy a küzdőmódban a szerény, szorgalmas és kitartó emberek találnak védelmi eszközt.</p> <p>A küzdősportok, mint a magyar sport nemzetközi sikereinek kiemelkedő képviselői.</p>	<p>anatómiai alapismeretek, testi-lelki harmónia.</p>
---	---

<p>Alapvető elv az egészségi és élettani szabályok megtartása: a gyakorlás és pihenés helyes aránya.</p> <p>Az óvatosság, figyelem, és a józan helyzetmegítélés fontossága mellett le kell küzdeni az elbizakodottságot, vigyázatlanságot, és a félelmet.</p>		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Egyenes ütés, egyenes rúgás, fojtásfogás, leszorítás felső egyenes kalapácsütés, fegyvernemek ,lépések előre, hátra, fless, kitörés, hárítások rendszere, távolságtartás	
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Testnevelési és népi játékok	Órakeret 17 óra
Előzetes tudás	<p>Alapvető manipulatív mozgások célszerűen végrehajtva: hely-, és helyzetváltoztatások</p> <p>Játékban és gyakorlás közben különböző biztonságos feladatmegoldások kézzel és lábbal is.</p> <p>Sportszerű magatartás.</p> <p>Egyszerű népi játékok, mondókák, fogójátékok.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A rajttechnikákat a játékok, a versengések és a versenyek közben készségszinten használja;</p> <p>A testnevelési és sportjáték közben célszerű, hatékony játék- és együttműködési készséggel rendelkezik;</p> <p>Egészséges versenyszellemmel rendelkezik, és tanári irányítás vagy ellenőrzés mellett képes a játékvezetésre.</p>	
Ismeretek/ fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Mozgásműveltség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A testnevelési játékok baleset-megelőzési szabályainak tudatosítása, következetes betartása – A figyelemmegosztást igénylő egyszerű fogó- és futójátékokban (pl. keresztező fogó, mozgásutánzó fogók, labdavezetéses fogók) a teljes játékteret felölelő mozgásútvonalak kialakítása, az üres területek felismerése, a játéktér határainak érzékelése – A tanulók fokozott kreativitására, együttműködésre épülő, összetett kimentési módokat megvalósító fogójátékok gyakorlása – Labdás manipulatív mozgásformákkal (pl. labdavezetés) megvalósuló dinamikus és statikus akadályokat 		<p>A testnevelési területen kívül a népi kultúra műveltségtartalma három fő területen érvényesül:</p> <ul style="list-style-type: none"> – irodalmi nevelés – zenei nevelés – képzőművészeti nevelés <p><i>Ének-zene:</i> ritmusgyakorlatok, ritmusok</p>

<p>felhasználó fogó- és futójátékokban az irányváltatások, az elindulások-megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása</p> <ul style="list-style-type: none"> – A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére törekedve, időkénszer bekapcsolásával – 1-1 elleni játékhelyzetek kialakítására épülő testnevelési játékok gyakorlása – Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő, a sportjátékok speciális mozgástartalmaira épülő dobások, rúgások, ütések változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználva, egyéni és csapatjátékokban – Az egyszerű és összetett sportági technikák gyakorlása a páros és csoportos játékokban (pl. váltó- és sorversenyek) – Az egyszerű és választásos reakcióidőt fejlesztő páros és csoportos versengések alkalmazása – A logikai, algoritmikus és egyéb problémamegoldó gondolkodást igénylő mozgásos játékok gyakorlása (pl. amőba váltóversenyben) – A támadó és védő szerepek alkalmazását elősegítő páros és csoportos versengések – Célfelületre törekvő emberfőlényes és létszámazonos pontszerző kisjátékokban a támadó szerepek gyakorlása, a védőtől való elszakadás gyors iram- és irányváltásokkal – Célfelületre törekvő emberfőlényes és létszámazonos pontszerző kisjátékokban a védő szerepek gyakorlása (a passzsávok lezárása, a labdás emberrel szembeni védekezés, az emberfogás alapjai, a célfelület védelme) – A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal 	
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>döntéshelyzet, játékstratégia, szabálykövető magatartás, fair play, célfelülethez igazított emberfogás, üres területre helyezkedés</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei a 7. évfolyam végén</p>	<p><i>Gimnasztika és rendgyakorlatok-prevenció, realxáció</i></p> <p><i>Motorikus, illetve fitsségi tesztek</i></p> <p>A célszerű és eredményes óravezetés Egyszerű relaxációs technikák ismerete. Egyszerű gimnasztikai gyakorlatok önálló összefűzése és előadása zenére. Az erősítés és nyújtás ellenjavallt gyakorlatai. Az összehangolt, feszes tornászos testtartás kritériumainak való megfelelés. A kamaszkori személyi higiéne ismerete.</p> <p><i>Úszás és úszójellegű feladatok</i></p> <p>A tanult két úszásnem mennyiségi és minőségi teljesítmény javulása. Mellúszás a tanuló adottságainak és képességeinek megfelelően. A vízben mozgás preventív előnyei. A vízből mentés alapgyakorlatainak bemutatása, felelősségérzet, érdeklődés, segítőkészség kinyilvánítása a medencében.</p>
	<p><i>Sportjátékok</i></p> <p>A sportjátékok technikai és taktikai ismereteinek bővülése. Jártasság a helyzetmegoldásokban (taktika). A játékszabályok bővített körének ismerete és alkalmazása. A csapatjátékhoz szükséges együttműködési készség kialakítása, és alkalmazása. Sportszerűtlenségek, durva magatartásbeli hibák véleményezése. Sporttörténeti ismeretek, tájékozottság a labdajátékok terén.</p> <p><i>Atlétika jellegű feladatok</i></p> <p>Az atlétikai cselekvésminták sokoldalú és célszerű alkalmazása. Futó-, ugró-, és dobógyakorlatok képességeknek megfelelő tudása, a tanult versenyszabályok alkalmazása. Mérhető fejlődés a képességekben és a sportági eredményekben. Az atlétikai alapmozgásokban törekvés a jobb technikai bemutatásra. A lendületszerzés, elrugaszkodás és a befejező mozgások összekapcsolása. A futás, kocogás élettani jelentőségének ismerete.</p> <p><i>Torna jellegű feladatok</i></p> <p>A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erő kifejtés összhangja a torna jellegű mozgásokban. Talajon, gerendán, gyűrűn a látható fejlődés megmutatkozzon a bemutatásban, gyakorlásban, gyakorlat összeállításban. A szekrény- és támaszugrások bátor végrehajtása, a képességeknek megfelelően.</p>

Az aerobik gyakorlatok kivitele, zenével történő összehangolása.
Önkontroll, együttműködés, segítségnyújtás a torna jellegű feladatok végrehajtásánál.

Alternatív környezetben űzhető sportok

Az évszakoknak megfelelő rekreációs célú sportágakban és népi hagyományokra épülő sportolási formák.

Az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek bővülése.

A természeti erők és a sport kapcsolódása és jártassági szinten történő ismerete.

A verbális és gyakorlati kommunikáció fejlődése a testkultúra hagyományos és újszerű mozgásanyagainak elsajátításában.

A szabadidőben végzett sportolás iránti pozitív beállítódás.

Önvédelmi és küzdőfeladatok

A grundbirkózás alaptechnikájának, szabályainak gyakorlatban történő alkalmazása.

A különböző eséstechnikák, szabadulások, leszorítások és az önvédelmi gyakorlatok kontrollált végrehajtása társsal.

Jártasság állásüzdelemben.

A fenyegetettségi szituációk felismerése, segítségkérésre, menekülésre vonatkozó ismeretek elsajátítása.

A sportszerű győzni akarás kinyilvánítása.

Önfegyelem, fájdalomtűrés

Testnevelési és népi játékok

- a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket;
- a tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.

8. évfolyam

Ajánlás az éves óraszám felosztásához

Óraszám: 185 óra/év(37 hét)

5 óra/hét

	Témakör	Óraszám
1.	Gimnasztika és rendgyakorlatok- prevenció, relaxáció Motorikus, illetve fitsségi mérések	20 óra
2.	Úszás és úszójellegű feladatok*	10 óra
3.	Sportjátékok	38 óra
4.	Atlétikai jellegű feladatok	35 óra
5.	Torna jellegű feladatok	28 óra
6.	Alternatív környezetben űzhető sportok	17 óra
7.	Önvédelmi és küzdő feladatok	20 óra
8.	Testnevelési és népi játékok	17 óra

*Amennyiben adottak a feltételek!

Tematikai egység /Fejlesztési cél	Gimnasztika és rendgyakorlatok- prevenció, relaxáció Motorikus, illetve fitsségi mérések	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	A gyakorláshoz szükséges alakzatok öntevékeny gyors kialakítása. A tanult rend-, és gimnasztikai gyakorlatok folyamatos, pontosságra törekvő végrehajtása. A biomechanikailag helyes testtartás kialakítása. Az előző évfolyamban tanult gimnasztikai szakkifejezések ismerete. A bemelegítés és a levezetés szempontjainak ismerete. Öntevékeny részvétel a szervezési feladatok végrehajtásában.	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Gyakorlottság a szervezés célszerűségét, gyorsaságát szolgáló új térformák, alakzatok kialakításában. Motoros tesztekkel mérhető fejlődés a kondicionális képességekben. A gimnasztikai gyakorlatok, gyakorlatsorok zenével összhangban történő végrehajtása. A kreativitás fejlesztése. Az erősítés és nyújtás ellenjavallt gyakorlatainak ismerése. Igényesség a harmonikus, szép testtartás kialakításában. A kamaszkori személyi higiénés ismeretek.</p>
--	--

Ismeretek-fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>MOZGÁSMŰVELTSÉG</p> <p>Rendgyakorlatok, térbeli alakzatok kialakítása. Az óra szervezéséhez szükséges egyéb térformák kialakítása. Mozgások zárt rendben, alakzatváltozások</p> <p>Gimnasztika</p> <p>Természetes mozgásformák egyéni és társas gyakorlatok formájában, szerek, kéziszer felhasználásával, játékos feladatokkal, versengésekkel összekötve. Játékos és szabadgyakorlati alapformájú szabad-, társas-, szer-, és kéziszer-gyakorlatok (pad, bordásfal, labda, karika, ugrókötel stb.) Nyújtó-, lazító hatású állóképességet fejlesztő legalább 4 gyakorlategyet tartalmazó szabadgyakorlatok és gyakorlatsorok. Bemelegítő és levezető gyakorlatok egyénileg, párban társakkal végrehajtva. Zenére végzett gimnasztikai gyakorlat. Egyszerű légző és relaxációs gyakorlatok. A testtartást javító, ízületek mozgékonyosságát, a törzs erejét növelő gimnasztikai gyakorlatok.</p> <p>Képességfejlesztés</p> <p>Az alapállóképesség fejlesztése és a keringés fokozása zenére történő futásokkal és futás közben végzett feladatokkal. a kar és a láb dinamikus erejének növelése kéziszer-gyakorlatokkal.</p> <p>Játékok, versengések</p> <p>A szervezet előkészítését, bemelegítését szolgáló testnevelési játékok, eszközzel is. Feladatjátékok kreatív, kooperatív valamint versenyjelleggel is. Játékok testtartásjavító gyakorlatokkal.</p> <p>Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés. A biomechanikailag helyes testtartás kialakítását, a gerinc izovármegyensúlyának és a medence középállásának automatizálását biztosító, eszközökkel is végezhető gyakorlatok. A láb statikai rendellenességei ellen ható gyakorlatok. Gyermekjoga gyakorlatok. Motoros, illetve fitnesz tesztek végrehajtása.</p> <p>ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS</p> <p>Az általános bemelegítő gyakorlatok összeállításának szempontjai és a bemelegítő blokkok főbb élettani hatásai. A keringést fokozó természetes és speciális mozgásformák. A z életkori sajátosságoknak megfelelő funkcionális erősítő gyakorlatok. Az erősítés és a nyújtás kapcsolata, alkalmazásuk módszerei. Az izovármegyensúly fogalmának feltárása, a</p>	<p><i>Matematika:</i> számolás, térbeli tájékozódás, összehasonlítások.</p> <p><i>Természetismeret:</i> testünk, életműködéseink.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> tárgy és környezetkultúra, vizuális kommunikáció</p>

<p>kamaszkori személyi higiénével kapcsolatos információk. a tudatos higiénézés magatartás szabályai.</p> <p>Az edzettség értelmezése és a rendszeres fizikai aktivitás szerepe az edzettség megszerzésében és egészségtudatos magatartásban.</p>	
---	--

<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Ellenvonulás, gerinc-izovármegyensúly, funkcionális gyakorlat, edzettség, egészségtudatosság, autogén tréning, progresszív relaxáció, ellenjavallt gyakorlat, fizikai aktivitás, inaktivitás, intenzitás, időtartam, edzhetőség.</p>
---------------------------------------	---

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Úszás és úszó jellegű feladatok</p>	<p>Órakeret 10 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Választott úszásnemben készségi szintű, egy másikban 150 m-en biztonságos és folyamatos úszás. Intenzív úszás rövid távon. Fejesugrás végrehajtása és folyamatos taposás a mélyvízben. Balesetvédelmi utasítások, az uszoda, fürdő viselkedési szabályainak betartása. Ismeretek az úszástudás, a vízbiztonság szerepéről az egészség megőrzése érdekében, és az élet védelemben. A külső visszajelzések, információk elfogadása és hasznosítása a különböző úszásnemek gyakorlásánál.</p>	
<p>A tematikai egység fejlesztési és nevelési céljai</p>	<p>Távolságban mérhető fejlődés a tanult úszásnemekben. Mellúszó technika az egyéni adottságoknak és a megszerzett képességeknek megfelelően. A vízből mentés gyakorlatainak bemutatása. Az úszás életvédelmi és életmentési szerepének tudása elméletben és gyakorlatban. Felelősségérzet, segítőkészség megnyilvánulási formája. Az úszás és a vizes sportok iránti érdeklődés megszilárdulása.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>

<p>MOZGÁSMŰVELTSÉG</p> <p>Gyors- és hátúszás A tanult technikák csiszolása, az úszásnem ritmusának kialakítása gyors és folyamatos úszással. Folyamatos úszás a választott úszásnemben a táv és az időtartam növelésével, ritmus és iramváltással. Technikajavító gyakorlatok segédeszközökkel.</p> <p>Mellúszás <i>Mellúszás kartempó:</i> karmunka szárazföldön, kis vízben, siklás közben, folyamatos úszás karmunkával. Mellúszás lábtempó: gyakorlatok parton, tornapadon, vízben segítséggel és anélkül. <i>Mellúszás levegővétel:</i> karmunka levegővétellel, kifújás a víz alatt, belégzés minden második, majd minden kartempóra. <i>Mellúszás kar-, lábtempó:</i> és levegővétel összekapcsolása; 2-4 ciklussal úszás, siklás a ciklusok között. <i>Mélyvízbe ugrások, taposások:</i> taposás gyakorlása az időtartam növelésével. <i>Merülések:</i> medence aljáról tárgyak felhozatala. <i>Úszások mélyvízben:</i> vegyesúszás (mell-,hát-, gyorsúszás) mélyvízben 50-200 méteren. <i>Rajtók, fordulók.</i> <i>Vizből mentés-életmentés:</i> lebegések; úszás csak karral, vagy csak lábbal; úszás egyik, vagy mindkét karral a víz alatt; társ kimentése egyszerű mentési módokon.</p> <p>Vizes sportok <i>Műugrás:</i> bemerülések előre a medenceszegélytől tornakarikán át, lábujjhegyre emelkedéssel megfeszített izomzattal; kézállásba merüléssel a medence aljára. Vízbeugrások hátra, társ segítségével. <i>Vízilabdázás:</i> taposógyakorlatok; vízilabdás úszás; gyorsúszások vízilabdás technikával jelzések kerülésével is, vízilabdás úszások labdavezetéssel, labdaátadások párokban, célba dobások. Egyéb vizes sportok: vízi gimnasztika; vízi aerobik.</p> <p>Képességfejlesztés A technikát előkészítő izomfejlesztő gyakorlatok szerrel és anélkül. <i>Aerob állóképesség</i> fejlesztés a tanult úszásnemek ritmusának, dinamikájának kialakításával, folyamatos úszással az úszás távjának növelésével. Anaerob állóképesség fejlesztése rövid távok többszöri és erőteljes leúszásával. Koordinációs és kondicionális képességek fejlesztése úszástechnikai gyakorlatokkal.</p> <p>Játékok, versengések</p>	<p><i>Fizika:</i> közegellenállás, a víz tulajdonságai, felhajtóereje, vízszennyezés</p> <p><i>Biológia-egészségtan:</i> személyi higiénia, testápolás, tartásjavítás</p>
--	---

<p>Fogójátékok különböző úszásnemekkel; bűvárjátékok; játékos vízbeugrások, Vízilabdázás könnyített szabályokkal; vízi röplabdázás, vízi kosárlabdázás és vízi foci egyezményes szabályokkal. Sor és váltóversenyek különböző egyéni-, páros és csoportos úszófeladatokkal, eszközökkel; merülési versenyek; úszóversenyek különböző távokon; műugró versenyek</p> <p>Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés. A vízi torna, a bemelegítés vizes gyakorlatai. Tartásjavító, prevenció és Rehabilitációs vízi gyakorlatok</p> <p>ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS Az úszás technikai elsajátításának alapvető szakkifejezései. Az úszásnál érvényesülő hidrosztatikai és hidrodinamikai törvényszerűségek elemi ismeretei. A serdülőkori alkatváltozások hatása a vízfekvésre. Technikajavító gyakorlatok és egyszerű módszerek. Az anaerob állóképesség fejlesztése, a vize sportok technikai és szabályismeretei. A vizes sportok balesetvédelmi és játékszabályai. Az úszóversenyekkel kapcsolatos ismeretek bővítése, a vízbiztonság szerepe az életvédelemben, az egészséges életmódban. Rekreációs tevékenység: kortól -, nemtől-, edzettségi állapottól független A magyar úszósport nemzetközi sikerei és kiemelkedő egyéniségei edzői.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Mellúszás, vegyesúszás, vízből mentés, életmentés, anaerob állóképesség, vízilabdaázás, műugrás, vízi gimnasztika, vízi aerobik, vízi röplabda, vízi kosárlabda, vízi foci, rehabilitáció</p>

Tematikai egység/ fejlesztési cél	Sportjátékok	Órakeret 38 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A sportjátékok alapvető technikai és taktikai tudásának elsajátítása, és az abban résztvevő testnevelési játékok és játékos feladatok aktív végrehajtása. A technikai és taktikai játékelemek pontos végrehajtása. A sportjátékok játékszabályainak ismerete és alkalmazása, szabálykövető magatartás, önfegyelem, együttműködés. Részvétel a tanórán kívüli sportfoglalkozásokon.</p>	

<p>A tematikai egység nevelési és fejlesztési céljai</p>	<p>A technikai és taktikai játékelemek eredményességre törő alkalmazása a testnevelési játékokban és sportjátékokban. Új technikai és taktikai elemek elsajátítása, alkalmazása. Taktikai helyzetek megoldása, a játékszabályok kibővített körének ismerete és alkalmazása. A csapatjátékhoz szükséges együttműködés és kommunikáció. A sportjátékokhoz tartozó test-test elleni küzdelem, konfliktusok megoldása, sportszerűtlenségek, deviáns magatartások helyes megítélése. Konfliktusok esetén a gondolatok, vélemények szóban történő kifejezése és indokolása. A sportjátékok iránti érdeklődés megszilárdítása, az egyéni képességekhez igazodó sportjáték- tudás kialakítása, rekreációs- célú vagy versenysport igényű alkalmazás elősegítése. A sportjátékok magyar történetének kiemelkedő korszakai és személyiségei. A világ élvonalába tartozó nemzetek megismerése.</p>
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Legalább két labdajáték választása kötelező.</p> <p>MOZGÁSMŰVELTSÉG</p> <p>Kosárlabdázás</p> <p>Az előző években tanultak bővítése:</p> <p><i>Labda nélküli technikai gyakorlatok:</i> irányváltoztatás, cselezés futás közben.</p> <p><i>Labdás technikai gyakorlatok:</i> Labdavezetés, labdavezetés aktív védővel szemben, megindulás-megállás, sarkazás.</p> <p>Kosárra dobások fektetett dobás labdavezetésből; kapott labdával.</p> <p>Közép és távoli dobások helyből.</p> <p>Átadások, átvételek különböző irányokba, távolságra, helyben, mozgás közben. Kétkezes mellső-, felső-, pattintott átadás.</p> <p>Páros lefutások; hármás-nyolcas mögéfutás; Gyors indítás párokban.</p> <p>Bejátszás befutó párnak.</p> <p><i>Taktikai gyakorlatok:</i></p> <p>Emberfogásos védekezés: labda nélküli és labdát birtokló támadó védekező. Labdavezető játékos védekező; védekezés a labdavezetést befejező, labdát vezető támadójátékossal szemben.</p> <p><i>Játékelemek alkalmazása:</i> 1:1; 2:1 elleni játék félaktív és aktív védővel szemben. Létszámfölényes játék: 2:1; 3:2 elleni játék.</p> <p><i>Képességfejlesztés</i></p> <p>Kondicionális képességek fejlesztése a sportjátékokra jellemző labda nélküli és labdás technikai elemek, játékelemek gyakorlásával.</p> <p>Koordinációs képesség fejlesztés labdás gyakorlatokkal: idő, pontosság, feladat bonyolultsága, a mozgás összehangolása.</p>	<p><i>Matematika:</i> logika, valószínűség számítás, térbeli alakzatok, tájékozódás</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> tárgy és környezetkultúra, vizuális kommunikáció.</p> <p><i>Fizika:</i> mozgások, ütközések, erő, energia.</p> <p><i>Biológia-egészségtan:</i> az emberi szervezet működése, energianyerési folyamatok</p>

Kognitív képességfejlesztés: helyzetfelismerés, kreativitás, anticipáció stb. Az üres helyek felismerése, az ellenfél akadályoztatása, az összjáték eredményességének fontos összetevője. A komplex képességfejlesztés hozzájárul a szervezet edzettségéhez, fittségéhez.

Játékok, versengések

A kosárlabdázás technikai-taktikai tárházának tökéletesítése, a játékelemek begyakorlása játékos feladatok és testnevelési játékok alkalmazásával. Kosárlabdázás labdavezetés nélkül, könnyített szabályokkal. A szabályismeretek körének bővítése.

Kosárra dobó versenyek. Részvétel az iskolai kosárlabda bajnokságban.

Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés

Baleset-megelőzés, a kosárlabdázás játékelemeinek szabályos körülmények között végrehajtásával, a játékszabályok betartásával, a sportszerűség szabályainak szem előtt tartásával.

A kosárlabdázás megszerettetése hozzájárulás a fizikai rekreációs sportágválasztáshoz.

Röplabdázás

Labdás technikai gyakorlatok a tanult játékelemek tökéletesítése:

Alkar-, kosárérintés, felső ütőérintés, alsó egyenes nyitás egyéni, páros és csoportos gyakorlatokban.

Kosárérintés változatai: Kosárérintés előre-hátra, alacsony és közepesen elpattanó labdával, földre tett karikába, kosárba, különböző magasságú zsinórok fölött.

Felső egyenes nyitás: egyénileg fallal szemben; párokban zsinór, háló felett.

Nyitás a zsinórtól növekvő távolságra és különböző nagyságú célterületekre. az alapvonal különböző pontjairól.

Felső egyenes nyitás-fogadás: alkarérintéssel történő nyitásfogadás gyakorlása csoportokban, forgással.

Egyenes leütés: gyakorlása először zsinór és háló nélkül, majd zsinór és háló felett.

Feladás-leütés: gyakorlása pontosan feladott labdából.

Egyéni sáncolás: a sáncolás mozgássorozatának folyamatos végrehajtása egyénileg falnál, zsinór, háló felett.

Feladás, leütés, sáncolás: csoportokban szerepcserével.

Taktikai gyakorlatok: támadási alapformák. Helyezkedés támadásnál.

Az ütés és a sáncolás fedezése.

Képességfejlesztés

A labdakezelés komplex fejlesztése (reagáló képesség, gyorskoordináció, ritmusérzék, téri tájékozódás, egyensúlyozás). egyénileg, párokban, csoportokban.

Erő-állóképesség fejlesztése az egyenes leütés és a sáncolás többszöri és folyamatos végrehajtásával. Mozdulatgyorsaság fejlesztése dobott labdák elérésére törekvéssel különböző kiinduló helyzetből.

Játékok, versengések

Az alapérintés tökéletesítése, a játékelemek eredményességének fokozása testnevelési játékok, játékos feladatok alkalmazásával.

2:2, 3:3 elleni játék a tanult érintések alkalmazásával.

Versengések egyénileg, párokban.

Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés

A röplabdajáték szabadidőben, szabadtéren, strandon is játszható.

Részvétel az iskolai mini röplabda bajnokságban, tehetségek versenysportba irányítása.

Kézilabdázás

Labda nélküli technikai gyakorlatok: Alapmozgás, indulás, megállás, irányváltások, cseles, megtévesztő mozgások, fordulatok, labda nélkül. Lábmunka csiszolása. Indulócserek, le-, és visszaforgások.

Ütközések. Sáncolás helyben, mozgással talajról felugorva. Résekre helyezkedés. Esések, tompítások.

Labdás technikai gyakorlatok: labdavezetés nehezített körülmények között, irány és ritmusváltással. Önszöktetés. Labdás cselek: indulási és átadási cselek. Átadások: test előtt, oldalról és hátulról érkező labda elkapása, test mögötti átadások. Kapura lövések: lendületszerzésből, felugrásból, passzív, félaktív és aktív védővel szemben. Átlövés felugrással is.

Kapura lövések: cselezés után. Kapura lövés bedőléssel, bevetődéssel. Ejtés.

Kapusmunka: helyezkedés, védekezés, ill. támadás, gyorsindítás esetén. Védés kézzel-lábbal, 7 m-es védeke.

Taktika: Egyéni taktika: betörések labdával, labda nélkül.

A kapus átívelése. Kitámadás, halászás, szerelés, elzárás. Csapatrész- és csapattaktika: 1:1, 2:2, 2:1, 3:2, 3:3 elleni játék. Védekezés emberfogással 6:0-s, 5:1-es terület védelemmel. Üres helyre helyezkedés. Védőtől elszakadás. Melléállásos elzárás. Gyors indítások. Lerohanás rendezetlen védelem ellen. Ötletjáték.

Támadásból védekezésbe gyors visszahelyezkedés.

Képességfejlesztés

Kondicionális képességek fejlesztése a sportjátékra vonatkozó feladatokkal, gyakorlatokkal, a játékelemek intenzív gyakorlásával, mérkőzések játszásával.

Labdás koordináció: idő, pontosság, a feladat bonyolultsága, a mozgás összehangolása.

A szervezet edzettségének növelése a szabadtéren változó időjárási viszonyok között mérkőzések játszásával, a játékelemek

gyakorlásával. A kondicionális és a koordinációs képességek fejlesztik az edzettséget.

Játékok, versengések.

A kézilabdázás technikai, taktikai elemeinek bővítése, begyakorlása célirányos testnevelési játékokkal. Célba dobó versenyek: a kézilabda szabályainak bővítése.

Részvétel az iskolai bajnokságban, , a sportágválasztás és az utánpótlás nevelés elősegítése.

Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés.

Baleset-megelőzés az évszakhoz, időjáráshoz alkalmazkodó sportág specifikus bemelegítés gyakorlataival, és a technikai-taktikai szabályok pontos betartásával. A kézilabdázás megszerettetésével és a játéktudás bővítésével a fizikai rekreációra alkalmas sportok repertoárjának bővítése. A szervezet edzettségének növelése a szabadtéren különböző időjárási viszonyok között végzett játéktevékenységgel.

Labdarúgás

Labdás technikai gyakorlatok: labdavezetések mindkét lábbal, külső és belső csüddel, különböző alakzatokban. Labdahúzogató haladás közben, görgetések, fordulatokkal. Átadások, átvételek mindkét lábbal. Átadások mozgás közben, ívelten növekvő távolságra, irányváltoztatással. Átvételek ívelt labdával.

Labdalevétel: talppal, csüddel, belsővel, combbal, mellel. Labda toppolás. Rúgások: belső-, külső-, teljes csüddel, állított labdával, mozgásból, a futással megegyező irányból, oldalról és szemből érkező labdával, különböző irányból érkező labdával.

Dekázás: haladással, irányváltoztatással, csoportosan csak lábbal, csak fejvel. Fejelés: előre, oldalra, különböző irányból érkező labdával. Fejelés felugrással. Cselezés: testcsel, labda elhúzása oldalra, labdaátvétel testcsellel. Átadócsel, rúgócsel, rálépéssel, hátrahúzással. Szerelés: alapszerelés, megelőző szerelés, labdaátvétel megakadályozása. Helyezkedés a támadó és a kapu közé, a labda elrúgása. Partdobás szabályosan.

Kapusmunka: guruló-, ívelt labda megfogása, kigurítás, kirúgás állított, lepattintott labdával, helyezkedés, erős labda megfogása ,lábbal védelem, kidobás.

Taktikai gyakorlatok: gyors támadásba felfejlődés, visszarendeződés. Poszt vagy udvaros gyakorlás. Helyezkedés. Emberfogás poszt szerint. Támadásból védőtől való elszakadás, üres helyre helyezkedés. Váltás védelemben. A támadás súlypontjának

változtatása rövid és hosszú átadásokkal. Egyből játék. 4:2 elleni játék.

Képességfejlesztés

A motoros képességek fejlesztése a technikai elemek variálásával, intenzív, nehezített körülmények között, nagyobb ismétlésszámmal. Komplex képességfejlesztés: a technikai elemek sajátos ritmusának dinamikájának kialakítása, azok változatos, bonyolultabb feltételek (idő, pontosság, összjátékkényszer stb.) között történő gyakorlása. A szervezet edzettsége, fittsége növekszik a szabadtéren különböző évszakokban és időjárási viszonyok közötti gyakorlással, játékkal.

Játékok, versengések

A játékelemek elsajátítását és rögzítését segítő játékos feladatok, testnevelési játékok. Cserefoci. Lábtenisz. Vonal foci. Játék egy kapura 2 labdával. 2:1 elleni játék. Labdavezető, dekázó, célba rúgó és fejelő versenyek egyénileg és csoportosan. Kispályás labdarúgó mérkőzések. Részvétel az iskolai labdarúgó bajnokságban. Az utánpótlás nevelés elősegítése.

Prevenció életvezetés, egészségfejlesztés

Baleset-megelőzés az évszakhoz, időjáráshoz igazodó specifikus bemelegítő gyakorlatokkal, a technikai és taktikai elemek szabályos végrehajtásával. Az izmok erősítésének, nyújtásának elvei a sportsérülések megelőzése érdekében. A szervek-szervrendszerek működésének fejlesztése a szabadtéren, különböző évszakokban és időjárási viszonyok között végzett sportág-specifikus motoros cselekvésekkel.

A sokoldalú játéktudás bővíti a fizikai rekreációra alkalmas sportágak körét.

ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS

A sportág technikai végrehajtására, a hibajavítására, a taktikai megoldásokra vonatkozó ismeretek bővítése.

A sportjáték szabályok ismeretének, az egyéni és a csapattaktikai elemek bővítése. Alapvető fejlesztési módszerek a motoros képességek fejlesztéséhez.

A csapatjáték szerepe a közösségi sikerek átélésének lehetőségeiben. A sportszerűség, a fair play és a szabálykövető magatartás fontossága. A sportolói és szurkolói magatartás pozitív és negatív vonásai, a sporteseményekhez kapcsolódó durvaságok, az agresszió helyes értelmezése.

A labdarúgással kapcsolatos balesetvédelmi és elsősegély nyújtási ismeretek.

A sportjáték rekreációs szerepe az egészséges életmód kialakításában.

A labdarúgás kiemelkedő magyar bázisai, személyiségei, nemzetközi sikerei.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Félaktív -, aktív védő, dobócsel, indulócsel, önpassz, lepattanó labda, ráfutás, befutás, páros lefutás, hármas nyolcas, 1:1, 2:2, 3:2 elleni játék, létszámfőlényes helyzet. Adogató, felső egyenes nyitás, egyenes leütés, feladás, sáncolás, támadási alapformák, ütés-sáncolás fedezése 1:1, 2:2 elleni játék. Ütközések, sáncolások, résekre helyezkedés, esés-tompítás, önszöktetés, átlövés, bevetődéses, bedőléses lövés, ejtés, betörés, gyorsindítás, kitámadás, halászás, elzárás, lerohanás. Átadócsel, rúgó csel, labda toppolás, emberfogás , védőtől való elszakadás, üres helyre helyezkedés, egyből játék, partdobás, sportágspecifikus bemelegítés, deviancia.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Atlétikai jellegű feladatok	Órakeret 35 óra
Előzetes tudás	A tanult futó-, ugró és dobógyakorlatokban való jártasság. A rajtok mozgáselemeinek végrehajtása az indítási jeleknek megfelelően. A futómozgás technikájának alkalmazása vágta illetve tartósfutásban. A nekifutás távolságának és sebességének megválasztása. Kislabdahajtás A kar-, és a lábmunka jelentősége az el-, és felugrásoknál. Az atlétikai versenyek lényeges szabályai. Szervezési feladatok vállalása a tanórai versenyeken.	
A tematikai egység nevelési és fejlesztési céljai	Az atlétikai cselekvésminták sokoldalú és célszerű alkalmazása. Futó-, ugró és dobógyakorlatok képességeknek való elsajátítása, és a versenyszabályoknak megfelelő alkalmazása. A teljesítmények javulását elősegítő motoros képességek fejlesztése. A vágta-, tartós-, váltófutás technikájának javítása. Ugrásoknál az optimális nekifutás, az erőteljes kar-, és lábmunka kialakítása. A hajításoknál és lökéseknel a lendületszerzés és a kidobás összekapcsolása. Az ugrásoknál és dobásoknál érvényesülő alapvető fizikai törvényszerűségeinek ismerete. A futás, a kocogás élettani jelentőségének ismerete. Az érdeklődés felkeltése az atlétikai mozgásformák, a rendszeres testedzés, a sportolás iránt.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
MOZGÁSMŰVELTSÉG Futások, rajtok		<i>Ének, zene:</i> ritmusgyakorlatok.

<p>A korábban tanult rajttechnikák (álló-, térdelő rajt) gyakorlása. Térdelőrajt rajtjáráról. Rajtversenyek állórajttal, térdelőrajttal, 15-20 m-es távon. Repülő és fokozó futások. Gyorsfutások játékosan és versenyszerűen 30-60 m-es távon. Iramfutás, tempófutás, a táv fokozatos növelésével. Futás feladatokkal, akadályokkal, átfutás akadályok felett. Futóiskolai feladatok.</p> <p>Szökdelések, ugrások Szökdelő, ugróiskolai feladatok. Sorozat el-, és felugrások. Helyből távolugrás. Távolugrás guggoló-, vagy lépő technikával. A nekifutás, az elugrás és a talajérés iskolázása (elugró sáv). Magasugrás átlépő és guruló technikával. A nekifutás és a felugrás iskolázása.</p> <p>Dobóiskolai gyakorlatok Dobások, lökések különböző kiinduló helyzetekből tömött- és füles labdával, célba is. Vetés füles labdával: egy és két kézzel mindkét oldalra. Kislabdahajítás célba, helyből, nekifutással hármás és ötös lépésszámú. Súlylökés helyből, becsúszással (jobb és bal kézzel is). Vetések negyed és egész fordulattal.</p> <p>Képességfejlesztés Az ideg-izomkapcsolat fejlesztése futóiskolai gyakorlatokkal. A reakció és vágtagyorsaság fejlesztése rajtokkal és vágtafutásokkal. Az idő és tempóérzék fejlesztése iram és tempófutásokkal. Gyorskoordinációs képességek fejlesztése különböző sebességgel végzett futásokkal. Az aerob állóképességek fejlesztése növekvő intenzitású futásokkal. Az ugrásokhoz szükséges gyorsaság fejlesztése szökdelő és ugróiskolai feladatokkal, sorozat el- és felugrások. A dobóerő és ügyesség fejlesztése tömött és füles labda dobásokkal.</p> <p>Játékok, versengések Az atlétikai versenyszámok elsajátítását és az elérhető teljesítmények fokozását elősegítő játékos feladatok és testnevelési játékok alkalmazása versenyszerűen is. Az atlétikai versenyszámokban lebonyolított versenyek.</p> <p>Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés Az atlétikai mozgások technikájának optimalizálása növeli a mindennapi életben történő cselekvés és mozgáshelyzetek biztonságos megoldását.</p>	<p><i>Biológia, egészségtan,:</i> energianyerés, szénhidrátok, zsírok, állóképesség, erő, gyorsaság</p> <p><i>Informatika:</i> táblázatok, grafika</p> <p><i>Földrajz:</i> térképismeret</p>
---	--

<p>Az életkorhoz igazodó arányos és harmonikus erőfejlesztés elősegíti az atlétikus mozgásformák eredményes elsajátítását, rögzíti a biomechanikailag helyes testtartást.</p> <p>A futások különböző formáinak és különböző terepen történő végzése cselekvésmintát szolgáltatnak a szabadidőben és különböző terepen végzett tartós futások, kocogások számára. Levezetés, a szervezet lecsillapítása.</p> <p>ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS</p> <p>A rajtolás sikerében szerepet játszó indulás utáni fokozatosan növekvő és gyorsuló lépések, a lábak és a karok aktív munkájának jelentősége. Az ugrásoknál és a dobásoknál érvényesülő fizikai törvényszerűségek.</p> <p>Az aktív elugrás értelmezése.</p> <p>Az ugrások és dobások eredményes elsajátításához szükséges erőfajták, információk a passzív mozgatórendszer megterhelését, károsodását okozó erőedzésekről.</p> <p>A mozgáskoordináció szerepe az állóképességi és gyorsasági teljesítményekben.</p> <p>Az akarati tényezők szerepe az állóképességet igénylő teljesítményekben.</p> <p>Alapvető ismeretek a terhelési összetevőkről.</p> <p>Ismeretek a tartós terhelések hatásáról a keringési rendszerre, a szervek és szervrendszerek szabályozására, működésük gazdaságosságára és a tanulásban érvényesülő teljesítőképességre.</p> <p>Az atlétikai képzéssel pozitív magatartásbeli tulajdonságok fejlesztése.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Váltózóna, egykezes váltás, magasugrás guruló technikával, hármastöltős lépésritmus, vetés, ideg-izom kapcsolat, reagáló gyorsaság, vágtagyorsaság, aktív és passzív mozgatórendszer, terhelési összetevő.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Torna jellegű feladatok</p>	<p>Órakeret 28 óra</p>
---	---------------------------------------	-----------------------------------

<p>Előzetes tudás</p>	<p>A testtömeg feletti uralom, segítségadás mellett. A tanult akadályleküzdési módok és feladatok biztonságos megoldása. Kötélmászás a képességeknek megfelelő magasságig. Egyensúlygyakorlatok a képességeknek megfelelő magasságon, szükség esetén segítségadás mellett. Aerobik 2-4 ütemű gyakorlat alaplépésekből, egyszerű kartartásokkal, zenére is. A ritmikus sportgimnasztika egyszerű tartásos és mozgásos elemei. Technikailag helyes járások ritmizált lépések, futások és szökdelések. Hibajavítás Balesetvédelem. Segítségnyújtás társaknak.</p>
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A tornajellegű gyakorlatok végrehajtásánál igényesség a helyes testtartás kialakulására, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának megteremtésére. Talajon, gerendán, gyűrűn összefüggő gyakorlatok önálló összeállítása összekötő elemek alkalmazásával. A szekrény és támaszugrások biztonságos végrehajtása a képességeknek megfelelő magasságon. Az aerobik gyakorlat végrehajtásában kreativitásra, igényességre törekvés. Az aerobik gyakorlatok zenével összhangban történő végrehajtása. A figyelemkoncentráció, az önkontroll és a kitartó képesség fejlődése. Önállóság, együttműködés és segítségnyújtás a torna jellegű gyakorlatok végrehajtásában.</p>
<p style="text-align: center;">Ismeretek/fejlesztési követelmények Kapcsolódási pontok</p>	
<p>MOZGÁSMŰVELTSÉG Torna (talajtorna, szertorna). A talajtorna és legalább egy tornaszor választása kötelező. <i>Támaszhelyzetek, támaszgyakorlatok, támaszugrások:</i> Támlázások előre, hátra, oldalra, mellső-hátsó fekvőtámaszban haladással is. Mellső és mély fekvőtámaszban karhajlítás-, nyújtás. Akadályok leküzdése támaszfeladatokkal. Gurulóátfordulások előre, hátra különböző kiindulási helyzetekből különböző befejező helyzetekbe. Gurulóátfordulások sorozatban is. Fejállás különböző kiindulási helyzetekből különböző lábtartásokkal és lábmozgással. Mellső mérlegállás. Fellendülés kézállásba bordásfalnál segítséggel és segítség nélkül. Fellendülés futólagos kézállásba, gurulás előre. Repülő gurulóátfordulás néhány lépés nekifutásból (fiúknak). Kézen átfordulás oldalra mindkét irányba közelítően nyújtott testtel. Összefüggő talajgyakorlat.</p>	<p><i>Fizika:</i> az egyszerű gépek működési törvényszerűségei, forgatónyomaték, egyensúly, reakcióerő, hatásidő, egyensúly, tömegközéppont. <i>Biológia, egészségtan:</i> egyensúlyérzékelés, izomérzékelés.</p>

<p>Csúsztatás nyújtott ülésből hasonfekvésbe, és vissza (lányoknak). Vetődés mellső fekvőtámaszból nyújtott ülésbe (fiúknak). Ugrószekrény szélében (lányoknak 3-4 rész, fiúknak 4-5 rész): gurulóátfordulás a szekrényen talajról elrugaszkodással; felugrás, leterpesztés</p> <p><i>Függésgyakorlatok:</i> Akadályok leküzdése függésfeladatokkal. Mászás kötélen, rúdon. Függeszkedési kísérletek bordásfalon lefelé és felfelé. Vándormászás. Függeszkedési kísérletek kötélen (fiúknak). Magas gyűrű (fiúknak): alaplendület; zsugorlefüggés; lendület előre- hátra zsugorlefüggésbe; zsugorlefüggésből ereszkedés hátsó lefüggésbe, homorított leugrás hátra, lendületből.</p> <p>Érintőmagas gyűrű (lányoknak): lendületek előre-hátra; fellendülés lebegőfüggésbe; zsugorlefüggés, ereszkedés hátsó lefüggésbe, függésben lendület hátra, homorított leugrás.</p> <p><i>Egyensúlyozó gyakorlatok:</i> Magas gerendán, ferdén elhelyezett padon, természetes, utánzó járások, futások, fordulatok.</p> <p>1 m-es gerenda (lányok): Járások előre, hátra, oldalra, fordulatok. Érintőjárás különböző kartartásokkal. Hármás lépés, járás guggolásban. Mérlegállás. Függőleges repülés különböző kiinduló helyzetekből.</p> <p>Aerobik (lányoknak-fiúknak) Alaplépések, lépéskombinációk irányváltoztatással, forgással, és karmunkával, komplett gyakorlatlánc, koreográfia, zenére történő duplázás; aszimmetrikus koreográfia.</p> <p>Ugrókötél gyakorlatok (lányoknak-fiúknak) <i>Lengetések:</i> oldalt- elől- fent; fűnyíró, 8-as figura. <i>Kötéláthajtások:</i> egy, ill. páros lábon szökdelés, előre-hátra kötéláthajtás helyben és haladással, futás mindkét láb alatti áthajtással, helyben futás dzsogoláshoz hasonló lábmunkával. <i>Kombinációk:</i> oldalt lengetés egyik oldalra, majd páros lábon szökdelés közben kötéláthajtás előre, ezt követően oldalt lengetés másik oldalra; ugyanez hátra kötéláthajtással. <i>Fordulatok:</i> 2x180° fordulat (egy oldallenetés közben 180° fordulat, majd kötéláthajtás hátra a láb alatt, ezután a második 180° fordulat majd kötéláthajtás előre a láb alatt.</p> <p>Képességfejlesztés Koordinációs képességek komplex fejlesztése talajgyakorlati és gyűrűn végezhető elemek kombinált végrehajtásával, valamint az ugrószekrény alkalmazásával (téri tájékozódás mozgásátállítódás képesség, ritmusérzék). A statikus és dinamikus egyensúly érzékelés</p>	<p><i>Ének-zene:</i> ritmus és tempó</p>
--	--

fejlesztése gerendán végezhető gyakorlatokkal, illetve azok variálásával. A váll a kar és törzs erejének erősítése támaszhelyzetben és függésben végzett gyakorlatokkal. Zenére, állásban és talajon saját testsúllyal végezhető gyakorlatok a főbb izomcsoportok erősítése céljából (térdfeszítő, -hajlító, csípőfeszítők, hajlítók, törzsfeszítő, -hajlító, könyök ízület-feszítők, -hajlítók.

Erősítő és statikus nyújtó hatású gyakorlatok variálása.

Játékok, versengések

Célszerű testnevelési játékok a tornaszerek felhasználásával.

Játékos feladatok ugrókötéllal.

Összefüggő talajgyakorlat, gerendagyakorlat, gyűrűgyakorlat: önálló összeállítása, bemutatása.

Tehetséggondozás a torna, aerobik és ugrókötéllal sportágakban, irányítás a versenysport felé.

Prevenció, egészségfejlesztés

Az egészséges testi fejlődés elősegítése a torna jellegű feladatmegoldásokkal, és az aerob jellegű munkavégzéssel.

A test izmainak arányos fejlesztése, a helyes testtartás kialakítása különböző támaszban, függésben végzett gyakorlatokkal, az erő-, és nyújtógyakorlatok összhangjának megteremtésével.

A tornajellegű feladatmegoldások növelik a cselekvésbiztonságot a mindennapi életben.

ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS

A torna jellegű feladatmegoldásokhoz tartozó sportágak koncentrikusan bővülő szaknyelvi ismeretei.

A sportágak specifikus, önálló bemelegítésének szempontjai.

Az erősítő és nyújtó hatású gyakorlatok alapvető élettani és anatómiai ismereti.

A mozgáshibákkal kapcsolatos ismeretek bővítése, a technika javítása és az önkontroll fejlesztése.

A funkcionális és célzatos erőfejlesztő gyakorlatok kiválasztásának és végrehajtásának alapismeretei.

A zenei és esztétikai alapismeretek.

Az életkor szenzitív szakaszai és értelmezésük alapismeretei.

A torna jellegű gyakorlatokkal kapcsolatos versenyrendezés és lebonyolítás szabályai.

A feladat megoldások során az egymásnak nyújtott segítségadás és biztosítás módjainak verbális és gyakorlati ismereti.

Az egészséges életmód összetevői közül a rendszeres testmozgás és táplálkozás összefüggéseire vonatkozó alapismeretek.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Futólagos kézállás, repülő guruló átfordulás, csúsztatás, vetődés, guggolóátugrás, vándormászás, homorított leugrás, aszimmetrikus koreográfia, ugrókötel-gyakorlat, statikus és dinamikus egyensúlyérzékelés, statikus nyújtás, szenzitív életkori szakasz
------------------------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Alternatív környezetben űzhető sportok	Órakeret 17 óra
Előzetes tudás	Az alternatív környezetben űzhető sportágak alaptechnikái. A tanult sportágak űzéséhez szükséges eszközök biztonságos használata A természeti környezet és a szervezet alkalmazkodóképessége közötti összefüggések ismerete. A természeti környezetben a sportok egészségvédelmi és környezettudatos viselkedés szabályai. A mostoha időjárási viszonyok melletti sportolás.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A helyi tárgyi feltételek függvényében választott sportági mozgásokkal a tematika továbbfejlesztése. A játék-, és sportkultúra gazdagodása a szabadidős szórakozást és a játékélményt nyújtó új sportágak mozgás anyagának ismerete. Az évszakoknak megfelelő rekreációs sportágak és népi hagyományokra épülő sportolási forma elsajátítása. Az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek elsajátítása. A szabadban végzett mozgások, és a környezettudatosság jelentőségének elismerése. A természeti/környezeti hatásokkal szembeni alkalmazkodó, ellenálló képesség kialakítása. A verbális és nem verbális kommunikáció fejlődése, a hagyományos és újszerű mozgásanyag elsajátítása. A szabadidőben rekreációs céllal végzett fizikai aktivitás iránti pozitív beállítódás fokozása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmény		Kapcsolódási pontok
MOZGÁSMŰVELTSÉG A helyi tantervben rögzített választás szerint legalább négy az évszaknak megfelelő és a körülményekhez igazodó fizikai aktivitások: gyalogos-kerékpártúrák, kirándulások, kocogás, tartós futás a szabadban, tájfutás, BMX, görkorcsolyázás, gördeszkázás, hógolyózás, szánkózás, korcsolyázás, alpesi síelés, asztalitenisz, tollaslabda, floor-ball, T-ball, frízbi, Turul, Nordic Walking, Játékok a szabadban: számháború. Például: Korcsolyázás (az 5-6-7 évfolyamos tudás bővítése)		<i>Földrajz:</i> időjárási ismeretek, tájékozódás, térképhasználat.

A korcsolyázás technikai alapjai: siklások, előrekorcsolyázás, hátrakorcsolyázás, ívben korcsolyázás, koszorúzás, megállás, fordulatok.

Asztalitenisz (folyosón és szabadban felállított asztalokon).
Előkészítő gyakorlatok. Technikai gyakorlatok: alapállás, ütőtartás, lábmunka.

Nordic Walking (NW)

Technikai elemek: diagonál lépés, gyaloglólépés, futó és ugró alapttechnikák. A bot funkcionális használata.

Turul:

Technikai elemek: labda adogatás átlósan és egyenesen, falra, háló felett.

Képességfejlesztés

A *korcsolyázás* alapttechnikai elemeinek gyakorlásával az alapállóképesség, a lokomotoros gyorsaság, az alsó végtag erejének, az egyensúlyozó képességnek fejlesztése.

Az *asztalitenisz* játékhoz szükséges koordinációs képességek fejlesztése játékos gyakorlatokkal, az alapütések technikájának gyakorlásával. A láb és a kar gyorserejének fejlesztése a sportág igényeinek megfelelően.

Nordic Walking:

Sokoldalú motoros képességfejlesztés.(állóképesség, erő, koordináció, mozgékonyaság, gyorsaság). ANW időjáráshoz és környezeti feltételekhez igazodó bemelegítő és nyújtógyakorlatok
Turul: a nyári időszakban a szabad levegőn történő testmozgással a természet erőinek felhasználásával az edzettség fokozása.

Játékok, versengések

Korcsolyázás: sor és váltóversenyek, a sportág technikai elemeinek felhasználásával, egyéni és páros gyakorlatok, szlalom korcsolyázás, váltott lábon siklások, a lengő láb előre és hátra lendítésével. Koszorúzás előre-hátra, íves korcsolyázás versenyszerűen.

Asztalitenisz: a játékoknál felsorolt gyakorlatok.

Turul: csapatjáték, adogatás a háló felett.

Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés

Szabadidőben, különböző évszakokban, egyénileg, csapatban, formális és informális keretek között végezhető új testedzési formák megismerése, gyakorlása jártasság szintű elsajátítása. A szervezet edzettségének ellenálló és alkalmazkodó képességének fokozása a

<p>természeti és környezeti hatásokkal. Az egészséges életmóddal kapcsolatos tudásanyag bővítése, a környezettudatos magatartás formálása. Az új sportági mozgásformák megismerésével a motoros cselekvés biztonság növelése, technikailag helyes elsajátításukkal a balesetek megelőzése. A technikai gyakorlatok káros kivitelezése következményeinek tudatosításával prevenciós ismeretek átadása.</p> <p>ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS</p> <p>A pszichomotoros tartalmakhoz tartozó információk az önálló és tudatos tanulás, gyakorlás elősegítésére.</p> <p>Az asztalitenisz játéka és kellékei.</p> <p>A NW-alaptechnika helyes kivitelezésével és a káros mozdulatokkal kapcsolatos ismeretek (botválasztás, bot által bezárt szög, a felsőtest tartása, karmunka).</p> <p>A NW kellékei (megfelelő méretű bot, övtáska, réteges öltözködés, esőkabát, kényelmes cipő folyadék stb.).</p> <p>A szabadtéren történő sportolás egészségvédő hatásai: szív és keringési rendszer, jó erőnlét, pozitív neurológiai hatás stb.</p> <p>Turul játék kellékei: a játéktér, játékszabályok (5x10 m-es terület 2 m. magas háló, keményfából esztergált köreceset formájú ütő és teniszlabda. Versenyszabály ismeretek: egyéni, páros, vegyes páros, pontszámítás stb.</p> <p>A környezetkímélő magatartás főbb kritériumai.</p> <p>A rekreáció alapértelmezése, életkori sajátosságai és az életen át tartó fizikai aktivitás alapismeretei.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Előre és hátrakorcsolyázás, koszorú,; tenyeres adogatás tenyeres kontraütés, fonák adogatás, fonák kontraütés, fonák droppütés, tenyeres droppütés, fonák nyesett adogatás, tenyeres nyesett adogatás, alapszerva, Nordic Walking, egészségvédő hatás, rekreáció.</p>

<p>Tematikai egység/ fejlesztési cél</p>	<p>Önvédelmi és küzdő jellegű feladatok</p>	<p>Órakeret 20 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Az alapvető önvédelmi fogások és eséstechnikák. Grundbirkózás, alaphelyzetek, kitolás és kihúzás. A dzsúdó elemi guruló-, és esés gyakorlatai. A vívás egyszerű támadásai és háritásainak ismerete Néhány egyszerű önvédelmi fogás. A test-test elleni küzdelem. Az érzelmek és a z agresszió szabályozása. Mások teljesítményének elismerése. A tanult önvédelmi és küzdőjellegű feladatok szabályai.</p>	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A grundbirkózás további technikájának, szabályainak elsajátítása és a gyakorlatban történő alkalmazása. Az önvédelmi módok megismerése és gyakorlatainak kontrollált végrehajtása. Különböző eséstechnikák biztonságos végrehajtása társ közreműködésével is. Leszorítás technikák és leszorításból történő megismerése. Állasküzdelem kialakítása a dzsúdó elsajátított dobásaival. Veszélyes helyzetek, fenyegetettség felismerése, viselkedésminták elsajátítása a fenyegetettség elkerülésére. Segítségkérésre, menekülésre vonatkozó ismeretek elsajátítása. A sportszerű győzni akarás kinyilvánítása. A fájdalomtűrés és az önfegyelem.</p>
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>MOZGÁSMŰVELTSÉG Önvédelem, önvédelmi fogások. Szabadulás fojtásfogásból. Felső egyenes kalapácsütés, egyenes ütés és köríves ütés védelem, háritása. Egyenes rúgás háritása. Védelem után a tanult dobástechnikák alkalmazása (pl. egyenes ütés háritása oldalra kitéréssel, majd nagy külső horogdobás).</p> <p>Grundbirkózás Emelések és védésük. Mellső, hátsó és oldalemelések különböző fogásokkal: (derékfogásból, hónaljfogásból, karlezárással, karfelütéssel, stb.) Grundbirkózás szabályai, küzdelmek azonos súlyú partnerrel.</p> <p>Dzsúdó <i>Különböző eséstechnikák</i> tompító felületének elsajátítása alacsony, talaj közeli helyzetekben. Zuhanó esések előre, hátra, oldalra különböző kiindulási helyzetekből (térdelés, nyújtott ülés, guggolás, hajlított állás, állás). Csúsztatott esés jobbra és balra állásban majd oldalazó szökdeléssel. Társas rávezető gyakorlatok (társ hátán történő ülésből, társ által kötéllel lábat meghúzva, térdelőtámaszból a társ általi kézkihúzással). Zuhanó esések társ általi lökésből állásban és mozgásban. <i>Földharc technikák:</i> leszorítás technikák ismerete. Rézsútos/oldalsó, fej felőli/ lovaglós üléses technikák. A leszorításokból történő szabadulások ismerete. Mini küzdelmek befogott leszorítás technikákból történő szabadulás adott időn belül. (pl. 25 mp). Mini földharc küzdelem leszorítás technikák befogására irányulóan.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi ismeretek:</i> keleti és magyar harci kultúrák. <i>Biológia-egészségtan:</i> izmok, ízületek, anatómiai ismeretek, testi és lelki harmónia</p>

<p><i>Dobástechnikák:</i> Alapfogás. Egyensúlyvesztés irányai, a dobás részei. Nagy külső horogdobás (osoto gari), nagy csípődobás (ogoshi).</p> <p><i>Átmenet dobástechnikából lezorítás technikába :</i> nagy külső horogdobást követően rézsútos lezorítás, nagy csípődobást követően rézsútos lezorítás.</p> <p><i>Állasküzdelem (dzsúdó):</i> Tanult dobásokkal történő állasküzdelem</p> <p><i>Vívás:</i> Fegyvernemek ismerete, alap technikák elsajátítása: lépések előre, hátra, fless, kitörés, háritások rendszere, távolságtartás. Szabadvívás.</p> <p>Képességfejlesztés Az eredményes küzdő jellegű feladatok elsajátításához szükséges kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése természetes mozgásformák és játékos, egyéni és páros képességfejlesztő gyakorlatok alkalmazásával (mászások, kúszások, emelések-hordások, függeszkedések, húzások-tolások, kéziszerrel történő gyakorlatok).</p> <p>Játékok, versengések Az állás és földharc küzdelmet előkészítő páros küzdőjátékok. Földharcjátékok (szőnyegfelület esetén). Állásban végzett játékok. Emeléseket előkészítő páros küzdőjátékok. Mögé kerülés, kiemelés, páros játékok küzdőgyakorlatai. Állasküzdelmek azonos súlyú partnerekkel a grundbirkózás és a dzsúdó elsajátított elemeinek gyakorlásával. A tehetséges tanulók speciális fejlesztése, versenyeztetése a diáksportban, sportegyesületbe irányításuk.</p> <p>Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés A mindennapi cselekvésbiztonság növelése az eséstechnikák és tompítások elsajátításával, viselkedésminták elsajátítása a veszélyes helyzetek és fenyegetettségek elkerülésére.</p> <p>ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS Az oktatásra kerülő gyakorlatok technikailag helyes végrehajtására vonatkozó ismeretek. Átfogó ismeretek a szabálytalan és tilos fogásokról. Az önvédelmi és küzdő jellegű feladatok eredményes végrehajtását befolyásoló alapvető motoros képességek ismeretei és életkorhoz igazított fejlesztési módszerei.</p> <p>A küzdősportok mint a magyar sport nemzetközi sikereinek képviselője.</p>	
---	--

<p>Szemléletformálás a küzdősportok komplex személyiségfejlesztő ismertetésével (motoros, kognitív, szociális, és érzelmi akarati tulajdonságok).</p> <p>Mire tanít a dzsúdó: Néhány elv és bölcelet a keleti mesterek tanításaiból.</p> <p>Annak tudatosítása, hogy a küzdőmódokban a szerény, szorgalmas és kitartó emberek találnak védelmi eszközt.</p> <p>A küzdősportok gyakorlásához alapvető elv az egészségi és élettani szabályok megtartásának elve, a gyakorlás és a pihenés helyes aránya, a helyes táplálkozás, a célszerű légzés, a túleröltetés elkerülése. Az óvatosság, a figyelem és a józan helyzetmegítélés mellett le kell küzdeni az elbizakodottságot, a vigyázatlanságot és a félelmet.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Felső egyenes kalapácsütés, egyenes ütés, köríves ütés, egyenes rúgás, fojtásfogás, leszorítás, nagy külső horogdobás (osoto gari) nagy csípődobás (ogoshi). Fless, háritások rendszere, egyenes szúrás, védelem</p>
<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Testnevelési és népi játékok</p> <p style="text-align: right;">Órakeret 17 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Alapvető manipulatív mozgások célszerűen végrehajtva: hely-, és helyzetváltoztatások Játékban és gyakorlás közben különböző biztonságos feladatmegoldások kézzel és lábbal is. Sportszerű magatartás. Egyszerű népi játékok, mondókák, fogójátékok.</p>
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A rajttechnikákat a játékok, a versengések és a versenyek közben készségszinten használja; A testnevelési és sportjáték közben célszerű, hatékony játék- és együttműködési készséggel rendelkezik; Egészséges versenyszellemmel rendelkezik, és tanári irányítás vagy ellenőrzés mellett képes a játékvezetésre.</p>
<p>Ismeretek/ fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p><i>Mozgásműveltség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A testnevelési játékok baleset-megelőzési szabályainak tudatosítása, következetes betartása – A figyelemmegosztást igénylő egyszerű fogó- és futójátékokban (pl. keresztező fogó, mozgásutánzó fogók, labdavezetési fogók) a teljes játékteret felölelő mozgásútvonalak kialakítása, az üres területek felismerése, a játéktér határainak érzékelése 	<p>A testnevelési területen kívül a népi kultúra műveltség-tartalma három fő területen érvényesül:</p> <ul style="list-style-type: none"> – irodalmi nevelés – zenei nevelés – képzőművészeti nevelés

<ul style="list-style-type: none"> - A tanulók fokozott kreativitására, együttműködésre épülő, összetett kimentési módokat megvalósító fogójátékok gyakorlása - Labdás manipulatív mozgásformákkal (pl. labdavezetés) megvalósuló dinamikus és statikus akadályokat felhasználó fogó- és futójátékokban az irányváltatások, az elindulások-megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása - A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére törekedve, időkényszer bekapcsolásával - 1-1 elleni játékhelyzetek kialakítására épülő testnevelési játékok gyakorlása - Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő, a sportjátékok speciális mozgástartalmaira épülő dobások, rúgások, ütések változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználva, egyéni és csapatjátékokban - Az egyszerű és összetett sportági technikák gyakorlása a páros és csoportos játékokban (pl. váltó- és sorversenyek) - Az egyszerű és választásos reakcióidőt fejlesztő páros és csoportos versengések alkalmazása - A logikai, algoritmikus és egyéb problémamegoldó gondolkodást igénylő mozgásos játékok gyakorlása (pl. amőba váltóversenyben) - A támadó és védő szerepek alkalmazását elősegítő páros és csoportos versengések - Célfelületre törekvő emberfölényes és létszámazonos pontszerző kisjátékokban a támadó szerepek gyakorlása, a védőtől való elszakadás gyors iram- és irányváltásokkal - Célfelületre törekvő emberfölényes és létszámazonos pontszerző kisjátékokban a védő szerepek gyakorlása (a passzok lezárása, a labdás emberrel szembeni védekezés, az emberfogás alapjai, a célfelület védelme) - A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal 	<p><i>Ének-zene:</i> ritmusgyakorlatok, ritmusok</p>
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>döntéshelyzet, játéktaktika, szabálykövető magatartás, fair play, célfelülethez igazított emberfogás, üres területre helyezkedés</p>
	<p>Gimnasztika és rendgyakorlatok- prevenció, relaxáció Motorikus, illetve fitnesz tesztek</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei a 8. évfolyam végén</p>	<p>Gyakorlottság a célszerű óraszervezés megvalósításában, tájékozottság a relaxációs technikákról.</p> <p>Egyszerű gimnasztikai gyakorlatok önálló összefűzése és előadása zenére.</p> <p>Az erősítés és a nyújtás ellenjavallt gyakorlatai,</p> <p>Az összehangolt, feszes testtartás kritériumainak való megfelelés.</p> <p>Tájékozottság a kamaszkori személyi higiénéről.</p> <p>Úszás, úszás jellegű feladatok.</p> <p>A tanult úszásnemekben mennyiségi és minőségi teljesítményjavulás javulás felmutatása.</p> <p>Mellúszás a tanuló adottságainak, képességeinek megfelelően.</p> <p>A vízben mozgás prevenciós előnyei, és a fizikai háttér.</p> <p>A vízből mentés alapgyakorlatainak bemutatása.</p> <p>Felelősségérzet, érdeklődés, segítőkészség megnyilvánulása a vizes feladatokban.</p> <p>Sportjátékok</p> <p>Gazdagabb sportjáték-technikai és taktikai tudásanyag.</p> <p>A játékszabályok kibővített körének megismerése, alkalmazása.</p> <p>Jártasság néhány új taktikai formáció, helyzet megoldásában.</p> <p>A csapatjátékhoz szükséges együttműködés és kommunikáció fejlődése.</p> <p>A sportjátékokhoz szükséges test-test elleni küzdelem megtapasztalása és elfogadása.</p> <p>Konfliktusok, sportszerűtlenségek, deviáns magatartások esetén a gondolatok, vélemények szóban történő kifejezése.</p> <p>Sporttörténeti alapvető tájékozottság a labdajátékokban.</p> <p>Atlétika jellegű feladatok</p> <p>Az atlétikai tanult mozgások sokoldalú és célszerű alkalmazása.</p> <p>Futó-, ugró-, és dobógyakorlatok képességeknek megfelelő végzése, a tanult versenyszabályoknak megfelelően.</p> <p>Mérhető fejlődés a képességekben és a sportági eredményekben.</p> <p>Az atlétikai alapmozgásokban mozgásmintához közelítő bemutatás, lendületszerzés és a befejező mozgások összekapcsolása.</p> <p>A futás, kocogás élettani jelentőségének ismerete.</p> <p>Torna jellegű feladatok</p> <p>A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának jelenléte a torna jellegű mozgásokban.</p>
--	---

	<p>Talajon, gerendán, gyűrűn növekvő önállóság jeleinek felmutatása a gyakorlásban, gyakorlat összeállításban. Az aerobik gyakorlatok kivitele és a zenével történő összehangolása. Önkontroll, együttműködés és segítségnyújtás a torna jellegű gyakorlatok végrehajtásában.</p> <p>Alternatív környezetben űzhető sportok Az évszaknak megfelelő rekreációs célú sportágakban és a népi hagyományokra épülő sportolási formákban bővülő jártasság. Az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek tudatossága. A természeti erők és a sport hasznos összekapcsolásának ismerete és az ezzel kapcsolatos előnyök, rutinok ismerete. A környezettudatosság cselekedetekben való megnyilvánulása. A verbális és nem verbális kommunikáció fejlődése a testkultúra hagyományos és újszerű mozgásanyagainak elsajátításában. A szabadidőben végzett sport iránti pozitív beállítódás. Önvédelmi és küzdőfeladatok A grundbirkózás alaptechnikájának és szabályainak gyakorlatban történő alkalmazása. A különböző eséstechnikák, szabadulások, leszorítások és az önvédelmi gyakorlatok kontrollált végrehajtása társal. Állasküzdelemben jártasság. A fenyegetettségi szituációkra, segítségkérésre, menekülésre vonatkozó ismeretek elsajátítása. Vívás támadás és védési technikáinak alkalmazása társa elleni szabadvívás közben. A sportszerű győzni akarás kinyilvánítása. A fájdalomtűrésben és az önfegyelemben érzékelhető fejlődés.</p> <p>Testnevelési és népi játékok</p> <ul style="list-style-type: none"> – a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket; – a tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.
--	--

Tánc és mozgás tantárgy

1-4. évfolyam

A tánc tanítása komplex művészetpedagógiai tevékenység, amely által a tanuló sajátos kifejezőeszköz birtokába jut, kiegészítve a nyelvi, a zenei és a vizuális kifejezőeszközök tárárt. A tánc a mozgást a művészetek oldaláról ismerteti meg a tanulóval, értékesen kiegészítve a testnevelés órákon történő mozgásfejlesztést. A tánc tanítása a testnevelés órák keretében is történhet, megfelelő képesítésű pedagógus vezetésével.

A tánc és a zene elválaszthatatlan kapcsolatából adódóan a tánc tanítása különleges zenei élményt is nyújt: a tanuló a mozgás által egész testében érzékeli a kísérő zenét, a zene aktív befogadójává válik. A néptánc tanítása során a tanuló számos olyan népdalt ismer meg, amely kiegészíti az ének-zene órán tanult dalok tárárt, mozgással összhangban énekel, a hangszeres dallamokat is közelebb érzi magához a táncolás által, a népzene így eredeti funkciójában éli át. Az ének-zene órán is alkalom nyílik arra, hogy az éneklést vagy zenehallgatást mozgással kapcsolják össze megfelelő képesítésű pedagógus vezetésével.

A néptánc tanítása hatékonyan járul hozzá a magyarságtudat erősítéséhez, ugyanakkor közvetlen tapasztalat és élmény által teszi fogékonyra a tanulót a szomszéd – esetleg távolabbi – népek hagyományai, kultúrája iránt. Néptánc és népzene hagyományunk egy évezred európai műveltségének lenyomatát őrzi, ezért megismerése nemcsak a Kárpát-medencében élő más népek kultúrája iránt teszi fogékonyra a tanulót, hanem európai művelődéstörténeti összefüggések megértéséhez is hozzásegíti. A nemzetiségi iskolákban a néptánc tanítás az identitás őrzésének egyik alapvető eszköze lehet.

A tánc tanítása fejleszti a ritmusérzéklet, a térérzéklet, a testtartást és a mozgáskoordinációt, amely a mindennapi élet számos területén fontos a tanuló számára. Hozzájárul az egészség megőrzéséhez, fejleszti a társas kapcsolatok iránti érzéklet: együttműködésre, alkalmazkodásra, a másik nem, a másik személy, a másik csoport elfogadására és megbecsülésére ösztönöz.

Az iskolai táncoktatás bekapcsolódási lehetőséget biztosít a tanuló számára a táncos kulturális életbe: a tánc- és mozgásművészet értő befogadójává, a táncos szórakozás (táncházak, táncos szórakozóhelyek) aktív részesévé formálja.

A kerettanterv nem említi konkrét táncokat, hiszen a tanmenetbe bekerülő táncok, táncstílusok kiválasztása a tanár feladata az iskola és az osztály/csoport adta lehetőségek gondos mérlegelése után. Azt az elvet azonban rögzíti, hogy a tánc tanításának elsődleges célja a táncolás, az éneklés és a játék örömeinek, közösségformáló erejének megélése, képességfejlesztő hatásainak kiaknázása. Az esetleges produkció létrehozása csak jóval ezek után következő szempont lehet. Azt az elvet is rögzíti, hogy a tanuló lehetőség szerint saját szűkebb hazájának néphagyományából kiindulva ismerkedjen a tánc és mozgás világával, fokozatosan bővítve a megismert stílusok körét.

A kerettantervben szereplő tematikai egységek nem időben követik egymást. Az órák anyaga általában több tematikai egység, amelyeket a tanár belátása szerint arányosan oszt el az adott időkeretben, vagy akár többet is alkalmaz párhuzamosan. Ezért nem történik utalás az egyes tematikai egységekhez ajánlott óraszámra. A kerettanterv anyagát heti egy – az öt mozgásos óra egyike – órára terveztük.

A tánc tanításának tárgyi feltétele a megfelelő méretű, megfelelően rugalmas padlózatú, jól szellőztethető terem, valamint a megfelelő hangminőségű és teljesítményű zenelejátszó berendezés.

A tánc és mozgás tanításának sajátossága, hogy az egyes tematikai egységek és fejlesztési célok gyakorlatilag a teljes 12 évfolyamon keresztül húzódnak, fokozatosan elmélyítve, pontosítva, finomítva az újra és újra visszatérő témákat. Ezért elkerülhetetlennek látszottak a gyakori

ismétlések. Az ismétlődő keretek változatos, egymásra épülő tartalommal való kitöltése a pedagógus feladata a helyi adottságok mérlegelése alapján.

1–2. évfolyam

A tánc tanítása, mint művészetpedagógiai tevékenység széleskörűen fejleszti a tanuló *esztétikai-művészeti tudatosságát és kifejezőképességét*, nemcsak a mozgásművészet, hanem a zene- és színházművészet területén is, melyeknek így értő befogadjává, igényes közönségévé válhat. A művészi mozgással való ismerkedés más területeken is erősíti a tanuló megnyilvánulásainak magabiztosságát.

A táncolás javítja a testtartást, az állóképességet, fejleszti a mozgáskoordinációt, stresszoldó és örömet adó tevékenység, ezzel fontos eszközévé válik a *testi és lelki egészségre nevelésnek*.

A tánc és a mozgás segíti a tanulót, hogy önmagát helyesen érzékelje, helyezze el térben és időben vagy éppen társaihoz képest, a csoportos vagy páros táncolás élménye pedig a társakhoz, a másik nemhez való viszony fejlődését szolgálja. Az improvizáció gyakorlása már kezdeti szinten is fejleszti a tanuló kifejezőkészségét, problémamegoldó képességét, növeli önbizalmát. A tánc és mozgás tanítása ezért fontos a *szociális kompetencia, az önismeret és társas kultúra fejlesztése* szempontjából.

A tánc és a hagyományos népi játékok olyan közösségi élményeket nyújtanak a tanulónak, amelyek segítik a kapcsolati rendszerekben adódó szerep megértését, a kooperáció fejlesztését, a szabályok elfogadását, ezzel szolgálják az *állampolgárságra és demokráciára nevelést*.

A helyi kis közösségek, az egyes földrajzi tájak, népcsoportok tánc- és zenei hagyományainak megismerése élményszerűen erősíti a *szülőföldhöz, hazához való kötődést*, szolgálja a *hazafias nevelést*.

A tánc tanítása ráirányítja a tanulók figyelmét az IKT-eszközökön elérhető értékes, művészi tartalmakra, erősítve ezzel a *médiatudatosságra nevelést*.

1. évfolyam

Évi órakeret: 37 óra

1ó./hét

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Mozgásanyanyelv megalapozása	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az óvodában tanult népi játékok, a hozzájuk kapcsolódó dalok, alapvető mozdulat típusok ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A közös tánc, mozgás, a zene, a közös éneklés és játék örömeinek komplex élményén keresztül ismerkedés a tanuló szűkebb hazája néptánc-, népzene- és népijáték-hagyományaival. A kis közösséghez (osztály, csoport), a nagyobb közösséghez (település, nemzetiség), illetve a nemzethez tartozás tudatának erősítése. Alapvető táncos készségek elsajátítása.	
<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>		Kapcsolódási pontok
A tanár által mutatott elemi mozdulatok, motívumok társakkal együtt szimultán követése, majd önálló ismétlése. Tánc típusonként több, a		<i>Ének-zene:</i> népzenei anyag, népi gyermekjátékok.

<p>tanuló életkorának megfelelően kiválasztott motívum megismerése, egyszerűbb motívumkapcsolások. A tanár és párja által mutatott mozdulatok, motívumok szimultán követése párjával együtt. Kísérletezés az önálló és páros improvizáció alapjaival. A tanult táncok nevének rögzítése.</p>		<p><i>Környezetismeret:</i> néprajzi tájegységek, a népi kultúra értékei, népszokások.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> helyes testtartás, mozgáskultúra, mozgásműveltség.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kör, sor, pár, kapu, lépés (motívum), séta, menetirány.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ritmusérzék fejlesztése	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az óvodából ismert metrumra lépés, tapsolás, negyed és nyolcad érték érzékelése, tapsolása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A ritmusérzék fejlesztése a tánc, ének és a kísérő zene metrikai-ritmikai egységbe rendezésének érdekében.	
<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>		Kapcsolódási pontok
<p>Egyenletes járás, dobogás, tapsolás, az ütemhangsúly érzékeltetése kísérő zenére, saját énekére vagy belső lüktetésre. A tanár által mutatott egy-két ütem terjedelmű ritmusképletek reprodukálása társakkal, esetleg egyénileg. Negyed és nyolcad értékek, negyed szünetek érzékelése, reprodukálása. Részvétel a ritmusgyakorlatokban egész testtel.</p>		<p><i>Ének-zene:</i> ritmushangszerek, ritmikai többszólamúság, koordinációs gyakorlatok.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tempó, hangsúly, „tá”, „ti” (negyed, nyolcad).	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tánchoz kapcsolódó ének-zenei ismeretek	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az óvodában tanult dalok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A zene és tánc egységének érzékeltetése, az énekhang javítása, a zenei hallás fejlesztése.	
<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>		Kapcsolódási pontok

A tanult táncokhoz kapcsolódó zene felismerése, a táncokhoz kapcsolódó dalok éneklése, társakkal együtt a tanár vezetésével, majd a nélkül, esetleg önálló éneklése. Lehetőség szerint találkozás élő zenével.		<i>Ének-zene:</i> hallás utáni daltanulás, zenehallgatás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Dal, versszak, tempó, ismétlődés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Eligazodás a térben	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az óvodában gyakorolt egyszerű mozdulatok, térformák.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló testtudatának, testtartásának fejlesztése, az adott térhez és társaihoz való térbeli viszonyulásának érzékeltetése, tudatosítása.	
<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>		Kapcsolódási pontok
Tánc közben is ügyelés a helyes testtartásra, a testmozdulatok közben változó határainak érzékelése. Párhához, társaihoz való térbeli viszony érzékelése, részvétel kör, sor, ív alkotásában, a távolságok érzékelése. Egyre biztosabb mozdulás adott irányban, forgásirány azonosítása. A tanult táncok és játékok által megkövetelt térformák megvalósítása tanári segítséggel.		<i>Testnevelés és sport:</i> térbeli tudatosság. <i>Matematika:</i> Tájékozódás a térben (alapvető fogalmak ismerete). Tájékozódás a külső világ tárgyai szerint, a tájékozódást segítő viszonyok ismerete (pl. mellett, között, előtt, mögött).
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Testrész, irány, kör, sor, ív, kígyóvonal, csigavonal, kapu.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Népi játékok	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az óvodában tanult népi játékok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az életkornak megfelelően megválasztott játékok nyújtotta élményen keresztül a kooperáció, a kezdeményező- és helyzetfelismerő képesség, az egymáshoz való alkalmazkodás és a szabályok elfogadásának képessége, a térérzékelés, az ének- és beszédhang, és a ritmusérzék fejlesztése.	

<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>		Kapcsolódási pontok
<p>Ismerkedés társaival együtt, tanári irányítással – elsősorban a tanuló szűkebb hazájában, közösségében ismert – hagyományos játékokkal. A megismert játékok körének bővítése. Tanári irányítás, segítség mellett a játékokhoz tartozó dalok, szövegek, szabályok megismerése, alkalmazása.</p> <p>A néphagyományból a sport jellegű, párválasztó, fogyó-gyapadódó és kapuzó játékok megismerése.</p>		<p><i>Ének-zene:</i> népzenei anyag, népi gyermekjátékok énekléssel.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> mondókák, népdalok, népi játékok.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> népi gyermekjátékok.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> néprajzi tájegységek, a népi kultúra értékei.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Játék, szabály, szerep.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Hagyományismeret	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Óvodai ismeretek a naptári ünnepekről, szokásokról.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanult táncokhoz, dalokhoz, játékokhoz közvetlenül kötődő hagyományok, szokások megismerése, a dalok szövegének megértése.	
<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>		Kapcsolódási pontok
<p>Képzőművészet a közvetlenül a táncolás élményéhez kötődő irányított beszélgetések során a hagyományos táncalkalmak, a hagyományos közösségek táncéletének jellemzőiről.</p> <p>A tanult dalok szövegének – a tanár irányításával, az esetleges ismeretlen fogalmak tisztázása után – társakkal közös értelmezése.</p> <p>A tanult táncokhoz, dalokhoz és játékokhoz kapcsolódóan élményszerzés az év jeles napjaival, ünnepeivel kapcsolatban.</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> népmesék, népdalok, népszokások.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> néprajzi tájegységek, a népi kultúra értékei, népszokások.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> a közvetlen környezetben ismert szokásokhoz kapcsolódó hagyományok,</p>

	szertartások dramatikus vonatkozásai.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Táncalkalom, „játészó”, pár, farsang, nagybőjt, húsvét, advent, karácsony, újév.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanult táncstílusok körének bővítése	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	A megalapozott mozgásnyelv	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A megismert táncok, táncstílusok körének fokozatos bővítése a helyi/nemzetiségi hagyományokra épülő mozgásnyelv megismerése után az osztály/csoport képességeinek megfelelően.	
<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>		Kapcsolódási pontok
Az elsőként tanult helyi/nemzetiségi táncstílus mellé az osztály/csoport képességeit mérlegelve egy következő felvétele, fokozatos kitekintéssel. Számos, a tanult táncokhoz kapcsolódó dal megismerése.		<i>Ének-zene:</i> a népzenei anyag és a népi gyermekjátékok énekléssel, ritmikus mozgással.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tájegység, népszokás, hagyomány.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Improvizációs készség fejlesztése	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Alapmotívumok ismerete, alapvető motívumfűzési elvek ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tánc, mint kifejező- és kommunikációs eszköz jelentőségének megtapasztalása már a tanulás kezdeteitől. A puszta reprodukció mellett az alkotó, kreatív mozgás örömeinek megélése.	
<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>		Kapcsolódási pontok
Néhány motívum elsajátítása után önálló felidézésük, összekapcsolásuk. Párral vagy társakkal összhangban, együttműködve egyszerű táncfolyamat létrehozása.		<i>Ének-zene:</i> a zenei fantázia fejlesztése sok zenei játékkal, ritmikus és énekes szabad rögtönzésekkel. <i>Dráma és tánc:</i> csoportos improvizációs játékok.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Rögtönzés (szabad tánc, improvizáció), lépés (motívum), pár vezetése.
------------------------------------	---

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanuló életkorának és képességeinek megfelelően –tanári irányítással – táncolja a tanult táncokat (pl. szűkebb hazája, tájegysége néptáncait), ismeri és énekli a hozzájuk kapcsolódó dalokat, felismeri tanári segítséggel az egyes tánc típusok kísérőzenéjét.</p> <p>Ismeri és alkalmazza a tanult játékok szabályait, ismeri a hozzájuk kapcsolódó dalokat, szövegeket. Értzi a kísérő zene vagy ének tempóját, lüktetését, amivel saját mozgását is összhangba tudja hozni.</p> <p>Képes helyes testtartással, párjához, társaihoz térben alkalmazkodva táncolni, a tanult táncok és játékok térformáit megvalósítani kis segítséggel.</p> <p>Értelmezni tudja segítséggel a tanult dalok szövegét.</p> <p>A tanuló megtapasztalja a közös mozgás, játék és éneklés örömeit.</p>
---	--

2. évfolyam

Évi órakeret: 37 óra
16./hét

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Mozgásanyanyelv megalapozása	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az első osztályban tanult népi játékok, motívumfűzések a hozzájuk kapcsolódó dalok, alapvető mozdulat típusok, tánc lépések ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A közös tánc, mozgás, a zene, a közös éneklés és játék örömeinek komplex élményén keresztül további ismerkedés a tanuló szűkebb hazája néptánc-, népzene- és népijáték-hagyományaival. A kis közösséghez (osztály, csoport), a nagyobb közösséghez (település, nemzetiség), illetve a nemzethez tartozás tudatának erősítése. Alapvető táncos készségek továbbfejlesztése.	
<u>Ismeretek/fejlesztési követelmények</u>		Kapcsolódási pontok
<p>A tanár, illetve társ által mutatott, valamint a már megtanult elemi mozdulatok, motívumok társakkal együtt szimultán követése, majd önálló ismétlése. Tánc típusonként több, a tanuló életkorának megfelelően kiválasztott motívum megismerése, motívumkapcsolások.</p> <p>A tanár és párja, illetve tanár által kiválasztott pár segítségével mutatott mozdulatok, motívumok szimultán követése párjával együtt. Önálló és páros improvizáció a már tanult és az újabb tánc elemekből. A tanult táncok nevének rögzítése.</p>		<p><i>Ének-zene:</i> népzenei anyag, népi gyermekjátékok.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> néprajzi tájegységek, a népi kultúra értékei, népszokások.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> helyes testtartás,</p>

	mozgáskultúra, mozgásműveltség.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	motívumfűzés, játékfűzés, páros tánc

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ritmuserzők fejlesztése	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Egyenletes járás negyed, nyolcad értékű tapssal, negyed és nyolcad megkülönböztetése tánclépésben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A ritmuserzők további fejlesztése a tánc, ének és a kísérő zene metrikai-ritmikai egységbe rendezésének érdekében.	
<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>		Kapcsolódási pontok
A tanár által mutatott két-három ütem terjedelmű ritmusképletek reprodukálása társakkal vagy egyénileg. Negyed és nyolcad értékek, negyed szünetek érzékelése, reprodukálása, ezek összekötése. Részvétel a ritmusgyakorlatokban egész testtel. A tempó és a dinamika változásának követése.		<i>Ének-zene:</i> ritmikai többszólamúság, dallam- és ritmusosztinató, koordinációs gyakorlatok.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tempó, hangsúly, „tá”, „ti” (negyed, nyolcad), osztinató	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tánchoz kapcsolódó ének-zenei ismeretek	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az óvodában és az első osztályban tanult dalok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A zene és tánc egységének érzékeltetése, az énekhang javítása, a zenei hallás továbbfejlesztése.	
<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>		Kapcsolódási pontok
A tanult táncokhoz kapcsolódó zene felismerése, a táncokhoz kapcsolódó dalok éneklése, társakkal együtt a tanár vezetésével, majd a nélkül, esetleg önálló éneklése. A kísérő zenét játszó hangszerek/hangszer-együttesek megismerése, a hangszerek nevének és a tanult táncok nevének rögzítése. Lehetőség szerint találkozás élő zenével. A különböző típusú táncok kísérőzenéje tempójának érzékelése.		<i>Ének-zene:</i> hallás utáni daltanulás, zenehallgatás.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Dal, versszak, tempó, ütem, ütemhangsúly
------------------------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Eligazodás a térben	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az első osztályban tanult mozdulatok, térformák.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló testtudatának, testtartásának fejlesztése, az adott térhez és társaihoz való térbeli viszonyulásának érzékeltetése, tudatosítása.	
<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>		Kapcsolódási pontok
<p>Tánc közben is ügyelés a helyes testtartásra, a testmozdulatok közben változó határainak érzékelése.</p> <p>Párjához, társaihoz való térbeli viszony érzékelése, részvétel kör, sor, ív alkotásában, a távolságok érzékelése.</p> <p>Egyre biztosabb mozdulás adott irányban, forgásirány azonosítása.</p> <p>A tanult táncok és játékok által megkövetelt térformák megvalósítása tanári segítséggel, vagy a nélkül. Ismert játék indítása tanári segítség nélkül is.</p>		<p><i>Testnevelés és sport:</i> térbeli tudatosság.</p> <p><i>Matematika:</i> Tájékozódás a térben (alapvető fogalmak ismerete). Tájékozódás a külső világ tárgyai szerint, a tájékozódást segítő viszonyok ismerete (pl. mellett, között, előtt, mögött).</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> tér, térköz, tájékozódás, irányok.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Testrész, irány, kör, sor, ív, kígyóvonal, csigavonal, menetirány, kapu.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Népi játékok	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az első osztályban tanult népi játékok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az életkornak megfelelően megválasztott játékok nyújtotta élményen keresztül a kooperáció, a kezdeményező- és helyzetfelismerő képesség, az egymáshoz való alkalmazkodás és a szabályok elfogadásának képessége, a térérzékelés, az ének- és beszédhang, és a ritmusérzék fejlesztése.	
<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>		Kapcsolódási pontok

<p>A megismert játékok körének bővítése. Tanári irányítás, segítség mellett a játékokhoz vagy egyes szerepekhez tartozó dalok, szövegek, szabályok megismerése, alkalmazása. A néphagyományból a sport jellegű, párválasztó, fogyó-gyarapodó és kapuzó játékok megismerése. Körjátékok, játékfűzések.</p>	<p><i>Ének-zene:</i> népzenei anyag, népi gyermekjátékok énekléssel.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> mondókák, népdalok, népi játékok.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> népi gyermekjátékok.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> néprajzi tájegységek, a népi kultúra értékei.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Játék, szabály, szerep.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Hagyományismeret	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Első osztályból hozott ismeretek a naptári ünnepekről, szokásokról.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanult táncokhoz, dalokhoz, játékokhoz közvetlenül kötődő hagyományok, szokások megismerése, a dalok szövegének megértése.	
<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>		Kapcsolódási pontok
<p>Képzalkotás a közvetlenül a táncolás élményéhez kötődő irányított beszélgetések során a hagyományos táncalkalmak, a hagyományos közösségek táncéletének jellemzőiről.</p> <p>A tanult dalok szövegének – a tanár irányításával, az esetleges ismeretlen fogalmak tisztázása után – társakkal közös értelmezése, esetleg önálló értelmezés.</p> <p>A tanult táncokhoz, dalokhoz és játékokhoz kapcsolódóan élményszerzés, tevékeny részvétel az év jeles napjaival, ünnepeivel kapcsolatban.</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> népmesék, népdalok, népszokások.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> néprajzi tájegységek, a népi kultúra értékei, népszokások.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> a közvetlen környezetben ismert szokásokhoz kapcsolódó hagyományok, szertartások</p>

	dramatikus vonatkozásai.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Táncalkalom, táncház, fonó, „játszó”, pár, felkérés, farsang, nagyböjt, húsvét, advent, karácsony, újév.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanult táncstílusok körének bővítése	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az első osztályban már megismert és alkalmazott mozgásanyanyelv.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A megismert táncok, táncstílusok körének fokozatos bővítése a helyi/nemzetiségi hagyományokra épülő mozgásanyanyelv megismerése után az osztály/csoport képességeinek megfelelően.	
<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>		Kapcsolódási pontok
<p>Az elsőként tanult helyi/nemzetiségi táncstílus mellé az osztály/csoport képességeit mérlegelve egy következő felvétele, fokozatos kitekintéssel.</p> <p>A tanult táncstílusok felismerése irányítással, a táncok nevének megismerése, a kísérő zene eltérő vagy éppen azonos jellegzetességeinek fokozatos megismerése, megszokása.</p> <p>Számos, a tanult táncokhoz kapcsolódó dal megismerése.</p>		<p><i>Ének-zene:</i> a népzenei anyag és a népi gyermekjátékok énekléssel, ritmikus mozgással.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> szöveges alkotások játékos, mozgásos vagy táncos megjelenítése.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tájegység, népcsoport/nép, hagyomány	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Improvizációs készség fejlesztése	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Alapmotívumok ismerete, alapvető motívumfűzési elvek ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tánc, mint kifejező- és kommunikációs eszköz jelentőségének további felismerése, megtapasztalása. A pusztá reprodukció mellett az alkotó, kreatív mozgás örömeinek megélése. A magyar néptánc improvizatív jellegének tudatosítása.	
<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>		Kapcsolódási pontok
<p>Néhány motívum elsajátítása után önálló felidézésük, összekapcsolásuk.</p> <p>Párral vagy társakkal összhangban, együttműködve egyszerű táncfolyamatok létrehozása. Csoportos improvizációs játékok.</p>		<p><i>Ének-zene:</i> a zenei fantázia fejlesztése sok zenei játékkal, ritmusos és énekes szabad rögtönzésekkel.</p>

	<i>Dráma és tánc:</i> csoportos improvizációs játékok.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Rögtönzés (szabad tánc, improvizáció), lépés (motívum), pár vezetése.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanuló életkorának és képességeinek megfelelően –tanári irányítással – táncolja a tanult táncokat (pl. szűkebb hazája néptáncait és még egy-két táncstílust), ismeri és éneklő a hozzájuk kapcsolódó dalokat, felismeri az egyes tánc típusok kísérőzenéjét, a hallott hangszereket.</p> <p>Ismeri, elmondja és alkalmazza a tanult játékok szabályait, ismeri a hozzájuk kapcsolódó dalokat, szövegeket. Érti a kísérő zene vagy ének tempóját, lüktetését, amivel saját mozgását is összhangba tudja hozni. Képes helyes testtartással, párjához, társaihoz térben alkalmazkodva táncolni, a tanult táncok és játékok térformáit megvalósítani.</p> <p>Ismeri és érti a tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkcióját. Értelmezni tudja a tanult dalok szövegét.</p> <p>A tanuló megtapasztalja a közös mozgás, játék és éneklés örömét.</p>
---	--

3–4. évfolyam

A tantárgy szerepe a fejlesztési területekben, a nevelési célok elérésében és a kulcskompetenciák fejlesztésében nem tér el az 1–2. évfolyamtól. A tanuló szempontjából azonban lényeges része a fejlődésnek a spontán utánpótlás, a tanár követésén alapuló mozgás önállóbbá és tudatosabbá érése.

3. évfolyam

Évi órakeret: 37 óra
1 ó./hét

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanult táncstílusok körének bővítése	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az 1–2. évfolyamon tanult táncok ismerete.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A megismert táncok, táncstílusok körének fokozatos bővítése az osztály/csoport képességeinek megfelelően.	
<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>		Kapcsolódási pontok
Egyre jobb elmélyülés a tanult stílusok és tánc típusok jellegzetességeiben, a tanár döntése szerint ismerkedés újabb stílusokkal. A tanult táncstílusok megkülönböztetése, a táncok nevének ismerete, a kísérőzene eltérő vagy éppen azonos jellegzetességeinek felismerése.		<i>Ének-zene:</i> népzenei anyag és népi gyermekjátékok énekléssel, ritmikus mozgással.

A magyar néptánc-hagyomány alapvető tánc típusainak ismerete. A táncokhoz kapcsolódó ismert dalok számának bővülése.		<i>Dráma és tánc:</i> szöveges alkotások játékos, mozgásos vagy táncos megjelenítése. <i>Testnevelés és sport:</i> helyes testtartás, mozgáskultúra, mozgásműveltség.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tánc típus, tájegység, népcsoport/nép.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ritmusérzék fejlesztése	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az 1–2. évfolyam ritmusgyakorlatai.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A ritmusérzék fejlesztése a tánc, ének és a kísérőzene metrikai-ritmikai egységbe rendezésének érdekében.	
<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>		Kapcsolódási pontok
Egyenletes járás, dobogás, tapsolás, az ütemhangsúly érzékeltetése kísérőzenére, a tanuló saját énekére vagy belső ritmusra. A tanár által mutatott hosszabb, 4-6 ütem terjedelmű ritmusképletek társakkal együtt történő, vagy egyéni reprodukálása. Negyed, nyolcad, szinkópa, negyed és nyolcad szünetek érzékelése, reprodukálása. Részvétel a ritmusgyakorlatokban egész testtel, a különböző testrészek ritmusában egyszerű párhuzamosságok kivitelezése. A tempó és a dinamika változásának követése.		<i>Ének-zene:</i> ritmushangszerek, ritmikai többszólamúság, dallam- és ritmusosztinató, koordinációs gyakorlatok. <i>Dráma és tánc:</i> látható, hallható, érzékelhető ritmusok
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tempó, ütemmutató (metrum), hangsúly, „tá”, „ti”, „tiri” (negyed, nyolcad, tizenhatod), szinkópa, szünet.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tánchoz kapcsolódó ének-zenei ismeretek	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az 1–2. évfolyamon szerzett zenei ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A zene és tánc egységének érzékeltetése, az énekhang javítása, a zenei hallás fejlesztése.	

<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>		Kapcsolódási pontok
<p>A tanult táncokhoz kapcsolódó zene felismerése, a kísérő zenében a táncokhoz kapcsolódó dalok felismerése, és éneklése társakkal együtt, vagy önállóan.</p> <p>A kísérő zenét játszó hangszerek/hangszer-együttesek ismerete (pl. a népi vonós hangszer-együttes tagjai funkcióinak ismerete).</p> <p>Jellegzetes hangszerek megismerése.</p> <p>Lehetőség szerint találkozás élő zenével.</p> <p>A különböző típusú táncok kísérőzenéje zenei jellegzetességeinek érzékelése (tempó, metrum).</p>		<p><i>Ének-zene:</i> hallás utáni daltanulás, zenehallgatás.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Dal, versszak, tempó.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Eligazodás a térben	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az 1–2. évfolyam térgyakorlatai	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló testtudatának, testtartásának fejlesztése, az adott térhez és társaihoz való térbeli viszonyulásának érzékeltetése, tudatosítása.	
<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>		Kapcsolódási pontok
<p>Tánc közben is ügyelés a helyes testtartásra, a test mozdulatai közben változó határainak érzékelése.</p> <p>Párháoz, társaihoz való térbeli viszony érzékelése, részvétel kör, sor, ív alkotásában, a távolságok érzékelése.</p> <p>Adott irányban mozdulás, forgásirány azonosítása.</p> <p>A tanult táncok és játékok által megkövetelt térformák megvalósítása kis segítséggel.</p>		<p><i>Testnevelés és sport:</i> térbeli tudatosság.</p> <p><i>Matematika:</i> Tájékozódás a térben (alapvető fogalmak ismerete). Tájékozódás a külső világ tárgyai szerint, a tájékozódást segítő viszonyok ismerete (pl. mellett, között, előtt, mögött). Tájékozódás a tanuló saját mozgó, forgó testének aktuális helyzetéhez képest (pl. a bal, jobb).</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> tér, térköz, tájékozódás, irányok.</p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Testrészt, irány, kör, sor, ív, kígyóvonal, csigavonal, kapu.
------------------------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Népi játékok	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az 1–2. évfolyamon tanult népi játékok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az életkornak megfelelően megválasztott játékok nyújtotta élményen keresztül a kooperáció, a kezdeményező- és helyzetfelismerő képesség, az egymáshoz való alkalmazkodás és a szabályok elfogadásának képessége, a térérzékelés, az ének- és beszédhang, és a ritmusérzék fejlesztése.	
<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>		Kapcsolódási pontok
<p>Az ismert játékok körének bővítése. Társakkal az önálló játék, a szerepek, dalok, mozdulatok ismerete a szabályok elfogadása és alkalmazása által.</p> <p>A néphagyományból további sport jellegű, párválasztó, fogyó-gyarapodó és kapuzó játékok megismerése.</p> <p>A hagyományos népi játékok és a ma ismert sportágak, valamint a drámajátékok összefüggéseinek, szerves kapcsolatának felismerése.</p>		<p><i>Ének-zene:</i> a népzenei anyag, népi gyermekjátékok énekléssel.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> népi gyermekjátékok.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> együtt játszás különféle interaktív helyzetekben.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Játék, szabály, szerep.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Hagyományismeret	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az 1–2. évfolyamon megszerzett ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanult táncokhoz, dalokhoz, játékokhoz közvetlenül kötődő hagyományok, szokások megismerése, a dalok szövegének megértése.	
<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>		Kapcsolódási pontok
<p>Közvetlenül a táncolás élményéhez kötődő irányított beszélgetések során képalkotás a hagyományos táncalkalmak, a hagyományos közösségek táncéletének jellemzőiről.</p> <p>A tanult dalok szövegének – az esetleges ismeretlen fogalmak tisztázása után – társakkal közös értelmezése.</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> népmesék, népdalok, népszokások.</p>

<p>Találkozás a tanult táncokhoz kapcsolódó viselet jellegzetességeivel, lehetőleg közvetlen tapasztalat alapján.</p> <p>A tanult táncokhoz, dalokhoz és játékokhoz kapcsolódóan élményszerzés az év jeles napjaival, ünnepeivel kapcsolatban.</p> <p>A legfontosabb naptári ünnepek megnevezése. Néhány, az ünnepekhez kapcsolódó népszokás megismerése.</p> <p>Közvetlen vagy közvetett tapasztalatok szerzése a tanuló szűkebb hazájának hagyományairól (múzeum, kiállítás meglátogatása).</p>		<p><i>Vizuális kultúra:</i> a népi tárgykultúra legjellemzőbb példái.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> néprajzi tájegységek, a népi kultúra értékei, népszokások.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> a közvetlen környezetben ismert szokásokhoz kapcsolódó hagyományok, szertartások dramatikus vonatkozásai.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> ünnepek.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Táncalkalom, táncház, fonó, „játészó”, pár, felkérés, farsang, nagyböjt, húsvét, advent, karácsony, újév, viselet.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Improvizációs készség fejlesztése		Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az 1–2. évfolyam improvizációs gyakorlatai.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tánc, mint kifejező- és kommunikációs eszköz jelentőségének megtapasztalása már a tanulás kezdetétől. A pusztá reprodukció mellett az alkotó, kreatív mozgás örömeinek megélése. A táncok improvizatív vagy kötött jellegének tudatosítása (pl. a magyar néptánc).		
<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>		Kapcsolódási pontok	
<p>Párral vagy társakkal összhangban, együttműködve táncfolyamatok létrehozása segítségével.</p> <p>A motívumismeret bővülése és az adott tánc struktúrájának egyre mélyebb megértése révén az improvizatív készség fokozatos fejlődése.</p> <p>Az eltérő táncstílusok, táncstílusok motívumkészletének és struktúrájának egyre biztosabb elkülönítése.</p> <p>A tánc (pl. a magyar néptánc) alapvetően improvizatív jellegének tudatosítása.</p>		<p><i>Ének-zene:</i> zenei játékok, ritmusos és énekes szabad rögtönzések.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> csoportos improvizációs játékok.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Rögtönzés (szabad tánc, improvizáció), lépés (motívum), pár vezetése, tájegység, népcsoport/nép.		

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló ismer és korának megfelelően társaival/párjával táncol többféle táncstílust, azokon belül többféle táncípust, segítséggel megérzi a kísérőzene vagy ének tempóját, lüktetését, amivel saját mozgását is összhangba tudja hozni. Érzékeli és követi a tempóváltozásokat, képes egyenletes mozgásra.</p> <p>Felismeri a táncot kísérő zenében a tanult dalokat, kevés irányítással képes azokat zenével énekelni mozgás közben is. Tisztában van a táncot kísérő hangszeres együttes tagjainak funkcióival, ismeri a hangszereket. Képes helyes testtartással, párjához, társaihoz térben alkalmazkodva táncolni, az irányokra vonatkozó utasításokat végrehajtani, a tanult táncok és játékok térformáit megvalósítani.</p> <p>Ismeri és önállóan, esetleg kis segítséggel alkalmazza a tanult játékok szabályait, ismeri a hozzájuk tartozó dalokat és szövegeket. Képes behelyezkedni a játék adta szerepekbe, társait partnerként, sportszerűen kezeli, át tudja élni a közös játék örömét.</p> <p>Ismeri a tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkcióját. Élményt szerez az eredeti funkció újraértelmezéséről (pl. táncház). Értelmezni tudja a tanult dalok szövegét.</p> <p>Életkorának és képességeinek megfelelően párjával vagy társaival együttműködve improvizálja a tanult táncokat.</p> <p>A tanuló megtapasztalja a közös mozgás, játék és éneklés örömét.</p>
--	---

4. évfolyam

Évi órakeret: 37 óra
16./hét

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanult táncstílusok körének bővítése	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az 1-3. évfolyamon tanult táncok ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A megismert táncok, táncstílusok körének fokozatos bővítése az osztály/csoport képességeinek megfelelően.	
<u>Ismeretek/fejlesztési követelmények</u>		Kapcsolódási pontok
<p>Egyre jobb elmélyülés a tanult stílusok és táncípusok jellegzetességeiben, a tanár döntése szerint ismerkedés újabb stílusokkal.</p> <p>A tanult táncstílusok megkülönböztetése, a táncok nevének ismerete, a kísérőzene eltérő vagy éppen azonos jellegzetességeinek felismerése.</p> <p>A magyar néptánc-hagyomány alapvető táncípusainak ismerete.</p> <p>A táncokhoz kapcsolódó ismert dalok számának bővülése.</p>		<p><i>Ének-zene:</i> népzenei anyag és népi gyermekjátékok énekléssel, ritmikus mozgással.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> szöveges alkotások játékos, mozgásos</p>

	vagy táncos megjelenítése. <i>Testnevelés és sport:</i> helyes testtartás, mozgáskultúra, mozgásműveltség.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tánc típus, tájegység, népcsoport/nép, hagyomány.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ritmusérzék fejlesztése	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az 1–3. évfolyam ritmusgyakorlatai.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A ritmusérzék fejlesztése a tánc, ének és a kísérőzene metrikai-ritmikai egységbe rendezésének érdekében.	
<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>		Kapcsolódási pontok
Egyenletes járás, dobogás, tapsolás, az ütemhangsúly érzékeltetése kísérőzenére, a tanuló saját énekére vagy belső ritmusra. A tanár által mutatott hosszabb, 4-8 ütem terjedelmű ritmusképletek társakkal együtt történő, vagy egyéni reprodukálása. Negyed, nyolcad és tizenhatod érték, nyújtott és éles ritmusok, szinkópa, negyed és nyolcad szünetek érzékelése, reprodukálása. Részvétel a ritmusgyakorlatokban egész testtel, a különböző testrészek ritmusában egyszerű párhuzamosságok kivitelezése. A tempó és a dinamika változásának követése vagy a tempó és a dinamika változtatása, esetleg önállóan is.		<i>Ének-zene:</i> ritmushangszerek, ritmikai többszólamúság, dallam- és ritmusosztinató, koordinációs gyakorlatok. <i>Dráma és tánc:</i> látható, hallható, érezhető ritmusok
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tempó, ütemmutató (metrum), hangsúly, „tá”, „ti”, „tiri”, „tim-ri”, „ri-tim” (negyed, nyolcad, tizenhatod, nyújtott, éles ritmus), szinkópa, szünet.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tánchoz kapcsolódó ének-zenei ismeretek	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az 1–3. évfolyamon szerzett zenei ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A zene és tánc egységének érzékeltetése, az énekhang javítása, a zenei hallás fejlesztése. Az IKT-eszközök médiatudatos használatának fejlesztése.	
<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>		Kapcsolódási pontok

<p>A tanult táncokhoz kapcsolódó zene felismerése, a kísérő zenében a táncokhoz kapcsolódó dalok felismerése, és éneklése társakkal együtt, vagy önállóan.</p> <p>A kísérő zenét játszó hangszerek/hangszer-együttesek ismerete (pl. a népi vonós hangszer-együttes tagjai funkcióinak ismerete és értése). Jellegzetes hangszerek megismerése.</p> <p>Lehetőség szerint találkozás élő zenével.</p> <p>Az IKT-eszközök használatával is tapasztalatszerzés a táncokhoz kapcsolódó zenéről.</p> <p>A különböző típusú táncok kísérőzenéje zenei jellegzetességeinek érzékelése (tempó, metrum).</p>		<p><i>Ének-zene:</i> hallás utáni daltanulás, zenehallgatás.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Dal, versszak, tempó, IKT-eszköz.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Eligazodás a térben</p>		<p>Órakeret folyamatos</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Az 1–3. évfolyam térgyakorlatai</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A tanuló testtudatának, testtartásának fejlesztése, az adott térhez és társaihoz való térbeli viszonyulásának érzékeltetése, tudatosítása.</p>		
<p><i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i></p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>Tánc közben is ügyelés a helyes testtartásra, a test mozdulatai közben változó határainak érzékelése.</p> <p>Párjához, társaihoz való térbeli viszony érzékelése, részvétel kör, sor, ív alkotásában, a távolságok érzékelése.</p> <p>Adott irányban mozdulás, forgásirány azonosítása.</p> <p>A tanult táncok és játékok által megkövetelt térformák megvalósítása. Térkitöltő és térkihasználó gyakorlatok egyszerű mozgástechnikai, illetve alapfokú tánctechnikai elemek felhasználásával.</p>		<p><i>Testnevelés és sport:</i> térbeli tudatosság.</p> <p><i>Matematika:</i> Tájékozódás a térben (alapvető fogalmak ismerete). Tájékozódás a külső világ tárgyai szerint, a tájékozódást segítő viszonyok ismerete (pl. mellett, között, előtt, mögött). Tájékozódás a tanuló saját mozgó, forgó testének aktuális helyzetéhez képest (pl. a bal, jobb).</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> tér, térköz, tájékozódás, irányok.</p>	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Testrészt, irány, kör, sor, ív, kígyóvonal, csigavonal, kapu.
------------------------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Népi játékok	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az 1–3. évfolyamon tanult népi játékok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az életkornak megfelelően megválasztott játékok nyújtotta élményen keresztül a kooperáció, a kezdeményező- és helyzetfelismerő képesség, az egymáshoz való alkalmazkodás és a szabályok elfogadásának képessége, a térérzékelés, az ének- és beszédhang, és a ritmusérzék fejlesztése.	
<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>		Kapcsolódási pontok
<p>Az ismert játékok körének bővítése. Társakkal az önálló játék, a szerepek, dalok, mozdulatok ismerete a szabályok elfogadása és alkalmazása által.</p> <p>A néphagyományból további sport jellegű, párválasztó, fogyógyarapódó és kapuzó játékok megismerése. Játékfűzések indítása önállóan is.</p> <p>A hagyományos népi játékok és a ma ismert sportágak, valamint a drámajátékok összefüggéseinek, szerves kapcsolatának felismerése.</p>		<p><i>Ének-zene:</i> a népzenei anyag, népi gyermekjátékok énekléssel.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> népi gyermekjátékok.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> együtt játszás különféle interaktív helyzetekben.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Játék, szabály, szerep.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Hagyományismeret	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az 1–3. évfolyamon megszerzett ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanult táncokhoz, dalokhoz, játékokhoz közvetlenül kötődő hagyományok, szokások megismerése, a dalok szövegének megértése.	
<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>		Kapcsolódási pontok
<p>Közvetlenül a táncolás élményéhez kötődő irányított beszélgetések során képalkotás a hagyományos táncalkalmak, a hagyományos közösségek táncéletének jellemzőiről.</p> <p>A tanult dalok szövegének – az esetleges ismeretlen fogalmak tisztázása után – társakkal közös értelmezése.</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> népmesék, népdalok, népszokások.</p>

<p>Találkozás a tanult táncokhoz kapcsolódó viselet jellegzetességeivel, lehetőleg közvetlen tapasztalat alapján.</p> <p>A tanult táncokhoz, dalokhoz és játékokhoz kapcsolódóan élményszerzés az év jeles napjaival, ünnepeivel kapcsolatban.</p> <p>A legfontosabb naptári ünnepek megnevezése. Néhány, az ünnepekhez kapcsolódó népszokás megismerése, lehetőség szerint eljátszása.</p> <p>Közvetlen vagy közvetett tapasztalatok szerzése a tanuló szűkebb hazájának hagyományairól (múzeum, kiállítás meglátogatása, IKT-eszközök használata).</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> a népi tárgykultúra legjellemzőbb példái.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> néprajzi tájegységek, a népi kultúra értékei, népszokások.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> a közvetlen környezetben ismert szokásokhoz kapcsolódó hagyományok, szertartások dramatikus vonatkozásai.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> ünnepek.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Táncalkalom, táncház, folklór, fonó, „játészó”, pár, felkérés, farsang, nagybőjt, húsvét, advent, karácsony, újév, viselet.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Improvizációs készség fejlesztése</p>		<p>Órakeret folyamatos</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Az 1–3. évfolyam improvizációs gyakorlatai.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A tánc, mint kifejező- és kommunikációs eszköz jelentőségének megtapasztalása már a tanulás kezdetétől. A pusztá reprodukció mellett az alkotó, kreatív mozgás örömeinek megélése. A táncok improvizatív vagy kötött jellegének tudatosítása (pl. a magyar néptánc).</p>		
<p><u>Ismeretek/fejlesztési követelmények</u></p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>Párral vagy társakkal összhangban, együttműködve táncfolyamatok létrehozása.</p> <p>A motívumismeret bővülése és az adott tánc struktúrájának egyre mélyebb megértése révén az improvizatív készség fokozatos fejlődése.</p> <p>Az eltérő tánc típusok, táncstílusok motívumkészletének és struktúrájának egyre biztosabb elkülönítése.</p> <p>A tánc (pl. a magyar néptánc) alapvetően improvizatív jellegének tudatosítása. Csoportos, vagy páros improvizáció a tanult tánc lépések felhasználásával. Rögtönzések alapszintű elemző megbeszélése.</p>		<p><i>Ének-zene:</i> zenei játékok, ritmusos és énekes szabad rögtönzések.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> csoportos improvizációs játékok.</p>	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Rögtönzés (szabad tánc, improvizáció), lépés (motívum), pár vezetése, tájegység, népcsoport/nép.
------------------------------------	--

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanuló ismer és korának megfelelően társaival/párjával táncol többféle táncstílust, azokon belül többféle tánc típust, magabiztosan érzi a kísérőzene vagy ének tempóját, lüktetését, amivel saját mozgását is összhangba tudja hozni. Érzékeli és követi a tempóváltozásokat, képes egyenletes mozgásra.</p> <p>Felismeri a táncot kísérő zenében a tanult dalokat, képes azokat zenével énekelni mozgás közben is. Tisztában van a táncot kísérő hangszeres együttes tagjainak funkcióival, ismeri a hangszereket. Tisztában van azzal, hogy az IKT-eszközök által hozzáférhetőek a tanult táncokhoz kapcsolódó zenei és mozgókép anyagok.</p> <p>Képes helyes testtartással, párjához, társaihoz térben alkalmazkodva táncolni, az irányokra vonatkozó utasításokat végrehajtani, a tanult táncok és játékok térformáit megvalósítani.</p> <p>Ismeri és önállóan alkalmazza a tanult játékok szabályait, ismeri a hozzájuk tartozó dalokat és szövegeket. Képes belehelyezkedni a játék adta szerepekbe, társait partnerként, sportszerűen kezeli, át tudja élni a közös játék örömét.</p> <p>Ismeri és érti a tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkcióját. Élményt szerez az eredeti funkció újraértelmezéséről (pl. táncház, <i>revival</i>). Értelmezni tudja a tanult dalok szövegét.</p> <p>Életkorának és képességeinek megfelelően párjával vagy társaival együttműködve improvizálja a tanult táncokat.</p> <p>A tanuló megtapasztalja a közös mozgás, játék és éneklés örömét.</p>
---	--

A tantervet az OFI honlapján lévő tanterv alapján készítettem.

Technika és tervezés

A technika és tervezés tantárgy a problémamegoldó gondolkodást, a saját tapasztalás útján történő ismeretszerzést helyezi a középpontba, melynek eszköze a tanórákon megvalósuló kreatív tervező és alkotó munka, a hagyományos kézműves és a legmodernebb digitális technológiák felhasználásával. A tantervben kiemelt szerepet kap a tanulni tudás, az alkalmazás, a problémamegoldáson alapuló alkotás. Ezt szolgálják a kínált tevékenységek, a nevelés, a kompetenciafejlesztés és a műveltségterület leírt rendszere, az egyes elemek arányos megjelenítése.

A technika és tervezés tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

A kommunikációs kompetenciák: A tantárgy tanulása során a tanuló elképzeléseit, terveit megoszthatja társaival, véleményét ütközteti, a különbségek tisztázásával konszenzusra jut. A tanórákon a csoportban végzett feladatmegoldás során a tanulónak együttműködési készségeit fejlesztve lehetősége nyílik építő jellegű párbeszédre. A tantárgy technikatörténeti ismeretei hozzájárulnak a régi korok – esetleg tájegységenként eltérő – elnevezéseinek megismeréséhez és elsajátításához, amin keresztül bemutatható a gyakorlati tevékenységhez kapcsolódó nyelvhasználat gazdagsága, árnyaltsága és a tájnyelvi értékek.

A digitális kompetenciák: A tantárgy olyan értékrendet közvetít, melynek szerves része a környezet folyamatos észlelése, az információhoz jutás, az információk értékelése, beépülése a hétköznapi életbe.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A technika és tervezés a természettudományos tantárgyak – környezetismeret, természettudomány 5–6. évfolyam – előkészítésében, a tanult ismeretek szintetizálásában és gyakorlati alkalmazásában tölt be fontos szerepet. A célok eléréséhez széles körű, differenciált tevékenységrendszer alkalmaz, mellyel megalapozza a tanulók természettudományos és műszaki műveltségét, segíti a mindennapi életben felmerülő problémák megoldását.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A tanuló a másokkal közösen végzett csoportos gyakorlati alkotótevékenységek révén szerez tapasztalatot a csoporttagokkal tervezett együttműködés kialakításának lehetőségeiről és a csoporton belüli vezetői, illetve végrehajtói szerepekről.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A tanulóban az iskolai tevékenysége során erősödik a cselekvő tudatosság, amely hozzájárul a munkára vonatkozó igényességhez, az életvitel aktív alakításához, fejlesztéséhez.

Cél a tanulók életében felmerülő komplex gyakorlati problémák megoldási készségének kialakítása, a cselekvés általi tanulás és fejlődés támogatása. A tanulók a tanulási folyamat során használható (működő, megehető, felvehető stb.) produktumokat hoznak létre valódi anyagokból, ezekhez az adott életkorban biztonságosan használható szerszámokat, eszközöket alkalmazva.

A tantárgy sajátossága, hogy a tanórai tevékenység gyakorlatközpontú; kiemelkedő jellemzője, hogy a tanulási folyamatban központi szerepet kap az ismereteken túlmutató tudásalkalmazás, ezért az értékelés elsősorban az alkotó folyamatra, a munkavégzési szokásokra, az elkészült produktumra irányul, és jelentős szerepet kap benne az elért sikerek, eredmények kiemelése, a pozitív megerősítés.

A tantárgy tanulása és tanítása során célszerű alkalmazni azokat a közismereti tárgyak keretében elsajátított ismereteket, amelyek segíthetnek a mindennapi életben felmerülő problémák megoldásában. Olyan cselekvőképesség kialakítása a cél, amelynek mozgatója a felelősségérzet és az elköteleződés, alapja pedig a megfelelő autonómia és nyitottság, megoldási komplexitás.

A tantárgy struktúrájában rugalmas, cselekvésre építő, tanulás- és tanulócentrikus. A megszereshető tudás alkalmazható, s ezzel lehetővé teszi a tanuló számára a mindennapi életben használható és hasznos készségek kialakítását.

1–2. évfolyam

Az ember környezetet is átalakító tevékenységének, felelősségének megismerése, megértése nem új feladat az iskolát kezdő tanulók számára. Az óvodai élet során naponta végeztek munka jellegű tevékenységeket, egyrészt az önellátás, önkiszolgálás, másrészt a tárgyalkotás, a kézműves és óvodakerti tevékenységek terén. Minden óvodai munkatevékenység célja, hogy a gyerekek mintát követve bekapcsolódjanak, és örömmel vegyenek részt benne, megélik a sikert, büszkék legyenek munkájukra, épüljön, erősödjön motivációs bázisuk.

Az alapfokú képzés első nevelési-oktatási szakaszában erre a motivációs bázisra építve tervezhető a technika és tervezés tantárgy programja, középpontba helyezve az alkotótevékenységet, a munkát. Célszerűen játékba ágyazott minta és modellkövetés, tapasztalatszerzés, felfedezés, alkotás kell, hogy jellemezze a tanórákon megvalósuló aktív tanulási folyamatot. Az ismeretek szervezője az a környezeti tapasztalások során már kialakult szokásrend, amelyhez életvitelünkkel alkalmazkodunk, s amelynek szervező ismeretei és eseményei a néphagyományok, az ünnepek, a jeles napok.

Kiemelt feladat a kezűgyesség életkori sajátosságoknak megfelelő fejlesztése. A tanórákon végzett tudatos, tervszerűen átalakító, megmunkáló tevékenységek magukba foglalják a különböző anyagok megismerését, a megmunkálhatóság megtapasztalását, a tervező és technológiai folyamatok alkalmazását, a munka során keletkező hulladékok környezettudatos elhelyezését.

1. évfolyam

Óraszám: 37 óra / tanév

1 óra / hét

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Anyagok a környezetünkben	4
Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés	16
Otthon – család – életmód	8
Jeles napok, ünnepek	5
Közlekedés	4
Összes óraszám:	37

TÉMAKÖR: Anyagok a környezetünkben

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
az anyagok tulajdonságairól érzékszervi úton, önállóan szerez ismereteket – szín, alak, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi minőség;
alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az érzékszervek és az érzékelés fajtáinak megismerése

Véleményformálás a társakkal közös tevékenység során

Tevékenység során együttműködési készségek fejlesztése

Környezettudatos döntéshozatal a megismert anyagok használata során

Építő jellegű párbeszéd alkalmazása

Kézügyesség fejlesztése

Természetes és mesterséges anyagok csoportosítása: fa, papír, fém, textil, fonal, műanyag

Az anyagok fajtái, tulajdonságai, felhasználhatóságuk

Anyagvizsgálatok érzékszervi úton

FOGALMAK

természetes anyagok, mesterséges anyagok, termések, magvak, fa, papír, fém, textil, fonal, műanyag, szín, árnyalat, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi simaság

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Tanulmányi séta: természetes anyagok, levelek, termések gyűjtése
Anyagok felhasználásának megfigyelése közvetlen környezetünkben
Termésfigurák, termésbábok készítése, figura tervezése, megfelelő formájú és méretű termések válogatása, becslés, tervezés
Őszi színek megfigyelése, formák összehasonlítása, asszociáció
Levélnyomtatás módszerének megismerése: levélkép készítése
Magkép készítése
Kavicsfestés
Csoportmunkában tájkép készítése magokból kirakott mozaikkal

TÉMAKÖR: Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 16 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat;

egyszerű szöveges, rajzos és képi utasításokat hajt végre a tevékenysége során;

alkotótevékenysége során előkészítő, alakító, szerelő és felületkezelő műveleteket végez el;

saját és társai tevékenységét a kitűzött célok mentén, megadott szempontok szerint reálisan értékeli;

értékelés után megfogalmazza tapasztalatait, következtetéseket von le a későbbi eredményesebb munkavégzés érdekében;

felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán;

rendet tart a környezetében;

törekszik a takarékos anyagfelhasználásra;

szelektíven gyűjti a hulladékot;

rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési, problémamegoldási képességgel;

otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzetét felismeri, és ismeri megelőzésük módját;

takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel;

tudatosan megtartja az egészséges és biztonságos munkakörnyezetét;

az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet;

társaival munkamegosztás szerint együttműködik a csoportos munkavégzés során;

felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;

ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Megfigyelő- és feladatmegoldó képesség fejlesztése

A kreativitás erősítése

Együttműködés és véleményformálás támogatása

Az önkifejezés és a kulturális tudatosság támogatása

Társas tanulási tevékenységek előtérbe helyezése

Tapasztalás támogatása munkatevékenységek útján
Felelős szerepvállalás és a munkamegosztás erősítése
Önálló ismeretszerzés támogatása
Biztonságos és balesetmentes eszközhasználat
A takarékoság iránti igény fejlesztése
Környezettudatos magatartás támogatása
Képlékeny anyagok tulajdonságai
Tárgykészítés képlékeny anyagból
A papír tulajdonságainak csoportosítása
Papírmunkák:

hajtogatás, gyűrés, sodrás
tépés, nyírás
díszítés
bábkészítés

A fa tulajdonságai, felhasználása

Famunkák:

darabolás
csiszolás
festés

A fonalak csoportosítása, felhasználása

Fonalmunkák:

hurkolás
fonás
csomózás

FOGALMAK

természetes anyag, mesterséges anyag, anyagvizsgálat, anyagi tulajdonság, képlékenység
sablon, mérés, jelölés, szálas anyag, hurkolás, fonás, csomózás, anyagtakarékosság,
újrahasznosítás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Képlékeny anyagok tulajdonságainak megismerése, anyagvizsgálat érzékszervekkel
Képlékeny anyagok alakítása: gyűrés, lapítás, gömbölyítés, hengerítés, mélyítés, kivájás,
nyújtás, mintázás, szeletelés, vágás
Só-liszt gyurma készítése: zöldségek, gyümölcsök készítése
Hagyományos mesterségek megismerése
Papírfajták és tulajdonságaik megismerése, használatuk
Papír sodrásával, gömbölyítésével, gyűrött és sodrott papírból, papírgömböcskékből őszi fa,
őszi kép készítése
Fatörzs és ágak készítése tépéssel, levelek nyírással, kúpos kialakítás nyírással, ragasztással
Legyezőhajtással, redőzéssel figurák készítése
Origamijelek ismerete alapján növény- és állatfigurák hajtogatása
Ünnepi és farsangi díszek készítése termésekből, papírból. Alaklemez, sablon használatával
bábok, társasjáték, puzzle, kreatív játékok készítése
Papírszövés
Ismerkedés a fával, a fa haszna, a faültetés fontossága, a fa tulajdonságainak megfigyelése

A fa darabolása, csiszolása

A hurkapálca töréspróbája

Számolópálcika készítése

Kép készítése hurkapálcából

Különböző fonalak, kötelek, cérnák vizsgálata. Növényi és állati eredet. Hogyan készül? Mire használják?

TÉMAKÖR: Otthon – család – életmód

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

ismeri a családellátó tevékenységeket, melyek keretében vállalt feladatait az iskolai önellátás során munkamegosztásban végzi – terítés, rendrakás, öltözködés, növények, állatok gondozása stb.

felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;

felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán;

otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzetét felismeri, és ismeri megelőzésük módját;

takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel;

rendet tart a környezetében;

törekszik a takarékos anyagfelhasználásra;

szelektíven gyűjti a hulladékot;

ismeri a tudatos vásárlás néhány fontos elemét;

ismeri az egészségmegőrzés tevékenységeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Tapasztalatszerzés elősegítése a közvetlen környezet megismerése során

A környezetátalakítás következményeinek értelmezése

A környezet- és egészségtudatosság megalapozása

Ok-okozati összefüggések értelmezése

Szokásrend kialakítása

A rendszeresség és a rendszeret iránti igény formálása

Biztonságos és balesetmentes eszközhasználat

A takarékoság iránti igény fejlesztése

Környezettudatos magatartás támogatása

Együttműködési képesség kialakítása és erősítése

Az önismeret fejlesztése

Lakásépítés építőelemekkel

Lakberendezés

Egészséges életmód

Egészséges táplálkozás

Étkezési szokások, terítés

Személyi higiénia, tisztálkodás

Öltözködési szabályok
Háztartási balesetek
Munkamegosztás
Napirend, házirend
Takarékoskodás
Környezetvédelem

FOGALMAK

lakás, otthon, család, életmód, családi ház, lakberendezés, egészséges életmód, táplálkozás, higiénia, testápolás, öltözködés, veszélyforrás, baleset, háztartási baleset, háztartás, házimunka, munkamegosztás, időbeosztás, napirend, szabadidő, takarékoság, környezet, környezetvédelem, hulladék, szelektív hulladékgyűjtés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Beszámolók lakóhelyünkről
- Saját településünk megismerése: utcák, terek elrendezése, házak, épületek, épülettípusok, lakásfajták
- A ház helyiségei, funkciójuk, berendezésük
- Építőelemekkel házak építése
- Építés alapformára, körvonalrajz
- Különleges építmények tervezése
- A szoba berendezése: bútorok készítése
- Családtagok bemutatása, köszönés, bemutatkozás
- Családi munkamegosztás, házimunka és napi tevékenységek, háztartási munkák csoportosítása
- Napirend készítése
- Étkezési szokások, az egészséges táplálkozás alapjai, egészséges életmód
- Napi étrend készítése: élelmiszerek, ételek, italok, vitaminok
- Egyszerű ételkészítés
- Asztalterítés, asztali illemtan, asztalterítés, szalvétahajtogatás, meghívó, ültetőkérttya készítése
- Tisztálkodási szokások: személyi higiéniahoz, testápoláshoz kapcsolódó plakátok készítése
- Napszaknak, évszaknak és alkalomnak megfelelő öltözködés: öltöztetőbabák, divatbemutató
- Ruházat tisztántartása, szekrényrendezés
- Környezetünk tisztán tartása. Alapvető takarítószeres és eszközök használata. Veszélyforrások: gyufa, gáz, elektromos áram balesetmentes használata
- Növények a lakásban: növényápolás
- Ötletgyűjtés a közvetlen környezetünkben keletkező hulladékok újrahasznosítására.

TÉMAKÖR: Jeles napok, ünnepek

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat;
alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát;
felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;
ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Magyarságtudat erősítése

Az ünnepléshez kötődő viselkedéskultúra és öltözködéskultúra elemeinek elsajátítása és betartása

Az ajándékozás kultúrájának elsajátítása

Tervek a családban

Esztétikai érzék fejlesztése

Közösen átélt élmények és érzések támogatása

Mikulás

Karácsony

Farsang

Március 15.

Húsvét

Anyák napja

FOGALMAK

jeles nap, jelkép, ünnep, népszokás, viselkedéskultúra, öltözködéskultúra, munkaszervezés, dekoráció, esztétika

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Ünnepi díszek, szimbólumok készítése különböző anyagokból: mikulás, karácsonyfa, kokárda, zászló
- Csomagolástechnikák: különböző alakú ajándéktárgyak csomagolása
- Hímes tojás készítése
- Ajándéktárgyak, meghívók, üdvözlőkártyák készítése

Témakör: Közlekedés

Javasolt óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
ismeri és használni, alkalmazni tudja a legfontosabb közlekedési lehetőségeket, szabályokat, viselkedési elvárásokat;
az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet;
rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési, problémamegoldási képességgel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Saját felelősség felismerése a közlekedésben

Szabálykövető magatartás kialakítása

Balesetmentes közlekedés támogatása

Együttműködő és együtt érző képesség fejlesztése

Etikus magatartás értelmezése és kialakítása

A gyalogos és kerékpáros közlekedés legfontosabb szabályainak megismerése

A kulturált és biztonságos járműhasználat megismerése

A közlekedési szabályok és a járműhasználat gyakorlása szimulációs és valós közlekedési helyzetekben

FOGALMAK

gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályai, tömegközlekedési eszközök, kulturált közlekedés, biztonságos járműhasználat

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Séta az iskola környékén, figyelemfelhívás a veszélyhelyzetekre: gyalogos és kerékpáros közlekedés, úttesten való átkelés szabályai, közlekedési lámpa jelzéseinek ismerete, közlekedési szituációs játék
- Jelzések, táblák megfigyelése
- Helyes és helytelen viselkedés megfigyelése és elemzése
- Gyalogosokra vonatkozó közlekedési jelzések és táblák megismerése
- Tömegközlekedési eszközök megismerése
- Udvariassági szabályok megismerése és alkalmazása

A fejlesztés várható eredményei az első évfolyam végén, a továbbhaladás feltételei:

A természeti, a társadalmi és a technikai környezet megismert jellemzőinek felsorolása.

Tapasztalatok az ember természetátalakító (építő és romboló) munkájáról.

A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának megértése, káros sztereotípiák lebomlása.

A háztartási és közlekedési veszélyek tudatosulása, egészséges veszélyérzet.

Alapvető háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrások ismerete.

Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén.

A hétköznapi életben használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása

érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.

Életkori szintnek megfelelő problémafelismerés, problémamegoldás.

Anyagalakításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése, az érintett szakmák, hivatások bemutatott jellemzőinek ismerete.

Célszerű takarékoság lehetőségeinek ismerete.

Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fonal magabiztos alakítása.

Építés mintakövetéssel és önállóan.

Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata.

A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása.

Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.

A közlekedési veszélyforrások tudatosulása. Az úttesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása. A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak gyakorlati alkalmazása.

Az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés.

2. évfolyam

Óraszám: 37 óra / tanév
1 óra / hét

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Anyagok a környezetünkben	4
Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés	16
Otthon – család – életmód	8
Jeles napok, ünnepek	5
Közlekedés	4
Összes óraszám:	37

TÉMAKÖR: Anyagok a környezetünkben

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
az anyagok tulajdonságairól érzékszervi úton, önállóan szerez ismereteket – szín, alak, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi minőség;
alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az érzékszervek és az érzékelés fajtáinak megismerése

Véleményformálás a társakkal közös tevékenység során

Tevékenység során együttműködési készségek fejlesztése

Környezettudatos döntéshozatal a megismert anyagok használata során

Építő jellegű párbeszéd alkalmazása

Kézügyesség fejlesztése

Természetes és mesterséges anyagok csoportosítása: fa, papír, fém, textil, fonal, műanyag

Az anyagok fajtái, tulajdonságai, felhasználhatóságuk

Anyagvizsgálatok érzékszervi úton

FOGALMAK

természetes anyagok, mesterséges anyagok, fa, papír, fém, textil, fonal, műanyag, szín, árnyalat, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi simaság

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Tanulmányi séta: természetes anyagok, levelek, termések gyűjtése

Anyagok felhasználásának megfigyelése közvetlen környezetünkben

Termésfigurák, termésbábok készítése, figura tervezése, megfelelő formájú és méretű termékek válogatása, becslés, tervezés
Őszi színek megfigyelése, formák összehasonlítása, asszociáció
Levélpréselés módszerének megismerése: levélkép készítése
Csoportmunkában tájkép készítése magokból kirakott mozaikkal

TÉMAKÖR: Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 16 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat;

egyszerű szöveges, rajzos és képi utasításokat hajt végre a tevékenysége során;

alkotótevékenysége során előkészítő, alakító, szerelő és felületkezelő műveleteket végez el;

saját és társai tevékenységét a kitűzött célok mentén, megadott szempontok szerint reálisan értékeli;

értékelés után megfogalmazza tapasztalatait, következtetéseket von le a későbbi eredményesebb munkavégzés érdekében;

felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán;

rendet tart a környezetében;

törekszik a takarékos anyagfelhasználásra;

szelektíven gyűjti a hulladékot;

rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési, problémamegoldási képességgel;

otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzeteket felismeri, és ismeri megelőzésük módját;

takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel;

tudatosan megtartja az egészséges és biztonságos munkakörnyezetét;

az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet;

társaival munkamegosztás szerint együttműködik a csoportos munkavégzés során;

felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;

ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Megfigyelő- és feladatmegoldó képesség fejlesztése

A kreativitás erősítése

Együttműködés és véleményformálás támogatása

Az önkifejezés és a kulturális tudatosság támogatása

Társas tanulási tevékenységek előtérbe helyezése

Tapasztalás támogatása munkatevékenységek útján

Felelős szerepvállalás és a munkamegosztás erősítése

Önálló ismeretszerzés támogatása

Biztonságos és balesetmentes eszközhasználat

A takarékoság iránti igény fejlesztése
Környezettudatos magatartás támogatása
Képlékeny anyagok tulajdonságai
Tárgykészítés képlékeny anyagból
A papír tulajdonságainak csoportosítása

Papírmunkák:

hajtogatás, gyűrítés, sodrás
tépés, nyírás
díszítés
bábkészítés

A fa tulajdonságai, felhasználása

Famunkák:

darabolás
csiszolás
hegyezés

A fonalak csoportosítása, felhasználása

Fonalmunkák:

hurkolás
fonás
csomózás

FOGALMAK

természetes anyag, mesterséges anyag, anyagvizsgálat, anyagi tulajdonság, képlékenységi, becslés, mérés, sablon, szálal anyag, hurkolás, fonás, csomózás, anyagtakarékoság, újrahaznosítás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Képlékeny anyagok tulajdonságainak megismerése, anyagvizsgálat érzékszervekkel
Képlékeny anyagok alakítása: gyúrás, lapítás, gömbölyítés, hengerítés, mélyítés, kivájás, nyújtás, mintázás
Edénykék, gyöngyök, szélcsengő készítése agyagból
Só-liszt gyurma készítése: figurák, mozgó kompozíció készítése
Mézeskalács-készítés
Hagyományos mesterségek megismerése
Papírfajták és tulajdonságaik megismerése, használatuk
Papír sodrásával, gömbölyítésével, gyűrött és sodrott papírból, papírgömböcskékből őszi fa, őszi kép készítése
Fatörzs és ágak készítése tépéssel, levelek nyírással, kúpos kialakítás nyírással, ragasztással
Legyezőhajtással, redőzéssel figurák készítése
Origamijelel ismerete alapján növény- és állatfigurák hajtogatása
Ünnepi és farsangi díszek készítése termésekből, papírból. Alaklemez, sablon használatával
bábok, társasjáték, puzzle, kreatív játékok készítése
Papírszövés
Ismerkedés a fával, a fa haszna, a faültetés fontossága, a fa tulajdonságainak megfigyelése
A fa darabolása, csiszolása, hegyezése
A hurkapálca töréspróbája

Marokkó készítése

Kép készítése hurkapálcából

Spatulából figurák, könyvjelző és ajándékkísérő készítése

Kunyhó készítése fonással

Vesszőfonással ajtókopogtató, mini kosár készítése

Mesterségek, műhelyek megismerése

Különböző fonalak, kötelek, cérnák vizsgálata. Növényi és állati eredet. Hogyan készül? Mire használják?

Csomók és masni kötése, sodrás, bojt készítés, hármass fonás, körmön fonás, nemezelés, pomponkészítés

TÉMAKÖR: Otthon – család – életmód

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

ismeri a családellátó tevékenységeket, melyek keretében vállalt feladatait az iskolai önellátás során munkamegosztásban végzi – terítés, rendrakás, öltözködés, növények, állatok gondozása stb.

felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;

felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán;

otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzetét felismeri, és ismeri megelőzésük módját;

takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel;

rendet tart a környezetében;

törekszik a takarékos anyagfelhasználásra;

szelektíven gyűjti a hulladékot;

ismeri a tudatos vásárlás néhány fontos elemét;

ismeri az egészségmegőrzés tevékenységeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Tapasztalatszerzés elősegítése a közvetlen környezet megismerése során

A környezetátalakítás következményeinek értelmezése

A környezet- és egészségtudatosság megalapozása

Ok-okozati összefüggések értelmezése

Szokásrend kialakítása

A rendszeresség és a rendszeret iránti igény formálása

Biztonságos és balesetmentes eszközhasználat

A takarékoság iránti igény fejlesztése

Környezettudatos magatartás támogatása

Együttműködési képesség kialakítása és erősítése

Az önismeret fejlesztése

Lakásfajták csoportosítása

Lakástervek készítése

Lakásépítés építőelemekkel
Erőforrások a háztartásban – áram, gáz, víz
Lakberendezés
Egészséges életmód
Egészséges táplálkozás
Étkezési szokások, terítés
Személyi higiénia, tisztálkodás
Öltözködési szabályok
Háztartási balesetek
Munkamegosztás
Napirend, házirend
Takarékoskodás
Környezetvédelem

FOGALMAK

lakás, otthon, család, életmód, családi ház, lakberendezés, egészséges életmód, táplálkozás, higiénia, testápolás, öltözködés, veszélyforrás, baleset, háztartási baleset, háztartás, házimunka, munkamegosztás, időbeosztás, napirend, szabadidő, takarékoskodás, környezet, környezetvédelem, hulladék, szelektív hulladékgyűjtés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Beszámolók lakóhelyünkről
- Saját településünk megismerése: utcák, terek elrendezése, házak, épületek, épülettípusok, lakásfajták
- A ház helyiségei, funkciójuk, berendezésük
- Építőelemekkel házak építése
- Építés alapformára, körvonalrajz, alaprajz készítése
- Különleges építmények tervezése
- A szoba berendezése: bútorok készítése
- Családtagok bemutatása, köszönés, bemutatkozás
- Családi munkamegosztás, házimunka és napi tevékenységek, háztartási munkák csoportosítása
- Napirend készítése
- Étkezési szokások, az egészséges táplálkozás alapjai, egészséges életmód
- Napi étrend készítése: élelmiszerek, ételek, italok, vitaminok
- Egyszerű ételkészítés
- Asztalterítés, asztali illemtan, asztalterítés, szalvétahajtogatás, meghívó, ültetőkártya készítése
- Tisztálkodási szokások: személyi higiéniahoz, testápoláshoz kapcsolódó plakátok készítése
- Napszaknak, évszaknak és alkalomnak megfelelő öltözködés: öltöztetőbabák, divatbemutató
- Ruházat tisztántartása, szekrényrendezés
- Környezetünk tisztán tartása. Alapvető takarítószeres és eszközök használata. Veszélyforrások: gyufa, gáz, elektromos áram balesetmentes használata

- Növények a lakásban: növényápolás
- Ötletgyűjtés a közvetlen környezetünkben keletkező hulladékok újrahasznosítására.

TÉMAKÖR: Jeles napok, ünnepek

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat;

alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát;

felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;

ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Magyarságtudat erősítése

Az ünnepléshez kötődő viselkedéskultúra és öltözködéskultúra elemeinek elsajátítása és betartása

Az ajándékozás kultúrájának elsajátítása

Tervek a családban

Esztétikai érzék fejlesztése

Közösen átélt élmények és érzések támogatása

Mikulás

Karácsony

Farsang

Március 15.

Húsvét

Anyák napja

FOGALMAK

jeles nap, jelkép, ünnep, népszokás, viselkedéskultúra, öltözködéskultúra, munkaszervezés, dekoráció, esztétika

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Ünnepi díszek, szimbólumok készítése különböző anyagokból: mikulás, karácsonyfa, kokárda, zászló
- Csomagolástechnikák: különböző alakú ajándéktárgyak csomagolása
- Hímes tojás készítése
- Ajándéktárgyak, meghívók, üdvözlőkártyák készítése

Témakör: Közlekedés

Javasolt óraszám: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: ismeri és használni, alkalmazni tudja a legfontosabb közlekedési lehetőségeket, szabályokat, viselkedési elvárásokat;

az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet;
rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési, problémamegoldási képességgel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Saját felelősség felismerése a közlekedésben

Szabálykövető magatartás kialakítása

Balesetmentes közlekedés támogatása

Együttműködő és együttérző képesség fejlesztése

Etikus magatartás értelmezése és kialakítása

A gyalogos és kerékpáros közlekedés legfontosabb szabályainak megismerése

A kulturált és biztonságos járműhasználat megismerése

A közlekedési szabályok és a járműhasználat gyakorlása szimulációs és valós közlekedési helyzetekben

FOGALMAK

közlekedési szabály, forgalomirányítás, elsőbbség, láthatóság-fényvisszaverés, úttest-járda, megállóhely, gyalogátkelőhely, baleset, segélyhívószám, tömegközlekedés, biztonsági öv, gyerekülés, levegőszennyezés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Séta az iskola környékén, figyelemfelhívás a veszélyhelyzetekre: gyalogos és kerékpáros közlekedés, úttesten való átkelés szabályai, közlekedési lámpa jelzéseinek ismerete, közlekedési szituációs játék
- Jelzések, táblák megfigyelése
- Helyes és helytelen viselkedés megfigyelése és elemzése
- Gyalogosokra vonatkozó közlekedési jelzések és táblák megismerése
- Tömegközlekedési eszközök megismerése
- Udvariassági szabályok megismerése és alkalmazása

A fejlesztés várható eredményei a második évfolyam végén, a továbbhaladás feltételei:

A természeti, a társadalmi és a technikai környezet megismert jellemzőinek felsorolása.

Tapasztalatok az ember természetátalakító (építő és romboló) munkájáról.

A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának megértése, káros sztereotípiák lebomlása.

A háztartási és közlekedési veszélyek tudatosulása, egészséges veszélyérzet.

Alapvető háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrások ismerete.

Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén.

A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.

Életkori szintnek megfelelő problémafelismerés, problémamegoldás.

Anyagalakításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése, az érintett szakmák, hivatások bemutatott jellemzőinek ismerete.

Célszerű takarékoság lehetőségeinek ismerete.

Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálak anyagok, textilek magabiztos alakítása.

Építés mintakövetéssel és önállóan.

Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata.

A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása.

Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.

A közlekedési veszélyforrások tudatosulása. Az úttesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása. A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak gyakorlati alkalmazása.

Az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés.

3–4. évfolyam

Az ember környezetéről, környezetátalakító tevékenységéről és felelősségének megismeréséről az első két évfolyamon tanári segítséggel szerzett információk birtokában a harmadik és negyedik évfolyamos tanulók már önálló ismeretszerzésre képesek. A munka jellegű tevékenységek sora az életkori sajátosságoknak megfelelően évről évre bővül, az eszközök és szerszámok használata egyre nagyobb biztonsággal történik.

Munkájuk során fokozódik a tanulók önállósága, így már saját terv alapján dolgozva készítik el a munkadarabokat. Egyéni és csoportos munkában is jól szervezeten dolgoznak. Erősödik belső motivációjuk, megélik az alkotás örömét, büszkéek munkáikra. Felfedezik és elismerik saját és mások kiemelkedő munkáit, ugyanakkor a hibák azonosítása után képesek a javító szándékú korrigálásra.

A nevelés-oktatás középpontjában az alkotótevékenység, a tapasztalati úton történő tanulás és a munka áll. Mindezt játékos tapasztalatszerzés, felfedezés, alkotás jellemzi. A tanulók rendszerszemléletének kialakulását elősegíti az évszakok körforgásának, a napirendnek, a néphagyományoknak, az ünnepeknek és a jeles napoknak a megismerése.

Az életkori sajátosságok mentén kiemelt szempont a kézügyesség fejlesztése. A tanórákon végzett tudatos, tervszerűen átalakító, megmunkáló tevékenységek magukba foglalják a különféle anyagok, azok megmunkálhatóságának megismerését, megtapasztalását, a tervező és technológiai folyamatok alkalmazását, a munka során keletkező hulladékok környezettudatos elhelyezését.

3. évfolyam

Óraszám: 37 óra / tanév

1 óra / hét

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Anyagok a környezetünkben	4
Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés	16
Otthon – család – életmód	8
Jeles napok, ünnepek	5
Közlekedés	4
Összes óraszám:	37

TÉMAKÖR: Anyagok a környezetünkben

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: az anyagok tulajdonságairól érzékszervi úton, önállóan szerez ismereteket – szín, alak, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi minőség; alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Véleményalkotás erősítése;

A társakkal való közös tevékenység támogatása;

Együttműködési készségek fejlesztése közös tevékenység során;

Környezettudatos döntéshozatal elősegítése az anyaghasználat során;

Építő jellegű párbeszéd alkalmazása;

Kézügyesség fejlesztése;

Anyagvizsgálat;

Az anyagok tulajdonságai;

Az anyagok felhasználási lehetőségei.

FOGALMAK

anyag, alapanyag, termék, fizikai tulajdonság, anyagvizsgálat

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Természetes és mesterséges környezet megfigyelése;

Különböző termékek, természeti anyagok tapasztalati úton történő megismerése, felhasználása;

Természetes és mesterséges anyagokból készült tárgyak gyűjtése, csoportosítása, környezettudatos felhasználásuk;

Természetes és mesterséges anyagok közötti kapcsolat vizsgálata: nyersanyag-alapanyag-termék;

A környezetátalakító tevékenységek csoportosítása. Az ember környezetalakító tevékenysége és ennek következményei;

A gyűjtött természetes anyagokból kép készítése

TÉMAKÖR: Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 16 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat;

egyszerű szöveges, rajzos és képi utasításokat hajt végre a tevékenysége során;

alkotótevékenysége során előkészítő, alakító, szerelő és felületkezelő műveleteket végez el;

saját és társai tevékenységét a kitzűzött célok mentén, megadott szempontok szerint reálisan értékeli;

értékelés után megfogalmazza tapasztalatait, következtetéseket von le a későbbi eredményesebb munkavégzés érdekében;

felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán;

rendet tart a környezetében;
törekszik a takarékos anyagfelhasználásra;
szelektíven gyűjti a hulladékot;
rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési, problémamegoldási
képességgel;
otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzetait felismeri, és
ismeri megelőzésük módját;
takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel;
tudatosan megtartja az egészséges és biztonságos munkakörnyezetét;
az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet;
társaival munkamegosztás szerint együttműködik a csoportos munkavégzés során;
felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;
ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Önálló tervezés és kivitelezés támogatása

A kreativitás erősítése

Munkafolyamatok algoritmizálása

Pontos munkavégzés iránti igény fejlesztése

Társas tanulási tevékenységek előtérbe helyezése

Felelős szerepvállalás és a munkamegosztás erősítése

A segítségnyújtás és kérés szabályainak értelmezése

Reális értékelési készség fejlesztése

Fejlesztő hatású véleményformálás

Szükséges korrekciók elvégzésének elősegítése

Balesetmentes eszközhasználat fejlesztése

A takarékoság iránti igény fejlesztése

Környezettudatos magatartás támogatása

Anyagvizsgálatok felhasználhatósági szempontok alapján

Tárgykészítés képlékeny anyagból

A papír tulajdonságai, felhasználhatósága

Papírmunkák:

egyenesen, vonal mentén tép, hajtogat

ollóval egyenesen és körív mentén nyír

vastagabb anyagokat hajlítás előtt vonalzó mentén bekarcol

A fa tulajdonságai, felhasználása

Famunkák:

darabolás

csiszolás

hegyezés

A textilek csoportosítása, felhasználása

Fonalmunkák:

cérnát tűbe fűz önállóan vagy tűbefűző segítségével

gombvarrás

előöltés

díszítőöltés

FOGALMAK

anyagvizsgálat, termelés, makett, modell, alaprajz, méret, mérés, előöltés, díszítőöltés, veszélyforrás, baleset, segítségnyújtás, újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Anyagvizsgálatok végzése a felhasználhatóság szempontjából
- Mit miből készítünk, és miért?
- Figurák, apróbb használati tárgyak készítése képlékeny anyagokból
- A papír tulajdonságainak vizsgálata, funkciónak megfelelő alkalmazása
- Állatkert és virágos kert készítése hajtogatással
- Térbeli dekorációk papírból, papírcsíkból
- Ötletes képeslapok, meghívók tervezése, készítése
- Modellek készítése alaklemez segítségével íves és egyenes nyírással
- A fa tulajdonságainak megismerése felhasználhatóság szempontjából
- Képkkeret, kulcstartó, kisautó, poháralátét készítése darabolással, csiszolással, hegyezéssel
- A textilek csoportosítása felhasználásuk szerint
- Textilgyűjtemény készítése
- Öltésfajták megismerése: előöltés, díszítő öltések
- Használati tárgyak készítése megfelelő textilből kézi varrással: zsebkendő-, toll- vagy mobiltelefon-tartó
- Bábok, kabalafigurák, tूपárna készítése gombvarrással

TÉMAKÖR: Otthon – család – életmód

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: ismeri a családellátó tevékenységeket, melyek keretében vállalt feladatait az iskolai önellátás során munkamegosztásban végzi – terítés, rendrakás, öltözködés, növények, állatok gondozása stb.;

felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;

felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán;

otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzetét felismeri, és ismeri megelőzésük módját;

takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel;

rendet tart a környezetében;

törekszik a takarékos anyagfelhasználásra;

szelektíven gyűjti a hulladékot;

ismeri a tudatos vásárlás néhány fontos elemét;

ismeri az egészségmegőrzés tevékenységeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A környezetátalakítás fontos szabályainak alkalmazása
Az önállóság fokozása
A közösségen belüli segítőkészség fejlesztése
A tevékenységek végzése közben egymás segítő támogatása
A megszerzett munkatapasztalatok alkalmazása
Az alkotás örömeinek átélése egyéni és csapatmunkában
A munkamegosztás előnyeinek kihasználása
Reális értékelés kialakítása
A tolerancia és az empátia fejlesztése
Közösen alkotott szabályok betartása
Jó szándékú véleményformálás támogatása
Különböző kultúrák és a másság elfogadása
Szokásrend kialakítása
Házak, lakások, otthonok
Modellkészítés
Otthon a lakásban
Otthonunk tárgyai
Növényápolás
Egészséges tápanyagok
Változatos étkezés
Terítés, tálalás
Ételkészítés
Egészséges életmód, napirend
Öltözködés
Takarékoskodás
Munkamegosztás a családban
Háztartási balesetek
Környezetvédelem

FOGALMAK

ház, lakás, otthon, modell, tápanyagok, életmód, veszélyforrás, lakberendezés, baleset, munkamegosztás, időbeosztás, környezetvédelem, szemét, hulladék

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Különböző típusú házak megfigyelése környezetünkben
- Lakópark készítése kisebb dobozokból
- Lakásmodell készítése építőjáték vagy szerelőkészlet segítségével
- Apróbb dobozok segítségével babaház berendezése
- A lakás tisztántartásához napi- és hetirend készítése, ezeknek a munkáknak az elosztása a családban
- A lakásban leggyakrabban található növények ápolásának megismerése
- Az egészséges tápanyagok megismerése, melynek alapján változatos étrend összeállítása
- Egyszerű ételek, italok készítése
- Ünnepi asztal terítése

- Szülinapi zsúr kellékeinek elkészítése
- A tisztálkodáshoz szükséges megfelelő kozmetikumok kiválasztása
- Alkalomhoz illő öltözet és az életkornak megfelelő divat követése
- A háztartás gépeinek megismerése, ezek biztonságos használata

TÉMAKÖR: Jeles napok, ünnepek

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat;

alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát; felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét; ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az ünnepi szokások megőrzése

Kulturált ünneplés

Közös értékek, szokások, hagyományok őrzése

Nemzeti értékeink és hőseink iránti tisztelet erősítése

Mikulás

Karácsony

Farsang

Március 15.

Húsvét

Anyák napja

FOGALMAK

népszokás, hagyomány, nemzeti érték, viselkedéskultúra, öltözködéskultúra

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Esztétikus dekorációk tervezése és készítése népi, vallási, nemzeti és családi ünnepekre különböző anyagokból

Ünnepekhez kapcsolódó egyszerű hagyományos ételek készítése

A magyar népviselet és népszokások megismerése: memóriakártyák készítése

TÉMAKÖR: Közlekedés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: ismeri és használni, alkalmazni tudja a legfontosabb közlekedési lehetőségeket, szabályokat, viselkedési elvárásokat;

az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet;

rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési és problémamegoldási képességgel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A tömegközlekedés során alkalmazott magatartás és szokások megszilárdítása
A gyalogos és kerékpáros közlekedési szabályok megerősítése
Közlekedési eszközök megismerése, környezettudatos használatuk
A közlekedéssel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása
A közlekedési balesetek lehetséges okainak felismerése és megelőzése
Figyelem és elővigyázatosság fejlesztése
A gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályai, lakott területen és lakott területen kívül
Az úttest részei; útburkolati jelek
Kerékpárosok és gyalogosok viszonya a közösen használt területeken
Közlekedési környezetben alkalmazható viselkedési normák

FOGALMAK

úttest, kerékpárút, gyalogosforgalom, tömegközlekedés, helyi és helyközi közlekedés, biztonsági és udvariassági szabályok, térképismeret, útvonalterv

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A közlekedési eszközök csoportosítása környezetvédelmi szempontból
- Társasjáték készítése a gyalogos és a kerékpáros közlekedési szabályokhoz kapcsolódóan
- Lakopark készítése úthálózattal, jelzőtáblákkal

A fejlesztés várható eredményei a harmadik évfolyam végén, a továbbhaladás feltételei:

Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítása és begyakorlása.

Használati utasítások értő olvasása, betartása.

Sikerélmények (a felfedezés és önálló próbálkozás öröme, a motiváló hatás érvényesülése tárgyaláskor).

A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.

Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel.

Munkaeszközök célszerű megválasztása és szakszerű, balesetmentes használata.

A gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos készség szintű alkalmazása.

A kerékpár használatához szükséges ismeretek elsajátítása.

Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.

Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

4. évfolyam

Óraszám: 37 óra / tanév

1 óra / hét

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Anyagok a környezetünkben	4
Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés	16
Otthon – család – életmód	8
Jeles napok, ünnepek	5
Közlekedés	4
Összes óraszám:	37

TÉMAKÖR: Anyagok a környezetünkben

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
 az anyagok tulajdonságairól érzékszervi úton, önállóan szerez ismereteket – szín, alak, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi minőség;
 alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Véleményalkotás erősítése;

A társakkal való közös tevékenység támogatása;

Együttműködési készségek fejlesztése közös tevékenység során;

Környezettudatos döntéshozatal elősegítése az anyaghasználat során;

Építő jellegű párbeszéd alkalmazása;

Kézügyesség fejlesztése;

Anyagvizsgálat;

Az anyagok tulajdonságai;

Az anyagok felhasználási lehetőségei.

FOGALMAK

anyag, alapanyag, termék, fizikai tulajdonság, technológiai tulajdonság, anyagvizsgálat

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Természetes és mesterséges környezet megfigyelése;

Különböző termékek, természeti anyagok tapasztalati úton történő megismerése, felhasználása;

Természetes és mesterséges anyagokból készült tárgyak gyűjtése, csoportosítása, környezettudatos felhasználásuk;

Természetes és mesterséges anyagok közötti kapcsolat vizsgálata: nyersanyag-alapanyag-termék;

A környezetátalakító tevékenységek csoportosítása. Az ember környezetalakító tevékenysége és ennek következményei;

A gyűjtött természetes anyagokból kép készítése;

Különböző éghajlatú lakások készítése természetes és mesterséges anyagokból.

TÉMAKÖR: Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 16 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat;

egyszerű szöveges, rajzos és képi utasításokat hajt végre a tevékenysége során;

alkotótevékenysége során előkészítő, alakító, szerelő és felületkezelő műveleteket végez el;

saját és társai tevékenységét a kitűzött célok mentén, megadott szempontok szerint reálisan értékeli;

értékelés után megfogalmazza tapasztalatait, következtetéseket von le a későbbi eredményesebb munkavégzés érdekében;

felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán;

rendet tart a környezetében;

törekszik a takarékos anyagfelhasználásra;

szelektíven gyűjti a hulladékot;

rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési, problémamegoldási képességgel;

otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzeteit felismeri, és ismeri megelőzésük módját;

takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel;

tudatosan megtartja az egészséges és biztonságos munkakörnyezetét;

az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet;

társaival munkamegosztás szerint együttműködik a csoportos munkavégzés során;

felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;

ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Önálló tervezés és kivitelezés támogatása

A kreativitás erősítése

Munkafolyamatok algoritmizálása

Pontos munkavégzés iránti igény fejlesztése

Társas tanulási tevékenységek előtérbe helyezése

Felelős szerepvállalás és a munkamegosztás erősítése

A segítségnyújtás és kérés szabályainak értelmezése

Reális értékelési készség fejlesztése

Fejlesztő hatású véleményformálás

Szükséges korrekciók elvégzésének elősegítése

Balesetmentes eszközhasználat fejlesztése

A takarékoság iránti igény fejlesztése

Környezettudatos magatartás támogatása

Anyagvizsgálatok felhasználhatósági szempontok alapján

Tárgykészítés képlékeny anyagból

A papír tulajdonságai, felhasználhatósága

Papírmunkák:

egyenesen, vonal mentén tép, hajtogat
ollóval egyenesen és körív mentén nyír
vastagabb anyagokat hajlítás előtt vonalzó mentén bekarcol

A fa tulajdonságai, felhasználása

Famunkák:

darabolás
csiszolás
hegyezés

A textilek csoportosítása, felhasználása

Fonalmunkák:

szövés szövőkereten vagy madzagszövőn

FOGALMAK

anyagvizsgálat, termelés, makett, modell, alaprajz, előlnézet, felülnézet, oldalnézet, méret, mérés, veszélyforrás, baleset, segítségnyújtás, újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Anyagvizsgálatok végzése a felhasználhatóság szempontjából
- Mit miből készítünk, és miért?
- A papír tulajdonságainak vizsgálata, funkcióinak megfelelő alkalmazása
- Térbeli dekorációk papírból, papírcsíkból
- Ötletes képeslapok, meghívók tervezése, készítése
- Ajándék- és tároló dobozok készítése karcolással, hajlítással
- Vár, papírház vagy manóház készítése kartonpapírból
- Modellek készítése alaklemez segítségével íves és egyenes nyírással
- A fa tulajdonságainak megismerése felhasználhatóság szempontjából
- Csúszka és tutaj készítése természetes anyagokból
- Bábok, kabalafigurák, készítése gombvarrással
- A szövés technikájának megismerése szövőkeret vagy madzagszövő segítségével
- A nézeti ábrázolás alapjainak megismerése

TÉMAKÖR: Otthon – család – életmód

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

ismeri a családellátó tevékenységeket, melyek keretében vállalt feladatait az iskolai önellátás során munkamegosztásban végzi – terítés, rendrakás, öltözködés, növények, állatok gondozása stb.;

felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét;

felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán;

otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzeteit felismeri, és ismeri megelőzésük módját;

takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel;

rendet tart a környezetében;
törekszik a takarékos anyagfelhasználásra;
szelektíven gyűjti a hulladékot;
ismeri a tudatos vásárlás néhány fontos elemét;
ismeri az egészségmegőrzés tevékenységeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A környezetátalakítás fontos szabályainak alkalmazása
Az önállóság fokozása
A közösségen belüli segítőkészség fejlesztése
A tevékenységek végzése közben egymás segítő támogatása
A megszerzett munkatapasztalatok alkalmazása
Az alkotás örömeinek átélése egyéni és csapatmunkában
A munkamegosztás előnyeinek kihasználása
Reális értékelés kialakítása
A tolerancia és az empátia fejlesztése
Közösen alkotott szabályok betartása
Jó szándékú véleményformálás támogatása
Különböző kultúrák és a másosság elfogadása
Szokásrend kialakítása
Házak, lakások, otthonok
Modellkészítés
Otthon a lakásban
Otthonunk tárgyai
Növényápolás
Egészséges tápanyagok
Változatos étkezés
Terítés, tálalás
Ételkészítés
Egészséges életmód, napirend
Öltözködés
Takarékoskodás
Munkamegosztás a családban
Háztartási balesetek
Környezetvédelem

FOGALMAK

ház, lakás, konyha, otthon, modell, tápanyagok, életmód, veszélyforrás, lakberendezés, baleset, munkamegosztás, időbeosztás, környezetvédelem, megújuló energiaforrások, szemét, hulladék

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Különböző típusú házak megfigyelése környezetünkben
- Ház készítése ágakból, levelekből, termésekből
- A lakás tisztántartásához napi- és hetirend készítése, ezeknek a munkáknak az elosztása a családban
- A lakásban leggyakrabban található növények ápolásának megismerése

- Az egészséges tápanyagok megismerése, melynek alapján változatos étrend összeállítása
- Egyszerű ételek, italok készítése
- Ünnepi asztal terítése
- Szülinapi zsúr kellékeinek elkészítése
- A tisztálkodáshoz szükséges megfelelő kozmetikumok kiválasztása
- Alkalmhoz illő öltözet és az életkornak megfelelő divat követése
- A háztartási gépek megismerése, ezek biztonságos használata
- A megújuló energiaforrások megismerése, ezek hasznának tudatosítása

TÉMAKÖR: Jeles napok, ünnepek

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat;

alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát; felismeri az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét; ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az ünnepi szokások megőrzése

Kulturált ünneplés

Közös értékek, szokások, hagyományok őrzése

Nemzeti értékeink és hőseink iránti tisztelet erősítése

Mikulás

Karácsony

Farsang

Március 15.

Húsvét

Anyák napja

FOGALMAK

népszokás, hagyomány, nemzeti érték, viselkedéskultúra, öltözködéskultúra

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Esztétikus dekorációk tervezése és készítése népi, vallási, nemzeti és családi ünnepekre különböző anyagokból

Ünnepekhez kapcsolódó egyszerű hagyományos ételek készítése

A magyar népviselet és népszokások megismerése: memóriakártyák készítése

TÉMAKÖR: Közlekedés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

ismeri és használni, alkalmazni tudja a legfontosabb közlekedési lehetőségeket, szabályokat, viselkedési elvárásokat;
az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet;
rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési és problémamegoldási képességgel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A tömegközlekedés során alkalmazott magatartás és szokások megszilárdítása
A gyalogos és kerékpáros közlekedési szabályok megerősítése
Közlekedési eszközök megismerése, környezettudatos használatuk
A közlekedéssel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása
A közlekedési balesetek lehetséges okainak felismerése és megelőzése
Figyelem és elővigyázatosság fejlesztése
A kerékpár tartozékai
Kerékpár vezetési gyakorlatok
A gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályai, lakott területen és lakott területen kívül
Az úttest részei; útburkolati jelek
Kerékpárosok és gyalogosok viszonya a közösen használt területeken
Közlekedési környezetben alkalmazható viselkedési normák

FOGALMAK

úttest, kerékpárút, gyalogosforgalom, tömegközlekedés, közösségi közlekedés, helyi és helyközi közlekedés, biztonsági és udvariassági szabályok, térképismeret, útvonalterv

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A közlekedési eszközök csoportosítása környezetvédelmi szempontból
- Társasjáték készítése a gyalogos és a kerékpáros közlekedési szabályokhoz kapcsolódóan
- Lakópark készítése úthálózattal, jelzőtáblákkal

A fejlesztés várható eredményei a negyedik évfolyam végén, a továbbhaladás feltételei:

Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítása és begyakorlása.

Használati utasítások értő olvasása, betartása.

Sikerélmények (a felfedezés és önálló próbálkozás öröme, a motiváló hatás érvényesülése tárgyaláskor).

A hétköznapjainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.

Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel.

Munkaeszközök célszerű megválasztása és szakszerű, balesetmentes használata.

A gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos készségszintű alkalmazása.

A kerékpár tartozékainak megismerése és a használatához szükséges ismeretek elsajátítása.

Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.

Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

Technika, életvitel és gyakorlat 5-7.

A technika, életvitel és gyakorlat tantárgy tanításának célja az 5-6. évfolyamon az, hogy az 1–4. évfolyamon történő irányított játékos cselekvések során nyert tapasztalatok újabakkal egészüljenek ki, és az élményszerű megismerés önállóbbá, tudatosabbá, célzottabbá váljon. Az életkori sajátosságaikhoz igazodó korszerű, hatékony és meggyőző módszerek révén a tanulók alapkészségei erősödjenek, gondolkodási képességeik folyamatosan fejlődjenek, elvontabbá váljanak. A tevékenységek keretei kilépnek az addigi szűkebb, védett környezetből, a játékos tevékenységek helyébe fokozatosan az életből átvett feladatok lépnek, a tanulói tevékenységek feltételei és következményei egyre életszerűbbé válnak. Ezzel megkezdődik a felkészülésük a közvetlen környezetük egyre önállóbb alakítására, a változásokhoz való rugalmasabb alkalmazkodásra és saját sorsuk befolyásolására. A veszélyhelyzetek és a konfliktusok kezelése, az átgondoltan tervezett és kitartó munka, majd az ezt záró reális értékelés alakítja ki a helyes önértékeléssel bíró, fejlődőképessé, önálló személyiséget, s így egyre inkább képessé válnak az önképzésre, önálló tanulásra, munkavégzésre.

Az **Ételkészítés** és a **Teendők a háztartásban és a lakókörnyezetben** valamint a témakörök egymásra épülve, kiegészítve az 5. és a 6. évfolyamon is szerepelnek.

A családok mindennapjaira vonatkozóan az élethelyzetek megoldására, a háztartási munka célszerű szervezésére, az anyagi lehetőségek ésszerű felhasználására, az egészséges táplálkozás érdekében hagyományos és korszerű eljárások és eszközök alkalmazására kell példákat mutatni. A nemzeti kultúra átörökítéséhez, a nemzeti hagyományok ápolásához gyakorlati tevékenységekkel (tárgyalkotó tevékenységgel és gyűjtőmunkával) kapcsolódik a tantárgy. A jól megalapozott nemzeti azonosságtudatra épülhet az egyetemes emberi kultúra értékeinek elfogadása. A munka értékteremtő szerepe, a környezetkímélő termelés és a tudatos fogyasztói magatartás kiemelése a gazdasági ismeretek megalapozásához járul hozzá.

Az alkotóképesség fejlesztése a **Tárgyi kultúra, technológiák, termelés** részben a modellezés során, a manuális tevékenységek gyakorlásával az alapvető technikai eszközök balesetmentes és szakszerű használatával történik. A párokban, kisebb-nagyobb csoportokban történő munkavégzéskor a kölcsönös alkalmazkodásra, odafigyelésre, a vezető és a vezetett szerep kipróbálására kerül sor. A gyűjtőmunkák és az anyagvizsgálatok végzése segíti a megismerési és rendszerezési folyamatok gyakorlását. A harmonikus és esztétikus zöld környezet kialakítására az agrotechnikai tevékenységek nevelnek. Az adottságok függvényében szobai és kerti növények termesztése, hobbi- és haszonállatok gondozása is végezhető. A tantárgy tanulási szokásrendjének alakítása (információgyűjtés, műszaki kommunikáció, mintakövetés, munkatevékenységek végzése, önellenőrzés, hibajavítás, értékelés) folyamatos, rendszeres, következetes munkával érhető el a kiemelt fejlesztési feladatok végzése során.

A **Közlekedés** témakör egyrészt az 1–4. évfolyamon elsajátítottak ismétlése, gyakoroltatása (a gyalogos, kerékpáros és tömegközlekedés KRESZ szerinti szabályai, rendje, eszközrendszere, a balesetmentes, udvarias közlekedés elvárható követelményei, elsősegélynyújtás), másrészt bővítése (menetrendek, információforrások használata).

A **pályaorientáció** ismereteit nem külön tematikai egységként dolgozzuk fel. A tevékenységek tudatos szervezésével folyamatosan lehetővé kell tenni, hogy a tanulók felfedezhessék belső értékeiket, és kipróbálhassák, mire képesek. A reális önismeret és a pozitív énkép kialakítása, a közösségi feladatok vállalásában az együttműködési képesség fejlesztése, valamint a

szakmák, foglalkozások jellemzői és az azokra való alkalmasság megismerése a pályaválasztás irányításának előkészítésére ad támpontokat.

5. évfolyam

Óraszám: 36 óra/év
1 óra/hét

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Ételkészítés	10
	<i>1.1. Az ételkészítés alapjai, élelmiszerek</i>	
	<i>1.2. Ételek készítése</i>	
	<i>1.3. Élelmiszerek, ételek tárolása, tartósítási eljárások</i>	
	<i>1.4. Konyhai eszközök, gépek használata</i>	
	<i>1.5. Étkezési kultúra a hétköznapokban</i>	
	<i>1.6. Az ételek készítésével kapcsolatos utómunkálatok</i>	
	<i>1.7. Környezettudatosság az ételkészítés során</i>	
2.	Teendők a háztartásban és a lakókörnyezetben	8
	<i>2.1. A mesterséges, illetve épített környezet</i>	
	<i>2.2. Az épített környezet biztonsága, katasztrófaelhárítás</i>	
	<i>2.3. Balesetek megelőzése a háztartásban és a lakókörnyezetben</i>	
	<i>2.4. Veszélyes anyagok a háztartásban</i>	
	<i>2.5. Környezettudatosság a háztartásban és a lakókörnyezetben</i>	
	<i>2.6. Növénytermesztés, állattartás</i>	
	<i>2.7. Az egészségre ártalmas természeti eredetű veszélyforrások</i>	
3.	Tárgyi kultúra, technológiák, tárgykészítés, modellezés	14
	<i>3.1. A tárgyak és a tárgykészítéshez használt anyagok fizikai és technológiai tulajdonságai</i>	
	<i>3.2. Tárgyak, szerkezetek, modellek előállítása</i>	
	<i>3.3. Műszaki kommunikáció alkalmazása. Műszaki rajzi ismeretek.</i>	
	<i>3.4. Takarékos, hatékony, igényes munkavégzés</i>	
	<i>3.5. Eszközök rendeltetésszerű, biztonságos használata, megfelelő (biztonságos, esztétikus) munkakörnyezet</i>	
4.	Közlekedési ismeretek	4
	<i>4.1. A forgalomszabályozás közlekedési jelzései</i>	
	<i>4.2. A közlekedés rendszere, közlekedéstörténet</i>	
	<i>4.3. Balesetvédelem, közlekedésbiztonság</i>	
	<i>4.4. Vasúti közlekedés</i>	

Tematikai egység	1. Ételkészítés	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	<p>A mindennapos étkezési szokások, ételfajták, étkezési eszközök, étkezőhelyek ismerete.</p> <p>Egyszerű konyhai kézi eszközök biztonságos kezelése, az evőeszközök kulturált használata.</p> <p>Megfontolt, fegyelmezett, biztonságra törekvő viselkedés a munkakörnyezetben.</p> <p>Az étkezéshez kapcsolódó elemi viselkedési szabályok betartása.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A saját tevékenység, a cselekvések és a következmények összefüggéseinek belátása, a saját felelősség felismerése.</p> <p>Kölcsönös odafigyelés, alkalmazkodás, együttműködés a csoportos tevékenységek során.</p> <p>Az étkezéssel, ételkészítéssel, élelmiszerekkel összefüggő munkatevékenységek azonosítása, felismerése.</p> <p>Tapasztalatok megfogalmazása az ételkészítési anyagok tulajdonságairól, átalakulásáról.</p> <p>A konyhai tevékenységekkel járó veszélyérzet kifejlődése, törekvés erősítése a biztonságra, fegyelmezettségre, megfontoltságra.</p> <p>Feladatvállalás, célratörő, hatékony munkamagatartás, produktivitás fejlesztése.</p> <p>Törekvés az igényességre, tiszta környezetre, kulturált viselkedésre.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>1.1. Az ételkészítés alapjai, élelmiszerek</p> <p>Élelmiszerek rendszerezése és szerepe a táplálkozásban. Korszerű, egészséges táplálkozás.</p> <p>„Hétköznapi ételek”, étel-alapanyagok azonosítása, évszakokhoz, étkezési alkalmakhoz, élethelyzetekhez kapcsolása.</p> <p>A készítendő étel és a szükséges alapanyagok mennyiségének meghatározása, a költségek, valamint a készítés időszükségletének becslése.</p> <p>A tudatos és takarékos élelmiszer-beszerzés szempontjai.</p> <p>Az élelmiszer-biztonság alapszabályai. Kiemelt kockázatú élelmiszertermékek.</p> <p>Az élelmiszerek címkéjén feltüntetett információk értelmezése.</p> <p>Ételreceptek gyűjtése. A gyűjtött ételreceptek összehasonlítása.</p> <p>Az ételkészítés folyamatának részekre, műveletekre bontása.</p>		<p>Természetismeret:</p> <p>Haszonnövények és haszonállatok, termények, termékek az egyes évszakokban.</p> <p>Hőmérséklet, hőmennyiség, hőátadás.</p> <p>Tápanyagok, táplálék, egészséges táplálkozás.</p> <p>Baktériumok, gombák, étkezési eredetű betegségek.</p> <p>Fertőtlenítőszeres, mosószeres.</p>
<p>1.2. Ételek készítése</p> <p>Az étel-alapanyagok tisztítása, előkészítése, receptúra szerinti mérése, a készítéshez szükséges eszközök meghatározása.</p>		<p>Matematika:</p> <p>arányosság, fajlagos</p>

<p>Főzött jellegű (pl. levesek, főzelékek, főtt tészta), sütőben készülő (pl. sütemények, pizza, rakott ételek), továbbá serpenyőben készülő ételek (pl. zöldségételek, palacsinta, tükörtojás) készítése.</p>	<p>mennyiségek, tömeg- és térfogategységek.</p>
<p>1.3. Élelmiszerek, ételek tárolása, tartósítási eljárások A hőkezelési eljárások (melegítés, hőn tartás, hűtés, fagyasztás) kipróbálása, a hőkezelés hatásainak, szerepének feltárása az egyes ételek elkészítése és tárolása során. Ételek tárolása, csomagolása. A megmaradt ételek felhasználási lehetőségei, az ételmaradékok kezelése. Az étel-alapanyagok és az ételek háztartásban való tárolásának alapvető élelmiszerhigiéniai szabályai, a kereskedelemből származó élelmiszerek fogyaszthatósági, illetve eltarthatósági adatainak értelmezése. Az ételkészítéshez és étkezéshez kapcsolódó személyi higiéniai követelmények megismerése, betartása.</p>	<p>Magyar nyelv és irodalom: szövegértés, szókinccs- és fogalombővítés, kommunikáció, piktogramok.</p> <p>Erkölcstan: felelősségünk egészség megőrzésében.</p>
<p>1.4. Konyhai eszközök, gépek használata A balesetveszélyes konyhai kézi eszközök, kézi gépek, és a használatukkal járó balesetveszélyek azonosítása. Az ételkészítés során használt tüzelő-, melegítő-, főző-, sütő- stb. berendezésekhez, a forró vízhez, forró anyagokhoz, eszközökhöz kapcsolódó baleseti veszélyek azonosítása és ezek elhárításának gyakorlása. A konyhai eszközökhöz kapcsolódó élelmiszer-higiéniai szabályok megismerése, alkalmazása.</p>	
<p>1.5. Étkezési kultúra a hétköznapokban Az étkezési szokások és azok történeti háttere. A kulturált étkezés követelményei. A „hétköznapi” étkezőasztal megterítése, ételek tálalása. Az étkezéssel kapcsolatos illemszabályok gyakorlati alkalmazása.</p>	
<p>1.6. Az ételek készítésével kapcsolatos utómunkálatok Az ételkészítéshez, illetve az étkezéshez használt edények és eszközök mosogatása. A konyha és az étkező takarítása.</p>	
<p>1.7. Környezettudatosság az ételkészítés során Az étkezéshez, ételkészítéshez kapcsolódó energia-, víz- és anyagtakarékosság, valamint az élelmiszer-csomagolások újrahasznosítási lehetőségeinek feltárása, megismerése. Az élelmiszerhulladék minimalizálásának lehetőségei. A keletkező hulladékok azonosítása, szelektálása.</p>	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Étel, étkezés, élelmiszer, egészséges táplálkozás, éhezés, közétkeztetés, családi étkezés, főtt étel (melegétel), hideg étel, főzés, sütés, tálalás, mosogatás, maradék étel, ételtárolás, tartósított élelmiszer (étel), ételmaradék, hulladék, fogyaszthatóság, megromlás, ételmérgezés, anyagtakarékosság, energiatakarékosság, víztakarékosság, szelektív hulladékgyűjtés.
------------------------------------	--

Tematikai egység	2. Teendők a háztartásban és a lakókörnyezetben	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	<p>Az épített környezet elemeinek és összetevőinek, valamint funkcióinak azonosítása, érdeklődés, törekvés annak megfelelő használatára, alakítására.</p> <p>Az élő és a tárgyi környezet jellemzőinek, kapcsolatának, kölcsönhatásainak megfigyeléséből származó tapasztalatok felhasználása a problémamegoldások során, tevékenységek gyakorlásakor.</p> <p>A szükségletekből adódó technikai problémák felismerése és technikai eszközökkel, -eljárásokkal történő megoldása.</p> <p>Használati utasítások megértése, helyes értelmezése.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Tapasztalatszerzés az épített, illetve mesterséges környezet elemeiről és összetevőiről, a tapasztalatok megfogalmazása, rögzítése.</p> <p>A környezet állapota, használati jellemzői, az emberi életminőségre és a természeti környezetre gyakorolt hatásai iránti érdeklődés, a környezetet alakító tevékenységekkel járó felelősség belátása.</p> <p>Véleményalkotás a tevékenységekkel érintett szakmákról, munkafolyamatokról.</p> <p>A tevékenységekhez, feladatokhoz kapcsolódó célzott információszerzés információforrásokból. A használt anyagok, eszközök, a tapasztalt látvány, jelenség stb. vizsgálatából fakadó tapasztalatok rögzítése.</p> <p>Gyakorlati problémamegoldás lépéseinek azonosítása.</p> <p>Előzetesen bemutatott és megbeszélte munkaműveletek pontos végrehajtása, a biztonsági szabályok betartása, veszélyhelyzetek felismerése.</p> <p>Elemi agrotechnikai ismeretek elsajátítása.</p> <p>Igényesség a kulturált, rendez, tiszta, esztétikus környezet iránt.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>2.1. A mesterséges, illetve épített környezet</p> <p>A mesterséges, illetve épített környezet jellemzői és gondozása: építmények, mechanikus szerkezetek, építési és mechanikus javítási, állagmegóvási munkák, takarítás. Tapasztalatok gyűjtése a felhasznált anyagok és eszközök fizikai jellemzőiről.</p> <p>Épület alaprajzának, terület helyszínrajzának értelmezése és összevetése a valósággal.</p> <p>Épületek, építmények funkciói, szerkezeti elemei, anyagai, kötőanyagok, felületi anyagok jellemzői. Árnyékolás, hő- és vízszigetelés.</p>		<p>Matematika: geometria, számok, számítások, mértékegységek kezelése, egyenes arányosság.</p> <p>Természetismeret: Vetület, térkép, méretarány. Szerkezeti</p>

Építési, szerelési szakmák és jellemző tevékenységeik.	anyagok fizikai és kémiai tulajdonságai.
<p>2.2. Az épített környezet biztonsága. Az épített környezet, az épületek és a háztartás tűz- és vagyonbiztonsága, védelem az időjárási hatások ellen. Tűzveszélyes tevékenységek, helyzetek felismerése, tűzvédelmi szabályok ismerete.</p>	Haszonnövények, haszonállatok. Gépek, elektromos jelenségek, mechanikai kölcsönhatások.
<p>2.3. Balesetek megelőzése Mechanikus jellegű baleseti veszélyek. Kéziszerszámok, eszközök biztonságos használata. Elektromos eszközök érintésvédelme. Munkavédelmi eszközök, felszerelések. Építési és mechanikus állagmegóvó, javító, takarító munkák során használt eszközök, felszerelések használatának szabályai. Balesetveszélyes munkaműveletek, mozzanatok, munkavédelmi eszköz szükségességének felismerése.</p>	
<p>2.4. Veszélyes anyagok a háztartásban Kémiai, biológiai, illetve tűzvédelmi szempontból veszélyes anyagok (gyógyszerek, kozmetikai anyagok, irtószerek, tisztítószer, oldószer, festékek, növényvédő szerek, műszaki célú vegyi anyagok stb.) tárolása, kezelése, használata, ezek veszélyei és ezekkel kapcsolatos biztonsági szabályok. Az anyagok kémiai veszélyeiről való tájékozódás információforrásokból.</p>	Erkölcstan: Az ember és a környezet kölcsönhatása, felelősségérzet. A tárgyi világ (modern technikai eszközök) életmódkönnyítő használata, mértékletesség, veszélyforrások.
<p>2.5. Környezettudatosság A háztartási tevékenységek becsült víz- és energiaigényének és költségének meghatározása. Víz és energiatakarékosság. A pazarló használat felismerése. Kis zajterhelésű, víz- és energiatakarékos háztartási gépek használatának jelentősége. A hulladékok azonosítása, csoportosítása, szelektív gyűjtése. Mindennapjainkban keletkező újrafelhasználható és veszélyes hulladékok. A veszélyes hulladékok kezelése, tárolása. Tájékozódás a hulladékokról, veszélyeiről és újrahasznosításuk lehetőségeiről információforrásokból. Környezetbarát anyagok és eljárások alkalmazása a tevékenységek során.</p>	

<p>2.6. Növénytermesztés, állattartás Növények (pl. dísznövények, fűszernövények, fák) telepítése és gondozása. Hobbikert létesítésével és fenntartásával kapcsolatos munkálatok. Komposztálás. Élelmisznövények termesztési fogásainak elsajátítása. Hobby- és haszonállatok tartásával kapcsolatos feladatok megismerése.</p>	
<p>2.7 Az egészségre ártalmas természeti eredetű veszélyforrások Az embert érő időjárási és természeti eredetű károsító hatások (leégés, napszúrás, kiszáradás, túlhevülés, kihűlés, villámcsapás, allergia, kullancs- és rovarcsípések, fertőzések, élősködők az emberen és a lakásban). A veszéllyel járó helyzetek és a veszélyek felismerése, teendők a károsodás elhárítása érdekében, illetve károsodás esetén.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Épület, építmény, alaprajz, helyszínrajz, méretarány, vagyonvédelem, tűzvédelem. Alkatrész, szerkezet, gép, rendszer, kéziszerszám, szerkezeti anyag, fizikai és technológiai tulajdonság, építés, készítés, termelés, javítás, felújítás, állagmegóvás, karbantartás, munkavédelmi szabály, munkavédelmi eszköz, használati utasítás, vegyszer, permetezés, oltás, gyógyszer, mérgezés, fertőzés, egészségkárosodás, baleset, áramütés, érintésvédelem, hulladék, veszélyes hulladék.</p>

Tematikai egység	3. Tárgyi kultúra, technológiák, tárgykészítés, modellezés	Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	<p>Anyagok vizsgálata, tulajdonságok felismerése, tapasztalatok megfogalmazása. Adott feladat megoldásához szükséges információk szerzése és célszerű felhasználása. Tárgyak elkészítése segítséggel, minta alapján. Mérés, szerszámok biztonságos alkalmazása, tapasztalatok megfogalmazása.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Tapasztalatszerzés a tárgyak, modellek készítéséhez felhasznált anyagokról, eszközökről, technológiákról, tapasztalatok megfogalmazása, rögzítése. Véleményalkotás az egyes szakmákról, munkatevékenységekről. Az anyagok tulajdonságai és felhasználhatóságuk közötti kapcsolatok megértése. Tervrajz készítése és a feladat végrehajtási lépéseinek megtervezése. Kéz ügyesség fejlesztése.</p>	

	<p>A tervezett és az aktuálisan végzett tevékenységgel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása, törekvés erősítése a biztonságra.</p> <p>A változtatásokhoz, változásokhoz való rugalmas alkalmazkodás, felkészülés a veszélyhelyzetek és a konfliktusok kezelésére.</p>
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>3.1. A tárgyak és a tárgykészítéshez használt anyagok fizikai és technológiai tulajdonságai</p> <p>Természetes és mesterséges faanyagok, műanyagok, fémek, papír, textil, képlékeny anyagok vizsgálata (hajlítás, törés, hasítás, keménység, rugalmasság, nedvszívás, korrózió), szemrevételezés, próba, összehasonlítás, mérés alapján.</p> <p>Az anyagok előállításához és megmunkálásához kötődő szakmák.</p>	<p>Matematika: mérés, méretarány, nagyítás, kicsinyítés, szerkesztések, geometriai transzformációk, síkidomok, tesztek.</p>
<p>3.2. Tárgyak, szerkezetek, modellek előállítása</p> <p>A tárgyak rendeltetése és használati jellemzői.</p> <p>Mérés milliméteres pontossággal. Mérőeszközök alkalmazása. Új szerszámok és műveletek megismerése, alkalmazása.</p> <p>Összetett (többféle anyagból, több alkatrészből álló) használati tárgyak, építmény-makettek, jármű- és gépmodellek készítése természetes anyagok, hulladékok és egyéb építőelemek (pl. konstrukciós játékok – fa- és fémépítő, Lego, Lego Education készletek) felhasználásával.</p> <p>A modellezés mint hobbi lehetőségeinek megismerése.</p> <p>A tárgykészítéshez kapcsolódó szakmákról ismeretek szerzése.</p>	<p>Természetismeret: mérés, az anyagok fizikai tulajdonságai, mechanikai kölcsönhatások, anyagszerkezet.</p> <p>Erkölcstan: Kötődés a tárgyi világhoz.</p>
<p>3.3. Műszaki kommunikáció alkalmazása</p> <p>Méretmegadás elemei.</p> <p>Rajzjelek (hajlítási vonal, tengely, nem látható él, furat, átmérő, sugár).</p> <p>Méretarányos kicsinyítés, nagyítás.</p>	<p>Találmányok az emberiség szolgálatában (az emberek javára, kárára).</p>
<p>3.4. Takarékos, hatékony, igényes munkavégzés</p> <p>Tárgyak, modellek célszerű és takarékos tervezése.</p> <p>Anyagok újrafelhasználása.</p> <p>A szükséges információk gyűjtése, felhasználása.</p> <p>Anyagmennyiség, költség kiszámítása a tervek alapján.</p> <p>Munkafolyamat tervezése, szervezése. A kivitelezés problémái.</p> <p>Együttműködés társakkal közös tevékenységben.</p>	
<p>3.5. Eszközök rendeltetés szerinti, szakszerű használata. Megfelelő (biztonságos és esztétikus) munkakörnyezet</p> <p>Biztonságos munkavégzéshez szükséges munkafogások ismerete, ép szerszámok célszerű, balesetmentes használata.</p> <p>A munkakörnyezet rendjének fenntartása.</p>	

<p>A műveletekhez szükséges munkavédelmi felszerelések alkalmazása. A segítségnyújtás lehetőségeinek megismerése.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Anyag, fa, fém, műanyag, alapanyag, termék, szerszám, fizikai tulajdonság, technológia, anyagvizsgálat, termelés, makett, modell, tervezés, minta, rajzjelek, vonalfajta, méret, mérés, méretarány, vetületi ábrázolás, anyagmennyiség, költség, szabály, veszélyforrás, baleset, segítségnyújtás.</p>

Tematikai egység	4. Közlekedési ismeretek	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	<p>A gyalogos és kerékpáros közlekedés alapismeretei.</p> <p>A gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok.</p> <p>Viselkedési normák a közösségi közlekedési színtereken.</p> <p>Járműhasználattal kapcsolatos veszélyhelyzetek értelmezése, a balesetek megelőzési lehetőségeinek ismerete.</p> <p>A szárazföldi, vízi és légi közlekedés eszközei.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Biztonságos kerékpáros közlekedés szabályainak ismerete, alkalmazása.</p> <p>Hagyományos és korszerű környezetkímélő közlekedéstechnikai eljárások, célszerű eszközök alkalmazásával a technikai ismeretek bővítése, a környezettudatos magatartás erősítése.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>4.1. A forgalomszabályozás közlekedési jelzései</p> <p>A közúti közlekedési jelzések hierarchiája.</p> <p>A jelzőtáblák és útburkolati jelek.</p> <p>A forgalomirányító fényjelzőkészülékek jelzéseinek jelentése.</p> <p>A rendőri forgalomirányító tevékenység.</p>		<p>Magyar nyelv és irodalom:</p> <p>szaknyelv, szókincsbővítés, szövegértés, könyvtárhasználat.</p>
<p>4.2. A közlekedés rendszere, közlekedéstörténet</p> <p>A közúti, a vízi és légi közlekedés rendszereinek, járműveinek megismerése.</p> <p>A közlekedés fejlődése, találmányok és feltalálók a közlekedéstörténetben – információgyűjtés, rendszerezés.</p> <p>A közlekedéssel kapcsolatos foglalkozásokról, szakmákról információszerzés.</p>		<p>Informatika:</p> <p>internethasználat, könyvtárhasználat, alkalmazások használata.</p>
<p>4.3. Balesetvédelem, közlekedésbiztonság</p> <p>Közlekedési helyzetek, veszélyek, balesetek elemzése, megelőzése.</p> <p>Közlekedésbiztonsági ismeretek. A féktávolság. Az érzékelési- és útviszonyok forgalombefolyásoló szerepe.</p> <p>A biztonságos kerékpáros közlekedéshez szükséges gyakorlati készségek fejlesztése az alapvető szituációkat modellező gyakorlati pályán.</p> <p>A kerékpár karbantartása.</p> <p>Tennivalók közlekedési baleset esetén. Az elsősegélynyújtás feltételrendszere, helyzetfelmérés, biztosítás és segélyhívás.</p>		<p>Természetismeret:</p> <p>sebesség, gyorsulás.</p> <p>Erkölcstan:</p> <p>találmányok az emberiség szolgálatában (anyagi hasznára, javára, kárára).</p>
<p>4.4. Vasúti közlekedés</p> <p>A biztonságos és udvarias vasúti közlekedés szabályai. Közúti és vasúti menetrendek, útvonalterképek tanulmányozása. Útvonalterv készítése térkép és útvonaltervező segítségével.</p>		

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Útvonaltípus, főútvonal, kerékpárút, autóút, autópálya, közlekedési csomópont, forgalomirányítás, elsőbbség, kikerülés, fékezés, fékút, megállás, tilalom, közlekedési tábla, viselkedési norma, útkereszteződés, alárendelt út, egyenrangú út, útviszony, közlekedésbiztonság.
------------------------------------	---

6. évfolyam

A technika, életvitel és gyakorlat tantárgy tanításának célja az 6. évfolyamon az, hogy az eddigi irányított játékos cselekvések során nyert tapasztalatok újabbakkal egészüljenek ki, és az élményszerű megismerés még célzottabbá, tudatosabbá, önállóbbá váljon. Az életkori sajátosságaikhoz igazodó korszerű, hatékony és meggyőző módszerek révén a tanulók alapképességei erősödjenek, gondolkodási képességeik folyamatosan fejlődjenek, elvontabbá válnak. A tevékenységek keretei tovább bővülnek, a játékos tevékenységek helyébe fokozatosan az életből átvett komolyabb, felelősségteljesebb feladatok lépnek, a tanulói tevékenységek feltételei és következményei még életszerűbbé válnak. Ezzel fokozódik a felkészülésük a közvetlen környezetük egyre önállóbb alakítására, a változásokhoz való rugalmasabb alkalmazkodásra és saját sorsuk befolyásolására. Az előre, átgondoltan tervezett és kitartóan végzett munka, majd az ezt záró reális értékelés tovább alakítja ki a helyes önértékeléssel bíró, fejlődőképes, önálló személyiséget, s így egyre inkább képessé válnak az önképzésre, önálló tanulásra és munkavégzésre. Az **Ételkészítés** valamint a **Teendők a háztartásban és a lakókörnyezetben** témakörök az előző évfolyamon is szerepelnek, melyek ismételve és kibővítve a helyi lehetőségekhez és elvárásokhoz igazíthatók. Az egyre bővülő életvezetési ismeretek a testi-lelki épséget veszélyeztető betegségek megelőzésére, a káros szenvedélyektől mentes, egészség- és környezettudatos életvitel igazi értéként való elfogadására, megélésére és megtartására irányulnak. A családok mindennapjaira vonatkozóan az élethelyzetek megoldására, a konfliktusok és a veszélyhelyzetek kezelésére. a háztartási munka célszerű szervezésére, az anyagi lehetőségek ésszerű felhasználására, az egészséges táplálkozás érdekében hagyományos és korszerű eljárások és eszközök alkalmazására kell egyre több példát mutatni, összegyűjteni. A munka értékteremtő szerepe, a környezetkímélő termelés és a tudatos fogyasztói magatartás kiemelése a gazdasági ismeretek további elmélyítéséhez járul hozzá.

A nemzeti kultúra átörökítéséhez, a nemzeti hagyományok ápolásához gyakorlati tevékenységekkel (tárgyalkotó tevékenységgel és gyűjtőmunkával) kapcsolódik a tantárgy. A jól megalapozott nemzeti azonosságtudatra épülhet az egyetemes emberi kultúra értékeinek elfogadása.

Az alkotóképesség fejlesztése a **Tárgyi kultúra, technológiák, termelés** részben a modellezés során, a manuális tevékenységek gyakorlásával az alapvető technikai eszközök balesetmentes és szakszerű használatával történik. A párokban, kisebb-nagyobb csoportokban történő munkavégzéskor a kölcsönös alkalmazkodásra, odafigyelésre, a vezető és a vezetett szerep kipróbálására kerül sor. A gyűjtőmunkák és az anyagvizsgálatok végzése segíti a megismerési és rendszerezési folyamatok gyakorlását. A harmonikus és esztétikus zöld környezet kialakítására az agrotechnikai tevékenységek nevelnek. Az adottságok függvényében szobai és kerti növények termesztése, hobbi- és haszonállatok gondozása is végezhető az előző évi gyakorlat tapasztalatait figyelembe véve. A tantárgy tanulási szokásrendjének alakítása

(információgyűjtés, műszaki kommunikáció, mintakövetés, munkatevékenységek végzése, önellenőrzés, hibajavítás, értékelés) folyamatos, rendszeres, következetes munkával erősíthető a kiemelt fejlesztési feladatok végzése során.

A **Közlekedés** témakör egyrészt az 1–5. évfolyamon elsajátítottak ismétlése, gyakoroltatása, másrészt azok bővítése, fokozott tudatosítása.

6. évfolyam

Óraszám: 36 óra/év
1 óra/hét

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Ételkészítés	10
	<i>1.1. Az ételkészítés alapjai, élelmiszerek</i>	
	<i>1.2. Ételek készítése</i>	
	<i>1.3. Élelmiszerek, ételek tárolása, tartósítási eljárások</i>	
	<i>1.4. Konyhai eszközök, gépek használata</i>	
	<i>1.5. Étkezési kultúra az ünnepnapokon</i>	
	<i>1.6. Az ételek készítésével kapcsolatos utómunkálatok</i>	
	<i>1.7. Környezettudatosság az ételkészítés során</i>	
2.	Teendők a háztartásban és a lakókörnyezetben	8
	<i>2.1. A mesterséges, illetve épített környezet</i>	
	<i>2.2. Az épített környezet biztonsága, katasztrófaelhárítás</i>	
	<i>2.3. Balesetek megelőzése a háztartásban és a lakókörnyezetben</i>	
	<i>2.4. Veszélyes anyagok a háztartásban</i>	
	<i>2.5. Környezettudatosság a háztartásban és a lakókörnyezetben</i>	
	<i>2.6. Növénytermesztés, állattartás</i>	
	<i>2.7. Az egészségre ártalmas természeti eredetű veszélyforrások</i>	
3.	Tárgyi kultúra, technológiák, tárgykészítés, modellezés	14
	<i>3.1. A tárgyak és a tárgykészítéshez használt anyagok fizikai és technológiai tulajdonságai</i>	
	<i>3.2. Tárgyak, szerkezetek, modellek előállítása</i>	
	<i>3.3. Műszaki kommunikáció alkalmazása. Vetületi ábrázolás..</i>	
	<i>3.4. Takarékos, hatékony, igényes munkavégzés</i>	
	<i>3.5. Eszközök rendeltetésszerű, biztonságos használata, megfelelő (biztonságos, esztétikus) munkakörnyezet</i>	

4.	Közlekedési ismeretek	4
	<i>4.1. A forgalomszabályozás közlekedési jelzései</i>	
	<i>4.2. A közlekedés rendszere, közlekedéstörténet</i>	
	<i>4.3. Balesetvédelem, közlekedésbiztonság</i>	
	<i>4.4. Vasúti közlekedés</i>	

Tematikai egység	1. Ételtészítés	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	<p>A mindennapos étkezési szokások, ételfajták, étkezési eszközök, étkezőhelyek ismerete.</p> <p>Egyszerű konyhai kézi eszközök biztonságos kezelése, az evőeszközök kulturált használata.</p> <p>Megfontolt, fegyelmezett, biztonságra törekvő viselkedés a munkakörnyezetben.</p> <p>Az étkezéshez kapcsolódó elemi viselkedési szabályok betartása.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A saját tevékenység, a cselekvések és a következmények összefüggéseinek belátása, a saját felelősség felismerése.</p> <p>Kölsönös odafigyelés, alkalmazkodás, együttműködés a csoportos tevékenységek során.</p> <p>Az étkezéssel, ételtészítéssel, élelmiszerekkel összefüggő munkatevékenységek azonosítása, felismerése.</p> <p>Tapasztalatok megfogalmazása az ételtészítési anyagok tulajdonságairól, átalakulásáról.</p> <p>A konyhai tevékenységekkel járó veszélyérzet kifejlődése, törekvés erősítése a biztonságra, fegyelmezettségre, megfontoltságra.</p> <p>Feladatvállalás, célratörő, hatékony munkamagatartás, produktivitás fejlesztése.</p> <p>Törekvés az igényességre, tiszta környezetre, kulturált viselkedésre.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>1.1. Az ételtészítés alapjai, élelmiszerek</p> <p>A tradicionális magyar konyha értékei, hungarikumok.</p> <p>Korszerű, egészséges táplálkozás.</p> <p>„Ünnepi ételek”. Étel-alapanyagok azonosítása, évszakokhoz, étkezési alkalmakhoz, élethelyzetekhez kapcsolása.</p> <p>A készítendő étel és a szükséges alapanyagok mennyiségének önálló meghatározása, a költségek, valamint a készítés időszükségletének becslése.</p> <p>Az élelmiszerek beszerzésével kapcsolatos tudnivalók bővítése (élelmiszerlánc, nyomon követhetőség). A tudatos és takarékos élelmiszer-beszerzés szempontjai.</p> <p>Az élelmiszer-biztonság alapszabályai. Az élelmiszerek címkéjén feltüntetett információk értelmezése.</p> <p>Ételreceptek gyűjtése. A gyűjtött ételreceptek összehasonlítása.</p> <p>Az ételtészítés folyamatának részekre, műveletekre bontása, az étkezéshez kapcsolódó teendők meghatározása, a csoporton belüli, illetve a családi munkamegosztás lehetőségeinek megbeszélése.</p>		<p>Természetismeret:</p> <p>Haszonnövények és haszonállatok, termények, termékek az egyes évszakokban.</p> <p>Hőmérséklet, hőmennyiség, hőátadás.</p> <p>Tápanyagok, táplálék, egészséges táplálkozás.</p> <p>Baktériumok, gombák, étkezési eredetű betegségek.</p> <p>Fertőtlenítőszeres, mosószeres.</p> <p>Matematika: arányosság, fajlagos mennyiségek,</p>
1.2. Ételek készítése		

<p>Az étel-alapanyagok tisztítása, előkészítése, receptúra szerinti mérése, a készítéshez szükséges eszközök meghatározása.</p> <p>Főzött jellegű (pl. levesek, főzelékek, főtt tészta), sütőben készülő (pl. sütemények, pizza, rakott ételek), továbbá serpenyőben készülő ételek (pl. zöldségételek, palacsinta, tükörtojás) készítése.</p>	<p>tömeg- és térfogategységek.</p>
<p>1.3. Élelmiszerek, ételek tárolása, tartósítási eljárások</p> <p>A kereskedelemből származó élelmiszerek fogyaszthatósági, illetve eltarthatósági adatainak értelmezése. Az ételek és ételalapanyagok megromlásának vizsgálata.</p> <p>Ételek csomagolása, tárolása.</p> <p>Ételtartósítási eljárások kipróbálása. A megmaradt ételek felhasználási lehetőségei, az ételmaradékok kezelése.</p> <p>Az étel-alapanyagok és az ételek háztartásban való tárolásának alapvető élelmiszerhigiéniai szabályai,</p> <p>Az ételkészítéshez és étkezéshez kapcsolódó személyi higiéniai követelmények megismerése, betartása.</p>	<p>Magyar nyelv és irodalom:</p> <p>szövegértés, szókinccs- és fogalombővítés, kommunikáció, piktogramok.</p> <p>Erkölcstan:</p> <p>felelősségünk egészség megőrzésében.</p>
<p>1.4. Konyhai eszközök, gépek használata</p> <p>A balesetveszélyes konyhai kézi eszközök, kézi gépek, és a használatukkal járó balesetveszélyek azonosítása.</p> <p>Az ételkészítés során használt tüzelő-, melegítő-, főző-, sütő- stb. berendezésekhez, a forró vízhez, forró anyagokhoz, eszközökhöz kapcsolódó baleseti veszélyek azonosítása és ezek elhárításának gyakorlása.</p> <p>A konyhai eszközökhöz kapcsolódó élelmiszer-higiéniai szabályok megismerése, alkalmazása.</p>	
<p>1.5. Étkezési kultúra az ünnepnapokon</p> <p>Az étkezési szokások és azok történeti háttere.</p> <p>A kulturált étkezés követelményei. Az ünnepi étkezőasztal megterítése, ételek tálalása. Az étkezéssel kapcsolatos illemszabályok gyakorlati alkalmazása.</p>	
<p>1.6. Az ételek készítésével kapcsolatos utómunkálatok</p> <p>Az ételkészítéshez, illetve az étkezéshez használt edények és eszközök mosogatása.</p> <p>A konyha és az étkező takarítása.</p>	
<p>1.7. Környezettudatosság az ételkészítés során</p> <p>Az étkezéshez, ételkészítéshez kapcsolódó energia-, víz- és anyagtakarékosság, valamint az élelmiszer-csomagolások újrahasznosítási lehetőségeinek feltárása, megismerése.</p> <p>Az élelmiszerhulladék minimalizálásának lehetőségei.</p> <p>A keletkező hulladékok azonosítása, szelektálása.</p>	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Étel, étkezés, élelmiszer, egészséges táplálkozás, éhezés, közétkeztetés, családi étkezés, főtt étel (melegétel), hideg étel, főzés, sütés, tálalás, mosogatás, maradék étel, ételtárolás, tartósított élelmiszer (étel), ételmaradék, hulladék, fogyaszthatóság, megromlás, ételmérgezés, anyagtakarékosság, energiatakarékosság, víztakarékosság, szelektív hulladékgyűjtés.
------------------------------------	--

Tematikai egység	2. Teendők a háztartásban és a lakókörnyezetben	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	<p>Az épített környezet elemeinek és összetevőinek, valamint funkcióinak azonosítása, érdeklődés, törekvés annak megfelelő használatára, alakítására.</p> <p>Az élő és a tárgyi környezet jellemzőinek, kapcsolatának, kölcsönhatásainak megfigyeléséből származó tapasztalatok felhasználása a problémamegoldások során, tevékenységek gyakorlásakor.</p> <p>A szükségletekből adódó technikai problémák felismerése és technikai eszközökkel, -eljárásokkal történő megoldása.</p> <p>Használati utasítások megértése, helyes értelmezése.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Tapasztalatszerzés az épített, illetve mesterséges környezet elemeiről és összetevőiről, a tapasztalatok megfogalmazása, rögzítése.</p> <p>A környezet állapota, használati jellemzői, az emberi életminőségre és a természeti környezetre gyakorolt hatásai iránti érdeklődés, a környezetet alakító tevékenységekkel járó felelősség belátása.</p> <p>Véleményalkotás a tevékenységekkel érintett szakmákról, munkafolyamatokról.</p> <p>A tevékenységekhez, feladatokhoz kapcsolódó célzott információszerzés információforrásokból. A használt anyagok, eszközök, a tapasztalt látvány, jelenség stb. vizsgálatából fakadó tapasztalatok rögzítése.</p> <p>Gyakorlati problémamegoldás lépéseinek azonosítása.</p> <p>Előzetesen bemutatott és megbeszéltek munkaműveletek pontos végrehajtása, a biztonsági szabályok betartása, veszélyhelyzetek felismerése.</p> <p>Elemi agrotechnikai ismeretek elsajátítása.</p> <p>Igényesség a kulturált, rendezett, tiszta, esztétikus környezet iránt.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>2.1. A mesterséges, illetve épített környezet</p> <p>A mesterséges, illetve épített környezet jellemzői és gondozása: építmények, mechanikus szerkezetek, építési és mechanikus javítási, állagmegóvási munkák, takarítás. Tapasztalatok gyűjtése a felhasznált anyagok és eszközök fizikai jellemzőiről.</p> <p>Épület alaprajzának, terület helyszínrajzának értelmezése és összevetése a valósággal.</p> <p>Épületek, építmények funkciói, szerkezeti elemei, anyagai, kötőanyagok, felületi anyagok jellemzői. Árnyékolás, hő- és vízszigetelés.</p> <p>Építési, szerelési szakmák és jellemző tevékenységeik.</p>		<p>Matematika:</p> <p>geometria, számok, számítások, mértékegységek kezelése, egyenes arányosság.</p>

<p>2.2. Az épített környezet biztonsága, katasztrófaelhárítás A mesterséges környezetet, épületeket károsító természeti, időjárási hatások azonosítása. Tűzveszélyes tevékenységek, helyzetek felismerése, tűzvédelmi szabályok ismerete.</p>	<p>Természetismeret: Vetület, térkép, méretarány. Szerkezeti anyagok fizikai és kémiai tulajdonságai.</p>
<p>2.3. Balesetek megelőzése Mechanikus jellegű baleseti veszélyek. Kéziszerszámok, eszközök biztonságos használata. Elektromos eszközök érintésvédelme. Munkavédelmi eszközök, felszerelések. Építési és mechanikus állagmegóvó, javító, takarító munkák során használt eszközök, felszerelések használatának szabályai. Balesetveszélyes munkaműveletek, mozzanatok, munkavédelmi eszköz szükségességének felismerése.</p>	<p>Haszonnövények, haszonállatok. Gépek, elektromos jelenségek, mechanikai kölcsönhatások.</p>
<p>2.4. Veszélyes anyagok a háztartásban Kémiai, biológiai, illetve tűzvédelmi szempontból veszélyes anyagok (gyógyszerek, kozmetikai anyagok, irtószerek, tisztítószerek, oldószerek, festékek, növényvédő szerek, műszaki célú vegyi anyagok stb.) tárolása, kezelése, használata, ezek veszélyei és ezekkel kapcsolatos biztonsági szabályok. Az anyagok kémiai veszélyeiről való tájékozódás információforrásokból.</p>	<p>Erkölcstan: Az ember és a környezet kölcsönhatása, felelősségérzet. A tárgyi világ (modern technikai eszközök) életmódkönyvitő használata, mértékletesség, veszélyforrások.</p>
<p>2.5. Környezettudatosság A háztartási tevékenységek becsült víz- és energiaigényének és költségének meghatározása. Víz és energiatakarékosság. A pazarló használat felismerése. Kis zajterhelésű, víz- és energiatakarékos háztartási gépek használatának jelentősége. A hulladékok azonosítása, csoportosítása, szelektív gyűjtése. Mindennapjainkban keletkező újrafelhasználható és veszélyes hulladékok. A veszélyes hulladékok kezelése, tárolása. Tájékozódás a hulladékokról, veszélyeikről és újrahasznosításuk lehetőségeiről információforrásokból. Környezetbarát anyagok és eljárások alkalmazása a tevékenységek során.</p>	

<p>2.6. Növénytermesztés, állattartás Növények (pl. dísnövények, fűszernövények, fák) telepítése és gondozása. Hobbikert létesítésével és fenntartásával kapcsolatos munkálatok. Komposztálás. Élelmiszernövények termesztési fogásainak elsajátítása. Hobby- és haszonállatok tartásával kapcsolatos feladatok megismerése.</p>		
<p>2.7 Az egészségre ártalmas természeti eredetű veszélyforrások Az embert érő időjárási és természeti eredetű károsító hatások (leégés, napszúrás, kiszáradás, túlhevülés, kihűlés, villámcsapás, allergia, kullancs- és rovarcsípések, fertőzések, élősködők az emberen és a lakásban). A veszéllyel járó helyzetek és a veszélyek felismerése, teendők a károsodás elhárítása érdekében, illetve károsodás esetén.</p>		
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Épület, építmény, alaprajz, helyszínrajz, méretarány, vagyoni védelem, tűzvédelem, alkatrész, szerkezet, gép, rendszer, kéziszerszám, szerkezeti anyag, fizikai és technológiai tulajdonság, építés, készítés, termelés, javítás, felújítás, állagmegóvás, karbantartás, munkavédelmi szabály, munkavédelmi eszköz, használati utasítás, vegyszer, permetezés, oltás, gyógyszer, mérgezés, fertőzés, egészségkárosodás, baleset, áramütés, érintésvédelem, hulladék, veszélyes hulladék.</p>	

Tematikai egység	3. Tárgyi kultúra, technológiák, tárgykészítés, modellezés	Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	<p>Anyagok vizsgálata, tulajdonságok felismerése, tapasztalatok megfogalmazása. Adott feladat megoldásához szükséges információk szerzése és célszerű felhasználása. Tárgyak elkészítése segítséggel, minta alapján. Mérés, szerszámok biztonságos alkalmazása, tapasztalatok megfogalmazása.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Tapasztalatszerzés a tárgyak, modellek készítéséhez felhasznált anyagokról, eszközökről, technológiákról, tapasztalatok megfogalmazása, rögzítése. Véleményalkotás az egyes szakmákról, munkatevékenységekről. Az anyagok tulajdonságai és felhasználhatóságuk közötti kapcsolatok megértése.</p>	

	<p>Tervrajz készítése és a feladat végrehajtási lépéseinek megtervezése. Kézügyesség fejlesztése. A tervezett és az aktuálisan végzett tevékenységgel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása, törekvés erősítése a biztonságra. A változtatásokhoz, változásokhoz való rugalmas alkalmazkodás, felkészülés a veszélyhelyzetek és a konfliktusok kezelésére.</p>
--	---

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>3.1. A tárgyak és a tárgykészítéshez használt anyagok fizikai és technológiai tulajdonságai</p> <p>Természetes és mesterséges faanyagok, műanyagok, fémek, papír, textil, képlékeny anyagok vizsgálata (hajlítás, törés, hasítás, keménység, rugalmasság, nedvszívás, korrózió), szemrevételezés, próba, összehasonlítás, mérés alapján.</p> <p>Az anyagok előállításához és megmunkálásához kötődő szakmák.</p>	<p>Matematika: mérés, méretarány, kicsinyítés, nagyítás, geometriai szerkesztések, geometriai transzformációk, testek.</p>
<p>3.2. Tárgyak, szerkezetek, modellek előállítása</p> <p>A tárgyak rendeltetése és használati jellemzői.</p> <p>Mérés milliméteres pontossággal. Mérőeszközök alkalmazása. Új szerszámok és műveletek megismerése, alkalmazása.</p> <p>Összetett (többféle anyagból, több alkatrészből álló) használati tárgyak, építménymakettek, jármű- és gépmodellek készítése természetes anyagok, hulladékok és egyéb építőelemek (pl. konstrukciós játékok – fa- és fémépítő, Lego, Lego Education készletek) felhasználásával.</p> <p>A modellezés mint hobbi lehetőségeinek megismerése.</p> <p>A tárgykészítéshez kapcsolódó szakmákról ismeretek szerzése.</p>	<p>Természetismeret: mérés, az anyagok fizikai tulajdonságai, mechanikai kölcsönhatások, anyagszerkezet.</p> <p>Erkölcstan: Kötődés a tárgyi világhoz.</p>
<p>3.3. Műszaki kommunikáció alkalmazása</p> <p>Méretmegadás elemei.</p> <p>Rajzjelek (hajlítási vonal, tengely, nem látható él, furat, átmérő, sugár).</p> <p>Méretarányos kicsinyítés, nagyítás.</p> <p>Vetületi ábrázolás.</p>	<p>Találmányok az emberiség szolgálatában (az emberek javára, kárára).</p>
<p>3.4. Takarékos, hatékony, igényes munkavégzés</p> <p>Tárgyak, modellek célszerű és takarékos tervezése.</p> <p>Anyagok újrafelhasználása.</p> <p>A szükséges információk gyűjtése, felhasználása.</p> <p>Anyagmennyiség, költség kiszámítása a tervek alapján.</p> <p>Munkafolyamat tervezése, szervezése. A kivitelezés problémái.</p> <p>Együttműködés társakkal közös tevékenységben.</p>	
<p>3.5. Eszközök rendeltetés szerinti, szakszerű használata. Megfelelő (biztonságos és esztétikus) munkakörnyezet</p> <p>Biztonságos munkavégzéshez szükséges munkafogások ismerete, ép szerszámok célszerű, balesetmentes használata.</p> <p>A munkakörnyezet rendjének fenntartása.</p> <p>A műveletekhez szükséges munkavédelmi felszerelések alkalmazása.</p> <p>A segítségnyújtás lehetőségeinek megismerése.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Anyag, fa, fém, műanyag, alapanyag, termék, szerszám, fizikai tulajdonság, technológia, anyagvizsgálat, termelés, makett, modell, tervezés, minta,</p>

rajzjelek, vonalfajta, méret, mérés, méretarány, vetületi ábrázolás, anyagmennyiség, költség, szabály, veszélyforrás, baleset, segítségnyújtás.

Tematikai egység	4. Közlekedési ismeretek	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	A gyalogos és kerékpáros közlekedés alapismeretei. A gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok. Viselkedési normák a közösségi közlekedési színtereken. Járműhasználattal kapcsolatos veszélyhelyzetek értelmezése, a balesetek megelőzési lehetőségeinek ismerete. A szárazföldi, vízi és légi közlekedés eszközei.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Biztonságos kerékpáros közlekedés szabályainak ismerete, alkalmazása. Hagyományos és korszerű környezetkímélő közlekedéstechnikai eljárások, célszerű eszközök alkalmazásával a technikai ismeretek bővítése, a környezettudatos magatartás erősítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
4.1. A forgalomszabályozás közlekedési jelzései A közlekedési jelzések (jelzőtáblák, útburkolati jelek, forgalomirányító fényjelzőkészülékek) figyelembe vétele, betartása. KRESZ előírások.		Magyar nyelv és irodalom: szaknyelv, szókincsbővítés, szövegértés, könyvtárhasználat.
4.2. A közlekedés rendszere, közlekedéstörténet Új közúti, a vízi és légi járművek, technikai újítások. Közlekedéstörténet – információgyűjtés, rendszerezés. A közlekedéssel kapcsolatos foglalkozásokról, szakmákról információszerzés (a pályaorientáció segítése).		Informatika: internethasználat, könyvtárhasználat, alkalmazások használata. Természetismeret: sebesség, gyorsulás.
4.3. Balesetvédelem, közlekedésbiztonság Közlekedési helyzetek, veszélyek, balesetek elemzése, megelőzése. Közlekedésbiztonsági ismeretek. Az érzékelési- és útviszonyok forgalombefolyásoló szerepe. Tennivalók közlekedési baleset esetén. Az elsősegélynyújtás feltételrendszere, helyzetfelmérés, biztosítás és segélyhívás.		Erkölcstan: találmányok az emberiség szolgálatára (anyagi hasznára, javára, kárára).
4.4. Közlekedés A biztonságos és udvarias közlekedés szabályai. Közúti és vasúti menetrendek, útvonalterképek tanulmányozása. Útvonalterv készítése térkép és útvonaltervező segítségével.		

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Útvonaltípus, főútvonal, kerékpárút, autóút, autópálya, közlekedési csomópont, forgalomirányítás, elsőbbség, kikerülés, fékezés, fékút, megállás, tilalom, közlekedési tábla, viselkedési norma, útkereszteződés, alárendelt út, egyenrangú út, útviszony, közlekedésbiztonság.
------------------------------------	---

<p>A fejlesztés várt eredményei a ciklus végén</p>	<p>Tapasztalatok megfogalmazása a környezet elemeiről, állapotáról, a környezetátalakító tevékenységgel járó felelősség belátása.</p> <p>Tapasztalatok az ételkészítéssel, élelmiszerekkel összefüggő munkatevékenységekről.</p> <p>Ételkészítés és tárgyalkotás során a technológiák helyes alkalmazása, eszközök szakszerű, biztonságos használata.</p> <p>Elemi műszaki rajzi ismeretek alkalmazása a tervezés és a kivitelezés során.</p> <p>Az elkészült produktumok (ételek, tárgyak, modellek) reális értékelése, a hibák felismerése, a javítás, fejlesztés lehetőségeinek meghatározása.</p> <p>Az ember közvetlen tárgyi környezetének megőrzésére, alakítására vonatkozó szükségletek felismerése, a tevékenységek és beavatkozások következményeinek előzetes, helyes felismerése, az azzal járó felelősség belátása.</p> <p>A tárgyi környezetben végzett tevékenységek biztonságossá, környezettudatosá, takarékosá és célszerűvé válása.</p> <p>A gyalogos és kerékpáros közlekedés KRESZ szerinti szabályainak, valamint a tömegközlekedés szabályainak biztonságos alkalmazása.</p> <p>A közlekedésben való biztonságos és udvarias részvétel.</p> <p>Tájékozódás közúti és vasúti menetrendekben, útvonalterképeken.</p> <p>Útvonalterv olvasása, készítése.</p>
---	--

7. évfolyam

A technika, életvitel és gyakorlat tantárgyban a 7. évfolyamon új és egyszersmind nagy jelentőségű tematikai egységként a munkába állás előzményeit, a munkákat, munkakörnyezeteket, szakmákat, továbbtanulási lehetőségeket közvetlenül és célzottan bemutató, pályaaorientációt szolgáló tanórák, foglalkozások jelennek meg.

Ezek középpontjában a különböző munkahelyeken tett látogatások során szerzett személyes helyszíni tapasztalatszerzés áll. **(Munkakörnyezetek megismerése, munkahely-látogatás)**

A korábbi években a produktív tevékenységek tapasztalatai révén kialakult önismeret, a már felismert saját tulajdonságok összevethetővé válnak a megismert lehetőségekkel, az ismeretek az életpályára vonatkozó elképzeléssé válhatnak, a továbbtanulásról, a pályaválasztásról szóló elhatározássá érlelődhetnek. **(Továbbtanulás, munkák, szakmák, megélhetés)**

A háztartás, a lakókörnyezet megismerése a család által használt összetettebb műszaki rendszerek, közművek, közszolgáltatások összefoglalásával befejeződik, teljessé válik. Ennek révén a családi életre nevelés elemeként tudatosabbá válhat a családon belüli munkamegosztás és az azon belül lehetséges saját szerepek. Az ennek keretében szerzett tapasztalatok, a vizsgálódás, a működési próbák, a környezet alakításában elvégzett kisebb feladatok, amellett, hogy a pályaaorientációt segítve további alkalmakat adnak arra, hogy a tanulók feltárják saját képességeiket, jelentősen fejlesztik a műszaki és természettudományos kompetenciát is. Ezeken a foglalkozásokon a tanulók egyrészt felhasználják a természettudományos tantárgyakban tanultakat, másrészt az ekkor szerzett tapasztalatok alapul szolgálnak a későbbi időben sorra kerülő természettudományos tantárgyak tanulásához. Sajátos fejlesztési cél, hogy a diák az otthonában előforduló kisebb-nagyobb műszaki természetű hibák, működészavarok megelőzését szolgáló házilag is elvégezhető karbantartási feladatokat vagy esetleg egyszerűbb javítási műveleteket is képes legyen elvégezni. A társas kapcsolati kultúra fejlesztésére a csoportos keretek között végzett feladatmegoldás, a tanuló saját tevékenységének, a saját továbbtanulási elképzeléseknek a társakéival való összevetése adhat alkalmat. A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia kialakulását a saját szerep megtalálása, az ötleteknek, elképzeléseknek a valósággal, a lehetőségekkel való összevetése és értékelése, a tanulás tanítását, a hatékony, önálló tanulási kompetencia fejlődését pedig a tantárgy valamennyi foglalkozását jellemző feladatközpontú tevékenységi tartalmak segítik. A matematikai kompetenciát és a gazdasági, pénzügyi nevelést a háztartási és a közlekedési rendszerek megismerése, működésük elemzése során elvégzett, célzottan a mennyiségi összefüggésekről szóló számítási feladatok szolgálják. Ezeknek a költségekre vonatkozó eredményei egyben hozzájárulnak a takarékoság, a környezettudatosság, a fenntarthatóság iránti elkötelezettség fejlesztéséhez is.

A **Tárgyi kultúra, technológiák, tárgykészítés, modellezés** és a **Közlekedés** című fejezetek az életkori sajátosságokhoz és a nagyobb elméleti tudáshoz igazodva új, összetett problémák megoldására ösztönzik a tanulókat.

7. évfolyam

Óraszám: 36 óra/év
1 óra/hét

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	A háztartás és a közszolgáltatások	8
	<i>1.1. A háztartás elektromos rendszere</i>	
	<i>1.2. A háztartás és a lakókörnyezet vízellátó, szennyvíz- és csapadékvíz-elvezető, illetve -kezelő rendszere</i>	
	<i>1.3. A háztartás és a lakókörnyezet különböző fűtési megoldásai</i>	
	<i>1.4. Hulladékgyűjtés</i>	
2.	Közlekedés	4
	<i>2.1. A kerékpáros közúti közlekedés</i>	
	<i>2.2. Közlekedéstörténet</i>	
	<i>2.3. Környezet- és egészségtudatos közlekedés</i>	
	<i>2.4. Nyomtatott és elektronikus közlekedési információforrások</i>	
3.	Tárgyi kultúra, technológiák, tárgykészítés, modellezés	14
	<i>3.1. Karbantartás a háztartásban</i>	
	<i>3.2. A) Tárgykészítés</i> <i>B) Tárgykészítés</i>	
	<i>3.3. Eszközök rendeltetésszerű, biztonságos használata, megfelelő munkakörnyezet</i>	
4.	Munkakörnyezetek megismerése, munkahely-látogatás	4
	<i>4.1. Előzetes tájékozódás</i>	
	<i>4.2. Munkakörnyezetek megismerés; Munkahely-látogatások;</i>	
5.	Továbbtanulás, munkák, szakmák, megélhetés	6
	<i>5.1. A tanulási pálya</i>	
	<i>5.2. Szakmák és munkák</i>	
	<i>5.3. Környezet és pályaválasztás</i>	
	<i>5.4. Munkavállalás</i>	
	<i>5.5. Megélhetés</i>	

Tematikai egység	1. A háztartás és a közszolgáltatások	Órakeret 8
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A háztartásban használt eszközök szerepe, használati jellemzői, kezelésük biztonsági szabályai.</p> <p>A háztartásban felhasznált anyagok jellemzői, a tevékenységek alapvető feltételei és környezetre gyakorolt hatásaik.</p> <p>A háztartás elemeinek és összetevőinek, valamint funkcióinak azonosítása, érdeklődés, törekvés azok megfelelő használatára.</p> <p>A műszaki környezet jellemzőinek, kapcsolatának, kölcsönhatásainak megfigyeléséből származó tapasztalatok felhasználása a problémák megoldása során, tevékenységek gyakorlásakor.</p> <p>A szükségletekből adódó, illetve a műszaki jelenségekkel járó, hibákból következő technikai problémák felismerése.</p> <p>Használati utasítások, leírások, műszaki információk megértése, értelmezése.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Tapasztalatszerzés a háztartás műszaki jellegű rendszereinek felépítéséről, működéséről, a tapasztalatok megfogalmazása, rögzítése.</p> <p>Az ember mindennapos tevékenységei és a környezet állapota, jellemzői közötti összefüggések felismerése, a természet általi meghatározottság és a környezetre gyakorolt hatások megértésére irányuló szándék, a tevékenységekkel járó felelősség belátása.</p> <p>Véleményalkotás a tevékenységekkel érintett szakmákról, munkafolyamatokról.</p> <p>A tevékenységekhez, feladatokhoz kapcsolódó célzott információszerzés információforrásokból. A használt anyagok, eszközök, a tapasztalt látvány, jelenség vizsgálatából fakadó tapasztalatok önálló rögzítése.</p> <p>Gyakorlati problémamegoldás feltételeinek és lépéseinek meghatározása segítségével.</p> <p>Előzetesen bemutatott és megbeszéltek munkaműveletek pontos végrehajtása, a biztonsági szabályok betartása, veszélyhelyzetek felismerése.</p> <p>Igényesség a megfelelően funkcionáló, rendezett mesterséges környezet iránt.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>1.1. A háztartás elektromos rendszere</p> <p>Az elektromos hálózat fizikai-műszaki jellemzői, áramköri elemek a háztartási hálózatban.</p> <p>Világítás, motorok, fűtő, hűtő eszközök, elektromossággal működő háztartási és egyéb eszközök, gépek jellemzői, működésük és használatuk.</p>		<p>Fizika: Elektromos áram, áramkör, energiatermelés, energiaátalakítás, energiaforrások.</p>

<p>Az elektromos rendszer üzemzavarai, túláram védelmi és érintésvédelmi eszközök jellemzői, szerepe.</p> <p>Az elektromos energiafogyasztás árának, díjának meghatározása, takarékosági lehetőségek. Villanyszámlák tartalmának értelmezése.</p> <p>Tapasztalatok gyűjtése a környezetben használt elektromos eszközök működéséről és használati jellemzőiről, a tapasztalatok összehasonlítása, értékelése.</p>	<p>Fényforrások, motorok működési elve, az elektromos áram hőhatása. Elektromos és hőtani mennyiségek (feszültség, áramerősség, teljesítmény, hőmérséklet, hőmennyiség, hőenergia, égéshő, fűtőérték).</p> <p>Biológia-egészségtan: A víz szerepe az élet kialakulásában és fenntartásában. A víz humán-élettani szerepe. A hulladékok tárolásának, kezelésének biológiai veszélyei. Mérgező anyagok egészségügyi hatásai.</p> <p>Földrajz: A víz körforgása a természetben. A víz felhasználása az egyes gazdasági területeken. Fosszilis és megújuló energiaforrások.</p> <p>Matematika: Számok, alapl műveletek. Matematikai modell.</p> <p>Kémia: Az égés mint kémiai folyamat, égéstermékek, a környezetre káros</p>
<p>1.2. A háztartás és a lakókörnyezet vízellátó, szennyvíz- és csapadékvíz-elvezető, illetve - kezelő rendszere</p> <p>A vízfelhasználáshoz kapcsolódó felszerelési, berendezési tárgyak, szerelvények szerkezete és működése.</p> <p>Az ivóvíz forrásai, a víz minősége, fizikai, kémiai és biológiai jellemzői, vízfogyasztási módok, a víz élelmi, más háztartási, valamint műszaki, technológiai célú felhasználása.</p> <p>A háztartási szennyvíz keletkezési forrásai, az elvezetés, gyűjtés, tisztítás eljárásai, eszközei.</p> <p>A csapadékvíz káros mechanikai és kémiai (korróziós) hatásai az emberi lakókörnyezetben.</p> <p>Üzemzavarok, rendellenességek a vízellátás, valamint a szennyvíz- és a csapadékvíz-elvezetés működésben.</p> <p>Felelősségünk a talajvíz és a vízbázisok tisztaságának megőrzésében.</p> <p>A vízfogyasztás árának, díjainak meghatározása, takarékosági lehetőségek. Vízes csatornaszámlák tartalmának értelmezése.</p> <p>A csapadékvíz-gyűjtés és - felhasználás lehetőségei.</p> <p>Vízta karékos technológiai megoldások és rendszerek.</p> <p>Tapasztalatok gyűjtése a környezetben használt, a vízfelhasználáshoz kapcsolódó eszközök működéséről és használati jellemzőiről.</p>	
<p>1.3. A háztartás és a lakókörnyezet különböző fűtési megoldásai</p> <p>A gáz forrásai, az ellátás rendszere, elemei, gázfűtés, a gáz szállítása, tárolása, gázt felhasználó háztartási készülékek.</p> <p>Szilárd tüzelőanyagok és fűtőberendezéseik, üzemeltetési szabályaik.</p> <p>Füstgáz elvezetés, az égéstermékek környezeti hatásai.</p> <p>A gázhálózat, gázpalackok, gázfogyasztó berendezések üzemeltetésének veszélyei, üzemzavarok, a használat biztonsági szabályai, a biztonsági berendezések működési jellemzői.</p> <p>Gázszivárgásra és más üzemzavarra utaló jelek, teendők és tilalmak rendellenességek esetén.</p> <p>A fűtési és más hőenergia-felhasználási költségek meghatározása, takarékosági lehetőségek. Gázszámlák tartalmának értelmezése.</p> <p>Megújuló energiaforrások felhasználása a fűtésben és a használati melegvíz készítésében.</p> <p>Tapasztalatok gyűjtése a környezetben használt, fűtésre, hőenergia-termelésre használt eszközök működéséről és használati jellemzőiről,</p>	

<p>összehasonlításuk energetikai, gazdaságossági és környezetvédelmi szempontból.</p>	<p>hatású kémiai anyagok. A víz tulajdonságai. Korrózió.</p> <p>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: Családi kiadások. Takarékosság a háztartások fogyasztásában.</p> <p>Erkölcstan: A modern technika alkalmazásának előnyei, hátrányai, veszélyei, az életvitelt könnyítő lehetőségei. Magunkért és másokért érzett felelősség. Mértékletesség a fogyasztásban. Érték és mérték.</p> <p>Informatika: információkeresés, internethasználat.</p>
<p>1.4. Hulladékgazdálkodás A hulladékok keletkezési módjai a háztartásban és a lakókörnyezetben. A keletkező hulladékok fizikai és kémiai jellemzői, tárgyként való tovább használati, illetve anyagként való újra feldolgozhatóságuk lehetőségei. A hulladék keletkezését mérséklő fogyasztási, életmódbeli szokások, hulladékok házilagos kezelése, komposztálás. A hulladékszállítás, szelektív hulladékgyűjtés, hulladékkezelés, energetikai célú hulladékhasznosítás települési környezettől függő rendszerei. A hulladékok kezelése, a hulladék keletkezésével, tárolásával, kezelésével járó veszélyek. Veszélyes hulladékok, környezeti és egészségügyi hatásaik. Komposztálható hulladékok. Háztartási körülmények között égethető és nem égethető hulladék anyagok. A hulladékokkal járó költségek meghatározása, a csökkenést eredményező megoldások, a takarékoság lehetőségei. Tapasztalatok gyűjtése a lakókörnyezetben keletkező hulladékokról, a gyűjtés, kezelés megoldásairól, az újrahasznosítási lehetőségekről.</p>	

<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Elektromos energia, energiafogyasztás, áramfelvétel, túláram védelem, érintésvédelem, áramütés, ivóvíz, szennyvíz, csapadékvíz, használati melegvíz, vízvezeték, vízszelvény, szennyvízvezeték, csatornázás, szennyvíztisztítás, gázfogyasztás, gázfűtés, gázszivárgás, gázmérgezés, füstmérgezés, füstgázvezetés, szilárd tüzelés, hulladék, veszélyes hulladék, újrahasznosítás, hulladékkezelés, szolgáltatás, közmű, közüzemi szolgáltató, közüzemi számla.</p>
---------------------------------------	--

Tematikai egység	2. Közlekedés	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	A gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályai, közlekedési jelzőtáblák. A közlekedési balesetek megelőzését szolgáló magatartás.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A közúti kerékpáros közlekedésben való felelős részvétel erősítése. Egyszerűbb kerékpár-javítási műveletek elsajátítása. A gépjárművek üzemeltetésével kapcsolatos problémák megfigyelésével, megvitatásával a szabályismeret, a szabálykövető attitűd, a felelősségérzet és a környezettudatosság erősítése.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>2.1. A kerékpáros közúti közlekedés A kerékpáros közúti közlekedés KRESZ szerinti szabályai, eszközrendszere. A balesetmentes, udvarias közlekedés. Közlekedési veszélyhelyzetek felismerése, elhárítása. A biztonságos kerékpáros közlekedéshez szükséges gyakorlati készségek fejlesztése az alapvető szituációkat modellező gyakorlati pályán. Felkészítés a közúti forgalomban történő kerékpáros közlekedésre. A kerékpár beállítása, egyszerűbb javítási műveletek.</p>	<p>Magyar nyelv és irodalom: szövegértés, digitális információk értő kezelése.</p> <p>Testnevelés és sport: kerékpározás.</p> <p>Fizika: motorok, mechanika.</p>
<p>2.2. Közlekedéstörténet A motorok fejlődési állomásai. A korszerű szárazföldi közlekedés. A járműmeghajtások jövője.</p>	<p>Matematika: számok, műveletek, számítások időtartamokkal.</p>
<p>2.3. Környezet- és egészségtudatos közlekedés A közlekedési eszközök által okozott, a környezetet terhelő, illetve az egészséget károsító hatások. A mozgás élménye. A természet mint közlekedési környezet. A biztonságos túrakerékpározás. Kerékpártúra-útvonalak, útvonalterv készítése.</p>	<p>Informatika: Alkalmazások használata. Többszálú lineáris olvasás.</p>

<p>2.4. Nyomtatott és elektronikus közlekedési információforrások Tájékozódás közlekedési útvonalakról, járatokról, adatokról. Papíralapú és elektronikus menetrendek használata. A közlekedés idő- és költségigényének meghatározása útvonaltervező segítségével. A közlekedési környezet mint rendszer jellemzői. A közlekedési infrastruktúra mennyiségi jellemzői (idő, sebesség, gyakoriság, közlekedési logisztika).</p>	<p>Földrajz: tájékozódás a térben térkép és egyéb vázlatok alapján.</p>
--	--

<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Motor, útvonaltervezés, menetrend, környezettudatos közlekedés, környezeti terhelés.</p>
---------------------------------------	---

<p>Tematikai egység</p>	<p>3. Tárgyi kultúra, technológiák, tárgykészítés, modellezés</p>	<p>Órakeret 14 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Tájékozottság a háztartás ellátó rendszereiről Adott feladat megoldásához szükséges információk szerzése és célszerű felhasználása. Rajzolás, mérés. Tárgyak elkészítése minta alapján. Egyszerű szerelési műveletek elvégzése segítséggel. Szerszámok biztonságos alkalmazása. Tapasztalatok megfogalmazása, rögzítése.</p>	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Tapasztalatszerzés a tárgyak, modellek készítéséhez felhasznált anyagokról, eszközökről, technológiákról.</p> <p>A karbantartás szükségességének felismerése, helyzetelemzés, hibakeresés, problémamegoldás, a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodás képességének fejlesztése.</p> <p>A munka során felhasznált anyagok technológiai tulajdonságainak felismerése, az ismeretek alkalmazása.</p> <p>A tervezett és az aktuálisan végzett tevékenységgel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása, a biztonság iránti igény kialakítása.</p> <p>Véleményalkotás az egyes szakmákról, munkatevékenységekről.</p>
---	---

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>3.1. Karbantartás a háztartásban</p> <p>Vízvezeték-szerelvények, különféle vízcsapok, lefolyók, WC-tartályok működése (szabályozása), gyakran előforduló hibák, javítások.</p> <p>Áramkör: a biztosító, a vezeték és a szerelvények mérete, valamint a fogyasztók teljesítménye közötti összefüggés.</p> <p>Világítási áramkör, foglalatok, izzófajták, energiatakarékos izzók, kapcsolók – adatok értelmezése, összehasonlítása.</p> <p>Fali dugaszoló aljzatok, vezeték-csatlakozások, villásdugók szerelése.</p> <p>A laikus által végezhető javítások határai.</p>	<p>Fizika: Áramkör, vezető, fogyasztó, az elektromos áram munkája és teljesítménye.</p> <p>Gép, motor.</p>
Az igények/lehetőségek szerint választható az A vagy a B tartalom!	
<p>3.2. A) Tárgykészítés</p> <p>Különböző problémák (érzékelés, kapcsolás, stb.) megoldása elektronikai áramkör modellek készítésével, a hozzá tartozó kapcsolási rajzok segítségével.</p> <p>Az irányítástechnika és az automatizálás alapjainak megismerése a készített modellek segítségével.</p> <p>Motoros járműmodellek (közúti, vízi, vagy kötött pályás) tervezése, elkészítése, kipróbálása, értékelése.</p> <p>A gépek és a gépelemek megismerése a készített modellek segítségével.</p> <p>Megújuló energiaforrásokkal működő modell készítése (pl. szélkerék, napkollektor, napelemes ventilátor).</p> <p>Tervrajz készítése adott, illetve elképzelt tárgyról.</p> <p>Használati, illetve dísz tárgyak készítése különböző anyagokból adott, illetve saját készítésű tervek alapján.</p> <p style="text-align: center;">ÉS/VAGY (az érdeklődési kör és a lehetőségek függvényében)</p>	<p>Földrajz; kémia: megújuló energiaforrások.</p>
<p>3.2. B) Tárgykészítés</p> <p>Kötés és/vagy horgolás elsajátítása és gyakorlása.</p>	<p>Informatika: információkeresés, irányítás, vezérlés, szabályozás.</p> <p>Erkölcstan: Kötődés a tárgyi világhoz. Találmányok az emberiség szolgálatában (az emberek javára, kárára.)</p>

<p>Egyszerű tárgyak (pl. sál, poháralátét) elkészítése az elsajátított kötési vagy horgolási technikával.</p> <p>Gépi varrás elsajátítása és gyakorlása.</p> <p>Egyszerű tárgyak (pl. kötény, párnahuzat) elkészítése gépi varrás alkalmazásával, díszítése díszítőöltésekkel.</p> <p>Szabásminta készítése, méretvétel és mérettáblázat szerint. Szabásvarrás adott, illetve méretvételt követő, mérethez igazított, saját készítésű szabásminta alapján.</p>	
<p>3.3 Eszközök rendeltetésszerű, biztonságos használata, megfelelő munkakörnyezet</p> <p>Biztonságos munkavégzéshez szükséges munkafogások ismerete, alkalmazása.</p> <p>A szerszámok célszerű, balesetmentes használata.</p> <p>A munkakörnyezet rendjének fenntartása.</p> <p>A műveletekhez szükséges munkavédelmi felszerelések alkalmazása.</p> <p>A segítségnyújtás lehetőségeinek megismerése.</p>	

<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Vízvezeték, szerelvény, szabályozás, elektromos szerelvény, áramkör, A) gépelem, B) kötés, horgolás, varrógép, méretvétel, mérettáblázat, szabásminta.</p>
---------------------------------------	---

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>4. Munkakörnyezetek megismerése, munkahely-látogatás</p>	<p>Órakeret 4 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A környezet állapotára, változtatására, az emberi tevékenységekre, szakmákra, munkafolyamatokra, technológiákra, termékekre, szolgáltatásokra, ezek feltételeire és hatásaira irányuló érdeklődés, ezekről szerzett tapasztalatok.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A munkamegosztás, az egyéni és kollektív munkatevékenységek, a technológiai folyamat, a produktumok stb. összefüggéseinek felismerése, megértése.</p> <p>A munkára való alkalmasság összetevőinek, a munkavégzés körülményeinek és a munkát végzőre gyakorolt hatásoknak, a munkával járó veszélyeknek a felismerése.</p> <p>Tapasztalatszerzés a helyes munkamagatartásról, a munkakultúráról.</p> <p>A megismert munkakörnyezetekről alkotott vélemény és érvek megfogalmazása a saját elképzelésekkel összevetve. Közelebb kerülés a saját pályaválasztási döntéshez.</p>	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>4.1. <i>Előzetes tájékozódás</i> Tájékozódás a megismerendő munkakörnyezetekről, meglátogatandó munkahelyekről, a technológiákról, munkatevékenységekről, termékekről, szolgáltatásokról, munkakörülményekről, munkaszervezeti keretéről. Felkészülés a munkahelyeken való információszerzésre.</p>	<p>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: Munkajogi alapok, foglalkoztatási formák, a munkaszerződés tartalma. A munkaviszonyhoz kapcsolódó jogok és kötelezettségek.</p> <p>Egyéb: a meglátogatott, tanulmányozott munkahelyeken folyó tevékenységtől függően.</p>
<p>4.2. <i>Munkakörnyezetek megismerése; Munkahely-látogatások;</i> Előzetes tájékozódás a megismerendő munkakörnyezetekről, technológiákról, munkatevékenységekről, termékekről, szolgáltatásokról, munkakörülményekről, munkaszervezeti keretéről. Információforrások felkutatása.</p> <ul style="list-style-type: none"> – árutermelő, ipari vagy agrárjellegű; – kereskedelmi, vendéglátási, gazdasági, közlekedési jellegű; – egészségügyi, szociális, oktatási jellegű, illetve más, személyeknek szolgáltatást nyújtó más munkahely, munkakörnyezet, foglalkozás megismerése helyszínen tett látogatás, audiovizuális segédanyag vagy meghívott szakértő segítségével. – környezetvédelmi, környezetgazdálkodási, vagy energiatermelő munkahely, munkakörnyezet, foglalkozás megismerése. <p>Információgyűjtés a meglátogatott munkahelyeken: az alkalmazott eszközök, technológiák, a felhasznált anyagok, a munkafolyamatok jellemzői, a tevékenység feltételei és környezeti hatásai, munkaszervezeti sajátosságok, munkakörülmények, kereseti lehetőségek. A szerzett tapasztalatok rögzítése, feldolgozása.</p>	

<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Alapanyag, termelőeszköz, gép, árutermelés, sorozatgyártás, egyedi termék, javítás, felújítás, szolgáltatás, építés, szerelés, technológia, munkaművelet, fogyasztó, vevő, ügyfél, vállalat, vállalkozás, intézmény, munkaszervezet, munkahelyi hierarchia, munkamegosztás, munkanorma, munkabér.</p>
---------------------------------------	--

Tematikai egység	5. Továbbtanulás, munkák, szakmák, megélhetés	Órakeret 6 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A környezet állapotára, változtatására, az emberi tevékenységek feltételeire és hatásaira irányuló érdeklődés, erről szerzett tapasztalatok.</p>	

	<p>Saját tapasztalatok a munka világából a személyes környezetben élők tevékenységéhez kapcsolódóan.</p> <p>A saját tevékenységek eredményességéről, erősségekről, gyengeségekről szóló tapasztalatok.</p>
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A munkavégzés jelentőségének tudatosítása a társadalom jóléte szempontjából.</p> <p>Az ember környezetének, valamint tevékenységeinek, munkájának, továbbá a megélhetés és az életminőség kapcsolatának felismerése.</p> <p>Továbbtanulási, pályaválasztási elhatározás, életpálya-elképzelés kialakítása, megerősítése. A tervezett pálya jellemzőinek összevetése a személyes elképzelésekkel, a lehetőségek helyes megítélése, fejlődő önismeret, reális önértékelés erősítése.</p> <p>A megélhetést biztosító tervezett életpályára, munkára való alkalmasság nélkülözhetetlen összetevőinek (képesség, szaktudás, tanulás, munkakultúra) tudatosítása.</p> <p>A saját életpálya és életminőség alakításában viselt személyes felelősség felismertetése.</p> <p>Előzetes ismeretszerzés a karrier, a hivatás és a családi élet összeegyeztetéséről.</p> <p>A munkakereséssel, munkába állással kapcsolatos alapvető tudnivalók elsajátítása.</p>
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	
<p>5.1. A tanulási pálya</p> <p>A tanulási pálya szakaszai.</p> <p>Képzési lehetőségek, eltérő tanulási utak, szakmatanulási lehetőségek megismerése, elemzése, összevetése.</p> <p>Iskolatípusok, képzési formák, közoktatás, szakképzés, felsőoktatás, felnőttképzés, érettségi, szakmai vizsga, diploma.</p>	<p>Informatika: adatgyűjtés az internetről.</p> <p>Földrajz: a gazdaság ágai, a munkahelyteremtés természet- és gazdaságföldrajzi alapjai.</p> <p>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: munkahely és munkavállalói szerep.</p>
<p>5.2. Szakmák és munkák</p> <p>Az egyes gazdasági ágazatokhoz tartozó munkák, foglalkozások, szakmák, szakmacsoportok megismerése, elemzése, összevetése.</p> <p>Szakmák közös és eltérő tevékenységi elemei, termékei, szolgáltatásai, munkakörülményei.</p> <p>A napi életvitelt meghatározó, az egyes szakmákhoz, foglalkozásokhoz kapcsolódó jellemzők (pl. munkaidő beosztás, szezonális).</p>	
<p>5.3. Környezet és pályaválasztás</p> <p>A családi, települési környezet, az életmód, a megélhetés, a továbbtanulási lehetőségek és a személyes ambíciók összevetése.</p> <p>Elképzelések megfogalmazása a saját lehetőségekről, tanulási pályáról.</p>	

<p>Karrier és hivatás fogalma, ezek hatása a családi szerepek, értékrend és munkamegosztás alakulására.</p> <p>A települési és a tágabb környezet gazdasági, foglalkoztatási, továbbtanulási lehetőségei.</p> <p>A szakmákról, munkalehetőségekről, pályaalkalmasságról, továbbtanulásról szóló információk forrásai. Önálló tájékozódás szakmákról, munkákról internetes (pl. Nemzeti pályaaorientációs portál) és más információforrásokból, valamint a személyes környezetben.</p>	<p>Erkölestan: A munka és a munkát végző ember tisztelete. Személyes tapasztalatok, együttműködés, egyéni boldogulás és a csapatmunka. Pályaválasztás – foglalkozás, élethivatás. Ösztönzők és mozgatóerők. Érték és mérték. Jólét és jólét. Boldogulás.</p> <p>Magyar nyelv és irodalom: az önéletrajz formái, a hivatalos levél jellemzői.</p>
<p>5.4. Munkavállalás</p> <p>Vállalkozók és alkalmazottak az értékteremtő munkában. A vállalkozói lét és az alkalmazotti helyzet előnyei és hátrányai. Vállalkozói tevékenységek, a vállalkozó személye, felelős vállalkozói magatartás.</p> <p>Alkalmazottként való elhelyezkedés. A munkába állás adminisztratív előzményei (álláskeresés, tájékozódás, önéletrajz, motivációs levél, állásinterjú).</p>	
<p>5.5. Megélhetés</p> <p>A család megélhetése, a jövedelemforrások, a napi életvitel, az élethelyzetek és az életminőség összefüggései.</p> <p>A család megélhetési, önfenntartási lehetőségei, tevékenységei, a tanulás és a munkamagatartás kapcsolata.</p> <p>Teendők és lehetőségek munkanélküliség esetén.</p>	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Általános iskola, középiskola, felsőoktatás, szakképzés, felnőttképzés, szakképesítés (szakma), érettségi, diploma, fizikai munka, kétkézi munka, értelmiségi munka, ipar, kereskedelem, mezőgazdaság, közlekedés, termelés, termék, szolgáltatás, foglalkozás, munkahely, munkaidő, munkabér, munkanélküliség, családi önfenntartás, karrier, hivatás, munkaadó, munkavállaló, vállalkozó, alkalmazott, motivációs levél, állásinterjú, munkaszerződés.
------------------------------------	--

A fejlesztés várt eredményei a ciklus végén	<p>Az egészséges, biztonságos, környezettudatos otthon működtetéséhez szükséges praktikus életvezetési ismeretek elsajátítása, alkalmazása.</p> <p>A háztartási elektromos, víz-, szennyvíz-, gáz- és más tüzelőberendezéseinek biztonságos kezelése, takarékos és felelős használata, a használattal járó veszélyek és környezeti hatások tudatosulása, hibák, működészavarok felismerése. Egyszerű karbantartási, javítási munkák önálló elvégzése.</p> <p>Környezettudatosság a háztartási hulladékok kezelése során.</p> <p>A víz és energiafogyasztással, hulladékokkal kapcsolatos mennyiségek és költségek érzékelésének, becslésének képessége.</p> <p>Elköteleződés a takarékos életvitel és a környezetkímélő technológiák mellett.</p> <p>A kerékpárosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos készségintű alkalmazása.</p> <p>Tájékozottság a közlekedési környezetben, tudatos közlekedési magatartás, a közlekedési morál alkalmazása.</p> <p>Környezettudatos közlekedésszemlélet.</p> <p>Alapvető tájékozottság a továbbtanulási lehetőségekről, elképzelés a saját felnőttkori életről, pályaválasztási lehetőségek mérlegelése.</p> <p>Tapasztalatok, ismeretek, véleményalkotás a meglátogatott munkahelyekről, ezek összevetése a személyes tervekkel.</p> <p>Az adottságok, képességek, igények, lehetőségek összhangjának keresése.</p> <p>A munkatevékenységnek az önmegvalósítás részeként történő értékelése.</p> <p>A munkába álláshoz szükséges alapkészségek és ismeretek elsajátítása.</p>
--	---

Magyar nyelv és irodalom

A magyar nemzeti kultúra alapja a magyar nyelv. Nyelvünk és kultúránk, benne irodalmunk a nemzeti identitásunk megteremtői, őrzői és alakítói. Az oktatásban a magyar nyelv és irodalom tantárgynak ezért kulcsszerepe van: ismereteket ad, készségeket, képességeket, gondolkodást fejleszt, szellemi, erkölcsi örökséget hagyományoz. Az érzelmi nevelés egyik fontos eszköze. Az irodalmi alkotások nemcsak esztétikai teljesítmények, hanem közösséget és személyiséget formálnak, tehát jövőt alakító képességük is van. Nyelvünk és irodalmunk nemzeti identitásunk alapját képezik a maguk sajátos eszközeivel.

Kultúránk a Kárpát-medencei magyarság kultúrája. A magyar irodalom a Kárpát-medencei magyarság irodalma. Nemcsak a magyar nyelv köti össze a magyar alkotókat és műveiket, hanem közös történelmünk, kulturális hagyományaink is, egy nemzet vagyunk. Ezért a magyar nyelv és irodalom tantárgy a Kárpát-medencei magyarság irodalmát, szellemi örökségét egységesen és egységben kezeli.

A nevelés-oktatás cél- és feladatrendszere az alapfokú képzés első szakaszában, az 1-4. évfolyamon:

- cél, hogy a diákok megértsék a nemzet, a szűkebb közösség és az egyes ember kapcsolatát, viszonyulásait az élő és élettelen világhoz. Megismerjék kultúrájukat, annak gondolati, erkölcsi tartalmait, esztétikai értékeit. Ennek révén szellemileg és érzelmileg is kötődjenek ahhoz. Korosztályuknak megfelelően tudják értelmezni múltjukat, jelen környezetüket, önmagukat. A tanulókat fel kell készíteni arra, hogy ennek a kulturális hagyománynak követői és később gyarapítói legyenek.
- Elengedhetetlen, hogy ebben a képzési szakaszban a tanulók életkoruknak megfelelő, biztos szövegértésre tegyenek szert.
- Őrizzék meg kíváncsiságukat, nyitottságukat, érdeklődésüket, olyan olvasó emberekké neveljük őket, akik a képzési szakasz végére többféle olvasási és értelmezési stratégiával rendelkeznek, az általuk olvasott szövegeket képesek mérlegelve végiggondolni. Össze tudják kapcsolni a már meglévő ismereteiket az olvasott, hallott vagy a digitális szövegek tartalmával, képesek meglátni és kiemelni az összefüggéseket.
- Művelt emberekké neveljük a diákokat, akik korosztályuknak, érettségüknek megfelelő értékrendszerrel, ismeretekkel rendelkeznek, s ezeket értelmezni tudják.
- Fejlődjék szókincsük, kifejezőkészségük. Az egyéni képességeikhez mértten tagolt, rendezett, áttekinthető írásképpel, egyértelmű javításokkal alkossanak megfelelő tartalmú és szerkezetű, hagyományos és digitális szövegeket.
- Cél, hogy a diákok különböző kommunikációs helyzeteket megértsék, és ki tudják fejezni önmagukat. Az anyanyelvi ismeretek mindenekelőtt a nyelvhasználat fejlesztését szolgálják.
- Ismerjék a tananyag által előírt memoritereket, azokat elő tudják adni.
- Az irodalmi művek sokfélesége biztosítja kíváncsiságuk felkeltését és érdeklődésük megtartását, önmaguk megértésének lehetőségét.
- Segíteni kell a diákokat a tanulás tanulásában, az önképzés igényének kialakításában.

A magyar nyelv és irodalom tanítása nemcsak műveltségátadást, kompetenciafejlesztést jelent, érzelmi nevelést is. A diákok személyes boldogulásának, együttműködési képességeinek, társadalmi beilleszkedésének, kulturált viselkedésének az érzelmi fejlődésük az alapja.

A magyar nyelv és irodalom más tantárgyakhoz, műveltségterületekhez is kötődik. A tantárgyi koncentráció kialakítása a tantárgyi struktúra egyik elve.

Az egyes témakörök óraszámát minimum és maximum értékeket tartalmaz. A minimum óraszámot a törzsanyagra kell fordítani. Ha az osztály vagy csoport ezt az egységet hamarabb fel tudja dolgozni – tehát a megadott minimum órakeretben (órakeret 80%-a) –, akkor a pedagógus felhasználhatja a maradék órákat (órakeret 20%-a) a megadott tananyagok mélyebb, sokszínűbb tanítására, ismétlésre, gyakorlásra vagy a tanórán kívüli tudásszerzésre,

kompetenciafejlesztésre, projektmunkák megalkotására. Amennyiben a 80% nem elegendő a törzsanyag teljesítésére, akkor az órakeret 100%-át kell erre fordítani.

A Nat alapján álló törzsanyag és az azt kiegészítő tartalmak, választható, ajánlott témák, művek

a) A törzsanyag

A témakörökben megadott művek a Nat-ban megfogalmazott tanulási eredmények elérését biztosítják.

b) A törzsanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

A törzsanyagon felüli ajánlott témák, művek elősegítik a pedagógus választását a helyi sajátosságoknak, az osztály érdeklődésének megfelelően.

A magyar nyelv és irodalom tantárgy az alapfokú képzés első nevelési-oktatási szakaszában komplex egységet alkot. Az olvasás és írás jelrendszerének tanítása párhuzamosan folyik a többi nyelvi készség és képesség, a szóbeli és írásbeli nyelvhasználati területek (*beszéd, olvasás, hallott és olvasott szöveg értése, írás, helyesírás, szóbeli és írásbeli szövegalkotás*) folyamatos fejlesztésével.

A kompetencia-fejlesztés alapja a beszéd, az olvasás és az írás készségszintű elsajátítása, mely a pedagógus által is közvetített ismeretekre épülve játékokkal, játékos gyakorlatokkal valósul meg a leghatékonyabban.

A gyermek beszéde ezen oktatási szakaszban folyamatosan fejlődik. Napjainkban a megváltozott társadalmi körülmények következtében a beszédfejlődés lényegesen lelassult, ezért annak tudatos és folyamatos fejlesztése szükséges.

Az óvoda és az iskola közötti átmenet segítésére az előkészítő időszak hosszát rugalmasan kell kezelni, figyelembe véve az iskolába kerülő gyerekek eltérő adottságait, meglévő ismereteit. Ebben az időszakban kell a pedagógusnak megfigyelnie a tanulókat, és ezekre a megfigyelésekre építve kezdheti meg a differenciált fejlesztést. A fejlesztési cél az, hogy a betűtanítás és -tanulás – lehetőség szerint – az első tanév végéig befejeződjék. Az írott nagybetűk írásának tanítása második osztályra tevődik.

A készségfejlesztés sajátosságainak megfelelően a tananyag egymásra épülően bővül. Az első két évfolyam témakörei újabb ismeretekkel egészülnek ki és megkezdődik a nyelvi-irodalmi fogalmak megalkotásának előkészítése. Az első két évfolyam témakörei megjelennek a harmadik-negyedik évfolyamon is.

A változatos műfajú és típusú szövegek a tanulók világról szerzett ismereteit bővítik, szó- és kifejezőkészségüket gazdagítják, ezáltal segítik az önismeretük fejlődését, valamint a közösségekben (család, osztály, iskola, település) való eligazodásukat. A tanulók ebben a fejlesztési szakaszban magyar népköltészeti alkotásokkal (népmese, mondóka, szólás, közmondás, találós kérdés, népdal), és magyar szerzők műveivel (műmese, vers, versrészlet) találkoznak.

Ez az időszak alkalmas arra is, hogy a tanuló felfedezze a körülötte lévő közösségi értékeket: otthon, család, iskola, haza. Itt alapozzuk meg az önálló ismeretszerzést. A különböző típusú szövegek feldolgozása a későbbi szaktárgyi tanulást készítik elő. A pedagógus kiemelt feladata és lehetősége, hogy a gyermek a tanulást pozitív élményként élje meg.

Az olvasástanuláshoz hasonlóan az írástanulás előkészítésére és jelrendszerének elsajátítására is elegendő időt kell biztosítani, differenciáltan kezelve a tanulók képességbeli eltéréseit.

Az írás és a helyesírás szerves egységet alkot. Az anyanyelvi ismeretek átadása a gyakorlati nyelvhasználaton keresztül történik, a fejlesztésre összpontosít. Középpontba kerül a helyesírási készség fejlesztése és a rendezett kézírás kialakítása.

Ez teszi lehetővé, hogy a tanuló írásban is képes legyen gondolatait kifejezni, azt megfelelően formába önteni.

1–2. évfolyam

Az iskolába kerülő gyermekek nyelvhasználata nagyon eltérő. Ennek a két évfolyamnak az egyik fő feladata az ösztönös nyelvhasználat tudatosítása. A nyelvi tudatosság fejlesztésének eredményeként fejlődik a tanuló fonémahallása, szótagolási, valamint analízáló-szintetizáló képessége, mindeközben elsajátítja az olvasás-írás jelrendszerét.

Az olvasás és írás készségének kialakítása alapvetően meghatározhatja a tanuló későbbi tanulási képességeinek fejlődését, iskolai sikerességét. Ezért szükséges az egyéni képességeket figyelembe vevő differenciált alapozás.

Az első tanév első féléve előkészítő időszak, melynek célja a tanulók megfigyelése, valamint a megfigyelések alapján a részképességek koncentrált és differenciált fejlesztése. Bár ebben az időszakban már megkezdődik a betűtanítás, a fő hangsúly a képességfejlesztésen van.

Az első félévben az írás előkészítése történik, melynek során kialakulnak a helyes írásszokások, és megtörténik a tanulók tájékozódási és finommotorikus képességének a fejlesztése. Megtörténik továbbá a betűelemek megismerése, vázolása, s a betűolvasás tanításával párhuzamosan elkezdődik a kisbetűk írásának tanítása.

Az olvasás jelrendszerének megtanítása párhuzamosan folyik az olvasástechnika és a szövegértés fejlesztésével az egyes témakörök mentén. Az olvasástechnika elsajátításától folyamatosan a szövegértésre tevődik a hangsúly.

Az első két évfolyamon megkezdődik a rendezett íráshasználat kialakítása. Ez lendületes vázolóval, vonalvezetés gyakorlásával, rendezett írásképre, önellenőrzésre és javításra való szoktatással történik.

Az *írás, helyesírás* tevékenységi kör kapcsán az elsődleges cél a nyelvi tapasztalatszerzésre épülő helyesírás kialakítása és fejlesztése.

Az oktatási szakasz kimeneti méréssel zárul.

BESZÉD ÉS OLVASÁS

1. Beszéd és kommunikáció

2. Betűtanítás kezdete. Olvasási készséget megalapozó képességek fejlesztése

A témakör sajátossága a képességfejlesztés. Az időkeret tartalmazza az előkészítő szakasz képességfejlesztését és minden hang és betű tanításának előkészítését.

3. Betűtanítás. Olvasási készséget megalapozó képességek fejlesztése

A témakör sajátossága a képességfejlesztés. Az időkeret tartalmazza minden hang- és betű- tanítás ismereteit, fejlesztési feladatait.

4. Népmesék, műmesék

TÖRZSANYAG

Magyar népmesék: A vadgalamb és a szarka; Miért haragszik a disznó a kutyára, a kutya a macskára, a macska az egérre?; A sajtot osztó róka; Két kecske találkozott a pallón; A varga, a szikra és a bab; A róka és a kácsák; Jakab meg az apja; Az okos leány; Az öreg halász és a nagyravágyó felesége (Illyés Gyula); A hiú király; Csalimese (Benedek Elek); Lázár Ervin: Mese reggelre; Zelk Zoltán: A három nyúl (verses mese); A pap meg a tojások (cigány népmese); Csukás István: Sün Balázs; Kormos István: Vackor az első bében (részletek)

A törzsanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

Csukás István: A téli tücsök meséi /részlet/; A galamb, a réce meg a lúd; Az állatok vitája; Ki a legelébbvaló?; A szegényember káposztája; A kiskakas gyémánt félkrajcárja (Arany László); Kinek köszönt a vándor?; Az állatok nyelvén tudó juhász; Tréfás mese (Benedek Elek gyűjtése); Móra Ferenc: Levelek hullása; Osváth Erzsébet: A fecskerepülőtéren; Lázár Ervin: Kék meg a sárga; Lázár Ervin: A fába szorult hernyó /részlet/; Kányádi Sándor: A néma tulipán; Kányádi Sándor: Mogyoró király meséje; Csukás István: Egy különös idegen; Csukás István: Süsü /részlet/; Kányádi Sándor: A mindennapi kenyér; Fazekas Anna: Öreg néne özikeje (verses mese); Jékely Zoltán: A három pillangó; Janikovszky Éva: Ha én felnőtt volnék; Móricz Zsigmond: Iciri-piciri; Kutya-macska barátság;

Kányádi Sándor: Mesemorzsa; Hárs Ernő: Vége a vakációnak; A kiscigány; A kismalac és a farkasok (Arany László); Lázár Ervin: A lyukas zokni

5. Versek

TÖRZSANYAG

Nemes Nagy Ágnes: Nyári rajz; Kányádi Sándor: Ha a napnak; József Attila: Hangya; Weöres Sándor: Galagonya; Zelk Zoltán: Este jó, este jó...; Romhányi József: A bűnbánó elefánt; Csoóri Sándor: Esti párbeszéd; Csoóri Sándor: Csodakutya; Kiss Anna: A nappal és az éjszaka; **Móra Ferenc: A cinege cipője; József Attila: Altató; Petőfi Sándor: Anyám tyúkja;** Petőfi Sándor: Arany Lacinak; Gazdag Erzsébet: Álmomban; Móricz Zsigmond: A török és a tehenek (A vastag betűs művek memoritek.)

A törzshanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

Kányádi Sándor: Ballag már; Móra Ferenc: Csókai csóka; Nemes Nagy Ágnes: A titkos út; Kányádi Sándor: Szarvasitató; Nemes Nagy Ágnes: Névnep; Romhányi József: A pék pókja; Weöres Sándor: Nyári este; Móra Ferenc: Zengő ABC; Kányádi Sándor: Aki fázik; Tarbay Ede: Mit beszélt a vízimalom a patakkaal?; Nemes Nagy Ágnes: Lila fecske; Zelk Zoltán: Kóc, kóc; Weöres Sándor: Nyári este; Tamkó Sirató Károly: Pinty és ponty

6. Helyem a közösségben – család, iskola

TÖRZSANYAG

Janikovszky Éva: Már iskolás vagyok (részletek); Hervay Gizella: Elfelejtő mese; Zelk Zoltán: Kicsi vagyok én; Nemes Nagy Ágnes: Gesztenyefalevél valamint ismerettartalmú szövegek a Helyem a közösségben – család, iskola témakörben

A törzshanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

Fésűs Éva: Csupafül huszonkét meséje (részlet); Janikovszky Éva: Velem mindig történik valami

7. Évszakok, ünnepkörök, hagyományok

TÖRZSANYAG

Magyar népköltés: Hónapsoroló; Zelk Zoltán: Négy vándor; Kányádi Sándor: Jön az ősz; **Petőfi Sándor: Itt van az ősz, itt van újra** /részlet/; Lázár Ervin: Mit ugrálsz, hideg?; **Weöres Sándor: Száncsengő;** Betlehemes játék; Weöres Sándor: Újévi mese; Gazdag Erzsébet: Itt a farsang; Devecsery László: Húsvét; A virágok vetélkedése (népköltészet – húsvét); Szabó Lőrinc: Tavasz; Szilágyi Domokos: Két nyári mondóka; Ágh István: Virágosat álmodtam; valamint ismerettartalmú szövegek az Évszakok, ünnepkörök, hagyományok témakörben (A vastag betűs művek memoritek.)

A törzsanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

Hónapmondóka; Csanádi Imre: Négy testvér; Zelk Zoltán: Őszi mese; Csanádi Imre: Doromboló; Csanádi Imre: Farkas üvölt; Zelk Zoltán: Téli fák; Móra Ferenc: A kíváncsi hópelyhek; Zelk Zoltán: Téli mese; Nemes Nagy Ágnes: Hóésésben; Kányádi Sándor: Betemetett a nagy hó; Szabó Lőrinc: Esik a hó; Devecsery László: Karácsonyi éjben, Kányádi Sándor: Szeptember; Kányádi Sándor: Fenyőmese; Szilágyi Domokos: Ősz; Kányádi Sándor: Szeptember; Kányádi Sándor: Fenyőmese; Kodály Zoltán: Pünkösdlő (részlet); Elindult Mária – magyar népének; Kányádi Sándor: Aki fázik; Zelk Zoltán: Csilingel a gyöngyvirág

8. Állatok, növények, emberek

TÖRZSANYAG

Ismerettartalmú szövegek az Állatok, növények, emberek témakörben

1. évfolyam

Óraszám: 296 óra / tanév

8 óra / hét

A témakörök és tevékenységek áttekintő táblázata:

Témakör neve	Óraszám
Beszéd és kommunikáció	30
Betűtanítás kezdete. Olvasási készséget megalapozó részképességek fejlesztése	30
Betűtanítás. Olvasási készséget megalapozó részképességek fejlesztése	85
Népmesék, műmesék	10
Versek, népköltészeti alkotások	10
Helyem a közösségben – család, iskola	5
Évszakok, ünnepkörök, hagyományok	5
Állatok, növények, emberek	5
ÍRÁS ÉS HELYESÍRÁS	
Óvodából iskolába – írás-előkészítés, íráskészséget megalapozó képességek fejlesztése	30
Írás jelrendszere	40
A nyelv építőkövei: hang/betű, szótag, szó	13
A nyelv építőkövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg	3
Kisbetű – nagybetű	5
A magyar ábécé – a betűrend	2
Hangok időtartamának jelentésmegkülönböztető szerepe	8
Gyakorlás, rendszerezés, ellenőrzés	15
Összes óraszám:	296

Beszéd és olvasás

TÉMAKÖR: Beszéd és kommunikáció

JAVASOLT ÓRASZÁM: 30 óra

A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzethez igazodva kommunikál;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a kommunikációs helyzetnek megfelelően reagál;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését;
- a megismert szavakat, kifejezéseket a nyelvi fejlettségi szintjén alkalmazza;
- részt vesz a kortársakkal és felnőttekkel való kommunikációban, beszélgetésben, vitában, és alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;
- használja a kapcsolatfelvételi formákat: köszönés, kérés, megszólítás, kérdezés,
- élményeiről, segítséggel vagy önállóan beszámol.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- beszédlégzése és artikulációja megfelelő;

- figyelmet fordít a hangok időtartamának helyes ejtésére, a beszéd ritmusára, hangsúlyára, tempójára, a beszédhelyzetnek megfelelő hangerőválasztásra;
- a szavakat hangokra, szótagokra bontja;
- a hangokból, szótagokból szavakat épít;
- a tanult verseket, mondókákat, rövidebb szövegeket szöveghűen, érthetően tolmácsolja;
- részt vesz ismert szövegek (mondókák, kiszámolók, nyelvtörők, versek, mesék) mozgással, dramatikus elemekkel történő élményszerű megjelenítésében;
- bekapcsolódik párbeszédek, dramatikus helyzetgyakorlatok, szituációs játékok megalkotásába.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Érzelmi fejlesztés
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés
- Beszédfejlesztés: beszédleégzés, artikuláció fejlesztése, beszédritmus, beszédtempó,
- Ritmusérzék-fejlesztés
- Hangok, szótagok analízise, szintézise
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Beszédészlelés, beszédértés
- Kifejező, érthető beszéd
- Helyesejtés kialakítása
- Nem nyelvi jelek használata
- Kapcsolatfelvételi formák, társalgási fordulatok
- Párbeszédek, szituációs játékok

FOGALMAK

helyesejtés, beszédleégzés, artikuláció, időtartam, hangerő, beszédtempó, ritmus, testtartás, mimika, párbeszéd, szituáció, drámajáték

TÉMAKÖR: Betűtanítás kezdete. Olvasási készséget megalapozó részképességek fejlesztése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 30 óra

A témakör sajátossága a képességfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt. A teljes témakörhöz szükséges idő egy félév.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- megérti a szóbeli utasításokat, kérdéseket és a szöveg tartalmát
- érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- a történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- észleli és/vagy megérti a nyelv alkotóelemeit, hangot/betűt, szótagot, szót, mondatot, szöveget, és azokra válaszokat fogalmaz meg;
- részt vesz a testséma-tudatosságot fejlesztő tevékenységekben (szem-kéz koordináció, térérzékelés, irányok, arányok, jobb-bal oldal összehangolása, testrészek tudatosítása) és érzékelő játékokban;
- megérti és használja a tér- és időbeli relációs szókinccset;
- szavakat hangokra, szótagokra bont;
- hangokból, szótagokból szavakat épít

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Érzelmi fejlesztés
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés

- Beszédfejlesztés: beszédészlelés, beszédértés fejlesztése
- Szókincs gyarapítása
- Szókincs aktivizálása
- Téri-időbeli tájékozódás fejlesztése
- Beszédmotorika, helyesejtés fejlesztése
- Nyelvi jelek értelmezési képességének fejlesztése
- Szerialitás (sorrendiség, szabályszerűség, ismétlődés) fejlesztése
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése
- Betű-hang azonosítás
- Szótagolás
- Olvasástechnika fejlesztése
- Megértett szavak, kifejezések integrálása a meglévő szókincsbe
- A-szövegi és kifejezőképesség fejlesztése

FOGALMAK

hang, betű, magánhangzó, mássalhangzó, hosszú hang, rövid hang, szótag, szó, mondat; viszonyszavak: bal-jobb, előtte, mögötte, alatta, felette, között, mellette; utána, közben, miközben stb.

TÉMAKÖR: Betűtanítás. Olvasási készséget megalapozó részképességek fejlesztése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 85 óra

A témakör sajátossága a képességfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt. A teljes témakörhöz szükséges legrövidebb idő egy tanév.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- megérti a szóbeli utasításokat, kérdéseket és a szöveg tartalmát;
- érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz a testséma-tudatosságot (szem-kéz koordináció, térérzékelés, irányok, arányok, jobb-bal oldal összehangolása, testrészek fejlesztő tevékenységekben és érzékelő játékokban);
- megérti és használja a tér- és időbeli relációs szókincset;
- szavakat hangokra, szótagokra bont;
- hangokból, szótagokból szavakat épít;
- biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Érzelmi nevelés
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztése
- Beszédfejlesztés: beszédészlelés, beszédértés fejlesztése
- Szókincs gyarapítása
- Szókincs aktivizálása
- Téri-időbeli tájékozódás fejlesztése

- Beszédmotorika, helyesejtés fejlesztése
- Nyelvi jelek értelmezési képességének fejlesztése
- Szerialitás (a sorrendiség - szabályszerűségek, ismétlődések) fejlesztése
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése
- Betű-hang azonosítás
- Összeolvasási képesség fejlesztése
- Szótagolás
- Nyelvi tudatosság fejlesztése: szótag és szó megkülönböztetése, hangok képzési sajátosságainak megfigyelése, szó kezdő hangjának azonosítása tanult betűvel, ismert betűvel szógyűjtés
- Szótagolvasás, szóolvasás, mondatolvasás, két-három mondatból álló szöveg olvasása és megértése
- Megértett szavak, kifejezések integrálása a meglévő szókincsbe
- A szóbeli kifejezőkészség fejlesztése
- A teljes magyar ábécé nyomtatott kis- és nagybetűi

FOGALMAK

hang, betű, kisbetű, nagybetű, magánhangzó, egyjegyű, kétjegyű, háromjegyű mássalhangzó, hosszú hang, rövid hang, szótag, szó, mondat; viszonyszavak: bal-jobb, előtte, mögötte, alatta, felette, között, mellette; utána, közben, miközben stb.

TÉMAKÖR: Népmesék, műmesék

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

A témakör sajátossága, hogy érték közvetítésre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- részt vesz az adott közösség kultúrájának megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismer néhány mesét és történetet a magyar – és rokon kultúrájú népek irodalmából;
- részt vesz népmesék és műmesék, történetek közös olvasásában, feldolgozásában.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Érzelmi nevelés
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Szótagoló olvasás
- Összeolvasás a szótagoktól a mondatokig
- Szövegértő olvasás fejlesztése
- A nyomtatott magyar ábécé kis- és nagybetűi

FOGALMAK

szótag, szó, mondat, szöveg, mese, népmese, műmese, cím, szerző, szereplő, helyszín, időrend

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Bábszínház, színházlátogatás

TÉMAKÖR: Versek, népköltészeti alkotások**JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra**

A témakör sajátossága, hogy értékrendszerre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A témakör tanulói tevékenységeinek egy része kapcsolódik a „Beszéd és kommunikáció” témakör tevékenységeihez. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- részt vesz az adott közösség érdeklődésének megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására;
- érzékeli és átéli a vers ritmusát és hangulatát.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz magyar népi mondókák, népdalok, gyerekversek mozgásos-játékos feldolgozásában, dramatikus előadásában;
- megtapasztalja a vershallgatás, a versmondás, a versolvasás örömét és élményét;
- segítséggel vagy önállóan előad verseket ritmuskísérettel;
- a tanító vagy társai segítségével, együttműködésével verssorokat, versrészleteket memorizál;
- segítséggel, majd önállóan szöveghűen felidéz néhány könnyen tanulható, rövidebb verset, mondókát, versrészletet, prózai vagy dramatikus szöveget, szövegrészletet.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Érzelmi fejlesztés
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés
- Ritmusérzék fejlesztése
- Olvasástechnika fejlesztése
  - Szótagoló olvasás
  - Összeolvasás a szótagoktól a mondatokig
  - Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
  - Verbális memória fejlesztése
  - Népköltészeti alkotások, mondókák, népdalok, sorolók, kiszámolók stb.

FOGALMAK

vers, verses mese, mondóka, kiszámoló, soroló, népdal, verssor, versszak

JAVASOLT TEVÉKENYSÉG:

- Bábszínház-, színházlátogatás

TÉMAKÖR: Helyem a közösségben – család, iskola**JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra**

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. Itt kerül sor a társadalmi értékek (család, iskola) tudatosítására. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- képes családjából származó közösségi élményeit megfogalmazni, összevetni az iskolai élet adottságaival, a témakört érintő beszélgetésekben aktívan részt venni
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képes, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban, és az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;
- önállóan vagy segítséggel szöveghűen felidéz néhány könnyen tanulható, rövidebb verset, mondókát, versrészletet, prózai és dramatikus szöveget, szövegrészletet.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- rövid meséket közösen olvas, megért, feldolgoz;
- képességeihez mérten bekapcsolódik párbeszédbe, dramatikus szituációs játékok megalkotásába;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- önállóan vagy tanítói segítséggel összefoglalja az olvasott történet tartalmát;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Érzelmi fejlesztés
- Beszédképesség fejlesztése
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Időben való tájékozódás fejlesztése
- Szótagoló olvasás
- Összeolvasás a szótagoktól a mondatokig
- Szövegértő olvasás fejlesztése
- Empatikus képesség fejlesztése
- A nyomtatott magyar ábécé kis- és nagybetűi

FOGALMAK

iskola, osztály, közösség, tanítási idő, szünet, vakáció, házi feladat, család, családtag, rokon, testvér, nagyszülő, dédszülő, unoka, dédunoka, unokatestvér, otthon, barát, társ, összetartozás, felelősség, becsületesség, igazságosság, munka, házimunka, történet, mese, vers, cím, szerző

JAVASOLT TEVÉKENYSÉG:

- részvétel családi napon, idők napján

TÉMAKÖR: Évszakok, ünnepkörök, hagyományok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

A témakör sajátossága, az ünnepkörök megismerésére, az évszakok ritmikusságának tapasztalására és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- életkorának megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;

- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- megismer az évszakokhoz, jeles napokhoz, ünnepekhez, hagyományokhoz kapcsolódó szövegeket, dalokat, szokásokat, népi gyermekjátékokat, és ismeri ezek éves körforgását;
- élményeket és tapasztalatokat szerez saját lakóhelyének irodalmi és kulturális értékeiről;
- feladatok megoldása során társaival együttműködik.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Érzelmi fejlesztés
- Szótagoló olvasás
- Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd fejlesztése
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Nyomtatott magyar ábécé kis- és nagybetűi
- Nemzeti ünnepeink, családi ünnepeink
- Magyar hagyományok tisztelete

FOGALMAK

keresztény ünnepkörhöz kapcsolódó jelképek (betlehemi csillag, bárány), családi ünnep, nemzeti ünnep, népszokás, népi hagyomány, jeles napok, népi gyermekjáték, hazaszeretet, magyarságtudat, közösség, szólás, közmondás, évszak, körforgás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Részvétel hagyományokhoz, ünnepkörökhöz kapcsolódó programokon
- Ünnepekhez kapcsolódó emlékhelyek meglátogatása

TÉMAKÖR: Állatok, növények, emberek

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

A témakör sajátossága, hogy az élő és az élettelen világhoz való emberi viszonyulási rendszerre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- egyszerű, játékos formában megismerkedik a szövegek különböző modalitásával, médiumok szövegalkotó sajátosságainak alapjaival;
- gyakorolja az ismeretfeldolgozás egyszerű technikáit.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a feladatvégzéshez szükséges személyes élményeit, előzetes tudását felidézi;
- képzeletét a megértés érdekében mozgósítja.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Szövegértés fejlesztése
- Beszédfejlesztés
- Érzelmi fejlesztés
- Kedvenc állat vagy növény néhány mondatos bemutatása
- Egyéni beszámoló a természeti környezetben végzett megfigyelésről
- Környezet iránti felelősségtudat alakítása, fejlesztése
- Állatok csoportosítása különféle szempontok szerint (élőhely, táplá
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés

FOGALMAK

ismeretközlő szöveg, adat, információ, időrend, cím, illusztráció

JAVASOLT TEVÉKENYSÉG:

- Településen, település közelében található állatkert meglátogatása.

Írás és helyesírás

TÉMAKÖR: Óvodából iskolába – írás-előkészítés, íráskészséget megalapozó képességek fejlesztése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 30 óra

Ez a tematikus egység szoros egységet képez, az óraszám iránymutatást ad a szükséges időre vonatkozóan is. A megvalósításhoz szükséges idő egy félév.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre
- gondolatait, érzelmeit, véleményét, egyéni képességeinek és a kommunikációs helyzetnek megfelelően néhány mondatban írásban is megfogalmazza;

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz nagymozgást és finommotorikát fejlesztő tevékenységekben, érzékelő játékokban;
- tér- és síkbeli tájékozódást fejlesztő feladatokat megold.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Szerialitás (a sorrendiség - szabályszerűségek, ismétlődések) fejlesztése
- Hallásfejlesztés-beszédhallás fejlesztése
- Testséma, nagymozgások fejlesztése
- Tapintás, érzékelés fejlesztése
- Finommotorika fejlesztése
- Síkbeli tájékozódás fejlesztése
- Tájékozódás a hármas osztatú vonalrendszerben
- Helyes ceruzafogás kialakítása
- Írástevékenységhez szükséges helyes testtartás kialakítása
- Írástechnika fejlesztése
- Lendületes vonalvezetés
- Betűelemek

FOGALMAK

betűelem, számelem, vonalrendszer, kapcsolás; viszonyszavak: bal-jobb, előtte, mögötte, alatta, felette, között, mellette stb.

TÉMAKÖR: Írás jelrendszere

JAVASOLT ÓRASZÁM: 40 óra

A tematikus egység szoros egységet képez, az óraszám iránymutatást ad a szükséges időre vonatkozóan is.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír. Törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz nagymozgást és finommotorikát fejlesztő tevékenységekben és érzékelő játékokban;
- tér- és síkbeli tájékozódást fejlesztő feladatokat megold;
- saját tempójában elsajátítja az anyanyelvi írás jelrendszerét;
- a hallás és olvasás alapján megfigyelt szavakat, szó szerkezeteket, mondatokat önállóan leírja;
- írásbeli munkáját segítséggel, vagy önállóan ellenőrzi és javítja.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Szerialitás (a sorrendiség - szabályszerűségek, ismétlődések) fejlesztése
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés
- Testséma, (szem-kéz koordináció, térérzékelés, irányok, arányok, jobb-bal oldal összehangolása, testrészek) nagymozgások fejlesztése
- Tapintás, érzékelés fejlesztése
- Finommotorika fejlesztése
- Síkbeli tájékozódás fejlesztése
- Helyes ceruzafogás kialakítása
- Írástevékenységhez szükséges helyes testtartás kialakítása
- Írástechnika fejlesztése
- Írott kisbetűk alakítása, kapcsolása
- Nyelvi jelek értelmezési képességének fejlesztése
- Betű- és hangazonosítás
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése
- Magyar ábécé írott kisbetűi és kapcsolásai
- 3-4 szóból álló mondatok írása

FOGALMAK

hang, betű, betűelem, hosszú hang, rövid hang, kisbetű, nagybetű, vonalrendszer, írásjel, ékezet, magánhangzó, mássalhangzó, szótag, szó, mondat; viszonyszavak: bal-jobb, előtte, mögötte, alatta, felette, között, mellette stb.

TÉMAKÖR: A nyelv építő kövei: hang/betű, szótag, szó

JAVASOLT ÓRASZÁM: 13 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- saját tempójában elsajátítsa az anyanyelvi írás jelrendszerét;
- az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan írjon, és törekedjék a rendezett írásképre;
- törekedjék a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- a hallás és olvasás alapján megfigyelt szavakat, szó szerkezeteket, mondatokat önállóan leírja;
- érthetően, a kommunikációs helyzetnek megfelelően kommunikáljon;
- feladatvégzés során társaival együtt működjék;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrizze, javítsa.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli, és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat;
- különbséget tesz az egyjegyű, a kétjegyű és a háromjegyű betűk között;
- a hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Hang- és betűanalízis, analízáló képesség fejlesztése
- Fonémahallás fejlesztése
- Vizuális memória fejlesztése
- Ritmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetéséhez, szótagoláshoz)
- Beszéd- és artikulációs képesség fejlesztése
- Helyesírási készség fejlesztése
- Egyjegyű, kétjegyű, háromjegyű mássalhangzók írása a szavakban
- A kiejtéssel megegyező rövid (2-3 szótagból álló) szavak helyes leírása;
- Aktív szókincs fejlesztése

FOGALMAK

hang, betű, magánhangzó, mássalhangzó, egyjegyű mássalhangzó, kétjegyű mássalhangzó, háromjegyű mássalhangzó, hosszú/kettőzött mássalhangzó, hosszú/kettőzött kétjegyű (háromjegyű) mássalhangzó, rövid magánhangzó, hosszú magánhangzó, szótag, szó, „j” hang kétféle jelölése

TÉMAKÖR: A nyelv építő kövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg

JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- észleli és/vagy megérti a nyelv alkotóelemeit, hangot/betűt, szótagot, szót, mondatot, szöveget, és azokra válaszokat fogalmaz meg;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi, javítja;

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli, és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint az időtartamukat;
- a kiejtéssel megegyező rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait;

- szavakat, szó szerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Ösztönös nyelvtudás formálása
- Önellenőrzés, hibajavítás képessége
- Hibajavítás szöveg minta alapján
- Helyesírási készség alapozása, differenciált fejlesztése

FOGALMAK

betű, hang, szó, szókapcsolat, mondat, szöveg, j-ly, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, kisbetű

TÉMAKÖR: Kisbetű – nagybetű

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
- felismeri, jelentésük alapján csoportosítja, és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok nevét;

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a több hasonló élőlény, tárgy nevét kis kezdőbetűvel írja;
- a személynevek, állatnevek és a lakóhelyhez kötődő egyszerű egyelemű helyneveket kis piros kezdőbetűvel írja le.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Szókincsfejlesztés, szókincs-aktivizálás
- Helyesírási készség fejlesztése funkcionális másolással, tollbamondással
- Hibajavítás és önellenőrzési képesség fejlesztése
- Szavak csoportosítása és válogatása jelentésük alapján
- Élőlény, tárgy neve
- Több hasonló élőlény, tárgy neve és helyesírása

FOGALMAK

kisbetűs ábécé, élőlények neve, tárgyak neve, több hasonló név, saját név, önellenőrzés, hibajavítás, személynév, állatnév, helynév

TÉMAKÖR: A magyar ábécé – a betűrend

JAVASOLT ÓRASZÁM: 2 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- saját tempójában elsajátítja az anyanyelvi írás jelrendszerét;

- az egyéni sajátosságaihoz mértén olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- feladatvégzés során társaival együttműködik;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli, és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat;
- különbséget tesz az egyjegyű, a kétjegyű és a háromjegyű betűk között, és írásban pontosan jelöli ezeket a tanult szavakban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Hang- és betűanalízis, analízáló képesség fejlesztése
- Fonémahallás fejlesztése
- Vizuális memória fejlesztése
- Ritmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetéséhez, szótagoláshoz)
- Beszéd- és artikulációs képesség fejlesztése
- Helyesírási készség fejlesztése
- Aktív szókinccs fejlesztése
- A nyomtatott magyar ábécé kis- és nagybetűi

FOGALMAK

hang, betű, magánhangzó, mássalhangzó, egyjegyű mássalhangzó, kétjegyű mássalhangzó, háromjegyű mássalhangzó, hosszú/kettőzött mássalhangzó, hosszú/kettőzött kétjegyű mássalhangzó, rövid magánhangzó, hosszú magánhangzó, szótag, szó, ábécé, a „j” hang kétféle jelölése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉG:

- Könyvtárlátogatás

TÉMAKÖR: Hangok időtartamának jelentés-megkülönböztető szerepe

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mértén, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- saját tempójában elsajátítja az anyanyelvi írás jelrendszerét;
- az egyéni sajátosságaihoz mértén olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- írásbeli munkáját önállóan vagy segítséggel ellenőrzi, javítja.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Fonémahallás fejlesztése
- Ritmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetéséhez)
- Szókinccsfejlesztés
- Artikuláció fejlesztése
- Beszédfejlesztés

FOGALMAK

mondat, szó, rövid/hosszú magánhangzó/mássalhangzó, jelentés, időtartam

A fejlesztés várható eredményei az első évfolyam végén, a továbbhaladás feltételei: A tanuló érthetően, összefüggő mondatokban beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció legalapvetőbb szabályaival, alkalmazza őket. Értse meg a felnőttek és társai szóbeli közléseit, az egyszerű magyarázatokat, utasításokat. A kérdésekre értelmesen válaszoljon. Aktivizálja szókinccsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit. Követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról. Szöveghűen mondja el a memoritereket.

Ismerje a nyomtatott betűket, az írott kisbetűket, rendelkezzen életkorának megfelelő szókinccsel. Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel. Tanítója segítségével emelje ki az olvasottak lényegét. Írása legyen rendezett, pontos.

Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet szavaiban. Jelölje helyesen a *j* hangot 15–20 begyakorolt szóban.

Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történelmi érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén.

2. évfolyam

Óraszám: 296 óra / tanév

8 óra / hét

A témakörök és tevékenységek áttekintő táblázata:

Témakör neve	Óraszám
Beszéd és kommunikáció	30
Betűtanítás kezdete. Olvasási készséget megalapozó részképességek fejlesztése	0
Betűtanítás. Olvasási készséget megalapozó részképességek fejlesztése	15
Népmesék, műmesék	35
Versek, népköltészeti alkotások	25
Helyem a közösségben – család, iskola	15
Évszakok, ünnepkörök, hagyományok	12
Állatok, növények, emberek	12
ÍRÁS ÉS HELYESÍRÁS	
Óvodából iskolába – írás-előkészítés, íráskészséget megalapozó képességek fejlesztése	0
Írás jelrendszere	35
A nyelv építőkövei: hang/betű, szótag, szó	15
A nyelv építőkövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg	25
Kisbetű – nagybetű	18
A magyar ábécé – a betűrend	20
Hangok időtartamának jelentésmegkülönböztető szerepe	25
Gyakorlás, rendszerezés, ellenőrzés	14

Beszéd és olvasás

TÉMAKÖR: Beszéd és kommunikáció

JAVASOLT ÓRASZÁM: 30 óra

A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzethez igazodva kommunikál;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a kommunikációs helyzetnek megfelelően reagál;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését;
- a megismert szavakat, kifejezéseket a nyelvi fejlettségi szintjén alkalmazza;
- részt vesz a kortársakkal és felnőttekkel való kommunikációban, beszélgetésben, vitában, és alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;
- használja a kapcsolatfelvételi formákat: köszönés, kérés, megszólítás, kérdezés,
- élményeiről, segítséggel vagy önállóan beszámol.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- beszédleghéze és artikulációja megfelelő;
- figyelmet fordít a hangok időtartamának helyes ejtésére, a beszéd ritmusára, hangsúlyára, tempójára, a beszédhelyzetnek megfelelő hangerőválasztásra;
- a szavakat hangokra, szótagokra bontja;
- a hangokból, szótagokból szavakat épít;
- a tanult verseket, mondókákat, rövidebb szövegeket szöveghűen, érthetően tolmácsolja;
- részt vesz ismert szövegek (mondókák, kiszámolók, nyelvtörők, versek, mesék) mozgással, dramatikus elemekkel történő élményszerű megjelenítésében;
- bekapcsolódik párbeszéd, dramatikus helyzetgyakorlatok, szituációs játékok megalkotásába.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Érzelmi fejlesztés
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés
- Beszédfejlesztés: beszédleghzés, artikuláció fejlesztése, beszédritmus, beszédtempó,
- Ritmusérzék-fejlesztés
- Hangok, szótagok analízise, szintézise
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Beszédészlelés, beszédértés
- Kifejező, érthető beszéd
- Helyesejtés kialakítása
- Nem nyelvi jelek használata
- Kapcsolatfelvételi formák, társalgási fordulatok
- Párbeszéd, szituációs játékok

FOGALMAK

helyesejtés, beszédleghzés, artikuláció, időtartam, hangerő, beszédtempó, ritmus, testtartás, mimika, párbeszéd, szituáció, drámajáték

TÉMAKÖR: Betűtanítás. Olvasási készséget megalapozó részképességek fejlesztése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

A témakör sajátossága a képességfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. Megvalósítása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem

mindegyikén előtérbe kerül; az órák tervezésekor figyelembe kell venni az ehhez szükséges időt. A teljes témakörhöz szükséges legrövidebb idő egy tanév.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- megérti a szóbeli utasításokat, kérdéseket és a szöveg tartalmát;
- érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- ismer és alkalmaz néhány digitális olvasási technikát.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz a testséma-tudatosságot (szem-kéz koordináció, térérzékelés, irányok, arányok, jobb-bal oldal összehangolása, testrészek fejlesztő tevékenységekben és érzékelő játékokban);
- megérti és használja a tér- és időbeli relációs szókinccset;
- szavakat hangokra, szótagokra bont;
- hangokból, szótagokból szavakat épít;
- biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Érzelmi nevelés
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztése
- Beszédfejlesztés: beszédészlelés, beszédértés fejlesztése
- Szókinccs gyarapítása
- Szókinccs aktivizálása
- Téri-időbeli tájékozódás fejlesztése
- Beszédmotorika, helyesejtés fejlesztése
- Nyelvi jelek értelmezési képességének fejlesztése
- Szerialitás (a sorrendiség - szabályszerűségek, ismétlődések) fejlesztése
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése
- Betű-hang azonosítás
- Összeolvasási képesség fejlesztése
- Szótagolás
- Nyelvi tudatosság fejlesztése: szótag és szó megkülönböztetése, hangok képzési sajátosságainak megfigyelése, szó kezdő hangjának azonosítása tanult betűvel, ismert betűvel szógyűjtés
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szótagolvasás, szóolvasás, mondatolvasás, két-három mondatból álló szöveg olvasása és megértése
- Megértett szavak, kifejezések integrálása a meglévő szókinccsbe
- A szóbeli kifejezőkészség fejlesztése
- A teljes magyar ábécé nyomtatott kis- és nagybetűi

FOGALMAK

hang, betű, kisbetű, nagybetű, magánhangzó, egyjegyű, kétjegyű, háromjegyű mássalhangzó, hosszú hang, rövid hang, szótag, szó, mondat; viszonyiszavak: bal-jobb, előtte, mögötte, alatta, felette, között, mellette; utána, közben, miközben stb.

TÉMAKÖR: Népmesék, műmesék

JAVASOLT ÓRASZÁM: 35 óra

A témakör sajátossága, hogy érték közvetítésre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- részt vesz az adott közösség kultúrájának megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására;
- biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- részt vesz különböző műfajú és megjelenésű szövegek olvasásában és feldolgozásában;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- önállóan, képek vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak lényeges elemeit, összefoglalja azt;
- alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismer néhány mesét és történetet a magyar – és rokon kultúrájú népek irodalmából;
- részt vesz népmesék és műmesék, történetek közös olvasásában, feldolgozásában;
- megérti a közösen olvasott rövid szövegeket, részt vesz azok olvasásában, feldolgozásában;
- a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot;
- részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet;
- közös olvasás, szövegfeldolgozás során megismer néhány mesét, elbeszélést

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Érzelmi nevelés
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése
- Események helyszíne, ideje, sorrendje
- Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása
- Olvasási stratégiák: jóslás, keresés
- Önállóan, képek vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően a lényeges elemek kiemelése és összefoglalása.
- Népmesék jellemző jegyeinek megfigyelése: meseszámok, kezdő és záró fordulatok, szóismétlések, szereplőtípusok
- A nyomtatott magyar ábécé kis- és nagybetűi

FOGALMAK

szótag, szó, mondat, szöveg, mese, népmese, műmese, cím, szerző, szereplő, helyszín, időrend, tartalom, állandósult szókapcsolat, kezdő és záró fordulat, meseszám

JAVASOLT TEVÉKENYSÉG:

- Bábszínház, színházlátogatás

TÉMAKÖR: Versek, népköltészeti alkotások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 25 óra

A témakör sajátossága, hogy értékrendszerre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A témakör tanulói tevékenységeinek egy része kapcsolódik a „Beszéd és kommunikáció” témakör tevékenységeihez. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- ismer és megért rövidebb nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket, verseket;
- részt vesz az adott közösség érdeklődésének megfelelő gyermekirolalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására;
- élményt és tapasztalatot szerez különböző ritmikájú lírai művek megismerésével a kortárs és a klasszikus gyermeklírából és a népköltészeti alkotásokból;
- érzékeli és átéli a vers ritmusát és hangulatát
- felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést, elbeszélő költemények esetén a helyszínt, a szereplőket, az esetleges konfliktust és annak megoldását.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz magyar népi mondókák, népdalok, klasszikus és kortárs magyar gyerekversek mozgásos-játékos feldolgozásában, dramatikus előadásában;
- megtapasztalja a vershallgatás, a versmondás, a versolvasás örömét és élményét;
- a versek hangulatát kifejezi a különféle érzékszervi tapasztalatok segítségével (színek, hangok, illatok, tapintási élmények stb.);
- a tanító vagy társai segítségével, együttműködésével verssorokat, versrészleteket memorizál;
- segítséggel, majd önállóan szöveghűen felidéz néhány könnyen tanulható, rövidebb verset, mondókát, versrészletet, prózai vagy dramatikus szöveget, szövegrészletet;
- különböző ritmikájú lírai művek megismerésével élményt és tapasztalatot szerez, megismer alkotásokat a népköltészetből, a kortárs és klasszikus gyermeklírából, életkorának megfelelő verset a magyar irodalomból.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Érzelmi fejlesztés
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés
- Ritmusérzék fejlesztése
- Olvasástechnika fejlesztése
  - Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
  - Verbális memória fejlesztése
  - Népköltészeti alkotások, mondókák, népdalok, sorolók, kiszámolók stb.
  - Belső képalkotás
  - Ritmusélmény
  - Kreativitás, fantázia, képzelet, érzelmi intelligencia fejlesztése érzékszervek bevonásával
  - Egyéni olvasat megteremtése tanítói segítséggel
  - A vers formai jellemzői: ritmus, rím, refrén
- Magánhangzók, mássalhangzók

FOGALMAK

vers, verses mese, mondóka, kiszámoló, soroló, népdal, verssor, versszak, rím, ritmus, refrén, költő, cím, népköltészet, műköltészet

JAVASOLT TEVÉKENYSÉG:

- Bábszínház-, színházlátogatás

TÉMAKÖR: Helyem a közösségben – család, iskola

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. Itt kerül sor a társadalmi értékek (család, iskola) tudatosítására. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét;
- képes családjából származó közösségi élményeit megfogalmazni, összevetni az iskolai élet adottságaival, a témakört érintő beszélgetésekben aktívan részt venni
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását, részt vesz az adott közösség érdeklődésének megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- Képes önállóan vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően a lényeges elemek kiemelésére és összefoglalására;
- alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat;
- megfogalmazza, néhány érveléssel alátámasztja saját álláspontját, meghallgatja társai véleményét, együttműködik velük;
- részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban, és az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;
- önállóan vagy segítséggel szövegűen felidéz néhány könnyen tanulható, rövidebb verset, mondókát, versrészletet, prózai és dramatikus szöveget, szövegrészletet.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- rövid meséket közösen olvas, megért, feldolgoz;
- megfigyeli és összehasonlítja a történetek tartalmát és a saját élethelyzetét;
- mozgósítja a hallott és olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat;
- élményeket és tapasztalatokat szerez változatos irodalmi szövegtípusok és műfajok – klasszikus, kortárs magyar alkotások – megismerésével;
- megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet;
- felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot;
- képességeihez mérten bekapcsolódik párbeszédbe, dramatikus szituációs játékok megalkotásába;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- önállóan vagy tanítói segítséggel összefoglalja az olvasott történet tartalmát;
- könyvet kölcsönöz a könyvtárból, és azt el is olvassa, élményeit, gondolatait az általa választott módon megosztja;
- részt vesz konfliktusokat feldolgozó dramatikus játékokban;
- megéli és az általa választott formában megjeleníti a kisebb közösséghez (család, osztály) tartozás élményét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Érzelmi fejlesztés
- Beszédkészség fejlesztése
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Időben való tájékozódás fejlesztése
- Olvasástechnika fejlesztés
- Szövegértő olvasás fejlesztése
- Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása
- Empatikus képesség fejlesztés
- Olvasási stratégiák: jóslás, keresés
- Szépirodalmi és ismeretközlő szövegek

FOGALMAK

iskola, osztály, közösség, könyvtár, tanítási idő, szünet, vakáció, házi feladat, család, családtag, rokon, testvér, nagyszülő, dédszülő, unoka, dédunoka, unokatestvér, otthon, barát, társ, összetartozás, felelősség, hűség, becsületesség, igazságosság, munka, házimunka, történet, mese, vers, bekezdés, párbeszéd, cím, szerző, helyszín, szereplők és tulajdonságaik, probléma és megoldás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- szociális otthon, idősek otthona stb. látogatása
- részvétel családi napon, idősek napján, hasonló események szervezése

TÉMAKÖR: Évszakok, ünnepkörök, hagyományok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12

A témakör sajátossága, az ünnepkörök megismerésére, az évszakok ritmikusságának tapasztalására és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét;
- életkorának megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- megismer az évszakokhoz, jeles napokhoz, ünnepekhez, hagyományokhoz kapcsolódó szövegeket, dalokat, szokásokat, népi gyermekjátékokat, és ismeri ezek éves körforgását;
- jellemző és ismert részletek alapján azonosítja a nemzeti ünnepeken elhangzó költemények részleteit, szerzőjüket megnevezi;
- felismer és ért néhány egyszerű, gyakori közmondást és szólást,
- megéli és az általa választott formában megjeleníti a közösséghez tartozás élményét;
- részt vesz gyerekeknek szóló kiállítások megismerésében, alkotásaival hozzájárul létrehozásukhoz;
- élményeket és tapasztalatokat szerez saját lakóhelyének irodalmi és kulturális értékeiről;
- feladatok megoldása során társaival együttműködik.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Érzelmi fejlesztés
- Az olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd fejlesztése
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Nemzeti ünnepeink, családi ünnepeink
- Magyar hagyományok tisztelete
- Az évszakok és ünnepek, jeles napok, népszokások (betlehemezés, március 15., húsvéti locsolkodás) jellemzői, körforgásuk
- keresztény/keresztényen ünnepkör: karácsony, húsvét, pünkösd
- nemzeti ünnepen elhangzó költemények figyelmes hallgatása, ismeretek szerzése jeles történelmi személyekről
- Lakóhely hagyományainak megismerése
- Szólások, közmondások, találós kérdések, nyelvtörők, kiszámolók, mondókák

FOGALMAK

keresztény ünnepkörhöz kapcsolódó jelképek (betlehemi csillag, bárány), családi ünnep, nemzeti ünnep, népszokás, népi hagyomány, jeles napok, népi gyermekjáték, hazaszeretet, magyarságtudat, közösség, szólás, közmondás, évszak, körforgás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Részvétel hagyományokhoz, ünnepkörhöz kapcsolódó programokon
- Ünnepekhez kapcsolódó emlékhelyek meglátogatása

TÉMAKÖR: Állatok, növények, emberek

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

A témakör sajátossága, hogy az élő és az élettelen világhoz való emberi viszonyulási rendszerre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- egyszerű, játékos formában megismerkedik a szövegek különböző modalitásával, médiumok szövegalkotó sajátosságainak alapjaival;
- tapasztalatot szerez a szövegből való információgyűjtés módjairól;
- gyakorolja az ismeretfeldolgozás egyszerű technikáit;
- ismer és alkalmaz néhány alapvető tanulási technikát;
- különböző célú, rövidebb tájékoztató, ismeretterjesztő szövegeket olvas hagyományos és digitális felületen;
- felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést,
- biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a feladatvégzéshez szükséges személyes élményeit, előzetes tudását felidézi;
- képzeletét a megértés érdekében mozgósítja;
- érti az írott utasításokat, közléseket, kérdéseket, azokra adekvát módon reflektál.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértés fejlesztése
- Olvasási stratégiák: cím és/vagy kép alapján következtetés a szöveg témájára
- Beszédfejlesztés
- Érzelmi fejlesztés
- Kedvenc állat vagy növény néhány mondatos bemutatása
- Egyéni beszámoló a természeti környezetben végzett megfigyelésről
- Környezet iránti felelősségtudat alakítása, fejlesztése
- Állatok csoportosítása különféle szempontok szerint (élőhely, táplálék)
- Lényegkiemelés képessége
- Szövegben való tájékozódás fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- Egyszerű grafikus szervezők megismerése

- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Belső képalkotás
- Válogató olvasás
- Kreativitás, fantázia, képzelet, érzelmi intelligencia fejlesztése érzékszervek bevonásával
- Tanulás tanulása

FOGALMAK

ismeretközlő szöveg, adat, információ, időrend, cím, illusztráció

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Településen, település közelében található állatkert meglátogatása
- Részvétel természetvédelmi projektben

Írás és helyesírás

TÉMAKÖR: Írás jelrendszere

JAVASOLT ÓRASZÁM: 35 óra

A tematikus egység szoros egységet képez, az óraszám iránymutatást ad a szükséges időre vonatkozóan is.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír;
- törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz nagymozgást és finommotorikát fejlesztő tevékenységekben és érzékelő játékokban;
- tér- és síkbeli tájékozódást fejlesztő feladatokat megold;
- saját tempójában elsajátítja az anyanyelvi írás jelrendszerét;
- a hallás és olvasás alapján megfigyelt szavakat, szó szerkezeteket, mondatokat önállóan leírja;
- írásbeli munkáját segítséggel, vagy önállóan ellenőrzi és javítja.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Szerialitás (a sorrendiség - szabályszerűségek, ismétlődések) fejlesztése
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés
- Testséma, (szem-kéz koordináció, térérzékelés, irányok, arányok, jobb-bal oldal összehangolása, testrészek) nagymozgások fejlesztése
- Tapintás, érzékelés fejlesztése
- Finommotorika fejlesztése
- Síkbeli tájékozódás fejlesztése
- Helyes ceruzafogás kialakítása
- Írástevékenységhez szükséges helyes testtartás kialakítása
- Írástechnika fejlesztése
- Írott kis- és nagybetűk alakítása, kapcsolása
- Nyelvi jelek értelmezési képességének fejlesztése
- Betű- és hangazonosítás
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése
- Magyar ábécé írott kis- és nagybetűi és kapcsolásai
- 3-4 szóból álló mondatok írása

FOGALMAK

hang, betű, betűelem, hosszú hang, rövid hang, kisbetű, nagybetű, vonalrendszer, írásjel, ékezet, magánhangzó, mássalhangzó, szótag, szó, mondat; viszonzyszavak: bal-jobb, előtte, mögötte, alatta, felette, között, mellette stb.

TÉMAKÖR: A nyelv építő kövei: hang/betű, szótag, szó

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- saját tempójában elsajátítsa az anyanyelvi írás jelrendszerét;
- az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan írjon, és törekedjék a rendezett írásképre;
- törekedjék a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- a hallás és olvasás alapján megfigyelt szavakat, szó szerkezeteket, mondatokat önállóan leírja;
- érthetően, a kommunikációs helyzetnek megfelelően kommunikáljon;
- feladatvégzés során társaival együtt működjék;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrizze, javítsa.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli, és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat;
- különbséget tesz az egyjegyű, a kétjegyű és a háromjegyű betűk között;
- a hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERET

- Fonémahallás fejlesztése
- Vizuális memória fejlesztése
- Ritmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetéséhez, szótagoláshoz)
- Beszéd- és artikulációs képesség fejlesztése
- Helyesírási készség fejlesztése
- Egyjegyű, kétjegyű, háromjegyű mássalhangzók írása a szavakban
- Aktív szókincs fejlesztése
- Szótagolás, elválasztás
- Legalább 15-15 (összesen 30) gyakran használt „j”-t és „ly”-t tartalmazó szó (egy- vagy kéttagú szavak) helyes leírása
  - 20 „tj”, „lj”, „dj”, „nj”, „dt”, „ts” betűkapcsolatból származó összeolvadást vagy hasonulást tartalmazó szó helyes leírása
- 4-5 szóból álló mondat leírása

FOGALMAK

hang, betű, magánhangzó, mássalhangzó, egyjegyű mássalhangzó, kétjegyű mássalhangzó, háromjegyű mássalhangzó, hosszú/kettőzött mássalhangzó, hosszú/kettőzött kétjegyű (háromjegyű) mássalhangzó, rövid magánhangzó, hosszú magánhangzó, szótag, szó, „j” hang kétféle jelölése

TÉMAKÖR: A nyelv építő kövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg

JAVASOLT ÓRASZÁM: 25 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- észleli és/vagy megérti a nyelv alkotóelemeit, hangot/betűt, szótagot, szót, mondatot, szöveget, és azokra válaszokat fogalmaz meg;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi, javítja;
- a szövegalkotás során törekszik meglévő szókincsének aktivizálására;
- megadott szempontok alapján szóban mondatokat és 3-4 mondatos szöveget alkot.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli, és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint az időtartamukat;
- a kiejtéssel megegyező rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szövelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- a mondatot nagybetűvel kezdi, alkalmazza a mondat hanglejtésének, a beszélő szándékának megfelelő mondatvégi írásjeleket a kijelentő és kérdő mondatoknál.
- szavakat, szó szerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Nyelvi tudatosság fejlesztése
- Önellenzés, hibajavítás képessége
- Hibajavítás szöveg minta alapján
- Helyesírási készség alapozása, differenciált fejlesztése
- Mondatkezdő nagybetű, mondatzáró írásjelek
- A kijelentő és kérdő mondatok
- Megfigyelt és gyakran használt szavakban a „j” hang helyes jelölése

FOGALMAK

betű, hang, szó, szókapcsolat, mondat, szöveg, j-ly, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, kisbetű, nagybetű

TÉMAKÖR: Kisbetű – nagybetű

JAVASOLT ÓRASZÁM: 18 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
- biztosan ismeri a kis- és nagybetűs ábécét, azonos és különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol. A megismert szabályokat alkalmazza digitális felületen való kereséskor is;
- felismeri, jelentésük alapján csoportosítja, és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok nevét;
- a mondatot nagybetűvel kezdi, alkalmazza a mondat hanglejtésének, a beszélő szándékának megfelelő mondatvégi írásjeleket a kijelentő és kérdő mondatoknál.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a több hasonló élőlény, tárgy nevet kis kezdőbetűvel írja;
- a személynevek, állatnevek és a lakóhelyhez kötődő egyszerű egyelemű helyneveket nagy kezdőbetűvel írja le.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Szókincsfejlesztés, szókincs-aktivizálás
- Helyesírási készség fejlesztése funkcionális másolással, tollbamondással

- Hibajavítás és önellenőrzési képesség fejlesztése
- Szavak csoportosítása és válogatása jelentésük alapján
- Élőlény, tárgy neve
- Több hasonló élőlény, tárgy neve és helyesírása
- Saját nevek helyesírása (egyszerű személynévek, állatnevek, helynevek)
- Mondatkezdő nagybetű

FOGALMAK

kisbetűs és nagybetűs ábécé, élőlények neve, tárgyak neve, több hasonló név, saját név, önellenőrzés, hibajavítás, személynév, állatnév, helynév

TÉMAKÖR: A magyar ábécé – a betűrend

JAVASOLT ÓRASZÁM: 20 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- saját tempójában elsajátítja az anyanyelvi írás jelrendszerét;
- az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- érthetően, a kommunikációs helyzetnek megfelelően kommunikál;
- ismer és használ nyomtatott és digitális forrásokat az ismeretei bővítéséhez, rendszerezéséhez;
- biztosan ismeri és használja a kis- és nagybetűs ábécét, azonos és különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol. Az erre vonatkozó szabályokat alkalmazza digitális felületen való kereséskor is;
- feladatvégzés során társaival együttműködik;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol;
- segítséggel használ életkorának megfelelő szótárakat;
- megfigyeli, és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat;
- különbséget tesz az egyjegyű, a kétjegyű és a háromjegyű betűk között, és írásban pontosan jelöli ezeket a tanult szavakban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Fonémahallás fejlesztése
- Vizuális memória fejlesztése
- Ritmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetéséhez, szótagoláshoz)
- Beszéd- és artikulációs képesség fejlesztése
- Helyesírási készség fejlesztése
- Aktív szókincs fejlesztése
- A nyomtatott és írott magyar ábécé kis- és nagybetűi
- A betűrend, a különböző betűvel kezdődő szavak betűrendbe sorolása

FOGALMAK

hang, betű, magánhangzó, mássalhangzó, egyjegyű mássalhangzó, kétjegyű mássalhangzó, háromjegyű mássalhangzó, hosszú/kettőzött mássalhangzó, hosszú/kettőzött kétjegyű mássalhangzó, rövid magánhangzó, hosszú magánhangzó, szótag, szó, ábécé, betűrend, szótár, „j” hang kétféle jelölése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Könyvtárlátogatás

TÉMAKÖR: Hangok időtartamának jelentés-megkülönböztető szerepe

JAVASOLT ÓRASZÁM: 25 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a második tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- saját tempójában elsajátítja az anyanyelvi írás jelrendszerét;
- az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- írásbeli munkáját önállóan vagy segítséggel ellenőrzi, javítja.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat;
- a hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Fonémahallás fejlesztése
- Ritmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetése)
- Szókincsfejlesztés
- Artikuláció fejlesztése
- Beszédfejlesztés
- Helyesírási készség fejlesztése
- Jellegzetes, csak magánhangzók vagy mássalhangzók időtartamában eltérő szavak helyesírása

FOGALMAK

mondat, szó, rövid/hosszú magánhangzó/mássalhangzó, jelentés, időtartam

A fejlesztés várható eredményei a második évfolyam végén, a továbbhaladás feltételei: A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket. Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre értelmesen válaszoljon. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit. Legyen képes összefüggő mondatok alkotására. Követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról. Szövegűen mondja el a memoriterekét.

Ismerje az írott és nyomtatott betűket, rendelkezzen megfelelő számú szókincssel. Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel. Tanítója segítségével emelje ki az olvasottak lényegét. Írása legyen rendezett, pontos.

Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet szavaiban. Jelölje helyesen a *j* hangot 25–30 begyakorolt szóban. Helyesen válassza el az egyszerű szavakat. Megfelelően alkalmazza a mondatvégi írásjeleket a megismert (kijelentő, kérdő) mondatfajták esetén.

Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történelmi érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén.

3–4. évfolyam

A harmadik-negyedik évfolyamon továbbra is kiemelt feladat az ösztönös nyelvhasználat tudatosá tétele és annak fejlesztése. Figyelembe kell venni, hogy a tanulók nyelvi képességei különbözőek. Ezért folyamatosan szükséges az egyéni képességeket figyelembe vevő differenciált fejlesztés.

A beszédfejlesztés, az olvasástechnika és a szövegértés fejlesztése párhuzamosan folyik. Változatos műfajú és típusú szövegek segítik az egyéni szövegértelmezés kialakulását, és alapozzák a szövegfeldolgozás és a szövegből való tanulás technikáit. A kronologikus gondolkodás fejlesztése ebben az időszakban kezdődik meg történelmi témájú szövegek segítségével. Ezekkel a szövegekkel nem a történelmi ismeretek átadása, évszámok megtanítása a cél, hanem a fejlesztés mellett a nemzeti identitástudat kialakítása és a hazaszeretetre nevelés. Az első-második évfolyamon megjelenő témaköröket a harmadik-negyedik évfolyamon kibővítjük a világról szerzett ismeretekkel, a közösségi értékekkel és a környezettudatossággal. A feldolgozott szövegek mellett ezeken az évfolyamokon hosszabb epikus művekkel is találkozhatnak a tanulók, melynek célja az olvasóvá nevelés.

Törekedni kell arra, hogy az irodalmi alkotás kiválasztása az osztályközösséggel együtt történjen, és olyan, igényes művet olvassanak a gyerekek, amely az adott gyerekcsoport érdeklődésének és sajátosságainak megfelel. Fontos, hogy a kiválasztott művet tanítási óra keretében, folyamatos olvasással dolgozzuk fel. Ez azt jelenti, hogy a tanító bemutatja a mű egyes részeit, majd néma (ha regényről van szó, otthoni) olvasásra és/vagy csoportos feldolgozásra jelöli ki.

Az írástechnika fejlesztése és az eszközszintű íráshasználat ezen a két évfolyamon is folytatódik. Nem nyelvi ismereteket tanítunk, hanem játékos, élményszerű tapasztalatokon alapuló fejlesztés folyik. A szófaji fogalmak helyett a szavak jelentésével és helyesírásával foglalkozunk.

A szóbeli és az írásbeli kifejezőkészség fejlesztése párhuzamosan zajlik. Az írásbeli szövegalkotásban az a cél, hogy élményalapú szövegek készüljenek akár közös alkotásként is. Ezek érdemjeggyel történő értékelése – az értékelés szubjektív jellege miatt – nem javasolt.

Az oktatási szakasz kimeneti méréssel zárul.

OLVASÁS, SZÖVEGÉRTÉS
1. Beszéd és kommunikáció
2. Mesék, történetek

TÖRZSANYAG

Magyar népmesék: A furfangos királykisasszony és az okos molnárlegény; A molnár, a fia meg a számár; Világszép Ilonka; Hazugságmese; Füllentő mese; Kőleves; A só; Szécsi Magda: A cigányasszony meg az ördög; Benedek Elek: A számár meg az oroszlán; A holló és a róka - Aesopus, La Fontaine; Romhányi József: Interjú a farkassal, aki állítólag megette Piroskát; Rákos Sándor: A két kis vadkörtefa; Tordon Ákos: Pilleruha; Lázár Ervin: Csodapatika; Csukás István: A téli tücsök meséi (részlet)

A törzsanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

Magyar népmesék: A számárrá változott barát; Az ösvércsikó, a róka meg a farkas; A megszámlálhatatlan sok juh; A csillagszemű juhász; Mese a dohányról; A legfinomabb falat;

Benedek Elek: Kígyós Jancsi; Lázár Ervin: A szökevény szeplők; Pilinszky János: A nap születése; Szilvát adok szeméért! (bolgár népmese); Berze Nagy János: A fekete madár; Arany László: A macska és az egér; A farkas és a bárány – Aesopus és La Fontaine; Benedek Elek: Az öregek; Lázár Ervin: Vacs kamati; Kányádi Sándor: Kenyérmadár; Kányádi Sándor: Farkasúzó furulya

TÖRZSANYAG

Gaál Mózes: Mese a csodaszarvasról; Móra Ferenc: A hunok hazát keresnek; Móra Ferenc: Az Isten kardja; Gárdonyi Géza: Attila temetése; Gaál Mózes: Emese álma; Lázár Ervin: Szent István koronája (*részletek*); A sapkatöltés – Szent István-legenda – *somogyi népmonda nyomán*; Mátyást királlyá választják – *Benczédi Székely István és Thuróczi János krónikája nyomán*; Mátyás király és az öregember – (*Illyés Gyula: Hetvenhét magyar népmese*); Móra Ferenc: Furfangos Támadi; Móra Ferenc: Kevély Kereki valamint ismerettartalmú szövegek

A törzsanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

Gaál Mózes: Fiamnak; A magyarok eredete – Kézai Simon és Anonymus krónikája nyomán; Garay János: Álmos (részlet); A fehér ló mondája (A Képes Krónika nyomán); Koltay Gergely: Honfoglalás; A vérszerződés - Anonymus krónikája nyomán; Kányádi Sándor: Az elveszett követ; Móra Ferenc: Harmatos zöld fűben... ; Gergő juhász kanala – magyar népmese; Mesék Mátyás királyról; Tatay Sándor: Kinizsi Pál – könyvismertetés; Tatay Sándor: Kinizsi Pál (Két fenevad – részlet); Móra Ferenc: Bem apó kisdobosa; Mikszáth Kálmán: A nagy nap; Galamboskő – népmonda nyomán (Lengyel Dénes: Régi magyar mondák című könyvéből); Hegedűs Géza: Egy külföldi követ levele Mátyás király könyvtárából valamint ismerettartalmú szövegek: a Vérszerződés, honfoglalás, honfoglalók élete a Kárpát-medencében, honfoglalás-kori mesterségek, Szent Korona története, Államalapítás, királyok kora, tatárjárás, török hódoltság kora, kuruc-labanc korszak (Rákóczi), forradalom és szabadságharc

TÖRZSANYAG

Nemes Nagy Ágnes: Fekete hattyú; Nemes Nagy Ágnes: Bodzavirág; Kányádi Sándor: Valami készül; **Radnóti Miklós: Éjszaka**; Verbőczy Antal: Ősz (képvers); Áprily Lajos: Március; **József Attila: Mama**; Tóth Árpád: Láng; József Attila: Kertész leszek; Weöres Sándor: Hold és felhő; Nagy László: Dióverés; Kányádi Sándor: Ballada; Tamkó Sirató Károly: Tengerecki hazaszáll; **Kölcsey Ferenc: Himnusz (első két versszak)**; **Vörösmarty Mihály: Szózat (keretversszakok)**; **Petőfi Sándor: Nemzeti dal**; Leksa Manush: Cigány bölcsődal (A vastag betűs művek memoritek.)

A törzsanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

Radnóti Miklós: A mécsvirág kinyílik; Ratkó József: Tavasz; Weöres Sándor: Kánikula; József Attila: Csendes, kévébe...; Kányádi Sándor: Csukástó; Weöres Sándor: Fülemlüle; Weöres Sándor: A tündér; Weöres Sándor: Robogó szekerek – *próza költemény*; Kányádi Sándor: Sóhajtás; *Magyar népdalok*: Elindultam szép hazámbul; Tavaszi szél vizet áraszt; Ej-haj, gyöngyvirág; Nem szoktam; Serkenj fel, kegyes nép

5. Helyem a világban

TÖRZSANYAG

Kiss Anna: Hol van a világ vége? – *próza költemény*; Fekete István: A tölgyfa (részlet); Csukás István: Kurta mese Lázár Ervinről (Lázár Ervin ötvenedik születésnapjára) valamint Ismerettartalmú szövegek a Helyem a világban témakörben

A törzsanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

Janikovszky Éva: Ha én felnőtt volnék; Janikovszky Éva: Velem mindig történik valami (részlet)

6. Ünnepek, hagyományok, mesterségek

TÖRZSANYAG

Nagy László: Adjon az Isten; Nagy László: Csodafiú – szarvas; Nagyváradai János: Csendes éj; Dsida Jenő: Itt van a szép karácsony; Ady Endre: Kis, karácsonyi ének; Szabó Lőrinc: Lóci verset ír; Locsolóvers; Kodály Zoltán: Pünkösdlő (részlet) továbbá ismerettartalmú szövegek az Ünnepek, hagyományok, mesterségek témakörben

TÖRZSANYAG

Buda Ferenc: Kőből rakott mese; Lázár Ervin: Bab Berci köve - dramatizált változat valamint ismerettartalmú szövegek; A föld élőlényei: növények, állatok – az életkori sajátosságoknak megfelelő érdekességek; Különleges tájak bemutatása (Magyarország); Magyar találmányok felfedezések; Nobel-díjasok valamint ismerettartalmú szövegek

A törzsanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

Fekete István: Csí és más mesék; valamint ismerettartalmú szövegek: A világegyetemtől haladva a Földig – a bolygónk megismerése (pl: nyughatatlan bolygónk; háborgó Föld – vulkánkitörések, földrengések keletkezése; barlangok: cseppkő, jég; a felszín vizei; a légkör; a szivárvány; villámok keletkezése

8. Olvassunk együtt! Közös olvasmányok

TÖRZSANYAG

Lázár Ervin: Bab Berci; Tatay Sándor: Kinizsi Pál; Fekete István: Vuk

A törzsanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

Berg Judit: Rumini; Janikovszky Éva: A nagy zuhó; Csukás István: Pom-pom meséi

3. évfolyam

Óraszám: 222 óra / tanév
6 óra / hét

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Óraszám
OLVASÁS, SZÖVEGÉRTÉS	
Beszéd és kommunikáció	15
Mesék, történetek	15
Mondák, regék	15
Versek, népköltészeti alkotások	13
Helyem a világban	13
Ünnepkörök, hagyományok, mesterségek	13
Állatok, növények, tájak, találmányok	15
Olvassunk együtt! Közös olvasmányok	6
NYELVTAN, HELYESÍRÁS ÉS SZÖVEGALKOTÁS	
A nyelv építőkövei: hang/betű, szótag, szó, elválasztás, betűrendbe sorolás	15
A nyelv építőkövei: Az írásbeli szövegalkotás lépései (mondatgrammatikai eszközök alkalmazása- kapcsolás, szűkítés, bővítés, névmásítás, névelőhasználat, helyettesítés)	14
A nyelv építőkövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg (rövid szövegek alkotása - hír, hirdetés, meghívó, felhívás, tudósítás, elbeszélő szöveg, elektronikus levél)	15
Szótő és toldalék, szóelemzés	10
Hangalak és jelentés kapcsolata, állandósult szókapcsolatok	8
1. Élőlények, tárgyak, gondolati dolgok neve - kisbetű – nagybetű	12
2. Tulajdonságokat kifejező szavak	10
3. Mennyiségeket kifejező szavak	8
4. Cselekvés, történés a múltban, jelenben, jövőben	15
Rendszerezés gyakorlás, ellenőrzés	10
Összes óraszám:	222

Olvasás, szövegértés

TÉMAKÖR: Beszéd és kommunikáció

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. A témakör feldolgozása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; a tervezéskor figyelembe vesszük az ehhez szükséges időt. A témakör két tanévet ölel fel.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a kommunikációs helyzetnek megfelelően reagál;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését;
- részt vesz a kortársakkal és felnőttekkel való kommunikációban, és az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;
- használja a kapcsolatfelvételi, kapcsolattartási, kapcsolatlezárási formákat: köszönés, kérés, megszólítás, kérdezés; testtartás, testtávolság, tekintettartás, hangsúly, hanglejtés, hangerő, hangszín, megköszönés, elköszönés;
- élményeiről, olvasmányairól segítséggel vagy önállóan beszámol.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- beszédlegzése és artikulációja megfelelő, figyelmet fordít a hangok időtartamának helyes ejtésére, a beszéd helyes ritmusára, hangsúlyára, tempójára, az élethelyzetnek megfelelő hangerőválasztásra
- a tanult verseket, mondókákat, rövidebb szövegeket szöveghűen, érthetően tolmácsolja;
- részt vesz ismert szövegek (versek, nyelvtörők, mesék) mozgással, dramatikus elemekkel történő élményszerű megjelenítésében;
- képességeihez mérten bekapcsolódik párbeszéd, dramatikus szituációs játékok, improvizációk megalkotásába.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Érzelmi fejlesztés
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés
- Ritmusérzék-fejlesztés
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Beszédeszlelés, beszédértés
- Kifejező, érthető beszéd
- Helyes ejtés tanítása
- Nem nyelvi jelek használata
- Kapcsolatfelvételi formák, társalgási fordulatok
- Párbeszéd, szituációs játékok, improvizáció

FOGALMAK

helyesejtés, beszédlegzés, artikuláció, időtartam, hangerő, beszédtempó, ritmus, hanglejtés, hangsúly, szünet, testtartás, mimika, párbeszéd, szituáció, improvizáció

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Részvétel osztályszintű vagy iskolai szintű versmondó versenyen

TÉMAKÖR: Mesék, történetek

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15

A témakör sajátossága, hogy értékközvetítésre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- felkészülés után tagolt szöveget érthetően olvas hangosan;
- részt vesz az adott közösség kultúrájának megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket.
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését;
- mozgósítja a hallott és olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait
- önállóan, képek segítségével vagy tanítói segédlettel a szöveg terjedelmétől függően összefoglalja a történetet;
- részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet;
- felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést;
- azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- megfogalmazza, néhány érveléssel alátámasztja saját álláspontját. Meghallgatja társai véleményét és együttműködik velük;
- részt vesz a konfliktusokat feldolgozó dramatikus játékokban;
- részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban, az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál;
- a szöveg megértését igazoló feladatokat végez.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismer néhány mesét és történetet a magyar és más népek irodalmából.
- élményeket és tapasztalatokat szerez változatos irodalmi szövegtípusok és műfajok – klasszikus, kortárs magyar alkotások – megismerésével;
- olvas és megért nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket, verseket;
- részt vesz népmesék és műmesék, regék, mondák, történetek közös olvasásában, feldolgozásában;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- saját gondolkodási és nyelvi szintjén megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult élményt és képzetet;
- a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot

- részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet;
- önállóan, képek segítségével vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak lényeges elemeit
- megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet, médiaterméket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Érzelmi fejlesztés
- Hallott szöveg megértésének fejlesztése
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése
- Szövegben való tájékozódás fejlesztése
- Vázlatírás, hiányos vázlat kiegészítése a szöveghez
- Illusztráció készítése, kiegészítése, a meglévő társítása
- Kulcsszavak azonosítása
- Beszédfejlesztés
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Érzelmi intelligencia fejlesztése
- Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása
- Lényegkiemelő képesség fejlesztése
- Grafikus szervezők: fürtábra, történetétkép, mesetáblázat, történetpiramis...
- Mesék jellemzői: jellegzetes szereplők, kifejezések, fordulatok és meseszámok

FOGALMAK

mese, népmese, történet, valóság, cím, szerző, szereplő, helyszín, probléma, megoldás, bekezdés, időrend, vázlat

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Bábszínház-, színházlátogatás
- Élő meseíró meghívása, író-olvasó találkozó szervezése

TÉMAKÖR: Mondák, regék

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

A témakör sajátossága, hogy érték közvetítésre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- az élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket

- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését;
- részt vesz regék, mondák, történetek közös olvasásában, feldolgozásában;
- saját gondolkodási és nyelvi szintjén megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet
- felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- önállóan képek segítségével vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak lényeges elemeit
- a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- bővíti a témáról szerzett ismereteit egyéb források feltárásával, gyűjtőmunkával, könyvtárhasználattal, filmek, médiatermékek megismerésével.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megérti a közösen olvasott rövid szövegeket, részt vesz azok olvasásában, feldolgozásában;
- nyitottá válik a magyarság értékeinek megismerésére, fejlődik nemzeti identitástudata, történelmi szemlélete;
- részt vesz rövid történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet;
- részt vesz gyerekeknek szóló kiállítások megismerésében. Alkotásaival hozzájárul létrehozásukhoz

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Érzelmi fejlesztés
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd fejlesztése
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Térbeli és időbeli tájékozódás fejlesztése
- Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása
- Múltbéli események, élethelyzetek és szokások felismerése, elkülönítése
- Olvasási stratégiák: jóslás, keresés, áttekintés, összefoglalás
- Mondák-regék valós és mesei elemei

FOGALMAK

mesei elem, valós elem, cím, szerző, helyszín, időrend, tartalom, múlt, jelen, jövő

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Mondákban előforduló történelmi helyszínek megtekintése

TÉMAKÖR: Versek, népköltészeti alkotások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 13 óra

A témakör sajátossága, hogy érték közvetítésre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
- életkorának megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket.
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- ismer és megért rövidebb nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket, verseket;
- részt vesz az adott közösség érdeklődésének megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására;
- élményt és tapasztalatot szerez változatos ritmikájú lírai művek megismerésével a kortárs és a klasszikus gyermeklírából és a népköltészeti alkotásokból;
- felismeri és indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést;
- megfigyeli a költői nyelv sajátosságait, megértésélményeit az általa választott módon megfogalmazza, megjeleníti.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz magyar népi mondókák, népdalok, klasszikus magyar gyerekversek mozgásos-játékos feldolgozásában, dramatikus előadásában;
- a versek hangulatát kifejezi a különféle érzékszervi tapasztalatok segítségével (színek, hangok, illatok, tapintási élmények stb.);
- önállóan vagy segítséggel szöveghűen felidéz néhány könnyen tanulható, rövidebb verset, mondókát, versrészletet, népköltészeti alkotást

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Érzelmi fejlesztés
- Hallásfejlesztés - beszédhallás fejlesztése
- Ritmusérzék fejlesztése
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
  - Belső képalkotás
  - Kreativitás, fantázia, képzelet, érzelmi intelligencia fejlesztése érzékszervek bevonásával
  - Egyéni szövegértelmezés kialakítása tanítói segítséggel
  - Ritmus, rím, refrén
  - Magánhangzók, mássalhangzók
  - Népköltészeti alkotások: mondókát, népdalt, sorolót

FOGALMAK

vers, mondóka, kiszámoló, soroló, népdal, verssor, versszak, rím, ritmus, refrén, költő, cím, népköltészet, műköltészet

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Bábszínház-, színházlátogatás

TÉMAKÖR: Helyem a világban

JAVASOLT ÓRASZÁM: 13 óra

A témakör sajátossága, hogy önazonosságtudat kialakítására és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- képes családjából származó közösségi élményeit megfogalmazni, összevetni az iskolai élet adottságaival, a témakört érintő beszélgetésekben aktívan részt venni
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket.
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képes, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat;
- megfogalmazza, néhány érveléssel alátámasztja saját álláspontját. Meghallgatja társai véleményét és együttműködik velük;
- részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban és az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket.
- törekszik a világ tapasztalati úton történő megismerésére, értékeinek tudatos megóvására;
- megfigyeli és összehasonlítja a történetek tartalmát és a saját élethelyzetét; mozgósítja a hallott vagy olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait
- élményeket és tapasztalatokat szerez néhány szövegtípusról és műfajról, szépirodalmi és ismeretközlő szövegről;
- azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- nyitottá válik a magyarság értékeinek megismerésére
- részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult élményt
- gyakorolja az ismeretfeldolgozás egyszerű technikáit;
- ismer és alkalmaz néhány alapvető tanulási technikát;
- különböző célú, rövidebb tájékoztató, ismeretterjesztő szövegeket olvas
- felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést;
- feladatvégzés során társaival együttműködik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Nyomtatott magyar ábécé kis- és nagybetűi
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd fejlesztése
- Élő és élettelen környezet
- Kulturális értékek megismerése és tisztelete
- Természeti értékek tisztelete
- Környezettudatosság
- Együttműködés
- Önismeret, társismeret
- Kulturált véleménynyilvánítás
- Mások véleményének elfogadása

FOGALMAK

ország, haza, környezet, közösség, család

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- részvétel családi napon, idők napján, hasonló események szervezése
- nemzeti emlékhelyek meglátogatása
- múzeumlátogatás

TÉMAKÖR: Ünnepekörök, hagyományok, mesterségek

JAVASOLT ÓRASZÁM: 13 óra

A témakör sajátossága, hogy érték közvetítésre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
  - olvasási szintjének megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
  - felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket.
  - egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
  - megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál, a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
  - ismer és ért néhány egyszerű és gyakori szólást, közmondást, találós kérdést, nyelvtörőt, kiszámolót, mondókát;
  - megéli a közösséghez tartozás élményét;

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megérti a rövid szövegeket, részt azok olvasásában, közös feldolgozásában;
- ismeri a keresztény/keresztén ünnepköröket (karácsony, húsvét, pünkösd), nemzeti és állami ünnepeket (március 15., augusztus 20., október 23.), népszokást (Márton-nap, Luca-nap, betlehemezés, húsvéti locsolkodás, pünkösdölés);
- részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében;
- részt vesz magyar népi mondókák, népdalok, klasszikus magyar gyerekversek mozgásos-játékos feldolgozásában, dramatikus előadásában;
- megismeri a jeles napokhoz, ünnepekhez, hagyományokhoz, népi mesterségekhez kapcsolódó szövegeket, dalokat, szokásokat, népi gyermekjátékokat;
- részt vesz a témában neki szóló kiállítások megismerésében;
- megfigyeli az ünnepek, hagyományok éves körforgását;
- ismerkedik régi magyar mesterségekkel

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd fejlesztése
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Nemzeti ünnepeink, családi ünnepeink
- Magyar hagyományok tisztelete
- Az ünnepek jellemzői, körforgásuk
- Szólások, szóláshasonlatok, közmondások
- Találós kérdések
- Régi magyar mesterségek

FOGALMAK

családi ünnep, nemzeti ünnep, népszokás, népi hagyomány, jeles napok, népi gyermekjáték, hazaszeretet, közösség, szólás, szóláshasonlat, közmondás,, mesterség, foglalkozás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Részvétel hagyományokhoz, ünnepkörökhöz kapcsolódó programokon
- Ünnepekhez kapcsolódó emlékhelyek meglátogatása
- Találkozás, ismerkedés népi mesterségek művelőivel
- Részvétel népi mesterségekhez kapcsolódó tevékenységekben

TÉMAKÖR: Növények, állatok, emberek, találmányok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

A témakör sajátossága, hogy az élő és az élettelen világhoz való emberi viszonyulási rendszerre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- az élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Di
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- olvasási szintjének megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- gyakorolja az ismeretfeldolgozás egyszerű technikáit;
- ismer és alkalmaz néhány alapvető tanulási technikát;
- különböző célú, rövidebb tájékoztató, ismeretterjesztő szövegeket olvas
- felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést;
- feladatvégzés során társaival együttműködik.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a szövegekhez kapcsolódó személyes élményeit, ismereteit felidézi és megosztja;
- röviden indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést;
- kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot,
- önállóan vagy tanítói segítséggel használja az alapvető olvasási stratégiákat;
- információkat, adatokat gyűjt a szövegből, kiemeli a bekezdések lényegét; tanítói segítséggel megfogalmazza azt.
- néma olvasás útján megérti a rövid, életkorának megfelelő tankönyvi szöveg tartalmát és az utasításokat;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértés fejlesztése
- Beszédfejlesztés
- Egyszerű magyarázat, szemléltetés alapján új szó vagy kifejezés jelentésének megértése
- A megismert szavak, kifejezések alkalmazása a különböző nyelvi szinteken
- Kedvenc növény, állat néhány mondatos bemutatása
- Egyéni beszámoló a természeti környezetben végzett megfigyelésekről
- Növények, állatok csoportosítása különféle szempontok szerint
- Egyszerű grafikus szervezők alkalmazása (fürtábra, gondolattérkép)
- Szövegben való tájékozódás fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Belső képalkotás
- Kreativitás, fantázia, képzelet, érzelmi intelligencia fejlesztése érzékszervek bevonásával

- Tanulás tanulása

FOGALMAK

ismeretközlő szöveg, adat, cím, illusztráció, szöveg, bekezdés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Településen, település közelében található állat-, növény-, botanikus kert meglátogatása
- Múzeumlátogatás

TÉMAKÖR: Olvassunk együtt! Közös olvasmányok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

A témakör sajátossága, hogy olvasási, tanulási motívumok és képességek fejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- olvasási szintjének megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket.
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál;
- nyitott az irodalmi művek befogadására;
- értő figyelemmel követi a tanító/társai felolvasását;
- röviden indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést;
- mozgósítja a hallott és olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait
- saját gondolkodási és nyelvi szintjén megalkotja a szöveg jelentését önmaga számára, megfogalmazza, néhány érveléssel alátámasztja saját álláspontját; meghallgatja társai véleményét, azokra reflektál.
- részt vesz a konfliktusokat feldolgozó dramatikus játékokban;
- részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban;
- az adott helyzetnek megfelelően tudatosan alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;
- az olvasott szöveghez illusztrációt készít, a hiányos illusztrációt kiegészíti, vagy a meglévőt társítja a szöveggel.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz az adott közösség érdeklődésének megfelelő, gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására;
- élményeket és tapasztalatokat szerez változatos irodalmi szövegek: klasszikus, kortárs magyar alkotások megismerésével;
- olvas és megért nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket;
- megtapasztalja az életkorának, érdeklődésének megfelelő szövegek befogadásának és előadásának élményét és örömet;

- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a problémahelyzetet és annak megoldását;
- az olvasott szövegekben kulcsszavakat azonosít, a főbb szerkezeti egységeket segítségével elkülöníti;
- megfogalmazza saját véleményét a szereplők cselekedeteiről;
- megfigyeli és összehasonlítja a történetek tartalmát és a saját élethelyzetét;
- részt vesz a közösen feldolgozott történet dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében
- megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet, médiaterméket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Érzelmi nevelés
- Irodalmi műveltség alapozása
- Hallott és olvasott szöveg megértésének fejlesztése
- Bemutató olvasás követése
- Olvasásra nevelés
- Olvasási kedv felkeltése, olvasás megszerettetése
- Kreatív befogadás
- Szövegértő olvasás fejlesztése
- Szövegben való tájékozódás fejlesztése
- Beszédfejlesztés
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Érzelmi intelligencia fejlesztése
- Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása
- Olvasási stratégiák: jóslás, áttekintés, keresés, összefoglalás
- Grafikus szervezők: pl. fűrtábra, történetterkép, mesetáblázat, történetpiramis stb.
- Illusztráció készítése, kiegészítése, a meglévő társítása
- Lapbook, plakát, könyvajánló, képregény
- Kérdésfeltevés

FOGALMAK

szerző, cím, kiadó, tartalomjegyzék, fülszöveg, történet, időrend, szereplő, helyszín, probléma, megoldás, illusztráció

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Könyvtárlátogatás
- Színház, bábszínház látogatása
- Közös olvasmány dramatikus feldolgozása
- Közös olvasmányt feldolgozó film megtekintése

TÉMAKÖR: A nyelv építő kövei: hang/betű, szótag, szó elválasztás, betűrendbe sorolás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- feladatok megoldása során társaival együttműködik;
- az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír és törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- kérdésre adott válaszában helyesen toldalékolja a szavakat;
- a kiejtéssel megegyező, rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait;
- a kiejtéstől eltérő szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- írásbeli munkáját önállóan vagy segítséggel ellenőrzi, hibáit javítja.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- biztosan ismeri a kis- és nagybetűs ábécét, azonos és különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol, a megismert szabályokat alkalmazza digitális felületen való kereséskor is;
- megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat;
- különbséget tesz az egyjegyű, a kétjegyű és a háromjegyű mássalhangzók között;
- a hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- biztosan szótagol, alkalmazza az elválasztás szabályait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Hang- és betűanalízis, analízáló képesség fejlesztése
- Fonémahallás fejlesztése
- Vizuális memória fejlesztése
- Ritmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetéséhez, szótagoláshoz)
- Beszéd- és artikulációs képesség fejlesztése
- Helyesírási készség fejlesztése
- Aktív szókincs fejlesztése
- A nyomtatott és írott magyar ábécé kis- és nagybetűi
- Szótagolás, elválasztás, egytagú és összetett szavak
- 20-40 gyakran használt „j”-t és „ly”-t tartalmazó szó (egy- vagy kéttagú szavak) helyes leírása

FOGALMAK

hang, betű, magánhangzó, mássalhangzó, egyjegyű mássalhangzó, kétjegyű mássalhangzó, háromjegyű mássalhangzó, hosszú/kettőzött mássalhangzó, hosszú/kettőzött kétjegyű mássalhangzó, rövid magánhangzó, hosszú magánhangzó, szótag, szó, összetett szó, ábécé, betűrend, „j” hang kétféle jelölése

TÉMAKÖR: A nyelv építő kövei: Az írásbeli szövegalkotás lépései (mondatgrammatikai eszközök alkalmazása-kapcsolás, szűkítés, bővítés, névmásítás, névelőhasználat, helyettesítés)

JAVASOLT ÓRASZÁM: 14 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a kommunikációs helyzetnek megfelelően válaszol;
- a megismert szavakat, kifejezéseket helyesen alkalmazza;
- az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír;
- törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- gondolatait, érzelmeit, véleményét életkorának, egyéni képességeinek és a kommunikációs helyzetnek megfelelően néhány mondatban írásban is megfogalmazza;
- a szövegalkotás során törekszik a megismert helyesírási szabályok alkalmazására és meglévő szókincsének aktivizálására;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;
- részt vesz ismert szövegek (például versek, nyelvtörők, mesék) mozgással, dramatikus elemekkel történő élményszerű megjelenítésében;
- képességeihez mérten bekapcsolódik párbeszédnek, dramatikus szituációs játékok megalkotásába.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri, indokolja a cím és szöveg közti összefüggést;
- azonosítja a történetekben a helyszínt, szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Térbeli és időbeli tájékozódás fejlesztése
- Mondatok és összekapcsolásuk
- Történetalkotás szóban
- Szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztése
- Íráskészség fejlesztése
- Írásbeli szövegalkotó képesség fejlesztése
- Anyaggyűjtés módjai
- szó- és kifejezőkészlet gyűjtése;
- Vázlatkészítés, vázlat kiegészítés
- Kulcsszavak, kulcsmondatok kiemelése
- Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása

FOGALMAK

mondat, szöveg, helyszín, szereplő, cselekmény, időrend, címadás, téma, anyaggyűjtés, vázlat, előzmény, esemény, következmény, önellenőrzés, hibajavítás

TÉMAKÖR: A nyelv építő kövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg (rövid szövegek alkotása elbeszélő szöveg l)

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 ÓRA

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és mássalhangzókat, valamint időtartamukat;
- írásbeli munkáit segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- a szövegalkotás során törekszik a megismert helyesírási szabályok alkalmazására és meglévő szókincsének aktivizálására;

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a hangjelölés megismert szabályait helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés és szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- a mondatot nagybetűvel kezdi, alkalmazza a mondat a mondatvégi írásjeleket;
- szavakat, szó szerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Nyelvi tudatosság fejlesztése
- Önellenőrzés, hibajavítás képessége
- Helyesírási készség differenciált fejlesztése
- 20-40 gyakran használt „j”-t és „ly”-t tartalmazó szó (egy- vagy kéttagú szavak) helyes leírása

FOGALMAK

betű, hang, szó, szókapcsolat, mondat, szöveg, j-ly, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, kisbetű, nagybetű

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Részvétel osztályújság, napló, készítésében hagyományos és digitális formában

TÉMAKÖR: Szótó és toldalék, szóelemzés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

A témakör sajátossága, hogy többnyire képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi, javítja.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- szavakat hangokra és szótagokra bont;
- kérdésre adott válaszában helyesen toldalékolja a szavakat;
- önállóan felismeri és elkülöníti az egytövéű ismert szavakban a szótövet és a toldalékot.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Hallásfejlesztés, fonémahallás fejlesztése
- Betű-hang azonosítás
- Szótagolási képesség fejlesztése
- Hang- és betűanalízis képességének fejlesztése
- Szótő és toldalék fogalma felismerés szintjén
- Szóalak felbontása
- Toldalékos szavak helyes használata
- Toldalékos szavak funkcionális másolása, tollbamondása
- Helyesejtés-fejlesztés hangkapcsolat-gyakorlatokkal
- Hibajavítás és önellenőrzés képességének fejlesztése

FOGALMAK

hang-betű, szótagolás, szótő, toldalék, szóelemző írásmód, önellenőrzés

TÉMAKÖR: Hangalak és jelentés kapcsolata, állandósult szókapcsolatok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismer és ért néhány egyszerű szólást, közmondást;
- különféle módokon megjeleníti az ismert szólások, közmondások jelentését.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A szóbeli és írásbeli kifejezőképesség fejlesztése
- Szókincs fejlesztése, szókincs aktivizálása
- Hangalak – jelentés

- Ellentétes jelentésű szavak, rokon értelmű szavak
- Szólások, közmondások, szóláshasonlatok
- Népmesék kezdő és záró formulái, szókapcsolatok, ismétlődő motívumok

FOGALMAK

szólás, közmondás, jelentés, egyjelentésű szavak, rokon értelmű szavak, ellentétes jelentésű szavak

TÉMAKÖR: Élőlények, tárgyak, gondolati dolgok neve

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- az egyéni sajátosságaihoz mértén olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre;
- szavakat, szószerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;
- feladatok megoldása során társaival együttműködik.
- felismeri, jelentésük alapján csoportosítja és önállóan vagy segítséggel leírja az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok nevét;

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok nevét kifejező szavakat
- megkülönbözteti a szavak egyes és többes számát
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- kérdésre adott válaszában megfelelően toldalékolja a szavakat;
- felismeri, önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az ismert szavakat;
- ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt
- a több hasonló élőlény, tárgy vagy gondolati dolog nevét kis kezdőbetűvel írja;
- a személynevek, állatnevek és a lakóhelyhez kötődő egyszerű egyelemű helyneveket nagy kezdőbetűvel írja le.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Helyesírási készség differenciált fejlesztése
- Aktív szókincs fejlesztése
- Együttműködési képesség
- Élőlény, tárgy, gondolati dolog neve
- Kis- és nagy kezdőbetűs szavak másolása, tollbamondása
- Több hasonló élőlény, tárgy, gondolati dolog neve és helyesírása

- Saját nevek helyesírása (egyszerű személynevek, állatnevek, helynevek, intézménynevek, címek)
- Mondatkezdő nagybetű
-

FOGALMAK

élőlények neve, tárgyak neve, gondolati dolgok neve, több hasonló név, saját név, önellenőrzés, hibajavítás, személynév, állatnév, helynév, intézménynév, címek neve

TÉMAKÖR: Tulajdonságokat kifejező szavak

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- az egyéni sajátosságaihoz mértén olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre;
- szavakat, szószerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján;
- hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéssel megegyező rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;
- feladatok megoldása során társaival együttműködik.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja a tulajdonságot kifejező szavakat és azok fokozott alakjait;
- ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Helyesírási készség differenciált fejlesztése
- Aktív szókincs fejlesztése
- A megfigyelt és értelmezett fokozott melléknevek helyes írásmódja
- Együttműködési képesség

FOGALMAK

ellentétes jelentésű kifejezések, rokon értelmű szavak, egybeírás, különírás, szótó, toldalék, tulajdonságot kifejező szó

TÉMAKÖR: Mennyiségeket kifejező szavak

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- az egyéni sajátosságaihoz mértén olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre;
- szavakat, szó szerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján;
- hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéssel megegyező rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;
- feladatok megoldása során társaival együttműködik.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri és segítséggel helyesen leírja a mennyiségeket kifejező szavakat

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Helyesírási készség differenciált fejlesztése
- Aktív szókincs fejlesztése
- Együttműködési képesség

FOGALMAK

különírás, szótó, toldalék, mennyiségeket kifejező szó

TÉMAKÖR: Cselekvés, történet a múltban, jelenben, jövőben

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- az egyéni sajátosságaihoz mértén olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre;
- szavakat, szó szerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;
- feladatok megoldása során társaival együttműködik.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- kérdésre adott válaszában megfelelően toldalékolja a szavakat;
- felismeri, önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az ismert cselekvést kifejező szavakat;
- megkülönbözteti a múltban, jelenben és jövőben zajló cselekvéseket, történéseket;
- felismeri, önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az ismert cselekvést, történést kifejező szavakat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Helyesírási készség differenciált fejlesztése
- Aktív szókincs fejlesztése
- Fogalmazási alapismeretek

FOGALMAK

múlt, jelen, jövő, egybeírás, különírás, szótó, toldalék, cselekvést jelentő szó

A fejlesztés várható eredményei a harmadik évfolyam végén, a továbbhaladás feltételei:A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez.

Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse.

Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg.

Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani. Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola könyvtárát. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el.

A memoriterek szöveghűen mondja el.

Adott vagy választott témáról 5–7 mondatos fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.

Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.

A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek. Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.

Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítéliképessége, erkölcsi, esztétikai érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, harmonikusan fejlődjön.

4. évfolyam

Óraszám: 185 óra / tanév

5 óra / hét

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Óraszám
OLVASÁS, SZÖVEGÉRTÉS	
Beszéd és kommunikáció	11
Mesék, történetek	9
Mondák, regék	17
Versek, népköltészeti alkotások	13
Helyem a világban	13
Ünnepkörök, hagyományok, mesterségek	13
Állatok, növények, tájak, találmányok	18
Olvassunk együtt! Közös olvasmányok	6
NYELVTAN, HELYESÍRÁS ÉS SZÖVEGALKOTÁS	
A nyelv építőkövei: hang/betű, szótag, szó, elválasztás, betűrendbe sorolás	5
A nyelv építőkövei: Az írásbeli szövegalkotás lépései (mondatgrammatikai eszközök alkalmazása- kapcsolás, szűkítés, bővítés, névmásítás, névelőhasználat, helyettesítés)	7
A nyelv építőkövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg (rövid szövegek alkotása - hír, hirdetés, meghívó, felhívás, tudósítás, elbeszélő szöveg, elektronikus levél)	15
Szótó és toldalék, szóelemzés	8
Hangalak és jelentés kapcsolata, állandósult szókapcsolatok	8
1. Élőlények, tárgyak, gondolati dolgok neve - kisbetű – nagybetű	8
2. Tulajdonságokat kifejező szavak	5
3. Mennyiségeket kifejező szavak	11
4. Cselekvés, történés a múltban, jelenben, jövőben	13
Rendszerezés, gyakorlás, ellenőrzés	5
Összes óraszám:	185

Olvasás, szövegértés

TÉMAKÖR: Beszéd és kommunikáció

JAVASOLT ÓRASZÁM: 11 óra

A témakör sajátossága a készségfejlesztés. A javasolt óraszám nem egymást követő tanítási órákra vonatkozik, hanem a rendelkezésre álló minimum időre. A témakör feldolgozása akkor a leghatékonyabb, ha a tanítási órák majdnem mindegyikén előtérbe kerül; a tervezéskor figyelembe vesszük az ehhez szükséges időt. A témakör két tanévet ölel fel.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a kommunikációs helyzetnek megfelelően reagál;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését;
- részt vesz a kortársakkal és felnőttekkel való kommunikációban, és az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;
- használja a kapcsolatfelvételi, kapcsolattartási, kapcsolatlezárási formákat: köszönés, kérés, megszólítás, kérdezés; testtartás, testtávolság, tekintettartás, hangsúly, hanglejtés, hangerő, hangszín, megköszönés, elköszönés;
- élményeiről, olvasmányairól segítséggel vagy önállóan beszámol.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- beszédlegzése és artikulációja megfelelő, figyelmet fordít a hangok időtartamának helyes ejtésére, a beszéd helyes ritmusára, hangsúlyára, tempójára, az élethelyzetnek megfelelő hangerőválasztásra
- a tanult verseket, rövidebb szövegeket szöveghűen, érthetően tolmácsolja;
- részt vesz ismert szövegek (versek, nyelvtörők, mesék) mozgással, dramatikus elemekkel történő élményszerű megjelenítésében;
- képességeihez mérten bekapcsolódik párbeszédnek, dramatikus szituációs játékok, improvizációk megalkotásába.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Érzelmi fejlesztés
- Hallásfejlesztés – beszédhallás fejlesztés
- Ritmusérzék-fejlesztés
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Beszédészlelés, beszédértés
- Kifejező, érthető beszéd
- Helyes ejtés tanítása
- Nem nyelvi jelek használata
- Kapcsolatfelvételi formák, társalgási fordulatok
- Párbeszédnek, szituációs játékok, improvizáció

FOGALMAK

helyesejtés, beszédlejtés, artikuláció, időtartam, hangerő, beszédtempó, ritmus, hanglejtés, hangsúly, szünet, testtartás, mimika, párbeszéd, szituáció, improvizáció

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Részvétel prezentáció készítésében és előadásában

TÉMAKÖR: Mesék, történetek

JAVASOLT ÓRASZÁM: 9

A témakör sajátossága, hogy érték közvetítésre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- felkészülés után tagolt szöveget érthetően olvas hangosan;
- részt vesz az adott közösség kultúrájának megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését;
- mozgósítja a hallott és olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat;
- önállóan, képek, grafikai szervezők (történettérkép, mesetáblázat, karakter-térkép, történetpiramis stb.) segítségével vagy tanítói segédlettel a szöveg terjedelmétől függően összefoglalja a történetet;
  - megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet;
- felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést;
- azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- ismer és alkalmaz néhány digitális olvasási technikát;
- megfogalmazza, néhány érveléssel alátámasztja saját álláspontját. Meghallgatja társai véleményét és együttműködik velük;
- részt vesz a konfliktusokat feldolgozó dramatikus játékokban;
- részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban, az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat, alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál;
- a szöveg megértését igazoló feladatokat végez.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismer néhány mesét és történetet a magyar és más népek irodalmából.
- élményeket és tapasztalatokat szerez változatos irodalmi szövegtípusok és műfajok – klasszikus, kortárs magyar alkotások – megismerésével;
- olvas és megért nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket, verseket;

- részt vesz népmesék és műmesék, regék, mondák, történetek közös olvasásában, feldolgozásában;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- saját gondolkodási és nyelvi szintjén megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult élményt és képzetet;
- a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot;
- képzeletét a megértés érdekében mozgósítja;
- megfigyeli és összehasonlítja a történetek lényeges mozzanatait és a saját vagy társai élethelyzetét;
- megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet;
- önállóan, képek, grafikai szervezők segítségével vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak lényeges elemeit, összefoglalja azt;
- megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet, médiaterméket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Érzelmi fejlesztés
- Hallott szöveg megértésének fejlesztése
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése
- Szövegben való tájékozódás fejlesztése
- Vázlatírás, hiányos vázlat kiegészítése a szöveghez
- Illusztráció készítése, kiegészítése, a meglévő társítása
- Kulcsszavak azonosítása
- Főbb szerkezeti egységek elkülönítése
- Beszédfejlesztés
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Érzelmi intelligencia fejlesztése
- Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása
- Lényegkiemelő képesség fejlesztése
- Olvasási stratégiák: jóslás, áttekintés, keresés, összefoglalás
- Grafikus szervezők: fűrtábra, kerettörténet, történettérkép, mesetáblázat, karakter-térkép, történetpiramis...
- Mesék jellemzői: jellegzetes szereplők, kifejezések, fordulatok és meseszámok

FOGALMAK

mese, népmese, történet, valóság, cím, szerző, szereplő, helyszín, probléma, megoldás, bekezdés, időrend, vázlat, összefoglalás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Színházlátogatás

- Élő meseíró meghívása, író-olvasó találkozó szervezése
- Interjú készítése

TÉMAKÖR: Mondák, regék

JAVASOLT ÓRASZÁM: 17 óra

A témakör sajátossága, hogy érték közvetítésre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- az élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését;
- részt vesz regék, mondák, történetek közös olvasásában, feldolgozásában;
- saját gondolkodási és nyelvi szintjén megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet
- felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- önállóan képek, grafikai szervezők segítségével vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak lényeges elemeit, összefoglalja tartalmát;
- a történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- bővíti a témáról szerzett ismereteit egyéb források feltárásával, gyűjtőmunkával, könyvtárhasználattal, filmek, médiatermékek megismerésével.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megérti a közösen olvasott rövid szövegeket, részt vesz azok olvasásában, feldolgozásában;
- nyitottá válik a magyarság értékeinek megismerésére, fejlődik nemzeti identitástudata, történelmi szemlélete;
- részt vesz rövid történetek dramatikus és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet;
- részt vesz gyerekeknek szóló kiállítások megismerésében. Alkotásaival hozzájárul létrehozásukhoz;
- megismer a szűkebb környezetéhez kötődő irodalmi és kulturális emlékeket, emlékhelyeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Érzelmi fejlesztés
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd fejlesztése
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Térbeli és időbeli tájékozódás fejlesztése
- Kronologikus gondolkodás fejlesztése

- Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása
- Múltbéli események, élethelyzetek és szokások felismerése, elkülönítése
  - Áttekintés, összefoglalás
- Mondák-regék valós és mesei elemei
- Híres történelmi személyek és események

FOGALMAK

monda, rege, mesei elem, valós elem, cím, szerző, helyszín, időrend, tartalom, múlt, jelen, jövő

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Mondákban előforduló történelmi helyszínek megtekintése

TÉMAKÖR: Versek, népköltészeti alkotások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 13 óra

A témakör sajátossága, hogy érték közvetítésre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
- életkorának megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- ismer és megért rövidebb nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket, verseket;
- részt vesz az adott közösség érdeklődésének megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására;
- élményt és tapasztalatot szerez változatos ritmikájú lírai művek megismerésével a kortárs és a klasszikus gyermeklírából és a népköltészeti alkotásokból;
- felismeri és indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést;
- megfigyeli a költői nyelv sajátosságait, megértésélményeit az általa választott módon megfogalmazza, megjeleníti.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz magyar népi mondókák, népdalok, klasszikus magyar gyerekversek mozgásos-játékos feldolgozásában, dramatikus előadásában;
- önállóan vagy segítséggel szöveghűen felidéz néhány könnyen tanulható, rövidebb verset, versrészletet, népköltészeti alkotást, prózai és dramatikus szöveget, szövegrészletet;
- szövegszerűen felidézi Kölcsey Ferenc: Himnusz, Vörösmarty Mihály: Szózat, Petőfi Sándor: Nemzeti dal című verseit

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Érzelmi fejlesztés
- Hallásfejlesztés - beszédhallás fejlesztése
- Ritmusérzék fejlesztése
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
  - Belső képalkotás
  - Kreativitás, fantázia, képzelet, érzelmi intelligencia fejlesztése érzékszervek bevonásával
  - Egyéni szövegértelmezés kialakítása tanítói segítséggel
  - Ritmus, rím, refrén
  - Magánhangzók, mássalhangzók
  - Népköltészeti alkotások: mondókát, népdalt, sorolót

FOGALMAK

vers, himnusz, dal, mondóka, kiszámoló, soroló, népdal, verssor, versszak, rím, ritmus, refrén, költő, cím, népköltészet, műköltészet

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Színházlátogatás

TÉMAKÖR: Helyem a világban

JAVASOLT ÓRASZÁM: 13 óra

A témakör sajátossága, hogy önazonosságtudat kialakítására és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- képes családjából származó közösségi élményeit megfogalmazni, összevetni az iskolai élet adottságaival, a témakört érintő beszélgetésekben aktívan részt venni
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket.
- digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képes, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- szöveg terjedelmétől függően összefoglalja a szöveg tartalmát;
- alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat;
- megfogalmazza, néhány érveléssel alátámasztja saját álláspontját. Meghallgatja társai véleményét és együttműködik velük;
- részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban és az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket.
- digitális forrásokat is használ;
- törekszik a világ tapasztalati úton történő megismerésére, értékeinek tudatos megóvására;
- megfigyeli és összehasonlítja a történetek tartalmát és a saját élethelyzetét; mozgósítja a hallott vagy olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat;
- élményeket és tapasztalatokat szerez néhány szövegtípusról és műfajról, szépirodalmi és ismeretközlő szövegről;
- megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet;
- azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- nyitottá válik a magyarság értékeinek megismerésére, fejlődik nemzeti identitástudata, történelmi szemlélete;
- részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult élményt és képzetet;
- megéli és az általa választott formában megjeleníti a közösséghez tartozás élményét;
- tapasztalatot szerez a szövegből való információgyűjtés módjairól;
- gyakorolja az ismeretfeldolgozás egyszerű technikáit;
- ismer és alkalmaz néhány alapvető tanulási technikát;
- különböző célú, rövidebb tájékoztató, ismeretterjesztő szövegeket olvas hagyományos és digitális felületen;
- felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést;
- feladatvégzés során társaival együttműködik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Nyomtatott magyar ábécé kis- és nagybetűi
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd fejlesztése
- Élő és élettelen környezet
- Kulturális értékek megismerése és tisztelete
- Természeti értékek tisztelete
- Környezettudatosság
- Együttműködés, közösségformálás
- Önismeret, társismeret
- Kulturált véleménynyilvánítás
- Mások véleményének elfogadása
- Fenntartható fejlődés
-

FOGALMAK

világ, földrész, ország, haza, környezet, közösség, család

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- szociális otthon, idősek otthona stb. látogatása
- részvétel családi napon, idősek napján, hasonló események szervezése
- részvétel természetvédelmi projektben
- nemzeti emlékhelyek meglátogatása
- múzeumlátogatás

TÉMAKÖR: Ünnepekörök, hagyományok, mesterségek

JAVASOLT ÓRASZÁM: 13 óra

A témakör sajátossága, hogy érték közvetítésre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
  - olvasási szintjének megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
  - felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
  - egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
  - megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál, a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza a különböző nyelvi szinteken;
  - ismer és ért néhány egyszerű és gyakori szólást, szóláshasonlatot, közmondást, találós kérdést, nyelvtörőt, kiszámolót, mondókát;
  - megéli a közösséghez tartozás élményét;
  - megismeri saját lakóhelyének irodalmi és kulturális értékeit.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megérti a rövid szövegeket, részt azok olvasásában, közös feldolgozásában;
- ismeri a keresztény/keresztén ünnepeköröket (karácsony, húsvét, pünkösd), nemzeti és állami ünnepeket (március 15., augusztus 20., október 23.), népszokást (Márton-nap, Luca-nap, betlehemezés, húsvéti locsolkodás, pünkösdölés);
- megéli és az általa választott formában megjeleníti a közösséghez tartozás élményét;
- részt vesz mesék, történetek dramatikus, és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében;
- megismeri a jeles napokhoz, ünnepekhez, hagyományokhoz, népi mesterségekhez kapcsolódó szövegeket, dalokat, szokásokat, népi gyermekjátékokat;

- jellemző és ismert részletek alapján azonosítja a nemzeti ünnepeken elhangzó költemények részleteit, szerzőjüket megnevezi;
- részt vesz a témában neki szóló kiállítások megismerésében;
- megfigyeli az ünnepek, hagyományok éves körforgását;
- jellemző és ismert részletek alapján azonosítja a nemzeti ünnepeken elhangzó költemények részleteit, szerzőjüket megnevezi;
- ismerkedik régi magyar mesterségekkel, irodalmi művek olvasásával és gyűjtőmunkával.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértő olvasás fejlesztése, beszéd fejlesztése
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Nemzeti ünnepeink, családi ünnepeink
- Magyar hagyományok tisztelete
- Az ünnepek jellemzői, körforgásuk
- Lakóhely hagyományainak megismerése
- Szólások, szóláshasonlatok, közmondások
- Találós kérdések
- Régi magyar mesterségek
- Jeles történelmi személyek Szent István király, Szent László király, IV. Béla király, Mátyás király, II. Rákóczi Ferenc, Petőfi Sándor, Széchenyi István, Kossuth Lajos

FOGALMAK

családi ünnep, nemzeti ünnep, állami ünnep, népszokás, népi hagyomány, jeles napok, népi gyermekjáték, hazaszeretet, magyarságtudat, közösség, szólás, szóláshasonlat, közmondás, körforgás, mesterség, foglalkozás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Részvétel hagyományokhoz, ünnepkörökhöz kapcsolódó programokon
- Települési helytörténeti gyűjtemény meglátogatása
- Ünnepekhez kapcsolódó emlékhelyek meglátogatása
- Találkozás, ismerkedés népi mesterségek művelőivel
- Részvétel népi mesterségekhez kapcsolódó tevékenységekben

TÉMAKÖR: Növények, állatok, emberek, találmányok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 18 óra

A témakör sajátossága, hogy az élő és az élettelen világhoz való emberi viszonyulási rendszerre és képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- az élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- olvasási szintjének megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- tapasztalatot szerez a szövegből való információgyűjtés módjairól;
- gyakorolja az ismeretfeldolgozás technikáit;
- ismer és alkalmaz néhány alapvető tanulási technikát;
- különböző célú, tájékoztató, ismeretterjesztő szövegeket olvas hagyományos és digitális felületen;
- felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést;
- feladatvégzés során társaival együttműködik.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a szövegekhez kapcsolódó személyes élményeit, ismereteit felidézi és megosztja;
- röviden indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést;
- kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot,
- önállóan vagy tanítói segítséggel használja az alapvető olvasási stratégiákat;
- információkat, adatokat gyűjt a szövegből, kiemeli a bekezdések lényegét; tanítói segítséggel, vagy önállóan megfogalmazza azt.
- néma olvasás útján megérti az életkorának megfelelő tankönyvi szöveg tartalmát és az utasításokat;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Olvasástechnika fejlesztése
- Szövegértés fejlesztése
- Beszédfejlesztés
- Egyszerű magyarázat, szemléltetés alapján új szó vagy kifejezés jelentésének megértése
- A megismert szavak, kifejezések alkalmazása a különböző nyelvi szinteken
- Kedvenc növény, állat, híres magyar ember és találmányai néhány mondatos bemutatása (Jedlik Ányos, Puskás Tivadar, Szentgyörgyi Albert, Bíró László, Gábor Dénes, Neumann János, Rubik Ernő)
- Egyéni beszámoló a természeti környezetben végzett megfigyelésekről
- Növények, állatok csoportosítása különféle szempontok szerint
- Egyszerű grafikus szervezők alkalmazása (fürtábra, t-táblázat, gondolatterkép)
- Lényegkiemelés képessége
- Szövegben való tájékozódás fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Belső képalkotás

- Kreativitás, fantázia, képzelet, érzelmi intelligencia fejlesztése érzékszervek bevonásával
- Tanulás tanulása

FOGALMAK

ismeretközlő szöveg, adat, információ, cím, illusztráció, szöveg, bekezdés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Településen, település közelében található állat-, növény-, botanikus kert meglátogatása
- Részvétel természetvédelmi projektben
- Múzeumlátogatás

TÉMAKÖR: Olvassunk együtt! Közös olvasmányok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

A témakör sajátossága, hogy olvasási, tanulási motívumok és képességek fejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- olvasási szintjének megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használ;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új szó vagy kifejezés jelentését;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a beszédhelyzetnek megfelelően reflektál;
- nyitott az irodalmi művek befogadására;
- értő figyelemmel követi a tanító/társai felolvasását;
- verbális és vizuális módon vagy dramatikus eszközökkel reflektál a szövegre, megfogalmazza a szöveg alapján benne kialakult képet;
- röviden indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést;
- mozgósítja a hallott és olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és megfogalmazza a köztük lévő kapcsolatokat;
- saját gondolkodási és nyelvi szintjén megalkotja a szöveg jelentését önmaga számára, megfogalmazza, néhány érveléssel alátámasztja saját álláspontját; meghallgatja társai véleményét, azokra reflektál.
- részt vesz a konfliktusokat feldolgozó dramatikus játékokban;
- részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban;
- az adott helyzetnek megfelelően tudatosan alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;
- alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat;
- az olvasott szöveghez illusztrációt készít, a hiányos illusztrációt kiegészíti, vagy a meglévőt társítja a szöveggel.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz az adott közösség érdeklődésének megfelelő, gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására;
- élményeket és tapasztalatokat szerez változatos irodalmi szövegek: klasszikus, kortárs magyar alkotások megismerésével;
- olvas és megért nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket;
- megtapasztalja az életkorának, érdeklődésének megfelelő szövegek befogadásának és előadásának élményét és örömét;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- a megismert irodalmi szövegekhez, iskolai eseményekhez plakátot, meghívót, saját programjaihoz meghívót készít
- azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a problémahelyzetet és annak megoldását;
- az olvasott szövegekben kulcsszavakat azonosít, a főbb szerkezeti egységeket önállóan vagy segítséggel elkülöníti;
- megfogalmazza saját véleményét a szereplők cselekedeteiről;
- képzeletét a megértés érdekében mozgósítja;
- megfigyeli és összehasonlítja a történetek tartalmát és a saját élethelyzetét;
- mozgósítja a hallott vagy olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat;
- részt vesz a közösen feldolgozott történet dramatikus megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet;
- önállóan kiemeli annak lényeges elemeit, összefoglalja tartalmát
- megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet, médiaterméket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Érzelmi nevelés
- Irodalmi műveltség alapozása
- Hallott és olvasott szöveg megértésének fejlesztése
- Bemutató olvasás követése
- Olvasásra nevelés
- Olvasási kedv felkeltése, olvasás megszerettetése
- Kreatív befogadás
- Szövegértő olvasás fejlesztése
- Szövegben való tájékozódás fejlesztése
- Kulcsszavak azonosítása, főbb szerkezeti részek elkülönítése
- Beszédfejlesztés
- Szókincsfejlesztés, szókincsbővítés
- Verbális memória fejlesztése
- Érzelmi intelligencia fejlesztése
- Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása

- Lényegkiemelő képesség fejlesztése
- Olvasási stratégiák: jóslás, áttekintés, keresés, összefoglalás
- Grafikus szervezők: pl. fűrtábra, T-táblázat, Venn-diagram, fogalomtáblázat kerettörténet, történettérkép, mesetáblázat, karakter-térkép, történetpiramis stb.
- Illusztráció készítése, kiegészítése, a meglévő társítása
- Lapbook, plakát, könyvajánló, képregény
- Kérdésfeltevés

FOGALMAK

regény, szerző, cím, kiadó, tartalomjegyzék, fülszöveg, történet, valóság, fejezet, időrend, szereplő, helyszín, probléma, megoldás, illusztráció

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Könyvtárlátogatás
- Színházlátogatása
- Közös olvasmány dramatikus feldolgozása
- Közös olvasmányt feldolgozó film megtekintése

Nyelvtan, helyesírás és szövegalkotás

TÉMAKÖR: A nyelv építő kövei: hang/betű, szótag, szó elválasztás, betűrendbe sorolás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- feladatok megoldása során társaival együttműködik;
- az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír és törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre;
- kérdésre adott válaszában helyesen toldalékolja a szavakat;
- a kiejtéssel megegyező, rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait;
- a kiejtéstől eltérő szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- írásbeli munkáját önállóan vagy segítséggel ellenőrzi, hibáit javítja.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- biztosan ismeri a kis- és nagybetűs ábécét, azonos és különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol, a megismert szabályokat alkalmazza
- életkorának megfelelő, digitális és hagyományos szótárakat használ;
- megfigyeli és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat;

- különbséget tesz az egyjegyű, a kétjegyű és a háromjegyű mássalhangzók között;
- a hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- biztosan szótagol, alkalmazza az elválasztás szabályait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Hang- és betűanalízis, analízáló képesség fejlesztése
- Fonémahallás fejlesztése
- Vizuális memória fejlesztése
- Ritmusfejlesztés (hosszú-rövid hangok megkülönböztetéséhez, szótagoláshoz)
- Beszéd- és artikulációs képesség fejlesztése
- Helyesírási készség fejlesztése
- Aktív szókinccs fejlesztése
- A nyomtatott és írott magyar ábécé kis- és nagybetűi
- Szótagolás, elválasztás, egytagú és összetett szavak
- 20-40 gyakran használt „j”-t és „ly”-t tartalmazó szó (egy- vagy kéttagú szavak) helyes leírása
- 20-40 „tj”, „lj”, „dj”, „nj”, „dt”, „ts” betűkapcsolatból származó összeolvadást vagy hasonulást tartalmazó szó

FOGALMAK

hang, betű, magánhangzó, mássalhangzó, egyjegyű mássalhangzó, kétjegyű mássalhangzó, háromjegyű mássalhangzó, hosszú/kettőzött mássalhangzó, hosszú/kettőzött kétjegyű mássalhangzó, rövid magánhangzó, hosszú magánhangzó, szótag, szó, összetett szó, ábécé, betűrend, szótár, „j” hang kétféle jelölése

TÉMAKÖR: A nyelv építő kövei: Az írásbeli szövegalkotás lépései (mondatgrammatikai eszközök alkalmazása-kapcsolás, szűkítés, bővítés, névmásítás, névelőhasználat, helyettesítés)

JAVASOLT ÓRASZÁM: 7 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- kifejezően, érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, írásbeli, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a kommunikációs helyzetnek megfelelően válaszol;
- a megismert szavakat, kifejezéseket helyesen alkalmazza;
- az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír;
- törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- gondolatait, érzelmeit, véleményét életkorának, egyéni képességeinek és a kommunikációs helyzetnek megfelelően néhány mondatban írásban is megfogalmazza;
- egyéni képességeinek megfelelően alkot szövegeket írásban;

- a szövegalkotás során törekszik a megismert helyesírási szabályok alkalmazására és meglévő szókincsének aktivizálására;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri, indokolja a cím és szöveg közti összefüggést;
- azonosítja a történetekben a helyszínt, szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- megadott szempontok alapján vázlatot készít;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Térbeli és időbeli tájékozódás fejlesztése
- Mondatok és összekapcsolásuk
- Történetalkotás szóban
- Szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztése
- Íráskészség fejlesztése
- Írásbeli szövegalkotó képesség fejlesztése
- Anyaggyűjtés módjai
- szó- és kifejezőkészlet gyűjtése;
- Vázlatkészítés, vázlat kiegészítése
- Szerkezeti egységek elkülönítése
- Kulcsszavak, kulcsmondatok kiemelése
- Szövegalkotás főbb lépései
- Mérlegelő gondolkodás fejlesztése: véleményalkotás, ítéletalkotás, következtetések levonása

FOGALMAK

mondat, szöveg, helyszín, szereplő, cselekmény, időrend, címadás, téma, anyaggyűjtés, vázlat, előzmény, esemény, következmény, levél, SMS, e-mail, címzett, feladó, válasz, továbbítás, megszólítás, önellenőrzés, hibajavítás

TÉMAKÖR: A nyelv építő kövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg (rövid szövegek alkotása - hír, hirdetés, meghívó, elbeszélő szöveg elektronikus levél)

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 ÓRA

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és mássalhangzókat, valamint időtartamukat;
- írásbeli munkáit segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;

- a szövegalkotás során törekszik a megismert helyesírási szabályok alkalmazására és meglévő szókincsének aktivizálására;

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a hangjelölés megismert szabályait helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés és szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- a mondatot nagybetűvel kezdi, alkalmazza a mondat a mondatvégi írásjeleket;
- szavakat, szószerkezeteket, mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Ösztönös nyelvhasználat formálása
- Nyelvi tudatosság fejlesztése
- Önellenőrzés, hibajavítás képessége
- Helyesírási készség differenciált fejlesztése
- 20-40 gyakran használt „j”-t és „ly”-t tartalmazó szó (egy- vagy kéttagú szavak) helyes leírása

FOGALMAK

betű, hang, szó, szókapcsolat, mondat, szöveg, j-ly, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, kisbetű, nagybetű

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Részvétel osztályújság, napló készítésében hagyományos és digitális formában

TÉMAKÖR: Szótó és toldalék, szóelemzés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

A témakör sajátossága, hogy többnyire képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére, adottságaihoz mérten, életkorának megfelelően:

- az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi, javítja.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- szavakat hangokra és szótagokra bont;
- kérdésre adott válaszában helyesen toldalékolja a szavakat;
- önállóan felismeri és elkülöníti az egytövé ismert szavakban a szótövet és a toldalékot.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Hallásfejlesztés, fonémahallás fejlesztése
- Betű-hang azonosítás
- Szótagolási képesség fejlesztése
- Hang- és betűanalízis képességének fejlesztése

- Szótó és toldalék fogalma felismerés szintjén
- Nyelvi elemzőképesség fejlesztése
- Szóalak felbontása
- Toldalékos szavak helyes használata
- Toldalékos szavak másolása, tollbamondása, emlékezetből írása
- Helyesejtés-fejlesztés hangkapcsolat-gyakorlatokkal
- Hibajavítás és önellenőrzés képességének fejlesztése

FOGALMAK

hang-betű, betűkapcsolat, hangkapcsolat, szótagolás, szótó, toldalék, önellenőrzés

TÉMAKÖR: Hangalak és jelentés kapcsolata, állandósult szókapcsolatok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja az írásbeli és szóbeli szövegalkotásban.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismer és ért néhány egyszerű szólást, közmondást;
- megérti és használja az ismert állandósult szókapcsolatokat;
- különféle módokon megjeleníti az ismert szólások, közmondások jelentését.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A szóbeli és írásbeli kifejezőképesség fejlesztése
- Szókincs fejlesztése, szókincs aktivizálása
- Hangalak – jelentés
- Ellentétes jelentésű szavak, rokon értelmű szavak
- Szólások, közmondások, szóláshasonlatok
- Népmesék kezdő és záró formulái, szókapcsolatok, ismétlődő motívumok
- Szólások, közmondások hagyományörző szerepe, néhány ismert szólás, közmondás eredete

FOGALMAK

szólás, közmondás, szókapcsolat, hangalak, jelentés, egyjelentésű szavak, rokon értelmű szavak, ellentétes jelentésű szavak

TÉMAKÖR: Élőlények, tárgyak, gondolati dolgok neve

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- az egyéni sajátosságaihoz mértén olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- szavakat, szószerkezeteket, mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapjá
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;
- feladatok megoldása során társaival együttműködik.
- felismeri, jelentésük alapján csoportosítja és önállóan vagy segítséggel leírja az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok nevét;

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok nevét kifejező szavakat
- megkülönbözteti a szavak egyes és többes számát
- hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- kérdésre adott válaszában megfelelően todalékolja a szavakat
- ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja szóbeli és írásbeli szövegalkotásban.
- a több hasonló élőlény, tárgy vagy gondolati dolog nevét kis kezdőbetűvel írja;
- a személynevek, állatnevek és a lakóhelyhez kötődő egyszerű egyelemű helyneveket nagy kezdőbetűvel írja le.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Helyesírási készség differenciált fejlesztése
- Aktív szókincs fejlesztése
- Együttműködési képesség
- Élőlény, tárgy, gondolati dolog neve
- Kis- és nagy kezdőbetűs szavak másolása, tollbamondása, emlékezetből írása
- Több hasonló élőlény, tárgy, gondolati dolog neve és helyesírása
- Saját nevek helyesírása (egyszerű személynevek, állatnevek, helynevek, intézménynevek, címek)
- Mondatkezdő nagybetű
-

FOGALMAK

élőlények neve, tárgyak neve, gondolati dolgok neve, több hasonló név, saját név, önellenőrzés, hibajavítás, személynév, állatnév, helynév, intézménynév, címek neve

TÉMAKÖR: Tulajdonságokat kifejező szavak

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- az egyéni sajátosságaihoz mértén olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre;
- szavakat, szó szerkezeteket, mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján;
- hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéssel megegyező rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;
- feladatok megoldása során társaival együttműködik.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja a tulajdonságot kifejező szavakat és azok fokozott alakjait;
- ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja szóbeli és írásbeli szövegalkotásban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Helyesírási készség differenciált fejlesztése
- Aktív szókincs fejlesztése
- Tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer
- A megfigyelt és értelmezett fokozott melléknevek helyes írásmódja
- Együttműködési képesség

FOGALMAK

ellentétes jelentésű kifejezések, rokon értelmű szavak, egybeírás, különírás, szótó, toldalék, tulajdonságot kifejező szó

TÉMAKÖR: Mennyiségeket kifejező szavak

JAVASOLT ÓRASZÁM: 11 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- az egyéni sajátosságaihoz mértén olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre;
- szavakat, szó szerkezeteket, mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján;
- hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéssel megegyező szavak leírásában követi a helyesírás szabályait;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;

- feladatok megoldása során társaival együttműködik.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja a mennyiségeket kifejező szavakat és azok fokozott alakjait;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Helyesírási készség differenciált fejlesztése
- Aktív szókinccs fejlesztése
- Tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer
- A megfigyelt és értelmezett fokozott számnevek helyes írásmódja
- Együttműködési képesség

FOGALMAK

különírás, szótó, toldalék, mennyiségeket kifejező szó

TÉMAKÖR: Cselekvés, történés a múltban, jelenben, jövőben

JAVASOLT ÓRASZÁM: 13 óra

A témakör sajátossága, hogy képességfejlesztésre épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- az egyéni sajátosságaihoz mértén olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre;
- szavakat, szószerkezeteket, mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás után
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;
- feladatok megoldása során társaival együttműködik.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- kérdésre adott válaszában megfelelően toldalékolja a szavakat;
- felismeri, önállóan leírja az ismert cselekvést kifejező szavakat;
- megkülönbözteti a múltban, jelenben és jövőben zajló cselekvéseket, történéseket;
- helyesen alkalmazza a szóbeli és írásbeli szövegalkotásában az idő kifejezésének nyelvi eszközeit;
- felismeri, önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az ismert cselekvést, történést kifejező szavakat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Helyesírási készség differenciált fejlesztése
- Aktív szókinccs fejlesztése
- Fogalmazási alapismeretek
- Tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer
- A megfigyelt és értelmezett igekötős igék helyes írásmódja
- Együttműködési képesség

FOGALMAK

múlt, jelen, jövő, egybeírás, különírás, szótó, toldalék, cselekvést jelentő szó

A fejlesztés várható eredményei a negyedik évfolyam végén, a továbbhaladás feltételei:A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez.

Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse.

Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát.

Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el. H

A memoriterek szövegűen mondja el.

Adott vagy választott témáról 8-10 mondatos fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.

Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.

A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek. Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.

Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, harmonikusan fejlődjön.

Az alapfokú képzés második szakaszában, az 5–8. évfolyamon, a nevelésnek-oktatásnak többszörös feladata és célja van:

- cél, hogy a diákok megértsék a nemzet, a szűkebb közösség és az egyes ember kapcsolatát. Megismerjék kultúrájukat, annak gondolati, erkölcsi tartalmait, esztétikai értékeit. Ennek révén szellemileg és érzelmileg is kötődjenek ahhoz. Korosztályuknak megfelelően tudják értelmezni múltjukat, jelen környezetüket, önmagukat. A tanulókat fel kell készíteni arra, hogy ennek a kulturális hagyománynak értői és később formálói legyenek.
- Elengedhetetlen, hogy ebben a képzési szakaszban a tanulók biztos szövegértésre tegyenek szert.
- Őrizzék meg kíváncsiságukat, nyitottságukat, s váljanak olvasó emberekké. Olyan olvasó emberekké, akik a képzési szakasz végére már a művek elsődleges jelentése mögé látnak, azaz többféle olvasási és értelmezési stratégiával rendelkeznek, az általuk olvasott szövegeket képesek mérlegelve végig gondolni. Össze tudják kapcsolni a már meglévő ismereteiket az olvasott, hallott vagy a digitális szövegek tartalmával, képesek meglátni és kiemelni az összefüggéseket.
- Cél a gondolkodásra tanítás – a tanulók kíváncsiságának és alkotókedvének megtartásával.
- A tantárgy tanításának kiemelt célja a tanulók műveltségi szintjének folyamatos növelése, melynek révén korosztályuknak, érettségüknek megfelelő ismeretekkel rendelkeznek, s ezeket az ismereteket rendszerben látják, értelmezni tudják azokat.
- Kreativitásuk olyan szintű fejlesztése, hogy az általuk tanult műfajokban, szövegtípusokban – a magyar nyelv és helyesírás szabályait tudatosan alkalmazva – képesek legyenek rövid szövegeket alkotni. Fejlődjék szókincsük, kifejezőkészségük. Az egyéni képességeikhez mérten tagolt, rendezett, áttekinthető írásképpel, egyértelmű javításokkal alkossanak megfelelő tartalmú és szerkezetű, hagyományos és digitális fogalmazásokat. Fejlődjék digitális kompetenciájuk.
- Cél, hogy a diákok különböző kommunikációs helyzetekben, szóban és írásban is helyesen, szabatosan ki tudják fejezni önmagukat. Az anyanyelvi ismeretek mindenekelőtt a nyelvhasználat tudatosítását és fejlesztését szolgálják, ide értve a tudatos szövegértési stratégiák kialakítását és a kommunikációs helyzethez illő megnyilatkozást, a toleráns nyelvhasználatot.
- Ismerjék a tananyag által előírt memoriterekét, azokat értőn elő tudják adni.
- Elérendő cél az önfejlesztés igényének kialakítása a tanulóknál. Az irodalmi művek sokfélesége biztosítja kíváncsiságuk felkeltését és megtartását, önmaguk megértésének lehetőségét.
- Kiemelt feladat a tanulók segítése a tanulás tanulásában.

A magyar nyelv és az irodalom tantárgy fejlesztési céljai jórészt összehangolhatók: az alaptantervben meghatározott hat fő fejlesztési területből (anyanyelvi kultúra, anyanyelvi ismeretek; irodalmi kultúra, irodalmi ismeretek szövegértés; szövegalkotás; olvasóvá nevelés; mérlegelő gondolkodás, véleményalkotás) négy mindkét tantárgy keretében fejleszthető.

A magyar nyelv és irodalom tanítása nemcsak műveltségátadást, kompetenciafejlesztést jelent, hanem érzelmi nevelést is. A diákok személyes boldogulásának, együttműködési képességeinek, társadalmi beilleszkedésének, kulturált viselkedésének érzelmi fejlődésük az alapja.

A tanulók irodalmi fogalomtárának folyamatos bővítésekor, figyelembe kell venni a korosztály általános kognitív, érzelmi, érdeklődési sajátosságait.

A magyar nyelv és irodalom más tantárgyakhoz, műveltségterületekhez is kötődik. A tantárgyi koncentráció kialakítása a tantárgyi struktúra egyik elve. Bizonyos irodalmi témakörök feldolgozásához ajánljuk a művek filmes vagy színházi adaptációjának beépítését az órai munkába vagy a házi feladatba.

5. ÉVFOLYAM

Az 5. évfolyamon az anyanyelvi kultúra oktatásában alapvető cél és feladat az alsóbb évfolyamokon megalapozott szövegértés, szövegalkotás képességének továbbfejlesztése, újabb technikák, stratégiák megismerése és alkalmazása.

Kiemelt cél a tanulók szövegalkotási képességének fejlesztése: tudjanak fogalmazni különböző kommunikációs helyzeteknek megfelelő szóhasználatú és jelentésű szövegtípusokban, gyakorolják a szövegalkotást. Folyamatosan fejlődjék íráskészségük, helyesírásuk.

Fontos cél, hogy a tanítási szakasz két éve alatt megalapozó tudást szerezzenek anyanyelvükről, törekedjenek arra, hogy anyanyelvüket szóban és írásban színvonalasan, a szövegkörnyezetnek és korosztályuknak megfelelően használják. Továbbá fejlődjék ki az igényük a pontos és szabatos nyelvhasználatra.

A tudatos nyelvhasználat alapja az anyanyelv ismerete, a grammatikai ismeretek szövegközpontú elsajátítása. Ezek birtokában lehetséges a nyelvhasználattal kapcsolatos gyakorlati képességek fejlesztése. A hagyományos grammatikaoktatást szövegbe ágyazottan, a szövegek értelmezésében, a szövegalkotásban érdemes elsajátítaniuk.

Az 5. évfolyam nyelvtanoktatása elsősorban a helyesírás tudatosítására, a szövegértésre, a hagyományos és digitális kommunikáció-fejlesztésre összpontosít, illetve a nyelvi rendszer megismerésének kezdeti szakaszára (hangok, szavak, szóelemek). A nyelvi oktatás középpontjában a szövegértés és a szövegalkotás tanítása áll.

A nyelvi rendszer megismerése és tudatosítása tovább folytatódik. Kitüntetett cél a magyar nyelv írásban és szóban történő helyes használatára való törekvés, továbbá a szövegértés és szövegalkotás gyakoroltatása.

AZ 5. ÉVFOLYAM TANANYAGTARTALMA:

Magyar nyelvtan	
TÖRZSANYAG	AJÁNLOTT TANANYAG
I. Kommunikáció alapjai	
A jelek világa	Az országunk jelképeinek eredete Történelmi jelképeink értelmezése A kommunikációs illemszabályok tudatosítása (üdvözlési szokások, SMS, chat)
A kommunikáció fogalma, tényezői	
A kommunikáció nem nyelvi jelei	
A kommunikációs kapcsolat	
A beszélgetés	
II. Helyesírás, nyelvhelyesség – játékosan	
Hang és betű, az ábécé	Megelevenedett ABC (rajzok)
Betűrend, elválasztás	Beszédtechnika
Helyesírásunk alapelvei: a kiejtés elve	Nyelvtörők
Helyesírásunk alapelvei: a szóelemzés elve	A magyar helyesírás értelemtükröző és értelem-megkülönböztető szerepe Helyesírási szótárak és helyesírási tanácsadó portálak használata
Helyesírásunk alapelvei: a hagyomány elve	
Helyesírásunk alapelvei: az egyszerűsítés elve	
III. Állandósult szókapcsolatok	
Szólások	A magyar szólások, szóláshasonlatok, közmondások eredete: O. Nagy Gábor: Mi fán terem?, Kiss Gábor (Szerk.): Magyar szókinestár Az állandósult szókapcsolatok szerepe a szövegépítésben (jelentésbeli és stilisztikai többlet) A digitális kommunikáció állandósult szókapcsolatai és azok stilisztikai, jelentésbeli kifejezőereje
Szóláshasonlatok	
Közmondások	
Szállóigék	
Köznyelvi metaforák	
IV. A nyelvi szintek: beszédhang, fonéma, szóelemek, szavak, szóösszetételek	
Hangképzés, fonéma	A hangképzés biológiája – digitális anyagok Beszédtechnika
A magánhangzók csoportosítása	
Magánhangzótörvények:	Madarak népnyelvi megnevezésének és hangjuknak összehasonlítása A személynévadás esztétikája
Hangrend	
Illeszkedés	Az összetett szavak kialakulása, jelentésváltozása, nyelvhelyességi kérdések Idegen elemű összetett szavak és nyelvhelyességi kérdéseik A szótó és a toldalékok helyes használata Nyelvi játékok: szóalkotási módok
Mássalhangzótörvények:	
Részleges hasonulás	
Írásban jelöletlen és jelölt teljes hasonulás	
Összeolvadás	
Rövidülés	
Kiesés	
A szavak szerkezete:	A hangképzés biológiája – digitális anyagok Beszédtechnika Madarak népnyelvi megnevezésének és hangjuknak összehasonlítása A személynévadás esztétikája Az összetett szavak kialakulása, jelentésváltozása, nyelvhelyességi kérdések Idegen elemű összetett szavak és nyelvhelyességi kérdéseik A szótó és a toldalékok helyes használata Nyelvi játékok: szóalkotási módok
Egyszerű és összetett szavak	
Szótó és toldalékok	
A képző, a jel, a rag	

V. Hangalak és jelentés	
Egyjelentésű szavak	A hangalak és a jelentés szerepe az írásbeli és szóbeli megnyilatkozásban Nyelvi humor Hangutánzó szavak a tanult idegen nyelvben
Többjelentésű szavak	
Azonos alakú szavak	
Rokon értelmű szavak	
Ellentétes jelentésű és hasonló alakú szavak	
Hangutánzó, hangulatfestő szavak	
VI. Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	
Felelet, szóbeli beszámoló, vázlat	Az írásbeli megnyilatkozások műfajai, műfaji jellegzetességei A szövegalkotás fázisai A szövegalkotás mint tanulási módszer Kreatív írás
A leírás	
Az elbeszélés	
A párbeszéd	
A levél (hagyományos, elektronikus)	
A plakát, a meghívó	
A jellemzés	

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
MAGYAR NYELV	
A kommunikáció alapjai	6
Helyesírás, nyelvhelyesség – játékosan <i>gyakorlás: 2 óra, képességfejlesztés: 1 óra, tehetséggondozás: 1 óra</i>	12
Allandósult szókapcsolatok <i>gyakorlás: 1 óra képességfejlesztés: 1 óra</i>	7
A nyelvi szintek: beszédhang, fonéma, szóelemek, szavak, szóösszetételek <i>gyakorlás: 2 óra, képességfejlesztés: 1 óra, tehetséggondozás: 1 óra</i>	24
Hangalak és jelentés <i>gyakorlás: 1 óra, képességfejlesztés: 1 óra</i>	8
Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban <i>gyakorlás: 2 óra</i>	15
Összes óraszám:	72

MAGYAR NYELV

TÉMAKÖR: A kommunikáció alapjai

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A nyelvhasználati és a kommunikációs készség fejlesztése
- A kommunikáció nem nyelvi jeleinek megismerése, alkalmazása és üzenetének felismerése a mindennapi beszédhelyzetekben
- A nyelv zenei kifejezőeszközeinek megismerése, alkalmazása
- A hallás utáni szövegértési készség fejlesztése
- A szóbeli kifejezőkészség fejlesztése
- Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása
- Aktív részvétel különböző kommunikációs helyzetekben

- Az önálló véleményalkotás készségének fejlesztése
- A jelek felismerése, elkülönítése, csoportosítása
- A kommunikáció tényezőinek megismerése
- A kommunikáció nem nyelvi jeleinek felismerése, alkalmazása
- A kommunikációs kapcsolat illemszabályainak tudatosítása, alkalmazása

FOGALMAK

természetes jelek, mesterséges jelek, jelrendszerek, feladó, címzett, üzenet, kód, csatorna, beszédhelyzet, arcjáték, gesztusok, testhelyzet, külső megjelenés, térköz; hangsúly, hanglejtés, tempó, hangerő, szünet, csend; megszólítás, bemutatkozás, bemutatás, kérdés, kérés

TÉMAKÖR: Helyesírás, nyelvhelyesség játékosan

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az alapvető helyesírási szabályok megismerése (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés elve)
- A megismert helyesírási esetek felismerése írott szövegekben, és tudatos alkalmazása a szövegalkotásban

FOGALMAK

hang és betű, ábécé, helyesírási alapelv (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés elve) elválasztás, helyes kiejtés, nyelvi normáknak megfelelő mondatalkotás, határozóragok megfelelő használata

TÉMAKÖR: Állandósult szókapcsolatok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 7 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A szókincsfejlesztése, a nyelvhelyességi szabályok alkalmazása
- Az állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások értelmezése, szerkezetének, használati körének megfigyelése
- A leggyakoribb mindennapi metaforák jelentésszerkezetének megfigyelése a beszélt és írott szövegekben – játékos gyakorlatokkal

FOGALMAK

állandósult szókapcsolat, szólás, szóláshasonlat, közmondás, szállóige, köznyelvi metaforák

TÉMAKÖR: A nyelvi szintek: a beszédhang, a fonéma, a szóelemek, a szavak, az összetett szavak

JAVASOLT ÓRASZÁM: 24 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A nyelv szerkezeti egységeinek és azok funkcióinak megismerése
- A nyelvi elemzőkészség fejlesztése
- A beszédhangok képzésének megismerése, csoportosításának alapjai
- A szavak szerkezetének felismerése
- A főbb szóelemek és funkciójuk (képző, jel, rag) felismerése, elkülönítése
- A szavak jelentésbeli és pragmatikai szerepének megfigyelése a kommunikációban
- Az alapszófajok (ige, főnév, melléknév, számnév, névmás) felismerése
- Nyelvi játékok, szójátékok, szóalkotás különféle módjainak megismerése, digitális programok használatával is

FOGALMAK

beszédhang, fonéma, magánhangzó, mássalhangzó, hangkapcsolódási szabályszerűségek, szó, szóelem, egyszerű szó, összetett szó

TÉMAKÖR: Hangalak és jelentés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 ÓRA

–

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A hangalak és a jelentés kapcsolatának, illetve a jelentésmezőnek a felismerése
- Az egyjelentésű, a többjelentésű, az azonos alakú, az ellentétes jelentésű szavak, a rokon értelmű szavak, a hasonló alakú szavak, a hangutánzó és a hangulatfestő szavak jelentése, felismerése
- Gyakorlatszerzés a szavak jelentésviszonyainak sokféleségében

FOGALMAK

egyjelentésű, többjelentésű, hasonló alakú, ellentétes jelentésű, hangutánzó, hangulatfestő szavak, jelentésmező

TÉMAKÖR: Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Szöveghű, értő szövegolvasás gyakorlása
- Különböző megjelenésű és típusú szövegek megértése és alkotása
- Reflektálás a szöveg tartalmára
- Olvasási stratégiák alkalmazása
- A szóbeli és írásbeli szövegalkotási készség fejlesztése
- A kreatív írás gyakorlása
- Digitális és/vagy nyomtatott szótárak használata
- Szövegtípusok I. (feleletterv, felelet, szóbeli beszámoló, vázlat) jellemzőinek felismerése, alkalmazása
- Szövegtípusok II. (elbeszélés, leírás, jellemzés, könyvismertetés, hagyományos levél, elektronikus levél: e-mail) jellemzőinek felismerése, alkalmazása
- Szövegtípusok III. (plakát, meghívó) jellemzőinek felismerése, alkalmazása
- Helyesírási és a szövegtípusoknak megfelelő alapvető szövegszerkesztési szabályok ismerete

FOGALMAK

elbeszélés, leírás, feleletterv, felelet, szóbeli beszámoló, vázlat, jellemzés, levél, elektronikus levél, plakát, meghívó, könyvismertető

A továbbhaladás feltételei

A tanuló igazodjon el a mindennapi kommunikációs helyzetekben. Megfelelően alkalmazza a kapcsolatteremtés és a kapcsolattartás udvarias formáit. Törekedjen az egyszerű, érthető, hatékony közlésre. Legyen képes mások rövidebb szóbeli üzeneteit megérteni, összefoglalni. Alkalmazza a kérés és a tudakozódás szóbeli formáit a közléshelyzetnek megfelelően.

Legyen képes egy kb. 200 szavas írott (dokumentumszöveg és ismeretterjesztő) szöveg globális (átfogó) megértésére, a szövegből információk visszakeresésére. Tudja a szöveg tartalmát összefoglalni, róla önállóan vázlatot készíteni. A tanuló ismerje a szövegszerkesztés állomásait. Legyen képes tanári segítséggel a szövegalkotáshoz anyagot gyűjteni, önállóan rövid elbeszélést, leírást és jellemzést fogalmazni saját élményei, képzelete, valamint filmek és olvasmányok alapján. Tudjon min. 100 szavas magánlevelet megfogalmazni. A tanuló ismerje a főbb beszélőszervek működését. Ismerje fel a magánhangzókat, a mássalhangzókat. Ismerje a hangok csoportosításának a főbb szempontjait (rövid és hosszú, mély és magas magánhangzók, rövid és hosszú, zöngés és zöngétlen mássalhangzók). A tanuló ismerje fel egyéni közlésmódjának a jellemzőit, törekedjen megfelelő hangképzésre és helyes beszédlejtésre.

Ismerje a betűrendbe sorolásnak, az elválasztásnak és a keltezésnek a fontosabb szabályait. Legyen képes a Magyar helyesírási szótárt tanári segítséggel használni. Különböztesse meg a szótót és a toldalékokat, tudja az összetett szavakat előtagra és utótagra bontani. Legyen képes megnevezni a helyesírási alapelveket, ismerje fel saját munkáiban a főbb helyesírási alapelvek alkalmazásának az eseteit, törekedjen a tanult helyesírási szabályok alkalmazására.

A tanuló ismerje fel és nevezze meg a hangutánzó, a hangulatfestő, a többjelentésű, a rokon értelmű és ellentétes jelentésű szavakat a szövegben. Törekedjen megfelelő használatukra a fogalmazásokban. Tudja segítséggel használni a Magyar szinonimaszótárt vagy a Magyar szókincstárt.

Tudjon memoriterként min. 10 magyar közmondást és szólást, legyen képes értelmezni őket.

A tanuló legyen képes mások türelmes meghallgatására és véleményének rövid, kulturált megfogalmazására. Legyen képes 2-3 mondatban a mindennapi élményeiről és olvasmányai hatásáról beszélni.

Minden témakör kiemelt feladata az írásbeli és szóbeli szövegértés és szövegalkotás folyamatos fejlesztése.

6. ÉVFOLYAM

Az 6. évfolyamon az anyanyelvi kultúra oktatásában alapvető cél és feladat az alsóbb évfolyamokon megalapozott szövegértés, szövegalkotás képességének továbbfejlesztése, újabb technikák, stratégiák megismerése és alkalmazása.

Kiemelt cél a tanulók szövegalkotási képességének fejlesztése: tudjanak fogalmazni különböző kommunikációs helyzeteknek megfelelő szóhasználatú és jelentésű szövegtípusokban, gyakorolják a szövegalkotást. Folyamatosan fejlődjenek íráskészségük, helyesírásuk.

Fontos cél, hogy a tanítási éve alatt megalapozó tudást szerezzenek anyanyelvükről, törekedjenek arra, hogy anyanyelvüket szóban és írásban színvonalasan, a szöveggörnyezetnek és korosztályuknak megfelelően használják. Továbbá fejlődjenek ki az igényük a pontos és szabatos nyelvhasználatra.

A tudatos nyelvhasználat alapja az anyanyelv ismerete, a grammatikai ismeretek szövegközpontú elsajátítása. Ezek birtokában lehetséges a nyelvhasználatot kapcsolatos gyakorlati képességek fejlesztése. A hagyományos grammatikaoktatást szövegbe ágyazottan, a szövegek értelmezésében, a szövegalkotásban érdemes elsajátítaniuk.

Az 6. évfolyam nyelvtanoktatása elsősorban a helyesírás tudatosítására, a szövegértésre, a hagyományos és digitális kommunikáció-fejlesztésre összpontosít, illetve a nyelvi rendszer megismerésére. A nyelvi oktatás középpontjában a szövegértés és a szövegalkotás tanítása áll.

A nyelvi rendszer megismerése és tudatosítása tovább folytatódik. Kitüntetett cél a magyar nyelv írásban és szóban történő helyes használatára való törekvés, továbbá a szövegértés és szövegalkotás gyakoroltatása.

AZ 6. ÉVFOLYAM TANANYAGTARTALMA:

Magyar nyelvtan	
TÖRZSANYAG	AJÁNLOTT TANANYAG
I. Könyv- és könyvtárhasználat, a kultúra helyszínei	
II. Szófajok a nagyobb nyelvi egységekben: a mondatokban és a szövegben. A szófajokhoz kapcsolódó helyesírási, nyelvhelyességi, szövegalkotási, szövegértési tudnivalók	
Szóelemek, szófajok	Tulajdonnevek köznevesülése
Az ige fogalma	Köznevek tulajdonnévvé válása
Az igeidők	Történelmi ragadványnevek
Az igemódok	Melléknevek főnevesülése
Az ige ragozása	Melléknevek metaforikus jelentése
A leggyakoribb igeképzők	Emberi tulajdonságok megjelenése az állandósult szókapcsolatokban
Az igék helyesírása	A számnevek megjelenése az állandósult szókapcsolatokban, mondókákban
A határozószó	Karinthy Frigyes: Tegeződés
A főnév	Többszófajúság
Személynevek és helyesírásuk	Szófajváltás
A földrajzi nevek és helyesírásuk	Az állandósult szókapcsolatok és a szófajok
Az állatnevek, égitestek, márkanevek és helyesírásuk	Az igenevek kapcsolata a többi szófajjal
Az intézménynevek, címek, díjak és helyesírásuk	

A melléknév	A névmások szerepe a mondat- és szövegépítésben Hagyományos és digitális helyesírási szótárak és portálok használata A szófajok használatának nyelvhelyességi kérdései
A melléknevek helyesírása	
A számnév	
A számnév helyesírása	
A névmások	
A személyes és birtokos névmás	
A kölcsönös és visszaható névmás	
A mutató és kérdő névmás	
A vonatkozó, határozatlan és általános névmás	
Az igenevek: A főnévi igenév A melléknévi igenév A határozói igenév	
Viszónyszók, mondatszók	

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
MAGYAR NYELV	
Könyv- és könyvtárhasználat, a kultúra helyszínei <i>gyakorlás: 2 óra</i>	6
Szófajok a nagyobb nyelvi egységekben: a mondatokban és a szövegben. A szófajokhoz kapcsolódó helyesírási, nyelvhelyességi, szövegalkotási, szövegértési tudnivalók <i>gyakorlás: 10 óra, képességfejlesztés: 5 óra, tehetséggondozás: 5 óra</i>	66
Összes óraszám:	72

MAGYAR NYELV

TÉMAKÖR: Könyv- és könyvtárhasználat, a kultúra helyszínei

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A könyvtárak típusaival és jellemzőivel való ismerkedés
- Megadott szempontok alapján önálló gyűjtőmunka végzése a könyvtárban és digitális felületeken
- Az információ-keresés, –gyűjtés alapvető technikáinak gyakorlása
- Képzőművészeti gyűjtemények megismerése vezetéssel
- Részvétel múzeumpedagógiai és könyvtárismereti foglalkozáson, és az azt előkészítő osztálytermi órán
- Néhány sajtótermék szerkezetének, tartalmának áttekintése
- Megadott szempontok alapján reflexió megfogalmazása a múzeumban, színházban, könyvtárban szerzett tapasztalatokról

FOGALMAK

könyvtár, katalógus, digitális adattárak, múzeum, kiállítás, gyűjtemény, sajtó, folyóirat, rovat, célcsoport, könyvismertetés

TÉMAKÖR: Szófajok a nagyobb nyelvi egységekben: a mondatokban és a szövegben. A szófajokhoz kapcsolódó helyesírási, nyelvhelyességi, szövegalkotási, szövegértési tudnivalók

JAVASOLT ÓRASZÁM: 66 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Helyesírási készség fejlesztése
- A szójelentés, a metaforikus jelentés, a több szófajúság megismerése

- A szavak jelentésbeli szerepe és gyakorlati alkalmazása a szóbeli és írásbeli kommunikációban
- A szófajok felismerése helyes leírása a mondatban és a szövegben: ige, főnév, számnév, határozószó, igenevek, névmások, viszonzók, mondatszók
- Az iskolai helyesírási segédeszközök: szótár, szabályzat és helyesírási portálok önálló használata
- Különböző megjelenésű és típusú szövegek megértése és alkotása
- Szóbeli és írásbeli fogalmazási készség fejlesztése
- Reflektálás a szöveg tartalmára
- A szöveghű és értő szövegolvasás gyakorlása
- A hagyományos és a digitális íráshasználat fejlesztése
- A kreatív írás gyakorlása
- A helyesírási készség fejlesztése
- A mérlegelő gondolkodás fejlesztése
- A nyelv szerkezeti egységeinek és azok funkcióinak megismerése
- A nyelvi elemzőkészség kialakítása

FOGALMAK

szó, szóelem, szófajok: ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, igenevek, névmások, viszonzók, mondatszók

A továbbhaladás feltételei:

A tanuló igazodjon el a mindennapi páros és csoportos kommunikációs helyzetekben. Megfelelően alkalmazza a kapcsolatteremtés és a kapcsolattartás udvarias formáit, figyelje és tudja értelmezni partnerei kommunikációs nem nyelvi jeleit. Törekedjen az egyszerű, érthető, hatékony közlésre. Legyen képes mások rövidebb szóbeli üzeneteit megérteni, összefoglalni és továbbadni.

Legyen képes egy kb. 200-250 szavas írott (szépirodalmi, dokumentum- és ismeretterjesztő) szöveg globális (átfogó) megértésére, a szövegből információk visszakeresésére. Tudja a szöveg tartalmát összefoglalni, róla önállóan vázlatot készíteni. Legyen képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményészában megfogalmazni. Tudjon a különféle írott információhordozókból az anyaggyűjtés során tanári segítséggel jegyzetet készíteni.

Legyen képes tanári irányítással a szövegalkotáshoz anyagot gyűjteni, önállóan rövid elbeszélést, leírást és jellemzést fogalmazni saját élményei, képzelete, valamint filmek és olvasmányok alapján.

Ismerje föl és tudja megnevezni a legáltalánosabb sajtótermékeket (napi-, hetilap, folyóirat).

A tanuló ismerje a főbb szófajok (ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, igenevek, névmások, névelő, névutó, kötőszó, igekötő, kötőszó) általános jellemzőit, alaki sajátosságait. Ismerje fel őket az írott szövegekben, és tudja megnevezni őket. Ismerje és tudja alkalmazni mindennapi írásbeli alkotásaiban az ige, a főnevek (különös tekintettel a tulajdonnevekre), a számszavak és mellékszavak legáltalánosabb helyesírási szabályait és nyelvhelyességi tudnivalóit. Ismerje a szóképzés fogalmát, és tudjon néhány képzőt megnevezni és fölismerni.

A tanuló legyen képes mások türelmes meghallgatására és véleményének rövid, kulturált megfogalmazására, álláspontjának megvédésére. Legyen képes 2-3 mondatban a mindennapi élményeiről és olvasmányai hatásáról beszélni.

Törekedjen mások számára is érthető, nyelvtanilag igényes és helyes beszédre, megfelelő artikulációra.

Minden témakör kiemelt feladata az írásbeli és szóbeli szövegértés és szövegalkotás folyamatos fejlesztése.

7. ÉVFOLYAM

A 7. évfolyamon tovább folytatódik az ismeretek bővítése, a kompetenciák fejlesztése (azaz megerősítése, finomítása, hatékonyságuk, változékonyságuk növelése), és az érzelmi nevelés.

Ennek a tanítási-tanulási szakasznak a végére a tanulók biztos szövegértési készséggel rendelkeznek, szövegalkotási képességeiket folyamatosan bővíteni kell. Cél, hogy a 7. évfolyam végére a tanulók értőn alkalmazzák a nyelvi ismereteiket: értsék anyanyelvük szerkezetét, grammatikáját, össze tudják vetni anyanyelvük sajátosságait az általuk tanult idegen nyelv sajátosságaival. Ismerjék fel az adott kommunikációs helyzetet, ennek megfelelően az általuk tanult műfajokban, írásban és szóban helyesen és pontosan, a magyar nyelv szabályai szerint fejezzék ki magukat. Tudják alkalmazni a digitális szövegalkotás és -befogadás módjait. Képesek legyenek saját véleményüket logikusan kifejteni, érvelni, s tanulják meg a toleráns nyelvhasználatot. Ezek birtokában tudnak a tanulók egymással együttműködni, csapatban és párban dolgozni, így tudják megérteni egymás gondolatait, és saját gondolataikat a

lehető legpontosabban elmondani, megértetni másokkal. Ez teremt lehetőséget a személyiségük fejlesztésére, érzelmi nevelésükre is.

A 7. évfolyamon a tanulók a magyar nyelv rendszerének további szintjeit ismerik meg. A nyelvi oktatás középpontjában továbbra is a szövegértés és a szövegalkotás tanítása áll. A tanult nyelvi szintek nyelvtani ismereteit a diákok a szövegek értelmezésében, a szövegalkotásban és az idegen nyelv tanulásában betöltött szerepük szerint vizsgálják. Ennek a tananyagnak a középpontjában az egyszerű mondatok, az állandósult szókapcsolatok állnak. A funkcionális nyelvhasználati ismeretek mellett a tanulók elhelyezik a magyar nyelvet a világ nyelvei között, tájékozódnak a magyar nyelv történetének főbb állomásairól, közben többféle szövegépítő eljárással, kommunikációs technikával találkoznak.

A nyelvoktatásban fontos szerepet kap az egyéni fejlesztés. A tanulás tanítása (elemző olvasás, kulcsszavak, lényegkiemelés, vázlatírás, gondolati váz elkészítése, szövegalkotás) a magyar nyelv és irodalom tanításának is lehetősége és feladata.

A 7. ÉVFOLYAM TANANYAG-TARTALMA:

Magyar nyelvtan	
TÖRZSANYAG	AJÁNLOTT TANANYAG
I. Kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlesztése	
Kommunikáció szóban és írásban	Kommunikációs helyzetek paródiái, karikatúrái Hagyományos és digitális iskolaújság szerkesztése: műfajok, szerkesztők, szerkesztési elvek A reklám médiumai, műfajai, hatásai Nyelvhelyesség és kommunikációs zavar
Alkalmi beszéd, ünnepi beszéd, köszöntő	
Hozzászólás, felszólalás, kiselőadás	
Vita és érvelés	
Kommunikációs zavar	
A tömegkommunikáció szerepe, feladatai, tájékoztató és véleményközlő műfajai	
Reklám, hirdetés, apróhirdetés	
II. Mondat a szövegben – egyszerű mondat részei, az alá- és mellérendelő szó szerkezetek, a szóösszetételek	
A mondat a szövegben, a mondatok csoportosítása	A mondatrészek és stilisztikai szerepük: nominális és verbális stílus Vonzatok és mondatszerkezetek A vonzatok vizsgálata a tanult idegen nyelvben, összevetése a magyar nyelv sajátosságaival A szó szerkezetek jelentéstömörítő szerepe, különös tekintettel az állandósult szókapcsolatokra A szóösszetételek jelentéstömörítő szerepe, különös tekintettel az állandósult szókapcsolatokra
Az állítmány	
Az alany	
A tárgy	
Határozók	
Hely-, idő-, állapot- és módhatározó	
Eszköz-, társ-, részes-, ok-, cél- és állandó határozó	
A jelzők	
Minőség-, mennyiség-, birtokos és értelmező jelző)	
A mellé- és alárendelő szó szerkezet	
Az egyszerű mondat szerkezete	
Az egyszerű mondat helyesírása	
Szóképzés	
Alárendelő szóösszetételek	
Mellérendelő szóösszetételek	

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
MAGYAR NYELV	
A kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlesztése <i>gyakorlás: 3 óra, felzárkóztatás: 2 óra, tehetséggondozás: 3 óra</i>	13

Mondat a szövegben – egyszerű mondat részei, alá – és mellérendelő szószerkezet, a szóösszetételek <i>gyakorlás: 10 óra, felzárkóztatás: 7 óra, tehetséggondozás: 5 óra</i>	34
A magyar nyelv társadalmi és földrajzi változatai, szóalkotási módok – játékos feladatokkal <i>gyakorlás: 5 óra, felzárkóztatás: 5 óra, tehetséggondozás: 5 óra</i>	25
Összes óraszám:	72

MAGYAR NYELV

Témakör: **A kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlesztése**

Javasolt óraszám: **13 óra**

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A problémamegoldó gondolkodás fejlesztése
- A nyelvhasználati és a kommunikációs készség fejlesztése
- A kommunikáció nem nyelvi jeleinek alkalmazása mindennapi helyzetekben
- A kommunikációs zavar felismerése, néhány megismert korrekciós lehetőség alkalmazása
- A szövegértési készség fejlesztése
- A szóbeli kifejezőkészség fejlesztése
- Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása
- Aktív részvétel különböző kommunikációs helyzetekben
- A közéleti megnyilatkozás alapjainak elsajátítása
- Az önálló véleményalkotás készségének fejlesztése
- Az önálló tanulási és ismeretszerzési képesség fejlesztése hagyományos és digitális források, eszközök használatával
- A tömeg- és digitális kommunikáció jellemzőinek megismerése
- A kommunikációs zavar felismerése, javítása
- Vita- és érvelési kultúra elsajátítása
- A közéleti beszédformák (felszólalás, hozzászólás, alkalmi beszéd) felismerése és alkalmazása

FOGALMAK

tömegkommunikáció, kommunikációs zavar, vélemény, vita, érv, cáfolat, hozzászólás, felszólalás, alkalmi beszéd

TÉMAKÖR: Mondat a szövegben – az egyszerű mondat részei, az alá- és mellérendelő szószerkezetek, a szóösszetételek

Javasolt óraszám: **34 óra**

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A nyelv szerkezeti egységeinek és azok funkcióinak megismerése
- A nyelvi elemzőkészség fejlesztése
- A nyelv változásainak megfigyelése
- A helyesírási készség fejlesztése
- A mondatfajták azonosítása a közlési szándék szerint a beszélt és az írott nyelvben
- Egyszerű mondat típusainak felismerése, elemzése
- Az egyszerű mondat központosítása
- Az összetett szavak helyesírásának alapvető szabályai
- A mellérendelő és az alárendelő szószerkezet fajtáinak megismerése, elemzése

A mondatrészek megtanulása (alany, állítmány, tárgy, határozók [időhatározó, helyhatározó, részeshatározó, mód- és állapothatározó, ok-és célhatározó, eszköz- és társhatározó, állandó határozó]), jelző [minőségjelző, birtokos jelző, mennyiségjelző, értelmező]

A szórend és a mondatjelentés kapcsolatának vizsgálata

A szó elsődleges jelentésének, illetve a metaforikus jelentésnek elkülönítése, tudatos alkalmazása

A főbb szóalkotási módok (szóösszetétel, szóképzés) ismerete

Az összetett szavak alapvető helyesírási szabályainak elsajátítása

Digitális és papíralapú iskolai helyesírási segédeszközök: szótárak és szabályzatok és helyesírási portálok önálló használata

FOGALMAK

egyszerű szó, összetett szó, mondatrészek, szószerkezetek (alárendelő: alanyos, tárgyas, határozós, jelzős; mellérendelő: kapcsolatos, ellentétes, választó, magyarázó, következtető); szóösszetétel, szóképzés, szórend

TÉMAKÖR: A magyar nyelv társadalmi és földrajzi változatai, ritkább szóalkotási módok – játékos feladatokkal
JAVASOLT ÓRASZÁM: 25 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az anyanyelv állandóságának és változásának tudatosítása

A nyelv főbb változatainak megismertetése (köznyelv, irodalmi nyelv, csoportnyelvek)

A nyelvek megjelenési formáinak ismerete

A tanuló környezetében előforduló nyelvjárás néhány jellegzetességének megfigyelése

A nyelvi tolerancia kialakítása, fejlesztése

A tanuló környezetében előforduló nyelvváltozatok azonosítása

Anyanyelv, idegen nyelv, nemzetiségi nyelv összevetése

FOGALMAK

irodalmi nyelv, köznyelv, nyelvjárás, csoportnyelv, ifjúsági nyelv, jelnyelv

A továbbhaladás feltételei

A tanuló igazodjon el a mindennapi páros és csoportos kommunikációs helyzetekben. Megfelelően alkalmazza a kapcsolatteremtés és a kapcsolattartás udvarias formáit. Tudjon szóban és írásban rövid, mindennapi köszöntőt fogalmazni. Legyen képes hálóját, köszönetét néhány összefüggő mondatban megfogalmazni, azt érthetően, kifejezően tolmácsolni.

Figyelje és tudja értelmezni partnerei kommunikációs nem nyelvi jeleit. Törekedjen az egyszerű, érthető, hatékony közlésre. Legyen képes mások rövidebb szóbeli üzeneteit megérteni, összefoglalni és továbbadni.

Legyen képes egy kb. 250-300 szavas írott (szépirodalmi, dokumentum- és ismeretterjesztő) szöveg globális (átfogó) megértésére, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakeresésére. Tudja a szöveg tartalmát összefoglalni, róla önállóan jegyzetet és vázlatot készíteni. Legyen képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményétszóban és írásban megfogalmazni.

Tudjon a különféle írott és elektronikus információhordozókból az anyaggyűjtés során adatokat gyűjteni, jegyzetet készíteni.

Legyen képes a gyűjtött anyagot elrendezni, önállóan rövid elbeszélést, leírást és jellemzést fogalmazni saját élményei, képzelete, valamint filmek és olvasmányok alapján. Tudja tanári segítséggel lejegyezni a felhasznált információforrások adatait.

A tanuló ismerje a főbb szószerkezeteket (alárendelő, mellérendelő, hozzárendelő szószerkezetek), általános jellemzőiket. Ismerje fel őket az írott szövegekben, és tudja megnevezni őket. Tudja megnevezni és fölismerni a mondat részeit (alany, állítmány, tárgy, határozó, jelző), a tanult módon jelölje az egyes mondatrészeket az egyszerű mondatokban.

Ismerje a szóalkotás legáltalánosabb módjait és azok helyesírását.

A helyesírási segédkönyvek segítségével legyen jártas az összetett szavak helyesírásában.

A tanuló legyen képes mások türelmes meghallgatására és véleményének rövid, kulturált szóbeli és írásbeli megfogalmazására, álláspontjának megvédésére. Legyen képes adott témában, felkészülés után, vázlat segítségével néhány perces kiselőadást tartani.

Törekedjen mások számára is érthető, nyelvileg igényes és helyes beszédre, megfelelő artikulációra.

Minden témakör kiemelt feladata az írásbeli és szóbeli szövegértés és szövegalkotás folyamatos fejlesztése.

8. ÉVFOLYAM

A 8. évfolyamon tovább folytatódik az ismeretek bővítése, a kompetenciák fejlesztése (azaz megerősítése, finomítása, hatékonyságuk, változékonyságuk növelése), és az érzelmi nevelés.

Ennek a tanítási-tanulási szakasznak a végére a tanulók biztos szövegértési készséggel rendelkeznek, szövegalkotási képességeiket folyamatosan bővíteni kell. Cél, hogy a 8. évfolyam végére a tanulók értőn alkalmazzák a nyelvi ismereteiket: értsék anyanyelvük szerkezetét, grammatikáját, össze tudják vetni anyanyelvük sajátosságait az általuk tanult idegen nyelv sajátosságaival. Ismerjék fel az adott kommunikációs helyzetet, ennek megfelelően az általuk tanult műfajokban, írásban és szóban helyesen és pontosan, a magyar nyelv szabályai szerint fejezzék ki magukat. Tudják alkalmazni a digitális szövegalkotás és -befogadás módjait. Képesek legyenek saját véleményüket logikusan kifejteni, érvelni, s tanulják meg a toleráns nyelvhasználatot. Ezek birtokában tudnak a tanulók egymással együttműködni, csapatban és párban dolgozni, így tudják megérteni egymás gondolatait, és saját gondolataikat a lehető legpontosabban elmondani, megértetni másokkal. Ez teremt lehetőséget a személyiségük fejlesztésére, érzelmi nevelésükre is.

A 8. évfolyamon a tanulók a magyar nyelv rendszerének további szintjeit ismerik meg. A nyelvi oktatás középpontjában továbbra is a szövegértés és a szövegalkotás tanítása áll. A tanult nyelvi szintek nyelvtani ismereteit a diákok a szövegek értelmezésében, a szövegalkotásban és az idegen nyelv tanulásában betöltött szerepük szerint vizsgálják. Ennek a tananyagának a középpontjában az összetett mondatok, az állandósult szókapcsolatok állnak. A funkcionális nyelvhasználati ismeretek mellett a tanulók elhelyezik a magyar nyelvet a világ nyelvei között, tájékozódnak a magyar nyelv történetének főbb állomásairól, közben többféle szövegépítő eljárással, kommunikációs technikával találkoznak.

A nyelvoktatásban fontos szerepet kap az egyéni fejlesztés. A tanulás tanítása (elemző olvasás, kulcsszavak, lényegkiemelés, vázlatírás, gondolati váz elkészítése, szövegalkotás) a magyar nyelv és irodalom tanításának is lehetősége és feladata.

Magyar nyelvből a 8. évfolyamon félévkor a tanulók anyanyelvi ismereteit záró felméréssel kell mérni.

A 8. ÉVFOLYAM TANANYAG-TARTALMA:

Magyar nyelvtan	
TÖRZSANYAG	AJÁNLOTT TANANYAG
I. Könyvtárhasználat	
II. Készüljünk a felvételire!	
III. Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	
A szöveg megszerkesztettsége, szerkezeti egységei Szövegtípusok és műfaji, retorikai, stilisztikai jellemzői Az érv és a cáfolat	Érvtípusok Egyenes érvelés, inverz érvelés
IV. Összetett mondat a szövegben	
A mellérendelő összetett mondat	A többszörösen összetett mondat
Az alárendelő összetett mondatok	Körmondatok az irodalmi művekben
A sajátos jelentés tartalmú mellékmondat	Az idézés fajtái
Az összetett mondat helyesírása	
Az idézés	
V. Nyelvtörténet, a nyelvrokonság kérdései - játékosan	
A nyelvek osztályozása nyelvtípusok szerint	A rovásírás írásjegyei, fellelhető rovásírásos nyelvemlékeink
Nyelvünk eredete, rokonsága	
Nyelvtörténet, nyelvemlékek	A jövevényszavak jelentésváltozásai
Nyelvújítás	A nyelvújítás mulatságos túlkapásai

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
--------------	------------------

MAGYAR NYELV	
Könyvtárhasználat <i>gyakorlás:2 óra</i>	4
Készüljünk a felvételire! <i>gyakorlás:10 óra, felzárkóztatás: 5 óra, tehetséggondozás: 5 óra</i>	30
Szövegértés, szövegalkotás <i>gyakorlás:5 óra, felzárkóztatás: 5 óra, tehetséggondozás: 5 óra</i>	18
Összetett mondat a szövegben <i>gyakorlás: 3 óra, felzárkóztatás: 3 óra</i>	14
Nyelvtörténet, nyelvrokonság – játékosan <i>gyakorlás:2 óra</i>	6
Összes óraszám:	72

MAGYAR NYELV

TÉMAKÖR: Könyvtárhasználat

JAVASOLT ÓRASZÁM: **4 óra**

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A szövegek sajátosságainak megfigyeltetése, főbb fajtáinak tudatosítása: lineáris és nem lineáris, hagyományos és digitális szövegek
- Digitális és/vagy nyomtatott szótárak használata

FOGALMAK

szöveg, hagyományos szöveg, digitális szöveg, lineáris szöveg, nem lineáris szöveg

TÉMAKÖR: Készüljünk a felvételire!

JAVASOLT ÓRASZÁM: **30 óra**

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A tanult hangtani, alaktani ismeretek megfigyeltetése és felismerése a szavakban
- A szófajok és mondatfajták megfigyeltetése és felismerése a szövegben
- A szókincs fejlesztése
- Az állandósult szókapcsolatok, a szólások, a közmondások, a szállóigék értelmezése
- A szóbeli és írásbeli fogalmazási készség fejlesztése
- Az olvasmány-feldolgozási stratégiák gyakoroltatása
- Reflektálás a szöveg tartalmára
- A szöveghű, értő szövegolvasás gyakoroltatása
- A hagyományos és a digitális írás fejlesztése
- Kreatív írásgyakorlatok alkalmazása
- A helyesírási készség fejlesztése
- A mérlegelő gondolkodás fejlesztése
- A megtanult szövegtípusok jellemzőinek felismerése és alkalmazása
- Helyesírási, nyelvhelyességi szabályoknak és a szövegtípusoknak megfelelő hagyományos és digitális szövegszerkesztési szabályok átisméltése

FOGALMAK

Az eddig tanult fogalmak átisméltése

TÉMAKÖR: Szövegértés és szövegalkotás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 18 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Különféle megjelenésű és típusú szövegek megértése és alkotása

A szöveg típusok műfaji, retorikai és stilisztikai jellemzőinek megismerése, áttekintése

FOGALMAK

elbeszélés, leírás, jellemzés, érvelés, cáfolat

TÉMAKÖR: **Összetett mondat a szövegben**

JAVASOLT ÓRASZÁM: 14 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A mondatfajták felismerése a közlési szándék és szerkezet szerint

Az összetett mondatok típusainak megismerése

Alárendelő és mellérendelő összetett mondatok elkülönítése

A központosítás megtanulása az összetett mondatban

Az idézés szabályainak elsajátítása

FOGALMAK

összetett mondat, alárendelés, mellérendelés, logikai viszonyok; idézet, idézés

TÉMAKÖR: **Nyelvtörténet, nyelvrokonság - játékosan**

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

– a nyelv állandóságának és változásának megfigyelése különböző korok szövegeiben

– a szókincs változása, régi kifejezések, jövevényszavak gyűjtése irodalmi és beszélt nyelvi szövegekből

– a nyelvújítás és a nyelvújítók néhány szóalkotási módjának megismerése

– a magyar nyelv eredete, a nyelvrokonság hipotéziseinek megismerése

FOGALMAK

rovásírás, nyelvmélt, nyelvújítás, nyelvcsalád, nyelvrokonság, jövevényszó

A továbbhaladás feltételei:

A tanuló igazodjon el a mindennapi páros és csoportos kommunikációs helyzetekben. Megfelelően alkalmazza a kapcsolatteremtés és a kapcsolattartás udvarias formáit. Beszélgetés közben ügyeljen a párbeszéd illemszabályainak betartására. Figyelje és tudja értelmezni partnerei kommunikációs nem nyelvi jeleit. Törekedjen az egyszerű, érthető, hatékony közlésre. Legyen képes mások rövidebb szóbeli üzeneteit megérteni, összefoglalni és írásban és szóban továbbadni.

Legyen képes egy kb. 300-350 szavas írott (szépirodalmi, dokumentum- és ismeretterjesztő) szöveg globális (átfogó) megértésére, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakeresésére. Tudja a szöveg tartalmát összefoglalni, róla önállóan jegyzetet és vázlatot készíteni. Legyen képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményétszóban és írásban megfogalmazni.

Tudjon a különféle írott és elektronikus információhordozókból az anyaggyűjtés során adatokat gyűjteni, jegyzetet és vázlatot készíteni. Legyen képes a helyi és az iskolai könyvtár anyagában eligazodni, tudja használni a könyvtári adatbázist egy-egy témához történő anyaggyűjtésben. Legyen képes a gyűjtött anyagot elrendezni, önállóan rövid elbeszélést, leírást és jellemzést fogalmazni saját élményei, képzelete, valamint filmek és olvasmányok alapján. Tudja lejegyezni a felhasznált információforrások adatait.

A tanuló ismerje és a szövegalkotásban használja a különböző mondatfajtákat. Ismerje fel és tudja megnevezni az összetett mondatokat (mellérendelő és alárendelő összetett mondatok) és azok altípusait. Törekedjen az összetett mondatok különböző fajtáinak változatos használatára a szóbeli és írásbeli szövegalkotásai során. Ismerje és alkalmazza az írásbeli szövegalkotásban a mondatvégi, a tagmondatok, illetve mondatrészek közötti írásjeleket. A helyesírási segédkönyvek segítségével legyen jártas az idézés helyesírásában.

Ismerje a tömegkommunikáció fogalmát, legjellemzőbb területeit.

A tanuló legyen képes mások türelmes meghallgatására és véleményének rövid, kulturált szóbeli és írásbeli megfogalmazására, álláspontjának megvédésére. Legyen képes spontán, illetve irányított vitában kulturáltan részt venni, álláspontját megfelelő érvek, bizonyítékok segítségével megvédeni.

Törekedjen mások számára is érthető, nyelvileg igényes és helyes beszédre, megfelelő artikulációra. Minden témakör kiemelt feladata az írásbeli és szóbeli szövegértés és szövegalkotás folyamatos fejlesztése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK ÉS MUNKAFORMÁK AZ 5–8. ÉVFOLYAMON

A pedagógia tudománya nagyon sok és sokféle tanulási és oktatási stratégiát ismer. Az oktatás meghatározó eleme azonban maga a tanár (McKenzie-jelentés, 2007.) A tanár személyisége, szerepéről szóló tudása és ars poeticája, szakmai-módszertani felkészültsége, az általa tanított gyerekek adottságai, érdeklődésük, felkészültségük, az iskola szakmai-pedagógiai elvárásrendszere határozza meg, hogy a tanár egy osztályban milyen tanulásszervezési módokat, oktatási módszereket, munkaformákat választ.

A tanár tanít: ismereteket ad át, ezáltal hagyományt örökít, értékeket közvetít. A tanár irányít: tanulási folyamatokat, differenciálást, tehetséggondozást. A diákokkal, illetve az irodalmi művekkel való folyamatos párbeszéd révén irányítja tanítványai iskolai érzelmi nevelését. A tanár nevel és fejleszt: kompetenciákat, személyiséget. A tanár segít: segíti a diákokat a kognitív struktúrák kialakításában, az olvasási stratégiák elsajátításában, az önálló értelmezések létrehozásában. Segíti tanítványait az egyéni, illetve a csapatban végzett, együttműködésen alapuló munkavégzés képességének kialakításában. Segíti a diákokat abban, hogy felismerjék az irodalom örökérvényű alkotásainak folyamatosan változó jelentését, a jelentések megalkotásában a hagyomány és a befogadó szerepét.

Tanítási-tanulási stratégiák

Ez az összetett tanárszerep indokolja, hogy ne egy kitüntetett stratégia uralja a magyar nyelv és irodalom tanítását. A tanár a tananyag típusához, illetve az általa tanított diákközösséghez, iskolája programjához és technikai felszereltségéhez igazítva választhat több oktatási stratégia közül. A hagyományos, tanárközpontú oktatási, tanulási stratégiákat javasolt bizonyos tananyagrészekre szorítani: korszakok, korstílusok, filozófiai irányzatok stb. A tananyagok feldolgozásában döntően a tanulóközpontú, kooperatív munkaformák alkalmazása javasolt. Fontos, hogy a tanórák változatosak, s ezáltal is motiválók legyenek.

A képzés 2. szakaszának 1–2. évében (5–6. évfolyam) döntően a gamifikáció és a kooperatív tanulási-tanítási technikák alkalmazása javasolt. A tematikus-motivikus tananyagszervezés lehetővé teszi, hogy a tanár-diák párbeszéd mellett kitüntetett szerepet kapjon a tanulócsoporthoz tartozók között létrejövő párbeszéd, a csoportban kibontakozó kreatív alkotómunka, az önálló munkavégzés, tanulás kialakítása.

A képzés 2. szakaszának 3–4. (7–8. évfolyam) évében a játékosítás és a kooperatív tanulási-tanítási módszerek mellett az önálló tanulási módszerek kialakítása javasolt (önálló kutatómunka, beszámoló készítése, előadása, önálló jegyzetelés tanulója, tanulási módszerek tanítása).

Tanulásszervezési módok

Javasolt tanulásszervezési módok: a gamifikáció, a hagyományos játékok adaptálása, illetve a digitális játékok felhasználása, létrehozása a tananyag feldolgozásában. A reflektív és interaktív módszerek alkalmazása (szakaszos olvasás, kooperatív csoportmunkák, projektmunkák, drámajátékok, újságszerkesztés, stb.) a gyerekek motiváltságát növeli. A tanárközpontú és a diákközpontú, az „analóg” (egy munkafolyamat uralja az órát) és a digitális módszereknek (IKT-alapú, párhuzamos munkafolyamatok) összekapcsolása egy órán belül is lehetséges. A frontális tanításnak is van létjogosultsága, ha az nem uralja az egész tanítási folyamatot.

Fontos szerepe van az osztálytermen kívüli tanulásnak (színház- és múzeumlátogatás, könyvheti események, stb.), egyes tanulási-tanítási munkaszakaszban a jelenség alapú oktatásnak, azaz a különböző tanulási területek összekapcsolásának.

Oktatási módszerek

Az oktatási módszerek közül javasoltak: az előadás, a magyarázat, az elbeszélés, a játékosítás, a szerepjátékok, házi feladatok. Az irodalmi művek és a filmek összekapcsolása, az irodalmi alkotások és filmes adaptációk összevetése, jelenetek dramatikus ábrázolása. Meseírás, jelképek értelmezése fűrtábrával. Digitális projektek; gondolattérképek; hagyományosan vagy digitális applikációkkal megrajzolt szereplők, szereplőkapcsolatok; előadások, stb. Irányított szempontok alapján szövegértési és szövegalkotási gyakorlatok. Digitális és hagyományos szótárak, szakirodalmi művek használata (Szimbólumtár, Szinonima szótár, A magyar nyelv értelmező szótára, stb.).

Munkaformák

A munkaformák közül a frontális osztálymunka használata mellett elsősorban a páros munka, a csoportmunka, az egyénre szabott (individualizált) munkaforma és a differenciált tananyag-feldolgozás javasolt.

Magyar irodalom 5. évfolyam

Az 5. osztály irodalomoktatásának alapvető célja, hogy megőrizze és tovább szélesítse az alsó tagozaton megalapozott szépirodalmi érdeklődést és tudást. A tanulók olyan szövegekkel találkoznak, amelyek témáiknál fogva hozzájárulnak személyiségük kibontakozásához, fejlődéséhez, tudatosítják nemzetükhöz, kisebb közösségükhöz tartozásukat, továbbá, amelyek megőrzik kíváncsiságukat, játékoságukat s olvasó, gondolkodó, közösségük iránt elkötelezett emberekké teszik őket. Mindezekben a drámajátéknak mint anyagfeldolgozási módnak kitüntetett szerepe van.

Az 5. évfolyam tananyagai a következő nagy témák köré rendeződnek:

- Család, otthon, nemzet
- Petőfi Sándor: János vitéz
- Szülőföld, táj
- Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk
- Választható magyar ifjúsági vagy meseregény

A témakörök tanításának célja a közvetlen személyes otthon fogalmán túl a tágabb értelemben vett kultúra mint otthon felfedeztetése. A tanulónak meg kell értenie és élnie a nemzeti, illetve a tágabb, saját kultúrkör ünnepeit (pl. egyéni és családi ünnepek, anyák napja, regionális ünnepek, karácsony).

Fontos ismernie e kulturális hagyománynak alapvető műveit. A szövegek ilyen irányú megközelítése segíti a tanulót annak felismerésében is, hogy az irodalmi művek nem csupán távoli történetek, hanem ezek a szövegek saját élete kérdéseire is kapcsolódnak.

Továbbra is fontos cél, hogy kultúránkat, annak alapvető alkotásait, bennük példateremtő hőseit megismerje, olvasó, a szöveg több rétegét megértő diákká váljon. A képzési szakasz végén már elvárt néhány szakirodalmi kifejezés (műfaj, szókép, alakzat, verselés) biztonságos ismerete. A tanulónak – korosztályának megfelelő szinten – már értenie és értelmeznie kell ezeket a műveket. Véleményét írásban és szóban is meg kell tudnia fogalmazni. Az órákon feldolgozandó szövegek nemzeti kultúránk alapját képező művek, továbbá a kortárs gyermekirodalom alkotásai.

A képzésnek ebben a szakaszában az irodalomtudomány fogalmai csupán olyan mértékben játszanak szerepet, amennyire azok a szövegek megértéséhez, feldolgozásához szükségesek.

– Irodalom	–
– TÖRZSANYA G	– AJÁNLOTT MŰVEK
– I. Család, otthon, nemzet	
– Weöres Sándor: Ó, ha cinke volnék	– Nemes Nagy Ágnes: Bors néni könyve - részletek
– Petőfi Sándor: Egy estém otthon	– Móra: Csalóka Péter
– Füstbe ment terv	– Petőfi Sándor: Arany Lacinak
– Magyar vagyok	–
– Arany János: Családi kör	– Ágh István: Virágosat álmodtam
– Kányádi Sándor: Nagyanyó- kenyér	– Kányádi Sándor: Befagyott a Nyárád
– Fehérlófia	–
–	– Tündérszép Ilona és Árgyélus
– Az égig érő fa (magyar népmese)	

– Arany János: Rege a csodaszarvasról	– Attila földje (népmese)
– Görög mítosz: Daidalosz és Ikarosz –	–
– Bibliai történetek – A világ teremtése – Noé, – Jézus születése, – A betlehemi királyok	– Az Édenkert története – József Attila: Betlehemi királyok – Jókai Mór: Melyiket a kilenc közül? – Dávid és Góliát, további bibliai történetek
– II. Petőfi Sándor: János vitéz	
– III. Szülőföld, táj	
– Petőfi Sándor: Szülőföldemen	– Petőfi Sándor: Távolból
– Petőfi Sándor: Az alföld	– Ady Endre: Föl- földbott kő
– Petőfi Sándor: Úti levelek (részlet)	–
– Nagy László: Balatonparton	
– Weöres Sándor: Tájkép	
– IV. Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk	
– V. Választható magyar ifjúsági vagy meseregény	
– Móra Ferenc: Csilicsali Csalavári Csalavér – Szabó Magda: Tündér Lala – Fekete István: A koppányi aga testamentuma – Fekete István: Bogáncs – (Egy kiválasztása kötelező.)	

KÖTELEZŐ OLVASMÁNYOK:

– Petőfi Sándor: János vitéz
– Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk
– Választható magyar ifjúsági vagy meseregény (a táblázatban felsorolt művek közül a szaktanár jelöli ki)

MEMORITEREK:

– Weöres Sándor: Ó, ha cinke volnék
– Petőfi Sándor: János vitéz (részletek)
– Arany János: Családi kör (részlet)
– Arany János: Rege a csodaszarvasról (részlet)

– A témakörök áttekintő táblázata:	
– Témakör neve	

– IRODALOM		
–		
– Család, otthon, nemzet – kisepikai alkotások (mese, monda, mítosz) és lírai alkotások – <i>gyakorlás:1 óra, képességfejlesztés: 1 óra, tehetséggondozás: 1 óra</i>		
– Petőfi Sándor: János vitéz – <i>gyakorlás:2 óra, képességfejlesztés: 2 óra</i>		
– Szülőföld, táj – lírai és kisepikai alkotások – <i>gyakorlás:1 óra, képességfejlesztés: 2 óra, tehetséggondozás: 1 óra</i>		
– Prózai nagyepika – ifjúsági regény 1. Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk – <i>gyakorlás:1 óra, tehetséggondozás: 1 óra</i>		
– Egy szabadon választott meseregény elemzése – <i>gyakorlás:1 óra, képességfejlesztés: 2 óra, tehetséggondozás: 2 óra</i>		
– Összes óraszám:		

IRODALOM

TÉMAKÖR: Család, otthon, nemzet – kisepikai (mese, monda, mítosz) és lírai alkotások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 21 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A családi és baráti kapcsolatok sokféleségének megismerése irodalmi szövegek által

Különböző korokban keletkezett, különböző műfajú szövegek tematikus rokonságának, problémafelvetéseinek tanulmányozása

A korábban megismert műfajokhoz (pl. mese, monda) kapcsolódó elemzési szempontok alkalmazása hasonló témájú szövegekben

Személyes vélemény megfogalmazása a szövegekben felvetett problémákról, azok személyes élethelyzethez kapcsolása

FOGALMAK

népmese, mese, mesealak, meseformálás, meseszám, kaland, motívum, monda, rege, mítosz, valamint a témakörhöz választott szövegek elemzéséhez kapcsolódó fogalmak: hagyomány, nemzeti hagyomány, nemzeti kultúra, hazaszeretet, eredetmonda, dal, életkép, idill, lírai én

TÉMAKÖR: **Petőfi Sándor: János vitéz**

JAVASOLT ÓRASZÁM: 18 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A mű szövegének közös órai feldolgozása

A mű cselekményének megismerése, fő fordulópontjainak értelmezése

A költői szöveg részletének és más médiumbeli megjelenítésének (rajzfilm, színmű, illusztráció, stb.) összehasonlítása

A szöveg néhány részletében a poétikai eszközök felismerése, szerepük értelmezése: verselés, szóképek, alakzatok
Alapvető verstani és műfaji fogalmak megismerése, alkalmazása a mű bemutatásakor

FOGALMAK

verses epika, elbeszélő költemény; ütemhangsúlyos verselés, verssor; felező tizenkettes, páros rím; hasonlat, metafora, megszemélyesítés; párhuzam, ellentét

TÉMAKÖR: Szülőföld, táj

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

A tájhoz, környezethez fűződő érzéseket, gondolatokat kifejező szövegek megértése, összehasonlítása

A táj- és környezetfestés eszközeiként szolgáló nyelvi formák megfigyelése lírai és prózai szövegekben

A nyelv változó természetének megfigyelése különböző példák alapján

A különböző korszakokban született szövegek nyelvi eltéréseinek összevetése

Az irodalmi szövegek keletkezéséhez, megértéséhez, tartalmához kapcsolódó földrajzi kérdések megbeszélése

A szövegek összevetése a keletkezésükhöz, megértésükhöz, tartalmukhoz kapcsolódó valós helyszínek különböző korokból származó képi ábrázolásaival

Irodalmi atlasz vagy térkép használata

A szövegek vizuális értését erősítő ábrák, illusztrációk készítése különböző technikákkal

Kisebbségi projektmunkák, a szövegekhez kapcsolódó közös kutatási feladatok elvégzése

FOGALMAK

hagyomány, napló, személyesség, tájleírás, téma, útleírás

TÉMAKÖR: Prózai nagyepika – Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Otthoni olvasás és közös órai szövegfeldolgozás: nagyobb szövegegység áttekintő megértése és egyes szövegrészek részletes megfigyelése

A cselekményben megjelenő élethelyzetek, erkölcsi konfliktusok azonosítása, véleményalkotás

A cselekmény főbb fordulópontjainak felismerése

Egyes szereplők jellemzése

Főbb helyszínek, térbeli viszonyok azonosítása

A cselekmény és térszerkezet vizuális megjelenítése analóg vagy digitális médiumban

FOGALMAK

Az epikai mű szerkezete: előkészítés, cselekmény, fordulat, bonyodalom, tetőpont, megoldás, végkifejlet, helyszín, főszereplő, mellékszereplő

TÉMAKÖR: Egy szabadon választott magyar mese- vagy ifjúsági regény elemzése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 9 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Otthoni olvasás és közös órai szövegfeldolgozás: nagyobb szövegegység áttekintő megértése, és egyes szövegrészek részletes megfigyelése

A cselekményben megjelenő élethelyzetek, erkölcsi konfliktusok azonosítása, véleményalkotás

A cselekmény főbb fordulópontjainak felismerése

Egyes szereplők jellemzése

Főbb helyszínek, térbeli viszonyok azonosítása

A cselekmény és térszerkezet vizuális megjelenítése analóg vagy digitális médiumban

A továbbhaladás feltételei:

A tanuló meg tud nevezni három mesetípust példákkal, és fel tud idézni címe vagy részlete említésével három népdalt. Különbséget tud tenni a népmese és a mûmese között. Meg tudja fogalmazni, mi a különbség a mese és a monda között. El tudja különíteni a ritmikus szöveget a prózától. Felismeri a hexameteres szövegről, hogy az időmértékes, a felező tizenkettesről, hogy az ütemhangsúlyos. Fel tud sorolni három-négy művet Petőfitől és Aranytól, képes egyszerűbb összehasonlítást megfogalmazni János vitéz alakjáról. El tudja különíteni az egyszerűbb versekben és prózai szövegekben a nagyobb szerkezeti egységeket. Össze tudja foglalni néhány hosszabb mű cselekményét (János vitéz, A Pál utcai fiúk), meg tudja különböztetni, melyik közülük a regény és melyik az elbeszélő költemény. Értelmesen és pontosan, tisztán, tagoltan, megfelelőritmusban tud felolvasni szövegeket. Részt

tud venni számára ismert témájú vitában, és képes érveket alkotni. Ismert és könnyen érthető történetben párosítani tudja annak egyes szakaszait a konfliktus, bonyodalom, tetőpont fogalmával. Képes az általa jól ismert történetek szereplőit jellemezni, kapcsolatrendszerüket feltárni. Képes néhány példa közül kiválasztani az egyszerűbb metaforákat és metonímiákat. Képes egyszerűbb meghatározást adnia következő fogalmakról: líra, epika, epizód, megszemélyesítés, ballada, dal, rím, ritmus, mítosz, motívum, konfliktus. Képes művek, műrészek szöveghű felidezésére. Az olvasott és megtárgyalt irodalmi művek nyomán képes azonosítani erkölcsi értékeket és álláspontokat, képes megfogalmazni saját erkölcsi ítéleteit.

A tanuló tudja kívülről az alábbi műveket:

- Weöres Sándor: Ó, ha cinke volnék
- Petőfi Sándor: János vitéz (részletek)
- Arany János: Családi kör (részlet)
- Arany János: Rege a csodaszarvasról

6. ÉVFOLYAM

Az 6. osztály irodalomoktatásának alapvető célja, hogy megőrizze és tovább szélesítse az alsó tagozaton megalapozott szépirodalmi érdeklődést és tudást. A tanulók olyan szövegekkel találkoznak, amelyek témáiknál fogva hozzájárulnak személyiségük kibontakozásához, fejlődéséhez, tudatosítják nemzetükhöz, kisebb közösségükhöz tartozásukat, továbbá, amelyek megőrzik kíváncsiságukat, játékoságukat s olvasó, gondolkodó, közösségük iránt elkötelezett emberekké teszik őket. Mindezekben a drámajátéknak mint anyagfeldolgozási módnak kitüntetett szerepe van.

Az 6. évfolyam tananyagai a következő nagy témák köré rendeződnek:

- Hősök az irodalomban
- Arany János: Toldi
- Szeretet, hazaszeretet, szerelem
- Gárdonyi Géza: Egri csillagok
- Választható világirodalmi ifjúsági regény

A témakörök tanításának célja a közvetlen személyes otthon fogalmán túl a tágabb értelemben vett kultúra mint otthon felfedeztetése. A tanulónak meg kell értenie és élnie a nemzeti, illetve a tágabb, saját kultúrkör ünnepeit (pl. egyéni és családi ünnepek, anyák napja, regionális ünnepek, karácsony).

Fontos ismernie e kulturális hagyománynak alapvető műveit. A szövegek ilyen irányú megközelítése segíti a tanulót annak felismerésében is, hogy az irodalmi művek nem csupán távoli történetek, hanem ezek a szövegek saját élete kérdéseire is kapcsolódnak.

Továbbra is fontos cél, hogy kultúránkat, annak alapvető alkotásait, bennük példateremtő hőseit megismerje, olvasó, a szöveg több rétegét megértő diákká váljon. A képzési szakasz végén már elvárt néhány szakirodalmi kifejezés (műfaj, szókép, alakzat, verselés) biztonságos ismerete. A tanulónak – korosztályának megfelelő szinten – már értenie és értelmeznie kell ezeket a műveket. Véleményét írásban és szóban is meg kell tudnia fogalmazni. Az órákon feldolgozandó szövegek nemzeti kultúránk alapját képező művek, továbbá a kortárs gyermekirodalom alkotásai.

A képzésnek ebben a szakaszában az irodalomtudomány fogalmai csupán olyan mértékben játszanak szerepet, amennyire azok a szövegek megértéséhez, feldolgozásához szükségesek.

– Irodalom	–
– TÖRZSANYA G (óraszám 80%-a)	– AJÁNLOTT MŰVEK –
– I. Hősök az irodalomban	
– <i>I.1. Hagyomány és irodalom</i>	
– Arany János: Mátyás anyja	– Szimónidész: A thermopülei hősök sírfelirata
– Arany János: A walesi bárdok	
– Hősök–mondák:	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Beckó vára vagy Csörsz árka</i> • <i>Szent László legendája vagy Lehel kürtje</i> 	

<ul style="list-style-type: none"> – <i>A párok közül az egyik kötelező, a másik a választható művek közé kerül.</i> • <i>Kittenberger Kálmán: Oroszlánvadászataimból (részlet) vagy Széchenyi Zsigmond: Csui (részlet)</i> – <i>(Választható)</i> • <i>Torna vára (Felvidék) vagy Tordai hasadék (Erdély) vagy A Lendvai vár (Muravidék) vagy délvidéki Mátyás-mondák</i> – <i>(A felsoroltak közül az egyik kötelező. Lehetőség van arra, hogy a tanárok a saját régiójuk mondáit válasszák.)</i> 	
<ul style="list-style-type: none"> – <i>I.2. Irodalom és mozgókép</i> – Fazekas Mihály: Lúdas Matyi 	
<ul style="list-style-type: none"> – II. Arany János: Toldi 	
<ul style="list-style-type: none"> – III. Szeretet, hazaszeretet, szerelem 	
<ul style="list-style-type: none"> – Bibliai történetek – Mária és József története – Jézus tanítása a gyermekekről (karácsonyi ünnepkör) – – 	<ul style="list-style-type: none"> – Ady Endre: Karácsony – Dsida Jenő: Itt van a szép karácsony – Juhász Gyula: Karácsony felé – Fekete István: Róráté – Kányádi Sándor: Hattyúdál – Reményik Sándor: A karácsonyfa énekel –
<ul style="list-style-type: none"> – Kölcsey Ferenc: Himnusz – Vörösmarty Mihály: Szózat – Petőfi Sándor: Honfidal 	<ul style="list-style-type: none"> – Lázár Ervin: Az élet titka (Eredeti üzenet) – Radnóti Miklós: Nem tudhatom – Szendrey Júlia: Magyar gyermek éneke
<ul style="list-style-type: none"> – 	<ul style="list-style-type: none"> – Irodalom és mozgókép – Hollós László–Dala István: Szerelmes földrajz/ vagy – Rockenbauer Pál: Másfélmillió lépés Magyarországon (részlet, lehetőleg a saját régióról)
<ul style="list-style-type: none"> – Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem 	<ul style="list-style-type: none"> – Kómíves Kelemen – Szerelem a népdalokban: – Tavaszi szél vizet áraszt – A csitári hegyek alatt –
<ul style="list-style-type: none"> – Petőfi Sándor: Reszket a bokor, mert... 	
<ul style="list-style-type: none"> – Radnóti Miklós: Bájoló 	
<ul style="list-style-type: none"> – IV. Gárdonyi Géza: Egri csillagok 	
<ul style="list-style-type: none"> – V. Választható világirodalmi ifjúsági regény 	
<ul style="list-style-type: none"> – Daniel Defoe: Robinson Crusoe vagy 	

KÖTELEZŐ OLVASMÁNYOK:

– Arany János: Toldi
– Gárdonyi Géza: Egri csillagok
– Választható világirodalmi ifjúsági regény

MEMORITEREK:

– Arany János: A walesi bárdok (részlet)
– Arany János: Toldi (részletek)
– Kölcsey Ferenc: Himnusz (1-2. vsz.)
– Vörösmarty Mihály: Szózat (1. és 2. vsz.+13.,14. vsz.)

A témakörök áttekintő táblázata:

– Témakör neve	
– IRODALOM	
– Hősök az irodalomban – <i>gyakorlás:1 óra, képességfejlesztés: 1 óra, tehetséggondozás: 1 óra</i>	
– Arany János: Toldi – <i>gyakorlás:2 óra, képességfejlesztés: 2 óra, tehetséggondozás: 1 óra</i>	
– Szeretet, hazaszeretet, szerelem – <i>gyakorlás:2 óra, képességfejlesztés: 1 óra, tehetséggondozás: 1 óra</i>	
– Prózai nagyepika – ifjúsági regény 2. - Gárdonyi Géza: Egri csillagok – <i>gyakorlás:1 óra, képességfejlesztés: 1 óra, tehetséggondozás: 1 óra</i>	
– Szabadon választott világirodalmi ifjúsági regény – <i>gyakorlás:1 óra, képességfejlesztés: 1 óra, tehetséggondozás: 1 óra</i>	
– Összes óraszám:	

IRODALOM

TÉMAKÖR: Hősök az irodalomban

JAVASOLT ÓRASZÁM: 13 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az olvasott szöveg szereplőiről, a megjelenített élethelyzetekről szóban és írásban véleményt fogalmaz meg
- A hősiesség különböző példáit kifejező szövegek megértése és összehasonlítása
- A különböző korokban és műfajokban megjelenő témák nyelvi formáinak elkülönítése
- A különböző korszakokban született szövegek nyelvi eltéréseinek összevetése
- Az irodalmi szövegek keletkezéséhez, megértéséhez, tartalmához kapcsolódó történelmi, földrajzi kérdések megbeszélése
- Irodalmi atlasz vagy térkép használata
- Kisebb projektmunkák, a szövegekhez kapcsolódó közös kutatási feladatok elvégzése

FOGALMAK

próbatétel, ismétlődő motívum, időmértékes verselés, vándortéma; daktilus, spondeus, hexameter; epigramma, ballada, vígballada, népballada, műballada, balladai homály, kihagyás

TÉMAKÖR: Arany János: Toldi

JAVASOLT ÓRASZÁM: 21 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A mű szövegének közös órai feldolgozása

Az olvasás és megértés nyelvi nehézségeinek feltárása, szókincsbővítés és olvasási stratégiák fejlesztése

Az elbeszélő költemény műfaji jellemzőinek felismerése, értelmezése a mű vonatkozásában

Az alkotás néhány stíuselemének megfigyelése (pl. verselés, szóképek, alakzatok)

A mű erkölcsi kérdésfelvetéseinek (bűn, bosszú, megtisztulás, testvérvizsoly stb.) megtárgyalása

Az elbeszélői szerepek (narráció, költői kiszólások, rokonszenv) felismerése, értelmezése a jelentésteremtésben

FOGALMAK

verses epika, elbeszélő költemény; s, előhang, epizód, késleltetés; allegória; fokozás, túlzás, megszólítás

TÉMAKÖR: Szeretet, hazaszeretet, szerelem

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az olvasott szöveg szereplőinek érzelmeiről, gondolatairól, az élethelyzetekről vélemény megfogalmazása szóban és írásban
- A szeretet, szerelem, hazaszeretet különböző példáit kifejező szövegek megértése és összehasonlítása
- A téma megjelenítését különböző korokban és műfajokban szolgáló nyelvi formák elkülönítése lírai és prózai szövegekben
- A különböző korokban és műfajokban megjelenő témák nyelvi formáinak elkülönítése
- A szövegek összevetése a keletkezésükhöz, megértésükhöz, tartalmukhoz kapcsolódó valós helyszínek különböző korokból származó képi ábrázolásaival
- Kisebb projektmunkák, a szövegekhez kapcsolódó közös kutatási feladatok elvégzése

FOGALMAK

líra, lírai alany, lírai én, téma, motívum; versforma, rímszerkezet, keresztrím, alliteráció; dal, népdal

TÉMAKÖR: Prózai nagyepika – Gárdonyi Géza: Egri csillagok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Otthoni olvasás és közös órai szövegfeldolgozás: nagyobb szövegegység áttekintő megértése és egyes szövegrészek részletes megfigyelése

A cselekményben megjelenő élethelyzetek, erkölcsi konfliktusok azonosítása, véleményalkotás

A cselekmény fordulópontjainak összekapcsolása a műfaj jellegzetességeivel

A főbb szereplők kapcsolatának értelmezése

A szereplők közötti kapcsolatok vizuális megjelenítése analóg vagy digitális médiumban

Szövegalkotás az egyes szereplők nézőpontjának megjelenítésével

FOGALMAK

történelmi regény, elbeszélő, időszerkezet, több szálon futó cselekmény, jellemek

TÉMAKÖR: Egy szabadon választott világirodalmi ifjúsági regény

JAVASOLT ÓRASZÁM: **8 óra**

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Otthoni olvasás és közös órai szövegfeldolgozás: nagyobb szövegegység áttekintő megértése és egyes szövegrészek részletes megfigyelése

A cselekményben megjelenő élethelyzetek, erkölcsi konfliktusok azonosítása, véleményalkotás

A cselekmény fordulópontjainak összekapcsolása a műfaj jellegzetességeivel

A főbb szereplők kapcsolatának értelmezése

A szereplők közötti kapcsolatok vizuális megjelenítése analóg vagy digitális médiumban

Szövegalkotás az egyes szereplők nézőpontjának megjelenítésével

FOGALMAK

A korábban tanult poétikai fogalmak alkalmazása a választott regénynek megfelelően

A továbbhaladás feltételei:

Meg tudja fogalmazni, mi a különbség a mese és a monda között. El tudja különíteni a ritmikus szöveget a prózától. Felismeri a hexameteres szövegről, hogy az időmértékes, a felező tizenkettesről, hogy az ütemhangsúlyos. Fel tud sorolni három-négy művet Petőfitől és Aranytól, képes egyszerűbb összehasonlítást megfogalmazni János vitéz és Toldi Miklós alakjáról. Képes értelmezni A walesi bárdokban rejlő üzenetet, és meg tudja világítani 5–6 mondatban az Egri csillagok történelmi háttérét. El tudja különíteni az egyszerűbb versekben és prózai szövegekben a nagyobb szerkezeti egységeket. Össze tudja foglalni néhány hosszabb műcselekményét (Toldi, Egri csillagok), meg tudja különböztetni, melyik közülük a regény és melyik az elbeszélő költemény. Értelmesen és pontosan, tisztán, tagoltan, megfelelő ritmusban tud felolvasni szövegeket. Részt tud venni számára ismert témájú vitában, és képes érveket alkotni. Ismert és könnyen érthető történetben párosítani tudja annak egyes szakaszait a konfliktus, bonyodalom, tetőpont fogalmával. Képes az általa jól ismert történetek szereplőit jellemezni, kapcsolatrendszerüket feltárni. Képes néhány példa közül kiválasztani az egyszerűbb metaforákat és metonímiákat. Képes egyszerűbb meghatározást adnia következőfogalmakról: líra, epika, epizód, megszemélyesítés, ballada, dal, rím, ritmus, mítosz, motívum, konfliktus. Képes művek, műrészletek szövegűfelidézésére. Az olvasott és megtagyalt irodalmi művek nyomán képes azonosítani erkölcsi értékeket és álláspontokat, képes megfogalmazni saját erkölcsi ítéleteit.

A tanuló tudja kívülről az alábbi műveket:

- Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem
- Arany János: A walesi bárdok (részlet)
- Arany János: Toldi (részletek)
- Kölcsey Ferenc: Himnusz (1-2. vsz.)
- Vörösmarty Mihály: Szózat (1. és 2. vsz.+13.,14. vsz.)

7. ÉVFOLYAM

A tanulás tanítása (elemző olvasás, kulcsszavak, lényegkiemelés, vázlatírás, gondolati váz elkészítése, szövegalkotás) a magyar nyelv és irodalom tanításának is lehetősége és feladata.

A 7. évfolyamon a tanulók – életkori sajátosságaik, illetve korábbi tanulmányaik alapján képessé válnak arra, hogy megismerjék az európai és a magyar kultúra nagy korszakait, ezeknek a stílus- és művelődéstörténeti koroknak kiemelkedő alkotásait, és egyre hangsúlyosabbá válik a poétikai-retorikai ismeretek bővítése is. A 13–15 éves gyerekek már képesek arra, hogy ne csak fabuláris szinten értelmezzenek egy-egy szöveget, hanem tanári irányítással jelentésteremtésre is vállalkozzanak, és megértsék saját kultúrájuk történelmi adottságait, irodalmi törekvéseit.

A 7. évfolyam irodalomtanításának témakörei:

- Korok és portrék,
- Magyar vagy világirodalmi regény,

Cél, hogy a tanulók megismerjék a magyar és a világirodalom nagy korszakait, művelődéstörténeti szakaszait, az irodalmat a történelmi-társadalmi folyamatok részeként is lássák, és ismereteiket össze tudják kötni más tantárgyak tananyagaival. Ebben a képzési szakaszban válik feladattá az irodalmi műfajok megismerése és a műfaji

sajátosságok, elbeszélésmódok felismerése. Ekkor ismerkednek meg az alapvető verstani és stilisztikai jellegzetességekkel is a tanulók.

– Irodalom	
– TÖRZSANYAG	– AJÁNLOTT MŰVEK
–	
I. Korok és portrék	
A) Középkor	
– István király intelmei Imre herceghez (részletek)	– Jókai Mór: A magyar nemzet története regényes rajzokban (részletek: Árpád, Szent László)
B) Reneszánsz, humanizmus, reformáció	
– Mesék Mátyás királyról: Hogyan került holló Mátyás király címerébe? (Kóka Rozália gyűjtése alapján)	– Mátyás királyá koronázása; – Mesék Mátyás királyról: A kolozsvári bíró
– Janus Pannonius: Pannonia dicsérete	– Janus Pannonius: Egy dunántúli mandulafáról
–	– Bornemisza Péter: Siralmas énnékem – Tinódi Lantos Sebestyén: Eger vár viadaljáról való ének (részletek)
– Balassi Bálint: Egy katonaének	– Balassi Bálint: Borivóknak való
– Balassi Bálint: Hogy Juliára találja, így köszöne néki	– Balassi Bálint: Adj már csendességet
– Irodalom és színház vagy film kapcsolata – A reneszánsz dráma Shakespeare: Szentivánéji álom vagy Romeo és Júlia – vagy később tárgyalva: – Molière: A képzelt beteg	
C) Irodalmunk a 17-18. században	
– Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem (részletek: I./1-21.versszak)	– Rákóczi-nóta, Buga Jakab éneke, Zöld erdő harmatát – Lévy József: Mikes
– Mikes Kelemen: Törökországi levelek (részletek)	– Jókai Mór: A magyar nemzet története regényes rajzokban (részletek: Rákóczy menekülése a börtönből)

– D-E) Klasszicizmus és romantika	
– Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez	– Petőfi Sándor: Csokonai
– Berzsenyi Dániel: Levéltöredék barátémhoz	– Áprily Lajos: Séta Debrecenben
– Kölcsey Ferenc: Huszt	– Csokonai Vitéz Mihály: Szegény Zsuzsi a táborozáskor
– Kölcsey Ferenc: Emléklapra	– Berzsenyi Dániel: A magyarokhoz (I.)
– Kölcsey Ferenc: Himnusz	– Lengyel Dénes: Kossuth Lajos öröksége (történetek Széchenyi Istvánról: Az Akadémia alapítása; A hídvám)
– Kölcsey Ferenc: Parainesis (részletek)	– Lengyel Dénes: Kossuth Lajos öröksége (történetek Kossuth Lajosról: A sorsfordító kabát)
– Vörösmarty Mihály: Szózat	– Kossuth-nóta
– Vörösmarty Mihály: Ábránd	– Jókai Mór: A magyar nemzet története regényes rajzokban (Kossuth Lajos – részlet)
– Petőfi Sándor: Szabadság, szerelem	– Vörösmarty Mihály: Petike
– Petőfi Sándor: Nemzeti dal	– Petőfi Sándor: Egy gondolat bánt engemet
– Petőfi Sándor: Szeptember végén	– Petőfi Sándor: Reszket a bokor, mert...
– Arany János: A fülemile	– Petőfi és Arany levelezése – részletek
– Arany János: A tölgyek alatt vagy Epilógus	– Arany János: V. László
	– Arany János: Szondi két apródja
– Jókai: A huszti beteglátogatók	– Irodalom és film kapcsolata
–	– Jókai Mór: A kőszívű ember fiai
– Jókai Mór: A nagyenyedi két fűzfa	– Mikszáth Kálmán: A Balóthy-domínium
– Mikszáth Kálmán: A néhai bárány	– Mikszáth Kálmán: A beszélő köntös
– Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője	–
	–

vagy A két koldusdiák	
– II. Magyar vagy világirodalmi ifjúsági regény	
– Jules Verne: Kétévi vakáció vagy – Tonke Dragt: Levél a királynak vagy – Mándy Iván: Az enyedi diák vagy – Csukás István: Vakáció a halott utcában	–

KÖTELEZŐ OLVASMÁNYOK:

– Jókai Mór: A nagyenyedi két fűzfa
– Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője vagy A két koldusdiák
– Mikszáth Kálmán: A néhai bárány

MEMORITEREK:

– Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez
– Kölcsey Ferenc: Himnusz – teljes szöveg
– Kölcsey Ferenc: Huszt
– Kölcsey Ferenc: Emléklapra
– Vörösmarty Mihály: Szózat – teljes szöveg
– Petőfi Sándor: Nemzeti dal
– Petőfi Sándor: Szabadság, szerelem
– Petőfi Sándor: Szeptember végén

A TÉMAKÖRÖK ÁTTEKINTŐ TÁBLÁZATA:

– TÉMAKÖR NEVE	– JAVASOLT ÓRASZÁM
– IRODALOM	–
I. Korok és portrék	– 62
–	–
A) A középkor	– 6
– <i>gyakorlás: 1 óra, képességfejlesztés: 1 óra, tehetséggondozás: 1 óra</i>	–
B) Reneszánsz, humanizmus, reformáció	– 14
– <i>gyakorlás: 1 óra, képességfejlesztés: 1 óra, tehetséggondozás: 1 óra</i>	–
C) Irodalmunk a 17–18. században	– 7
– <i>gyakorlás: 1 óra, képességfejlesztés: 1 óra, tehetséggondozás: 1 óra</i>	–
– D-E) Klasszicizmus és romantika	– 35
– <i>gyakorlás: 1 óra, képességfejlesztés: 1 óra, tehetséggondozás: 1 óra</i>	–
II. Magyar vagy világirodalmi ifjúsági regény	– 10
–	–

– gyakorlás: 2 óra, képességfejlesztés: 2 óra, tehetséggondozás: 2 óra	
– Összes óraszám:	– 72

IRODALOM

TÉMAKÖR: I. Korok és portrék

JAVASOLT ÓRASZÁM ÖSSZESEN: 62 óra

A) A középkor

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Irodalmi szövegek olvasása, értelmezése
- Az európai kultúra kialakulásának megismerése

FOGALOM

középkor, román stílus, gótika, egyházi kultúra, lovagi kultúra, lovagi erények, trubadúrok, intelem (parainesis), kódex, iniciálé, miniatűr

B) Reneszánsz, humanizmus, reformáció

JAVASOLT ÓRASZÁM: 14 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A korszakban keletkezett irodalmi szövegek olvasása, értelmezése
- A reneszánsz világkép értelmezés
- A reformáció és az anyanyelvi kultúra összefüggésének felismerése
- A reneszánsz irodalom alkotóinak, műfajainak, jellegzetes motívumainak megismerése
- A reneszánsz dráma változatok elkülönítése
- Egy adott mű különböző művészeti ágakban és médiumokban megjelenő adaptációjának összehasonlítása

FOGALMAK

reneszánsz, humanizmus, reformáció, könyvnyomtatás, vitézi élet, életkép, dal, epigramma, dráma, vígjáték (komédia)

C) Irodalmunk a 17–18. században

JAVASOLT ÓRASZÁM: 7 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A korszakban keletkezett irodalmi szövegek olvasása, értelmezése
- A nemzeti hagyományunk szempontjából szimbolikus irodalmi szövegeink megismerése
- A barokk jellegzetes műfajainak és stílusjegyeinek megismerése
- A hazaszeretet megjelenése a korszak művészetében

FOGALMAK

kuruc kor, toborzódal, bujdosóének, siratóének, levél, emlékirat

D-E) A klasszicizmus és a romantika irodalma

JAVASOLT ÓRASZÁM: 35 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A nemzeti identitást meghatározó lírai szövegek olvasása, megértése, megbeszélése
- A felvilágosodás és a romantika korának művelődéstörténeti és irodalmi programjának megismerése
- Az irodalmi szövegekben megfogalmazott közösségi és egyéni erkölcsi dilemmák felismerése, megvitatása
- Lírai szövegek poétikai-retorikai-stilisztikai elemzése
- Alapvető lírapoétikai szakterminusok bevezetése (lírai én, lírai én pozíciói; hangulati líra, gondolati líra, közösségi líra; helyzetdal, életkép, megszólító vers)
- Alapvető hangulatok, beszélői attitűdök, modalitások felismerése: pl. vidám, könnyed, humoros, ironikus, emelkedett, fennkölt, meghitt, idilli
- Néhány alapvető lírai műfaj jellemző darabjának megismerése (pl.: dal, himnusz, epigramma, óda)
- Alapvető szóképek felismerése: hasonlat, megszemélyesítés, metafora
- A novella és a regény műfaji sajátosságai felismerése
- **Novellákat és regények különböző szempontok szerinti (téma, műfaj, nyelvi kifejezőeszközök) értelmezése**
- **A kisepikai és a nagyepikai alkotások különbségeinek felismerése (cselekmény, szereplők, helyszínek, tematikus fókusz, stb.)**

FOGALMAK

romantika; közösségi emlékezet, önazonosság; szállóige, szónoklat, humor, óda, elégia, dal, himnusz, epigramma, kisepika, anekdota, novella, elbeszélés

TÉMAKÖR: II. Magyar vagy világirodalmi ifjúsági regény

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- **Otthoni olvasás és közös órai szövegfeldolgozás: nagyobb szövegegység áttekintő megértése és egyes szövegrészek részletes megfigyelése**
- **A cselekményben megjelenő élethelyzetek, konfliktusok azonosítása, véleményalkotás**
- **A cselekmény ismertetése az elbeszélés időkezelésének megfigyelésével (pl. egyenes vagy fordított időrend, késleltetés, összefoglalás, időbeli ugrások, stb.)**
- **Az elbeszélte világ főbb jellemzőinek összefoglalása (pl. realista, romantikus, varázslatos, egy- vagy többszintű világ)**

FOGALMAK

történet és elbeszélés, előre- és visszautalás, késleltetés, epizód, jelenet, leírás, kihagyás

A továbbhaladás feltételei:

A tanulók a hetedik évfolyam végére legyenek képesek irodalmi művek önálló és közös feldolgozására, elemzésére, értelmezésére. Alakuljon ki bennük a komplex elemzés fogalma. A tanulóknak alapvető irodalmi művekről, szerzőkről, korszakokról, stílusokról legyen megfelelő ismeretük, tudásukról szóban és írásban is legyenek képesek

számot adni, ugyanakkor legyenek képesek élményeik, ismereteik, tudásuk átadására, közvetítésére is. Alakuljon ki értékrendjük, amelynek rendszerében sajátos helyet jelölhetnek ki az esztétikai érzékelés során befogadott valóságselemeknek. A tanulók tudjanak különbséget tenni elsődleges és másodlagos szempontok, értékes és értéktelen, fontos és lényegtelen között. Alakuljon ki bennük egy motivált, mindenfajta kultúrára, kulturális értékre nyitott, érdeklődő befogadói attitűd. A tanulók legyenek képesek kulturáltan kommunikálni az irodalomról, ismereteiket biztosan tudják alkalmazni, vitában tudjanak együttműködni partnerükkel, partnereikkel. Tudjanak tisztán, megfelelő ritmussal, értelmes tagolással összefüggően beszélni, állításait érvekkel támasszák alá. Tudjanak érthetően hangosan olvasni, néma olvasásuk mellett a hangos olvasás se okozzon megértési problémákat. Lírai szövegek értelmezésében, elemzésében használjanak poétikai, stilisztikai fogalmakat, az alapvető stílusesszközöket, nyelvi alakzatokat ismerjék, és elemzéseikben külön kapjon ez hangsúlyt. Ismerjenek irodalomtörténeti korszakokat, szerzői életműveket, stílusokat, irányzatokat, s tudjanak párhuzamot vonni az irodalom és más művészetek között. Ismerjenek irodalmon belüli kapcsolódásokat, összefüggéseket, ismerjenek irodalmi, művelődéstörténeti összefüggéseket, tudjanak „egymáshoz rendelni” irodalmi alkotásokat és más művészetek műalkotásait.

Tanulási, felkészülési szokásaikban váljon igénnyé a könyvtár használata, a szakkönyvek, folyóiratok olvasása. Ismerjék meg a médiaműfajok közti különbséget. Lássák át az egyes médiumok műsorstruktúráját, a lapok, folyóiratok rovatszerkezetét.

A tanuló tudja kívülről az alábbi műveket:

- Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez
- Kölcsey Ferenc: Himnusz – teljes szöveg
- Kölcsey Ferenc: Huszt
- Kölcsey Ferenc: Emléklapra
- Vörösmarty Mihály: Szózat – teljes szöveg
- Petőfi Sándor: Nemzeti dal
- Petőfi Sándor: Szabadság, szerelem
- Petőfi Sándor: Szeptember végén

8. ÉVFOLYAM

A tanulás tanítása (elemző olvasás, kulcsszavak, lényegkiemelés, vázlatírás, gondolati váz elkészítése, szövegalkotás) a magyar nyelv és irodalom tanításának is lehetősége és feladata.

A 8. évfolyamon a tanulók – életkori sajátosságaik, illetve korábbi tanulmányaik alapján képessé válnak arra, hogy megismerjék az európai és a magyar kultúra nagy korszakait, ezeknek a stílus- és művelődéstörténeti koroknak kiemelkedő alkotásait, és egyre hangsúlyosabbá válik a poétikai-retorikai ismeretek bővítése is. A 13–15 éves gyerekek már képesek arra, hogy ne csak fabuláris szinten értelmezzenek egy-egy szöveget, hanem tanári irányítással jelentésteremtésre is vállalkozzanak, és megértsék saját kultúrájuk történelmi adottságait, irodalmi törekvéseit.

A 8. évfolyam irodalomtanításának témakörei:

- Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében,
- Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében,

- A 20. századi történelem az irodalomunkban,
- Szórakoztató irodalom.

Cél, hogy a tanulók megismerjék a magyar és a világirodalom nagy korszakait, művelődéstörténeti szakaszait, az irodalmat a történelmi-társadalmi folyamatok részeként is lássák, és ismereteiket össze tudják kötni más tantárgyak tananyagaival. Ebben a képzési szakaszban válik feladattá az irodalmi műfajok megismerése és a műfaji sajátosságok, elbeszélésmódok felismerése. Ekkor ismerkednek meg az alapvető verstani és stilisztikai jellegzetességekkel is a tanulók.

A 8. ÉVFOLYAM TANANYAG-TARTALMA:

– Irodalom	
– TÖRZSANYAG	– AJÁNLOTT MŰVEK
–	–
–	
– I. Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében	
A) Líra a 20. század első felének magyar irodalmában	

– Ady Endre: Góg és Magóg fia vagyok én...	– Ady Endre: Ember az embertelenségben
– Ady Endre: Őrizem a szemed	– Ady Endre: Krisztus-kereszt az erdőn
– Ady Endre: Üzenet egykori iskolámba	– Babits Mihály: A második ének (részlet)
– Babits Mihály: Ádáz kutyám	– Kosztolányi Dezső: Akarsz-e játszani?
– Kosztolányi Dezső: Mostan színes tintákról álmodom	– Kosztolányi Dezső: Ének a fiatalokról
– Juhász Gyula: Milyen volt...	– Juhász Gyula: Anna örök
–	– Tóth Árpád: Esti sugárkoszorú
– Dsida Jenő: Hálaadás	– Tóth Árpád: Láng
– József Attila: Rejtelmek	– Dsida Jenő: Kalendárium szonettekben (részlet)
– József Attila: Kertész leszek	– Dsida Jenő: Születésnap köszöntő édesanyámnak
– József Attila: Születésnapomra	– József Attila: Szeretném, ha vadalmafa lennék
– Reményik Sándor: Templom és iskola	– József Attila: Istenem
– Áprily Lajos: Március	– Áprily Lajos: A rím
– Radnóti Miklós: Nem tudhatom	– Radnóti Miklós: Hetedik ecloga
B) Epika a 20. század első felének magyar irodalmában	

– Kós Károly: Az országépítő (részlet)	– Karinthy Frigyes: Tanár úr kérem (részletek)
– Karinthy Frigyes: Röhög az egész osztály	– Móricz Zsigmond: Hét krajcár
– Móricz Zsigmond: Pillangó vagy Légy jó	– Móricz Zsigmond: A fillentő
– mindhalálig	
– Herczeg Ferenc: Pro libertate (részlet)	
– Tamási Áron: Ábel a rengetegben (részlet)	
– Nyirő József: Uz Bence (részlet)	
–	
C) „Vérző Magyarország” – Trianon a magyar irodalomban	
– Reményik Sándor: Mi a magyar?	– Babits Mihály: Hazám
	– Babits Mihály: Áldás a magyarra
	– Juhász Gyula: Trianon
	– Juhász Gyula: Testamentum
	– Karinthy Frigyes: Levél (részlet)
	– Márai Sándor: Napló (részlet)
– II. Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében	
A) Líra a 20. század második felének magyar irodalmában	
– Szabó Lőrinc: Tücsökzene (részletek)	– Nagy László: Az én szívem
– Nagy László: Ki viszi át a Szerelmet	– Nemes Nagy Ágnes: Félelem
– Weöres Sándor: A társ	– Csoóri Sándor: Szomorúság
– Kányádi Sándor: Két nyárfa	–
– Kányádi Sándor: Öreg iskola ünnepére	
– Wass Albert: Üzenet haza (részlet)	
B) Epika a 20. század második felének magyar irodalmában	
– Sütő András: Anyám könnyű álmot ígér (részlet)	– Mándy Iván: Tájak, az én tájaim (részlet)
– Tamási Áron: Bölcső és bagoly (részlet)	– Illyés Gyula: Hősökről beszéltek (részlet)

– Örkény István: Egyperces novellák (részletek)	–
C) Dráma a 20. század második felének magyar irodalmában	
– Irodalom és színház vagy mozgókép – Egy szabadon választott drámai alkotás	
– III. A 20. századi történelem az irodalomban (világháborúk, holokauszt, romaholokauszt, a kommunista diktatúra áldozatai, 1956)	
– Irodalom és mozgókép – Szabó Magda: Abigél	–
– Pilinszky János: Francia fogoly (részlet)	– Pilinszky János: Harbach, 1944 – Anna Frank naplója
– Choli Daróczi József: Dal	– Lakatos Menyhért: Még mindig siratunk
– Irodalom és mozgókép – George Orwell: Állatfarm	
– Illyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról (részlet)	– Márai Sándor: Mennyből az angyal – Tamási Lajos: Piros a vér a pesti utcán
– IV. Szórakoztató irodalom	
– Irodalom és mozgókép – Agatha Christie egy Poirot-novellája	– Agatha Christie: Tíz kicsi néger

KÖTELEZŐ OLVASMÁNYOK:

– Móricz Zsigmond: Pillangó vagy a Légy jó mindhalálig
– William Shakespeare: Szentivánéji álom vagy Romeo és Júlia vagy Molière: A képzelt beteg
– Szabó Magda: Abigél

MEMORITEREK:

– Ady Endre: Őrizem a szemed (részlet)
– Reményik Sándor: Templom és iskola (részlet)
– József Attila: Születésnapomra (részlet)
– József Attila: Mama
– Radnóti Miklós: Nem tudhatom (részlet)
– Kányádi Sándor: Két nyárfa (részlet)

A témakörök áttekintő táblázata:

– Témakör neve	– Javasolt óraszám
– IRODALOM	–
–	–
–	–

I. Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében <i>gyakorlás: 2, felzárkóztatás: 2, tehetséggondozás: 1</i>	– 32 –
A) Líra a 20. század első felének magyar irodalmában	– 16 –
B) Epika a 20. század első felének magyar irodalmában	– 13 –
C) „Vérző Magyarország” - Trianon	– 3 –
– II. Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében – <i>gyakorlás: 2, felzárkóztatás: 2, tehetséggondozás: 1</i>	– 23 –
A) Líra a 20. század második felének magyar irodalmában	– 14 –
B) Epika a 20. század második felének magyar irodalmában	– 6 –
C) Dráma a 20. század második felének magyar irodalmában	– 3 –
– III. A 20. századi történelem az irodalomban – (II. világháború, holokauszt, romaholokauszt, a kommunista diktatúra áldozatai, 1956) – <i>gyakorlás: 2, felzárkóztatás: 1, tehetséggondozás: 1</i>	– 10 –
– VI. Szórakoztató irodalom – <i>gyakorlás: 2, felzárkóztatás: 1, tehetséggondozás: 1</i>	– 7
– Összes óraszám:	– 72

IRODALOM

TÉMAKÖR: I. Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében

JAVASOLT ÓRASZÁM ÖSSZESEN: 32 óra

A) *Líra a 20. század első felének magyar irodalmában*

JAVASOLT ÓRASZÁM: 16 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A nemzeti identitást meghatározó lírai szövegek olvasása, megértése, megbeszélése
- A 20. század első felében megjelenő művelődéstörténeti és irodalmi programok bemutatása
- Az irodalmi szövegekben megfogalmazott közösségi és egyéni erkölcsi dilemmák felismerése, megvitatása
- Lírai szövegek poétikai-retorikai-stilisztikai elemzése
- Alapvető lírapoétikai szakterminusok alkalmazása
- Alapvető hangulatok, beszélői attitűdök, modalitások felismerése
- Szóképek felismerése: hasonlat, megszemélyesítés, metafora, metonímia, szinesztézia, szimbólum

FOGALMAK

metonímia, szimbólum; anafora

B) *Epika a 20. század első felének magyar irodalmában*

JAVASOLT ÓRASZÁM: 13 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A történetmesélés egyszerűbb formáinak átisméltése

A 20. század elejének epikai sokszínűsége, pl.: történelmi regény, idill, iskolaregény, fejlődésregény; népies regény; paródia; lírai novella, realista novella

Novellák és regényrészletek szövegközpontú elemzése

A novella és az elbeszélés műfaji sajátosságainak felismertetése

Kisepikai és nagyepikai alkotások különbségei (cselekmény, szereplők, helyszínek, tematikus fókusz)

FOGALMAK

kisepika, novella, elbeszélés, iskolaregény, fejlődésregény; népies regény; humor, paródia; lírai novella, realista novella, aforizma

C) „Vérző Magyarország”- *Trianon*

JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A nemzeti identitás meghatározó lírai szövegeinek olvasása, megértése, megbeszélése

A történelmi tragédia megjelenése irodalmi alkotásokban

Egyes olvasott szövegek jellegzetes poétikai-retorikai alakzatainak megfigyelése

FOGALMAK

békediktátum, elcsatolás, nemzeti trauma, nemzeti érzés, Kárpát-medencei magyarság, nacionalizmus, patriotizmus

TÉMAKÖR: II. Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében

JAVASOLT ÖSSZÓRASZÁM: 23 óra

A) *Líra a 20. század második felének magyar irodalmában*

JAVASOLT ÓRASZÁM: 14 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A lírai nyelvhasználat sajátosságainak átisméltése

Alapvető hangulatok, beszélői attitűdök, modalitások felismerése

Néhány lírai műfaj jellemzőinek megismerése (lírai önéletrajz, népies dal)

Szóképek, alakzatok felismerése

FOGALMAK

lírai önéletrajz, népies dal

B) *Epika a 20. század második felének magyar irodalmában*

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A történetmesélés egyszerűbb formáinak átisméltése

A 20. század második felének epikai sokszínűsége, pl.: lírai szociográfia, egypercesek

Novellák és regényrészletek szövegközpontú elemzése

Az egyperces novella műfaji sajátosságainak felismertetése

Önéletrajzi ihletettség a 20. század második felének epikájában

A groteszk megjelenése a korszak irodalmában

FOGALMAK

egyperces, groteszk, humor

C) *Dráma a 20. század második felének magyar irodalmában*

JAVASOLTÓRASZÁM: 3 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A színpadi hatáskeltés eszközeinek vizsgálata

A drámai döntési helyzetek, motivációk, konfliktusok felismerése, vizsgálata, megvitatása

A dráma cselekményének megértése, rekonstruálása szerkezeti vázlat segítségével

A komikum, a humor tartalmi és nyelvi jellemzőinek megismerése

A monológ és a dialógus szerepének megkülönböztetése

Drámarészletekből drámaegész kibontása

Részvétel egy drámai mű színreviteléhez kapcsolódó tevékenységben

FOGALMAK

dráma mint műnem, tragédia, komédia, színház; a drámai szerkezet, alapszituáció, bonyodalom, konfliktus, tetőpont, megoldás; monológ, dialógus, tér- és időviszonyok; drámai szerepkörök, szereplők rendszere, jellemtípus

TÉMAKÖR: III. A 20. századi történelem az irodalomban

(II. világháború, holokauszt, romaholokauszt, a kommunista diktatúra áldozatai, 1956)

JAVASOLTÓRASZÁM: 10 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A történelmi traumák megjelenése az irodalmi alkotásokban

Diktatúrák és áldozatok, erkölcsi dilemmák és konfliktusok ábrázolása a hatalom és a kiszolgáltatott egyének között.

Az irodalmi művek alapján az egyes emberek erkölcsi felelősségének tudatosítása

– **Egyes olvasott szövegek jellegzetes poétikai-retorikai alakzatainak megfigyelése**

FOGALMAK

jellemfejlődés, szolidaritás, holokauszt, koncentrációs tábor, diktatúra, forradalom, szovjet megszállás, emigráció, emigráns irodalom

TÉMAKÖR: IV. Szórakoztató irodalom

JAVASOLT ÓRASZÁM: 7 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az eddigi irodalmi ismeretek felelevenítése és alkalmazása a választott mű értelmezésében

FOGALMAK

szórakoztató irodalom, manipuláció és hitelesség, krimi, detektívregény

A továbbhaladás feltételei:

Ismerje a XX. sz. eleji stílusirányzatokat és legjellemzőbb stílusjegyeiket: impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió. Megnevezi és néhány mondatban jellemzi a leggyakoribb kispikái műfajokat (eredet, forma, műfaji jellemzők). A tanuló a nagyepikai alkotás(ok)ban azonosítja az idő- és térviszonyokat, képes a szereplők jellemzésére, tetteik minősítésére; alapvető emberi helyzetek, erkölcsi választások értelmezésére és véleményezésére.

Ismeri az ifjúsági és a szórakoztató irodalom fogalmát.

A tanuló felismeri és elemzi a drámai műnem főbb jellemzőit. Ismeri a tragédia és komédia fogalmát.

Felismeri a tragikumot, komikumot; tudja jellemezni a drámai hősöket, elemezni kapcsolataikat, konfliktusaikat.

A tanuló különbséget tesz az egyes médiaműfajok között. Pl. sajtóműfajok, filmműfajok, audiovizuális média és az internet.

Kritikusan, tudatosan viszonyul a média nyújtotta lehetőségekhez.

A tanuló tudja kívülről az alábbi műveket:

Ady Endre: Órizem a szemed (részlet)

Reményik Sándor: Templom és iskola (részlet)

József Attila: Születésnapomra (részlet)

József Attila: Mama

Radnóti Miklós: Nem tudhatom (részlet)

Kányádi Sándor: Két nyárfa (részlet)

Történelem

A történelemtanítás és -tanulás célja, hogy a tanuló megismerkedjen a történettudomány, valamint a hagyomány által legfontosabbnak elismert történelmi tényekkel, szereplőkkel, eseményekkel, történetekkel és folyamatokkal, valamint tudatosodjon benne nemzeti hovatartozása. Ismerkedjen meg a kulturális kódrendszer legalapvetőbb elemeivel, amelyek lehetővé teszik, hogy azonosuljon kultúránk alapértékeivel. A történelem tantárgy tantervének középpontjában a magyar nemzet és Magyarország története áll.

A tantervi szabályozás irányítóelve, hogy a magyar történelmet általában kontinuitásában, az európai, illetve egyetemes történelmet szigetszerűen tárgyalja. A kerettanterv több általános európai jelenséget is konkrét magyar példákon keresztül mutat be. Ennek révén a tanuló a magyar történelmi jelenségeket elsősorban nem általános modellek alapján, hanem a konkrét történelmi helyzet jellegzetességeit figyelembe véve tanulmányozhatja. Ez a megközelítés hozzásegíti a tanulót, hogy megértse és méltányolja a magyarság, a magyar nemzet, illetve Magyarország sajátos helyzetéből adódó jelenségeket és folyamatokat, így alakulhat ki benne a tényeken alapuló reális és pozitív nemzettudat, és ezáltal erősödhet benne a hazaszeretet érzése.

A történelem tantárgy a következő módon fejleszti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciákat:

A tanulás kompetenciái: A tanuló a történelemtanulás során különféle jellegű tudástartalmakkal és különböző típusú feladatokkal találkozik, amelyek megtanulásához, illetve elvégzéséhez különféle módszereket kell választania. A történelmi információk keresése és feldolgozása, a forráskritika, a következtetések levonása és egyéb gondolkodási műveletek közvetítő hatásuk révén általában fejlesztik a tanulási kompetenciákat. A történelmi értelmező kulcsfogalmak megértésén és állandó használatán keresztül a tanuló fejleszti a lényeges és kevésbé lényeges elemek megkülönböztetésének és rendszerezésének a tanulás során elengedhetetlenül fontos képességét.

A tanuló a történelemtanulás során megtapasztalja, hogy a történelemtudása az iskolán kívül, más élethelyzetekben, illetve a jelen társadalmi, gazdasági és politikai jelenségeinek megértéséhez és megítéléséhez is segítséget nyújt. Ez a tapasztalat – az iskolai történelemtanulás élményszerűsége mellett – erős ösztönzést adhat az élethosszig tartó tanulásra vagy legalábbis a történelmi és társadalmi kérdések iránti érdeklődésre.

Kommunikációs kompetenciák: A történelmi források feldolgozása a szövegértés fejlesztésének egyik hatékony módja. A tanuló a felmerülő történelmi problémákról beszélgetéseket folytat, érveket gyűjt, azokat írásban és szóban összefoglalja, digitális kommunikációs eszközök segítségével mutatja be. A különböző típusú, más-más korokból és eltérő társadalmi közegekből származó források feldolgozása pedig nagyban segíti a különféle kommunikációs környezetek (kontextusok) közötti magabiztos eligazodást.

Digitális kompetenciák: A történelem tanulása során a digitális eszközök etikus, felelősségteljes használatával a tanuló információkezelési és -feldolgozási készségei fejlődnek, ami elősegíti elemző és mérlegelő gondolkodása kialakulását és elmélyítését is, aminek része a megszerzett információk ellenőrzése, hitelességének vizsgálata. A történelmi források tartalmazó internetes portálok, hang- és filmarchívumok és adatbázisok megismerése és használata, az itt talált források feldolgozása elengedhetetlen feltétele a korszerű történelemtanulásnak. A digitális információfeldolgozás, illetve a digitális kommunikáció fejlesztésének nagy szerepe van a közéleti tájékozódási készségek kialakításában, így a felelős és aktív állampolgárrá nevelésben.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A tanuló az információk, illetve a források feldolgozása során problémákat azonosít, magyarázatokat fogalmaz meg, kiemeli a lényegét, következtetéseket von le. A történelmi ismeretek, fogalmak elsajátításával, valamint a történelmi források és interpretációk mérlegelésével, hipotézisek alkotásával fejlődik az elemző, problémamegoldó gondolkodása. Mindezek együttesen segítik a differenciált történelmi gondolkodás kialakulását, melynek következtében a tanuló képessé válik események, folyamatok és jelenségek különböző szempontú megközelítésére, valamint bizonyos történések okainak és következményeinek több szempontú feltárására.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A tanuló a különböző történelmi korok mindennapi életének vizsgálatával, az életmód változatos formáinak, valamint történelmi életutaknak és cselekedeteknek a

megismerésével viszonyítási pontokat találhat, illetve követhető modelleket adaptálhat saját életútjának tervezéséhez és szervezéséhez. A tanulóban tudatosul, hogy nehéz élethelyzetekben is kialakíthatók cselekvési tervek, lehetőségek. Értékeli a válságos történelmi helyzetekben megnyilvánuló bátorság, kitartás, önfeláldozás, segítségnyújtás és szolidaritás követésre méltó példáit. A tanuló arra törekszik, hogy az emberi cselekedeteket, életutakat, élethelyzeteket, társadalmi folyamatokat és jelenségeket árnyaltan értelmezze. A társadalmakra, közösségekre jellemző magatartási és kommunikációs szabályok felismerése a tanuló alkalmazkodóképességét fejleszti.

A kreativitás a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A történelem tanulása során a tanuló megismeri az emberiség, a magyarság kulturális örökségének fő elemeit. Értékeli a kiemelkedő emberi alkotásokat és értelmezi azok technológiai, tudományos és művészeti szerepét. Az egyes történelmi korszakok áttekintése során felismeri az értékteremtő alkotások jelentőségét, és elemző gondolkodással feltárja azoknak az életmódra, a mindennapokra gyakorolt hatását.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A tanuló megismeri és értékeli az alkotó emberi tevékenységek változatos formáit. Értelmezi és elismeri a tudósok, kutatók és művészek teljesítményét. Büszke a magyar tudósok, művészek, sportolók és más értékteremtő, alkotó emberek kiemelkedő eredményeire, teljesítményeire. Az életmódtörténeti témakörök feldolgozása révén a tanuló felismeri, hogy a munkavégzés az egyén, a család és a társadalom létfenntartását biztosítja; belátja, hogy a munka sokszor küzdelmekkel jár, ugyanakkor személyiségépítő, társadalmi összetartozást is erősítő tevékenység. A történelmi korszakok jellegzetes, egyedi vagy kiemelkedő példái kiindulópontként szolgálnak a saját életút tervezésekor, akár a pályaválasztás során is.

5-8. évfolyam

Az általános iskolai történelemtanítás és –tanulás célja, hogy a tanuló megismerkedjen a magyar és egyetemes történelem legalapvetőbb történeteivel, tényeivel, jelenségeivel, eseményeivel és szereplőivel. A magyar történelem eseményeiről és hőseiről kialakított kép, a büszkeségre okot adó történelmi cselekedetek, eredmények és emberi teljesítmények megismerése megalapozza a hazaszeretet érzését.

A tantárgy tanulása során bővülő ismeretei és a különböző tevékenységek által alakuljanak ki a tanulóban a történelemtanulásról és társadalmi kérdésekről való tájékozódás és gondolkodás legalapvetőbb kompetenciái, amelyek segítik, hogy megértse a múlt és jelen társadalmi, politikai, gazdasági és kulturális jelenségeit. Az általános iskolai történelemtanulás megalapozza a tanulóban az aktív állampolgári létezéshez szükséges kompetenciákat.

Az általános iskolai történelemtanításnak egyszerre célja és feltétele a tanuló kíváncsiságának és tudásvágyának felkeltése és ébren tartása a történelem, illetve a közéleti kérdések iránt. Az egyes témák, tanítási módszerek és tanulói tevékenységek kiválasztása során mindig szem előtt kell tartani a tanulás élményszerűségének követelményét. A tanuló képzeletét, fantáziáját és érzelmeit megragadó témák, történetek és tevékenységek révén válhat eredményessé a történelem tanulása. A különböző korok életmódját tárgyaló témakörök és a történelmi portrék jó alkalmat adnak a szemléletes és élményszerű megjelenítésre (pl. képek, filmek, modellek, zenék, hangdokumentumok), a tanuló életéhez, érdeklődéséhez köthető témák tárgyalására, valamint érdekes, megrázó vagy éppen tréfás, de mindenképpen elgondolkodtató történetek elbeszélésére, illetve megjelenítésére.

A történelemtanulás ugyan az ötödik évfolyamon kezdődik, de iskolai előzményekre is támaszkodik; az 1–4. évfolyamon elsajátított kompetenciákra éppúgy, mint az alsó tagozat történelmi tárgyú olvasmányaira, illetve a tanulóknak a nemzeti ünnepek iskolai megünneplése és az emléknapi napok nyomán keletkező tudására.

Miközben az éves időkeret a korábbi tantervekhez képest nem változott, a minimálisan kötelező témák, fogalmak és egyéb adatok/lexikai egységek száma a korábbiaknál kevesebb lett. A meghatározott tananyagrészek feldolgozása átlagos esetekben a javasolt idő mintegy 80 %-át veszi igénybe. Mindez időt és alkalmat ad a tevékenység alapú tanulásra, az ismeretek alkalmazására, a tanulási eredményekben megfogalmazott kompetenciák fejlesztésére a tanár által leghatékonyabbnak tartott (pl. egyéni, kooperatív) tanulási technikák alkalmazására. Továbbá ez által lehetőség nyílik a helyi tantervben megfogalmazott helytörténeti vagy egyéb témák beemelésére, speciális foglalkozások szervezésére (pl. múzeumi, könyvtári órák, közös filmnézés), illetve tantárgyközi projektek megvalósítására.

5–6. évfolyam

Az általános iskola 5–6. évfolyamán a történelemtanítás bevezeti a tanulót a történelmi múlt megismerésébe. A tantárgy iránti érdeklődés felkeltése, a pozitív hozzáállás megteremtése és a legfontosabb ismeretek elsajátítása mellett ekkor kezdődik a történelemtanuláshoz szükséges alapvető tanulásmódszertani jártasságok, készségek kialakítása. A tanuló egyfelől megismerkedik az ókor, középkor, kora újkor és az újkor történelmének néhány jellemző vonásával, jelenségével, a magyar történelem legfontosabb fordulópontjaival, hőseivel és szereplőivel a 19. század közepéig. Elsajátítja, és alkalmazni kezdi a kulcsfogalmakat, gyakorolja a változatos tevékenységformákat – információszerzés és -feldolgozás; tájékozódás időben és térben; történetek megértése, elbeszélése, megvitatása stb. –, amelyek megalapozzák történelemtanulási készségeinek fejlődését, történelmi gondolkodásának kialakulását.

Ebben a szakaszban elsősorban konkrét történelmi események és élethelyzetek, szokások képszerű bemutatása, történetek elmesélése a jellemző. A tantervi témakörök egy jelentős részét történelmi korok szerint beágyazott életmódtörténelmi és portré témák adják. Előbbiek a régmúlt korok embereinek életét mutatják be egy-egy konkrét település és nép mikrovilágán, illetve az ezekhez kapcsolódó történeteken keresztül. A kerettanterv a települések esetében ajánlásokat fogalmaz meg, amelyektől a helyi tantervek összeállítása során a pedagógusok régiójuknak megfelelően eltérhetnek. További fontos alapelv a jelenség alapú megközelítés, vagyis a tanuló nem általános modelleken, hanem egyes települések/népek életén keresztül ismerkedik meg az ókor, a középkor, a kora újkor és az újkor világával. A portré típusú témakörök a magyar történelem néhány kiemelkedő személyiségének, hősének életét, cselekedeteit és történelmi jelentőségét dolgozzák fel, miközben megismertetik a tanulót a hozzájuk fűződő történelmi hagyománnyal.

Az általános iskolában a történettanításon alapuló történelemtanítás, vagyis a történetmesélés, a szemléletesség és a tevékenységközpontú megközelítés a témák kiválasztásának, illetve feldolgozásának egyaránt fontos vezérelve. Az egyes korszakok életmódját bemutató témakörök, témák, a kiemelkedő személyiségeket bemutató portrék eredményes bemutatásához a tanuló képzeletét megragadó történeteken, a személyes életéhez kapcsolódó élményeken keresztül vezet a sikeres történelemtanítás útja. Ugyanakkor a történetek feldolgozásán keresztül fejlődik a tanulónak a történelemtanuláshoz elengedhetetlen narratív kompetenciája is.

5. évfolyam

Óraszám: 72 óra/év

2 óra/hét

Éves óraszám felosztása

Témakör	Óraszám
Személyes történelem	6
Fejezetek az ókor történetéből	14
A kereszténység	6
A középkor világa	14
Képek és portrék az Árpád-kor történetéből	21
Bevezetés és év végi összefoglalás	4
Mélységelvű téma	7

TÉMAKÖR: Személyes történelem

ÓRAKERET: 7 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Körülöttem a történelem</i>	<ul style="list-style-type: none"> Családi fotóalbum és személyes tárgyak. Személyes történetek dokumentálása, elbeszélése. Egy nap dokumentálása. 	<p><i>Fogalmak:</i> kódex.</p> <p><i>Kronológia:</i> Kr. e. és Kr. u., évszázad, őskor, ókor, középkor, újkor, jelenkor/modern kor.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Egyszerű, személyes történetek elmesélése. Családi fotók, tárgyak, történetek gyűjtése és rendszerezése.

	<ul style="list-style-type: none"> • Kódexkészítés (valamely magyar kódex mintájára pl. Képes krónika). 		<ul style="list-style-type: none"> • Címer, zászló, pecsét készítése önállóan vagy társakkal. • Információk gyűjtése képi és tárgyi forrásokból megadott szempontok szerint. • A történelmi idő ábrázolása vizuális eszközökkel.
<i>Címer, zászló, pecsét, az idő mérése</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Címerek és zászlók alkotóelemei saját település és Magyarország címere és zászlója példáján. • A hitelesítés eszköze, a pecsét (pl. az Aranybulla pecsétje). • Személyes címer-, zászló- és pecsétkészítés. • Az időszámítás. 		

TÉMAKÖR: Fejezetek az ókor történetéből

ÓRAKERET: 14 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Az ókori Egyiptom világa</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Földművelés a Nílus mentén. • Hitvilág és halottkultusz a piramisok és a Királyok Völgye példáján: Memphis és Théba. 	<i>Fogalmak:</i> öntözéses földművelés, fáraó, piramis, hieroglifa, városállam, jósda, többistenhit, olümpiai játékok, monda, provincia, rabszolga, gladiátor, amfiteátrum, falanx, légió, népvándorlás.	<ul style="list-style-type: none"> • Az ókori egyiptomi, görög és római életmód főbb vonásainak felidézése. • Információk gyűjtése az ókori és a modern olimpiai játékokról, és összehasonlításuk.

	<ul style="list-style-type: none"> • A legjelentősebb találmány: az írás. 	<p><i>Személyek:</i> Kheopsz, Zeusz, Pallasz Athéné, Nagy Sándor, Romulus, Hannibál, Julius Caesar, Augustus, Attila.</p> <p><i>Kronológia:</i> Kr. e. 776 az első feljegyzett olümpiai játékok, Kr. e. 753 Róma alapítása a hagyomány szerint, Kr. e. 490 a marathóni csata, Kr. u. 476 a Nyugatrómai Birodalom bukása.</p> <p><i>Topográfia:</i> Egyiptom, Nílus, Athén, Olümpia, Spárta, Itália, Róma, Pannónia, Aquincum, Marathón, Római Birodalom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az ókori hadviselés legalapvetőbb jellemzőinek bemutatása.
<i>Az ókori Hellász öröksége</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Mindennapok egy görög városban: Athén és lakói. • Görög istenek, az olümpiai játékok. • Az athéni és spártai nevelés. 		<ul style="list-style-type: none"> • Görög hoplita felismerése, fegyverzetének azonosítása képen, rekonstrukciós ábrán.
<i>Az ókori Róma öröksége</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Róma alapítása a mondákban. • Egy római polgár mindennapjai. • A gladiátorviadatok és a kocsiversenyek. • Római emlékek Pannóniában. 		<ul style="list-style-type: none"> • A tanult háborúk okainak és következményeinek bemutatása; illetve a tanult hősökhez kapcsolódó történetek felidézése.
<i>A görög-római hadviselés</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Görög hadviselés a marathóni csata példáján. • Nagy Sándor hadserege és hódításai. • Az ókor „tankjai”: Hannibál elefántjai. • Caesar légiói. 		<ul style="list-style-type: none"> • Mai magyar településnevek azonosítása az ókori Pannónia térképén.
<i>Képek a népvándorlás korából</i>	<ul style="list-style-type: none"> • A Római Birodalom szétesése. • A Hun Birodalom. • Attila és hadjáratai: az ókor egyik legnagyobb csatája (a catalaunumi csata). 		<ul style="list-style-type: none"> • A Hun Birodalom földrajzi kiterjedésének nyomon követése a térképen. • A nomád életmód, gazdálkodás és hadviselés alapvető jellegzetességeinek felidézése. • Történelmi mozgások (pl. hadmozdulatok, hadjáratok, népmozgások) nyomon követése történelmi térképen.

TÉMAKÖR: A kereszténység

ÓRAKERET: 6 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok

<i>Az Ószövetség népe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Az Ószövetség/Héber Biblia: Ábrahám és Mózes. • Az önálló zsidó állam alapítói: Dávid és Salamon története. 	<i>Fogalmak:</i> egyistenhit, Biblia, Ószövetség/Héber Biblia, Újszövetség, zsidó vallás, keresztény vallás, keresztység és úrvacsora.	<ul style="list-style-type: none"> • Jézus élete legfontosabb eseményeinek bemutatása. • Jézus erkölcsi tanításainak értelmezése.
<i>Jézus élete, tanításai és a kereszténység</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Történetek az Újszövetségből. • A kereszténység főbb tanításai. • A kereszténység elterjedése. • A keresztény hitélet színterei és szertartásai. • A kereszténység jelképei. 	<i>Személyek:</i> Mózes, Dávid, Salamon, Jézus, Mária, József, Szent Péter és Szent Pál apostolok. <i>Topográfia:</i> Jeruzsálem, Betlehem.	<ul style="list-style-type: none"> • A kereszténység fő jellemzőinek és elterjedésének bemutatása. • A Héber Biblia máig ható innovációi: egyistenhit, tízparancsolat, heti pihenőnap

TÉMAKÖR: A középkor világi

ÓRAKERET: 14 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Élet a várban – egy magyar vár (pl. Visegrád) és uradalom bemutatásával</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Királyok és nemesek • Várépítészet – híres magyar középkori várak. • Egy uradalom működése, a falvak világa (a jobbágyok élete). 	<i>Fogalmak:</i> földesúr, lovag, nemes, uradalom, jobbágy, robot, pápa, szerzetes, bencés rend, pálos rend, kolostor, katolikus, román stílus, gótikus stílus, polgár, céh, iszlám vallás.	<ul style="list-style-type: none"> • A középkori és a mai életforma néhány jellegzetességének összehasonlítása. • A középkori kultúra főbb vonásainak felidézése.
<i>Élet a kolostorban – egy magyar kolostor (pl. Pannonhalma) bemutatásával</i>	<ul style="list-style-type: none"> • A középkori egyházszerkezet. • A szerzetesség és a kolostor. • Román és gótikus templomépítészet – híres magyar középkori egyházi emlékek. • Oktatás a középkorban. 	<i>Személyek:</i> Szent Benedek, Gutenberg, Mohamed.	<ul style="list-style-type: none"> • Az egyes középkori társadalmi rétegek életformája közti eltérések összehasonlítása. • A középkori város és a falu összehasonlítása megadott szempontok alapján (pl. jellegzetes

<i>Élet a középkori városban – egy magyar város (pl. Buda) bemutatásával</i>	<ul style="list-style-type: none"> • A céhek. • A városi polgárok. • Városépítészet – híres magyar középkori városok. • Könyvnyomtatás és reneszánsz. 	<i>Topográfia:</i> Visegrád, Pannonhalma, Szentföld, Anglia, Franciaország.	foglalkozások, életmód). <ul style="list-style-type: none"> • A középkori hadviselés legalapvetőbb jellemzőinek bemutatása. • A középkori páncélos lovag felismerése, fegyverzetének azonosítása képen, rekonstrukciós ábrán.
<i>A keresztes lovagok világa</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Az iszlám–arab kihívás. • A nehézlovas harcmodor. • Keresztesek a Szentföldön. • A lovagi életforma és kultúra. 		

TÉMAKÖR: Képek és portrék az Árpád-kor történetéből

ÓRAKERET: 21 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Történetek a magyarok eredetéről</i>	<ul style="list-style-type: none"> • A hun-magyar eredettörténet a krónikákban: Hunor, Magor; Csaba királyfi. • Az Árpád-ház eredettörténete: Emese álma, vérszerződés. 	<i>Fogalmak:</i> hunok, finnugor, törzs, vérszerződés, fejedelem, honfoglalás, székelyek, kalandozások, várvarmegye, tized, ispán, Szent Korona, tatárok/mongolok, kunok. <i>Személyek:</i> Álmos, Árpád, Géza, I. (Szent) István, I. (Szent) László, Könyves Kálmán, III. Béla, IV. Béla, Szent Gellért, Szent Erzsébet, Szent Margit.	<ul style="list-style-type: none"> • A mondák és a valóság közötti kapcsolatok és ellentmondások felismerése. • A tanult mondai történetek felidézése, a mondai hősök szándékainak azonosítása. • Mondai szereplők felismerése képek, művészeti alkotások alapján. • Rekonstrukciós rajzok, ábrák
<i>Honfoglalás és kalandozások</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Álmos és Árpád alakja a krónikákban. • A honfoglalás: Etelközből a Kárpát-medencébe. • Történetek a kalandozó magyarokról. 		
<i>Szent István és a magyar állam</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Géza és István alakja a krónikákban. • István harca Koppánnal és a koronázás. 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Államalapítás: egyházszerzés, vármegyék és törvények. 	<p><i>Kronológia:</i> 895 a honfoglalás, 907 a pozsonyi csata, 997/1000–1038 István uralkodása, 1222 az Aranybulla kiadása, 1241–1242 a tatárjárás, 1301 az Árpád-ház kihalása.</p> <p><i>Topográfia:</i> Etelköz, Vereckei-hágó, Kárpát-medence, Esztergom, Buda, Székesfehérvár, Horvátország, Muhi, Német-római Császárság.</p>	<p>elemzése és/vagy készítése a honfoglaló magyarok viseletéről, lakóhelyéről, fegyverzetéről.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Történetek felidézése az Árpád-kori magyar történelemből. • A tanult történelmi személyek jelentőségének felismerése. • A tanult uralkodók elhelyezése az időszalagon.
<i>Árpád-házi királyportrék</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Szent László, a lovagkirály. • Könyves Kálmán, a művelt király. • III. Béla, a nagyhatalmú király. • II. András és az Aranybulla • IV. Béla és a tatárjárás. 		
<i>Árpád-kori szentek</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Szent Gellért. • Szent Erzsébet. • Szent Margit. 		
<i>Árpád-kori győztes harcok és csaták</i>	<ul style="list-style-type: none"> • A pozsonyi csata. • Német támadások nyugatról: felperzselt föld és a vértesi csata. Nomád támadások keletről: a kerlési csata. 		
<i>Magyarország koronázási jelvényei</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Szent Korona. • Palást, jogar, országalma. 		

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI

- ismeri a középkori és újkori magyar történelem kiemelkedő alakjait, cselekedeteiket, illetve szerepüket a magyar nemzet történetében;
- valós képet alkotva képes elhelyezni Magyarországot a középkori és újkori európai történelmi folyamatokban
- képes ismereteket szerezni személyes beszélgetésekből, olvasott és hallott, valamint a különböző médiumok által felkínált szöveges és képi anyagokból;
- kiemel lényeges információkat (kulcsszavakat) elbeszélő vagy leíró szövegekből, illetve rövidebb magyarázó szövegekből, és az ezek alapján megfogalmazott kérdésekre egyszerű válaszokat képes adni;
- megadott szempontok alapján, tanári útmutatás segítségével történelmi információkat gyűjt különböző médiumokból és forrásokból (könyvek, atlaszok, kronológiák, könyvtárak, múzeumok anyagai, filmek; nyomtatott és digitális, vizuális források);

- ismeri a nagy történelmi korszakok elnevezését és időhatárait, néhány kiemelten fontos esemény és jelenség időpontját;
- használja az idő tagolására szolgáló kifejezéseket, történelmi eseményre, jelenségre, korszakra való utalással végez időmeghatározást;
- időrendbe tud állítani történelmi eseményeket, képes az idő ábrázolására pl. időszalag segítségével;
- a tanult történelmi eseményeket, jelenségeket, személyeket, képeket hozzá tudja rendelni egy adott történelmi korhoz, régióhoz, államhoz;
- használ különböző történelmi térképeket a fontosabb történelmi események helyszíneinek azonosítására, egyszerű jelenségek leolvasására, vaktérképen való elhelyezésére
- önállóan képes eseményeket, történeteket elmondani,
- össze tudja foglalni saját szavaival hosszabb elbeszélő vagy leíró szövegek tartalmát;
- a tanuló tudjon különbséget tenni a történelem forrásai (tárgyi, írásos, szóbeli) között.
- tudja, hogy a tanult történetek közül melyik történt korábban és később, illetve mennyivel.
- tudja, hogy az egyes történetek eseményeihez milyen nevek, helyszínek kapcsolhatók.

ÓRASZÁM: 72 ÓRA/ÉV

2 ÓRA/HÉT

ÉVES ÓRASZÁM FELOSZTÁSA

Témakör	Óraszám
Képek és portrék a középkori magyar állam virágkorából	10
Új látóhatárok	11
Portrék és történetek Magyarország kora újkori történetéből	14
Élet a kora újkori Magyarországon	6
Forradalmak kora	5
A magyar nemzeti ébredés és polgárosodás kora	15
Év eleji és év végi ismétlés	3
Mélységelvű téma	8

TÉMAKÖR: Képek és portrék a magyar állam virágkorából**ÓRAKERET: 10 óra****ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:**

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Magyar királyportrék a 14–15. századból</i>	<ul style="list-style-type: none"> Károly és az aranyforint. Nagy Lajos, a hódító. Luxemburgi Zsigmond, a császár. 	<p><i>Fogalmak:</i> aranyforint, kormányzó, végvár, szekérvár, zsoldos.</p> <p><i>Személyek:</i> I. (Anjou) Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, I. (Hunyadi) Mátyás.</p>	<ul style="list-style-type: none"> A mondák és a valóság közötti kapcsolatok és ellentmondások felismerése. Tematikus térkép értelmezése és/vagy térkép vázlat készítése Nagy Lajos hódításairól/Hunyadi János hadjáratairól.
<i>Hunyadi János, a törökverő</i>	<ul style="list-style-type: none"> Hunyadi János, a sokoldalú hadvezér. A nándorfehérvári diadal. 	<p><i>Kronológia:</i> 1335 a visegrádi királytalálkozó, 1456 a nándorfehérvári diadal, 1458–1490 Mátyás uralkodása.</p> <p><i>Topográfia:</i> Lengyelország, Oszmán Birodalom, Csehország, Nándorfehérvár.</p>	<ul style="list-style-type: none"> A tanult történelmi személyek jelentőségének felismerése.
<i>Hunyadi Mátyás, a reneszánsz uralkodó</i>	<ul style="list-style-type: none"> Mondák és történetek Mátyás királyról. A fekete sereg. Mátyás reneszánsz udvara. 		

TÉMAKÖR: Új látóhatárok

ÓRAKERET: 11 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A földrajzi felfedezések</i>	<ul style="list-style-type: none"> • A felfedezők útjai. • A világkereskedelem kialakulása. • Gyarmatosítás Amerikában: az őslakosság sorsa, ültetvények és rabszolgák. 	<p><i>Fogalmak:</i> gyarmat, manufaktúra, tőkés, bérmunkás, kapitalizmus, bank, tőzsde, részvény, reformáció, református, evangélikus, ellenreformáció és katolikus megújulás, jezsuiták, vallási türelem, felvilágosodás.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A nagy felfedezők útjainak bemutatása térképen. • A céhek és a manufaktúrák összehasonlítása.
<i>Korai kapitalizmus</i>	<ul style="list-style-type: none"> • A tőkés gazdálkodás kibontakozása és a polgárosodó életmód. • A manufaktúrák, a világkereskedelem kialakulása. • Az első bankok és tőzsdék. 	<p><i>Személyek:</i> Kolumbusz Kristóf, Magellán, Luther Márton, Kálvin János, Károli Gáspár, Pázmány Péter, Kopernikusz.</p> <p><i>Kronológia:</i> 1492 Amerika felfedezése, 1517 a reformáció kezdete.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A világkereskedelem útvonalainak bemutatása térkép segítségével. • A reformáció és katolikus megújulás hatásának feltárása az anyanyelvi kultúra és oktatás területén.
<i>A vallási megújulás</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Egyházi reformtörekvések a kora újkorban. • Reformáció és katolikus megújulás. • Az anyanyelvi kultúra és oktatás felvirágzása magyar példák alapján. • Vallási türelem Erdélyben. 	<p><i>Topográfia:</i> Spanyolország, India, Kína, London, Sárospatak.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Érvelés a vallási türelem mellett.
<i>Az új világnép kialakulása</i>	<ul style="list-style-type: none"> • A természettudományok fejlődése: a kopernikuszi fordulat. • A középkorit felváltó világnép: a felvilágosodás. 		

TÉMAKÖR: Portrék és történetek Magyarország kora újkori történetéből

ÓRAKERET: 14 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztés feladatok
<i>A török háborúk hősei</i>	<ul style="list-style-type: none"> • II. Lajos és a mohácsi csata. • Buda eleste és az ország három részre szakadása. • A várháborúk hősei (pl. Dobó; Zrínyi, a szigetvári hős). 	<p><i>Fogalmak:</i> szultán, janicsár, török hódoltság, kuruc, labanc, szabadságharc, trónfosztás.</p> <p><i>Személyek:</i> I. Szulejmán, II. Lajos, Dobó István, Bocskai István, Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós (a költő és hadvezér), II. Rákóczi Ferenc, Mária Terézia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A mohácsi csata eseményeinek rekonstruálása animációs film és térkép alapján. • A három részre szakadt ország és a fontosabb török hadjáratok bemutatása tematikus térképen.
<i>Bocskai, Bethlen és Zrínyi</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Bocskai István fejedelem, a hajdúk vezére. • Bethlen Gábor, Erdély fejedelme. • Zrínyi Miklós, a költő és hadvezér. • Buda visszavétele: a török kiűzése. 	<p><i>Kronológia:</i> 1526 a mohácsi csata, 1541 Buda eleste, 1552 Eger védelme, 1686 Buda visszafoglalása, 1703–1711 a Rákóczi-szabadságharc.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A török- és Habsburg-ellenes harcok hőseiről szóló történetek elbeszélése, irodalmi szövegek felidézése.
<i>II. Rákóczi Ferenc és szabadságharca</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Rákóczi fordultatos életpályája Munkácstól Rodostóig. • Történetek a Rákóczi-szabadságharc idejéből. • A szatmári béke: függetlenség helyett megbékélés a birodalommal. 	<p><i>Topográfia:</i> Mohács, Eger, Erdélyi Fejedelemség, Pozsony, Bécs.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Képek, ábrázolások gyűjtése és azonosítása, filmrészletek értelmezése a törökellenes háborúk hőseiről és eseményeiről. • A három részre szakadt ország térképének értelmezése. • Annak a bemutatása, hogy milyen hatással volt a török uralom

Mária Terézia	<ul style="list-style-type: none"> • Mária Terézia, a családjának és uralkodója. • Intézkedései Magyarországon. • A magyar huszárok és a berlini huszárcsíny. • Főúri kastélyok a művelődés szolgálatában (pl. Eszterháza, Gödöllő). 		<p>Magyarország fejlődésére.</p> <ul style="list-style-type: none"> • II. Rákóczi Ferenc életútjának és személyiségének bemutatása.
---------------	--	--	--

TÉMAKÖR: Élet a kora újkori Magyarországon

ÓRAKERET: 6 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Javasolt tevékenységek
<i>Élet a török hódoltság kori Magyarországon – egy konkrét település (pl. Debrecen vagy Kecskemét) bemutatásával</i>	<ul style="list-style-type: none"> • A török uralom. • A mezőváros élete. • Szarvasmarha-kereskedelem. 	<p><i>Fogalmak:</i> nemzetiség, ortodox, barokk.</p> <p><i>Topográfia:</i> Debrecen, Temesvár.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A kora újkori életmód összehasonlítása a maival. • A török kori mezővárosok mindennapjainak bemutatása különböző gyűjtött források alapján.
<i>Élet a 18. századi Magyarországon – egy konkrét település (pl. Temesvár) bemutatásával</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Magyarország újranépesülése és újranépesítése. • Népek és vallások együttélése. • A barokk városépítészet. 		<ul style="list-style-type: none"> • A 15. századi és a 18. század végi magyarországi etnikai viszonyok összehasonlítása térképen, illetve táblázatban vagy diagramon szereplő adatok segítségével.

TÉMAKÖR: Forradalmak kora

ÓRAKERET: 5 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Ipari forradalom</i>	<ul style="list-style-type: none"> Gyapotból pamut. A textilipar fejlődése. A gőzgép. Bányászat, gyáripar, vasútépítés. Gyerekek és felnőttek mindennapjai egy iparvárosban. 	<p><i>Fogalmak:</i> ipari forradalom, gyár, szabad verseny, tömegtermelés, munkanélküliség, forradalom, diktatúra.</p> <p><i>Személyek:</i> James Watt, Edison, Bonaparte Napóleon.</p> <p><i>Kronológia:</i> 1789 a francia forradalom, 1815 a waterlooi csata.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Vélemény megfogalmazása a technikai fejlődés előnyeiről és hátrányairól. A francia forradalom értékelése; pozitívumok és negatívumok azonosítása.
<i>Társadalmi-politikai forradalom</i>	<ul style="list-style-type: none"> A köztársaság kísérlete Franciaországban. A forradalmi terror. Napóleon a császár és hadvezér. 	<p><i>Topográfia:</i> Párizs, Habsburg Birodalom, Oroszország, Nagy-Britannia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Napóleon alakjának, történelmi szerepének megítélése különböző források alapján.

TÉMAKÖR: A magyar nemzeti ébredés és polgárosodás kora

ÓRAKERET: 15 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A reformkor</i>	<ul style="list-style-type: none"> Széchenyi István alkotásai. A jobbágyszabadítás kérdése. A magyar nyelv és a nemzeti kultúra ügye. 	<p><i>Fogalmak:</i> országgyűlés, közteherviselés, jobbágyszabadítás, sajtószabadság, cenzúra, miniszterelnök, honvédség, kiegyezés.</p>	<ul style="list-style-type: none"> A reformkor legfontosabb problémáinak bemutatása. 1848. március 15-e eseményeinek felidézése képek, dokumentumok, visszaemlékezések, filmrészletek és/vagy dramatikus jelenetek segítségével.
<i>A forradalom</i>	<ul style="list-style-type: none"> A március 15-i események és a 12 pont. Kossuth Lajos szerepe. Az áprilisi törvények. A Batthyány-kormány. 	<p><i>Személyek:</i> Széchenyi István, Kossuth Lajos, Batthyány Lajos, Bem József, Görgei Artúr, Klapka György, Ferenc József, Deák Ferenc.</p> <p><i>Kronológia:</i> 1830–1848 a reformkor, 1848. március 15. a pesti forradalom, 1849. október 6. az aradi kivégzések, 1867 a kiegyezés.</p>	<ul style="list-style-type: none"> A kor történelmi szereplőinek jellemzése; tevékenységük bemutatása.
<i>Képek a szabadságharc történetéből</i>	<ul style="list-style-type: none"> Történetek a szabadságharc idejéből. 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Görgei Artúr, a hadvezér. • A tavaszi hadjárat. • A Függetlenségi nyilatkozat. • A fegyverletétel és megtorlás – Arad. 	<i>Topográfia:</i> Pest, Pákozd, Isaszeg, Világos, Komárom, Arad, Osztrák-Magyar Monarchia.	<ul style="list-style-type: none"> • A zsidóság pozitív szerepe a szabadságharcban. • A tavaszi hadjárat hadmozdulatainak végigkövetése térképen. • A szabadságharcot követő megtorlás néhány konkrét esetének bemutatása (aradi vértanúk, a zsidóságot sújtó közösségi büntetés) • A kiegyezés értékelése.
<i>A kiegyezés</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Az ellenállás formái. • Deák Ferenc szerepe. • A kiegyezés megkötése. • Az Osztrák-Magyar Monarchia megszületése. 		

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

- fel tudja idézni a középkori és újkori magyar történelem legfontosabb eseményeit, jelenségeit,
- képes felidézni a magyar nemzet honvédő és szabadságharcait, példákat hoz a hazaszeretet, önfeláldozás és hősiesség megnyilvánulásaira;
- tisztában van a középkor és újkor világképének fő vonásaival;
- ismeri és be tudja mutatni a 19. századi modernizáció gazdasági társadalmi és kulturális hatásait Magyarországon és a világban;
- ismeri a magyarság, illetve a Kárpát-medence népei együttélésének jellemzőit a középkorban és újkorban
- valós képet alkotva képes elhelyezni Magyarországot a középkori és újkori európai történelmi folyamatokban.
- megadott szempontok alapján rendszerezi a történelmi információkat;
- felismeri, hogy melyik szöveg, kép, egyszerű ábra kapcsolódik az adott történelmi témához;
- képen, egyszerű ábrán ábrázolt folyamatot, jelenséget saját szavaival le tud írni;
- össze tudja vetni a forrásokban található információkat az ismereteivel;
- adott történetben különbséget tud tenni fiktív és valós, irreális és reális elemek között;

- a történelmi eseménnyel és személyekkel kapcsolatban önálló kérdéseket fogalmaz meg;
- feltételezéseket fogalmaz meg történelmi személyek cselekedeteinek mozgatórugóiról, és alátámasztja azokat;
- önálló véleményt képes megfogalmazni történelmi szereplőkről, eseményekről;
- példákat hoz a történelmi jelenségekre;
- felismeri, hogy az emberi cselekedet és annak következménye között szoros kapcsolat van.

7–8. évfolyam

Az általános iskola 7–8. évfolyamának történelemtanításánál az életkori sajátosságok figyelembevételével már törekedni kell az események és folyamatok összetettebb bemutatására. A tanuló ekkor már a magasabb szintű, elvontabb fogalmi gondolkodásra is képessé válik, ezért a képszerűség és a történettanításon alapuló történelemtanítás elvének alkalmazása mellett megkezdődik az elemző jellegű feldolgozás: összetett okok és következmények feltárása, az egyes történelmi jelenségek és folyamatok több szempontú értelmezése. A tevékenység alapú tanuláshoz továbbra is meghatározó szerepe van, ezért a kerettantervi beosztás időt hagy és lehetőséget teremt a műveltető történelemtanulásra, az ismeretek szélesebb körű alkalmazására, a kooperatív technikák előtérbe helyezésére, a sokoldalú kompetenciafejlesztésre, amelyek már a középiskolai történelem tanulmányokra, követelményekre való felkészítést is kell, hogy szolgálják.

Mivel a 7–8. évfolyamra a tanuló formálódó absztrakt gondolkodása a jellemző, ez megengedi, hogy a tananyag alapvetően kronologikus elrendezésű legyen, ami a legalkalmasabb a mai világot meghatározó 19–20. századi folyamatok értelmezésére. Az egyetemes és a magyar történelmi témák vegyesen, korszakokhoz köthető témakörökbe rendezve jelennek meg. Kiseb mértékben, de továbbra is jellemző, hogy a tanterv az általános jelenségeket a magyar történelem példáin keresztül dolgozza fel. Az eseménytörténetet két tematikus és négy szintetizáló témakör egészíti ki. Utóbbiak hosszsmetszeti jellegűek: a demográfia, a demokrácia, az egyes kiemelt régiók történetét, valamint a nemzeti kultúránk és történelmünk eredményeit tekintik át a kezdetektől napjainkig. Legfőbb céljuk a négy év alatt tanultak áttekintése, illetve ezeknek a témáknak magasabb szintű, integráló, szintetizáló értelmezése.

7. évfolyam

Óraszám: 72 óra/év
2 óra/hét

Éves óraszám felosztása

Témakör	Javasolt óraszám
A modern kor születése	5
A dualizmus kora: felzárkózás Európához	7
Az első világháború és következményei	11
Totális diktatúrák	5
A Horthy-korszak	9
A második világháború	10
A megosztott világ	5
Magyarország szovjetizálása	10
Mélységelvű téma	6
Év eleji és év végi ismétlés	4

TÉMAKÖR: A modern kor születése

ÓRAKERET: 5 óra**ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:**

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A nemzeti eszme és a birodalmak kora</i>	<ul style="list-style-type: none"> • A nemzeti eszme és a nemzetállamok Európája. • A világ nagyhatalmai és ellentétek a 20. század kezdetén. • Gyarmatbirodalmak a világ térképén. 	<p><i>Fogalmak:</i> nacionalizmus, liberalizmus, konzervativizmus, demokrácia, szocializmus, kommunizmus, keresztényszocializmus.</p> <p><i>Személyek:</i> Bismarck, Marx.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A 20. század eleji nagyhatalmak azonosítása, és a korabeli világra gyakorolt hatásuk feltárása térképek és egyszerű ábrák segítségével.
<i>Politikai eszmék: liberalizmus, konzervativizmus, szocializmus</i>	<ul style="list-style-type: none"> • A liberalizmus. • A konzervativizmus. • A szocializmus és kommunizmus eszméje. • A keresztényszocializmus. 	<p><i>Kronológia:</i> 1871 Németország egyesítése.</p> <p><i>Topográfia:</i> Németország, Olaszország, Brit Birodalom, Amerikai Egyesült Államok, Japán.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A politikai eszmék legjellemzőbb gondolatait megjelenítő néhány egyszerű és rövid forrás értelmezése és azonosítása.

TÉMAKÖR: A dualizmus kora: felzárkózás Európához**ÓRAKERET: 7 óra****ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:**

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A modernizálódó Magyarország</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Magyar feltalálók és találmányok, az ipar fejlődése. • Vasútépítés, folyószabályozás. • Egy világváros kiépülése – az urbanizáció Budapest példáján. 	<p><i>Fogalmak:</i> közös ügyek, dualizmus, MÁV, Millennium, emancipáció, urbanizáció.</p> <p><i>Személyek:</i> Andrássy Gyula.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A millenniumi Budapest bemutatása. • A dualizmus kori vidék és város lakóinak és életmódjának bemutatása. • A 20. század eleji és korunk életmódja

<p><i>A millenniumi Magyarország</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • A soknemzetiségű ország. • A zsidó emancipáció, a hazai zsidóság szerepe a magyarországi modernizációban. • A cigányság helyzete, hagyományos mesterségek. • A millenniumi ünnepek. • A legjelentősebb kulturális alkotások. 	<p><i>Kronológia:</i> 1896 a Millennium.</p> <p><i>Topográfia:</i> Budapest.</p>	<p>közötti különbségek azonosítása.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A korszak gazdasági és technikai fejlődésének bemutatása. • A korszak ipari fejlődésének nyomon követése diagramok, táblázatok segítségével.
--	--	--	---

TÉMAKÖR: Az első világháború és következményei

ÓRAKERET: 11 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztő feladatok
<p><i>Az első világháború, Magyarország a háborúban</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • A halálos lövés: a világháború kirobbanása. • A hadviselő felek: az antant és a központi hatalmak. • Az állóháború. • Magyarok a világháborúban. • A hátszág megpróbáltatásai. • Lenin és a bolsevik hatalomátvétel. 	<p><i>Fogalmak:</i> antant, központi hatalmak, front, állóháború, hátszág, bolsevik, tanácsköztársaság, vörösteror, fehér különítményes megtorlások, kisantant.</p> <p><i>Személyek:</i> Tisza István, Lenin, Károlyi Mihály, Horthy Miklós.</p> <p><i>Kronológia:</i> 1914–1918 az első világháború, 1917 a bolsevik hatalomátvétel, 1920. június 4. a trianoni békediktátum.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A fontosabb hadviselő országok csoportosítása a szövetségi rendszerek szerint. • Az első világháborús hadviselés összehasonlítása a korábbi háborúkéval. • A háborús körülményeket bemutató különböző típusú források gyűjtése, feldolgozása.
<p><i>Magyarország 1918–1919-ben</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • A forradalmi kísérlet – elhibázott kül- és katonapolitika. • Magyarország megszállásának folyamata. 		<ul style="list-style-type: none"> • Európa háború előtti és utáni térképének összehasonlítása, a változások értelmezése. • A történelmi Magyarország

	<ul style="list-style-type: none"> • A tanácsköztársaság hatalomra kerülése és bukása. • Az ellenforradalom. 	<i>Topográfia:</i> Szarajevó, Szerbia, Doberdó, Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Burgenland, Erdély, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Románia, Ausztria.	szétesésének bemutatása térképen az elcsatolt területek történelmi megnevezésével.
<i>A trianoni békediktátum</i>	<ul style="list-style-type: none"> • A Párizs környéki békék alapelvei, a vesztesek büntetése. • A trianoni békediktátum – a megcsönkített Magyarország. • Magyarország területi, népességi és gazdasági veszteségei. • A kisantant. 		<ul style="list-style-type: none"> • Vélemény megfogalmazása a történelmi Magyarország felbomlásának okairól. • A trianoni békediktátum területi és demográfiai következményeinek értékelése.

TÉMAKÖR: Totális diktatúrák

ÓRAKERET: 5 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A kommunista Szovjetunió</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Lenin és Sztálin diktatúrája. • Az államosítás. • A terror és a munkatáborok. 	<i>Fogalmak:</i> személyi kultusz, GULAG, totális állam, nemzetiszocializmus, antiszemitizmus, faszizmus.	<ul style="list-style-type: none"> • A kommunista Szovjetunió és a nemzetiszocialista Németország jellemzőinek azonosítása képi és szöveges forrásokban.
<i>A nemzetiszocialista Németország</i>	<ul style="list-style-type: none"> • A nemzetiszocializmus: fajelmélet és antiszemitizmus. • A náci hatalomátvétel, a hitleri diktatúra és terror. • A hitleri Németország terjeszkedése: Ausztria és Csehszlovákia. 	<i>Személyek:</i> Sztálin, Hitler. <i>Kronológia:</i> 1933 a náci hatalomátvétel. <i>Topográfia:</i> Szovjetunió, Szibéria (munkatáborok).	<ul style="list-style-type: none"> • A totális diktatúrák összehasonlítása (pl. jelképek, ideológiák, hatalmi eszközök). • Érvelés a 20. század kirekesztő ideológiáival szemben.

TÉMAKÖR: A Horthy-korszak**ÓRAKERET: 9 óra****ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:**

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A politika irányai</i>	<ul style="list-style-type: none"> Horthy, a kormányzó. Antikommunizmus és revíziós törekvések. A politikai antiszemitizmus. Bethlen István miniszterelnöksége. Külpolitikai kényszerpályák. 	<p><i>Fogalmak:</i> revízió, numerus clausus, pengő.</p> <p><i>Személyek:</i> Bethlen István, Klebelsberg Kuno, Szent-Györgyi Albert.</p> <p><i>Kronológia:</i> 1920–1944 a Horthy-korszak.</p>	<ul style="list-style-type: none"> A Horthy-korszak gazdasági, kulturális, politikai és társadalmi eredményeinek és problémáinak felidézése. Az antiszemitizmus megnyilvánulásainak azonosítása források alapján. Magyarország külpolitikai céljainak és lehetőségeinek bemutatása. A társadalmi változások bemutatása szöveges és képi források alapján. A korszak egy kiemelkedő személyiségének bemutatása.
<i>Gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődés</i>	<ul style="list-style-type: none"> Gazdasági eredmények. Az oktatás, a kultúra és a tudomány néhány kiemelkedő képviselője. Társadalmi rétegződés és érintkezési formák Magyarországon. Életmód, szabadidő, sport. 		

TÉMAKÖR: A második világháború**ÓRAKERET: 10 óra****ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:**

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Háború földön, tengeren és levegőben.</i>	<ul style="list-style-type: none"> A hadviselő felek: a tengelyhatalmak és a szövetségesek. Sztálin-Hitler paktum, kezdeti német sikerek. A háború európai frontjai és a csendes-óceáni hadszíntér. Fordulatok a háborúban: Sztálingrád és 	<p><i>Fogalmak:</i> tengelyhatalmak, szövetségesek, bécsi döntések, nyilasok, totális háború, holokauszt, gettó, deportálás, koncentrációs tábor, zsidótörvények.</p>	<ul style="list-style-type: none"> A nemzetiszocialista Németország és a kommunista Szovjetunió szerepének feltárása a háború kiobbantásában. A második világháború

	<p>Normandia, Berlin, az atombomba.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Európa felosztása. 	<p><i>Személyek:</i> Franklin D. Roosevelt, Churchill, Teleki Pál, Szálasi Ferenc, Salkaházi Sára.</p> <p><i>Kronológia:</i> 1939–1945 a második világháború, 1941. június a Szovjetunió megtámadása, 1944. március 19. Magyarország német megszállása, 1945. április a háború vége Magyarországon.</p> <p><i>Topográfia:</i> Sztálingrád, Normandia, Hirosima, Donkanyar, Auschwitz.</p>	<p>fordulópontjainak felidézése.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A háború fegyvereinek és borzalmainak bemutatása különböző források alapján. • Magyarország területi változásait és világháborús részvételét, valamint a második világháború főbb eseményeit bemutató térképek értelmezése. • A magyar külpolitika háború előtti és alatti törekvéseinek és mozgásterének bemutatása. • Ítélet megfogalmazása a második világháborús népirtásokról és háborús bűnökről. • A magyar honvéd helytállásának felidézése források alapján. • Példák gyűjtése az ellenállás és embermentés formáira.
<i>Magyarország a világháború idején</i>	<ul style="list-style-type: none"> • A revíziós eredmények • A Szovjetunió elleni háború – a 2. magyar hadsereg a Donnál. • Német megszállás. • A kiugrási kísérlet és a nyilas hatalomátvétel. • A hadszíntérré vált Magyarország. 		
<i>A háború borzalmi</i>	<ul style="list-style-type: none"> • A totális háború. • A világháború fegyverei. • A hátszág szenvedései. • Az ellenállás formái. • A bombázások és városi harcok – Budapest példáján. 		
<i>A holokauszt</i>	<ul style="list-style-type: none"> • A náci koncentrációs és megsemmisítő táborok. • Az európai és magyarországi zsidótörvények. • Kísérlet az európai és a magyar zsidóság és cigányság elpusztítására. • Áldozatok és bűnösök, felelősség és embermentés: néhány kiemelkedő példa. 		

TÉMAKÖR: A megosztott világ

ÓRAKERET: 5 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK

Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A hidegháború</i>	<ul style="list-style-type: none"> A kétpólusú világ – a vasfüggöny leereszkedése. Németország kettéosztása. Fegyverkezési verseny a Szovjetunió és az Amerikai Egyesült Államok között. Hidegháborús konfliktusok: Korea, Kuba. 	<p><i>Fogalmak:</i> Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), hidegháború, vasfüggöny, berlini fal, szuperhatalom, Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NATO), Varsói Szerződés, piacgazdaság, jóléti állam.</p> <p><i>Személyek:</i> Hruscsov, Kennedy.</p> <p><i>Kronológia:</i> 1947 a párizsi béke, a hidegháború kezdete, 1948 Izrael Állam megalapítása.</p> <p><i>Topográfia:</i> Berlin, Németországi Szövetségi Köztársaság (NSZK), Német Demokratikus Köztársaság (NDK), Észak- és Dél-Korea, Kuba.</p>	<ul style="list-style-type: none"> A második világháború után kialakult világrendet bemutató térkép áttekintése és értelmezése. A nyugati demokrácia és a szovjet diktatúra összehasonlítása. A nyugati világ és a keleti blokk életkörülményeinek összehasonlítása. A hidegháború korabeli és a mai világhatalmi viszonyok összehasonlítása. A hidegháborús korszak alapvető jellemzőinek, történelmi szereplőinek azonosítása képek, szöveges források alapján. Gyűjtött információk értelmezése a hidegháború korának néhány világpolitikai válságáról (pl. Korea, Kuba, Berlin). Információk szerzése, rendszerezése és értelmezése a két szuperhatalom fegyverkezési versenyéről diagramok, táblázatok, képek és térképek segítségével.
<i>A Nyugat</i>	<ul style="list-style-type: none"> A nyugati demokrácia és piacgazdaság. A jóléti társadalom. Az új tömegkultúra kialakulása. 		

TÉMAKÖR: Magyarország szovjetizálása

ÓRAKERET: 10 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A kommunista diktatúra kiépítése Magyarországon</i>	<ul style="list-style-type: none"> Háborús pusztítás és szovjet megszállás, deportálások a szovjet munkatáborokba. 	<p><i>Fogalmak:</i> malenkij robot, államosítás, tervgazdaság,</p>	<ul style="list-style-type: none"> Magyarország szovjet megszállása következményeinek felidézése.

	<ul style="list-style-type: none"> • Bűnbakká tett németek és magyarok – kitelepítések, lakosságcsere. • Az 1945-ös és 1947-es választások. • Egypártrendszer, államosítás, diktatúra. 	<p>Államvédelmi Hatóság (ÁVH).</p> <p><i>Személyek:</i> Kovács Béla, Rákosi Mátyás, Mindszenty József.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A tömeges deportálások jellemzőinek azonosítása visszaemlékezések és egyéb források alapján.
<i>A Rákosi-diktatúra</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Az ÁVH működése. • A személyi kultusz. • Az egyházüldözés. • A tervgazdaság működése. 	<p><i>Kronológia:</i> 1945 szovjet megszállás, választás Magyarországon, 1948–1956 a Rákosi-diktatúra.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A Rákosi-rendszer jellemzőinek, bűneinek azonosítása források, képek, filmrészletek alapján.
<i>Deportálások „békeidőben”</i>	<ul style="list-style-type: none"> • A deportálások és üldözések okai. • A határon túli magyarok megpróbáltatásai: deportálások Csehszlovákiában; szovjet, román és jugoszláv munkatáborok. • Magyarországi kitelepítések és munkatáborok. 	<p><i>Topográfia:</i> Recsk, Hortobágy, Duna-delta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A határon túli magyarok megpróbáltatásainak bemutatása különböző források alapján.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI

- ismeri az újkori és jelenkori magyar történelem kiemelkedő alakjait, cselekedeteiket, illetve szerepüket a magyar nemzet történetében;
- fel tudja idézni az újkori és jelenkori magyar történelem legfontosabb eseményeit, jelenségeit, folyamatait, és fordulópontjait a 1849-től napjainkig;
- képes felidézni a magyar nemzet honvédő és szabadságharcait, példákat hoz a hazaszeretet, önfeláldozás és hősiesség megnyilvánulásaira;
- tisztában van a 19. és 20. század fontosabb politikai eszméivel és azok hatásaival;
- ismeri és be tudja mutatni a 19. és 20. századi modernizáció gazdasági társadalmi és kulturális hatásait Magyarországon és a világban;
- ismeri az első és a második világháború legfontosabb eseményeit, jellemzőit, valamint napjainkra is hatással bíró következményeit;
- fel tudja idézni az első és második világháború borzalmait, érveket tud felsorakoztatni a békére való törekvés mellett;

- ismeri a nemzetiszocialista és a kommunista diktatúrák főbb jellemzőit, az emberiség ellen elkövetett bűneiket, ellentmondásaikat és ezek következményeit, továbbá a velük szembeni ellenállás példáit;
- képes ismereteket szerezni személyes beszélgetésekből, tárgyak, épületek megfigyeléséből, olvasott és hallott, valamint a különböző médiumok által felkínált szöveges és képi anyagokból;
- kiemel lényeges információkat (kulcsszavakat, tételmondatokat) elbeszélő vagy leíró, illetve rövidebb magyarázó írott és hallott szövegekből és az ezek alapján megfogalmazott kérdésekre egyszerű válaszokat adni;
- megadott szempontok alapján, tanári útmutatás segítségével történelmi információkat gyűjt különböző médiumokból és forrásokból (könyvek, atlaszok, kronológiák, könyvtárak, múzeumok, médiatárak, filmek; nyomtatott és digitális, szöveges és vizuális források);
- önállóan, folyamatos beszéddel képes eseményeket, történeteket elmondani, történelmi személyeket bemutatni, saját véleményét megfogalmazni;
- össze tudja foglalni saját szavaival hosszabb elbeszélő vagy leíró, valamint rövidebb magyarázó szövegek tartalmát;
- az általa gyűjtött történelmi adatokból, szövegekből rövid tartalmi ismertetőt tud készíteni;
- képes önálló kérdések megfogalmazására a tárgyalt történelmi témával, eseményekkel, folyamatokkal, kapcsolatban;

8. évfolyam

Óraszám: 72 óra/év
2 óra/hét

Éves óraszám felosztása

Témakör	Javasolt óraszám
A forradalomtól az ezredfordulóig	20
Együttélés a Kárpát-medencében	8
Népesedés és társadalom	5
A demokratikus állam	7
Régiók története	14

Mérlegen a magyar történelem	8
Mélységelvű téma	6
Év eleji és év végi ismétlés	4

TÉMAKÖR: A forradalomtól az ezredfordulóig

ÓRAKERET: 20 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztő feladatok
<i>Az 1956-os forradalom és szabadságharc</i>	<ul style="list-style-type: none"> Október 23., a forradalom kirobbanása. A pesti srácok és szabadsághősök. A forradalom lakóhelyünkön és környékén. Szovjet tankokkal a népakarat ellen. A forradalom jelképei. A magyar forradalom a világtörténelem színpadán. 	<p><i>Fogalmak:</i> Molotov-koktél, sortüzek, munkásőrség, Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ), úttörő, termelőszövetkezet, háztáji, maszek, gulyáskommunizmus, rendszerváltoztatás, privatizáció, jogállam, többpártrendszer.</p> <p><i>Személyek:</i> Nagy Imre, Kádár János, Gorbacsov, Reagan, II. János Pál, Antall József, Göncz Árpád, Horn Gyula, Orbán Viktor.</p> <p><i>Kronológia:</i> 1956. október 23. a forradalom kitörése, 1956. november 4. a szovjet támadás, 1956–1989 a Kádár-rendszer, 1989–1990 a rendszerváltoztatás, 1990 az első szabad választások, 1991 a Szovjetunió felbomlása, 1999</p>	<ul style="list-style-type: none"> Beszámoló készítése az 1956-os forradalom és szabadságharc hőseiről. Az 1956-os forradalom és szabadságharc utáni megtorlások kegyetlenségének bemutatása példákon keresztül. Érvek gyűjtése a Kádár-rendszer diktatórikus jellegének alátámasztására. A Kádár-rendszerrel szülő különböző jellegű források elemzése, értelmezése. A Kádár-rendszer és napjaink életkörülményeinek összehasonlítása. A rendszerváltoztatás jelentőségének, következményeinek bemutatása. A magyar történelem legfontosabb politikai eseményeinek időrendbe állítása a
<i>A kádári diktatúra</i>	<ul style="list-style-type: none"> A kádári megtorlás. A pártállam működése: az elnyomás változó formái. Ellenőrzött társadalom, tömegszervezetek. 		
<i>Élet a Kádár-rendszerben</i>	<ul style="list-style-type: none"> A paraszti gazdaságok felszámolása, téjeszesítés. A szocialista modernizáció – „a legvidámabb barakk”. A hiánygazdaság. A második gazdaság kiépülése. 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Életszínvonal-politika és eladósodás. 	Magyarország belép a NATO-ba.	rendszerátviteltől napjainkig.
<i>A kétpólusú világ megszűnése és a rendszerátviteltől Magyarországon</i>	<ul style="list-style-type: none"> • A Szovjetunió és a szocialista rendszer országainak válsága. • Az ellenzék megszerveződése Magyarországon. • A tárgyalásos rendszerátvitelt. • A kétpólusú világ megszűnése. • Az első szabad országgyűlési és önkormányzati választás. • Antall József kormánya. 	<i>Topográfia:</i> Corvin köz, Mosonmagyaróvár.	
<i>Magyarország a rendszerátviteltől után</i>	<ul style="list-style-type: none"> • A demokrácia és a piacgazdaság kiépítése. • A többpártrendszer működése. • Gazdasági válság és felzárkózás – vesztesek és nyertesek. • A társadalom átalakulása. • Magyarország NATO-tagsága. 		

TÉMAKÖR: Együttélés a Kárpát-medencében

ÓRAKERET: 8 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A határon túli magyarok</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Határon túli magyarlakta területek. 	<i>Fogalmak:</i> kitelepítés, asszimiláció.	<ul style="list-style-type: none"> • A határon túli magyarság története főbb fordulópontjainak

	<ul style="list-style-type: none"> • Fordulópontok a határon túli magyarok történetében: a történelmi Magyarország felosztása, a revízió, magyarellenes megtorlások, rendszerváltoztatás. • A kisebbségi lét nehézségei egykor és ma: adminisztratív intézkedések és mindennapok. • Kivándorlás és asszimiláció. 	<p><i>Személyek:</i> Esterházy János, Márton Áron.</p> <p><i>Kronológia:</i> 1944–1945 magyarellenes atrocitások.</p> <p><i>Topográfia:</i> Szlovákia, Ukrajna.</p>	<p>áttekintése 1920-tól napjainkig.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Példák gyűjtése a határon túli magyarság életéből a hűségre és helytállásra. • A határon túli magyar kisebbségi lét nehézségeinek bemutatása. • A Kárpát-medence 1910-es és 1990 utáni etnikai térképének összehasonlítása a magyarság és a nemzetiségek elhelyezkedése szempontjából.
<p>A magyarországi nemzetiségek a 19. századtól napjainkig</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Magyarország nemzetiségi arányainak változása. • Az asszimiláció folyamata. • Fordulópontok a nemzetiségek történetében: 1848–49-es szabadságharc, a történelmi Magyarország felosztása, a magyarországi németek kitelepítése. • A hazai cigány/roma népesség története. • A nemzetiségi jogok a mai Magyarországon. 		<ul style="list-style-type: none"> • Példák gyűjtése a nemzeti összetartozás megnyilvánulásairól az anyaországi és a határon túli magyarság kapcsolatában. • Példák gyűjtése a Kárpát-medence népeinek együttműködésére és konfliktusaira a történelem során. • A magyarországi nemzetiségek 19-20. századi története főbb jellemzőinek, fordulópontjainak felidézése.

TÉMAKÖR: Népesedés és társadalom

ÓRAKERET: 5 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK

Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztő feladatok
<i>A hagyományos/ agrártársadalmak</i>	<ul style="list-style-type: none"> Letelepedés és élelemtermelés: növénytermesztés és állattenyésztés. Önellátás, árutermelés, kereskedelem. A népességnövekedés korlátai. A hagyományos társadalom (hierarchia és család). 	<p><i>Fogalmak:</i> házasítás, nagy pestisjárvány, népességgrobbanás, migráció, multikulturalizmus, terrorizmus, globalizáció.</p> <p><i>Személyek:</i> Semmelweis Ignác.</p>	<ul style="list-style-type: none"> A népesedés nagy korszakainak és azok jellemzőinek felidézése. Információk gyűjtése az élelemtermelés fejlődéséről (például régészeti leletek alapján). A népességváltozás okainak és következményeinek bemutatása. Hasonlóságok és különbségek megállapítása az egyes népesedési korszakok és folyamatok között. Vita a modern kori demográfiai folyamatokról és azok várható hatásairól.

TÉMAKÖR: A demokratikus állam

ÓRAKERET: 7 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A modern demokrácia gyökerei</i>	<ul style="list-style-type: none"> Az athéni demokrácia működése. A parlamentáris rendszer működése Nagy-Britanniában. Az elnöki rendszer működése az Amerikai Egyesült Államokban. 	<p><i>Fogalmak:</i> népgyűlés, hatalmi ágak, alkotmány, elnök, általános választójog.</p> <p><i>Személyek:</i> Periklész, George Washington.</p> <p><i>Kronológia:</i> Kr. e. 5. sz. az athéni demokrácia</p>	<ul style="list-style-type: none"> A demokrácia kialakulása, állomásainak felidézése és működésének jellemzése a különböző történelmi korszakokban. Csoportos szerepjáték demokratikus döntéshozatalról (pl. az athéni demokráciában).

		fénykora, 1776 az amerikai Függetlenségi nyilatkozat, 2012 Magyarország Alaptörvénye.	<ul style="list-style-type: none"> • Demokratikus döntéshozatal ábrázolása egy folyamatábrán. • A brit parlamentáris és az amerikai elnöki rendszer összehasonlítása. • Áttekintő ábra értelmezése a magyarországi államszervezetről és a választási rendszerről.
--	--	---	--

TÉMAKÖR: Régiók története

ÓRAKERET: 14 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Magyarország és az Európa Unió</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Az Európai Unió születése és bővülése. • Az európai integráció céljai, eredményei és gondjai. • Magyarország európai uniós tagsága. 	<p><i>Fogalmak:</i> integráció, euró, Európai Unió, visegrádi együttműködés, polgárháború, nagy fal, hinduizmus, buddhizmus, kasztrendszer, Korán.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az Európai Unió céljainak felidézése. • Az európai integráció eredményeinek és problémáinak áttekintése.
<i>Közép-Európa</i>	<ul style="list-style-type: none"> • A régió sajátosságai (jellemzően kontinentális helyzet, birodalmi függés és nemzeti sokszínűség). • A második világháború hadszíntere. • A szovjet megszállás. • A visegrádi együttműködés. 	<p><i>Személyek:</i> Lincol, Gandhi, Mao Ce-tung.</p> <p><i>Kronológia:</i> 1957 a római szerződés, 1992 a maastrichti szerződés, 2004 Magyarország belép az Európai Unióba.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A közép-európai régió középkori, újkori és mai térképeinek összehasonlítása. • A közép-európai népek helyzetének összehasonlítása a középkortól napjainkig.
<i>Az Amerikai Egyesült Államok</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Az Amerikai Egyesült Államok létrejötte. • Az amerikai polgárháború okai és eredményei. 		<ul style="list-style-type: none"> • Az Amerikai Egyesült Államok

	<ul style="list-style-type: none"> • Az Amerikai Egyesült Államok világhatalommá válása. 	<i>Topográfia:</i> Brüsszel, Lengyelország, Csehország, Közel-Kelet, Izrael.	szuperhatalmi helyzetének elemzése és értékelése katonai, politikai, gazdasági és kulturális téren. <ul style="list-style-type: none"> • Kína világgazdasági és világpolitikai szerepének megvitatása. • A közel-keleti konfliktusról megfogalmazott álláspontok és érvek azonosítása, beszélgetés a békés megoldási módokról.
<i>India</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Az indiai civilizáció vallási és kulturális alapjai. • A brit gyarmati uralom. • Gandhi és a függetlenségi mozgalom. • A jelenkori India ellentmondásai. 		
<i>Kína</i>	<ul style="list-style-type: none"> • A kínai civilizáció vallási és kulturális alapjai. • Kína félgymati sorban. • A japán megszállás. • Mao Ce-tung és a kommunista diktatúra. • A gazdasági óriás. 		
<i>A Közel-Kelet</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Az Oszmán Birodalom felbomlása. • Izrael állam létrejötte. • Az olaj szerepe a régió történetében. • Az iszlám és az iszlamizmus. • Etnikai, vallási és gazdasági törésvonalak. 		

TÉMAKÖR: Mérlegen a magyar történelem

ÓRAKERET: 8 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Lábnymaink a nagyvilágban</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Világjáró magyarok (utazók, felfedezők). • Tudósok és feltalálók (pl. informatika, autóipar, űrkutatás). 	<i>Javasolt személyek (altémánként 1-2):</i> Julianus barát, Kőrösi Csoma Sándor, Magyar László; Neumann	<ul style="list-style-type: none"> • Valamely területen kiemelkedő eredményt elérő magyarok tevékenységének

	<ul style="list-style-type: none"> • Világraszóló sportsikerek – magyarok az olimpiákon. • Magyar művészek a világban. 	János, Csonka János, Galamb József, Kármán Tódor; Papp László, Puskás Ferenc, Egerszegi Krisztina, Balczó András; Liszt Ferenc, Munkácsy Mihály, Kodály Zoltán, Bartók Béla, Korda Sándor.	<p>felidézése, bemutatása.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A Magyar Királyság középkori sikeressége okainak felidézése. • Érvék gyűjtése a Habsburg Birodalomhoz tartozásunk előnyei és hátrányai mellett a 18. században és a 19. század első felében. • Levert szabadságharcaink értékelése az utóbb elért eredmények alapján.
<i>A magyar megmaradás kérdései</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Magyarország mint szuverén európai hatalom a középkorban. • A török kor: a középkori örökség pusztulása és az etnikai arányok romlása. • Az Osztrák-Magyar Monarchia, a Közép-Európát sikeresen egyesítő birodalom. • Trianon máig tartó hatásai: a kisállami lét kényszerpályái a nagyhatalmak árnyékában. • Új típusú kapcsolatépítés a rendszerváltoztatás után a kisebbségbe került magyarsággal. • A magyar megmaradás titkai: szabadságharcok, békés építkezés. 		

A TOVÁBB HALADÁS FELTÉTELEI:

- tudjon önálló könyvtári munka alapján kiselőadást tartani.
- tudja a magyar és az egyetemes történelem legfontosabb fordulópontjait, idejét.
- legyen képes a fontosabb országok és Magyarország területváltozásait a térképről leolvasni.
- legyen képes ismertetni a demokráciák és a diktatúrák legjellemzőbb vonásait.
- tudja a XX. századi magyar és egyetemes történelem legfontosabb fordulópontjait, idejét.
- legyen képes néhány jelentős eseményhez kapcsolódó forrást összehasonlítani.
- ismerje a Magyar Köztársaság politikai rendszerének alapelemeit.
- környezetének, lakóhelyének fontos történelmi eseményeit el tudja helyezni a köztörténet folyamában.

Ellenőrzés, értékelés

Döntő a szóbeliség, közösen készített feleletterv alapján készülnek fel a tanulók kezdetben. Később önálló felelettervet készítenek. A tanulók kiselőadásokat készítenek. Mindig a megfelelő követelményszintnek és az egyéni fejlődésnek a figyelembevételével kell értékelnünk, minősítenünk.

Az osztályozás célja, nem a megbélyegzés, hanem a helyes önértékelés, a tudás öröme és az igenlésének fölkeltése. Alkalmanként lehet használni a tesztek is, de csak ritkán. Funkciója akkor van a történelemtanításban, ha azzal a számítógépes történelem - tanítási órákra akarunk felkészíteni. Egyébként felesleges, lélektelen módszer.

Ellenőrzés módjai: Szóbeli egyéni és csoportos beszámolók, feleletek. Vita. Írásbeli témazáró dolgozatok. A tanult fogalmak, évszámok ismeretének alkalomszerű írásbeli ellenőrzése. A topográfia ellenőrzése vaktérkép alapján. Az írásbeli ellenőrzés új formája: esszé.

Távlati célok

A jelenleg közoktatásban részt vevő tanulók már az Európai Unió polgáraiként fogják felnőtt életüket elkezdni, ezért kiemelt célként arra kell törekednünk, hogy iskolás éveik alatt olyan készségekkel, képességekkel, kompetenciákkal, ismeretekkel, személyes tapasztalatokkal gazdagodjanak, amelyek birtokában magyarságtudatukat megőrizve, kellő felkészültséggel, magabiztosan és sikerrel találják meg helyüket az európai nyitott társadalmakban. A hatékony társadalmi beilleszkedéshez, az együttéléshez és ahhoz, hogy diákjaink hazánk, Európa és a nagyvilág művelt, mobilis, többnyelvű polgárai lehessenek, használható és továbbfejleszthető idegen nyelvi tudással, autonóm tanulásra képes személyiséggel, fejlett kommunikációs készségekkel, illetve számos szociális és társadalmi kulcskompetenciával kell rendelkezniük.

Az idegen nyelv oktatásának alapvető célja, összhangban a Közös európai referenciakerettel (KER), a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása és fejlesztése. A kommunikatív nyelvi kompetencia szorosan összefonódik az általános kompetenciákkal, vagyis a világról szerzett ismeretekkel, a gyakorlati készségekkel és jártasságokkal, valamint a motivációval, amelyek mindenfajta tevékenységhez, így a nyelvi tevékenységekhez is szükségesek.

A korszerű idegennyelv-oktatás a nyelvhasználó valós szükségleteire épül, ezért tevékenységközpontú. Olyan helyzetekre készíti fel a tanulókat, amelyek már most vagy a későbbiek során várhatóan fontos szerepet játszanak életükben. A nyelvtanulási folyamat középpontjában a cselekvő tanulók állnak, akik az idegen nyelv segítségével kommunikatív feladatokat oldanak meg. A feladatok megoldása során receptív, produktív, illetve interaktív nyelvi tevékenységeket végeznek. Mivel a valóságban a legtöbb megoldandó feladat több készség együttes alkalmazását teszi szükségessé, ezeket integráltan tanítjuk.

A mindennapi nyelvhasználatban – ezért a nyelvtanulásban is –, fontos szerepet játszanak a szövegértelmezési és szövegalkotási stratégiák. A recepció során a nyelvhasználó, ill. a nyelvtanuló észleli az írott vagy hallott szöveget, azonosítja mint számára lényegeset, felfogja mint nyelvi egységet, és összefüggésében értelmezi. A produkció során megtervezi és szóban vagy írásban létrehozza a közlendőjét tartalmazó szöveget.

A sikeres kommunikáció érdekében a tanulóknak meg kell ismerniük és használniuk kell azokat a nyelvi eszközöket, amelyekből és amelyekkel helyesen megformált, értelmes mondanivaló alakítható ki. Tisztában kell lenniük a mondanivaló szerveződésének, szerkesztésének elveivel, hogy koherens nyelvi egységgé formálhassák közlendőjüket. Ismerniük kell azokat az eszközöket és forogatókönyveket, amelyekkel sikeresen megoldhatók a különféle kommunikációs helyzetek. Fel kell ismerniük, hogy minden nyelvi érintkezést szabályok szönek át, amelyek a nemek, korosztályok, társadalmi csoportok között különböző alkalmakkor szabályozzák azt. Ide tartoznak a nyelvi udvariassági szabályok, rituálék és a helyzetnek megfelelő hangnem használatának szabályai is.

A nyelvtanítás során törekedni kell arra, hogy a hallott vagy olvasott szöveg autentikus, a feladatvégzés szempontjából hiteles legyen. Az internet segítségével a tanulók maguk is viszonylag könnyen kerülhetnek autentikus célnyelvi környezetbe, részeseivé válhatnak az adott kultúrának, kapcsolatot teremthetnek a célnyelven beszélőkkel, ami komoly motivációs forrás lehet, és nagyban elősegítheti az autonóm tanulóvá válást. A tanulási folyamat szervezésében nagy jelentősége van a kooperatív feladatoknak és a projektmunkának, ezek szintén erősíthetik a motivációt.

Az idegen nyelvű kommunikáció során meghatározó jelentőségű a nyelvekkel, a nyelvtanulással, az idegen nyelveket beszélő emberekkel és a más kultúrákkal kapcsolatos pozitív attitűd, ami magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti nyitottságot.

A nyelvtanulás tartalmára vonatkozóan a NAT hangsúlyozza a tantárgyközi integráció jelentőségét. Fontos, hogy a tanulók az idegen nyelv tanulása során építeni tudjanak más tantárgyak keretében szerzett ismereteikre és személyes tapasztalataikra. Ugyanakkor az idegen nyelvvel való foglalkozás olyan ismeretekkel, tapasztalatokkal gazdagíthatja a tanulókat, amelyeket más tantárgyak keretében is hasznosítani tudnak.

Az egész életen át tartó tanulás szempontjából kiemelkedő jelentősége van a nyelvtanulási stratégiáknak, amelyek ismerete és alkalmazása segíti a tanulókat abban, hogy nyelvtudásukat önállóan ápolják és fejlesszék, valamint hogy újabb nyelveket sajátítsanak el.

A NAT bizonyos képzési szakaszokra meghatározza a minden tanuló számára kötelező minimumszinteket, emellett kitér az emelt szintű képzésben részesülő tanulókkal szemben támasztott követelményekre is. A közműveltségi elemeket a tantárgy egyedi jellemzői miatt a NAT-ban azok a nyelvi szintek és kompetenciák testesítik meg, amelyeket a nemzetközi gyakorlatban és az érettségi követelményrendszerben mérceként használt

Közös európai referenciakeret (KER) határoz meg. A nyelvi kompetenciák komplex fejlesztéséhez az ajánlott témakörök kínálnak kontextust. A NAT által az egyes képzési szakaszokra minimumként meghatározott nyelvi szintek a következők:

	4. évfolyam, minimumszint	8. évfolyam, minimumszint	12. évfolyam, minimumszint
Első idegen nyelv	KER-szintben nem megadható	A2	B1
Második idegen nyelv	–	–	A2

A kerettanterv az elérendő célokat és nyelvi szinteket kétéves képzési szakaszokra bontva határozza meg.

	4. évfolyam	6. évfolyam	8. évfolyam	10. évfolyam	12. évfolyam
Első idegen nyelv	KER-szintben nem megadható	A1	A2	B1 mínusz	B1
Második idegen nyelv	-	-	-	A1	A2

Az idegen nyelvi kerettanterv a KER-ben leírt készségek alapján határozza meg a nyelvtanulás fejlesztési egységeit; ezek: a hallott és olvasott szöveg értése, a szóbeli interakció, az összefüggő beszéd és az íráskészség. A KER-ben meghatározott nyelvi szintek és kompetenciák azonban nem mechanikusan, hanem a tanulók életkori sajátosságainak tükrében értelmezve kerültek be a kerettantervbe.

Az idegen nyelvi kommunikatív kompetencia fejlesztése szoros kapcsolatban áll a NAT-ban megfogalmazott kulcskompetenciákkal. A kommunikatív nyelvi kompetencia több ponton érintkezik az anyanyelvi kompetenciával. A szövegalkotás, szövegértelmezés, szóbeli és írásbeli kommunikáció számos készségeleme átvihető az idegen nyelv tanulásába és fordítva, az idegen nyelv tanulása során elsajátított kompetenciák hasznosak az anyanyelvi kommunikáció területén. A két terület erősítheti egymást, olyannyira, hogy megfelelő módszerek alkalmazása esetén az is lehet sikeres nyelvtanuló és nyelvhasználó, akinek hiányosak az anyanyelvi ismeretei, sőt az idegen nyelv tanulása segíthet abban, hogy az anyanyelv használata tudatosabbá váljon.

Az önálló tanulás képességének kialakításában hasznos segítséget nyújt a modern technika, az interneten található autentikus szövegek, a direkt és indirekt nyelvtanulási lehetőségek sokasága. Míg korábban csak az írott és a hallott szöveg megértésének fejlesztését támogatta az internet, ma már számos lehetőség kínálkozik a produktív nyelvhasználatra is. Az ingyen elérhető autentikus hanganyagok és videók, képek, szótárak, interaktív feladatok mellett az írott és a szóbeli csevegés, a fórumozás és a blogolás is élményszerű nyelvtanulásra ad alkalmat. Az önálló tanulás képességének folyamatos fejlesztéséhez azonban szükség van a tanulásról magáról való beszélgetésre, a tanulási stratégiák kialakításában való segítségnyújtásra, az önértékelés és a társértékelés alkalmainak megteremtésére.

A nyelvtanítás sikerében fontos szerepet játszik a nyelvtanulók ismereteinek, érdeklődésének, igényeinek, nyelvi és nem nyelvi készségeinek tanulási folyamatba történő bekapcsolása. A nyelvtanulás ugyanakkor a témák sokfélesége miatt, valamint azért, mert minden más tantárgynál több lehetőséget nyújt a beszélgetésre, kiválóan alkalmas a személyiség kibontakozásának támogatására. A siker másik kulcsa a folyamatos pozitív megerősítés, a tanulók önmagukhoz mért fejlődésének elismerése.

A táblázatokban megjelenő *fejlesztési egységek* (a hallott szöveg értése, szóbeli interakció, összefüggő beszéd, az olvasott szöveg értése és az íráskészség) a valóságban nem különíthetők el egymástól. A hatékony nyelvtanítás feltétele, hogy a különböző készségek fejlesztése mindig integráltan történjen, úgy, ahogy azok a valós kommunikációs helyzetekben előfordulnak. Ezért nem szerepelnek óraszámok a fejlesztési egységek mellett.

A 2-8. évfolyamokra vonatkozó ajánlott témakörök egyes elemei újra és újra megjelennek, lehetőséget adva arra, hogy a korábban megszerzett ismeretek újabb nézőpontból kerüljenek feldolgozásra, így bővüljenek, mélyüljenek. A kerettanterv az általános iskolában minden fejlesztési szakaszban új témaköröket is javasol a tanulók életkorához, szükségleteihez alkalmazkodva.

Külön táblázat tartalmazza az ajánlott témaköröket, amelyben a más tantárgyakkal való kapcsolódási pontok is megtalálhatók. A tanulócsoporthoz más tantárgyakat tanító tanárokkal való együttműködés eleve nebbé, aktuálisabbá és érdekesebbé teszi a nyelvtanulást, mert lehetőséget nyújt a témák, témakörök természetes, életszerű összekapcsolására.

A táblázatok *Fejlesztési célok* rovata a nyelvtanítás aktuális életkori szakaszra vonatkozó, az adott kompetenciával kapcsolatos fejlesztés céljait tartalmazza. A *fejlesztés tartalma* elnevezésű rész olyan tevékenységeket ismertet, amelyek segítségével az adott nyelvi fejlesztés megvalósítható. A nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák szervesen beépültek a tartalomba.

A kerettanterv a 4. évfolyam, majd később a kétéves fejlesztési ciklusok végén a fejlesztési egységek céljaiból és tartalmából kiindulva határozza meg a *fejlesztés várható eredményét*, kapcsolódva a szakasz végére előírt KER-szinthez (kivéve a 2-4. évfolyamot, amelynek kimenete KER-szintben nem határozható meg).

ÁLTALÁNOS TANTERVŰ ÓRATERV A MÁSODIKTÓL A NYOLCADIK OSZTÁLYIG

évf.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
heti óraszám	1	1	2	3	3	3	3
éves óraszám	37	37	74	111	111	111	111
KER szint	KER szintben nem mérhető	KER szintben nem mérhető	KER szintben nem mérhető	A1.1	A1.2	A2.1	A2.2

EMELT TANTERVŰ ÓRATERV A MÁSODIKTÓL A NYOLCADIK OSZTÁLYIG

évf.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
heti óraszám	1	2	4	5	5	5	5
éves óraszám	37	74	148	185	185	185	185
KER szint	KER szintben nem mérhető	KER szintben nem mérhető	KER szintben nem mérhető	A1.1	A1.2	A2.1	A2.2

Szemponatok a tanulók teljesítményének az értékeléséhez

A tanulói teljesítmények értékelésének három célja van: egyrészt visszajelzést nyújtani az előírt tananyagban elért előrehaladásról, az erős és gyenge pontokról, másrészt a tanulók nyelvtanulási motivációját fenntartani és tovább erősíteni, harmadrészt hozzájárulni reális önértékelésük kialakításához.

Mivel a kerettantervi célok között első helyen a hallott és olvasott szövegek értésének fejlesztése áll, a diákokat elsősorban ezekből az alapkészségekből kell értékelni. Alapelve, hogy értékeléskor a gyakorlás során alkalmazott tevékenységeket kell használni, és a tanulók értékelése folyamatosan történjen. Legalább minden hónapban kapjanak visszajelzést az előrehaladásról, és értsék, miben és hogyan fejlődhetnek tovább. A értékelésnek pozitívnak kell lennie, mely nem azonos a hibák összeszámolásával. Azt értékeljük, amit a diákok tudnak, ne a hiányosságokat hangsúlyozzuk. Mivel ennek a korosztálynak a beszédértésben és beszédkézség területén is a folytonosság (*fluency*) az erőssége, csak tapintatosan és nagy türelemmel törekedhetünk a hibátlan megoldásokra (*accuracy*).

A számonkérés történhet csoportban, párban vagy egyénileg, a gyakorláshoz hasonlóan. A gyengébb

teljesítményt nyújtó gyerekeknek több alkalmat kell biztosítani arra, hogy fejlődésükről számot adjanak.

Lehetőleg kerülni kell a hagyományos „felelés” jellegű számonkérést, mivel ez egyértelműen hozzájárul a gátlások erősödéséhez.

A felső tagozatban már számíthatunk a tanulók önértékelésére is. Fontos, hogy tisztában legyenek saját fejlődésük menetével, hol kell még jobban teljesíteniük, milyen területen igazán jók.

A teljesítmények értékelésekor is fontos alapelv: ne a nyelvről való tudást, hanem a nyelvi készségeket, a használható nyelvtudást fejlesszük és értékeljük.

A témák feldolgozása

Egy témakör nem dolgozható fel egy év alatt. A benne rejlő lehetőségek nem meríthetők ki egyszerre. Érdemes visszatérni ugyanezekre a témákra minden évben és új elemekkel bővítve feldolgozni, nyelvtani elemekkel továbbfejleszteni. Ez az életkori sajátosságoknak is jobban megfelel, hiszen a kisgyermek befogadóképessége, az elvont ismeretek megértése még korlátozott. Érdeklődésüket sem lehet egy témához hosszabb ideig lekötöni. Az előző években tanultak újra felidézése, átisméltése megerősíti a tudást és biztonságot ad a továbbhaladáshoz. Koncentrikusan bővüljön a tananyag. Mivel az írás-olvasás nem alapkövetelmény, a felidézés ezért még indokoltabb. Így a 4. osztályban már kevés, de biztos alapra építhet a valódi nyelvvoktatás.

A tananyag kijelölésének, valamint a módszer megválasztásának legfontosabb alapelve a tanulók életkori sajátosságainak figyelembevétele. Így a tananyag egy spirál mentén rendeződik el. A nyelvelsajátítás első szakaszában (10-12 éves korban) a legalapvetőbb és alakilag is (leg)- egyszerűbb grammatikai kérdésekkel foglalkozunk, a lexika területéről pedig a mindennapi élet a tanulókat is érintő vonatkozásait, valamint a számukra érdekes témákat tárgyaljuk. Ebben a szakaszban kell az artikulációs bázisnak kialakulnia és megszilárdulnia. A kezdeti szakaszban a beszéd-készséget fejlesztő tevékenységi formák dominálnak, az olvasás-íráskészség és képesség pedig a későbbiek során fokozatosan válik egyre hangsúlyosabbá. A 10-12 éves korú gyermekek még szívesen vesznek részt szerepjátékokban, élvezik az utánzást, a beszéd-szituációkat. A serdülőkorú gátlásosság megjelenése után ezekre a tényezőkre már nemigen építhetünk. A következő szakaszban a már megalapozott nyelvtani ismeretek elmélyült, tudatos vizsgálata mellett sor kerül további, egyre nehezebb nyelvtani anyag elsajátítására. A nyelvtani anyag nehézségi fokának növekedésével párhuzamosan az egyéb tantárgyak területén szerzett ismeretek bővülésével, az életkori sajátosságoknak megfelelően egyre komolyabb témákat tárgyalunk. A kezdeti szakasz játékosabb, alapvetően szituációkra építő, cselekedtető jellegét lassan, fokozatosan egy kiegyensúlyozottabb oktatási forma váltja fel. Nagyobb teret kapnak az írásbeliséghez kapcsolódó tevékenységi formák, így a fordítás, a különböző típusú szövegértési feladatok (igaz-hamis állítások, feleletválasztás, stb.). Természetesen a szóbeliség mit sem vesz fontosságából, hiszen a nyelvvoktatás legnehezebb feladata éppen a beszéd tanítása. A legmegfelelőbb tevékenységi forma megválasztása mindenkor a feldolgozandó tananyag jellegétől és az adott csoport életkori sajátosságaitól, beállítódásuktól, intelligenciájuktól, temperamentumuktól függ. Az Oxford University Press, az MM Publications, a Cambridge University Press, a Collins Ltd, a Mac Millan és a Heinemann Kiadó a tematikailag és módszertanilag is igen jó tankönyvsorozatok évről évre bővülő választékát jelenteti meg. A gondosan összeállított, alaposan átgondolt metodológiai ajánlásokat érdemes megfontolnunk, az ötletekből bátran válogathatunk, hogy munkánkat mindig az adott csoport igényeinek megfelelően tervezhessük meg.

A nyelvileg és tartalmilag egyre fajsúlyosabbá váló témák feldolgozása során diákjaink mind gyakrabban kerülnek választási helyzetbe, ahol a megfontolt döntéshozatalt sajátíthatják el, s a családot, hazánkat, egyházunkat, minden emberi lényt, természeti környezetünket érintő kérdésekkel kapcsolatban felelősségteljes állásfoglalást alakítanak ki.

Igazán eredményes oktatás csak kiscsoportokban folyik. Amennyiben az iskola adottságai lehetővé teszik, célszerű a korszerű audiovizuális eszközökkel felszerelt nyelvi szaktanterem kialakítása, hiszen ezzel munkánk hatékonyságát nagymértékben növelhetjük.

Eszközrendszerek

Személyi feltételek:

Angol nyelv szakos főiskolai vagy egyetemi végzettség

Tárgyi feltételek

Angol nyelvi tanterem

I. Nyomtatott taneszközök

A) Tanulói

- munkakönyv
- munkafüzet
  - kétnyelvű kézisztár

B. Tanári

- munkatankönyv
- munkafüzet
- tanári kézikönyv
- szakkönyvek
- kétnyelvű-, egynyelvű szótár
- folyóiratok

II: Egyéb taneszközök

- kartonpapír, rajzlap, olló, filctollak, ragasztó, színes ceruzák, festék
- bábfigurák
- meséskönyvek
- hang- és videokazetták
- magnó, videolejátszó, tv
- CD-lejátszó, néhány CD-lemez, multimédiás anyagok
- szemléltető képek
- a célnyelvi országok térképe
- tanári kézikönyvek, szakmódszertani könyvek és egyéb szakkönyvek
- országismereti könyvek, prospektusok, étlapok, egyéb autentikus anyagok
- folyóiratok, gyermek- és diákújságok
- számítógépek és számítógépes nyelvi programok
- interaktív tábla

4. Értékelés

Formája

- A tanuló munkájának folyamatos figyelemmel kísérése
- A közös munkában való részvétel értékelése
- Feladatlapok
- Felmérők
- Iskolai dolgozatok

Tartalma

- A beszéd-, olvasás- és íráskészség értékelése

- A kiejtés, a szókincs, a nyelvtani ismeretek értékelése

Emelt szintű idegen nyelv képzéséhez

/angol, német/

Intézményünk a 2021/2022. tanévtől kívánja bevezetni az emelt szintű idegen nyelvi képzést 2. évfolyamtól, nem csoportbontásban, heti 1 órával.

Ennek célja:

- A nyelvtanulás megkedveltetése,
- A beszédközpontú nyelvoktatás nyelvi ismereteinek elmélyítése,
- A kommunikációs készség és képesség fejlesztése,
- A spontán beszéd és beszédértés kialakítása,
- Játékos nyelvoktatás,
- A célnyelvi utasítások elsajátíttatása, megszokása,
- A beszédközpontú nyelvgyakorlás lehetőségeinek kiaknázása,

A **kezdő szakaszban nem tanítjuk a nyelvet, hanem** a foglalkozásokon feldolgozott versek, mondókák, dalok, mesék, kiolvasók, játékok, rajzos feladatok segítségével **hagyjuk, hogy elsajátítsák azt.**

Ez a folyamat alapozza meg a minél realisabb csoportbontást 3. évfolyamtól.

Kimeneti célunk:

- Tanulóink ismerjék meg az angol/ német anyanyelvi kultúra életét, szokásait, hagyományait....
- Képesek legyenek a nyelvhasználattal más országokat, népeket, azok kulturális örökségeit megismerni,
- A projektszemlélet kialakítása
- Olyan nyelvi képzés, mellyel a tanulók megalapozhatják középiskolai tanulmányaikat, melynek révén alkalmassá válnak külföldön munkát vállalni, ügyeket lebonyolítani, vagy itthon külföldi érdekeltségű, multinacionális cégnél elhelyezkedni nyelvtudást igénylő munkakörben.

A képzés struktúrája

2. osztályban kezdődik a nyelvoktatás mindkét nyelvből játékos, szemléletes, készség- és képességfejlesztő formában,
heti 1 órában, osztályszinten

3. osztályban heti 2 órában, de már csoportbontásban,
Már van idegen nyelvi írás- és olvasástanítás

4. osztályban 2 + 2 órában

5- 6- 7- 8 osztályokban 3 + 2 órában

5. osztálytól a többlet órákat a szókincs, a beszédképesség, a nyelvtani ismeretek kibővítésére, valamint országismereti tartalmakkal való megtöltésére használjuk fel, beleértve az adott ország ifjúsági irodalmának eredetiben történő olvasását is.

A képzés módja

1. Idegen nyelvi labor
2. Kezdő szakaszban osztályszint, majd csoportbontás
3. A csoportok heti váltása a nyelvi laborban
4. Egyéni laptopok
5. Tankönyv, munkafüzet, füzet, szótár

Angol nyelv alsó tagozat 2. osztály

A nyelvtanulás az első évben játékos ismerkedést jelent a célnyelvvel, megalapozva a későbbi tudatos nyelvhasználatot. **Elsődleges célja, hogy felkeltse a tanulók érdeklődését az idegen nyelvek tanulása iránt a pozitív attitűd és a tartós motiváció kialakításával.** Fontos cél továbbá, hogy a nyelvtanulás a kezdetektől élmény, érdekes tapasztalat legyen a tanulók számára.

Ebben a szakaszban elsősorban a beszédészlelés, beszéd bátorság kialakításával és a hallás utáni szövegértés fejlesztésével történik a kommunikatív kompetenciák megalapozása. A nyelvtanulás a tanulók által értelmezhető szituációkban, kommunikációs helyzetekben, a beszélt nyelven keresztül valósul meg, - játékokra, dalokra, mondókákra, rövid párbeszédre feldolgozására épülő kreatív és motiváló folyamat során. Az egyre bővülő feladatok, kommunikációs helyzetek révén megtanulják kifejezni magukat az adott szituációkban, megismélik, utánozzák a hallottakat. A hallott szövegeket cselekvéshez, szituációhoz kötik, így azok megértése és felidézése is könnyebbé válik.

A korai nyelvtanulásban kiemelt szerepe van a hallás utáni szövegértésnek, a szókincsfejlesztésnek, a szóbeli interakciónak. A nonverbális eszközökkel támogatott hallott szöveg segíti a tanulókat abban, hogy kikövetkeztessék és megértsék a mondanivaló lényegét. Az élő beszéd, kommunikáció egyúttal mintát nyújt a kifejezések használatára, amelyeket kellő ismétlés, gyakorlás után már egyedül is képesek alkalmazni. A kisgyermekkorban, hallás utáni nyelvtanulás nagymértékben segíti a szókincs bővülését, a kiejtést, az intonációt, a beszédtempó célnyelvnek megfelelő fejlesztését.

Nagy szerepe van a megértést segítő eszközöknek, a célnyelvi kommunikáció nonverbális elemekkel való támogatásának: a testbeszédnek, képeknek, tárgyaknak, történetek eljátszásának. **A saját tapasztalás, tevékenység útján rögzült kifejezések a későbbiekben könnyen előhívható ismeretekké válnak.** Ezek a tevékenységek fejlesztik a gyermeki kreativitást, lehetőséget adnak arra is, hogy megtanuljanak élni a nonverbális kifejezőeszközökkel is. **Ebben az életkorban az is fontos, hogy a tanulók minden érzékszervükkel részt vegyenek a nyelvi tevékenységekben, kapjanak vizuális megerősítést, és kézbe vehető tárgyakat is használjanak a nyelvtanulás során.**

A célnyelvi írás-olvasás készségének célzott fejlesztése akkor kezdődhet el, amikor anyanyelvükön már kézség szinten írnak és olvasnak a tanulók. Az első két éves szakasz végén, játékos formában már ismerkedhetnek az egyszerűbb szavak szóképeivel, illetve rövid, nyomtatott formában megjelenő mondatokkal.

A tanulási folyamatban a tanuló egész személyisége formálódik, anyanyelvi és célnyelvi kompetenciái egymással kölcsönhatásban fejlődnek. Fontos a változatos tevékenységformákra lehetőséget nyújtó célnyelvi órávezetés. A vizuális elemekben gazdag tantermi környezet és eszközrendszer ösztönzi a tanulókat a nyelvi tevékenységekben való aktív részvételre. Az infokommunikációs eszközök bevonása már ebben az életkori szakaszban is segít a megértésben, és motiváló hatással bír.

A nyelvtanulás során a tanuló sokszor találkozik más tantárgy, műveltségi terület tartalmaival, mint a nyelvtanulást segítő eszközzel vagy információforrással. Leggyakrabban a készségtárgyak, természetismeret tantárgyak tartalmai kerülnek be a tanórai munkába. Fejleszti a tanulói kreativitást, ha lehetőséget kapnak a különböző tanórákon elsajátított szókincs célnyelvi órán való alkalmazására.

A tanórai tevékenységek többsége csoport- vagy pármunkában történik. Ezek a feladatok a nyelvi fejlesztésen túl jó lehetőséget adnak a tanulók szociális kompetenciáinak fejlesztésére (együttműködés, tolerancia), illetve a közösségformálásra.

Célok, feladatok

A nyelvtanulás első évében legfontosabb célunk a nyelvtanulás megszerettetése, a nyelvtanuláshoz szükséges alapvető szóbeli készségek megalapozása, a nyelvtanulás szokásának kialakítása, az idegen nyelv iránti érdeklődés felkeltése.

Célunk, hogy a tanulók elsajátítsák az alapszókincset, amelynek segítségével a beszéd már örömet szerez. Az első évben az angol nyelv oktatása szóbeli előkészítés, amikor csak az értésre, az ismétlésre és a beszédre koncentrálnak a tanulók megismerkednek az idegen nyelv ritmusával, intonációjával, kiejtésével.

- Általános készségek fejlesztése/ gondolkodás, szövegértési készségek, koncentrációs képességek alapozása, gyermek látókörének szélesítése- ablak a világra/

- A nyelvek iránti fokozott fogékonyság /pozitívan hat anyanyelvi fejlődésére is/

– A nyelv hangzásvilágának, zenéjének megismerése

– Tudatosuljon a tanulóban, hogy az anyanyelvén kívül angol nyelven is kifejezheti magát.

– Merjen angolul megszólalni!

– Értse meg és tudja követni az egyszerű utasításokat.

– Tudjon megközelítőleg helyes hangsúllyal egyszerű mondatokat ismételni!

– Tanuljon meg néhány dalt, mondókát, melyeken keresztül megismerheti az angol gyermekek világát!

– Vegyen részt aktívan a nyelvi játékokban!

-Személyiségfejlesztés / testi, érzelmi, társas és érzelmi fejlesztés/

Fő cél: Az angol nyelv tanulásának megszerettetése játékosan.

– Olyan módszerek alkalmazása, amely állandóan ébren tartja tanulóink figyelmét és érdeklődését

– Olyan örömforrás nyújtása, amely egy életre meghatározhatja a gyermek angol nyelvhez fűződő viszonyát.

A követelmények a természetes nyelvelsajátítás folyamatát tükrözve a szó és az egyszerű mondat szintjén mozognak. Ebben a korban nagy szerepet kapnak a játékok, a rajzolás, a festés, a vágás, a ragasztás, a barkácsolás, a bábozás. Nagy szerepet kap az utánzás és az ismétlés.

A gyerekek érdekes, értelmes, önmagukban motiváló és kognitív szintjüknek megfelelő kihívást jelentő tevékenységekben vesznek részt. Ezek során a célnyelvet hallva, a szituációt, kontextust értve haladnak előre a nyelv elsajátításában. Ez a folyamat lassú, nem várhatunk gyors és látványos nyelvi eredményt. Egyik tipikus jellemzője, hogy vannak gyermekek, akik ilyenkor még nem szívesen szólalnak meg az idegen nyelvi órán, de a nyelvi játékokban örömmel részt vesznek.

Témakörök

Az én világom

- bemutatkozás
- ismerkedés
- testrészek
- tulajdonságok
- színek

A család tagjai

Kedvenc állatok nevei

Étkezés:

- ételek
- italok
- kínálás

Öltözködés:

- ruhadarabok neve

Ház részei

Évszakok

Beszédszándékok

- köszönés, üdvözlés, elköszönés
- bemutakozás
- bemutató
- információkérés, információadás
- dolgok azonosítása, megnevezése (What's this? It's a/an ...)
- köszönet kifejezése
- jókívánások
- kínálás

Fogalomkörök

Fogalomkörök alatt a nyelveknek azon szemantikai területeit értjük, amelyek kifejezéséhez különböző nyelvtani struktúrákat használunk.

-létezés kifejezése (be)

-kohéziós eszközök:

névelők (a/an)

névmások:

-birtokos (my, your)

-személyes (I, you, he, she, it)

-mennyiségi viszonyok:

-számok (0-12)

-minőségi viszonyok: színek, néhány alapvető melléknév, kor

-térbeli viszonyok: méret (big/small)

-időbeli viszonyok (évszakok)

-felszólító mód, utasítások

hangtani szabályszerűségek

szóhangsúly, intonáció; összevont alak

A továbbhaladás feltételei

Beszédértés

-ismerje fel és értse meg a tanult szavakat, kifejezéseket, egyszerű mondatokat

-értse meg és tudja követni a tanár egyszerű utasításait,

-értse meg a tananyagra vonatkozó egyszerű kérdéseket és tudjon ezekre reagálni,

Beszédképesség

-tudjon megközelítőleg helyes hangsúllyal és helyes ritmusban egyszerű mondatokat

ismételni, kimondani

-beszédben minél inkább közelítse meg az adott idegen nyelv hangjainak képzését,

-tudjon egyszerű információkat adni és kérni

Szókincs

A tanuló rendelkezzen a fentiekben megfogalmazott követelményeknek megfelelő

szókinccsel, amely körülbelül 100 aktív és 50 passzív szóból áll.

ENGLISH FOR YOU 1

Téma	Új ismeret: új szavak, mondatsémák, nyelvtani szerkezetek	Tevékenységi formák, játékok	Felhasznált eszközök
<p>1. ABOUT THE U.K. 1. ÓRA</p> <p>Országismeret: Anglia és az Egyesült Királyság fogalma. Ismerkedés az államformával, az ország autójelzésével és zászlajával. Képek a királyi családról, az ország fekvéséről (szigetország)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – The United Kingdom – The Union Jack – Now listen and point to the United Kingdom – Now listen and point to the Union Jack 	<p>Bemutatkozás, ismerkedés után beszélgetés az idegen nyelvek ismeretének szükségességéről, az angol nyelv tudásának fontossága</p> <ul style="list-style-type: none"> – GB – Font, penny 	<p>CD</p> <p>Föld térképe</p> <p>Anglia térképe</p> <p>Fotók az országról, a fővárosról, a királyi családról.</p>
<p>2. GREETINGS 2. ÓRA</p> <p>Bemutatkozó párbeszéd</p> <p>Köszönés, üdvözlés. Az angol nevek bemutatása, kiosztása. Az új angol nevek gyakorlása.</p> <p>Utasítások</p>	<p>Hello! Hi!</p> <p>Hello! My name's ...</p> <p>Hi! I'm ...</p> <p>Hello! I'm ...</p> <p>Sit down! Come here!</p> <p>Stand up</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Egymáshoz való viszonyulásunk kifejezése a köszönésen keresztül <p>Utasítások eljátszása (először mi, aztán kérjük a gyerekektől is)</p>	<p>CD</p> <p>Szókártyák</p> <p>Nyakbaakaszthatós névkártyák készítése, díszítése (name card)</p> <p>Színezés</p> <p>Szókártyák</p> <p>Cselekvéseket ábrázoló képek</p>
<p>3. ÓRA</p> <p>Bemutatkozó párbeszéd bővítése, gyakorlása</p> <p>Utasítások</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Is Peter here? – Here I'm. – Hello! I'm Susan. – Hello Susan. I'm Peter. – Goodbye Peter! – Goodbye Susan! <p>Clap your hands!</p> <p>Sing the song!</p>	<p>Névkártyák kiosztása az óra elején.</p> <p>Játék: " Come here, Peter." – "Simon says" játék – (csak akkor kell végrehajtani a gyerekeknek az utasítást,</p>	<p>CD</p> <p>Szókártyák</p>

Téma	Új ismeret: új szavak, mondatsémák, nyelvtani szerkezetek	Tevékenységi formák, játékok	Felhasznált eszközök
DALTANULÁS	<p>Hello, what is your name? – Oh, my name is Tom. – How are you Tom? – I am not very well. – Oh really? Point to the ceiling! Look at the wall! Touch the floor! – Good morning, how are you?</p>	<p>ha előtte elhangzott: "Simon says") – Az utasítások gyakorlására</p>	
4. Párbeszéd-bővítés új kifejezések felhasználásával DALTANULÁS	<p>– Where is Ernie? – I don't know. – Here I am. – Where is the floor? – Here it is. Listen to me! Clap your hands! Open the window! — Hello Ernie!</p>	<p>– A dal dramatizálása (előadása a szereplők és nevek változtatásával) – Where are you? c. játék – Here I am. (A kör közepén álló, bekötött szemű gyerek igyekezzon elkapni a menekülő társát, miközben kérdezi: Where are you? – Here I am.)</p>	<p>CD Szókártyák Kendő Képkártyák Színes ceruza</p>
IN THE SCHOOL 5. Szituációs gyakorlat Utasítások Tárgyak a tanteremben KÉRDÉS FELELET JÁTÉK	<p>– Knock, knock! – Who is that? – It is me, Peter. – Come in, please and shut the door. – Good ... (választás szerint) – Good ... – Sit down, please. – Thank you. Take the sponge and clean the board! Shut the door! Go! window, door, board, desk, chair, pen, pencil, book – Knock, knock –</p>	<p>– A gyerekek ház formát alakítanak ki, s választunk egy vendéget. Közte és a gyerekek között folyik a párbeszéd (középen egy szék) – "Simon says" játék (utasítások gyakorlása) – Go to the window! door ... (az osztály együttesen követi az utasítást, "gyerek" tanár irányít</p>	<p>CD Szókártyák Képkártyák Színes ceruza</p>

Téma	Új ismeret: új szavak, mondatsémák, nyelvtani szerkezetek	Tevékenységi formák, játékok	Felhasznált eszközök
<p>6. Eldöntendő kérdés és rövid válasz gyakorlása</p> <p>Utasítások</p> <p>Tárgyak a tanteremben</p> <p>DALTANULÁS</p>	<p>– Are you Peter? – Yes, I am. – No, I am not.</p> <p>Fly away. Come back. schoolbag, rubber, ruler, sponge, flower</p> <p>– Two little dicky birds</p>	<p>– Találgatás c. játék, (bekötött szemű gyerek próbálja meg kitalálni, hogy ki áll előtte) – Point to the rubber! schoolbag... ! (a gyerekek utasítsák egymást párban) – Ujj-játék – mutató- és középső ujjal játszunk A mutatóujj – Peter – bemutatkozik. A középső ujj – Paul – . Behajlítjuk azt az ujjat, amelyik elrepült, kiegyenesítjük, amikor megjött</p>	<p>CD</p> <p>Kendő Szókártyák Olló, ragasztó, színes ceruza</p>
<p>ACTIVITIES</p> <p>7. Cselekvések (részösszefoglalás)</p> <p>DALTANULÁS</p> <p>Tárgyak a tanteremben (részösszefoglalás)</p>	<p>Stand up, sit down, touch the floor, point to the ceiling, look at the wall, take the sponge and clean the board, open the window, shut the door, now come here and listen to me, clap your hands, one, two, three</p> <p>(Dal a "Hull a pelyhes fehér hó ..." dallamára) ceiling, board, floor, wall, window, door, desk, chair</p>	<p>– Eddig összekeverve hallották a gyerekek a dal sorait, most rakják rendbe őket. – Játékos torna az utasításoknak megfelelően. – Játék a képkártyákkal (a képkártyákon az utasítások leegyszerűsített jelei) – "Change places" c. játék A gyerekek kört alkotnak kezükben a képkártyákkal. A kör közepén álló gyerek szólítson két "tárgyat" és amíg ők megpróbálnak helyet cserélni, ő üljön le gyorsan valamelyik helyére.</p>	<p>CD</p> <p>Képkártyák (utasításokkal)</p> <p>Képkártyák (a tanterem tárgyaival)</p>

Téma	Új ismeret: új szavak, mondatsémák, nyelvtani szerkezetek	Tevékenységi formák, játékok	Felhasznált eszközök
8. Cselekvések (részösszefoglalás) Tárgyak a tanteremben (részösszefoglalás)	I am a robot, look at me. Stand up, come here. Sit down, stop, go, away, turn round. schoolbag, pen, pencil, book, ruler, rubber, sponge	– "I am a robot" c. játék 4 gyerek áll az osztály előtt, akiknek követniük kell az osztály utasításait. Amelyik eltéveszti a parancsot, az kiesik. A győztes az a tanuló, aki utolsónak marad. – "Where is the ..." c. játék Egy tanuló hátat fordít, a többiek eldugnak egy tárgyat. – Where is the sponge? Kérdezi a hátat fordító gyerek s körbe indul a tanteremben. – Here it is. – ismételtetik folyamatosan a többiek hangjukat fel-alá emelve, attól függően, hogy mennyire közelíti meg a keresett tárgyat (The sponge is here. – választás szerint.)	CD Szókártyák Képkártyák (a tanterem tárgyaival)
NUMBERS 9. Számok 1 – 5 KISZÁMOLÓ	One, two, three, four, five One, two, three, four come in please and shut the door	– A számok megtanulása ujjaink és a számkártyák segítségével. Meghallgatjuk a kazettán a számokat, miközben nézzük a számok számképét és követjük a felsorolást az ujjunkkal. – "You are One" c. játék Számkártyákat osztok ki a gyerekeknek, s megnevezem őket: "Te leszel az egyes – You are One" Számkártyákat mutatok, aki a saját számát látja, hangosan mondja a nevét: "I am One". – A kiszámoló eljátszása: egy tanulót az ajtóhoz küldünk az osztály pedig kórusban hívja.	Számkártyák

Téma	Új ismeret: új szavak, mondatsémák, nyelvtani szerkezetek	Tevékenységi formák, játékok	Felhasznált eszközök
10. Számok 6—10 MONDÓKA	six, seven, eight, nine, ten potato, more Hot potato One potato, two potatoes, Three potatoes, four, Five potatoes, six potatoes, Seven potatoes, MORE	– A számok megtanulása ujjaink és a számkártyák segítségével (CD). – Játék: a gyerekek ökölbe szorítják kezüket, és a számok szerint nyitogatják ujjait. A "more"-ra mindkét kezüket feltartják.	CD Számkártyák Szókártyák
11. Számok 1–10 Kérdésalkotás Felelet DALTANULÁS	One little, two little Three little Indians Four little, five little, Six little Indians. Seven little, eight little. Nine little Indians Ten little Indian boys. Indian boy / boys – What number is it? (kérdés intonáció) – What is your number? – My number is six. Ten little Indians.	– "Ten little Indians" c. játék A gyerekeket 10-ig megszámozzuk. Növekvő sorrendben vonalba rendeződnek szemben az osztállyal. Ők az indiánok. A többiek éneklük a dalt. Az "indiánok" saját számukat hallva leguggolnak. Ha már jól tudják a gyerekek a számokat 10-ig, fordítva is kezdhethetjük a számolást és a játékot. Ekkor az indiánok számukat hallva felállnak. (Készíthetnek indián fejdísz rajta a számokkal.)	CD Számkártyák Indián fejdísz
12. Számok gyakorlása mondókákban Eldöntendő kérdés és rövid válasz gyakorlása MONDÓKA	One, two, three, Clap with me. Clap, clap, clap, Clap like me. One, two, three Jump with me. Jump, jump, jump, Jump like me. with me like me – Is it six? – Yes, it is. No, it isn't. Clap with me.	– A mondókában lévő utasításokat eljátsszuk, majd a gyerekek az eddig tanultak cselekvésekkel újabb és újabb versszakokat találhatnak ki. "gyerek" tanár is irányíthat. – Számokat írunk a táblára. Két csoport versenyezhet, hogy a gyorsan kimondott számot melyikük tudja előbb bekarikázni (aki hamarabb karikázza be a hallott számot, az kapja a pontot).	Számkártyák Tábla

Téma	Új ismeret: új szavak, mondatsémák, nyelvtani szerkezetek	Tevékenységi formák, játékok	Felhasznált eszközök
13. Számok gyakorlása mondókában	One, two, How are you? Three, four, Knock at the door. Five, six, Crosses and ticks. Seven, eight, Sorry I am late. Nine, ten, Say it again.	A mondókát CD-ről hallgatjuk. Először csak a számokat ismételjük. Ezután ismételjük a sorokat és próbáljuk megtalálni benne az ismert kifejezéseket: How are you? Knock at the door. Végül soronként ismételünk, és bekapcsolódunk a dalba. – Számkártyákat helyezünk a földre. Két csoportot alkotunk. Aki hamarabb kapja fel a hallott számot, az kapja a pontot.	CD Számkártyák
MONDÓKA	One, two		
COLOURS AND ANIMALS 14. Színek red, blue, green, yellow	Green, blue, yellow, red The rose is red. The sky is blue. The grass is green. The sun is yellow. – What colour is it?– It is red. – What colour is your pen / bag / book? – My pen is red.	– A színek bemutatása színekártyák és képkártyák segítségével. – Meghallgatjuk a dal első versszakát. Kezdetben csak a színeket ismételjük, s közben a munkalapon színezzük az előzőleg készített képkártyákat. – Pármunka – Egymás kérdegetése az eddig tanult színek és főnevek felhasználásával.	CD Színekártyák Képkártyák Szókártyák
Kérdésalkotás			
Felelet az eddig tanult főnevekkel			
DALTANULÁS	Colours I.		
15. Színek black, grey, brown, white	black, brown, grey, white The cloud is grey. The earth is brown. The night is black. The snow is white. Is it black? Yes. (Yes, it is.) No. (No, it is not.)	Az újabb színek bemutatása szín és képkártyák segítségével. A dal második versszakának bemutatása, miközben dolgozunk a munkalapban. – Where is the red c. játék Színes virágokat ábrázoló képkártyákat osztok ki a gyerekek között. – Where is the red? – kérdezem. _ Here it is! – válaszolnak azok a gyerekek, akiknél piros virágok vannak, s felmutatják a képet.	Képkártyák Szókártyák
Eldöntendő kérdés, rövid válasz gyakorlás			
DALTANULÁS	Colours II.		

Téma	Új ismeret: új szavak, mondatsémák, nyelvtani szerkezetek	Tevékenységi formák, játékok	Felhasznált eszközök
16. Színek és állatok orange, pink, violet DALTANULÁS	orange, violet, pink, kangaroo, town, hill The orange is orange. The violet is violet. The flower is pink. Jump, jump Kangaroo Brown, Jump, jump off to town, Jump, jump up hill and down Jump, jump Kangaroo Brown.	Az újabb színek bemutatása a szín- és képkártyák segítségével. – A Szincápa" egyszerűsített változata (akinek a ruháján megtalálható a megnevezett szín, az odafut hozzánk.) A gyerekek ugrálnak és énekelnek a dal ütemére, majd kiszínezik a kengurut a feladatlapon.	Színkártyák Szókártyák CD FL
17. Színek és állatok Kérdés felelet DALTANULÁS	bat, crocodile, duck, mouse, elephant, snail, banana Bat is black. Crocodile is green. Duck is white. Mouse is grey. Elephant is red. Snail is blue. Banana is yellow. – What is black? – A bat! Black, black, black, my angry bat is black...	Minden gyereknél színes ceruzák vannak. Meghallgatjuk a dalt. Az ismert színeknél a megfelelő színű ceruzát kell feltartani. Többször meghallgatjuk a dalt, s kiszínezzük az állatokat. A dal énekléséhez készítsünk képkártyákat. Soronként mutatva a képeket, elénekelhetjük a dalt.	CD Színes ceruzák Szókártyák Képkártyák
18. Színek és ismerős hangzású szavak DALGYAKORLÁS	radio, television, robot, bus, telephon, computer What is this? It is a red bus. It is a white TV. It is a grey robot. It is a green radio. It is a black telephone. It is a pink computer. Black, black, black, my angry bat is black.	"–There is something in my bag" c. játék. Az újonnan tanult tárgyak egy nagy táskában vannak elrejtve. Egyet kézbe fogva rákérdezek: "There is something in my bag. What is it?" It is a red bus. (Yes, it is. No, it isn't.) Aki kitalálja, az kérdezhet a következő tárgyra.	CD Táska, játéktárgyak

Téma	Új ismeret: új szavak, mondatsémák, nyelvtani szerkezetek	Tevékenységi formák, játékok	Felhasznált eszközök
19. Színek Számok Ismerős hangzású szavak (gyakorlás) mondatalkotás	<p>Number one is red. Number two is grey. What is red? – How many are two and two? – Two and two are four. – What is number six? – It is a red flower. – What is number ten? – It is a blue snail.</p> <p>The Green Trees Rhyme Green trees. Green trees. Everywhere green trees. Blue sky. Green trees Everywhere green trees Yellow flower. Green trees. Everywhere green trees.</p> <p>Draw a yellow bat! Draw a green crocodile!</p>	<p>Számok vannak a táblán különböző színekkel felrajzolva.</p> <p>Játékos matematika, összeadás 10–ig.</p> <p>A táblán lévő számok mellé képkártyákat tűzünk. Nehezíthető, ha a képkártyákat elveszük, és emlékezni kell arra, mi volt a számok mellett.</p> <p>A mondókát addig lehet folytatni, amíg a gyerekek ki nem fogynak a szóból.</p> <p>"Tigers and Elephants" c. játék (csoportverseny) A gyerekek két sorban, arccal az asztal felé állnak. A sorok végén lévőknél mutatunk egy-egy képet. Azok megsúgják az előtük állónak, azok tovább súgják, míg az elsőkhöz nem ér a mondat. Az elsők kiválasztják a kért képet, s amelyikük hamarabb kapja fel az asztról és szalad hozzánk vele, az a csapat kapja a pontot.</p>	<p>CD</p> <p>Színes kréta</p> <p>Képkártyák Számkártyák</p>
MONDÓKA			

Téma	Új ismeret: új szavak, mondatsémák, nyelvtani szerkezetek	Tevékenységi formák, játékok	Felhasznált eszközök
22. Testrészek Utasítások DALTANULÁS	Head, shoulders, knees, eyes, ears, mouth Touch your mouth! Touch your head! Touch your...! (új szavak gyakorlása) Head and shoulders	CDról hallgatjuk a dalt. Az ismert testrészeket kipipáljuk a munkalapon. A munkalapon a dal szövegének megfelelően sorakoznak a testrészek, hogy megkönnyítsék a dal tanulást. Kezdetben csak mutatják az új szavakat, később már énekelnek is. Végül egyre gyorsabb ütemben énekelve megtornáztatjuk a gyerekeket.	CD FL Képkártya Szókártya Színes ceruza
23. Testrészek gyakorlása cselekvéssel összekötve (gyakorlás) DALTANULÁS	arms, legs, feet – Flap your arms! – Wiggle your fingers! – Reach for the sky! Clap your hands, touch your toes, turn around and put your finger on your nose. Flap your arms, jump up high. Wiggle your fingers and reach for the sky!	Új szavak, utasítások begyakorlása Meghallgatjuk a dalt. Megfigyelési szempont: hány testrészt hallottál a dalban? A jobb ellenőrzés kedvéért minden testrésznél megállítjuk a CDt. Ezután énekelve tornáztatjuk a gyerekeket. – "Simon says"	CD FL Képkártyák Szókártyák
24. Testrészek és színek (gyakorlás)	Hello! I am a clown! My hair is red. My nose is red. My mouth is white. My ears are green. My eyes are black.	Csomagolópapírt teszünk fel a táblára, s színes filceket készítünk mellé. A gyerekeknek azt az arcképet kell megrajzolniuk, amit diktálunk. Ezután pármunka a munkalapon. Ők diktálnak színt és testrészt egymásnak.	

Téma	Új ismeret: új szavak, mondatsémák, nyelvtani szerkezetek	Tevékenységi formák, játékok	Felhasznált eszközök
<p>CLOTHES 25. Ruházat</p> <p>DALTANULÁS</p>	<p>T-shirt, shirt, jeans, jumper, shoes, socks, skirt</p> <p>What are you wearing? Sally's wearing a red dress, red dress, red dress. Sally's wearing a red dress, red dress all day long.</p> <p>Blue skirt yellow T-shirt grey jumper white socks brown shoes pink shirt black jeans</p>	<p>Különböző ruhadarabokat viszünk be az órára. Két gyereket kiszámolunk (One, two, three, four...), akiknek versenyezniük kell, ki tud több ruhadarabot magára venni ugyanannyi idő alatt. A többi gyerek addig énekel. A versenyidő eltelté után a gyerekek egyenként levetik a ruhadarabokat, mi pedig megnevezzük azokat. Közben énekeljük a dalt, cserélgetve a ruhadarabokat.</p> <p>"Stand up, who is wearing..." c. játék különböző ruhadarabokat nevezek meg különböző színekkel.</p>	<p>CD Képkártyák Szókétyák FL Ruhadarabok</p>
<p>26. Ruházat (gyakorlás)</p> <p>DALTANULÁS (a tanult ruhadarabokról)</p>	<p>put on hurry up don't be late we can't wait</p> <p>My shoes are black, My jeans are blue, AEIOU My jumper's red My shirt's yellow, AEIOU Put them on, don't be late, hurry up now, we can't wait! My shoes are black, my jeans are blue, AEIOU. (az ismert Old McDonald dallamára)</p>	<p>CDről hallgatjuk a dalt. Először a színeket válogassuk ki belőle. Utána a ruhadarabokat. Utána soronként ismétljük és énekeljük a dalt.</p> <p>"Change places" c. játék.</p> <p>Az ének eljátszása, dramatizálása.</p>	<p>CD FL Színezés</p>

Téma	Új ismeret: új szavak, mondatsémák, nyelvtani szerkezetek	Tevékenységi formák, játékok	Felhasznált eszközök
FOOD AND MEALS 27. Ételnevek MONDÓKA KISZÁMOLÓ	Hamburger, sandwich, ice cream, orange, lemonade, hot dog, chips, coffee, tea – Would you like... – Yes, please. – No, thank you. I like coffee, I like tea, I like the boys and boys like me. I like coffee, I like tea, I like you, Do you like me. Yes, I do. No, I don't.	Az ételek bemutatása és tanulása után kínáljuk a gyerekeknek, ők válaszoljanak! A mondóka gyakorlása közben mutatjuk a különböző ételeket. A megtanítandó ételeket vagy azok képeit az asztalra helyezzük, körbeálljuk és kínáljuk. Később a gyerekek is kínálhatnak. A kiszámoló gyakorlása – What is this – c. játék Az asztalon a tanult ételek. A bekötött szemű tanulónak meg kell nevezni a megérintett ételt ízéről, szagáról vagy formájából következtetve.	CD FL Képkártyák Szókétyák Természetes szemléltetés
29. Ételnevek (gyakorlás) DALTANULÁS	29. Ételnevek (gyakorlás) DALTANULÁS fish, sausages, pan, in Five fat sausages Five fat sausages Sitting in a pan. Five fat sausages Sitting in a pan. Sizzle! Sizzle! Sizzle! One goes BANG! Four fat sausages Sitting in a pan. For fat sausages... Three fat ..... Two fat ..... One fat ..... No fat sausages sitting in the pan!	CD-ról hallgatjuk a dalt. Megfigyelési szempont: Milyen számokat hallottál? Sorról sorra hallgatva bekapcsolódunk a dalba. "Yes/No" c. játék Ételeket ábrázoló kártyák vannak a kezében. A gyerekek egy sorba, egymás mögé állnak. Megbeszéljük, hogy a jobb oldaluk az igenlő, a bal a nemleges válasz. Ha helyes a mondat, amit a kezében tartott képről állítok, akkor jobbra kell ugraniuk, ha helytelen, akkor balra. (It is a red banana) Aki eltéveszti az ugrást, az leül. A játék vége felé lehet gyorsítani az iramot.	CD FL Képkártyák Szókétyák

Téma	Új ismeret: új szavak, mondatsémák, nyelvtani szerkezetek	Tevékenységi formák, játékok	Felhasznált eszközök
FAMILY 30. Családtagok	father, mother, sister, brother, daughter, son, grandmother, grandfather	A feladatlapon a családot színezzék a gyerekek, s közben ismétlik a CD szavait. Szerepjáték	CD FL
VERSIKE	Here is the Father Here is the Mother Here is the Sister Here is the Brother Father, Mother Sister, Brother Hand in hand With one another. – Good morning. – Good morning. – Who are you? – I am the Father. And you? – I am Grandmother. – Goodbye! – Goodbye! My family tree	Egymással szemben áll egy fiú és egy leány. Fényképeket tartanak a kezükben s felváltva válaszolgatnak egymásnak. Apró kiegészítő kellékdarabokkal (pl. kendő, kalap, szemüveg, sétabot) lehet a dialógust eljátszani az üdvözlés és a szereplők cserélhető. A gyerekek családfát kapnak a munkalapon előrajzolva. Ők vagy rajzzal, vagy fotóval tölthetik ki.	Szókártyák Képkártyák Kendő Kalap Sétabot Szemüveg

Téma	Új ismeret: új szavak, mondatsémák, nyelvtani szerkezetek	Tevékenységi formák, játékok	Felhasznált eszközök
<p>HOUSE ACTIVITY 31– 32.A ház részei, családtagok és cselekvések</p> <p>DALTANULÁS</p>	<p>bathroom, kitchen, bedroom, dining room, sitting room, garden, nursery</p> <p>It is a bathroom. It is a kitchen. It is a bedroom. It is a dining room. It is a sitting room. It is a nursery. It is a garden. – Hello, mother, where are you? – I am in the kitchen.</p> <p>A song</p> <p>Hello, grandma, where are you? I am in the dining room. What are you doing? I am eating cakes.</p> <p>Hello mammy, where are you? I am in the kitchen. What are you doing? I am cooking dinner.</p> <p>...uncle ... in my bedroom ... I am having a rest.</p> <p>...daddy ...in the bathroom ...baby...in the nursery ...I am drinking tea.</p> <p>...brother...in the sitting room ...I am reading a book.</p> <p>...aunt...in the garden ...I am watering flowers.</p>	<p>Képek alapján bemutatjuk és megnevezzük a lakás részeit. A különböző helyiségek képeit egy-egy padra helyezzük. Két tanuló beszélget kiválasztva a helyiséget és a családtag nevét használva a jelmez kellékeket.</p> <p>A munkalapon a különböző helyiségek a dalban jelölt cselekvésekkel együtt szerepelnek. Először csak a családtagokra kell figyelniük, majd a lakás részeit kell felismerniük és utoljára a cselekvéseket kell kiszínezniük.</p> <p>A gyerekek saját lakásukat rajzolják le családtagjaikkal és az ismert cselekvésekkel, majd bemutatják társaiknak.</p>	<p>CD FL</p> <p>Képkártyák Szókártyák Képkártyák Jelmezek</p> <p>Színesceruza</p>

Téma	Új ismeret: új szavak, mondatsémák, nyelvtani szerkezetek	Tevékenységi formák, játékok	Felhasznált eszközök
33. Cselekvések Kérdés Felelet	I am drinking tea. I am eating cakes. I am cooking dinner. I am having a rest. I am having a shower. I am reading a book. I am watering flowers. I am sleeping. I am cleaning my teeth. – What are you doing? – I am	A cselekvéseket gyors egymásutánban kell a gyerekeknek mutogatniuk a munkalapon. – "What am I doing" c. játék A gyerekek el kell játszani a cselekvést. Aki kitalálja, az mutatja a következőt.	CD Képkártyák a cselekvésekről
SEASONS 34. Évszakok VERSIKE	spring, summer, autumn, winter Spring is green Summer is bright Autumn is yellow Winter is white	CD-ről hallgatjuk a versikét. Megfigyelési szempont: Milyen színeket hallottál? A munkalapon a négy évszak rajzai, amit a versike mondogatása közben színeznék.	CD Évszakokat ábrázoló képek
ÉV VÉGI ISMÉTLÉS 35.	Színek, számok ismétlése		
ÉV VÉGI ISMÉTLÉS 36.	Kérdések –válaszok Bemutakozás	Pármunka, csoport munka	
ÉV VÉGI ISMÉTLÉS 37.	Dalok, versek ismétlése		

2. évfolyam német nyelv heti 1 óra Célok és feladatok

A gyermekkorban kezdődő nyelvtanulás az anyanyelvhez hasonlóan történik: a tanulók életkoruknak és értelmi szintjüknek megfelelő téma-köröket érdekes – elsősorban játékos – tevékenységek révén dolgoznak fel, és ennek során a cél-nyelvet kezdetben csak hallva, később egyre többet beszélve haladnak előre az idegen nyelv elsajátításának folyamatában.

A német mint idegen nyelv tanításának általános céljai az 1–4. évfolyamon:

- kedvet ébreszteni az idegen nyelv tanulásához
- megalapozni a későbbi nyelvtanulást
- a közös játékok, páros és csoportmunkák kapcsán a tanulók együttműködési készségének, toleranciájának fejlesztése
- tanulási stratégiák elsajátítása.

Fontos, hogy a tananyag a diákok számára ismert tartalmakra épüljön. A kezdő nyelvtanulási szakaszban legfontosabb cél a hallott szöveg értése: az utasítások, cselekvésekkel kapcsolatos feladatok teljesítéséből következtethetünk az elsajátítás fokára. Ezzel párhuzamosan és egyre jelentősebb mértékben fejlesztendő a beszéd-készség: az egy-szavas válaszok, az eleinte kisebb, később hossz-szabb terjedelmű memoriterek mellett fokoza-tosan előkerülnek a párbeszéd, szóbeli meg-nyilatkozások.

KERETTAV

ÉVFOLYAM

Éves óraszám

(A nem kötelező órák terhére) 18 óra, ebből 10 óra a tananyag feldolgozására, 8 óra készségfejlesztésre használandó, különös tekintettel a helyes kiejtésre, az intonációra, valamint az óravezetés, a játékos cselekedtetés gyakorlására.

Cél

A tanuló figyelmének ráirányítása egy eddig számára teljesen ismeretlen kultúrára, és az érdeklődés felkeltése az idegen világ iránt.

Fejlesztési követelmények (feladatok)

A tanuló tudjon köszönni és köszönést fogadni német nyelven; ismerje a legtöbbször használt

udvariassági formulákat; tudjon néhány verset, mondókát elmondani, gyermekdalt elénekelni, gyermekjátékban részt venni, fejlődjön együttműködési készsége.

Tartalmak (témakörök szerint)

A tanár összeállítása vagy gyermektankönyv alapján gyermekjátékok megismerése, éneklése, eljátszása, kedvenc játékainak megnevezése.

Kommunikációs szándékok: bemutatkozás, üdvözlés, kapcsolatfelvétel, érdeklődés a beszédpartner személye iránt, rákérdezés személyekre, dolgokra, dolgok azonosítása.

Fogalomkörök: létezés (*bin/bist/ist/sind*) kifejezése, minőségi viszonyok (*wie ist/wie sind*) kifejezése, mennyiségi viszonyok (*tőszámnevek 1–12*), a főnevek névelőkkel együtt történő használata (*was ist, wer ist*).

Fejlesztési alapok (az eredményes továbbhaladáshoz)

(Hallott szöveg értése.) A tanuló megért ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid kérést, utasítást, arra cselekvéssel válaszol; valamint megért ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid kérdést.

(Beszéd-készség.) A tanuló egy szóval, hiányos, egyszerű mondatban válaszol az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésre, szavakat és egyszerűbb szerkezetű szövegeket (legalább néhány mondókát, verset, dalt) tanult minta alapján reprodukál.

A tanterv javasolt szókinccse 130 szó (ebből kb. 20 a magyarhoz hasonló).

TÉMAKÖR: AZ ÉN

VILÁGOM

Cél

Köszönés, ismerkedés, bemutatkozás, a nyelvtanulás motiválása.

Követelmény

Iskolai értelemben vett követelményről nem beszélhetünk. Nem „nyelvtanítás” történik, hanem ismerkedés a nyelvvel, annak tudatosítása, hogy más nyelvek is vannak. A készségfejlesztésben a hallásértést és az idegen nyelven történő megszólalást készítjük elő.

Tartalom

A köszönési formákon kívül mintegy 30-40 szó, többnyire főnevek, a diák körül lévő tárgyak. A legismertebb gyermekdalok éneklése, mozgásos játékok, a tárgyak kicsinyített mása (játékok) vagy azok kivágva keménypapírból, a kedvenc játékok a nyelvtórán.

Értékelés

Csupán annyi, hogy a tanuló részt vegyen a közös játékokban, feladatokban.

Feltételek

Beszédszándékok (bemutatkozás, köszönés, tárgyra való kérdés, a tárgyak azonosítása). Né-hány ismert dal, gyerekjátékok vagy ezek rajzai.

TÉMAKÖR: A CSALÁD

Cél

A közvetlen családtagok elnevezése, lakás, otthon, a „szobám”.

Követelmény

A szavakat rámutatással, rákérdezéssel próbálja megismerni, azonosítani. Tanári segítségével, közösen tudjon énekelni, aktívan vegyen részt a körjátékokban, figurális mozgásokban!

Tartalom

Körülbelül 50 szó, a családtagok nevei, illetve a családtagokhoz tartozó hagyományos cselekedetek (testvér – tanul, anya – főz stb.).

Értékelés

Az értékelés szempontja: közös részvétel a „munkában”, a bátortalanabb tanulókat biztatni, lelkesíteni kell.

Feltételek

Körjátékok közösen, apróbb gyermekjátékok.

TÉMAKÖR: AZ ÁLLATOK VILÁGA

Cél

A tanulókat érdeklő kedvencek megnevezése.

Követelmény

Mintegy 30 szó segítségével megnevezni a kedvenc állatokat, ügyelve a helyes kiejtésre, intonációra.

TÉMAKÖR: SZÁMOK ÉS SZÍNEK Cél

A bennünket körülvevő világ – idegen nyelvi szempontból egyre bővülő – néhány sajátossága: számok, színek.

Követelmény

A beszédképesség fejlesztése, egyszerű egyszavas válaszok. A számok ismerete 1–12 között, játékos gyakorlatokkal a színek felismerése, ünnepek (karácsony, húsvét, Mikulás vagy más ünnep). Mondókák, versek, énekek.

Tartalom

Hozzávetőlegesen 30 szó. A színekhez, számokhoz kapcsolódó játékos gyakorlatok, esetleg videofelvétel német gyerekekről, gyermekünnepekről. A tanítás ebben a szakaszban még ne legyen tankönyvhöz szorosan kötődő, a tanítási óráknak csak kis hányadát tegyék ki a könyvvel kapcsolatos feladatok!

Értékelés

Aktivizálás a közös játékra, önállóságra biztatás. Köznapi értelemben (osztályzatokkal) értékelés nincs. A pedagógus legfőbb szempontja az legyen, hogy a bátortalanabb, később érő gyerekeket serkentse, nehogy már kezdéskor nagy teljesítménykülönbség alakuljon ki az osztályban. Próbálja a szaktanár a tanulókat korrekt módon sikerélményhez vezetni! A szülőkkel tartani kell a kapcsolatot a tanuló előmeneteléről.

Feltételek

Plüssállatok (pl. kutya, macska, róka, elefánt, zsiráf stb.).

Szemléltető számlapos óra minden tanulónak, illetve nagyobb méretű a tanár számára.

Wir lernen Deutsch 1

	Szókincs	Mondatmodellek	Eszközök, szemléltetés	ének, mondóka, vers
Szept.				
1.	die Tulpe, das Auto, die Lampe, die Rose, die Banane, die Zitrone, der Bus, die Torte, das Haus, der Elefant, der Luftballon groß, klein, rot, gelb, blau	Was ist das? Das ist..... köszönések	Képek, játékok Mtk. feladatai	CD: Guten Tag, guten Tag.....
2.	das Domino, der Ball, die Legosteine, die Puppe, der Traktor, der Roller, der Teddy, das Mädchen, der Junge, die Kinder grün, braun	Wie ist der Ball? Der Ball ist rot.	Képek játékok Mtk. feladatai	
3.	Gyakorlás	Előzőek gyakorlása	Mtk. feladatai	
4.	Gyakorlás	Előzőek gyakorlása	Mtk. feladatai	
október				
5.	die Tafel, die Bank, der Stuhl, der Schrank, der Tisch, die Lampe, das Regal, die Uhr, der Schüler, die Schülerin, der Lehrer/die Lehrerin, die Kreide, der Schwamm oben, unten, links, rechts	Wo ist die Lampe? Die Lampe ist oben.	Képek Mtk. feladatai	Kleine Maus....
6.	das Buch, das Heft, der Bleistift, der Radiergummi, die Schultasche, das Mäppchen, der Turnsack, der Filzstift, das Lineal, der Pinsel, der Malkasten		Képek Mtk. feladatai	

7.	liest, schreibt, sitzt, steht, turnt, malt, rechnet, singt,	Was macht Peter? Peter turnt. Was machst du? Ich turne.	Képek Mtk. feladatai	Wir gehen, wir gehen....
8.	fleißig, faul gyakorlás		Mtk. feladatai	Ich bin Peter.....
november				
9.	der Vater, die Mutter, der Junge, das Mädchen, das Baby, die Katze, der Hund, der Großvater, die Großmutter alt, jung	Wie heißt dein Vater? Mein Vater heißt....	Képek (esetleg családi fotó) Mtk. feladatai	CD: Laterne, Laterne....
10.	die Tür, das Fenster, der Schrank, der Teppich, das Bild, die Vase, die Blume, das Zimmer, der Fernseher, der Sessel, die Kommode, das Regal, das Bett, das Telefon, die Zeitung	Wie ist das Regal? Wo ist das Regal?	Képek Mtk. feladatai	
11.	liest, spielt, strickt, schläft, gießt die Blumen	Was macht der Vater? Der Vater liest.	Képek Mtk. feladatai	
12.	Gyakorlás		Mtk. feladatai	
december				
13.	der Apfel, die Banane, die Orange, die Schokolade, die Nuss, die Rute számok 1-10	Ein Apfel, zwei Bananen....	Képek (esetleg hozott gyümölcsök), számkártyák Mtk. feladatai	Nikolaus, Nikolaus... Eins, zwei.....
14.	die Mütze, der Schal, die Handschuhe, die Stiefel, .	Wie ist die Mütze?	Képek (saját ruhadarabok) Mtk. feladatai	die Mütze, der Schal, die Handschuhe, die Stiefel, der Mantel
15.	Gyakorlás		Mtk. feladatai	
Január				
16.	der Herd, der Mülleimer, der Kühlschrank, der Küchenschrank, der Tisch, der Stuhl,		Képek Mtk. feladatai	

	der Teller, der Löffel, das Messer, die Gabel, die Serviette, das Glas			
17.	die Salami, der Kakao, das Brötchen, die Butter, die Milch, der Tee, die Marmelade kalt, warm essen/isst, trinken/trinkt, kochen/kocht, den Tisch decken/deckt	Wie ist der Tee? Der Tee ist warm. Was isst der Junge? Was trinkt das Mädchen?	Képek Mtk. feladatai	Auf dem Tische....
18.	die Dusche, die Toilette, der Spiegel, die Zahnpasta, die Zahnbürste, die Badewanne, das Handtuch schmutzig, sauber	Wie ist die Hose? Die Hose ist schmutzig.	Képek Mtk. feladatai	
19.	Gyakorlás		Mtk. feladatai	
Február				
20.	der Kopf, die Augen, die Ohren, die Nase, der Mund, die Haare, der Bauch, die Beine, die Füße, die Hände, die Arme	Wie sind die Augen?	Képek Mtk. feladatai	Punkt, Punkt.....
21.	der Bär, die Maus, der Tiger, der Löwe, der Affe, der Papagei, der Hase, die Giraffe, die Katze, der Hund, das Pferd, die Ente, das Zebra	Die Katze hat vier Beine. Oma hat eine Katze.	Képek Mtk. feladatai	CD: Kommt alle...
22.	dick, dünn, kurz, lang schwarz, weiß, grau, bunt			
23.	Gyakorlás		Mtk. feladatai	
Március				
24.	der Himmel, die Sonne, die Wolke, der Baum, das Gras, das Schneeglöckchen, der Goldregen		Képek (újságból vagy naptár képei) Mtk. feladatai	
25.	der Frühling, der Sommer, der Herbst, der Winter		Képek Mtk. feladatai	CD: Es war eine Mutter...

26.	das Hemd, die Hose, die Schuhe, die Kappe, die Jacke, die Bluse, der Rock, die Socken, die Sandalen	Was trägt der Junge? Der Junge trägt eine Hose.	Képek (saját ruhadarabok) Mtk. feladatai	
27.	Gyakorlás		Mtk. feladatai	
Április				
28.	der Schmetterling, der Vogel, die Narzisse, die Tulpe, die Margarete, das Maiglöckchen, der Apfelbaum, der Garten		Képek Mtk. feladatai	
29.	es regnet, es scheint die Sonne, es ist kalt/warm, es weht		Képek Mtk. feladatai	
30.	das Ostern, der Osterhase, das Ei, das Nest, der Korb			Ein großer Ball.... CD: Komm bitte, komm...
31.	Gyakorlás		Mtk. feladatai	
Május				
32.	klettert, bellt, springt, schwimmt, schläft, liegt, sitzt, läuft	Was macht der Hund? Der Hund bellt.	Képek Mtk. feladatai	
33.	számok 11-20	Wie viele Bananen sind hier? 12 Bananen.	Számkártyák Mtk. Feladatai	
34.	hónapok	Wann ist dein Geburtstag? Mein Geburtstag ist im.....	Képek Mtk. feladatai	CD: Peter hat Geburtstag....
35.	Gyakorlás		Mtk. feladatai	
Június				
36.	Szókincs ismétlése		Mtk. Feladatai	
37.	Szókincs ismétlése		Mtk. feladatai	

3. évfolyam angol heti 1 óra

NT-56473 Sebők Judit: English for You 2

A 3. évfolyamon az idegennyelv-tanítás elsődleges célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása. További fontos célkitűzése, hogy felkeltse a tanulók érdeklődését a nyelvek tanulása és a más nyelveket beszélő emberek és kultúrájuk megismerése iránt. A nyelvvel való játékos és örömteli foglalkozás, a kezdeti sikerek és a motiváló tanári visszajelzés segítenek a tanulónak abban, hogy megmaradjon és erősödjön ösztönös tudásvágyuk és tanulási kedvük, bátran használják a rendelkezésükre álló nyelvi eszközöket, növekedjen önbizalmuk, fejlődjön önismeretük és önértékelésük. Mindez elengedhetetlen a nyelvtanulás hosszú távú eredményessége szempontjából.

Gyermekkorban a nyelvtanulás a természetes nyelvvelsajátítás folyamataira épül. A tanulók életkori sajátosságaiknak és fejlettségi szintjüknek megfelelő, érdekes, értelmes és kihívást jelentő tevékenységekben vesznek részt. A célnyelven elhangzó információk megértéséhez támaszkodnak a világról szerzett ismereteikre és tapasztalataikra, amelyek egyrészt segítik a nyelvtanulást, másrészt annak tartalmi révén tovább mélyülnek és bővülnek. Az anyanyelv elsajátításához hasonlóan az idegen nyelv elsajátítása is minden esetben kontextusba ágyazva, konkrét beszédhelyzetek során történik, amelyekben a verbális és a nonverbális elemek természetes egységet alkotnak. Utóbbiak a nyelvtanulás kezdetén különösen fontosak, hiszen a megfelelő nyelvi eszközök hiányában segítik a beszédhelyzet értelmezését, illetve a beszédszándék megvalósítását. A nyelvtanulás kezdő szakaszában a tanulók tanórai beszédének természetes része a magyar nyelvű kérdés és válasz is, amelyet visszajelzésként, megerősítésként használnak a tanár következetes célnyelv-használatával párhuzamosan.

Az idegen nyelvvel való korai ismerkedés középpontjában, ebben a szakaszban, a hallott szöveg értése és a szóbeli interakció együttes fejlesztése áll. A készségfejlesztés során a tanulók megismerkednek az alapvető nyelvtanulási stratégiákkal, amelyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy a későbbiekben önálló nyelvtanulóvá váljanak.

Az idegen nyelv tanítása a tantárgy jellegéből adódóan kiválóan alkalmas arra, hogy hozzájáruljon a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott nevelési célok eléréséhez és a kulcskompetenciák fejlesztéséhez. Utóbbiak közül kiemelten fontos az idegen nyelvi kommunikációnak az anyanyelvi kommunikációhoz, a szociális kompetenciához, az esztétikai-művészeti tudatossághoz és kifejezőképességhez, illetve a hatékony tanuláshoz való kapcsolódása. Az anyanyelven elsajátított ismeretek, készségek és stratégiák támogatják az idegen nyelv tanulását, míg a nyelvtanulás eredményei pozitívan hathatnak az anyanyelvi tudatosság alakulására. A szociális kompetencia területén a kultúrák közötti hasonlóságok és különbségek felfedezése segíti a tanulókat abban, hogy nyitottá váljanak saját kultúrájuk és a célnyelv kultúrája iránt. Az idegennyelv-oktatás során alkalmazott, a tanulók együttműködését ösztönző munkaformák és tevékenységek hozzájárulnak a tanulók szociális érzékenységének fejlesztéséhez. Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség területén az idegennyelv-tanításban építeni lehet arra, hogy a tanulók életkori sajátosságaikból adódóan szeretnek játszani, rajzolni, festeni, énekelni, táncolni, és örömmel vesznek részt változatos művészeti tevékenységekben. A művészeti ágakkal való aktív kapcsolat gazdagítja a tanulók érzelmi világát. A hatékony tanulást az idegen

nyelvvel való foglalkozás által ösztönzi, hogy a tanulók elsajátítanak néhány alapvető nyelvtanulási stratégiát, és megteszik az első lépéseket idegen nyelvi teljesítményük értékelése útján.

Az idegen nyelv tanulása keretében feldolgozott témakörök könnyen összehangolhatók a NAT-ban szereplő alsó tagozatos tantárgyak tartalmaival. A *Témakörök* táblázatban megjelölt kapcsolódási pontok segítenek megtalálni azokat a területeket, ahol sikeresen megvalósítható a tantárgyakon átívelő - akár közös projektek keretében történő - tanulás.

A tanulási folyamat során a tanuló egész személyisége formálódik, így alapvető fontosságú, hogy a kisgyermekkorú idegennyelv-tanítást áthassa a holisztikus pedagógiai szemlélet. Ennek a szemléletnek a gyakorlatba való átültetése nagy körültekintést igényel mind a tananyagok, taneszközök kiválasztásában és felhasználásában, mind a tevékenységek megtervezésében, valamint a tanórák megszervezésében és megvalósításában.

A megfelelően kialakított, változatos tevékenységformákra lehetőséget nyújtó tanulási környezet elősegíti az idegen nyelv sikeres elsajátítását. A gyermekbarát, vizuális elemekben gazdag berendezés ösztönzi a tanulókat a nyelvi tevékenységekben való aktív részvételre. Az infokommunikációs eszközök bevonása már ebben az életkori szakaszban is érdekesebbé, motiválóbbá teheti a nyelvtanulást, a pedagógus számára pedig lehetőséget ad arra, hogy az életkori sajátosságoknak megfelelő autentikus anyagok gazdag tárházából válogasson.

Célok és feladatok a 3-4. évfolyamon

- Az angol nyelv tanulásának megszerettetése játékos megközelítéssel.
- A nyelv hangzásvilágának, zenéjének megismerése. Az artikulációs bázis fejlesztése, a speciális hangzók, hanglejtés, szóhangsúly megfigyelése.
- Az idegen nyelven való önkifejezés megismerése.
- Bepillantás más nép életébe, kultúrájába, szokásaiba.
- A főbb nyelvtani alapegységek tanulásának alapozása, illetve megkezdése. A továbbiakban erre koncentrikusan bővülve épülhet a tananyag.
- Dalok, versek megismerése, melyek tematikusan segítik a beszélt nyelv és nyelvtan elsajátítását. Aktív és passzív szókinccs gyűjtése a dalokon, a játékokon keresztül is.
- Az utasítások megértése és végrehajtása.
- Mondatok átalakítása szócserevel, használatuk élő helyzetekben is.
- Cselekvéssel összekötött szövegek, rímek, szerepjátékok tanulása.

Várható eredmények

- Ismerjék a tanulók a megadott szavakat és alapmondatokat.
- Magyarul is nevezzék meg ezek jelentését.
- A tanult kérdéseket és válaszokat párbeszédés játékban használják.
- A megtanult mintamondatokban helyesen mondják a szavakat és nyelvtani elemeket. Ezek segítségével, szócserevel önálló mondatokat is képesek legyenek alkotni.
- Értsék meg és hajtsák végre a tanult utasításokat.
- Az írás és olvasás még nem követelmény, de a szóképek és mondatképek legyenek ismerősek. A tanult verseket, dalokat egyedül is mondják, énekeljék.

3.osztály

Tankönyv : English for you 2 Tankönyv

Éves óraszám: 37 /év, 1 óra/hét

Témakör	óraszám
1. Üdvözlés, köszönés	3
2. Család és barátok	5
3. Állatok	5
4. Színek	4
5. Testünk, öltözködés	5
6. Étkezés	5
7. Otthon	5
Szabadon felhasználható: <ul style="list-style-type: none"> • Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően és/vagy <ul style="list-style-type: none"> • Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában 	5
Összesen:	37

Fejlesztési célok és feladatok egységenként

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	<p>A tanuló magával hozza meglévő tapasztalatait, elképzeléseit.</p> <p>Otthon és az óvodában szerzett készségek, személyes és szociális kompetenciák, tanulási képességek, a tanuló természetes kíváncsisága, motivációja.</p> <p>Játékok, szituációs feladatok az otthoni és az óvodai életből.</p>
Tantárgyi fejlesztési célok	<p>A tanuló képes követni a nonverbális elemekkel erősen támogatott idegen nyelven történő óravezetést;</p> <p>követi a nagyon lassú és tiszta kiejtésű beszédet, amikor a jelentés megértéséhez hosszú szünetek állnak rendelkezésére;</p> <p>felismeri és végrehajtja az általa már hallott utasításokat;</p> <p>a hallott szöveg tartalmát különböző módokon (mozgás, hang, rajz) képes megjeleníteni;</p>
<p>A fejlesztés tartalma</p> <p>A nyelv hangzásvilágának, zenéjének megismerése, az artikulációs bázis fejlesztése, speciális hangzók, hanglejtés, szóhangsúly megismerése, megfigyelése.</p> <p>A nonverbális elemekkel támogatott célnyelvi óravezetés megértése.</p> <p>Az életkornak megfelelő, ismert témakörhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű szövegek bemutatásának követése.</p> <p>Tanári beszéd és/vagy hangzóanyag hallgatása, együttmondása után közös vagy önálló ismétlés.</p>	

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Gyermekdalok, gyermekversek, mondókák, képekkel illusztrált történetek, cselekvéssorok, mesék, rövidfilmek, tanárral, tanulótársakkal, folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	A tanuló magával hozza meglévő tapasztalatait, elvárásait.
Tantárgyi fejlesztési célok	A tanuló képes aktívan részt venni az interakciót igénylő célnyelvi gyermekjátékokban; Részt vesz egyszerű interakcióban, ahol a kommunikáció a lassabb beszéden és ismétlésen alapul;
A fejlesztés tartalma	Egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre, kérésekre, felszólításokra való reagálás rövid válaszokkal. Cselekvéssel ismert szituációs játékokhoz, tantermi játékokhoz való kapcsolódás. Néhány egyszerű, mindennap használt mondatszerkezet korlátozott mértékben történő alkalmazása példa alapján. Ismert témákhoz kapcsolódó egyszerű nyelvi eszközöket és nonverbális elemeket tartalmazó rövid párbeszéd eljátszása társakkal, tanárral.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások	Dalok, mondókák, gyermekversek, rövid, képpel illusztrált történetek, rövid párbeszéd

Kommunikációs eszközök

1.A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök

	Kezdeményezés és válasz	
Megszólítás	<i>Excuse me.</i>	<i>Pardon?</i>
Köszönés	<i>Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!</i>	<i>Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!</i>
Elköszönés	<i>Goodbye. Bye-bye! Good night Take care..</i>	<i>Goodbye. Bye! Good night. Thanks. Bye!</i>
Köszönet és arra reagálás	<i>Thanks. Thank you very much. Thanks a lot.</i>	<i>Not at all. You are welcome. No problem.</i>
Bemutatkozás, bemutatás	<i>My name is...</i>	<i>Hello. Hi!</i>
Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	<i>How are you today? What's the matter?</i>	<i>Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I am afraid.</i>
Bocsánatkérés és arra reagálás	<i>I am sorry. I am very sorry.</i>	<i>That's all right.</i>
Gratulációk, jókívánságok és arra reagálás	<i>Happy Christmas /New Year/Birthday!</i>	<i>Happy Christmas /New Year/ Birthday!</i>

2. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
<i>Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése</i>	<i>You are right. You are wrong. Are you kidding? Are you sure?</i>	<i>That's right. No way.</i>
3. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök		
<i>Dolgok, személyek megnevezése, leírása</i>	<i>What is it? What's it in English?</i>	<i>It's.../ That's.../</i>
<i>Információ kérés, adás</i>	<i>Are you all right?</i>	<i>Yes, I am.</i>
<i>Tudás, nemtudás</i>	<i>Where is she?</i>	<i>I have no idea</i>
4. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök		
<i>Kérés és arra reagálás</i>	<i>Give me a pen.</i>	<i>Here you are.</i>

Fogalomkörök		
Fogalomkörök	Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
<i>Cselekvés, történés, létezés kifejezése</i>	<i>'be'</i>	<i>I am ... What's your name? My name is ...</i>
	<i>Imperatives</i>	<i>Stand up.</i>

		<i>What's this? Is it a ...</i>	<i>It's an apple. Yes it is / No, it isn't..</i>
Birtoklás kifejezése		<i>'have got' 'have got' in questions and negatives</i>	<i>I have got a ..... Have you got a ...? Yes/No. I haven't got ...</i>
Térbeli viszonyok	<i>Helymeghatározás</i>	<i>Adverbs Here, there, On the left/right In, on, under</i>	<i>Where is the ball? Where are the shoes?</i>
Mennyiségi viszonyok		<i>Singulars and plurals Regular and irregular plurals</i>	<i>Boys, girls, Children, people, men, women ...</i>
		<i>Cardinal numbers 1-10</i>	
Minőségi viszonyok		<i>Question forms</i>	<i>How old are you? Are you happy? What colour is it? What do/don't you like? Is it good/bad for you? His shirt is green. Her shoes are brown.</i>
Logikai viszonyok		<i>Linking words</i>	<i>And/or</i>
Szövegösszetartó eszközök		<i>Articles Personal pronouns Demonstrative pronouns</i>	<i>A, an, the I, he, they... Me, him, them This, that</i>

Kommunikációs eszközök, helyzetek és szándékok	Fogalomkörök, nyelvtani szerkezetek	Tanulói tevékenységek
Greetings & introductions; Let's count to 5;	Cselekvés, törtézés, létezés - <i>I am ...</i> - <i>What's your name?</i> - <i>My name is ...</i>	Utánzás; Ismétlés; TPR
Naming the colours; Identifying objects in the classroom;	Cselekvés, törtézés, létezés - <i>What colour is it?</i> - <i>What's this?</i> - <i>Is it a ...?</i> - <i>Yes, it is. / No, it isn't.</i>	Ujjbáb készítése; Színezés; Rajzolás
Identifying members of the family; Naming pet animals;	Cselekvés, törtézés, létezés - <i>How old are you?</i> - <i>Are you happy?</i> - <i>Yes, I am. / No, I am not.</i> - <i>He is thin.</i> - <i>Is he sad?</i> - <i>Yes, he is. / No, he isn't.</i>	Matricák beragasztása; Családi album bemutatása; Mesehallgatás; Memory game;
Let's count to 10; Asking about each other's age; Inquiring about other people's health; Describing people's appearance; Describing my favourite toys;	Birtoklás - <i>Imperatives: Stand up.</i> - <i>I have got ...</i> - <i>I haven't got ...</i> - <i>Have you got?</i> - <i>Yes, I have. / No, I haven't.</i>	Gyurmafigurák készítése; Rajzok; Mesehallgatás
Classroom language; Describing parts of the body; Characterisation;	Birtoklás - <i>She has got ...</i> - <i>She hasn't got ...</i> - <i>Has she got?</i> - <i>Yes, she has. / No, she hasn't.</i>	Babák bemutatása; Teddy bear kiállítás; Matricák beragasztása;
Describing food; Likes and dislikes;	Mennyiségi viszonyok - <i>I like ...</i>	Étlapkészítés; Rajz;

Polite requests; Saying thanks;	- <i>I don't like ...</i> - <i>Többesszám</i> - <i>Here you are.</i> - <i>Thanks.</i>	Ízlelés
Describing my room; Our house / home; Describing furniture & clothes; Describing locations;	Térbeli, minőségi viszonyok - <i>Where's the ball?</i> - <i>Where are the shoes?</i> - <i>His shoes are green.</i> - <i>His shirt is yellow.</i>	Babaház bemutatása; Bababútorok bemutatása; Mesehallgatás

Értékelési rendszer:

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire a 3. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet mérésekor a szókincs, beszédkésztség, beszédértést és íráskésztséget mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok: minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

- önértékelés
- tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)
- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás)

A továbbhaladás feltételei:

Hallott szöveg értése

A tanuló megért:

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid kérést, utasítást, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid kérdést;ü

Beszédkésztség

A tanuló:

- egy szóval, vagy hiányos, egyszerű mondatban válaszol az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésre;
- ismert dolgokat megnevez;
- néhány mondókát, verset, dalt reprodukál;

Szókinsz: kb. 350 lexikai egység

Lecke címe/ óraszám	Témakör(ök)	Kommunikációs cél	Fogalomkör(ök)	Készségfejlesztés	Egyéb
1. Welcome	üdvözlés, bemutakozás	üdvözlés, bemutatkozás	My name is... I am ... years old. I am from	szóbeli kommunikációs készségek fejlesztése az írásbeliség bevezetésével	
2-3. In the School	az iskolában	- iskolai tárgyak megnevezése - iskolához kapcsolódó cselekvések megnevezése	desk, pen, chair, board, sponge, ruler, bag, pencil, rubber look, clap, go, sing, pick up, open, point, touch	a tanult szavak felismerése képek alapján utasítások követése daltanulás szituációs játék	
4-5. Alphabet	az ábécé	szavak betűzése saját név betűzése	spell ABC order I can see something with 'B'–	tanult szavak betűzése képek alapján szó és kép összekapcsolása CD- hallgatás segítségével daltanulás szituációs játék mondókatanulás	feladatlapok kitöltése a 86. oldaltól a 92-ig
6-7. Numbers	számok 1-100	számolás 1-től 100-ig	plurals I can see one... I can see ten ....s.	mondókatanulás többes szám kiejtése képleírás, mondatalkotás írásban	

Lecke címe/ óraszám	Témakör(ök)	Kommunikációs cél	Fogalomkör(ök)	Készségfejlesztés	Egyéb
				számokkal kapcsolatos feladatok megoldása	
8–9. Colours	színek	színek megnevezése, tárgyához kötése	11 colours It's red.	kép színezése utasítás alapján daltanulás	
10–11. Clothes	ruhák	ruhák megnevezése	I'm wearing... plurals	daltanulás rajzolás CD-hallgatás alapján szövegértés: tartalom megjelenítése rajzban	
12–13. Food	ételek	ételek megnevezése vásárlás	countable, uncountable Can I have a / some...? Yes, here you are. containers	jövevényszavak szituációs játék képek felismerése hallás után daltanulás	
14–15. On the Farm	élet a farmon	állatok megnevezése – farmon élő állatok és vadállatok különböző állathangok angol megfelelőinek tanulása az a / an használata	There is a / are three.... on the farm. You are a dog / an elephant.	Daltanulás képleírás mondattalkotás írásban CD-hallgatás keresztrejtvény-fejtés kitalálós játék	A 80. oldalon egy másik kép található a könyvben, amely alapján beszélhetünk az állatokról és a farmról.
16. In the Garden	növények	növények megnevezése	I like...	Mondókatanulás képleírás	
17. Vegetables Fruit	zöldségek gyümölcsök	zöldségek gyümölcsök megnevezése	Do you like...? I like... I don't like...	kérdésfeltevés gyakorlása képleírás mondókatanulás	

Lecke címe/ óraszám	Témakör(ök)	Kommunikációs cél	Fogalomkör(ök)	Készségfejlesztés	Egyéb
				kép színezése szókeresés	
18. Revision	az eddig tanultak	az eddig tanultak ismétlése			
19-20. Parts of the Body	testrészek	a testrészek megnevezése	My hair is long / short and blond / black. My eyes are green / brown. Her / His hair is... Her / His eyes are ... I have got ... She / He has got ...	személyleírás képleírás CD-hallgatás daltanulás rajzolás írásbeli utasítás alapján saját instrukció szerint rajzolás	Társasjáték a 79. oldalon
21. Illnesses	betegségek	betegségek megnevezése	I've got headache / the flu.	CD-hallgatás daltanulás kitalálós játék	
22-23. Family	családtagok	családtagok megnevezése saját család bemutatása	He is my father. She is my mother. It is my dog.	képfelismerés CD-hallgatás rajzolás és a család bemutatása írásban	
24-25. In the House	egy ház részeinek bemutatása	a szobák megnevezése a szobák berendezésének megnevezése – mi hol található	Where is ...? She is in the ... He is in the ... It is in	a tanult szavak felismerése kép alapján – azok behelyettesítése a képbe képleírás feladatmegoldás képek alapján	

Lecke címe/ óraszám	Témakör(ök)	Kommunikációs cél	Fogalomkör(ök)	Készségfejlesztés	Egyéb
		különböző cselekvések megnevezése	Prepositions: in, on, under What is she/he doing? She is ....ing. What are you doing? I am .... ing.	CD-hallgatás CD-hallgatás alapján képek számozása	
26-27. In the City	a városban található boltok	a városban található boltok megnevezése kifejezzük mit szeretnénk és azért hova kell elmenni	What do you want? I want... Let's go to the...	CD-hallgatás alapján képek felismerése kommunikációs játék szóban majd írásban is a tanultak párbeszédben való alkalmazása	A 81. oldalon található egy másik kép a városról feliratok nélkül amiről beszélhetünk, illetve beazonosíthatjuk a különböző boltokat.
28-29. In the Park	egy parkban, a szabadban is végezhető cselekvések	Kifejezzük, mit tudunk, illetve nem tudunk megcsinálni.	I can / can't	CD-hallgatás daltanulás a tanultak párbeszédben való alkalmazása	Képes szótár a 78. oldalon további cselekvések tanulásához
30. Revision	a korábban tanultak játékos ismétlése			keresztrejtvény igaz – hamis feladat szókeresés színezés	
31. Time	az idő	A napszakok megnevezése Az egész órák kifejezése	Good morning / afternoon / evening / night! It's ... o'clock.	képpárosítás mondókatanulás leírás kép alapján	

Lecke címe/ óraszám	Témakör(ök)	Kommunikációs cél	Fogalomkör(ök)	Készségfejlesztés	Egyéb
32. Days of the Week	a napok	A napok megnevezése	Monday, Tuesday, Wednesday, Thursday, Friday, Saturday, Sunday	mondókatanulás szöveg kiegészítése a tanultak alapján képpárosítás	
33. Months of the Year	az évszakok, a hónapok	az évszakok megnevezése a hónapok megnevezése	What season is it? When is your birthday? My birthday is in ...	képfelismerés CD-hallgatás alapján mondókatanulás CD-hallgatás alapján feladatmegoldás mondóka eljátszása	
34. Weather	az időjárás	az időjárás leírása	What's the weather like? It's windy, warm, sunny, hot, rainy, cool, snowy, cold.	képleírás a tanultak alapján mondókatanulás képleírás CD-hallgatás segítségével daltanulás	
35. All Around the World	a földrészek, óceánok neve	a földrészek, óceánok, égtájak megnevezése bemutatkozás ki honnan való, milyen nemzetiségű	I'm .... (Brian) I'm from....(the United States) I'm ....(American)	mondókatanulás daltanulás CD-hallgatás	
36. Revision	részletes bemutatkozás	bemutatkozás a tanultak alapján	I'm ... I'm ... years old. I'm from.... I'm ... I have got... eyes. I have got ... hair. I can .... I can't ...	CD-hallgatás bemutatkozás saját rajz alapján	

Lecke címe/ óraszám	Témakör(ök)	Kommunikációs cél	Fogalomkör(ök)	Készségfejlesztés	Egyéb
			I like.... I don't like...		
37. Revision	Az eddig tanultak ismétlése	bemutakozás a tanultak alapján	I'm ... I'm ... years old. I'm from.... I'm ... I have got... eyes. I have got ... hair. I can .... I can't ... I like.... I don't like...		

Sebők Judit: English for You 2
Heti 2 óra

Lecke címe/ óraszám	Témakör(ök)	Kommunikációs cél	Fogalomkör(ök)	Készségfejlesztés	Egyéb
1-2 Welcome	üdvözlés, bemutakozás	üdvözlés, bemutatkozás	My name is... I am ... years old. I am from	szóbeli kommunikációs készségek fejlesztése az írásbeliség bevezetésével	
2-5. In the School	az iskolában	- iskolai tárgyak megnevezése - iskolához kapcsolódó cselekvések megnevezése	desk, pen, chair, board, sponge, ruler, bag, pencil, rubber look, clap, go, sing, pick up, open, point, touch	a tanult szavak felismerése képek alapján utasítások követése daltanulás szituációs játék	
6-8. Alphabet	az ábécé	szavak betűzése saját név betűzése	spell ABC order I can see something with 'B'–	tanult szavak betűzése képek alapján szó és kép összekapcsolása CD- hallgatás segítségével daltanulás szituációs játék mondókatanulás	feladatlapok kitöltése a 86. oldaltól a 92-ig
9–12. Numbers	számok 1-100	számolás 1-től 100-ig	plurals I can see one... I can see ten ....s.	mondókatanulás többes szám kiejtése képleírás, mondatalkotás írásban számokkal kapcsolatos feladatok megoldása	
13–15.	színek	színek megnevezése, tárgyához kötése	11 colours	kép színeztetése utasítás alapján	

Lecke címe/ óraszám	Témakör(ök)	Kommunikációs cél	Fogalomkör(ök)	Készségfejlesztés	Egyéb
Colours			It's red.	daltanulás	
16–18. Clothes	ruhák	ruhák megnevezése	I'm wearing.... plurals	daltanulás rajzolás CD-hallgatás alapján szövegértés: tartalom megjelenítése rajzban	
19–22. Food	ételek	ételek megnevezése vásárlás	countable, uncountable Can I have a / some...? Yes, here you are. containers	jövevényszavak szituációs játék képek felismerése hallás után daltanulás	
23–26. On the Farm	élet a farmon	állatok megnevezése – farmon élő állatok és vadállatok különböző állathangok angol megfelelőinek tanulása az a / an használata	There is a / are three.... on the farm. You are a dog / an elephant.	Daltanulás képleírás mondatokalkotás írásban CD-hallgatás keresztretjtvény-fejtés kitalálós játék	A 80. oldalon egy másik kép található a könyvben, amely alapján beszélhetünk az állatokról és a farmról.
27-28. In the Garden	növények	növények megnevezése	I like...	Mondókatanulás képleírás	
29-31. Vegetables	zöldségek	zöldségek megnevezése	Do you like...? I like... I don't like...	kérdésfeltevés gyakorlása képleírás	
32. Fruit	gyümölcsök	gyümölcsök megnevezése	Do you like...? Yes, I do. No, I don't.	kérdésfeltevés gyakorlása válasszal	

Lecke címe/ óraszám	Témakör(ök)	Kommunikációs cél	Fogalomkör(ök)	Készségfejlesztés	Egyéb
				a tanultak párbeszédben való alkalmazása mondókatanulás kép színezése szókeresés	
33. Revision	az eddig tanultak	az eddig tanultak ismétlése			
34.-37 Parts of the Body	testrészek	a testrészek megnevezése	My hair is long / short and blond / black. My eyes are green / brown. I have got ... She / He has got ...	személyleírás képleírás CD-hallgatás daltanulás rajzolás írásbeli utasítás alapján saját instrukció szerint rajzolás	Társasjáték a 79. oldalon
38-39 Birtoklás	Személyleírás	testrészek, színek	Her / His hair is... Her / His eyes are ...		
40-41. Illnesses	betegségek	betegségek megnevezése	I've got headache / the flu.	CD-hallgatás daltanulás kitalálós játék	
42-43. Family	családtagok	családtagok megnevezése saját család bemutatása	He is my father. She is my mother. It is my dog.	képfelismerés CD-hallgatás rajzolás és a család bemutatása írásban	
44-48. In the House	egy ház részeinek bemutatása	a szobák megnevezése	Where is ...? She is in the ...	a tanult szavak felismerése kép alapján – azok behelyettesítése a képbe	

Lecke címe/ óraszám	Témakör(ök)	Kommunikációs cél	Fogalomkör(ök)	Készségfejlesztés	Egyéb
		a szobák berendezésének megnevezése – mi hol található különböző cselekvések megnevezése	He is in the ... It is in .... Prepositions: in, on, under What is she/he doing? She is ....ing. What are you doing? I am .... ing.	képleírás feladatmegoldás képek alapján CD-hallgatás CD-hallgatás alapján képek számozása	
49-50. In the City	a városban található boltok	a városban található boltok megnevezése kifejezzük mit szeretnénk és azért hova kell elmenni	What do you want? I want... Let's go to the...	CD-hallgatás alapján képek felismerése kommunikációs játék szóban majd írásban is a tanultak párbeszédben való alkalmazása	A 81. oldalon található egy másik kép a városról feliratok nélkül amiről beszélhetünk, illetve beazonosíthatjuk a boltokat.
51-53. In the Park	egy parkban, a szabadban is végezhető cselekvések	Kifejezzük, mit tudunk, illetve nem tudunk megcsinálni.	I can / can't	CD-hallgatás daltanulás a tanultak párbeszédben való alkalmazása	Képes szótár a 78. oldalon további cselekvések tanuláshoz
54 Revision	a korábban tanultak játékos ismétlése			keresztrejtvény igaz – hamis feladat szókeresés színezés	
55-57. Time	az idő	A napszakok megnevezése Az egész órák kifejezése	Good morning / afternoon / evening / night! It's ... o'clock.	képpárosítás mondókatanulás leírás kép alapján	

Lecke címe/ óraszám	Témakör(ök)	Kommunikációs cél	Fogalomkör(ök)	Készségfejlesztés	Egyéb
58-59 Days of the Week	a napok	A napok megnevezése	Monday, Tuesday, Wednesday, Thursday, Friday, Saturday, Sunday	mondókatanulás szöveg kiegészítése a tanultak alapján képpárosítás	
60–63. Months of the Year	az évszakok, a hónapok	az évszakok megnevezése a hónapok megnevezése	What season is it? When is your birthday? My birthday is in ...	képfelismerés CD-hallgatás alapján mondókatanulás CD-hallgatás alapján feladatmegoldás mondóka eljátszása	
64–66. Weather	az időjárás	az időjárás leírása	What's the weather like? It's windy, warm, sunny, hot, rainy, cool, snowy, cold.	képleírás a tanultak alapján mondókatanulás képleírás CD-hallgatás segítségével daltanulás	
67–69. All Around the World	a földrészek, óceánok neve	a földrészek, óceánok, égtájak megnevezése bemutakozás ki honnan való, milyen nemzetiségű	I'm .... (Brian) I'm from....(the United States) I'm ....(American)	mondókatanulás daltanulás CD-hallgatás	
70-73. Revision	részletes bemutakozás	bemutakozás a tanultak alapján	I'm ... I'm ... years old. I'm from.... I'm ...	CD-hallgatás bemutakozás saját rajz alapján	

Lecke címe/ óraszám	Témakör(ök)	Kommunikációs cél	Fogalomkör(ök)	Készségfejlesztés	Egyéb
			I have got... eyes. I have got ... hair. I can .... I can't ... I like.... I don't like.... Her / His hair is... Her / His eyes are ...		
74. Revision	Év végi ismétlés	A tanultak felidézése		Dalok, mondókák	

3. évfolyam Német nyelv heti 1 óra

Célok és feladatok

A gyermekkorban kezdődő nyelvtanulás az anyanyelvhez hasonlóan történik: a tanulók életkoruknak és értelmi szintjüknek megfelelő témaköröket dolgoznak fel érdekes – elsősorban játékos – tevékenységek révén. Ennek során a célnyelvet kezdetben csak hallva, később egyre többet beszélve haladnak előre az idegen nyelv elsajátításának folyamatában.

A német mint idegen nyelv tanításának általános céljai az 1–4. évfolyamon:

- kedvet ébreszteni az idegen nyelv tanulásához;
- megalapozni a későbbi nyelvtanulást;
- a közös játékok, páros és csoportmunkák kapcsán a tanulók együttműködési készségének, toleranciájának fejlesztése;
- a tanulási stratégiák elsajátítása.

Fontos, hogy a tananyag az általuk ismert tartalmakra épüljön. A kezdő nyelvtanulási szakaszban legfontosabb cél a hallott szöveg értése: az elsajátítás fokára az utasítások, cselekvésekkel kapcsolatos feladatok teljesítéséből következtethetünk. Ezzel párhuzamosan és egyre jelentősebb mértékben fejlesztendő a beszédképesség: az egyszavas vá-laszok, az eleinte rövidebb, később hosszabb terjedelmű memoriterek mellett fokozatosan előke-rülnek a párbeszéd, szóbeli megnyilatkozások.

3. ÉVFOLYAM

Cél

A fogalomkörökben megismert szavak gyakorlása, egyszerű mondatalkotás (kijelentés, kérdés), illetve a tanult szavak másolása.

Fejlesztési követelmények (feladatok)

Az első és második évfolyamon megismert témakörök szavainak ismerete. A tanuló értse meg a leg-egyszerűbb tanári óravezetési utasításokat, ismerje a német ábécé betűit, tudjon szöveget másolni, amelyben csak ismert szavak fordulnak elő, tudjon kérdezni vele hasonló korú gyermek neve, lakhelye iránt.

Tartalmak

A beszéd mellett megjelenik az írás. Természetesen a szövegértés és a beszéd, beszélgetés marad a fő feladat. Az évfolyam szókinccse 200 szó.

Kommunikációs szándékok (hallás utáni értés)

Megszólítás, köszönés, köszönet kifejezése, érdeklődés, bocsánatkérés. Érdeklődés a dolgok és a dolgok holléte iránt (wo ist...?). Gratuláció, jókívánság kifejezése.

Fogalomkörök

A *haben* ige alkalmazása, egyszerű térbeli viszonyok kifejezése (*hier, dort*), az idő megjelölése, a jelen idejű ragozás (E/1., 2., 3., T/3.), a főnevek tárgy-esetének felismerése, alkalmazása határozott és határozatlan névelővel a nyelvtani fogalom megnevezése nélkül.

Fejlesztési alapok

Lásd 1. osztály. (Olvasott szöveg értése.) A tanuló felismeri a tanult szavak írott alakját.

TÉMAKÖR: KEDVENCEINK

Cél

Néhány jellegzetes, a gyerekek számára általában kedves állat (amely gyakran kabala is) nevének és a vele kapcsolatos fogalmaknak a megismerése.

Követelmény

Az alapkészségek közül a hallás utáni értés és a beszédfejlesztés.

A tanuló nevezze meg kedvenc állatfiguráját, tudjon annak színére, hollétére rákérdezni! Egy-egy gyermekdal közös (esetleg önálló) eléneklése néhány állatról (pl. medve, róka stb.).

Tartalom

Körülbelül 20 szó. Ezek részben állatnevek, részben helymegjelölésre vonatkozó szavak. Rákérdezés helyre, illetve válaszadás az ilyen típusú kérdésekre. *Ich habe...* típusú mondatok gyakorlása.

Értékelés

Képekről, figurákról az állatok nevének ismerete, illetve az elhangzott névről a figura vagy rajz azonosítása, kölcsönös felidézése.

Feltételek

A megismert állatfigurák rajza vagy maga a gyermekjáték, plüssállat.

TÉMAKÖR: ÉVSZAKOK, ÖLTÖZKÖDÉS TÉLEN, NYÁRON

Cél

A körülöttünk levő világ közvetlen érzékelése és annak kifejezése, néhány alapvető természeti jelenség, folyamat németül történő megismerése, az évszakoknak megfelelő öltözködés.

Követelmény

Néhány gyermekdal, mondóka ismerete a természetről, évszakokról, időjárásról. A tanuló elemi szinten tudja kifejezni a környező világ gyakori je-

lenségeit (eső, hó, meleg stb.), illetve a legegyszerűbb módon tudjon ezekre rákérdezni, utánuk érdeklődni!

Tartalom

Körülbelül 30 szó ismerete az adott témakörből. Fo-koztatosan gyakoroltatni kell a rákérdezést a helyes intonációval és szórenddel. Rákérdezés cselekvésre, tulajdonságra. Újabb versikék, mondókák a közvetlen környezetről, az évszakokról.

Értékelés

Fokozatosan rá kell szoktatni a félénkebb, visszahúzódo tanulókat is arra, hogy másodmagukkal, harmadmagukkal egy-egy kis mondókát, verset elmondjanak vagy elénekeljenek. Sok gyakorlással próbáljanak a tanulók kis dialógusokat előadni!

Feltételek

Az aktualitásnak megfelelően hozzon a tanuló, illetve a tanár fotókat, postai képeslapokat, amelyek egy-egy évszakot a legjellegzetesebben ábrázolnak (pl. tél – hóesés, nyár – fürdés stb.), a tájat, jelenléget valamilyen cselekvéssel vagy tulajdonsággal összekötve.

TÉMAKÖR: MINDENNAPI ÉLETÜNK

Cél

Az iskolán kívüli, mindennapos tevékenységgel kapcsolatos szavak, elsősorban cselekvések kifejezése; az előző témakör folytatásaként: az öltözködés és a ruházat.

Követelmény

Részben a tanulás, részben a tanuló életkorából adódik, hogy egyre több helyen fordul meg, egyre több dolgot ismer meg. Próbálja a tanuló elemi szinten kifejezni ezeket az új élményeket német nyelven is, és társaitól is kérdezzen rá hasonlókra! Törekedni kell arra, hogy az első szakasz „énközpontúsága” mellett a „Mi van veled?” is megjelenjék, tehát a kommunikáció alapja a gyakori kérdés-felelet legyen.

Tartalom

Körülbelül 60 szó. A téma több helyszínt foglal magában már a címből adódóan is (pl. bolt, uszoda, orvos, múzeum stb.). Ismerkedjék meg a tanuló

a legfontosabb közlekedési eszközökkel és alapvető közlekedési helyzetekkel (piros – tilos, zöld – szabad); az időjárásnak megfelelő ruházatok német el-nevezésével.

Értékelés

A különböző helyzetekben a nyelvi reagálást értékeljük elsősorban, ahogy a tanuló a különböző helyzetekben utasításokra reagál, illetve társa figyelmét felhívja valamire.

Feltételek

A sok beszédhelyzet szimulálásához kedvenc baba (orvosi vizsgálatra), autó (közlekedés) vagy különböző járművek szükségesek, amelyeket a tanuló magukkal hoznak vagy a tanár készít(tet), illetve rajzol hasonlót. Saját ruhájuk, öltözkökük.

TÉMAKÖR: A CSALÁD ÉS A BARÁTOK

Cél

A közvetlen környezet, a szűkebb értelemben vett család kibövül újabb hozzátartozókkal, rokonokkal, barátokkal.

Követelmény

Az alapvető otthoni cselekvések kifejezése. Kérdések vagy képek alapján a családtagok legjellemzőbb cselekedeteinek elmondása, illetve a kép(ek) alapján rákérdezés különböző cselekvésekre.

Tartalom

Körülbelül 40 szó. Gyermekdalok, mondókák, versikék a témával kapcsolatban, a család tagjainak be-mutatása. Az egyes napszakokban végzett legjel-lemzőbb cselekedetek, tevékenységek. Játékszerek.

Értékelés

A tanulókat ösztönözzük; a kérdés-felelet és az értékelés alapja legyen az, hogy a tanuló kérdéseivel hogyan kezdeményezi a kommunikációt.

Feltételek

Gyermekdalok hangfelvételtől, a tanulók által rajzolt, gyűjtött képek a családról, játszó gyerekekről, otthonról, napszakokról. Kedvenc játékok.

TÉMAKÖR: ÉTKEZÉS

Cél

Az alapvető, mindennapi élelmiszerek, a leggyakrabban fogyasztott ételek nevének ismerete.

Követelmény

Tudjon a gyermek a társával rövid párbeszédet, kis dialógust folytatni az étkezésről, illetve a kép alapján tudjon rákérdezni az egyes megismert ételekre, és tudjon választ adni, ha ilyen kérdéseket kap!

Tartalom

Körülbelül 40 szó, jórészt az étkezések, ételek nevével kapcsolatban.

Értékelés

Egy étlap önálló összeállítása reggelire, ebédre, vacsorára irányított kérdések, illetve (2-3 mondatos)

Wir lernen Deutsch 2
normál, , heti 1 óra
éves óraszám 37 óra

	Betűtanulás	Kapcsolódó témák	Eszközök, szemléltetés	Mondatmodellek, nyelvtani fogalomkörök	Ének, mondóka, vers
Szeptember					
1.	Ismétlés: iskola, család, otthon	iskolafelszerelés, iskolai személyek, cselekvések, családtagok, otthoni cselekvések	képek	Wer ist...? Was ist...? Wie ist...? Wo ist...?	

2.	Ismétlés: festrészek, ruhák, természet	tulajdonságok, időjárás	képek	Wer ist...? Was ist...? Wie ist...? Wo is...?	ABCdal
3.	a,e,au,,i	cselekvések, köszönések, színek	képek, szókártyák CD	ige E/3.	Wir gehen, wir gehen...
4.	Gyakorlás				
Október					
5.	S,s	ősz	képek, szókártyák CD	ist, sind mondatképzés	
6.	tt,mm,ll,ss,ff	család, cselekvések,	képek, szókártyák CD	ige E/3. mondatképzés	
7.	W,w	tulajdonságok ősz		wer? was?	
8.	Gyakorlás				
November					
9.	Sp,st,ie	család	képek, szókártyák CD	er,sie,es	Ich geh mit meiner ... Laterne, Laterne...
10.	Gyakorlás				
11.	Sch,sch	iskola, tulajdonságok	képek, szókártyák CD	Wie ist....?	
12.	Gyakorlás				
December					
13.	h	Nikolaustag, ruhadarabok	képek, szókártyák CD		Morgen kommt der...
14.	Gyakorlás	Weihnachten			Schneeflöckchen...

15.	Gyakorlás				
Január					
16.	Ei,ei		képek, szókártyák CD	ein, eine, ein / kein, keine, kein	
17.	ch		képek, szókártyák CD	Was machst du? Was macht er? Was machen sie?	
18.	ä, äu	évszakok, hónapok, időjárás	képek, szókártyák CD	im Sommer, im Januar, főnevek többes szám	Es war eine Mutter...
19.	Gyakorlás				
Február					
20.	Z,z	óra: egész órák	képek, szókártyák CD	Wieviel Uhr ist es? Um wieviel Uhr?	
21.	Gyakorlás	szabadidő		Wieviel Jahre alt?	Viel Glück...
22.	V,v	farsang	képek, szókártyák CD	wie viele? főnevek többes száma	
23.	Gyakorlás				
Március					
24.	ß	számok 100-ig	képek, szókártyák CD	Wie heißt? Mein, meine, mein Dein, deine, dein	
25.	Eu,eu	heti program	képek, szókártyák CD	heute, morgen, übermorgen ja, nein-nicht	
26.	ck	reggeli tevékenységek	képek, szókártyák CD		

27.	Egyéb betűk, gyakorlás				
Április					
28.	Gyakorlás	tavaszi, tavaszi tevékenységek	CD	elválasztás: h, au, äu, ck, ie,	Kuckuck, Kuckuck...
29.	Gyakorlás	húsvét	CD	összetett főnevek	Komm, bitte, komm...
30.	Gyakorlás				
31.	Gyakorlás				
Május					
32.	Gyakorlás	anyák napja/	CD	elválasztás: ei, ch, eu, sch	
33.	Gyakorlás	ételkészítés	CD		
34.	Gyakorlás				
35.	Gyakorlás				
Június					
36.	Ismétlés: a német ABC		CD		Trarira, der Sommer...
37.	Ismétlés: szókinés				

összefoglaló, hogy az egyes étkezésekkor mit fogyaszt a tanuló. (Csak jellegzetes, mindennapi alap-ételek megnevezésével!)

Feltételek

Tablók, rajzok étkezésekről, ételekről, gyümölcsökről, egy egyszerű német nyelvű étlap (esetleg a tanár összeállítása alapján).

Értékelés

Az írásbeli feladatokat állandóan figyelemmel kell kísérni, útbaigazítani, értékelni a tanulók írásbeli munkáját. De a félévi és az év végi osztályzat természetesen a szóbeli megnyilatkozásokat, a szóbeli kommunikációs készséget tükrözze elsősorban!

Feltételek

Az egyes témakörökben jelzett szemléltető anyagok, játékok, képek, szemléltető (számlapos) óra.

Német nyelv heti 2 óra

a Wir lernen Deutsch 2.
tanításához

(emelt, heti 2 óra)

	Betűtanulás	Kapcsolódó témák	Eszközök, szemléltetés	Mondat- modellek, nyelvtani fogalomkörök	Ének, mondóka, vers
Szeptember					
1-2.	Ismétlés: iskola, család, otthon	iskolafelszerelés, iskolai személyek, cselekvések, családtagok, otthoni cselekvések	képek	Wer ist ... ? Was ist ... ? Wie ist ... ? Wo ist ... ?	1. osztályból szabad választás alapján
3-5..	Ismétlés: testrészek, ruhák, természet	tulajdonságok, időjárás	képek	Wer ist ... ? Was ist ... ? Wie ist ... ? Wo ist ... ?	ABC-dal
6-7.	a, e, au, i	cselekvések, köszönések, színek	képek, szókétyák CD	ige E/3.	Wir gehen, wir gehen...
8-9.	Gyakorlás				
Október					
10- 11.	S, s	ősz	képek, szókétyák CD	ist, sind mondatképzés	
12-15.	tt, mm, ll, ss, ff	család, cselekvések	képek, szókétyák CD	ige E/3. mondatképzés	
16-17.	W, w	tulajdonságok ősz		wer? was?	
18.	Gyakorlás				
November					
19-22.	Sp, st, ie	család	képek, szókétyák CD	er, sie, es	Ich geh mit meiner... Laterne, Laterne... (1. oszt.)
23.	Gyakorlás				
24-25..	Sch, sch	iskola, tulajdonságok	képek, szókétyák CD	Wie ist ... ?	
26.	Gyakorlás				
December					

27-28.	h	Nikolaustag, ruhadarabok	képek, szókártyák CD		Morgen kommt der...
*29.	Betűtanulás	Kapcsolódó témák	Eszközök, szemléltetés	Mondat- modellek, nyelvtani fogalomkörök	Ének, mondóka, vers
30.	Gyakorlás	Weihnachten			Schnee- flöckchen...
31.	Gyakorlás				
Január					
32-33.	Ei, ei		képek, szókártyák CD	ein, eine, ein/ kein, keine, kein	
34-35.	ch		képek, szókártyák CD	Was machst du? Was macht er? Was machen sie?	
36-37.	ä, äu	évszakok, hónapok, időjárás	képek, szókártyák CD	im Sommer, im Januar, főnevek többes szám	Es war eine Mutter... (1. oszt.)
38.	Gyakorlás				
Február					
39-41.	Z, z	óra: egész órák	képek, szókártyák CD	Wieviel Uhr ist es? Um wieviel Uhr?	
43.	Gyakorlás	szabadidő		Wieviel Jahre alt?	Viel Glück...
44-45.	V, v	farsang	képek, szókártyák CD	wie viele? főnevek többes száma	
46.	Gyakorlás				
Március					
47-48.	ß	számok 100-ig	képek, szókártyák CD	Wie heißt? mein, meine, mein dein, deine, dein	
49-50.	Eu, eu	heti program	képek, szókártyák CD	heute, morgen, übermorgen ja, nein-nicht	
51-52.	ck	reggeli tevékenységek	képek, szó- kártyák, CD		
53-54.	Egyéb betűk, gyakorlás				
Április					

55.	Gyakorlás	tavaszi, tavaszi tevékenységek	CD	elválasztás: h, au, äu, ck, ie	Kuckuck, Kuckuck...
* 56- 57.	Betűtanulás y, x	Kapcsolódó témák	Eszközök, szemléltetés	Mondat- modellek, nyelvtani fogalomkörök	Ének, mondóka, vers
58-59.	Gyakorlás	húsvét	CD	összetett fő- nevek	Komm, bitte, komm...
60-61.	Hangos olvasás gyakorlása	das Gedicht:Der Frühling			
62.	Elválasztás gyakorlása	ie, ei, ch, eu, ...			Kuckuck....
Május					
63-64.	Eine Überraschung	anyák napja	CD	szövegértés	
65-66.	Beantwortet die Fragen!	ételkészítés	CD	egyszerű párbeszéd	
67-68.	Szövegkiegészítés				
69-70.	Elválasztás, szótagolás gyakorlása				
Június					
71-72.	Ismétlés: a német ABC		CD		Trarira, der Sommer...
73-74.	Ismétlés: szókincs				

4. osztály Angol nyelv

Tankönyv: Smart junior 3

Éves óraszám: 74/év, 2 óra/hét

Témakör	Óraszám
1. Iskola	10
2. Állatok	10
3. Sport	10
4. Testünk	10
5. Ételek	10
6. Lakás, öltözködés, időjárás	10
7. Szabadidő	10
Szabadon felhasználható: <ul style="list-style-type: none"> Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.) és/vagy <ul style="list-style-type: none"> Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően és/vagy <ul style="list-style-type: none"> Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában	4
Összesen:	74

Témakörök a 4. évfolyam számára

Témakör	Kapcsolódási pontok
Iskola	Környezetismeret: baráti kapcsolatok, iskolai közösségek
Állatok	Környezetismeret: élőlények csoportosítása lakóhelyük szerint
Sport	Környezetismeret: Egészségvédelem
Testünk	Környezetismeret: Testrészek
Ételek	Környezetismeret: Táplálékaink
Lakás, öltözködés, időjárás	Környezetismeret: technika, életvitel, életmód
Szabadidő	Testnevelés: mozgásos játékok, sportok, egészséges életmód

Fejlesztési célok és feladatok egységenként

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	Az iskolán kívül és az iskoláztatás során szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, személyes és szociális kompetenciák, tanulási képességek, a tanuló természetes kíváncsisága, idegennyelv-tanulás iránti motivációja.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló követi a nonverbális elemekkel támogatott és egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravetést.

	<p>A tanuló megérti az osztálytermi tevékenységekre vonatkozó, nonverbális eszközökkel támogatott, rövid és egyszerű tanári utasításokat.</p> <p>Megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy szóból, rövid mondatból álló kérdéseket és kijelentéseket.</p> <p>Felismeri rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavakat, fordulatokat, és képes ezekből a lehetséges tartalomra következtetni.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Nonverbális elemekkel támogatott és egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi órávezetés megértése (pl. osztálytermi rutincselekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat).</p> <p>Rövid és egyszerű, az osztálytermi tevékenységekre vonatkozó, nonverbális eszközökkel támogatott tanári utasítások megértése (pl. rajzos, játékos feladatok, manuális tevékenységek, mozgásos, játékos tevékenységek: körjáték, ritmusjáték, szerepjáték, bábjáték, árnyjáték, társasjáték).</p> <p>Ismert témákhoz kapcsolódóan elhangzó, egy-egy szóból, rövid mondatból álló kérdések és kijelentések megértése (pl. közvetlenül a tanuló személyére, családjára, szűkebb környezetére, mindennapi szükségleteire, tevékenységeire vonatkozó kérdések, illetve válaszok).</p> <p>Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése, a tanult nyelvi elemek felismerése a szövegekben, a szöveg lényegének kiszűrése a megértést segítő mozgásos, játékos feladatok segítségével.</p> <p>Tanári ösztönzésre a hallott szövegeket kísérő nonverbális elemekre (pl. képek, képsorok, tárgyak, testbeszéd, hanglejtés) és a beszédhelyzetre való egyre tudatosabb támaszkodás a szövegértés során.</p> <p>A nyelv hangzásvilágának, zenéjének megismerése, megkülönböztetése az anyanyelv (játékos formában esetleg más nyelvek) hangzásvilágától és zenéjétől.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Gyermekdalok, gyermekversek, mondókák, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, animációs filmek, gyermekeknek szóló egyéb hangzó anyagok, tanárral, tanulótársakkal, vendégekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd.</p>	

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	Az iskolán kívül és az iskoláztatás során szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, személyes és szociális kompetenciák, tanulási képességek, a tanuló természetes kíváncsisága, idegennyelvi-tanulás iránti motivációja.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló aktívan és örömmel vesz részt az interakciót igénylő tevékenységekben.</p> <p>Beszédszándékát egyszerű nyelvi eszközökkel fejezi ki, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatva.</p> <p>Tud a számára ismert témákról egyszerű kérdéseket feltenni, illetve a hozzá intézett kérdésekre egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni.</p> <p>A tanuló minta alapján rövid párbeszédet folytat társaival a tanult témákról.</p> <p>Részt vesz rövid, egyszerű szövegek közös előadásában.</p> <p>Törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Nonverbális elemekkel (pl. gesztusokkal, mimikával, hanglejtéssel, intonációval, képek, tárgyak segítségével) támogatott mondanivaló kifejezése egyszerű nyelvi eszközökkel, azaz egy-egy szóval, rövid mondattal.</p> <p>Ismert témákhoz vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre, kérésekre, felszólításokra való reagálás egyszavas válaszokkal, cselekvéssel.</p> <p>Ismert témákhoz vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó konkrét, egyszerű kérdések feltevése.</p> <p>Ismert témákhoz kapcsolódó egyszerű nyelvi eszközöket és nonverbális elemeket tartalmazó rövid párbeszéd eljátszása társakkal.</p> <p>Dalok, mondókák, mesék, történetek előadásában, gyermekjátékokban való aktív részvétel; nonverbális elemekkel támogatott, közösen mondott szövegekbe, mesemondásba való bekapcsolódás ismert szavak, kifejezések, nyelvi fordulatok ismétlésével.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p>	

Gyermekdalok, gyermekversek, mondókák, mesék, mozgással kísért rövid cselekvéssorok, kérdések, rövid párbeszéd, néhány mondatos leírások.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	Az iskolán kívül és az iskoláztatás során szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, személyes és szociális kompetenciák, tanulási képességek, a tanuló természetes kíváncsisága, idegennyelv-tanulás iránti motivációja.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló elmond rövid, egyszerű szövegeket.</p> <p>Társaival közösen előad egyszerű szöveget, párbeszédet, tanári segítséggel.</p> <p>Számára ismert témákról, a környezetében előforduló tárgyokról, élőlényekről, eseményekről beszél röviden, összefüggően, nonverbális elemekkel támogatva.</p> <p>A tanuló bemutatja munkáját egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p>Törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Gyermekirodalmi mű, mondóka, vers, dal, mese stb. közös vagy önálló előadása (pl. zenei kísérettel vagy bábjáték formájában) társak, másik tanulócsoport, osztály, szülők vagy tanárok részére.</p> <p>Tanult cselekvéssor (pl. egyszerű tornagyakorlat, öltözködés) elmondása képek segítségével vagy mozgással kísérve.</p> <p>Nonverbális elemekkel támogatott, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott szerepjáték előadása társakkal, megfelelő gyakorlás, felkészülés után.</p> <p>Saját vagy csoportban létrehozott alkotás, tárgy egyszerű nyelvi eszközöket, fordulatokat tartalmazó, rövid bemutatása (pl. mesekönyv készítése, kiállítása és szóbeli bemutatása).</p> <p>Tanári példa és autentikus hangzóanyag hallgatása és együttmondása után közös vagy önálló ismétlés; a kiejtés, intonáció, hangsúly, ritmus játékos gyakorlása (pl. hangerő vagy hangszín változtatásával, érzelmek kifejezésével, ritmushangszerek vagy mozgás kíséretével).</p>	

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
 Gyermekdalok, gyermekversek, mondókák, mozgással kísért rövid történetek,
 cselekvéssorok, mesék, leírás (pl. tanulói munka bemutatása).

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	Az iskolán kívül és az iskoláztatás során szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, személyes és szociális kompetenciák, tanulási képességek, a tanuló természetes kíváncsisága, idegennyelvi-tanulás iránti motivációja.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló észreveszi az anyanyelven, illetve a tanult idegen nyelven történő olvasás közötti különbségeket. Képes ismert szavak néma olvasására és megértésére, valamint tanári minta után a szavak helyes felolvasására. Képes rövid szöveg közös megismerése és feldolgozása után az önálló olvasására. Bekapcsolódik olvasást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe. Követi az ismert témákról elhangzó szöveg írott változatát. Felfedezi az ismert szavakat és kifejezéseket idegen forrásban. Megtapasztalja az önálló célnyelvi olvasás élményét.
A fejlesztés tartalma	
<p>Szavak, kifejezések elolvasása és kapcsolódó tevékenységek elvégzése (pl. tantermi tárgyak felcímkézése, szavak és képek párosítása, dominó játék, szókétyákból mondatvariációk összeállítása).</p> <p>Egyszerű szövegek elolvasása és annak alapján megfelelő cselekvések, cselekvéssorok eljátszása, elvégzése (pl. papírtávcső vagy gyümölcssaláta készítése).</p> <p>Egyszerű szövegek értő olvasása (pl. mesék, történetek, képregények, párbeszéddek). Tanárral közös meseolvasás, bekapcsolódás a történet elolvasásába az ismert szavak használatával.</p> <p>Egyszerű írásbeli üzenetek elolvasása és megértése (pl. dicsérő kártyák, jókívánások, osztálytermi utasítások).</p> <p>Ismert dalok szövegének követése, olvasása a képernyőn vagy a kivetítőn (pl. karaoke).</p>	

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Szó- és mondatkártyák, feliratos poszterek és képek, társasjátékok, egyszerű képregények, képeskönyvek, mesék, gyermekdalok, gyermekversek, mondókák, feliratok, brosúrák, ismertető, táblák, célnyelvi szöveget tartalmazó csomagolóeszközök, videofelvételek, animációs filmek, dalok, mondókák animált változata.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	Az iskolán kívül és az iskoláztatás során szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, személyes és szociális kompetenciák, tanulási képességek, a tanuló természetes kíváncsisága, idegennyelvi-tanulás iránti motivációja.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló észreveszi az anyanyelvén, illetve a tanult idegen nyelven történő írás közötti különbségeket. A tanuló ismeri az adott nyelv ábécéjét. Különböző nyelvi tevékenységek során lemásol, illetve leír rövid szavakat, mondatokat. Bekapcsolódik írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.
A fejlesztés tartalma	

Játékos írásbeli feladatok készítése és megoldása a szavak szintjén (pl. keresztrejtvény, szókereső, akasztófa, tárgyak, képek részeinek felcímkézése, rímpárok alkotása, szógyűjtés).

Játékos írásbeli feladatok készítése és megoldása a szószerkezetek, rövid mondatok szintjén (pl. képregény rajzolása, s ezekhez szövegbuborékok írása; tárgyak, képek részeinek felcímkézése, üzenőfal létrehozása).

Játékos írásbeli feladatok készítése és megoldása a szöveg szintjén (pl. mesekönyv, kiskönyv összeállítása, rímek, egyszerű versikék írása, képeslap, meghívó írása, egyszerű társasjáték tervezése, szabályainak megfogalmazása tanári segítséggel).

Ismert szavakat tartalmazó nyelvi fordulatok (pl. rímpárok) felfedezése és minta után való önálló alkotása.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Egyszerű hétköznapi témájú írott szövegek a szavak, kifejezések, egyszerű mondatok és rövid szövegek szintjén.

Kommunikációs eszközök A1

1.A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök

	Kezdeményezés és válasz	
<i>Megszólítás</i>	<i>Excuse me.</i>	<i>Pardon?</i>
<i>Köszönés</i>	<i>Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!</i>	<i>Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!</i>
<i>Elköszönés</i>	<i>Goodbye. Bye-bye! Good night. Take care.</i>	<i>Goodbye. Bye! Good night. Thanks. Bye!</i>
<i>Köszönet és arra reagálás</i>	<i>Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.</i>	<i>Not at all. You are welcome. No problem. Don't mention it.</i>
<i>Bemutakozás, bemutatás</i>	<i>My name is.../Can I?</i>	<i>Hello. Hi! Pleased to meet you. Nice to meet you.</i>
<i>Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás</i>	<i>How are you feeling today? What's the matter?</i>	<i>Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I am afraid.</i>
<i>Bocsánatkérés és arra reagálás</i>	<i>I am sorry. I am very sorry.</i>	<i>That's all right.</i>
<i>Gratulációk, jókívánságok és arra reagálás</i>	<i>Happy Christmas/New year/Birthday!</i>	<i>Happy Christmas /New Year/ Birthday!</i>
<i>Telefonon bemutatkozás</i>	<i>Hello, this is Mary Smith speaking.</i>	

2. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök

<i>Véleménykérés, és arra reagálás</i>	<i>What do you think? How do you like it? Is it OK if I ...?</i>	<i>I think it is rather strange. I like it.</i>
<i>Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése</i>	<i>You are right. You are wrong. That's right. No way! Are you kidding? Are you sure?</i>	
<i>Tetszés, nem tetszés</i>	<i>Do you like snakes? Yuk! Yummy.</i>	<i>I think it's great. I don't like it.</i>
<i>Akarat, kívánság</i>	<i>Do you want a sandwich?</i>	<i>I want an ice-cream, please.</i>

5. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök		
Dolgok, személyek megnevezése, leírása	What is it? What's it in English?	It's.../ That's.../ It's big and comfortable.
Információ kérés, adás	Are you all right? ?	Yes, I am.
Tudás, nemtudás	Where is she?	I have no idea
6. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök		
Kérés és arra reagálás		.
Javaslat és arra reagálás	Let's go to the cinema tonight.	Good idea.
Kínálás és arra reagálás	Have an orange. Here you are.	Yes, please. No, thank you. Thank you.
7. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök		
Visszakérdezés, ismétléskérés	Can you spell it for me? It spells...	
Nem értés, betűzés kérése, betűzés	Sorry, I don't understand.	

Fogalomkörök A1			
Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történet, létezés kifejezése		<i>Present Progressive</i>	What are you doing?
		<i>Present Simple</i>	How old are you? How do you feel? Do you like ...? What is it like?
		Verb 'have got'	I have got a/an... I do/play ...
Birtoklás kifejezése		'have got' in questions	Have you got a ...? Yes/ No.
		<i>Possessive adj.</i>	My, your, his/her/its, our, their dog
		<i>Genitive 's</i>	Kate's brother Whose?

Térbeli viszonyok	<i>Irányok, helymeghatározás</i>	<i>Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs</i>	<i>Here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, ... There is/there are ... This is/these are ... How many ... can you see? There is a ... in/on/near the ...</i>
Időbeli viszonyok	<i>Időpont</i>	<i>When? What time? What's the time?</i>	<i>Now, It's eight.</i>
Mennyiségi viszonyok		<i>Singulars and plurals Regular and irregular plurals</i>	<i>Boys, girls, Children, people, men, women ...</i>
		<i>Cardinal numbers 1-30</i>	
		<i>Countable nouns Uncountable nouns</i>	<i>How many toys have you got? .</i>
Minőségi viszonyok		<i>Question forms</i>	<i>What do/don't you like? Is it good/bad for you?</i>
Modalitás		<i>Can (ability)</i>	<i>I can swim.</i>
Logikai viszonyok		<i>Linking words</i>	<i>And/or</i>
Szövegösszetartó eszközök		<i>Articles Some+plural noun any+plural noun Some +singular noun Any +singular noun Nominative and Accusative of personal pronouns Demonstrative pronouns</i>	<i>A, an, the There are some pencils in the bag. Have you got any sisters? I haven't got any matchboxes. There's some water in the vase. There isn't any juice in my glass. I, he, they... Me, him, them... This, that, these, those</i>

A Smart 3 tankönyv sajátos kommunikációs eszközeit és fogalomköréit, valamint a tanulói tevékenységeket az alábbi táblázat foglalja össze:

Kommunikációs eszközök, helyzetek és szándékok	Fogalomkörök, nyelvtani szerkezetek	Tanulói tevékenységek
Introductions, greetings Identifying colours and numbers Identifying objects in the classroom and in the school Arithmetical calculations	Térbeli, mennyiségi, logikai viszonyok <i>There is/there are ...</i> <i>This is/these are ...</i> <i>How many ... can you see?</i>	hallás utáni azonosítás, ismétlés, szavak másolása, szavak írása diktálás alapján; párbeszéd eljátszása; rövid olvasott szöveg párosítása képekkel,
Questions & answers about animals; Introducing & describing our pets;	Birtoklás <i>Have you got a ...? Yes/ No.</i> <i>Do you like ...? What is it like?</i> <i>What do you like about it?</i>	hallás és olvasott szöveg értése alapján azonosítás, kérdés-felelet képek alapján párban , rövid párbeszéd eljátszása,
Introducing & describing common sports activities;	Cselekvés, minőségi viszonyok <i>What are you doing?</i> <i>What can you do? I can/ can't ..</i> <i>How do you do it?</i>	nyelvi játék csoportban, kérdés-felelet képek alapján párban, kiejtés gyakorlása, szavak másolása, írása diktálás alapján
Describing our looks; Telling our age, characteristics of different ages of life; Describing our mood and the looks of our friends;	Létezés, birtoklás <i>What do you look like?</i> <i>How old are you?</i> <i>How do you feel?</i>	hallás és olvasott szöveg értése alapján azonosítás, kérdés-felelet képek alapján párban, mondatok kiegészítése a melléknevek megfelelő alakjaival képek alapján (egyéni munka),
Our favourite dishes; Healthy eating; Polite requests & saying thank you,	Cselekvés, minőségi viszonyok <i>What do/don't you like?</i> <i>Is it good/bad for you?</i> <i>Will you...? Can I ...? Thanks.</i>	hallás utáni azonosítás, ismétlés, megfelelő mondat kiválasztása, mondat kiegészítés, csoportjáték képek alapján, egyszerű étlap készítése
Describing our house, flat and our room; Describing our clothes,	Térbeli, mennyiségi viszonyok <i>There is a ... in/on/near the ...</i> <i>What size/colour/brand is it?</i> <i>What do you wear in/for ...?</i>	hallás utáni azonosítás, ismétlés, rajzolás, képekkel való azonosítás; kérdés-felelet képek alapján párban; mondatok kiegészítése helyhatározói viszonyszókkal képek alapján (egyéni munka), igaz / hamis állítások képek alapján (egyéni munka)
Identifying our toys and other objects; Describing and playing musical instruments, Giving and following simple orders;	Cselekvés, birtoklás, térbeli visz <i>I have got a/an... I do/play ...</i> <i>Go/take/bring/turn ...</i> <i>What are you doing?</i>	hallás és olvasott szöveg értése alapján azonosítás, kérdés-felelet képek alapján párban , rövid párbeszéd eljátszása,

Értékelési rendszer:

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire a 4. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet mérésekor a szókinés, beszédkézség, beszédértést és íráskészséget mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok: minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

- önértékelés
- tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)
- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

A továbbhaladás feltételei

Várható eredmények az, mivel még ebben a korai életkorban követelményrendszeréről nem lehet beszélni

Hallott szöveg értése

A tanuló megért

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, rövid kérést, utasítást, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid kérdést.

Beszédkézség

A tanuló

- egy szóval vagy hiányos, egyszerű mondatban válaszol az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésre,
  - ismert dolgokat megnevez,
- néhány mondókát, verset, dalt reprodukál.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- felismeri a tanult szavak írott alakját,

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatot megért;
- ismert nyelvi elemekből álló egymondatos szövegben fontos információt megtalál.

Íráskészség

A tanuló

- helyesen lemásol ismert szavakat.

Smart Junior 3

heti 2 óra

mmpublications

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó nyelvi szerkezetek Structure	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary
	1.	1.	ABC Book pages 2-5 Copy: all the words, one time each	- to introduce the letters Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll		apple, boat, car, dog, elephant, flag, glasses, horse, insect, jumper, kite, lorry
		2.	ABC Book pages 6-8 Copy: all the words, one time each	- to introduce the letters Mm, Nn, Oo, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu		man, nuts, orange, parrot, queen, robot, starfish, teacher, umbrella
	2.	3.	ABC Book pages 9-12 Copy: all the words, one time each	- to introduce the letters Vv, Ww, Xx, Yy, Zz		violin, water, taxi, yellow, zoo

		4.	ABC Book pages 13-16 Copy: numbers and colours, one time each	- to introduce the numbers 1-10 - to introduce colours			
3.	5.	Smart A Module 1 Unit 1/1a Pages 4-5	To teach greetings and how to introduce oneself	I'm + name	Hello! Goodbye. What's your name? I'm ...		
	6.	Unit 1/1b Pages 6-7	To introduce numbers 1-10. To ask and answer about one's age	How old are you? I'm ...	1-10		

4.	7.	Unit 1/1c Pages 8-9	To introduce colours	My flag is + (colour).	green, red, yellow, orange, white, blue, brown, black, flag(s)		
	8.	Unit 2a Pages 10-11	To ask about people. To identify objects	Who's that? That's my ...	teacher, friend, bag, children, turtle		
5.	9.	Unit 2b Pages 12-13	To identify classroom objects. To ask and answer questions about objects that are close.	What's this? It's a ...	book, rubber, pen		

		10. Unit 2c Pages 14-15	To ask and answer questions about objects that are close or further away. To identify more classroom objects.	What's that? It's a ...	board, desk, ruler, computer, chair	A re in w pr sz pr le
6.		11. Smart world 1 Page 16	To provide Ss with cross-cultural information.	How are you? I'm fine, thank you. Where are you from? I'm from ...		A re in w pr sz pr le
		12. Smart time 1 Page 17	To provide Ss with cross-cultural information. Maths		minus, plus, equals	A ta fé A re in w pr sz pr le
7.		13. Units 1-2 Let's remember! Pages 18-19	To revise structures and vocabulary taught in units 1-2 (module 1).			A re in w

		14.	TEST 1				
8.		15.	Test correction and Self evaluation				
		16.	Module 2 Unit 3a Pages 20-21	To introduce the imperative	Imperative	stand up, sit down, run, stop, climb, slide	
9.		17.	Unit 3b Pages 22-23	To ask and answer questions about sea animals.	Is it a ... ? Yes, it is. / No, it isn't.	crab, seahorse, starfish, dolphin	
		18.	Unit 3c Pages 24-25	To introduce plurals	This is – These are	forest, tree, snake, flower, bird	

10.	19.	Unit 4a Pages 26-27	To introduce / identify oneself and others	I'm... You're	boy, girl, man, woman, mermaid		
	20.	Unit 4b Pages 28-29	To talk about people's professions.	He's a.... She's a .... It's a	student, dancer, waiter, pirate, doctor		
11.	21.	Unit 4c Pages 30-31	To introduce professions.	We're, They're	pilot, farmer, singer, actor, police officer		

		22.	Smart world 2 Page 32	To provide Ss with cross-cultural information.		taxi, bus, Underground	A re in w pr sz pr le
	12.	23.	Smart time 2 Page 33	To provide Ss with cross-cultural information. Science		snail, duck, frog, mosquito, turtle, fish	A ta fé A re in w pr sz pr le
		24.	Units 3-4 Let's remember! Pages 34-35	To revise structures and vocabulary taught in units 3-4 (module 2).			A re in w pr sz pr le
		25.	TEST 2				T
	13.	26.	Test correction and Self evaluation				

14.	27.	Module 3 Unit 5a Pages 36-37	To ask and answer questions using adjectives. To give short answers.	Are you + adjective? Yes, I am. / No, I'm not. You aren't + adjective	happy, sad, thirsty, hungry		
	28.	Unit 5b Pages 38-39	To ask and answer about one's physical appearance.	Is he / she / it ...? Yes, he / she / it is. No, he / she / it isn't.	short, tall, thin, fat, whale		
15.	29.	Unit 5c Pages 40-41	To ask and answer about animals / things / people	Are we / they ...? Yes, we / they are. No, we / they aren't.	big, small, fish, seal		
	30.	Unit 6a Pages	To introduce the affirmative form of	I / He / She / It can ...	jump, fly, ride a seahorse, swim, play tennis		

		42-43	<i>can</i> (I, He, She, It). To talk about ability.			in w pr sz pr le
16.	31.	Unit 6b Pages 44-45	To introduce the plural form of <i>can</i> (We / They can). To introduce the negative form of <i>can</i> .	We / They can / can't ...	bat, see, hear, touch, smell	Fl A re in w pr sz pr le
	32.	Unit 6c Pages 46-47	To ask and answer about ability.	Can you...? Yes, I can. / No, I can't.	count, write, spell, read, draw	A re in w pr sz pr le
17.	33.	Smart world 3 Page 48	To provide Ss with cross-cultural information.		wax museum, sports stars	A re in w pr sz pr le

		34. Smart time 3 Page 49	To provide Ss with cross-cultural information. P.E.		Gymnastics, gym, basketball, P.E.	A ta fé A re in w pr sz pr le
18.		35. Units 5-6 Let's remember! Pages 50-51	To revise structures and vocabulary taught in units 5-6 (module 3).			A re in w pr sz pr le
		36. TEST 3				T
19.		37. Test correction and Self evaluation				
		38. Smart game 1 Pages 52-53	To revise structures and vocabulary introduced in the first six units			

20.	39.	Midterm Test (Units 1-6)				
	40.	Module 4 Unit 7a Pages 54-55	To introduce parts of the face	I've got..., You've got ...	eye(s), ear(s), mouth, nose, beautiful, long hair	
21.	41.	Unit 7b Pages 56-57	To introduce parts of the body	He has got- He's got / She has got – She's got / It has got – It's got	body, leg, foot/feet, finger, hand, arm	
	42.	Unit 7c Pages 58-59	To ask and answer questions about one's family.	Have you got...? Yes, I have. / No, I haven't. I haven't got.	father, mother, grandfather, grandmother, brother, sister	
	43.	Unit 8a Pages 60-61	To introduce the rooms of the house.	Where's...? In the ...	dining room, bedroom, bathroom, living room, kitchen	
22.	44.	Unit 8b Pages 62-63	To ask and answer about the position of the things	Where's ...? He's/She's/It's on/under...	table, lamp, sofa, bed, wardrobe	

23.	45.	Unit 8c Pages 64-65	To talk about possessions	We've got, They've got	doll, plane, jigsaw puzzle, bike, computer game, ball		
	46.	Smart world 4 Page 66	To provide Ss with cross-cultural information.		king, queen, prince, princess		
24.	47.	Smart time 4 Page 67	To provide Ss with cross-cultural information. Science		spider, caterpillar, fast, slow, strong		

		58.	Units 7-8 Let's remember! Pages 68-69	To revise structures and vocabulary taught in units 7-8 (module 4).			
		49.	TEST 4				
	25.	50.	Test correction and Self evaluation				
	26.	51.	Module 5 Unit 9a Pages 70-71	To express likes and dislikes.	I like.../ I don't like	apple, orange, banana, carrot, onion, tomato, tomatoes	
		52.	Unit 9b Pages 72-73	To ask and answer about one's likes and dislikes.	Do you like...? Yes, I do. / No, I don't.	hot dog, pizza, chocolate, ice cream, orange juice, water	

							pr sz pr le
27.	53.	Unit 9c Pages 74-75	To ask and answer about the time.	What's the time? It's ... o'clock.	cereal, cheese, pasta, fish, chips, salad, sandwich, sandwiches, eleven, twelve	Fl A re in w pr sz pr le	
	54.	Unit 10a Pages 76-77	To identify places.	There is... ./ There are...	supermarket, shop, museum, cinema, park, school, zoo	Fl A re in w pr sz pr le	
28.	55.	Unit 10b Pages 78-79	To identify musical instruments by asking questions and answering with short answers.	Is there...? Yes, there is. / No, there isn't. Are there...? Yes, there are. / No, there aren't.	trumpet, violin, drums, piano, flute, guitar	Fl A re in w pr sz pr le	

		56.	Unit 10c Pages 80-81	To introduce numbers 13-20. To ask and answer about the quantity of things.	How many ... are there? There isn't / There aren't...	bus, helicopter, boat, taxi, car, lorry, lorries	A re in w pr sz pr le
29.		57.	Smart world 5 Page 82	To provide Ss with cross-cultural information.		rice, vegetables, soup, sausage, feta cheese	A re in w pr sz pr le
		58.	Smart time 5 Page 83	To provide Ss with cross-cultural information. Music		band, orchestra, singer, instruments,	A ta fé A re in w pr sz pr le
	30.	59.	Units 9-10 Let's remember! Pages 84-85	To revise structures and vocabulary taught in units 9-10 (module 5).			A re in w pr sz

		60.	TEST 5				
31.		61.	Test correction and Self evaluation				
		62.	Module 6 Unit 11a Pages 86-87	To identify items of clothing. To describe someone's clothes.	I'm / He's / She's wearing...	T-shirt, shoes, trousers, hat, skirt, socks	
32.		63.	Unit 11b Pages 88-89	To ask and answer questions about one's clothes.	Are you / Is he / Is she wearing ...? Yes, I am. / No, I'm not. Yes, he/she is. / No, he/she isn't.	shorts, shirt, dress, jumper, glasses, jeans	
		64.	Unit 11c Pages 90-91	To ask and answer questions about one's actions.	Present Progressive	He's eating. He's drinking. He's talking. He's driving a car. He's buying a T-shirt.	

						They're playing and having fun. amusement park	pr sz pr le
33.	65.	Unit 12a Pages 92-93	To revise structures and vocabulary taught in previous units.			home, present, magic, children	A re in w pr sz pr le
	66.	Unit 12b Pages 94-95	To introduce the days of the week.	What day is it today?		Monday, Tuesday, Wednesday, Thursday, Friday, Saturday, Sunday	A re in w pr sz pr le
	67.	Unit 12c Pages 96-97	To talk about the weather.			hot, cloudy, rainy, windy, snowy, cold	a dr A re in w pr sz pr le
34.	68.	Smart world 6 Page 98	To provide Ss with cross-cultural information.				pl di

35.	69.	Smart time 6 Page 99	To provide Ss with cross-cultural information. Literature				
	69.	Units 11-12 Let's remember! Pages 100-101	To revise structures and vocabulary taught in units 11- 12(module 6).				
	70.	TEST 6					
36.	71.	Test correction and Self evaluation					

	36.	72.	Smart game 2 Pages 102-103	To revise structures and vocabulary introduced in the last six modules			
		73.	Final Test				T
	37	74	Év végi értékelés				

**4 évfolyam Angol nyelv
SMART Junior 3**

heti 4 óra

mmpublications

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek	
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials		
S z e p t e m b e r		1.	Module 1 Unit 1 Hello 1 a	<ul style="list-style-type: none"> Megtanítani a köszönéseket és a bemutatkozást 	<ul style="list-style-type: none"> I'm + név 	<ul style="list-style-type: none"> Hello!, Goodbye! What's your name? I'm... 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó olló ragasztó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok	
			2.	1 a	<ul style="list-style-type: none"> Megtanítani a köszönéseket és a bemutatkozást 	<ul style="list-style-type: none"> I'm + név 	<ul style="list-style-type: none"> Hello!, Goodbye! What's your name? I'm... 		<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó olló ragasztó
			3.	1 b	<ul style="list-style-type: none"> A számok bemutatása 1-10 	<ul style="list-style-type: none"> How old are you? I'm... 	<ul style="list-style-type: none"> A számok 1-10 		<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
				• Életkor kérdezése és megválaszolása				
		4.	1b	• A számok bemutatása 1-10 • Életkor kérdezése és megválaszolása	How old are you? I'm...	A számok 1-10		
S z e p t e m b e r		5.	1 b	A számok gyakorlása	• How old are you? I'm...	• A számok 1-10	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u>
		6	1 c	• A színek bemutatása	• My flag is + (színek)	• green, red, yellow, orange, white, blue, brown, black, flag(s)	• projektor • filctoll • CD-lejátszó • színes ceruzák • olló • vonalzó • ragasztó	Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
Szeptember	7.	1 c	• A színek bemutatása	• My flag is + (színek)	• green, red, yellow, orange, white, blue, brown, black, flag(s)	• projektor • filctoll • CD-lejátszó • színes ceruzák • olló • vonalzó • ragasztó	A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok	
		8.	1 c	Színek gyakorlása				
	9.	<i>Module 1 Unit 2 At school 2 a</i>	• Kérdezés emberekről • Tárgyak megjelölése	• Who's that? • That's my...	• teacher, friend, bag, children, turtle	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		
	10.	2 a	• Kérdezés emberekről	• Who's that? • That's my...	• teacher, friend, bag, children, turtle	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
				• Tárgyak megjelölése				népismeret, Gazdasági nevelés Egyéb kulcskompetenciák:
		11	2a	Kérdezés emberekről • Tárgyak megjelölése	Who's that? • That's my...	teacher, friend, bag, children, turtle		Szociális és állampolgári kompetencia, Matematikai kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> matematika, földrajz
		12	2 b	• Tantárgyi tárgyak azonosítása • A közelben található tárgyakra vonatkozó kérdések feltétele és válaszadás	• What's this? It's a...	• book, pencil, rubber, pen	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		13	2 b	• Tantárgyi tárgyak azonosítása • A közelben található tárgyakra vonatkozó kérdések feltétele és válaszadás	• What's this? It's a...	• book, pencil, rubber, pen	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
O k t ó		14	2 c	<ul style="list-style-type: none"> A közelben és a távolabb található tárgyakra vonatkozó kérdések feltétele és válaszadás További tantermi tárgy megnevezése 	• What's that? It's a...	• board, desk, ruler, computer, chair	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	kompetencia, Matematikai kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> matematika, földrajz <u>Munkaforma:</u> csoporthmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u>
		15.	2 c	<ul style="list-style-type: none"> A közelben és a távolabb található tárgyakra vonatkozó kérdések feltétele és válaszadás További tantermi tárgy megnevezése 	• What's that? It's a...	• board, desk, ruler, computer, chair	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll 	egyéni fejlesztés, feladattípusok
		16.	2c	Tárgyak azonosítása	What's that? It's a...	board, desk, ruler, computer, chair book, pencil, rubber, pen		
		17.	Smart world 1	<ul style="list-style-type: none"> A diákok interkulturális információkkal való ellátása 	<ul style="list-style-type: none"> How are you? I'm fine, thank you. Where are you from? I'm from... 	• A modul szókincse	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		18	Smart time 1	<ul style="list-style-type: none"> A diákok interdiszciplináris információkkal való ellátása (matematika) 	<ul style="list-style-type: none"> A modul szerkezetei 	<ul style="list-style-type: none"> minus, plus, equals 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Matematikai kompetencia
		18	Let's remember! (Modul 1)	<ul style="list-style-type: none"> Az első modulban tanított szerkezetek és szókincs átisméltése (Units 1-2) 	<ul style="list-style-type: none"> A modul szerkezetei 	<ul style="list-style-type: none"> A modul szókincse 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kapcsolódási pontok:</u> matematika, földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		19	Test 1	Module 1				
		20	Correction					

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
O k t ó b e r		21.	Phonics /s/ Self evaluation table 1				<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Matematikai kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> matematika, földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		22.	Project 1 My classroom	<ul style="list-style-type: none"> Írás a tanteremről 	<ul style="list-style-type: none"> A modul szerkezetei 	<ul style="list-style-type: none"> A modul szókincse 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia,

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		23	Project 1 My classroom	• Írás a tanteremről	A modul szerkezetei	A modul szókincse		Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz, állampolgári ismeretek Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		24	Module 2 Unit 3 Let's play 3 a	• A felszólító mód bevezetése	• A felszólító mód	• stand up, sit down, run, stop, climb, slide	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		25.	3 a	• A felszólító mód bevezetése	• A felszólító mód	• stand up, sit down, run, stop, climb, slide	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
O k t ó b e r		26	3 a	Simon says	A felszólító mód			
		27.	3 b	• Kérdezés és kérdések megválaszolása tengeri állatokról	• Is it a...? • Yes, it is. / No, it isn't.	• crab, seahorse, starfish, dolphin	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		28	3 b	• Kérdezés és kérdések megválaszolása tengeri állatokról	• Is it a...? • Yes, it is. / No, it isn't.	• crab, seahorse, starfish, dolphin	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
	29	3 c	• A többesszám bevezetése	• This is – These are	• forest, tree, snake, flower, bird	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés	
	30	3 c	• A többesszám bevezetése	• This is – These are	• forest, tree, snake, flower, bird	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		31	3c	Többesszám gyakorlása	This is – These are			<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
N o v e m b e r		32.	Module 2 Unit 4 I'm a man 4 a	• Bemutatkozás, önazonosítás, mások bemutatása	• I'm... • You're	• boy, girl, man, woman, mermaid	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u>
		33	4 a	• Bemutatkozás, önazonosítás, mások bemutatása	• I'm... • You're	• boy, girl, man, woman, mermaid	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
		34	4 b	• Kérdések feltétele a foglalkozásokkal kapcsolatban	• He's a... • She's a... • It's a...	• student, dancer, waiter, pirate, doctor	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
N o v e m b e r		35.	4 b	• Kérdések feltétele a foglalkozásokkal kapcsolatban	• He's a... • She's a... • It's a...	• student, dancer, waiter, pirate, doctor	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		36	4 c	• Foglalkozások bemutatása	• We're, They're	• pilot, farmer, singer, actor, police officer	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		37	4 c	• Foglalkozások bemutatása	• We're, They're	• pilot, farmer, singer, actor, police officer	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		38	3c	Foglalkozások gyakorlása	I'm, you're, he/she/ it is we,they are			
		39	Smart world 2	• A diákok interkulturális információkkal való ellátása (tömegközlekedés)	• A modul szerkezetei	• taxi, bus, underground	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		40	Smart world	Közlekedési eszközök	• A modul szerkezetei	taxi, bus, underground, car, bike		kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Munkaforma:</u> csoporthmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladat típusok
		41	Smart time 2	• A diákok interdiszciplináris információkkal való ellátása (környezetismeret)	• A modul szerkezetei	• snail, duck, fish, mosquito, turtle, frog	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		42	Smart time 2	Állatok jellemzése	• A modul szerkezetei			
		43.	Let's remember! (Modul 2)	• A második modulban tanított szerkezetek és szókincs átisméltése (Units 3-4)	• A modul szerkezetei	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
N o v e m b e r		44.	Test 2					<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés
		45	Correction					

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
								Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia,
		46	Phonics /ch/ Self evaluation table 2				<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia Kapcsolódási pontok:
		47.	Project 2 What's in a pond?	<ul style="list-style-type: none"> Állatokról írás 	<ul style="list-style-type: none"> A modul szerkezetei 	<ul style="list-style-type: none"> A modul szókincse 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	földrajz, állampolgári ismeretek Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés,
		48	Project 2 What's in a pond?	Állatokról írás	A modul szerkezetei	A modul szókincse		feladattípusok
D c e		49	Module 3 Unit 5 I'm a man	<ul style="list-style-type: none"> Kérdések feltétele és válaszadás 	<ul style="list-style-type: none"> Are you + melléknév? Yes, I am. / No, I'm not. You aren't + melléknév 	<ul style="list-style-type: none"> happy, sad, thirsty, hungry 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret, <u>Egyéb</u>

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
			5 a	melléknevek használatával				<u>kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		50	5 a	• Kérdések feltétele és válaszadás melléknevek használatával	• Are you + melléknév? • Yes, I am. / No, I'm not. • You aren't + melléknév	• happy, sad, thirsty, hungry	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		51	5a	Kérdések feltétele és válaszadás melléknevek használatával	Are you + melléknév? • Yes, I am. / No, I'm not. • You aren't + melléknév			
		52	5 b	• Kérdések feltétele és válaszadás a külső megjelenésről	• Is he / she / it...? • Yes, he / she / it is. • No, he / she / it isn't.	• short, tall, thin, fat, whale	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
D e c e m b e r								<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u>
		53	5 b	• Kérdések feltétele és válaszadás a külső megjelenésről	• Is he / she / it...? • Yes, he / she / it is. • No, he / she / it isn't.	• short, tall, thin, fat, whale	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés
		54	5 c	• Kérdések feltétele és válaszadás állatokkal,	• Are they...? Yes, they are. / No, they aren't.	• big, small, fish, seal	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia,

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
				emberekkel és tárgyakkal kapcsolatban	• Are we...? Yes, we are. / No, we aren't.			Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz, állampolgári ismeretek Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés
		55	5 c	• Kérdések feltétele és válaszadás állatokkal, emberekkel és tárgyakkal kapcsolatban	• Are they...? Yes, they are. / No, they aren't. • Are we...? Yes, we are. / No, we aren't.	• big, small, fish, seal	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		56	5c	Kérdések gyakorlása	Is he..? Are they..?			
		57.	Module 3 Unit 5 I can play tennis 6 a	• A can módbeli segédige állító alakjának bevezetése; • Beszélgetés a képességekről	• I / He / She / It can... .	• jump, fly, ride a seahorse, swim, play tennis	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		58	6 a	• A can módbeli segédige állító alakjának bevezetése;	• I / He / She / It can... .	• jump, fly, ride a seahorse, swim, play tennis	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz, rajz

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
D e c e m b e r				• Beszélgetés a képességekről				Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka
		59	6 b	• A <i>can</i> többesszámban • A <i>can</i> tagadó alakja	• We / they can ... • We / they can't ...	• bat, see, hear, touch, smell	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		60.	6 b	• A <i>can</i> többesszámban • A <i>can</i> tagadó alakja	• We / they can ... • We / they can't ...	• bat, see, hear, touch, smell	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés
		61	6b	Érzékelést kifejező igék gyakorlása	I can smell...			<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
		62	6 c	• Kérdés, válaszadása képességekkel kapcsolatban	• Can you...? • Yes, I can. • No, I can't.	• count, write, spell, read, draw	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek
								<u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
								A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		63	6 c + Merry Christmas	• Kérdezés, válaszadása képességekkel kapcsolatban	• Can you...? • Yes, I can. • No, I can't.	• count, write, spell, read, draw	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		64	6c	Kérdőív készítése	• Can you...? • Yes, I can. • No, I can't.			

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
J a n u á r		65.	Smart world 3	<ul style="list-style-type: none"> A diákok interkulturális információkkal való ellátása (nevezetességek) 	<ul style="list-style-type: none"> A modul szerkezetei 	<ul style="list-style-type: none"> wax museum, sports stars 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		66	Smart time 3	<ul style="list-style-type: none"> A diákok interdiszciplináris információkkal való ellátása (testnevelés) 	<ul style="list-style-type: none"> A modul szerkezetei 	<ul style="list-style-type: none"> gymnastics, gym, basketball, P. E. 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		67	Smart time 3	A diákok interdiszciplináris információkkal való ellátása (testnevelés)	A modul szerkezetei	sportok		<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		68	Let's remember! (Modul 3)	• A harmadik modulban tanított szerkezetek és szókincs átisméltése (Units 5-6)	• A modul szerkezetei	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		69.	Test 3					
		70	Correction					
		71	Phonics /th voiceless/ Self evaluation table 3				• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
								Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek
		72	Project 3 About me Smart Game 1	• Önjellemzés	• A modul szerkezetei	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		73	Project 3 About me Smart Game 1	• Önjellemzés	• A modul szerkezetei	A modul szókincse		
		74	Practice for the mid- termtest	Ismétlés	A modul szerkezetei	A modul szókincse		
		75	Mid-term test					
		76	Correction					
J a		77	Module 4 Unit 7 You've got big ears!	• Az arc részeinek bemutatása	• I've got... • You've got...	• eyes, ears, mouth, nose, beautiful, long hair	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
			7 a					<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
		78.	7 a	<ul style="list-style-type: none"> Az arc részeinek bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> I've got... You've got... 	<ul style="list-style-type: none"> eyes, ears, mouth, nose, beautiful, long hair 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
		79	7a	Jellemzés	I've got ..You've got			
		80	7 b	<ul style="list-style-type: none"> A test részeinek bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> He has got – He's got she has got – She's got It has got – It's got 	<ul style="list-style-type: none"> body, leg, foot/feet, finger, hand, arm 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz
		81	7 b	<ul style="list-style-type: none"> A test részeinek bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> He has got – He's got she has got – She's got It has got – It's got 	<ul style="list-style-type: none"> body, leg, foot/feet, finger, hand, arm 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
F e b r u á r		82	7b	Jellemzés	He has got.. She has got..			Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		83.	7 c	• Kérdezés, illetve válaszadás a saját családról	• Have you got...? Yes, I have. / No, I haven't • I haven't got... .	• father, mother, grandfather, grandmother, brother, sister	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		84	7 c	• Kérdezés, illetve válaszadás a saját családról	• Have you got...? Yes, I have. / No, I haven't • I haven't got... .	• father, mother, grandfather, grandmother, brother, sister	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés
		85	7c	Családfa készítése	Have you got...? Yes, I have. / No, I haven't	father, mother, grandfather, grandmother, brother, sister		<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia,
		86.	Module 4 Unit 8 Where's Toto? 8 a	• A ház helyiségeinek bemutatása	• Where's ...? • In the... .	• dining room, bedroom, bathroom, living room, kitchen	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek, háztartástan
		87	8 a	• A ház helyiségeinek bemutatása	• Where's ...? • In the... .	• dining room, bedroom, bathroom, living room, kitchen	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		88	8a	My house	I'm in the...			A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		89	8 b	• Tárgyak helyéről való érdeklődés, válaszadás	• Where's... ? • He's / She's / It's on / under...	• table, bed, sofa, lamp, wardrobe	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés
		90	8 b	• Tárgyak helyéről való érdeklődés, válaszadás	• Where's... ? • He's / She's / It's on / under...	• table, bed, sofa, lamp, wardrobe	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőkéesség és vállalkozói kompetencia
		91	8b	Mi van a képen?	Elöljárók gyakorlása	in, on ,under		<u>Kapcsolódási pontok:</u>
		92	8 c	• Beszélgetés a birtokról	• We've got... • They've got... .	• doll, plane, jigsaw puzzle, bike, computer, game, ball	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	állampolgári ismeretek, háztartástan <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
F e b r u á r		93	8 c	• Beszélgetés a birtokról	• We've got... • They've got... .	• doll, plane, jigsaw puzzle, bike, computer, game, ball	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz, állampolgári ismeretek, háztartástan Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		94	Smart world 4	• A diákok interkulturális információkkal való ellátása (Buckingham Palace)	• A modul szerkezetei	• king, queen, prince, princess	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		95	Smart world 4	A diákok interkulturális információkkal való ellátása (Buckingham Palace)	Országismeret			
		96	Smart time 4	• A diákok interdiszciplináris információkkal való ellátása (környezetismeret)	• A modul szerkezetei	• spider, caterpillar, fast, slow, strong	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
Máj		97	Smart time 4	Állatok jellemzése	A modul szerkezetei	• spider, caterpillar, fast, slow, strong		
		98	Let's remember! (Modul 4)	• A negyedik modulban tanított szerkezetek és szókincs átisméltése (Units 7-8)	• A modul szerkezetei	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
		99	Test 4					Kapcsolódási pontok: földrajz, rajz
		100	Correction					<u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka
		101	Phonics /th voiced/ Self evaluation table 4				•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
	102	Project 4 My bedroom	• A saját hálószoba bemutatása	• A modul szerkezetei	• A modul szókincse	• projektor • filctoll	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Gazdasági nevelés,	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
							• CD-lejátszó	Környezettudatosságra nevelés Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		103	Project 4 My bedroom	A saját hálószoba bemutatása				
		104	Module 5 Unit 9 I like apples 9 a	• Preferencia kifejezése (likes and dislikes)	• I like... • I don't like...	• apple, orange, banana, carrot, onion, tomato, tomatoes	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		105	9 a	• Preferencia kifejezése (likes and dislikes)	• I like... • I don't like...	• apple, orange, banana, carrot, onion, tomato, tomatoes	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		106	9 b	• Kérdezés, válaszadás a preferenciákkal kapcsolatban	• Do you like...? • Yes, I do. / No, I don't.	• hot dog, pizza, chocolate, ice cream, orange juice, water	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Gazdasági nevelés, Környezettudatosságra nevelés Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia,

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
M á r t i u s		107	9 b	• Kérdezés, válaszadás a preferenciákkal kapcsolatban	• Do you like...? • Yes, I do. / No, I don't.	• hot dog, pizza, chocolate, ice cream, orange juice, water	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		108	9b	Kérdőív készítése	Do you like...? • Yes, I do. / No, I don't.			
		109	9 c	• Kérdezés, illetve válaszadás az idővel kapcsolatban	• What's the time? • It's ... o'clock.	• cereal, cheese, pasta, fish, chips, salad, sandwich, sandwiches, eleven, twelve	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		110	9 c	• Kérdezés, illetve válaszadás az idővel kapcsolatban	• What's the time? • It's ... o'clock.	• cereal, cheese, pasta, fish, chips, salad, sandwich, sandwiches, eleven, twelve	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia,
		111.	Module 5 Unit 10 There's a zoo	• Helyek megnevezése	• There is... / There are	• supermarket, shop, museum, cinema, park, school, zoo	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		10 a						Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia Kapcsolódási pontok:
		112	10 a	• Helyek megnevezése	• There is... / There are	• supermarket, shop, museum, cinema, park, school, zoo	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	földrajz, állampolgári ismeretek Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei:
		113	10 a	Térkép olvasása	• There is... / There are			egyéni fejlesztés, feladattípusok
		114.	10 b	• A hangszerek megismerése kérdésfeltétel és rövid válszadás segítségével	• Is there...? Yes, there is. / No, there isn't. • Are there...? Yes, there are. / No, there aren't.	• trumpet, violin, drums, guitar, piano, flute	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
M á r c i u s		115	10 b	<ul style="list-style-type: none"> A hangszerek megismerése kérdésfeltétel és rövid válszadás segítségével 	<ul style="list-style-type: none"> Is there...? Yes, there is. / No, there isn't. Are there...? Yes, there are. / No, there aren't. 	<ul style="list-style-type: none"> trumpet, violin, drums, guitar, piano, flute 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó interaktív tábla / tanári számítógép 	<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek, biológia <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		116.	10 c	<ul style="list-style-type: none"> A számok megismerése 13-20 A mennyiségek 	<ul style="list-style-type: none"> How many ... are there? There isn't /aren't... . 	<ul style="list-style-type: none"> bus, helicopter, boat, taxi, car, lorry 	<ul style="list-style-type: none"> poszterek internet 	
		117.	10 c	<ul style="list-style-type: none"> A számok megismerése 13-20 A mennyiségek 	<ul style="list-style-type: none"> How many ... are there? There isn't /aren't... . 	<ul style="list-style-type: none"> bus, helicopter, boat, taxi, car, lorry 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
		118	10c	Számok gyakorlása	How many..?			
		119	Smart world 5	A diákok interkulturális	A modul szerkezetei	<ul style="list-style-type: none"> rice, vegetables, soup, sausage, feta cheese 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
Április				információkkal való ellátása (ételek)				<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok <u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
	120	Smart world 5	A diákok interkulturális információkkal való ellátása (ételek)	Más népek ételei				
	121	Smart time 5	• A diákok interdiszciplináris információkkal való ellátása (zene)	• A modul szerkezetei	• A modul szókincse	•projektor • filctoll • CD-lejátszó		
		122	Let's remember! (Modul 5)	• Az ötödik modulban tanított szerkezetek és szókincs átismétlése (Units 9-10)	• A modul szerkezetei	• A modul szókincse	•projektor • CD-lejátszó	
		123	Test 5					

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
A p r i l i s		124	Correction					<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		125	Phonics /g, j/ Self evaluation table 5			<ul style="list-style-type: none"> •projektor • filctoll • CD-lejátszó 		
		126	Project 5 Food	• Az ebéd bemutatása	• A modul szerkezetei	• A modul szókincse	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőkéesség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek, történelem <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka
		127	Project 5 Food	My lunch	A modul szerkezetei	A modul szókincse		
		128	Module 6 Unit 11 A tall hat 11 a	• Egyes ruhadarabok megnevezése	• I'm / He's / She's wearing... .	• T-shirt, shoes, trousers, hat, skirt, socks	<ul style="list-style-type: none"> •projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		129	11 a	• Egyes ruhadarabok megnevezése	• I'm / He's / She's wearing... .	• T-shirt, shoes, trousers, hat, skirt, socks	<ul style="list-style-type: none"> •projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
								A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		130	11 b	• Kérdésfeltétel és válaszadás egyes ruhadarabokról	• Are you / Is he / Is she wearing...? • Yes, I am. / No, I'm not. / Yes, he/she is. / No, he/she isn't.	• shorts, shirt, dress, jumper, glasses, jeans	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u>
		131	11 b	• Kérdésfeltétel és válaszadás egyes ruhadarabokról	• Are you / Is he / Is she wearing...? • Yes, I am. / No, I'm not. / Yes, he/she is. / No, he/she isn't.	• shorts, shirt, dress, jumper, glasses, jeans	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek, történelem <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		132	11 c + Happy Easter	• Kérdezés, illetve válaszadás valaki cselekvése kapcsán	• Present Progressive	• He's eating. She's drinking • amusement park • They're having fun	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
M á j u s								<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Gazdasági nevelés, Testi és lelki egészségFelkészülés a felnőtt-lét szerepeire <u>Egyéb kulcskompetenciák</u> Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia,
		133	11 c	• Kérdezés, illetve válaszadás valaki cselekvése kapcsán	• Present Progressive	• He's eating. She's drinking • amusement park • They're having fun	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	Természettudományos kompetencia Digitális kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek
		134	Module 6 Unit 12 Goodbye 12 a	• Az előző fejezetekben tanult szerkezetek összefoglalása	• A előző modulok szerkezetei	• home, present, magic, children	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		135	12 a	• Az előző fejezetekben tanult szerkezetek összefoglalása	• A előző modulok szerkezetei	• home, present, magic, children	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
M	á	136	12 b	• A hét napjainak bemutatása	• What day is it today?	• A hét napjai	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés, Testi és lelki egészség Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire <u>Egyéb kulcskompetenciák</u> Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, Természettudományos kompetencia Digitális kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		137	12 b	• A hét napjainak bemutatása	• What day is it today?	• A hét napjai	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		138	12 c	• Beszélgetés az időjárásról	• Beszélgetés az időjárásról	• hot, cloudy, rainy, windy, snowy, cold	•projektor • filctoll	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		139	12 c	• Beszélgetés az időjárásról	• Beszélgetés az időjárásról	• hot, cloudy, rainy, windy, snowy, cold	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés, Testi és lelki egészség Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, Természettudományos kompetencia Digitális kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		140	Smart world 6	• A diákok interkulturális információkkal való ellátása (népviselet)	• A modul szerkezetei	• Szókincsbővítés	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		141	Smart time 6	• A diákok interdiszciplináris információkkal való ellátása (irodalom)	• A modul szerkezetei	• Szókincsbővítés	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
J ú n i u s		142	Let's remember! (Modul 6)	• A hatodik modulban tanított szerkezetek és szókincs átismérlése (Units 11-12)	• A modul szerkezetei	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, Természettudományos kompetencia Digitális kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		143	Test 6					
		144.	Phonics /sh/ Self evaluation table 6				•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
J ú								

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		145	Project 6 Sports Smart Game 2	• A kedvenc sport jellemzése	• A modul szerkezetei	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés, Testi és lelki egészség
		146.	Final test					Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire
		147	Év végi összefoglalás	Az év során megtanított szerkezetek ismétlése			• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, Természettudományos kompetencia Digitális kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek, testnevelés <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		148	Év végi értékelés					

4. évfolyam német nyelv heti 2 óra

Célok és feladatok

A gyermekkorban kezdődő nyelvtanulás az anyanyelvhez hasonlóan történik: a tanulók életkoruknak és értelmi szintjüknek megfelelő témakörök érdekes – elsősorban játékos – tevékenységek révén dolgoznak fel és ennek során a célnyelvet kezdetben csak hallva, később egyre többet beszélve haladnak előre az idegen nyelv elsajátításának folyamatában.

A német, mint idegen nyelv tanításának általános céljai az 1-4. évfolyamon:
kedvet ébresztetni az idegen nyelv tanulásához
megalapozni a későbbi nyelvtanulást
a közös játékok, páros és csoportmunkák kapcsán a tanulók együttműködési készségeinek, toleranciájának fejlesztése
tanulási stratégiák elsajátítása.

Fontos, hogy a tananyag az általuk ismert tartalmakra épüljön. A kezdő nyelvtanulási szakaszban legfontosabb cél a hallott szöveg értése: az utasítások, cselekvésekkel kapcsolatos feladatok teljesítéséből következtethetünk az elsajátítás fokára. Ezzel párhuzamosan és egyre jelentősebb mértékben fejlesztendő a beszédképesség: az egyszavas válaszok, az eleinte kisebb, később hosszabb terjedelmű memoriterek mellett fokozatosan előkerülnek a párbeszéd, szóbeli megnyilatkozások.

Gyermekkorban a nyelvtanulás a természetes nyelvelsajátítás folyamataira épül. A tanulók életkori sajátosságaiknak és fejlettségi szintjüknek megfelelő, érdekes, értelmes és kihívást jelentő tevékenységekben vesznek részt. A célnyelven elhangzó információk megértéséhez támaszkodnak a világról szerzett ismereteikre és tapasztalataikra, amelyek egyrészt segítik a nyelvtanulást, másrészt annak tartalmai révén tovább mélyülnek és bővülnek. Az anyanyelv elsajátításához hasonlóan az idegen nyelv elsajátítása is minden esetben kontextusba ágyazva, konkrét beszédhelyzetek során történik, amelyekben a verbális és a nonverbális elemek természetes egységet alkotnak. Utóbbiak a nyelvtanulás kezdetén különösen fontosak, hiszen a megfelelő nyelvi eszközök hiányában segítik a beszédhelyzet értelmezését, illetve a beszédszándék megvalósítását. A nyelvtanulás kezdő szakaszában a tanulók tanórai beszédének természetes része a magyar nyelvű kérdés és válasz is, amelyet visszajelzésként, megerősítésként használnak a tanár következetes célnyelv-használatával párhuzamosan.

Az idegen nyelvvel való korai ismerkedés középpontjában, ebben a szakaszban, a hallott szöveg értése és a szóbeli interakció együttes fejlesztése áll. A készségfejlesztés során a tanulók megismerkednek az alapvető nyelvtanulási stratégiákkal, amelyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy a későbbiekben önálló nyelvtanulóvá váljanak.

Az idegen nyelv tanítása a tantárgy jellegéből adódóan kiválóan alkalmas arra, hogy hozzájáruljon a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott nevelési célok eléréséhez és a kulcskompetenciák fejlesztéséhez. Utóbbiak közül kiemelten fontos az idegen nyelvi kommunikációnak az anyanyelvi kommunikációhoz, a szociális kompetenciához, az esztétikai-művészeti tudatossághoz és kifejezőképességhez, illetve a hatékony tanuláshoz való kapcsolódása. Az anyanyelven elsajátított ismeretek, készségek és stratégiák támogatják az idegen nyelv tanulását, míg a nyelvtanulás eredményei pozitívan hathatnak az anyanyelvi tudatosság alakulására. A szociális kompetencia területén a kultúrák közötti hasonlóságok és különbségek felfedezése segíti a tanulókat abban, hogy nyitottá váljanak saját kultúrájuk és a célnyelv kultúrája iránt. Az idegennyelv-oktatás során alkalmazott, a tanulók együttműködését ösztönző munkaformák és tevékenységek hozzájárulnak a tanulók szociális érzékenységének fejlesztéséhez. Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség területén az idegennyelv-tanításban építeni lehet arra, hogy a tanulók életkori sajátosságaikból adódóan szeretnek játszani, rajzolni, festeni, énekelni, táncolni, és örömmel vesznek részt változatos művészeti tevékenységekben. A művészeti ágakkal való aktív kapcsolat gazdagítja a tanulók érzelmi világát. A hatékony tanulást az idegen nyelvvel való foglalkozás által ösztönzi, hogy a tanulók elsajátítsanak néhány alapvető nyelvtanulási stratégiát, és megteszik az első lépéseket idegen nyelvi teljesítményük értékelése útján.

Az idegen nyelv tanulása keretében feldolgozott témakörök könnyen összehangolhatók a NAT-ban szereplő alsó tagozatos tantárgyak tartalmaival. A *Témakörök* táblázatban megjelölt kapcsolódási pontok segítenek megtalálni azokat a területeket, ahol sikeresen megvalósítható a tantárgyakon átívelő - akár közös projektek keretében történő - tanulás.

A tanulási folyamat során a tanuló egész személyisége formálódik, így alapvető fontosságú, hogy a kisgyermekkorai idegennyelv-tanítást áthassa a holisztikus pedagógiai szemlélet. Ennek a szemléletnek a gyakorlatba való átültetése nagy körültekintést igényel mind a tananyagok, taneszközök kiválasztásában és felhasználásában, mind a tevékenységek megtervezésében, valamint a tanórák megszervezésében és megvalósításában.

A megfelelően kialakított, változatos tevékenységformákra lehetőséget nyújtó tanulási környezet elősegíti az idegen nyelv sikeres elsajátítását. A gyermekbarát, vizuális elemekben gazdag berendezés ösztönzi a tanulókat a nyelvi tevékenységekben való aktív részvételre. Az infokommunikációs eszközök bevonása már ebben az életkori szakaszban is érdekesebbé, motiválóbbá teheti a nyelvtanulást, a pedagógus számára pedig lehetőséget ad arra, hogy az életkori sajátosságoknak megfelelő autentikus anyagok gazdag tárházából válogasson.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	Az iskolán kívül és az iskoláztatás során szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, személyes és szociális kompetenciák, tanulási képességek, a tanuló természetes kíváncsisága, idegennyelv-tanulás iránti motivációja.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló követi a nonverbális elemekkel támogatott és egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést.</p> <p>A tanuló megérti az osztálytermi tevékenységekre vonatkozó, nonverbális eszközökkel támogatott, rövid és egyszerű tanári utasításokat.</p> <p>Megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy szóból, rövid mondatból álló kérdéseket és kijelentéseket.</p> <p>Felismeri rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavakat, fordulatokat, és képes ezekből a lehetséges tartalomra következtetni.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>Nonverbális elemekkel támogatott és egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetés megértése (pl. osztálytermi rutincselekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat).</p> <p>Rövid és egyszerű, az osztálytermi tevékenységekre vonatkozó, nonverbális eszközökkel támogatott tanári utasítások megértése (pl. rajzos, játékos feladatok, manuális tevékenységek, mozgásos, játékos tevékenységek: körjáték, ritmusjáték, szerepjáték, bábjáték, árnyjáték, társasjáték).</p> <p>Ismert témákhoz kapcsolódóan elhangzó, egy-egy szóból, rövid mondatból álló kérdések és kijelentések megértése (pl. közvetlenül a tanuló személyére, családjára, szűkebb környezetére, mindennapi szükségleteire, tevékenységeire vonatkozó kérdések, illetve válaszok).</p> <p>Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése, a tanult nyelvi elemek felismerése a szövegekben, a szöveg lényegének kiszűrése a megértést segítő mozgásos, játékos feladatok segítségével.</p> <p>Tanári ösztönzésre a hallott szövegeket kísérő nonverbális elemekre (pl. képek, képsorok, tárgyak, testbeszéd, hanglejtés) és a beszédhelyzetre való egyre tudatosabb támaszkodás a szövegértés során.</p> <p>A nyelv hangzásvilágának, zenéjének megismerése, megkülönböztetése az anyanyelv (játékos formában esetleg más nyelvek) hangzásvilágától és zenéjétől.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Gyermekdalok, gyermekversek, mondókák, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, animációs filmek, gyermekeknek szóló egyéb hangzó anyagok, tanárral, tanuló társakkal, vendégekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd.</p>	

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	Az iskolán kívül és az iskoláztatás során szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, személyes és szociális kompetenciák, tanulási képességek, a tanuló természetes kíváncsisága, idegennyelvi-tanulás iránti motivációja.

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A tanuló aktívan és örömmel vesz részt az interakciót igénylő tevékenységekben. Beszédszándékát egyszerű nyelvi eszközökkel fejezi ki, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatva. Tud a számára ismert témákról egyszerű kérdéseket feltenni, illetve a hozzá intézett kérdésekre egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni. A tanuló minta alapján rövid párbeszédet folytat társaival a tanult témákról. Részt vesz rövid, egyszerű szövegek közös előadásában. Törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.</p>
<p>A fejlesztés tartalma</p>	
<p>Nonverbális elemekkel (pl. gesztusokkal, mimikával, hanglejtéssel, intonációval, képek, tárgyak segítségével) támogatott mondanivaló kifejezése egyszerű nyelvi eszközökkel, azaz egy-egy szóval, rövid mondattal. Ismert témákhoz vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre, kérésekre, felszólításokra való reagálás egyszavas válaszokkal, cselekvéssel. Ismert témákhoz vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó konkrét, egyszerű kérdések feltevése. Ismert témákhoz kapcsolódó egyszerű nyelvi eszközöket és nonverbális elemeket tartalmazó rövid párbeszéd eljátszása társakkal. Dalok, mondókák, mesék, történetek előadásában, gyermekjátékokban való aktív részvétel; nonverbális elemekkel támogatott, közösen mondott szövegekbe, mesemondásba való bekapcsolódás ismert szavak, kifejezések, nyelvi fordulatok ismétlésével. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Gyermekdalok, gyermekversek, mondókák, mesék, mozgással kísért rövid cselekvéssorok, kérdések, rövid párbeszéd, néhány mondatos leírások.</p>	

<p>Fejlesztési egység</p>	<p>Összefüggő beszéd</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Az iskolán kívül és az iskoláztatás során szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, személyes és szociális kompetenciák, tanulási képességek, a tanuló természetes kíváncsisága, idegennyelv-tanulás iránti motivációja.</p>
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A tanuló elmond rövid, egyszerű szövegeket. Társaival közösen előad egyszerű szöveget, párbeszédet, tanári segítséggel. Számára ismert témákról, a környezetében előforduló tárgyokról, élőlényekről, eseményekről beszél röviden, összefüggően, nonverbális elemekkel támogatva. A tanuló bemutatja munkáját egyszerű nyelvi eszközökkel. Törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.</p>
<p>A fejlesztés tartalma</p>	

Gyermekirodalmi mű, mondóka, vers, dal, mese stb. közös vagy önálló előadása (pl. zenei kísérettel vagy bábjáték formájában) társak, másik tanulócsoport, osztály, szülők vagy tanárok részére.

Tanult cselekvéssor (pl. egyszerű tornagyakorlat, öltözködés) elmondása képek segítségével vagy mozgással kísérve.

Nonverbális elemekkel támogatott, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott szerepjáték előadása társakkal, megfelelő gyakorlás, felkészülés után.

Saját vagy csoportban létrehozott alkotás, tárgy egyszerű nyelvi eszközöket, fordulatokat tartalmazó, rövid bemutatása (pl. mesekönyv készítése, kiállítása és szóbeli bemutatása).

Tanári példa és autentikus hangzóanyag hallgatása és együttmondása után közös vagy önálló ismétlés; a kiejtés, intonáció, hangsúly, ritmus játékos gyakorlása (pl. hangerő vagy hangszín változtatásával, érzelmek kifejezésével, ritmushangszerek vagy mozgás kíséretével).

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Gyermekdalok, gyermekversek, mondókák, mozgással kísért rövid történetek, cselekvéssorok, mesék, leírás (pl. tanulói munka bemutatása).

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	Az iskolán kívül és az iskoláztatás során szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, személyes és szociális kompetenciák, tanulási képességek, a tanuló természetes kíváncsisága, idegennyelvi-tanulás iránti motivációja.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló észreveszi az anyanyelven, illetve a tanult idegen nyelven történő olvasás közötti különbségeket. Képes ismert szavak néma olvasására és megértésére, valamint tanári minta után a szavak helyes felolvasására. Képes rövid szöveg közös megismerése és feldolgozása után az önálló olvasására. Bekapcsolódik olvasást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe. Követi az ismert témákról elhangzó szöveg írott változatát. Felfedezi az ismert szavakat és kifejezéseket idegen forrásban. Megtapasztalja az önálló célnyelvi olvasás élményét.
A fejlesztés tartalma	
<p>Szavak, kifejezések elolvasása és kapcsolódó tevékenységek elvégzése (pl. tantermi tárgyak felcímkézése, szavak és képek párosítása, dominó játék, szókétyéből mondatvariációk összeállítása).</p> <p>Egyszerű szövegek elolvasása és annak alapján megfelelő cselekvések, cselekvéssorok eljátszása, elvégzése (pl. papírtávcso vagy gyümölcshalála készítése).</p> <p>Egyszerű szövegek értő olvasása (pl. mesék, történetek, képregények, párbeszéd).</p> <p>Tanárral közös meseolvasás, bekapcsolódás a történet elolvasásába az ismert szavak használatával.</p> <p>Egyszerű írásbeli üzenetek elolvasása és megértése (pl. dicsérő kártyák, jókívánságok, osztálytermi utasítások).</p> <p>Ismert dalok szövegének követése, olvasása a képernyőn vagy a kivetítőn (pl. karaoke).</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p>	

Szó- és mondatkártyák, feliratos poszterek és képek, társasjátékok, egyszerű képregények, képeskönyvek, mesék, gyermekdalok, gyermekversek, mondókák, feliratok, brosúrák, ismertető, táblák, célnyelvi szövegeket tartalmazó csomagolóeszközök, videofelvételek, animációs filmek, dalok, mondókák animált változata.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	Az iskolán kívül és az iskoláztatás során szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, személyes és szociális kompetenciák, tanulási képességek, a tanuló természetes kíváncsisága, idegennyelvi-tanulás iránti motivációja.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló észreveszi az anyanyelvén, illetve a tanult idegen nyelven történő írás közötti különbségeket. A tanuló ismeri az adott nyelv ábécéjét. Különböző nyelvi tevékenységek során lemásol, illetve leír rövid szavakat, mondatokat. Bekapcsolódik írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.
A fejlesztés tartalma	
<p>Játékos írásbeli feladatok készítése és megoldása a szavak szintjén (pl. keresztrejtvény, szókereső, akasztófa, tárgyak, képek részeinek felcímkézése, rímpárok alkotása, szógyűjtés).</p> <p>Játékos írásbeli feladatok készítése és megoldása a szószerkezetek, rövid mondatok szintjén (pl. képregény rajzolása, s ezekhez szövegbuborékok írása; tárgyak, képek részeinek felcímkézése, üzenőfal létrehozása).</p> <p>Játékos írásbeli feladatok készítése és megoldása a szöveg szintjén (pl. mesekönyv, kiskönyv összeállítása, rímek, egyszerű versikék írása, képeslap, meghívó írása, egyszerű társasjáték tervezése, szabályainak megfogalmazása tanári segítséggel).</p> <p>Ismert szavakat tartalmazó nyelvi fordulatok (pl. rímpárok) felfedezése és minta után való önálló alkotása.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Egyszerű hétköznapi témájú írott szövegek a szavak, kifejezések, egyszerű mondatok és rövid szövegek szintjén.</p>	

Ajánlott témakörök a 4. évfolyamra	
Ajánlott témakörök	Kapcsolódási pontok
<i>Család</i> Én és a családom. Családtagok bemutatása.	<i>Környezetismeret:</i> együttélés a családban.
<i>Otthon</i> Otthonom, szűkebb környezetem. Kedvenc játékaim. Lakóhelyem, tágabb környezetem.	<i>Környezetismeret:</i> lakóhelyi környezet. <i>Matematika:</i> tájékozódás a térben, halmazok.
<i>Étkezés</i> Napi étkezések.	<i>Környezetismeret:</i> az ember megismerése és

<p>Kedvenc ételeim, italaim. Egészséges táplálkozás.</p>	<p>egészsége: tápanyag, élelmiszer, étrend.</p> <p><i>Matematika:</i> halmazok, állítások igazságának eldöntése, tapasztalati adatok lejegyzése, táblázatba rögzítése.</p>
<p><i>Idő, időjárás</i> Évszakok és hónapok. A hét napjai és napszakok. Az óra. Időjárás.</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> az idő mérése, az idő kifejezése a mindennapi kommunikációban; a napszakok, az évszakok váltakozása.</p> <p><i>Matematika:</i> számok írása, olvasása, állítások igazságának eldöntése, tapasztalati adatok lejegyzése, táblázatba rögzítése.</p>
<p><i>Öltözködés</i> Évszakok és ruhadarabok. Kedvenc ruháim.</p>	<p><i>Környezetismeret; technika, életvitel és gyakorlat:</i> egészséges életmód - öltözködés.</p> <p><i>Matematika:</i> halmazok.</p>
<p><i>Sport</i> Testrészek és mozgás. Kedvenc sportom.</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> testrészek, egészségvédelem.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgásos játékok.</p>
<p><i>Iskola, barátok</i> Iskolám, osztálytermünk. Tantárgyaim. Osztálytársaim, barátaim.</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> baráti kapcsolatok, iskolai közösségek.</p> <p><i>Matematika:</i> tájékozódás a térben, halmazok.</p>
<p><i>Szabadidő</i> Szabadidős tevékenységek. Kedvenc időtöltésem.</p>	<p><i>Ének-zene:</i> zenehallgatás.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> kreatív alkotások.</p>
<p><i>Természet, állatok</i> Kisállatok. Kedvenc állataim.</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> élőlények csoportosítása élőhely, táplálkozási</p>

Állatok a ház körül. Vadon élő és állatkerti állatok.	mód, egyéb tulajdonságok szerint; változatos élővilág. <i>Matematika:</i> halmazok, adatgyűjtés, adatok lejegyzése.
<i>Ünnepek és hagyományok</i> Az én ünnepeim. Ünnepek itthon és a célnyelvi kultúrában.	<i>Környezetismeret:</i> ünnepek, hagyományok.
<i>Fantázia és valóság</i> Kedvenc meséim, könyveim. Képzoletem világa. A cirkusz.	<i>Dráma és tánc:</i> dramatikus játékok. <i>Vizuális kultúra:</i> képzoletem világa.

A fejlesztés várt eredményei a ciklus végén	KER szintben nem megadható. A tanuló aktívan részt vesz a célnyelvi tevékenységekben, követi a célnyelvi óravezetést, az egyszerű tanári utasításokat, megérti az egyszerű, ismerős kérdéseket, válaszol ezekre, kiszűri egyszerű, rövid szövegek lényegét. Elmond néhány verset, mondókát és néhány összefüggő mondatot önmagáról, minta alapján egyszerű párbeszédet folytat társaival. Ismert szavakat, rövid szövegeket elolvas és megért jól ismert témában. Tanult szavakat, ismerős mondatokat lemásol, minta alapján egyszerű, rövid szövegeket alkot.
--	--

Wir lernen Deutsch 3

Woche	Stunde	Thema der Unterrichtsstunde	Grammatik	Weitere Möglichkeiten (LHB=Lehrerhandbuch)
September				
1	1	Ich bin wieder da! - <i>September, September</i> - <i>Vorstellung</i>		✓ Zettel mit den Sätzen der Aufgabe 1 ✓ <i>Lied: Guten Tag, guten Tag...</i>
	2	- <i>Fragen zu persönlichen Informationen</i>	Fragewörter(wer? wo? wie? wie viel?)	✓ Zettel mit den Fragen der Aufgabe 2
2	3	- <i>Umfrage in der Klasse</i>		✓ Zettel mit den Fragen der Aufgabe 1 ✓ Visitenkarte
	4	Meine Schulsachen - <i>Was kommt wohin?</i>		✓ eigene Schulsachen, Schultasche ✓ Kettenspiel: Schultasche packen
3	5	- <i>Was packst du (nicht) in die Schultasche?</i>	Akkusativ der Substantive mit bestimmten und unbestimmten Artikeln (<i>Ich packe einen Bleistift ein.</i>)	✓ eigene Schulsachen, Schultasche ✓ Kettenspiel: Schultasche packen
	6	- <i>Was machst du in der Schule?</i> - <i>Was isst/trinkst/kaufst du?</i>		✓ Pantomenspiel: Tätigkeiten vorspielen

4	7	Mein Klassenzimmer - <i>Was ist (nicht) im Klassenzimmer?</i>	Bestimmte und unbestimmte Artikel	✓ Einrichtungen im Klassenzimmer ✓ Schulsachen		
	8	- <i>Wo ist/sind.....?</i> - <i>das Klassenzimmer beschreiben</i> - <i>Klassenzimmer-ABC</i>	Richtungen und Ortsbestimmungen(<i>links, rechts, ...in der Mitte</i>)	✓ <i>Kinderreim: Kleine Maus, wo ist dein Haus?...</i> ✓ Einrichtungen im Klassenzimmer ✓ Schulsachen ✓ Memoriespiel (LHB)		
		Oktober				
5	9	Mein Stundenplan - <i>Schulfächer</i>		✓ eigener Stundenplan		
	10	- <i>Stundenplan</i> - <i>Wie findest du...?</i>	Ordnungszahlen <i>(der, die, das zweite...)</i>	✓ eigener Stundenplan		
6	11	- <i>über den Stundenplan sprechen</i> - <i>Traumstundenplan</i>	Wiederholung: Zahlwörter	✓ eigener Stundenplan ✓ Zahlkarten 0-9 zur Bildung von Zahlen		
	12	Tätigkeiten in der Schule - <i>Was machen wir in der Schule?</i>	Wortfolge des Aussagesatzes	✓ Wortkarten mit den Stunden und Tätigkeiten		
7	13	- <i>Tätigkeiten in einer Stunde</i>				
	14	Peter hat heute Klassendienst - <i>Was macht der Ordner?</i>	Wortfolge des Fragesatzes	✓ Pantomenspiel: Tätigkeiten des Ordners vorspielen		
8	15	Ein Telefongespräch				

		- <i>Was machst du jetzt?</i>			
	16	- <i>über die Schule sprechen</i> - <i>Schul-ABC</i>			
		November			
9	17	Zu Hause - <i>Was machen wir zu Hause?</i> - <i>Tätigkeiten im Haus und um das Haus</i>		✓ Pantomenspiel: Tätigkeiten vorspielen	
	18	Martinstag		✓ <i>Lied: Laterne, Laterne...</i> ✓ <i>Lied: Ich geh mit meiner Laterne...</i>	
10	19	- <i>Gedicht: In meinem Haus</i> - <i>Wann machst du das?</i>	Ausdruck von Tagesabschnitten <i>(am Morgen, am Vormittag...)</i>		
	20	Tagesordnung - <i>Wie viel Uhr ist es?</i>	Die Uhr (<i>Wie viel Uhr ist es?</i>)	✓ eine Uhr mit bewegbaren Zeigern	
11	21	- <i>Wann.....?</i> - <i>Um wie viel Uhr....?</i>	Die Uhr (<i>Um wie viel Uhr....</i>)	✓ eine Uhr mit bewegbaren Zeigern	
	22	- <i>Wie sieht dein Tag aus?</i>	Konjugation E/1., 2., 3.	✓ Wortkarten mit den Personalpronomen und Verbstämmen und Endungen(LHB)	
12	23	- <i>Wer macht was?</i>		✓ Wortkarten mit den Personalpronomen und Verbstämmen und Endungen(LHB)	
	24	- <i>Telefongespräche</i> - <i>Tagesordnung - ABC</i>			
		Dezember			
13	25	Advent - <i>Was machen wir in der Adventzeit?</i>	Konjugation M/1., 2., 3.	✓ Wortkarten mit den Personalpronomen und Verbstämmen und Endungen(LHB) ✓ Würfel ✓ Adventskranz	

				✓ Adventskalender	
	26	- <i>allerlei Tätigkeiten</i>		✓ Wortkarten mit den Personalpronomen und Verbstämmen und Endungen (LHB) ✓ Würfel	
14	27	Nikolaus - <i>Gedicht zum Nikolaustag</i> - <i>Was hat der Nikolaus in dem Sack?</i>		✓ <i>Lied: Morgen kommt der Weihnachtsmann</i>	
	28	Weihnachten - <i>der Wunschzettel</i>	Mehrzahl der Substantive	✓ Dominospiel (LHB) ✓ Basteltipp: Wunschzettel	
15	29	- <i>einen Wunschzettel schreiben</i> - <i>Weihnachtsgeschenke</i>	Die Präposition „für“	✓ <i>Gedicht: Der Bratapfel (LHB)</i>	
	30	- <i>Weihnachtswunsch</i> - <i>Advent-/Weihnachten-ABC</i> - <i>Lied: Kling, Glöckchen...</i>		✓ Basteltipp: Weihnachtskarten ✓ <i>Lied: Schneeflöckchen, Weißbröckchen...</i>	
Januar					
16	31	Wiederholung			
	32	Wiederholung			
17	33	Wiederholung			
	34	Wiederholung			
18	35	Wiederholung			
	36	Jahreszeiten, Monate - <i>Rund um das Jahr</i> <i>Mein/e Lieblingsmonat, - jahreszeit</i>		✓ <i>Lied: Es war eine Mutter...</i>	

19	37	Wie ist das Wetter? - <i>Wetterwörter</i>	es regnet, es schneit, ...	✓ Fotos und Bilder aus Zeitungen, Kalendern		
	38	- <i>Wie ist das Wetter im Frühling/.....?</i>	Ausdruck von Zeitangaben (<i>im Frühling, im März</i>)	✓ Basteltipp: ein Wetteralbum (Wetter in den verschiedenen Jahreszeiten) zusammenstellen		
		Februar				
20	39	Wettervorhersage <i>Wie ist das Wetter heuet/am Montag?</i>	Ausdruck von Zeitangaben (<i>am Montag</i>)	✓ Fotos und Bilder aus Zeitungen, Kalendern		
	40	- <i>Gedicht: Frühling... Das Wetter - ABC</i>		✓ Gedicht: Das Jahr (LHB)		
21	41	Ich male mir den Winter - <i>Gedicht zum Winter</i>				
	42	- <i>Was tragen wir im Winter?</i>	Akkusativ der Substantive <i>(Ich trage einen Mantel.)</i>	✓ Kleidungsstücke der Schüler		
22	43	- <i>Die Kinder bauen einen Schneemann</i>	Wiederholung: Konjugation	✓ Wortkarten mit den Personalpronomen und Verbstämmen und Endungen		
	44	- <i>Sport im Winter</i>	Wiederholung: Konjugation	✓ Wortkarten mit den Personalpronomen und Verbstämmen und Endungen		
23	45	Fasching - <i>Faschingskostüme</i>		✓ Fotos von Faschingsbällen, von Karnevalen ✓ <i>Gedicht: Der Clown - Kennst du diesen Fastnachtskerl? (LHB)</i>		
	46	- <i>Fasching- ABC</i> - <i>Lied : Auf zum Kinderkarneval</i>		✓ Malvorlagen mit verschiedenen Kostüms ✓ <i>Gedicht: Der Faschingsumzug - schönes Gedicht zur Faschingszeit(LHB)</i>		

		März		
24	47	Wie bin ich? - <i>innere und äußere Eigenschaften</i>	ich bin, ich habe	✓ <i>Kinderreim: Ich bin Peter...</i> ✓ <i>Gedicht: Wir (LHB)</i>
	48	- <i>über sich selbst sprechen</i>		
25	49	- <i>Gegensätze</i> - <i>Eigenschaften</i>		
	50	Vorstellung von Freunden, Klassenkameraden... - <i>Wie ist dein/e Freund/in?</i>	Konjugation mit Vokalwechsel	✓ Wortkarten mit den Personalpronomen und Verbstämmen und Endungen ✓ Fotos von Freunden
26	51	Vorstellung von Familienmitgliedern - <i>Wie ist dein Vater/....?</i>		✓ Fotos von Familienmitgliedern
	52	- <i>haben oder sein</i>	Konjugation von haben und sein	✓ Wortkarten mit den Personalpronomen und Verbstämmen und Endungen
27	53	- <i>Wer macht was?</i>		✓ Wortkarten mit den Personalpronomen und Verbstämmen und Endungen
	54	- <i>Würfelspiel</i> - <i>Eigenschaften-ABC</i>		✓ Würfel
		April		
28	55	Die Osterzeit ist da - <i>Hans Benjamin, der Hase</i>		✓ <i>Lied: Komm, bitte, komm...</i>
	56	Ostern in der Familie - <i>Tätigkeiten zu Ostern</i>	Wortfolge	✓ Pantominspiel mit den angegebenen Tätigkeiten

29	57	- <i>eine Osterkarte schreiben</i>		✓ Basteltipp: Osterkarten		
	58	Was machen wir in den Frühlingsferien? - <i>Tätigkeiten in den Ferien</i>		✓ Pantominspiel mit den angegebenen Tätigkeiten		
30	59	- <i>Frühlingsblumen und Frühlingsmomente</i>		✓ <i>Lied: Kuckuck, Kuckuck...</i>		
	60	- <i>Lied: Has, Has, Osterhas</i> - <i>Oster- ABC</i>				
31	61	Der Geburtsmonat Mai - <i>Gedicht: Der Geburtsmonat</i>		✓ <i>Lied: Peter hat Geburtstag...</i>		
	62	- <i>Einladung</i>		✓ Basteltipp: Einladung		
		Mai				
32	63	<i>Wann ist dein Geburtstag?</i>	Angeben von Datum <i>(am 12-ten Mai)</i>	✓ Basteltipp: Geburtstagskalender der Klasse		
	64	Geburtstagsparty - <i>Einkauf</i> - <i>Wie viel Brot kaufst du?</i>		✓ Einkaufszettel ✓ Einkaufsspiel		
33	65	- <i>Geburtstagsgeschenke</i>				
	66	- <i>Lied: Und wer im Januar geboren ist...</i> - <i>Geburtstags- ABC</i>				
34	67	Sommer - <i>Gedicht: Sommer</i>				

	68	- <i>Was machen wir in den Sommerferien?</i>			
35	69	Wiederholung			
	70	Wiederholung			
		Juni			
36	71	Wiederholung			
	72	Wiederholung			
37	73	Wiederholung			
	74	Wiederholung			

Német nyelv 4. évfolyam heti 4 óra

Woche	Stunde	Thema der Unterrichtsstunde	Grammatik	Weitere Möglichkeiten (LHB=Lehrerhandbuch)
		September		
1	1-2.	Ich bin wieder da! - <i>September, September</i> - <i>Vorstellung</i> - <i>Köszönési formák</i> - <i>Szituációs gyakorlatok</i>		✓ Zettel mit den Sätzen der Aufgabe 1 ✓ <i>Lied: Guten Tag, guten Tag...</i>
	3-4.	- <i>Fragen zu persönlichen Informationen</i> <i>Antworten beginnen :</i> - <i>Ich heisse....</i> - <i>Ich bin.....</i> - <i>Ich wohne.....</i> - <i>Mein Vater.....</i> - <i>Meine Mutter.....</i> - <i>Meine Geschwister.....</i> - <i>Ich besuche.....</i> - <i>Meine Schuhgrösse....</i> - <i>Mein Hobby.....</i> - <i>Men/e Lehrer/in.....</i> - <i>Mein/e Freund/in....</i>	Fragewörter (wer? wo? wie? wie viel?)	✓ Zettel mit den Fragen der Aufgabe 2

2	5-6.	- <i>Umfrage in der Klasse</i> <i>Name, Adresse, Telefonnummer, Freund/in Alter Schuhgrösse Hobby/s</i>		<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zettel mit den Fragen der Aufgabe 1 ✓ Visitenkarte 	
	7-8.	Meine Schulsachen - <i>Was kommt wohin?</i>	<i>Bildet Sätze!</i> <i>in den...</i> <i>in die...</i> <i>in das...</i> <i>auf den...</i> <i>auf die....</i> <i>auf das...</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ eigene Schulsachen, Schultasche ✓ Kettenspiel: Schultasche packen 	
3	9-10.	- <i>Was packst du (nicht) in die Schultasche?</i>	Akkusativ der Substantive mit bestimmten und unbestimmten Artikeln <i>(Ich packe einen Bleistift ein.)</i> <i>ein- kein, einen-keinen, eine-keine</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ eigene Schulsachen, Schultasche ✓ Kettenspiel: Schultasche packen 	
	11-12.	- <i>Was machst du in der Schule?</i>	Beende die Sätze!	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Pantomime-Spiel: Tätigkeiten vorspielen 	

		- <i>Was isst/trinkst/kaufst du?</i>			
4	13-14.	Mein Klassenzimmer - <i>Was ist (nicht) im Klassenzimmer?</i>	Bestimmte und unbestimmte Artikel der-ein, die-eine, das-ein	✓ Einrichtungen im Klassenzimmer ✓ Schulsachen	
	15-16.	- <i>Wo ist/sind ...?</i> - <i>das Klassenzimmer beschreiben</i> - <i>Klassenzimmer-ABC</i>	Richtungen und Ortsbestimmungen (<i>links, rechts, ...in der Mitte</i>)	✓ <i>Kinderreim: Kleine Maus, wo ist dein Haus?...</i> ✓ Einrichtungen im Klassenzimmer ✓ Schulsachen ✓ Memoriespiel (LHB)	
Oktober					
5	17-18.	Mein Stundenplan - <i>Schulfächer</i>		✓ eigener Stundenplan	
	19-20.	- <i>Stundenplan</i> - <i>Wie findest du...?</i>	Ordnungszahlen (<i>der, die, das zweite ...</i>) <i>am Montag ist der/ die/ das/ zweite.....</i>	✓ eigener Stundenplan	
6	21-22.	- <i>über den Stundenplan sprechen</i> - <i>Traumstundenplan</i>	Wiederholung: Zahlwörter	✓ eigener Stundenplan ✓ Zahlkarten 0-100 zur Bildung von Zahlen	

	23-24.	Tätigkeiten in der Schule - <i>Was machen wir in der Schule?</i>	Wortfolge des Aussagesatzes	✓ Wortkarten mit den Stunden und Tätigkeiten	
7	25-26.	- <i>Tätigkeiten in einer Stunde</i>	Verbindet und schreibt Sätze!		
	27-28.	Peter hat heute Klassendienst - <i>Was macht der Ordner?</i>	Wortfolge des Fragesatzes	✓ Pantomime-Spiel: Tätigkeiten des Ordners vorspielen	
8	29-30.	Ein Telefongespräch - <i>Was machst du jetzt?</i>			
	31-32.	- <i>über die Schule sprechen</i> - <i>Schul-ABC</i> - Számonkérés			
		November			
9	33-34.	Zu Hause - <i>Was machen wir zu Hause?</i> - <i>Tätigkeiten im Haus und um das Haus</i>	<i>Bildet die Sätze!</i>	✓ Pantomime-Spiel: Tätigkeiten vorspielen	
	35-36.	Martinstag	Szövegkiegészítés	✓ <i>Lied: Laterne, Laterne...</i> ✓ <i>Lied: Ich geh mit meiner Laterne...</i>	

10	37-38.	- <i>Gedicht: In meinem Haus</i> - <i>Wann machst du das?</i>	Ausdruck von Tagesabschnitten (<i>am Morgen, am Vormittag, ...</i>)			
	39-40.	Tagesordnung - <i>Wie viel Uhr ist es?</i> - <i>Játék</i>	Die Uhr (<i>Wie viel Uhr ist es?</i>)	✓ eine Uhr mit bewegbaren Zeigern		
11	41-42.	- <i>Wann.....?</i> - <i>Um wie viel Uhr....?</i> - <i>Játék</i>	Die Uhr (<i>Um wie viel Uhr...?</i>)	✓ eine Uhr mit bewegbaren Zeigern		
	43-44.	- <i>Wie sieht dein Tag aus?</i> <i>Beszédgyakorlat</i>	Konjugation E/1., 2., 3.	✓ Wortkarten mit den Personalpronomen und Verbstämmen und Endungen (LHB)		
12	45-46.	- <i>Wer macht was?</i> <i>Hallásértés</i>		✓ Wortkarten mit den Personalpronomen und Verbstämmen und Endungen (LHB)		
	47-48.	- <i>Telefongespräche</i> - <i>Tagesordnung – ABC</i> - <i>Összefoglalás</i> - <i>Számonkérés</i>				
		Dezember				
13	49-50.	Advent - <i>Was machen wir in der Adventzeit?</i>	Konjugation M/1., 2., 3.	✓ Wortkarten mit den Personalpronomen und Verbstämmen und Endungen (LHB) ✓ Würfel ✓ Adventskranz		

				✓ Adventskalender		
	51-52.	- <i>allerlei Tätigkeiten</i>		✓ Wortkarten mit den Personalpronomen und Verbstämmen und Endungen (LHB) ✓ Würfel		
14	53-54.	Nikolaus - <i>Gedicht zum Nikolaustag</i> - <i>Was hat der Nikolaus in dem Sack?</i>	Zeichnen wir!	✓ <i>Lied: Morgen kommt der Weihnachtsmann</i>		
	55-56.	Weihnachten - <i>der Wunschzettel</i> (<i>kívánság, óhaj</i>)	Mehrzahl der Substantive	✓ Dominospiel (LHB) ✓ Basteltipp: Wunschzettel		
15	57-58.	- <i>einen Wunschzettel schreiben</i> - <i>Weihnachtsgeschenke</i> - <i>Beszélgetés, anyaggyűjtés az egyik legnagyobb keresztényi ünnepről</i> (<i>Hogyan ünnepelnek szmszédaink?</i>)	Die Präposition „für“	✓ <i>Gedicht: Der Bratapfel (LHB)</i>		
	59-60.	- <i>Weihnachtswunsch</i> - <i>Advent-/Weihnachten-ABC</i> - <i>Lied: Kling, Glöckchen...</i>		✓ Basteltipp: Weihnachtskarten ✓ <i>Lied: Schneeflöckchen, Weißröckchen...</i>		
		Januar				
16	61-62.	Wiederholung	Köszönési formák, számok			

	63-64.	Wiederholung	Igeragozás		
17	65-66.	Wiederholung	Irányok, helymegjelölés		
	67-68.	Wiederholung	tantárgyak, környezetünk tárgyai		
18	69-70.	Wiederholung	időkifejezés, ünnepek		
	71-72.	Jahreszeiten, Monate - <i>Rund um das Jahr</i> <i>Mein/e Lieblingsmonat,</i> - <i>jahreszeit</i>		✓ <i>Lied: Es war eine Mutter...</i>	
19	73-74.	Wie ist das Wetter? - <i>Wetterwörter</i>	Es regnet. / Es schneit.	✓ Fotos und Bilder aus Zeitungen, Kalendern	
	75-76.	- <i>Wie ist das Wetter im Frühling /....?</i>	Ausdruck von Zeitangaben (<i>im Frühling, im März</i>)	✓ Basteltipp: ein Wetteralbum (Wetter in den verschiedenen Jahreszeiten) zusammenstellen	
		Februar			
20	77-78.	Wettervorhersage <i>Wie ist das Wetter heute / am Montag?</i>	Ausdruck von Zeitangaben (<i>am Montag</i>)	✓ Fotos und Bilder aus Zeitungen, Kalendern	
	79-80.	- <i>Gedicht: Frühling...</i> <i>Das Wetter – ABC</i>		✓ Gedicht: Das Jahr (LHB)	
21	81-82.	Ich male mir den Winter			

		- <i>Gedicht zum Winter</i>			
	83-84.	- <i>Was tragen wir im Winter?</i>	Akkusativ der Substantive (<i>Ich trage einen Mantel.</i>)	✓ Kleidungsstücke der Schüler	
22	85-86.	- <i>Die Kinder bauen einen Schneemann</i> (<i>Beszédkészségfejlesztés</i>)	Wiederholung: Konjugation	✓ Wortkarten mit den Personalpronomen und Verbstämmen und Endungen	
	87-88.	- <i>Sport im Winter</i> (<i>Képleírás egyszerű mondatokkal</i>)	Wiederholung: Konjugation	✓ Wortkarten mit den Personalpronomen und Verbstämmen und Endungen	
23	89-90.	Fasching - <i>Faschingskostüme</i>		✓ Fotos von Faschingsbällen, von Karnevalen ✓ <i>Gedicht: Der Clown - Kennst du diesen Fastnachtskerl? (LHB)</i>	
	91-92.	- <i>Fasching- ABC</i> - <i>Lied : Auf zum Kinderkarneval</i>		✓ Malvorlagen mit verschiedenen Kostüms ✓ <i>Gedicht: Der Faschingsumzug - schönes Gedicht zur Faschingszeit (LHB)</i>	

März				
24	93-94.	Wie bin ich? - <i>innere und äußere Eigenschaften</i>	ich bin, ich habe	✓ <i>Kinderreim: Ich bin Peter...</i> ✓ <i>Gedicht: Wir (LHB)</i>
	95-96.	- <i>über sich selbst sprechen</i>		
25	97-98.	- <i>Gegensätze</i> - <i>Eigenschaften</i>		
	99-100.	Vorstellung von Freunden, Klassenkameraden... - <i>Wie ist dein/e Freund/in?</i>	Konjugation mit Vokalwechsel	✓ Wortkarten mit den Personalpronomen und Verbstämmen und Endungen ✓ Fotos von Freunden
26	101-102.	Vorstellung von Familienmitgliedern - <i>Wie ist dein Vater/....?</i>		✓ Fotos von Familienmitgliedern
	103-104.	- <i>haben oder sein</i>	Konjugation von haben und sein	✓ Wortkarten mit den Personalpronomen und Verbstämmen und Endungen
27	105-106.	- <i>Wer macht was?</i>		✓ Wortkarten mit den Personalpronomen und Verbstämmen und Endungen
	107-108.	- <i>Würfelspiel</i> - <i>Eigenschaften-ABC</i>		✓ Würfel
April				
28	109-110.	Die Osterzeit ist da - <i>Hans Benjamin, der Hase</i>		✓ <i>Lied: Komm, bitte, komm...</i>

	111-112.	Ostern in der Familie - <i>Tätigkeiten zu Ostern</i>	Wortfolge	✓ Pantomime-Spiel mit den angegebenen Tätigkeiten	
29	113-114.	- <i>eine Osterkarte schreiben</i> -		✓ Basteltipp: Osterkarten	
	115-116.	Was machen wir in den Frühlingsferien? - <i>Tätigkeiten in den Ferien</i>	Beszédkésztség fejl. Wortfolge	✓ Pantomime-Spiel mit den angegebenen Tätigkeiten	
30	117-118.	- <i>Frühlingsblumen und Frühlingsmomente</i>	Rajzok, fotók készítése	✓ <i>Lied: Kuckuck, Kuckuck...</i>	
	119-120.	- <i>Lied: Has, Has, Osterhas</i> - <i>Ostern- ABC</i>		<i>Machen wir Ostereier !</i>	
31	121-122.	Der Geburtsmonat Mai - <i>Gedicht: Der Geburtsmonat</i>		✓ <i>Lied: Peter hat Geburtstag...</i>	
	123-124.	- <i>Einladung</i>		✓ Basteltipp: Einladung	
Mai					
32	125-126.	<i>Wann ist dein Geburtstag?</i>	Angeben von Datum (<i>am 12-ten Mai</i>)	✓ Basteltipp: Geburtstagskalender der Klasse	

	127-128.	Geburtstagsparty - <i>Einkauf</i> - <i>Wie viel Brot kaufst du?</i>		✓ Einkaufszettel ✓ Einkaufsspiel	
33	129-130.	- <i>Geburtstagsgeschenke</i>			
	131-132.	- <i>Lied: Und wer im Januar geboren ist...</i> - <i>Geburtstags- ABC</i>			
34	133-134.	Sommer - <i>Gedicht: Sommer</i>			
	135-136.	- <i>Was machen wir in den Sommerferien</i>			
35	137-138.	Wiederholung			
	139-140.	Wiederholung			
Juni					
36	141-142.	Év végi felmérés :	Nyelvtani ismeretek		
	143-144.	Év végi felmérés : Gyakorlás- ismétlés	Beszédkésztség		
37	145-146.	Év végi felmérés: Gyakorlás-ismétlés	Íráskésztség		
	147-148.	Év végi felmérés : Gyakorlás- ismétlés	Hangos olvasás		

Első idegen nyelv 5-8. osztály

Az ötödik évfolyam megkezdésekor már minden diák három éve tanulja az idegen nyelvet. Megértik a tanár kéréseit, ismerősek az órai tevékenységek és az azzal kapcsolatos kifejezések, motiváltak és bíznak magukban. Hozzászoktak a célnyelvi óravezetéshez, megértik az órai tevékenységekre vonatkozó rövid, egyszerű utasításokat, tudják, hogy léteznek olyan iskolai és iskolán kívüli helyzetek, feladatok, amelyeket csak akkor képesek sikerrel megoldani, ha megfelelő idegennyelv-ismerettel rendelkeznek. Már ismernek hangzó és írott célnyelvi szövegeket, megtették az első lépéseket az idegen nyelvi interakció és az összefüggő beszéd területén. Elkezdtek az írást az idegen nyelv tanulásának szolgálatába állítani, és egyszerű formában használják az önkifejezés eszközeként is. A korosztály igényei és szükségletei szerint alakított idegennyelv-oktatás keretében megtapasztalták a játékos nyelvtanulás örömét. A feldolgozott tartalmak révén lehetőségük nyílt bepillantani egy, a sajátjukhoz részben hasonló, részben attól eltérő kultúrába. A pozitív visszajelzések önbizalmat adtak nekik, és néhány alapvető nyelvtanulási stratégia elsajátításával megtették az első lépéseket az önálló nyelvtanulóvá válás útján.

A fejlesztési szakasz célja, hogy a tanulók az 6. évfolyam végére elérjék a KER szerinti A1 szintet.

A négy tanév céljai között első helyen áll a motiváció fenntartása, a gyerekek sikerélményhez juttatása pl. életszerű szituációkkal, érdekes – eleinte könnyített, néhány mondatos, majd eredeti olvasmányokkal, ritmikus mondókákkal (ún. chantokkal), az életkori sajátosságaiknak megfelelő dalokkal. Fontos szerephez jut a humor, mind a szövegekben, mind az illusztrációkban. (A tapasztalat azt mutatja, hogy a tanulók sokkal szívesebben, ezért könnyebben is tanulnak humorral átszótt tananyagot.) Igyekezünk minél több reáliát felhasználni a tananyagban (pl. zeneszámok, újságok, jegyek, csomagolások stb.)!

Továbbra is a receptív készségek (hallott és olvasott szöveg értése) fejlesztése áll a középpontban, de az évek előrehaladtával egyre nagyobb hangsúlyt kap a beszédkészség. Lényeges nevelési cél a diákok olvasási igényének kialakítása és fejlesztése érdekes, könnyített vagy eredeti, illusztrált szövegek olvastatásával.

A 10 –14 éves korosztály nyelvelsajátítása során jobban támaszkodik memóriájára, mint a célnyelv szabályrendszerére, de egyre inkább képes szabályszerűségeket észrevenni a nyelvben. A szabályok ismerete ugyanakkor csak kis mértékben segíti nyelvi fejlődésüket. A nyelvhasználatban a folyamatosság erősségük a nyelvhelyességgel szemben, de emellett szükség van a legfontosabb struktúrák automatizálására is.

A négy év során a diákoknak el kell jutniuk a célnyelv olyan szintű használatához, ami lehetővé teszi számukra az osztályterem falain kívüli idegennyelvi hatások (filmek, zene, tévéműsorok, újságok) hasznosítását és az irányított önálló haladást.

A nyolcadik osztály végére nyelvtudásuk eléri azt a mérhető szintet, mellyel képesek ismert témakörökben idegen nyelvű információt megérteni és adni, interakciókban sikerrel részt venni.

Get To The Top Revised Edition 1
a tankönyv és a munkafüzet párhuzamos felhasználásával

heti 3 óra

mmpublications

Get to the Top Revised Edition Student's Book 1 és Workbook 1

5. évfolyam

Az 5. évfolyam megkezdésekor a tanulók már legalább két év nyelvtanulási tapasztalattal rendelkeznek. Hozzászoktak a célnyelvi óravezetéshez, megértik az órai tevékenységekre vonatkozó rövid, egyszerű utasításokat, tudják, hogy léteznek olyan iskolai és iskolán kívüli helyzetek, feladatok, amelyeket csak akkor képesek sikerrel megoldani, ha megfelelő idegennyelv-ismerettel rendelkeznek. Már ismernek hangzó és írott célnyelvi szövegeket, megtették az első lépéseket az idegen nyelvi interakció és az összefüggő beszéd területén. Elkezdték az írást az idegen nyelv tanulásának szolgálatába állítani, és egyszerű formában használják az önkifejezés eszközeként is. A korosztály igényei és szükségletei szerint alakított idegennyelv-oktatás keretében megtapasztalták a játékos nyelvtanulás örömeit. A feldolgozott tartalmak révén lehetőségük nyílt bepillantani egy, a sajátjukhoz részben hasonló, részben attól eltérő kultúrába. A pozitív visszajelzések önbizalmat adtak nekik, és néhány alapvető nyelvtanulási stratégia elsajátításával megtették az első lépéseket az önálló nyelvtanulóvá válás útján.

A fejlesztési szakasz célja, hogy a tanulók az 5. évfolyam végére elérjék a KER szerinti A1.1 szintet.

Javasolt tananyag: Get to the Top Revised Edition 1

Éves óraszám: 111/év, 3 óra/hét

Témakör	Óraszám
1. Az iskola	17
2. A család, barátok	17
3. Szabadidő	17
4. Lakóhelyünk, otthonunk	17
5. Étkezés	17
6. Ünnepek	17
Szabadon felhasználható: <ul style="list-style-type: none"> Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.) és/vagy	9

<ul style="list-style-type: none"> • Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően és/vagy • Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában 	
Összesen:	111

Témakörök az 5. évfolyam számára	
Témakör	Kapcsolódási pontok
ISKOLA Iskolánk, tantárgyaink Földünk népei, országai Idő, időzónák Sportok, hobbik	Iskolánk szokásai, tantárgyi: rendszerünk Nemzetek zászlói Földrajzi ismeretek Testnevelés
CSALÁD, BARÁTOK Család, szórakozás Filmek, zene, gyűjtemények Állatok, barátok	Erkölcstan: Ének-zene, zenei ismeretek Biológia Természetismeret
SZABADIDŐ Szórakozás, mozi, zene Falusi és városi élet Szabadidő eltöltése	Életvitel, technika: Irodalmi műfajok Vizuális kultúra Természetismeret
LAKÓHELYÜNK, OTTHONUNK Lakás, város, lakóhelytípusok Költözködés Nagyvárosok: London, Washington	Földrajz Országismeret Tájékozódás a térképen
ÉTKEZÉS, ÉTELEK	Technika:

Gyorsétterem Egészséges ételek és italok Különlegességek Étkezési szokások	Életvitel és gyakorlat Egészséges életmód Egészséges és egészségtelen Ételek
ÜNNEPEK Halloween Hálaadás Anyák napja	Országismeret Ünnepeink és más népek ünnepeinek összehasonlítása

Fejlesztési célok és feladatok egységenként

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	Aktív részvétel az órai tevékenységekben, a célnyelvi óravezetés követése, az egyszerű tanári utasítások és kérdések, valamint a korábban feldolgozott szövegek megértése,
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A kissé komplexebb formában elhangzó és kevesebb nonverbális elemmel támogatott célnyelvi óravezetés követése; az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó, kevesebb nonverbális elemmel támogatott és bővülő szókinccsel megfogalmazott, de továbbra is rövid, egyszerű tanári utasítások megértése;
A fejlesztés tartalma	
<p>A kissé komplexebb formában elhangzó és kevesebb nonverbális elemmel támogatott célnyelvi óravezetés növekvő biztonsággal történő követése (pl. osztálytermi rutincselekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat).</p> <p>Rövid, egyszerű tanári utasítások alaposabb és biztosabb megértése (pl. játékos feladatok; manuális tevékenységek; mozgásos, játékos tevékenységek).</p> <p>A tanulóhoz közel álló, ismert témákról szóló rövid kérdések és néhány rövid mondatból álló szövegek megértése.</p>	

Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése a szövegekben, következtetések levonása a témára, lehetséges tartalomra vonatkozóan; a szöveg lényegének kiszűrése megértést segítő, változatos feladatok segítségével.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, animációs filmek, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok, tanárral, tanuló társakkal, célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd.

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	Részvétel interakciót igénylő tevékenységekben, egyszerű nyelvi eszközök alkalmazásával.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszéd szándék kifejezése egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel és nonverbális elemekkel támogatva; egyszerű kérdések feltevése ismert témákról, illetve válaszadás egyszerű nyelvi eszközökkel a hozzá intézett kérdésekre; rövid beszélgetés folytatása ismert témákról, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal;
A fejlesztés tartalma	
<p>A mondanivaló nonverbális elemekkel (pl. testbeszéddel, hanglejtéssel, vizuális eszközökkel) támogatott kifejezése bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p>Rövid válaszokkal, cselekvéssel való reagálás ismert témákhoz vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre, kérésekre, felszólításokra.</p> <p>Egyszerű kérdések feltevése ismert témákhoz, osztálytermi szituációkhoz, egyéni szükségletekhez kapcsolódva.</p> <p>Egyszerű nyelvi eszközöket és nonverbális elemeket tartalmazó rövid párbeszéd eljátszása társakkal.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, mondókák, versek, mesék, illusztrált történetek, mozgással kísért rövid cselekvéssorok, kérdések, rövid párbeszéd, dramatizált jelenetek, néhány mondatos</p>	

leírások, egyszerű felszólítások, kérések, információ hiányán, illetve különbözőségén alapuló szövegek.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	Néhány összefüggő mondat elmondása önmagáról és a tanult témákról. A megismert versek, mondókák felidézése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rövid, egyszerű szövegek elmondása, illetve párbeszéd előadása társaival közösen, tanári segítséggel; egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott, összefüggő leírás adása saját magáról és a környezetében előforduló tárgyokról, élőlényekről, eseményekről;
A fejlesztés tartalma	
<p>Gyermekirodalmi mű (pl. vers, dal, mese), történet, cselekvéssor közös vagy önálló előadása társak, másik osztály, szülők vagy tanárok részére.</p> <p>Felkészülést követően nonverbális elemekkel támogatott egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal megfogalmazott szerepjáték előadása társakkal.</p> <p>Minta alapján, tanári segítséggel összefüggő szöveg alkotása; szavak, szócsoporthoz, cselekvéssorok összekapcsolása egyszerű kötőszavakkal (pl. és, de, azután).</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, versek, mesék, rövid történetek, cselekvéssorok, leírások (pl. tanulói munka bemutatása), rövid szerepek, interaktív feladatok.</p>	

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	Részvétel olvasást igénylő nyelvi tevékenységekben, ismert szavak, rövid szövegek elolvasása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A megértést segítő elemekre támaszkodva felismeri és megérti az egyszerű szövegekben az ismert nevek, szavak és mondatok felismerése és megértése; a különböző műfajú, egyszerű, autentikus szövegek lényegének megértése;

A fejlesztés tartalma
<p>Rövid, hétköznapi szövegekben ismerős nevek, szavak és egyszerű fordulatok felismerése. Írott szöveggel kapcsolatos tevékenységek végzése (pl. leírás alapján illusztráció készítése, képek sorba rendezése, szövegrészlettel való párosítása). Egyszerű, különböző műfajú szövegek olvasása, lényegük megértése, a szövegek feladatokon keresztül történő feldolgozása. Különböző műfajú szövegek (pl. versek, mesék, történetek, fabulák, viccek) közös olvasása. Egyszerű, informatív szövegből (pl. brosúrából, menutrendből, utcai táblákról, feliratokról) tárgyszerű információ szerzése. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Történetek, hirdetések, plakátok, egyszerű katalógusok, egyszerű üzenetek, útleírások, képeslapok, feliratok, nyomtatványok hagyományos és online formában.</p>

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	Részvétel írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekben, s ezek során rövid szavak, mondatok másolása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismert témáról rövid, egyszerű mondatok írása; Megadott mintát követve különböző műfajú és életkorának megfelelő témájú rövid szövegek alkotása; írásbeli válaszadás személyes adatokra vonatkozó egyszerű kérdésekre;
A fejlesztés tartalma	
<p>Szavak és rövid szövegek másolása, illetve hallás utáni leírása. Rövid mondatok írása egyszerű nyelvi szerkezetek felhasználásával (pl. napirend bemutatása, emberek, állatok, tárgyak jellemzése, képfeliratok készítése). Különböző műfajú, egyszerű, rövid szövegek írása (pl. hagyományos vagy elektronikus képeslap, üdvözlőlap, meghívó, üzenet, SMS, e-mail). Egyszerű, autentikus kérdőívek, adatlapok kitöltése. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p>	

Leírás, felirat, utasítás, képeslap, üdvözlőkártya, meghívó, üzenet, SMS, e-mail, levél, adatlap, bejegyzés, dalszöveg.

Kommunikációs eszközök A1.1

1.A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök

	<i>Kezdeményezés és válasz</i>	
<i>Megszólítás</i>	<i>Excuse me.</i>	<i>Pardon?</i>
<i>Köszönés</i>	<i>Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!</i>	<i>Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!</i>
<i>Elköszönés</i>	<i>Goodbye. Bye-bye! Good night. Take care.</i>	<i>Goodbye. Bye! Good night. Thanks. Bye!</i>
<i>Köszönet és arra reagálás</i>	<i>Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.</i>	<i>Not at all. You are welcome. No problem. Don't mention it.</i>
<i>Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás</i>	<i>How are you feeling today? What's the matter?</i>	<i>Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I am afraid.</i>
<i>Gratulációk, jókívánságok és arra reagálás</i>	<i>Happy Christmas/New year/Birthday! Congratulations!</i>	<i>Happy Christmas /New Year/ Birthday!</i>
<i>Telefonon bemutatkozás</i>	<i>Hello, this is Mary Smith speaking.</i>	

2. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök

<i>Egyetértés, egyet nem értés</i>	<i>Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it?</i>	<i>OK. Alright. I think he's wrong / right.</i>
3. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök		
<i>Dolgok, személyek megnevezése, leírása</i>	<i>What is it? What's it in English?</i>	<i>It's.../ That's.../ It's big and comfortable.</i>
<i>Információ kérés, adás</i>	<i>Are you all right? When are the guests coming? Can you tell me where...?</i>	<i>Yes, I am. At 6 pm. In the town centre.</i>
<i>Tudás, nemtudás</i>	<i>Where is she? Am I right?</i>	<i>I have no idea Sure.</i>
4. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök		
<i>Kérés és arra reagálás</i>	<i>Can you give me a pen? Could you...? May I / Might I ...?</i>	<i>Yes, sure. Yes, of course. I'm afraid, you can't.</i>
<i>Javaslat és arra reagálás</i>	<i>Let's go to the cinema tonight.</i>	<i>Good idea.</i>
<i>Kínálás és arra reagálás</i>	<i>Have an orange. Would you like a sandwich? Shall I get you a sandwich? Here you are.</i>	<i>Yes, please. No, thank you. Thank you.</i>
5. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök		
<i>Visszakérdezés, ismétlés kérés</i>	<i>Can you spell it for me? It spells ...</i>	
<i>Nem értés, betűzés kérése, betűzés</i>	<i>Sorry, I don't understand. Can you spell it for me? It spells ...</i>	

Fogalomkörök A1.1

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történés, létezés kifejezése	<i>Jelenidejűség</i>	'be' Affirmative & negative	<i>I am happy. I'm from Hungary, I'm not English.</i>
		Present Progressive	<i>What are you doing? I'm having lunch.</i>
		Present Simple	<i>My brother rides his by every day.</i>
		Imperative	<i>Go and see!</i>
		'-ing' form	<i>I like swimming.</i>
		Verb 'have got'	<i>I have got a/an... I do/play ...</i>
Birtoklás kifejezése		'have got' 'have got' in questions	<i>I have got coins and badges. Have you got a ...? Yes/ No.</i>
		Possessive adj.	<i>My, your, his/her/its, our, their dog This is Pubert. His mother is Morticia</i>
		Possessive case Genitive 's	<i>My brother's name is Pubert.</i>
Térbeli viszonyok	<i>Írányok, helymeghatározás</i>	This / that Prepositions of place <i>in, on, under, opposite, next to, between, behind in front of There is/there are ... This is/these are ...</i>	<i>This is your place, that is mine. ... This is my bedroom. There is a big TV set on the right. ...</i>
		Directions	<i>Turn left. Turn right.</i>
		Időbeli viszonyok	<i>Időpont</i>
Prepositions of time On, in, at	<i>On Saturdays I go swimming..</i>		

	<i>Gyakoriság</i>	<i>How often? Adverbs of frequency Always, usually, often, sometimes, never</i>	<i>I always play football in the park after school.</i>
<i>Mennyiségi viszonyok</i>		<i>Singulars and plurals Regular and irregular plurals</i>	<i>Boys, girls, Children, people, men, women ...</i>
		<i>These / those</i>	<i>These are my mugs.</i>
		<i>A, an, some</i>	<i>Can I have some ketchup?</i>
		<i>Cardinal numbers 1-30</i>	
		<i>Ordinal numbers with dates</i>	<i>When is your birthday? Seventh of October.</i>
		<i>Countable nouns Uncountable nouns</i>	<i>I have many toys. A bar of chocolate, a bottle of water, a piece of cake</i>
		<i>How much / many? Some, any</i>	<i>Is there any bread? There is some bread. Is there any salt?</i>
<i>Minőségi viszonyok</i>		<i>Question forms What colour ...? What nationality...? Where are you from? How old ...?</i>	<i>Are you English? How old is your brother?</i>
<i>Modalitás</i>		<i>Can (ability) Can't Let's ...</i>	<i>Can you sing well? We can't have a party. Let's go to the disco then!</i>
<i>Logikai viszonyok</i>		<i>Linking words And, but, or First, then Why? Because</i>	<i>A like apples but not oranges. First turn right, then left. Why do you eat apples. Because I like them.</i>

<p><i>Szövegösszetartó eszközök</i></p>		<p><i>Articles:</i> <i>a, an, the</i></p> <p><i>Some+plural noun</i> <i>any+plural noun</i> <i>Some +singular noun</i> <i>Any +singular noun</i></p> <p><i>Nominative and Accusative of</i> <i>personal pronouns</i></p> <p><i>Demonstrative pronouns</i></p>	<p><i>There are some pencils in the bag.</i> <i>Have you got any sisters?</i> <i>I haven't got any matchboxes.</i> <i>There's some water in the vase.</i> <i>There isn't any juice in my glass.</i></p> <p><i>I, he, they...</i> <i>Me, him, them...</i></p> <p><i>This, that, these, those</i></p>
---	--	--	--

A Get to the Top Revised Edition 1 tankönyv sajátosságait a kommunikációs eszközöket, fogalomköröket és tanulói tevékenységeket illetően. az alábbi táblázat tartalmazza:

Kommunikációs eszközök, helyzetek és szándékok	Fogalomkörök, nyelvtani szerkezetek	Tanulói tevékenységek
Greetings, spelling our names; Reading & dictating telephone numbers; The colour of objects, Understanding instructions in the classroom;	Cselekvés, történés, létezés - <i>többes szám;</i> - <i>felszólító mód (Let's ...)</i> - <i>the verb 'be' in negatives and questions</i> - <i>Who?, What?</i>	Szövegértés; lényegkiemelés; Bemutatkozás; Adatlap kitöltése; ID card készítése; Szituációs játék; Órarendkészítés; Levélírás; Ismerkedés pen friend-del
Enquiring about personal data and answering; Expression of time; Saying good-bye; Enquiring about other people's strengths; Introducing family members; Describing my friends' looks; My personal belongings; Describing my favourite pet animals;	Birtoklás - <i>Possessive case;</i> - <i>Possessive adjectives;</i> - <i>the verb 'have got'</i> - <i>These / those</i>	Filmismertetés: híres családok; A királyi család tagjainak bemutatása; Poszterkészítés kedvencekről; Kiállítás: gyűjtemények bemutatása; Állataim: prezentáció IKT-n;
Describing my passtime activities; Expressing opinions; Describing my favourite music and films;	Időbeli viszonyok - <i>Present Simple</i> - <i>Prepositions of time;</i> - <i>Present Simple negatives and questions</i> - <i>like, love, enjoy, hate + -ing</i> - <i>When? from always to never</i>	Szöveghallgatás és szövegértés; Brain storming / Activities; Mondatszerkesztés táblázattal; Mondatszerkesztés képekkel; Survey készítés / pair work; Hangszerek bemutatása; Fogalmazás a hétvégéről;
Locating objects and settlements; Describing our place of living;	Térbeli viszonyok - <i>Prepositions of place;</i> - <i>There is / there are;</i> - <i>The verb 'can'</i>	Rajzoltatás leírás alapján; Lakásunk, házunk lerajzolása; 'My dream house' leírása; A lakóhely térképének részlete;

Polite requests and asking for permission; Introducing famous places; Recommending programs;	- <i>Let's ...</i>	Szerepjáték; Puzzle> Gyűjtőmunka IKT-n; Film megtekintése Londonról;
Ordering food; Asking for an offer; Accepting an offer or rejecting it Recomending and offering food	Mennyiségi viszonyok - <i>Countables / Uncountables;</i> - <i>Some / any; A / an & some;</i> - <i>How many? / How much?</i> - <i>Object pronouns;</i>	Párbeszéd, szerepjáték: étlaptervezés; Szöveghallgatás; Riportkészítés; Ételek csoportosítása; Egészséges / egészségtelen étlap készítése; Survey: önálló szövegalkotás az étkezési szokásokról;
Expressing the date; Reporting present events; Describing people's looks and clothing; Differentiating between actions in progress and habitual, routine actions; Talking about the weather;	Időbeli viszonyok - <i>Months;</i> - <i>Present Progressive vs. Present Simple;</i> - <i>Why?</i> - <i>Because ...</i>	Önálló szövegfeldolgozás; Fordítás, szövegértés, lényegkiemelés; Összefüggő tartalom elmondása; Időjárásjelentés készítése; Email írása;

Értékelési rendszer:

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire az 5. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet mérésekor a szókincs, beszédképesség, beszédértést és írásképességet mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok: minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

- önértékelés
- tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)
- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
Szeptember								Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
	1.	Hello	<ul style="list-style-type: none"> • Üdvözlés és bemutatkozás 	<ul style="list-style-type: none"> • What's your name? • I'm.../My name's... 	<ul style="list-style-type: none"> • Üdvözlés, köszönés • Titles 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 		
	2.	Hello	<ul style="list-style-type: none"> • Személyes információ adása, kérése 	<ul style="list-style-type: none"> • Asking about nationality • A számok rendszere • Telefonszám, életkor megadása A / an határozatlan névelő 	<ul style="list-style-type: none"> • Országok és állampolgárság (a <i>the</i> használata országok előtt) • Numbers 0-100 • How old are you? 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 		

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
						• I'm ... (years old).		
		3.	Hello	<ul style="list-style-type: none"> • A tantermi nyelvezet használata • Tárgyak azonosítása 	This / that structure	<ul style="list-style-type: none"> • Tantermi nyelvezet 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
S z e p t e m b e r		4.	Module 1 School Days a, Students from around the world	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • Bemutatkozás gyakorlása • Személyes információ közlése 	<ul style="list-style-type: none"> • Üdvözlés, bemutatkozás • Személyes információ adása/kérése 	<ul style="list-style-type: none"> • Where are you from? • I live at... • I'm from... And you? • This is... 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		5.	b, My first day at school	<ul style="list-style-type: none"> Mások bemutatása Személyes információ cseréje Köszönés, elköszönés Hogylét megkérdezése 	<ul style="list-style-type: none"> Személyes információ kérése Információ csere (first name, surname, nationality, age, school year) The verb <i>be</i> Question words 	<ul style="list-style-type: none"> Alapszókincs bővítése: first, day, boy, girl, man, woman, teacher, best friend, new, age, school, classmate, welcome, too 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
		6.	c, What's your favourite subject?	<ul style="list-style-type: none"> Egymás teljesítményének értékelése Preferencia kifejezése 	<ul style="list-style-type: none"> The verb <i>be</i> Question words 	<ul style="list-style-type: none"> Tantárgyak Be good at, favourite, subject, very, like (ige) Titles 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
S z e p		7.	d, What's the time?	<ul style="list-style-type: none"> A pontos idő megmondásának gyakorlása Köszönés 	<ul style="list-style-type: none"> Üdvözlési formák Telling the time 	<ul style="list-style-type: none"> What's the time? It's... Am / pm... 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<ul style="list-style-type: none"> Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
								Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia, Matematikai kompetencia
		8.	Top Skills – School sports	A csapatsportok megismerése	<ul style="list-style-type: none"> • Személyes információ kérése • Információ csere (first name, surname, nationality, age, school year) 	Sportokkal kapcsolatos szókincs	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	Kapcsolódási pontok: matematika, földrajz Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		9.	Top Skills – School sports	A csapatsportok megismerése	<ul style="list-style-type: none"> • Személyes információ kérése • Információ csere (first name, surname, nationality, age, school year) 	Sportokkal kapcsolatos szókincs	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		10.	Extra practice Module 1	A létezés kifejezése Kérdésfeltevés	Subject personal pronouns The verb <i>be</i> Who?, What?, where?, How?	Az első modul szókincse (Consolidation)	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		11.	Extra practice Module 1	A létezés kifejezése Kérdésfeltevés	Subject personal pronouns The verb <i>be</i> Who?, What?, where?, How?	Az első modul szókincse (Consolidation)	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		12.	Revision 1 (+ extra practice revision module 1) PROJECT (Me and my country)	Module 1				
O k t ó b e r		13.	Revision 1 PROJECT (Me and my country)	Module 1				<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Matematikai kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> matematika, földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
								A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		14.	Test 1					Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia, Matematikai kompetencia Kapcsolódási pontok: matematika, földrajz Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		15.	Test 1-Correction					
		16.	Module 2 People a, My family	• A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése Beszélgetés a családtagokról	A birtokos eset – Whose A birtokos névmások	Családtagok (egyenesági és oldalági) Egyéb kifejezések: picture, family, strange, character, pet, funny, with, moustache	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
O k t ó b e r								
		17.	b, Famous people	<ul style="list-style-type: none"> • Személyleírás megismerése • Emberek jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> • Kérdés mások személyiségéről, külső megjelenéséről Személyleírás <i>Have got</i> szerkezet Minőségjelzők 	<ul style="list-style-type: none"> • Minőségjelzők (jellemzés) Egyéb szavak, kifejezések: people film, hair, actor... Hey guys. 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz</p>
		18.	c, My things	<ul style="list-style-type: none"> • A gyűjtőszenvedély • A birtoklás fogalma 	<ul style="list-style-type: none"> • A birtoklás kifejezése • Személyes használati tárgyak jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> • These / those • Többesszám (szabályszerű, rendhagyó) 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
		19.	d, People and animals	<ul style="list-style-type: none"> • Az állatvilág bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Állatok megnevezése, megismerése, jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> • Állatnevek • Testrészek • Egyéb szavak, kifejezések: mythical creature, human, magic powers 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia</p>

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		20.	Top Skills – My best friend	<ul style="list-style-type: none"> A legjobb barát bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> A legjobb barát bemutatása A legjobb barát jellemzése, preferenciái 	<ul style="list-style-type: none"> another, computer game great fun skateboarder, skateboarding 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
O k t ó b e r		22.	Extra practice Module 2	A tanult szerkezetek konszolidációja	<ul style="list-style-type: none"> Birtokos névmások Birtok kifejezése 	<ul style="list-style-type: none"> A második modul szókincse (Consolidation) 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		23.	Extra practice Module 2	A tanult szerkezetek konszolidációja	<ul style="list-style-type: none"> A <i>have got</i> szerkezet 	<ul style="list-style-type: none"> A második modul szókincse (Consolidation) 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		24.	Extra practice Module 2	A tanult szerkezetek konszolidációja	<ul style="list-style-type: none"> A többesszám, <i>this / that, these / those</i> 	<ul style="list-style-type: none"> A második modul szókincse (Consolidation) 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
N o v e m b e r		25.	Extra practice Module 2 Revision	Module 2				<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		26.	Revision 2 PROJECT (Me and my country)	Module 2				
		27.	Revision 2 PROJECT (Me and my country)	Module 2				

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
N o v e m b e r		28.	Test 2					
		29.	Test 2- Correction					
		30.	Module 3 Time out a, After school	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése Beszélgetés az iskolán kívüli tevékenységekről 	<ul style="list-style-type: none"> A szokás és a rutinszerű cselekvések kifejezése Present Simple igeidő (állító mondatban) Időhatározói elöljárószavak (at – on) 	<ul style="list-style-type: none"> A szokásos tevékenységekkel kapcsolatos szókincs és kifejezések: watch DVDs, ride my bike ... 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
		31.	b, Do you go to the cinema?	<ul style="list-style-type: none"> Tetszés nemtetszés kinyilvánítása 	<ul style="list-style-type: none"> A szokás és a rutinszerű cselekvések kifejezése Present Simple igeidő (kérdő – tagadó mondatban) 	<ul style="list-style-type: none"> Filmfajták Egyéb szavak és kifejezések: Can I ask you a few questions?, reporter, magazine... 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p>

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
November		32.	c, Do you enjoy listening to music?	• A zenefajták megismerése	• Preferencia kifejezése Like / love / enjoy / hate + ing	• Hangszerek Zenefajták	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		33.	c, Do you enjoy listening to music?	• A zenefajták megismerése	• Preferencia kifejezése Like / love / enjoy / hate + ing	• Hangszerek Zenefajták	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		34.	d, Daily routine	• A napirend megismerése, Felépítése	• Beszélgetés a napirendről Adverbs of frequency	• Napszakok Étkezések Adverbs of frequency	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
	35.	d, Daily routine	• A napirend megismerése, Felépítése	• Beszélgetés a napirendről Adverbs of frequency	• Napszakok Étkezések Adverbs of frequency	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		
	36.	Top Skills – In my free time	• A szabadidős tevékenységek megismerése	• Beszélgetés a szabadidőről és a	• A hobbiakkal kapcsolatos szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókinés Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
				szabadidős tevékenységekről				
D e c e m b e r								
	37.	Top Skills – In my free time	• A szabadidős tevékenységek megismerése	• Beszélgetés a szabadidőről és a szabadidős tevékenységekről	• A hobbiakkal kapcsolatos szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret, <u>Egyéb kulcskompetenciák</u> : Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok</u> : földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma</u> : csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok	
	38.	Extra practice Module 3	• A tanult szerkezetek konszolidációja	Present Simple (állító mondatban)	• A haramdik modul szókinése (Consolidation)	•projektor • filctoll • CD-lejátszó		
	39.	Extra practice Module 3	• A tanult szerkezetek konszolidációja	Present Simple (állító mondatban)	• A haramdik modul szókinése (Consolidation)	•projektor • filctoll • CD-lejátszó		
Decemb er								
		40.	Extra practice Module 3	• A tanult szerkezetek konszolidációja	Időhatározói elöljárószavak	• A haramdik modul szókinése (Consolidation)	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek	
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials		
								Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz, állampolgári ismeretek Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés	
		41.	Extra practice Module 3	• A tanult szerkezetek konszolidációja	Időhatározói elöljárószavak	• A haramdik modul szókincse (Consolidation)	•projektor • filctoll • CD-lejátszó		
		42.	Revision 3 PROJECT (Me and my country)	Module 3					
		43.	Revision 3 PROJECT (Me and my country)	Module 3					Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz, rajz
		44.	Mid-term Test						Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókinés Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
								A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
December		45.	Mid-term Test-Correction					Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés
		46.	Test 3					Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz, állampolgári ismeretek Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		47.	Test 3-Correction					
		48.	Culture page 2 Song 2	A bevásárlóközpontok bemutatása	Beszélgetés a bevásárlóközpontokról, az eddig tanult	A bevásárlóközpontokkal kapcsolatos szókinés	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
					szerkezetek összefoglalása			
J a n u á r								
	49.	Module 4 Places a, Moving house	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése A helyhatározás elsajátítása 	<ul style="list-style-type: none"> Tárgyak helyének meghatározása Helyhatározói elöljárószavak 	<ul style="list-style-type: none"> A bútorok Háztartási eszközök Egyéb szavak és kifejezések: move house, goldfish A helyhatározói elöljárószavak 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Gazdasági nevelés</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p>A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>	
	50.	a, Moving house	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése A helyhatározás elsajátítása 	<ul style="list-style-type: none"> Tárgyak helyének meghatározása Helyhatározói elöljárószavak 	<ul style="list-style-type: none"> A bútorok Háztartási eszközök Egyéb szavak és kifejezések: move house, goldfish A helyhatározói elöljárószavak 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 		
51.	b, My neighbourhood	<ul style="list-style-type: none"> A környék jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> Épületek helyének meghatározása a környék jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> Épületek Egyéb szavak, illetve kifejezések: Hi you two!, 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 			

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókinés Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		52.	b, My neighbourhood	• A környék jellemzése	• <i>There is / there are</i> szerkezet • Határozott / határozatlan névelő	• Egyéb szavak, illetve kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		53.	c, Fun places	• A szabadidőközpont bemutatása	• Képeség, lehetőség kifejezése • Engedély kérése, megadása	• Kapcsolatos szavak, kifejezések: buy, clean, have a party, leisure centre	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		54.	c, Fun places	• A szabadidőközpont bemutatása	• Engedély kérése, megadása • Udvarias kérések A <i>can</i> módbeli segédige A <i>let's</i> szerkezet	• Kapcsolatos szavak, kifejezések: buy, clean, have a party, leisure centre, be bored with, swimming pool	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
J a n u á r		55.	d, See the sights	• London egyes nevezetességeinek megismerése	• Az önkéntes munka, illetve a pénzgyűjtéssel kapcsolatos témáról beszélgetés	• Az önkéntes munkával kapcsolatos szókinés és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		56.	d, See the sights	<ul style="list-style-type: none"> A nevezetességek jelölése 	<ul style="list-style-type: none"> Az önkéntes munka, illetve a pénzgyűjtéssel kapcsolatos témáról beszélgetés Vélemény kifejtése A személyes névmás tárgy/részes esete 	<ul style="list-style-type: none"> Az önkéntes munkával kapcsolatos szókincs és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
		57.	Top Skills – Homes and houses	<ul style="list-style-type: none"> A közvetlen lakóhely megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Kérdés, illetve válaszadás helyiségekkel, házakkal kapcsolatban 	<ul style="list-style-type: none"> Háztípusok Berendezési tárgyak 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
		58.	Top Skills – Homes and houses	<ul style="list-style-type: none"> A közvetlen lakóhely megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Kérdés, illetve válaszadás helyiségekkel, házakkal kapcsolatban 	<ul style="list-style-type: none"> Háztípusok Berendezési tárgyak 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia,

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
F e b r u á r		59.	Culture page 2 Song 2	A bevásárlóközpontok bemutatása	Beszélgetés a bevásárlóközpontokról, az eddig tanult szerkezetek összefoglalása	A bevásárlóközpontokkal kapcsolatos szókincs	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek, történelem <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		60.	Culture page 2 Song 2	A bevásárlóközpontok bemutatása	Beszélgetés a bevásárlóközpontokról, az eddig tanult szerkezetek összefoglalása	A bevásárlóközpontokkal kapcsolatos szókincs	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		61.	Extra practice Module 4	• A helyhatározás bemutatása, gyakorlása	<ul style="list-style-type: none"> • Helyhatározói elöljárószavak • <i>There is / there are</i> szerkezet • Névelők 	• A negyedik modul szókincse	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókinés Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		62.	Extra practice Module 4	<ul style="list-style-type: none"> A helyhatározás bemutatása, gyakorlása 	<ul style="list-style-type: none"> Helyhatározói elöljárószavak <i>There is / there are</i> szerkezet Névelők 	<ul style="list-style-type: none"> A negyedik modul szókinése 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek, háztartástan <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		63.	Extra practice Module 4	<ul style="list-style-type: none"> Képesség kifejezése, felszólítás kifejezése 	<ul style="list-style-type: none"> A <i>can</i> módbeli segédige Imperative (E/2, T/1: let's) 	<ul style="list-style-type: none"> A negyedik modul szókinése 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
		64.	Extra practice Module 4	<ul style="list-style-type: none"> Képesség kifejezése, felszólítás kifejezése 	<ul style="list-style-type: none"> A <i>can</i> módbeli segédige Imperative (E/2, T/1: let's) 	<ul style="list-style-type: none"> A negyedik modul szókinése 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
Február		65.	Extra practice Module 4 Revision PROJECT (Me and my country)	Module 4				Kapcsolódási pontok: földrajz, állampolgári ismeretek, háztartástan Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		66.	Extra practice Module 4 Revision PROJECT (Me and my country)	Module 4				
		67.	Test 4	Module 4				Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és
		68.	Test 4- Correction	Module 4				állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz,
		69.	Module 5 Food		• Beszélgetés az ételekről	• Ételek, élelmiszerek	•projektor • filctoll	állampolgári ismeretek, háztartástan

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
			a, Are you hungry?	<ul style="list-style-type: none"> Az étkezési preferenciák megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Megszámolhatóság / megszámlálhatatlanság <i>Some / Any / No</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Egyéb szavak és kifejezések: Have some!, Yuk!, Me too., What about + főnév? 	<ul style="list-style-type: none"> CD-lejátszó 	Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		70.	a, Are you hungry?	<ul style="list-style-type: none"> Az étkezési preferenciák megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés az ételekről Megszámolhatóság / megszámlálhatatlanság <i>Some / Any / No</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Ételek, élelmiszerek Egyéb szavak és kifejezések: Have some!, Yuk!, Me too., What about + főnév? 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz, rajz Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka
		71.	a, Are you hungry?	<ul style="list-style-type: none"> Az étkezési preferenciák megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés az ételekről Megszámolhatóság / megszámlálhatatlanság <i>Some / Any / No</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Ételek, élelmiszerek Egyéb szavak és kifejezések: Have some!, Yuk!, Me too., What about + főnév? 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		72.	b, Can I take your order?	• Házon kívüli étkezés témakörének megismerése	• Étel rendelése • Ajánlattétel	• Ételek	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		73.	b, Can I take your order?	• Házon kívüli étkezés témakörének megismerése	• Étel rendelése • Ajánlattétel	• Ételek	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	Kiemelt nevelési feladatok: Gazdasági nevelés, Környezettudatosságra nevelés Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz, állampolgári ismeretek
		74.	c, How much water do you drink?	• Az étkezési szokások bemutatása	• Kérdezés mennyiségre • <i>how many? / how much?</i> kérdőszavak	• Containers • Egyéb szavak és kifejezések: Keep trying!, Good / Bad for you.	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
Március		75.	c, How much water do you drink?	• Az étkezési szokások bemutatása	• Kérdezés mennyiségre • <i>how many? / how much?</i> kérdőszavak	• Containers • Egyéb szavak és kifejezések: Keep trying!, Good / Bad for you.	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
Március		79.	Top Skills – Eating habits	• A napi étkezések bemutatása, megismerése	• Beszélgetés a napi étkezésekről • Beszélgetés az étkezési szokásokról	• doughnut, omlette, seafood • pasta, pancake, jam	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz, állampolgári ismeretek Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		80.	Extra practice Module 5	• Az ötödik modul szerkezeteinek Gyakorlása	• How much? / How many? • Object pronouns	• A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		81.	Extra practice Module 5	• Az ötödik modul szerkezeteinek Gyakorlása	• How much? / How many? • Object pronouns	• A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		82.	Extra practice Module 5	• Az ötödik modul szerkezeteinek	• How much? / How many?	• A modul szókincsének	•projektor • filctoll	Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
				Gyakorlása	• Object pronouns	ismétlése, szókincsbővítés	• CD-lejátszó	<p>Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia</p> <p>Kapcsolódási pontok: földrajz, állampolgári ismeretek, biológia</p> <p>Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p>A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
		83.	Extra practice Module 5	• Az ötödik modul szerkezeteinek Gyakorlása	• How much? / How many? • Object pronouns	• A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		84.	Revision 5 PROJECT (Me and my country)	Module 5				
Március		85.	Revision 5 PROJECT (Me and my country)	Module 5				<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia</p>
		86.	Test 5					<p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz</p>

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
								Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		87.	Test 5- Correction					
Április		88.	Module 6 Celebrations a, When's your birthday?	• A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A dátumok megismerése, keltezés	Kérdés, illetve válaszadás a dátumokkal kapcsolatban • Beszélgetés a születésnapról	• Kifejezések: happy birthday, good luck, What's the date?, When's your birthday? • A hónapok nevei • Sorszámnevek	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		89.	b, Boo! It's Halloween!	• Az öltözködési szokások megismerése ünnepeken	• Beszélgetés az öltözékről • Present Progressive • Why? / Because...	• Öltözékek • Egyéb szavak és kifejezések: get ready for,	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
						get dressed, incredible, let me guess...		
		90.	b, Boo! It's Halloween!	<ul style="list-style-type: none"> Az öltözködési szokások megismerése ünnepeken 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés az öltözékről Present Progressive Why? / Because... 	<ul style="list-style-type: none"> Öltözékek Egyéb szavak és kifejezések: get ready for, get dressed, incredible, let me guess... 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
Április		91.	c, Special days	<ul style="list-style-type: none"> Az ünnepek megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés az ünnepekről Present Simple vs Present Progressive 	<ul style="list-style-type: none"> Az ünnepekkel kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek, történelem <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka
		92.	c, Special days	<ul style="list-style-type: none"> Az ünnepek megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés az ünnepekről Present Simple vs Present Progressive 	<ul style="list-style-type: none"> Az ünnepekkel kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		93.	d, Let's have fun	<ul style="list-style-type: none"> A különleges ünnepek bemutása 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés a különleges alkalmakról Beszélgetés a foglalkozásokról 	<ul style="list-style-type: none"> Foglalkozások A témával kapcsolatos egyéb szavak és kifejezések: organise, raise money, uniform... 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		94.	d, Let's have fun	<ul style="list-style-type: none"> A különleges ünnepek bemutása 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés a különleges alkalmakról Beszélgetés a foglalkozásokról 	<ul style="list-style-type: none"> Foglalkozások A témával kapcsolatos egyéb szavak és kifejezések: organise, raise money, uniform... 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek, történelem <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		95.	Top Skills – What's the weather like?	<ul style="list-style-type: none"> Az időjárás megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés az időjárásról Adott pillanatban folyó események leírása 	<ul style="list-style-type: none"> Időjárással kapcsolatos kifejezések Évszakok 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
		96.	Top Skills – What's the weather like?	<ul style="list-style-type: none"> Az időjárás megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés az időjárásról Adott pillanatban folyó események leírása 	<ul style="list-style-type: none"> Időjárással kapcsolatos kifejezések Évszakok 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
Május								
		97.	Culture page 3 Song 3	• Az angolszász országok egyes ünnepei	• Beszélgetés az egyes angolszász ünnepekről	• A témával kapcsolatos szókincs és kifejezések	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	Kiemelt nevelési feladatok: Gazdasági nevelés, Testi és lelki egészségFelkészülés a felnőtt-lét szerepeire <u>Egyéb kulcskompetenciák</u> Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, Természettudományos kompetencia
		98.	Extra practice Module 6	• A hatodik modul szerkezeteinek gyakorlása	• Present Progressive igeidő	• A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	Digitális kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka
		99.	Extra practice Module 6	• A hatodik modul szerkezeteinek gyakorlása	• Present Progressive vs Present Simple	• A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		100.	Extra practice Module 6	• A hatodik modul szerkezeteinek gyakorlása	• Present Progressive igeidő	• A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés, Testi és lelki egészség Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire <u>Egyéb kulcskompetenciák</u>
		101.	Extra practice Module 6	• A hatodik modul szerkezeteinek gyakorlása	• Present Progressive vs Present Simple	• A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, Természettudományos kompetencia Digitális kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek
		102.	Extra practice Module 6 Revision	Module 6			•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
Május		103.	Extra practice Module 6 Revision PROJECT (Me and my country)	Module 6			<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés, Testi és lelki egészség Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, Természettudományos kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		104.	Revision 6 PROJECT (Me and my country)	Module 6			<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		105.	Test 6					

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
J ú n i u s		106.	Test 6 Correction			<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, Természettudományos kompetencia</p> <p>Digitális kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p>A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>	
		107.	Év végi ismétlés	Modules 1-6				
		108.	End-of-term- test					
		109. 110. 111.	Év végi ismétlés	<ul style="list-style-type: none"> • A tanév során tanultak összegzése, gyakorlatok 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 			

Get To The Top Revised Edition 1

heti 5 óra

mmpublications

5. évfolyam

Az 5. évfolyam megkezdésekor a tanulók már legalább három év nyelvtanulási tapasztalattal rendelkeznek. Hozzászoktak a célnyelvi óravezetéshez, megértik az órai tevékenységekre vonatkozó rövid, egyszerű utasításokat, tudják, hogy léteznek olyan iskolai és iskolán kívüli helyzetek, feladatok, amelyeket csak akkor képesek sikerrel megoldani, ha megfelelő idegennyelv-ismerettel rendelkeznek. Már ismernek hangzó és írott célnyelvi szövegeket, megtették az első lépéseket az idegen nyelvi interakció és az összefüggő beszéd területén. Elkezdték az írást az idegen nyelv tanulásának szolgálatába állítani, és egyszerű formában használják az önkifejezés eszközeként is. A korosztály igényei és szükségletei szerint alakított idegennyelv-oktatás keretében megtapasztalták a játékos nyelvtanulás örömét. A feldolgozott tartalmak révén lehetőségük nyílt bepillantani egy, a sajátjukhoz részben hasonló, részben attól eltérő kultúrába. A pozitív visszajelzések önbizalmat adtak nekik, és néhány alapvető nyelvtanulási stratégia elsajátításával megtették az első lépéseket az önálló nyelvtanulóvá válás útján..

A fejlesztési szakasz célja, hogy a tanulók a 5. évfolyam végére elérjék a KER szerinti A1- szintet.

Javasolt tananyag: Get To the Top Revised Edition 1

Éves óraszám: 185/év, 5 óra/hét

Témakör	óraszám
1. Iskola	21
2. Emberek	21
3. Szabadidő	21
4. Lakóhelyünk	21
5. Ételek	21
6. Ünnepek	21
7. Nyaralás	21
8. Utazás	21
Szabadon felhasználható: <ul style="list-style-type: none"> • Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.) és/vagy • Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően és/vagy	17

<ul style="list-style-type: none"> Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában 	
Összesen:	185

Témakörök az 5. évfolyam számára

Témakör	Kapcsolódási pontok
ISKOLA	Földrajz Környezetismeret: Testnevelés
EMBEREK	Történelem Vizuális kultúra Médiumok
SZABADIDŐ	Zene Sport Vizuális kultúra:
LAKÓHELYÜNK	Földrajz Tájékozódás, térképismeret
ÉTKEZÉS	Biológia Egészségmegőrzés Osztályfőnöki tevékenység
ÜNNEPEK	Történelem: Földrajz IT eszközök használata
NYARALÁS	Földrajz Történelem Vizuális kultúra
UTAZÁS	Földrajz Történelem Technikai

Fejlesztési célok és feladatok egységenként

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	Aktív részvétel az órai tevékenységekben, a célnyelvi óravezetés követése, az egyszerű tanári utasítások és kérdések, valamint a korábban feldolgozott szövegek megértése,
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A kissé komplexebb formában elhangzó és kevesebb nonverbális elemmel támogatott célnyelvi óravezetés követése; az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó, kevesebb nonverbális elemmel támogatott és bővülő szókinccsel megfogalmazott, de továbbra is rövid, egyszerű tanári utasítások megértése;
A fejlesztés tartalma	
A kissé komplexebb formában elhangzó és kevesebb nonverbális elemmel támogatott célnyelvi óravezetés növekvő biztonsággal történő követése (pl. osztálytermi rutincselekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat).	

Rövid, egyszerű tanári utasítások alaposabb és biztosabb megértése (pl. játékos feladatok; manuális tevékenységek; mozgásos, játékos tevékenységek).

A tanulóhoz közel álló, ismert témákról szóló rövid kérdések és néhány rövid mondatból álló szövegek megértése.

Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése a szövegekben, következtetések levonása a témára, lehetséges tartalomra vonatkozóan; a szöveg lényegének kiszűrése megértést segítő, változatos feladatok segítségével.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, animációs filmek, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok, tanárral, tanulótársakkal, célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd.

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	Részvétel interakciót igénylő tevékenységekben, egyszerű nyelvi eszközök alkalmazásával.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszédszándék kifejezése egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel és nonverbális elemekkel támogatva; egyszerű kérdések feltevése ismert témákról, illetve válaszadás egyszerű nyelvi eszközökkel a hozzá intézett kérdésekre; rövid beszélgetés folytatása ismert témákról, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal;
A fejlesztés tartalma	
<p>A mondanivaló nonverbális elemekkel (pl. testbeszéddel, hanglejtéssel, vizuális eszközökkel) támogatott kifejezése bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p>Rövid válaszokkal, cselekvéssel való reagálás ismert témákhoz vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre, kérésekre, felszólításokra.</p> <p>Egyszerű kérdések feltevése ismert témákhoz, osztálytermi szituációkhoz, egyéni szükségletekhez kapcsolódva.</p> <p>Egyszerű nyelvi eszközöket és nonverbális elemeket tartalmazó rövid párbeszéd eljátszása társakkal.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, mondókák, versek, mesék, illusztrált történetek, mozgással kísért rövid cselekvéssorok, kérdések, rövid párbeszéd, dramatizált jelenetek, néhány mondatos leírások, egyszerű felszólítások, kérések, információ hiányán, illetve különbözőségén alapuló szövegek.</p>	

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	Néhány összefüggő mondat elmondása önmagáról és a tanult témákról. A megismert versek, mondókák felidézése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rövid, egyszerű szövegek elmondása, illetve párbeszéd előadása társaival közösen, tanári segítséggel; egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott, összefüggő leírás adása saját magáról és a környezetében előforduló tárgyokról, élőlényekről, eseményekről;
A fejlesztés tartalma	

Gyermekirodalmi mű (pl. vers, dal, mese), történet, cselekvéssor közös vagy önálló előadása társak, másik osztály, szülők vagy tanárok részére.
 Felkészülést követően nonverbális elemekkel támogatott egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal megfogalmazott szerepjáték előadása társakkal.
 Minta alapján, tanári segítséggel összefüggő szöveg alkotása; szavak, szócsoportok, cselekvéssorok összekapcsolása egyszerű kötőszavakkal (pl. és, de, azután).
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
 Dalok, versek, mesék, rövid történetek, cselekvéssorok, leírások (pl. tanulói munka bemutatása), rövid szerepek, interaktív feladatok.

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	Részvétel olvasást igénylő nyelvi tevékenységekben, ismert szavak, rövid szövegek elolvasása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A megértést segítő elemekre támaszkodva felismeri és megérti az egyszerű szövegekben az ismert nevek, szavak és mondatok felismerése és megértése; a különböző műfajú, egyszerű, autentikus szövegek lényegének megértése;
A fejlesztés tartalma	
Rövid, hétköznapi szövegekben ismerős nevek, szavak és egyszerű fordulatok felismerése. Írott szöveggel kapcsolatos tevékenységek végzése (pl. leírás alapján illusztráció készítése, képek sorba rendezése, szövegrészlettel való párosítása). Egyszerű, különböző műfajú szövegek olvasása, lényegük megértése, a szövegek feladatokon keresztül történő feldolgozása. Különböző műfajú szövegek (pl. versek, mesék, történetek, fabulák, viccek) közös olvasása. Egyszerű, informatív szövegből (pl. brosúrából, menetrendből, utcai táblákról, feliratokról) tárgyyszerű információ szerzése. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Történetek, hirdetések, plakátok, egyszerű katalógusok, egyszerű üzenetek, útleírások, képeslapok, feliratok, nyomtatványok hagyományos és online formában.	

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	Részvétel írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekben, s ezek során rövid szavak, mondatok másolása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismert témáról rövid, egyszerű mondatok írása; Megadott mintát követve különböző műfajú és életkorának megfelelő témájú rövid szövegek alkotása; írásbeli válaszadás személyes adatokra vonatkozó egyszerű kérdésekre;
A fejlesztés tartalma	
Szavak és rövid szövegek másolása, illetve hallás utáni leírása. Rövid mondatok írása egyszerű nyelvi szerkezetek felhasználásával (pl. napirend bemutatása, emberek, állatok, tárgyak jellemzése, képfeliratok készítése). Különböző műfajú, egyszerű, rövid szövegek írása (pl. hagyományos vagy elektronikus képeslap, üdvözlőlap, meghívó, üzenet, SMS, e-mail).	

Egyszerű, autentikus kérdőívek, adatlapok kitöltése.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Leírás, felirat, utasítás, képeslap, üdvözlőkártya, meghívó, üzenet, SMS, e-mail, levél, adatlap, bejegyzés, dalszöveg.

Kommunikációs eszközök A1.2

1.A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök

	Kezdeményezés és válasz	
Megszólítás	<i>Excuse me.</i>	<i>Pardon?</i>
Köszönés	<i>Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!</i>	<i>Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!</i>
Elköszönés	<i>Goodbye. Bye-bye! Good night. Take care.</i>	<i>Goodbye. Bye! Good night. Thanks. Bye!</i>
Köszönet és arra reagálás	<i>Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.</i>	<i>Not at all. You are welcome. No problem. Don't mention it.</i>
Bemutatkozás, bemutatás	<i>My name is.../Can I?</i>	<i>Hello. Hi! Pleased to meet you. Nice to meet you.</i>
Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	<i>How are you feeling today? What's the matter?</i>	<i>Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I am afraid.</i>
Bocsánatkérés és arra reagálás	<i>I am sorry. I am very sorry.</i>	<i>That's all right.</i>
Gratulációk, jókívánságok és arra reagálás	<i>Happy Christmas/New year/Birthday!</i>	<i>Happy Christmas /New Year/ Birthday!</i>

<i>Telefonon bemutatkozás</i>	<i>Hello, this is Mary Smith speaking.</i>	
2. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
<i>Véleménykérés, és arra reagálás</i>	<i>What do you think? How do you like it? Is it OK if I ...?</i>	<i>I think it is rather strange. I like it.</i>
<i>Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése</i>	<i>You are right. You are wrong. That's right. No way! Are you kidding? Are you sure?</i>	
<i>Tetszés, nem tetszés</i>	<i>Do you like snakes? Yuk! Yummy.</i>	<i>I think it's great. I don't like it.</i>
<i>Akarat, kívánság</i>	<i>Do you want a sandwich?</i>	<i>I want an ice-cream, please.</i>
8. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök		
<i>Dolgok, személyek megnevezése, leírása</i>	<i>What is it? What's it in English?</i>	<i>It's.../ That's.../ It's big and comfortable.</i>
<i>Információ kérés, adás</i>	<i>Are you all right? ?</i>	<i>Yes, I am.</i>
<i>Tudás, nemtudás</i>	<i>Where is she?</i>	<i>I have no idea</i>
9. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök		
<i>Kérés és arra reagálás</i>		.
<i>Javaslat és arra reagálás</i>	<i>Let's go to the cinema tonight.</i>	<i>Good idea.</i>
<i>Kínálás és arra reagálás</i>	<i>Have an orange. Here you are.</i>	<i>Yes, please. No, thank you. Thank you.</i>

10. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök

Visszakérdezés, ismétléskérés	<i>Can you spell it for me? It spells...</i>
Nem értés, betűzés kérése, betűzés	<i>Sorry, I don't understand.</i>

Fogalomkörök A1.2

<i>Fogalomkörök</i>		<i>Fogalomkörök nyelvi kifejezései</i>	
<i>Cselekvés, történet, létezés kifejezése</i>	<i>Jelenidejűség</i>	'be'	<i>I am happy.</i>
		<i>Present Progressive</i>	<i>What are you doing?</i>
		<i>Present Simple</i>	<i>How old are you?</i> <i>How do you feel?</i> <i>Do you like ...? What is it like?</i>
		<i>Imperative</i>	<i>Go and see!</i>
		'-ing' form	<i>I like swimming.</i>
		<i>Verb 'have got'</i>	<i>I have got a/an... I do/play ...</i>
		<i>Múltidejűség</i>	'be' was / were
		<i>Past Simple</i> <i>Regular & irregular verbs</i>	<i>He picked up the cub and took him to the vet.</i>
	<i>Jövőidejűség</i>	'going to'	<i>Alice is going to play in Wonderland.</i>
<i>Birtoklás kifejezése</i>		'have got' 'have got' in questions	<i>I have got coins and badges.</i> <i>Have you got a ...? Yes/ No.</i>
		<i>Possessive adj.</i>	<i>My, your, his/her/its, our, their dog</i> <i>This is Lisa. Her bike is red.</i>

		<i>Genitive 's</i>	<i>Kate's brother</i> <i>Whose?</i> <i>Lisa's friends are great.</i>
Térbeli viszonyok	<i>Írányok, helymeghatározás</i>	<i>Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs</i>	<i>Here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, ...</i> <i>There is/there are ...</i> <i>This is/these are ...</i> <i>How many ... can you see?</i> <i>There is a ... in/on/near the ...</i>
		<i>Directions</i>	<i>Turn left. Turn right.</i>
Időbeli viszonyok	<i>Időpont</i>	<i>When?</i> <i>What time?</i> <i>What's the time?</i>	<i>Now,</i> <i>It's eight.</i>
	<i>Gyakoriság</i>	<i>How often?</i>	<i>I often play computer games.</i>
Mennyiségi viszonyok		<i>Singulars and plurals</i> <i>Regular and irregular plurals</i>	<i>Boys, girls,</i> <i>Children, people, men, women ...</i>
		<i>Cardinal numbers 1-30</i>	
		<i>Countable nouns</i> <i>Uncountable nouns</i>	<i>How many toys have you got?</i> <i>How much food have you got?</i>
		<i>How much? Some, any</i>	<i>Is there any bread?</i> <i>Are there any eggs?</i>
Minőségi viszonyok		<i>Question forms</i> <i>Comparatives & superlatives</i>	<i>What do/don't you like?</i> <i>Is it good/bad for you?</i> <i>He is faster than me.</i> <i>He is the fastest runner.</i>
Modalitás		<i>Can (ability)</i> <i>Must / mustn't</i>	<i>I can swim.</i> <i>I can use a computer.</i> <i>You must wear a helmet.</i> <i>You mustn't eat a lot.</i>

<i>Logikai viszonyok</i>		<i>Linking words</i> <i>And , but, or</i>	<i>A like apples but not oranges.</i>
		<i>Why? Because</i>	<i>Why do you eat apples. Because I like them.</i>
<i>Szövegösszetartó eszközök</i>		<i>Articles</i> <i>Some+plural noun</i> <i>any+plural noun</i> <i>Some +singular noun</i> <i>Any +singular noun</i> <i>Nominative and Accusative of</i> <i>personal pronouns</i> <i>Demonstrative pronouns</i>	<i>A, an, the</i> <i>There are some pencils in the bag.</i> <i>Have you got any sisters?</i> <i>I haven't got any matchboxes.</i> <i>There's some water in the vase.</i> <i>There isn't any juice in my glass.</i> <i>I, he, they...</i> <i>Me, him, them...</i> <i>This, that, these, those</i>

A Get To the Top Revised Edition 1 tanköny sajátosságait a kommunikációs eszközöket, fogalomköröket valamint a tanulói tevékenységeket illetően, az alábbi táblázat tartalmazza:

Kommunikációs eszközök, helyzetek és szándékok	Fogalomkörök, nyelvtani szerkezetek	Tanulói tevékenységek
Greetings, spelling our name; Reading & dictating telephone numbers; The colour of things; Understanding instructions in the classroom;	Cselekvés, történés, létezés - <i>többes szám;</i> - <i>felszólító mód (Let's ...)</i> - <i>the verb 'be' in negatives and questions</i> - <i>Who?, What?</i>	Szövegértés; lényegkiemelés; Bemutakozás; Adatlap kitöltése; ID card készítése; Szituációs játék; Órarendkészítés; Levélírás; Ismerkedés pen friend-del

Asking and answering about personal data; Expressing the time; Saying good-bey; Inquiring about other people's strengths; Introducing family members; Describing the appearance of my friends; Describing my favourite things and pet animals;	Birtoklás - <i>Possessive case;</i> - <i>Possessive adjectives;</i> - <i>the verb 'havegot'</i> - <i>These / those</i>	Filmismertetés: híres családok; A királyi család tagjainak bemutatása; Posztertkészítés kedvencekről; Kiállítás: gyűjtemények bemutatása; Állataim: prezentáció IKT-n;
Describing free-time activities; Expressing opinions; Describing my favourite music and films;	Időbeli viszonyok - <i>Present Simple</i> - <i>Prepositions of time;</i> - <i>Present Simple negatives and questions</i> - <i>like, love, enjoy, hate + -ing</i> - <i>When? from always to never</i>	Szöveghallgatás és szövegértés; Brain storming / Activities; Mondatszerkesztés táblázattal; Mondatszerkesztés képekkel; Survey készítés / pair work; Hangszerek bemutatása; Fogalmazás a hétvégéről;
Locating objects and settlements; Describing our place of living; Polite requests and asking for permission; Introducing famous places; Recommending programs;	Térbeli viszonyok - <i>Prepositions of place;</i> - <i>There is / there are;</i> - <i>The verb 'can'</i> - <i>Let's ...</i>	Rajzoltatás leírás alapján; Lakásunk, házunk lerajzolása; 'My dream house' leírása; A lakóhely térképének részlete; Szerepjáték; Puzzle> Gyűjtőmunka IKT-n; Film megtekintése Londonról;
Ordering food; Asking for an offer; Accepting an offer or rejecting it Recomending and offering food;	Mennyiségi viszonyok - <i>Countables / Uncountables;</i> - <i>Some / any; A / an & some;</i> - <i>How many? / How much?</i> - <i>Object pronouns;</i>	Párbeszéd, szerepjáték: étlaptervezés; Szöveghallgatás; Riportkészítés; Ételek csoportosítása; Egészséges / egészségtelen étlap készítése; Survey: önálló szövegalkotás az étkezési szokásokról;
Expressing the date;	Időbeli viszonyok - <i>Months;</i>	Önálló szövegfeldolgozás;

Reporting present events; Describing people's looks and clothing; Differentiating between actions in progress and habitual, routine actions; Talking about the weather;	- <i>Present Progressive</i> vs. <i>Present Simple</i> ; - <i>Why?</i> - <i>Because ...</i>	Fordítás, szövegértés, lényegkiemelés; Összefüggő tartalom elmondása; Időjárásjelentés készítése; Email írása;
Describing events, situations and an accident in the past; Describing emotions; Telling a story;	Időbeli viszonyok - <i>Past Simple</i> - <i>Past Simple of 'be'</i> - <i>Time expressions 'in + year'</i>	Képeslapírás, Történet írása; a 'New Plus 2' alapján,
Talking about plans for the future; Arranging future programmes; Predicting future events; Comparing different countries;	Időbeli és logikai viszonyok <i>Future with 'going to' & 'Present Progressive' & 'will'</i> <i>Must / mustn't</i> <i>Comparatives & superlatives</i>	Útvonalterv és napló készítése; Kiselőadás 'legek' címmel;

Értékelési rendszer:

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire az 5. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet mérésekor a szókincs, beszédképesség, beszédértést és írásképességet mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok: minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

- önértékelés
- tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)
- szóbeli értékelés;

- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
SZEP TEM	1.	1.	Bevezetés – A tankönyv használata					<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret

		2.	A könyv tartalma	• A tankönyv áttekintése, a hozzá tartozó segédletek bemutatása, a tanévben elsajátítandó nyelvtudás rendszerezése, a tanóra követelményinek rögzítése			Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok	
		3.	Hello	• Üdvözlés és bemutatkozás	• What's your name? • I'm.../My name's...	• Üdvözlés, köszönés • Titles		• projektor • filctoll • CD-lejátszó
		4.	Hello	• Személyes információ adása, kérése	• Asking about nationality • A számok rendszere • Telefonszám, életkor megadása A / an határozatlan névelő	• Országok és állampolgárság (a <i>the</i> használata országok előtt) • Numbers 0-100 • How old are you? • I'm ... (years old).		• projektor • filctoll • CD-lejátszó
		5.	Hello	• A tantermi nyelvezet használata • Tárgyak azonosítása	This / that structure	• Tantermi nyelvezet		• projektor • filctoll • CD-lejátszó

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
SZEPTEMBER	2.	6.	Module 1 School Days a, Students from around the world	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése Bemutatkozás gyakorlása <ul style="list-style-type: none"> Személyes információ közlése 	<ul style="list-style-type: none"> Üdvözlés, bemutatkozás Személyes információ adása/kérése 	<ul style="list-style-type: none"> Where are you from? I live at... I'm from... And you? 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka
		7.	a, Students from around the world	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatkozás gyakorlása Személyes információ közlése 	<ul style="list-style-type: none"> Üdvözlés, bemutatkozás Személyes információ adása/kérése 	<ul style="list-style-type: none"> This is... Oh, so you're... Yes, that's right. 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		8.	a, Students from around the world	<ul style="list-style-type: none"> Bemutatkozás gyakorlása Személyes információ közlése 	<ul style="list-style-type: none"> Üdvözlés, bemutatkozás Személyes információ adása/kérése 	<ul style="list-style-type: none"> Right? This is... 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

		9.	Portfolio 1: Around the world	• Az egyén személyiségvonásainak megismerése, tájékozódás a világban	• Az országnevek, állampolgárság kifejezésének gyakorlása	• Országnevek állampolgársággal kapcsolatos szavak	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		10.	Portfolio 1: Around the world	• Az egyén személyiségvonásainak megismerése, tájékozódás a világban	• Az országnevek, állampolgárság kifejezésének gyakorlása	• Országnevek állampolgársággal kapcsolatos szavak	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
SZEPTEMBER	3.	11.	Portfolio 1: Around the world	• Az egyén személyiségvonásainak megismerése, tájékozódás a világban	• Az országnevek, állampolgárság kifejezésének gyakorlása	• Országnevek állampolgársággal kapcsolatos szavak	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia

		12. b, My first day at school	<ul style="list-style-type: none"> • Mások bemutatása • Személyes információ cseréje • Köszönés, elköszönés • Hogylét megkérdezése 	<ul style="list-style-type: none"> • Személyes információ kérése • Információ csere (first name, surname, nationality, age, school year) • The verb <i>be</i> • Question words 	<ul style="list-style-type: none"> • Alapszókincs bővítése: first, day, boy, girl, man, woman, teacher, best friend, new, age, school, classmate, welcome, too 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
		13. b, My first day at school	<ul style="list-style-type: none"> • Mások bemutatása • Személyes információ cseréje • Köszönés, elköszönés • Hogylét megkérdezése 	<ul style="list-style-type: none"> • Személyes információ kérése • Információ csere (first name, surname, nationality, age, school year) • The verb <i>be</i> • Question words 	<ul style="list-style-type: none"> • Alapszókincs bővítése: first, day, boy, girl, man, woman, teacher, best friend, new, age, school, classmate, welcome, too 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		14. b, My first day at school	<ul style="list-style-type: none"> • Mások bemutatása • Személyes információ cseréje • Köszönés, elköszönés • Hogylét megkérdezése 	<ul style="list-style-type: none"> • Személyes információ kérése • Információ csere (first name, surname, nationality, age, school year) • The verb <i>be</i> • Question words 	<ul style="list-style-type: none"> • Alapszókincs bővítése: first, day, boy, girl, man, woman, teacher, best friend, new, age, school, classmate, welcome, too 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		15. Portfolio 1: Fact files	Kérdőív készítése, táblázatszerkesztés	Kérdőszavak	Személyes adatokkal kapcsolatos szókincs	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Az eszközök és anyagok Aids and materials	
SZEPTEMBER	4.	16.	Portfolio 1: Fact files	Kérdőív készítése, táblázatszerkesztés	Kérdőszavak	Személyes adatokkal kapcsolatos szókincs	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia
		17.	c, What's your favourite subject?	Egymás teljesítményének értékelése Preferencia kifejezése	<ul style="list-style-type: none"> The verb <i>be</i> Question words 	Tantárgyak Be good at, favourite, subject, very, like (ige) Titles	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	Kapcsolódási pontok: földrajz Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei:
		18.	c, What's your favourite subject?	Egymás teljesítményének értékelése Preferencia kifejezése	<ul style="list-style-type: none"> The verb <i>be</i> Question words 	Tantárgyak Be good at, favourite, subject, very, like (ige) Titles	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	egyéni fejlesztés, feladattípusok
		19	c, What's your favourite subject?	Egymás teljesítményének értékelése	<ul style="list-style-type: none"> The verb <i>be</i> Question words 	Tantárgyak	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

				Preferencia kifejezése		Be good at, favourite, subject, very, like (ige) Titles		
		20.	d, What's the time?	A pontos idő megmondásának gyakorlása Köszönés	<ul style="list-style-type: none"> • Üdvözlési formák • Telling the time 	<ul style="list-style-type: none"> • What's the time? It's... Am / pm... 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
OKTÓBER	5.	21.	d, What's the time?	A pontos idő megmondásának gyakorlása Köszönés	<ul style="list-style-type: none"> • Üdvözlési formák • Telling the time 	<ul style="list-style-type: none"> • What's the time? It's... Am / pm... 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret

		22. d, What's the time?	A pontos idő megmondásának gyakorlása Köszönés	<ul style="list-style-type: none"> • Üdvözlési formák • Telling the time 	<ul style="list-style-type: none"> • What's the time? It's... Am / pm... 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
		23. Top Skills – School sports	A csapatsportok megismerése	<ul style="list-style-type: none"> • Személyes információ kérése • Információ csere (first name, surname, nationality, age, school year) 	Sportokkal kapcsolatos szókincs	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		24. Top Skills – School sports	A csapatsportok megismerése	<ul style="list-style-type: none"> • Személyes információ kérése • Információ csere (first name, surname, nationality, age, school year) 	Sportokkal kapcsolatos szókincs	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		25. Top Skills – School sports	A csapatsportok megismerése	<ul style="list-style-type: none"> • Személyes információ kérése • Információ csere (first name, surname, nationality, age, school year) 	Sportokkal kapcsolatos szókincs	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
OKTÓBER	6.	26.	Extra practice Module 1	A létezés kifejezése Kérdésfeltevés	Subject personal pronouns The verb <i>be</i> Who?, What?, where?, How?	Az első modul szókincse (Consolidation)	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		27.	Extra practice Module 1	A létezés kifejezése Kérdésfeltevés	Subject personal pronouns The verb <i>be</i> Who?, What?, where?, How?	Az első modul szókincse (Consolidation)	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
		28.	Revision 1 PROJECT (Me and my country)	Module 1				
		29.	Revision 1 PROJECT (Me and my country)	Module 1				

		30.	Test 1					
--	--	-----	--------	--	--	--	--	--

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
OKTÓBER	7.	31.	Test 1- Correction					<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret
		32.	Module 2 <i>People</i> a, My family	A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése Beszélgetés a családtagokról	A birtokos eset – Whose A birtokos névmások	Családtagok (egyenesági és oldalági) Egyéb kifejezések: picture, family, strange, character, pet, funny, with, moustache	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka

		33.	a, My family	Beszélgetés a családtagokról	A birtokos eset – Whose A birtokos névmások	Családtagok (egyenesági és oldalági) Egyéb kifejezések: picture, family, strange, character, pet, funny, with, moustache	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		34.	a, My family	Beszélgetés a családtagokról	A birtokos eset – Whose A birtokos névmások	Családtagok (egyenesági és oldalági) Egyéb kifejezések: picture, family, strange, character, pet, funny, with, moustache	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		35.	Portfolio 2: My family	A családfa felderítése	Kérdés külső megjelenéséről Személyleírás <i>Have got</i> szerkezet	• A második modul szókincse (Consolidation)	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	

					Functions and Structures			
OKTÓBER	8.	36.	Portfolio 2: My family	A családfa felderítése	Kérdezés külső megjelenéséről Személyleírás <i>Have got</i> szerkezet	• A második modul szókincese (Consolidation)	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		37.	b, Famous people	• Személyleírás megismerése • Emberek jellemzése	• Kérdezés mások személyiségéről, külső megjelenéséről Személyleírás <i>Have got</i> szerkezet Minőségjelzők	• Minőségjelzők (jellemzés) Egyéb szavak, kifejezések: people film, hair, actor... Hey guys.	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		38.	b, Famous people	• Személyleírás megismerése • Emberek jellemzése	• Kérdezés mások személyiségéről, külső megjelenéséről Személyleírás <i>Have got</i> szerkezet Minőségjelzők	• Minőségjelzők (jellemzés) Egyéb szavak, kifejezések: people film, hair, actor... Hey guys.	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		39.	b, Famous people	• Személyleírás megismerése • Emberek jellemzése	• Kérdezés mások személyiségéről, külső megjelenéséről Személyleírás <i>Have got</i> szerkezet Minőségjelzők	• Minőségjelzők (jellemzés) Egyéb szavak, kifejezések: people film, hair, actor... Hey guys.	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

		40.	c, My things	<ul style="list-style-type: none"> • A gyűjtőszenvedély • A birtoklás fogalma 	<ul style="list-style-type: none"> • A birtoklás kifejezése • Személyes használati tárgyak jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> • Szavak, kifejezések: men, women, feet, mice... Be crazy about sg 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
--	--	-----	--------------	---	---	---	--	--

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
NOVEMBER	9.	41.	c, My things	<ul style="list-style-type: none"> • A gyűjtőszenvedély • A birtoklás fogalma 	<ul style="list-style-type: none"> • A birtoklás kifejezése • Személyes használati tárgyak jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> • Szavak, kifejezések: men, women, feet, mice... Be crazy about sg 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia

		42. c, My things	<ul style="list-style-type: none"> • A gyűjtőszenvedély • A birtoklás fogalma 	<ul style="list-style-type: none"> • A birtoklás kifejezése • Személyes használati tárgyak jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> • Szavak, kifejezések: men, women, feet, mice... Be crazy about sg 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
		43. d, People and animals	<ul style="list-style-type: none"> • Az állatvilág bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Állatok megnevezése, megismerése, jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> • Állatnevek • Testrészek • Egyéb szavk, kifejezések: mythical creature, human, magic powers 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		44. d, People and animals	<ul style="list-style-type: none"> • Az állatvilág bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Állatok megnevezése, megismerése, jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> • Állatnevek • Testrészek • Egyéb szavk, kifejezések: mythical creature, human, magic powers 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		45. d, People and animals	<ul style="list-style-type: none"> • Az állatvilág bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Állatok megnevezése, megismerése, jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> • Állatnevek • Testrészek • Egyéb szavk, kifejezések: mythical creature, human, magic powers 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák			Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek	
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary		Eszközök és anyagok Aids and materials
NOVEMBER	10.	46.	Portfolio 2: A crazy animal	<ul style="list-style-type: none"> Az állatvilág bemutatása, képzeletbeli állatok 	Kérdezés külső megjelenéséről Személyleírás <i>Have got</i> szerkezet	<ul style="list-style-type: none"> Állatnevek Testrészek Egyéb szavak, kifejezések: mythical creature, human, magic powers 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz
		47.	Portfolio 2: A crazy animal	<ul style="list-style-type: none"> Az állatvilág bemutatása, képzeletbeli állatok 	Kérdezés külső megjelenéséről Személyleírás <i>Have got</i> szerkezet	<ul style="list-style-type: none"> Állatnevek Testrészek Egyéb szavak, kifejezések: mythical creature, human, magic powers 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		48.	Top Skills – My best friend	<ul style="list-style-type: none"> A legjobb barát bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> A legjobb barát bemutatása A legjobb barát jellemzése, preferenciái 	<ul style="list-style-type: none"> another, computer game great fun skateboarder, skateboarding 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

		49.	Top Skills – My best friend	<ul style="list-style-type: none"> • A legjobb barát bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • A legjobb barát bemutatása • A legjobb barát jellemzése, preferenciái 	<ul style="list-style-type: none"> • another, computer game • great fun • skateboarder, skateboarding 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		50.	Top Skills – My best friend	<ul style="list-style-type: none"> • A legjobb barát bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • A legjobb barát bemutatása • A legjobb barát jellemzése, preferenciái 	<ul style="list-style-type: none"> • another, computer game • great fun • skateboarder, skateboarding 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
NOVEMBER	11.	51.	Cutlture page 1 Song 1	<ul style="list-style-type: none"> • Az amerikai és brit emberek megismerése 	Kérdés mások személyiségéről, külső megjelenéséről	<ul style="list-style-type: none"> • Egyéb szavak, kifejezések: people film, hair, actor... 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret

				Személyleírás <i>Have got</i> szerkezet	Hey guys!, over there		Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia
52.	Culture page 1 Song 1	• Az amerikai és brit emberek megismerése	Kérdés mások személyiségéről, külső megjelenéséről Személyleírás <i>Have got</i> szerkezet	• Egyéb szavak, kifejezések: people film, hair, actor... Hey guys!, over there	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
53.	Extra practice Module 2	A tanult szerkezetek konszolidációja	• Birtokos névmások • Birtok kifejezése	• A második modul szókincese (Consolidation)	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		
54.	Extra practice Module 2	A tanult szerkezetek konszolidációja	• Birtokos névmások • Birtok kifejezése	• A második modul szókincese (Consolidation)	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		
55.	Extra practice Module 2	A tanult szerkezetek konszolidációja	• Birtokos névmások • Birtok kifejezése	• A második modul szókincese (Consolidation)	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
NOVEMBER	12.	56.	Revision 2 PROJECT (Me and my country)	Module 2				<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		57.	Revision 2 PROJECT (Me and my country)	Module 2				
		58.	Test 2					
		59.	Test 2					

		60.	Module 3 Time out a, After school	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • Beszélgetés az iskolán kívüli tevékenységekről 	A szokás és a rutinszerű cselekvések kifejezése • Present Simple igeidő (állító mondatban) • • Időhatározói elöljárószavak (at – on)	A szokásos tevékenységekkel kapcsolatos szókinccs és kifejezések: watch DVDs, ride my bike	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
--	--	-----	---	--	--	--	--	--

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókinccs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
DECEMBER	13.	61.	a, After school	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok 	A szokás és a rutinszerű cselekvések kifejezése	A szokásos tevékenységekkel kapcsolatos szókinccs és kifejezések: watch	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret

			háttértudásának felmérése • Beszélgetés az iskolán kívüli tevékenységekről	• Present Simple igeidő (állító mondatban) • • Időhatározói elöljárószavak (at – on)	DVDs, ride my bike		Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka
62.	a, After school	• A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • Beszélgetés az iskolán kívüli tevékenységekről	A szokás és a rutinszerű cselekvések kifejezése • Present Simple igeidő (állító mondatban) • • Időhatározói elöljárószavak (at – on)	A szokásos tevékenységekkel kapcsolatos szókincs és kifejezések: watch DVDs, ride my bike	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok	
63.	b, Do you go to the cinema?	• Tetszés nemtetszés kinyilvánítása	• A szokás és a rutinszerű cselekvések kifejezése • Present Simple igeidő (kérdő – tagadó mondatban)	• Filmfajták Egyéb szavak és kifejezések: Can I ask you a few questions?, reporter, magazine...	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		
64.	b, Do you go to the cinema?	• Tetszés nemtetszés kinyilvánítása	• A szokás és a rutinszerű cselekvések kifejezése • Present Simple igeidő (kérdő – tagadó mondatban)	• Filmfajták Egyéb szavak és kifejezések: Can I ask you a few questions?, reporter, magazine...	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		

		65.	b, Do you go to the cinema?	<ul style="list-style-type: none"> • Tetszés nemtetszés kinyilvánítása 	<ul style="list-style-type: none"> • A szokás és a rutinszerű cselekvések kifejezése • Present Simple igeidő (kérdő – tagadó mondatban) 	<ul style="list-style-type: none"> • Filmfajták Egyéb szavak és kifejezések: Can I ask you a few questions?, reporter, magazine... 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
--	--	-----	-----------------------------	---	---	--	--	--

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
DECEMBER	14.	66.	Portfolio 3: My favourite film	<ul style="list-style-type: none"> • A kedvenc film bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Preferencia kifejezése Like / love / enjoy / hate + ing 	<ul style="list-style-type: none"> • A haramdik modul szókincse (Consolidation) 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz
		67.	Portfolio 3: My favourite film	<ul style="list-style-type: none"> • A kedvenc film bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Preferencia kifejezése Like / love / enjoy / hate + ing 	<ul style="list-style-type: none"> • A haramdik modul szókincse (Consolidation) 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

		68.	c, Do you enjoy listening to music?	• A zenefajták megismerése	• Preferencia kifejezése Like / love / enjoy / hate + ing	• Hangszerek Zenefajták	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		69.	c, Do you enjoy listening to music?	• A zenefajták megismerése	• Preferencia kifejezése Like / love / enjoy / hate + ing	• Hangszerek Zenefajták	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		70.	c, Do you enjoy listening to music?	• A zenefajták megismerése	• Preferencia kifejezése Like / love / enjoy / hate + ing	• Hangszerek Zenefajták	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	

					tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures			
JANUÁR	15.	71.	Portfolio 3: Are you a music lover?	Statiztika készítése a zenehallgatási arányokról (keret: osztályközösség)	• Preferencia kifejezése Like / love / enjoy / hate + ing	• A haramdik modul szókincese (Consolidation)	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		72.	Portfolio 3: Are you a music lover?	Statiztika készítése a zenehallgatási arányokról (keret: osztályközösség)	• Preferencia kifejezése Like / love / enjoy / hate + ing	• A haramdik modul szókincese (Consolidation)	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		73.	d, Daily routine	• A napirend megismerése, Felépítése	• Beszélgetés a napirendről Adverbs of frequency	• Napszakok Étkezések Adverbs of frequency	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		74.	d, Daily routine	• A napirend megismerése, Felépítése	• Beszélgetés a napirendről Adverbs of frequency	• Napszakok Étkezések Adverbs of frequency	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		75.	d, Daily routine	• A napirend megismerése, Felépítése	• Beszélgetés a napirendről Adverbs of frequency	• Napszakok Étkezések Adverbs of frequency	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
JANUÁR	16.	76.	Top Skills – In my free time	• A szabadidős tevékenységek megismerése	• Beszélgetés a szabadidőről és a szabadidős tevékenységekről	• A hobbikkal kapcsolatos szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka
		77.	Top Skills – In my free time	• A szabadidős tevékenységek megismerése	• Beszélgetés a szabadidőről és a szabadidős tevékenységekről	• A hobbikkal kapcsolatos szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		78.	Top Skills – In my free time	• A szabadidős tevékenységek megismerése	• Beszélgetés a szabadidőről és a szabadidős tevékenységekről	• A hobbikkal kapcsolatos szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

		79.	Extra practice Module 3	• A tanult szerkezetek konszolidációja	Present Simple (állító mondatban)	• A haramdik modul szókincese (Consolidation)	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		80.	Extra practice Module 3	• A tanult szerkezetek konszolidációja	Present Simple (állító mondatban)	• A haramdik modul szókincese (Consolidation)	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókinces Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	

JANUÁR	17..	81.	Extra practice Module 3	• A tanult szerkezetek konszolidációja	Present Simple (állító mondatban)	• A haramdik modul szókincese (Consolidation)	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok	
		82.	Extra practice Module 3	• A tanult szerkezetek konszolidációja	Present Simple (állító mondatban)	• A haramdik modul szókincese (Consolidation)	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		
		83.	Revision 3 PROJECT (Me and my country)	Module 3					
		54.	Revision 3 PROJECT (Me and my country)	Module 3					
		85.	Test 3						

H	ó	H	ét	Ó	r	T	a	n	a	n	y	Idegen nyelvi kulcskompetenciák	
----------	----------	----------	-----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	--	--

				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
JANUÁR	18.	86.	Test 3-Correction					Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret
		87.	Mid-term Test					Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia
		88.	Mid-term Test-Correction					Kapcsolódási pontok: földrajz Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka
		89.	Module 4 Places a, Moving house	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A helyhatározás elsajátítása 	<ul style="list-style-type: none"> • Tárgyak helyének meghatározása • Helyhatározói elöljárószavak 	<ul style="list-style-type: none"> • A bútorok • Háztartási eszközök • Egyéb szavak és kifejezések: move house, goldfish • A helyhatározói elöljárószavak 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok

		90.	a, Moving house	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A helyhatározás elsajátítása 	<ul style="list-style-type: none"> • Tárgyak helyének meghatározása • Helyhatározói elöljárószavak 	<ul style="list-style-type: none"> • A bútorok • Háztartási eszközök • Egyéb szavak és kifejezések: move house, goldfish • A helyhatározói elöljárószavak 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
--	--	-----	-----------------	--	--	---	--	--

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
FEBRUÁR	19.	91.	a, Moving house	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése 	<ul style="list-style-type: none"> • Tárgyak helyének meghatározása • Helyhatározói elöljárószavak 	<ul style="list-style-type: none"> • A bútorok • Háztartási eszközök • Egyéb szavak és kifejezések: move house, goldfish 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia

			• A helyhatározás elsajátítása		• A helyhatározói előjárószavak		<p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
92.	b, My neighbourhood	• A környék jellemzése	• Épületek helyének meghatározása • a környék jellemzése	• Épületek • Egyéb szavak, illetve kifejezések: Hi you two!	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		
93.	b, My neighbourhood	• A környék jellemzése	• <i>There is / there are</i> szerkezet • Határozott / határozatlan névelő	• Egyéb szavak, illetve kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		
94.	b, My neighbourhood	• A környék jellemzése	• Épületek helyének meghatározása • a környék jellemzése	• Egyéb szavak, illetve kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		
95.	Portfolio 4: My neighbourhood	• A lakóhely környékének bemutatása	• Beszélgetés a lakóhelyről	• Words related homes and houses	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		

H	ó	H	ét	Ó	r	T	a	n	a	n	y	Idegen nyelvi kulcskompetenciák	
----------	----------	----------	-----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	--	--

				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
FEBRUÁR	20.	96.	Portfolio 4: My neighbourhood	• A lakóhely környékének bemutatása	• Beszélgetés a lakóhelyről	• Words related homes and houses	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		97.	c, Fun places	• szabadidőközpont bemutatása	A • Képesség, lehetőség kifejezése • Engedély kérése, megadása	• Kapcsolatos szavak, kifejezések: buy, clean, have a party, leisure centre	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		98.	c, Fun places	• A szabadidőközpont bemutatása	• Képesség, lehetőség kifejezése • Engedély kérése, megadása	• Kapcsolatos szavak, kifejezések: buy, clean, have a party, leisure centre, be bored with, swimming pool	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		99.	c, Fun places	• A szabadidőközpont bemutatása	• Képesség, lehetőség kifejezése	• Kapcsolatos szavak, kifejezések: buy, clean, have a	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

					• Engedély kérése, megadása	party, leisure centre, be bored with, swimming pool		
		100.	Portfolio 4: My town	• Rendszerezés, anyaggyűjtés megismerése	• Beszélgetés a lakóhelyről, • <i>there is / there are</i> szerkezet	• A lakóhellyel kapcsolatos szókincs	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
FEBRUÁR	21.	101.	Portfolio 4: My town	• A szülőváros bemutatása	• Beszélgetés a lakóhelyről, • <i>there is / there are</i> szerkezet	• A lakóhellyel kapcsolatos szókincs	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret

		102. d, See the sights	<ul style="list-style-type: none"> London egyes nevezetességeinek megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Az önkéntes munka, illetve a pénzgyűjtéssel kapcsolatos témáról beszélgetés 	<ul style="list-style-type: none"> Az önkéntes munkával kapcsolatos szókincs és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
		103. d, See the sights	<ul style="list-style-type: none"> London egyes nevezetességeinek megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Az önkéntes munka, illetve a pénzgyűjtéssel kapcsolatos témáról beszélgetés 	<ul style="list-style-type: none"> Az önkéntes munkával kapcsolatos szókincs és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
		104. d, See the sights	<ul style="list-style-type: none"> London egyes nevezetességeinek megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Az önkéntes munka, illetve a pénzgyűjtéssel kapcsolatos témáról beszélgetés 	<ul style="list-style-type: none"> Az önkéntes munkával kapcsolatos szókincs és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
		105. Top Skills – Homes and houses	<ul style="list-style-type: none"> A közvetlen lakóhely megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Kérdés, illetve válaszadás helyiségekkel, házakkal kapcsolatban 	<ul style="list-style-type: none"> Háztipusok Berendezési tárgyak 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
FEBRUÁR	22.	106.	Top Skills – Homes and houses	• A közvetlen lakóhely megismerése	• Kérdés, illetve válaszadás helyiségekkel, házakkal kapcsolatban	• Háztípusok Berendezési tárgyak	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		107.	Top Skills – Homes and houses	• A közvetlen lakóhely megismerése	• Kérdés, illetve válaszadás helyiségekkel, házakkal kapcsolatban	• Háztípusok Berendezési tárgyak	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		108.	Cutlture page 2 Song 2	A bevásárlóközpontok bemutatása	Beszélgetés a bevásárlóközpontokról, az eddig tanult szerkezetek összefoglalása	A bevásárlóközpontokkal kapcsolatos szókincs	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		109.	Cutlture page 2 Song 2	A bevásárlóközpontok bemutatása	Beszélgetés a bevásárlóközpontokról, az eddig tanult	A bevásárlóközpontokkal kapcsolatos szókincs	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

					szerkezetek összefoglalása			
		110.	Extra practice Module 4	<ul style="list-style-type: none"> • A helyhatározás bemutatása, gyakorlása 	<ul style="list-style-type: none"> • Helyhatározói elöljárószavak • <i>There is / there are</i> szerkezet • Névelők 	<ul style="list-style-type: none"> • A negyedik modul szókincse 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
MÁRCIUS	23.	111.	Extra practice Module 4	<ul style="list-style-type: none"> • A helyhatározás bemutatása, gyakorlása 	<ul style="list-style-type: none"> • Helyhatározói elöljárószavak • <i>There is / there are</i> szerkezet • Névelők 	<ul style="list-style-type: none"> • A negyedik modul szókincse 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret

		112.	Extra practice Module 4	<ul style="list-style-type: none"> • A helyhatározás bemutatása, gyakorlása 	<ul style="list-style-type: none"> • Helyhatározói elöljárószavak • <i>There is / there are</i> szerkezet • Névelők 	<ul style="list-style-type: none"> • A negyedik modul szókinccse 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<p>Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
		113.	Extra practice Module 4	<ul style="list-style-type: none"> • A helyhatározás bemutatása, gyakorlása 	<ul style="list-style-type: none"> • Helyhatározói elöljárószavak • <i>There is / there are</i> szerkezet • Névelők 	<ul style="list-style-type: none"> • A negyedik modul szókinccse 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		114.	Module 4 Revision	Module 4				
		115.	Module 4 Revision PROJECT (Me and my country)	Module 4				

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek	A fogalomkörökhöz tartozó szókinccs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	

					Functions and Structures			weblinkek
MÁRCIUS	24.	116.	Test 4	Module 4				Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret
		117.	Test Correction	4-Module 4				Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia
		118.	Module 5 Food a, Are you hungry?	• Az étkezési preferenciák megismerése	• Beszélgetés az ételekről • Megszámolhatóság / megszámlálhatatlanság • <i>Some / Any / No</i>	• Ételek, élelmiszerek • Egyéb szavak és kifejezések: Have some!, Yuk!, Me too., What about + főnév?	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	Kapcsolódási pontok: földrajz Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		119.	a, Are you hungry?	• Az étkezési preferenciák megismerése	• Beszélgetés az ételekről • Megszámolhatóság / megszámlálhatatlanság • <i>Some / Any / No</i>	• Ételek, élelmiszerek • Egyéb szavak és kifejezések: Have some!, Yuk!, Me too., What about + főnév?	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
	120.	a, Are you hungry?	• Az étkezési preferenciák megismerése	• Beszélgetés az ételekről • Megszámolhatóság / megszámlálhatatlanság • <i>Some / Any / No</i>	• Ételek, élelmiszerek • Egyéb szavak és kifejezések: Have some!, Yuk!, Me too., What about + főnév?	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák			Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek	
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary		Eszközök és anyagok Aids and materials
MÁRCIUS	25.	121.	b, Can I take your order?	• Házon kívüli étkezés témakörének megismerése	• Étél rendelése • Ajánlattétel	• Ételek	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u>
		122.	b, Can I take your order?	• Házon kívüli étkezés témakörének megismerése	• Étél rendelése • Ajánlattétel	• Ételek	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka
		123.	b, Can I take your order?	• Házon kívüli étkezés témakörének megismerése	• Étél rendelése • Ajánlattétel	• Ételek	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok

		124.	c, How much water do you drink?	• Az étkezési szokások bemutatása	• Kérdezés mennyiségre • <i>how many? / how much?</i> kérdőszavak	• Containers • Egyéb szavak és kifejezések: Keep trying!, Good / Bad for you.	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		125.	c, How much water do you drink?	• Az étkezési szokások bemutatása	• Kérdezés mennyiségre • <i>how many? / how much?</i> kérdőszavak	• Containers • Egyéb szavak és kifejezések: Keep trying!, Good / Bad for you.	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	

26.	126.	c, How much water do you drink?	• Az étkezési szokások bemutatása	• Kérdés mennyiségre • <i>how many? / how much?</i> kérdőszavak	• Containers • Egyéb szavak és kifejezések: Keep trying!, Good / Bad for you.	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
	127.	Portfolio 5: Healthy Harry of Junk Food Jack?	• Az egészséges táplálkozás bemutatása	• Beszélgetés az étkezési szokásokról • A modulban tanult szerkezetek	• Healthy food, junk food • A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
	128.	Portfolio 5: Healthy Harry of Junk Food Jack?	• Az egészséges táplálkozás bemutatása	• Beszélgetés az étkezési szokásokról • A modulban tanult szerkezetek	• Healthy food, junk food • A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
	129.	d, It's delicious!	• Szokatlan ételek	• Beszélgetés a szokatlan ételekről	• A témakörrel kapcsolatos szavak, illetve kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
	130.	d, It's delicious!	• Szokatlan ételek	• Beszélgetés a szokatlan ételekről	• A témakörrel kapcsolatos szavak, illetve kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
ÁPRILIS	27.	131.	d, It's delicious!	• Szokatlan ételek	• Beszélgetés a szokatlan ételekről	• A témakörrel kapcsolatos szavak, illetve kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		132.	Top Skills – Eating habits	• A napi étkezések bemutatása, megismerése	• Beszélgetés a napi étkezésekről • Beszélgetés az étkezési szokásokról	• doughnut, omlette, seafood • pasta, pancake, jam	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		133.	Top Skills – Eating habits	• A napi étkezések bemutatása, megismerése	• Beszélgetés a napi étkezésekről • Beszélgetés az étkezési szokásokról	• doughnut, omlette, seafood • pasta, pancake, jam	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		134.	Top Skills – Eating habits	• A napi étkezések bemutatása, megismerése	• Beszélgetés a napi étkezésekről	• doughnut, omlette, seafood • pasta, pancake, jam	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

					• Beszélgetés az étkezési szokásokról			
		135.	Portfolio 5: My dream menu	<ul style="list-style-type: none"> • A kedvenc étel jellemzése • Project készítés 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés a kedvenc ételekről • Beszélgetés az ideális étrendről 	<ul style="list-style-type: none"> • A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
ÁPRILIS	28.	136.	Portfolio 5: My dream menu	<ul style="list-style-type: none"> • A kedvenc étel jellemzése • Project készítés 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés a kedvenc ételekről • Beszélgetés az ideális étrendről 	<ul style="list-style-type: none"> • A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret

		137.	Extra practice Module 5	• Az ötödik modul szerkezeteinek Gyakorlása	• How much? / How many? • Object pronouns	• A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz
		138.	Extra practice Module 5	• Az ötödik modul szerkezeteinek Gyakorlása	• How much? / How many? • Object pronouns	• A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei:
		139.	Extra practice Module 5	• Az ötödik modul szerkezeteinek Gyakorlása	• How much? / How many? • Object pronouns	• A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	egyéni fejlesztés, feladattípusok
		140.	Extra practice Module 5	• Az ötödik modul szerkezeteinek Gyakorlása	• How much? / How many? • Object pronouns	• A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz	A fogalomkörökhöz	Eszközök és anyagok	

					tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	tartozó szókincs Vocabulary	Aids and materials	A differenciálás színterei weblinkek
ÁPRILIS	29.	141.	Revision 5	Module 5				<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret
		142.	Revision 5	Module 5				<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia
		143.	Test 5					<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka
		144.	Test 5-Correction					<u>A differenciálás színterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		145.	Module 6 Celebrations a, When's your birthday?	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése A dátumok megismerése, keltezés 	Kérdés, illetve válaszadás a dátumokkal kapcsolatban <ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés a születésnapról 	<ul style="list-style-type: none"> Kifejezések: happy birthday, good luck, What's the date?, When's your birthday? A hónapok nevei Sorszámnevek 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
ÁPRILIS	30.	146.	Module 6 Celebrations a, When's your birthday?	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése A dátumok megismerése, keltezés 	Kérdezés, illetve válaszadás a dátumokkal kapcsolatban <ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés a születésnapról 	<ul style="list-style-type: none"> Kifejezések: happy birthday, good luck, What's the date?, When's your birthday? A hónapok nevei Sorszámnevek 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei:
		147.	Module 6 Celebrations a, When's your birthday?	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok 	Kérdezés, illetve válaszadás a dátumokkal kapcsolatban	<ul style="list-style-type: none"> Kifejezések: happy birthday, good luck, What's the date?, When's your birthday? 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	egyéni fejlesztés, feladattípusok

			háttértudásának felmérése • A dátumok megismerése, keltezés	• Beszélgetés a születésnapról	• A hónapok nevei • Sorszámnevek		
148.	Portfolio 6: Happy birthday	• A képleírás alapjainak megismerése	• A képleírás szabályai • A modulban tanult szerkezetek gyakorlása	• A témával kapcsolatos szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		
149.	Portfolio 6: Happy birthday	• A képleírás alapjainak megismerése	• A képleírás szabályai • A modulban tanult szerkezetek gyakorlása	• A témával kapcsolatos szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		
150.	b, Boo! It's Halloween!	• Az öltözködési szokások megismerése ünnepeken	• Beszélgetés az öltözékről • Present Progressive • Why? / Because...	• Öltözékek • Egyéb szavak és kifejezések: get ready for, get dressed, incredible, let me guess...	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		

H	ó	H	ét	Ó	r	T	a	n	a	n	y	Idegen nyelvi kulcskompetenciák	
----------	----------	----------	-----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	--	--

			Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek	
MÁJUS	31.	151.	b, Boo! It's Halloween!	<ul style="list-style-type: none"> Az öltözködési szokások megismerése ünnepeken 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés az öltözékről Present Progressive Why? / Because... 	<ul style="list-style-type: none"> Öltözékek Egyéb szavak és kifejezések: get ready for, get dressed, incredible, let me guess... 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz
		152.	b, Boo! It's Halloween!	<ul style="list-style-type: none"> Az öltözködési szokások megismerése ünnepeken 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés az öltözékről Present Progressive Why? / Because... 	<ul style="list-style-type: none"> Öltözékek Egyéb szavak és kifejezések: get ready for, get dressed, incredible, let me guess... 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		153.	c, Special days	<ul style="list-style-type: none"> Az ünnepek megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés az ünnepekről Present Simple vs Present Progressive 	<ul style="list-style-type: none"> Az ünnepekkel kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
		154.	c, Special days	<ul style="list-style-type: none"> Az ünnepek megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés az ünnepekről 	<ul style="list-style-type: none"> Az ünnepekkel kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

					• Present Simple vs Present Progressive			
		155.	c, Special days	• Az ünnepek megismerése	• Beszélgetés az ünnepekről • Present Simple vs Present Progressive	• Az ünnepekkel kapcsolatos szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
MÁJUS	32.	156.	Portfolio 6: My favourite celebration	• Az ünnepek megismerése, projektmunka	• A témával kapcsolatos szerkezetek gyakorlása	• Ünnepek • Egyéb szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret

		157.	Portfolio 6: My favourite celebration	<ul style="list-style-type: none"> Az ünnepek megismerése, projektmunka 	<ul style="list-style-type: none"> A témával kapcsolatos szerkezetek gyakorlása 	<ul style="list-style-type: none"> Ünnepek Egyéb szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<p>Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz</p> <p>Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
		158.	d, Let's have fun	<ul style="list-style-type: none"> A különleges ünnepek bemutása 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés a különleges alkalmakról Beszélgetés a foglalkozásokról 	<ul style="list-style-type: none"> Foglalkozások A témával kapcsolatos egyéb szavak és kifejezések: organise, raise money, uniform 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
		159.	d, Let's have fun	<ul style="list-style-type: none"> A különleges ünnepek bemutása 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés a különleges alkalmakról Beszélgetés a foglalkozásokról 	<ul style="list-style-type: none"> Foglalkozások A témával kapcsolatos egyéb szavak és kifejezések: organise, raise money, uniform 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
		160.	d, Let's have fun	<ul style="list-style-type: none"> A különleges ünnepek bemutása 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés a különleges alkalmakról Beszélgetés a foglalkozásokról 	<ul style="list-style-type: none"> Foglalkozások A témával kapcsolatos egyéb szavak és kifejezések: organise, raise money, uniform 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

H	ó	H	ét	Ó	r	T	a	n	a	n	y	Idegen nyelvi kulcskompetenciák	
----------	----------	----------	-----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	--	--

			Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
MÁJUS	33.	161.	Top Skills – What’s the weather like? • Az időjárás megismerése	• Beszélgetés az időjárásról • Adott pillanatban folyó események leírása	• Időjárással kapcsolatos kifejezések • Évszakok	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		162.	Top Skills – What’s the weather like? • Az időjárás megismerése	• Beszélgetés az időjárásról • Adott pillanatban folyó események leírása	• Időjárással kapcsolatos kifejezések • Évszakok	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		163.	Top Skills – What’s the weather like? • Az időjárás megismerése	• Beszélgetés az időjárásról • Adott pillanatban folyó események leírása	• Időjárással kapcsolatos kifejezések • Évszakok	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		164.	Culture page 3 Song 3 • Az angolszász országok egyes ünnepei	• Beszélgetés az egyes angolszász ünnepekről	• A témával kapcsolatos szókincs és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

		165.	Culture page 3 Song 3	• Az angolszász országok egyes ünnepei	• Beszélgetés az egyes angolszász ünnepekről	• A témával kapcsolatos szókincs és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
--	--	------	--------------------------	--	--	---	--	--

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
MÁJUS	34.	166.	Extra practice Module 6	• A hatodik modul szerkezeteinek gyakorlása	• Present Progressive igeidő	• A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia
		167.	Extra practice Module 6	• A hatodik modul szerkezeteinek gyakorlása	• Present Progressive vs Present Simple	• A modul szókincsének	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz

					ismétlése, szókincsbővítés		Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka	
		168.	Extra practice Module 6	• A hatodik modul szerkezeiteinek gyakorlása	• Present Progressive igeidő	• A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		169.	Extra practice Module 6	• A hatodik modul szerkezeiteinek gyakorlása	• Present Progressive vs Present Simple	• A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		170.	Module 6 Revision	Module 6			• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs	Eszközök és anyagok Aids and materials	

					tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	Vocabulary		weblinkek
JÚNIUS	35.	171.	Module 6 Revision	Module 6			<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		172.	Test 6					
		173.	Test 6- Correction					
		174.	Év végi ismétlés				<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		175.	Év végi ismétlés				<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
JÚNIUS	36.	176.	Final Test	Modules 1-6				<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret
		177.	Final Test-correction	Modules 1-6				<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia
		178. 179.	Év végi ismétlés	• A tanév során tanultak összegzése, gyakorlatok			• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka
		180. 181.	Év végi ismétlés	• A tanév során tanultak összegzése, gyakorlatok			• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok

	182. 183. 184. 185.	Év végi ismétlés	• A tanév során tanultak összegzése, gyakorlatok			• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
--	------------------------------	-------------------------	--	--	--	--	--

5. évfolyam Német nyelv

Heti 3 óra

Bevezető

Az idegen nyelvi kommunikáció – az anyanyelvi kommunikációhoz hasonlóan – az alapvető nyelvi készségekre épül: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése idegen nyelven különböző tevékenységi formákban. Ilyen a hallott és olvasott szöveg értése, a szövegalkotás és az interakció szóban és írásban. Ezek a tevékenységek az élet különböző területein – oktatás és képzés, munka, családi és társast élet, szabadidős tevékenységek – az egyén szükségleteinek megfelelően folynak. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességekre és készségekre is támaszkodik, mint a közvetítés az anyanyelv és az idegen nyelv között, valamint más kultúrák megértése. A nyelvhasználó tudásszintje változhat a különböző nyelvek, nyelvi tevékenységek (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése, írásképesség és közvetítő készség), valamint az idegen nyelvet használó társadalmi-kulturális háttere, igényei és érdeklődése szerint.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök:

A kommunikatív nyelvi kompetencia lexikális, funkcionális, grammatikai és szövegalkotási ismereteket, valamint szocio- és interkulturális készségeket feltételez. Az élethosszig tartó tanuláshoz

a nyelvhasználónak el kell sajátítania az önálló tanulás stratégiáit és az ehhez szükséges eszközök használatát.

A pozitív attitűd magában foglalja a kulturális sokféleség **tiszteletben** tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődést és kíváncsiságot.

ALAPELVEK, CÉLOK

Az élő idegen nyelv műveltségi terület céljait korunk emberének kommunikációs igényei határozzák

meg, összhangban az Európa Tanács ajánlásaival.

Az élő idegen nyelvek ismerete elengedhetetlen:

- a világ dolgaiban való megbízható tájékozódáshoz;
- a felelős, szabadon meghozott döntésekhez;
- a munkaerőpiacon való boldoguláshoz;
- a nemzetközi kommunikációba való bekapcsolódáshoz;
- saját és más kultúrák értékeinek megértéséhez megbecsüléséhez.

A korszerű idegennyelv-oktatás a nyelvhasználó valós szükségleteire épül, ezért tevékenységközpontú. Olyan helyzetekre készíti fel a tanulókat, amelyek már most vagy a későbbiek során várhatóan fontos szerepet játszanak életükben. A nyelvtanulási folyamat középpontjában a cselekvő tanulók állnak, akik az idegen nyelv segítségével kommunikatív feladatok oldanak meg. A feladatok megoldása során

receptív, produktív, illetve interaktív nyelvi tevékenységeket végeznek. Mivel a valóságban a legtöbb megoldandó feladat több készség együttes alkalmazását teszi szükségessé, ezeket integráltan tanítjuk. A nyelvtanítás során törekedni kell arra, hogy a hallott vagy olvasott szöveg autentikus, a feladatvégzés szempontjából hiteles legyen. Az internet segítségével a tanulók maguk is viszonylag könnyen kerülhetnek autentikus célnyelvi környezetbe, részeseivé válhatnak az adott kultúrának, kapcsolatot teremthetnek a célnyelven beszélőkkel, ami komoly motivációs forrás lehet, és nagyba

elősegítheti az autonóm tanulóvá válást. A tanulási folyamatszervezésében nagy jelentősége van a kooperatív feladatoknak és a projekt munkának, ezek szintén erősíthetik a motivációt.

A tanuló a nyelvtanulási folyamat során kapjon világos/egyértelmű információt a tanulás céljáról, folyamatáról és módszereiről. Legyen alkalma a tanulási folyamat során saját kommunikációs szükségleteit megfogalmazni, témákat, tevékenységeket, eljárás módokat kérni vagy javasolni. Nyíljon lehetősége önálló feladatmegoldásra, ismerje meg azon források használatát (szótárak, kézikönyvek, nyelvtankönyvek, gyakorlóanyagok, elektronikus források stb.), amelyek segíthetik az önálló munkában. Munkájának rendszeres tanári értékelése mellett sajátítsa el az önértékelés módszereit.

A tanulónak legyen alkalma életkori sajátosságainak, érdeklődésének és kommunikációs szükségleteinek megfelelő, a való élet feladataihoz közel álló nyelvi tevékenységekben részt venni. Munkája során lehetőleg autentikus vagy adaptált, esetleg leegyszerűsített autentikus szövegekkel dolgozzon. Legyen módja változatos formában (pármunka, csoportmunka stb.) részt venni kommunikatív interakciókban és alkalma a célnyelv autentikus használatát megtapasztalni.

A NYELVTANULÁS CÉLRENDSZERE

A kommunikatív kompetencia fejlesztése

A tanulók legyenek képesek megoldani nyelvhasználatot igénylő valós feladataikat az élet különböző területein, a magánéletben, a közéletben, az oktatásban vagy a munka világában.

A kommunikatív nyelvi kompetencia szorosan összefonódik az általános kompetenciákkal, vagyis a világról szerzett ismeretekkel, a gyakorlati készségekkel és jártasságokkal, valamint a motivációval, amelyek mindenfajta tevékenységhez, így a nyelvi tevékenységekhez is szükségesek.

A kommunikatív kompetencia több elemből áll. Részei a nyelvi, a szociolingvisztikai és a szövegkompetencia.

A nyelvi kompetencia magában foglalja a lexikai, grammatikai, szemantikai, fonológiai és morfológiai, helyesírás ismereteket, továbbá az ezek alkalmazásához szükséges

készségeket, illetve bázisképességeket. A nyelvi kompetencia az olvasott és a hallott

szöveg értésén, a beszéd-készségen, az interakción, valamint az íráskészség fejlesztésén keresztül aktiválódik.

A szociolingvisztikai kompetencia azon társadalmi szokások és szabályok ismeretét jelenti, amelyek erősen befolyásolják a kommunikáció sikerességét, és melyeket a tanárnak – az anyanyelvi kultúrától való eltérése miatt – tudatosítani kell a nyelvtanulóknak (például udvariassági szokások, megszólítások, nyelvi rituálék, testbeszéd, humor, stílusrétegek, dialektusok).

A szövegkompetencia fejlesztése során a nyelvtanuló elsajátítja, hogyan épül fel egy szöveg, milyen elemek biztosítják annak koherenciáját a beszélt és az írott nyelvben, az interakció szabályait, illetve a különböző típusú szövegek jellegzetes nyelvi elemeit. A sikeres kommunikáció érdekében a tanulóknak meg kell ismerniük és használniuk kell azokat a nyelvi eszközöket, amelyekből és amelyekkel helyesen megformált, értelmes mondanivaló alakítható ki.

A célnyelvi műveltség és az interkulturális kompetencia fejlesztése

A tanulók legyenek képesek a saját és más kultúrák különbségeinek, illetve hasonlóságainak értelmezésére, váljanak nyitottabbá és érzékenyebbé más kultúrák irányába. Fontos a pozitív attitűd és motiváció kialakítása a nyelvtanulás, valamint általában más nyelvek és kultúrák megismerése iránt.

A nyelv nem választható el attól a kultúrától, amely létrehozta és élte, ezért a nyelvtanítást mindig össze kell kapcsolni a mindennapi élet kultúrájának megismertetésével, és segíteni kell a tanulókat abban, hogy a szélesebb értelemben vett célnyelvi műveltség elérhetővé váljon számukra. Különösen

fontos a tanulás és tanítás során a nyelvtanuló interkulturális tudatosságának kialakítása, fejlesztése:

A diák legyen képes felismerni és megérteni a saját és az idegen kultúra jellegzetességeit, a köztük lévő hasonlóságokat és különbségeket, továbbá ismerje és alkalmazza a más kultúrák képviselőivel való kapcsolatteremtéshez szükséges stratégiákat.

A nevelési és tantárgy-integrációs lehetőségek kihasználása

A tanuló legyen képes a tantervben szereplő más műveltségterületek egy-egy érdekes és fontos problémáját a tanult idegen nyelven is feldolgozni.

Az élő idegen nyelvek tanítását és tanulását meghatározó alapelvekkel és a Nat célkitűzéseivel összhangban kívánatos a tantárgyközi integráció lehetőségének elősegítése. Az idegennyelv-tanulás többek között olyan nyelvi, kulturális, szociokulturális, történelmi és interkulturális ismeretekkel gazdagíthatja a tanulókat, amelyeket más tantárgyak esetében is hasznosíthatnak. Ugyanakkor törekedni kell arra, hogy más műveltségterületek ismereteivel az idegen nyelvi órák során is találkozzanak a diákok.

Az IKT alkalmazások készség szintű kialakítása és fejlesztése

A tanulók szerezzenek tapasztalatokat és jártasságot a kommunikációs és információs technológiák felhasználásában idegen nyelvi tanulmányaik során, ezzel is segítve az autonóm nyelvtanulóvá válást. Az információs és kommunikációs technológiák (IKT) minden eddigénél több lehetőséget biztosítanak a nyelvtanulóknak és tanároknak a célnyelvvel és célnyelvi közösséggel kialakítható közvetlen kapcsolatra. Az IKT jelentősen növelheti a nyelvtanítás és nyelvtanulás eredményességét, közvetlen hozzáférést biztosítva a célnyelvi kultúrához, azaz lehetővé teszi autentikus célnyelvi modellek keresését és felhasználását. Az IKT a korszerű nyelvoktatás, a differenciálás kiváló eszköze.

A nyelvtanulási stratégiák kialakítása

A nyelvtanulási folyamat sikeressége szempontjából kiemelt jelentőségűek a nyelvtanulási stratégiák. Az idegennyelv-tanulás nyújtson további lehetőséget az eredményes tanulás módszereinek elsajátítására: az előzetes tudás mozgósítására, az egyénre szabott módszerek kialakítására, a csoportos, együttműködő tanulásra, az önművelés igényének kialakítására, az élethosszig tartó tanulás fontosságának felismerésére.

A TANULÓK ÉRTÉKELÉSE

Az értékelésnek az általános iskolai nyelvtanulás teljes időtartama alatt az a legalapvetőbb funkciója, hogy motiválja a tanulót az idegen nyelv tanulásába. Ezért a visszajelzés is minden évfolyamon elsősorban pozitív, a kevésbé sikeres, javításra szoruló fejlesztések csak a pozitívumokhoz képest kaphatnak hangsúlyt. A tanuló maga is egyre inkább képessé válik saját eredményeinek, eredményességének értékelésére mind a tanóra, mind a tanórán kívül folytatott idegen nyelvi kommunikáció során.

Kialakul emellett az a funkció is, hogy visszajelzést adjon arról, a tanuló a készség-fejlesztés területén az adott időpontban (a tanév közben folyamatosan vagy a tanév végén) éppen hol tart. Visszajelzés a tanulónak (és a szülőnek), hogy melyek az erős és gyenge pontjai, milyen attitűd

jellemzi a nyelvtanuláshoz való viszonyát, honnan meríthet bátorítást, önbizalmat, illetve hová kell még energiát befektetnie.

Fontos, hogy az értékelés rendszeres legyen, tartalmazzon formális (pl. dolgozat) és nem formális (órai munka) elemeket. Az értékelés során is ügyelni kell a differenciálás elvére, például külön feladatokkal ösztönözhetjük a motiváltabb tanulókat.

A TANTERV ALKALMAZÁSÁHOZ SZÜKSÉGES KÉPESÍTÉSI KÖVETELMÉNYEK ÉS TÁRGYI FELTÉTELEK

Szakképesítéssel rendelkező nyelvtanár, aki rendszeresen figyelemmel követi a tantárgya módszertani újdonságait, és beépíti ezeket a mindennapi tanítási gyakorlatába.

A nyelvtanításban a kommunikatív készségfejlesztés(és nem az ismeretátadás) áll a tanítás középpontjában, melyek megkövetelik a változatos tanulói tevékenységformák következetes alkalmazását. Szükséges, hogy a nyelvet tanító pedagógus gazdag és korszerű módszertani apparátussal rendelkezzen (pl. egyéni, páros és csoportmunka, projektmunka, kiegészítő eszközök alkalmazása).

A hatékony nyelvtanulás legfontosabb személyi feltétele a kis csoportlétszám, az osztott csoport, mert így mindenkivel kiegyensúlyozottan tud foglalkozni a nyelvtanár, képes irányítani az egyéni vagy pármunkát, és összehangolni a néhány fős csoportok tevékenységét a csoportmunka során.

A legfontosabb tárgyi feltételt a tanterem célszerű berendezése biztosíthatja. Célszerű a nyelvórákat olyan tanteremben tartani, ahol mozgatható asztalok vagy padok, illetve székek állnak rendelkezésre. Ez a kommunikációt elősegítő ülésrend kialakításához szükséges. Legyen lehetőség az órán elkészített tárgyak (pl. képek) és szemléltetőeszközök elhelyezésére.

Legyen a teremben lehetőleg CD- és/vagy DVD lejátszó, interaktív tábla. Legyen minden tanulónak hozzáférhető helyen külön felszerelése a manipulatív tevékenységekhez: olló, ragasztó, filctollak stb.

NT-56523/NAT- PASS AUF! Neu 3
Leckénkénti tanmenet

1. Ach, schöne Ferien !

Óra / gyak.	Szókincs	Beszéd- szándék	Nyelvtan	Hallás értés	Irod., olvasnivaló
1.óra 5.oldal	szünidei élmények, ismerkedés a tankönyv szereplőivel	érdeklődés nyári élmények felől - <i>Was hast du in den Ferien gemacht?</i>	egyszerű cselekvések múlt időben <i>Ich habe viel gespielt. Ich bin geschwommen.</i>		
2. óra 1-2. gy. mf. 1 gy.	szünidei cselekvések <i>windsurfen, Tiere füttern, eine Raftingtour machen, ...</i>	ki mit csinált a nyáron - <i>Was hat ... gemacht?</i> - <i>Wer ist Rad gefahren?</i>	kérdések <i>wer, was, wohin, wo</i> kérdőszókkal Az összetett múlt idő ismétlése		
3. óra 3-4. gy. mf. 2. gy.	Luka és Alex nyári élményei	Érdeklődés időtartam és mennyiség iránt <i>Wie lange...? Wie viele Kilometer..?</i>	A <i>haben</i> és a <i>sein</i> segédigék használata összetett múlt időben	A mf.2. gyakorlatá- nak ellenőrzése a CD segítségével	
4. óra 5-7. gy. mf. 3-5. gy.	Sophie és Lotte nyári élményei	kedvenc dolgok <i>Lieblingskuchen /-buch/-fach</i>	<i>a zu, mit, in, am</i> előjárósók alkalmazása	A tk.5. gy. ellenőrzése a CD segítségével	
5. óra 8-9.gy.	Júlia és Maxi nyári élményei	képleírás: ki hol van, és mit csinál		Sommer- erlebnisse	
6. óra 10. gy.	országismeret <i>Wanderhotel, Bergwanderer, Tal der Almen Alpen</i>	das Großarl nyáron és télen			Herzlich Willkommen im Wanderhotel Alte Post
7. óra 11-12.gy. mf. 6-7gy.	Sophie levele	kérdés adott válaszok alapján	az összetett múlt idő alkalmazása		
8. óra 13.gy. mf. 8-9gy.	nyári élmények áttekintése	múlt idejű mondatalkotás megadott szavak segítségével	jelen idejű mondatok átalakítása összetett múltba		
9. óra mf. 10-11. gy.	Hanna a tenisztáborban <i>Ferienlager Tagesablauf</i>	napirend: délelőtti, délutáni programok, időpontok, időtartamok	időviszonyokra kérdő kérdőszók: <i>wann? um wie viel Uhr? wie lange? von wann bis wann?</i>		
10. óra 15-16- gy.	egy extrém sport <i>s Boot, r Berg r Fluss</i>				Ein Extrem sport: Rafting

	<i>s Wildwasser</i>				
11. óra <i>mf. 12-14. gy.</i>	A 8 gyerek nyári élményinek összegzése		Az <i>in, auf, an, nach</i> előjárósók és a <i>wohin? és wo?</i> kérdősók használata		Zungenbrecher
12-14. óra	Ismétlés – gyakorlás – játék Összefoglalás- számonkérés				

2. Ein Sporttag im Gymnasium

Óra / gyak.	Szókincs	Beszéd-szándék	Nyelvtan	Hallás u. értés	Irod, olvasnivaló
1. óra 1. gy. <i>mf. 1-2. gy.</i>	sportágak megnevezése, csoportosítása, sporteszközök <i>r Hochsprung, Kajak fahren, r Volleyball,</i>	ismert és kedvenc sportágak, vélemény nyilvánítás: unalmas-érdekes e Sportart, r Spieler, e Mannschaft			Der Tischtennis, der Basketball <i>r Schläger, s Netz, r Gegner, r Freiwurf</i>
2. óra 2-3. gy. <i>mf. 3-6. gy.</i>	a sportnap	ki mit fog csinálni, nevezések, versenyre toborzás	a jövő idő felelevenítése, a <i>brauchen +Akk.</i> ige használata		
3. óra 4. gy. <i>mf. 7. gy.</i>	Hanna az úszószemüvegét keresi <i>s Regal s Badetuch, r Bademantel</i>	bizonytalanság kifejezése <i>-Ist sie vielleicht im..? -Wo kann sie noch sein?</i>	az <i>an, auf, hinter, in, neben, über, unter, vor, zwischen</i> előjárósók használata részes esettel a <i>wo?</i> kérdésre		
4. óra 5-6. gy. <i>mf. 8-10. gy.</i>	mi hol van <i>ist, hängt, liegt, steht</i>	tárgyak keresése <i>-Wo ist mein...?</i>	az <i>an, auf, hinter, in, neben, über, unter, vor, zwischen</i> előjárósók használata részes esettel a <i>wo?</i> kérdésre		
5. óra <i>mf. 11-12. gy.</i>	a gyerekek sportolnak	párbeszédetek mondatainak helyes sorrendbe állítása és reprodukálása		Hanna ist Erste geworden!	
6. óra 7.-8.gy.	dobogós helyezések, nyeremények <i>Gold-, Silber-, Bronzeme-daille</i>	tudósítás sportversenyen elért sikerekről <i>...ist Erste geworden, ...hat gewonnen</i>			Woher kommt das Frisbee?
7. óra 9-10. gy.	szabadidős sport	prográvrmegeztetés, párbeszéd és variációs			Zungenbrecher

		lehetőségeinek reprodukálása			
8-10. óra	Ismétlés – gyakorlás – játék Összefoglalás- számonkérés				

3. Beim Arzt

Óra / gyak.	Szókincs	Beszéd-szándék	Nyelvtan	Hallás u. értés	Irod., olvasnivaló
1. óra 1. gy. mf. 1-2. gy.	testrészek <i>r Arm, r Bauch, s Bein, r Finger, s Gesicht, r Fuß r Hals, r Mund, e Nase, s Ohr, r Rücken, e Hand, r Zahn</i>				
2. óra 2-3. gy. mf. 3-5. gy.	az orvosnál <i>e Sprechstunde</i>	fájdalom, rosszullét kifejezése <i>etwas tut weh sich schlecht fühlen Schmerzen haben</i>	a személyes névmás részes esete <i>mir, dir, ihm, ihr, ihnen</i>		
3. óra 4. gy. mf. 6-7. gy.	Sophie beteg <i>Fieber/ Grippe/ Schnupfen haben</i>	feltételezés, tanácsadás, jókívánság <i>Du hast dich bestimmt erkältet. du musst zum Arzt gehen. Gute Besserung!</i>	<i>sich fühlen, sich erkälten</i>		
4. óra 5-7. gy. mf. 8. gy.	beteg vagyok <i>husten</i>	tanácsadás betegség esetén <i>Trink Zitronentee!</i>	felszólítások e.sz./2. sz.-ben	Ein Unfall auf dem Radweg	
5. óra 8. gy. mf. 9-11. gy.	tulajdon kifejezése	az övé/k <i>Das ist/sind sein/ihr, seine/ihre...</i>	a <i>sein</i> és <i>ihr</i> birtokos névmások alany esete		
6. óra mf. 12. gy.	személyleírás	személy bemutatása- külső és belső tulajdonságok			Sophie erzählt über Onkel Paul
7. óra mf. 13-16. gy.	további személyek leírása	hogyan néz ki az illető, személyleírás alapján a keresett személy kitalálása			
8. óra 9-11. gy. mf. 17. gy.	az ikrek anyukája rendet rak	melyik holmi kié	a <i>sein</i> és <i>ihr</i> birtokos névmások alany és tárgy esete		
9. óra 12-16. gy.	Tomi és Júlia szobája		a <i>sein</i> és <i>ihr</i> birtokos névmások részes esete		Der Golden Retriever Zungenbrecher

10-12. óra	Ismétlés – gyakorlás – játék Összefoglalás- számonkérés
-------------------	--

4. Ein Wochenende in Melk

Óra / gyak.	Szókincs	Beszéd-szándék	Nyelvtan	Hallás u. értés	Irod., olvasnivaló
1. óra 1. gy. mf. 1-4. gy.	falusi udvar, háziállatok <i>r Bauernhof</i> <i>s Fohlen,</i> <i>s Huhn,</i> <i>e Kuh</i>	hétvégi program egyeztetése, e-mail írása, engedélykérés- adás - <i>Dürfen auch</i> <i>zwei Freundinnen</i> <i>mitkommen?</i> <i>-Natürlich darfst du...</i>	a <i>dürfen</i> segédige jelen ideje		
2. óra 2. gy. mf.5. gy.	barátok meghívása	chatelés, egyeztetés a szülőkkel <i>Zuerst muss ich meine</i> <i>Eltern fragen</i>			
3. óra 3-4. gy. mf. 6-7. gy.	mit szabad csinálni <i>s Futter, r</i> <i>Gummistiefel,</i> <i>füttern, reiten</i>	engedélykérés <i>Darf ich/ Dürfen</i> <i>wir...?</i>			
4. óra 5-6. gy. mf. 11-12, 14-15.	mi hová kerül a konyhában	segítségadás rendrakásnál <i>Wohin</i> <i>kommt/kommen...?</i> <i>stellen, legen, hängen</i> <i>wir...</i>	az <i>an, auf, hinter,</i> <i>in, neben, über,</i> <i>unter, vor,</i> <i>zwischen</i> előjárószók használata tárgy esettel a <i>wohin?</i> kérdésre		
5. óra 7-9.gy.	programok Melkben <i>s Stift,</i> <i>e Stiftskirche</i>	telefonbeszélgetés tiltások, tiltó táblák jelentése	a <i>man</i> általános alany használata <i>man</i> <i>darf/muss/kann</i>	Vier Anrufe	
6. óra 10-12. gy. mf.8. gy.	mit szabadott Harisnyás Pippi- nek <i>e Villa,</i> <i>e Veranda,</i> <i>r Zopf, r Affe</i> <i>kunterbunt</i>	mit szabadott és mit nem szabadott régen csinálni	a <i>dürfen</i> segédige múlt ideje		
7. óra 13. gy.	miért szabad a felnőtteknek, ha a gyereknek nem	reklamálás, felháborodás kifejezése	a <i>dürfen</i> segédige		Hans Manz: Katharina
8. óra 14. gy. mf. 9-10 gy.	országismeret: Melk nevezetességei	a nevezetességek leírása fotók alapján			Hanna schreibt eine E-Mail

9. óra 15-16. gy. mf. 16- 17. gy.	országismeret: a melki apátság	híres emberek mikor született/halt meg, mettől meddig élt	számok, évszámok		Das Stift Melk
10. óra 17-18. gy. mf. 13. gy.	számok, évszámok, időpontok, árak	számok előfordulása évszámokban, iskolában, vasútállomáson, vásárláskor	a személyes névmások használata előjárószókkal, tárgy és részes esettel	Zahlen überall	Zungen- brecher
11-13. óra	Ismétlés – gyakorlás – játék Összefoglalás- számonkérés				

5. Der Wandertag

Óra / gyak.	Szókincs	Beszéd- szándék	Nyelvtan	Hallás u. értés	Irod., ol- vasnivaló
1. óra 1. gy. mf. 1-3. gy.	túra tervezése <i>r Naturpark,</i> <i>r Bach, entlang,</i> <i>s Forsthaus,</i> <i>r Wasserfall,</i> <i>r Themenpfad,</i> <i>e Mühle</i>	lelkesezés , elutasítás <i>Oh, cool.</i> <i>Das klingt gut. Schon</i> <i>wieder. Das ist total</i> <i>langweilig.</i>			
2. óra 2-3.gy. mf. 4gy.	tulajdonságok kifejezése	érvelés egy dolog mellett illetve ellen	a melléknév fokozása		
3. óra mf. 5-6. gy.	A sportnapon	sportteljesítmények összehasonlítása <i>Die Jungen spielen</i> <i>besser. Am besten</i> <i>spielen...</i>	a melléknév felsőfoka és a rendhagyó alakok		
4. óra 4-5. gy. mf. 7-8. gy.	dolgok összehasonlítása <i>r Blauwal,</i> <i>e Taube,</i> <i>r Frosch,</i> <i>r Rhein</i>	földrajzi és biológiai összehasonlítások	a <i>wie</i> és <i>als</i> hasonlítószók használata		
5. óra 6. gy. mf. 9. gy.	kirándulás lépésről-lépésre	honnan hová <i>Zuerst gehen wir vom</i> <i>Parkplatz zur Tanne.</i>	a <i>von</i> és <i>zu</i> előljárószók használata úticél meghatározásnál		
6. óra 7-9.gy. mf. 10. gy.	A kirándulás állomásai	elragadtatás kifejezése <i>Wow! Dieser</i> <i>Spielplatz ist total</i> <i>cool!</i>	a <i>dieser</i> mutató névmás használata alany esetben		
7. óra 10-12. gy. mf. 11. gy.	időjárás, időjárás elemei Lotte fotóalbuma <i>s Wetter,</i> <i>s Gewitter,</i> <i>r Himmel,</i> <i>r Nebel, r Regen,</i>	Milyen idő van ma Ausztriában? <i>Es regnet.</i> <i>Es schneit</i> <i>Es donnert.</i> <i>Der Wind weht.</i> <i>Die Sonne scheint.</i>	főnévből képzett melléknévek <i>Sonne-sonnig</i> <i>Wind-windig</i> <i>Nebel-nebelig</i> <i>Regen-regnerisch</i>	Wie ist das Wetter? Drei Telefon- gespräche	
8. óra 13-15. gy.	időjárásnak megfelelő öltözködés, intelmek	milyen időjárásban mit célszerű és mit tilos csinálni		Was nimmt Alex mit?	Das Schnee- glöckchen
9. óra mf. 12- 13. gy.	szeretni-utálni, az évszakok <i>mögen-hassen</i>	véleménynyilvánítás			Zungen- brecher
10-12. óra	Ismétlés – gyakorlás – játék Összefoglalás- számonkérés				

6. Besuch in Wien

Óra / gyak.	Szókincs	Beszéd- szándék	Nyelvtan	Hallás u. értés	Irod., ol- vasnivaló
1. óra 1-2. gy. mf. 1. gy.	Bécs látnivalói <i>s Quiz,</i> <i>e Hauptstadt,</i> <i>r Einwohner,</i> <i>r Norden,</i> <i>r Süden,</i> <i>r Westen,</i> <i>r Osten</i>	a nevezetességek megismerése <i>e Sehenswürdig- keiten</i>			
2. óra 3-6. gy. mf. 2-4. gy.	kié? mié? <i>e Residenz</i> <i>s Geschäft,</i> <i>s Schloss,</i> <i>s Riesenrad,</i> <i>r Kaiser,</i> <i>e Kaiserin</i>		a birtokos eset képzése		
3. óra 7. gy. mf. 5. gy.	A Fischer család családfája <i>r Stammbaum</i>	családtagok bemutatása, jellemezése	a birtokos eset	Die Telefonnummern	
4. óra 8-11. gy. mf. 6. gy.	A gyerekek városa <i>r Beruf, e</i> <i>Backstube,</i> <i>r Bahnhof...</i> <i>e Kranken- schwester,</i> <i>r Tischler...</i>	város létesítményeinek megnevezése	<i>es gibt</i> + tárgy eset		Minopolis-- die Stadt der Kinder
5. óra 12-13. gy. mf. 7-8. gy.	a lakóhely és környéke <i>e Bierstube</i>	a lakóhely és környékének bemutatása	<i>es gibt</i> + tárgy eset használata		
6. óra 14-15. gy. mf. 9. gy.	a nagyszülőkkel Schönbrunnban <i>r Rundgang</i>	mesélés egyszerű múlt időben	az igék egyszerű múlt ideje		Mit den Großeltern in Schönbrunn
7. óra 16-17. gy.	séta a kastélyban	„idegenvezetés”			
8. óra 18-19. gy. mf. 10-11. gy.	egy modern mese <i>r Wolf</i>				Der Wolf und die sieben Punker
9. óra	dramatizálás	a mese eljátszása a CD segítségével			Der Wolf und die sieben Punker Zungen- brecher

10-12. óra	Ismétlés – gyakorlás – játék Összefoglalás- számonkérés		
-----------------------	--	--	--

7. Die Geburtstagsparty

Óra / gyak.	Szókincs	Beszéd- szándék	Nyelvtan	Hallás u. értés	Irod., ol- vasnivaló
1. óra 1-3. gy. mf. 1.	születésnap buli szervezése <i>e Einladung</i> <i>e Girlande,</i> <i>s Bonbon</i> <i>dekorieren</i>	az előkészületek megbeszélése <i>Wer hilft beim</i> <i>Dekorieren?</i>			
2. óra 4-5. gy. mf. 2. gy.	előkészületek, meghívók <i>r Vanillezucker</i> <i>s Sandwich</i>	meghívás <i>Ich lade dich</i> <i>herzlich zu meiner</i> <i>Party ein.</i>		A tk.4. gy. ellenőrzése a CD segítségével	
3. óra mf. 3- 5.gy.	ajándékvásárlás <i>s Schaufenster</i> <i>kariert</i>	vélemény kikérése: <i>Wie gefällt dir</i> <i>dieser Rock?</i>	a melléknév ragozása a <i>dieser/e/es</i> mutató névmás után		
4. óra 6- 7.gy.	bevásárlás, dekorálás <i>e Einkaufsliste</i> <i>s Glas,</i> <i>e Packung,</i> <i>s Päckchen,</i> <i>e Gurke,</i> <i>e Himbeere,</i> <i>r Apfelsaft,</i> <i>e Salzstange,</i> <i>e Serviette,</i> <i>e Maske</i>	mennyiségek kifejezése túl sok- túl kevés	felszólítások <i>e.sz/2. sz-ben</i> <i>-Gib mir bitte</i> <i>den...</i> <i>-Welchen?</i>		
5. óra 8-10. gy. mf. 6. gy.	a születésnap bulin <i>sich setzen</i>	utasítások	felszólítások egyes, többes számban és önözésben		
6. óra mf. 7-9. gy.	kérések, felszólítások	irányok megkülönböztetése <i>links-rechts,</i> <i>oben-unten</i>	felszólítások egyes, többes számban és önözésben		
7. óra mf. 10- 11. gy.	születésnap szokások, ételek	összetett szavak képzése azonos előtaggal <i>Geburtstagstorte,</i> <i>-lied, -kind, kerze</i>			Der Geburtstag
8. óra 11-12. gy.	születésnap dal <i>hoch leben</i>	jókívánság kifejezése születésnap alkalmából		Geburtstagslied:	Zungen- brecher
9-11. óra	ismétlés – gyakorlás – játék Összefoglalás- számonkérés				

8. Was würdest du gern machen?

Óra / gyak.	Szókincs	Beszéd- szándék	Nyelvtan	Hallás u. értés	Irod.,ol- vasnivaló
1. óra 1. gy. mf. 1. gy.	szabadidős tevékenységek <i>Gitarre spielen</i>	kedvenc cselekvések <i>Júlia hört gern Musik.</i>			
2. óra 2. gy. mf. 2. gy.	ki mit szeret csinálni	érdeklődés <i>Was machst du gern/lieber/ am liebsten?</i>	a <i>gern</i> melléknév fokozása <i>lieber-am liebsten</i>		
3. óra 3-4. gy. mf. 3,5. gy.	ki mit szeretne csinálni <i>e U-Bahn-Station s Weihnachten</i>	egyetértés <i>Einverstanden. Na gut.</i>	a feltételes mód kifejezése a <i>würde</i> + Infinitiv alakkal		
4. óra 5-6. gy. mf. 4, 9. gy. gy.	házimunka beosztása	ki mit szeretne/ kinek mit kell csinálni	<i>würde</i> használata		
5. óra 7-11. gy. mf. 6.	lányok e-mailt írnak <i>r Plattensee rüberkommen e Klamotten (Pl.)</i>	lehetőség <i>Wenn das Wetter schön ist, ... Wenn es regnet,...</i>	Wenn + KATI szórend, a mellékmondat fordított szórendje	David hat etwas gefunden <i>e Münze</i>	
6. óra 12-14. gy. mf. 7-8. gy.	mikor mit lehet csinálni <i>e Pizzeria Karten spielen</i>	a <i>szabadidő</i> eltöltése <i>Wenn Tomi Zeit hat, sitzt er am liebsten vor dem Computer.</i>		Feizeit- beschäftigungen	
7. óra 15-16. gy. mf. 10-12.	programszervezés megbeszélés <i>sich treffen s Wochenende</i>	hívás programra, egyetértés, elvetés <i>Hast du Lust dazu? Ja, gern. Ich habe keine Zeit.</i>			
8. óra 17-18. gy. mf. 13. gy.	ha láthatatlan lennék	egymásra figyelés <i>Wenn ich rede, hörst du zu.</i>	<i>würde</i> + <i>Infinitiv</i> – feltételes mód		Wenn ich unsichtbar wäre Irmela Brender: Wir Zungen- brecher
9-11. óra	Ismétlés – gyakorlás – játék Összefoglalás- számonkérés				

LECKÉNKEN TI TANANYAGBEOSZTÁS
A PASS AUF! NEU I TANKÖNYVHÖZ
Éves óraszám: 185/Heti óraszám: 5
1. Guten Tag, Kinder! (1-13.óra)

ÓRA, GYAK.	SZÓKINCS	KOMMUNI- KÁCIÓ	NYELVTAN	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODA- LÓM, DAL
1. óra 2. óra 1. gy. mf. 1-2. gy.	Bevezető óra megszólítások, nevek <i>Frau Sommer</i> <i>Rosi</i> köszönés <i>Hallo!</i> <i>Guten Tag!</i> napszakok <i>Morgen, Abend</i>	megszólítás, köszönés <i>Hallo, Fridolin!</i> <i>Tschüs, Mark!</i> <i>Auf Wiedersehen,</i> <i>Herr Blum!</i>			
3. óra 2-3. gy. mf. 3. gy.	megszólítások, köszönés, nevek <i>Guten Tag, Herr</i> <i>Blum!</i>	megszólítások, köszönés <i>Tschüs, Fabian!</i>			
4-5. óra 4-5. gy. mf. 4. gy.	család <i>e Mutter</i>	bemutató <i>Die Oma heißt...</i>	nemek, határozott névelők <i>der / die</i>		
6-7. óra 6-9. gy. mf. 5-6. gy.	család, családtagok <i>r Vater</i> állatok <i>e Katze</i> nevek <i>Inge, Otto</i>	bemutatkozás <i>Ich heiße...</i>	<i>heißen</i> ige E/1. személyben birtokos névmások <i>mein / meine</i>		Hans Manz: 5 Freun-dinnen mf. <i>Hans Manz:</i> <i>Mann und</i> <i>Frau</i>
8-9. óra 10-12. gy. mf. 7-8. gy.	számok 1-20			10. gy. Wiederhole die Zahlen!	12. gy. Hans Manz: Waldsterben
11. óra 13-15. gy. mf. 9-12. gy.		jelentkezés telefonon <i>Hier 752753.</i>		13. gy. Telefon- gespräche	15. gy. dal: Eins, zwei, drei, vier...
12. óra mf. 13-19. gy.	ismétlés – gyakorlás – összefoglalás - játék				
13. óra	Feladatlapok, kommunikációs helyzetjátékok				

2. Hallo, Freunde! (14-25.óra)

ÓRA, GYAK.	SZÓKINCS	KOMMUNI- KÁCIÓ	NYELVTAN	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODA- LÓM, DAL
---------------	----------	-------------------	----------	--------------------------	-----------------------

14. óra 1-2. gy. mf. 1-4. gy.	adatok önmagamról <i>Ich wohne...</i>	bemutakozás, életkor <i>Ich bin 12Jahre alt.</i>	személyes névmások <i>ich - du</i>	mf. 3. gy.	
15-16. óra 3-4. gy. mf. 5. gy.	adatok másokról <i>Peter kommt aus...</i>	érdeklődés <i>Wie heißt du?</i> adatok összefoglalása	kérdő névmások: <i>wie, woher, wo, wie alt</i>	3.a gy. Wer spricht? 4. gy. Wer kommt woher?	
17-18. óra 5-7. gy. mf. 6-9. gy.	országok, városok <i>Deutschland, Regensburg</i>		wer kérdő névmás, személyes névmások: <i>er, sie</i>		
19-20. óra 8-11. gy. mf. 10-11. gy.			igeragozás egyes számban <i>Mein Bruder wohnt in Köln.</i>		
21. óra 12-14. gy. mf. 12-14. gy.	az ábécé	visszakérdezés <i>Wie bitte?</i>			James Krüss: Das ABC der Namen
22-23. óra mf. 15-26. gy.	Ismétlés – gyakorlás – összefoglalás - játék				
24-25. óra	Feladatlap, kommunikációs helyzetjátékok				

3. Wer ist zu Hause? (26-40.óra)

ÓRA, GYAK.	SZÓKINCS	KOMMUNI- KÁCIÓ	NYELVTAN	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODA- LOM, DAL
26. óra 1. gy.	ház, lakás, részei <i>die Küche das Bad</i>	lakás leírása, irányok <i>Die Garage ist unten.</i>			

27-28. óra 2-5. gy. mf. 1-4. gy.	lakás és lakóhely részei <i>r Garten,</i> <i>e Hundehütte</i>	hollét megnevezése <i>Rosi ist im Bett.</i>	a létige egyes számban és többes szám 3. személyben Wo ist? <i>im – in der</i>		
29. óra 6. gy.		történet feldolgozása kérdések alapján			
30. óra 7-8. gy.	helyszínek <i>e Eisdiele</i>	érdeklődés hollét iránt			
31-32. óra 9-11. gy. mf. 5-6. gy.	helyszínek a városban <i>r Park</i>	érdeklődés hollét iránt	kérdés kérdőszóval és anélkül	9. gy. Wo ist Minka?	
33-34. óra 12-13. gy. mf. 7-12. gy.	helyszínek a városban <i>e Metro, r Zoo</i>	találkozó megbeszélése	<i>im – in der</i> igazodása a főnevek neméhez	mf. 8. gy. <i>Wer ist wo?</i>	
35-36. óra 14-18. gy. mf. 13-17. gy.	számok 20-tól, kerek tízesek			15. gy. Wiederhole und schreibe 16. gy. Unterstreiche, was du hörst mf. 14-15. gy.	18. gy. Eugen Gomringer: Baum
37-38. óra mf. 18-28. gy.	Ismétlés – gyakorlás – összefoglalás - játék				
39-40. óra	Feladatlap, kommunikációs helyzetgyakorlatok				

4. Wer macht was? (41-56.óra)

ÓRA, GYAK.	SZÓKINCS	KOMMUNI- KÁCIÓ	NYELVTAN	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODA- LOM
41. óra 1. gy. mf. 1-2. gy.	cselekvések <i>telefonieren,</i> <i>computern</i>	tevékenységek leírása <i>Ich lerne.</i>			
42-43. óra 2-3. gy.	tevékenységek, hobbik <i>arbeiten,</i> <i>Fußball spielen</i>	tevékenységek leírása <i>Oma spielt mit</i> <i>Stefan Karten</i>	igeragozás egyes számban és többes szám 3. személyben		

mf. 3-4. gy.					
44. óra 4-6. gy. mf. 5-6. gy.	hobbik <i>malen</i>	tevékenységek leírása <i>Er fährt Rad.</i>	rendhagyó igeragozás <i>fahren, schlafen</i>		
45-46. óra 7-8. gy.	kedvenc tevékenységek <i>Judo machen</i>	érdeklődés kedvenc foglalatosság iránt <i>Kochst du gern?</i>	a főnévi igenév <i>singen</i> szórend <i>Rosi hört gern Radio.</i>		
47-48. óra 9-10. gy. mf. 7-9. gy.	üdvözlés <i>Gruß aus Moskau</i>	levél, e-mail értése, írásának szabályai <i>Lieber Fabian!</i>			
49-50. óra 11-13. gy.	személyes adatok <i>Wohnort, Alter</i>	névjegykártya készítése		13. gy. Ein Interview in der Schule	
51-52. óra 14-16. gy.	járművek <i>s Tandem,</i> <i>s Einrad,</i> <i>s Mofa</i>	szövegértés		mf. 10. gy. <i>Was macht Jakob?</i>	16. gy. Ernst Jandl: Bodybuilding
53-54. óra mf. 10-26. gy.	Ismétlés – gyakorlás – összefoglalás - játék				
55-56. óra	Feladatlap, kommunikációs feladatok				

5. Können Elefanten schwimmen? (57-71. óra)

ÓRA, GYAK.	SZÓKINCS	KOMMUNIKÁCIÓ	NYELVTAN	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM
57-58. óra 1-2. gy. mf. 1. gy.	állatok <i>e Giraffe</i>	figyelem felkeltése <i>Guck! Ein Jaguar!</i> tetszés, nem tetszés kifejezése <i>Iiiii! Eine Spinne!</i>	<i>der – ein</i> <i>die – eine</i> <i>das - ein</i>		
59-60. óra 3-5. gy. mf. 2-7. gy.	állatok <i>e Kobra</i> láttnivalók <i>s Kino</i>	csodálkozás <i>Nur eine Eisdieler?</i>	a főnevek többes száma	3. gy. Wie viele Tiere sind im Zoo?	
61. óra 6-8. gy.	állatok és adataik <i>s Zebra, Gewicht, Alter</i>	mesélés állatokról <i>Die Jaguare leben in Amerika</i>	a főnevek többes száma		

mf. 8-9. gy.					
62-63. óra 9-12. gy. mf. 10-12. gy.	állatokkal kapcsolatos tevékenységek <i>fliegen,</i> <i>springen</i>	képességek megnevezése <i>Vögel können</i> <i>fliegen.</i>	a <i>können</i> ige egyes számban és többes szám 3. személyben		
64-65. óra 13-14. gy.		érdeklődés <i>Können Uhus gut</i> <i>sehen?</i>		14. gy. Tiere im Tiergarten	13. gy. D. Kersten: Was Tiere können
66-67. óra 15. gy.	állatkertek adatai <i>2000 Tiere aus</i> <i>Afrika</i>	szövegértés telefonbeszélgetés	mondatalkotás		
68-69. óra mf. 13-31. gy.	Ismétlés – gyakorlás – összegzés - játék				mf. 15. gy. <i>R-versek</i>
70-71. óra	Feladatlap, kommunikációs helyzetgyakorlatok				

6. Mein Stundenplan (72-86. óra)

ÓRA, GYAK.	SZÓKINCS	KOMMUNI- KÁCIÓ	NYELVTAN	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODA- LOM
72. óra 1-2. gy. mf. 1-3. gy.	a hét napjai <i>r Montag</i> tantárgyak <i>Deutsch</i> órarend <i>r Stundenplan</i>	mesélés órarendről <i>Ich habe zwei</i> <i>Stunden Sport.</i>			
73-74. óra 3-7. gy. mf. 4-5. gy.	tantárgyak, tevékenységek <i>Biologie</i> <i>Kochen</i>	mesélés, érdeklődés órarendről, tevékenységekről <i>Was hast du am</i> <i>Mittwoch?</i>	a <i>haben</i> ragozása egyes számban és többes szám 1. személyben		
75. óra 8. gy.	iskolai fogalmak <i>e Schuluniform</i>	értékelések <i>schrecklich, prima</i>			
76-77. óra 9-11. gy. mf. 6-7. gy.	melléknevek <i>toll, schwer,</i> <i>langweilig</i>	mesélés az iskoláról, vélemény <i>interessant, leicht</i>	a melléknév helye a mondatban	11. gy. Ein Interview mit Fabian in der Schule	
78-79. óra 12-14. gy.	tevékenységek <i>Im Internet</i> <i>surfen</i>	kérlelés, kívánság kifejezése	a <i>möchte</i> ige ragozása, használata	mf. 10. gy.	

mf. 8-10. gy.		<i>Wir möchten Karten spielen</i>		<i>Welcher ist Timos Lieblingstag?</i>	
80-81. óra 15-18. gy. mf. 11-12. gy.	olvasmányok <i>r Krimi,</i> <i>Kochrezepte,</i> <i>Das Dschungelbuch</i>	biztatás <i>Na, komm schon!</i> levélírás	a <i>lesen</i> ige ragozása egyes számban és többes szám 1. személyben		
82-83. óra 19. gy. mf. 13-16. gy.		szövegértés adatok csoportosítása		mf. 13. gy. <i>Das Frage-Antwort-Spiel</i>	mf. 16. gy. <i>Rupert Schützbach: Bienensprachen</i>
84-86. óra mf. 17-30. gy.	Ismétlés – gyakorlás – összegzés - játék				
86-87. óra 88-93. óra	Feladatlap, kommunikációs helyzetjátékok Félévi ismétlés, szóbeli és írásbeli számonkérés				

7. Was ist das? Wer ist das? (94-108. óra)

ÓRA, GYAK.	SZÓKINCS	KOMMUNIKÁCIÓ	NYELVTAN	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM
94. óra 1. gy. mf. 1. gy.	fantáziaszavak <i>gelber Geist</i> <i>Papagei-Pilot</i>	képleírás, tárgyak megnevezése <i>Das ist eine Dino-Dusche</i>			1. gy. <i>Das fantastische Wörterbuch</i>
95-96. óra 2-4. gy. mf. 2-3. gy.	kosztümök <i>e Fee,</i> <i>r Astronaut</i>	személyek megnevezése <i>Das bin ich.</i> nemtudás kifejezése <i>Ich weiß es nicht.</i>	a létige teljes ragozása – főnév mellett állítmányi szerepben		
97-98. óra 5-7. gy. mf. 4-6. gy.	kosztümök <i>r Räuber,</i> <i>e Prinzessin</i>	tagadás, cáfolat és helyesbítés <i>Das ist keine Katze, das ist ein Tiger.</i>	tagadás <i>kein</i> -nel		
99-100. óra 8. gy.	kosztümök, jelmezek	dicséret <i>Ich finde die Idee toll.</i> tagadás <i>Ich sag' es dir nicht.</i>	tagadás <i>nicht</i> -tel	Bernie beim Fasching	
101-102. óra 9-10. gy.	anyagnevek <i>s Kartonpapier</i> tárgyak	kérés, segítségnyújtás	a <i>geben</i> ige egyes szám második személyben		

	<i>e Schere</i>	<i>Gibst du mir bitte...</i>			
103-104. óra 11-14. gy. mf. 7-11. gy.		érzelemkifejezés <i>Schade!</i> <i>Super!</i>		14. gy. Wer ist was?	
105-106. óra mf. 12-26. gy.	Ismétlés – gyakorlás – összegzés - játék				mf. 13. gy. <i>Kiszámoló dal</i> <i>Tanzlied</i>
107-108. óra	Feladatlap, kommunikációs helyzetgyakorlatok				

8. Apfelkuchen mit Vanilleeis (109-123. óra)

ÓRA, GYAK.	SZÓKINCS	KOMMUNIKÁCIÓ	NYELVTAN	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM
109-110. óra 1. gy. mf. 1-2. gy.	ételek, italok, étkezési tárgyak <i>s Brot, r Tee, e Gabel</i>	kérés <i>Gibst du mir bitte die Wurst?</i> bocsánatkérés <i>Entschuldigung!</i> köszönet: <i>Danke</i>	a főnevek tárgyesete a felszólító mód egyes számban <i>Gib mir bitte den Honig!</i>	Die Familie am Frühstückstisch	
111-112. óra 2-3. gy. mf. 3-6. gy.	összetett szavak <i>r Teelöffel</i>	helyreigazítás <i>Nicht die Wurst, den Käse!</i>	tárgyeset, felszólító mód gyakorlása		
113. óra 4-7. gy. mf. 7. gy.	reggeli napirend <i>den Tisch decken</i>	mesélés a reggeliről			
114-115. óra 8-11. gy. mf. 8-10. gy.		szövegértés mf.: <i>e-mail írása</i>	az <i>essen</i> ige ragozása		
116. óra 60. o. mf. 11-14. gy.		éhség, szomjúság kifejezése <i>Ich habe Hunger</i>			mf. 11. gy. <i>Guggenmos: Was denkt die Maus...</i>
117. óra 12-14. gy. mf. 15-17. gy.	ételek <i>Pommes</i>	rendelés <i>Ich möchte einen Hamburger</i>	a <i>möchte</i> ragozása		
118. óra 15-16. gy. mf. 18-21. gy.	étlap <i>Spaghetti mit Tomatensoße</i>		a <i>mit</i> használata	16. gy. In der Küche	
119. óra 17. gy.					17. gy. E. Grosche: Nach dem Spülen

120-121. óra mf. 22-38. gy.	Ismétlés – gyakorlás – összegzés - játék
122-123. óra	Feladatlap, kommunikációs gyakorlatok

9. Alles, was ich hab'! (124-140. óra)

ÓRA, GYAK.	SZÓKINCS	KOMMUNIKÁCIÓ	NYELVTAN	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM, DAL
124. óra 1. gy. mf. 1-4. gy.	iskolai felszerelés <i>Lineal, Spitzer</i>	helyviszonyok kifejezése <i>Das Turnzeug ist im Turnbeutel.</i>			
125. óra 2-3. gy. mf. 5-6. gy.		birtoklás és hiány <i>Im Rucksack habe ich Hefte, ... Ich habe kein Buch.</i>	<i>haben</i>		
126-127. óra 4-7. gy. mf. 7-8. gy.	tárgyak <i>Spardose</i>	ajánlattétel cserére <i>Ich habe einen Bleistift. Was gibst du mir dafür?</i>	a főnevek tárgyesete <i>ein / kein</i> névelővel		
128. óra 8-9. gy. mf. 9-12. gy.	iskolai tárgyak <i>Vokabelheft</i>	mesélés tárgyról		9. gy. Was hat Fabian im Rucksack?	
129. óra 10-11. gy. mf. 13. gy.	gyűjthető tárgyak <i>Plüschtier</i>	mesélés gyűjteményekről <i>Ich sammle Briefmarken.</i>			
130-131. óra 12-15. gy. mf. 14-16. gy.	gyűjthető dolgok <i>Autogramm</i>	birtoklás kifejezése <i>Wir haben viele CD-s.</i> közvélemény-kutatás	a <i>haben</i> ige ragozása jelen időben <i>sammeln</i>		
132-133. óra 16. gy. mf. 17-20. gy.	cserere <i>Tauschtag</i>	hirdetések <i>Nur ich sammle Knöpfe – sonst niemand.</i>			
134-135. óra 17-19. gy.	tulajdonságok <i>alt, neu</i>	értékelés <i>Die sind so langweilig.</i>		Aus der Klassenzeitung	
136. óra 20-21. gy.		szövegértés interjúkészítés			
137-138. óra. mf. 21-35. gy.	Ismétlés – gyakorlás – összefoglalás - játék				
139-140. óra	Feladatlap, kommunikációs helyzetgyakorlatok				

--	--

10. Lieblingzahlen, Lieblingsfarben (141-157. óra)

ÓRA, GYAK.	SZÓKINCS	KOMMUNI- KÁCIÓ	NYELVTAN	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODA- LOM, DAL
141-142. óra 1-3. gy. mf. 1-4. gy.	számok 100- ig	címek kifejezése <i>Domstraße 81</i>	Ich wohne <i>in</i> ...	1. gy. Welche sind die Ge- winnzahlen? 3. gy. Welche Zahlen hörst du?	
142. óra 4-6. gy. mf. 5-8. gy.		telefonszámok <i>110 – Polizeinot-ruf</i>		5. gy. Telefonnum- mern	
143-144. óra 7-9. gy. mf. 9-10. gy.	árak <i>EUR 5,99</i>	vásárlás, érdeklődés árak iránt <i>Wie viel kostet der Rucksack?</i>	<i>Wie viel?</i> a <i>kosten</i> ige		
145. óra 10. gy. mf. 11-13. gy.	ruhadarabok <i>r Schal, s Top</i>				
146-147. óra 11-13. gy. mf. 14-15. gy.	tulajdonsá- gok <i>cool, trendy</i>	tetszés és nemtetszés <i>Röcke finde ich doof.</i>	a <i>mitnehmen</i> ige		
148. óra 14. gy.		tetszés, nemtetszés <i>Die ist zu groß.</i>	a <i>sein</i> ige mel- léknév mellett az állítmány szerepében		
149. óra 15-18. gy. mf. 16-17. gy.	ruhadarabok	tanácsadás <i>Nimm den Pullover! Er ist so schön!</i>	a <i>nehmen</i> ige		
150-151. óra 19-21. gy. mf. 18-19. gy.	színek <i>orange, pink</i>	kedvenc színek Welche ist deine Lieblingsfarbe?		21. gy. Hör den Text.	20. gy. dal Grün, ja grün sind...
152-153. óra 22-24. gy.	színek, országok <i>Belgien</i>	Woher kommst du?	Ich <i>komme aus</i>		23. gy. W. Höllerer: Auf der Bank
154-155. óra. mf. 20-37. gy.	Ismétlés – gyakorlás – összefoglalás - játék				
156-157.óra	Feladatlap, kommunikációs feladatok				

11. Herzlichen Glückwunsch zum Geburtstag (158-172.óra)

ÓRA, GYAK.	SZÓKINCS	KOMMUNI- KÁCIÓ	NYELVTAN	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODA- LOM, DAL
158-159. óra 1. gy. mf. 1. gy.	hónapok, dátumok <i>r Mai,</i> <i>am vierten</i>	időpont kifejezése <i>am dritten Mai</i>	dátum kifejezése		
160-161. óra 2-4. gy. mf. 2-6. gy.	évszakok <i>r Winter</i>	Wie ist das Wetter?	a <i>mögen</i> ige ragozása, helye a mondatban	3. gy. Ich mag den Winter!	
162. óra 5. gy.		szövegértés Was wünscht sich Rebekka..			
		kívánságok kifejezése <i>Ich wünsche mir ein Tier.</i>			
164. óra 8. gy. mf. 12-14. gy.	ajándékok <i>e CD, e DVD</i>	gratuláció <i>Alles Gute zum Geburtstag!</i>			
165-166. óra 9-10. gy.	ajándékok <i>e Geldbörse</i>	kívánságok <i>Was möchtest du zum Geburtstag?</i>	a <i>bekommen</i> Perfektumban egyres számban		dal Zum Geburts- tag viel Glück
167-168. óra 11-13. gy.	ajándékok <i>e Trompete</i>	mesélés ajándékokról			Mikura: Das habe ich von meinen Tan- ten...
169-170. óra mf. 15-22. gy.	Ismétlés – gyakorlás – összefoglalás - játék				
171-172. óra	Feladatlap, szituációs helyzetjátékok				
173-185.óra	Év végi ismétlés, rendszerezés, számonkérés				

Get To The Top Revised Edition 2

a tankönyv és a munkafüzet párhuzamos felhasználásával

heti 3 óra

mmpublications

Get to the Top Revised Edition Student's Book 2 és Workbook 2

6. évfolyam

A 6. évfolyam megkezdésekor a tanulók már legalább három év nyelvtanulási tapasztalattal rendelkeznek. Hozzászoktak a célnyelvi óravezetéshez, megértik az órai tevékenységekre vonatkozó rövid, egyszerű utasításokat, tudják, hogy léteznek olyan iskolai és iskolán kívüli helyzetek, feladatok, amelyeket csak akkor képesek sikerrel megoldani, ha megfelelő idegennyelv-ismerettel rendelkeznek. Már ismernek hangzó és írott célnyelvi szövegeket, megtették az első lépéseket az idegen nyelvi interakció és az összefüggő beszéd területén. Elkezdték az írást az idegen nyelv tanulásának szolgálatába állítani, és egyszerű formában használják az önkifejezés eszközeként is. A korosztály igényei és szükségletei szerint alakított idegennyelv-oktatás keretében megtapasztalták a játékos nyelvtanulás örömét. A feldolgozott tartalmak révén lehetőségük nyílt bepillantani egy, a sajátjukhoz részben hasonló, részben attól eltérő kultúrába. A pozitív visszajelzések önbizalmat adtak nekik, és néhány alapvető nyelvtanulási stratégia elsajátításával megtették az első lépéseket az önálló nyelvtanulóvá válás útján.

A 6. évfolyamon folytatódó nyelvoktatás legfontosabb célja az, hogy a tanulók változatlanul kedvet érezzenek a nyelvtanulás iránt, és örömeiket leljék a nyelvvel való foglalkozásban, valamint hogy ébren maradjon kíváncsiságuk az idegen nyelvet beszélő emberek és kultúrájuk iránt, nyitottak maradjanak az új ismeretek, tapasztalatok befogadására.

A nyelvsajátítás területén a korábbiakhoz hasonlóan fontos cél a beszédértés és a beszédképesség fejlesztése, de ebben az életkorban fokozatosan felzárkózik melléjük az olvasott szöveg értése és az írás is. A készségek fejlesztése komplex módon történik, úgy, ahogy azok a valós kommunikációs helyzetekben természetes módon összekapcsolódnak. Az idegen nyelv elsajátítása továbbra is minden esetben kontextusba ágyazva, konkrét beszédhelyzetek során történik, melyekben a verbális és a nem verbális elemek természetes egységet alkotnak.

A motiváció fenntartása érdekében fontos, hogy a tanulók a fejlettségi szintjüknek megfelelő, változatos, érdekes és értelmes, kihívást jelentő tevékenységek során sajátítsák el az idegen nyelvet. A témakörök részben ugyanazok, mint az előző fejlesztési szakaszban, de bővülnek és mélyülnek, azzal párhuzamosan, ahogy a tanulók érdeklődése alakul, igényeik, szükségleteik változnak. További témák is feldolgozásra kerülnek, amelyek összhangban állnak a NAT-ban szereplő más műveltségi területek, tantárgyak tartalmaival. A „Témakörök” táblázatban megjelölt kapcsolódási pontok segítenek megtalálni azokat a területeket, ahol megvalósítható a tantárgyakon átívelő – akár közös projektek keretében történő – tanulás.

A 6. osztályban jelentősen bővül a tanulók szókinccse. A nyelvtani szerkezeteket továbbra is kontextusba ágyazva sajátítják el, de fokozatosan felébred az érdeklődésük a célnyelv szabályrendszere és az anyanyelvükhöz hasonló, illetve attól eltérő nyelvi jelenségek iránt. Örömeiket lelik a szabályszerűségek felfedezésében, de a szabályok ismerete csak csekély mértékben segíti nyelvi fejlődésüket. A helyes nyelvhasználat elsajátításában nagy szerepe van a nyelvi input minőségének és mennyiségének, valamint a tanulói megnyilatkozások esetében a pozitív tanári visszajelzésnek.

Ebben a szakaszban is fontos célkitűzés, hogy a tanulók idegen nyelvi kompetenciájának fejlesztése szoros összefonódásban és kölcsönhatásban történjen a fejlesztési szakaszra vonatkozó nevelési célokkal és más kulcskompetenciák fejlesztésével, elsősorban az anyanyelvi kommunikációval, a szociális kompetenciával, az esztétikai-művészeti tudatossággal és kifejezőképességgel, valamint az önálló tanulóval. Fokozatosan egyre nagyobb szerepet kap a digitális kompetencia, hiszen az IKT-eszközök használata idegen nyelven is az információszerzés és információcsere korszerű és hatékony eszköze.

A fejlesztési szakasz célja, hogy a tanulók a 6. évfolyam végére elérjék a KER szerinti A1.2 szintet.

Javasolt tananyag: Get to the Top Revised Edition 2**Éves óraszám: 111/év, 3 óra/hét**

Témakör	óraszám
1. Iskola	17
2. Család, barátok	17
3. Szabadidő	17
4. Lakóhelyünk, otthonunk	17
5. Étkezés, ételek	17
6. Ünnepek	17
Szabadon felhasználható:	9
<ul style="list-style-type: none"> • Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.) és/vagy • Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően és/vagy • Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában 	
Összesen:	111

Témakörök a 6. évfolyam számára

Témakör	Kapcsolódási pontok
ISKOLA Iskolánk, tantárgyaink Földünk népei, országai Idő, időzónák Sportok, hobbik	Iskolánk szokásai, tantárgyi: rendszerünk Nemzetek zászlói Földrajzi ismeretek Testnevelés
CSALÁD, BARÁTOK Család, szórakozás Filmek, zene, gyűjtemények Állatok, barátok	Erkölcstan: Ének-zene, zenei ismeretek Biológia Természetismeret
SZABADIDŐ Szórakozás, mozi, zene Falusi és városi élet Szabadidő eltöltése	Életvitel, technika: Irodalmi műfajok Vizuális kultúra Természetismeret
LAKÓHELYÜNK, OTTHONUNK Lakás, város, lakóhelytípusok Költözködés Nagyvárosok: London, Washington	Földrajz Országismeret Tájékozódás a térképen
ÉTKEZÉS, ÉTELEK Gyorsétterem	Technika: Életvitel és gyakorlat

Egészséges ételek és italok Különlegességek Étkezési szokások	Egészséges életmód Egészséges és egészségtelen Ételek
ÜNNEPEK Halloween Hálaadás Anyák napja	Országismeret Ünnepeink és más népek ünnepeinek összehasonlítása

Fejlesztési célok és feladatok egységenként

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	Aktív részvétel az órai tevékenységekben, a célnyelvi óravezetés követése, az egyszerű tanári utasítások és kérdések, valamint a korábban feldolgozott szövegek megértése, begyakorolt rövid párbeszéd folytatása, minta alapján egyszerű szövegek alkotása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy rövid mondatból álló kérdések, néhány rövid mondatból álló megnyilatkozások megértése;.
A fejlesztés tartalma	
<p>A megértés során egyre tudatosabb támaszkodás a hallott szövegeket kísérő nonverbális elemekre (pl. képek, képsorok, tárgyak, testbeszéd, hanglejtés) és a beszédhelyzetre. Tanári ösztönzésre a hallott szövegből kiszűrt információk egyre tudatosabb összekapcsolása a témával kapcsolatos egyéb ismeretekkel, és ezek alapján következtetések levonása a tartalomra vonatkozóan.</p> <p>Különböző beszélők egyre biztosabb megértése, amennyiben azok a célnyelvi normának megfelelő vagy ahhoz közelítő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez igazított tempóban, szükség esetén szüneteket tartva és a lényegi információkat hangsúlyozva, megismételve beszélnek.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, animációs filmek, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok, tanárral, tanulótársakkal, célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd.</p>	

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	Részvétel interakciót igénylő tevékenységekben, egyszerű nyelvi eszközök alkalmazásával.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rövid beszélgetés folytatása a társakkal a tanult témákról; rövid, egyszerű szövegek közös előadása; az ismert szöveg célnyelvi normákhoz közelítő kiejtése, helyes intonációval és megfelelő beszédtempóban.
A fejlesztés tartalma	

Kommunikálás begyakorolt beszédfordulatokkal (pl. bemutatkozás, bemutatás, üdvözlés, köszönés, alapvető információ kérése és adása saját magáról, társairól, közvetlen környezetéről, különböző dolgok kérése és adása, tetszés, nemtetszés kifejezése). Meg nem értés esetén nonverbális elemekkel, pl. testbeszéddel támogatott ismétlés, magyarázat kérése.

Néhány egyszerű, a beszélgetés strukturálása szempontjából fontos elem megismerése és alkalmazása (pl. beszélgetés kezdeményezése, figyelemfelhívás).

Hallott, látott jelenségekre (pl. váratlan osztálytermi történésekre, időjárással kapcsolatos megfigyelésekre) való reagálás egyszerű nyelvi eszközökkel.

Aktív részvétel dalok, mondókák, versek, mesék, történetek előadásában, szóbeli nyelvi játékokban; nonverbális elemekkel támogatott történet elmondásába való bekapcsolódás az ismert szavak, kifejezések, beszédfordulatok szintjén.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Dalok, mondókák, versek, mesék, illusztrált történetek, mozgással kísért rövid cselekvéssorok, kérdések, rövid párbeszéd, dramatizált jelenetek, néhány mondatos leírások, egyszerű felszólítások, kérések, információ hiányán, illetve különbözőségén alapuló szövegek.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	Néhány összefüggő mondat elmondása önmagáról és a tanult témákról. A megismert versek, mondókák felidézése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Néhány egyszerű nyelvtani szerkezet és mondatfajta használata; a szavak, szócsoportok, egyszerű cselekvések, történések összekapcsolása kötőszavakkal; munkájának bemutatása egyszerű nyelvi eszközökkel; ismert szöveg elmondása a célnyelvi normához közelítő kiejtéssel, intonációval és beszédtempóban.
A fejlesztés tartalma	
Egyénileg vagy csoportban létrehozott alkotás, tárgy rövid bemutatása és értékelése (pl. közös plakát készítése, kiállítása, szóbeli bemutatása és értékelése). Tanári példa vagy autentikus hangzóanyag hallgatása és együttes elmondása után közös vagy önálló ismétlés; a kiejtés, intonáció, hangsúly, ritmus játékos gyakorlása (pl. hangerő vagy hangszín változtatásával, érzelmek kifejezésével, ritmushangszerek vagy mozgás kíséretével). <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Dalok, versek, mesék, rövid történetek, cselekvéssorok, leírások (pl. tanulói munka bemutatása), rövid szerepek, interaktív feladatok.	

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	Részvétel olvasást igénylő nyelvi tevékenységekben, ismert szavak, rövid szövegek elolvasása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyszerű, autentikus szövegekből néhány alapvető információ kiszűrése; az olvasott szövegre vonatkozó egyszerű feladatok elvégzése; a készségek, képességek kreatív használata az olvasott szövegek értelmezéséhez; érdeklődés kialakítása a célnyelvi kultúra irodalmi, művészeti alkotásai iránt.
A fejlesztés tartalma	

Rövid, egyszerű, írott instrukciók követése képek segítségével (pl. játék összerakása, útbaigazítás).
 Egyszerűsített nyelvezetű irodalmi alkotások olvasása (pl. versek, mesék, dalszövegek, novellák).
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
 Történetek, hirdetések, plakátok, egyszerű katalógusok, egyszerű üzenetek, útleírások, képeslapok, feliratok, nyomtatványok hagyományos és online formában.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	Részvétel írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekben, s ezek során rövid szavak, mondatok másolása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A közösen feldolgozott olvasott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatok elvégzése; részvétel írásbeli nyelvi játékokban; a meglévő szókincs, tudás képes kreatív alkalmazása az őt érdeklő témájú, egyszerű szövegek írásához.
A fejlesztés tartalma	
Projektmunka készítése (pl. poszterek, hirdetések, faliújságok, tájékoztató táblák, ismertető). Az életkornak megfelelő irodalmi művek (pl. mesék, történetek) bizonyos elemeinek megváltoztatása, átírása. Különböző típusú szövegek kreatív írása (pl. napló, dalszöveg, listaversek, szabadversek). Egy-két mondatos üzenet, illetve bejegyzés írása internetes közösségi oldalon, blogban vagy fórumban. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Leírás, felirat, utasítás, képeslap, üdvözlőkártya, meghívó, üzenet, SMS, e-mail, levél, adatlap, bejegyzés, dalszöveg.	

Kommunikációs eszközök A1.2

1 A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök

	Kezdeményezés és válasz	
<i>Megszólítás</i>	<i>Excuse me.</i>	<i>Pardon?</i>
<i>Köszönés</i>	<i>How do you do? Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!</i>	<i>How do you do? Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!</i>
<i>Elköszönés</i>	<i>Goodbye. Bye-bye! Good night. Take care.</i>	<i>Goodbye. Bye! Good night. Thanks. Bye!</i>

<i>Köszönet és arra reagálás</i>	<i>Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.</i>	<i>Not at all. You are welcome. No problem. Don't mention it.</i>
<i>Bemutakozás, bemutatás</i>	<i>My name is... May I/Can I/ Let me introduce myself. May I/Can/ Let me introduce you to Rosy?</i>	<i>Hello. Hi! Pleased to meet you. Nice to meet you.</i>
<i>Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás</i>	<i>How are you feeling today? What's the matter?</i>	<i>Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I am afraid.</i>
<i>Bocsánatkérés és arra reagálás</i>	<i>I am sorry. I am very sorry. I beg your pardon.</i>	<i>That's all right. It doesn't matter. Never mind.</i>
<i>Gratulációk, jókívánságok és arra reagálás</i>	<i>Happy Christmas/New year/Birthday! Many happy returns (of the day) Congratulations!</i>	<i>Happy Christmas /New Year/ Birthday! Thank you. Thank you, the same to you.</i>
<i>Telefon felvétele</i>	<i>Oxford, five oh two double one.</i>	<i>Hello, this is Ms Brown speaking.</i>
<i>Telefonon bemutatkozás</i>	<i>Hello, this is Mary Smith speaking.</i>	
2. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
<i>Véleménykérés, és arra reagálás</i>	<i>What do you think? How do you like it? Is it OK if I ...?</i>	<i>I think it is rather strange. I like it.</i>
<i>Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése</i>	<i>You are right. You are wrong. That's right. No way. Are you kidding? Are you sure?</i>	
<i>Egyetértés, egyet nem értés</i>	<i>Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it?</i>	<i>OK. All right. I think he's wrong/right.</i>
<i>Tetszés, nem tetszés</i>	<i>Do you like Greek food? What do you think of my boyfriend?</i>	<i>I think it's great. I don't like it. Yuk! / Yummy! He looks nice.</i>
<i>Akarat, kívánság</i>	<i>Would you like a biscuit? Why don't you ...?</i>	<i>I'd like an ice-cream, please.</i>
3. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök		
<i>Dolgok, személyek megnevezése, leírása</i>	<i>What is it? What's it in English? What is his house like?</i>	<i>It's.../ That's.../ It's a kind of.../It's used for... It's big and comfortable.</i>
<i>Információ kérés, adás</i>	<i>Are you all right? How can I get to ...? Can you tell me where ...? When are the guests coming?</i>	<i>Yes, I am. Go along ... At 6 p.m.</i>
<i>Tudás, nemtudás</i>	<i>Where is she? Am I right?</i>	<i>I have no idea. Sure.</i>

4. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök

Kérés és arra reagálás	Can you give me a pen? Could you ...? May I ...? Might I ...?	Yes, sure. Yes, of course. I'm afraid I can't.
Javaslat és arra reagálás	Let's go to the cinema tonight.	Good idea.
Meghívás és arra reagálás	Are you free on Tuesday? Do you want to go to the cinema? Would you like to go ...? How about going ...? Let's meet on Sunday.	Yes, I am. Good idea.
Kínálás és arra reagálás	Have an orange. Would you like to have a sandwich? Can I get you a sandwich? Here you are.	Yes, please. No, thank you. Thank you.

5. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök

Megértés biztosítása	Did you say the castle?
Visszakérdezés, ismétléskérés	Can you spell it for me? It spells...
Nem értés, betűzés kérése, betűzés	Sorry, I don't understand. Could you understand? Sorry, what does that mean?

Fogalomkörök A1.2

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történéis, létezés kifejezése			
	Jelenidejűség	Present Simple	When do you get up? I don't drink milk.
		Present Progressive Present Passive	Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving. It is called an apple.
		Present Perfect Simple	I have got a present.
	Múltidejűség	Past Simple Past Progressive 'used to' Could Past Passive	And then she kissed me. Why didn't you come yesterday? What were you doing yesterday afternoon? I used to like chocolate when I was younger. I could swim when I was four. It was closed after two years.

	<i>Jövőidejűség</i>	<i>Going to Will Offers Infinitive Present Progressive</i>	<i>What are you going to do on Saturday? It will rain in the afternoon. Shall I get you something to drink? We are to go home early today. I am meeting my friend at the cinema tonight.</i>
Birtoklás kifejezése		<i>Present forms of have</i>	<i>I have five friends at school.</i>
		<i>Possessive Pronouns.</i>	<i>My, your, his/her/its, our, their dog</i>
		<i>Genitive 's</i>	<i>Kate's brother Whose?</i>
Térbeli viszonyok	<i>Irányok, helymeghatározás</i>	<i>Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs Prepositions of movement</i>	<i>Here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, ... Up, down, back & forth, along, towards, away</i>
Időbeli viszonyok			
	<i>Gyakoriság</i>	<i>How often?</i>	<i>Always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day.</i>
	<i>Időpont</i>	<i>When? What time? What's the time? How long? Since when?</i>	<i>Now, Yesterday, last week, two years ago, Tomorrow, next week In 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday It's eight. It's quarter to eight. For two years. Since Monday. So far, ever, never, before</i>
Mennyiségi viszonyok		<i>Singulars and plurals Regular and irregular plurals</i>	<i>Boys, girls, Children, people, men, women ...</i>
		<i>Cardinal numbers 1-100</i>	
		<i>Ordinal numbers</i>	<i>first, second...</i>
		<i>Countable nouns Uncountable nouns Some, any, no Every, each Too much, enough, lots of, loads of All, both, neither, none</i>	<i>How many CDs have you got? I've got a lot of/few CDs. How much money have you got? I've got a lot of / little money. I've got no money. Everybody has got a phone. We've got loads of CDs. Neither boy has got a smart phone.</i>

Minőségi viszonyok		<i>Comparative and superlative of short adjectives</i> <i>Irregular comparative and superlative forms of adjectives</i>	<i>Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl.</i> <i>Good/bad (better, worse)</i> <i>What's it like? What colour is it?</i>
Modalitás		<i>Can (ability)</i>	<i>I can swim.</i>
Logikai viszonyok		<i>Linking words</i> <i>Must / mustn't</i> <i>Have to, should</i> <i>Zero Conditional</i> <i>Conditional Type 1</i> <i>One / ones</i> <i>Relative pronouns: who, which, that</i> <i>So, neither</i>	<i>And/or/but/because</i> <i>You must visit me soon.</i> <i>You have to keep the rules.</i> <i>If it rains, it pours.</i> <i>If you call him, he will answer.</i> <i>Mine is the best phone in the class.</i> <i>I don't know who to call.</i> <i>I like chocolate. So do I.</i>
Szövegösszetartó eszközök		<i>Articles</i> <i>Some+plural noun</i> <i>any+plural noun</i> <i>Some +singular noun</i> <i>Any +singular noun</i> <i>Nominative and Accusative of personal pronouns</i> <i>Demonstrative pronouns</i> <i>Indefinite pronouns</i>	<i>A, an, the</i> <i>There are some pencils in the bag.</i> <i>Have you got any sisters?</i> <i>I haven't got any matchboxes.</i> <i>There's some water in the vase.</i> <i>There isn't any juice in my glass.</i> <i>I, he, they...</i> <i>Me, him, them...</i> <i>This, that, these, those</i> <i>Somebody, anybody, nobody, everybody</i>

A Get to the Top Revised Edition 2 tankönyv sajátosságait a kommunikációs eszközök, a fogalomkörök és a tanulói tevékenységeket illetően az alábbi táblázat tartalmazza:

Kommunikációs eszközök, helyzetek és szándékok	Fogalomkörök, nyelvtani szerkezetek	Nyelvi tevékenységek
Greetings & introductions; Exchanging information on personal data; Talking about family members; Telling the time & the date; Talking about personal abilities; Talking about my daily routine and free-time activities;	Cselekvés, történés, létezés - <i>többes szám;</i> - <i>felszólító mód (Let's ...)</i> - <i>the verb 'be' in negatives and questions</i> - <i>Who?, What?</i>	Szövegértés; lényegkiemelés; Bemutatkozás; Adatlap kitöltése; ID card készítése; Szituációs játék; Órarendkészítés; Levélírás; Ismerkedés pen friend-del
Talking about past activities; Talking about my summer holiday; Describing an accident; Understanding a sequence of events;	Birtoklás - <i>Possessive case;</i> - <i>Possessive adjectives;</i> - <i>the verb 'havegot'</i> - <i>These / those</i>	Filmismertetés: híres családok; A királyi család tagjainak bemutatása; Pozsterkészítés kedvencekről; Kiállítás: gyűjtemények bemutatása; Állataim: prezentáció IKT-n;
Talking about future plans; Expressing what we must and mustn't do; Understanding comparisons;	Időbeli viszonyok - <i>Present Simple</i> - <i>Prepositions of time;</i> - <i>Present Simple negatives and questions</i> - <i>like, love, enjoy, hate + -ing</i> - <i>When? from always to never</i>	Szöveghallgatás és szövegértés; Brain storming / Activities; Mondatszerkesztés táblázattal; Mondatszerkesztés képekkel; Survey készítés / pair work; Hangszerek bemutatása; Fogalmazás a hétvégéről;
Describing past situations, events and an accident; Expressing regret and sympathy; Talking about past habits; Talking about famous people; Expressing emotions in a simple form;	Térbeli viszonyok - <i>Prepositions of place;</i> - <i>There is / there are;</i> - <i>The verb 'can'</i> - <i>Let's ...</i>	Rajzoltatás leírás alapján; Lakásunk, házunk lerajzolása; 'My dream house' leírása; A lakóhely térképének részlete; Szerepjáték; Puzzle> Gyűjtőmunka IKT-n; Film megtekintése Londonról;
Understanding the meaning of traffic signs in the city; Asking about the location of a building; Asking and refusing requests politely. Asking for permission; Accepting & refusing offers; Making a recommendation; Reading a map and giving directions;	Mennyiségi viszonyok - <i>Countables / Uncountables;</i> - <i>Some / any; A / an & some;</i> - <i>How many? / How much?</i> - <i>Object pronouns;</i>	Párbeszéd, szerepjáték: étlaptervezés; Szöveghallgatás; Riportkészítés; Ételek csoportosítása; Egészséges / egészségtelen étel készítése; Survey: önálló szövegalkotás az étkezési szokásokról;
Saying general truths; Expressing opinion about future programmes; Making immediate offers & decisions; Predicting the outcome of events;	Időbeli viszonyok - <i>Months;</i> - <i>Present Progressive vs. Present Simple;</i> - <i>Why?</i> - <i>Because ...</i>	Önálló szövegfeldolgozás; Fordítás, szövegértés, lényegkiemelés; Összefüggő tartalom elmondása; Időjárásjelentés készítése; Email írása;

Értékelési rendszer:

A tanuló tovább haladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire a 6. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet mérésekor a szókincs, beszédképesség, beszédértést és írásképességet mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok: minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

- önértékelés
- tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)
- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
S z e p t e m b e r		1.	Hello	<ul style="list-style-type: none"> Az alapszerkezetek és funkciók átisméltése 	<ul style="list-style-type: none"> bemutatkozás, üdvözlés személyes információ adása cseréje <i>How old...?</i> a létige <i>be</i> 	<ul style="list-style-type: none"> What's your name? I'm ... How old are you? I'm ... years old. What year are you in? I'm in year... 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni
			2.	Hello	<ul style="list-style-type: none"> Az alapszerkezetek és funkciók átisméltése 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés a családtagokról, országokról, és állampolgárságról A <i>have got</i> szerkezet <i>Where ... from?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Családtagok What's your ...'s name? Where are you from? 	

		3.	Hello	<ul style="list-style-type: none"> Az alapszerkezetek és funkciók átisméltése 	<ul style="list-style-type: none"> A hónapok és a hét napjainak azonosítása Beszélgetés a személyes használati tárgyokról <i>What / when / how many?</i> kérdőszavak <i>There is /there are</i> szerkezet 	<ul style="list-style-type: none"> What day is it today? What's the date today? When's your birthday? Személyes használati tárgyak 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	fejlesztés, feladattípusok
Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
S z e p t e		4.	Module 1 My life a, At home	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés szokásos tevékenységekről, rutinról A <i>Present Simple</i> igeidő Gyakorisághatározószók (<i>adverbs of frequency</i>) Időhatározói elöljárószavak <i>How often...?</i> szerkezet 	<ul style="list-style-type: none"> A napirenddel kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>brush my teeth; clean the windows; read magazines or the newspaper...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és

				• A napirend bemutatása				állampolgári kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz Munkaforma:	
		5.	b, Free time	• A szabadidős tevékenységek megismerése, elsajátítása	• Beszélgetés szabadidős tevékenységekről, hobbikról • Adott pillanatban zajló cslsekvések jellemzése • Preferenciák kifejezése	• A szabadidős tevékenységekkel kapcsolatos szókinccs és kifejezések (have drama lessons, play board games...)	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás színterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok	
		6.	c, My room	• A közvetlen környezet jellemzése	• A saját hálószoba leírása • Some / any / no / every és szóösszetételeik	• A témával kapcsolatos szavak, kifejezések: armchair bookcase, carpet, poster, mirror, surf the net, spend time	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		
		Idegen nyelvi kulcskompetenciák							
Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek	A fogalomkörökhöz tartozó szókinccs Vocabulary	Eszközök és anyagok	Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák	

				Functions and Structures		Aids and materials	A differenciálás szinterei weblinkek
Sz e p t e m b e r	7.	d, What are you like?	• A személyiségvonások megismerése, jellemzése	• A személyiség jellemzése • A birtok kifejezése • Személyes és tárgyi névmások	• A személyiséget leíró melléknévek • egyéb szavak és kifejezések: What are you like?, No way!, What kind of...?	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u>
	8.	Top Skills – Meet my friend	• A külső bemutatása, személyleírás	• Kérdezés és beszélgetés a külső jegyekről, megjelenésről • A legjobb barát jellemzése	• A témához illeszkedő szavak és kifejezések: chubby, good-looking, Guess what?, She looks good., What does she look like?	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	Szociális és állampolgári kompetencia, Matematikai kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> matematika, földrajz <u>Munkaforma:</u>
	9.	Top Skills – Meet my friend	• A külső bemutatása, személyleírás	• Kérdezés és beszélgetés a külső jegyekről, megjelenésről • A legjobb barát jellemzése	• A témához illeszkedő szavak és kifejezések: chubby, good-looking, Guess what?, She looks good...	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
	10.	Extra practice Module 1	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Present Simple • Present Progressive	• A modul szókincese	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és

								népismeret, Gazdasági nevelés Egyéb
		11.	Extra practice Module 1	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Some / any / no • Pronouns	• A modul szókinese	• projektor • filctoll	<u>kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Matematikai kompetencia
		12.	Revision 1 (+ extra practice revision module 1) PROJECT (Me and my country)	Module 1				<u>Kapcsolódási pontok:</u> matematika, földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
O k	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókinés Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	

		13.	Revision 1 PROJECT (Me and my country)	Module 1	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Matematikai kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> matematika, földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás színterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		14.	Test 1		<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári
		15.	Test 1-Correction		<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári

								kompetencia, Matematikai kompetencia
		16.	Module 2 Holiday a, Out and about	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A nyaralás bemutatása, képeklapolás, -írás 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés a nyaralásról • Beszélgetés múltbeli eseményekről • Az egyszerű múlt igeidő (Past Simple – állító mondatok) • Időhatározószók 	<ul style="list-style-type: none"> • A témával kapcsolatos szavak, kifejezések: mountain, go on holiday, bear, arrive, on the way go for a walk 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó • interaktív tábla / tanári számítógép 	<u>Kapcsolódási pontok:</u> matematika, földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
				Idegen nyelvi kulcskompetenciák				
Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek

O k t ó b e r	17.	b, A picnic in the park	• A múlt eseményeinek bemutatása	• Beszélgetés múltbeli eseményekről • Past simple (Kérdés – tagadás) • Szabadidős tevékenységekről beszélgetés	• Szabadidő tevékenységek • Egyéb szavak, illetve kifejezések: go for a swim, stay at a hotel, Big mistake!	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia,
	18.	c, What happened?	• A történetmesélés alapjai	• Történetmesélés • Érzelmek leírása	• A témával kapcsolatos melléknevek, szavak és kifejezések: ugly, sad, lucky, loud, on the slope, fall down	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
	19.	d, Now and then	• A múlt találmányinak megismerése (a vasút)	• Beszélgetés múltbeli eseményekről • by + közlekedési eszköz • in + év	• Közlekedési eszközök • Egyéb szavak, kifejezések: seaside, donkey ride	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u>

									Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		20.	Top Skills – A camping trip	• A történetmesélés alapjai (a kempingezés)	• Történetmesélés • Az időbeli sorrendiség megismerése	• A táborozással kapcsolatos szavak és kifejezések, egyéb szavak, kifejezések	•projektor • filctoll • CD-lejátszó		
		21.	Culture page 1 Song 1	• Az amerikai és brit emberek megismerése	Kérdezés mások személyiségéről, külső megjelenéséről Személyleírás <i>Have got</i> szerkezet	• Egyéb szavak, kifejezések: people film, hair, actor... Hey guys!, over there	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		
Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek	
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials		
O k t ó b e r		22.	Extra practice Module 2	A tanult szerkezetek konszolidációja	• Past Simple (állító mondatok)	• A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés

N o v e m b e r								<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u>	
	23.	Extra practice Module 2	• A tanult szerkezetek konszolidációja	• Past Simple (állító mondatok)	• A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek	
	24.	Extra practice Module 2	• A tanult szerkezetek konszolidációja	• Past Simple (állító mondatok)	• A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		<u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok	
	25.	Extra practice Module 2 Revision	Module 2						<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés
	26.	Revision 2 PROJECT	Module 2						<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség

			(Me and my country)					g és vállalkozói kompetencia Kapcsolódási pontok:
		27.	Revision 2 PROJECT (Me and my country)	Module 2				földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
N o v e m b e r		28.	Test 2					
		29.	Test 2-Correction					

30.	Module 3 Our world a, A trip around Europe	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése A jövő idő megismerése, bemutatása (európai körút) 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés a jövőbeli tervekről a <i>going to</i> szerkezet A Folyamatos jelen jövő jelentéssel 	<ul style="list-style-type: none"> A témával kapcsolatos szókincs és kifejezések: Eurpoe, pack one's bags, stop 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 		
31.	b, Project Asia	<ul style="list-style-type: none"> Ázsia megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Kötelezettség és tiltás kifejezése (must / mustn't) Azonnali döntéshozatal (will) 	<ul style="list-style-type: none"> A témakörrel kapcsolatos szavak, kifejezések: continent, capital city... Égtájak 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni</p>	
32.	c, Visiting Oceania	<ul style="list-style-type: none"> Óceánia megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Hasonlítás eszközei Különböző országokról szerzett információ megértése A melléknév középfoka 	<ul style="list-style-type: none"> A témával kapcsolatos mellékneve, szavak és kifejezések: noisy, slow, native people 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 		
33.	c, Visiting Oceania	<ul style="list-style-type: none"> Óceánia megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> A melléknév középfoka A hasonlítás 	<ul style="list-style-type: none"> A témával kapcsolatos mellékneve, szavak és 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll 		

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
N o v e m b e r		34.	d, North and South America	• Az amerikai kontinens bemutatása	• Hasonlítás eszközei • Különböző országokról szerzett információ megértése • A melléknév felsőfoka	• A témával kapcsolatos mellékneve, szavak és kifejezések: official language, rainforest, carnival...	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia,
		35.	d, North and South America	• Az amerikai kontinens bemutatása	• Hasonlítás eszközei • Különböző országokról szerzett információ megértése • A melléknév felsőfoka	• A témával kapcsolatos mellékneve, szavak és kifejezések: official language, rainforest, carnival...	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka,

								pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok	
		36.	Top Skills – Around Africa	• Afrika megismerése	• Beszélgetés a jövőbeli tervekről • a <i>going to</i> szerkezet • A Folyamatos jelen jövő jelentéssel	• A kapcsolt szókincs: camel riding, go on a safari, go sightseeing...	•projektor • filctoll • CD-lejátszó		
D e c e m b e r	H é ő r	37.	Top Skills – Around Africa	• Afrika megismerése	• Beszélgetés a jövőbeli tervekről • a <i>going to</i> szerkezet • A Folyamatos jelen jövő jelentéssel	• A kapcsolt szókincs: camel riding, go on a safari, go sightseeing...	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u>	
		38.	Extra practice Module 3	• A tanult szerkezetek konszolidációja	• Future going to • Present Progressive with future meaning	• A modul szókincsének ismételése, szókincsbővítés	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka	
		39.	Extra practice Module 3	• A tanult szerkezetek konszolidációja	• Future going to • Present Progressive with future meaning	• A modul szókincsének ismételése, szókincsbővítés	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok	
			Idegen nyelvi kulcskompetenciák						

			Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
D e c e m b e r	40.	Extra practice Module 3	• A tanult szerkezetek konszolidációja	• A <i>will</i> jövőidő kifejezésére • A <i>must</i> módbeli segédige	• A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia,
	41.	Extra practice Module 3	• A tanult szerkezetek konszolidációja	• Comparative form • Superlative form	• A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek
	42.	Revision 3 PROJECT (Me and my country)	Module 3				<u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés
	43.						

			Revision 3	Module 3				<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u>
			PROJECT (Me and my country)					Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		44.	Mid-term Test					
				Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	

D e c e m b e r	45.	Mid-term Test		<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés
	46.	Mid-term test correction		<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
	47.	Test 3		<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka
	48.	Test 3-Correction		A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
J a n u á r		49.	Module 4 <i>Believe it or not!</i> a, In the past	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése A múlt idő bemutatása, kifejezése 	<ul style="list-style-type: none"> Cselekvések leírása a múltban Beszélgetés hírességekről A Past Simple igeidő A <i>could</i> módbei segédige 	<ul style="list-style-type: none"> A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: Be crazy about, be interested in, But that's not all, name sy after sy, Well, not exactly 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	Kiemelt nevelési feladatok: Gazdasági nevelés Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz, állampolgári ismeretek Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni
			50.	a, In the past	<ul style="list-style-type: none"> A múlt idő bemutatása, kifejezése 	<ul style="list-style-type: none"> Cselekvések leírása a múltban Beszélgetés hírességekről A Past Simple igeidő A <i>could</i> módbei segédige 	<ul style="list-style-type: none"> A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: Be crazy about, be interested in, But that's not all, name sy after sy, Well, not exactly 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó

		51.	b, I had an accident	• Balesetek leírása	• Beszélgetés múltbeli helyzetekről, történekekről, balesetekről	• Testrészek • A témához kapcsolódó szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	fejlesztés, feladattípusok	
		52.	b, I had an accident	• Balesetek leírása	• Együttéérzés kifejezése • A Past Progressive igeidő	• Testrészek • A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: <i>chase crash, be afraid of, have an accident</i>	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		
									<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés
		53.	c, What an adventure!	• Történet olvasás alapjai, lényegkiemelés	• Történet elmondása • Érzelmek leírása • Az időbeli sorrendiség megértése	• Az olvasmányhoz kapcsolódó szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek	
		54.	c, What an adventure!	• Történet olvasás alapjai, lényegkiemelés	• Történet elmondása • Érzelmek leírása • Az időbeli sorrendiség megértése	• Az olvasmányhoz kapcsolódó szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		
Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák	
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs	Eszközök és anyagok		

				tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	Vocabulary	Aids and materials	A differenciálás szinterei weblinkek
J a n u á r	55.	d, Amazing people	• Híres sportoló életének megismerése	• Múltbeli szokások megvitatása • Beszélgetés híres emberekről • A <i>used to</i> szerkezet	• A témához tartozó szókincs és kifejezések: award, cancer, comeback, luckily, a long way, from an early age, pick sy up...	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok</u> : Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák</u> : Szociális és
	56.	d, Amazing people	• Híres sportoló életének megismerése	• Múltbeli szokások megvitatása • Beszélgetés híres emberekről • A <i>used to</i> szerkezet	• A témához tartozó szókincs és kifejezések: award, cancer, comeback, luckily, a long way, from an early age, pick sy up...	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
	57.	Top Skills – It’s a mystery!	• Történet mesélés II.	• Történet elmondása • Érzelmek leírása • Időrendiség megértése • Indok adása	• Érzelmeket leíró melléknevek: embarrassed, excited, frightened...	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
	58.	Top Skills – It’s a mystery!	• Történet mesélés II.	• Történet elmondása • Érzelmek leírása • Időrendiség megértése • Indok adása	• Érzelmeket leíró melléknevek: embarrassed, excited, frightened...	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok</u> : Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági
	59.	Culture page 2 Song 2	• Skócia bemutatása	• A modul szerkezeteinek gyakorlása (konszolidáció)	• A témával kapcsolatos szavak, kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák</u> :

									Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
		60.	Culture page 2 Song 2	• Skócia bemutatása	• A modul szerkezeteinek gyakorlása (konszolidáció)	• A témával kapcsolatos szavak, kifejezések	•projektor • filctoll • CD-lejátszó		kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek, történelem <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
F e b r u á r	Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
					Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		61.	Extra practice Module 4	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Past Simple / Past Progressive • A <i>could</i> módbeli segédige	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés	

	62.	Extra practice Module 4	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Past Simple / Past Progressive • A <i>could</i> módbeli segédige	• A modul szókincese	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek, háztartástan	
	63.	Extra practice Module 4	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Módhatározószók • A <i>used to</i> szerkezet	• A modul szókincese	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		
								Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
	64.	Extra practice Module 4	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Módhatározószók • A <i>used to</i> szerkezet	• A modul szókincese	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		
	65.	Extra practice Module 4 Revision PROJECT (Me and my country)	Module 4					
	66.	Extra practice Module 4 Revision PROJECT (Me and my country)	Module 4				<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és	

								<p>népismeret, Gazdasági nevelés</p> <p><u>Egyéb</u></p> <p><u>kulcskompetenciák:</u></p> <p>Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u></p> <p>földrajz, állampolgári ismeretek, háztartástan</p> <p><u>Munkaforma:</u></p> <p>csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p>A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				<p>Egyéb fejlesztett kompetenciák</p> <p>Munkaformák</p> <p>A differenciálás szinterei</p> <p>weblinkek</p>
				<p>Az óra célja</p> <p>Aims of the lesson</p>	<p>A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek</p> <p>Functions and Structures</p>	<p>A fogalomkörökhöz tartozó szókincs</p> <p>Vocabulary</p>	<p>Eszközök és anyagok</p> <p>Aids and materials</p>	

F e b r u á r								Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés	
	67.	Test 4	Module 4						
	68.	Test 4- Correction	Module 4						Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
	69.	Module 5 A visit to a city a, What's in a city	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése A város infrastruktúrájának bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> Jelzések megértése Engedély adása kérése Udvarias kérések megfogalmazása Szívesség kérése 	<ul style="list-style-type: none"> A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: airport, petrol station; Anything else?, Here you are, sir., I'm afraid I..., May I help you?... 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 		<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek, háztartástan <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok	
	70.	a, What's in a city	<ul style="list-style-type: none"> A város infrastruktúrájának bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> Lehetőség kifejezése jelen illetve jövő időben Ajánlatok tétele, elfogadása, elutasítása Can / could / may / might 	<ul style="list-style-type: none"> A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: airport, petrol station; Anything else?, Here you are, sir., I'm afraid I..., May I help you?... 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 		<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és	

		71.	a, What's in a city	<ul style="list-style-type: none"> • A város infrastruktúrájának bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Lehetőség kifejezése jelen illetve jövő időben • Ajánlatok tétele, elfogadása, elutasítása • Can / could / may / might 	<ul style="list-style-type: none"> • A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: airport, petrol station; Anything else?, Here you are, sir., I'm afraid I..., May I help you?... 	<ul style="list-style-type: none"> •projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<p>állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka,</p>
		72.	b, How do I get there?	<ul style="list-style-type: none"> • Útbaigazítás adása kérése 	<ul style="list-style-type: none"> • Javaslattétel • Útbaigazítás • Helyhatározói elöljárószavak • Let's..., How about?, Why don't we...? 	<ul style="list-style-type: none"> • Helyek • Útbaigazítás kifejezései • A témához kapcsolódó egyéb szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> •projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<p>pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
M á r c	i u s							Kiemelt nevelési feladatok: Gazdasági nevelés, Környezettudatosságra nevelés
								Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és

		74. c, Keep our city clean	• Adott város bemutatása	• Adott város jellemzése • Hasonlítás (as... as) • A melléknév középfoka	• A városrendezés szókincse	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia	
		75. c, Keep our city clean	• Adott város bemutatása	• Adott város jellemzése • Hasonlítás (as... as) • A melléknév középfoka	• A városrendezés szókincse	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok	
								<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Gazdasági nevelés, Környezettudatosságra nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia,
		76. d, Getting around	• A közlekedés megismerése	• Preferencia kifejezése • Hasonlítás • A melléknév felsőfoka	• Közlekedési eszközök • Melléknevek a közlekedés témakörben • Más szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia	
		77. d, Getting around	• A közlekedés megismerése	• Preferencia kifejezése • Hasonlítás • A melléknév felsőfoka	• Közlekedési eszközök • Melléknevek a közlekedés témakörben • Más szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia	

		78.	Top Skills – Places to visit	• A város nevezetességeinek megismerése	• Beszélgetés nevezetességekről	• Nevezetességek • A témával kapcsolatos egyéb szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
M á r c i u s		79.	Top Skills – Places to visit	• A város nevezetességeinek megismerése	• Beszélgetés nevezetességekről	• Nevezetességek • A témával kapcsolatos egyéb szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb</u>
		80.	Extra practice Module 5	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Can – could – may – might • Let’s... - How about...? • Why don’t we...?	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

81.	Extra practice Module 5	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Határozószók (hely, mozgás)	• A modul szóincse	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok	
82.	Extra practice Module 5	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Határozószók (hely, mozgás)	• A modul szóincse	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés	
83.	Extra practice Module 5	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• A melléknév közép- és felsőfoka (hasonlítás: as... as)	• A modul szóincse	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia	
84.	Revision 5 PROJECT (Me and my country)	Module 5					<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek, biológia <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka

								A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
M á r c i u s		85.	Revision 5 PROJECT (Me and my country)	Module 5				<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
		86.	Test 5					<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka
		87.	Test 5- Correction					

							A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
Április	88.	Module 6 <i>Science matters</i> a, Let's see what happens	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése A fénytörés jelenségének megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés általános igazságokról Hipotézisek alkotása, találgatás Folyamatok megértése és szemmel követése Zero conditional 	<ul style="list-style-type: none"> A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: <i>balloon, cloud, experiment, sunlight...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
	89.	b, Look it up!	<ul style="list-style-type: none"> Mítikus lények megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Jövőbeli tervek megbeszélése Azonnali döntéshozatal A <i>going to</i> szerkezet 	<ul style="list-style-type: none"> A témához kapcsolódó szavak és kifejezések : <i>giant squid; okk forward to...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
	90.	b, Look it up!	<ul style="list-style-type: none"> Mítikus lények megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Jövőbeli tervek megbeszélése Azonnali döntéshozatal figyelmeztetések, felajánlás, ígéretek, kérések Future <i>will</i> A <i>going to</i> szerkezet 	<ul style="list-style-type: none"> A témához kapcsolódó szavak és kifejezések : <i>giant squid; okk forward to...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
Április		91.	c, What's up in the sky?	<ul style="list-style-type: none"> A naprendszer megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Következtetések a jövőre nézve Future <i>will</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Az világűrrel kapcsolatos szavak A témával kapcsolatos egyéb szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek, történelem <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		92.	c, What's up in the sky?	<ul style="list-style-type: none"> A naprendszer megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Következtetések a jövőre nézve Future <i>will</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Az világűrrel kapcsolatos szavak A témával kapcsolatos egyéb szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
		93.	d, Sci-fi adventure	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés az időutazásról 	<ul style="list-style-type: none"> Hipotézisek alkotása, találgatás Feltételek szabása, következmények Feltételes mondatok (1. típus) 	<ul style="list-style-type: none"> Az olvasmányhoz kapcsolódó szavak és kifejezések: <i>disappear, confused, dinosaur, back in time, be in trouble, change one's mind, I have no idea...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

		94.	d, Sci-fi adventure	• Beszélgetés az időutazásról	• Feltételek szabása, következmények • Feltételes mondatok (1. típus)	• Az olvasmányhoz kapcsolódó szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés
		95.	Top Skills – Would you like to come?	• Email olvasása	• Meghívás közzlése, elfogadása, elutasítása	• A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: <i>3D films, afterwards, refuse, How could I say no?, I an't make it, Let me know, Take care, Waiting for your reply...</i>	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
		96.	Top Skills – Would you like to come?	• Email olvasása	• Meghívás közzlése, elfogadása, elutasítása	• A témához kapcsolódó szavak és kifejezések:	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek, történelem
								<u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok	

				Functions and Structures		Aids and materials	A differenciálás szinterei weblinkek
M á j u s	97.	Culture page 3 Song 3 (Super structures, cool science)	• Az angolszász országok híres épületeinek megismerése	• A modul szerkezeteinek és funkcióinak rögzítése	• A témához kapcsolódó szókincs és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Gazdasági nevelés, Testi és lelki egészség Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire <u>Egyéb kulcskompetenciák</u> Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, Természettudományos kompetencia Digitális kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
	98.	Extra practice Module 6	• A hatodik modul szerkezeteinek gyakorlása	• Zero Conditional • Future going to	• A modul szókincese	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
	99.	Extra practice Module 6	• A hatodik modul szerkezeteinek gyakorlása	• Future will • Feltételes mondatok (1. típus)	• A modul szókincese	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

100.	Extra practice Module 6	• A hatodik modul szerkezeteinek gyakorlása	• Zero Conditional • Future going to	• A modul szókincese	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés, Testi és lelki egészség
101.	Extra practice Module 6	• A hatodik modul szerkezeteinek gyakorlása	• Future will • Feltételes mondatok (1. típus)	• A modul szókincese	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire <u>Egyéb kulcskompetenciák</u> Kezdeményezőképeség és vállalkozói
102.	Extra practice Module 6 Revision	Module 6			•projektor • filctoll • CD-lejátszó	kompetencia, Természettudományos kompetencia Digitális kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
				Május	103.	Extra practice Module 6 Revision PROJECT (Me and my country)	Module 6	
104.	Revision 6 PROJECT (Me and my country)	Module 6				<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<u>kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, Természettudományos kompetencia	

J ú n i u s					Digitális kompetencia Kapcsolódási pontok:
	105.	Test 6			földrajz, állampolgári ismeretek Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka
					A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
	106.	Test 6-Correction			<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret,
	107.	Év végi ismétlés	Modules 1-6		Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u>
108.	End-of-term test			Szociális és állampolgári kompetencia,	
109.	End-of-term test correction			Kezdeményezőképesse	

		110. Év végi 111. ismétlés	• A tanév során tanultak összegzése, gyakorlatok	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<p>g és vállalkozói kompetencia, Természettudományos kompetencia Digitális kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
--	--	---	---	--	---

heti 5 óra

mmpublications

Get to the Top Revised Edition 2

6. évfolyam

A 6. évfolyam megkezdésekor a tanulók már legalább négy év nyelvtanulási tapasztalattal rendelkeznek. Hozzászoktak a célnyelvi óravezetéshez, megértik az órai tevékenységekre vonatkozó rövid, egyszerű utasításokat, tudják, hogy léteznek olyan iskolai és iskolán kívüli helyzetek, feladatok, amelyeket csak akkor képesek sikerrel megoldani, ha megfelelő idegennyelv-ismerettel rendelkeznek. Már ismernek hangzó és írott célnyelvi szövegeket, megtették az első lépéseket az idegen nyelvi interakció és az összefüggő beszéd területén. Elkezdték az írást az idegen nyelv tanulásának szolgálatába állítani, és egyszerű formában használják az önkifejezés eszközeként is. A korosztály igényei és szükségletei szerint alakított idegennyelv-oktatás keretében megtapasztalták a játékos nyelvtanulás örömeit. A feldolgozott tartalmak révén lehetőségük nyílt bepillantani egy, a sajátjukhoz részben hasonló, részben attól eltérő kultúrába. A pozitív visszajelzések önbizalmat adtak nekik, és néhány alapvető nyelvtanulási stratégia elsajátításával megtették az első lépéseket az önálló nyelvtanulóvá válás útján.

A 6. évfolyamon folytatódó nyelvoktatás legfontosabb célja az, hogy a tanulók változatlanul kedvet érezzenek a nyelvtanulás iránt, és örömeiket leljék a nyelvvel való foglalkozásban, valamint hogy ébren maradjon kíváncsiságuk az idegen nyelvet beszélő emberek és kultúrájuk iránt, nyitottak maradjanak az új ismeretek, tapasztalatok befogadására.

A nyelvsajátítás területén a korábbiakhoz hasonlóan fontos cél a beszédértés és a beszédképesség fejlesztése, de ebben az életkorban fokozatosan felzárkózik melléjük az olvasott szöveg értése és az írás is. A készségek fejlesztése komplex módon történik, úgy, ahogy azok a valós kommunikációs helyzetekben természetes módon összekapcsolódnak. Az idegen nyelv elsajátítása továbbra is minden esetben kontextusba ágyazva, konkrét beszédhelyzetek során történik, melyekben a verbális és a nem verbális elemek természetes egységet alkotnak.

A motiváció fenntartása érdekében fontos, hogy a tanulók a fejlettségi szintjüknek megfelelő, változatos, érdekes és értelmes, kihívást jelentő tevékenységek során sajátítsák el az idegen nyelvet. A témakörök részben ugyanazok, mint az előző fejlesztési szakaszban, de bővülnek és mélyülnek, azzal párhuzamosan, ahogy a tanulók érdeklődése alakul, igényeik, szükségleteik változnak. További témák is feldolgozásra kerülnek, amelyek összhangban állnak a NAT-ban szereplő más műveltségi területek, tantárgyak tartalmaival. A „Témakörök” táblázatban megjelölt kapcsolódási pontok segítenek megtalálni azokat a területeket, ahol megvalósítható a tantárgyakon átívelő – akár közös projektek keretében történő – tanulás.

A 6. osztályban jelentősen bővül a tanulók szókincse. A nyelvtani szerkezeteket továbbra is kontextusba ágyazva sajátítják el, de fokozatosan felébred az érdeklődésük a célnyelv szabályrendszere és az anyanyelvükhöz hasonló, illetve attól eltérő nyelvi jelenségek iránt. Örömeiket lelik a szabályszerűségek felfedezésében, de a szabályok ismerete csak csekély mértékben segíti nyelvi fejlődésüket. A helyes nyelvhasználat elsajátításában nagy szerepe van a nyelvi input minőségének és mennyiségének, valamint a tanulói megnyilatkozások esetében a pozitív tanári visszajelzésnek.

Ebben a szakaszban is fontos célkitűzés, hogy a tanulók idegen nyelvi kompetenciájának fejlesztése szoros összefonódásban és kölcsönhatásban történjen a fejlesztési szakaszra vonatkozó nevelési célokkal és más kulcskompetenciák fejlesztésével, elsősorban az anyanyelvi kommunikációval, a szociális kompetenciával, az esztétikai-művészeti tudatossággal és kifejezőképességgel, valamint az önálló tanulással. Fokozatosan egyre nagyobb szerepet kap a digitális kompetencia, hiszen az IKT-eszközök használata idegen nyelven is az információszerzés és információcsere korszerű és hatékony eszköze.

A fejlesztési szakasz célja, hogy a tanulók a 6. évfolyam végére elérjék a KER szerinti A2.1 szintet.

Javasolt tananyag: Get To the Top Revised Edition 2

Éves óraszám: 185/év, 5 óra/hét

Témakör	óraszám
1. Az én világom / Otthon	21
2. Fantázia és valóság	21
3. A városban	21
4. Tudomány és technika	21
5. Ember és természet	21
6. Szabadidő	21
7. Egészség, betegség	21
8. Szórakozás	21
Szabadon felhasználható:	17
<ul style="list-style-type: none"> Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.) <p>és/vagy</p> <ul style="list-style-type: none"> Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően <p>és/vagy</p> <ul style="list-style-type: none"> Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában 	
Összesen:	185

Témakörök a 6. évfolyam számára

Témakör	Kapcsolódási pontok
AZ ÉN VILÁGOM / OTTHON	Vizuális kultúra Rajz Testnevelés
FANTÁZIA ÉS VALÓSÁG	Történelem Irodalom Rajz Sport
A VÁROSBAN	Földrajz

	Személyes élmények
TUDOMÁNY ÉS TECHNIKA	Környezetvédelem Csillagászat
EMBER ÉS TERMÉSZET	Földrajz Természetismeret
SZABADIDŐ	Személyiségfejlesztés Osztályfőnöki tevékenységek
EGÉSZSÉG, BETEGSÉG	Biológia Egészséges életmód Testnevelés
SZÓRAKOZÁS	Vizuális kultúra Médiumok

Fejlesztési célok és feladatok egységenként

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	Aktív részvétel az órai tevékenységekben, a célnyelvi óravezetés követése, az egyszerű tanári utasítások és kérdések, valamint a korábban feldolgozott szövegek megértése, begyakorolt rövid párbeszéd folytatása, minta alapján egyszerű szövegek alkotása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy rövid mondatból álló kérdések, néhány rövid mondatból álló megnyilatkozások megértése;
A fejlesztés tartalma	
<p>A megértés során egyre tudatosabb támaszkodás a hallott szövegeket kísérő nonverbális elemekre (pl. képek, képsorok, tárgyak, testbeszéd, hanglejtés) és a beszédhelyzetre. Tanári ösztönzésre a hallott szövegből kiszűrt információk egyre tudatosabb összekapcsolása a témával kapcsolatos egyéb ismeretekkel, és ezek alapján következtetések levonása a tartalomra vonatkozóan.</p> <p>Különböző beszélők egyre biztosabb megértése, amennyiben azok a célnyelvi normának megfelelő vagy ahhoz közelítő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez igazított tempóban, szükség esetén szüneteket tartva és a lényegi információkat hangsúlyozva, megismételve beszélnek.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, animációs filmek, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok, tanárral, tanuló társakkal, célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd.</p>	

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	Részvétel interakciót igénylő tevékenységekben, egyszerű nyelvi eszközök alkalmazásával.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rövid beszélgetés folytatása a társakkal a tanult témákról; rövid, egyszerű szövegek közös előadása; az ismert szöveg célnyelvi normához közelítő kiejtése, helyes intonációval és megfelelő beszédtempóban.

A fejlesztés tartalma	
<p>Kommunikálás begyakorolt beszédfordulatokkal (pl. bemutatkozás, bemutatás, üdvözlés, köszönés, alapvető információ kérése és adása saját magáról, társairól, közvetlen környezetéről, különböző dolgok kérése és adása, tetszés, nemtetszés kifejezése). Meg nem értés esetén nonverbális elemekkel, pl. testbeszéddel támogatott ismétlés, magyarázat kérése.</p> <p>Néhány egyszerű, a beszélgetés strukturálása szempontjából fontos elem megismerése és alkalmazása (pl. beszélgetés kezdeményezése, figyelemfelhívás).</p> <p>Hallott, látott jelenségekre (pl. váratlan osztálytermi történésekre, időjárással kapcsolatos megfigyelésekre) való reagálás egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p>Aktív részvétel dalok, mondókák, versek, mesék, történetek előadásában, szóbeli nyelvi játékokban; nonverbális elemekkel támogatott történet elmondásába való bekapcsolódás az ismert szavak, kifejezések, beszédfordulatok szintjén.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, mondókák, versek, mesék, illusztrált történetek, mozgással kísért rövid cselekvéssorok, kérdések, rövid párbeszéd, dramatizált jelenetek, néhány mondatos leírások, egyszerű felszólítások, kérések, információ hiányán, illetve különbözőségén alapuló szövegek.</p>	

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	Néhány összefüggő mondat elmondása önmagáról és a tanult témákról. A megismert versek, mondókák felidézése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Néhány egyszerű nyelvtani szerkezet és mondatfajta használata; a szavak, szócsoporthoz, egyszerű cselekvések, történések összekapcsolása kötőszavakkal; munkájának bemutatása egyszerű nyelvi eszközökkel; ismert szöveg elmondása a célnyelvi normához közelítő kiejtéssel, intonációval és beszédtempóban.
A fejlesztés tartalma	
<p>Egyénileg vagy csoportban létrehozott alkotás, tárgy rövid bemutatása és értékelése (pl. közös plakát készítése, kiállítása, szóbeli bemutatása és értékelése).</p> <p>Tanári példa vagy autentikus hangzóanyag hallgatása és együttes elmondása után közös vagy önálló ismétlés; a kiejtés, intonáció, hangsúly, ritmus játékos gyakorlása (pl. hangerő vagy hangszín változtatásával, érzelmek kifejezésével, ritmushangszerek vagy mozgás kíséretével).</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, versek, mesék, rövid történetek, cselekvéssorok, leírások (pl. tanulói munka bemutatása), rövid szerepek, interaktív feladatok.</p>	

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	Részvétel olvasást igénylő nyelvi tevékenységekben, ismert szavak, rövid szövegek elolvasása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyszerű, autentikus szövegekből néhány alapvető információ kiszűrése; az olvasott szövegre vonatkozó egyszerű feladatok elvégzése; a készségek, képességek kreatív használata az olvasott szövegek értelmezéséhez; érdeklődés kialakítása a célnyelvi kultúra irodalmi, művészeti alkotásai iránt.

A fejlesztés tartalma
<p>Rövid, egyszerű, írott instrukciók követése képek segítségével (pl. játék összerakása, útbaigazítás).</p> <p>Egyszerűsített nyelvezetű irodalmi alkotások olvasása (pl. versek, mesék, dalszövegek, novellák).</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Történetek, hirdetések, plakátok, egyszerű katalógusok, egyszerű üzenetek, útleírások, képeslapok, feliratok, nyomtatványok hagyományos és online formában.</p>

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	Részvétel írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekben, s ezek során rövid szavak, mondatok másolása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A közösen feldolgozott olvasott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatok elvégzése; részvétel írásbeli nyelvi játékokban; a meglévő szókincs, tudás képes kreatív alkalmazása az őt érdeklő témájú, egyszerű szövegek írásához.
A fejlesztés tartalma	
<p>Projektmunka készítése (pl. poszterek, hirdetések, faliújságok, tájékoztató táblák, ismertető). Az életkornak megfelelő irodalmi művek (pl. mesék, történetek) bizonyos elemeinek megváltoztatása, átírása.</p> <p>Különböző típusú szövegek kreatív írása (pl. napló, dalszöveg, listaversek, szabadversek).</p> <p>Egy-két mondatos üzenet, illetve bejegyzés írása internetes közösségi oldalon, blogban vagy fórumban.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Leírás, felirat, utasítás, képeslap, üdvözlőkártya, meghívó, üzenet, SMS, e-mail, levél, adatlap, bejegyzés, dalszöveg.</p>	

Kommunikációs eszközök A2.1		
<i>1 A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök</i>		
	Kezdeményezés és válasz	
<i>Megszólítás</i>	<i>Excuse me.</i>	<i>Pardon?</i>
<i>Köszönés</i>	<i>How do you do?</i> <i>Good morning.</i> <i>Hello Tom.</i> <i>Hello, how are you?</i> <i>Hi!</i>	<i>How do you do?</i> <i>Good morning.</i> <i>Hello Mary.</i> <i>Very well, thank you. And how about you?</i> <i>Hi!</i>

<i>Elköszönés</i>	<i>Goodbye. Bye-bye! Good night. Take care.</i>	<i>Goodbye. Bye! Good night. Thanks. Bye!</i>
<i>Köszönet és arra reagálás</i>	<i>Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.</i>	<i>Not at all. You are welcome. No problem. Don't mention it.</i>
<i>Bemutakozás, bemutatás</i>	<i>My name is... May I/Can I/ Let me introduce myself. May I/Can/ Let me introduce you to Rosy?</i>	<i>Hello. Hi! Pleased to meet you. Nice to meet you.</i>
<i>Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás</i>	<i>How are you feeling today? What's the matter?</i>	<i>Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I am afraid.</i>
<i>Bocsánatkérés és arra reagálás</i>	<i>I am sorry. I am very sorry. I beg your pardon.</i>	<i>That's all right. It doesn't matter. Never mind.</i>
<i>Gratulációk, jókívánságok és arra reagálás</i>	<i>Happy Christmas/New year/Birthday! Many happy returns (of the day) Congratulations!</i>	<i>Happy Christmas /New Year/ Birthday! Thank you. Thank you, the same to you.</i>
<i>Telefon felvétele</i>	<i>Oxford, five oh two double one.</i>	<i>Hello, this is Ms Brown speaking.</i>
<i>Telefonon bemutatkozás</i>	<i>Hello, this is Mary Smith speaking.</i>	
6. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
<i>Véleménykérés, és arra reagálás</i>	<i>What do you think? How do you like it? Is it OK if I ...?</i>	<i>I think it is rather strange. I like it.</i>
<i>Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése</i>	<i>You are right. You are wrong. That's right. No way. Are you kidding? Are you sure?</i>	
<i>Egyetértés, egyet nem értés</i>	<i>Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it?</i>	<i>OK. All right. I think he's wrong/right.</i>
<i>Tetszés, nem tetszés</i>	<i>Do you like Greek food? What do you think of my boyfriend?</i>	<i>I think it's great. I don't like it. Yuk! / Yummy! He looks nice.</i>
<i>Akarat, kívánság</i>	<i>Would you like a biscuit? Why don't you ...?</i>	<i>I'd like an ice-cream, please.</i>
7. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök		
<i>Dolgok, személyek megnevezése, leírása</i>	<i>What is it? What's it in English? What is his house like?</i>	<i>It's.../ That's.../ It's a kind of.../It's used for... It's big and comfortable.</i>

<i>Információ kérés, adás</i>	<i>Are you all right? How can I get to ...? Can you tell me where ...? When are the guests coming?</i>	<i>Yes, I am. Go along ... At 6 p.m.</i>
<i>Tudás, nemtudás</i>	<i>Where is she? Am I right?</i>	<i>I have no idea. Sure.</i>
8. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök		
<i>Kérés és arra reagálás</i>	<i>Can you give me a pen? Could you ...? May I ...? Might I ...?</i>	<i>Yes, sure. Yes, of course. I'm afraid I can't.</i>
<i>Javaslat és arra reagálás</i>	<i>Let's go to the cinema tonight.</i>	<i>Good idea.</i>
<i>Meghívás és arra reagálás</i>	<i>Are you free on Tuesday? Do you want to go to the cinema? Would you like to go ...? How about going ...? Let's meet on Sunday.</i>	<i>Yes, I am. Good idea.</i>
<i>Kínálás és arra reagálás</i>	<i>Have an orange. Would you like to have a sandwich? Can I get you a sandwich? Here you are.</i>	<i>Yes, please. No, thank you. Thank you.</i>
9. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök		
<i>Megértés biztosítása</i>	<i>Did you say the castle?</i>	
<i>Visszakérdezés, ismétléskérés</i>	<i>Can you spell it for me? It spells...</i>	
<i>Nem értés, betűzés kérése, betűzés</i>	<i>Sorry, I don't understand. Could you understand? Sorry, what does that mean?</i>	

Fogalomkörök A2.1

<i>Fogalomkörök</i>		<i>Fogalomkörök nyelvi kifejezései</i>	
<i>Cselekvés, történet, létezés kifejezése</i>			
	<i>Jelenidejűség</i>	<i>Present Simple</i>	<i>When do you get up? I don't drink milk.</i>
		<i>Present Progressive Present Passive</i>	<i>Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving. It is called an apple.</i>
		<i>Present Perfect Simple</i>	<i>I have got a present.</i>

	<i>Múltidejűség</i>	<i>Past Simple</i> <i>Past Progressive</i> <i>'used to'</i> <i>Could</i> <i>Past Passive</i>	<i>And then she kissed me. Why didn't you come yesterday?</i> <i>What were you doing yesterday afternoon?</i> <i>I used to like chocolate when I was younger.</i> <i>I could swim when I was four.</i> <i>It was closed after two years.</i>
	<i>Jövőidejűség</i>	<i>Going to</i> <i>Will</i> <i>Offers</i> <i>Infinitive</i> <i>Present Progressive</i>	<i>What are you going to do on Saturday?</i> <i>It will rain in the afternoon.</i> <i>Shall I get you something to drink?</i> <i>We are to go home early today.</i> <i>I am meeting my friend at the cinema tonight.</i>
<i>Birtoklás kifejezése</i>		<i>Present forms of have</i>	<i>I have five friends at school.</i>
		<i>Possessive Pronouns.</i>	<i>My, your, his/her/its, our, their dog</i>
		<i>Genitive 's</i>	<i>Kate's brother</i> <i>Whose?</i>
<i>Térbeli viszonyok</i>	<i>Irányok, helymeghatározás</i>	<i>Prepositions,</i> <i>Prepositional Phrases,</i> <i>Adverbs</i> <i>Prepositions of movement</i>	<i>Here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, ...</i> <i>Up, down, back & forth, along, towards, away</i>
<i>Időbeli viszonyok</i>			
	<i>Gyakoriság</i>	<i>How often?</i>	<i>Always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day.</i>
	<i>Időpont</i>	<i>When?</i> <i>What time?</i> <i>What's the time?</i> <i>How long? Since when?</i>	<i>Now,</i> <i>Yesterday, last week, two years ago,</i> <i>Tomorrow, next week</i> <i>In 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday</i> <i>It's eight. It's quarter to eight.</i> <i>For two years. Since Monday.</i> <i>So far, ever, never, before</i>
<i>Mennyiségi viszonyok</i>		<i>Singulars and plurals</i> <i>Regular and irregular plurals</i>	<i>Boys, girls,</i> <i>Children, people, men, women</i> <i>...</i>
		<i>Cardinal numbers 1-100</i>	
		<i>Ordinal numbers</i>	<i>first, second...</i>

		<p><i>Countable nouns</i></p> <p><i>Uncountable nouns</i></p> <p><i>Some, any, no</i></p> <p><i>Every, each</i></p> <p><i>Too much, enough, lots of, loads of</i></p> <p><i>All, both, neither, none</i></p>	<p><i>How many CDs have you got?</i> <i>I've got a lot of/few CDs.</i></p> <p><i>How much money have you got?</i> <i>I've got a lot of / little money.</i> <i>I've got no money.</i></p> <p><i>Everybody has got a phone.</i> <i>We've got loads of CDs.</i> <i>Neither boy has got a smart phone.</i></p>
Minőségi viszonyok		<p><i>Comparative and superlative of short adjectives</i></p> <p><i>Irregular comparative and superlative forms of adjectives</i></p>	<p><i>Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl.</i></p> <p><i>Good/bad (better, worse)</i> <i>What's it like? What colour is it?</i></p>
Modalitás		<i>Can (ability)</i>	<i>I can swim.</i>
Logikai viszonyok		<p><i>Linking words</i></p> <p><i>Must / mustn't</i></p> <p><i>Have to, should</i></p> <p><i>Zero Conditional</i></p> <p><i>Conditional Type 1</i></p> <p><i>One / ones</i></p> <p><i>Relative pronouns: who, which, that</i></p> <p><i>So, neither</i></p>	<p><i>And/or/but/because</i></p> <p><i>You must visit me soon.</i></p> <p><i>You have to keep the rules.</i></p> <p><i>If it rains, it pours.</i></p> <p><i>If you call him, he will answer.</i></p> <p><i>Mine is the best phone in the class.</i></p> <p><i>I don't know who to call.</i></p> <p><i>I like chocolate. So do I.</i></p>
Szövegösszetartó eszközök		<p><i>Articles</i></p> <p><i>Some+plural noun</i></p> <p><i>any+plural noun</i></p> <p><i>Some +singular noun</i></p> <p><i>Any +singular noun</i></p> <p><i>Nominative and Accusative of personal pronouns</i></p> <p><i>Demonstrative pronouns</i></p> <p><i>Indefinite pronouns</i></p>	<p><i>A, an, the</i></p> <p><i>There are some pencils in the bag.</i></p> <p><i>Have you got any sisters?</i></p> <p><i>I haven't got any matchboxes.</i></p> <p><i>There's some water in the vase.</i></p> <p><i>There isn't any juice in my glass.</i></p> <p><i>I, he, they...</i></p> <p><i>Me, him, them...</i></p> <p><i>This, that, these, those</i></p> <p><i>Somebody, anybody, nobody, everybody</i></p>

A Get To the Top Revised Edition 2 tankönyv sajátosságait a kommunikációs eszközök, fogalomkörök és a tanulói tevékenységeket illetően, az alábbi táblázat tartalmazza:

Kommunikációs eszközök, helyzetek és szándékok	Fogalomkörök, nyelvtani szerkezetek	Tanulói tevékenységek
Discussing habitual actions & routines; Talking about free-time activities; Discussing current activities; Expressing likes & dislikes; Describing one's bedroom; Describing personality; Asking about & describing people's appearance;	Időbeli és logikai viszonyok - <i>Adverbs of frequency</i> - <i>Prepositions of time</i> - <i>Present Simple & Present Progressive</i> ; - <i>Subject & object pronouns</i> - <i>Possessive adjectives & pronouns</i> ;	Házi dolgozat írása: 'My room'; Email írása a barátomnak;
Discussing activities in the past; Discussing past events, situations, accidents; Expressing sympathy; Discussing past habits; Talking about famous people; Describing feelings; Understanding sequence;	Cselekvés, történés, létezés - <i>Past Simple & Progressive</i> - <i>Could</i> - <i>Time clauses: when, while</i> - <i>Adverbs of manner</i> - <i>Used to</i>	Velem megesett baleset elmesélése; Kedvenc regényem ismertetése; Beszámoló írása egy kirándulásról;
Understanding signs in a city; Asking about & identifying the location of buildings; Reading a map; Giving directions; Talking about famous sights; Making, accepting & refusing offers; Making comparisons; Expressing preference;	Térbeli és minőségi viszonyok - <i>Prepositions of place & movement</i> - <i>Let's ... / How about ...?</i> - <i>Comparative forms</i> - <i>as + adjective + as</i> - <i>Superlative forms</i> - <i>Which?</i>	Projektmunka: poszter készítése a környezetvédelem feladatairól; Baráti levél írása;
Discussing general truths; Making guesses & hypotheses; Understanding & following procedures; Discussing actions, situations & their consequences; Discussing future plans; Making predictions & decisions; Referring to conditions & their results;	Logikai viszonyok - <i>Zero Conditional</i> - <i>Future with 'going to' & 'will'</i> (<i>offers, promises, requests, on-the-spot decisions, warnings, threats</i>) - <i>'Will' for predictions</i> - <i>Conditional Type 1</i>	Önálló szövegfeldolgozás; Email írása: válasz egy meghívásra;
Talking about past experiences; Linking past and present time; Describing a holiday; Asking about & understanding length of time; Discussing jobs; Describing animals;	Időbeli viszonyok - <i>Present Perfect Simple (ever, never, before, always, just, so far, once, twice)</i> - <i>Present Perfect Simple vs. Past Simple</i> ; - <i>Time expressions (yet, already)</i> - <i>How long? For / since</i>	Kooperatív szövegfeldolgozás; Prezentáció készítése kedvenc állatainkról;
Identifying & describing people's dress Expressing preference;	Mennyiségi viszonyok - <i>Too / enough</i> - <i>One / ones</i> - <i>How much? / How many?</i>	Csoportmunka: divatbemutató konferálása; Önálló szövegfeldolgozás;

Buying & selling; Talking about prices Asking for & giving information; Expressing necessity, lack of necessity & prohibition; Arguing for and againsts; Giving reason;	- <i>Relative pronouns (who, which, that)</i> - <i>Must / have to</i>	
---	--	--

Asking for and giving advice; Asking for & giving confirmation; Agreeing and disagreeing; Expressing purpose & preference; Discussing healthy eating; Ordering food; Stating a problem;	Modalitás - <i>Should</i> - <i>Question tags</i> - <i>Full & Bare Infinitive</i> - <i>'ing'-form</i>	Csoportmunka: helyes étrend összeállítása; Helytelen étrend elemzése; Problémák megbeszélése; Tanácsadás tiniknek;
Finding things in common; Discussing facts & music; Saying what things are made of; Talking about films / TV programmes; Expressing opinion;	Mennyiségi viszonyok - <i>All / Both / Neither / None</i> - <i>So / Neither</i> - <i>Present Simple Passive</i> - <i>Past Simple Passive</i>	Film megtekintése közösen, majd megbeszélése; Interjú készítése híres filmsztárral;

Értékelési rendszer:

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire a 6. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet méréskor a szókincs, beszédképesség, beszédértést és írásképességet mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok: minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

- önértékelés
- tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)
- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

ónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
SZEPTEMBER	1.	1.	Bevezetés – A tankönyv használata					<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		2.	A könyv tartalma	• A tankönyv áttekintése, a hozzá tartozó segédletek bemutatása, a tanévben elsajátítandó nyelvtudás rendszerezése, a tanóra követelményinek rögzítése				
		3.	Hello	• Az alapszerkezetek és funkciók átisméltése	• bemutatkozás, üdvözlés • személyes információ adása cseréje • <i>How old...?</i> • a létige <i>be</i>	• What's your name? • I'm ... • How old are you? I'm ... years old. • What year are you in? I'm in year...	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		4.	Hello	• Az alapszerkezetek és funkciók átisméltése	• bemutatkozás, üdvözlés • személyes információ adása cseréje • <i>How old...?</i> • a létige <i>be</i>	• What's your name? • I'm ... • How old are you? I'm ... years old. • What year are you in? I'm in year...	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

		5.	Hello	<ul style="list-style-type: none"> • Az alapszerkezetek és funkciók átismétlése 	<ul style="list-style-type: none"> • bemutatkozás, üdvözlés • személyes információ adása cseréje • <i>How old...?</i> • a létige <i>be</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • What's your name? • I'm ... • How old are you? I'm ... years old. • What year are you in? I'm in year... 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
--	--	----	--------------	--	--	---	--	--

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
SZEPTEMBER	2.	6.	Module 1 <i>My life</i> a, At home	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A napirend bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés szokásos tevékenységekről, rutinról • A <i>Present Simple</i> igeidő • Gyakorisághatározószók (<i>adverbs of frequency</i>) • Időhatározói előjárószavak 	<ul style="list-style-type: none"> • A napirenddel kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>brush my teeth; clean the windows; read magazines or the newspaper...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p>

				• <i>How often...?</i> szerkezet			<u>A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok</u>
7.	a, At home	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A napirend bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés szokásos tevékenységekről, rutinról • A <i>Present Simple</i> igeidő • Gyakorisághatározószók (<i>adverbs of frequency</i>) • Időhatározói elöljárószavak •<i>How often...?</i> szerkezet 	<ul style="list-style-type: none"> • A napirenddel kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>brush my teeth; clean the windows; read magazines or the newspaper...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 		
8.	a, At home	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A napirend bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés szokásos tevékenységekről, rutinról • A <i>Present Simple</i> igeidő • Gyakorisághatározószók (<i>adverbs of frequency</i>) • Időhatározói elöljárószavak •<i>How often...?</i> szerkezet 	<ul style="list-style-type: none"> • A napirenddel kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>brush my teeth; clean the windows; read magazines or the newspaper...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 		
9.	b, Free time	• A szabadidős tevékenységek	• Beszélgetés szabadidős	• A szabadidős tevékenységekkel kapcsolatos szókincs és	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 		

			megismerése, elsajátítása	tevékenységekről, hobbiokról • Adott pillanatban zajló cslsekvések jellemzése • Preferenciák kifejezése	kifejezések (have drama lessons, play board games...)		
	10.	b, Free time	• A szabadidős tevékenységek megismerése, elsajátítása	• Beszélgetés szabadidős tevékenységekről, hobbiokról • Adott pillanatban zajló cslsekvések jellemzése • Preferenciák kifejezése	• A szabadidős tevékenységekkel kapcsolatos szókincs és kifejezések (have drama lessons, play board games...)	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák			Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	

SZEPTEMBER	3.	11.	b, Free time	<ul style="list-style-type: none"> • A szabadidős tevékenységek megismerése, elsajátítása 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés szabadidős tevékenységekről, hobbikról • Adott pillanatban zajló cslsekvések jellemzése • Preferenciák kifejezése 	<ul style="list-style-type: none"> • A szabadidős tevékenységekkel kapcsolatos szókincs és kifejezések (have drama lessons, play board games...) 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
		12.	Portfolio 1: My youth club	<ul style="list-style-type: none"> • Ifjúsági klub plakátjának elkészítése 	<ul style="list-style-type: none"> • A modul szerkezetei 	<ul style="list-style-type: none"> • A témához kapcsolódó szavak, kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		13.	Portfolio 1: My youth club	<ul style="list-style-type: none"> • Ifjúsági klub plakátjának elkészítése 	<ul style="list-style-type: none"> • A modul szerkezetei 	<ul style="list-style-type: none"> • A témához kapcsolódó szavak, kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		14.	c, My room	<ul style="list-style-type: none"> • A közvetlen környezet jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> • A saját hálószoba leírása • Some / any / no / every és szóösszetételeik 	<ul style="list-style-type: none"> • A témával kapcsolatos szavak, kifejezések: armchair bookcase, carpet, poster, mirror, surf the net, spend time 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		15.	c, My room	<ul style="list-style-type: none"> • A közvetlen környezet jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> • A saját hálószoba leírása • Some / any / no / every és szóösszetételeik 	<ul style="list-style-type: none"> • A témával kapcsolatos szavak, kifejezések: armchair bookcase, carpet, poster, mirror, surf the net, spend time 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
SZEPTEMBER	4.	16.	c, My room	<ul style="list-style-type: none"> A közvetlen környezet jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> A saját hálószoba leírása Some / any / no / every és szóösszetételeik 	<ul style="list-style-type: none"> A témával kapcsolatos szavak, kifejezések: armchair bookcase, carpet, poster, mirror, surf the net, spend time 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
		17.	Portfolio 1: My room	<ul style="list-style-type: none"> A közvetlen lakókörnyezet bemutatása, projektkészítés 	<ul style="list-style-type: none"> A modul szerkezetei 	<ul style="list-style-type: none"> A témához kapcsolódó szavak, kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
		18.	Portfolio 1: My room	<ul style="list-style-type: none"> A közvetlen lakókörnyezet bemutatása, projektkészítés 	<ul style="list-style-type: none"> A modul szerkezetei 	<ul style="list-style-type: none"> A témához kapcsolódó szavak, kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
		19.	d, What are you like?	<ul style="list-style-type: none"> A személyiség-vonások megismerése, jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> A személyiség jellemzése A birtok kifejezése 	<ul style="list-style-type: none"> A személyiséget leíró melléknevek egyéb szavak és kifejezések: What 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

					• Személyes és tárgyi névmások	are you like?, No way!, What kind of...?		
		20.	d, What are you like?	• A személyiségvonások megismerése, jellemzése	• A személyiség jellemzése • A birtok kifejezése • Személyes és tárgyi névmások	• A személyiséget leíró melléknevek • egyéb szavak és kifejezések: What are you like?, No way!, What kind of...?	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	

5.	21.	d, What are you like?	<ul style="list-style-type: none"> • A személyiség-vonások megismerése, jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> • A személyiség jellemzése • A birtok kifejezése • Személyes és tárgyi névmások 	<ul style="list-style-type: none"> • A személyiséget leíró melléknevek • egyéb szavak és kifejezések: What are you like?, No way!, What kind of...? 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
	22.	Top Skills – Meet my friend	<ul style="list-style-type: none"> • A külső bemutatása, személyleírás 	<ul style="list-style-type: none"> • Kérdezés és beszélgetés a külső jegyekről, megjelenésről • A legjobb barát jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> • A témához illeszkedő szavak és kifejezések: chubby, good-looking, Guess what?, She looks good., What does she look like? 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
	23.	Top Skills – Meet my friend	<ul style="list-style-type: none"> • A külső bemutatása, személyleírás 	<ul style="list-style-type: none"> • Kérdezés és beszélgetés a külső jegyekről, megjelenésről • A legjobb barát jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> • A témához illeszkedő szavak és kifejezések: chubby, good-looking, Guess what?, She looks good., What does she look like? 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
	24.	Top Skills – Meet my friend	<ul style="list-style-type: none"> • A külső bemutatása, személyleírás 	<ul style="list-style-type: none"> • Kérdezés és beszélgetés a külső jegyekről, megjelenésről • A legjobb barát jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> • A témához illeszkedő szavak és kifejezések: chubby, good-looking, Guess what?, She looks good., What does she look like? 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
	25.	Extra practice Module 1	<ul style="list-style-type: none"> • A modul nyelvtanának konszolidációja 	<ul style="list-style-type: none"> • Present Simple • Present Progressive 	<ul style="list-style-type: none"> • A modul szókincse 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák			Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek	
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary		Eszközök és anyagok Aids and materials
OKTÓBER	6.	26.	Extra practice Module 1	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Some / any / no • Pronouns	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		27.	Revision 1 (+ extra practice revision module 1)	Module 1				
		28.	Revision 1	Module 1				

		29.	Test 1		
		30.	Test 1-Correction		

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
OKTÓBER	7.	31.	Module 2 Holiday a, Out and about	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A nyaralás bemutatása, képeslapolvasás, -írás 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés a nyaralásról • Beszélgetés múltbeli eseményekről • Az egyszerű múlt igeidő (Past Simple – állító mondatok) • Időhatározósók 	<ul style="list-style-type: none"> • A témával kapcsolatos szavak, kifejezések: mountain, go on holiday, bear, arrive, on the way go for a walk 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz</p>

	32.	a, Out and about	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A nyaralás bemutatása, képeslapolvasás, -írás 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés a nyaralásról • Beszélgetés múltbeli eseményekről • Az egyszerű múlt igeidő (Past Simple – állító mondatok) • Időhatározószók 	<ul style="list-style-type: none"> • A témával kapcsolatos szavak, kifejezések: mountain, go on holiday, bear, arrive, on the way go for a walk 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás színterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
	33.	a, Out and about	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A nyaralás bemutatása, képeslapolvasás, -írás 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés a nyaralásról • Beszélgetés múltbeli eseményekről • Az egyszerű múlt igeidő (Past Simple – állító mondatok) • Időhatározószók 	<ul style="list-style-type: none"> • A témával kapcsolatos szavak, kifejezések: mountain, go on holiday, bear, arrive, on the way go for a walk 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
	34.	b, A picnic in the park	<ul style="list-style-type: none"> • A múlt eseményeinek bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés múltbeli eseményekről • Past simple (Kérdés – tagadás) • Szabadidős tevékenységekről beszélgetés 	<ul style="list-style-type: none"> • Szabadidő tevékenységek • Egyéb szavak, illetve kifejezések: go for a swim, stay at a hotel, Big mistake! 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
	35.	b, A picnic in the park	<ul style="list-style-type: none"> • A múlt eseményeinek bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés múltbeli eseményekről • Past simple (Kérdés – tagadás) • Szabadidős tevékenységekről beszélgetés 	<ul style="list-style-type: none"> • Szabadidő tevékenységek • Egyéb szavak, illetve kifejezések: go for a swim, stay at a hotel, Big mistake! 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
OKTÓBER	8.	36.	b, A picnic in the park	<ul style="list-style-type: none"> A múlt eseményeinek bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés múltbeli eseményekről Past simple (Kérdés – tagadás) Szabadidős tevékenységekről beszélgetés 	<ul style="list-style-type: none"> Szabadidő tevékenységek Egyéb szavak, illetve kifejezések: go for a swim, stay at a hotel, Big mistake! 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
		37.	c, What happened?	<ul style="list-style-type: none"> A történetmesélés alapjai 	<ul style="list-style-type: none"> Történetmesélés Érzelmek leírása 	<ul style="list-style-type: none"> A témával kapcsolatos melléknevek, szavak és kifejezések: ugly, sad, lucky, loud, on the slope, fall down 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
		38.	c, What happened?	<ul style="list-style-type: none"> A történetmesélés alapjai 	<ul style="list-style-type: none"> Történetmesélés Érzelmek leírása 	<ul style="list-style-type: none"> A témával kapcsolatos melléknevek, szavak és kifejezések: ugly, 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

						sad, lucky, loud, on the slope, fall down		
		39.	c, What happened?	• A történetmesélés alapjai	• Történetmesélés • Érzelmek leírása	• A témával kapcsolatos melléknevek, szavak és kifejezések: ugly, sad, lucky, loud, on the slope, fall down	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		40.	d, Now and then	• A múlt találmányinak megismerése (a vasút)	• Beszélgetés múltbeli eseményekről • by + közlekedési eszköz • in + év	• Közlekedési eszközök • Egyéb szavak, kifejezések: seaside, donkey ride	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák			Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás színterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	

NOVEMBER	9.	41.	d, Now and then	• A múlt találmányinak megismerése (a vasút)	• Beszélgetés múltbeli eseményekről • by + közlekedési eszköz • in + év	• Közlekedési eszközök • Egyéb szavak, kifejezések: seaside, donkey ride	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
	42.	d, Now and then	• A múlt találmányinak megismerése (a vasút)	• Beszélgetés múltbeli eseményekről • by + közlekedési eszköz • in + év	• Közlekedési eszközök • Egyéb szavak, kifejezések: seaside, donkey ride	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		
	43.	Top Skills – A camping trip	• A történetmesélés alapjai (a kempingezés)	• Történetmesélés • Az időbeli sorrendiség megismerése	• A táborozással kapcsolatos szavak és kifejezések, egyéb szavak, kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		
	44.	Top Skills – A camping trip	• A történetmesélés alapjai (a kempingezés)	• Történetmesélés • Az időbeli sorrendiség megismerése	• A táborozással kapcsolatos szavak és kifejezések, egyéb szavak, kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		
	45.	Top Skills – A camping trip	• A történetmesélés alapjai (a kempingezés)	• Történetmesélés • Az időbeli sorrendiség megismerése	• A táborozással kapcsolatos szavak és kifejezések, egyéb szavak, kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
NOVEMBER	10.	46.	Cutlture page 1 Song 1	• Az amerikai és brit emberek megismerése	Kérdezés mások személyiségéről, külső megjelenéséről Személyleírás <i>Have got</i> szerkezet	• Egyéb szavak, kifejezések: people film, hair, actor... Hey guys!, over there	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		47.	Cutlture page 1 Song 1	• Az amerikai és brit emberek megismerése	Kérdezés mások személyiségéről, külső megjelenéséről Személyleírás <i>Have got</i> szerkezet	• Egyéb szavak, kifejezések: people film, hair, actor... Hey guys!, over there	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		48.	Extra practice Module 2	A tanult szerkezetek konszolidációja	• Past Simple (állító mondatok)	• A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		49.	Extra practice Module 2	A tanult szerkezetek konszolidációja	• Past Simple (tagadás)	• A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

		50.	Extra practice Module 2	A tanult szerkezetek konszolidációja	• Past Simple (<i>kérdés</i>)	• A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
--	--	-----	------------------------------------	---	---------------------------------	--	--	--

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
NOVEMBER	11.	51.	Extra practice Module 2	A tanult szerkezetek konszolidációja	• Past Simple (<i>be</i> ige)	• A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz

		52.	Module 2 Revision	Module 2	<u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		53.	Module 2 Revision	Module 2	
		54.	Test 2		
		55.	Test 2-Correction		

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák			Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	

				Functions and Structures				
NOVEMBER	12.	56.	Module 3 <i>Our world</i> a, A trip around Europe	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A jövő idő megismerése, bemutatása (európai körút) 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés a jövőbeli tervekről • a <i>going to</i> szerkezet • A Folyamatos jelen jövő jelentéssel 	<ul style="list-style-type: none"> • A témával kapcsolatos szókincs és kifejezések: Eurpoe, pack one's bags, stop 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
		57.	a, A trip around Europe	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A jövő idő megismerése, bemutatása (európai körút) 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés a jövőbeli tervekről • a <i>going to</i> szerkezet • A Folyamatos jelen jövő jelentéssel 	<ul style="list-style-type: none"> • A témával kapcsolatos szókincs és kifejezések: Eurpoe, pack one's bags, stop 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		58.	a, A trip around Europe	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A jövő idő megismerése, bemutatása (európai körút) 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés a jövőbeli tervekről • a <i>going to</i> szerkezet • A Folyamatos jelen jövő jelentéssel 	<ul style="list-style-type: none"> • A témával kapcsolatos szókincs és kifejezések: Eurpoe, pack one's bags, stop 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		59.	b, Project Asia	<ul style="list-style-type: none"> • Ázsia megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Kötelezettség és tiltás kifejezése (must / mustn't) • Azonnali döntéshozatal (will) 	<ul style="list-style-type: none"> • A témakörrel kapcsolatos szavak, kifejezések: continent, capital city... 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

						• Égtájak		
		60.	b, Project Asia	• Ázsia megismerése	• Kötelezettség és tiltás kifejezése (must / mustn't) • Azonnali döntéshozatal (will)	• A témakörrel kapcsolatos szavak, kifejezések: continent, capital city... • Égtájak	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
DECEMBER	13.	61.	b, Project Asia	• Ázsia megismerése	• Kötelezettség és tiltás kifejezése (must / mustn't) • Azonnali döntéshozatal (will)	• A témakörrel kapcsolatos szavak, kifejezések: continent, capital city... • Égtájak	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz

		62.	c, Visiting Oceania	• Óceánia megismerése	• Hasonlítás eszközei • Különböző országokról szerzett információ megértése • A melléknév középfoka	• A témával kapcsolatos mellékneve, szavak és kifejezések: noisy, slow, native people	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás színterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		63.	c, Visiting Oceania	• Óceánia megismerése	• Hasonlítás eszközei • Különböző országokról szerzett információ megértése • A melléknév középfoka	• A témával kapcsolatos mellékneve, szavak és kifejezések: noisy, slow, native people	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		64.	c, Visiting Oceania	• Óceánia megismerése	• Hasonlítás eszközei • Különböző országokról szerzett információ megértése • A melléknév középfoka	• A témával kapcsolatos mellékneve, szavak és kifejezések: noisy, slow, native people	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		65.	d, North and South America	• Az amerikai kontinens bemutatása	• Hasonlítás eszközei • Különböző országokról szerzett információ megértése • A melléknév felsőfoka	• A témával kapcsolatos mellékneve, szavak és kifejezések: official language, rainforest, carnival...	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

H	ó	H	ét	Ó	r	T	a	n	a	n	y	s	Idegen nyelvi kulcskompetenciák	
----------	----------	----------	-----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	--	--

				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
DECEMBER	14.	66.	d, North and South America	• Az amerikai kontinens bemutatása	• Hasonlítás eszközei • Különböző országokról szerzett információ megértése • A melléknév felsőfoka	• A témával kapcsolatos mellékneve, szavak és kifejezések: official language, rainforest, carnival...	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		67.	d, North and South America	• Az amerikai kontinens bemutatása	• Hasonlítás eszközei • Különböző országokról szerzett információ megértése • A melléknév felsőfoka	• A témával kapcsolatos mellékneve, szavak és kifejezések: official language, rainforest, carnival...	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		68.	Top Skills – Around Africa	• Afrika megismerése	• Beszélgetés a jövőbeli tervekről • a <i>going to</i> szerkezet • A Folyamatos jelen jövő jelentéssel	• A kapcsolatos szókincs: camel riding, go on a safari, go sightseeing...	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		69.	Top Skills – Around Africa	• Afrika megismerése	• Beszélgetés a jövőbeli tervekről • a <i>going to</i> szerkezet • A Folyamatos jelen jövő jelentéssel	• A kapcsolatos szókincs: camel riding, go on a safari, go sightseeing...	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

		70.	Top Skills – Around Africa	<ul style="list-style-type: none"> • Afrika megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés a jövőbeli tervekről • a <i>going to</i> szerkezet • A Folyamatos jelen jövő jelentéssel 	<ul style="list-style-type: none"> • A kapcsolatos szókincs: camel riding, go on a safari, go sightseeing... 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
--	--	-----	-----------------------------------	--	--	---	--	--

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
JANUÁR	15.	71.	Extra practice Module 3	<ul style="list-style-type: none"> • A tanult szerkezetek konszolidációja 	<ul style="list-style-type: none"> • Future going to • Present Progressive with future meaning 	<ul style="list-style-type: none"> • A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka
		72.	Extra practice Module 3	<ul style="list-style-type: none"> • A tanult szerkezetek konszolidációja 	<ul style="list-style-type: none"> • Future going to • Present Progressive with future meaning 	<ul style="list-style-type: none"> • A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

		73.	Extra practice Module 3	• A tanult szerkezetek konszolidációja	• A <i>will</i> jövőidő kifejezésére • A <i>must</i> módbeli segédige	• A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		74.	Extra practice Module 3	• A tanult szerkezetek konszolidációja	• Comparative form • Superlative form	• A modul szókincsének ismétlése, szókincsbővítés	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		75.	Revision 3	Module 3				

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák			Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	

JANUÁR	16.	76.	Revision 3	Module 3	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
		77.	Revision 3	Module 3	
		78.	Test 3		
		79.	Test 3-Correction		
		80.	Mid-term Test		

H ó	H ét	Ó r	T a n a n y	Idegen nyelvi kulcskompetenciák
------------	-------------	------------	--------------------	--

				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
JANUÁR	17.	81.	Mid-term Test					
		82.	Mid-term Test-Correction					
		83.	Module 4 Believe it or not! a, In the past	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A múlt idő bemutatása, kifejezése 	<ul style="list-style-type: none"> • Cselekvések leírása a múltban • Beszélgetés hírességekről • A Past Simple igeidő • A <i>could</i> módbei segédige 	<ul style="list-style-type: none"> • A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: Be crazy about, be interested in, But that's not all, name sy after sy, Well, not exactly 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		84.	a, In the past	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A múlt idő bemutatása, kifejezése 	<ul style="list-style-type: none"> • Cselekvések leírása a múltban • Beszélgetés hírességekről • A Past Simple igeidő • A <i>could</i> módbei segédige 	<ul style="list-style-type: none"> • A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: Be crazy about, be interested in, But that's not all, name sy after sy, Well, not exactly 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

		85.	a, In the past	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A múlt idő bemutatása, kifejezése 	<ul style="list-style-type: none"> • Cselekvések leírása a múltban • Beszélgetés hírességekről • A Past Simple igeidő • A <i>could</i> módbei segédige 	<ul style="list-style-type: none"> • A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: Be crazy about, be interested in, But that's not all, name sy after sy, Well, not exactly 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
--	--	-----	----------------	---	--	---	--	--

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
JANUÁR	18.	86.	a, In the past	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A múlt idő bemutatása, kifejezése 	<ul style="list-style-type: none"> • Cselekvések leírása a múltban • Beszélgetés hírességekről • A Past Simple igeidő • A <i>could</i> módbei segédige 	<ul style="list-style-type: none"> • A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: Be crazy about, be interested in, But that's not all, name sy after sy, Well, not exactly 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p>

		87.	b, I had an accident	• Balesetek leírása	• Beszélgetés múltbeli helyzetekről, történekekről, balesetekről	• Testrészek • A témához kapcsolódó szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		88.	b, I had an accident	• Balesetek leírása	• Beszélgetés múltbeli helyzetekről, történekekről, balesetekről	• Testrészek • A témához kapcsolódó szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		89.	b, I had an accident	• Balesetek leírása	• Beszélgetés múltbeli helyzetekről, történekekről, balesetekről	• Testrészek • A témához kapcsolódó szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		90.	c, What an adventure!	• Történet olvasás alapjai, lényegkiemelés	• Történet elmondása • Érzelmek leírása • Az időbeli sorrendiség megértése	• Az olvasmányhoz kapcsolódó szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz	A fogalomkörökhöz	Eszközök és anyagok	

				tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	tartozó szókincs Vocabulary	Aids and materials	weblinkek	
FEBRUÁR	19.	91.	c, What an adventure!	• Történet olvasás alapjai, lényegkiemelés	• Történet elmondása • Érzelmek leírása • Az időbeli sorrendiség megértése	• Az olvasmányhoz kapcsolódó szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		92.	c, What an adventure!	• Történet olvasás alapjai, lényegkiemelés	• Történet elmondása • Érzelmek leírása • Az időbeli sorrendiség megértése	• Az olvasmányhoz kapcsolódó szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		93.	d, Amazing people	• Híres sportoló életének megismerése	• Múltbeli szokások megvitatása • Beszélgetés híres emberekről • A <i>used to</i> szerkezet	• A témához tartozó szókincs és kifejezések: award, cancer, comeback, luckily, a long way, from an early age, pick sy up...	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		94.	d, Amazing people	• Híres sportoló életének megismerése	• Múltbeli szokások megvitatása • Beszélgetés híres emberekről • A <i>used to</i> szerkezet	• A témához tartozó szókincs és kifejezések: award, cancer, comeback, luckily, a long way, from an early age, pick sy up...	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

		95.	d, Amazing people	<ul style="list-style-type: none"> • Híres sportoló életének megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Múltbeli szokások megvitatása • Beszélgetés híres emberekről • A <i>used to</i> szerkezet 	<ul style="list-style-type: none"> • A témához tartozó szókinccs és kifejezések: award, cancer, comeback, luckily, a long way, from an early age, pick sy up... 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókinccs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
FEBRUÁR	20.	96.	Portfolio 2: Amazing people	<ul style="list-style-type: none"> • Híres emberek megismerése, projektkészítés 	<ul style="list-style-type: none"> • A modul szerkezetei 	<ul style="list-style-type: none"> • A témához kapcsolódó szavak, kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka
		97.	Portfolio 2: Amazing people	<ul style="list-style-type: none"> • Híres emberek megismerése, projektkészítés 	<ul style="list-style-type: none"> • A modul szerkezetei 	<ul style="list-style-type: none"> • A témához kapcsolódó szavak, kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

		98.	Top Skills – It's a mystery!	• Történet mesélés II.	• Történet elmondása • Érzelmek leírása • Időrendiség megértése • Indok adása	• Érzelmeket leíró melléknevek: embarrassed, excited, frightened...	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		99.	Top Skills – It's a mystery!	• Történet mesélés II.	• Történet elmondása • Érzelmek leírása • Időrendiség megértése • Indok adása	• Érzelmeket leíró melléknevek: embarrassed, excited, frightened...	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		100.	Top Skills – It's a mystery!	• Történet mesélés II.	• Történet elmondása • Érzelmek leírása • Időrendiség megértése • Indok adása	• Érzelmeket leíró melléknevek: embarrassed, excited, frightened...	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák			Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	

FEBRUÁR	21.	101.	Portfolio 2: A newspaper	• Újságcikk írása, projektmunka (újság tervezés)	• A modul szerkezetei	• A témához kapcsolódó szavak, kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<p>Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p>Egyéb kulskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p>Kapcsolódási pontok: földrajz</p> <p>Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p>A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
		102.	Portfolio 2: A newspaper	• Újságcikk írása, projektmunka (újság tervezés)	• A modul szerkezetei	• A témához kapcsolódó szavak, kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		103.	Cutlture page 2 Song 2	• Skócia bemutatása	• A modul szerkezeteinek gyakorlása (konszolidáció)	• A témával kapcsolatos szavak, kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		104.	Cutlture page 2 Song 2	• Skócia bemutatása	• A modul szerkezeteinek gyakorlása (konszolidáció)	• A témával kapcsolatos szavak, kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		105.	Extra prattice Module 4	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Past Simple / Past Progressive • A <i>could</i> módbeli segédige	• A modul szókincese	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek		
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials			
FEBRUÁR	22.	106.	Extra practice Module 4	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Past Simple / Past Progressive • A <i>could</i> módbeli segédige	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok		
		107.	Extra practice Module 4	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Módhatározószók • A <i>used to</i> szerkezet	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó			
		108.	Extra practice Module 4	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Módhatározószók • A <i>used to</i> szerkezet	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó			
		109.	Extra practice Module 4 Revision	Module 4						
		110.	Module 4 Revision	Module 4						

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
MÁRCIUS	23.	111.	Test 4	Module 4				<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		112.	Test 4-Correction	Module 4				
		113.	Module 5 A visit to a city a, What's in a city	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A város infrastruktúrájának bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Jelzések megértése • Engedély adása kérése • Udvarias kérések megfogalmazása • Szívesség kérése 	<ul style="list-style-type: none"> • A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: airport, petrol station; Anything else?, Here you are, sir., I'm afraid I..., May I help you?... 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

		114.	a, What's in a city	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A város infrastruktúrájának bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Jelzések megértése • Engedély adása kérése • Udvarias kérések megfogalmazása • Szívesség kérése 	<ul style="list-style-type: none"> • A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: airport, petrol station; Anything else?, Here you are, sir., I'm afraid I..., May I help you?... 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		115.	a, What's in a city	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A város infrastruktúrájának bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Jelzések megértése • Engedély adása kérése • Udvarias kérések megfogalmazása • Szívesség kérése 	<ul style="list-style-type: none"> • A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: airport, petrol station; Anything else?, Here you are, sir., I'm afraid I..., May I help you?... 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	

				Functions and Structures				
MÁRCIUS	24.	116.	b, How do I get there?	<ul style="list-style-type: none"> • Útbaigazítás adása kérése 	<ul style="list-style-type: none"> • Javaslattétel • Útbaigazítás • Helyhatározói elöljárószavak • Let's..., How about?, Why don't we...? 	<ul style="list-style-type: none"> • Helyek • Útbaigazítás kifejezései • A témához kapcsolódó egyéb szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
		117.	b, How do I get there?	<ul style="list-style-type: none"> • Útbaigazítás adása kérése 	<ul style="list-style-type: none"> • Javaslattétel • Útbaigazítás • Helyhatározói elöljárószavak • Let's..., How about?, Why don't we...? 	<ul style="list-style-type: none"> • Helyek • Útbaigazítás kifejezései • A témához kapcsolódó egyéb szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		118.	b, How do I get there?	<ul style="list-style-type: none"> • Útbaigazítás adása kérése 	<ul style="list-style-type: none"> • Javaslattétel • Útbaigazítás • Helyhatározói elöljárószavak • Let's..., How about?, Why don't we...? 	<ul style="list-style-type: none"> • Helyek • Útbaigazítás kifejezései • A témához kapcsolódó egyéb szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		119.	Portfolio 3: A tourist map of a city	<ul style="list-style-type: none"> • Térképkészítés megismerése, épületek a városban, projektmunka 	<ul style="list-style-type: none"> • A modul szerkezetei 	<ul style="list-style-type: none"> • A témához kapcsolódó szavak, kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

		120.	Portfolio 3: A tourist map of a city	<ul style="list-style-type: none"> • Térképkészítés megismerése, épületek a városban, projektmunka 	<ul style="list-style-type: none"> • A modul szerkezetei 	<ul style="list-style-type: none"> • A témához kapcsolódó szavak, kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
MÁRCIUS	25.	121.	c, Keep our city clean	<ul style="list-style-type: none"> • Adott város bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Adott város jellemzése • Hasonlítás (as... as) • A melléknév középfoka 	<ul style="list-style-type: none"> • A városrendezés szókincse 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz

		122. c, Keep our city clean	• Adott város bemutatása	• Adott város jellemzése • Hasonlítás (as... as) • A melléknév középfoka	• A városrendezés szókinése	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		123. c, Keep our city clean	• Adott város bemutatása	• Adott város jellemzése • Hasonlítás (as... as) • A melléknév középfoka	• A városrendezés szókinése	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		124. Portfolio 3: Earth day	• A környezet védelmére való nevelés, projektmunka	• A modul szerkezetei	• A témához kapcsolódó szavak, kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		125. Portfolio 3: Earth day	• A környezet védelmére való nevelés, projektmunka	• A modul szerkezetei	• A témához kapcsolódó szavak, kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
MÁRCIUS	26.	126.	d, Getting around	• A közlekedés megismerése	• Preferencia kifejezése • Hasonlítás • A melléknév felsőfoka	• Közlekedési eszközök • Melléknévek a közlekedés témakörben • Más szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		127.	d, Getting around	• A közlekedés megismerése	• Preferencia kifejezése • Hasonlítás • A melléknév felsőfoka	• Közlekedési eszközök • Melléknévek a közlekedés témakörben • Más szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		128.	d, Getting around	• A közlekedés megismerése	• Preferencia kifejezése • Hasonlítás • A melléknév felsőfoka	• Közlekedési eszközök • Melléknévek a közlekedés témakörben • Más szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		129.	Top Skills – Places to visit	• A város nevezetességeinek megismerése	• Beszélgetés nevezetességekről	• Nevezetességek • A témával kapcsolatos egyéb	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

						szavak és kifejezések		
		130.	Top Skills – Places to visit	• A város nevezetességeinek megismerése	• Beszélgetés nevezetességekről	• Nevezetességek • A témával kapcsolatos egyéb szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
ÁPRILIS	27.	131.	Top Skills – Places to visit	• A város nevezetességeinek megismerése	• Beszélgetés nevezetességekről	• Nevezetességek • A témával kapcsolatos egyéb szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz

		132. Extra practice Module 5	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Can – could – may – might • Let’s... - How about...? • Why don’t we...?	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás színterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		133. Extra practice Module 5	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Határozószók (hely, mozgás)	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		134. Extra practice Module 5	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Határozószók (hely, mozgás)	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		135. Extra practice Module 5	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• A melléknév közép- és felsőfoka (hasonlítás: as... as)	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

H	ó	H	ét	Ó	r	T	a	n	a	n	y	Idegen nyelvi kulcskompetenciák	
----------	----------	----------	-----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	--	--

				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
ÁPRILIS	28.	136.	Extra practice Revision 5	Module 5				<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		137.	Revision 5	Module 5				
		138.	Revision 5	Module 5				
		139.	Test 5					
		140.	Test 5-Correction					

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
ÁPRILIS	29.	141.	Module 6 Science matters a, Let's see what happens	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése A fénytörés jelenségének megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés általános igazságokról Hipotézisek alkotása, találgatás Folyamatok megértése és szemmel követése Zero conditional 	<ul style="list-style-type: none"> A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: <i>balloon, cloud, experiment, sunlight...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		142.	a, Let's see what happens	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése A fénytörés jelenségének megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés általános igazságokról Hipotézisek alkotása, találgatás Folyamatok megértése és szemmel követése Zero conditional 	<ul style="list-style-type: none"> A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: <i>balloon, cloud, experiment, sunlight...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
		143.	a, Let's see what happens	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés általános igazságokról Hipotézisek alkotása, találgatás 	<ul style="list-style-type: none"> A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: <i>balloon, cloud,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

			<ul style="list-style-type: none"> • A fénytörés jelenségének megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Folyamatok megértése és szemmel követése • <i>Zero conditional</i> 	<i>experiment, sunlight...</i>			
		144.	b, Look it up!	<ul style="list-style-type: none"> • Mítikus lények megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Jövőbeli tervek megbeszélése • Azonnali döntéshozatal • <i>A going to</i> szerkezet 	<ul style="list-style-type: none"> • A témához kapcsolódó szavak és kifejezések : giant squid; okk forward to... 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		145.	b, Look it up!	<ul style="list-style-type: none"> • Mítikus lények megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Jövőbeli tervek megbeszélése • Azonnali döntéshozatal • figyelmeztetések, felajánlás, ígéret, kérések • Future <i>will</i> • <i>A going to</i> szerkezet 	<ul style="list-style-type: none"> • A témához kapcsolódó szavak és kifejezések : giant squid; okk forward to... 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák			Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	

ÁPRILIS	30.	146.	b, Look it up!	<ul style="list-style-type: none"> • Mítikus lények megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Jövőbeli tervek megbeszélése • Azonnali döntéshozatal • figyelmeztetések, felajánlás, ígéret, kérések • Future <i>will</i> • A <i>going to</i> szerkezet 	<ul style="list-style-type: none"> • A témához kapcsolódó szavak és kifejezések : giant squid; ok forward to... 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás színterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
		147.	c, What's up in the sky?	<ul style="list-style-type: none"> • A naprendszer megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Következtetések a jövőre nézve • Future <i>will</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Az világűrrel kapcsolatos szavak • A témával kapcsolatos egyéb szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		148.	c, What's up in the sky?	<ul style="list-style-type: none"> • A naprendszer megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Következtetések a jövőre nézve • Future <i>will</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Az világűrrel kapcsolatos szavak • A témával kapcsolatos egyéb szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		149.	c, What's up in the sky?	<ul style="list-style-type: none"> • A naprendszer megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Következtetések a jövőre nézve • Future <i>will</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Az világűrrel kapcsolatos szavak • A témával kapcsolatos egyéb szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

		150.	Portfolio 4: The moon	<ul style="list-style-type: none"> • A hold megismerése, projektmunka, a tanultak rögzítése 	<ul style="list-style-type: none"> • A modul szerkezetei 	<ul style="list-style-type: none"> • A témához kapcsolódó szavak, kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
MÁJUS	31.	151.	Portfolio 4: The moon	<ul style="list-style-type: none"> • A hold megismerése, projektmunka, a tanultak rögzítése 	<ul style="list-style-type: none"> • A modul szerkezetei 	<ul style="list-style-type: none"> • A témához kapcsolódó szavak, kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia

		152. d, Sci-fi adventure	• Beszélgetés az időutazásról	• Hipotézisek alkotása, találgatás • Feltételek szabása, következmények • Feltételes mondatok (1. típus)	• Az olvasmányhoz kapcsolódó szavak és kifejezések: <i>disappear, confused, dinosaur, back in time, be in trouble, change one's mind, I have no idea...</i>	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		153. d, Sci-fi adventure	• Beszélgetés az időutazásról	• Feltételek szabása, következmények • Feltételes mondatok (1. típus)	• Az olvasmányhoz kapcsolódó szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		154. d, Sci-fi adventure	• Beszélgetés az időutazásról	• Feltételek szabása, következmények • Feltételes mondatok (1. típus)	• Az olvasmányhoz kapcsolódó szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		155. Portfolio 4: A time machine	• Nevezetességek jellemzése, projektkészítés	• A modul szerkezetei	• A témához kapcsolódó szavak, kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
MÁJUS	32.	156.	Portfolio 4: A time machine	• Nevezetességek jellemzése, projektkészítés	• A modul szerkezetei	• A témához kapcsolódó szavak, kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		157.	Top Skills – Would you like to come?	• Email olvasása	• Meghívás közlése, elfogadása, elutasítása	• A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: <i>3D films, afterwards, refuse, How could I say no?, I an't make it, Let me know, Take care, Waiting for your reply...</i>	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		158.	Top Skills – Would you like to come?	• Email olvasása	• Meghívás közlése, elfogadása, elutasítása	• A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: <i>3D films, afterwards, refuse, How could I say no?, I an't make it, Let me know, Take care, Waiting for your reply...</i>	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		159.	Top Skills – Would you like to come?	• Email olvasása	• Meghívás közlése, elfogadása, elutasítása	• A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: <i>3D films, afterwards, refuse, How could I say no?, I an't make it, Let me know, Take</i>	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

						<i>care, Waiting for your reply...</i>		
		160.	Top Skills – Would you like to come?	• Email olvasása	• Meghívás közlése, elfogadása, elutasítása	• A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: <i>3D films, afterwards, refuse, How could I say no?, I an't make it, Let me know, Take care, Waiting for your reply...</i>	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
MÁJUS	33.	161.	Cutlture page 3 Song 3 (Super structures, cool science)	• Az angolszász országok híres épületeinek megismerése	• A modul szerkezetének és funkcióinak rögzítése	• A témához kapcsolódó szókincs és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka
		162.	Cutlture page 3	• Az angolszász országok híres	• A modul szerkezetének és funkcióinak rögzítése	• A témához kapcsolódó	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

		Song 3 (Super structures, cool science)	épületeinek megismerése		szókincs és kifejezések		A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
	163.	Extra practice Module	• A hatodik modul szerkezeteinek gyakorlása	• Zero Conditional • Future going to	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
	164	Extra practice Module	• A hatodik modul szerkezeteinek gyakorlása	• Future will • Feltételes mondatok (1. típus)	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
	165.	Extra practice Module	• A hatodik modul szerkezeteinek gyakorlása	• Zero Conditional • Future going to	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák			Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz	A fogalomkörökhöz	

				tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	tartozó szókincs Vocabulary	Aids and materials	weblinkek	
MÁJUS	34.	166.	Extra practice Module	• A hatodik modul szerkezeteinek gyakorlása	•Future will • Feltételes mondatok (1. típus)	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		167.	Extra practice Module 6 Revision	Module 6			• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		168.	Extra practice Module 6 Revision	Module 6			• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		169.	Revision 6	Module 6			• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		170.	Revision 6	Module 6			• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
JÚNIUS	35.	171.	Test 6					<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		172.	Test 6-Correction					
		173. 174. 175.	Év végi ismétlés	• A tanév során tanultak összegzése, gyakorlatok				
		176. 177. 178.	Év végi ismétlés	• A tanév során tanultak összegzése, gyakorlatok				
		179. 180.	Év végi ismétlés	• A tanév során tanultak összegzése, gyakorlatok				

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák			Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás színterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	
JÚNIUS	36.	181.	Final test	Modules 1-6			<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás színterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		182.	Final test	Modules 1-6			
		183.	Év végi ismétlés	<ul style="list-style-type: none"> A tanév során tanultak összegzése, gyakorlatok 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 		

		184.	Év végi ismétlés	• A tanév során tanultak összegzése, gyakorlatok	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		185.	Év végi ismétlés	• A tanév során tanultak összegzése, gyakorlatok	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

6. évfolyam Német nyelv Heti 3 óra

Az 5. évfolyam megkezdésekor a tanulók már legalább egy év nyelvtanulási tapasztalattal rendelkeznek. Hozzászoktak a célnyelvi óravezetéshez, megértik az órai tevékenységekre vonatkozó rövid, egyszeri utasításokat, tudják, hogy léteznek olyan iskolai és iskolán kívüli helyzetek, feladatok, amelyeket csak akkor képesek sikerrel megoldani, ha megfelelő idegennyelv-ismerettel rendelkeznek. Már ismernek hangzó és írott célnyelvi szövegeket, megtették az első lépéseket az idegen nyelvi interakció és az összefüggő beszéd területén. Elkezdtek az írást az idegen nyelv tanulásának szolgálatába állítani, és egyszerűformában használják az önkifejezés eszközeként is. A korosztály igényei és szükségletei szerint alakított idegennyelv-oktatás keretében megtapasztalták a játékos nyelvtanulás örömeit. A feldolgozott tartalmak révén lehetőségük nyílt bepillantani egy, a sajátjukhoz részben hasonló, részben attól eltérő kultúrába. A pozitív visszajelzések önbizalmat adtak nekik, és néhány alapvető nyelvtanulási stratégia elsajátításával megtették az első lépéseket az önálló nyelvtanulóvá válás útján.

Az 5–6. évfolyamon folytatódó nyelvoktatás legfontosabb célja az, hogy a tanulók változatlanul kedvet érezzenek a nyelvtanulás iránt, és örömeiket leljék a nyelvvel való foglalkozásban, valamint hogy ébren maradjon kíváncsiságuk az idegen nyelvet beszélő emberek és kultúrájuk iránt, nyitottak maradjanak az új ismeretek, tapasztalatok befogadására.

A nyelvsajátítás területén a korábbiakhoz hasonlóan fontos cél a beszédértés és a beszédképesség fejlesztése, de ebben az életkorban fokozatosan felzárkózik melléjük az olvasott szöveg értése és az írás is. A készségek fejlesztés komplex módon történik, úgy, ahogy azok a valós kommunikációs helyzetekben természetes módon összekapcsolódnak. Az idegen nyelv elsajátítása továbbra is minden esetben kontextusba ágyazva, konkrét beszédhelyzetek során történik, melyekben a verbális és a nem verbális elemek természetes egységet alkotnak.

A motiváció fenntartása érdekében fontos, hogy a tanulók a fejlettségi szintjüknek megfelelő, változatos, érdekes és értelmes, kihívást jelentő tevékenységek során sajátítsák el az idegen nyelvet. A témakörök részben ugyanazok, mint az előző fejlesztési szakaszban, de bővülnek és mélyülnek, azzal párhuzamosan, ahogy a tanulók érdeklődése alakul, igényeik, szükségleteik változnak. További témák is feldolgozásra kerülnek, amelyek összhangba állnak a NAT-ban szereplő más műveltségi területek, tantárgyak tartalmaival. A „Témakörök” táblázatban megjelölt kapcsolódási pontok segítenek megtalálni azokat a területeket, ahol megvalósítható a tantárgyakon átívelő – akár közös projektek keretében történő – tanulás.

Az 5–6. osztályban jelentősen bővül a tanulók szókincse. A nyelvtani szerkezeteket továbbra is kontextusba ágyazva sajátítják el, de fokozatosan felébred az érdeklődésük a célnyelv szabályrendszere és az anyanyelvükhöz hasonló, illetve attól eltérő nyelvi jelenségek iránt. Örömeiket lelik a szabályszerűségek felfedezésében, de a szabályok ismerete csak csekély mértékben segíti nyelvi fejlődésüket. A helyes nyelvhasználat elsajátításában nagy szerepe van a nyelvi input minőségének és mennyiségének, valamint a tanulói megnyilatkozások esetében a pozitív tanári visszajelzésnek.

Ebben a szakaszban is fontos célkitűzés, hogy a tanulók idegen nyelvi kompetenciájának fejlesztése szoros összefonódásban és kölcsönhatásban történjen a fejlesztési szakaszra vonatkozó nevelési célokkal és más kulcskompetenciák fejlesztésével elsősorban az anyanyelvi

kommunikációval, a szociális kompetenciával, az esztétikai-művészeti tudatossággal és kifejezőképességgel, valamint az önálló tanulással. Fokozatosan egyre nagyobb szerepet kap a digitális kompetencia, hiszen az IKT-eszközök használata idegen nyelven is az információszerzés és információcsere korszerű és hatékony eszköze.

A fejlesztési szakasz célja, hogy a tanulók a 6. évfolyam végére elérjék a KER szerinti A1 szintet.

5–6. évfolyam

Az 5. évfolyam megkezdésekor a tanulók már legalábbegy év nyelvtanulási tapasztalattal rendelkeznek. Hozzászoktak a célnyelvi óravezetéshez, megértik az órai tevékenységekre vonatkozó rövid, egyszeri utasításokat, tudják, hogy léteznek olyan iskolai és iskolán kívüli helyzetek, feladatok, amelyeket csak akkor képesek sikerrel megoldani, ha megfelelő idegennyelv-ismerettel rendelkeznek. Már ismernek hangzó és írott célnyelvi szövegeket, megtették az első lépéseket az idegen nyelvi interakció és az összefüggő beszéd területén. Elkezdték az írást az idegen nyelv tanulásának szolgálatába állítani, és egyszerű formában használják az önkifejezés eszközeként. A 5. korosztály igényei és szükségletei szerint alakított idegennyelv-oktatás keretében megtapasztalták a játékos nyelvtanulás örömeit. A feldolgozott tartalmak révén lehetőségük nyílt bepillantani egy, a sajátjukhoz részben hasonló, részben attól eltérő kultúrába. A pozitív visszajelzések önbizalmat adtak nekik, és néhány alapvető nyelvtanulási stratégia elsajátításával megtették az első lépéseket az önálló nyelvtanulóvá válás útján.

Az 5–6. évfolyamon folytatódó nyelvtanítás legfontosabb célja az, hogy a tanulók változatlanul kedvet érezzenek a nyelvtanulás iránt, és örömet leljenek a nyelvvél való foglalkozásban, valamint hogy ébren maradjon kíváncsiságuk az idegen nyelvet beszélő emberek és kultúrájuk iránt, nyitottan maradjanak az új ismeretek, tapasztalatok befogadására.

A nyelvsajátítás területén a korábbiakhoz hasonlóan fontos cél a beszédértés és a beszédalkotás fejlesztése, de ebben az életkorban fokozatosan felzárkózik melléjük az olvasott szöveg értése és az írás is. A készségek fejlesztése komplex módon történik, úgy, ahogy azok a valós kommunikációs helyzetekben természetes módon összekapcsolódnak. Az idegen nyelv elsajátítása továbbra is minden esetben kontextusba ágyazva, konkrét beszédhelyzetek során történik, melyekben a verbális és a nem verbális elemek természetes ségetegy alkotnak.

A motiváció fenntartása érdekében fontos, hogy a tanulókat a feljebb lépés szintjüknek megfelelő, változatos, érdekes és értelmes, kihívást jelentő tevékenységek során sajátítsák el az idegen nyelvet. A témakörök részben ugyanazok, mint az előző fejlesztési szakaszban, de bővülnek és mélyülnek, azzal párhuzamosan, ahogy a tanulók érdeklődése alakul, igényeik, szükségleteik változnak. További témák is feldolgozásra kerülnek, amelyek összhangba állnak a NAT-ban szereplő más műveltségi területek, tantárgyak tartalmaival. A „Témakörök” táblázatban megjelölt kapcsolódási pontok segítenek megtalálni azokat a területeket, ahol megvalósítható a tantárgyakon átívelő – akár közös projektek keretében történő – tanulás.

Az 5–6. osztályban jelentősen bővül a tanulók szókincse. A nyelvtani szerkezeteket továbbra is kontextusba ágyazva sajátítják el, de fokozatosan elbővül az érdeklődésük a célnyelv

szabályrendszere és az anyanyelvükhöz hasonló, illetve attól eltérő nyelvi jelenségek iránt. Örömet leljenek a szabályszerűségek felfedezésében, de a szabályok ismerete csak csekély mértékben segíti nyelvi fejlődésüket. A helyes nyelvhasználat elsajátításában nagy szerepe van a nyelvi input minőségének és mennyiségének, valamint a tanulói megnyilatkozások esetében a pozitív tanári visszajelzésnek.

Ebben a szakaszban is fontos célkitűzés, hogy a tanulók idegen nyelvi kompetenciájának fejlesztése szoros összefonódásban és kölcsönhatásban történjen a fejlesztési szakaszra vonatkozó nevelési célokkal és más kulcskompetenciák fejlődésével,zt elsősorban az anyanyelvi kommunikációval, a szociális kompetenciával, az esztétikai-művészeti tudatossággal és kifejezőképességgel, valamint az önálló tanulással. Fokozatosan egyre nagyobb szerepet kap a digitális kompetencia, hiszen az IKT-eszközök használata idegen nyelven is az információszerezés és információcsere korszerű és hatékony eszköze.

A fejlesztési szakasz célja, hogy a tanulók a 6. évfolyam végére elérjék a KER szerinti A1 szintet.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	Aktív részvétel az órai tevékenységekben, a célnyelvi óravezetés követése, az egyszerű tanári utasítások és kérdések, valamint a korábban feldolgozott szövegek megértése, begyakorolt rövid párbeszéd folytatása, minta alapján egyszerű szövegek alkotása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A kissé komplexebb formában elhangzó és kevesebb nonverbális elemmel támogatott célnyelvi óravezetés követése;</p> <p>az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó, kevesebb nonverbális elemmel támogatott és bővülő szókinccsel megfogalmazott, de továbbra is rövid, egyszerű tanári utasítások megértése;</p> <p>az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy rövid mondatból álló kérdések, néhány rövid mondatból álló megnyilatkozások megértése;</p> <p>a mindennapi témakörökben elhangzó rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavak, fordulatok felismerése, ezekből következtetés a szövegek témájára;</p> <p>a megértést segítő feladatokra támaszkodva a lényeg és néhány konkrét információ kiszűrése ismert témájú rövid, egyszerű szövegekből;</p> <p>néhány, a megértést segítő alapvető stratégia egyre önállóbb alkalmazása.</p>
A fejlesztés tartalma	
<p>A kissé komplexebb formában elhangzó és kevesebb nonverbális elemmel támogatott célnyelvi óravezetés növekvő biztonsággal történő követése (pl. osztálytermi rutincselekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat).</p> <p>Rövid, egyszerű tanári utasítások alaposabb és biztosabb megértése (pl. játékos feladatok; manuális tevékenységek; mozgásos, játékos tevékenységek).</p> <p>A tanulóhoz közel álló, ismert témákról szóló rövid kérdések és néhány rövid mondatból álló szövegek megértése.</p> <p>Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése a szövegekben, következtetések levonása a témára, lehetséges tartalomra vonatkozóan; a szöveg lényegének kiszűrése megértést segítő, változatos feladatok segítségével.</p> <p>A megértés során egyre tudatosabb támaszkodás a hallott szövegeket kísérő nonverbális elemekre (pl. képek, képsorok, tárgyak, testbeszéd, hanglejtés) és a beszédhelyzetre.</p> <p>Tanári ösztönzésre a hallott szövegből kiszűrt információk egyre tudatosabb összekapcsolása a témával kapcsolatos egyéb ismeretekkel, és ezek alapján következtetések levonása a tartalomra vonatkozóan.</p> <p>Különböző beszélők egyre biztosabb megértése, amennyiben azok a célnyelvi normának megfelelő vagy ahhoz közelítő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez igazított tempóban,</p>	

szükség esetén szüneteket tartva és a lényegi információkat hangsúlyozva, megismételve beszélnek.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, animációs filmek, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok, tanárral, tanuló társakkal, célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd.

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	Részvétel interakciót igénylő tevékenységekben, egyszerű nyelvi eszközök alkalmazásával.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszéd szándék kifejezése egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel és nonverbális elemekkel támogatva; egyszerű kérdések feltevése ismert témáról, illetve válaszadás egyszerű nyelvi eszközökkel a hozzá intézett kérdésekre; rövid beszélgetés folytatása ismert témáról, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal; rövid beszélgetés folytatása a társakkal a tanult témáról; rövid, egyszerű szövegek közös előadása; az ismert szöveg célnyelvi normákhoz közelítő kiejtése, helyes intonációval és megfelelő beszédtempóban.
A fejlesztés tartalma	
<p>A mondanivaló nonverbális elemekkel (pl. testbeszéddel, hanglejtéssel, vizuális eszközökkel) támogatott kifejezése bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p>Rövid válaszokkal, cselekvéssel való reagálás ismert témákhoz vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre, kérésekre, felszólításokra.</p> <p>Egyszerű kérdések feltevése ismert témákhoz, osztálytermi szituációkhoz, egyéni szükségletekhez kapcsolódva.</p> <p>Egyszerű nyelvi eszközöket és nonverbális elemeket tartalmazó rövid párbeszéd eljátszása társakkal.</p> <p>Kommunikálás begyakorolt beszédfordulatokkal (pl. bemutatkozás, bemutatás, üdvözlés, köszönés, alapvető információ kérése és adása saját magáról, társairól, közvetlen környezetéről, különböző dolgok kérése és adása, tetszés, nemtetszés kifejezése).</p> <p>Meg nem értés esetén nonverbális elemekkel, pl. testbeszéddel támogatott ismétlés, magyarázat kérése.</p> <p>Néhány egyszerű, a beszélgetés strukturálása szempontjából fontos elem megismerése és alkalmazása (pl. beszélgetés kezdeményezése, figyelemfelhívás).</p> <p>Hallott, látott jelenségekre (pl. váratlan osztálytermi történésekre, időjárással kapcsolatos megfigyelésekre) való reagálás egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p>Aktív részvétel dalok, mondókák, versek, mesék, történetek előadásában, szóbeli nyelvi játékokban; nonverbális elemekkel támogatott történet elmondásába való bekapcsolódás az ismert szavak, kifejezések, beszédfordulatok szintjén.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, mondókák, versek, mesék, illusztrált történetek, mozgással kísért rövid cselekvéssorok, kérdések, rövid párbeszéd, dramatizált jelenetek, néhány mondatos leírások, egyszerű felszólítások, kérések, információ hiányán, illetve különbözőségén alapuló szövegek.</p>	

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	Néhány összefüggő mondat elmondása önmagáról és a tanult témákról. A megismert versek, mondókák felidézése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rövid, egyszerű szövegek elmondása, illetve párbeszéd előadása társaival közösen, tanári segítséggel; egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott, összefüggő leírás adása saját magáról és a környezetében előforduló tárgyokról, élőlényekről, eseményekről; néhány egyszerű nyelvtani szerkezet és mondatfajta használata; a szavak, szócsoportok, egyszerű cselekvések, történések összekapcsolása kötőszavakkal; munkájának bemutatása egyszerű nyelvi eszközökkel; ismert szöveg elmondása a célnyelvi normához közelítő kiejtéssel, intonációval és beszédtempóban.
A fejlesztés tartalma	
<p>Gyermekirodalmi mű (pl. vers, dal, mese), történet, cselekvéssor közös vagy önálló előadása társak, másik osztály, szülők vagy tanárok részére.</p> <p>Felkészülést követően nonverbális elemekkel támogatott egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal megfogalmazott szerepjáték előadása társakkal.</p> <p>Minta alapján, tanári segítséggel összefüggő szöveg alkotása; szavak, szócsoportok, cselekvéssorok összekapcsolása egyszerű kötőszavakkal (pl. és, de, azután).</p> <p>Egyénileg vagy csoportban létrehozott alkotás, tárgy rövid bemutatása és értékelése (pl. közös plakát készítése, kiállítása, szóbeli bemutatása és értékelése).</p> <p>Tanári példa vagy autentikus hangzóanyag hallgatása és együttes elmondása után közös vagy önálló ismétlés; a kiejtés, intonáció, hangsúly, ritmus játékos gyakorlása (pl. hangerő vagy hangszín változtatásával, érzelmek kifejezésével, ritmushangszerek vagy mozgás kíséretével).</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, versek, mesék, rövid történetek, cselekvéssorok, leírások (pl. tanulói munka bemutatása), rövid szerepek, interaktív feladatok.</p>	

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	Részvétel olvasást igénylő nyelvi tevékenységekben, ismert szavak, rövid szövegek elolvasása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A megértést segítő elemekre támaszkodva felismeri és megérti az egyszerű szövegekben az ismert nevek, szavak és mondatok felismerése és megértése; a különböző műfajú, egyszerű, autentikus szövegek lényegének megértése; egyszerű, autentikus szövegekből néhány alapvető információ kiszűrése; az olvasott szövegre vonatkozó egyszerű feladatok elvégzése; a készségek, képességek kreatív használata az olvasott szövegek értelmezéséhez; érdeklődés kialakítása a célnyelvi kultúra irodalmi, művészeti alkotásai iránt.
A fejlesztés tartalma	
Rövid, hétköznapi szövegekben ismerős nevek, szavak és egyszerű fordulatok felismerése.	

Írott szöveggel kapcsolatos tevékenységek végzése (pl. leírás alapján illusztráció készítése, képek sorba rendezése, szövegrészlettel való párosítása).
 Egyszerű, különböző műfajú szövegek olvasása, lényegük megértése, a szövegek feladatokon keresztül történő feldolgozása.
 Különböző műfajú szövegek (pl. versek, mesék, történetek, fabulák, viccek) közös olvasása.
 Egyszerű, informatív szövegből (pl. brosúrából, menetrendből, utcai táblákról, feliratokról) tárgyyszerű információ szerzése.
 Rövid, egyszerű, írott instrukciók követése képek segítségével (pl. játék összerakása, útbaigazítás).
 Egyszerűsített nyelvezetű irodalmi alkotások olvasása (pl. versek, mesék, dalszövegek, novellák).
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
 Történetek, hirdetések, plakátok, egyszerű katalógusok, egyszerű üzenetek, útleírások, képeslapok, feliratok, nyomtatványok hagyományos és online formában.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	Részvétel írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekben, s ezek során rövid szavak, mondatok másolása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismert témáról rövid, egyszerű mondatok írása; Megadott mintát követve különböző műfajú és életkorának megfelelő témájú rövid szövegek alkotása; írásbeli válaszadás személyes adatokra vonatkozó egyszerű kérdésekre; a közösen feldolgozott olvasott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatok elvégzése; részvétel írásbeli nyelvi játékokban; a meglévő szókincs, tudás képes kreatív alkalmazása az őt érdeklő témájú, egyszerű szövegek írásához.
A fejlesztés tartalma	
<p>Szavak és rövid szövegek másolása, illetve hallás utáni leírása. Rövid mondatok írása egyszerű nyelvi szerkezetek felhasználásával (pl. napirend bemutatása, emberek, állatok, tárgyak jellemzése, képfeliratok készítése). Különböző műfajú, egyszerű, rövid szövegek írása (pl. hagyományos vagy elektronikus képeslap, üdvözlőlap, meghívó, üzenet, SMS, e-mail). Egyszerű, autentikus kérdőívek, adatlapok kitöltése. Projektmunka készítése (pl. poszterek, hirdetések, faliújságok, tájékoztató táblák, ismertető). Az életkornak megfelelő irodalmi művek (pl. mesék, történetek) bizonyos elemeinek megváltoztatása, átírása. Különböző típusú szövegek kreatív írása (pl. napló, dalszöveg, listaversek, szabadversek). Egy-két mondatos üzenet, illetve bejegyzés írása internetes közösségi oldalon, blogban vagy fórumban. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Leírás, felirat, utasítás, képeslap, üdvözlőkártya, meghívó, üzenet, SMS, e-mail, levél, adatlap, bejegyzés, dalszöveg.</p>	

NT-56522/NAT PASS AUF! NEU 2

Lecke Óra	TÉMA SZÓKINCS	BESZÉD-SZÁNDÉK	NYELVTANI FOGALOMKÖRÖK	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM OLVAS NIVÁLÓ
1. óra	Bevezetés				
1. lecke 2-10. óra	<ul style="list-style-type: none"> szünidei cselekvések, költözés, lakás 	<ul style="list-style-type: none"> programjavaslat, invitálás ellenjavaslat amit kell / tudunk / szeretnénk megtenni szemrehányó kérdés 	<ul style="list-style-type: none"> helyhatározók „<i>wohin</i>”kérdés-re <i>auf</i>, <i>in</i> és <i>nach</i> elöljárókkal a <i>müssen</i> segédige a jövő idő 	Die neue Wohnung in Mannheim	Schulferien in Deutschland und in Österreich
2. lecke 11-20. óra	<ul style="list-style-type: none"> bemutakozás család, barátok, hobbi lakókörnyezet, épületek, helyek 	<ul style="list-style-type: none"> lakhely, laccím megnevezése félelem kifejezése akarás és nem akarás indoklás, kifogások 	<ul style="list-style-type: none"> sorszámnevek részes eset személyekre a <i>wollen</i> segédige 	Steckbrief	Im neuen Haus
3.lecke 21-30. óra	<ul style="list-style-type: none"> tantárgyak, osztályzatok ülésrend iskola és osztály bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> helymeghatározás összehasonlítás: régebben és most beszámoló és értékelés 	<ul style="list-style-type: none"> a <i>sein</i> és a <i>haben</i> egyszerű múlt ideje a <i>mir / dir</i> szem. névmás <i>neben / vor / hinter</i> után az <i>unser / euer</i> birtokos névmás 	Ein Neuer in der Klasse	Schulzeugnis in Deutschland
4.lecke 31-40. óra	<ul style="list-style-type: none"> otthoni munkák otthoni hétköznapiak segítés a háztartásban 	<ul style="list-style-type: none"> tervezés és rákérdezés szándékokra segítségkérés udvarias felszólítás annak kifejezése, amit szívesebben tennénk 	<ul style="list-style-type: none"> mondatkeret elváló igekötős igékkel a <i>lernen</i> típusú igék múlt ideje <i>haben</i>-nel a főnevek részes esete 	Ein Interview für den Schulfunk	Laura weiß was Wichtiges
5. lecke 41-50. óra	<ul style="list-style-type: none"> napi teendők családi időbeosztás, munkamegosztás 	<ul style="list-style-type: none"> beszámolás történekről érdeklődés történekről tegezve és magázva felszólítás többekhez időpont a kerek óra megjelölésével 	<ul style="list-style-type: none"> az ige helye a mondatkeretben a <i>wollte / musste / konnte</i> alakok a <i>finden</i> típusú igék múlt ideje <i>haben</i>-nel 	Papa geht einkaufen	Hans Manz: Ein arbeitsreicher Tag
51-55. óra	Félévi ismétlés – rendszerezés - számonkérés				

6.lecke 56-65. óra	<ul style="list-style-type: none"> • téli sportok • téli ruházkodás • sportbaleset • hogylét 	<ul style="list-style-type: none"> • érdeklődés mások hogyléte felől • segítségnyújtás balesetkor • panaszkodás • bosszúság kifejezése 	<ul style="list-style-type: none"> • a <i>sein</i>-nel álló igék összetett múlt időben • a tulajdonnevek birt. esete • <i>mich / dich</i> szem. névmás 	Steffi fährt nach Italien	Ein rätselhafter weißer Mann
7. lecke 66-75. óra	<ul style="list-style-type: none"> • sportprogram • csapatok és szurkolók • híres német városok 	<ul style="list-style-type: none"> • invitálás programokra • tanácsalanság kifejezése • kétségbeesés • kérdés és megerősítő válasz 	<ul style="list-style-type: none"> • a <i>gegen</i> előjáró • a földrajzi nevek-ből <i>-er</i> vég-ződéssel képzett melléknevek • helymegjelölés előjáróval és részes esettel 	Rebekka hört eine Nachricht Der verlorene Fünfziger	Deutsche Eishockeyliga
8. lecke 76-85. óra	<ul style="list-style-type: none"> • vásárlás és eladás • árucikkek • adás-vétel 	<ul style="list-style-type: none"> • felszólítás közös cselekvésre • segélykérés • egyetértés vagy elutasítás • tárgyak értékelése 	<ul style="list-style-type: none"> • a jelzői melléknév alakja a határozatlan névelő és a birt. névmás mellett • a <i>für</i> előjáró • a személyes névmások részes esete 	Rebekkas Idee	Drei Wundertüten
9. lecke 86-95. óra	<ul style="list-style-type: none"> • napi program, napi órabeosztás • programmegbeszélés • találkozó megbeszélése • közlekedés 	<ul style="list-style-type: none"> • az óra • találkozás és időpont megbeszélése • bosszankodás 	<ul style="list-style-type: none"> • a visszaható igék • a <i>sich</i> névmás egyes és többes számban • a <i>womit</i> és a <i>mit wem</i> kérdések és a válaszok 	Auf dem Spielplatz	Hans Manz: Fußballer des Jahres
10. lecke 96-105. óra	<ul style="list-style-type: none"> • vásárlás • Mi mennyibe kerül? • minőség, színek • személyleírás 	<ul style="list-style-type: none"> • felnőttek megszólítása • személyleírás • tetszés kifejezése 	<ul style="list-style-type: none"> • a <i>haben</i> és az <i>anhaben</i> ige • a <i>welche/-r/-s</i> névmás • a jelzői melléknév névelő- lőkísérő ragozása 	Noch ein Dieb auf dem Markt	Die Geschichte vom grünen Fahrrad
106-111. óra	Év végi ismétlés – rendszerezés - számonkérés				

NT-56522/NAT - PASS AUF! Neu 2

emelt, heti 5 óra

éves órakeret 185 óra

1. Aus Wien nach Mannheim (2-23. óra)

Óra / gyak.	Szókincs	Beszéd- szándék	Nyelvtan	Hallás értés	Irod., olvasnivaló
1. óra	szünidei élmények, ismerkedés a tankönyv szereplőivel	érdeklődés nyári élmények felől - <i>Was hast du in den Ferien gemacht?</i>	egyszerű cselekvések		
2-3. óra <i>mf. 1-3. gy.</i>	szünidei helyszínek <i>r Sportplatz</i>	programleírás, hívás és válasz - <i>Kommst du mit?</i> - <i>Ich kann nicht.</i>	helyhatározók <i>wohin</i> kérdésre <i>in den Park,</i>		
4-6. óra <i>mf. 4-6. gy.</i>	szünidei cselekvések <i>den Stadttroller ausprobieren</i>	programjavaslat, ellenjavaslat - <i>Komm, wir gehen in den Park!</i> - <i>Ich möchte lieber zu Hause bleiben.</i>	helyhatározók <i>wohin</i> kérdésre <i>in den Zoo auf den Sport- platz nach Afrika</i>		
7-9. óra <i>mf. 7-9. gy.</i>	költözés, lakás <i>um/ziehen</i>	szemrehányó kérdés <i>Was mache ich ohne dich?</i>			
10-12. óra <i>mf. 10-11. gy.</i>	helyszínek, cselekvések <i>Wien, packen</i>	amit meg kell tenni <i>Wir müssen noch Kartons kaufen.</i>	a <i>müssen</i> ragozása		
13-14. óra <i>gy. mf. 12., 14-17.</i>	berendezési tárgyak <i>e Kommode</i>	lakás berendezése - <i>Wohin kommt der Globus?</i>		Die neue Wohnung in Mannheim <i>mf. 15. gy. Ben möchte helfen</i>	
15-16. óra <i>mf. 13. 18. gy.</i>	helyszínek, cselekvések <i>e Musikschule, arbeiten</i>	jövőre vonatkozó tervek <i>Rebekka wird in Mannheim wohnen.</i>	a jövő idő <i>werden</i>	<i>mf. 15. Ben möchte helfen</i>	
17-19. óra <i>mf. 19-22. gy.</i>	szünetek, hónapok, német tartományok <i>Winterferien, Januar, Bayern</i>	amit tenni szeretnénk <i>Ich möchte so gern in den Prater gehen.</i>			Der Ferien- kalender
20-21. óra <i>mf. 23-27. gy.</i>	szünetek, hónapok				
22-23. óra					

2. Rebekka findet Freunde (24-36. óra)

Óra / gyak.	Szókinccs	Beszéd- szándék	Nyelv- tan	Hallás u. értés	Irod., ol- vasnivaló
24. óra <i>mf. 1. a, b</i> gy.	bemutatkozás, lakókörnyezet, barátok <i>Ich wohne im achten Stock.</i>	lakhely, lakcím megnevezése <i>Ich wohne hier im Haus.</i>	sorszámnevek <i>im ersten Stock</i>		
25-26. óra <i>mf. 1c, 7- 10. gy.</i>	lakókörnyezet <i>Wer wohnt wo?</i>		a részes eset <i>dem, der wem</i>		
27-28. óra <i>mf. 2-5.</i> gy.	személyes ada- tok, család, hobbi <i>Hast du Geschwister?</i>	információgyűjtés <i>Wann hast du Geburtstag?</i>			
29-30. óra <i>mf. 6. gy.</i>	személyes adatok <i>Mein Hobby sind Radios.</i>	bemutatkozás <i>Mein Vater ist Italiener.</i>		Steckbriefe	
31. óra <i>mf. 11-12.</i> gy.	épületek, helyek <i>r Markt</i>	város / falu bemutatása <i>Wir haben ein Schloss.</i>			
32. óra <i>mf. 13-15.</i> gy.	épületek, fent és lent <i>oben, unten</i>	félelem, akarás, nem akarás kifejezése <i>Ich habe Angst. Ich will nicht hochfahren.</i>			
33. óra <i>mf. 16-17.</i> gy.	épületek, helyek <i>e Stadtpark</i>	indoklás, kifogások <i>Ich habe keine Zeit.</i>	a wollen segédige	<i>mf. 17. gy. Freizeit</i>	
34. óra <i>mf. 18-20.</i> gy.	lakás, szomszédok <i>r Nachbar</i>	képességek, lehetőségek <i>Im Garten können wir spielen.</i>			Weil die Wände so dünn sind
35-36. óra <i>mf. 21-36.</i> gy.	Ismétlés – gyakorlás – játék, Számonkérés				

3. In der Schule (37-54. óra)

Óra / gyak.	Szókincs	Beszéd- szándék	Nyelvtan	Hallás u. értés	Irod., ol- vasnivaló
37-38. óra <i>mf. 1. gy.</i>	tantárgyak <i>e Biologie</i>	helymeghatározás <i>Ich war im Kino.</i> időmeghatározás <i>in der vierten Klasse</i>			
39. óra 3-5. gy. <i>mf. 2. gy.</i>	tantárgyak, osztályzatok <i>e Eins</i>	öröm és bánat kifejezése <i>Wir hatten Glück.</i> összehasonlítás: régebben és most <i>voriges Jahr</i>	<i>a haben</i> egyszerű múlt ideje	<i>mf. 2. gy.</i> <i>Rebkkas Stundenplan</i>	Schulzeugnis in Deutsch- land
40. óra 6-7. gy. <i>mf. 3-5. gy.</i>	minősítés <i>spitze</i>	minősítés <i>Ganz prima!</i> mesélés <i>Es war einmal...</i>	<i>a sein</i> egyszerű múlt ideje		
41-42. óra 8-9. gy. <i>mf. 6-7. gy.</i>	helyek, látnivalók <i>s Krankenhaus</i>	érdeklődés hollét felől <i>Wo warst du gestern?</i>	<i>a sein</i> egyszerű múlt ideje		
43-44. óra <i>mf. 8-9. gy.</i>	ülésrend <i>r Klassen-spiegel</i>	helymeghatározás az osztályban <i>Vor mir sitzt Leon.</i>	<i>a mir / dir szem.</i> névmás <i>neben / vor / hinter</i> után		
45-46. óra <i>mf, 14. gy.</i>	iskolai helyek <i>r Schulimbiss</i>	kívánság és indoklása <i>Kann ich mit Eva tauschen?</i>	<i>a mir / dir szem.</i> névmás <i>neben / vor / hinter</i> után		
47-48. óra <i>mf. 11-13. gy.</i>	iskola és osztály bemutatása <i>e U-Form</i>	elbeszélés, beszámoló és értékelés		Ein Neuer in der Klasse	<i>mf. 13. gy.</i> <i>Ich, du, er, sie es</i>
49-50. óra <i>mf. 15-16. gy.</i>	iskola és osztály bemutatása <i>r Computer-raum</i>	beszámoló, reklámkészítés	<i>az unser / euer</i> birtokos névmás		
51-54. óra <i>mf. 17-38.</i>	Ismétlés – gyakorlás – játék, Számonkérés				

4. Und wer wird spülen? (55- 69. óra)

Óra / gyak.	Szókincs	Beszéd- szándék	Nyelvtan	Hallás u. értés	Irod., ol- vasnivaló
----------------	----------	--------------------	----------	--------------------	-------------------------

55-56. óra mf. 1-2. gy.	otthoni munkák <i>Fenster putzen</i>	cselekvések, munkák kifejezése <i>Staub saugen</i>			
57-58. óra mf. 3-5. gy.	otthoni munkák és minősítésük <i>schrecklich</i>	tervezés, rákérdezés <i>Wie findest du die Hausarbeit?</i> annak kif., amit szívesebben tennénk <i>Ich möchte lieber...</i>			
59-60. óra mf. 6., 28. gy.	segítés a háztartásban <i>aufpassen</i>	segítségkérés, udvarias felszólítás <i>Räumst du bitte das Kinderzimmer auf?</i>	mondatkeret elváló igekötős igékkel <i>bei</i>		
61-62. óra mf. 7-9. gy.	segítés a háztartásban <i>einen Kaffee kochen</i>	segítségkérés, kifogások <i>Ich bin sooo müde.</i>	a főnevek részes esete		
63. óra mf. 10. gy.	házimunkák <i>reparieren</i>	interjúkészítés		Ein Interview für den Schulfunk	
64. óra mf. 11-13. gy.	otthoni hétköznapi <i>Mathe machen</i>	beszámoló, panasz, udvarias kérés <i>Immer ich!</i>	a <i>lernen</i> típusú igék múlt ideje <i>haben-nel</i>		
65. óra mf. 14-15. gy.	otthoni hétköznapi <i>kaputt gehen</i>	elbeszélés és beszámoló		mf. 15. gy. <i>Der Großputztag bei Kawaleks</i>	Laura weiß was Wichtiges
66-69. óra mf. 16-27., 29-36. gy.	Ismétlés – gyakorlás – játék, Számonkérés				

5. Der große Krach (70-86. óra)

Óra / gyak.	Szókincs	Beszéd-szándék	Nyelvtan	Hallás u. értés	Irod., olvasnivaló
70-71. óra 1-2. gy. mf. 1-3. gy.	napi teendők, időbeosztás <i>s Alibi</i>	beszámolás történekről <i>Ich war bei McDonalds.</i>	a <i>finden</i> típusú igék múlt ideje <i>haben-nel</i>		
72. óra 3-4. gy. mf. 4-5. gy.	napi teendők, időbeosztás <i>r Zirkusfilm</i>	érdeklődés történekről tegezve <i>Wo ist er denn?</i>	a <i>finden</i> típusú igék múlt ideje <i>haben-nel</i>		

73. óra 5-6. gy. mf. 6-8. gy.	időbeosztás <i>gestern Vormittag</i>	érdeklődés történekről magázva <i>Wo waren Sie...?</i> interjúkészítés	a <i>finden</i> típusú igék múlt ideje <i>haben</i> -nel		
74. óra 7-8. gy. mf. 9-10. gy.	családi munka- megosztás <i>s Essen warm</i> <i>machen</i>	felszólítás többekhez <i>Kauft ein!</i>	a <i>finden</i> típusú igék múlt ideje <i>haben</i> -nel		
75-76. óra 9-11. gy. mf. 11-12. gy.	munkamegosztás, napi teendők, történekek <i>auf den Teppich</i> <i>machen</i>	érdeklődés történekről <i>Wer hat Felix</i> <i>abgeholt?</i>	az ige helye a mondatkeretben		
77-78. óra 13-16. gy. mf. 13-15. gy.	napi teendők és időbeosztás <i>abholen</i>	kényszer, szándék és lehetőség kif. <i>musste</i>	a <i>wollte / musste /</i> <i>konnte</i> alakok		
79-80. óra 17-20. gy. mf. 16-17. gy.	bevásárlás <i>s Shampoo</i>	bevásárlás, napi teendők kifejezése <i>Geld holen</i>		Papa geht einkaufen	
81. óra 21-23. gy. mf. 18-20. gy.	időbeosztás <i>um 9 Uhr</i>	időpont megbesz. a kerek óra meg- jelölésével <i>um 19 Uhr Daniel</i> <i>anrufen</i>	időpont kifejezése a kerek óra megjelölésével <i>um 9 Uhr</i>		Hans Manz: Ein arbeitsrei- cher Tag
82-85. óra mf. 21-26. gy.	Ismétlés – gyakorlás-rendszerezés			mf. 24. gy.	
86. óra	Számonkérés (Félévi felmérés)				

6. Hurra, Skiferien! (87- 116. óra)

Óra / gyak.	Szókinccs	Beszéd- szándék	Nyelvtan	Hallás u. értés	Irod., ol- vasnivaló
87-89. óra mf. 1-4. gy.	téli sportok és helyszíneik <i>rodeln</i> <i>e Piste</i>	elbeszélés, leírás <i>Einmal bin ich auch</i> <i>geschwommen.</i>			
90-92. óra	téli sportok, tevékenységek	mesélés, levélírás <i>Es war kalt, aber</i> <i>wir haben...</i>	a <i>sein</i> -nel álló igék összetett múlt időben		

mf. 5-7. gy.					
93-95. óra mf. 8-9. gy.	tevékenységek <i>mit dem Traktor zur Schule gefahren</i>	csodálkozás és öröm kifejezése <i>Mit dem Traktor? Na klar!</i>	a <i>sein</i> -nel álló igék összetett múlt időben		
96-98. óra 6-7. gy.	téli ruhadarabok <i>r Skianzug</i>			Steffi fährt nach Italien	
99-101. óra mf. 10. gy.	utazással kapcsolatos kifejezések <i>einpacken</i>	bosszúság kifejezése <i>Sie ärgern mich immer.</i>	a <i>mich / dich</i> személyes névmás		
102-105. óra mf. 11-12. gy.	baleset <i>ausrutschen</i>	érdeklődés mások hogyléte felől segítségnyújtás balesetkor <i>Kannst du aufstehen?</i>			
106-108. óra mf. 13-17. gy.	történesek, minősítések <i>italienisch</i>	panaszkodás, bosszúság kifejezése <i>Schöne Freundin</i>	a tulajdonnevek birtokos esete s-szel <i>Steffis Skier</i>		
109-110. óra mf. 18-20. gy.	történesek, minősítések <i>r Gehgips</i>	érdeklődés hogylét iránt <i>Wie geht es Ihnen?</i>	<i>ohne</i>		Ein rätselhafter weißer Mann
111-116. óra mf. 21-34	Ismétlés – gyakorlás – játék számonkérés			mf. 22. gy. <i>Familie Kutscher will Schlitten fahren</i>	mf. 21. <i>Skifahren im Pitztal</i>

7. Ein schöner und ein schwarzer Tag (117- 130. óra)

Óra / gyak.	Szókincs	Beszéd-szándék	Nyelvtan	Hallás u. értés	Irod., olvasnivaló
-------------	----------	----------------	----------	-----------------	--------------------

117-118. óra mf. 1-3.	sportprogramok <i>s Eishockey</i>	invitálás programokra <i>Kommst du mit ins Eisstadion?</i>			Mannschaften in der Deutschen Eishockeyliga
119-120. óra mf. 4-7. gy.	csapatok és szurkolók <i>Kölner Haie</i>	beszámoló			
121. óra mf. 8.	sportprogram, játékosok, szurkolók	kérdés és megerősítő válasz - <i>Kommst du?</i> - <i>Aber natürlich.</i>	<i>gegen</i>	Rebekka hört eine Nachricht vom Anruf- beantworter	
122. óra mf. 9-11. gy.	csapatok <i>Augsburger Panther</i> híres német városok <i>Meißen</i>	minősítések <i>Sie sind gefährlich.</i>	a földrajzi ne- vekből –er vég- ződéssel képzett mellék-nevek <i>der Kölner Dom</i>		
123. óra mf. 12- 14. gy.	sportok, kerékpározás <i>r Fahrraddieb</i>	tanácstalanság és kétségbeesés kif. <i>Was mache ich jetzt?</i>	helymegjelölés előjáróval és rész esettel <i>vor der Halle</i>		
124. óra mf. 15- 16. gy.	jegyzőkönyv <i>s Protokoll</i>	információkérés és -adás	helymegjelölés előjáróval és rész esettel <i>vor der Halle</i>		
125. óra mf.		állítás és visszakérdezés <i>Was? Das Geld?</i>		Der verlorene Fünfziger	
126. óra mf. 18- 19. gy.	Ismétlés – gyakorlás			<i>Olympische Sommerspie-le 2008</i>	
127-130. óra mf. 20- 33. gy.	Ismétlés – gyakorlás – játék, számonkérés				

8. Ein Flohmarkt in der Schule (131 -150. óra)

Óra / gyak.	Szókincs	Beszéd- szándék	Nyelvtan	Hallás u. értés	Irod.,ol- vasnivaló
----------------	----------	--------------------	----------	--------------------	------------------------

131. óra mf. 1-4. gy.	történesek elbeszélésének szókincse <i>stehlen</i>	kérdések, csodálkozás, <i>Weg? Wieso?</i> sajnálát <i>Armer Ömer!</i>	a <i>für</i> előjáró		
2. óra 4-7. gy. mf. 5-6. gy.	ajándékok, ötletek <i>e Geschenkkidee</i>	felszólítás közös cselekvésre <i>Dann kaufen wir ihm ein Buch.</i>	a személyes névmások részes esete		
3. óra 8-9. gy. mf. 7-8. gy.	ajándékötlek, ajándékozás <i>Servietten</i>	segélykérés <i>Kannst du uns...?</i> egyetértés és elutasítás <i>Quatsch!</i>	a személyes névmások részes esete		
4. óra 10. gy. mf. 9. gy.	eladás, vásárlás <i>verkaufen</i>	véleménykérés <i>Was sagt ihr dazu?</i>		Rebekkas Idee	
5. óra 11-12. gy. mf. 10. gy.	eladás, vásárlás <i>e Mundharmo- nika</i>	tárgyak értékelése <i>Tolle Sachen!</i>	a jelzői mellék- név alakja a ha- tározatlan név- elő és a birt. névmás mellett		
6. óra 13-15. gy. mf. 11-14. gy.	tárgyak, minősítések <i>e Küchenuhr, wunderbar</i>	tárgyak minősítése <i>ein gelber Plüschtiger</i>	a jelzői mellék- név alakja a ha- tározatlan név- elő és a birt. névmás mellett		
7. óra 16-19. gy. mf. 15-16. gy.	eladás, vásárlás, árucikkek <i>r Flohmarkt gewinnen</i>	tárgyak, dolgok minősítése <i>e beste Idee</i>			
8. óra 20-22. gy. mf. 17-20. gy.	eladás, vásárlás, ajándékok <i>funktionieren</i>	tárgyak, dolgok minősítése <i>Es funktioniert nicht.</i>	igék Perfektben nékül <i>verkaufen, reparieren</i>	<i>mf. Der Rucksack im Einkaufs- wagen</i>	Drei Wundertüten
147- 149.óra 150. óra	Ismétlés – gyakorlás – játék Számonkérés				

9. Steffi kommt immer zu spät (151 -166. óra)

Óra / gyak.	Szókincs	Beszéd- szándék	Nyelvtan	Hallás u. értés	Irod.,ol- vasnivaló
----------------	----------	--------------------	----------	--------------------	------------------------

151-152. óra <i>mf. 1. gy.</i>	órabeosztás <i>um 7 Uhr 47</i>	bosszankodás <i>Auch das noch!</i>			
153-154. óra <i>mf. 2. gy.</i>	napi program <i>r Wandertag</i>	kifogások <i>Mein Wecker war kaputt.</i>			
155. óra <i>mf. 3-7. gy.</i>	reggeli tevékenységek <i>sich kämmen</i>	az óra, időpont megbeszélése <i>Wann stehst du auf?</i>	a visszaható igék és a <i>a sich</i> névmás egyes számban		
156. óra <i>mf. 8-10. gy.</i>	reggeli tevékenységek, órabeosztás <i>losfahren</i>	tevékenységek és időpont <i>Um 6 Uhr gehst du ins Bad</i>			
157-158. óra <i>mf. 11. gy.</i>	tevékenységek, időpontok <i>den Turnbeutel packen</i>	rákérdezés időpontra <i>Wie spät ist es?</i>	<i>vor, bis, um, von</i>	<i>mf. Die Geschwister Schäfer wollen zur Olympiade!</i>	<i>mf. Die Geschwister Schäfer wollen zur Olympiade!</i>
159-160. óra <i>mf. 12-15. gy.</i>	tevékenységek, személyek, tárgyak <i>r Stadttroller</i>	tevékenységek körülményeire vonatk. kérdések és válaszok <i>Mit dem Bus.</i>	<i>womit mit wem</i>		
161-162. óra <i>mf. 16-19. gy.</i>	tevékenységek, helyszínek <i>Inliner fahren</i>	találkozás és időpont megbeszélése <i>Ich bin gleich da.</i>	a visszaható igék és a <i>a sich</i> névmás többes számban		
163. óra <i>mf. 2</i>	tevékenységek, helyszínek <i>r Torwart</i>	elbeszélés		Auf dem Spielplatz	Hans Manz: Fußballer des Jahres
164-165. óra <i>166.óra</i>	Ismétlés, gyakorlás- játék számonkérés				

10. Wir haben den Dieb gefunden (167 -180. óra)

Óra / gyak.	Szókincs	Beszéd-szándék	Nyelvtan	Hallás u. értés	Irod.,olvasnivaló
167-168. óra	személyek külső jegyei	személyleírás			

<i>mf. 1-3. gy</i>	<i>blond</i>	<i>Er hatte hellblonde Haare.</i>			
169. óra <i>mf. 4-5. gy.</i>	vásárlás Mi mennyibe kerül? <i>r Griff</i>	felnöttek megszólítása <i>Zeigen Sie mir Ihre Papiere!</i>			
170. óra <i>6-8. gy.</i>	vásárlás <i>r Lenker</i>	felnöttek megszólítása <i>Haben Sie einen Lenker?</i>			
171. óra <i>mf. 10. gy.</i>	személyek leírása <i>beschreiben</i>	személyleírás <i>Sie hat lange Haare.</i>	<i>haben és anhaben</i>		
172. óra	személyek leírása <i>kurze Hose</i>	személyleírás <i>Er hatte eine kurze Hose an.</i>	<i>haben és anhaben</i>	Noch ein Dieb auf dem Markt!	
173. óra <i>mf. 11-12. gy.</i>	minőség <i>superschnell</i>	minősítés <i>hundertjährig</i>	a jelzői melléknév névelőkísérő ragozása		
174. óra <i>mf. 13-15. gy.</i>	színek <i>zitronengelb</i>	tetszés kifejezése <i>... gefällt mir besser.</i>	a jelzői melléknév névelőkísérő ragozása a <i>welche</i> /-r/-s névmás		
175. óra <i>mf. 16., 18. gy.</i>	színek <i>himmelblau</i>	érvelés <i>Das ist eine blöde Farbe.</i>			Die Geschichte vom grünen Fahrrad
176-177. óra <i>mf. 17., 19-24. gy.</i>	Ismétlés – gyakorlás		<i>mf. Die Fahrradtour</i>	<i>mf. Empfehlungen vom Rad-haus Allrad</i>	
180. óra <i>mf. 25-36. gy.</i>	Számonkérés				

181-185. óra: Wiederholung

Get To The Top Revised Edition

a tankönyv és a munkafüzet párhuzamos felhasználásával

heti 3 óra

mmpublications

Get to the Top Revised Edition Student's Book 3 és Workbook 3

7. évfolyam

A 7. évfolyamon idegen nyelvet tanuló diákok A1.2 szintű nyelvtudással lépnek be a további nyelvtanulási folyamatba. Ez a Közös európai referenciakeret (KER) megfogalmazásában azt jelenti, hogy „alapszintű” és ezen belül „minimumszintű” nyelvismerettel rendelkeznek. Az előző fejlesztési szakaszokban, elsősorban osztálytermi keretek között, már számos olyan helyzetben kipróbálták magukat, amelyekben bizonyos feladatok megoldásához elengedhetetlenül szükségük volt a nyelvismeretre. Tisztában vannak azzal, hogy személyes boldogulásuk egyik fontos feltétele a használható nyelvtudás. Megismerkedtek különféle hallott és olvasott célnyelvi szövegekkel, fejlődött a beszédképességük, és megtanulták, hogyan tudják az írást az idegen nyelv tanulásának szolgálatába állítani és egyszerű formában az önkifejezés eszközeként használni. A feldolgozott tartalmak révén bepillantottak egy idegen kultúrába, és lehetőségük nyílt azt összevetni a magyarral. A nyelvtanulás során kapott pozitív visszajelzések önbizalmat adtak nekik, és néhány alapvető nyelvtanulási stratégia elsajátításával megtették az első lépéseket az önálló nyelvtanulóvá válás útján.

Javasolt tananyag: Get to the Top Revised Edition 3

Éves óraszám: 111/év, 3 óra/hét

Témakörök a 7. évfolyam számára

Témakör	Óraszám
1. A mi világunk	17
2. Ember és természet	17
3. Szabadidő	17
4. Egészség és betegség	17
5. Szórakozás	17
6. Utazás	17
Szabadon felhasználható: <ul style="list-style-type: none"> • Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.) és/vagy • Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően és/vagy • Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában	9
Összesen:	111

Témakörök a 7. évfolyam számára

Témakör	Kapcsolódási pontok
A MI VILÁGUNK Önismeret, barátság, szerelem Sport A munka világa Divat, ruhák, kiegészítők	Erkölcstan: társas kapcsolatok, egymás segítése, tisztelete; Férfias / nőies foglalkozások; Férfi és női szerepek; Ízlésformálás;
EMBER ÉS TERMÉSZET Veszélyes foglalkozások Természet Környezetvédelem	Testnevelés: Természetismeret, természeti képződmények; Tájékozódás az erdőben; Munkavédelem Biológia: védett fajok; Egzotikus sportok, táborok;
SZABADIDŐ, SZÓRAKOZÁS Divat és vásárlás A modern művészet Az Internet	Erkölcstan: szokások; Gazdasági ismeretek; Márkák, boltok; Az időjáráshoz és az alkalomhoz illő öltözködés;
EGÉSZSÉG ÉS BETEGSÉG A jó közérzet Testedzés Helyes táplálkozás	Egészségtan: Népi gyógymódok; Modern sporteszközök; Erkölcstan: hobbiállattartás; Biológia: hasznos táplálékaink Mentális problémák (elhízás);
SZÓRAKOZÁS Szórakozás és művelődés Karrier, hírnév, a munka világa	Médiaismeret: Tudatos médiahasználat; Televízió, sikerfilmek, filmelemzés; Pályairányítás, karrier;
UTAZÁS Utazás és pihenés Az időjárás Különleges állatok	Földrajz: Tájékozódás, éghajlati különbségek, időjárási jellemzők; Országok kulturális sajátosságai; Országismeret: egyenruhák, pénzürmék és bankjegyek az USA-ban;

Fejlesztési célok és feladatok egységenként

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi órávezetés megértése, egyszerű, rövid, hangzó szövegekhez kapcsolódó feladatok megoldása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó tanári utasítások megértése; az ismert témákhoz kapcsolódó egyszerű kérdések és kijelentések megértése; a tanult témakörökben elhangzó szövegekben a tanult szavak, szó- és beszédfordulatok felismerése, és ezekből következtetés a szövegek témájára, tartalmára;

A fejlesztés tartalma
Az ismert nyelvi elemekre támaszkodó, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatott célnyelvi órávezetés folyamatos követése (pl. osztálytermi rutincselekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat) és a tanári utasítások megértése.

Ismert témákhoz kapcsolódó rövid kérések és kijelentések megértése.
 Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése; következtetés levonása a szövegfajtára, a témára és a lehetséges tartalomra vonatkozóan;
 a szöveg lényegének, néhány konkrét információnak a kiszűrése megértést segítő, változatos feladatok segítségével.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, a célnyelvi kultúrát bemutató multimédiás anyagok, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok; tanárral, tanuló társakkal, célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd, interaktív feladatok.

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal folytatott kommunikáció.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyszerű és közvetlen információcserét igénylő feladatokban kommunikáció ismert témákról, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal; kérdésfeltevés kiszámítható, mindennapi helyzetekben.

A fejlesztés tartalma

Tudatosan megválasztott nonverbális elemekkel támogatott mondanivaló kifejezése, egyre bővülő szókinccsel, begyakorolt beszédfordulatokkal, egyszerű nyelvi eszközökkel.

Egyszerű, tényszerű információk megszerzése és továbbadása.

Vélemény, gondolat, érzés kifejezése, illetve ezekre való rákérdezés egyszerű nyelvi eszközökkel.

Ismert témákhoz, mindennapi helyzetekhez vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdések feltevése, kérések, felszólítások megfogalmazása, illetve az azokra történő válaszadás.

Részvétel ismert témákhoz, mindennapi helyzetekhez kapcsolódó rövid párbeszédben, beszélgetésben.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Rövid párbeszéd, egyszerű társalgás, szerepjátékok, dramatizált jelenetek, kérdések, felszólítások, kérések, információ hiányán, illetve különbözőségén, véleménykülönbségen alapuló szövegek, spontán megnyilvánulások.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz felkészülés után rövid szövegek elmondása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rövid, de egyre bővülő szókinccs, egyszerű beszédfordulatok alkalmazásával, összefüggő beszéd saját magáról és közvetlen környezetéről; munkája bemutatása egyszerű nyelvi eszközökkel; rövid, egyszerű történetek mesélése; egyszerű állítások, összehasonlítás, magyarázat, indoklás megfogalmazása;

A fejlesztés tartalma	
<p>Egyre bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi elemekkel megfogalmazott szöveg elmondása ismert témákról, felkészülés után.</p> <p>Történet elmesélése, élménybeszámoló, előre megírt szerep eljátszása egyszerű nyelvtani szerkezetekkel, mondatfajtákkal.</p> <p>Minta alapján összefüggő szöveg alkotása; szavak, szócsoportok, cselekvéssorok összekapcsolása egyszerű kötőszavakkal (pl. és, de, azután), illetve magyarázatok, indoklások, ok-okozati kapcsolatok kifejezése kötőszavakkal (pl. mert, ezért, tehát).</p> <p>A mondanivaló jelentésének pontosítása, tisztázása a testbeszéd tudatos alkalmazásával.</p> <p>Csoportos előadás vagy prezentáció jegyzetek alapján.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Rövid történetek, élménybeszámolók, szerepek, leírások (pl. képleírás, tanulói munka bemutatása), előadás, prezentáció, téma kifejtés.</p>	
Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz közös feldolgozást követően egyszerű olvasott szövegek lényegének, tartalmának megértése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ismerős témákról szóló rövid szövegek megértése; az alapvető információk megtalálása az egyszerű, hétköznapi szövegekben; az életkornak megfelelő témájú autentikus szövegek lényegének megértése, a szövegekből az alapvető információk kiszűrése;
A fejlesztés tartalma	
<p>Rövid, egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel megfogalmazott szövegek megértése (pl. leírás, történet, párbeszéd a tanulóhoz közel álló témákról).</p> <p>Lényeges információk megtalálása egyszerű szövegekben (pl. hirdetésben, prospektusban, étlapon és menetrendben, rövid újságcikkben, programfüzetben).</p> <p>Egyszerű üzenetek, levelek, elektronikus üzenetek, SMS-ek, bejegyzések megértése.</p> <p>Egyszerű használati utasítások, instrukciók megértése, követése.</p> <p>Információszerzés hagyományos és elektronikus forrásokból.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Ismeretterjesztő szövegek, egyszerűsített irodalmi szövegek, mesék, rövid történetek, versek, dalszövegek, cikkek a korosztálynak szóló újságokból és holnapokról, útleírások, hirdetések, plakátok, hagyományos és elektronikus nyomtatványok, internetes fórumok hozzászólásai, képregények, egyszerű üzenetek, képeslapok, feliratok, étlap, menetrend, egyszerű biztonsági előírások, magánlevelek.</p>	

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz ismert témáról rövid, egyszerű mondatok írása; mintát követve különböző műfajú és a tanulók életkorának megfelelő témájú szövegek alkotása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Összefüggő mondatok írása a közvetlen környezettel kapcsolatos témákról; az írás kommunikációs eszközként történő használata egyszerű interakciókban; gondolatok kifejezése egyszerű kötőszavakkal összekapcsolt mondatokban.

A fejlesztés tartalma
<p>Szavak és rövid szövegek másolása és diktálás utáni leírása.</p> <p>Egyszerű szerkezetű, összefüggő mondatok írása a tanuló közvetlen környezetével kapcsolatos témákról, különböző szövegtípusok létrehozása (pl. leírás, élménybeszámoló, párbeszéd).</p> <p>Egyszerű szövegek írása kommunikációs céllal (pl. levél, üzenet, blogbejegyzés, fórumbejegyzés).</p> <p>Egyszerű írásos minták követése, kreatív átdolgozása, aktuális, konkrét és személyes tartalmakkal való megtöltése (pl. egyszerű, személyes témákról minta alapján vers, dalszöveg, rap írása).</p> <p>Gondolatok összekapcsolása egyszerű kötőszavakkal (pl. és, vagy, mert, de, ezért, azután).</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Leírás, ismertető, képaláírás, élménybeszámoló, párbeszéd, üzenet, levél, email, SMS, blogbejegyzés.</p>

Kommunikációs eszközök A2.1

1. Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök		
	Kezdeményezés és válasz	
Megszólítás	<i>Excuse me.</i>	<i>Pardon?</i>
Köszönés	<i>How do you do? Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!</i>	<i>How do you do? Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!</i>
Elköszönés	<i>Goodbye. Bye-bye! Good night. Take care. See you! See you later!</i>	<i>Goodbye. Bye! Good night. Thanks. Bye! Bye!</i>
Köszönet és arra reagálás	<i>Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.</i>	<i>Not at all. You are welcome. No problem. n't mention it.</i>

Bocsánatkérés és arra reagálás	<i>I am sorry. I am very sorry. I beg your pardon</i>	<i>That's all right. It doesn't matter. Never mind.</i>
Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	<i>How are you (feeling) today? What's the matter? What's wrong with you?</i>	<i>Fine. OK. All right. Much better thanks. Not very well I'm afraid.</i>
Telefon felvétele	<i>Chichester, five oh two double one eight.</i>	<i>Hello, this is Mary Brown speaking.</i>
Megszólítás személyes levélben	<i>Dear John,</i>	
Elbúcsúzás személyes levélben	<i>Best wishes, Love (from),</i>	
2. Érzelmek és lelkiállapotok kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
Öröm, sajnálkozás, bánat	<i>Are you happy about that? That's great! What a pity!</i>	<i>Great! I'm so glad /very happy. I'm glad to hear that. I'm so pleased that...</i>
Elégedettség, elégedetlenség, bosszúság	<i>What do you think of...? Are you pleased with...? Are you happy with...? Are you satisfied with...?</i>	<i>That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice I'm quite satisfied with... I'm quite happy with... I'm quite pleased with... It's not good enough. That wasn't very good.</i>
Csodálkozás	<i>Jane has lost her money. Tom is twenty. This is a book for you.</i>	<i>How come? Is he? What a surprise!</i>
3. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
Véleménykérés, és arra reagálás	<i>What do you think? How do you like it?</i>	<i>I think it is rather strange. I like it.</i>
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	<i>You are right. You are wrong I guess you are right..</i>	
Egyetértés, egyet nem értés	<i>Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it? Is it all right if I ...?</i>	<i>OK / I disagree. All right. I think he's wrong/right. No problem.</i>
Tetszés, nem tetszés	<i>Do you like Greek food? What do you think of my boyfriend?</i>	<i>I think it's great. I don't like it. He looks nice.</i>
Akarat, kívánság:	<i>Would you like a biscuit?</i>	<i>I'd like an ice-cream, please.</i>
Képesség	<i>Can you speak French? Are you able to ride a horse?</i>	<i>I can understand French. I am unable to ride a horse.</i>
Ígéret	<i>Will you come and meet me at the station?</i>	<i>Don't worry, I will. I promise to be there at five.</i>
Szándék, kívánság	<i>What would you like to do? Would you like to have a rest?</i>	<i>I'd like to see that film I'd rather not go out tonight.</i>

Dicséret, kritika	<i>It's great. It's a good idea.</i>	<i>It's boring.</i>
4. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök		
Dolgok, személyek megnevezése, leírása	<i>What is it? What's it in English? What is his house like?</i>	<i>It's.../ That's.../ It's a kind of.../It's used for... It's big and comfortable.</i>
Információkérés, -adás	<i>Are you all right? When are the guests coming? Where can I find a hotel?</i>	<i>Yes, I am. At 6 p.m. In the town centre.</i>
Tudás, nemtudás	<i>Where is she?</i>	<i>I have no idea.</i>
Egymást követő események leírása	<i>What happened? What happened after that?</i>	<i>First she finished lunch, then she phoned her friend and finally they all met at the cinema.</i>
Bizonyosság, bizonytalanság	<i>Do you think they will come? How old do you think she is?</i>	<i>They will probably come. They might come, or they might not come. She can't be very old. She must be 25.</i>
5. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök		
Kérés és arra reagálás	<i>Can you give me a pen?</i>	<i>Yes, sure. Yes, of course. I'm afraid I can't.</i>
Javaslat és arra reagálás	<i>Let's go to the cinema tonight.</i>	<i>Good idea.</i>
Meghívás és arra reagálás	<i>Are you free on Tuesday? Let's meet on Sunday.</i>	<i>Yes, I am. Good idea.</i>
Kínálás és arra reagálás	<i>Have an orange. Here you are.</i>	<i>Yes, please. No, thank you. Thank you.</i>
6. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök		
Megértés biztosítása	<i>Could you understand? Am I making myself clear? Sorry, what does that mean?</i>	<i>Sorry, I don't understand.</i>
Nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értés ellenőrzése	<i>He is your brother, isn't he?</i>	<i>Yes, he is.</i>
Betűzés kérése, betűzés	<i>Can you spell that for me?</i>	<i>It spells...</i>

Fogalomkörök A2.1

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történet, létezés kifejezése			

	<i>Jelenidejűség</i>	<i>Present Simple</i>	<i>When do you get up? I don't drink milk. My friends and I rarely study on Saturday.</i>
		<i>Present Continuous</i>	<i>Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving. Are you coming with us?</i>
		<i>Present Simple Passive</i>	<i>The songs are recorded in the studio.</i>
		<i>Present Perfect Simple</i>	<i>Have you done your room? I haven't finished it yet. Have you ever visited Italy? How long has he been there?</i>
	<i>Múltidejűség</i>	<i>Past Simple</i>	<i>And then she kissed me. Why didn't you come yesterday?</i>
		<i>Past Simple Passive</i>	<i>The museum was built in 1965.</i>
		<i>'used to'</i>	<i>I didn't use to live here; I used to live in Ireland.</i>
	<i>Jövőidejűség</i>	<i>Going to</i>	<i>What are you going to do on Saturday?</i>
		<i>Future with Will</i>	<i>When will you be fourteen?</i>
	<i>Főnévi igeneves szerkezet</i>	<i>Full Infinitive / Bare Infinitive</i>	<i>He's too young to drive. Let me go there.</i>
		<i>'-ing' form</i>	<i>I can't stand running.</i>
Birtoklás kifejezése		<i>Past forms of have</i>	<i>I didn't have many friends at school.</i>
		<i>Have with will</i>	<i>At the age of 25 I will have a car.</i>
		<i>Possessive adj.</i>	<i>My, your, his/her/its, our, their dog</i>
		<i>Genitive 's</i>	<i>Kate's brother Whose?</i>
		<i>Possessive pronouns</i>	<i>Mine, yours, his</i>
		<i>Relative pronouns</i>	<i>He's my friend whose mother is a doctor.</i>
Térbeli viszonyok	<i>Irányok, helymeghatározás</i>	<i>Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs</i>	<i>Here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, ...</i>
		<i>Relative adverbs</i>	<i>The village where I was born.</i>
Időbeli viszonyok			
	<i>Gyakoriság</i>	<i>How often?</i>	<i>Always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day.</i>

	<i>Időpont</i>	<i>When? What time? When did you last play football? What's the time?</i>	<i>Now, Yesterday, last week, two years ago, Two months ago. Tomorrow, next week In 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday It's eight. It's quarter to eight.</i>
	<i>Időtartam</i>	<i>How long? (Past simple)</i>	<i>How long were you in Spain? For one month.</i>
		<i>Already, yet, just Have you ever ...?</i>	<i>I have already read it. He has not finished yet. She has just entered the room. Never before, always, so far</i>
Mennyiségi viszonyok		<i>Singulars and plurals Regular and irregular plurals</i>	<i>Boys, girls, Children, people, men, women ...</i>
		<i>Cardinal numbers 1-100-</i>	
		<i>Ordinal numbers</i>	<i>first, second...</i>
		<i>Countable nouns Uncountable nouns</i>	<i>How many CDs have you got? I've got a lot of/few CDs. How much money have you got? I've got a lot of / little money. A cup of tea, a piece of chocolate</i>
			<i>all, both, none, neither, every, each There were 3 apples on the plate. Each tasted good.</i>
		<i>How many / How much?</i>	<i>Some, any, no, every, too many, enough</i>
Minőségi viszonyok	<i>Hasonlítás</i>	<i>Comparative and superlative of short adjectives Irregular comparative and superlative forms of adjectives</i>	<i>Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl. She is the most intelligent of all. I'm as tall as you. Good/bad (better, worse) What's it like? What colour is it? What does it look/sound/taste/feel like?</i>
	<i>Tanácsadás</i>	<i>Should/shouldn't</i>	<i>You should ask her.</i>
	<i>Kötelezettség</i>	<i>Have to (Past)</i>	<i>Did you have to be there?</i>
	<i>Tiltás</i>	<i>Mustn't</i>	<i>You mustn't smoke here.</i>
		<i>One / ones</i>	<i>Which jumper is yours? The red one.</i>
		<i>Relative pronouns: who, which, that</i>	<i>That's the girl who lives next door.</i>
		<i>So / neither</i>	<i>I want to become a doctor. So do I. Jerry Can't dance. Neither do I.</i>

Modalitás		<i>Must , have to, should</i>	<i>I must learn how to use it. I have to do this project. You should see a doctor.</i>
Logikai viszonyok		<i>Linking words</i>	<i>And/or/but/because</i>
	<i>Feltételeesség</i>	<i>conditional</i>	<i>We'll stay at home if it rains.</i>
Szövegösszetartó eszközök		<i>Articles</i> <i>Some+plural noun</i> <i>any+plural noun</i> <i>Some +singular noun</i> <i>Any +singular noun</i> <i>Nominative and</i> <i>Accusative of personal</i> <i>pronouns</i> <i>Demonstrative pronouns</i> <i>Indefinite pronouns</i>	<i>A, an, the</i> <i>There are some pencils in the bag.</i> <i>Have you got any sisters?</i> <i>I haven't got any matchboxes.</i> <i>There's some water in the vase.</i> <i>There isn't any juice in my glass.</i> <i>I, he, they...</i> <i>Me, him, them...</i> <i>This, that, these, those</i> <i>Somebody, anybody, nobody,</i> <i>everybody</i>

A Get to the Top Revised Edition 3 tankönyv sajátosságait a kommunikációs eszközök, a fogalomkörök és a tanulói tevékenységeket illetően az alábbi táblázat tartalmazza:

Kommunikációs eszközök, helyzetek és szándékok	Fogalomkörök, nyelvtani szerkezetek	Tanulói tevékenységek
<p>Describing habitual & routine actions; Recommendations; Discussing future plans; Expressing opinions & arguments; Agreement & disagreement; Comparing things; Talking about past actions; Describing jobs & occupations; Introductions; Free time activities; Likes & dislikes;</p>	<p>Minőségi viszonyok - Comparison of adjectives & Adverbs; - Past Simple Tense; - 'Used to' - some, any, no, every; - Present Simple vs. <i>Progressive</i></p>	<p>Dívatlap bemutatása; Dívatbemutató konferálása az osztályban; Projekt készítés az öltözködésről</p>
<p>Narrating past events; Talking about the summer holiday; Describing jobs & occupations; Describing & characterising animals;</p>	<p>Időbeli viszonyok - <i>Present Perfect Simple</i> - <i>Time expressions (ever, never, before, always, just, so far, once, twice)</i> - <i>Present Perfect Simple vs. Past Simple</i> - <i>Time expressions (yet, already)</i> - <i>Present Perfect Simple: How long? for & since</i></p>	<p>Szerepjátékok; Interjú készítése veszélyes foglalkozású emberekkel; Kedvenc állataim jellemzése írásban;</p>
<p>Shopping; Describing products; Asking about the price; Expressing necessity & unnecessity; Expressing prohibition; Arguing & justifying;</p>	<p>Logikai viszonyok - <i>Too, enough / one, ones</i> - <i>How many? How much?</i> - <i>Lots of / loads of</i> - <i>A few / a little</i> - <i>Relative pronouns</i> - <i>must / have to</i></p>	<p>Vásárlási helyzetek eljátszása; 'Mi szeretnék lenni?' kérdőív szerkesztése;</p>
<p>Changing information; Requesting & giving advice; Expressing opinions; Agreeing & disagreeing; Talking about a healthy diet; Describing a problem;</p>	<p>Modalitás - <i>should / shouldn't</i> - <i>Question tags</i> - <i>Full & bare infinitive</i> - <i>The '-ing' form</i></p>	<p>Önálló szövegfeldolgozás; Sportok és sporteszközök felsorolása; Projekt készítés az ételekről: egészséges – egészségtelen étlap készítése; Tini problémák; Levélírás,</p>
<p>Description & characterisation; Talking about films & TV programs; Describing what objects are made of; Characterising people, places & things, Making plans;</p>	<p>Minőségi viszonyok - <i>all / both, either / neither / none</i> - <i>so / neither</i> - <i>Present Simple Passive</i> - <i>Past Simple Passive</i></p>	<p>Önálló szövegfeldolgozás; Kedvenc filmjeink: tartalmi ismertetés; Filmelemzés írása;</p>

Description & interpretation Talking about future plans, Expressing disappointment; Apologising; Talking about food & quantity; Understanding a map's legends;	Logikai viszonyok, birtoklás - <i>Relative pronouns</i> - <i>Relative adverbs</i> - <i>Conditional sentences Type 1</i> - <i>Time clauses</i>	Képeslap írás; Élménybeszámoló utazásról; Térképek és piktogramok, jelmagyarázat; Kedvenc ételreceptem leírása;
---	---	---

Értékelési rendszer:

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire a 7. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet méréskor a szókincs, beszédképesség, beszédértést és írásképességet mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok: minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

- önértékelés
- tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)
- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
Szeptember								Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret
	1.	A könyv tartalma	• A tankönyv áttekintése, a hozzá tartozó segédletek bemutatása, a tanévben elsajátítandó nyelvtudás rendszerezése, a tanóra követelményinek rögzítése			• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia	
	2.	Év eleji ismétlés	Igeidők (Present Simple, Present Progressive, Past Simple, Past Progressive, Present Perfect Simple, Future Simple)			• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka	

		3.	Év eleji ismétlés	Módbeli segédigék átismétlése				<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	A differenciálás színterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Eszközök és anyagok Aids and materials	Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás színterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary			

	4.	Module 1 Battle of the teens a, Girl talk – Boy talk	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A fiatalok jellemző nyelvezet megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Szokásos tevékenységek jellemzése • Adott időben folyó cselekvések leírása • Jövőbeli tervek megbeszélése • Present Simple vs Present Progressive • Stative verbs 	<ul style="list-style-type: none"> • A témához tartozó szavak és kifejezések: At first sight, Don't be ridiculous!, fancy doing sth, go round to sb's house... 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás színterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
	5.	b, Who's the best?	<ul style="list-style-type: none"> • Az egészséges életmód bemutatása (sportolás) 	<ul style="list-style-type: none"> • hasonlítás • Vélemény kifejtése és indoklás • Egyetértés, egyet nem értés 	<ul style="list-style-type: none"> • A témával kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
	6.	c, At work	A karrier témájának bemutatása	<ul style="list-style-type: none"> • Múltbeli események megvitatása • Beszélgetés munkahelyekről és állásokról • A Past Simple igeidő • A <i>used to</i> szerkezet 	<ul style="list-style-type: none"> • Foglalkozások • A témakörrel kapcsolatos szavak, phrasal verbs és egyéb kifejezések: give up / look forward to / take up a hobby; be fluent in ... 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
Szeptember	7.		d, Teen trends	<ul style="list-style-type: none"> A divat témakörének bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés a ruházatról és a kiegészítőkről Különböző ruhatípusok jellemzése some / any / no / every szavak és szóösszetételeik 	<ul style="list-style-type: none"> A ruházattal kapcsolatos szavak, melléknevek és kifejezések: <i>have a look, decorated with, teen trends</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u>
	8.		Top Skills – Getting along	<ul style="list-style-type: none"> A személyes kapcsolatok megismerése, jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés az egyén személyiségvonásairól Beszélgetés az oldalági rokonokról 	<ul style="list-style-type: none"> A személyiséget leíró melléknevek A témához tartozó egyéb szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	Szociális és állampolgári kompetencia, Matematikai kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u>
	9.		Top Skills – Getting along	<ul style="list-style-type: none"> A személyes kapcsolatok megismerése, jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés az egyén személyiségvonásairól Beszélgetés az oldalági rokonokról 	<ul style="list-style-type: none"> A személyiséget leíró melléknevek A témához tartozó egyéb szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	matematika, földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka

								A differenciálás színterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
								Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés
		10.	Extra practice Module 1	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Present Simple / Present Progressive • Stative verbs	• A modul szókincese	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia, Matematikai kompetencia
		11.	Extra practice Module 1	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Hasonlítás • Egyszerű múlt / A used to szerkezet	• A modul szókincese	• projektor • filctoll	Kapcsolódási pontok: matematika, földrajz
		12.	Revision 1 (+ extra practice revision module 1)	Module 1				Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás színterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás színterei
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókinces Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	

							weblinkek
O k t ó b e r							
	13.	Revision 1 PROJECT (Me and my country)	Module 1				<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Matematikai kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> matematika, földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
	14.	Test 1					<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia,
	15.	Test 1-Correction					<u>kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia,

								Matematikai kompetencia Kapcsolódási pontok: matematika, földrajz Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		16.	Module 2 Danger a, Have you ever...?	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése A veszéllyel járó helyzetek megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés múltbeli eseményekről Present perfect Simple igeidő 	<ul style="list-style-type: none"> A témához tartozó szavak és kifejezések: <i>bungee-jumping, choose, exciting, I dare you, I don't care, Take it away</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
				Idegen nyelvi kulcskompetenciák				
Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
Okt		17.	b, Get the first aid kit	<ul style="list-style-type: none"> A segítségnyújtás alapjai 	<ul style="list-style-type: none"> A múlt és a jelen idő összekapcsolása Nyaralás jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> A kempingezéssel kapcsolatos szavak A témához kapcsoló szavak és kifejezések: 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret

				<ul style="list-style-type: none"> • Múltbeli események elmondása • Present Perfect Simple vs Past Simple 	<i>allergic, leaf, I think so., Where shall we go now?</i>		<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
18.	c, Dangerous jobs	<ul style="list-style-type: none"> • Veszélyes foglalkozások megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Az időtartammal kapcsolatos kérdések feltétele és válaszadás • Beszélgetés a foglalkozásokról • How long...? For, since 	<ul style="list-style-type: none"> • Foglalkozások • A témához kapcsolódó szavak és egyéb kifejezések: safety equipment, pigeon, What's it like...? 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 		
19.	d, Animals in danger	<ul style="list-style-type: none"> • A veszélyeztetett állatfajok bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Állatok jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> • Vadállatok • A témakörhöz kapcsolódó egyéb szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 		<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u>
20.	Top Skills – Adventure camp	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés a kalandtáborokról 	<ul style="list-style-type: none"> • Nyaralás leírása, jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> • Akcióspartok • A témához tartozó egyéb szavak és kifejezések: <i>a great laugh, exhausted, explain, lake</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 		Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség

		21.	Culture page 1 Song 1 (School uniforms; Danger)	• Az amerikai és brit iskolarendszer megismerése	Kérdés mások személyiségéről, külső megjelenéséről Személyleírás <i>Have got</i> szerkezet	• Egyéb szavak, kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok	
Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Eszközök és anyagok Aids and materials	Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary			
O k t ó b e r								<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés	
		22.	Extra practice Module 2	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• A present perfect simple igeidő	• A modul szókincse	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u>	
		23.	Extra practice Module 2	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Present perfect Simple vs Past simple • How long...? - since / for	• A modul szókincse	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség	

N o v e m b e r							és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok	
	24.	Extra practice Module 2	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Present perfect Simple vs Past simple • How long...? - since / for	• A modul szókincese	•projektor • filctoll • CD-lejátszó		
	25.	Extra practice Module 2 Revision	Module 2					<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u>
	26.	Revision 2 PROJECT (Me and my country)	Module 2					Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka
	27.	Revision 2 PROJECT (Me and my country)	Module 2					földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka

								A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
				Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
N o v e m b e r		28.	Test 2					
		29.	Test 2-Correction					
		30.	Module 3 Nowadays a, In fashion	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése A divat mibenléte 	<ul style="list-style-type: none"> A ruházat megjelölése és jellemzése Preferencia kifejezése Too / enough One / ones 	<ul style="list-style-type: none"> Ruhák és kiegészítők A témakörhöz kapcsolódó egyéb szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

		31.	b, How much is it?	• A vásárlási szokások bemutatása	• Vásárlás és eladás • Beszélgetés az árakról • Tárgyak jellemzése • Információadása, kérése	• A vásárlási szokásokkal kapcsolatos szavak és kifejezések	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb</u>
		32.	c, Modern artists	• A művészek megismerése	• Emberek megjelölése és azonosítása • Dolgok megjelölése és beazonosítása • Vonatkozó névmások	• A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: <i>exhibition, masterpiece, owner; by accident, do sth for a living, pass by</i>	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		33.	c, Modern artists	• A művészek megismerése	• Emberek megjelölése és azonosítása • Dolgok megjelölése és beazonosítása • Vonatkozó névmások	• A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: <i>exhibition, masterpiece, owner; by accident, do sth for a living, pass by</i>	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	kompetencia <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
N o v e m b e r		34.	d, Downloading ...	• A számítástechnika bemutatása (internet)	• Szükségesség és hiányának kifejezése • Tiltás, kötelezettség kifejezése • Must / mustn't	• Számítástechnikai alapszókincs és kifejezések	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés

D e c e m b e r				• have to			Egyéb kulcskompetenciák:
							Szociális és állampolgári
	35.	d, Downloading ...	• A számítástechnika bemutatása (internet)	• Szükségesség és hiányának kifejezése • Tiltás, kötelezettség kifejezése • Must / mustn't • have to	• Számítástechnikai alapszókincs és kifejezések	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek
	36.	Top Skills – Get a job	• Az állásszerzés világának megismerése	• Érvelés • Indok adása	• Állások • A témával kapcsolatos szavak és kifejezések	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás színterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
							<u>Kiemelt nevelési</u>
	37.	Top Skills – Get a job	• Az állásszerzés világának megismerése	• Érvelés • Indok adása	• Állások • A témával kapcsolatos szavak és kifejezések	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret, <u>Egyéb</u>
	38.	Extra practice Module 3	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• too / enough • one / ones	• A modul szókincese	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
	39.	Extra practice Module 3	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• How many? / How much? • Mennyiségjelzők (lots of, little, few...)	• A modul szókincese	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek

								Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás színterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás színterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
D e c e m b e r								Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés Egyéb
	40.	Extra practice Module 3	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Vonatkozó mellékmondatok	• A modul szókincse	•projektor • filctoll • CD-lejátszó		<u>kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
	41.	Extra practice Module 3	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• A <i>must / have to</i> módbeli segédigék	• A modul szókincse	•projektor • filctoll • CD-lejátszó		<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek
	42.	Revision 3 PROJECT	Module 3					

			(Me and my country)					Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás színterei: egyéni fejlesztés
		43.	Revision 3 PROJECT (Me and my country)	Module 3				Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb</u> kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás</u> színterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		44.	Mid-term Test					
Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs	Eszközök és anyagok	

				tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	Vocabulary	Aids and materials	A differenciálás színterei weblinkek
D e c e m b e r	45.	Mid-term Test					<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés
	46.	Test 3					<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
	47.	Test 3- Correction					<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás színterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
	48.	Christmas Traditions					

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
				J a n u á r		49.	Module 4 Feeling good a, What's wrong with you?	
50.	a, What's wrong with you?	<ul style="list-style-type: none"> Bevezetés a betegségek témakörébe 	<ul style="list-style-type: none"> Tanácsadás, tanácskérés A <i>should</i> módbeli segédige 				<ul style="list-style-type: none"> Megbetegedések és betegségek A témakörrel kapcsolatos egyéb szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> posztterek internet interaktív tábla / tanári számítógép

H ó n H ó r T a n a n	51.	b, At the gym	• Az egészséges életmód bemutatása (sportolás)	• Vélemény kifejtése • Megerősítés kérése adása • Egyetértés, nézeteltérés	• A témakörhöz kapcsolódó igék és igei kifejezések: <i>do aerobics, lift wieghts, use machines...</i>	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok	
	52.	b, At the gym	• Az egészséges életmód bemutatása (sportolás)	• Vélemény kifejtése • Megerősítés kérése adása • Egyetértés, nézeteltérés • Viszonzkérdések (question tags)	• A témakörhöz kapcsolódó igék és igei kifejezések: <i>do aerobics, lift wieghts, use machines...</i>	•projektor • filctoll • CD-lejátszó		
								<u>Kiemelt nevelési</u>
	53.	c, A friend for life	• A lelki megbetegedések megismerése	• A cél kifejezése • Full infinitive • Bare infinitive	• Phrasal verbs • A témához kapcsolódó szavak és kifejezések	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés	
	54.	c, A friend for life	• A lelki megbetegedések megismerése	• A cél kifejezése • Full infinitive • Bare infinitive	• Phrasal verbs • A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: at the same time, on your own, sociable, stressed	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek	
Idegen nyelvi kulcskompetenciák								

			Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
J a n u á r	55.	d, Eating right	• A helyes táplálkozás alapjainak elsajátítása	• Beszélgetés az egészséges étkezésről • Étél rendelése	• Zöldségek, gyümölcsök, tejtermékek • Más élelmiszerek	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb</u>
	56.	d, Eating right	• A helyes táplálkozás alapjainak elsajátítása	• a <i>gerund</i> használata • Preferencia kifejezése	• Zöldségek, gyümölcsök, tejtermékek • Más élelmiszerek	•projektor • CD-lejátszó	<u>kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
	57.	Top Skills – I need some advice	• A tanácsadás alapjai	• Prblémák megfogalmazása • Érzelmek leírása	• A témához kapcsolódó szavak és kifejezések	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
	58.	Top Skills – I need some advice	• A tanácsadás alapjai	• Prblémák megfogalmazása • Érzelmek leírása	• A témához kapcsolódó szavak és kifejezések	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés
	59.	Culture page 2 Song 2 (Money,	• A pénz világának megismerése, pénznemek	• A modul szerkezeteinek és funkcióinak rögzítése	• A témához kapcsolódó szókincs és kifejezések	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	

			money, money; Gadget freak)						Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
		60.	Culture page 2 Song 2	• A pénz világának megismerése, pénznemek	• A modul szerkezeteinek és funkcióinak rögzítése	• A témához kapcsolódó szókincs és kifejezések	•projektor • filctoll • CD-lejátszó		Kapcsolódási pontok: földrajz, állampolgári ismeretek, történelem Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Eszközök és anyagok Aids and materials	Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary			
F e b		61.	Extra practice Module 4	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• A <i>should</i> módbeli segédige • Viszontkérdések	• A modul szókincse	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és	

	62.	Extra practice Module 4	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• A <i>should</i> módbeli segédige • Vizontkérdések	• A modul szókincese	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb</u>
	63.	Extra practice Module 4	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Infinitive / -ing form	• A modul szókincese	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőkéesség és vállalkozói
	64.	Extra practice Module 4	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Infinitive / -ing form	• A modul szókincese	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek, háztartásban
	65.	Extra practice Module 4 Revision PROJECT (Me and my country)	Module 4				<u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
	66.	Extra practice Module 4 Revision PROJECT (Me and my country)	Module 4				<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és

								népismeret, Gazdasági nevelés Egyéb <u>kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek, háztartástan <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
F e b		67.	Test 4	Module 4				<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép,

						önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb</u> <u>kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek, háztartástan <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
68.	Test 4-Correction	Module 4				
69.	Module 5 Entertainment a, What's on?	• A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A televíziónézési szokások bemutatása	• Vélemény adása • Közös jellemzők felderítése • Beszélgetés a televízió műsorokról • All / both / neither / none	• Tv műsorok típusai • A témához tartozó egyéb szavak és kifejezések: <i>contestant, Don't miss...</i>	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
70.	a, What's on?	• A televíziónézési szokások bemutatása	• Vélemény adása • All / both / neither / none	• A témához tartozó egyéb szavak és kifejezések: <i>contestant, Don't miss...</i>	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret
71.	a, What's on?	• A televíziónézési szokások bemutatása	• Vélemény adása • All / both / neither / none	• A témához tartozó egyéb szavak és kifejezések: <i>contestant, Don't miss...</i>	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Egyéb</u> <u>kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
72.	b, End-of-school play	• Az iskola világának	• Egyetértés, egyet nem értés	• A színházzal kapcsolatos szavak és kifejezések	•projektor • filctoll	

				megismerése, színhátszás	<ul style="list-style-type: none"> • Közös jellemzők felderítése • So / neither 	<ul style="list-style-type: none"> • Egyéb szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • CD-lejátszó 	<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
M á r c i u s								<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Gazdasági nevelés, Környezettudatosságra nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia,
	73.	b, End-of-school play	<ul style="list-style-type: none"> • Az iskola világának megismerése, színhátszás 	<ul style="list-style-type: none"> • Egyetértés, egyet nem értés • Közös jellemzők felderítése • So / neither 	<ul style="list-style-type: none"> • A színházzal kapcsolatos szavak és kifejezések • Egyéb szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia	
	74.	c, You can be a star!	<ul style="list-style-type: none"> • A sztárvilág megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Tények megvitatása • Beszélgetés a zenéről • A szenvedő szerkezet (Present Simple) 	<ul style="list-style-type: none"> • A zeneiparral kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 		

	75.	c, You can be a star!	• A sztárvilág megismerése	• Beszélgetés a zenéről • A szenvedő szerkezet	• A zeneipar	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
							<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Gazdasági nevelés, Környezettudatosságra nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményzőképesség és vállalkozói kompetencia
	76.	d, Fun at a theme park	• A hullámvasút jellemzése, bemutatása	• A tárgyak anyagának megjelölése • Beszélgetés múltbeli eseményekről	• Anyagnevek • A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
	77.	d, Fun at a theme park	• A hullámvasút jellemzése, bemutatása	• A tárgyak anyagának megjelölése • Beszélgetés múltbeli eseményekről	• Anyagnevek • A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
	78.	Top Skills – Let's watch a film	• Adott film bemutatása	• Beszélgetés a filmekről • Vélemény kifejtése	• A filmekkel kapcsolatos szavak és kifejezések	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
M á r c i u s		79.	Top Skills – Let's watch a film	• Adott film bemutatása	• Beszélgetés a filmekről • Vélemény kifejtése	• A filmekkel kapcsolatos szavak és kifejezések	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés
		80.	Extra practice Module 5	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Both – all – neither – none / So – neither	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőkéesség és vállalkozói kompetencia
		81.	Extra practice Module 5	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• A szenvedő szerkezet (Present Simple és Past Simple igeidőben)	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek
								<u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka

								A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok	
								Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés Egyéb	
	82.	Extra practice Module 5	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Both – all – neither – none / So – neither	• A modul szókincese	• projektor • filctoll • CD-lejátszó			
	83.	Extra practice Module 5	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• A szenvedő szerkezet (Present Simple és Past Simple igeidőben)	• A modul szókincese	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia	
	84.	Revision 5 PROJECT (Me and my country)	Module 5						Kapcsolódási pontok: földrajz, állampolgári ismeretek, biológia Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Eszközök és anyagok Aids and materials	Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókinces Vocabulary			

								A differenciálás szinterei weblinkek
M á r c i u s	85.	Revision 5 PROJECT (Me and my country)	Module 5					<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u>
	86.	Test 5						Szociális és állampolgári kompetencia,
	87.	Test 5- Correction						Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
								<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok

Április		88.	Module 6 Travelling around a, Places to stay	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése A turizmus témakörének bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> Nyiralások és úticélok jellemzése Képeslapok írása Helyek, emberek, tárgyak leírása Vonatkozó névmások (pronouns: who / which / that / whose; adverbs: where) 	<ul style="list-style-type: none"> A nyaralással, turizmussal kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>backpacker, handwriting, hostel, a dream comes true, keep warm, life behind bars...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		89.	b, What will the weather be like?	<ul style="list-style-type: none"> Az időjárás bemutatása, jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés az időjárásról Hipotézisek alkotása, találgatás Feltételes mondatok (1. típus) Időhatározói mellékmondatok 	<ul style="list-style-type: none"> Az időjárással kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
		90.	b, What will the weather be like?	<ul style="list-style-type: none"> Az időjárás bemutatása, jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> Feltételes mondatok (1. típus) Időhatározói mellékmondatok 	<ul style="list-style-type: none"> Az időjárással kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
	Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák			
			Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok		

				Functions and Structures		Aids and materials	A differenciálás szinterei weblinkek
Á p r i l i s	91.	c, What's cooking?	• A főzési technikák megismerése	• Beszélgetés az ételekről és a mennyiségekről • Utasítások adása és követése • Recept írása	• A konyhai nyelvezet szókincse, egyéb szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb</u>
	92.	c, What's cooking?	• A főzési technikák megismerése	• Beszélgetés az ételekről és a mennyiségekről • Utasítások adása és követése • Recept írása	• A konyhai nyelvezet szókincse, egyéb szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
	93.	d, Animals on the move	A költöző állatok megismerése	• Tények megvitatása állatokról • All / both / neither / none / either	• A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések: (<i>Arctic tern, elk, be born, the rest...</i>)	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek, történelem <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
	94.	d, Animals on the move	A költöző állatok megismerése	• Tények megvitatása állatokról • All / both / neither / none / either	• A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések: (<i>Arctic tern, elk, be born, the rest...</i>)	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés

		95.	Top Skills – Going places	• Peking megismerése	• Helyek / nevezetességek jellemzése • Térképolvasás	• A témával kapcsolatos szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Egyéb</u> kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek, történelem <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás színterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		96.	Top Skills – Going places	• Peking megismerése	• Helyek / nevezetességek jellemzése • Térképolvasás	• A témával kapcsolatos szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	kompetenciák Munkaformák A differenciálás színterei weblinkek
M á j u s		97.	Culture page 3 Song 3 (The US of A; Boys or Girls?)	• Az Amerikai Egyesült Államok egy- nevezetsségeinek bemutatása	• A modul szerkezetei, konszolidáció	• A modul szókincse, szókincsbővítés	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési</u> <u>feladatok:</u> Gazdasági nevelés, Testi és lelki egészség Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire

	98.	Extra practice Module 6	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Vonatkozó mellékmondatok	• A modul szókincese	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Egyéb kulcskompetenciák</u> Kezdeményezőképeség és vállalkozói
	99.	Extra practice Module 6	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Feltételels mondatok (első típus) • Időhatározói mellékmondatok	• A modul szókincese	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	kompetencia, Természettudományos kompetencia Digitális kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
	100.	Extra practice Module 6	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Feltételels mondatok (első típus) • Időhatározói mellékmondatok	• A modul szókincese	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés, Testi és lelki egészség

		101.	Extra practice Module 6	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• both – all – net Ither – none – either	• A modul szókincese	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire Egyéb	
		102.	Extra practice Module 6 Revision	Module 6				•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>kulcskompetenciák</u> Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, Természettudományos kompetencia Digitális kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás színterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák	
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz	A fogalomkörökhöz tartozó szókinces	Eszközök és anyagok		

				tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	Vocabulary	Aids and materials	A differenciálás színterei weblinkek
M á j u s	103.	Extra practice Module 6 Revision PROJECT (Me and my country)	Module 6			<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés, Testi és lelki egészség Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, Természettudományos kompetencia Digitális kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka
	104.	Revision 6 PROJECT (Me and my country)	Module 6			<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
	105.	Test 6					

J ú n i u s					A differenciálás színterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
	106.	Év végi ismétlés			Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire Egyéb
	107.	End-of-term test	Modules 1-6		<u>kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőkéesség és vállalkozói kompetencia, Természettudományos kompetencia Digitális kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka
	108. 109. 110. 111.	End-of-term test correction Év végi ismétlés	• A tanév során tanultak összegzése, gyakorlatok	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Get To The Top Revised Edition 3

heti 5 óra

mmpublications

7. évfolyam

A 7. évfolyamon idegen nyelvet tanuló diákok A2.1 szintű nyelvtudással lépnek be a további nyelvtanulási folyamatba. Ez a Közös európai referenciakeret (KER) megfogalmazásában azt jelenti, hogy

„alapszintű” és ezen belül „minimumszintű” nyelvismerettel rendelkeznek. Az előző fejlesztési szakaszokban, elsősorban osztálytermi keretek között, már számos olyan helyzetben kipróbálták magukat, amelyekben bizonyos feladatok megoldásához elengedhetetlenül szükségük volt a nyelvismeretre. Tisztában vannak azzal, hogy személyes boldogulásuk egyik fontos feltétele a használható nyelvtudás. Megismerkedtek különféle hallott és olvasott célnyelvi szövegekkel, fejlődött a beszédképességük, és megtanulták, hogyan tudják az írást az idegen nyelv tanulásának szolgálatába állítani és egyszerű formában az önkifejezés eszközeként használni. A feldolgozott tartalmak révén bepillantottak egy idegen kultúrába, és lehetőségük nyílt azt összevetni a magyarral. A nyelvtanulás során kapott pozitív visszajelzések önbizalmat adtak nekik, és néhány alapvető nyelvtanulási stratégia elsajátításával megtették az első lépéseket az önálló nyelvtanulóvá válás útján.

Javasolt tananyag: Get To the Top Revised Edition 3
Éves óraszám: 185/év, 5 óra/hét

Témakörök a 7. évfolyam számára

Témakör	óraszám
1. Barátok	21
2. Utazás	21
3. A szabadidő hasznos eltöltése	21
4. Fantázia és valóság	21
5. Modern kommunikáció	21
6. Környezetünk védelme	21
7. Modern világunk	21
8. Múltunk és jövőnk	21
Szabadon felhasználható:	17
<ul style="list-style-type: none"> • Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.) <p>és/vagy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően <p>és/vagy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projektmunkák: a témakörökhöz kapcsolódó projektmunkák készítése egyéni, pár-, vagy csoportmunkában 	
Összesen:	185

Témakörök a 7. évfolyam számára	
Témakör	Kapcsolódási pontok

BARÁTOK	Személyiségfejlesztés Sport Osztályfőnöki tevékenységek
UTAZÁS	Földrajz Technika
A SZABADIDŐ HASZNOS ELTÖLTÉSE,	Környezetvédelem Környezettudatos nevelés Sport
FANTÁZIA ÉS VALÓSÁG	Fizika Történelem Irodalom
MODERN KOMMUNIKÁCIÓ	Információs és kommunikációs technológia
KÖRNYEZETÜNK VÉDELME	Földrajz Környezetvédelem
MODERN VILÁGUNK	Egészségtan Egészségtudatos nevelés
MÚLTUNK ÉS JÖVŐNK	Földrajz Történelem Néprajz

Fejlesztési célok és feladatok egységenként

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetés megértése, egyszerű, rövid, hangzó szövegekhez kapcsolódó feladatok megoldása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó tanári utasítások megértése; az ismert témákhoz kapcsolódó egyszerű kérdések és kijelentések megértése; a tanult témakörökben elhangzó szövegekben a tanult szavak, szó- és beszédfordulatok felismerése, és ezekből következtetés a szövegek témájára, tartalmára;

A fejlesztés tartalma
<p>Az ismert nyelvi elemekre támaszkodó, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatott célnyelvi óravezetés folyamatos követése (pl. osztálytermi rutincselekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat) és a tanári utasítások megértése.</p> <p>Ismert témákhoz kapcsolódó rövid kérések és kijelentések megértése.</p> <p>Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése; következtetés levonása a szövegfajtára, a témára és a lehetséges tartalomra vonatkozóan; a szöveg lényegének, néhány konkrét információnak a kiszűrése megértést segítő, változatos feladatok segítségével.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, a célnyelvi kultúrát bemutató multimédiás anyagok, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok; tanárral, tanulótársakkal, célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd, interaktív feladatok.</p>

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal folytatott kommunikáció.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyszerű és közvetlen információcserét igénylő feladatokban kommunikáció ismert témákról, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal; kérdésfeltevés kiszámítható, mindennapi helyzetekben.

A fejlesztés tartalma
<p>Tudatosan megválasztott nonverbális elemekkel támogatott mondanivaló kifejezése, egyre bővülő szókinccsel, begyakorolt beszédfordulatokkal, egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p>Egyszerű, tényszerű információk megszerzése és továbbadása.</p> <p>Vélemény, gondolat, érzés kifejezése, illetve ezekre való rákérdezés egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p>Ismert témákhoz, mindennapi helyzetekhez vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdések feltevése, kérések, felszólítások megfogalmazása, illetve az azokra történő válaszadás.</p> <p>Részvétel ismert témákhoz, mindennapi helyzetekhez kapcsolódó rövid párbeszédben, beszélgetésben.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Rövid párbeszéd, egyszerű társalgás, szerepjátékok, dramatizált jelenetek, kérdések, felszólítások, kérések, információ hiányán, illetve különbözőségén, véleménykülönbségen alapuló szövegek, spontán megnyilvánulások.</p>

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz felkészülés után rövid szövegek elmondása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rövid, de egyre bővülő szókinccsel, egyszerű beszédfordulatok alkalmazásával, összefüggő beszéd saját magáról és közvetlen környezetéről; munkája bemutatása egyszerű nyelvi eszközökkel;

	rövid, egyszerű történetek mesélése; egyszerű állítások, összehasonlítás, magyarázat, indoklás megfogalmazása;
--	---

A fejlesztés tartalma

Egyre bővülő szókincssel, egyszerű nyelvi elemekkel megfogalmazott szöveg elmondása ismert témákról, felkészülés után.
Történet elmesélése, élménybeszámoló, előre megírt szerep eljátszása egyszerű nyelvtani szerkezetekkel, mondatfajtákkal.
Minta alapján összefüggő szöveg alkotása; szavak, szócsoportok, cselekvéssorok összekapcsolása egyszerű kötőszavakkal (pl. és, de, azután), illetve magyarázatok, indoklások, ok-okozati kapcsolatok kifejezése kötőszavakkal (pl. mert, ezért, tehát).
A mondanivaló jelentésének pontosítása, tisztázása a testbeszéd tudatos alkalmazásával.
Csoportos előadás vagy prezentáció jegyzetek alapján.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
Rövid történetek, élménybeszámolók, szerepek, leírások (pl. képleírás, tanulói munka bemutatása), előadás, prezentáció, témakifejtés.

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz közös feldolgozást követően egyszerű olvasott szövegek lényegének, tartalmának megértése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ismerős témákról szóló rövid szövegek megértése; az alapvető információk megtalálása az egyszerű, hétköznapi szövegekben; az életkornak megfelelő témájú autentikus szövegek lényegének megértése, a szövegekből az alapvető információk kiszűrése;

A fejlesztés tartalma

Rövid, egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókincssel megfogalmazott szövegek megértése (pl. leírás, történet, párbeszéd a tanulóhoz közel álló témákról).
Lényeges információk megtalálása egyszerű szövegekben (pl. hirdetésben, prospektusban, étlapon és menetrendben, rövid újságcikkben, programfüzetben).
Egyszerű üzenetek, levelek, elektronikus üzenetek, SMS-ek, bejegyzések megértése.
Egyszerű használati utasítások, instrukciók megértése, követése.
Információszerzés hagyományos és elektronikus forrásokból.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
Ismeretterjesztő szövegek, egyszerűsített irodalmi szövegek, mesék, rövid történetek, versek, dalszövegek, cikkek a korosztálynak szóló újságokból és holnapokról, útleírások, hirdetések, plakátok, hagyományos és elektronikus nyomtatványok, internetes fórumok hozzászólásai, képregények, egyszerű üzenetek, képeslapok, feliratok, étlap, menetrend, egyszerű biztonsági előírások, magánlevelek.

Fejlesztési egység	Íráskészség
---------------------------	--------------------

Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz ismert témáról rövid, egyszerű mondatok írása; mintát követve különböző műfajú és a tanulók életkorának megfelelő témájú szövegek alkotása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Összefüggő mondatok írása a közvetlen környezettel kapcsolatos témákról; az írás kommunikációs eszközként történő használata egyszerű interakciókban; gondolatok kifejezése egyszerű kötőszavakkal összekapcsolt mondatokban.

A fejlesztés tartalma	
<p>Szavak és rövid szövegek másolása és diktálás utáni leírása.</p> <p>Egyszerű szerkezetű, összefüggő mondatok írása a tanuló közvetlen környezetével kapcsolatos témákról, különböző szövegtípusok létrehozása (pl. leírás, élménybeszámoló, párbeszéd).</p> <p>Egyszerű szövegek írása kommunikációs céllal (pl. levél, üzenet, blogbejegyzés, fórumbejegyzés).</p> <p>Egyszerű írásos minták követése, kreatív átdolgozása, aktuális, konkrét és személyes tartalmakkal való megtöltése (pl. egyszerű, személyes témákról minta alapján vers, dalszöveg, rap írása).</p> <p>Gondolatok összekapcsolása egyszerű kötőszavakkal (pl. és, vagy, mert, de, ezért, azután).</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Leírás, ismertető, képaláírás, élménybeszámoló, párbeszéd, üzenet, levél, email, SMS, blogbejegyzés.</p>	

Kommunikációs eszközök A2.2		
I. A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök		
	Kezdeményezés és válasz	
Megszólítás	<i>Excuse me.</i>	<i>Pardon?</i>
Köszönés	<i>How do you do? Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!</i>	<i>How do you do? Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!</i>
Elköszönés	<i>Goodbye. Bye-bye! Good night. Take care.</i>	<i>Goodbye. Bye! See you! Good night. Thanks. Bye!</i>
Köszönet és arra reagálás	<i>Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.</i>	<i>Not at all. You are welcome. No problem. Don't mention it.</i>

Bemutatkozás, bemutatás	<i>My name is... May I/Can I/ Let me introduce myself. May I/Can/ Let me introduce you to Rosy?</i>	<i>Hello. Hi! Pleased to meet you. Nice to meet you.</i>
<i>Telefonon más személy kérése</i>	<i>Can I speak to George, please? Could you put me through to Mrs Hamilton, please?</i>	<i>Yes, just a minute, please.</i>
<i>Telefonálásnál elköszönés</i>	<i>I'll call back again later this evening. It was lovely to speak to you. Thanks for ringing. Bye!</i>	<i>Bye!</i>
<i>Üdvözetküldés</i>	<i>Give my love / regards to...</i>	<i>I will.</i>
<i>Érdeklődés hogyan van és arra reagálás</i>	<i>How are you feeling today? What's the matter?</i>	<i>Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I am afraid.</i>
<i>Engedélykérés és reagálás:</i>	<i>May I use your telephone? Do you mind if I open the window?</i>	<i>Yes, go ahead. Not at all.</i>
<i>Bocsánatkérés és arra reagálás</i>	<i>I am sorry. I am very sorry. I beg your pardon</i>	<i>That's all right. It doesn't matter. Never mind.</i>
<i>Gratulációk, jókívánságok és arra reagálás</i>	<i>Happy Christmas/New year/Birthday! Many happy returns (of the day) Congratulations!</i>	<i>Happy Christmas /New Year/ Birthday! Thank you. Thank you, the same to you.</i>
<i>Megszólítás személyes levélben</i>	<i>Dear John,</i>	
<i>Elbúcsúzás személyes levélben</i>	<i>Best wishes, Love (from), I am looking forward to hearing from you soon.</i>	
2. Érzelmek és lelkiállapotok kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
<i>Öröm, sajnálkozás, bánat</i>	<i>Are you happy about that? What do you think of that? How do you feel about that?</i>	<i>Great! I'm so glad/very happy. I'm glad to hear that. I'm so pleased that... Good for you. Congratulations. I feel so happy for... I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for...</i>

Elégedettség, elégedetlenség, bosszúság	<i>What do you think of...? Are you pleased with...? Are you happy with...? Are you satisfied with...?</i>	<i>That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice I'm quite satisfied with... I'm quite happy with...</i>
Csodálkozás	<i>Jane has lost her money. Tom is twenty.</i>	<i>How come? Is he?</i>
Remény	<i>What are you hoping for? What are you looking forward to?</i>	<i>I am looking forward to... I hope you'll have time to join me for dinner.</i>
Aggódás, félelem	<i>What's the matter?</i>	<i>I am worried about my boyfriend</i>
3. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
Véleménykérés, és arra reagálás	<i>What do you think? How do you like it?</i>	<i>I like it very much.</i>
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	<i>You are right. You are wrong.</i>	
Egyetértés, egyet nem értés	<i>Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it?</i>	<i>OK All right. I think he's wrong/right.</i>
Érdeklődés, érdektelenség	<i>Are you interested in sports?</i>	<i>I am interested in gardening. It doesn't really bother me.</i>
Tetszés, nem tetszés	<i>Do you like Greek food? What do you think of my boyfriend?</i>	<i>I think it's great. I don't like it. He looks nice.</i>
Dicséret, kritika	<i>You are really helpful.</i>	
Akarat, kívánság	<i>Would you like a cake?</i>	<i>I'd like an ice-cream, please.</i>
Képesség	<i>Can you speak French? Are you able to ride a horse?</i>	<i>I can understand French. I am unable to ride a horse.</i>
Kötelezettség	<i>Must we fill in this form now? When do we have to leave?</i>	<i>We must fill it in now. Right now.</i>
Szükségesség	<i>Is that necessarily so?</i>	<i>People must sleep sometimes.</i>
Lehetőség	<i>It may rain. She might be late.</i>	
Ígéret	<i>Will you come and meet me at the station?</i>	<i>Don't worry, I will. I promise to be there at five.</i>
Szándék, kívánság	<i>What would you like to do? Would you like to have a rest?</i>	<i>I'd like to see that film I'd rather not go out tonight.</i>
Dicséret, kritika	<i>It's great. It's a good idea.</i>	<i>It's boring.</i>
Ítélet, kritika	<i>Do you approve of this action?</i>	<i>That's good/not bad / terrible.</i>

<i>Szándék, terv</i>	<i>Are you going to visit the Browns today?</i>	<i>I'm planning to do so.</i>
4. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök		
<i>Dolgok, személyek megnevezése, leírása</i>	<i>What is it? What's it in English? What is his house like?</i>	<i>It's.../ That's.../ It's a kind of.../ It's used for ... It's big and comfortable.</i>
<i>Információ kérés, adás:</i>	<i>Are you all right? When are the guests coming?</i>	<i>Yes, I am. At 6 p.m.</i>
<i>Tudás, nemtudás</i>	<i>Where is she?</i>	<i>I have no idea.</i>
<i>Események leírása</i>	<i>What happened?</i>	<i>First she finished lunch, then she phoned her friend and finally they all met at the cinema.</i>
<i>Bizonyosság, bizonytalanság</i>	<i>Do you think they will come? How old do you think she is?</i>	<i>They will probably come. They might come, or they might not come. She can't be very old. She must be 25.</i>
5. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök		
<i>Kérés és arra reagálás</i>	<i>Can you give me a pen? Do you have a pen by any chance?</i>	<i>Yes, sure. Yes, of course. I'm afraid I can't. I am afraid, I don't.</i>
<i>Javaslat és arra reagálás</i>	<i>Let's go to the cinema tonight.</i>	<i>Good idea.</i>
<i>Segítségkérés és arra való reagálás</i>	<i>Will you do the washing up for me, please?</i>	<i>Certainly. Not now. I am very busy.</i>
<i>Segítség felajánlása</i>	<i>I am going to the food-store. Shall I bring you something? I'll do the ironing for you.</i>	<i>No, thank you. That would be kind of you.</i>
<i>Meghívás és arra reagálás</i>	<i>Are you free on Tuesday? Let's meet on Sunday.</i>	<i>Yes, I am. Good idea.</i>
<i>Kínálás és arra reagálás</i>	<i>Have an orange. Here you are. Let me get you another drink.</i>	<i>Yes, please. No, thank you. Thank you.</i>
<i>Tanács és arra reagálás</i>	<i>What shall I do? What do you recommend me?</i>	<i>I think you should ... I don't think you should....</i>

6. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök		
Megértés biztosítása	Visszakérdezés, ismétléskérés Question tags	<i>Did you say the castle? Sorry, where does she live? Sorry, what did you say his name was? You said the castle, didn't you?</i>
	Nem értés, magyarázatkérés, magyarázatértés ellenőrzése	<i>Sorry, I don't understand. Could you understand? Am I making myself clear? Sorry, what does that mean?</i>
	Betűzés kérése, betűzés	<i>Can you spell it for me? It spells...</i>
	Felkérés hangosabb, lassúbb beszédre	<i>Could you speak a little more slowly, please? Sorry, that was a bit too fast.</i>
Párbeszéd strukturálása:	Beszédszándék jelzése, beszélgetés kezdése	<i>I'll tell you what; I've just had a thought. The question is how many ..... The trouble is, that....</i>
	Elemek összekapcsolása	<i>Put the blouse on first, and then...</i>
	Összefoglalás	<i>Well, to sum it up...</i>
	Beszélgetés lezárása	<i>Right...okay Well, it's been nice talking to you.</i>

Fogalomkörök A2.2			
Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történéis, létezés kifejezése			
	Jelenidejűség	Present Simple	<i>When do you get up? I don't drink milk.</i>
		Stative verbs	<i>I know you well.</i>
		Present Continuous	<i>Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving.</i>

		Present Perfect Simple	<i>Have you done your room? I haven't finished it yet.</i>
		Present Perfect Continuous	<i>We have been working on this project for weeks.</i>
		Present Simple Passive	<i>The school is renovated as it is very old.</i>
	Múltidejűség	Past Simple	<i>And then she kissed me. Why didn't you come yesterday?</i>
		'Used to'	<i>I used to love animals.</i>
		Past Continuous	<i>What were you doing at five yesterday? I was watching TV when he phoned.</i>
		Past Perfect Continuous	<i>By the time the police arrived, the burglar had disappeared.</i>
		Past Simple Passive	<i>The new bridge was opened to traffic yesterday.</i>
	Jövőidejűség	Going to	<i>What are you going to do on Saturday?</i>
		Future with will	<i>When will you be fourteen?</i>
		Future Passive	<i>I will be gone by five.</i>
Birtoklás kifejezése		Past forms of have	<i>I didn't have many friends at school.</i>
		Have with will	<i>At the age of 25 I will have a car.</i>
		Possessive adj.	<i>My, your, his/her/its, our, their dog</i>
		Genitive 's	<i>Kate's brother Whose?</i>
		Possessive pronouns	<i>Mine, yours, his</i>
		Belong to	<i>Who does this bag belong to? Oh, this is mine.</i>
		Relative pronouns	<i>John is the boy whose father is a doctor.</i>
Térbeli viszonyok	Irányok, helymeghatározás	Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs Picture location, Geographical location	<i>Here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, ...</i>
		Relative adverbs	<i>This is the place where I was born.</i>

Időbeli viszonyok	Gyakoriság	How often?	<i>Always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day.</i>
	Időpont	When? What time? What's the time?	<i>Now, Yesterday, last week, two years ago, Tomorrow, next week In 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday It's eight. It's quarter to eight.</i>
	Időtartam	How long? (Past simple)	<i>How long were you in Spain? One month.</i>
		Adverbs with the Present Perfect Already, yet, just	<i>I have already read it. He has not finished yet. She has just entered the room.</i>
		Time clauses When, while, as soon as	<i>As we were walking home, we saw an accident.</i>
Mennyiségi viszonyok		Singulars and plurals Regular and irregular plurals	<i>Boys, girls, Children, people, men, women ...</i>
		Cardinal numbers 1-100-	
		Ordinal numbers	<i>first, second...</i>
		Countable nouns Uncountable nouns	<i>How many CDs have you got? I've got a lot of/few CDs. How much money have you got? I've got a lot of/little money. A cup of tea, a piece of chocolate</i>
		Quantifiers all, both, none, neither, every, each	<i>There were 3 apples on the plate. Each tasted good. All my classmates went to the party. Both Mark and Steve had tickets for the match.</i>

Minőségi viszonyok	Hasonlítás	Comparative and superlative of short adjectives <i>With long adjectives</i> Irregular comparative and superlative forms of adjectives <i>Enough</i> <i>Too, quite</i>	<i>Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl. She is the most intelligent of all.</i> <i>I'm as tall as you.</i> <i>This novel is more interesting than the other one.</i> <i>Good/bad (better, worse)</i> <i>What's it like? What colour is it?</i> <i>What does it look/sound/taste/feel like?</i> <i>It isn't good enough.</i> <i>The cake tastes quite good.</i>
		So, neither, too, either Relative pronouns (who, which, that)	<i>I went skiing. So did I.</i> <i>There is the girl who I invited to the party.</i>
Modalitás	Képesség, engedélykérés	Can (ability) Can/could/may expressing permission	<i>Can you understand sign language?</i> <i>Can I use your mobile?</i>
		<i>Could, was able to</i>	<i>At last I could pass the exam.</i> <i>She was able to open the tin with a knife.</i>
	Tanácsadás	Should/shouldn't	<i>You should do more exercise.</i>
	Kötelezettség	Must Have to (Past)	<i>I must leave now.</i> <i>Did you have to be there?</i>
	Tiltás	Mustn't	<i>You mustn't use your mobile in class..</i>
	<i>Valószínűség, lehetőség</i>	<i>Must/may/might/can't + present infinitive (certainty)</i>	<i>John must be ill.</i> <i>He can't be at school.</i>
Logikai viszonyok		Linking words	<i>And/or/but/because</i>
	Feltételesség	Conditional Type 1 Conditional Type 2	<i>If you tell Bill your secret, everybody will find out.</i> <i>If I lived with my parents, I would save more money.</i>
		Wishes	<i>I wish I had more free time.</i>
	<i>Célhatározás</i>	<i>purpose</i>	<i>We help you so that you can pass this exam.</i>

Szövegösszetartó eszközök		<p>Articles</p> <p>Some+plural noun any+plural noun Some +singular noun Any +singular noun</p> <p>Nominative and Accusative of personal pronouns</p> <p>Demonstrative pronouns</p> <p>Indefinite pronouns</p> <p>Time adverbials (when, before, after, by the time)</p>	<p><i>A, an, the</i></p> <p><i>There are some pencils in the bag.</i></p> <p><i>Have you got any sisters?</i></p> <p><i>I haven't got any matchboxes.</i></p> <p><i>There's some water in the vase.</i></p> <p><i>There isn't any juice in my glass.</i></p> <p><i>I, he, they...</i></p> <p><i>Me, him, them...</i></p> <p><i>This, that, these, those</i></p> <p><i>Somebody, anybody, nobody, everybody</i></p> <p><i>I got on the stage before anybody else.</i></p>
Függő beszéd	Jelen időben	<p>Reported speech with present reporting verb</p> <ul style="list-style-type: none"> - statements - commands - requests - questions 	<p><i>He says he is tired.</i></p> <p><i>I don't know where he lives.</i></p> <p><i>Tell him to stop it.</i></p> <p><i>He asked me to help him.</i></p> <p><i>Do you know where he lives?</i></p>
	Igenevek	<p>Full / Bare infinitive</p> <p>Gerund</p>	<p><i>I want to help you.</i></p> <p><i>Let me help you.</i></p> <p><i>Seeing is believing.</i></p>

Kommunikációs eszközök, helyzetek és szándékok	Fogalomkörök, nyelvtani szerkezetek	Tanulói tevékenységek
Making suggestions & comparisons; Discussing clothes & accessories; Talking about free-time activities; Expressing likes & dislikes; Expressing opinions & giving reasons; Distinguishing between habitual actions and current activities; Discussing past habits & situations;	Cselekvés, történet, létezés Minőségi, mennyiségi viszonyok - <i>Present Simple vs. Present Progressive</i> - <i>Comparison of adjectives & adverbs</i> - <i>Some / any / no / every & their compounds;</i>	Baráti levél írása; Fogalmazás: barátom jellemzése;
Defining people, things and places; Referring to conditions & their results; Making plans and suggestions; Expressing disappointment & apologising; Talking about food and quantities; Discussing facts about animals; Understanding recorded messages;	Logikai viszonyok - <i>Relative pronouns (who, which, what, whose)</i> - <i>Relative adverbs (where)</i> - <i>Conditionals Type 1</i> - <i>Time clauses (present & future)</i> - <i>All / both / neither</i> - <i>None / either</i>	Képeslapok írása; Kedvenc édességem receptjének leírása; Önálló szövegfeldolgozás;
Talking about the duration of an action Focusing on the result of an action; Talking about one's favourite activities Expressing result; Talking about sports; Giving news; Expressing opinion; Expressing result;	Időbeli viszonyok - <i>Present Perfect Simple (ever, never, before, always, just, so far, once, twice)</i> - <i>Present Perfect Simple vs. Past Simple;</i> - <i>Time expressions (yet, already)</i> - <i>How long? For / since</i> - <i>Clauses of result</i>	Kedvenc sportágaimnak bemutatása; Kedvenc sportolóim bemutatása, jellemzése
Narrating an imaginative event; Expressing surprise; Asking for confirmation; Exchanging views; Sequencing past actions & events; Describing feelings; Referring to the location of places; Narrating a story;	Időbeli viszonyok - <i>Past Simple / Past Progressive</i> - <i>Time clauses (when, while, as, as soon as)</i> - <i>Question tags</i> - <i>Past Perfect Simple</i> - <i>Prepositions of time, place & movement</i>	Pármunka: rejtelmes történetek elmesélése; Történetek kitalálása képek (a 'New Plus 2'-ből) alapján; A történetek leírása; Önálló szövegfeldolgozás;
Asking for a favour; Talking on the phone; Understanding messages; Leaving a message on the answerphone Making polite offers and requests; Making hypotheses and deductions; Giving instructions; Expressing opinion & justifying;	Modalitás - <i>Can. could may, will, would</i> - <i>Must, have to, need, can't</i> - <i>Can / be able to</i> - <i>Could, may, might</i> - <i>Must / can't</i> - <i>Full & Bare Infinitive</i> - <i>'ing'-form</i>	Az írott műfajok formai követelményei (email, feljegyzés, sms, essay); Minták fogalmazása, leírása. Tartalomelmondás;
Discussing facts;	Modalitás - <i>The definite article</i>	Pármunka: prezentáció készítése híres hajóroncsokról, a környezeti

Describing the geographical features of one's country; Making arrangements; Understanding & following procedures Transferring from verbal to visual information; Writing a news article; Simulating a conversation between a reporter and an eye-witness;	- <i>So / neither / too / either</i> - <i>The Passive Voice (Present & Past Simple)</i> - <i>The Passive Voice (Present Perfect Simple, Future with 'will' and 'going to' + modal verbs)</i>	katasztrófákról, a környezetszennyezésről;
--	--	--

Értékelési rendszer:

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire a 7. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet mérésekor a szókinés, beszédképesség, beszédértést és írásképességet mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok: minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

- önértékelés
- tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)
- szóbeli értékelés;

Simulating a conversation between an emergency call handler and a person in distress; Making a formal phone call; Distinguishing between formal & informal language;	Logikai viszonyok - <i>Subject / object questions</i> - <i>Negative questions</i> - <i>Reflexive pronouns</i> - <i>Conditional Type 2</i> - <i>Wishes</i>	Velünk meggesett baleset elmesélése; Csoportmunka: 'bárcsak: - kívánságlista összeállítása; Hivatalos levél írása;
Reporting statements, commands, requests & questions; Expressing interest and surprise; Talking about famous buildings and structures; Talking about measurements; Describing events, festivals and celebrations	Cselekvés, történés, létezés - <i>Reported Speech (Statements, commands, requests & questions)</i>	Pármunka: mások mondatainak idézése; Önálló szövegfeldolgozás; Vázlatkészítés; Quiz összeállítása;

- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
SZEPTEMBER	2.	1.	A könyv tartalma	• A tankönyv áttekintése, a hozzá tartozó segédletek bemutatása, a tanévben elsajátítandó nyelvtudás rendszerezése, a tanóra követelményinek rögzítése				<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		2.	Év eleji ismétlés	Igeidők (Present Simple, Present Progressive, Past Simple, Past Progressive, Present Perfect Simple, Future Simple)		<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 		
		3.	Év eleji ismétlés	Módbeli segédigék átismétlése		<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 		
		4.	Év eleji ismétlés	Módbeli segédigék átismétlése		<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 		
		5.	Module 1 Battle of the teens a, Girl talk – Boy talk	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése 	<ul style="list-style-type: none"> Szokásos tevékenységek jellemzése Adott időben folyó események leírása 	<ul style="list-style-type: none"> A témához tartozó szavak és kifejezések: At first sight, Don't be ridiculous!, fancy doing sg, go 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

				<ul style="list-style-type: none"> • A fiatalok jellemző nyelvezet megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Jövőbeli tervek megbeszélése • Present Simple vs Present Progressive • Stative verbs 	round to sy's house...		
--	--	--	--	---	--	------------------------	--	--

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
SZEPTEMBER	2.	6.	Module 1 Battle of the teens a, Girl talk – Boy talk	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A fiatalok jellemző nyelvezet megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Szokásos tevékenységek jellemzése • Adott időben folyó események leírása • Jövőbeli tervek megbeszélése • Present Simple vs Present Progressive • Stative verbs 	<ul style="list-style-type: none"> • A témához tartozó szavak és kifejezések: At first sight, Don't be ridiculous!, fancy doing sg, go round to sy's house... 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka
		7.	Module 1 Battle of the teens a, Girl talk – Boy talk	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok 	<ul style="list-style-type: none"> • Szokásos tevékenységek jellemzése • Adott időben folyó események leírása 	<ul style="list-style-type: none"> • A témához tartozó szavak és kifejezések: At first sight, Don't be ridiculous!, 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok

			háttértudásának felmérése	<ul style="list-style-type: none"> • Jövőbeli tervek megbeszélése • Present Simple vs Present Progressive • Stative verbs 	fancy doing sg, go round to sy's house...			
		8.	b, Who's the best?	<ul style="list-style-type: none"> • Az egészséges életmód bemutatása (sportolás) 	<ul style="list-style-type: none"> • hasonlítás • Vélemény kifejtése és indoklás • Egyetértés, egyet nem értés 	<ul style="list-style-type: none"> • A témával kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		9.	b, Who's the best?	<ul style="list-style-type: none"> • Az egészséges életmód bemutatása (sportolás) 	<ul style="list-style-type: none"> • hasonlítás • Vélemény kifejtése és indoklás • Egyetértés, egyet nem értés 	<ul style="list-style-type: none"> • A témával kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		10.	b, Who's the best?	<ul style="list-style-type: none"> • Az egészséges életmód bemutatása (sportolás) 	<ul style="list-style-type: none"> • hasonlítás • Vélemény kifejtése és indoklás • Egyetértés, egyet nem értés 	<ul style="list-style-type: none"> • A témával kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Az eszközök és anyagok Aids and materials	

3.	11.	c, At work	<ul style="list-style-type: none"> • A karrier témájának bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Múltbeli események megvitatása • Beszélgetés munkahelyekről és állásokról • A Past Simple igeidő • A <i>used to</i> szerkezet 	<ul style="list-style-type: none"> • Foglalkozások • A témakörrel kapcsolatos szavak, phrasal verbs és egyéb kifejezések: give up / look forward to / take up a hobby; be fluent in 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
	12.	c, At work	A karrier témájának bemutatása	<ul style="list-style-type: none"> • Múltbeli események megvitatása • Beszélgetés munkahelyekről és állásokról • A Past Simple igeidő • A <i>used to</i> szerkezet 	<ul style="list-style-type: none"> • Foglalkozások • A témakörrel kapcsolatos szavak, phrasal verbs és egyéb kifejezések: give up / look forward to / take up a hobby; be fluent in 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
	13.	c, At work	A karrier témájának bemutatása	<ul style="list-style-type: none"> • Múltbeli események megvitatása • Beszélgetés munkahelyekről és állásokról • A Past Simple igeidő • A <i>used to</i> szerkezet 	<ul style="list-style-type: none"> • Foglalkozások • A témakörrel kapcsolatos szavak, phrasal verbs és egyéb kifejezések: give up / look forward to / take up a hobby; be fluent in 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
	14.	d, Teen trends	<ul style="list-style-type: none"> • A divat témakörének bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés ruházatról és kiegészítőkről • Különböző ruhatípusok jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> • A ruházattal kapcsolatos szavak, melléknevek és kifejezések: <i>have a</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

					• some / any / no / every szavak és szóösszetételeik	<i>look, decorated with, teen trends</i>		
		15.	d, Teen trends	• A divat témakörének bemutatása	• Beszélgetés ruházatról és kiegészítőkről • Különböző ruhátípusok jellemzése • some / any / no / every szavak és szóösszetételeik	a• A ruházattal kapcsolatos szavak, melléknevek és kifejezések: <i>have a look, decorated with, teen trends</i>	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
SZEPTEMBER	4.	16.	d, Teen trends	• A divat témakörének bemutatása	• Beszélgetés ruházatról és kiegészítőkről • Különböző ruhátípusok jellemzése • some / any / no / every szavak és szóösszetételeik	a• A ruházattal kapcsolatos szavak, melléknevek és kifejezések: <i>have a look, decorated with, teen trends</i>	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka

		17.	Top Skills – Getting along	• A személyes kapcsolatok megismerése, jellemzése	• Beszélgetés az egyén személyiségvonásairól • Beszélgetés az oldalági rokonokról	A személyiséget leíró melléknevek • A témához tartozó egyéb szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		18.	Top Skills – Getting along	• A személyes kapcsolatok megismerése, jellemzése	• Beszélgetés az egyén személyiségvonásairól • Beszélgetés az oldalági rokonokról	A személyiséget leíró melléknevek • A témához tartozó egyéb szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		19.	Top Skills – Getting along	• A személyes kapcsolatok megismerése, jellemzése	• Beszélgetés az egyén személyiségvonásairól • Beszélgetés az oldalági rokonokról	A személyiséget leíró melléknevek • A témához tartozó egyéb szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		20.	Top Skills – Getting along	• A személyes kapcsolatok megismerése, jellemzése	• Beszélgetés az egyén személyiségvonásairól • Beszélgetés az oldalági rokonokról	A személyiséget leíró melléknevek • A témához tartozó egyéb szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz	A fogalomkörökhöz	Eszközök és anyagok	Munkaformák A differenciálás szinterei

				tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	tartozó szókincs Vocabulary	Aids and materials	weblinkek	
OKTÓBER	5.	21.	Extra practice Module 1	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Present Simple / Present Progressive • Stative verbs	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		22.	Extra practice Module 1	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Hasonlítás • Egyszerű múlt / A <i>used to</i> szerkezet	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		23.	Extra practice Module 1	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Past Simple and the verb used to	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		24.	Extra practice Module 1	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Some / any / no / every and their compounds	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

		25.	Revision 1 (+ extra practice revision module 1)	Module 1	
--	--	-----	---	----------	--

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
OKTÓBER	6.	26.	Revision 1	Module 1				<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz
		27.	Revision 1	Module 1				<u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		28.	Test 1					

		29.	Test 1-Correction		
		30.	Test correction		

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
OKTÓBER	7.	31.	Module 2 <i>Danger</i> a, Have you ever...?	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése A veszéllyel járó helyzetek megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés múltbeli eseményekről Present perfect Simple igeidő 	<ul style="list-style-type: none"> A témához tartozó szavak és kifejezések: <i>bungee-jumping, choose, exciting, I dare you, I don't care, Take it away</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok

	32.	a, Have you ever...?	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A veszéllyel járó helyzetek megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés múltbeli eseményekről • Present perfect Simple igeidő 	<ul style="list-style-type: none"> • A témához tartozó szavak és kifejezések: <i>bungee-jumping, choose, exciting, I dare you, I don't care, Take it away</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
	33.	a, Have you ever...?	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A veszéllyel járó helyzetek megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés múltbeli eseményekről • Present perfect Simple igeidő 	<ul style="list-style-type: none"> • A témához tartozó szavak és kifejezések: <i>bungee-jumping, choose, exciting, I dare you, I don't care, Take it away</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
	34.	b, Get the first aid kit	<ul style="list-style-type: none"> • A segítségnyújtás alapjai 	<ul style="list-style-type: none"> • A múlt és a jelen idő összekapcsolása • Nyaralás jellemzése • Múltbeli események elmondása • Present Perfect Simple vs Past Simple 	<ul style="list-style-type: none"> • A kempingezéssel kapcsolatos szavak • A témához kapcsoló szavak és kifejezések: <i>allergic, leaf, I think so., Where shall we go now?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
	35.	b, Get the first aid kit	<ul style="list-style-type: none"> • A segítségnyújtás alapjai 	<ul style="list-style-type: none"> • A múlt és a jelen idő összekapcsolása • Nyaralás jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> • A kempingezéssel kapcsolatos szavak • A témához kapcsoló szavak és 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

					<ul style="list-style-type: none"> Múltbeli események elmondása Present Perfect Simple vs Past Simple 	kifejezések: <i>allergic, leaf, I think so., Where shall we go now?</i>		
--	--	--	--	--	---	--	--	--

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
OKTÓBER	8.	36.	b, Get the first aid kit	<ul style="list-style-type: none"> A segítségnyújtás alapjai 	<ul style="list-style-type: none"> A múlt és a jelen idő összekapcsolása Nyaralás jellemzése Múltbeli események elmondása Present Perfect Simple vs Past Simple 	<ul style="list-style-type: none"> A kempingezéssel kapcsolatos szavak A témához kapcsoló szavak és kifejezések: <i>allergic, leaf, I think so., Where shall we go now?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		37.	c, Dangerous jobs	<ul style="list-style-type: none"> Veszélyes foglalkozások megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Az időtartammal kapcsolatos kérdések feltétele és válaszadás Beszélgetés a foglalkozásokról How long...? For, since 	<ul style="list-style-type: none"> Foglalkozások A témához kapcsolódó szavak és egyéb kifejezések: safety equipment, pigeon, What's it like...? 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
		38.	c, Dangerous jobs	<ul style="list-style-type: none"> Veszélyes foglalkozások megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Az időtartammal kapcsolatos kérdések feltétele és válaszadás 	<ul style="list-style-type: none"> Foglalkozások A témához kapcsolódó szavak 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

				<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés a foglalkozásokról • How long...? For, since 	és egyéb kifejezések: safety equipment, pigeon, What's it like...?			
		39.	c, Dangerous jobs	<ul style="list-style-type: none"> • Veszélyes foglalkozások megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Az időtartammal kapcsolatos kérdések feltétele és válaszadás • Beszélgetés a foglalkozásokról • How long...? For, since 	<ul style="list-style-type: none"> • Foglalkozások • A témához kapcsolódó szavak és egyéb kifejezések: safety equipment, pigeon, What's it like...? 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		40.	d, Animals in danger	<ul style="list-style-type: none"> • A veszélyeztetett állatfajok bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Állatok jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> • Vadállatok • A témakörhöz kapcsolódó egyéb szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörhöz tartozó szókincs Vocabulary	Az eszközök és anyagok Aids and materials	

9.	41.	d, Animals in danger	• A veszélyeztetett állatfajok bemutatása	• Állatok jellemzése	• Vadállatok • A témakörhöz kapcsolódó egyéb szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
	42.	d, Animals in danger	• A veszélyeztetett állatfajok bemutatása	• Állatok jellemzése	• Vadállatok • A témakörhöz kapcsolódó egyéb szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
	43.	Top Skills – Adventure camp	• Beszélgetés a kalandtáborokról	• Nyaralás leírása, jellemzése	• Akciósporthoz • A témához tartozó egyéb szavak és kifejezések: <i>a great laugh, exhausted, explain, lake</i>	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
	44.	Top Skills – Adventure camp	• Beszélgetés a kalandtáborokról	• Nyaralás leírása, jellemzése	• Akciósporthoz • A témához tartozó egyéb szavak és kifejezések: <i>a great laugh, exhausted, explain, lake</i>	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
	45.	Top Skills – Adventure camp	• Beszélgetés a kalandtáborokról	• Nyaralás leírása, jellemzése	• Akciósporthoz • A témához tartozó egyéb szavak és kifejezések: <i>a great laugh, exhausted, explain, lake</i>	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
NOVEMBER	10.	46.	Top Skills – Adventure camp	• Beszélgetés a kalandtáborokról	• Nyaralás leírása, jellemzése	• Akciósporthoz • A témához tartozó egyéb szavak és kifejezések: <i>a great laugh, exhausted, explain, lake</i>	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		47.	Cutlture page 1 Song 1 (School uniforms; Danger)	• Az amerikai és brit iskolarendszer megismerése	Kérdezés mások személyiségéről, külső megjelenéséről Személyleírás <i>Have got</i> szerkezet	• Egyéb szavak, kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		48.	Cutlture page 1 Song 1 (School uniforms; Danger)	• Az amerikai és brit iskolarendszer megismerése	Kérdezés mások személyiségéről, külső megjelenéséről Személyleírás <i>Have got</i> szerkezet	• Egyéb szavak, kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		49.	Cutlture page 1 Song 1 (School uniforms; Danger)	• Az amerikai és brit iskolarendszer megismerése	Kérdezés mások személyiségéről, külső megjelenéséről	• Egyéb szavak, kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

					Személyleírás <i>Have got</i> szerkezet			
		50.	Extra practice Module 2	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• A present perfect simple igeidő	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
NOVEMBER	11.	51.	Extra practice Module 2	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Present perfect Simple vs Past simple • How long...? - since / for	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz
		52.	Extra practice Module 2	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Present perfect Simple vs Past simple • How long...? - since / for	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok

		53.	Extra practice Module 2 Revision	Module 2	
		54.	Revision 2	Module 2	
		55.	Revision 2	Module 2	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	

12.	56.	Test 2					<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
	57.	Test 2					
	58.	Test 2 correction					
	59.	Module 3 <i>Nowadays</i> a, In fashion	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A divat mibenléte 	<ul style="list-style-type: none"> • A ruházat megjelölése és jellemzése • Preferencia kifejezések • Too / enough • One / ones 	<ul style="list-style-type: none"> • Ruhák és kiegészítők • A témakörhöz kapcsolódó egyéb szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
	60.	a, In fashion	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A divat mibenléte 	<ul style="list-style-type: none"> • A ruházat megjelölése és jellemzése • Preferencia kifejezések • Too / enough • One / ones 	<ul style="list-style-type: none"> • Ruhák és kiegészítők • A témakörhöz kapcsolódó egyéb szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
DECEMBER	13.	61.	a, In fashion	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése A divat mibenléte 	<ul style="list-style-type: none"> A ruházat megjelölése és jellemzése Preferencia kifejezése Too / enough One / ones 	<ul style="list-style-type: none"> Ruhák és kiegészítők A témakörhöz kapcsolódó egyéb szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<p>Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p>Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p>Kapcsolódási pontok: földrajz</p> <p>Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p>
		62.	b, How much is it?	<ul style="list-style-type: none"> A vásárlási szokások bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> Vásárlás és eladás Beszélgetés az árakról Tárgyak jellemzése Információadása, kérése 	<ul style="list-style-type: none"> A vásárlási szokásokkal kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<p>A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
		63.	b, How much is it?	<ul style="list-style-type: none"> A vásárlási szokások bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> Vásárlás és eladás Beszélgetés az árakról Tárgyak jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> A vásárlási szokásokkal kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

					• Információadása, kérése			
		64.	b, How much is it?	• A vásárlási szokások bemutatása	• Vásárlás és eladás • Beszélgetés az árakról • Tárgyak jellemzése • Információadása, kérése	• A vásárlási szokásokkal kapcsolatos szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		65.	c, Modern artists	• A művészek megismerése	• Emberek megjelölése és azonosítása • Dolgok megjelölése és beazonosítása • Vonatkozó névmások	• A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: <i>exhibition, masterpiece, owner; by accident, do sth for a living, pass by</i>	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Az eszközök és anyagok Aids and materials	

14.	66.	c, Modern artists	• A művészek megismerése	• Emberek megjelölése és azonosítása • Dolgok megjelölése és beazonosítása • Vonatkozó névmások	• A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: <i>exhibition, masterpiece, owner; by accident, do sg for a living, pass by</i>	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
	67.	c, Modern artists	• A művészek megismerése	• Emberek megjelölése és azonosítása • Dolgok megjelölése és beazonosítása • Vonatkozó névmások	• A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: <i>exhibition, masterpiece, owner; by accident, do sg for a living, pass by</i>	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
	68.	d, Downloading	• A számítástechnika bemutatása (internet)	• Szükségesség és hiányának kifejezése • Tiltás, kötelezettség kifejezése • Must / mustn't • have to	• Számítástechnikai alapszókincs és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
	69.	d, Downloading	• A számítástechnika bemutatása (internet)	• Szükségesség és hiányának kifejezése • Tiltás, kötelezettség kifejezése • Must / mustn't • have to	• Számítástechnikai alapszókincs és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
	70.	d, Downloading	• A számítástechnika bemutatása (internet)	• Szükségesség és hiányának kifejezése • Tiltás, kötelezettség kifejezése • Must / mustn't	• Számítástechnikai alapszókincs és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

					• have to			
--	--	--	--	--	-----------	--	--	--

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
DECEMBER	15.	71.	Top Skills – Get a job	<ul style="list-style-type: none"> • Az állásszerzés világának megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Érvelés • Indok adása 	<ul style="list-style-type: none"> • Állások • A témával kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
		72.	Top Skills – Get a job	<ul style="list-style-type: none"> • Az állásszerzés világának megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Érvelés • Indok adása 	<ul style="list-style-type: none"> • Állások • A témával kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		73.	Top Skills – Get a job	<ul style="list-style-type: none"> • Az állásszerzés világának megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Érvelés • Indok adása 	<ul style="list-style-type: none"> • Állások • A témával kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

		74.	Top Skills – Get a job	<ul style="list-style-type: none"> • Az állásszerzés világának megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Érvelés • Indok adása 	<ul style="list-style-type: none"> • Állások • A témával kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó
		75.	Extra practice Module 3	<ul style="list-style-type: none"> • A modul nyelvtanának konszolidációja 	<ul style="list-style-type: none"> • too / enough • one / ones 	<ul style="list-style-type: none"> • A modul szókincese 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókinces Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	

DECEMBER

16.	76.	Extra practice Module 3	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• How many? / How much? • Mennyiségjelzők (lots of, little, few...)	• A modul szókincese	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok	
	77.	Extra practice Module 3	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Vonatkozó mellékmondatok	• A modul szókincese	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		
	78.	Extra practice Module 3	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• A must / have to módbeli segédigék	• A modul szókincese		• projektor • filctoll • CD-lejátszó
	79.	Revision 3	Module 3					
	80.	Revision 3	Module 3					

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
				JANUÁR	17.	81.	Revision Modules 1-3	
82.	Revision Modules 1-3							
83.	Revision Modules 1-3							
84.	Test 3							

		85.	Test 3- Correction		

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
JANUÁR	18.	86.	Mid-term Test					<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		87.	Mid-term Test					

		88.	Mid-term Test-Correction				
		89.	Module 4 <i>Feeling good</i> a, What's wrong with you?	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • Bevezetés a betegségek témakörébe 	<ul style="list-style-type: none"> • Tanácsadás, tanácskérés • A <i>should</i> módbeli segédige 	<ul style="list-style-type: none"> • Megbetegedések és betegségek • A témakörrel kapcsolatos egyéb szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó
		90.	a, What's wrong with you?	<ul style="list-style-type: none"> • Bevezetés a betegségek témakörébe 	<ul style="list-style-type: none"> • Tanácsadás, tanácskérés • A <i>should</i> módbeli segédige 	<ul style="list-style-type: none"> • Megbetegedések és betegségek • A témakörrel kapcsolatos egyéb szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó

H	ó	H	ét	Ó	r	T	a	n	a	n	y	Idegen nyelvi kulcskompetenciák
----------	----------	----------	-----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	--

				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
JANUÁR	19.	91.	a, What's wrong with you?	• Bevezetés a betegségek témakörébe	• Tanácsadás, tanácskérés • A <i>should</i> módbeli segédige	• Megbetegedések és betegségek • A témakörrel kapcsolatos egyéb szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		92.	b, At the gym	• Az egészséges életmód bemutatása (sportolás)	• Vélemény kifejtése • Megerősítés kérése adása • Egyetértés, nézeteltérés	• A témakörhöz kapcsolódó igék és igei kifejezések: <i>do aerobics, lift wiegths, use machines...</i>	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		93.	b, At the gym	• Az egészséges életmód bemutatása (sportolás)	• Vélemény kifejtése • Megerősítés kérése adása • Egyetértés, nézeteltérés	• A témakörhöz kapcsolódó igék és igei kifejezések: <i>do aerobics, lift wiegths, use machines...</i>	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		94.	b, At the gym	• Az egészséges életmód bemutatása (sportolás)	• Vélemény kifejtése • Megerősítés kérése adása • Egyetértés, nézeteltérés	• A témakörhöz kapcsolódó igék és igei kifejezések: <i>do aerobics, lift wiegths, use machines...</i>	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

		95	c, A friend for life	<ul style="list-style-type: none"> • A lelki megbetegedések megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • A cél kifejezése • Full infinitive • Bare infinitive 	<ul style="list-style-type: none"> • Phrasal verbs • A témához kapcsolódó szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
--	--	----	----------------------	--	--	---	--	--

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
JANUÁR	20.	96.	c, A friend for life	<ul style="list-style-type: none"> • A lelki megbetegedések megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • A cél kifejezése • Full infinitive • Bare infinitive 	<ul style="list-style-type: none"> • Phrasal verbs • A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: at the same time, on your own, sociable, stressed 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka
		97.	c, A friend for life	<ul style="list-style-type: none"> • A lelki megbetegedések megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • A cél kifejezése • Full infinitive • Bare infinitive 	<ul style="list-style-type: none"> • Phrasal verbs • A témához kapcsolódó szavak 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok

					és kifejezések: at the same time, on your own, sociable, stressed	
98.	d, Eating right	• A helyes táplálkozás alapjainak elsajátítása	• Beszélgetés az egészséges étkezésről • Étel rendelése	• Zöldségek, gyümölcsök, tejtermékek • Más élelmiszerek	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
99.	d, Eating right	• A helyes táplálkozás alapjainak elsajátítása	• Beszélgetés az egészséges étkezésről • Étel rendelése	• Zöldségek, gyümölcsök, tejtermékek • Más élelmiszerek	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
100.	d, Eating right	• A helyes táplálkozás alapjainak elsajátítása	• Beszélgetés az egészséges étkezésről • Étel rendelése	• Zöldségek, gyümölcsök, tejtermékek • Más élelmiszerek	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
FEBRUÁR	21.	101.	Top Skills – I need some advice	• A tanácsadás alapjai	• Problémák megfogalmazása • Érzelmek leírása	• A témához kapcsolódó szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		102.	Top Skills – I need some advice	• A tanácsadás alapjai	• Problémák megfogalmazása • Érzelmek leírása	• A témához kapcsolódó szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		103.	Top Skills – I need some advice	• A tanácsadás alapjai	• Problémák megfogalmazása • Érzelmek leírása	• A témához kapcsolódó szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		104.	Top Skills – I need some advice	• A tanácsadás alapjai	• Problémák megfogalmazása • Érzelmek leírása	• A témához kapcsolódó szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

		105.	Cutlture page 2 Song 2 (Money, money, money; Gadget freak)	• A pénz világának megismerése, pénznemek	• A modul szerkezetének és funkcióinak rögzítése	• A témához kapcsolódó szókincs és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
--	--	------	---	---	--	--	--	--

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás színterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
FEBRUÁR	22.	106.	Cutlture page 2 Song 2 (Money, money, money; Gadget freak)	• A pénz világának megismerése, pénznemek	• A modul szerkezetének és funkcióinak rögzítése	• A témához kapcsolódó szókincs és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás színterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		107.	Cutlture page 2 Song 2 (Money, money, money; Gadget freak)	• A pénz világának megismerése, pénznemek	• A modul szerkezetének és funkcióinak rögzítése	• A témához kapcsolódó szókincs és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

		108.	Extra practice Module 4	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• A <i>should</i> módbeli segédige • Vizontkérdések	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó
		109.	Extra practice Module 4	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• A <i>should</i> módbeli segédige • Vizontkérdések	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó
		110.	Extra practice Module 4	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Infinitive / -ing form	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	

23.	111.	Extra practice Module 4	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Infinitive / -ing form	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
	112.	Extra practice Module 4 Revision	Module 4				
	113.	Extra practice Module 4 Revision	Module 4				
	114.	Module 4 Revision	Module 4				
	115.	Test 4	Module 4				

--	--	--	--	--	--

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
MÁRCIUS	24.	116.	Test 4-Correction	Module 4				<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		117.	Test correction	Module 4				
		118	Module 5 Entertainment a, What's on?	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése 	<ul style="list-style-type: none"> • Vélemény adása • Közös jellemzők felderítése • Beszélgetés a televízió műsorokról • All / both / neither / none 	<ul style="list-style-type: none"> • Tv műsorok típusai • A témához tartozó egyéb szavak és kifejezések: <i>contestant, Don't miss...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

			<ul style="list-style-type: none"> • A televíziónézési szokások bemutatása 				
		119.	Module 5 Entertainment a, What's on?	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A televíziónézési szokások bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Vélemény adása • Közös jellemzők felderítése • Beszélgetés a televízió műsorokról • All / both / neither / none 	<ul style="list-style-type: none"> • Tv műsorok típusai • A témához tartozó egyéb szavak és kifejezések: <i>contestant, Don't miss...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó
		120.	Module 5 Entertainment a, What's on?	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A televíziónézési szokások bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Vélemény adása • Közös jellemzők felderítése • Beszélgetés a televízió műsorokról • All / both / neither / none 	<ul style="list-style-type: none"> • Tv műsorok típusai • A témához tartozó egyéb szavak és kifejezések: <i>contestant, Don't miss...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	

				Functions and Structures				
MÁRCIUS	25.	121.	a, What's on?	• A televíziónézési szokások bemutatása	• Vélemény adása • All / both / neither / none	• A témához tartozó egyéb szavak és kifejezések: <i>contestant, Don't miss...</i>	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		122.	a, What's on?	• A televíziónézési szokások bemutatása	• Vélemény adása • All / both / neither / none	• A témához tartozó egyéb szavak és kifejezések: <i>contestant, Don't miss...</i>	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		123.	a, What's on?	• A televíziónézési szokások bemutatása	• Vélemény adása • All / both / neither / none	• A témához tartozó egyéb szavak és kifejezések: <i>contestant, Don't miss...</i>	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		124.	b, End-of-school play	• Az iskola világának megismerése, színjátszás	• Egyetértés, egyet nem értés • Közös jellemzők felderítése • So / neither	• A színházzal kapcsolatos szavak és kifejezések • Egyéb szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		125.	b, End-of-school play	• Az iskola világának megismerése, színjátszás	• Egyetértés, egyet nem értés • Közös jellemzők felderítése	• A színházzal kapcsolatos szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

					• So / neither	• Egyéb szavak és kifejezések		
--	--	--	--	--	----------------	-------------------------------	--	--

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
MÁRCIUS	26.	126.	b, End-of-school play	<ul style="list-style-type: none"> Az iskola világának megismerése, színjátás 	<ul style="list-style-type: none"> Egyetértés, egyet nem értés Közös jellemzők felderítése So / neither 	<ul style="list-style-type: none"> A színházzal kapcsolatos szavak és kifejezések Egyéb szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
		127.	c, You can be a star!	<ul style="list-style-type: none"> A sztárvilág megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Tények megvitatása Beszélgetés a zenéről A szenvedő szerkezet (Present Simple) 	<ul style="list-style-type: none"> A zeneiparral kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

		128.	c, You can be a star!	• A sztárvilág megismerése	• Beszélgetés a zenéről • A szenvedő szerkezet	• A zeneiparral kapcsolatos szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		129.	c, You can be a star!	• A sztárvilág megismerése	• Beszélgetés a zenéről • A szenvedő szerkezet	• A zeneiparral kapcsolatos szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		130.	d, Fun at a theme park	• A hullámvasút jellemzése, bemutatása	• A tárgyak anyagának megjelölése • Beszélgetés múltbeli eseményekről	• Anyagnevek • A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	

27.	131.	d, Fun at a theme park	<ul style="list-style-type: none"> • A hullámvasút jellemzése, bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • A tárgyak anyagának megjelölése • Beszélgetés múltbeli eseményekről 	<ul style="list-style-type: none"> • Anyagnevek • A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
	132.	d, Fun at a theme park	<ul style="list-style-type: none"> • A hullámvasút jellemzése, bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • A tárgyak anyagának megjelölése • Beszélgetés múltbeli eseményekről 	<ul style="list-style-type: none"> • Anyagnevek • A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
	133.	Top Skills – Let’s watch a film	<ul style="list-style-type: none"> • Adott film bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés a filmekről • Vélemény kifejtése 	<ul style="list-style-type: none"> • A filmekkel kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
	134.	Top Skills – Let’s watch a film	<ul style="list-style-type: none"> • Adott film bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés a filmekről • Vélemény kifejtése 	<ul style="list-style-type: none"> • A filmekkel kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
	135.	Top Skills – Let’s watch a film	<ul style="list-style-type: none"> • Adott film bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés a filmekről • Vélemény kifejtése 	<ul style="list-style-type: none"> • A filmekkel kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
ÁPRILIS	28.	136.	Top Skills – Let's watch a film	<ul style="list-style-type: none"> • Adott film bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés a filmekről • Vélemény kifejtése 	<ul style="list-style-type: none"> • A filmekkel kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
		137.	Extra practice Module 5	<ul style="list-style-type: none"> • A modul nyelvtanának konzolidációja 	<ul style="list-style-type: none"> • Both – all – neither – none / So – neither 	<ul style="list-style-type: none"> • A modul szókincse 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		138.	Extra practice Module 5	<ul style="list-style-type: none"> • A modul nyelvtanának konzolidációja 	<ul style="list-style-type: none"> • Both – all – neither – none / So – neither 	<ul style="list-style-type: none"> • A modul szókincse 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

		139.	Extra practice Module 5	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• A szenvedő szerkezet (Present Simple és Past Simple igeidőben)	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		140.	Extra practice Module 5	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• A szenvedő szerkezet (Present Simple és Past Simple igeidőben)	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	

29.	141.	Extra practice Revision 5	Module 5	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
	142.	Revision 5	Module 5	
	143.	Revision 5	Module 5	
	144.	Test 5		
	145.	Test 5		

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
ÁPRILIS	30.	146.	Test 5 correction					<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		147.	Module 6 <i>Travelling around</i> a, Places to stay	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése A turizmus témakörének bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> Nyiralások és úticélok jellemzése Képeslapok írása Helyek, emberek, tárgyak leírása Vonatkozó névmások (pronouns: who / which / that / whose; adverbs: where) 	<ul style="list-style-type: none"> A nyaralással, turizmussal kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>backpacker, handwriting, hostel, a dream comes true, keep warm, life behind bars...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
		147.	a, Places to stay	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése A turizmus témakörének bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> Nyiralások és úticélok jellemzése Képeslapok írása Helyek, emberek, tárgyak leírása Vonatkozó névmások (pronouns: who / which / that / whose; adverbs: where) 	<ul style="list-style-type: none"> A nyaralással, turizmussal kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>backpacker, handwriting, hostel, a dream comes true, keep warm, life behind bars...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

		149.	a, Places to stay	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A turizmus témakörének bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Nyaralások és úticélok jellemzése • Képeslapok írása • Helyek, emberek, tárgyak leírása • Vonatkozó névmások (pronouns: who / which / that / whose; adverbs: where) 	<ul style="list-style-type: none"> • A nyaralással, turizmussal kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>backpacker, handwriting, hostel, a dream comes true, keep warm, life behind bars...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		150.	b, What will the weather be like?	<ul style="list-style-type: none"> • Az időjárás bemutatása, jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés az időjárásról • Hipotézisek alkotása, találgatás • Feltételes mondatok (1. típus) • Időhatározói mellékmond. 	<ul style="list-style-type: none"> • Az időjárással kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Az eszközök és anyagok Aids and materials	

31.	151.	b, What will the weather be like?	<ul style="list-style-type: none"> • Az időjárás bemutatása, jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés az időjárásról • Hipotézisek alkotása, találgatás • Feltételes mondatok (1. típus) • Időhatározói mellékmondatok 	<ul style="list-style-type: none"> • Az időjárással kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
	152.	b, What will the weather be like?	<ul style="list-style-type: none"> • Az időjárás bemutatása, jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés az időjárásról • Hipotézisek alkotása, találgatás • Feltételes mondatok (1. típus) • Időhatározói mellékmondatok 	<ul style="list-style-type: none"> • Az időjárással kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
	153.	c, What's cooking?	<ul style="list-style-type: none"> • A főzési technikák megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés az ételekről és a mennyiségekről • Utasítások adása és követése • Recept írása 	<ul style="list-style-type: none"> • A konyhai nyelvezet szókincse, egyéb szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
	154.	c, What's cooking?	<ul style="list-style-type: none"> • A főzési technikák megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés az ételekről és a mennyiségekről • Utasítások adása és követése • Recept írása 	<ul style="list-style-type: none"> • A konyhai nyelvezet szókincse, egyéb szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
	155.	c, What's cooking?	<ul style="list-style-type: none"> • A főzési technikák megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés az ételekről és a mennyiségekről 	<ul style="list-style-type: none"> • A konyhai nyelvezet szókincse, egyéb szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

					<ul style="list-style-type: none"> • Utasítások adása és követése • Recept írása 			
--	--	--	--	--	--	--	--	--

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
MÁJUS	32.	156.	d, Animals on the move	A költöző állatok megismerése	<ul style="list-style-type: none"> • Tények megvitatása állatokról • All / both / neither / none / either 	<ul style="list-style-type: none"> • A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések: (<i>Arctic tern, elk, be born, the rest...</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
		157.	d, Animals on the move	A költöző állatok megismerése	<ul style="list-style-type: none"> • Tények megvitatása állatokról • All / both / neither / none / either 	<ul style="list-style-type: none"> • A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések: (<i>Arctic tern, elk, be born, the rest...</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		158.	d, Animals on the move	A költöző állatok megismerése	<ul style="list-style-type: none"> • Tények megvitatása állatokról • All / both / neither / none / either 	<ul style="list-style-type: none"> • A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések: (<i>Arctic tern, elk, be born, the rest...</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

		159.	Top Skills – Going places	• Peking megismerése	• Helyek / nevezetességek jellemzése • Térképolvasás	• A témával kapcsolatos szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		160.	Top Skills – Going places	• Peking megismerése	• Helyek / nevezetességek jellemzése • Térképolvasás	• A témával kapcsolatos szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókinccs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
MÁJUS	33.	161.	Top Skills – Going places	• Peking megismerése	• Helyek / nevezetességek jellemzése • Térképolvasás	• A témával kapcsolatos szavak és kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia

							<p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
162.	Top Skills – Going places	<ul style="list-style-type: none"> • Peking megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Helyek / nevezetességek jellemzése • Térképolvasás 	<ul style="list-style-type: none"> • A témával kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 		
163.	Cutlture page 3 Song 3 (The US of A; Boys or Girls?)	<ul style="list-style-type: none"> • Az Amerikai Egyesült Államok egyes nevezetsségeinek bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • A modul szerkezetei, konszolidáció 	<ul style="list-style-type: none"> • A modul szókincese, szókincsbővítés 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 		
164.	Cutlture page 3 Song 3 (The US of A; Boys or Girls?)	<ul style="list-style-type: none"> • Az Amerikai Egyesült Államok egyes nevezetsségeinek bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • A modul szerkezetei, konszolidáció 	<ul style="list-style-type: none"> • A modul szókincese, szókincsbővítés 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 		
165.	Extra practive Module 6	<ul style="list-style-type: none"> • A modul nyelvtanának konszolidációja 	<ul style="list-style-type: none"> • Vonatkozói mellékmondatok 	<ul style="list-style-type: none"> • A modul szókincese 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 		

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
MÁJUS	34.	166.	Extra practice Module 6	<ul style="list-style-type: none"> A modul nyelvtanának konzolidációja 	<ul style="list-style-type: none"> Feltételels mondatok (első típus) Időhatározói mellékmondatok 	<ul style="list-style-type: none"> A modul szókincse 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<p>Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p>Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p>Kapcsolódási pontok: földrajz</p> <p>Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p>A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
		167.	Extra practice Module 6	<ul style="list-style-type: none"> A modul nyelvtanának konzolidációja 	<ul style="list-style-type: none"> both – all – net lther – none – either 	<ul style="list-style-type: none"> A modul szókincse 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
		168.	Revision 6	Module 6			<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

		169.	Revision 6	Module 6	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		170.	Test 6			

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
MÁJUS	35.	171.	Test 6					<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz

		172.	Test correction							Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		173.	Extra practice Module 6	<ul style="list-style-type: none"> • A modul nyelvtanának konszolidációja 	<ul style="list-style-type: none"> • Vonatkozó mellékmondatok 	<ul style="list-style-type: none"> • A modul szókincese 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 			
		174.	Revision Modules 1-6							
		175.	Revision Modules 1-6							

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs	Eszközök és anyagok Aids and materials	

				Functions and Structures	Vocabulary		
JÚNIUS	36.	176. 177. 178.	Final test				<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		179. 180. 181.	Final test				
		182. 183.	Év végi ismétlés			<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		184.	Év végi ismétlés			<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		185.	Év végi ismétlés			<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

7–8. évfolyam

A 7–8. évfolyamon idegen nyelvet tanuló diákok A1 szintű nyelvtudással lépnek be a további nyelvtanulási folyamatba. Ez a Közös európai referenciakeret (KER) megfogalmazásában azt jelenti, hogy „alapszintű” és ezen belül „minimumszintű” nyelvismerettel rendelkeznek. Az előző fejlesztési szakaszokban, elsősorban osztálytermi keretek között, már számos olyan helyzetben kipróbálták magukat, amelyekben bizonyos feladatok megoldásához elengedhetetlenül szükségük volt a nyelvismeretre. Tisztában vannak azzal, hogy személyes boldogulásuk egyik fontos feltétele a használható nyelvtudás. Megismerkedtek különféle hallott és olvasott célnyelvi szövegekkel, fejlődött a beszédképességük, és megtanulták, hogyan tudják az írást az idegen nyelv tanulásának szolgálatába állítani és egyszerű formában az önkifejezés eszközeként használni. A feldolgozott tartalmak révén bepillantottak egy idegen kultúrába, és lehetőségük nyílt azt összevetni a magyarral. A nyelvtanulás során kapott pozitív visszajelzések önbizalmat adtak nekik, és néhány alapvető nyelvtanulási stratégia elsajátításával megtették az első lépéseket az önálló nyelvtanulóvá válás útján.

A 7–8. évfolyamon folytatódó nyelvoktatás legfontosabb célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának fejlesztése. Ez továbbra is szoros kölcsönhatásban történik az adott életkori szakaszra megfogalmazott nevelési célokkal, és más kulcskompetenciák fejlesztésével, elsősorban az anyanyelvi kommunikáció, a szociális kompetencia, az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség, valamint a hatékony, önálló tanulás területén. Egyre nagyobb szerepet kap a digitális kompetencia. A tanulás tartalmi révén további kapcsolódási pontok alakulnak ki a természettudományos és technikai kompetencia, valamint a munkaformák révén a kezdeményezőképesség fejlesztésével.

A nyelvi készségek fejlesztése komplex módon történik, úgy, ahogy azok a valós kommunikációs helyzetekben természetes módon összekapcsolódnak. A tanulók egyre több autentikus szövegfajttával ismerkednek meg, bővül a szókincsük, szélesedik nyelvtani ismereteik köre, egyre magabiztosabban tudják megvalósítani beszédszándékaikat. Amellett, hogy az új nyelvtani szerkezetekkel a korábbi fejlesztési szakaszokhoz hasonlóan továbbra is kontextusba ágyazva ismerkednek meg, egyre jobban érdeklik őket a nyelvben előforduló szabályszerűségek és az anyanyelvükhöz hasonló vagy attól eltérő nyelvtani jelenségek. A helyes nyelvhasználatban segítik őket azok a nyelvtani szabályok, amelyeket ők maguk fedeznek fel és fogalmaznak meg. Ugyancsak hathatós segítséget jelent számukra, ha gyakorlatot szereznek az önértékelés és a társértékelés módszereinek alkalmazásában, sikeres próbálkozásaik tudatosításában és hibáik felismerésében, önálló javításában. A helyes nyelvhasználat elsajátításában változatlanul nagy szerepe van a nyelvi input minőségének és mennyiségének, valamint a tanulói megnyilatkozások esetében a pozitív tanári visszajelzésnek.

A korábbi témakörök a 7–8. évfolyamon tovább bővülnek és mélyülnek azáltal, hogy a tanulók érdeklődése és igényei szerint új szempontokból kerülnek feldolgozásra. Ezek és az újonnan feldolgozásra kerülő témák is összhangban állnak a NAT-ban más műveltségi területeinek tartalmaival, és lehetővé teszik a tanulók számára, hogy a nyelv eszközével alaposabban, árnyaltabban megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket. A nyelvtanulás iránti motiváció fenntartása szempontjából meghatározó jelentősége van a témák gondos megválasztásának, és annak, hogy a tanulók kívánságára időről-időre olyan témák is feldolgozásra kerüljenek, amelyek aktuálisan érdeklik, foglalkoztatják őket. A tanulási kedvet fokozza, ha a tanulók változatos munkaformák, értelmes tevékenységek és érdekes, kihívást jelentő feladatok keretében fejleszthetik nyelvtudásukat.

Ebben a fejlesztési szakaszban tovább bővül azoknak a nyelvtanulási stratégiáknak a köre, amelyeket a tanulók megismernek és alkalmaznak a nyelvvórakon. Ezek fokozatos elsajátítása lehetővé teszi számukra, hogy az iskolán kívül is egyre inkább hasznosítsák, fejlesszék nyelvtudásukat.

A fejlesztési szakasz célja, hogy a tanulók a 8. évfolyam végére elérjék a KER szerinti A2 szintet.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetés megértése, egyszerű, rövid, hangzó szövegekhez kapcsolódó feladatok megoldása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó tanári utasítások megértése; az ismert témákhoz kapcsolódó egyszerű kérdések és kijelentések megértése; a tanult témakörökben elhangzó szövegekben a tanult szavak, szó- és beszédfordulatok felismerése, és ezekből következtetés a szövegek témájára, tartalmára; az ismert témakörökben elhangzó szövegekben a beszélők gondolatmenetének követése; a lényeg és néhány alapvető információ kiszűrése az ismert témakörökben elhangzó szövegekből, részben önállóan, részben a megértést segítő, változatos feladatokra támaszkodva; néhány, a megértést segítő alapvető stratégia egyre önállóbb alkalmazása.

A fejlesztés tartalma
<p>Az ismert nyelvi elemekre támaszkodó, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatott célnyelvi óravezetés folyamatos követése (pl. osztálytermi rutincselekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat) és a tanári utasítások megértése.</p> <p>Ismert témákhoz kapcsolódó rövid kérések és kijelentések megértése.</p> <p>Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése; következtetés levonása a szövegfajtára, a témára és a lehetséges tartalomra vonatkozóan;</p> <p>a szöveg lényegének, néhány konkrét információnak a kiszűrése megértést segítő, változatos feladatok segítségével.</p> <p>Ismert témakörökben elhangzó rövid, egyszerű szövegekben a beszélők gondolatmenetének követése a tanult nyelvi eszközökre támaszkodva, a beszédhelyzetet figyelembe vételével.</p> <p>Különböző beszélők egyre nagyobb biztonsággal való megértése, amennyiben azok a célnyelvi normának megfelelő vagy ahhoz közelítő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez igazított tempóban, szükség esetén szüneteket tartva és a lényegi információkat megismételve beszélnek.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, a célnyelvi kultúrát bemutató multimédiás anyagok, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok; tanárral, tanuló társakkal, célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd, interaktív feladatok.</p>

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal folytatott kommunikáció.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyszerű és közvetlen információcserét igénylő feladatokban kommunikáció ismert témákról, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal; kérdésfeltevés kiszámítható, mindennapi helyzetekben, válaszadás a hozzá intézett kérdésekre, illetve rövid párbeszéd folytatása; az első lépések megtétele a célnyelv spontán módon történő használata útján; egyre több kompenzációs stratégia tudatos alkalmazása a megértetés, illetve a beszédpartner megértése érdekében; törekvés a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és beszédtempóra.

A fejlesztés tartalma
<p>Tudatosan megválasztott nonverbális elemekkel támogatott mondanivaló kifejezése, egyre bővülő szókinccsel, begyakorolt beszédfordulatokkal, egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p>Egyszerű, tényszerű információk megszerzése és továbbadása.</p> <p>Vélemény, gondolat, érzés kifejezése, illetve ezekre való rákérdezés egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p>Ismert témákhoz, mindennapi helyzetekhez vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdések feltevése, kérések, felszólítások megfogalmazása, illetve az azokra történő válaszadás.</p> <p>Részvétel ismert témákhoz, mindennapi helyzetekhez kapcsolódó rövid párbeszédben, beszélgetésben.</p> <p>A célnyelv tudatos használata a tanórai tevékenységek során, spontán kommunikálás strukturált, előre látható szituációkban (pl. pár- vagy csoportmunka során társakkal).</p> <p>Lehetőség esetén kapcsolatfelvétel, rövid társalgásban való részvétel, spontán kommunikálás célnyelvi beszélőkkel.</p> <p>Beszélgetés során meg nem értés esetén ismétlés, magyarázat kérése, visszakérdezés alkalmazása, illetve szükség esetén a saját mondanivaló átfogalmazása, egyszerűsítése, pontosítása a kommunikáció fenntartása érdekében.</p> <p>Néhány egyszerű, a beszélgetés strukturálása szempontjából fontos elem megismerése és alkalmazása (pl. a kommunikáció fenntartása, követése, lezárása).</p> <p>Észlelt (hallott/látott) jelenségekre (pl. váratlan osztálytermi történésekre, helyzetekre) való reagálás egyszerű nyelvi eszközökkel.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Rövid párbeszéd, egyszerű társalgás, szerepjátékok, dramatizált jelenetek, kérdések, felszólítások, kérések, információ hiányán, illetve különbözőségén, véleménykülönbségen alapuló szövegek, spontán megnyilvánulások.</p>

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz felkészülés után rövid szövegek elmondása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rövid, de egyre bővülő szókinccsel, egyszerű beszédfordulatok alkalmazásával, összefüggő beszéd saját magáról és közvetlen környezetéről; munkája bemutatása egyszerű nyelvi eszközökkel; rövid, egyszerű történetek mesélése; egyszerű állítások, összehasonlítás, magyarázat, indoklás megfogalmazása; egyszerű nyelvtani szerkezetek és mondatfajták használata; a szavak, szócsoportok, egyszerű cselekvések, történések összekapcsolása lineáris kötőszavakkal, és az ok-okozati összefüggések kifejezése; a megértést segítő legfontosabb stratégiák alkalmazása; a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó alkalmazása.

A fejlesztés tartalma
<p>Egyre bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi elemekkel megfogalmazott szöveg elmondása ismert témákról, felkészülés után.</p> <p>Történet elmesélése, élménybeszámoló, előre megírt szerep eljátszása egyszerű nyelvtani szerkezetekkel, mondatfajtákkal.</p> <p>Minta alapján összefüggő szöveg alkotása; szavak, szócsoportok, cselekvéssorok összekapcsolása egyszerű kötőszavakkal (pl. és, de, azután), illetve magyarázatok, indoklások, ok-okozati kapcsolatok kifejezése kötőszavakkal (pl. mert, ezért, tehát).</p> <p>A mondanivaló jelentésének pontosítása, tisztázása a testbeszéd tudatos alkalmazásával.</p> <p>Csoportos előadás vagy prezentáció jegyzetek alapján.</p> <p>Önálló vagy csoportban létrehozott alkotás rövid bemutatása és értékelése (pl. közös plakát készítése, kiállítása, szóbeli bemutatása és értékelése).</p> <p>Tanári példa vagy autentikus hangzóanyag meghallgatás utáni elismérlése, a célnyelvi normához közelítő kiejtés gyakorlása.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Rövid történetek, élménybeszámolók, szerepek, leírások (pl. képleírás, tanulói munka bemutatása), előadás, prezentáció, témakifejtés.</p>

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz közös feldolgozást követően egyszerű olvasott szövegek lényegének, tartalmának megértése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ismerős témákról szóló rövid szövegek megértése; az alapvető információk megtalálása az egyszerű, hétköznapi szövegekben; az életkornak megfelelő témájú autentikus szövegek lényegének megértése, a szövegekből az alapvető információk kiszűrése; az olvasott szövegekre vonatkozó feladatok elvégzése;

	<p>a készsége kreatív használata az olvasott szövegek megértéséhez, értelmezéséhez;</p> <p>tájékozottság növelése a célnyelvi kultúráról;</p> <p>az érdeklődés fokozása a célnyelvi kultúrába tartozó irodalmi, művészeti alkotások iránt.</p>
--	--

A fejlesztés tartalma	
	<p>Rövid, egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel megfogalmazott szövegek megértése (pl. leírás, történet, párbeszéd a tanulóhoz közel álló témákról).</p> <p>Lényeges információk megtalálása egyszerű szövegekben (pl. hirdetésben, prospektusban, étlapon és menetrendben, rövid újságcikkben, programfüzetben).</p> <p>Egyszerű üzenetek, levelek, elektronikus üzenetek, SMS-ek, bejegyzések megértése.</p> <p>Egyszerű használati utasítások, instrukciók megértése, követése.</p> <p>Információszerzés hagyományos és elektronikus forrásokból.</p> <p>Egyszerű, rövid történetek, mesék, versek és egyszerűsített célnyelvi irodalmi művek olvasása.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Ismeretterjesztő szövegek, egyszerűsített irodalmi szövegek, mesék, rövid történetek, versek, dalszövegek, cikkek a korosztálynak szóló újságokból és holnapokról, útleírások, hirdetések, plakátok, hagyományos és elektronikus nyomtatványok, internetes fórumok hozzászólásai, képregények, egyszerű üzenetek, képeslapok, feliratok, étlap, menetrend, egyszerű biztonsági előírások, magánlevelek.</p>

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	<p>A1 nyelvi szint, azaz ismert témáról rövid, egyszerű mondatok írása; mintát követve különböző műfajú és a tanulók életkorának megfelelő témájú szövegek alkotása.</p>
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Összefüggő mondatok írása a közvetlen környezettel kapcsolatos témákról;</p> <p>az írás kommunikációs eszközként történő használata egyszerű interakciókban;</p> <p>gondolatok kifejezése egyszerű kötőszavakkal összekapcsolt mondatokban;</p> <p>a nyelvismeret kreatívan alkalmazása egyszerű szövegek írására az őt érdeklő, ismert témákról;</p> <p>az alapvető írásbeli műfajok sajátos szerkezeti és stílusjegyeinek felismerése és követése.</p>

A fejlesztés tartalma

Szavak és rövid szövegek másolása és diktálás utáni leírása.
 Egyszerű szerkezetű, összefüggő mondatok írása a tanuló közvetlen környezetével kapcsolatos témákról, különböző szövegtípusok létrehozása (pl. leírás, élménybeszámoló, párbeszéd).
 Egyszerű szövegek írása kommunikációs céllal (pl. levél, üzenet, blogbejegyzés, fórumbejegyzés).
 Egyszerű írásos minták követése, kreatív átdolgozása, aktuális, konkrét és személyes tartalmakkal való megtöltése (pl. egyszerű, személyes témákról minta alapján vers, dalszöveg, rap írása).
 Gondolatok összekapcsolása egyszerű kötőszavakkal (pl. és, vagy, mert, de, ezért, azután).
 Gyakori írásbeli műfajok legalapvetőbb szerkezeti és stílusjegyeinek követése saját írásmű létrehozása során (pl. megszólítás levélben, e-mailben, záró formula).
 A mondanivaló közvetítése vizuális eszközökkel (pl. szövegkiemelés, internetes, vagy SMS-ben használt emotikon, rajz, ábra, diasor).
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
 Leírás, ismertető, képalírás, élménybeszámoló, párbeszéd, üzenet, levél, email, SMS, blogbejegyzés.

Ajánlott témakörök

Az 5–6. évfolyamon megismert témakörök a tanulók életkorának megfelelően új szempontból, magasabb nyelvi szinten újra feldolgozhatók és bővíthetők, ezért az új témák mellett ezek is szerepelnek a táblázatban.

Ajánlott témakörök	Kapcsolódási pontok
<p><i>Család</i> Én és a családom. Családtagok bemutatása, családfa. Családi események, közös programok. Családi ünnepek. Nagyszüleim világa.</p>	<p><i>Erkölcstan:</i> társas kapcsolatok: család, otthon; az ember az időben: gyermekkor, felnőttkor, öregkor. <i>Hon- és népismeret:</i> családuk története <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> családi munkamegosztás.</p>
<p><i>Otthon</i> Otthonom, szűkebb környezetem. Lakóhelyiségek, bútorok, berendezési tárgyak. Lakóhelyem, tágabb környezetem. Otthonok a célnyelvi országban és a nagyvilágban. Otthontalanok.</p>	<p><i>Matematika:</i> tájékozódás a térben. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> család és lakóhely. <i>Hon- és népismeret:</i> az én városom, falum.</p>
<p><i>Étkezés</i> Napi étkezések. Kedvenc ételeim, italaim. Egészséges táplálkozás. Receptek, főzés, sütés, főzőműsorok. Étkezési szokások a célnyelvi kultúrában és a nagyvilágban.</p>	<p><i>Biológia-egészségtan:</i> táplálkozás. <i>Kémia:</i> egészséges táplálkozás: a zsírok és cukrok szerepe. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> családi munkamegosztás.</p>

	<i>Matematika:</i> halmazok, diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása.
<i>Idő, időjárás</i> Az óra. Évszakok és hónapok. A hét napjai és a napszakok. Időjárás. Időjárási rekordok. Időjárási jelenségek. Természeti katasztrófák.	<i>Földrajz:</i> éghajlat és lakóhelyek; időjárási, éghajlati elemek. <i>Fizika:</i> természeti katasztrófák.
<i>Öltözködés</i> Ruhadarabok. Kedvenc ruháim. Divat világa.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> öltözködés, divat. <i>Erkölcstan:</i> szokások, társadalmi szabályok.
<i>Sport</i> Testrészek és mozgás. Kedvenc sportom. Sportok, sportfelszerelések. Extrém sportok. Sportversenyek, olimpia.	<i>Biológia-egészségtan:</i> az ember megismerése és egészsége. <i>Testnevelés és sport:</i> mozgásos játékok, sportversenyek, szabályok.
<i>Iskola, barátok</i> Iskolám, osztálytermünk. Tantárgyaim, tanárain. Osztálytársaim, barátaim. Tanórán kívüli közös programjaink. Iskolai élet más országokban.	<i>Erkölcstan:</i> társas kapcsolatok: barátság, szeretet, tisztelet, egymás segítése.
<i>Szabadidő, szórakozás</i> Szabadidős tevékenységek, kedvenc időtöltésem. Internet, interaktív játékok. Mozi, színház, zenehallgatás, kiállítások. Közös időtöltés barátokkal.	<i>Testnevelés és sport:</i> sportok. <i>Ének–zene:</i> zenehallgatás. <i>Dráma és tánc:</i> színház, előadások. <i>Vizuális kultúra:</i> múzeumok, kiállítások. <i>Informatika:</i> Az információs technológián alapuló kommunikációs formák, médiainformatika.
<i>Természet, állatok</i> Kedvenc állataim. Kisállatok, felelős állattartás. Kontinensek, tájegységek. Hazánk és más országok, más kontinensek élővilága.	<i>Biológia-egészségtan:</i> a természetföldrajzi környezet és az élővilág összefüggései. <i>Földrajz:</i> földrészek és óceánok, felszinformák, hazánk természeti adottságai; Európán kívüli kontinensek, tájak, országok. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> hobbiállatok gondozása.

<p><i>Ünnepek és szokások</i> Az én ünnepeim. Ünnepek itthon és a nagyvilágban.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> hétköznapiak, ünnepek. <i>Hon- és népismeret:</i> találkozás a múlttal: ünnepeink eredete és szokásrendje.</p>
<p><i>Város, bevásárlás</i> Városok, települések, falvak. Épületek, utcák. Tájékozódás, útbaigazítás. Üzletek, bevásárlóközpontok, piac. Vásárlás. Látnivalók, nevezetességek a lakóhelyemen. Híres városok és nevezetességeik.</p>	<p><i>Matematika:</i> tájékozódás a térben, térbeli alakzatok. <i>Földrajz:</i> országok, városok. <i>Hon- és népismeret:</i> az én városom, falum, a hazai táj, a világörökség elemei. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> közlekedés, vásárlás.</p>
<p><i>Utazás, pihenés</i> Vakáció, nyaralás. Táborok, osztálykirándulás. Közlekedési eszközök. Utazás belföldön és külföldön.</p>	<p><i>Földrajz:</i> tájékozódás a földrajzi térben, Európa, Európán kívüli kontinensek, tájak, országok. <i>Biológia-egészségtan:</i> az erdők világa. <i>Hon- és népismeret:</i> az én városom, falum, a hazai táj, a világörökség elemei.</p>
<p><i>Fantázia és valóság</i> Kedvenc olvasmányaim, könyveim. Képzeletem világa. Utazás a jövőbe.</p>	<p><i>Dráma és tánc:</i> dramatikus játékok. <i>Vizuális kultúra:</i> képzeletem világa.</p>
<p><i>Zene, művészetek</i> Kedvenc zeném, együttesem. Film- és színházi élményeim. Kedvenc múzeumom. Kiállítások, rendezvények, koncertek. Zenei világnap.</p>	<p><i>Ének-zene:</i> zenehallgatás. <i>Dráma és tánc:</i> színház, előadások. <i>Vizuális kultúra:</i> múzeumok, kiállítások.</p>
<p><i>Környezetünk védelme</i> Veszélyeztetett állat- és növényvilág. Nevezetes napok: Fák és madarak Napja, a Víz Világnapja, a Duna Napja. Szelektív hulladékgyűjtés. Környezettudatos viselkedés.</p>	<p><i>Biológia-egészségtan:</i> környezeti rendszerek állapota, védelme, fenntarthatósága. <i>Fizika:</i> energiatermelési eljárások. <i>Földrajz:</i> globális problémák, fenntarthatóság, védett hazai és nemzetközi természeti értékek példái. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> tudatos vásárlás, egészséges életmód.</p>
<p><i>Egészséges életmód</i> A rendszeres testedzés. A helyes táplálkozás.</p>	<p><i>Biológia-egészségtan:</i> betegségek megelőzése.</p>

Betegségek és megelőzésük.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> egészséges életmód.
<i>Felfedezések</i> Nagy földrajzi felfedezések. Híres felfedezők és életútjuk.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> felfedezők és feltalálók. <i>Hon- és népismeret:</i> a magyar tudomány és kultúra eredményei a világban.
<i>Tudomány, technika</i> Feltalálók és találmányok. Híres feltalálók és életútjuk. A jövő technikai vívmányai.	<i>Biológia-egészségtan:</i> tudománytörténet. <i>Hon- és népismeret:</i> a magyar tudomány és kultúra eredményei a világban.
<i>Múltunk és jövőnk</i> Családom múltja, gyökereim. Az én jövőm. Iskolám múltja, jelene. A jövő iskolája. Lakóhelyem régen és most. A jövő városa. Földünk jövője.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> különböző korszakok, globális problémák. <i>Hon- és népismeret:</i> Az én világom. Találkozás a múlttal. <i>Földrajz:</i> településtípusok; környezettudatosság, környezetvédelem. <i>Erkölcstan:</i> a munka világa. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> pályaorientáció: szakmák, foglalkozások.
<i>Média, kommunikáció</i> Internet, interaktív játékok, közösségi oldalak. Infokommunikációs eszközök a mindennapokban. A média szerepe a hétköznapi életben. Testbeszéd. Kommunikáció az állatvilágban.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> hírközlés. A média és a nyilvánosság szerepe. <i>Biológia-egészségtan:</i> kommunikáció az állatvilágban. <i>Informatika:</i> az információs technológián alapuló kommunikációs formák, médiainformatika.
<i>Földünk és a világűr</i> A naprendszer és a bolygók A Nap és a csillagok. Utazások az űrben.	<i>Földrajz:</i> égitestek. <i>Fizika:</i> a naprendszer objektumai, a világűr megismerésének eszközei. <i>Matematika:</i> tájékozódás a térben.

A fejlesztés várt eredményei a ciklus végén	<p>A2 szintű nyelvtudás: A tanuló egyszerű hangzó szövegekből kiszűri a lényegét és néhány konkrét információt. Válaszol a hozzá intézett kérdésekre, sikeresen vesz részt rövid beszélgetésekben. Egyre bővülő szókincssel, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazva történetet mesél el, valamint leírást ad saját magáról és közvetlen környezetéről. Megért ismerős témákról írt rövid szövegeket, különböző típusú, egyszerű írott szövegekben megtalálja a fontos információkat. Összefüggő mondatokat, rövid szöveget ír hétköznapi, őt érintő témákról.</p>
--	--

7. évfolyam német nyelv
NT-56523/NAT PASS AUF! NEU 3
heti 3 óra

Lecke Óra	TÉMA SZÓKINCS	BESZÉD-SZÁNDÉK	NYELVTANI FOGALOMKÖRÖK	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM OLVASNI VALÓ
1. óra	Bevezetés				
1.lecke 2-14. óra	1. Ach, schöne Ferien... Szünidei élmények, úti célok Tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> ● érdeklődés: (Ki hová utazott, hol volt, mit csinált?) ● elbeszélés 	<ul style="list-style-type: none"> ● Az összetett múlt idő SEIN és HABEN segédigékkel- ismétlés, rendszerezés ● a tanult elöljárószók felelevenítése ● WOHIN? NACH AN WO? IN AN 	Sommererlebnisse	Webseite des Wanderhotels: Alte Post Ein Extremsport: Rafting
2.lecke 15-24. óra	2. Ein Sporttag im Gymnasium Sportágak és sportszerek Versenyen elért helyezések	<ul style="list-style-type: none"> ● érdeklődés sportolási szokásokról, kedvenc sportágakról ● javaslat, sajnálkozás kifejezése 	<ul style="list-style-type: none"> ● az AN, AUF, HINTER, IN, NEBEN, ÜBER, UNTER, VOR, ZWISCHEN elöljárószók használata részes esettel a Wo? kérdésre 	1.Hanna telefoniert mit ihrer Mutter 2.Sport am Nachmittag	Woher kommt das Frisbee?
3.lecke 25-36. óra	3. Beim Arzt Emberi testrészek, betegségek Az orvosi rendelőben	<ul style="list-style-type: none"> ● érdeklődés a másik ember helyzete felől ● fájdalom kifejezése 	<ul style="list-style-type: none"> ● a SEIN/E és IHR/E birtokos névmás alany, tárgy-és részes esetben 	Ein Unfall auf dem Radweg	Der Golden Retriever

		<ul style="list-style-type: none"> ●jókívánság kifejezése betegség esetén 			
4.lecke 37-49. óra	4. Ein Wochenende in Melk Falusi élet, háziállatok Számok, évszámok	<ul style="list-style-type: none"> ●programmegbeszélés ● engedélykérés, engedélyezés, tiltás 	<ul style="list-style-type: none"> ●a DÜRFEN segédige jelen és múlt időben ● a man általános alany ● az AN, AUF, HINTER, IN, NEBEN, ÜBER, UNTER, VOR, ZWISCHEN elöljárószók használata tárgyesettel a Wohin? kérdésre 	1.Vier Anrufe aus Melk 2.Zahlen, Zahlen...	Hans Manz: Katharina Sehenswürdigkeiten in Melk
50-55. óra	Félévi ismétlés –	rendszerzés -	számonkérés		
5. lecke 56-67. óra	5. Der Wandertag Túra tervezése, úti célok Időjárás Az időjárásnak megfelelő öltözködés	<ul style="list-style-type: none"> ● érvelés valami mellett, javaslat elfogadása, elvetése. ●összehasonlítás ●az időjárás 	<ul style="list-style-type: none"> ●a melléknév fokozása ● hasonlító szerkezetek a WIE és az ALS kötőszóval VON, ZU ●a DIESER mutató névmás alanyesetben 	Wie ist das Wetter? (3 Telefongespräche) Was nimmt Alex mit?	Das Schneeglöckchen
6.lecke 68-79. óra	6. Besuch in Wien Bécs nevezetességei Schönbrunn	<ul style="list-style-type: none"> ● a birtokviszony kifejezése ● egy történet elmesélése múlt időben ● a lakóhely leírása 	<ul style="list-style-type: none"> ● a birtokos eset ● az igék egyszerű múlt ideje ● es gibt 	Familie Fischer Die Handynummern in der Familie	Minopolis: Ministadt für Kinder Ein modernes Märchen: Der Wolf und die sieben Pünker
7. lecke 80-90. óra	7. Die Geburtstagsparty Születésnap parti megszervezése, lebonyolítása	<ul style="list-style-type: none"> ● kívánság kifejezése ● meghívás 	<ul style="list-style-type: none"> ● a felszólítás egyes és többes számban, önözésben 	Vor der Geburtstagsparty (4 Telefongespräche)	Geburtstagslied (dal)
8.lecke 91-101. óra	8. Was würdest du gern machen?	<ul style="list-style-type: none"> ● hívás valamilyen programra ● egyetértés kifejezése 	<ul style="list-style-type: none"> ● WÜRDE + KATI szórend ● a feltételes mód kifejezése körülírással (würde+INFINITIV) 	1.„Wir haben Geld gefunden!“	Wenn ich unsichtbar wäre (Aufsatz eines Mädchens)

	Szabadidős tevékenységek, szórakozási lehetőségek barátokkal	● a javaslat elvetése		2., „Kommst du mit?“ (2 Telefon- gespräche)	
102-111. óra	Év végi ismétlés – rendszerezés - számonkérés				

7. évfolyam német nyelv
NT-56523/NAT PASS AUF! NEU 3
/ emelt, heti 5 óra/

Lecke Óra	TÉMA SZÓKINCS	BESZÉD-SZÁNDÉK	NYELVTANI FOGALOMKÖRÖK	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM OLVASNI VA LÓ
1. óra	Bevezetés				
1.lecke 2-25. óra	1. Ach, schöne Ferien... Szünidei élmények, úti célok Tevékenységek	● érdeklődés: (Ki hová utazott, hol volt, mit csinált?) ● elbeszélés	● Az összetett múlt idő SEIN és HABEN segédigékkel- ismétlés, rendszerezés ● a tanult elöljárószók felelevenítése ● WOHIN? NACH AN WO? IN AN	Sommer-erlebnisse	Webseite des Wanderhotels: Alte Post Ein Extremsport: Rafting
2.lecke 26-49. óra	2. Ein Sporttag im Gymnasium Sportágak és sportszerek Versenyen elért helyezések	● érdeklődés sportolási szokásokról, kedvenc sportágakról ● javaslat, sajnálkozás kifejezése	● az AN, AUF, HINTER, IN, NEBEN, ÜBER, UNTER, VOR, ZWISCHEN elöljárószók használata részes esettel a Wo? kérdésre	1.Hanna telefoniert mit ihrer Mutter 2.Sport am Nachmittag	Woher kommt das Frisbee?
3.lecke 50-73. óra	3. Beim Arzt Emberi testrészek, betegségek Az orvosi rendelőben	● érdeklődés a másik ember helyzete felől ● fájdalom kifejezése ● jókívánság kifejezése betegség esetén	● a SEIN/E és IHR/E birtokos névmás alany, tárgy-és részes esetben	Ein Unfall auf dem Radweg	Der Golden Retriever
4.lecke 74-97. óra	4. Ein Wochenende in Melk Falusi élet, háziállatok Számok, évszámok	● programmegbeszélés ● engedélykérés, engedélyezés, tiltás	● a DÜRFEN segédige jelen és múlt időben ● a man általános alany ● az AN, AUF, HINTER, IN, NEBEN, ÜBER, UNTER, VOR, ZWISCHEN elöljárószók használata tárgyesettel a Wohin? kérdésre	1.Vier Anrufe aus Melk 2.Zahlen, Zahlen...	Hans Manz: Katharina Sehenswürdigkeiten in Melk
94-97. óra	Félévi ismétlés –	rendszerezés -	számonkérés		

5. lecke 98-121. óra	5. Der Wandertag Túra tervezése, úti célok Időjárás Az időjárásnak megfelelő öltözködés	<ul style="list-style-type: none"> ● érvelés valami mellett, javaslat elfogadása, elvetése. ● összehasonlítás ● az időjárás 	<ul style="list-style-type: none"> ● a melléknév fokozása ● hasonlító szerkezetek a WIE és az ALS kötőszóval VON, ZU ● a DIESER mutató névmás alanyesetben 	Wie ist das Wetter? (3 Telefongespräche) Was nimmt Alex mit?	Das Schneeglöckchen
6. lecke 122-- 145. óra	6. Besuch in Wien Bécs nevezetességei Schönbrunn	<ul style="list-style-type: none"> ● a birtokviszony kifejezése ● egy történet elmesélése múlt időben ● a lakóhely leírása 	<ul style="list-style-type: none"> ● a birtokos eset ● az igék egyszerű múlt ideje ● es gibt 	Familie Fischer Die Handynummern in der Familie	Minopolis: Ministadt für Kinder Ein modernes Märchen: Der Wolf und die sieben Pünke
7. lecke 146-169. óra	7. Die Geburtstagsparty Születésnapi parti megszervezése, lebonyolítása	<ul style="list-style-type: none"> ● kívánság kifejezése ● meghívás 	<ul style="list-style-type: none"> ● a felszólítás egyes és többes számban, önzésben 	Vor der Geburtstagsparty (4 Telefongespräche)	Geburtstagslied (dal)
8. lecke 170- 180. óra	8. Was würdest du gern machen? Szabadidős tevékenységek, szórakozási lehetőségek barátokkal	<ul style="list-style-type: none"> ● hívás valamilyen programra ● egyetértés kifejezése ● a javaslat elvetése 	<ul style="list-style-type: none"> ● WÜRDE + KATI szórend ● a feltételes mód kifejezése körülírással (würde+INFINITIV) 	1., „Wir haben Geld gefunden!“ 2., „Kommst du mit?“ (2 Telefongespräche)	Wenn ich unsichtbar wäre (Aufsatz eines Mädchens)
181- 185. óra	Év végi ismétlés – rendszerezés – számonkérés				

Get To The Top Revised Edition 4

a tankönyv és a munkafüzet párhuzamos felhasználásával

heti 3 óra

mmpublications

Get to the Top Revised Edition Student's Book 4 és Workbook 4

8. évfolyam

A 8. évfolyamon folytatódó nyelvoktatás legfontosabb célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának fejlesztése. Ez továbbra is szoros kölcsönhatásban történik az adott életkori szakaszra megfogalmazott nevelési célokkal, és más kulcskompetenciák fejlesztésével, elsősorban az anyanyelvi kommunikáció, a szociális kompetencia, az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség, valamint a hatékony, önálló tanulás területén. Egyre nagyobb szerepet kap a digitális kompetencia. A tanulás tartalmi révén további kapcsolódási pontok alakulnak ki a természettudományos és technikai kompetencia, valamint a munkaformák révén a kezdeményezőképesség fejlesztésével.

A nyelvi készségek fejlesztése komplex módon történik, úgy, ahogy azok a valós kommunikációs helyzetekben természetes módon összekapcsolódnak. A tanulók egyre több autentikus szövegfajttával ismerkednek meg, bővül a szókincsük, szélesedik nyelvtani ismereteik köre, egyre magabiztosabban tudják megvalósítani beszédszándékaikat. Amellett, hogy az új nyelvtani szerkezetekkel a korábbi fejlesztési szakaszokhoz hasonlóan továbbra is kontextusba ágyazva ismerkednek meg, egyre jobban érdeklik őket a nyelvben előforduló szabályszerűségek és az anyanyelvükhöz hasonló vagy attól eltérő nyelvtani jelenségek. A helyes nyelvhasználatban segítik őket azok a nyelvtani szabályok, amelyeket ők maguk fedeznek fel és fogalmaznak meg. Ugyancsak hathatós segítséget jelent számukra, ha gyakorlatot szereznek az önértékelés és a társértékelés módszereinek alkalmazásában, sikeres próbálkozásaik tudatosításában és hibáik felismerésében, önálló javításában. A helyes nyelvhasználat elsajátításában változatlanul nagy szerepe van a nyelvi input minőségének és mennyiségének, valamint a tanulói megnyilatkozások esetében a pozitív tanári visszajelzésnek.

A korábbi témakörök a 8. évfolyamon tovább bővülnek és mélyülnek azáltal, hogy a tanulók érdeklődése és igényei szerint új szempontokból kerülnek feldolgozásra. Ezek és az újonnan feldolgozásra kerülő témák is összhangban állnak a NAT-ban más műveltségi területeinek tartalmaival, és lehetővé teszik a tanulók számára, hogy a nyelv eszközével alaposabban, árnyaltabban megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket. A nyelvtanulás iránti motiváció fenntartása szempontjából meghatározó jelentősége van a témák gondos megválasztásának, és annak, hogy a tanulók kívánságára időről-időre olyan témák is feldolgozásra kerüljenek, amelyek aktuálisan érdeklik, foglalkoztatják őket. A tanulási kedvet fokozza, ha a tanulók változatos munkaformák, értelmes tevékenységek és érdekes, kihívást jelentő feladatok keretében fejleszthetik nyelvtudásukat. Ebben a fejlesztési szakaszban tovább bővül azoknak a nyelvtanulási stratégiáknak a köre, amelyeket a tanulók megismernek és alkalmaznak a nyelvórákon. Ezek fokozatos elsajátítása lehetővé teszi számukra, hogy az iskolán kívül is egyre inkább hasznosítsák, fejlesszék nyelvtudásukat.

A fejlesztési szakasz célja, hogy a tanulók a 8. évfolyam végére elérjék a KER szerinti A2.2 szintet.

Javasolt tananyag: Get to the Top Revised Edition 4

Éves óraszám: 111/év, 3 óra/hét

Témakörök a 8. évfolyam számára

Témakör	óraszám
1. A szabadidő hasznos eltöltése	17
2. Fantázia és valóság	17
3. Modern kommunikáció	17
4. Környezetünk védelme	17
5. Modern világunk	17
6. Múltunk és jövőnk	17
Szabadon felhasználható:	9
<ul style="list-style-type: none"> • Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.) és/vagy • Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően és/vagy • Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák • készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában 	
Összesen:	111

Témakörök a 8. évfolyam számára

Témakör	Kapcsolódási pontok
A SZABADIDŐ HASZNOS ELTÖLTÉSE Környezetvédelem, természet Szórakozás, sport, egészség	Környezettudatosság; Iskolai faültetés; 'A víz napja' program; Szeméttgyűjtés a környékünkön Erkölcstan: Kiemelkedő sportteljesítmények; Kedvenc sportágaink;
FANTÁZIA ÉS VALÓSÁG Fantasztikus történetek; Földünk titkai	Fizika: UFO-k magyarázata; Földrajz: Bermuda háromszög Babonák, hiedelmek, népszokások
MODERN KOMMUNIKÁCIÓ Sms-írás, telefonhasználat; Jelnyelv, múltbeli titkosírás; Más népek szokásai	Erkölcstan: mindennapi kapcsolattartás szeretteinkkel; A fogyatékkal élők segítése; Történelem: az írás és a titkosírás funkciói; Más nemzetek kulturális szokásai; A számítógép szerepe a modern kommunikációban
KÖRNYEZETÜNK VÉDELME A tudomány világa; Környezetszennyezés – Környezetvédelem; Természeti katasztrófák	Biológia: a víz az élet forrása; A víz, mint szórakozás, sportok, közlekedés, utazás közege; Történelem: roncok a múltból; a vizek szennyezése; Földrajz: áradások, viharok;
MODERN VILÁGUNK Egészség, betegség, baleset	Osztályfőnöki munka: Mentők értesítése;

A munka világa	Elsősegélynyújtás; Önkéntes munka; Valóra vált álmok;
MÚLTUNK ÉS JÖVŐNK Szórakozás Utazás Vásárlás	Hobbik, furcsa időtöltések; Furcsa nemzeti szokások: 'La Tomatina'; Órák a TV / számítógép előtt; Vásárlás-örület: korunk betegsége; Földrajz: magas épületek, rendkívüli helyek a világban;

Fejlesztési célok és feladatok egységenként

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi órávezetés megértése, egyszerű, rövid, hangzó szövegekhez kapcsolódó feladatok megoldása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ismert témakörökben elhangzó szövegekben a beszélők gondolatmenetének követése; a lényeg és néhány alapvető információ kiszűrése az ismert témakörökben elhangzó szövegekből, részben önállóan, részben a megértést segítő, változatos feladatokra támaszkodva; néhány, a megértést segítő alapvető stratégia egyre önállóbb alkalmazása.

A fejlesztés tartalma
<p>Ismert témakörökben elhangzó rövid, egyszerű szövegekben a beszélők gondolatmenetének követése a tanult nyelvi eszközökre támaszkodva, a beszédhelyzetet figyelembe vételével.</p> <p>Különböző beszélők egyre nagyobb biztonsággal való megértése, amennyiben azok a célnyelvi normának megfelelő vagy ahhoz közelítő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez igazított tempóban, szükség esetén szüneteket tartva és a lényegi információkat megismételve beszélnek.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, a célnyelvi kultúrát bemutató multimédiás anyagok, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok; tanárral, tanuló társakkal, célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd, interaktív feladatok.</p>

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal folytatott kommunikáció.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Válaszadás a hozzá intézett kérdésekre, illetve rövid párbeszéd folytatása; az első lépések megtétele a célnyelv spontán módon történő használata útján; egyre több kompenzációs stratégia tudatos alkalmazása a megértetés, illetve a beszédpartner megértése érdekében; törekvés a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és beszédtempóra.

A fejlesztés tartalma

A célnyelv tudatos használata a tanórai tevékenységek során, spontán kommunikálás strukturált, előre látható szituációkban (pl. pár- vagy csoportmunka során társakkal).

Lehetőség esetén kapcsolatfelvétel, rövid társalgásban való részvétel, spontán kommunikálás célnyelvi beszélőkkel.

Beszélgetés során meg nem értés esetén ismétlés, magyarázat kérése, visszakérdezés alkalmazása, illetve szükség esetén a saját mondanivaló átfogalmazása, egyszerűsítése, pontosítása a kommunikáció fenntartása érdekében.

Néhány egyszerű, a beszélgetés strukturálása szempontjából fontos elem megismerése és alkalmazása (pl. a kommunikáció fenntartása, követése, lezárása).

Észlelt (hallott/látott) jelenségekre (pl. váratlan osztálytermi történésekre, helyzetekre) való reagálás egyszerű nyelvi eszközökkel.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Rövid párbeszéd, egyszerű társalgás, szerepjátékok, dramatizált jelenetek, kérdések, felszólítások, kérések, információ hiányán, illetve különbözőségén, véleménykülönbségen alapuló szövegek, spontán megnyilvánulások.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz felkészülés után rövid szövegek elmondása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyszerű nyelvtani szerkezetek és mondatfajták használata; a szavak, szócsoporthoz, egyszerű cselekvések, történések összekapcsolása lineáris kötőszavakkal, és az ok-okozati összefüggések kifejezése; a megértést segítő legfontosabb stratégiák alkalmazása; a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó alkalmazása.

A fejlesztés tartalma

Önálló vagy csoportban létrehozott alkotás rövid bemutatása és értékelése (pl. közös plakát készítése, kiállítása, szóbeli bemutatása és értékelése).

Tanári példa vagy autentikus hangzóanyag meghallgatás utáni elismétlése, a célnyelvi normához közelítő kiejtés gyakorlása.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Rövid történetek, élménybeszámolók, szerepek, leírások (pl. képleírás, tanulói munka bemutatása), előadás, prezentáció, témakifejtés.

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz közös feldolgozást követően egyszerű olvasott szövegek lényegének, tartalmának megértése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az olvasott szövegekre vonatkozó feladatok elvégzése;

A fejlesztés tartalma	
Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz ismert témáról rövid, egyszerű mondatok írása; mintát követve különböző műfajú és a tanulók életkorának megfelelő témájú szövegek alkotása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nyelvismeret kreatívan alkalmazása egyszerű szövegek írására az őt érdeklő, ismert témákról; az alapvető írásbeli műfajok sajátos szerkezeti és stílusjegyeinek felismerése és követése.
A fejlesztés tartalma	
<p>Gyakori írásbeli műfajok legalapvetőbb szerkezeti és stílusjegyeinek követése saját írásmű létrehozása során (pl. megszólítás levélben, e-mailben, záró formula).</p> <p>A mondanivaló közvetítése vizuális eszközökkel (pl. szövegkiemelés, internetes, vagy SMS-ben használt emotikon, rajz, ábra, diasor).</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Leírás, ismertető, képaláírás, élménybeszámoló, párbeszéd, üzenet, levél, email, SMS, blogbejegyzés.</p>	
<p>Egyszerű, rövid történetek, mesék, versek és egyszerűsített célnyelvi irodalmi művek olvasása.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Ismeretterjesztő szövegek, egyszerűsített irodalmi szövegek, mesék, rövid történetek, versek, dalszövegek, cikkek a korosztálynak szóló újságokból és honlapokról, útleírások, hirdetések, plakátok, hagyományos és elektronikus nyomtatványok, internetes fórumok hozzászólásai, képregények, egyszerű üzenetek, képeslapok, feliratok, étlap, menürend, egyszerű biztonsági előírások, magánlevelek.</p>	
	<p>a készsége kreatív használata az olvasott szövegek megértéséhez, értelmezéséhez;</p> <p>tájékozottság növelése a célnyelvi kultúráról;</p> <p>az érdeklődés fokozása a célnyelvi kultúrába tartozó irodalmi, művészeti alkotások iránt.</p>

1. Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök		
	Kezdeményezés és válasz	
Megszólítás	<i>Excuse me.</i>	<i>Pardon?</i>
Köszönés	<i>How do you do? Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!</i>	<i>How do you do? Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!</i>
Elköszönés	<i>Goodbye. Bye-bye! Good night. Take care.</i>	<i>Goodbye. Bye! Good night. Thanks. Bye!</i>
Köszönet és arra reagálás	<i>Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.</i>	<i>Not at all. You are welcome. No problem. n't mention it.</i>
Bemutatkozás, bemutatás	<i>My name is... May I/Can I/ Let me introduce myself. May I/Can/ Let me introduce you to Rosy?</i>	<i>Hello. Hi! Pleased to meet you. Nice to meet you.</i>
Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	<i>How are you feeling today? What's the matter?</i>	<i>Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I am afraid.</i>
Bocsánatkérés és arra reagálás	<i>I am sorry. I am very sorry. I beg your pardon</i>	<i>That's all right. It doesn't matter. Never mind.</i>
Gratulációk, jókívánságok és arra reagálás	<i>Happy Christmas/New year/Birthday! Many happy returns (of the day) Congratulations!</i>	<i>Happy Christmas /New Year/ Birthday! Thank you. Thank you, the same to you.</i>
Telefon felvétele	<i>Chichester, five oh two double one eight.</i>	<i>Hello, this is Mary Brown speaking.</i>
Telefonon bemutatkozás	<i>Hello, this is Mary Smith speaking</i>	
Megszólítás személyes levélben	<i>Dear John,</i>	
Elbúcsúzás személyes levélben	<i>Best wishes, Love (from),</i>	

2. Érzelmek és lelkiállapotok kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök

Öröm, sajnálkozás, bánat	<p><i>Are you happy about that?</i></p> <p><i>What do you think of that?</i></p> <p><i>How do you feel about that?</i></p>	<p><i>Great!</i> <i>I'm so glad /very happy.</i> <i>I'm glad to hear that.</i> <i>I'm so pleased that...</i> <i>Good for you.</i> <i>Congratulations.</i> <i>I feel so happy for ...</i></p> <p><i>I'm sorry to hear that.</i> <i>What a pity.</i> <i>Oh, no!</i> <i>Oh, dear!</i> <i>I feel so sorry for ...</i></p>
Elégedettség, elégedetlenség, bosszúság	<p><i>What do you think of...?</i> <i>Are you pleased with...?</i> <i>Are you happy with...?</i> <i>Are you satisfied with...?</i></p>	<p><i>That's fine/nice/not bad.</i> <i>That was fine/good/ nice</i> <i>I'm quite satisfied with...</i> <i>I'm quite happy with...</i> <i>I'm quite pleased with...</i></p> <p><i>It's not good enough.</i> <i>That wasn't very good.</i></p>
Csodálkozás	<p><i>Jane has lost her money.</i> <i>Tom is twenty.</i> <i>This is a book for you.</i></p>	<p><i>How come?</i> <i>Is he?</i> <i>What a surprise!</i></p>
Remény	<p><i>What are you hoping for?</i> <i>What are you looking forward to?</i></p>	<p><i>I am looking forward to...</i> <i>I hope you'll have time to join me for dinner.</i></p>

3. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök

Véleménykérés, és arra reagálás	<i>What do you think? How do you like it?</i>	<i>I think it is rather strange. I like it.</i>
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	<i>You are right. You are wrong.</i>	
Egyetértés, egyet nem értés	<p><i>Do you agree?</i> <i>What's your opinion?</i> <i>How do you feel about it?</i></p>	<p><i>OK</i> <i>All right.</i> <i>I think he's wrong/right.</i></p>
Tetszés, nem tetszés	<p><i>Do you like Greek food?</i> <i>What do you think of my boyfriend?</i></p>	<p><i>I think it's great. I don't like it.</i> <i>He looks nice.</i></p>
Akarat, kívánság:	<i>Would you like a bisquit?</i>	<i>I'd like an ice-cream, please.</i>
Képesség	<p><i>Can you speak French?</i> <i>Are you able to ride a horse?</i></p>	<p><i>I can understand French.</i> <i>I am unable to ride a horse.</i></p>
Szükségesség	<i>Is that necessarily so? Do I have to...? Is it a must? For sure?</i>	<i>People must sleep sometimes.</i>
Lehetőség	<p><i>It may rain.</i> <i>She might be late.</i></p>	

<i>Ígéret</i>	<i>Will you come and meet me at the station?</i>	<i>Don't worry, I will. I promise to be there at five.</i>
<i>Szándék, kívánság</i>	<i>What would you like to do? Would you like to have a rest?</i>	<i>I'd like to see that film I'd rather not go out tonight.</i>
<i>Dicséret, kritika</i>	<i>It's great. It's a good idea.</i>	<i>It's boring.</i>
4. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök		
<i>Dolgok, személyek megnevezése, leírása</i>	<i>What is it? What's it in English? What is his house like?</i>	<i>It's.../ That's.../ It's a kind of.../It's used for... It's big and comfortable.</i>
<i>Információkérés, -adás</i>	<i>Are you all right? When are the guests coming?</i>	<i>Yes, I am. At 6 p.m.</i>
<i>Tudás, nemtudás</i>	<i>Where is she?</i>	<i>I have no idea.</i>
<i>Egymást követő események leírása</i>	<i>What happened?</i>	<i>First she finished lunch, then she phoned her friend and finally they all met at the cinema.</i>
<i>Bizonyosság, bizonytalanság</i>	<i>Do you think they will come? How old do you think she is?</i>	<i>They will probably come. They might come, or they might not come. She can't be very old. She must be 25.</i>
5. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök		
<i>Kérés és arra reagálás</i>	<i>Can you give me a pen?</i>	<i>Yes, sure. Yes, of course. I'm afraid I can't.</i>
<i>Javaslat és arra reagálás</i>	<i>Let's go to the cinema tonight.</i>	<i>Good idea.</i>
<i>Meghívás és arra reagálás</i>	<i>Are you free on Tuesday? Let's meet on Sunday.</i>	<i>Yes, I am. Good idea.</i>
<i>Kínálás és arra reagálás</i>	<i>Have an orange. Here you are.</i>	<i>Yes, please. No, thank you. Thank you.</i>
6. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök		
<i>Megértés biztosítása</i>	<i>Visszakérdezés, ismétléskérés</i>	<i>Did you say the castle? Sorry, where does she live? Sorry, what did you say his name was?</i>
	<i>Nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értés ellenőrzése</i>	<i>Sorry, I don't understand. Could you understand? Am I making myself clear? Sorry, what does that mean?</i>
	<i>Betűzés kérése, betűzés</i>	<i>Can you spell it for me? It spells...</i>
	<i>Felkérés hangosabb, lassúbb beszédre</i>	<i>Could you speak a little more slowly, please? Sorry, that was a bit too fast.</i>

Fogalomkörök A2.2

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történes, létezés kifejezése			
	Jelenidejűség	<i>Present Simple</i>	<i>When do you get up? I don't drink milk.</i>
		<i>Present Continuous</i>	<i>Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving.</i>
		<i>Present Perfect Simple</i>	<i>Have you done your room? I haven't finished it yet. I've seen it twice already.</i>
		<i>Present Perfect Progressive</i>	<i>Diane has been painting the house since last week.</i>
		<i>Present Simple Passive</i>	<i>Meals are not included in the price.</i>
		<i>Present Perfect Passive</i>	<i>We have been given a warm welcome.</i>
	Múltidejűség	<i>Past Simple</i>	<i>And then she kissed me. Why didn't you come yesterday? My dad couldn't take part because he was ill.</i>
		<i>Past Progressive</i>	<i>As we were walking home, we saw an accident.</i>
		<i>Past Simple Passive</i>	<i>This castle was built in the 16th century.</i>
	Jövőidejűség	<i>Going to</i>	<i>What are you going to do on Saturday?</i>
		<i>Future with Will</i>	<i>When will you be fourteen?</i>
	Igenevek	<i>Full Infinitive Bare Infinitive</i>	<i>Jerry went to the park to meet his friend. The coach made us train very hard.</i>
		<i>'-ing'</i>	<i>Skating is very exciting. I don't mind walking.</i>

		<i>Reported Speech Statements</i> <i>Commands, requests</i> <i>Questions</i>	<i>Peggy told me that she had made a fool of herself.</i> <i>He said that he was hungry.</i> <i>Mum told me to clean my room.</i> <i>The tour guide asked if we were tired.</i>
Birtoklás kifejezése		<i>Past forms of have</i>	<i>I didn't have many friends at school.</i>
		<i>Have with will</i>	<i>At the age of 25 I will have a car.</i>
		<i>Possessive adj.</i>	<i>My, your, his/her/its, our, their dog</i>
		<i>Genitive 's</i>	<i>Kate's brother</i> <i>Whose?</i>
		<i>Possessive pronouns</i>	<i>Mine, yours, his</i>
Térbeli viszonyok	<i>Írányok, helymeghatározások</i>	<i>Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs</i>	<i>Here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, ...</i>
		<i>Prepositions of place</i>	<i>Melissa was born in Italy.</i>
		<i>Prepositions of movement</i>	<i>I usually travel to work by car.</i> <i>The robber ran out of the bank.</i>
Időbeli viszonyok			
	<i>Gyakoriság</i>	<i>How often?</i>	<i>Always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day.</i>
	<i>Időpont</i>	<i>When?</i> <i>What time?</i> <i>What's the time?</i>	<i>Now,</i> <i>Yesterday, last week, two years ago,</i> <i>Tomorrow, next week</i> <i>In 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday</i> <i>It's eight.</i> <i>It's quarter to eight.</i>
		<i>Prepositions of time</i>	<i>We are leaving on 11th May.</i>
		<i>Time clauses</i> <i>When, while, as soon as, , as</i>	<i>As soon as we saw the strange light, we ran away.</i>
	<i>Időtartam</i>	<i>How long? (Past simple)</i> <i>How lon? (Present Perfect)</i>	<i>How long were you in Spain?</i> <i>For one month.</i> <i>How long have you been training?</i>
		<i>Already, yet, just</i>	<i>I have already read it. He has not finished yet.</i> <i>She has just entered the rrom.</i>

Mennyiségi viszonyok		<i>Singulars and plurals Regular and irregular plurals</i>	<i>Boys, girls, Children, people, men, women ...</i>
		<i>Cardinal numbers 1-100-</i>	
		<i>Ordinal numbers</i>	<i>first, second...</i>
		<i>Countable nouns Uncountable nouns</i>	<i>How many CDs have you got? I've got a lot of/few CDs. How much money have you got? I've got a lot of/little money. A cup of tea, a piece of chocolate</i>
			<i>all, both, none, neither, every, each There were 3 apples on the plate. Each tasted good.</i>
Minőségi viszonyok	Hasonlítás	<i>Comparative and superlative of short adjectives Irregular comparative and superlative forms of adjectives</i>	<i>Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl. She is the most intelligent of all. I'm as tall as you. Good/bad (better, worse) What's it like? What colour is it? What does it look/sound/taste/feel like?</i>
		<i>Subject-object question Negative questions Reflexive pronouns</i>	<i>Who saw the accident? Who did you see? Be careful or you will hurt yourself.</i>
Modalitás	Képesség Engedélykérés Kérés	<i>Can (ability) Can/could/may expressing permission</i>	<i>I can swim. Can/could/may I join you, Could you do the washing up?</i>
	Tanácsadás	<i>Should/shouldn't</i>	<i>You should ask her.</i>
	Kötelezettség	<i>Must, have to, need to Have to (Past)</i>	<i>I need to speak to Jane. Did you have to be there?</i>
	Szükségtelenség	<i>Need, 't</i>	<i>You needn't cook tonight.</i>
	Tiltás	<i>Mustn't</i>	<i>You mustn't smoke here.</i>
Logikai viszonyok		<i>Linking words</i>	<i>And/or/but/because</i>
	Feltételesség	<i>Conditional Type 1 Conditional Type 2</i>	<i>We'll stay at home if it rains. We would stay at home, if it rained.</i>
		<i>Wishes</i>	<i>I wish I had more free time.</i>
		<i>Clauses of result</i>	<i>I wish I could drive.</i>

Szövegösszetartó eszközök		<p><i>Articles: a, an , the</i></p> <p><i>Some+plural noun</i> <i>any+plural noun</i> <i>Some +singular noun</i> <i>Any +singular noun</i></p> <p><i>Nominative and Accusative of personal pronouns</i></p> <p><i>Demonstrative pronouns</i></p> <p><i>Indefinite pronouns</i></p> <p><i>Reflexive pronouns</i></p>	<p><i>Lake Victoria and the River Nile are both in Africa.</i></p> <p><i>There are some pencils in the bag.</i> <i>Have you got any sisters?</i> <i>I haven't got any matchboxes.</i> <i>There's some water in the vase.</i> <i>There isn't any juice in my glass.</i></p> <p><i>I, he, they...</i> <i>Me, him, them...</i></p> <p><i>This, that, these, those</i></p> <p><i>Somebody, anybody, nobody, everybody</i></p> <p><i>You don't need to help me, I can do it myself.</i></p>
		<i>So, neither, too, either</i>	<p><i>I went waterskiing: So did I.</i> <i>I have never been sailing.</i> <i>Neither have I.</i></p>
Függő beszéd	<i>Jelen időben</i>	<i>Reported speech with present reporting verb</i>	<p><i>He says he is tired.</i> <i>I don't know where he lives.</i> <i>Tell him to stop it.</i></p>

A Get to the Top Revised Edition 4 tankönyv sajátosságait a kommunikációs eszközök, a fogalomkörök és a tanulói tevékenységeket illetően az alábbi táblázat tartalmazza:

Kommunikációs eszközök, helyzetek és szándékok	Fogalomkörök, nyelvtani szerkezetek	Tanulói tevékenységek
Expressing personal attitude; Talking about past experience; Connecting past to the present; Expressing the length of a past action; Describing the consequences of a past action; Exclaiming in joy & surprise; Reporting on sports events; Telling the news;	Időbeli viszonyok - <i>Present Perfect Simple</i> - <i>Clauses of result</i>	Poszter vagy plakátkészítés; Adatgyűjtés kiváló sporteredményekről; Fogalmazás-, újságcikk írás; Tornagyakorlat összeállítása, vezénylése; Levélírás;
Means of expressing emotions; - surprise - confirmation - disagreement; Exchanging opinions;	Térbeli viszonyok - <i>Past Perfect Simple</i> - <i>Prepositions of time</i> - <i>Prepositions of place</i> - <i>prepositions of movement</i>	Történetírás a 'New Plus 2' segítségével;
Means of social interaction; - asking a favour; - telephoning, understanding messages; leaving a message on the answer phone; - asking for permission; Expressing obligation, prohibition, necessity & unnecessary; Drawing conclusions; Expressing ability in the past, present & future; Expressing possibility in the present & the future; Asking for opinion; Expressing objectives & arguments;	Logikai viszonyok - <i>can, could, may, will, would</i> - <i>must, have to, need to, can't</i> - <i>could, may, might</i> - <i>must, can't</i> - <i>Full Infinitive</i> - <i>Bare Infinitive</i> - <i>'-ing' forms</i>	Sms-írás; Email írás; Párbeszéd jelekkel; Önálló szövegfeldolgozás; Essay írása;

Means of exchanging information; Comparing geographical sites; Expressing disappointment; Invitations; Organising & discussing programs; Writing an article in the paper; Making a report as a reporter & the interviewee;	Minőségi viszonyok - <i>The definite article</i> - <i>so, neither, too, either</i> - <i>The Passive Voice: Present & Past Passive</i>	Baráti levél írása; Önálló szövegfeldolgozás; Prezentáció készítése a védett fajokról; Adatgyűjtés híres hajóroncsokról; Katasztrófák IKT-s eszközökkel
Means of social interaction; Confirmation, certainty; Describing an accident; Asking for & giving advice; Expressing wishes; Making a formal telephone call;	Birtoklás - <i>Subject - object questions</i> - <i>Negative questions</i> - <i>Reflexive pronouns</i> - <i>Conditional sentences Type 2</i> - <i>Expressing wishes</i>	Önálló szövegfeldolgozás; Elsősegélynyújtási szabályok; Szöveghallgatás; Tanácskérő levél írása; Hivatalos levél írása;
Means of social interaction; Forwarding information; Quoting someone's words; Forwarding orders, requests & questions; Expressing measurements;	Cselekvés, történés, létezés - <i>Reported statements</i> - <i>Reported questions</i> - <i>Reported requests / commands</i>	Önálló szövegfeldolgozás; Csodabogarak a világhálón (adatgyűjtés); 'Ez történt' – elmesélése függő beszéddel; Kérdőív összeállítása; Fogalmazás: egy nevezetes esemény (fesztivál) leírása;

Értékelési rendszer:

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire a 8. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet mérésekor a szókincs, beszédkésztség, beszédértést és íráskészséget mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok: minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

- önértékelés
- tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)

- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
S z e p t e m b e r								<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret
	1.	A könyv tartalma	• A tankönyv áttekintése, a hozzá tartozó segédletek bemutatása, a tanévben elsajátítandó nyelvtudás rendszerezése, a tanóra követelményinek rögzítése			• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia	
	2.	Év eleji ismételés	Igeidők (Present Simple, Present Progressive, Past Simple, Past Progressive, Present Perfect Simple, Future Simple)			• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka,	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
								pármunka, egyéni- és frontális munka
		3.	Év eleji ismétlés	Módbeli segédigék átismétlése			<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
Szept		4.	Module 3 <i>Get active</i>	• A modul témájának bemutatása, a	• Beszélgetés a munkás vakációról	• A témával kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>accomodation, activity,</i>	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	Kiemelt nevelési feladatok: Énkép,

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
			a, Work or play?	diákok háttértudásának felmérése • A munka világának bemutatása	• Beszélgetés múltbeli eseményekről • A Present Perfect Simple igeidő	<i>build, chance, as well as, once in a lifetime</i>		önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		5.	b, Turn it off!	• A tömegkommunikáció világának bemutatása	• Jelen és múlt idő összekapcsolása • Vélemény kifejtése, meggyőzés • Present perfect Simple vs Past Simple	• Kifejezések a <i>turn</i> igével • A témához kapcsolódó szavak és kifejezések	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		6.	c, On your marks	• A sport világának megismerése (futás)	• Beszélgetés a kedvenc szabadidő tevékenységekről	• A témával kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>achieve, athlete,</i>	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
				<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés a cselekvés tartamáról Present Perfect Progressive 	<i>professional, underwater...</i>			
Szeptember		7.	d, Healthy lifestyle	<ul style="list-style-type: none"> Az egészséges életmód megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés a napirendről, egészséges napirend összeállítása Eredményhatározói mellékmondat 	<ul style="list-style-type: none"> A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>blood pressure, physical activity, strengthen, workout, burn off, lead a busy life</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Matematikai kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> matematika, földrajz
		8.	Top Skills – Sports round-up	<ul style="list-style-type: none"> Az egészséges életmód megismerése (sportolás) 	<ul style="list-style-type: none"> Baráti levél írása Múltbeli események leírása Beszélgetés a sportokról 	<ul style="list-style-type: none"> A sporttal kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>bounce, head, pass, score...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kapcsolódási pontok:</u> matematika, földrajz
		9.	Top Skills – Sports round-up	<ul style="list-style-type: none"> Az egészséges életmód 	<ul style="list-style-type: none"> Baráti levél írása 	<ul style="list-style-type: none"> A sporttal kapcsolatos szavak és kifejezések: 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll 	<u>Munkaforma:</u> csoportmunka,

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
				megismerése (sportolás)	<ul style="list-style-type: none"> Múltbeli események leírása Beszélgetés a sportokról 	<i>bounce, head, pass, score...</i>	<ul style="list-style-type: none"> CD-lejátszó 	pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		10.	Extra practice Module 1	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Present perfect Simple vs Past Simple	• A modul szókincse	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés
		11.	Extra practice Module 1	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Present perfect Progressive • for / since	• A modul szókincse	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Matematikai kompetencia
		12.	Revision 1 (+ extra practice revision module 1) PROJECT	Module 1				<u>Kapcsolódási pontok:</u> matematika, földrajz

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
			(Me and my country)					Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
O k t ó b e r		13.	Revision 1	Module 1				Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia, Matematikai kompetencia

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
								<u>Kapcsolódási pontok:</u> matematika, földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		14.	Test 1					<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb</u>
		15.	Test 1- Correction					<u>kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia,

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
O k t ó b e r								Matematikai kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> matematika, földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
	16.	Module 4 The unexplained a, Is there anybody out there?	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése A rejtélyek világának bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés múltbeli eseményekről Képzletbeli történet elmondása Az időrendiség megértése Past Simple – Past Progressive 	<ul style="list-style-type: none"> Az azonosítatlan repülő tárgyakhoz tartozó szavak és kifejezések: <i>alien, blurred, ghost, grab, develop a film...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 		
	17.	b, Are you superstitious?	<ul style="list-style-type: none"> A babonák megismerése (angolszász országok) 	<ul style="list-style-type: none"> Megerősítés kérése, megadása Meglepődés kifejezése Egyetértés kifejezése Hírek váltása Indoklás adása 	<ul style="list-style-type: none"> A hiedelmekkel kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>bring luck, Give me a break., That's a load of rubbish</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 		<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség
	18.	c, Whodunit?	<ul style="list-style-type: none"> A krimi világának bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> Múlt idejű események sorrendiségének követése 	<ul style="list-style-type: none"> A bűnözéssel kapcsolatos szavak és kifejezések: 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll 		

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
				<ul style="list-style-type: none"> Történet elmondása A Past Perfect Simple igeidő 	<i>burglary, kidnapper, shoplifting...</i>	<ul style="list-style-type: none"> CD-lejátszó 	g és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok	
		19.	d, Fact or fiction?	<ul style="list-style-type: none"> Rejtélyes helyek bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> Múlt idejű események sorrendiségének követése Idő és helyhatározói előjárószavak 	<ul style="list-style-type: none"> A témával kapcsolatos szavak és kifejezések: disappearance, explanation, flight, god, incident 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u>

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		20.	Top Skills – That’s spooky!	<ul style="list-style-type: none"> Rejtélyek világának megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Történet elmondása Érzelmelek bemutatása, jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> A témával kapcsolatos szavak és kifejezések: make sense, make sure, disappointing 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
		21.	Culture page 1 Song 1 (Fancy a game of football?, Give me a break)	<ul style="list-style-type: none"> A futball angolulról való megismerésének szemléltetése 	<ul style="list-style-type: none"> A modul szerkezetei, konzolidáció 	<ul style="list-style-type: none"> A modul szókincese, szókincsbővítés 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
O k t ó b e								<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és
		22.	Extra practice Module 2	<ul style="list-style-type: none"> A modul nyelvtanának konzolidációja 	<ul style="list-style-type: none"> Past Progressive igeidő Időhatározói mellékmondatok 	<ul style="list-style-type: none"> A modul szókincese 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
								népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u>
		23.	Extra practice Module 2	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Past Perfect Simple	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		24.	Extra practice Module 2	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Idő- és helyhatározószók	• A modul szókincse	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
N o v e m b e r		25.	Extra practice Module 2 Revision	Module 2				Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés Egyéb kulcskompetenciák:
		26.	Revision 2 PROJECT (Me and my country)	Module 2				Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
		27.	Revision 2 PROJECT (Me and my country)	Module 2				Kapcsolódási pontok: földrajz, állampolgári ismeretek Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
								fejlesztés, feladattípusok
N o v e m b e r		28.	Test 2					
		29.	Test 2-Correction					
		30.	Module 3 Let's communicate a, Leave a message	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése A telekommunikáció világának bemutatása (üzenetváltás) 	<ul style="list-style-type: none"> Engedély kérése, megadása, ajánlattétel, szívésség kérése Üzenetek írása, megértése Jegyzetek készítése Módbeli segédigék: can / could / may / might / Will... 	<ul style="list-style-type: none"> A telefonbeszélgetéssel kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>hold on, hang up, leave a message, phone card...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		31.	b, Sign language	<ul style="list-style-type: none"> A jelbeszéd megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Képesség kifejezése jelen, múlt és jövő időben Utasítások adása 	<ul style="list-style-type: none"> A témával kapcsolatos szavak és kifejezések A way szóval alkotott kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u>
		32.	c, Between the lines	<ul style="list-style-type: none"> A kommunikáció történetének megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> A cél kifejezése Full infinitive Bare infinitive 	<ul style="list-style-type: none"> A kommunikációval kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	Szociális és állampolgári kompetencia,
		33.	c, Between the lines	<ul style="list-style-type: none"> A kommunikáció történetének megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> A cél kifejezése Full infinitive Bare infinitive 	<ul style="list-style-type: none"> A kommunikációval kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
N o v e m b e r		34.	d, Gestures	<ul style="list-style-type: none"> A gesztusok megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés a gesztusok jelentéséről a világ különböző részein Az <i>-ing</i> alak (gerund) 	<ul style="list-style-type: none"> A témával kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés Egyéb <u>kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményzőképesség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni
		35.	d, Gestures	<ul style="list-style-type: none"> A gesztusok megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés a gesztusok jelentéséről a világ különböző részein Az <i>-ing</i> alak (gerund) 	<ul style="list-style-type: none"> A témával kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
		36.	Top Skills – Connecting people	<ul style="list-style-type: none"> A telekommunikáció világának egyes aspektusainak bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> Érvelés adott álláspont mellett és ellen Vélemény kifejtése és annak igazolása 	<ul style="list-style-type: none"> A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések: download harmful, delete, destroy, keep in touch, what is more 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
								fejlesztés, feladattípusok
D e c e m b e r		37.	Top Skills – Connecting people	<ul style="list-style-type: none"> A telekommunikáció világának egyes aspektusainak bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> Érvelés adott álláspont mellett és ellen Vélemény kifejtése és annak igazolása 	<ul style="list-style-type: none"> A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések: download harmful, delete, destroy, keep in touch, what is more 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret, <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka
		38.	Extra practice Module 3	<ul style="list-style-type: none"> A modul nyelvtanának konszolidációja 	<ul style="list-style-type: none"> can / could / may / will / would / must / have to / need / can't 	<ul style="list-style-type: none"> A modul szókincse 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
		39.	Extra practice Module 3	<ul style="list-style-type: none"> A modul nyelvtanának konszolidációja 	<ul style="list-style-type: none"> can / could / be able to could / may / might must / can't infinitive / gerund 	<ul style="list-style-type: none"> A modul szókincse 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
								A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
D e c e m b e r								<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés
	40.	Extra practice Module 3	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• can / could / may / will / would / must / have to / need / can't	• A modul szókincs	•projektor • filctoll • CD-lejátszó		<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
	41.	Extra practice Module 3	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• can / could / be able to • could / may / might • must / can't • infinitive / gerund	• A modul szókincs	•projektor • filctoll • CD-lejátszó		<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek
	42.	Revision 3 PROJECT (Me and my country)	Module 3					

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
								Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés
		43.	Revision 3 PROJECT (Me and my country)	Module 3				<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz
		44.	Mid-term Test					

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
D e c e m b e r								Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		45.	Mid-term Test-Correction					Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés
		46.	Test 3					Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
J a n u á r		47.	Test 3-Correction					Kapcsolódási pontok: földrajz, állampolgári ismeretek Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		48.	Christmas Traditions					
		49.	Module 4 H₂O a, A source of life	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése A víz jelentőségének megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Tények megvitatása Földrajzi jellemzők megvitatása Hasonlítások tétele A határozott névelő 	<ul style="list-style-type: none"> A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>blurred vision, percent, planet...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképesse

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		50.	a, A source of life	<ul style="list-style-type: none"> A víz jelentőségének megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Tények megvitatása Földrajzi jellemzők megvitatása Hasonlítások tétele A határozott névelő 	<ul style="list-style-type: none"> A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>blurred vision, percent, planet...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	g és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek
		51.	b, All aboard	<ul style="list-style-type: none"> A hajózás bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> Egyetértés, egyet nem értés kifejezése preferencia kifejezése so / neither / too / either 	<ul style="list-style-type: none"> A hajózással kapcsolatos szókincs 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni
		52.	b, All aboard	<ul style="list-style-type: none"> A hajózás bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> Egyetértés, egyet nem értés kifejezése preferencia kifejezése so / neither / too / either 	<ul style="list-style-type: none"> A hajózással kapcsolatos szókincs 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	fejlesztés, feladattípusok
		53.	c, Under the sea	<ul style="list-style-type: none"> A tenger alatti világ megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Tények megvitatása A szenvedő szerkezet (Present 	<ul style="list-style-type: none"> A témával kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>below,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
				Simple – Present Progressive)	<i>cave, coastal, habitat, tropical...</i>		népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek	
J a n u á r		55.	d, Save our planet	<ul style="list-style-type: none"> • A környezetvédelem bemutatása (a vizek védelme) 	<ul style="list-style-type: none"> • Folyamatok jellemzése és követése • A szenvedő szerkezet (Present Perfect Simple , 	<ul style="list-style-type: none"> • A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>car fumes, environmental problem, predict, protect...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> •projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u>

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
					Future Will, going to , modal verbs)			Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
		56.	d, Save our planet	• A környezetvédelem bemutatása (a vizek védelme)	• Folyamatok jellemzése és követése • A szenvedő szerkezet (Present Perfect Simple , Future Will, going to , modal verbs)	• A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>car fumes, environmental problem, predict, protect...</i>	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		57.	Top Skills – Natural disasters	• A természeti katasztrófák megismerése	• Beszélgetés a természeti katasztrófákról • Újságcikk írása	• A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések • Phrasal verbs	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		58.	Top Skills – Natural disasters	• A természeti katasztrófák megismerése	• Beszélgetés a természeti katasztrófákról • Újságcikk írása	• A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések • Phrasal verbs	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		59.	Culture page 2 Song 2 (What is the right age to start driving a car?, Feel the flow)	• Az autóvezetés bemutatása (a megfelelő életkor)	• A modul szerkezetei, konszolidáció	• A modul szókincse, szókincsbővítés	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	népismeret, Gazdasági nevelés Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképesseg és vállalkozói kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz, állampolgári ismeretek, történelem Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		60.	Culture page 2 Song 2 (What is the right age to start driving a car?, Feel the flow)	• Az autóvezetés bemutatása (a megfelelő életkor)	• A modul szerkezetei, konszolidáció	• A modul szókincse, szókincsbővítés	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
F e b r u á r		61.	Extra practice Module 4	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• A határozott névelő	• A modul szókincse	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz, állampolgári ismeretek, háztartástan Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni
		62.	Extra practice Module 4	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• A határozott névelő	• A modul szókincse	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		63.	Extra practice Module 4	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• A szenvedő szerkezet (Present Simple / Past Simple)	• A modul szókincse	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		64.	Extra practice Module 4	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• A szenvedő szerkezet (Present Simple / Past Simple)	• A modul szókincse	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		65.	Extra practice Module 4 Revision PROJECT (Me and my country)	Module 4				

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		66.	Extra practice Module 4 Revision PROJECT (Me and my country)	Module 4				fejlesztés, feladattípusok <u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképesé

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
F e b r u á r								g és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek, háztartástan <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
	67.	Test 4	Module 4					<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés
	68.	Test 4-Correction	Module 4					<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		69.	Module 5 <i>Stand by me</i> a, It's an emergency!	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése A mentőszolgálatok bemutatása az angolszász országokban 	<ul style="list-style-type: none"> Utasítások adása Balesetről információ kérése adása Vészhívás indítása Subject – Object questions Tagadó alakú kérdések 	<ul style="list-style-type: none"> A témával kapcsolatos szavak és kifejezések Phrasal verbs : get away, go off, stay away, calm down 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó interaktív tábla / tanári számítógép 	<p>állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek, háztartástan</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p>A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
		70.	a, It's an emergency!	<ul style="list-style-type: none"> A mentőszolgálatok bemutatása az 	<ul style="list-style-type: none"> Utasítások adása Balesetről információ kérése adása Vészhívás indítása 	<ul style="list-style-type: none"> A témával kapcsolatos szavak és kifejezések Phrasal verbs : get away, go off, stay away, calm down 	<ul style="list-style-type: none"> poszterek internet interaktív tábla / tanári számítógép 	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p>

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
				angolszász országokban	<ul style="list-style-type: none"> • Subject – Object questions • Tagadó alakú kérdések 			<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		71.	a, It's an emergency!	<ul style="list-style-type: none"> • A mentőszolgálatok bemutatása az angolszász országokban 	<ul style="list-style-type: none"> • Utasítások adása • Balesetről információ kérése adása • Vészhívás indítása • Subject – Object questions • Tagadó alakú kérdések 	<ul style="list-style-type: none"> • A témával kapcsolatos szavak és kifejezések • Phrasal verbs : get away, go off, stay away, calm down 	<ul style="list-style-type: none"> • poszterek • internet • interaktív tábla / tanári számítógép 	
		72.	b, Watch out!	A balesetek megismerése	<ul style="list-style-type: none"> • Baleset leírása • Beszélgetés a sérülésekről • Visszaható névmások 	<ul style="list-style-type: none"> • A balesetekkel kapcsolatos szavak és kifejezések, indulatszavak 	<ul style="list-style-type: none"> •projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
M	á							

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás színterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		73.	b, Watch out!	A balesetek megismerése	<ul style="list-style-type: none"> Baleset leírása Beszélgetés a sérülésekről Visszaható névmások 	<ul style="list-style-type: none"> A balesetekkel kapcsolatos szavak és kifejezések, indulatszavak 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Gazdasági nevelés, Környezettudatosságra nevelés Egyéb
		74.	c, Teen problems	<ul style="list-style-type: none"> A probléma megoldás bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> Tanácsadás, tanácskérés Probléma megfogalmazása Feltételes mondatok (2. típus) 	<ul style="list-style-type: none"> A témával kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>bookworm, bully, noticeboard, typewriter...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
		75.	c, Teen problems	<ul style="list-style-type: none"> A probléma megoldás bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> Tanácsadás, tanácskérés Feltételes mondatok (2. típus) 	<ul style="list-style-type: none"> A témával kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>bookworm, bully, noticeboard, typewriter...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás színterei:</u> egyéni

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
								fejlesztés, feladattípusok
								Kiemelt nevelési feladatok: Gazdasági nevelés, Környezettudatosságra nevelés Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz, állampolgári ismeretek Munkaforma: csoportmunka,
		76.	d, I wish...	<ul style="list-style-type: none"> A kívánságok megfogalmazásának megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Kívánságok megfogalmazása Képzletbeli helyzetek megvitatása Wish + V₂ 	<ul style="list-style-type: none"> A témával kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>for instance, let sy down, raise money, some years back...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
		77.	d, I wish...	<ul style="list-style-type: none"> A kívánságok megfogalmazásának megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Álmúlt idő (Unreal past) Wish + V₂ 	<ul style="list-style-type: none"> A témával kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>for instance, let sy down, raise money, some years back...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor CD-lejátszó 	
		78.	Top Skills – Helping out	<ul style="list-style-type: none"> Érdeklődő levél megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Információ kérése 	<ul style="list-style-type: none"> A témához tartozó szavak és kifejezések: <i>furthermore, in advance, Yours faithfully,...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
								pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
M á r c i u s		79.	Top Skills – Helping out	• Érdeklődő levél megismerése	• Információ kérése	• A témához tartozó szavak és kifejezések: <i>furthermore, in advance, Yours faithfully,...</i>	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés
		80.	Extra practice Module 5	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• A kérdés módjai • Visszaható névmások	• A modul szókincse	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia,
		81.	Extra practice Module 5	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Feltételes mondatok (második típus) • Óhajtó mondatok (I wish...)	• A modul szókincse	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
								Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
								<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés
		82.	Extra practice Module 5	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• A kérdés módjai • Visszaható névmások	• A modul szókincse	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
		83.	Extra practice Module 5	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Feltételes mondatok (második típus) • Óhajtó mondatok (I wish...)	• A modul szókincse	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		84.	Revision 5 PROJECT	Module 5				

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
M á r c i u s		85.	(Me and my country)					<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek, biológia <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		86.	Revision 5 PROJECT (Me and my country) Test 5	Module 5				

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		87.	Test 5-Correction					g és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
Április		88.	Module 6 No limits a, Eccentric people	• A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése	• Állítások tolmácsolása • Beszélgetés különc emberekről • A függő beszéd (állító mondatok)	• A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: <i>foolish, naturally, to be exact, a a total of...</i>	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u>

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
				• A külön emberek megismerése, a külön fogalma				Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		89.	b, Can you believe it?	• A zene világának bemutatása	• Érzelmek kifejezése • A függő beszéd (kérés – kérdés)	• A témával kapcsolatos szavak, kifejezések • A <i>time</i> szóval alkotott kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		90.	b, Can you believe it?	• A zene világának bemutatása	• Érzelmek kifejezése • A függő beszéd (kérés – kérdés)	• A témával kapcsolatos szavak, kifejezések • A <i>time</i> szóval alkotott kifejezések	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
Április		91.	c, Way up high	• Az építészet világának megismerése	• Kérdések tolmácsolása • Beszélgetés híres épületekről	• A témával kapcsolatos szavak és kifejezések:	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
					• A függő beszéd (kérdések)	<i>Change hands, Take one's place...</i>		népismeret, Gazdasági nevelés
		92.	c, Way up high	• Az építészet világának megismerése	• Információ kérése • A függő beszéd (kérdések)	• A témával kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>Change hands, Take one's place...</i>	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia,
		93.	d, Don't overdo it!	• A vásárlási szokások bemutatása	• Szóbeli információ vizuális informácóvá alakítása	• A témával kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>shopaholic, chocoholic, well-balanced...</i>	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz, állampolgári ismeretek, történelem Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		94.	d, Don't overdo it!	• A vásárlási szokások bemutatása	• Szóbeli információ vizuális informácóvá alakítása	• A témával kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>shopaholic, chocoholic, well-balanced...</i>	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb</u>
		95.	Top Skills – For fun	• A különleges étkezési szokások megismerése	• Események, rendezvények és ünnepek megvitatása	• A témával kapcsolatos szava és kifejezések: fireworks, squash, parade...	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképesseg és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek, történelem <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni
		96.	Top Skills – For fun	• A különleges étkezési szokások megismerése	• Események, rendezvények és ünnepek megvitatása	• A témával kapcsolatos szava és kifejezések: fireworks, squash, parade...	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
								fejlesztés, feladattípusok
Május		97.	Culture page 3 Song 3 (The Royal Mail, I'm sorry)	• A postai szolgáltatás (Anglia)	• A modul szerkezetei, konzolidáció	• A modul szókincse, szókincsbővítés	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Gazdasági nevelés, Testi és lelki egészség Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire
		98.	Extra practice Module 6	• A modul nyelvtanának konzolidációja	• Függő beszéd (Állító mondatok)	• A modul szókincse	• A modul nyelvtanának konzolidációja	<u>Egyéb kulcskompetenciák</u> Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia,
		99.	Extra practice Module 6	• A modul nyelvtanának konzolidációja	• Függő beszéd (kérdő mondatok – Kérések – parancsok)	• A modul szókincse	• A modul nyelvtanának konzolidációja	Természettudományos kompetencia Digitális kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka,

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
								pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		100.	Extra practice Module 6	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Független beszéd (Állító mondatok)	• A modul szókincse	• A modul nyelvtanának konszolidációja	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés, Testi és lelki egészség
		101.	Extra practice Module 6	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Független beszéd (kérdő mondatok – Kérések – parancsok)	• A modul szókincse	• A modul nyelvtanának konszolidációja	Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire <u>Egyéb</u>
		102.	Extra practice Module 6 Revision	Module 6			•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>kulcskompetenciák</u> Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia,

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
								Természettudományos kompetencia Digitális kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz, állampolgári ismeretek Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
Május		103.	Extra practice Module 6 Revision PROJECT (Me and my country)	Module 6			<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés, Testi és lelki egészség

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
								Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire
		104.	Revision 6 PROJECT (Me and my country)	Module 6			<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, Természettudományos kompetencia
		105.	Test 6					Digitális kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
								fejlesztés, feladattípusok
Június		106.	Test 6-Correction					<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképesé
		107.	Év végi ismétlés	Modules 1-6				
		108.	End-of-term test					
		109. 110.	Év végi ismétlés	• A tanév során tanultak összegzése, gyakorlatok		• projektor • filctoll		

Hónap	Hét	Óraszám	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
		111.				• CD-lejátszó	g és vállalkozói kompetencia, Természettudományos kompetencia Digitális kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok	

Get To The Top Revised Edition 4

heti 5 óra

mmpublications

8. évfolyam

1479

A 8. évfolyamon folytatódó nyelvtanítás legfontosabb célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának fejlesztése. Ez továbbra is szoros kölcsönhatásban történik az adott életkori szakaszra megfogalmazott nevelési célokkal, és más kulcskompetenciák fejlesztésével, elsősorban az anyanyelvi kommunikáció, a szociális kompetencia, az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség, valamint a hatékony, önálló tanulás területén. Egyre nagyobb szerepet kap a digitális kompetencia. A tanulás tartalmi révén további kapcsolódási pontok alakulnak ki a természettudományos és technikai kompetencia, valamint a munkaformák révén a kezdeményezőképeség fejlesztésével.

A nyelvi készségek fejlesztése komplex módon történik, úgy, ahogy azok a valós kommunikációs helyzetekben természetes módon összekapcsolódnak. A tanulók egyre több autentikus szövegfajttával ismerkednek meg, bővül a szókincsük, szélesedik nyelvtani ismereteik köre, egyre magabiztosabban tudják megvalósítani beszédszándékaikat. Amellett, hogy az új nyelvtani szerkezetekkel a korábbi fejlesztési szakaszokhoz hasonlóan továbbra is kontextusba ágyazva ismerkednek meg, egyre jobban érdeklik őket a nyelvben előforduló szabályszerűségek és az anyanyelvükhöz hasonló vagy attól eltérő nyelvtani jelenségek. A helyes nyelvhasználatban segítik őket azok a nyelvtani szabályok, amelyeket ők maguk fedeznek fel és fogalmazznak meg. Ugyancsak hathatós segítséget jelent számukra, ha gyakorlatot szereznek az önértékelés és a társértékelés módszereinek alkalmazásában, sikeres próbálkozásaik tudatosításában és hibáik felismerésében, önálló javításában. A helyes nyelvhasználat elsajátításában változatlanul nagy szerepe van a nyelvi input minőségének és mennyiségének, valamint a tanulói megnyilatkozások esetében a pozitív tanári visszajelzésnek.

A korábbi témakörök a 8. évfolyamon tovább bővülnek és mélyülnek azáltal, hogy a tanulók érdeklődése és igényei szerint új szempontokból kerülnek feldolgozásra. Ezek és az újonnan feldolgozásra kerülő témák is összhangban állnak a NAT-ban más műveltségi területeinek tartalmaival, és lehetővé teszik a tanulók számára, hogy a nyelv eszközével alaposabban, árnyaltabban megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket. A nyelvtanulás iránti motiváció fenntartása szempontjából meghatározó jelentősége van a témák gondos megválasztásának, és annak, hogy a tanulók kívánságára időről-időre olyan témák is feldolgozásra kerüljenek, amelyek aktuálisan érdeklik, foglalkoztatják őket. A tanulási kedvet fokozza, ha a tanulók változatos munkaformák, értelmes tevékenységek és érdekes, kihívást jelentő feladatok keretében fejleszthetik nyelvtudásukat. Ebben a fejlesztési szakaszban tovább bővül azoknak a nyelvtanulási stratégiáknak a köre, amelyeket a tanulók megismernek és alkalmaznak a nyelvtanuláson. Ezek fokozatos elsajátítása lehetővé teszi számukra, hogy az iskolán kívül is egyre inkább hasznosítsák, fejlesszék nyelvtudásukat.

A fejlesztési szakasz célja, hogy a tanulók a 8. évfolyam végére elérjék a KER szerinti B1 szintet.

Javasolt tananyag: Get To The Top Revised Edition 4

Éves óraszám: 185/év, 5 óra/hét

Témakörök a 8. évfolyam számára

Témakör	óraszám
1. A mi világunk	21
2. Utazás	21
3. Csapatszellem	21
4. Adrenalin-függők	21
5. Emberek	21
6. Modern világunk	21
7. A színek világa	21
8. A fogyasztói társadalom	21
Szabadon felhasználható: <ul style="list-style-type: none"> • Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.) és/vagy • Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően és/vagy • Projektmunkák: a témakörökhöz kapcsolódó projektmunkák készítése egyéni, pár-, vagy csoportmunkában 	17
Összesen:	185
Témakörök a 8. évfolyam számára	

Témakör	Kapcsolódási pontok
A MI VILÁGUNK Iskola Törvények és szabályok Sikerek Szórakozás Tanulás	Internet-használat, levelezés Állampolgári ismeretek Diákmunka, önkéntesség Kulturálódási lehetőségek Aktív pihenés Tanulási technikák
UTAZÁS Földön, vizen, levegőben Gyalog	Történelem Irodalom (Verne regények) Személyes utazási élmények Útjelek, táblák, közlekedési szabályok Az inkák nyomában
CSAPATSZELLEM Sport és barátság Környezetvédelem Védett fajok Szórakozás	Erkölcstan Személyiségjegyek, önismeret Biológia Sport
ADRENALINFÜGGŐK Extrém foglalkozások Szurkolói rendbontások sporteseményeken Forma 1-es pilóták Filmek	Pályaorientáció A közelmúlt hírei Hírességek
EMBEREK A homo sapiens Kényelmetlen helyzetek Frankenstein Önkéntes munka	Történelem Saját élmények Irodalom Alapítványok
MODERN VILÁGUNK Az idő Elveszett idő Más nép, más szokások Az idő az irodalomban	Filmélmények Udvariasság Olvasmányélmények

Időzónák	
A SZÍNEK VILÁGA Személyleírások Átalakítás Divat Lakberendezés	Személyiség Öltözködési stílusok Lakáskultúra Divatirányzatok
A FOGYASZTÓI TÁRSADALOM Vásárlás Öko-termékek Jó fogások Reklám	Földrajz Környezetvédelem Egészséges táplálkozás Saját tapasztalatok

Fejlesztési célok és feladatok egységenként

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetés megértése, egyszerű, rövid, hangzó szövegekhez kapcsolódó feladatok megoldása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ismert témakörökben elhangzó szövegekben a beszélők gondolatmenetének követése; a lényeg és néhány alapvető információ kiszűrése az ismert témakörökben elhangzó szövegekből, részben önállóan, részben a megértést segítő, változatos feladatokra támaszkodva; néhány, a megértést segítő alapvető stratégia egyre önállóbb alkalmazása.
A fejlesztés tartalma	
Ismert témakörökben elhangzó rövid, egyszerű szövegekben a beszélők gondolatmenetének követése a tanult nyelvi eszközökre támaszkodva, a beszédhelyzetet figyelembe vételével. Különböző beszélők egyre nagyobb biztonsággal való megértése, amennyiben azok a célnyelvi normának megfelelő vagy ahhoz közelítő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez	

igazított tempóban, szükség esetén szüneteket tartva és a lényegi információkat megismételve beszélnek.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Dalok, versek, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, a célnyelvi kultúrát bemutató multimédiás anyagok, a korosztálynak szóló egyéb hangzó anyagok; tanárral, tanulótársakkal, célnyelvi országokból érkező személyekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd, interaktív feladatok.

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal folytatott kommunikáció.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Válaszadás a hozzá intézett kérdésekre, illetve rövid párbeszéd folytatása; az első lépések megtétele a célnyelv spontán módon történő használata útján; egyre több kompenzációs stratégia tudatos alkalmazása a megértetés, illetve a beszédpartner megértése érdekében; törekvés a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és beszédtempóra.
A fejlesztés tartalma	
<p>A célnyelv tudatos használata a tanórai tevékenységek során, spontán kommunikálás strukturált, előre látható szituációkban (pl. pár- vagy csoportmunka során társakkal). Lehetőség esetén kapcsolatfelvétel, rövid társalgásban való részvétel, spontán kommunikálás célnyelvi beszélőkkel.</p> <p>Beszélgetés során meg nem értés esetén ismétlés, magyarázat kérése, visszakérdezés alkalmazása, illetve szükség esetén a saját mondanivaló átfogalmazása, egyszerűsítése, pontosítása a kommunikáció fenntartása érdekében.</p> <p>Néhány egyszerű, a beszélgetés strukturálása szempontjából fontos elem megismerése és alkalmazása (pl. a kommunikáció fenntartása, követése, lezárása).</p>	

Észlelt (hallott/látott) jelenségekre (pl. váratlan osztálytermi történésekre, helyzetekre) való reagálás egyszerű nyelvi eszközökkel.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Rövid párbeszéd, egyszerű társalgás, szerepjátékok, dramatizált jelenetek, kérdések, felszólítások, kérések, információ hiányán, illetve különbözőségén, véleménykülönbségen alapuló szövegek, spontán megnyilvánulások.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz felkészülés után rövid szövegek elmondása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyszerű nyelvtani szerkezetek és mondatfajták használata; a szavak, szócsoportok, egyszerű cselekvések, történések összekapcsolása lineáris kötőszavakkal, és az ok-okozati összefüggések kifejezése; a megértést segítő legfontosabb stratégiák alkalmazása; a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó alkalmazása.
A fejlesztés tartalma	
<p>Önálló vagy csoportban létrehozott alkotás rövid bemutatása és értékelése (pl. közös plakát készítése, kiállítása, szóbeli bemutatása és értékelése).</p> <p>Tanári példa vagy autentikus hangzóanyag meghallgatás utáni elisméltése, a célnyelvi normához közelítő kiejtés gyakorlása.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Rövid történetek, élménybeszámolók, szerepek, leírások (pl. képleírás, tanulói munka bemutatása), előadás, prezentáció, témakifejtés.</p>	

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
--------------------	------------------------

Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz közös feldolgozást követően egyszerű olvasott szövegek lényegének, tartalmának megértése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az olvasott szövegekre vonatkozó feladatok elvégzése; a készsége kreatív használata az olvasott szövegek megértéséhez, értelmezéséhez; tájékozottság növelése a célnyelvi kultúráról; az érdeklődés fokozása a célnyelvi kultúrába tartozó irodalmi, művészeti alkotások iránt.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz ismert témáról rövid, egyszerű mondatok írása; mintát követve különböző műfajú és a tanulók életkorának megfelelő témájú szövegek alkotása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nyelvismeret kreatívan alkalmazása egyszerű szövegek írására az őt érdeklő, ismert témákról; az alapvető írásbeli műfajok sajátos szerkezeti és stílusjegyeinek felismerése és követése.
A fejlesztés tartalma	
<p>Gyakori írásbeli műfajok legalapvetőbb szerkezeti és stílusjegyeinek követése saját írásmű létrehozása során (pl. megszólítás levélben, e-mailben, záró formula).</p> <p>A mondanivaló közvetítése vizuális eszközökkel (pl. szövegkiemelés, internetes, vagy SMS-ben használt emotikon, rajz, ábra, diasor).</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i></p> <p>Leírás, ismertető, képaláírás, élménybeszámoló, párbeszéd, üzenet, levél, email, SMS, blogbejegyzés.</p>	

Kommunikációs eszközök B1

<i>1. A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök</i>		
	Kezdeményezés és válasz	
Megszólítás	<i>Excuse me.</i>	<i>Pardon?</i>
Köszönés	<i>How do you do? Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!</i>	<i>How do you do? Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!</i>
Elköszönés	<i>Goodbye. Bye-bye! Good night. Take care.</i>	<i>Goodbye. Bye! See you! Good night. Thanks. Bye!</i>
Köszönet és arra reagálás	<i>Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.</i>	<i>Not at all. You are welcome. No problem. Don't mention it.</i>
Bemutakozás, bemutatás	<i>My name is... May I/Can I/ Let me introduce myself. May I/Can/ Let me introduce you to Rosy?</i>	<i>Hello. Hi! Pleased to meet you. Nice to meet you.</i>
Telefonon más személy kérése	<i>Can I speak to George, please? Could you put me through to Mrs Hamilton, please?</i>	<i>Yes, just a minute, please.</i>
Telefonálásnál elköszönés	<i>I'll call back again later this evening. It was lovely to speak to you. Thanks for ringing. Bye!</i>	<i>Bye!</i>
Üdvözküldés	<i>Give my love / regards to...</i>	<i>I will.</i>
Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	<i>How are you feeling today? What's the matter?</i>	<i>Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I am afraid.</i>

Engedélykérés és reagálás	<i>May I use your telephone? Do you mind if I open the window?</i>	<i>Yes, go ahead. Not at all.</i>
Bocsánatkérés és arra reagálás	<i>I am sorry. I am very sorry. I beg your pardon</i>	<i>That's all right. It doesn't matter. Never mind.</i>
Gratulációk, jókívánságok és arra reagálás	<i>Happy Christmas/New year/Birthday! Many happy returns (of the day) Congratulations!</i>	<i>Happy Christmas /New Year/ Birthday! Thank you. Thank you, the same to you.</i>
Megszólítás személyes levélben	<i>Dear John,</i>	
Elbúcsúzás személyes levélben	<i>Best wishes, Love (from), I am looking forward to hearing from you soon.</i>	
Hivatalos levélben megszólítás, elbúcsúzás	<i>Dear Sir, Madam, Dear John</i>	<i>Yours faithfully, Yours sincerely</i>
Együttérzés és arra reagálás	<i>I am sorry. I am sorry to hear that</i>	<i>Oh dear... What a shame!</i>

2. Érzelmek és lelkiállapotok kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök

Öröm, sajnálkozás, bánat	<i>Are you happy about that? What do you think of that? How do you feel about that?</i>	<i>Great! I'm so glad /very happy. I'm glad to hear that. I'm so pleased that... Good for you. Congratulations. I feel so happy for... I'm sorry to hear that. What a pity.</i>
--------------------------	---	---

		<i>Oh, no!</i> <i>Oh, dear!</i> <i>I feel so sorry for...</i>
Elégedettség, elégedetlenség, bosszúság	<i>What do you think of...?</i> <i>Are you pleased with...?</i> <i>Are you happy with...?</i> <i>Are you satisfied with...?</i>	<i>That's fine/nice/not bad.</i> <i>That was fine/good/ nice</i> <i>I'm quite satisfied with...</i> <i>I'm quite happy with...</i> <i>I'm quite pleased with...</i> <i>It's not good enough.</i> <i>That wasn't very good.</i>
Csodálkozás	<i>Jane has lost her money.</i> <i>Tom is twenty.</i> <i>This is a book for you.</i> <i>Were you surprised to hear the news?</i>	<i>How come?</i> <i>Is he?</i> <i>What a surprise!</i> <i>I could hardly believe it.</i> <i>Amazing, isn't it?</i>
Remény	<i>What are you hoping for?</i> <i>What are you looking forward to?</i>	<i>I am looking forward to...</i> <i>I hope you'll have time to join me for dinner.</i>
Aggódás, félelem	<i>What's the matter?</i>	<i>I am worried about my boyfriend</i>
3. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
Véleménykérés, és arra reagálás	<i>What do you think? How do you like it?</i>	<i>I think it is rather strange. I like it.</i>
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	<i>You are right. You are wrong.</i>	
Egyetértés, egyet nem értés	<i>Do you agree?</i> <i>What's your opinion?</i> <i>How do you feel about it?</i>	<i>OK</i> <i>All right.</i> <i>I think he's wrong/right.</i>
Érdeklődés, érdektelenség	<i>Are you interested in sports?</i>	<i>I am interested in gardening.</i> <i>It doesn't really bother me.</i>
Tetszés, nem tetszés	<i>Do you like Greek food?</i> <i>What do you think of my boyfriend?</i>	<i>I think it's great. I don't like it.</i> <i>He looks nice.</i>
Dicséret, kritika:	<i>You are really helpful.</i>	

Akarat, kívánság	<i>Would you like a cake?</i>	<i>I'd like an ice-cream, please.</i>
Képesség	<i>Can you speak French?</i> <i>Are you able to ride a horse?</i>	<i>I can understand French.</i> <i>I am unable to ride a horse.</i>
Kötelezettség	<i>Must we fill in this form now?</i> <i>When do we have to leave?</i>	<i>We must fill it in now.</i> <i>Right now.</i>
Szükségesség	<i>Is that necessarily so?</i> <i>Must things really be black and white?</i>	<i>People must sleep sometimes.</i>
Lehetőség	<i>It may rain.</i> <i>She might be late.</i>	
Ígéret	<i>Will you come and meet me at the station?</i>	<i>Don't worry, I will.</i> <i>I promise to be there at five.</i>
Szándék, kívánság	<i>What would you like to do?</i> <i>Would you like to have a rest?</i>	<i>I'd like to see that film</i> <i>I'd rather not go out tonight.</i>
Dicséret, kritika	<i>It's great. It's a good idea.</i>	<i>It's boring.</i>
Ítélet, kritika	<i>Do you approve of this action?</i>	<i>That's good/not bad/terrible.</i>
Szándék, terv	<i>Are you going to visit the Browns today?</i>	<i>I'm planning to do so.</i>
Szemrehányás	<i>It's your fault.</i> <i>You shouldn't have acted like that.</i>	<i>It won't happen again, I promise.</i> <i>Mind your own business.</i>
4. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök		
Dolgok, személyek megnevezése, leírása	<i>What is it?</i> <i>What's it in English?</i> <i>What is his house like?</i>	<i>It's.../ That's.../ It's a kind of.../It's used for...</i> <i>It's big and comfortable.</i>
Információ kérés, adás	<i>Are you all right?</i> <i>When are the guests coming?</i>	<i>Yes, I am.</i> <i>At 6 p.m.</i>
Tudás, nemtudás	<i>Where is she?</i>	<i>I have no idea / clue.</i>
Események leírása	<i>What happened?</i>	<i>First she finished lunch, then she phoned her friend and finally they all met at the cinema.</i>

Bizonyosság, bizonytalanság	<i>Do you think they will come?</i> <i>How old do you think she is?</i>	<i>They will probably come. They might come, or they might not come.</i> <i>She can't be very old. She must be 25.</i>
Feltételezés, kétely	<i>I doubt if he can do it. I don't suppose they can come any earlier. I suppose he is right.</i>	
Ok, okozat	<i>Why is that?</i> <i>What's the reason for that?</i> <i>What caused the accident?</i>	<i>Well, simply because she'd like to meet the teacher.</i> <i>He didn't give way; this is how it happened.</i>
Cél, magyarázat	<i>What's this used for?</i> <i>What's the point of that?</i> <i>How does it work?</i> <i>Can you tell me the way to..?</i>	<i>It's for cooking.</i> <i>It's to work with.</i> <i>You switch it on here</i> <i>Take the second turning on the right.</i>
Emlékezés, nem emlékezés	<i>Do you remember where you left it?</i> <i>Did you remember to lock the door?</i>	<i>I can't remember where I put my handbag.</i> <i>I don't remember saying that.</i> <i>I have forgotten to lock the door.</i>
5. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök		
Kérés és arra reagálás	<i>Can you give me a pen?</i> <i>Do you have a pen by any chance?</i>	<i>Yes, sure. Yes, of course.</i> <i>I'm afraid I can't.</i> <i>I am afraid, I don't.</i>
Javaslat és arra reagálás	<i>Let's go to the cinema tonight.</i>	<i>Good idea.</i>
Segítségkérés és arra való reagálás:	<i>Will you do the washing up for me, please?</i>	<i>Certainly. Not now. I am very busy.</i>
Segítség felajánlása	<i>I am going to the food-store. Shall I bring you something?</i> <i>I'll do the ironing for you.</i>	<i>No, thank you.</i> <i>That would be kind of you.</i>
Meghívás és arra reagálás	<i>Are you free on Tuesday? Let's meet on Sunday.</i>	<i>Yes, I am. Good idea.</i>
Kínálás és arra reagálás	<i>Have an orange.</i> <i>Here you are.</i> <i>Let me get you another drink.</i>	<i>Yes, please. No, thank you.</i> <i>Thank you.</i>
Tanács és arra reagálás	<i>What shall I do?</i> <i>What do you recommend me?</i>	<i>I think you should ...</i> <i>I don't think you should....</i>

Reklamálás	<i>It was terrible. It's too cold. I have a complaint. This doesn't work.</i>	
6. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök		
Megértés biztosítása	Visszakérdezés, ismétléskérés	<i>Did you say the castle? Sorry, where does she live? Sorry, what did you say his name was?</i>
	Nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értés ellenőrzése	<i>Sorry, I don't understand. Could you understand? Am I making myself clear? Sorry, what does that mean?</i>
	Betűzés kérése, betűzés	<i>Can you spell it for me? It spells...</i>
	Felkérés hangosabb, lassúbb beszédre	<i>Could you speak a little more slowly, please? Sorry, I couldn't catch it. Sorry, that was a bit too fast.</i>
Párbeszéd strukturálása	Beszédszándék jelzése, beszélgetés kezdése	<i>I'll tell you what; I've just had a thought. The question is how many ..... The trouble is, that....</i>
	Elemek összekapcsolása	<i>Put the blouse on first, and then...</i>
	Összefoglalás	<i>Well, to sum it up..., All in all...</i>
	Beszélgetés lezárása	<i>Right...okay Well, it's been nice talking to you.</i>
	Helyesbítés	<i>No, nowadays it is not the case.</i>
	Kiemelés, hangsúlyozás	<i>It's me who wants to go. The only problem here is, ...</i>

Fogalomkörök B1			
Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történes, létezés kifejezése			
	Jelenidejűség	Present Simple	<i>Colin enjoys cooking and cooks every day.</i>
		Present Continuous	<i>He is making chicken with mushrooms every day.</i>
		Present Perfect Simple	<i>Have you done your room? I haven't finished it yet.</i>
		Present Perfect Continuous	<i>I have been learning English for 4 years.</i>
		Present Simple Passive Present Simple Passive with two objects	<i>The school is renovated as it is very old. Albert is given an activity gift by his parents for every birthday.</i>
		Present Perfect Passive	<i>Our car has just been repaired.</i>
	Múltidejűség	Past Simple	<i>And then she kissed me. Why didn't you come yesterday?</i>
		Past Continuous Past Continuous & Past Simple	<i>What were you doing at five yesterday? We were boarding the ship when we saw Ted.</i>
		Past Simple Passive	<i>When was this book written?</i>
		Past Perfect	<i>The passengers boarded the train after they had showed their tickets.</i>
		Past Perfect Continuous	<i>By the time the train arrived at the station, we had been waiting for 45 minutes.</i>
	Jövőidejűség	Going to	<i>What are you going to do on Saturday?</i>

		Future with <i>will</i>	<i>When will you be fourteen?</i>
		Future Simple Passive	<i>When will it be done?</i>
		Future Perfect Simple	<i>Call me at seven. I will have arrived by then.</i>
Birtoklás kifejezése		Past forms of <i>have</i>	<i>I didn't have many friends at school.</i>
		<i>Have</i> with <i>will</i>	<i>At the age of 25 I will have a car.</i>
		Possessive adj.	<i>My, your, his/her/its, our, their dog</i>
		Genitive 's	<i>Kate's brother</i> <i>Whose?</i>
		Possessive pronouns	<i>Mine, yours, his</i>
		Belong to	<i>Who does this bag belong to?</i> <i>Oh, this is mine.</i>
		Relative clauses Defining, Non-defining	<i>What's the name of the singer who used to sing for Queen?</i> <i>This hotel, where we stayed lots of times, is really fantastic.</i>
Térbeli viszonyok	Irányok, helymeghatározás	Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs Picture location Geographical location	<i>Here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, ...</i>
Időbeli viszonyok	Gyakoriság	How often?	<i>Always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day.</i>
	Időpont	When? What time? What's the time?	<i>Now</i> <i>Yesterday, last week, two years ago</i> <i>Tomorrow, next week</i> <i>In 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday</i> <i>It's eight.</i> <i>It's quarter to eight.</i>
	Időtartam	How long? (Past simple)	<i>How long were you in Spain? One month.</i>

		Adverbs with the Present Perfect Already, yet, just <i>How long (Present Perfect Simple, Continuous)</i>	<i>I have already read it. He has not finished yet. She has just entered the room. We haven't met yet, I suppose. I have been sitting here for hours.</i>
Mennyiségi viszonyok		Singulars and plurals Regular and irregular plurals	<i>Boys, girls Children, people, men, women ...</i>
		Cardinal numbers 1-100-	
		Ordinal numbers	<i>first, second...</i>
		Countable nouns Uncountable nouns	<i>How many CDs have you got? I've got a lot of/few CDs. How much money have you got? I've got a lot of/little money. A cup of tea, a piece of chocolate</i>
		Quantifiers <i>all, both, none, neither, every, each, little, few, much, many, a lot</i>	<i>all, both, none, neither, every, each There were 3 apples on the plate. Each tasted good. There is very little coffee left and a few sandwiches.</i>
Minőségi viszonyok	Hasonlítás	Comparative and superlative of short adjectives With long adjectives Irregular comparative and superlative forms of adjectives Enough Too, quite	<i>The flight was longer than I expected.. She is the most intelligent of all. I'm as tall as you. This novel is more interesting than the other one. Good/bad (better, worse) What's it like? What colour is it? What does it look/sound/taste/feel like? It isn't good enough. The cake tastes quite good.</i>
Modalitás	Képesség engedélykérés	Can (ability) Can/could/may expressing permission	<i>I can swim. Can/could/may I join you?</i>

		Could, was able to Manage to	<i>At last I could pass the exam. She was able to open the tin with a knife. How did you manage to come in?</i>
	Tanácsadás	You should/shouldn't I'd rather you... You'd better ...	<i>You should ask her. I'd rather you left now. You'd better do your job.</i>
	Kötelezettség	Have to (Past) Must, need to	<i>Did you have to be there?</i>
	Tiltás	Mustn't Can't	<i>You mustn't smoke here. You can't smoke in the hospital.</i>
	Valószínűség, lehetőség	Must/may/might/can't + present infinitive (certainty)	<i>John must be ill. He can't be at school.</i>
Logikai viszonyok		Linking words	<i>And/or/but/because</i>
	Feltételesség	Conditional Type 1. Conditional Type 2. Conditional Type 3	<i>We'll stay at home if it rains. We would stay at home if it began to rain. We would have stayed at home, if it had begun to rain.</i>
	Célhatározás	Purpose	<i>We help you so that you can pass this exam. The fans of the two teams were separated so as not to create trouble.</i>
	Eredmény	Result	<i>The beach was so crowded that we couldn't sit down.</i>
	Megengedő	Concession	<i>Although Ben was ill, he went to the match.</i>

<p>Szövegösszetartó eszközök</p>		<p>Articles Some+plural noun any+plural noun Some +singular noun Any +singular noun</p> <p>Nominative and Accusative of personal pronouns Demonstrative pronouns Indefinite pronouns Relative pronouns</p> <p><i>One, ones</i> Substitute <i>do</i></p> <p>Linking words <i>Although, even though, so that, such that, so as to, so as not to, in spite of, despite, in order to</i></p>	<p><i>A, an, the</i> <i>There are some pencils in the bag.</i> <i>Have you got any sisters?</i> <i>I haven't got any matchboxes.</i> <i>There's some water in the vase.</i> <i>There isn't any juice in my glass.</i> <i>I, he, they...</i> <i>Me, him, them...</i> <i>This, that, these, those</i> <i>Somebody, anybody, nobody, everybody</i> <i>The girl who lives next door bought a car. The book I gave you...</i> <i>Which one would you like?</i> <i>He asked me to help him, and I did.</i></p> <p><i>Although we tried hard, we could not with the match.</i></p>
<p>Függő beszéd</p>	<p>Jelen időben</p>	<p>Reported speech with present reporting verb</p>	<p><i>He says he is tired.</i> <i>I don't know where he lives.</i> <i>Tell him to stop it.</i></p>
		<p>Reported speech with past reporting verb</p> <ul style="list-style-type: none"> - statements - commands - requests - questions 	<p><i>Lilian said that she had to buy some new makeup.</i> <i>The police officer ordered me to stop.</i> <i>Alan asked me not to sit down.</i> <i>The detective wondered where Jack was going.</i></p>

Műveltetés		Causative with <i>have & get</i>	<i>Judy usually has her car washed at the petrol station.</i> <i>Did you get your teeth checked?</i>
-------------------	--	---	---

Kommunikációs eszközök, helyzetek és szándékok	Fogalomkörök, nyelvtani szerkezetek	Tanulói tevékenységek
Discussing different aspects of teenage life; Talking about what's legal or illegal; Talking about different forms of entertainment; Talking about experiences at school; Expressing opinion and giving reasons; Describing a person's personality;	Cselekvés, történet, létezés - <i>Present Simple vs. Present Progressive</i> - <i>Past Simple; 'Used to'</i> - <i>Present Perfect Simple vs. Past Simple;</i> - <i>Present Perfect Progressive</i>	Pármunka: programajánlat és műsorajánlat készítése a szöveg alapján; Baráti levél írása;
Discussing holidays; Discussing travel and means of transport; Guessing the meaning of unknown words; Understanding airport language; Completing a form; Simulating a conversation between a travel agent and a customer;	Cselekvés, történet, létezés Mennyiségi, minőségi viszonyok - <i>Past Simple & Past Progressive</i> - <i>Past Perfect Simple & Past Perfect Progressive</i> - <i>Comparisons</i>	Különböző utazási formákhoz kapcsolódó szókincs összegyűjtése; Hivatalos levél írása;
Referring to conditions and their results; Talking about one's favourite free-time activities; Giving additional information about people, things and places; Discussing things about animals; Arguing for and against; Agreeing and disagreeing;	Időbeli és logikai viszonyok - <i>Conditionals Types 1 & 2</i> - <i>Future with 'will' & 'going to'</i> - <i>Future Perfect Simple</i> - <i>Defining & Non-defining relative clauses</i>	Kedvenc énekesem, zenekarom bemutatása; Dalszöveg fordítása a YouTube-ről; Önálló szövegfeldolgozás, jegyzetelés; Érvelés: állatkert, delfinárium – állatok a vadonban és fogságban;
Expressing opinion and justifying, Responding to news; Discussing problems & suggesting solutions; Describing situations and their consequences; Expressing contrast; Expressing cause and result; Describing feelings;	Cselekvés, történet, létezés Logikai viszonyok - <i>Passive Voice I</i> - <i>Verbs with two objects</i> - <i>Passive Voice II</i> - <i>Clauses of result, purpose & concession</i>	Szógyűjtés elektronikus szótárhasználattal; Nyomtatott szótár használata; Egy sportélmény hangulatának jellemzése; Filmelemzés készítése a New Plus 3 segítségével;

<p>Expressing possibility in the present and future; Making hypotheses and deductions about the present and the past; Expressing obligation, prohibition, necessity and lack of necessity; Reading between the lines; Describing events;</p>	<p>Modality - <i>Modal verbs I</i> (<i>may, might, could, must, can't</i>) - <i>Modal verbs II</i> (<i>must, have to, need</i>) <i>Giving advice:</i> - <i>Would better</i> - <i>Had rather</i> - <i>Should</i></p>	<p>Önálló szövegfeldolgozás; Egy kínos esemény elmesélése, ami velünk történt meg; Regéslészlet feldolgozása;</p>
<p>Referring to quantity; Summarising; Expressing regret; Distinguishing between British & American English; Understanding gist & main points; Discussing cultural differences; Simulation a conversation between a shop assistant and a customer;</p>	<p>Mennyiségi és logikai viszonyok - <i>Quantifiers</i> - <i>Countable & uncountable nouns</i> - <i>Conditionals Type 3</i> - <i>Wishes</i> (<i>I wish / If only</i>)</p>	<p>Történetek, regények, filmek elmesélése; Regényelemzés (a New Plus 3 alapján);</p>
<p>Describing people's appearance; Expressing purpose & surprise; Showing interest; Describing rooms; Expressing preference; Making decisions;</p>	<p>Cselekvés, történés, létezés - <i>Infinitive / 'ing-' form</i> - <i>Reported Speech</i> (<i>Statements, commands, requests</i>)</p>	<p>Kooperatív szövegfeldolgozás; Csoportmunka: a tanterem áttervezése, átalakítása;</p>
<p>Emphasising facts; Expressing surprise, alarm and joy; Understanding different types of advertisements; Talking about famous people; Complaining; Distinguishing between formal and informal language;</p>	<p>Logikai viszonyok - <i>Causative form</i> - <i>All, Both, Neither, None, Either</i> - <i>Both ... and ...</i> - <i>Neither ... nor...</i> - <i>Either .... or ...</i> - <i>Explanatory sentences</i></p>	<p>Pármunka: telefonbeszélgetés eljátszása; Kooperatív szövegfeldolgozás; Szótárhasználat; Hivatalos levél írása;</p>

Értékelési rendszer:

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire a 8. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet mérésekor a szókincs, beszédkésztség, beszédértést és íráskésztséget mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok: minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

- önértékelés
- tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)
- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
S Z E P T E M B E R	1.	1.	Bevezetés – A tankönyv használata					<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret
		2.	A könyv tartalma	• A tankönyv áttekintése, a hozzá tartozó segédletek bemutatása, a tanévben elsajátítandó nyelvtudás rendszerezése, a tanóra követelményinek rögzítése				<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia
		3.	Év eleji ismétlés	Igeidők (Present Simple, Present Progressive, Past Simple, Past Progressive, Present Perfect Simple, Future Simple)	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok	

		4-5.	Év eleji ismétlés	Módbeli segédigék átismétlése			<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Az eszközök és anyagok Aids and materials	
SZEPTEMBER	2.	6-7.	Module 1 Get active a, Work or play?	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A munka világának bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés a munkásvakációról • Beszélgetés múltbeli eseményekről • A Present Perfect Simple igeidő 	<ul style="list-style-type: none"> • A témával kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>accomodation, activity, build, chance, as well as, once in a lifetime</i> 	<ul style="list-style-type: none"> •projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka
		8.	Module 1 Get active a, Work or play?	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés a munkásvakációról • Beszélgetés múltbeli eseményekről 	<ul style="list-style-type: none"> • A témával kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>accomodation, activity, build,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> •projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok

			• A munka világának bemutatása	• A Present Perfect Simple igeidő	<i>chance, as well as, once in a lifetime</i>		
	9	b, Turn it off!	• A tömegkommunikáció világának bemutatása	• Jelen és múlt idő összekapcsolása • Vélemény kifejtése, meggyőzés • Present perfect Simple vs Past Simple	• Kifejezések a <i>turn</i> igével • A témához kapcsolódó szavak és kifejezések	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
	10	b, Turn it off!	• A tömegkommunikáció világának bemutatása	• Jelen és múlt idő összekapcsolása • Vélemény kifejtése, meggyőzés • Present perfect Simple vs Past Simple	• Kifejezések a <i>turn</i> igével • A témához kapcsolódó szavak és kifejezések	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	

3.	11-12.	c, On your marks	• A sport világának megismerése (futás)	• Beszélgetés a kedvenc szabadidő tevékenységekről • Beszélgetés a cselekvés tartamáról • Present Perfect Progressive	• A témával kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>achieve, athlete, professional, underwater...</i>	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka,
	13.	c, On your marks	• A sport világának megismerése (futás)	• Beszélgetés a kedvenc szabadidő tevékenységekről • Beszélgetés a cselekvés tartamáról • Present Perfect Progressive	• A témával kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>achieve, athlete, professional, underwater...</i>	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
	14.	d, Healthy lifestyle	• Az egészséges életmód megismerése	• Beszélgetés a napirendről, egészséges napirend összeállítása • Eredményhatározói mellékmondat	• A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>blood pressure, physical activity, strengthen, workout, burn off, lead a busy life</i>	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
	15.	d, Healthy lifestyle	• Az egészséges életmód megismerése	• Beszélgetés a napirendről, egészséges napirend összeállítása • Eredményhatározói mellékmondat	• A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>blood pressure, physical activity, strengthen,</i>	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

					<i>workout, burn off, lead a busy life</i>		
	16.	Top Skills Sports round-up	<ul style="list-style-type: none"> Az egészséges életmód megismerése (sportolás) 	<ul style="list-style-type: none"> Baráti levél írása Múltbeli események leírása Beszélgetés sportokról 	<ul style="list-style-type: none"> A sporttal kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>bounce, head, pass, score...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
OKTÓBER	4.	17.	Top Skills Sports round-up	<ul style="list-style-type: none"> Az egészséges életmód megismerése (sportolás) 	<ul style="list-style-type: none"> Baráti levél írása Múltbeli események leírása Beszélgetés sportokról 	<ul style="list-style-type: none"> A sporttal kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>abounce, head, pass, score...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		18	Top Skills Sports round-up	<ul style="list-style-type: none"> Az egészséges életmód megismerése (sportolás) 	<ul style="list-style-type: none"> Baráti levél írása Múltbeli események leírása Beszélgetés sportokról 	<ul style="list-style-type: none"> A sporttal kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>abounce, head, pass, score...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
		19-20.	Extra practice Module 1	<ul style="list-style-type: none"> A modul nyelvtanának konszolidációja 	<ul style="list-style-type: none"> Present perfect Simple Present perfect Simple vs Past Simple 	<ul style="list-style-type: none"> A modul szókincse 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
	5.	21	Extra practice Module 1	<ul style="list-style-type: none"> A modul nyelvtanának konszolidációja 	<ul style="list-style-type: none"> Present perfect Progressive Present Perfect Simple vs Present Perfect Progressive for / since 	<ul style="list-style-type: none"> A modul szókincse 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

		22	Extra practice Module 1	• A modul nyelvtanának konszolidációja	Clauses of result	• A modul szókincse	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		23	Revision 1 (+ extra practice revision module 1)	Module 1				
		24- 25	Revision 1	Module 1				

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
	5.	26	Test 1					<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés
		27.	Test 1					<u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári

	28-29.	Test correction					kompetencia, Matematikai kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> matematika, földrajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
	30.	Module 2 The unexplained a, Is there anybody out there?	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A rejtélyek világának bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés múltbeli eseményekről • Képzeltbeli történet elmondása • Az időrendiség megértése • Past Simple – Past Progressive 	<ul style="list-style-type: none"> • Az azonosítatlan repülő tárgyakhoz tartozó szavak és kifejezések: <i>alien, blurred, ghost, grab, develop a film...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
	31.	Module 2 The unexplained a, Is there anybody out there?	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A rejtélyek világának bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés múltbeli eseményekről • Képzeltbeli történet elmondása • Az időrendiség megértése • Past Simple – Past Progressive 	<ul style="list-style-type: none"> • Az azonosítatlan repülő tárgyakhoz tartozó szavak és kifejezések: <i>alien, blurred, ghost, grab, develop a film...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
	32-33.	a, Is there anybody out there?	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés múltbeli eseményekről • Képzeltbeli történet elmondása • Az időrendiség megértése • Past Simple – Past Progressive 	<ul style="list-style-type: none"> • Az azonosítatlan repülő tárgyakhoz tartozó szavak és kifejezések: <i>alien, blurred, ghost, grab, develop a film...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

				• A rejtélyek világának bemutatása				
Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
OKTÓBER		34.	b, Are you superstitious?	• A babonák megismerése (angolszász országok)	• Megerősítés kérése, megadása • Meglepődés kifejezése • Egyetértés kifejezése • Hírek váltása • Indoklás adása	• A hiedelmekkel kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>bring luck, Give me a break., That's a load of rubbish</i>	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		35.	b, Are you superstitious?	• A babonák megismerése (angolszász országok)	• Megerősítés kérése, megadása • Meglepődés kifejezése • Egyetértés kifejezése • Hírek váltása • Indoklás adása	• A hiedelmekkel kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>bring luck, Give me a break., That's a load of rubbish</i>	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
	8.	36.	c, Whodunit?	• A krimi világának bemutatása	• Múlt idejű események sorrendiségének követése • Történet elmondása	• A bűnözéssel kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>burglary, kidnapper, shoplifting...</i>	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

				• A Past Perfect Simple igeidő			
37.	c, Whodunit?	• A krimi világának bemutatása	• Múlt idejű események sorrendiségének követése • Történet elmondása • A Past Perfect Simple igeidő	• A bűnözéssel kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>burglary, kidnapper, shoplifting...</i>	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		
38-39.	d, Fact or fiction?	• Rejtélyes helyek bemutatása	• Múlt idejű események sorrendiségének követése • Idő és helyhatározói előljárószavak	• A témával kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>disappearance, explanation, flight, god, incident</i>	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák			Egyéb fejlesztett kompetenciák	
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
NOVEMBER		40.	d, Fact or fiction?	• Rejtélyes helyek bemutatása	• Múlt idejű események sorrendiségének követése • Idő és helyhatározói elöljárószavak	• A témával kapcsolatos szavak és kifejezések: disappearance, explanation, flight, god, incident	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka
	9	41.	Top Skills – That's spooky!	• Rejtélyek világának megismerése	• Történet elmondása • Érzelmek bemutatása, jellemzése	• A témával kapcsolatos szavak és kifejezések: make sense, make sure, disappointing	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
		42.	Top Skills – That's spooky!	• Rejtélyek világának megismerése	• Történet elmondása • Érzelmek bemutatása, jellemzése	• A témával kapcsolatos szavak és kifejezések: make sense, make sure, disappointing	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

		43.	Top Skills – That’s spooky!	<ul style="list-style-type: none"> • Rejtélyek világának megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Történet elmondása • Érzelmek bemutatása, jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> • A témával kapcsolatos szavak és kifejezések: make sense, make sure, disappointing 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		44-45.	Cutlture page 1 Song 1 (Fancy a game of football?, Give me a break)	<ul style="list-style-type: none"> • A futball angolszász vonatkozásainak szemléltetése 	<ul style="list-style-type: none"> • A modul szerkezetei, konszolidáció 	<ul style="list-style-type: none"> • A modul szókincese, szókincsbővítés 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
NOVEMBER	10.	46.	Cutlture page 1 Song 1 (Fancy a game of football?,	<ul style="list-style-type: none"> • A futball angolszász vonatkozásainak szemléltetése 	<ul style="list-style-type: none"> • A modul szerkezetei, konszolidáció 	<ul style="list-style-type: none"> • A modul szókincese, szókincsbővítés 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

		Give me a break)					<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás színterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok http://.mmpi.net/gettothetop/gettothetopindex.htm
47.	Cutlture page 1 Song 1 (Fancy a game of football?, Give me a break)	• A futball angolszász vonatkozásainak szemléltetése	• A modul szerkezetei, konszolidáció	• A modul szókincese, szókincsbővítés	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		
48.	Cutlture page 1 Song 1 (Fancy a game of football?, Give me a break)	• A futball angolszász vonatkozásainak szemléltetése	• A modul szerkezetei, konszolidáció	• A modul szókincese, szókincsbővítés	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		
49-50.	Extra practice Module 2	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Past Progressive igeidő • Időhatározói mellékmondatok (when, while, as, as, as soon as)	• A modul szókincese	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		
11. 51.	Extra practice Module 2	• A modul nyelvtanának konszolidációja	Question tags	• A modul szókincese	• projektor • filctoll • CD-lejátszó		

	52.	Extra practice Module 2	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Past Perfect Simple	• A modul szókincese	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
	53.	Extra practice Module 2	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Idő- és helyhatározósók	• A modul szókincese	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörhöz tartozó szókincs Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	
NOVEMBER		54-55.	Extra practice Module 2 Revision	Module 2	• A modul szerkezetei, konszolidáció	• A modul szókincese, szókincsbővítés	• projektor • filctoll • CD-lejátszó	Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia,
	12.	56-57.	Revision 2	Module 2				Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz, rajz
		58.	Revision 2	Module 2				Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka

		59.	Test 2				A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		60.	Test 2				
	13.	61- 62.	Test correction				
		63.	Module 3 Let's communicate a, Leave a message	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése A telekommunikáció világának bemutatása (üzenetváltás) 	<ul style="list-style-type: none"> Engedély kérése, megadása, ajánlattétel, szívesség kérése Üzenetek írása, megértése Jegyzetek készítése Módbeli segédigék: can / could / may / might / Will... 	<ul style="list-style-type: none"> A telefonbeszélgetéssel kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>hold on, hang up, leave a message, phone card...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó
Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák			Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	

DECEMBER		64.	a, Leave a message	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A telekommunikáció világának bemutatása (üzenetváltás) 	<ul style="list-style-type: none"> • Engedély kérése, megadása, ajánlattétel, szívesség kérése • Üzenetek írása, megértése • Jegyzetek készítése • Módbeli segédigék: can / could / may / might / Will... 	<ul style="list-style-type: none"> • A telefonbeszélgetéssel kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>hold on, hang up, leave a message, phone card...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> •projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
		65.	b, Sign language	<ul style="list-style-type: none"> • A jelbeszéd megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Képesség kifejezése jelen, múlt és jövő időben • Utasítások adása 	<ul style="list-style-type: none"> • A témával kapcsolatos szavak és kifejezések • A <i>way</i> szóval alkotott kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> •projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
	14.	66-67.	b, Sign language	<ul style="list-style-type: none"> • A jelbeszéd megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Képesség kifejezése jelen, múlt és jövő időben • Utasítások adása 	<ul style="list-style-type: none"> • A témával kapcsolatos szavak és kifejezések • A <i>way</i> szóval alkotott kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> •projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		68.	c, Between the lines	<ul style="list-style-type: none"> • A kommunikáció történetének megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • A cél kifejezése • Full infinitive • Bare infinitive 	<ul style="list-style-type: none"> • A kommunikációval kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> •projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
		69.	c, Between the lines	<ul style="list-style-type: none"> • A kommunikáció történetének megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • A cél kifejezése • Full infinitive • Bare infinitive 	<ul style="list-style-type: none"> • A kommunikációval kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> •projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

		70.	d, Gestures	• A gesztusok megismerése	• Brszélgetés a gesztusok jelentéséről a világ különböző részein • Az <i>-ing</i> alak (gerund)	• A témával kapcsolatos szavak és kifejezések	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
	15.	71.	d, Gestures	• A gesztusok megismerése	• Brszélgetés a gesztusok jelentéséről a világ különböző részein • Az <i>-ing</i> alak (gerund)	• A témával kapcsolatos szavak és kifejezések	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókincs Vocabulary	A	
DECEMBER		72.	Top Skills – Connecting people	• A telekommunikáció világának egyes aspektusainak bemutatása	• Évelés adott álláspont mellett és ellen • Vélemény kifejtése és annak igazolása	• A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések: download harmful, delete, destroy, keep in touch, what is more	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz
		73.	Top Skills – Connecting people	• A telekommunikáció világának egyes aspektusainak bemutatása	• Évelés adott álláspont mellett és ellen • Vélemény kifejtése és annak igazolása	• A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések: download harmful, delete, destroy, keep	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	

						in touch, what is more		Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka
		74-75.	Top Skills – Connecting people	• A telekommunikáció világának egyes aspektusainak bemutatása	• Évelés adott álláspont mellett és ellen • Vélemény kifejtése és annak igazolása	• A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések: download harmful, delete, destroy, keep in touch, what is more	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
	16.	76.	Extra practice Module 3	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• can / could / may / will / would / must / have to / need / can't	• A modul szókincese	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		77.	Extra practice Module 3	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• can / could / may / will / would / must / have to / need / can't	• A modul szókincese	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		78.	Extra practice Module 3	• A modul nyelvtanának konszolidációja	Infinitive, -ing form	• A modul szókincese	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		79-80.	Extra practice Module 3	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• can / could / be able to • could / may / might • must / can't • infinitive / gerund	• A modul szókincese	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák
				Az óra célja Aims of the lesson	A fogalomkörökhöz tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	A fogalomkörökhöz tartozó szókinces Vocabulary	Eszközök és anyagok Aids and materials	Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek

JANUÁR	17.	81.	Revision 3	Module 3				<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
		82-83.	Revision 3	Module 3				
		84.	Test 3					
		85.	Test 3					
	18.	86.	Test corection					
		87-88.	Revision Modules 1-3					
		89.	Mid-term Test					
		90.	Mid-term Test					
	19.	91.	Mid-term Test					
	H ó	H ét	Ó r	T a n a n y				

			Az óra célja Aims of the lesson A fogalomkörökhöz	tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures A fogalomkörökhöz	tartozó szókincs Vocabulary Eszközök és anyagok	Aids and materials Module 3	Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
JANUÁR	92-93.	Module 4 H₂O a, A source of life	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése A víz jelentőségének megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Tények megvitatása Földrajzi jellemzők megvitatása Hasonlítások tétele A határozott névelő 	<ul style="list-style-type: none"> A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>blurred vision, percent, planet...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőkéesség és vállalkozói kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
	94.	a, A source of life	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése A víz jelentőségének megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Tények megvitatása Földrajzi jellemzők megvitatása Hasonlítások tétele A határozott névelő 	<ul style="list-style-type: none"> A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>blurred vision, percent, planet...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
	95.	b, All aboard	<ul style="list-style-type: none"> A hajózás bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> Egyetértés, egyet nem értés kifejezése preferencia kifejezése so / neither / too / either 	<ul style="list-style-type: none"> A hajózással kapcsolatos szókincs 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

20.	96.	b, All aboard	<ul style="list-style-type: none"> • A hajózás bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Egyetértés, egyet nem értés kifejezése • preferencia kifejezése • so / neither / too / either 	<ul style="list-style-type: none"> • A hajózással kapcsolatos szókincs 	<ul style="list-style-type: none"> •projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
	97.	c, Under the sea	<ul style="list-style-type: none"> • A tenger alatti világ megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Tények megivtatása • A szenvedő szerkezet (Present Simple – Present Progressive) 	<ul style="list-style-type: none"> • A témával kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>below, cave, coastal, habitat, tropical...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> •projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
	98-99.	c, Under the sea	<ul style="list-style-type: none"> • A tenger alatti világ megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Tények megivtatása • A szenvedő szerkezet (Present Simple – Present Progressive) 	<ul style="list-style-type: none"> • A témával kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>below, cave, coastal, habitat, tropical...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> •projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák
				Az óra célja Aims of the lesson A fogalomkörökhöz	tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures A fogalomkörökhöz	tartozó szókincs Vocabulary Eszközök és anyagok	Aids and materials Module 3	Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
F E B R U Á R		100.	d, Save our planet	<ul style="list-style-type: none"> A környezetvédelem bemutatása (a vizek védelme) 	<ul style="list-style-type: none"> Folyamatok jellemzése és követése A szenvedő szerkezet (Present Perfect Simple , Future Will, going to , modal verbs) 	<ul style="list-style-type: none"> A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>car fumes, environmental problem, predict, protect...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p>
	21.	101.	d, Save our planet	<ul style="list-style-type: none"> A környezetvédelem bemutatása (a vizek védelme) 	<ul style="list-style-type: none"> Folyamatok jellemzése és követése A szenvedő szerkezet (Present Perfect Simple , Future Will, going to , modal verbs) 	<ul style="list-style-type: none"> A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>car fumes, environmental problem, predict, protect...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	<p><u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
		102-103.	Top Skills – Natural disasters	<ul style="list-style-type: none"> A természeti katasztrófák megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés a természeti katasztrófákról Újságcikk írása 	<ul style="list-style-type: none"> A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

					• Phrasal verbs		
	104.	Top Skills – Natural disasters	• A természeti katasztrófák megismerése	• Beszélgetés a természeti katasztrófákról • Újságcikk írása	• A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések • Phrasal verbs	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
	105.	Top Skills – Natural disasters	• A természeti katasztrófák megismerése	• Beszélgetés a természeti katasztrófákról • Újságcikk írása	• A témakörrel kapcsolatos szavak és kifejezések • Phrasal verbs	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
22.	106.	Cutlture page 2 Song 2 (What is the right age to start driving a car?, Feel the flow)	• Az autóvezetés bemutatása (a megfelelő életkor)	• A modul szerkezetei, konszolidáció	• A modul szókincse, szókincsbővítés	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	http://mmpi.net/gettothetop/gettothetopindex.htm
	107.	Cutlture page 2 Song 2 (What is the right age to start driving a car?, Feel the flow)	• Az autóvezetés bemutatása (a megfelelő életkor)	• A modul szerkezetei, konszolidáció	• A modul szókincse, szókincsbővítés	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
H	H	Ö	r	T	a	n	n
Idegen nyelvi kulcskompetenciák							

			Az óra célja Aims of the lesson A fogalomkörökhöz	tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures A fogalomkörökhöz	tartozó szókincs Vocabulary Eszközök és anyagok	Aids and materials Module 3	Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
FEBRUÁR	108-109.	Cutlure page 2 Song 2 (What is the right age to start driving a car?, Feel the flow)	• Az autóvezetés bemutatása (a megfelelő életkor)	• A modul szerkezetei, konszolidáció	• A modul szókincese, szókincsbővítés	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz
	110.	Extra practice Module 4	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• A határozott névelő	• A modul szókincese	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka <u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok
	23. 111.	Extra practice Module 4	• A modul nyelvtanának konszolidációja	so / neither / too / either	• A modul szókincese	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
	112.	Extra practice Module 4	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• A szenvedő szerkezet (Present Simple / Past Simple)	• A modul szókincese	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
	113.	Extra practice Module 4	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• A szenvedő szerkezet (Present Perfect Simple, Future will, Future	• A modul szókincese	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	

				'going to', Modal verbs				
		114-115.	Extra practice Module 4 Revision	Module 4				
	24.	116.	Module 4 Revision	Module 4				
		117-118	Module 4 Revision	Module 4				
Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák
				Az óra célja Aims of the lesson A fogalomkörökhöz	tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures A fogalomkörökhöz	tartozó szókincs Vocabulary Eszközök és anyagok	Aids and materials Module 3	Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
MÁRCIUS		119.	Test 4	Module 4				Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
		120.	Test 4	Module 4				

							<p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek, háztartástan</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p>A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>	
25.	121.	Test correction	Module 4					
	122-123.	Module 5 <i>Stand by me</i> a, It's an emergency!	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A mentőszolgálatok bemutatása az angolszász országokban 	<ul style="list-style-type: none"> • Utasítások adása • Balesetről információ kérése adása • Vészhívás indítása • Subject – Object questions • Tagadó alakú kérdések 	<ul style="list-style-type: none"> • A témával kapcsolatos szavak és kifejezések • Phrasal verbs : get away, go off, stay away, calm down 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó • interaktív tábla / tanári számítógép 		
	124.	a, It's an emergency!	<ul style="list-style-type: none"> • A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése • A mentőszolgálatok bemutatása az angolszász országokban 	<ul style="list-style-type: none"> • Utasítások adása • Balesetről információ kérése adása • Vészhívás indítása • Subject – Object questions • Tagadó alakú kérdések 	<ul style="list-style-type: none"> • A témával kapcsolatos szavak és kifejezések • Phrasal verbs : get away, go off, stay away, calm down 	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • filctoll • CD-lejátszó • interaktív tábla / tanári számítógép 		

		125.	b, Watch out!	A balesetek megismerése	<ul style="list-style-type: none"> • Baleset leírása • Beszélgetés a sérülésekről • Visszaható névmások 	<ul style="list-style-type: none"> • A balesetekkel kapcsolatos szavak és kifejezések, indulatszavak 	<ul style="list-style-type: none"> •projektor • filctoll • CD-lejátszó 	
Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák
				Az óra célja Aims of the lesson A fogalomkörökhöz	tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures A fogalomkörökhöz	tartozó szókincs Vocabulary Eszközök és anyagok	Aids and materials Module 3	Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
MÁRCIUS	26.	126.	b, Watch out!	A balesetek megismerése	<ul style="list-style-type: none"> • Baleset leírása • Beszélgetés a sérülésekről • Visszaható névmások 	<ul style="list-style-type: none"> • A balesetekkel kapcsolatos szavak és kifejezések, indulatszavak 	<ul style="list-style-type: none"> •projektor • filctoll • CD-lejátszó 	<p><u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret</p> <p><u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, rajz</p> <p><u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka</p> <p><u>A differenciálás szinterei:</u> egyéni fejlesztés, feladattípusok</p>
		127.	c, Teen problems	• A probléma megoldás bemutatása	<ul style="list-style-type: none"> • Tanácsadás, tanácskérés • Probléma megfogalmazása • Feltételes mondatok (2. típus) 	<ul style="list-style-type: none"> • A témával kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>bookworm, bully, noticeboard, typewriter...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> •projektor • filctoll • CD-lejátszó 	

	128-129	c, Teen problems	<ul style="list-style-type: none"> • A probléma megoldás bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • Tanácsadás, tanácskérés • Feltételes mondatok (2. típus) 	<ul style="list-style-type: none"> • A témával kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>bookworm, bully, noticeboard, typewriter...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> •projektor • filctoll • CD-lejátszó
	130.	d, I wish...	<ul style="list-style-type: none"> • A kívánságok megfogalmazásának megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Kívánságok megfogalmazása • Képzeltbeli helyzetek megvitatása • Wish + V₂ 	<ul style="list-style-type: none"> • A témával kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>for instance, let sy down, raise money, some years back...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> •projektor • filctoll • CD-lejátszó
27.	131.	d, I wish...	<ul style="list-style-type: none"> • A kívánságok megfogalmazásának megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Álmúlt idő (Unreal past) • Wish + V₂ 	<ul style="list-style-type: none"> • A témával kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>for instance, let sy down, raise money, some years back...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> •projektor • CD-lejátszó
	132-133.	Top Skills – Helping out	<ul style="list-style-type: none"> • Érdeklődő levél megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • Információ kérése 	<ul style="list-style-type: none"> • A témához tartozó szavak és kifejezések: <i>furthermore, in advance, Yours faithfully,...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> •projektor • filctoll • CD-lejátszó

		134.	Top Skills – Helping out	• Érdeklődő levél megismerése	• Információ kérése	• A témához tartozó szavak és kifejezések: <i>furthermore, in advance, Yours faithfully, ...</i>	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
--	--	------	---------------------------------	-------------------------------	---------------------	---	---	--

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson A fogalomkörökhöz	tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures A fogalomkörökhöz	tartozó szókincs Vocabulary Eszközök és anyagok	Aids and materials Module 3	
MÁRCIUS		135.	Top Skills – Helping out	• Érdeklődő levél megismerése	• Információ kérése	• A témához tartozó szavak és kifejezések: <i>furthermore, in advance, Yours faithfully, ...</i>	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek
	28.	136.	Extra practice Module 5	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• A kérdés módjai	• A modul szókincese	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka
		137.	Extra practice Module 5	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• A visszaható névmás	• A modul szókincese	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	

								A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		138.	Extra practice Module 5	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Feltételes mondatok (második típus) • Óhajtó mondatok (I wish...)	• A modul szókincese	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u>
		139- 140.	Extra practice Revision	Module 5				Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia
	29.	141.	Revision 5	Module 5				<u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek, biológia
		142- 143.	Revision 5	Module 5				<u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
				Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett
				Az óra célja Aims of the lesson A fogalomkörökhöz	tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures A fogalomkörökhöz	tartozó szókinces Vocabulary Eszközök és anyagok	Aids and materials Module 3	kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
Á P R I L I		144.	Test 5					<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés

								Egyéb kulcskompetenciák: Szociális és állampolgári kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia Kapcsolódási pontok: földrajz, állampolgári ismeretek Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		145.	Test 5					
30.		146.	Test correction					
		147-148.	Module 6 No limits a, Eccentric people	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése A külön emberek megismerése, a különység fogalma 	<ul style="list-style-type: none"> Állítások tolmácsolása Beszélgetés külön emberekről A függő beszéd (állító mondatok) 	<ul style="list-style-type: none"> A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: <i>foolish, naturally, to be exact, a a total of...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	
		149.	a, Eccentric people	<ul style="list-style-type: none"> A modul témájának bemutatása, a diákok háttértudásának felmérése A külön emberek megismerése, a különység fogalma 	<ul style="list-style-type: none"> Állítások tolmácsolása Beszélgetés külön emberekről A függő beszéd (állító mondatok) 	<ul style="list-style-type: none"> A témához kapcsolódó szavak és kifejezések: <i>foolish, naturally, to be exact, a a total of...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> projektor filctoll CD-lejátszó 	

H	ó	H	ét	Ó	r	T	a	n	a	n	y	Idegen nyelvi kulcskompetenciák	
----------	----------	----------	-----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	--	--

				Az óra célja Aims of the lesson A fogalomkörökhöz	tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures A fogalomkörökhöz	tartozó szókincs Vocabulary Eszközök és anyagok	Aids and materials Module 3	Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
ÁPRILIS		150.	b, Can you believe it?	• A zene világának bemutatása	• Érzelmek kifejezése • A függő beszéd (kérés – kérdés)	• A témával kapcsolatos szavak, kifejezések • A <i>time</i> szóval alkotott kifejezések	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári
	31.	151.	b, Can you believe it?	• A zene világának bemutatása	• Érzelmek kifejezése • A függő beszéd (kérés – kérdés)	• A témával kapcsolatos szavak, kifejezések • A <i>time</i> szóval alkotott kifejezések	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	kompetencia, Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek
		152-153.	c, Way up high	• Az építészet világának megismerése	• Kérdések tolmácsolása • Beszélgetés híres épületekről • A függő beszéd (kérdések)	• A témával kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>Change hands, Take one's place...</i>	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		154.	c, Way up high	• Az építészet világának megismerése	• Információ kérése • A függő beszéd (kérdések)	• A témával kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>Change hands, Take one's place...</i>	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		155.	d, Don't overdo it!	• A vásárlási szokások bemutatása	• Szóbeli információ vizuális informácóvá alakítása	• A témával kapcsolatos szavak és kifejezések:	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	

						<i>shopaholic, chocoholic, well-balanced...</i>	
32.	156.	d, Don't overdo it!	• A vásárlási szokások bemutatása	• Szóbeli információ vizuális informácóvá alakítása	• A témával kapcsolatos szavak és kifejezések: <i>shopaholic, chocoholic, well-balanced...</i>	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
	157-158.	Top Skills – For fun	• A különleges étkezési szokások megismerése	• Események, rendezvények és ünnepek megvitatása	• A témával kapcsolatos szava és kifejezések: fireworks, squash, parade...	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák
				Az óra célja Aims of the lesson A fogalomkörökhöz	tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures A fogalomkörökhöz	tartozó szókincs Vocabulary Eszközök és anyagok	Aids and materials Module 3	Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
MÁJUS		159.	Top Skills – For fun	• A különleges étkezési szokások megismerése	• Események, rendezvények és ünnepek megvitatása	• A témával kapcsolatos szava és kifejezések: fireworks, squash, parade...	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	<u>Kiemelt nevelési feladatok:</u> Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés <u>Egyéb kulcskompetenciák:</u> Szociális és állampolgári kompetencia,

	160.	Top Skills – For fun	• A különleges étkezési szokások megismerése	• Események, rendezvények és ünnepek megvitatása	• A témával kapcsolatos szava és kifejezések: fireworks, squash, parade...	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek, történelem <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
33.	161.	Cutlture page 3 Song 3 (The Royal Mail, I'm sorry)	• A postai szolgáltatás (Anglia)	• A modul szerkezetei, konszolidáció	• A modul szókincse, szókincsbővítés	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
	162.	Cutlture page 3 Song 3 (The Royal Mail, I'm sorry)	• A postai szolgáltatás (Anglia)	• A modul szerkezetei, konszolidáció	• A modul szókincse, szókincsbővítés	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	http://mmpi.net/gettothetop/gettothetopindex.htm
	163.	Cutlture page 3 Song 3 (The Royal Mail, I'm sorry)	• A postai szolgáltatás (Anglia)	• A modul szerkezetei, konszolidáció	• A modul szókincse, szókincsbővítés	•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
	164-165.	Extra practice Module 6	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Függő beszéd (Állító mondatok)	• A modul szókincse	• A modul nyelvtanának konszolidációja	

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák			Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson A fogalomkörökhöz	tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures	tartozó szókincs Vocabulary Eszközök és anyagok	

					A fogalomkörökhöz			
MÁJUS	34.	166.	Extra practice Module 6	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Függő beszéd (kérdő mondatok – Kérések – parancsok)	• A modul szókincese	• A modul nyelvtanának konszolidációja	Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés, Testi és lelki egészség Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire Egyéb kulcskompetenciák Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, Természettudományos kompetencia Digitális kompetencia <u>Kapcsolódási pontok:</u> földrajz, állampolgári ismeretek <u>Munkaforma:</u> csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
		167.	Extra practice Module 6	• A modul nyelvtanának konszolidációja	• Függő beszéd (Állító mondatok)	• A modul szókincese	• A modul nyelvtanának konszolidációja	
		168-169.	Extra practice Module 6 Revision	Module 6			•projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		170.	Revision 6	Module 6			• projektor • filctoll • CD-lejátszó	
		35.	171.	Test 6				
			172.	Test correction				

Hónap	Hét	Óra	Tananyag	Idegen nyelvi kulcskompetenciák				Egyéb fejlesztett kompetenciák Munkaformák A differenciálás szinterei weblinkek
				Az óra célja Aims of the lesson A fogalomkörökhöz	tartozó funkciók és nyelvi szerkezetek Functions and Structures A fogalomkörökhöz	tartozó szókinés Vocabulary Eszközök és anyagok	Aids and materials Module 3	
JÚNIUS		173- 174.	Revision Modules 1-6					Kiemelt nevelési feladatok: Énkép, önismeret, hon- és népismeret, Gazdasági nevelés, Testi és lelki egészség Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire Egyéb kulcskompetenciák
		175. 176.	Revision Modules 1-6					
	36.	177. 178.	Final test					Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, Természettudományos kompetencia Digitális kompetencia
		179. 180.	Final test correction					Kapcsolódási pontok: földrajz, állampolgári ismeretek Munkaforma: csoportmunka, pármunka, egyéni- és frontális munka A differenciálás szinterei: egyéni fejlesztés, feladattípusok
	181. 182.	Év végi ismétlés						
	183. 184. 185.	Év végi ismétlés						

8. évfolyam német nyelv
A PASS AUF! 4 NEU TANKÖNYVHÖZ
Éves óraszám: 111
normál, heti óraszám: 3

ÓRA	LEC-KE	TÉMA SZÓKINCS	KOMMUNIKÁCIÓS SZÁNDÉK	NYELV-TANI FOGALOMKÖRÖK	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM, OLVASNI-VALÓ
1. óra	1. lecke	1. Der große Plan (5. old.) bevezetés, csereprogram, (partner)osztály, cserelátogatás	<ul style="list-style-type: none"> • képleírás • személyleírás • rákérdezés információkra 			
2. óra	1. lecke	1. Der große Plan (6. old.) utazás Nürtingenbe, informatív levél	<ul style="list-style-type: none"> • rákérdezés kifejezésekre, • rákérdezés cselekvés végrehajtására 	<ul style="list-style-type: none"> • intonáció, szóösszetételek (MF) 		
3-4. óra	1. lecke	1. Der große Plan (7. old.) kérdések, válaszok és információk a csereprogramról	<ul style="list-style-type: none"> • rákérdezés információkra • válaszadás kiegészítendő és eldöntendő kérdésekre • valószínűség és bizonyosság kifejezése • annak kifejezése, hogy valamit nem tudunk pontosan 	<ul style="list-style-type: none"> • a <i>sollen</i> módbeli segédige ragozása 		
5-6. óra	1. lecke	1. Der große Plan (8. old.) a német diákok bemutatása	<ul style="list-style-type: none"> • bemutatkozás • személy leírása • személy jellemzése • kérés kifejezése 		<ul style="list-style-type: none"> • Die deutschen Kinder stellen sich vor 	
7. óra	1. lecke	1. Der große Plan (9. old.) személyleírás, jellemzés	<ul style="list-style-type: none"> • szimpátia, antipátia kifejezése • egyetértés 	<ul style="list-style-type: none"> • morfológiai alak rokon szavak 	<ul style="list-style-type: none"> • Lina erzählt z Hause • Klara und Lir haben 	

			<ul style="list-style-type: none"> • véleménykülönbség kifejezése 	képzése (MF)	verschiedene Meinungen	
8. óra	1. lecke	1. Der große Plan (10. old.) személyleírás, jellemzés	<ul style="list-style-type: none"> • személy leírása • személy jellemzése • közös jellemvonások, hobbik megfogalmazása 	<ul style="list-style-type: none"> • szóösszetételek feloldása, képzése (MF) 		<ul style="list-style-type: none"> • Deutsch ist eine Weltsprache (MF)
9-10. óra	1. lecke	1. Der große Plan (10. old.) érzelmek, lelkiállapot kifejezése	<ul style="list-style-type: none"> • érzelmek, lelkiállapot kifejezése szó és mondat szinten • tartalom összefoglalása 		<ul style="list-style-type: none"> • Wunder des Alltags (nach Hans Manz) 	
11. óra	1. lecke	1. Der große Plan (11. old.) ifjúsági irodalom, ifjúsági szerző (Christine Nöstlinger), egy cseregyerek kalandjai	<ul style="list-style-type: none"> • könyv jellemzés • megadott szempontok alapján, tartalom ismertetése • főszereplő leírás és jellemzése 			<ul style="list-style-type: none"> • Das Austauschkind (über das Buch von Christine Nöstlinger)
12-22. óra	2. lecke	2. Wer wird wo wohnen?				
12. óra	2. lecke	2. Wer wird wo wohnen? (13. oldal) levelezés, e-mail, facebook, posta	<ul style="list-style-type: none"> • aggodalom kifejezése • megnyugtató és biztató, • kérdés információ után • kommunikáció e-mailben és facebookon 			
13-14. óra	2. lecke	2. Wer wird wo wohnen? (14. oldal) levelezés, e-mail, facebook, posta	<ul style="list-style-type: none"> • elégedettség kifejezése • aggodalom kifejezése, • reménykedés • megnyugtató és biztató • valószínűség és bizonyosság 	<ul style="list-style-type: none"> • 3. személyű személyes névmások részes esetben és elöljárószóval 		

			<ul style="list-style-type: none"> helyváltoztatás megnevezése kommunikáció e-mailben, facebookon, sms-ben 			
15. óra	2. lecke	2. Wer wird wo wohnen? (15. oldal) telefonálás	<ul style="list-style-type: none"> öröm kifejezése várakozás kifejezése kommunikáció telefonon 	<ul style="list-style-type: none"> 3. személyű személyes névmások részes esetben és előljárószóval 	<ul style="list-style-type: none"> Tim ruft Benjamin 	
16. óra	2. lecke	2. Wer wird wo wohnen? (16. oldal) várható program a partnervárosban, lakóhely látványosságai	<ul style="list-style-type: none"> várható program részeire kérdezés, válaszolás városnézés tervezése 			
17. óra	2. lecke	2. Wer wird wo wohnen? (17. oldal) cserediák fogadása	<ul style="list-style-type: none"> elégedettség, boldogság, öröm kifejezése aggodalom kifejezése reménykedés megnyugtató és biztató valószínűség, biztonság kifejezése kommunikáció képeslapon képeslap címzése 		<ul style="list-style-type: none"> zwei Gespräche 	
18. óra	2. lecke	2. Wer wird wo wohnen? (18. oldal) Boxi kutya a lakásban	<ul style="list-style-type: none"> parancsok megfogalmazás a Boxinak megállapítások megfogalmazás a Boxi viselkedéséről 	<ul style="list-style-type: none"> tárgy és részes esetet vonzó helyhatározói előljárószavak (ism.) 		
19. óra	2. lecke	2. Wer wird wo wohnen? (19. oldal)	<ul style="list-style-type: none"> vágyak megfogalmazása 			<ul style="list-style-type: none"> Die Geschichte von dem Mädchen, das

		levél az édesapától	<ul style="list-style-type: none"> történet folytatása megadott szempont alapján 			sich einen Brief wünschte (nach Elisabeth Borchers)
20. óra	2. lecke	2. Wer wird wo wohnen? (MF 19. oldal) cserediák kiválasztása, bemutatkozás és önjellemzés, lakóhely látnivalóinak a bemutatása	<ul style="list-style-type: none"> levélírás megadott szempontok alapján önjellemzés levélben lakóhely bemutatása levélben privát levél formai jellegzetességei (dátum, megszólítás, elköszönés) vagy privát e-mail formai jellegzetességei (megszólítás, elköszönés) levélírás előkészítése (struktúra kialakítása, szógyűjtés) elkészített levél tartalmi-formai ellenőrzése 			
21. óra	2. lecke	2. Wer wird wo wohnen? (MF 20. oldal) játék a jövővel	<ul style="list-style-type: none"> jövőre vonatkozó elképzelések kifejezése osztálytárs jövőjének jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> Futur I. (ism.) 		
22. óra	2. lecke	2. Wer wird wo wohnen? (MF 22-23. oldal) levelezőlap, postai szolgáltatások				

23-33. óra	3. lecke	3. Die Ungarn sind angekommen!				
23. óra	3. lecke	3. Die Ungarn sind angekommen! (21. oldal) találkozás előkészítése, szépítkezés, testápolás	<ul style="list-style-type: none"> • köszönés, első kapcsolatfelvétel • utazásra vonatkozó kérdések és válaszok megfogalmazása • tisztálkodásra vonatkozó kérdések és válaszok megfogalmazása 			
24-25. óra	3. lecke	3. Die Ungarn sind angekommen! (22. oldal) találkozás előkészítése, szépítkezés, testápolás, naplóbejegyzés	<ul style="list-style-type: none"> • naplórészletben információk keresése • tudósítás készítése a magyar vendégek megérkezéséről • utazás részleteinek (indulás, érkezés, pihenők) megfogalmazása • útvonal tervezése • cserediák jellemzése szóban és levélben (e-mailben) • cserediák felismerése jellemzők alapján 			
26. óra	3. lecke	3. Die Ungarn sind angekommen! (23. oldal) utazás Nürtingenbe	<ul style="list-style-type: none"> • utazás eseményeire rákérdezés, válaszadás • ok-okozat kifejtése 	<ul style="list-style-type: none"> • mondatok <i>weil</i> kötőszóval, • <i>wegen</i> + birtokos eset 		

27. óra	3. lecke	3. Die Ungarn sind angekommen! (24. oldal) szépítkezés, testápolás		• visszaható igék		
28-29. óra	3. lecke	3. Die Ungarn sind angekommen! (25. oldal) szépítkezés, testápolás, kozmetikai tanácsok	<ul style="list-style-type: none"> • kérdezés és válaszolás tisztálkodási szokásokról, gyakoriságról • olvasott szövegben kulcsfogalmak keresése • tanács kérése és adása • másik sürgetése • válasz sürgetésre 		• Wie bleibst du gesund? (MF)	
30. óra	3. lecke	3. Die Ungarn sind angekommen! (26. oldal) szépítkezés, testápolás, natúrkozmetikumok	<ul style="list-style-type: none"> • tanács kérése és adása • utazáshoz szükséges tisztálkodási eszközök kiválasztása 			
31. óra	3. lecke	3. Die Ungarn sind angekommen! (27. oldal) a biztosítótű eltérő szerepe kultúránként		• módbeli segédigék (ism.)	• Die Sicherheitsnadel	
32. óra	3. lecke	3. Die Ungarn sind angekommen! (MF 32. oldal) első éjszaka a fogadó családnál	<ul style="list-style-type: none"> • naplórészletben információk keresése • olvasott történet folytatása megadott szempontok alapján 			• Die Erste Nacht in der Fremde (MF)
33. óra	3. lecke	3. Die Ungarn sind angekommen! (MF 33-35. oldal)	• naplórészletben érzelmeket (örömfélelem, düh,			

		<p>érmelmek: öröm, félelem, mérgeződés</p>	<p>méreg) kifejező szövegrészetek keresése</p> <ul style="list-style-type: none"> • félelmek kifejezése • mérgeződés kifejezése 			
34-44. óra	4. lecke	4. Lina zieht in die Dachkammer				
34. óra	4. lecke	<p>4. Lina zieht in die Dachkammer (29. oldal)</p> <p>vendégfogadás</p>	<ul style="list-style-type: none"> • képek alapján események leírása, elbeszélése • vélemény kifejezése 			
35. óra	4. lecke	<p>4. Lina zieht in die Dachkammer (30. oldal)</p> <p>vendégfogadás</p>	<ul style="list-style-type: none"> • múltban történt események leírása, elbeszélése • ugyanannak az eseménynek két perspektívából való elbeszélése 			<ul style="list-style-type: none"> • Die Tagebücher von Lina und Csenge (MF)
36-37. óra	4. lecke	<p>4. Lina zieht in die Dachkammer (31. oldal)</p> <p>félelmek, elképzelések és valós vélemények a vendégül látó családról, a lakóhelyről</p>	<ul style="list-style-type: none"> • korábbi és/vagy megváltozott vélemény kifejezése • csodálkozás, megütközés • állásfoglalás, javaslat és válasz kifejezése 	<ul style="list-style-type: none"> • mondatok <i>dass</i> kötőszóval 	<ul style="list-style-type: none"> • Lina besucht ihre Freundin Emily 	
38. óra	4. lecke	<p>4. Lina zieht in die Dachkammer (32. oldal)</p> <p>vendégeknek a lakóhely látnivalóinak bemutatása</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vélemény kifejezése • javaslat és válasz • levél (e-mail) fogalmazása a városnézésről, programokról (MF) 			
39. óra	4. lecke	4. Lina zieht in die Dachkammer (33. oldal)	<ul style="list-style-type: none"> • jövőbeli tervek kifejezése • tervek indoklása 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>dafür / dagegen</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Was sollen wir heute machen? 	

		látnivalók, programok	<ul style="list-style-type: none"> • program tervezése • egyetértés, egyet nem értés kifejezése • állásfoglalás, javaslat és válasz 			
40. óra	4. lecke	4. Lina zieht in die Dachkammer (MF 41-42. oldal) uszoda			<ul style="list-style-type: none"> • Im Freibad (MF) 	
41-42. óra	4. lecke	4. Lina zieht in die Dachkammer (34. oldal) állatkert	<ul style="list-style-type: none"> • cél, útvonal megfogalmazás a • állásfoglalás, javaslat és válasz • megtörtént esemény felidézése, elbeszélése 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>außer</i> + részes eset 	<ul style="list-style-type: none"> • Csenge besucht mit Familie Stahlmann die Wilhelma 	<ul style="list-style-type: none"> • Aus dem Programm des Zoos (MF)
43. óra	4. lecke	4. Lina zieht in die Dachkammer (35. oldal) a fotográfus és a víziló	<ul style="list-style-type: none"> • múltban történt események leírása, elbeszélése 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>an</i> + tárgyeset, 		
44. óra	4. lecke	4. Lina zieht in die Dachkammer (MF 44. oldal) a fogorvos és az állatok	<ul style="list-style-type: none"> • múltban történt események leírása, elbeszélése • szövegben információk keresése 			<ul style="list-style-type: none"> • Der Zahnarzt der Tiere
45-50. óra		Félévi ismétlés, rendszerezés, számonkérés				
51-60. óra	5. lecke	5. Der Stadtbummel				
51. óra	5. lecke	5. Der Stadtbummel (37. oldal)	<ul style="list-style-type: none"> • ruhapróba: tetszés és nemtetszés 			

		beutazás a városba, áruházban, vásárlás, ruházkodás, divat				
52. óra	5. lecke	5. Der Stadtbummel (38. oldal) beutazás a városba, áruházban, vásárlás, ruházkodás, divat	<ul style="list-style-type: none"> • ugyanannak a múltbeli eseménynek az elbeszélése két perspektívából 			
53. óra	5. lecke	5. Der Stadtbummel (39. oldal) beutazás a városba, áruházban, vásárlás	<ul style="list-style-type: none"> • információ szerzése kérdés-felelet útján • ok-okozat kifejezése 		<ul style="list-style-type: none"> • Zwei Szenen: Wie kam es zum Stubenarrest ? 	
54. óra	5. lecke	5. Der Stadtbummel (40. oldal) beutazás a városba, áruházban, vásárlás	<ul style="list-style-type: none"> • ok-okozat kifejezése 	<ul style="list-style-type: none"> • szórendi szabályok <i>deshalb, aber</i> és <i>und</i> kötőszavak után 		
55. óra	5. lecke	5. Der Stadtbummel (41. oldal) áruházban, ruhapróba, vásárlás,	<ul style="list-style-type: none"> • ruhapróba: tetszés és nemtetszés • udvarias engedélykérés • bizonytalan magyarázat • egyértelmű magyarázat 			
56. óra	5. lecke	5. Der Stadtbummel (42. oldal) divatos öltözködés, bevásárlás	<ul style="list-style-type: none"> • ruhapróba: tetszés és nemtetszés • magyarázat 		<ul style="list-style-type: none"> • Isabel und ihre Freundin besprechen am 	

			<ul style="list-style-type: none"> • másik véleményének a megerősítése • egyetértés 		Telefon... (MF)	
57. óra	5. lecke	<p>5. Der Stadtbummel (43. oldal)</p> <p>divatos öltözködés, bevásárlás, árucikkek, színek</p>	<ul style="list-style-type: none"> • múltbéli esemény elbeszélése • visszakérdezés egy adott információra • ok-okozat kifejtése • magyarázat 		<ul style="list-style-type: none"> • Die Einkaufsstüte 	
58. óra	5. lecke	<p>5. Der Stadtbummel (43. oldal)</p> <p>öltözködésről szóló vers feldolgozása</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tartalom elbeszélése • tetszés és nemtetszés kifejezése • elbeszélő perspektívájának megváltoztatása 			<ul style="list-style-type: none"> • Ich (Manfred Mai)
59. óra	5. lecke	<p>5. Der Stadtbummel (MF 53. oldal)</p> <p>hobbik, érdeklődés</p>	<ul style="list-style-type: none"> • megadott szempontok alapján kérdések megfogalmazása és megválaszolása • beszámoló az osztálytárs érdeklődési köreiről, hobbijairól • ok-okozat kifejtése • magyarázat 			
60. óra	5. lecke	<p>5. Der Stadtbummel (MF 54. oldal)</p> <p>hasonlóságok és különbségek (személyiségvonások, tulajdonságok,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • megadott szempontok alapján kérdések megfogalmazása és megválaszolása • beszámoló az osztálytárs 			

		hobbik, szórakozás, szabadidő)	<p>érdeklődési köreiről, hobbijairól</p> <ul style="list-style-type: none"> • ok-okozat kifejtése • magyarázat 			
61-70. óra	6. lecke	6. Heute schreiben wir kein Diktat!				
61. óra	6. lecke	<p>6. Heute schreiben wir kein Diktat! (45. oldal)</p> <p>napirend, tevékenység időpontjának meghatározása, házi feladat, család és iskola</p>	<ul style="list-style-type: none"> • napi időbeosztás kifejezése • érdeklődés tevékenységekk el és időpontokkal kapcsolatban 	<ul style="list-style-type: none"> • időhatározós kifejezések, kérdőszók 		
62. óra	6. lecke	<p>6. Heute schreiben wir kein Diktat! (46. oldal)</p> <p>naplóbejegyzés két különböző perspektívából, iskolai feladatok, napirend</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ugyanannak a múltbeli eseménynek az elbeszélése két perspektívából 			
63. óra	6. lecke	<p>6. Heute schreiben wir kein Diktat! (47. oldal)</p> <p>napirend, házi feladat, család és iskola</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ugyanannak a múltbeli eseménynek az elbeszélése két perspektívából • naplóbejegyzés ekben információk keresése • egyetértés és vélemény kifejtése • érdeklődés tevékenységekk el kapcsolatban 			

64. óra	6. lecke	6. Heute schreiben wir kein Diktat! (48. oldal) napirend, család és iskola	<ul style="list-style-type: none"> • egyetértés és vélemény kifejtése • napi időbeosztás • érdeklődés tevékenységekk el kapcsolatban 	<ul style="list-style-type: none"> • időhatározós kifejezések, kérdőszók 		
65. óra	6. lecke	6. Heute schreiben wir kein Diktat! (49. oldal) szakkörök, tantárgyak, iskola jellemzése	<ul style="list-style-type: none"> • napi időbeosztás • érdeklődés tevékenységekk el kapcsolatban • iskola jellemzőinek a leírása 			
66. óra	6. lecke	6. Heute schreiben wir kein Diktat! (50. oldal) napirend, házi feladat, család és iskola	<ul style="list-style-type: none"> • történet rekonstruálása írásban • történet összefoglalása szóban • esemény, személy minősítése • egyetértés és vélemény kifejtése 		<ul style="list-style-type: none"> • Der dicke Dir 	
67. óra	6. lecke	6. Heute schreiben wir kein Diktat! (51. oldal) bukfencező zsiráf	<ul style="list-style-type: none"> • monologikus történet átalakítása párbeszéddé • egyetértés és vélemény kifejtése • osztályzatok közlése • vigasztalás 	<ul style="list-style-type: none"> • interpunkció kiegészítése (mondatvégi írásjelek, mondatkezdő nagybetűk) 		<ul style="list-style-type: none"> • Die Giraffe und der Purzelbaum (nach Miloš Macourek)
68. óra	6. lecke	6. Heute schreiben wir kein Diktat! (MF 62. oldal) ének-zene, zeneoktatás, muzsikálás	<ul style="list-style-type: none"> • érdeklődés tevékenységekk el kapcsolatban • egyetértés és vélemény kifejtése • olvasott szövegben 			

			kulcsfogalmak felismerése			
69. óra	6. lecke	<p>6. Heute schreiben wir kein Diktat! (MF 63. oldal)</p> <p>napirend, ének-zene, zenetanulás, muzsikálás</p>	<ul style="list-style-type: none"> • egyetértés és vélemény kifejtése • napi időbeosztás • érdeklődés tevékenységekkel kapcsolatban 		<ul style="list-style-type: none"> • Konrad und die Gitarre 	
70. óra	6. lecke	<p>6. Heute schreiben wir kein Diktat! (MF 64-65. oldal)</p> <p>iskola, napirend, osztályzatok, tantárgyak, tankönyvek</p>	<ul style="list-style-type: none"> • érdeklődés tevékenységekkel kapcsolatban • egyetértés és vélemény kifejtése • napi időbeosztással kapcsolatos eltérések megfogalmazás • osztályzatok, tankönyvek összehasonlítás a (német/magyar) 	<ul style="list-style-type: none"> • ellentétes jelentésű melléknevek (ism.) 		
71-80. óra	7. lecke	<p>7. So haben wir gewonnen!</p>				
71-72. óra	7. lecke	<p>7. So haben wir gewonnen! (53. oldal)</p> <p>baleset, sport, foci</p>	<ul style="list-style-type: none"> • döbbenet kifejezése • feltétlen szükségesség kifejezése • fizikai fájdalom közlése 			
73. óra	7. lecke	<p>7. So haben wir gewonnen! (54. oldal)</p> <p>szabadidő, sport, foci</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ugyanannak a múltbeli eseménynek az elbeszélése két perspektívából • rokon értelmű kifejezések (parafrázisok) 	<ul style="list-style-type: none"> • vonzatos igék: <i>sich interessieren für, Angst haben vor, gut sein in, sprechen über</i> 		

			<p>keresése írott szövegben</p> <ul style="list-style-type: none"> • rokon értelmű kifejezések (parafrázisok) használata szóban/írásban • együtterzés kifejezése • érdeklődés hogylét felől 			
74. óra	7. lecke	<p>7. So haben wir gewonnen! (55. oldal)</p> <p>szabadidő, sport, foci</p>	<ul style="list-style-type: none"> • olvasott szövegben megadott szempontok alapján információ keresése • múltbéli esemény elbeszélése szóban • döbbenet kifejezése • pozitív vélemény kifejezése • vélemény indoklása 			
75. óra	7. lecke	<p>7. So haben wir gewonnen! (56. oldal)</p> <p>szabadidő, sport, foci</p>	<ul style="list-style-type: none"> • múltbéli esemény elbeszélése szóban • feltétlen szükségesség kifejezése • kérlelés és szíves válasz • fizikai fájdalom közlése 	<ul style="list-style-type: none"> • sorszámnevek (MF, ism.) 		
76. óra	7. lecke	<p>7. So haben wir gewonnen! (MF 73-74. oldal)</p> <p>baleset, szabadidő, sport</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rokon értelmű kifejezések (parafrázisok) keresése írott szövegben • rokon értelmű kifejezések (parafrázisok) 			<ul style="list-style-type: none"> • Der Unfall (MF)

			<p>használata szóban/írásban</p> <ul style="list-style-type: none"> • olvasott szöveg tagolása mozzanatokra • olvasott szöveg összefoglalása szóban • íráskészség: orvosi igazolás kiegészítése írásban • szülői igazolás megfogalmazás a írásban 			
77. óra	7. lecke	<p>7. So haben wir gewonnen! (57. oldal)</p> <p>szabadidő, sport,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • interjú előkészítése (kérdések megfogalmazás a egy témához) • halott szövegben információk keresése • hallott szöveg összefoglalása szóban 		<ul style="list-style-type: none"> • Familie Ranke fährt Einrad 	
78. óra	7. lecke	<p>7. So haben wir gewonnen! (58. oldal)</p> <p>foci</p>	<ul style="list-style-type: none"> • táblázatban közölt statisztikai adatok alapján megállapítások megfogalmazás a szóban/írásban • internetes kutatómunka 	<ul style="list-style-type: none"> • számnevek különböző funkcióban (évszámok, gólállás, tizedesek) 		
79. óra	7. lecke	<p>7. So haben wir gewonnen! (MF 75. oldal)</p> <p>szabadidő, sport, foci</p>	<ul style="list-style-type: none"> • táblázatban közölt statisztikai adatok alapján megállapítások megfogalmazás a szóban/írásban 			

80. óra	7. lecke	7. So haben wir gewonnen! (59. oldal) szabadidő, sport, foci	<ul style="list-style-type: none"> • személy jellemzése • olvasott szöveg tagolása • interjú készítése képzelt személlyel 			
81-90. óra	8. lecke	8. Das geheime Tagebuch				
81-82. óra	8. lecke	8. Das geheime Tagebuch (61. oldal) megjelenés	<ul style="list-style-type: none"> • ugyanannak a múltbeli eseménynek, személynek az elbeszélése, jellemzése két perspektívából • megjelenés jellemzése • személyleírás 			
83. óra	8. lecke	8. Das geheime Tagebuch (62. oldal) érzelmek	<ul style="list-style-type: none"> • ugyanannak a múltbeli eseménynek az elbeszélése, két perspektívából 			
84. óra	8. lecke	8. Das geheime Tagebuch (63. oldal) érzelmek, szeretet, harag, kibékülés	<ul style="list-style-type: none"> • érzelmek kifejezése • fokozó értékelés • privát levél (e-mail) fogalmazása (MF) 	<ul style="list-style-type: none"> • mellékmondati szórend <i>dass, wenn</i> és <i>weil</i> kötőszók után • főmondati szórend mellékmondat után 		
85. óra	8. lecke	8. Das geheime Tagebuch (64. oldal) érzelmek, veszekedés, harag	<ul style="list-style-type: none"> • érzelmek kifejezése • felháborodás • bocsánatkérés 			

86. óra	8. lecke	8. Das geheime Tagebuch (65. oldal) ézelmek, irigység	<ul style="list-style-type: none"> • személyleírás • pozitív és negatív tulajdonságok kifejezése • ézelmek (irigység) kifejezése • elnézés kérése 		<ul style="list-style-type: none"> • Nur kein Neid! 	
87. óra	8. lecke	8. Das geheime Tagebuch (66. oldal) ézelmek, szeretet, szomorúság, buli	<ul style="list-style-type: none"> • személyleírás • pozitív és negatív tulajdonságok kifejezése • esemény tervezése • meghívás kifejezése 	<ul style="list-style-type: none"> • ellentétes jelentésű melléknevek (MF, ism.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Paula macht eine Party 	
88-89. óra	8. lecke	8. Das geheime Tagebuch (67. oldal, MF 84-85. oldal) titkosírás	<ul style="list-style-type: none"> • titkosírás készítése, elolvasása 			
90. óra	8. lecke	8. Das geheime Tagebuch (MF 83. oldal) Helgoland, a német nyelv variációi	<ul style="list-style-type: none"> • definíció alkotása, jelentésmagyarázat • olvasott szöveg tartamának összefoglalása • olvasott szöveg tartalmának kiegészítése írásban 			
91-102. óra	9. lecke	9. Die vier Riesenposter				
91-92. óra	9. lecke	9. Die vier Riesenposter (69. oldal)	<ul style="list-style-type: none"> • ugyanannak a múltbeli eseménynek az elbeszélése, két perspektívából 			

		magyar cserediákok benyomásai Németországról	<ul style="list-style-type: none"> • személyek jellemzése • olvasott szöveg tartalmának visszaadása címben • olvasott szövegben információk keresése • múltbéli eseménysor elbeszélése szóban • összehasonlító értékelés, leírás 			
93. óra	9. lecke	9. Die vier Riesenposter (70. oldal) információk Németországról, Nürtingenről	<ul style="list-style-type: none"> • információkérés és -adás • település jellemzése adott szempontok alapján szóban/írásban • összehasonlító értékelés, leírás 			
94. óra	9. lecke	9. Die vier Riesenposter (71. oldal) települések jellemzőinek, látnivalóinak összehasonlítása	<ul style="list-style-type: none"> • információkérés és -adás • összehasonlító értékelés, leírás 			
95. óra	9. lecke	9. Die vier Riesenposter (72. oldal) étkezés Németországban	<ul style="list-style-type: none"> • információkérés és -adás • összehasonlító értékelés, leírás • privát levél (e-mail) megfogalmazás a/kiegészítése • meghívás reggelire 			
96. óra	9. lecke	9. Die vier Riesenposter (73. oldal)	<ul style="list-style-type: none"> • rendelés • reagálás a rendelésre • információkérés és -adás 	<ul style="list-style-type: none"> • német jövevényszavak a magyar nyelvben 		

		étkezés Németországban	<ul style="list-style-type: none"> összehasonlító értékelés, leírás 			
97. óra	9. lecke	9. Die vier Riesenposter (74. oldal) láttnivalók és tevékenységek a városban és környékén	<ul style="list-style-type: none"> információkérés és -adás összehasonlító értékelés, leírás 			<ul style="list-style-type: none"> Kletterfans schreiben
98. óra	9. lecke	9. Die vier Riesenposter (75. oldal) információk Németországról az internetről	<ul style="list-style-type: none"> információkérés és -adás összehasonlító értékelés, leírás hirdetés értelmezése hírítés információinak továbbadása szóban internetes információkeresés és 		<ul style="list-style-type: none"> Paula surft im Internet 	
99. óra	9. lecke	9. Die vier Riesenposter (76. oldal) közlekedés Németországban	<ul style="list-style-type: none"> információkérés és -adás összehasonlító értékelés, leírás 			
100. óra	9. lecke	9. Die vier Riesenposter (77. oldal) közlekedés Németországban	<ul style="list-style-type: none"> információkérés és -adás összehasonlító értékelés, leírás hallott szövegben információ keresése megadott szempontok alapján 		<ul style="list-style-type: none"> Wir fahren mit dem Zug 	
101-102. óra	9. lecke	9. Die vier Riesenposter (78. oldal, MF 91-93. oldal)	<ul style="list-style-type: none"> információkérés és -adás összehasonlító értékelés, leírás 		<ul style="list-style-type: none"> Im Museum (MF) 	

		közlekedés Németországban				
103-108. óra		Év végi ismétlés, rendszerezés, számonkérés				

Éves óraszám: 185
emelt, heti óraszám: 5

ÓRA	LEC- KE	TÉMA SZÓKINC S	KOMMUNI- KÁCIÓS SZÁNDÉK	NYELV-TANI FOGA- LOMKÖ- RÖK	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM, OLVASNI- VALÓ
1-25. óra:	1. LECKE	1. DER GROßE PLAN				
1-3. óra	1. lecke	1. Der große Plan (5. old.) bevezetés, csereprogram, (partner)osztály, cserelátogatás	<ul style="list-style-type: none"> • képleírás • személyleírás • rákérdezés információkra 			
4-6. óra	1. lecke	1. Der große Plan (6. old.) utazás Nürtingenbe, informatív levél	<ul style="list-style-type: none"> • rákérdezés kifejezésekre, • rákérdezés cselekvés végrehajtására 	<ul style="list-style-type: none"> • intonáció, szóösszetételek (MF) 		
7-9. óra	1. lecke	1. Der große Plan (7. old.) kérdések, válaszok és információk a csereprogramról	<ul style="list-style-type: none"> • rákérdezés információkra • válaszadás kiegészítendő és eldöntendő kérdésekre • valószínűség és bizonyosság kifejezése • annak kifejezése, hogy valamit nem tudunk pontosan 	<ul style="list-style-type: none"> • a <i>sollen</i> módbeli segédige ragozása 		
10-12. óra	1. lecke	1. Der große Plan (8. old.) a német diákok bemutatása	<ul style="list-style-type: none"> • bemutatkozás • személy leírása • személy jellemzése • kérés kifejezése 		<ul style="list-style-type: none"> • Die deutschen Kinder stellen sich vor 	
13-15. óra	1. lecke	1. Der große Plan (9. old.) személyleírás,	<ul style="list-style-type: none"> • szimpátia, antipátia kifejezése 	<ul style="list-style-type: none"> • morfológiai ilag rokon szavak 	<ul style="list-style-type: none"> • Lina erzählt z Hause 	

ÓRA	LEC-KE	TÉMA SZÓKINCS	KOMMUNIKÁCIÓS SZÁNDÉK	NYELV-TANI FOGALOMKÖRÖK	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM, OLVASNI-VALÓ
		jellemzés	<ul style="list-style-type: none"> • egyetértés • véleménykülönbség kifejezése 	képzése (MF)	<ul style="list-style-type: none"> • Klara und Liri haben verschiedene Meinungen 	
16-18. óra	1. lecke	1. Der große Plan (10. old.) személyleírás, jellemzés	<ul style="list-style-type: none"> • személy leírása • személy jellemzése • közös jellemvonások, hobbik megfogalmazása 	<ul style="list-style-type: none"> • szóösszetétel feloldása, képzése (MF) 		<ul style="list-style-type: none"> • Deutsch ist eine Weltsprache (MF)
19-21. óra	1. lecke	1. Der große Plan (10. old.) érzelmek, lelkiállapot kifejezése	<ul style="list-style-type: none"> • érzelmek, lelkiállapot kifejezése szó és mondatszinten • tartalom összefoglalása 		<ul style="list-style-type: none"> • Wunder des Alltags (nach Hans Manz) 	
22-23. óra	1. lecke	1. Der große Plan (11. old.) ifjúsági irodalom, ifjúsági szerző (Christine Nöstlinger), egy cseregyerek kalandjai	<ul style="list-style-type: none"> • könyv jellemzés • megadott szempontok alapján, tartalom ismertetése • főszereplő leírás és jellemzése 			<ul style="list-style-type: none"> • Das Austauschkind (über das Buch von Christine Nöstlinger)
24. óra	1.lecke	Zusammenfassung				
25. óra		Themenabschluss				

ÓRA	LEC- KE	TÉMA SZÓKINCS	KOMMUNI- KÁCIÓS SZÁNDÉK	NYELV-TANI FOGA- LOMKÖ- RÖK	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM, OLVASNI- VALÓ
26-49. óra:	2. lecke	2. WER WIRD WO WOHNEN?				
26-28. óra	2. lecke	2. Wer wird wo wohnen? (13. oldal) levelezés, e-mail, facebook, posta	<ul style="list-style-type: none"> • aggodalom kifejezése • megnyugtató és biztató, • kérdés információ után • kommunikáció e-mailben és facebookon 			
29-31. óra	2. lecke	2. Wer wird wo wohnen? (14. oldal) levelezés, e-mail, facebook, posta	<ul style="list-style-type: none"> • elégedettség kifejezése • aggodalom kifejezése, • reménykedés • megnyugtató és biztató • valószínűség és bizonyosság • helyváltoztatás megnevezése • kommunikáció e-mailben, facebookon, sms-ben 	<ul style="list-style-type: none"> • 3. személyű személyes névmások részes esetben és elöljárószóval 		
32-33. óra	2. lecke	2. Wer wird wo wohnen? (15. oldal) telefonálás	<ul style="list-style-type: none"> • öröm kifejezése • várakozás kifejezése • kommunikáció telefonon 	<ul style="list-style-type: none"> • 3. személyű személyes névmások részes esetben és elöljárószóval 	<ul style="list-style-type: none"> • Tim ruft Bened an 	
34-35. óra	2. lecke	2. Wer wird wo wohnen? (16. oldal) várható program a partnervárosban,	<ul style="list-style-type: none"> • várható program részeire kérdés, válaszolás 			

ÓRA	LEC- KE	TÉMA SZÓKINCS	KOMMUNI- KÁCIÓS SZÁNDÉK	NYELV-TANI FOGA- LOMKÖ- RÖK	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM, OLVASNI- VALÓ
		lakóhely látványosságai	<ul style="list-style-type: none"> városnézés tervezése 			
36-37. óra	2. lecke	2. Wer wird wo wohnen? (17. oldal) cserediák fogadása	<ul style="list-style-type: none"> elégedettség, boldogság, öröm kifejezése aggodalom kifejezése reménykedés megnyugtató és biztató valószínűség, biztonság kifejezése kommunikáció képeslapon képeslap címezése 		<ul style="list-style-type: none"> zwei Gespräch 	
38-39. óra	2. lecke	2. Wer wird wo wohnen? (18. oldal) Boxi kutya a lakásban	<ul style="list-style-type: none"> parancsok megfogalmazás a Boxinak megállapítások megfogalmazás a Boxi viselkedéséről 	<ul style="list-style-type: none"> tárgy és részes esetet vonzó helyhatározói elöljárószavak (ism.) 		
40-42. óra	2. lecke	2. Wer wird wo wohnen? (19. oldal) levél az édesapától	<ul style="list-style-type: none"> vágyak megfogalmazás a történet folytatása megadott szempont alapján 			<ul style="list-style-type: none"> Die Geschichte von dem Mädchen, das sich einen Brief wünschte (nach Elisabeth Borchers)
43-45. óra	2. lecke	2. Wer wird wo wohnen? (MF 19. oldal)	<ul style="list-style-type: none"> levélírás megadott szempontok alapján 			

ÓRA	LEC-KE	TÉMA SZÓKINCS	KOMMUNI-KÁCIÓS SZÁNDÉK	NYELV-TANI FOGA-LOMKÖ-RÖK	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM, OLVASNI-VALÓ
		cserediák kiválasztása, bemutatkozás és önjellemzés, lakóhely látnivalóinak a bemutatása	<ul style="list-style-type: none"> • önjellemzés levélben • lakóhely bemutatása levélben • privát levél formai jellegzetességei (dátum, megszólítás, elköszönés) vagy privát e-mail formai jellegzetességei (megszólítás, elköszönés) levélírás előkészítése (struktúra kialakítása, szógyűjtés) • elkészített levél tartalmi-formai ellenőrzése 			
46. óra	2. lecke	2. Wer wird wo wohnen? (MF 20. oldal) játék a jövővel	<ul style="list-style-type: none"> • jövőre vonatkozó elképzelések kifejezése • osztálytárs jövőjének jellemzése 	<ul style="list-style-type: none"> • Futur I. (ism.) 		
47. óra	2. lecke	2. Wer wird wo wohnen? (MF 22-23. oldal) levelezőlap, postai szolgáltatások				
48. óra	2. lecke	Zusammenfassung				

ÓRA	LEC- KE	TÉMA SZÓKINCS	KOMMUNI- KÁCIÓS SZÁNDÉK	NYELV-TANI FOGA- LOMKÖ- RÖK	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM, OLVASNI- VALÓ
49. óra		Themenabschluss				
50-73. óra:	3. lecke	3. DIE UNGARN SIND ANGEKOMMEN!				
50-54. óra	3. lecke	3. Die Ungarn sind angekommen! (21. oldal) találkozás előkészítése, szépítkezés, testápolás	<ul style="list-style-type: none"> • köszönés, első kapcsolatfelvétel • utazásra vonatkozó kérdések és válaszok megfogalmazása • tisztálkodásra vonatkozó kérdések és válaszok megfogalmazása 			
55-58. óra	3. lecke	3. Die Ungarn sind angekommen! (22. oldal) találkozás előkészítése, szépítkezés, testápolás, naplóbejegyzés	<ul style="list-style-type: none"> • naplórészletben információk keresése • tudósítás készítése a magyar vendégek megérkezéséről • utazás részleteinek (indulás, érkezés, pihenők) megfogalmazása • útvonal tervezése • cserediák jellemzése szóban és levélben (e-mailben) • cserediák felismerése 			

ÓRA	LEC-KE	TÉMA SZÓKINCS	KOMMUNIKÁCIÓS SZÁNDÉK	NYELV-TANI FOGALOMKÖRÖK	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM, OLVASNI-VALÓ
			jellemzők alapján			
59-60. óra	3. lecke	3. Die Ungarn sind angekommen! (23. oldal) utazás Nürtingenbe	<ul style="list-style-type: none"> • utazás eseményeire rákérdezés, válaszadás • ok-okozat kifejtése 	<ul style="list-style-type: none"> • mondatok <i>weil</i> kötőszóval, • <i>wegen</i> + birtokos eset 		
61. óra	3. lecke	3. Die Ungarn sind angekommen! (24. oldal) szépítkezés, testápolás		<ul style="list-style-type: none"> • visszaható igék 		
62-64. óra	3. lecke	3. Die Ungarn sind angekommen! (25. oldal) szépítkezés, testápolás, kozmetikai tanácsok	<ul style="list-style-type: none"> • kérdezés és válaszolás tisztálkodási szokásokról, gyakoriságról • olvasott szövegben kulcsfogalmak keresése • tanács kérése és adása • másik sürgetése • válasz sürgetésre 		<ul style="list-style-type: none"> • Wie bleibst du gesund? (MF) 	
65-67. óra	3. lecke	3. Die Ungarn sind angekommen! (26. oldal) szépítkezés, testápolás, natúrkozmetikumok	<ul style="list-style-type: none"> • tanács kérése és adása • utazáshoz szükséges tisztálkodási eszközök kiválasztása 			

ÓRA	LEC-KE	TÉMA SZÓKINCS	KOMMUNIKÁCIÓS SZÁNDÉK	NYELV-TANI FOGALOMKÖRÖK	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM, OLVASNI-VALÓ
68-69. óra	3. lecke	3. Die Ungarn sind angekommen! (27. oldal) a biztosítótű eltérő szerepe kultúránként		<ul style="list-style-type: none"> • módbeli segédigék (ism.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Die Sicherheitsnadel 	
70. óra	3. lecke	3. Die Ungarn sind angekommen! (MF 32. oldal) első éjszaka a fogadó családnál	<ul style="list-style-type: none"> • naplórészletben információk keresése • olvasott történet folytatása megadott szempontok alapján 			<ul style="list-style-type: none"> • Die Erste Nacht in der Fremde (MF)
71. óra	3. lecke	3. Die Ungarn sind angekommen! (MF 33-35. oldal) érmek: öröm, félelem, mérgeledés	<ul style="list-style-type: none"> • naplórészletben érmeket (öröm, félelem, düh, mérgeledés) kifejező szövegrészletek keresése • félelmek kifejezése • mérgeledés kifejezése 			
72. óra	3. lecke	Zusammenfassung				
73. óra	3. lecke	Themenabschluss				
74-97. óra:	4. lecke	4. LINA ZIEHT IN DIE DACHKAMMER				
74-75. óra	4. lecke	4. Lina zieht in die Dachkammer (29. oldal) vendégfogadás	<ul style="list-style-type: none"> • képek alapján események leírása, elbeszélése • vélemény kifejezése 			

ÓRA	LEC-KE	TÉMA SZÓKINCS	KOMMUNIKÁCIÓS SZÁNDÉK	NYELV-TANI FOGALOMKÖRÖK	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM, OLVASNI-VALÓ
76-78. óra	4. lecke	4. Lina zieht in die Dachkammer (30. oldal) vendégfogadás	<ul style="list-style-type: none"> • múltban történt események leírása, elbeszélése • ugyanannak az eseménynek két perspektívából való elbeszélése 			<ul style="list-style-type: none"> • Die Tagebücher von Lina und Csenge (MF)
79-81. óra	4. lecke	4. Lina zieht in die Dachkammer (31. oldal) félelmek, elképzelések és valós vélemények a vendégül látó családról, a lakóhelyről	<ul style="list-style-type: none"> • korábbi és/vagy megváltozott vélemény kifejezése • csodálkozás, megütközés • állásfoglalás, javaslat és válasz kifejezése 	<ul style="list-style-type: none"> • mondatok <i>dass</i> kötőszóval 	<ul style="list-style-type: none"> • Lina besucht ihre Freundin Emily 	
82-85. óra	4. lecke	4. Lina zieht in die Dachkammer (32. oldal) vendégeknek a lakóhely látnivalóinak bemutatása	<ul style="list-style-type: none"> • vélemény kifejezése • javaslat és válasz • levél (e-mail) fogalmazása a városnézésről, programokról (MF) 			
86-88. óra	4. lecke	4. Lina zieht in die Dachkammer (33. oldal) láttnivalók, programok	<ul style="list-style-type: none"> • jövőbeli tervek kifejezése • tervek indoklása • program tervezése • egyetértés, egyet nem értés kifejezése • állásfoglalás, javaslat és válasz 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>dafür / dagegen</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Was sollen wir heute machen? 	

ÓRA	LEC- KE	TÉMA SZÓKINCS	KOMMUNI- KÁCIÓS SZÁNDÉK	NYELV-TANI FOGA- LOMKÖ- RÖK	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM, OLVASNI- VALÓ
89. óra	4. lecke	4. Lina zieht in die Dachkammer (MF 41-42. oldal) uszoda			<ul style="list-style-type: none"> • Im Freibad (MF) 	
90-91. óra	4. lecke	4. Lina zieht in die Dachkammer (34. oldal) állatkert	<ul style="list-style-type: none"> • cél, útvonal megfogalmazás a • állásfoglalás, javaslat és válasz • megtörtént esemény felidézése, elbeszélése 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>außer</i> + részes eset 	<ul style="list-style-type: none"> • Csenge besucht mit Familie Stahlmann die Wilhelma 	<ul style="list-style-type: none"> • Aus dem Programm des Zoos (MF)
92. óra	4. lecke	4. Lina zieht in die Dachkammer (35. oldal) a fotográfus és a víziló	<ul style="list-style-type: none"> • múltban történt események leírása, elbeszélése 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>an</i> + tárgyeset, 		
93. óra	4. lecke	4. Lina zieht in die Dachkammer (MF 44. oldal) a fogorvos és az állatok	<ul style="list-style-type: none"> • múltban történt események leírása, elbeszélése • szövegben információk keresése 			<ul style="list-style-type: none"> • Der Zahnarzt der Tiere
94-96.	4. lecke	Wiederholung, Zusammenfassung	Félévi ismétlés, rendszerzés, számonkérés			

ÓRA	LEC- KE	TÉMA SZÓKINCS	KOMMUNI- KÁCIÓS SZÁNDÉK	NYELV-TANI FOGA- LOMKÖ- RÖK	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM, OLVASNI- VALÓ
97. óra	4. lecke	Themenabschluss				
98-121. óra:	5. lecke	5. DER STADTBUMMEL				
98-99. óra	5. lecke	5. Der Stadtbummel (37. oldal) beutazás a városba, áruházban, vásárlás, ruházkodás, divat	<ul style="list-style-type: none"> • ruhapróba: tetszés és nemtetszés 			
100-101. óra	5. lecke	5. Der Stadtbummel (38. oldal) beutazás a városba, áruházban, vásárlás, ruházkodás, divat	<ul style="list-style-type: none"> • ugyanannak a múltbeli eseménynek az elbeszélése két perspektívából 			
102-103. óra	5. lecke	5. Der Stadtbummel (39. oldal) beutazás a városba, áruházban, vásárlás	<ul style="list-style-type: none"> • információ szerzése kérdés- felelet útján • ok-okozat kifejezése 		<ul style="list-style-type: none"> • Zwei Szenen: Wie kam es zum Stubenarrest ? 	
104-105. óra	5. lecke	5. Der Stadtbummel (40. oldal) beutazás a városba, áruházban, vásárlás	<ul style="list-style-type: none"> • ok-okozat kifejezése 	<ul style="list-style-type: none"> • szórendi szabályok <i>deshalb,</i> <i>aber</i> és <i>und</i> kötőszavak után 		

ÓRA	LEC-KE	TÉMA SZÓKINCS	KOMMUNI-KÁCIÓS SZÁNDÉK	NYELV-TANI FOGA-LOMKÖ-RÖK	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM, OLVASNI-VALÓ
106-107. óra	5. lecke	5. Der Stadtbummel (41. oldal) áruházban, ruhapróba, vásárlás,	<ul style="list-style-type: none"> • ruhapróba: tetszés és nemtetszés • udvarias engedélykérés • bizonytalan magyarázat • egyértelmű magyarázat 			
108-109. óra	5. lecke	5. Der Stadtbummel (42. oldal) divatos öltözködés, bevásárlás	<ul style="list-style-type: none"> • ruhapróba: tetszés és nemtetszés • magyarázat • másik véleményének a megerősítése • egyetértés 		<ul style="list-style-type: none"> • Isabel und ihre Freundin besprechen am Telefon... (MF) 	
110-111. óra	5. lecke	5. Der Stadtbummel (43. oldal) divatos öltözködés, bevásárlás, árucikkek, színek	<ul style="list-style-type: none"> • múltbéli esemény elbeszélése • visszakérdezés egy adott információra • ok-okozat kifejtése • magyarázat 		<ul style="list-style-type: none"> • Die Einkaufsstüte 	
112-113. óra	5. lecke	5. Der Stadtbummel (43. oldal) öltözködésről szóló vers feldolgozása	<ul style="list-style-type: none"> • tartalom elbeszélése • tetszés és nemtetszés kifejezése • elbeszélő perspektívájának megváltoztatása 			<ul style="list-style-type: none"> • Ich (Manfred Mai)
114-115. óra	5. lecke	5. Der Stadtbummel (MF 53. oldal) hobbik, érdeklődés	<ul style="list-style-type: none"> • megadott szempontok alapján kérdések megfogalmazás 			

ÓRA	LEC- KE	TÉMA SZÓKINC S	KOMMUNI- KÁCIÓS SZÁNDÉK	NYELV-TANI FOGA- LOMKÖ- RÖK	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM, OLVASNI- VALÓ
			<p>a és megválaszolása</p> <ul style="list-style-type: none"> • beszámoló az osztálytárs érdeklődési köreiről, hobbijairól • ok-okozat kifejtése • magyarázat 			
116-117. óra	5. lecke	<p>5. Der Stadtbummel (MF 54. oldal)</p> <p>hasonlóságok és különbségek (személyiségvonások, tulajdonságok, hobbi, szórakozás, szabadidő)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • megadott szempontok alapján kérdések megfogalmazása a és megválaszolása • beszámoló az osztálytárs érdeklődési köreiről, hobbijairól • ok-okozat kifejtése • magyarázat 			
118-120. óra	5. lecke	Zusammenfassung, Übung				
121. óra	5. lecke	Themenabschluss				
122-145. óra:	6. lecke	<p>6. HEUTE SCHREIBEN WIR KEIN DIKTAT!</p>				

ÓRA	LEC-KE	TÉMA SZÓKINCS	KOMMUNIKÁCIÓS SZÁNDÉK	NYELV-TANI FOGALOMKÖRÖK	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM, OLVASNI-VALÓ
122-123. óra	6. lecke	<p>6. Heute schreiben wir kein Diktat! (45. oldal)</p> <p>napirend, tevékenység időpontjának meghatározása, házi feladat, család és iskola</p>	<ul style="list-style-type: none"> • napi időbeosztás kifejezése • érdeklődés tevékenységekkel és időpontokkal kapcsolatban 	<ul style="list-style-type: none"> • időhatározós kifejezések, kérdőszók 		
124-125. óra	6. lecke	<p>6. Heute schreiben wir kein Diktat! (46. oldal)</p> <p>naplóbejegyzés két különböző perspektívából, iskolai feladatok, napirend</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ugyanannak a múltbeli eseménynek az elbeszélése két perspektívából 			
126-127. óra	6. lecke	<p>6. Heute schreiben wir kein Diktat! (47. oldal)</p> <p>napirend, házi feladat, család és iskola</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ugyanannak a múltbeli eseménynek az elbeszélése két perspektívából • naplóbejegyzés ekben információk keresése • egyetértés és vélemény kifejtése • érdeklődés tevékenységekkel kapcsolatban 			
128-129. óra	6. lecke	<p>6. Heute schreiben wir kein Diktat! (48. oldal)</p> <p>napirend, család és iskola</p>	<ul style="list-style-type: none"> • egyetértés és vélemény kifejtése • napi időbeosztás • érdeklődés tevékenységekkel kapcsolatban 	<ul style="list-style-type: none"> • időhatározós kifejezések, kérdőszók 		

ÓRA	LEC-KE	TÉMA SZÓKINCS	KOMMUNIKÁCIÓS SZÁNDÉK	NYELV-TANI FOGALOMKÖRÖK	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM, OLVASNI-VALÓ
130-131. óra	6. lecke	6. Heute schreiben wir kein Diktat! (49. oldal) szakkörök, tantárgyak, iskola jellemzése	<ul style="list-style-type: none"> napi időbeosztás érdeklődés tevékenységekkel kapcsolatban iskola jellemzőinek a leírása 			
132-135. óra	6. lecke	6. Heute schreiben wir kein Diktat! (50. oldal) napirend, házi feladat, család és iskola	<ul style="list-style-type: none"> történet rekonstruálása írásban történet összefoglalása szóban esemény, személy minősítése egyetértés és vélemény kifejtése 		<ul style="list-style-type: none"> Der dicke Dir 	
136-137. óra	6. lecke	6. Heute schreiben wir kein Diktat! (51. oldal) bukfencező zsiráf	<ul style="list-style-type: none"> monologikus történet átalakítása párbeszéddé egyetértés és vélemény kifejtése osztályzatok közlése vigasztalás 	<ul style="list-style-type: none"> interpunkció kiegészítése (mondatvégi írásjelek, mondatkezdő nagybetűk) 		<ul style="list-style-type: none"> Die Giraffe und der Purzelbaum (nach Miloš Macourek)
138. óra	6. lecke	6. Heute schreiben wir kein Diktat! (MF 62. oldal) ének-zene, zeneoktatás, muzsikálás	<ul style="list-style-type: none"> érdeklődés tevékenységekkel kapcsolatban egyetértés és vélemény kifejtése olvasott szövegben kulcsfogalmak felismerése 			

ÓRA	LEC-KE	TÉMA SZÓKINCS	KOMMUNIKÁCIÓS SZÁNDÉK	NYELV-TANI FOGALOMKÖRÖK	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM, OLVASNI-VALÓ
139-140. óra	6. lecke	6. Heute schreiben wir kein Diktat! (MF 63. oldal) napirend, ének-zene, zenetanulás, muzsikálás	<ul style="list-style-type: none"> • egyetértés és vélemény kifejtése • napi időbeosztás • érdeklődés tevékenységekkel kapcsolatban 		<ul style="list-style-type: none"> • Konrad und die Gitarre 	
141-142. óra	6. lecke	6. Heute schreiben wir kein Diktat! (MF 64-65. oldal) iskola, napirend, osztályzatok, tantárgyak, tankönyvek	<ul style="list-style-type: none"> • érdeklődés tevékenységekkel kapcsolatban • egyetértés és vélemény kifejtése • napi időbeosztással kapcsolatos eltérések megfogalmazás • osztályzatok, tankönyvek összehasonlítás a (német/magyar) 	<ul style="list-style-type: none"> • ellentétes jelentésű melléknevek (ism.) 		
143-144. óra		Zusammenfassung				
145. óra		Themenabschluss				
146-158. óra	7. lecke	7. SO HABEN WIR GEWONNEN!				

ÓRA	LEC- KE	TÉMA SZÓKINCS	KOMMUNI- KÁCIÓS SZÁNDÉK	NYELV-TANI FOGA- LOMKÖ- RÖK	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM, OLVASNI- VALÓ
146-147. óra	7. lecke	7. So haben wir gewonnen! (53. oldal) baleset, sport, foci	<ul style="list-style-type: none"> • döbbenet kifejezése • feltétlen szükségesség kifejezése • fizikai fájdalom közlése 			
148-149. óra	7. lecke	7. So haben wir gewonnen! (54. oldal) szabadidő, sport, foci	<ul style="list-style-type: none"> • ugyanannak a múltbeli eseménynek az elbeszélése két perspektívából • rokon értelmű kifejezések (parafrázisok) keresése írott szövegben • rokon értelmű kifejezések (parafrázisok) használata szóban/írásban • együttérzés kifejezése • érdeklődés hogylét felől • 	<ul style="list-style-type: none"> • vonzatos igék: <i>sich interessieren für, Angst haben vor, gut sein in, sprechen über</i> 		
150. óra	7. lecke	7. So haben wir gewonnen! (55. oldal) szabadidő, sport, foci	<ul style="list-style-type: none"> • olvasott szövegben megadott szempontok alapján információ keresése • múltbeli esemény elbeszélése szóban • döbbenet kifejezése 			

ÓRA	LEC- KE	TÉMA SZÓKINCS	KOMMUNI- KÁCIÓS SZÁNDÉK	NYELV-TANI FOGA- LOMKÖ- RÖK	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM, OLVASNI- VALÓ
			<ul style="list-style-type: none"> • pozitív vélemény kifejezése • vélemény indoklása 			
151. óra	7. lecke	7. So haben wir gewonnen! (56. oldal) szabadidő, sport, foci	<ul style="list-style-type: none"> • múltbéli esemény elbeszélése szóban • feltétlen szükségesség kifejezése • kérlelés és szíves válasz • fizikai fájdalom közlése 	<ul style="list-style-type: none"> • sorszámnevek (MF, ism.) 		
152. óra	7. lecke	7. So haben wir gewonnen! (MF 73-74. oldal) baleset, szabadidő, sport	<ul style="list-style-type: none"> • rokon értelmű kifejezések (parafrázisok) keresése írott szövegben • rokon értelmű kifejezések (parafrázisok) használata szóban/írásban • olvasott szöveg tagolása mozzanatokra • olvasott szöveg összefoglalása szóban • íráskészség: orvosi igazolás kiegészítése írásban • szülői igazolás megfogalmazás a írásban 			<ul style="list-style-type: none"> • Der Unfall (MF)
153. óra	7. lecke	7. So haben wir gewonnen! (57. oldal) szabadidő,	<ul style="list-style-type: none"> • interjú előkészítése (kérdések megfogalmazás a egy témához) 		<ul style="list-style-type: none"> • Familie Ranke fährt Einrad 	

ÓRA	LEC- KE	TÉMA SZÓKINCS	KOMMUNI- KÁCIÓS SZÁNDÉK	NYELV-TANI FOGA- LOMKÖ- RÖK	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM, OLVASNI- VALÓ
		sport,	<ul style="list-style-type: none"> halott szövegben információk keresése hallott szöveg összefoglalása szóban 			
154. óra	7. lecke	7. So haben wir gewonnen! (58. oldal) foci	<ul style="list-style-type: none"> táblázatban közölt statisztikai adatok alapján megállapítások megfogalmazás a szóban/írásban internetes kutatómunka 	<ul style="list-style-type: none"> számnevek különböző funkcióban (évszámok, gólállás, tizedesek) 		
155. óra	7. lecke	7. So haben wir gewonnen! (MF 75. oldal) szabadidő, sport, foci	<ul style="list-style-type: none"> táblázatban közölt statisztikai adatok alapján megállapítások megfogalmazás a szóban/írásban 			
156.óra	7. lecke	7. So haben wir gewonnen! (59. oldal) szabadidő, sport, foci	<ul style="list-style-type: none"> személy jellemzése olvasott szöveg tagolása interjú készítése képzelt személlyel 			
157. óra		Zusammenfassung				
158. óra		Themenabschluss				

ÓRA	LEC- KE	TÉMA SZÓKINCS	KOMMUNI- KÁCIÓS SZÁNDÉK	NYELV-TANI FOGA- LOMKÖ- RÖK	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM, OLVASNI- VALÓ
159-170. óra	8. lecke	8. DAS GEHEIME TAGEBUCH				
159-160. óra	8. lecke	8. Das geheime Tagebuch (61. oldal) megjelenés	<ul style="list-style-type: none"> • ugyanannak a múltbeli eseménynek, személynek az elbeszélése, jellemzése két perspektívából • megjelenés jellemzése • személyleírás 			
161. óra	8. lecke	8. Das geheime Tagebuch (62. oldal) érezelmek	<ul style="list-style-type: none"> • ugyanannak a múltbeli eseménynek az elbeszélése, két perspektívából 			
162-163. óra	8. lecke	8. Das geheime Tagebuch (63. oldal) érezelmek, szeretet, harag, kibékülés	<ul style="list-style-type: none"> • érezelmek kifejezése • fokozó értékelés • privát levél (e-mail) fogalmazása (MF) 	<ul style="list-style-type: none"> • mellékmondati szórend <i>dass, wenn</i> és <i>weil</i> kötőszók után • főmondati szórend mellékmondat után 		
164. óra	8. lecke	8. Das geheime Tagebuch (64. oldal) érezelmek, veszekedés, harag	<ul style="list-style-type: none"> • érezelmek kifejezése • felháborodás • bocsánatkérés 			
165. óra	8. lecke	8. Das geheime Tagebuch (65. oldal)	<ul style="list-style-type: none"> • személyleírás • pozitív és negatív 		<ul style="list-style-type: none"> • Nur kein Neid! 	

ÓRA	LEC- KE	TÉMA SZÓKINCS	KOMMUNI- KÁCIÓS SZÁNDÉK	NYELV-TANI FOGA- LOMKÖ- RÖK	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM, OLVASNI- VALÓ
		ézelmek, irigység	<ul style="list-style-type: none"> • tulajdonságok kifejezése • ézelmek (irigység) kifejezése • elnézés kérése 			
166. óra	8. lecke	8. Das geheime Tagebuch (66. oldal) ézelmek, szeretet, szomorúság, buli	<ul style="list-style-type: none"> • személyleírás • pozitív és negatív tulajdonságok kifejezése • esemény tervezése • meghívás kifejezése 	<ul style="list-style-type: none"> • ellentétes jelentésű melléknevek (MF, ism.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Paula macht eine Party 	
167. óra	8. lecke	8. Das geheime Tagebuch (67. oldal, MF 84-85. oldal) titkosírás	<ul style="list-style-type: none"> • titkosírás készítése, elolvasása 			
168. óra	8. lecke	8. Das geheime Tagebuch (MF 83. oldal) Helgoland, a német nyelv variációi	<ul style="list-style-type: none"> • definíció alkotása, jelentésmagyarázat • olvasott szöveg tartamának összefoglalása • olvasott szöveg tartalmának kiegészítése írásban 			
169. óra		Zusammenfassung				
170. óra		Themenabschluss				
171-182. óra	9. lecke	9. DIE VIER RIESENPOSTER				

ÓRA	LEC- KE	TÉMA SZÓKINCS	KOMMUNI- KÁCIÓS SZÁNDÉK	NYELV-TANI FOGA- LOMKÖ- RÖK	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM, OLVASNI- VALÓ
171-172. óra	9. lecke	9. Die vier Riesenposter (69. oldal) magyar cserediákok benyomásai Németországról	<ul style="list-style-type: none"> • ugyanannak a múltbeli eseménynek az elbeszélése, két perspektívából • személyek jellemzése • olvasott szöveg tartalmának visszaadása címben • olvasott szövegben információk keresése • múltbeli eseménysor elbeszélése szóban • összehasonlító értékelés, leírás 			
173. óra	9. lecke	9. Die vier Riesenposter (70. oldal) információk Németországról, Nürtingenről	<ul style="list-style-type: none"> • információkérés és -adás • település jellemzése adott szempontok alapján szóban/írásban • összehasonlító értékelés, leírás 			
174. óra	9. lecke	9. Die vier Riesenposter (71. oldal) települések jellemzőinek, látnivalóinak összehasonlítása	<ul style="list-style-type: none"> • információkérés és -adás • összehasonlító értékelés, leírás 			
175. óra	9. lecke	9. Die vier Riesenposter (72. oldal)	<ul style="list-style-type: none"> • információkérés és -adás 			

ÓRA	LEC- KE	TÉMA SZÓKINCS	KOMMUNI- KÁCIÓS SZÁNDÉK	NYELV-TANI FOGA- LÓMÖ- RÖK	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM, OLVASNI- VALÓ
		étkezés Németországban	<ul style="list-style-type: none"> összehasonlító értékelés, leírás privát levél (e-mail) megfogalmazás a/kiegészítése meghívás reggelire 			
176. óra	9. lecke	9. Die vier Riesenposter (73. oldal) étkezés Németországban	<ul style="list-style-type: none"> rendelés reagálás a rendelésre információkérés és -adás összehasonlító értékelés, leírás 	<ul style="list-style-type: none"> német jövevényszavak a magyar nyelvben 		
177. óra	9. lecke	9. Die vier Riesenposter (74. oldal) láttnivalók és tevékenységek a városban és környékén	<ul style="list-style-type: none"> információkérés és -adás összehasonlító értékelés, leírás 			<ul style="list-style-type: none"> Kletterfans schreiben
178. óra	9. lecke	9. Die vier Riesenposter (75. oldal) információk Németországról az internetről	<ul style="list-style-type: none"> információkérés és -adás összehasonlító értékelés, leírás hirdetés értelmezése híretés információinak továbbadása szóban internetes információkeresés 		<ul style="list-style-type: none"> Paula surft im Internet 	
179. óra	9. lecke	9. Die vier Riesenposter (76. oldal)	<ul style="list-style-type: none"> információkérés és -adás összehasonlító értékelés, leírás 			

ÓRA	LEC- KE	TÉMA SZÓKINCS	KOMMUNI- KÁCIÓS SZÁNDÉK	NYELV-TANI FOGA- LOMKÖ- RÖK	HALLÁS UTÁNI ÉRTÉS	IRODALOM, OLVASNI- VALÓ
		közlekedés Németországban				
180. óra	9. lecke	9. Die vier Riesenposter (77. oldal) közlekedés Németországban	<ul style="list-style-type: none"> • információkérés és -adás • összehasonlító értékelés, leírás • hallott szövegben információ keresése megadott szempontok alapján 		<ul style="list-style-type: none"> • Wir fahren mit dem Zug 	
181. óra	9. lecke	9. Die vier Riesenposter (78. oldal, MF 91-93. oldal) közlekedés Németországban	<ul style="list-style-type: none"> • információkérés és -adás • összehasonlító értékelés, leírás 		<ul style="list-style-type: none"> • Im Museum (MF) 	
182-185. óra		Év végi ismétlés, rendszerezés, számonkérés				

A2 szint 8. évfolyam

E nevelési-oktatási szakasz fő célja, hogy a nyelvi készségek további fejlesztése révén a tanuló eljusson a KER szerinti A2 nyelvi szintre. A megvalósítás az életkori szakaszra megfogalmazott nevelési célokkal és más kulcskompetenciák fejlesztésével összhangban kell, hogy történjen, lehetőség szerint figyelembe véve a tantárgyak közötti kapcsolódási pontokat is. A 7-8. évfolyamon tovább folytatódik a nyelvi ismeretek és a szókincs bővítése, valamint a nyelvtani ismeretek funkcionális szemléletű elsajátítása. A szakasz végére a tanuló az ismert nyelvi eszközök segítségével többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is. Felhasználja a tanult nyelvi elemeket és kommunikációs stratégiákat egyéni írásbeli és szóbeli közléseiben, valamint közvetíteni is tud az élő idegen nyelven.

A német nyelv tanításának sajátossága 7-8. évfolyamon a szövegértés további fejlesztése, az autentikus szövegekkel való munka tudatosítása. A szókincs és a nyelvtani ismeretek közvetítése szövegek révén, szöveggörnyezetbe ágyazva történik. Ezzel kapcsolatban nagy hangsúlyt kap a felfedező tanulás, melynek során a tanuló önállóan, a nyelvtanulási stratégiák egyre bővülő tárával és azok egyre tudatosabb használatával fedezi fel a szöveg tartalmát, a nyelvi eszközök jelentését és a szabályszerűségeiket. A szélesebb körű nyelvtanulási, illetve nyelvhasználati stratégiák és azok tudatos használata tovább segítik a diákot az önálló nyelvtanulóvá válásban és képessé teszik őt arra, hogy a stratégiákat más tanulási területeken is alkalmazza kompetenciái további fejlesztésére. A nevelési-oktatási szakaszban a tanuló egyre több szövegtípussal ismerkedik meg, bővíti a szövegfajtákkal kapcsolatos ismereteit, és egyre inkább alkalmazza idegen nyelven az életkorának és érdeklődésének megfelelő digitális műfajok főbb jellemzőit is.

A2, alapszint

Ezen a szinten a diák megért olyan mondatokat és gyakrabban használt kifejezéseket, amelyek az őt közvetlenül érintő területekhez kapcsolódnak (pl. nagyon alapvető személyes és családdal kapcsolatos információk, vásárlás, helyismeret, iskola, állás). Az egyszerű és begyakorolt nyelvi helyzetekben tud kommunikálni úgy, hogy egyszerű és direkt módon információt cserél családi vagy mindennapi dolgokról. Tud egyszerű nyelvi eszközöket használva beszélni saját háttéréről, szűkebb környezetéről és a közvetlen szükségleteivel kapcsolatos dolgokról.

Olvasott szöveg értése

Megérti rövid, egyszerű szövegek, köztük történetek lényegét. A kért információt ki tudja keresni.

Hallott szöveg értése

Megérti a leggyakoribb fordulatokat és szókincset, ha számára ismert dologról van szó. Megérti a rövid, világos és egyszerű üzenetek, bejelentések, egyéb gyakori szövegek lényegét.

Beszédképesség

Részt vesz egyszerű begyakorolt, hétköznapi témáról szóló beszélgetésben, amely közvetlen információcserét igényel ismert tevékenységgel kapcsolatban. Megérteti magát a társasági beszélgetésben. Röviden le tudja írni például a családját, lakóhelyét, tanulmányait.

Interakció

Fel tud tenni kérdéseket, és tud egyszerű állításokra reagálni. Tudja jelezni, mikor követi a kommunikációt, de ritkán ért meg eleget ahhoz, hogy saját maga fenn tudja tartani a beszélgetést.

Íráskészség

Rövid feljegyzéseket, üzeneteket, magánlevelet tud írni.

Nyelvhelyesség

Néhány egyszerű szerkezetet helyesen használ, de még rendszeresen elkövet alapvető hibákat. Szókincse elegendő alapvető kommunikációs szükségletek kielégítésére.

B1, küszöbszint

Ezen a szinten a diák megérti a fontosabb információkat a világos, mindennapi szövegekben, amelyek ismert témáról szólnak, gyakori helyzetekhez kapcsolódnak, például munka, iskola, szabadidő. Önállóan elboldogul a legtöbb olyan helyzetben, amely a nyelvterületre utazás során adódik. Egyszerű összefüggő szöveget tud alkotni ismert vagy az érdeklődési körébe tartozó témában. Le tudja írni élményeit, a különböző eseményeket, érzéseit, reményeit és törekvéseit, továbbá röviden meg tudja indokolni a különböző álláspontokat és terveket.

Olvasott szöveg értése

Megérti olyan szövegek lényegét, illetve a bennük lévő információt, amelyek hétköznapi témákkal kapcsolatosak, gyakori témákkal foglalkoznak. Megérti az eseményekről, érzelmekről, véleményekről szóló írásokat.

Hallott szöveg értése

Főbb vonalaiban megérti a köznyelvi beszédet, ha rendszeresen előforduló, ismerős témáról szól. Megérti a legfontosabb információkat olyan rádió- és tévéműsorokban, amelyek aktuális eseményekről, illetve az érdeklődési köréhez vagy tanulmányaihoz kapcsolódó témákról szólnak, és amelyekben viszonylag lassan és világosan beszélnek.

Beszédkészség

Felkészülés nélkül részt tud venni a nyelvterületen utazás közben felmerülő helyzetekben, valamint ismerős, mindennapi témákról adódó beszélgetésekben. Egyszerű összefüggő fordulatokkal elmondja élményeit, céljait. Röviden megindokolja és megmagyarázza a véleményét. El tud mondani egy történetet, és véleményét meg tudja fogalmazni.

Interakció

Szemtől szemben képes egyszerű kommunikáció kezdeményezésére, fenntartására és befejezésére ismerős vagy számára érdekes témákban. Meg tudja ismételni az elhangzottak egy részét, hogy meggyőződjön arról, hogy egyformán értelmezik-e az elmondottakat.

Íráskészség

Meg tud fogalmazni egyszerű, rövid, összefüggő szöveget ismert, hétköznapi témákban.
Beszámol élményeiről, véleményéről.

Nyelvhelyesség

Kiszámítható helyzetekkel kapcsolatos „begyakorolt” szerkezetek és mondatfajták gyakran használt körét viszonylag helyesen használja. Elegendő szókinccse van ahhoz, hogy ki tudja magát fejezni a legtöbb saját, mindennapi életével kapcsolatos témában

ÉVFOLYAM	CÍM	SZERZŐ	KIADÓ	KÓD
2. osztály	English for you 1 tankönyv	Koleszárné Szegvári Zsuzsa	Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó	NT-56350/2
2. osztály	English for you 1 munkafüzet	Koleszárné Szegvári Zsuzsa	Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó	NT-56350/M
3. osztály	English for you 2 tankönyv	Sebők Judit	Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó	NT-56473/1
3. osztály	English for you 2 munkafüzet	Sebők Judit	Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó	NT-56473/CD
4. osztály	Smart Junior 3 Student's Book	H.Q.Mitchell- Marileni Malkogianni	MM Publications - ELT Hungary	EK-Smartjunior3_SB
4. osztály	Smart Junior 3 Workbook	H.Q.Mitchell- Marileni Malkogianni	MM Publications - ELT Hungary	EK-Smartjunior3_WB
5. osztály	Get To The Top Book 1 Revised Edition	H.Q.Mitchell- Marileni Malkogianni	MM Publications - ELT Hungary	EK-GTTT1_RV_SB
5. osztály	Get To The Top1 Revised Workbook	H.Q.Mitchell- Marileni Malkogianni	MM Publications - ELT Hungary	EK-GTTT1_RV_WB
6. osztály	Get To The Top Book 2 Revised Edition	H.Q.Mitchell- Marileni Malkogianni	MM Publications - ELT Hungary	EK-GTTT2_RV_SB
6. osztály	Get To The Top2 Revised Workbook	H.Q.Mitchell- Marileni Malkogianni	MM Publications - ELT Hungary	EK-GTTT2_RV_WB
7. osztály	Get To The Top Book 3 Revised Edition	H.Q.Mitchell- Marileni Malkogianni	MM Publications - ELT Hungary	EK-GTTT3_RV_SB
7. osztály	Get To The Top3 Revised Workbook	H.Q.Mitchell- Marileni Malkogianni	MM Publications - ELT Hungary	EK-GTTT3_RV_WB
8. osztály	Get To The Top Book 4 Revised Edition	H.Q.Mitchell- Marileni Malkogianni	MM Publications - ELT Hungary	EK-GTTT4_RV_SB
8. osztály	Get To The Top4 Revised Workbook	H.Q.Mitchell- Marileni Malkogianni	MM Publications - ELT Hungary	EK-GTTT4_RV_WB

Ének - zene tantárgy

1-4. évfolyam

„A zene az élet szépségét, s ami benne érték, azt mind meghatványozza.”
Kodály Zoltán

Az ének- zenei nevelés a tanuló identitástudatának kialakítása és személyiségfejlődése szempontjából kiemelkedő fontosságú. A zenei nevelés akkor lesz eredményes, ha kialakul a tanuló zenei anyanyelve, mely által hazájához, nemzetéhez értelmileg és érzelmileg egyaránt kötődik. A pedagógus munkájának érdemi szerepe van a gyermek iskolai életében, ennek hatása életre szóló, túlmutat az iskola falain.

Az ének-zenei nevelés speciálisan olyan készségeket, képességeket, kompetenciákat is fejleszt, melyek hatással vannak egyéb, nem zenei képességekre is (transzferhatás).

Az ének-zene tantárgy a következő módon fejleszti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciákat:

A tanulás kompetenciái: A tanár és a tanuló együttműködésének kiemelt szerepe van az aktív tanulás kompetenciáinak kialakításában és fenntartásában, megerősítésében és továbbfejlesztésében. Ebben az ének-zenére különösen fontos szerep hárul. Az ének-zene tanulását nem a hagyományosnak tekintett tanulási módok, hanem a ráérzés, a gyakorlás (ismétlés) és az önreflexivitás támogatja. Ebből adódik, hogy a tanulásból adódó sikeresség élményként jelenik meg. Ennek az élménynek a megtapasztalása más tárgyak tanulásához is pozitívan járul hozzá.

A kommunikációs kompetenciák: Az írott és a beszélt nyelvhez hasonlóan létezik zenei anyanyelv is, mely saját szintaktikával rendelkező, hierarchikus rendszer. Ezek feldolgozása azonos agyi struktúrák által történik, ezért a zene kiválóan alkalmas az anyanyelvi és az idegen nyelvi kompetenciák fejlesztésére, illetve a beszédnehézségek enyhítésére, melyekre hatékony eszköz a ritmus és a hallásfejlesztés. Lényeges a szöveges éneklés mint verbális kommunikáció, valamint a saját, alkotó gondolatokat kifejező improvizáció. A tanuló megismeri a zene mindennapi funkcióját, és megtanulja értelmezni a zene médiában történő használatát is.

A digitális kompetenciák: A tanuló a digitális világban él és annak eszközeit használja mindennapjaihoz, ezért az oktatás hatékonyságát növeli, ha a pedagógus épít a tanuló ilyen irányú jártasságára. A tanuló kezében lévő mindennapos digitális eszközök alkalmasak arra is, hogy használójuk számára a zenei kommunikáció eszközei legyenek. A zenei szoftverek, alkalmazások játékosan fejlesztik az infokommunikációs kompetenciákat.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A tanuló megtapasztalja az együttműködés hatékonyságát a csoportos zenei tevékenységeken keresztül (pl. kórus), és lehetősége van véleményének, gondolatainak kinyilvánítására. Mások produkciójának tisztelettel való figyelése a különböző nézőpontok iránti toleranciáját formálja.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: Az önkifejezés, a kreativitás és a szépérzék fejlesztése keretében a tanuló a zenét sajátos nyelvként ismeri fel, mellyel képessé válik gondolatai, érzései tolmácsolására, használva az improvizáció adta lehetőségeket is.

A zenei nevelés Magyarországon a Kodály Zoltán által megalkotott filozófiát követve, tevékenység központú módszer alapján valósul meg.

A magyar zenekultúra évszázados hagyománya, hatalmas magyar dallamkincse, bőséges tartalmat kínál a zenei oktatás minden szintjéhez. Zenei anyanyelvünk, általános műveltségünk megalapozásának és nemzeti azonosságtudatunknak fontos tényezője.

„Mielőtt más népeket akarunk megérteni, magunkat kell megértenünk. Semmi sem alkalmasabb erre, mint a népdal. Erre az alapra épülhet olyan zenei műveltség, mely nemzeti, de lelket tár minden nép nagy alkotásainak. Értékmérőt is kap a népdallal, aki e századok csiszolta tökéletességhez méri, amit hall: nem tévesztik meg többé hamis bálványok...” (Kodály Zoltán)

Az ének-zene tantárgy tanításának legfőbb céljai megismertetni a gyermekeket az éneklés és a zenélés örömeivel, valamint kulcsokat adni számukra a zene élményt nyújtó megismeréséhez, megértéséhez és élvezetéhez. Ezeknek a céloknak az elérését segíti a kiválasztott repertoár.

Az iskolai ének-zene tanulás várt eredménye: a zenei gyakorlat és a zenehallgatás során a tanulók széles körű élményeket szereznek, amely segíti őket eligazodni a körülöttük lévő sokszínű zenei világban.

Az iskolai zenepedagógiai munka Kodály Zoltán alapelveire épül, az aktív éneklést és zenélést szorgalmazza, tradicionális népzene és igényes műzene alapul. A zenei hallásfejlesztés a relatív szolmizáció segítségével történik. A klasszikus remekművek értő befogadása fejleszti az érzelmi intelligenciát.

A kerettantervben feltüntetett anyagokon keresztül a tanulók megismerik népzeneink és más népek zenéje, nemzeti zenei kultúránk és a klasszikus zene, a jazz, valamint a populáris műfajok igényes szemelvényeit. A zenepedagógiai munka a tanulók részben az iskolában, részben az iskolán kívül szerzett zenei tapasztalataira, zenei élményeire, illetve adott esetben zenei gyakorlatára épül, s ezáltal ösztönzi őket énekkarokban és házi zenélésben való aktív részvételre.

Az iskolai ének-zene óra elsősorban nem ismeretszerzésre való, hanem a pozitív zenei élmények és gyakorlati tapasztalatok megszerzésére.

Az ének-zene tanítása során a fejlesztési célok nem válnak szét élesen órakeretre, tananyagegységekre. A megjelölt órakeretek a tevékenységek egymáshoz viszonyított arányát jelölik. Minden órán sor kerül éneklésre, folyik a növendékek zenei generatív készségének fejlesztése, zenét hallgatnak. Ezt segíti a minden órán megjelenő felismerő kottaolvasás és a befogadói kompetenciák fejlesztése. A fejlesztési célok a tanítás során mindig az előző ismeretanyagra, elért fejlesztésre építve, komplex módon jelennek meg.

Az imádság egyik legkifejezőbb módja az éneklés. A katolikus iskolákban kiemelkedően fontos szerepe van az énekes imádságoknak. A gyermekeknek meg kell ismerniük, meg kell tanulniuk az iskolai liturgiák és a misék énekes anyagát ahhoz, hogy a liturgikus cselekményeknek ne szemlélői, hanem szereplői, átélői legyenek

A tantárgy fejlesztési céljai a következők:

Zenei reprodukció

Éneklés

- Az iskolai ének-zenei nevelés elsődleges élményforrása a közös éneklés és az elmélyült zenehallgatás. Az ének-zene órán tanult zenei anyag egy részét énekléssel és kreatív zenei gyakorlatokkal készítik elő, illetve sajátítják el.
- Az énekórai műhelymunkát kórus egészíti ki, amely közösségformáló erőt képvisel. Cél, hogy a kóruséneklés örömét a tanulók a hétköznapi számos területén megoszthassák másokkal. (Pl. közös éneklés a kirándulásokon, baráti összejöveteleken, közösségi alkalmakon, saját koncertek szervezése hozzátartozóknak, ismerősöknek.)
- Az énekes anyag egy része mindvégig a magyar népdal marad, a 3. osztálytól kezdve a klasszikus zenei szemelvények száma növekszik, s a 7. osztálytól kezdve kiegészül a jazz és az igényes populáris zene válogatott szemelvényeivel – elsősorban a befogadói hozzáállás különbségeinek érzékeltetése és a zenei minőség iránti érzékenység fejlesztése céljából, amely műfaji határoktól függetlenül értelmezhető.
- A katolikus iskolákban az énekes anyag havi egy egyházi énekkel, népénekkal, könnyen énekelhető gregorián dallammal kell, hogy bővüljön. Ezek elosztása követi az egyházi év ünnepeit. Mivel a liturgikus alkalmakkor (iskolamiséken, osztálymiséken, paraliturgikus cselekményeken) állandóan használatban is vannak, így a magasabb osztályokba lépve ez a repertoár egyre bővül, miközben ismétlődik is.

Generatív és kreatív készségek fejlesztése

- A generatív – létrehozó, alkotó – készségek és képességek fejlesztésének célja, hogy a tanulók a megszerzett zenei tapasztalatokat alkalmazni tudják és azokkal képesek legyenek újat alkotni. A generatív tevékenységek, amelyek a kreativitás fejlesztése szempontjából nélkülözhetetlenek, fejlesztik a tanulók zenei érzékét, zeneértését és összpontosító képességét. Segítik őket a zene elemeinek önálló és magabiztos használatában, fejlesztik a tanulók önkifejező képességét, ötletgazdagságát, kreativitását és zenei fantáziáját.
- A generatív zenei tevékenységek a tanítás legkülönbözőbb témáihoz és fázisaihoz kapcsolódhatnak, s bennük a játékos alkotói munka öröme érvényesül. A generatív tevékenységet mindenkor megelőzi a zenei alkotóelemek (pl. ritmus, dallam, polifónia, harmónia, forma) vagy egy adott zenei stílushoz kapcsolódó zenei jelenségek (pl. a klasszika formaérzéke) megismerése az aktív zenélésen keresztül.

Felismerő kottaolvasás

- A kottaolvasás a zene értésének eszköze, általa olyan kódrendszer kulcsát kaphatják meg a tanulók, amely segíti őket abban, hogy eligazodjanak a zenei tartalmakban. A zenével való ismerkedés kezdeti szakaszában a felismerő kottaolvasás képessége a zeneértés alapozza meg. Az önálló zenélésben nélkülözhetetlen eszközzé válik.
- Az ötvonalas kottaképet a gyerekek látják már akkor is, mikor a jelrendszereket még nem tudják megfejteni. A tanulók a felismerő kottaolvasás segítségével egyre több zenei jelenséget képesek jelrendszerről felismerni. A kottaolvasás nem cél, hanem eszköz az iskolai zenetanulás folyamatában.

- A felismerő kottaolvasáshoz kapcsolódó zenei ismeretek tanítása soha nem elvontan, hanem az énekes és hangzó zenei anyaghoz kapcsolódóan történik. A népdalokból vett zenei fordulatokat felhasználják a ritmikai, metrikai és dallami elemek tudatosítására, formájuk megismerése pedig segít a formaérzék fejlesztésében. Az elemző megközelítés helyett válasszák a műfaji meghatározást, találják meg az élethelyzet, az érzelmi kifejezés, az esztétikai szépség személyes kapcsolódási pontjait. A népdalok szövegének értelmezése rávilágít a népdalok gazdag szimbolikájára, megvilágítja a magyar szókincs gazdagságát. A népdalok nem a felismerő kottaolvasás gyakorló példái. Csak akkor kell szolmizáltatni, ha az a szebb, tisztább megszólaltatást segíti.

Hangszerhasználat – furulyázás

- Hangszerhasználat során a zenei nevelés alkalmat ad a tanulók zenei képességének fejlesztésére, a képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, alakítja készségeiket, gyarapítja ismereteiket. Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.
- A furulyázás lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság - alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására, az önálló ismeretszerzés képességére, a hagyományos és az új típusú kultúraközvetítő eszközök alkalmazásával.
- A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel. Kiemelten fejleszti a közösséggel való együttműködés képességét, az érzelmi és társas intelligenciát.

Zenei befogadás

Befogadói kompetenciák fejlesztése

- A befogadói kompetenciák fejlesztése a zenehallgatás anyagának mélyreható megismerését segíti elő. A befogadói kompetenciák fejlesztése során az érzelmi és intellektuális befogadás egyensúlyának kell érvényesülnie. A befogadói kompetenciák fejlesztésével megalapozható a tanulók zenehallgatói magatartása, akik a zenehallgatás során olyan élményeket – minél többféle és valóságos zenei tapasztalatokat – szereznek a hallgatott zenéről, amelyek hatására egyre inkább különbséget tudnak tenni az elmélyült zenehallgatás (vagyis a zene befogadása) és a háttérzene fogyasztása között.
- Csend és teljes figyelem nélkül nem jön létre élményt adó zenei befogadás. A művészi értékű zene befogadójává csak az a tanuló válik, aki teljes figyelmét képes a hallott zene felé irányítani. A befogadói kompetencia fejlesztése éppen ezért részben a figyelem készségének kialakítása és folyamatos erősítése felé irányul. Az alsó tagozatban a gyermek a játékos tevékenység során képes leginkább az elmélyült figyelemre. Az alsóbb osztályokban a mozgás és az éneklés szorosan

összekapcsolódik. A mozgás és a zenei élmény kapcsolata lehetőséget ad a zenei jelenségek megéreztetésére és megértésére, a zenei készségek elmélyítésére is.

- Rendszeres zenehallgatás. A zeneművek zenei és zenén kívüli tartalmának, üzenetének megértéséhez szükség van a zenei élmények rendszeres biztosítására: minden órán legyen zenehallgatás, amely az élmény (örömszerző) funkción túl alapját adja a generatív készségek formálódásának, hiszen a generativitás a sokrétű zenei élményből fejlődik ki.
- Adekvát befogadói attitűd. A zenehallgatási anyag értő befogadását segíti az adekvát befogadói attitűd kialakítása, azaz fontos, hogy a tanulók kellő nyitottsággal forduljanak a hallgatott zene felé. A nyitott befogadói attitűd támogatja a zenei hatás megfelelő megélését, így segíti a zene különböző megnyilvánulásainak, például funkciójának, stílusának és műfajának pontos értelmezését, elfogadását és pozitív értékelését.
- A befogadói kompetencia fejlesztését segíti elő elsősorban a zenében rejlő gesztusok, karakterek, érzelmek, hangulatok érzékelésének és átérésének képessége, másodsorban pedig a biztos és differenciált hallási képesség (ritmus-, dallam- és hangszínérzék) és a zenei memória. Ezeket rendszeres és nagy mennyiségű énekléssel és a generatív készségek más fejlesztő gyakorlataival lehet kialakítani.
- A zeneelméleti és zenetörténeti alapismeretek minden esetben a zenei befogadást segítik, az elméleti és a lexikális adatok közül elsősorban a kiválasztott művel kapcsolódókkal kell foglalkozni. A lényegláttatásnak és az életszerűségnek minden esetben kulcsszerepet kell kapnia, ezért teljes mértékben mellőzendő az öncélú adatközlés és a nagy mennyiségű szöveges memorizálás. Egy szerzői életrajz ismertetésében például nem az önmagukban semmitmondó dátumok és a tartózkodási helyek felsorolása és visszakérdezése, hanem a szerző személyiségének bemutatása, művészi és emberi élethelyzeteinek, a környezetével való kölcsönhatásának, problémáinak, sorsfordulatainak átértékelése, és mindennek művészetére gyakorolt hatása az elsődleges feladat. Ezt helyenként megtámogathatják a jól megválasztott tényadatok (dátumok, helyszínek), mindenkor kiegészítő, tájékozódást könnyítő jelleggel. Ugyanez érvényes az elméleti ismeretekre: a formatan, az összhangzattan vagy a szolmizáció alapinformációi csak akkor válnak hasznossá, ha zenei érzetekhez kapcsolódnak, ha eszköztáruk felhasználása segít a gyerekeknek átérzeni a zenei jelenségeket.

Zenehallgatás

- A rendszeres és figyelmes zenehallgatás a tanulók zene iránti fogékonyságát és zenei ízlését formálja.
- A zenehallgatási anyag kiválasztásakor a zenei teljességre kell törekedni. Lehetőleg teljes műveket hallgassanak meg, hiszen a tanulók befogadói kompetenciáját, s elsősorban zenei formaérzékét a teljes kompozíciók bemutatása fejleszti. A műalkotás egészéről kell benyomást szerezniük, mielőtt a részletekre irányítják a figyelmüket. Miközben a figyelem irányítása bizonyos

jelentéstartalmak megvilágítása érdekében fontos, fokozottan kell figyelni arra, hogy a szempontok ne tereljék el a tanulók figyelmét a mű egészének élményszerű befogadásáról.

- Az első hat osztályban nem kronológiai rendbe szervezve ismertetjük meg a tanulókat a zeneművekkel, hanem az életkori sajátosságok gondos figyelembevételével a kétéves ciklusok mindegyikében a zeneirodalom, a zenei stílusok és műfajok teljes spektrumából válogatunk. Az általános iskola utolsó két osztályában sor kerülhet kronologikus rendszerezésre, de csak az ismeretközlés szintjén. A 6 és 8 osztályos gimnáziumban a zenei stíluskorszakok tudatosítása csak a 9–10. osztály tantervének feladata.
- Zenehallgatásnál – figyelve a ma felnövő generációk vizuális igényére – törekedjünk DVD-n elérhető koncertfelvételek bemutatására is.
- Az iskolai zenehallgatás célja nem lehet minden remekmű s az összes zenei műfaj megismertetése, sokkal fontosabb a befogadói kompetenciák fejlesztése és a zenehallgatás igényének kialakítása, amely biztosítja az egész életen át tartó zenei érdeklődést. Bízniuk kell abban, hogy a meg nem ismert műveket a tanulók életük folyamán megismerik, amennyiben kialakították bennük az igényt az értékes művek hallgatására.
- Az iskolai zenehallgatás mellett keresni kell a lehetőséget az élő zenehallgatásra, a rendszeres hangverseny-látogatásra, és ösztönözni a tanulókat a zenei információk gyűjtésére. Fontos szempont, hogy a hangversenyek kifejezetten az adott korcsoporthoz szóljanak. Rendkívül fontos, hogy a hangverseny legyen előkészített, az órákon a tanulók ismerjenek meg néhány zenei témát, a művek kontextusát, majd az azt követő alkalommal beszélgetéssel segítsük az élmények feldolgozását.

Tárgyi feltételek

- Szaktanterem pianínóval vagy zongorával
- Megfelelő nagyságú tér a mozgáshoz, énekes játékokhoz
- Megfelelő terem a kórusmunkához
- Ötvonalas tábla
- Mágneses tábla
- Ritmushangszerek
- Jó minőségű CD- és DVD-lejátszó, erősítő, hangszórók
- Számítógép internetkapcsolattal
- Hangtár, hozzáférhető hanganyag

1–4. évfolyam

Az első négy évfolyamon elsősorban alapképességek és készségek fejlesztése zajlik, ezért a témakörök nem alkotnak zárt egységet és nem időrendben követik egymást. Az egyes témaköröknél megjelölt minimum óraszámok, csak arányaiban segítik a tájékozódást. A témakörök és a fejlesztési feladatok átfedik egymást, egy-egy fejlesztési feladat több különböző témakörben is megjelenik, ezáltal a tanórákon belül is érvényesül a komplexitás.

Az alsó tagozaton kiemelt nevelési-oktatási cél, az éneklés megszerettetése. A zenei anyanyelv megismerése, elsajátítása és használata segít megalapozni az értékörzést, a tanulók nemzeti identitását. A népdalok tanítása számtalan élethelyzetre ad példát és kínál megoldást.

További cél, hogy az aktív éneklés és a zenehallgatás során a tanulók örömteli élményekhez jussanak. Fedezzék fel a zenei alkotás örömét, kifejező éneklésük, hangszeres játékok, ritmikai alkotásaik, saját kis zenei kompozícióik által. Fejlődjön ritmikai készségük, zenei hallásuk, tanuljanak meg alapszinten kottát írni és olvasni. Ismerjenek meg zeneirodalmi alkotásokat, korosztályuknak megfelelő módon. Ehhez kapcsolódik a koncert-pedagógia. A tanulók számára biztosítani kell, tanévenként legalább egy közös hangverseny látogatást, mely hozzásegíti őket az élő muzsikálás szépségének megbecsüléséhez.

Az iskolába belépő gyerekek zenei adottságai, ismeretei, élményei jelentősen különbözhetnek, ezért elengedhetetlen a tanulók minél több sikerélményhez juttatása, mely játékos módszerekkel érhető el.

A zenei nevelés általános és legfőbb célja az érzelmi, értelmi és jellemnevelés, a teljes személyiség sokoldalú fejlesztése. Ennek megalapozása az alsó tagozatban kezdődik, ahol a NAT-ban meghatározott fejlesztési területek, nevelési célok közül öt kiemelten fontos: az erkölcsi nevelés (elfogadják és cselekvéseik mércéjévé teszik az emberi kapcsolatok elfogadott normáit és szabályait); nemzeti öntudat, hazafias nevelés (hagyományok, ünnepek, szokások ismerete, különböző kultúrákkal való ismerkedés és azok tisztelete); állampolgárságra és demokráciára nevelés (képesek társaikkal a kooperációra, el tudják magukat helyezni a közösségben, megértik a szabályok fontosságát); az önismeret és társas kultúra fejlesztése (kommunikációs képességük, a társaikkal való együttműködés képessége és a mások iránt érzett empátia továbbfejlődik); testi és lelki egészségre nevelés (kiegyensúlyozott és harmonikus személyiség fejlesztése, a mozgással erősített testtudat, érzelmi intelligencia). Legfontosabb kulcskompetenciák: esztétikai és művészeti tudatosság és kifejezőképesség, anyanyelvi kommunikáció, szociális és állampolgári kompetencia, kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia.

Fejlesztési célok:

- Reprodukció (éneklés, generatív készségek, felismerő kottaolvasás, furulyázás)
- Az éneklésre épülő tanítás első lépése az éneklés örömeinek és az éneklés helyes szokásainak kialakítása, amelynek elemei az értelmes frazeálás, kifejező artikuláció és a megfelelő hangterjedelem. Az éneklést sok mozgás, néptánc és szabad mozgásos improvizáció kíséri. A helyes testtartás, az egyszerű mozgáselemek és lépések elsajátítására a népi gyermekjátékok és a néptánc kiváló lehetőséget nyújtanak.

- Dalkincsbővítés. A népdalokat és gyermekdalokat a tanulók elsősorban hallás után tanulják, és csokorba szedve is énekeljék. Az összeállítás mind a zenei, mind a tartalmi szempontokat figyelembe veszi.
- Zenei ismeretszerzés. A tanulók az énekelt dalok meghatározott zenei elemeit megfigyelik, tanári rávezetéssel tudatosítják, s felismerik kottaképről, esetleg tanári segítséggel reprodukálják. A zenei elemeket, a dallami, ritmikai, hallási és többszólamú készségeket improvizációs és kreatív játékos feladatokkal gyakorolják.
- A zenei tevékenységek élményszerűek, játékosak, mozgásosak legyenek, jellemezzék azokat a tapasztalás- és tevékenységközpontúság.

Egyszerűbb motívumokat, tanult dalokat - életkori sajátosságaikat figyelembe véve furulyázzák.

Zenehallgatás (Zenei befogadás, zenehallgatás)

Ebben az életkorban alapozható meg az adekvát zenehallgatói magatartás, a gyerekek tapasztalatokat szereznek a tudatos zenehallgatói tevékenységről. A zenehallgatás során a tanulók spontán és tudatos élményeket gyűjtenek a hangzó világról, a hangszínekről, hangszerekről, hangszercsoportokról, előadó-együttesekről, tempóról, dinamikáról és zenei formákról, valamint megismerkednek hosszabb lélegzetű zeneművekkel is. A kiválasztott anyag egy része kapcsolódik az órai énekes anyaghoz.

1. évfolyam

Az alapozás időszakát az első félévben sok játék és önfelelt éneklés jellemezze, mely megelőzi az ismeretek tanítását. A zenei elemek tudatosítása a második félévben kezdődik. Tanulják meg a gyermekjáték-dalokat és játsszanak a tanteremben, az udvaron, a folyosón – ahol csak hely és alkalom adódik rá. Alapvető fontosságú az egyenletes lüktetés érzetének kialakítása, és folyamatos gondozása. Ugyancsak folyamatos feladat az osztály hangzásának fejlesztése, egységessé tétele, és a tiszta intonáció kialakítása. A zenei írás-olvasás elsajátítása fokozatosan és folyamatosan történjen. A tanulók a megismert zeneműveket, átélt élményeiket szavakkal, rajzzal, tánccal és szabad mozgás improvizációval fejezzék ki.

A magyar zenepedagógiai hagyományoknak megfelelően a fejlesztés alapja a pedagógus és a tanulók közös alkotó munkája.

Óraszám: 74/tanév
2/hét

Ajánlás az éves óraszám felosztására

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Zenei reprodukció I. Éneklés	40 óra
2.	Zenei reprodukció II. Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység, furulyázás	12 óra
3.	Zenei reprodukció III. Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti alapismeretek	8 óra
4.	Zenei befogadás I. Befogadói kompetenciák fejlesztése	5 óra
5.	Zenei befogadás II. Zenehallgatás	9 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei reprodukció I. Éneklés	Órakeret 40 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Dalkincs bővítése gyermekdalok játszásával, hallás utáni daltanítással. Az éneklés helyes szokásainak kialakítása: helyes testtartás, helyes légzés, életkornak megfelelő hangerő, helyes hangképzés (diszfóniás gyermekek szűrése), érthető szövegejtés, kifejező artikuláció, helyes frazeálás. Az éneklés örömeinek felkeltése. Dalkezdés megadott hangról c'–c'' hangterjedelemben, megadott tempóban, helyes ritmusban, törekedve a tiszta intonációra.</p>	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Népi gyermekjátékok, mondókák elsajátítása:</p> <p>kiolvasók, csujogatók, sétáló, szerepváltó és párcserélő körjátékok, leánykérő játékok, hidas játékok, különféle vonulások (biton /s-m/, triton/s-m-d; l-s-m; r-d-l,/, tetraton /s-m-r-d; m-r-d-l,/, pentachord /s-f-m -r-d; m-r-d-t,-l,/, és pentaton hangkészlettel).</p> <p>Magyar népdalok megtanulása: névnapköszöntők, csúfolódók, tréfás dalok, párosítók, (pentaton, hexachord hangkészlettel).</p> <p>Jeles napok szokásdallamaival való ismerkedés</p> <p>Magyar népelemek megismerése, éneklése és a liturgiában való használata</p> <p>Magyar történelmi ünnepekhez kapcsolódó dalok éneklése</p> <p>Kis hangterjedelmű taizei énekek tanulása</p> <p>Más népek dalainak megismerése (környező népek, nemzetiségek dalai).</p> <p>Művészi értékű komponált gyermekdalok és megzenésített versek tiszta éneklése (ajánlott: Kodály Zoltán, Bárdos Lajos, Járdányi Pál, Ádám Jenő).</p> <p>Felelgető éneklés, kérdés-felelet játékok, hangutánzó dallamosztinátó dalhoz.</p> <p>Egyenletes mérő és a dal ritmusának megkülönböztetése (nagytesti mozgással, tapsolással, ritmushangszerekkel, dallamhangszerekkel).</p> <p>Dallamvonal szemléltetése nagytesti mozgással.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szókincsbővítés, érthető szövegejtés, kifejező artikuláció.</p> <p><i>Matematika:</i> számfogalom erősítése.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> szabálytudat erősítése.</p> <p><i>Liturgia:</i> aktív részvétel a szentmisén és paraliturgikus alkalmakon</p> <p><i>Hittan:</i> egyházi ünnepek</p> <p><i>Környezetismeret:</i> természeti képek, évszakok, állatok.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> népi gyermekjátékok drámai történései, népdal és néptánc kapcsolata.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a népi tárgykultúra.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgás, helyes légzés, testtartás.</p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Légzés, hangerő, egyenletes mérő, gyors, lassú, halk, hangos, magas, mély, kezdőhang, záróhang, dallamsor, mondóka, gyermekdal, népdal, népi játék, népszokás, népelem, taizei ének staféta éneklés, kérdés-felelet.
--------------------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei reprodukció II.	Órakeret 12 óra
--	------------------------------	----------------------------

	Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység, furulyázás	
Előzetes tudás	Kisgyermekkor zenei élményanyag. Népi mondókák, gyermekjátékok, gyermekversek. Ehhez kapcsolódó nagytesti mozgások, hangutánzó dallam és ritmusmotívumok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Koordinált ritmikus mozgás, térérzékelés, egyenletes mérő, tempó változások érzékelése és reprodukciója, metrikus egységek és kisebb formai egységek érzete, játékos feladatok megoldása alap ritmusokkal és hangokkal, a belső hallás fejlesztése.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Ritmikai készség fejlesztése:</p> <p>Egyenletes mérő és a dal ritmusának hangoztatása (nagytesti mozgással, tapsolással, ritmushangszerekkel).</p> <p>Negyed, nyolcadpár, negyed szünet</p> <p>Ritmusmotívumok hangoztatása ritmustapssal és ritmushangszerekkel. Ritmus osztinató, ritmusolvasás, ritmusfelelgetés, ritmuspótlás, ritmuslánc, ritmusmemoriter.</p> <p>Komplex mozgásfejlesztés egyszerű tánc lépésekkel (kilépések, kijárások), a ritmus változatos megszólaltatással (kéz és láb által).</p> <p>2/4-es ütemmutató. Ütemhangsúly érzékeltetése ütemezéssel.</p> <p>Motorikus képességek változatos mozgással</p> <p>Ismétlődés a zenében, ritmusosztinató. Gyors-lassú érzékeltetése.</p> <p>Hallásfejlesztés:</p> <p>Hangrelációk érzékeltetése, nagymozgással, reláció térbeli mutatóival, kézzel.</p> <p>Énekes rögtönzés hangokkal, ellentétpárok: csend és hang, beszéd és énekhang, hangutánzás, hangos és halk, mély és magas, rövid és hosszú, saját név éneklése szabadon vagy a tanult dallamfordulatokkal, énekbeszéd.</p> <p>A tanult dalokból a dallam kiemelésének képessége: dallamfordulatok: sm, lsm hangokon, kézzel.</p> <p>Tanult mondókák éneklése rögtönzött dallammal a tanult dalok hangkészletének felhasználásával, tanult dalok átköltése, más befejezéssel, énekes párbeszéd.</p> <p>Belső hallást fejlesztő énekes gyakorlatok: dallambújtatás, dallamelvonás.</p> <p>Furulyázás: A hangszer részei, családja, helyes légzéstechnika, hangszerkezelés elsajátítása. A tanult hangok fúvása F- dúrban, egyszerű ritmusgyakorlatok, dallamok, dalok előadása.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> írás-készség fejlesztése.</p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Egyenletes mérő, tempó, ritmus, ritmusérték, negyed, nyolcadpár, negyedszünet, ismétlés, ütem, ütemvonal, ütemmutató, hangmagasság, dallam, dallamfordulat, dallamrajz, énekbeszéd.
------------------------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei reprodukció III. Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti alapismeretek	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Mondókák, gyermekdalok éneklése. Életkornak megfelelő ütem- és ritmusérzék, zenei hallás.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A hallás utáni daltanulás és a fejlődő zenei készségek és megszerzett zenei ismeretek alapján ismerkedés a zenei notáció alapjaival; a zene jelrendszerének felismerése kézzelről, betűkottáról és hangjegyről.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Zeneelméleti alapismeretek megszerzése az előkészítés – tudatosítás – gyakorlás/alkalmazás hármasságában.</p> <p>Ritmikai elemek, metrum: A mérő és ritmus megkülönböztetése. A tanult dalokból, dalrészletekből, versekből a tanulandó ritmus kiemelése. Ritmikai elemek megnevezése gyakorlónévvvel: tá (negyedérték), titi (nyolcadpár), szün(negyed szünet), Ritmikai elemek jele. Ritmikai elemek értéke (egymáshoz viszonyítva). A hangsúlyos és hangsúlytalan ütemrész megkülönböztetése, ütemmutató, ütemfajták: 2/4</p> <p>Dallami elemek: Tanult dalokból dallamfordulat új hangjának kiemelése, megnevezése szolmizációval: szó-mi-lá A szolmizációs hangok kézjele és betűjele: s-m-l A vonalrendszer megismertetése: öt vonal, négy vonalköz A szolmizációs hangok helye a vonalrendszerben, a kottakép alapjainak megismertetése. (Hangjegy, hangszár irányának megfigyeltetése.)</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> jelek és jelrendszerek ismerete.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> jelek, jelzések értelmezése.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgáskultúra fejlesztése: nagytesti mozgásoktól az apró mozgásokig.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> tájékozódás térben, irányok.</p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szolmizációs név, kézjel, betűjel, kettes ütem, záróvonal, ismétlőjel, hangsúlyjel, vonalrendszer, vonal, vonalköz, hangjegy, hangszár, hangközlépés, hangközugrás
------------------------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei befogadás I. Befogadói kompetenciák fejlesztése	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Éneklési készség, akusztikus tapasztalatok környezetünk zörejeiről, hangjairól, emberi hangokról. Hallás utáni tájékozódás a térben, irány és távolság megnevezése. Első zenehallgatási élmények kisgyermekkorból.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A zenehallgatásra irányuló teljes figyelem képességének kialakítása az éneklés, az örömteli zenei játékok, a tánc és szabad mozgás improvizációja során. Képességfejlesztés a különböző műfajú, stílusú és karakterű zeneművek befogadásához a rendszeres zenehallgatás által. A hangszínhallás, a többszólamú hallási készség és a formaérzék fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A teljes figyelem kialakításának fejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> – táncal és/vagy szabad mozgás improvizációval: leginkább rövid, gyors tempójú, táncos klasszikus zenei részletek meghallgatásával (ismétlődő lejátszásával); – kezdés és befejezés megfigyeltetése, és kifejezése a szabad mozgás elkezdésével és befejezésével; – zenei eszközök megfigyeltetésével dinamikai ellentétpárok megkülönböztetése (halk-hangos), fokozatos dinamikai erősödés és halkítás megfigyeltetése és reprodukálása játékos feladatokkal, hirtelen hangerőváltás megfigyelése és reprodukciója; – alapvető tempókülönbségek és tempóváltások megfigyelése, összehasonlítása és reprodukciója. <p>A hangszínhallás és a többszólamú hallás fejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> – természetünk és környezetünk hangjai, – emberi hangszínek (magas, mély, gyerek, férfi és női hang), – a hangszerek hangszínének megtapasztalása gyakorlati úton, azok megkülönböztetése és azonosítása a hangszer kezelése szerint, – szóló és kórus, szólóhangszer és zenekar, dalok felismerése különböző hangszerekről. <p>Formaérzék fejlesztése a helyesen tagolt éneklésen és mozgáson keresztül.</p> <p>Absztrakció: a dalok szövegének értelmezése, a dalszövegekhez vagy zeneművekhez kapcsolódó dramatizált előadás (drámajáték, báb), valamint a zene keltette gondolatok vizuális megjelenítése (festés, formázás).</p>		<p><i>Erkölcstan:</i> türelem, tolerancia.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> természetünk és környezetünk hangjai, hangutánzás.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> dalszövegekhez kapcsolódó dramatizált előadás, szabad mozgásos improvizáció.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> zenével kapcsolatos élmények vizuális megjelenítése.</p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kezdés, befejezés, hangerő, hangerő változás, tempó, tempóváltás, férfi és női hang, szóló, kórus, hangszer, zenekar, hangszín.	
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei befogadás II. Zenehallgatás	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Befogadói kompetenciák a korosztálynak és az átélt zenei élményeknek megfelelően.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Esztétikai és érzelmi kompetencia fejlesztése a tanult énekes anyaghoz kapcsolódó műzenei anyag vokális és hangszeres feldolgozásainak megismerésével. Az életkornak megfelelő zeneművek meghallgatása élményszerű előadásban, figyelve a műfaji és stílusbeli sokszínűségekre.	
	Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
	<p>Zenehallgatás tanári bemutatással vagy felvételtől (audio, video) az évfolyam énekes és generatív tevékenységeihez valamint a befogadói kompetenciák fejlesztéséhez kapcsolódóan válogatva a zeneirodalom különböző korszakaiból beleértve a 20. század és korunk zeneirodalmát is különösen a következő témakörökben: csend és hang, hangszerek, természet a zenében, szólóhang-kórus, szóló hangszer-zenekar, ellentétpárok (beszéd-ének, gyors-lassú, hangos-halk, magas-mély).</p> <p>Cselekményes és programzene hallgatása (pl. mesebalett) a cselekmény megfigyelésével, a szereplők karakterének zenei eszközökkel történő azonosításával (pl. tündér, boszorkány, királylány, királyfi, udvari bolond és „varázserejű” hangszerek).</p> <p>Egyházi ünnepekhez kapcsolódó zeneművek, azok részleteinek hallgatása, különös tekintettel a tanult népénekek feldolgozásaira.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> zeneművek tartalma, irodalmi kapcsolatok.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> cselekményes programzenék, mese, meseszereplők, dramatizált megjelenítés, pl. bábozás, pantomim.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> zenével kapcsolatos élmények vizuális megjelenítése.</p> <p><i>Hittan:</i> egyházi ünnepek, szakrális népszokások</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Énekes zene, hangszeres zene, vonós, fúvós, ütős, pengetős, billentyűs hangszer, zenei karakter, népdalfeldolgozás.	

Ajánlott zenehallgatási anyag

Az alábbi felsorolás ajánlásokat tartalmaz, és minimális követelményeket határoz meg. A zeneművek megadott listája a tanár egyéni választása szerint módosítható, a megadott művek azonos stílusú és műfajú művekkel kiválthatók. A megadott művek egy része olyan terjedelmű, hogy az ének-zene óra keretei között csak részletek meghallgatására van mód (pl. szimfóniatétel, daljáték, opera). A megfelelő részletek kiválasztásához a fejlesztési céloknál meghatározott tartalmak adnak iránymutatást.

Benyomások zenéről: csend és hang, beszéd és ének, szóló és tutti, gyors-lassú, hangos-halk, magas-mély.

A tanult magyar népdalok eredeti felvételekről, illetve kortárs népzeneészek előadásában, népzene gyermekek előadásában (pl. regölés, galgamácsai gyermeklakodalmás), más népek dalai, tánczenéi. Néptánc-dialektusok, hangszeres népi tánczene.

Népdalok feldolgozásai (ajánlott: Bartók Béla: Gyermekeknek, Kodály Zoltán gyermekkarai, Bicinia Hungarica, Járdányi Pál, Bárdos Lajos gyermekkarai).

Cselekményes zenék, programzene, mesék, mesebalett, mesebeli szereplők (ajánlott: Henry Purcell: A tündérr királynő [The Fairy Queen], Pjotr Iljics Csajkovszkij: Diótörő [Scselkuncsik] op. 71,

Különböző stíluskorszakokból válogatott művek:

Adriano Banchieri: Az állatok rögtönzött ellenpontja (Contrappunto alla Bestiale)

Jean Philippe Rameau: A tyúk (La poule)

Georg Philipp Telemann: Békák (Les Rainettes), TWV 51: A4

Johann Sebastian Bach: 18 kis prelúdium zongorára: válogatás a Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach kötetekből

Leopold Mozart: Gyermekszimfónia (Berchtesgadener Musik)

Wolfgang Amadeus Mozart: C-dúr variáció (Ah, vous dirai-je, Maman), K. 265,

Gioachino Rossini: A tolvaj szarka (La gazza ladra) – nyitány

Georges Bizet: L'Arlesienne Suite (Az arles-i lány szvit)

Nyikolaj Andrejevics Rimszkij-Korszakov: A dongó (részlet a Mese Szaltán cárról c. operából)

Maurice Ravel: Lúdanyó meséi (Ma mère l'oye) – Tündérgert

Bartók Béla: Mikrokozmosz, BB 105 – részletek (pl. No. 142. Mese a kislégyről)

Kurtág György: Játékok – részletek

Kodály Zoltán: Gyermekkarok (pl. Gólya-nóta, Katalinka, Karácsonyi pásztortánc)

Kodály Zoltán: Gergely-járás, részlet a gyermekkarból; Nyulacska – gyermekkar; Katalinka – gyermekkar;

Bartók Béla: Gyermekeknek I./3. Szegény legény; I./12. Lánc, lánc, eszterlánc;

Bartók Béla: 44 hegedűduó – I. füzet – Párnástánc (Elvesztettem zsebkendőmet);

Bárdos Lajos: Karácsonyi bölcsődal – vegyeskar;

W.A. Mozart: Esz-dúr kürtverseny III. tétel – részlet;

Saint-Saëns: Az állatok farsangja – részletek;

Csajkovszkij: Diótörő - Játék katonák indulója;

Szónyi Erzsébet: 21 énekes játék – Sípkészítő (Szólj síp);

Névcáfólok- „Ádám kutya ül a hátán”

Javasolt énekes anyag az 1. évfolyamra

I. Népi gyermekdalok

1. Zsipp- zsupp
2. Hinta palinta
3. Csiga-biga gyere ki
4. Én kis kertem kerteltem
5. Szólj síp, szólj

6. Koszorú, koszorú
7. Mackó, mackó ugorjál
8. Hej, a sályi piacon
9. Lipem, lopom a szőlőt
10. Aki nem lép egyszerre
11. Éliás, Tóbiás
12. Süss fel nap
13. Kék selyemkendő
14. Ég a gyertya, ég
15. Cirmos cica
16. Ha én cica volnék
17. Csíp, csíp csóka
18. Csön, csön gyűrű
19. Bújj, bújj zöld ág
20. Esik az eső
21. Gyertek lányok ligetre
22. Fehér liliomszál
23. Kinyílt a rózsza
24. Kis kece lányom
25. Iglíce szívem

II. Ünnepekhez kapcsolódó énekek:

1. Ó, aki Szent Miklóst szereti
2. A kis Jézus aranyalma
3. Esik eső karikára
4. Már megjöttünk ez helyre

III. Jeles napok:

Kiszézés, villózás

IV. Egyházi énekek:

A görögkatolikus liturgia dallamai

V. Taizei énekek:

1. Jó az Úrban bizakodni (Bonum est confidere)
2. Dicsérje minden nemzet (Laudate omnes gentes)

VI. Mondókák, kiszámolók, versek ritmusfeladatokhoz:

1. Mese, mese mátká
2. Gyerekek, gyerekek
3. Kicsi kocsi, három csacsi
4. Jákobnak volt hat fia
5. Ecc, pecc kimehetsz
6. Hüvelykujjam almafa
7. Weöres Sándor: Haragosi
8. Weöres Sándor: Kacsa- úsztató

A fejlesztés várható eredményei az első évfolyam végén, a továbbhaladás feltételei:

TANULÁSI EREDMÉNYEK

csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangji sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra;
különböző hangerővel tud énekelni;
a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít;
a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban, dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz;
hangszerkíséretes dalokat énekel tanára vagy hangszeren játszó osztálytársa kíséretével;
ismeri a tanult, énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangokat;
kézjelről énekel;
belső hallása fejlődik;
érezkeli a hangerő, hangszín, hangmagasság változásait, az őt körülvevő világ zenehallgatási élményekkel gazdagodik;
megismeri az énekelve megtanult dalt, feldolgozás formájában is;
képes asszociálni a hallott zenében megjelenített állatokra, életképekre;
megismer több, a mindennapokhoz, továbbá alkalmakhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz fűződő zenei részletet;
érti a tempó és az egyenletes lüktetés fogalmát;
megkülönbözteti a mérőt és a ritmust;
a testét hangszerként is használja;
egyszerű ritmushangszereket használ;
érezkeli a hangok egymásutánját, különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket, ezeket felismeri az őt körülvevő világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben;

érti a különbséget a hangerő, hangmagasság fogalmai között;
rövid dallamsorokat rögtönöz;
örömmel vesz részt az alkotói folyamatokban;

A továbbhaladás feltételei:

emlékezetből énekel legalább 20 gyermekdalt;
jó testtartással, helyes légzéssel, megfelelő tempóban, artikulálva énekel c' – d''
hangterjedelemben;
elsajátítja a jól intonált, kifejező éneklés alapjait;
alkotóként vesz részt gyermekjátékdalok előadásában;
a gyermek a dalokban felfedezi önmagát, s így azonosulni tud velük;
aktívan részt vesz az iskola vagy a helyi közösség hagyományos ünnepein;
a hallgatott zenét adott szempontok alapján megfigyeli,
a zenei aktivitáson keresztül megtapasztalja a zenei befogadás örömét;
felismeri a zongora hangját;
felismeri és megkülönbözteti a gyermekkar és a vegyeskar hangzását;
meg tudja különböztetni a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól;
képelete és kreatív gondolkodása fejlődik;
képes az érzelmi azonosulásra;
szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval – egyénileg, párban vagy
csoportosan – kifejezi a zene által benne keltett érzéseket.
tapsolja a dalok, mondókák ritmusát;
felismeri és hangoztatja a negyed, nyolcadpár, a negyed értékű szünetet, tájékozódik a 2/4-es
ütemben, felismeri és használja az ütemvonalat, záróvonalat, az ismétlőjelet;
megismeri, éneklő és alkalmazza a tanult hangkészlet hangjait;
a dalokat tanári segítséggel szolmizálva éneklő, kézjelekkel mutatja;
a fenti hangkészletben különböző gyakorlási formákban használja, belső hallása fejlődik;
megtapasztalja a relatív szolmizáció lényegét;
a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor tudja változtatni hangerejét a zenei kifejezésnek
megfelelően;
különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket hallás után megfigyel és reprodukál;
tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel;
tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal;
képes egyszerű kottában tájékozódni;

FOGALMAK

Népdal; gyermekjátékdal; körjáték; néptánc; hangszerkíséret; szolmizáció; kézjel; énekhang;
gyermekkar; zongoramű; kíséret; népdalfeldolgozás; zenekar; mérő; ritmus; szünet; ütem;
ütemvonal; záróvonal; ismétlőjel, ütemmutató; ritmushangszer; rögtönzés; ötvonalas rendszer;
vonal-vonalköz; kezdőhang - záróhang; gyors; lassú; osztinató,
halk, hangos, hangmagasság, hangszín, hangerő, dallam, dallamsor, hangjegy.

2. évfolyam

Óraszám: 74/tanév
2/hét

Ajánlás az éves óraszám felosztására

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Zenei reprodukció I. Éneklés	40 óra
2.	Zenei reprodukció II. Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység, furulyázás	12 óra
3.	Zenei reprodukció III. Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti alapismeretek	8 óra
4.	Zenei befogadás I. Befogadói kompetenciák fejlesztése	5 óra
5.	Zenei befogadás II. Zenehallgatás	9 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei reprodukció – Éneklés	Órakeret 40 óra
Előzetes tudás	Az előző évben tanult dalanyag.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Dalkincs bővítése gyermekdalok játékszásával, hallás utáni daltanítással. Az éneklés helyes szokásainak megőrzése: helyes testtartás, helyes légzés, életkornak megfelelő hangerő, helyes hangképzés érthető szövegejtés, kifejező artikuláció, helyes frazeálás. Az éneklés örömeinek fenntartása. Dalkezdés megadott hangról c’-d” hangterjedelemben, megadott tempóban, helyes ritmusban, törekedve a tiszta intonációra.</p>	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Népi gyermekjátékok, mondókák elsajátítása: kiolvasók, csujogatók, sétáló, szerepváltó és párcserélő körjátékok, leánykérő játékok, hidas játékok, különféle vonulások (biton /s-m/, triton /s-m-d; l-s-m; r-d-l,/, tetraton /s-m-r-d; m-r-d-l,/, pentachord /s-f-m -r-d; m-r-d-t,-l,/, és pentaton hangkészlettel). Magyar népdalok megtanulása: névnapköszöntők, csúfolódók, tréfás dalok, párosítók, (pentaton, hexachord hangkészlettel). Jeles napok szokásdallamaival való ismerkedés Népszokás megjelenítése: dramatizált előadás Magyar népelemek, a szentmise válaszainak megismerése, éneklése és a liturgiában való használata</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szókincsbővítés, érthető szövegejtés, kifejező artikuláció.</p> <p><i>Matematika:</i> számfogalom erősítése.</p> <p><i>Erkölcstan:</i></p>

<p>Magyar történelmi ünnepekhez kapcsolódó dalok éneklése Kis hangterjedelmű taizei énekek tanulása Más népek dalainak megismerése (környező népek, nemzetiségek dalai) Művészi értékű komponált gyermekdalok és megzenésített versek tiszta éneklése (ajánlott: Kodály Zoltán, Bárdos Lajos, Járdányi Pál, Ádám Jenő). Felelgető éneklés, kérdés-felelet játékok, hangutánzó dallamosztinató dalhoz. Egyenletes mérő és a dal ritmusának megkülönböztetése (nagytesti mozgással, tapsolással, ritmushangszerekkel, dallamhangszerekkel). Dallamvonal szemléltetése nagytesti mozgással.</p>	<p>szabálytudat erősítése.</p> <p><i>Liturgia:</i> aktív részvétel a szentmisén és paraliturgikus alkalmakon</p> <p><i>Hittan:</i> egyházi ünnepek</p> <p><i>Környezetismeret:</i> természeti képek, évszakok, állatok.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> népi gyermekjátékok drámai történései, népdal és néptánc kapcsolata.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a népi tárgykultúra.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgás, helyes légzés, testtartás.</p>
--	---

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Légzés, hangerő, egyenletes mérő, gyors, lassú, halk, hangos, magas, mély, kezdőhang, záróhang, dallamsor, mondóka, gyermekdal, népdal, népi játék, népszokás, népének, taizei ének staféta éneklés, kérdés-felelet.,
--------------------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei reprodukció II. Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység, furulyázás		Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Népi mondókák, gyermekjátékok, gyermekversek. Ehhez kapcsolódó nagytesti mozgások, hangutánzó dallam és ritmusmotívumok.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Koordinált ritmikus mozgás, térérzékelés, egyenletes mérő, tempo változások érzékelése és reprodukciója, metrikus egységek és kisebb formai egységek érzete, játékos feladatok megoldása alap ritmusokkal és hangokkal, a belső hallás fejlesztése.		

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Ritmikai készség fejlesztése:</p> <p>Egyenletes mérő és a dal ritmusának hangoztatása (nagytesti mozgással, tapsolással, ritmushangszerekkel). Negyed, nyolcadpár, negyed szünet, félérték. Ritmusmotívumok hangoztatása ritmustapssal és ritmushangszerekkel. Ritmus osztinató, ritmusolvasás, ritmusfelelgetés, ritmuspótlás, ritmuslánc, ritmusmemoriter. Mondókák ritmizálása, kánonban történő mondása Komplex mozgásfejlesztés egyszerű tánclépésekkel (kilépések, kijárások), a ritmus változatos megszólaltatással (kéz és láb által). 2/4-es ütemmutató. Ütemhangsúly érzékeltetése ütemezéssel. Motorikus képességek változatos mozgással. Ismétlődés a zenében, ritmusosztinató. Gyors-lassú érzékeltetése.</p> <p>Hallásfejlesztés:</p> <p>Hangrelációk érzékeltetése, nagymozgással, reláció térbeli mutatóival, kézjellel. Énekes rögtönzés hangokkal, ellentétpárok: csend és hang, beszéd és énekhang, hangutánzás, hangos és halk, mély és magas, rövid és hosszú, saját név éneklése szabadon vagy a tanult dallamfordulatokkal, énekbeszéd. A tanult dalokból a dallam kiemelésének képessége: dallamfordulatok: sm, lsm, smd, mrd, rdl, mrdl, ötfojú hangsorok dallamfordulatai: a lá pentaton hangsor (smrdl,) dó pentaton (lsmrd) és lefutó lá pentachord (mrdbl,) dó pentachord (sfmrd).</p> <p>Tanult mondókák éneklése rögtönzött dallammal a tanult dalok hangkészletének felhasználásával, tanult dalok átköltése, más befejezéssel, énekes párbeszéd. Belső hallást fejlesztő énekes gyakorlatok: dallambújtatás, dallamelvonás.</p> <p>Furulyázás: Helyes légzés, testtartás, kitartás fejlesztése pentaton hangkészletű dalok furulyázásával F-dúrban.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom: íráskészség fejlesztése.</i></p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Egyenletes mérő, tempó, ritmus, ritmusérték, negyed, nyolcadpár, negyedszünet, félérték, félértékű szünet, ismétlés, ütem, ütemvonal, ütemmutató, ritmus osztinató, hangmagasság, dallam, dallamfordulat, dallamrajz, dallamsor, kíséret, variáció, énekbeszéd.
--------------------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei reprodukció III. Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti alapismeretek	Órakeret 8 óra
--	--	---------------------------------

Előzetes tudás	Mondókák, gyermekdalok éneklése. Életkornak megfelelő ütem- és ritmusérzék, zenei hallás.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A hallás utáni daltanulás és a fejlődő zenei készségek és megszerzett zenei ismeretek alapján ismerkedés a zenei notáció alapjaival; a zene jelrendszerének felismerése kézjelről, betűkottáról és hangjegyről.

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Zeneelméleti alapismeretek megszerzése az előkészítés – tudatosítás – gyakorlás/alkalmazás hármasságában.</p> <p>Ritmikai elemek, metrum: A mérő és ritmus megkülönböztetése. A tanult dalokból, dalrészletekből, versekből a tanulandó ritmus kiemelése. Ritmikai elemek megnevezése gyakorlónévvvel táá (félérték) és szüün(félérték szünete). Ritmikai elemek jele. Ritmikai elemek értéke (viszonyítva a korábban megtanult elemekhez).</p> <p>Dallami elemek: Tanult dalokból dallamfordulat új hangjának kiemelése, megnevezése szolmizációval: szó-mi-lá-dó-ré- alsó lá. Az új szolmizációs hang kézjele és betűjele: s-m-l-d-r-l. A vonalrendszer megismertetése: öt vonal, négy vonalköz, alsó pótvonat. Az új szolmizációs hang helye a vonalrendszerben, a kottakép alapjainak megismertetése. (Hangjegy, hangszár irányának megfigyeltetése.)</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> jelek és jelrendszerek ismerete.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> jelek, jelzések értelmezése.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgáskultúra fejlesztése: nagytesti mozgásoktól az apró mozgásokig.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> tájékozódás térben, irányok.</p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szolmizációs név, kézjel, betűjel, kettes ütem, záróvonat, ismétlőjel, hangsúlyjel, vonalrendszer, vonal, vonalköz, hangjegy, hangszár.
--------------------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei befogadás I. Befogadói kompetenciák fejlesztése	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Éneklési készség, akusztikus tapasztalatok környezetünk zörejeiről, hangjairól, emberi hangokról. Hallás utáni tájékozódás a térben, irány és távolság megnevezése. Első zenehallgatási élmények kisgyermekkorából.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A zenehallgatásra irányuló teljes figyelem képességének kialakítása az éneklés, az örömteli zenei játékok, a tánc és szabad mozgás improvizációja során. Képességfejlesztés a különböző műfajú, stílusú és karakterű zeneművek befogadásához a rendszeres zenehallgatás által. A hangszínhallás, a többszólamú hallási készség és a formaérzék fejlesztése.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A teljes figyelem kialakításának fejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> – táncsal és/vagy szabad mozgás improvizációval: leginkább rövid, gyors tempójú, táncos klasszikus zenei idézetekhez kapcsolódóan rövid zeneművek vagy zenei részletek többszöri meghallgatásával (ismétlődő lejátszásával); – kezdés és befejezés megfigyeltetése, és kifejezése a szabad mozgás elkezdésével és befejezésével; – zenei eszközök megfigyeltetésével dinamikai ellentétpárok megkülönböztetése (halk-hangos), fokozatos dinamikai erősödés és halkítás megfigyeltetése és reprodukálása játékos feladatokkal, hirtelen hangerőváltás megfigyelése és reprodukciója; – alapvető tempókülönbségek és tempóváltások megfigyelése, összehasonlítása és reprodukciója. <p>A hangszínhallás és a többszólamú hallás fejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> – természetünk és környezetünk hangjai, – emberi hangszínek (magas, mély, gyerek, férfi és női hang), – a hangszerek hangszínének megtapasztalása gyakorlati úton, azok megkülönböztetése és azonosítása a hangszer kezelése szerint, – szóló és kórus, szólóhangszer és zenekar, dalok felismerése különböző hangszerekről. <p>Formaérvék fejlesztése a helyesen tagolt éneklésen és mozgáson keresztül.</p> <p>Absztrakció: a dalok szövegének értelmezése, a dalszövegekhez vagy zeneművekhez kapcsolódó dramatizált előadás (drámajáték, báb), valamint a zene keltette gondolatok vizuális megjelenítése (festés, formázás).</p>	<p><i>Erkölcstan:</i> türelem, tolerancia.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> természetünk és környezetünk hangjai, hangutánzás.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> dalszövegekhez kapcsolódó dramatizált előadás, szabad mozgásos improvizáció.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> zenével kapcsolatos élmények vizuális megjelenítése.</p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kezdés, befejezés, hangerő, hangerőváltozás, tempó, tempóváltás, férfi és női hang, szóló, kórus, hangszer, zenekar, hangszín.
--------------------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei befogadás II. Zenehallgatás	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Befogadói kompetenciák a korosztálynak és az átélt zenei élményeknek megfelelően.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Esztétikai és érzelmi kompetencia fejlesztése a tanult énekes anyaghoz kapcsolódó műzenei anyag vokális és hangszeres feldolgozásainak megismerésével. Az életkornak megfelelő zeneművek meghallgatása élményszerű előadásban, figyelve a műfaji és stílusbeli sokszínűségeire.
---	---

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Zenehallgatás tanári bemutatással vagy felvételtől (audio, video) az évfolyam énekes és generatív tevékenységeihez valamint a befogadói kompetenciák fejlesztéséhez kapcsolódóan válogatva a zeneirodalom különböző korszakaiból beleértve a 20. század és korunk zeneirodalmát is különösen a következő témakörökben: csend és hang, hangszerek, természet a zenében, szólóhang-kórus, szóló hangszer-zenekar, ellentétpárok (beszéd-ének, gyors-lassú, hangos-halk, magas-mély).</p> <p>Cselekményes és programzene hallgatása (pl. mesebalett) a cselekmény megfigyelésével, a szereplők karakterének zenei eszközökkel történő azonosításával (pl. tündér, boszorkány, királylány, királyfi, udvari bolond és „varázserejű” hangszerek). Egyházi ünnepekhez kapcsolódó zeneművek, azok részleteinek hallgatása, különös tekintettel a tanult népénekek feldolgozásaira.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> zeneművek tartalma, irodalmi kapcsolatok.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> cselekményes programzenék, mese, meseszereplők, dramatizált megjelenítés, pl. bábozás, pantomim.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> zenével kapcsolatos élmények vizuális megjelenítése.</p> <p><i>Hittan:</i> egyházi ünnepek, szakrális népszokások</p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Énekes zene, hangszeres zene, vonós, fúvós, ütős, pengetős, billentyűs hangszer, zenei karakter, népdalfeldolgozás.
--------------------------------	---

Ajánlott zenehallgatási anyag

Az alábbi felsorolás ajánlásokat tartalmaz, és minimális követelményeket határoz meg. A zeneművek megadott listája a tanár egyéni választása szerint módosítható, a megadott művek azonos stílusú és műfajú művekkel kiválthatók. A megadott művek egy része olyan terjedelmű, hogy az ének-zene óra keretei között csak részletek meghallgatására van mód (pl. szimfóniatétel, daljáték, opera). A megfelelő részletek kiválasztásához a fejlesztési céloknál meghatározott tartalmak adnak iránymutatást.

Benyomások zenéről: csend és hang, beszéd és ének, szóló és tutti, gyors-lassú, hangos-halk, magas-mély.

A tanult magyar népdalok eredeti felvételekről, illetve kortárs népzenei előadásában, népzene gyermekek előadásában (pl. regölés, galgamácsai gyermeklakodalmas), más népek dalai, tánczenéi. Néptánc-dialektusok, hangszeres népi tánczene.

Népdalok feldolgozásai (ajánlott: Bartók Béla: Gyermekeknek, Kodály Zoltán gyermekkarai, Bicinia Hungarica, Járdányi Pál, Bárdos Lajos gyermekkarai).

Cselekményes zenék, programzene, mesék, mesebalett, mesebeli szereplők (ajánlott: Henry Purcell: A tündérr királynő [The Fairy Queen], Pjotr Iljics Csajkovszkij: Diótörő [Scselkuncsik] op. 71,

Különböző stíluskorszakokból válogatott művek:

Adriano Banchieri: Az állatok rögtönzött ellenpontja (Contrappunto alla Bestiale)

Jean Philippe Rameau: A tyúk (La poule)

Georg Philipp Telemann: Békák (Les Rainettes), TWV 51: A4

Johann Sebastian Bach: 18 kis prelúdium zongorára: válogatás a Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach kötetekből

Leopold Mozart: Gyermekszimfónia (Berchtesgadener Musik)

Wolfgang Amadeus Mozart: C-dúr variáció (Ah, vous dirai-je, Maman), K. 265,

Gioachino Rossini: A tolvaj szarka (La gazza ladra) – nyitány

Georges Bizet: L'Arlesienne Suite (Az arles-i lány szvit)

Nyikolaj Andrejevics Rimszkij-Korszakov: A dongó (részlet a Mese Szaltán cárról c. operából)

Maurice Ravel: Lúdanyó meséi (Ma mère l'oye) – Tündérbert

Bartók Béla: Mikrokosmos, BB 105 – részletek (pl. No. 142. Mese a kislégyről)

Kurtág György: Játékok – részletek

Kodály Zoltán: Gyermekkarok (pl. Gólya-nóta, Katalinka, Karácsonyi pászortánc)

Erkel Ferenc: Himnusz;

Kodály: Méz, méz, méz – gyermekkar; Hajnövesztő – gyermekkar; Csillagoknak teremtője – duett; Nagyszalontai köszöntő – gyermekkar

; Bartók Béla: Cipósütés – gyermekkar; Gyermekeknek I./1. Játszó gyermekek (Süssünk, süssünk valamit); I./4. Párnatánc (Elvesztettem zsebkendőmet); I./6. Balkéztanulmány (Hej, tulipán); I./7. Játékdal (Keresd meg a tüt); I./17. Körtánc (Kis kece lányom); II./23. Táncdal (Hopp, Juliska); II./27. Tréfa (A gúnárom elveszett); Antonio Scandelli: A tyúk;

A. Vivaldi: Négy évszak – Tél II. tétel;

W.A. Mozart: Német táncok – Utazás szánon;

Saint-Saëns: Az állatok farsangja – részletek;

Rimszkij-Korszakov: Dongó;

Muszorgszkij: Egy kiállítás képei – Kiscsibék tánca a tojánhéjban;

Állatos dalok;

Betlehemes /A kis Jézus aranyalma

Javasolt énekes anyag a 2. évfolyamra

I. Népi gyermekdalok:

1. Bújj, bújj, itt vármegyék
2. Gólya, gólya gilice
3. Katalinka szállj el
4. Tik csak esztek, isztok

5. Egyél libám, egyél már
6. Tüzet viszek
7. Túrót ettem
8. Elvesztettem zsebkendőmet
9. Hej vára, vára
10. A tokaji szőlőhegyen
11. Méz, méz, méz
12. Körtéfa
13. A part alatt
14. Szegény legény
15. Kicsiny vagyok én
16. Harcsa van a vízben
17. Megismerni a kanászt
18. Cifra palota
19. Anyám, édesanyám
20. Este van már, nyolc óra
21. Virágéknál ég a világ
22. Még azt mondják
23. A búzamezőben

II. Gyermekműdalok:

1. Hervad már a lombnak
2. Jön a kocsi, most érkeztünk
3. Hull a hó, hull a hó
4. Mély erdőn
5. Eresz alól fecskefia
6. Sándor napján
7. Háp, háp, háp

III. Ünnepekhez kapcsolódó énekek:

1. A hajnali harangszónak
2. Fassang, fassang

3. Ma van húsvét napja
4. Jön Kossuth

IV. Jeles napok

Bölcshócske

V. Egyházi énekek:

A görögkatolikus liturgia dallamai

VI. Taize-i énekek:

1. Jó az Úrban bizakodni
2. Jézus, majd gondolj rám

VII. Versek ritmusfeladatokhoz:

1. Weöres Sándor: Regélő
2. Weöres Sándor: Pletykázó asszonyok
3. Weöres Sándor: A kutya-tár
4. Weöres Sándor: Fiúk lányok
5. Weöres Sándor: Biztató

A fejlesztés várható eredményei a második évfolyam végén, a továbbhaladás feltételei:

TANULÁSI EREDMÉNYEK

csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra;
különböző hangerővel tud énekelni;
a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít;
a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban, dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz;
hangszerkíséretes dalokat énekel tanára vagy hangszeren játszó osztálytársa kíséretével;
ismeri a tanult, énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangokat;
kézjelről énekel;
belső hallása fejlődik;
hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben;
érezkeli és megnevezi a hangerő, hangszín, hangmagasság változásait, az őt körülvevő világ zenehallgatási élményekkel gazdagodik;
megismeri az énekelve megtanult dalt, feldolgozás formájában is;
képes asszociálni a hallott zenében megjelenített állatokra, életképekre;
megismer több, a mindennapokhoz, továbbá alkalmakhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz fűződő zenei részletet;

érti a tempó és az egyenletes lüktetés fogalmát;
megkülönbözteti a mérőt és a ritmust;
a testét hangszerként is használja;
egyszerű ritmushangszereket használ;
érezkei a hangok egymásutánját, különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket, ezeket felismeri az őt körülvevő világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben;
érti a különbséget a hangerő, hangszín, hangmagasság fogalmai között;
rövid dallamsorokat rögtönöz;
örömmel vesz részt az alkotói folyamatokban;
megfigyeli és azonosítja az alapvető zenei jelenségeket (hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok) a kottában;
kottaképről azonosítja a hallás után tanult dalokat;
érezkei, hogy ugyanaz a dallamrészlet különböző magasságokban írható, olvasható.

A továbbhaladás feltételei:

emlékezetből énekel legalább 20 gyermekdalt;
jó testtartással, helyes légzéssel, megfelelő tempóban, artikulálva énekel c' – d''
hangterjedelemben;
elsajátítja a jól intonált, kifejező éneklés alapjait;
alkotóként vesz részt gyermekjátékdalok előadásában;
a gyermek a dalokban felfedezi önmagát, s így azonosulni tud velük;
aktívan részt vesz az iskola vagy a helyi közösség hagyományos ünnepein;
a hallgatott zenét adott szempontok alapján megfigyeli, és ezekről tanári kérdések segítségével szóban beszámol;
a zenei aktivitáson keresztül megtapasztalja a zenei befogadás örömeit;
felismeri a zongora hangját;
felismeri és megkülönbözteti a gyermekkar és a vegyeskar hangzását;
meg tudja különböztetni a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól;
képzelete és kreatív gondolkodása fejlődik;
képes az érzelmi azonosulásra;
egyre hosszabb zenei részletekre képes figyelni;
képes megérteni az zenék üzenetét;
szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval – egyénileg, párban vagy csoportosan – kifejezi a zene által benne keltett érzéseket;
érezkei és hangoztatja az egyenletes mérőt a tanult dalokban, zenei szemelvényekben
érezkei az ütemhangsúlyt;
tapsolja a dalok, mondókák ritmusát;
felismeri és hangoztatja a negyed, nyolcadpár, fél értékű ritmusokat, a negyed és a fél értékű szünetet, tájékozódik a 2/4-es ütemben, felismeri és használja az ütemvonalat, záróvonalat, az ismétlődőjelet;
mondókákat alkot, ritmusokat rögtönöz;
megismeri, éneklés és alkalmazza a pentaton hangkészlet hangjait;
a dalokat tanári segítséggel szolmizálva éneklés, kézjelekkel mutatja;
a fenti hangkészletben különböző gyakorlási formákban használja, belső hallása fejlődik;
megtapasztalja a relatív szolmizáció lényegét;
a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor tudja változtatni hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően;
különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket hallás után megfigyel és reprodukál;

tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel;
tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal;
képes egyszerű kottában tájékozódni;
megtapasztalja a relatív szolmizáció jellemzőit, illetve előnyeit.

FOGALMAK

Népdal; gyermekjátékdal; körjáték; néptánc; hangszerkíséret; szolmizáció; kézjel; énekhang; gyermekkar; vegyeskar; zongoramű; kíséret; népdalfeldolgozás; zenekar; duó; Mérő; ritmus; szünet; ütem; ütemvonal; záróvonal; ismétlőjel, ütemmutató; ritmushangszer; rögtönzés; ötvonalas rendszer; vonal-vonalköz; pótvonal; kezdőhang - záróhang; gyors; lassú; osztinató, ritmuskánon; halk, hangos, hangmagasság, hangszín, hangerő, dallam, dallamsor, kánon, hangjegy.

3. évfolyam

A harmadik évfolyamon fő feladat az előzőekben megszerzett ismeretek és készségek továbbfejlesztése, mélyítése elsősorban élményszerű és játékos módon.

A tanulók e nevelési – oktatási szakasz végére a dalokat tisztán, stílusosan, magabiztosan, örömmel énekelik.

A tanulók az énekelt dalok meghatározott zenei elemeit megfigyelik, tanári rávezetéssel tudatosítják, felismerik kottaképről, és tanári segítséggel reprodukálják. A zenei elemeket, a ritmikai, dallami, és hallási készségeket improvizációs és kreatív játékos feladatokkal gyakorolják (ritmusvaráció, osztinató). A különböző karaktereket a tanult dalokban, zeneművekben megfigyelik, majd testhangszerekkel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás) és saját készítésű hangzó eszközökkel reprodukálják.

A tanulók a hangszerekkel lehetőség szerint többféle formában is találkoznak, elsősorban a hallgatott zenékben figyelik meg, de élőben is találkoznak velük zenei előadásokon, koncerteken. A maguk által készített hangkeltő eszközöket pedig improvizációs, játékos feladatokban használják.

A tantárgyi fejlesztés eredményeképpen magasabb szintre jut előadói, zenei befogadói és alkotói készségük.

A zenehallgatáskor átélt élményeiket szóval, rajzzal, tánccal és szabad mozgás improvizációval fejezik ki. A hallgatott zenékben felismerik a tanult zenei elemeket, karaktereket.

Megvalósítandó cél továbbá, hogy a tanár változatos motivációs technikákkal segítséget nyújtson a tanulónak abban, hogy a zeneműveken keresztül rátaláljon önmagára.

Óraszám: 74/tanév
2/hét

Ajánlás az éves óraszám felosztására

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Zenei reprodukció I. Éneklés	40 óra
2.	Zenei reprodukció II. Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység, furulyázás	12 óra
3.	Zenei reprodukció III. Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti alapismeretek	8 óra
4.	Zenei befogadás I. Befogadói kompetenciák fejlesztése	4 óra
5.	Zenei befogadás II. Zenehallgatás	10 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei reprodukció I. Éneklés	Órakeret 40 óra
Előzetes tudás	A tanult dalok pontos dallammal, ritmussal, szöveggel, megfelelő tempóban, tiszta intonációval, és szép hangon való éneklése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Dalkincs bővítése elsősorban hallás utáni, a könnyebb dalok megfelelő előkészítéssel jelrendszerről történő tanítással.</p> <p>A többszólamú éneklés fejlesztése.</p> <p>Az éneklés helyes szokásainak további alakítása (helyes légzés, helyes hangzóformálás, hangadószerv megóvása, a hangerő akaratlagos alkalmazása, szövegejtés, artikuláció, frazeálás), a hangterjedelem bővítése (a–e”).</p> <p>A dalok metrumára, ritmikájára és dallamára vonatkozó megfigyelések megfogalmazása.</p>	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Magyar népdalok megtanulása a már korábban elsajátított dalkészlet figyelembevételével, változatos téma és hangulat szerint válogatva, Jeles napok szokásdallamaival való további ismerkedés Nagyobb ambitusú magyar népelemek megismerése, Egyszerű gregorián dallamok elsajátítása Taizei énekek, kánonok tanulása	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szókincs bővítése, érthető szövegejtés, kifejező artikuláció.</p> <p><i>Liturgia:</i> aktív részvétel a szentmisén és paraliturgikus</p>

<p>A tanult egyházi énekek közös éneklése és a liturgiában való használata</p> <p>Műzenei példák többféle zenei stílusból válogatva (dalok és könnyen énekelhető témák hangszeres művekből a zenehallgatási anyagból.</p> <p>Többszólamú éneklés többféle zenei stílusból válogatva: biciniumok, kánonok, quodlibetek, dalok ritmushangszer kísérettel (ajánlott: Kodály Zoltán, Kerényi György, Bárdos Lajos, Szőnyi Erzsébet)</p> <p>Más népek dalainak éneklése magyar nyelven.</p> <p>Magyar történelmi ünnepekhez kapcsolódó dalok éneklése</p>	<p>alkalmakon</p> <p><i>Hittan:</i> egyházi ünnepek</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> népdal és néptánc kapcsolata, népszokások dramatizált előadása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a népi tárgy-kultúra jellemző példáinak ismerete.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgás, helyes légzés, testtartás.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Rubato, parlando, tempo giusto előadás, hangszerkíséret, dallamvonal, gregorián ének, alleluja dallam</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Zenei reprodukció II. Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység, furulyázás</p>		<p>Órakeret 11 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Egyenletes mérő, tempótartás, tempóváltozás érzete. Metrumérzet, helyes hangsúlyozás. Irányított rögtönzés, a hang jellemzőinek tapasztalata.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A páros tagolódású zenei formaegységek érzete, kérdés-felelet improvizáció, a 4/4-es metrum érzete és helyes hangsúlyozása,</p>		

<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Tempó, ritmus, metrum:</p> <p>Tempó és ritmikai változások felismerése, reprodukciója és gyakorlása kreatív feladatokkal.</p> <p>Énekléssel megismert ritmusképletekhez kapcsolódó egy- és felelgetős többszólamú ritmus gyakorlat változatosabb mozgásokkal (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), ritmusnevekkel vagy más szótagokkal csoportosan és párban (ritmusvariáció, ritmusimitáció párban, ritmuslánc, hiányzó ritmusmotívumok pótlása).</p> <p>Dallam:</p> <p>Dinamikai változások gyakorlása kreatív gyakorlatokkal.</p> <p>Ritmuskíséret komponálása, ritmus osztinató, dallam két szólamra elosztva, tartott hangos/hangcsoportos kísérek, dudabasszus.</p> <p>Zenei formaalkotás egyszerű szerkezettel:</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> mondatszerkezetek - kérdés és felelet.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> önkifejezés erősítése, néptánc.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> vizuális jelek és jelzések használata.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgáskoordináció.</p>

<p>Kérdés-felelet játékok dallami kiegészítés. Egyszerűbb, saját költésű, vagy népdalszerű dallam improvizációja.</p> <p>Belső hallás és zenei memória fejlesztése: Játékos memóriagyakorlatok rögtönzött dallamfordulatokkal, hangzó és „néma” éneklés.</p> <p>Furulyázás: Kánonok, bicíniumok, C-dúr megismerése.</p>	
---	--

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Ritmusvariáció, a 4/4-es ütemmutató, osztinató, dudabasszus, kérdés és felelet, zenei mondat, (forte, piano, crescendo, decrescendo), memória, „néma” éneklés.
------------------------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei reprodukció III. Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti alapismeretek	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	A tanult ritmikai és dallami elemek felismerése kézjelről, betűkottáról, és azok hangoztatása tanári segítséggel csoportosan.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A hallás utáni daltanulás és a fejlődő zenei készségek és megszerzett zenei ismeretek alapján a zenei notáció újabb elemeivel. A zene jelrendszerének olvasása kézjelről, betűkottáról.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Zeneelméleti alapismeretek megszerzése az előkészítés-tudatosítás-gyakorlás/alkalmazás hármasszögében.</p> <p>Ritmikai elemek, metrum: Ritmikai elemek: önmagában álló nyolcad kotta és nyolcad szünet, szinkópa, egész kotta és szünete. Ütemmutató, ütemfajta: 4/4.</p> <p>Dallami elemek: Belépő szolmizációs hangok: alsó szó, felső dó' A pentaton, pentachord, hexachord és a hétfokú hangsor dallamfordulatai.</p>		<p><i>Matematika:</i> halmazok, számsorok.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> vizuális jelek és jelzések használata.</p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	A ritmusok neve és gyakorló neve, a dallami elemek szolmizációs neve, kézjele, betűjele, négyes ütem, violinkulcs,
------------------------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei befogadás I. Befogadói kompetenciák fejlesztése	Órakeret 4 óra
--	--	---------------------------

Előzetes tudás	Csendre való képesség, figyelem a zenehallgatásra, fejlődő hangszínhallás. Alapismeretek hangszerekről, a zene befogadásának képessége a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A zenehallgatásra irányuló teljes figyelem képességének további fejlesztése. A tanulók zeneértővé nevelése a rendszeres zenehallgatás által. Hangszínhallás, a többszólamú halláskészség és a formaérzék fejlesztése.

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A teljes figyelem kialakításának fejlesztése: táncal és/vagy szabad mozgás improvizációval (egyéni, párban vagy csoportosan) - differenciált karakterű zeneművek vagy zenei részletek többszöri meghallgatásával (ismétlődő lejátszásával); a figyelem időtartamának növelése hosszabb énekes és zenehallgatási anyag segítségével; teljes zenei befogadás kiegészítve egy-egy zenei megfigyelésre koncentráló feladattal; zenei memória gyakorlatok.</p> <p>Zenei jelenségek megfigyeltetésével: hangfajták (szoprán, mezzo, alt) hangszínhallás fejlesztése; a hangszerek hangszíneinek megkülönböztetése és azonosítása a hangadás módja szerint; zenei együttesek (fúvós együttes, vonószekerek, énekkar és zenekar együttes megszólalása) differenciált karakterek zenei ábrázolásának megfigyeltetése, ellentétpárok: szóló-tutti, forte-piano, egyszólamú-többszólamú;</p> <p>Fejlesztő hatás fokozása, tanult ismeret elmélyítése:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rövid történetek zeneszerzőkről, híres előadóművészekről; – a dalok szövegének értelmezése, dramatizált előadás; vizuális megjelenítés (különböző technikák); – népi játékhangszerek készítése: dobok, sípok, húros hangszerek. 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> memóriafejlesztés, hangszín, hangerő.</p> <p><i>Matematika:</i> elemző képesség fejlesztése.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> tánc és szabad mozgás, improvizáció, dramatizált előadás.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> zenei élmények vizuális megjelenítése. Kreativitás, manuális készség fejlesztése</p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kórusfajta, zenekartípus, azonosság, különbözőség, zenei ellentétpár, szóló-tutti, forte-piano, egyszólamú-többszólamú, hangszercsaládok.
--------------------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei befogadás II. Zenehallgatás	Órakeret 9 óra
--	--	---------------------------

Előzetes tudás	Befogadói kompetenciák a korosztálynak és az átélt zenei élményeknek megfelelően. Ismeretek hangszerekről.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanult énekes anyaghoz kapcsolódó műzenei anyag vokális és hangszeres feldolgozásainak megismerése. Más, a korosztály számára befogadható zeneművek meghallgatása élményszerű előadásban. Műfaji és stílusbeli sokszínűség. Közös zenei élmények feldolgozása.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Zenei példák hallgatása és zenei tartalmak megfogalmazása az énekes, generatív tevékenységeihez és a befogadói kompetenciák fejlesztéséhez kapcsolódva:</p> <p>Szagrális zene megismerése: egyházi ünnepekhez kapcsolódó zeneművek, azok részleteinek hallgatása, különös tekintettel a tanult népénekek feldolgozásaira.</p> <p>Természet ábrázolása a klasszikus zeneirodalomban.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Különböző zenei karakterek, ellentétpárok. – Énekhang: a gyermekkórus hangszíne, nőikar és férfikar, vegyeskar. – Kapcsolódás a zeneelméleti ismeretekhez (pl. metrum, ritmus), zenei szemelvények az azonosság, különbözőség, hasonlóság megtapasztalásához. <p>Zenés mese, gyermekopera, daljáték, balett.</p> <ul style="list-style-type: none"> – A cselekmény és a zenei folyamatok összevetése. – A szereplők karakterének azonosítása, kifejezőeszközök felismerésével. – Feszültség és oldás megfigyeltetése zenei anyag felidézésével a szereplő felismertetése. 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> memória fejlesztése a tanult szövegeken keresztül.</p> <p><i>Hittan:</i> egyházi ünnepek, szagrális népszokások</p> <p><i>Erkölcstan:</i> zeneművek erkölcsi tartalma, üzenete, viselkedési normák a zeneművekben.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> tánc és szabad mozgás, improvizáció, dramatizált előadás.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> zenei tartalmak vizuális megjelenítése.</p>
Kulcsfogalmak/fogalmak	Zenei téma, kíséret, kórusok típusai, zenés mese, gyermekopera, daljáték balett.

Ajánlott zenehallgatási anyag

Az alábbi felsorolás ajánlásokat tartalmaz, és minimális követelményeket határoz meg. A zeneművek megadott listája a tanár egyéni választása szerint módosítható, a megadott művek azonos stílusú és műfajú művekkel kiválthatók. A megadott művek egy része olyan terjedelmű, hogy az ének-zene óra keretei között csak részletek meghallgatására van mód (pl. szimfóniatétel, daljáték, meseopera). A megfelelő részletek kiválasztásához a fejlesztési céloknál meghatározott tartalmak adnak irányutatót.

Benyomások zenéről: különböző zenei karakterek, azonosság, hasonlóság, különbözőség, variáció, vokális együttesek (a szólóhangtól a kórusig), hangszeres együttesek (szólóhangszertől a zenekarig), hangszeres virtuozitás.

A tanult népdalok felvételei, népi hangszerek bemutatása felvételtől (kapcsolódjon gyakorlati zenéléshez), táncrend a népzeneben, idegen népek zenéje.

Népdalok feldolgozásai (ajánlott: Bartók Béla: Negyvennégy duó két hegedűre, BB 104 – részletek, Bartók Béla: Magyar népdalok ,BB 80b, valamint válogatás Kodály Zoltán: Magyar népzene sorozatból).

Zenés mese, meseopera, gyermekopera, daljáték (ajánlott: Benjamin Britten: A kis kéményseprő [The Little Sweep], in: Csináljunk operát! [Let's Make an Opera] op. 45, Kodál

Ajánlott művek különböző stíluskorszakokból válogatva:

Régi magyar táncok (Kájoni és Vietoris kódex)

Clément Jannequin: A madarak éneke (Les chant des oiseaux)

Thomas Morley: Fyre, fyre

Antonio Vivaldi: A négy évszak (Le Quattro Stagioni)

Johann Sebastian Bach: Karácsonyi oratórium (Weihnachtatorium), BWV 248,

Johann Sebastian Bach: Mer hahn en neue Oberkeet (Parasztkantáta), BWV 212

Leopold Mozart: G-dúr (Vadász) szimfónia

Wolfgang Amadeus Mozart: A dúr szonáta, KV. 331. III. tétel Alla Turca

Bedřich Smetana: Moldva (Vltava) in: Hazám (Má vlast)

Johann Strauss: Kék Duna keringő, Radetzky-induló, Tere-fere polka

Camille Saint-Saëns: Az állatok farsangja (Le carnaval des animaux)

Dohnányi Ernő: Variációk egy gyermekdalra, op. 25

Bartók: Negyvennégy duó két hegedűre, BB 104,

Kodály Zoltán: Gyermek- és nőikarok

Bartók Béla: Egnemű karok

Kodály Zoltán: Bicinia Hungarica – Volt nekem egy kecském; Túrót eszik a cigány – gyermekkar, részlet (Csipkefa bimbója), Pünkösdlő – gyermekkar, részlet (Elhozta az Isten);

Háry János – A császári udvar bevonulása; Napóleon csatája; Sej, Nagyabonyban; Székely

fonó: Kitrákotty mese

Bartók Béla: Gyermekeknek I./5. Játék (Cickom, cickom); I./17. Körtánc (Kis kece lányom);

II./ 29. Ötfokú dallam (Anyám, édesanyám) Bartók Béla: Mikrokozmosz – II./95. A

kertemben uborka; 44 hegedűduó – II. füzet- Szúnyogtánc (Megfogtam egy szúnyogot); III.

füzet Párosító (Ugyan édes komámasszony)

Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa – Itt ül egy kis kosárba'; Ugyan, édes komámasszony;

Elszaladt a kemence; Egy boszorka van, Szegény Bodri! - gyermekkar (Fáj a kutyámnak a lába)

Josquin: A tücsök

Leopold Mozart: Gyermekszimfónia - részlet

Decsényi János: Kati dalai – Virágéknál ég a világ

Csajkovszkij: Diótörő- Kínai tánc, Orosz tánc

Johann Strauss: Tik-Tak polka

Ránki György: Pomádé király új ruhája I. szvit III. tétel; „*Munkában a szemfényvesztők, készül a csodaruha*”

Leonard Bernstein: Divertimento – pulyka tánc

Szokolay Sándor: Hüvelyk Matyi

Javasolt énekes anyag a 3. évfolyamra

I. Magyar népdalok, népi gyermekdalok:

1. Láttál-e már valaha
2. Ettem szőlőt
3. Most viszik, most viszik
4. Én elmentem a vásárba
5. Három éjjel, három nap
6. Én Istenem, minek élek
7. Volt nekem egy kecském
8. Itt ül egy kis kosárba
9. Szántottam gyöpöt
10. Hopp Juliska
11. Hol jártál, báránykám
12. Cickom, cickom
13. Csipkefa bimbója
14. Két szál pünkösdrózsa
15. Zöld erdőben a tücsök

II. Kánonok, népdalkánonok:

1. Fut a kicsi kordé
2. Szélről legeljetelek
3. Úgy tetszik, hogy
4. A bundának nincs gallérja
5. Udvarom, udvarom
6. Egy boszorka van

III. Más népek gyermekdalai:

1. Fa fölött, fa alatt (szlovák nd.)
2. Száll a hinta (román nd.)
3. Nyuszi, nyuszi (horvát nd.)
4. Áll egy ifjú nyírfa (orosz nd.)
5. Júlia kisasszony (lengyel nd.)

IV. Ünnepekhez kapcsolódó énekek:

1. Már megjöttünk estére
2. Adjon az Úristen
3. Elhozta az Isten
4. Huszárgyerek

V. Jeles napok

Balázsolás
Karikázó

V. Egyházi énekek:

A görögkatolikus liturgia dallamai

VI. Taize-i énekek:

1. Áldott légy Uram
2. Magnificat (kánon)
3. Glória, glória (kánon)

VII. Versek ritmusfeladatokhoz:

1. Weöres Sándor: Forgós - ropogós
2. Weöres Sándor: Szüret után
3. Weöres Sándor: Kis versek a szélről

A fejlesztés várható eredményei a harmadik évfolyam végén, a továbbhaladás feltételei

TANULÁSI EREDMÉNYEK

csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangji sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra;
 különböző dinamikai szinteken tud énekelni;
 a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít;
 a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban, dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz;
 hangszerkíséretes dalokat énekel tanára vagy hangszeren játszó osztálytársa kíséretével;
 hangterjedelme túllép az oktávon;
 zenehallgatási élményekkel gazdagodik;
 további zongoradarabokban ismer rá a tanult dalokra;
 népdalfeldolgozásokat hall zenekari kísérettel;
 megismerkedik a zenében alkalmazható humorral;
 ismerete gazdagodik a különböző stílusban írott zeneművek meghallgatása által;
 megismer több, a mindennapokhoz, továbbá alkalmakhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz fűződő zenei részletet;
 megismerkedik a szimfonikus zenekar főbb hangszereivel (hegedű, cselló, fuvola, oboa, klarinét, kürt, trombita);
 megismerkedik a zenében alkalmazott humorral;
 felismeri a páros és a páratlan lüktetést;
 az ütemhangsúlyokat mozgással érzékelteti;
 aktívan részt vesz az alkotói folyamatokban;
 csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangji sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra;
 különböző dinamikai szinteken tud énekelni;
 a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít;
 énekel a pentaton hangsorban;
 a tanult énekelt zenei anyagot tanári vezetéssel el tudja énekelni kézjelezve és szolmizálva;
 megfigyeli és azonosítja az alapvető zenei jelenségeket (hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok) a kottában;
 kottaképről azonosítja a hallás után tanult dalokat;
 érzékeli, hogy ugyanaz a dallamrészlet különböző magasságokban írható, olvasható;

A továbbhaladás feltételei:

emlékezetből énekel legalább 30 magyar népdalt;
ismer a tanult magyar népdalokhoz tartozó népszokásokat;
előadói készsége tovább fejlődik;
aktívan részt vesz az iskola vagy a helyi közösség hagyományos ünnepein;
a gyermek a dalokban megtalálja önmagát, s így azonosulni tud velük;
megkülönbözteti a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól;
képzelete és kreatív gondolkodása fejlődik;
képes az érzelmi azonosulásra;
egyre hosszabb zenei részletekre képes figyelni;
ismeri a 4/4-es ütemet, valamint az egész értékű kottát és az egyedül álló nyolcadot azok szüneteivel;
megkülönbözteti a páros és páratlan lüktetést;
felismeri és hangoztatja a szinkópát;
ritmizálva szólaltat meg mondókákat, gyermekverseket;
egyszerű ritmussorokat rögtönöz;
megismeri, éneklés és alkalmazza a felső dó, alsó lá és alsó szó hangokat;
megfigyel és hallás után reprodukál különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket;
a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően tudja változtatni;
tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel;
tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal;
elmélyültebb lesz alapvető tájékozottsága a kottában;
megtapasztalja a relatív szolmizáció lényegét;
a hallás után tanult dalokat képes a kottakép alapján azonosítani és a kottában követni;
a kottában felismeri a tanult új ritmusképleteket és dallamhangokat;
pentaton dalokat tanári segítséggel szolmizálva énekel, kézjelekkel mutatja;
helyesen használja a szolmizációs hangokat és neveket különböző intonációs és hangképző gyakorlatoknál, hallásfejlesztésnél;

FOGALMAK

magyar népszokások, jeles napok, táncház, duett; szólóének (dal), szinkópa, zenei hangsúly, violinkulcs, forte; piano; halkítás-erősítés; dallam- és szöveghangsúly; pentaton hangsor;

4. évfolyam

A negyedik évfolyamon is fő feladat az előzőekben megszerzett ismeretek és készségek továbbfejlesztése, mélyítése elsősorban élményszerű és játékos módon.

A tanulók e nevelési – oktatási szakasz végére a dalokat tisztán, stílusosan, magabiztosan, örömmel énekelik.

A tanulók az énekelt dalok meghatározott zenei elemeit megfigyelik, tanári rávezetéssel

tudatosítják, felismerik kottaképről, és tanári segítséggel reprodukálják. A zenei elemeket, a ritmikai, dallami, és hallási készségeket improvizációs és kreatív játékos feladatokkal gyakorolják (ritmusvaráció, osztinató). A különböző karaktereket a tanult dalokban, zeneművekben megfigyelik, majd testhangszerekkel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás) és saját készítésű hangzó eszközökkel reprodukálják.

A tanulók a hangszerekkel lehetőség szerint többféle formában is találkoznak, elsősorban a hallgatott zenékben figyelik meg, de élőben is találkoznak velük zenei előadásokon, koncerteken. A maguk által készített hangkeltő eszközöket pedig improvizációs, játékos feladatokban használják.

A tantárgyi fejlesztés eredményeképpen magasabb szintre jut előadói, zenei befogadói és alkotói készségük.

A zenehallgatáskor átélt élményeiket szóval, rajzzal, tánccal és szabad mozgás improvizációval fejezik ki. A hallgatott zenékben felismerik a tanult zenei elemeket, karaktereket.

Megvalósítandó cél továbbá, hogy a tanár változatos motivációs technikákkal segítséget nyújtson a tanulónak abban, hogy a zeneműveken keresztül rátaláljon önmagára.

Óraszám: 74/tanév
2/hét

Ajánlás az éves óraszám felosztására

Témakör sorszám	Témakör	Óraszám
1.	Zenei reprodukció I. Éneklés	35 óra
2.	Zenei reprodukció II. Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység, furulyázás	11 óra
3.	Zenei reprodukció III. Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti alapismeretek	13 óra
4.	Zenei befogadás I. Befogadói kompetenciák fejlesztése	5 óra
5.	Zenei befogadás II. Zenehallgatás	10 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei reprodukció I. Éneklés	Órakeret 40 óra
Előzetes tudás	A tanult dalok pontos dallammal, ritmussal, szöveggel, megfelelő tempóban, tiszta intonációval, és szép hangon való éneklése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Dalkincs bővítése elsősorban hallás utáni, a könnyebb dalok megfelelő előkészítéssel jelrendszerről történő tanítással.</p> <p>A többszólamú éneklés fejlesztése.</p> <p>Az éneklés helyes szokásainak további alakítása (helyes légzés, helyes hangzóformálás, hangadószer megóvása, a hangerő akaratlagos alkalmazása, szövegejtés, artikuláció, frazeálás), a hangterjedelem bővítése (a–e”).</p> <p>A dalok metrumára, ritmikájára és dallamára vonatkozó megfigyelések megfogalmazása.</p>	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Magyar népdalok megtanulása a már korábban elsajátított dalkészlet figyelembevételével, változatos téma és hangulat szerint válogatva,</p> <p>Népi gyermekjátékok: lakodalom, leánykérés, kézfogó.</p> <p>Jeles napok szokásdallamaival való további ismerkedés</p> <p>Dalos kalendárium: betlehemes, farsang, Gergely-járás, stb</p> <p>Nagyobb ambitusú magyar népénekek megismerése,</p> <p>Egyszerű gregorián dallamok elsajátítása</p> <p>Taizei énekek, kánonok tanulása</p> <p>A tanult egyházi énekek közös éneklése és a liturgiában való használata</p> <p>Műzenei példák többféle zenei stílusból válogatva (dalok és könnyen énekelhető témák hangszeres művekből a zenehallgatási anyagból.</p> <p>Többszólamú éneklés többféle zenei stílusból válogatva: biciniumok, kánonok, quodlibetek, dalok ritmushangszer kísérettel (ajánlott: Kodály Zoltán, Kerényi György, Bárdos Lajos, Szőnyi Erzsébet)</p> <p>Más népek dalainak éneklése magyar nyelven.</p> <p>Magyar történelmi ünnepekhez kapcsolódó dalok éneklése</p> <p>A Himnusz éneklése csoportosan.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szókincs bővítése, érthető szövegejtés, kifejező artikuláció.</p> <p><i>Liturgia:</i> aktív részvétel a szentmisén és paraliturgikus alkalmakon</p> <p><i>Hittan:</i> egyházi ünnepek</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> népdal és néptánc kapcsolata, népszokások dramatizált előadása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a népi tárgykultúra jellemző példáinak ismerete.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgás, helyes légzés, testtartás.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Rubato, parlando, tempo giusto és alkalmazkodó ritmus, váltakozó ütem, hangszerkíséret, dallamvonal.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei reprodukció II. Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység, furulyázás	Órakeret 11 óra
Előzetes tudás	Egyenletes mérő, tempó tartás, tempóváltozás érzete. Metrumérzet, helyes hangsúlyozás. Irányított rögtönzés, a hang jellemzőinek tapasztalata.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A páros tagolódású zenei formaegységek érzete, kérdés-felelet improvizáció, a 4/4-es és 3/4-es metrum érzete és helyes hangsúlyozása,	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Tempó, ritmus, metrum: Tempó metrum (3/4, 4/4) és ritmikai változások felismerése, reprodukciója és gyakorlása kreatív feladatokkal. Énekléssel megismert ritmusképletekhez kapcsolódó egy- és felelgetős többszólamú ritmus gyakorlat változatosabb mozgásokkal (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), ritmusnevekkel vagy más szótagokkal csoportosan és párban (ritmusvariáció, ritmusimitáció párban, ritmuslánc, hiányzó ritmusmotívumok pótlása).</p> <p>Dallam: Dinamikai változások gyakorlása kreatív gyakorlatokkal. Ritmuskíséret komponálása, ritmus osztinató, dallam két szólamra elosztva, tartott hangos/hangcsoportos kíséret, dudabasszus.</p> <p>Zenei formaalkotás egyszerű szerkezettel: Kérdés-felelet játékok dallami kiegészítés. Egyszerűbb, saját költésű, vagy népdalszerű dallam improvizációja.</p> <p>Belső hallás és zenei memória fejlesztése: Játékos memória gyakorlatok rögtönzött dallamfordulatokkal, hangzó és „néma” éneklés.</p> <p>Furulyázás: Dalok, egyszerű kánonok, bicíniumok, kétszólamú dallamok furulyázása biztonsággal F és C-Dúrban.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> mondatszerkezetek - kérdés és felelet.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> önkifejezés erősítése, néptánc.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> vizuális jelek és jelzések használata.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgáskoordináció.</p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Ritmusvariáció, a 4/4-es és a 3/4-es ütemmutató, osztinató, dudabasszus, orgonapont, zenei forma, nyitás és zárás, kérdés és felelet, zenei mondat, (forte, piano, crescendo, decrescendo), memória, „néma” éneklés.
------------------------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei reprodukció III. Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti alapismeretek		Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	A tanult ritmikai és dallami elemek felismerése kézjelről, betűkottáról, és azok hangoztatása tanári segítséggel csoportosan.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A hallás utáni daltanulás és a fejlődő zenei készségek és megszerzett zenei ismeretek alapján a zenei notáció újabb elemeivel. A zene jelrendszerének olvasása kézjelről, betűkottáról.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
<p>Zeneelméleti alapismeretek megszerzése az előkészítés-tudatosítás-gyakorlás/alkalmazás hármasságában.</p> <p>Ritmikai elemek, metrum: Ritmikai elemek: szinkópa, egész kotta és szünete, pontozott fél kotta, nyújtott és éles ritmus. Ütemmutató, ütemfajta: $\frac{3}{4}$.</p> <p>Dallami elemek: Belépő szolmizációs hangok: alsó szó, alsó ti, fá, felső dó' és ti. A pentaton, pentachord, hexachord és a hétfokú hangsor dallamfordulatai.</p>		<p><i>Matematika:</i> halmazok, számsorok.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> vizuális jelek és jelzések használata.</p>	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	A ritmusok neve és gyakorló neve, a dallami elemek szolmizációs neve, kézjele, betűjele, négyes ütem hármas ütem, violinkulcs, <i>kereszt</i> és <i>b</i> mint előjegyzés, jelölésük.
------------------------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei befogadás I. Befogadói kompetenciák fejlesztése	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Csendre való képesség, figyelem a zenehallgatásra, fejlődő hangszínhallás, többszólamú halláskészség és formaérzék. Alapismeretek hangszerekről, a zene befogadásának képessége a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A zenehallgatásra irányuló teljes figyelem képességének további fejlesztése. A tanulók zeneértővé nevelése a rendszeres zenehallgatás által. Hangszínhallás, a többszólamú halláskészség és a formaérzék fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A teljes figyelem kialakításának fejlesztése: táncal és/vagy szabad mozgás improvizációval (egyéni, párban vagy csoportosan) - differenciált karakterű zeneművek vagy zenei részletek többszöri meghallgatásával (ismétlődő lejátszásával); a figyelem időtartamának növelése hosszabb énekes és zenehallgatási anyag segítségével; teljes zenei befogadás kiegészítve egy-egy zenei megfigyelésre koncentráló feladattal; zenei memóriagyakorlatok.</p> <p>Zenei jelenségek megfigyeltetésével: hangfajták (szoprán, mezzo, alt) hangszínhallás fejlesztése; a hangszerek hangszínének megkülönböztetése és azonosítása a hangadás módja szerint; zenei együttesek (szimfonikus zenekar, fúvós együttes, vonózenekar, énekkar és zenekar együttes megszólalása, a zenei analízis képessége a következő fogalmak használatával: azonosság (visszatérés), hasonlóság, variáció és különbözőség, a forma mozgásos és vizuális ábrázolása, kérdés-felelet; differenciált karakterek zenei ábrázolásának megfigyeltetése, ellentétpárok: szóló-tutti, dúr és moll jelleg, forte-piano, egyszólamú-többszólamú; a dallam és kíséret különbözőségeinek megfigyelése.</p> <p>Fejlesztő hatás fokozása, tanult ismeret elmélyítése:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rövid történetek zeneszerzőkről, híres előadóművészekről; - a dalok szövegének értelmezése, dramatizált előadás; vizuális megjelenítés (különböző technikák); 		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> memóriafejlesztés, hangszín, hangerő.</p> <p><i>Matematika:</i> elemző képesség fejlesztése.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> tánc és szabad mozgás, improvizáció, dramatizált előadás.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> zenei élmények vizuális megjelenítése. Kreativitás, manuális készség fejlesztése</p>

	– népi játékhangszerek készítése: dobok, sípok, húros hangszerek.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kórusfajta, zenekartípus, azonosság (visszatérés), hasonlóság, variáció, különbözőség, zenei ellentétpár, szóló-tutti, dúr és moll jelleg, forte-piano, egyszólamú-többszólamú, hangszercsaládok.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei befogadás II. Zenehallgatás	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	Befogadói kompetenciák a korosztálynak és az átélt zenei élményeknek megfelelően. Ismeretek hangszerekről.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A tanult énekes anyaghoz kapcsolódó műzenei anyag vokális és hangszeres feldolgozásainak megismerése. Más, a korosztály számára befogadható zeneművek meghallgatása élményszerű előadásban. Műfaji és stílusbeli sokszínűség. Közös zenei élmények feldolgozása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Zenei példák hallgatása és zenei tartalmak megfogalmazása az énekes, generatív tevékenységeihez és a befogadói kompetenciák fejlesztéséhez kapcsolódva:</p> <p>Szagrális zene megismerése: egyházi ünnepekhez kapcsolódó zeneművek, azok részleteinek hallgatása, különös tekintettel a tanult népdalok feldolgozásaira.</p> <p>Természet ábrázolása a klasszikus zeneirodalomban.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Különböző zenei karakterek, ellentétpárok. – Énekhang: a gyermekkórus hangszíne, nőikar és férfikar, vegyeskar. – Kapcsolódás a zeneelméleti ismeretekhez (pl. metrum, ritmus), zenei szemelvények az azonosság, különbözőség, hasonlóság és a variáció megtapasztalásához. <p>Zenés mese, gyermekopera, daljáték, balett.</p> <ul style="list-style-type: none"> – A cselekmény és a zenei folyamatok összevetése. – A szereplők karakterének azonosítása, kifejezőeszközök felismerésével. – Feszültség és oldás megfigyeltetése zenei anyag felidézésével a szereplő felismertetése. 		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> memória fejlesztése a tanult szövegeken keresztül.</p> <p><i>Hittan:</i> egyházi ünnepek, szagrális népszokások</p> <p><i>Erkölcstan:</i> zeneművek erkölcsi tartalma, üzenete, viselkedési normák a zeneművekben.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> tánc és szabad mozgás, improvizáció, dramatizált előadás.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> zenei tartalmak vizuális megjelenítése.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Zenei téma, kíséret, kórusok típusai, zenés mese, gyermekopera, daljáték balett.	

Ajánlott zenehallgatási anyag

Az alábbi felsorolás ajánlásokat tartalmaz, és minimális követelményeket határoz meg. A zeneművek megadott listája a tanár egyéni választása szerint módosítható, a megadott művek azonos stílusú és műfajú művekkel kiválthatók. A megadott művek egy része olyan terjedelmű, hogy az ének-zene óra keretei között csak részletek meghallgatására van mód (pl. szimfóniatétel, daljáték, meseopera). A megfelelő részletek kiválasztásához a fejlesztési céloknál meghatározott tartalmak adnak iránymutatást.

Benyomások zenéről: különböző zenei karakterek, azonosság, hasonlóság, különbözőség, variáció, vokális együttesek (a szólóhangtól a kórusig), hangszeres együttesek (szólóhangszertől a zenekarig), hangszeres virtuozitás.

A tanult népdalok felvételei, népi hangszerek bemutatása felvételtől (kapcsolódjon gyakorlati zenéléshez), táncrend a népzeneben, idegen népek zenéje.

Népdalok feldolgozásai (ajánlott: Bartók Béla: Negyvennégy duó két hegedűre, BB 104 – részletek, Bartók Béla: Magyar népdalok ,BB 80b, valamint válogatás Kodály Zoltán: Magyar népzene sorozatból).

Zenés mese, meseopera, gyermekopera, daljáték (ajánlott: Benjamin Britten: A kis kéményseprő [The Little Sweep], in: Csináljunk operát! [Let's Make an Opera] op. 45, Kodály Zoltán: Hány János) – DVD-felvételekről is.

Ajánlott művek különböző stíluskorszakokból válogatva:

Régi magyar táncok (Kájoni és Vietoris kódex)

Clément Jannequin: A madarak éneke (Les chant des oiseaux)

Thomas Morley: Fyre, fyre

Antonio Vivaldi: A négy évszak (Le Quattro Stagioni)

Johann Sebastian Bach: Karácsonyi oratórium (Weihnachtoratorium), BWV 248,

Johann Sebastian Bach: Mer hahn en neue Oberkeet (Parasztkantáta), BWV 212

Leopold Mozart: G-dúr (Vadász) szimfónia

Wolfgang Amadeus Mozart: A dúr szonáta, KV. 331. III. tétel Alla Turca

Wolfgang Amadeus Mozart Német tánc (C-dúr) KV. 586

Bedřich Smetana: Moldva (Vltava) in: Hazám (Má vlast)

Johann Strauss: Kék Duna keringő, Radetzky-induló, Tere-fere polka

Camille Saint-Saëns: Az állatok farsangja (Le carnaval des animaux)

Dohnányi Ernő: Variációk egy gyermekdalra, op. 25

Bartók: Negyvennégy duó két hegedűre, BB 104,

Bartók Béla: Egnemű karok

Bartók Béla: Gyermekeknek I.-IV.kötet

Kodály Zoltán: Gyermek- és nőikarok

Bárdos Lajos, Farkas Ferenc és Szokolay Sándor karácsonyi népének-feldolgozásai;

Erkel Ferenc: Himnusz

Népzenei felvételek eredeti előadásban (Magyar népzene sorozat)

Kodály Zoltán: Hány János; A juhász – gyermekkar; Villó – gyermekkar, részlet (Ez ki háza);

Pünkösdlő – gyermekkar, részlet (A pünkösdnék)

Bartók Béla: Gyermekeknek I./11. Elvesztettem páromat; II./ 22. Debrecenbe kéne menni; II./ 37. Kanásznóta (Házasodik a tücsök)

Bartók Béla: Mikrokozmosz - Dallam ködgomolyban

Bárdos Lajos: Kocsi, szekér - vegyeskar

Clément Janequin: A madarak éneke

W.A. Mozart: Gyermekjáték – dal

W.A. Mozart: Esz-dúr zongoraverseny K. 271 "Jeunehomme" III. tétel - részlet
Csajkovszkij: Diótörő – Csokoládé tündér tánca
Muszorgszkij: Egy kiállítás képei - Baba Yaga kunyhója
Bizet: Carmen – gyermekkar (Mi is jöttünk felvonulni)
Rossini: Macska – duett
Prokofjev: Péter és a farkas - részletek
Debussy: Gyermekkuckó - Néger baba tánca
Betlehemes / Üdvözlégy, kis Jézuska

Javasolt énekes anyag a 4. évfolyamra

I. Magyar népdalok:

1. Gyéren vettem kenderkémet
2. Kősziklán felfutó
3. Csömödéri falu végén
4. Virágos kenderem
5. Új a csizmám
6. Szánt a babám
7. Szép szakmári lányok
8. Erdő mellett estvéledtem
9. Ez a kislány
10. Falu végén van egy ház
11. Azt hallottam
12. Hej, Jancsika
13. Kelj fel, juhász
14. Béreslegény
15. Ábécédé
16. Hej, Vargáné
17. Este van már
18. Széles a Duna
19. Kis kacsa fürdik
20. Tücsöklakodalom
21. Az árgyélus kismadár

II. Kánonok, népdalkánonok:

1. Esik eső, zúg a gát
2. Komáromi kisleány

III. Más népek dalai:

1. Nincs szebb állat, mint a lúd (vogul nd.)
2. Kapitány úr megizente (cseremisz nd.)
3. Egy kis malac (cseremisz nd.)
4. Szebb a páva (cseremisz nd.)

IV. Ünnepekhez kapcsolódó énekek:

1. Himnusz
2. Új esztendő
3. Kossuth Lajos táborában

4. Huszárgyerek
5. Serkenj fel kegyes nép

V. Jeles napok

Lucázás

VI. Egyházi énekek:

A görögkatolikus liturgia dallamai

VII. Taizei énekek

1. Bizakodjatok, jó az Úr (Confitemini Domino)
2. Ne félj, ne aggódj
3. Jubilate, servite (kánon)

VIII. Bicíniumok:

1. Kodály Zoltán: Zöld erdőben
2. Kodály Zoltán: Mély erdőn
3. Szőnyi Erzsébet: Sárga csikó

IX. Versek ritmusfeladatokhoz:

1. Weöres Sándor: Száncsengő
2. Weöres Sándor: Aranyágon ül a sármány
3. Weöres Sándor: Nyári este
4. Weöres Sándor: Galagonya
5. Weöres Sándor: Barangolók
6. Weöres Sándor: Hold és felhő

A fejlesztés várható eredményei a negyedik évfolyam végén, a továbbhaladás feltételei:

TANULÁSI EREDMÉNYEK

csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra;
különböző dinamikai szinteken tud énekelni;
a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít;
a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban, dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz;
hangszerkíséretes dalokat énekel tanára vagy hangszeren játszó osztálytársa kíséretével;
hangterjedelme túllép az oktávon;
zenehallgatási élményekkel gazdagodik;
további zongoradarabokban ismer rá a tanult dalokra;
népdalfeldolgozásokat hall zenekari kísérettel;
megismerkedik a zenében alkalmazható humorral;
ismerete gazdagodik a különböző stílusban írott zeneművek meghallgatása által;
megismer több, a mindennapokhoz, továbbá alkalmakhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz fűződő zenei részletet;

megismerkedik a szimfonikus zenekar főbb hangszereivel (hegedű, cselló, fuvola, oboa, klarinét, kürt, trombita);
felismeri a páros és a páratlan lüktetést;
az ütemhangsúlyokat mozgással érzékelteti;
aktívan részt vesz az alkotói folyamatokban;
csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangji sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra;
különböző dinamikai szinteken tud énekelni;
a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít;
énekel a pentaton hangsorban;
énekel a hétfokú hangsorban;
a tanult énekelt zenei anyagot tanári vezetéssel el tudja énekelni kézjelezve és szolmizálva;
megfigyeli és azonosítja az alapvető zenei jelenségeket (hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok) a kottában;
kottaképről azonosítja a hallás után tanult dalokat;
érezkeli, hogy ugyanaz a dallamrészlet különböző magasságokban írható, olvasható;

A továbbhaladás feltételei

emlékezetből énekel legalább 40 magyar népdalt;
emlékezetből énekli a Himnuszt;
ismer a tanult magyar népdalokhoz tartozó népszokásokat;
előadói készsége tovább fejlődik;
aktívan részt vesz az iskola vagy a helyi közösség hagyományos ünnepein;
a gyermek a dalokban megtalálja önmagát, s így azonosulni tud velük;
érezkeli a lineáris és a vertikális történéseket a zenében;
meg tudja különböztetni a népdalfeldolgozásokat az egyéb szimfonikus művektől;
megkülönbözteti a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól;
képzelete és kreatív gondolkodása fejlődik;
képes az érzelmi azonosulásra;
egyre hosszabb zenei részletekre képes figyelni;
kialakul a többirányú figyelem készsége, a lineáris és a vertikális történések érzékelése;
ismeri a 4/4-es ütemet, valamint az egész értékű kottát és az egyedül álló nyolcadot azok szüneteivel;
ismeri a 3/4-es ütemet, valamint a pontozott fél értékű kottát;
megkülönbözteti a páros és páratlan lüktetést;
felismeri és hangoztatja az összetett ritmusokat: szinkópa, nyújtott és éles ritmus;
ritmizálva szólaltat meg mondókákat, gyermekverseket;
egyszerű ritmussorokat rögtönöz;
megismeri, énekli és alkalmazza a felső dó, alsó lá és alsó szó hangokat;
megfigyel és hallás után reprodukál különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket;
a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően tudja változtatni;

tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel;

tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal;
elmélyültebb lesz alapvető tájékozottsága a kottában;
megtapasztalja a relatív szolmizáció lényegét;

a hallás után tanult dalokat képes a kottakép alapján azonosítani és a kottában követni;
a kottában felismeri a tanult új ritmusképleteket és dallamhangokat;
pentaton és hétfokú dalokat tanári segítséggel szolmizálva énekel, kézjelekkel mutatja;
helyesen használja a szolmizációs hangokat és neveket különböző intonációs és hangképző
gyakorlatoknál, hallásfejlesztésnél

FOGALMAK

tempo giusto, magyar népszokások, jeles napok, táncház, Himnusz; visszatérés a zenében,
vagy ABA forma; duett; szólóénekes (dal), szinkópa; zenei hangsúly; nyújtott és éles ritmus;
páratlan lüktetés, violinkulcs Forte; piano; halkítás-erősítés; dallam- és szöveghangsúly;
pentaton hangsor; hétfokú hangsor, a korábbiak elmélyítése.

Ének-zene 5-8. évfolyam

Célok, feladatok, fejlesztendő területek

Az ének-zene tanításának célja, hogy a művészet személyiségformáló erejét a tanulók számára „én-közelbe” hozza.

Az integrált személyiség testi-lelki-szellemi fejlődésében ez az eszköz mással nem pótolható. Rövid távú cél a zene megszerettetése, a zenei kifejezőeszközök megismertetése, a befogadás, reprodukció, produkció előkészítése, amely folyamat hosszú távon az érzelmi intelligencia egészséges fejlődését eredményezi. Ezért az ismeretszerző funkciók mellett kiemelt feladat a zene örömszerző, az egész embert formáló katarikus élményt magában rejtő, preventív és szocializáló lehetőségeinek felhasználása a tanítás során. A szűkös időkeret ellenére is fontos a közösségi zenei tevékenység megszervezése, amely ráirányítja a tanulók figyelmét az egymásra figyelésre, az empatikus készség fontosságára.

Kiemelt fejlesztési feladata a tárgynak, hogy a zenével való találkozás során elősegítse az egyén belső érzelmvilágának megértését, valamint, hogy az önkifejezés nem nyelvi jeleire is megtanítsa a diákokat. A népzenei, műzenei dalanyag módot ad a verbális kifejezési eszköztár építésére. A magyar és más nemzetek népzenejének megismerése szervesen kapcsolódik a nép- és honismeret tematikáihoz, a magyar és más népek népművészetének, kultúrtörténeti szokásainak megismeréséhez, értékeik befogadásához.

A különféle korstílusokat és műfajokat felölelő zeneirodalmi remekművek hallgatása az értő befogadásra neveléssel, és a személyes érzelmi érintettség során válik a tanulók sajátjává. Mindez feltételezi az elemző képesség fejlesztését, a mögöttes tartalmak megértését, a kommunikáció fejlettségét. Az ének-zene tantárgy tanításának kiemelt célja az is, hogy lehetőséget teremtsen a társművészetekkel és a művelődéstörténet más területeivel való kapcsolatteremtésre, az összefüggésekre való rálátást elősegítve.

Tanári feladatunk az igényes választás segítése, az ízlés formálása, a kritikai szemlélet kialakítása és ilyen értelemben is a környezettudatosság fejlesztése. A több éves nevelési folyamatban a tudatos vezetői irányítás mellett egyre inkább figyelni kell arra, hogy az önálló tanulás készséggé fejlődjön, és természetes igénnyé váljon.

A művészeti nevelés elsődleges funkciója a teljes személyiség fejlesztése, a felnőtt lét szerepeire való érzelmi felkészülés, a lelki egészség tudatos ápolása, a pszichés energiák feltöltődését szolgáló művészi zene segítségével.

Az ének-zene tanításának legfőbb célja a tanulók zenei anyanyelvi ismereteinek bővítése. Fontos cél továbbá, hogy a megalapozott zenei képességek *továbbfejlődjenek*. Középpontban továbbra is a zenei aktivitás, ezen belül az éneklés áll. A tematikai egységek és a tartalmak az oktatás gyakorlatában átfedik egymást.

A Készségek fő területei: előadói, befogadói és alkotó készség, melyek a fenti témakörökön belül találhatóak. Az ének-zene tantárgy a következő módon fejleszti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciákat:

A tanulás kompetenciái: A tanár és a tanuló együttműködésének kiemelt szerepe van az aktív tanulás kompetenciáinak kialakításában és fenntartásában, megerősítésében és továbbfejlesztésében. Ebben az ének-zenére különösen fontos szerep hárul. Az ének-zene tanulását nem a hagyományosnak tekintett tanulási módok, hanem a ráérezés, a gyakorlás (ismétlés) és az önreflexivitás támogatja. Ebből adódik, hogy a tanulásból adódó sikeresség élményként jelenik meg. Ennek az élménynek a megtapasztalása más tárgyak tanulásához is pozitívan járul hozzá.

A kommunikációs kompetenciák: Az írott és a beszélt nyelvhez hasonlóan létezik zenei anyanyelv is, mely saját szintaktikával rendelkező, hierarchikus rendszer. Ezek feldolgozása azonos agyi struktúrák által történik, ezért a zene kiválóan alkalmas az anyanyelvi és az idegen nyelvi kompetenciák fejlesztésére, illetve a beszédnehézségek enyhítésére, melyekre hatékony eszköz a ritmus és a hallásfejlesztés. Lényeges a szöveges éneklés mint verbális kommunikáció, valamint a saját, alkotó gondolatokat kifejező improvizáció. A kommunikációs készségek mélyüléséhez kapcsolódik a zeneművek elemzése, amely által a tanuló saját szavaival képes leírni a zenei folyamatokat, megérti a tágabb összefüggéseket, a zene funkcióját és kapcsolatát azzal a világgal, amelyben létrejött, illetve azzal a világgal, melyben aktuálisan hatást gyakorol. A tanuló így megismeri a zene mindennapi funkcióját és megtanulja értelmezni a zene médiában történő használatát is.

A digitális kompetenciák: A tanuló a digitális világban él és annak eszközeit használja mindennapjaihoz, ezért az oktatás hatékonyságát növeli, ha a pedagógus épít a tanuló ilyen irányú jártasságára. A tanuló kezében lévő mindennapos digitális eszközök alkalmasak arra is, hogy használójuk számára a zenei kommunikáció eszközei legyenek. A zenei szoftverek, alkalmazások játékosan fejlesztik az infokommunikációs kompetenciákat.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A tanuló megtapasztalja az együttműködés hatékonyságát a csoportos zenei tevékenységeken keresztül (pl. kórus), és lehetősége van véleményének, gondolatainak kinyilvánítására. Mások produkciójának tisztelettel való figyelése a különböző nézőpontok iránti toleranciáját formálja.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: Az önkifejezés, a kreativitás és a szépérzék fejlesztése keretében a tanuló a zenét sajátos nyelvként ismeri fel, mellyel képessé válik gondolatai, érzései tolmácsolására, használva az improvizáció adta lehetőségeket is. Ezen kívül különböző kultúrák zenéjével való ismerkedés és azok társadalmi funkciójának megértése hozzájárul a komplex látásmód kifejlődéséhez. Fontos, hogy a tanulók minél differenciáltabban tudják megfogalmazni a zeneművek üzenetét és megtalálják önmagukat bennük. Ehhez szükséges a tanár változatos, és életkori sajátosságokhoz igazodó gazdag motivációs tárháza.

Az ének-zene órák fontos célja a komplex élményátadás, mely a tanulót különféle tevékenységeken keresztül vonja be a zenélésbe. Ide tartozik a mozgás, koncertlátogatás, táncstudás, a zenei anyaghoz kapcsolódó dramatikus előadások létrehozása és az órán kívüli gyűjtőmunka. A zenepedagógiai tevékenység jelentős mértékben alapoz a kortárs kulturális és zenei környezetre is, segít megérteni és feldolgozni a modern életvitelhez kapcsolódó nagy mennyiségű hangzó anyagot és megtalálni bennük a művészi értékeket. Az élményszerzés kiteljesedhet koncerteken az élő zenével történő találkozásokkor, de legmagasabb fokát a iskolai minőségi kóruséneklésben érheti el.

Összességében továbbra is fontos cél, hogy tovább erősödjön a tanulóknál kulturális és társadalmi identitásuk. A művészeteket, ezen belül a zenét, mint pótolhatatlan emberi szükségletet éljék meg.

A tanár megismertethet diákjaival „kedvenc” dalokat és figyelmet kell fordítani a zenei rétegműfajok napjainkban folyamatosan változó jelenségeire is.

5. évfolyam

A fenti életszakaszban a fejlesztés fő célja a tanuló továbbvezetése a tevékenységközpontú zenei megismerés folyamatában. Cél továbbá, hogy minél több játékos és kreatív módszert használjanak képzeletük fejlesztésére. A közös éneklések, zenélések, mint a személyiség egészséges fejlődésének nélkülözhetetlen formái segítik a másokkal történő harmonikus együttműködést, a közösségi összetartozás érzését, az önkifejezés, az önismeret belső

készítésének kialakulását. Kodály útmutatása szerint, az így megszerzett tapasztalatok elvezetnek a remekművek befogadásához.

A tanulók tovább ismerkednek a klasszikus zenekar hangszereivel, valamint magyar népi hangszerekkel is.

A zenei készségfejlesztés célja ebben az életkorban a zenei anyagban megismert ritmus- és ütemfajták megismerése és gyakorlása. A ritmikai, dallami, és hallási készségek fejlesztésében és gyakorlásában egyre nagyobb szerepet kap az önkifejezés, a tanult zenei elemek és eszközök önálló alkalmazása.

A zenehallgatás célja a művek megismerésén túl a zenei kifejezőeszközök mélyrehatóbb elemzése és a zeneművek tágabb történelmi és társadalmi kontextusban való értelmezése. Az értelmezés része a zene keltette gondolatok, érzések, vélemények szóbeli kifejezése is, melyek az érzelmi nevelést segítik.

A témakörök és a fejlesztési feladatok átfedik egymást, egy-egy fejlesztési feladat több különböző témakörben is megjelenik, ezáltal a tanórákon belül is érvényesül a komplexitás.

**Óraszám: 74/ tanév
2/hét**

Ajánlás az éves óraszám felosztására:

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Ismétlés, ismerkedés, ráhangolódás	4 óra
2.	Magyar népdalok stílusrétegei és műfajai	20 óra
3.	Zsoltározás, gregorián, pszalmódizáló népdalok	5 óra
4.	Egyházi énekek, egyházi ünnepek	15 óra
5.	Egyszerű többszólamú énekek Más népek dalai	12 óra
6.	Hangszerek, hangszercsoportok	12 óra
7.	Táncok a zenében	6 óra

Dalok a mindennapi élet, munka, szerelem témaköreiből – 5. osztály

A bundának nincs gallérja; A kapuban a szekér; A karádi faluvégen ; Aki dudás; Árpá is van; Az ürögi faluvégen, Csínom Palkó, Csínom Jankó ; Dudaszó hallatszik ; Erdő, erdő, de magos a teteje; Egy kis kertet keríttek ; Erdő, erdő, erdő; Érik a szőlő; Esik az eső, ázik a heveder; Hej, Dunáról fúj a szél; Hidló végén; Hol jártál az éjjel; Hull a szilva; Jaj, de beteg vagyok; Jó gazdasszony vagyok én; Kicsi vagyok, nagy az eszem; Kitrákotty – mese; Vármegyén már a hajnalcsillag lefelé; Még azt mondják, nem illik; Megismerni a kanászt; Összegyűltek, összegyűltek; Póda Péter, Póda Pál; R égi táncdal, Sej, Nagyabonyban; Száraz tónak nedves partján; Úgy tetszik, hogy jó helyen vagyunk itt
Műzenei szemelvények, más népek dalai

M. Praetorius: Viva la Musica (kánon); J.S. Bach: Üdv rád és házad népére; L. van Beethoven: A mormotás fiú dala; Johannes Brahms: Bölcsődal; Bárdos Lajos: Szép kis család; Szőnyi Erzsébet: Postaváró (amerikai dallam); A kis lányok (cseh népdal.); Édes fülmile (tatár népdal.); Pál, Kata, Péter (francia); Áll egy ifjú nyírfa (orosz népdal.)

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra

Báránkámon csengő szól; Bárcsak régen felébredtem volna; Föl, föl vitézek; Haj, ki, kisze, haj; Kossuth Lajos azt írta; Pásztorok, keljünk fel; Új esztendő; Regős ének, Talalaj, talalaj, Tóth Lőrinc

ISMERETEK

- 5. osztályban 40 dal megismerése
- A dalokban előforduló népi kifejezések értelmezése
- A dalok témájához, karakteréhez igazodó tempók, éneklési módok megismerése
- A Szózat hallás utáni megtanulása és éneklése
- a legelterjedtebb magyar népi hangszerek (pl. tekerő, duda, cimbalom, citera, doromb, furulya, tárogató, síp) ismerete
- A klasszikus zenekar hangszercsaládjainak felsorolása, és alapvető hangszereinek megnevezése (fafúvók rézfúvók, vonós, ütős)
- A karmester és a karvezető különböző szerepének megértése
- A madrigalizmus (szövegfestés) megfigyelése a különböző korokban, a szöveges és abszolút zenében
- A tanult ritmusértékek bővítése a 16-od, kis éles és nyújtott ritmussal. Ismeri és használja gyakorló nevüket, grafikai jelüket és értéküket
- Érzékeli a páros, páratlan és a váltakozó ütemet
- Tiszta kvint, tiszta kvárt, tiszta oktáv
- a tizenhatod – formációk grafikai képe és írása
- a kis éles és kis nyújtott ritmusok grafikai képe és írása
- a tiszta hangközök grafikai képe és írása
- a módosított hangok grafikai képe és írása
- az abszolút hangnevek
- C-dúr, a-moll
-

FOGALMAK

Régi és új stílusú népdal; kvintváltás; ereszkedő és kupolás dallamvonal; adatközlő a cappella; kamaraének – társasének; versmegzenésítés; tempo giusto, parlando, rubato, mezzoforte.

Népi és klasszikus hangszercsaládok és hangszerek; karmester; karvezető, programzene; színpadi zene; alkalmazott zene; cselekmény, műfaj; funkció; zenei téma; komolyzene, könnyű zene; madrigál; a vegyeskar szólamai (szoprán, mezzo, alt, tenor, bariton, basszus) Kis éles, kis nyújtott ritmus; tizenhatod; váltakozó ütem

Hangköz; dúr - moll jelleg; módosított hangok; módosító jelek

Tempójelzés; relatív szolmizáció; abszolút hangnevek; dúr; természetes moll; előjegyzés.

Zenehallgatási anyag – 5. osztály

Dunántúli ugrós táncok

Kodály Zoltán: Hány János: Sej, Nagyabonyban; Székelyfonó: Kitrákotty mese; Karácsonyi pásztortánc: gyermekkar

Bartók Béla: Magyar képek: Este a székelyeknél; Ürögi kanásztánc; Román népi táncok: 6., 7. tétel

Bárdos Lajos: Régi táncdal - vegyeskar

Zene Mátyás király udvarából

J. S. Bach: Parasztkantáta: (Mer hahn en neue Oberkeet)

W. A. Mozart: Egy kis éji zene; A- dúr zongoraszonáta - III. Török induló

Liszt Ferenc: Manók tánca

Johannes Brahms: V. magyar tánc

Mogyeszt Muszorgszkij: Egy kiállítás képei –Ódon várkastély; Tüilériák kertje

Farkas Ferenc: Régi magyar táncok – Lapockás tánc, Ugrós

Ligeti György: Sípbal, dobbal, nádi hegedűvel - dalciklus Weöres Sándor verseire

John Williams: Csillagok háborúja – induló

Ismétlés, ismerkedés, ráhangolódás (5/1. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség Élmények és érzések kreatív kifejezése, művészi önkifejezés, saját nézőpont összevetése másokéval, mindennapi esztétikum szerepe <i>Tanulás tanítása</i> <i>Testi és lelki egészség</i></p> <p>Anyanyelvi kommunikáció A szóbeli kapcsolattartás főbb típusainak használata, kulturált és kifejező nyelvhasználat a mindennapi kommunikációban, mások megismerésének igénye</p> <p>Szociális és állampolgári kompetencia Beilleszkedés, én-közlés, identitás, énkép, önismeret, viselkedési és magatartási szabályok, mások nézőpontjainak figyelembe vétele, bizalom építése, empátia együttműködés, magabiztosság, integritás, sokféleség elismerése, kompromisszumra való törekvés, közösségi együvé tartozás kifejezése, kötődés</p> <p><i>Énkép, önismeret</i> <i>Hon- és népismeret</i> <i>Én – azonosságtudat</i> <i>Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i></p>	<p>Ismétlés, ismerkedés, ráhangolódás</p> <p>A témakör elemei: Alsó tagozaton tanult dalok, zeneelméleti ismeretek, egyházi énekek Köszöntő ének ismétlése, új énekes köszöntő</p>	<p>Az alsó tagozaton tanult dalok, egyházi énekek, zenei fogalmak ismétlése Dalcsokor összeállítása Játékos felismerő gyakorlatok Játékos ismerkedési feladatok Személyes, kedvelt dal eléneklése Zenei névjegykártya Zenehallgatási szokásokról Ritmusjáték az ismert dalok ritmusfordulataiból Jellegzetes ritmusképletek a tanult dalokból (éles, nyújtott, táncritmusok)</p>	<p>Népi játékok Szokások Családi ünnepek népszokásai Hittan Kommunikáció A bemutatkozás illemszabályai</p>

A magyar népdalok stílusrétegei és műfajai (5/2. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség</p> <p>Élmények, érzések kreatív kifejezése, különböző művészeti kifejezőeszközök, művészi önkifejezés,</p> <p>A mindennapi esztétikum szerepe, népművészeti alkotások értő és beleérző ismerete, műalkotások és előadások elemzése, kulturális örökség tudatosítása</p> <p>A művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság. A művészi önkifejezés révén formálódó emberi viszonyok</p> <p>Hon- és népismeret, felkészülés a felnőtt lét szerepeire</p> <p><i>Testi és lelki egészség</i></p> <p>Anyanyelvi kommunikáció</p> <p>Fogalmak, gondolatok, érzések, tények kifejezése, értelmezése (szóban és írásban), helyes és kreatív nyelvhasználat, különféle helyzeteknek megfelelő nyelvezet, szókincs használata, a nyelv másokra gyakorolt hatásának ismerete. A nem nyelvi</p>	<p>A magyar népdalok stílusrétegei és műfajai</p> <p>A témakör elemei: Dudanóták, táncnóták, új stílusú és régi stílusú népdalok, köszöntők, jellegzetes népi hangszerek (vonósok, klarinét, tárogató, furulyák, duda, citera, tekerő, ütőgardon, cimbalom)</p> <p>Tiszta hangközök</p> <p>Elsajátítandó ismeretek: A magyar népdalok rendszerezése műfajok és stílusok szerint, régi stílus, új stílus,</p> <p>A magyar néptánc és tánczene legfőbb vonásai,</p> <p>Duda a középkori tánczenében</p> <p>Fogalmak: Régi stílus, új stílus, vegyes osztály, kupolás szerkezet, visszatérő szerkezet, ereszkedő dallamvonal, szótagszám,</p>	<p>A magyar népdalok csoportosítása műfaj és stílus szerint</p> <p>Dalcsokor összeállítása a megismert szempontok alapján</p> <p>Dudanóták és táncnóták csoportos és egyéni éneklése</p> <p>Táncnóták karakteres tempo giusto éneklése</p> <p>Élő néptánc, népi tánczene, táncház szervezése, esetleg képanyag megtekintése</p> <p>Beszélgetés a magyar néptánc karakteri jellemzőiről az élmények alapján</p> <p>Tréfás táncszók improvizálása</p> <p>Tréfás köszöntőszövegek improvizálása</p> <p>Új stílusú népdalfordulatok improvizálása</p> <p>Gyermekversek ritmizálása</p> <p>Dudabasszus hangoztatásával kísért többszólamú éneklés több csoportban</p> <p>Kánonban is énekelhető táncnóták éneklése csoportokban</p>	<p>Néptánc, néprajz hon- és népismeret, történelem irodalom, képzőművészet</p> <p>Arany János népdalgyűjtései</p> <p>Petőfi Sándor népdalszerű versei (Sorsszerkezet, téma, szótagszám, ritmika)</p>

<p>jelek szerepének megfigyelése</p> <p>Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p>Közös értékek, kapcsolatokhoz szükséges normatudat, együttműködés, empátia, mögöttes tartalmak, hangszín, hangsúly, szimbolikus kifejezések jelentősége a kapcsolatépítésben, egyén/csoport, nemek, előítélet a humor eszközeivel. A humor szerepének fölismerése a mentális egészségben. A beszéd kontextusának érzékelése.</p> <p><i>Énkép, önismeret</i> <i>Hon- és népismeret</i> <i>Én – azonosságtudat</i> <i>Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i></p> <p>Hatékony, önálló tanulás</p> <p>Vázlatkészítés, anyaggyűjtés, rendszerezés</p> <p><i>Tanulás tanítása</i></p>	<p>kvintváltás, táncszók, dudabasszus, dudaritmus, osztinató, tempo giusto, rubato, parlandó</p>		
---	--	--	--

Gregorián ének (zsoltározás), pszalmodizáló népdalok (5/3. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Esztétikai – művészeti tudatosság és kifejezőképesség Élmények, érzések kreatív kifejezése a tradicionális művészetek nyelvén Az érzések kifejezésének fontossága Kulturális örökségünk Művészi alkotások értő és beleérző ismerete A mindennapi esztétikum szerepe Művészi önkifejezés Műalkotások és előadások elemzése Saját nézőpont összevetése másokéval Esztétikai érzék, nyitottság a kifejezés sokfélesége iránt Önismeret, énkép, lelki egészség felkészülés a felnőtt lét szerepeire <i>Hon- és népismeret</i> <i>Egyetemes kultúra</i></p> <p>Anyanyelvi kommunikáció Igényes nyelvhasználat, jelek, jelképek a kapcsolattartásban, költői kifejezések, képszerű nyelvhasználat az érzelmek megfogalmazásában Köznap nyelv és művészi nyelvezet összehasonlítása</p>	<p>Gregorián ének (zsoltározás), pszalmodizáló népdalok A témakör elemei: A gregorián, mint a középkori zene egyik területe Egyszerű gregorián dallamok latinul és magyarul A középkor egyházi és világi zenéje Pszalmodizáló népdalok</p> <p>Elsajátítandó ismeretek: A gregorián zene legfőbb jellemzői A zsoltáréneklés jellemzői A magyar népzene és a gregorián kapcsolata A zene szerepe a középkori iskoláztatásban Fogalmak: Recitálás, antifonális éneklés, responzórium, pszalmodizálás, alleluja, válaszos ének, szillabikus, melizmatikus éneklés, előénekes, schola, liturgia, litánia, pentatónia, zsoltárfeldolgozás</p>	<p>Pszalmodizáló népdalok jellegzetességeinek összehasonlítása a zsoltártónusokkal Ünnepekhez kapcsolódó zsoltárok éneklése két zsoltártónussal váltakozva Egyszerű szöveg recitáló felolvasása zsoltározó lezárásokkal Zenehallgatás kottakövetéssel Siratóének autentikus fölvételének meghallgatása – beszélgetés a siratók funkciójáról Látogatás román vagy gót stílusú templomba, az akusztika kipróbálása a tanult gregorián dallammal, esetleg szerzetes meghívása Önálló vagy csoportmunka keretében: Szalkai L. középkori diák jegyzete (a zene szerepéről) Válaszos ének gyakorlata a liturgiában Keresztútjárás – imádságok, énekek, könyörgések, válaszok összeállítása csoportmunkával</p>	<p>Történelem Hittan, középkori szerzetesek, életmódjuk Irodalom, zsoltárköltészet, himnuszok Művészettörténet, román és gótikus templomok, kolostorok, freskófestészet, üvegablakok Életmód a középkorban Középkori iskolák Kódexírás, táblafestészet A neumaírás funkciója; a kottairás kialakulása</p>

<p>Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p>Személyes és interperszonális képességek Krízishelyzet feloldása, stressz és frusztráció kezelése, empátia Problémaérzékenység, közösségben való részvétel, közösségi tevékenységek és döntések elemzése Mások értékeinek, magánéletének támogatása, együttműködés <i>Környezettudatosság</i> <i>Aktív állampolgárságra és demokráciára nevelés</i> <i>Én – azonosságtudat</i> <i>Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i></p> <p>Hatékony önálló tanulás</p> <p>Segédeszközök használata, anyaggyűjtés, tanulás megszervezése egyénileg és csoportban, idővel, információval való hatékony gazdálkodás Motiváció és magabiztosság Közös munkára való képesség, tanácskérés, korábbi élettapasztalatok felhasználása <i>Tanulás tanítása</i></p>			
--	--	--	--

Egyházi énekek, egyházi ünnepek (5/4. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
---	-------------------------	------------------------------	---------------------------------

<p>Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség</p> <p>Élmények, érzések kifejezése a tradicionális művészetek nyelvén irodalom, zene, dráma, báb, vizuális művészetek, tárgyak kultúrája, fotóművészeti alkotások értő és beleérző ismerete, közízlés fejlesztése, a hit művészi önkifejezése</p> <p>Kulturális és egyházi életben való részvétel, az ünnepek tartalmának érzelmi befogadása</p> <p>Én-azonosságtudat, egyetemes kultúra <i>Testi és lelki egészség</i> <i>Egyetemes kultúra</i></p> <p>Anyanyelvi kommunikáció</p> <p>Fogalmak, gondolatok, tények, érzések kifejezése, értelmezése szóban és írásban, helyes és kreatív nyelvhasználat a társadalmi és kulturális tevékenységek során</p> <p>Megfelelő szókincs használata</p> <p>Esztétikai minőség tisztelete</p> <p>Megtalálni és felhasználni, megkülönböztetni különböző szövegeket,</p>	<p>Egyházi énekek, egyházi ünnepek</p> <p>A témakör elemei: Az aktuális ünnepkörökhöz kapcsolódó egyházi énekek</p> <p>Advent – Karácsony – Nagyböjt – Húsvét – Pünkösd</p> <p>A Himnusz, mint a nemzet imádsága, Szózat</p> <p>Elsajátítandó ismeretek: Ünnepkörök tartalmát hordozó énekek, jelképek</p> <p>A mise állandó részei</p> <p>Az ünnepkörök liturgiai sajátosságai</p> <p>Fogalmak: Liturgia – paraliturgia, himnusz, meditáció, jeles napok</p> <p>A mise állandó tételei: Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Benedictus, Agnus Dei</p>	<p>Az egyházi ünnepkörökhöz kapcsolódó ismert egyházi énekek ismétlése</p> <p>Új egyházi énekek tanulása hallás után</p> <p>Zsoltározás</p> <p>Liturgia zenei részeinek összeállítása csoportmunkával, tanári irányítással</p> <p>Paraliturrikus és jeles napokhoz kapcsolódó szokások felelevenítése (szállás-keresés, betlehemezés, Gergely-járás, újévköszöntő, keresztút, esetleg zenés áhítat, litánia, nagyheti szertartások stb.)</p> <p>Taizé-i énekek többszólamú éneklése csoportban, alkalmi hangszeres közreműködésével, esetleg több nyelven</p> <p>Az ünnepekhez kapcsolódó jellegzetes egyházzenei műzenei szemelvények meghallgatása – a tartalmak képi megfogalmazása; rajz, festmény, grafika, fotó</p> <p>Néhány rövid latin nyelvű dallam (gregorián, taizé-i)</p> <p>Zenehallgatás. A mise kötelező tételeiből rövid, követhető részletek – latin szöveg követése</p>	<p>Hittan, élő liturgia</p> <p>Hon- és népismeret, néprajz</p> <p>Képzőművészet, egyházi ünnepek a képzőművészetben</p> <p>Irodalom – az ünnepekhez kapcsolódó versek, novellák, idézetek</p> <p>Gyász, gyászolási szokások, a gyász a népviseletben</p> <p>Halottak napja, Mindenszentek, Keresztút</p>
---	--	--	--

<p>információt gyűjteni és felhasználni Segédeszközök használata</p> <p>Idegen nyelvi kommunikáció</p> <p>Az egyházi latin nyelv szellemi közösségteremtő funkciója Más kultúrák megértésének képessége <i>Egyetemes kultúra</i></p> <p>Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p>Személyes értékorientáció, közjó szolgálata Európai identitás, együttműködés, alkotó önérvényesítés, sokféleség elismerése, kompromisszumra való törekvés Empátia, közösségi tevékenységek és döntések kritikus elemzése, döntéshozatalban való részvétel Felelősségérzet, közösségi együvé tartozás kinyilvánítása, közös értékek <i>Környezettudatosság</i> <i>Aktív állampolgárságra és demokráciára nevelés</i> <i>Én – azonosságtudat</i> <i>Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i></p>		<p>Irodalmi, zenei osztálykarácsony közös előkészítése Adventi gyertyagyújtás énekes imádságainak közös előkészítése Mária-siralom, mint az egyházi népének egyedülálló magyar műfaja (Volly István gyűjtéséből, vagy meghívott előadóval, esetleg CD-felvételről válogatva)</p>	
---	--	--	--

<p>Hatékony, önálló tanulás</p> <p>Csoportmunka során idővel és információval történő hatékony gazdálkodás</p> <p>Tapasztalatok, tudás, képesség használata különböző élethelyzetekben</p> <p>Szándék és cél mérlegelése</p> <p>Közös munkára való képesség, tanácskérés, információkeresés</p> <p><i>Tanulás tanítása</i></p>			
---	--	--	--

Egyszerű többszólamú énekek, más népek dalai (5/5. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség</p> <p>Kulturális többféleség megőrzése, más kultúrák befogadása</p> <p>Műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése másokéval</p> <p>Mindennapi esztétikum szerepe</p> <p>Művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság</p> <p>Érdeklődés, fogékonyság a művészi önkifejezés lehetőségei iránt</p> <p>A zene közösségteremtő erejének felfedezése</p> <p><i>Énkép, önismeret, emberismeret, hazaszeretet, hon- és népismeret</i></p> <p>Az együttműködés zenei önkifejezésének élménye, világszemlélet gazdagítása</p> <p><i>Egyetemes kultúra</i></p>	<p>Többszólamú énekek, más népek dalai</p> <p>Témakör elemei: Kánonok, egyszerű többszólamúság más népek dalaiban, kánonokban is énekelhető magyar népdalok</p> <p>Kánonimitáció (fuga) a műzenében</p> <p>Reneszánsz egyszólamú, többszólamú zsolttározás</p> <p>A reneszánsz zenéje</p> <p>Elsajátítandó ismeretek: Együttműködés többszólamú zenélésben</p> <p>Kánonszerkesztés, imitációs szerkesztés</p> <p>A többszólamúság kezdetei a középkorban</p> <p>Fogalmak: Kánon, fuga, imitáció, polifon, homofon</p> <p>Ökumené, harmónia, diszharmónia</p>	<p>Kánonéneklés csoportban</p> <p>Zenehallgatás – kánon, fuga, polifon, homofon többszólamúság jellegzetes példái.</p> <p>Más népek zenéje</p> <p>Zenehallgatás (hangszerek, karakter)</p> <p>Daltanulás – más népek dalaiból</p> <p>Ritmusjátékok</p> <p>Más népek táncainak jellegzetes ritmusai (mazurka, polonéz, keringő)</p> <p>Énekelhető műzenei szemelvények a többször meghallgatott zeneművekből</p> <p>Családban élő nemzetiségek története – egyéni/csoportos kutatómunka</p> <p>Polifon és homofon szerkesztés a reneszánsz többszólamúságban</p> <p>Taizé-i imádság szervezése osztályszinten (szülőkkel), évfolyamszinten/iskolai közös imádság alkalmával</p>	<p>Velünk élő nemzetiségek kultúrája, szokásai, táncaik, viselete</p> <p>Történelem</p> <p>Nemzetiségeink útja</p> <p>Képzőművészet – imitáció, kánon a képzőművészetben</p> <p>Földrajz</p> <p>Hittan</p> <p>Taizé, ökumenizmus, Roger Schütz</p>

<p>Anyanyelvi kommunikáció</p> <p>Igényes nyelvhasználat szóban és írásban</p> <p>Érvek és ellenérvek ütköztetése kulturált formában, nem nyelvi jelek szerepének megfigyelése</p> <p>Idegen nyelvi kommunikáció</p> <p>Más nyelven kifejezett közös tartalmak (nemzetiség, ökumené)</p> <p>Mások megismerésének igénye, más kultúrák megértésének képessége</p> <p><i>Tanulás tanítása</i></p> <p>Szociális és állampolgári kompetenciák</p> <p>Személyes, értékorientációs interperszonális viszonyulások, beilleszkedés, közjó szolgálata</p> <p>Konfliktusmegoldás; mások nézőpontjának figyelembevétele, empátia, bizalom</p> <p>Multikulturális szabályok, európai identitás, integritás, szolidaritás</p> <p>Sokféleség elismerése, bizalom építése</p>			
---	--	--	--

<p>Kapcsolatépítéshez szükséges normatudat. Felelősségérzet, közösségi együvé tartozás kinyilvánítása. Mások értékeinek támogatása Demokrácia, állampolgári jogok és érvényesülésük A helyi történelem fő eseményei Aktív részvétel a közügyekben <i>Környezettudatosság</i> <i>Aktív</i> <i>állampolgárságra</i> <i>és demokráciára</i> <i>nevelés</i> <i>Testi és lelki egészség</i> <i>Felkészülés a felnőtt</i> <i>lét szerepeire</i> <i>Én – azonosságtudat</i></p>			
--	--	--	--

Hangszerek, hangzercsoportok (5/6. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség</p> <p>Esztétikai megismerés, élmények, érzések kreatív kifejezése</p> <p>Főbb művek, alkotások értő és beleérző ismerete</p> <p>Művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése</p> <p>Hangszínhallás fejlesztése</p> <p>A művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság, esztétikai érzékelés fejlesztése</p> <p>Esztétikai befogadás kulcsélményei</p> <p>Zeneművek befogadásához szükséges kódok elsajátítása</p> <p><i>Egyetemes kultúra</i></p> <p>Anyanyelvi kommunikáció</p> <p>Fogalmak, érzések helyes és kreatív kifejezése</p> <p>Igényes nyelvhasználat, megfelelő szókinész használata</p> <p>Természettudományok kompetenciája</p> <p>Műszaki ismeretek és törvényszerűségek felhasználása a vágyak és igények kielégítésére.</p> <p>Fenntartható fejlődésért viselt</p>	<p>Hangszerek, hangzercsoportok</p> <p>Témakör elemei:</p> <p>A reneszánsz hangszer-együttesek jellegzetes hangzása</p> <p>Reneszánsz táncjátékok</p> <p>Vonós hangszerek: hegedű, brácsa, gordonka, bőgő</p> <p>Fúvós hangszerek: furulya, fuvola, oboa, klarinét, fagott, trombita, kürt, harsona, tuba</p> <p>Ütőhangszerek: ütődob, cintányér, triangulum</p> <p>A vonós-, a fúvós-, a szimfonikus zenekar hangzása, hangszerei</p> <p>Versenyművek, koncertok</p> <p>Elsajátítandó ismeretek</p> <p>Hangszeres muzsika szerepe a reneszánszban</p> <p>A zenekar kialakulása, története</p> <p>Vonós hangszerek felismerése, hangzás után csoportosítása,</p> <p>Fúvós hangszerek felismerése</p>	<p>Az alsó tagozaton megismert hangszerek csoportosítása</p> <p>Élő hangszerekbemutató lehetőség szerint</p> <p>Egyes hangszerek, hangzercsoportok felismerése önálló hangzásból és zenekarban</p> <p>Versenymű részletek a megismert hangszerek közreműködésével (zenehallgatás)</p> <p>Énekelhető témák többször meghallgatott művekből (kottakövetéssel és hallás után)</p> <p>ABC-s hangok elhelyezkedése</p> <p>Ismert szinten a módosítójelek elméleti szerepe</p> <p>Személyes ismerkedés zenész pályán dolgozó emberek mindennapjaival (zenetanár, zenekari művész, zeneszerző, szólista)</p> <p>Anyaggyűjtés csoportban vagy esetleg interjúkészítés meghívott vendéggel</p> <p>Virtuózok, sztárok a zenetörténetben</p> <p>Egyszerű „hangszer” készítésén a hang keletkezésének és a hangmagasság</p>	<p>Technika</p> <p>Hang keletkezése, fizikai tulajdonságai</p> <p>Hangrögzítés</p> <p>Hangerő, hangmagasság élettani hatásai, zajártalom</p> <p>Hangszerek ismertsége, a kereskedelem szerepe</p> <p>Technikai megoldások a hangszerkészítésben</p> <p>Erősítés, akusztika szerepe</p> <p>Hangszeren játszó tudósok, felfedezők, írók, költők</p> <p>A hangszín szerepe a kommunikációban</p> <p>Állatok jellegzetes hangadása</p> <p>Kontrasztos dinamika a képzőművészetben</p>

<p>közösségi felelősség (zajártalom) Technológia fejlődés hatása a zenélő közösségre Testi és lelki egészség megőrzése <i>Környezettudatosság</i></p> <p>Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p>Interperszonális kapcsolatkezelés, kötődés, csoportkezelés, együttműködés, hangszín, hangsúly érzékelése a kommunikáció során Önérvényesítés és mások érvényesülésének összhangja <i>Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i> <i>Testi és lelki egészség Környezettudatosságra nevelés</i> <i>Én – azonosságtudat</i></p> <p>Hatékony, önálló tanulás</p> <p>Egyéni és csoportmunka során az információval való hatékony gazdálkodás, közös munka, saját munka értéke – kísérletezés, alkotás, megoldási késztetés Figyelemösszpontosítás Információkeresés, tanácskérés</p>	<p>hangzás után, csoportosítása (fa, réz) Ütős hangszerek hangzás utáni felismerése Vonószeneke, fúvószeneke, szimfonikus zenekar összeállítása, hangzása, felismerése A barokk zenekar összeállítása A versenymű, concerto grosso Concerto jellegzetessége A barokk zene korszaka Fogalmak: Nazális, continuo, első hegedűs, koncertmester, fafúvós, rézfúvós, szoprán, alt, tenor basszus, gyermekkar, egynemű kar, vegyes kar, karnagy, karmester, szóló, tutti, concerto grosso, concerto, kadencia, virtuóz, tempó, dinamika, hangerő, hangszín, hangszerelés, piano forte, crescendo, decrescendo, pizzicato</p>	<p>befolyásolásának elve – megfigyeléssel, kísérlettel Együttműzikálás többféle formában. Többféle ritmusgyakorlat, együtthangzás, improvizáció ritmushangszerekkel , egyszerű többszólamú dallamok, kórusrészletek megszólaltatása csoportban Osztályéneklési verseny szervezése az igényes együttműködés értékelésével, technikailag egyszerűen megoldható zenei anyaggal Hangszínek, hangzásbeli karakterek képi ábrázolása 2/4, 3/4, 4/4 ütemezés — kis csoport daléneklésének irányítása „vezénnyel” Élőzenei zenekari élmény megszervezése</p>
--	--	--

Konvertálás, rendszerezés, kombinációs készség			
--	--	--	--

Táncok a zenében (5/7. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
---	-------------------------	------------------------------	---------------------------------

<p>Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség</p> <p>Élmények, érzések kifejezése mozgással, a mozgás esztétikuma</p> <p>Mindennapi esztétikum szerepe</p> <p>Művészi önkifejezés különböző eszközei</p> <p>Művészeti befogadás kulcsélményei, a művészi alkotások dekódolása</p> <p>Önismeret, emberi viszonyulások</p> <p>Kulturális életben való részvétel</p> <p><i>Hon- és népismeret, Én - azonosság tudat, Egyetemes kultúra Testi és lelki egészség</i></p> <p>Anyanyelvi kommunikáció</p> <p>Fogalmak, érzések kifejezése, értelmezése, helyes és kreatív nyelvhasználat</p> <p>Megfelelő szókincs használata</p> <p>Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p>Kapcsolatépítéshez szükséges viselkedési és magatartásszabályok</p> <p>Nemek közti párbeszéd eszközei</p> <p>Kulturális sokféleség iránti nyitottság, európai identitás, kommunikáció, mások jelzéseinek figyelembevétele, bizalom építése, empátia, stressz</p>	<p>Táncok a zenében</p> <p>A témakör elemei: Kultikus, rituális táncok</p> <p>Nemzeti táncok (magyar, cseh, lengyel, osztrák)</p> <p>Történelmi táncok (menüett, keringő, gavotte, hajdútánc, palotás)</p> <p>Színpadai tánc – balett</p> <p>A szvit</p> <p>A tánczene hangszerei (magyar hangszeres népzene, más népek hangszeres népzeneje, társastáncok hangszeres előadói, színpadi táncok zenéje)</p> <p>Nemzeti táncok a műzenében</p> <p>Elsajátítandó ismeretek: A tánc, mint kommunikációs forma</p> <p>Kultikus tánc, lánctánc, körtánc, páros tánc</p> <p>Színpadai tánc funkciói</p> <p>A koreográfia szerepe</p> <p>Kis és nagy nyújtott és éles ritmus megkülönböztetése</p> <p>Tizenhatod és szünetjele</p> <p>Legfontosabb táncritmusok (a meghallgatott zenei szemelvények nyomán)</p> <p>Az egyes tánc típusok különböző megjelenése</p>	<p>Tanult táncnóták karakteres tempo giusto éneklése</p> <p>Néhány magyar néptánc alaplépés megismerése</p> <p>Legalább egy társastánc alaplépéseinek megismerése</p> <p>Történelmi táncok ruhaviseletének, helyszíneinek megismerése</p> <p>Kutatómunka; ábrázolás-tervezés</p> <p>A tánc alkalmául szolgáló élethelyzetek megismerése</p> <p>Szituációs játékok</p> <p>A társas viselkedés szabályai</p> <p>Műzenei szemelvények jellegzetes táncdallamai – hallás utáni tanulás, kottakövetés</p> <p>Jellegzetes táncritmusok, ritmusjátékok felismerése</p> <p>Ritmusjáték páros, páratlan lüktetés érzékelésére, felismerésére</p> <p>A zene kifejezése mozgással, kreatív gyakorlatok</p> <p>Egy koreografált néptánc, egy színpadi tánc részletének megtekintése</p>	<p>Történelem</p> <p>Reneszánsz és barokk udvarok élete</p> <p>A táncmester szerepe</p> <p>Nemzeti táncok és identitás a forradalmak idején</p> <p>Képzőművészet</p> <p>A tánc a képzőművészetben</p> <p>A tánc helyszínéről szolgáló terek kultúrája az egyes korszakokban</p>
---	---	---	--

<p>kezelés, kompromisszumra való törekvés Közösségi tevékenységek és döntésekben való részvétel Közös értékek tisztelete <i>Környezettudatosság</i> <i>Aktív állampolgárságra</i> <i>és demokráciára</i> <i>nevelés</i> <i>Felkészülés a felnőtt lét</i> <i>szerepeire</i></p> <p>Hatékony, önálló tanulás</p> <p>Tanulás megszervezése, szándék és cél mérlegelése Információkeresés, rendezés egyénileg és csoportban Tapasztalati, saját élményű tanulás Képességek használata különböző élethelyzetben</p>	<p>Fogalmak: Ungaresca, hajdútánc, szvit (kötelező tétélei), menüett</p>	<p>DVD-n, vagy videón Történelmi, vagy népi tánc szervezése a lehetőségek szerint</p>	
---	--	---	--

A továbbhaladás feltételei

Tudjon csoportban kotta nélkül elénekelni egy-egy köszöntőt, dudánótát, táncnótát, ünnephez kapcsolódó egyházi éneket, egy kánont, egy egyszerű gregoriánt. Tudjon aktívan bekapcsolódni egyszerű zsolnározásba.

Tudja csoportosítani a megismert hangszereket (fúvós, vonós, ütős), illetve ismerje föl a többször hallott hangszereket hallás után.

Tudja csoportosítani a zenekarokat és a hangfajokat.

Ismerje föl a gregorián éneket jellegzetes stílusjegyei alapján.

Tudja felsorolni az új és a régi stílusú magyar népdal néhány jellegzetességét.

A dalok ritmusának hangoztatása

Ritmuskánon, felelgetős a tanárral, később az osztály csoportjai között

Egyszerűbb ritmushangszerek készítése

A zenei elemek vizuális megjelenítése kézjelekkel

Zenei kérdés, válasz rögtönzése

A tanult zenei elemek vizuális megjelenítése

Zenei írás - olvasás a tanult ritmusokkal, dallamhangokkal

A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása.

Népszokások eljátszása

Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó iskolai műsorok előadásában

6. évfolyam

Óraszám: 37/év
1/hét

Ajánlás az éves óraszám felosztására:

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Ismétlés, ráhangolódás	1
2.	Magyar népdalok Ránki Dezső: Pomádé király új ruhája	10 2
3.	Magyar zenetörténeti dallamok	2
4.	Egyházi énekek, szakrális népdalok	6
5.	Egyszerű zenei formák	7
6.	Klasszikus műdalok, Egyszerű kórusművek, kánonok	9

Ismétlés, ráhangolódás (6/1. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség Élmények és érzések kreatív kifejezése, művészi önkifejezés, saját nézőpont összevetése másokéval, mindennapi esztétikum szerepe <i>Énkép, önismeret</i> <i>Hon- és népismeret</i> <i>Én – azonosságtudat</i></p> <p>Anyanyelvi kommunikáció A szóbeli kapcsolattartás főbb típusainak használata, kulturált és kifejező nyelvhasználat a mindennapi kommunikációban Mások megismerésének igénye</p> <p>Szociális és állampolgári kompetencia Beilleszkedés, én-közlés, identitás, énkép, önismeret, viselkedési és magatartási szabályok, mások nézőpontjainak figyelembe vétele, bizalom építése, empátia együttműködés, magabiztosság, integritás, sokféleség elismerése, kompromisszumra való törekvés, közösségi együvé tartozás kifejezése, kötődés <i>Testi és lelki egészség</i> <i>Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i></p>	<p>Ismétlés, ráhangolódás A témakör elemei: Az 5. osztályban tanult dalok Zenetörténeti, zeneelméleti ismeretek Egyházi énekek</p>	<p>Közös dalkincs felelevenítése, dalszöveg összeállítása különböző szempontok szerint, zenei élmények fölidézése Műfajok és stílusrétegek A nyári élmények kapcsolódása az 5. osztály tartalmaihoz (utazás, műemlékek, tábortűz, hangverseny, családi ünnepek, más népek kultúrája, egyházi liturgikus események stb.) Kifejező, stílusos éneklés egyénileg és csoportban Többszólamú éneklés csoportban</p>	<p>Irodalom: Olvasmányélmények Történelem, Képzőművészet, földrajz az utazási élményekhez kapcsolódóan</p>

A magyar népdalok műfajai (6/2. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség</p> <p>Élmények, érzések, tények kreatív kifejezése, a művészet különféle kifejezőeszközei, önkifejezés, művészeti alkotások értő és beleérző ismerete</p> <p>Kulturális örökség tudatosítása</p> <p>Emberi viszonyok művészi kifejezései, beleérző ábrázolása</p> <p><i>Hon- és népismeret, Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i></p> <p><i>Egyetemes kultúra</i></p> <p>Anyanyelvi kommunikáció</p> <p>Fogalmak, gondolatok, érzések, tények, vélemények kifejezése és értelmezése (szóban és írásban)</p> <p>Helyes és kreatív nyelvhasználat, különféle helyzeteknek megfelelő nyelvezet, szókincs használata</p> <p>A magyar nyelv képiessége, érzelmi kifejező ereje. A nyelv másokra gyakorolt hatásának ismerete. A nem nyelvi jelek szerepének megfigyelése</p> <p><i>Én – azonosságtudat</i></p>	<p>A magyar népdalok műfajai</p> <p>A témakör elemei:</p> <p>Tréfás dalok</p> <p>Pásztor-, betyár-, rabénekek</p> <p>Balladák</p> <p>A népdalgyűjtés</p> <p>Elsajátítandó ismeretek:</p> <p>A magyar népdalok rendszerezése műfajok és stílusok szerint</p> <p>Rubato éneklés, egyszerű díszítések éneklése</p> <p>Szövegvariánsok, dallamvariánsok</p> <p>A ballada jellemzői</p> <p>A pásztor-, betyár-, rabénekek történelmi háttere</p> <p>Humor, gúny, irónia szövegben és zenében</p> <p>Aszimmetrikus ritmus</p> <p>Fogalmak:</p> <p>Rubato, parlando, visszatérő szerkezet</p>	<p>Magyar népdalok csoportosítása műfaj és stílus szerint</p> <p>Dalcsokrok összeállítása</p> <p>Katonaélet, betyárélet, pásztorvilág, balladai élethelyzetek ábrázolása a képzőművészetben, az irodalomban</p> <p>Népdal élményének képi ábrázolása</p> <p>Tréfás szövegek alkotása a tréfás dalok dallamára</p> <p>Irónia, a gúny eszközei a zenében és a társzművészetekben</p> <p>– csoportmunka, esetleg szituációs játékokkal, dramatizálással</p> <p>Tempo giusto és parlando előadás közösségben</p>	<p>Néprajz</p> <p>Hon- és népismeret</p> <p>Magyar tájegységek</p> <p>Tréfás mesék</p> <p>Karikatúra, Pamflet, Szatíra, Vicc, anekdota, Balladaköltészet</p>

<p>Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p>Közös értékek, kapcsolatokhoz szükséges normatudat, együttműködés, empátia, mögöttes tartalmak, hangszín, hangsúly, szimbolikus kifejezések jelentősége a kapcsolatépítésben Egyén, csoport, nemek előítélet, a humor eszközeivel A humor szerepének felismerése a mentális egészségben <i>Környezettudatosság</i> <i>Aktív állampolgárságra</i> <i>és demokráciára nevelés</i></p> <p>Hatékony, önálló tanulás</p> <p>Anyaggyűjtés, rendszerezés, kritikus gondolkodás, képi információ földolgozása Hatékony információkezelés, lényegkiemelés, osztályozás, összefüggések felfedezése <i>Tanulás tanítása</i></p>			
--	--	--	--

Magyar zenetörténeti dallamok (6/3. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség</p> <p>Élmények, érzések, vélemények kreatív kifejezése, szimbólumok kifejezőereje, mindennapi esztétikum, művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság</p> <p>Európai viszonyok művészi kifejeződése</p> <p><i>Hon- és népismeret, nemzeti identitás, Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i></p> <p>Történelem és művészet egymásra hatása</p> <p><i>Egyetemes kultúra</i></p> <p>Anyanyelvi kommunikáció</p> <p>Fogalmak, gondolatok, érzések, tények, vélemények kifejezése és értelmezése (szóban és írásban)</p> <p>Helyes és kreatív nyelvhasználat, különféle helyzeteknek megfelelő nyelvezet, szókinés használata</p> <p>A magyar nyelv képisége, érzelmi kifejező ereje. A nyelv másokra gyakorolt hatásának ismerete. A nem nyelvi jelek szerepének megfigyelése</p> <p><i>Én – azonosságtudat</i></p>	<p>Magyar zenetörténeti dallamok</p> <p>A témakör elemei:</p> <p>Históriás énekek, virágénekek</p> <p>Ungarezka</p> <p>Tinódi Lantos</p> <p>Sebestyén</p> <p>Bakfark Bálint</p> <p>Melodiárium</p> <p>Kuruc kor zenéje</p> <p>Ballada feldolgozása, Virágénekek feldolgozása</p> <p>Elsajátítandó ismeretek:</p> <p>Kájoni kódex, Vietorisz-kódex</p> <p>A históriás ének jellemzői</p> <p>A virágének jellemzői</p> <p>Bakfark Bálint, a lantvirtuóz</p> <p>A lant</p>	<p>Virágénekek éneklése egyénileg, csoportban</p> <p>Virágénekek szimbólumai — csoportfeladat</p> <p>Históriás énekek stílushű, elbeszélő éneklése és zenehallgatás</p> <p>kottakövetéssel</p> <p>A históriás ének történeti funkciója</p> <p>Bakfark Bálint, Tinódi Lantos</p> <p>Sebestyén életútja — könyvtár, internet</p> <p>Szituációs játék</p> <p>„A mai énekmondó krónikája”</p>	<p>Iskoladráma</p> <p>Török kor</p> <p>Magyarországon</p> <p>Reformáció – ellenreformáció</p> <p>Kuruc költészet</p> <p>Szenci Molnár Albert</p> <p>Rokokó költészet</p>

<p>Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p>Közös értékek, együttműködés, empátia, mögöttes tartalmak befogadása, szimbolikus kifejezések jelentősége a kapcsolatépítésben, érzelmi kommunikáció</p> <p><i>Aktív állampolgárságra és demokráciára nevelés</i></p> <p><i>Testi és lelki egészség</i></p> <p><i>Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i></p> <p>Hatékony, önálló tanulás</p> <p>Információgyűjtés, lényegkiemelés</p> <p>Összefüggések felkutatása, alkotóképesség, tudás mozgósítása</p> <p><i>Tanulás tanítása</i></p>	<p>A kuruc motívumok</p> <p>A népies műdal</p> <p>A 6/8-os ütem, 3/8-os ütem, 3/4-es ütem</p> <p>Fogalmak: Feldolgozás, népdal, műdal, népies dal; fantázia, históriás ének (műfaj)</p> <p>XVI. sz.-i hangszeres műzene</p> <p>Pengetős hangszerek</p>		
--	--	--	--

Egyházi énekek, szakrális népdalok (6/4. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség</p> <p>Jelképek, szimbólumok értelmezése, szimbolikus gondolkodás Élmények, érzések, vélemények kreatív kifejezése, szimbólumok kifejezőereje, mindennapi esztétikum, művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság Európai viszonyok művészi kifejeződése <i>Hon- és népismeret, nemzeti identitás, Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i> <i>Egyetemes kultúra</i> Történelem és művészet egymásra hatása</p> <p>Anyanyelvi kommunikáció</p> <p>Fogalmak, gondolatok, érzések, tények, vélemények kifejezése és értelmezése (szóban és írásban) Helyes és kreatív nyelvhasználat, különféle helyzeteknek megfelelő nyelvezet, szókincs használata A magyar nyelv képiessége, érzelmi kifejező ereje. A nyelv másokra gyakorolt hatásának ismerete. A nem nyelvi jelek szerepének megfigyelése</p>	<p>Egyházi énekek, szakrális népdalok</p> <p>A témakör elemei: Az aktuális ünnepkörökhöz kapcsolódó egyházi énekek Advent – Karácsony – Nagyböjt – Húsvét – Pünkösd Pápai himnusz, Boldogasszony anyánk Szentségi énekek Szakrális népdalok Elsajátítandó ismeretek: Ünnepkörök jelképei Felajánlási ének, áldozási ének – mise változó részei A Szentségimádás Ortodox egyházi zene sajátosságai A református egyházi zene sajátosságai Fogalmak: Felajánlás, offertorium, communio, áldozás, szakrális ortodox, református keresztény/keresztényen, ikon, madonna, a capella</p>	<p>Az egyházi ünnepkörökhöz kapcsolódó ismert egyházi énekek ismétlése Ismert Mária-énekek leidezése Egyéb ismert miseénekek ismétlése Új egyházi énekek tanulása hallás után (felajánlási ének, áldozási ének, Pápai himnusz, Boldogasszony anyánk – a magyarság ősi himnusza) Paraliturgikus és jeles napokhoz kapcsolódó szokások felelevenítése (adventi gyertyagyújtás, szálláskeresés, betlehemezés, Gergely-járás, Balázsolás, újévköszöntő, keresztút, zenés áhítat, litánia, szentségimádás) Zsoltározás ismétlése Liturgia zenei részeinek összeállítása csoportmunkával, tanári irányítással Ortodox többszólamú éneklés (pl. Boldogságok) Taizé-i énekek többszólamú éneklése csoportban, alkalmi hangszeres</p>	<p>Az Oltáriszentség Az ortodox művészet Az egyházszakadás, keresztény egyházak, felekezetek Szakrális népművészet Szűz Mária ábrázolása a képzőművészetben Magyarország felajánlása Máriának (történelem – képzőművészet) Zsoltárfordítások Szentírás-fordítás</p>

<p><i>Én – azonosságtudat</i></p> <p>Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p>Közös értékek, együttműködés, empátia, mögöttes tartalmak befogadása, szimbolikus kifejezések jelentősége a kapcsolatépítésben, érzelmi kommunikáció Más felekezetek értékeinek támogatása, nyitottság a megismerésre Énkép, önismeret, hazaszeretet, <i>Hon- és népismeret</i> <i>Aktív állampolgárságra és demokráciára nevelés</i></p> <p>Hatékony önálló tanulás</p> <p>Megfigyelések tapasztalatainak átgondolása, lényegkiemelés Modellalkotás, oksági gondolkodás, rendszerezés Tudáselemek közötti különféle jellegű kapcsolatok keresése, felismerése, analógiák felismerése, keresése Összehasonlítás, osztályozás, rendszerezés Információgazdálkodás, tanácskérés Alkotóképesség <i>Tanulás tanítása</i></p>		<p>közreműködéssel, esetleg szólóval Jellegzetes egyházzenei műzenei szemelvények meghallgatása Az ünnepi egyházi műzenében a tanult hangszerek, hangszeregyüttesek megfigyelése (pl. a rézfúvósok szerepe a barokk ünnepi egyházzeneben) Zenehallgatás: Szakrális népdalok autentikus előadásban Ortodox egyházzene jellegzetes tételei Református zoltárfeldolgozás (Goudimel) A tanult egyházi énekek kórusfeldolgozásaiból</p>	
--	--	---	--

Más népek dalai, klasszikus műdalok, többszólamúság (6/5. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség</p> <p>Kulturális többféleség megőrzése, más kultúrák befogadása Műalkotások és előadások elemzése saját nézőpont összevetése másokéval Mindennapi esztétikum szerepe Művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság Érdeklődés, fogékonyság a művészi önkifejezés lehetőségei iránt A zene közösségteremtő erejének felfedezése <i>Énkép, önismeret, emberismeret, hazaszeretet, hon- és népismeret</i> Az együttműködés zenei önkifejezésének élménye, világszemlélet gazdagítása</p> <p>Anyanyelvi kommunikáció</p> <p>Igényes nyelvhasználat szóban és írásban Érvek és ellenérvek ütköztetése kulturált formában, nem nyelvi jelek szerepének megfigyelése <i>Én – azonosságtudat</i></p> <p>Idegen nyelvi kommunikáció</p> <p>Más nyelven kifejezett közös tartalmak (nemzetiség, ökümené)</p>	<p>Más népek dalai, klasszikus műdalok, többszólamúság</p> <p>A témakör elemei: Más népek dalai, klasszikus műdalok, kánonok, egyszerű kórusművek Elsajátítandó ismeretek: Hármas lüktetés, a felütés szerepe; tempó, lüktetés, ritmus megkülönböztetése A dúr és a moll hangsorok/dallamok hangzás utáni megkülönböztetése Fogalmak: Felütés, csonka ütem, dúr/moll, hétfokú hangsor, műdal, bicínium</p>	<p>Többszólamú éneklés, csoportban Kánonéneklés csoportban 5. osztályban tanult többszólamú énekek ismétlése Műdalok éneklése kísérettel, esetleg eredeti nyelven is Népdalok éneklése kísérettel (népdalfeldolgozás, Nótafa CD, citerakíséret, doromb, furulya) lehetőség szerint Zenehallgatás – ha lehetséges a tanult dallamok nyomán Zenehallgatás – klasszikus műdalok, tipikus dúr és moll dallamok tipikus példák a felütésre, klasszikus kánonok</p>	<p>Más népek kultúrája Lüktetés és ritmus más művészeti ágakban, valamint mindennapjaink különböző területein</p>

<p>Mások megismerésének igénye, más kultúrák megértésének képessége <i>Egyetemes kultúra</i> <i>Környezettudatosság</i></p> <p>Szociális és állampolgári kompetenciák</p> <p>Személyes, értékorientációs interperszonális viszonyulások, beilleszkedés, közjó szolgálata Konfliktusmegoldás; mások nézőpontjának figyelembevétele, empátia, bizalom Multikulturális szabályok, európai identitás, integritás, szolidaritás Sokféleség elismerése, bizalom építése Kapcsolatépítéshez szükséges normatudat Felelősségérzet, közösségi együvé tartozás kinyilvánítása. Mások értékeinek támogatása Demokrácia, állampolgári jogok és érvényesülésük A helyi történelem fő eseményei Aktív részvétel a közügyekben <i>Aktív állampolgárságra és demokráciára nevelés</i> <i>Testi és lelki egészség</i> <i>Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i></p> <p>Hatékony önálló tanulás</p> <p>Megfigyelések tapasztalatainak átgondolása, lényegkiemelés Modellalkotás, oksági gondolkodás, rendszerezés</p>			
---	--	--	--

Tudáselemek közötti különbéle jellegű kapcsolatok keresése, felismerése, analógiák felismerése, keresése Összehasonlítás, osztályozás, rendszerezés Információgazdálkodás, tanácskérés Alkotóképesség <i>Tanulás tanítása</i>			
---	--	--	--

Egyszerű zenei formák (6/6. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség</p> <p>Esztétikai kompetencia kulcsismeretei – az esztétikai befogadás előkészítése A forma, mint a művészi kifejezés eszköze Mindennapi esztétikum szerepe Művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság Esztétikai formaérzék fejlesztése <i>Egyetemes kultúra</i> <i>Testi és lelki egészség</i></p> <p>Anyanyelvi kommunikáció</p> <p>Igényes nyelvhasználat, megfelelő (szak) szókincs használata Nem nyelvi jelek szerepének megfigyelése <i>Én – azonosságtudat</i></p> <p>Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p>A forma és a tartalom harmóniája a kapcsolatokban <i>Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i></p> <p>Hatékony önálló tanulás</p> <p>Megfigyelések tapasztalatainak átgondolása, lényegkiemelés Modellalkotás, oksági gondolkodás, rendszerezés Tudáselemek közötti különféle jellegű kapcsolatok keresése,</p>	<p>Egyszerű zenei formák</p> <p>A témakör elemei Egyszerű zenei formák és formaalkotó szerkezetek Zenetörténet: A bécsi klasszicizmus Elsajátítandó ismeretek Periódus, téma, variációs forma, egytagúság, többtagúság, visszatérési formák, triós forma, szonátaforma, vonósnégyes, fúga, rondóforma Fogalmak Periódus, téma, tétel, variáció, trió, szonáta, vonósnégyes, fúga, rondó</p>	<p>Periodikus népdalok, dallamok, témák éneklése – a periódus zenei természetének több példán történő megfigyelése Periódus alkotása kezdő dallamra Népdal-variációk, szövegvariánsok felidézése Variációs formájú műzenei szemelvények meghallgatása, az alaptéma kottakövetéses éneklése Kánonéneklés Zenehallgatás – a tanult formákat modell-értékűen hordozó zeneművek többszöri meghallgatása – a forma vázlatszerű ábrázolása jellegzetes témák éneklése</p>	<p>Szimmetrikus és aszimmetrikus formák a képzőművészetben Variációk a képzőművészetben és az irodalomban Tartalom és forma viszonya a verbális és nonverbális kommunikációban</p>

felismerése, analógiák felismerése, keresése Összehasonlítás, osztályozás, rendszerezés Információgazdálkodás, tanácskérés Alkotóképesség <i>Tanulás tanítása</i>			
--	--	--	--

A továbbhaladás feltételei

Tudjon énekelni csoportban kotta nélkül a népdalok műfajaiból egy-egy példát.

Ismerje föl a lant hangját, a históriás ének műfaját.

Tanári segédlettel ismerje föl a páros és páratlan ütemeket.

Tudja a Pápai himnuszt egy versszakkal, a Boldogasszony anyánk népéneket két versszakkal közösségben, vezetéssel elénekelni.

Tudjon különbséget tenni rubato és tempo giusto előadás között.

Ismerje mit jelent a periódus, a variáció, a rondó, a trió, a tétel és a téma fogalma a zenében.

Értékelési szempontok, 5 – 6. oktatási szakasz

A képességfejlesztés alapfeltétele a rendszeres, folyamatos értékelés. Ez különösen fontos az alapozó oktatási szakaszban. Valamennyi tanórán a részfeladatok megoldásához is társuljon folyamatos szóbeli értékelés, s a tanóra végén összegző, a csoport – és ezzel kapcsolatban – az egyén tevékenységére is kiterjedő minősítés.

A rögtönzés az alkotó tevékenység a személyiség önkifejezésének sajátos formája, mely természetesen feltételezi bizonyos zenei paraméterek ismeretét. Éppen ezért ebben a szakaszban még nem válhat az ének-zene tanítás egységes, minden gyerekre kiszabható követelményévé.

Az értékelő munka alapjai a kerettantervben megjelenő témakörök, tevékenységek és fogalmak ismerete, alkalmazása.

Túlnyomó részt diagnosztikus és formatív értékelést alkalmazzunk, amely nemcsak az állandósult tudás szintjéről, vagy a zenei képességek fejlődéséről, hanem a fejlesztendő kompetenciákról is visszajelzést ad a tanulóknak, kiemelve ezzel az ének-zene tanulás valós funkcióját.

7. évfolyam

Óraszám: 37/év
1/hét

Ajánlás az éves óraszám felosztására:

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Ismétlés, ráhangolódás	2
2.	Magyar népdalok további műfajai – az eddig tanult műfajok ismétlése	6
3.	Népies műdalok, verbunkos dallamok, a verbunk	9
4.	Egyházi énekek	8
5.	Más népek dalai, kánonok	4
6.	A programzene (Smetana: Moldva Saint-Saëns: Állatok farsangja) A szimfonikus költemény	5
7.	A feldolgozás és az átírat	3

Ismétlés, ráhangolódás (7/1. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség</p> <p>Élmények és érzések kreatív kifejezése; művészi önkifejezés</p> <p>Saját nézőpont összevetése másokéval; művészeti alkotások értő és beleérző ismerete, műalkotások és előadások elemzése</p> <p>A művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság</p> <p>Kulturális örökség tudatosítása</p> <p><i>Hon- és népismeret</i> <i>Én – azonosságtudat</i> <i>Testi és lelki egészség</i></p> <p>Anyanyelvi kommunikáció</p> <p>Fogalmak, gondolatok, érzések, tények kifejezése, értelmezése</p> <p>Helyes és kreatív nyelvhasználat</p> <p>Megfelelő szókincs használata</p> <p><i>Tanulás tanítása</i></p> <p>Szociális és állampolgári kompetenciák</p> <p>Felelősségérzet, közösségi együvé tartozás kinyilvánítása</p> <p>Sokféleség elismerése, bizalom építése</p> <p>Mások nézőpontjának figyelembevétele</p> <p>Interperszonális viszonyulások</p>	<p>Ismétlés, ráhangolódás</p> <p>A témakör elemei:</p> <p>A felső tagozaton tanult dalkincs, zeneelméleti, zenetörténeti kulcsismeretek, egyházi énekek, köszöntők</p> <p>Többször hallott zeneművek hallás után felismerhető szemelvényei</p>	<p>Közös és egyéni „dalolás”</p> <p>Kedvelt népdalok, kánonok, műzenei szemelvények éneklése</p> <p>Nyári zenei élmények felidézése</p> <p>Tanult dalok sok szempontú csoportosítása (műfaj, hangulat, tartalom, stílus, szerző, alkalom)</p> <p>Játékos felismerési feladatok</p> <p>Dalcsokrok összeállítása</p> <p>Egyházi énekek felidézése</p> <p>Többszólamú éneklés</p> <p>Osztinató hangoztatása ismert dallamokhoz</p> <p>Játék a tempóval, dinamikával, szöveggel</p> <p>Dalok érzelmi tartalmának igényes megszólaltatása</p> <p>Zenehallgatás az elmúlt évek során megismert műzenei szemelvényekből</p>	<p>Jeles napok</p> <p>Egyházi ünnepek</p>

<i>Énkép, önismeret Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i>			
--	--	--	--

Magyar népdalok további műfajai, az eddig tanult műfajok ismétlése (7/2. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség</p> <p>Élmények, érzések kreatív kifejezése, a művészi önkifejezés formái a mindennapi esztétikum szerepe</p> <p>Népművészeti alkotások értő és beleérző ismerete</p> <p>Műalkotások és előadások elemzése, kulturális örökségünk tudatosítása</p> <p>A művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság</p> <p>A művészi önkifejezés révén formálódó emberi viszonyok</p> <p>Épületek kultúrája</p> <p>Saját nézőpont összevetése másokéval</p> <p><i>Hon- és népismeret</i> <i>Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i> <i>Én – azonosságtudat</i> <i>Testi és lelki egészség</i></p> <p>Anyanyelvi kommunikáció</p> <p>Fogalmak, gondolatok, érzések, tények, vélemények kifejezése, értelmezése (szóban és írásban), helyes és kreatív nyelvhasználat, esztétikai minőség tisztelése, mások</p>	<p>Magyar népdalok további műfajai – az eddig tanult műfajok ismétlése</p> <p>A témakör elemei: Lakodalmások, táncnóták, ivónóták, búcsúzók, siratók Köszöntők, életképek, népdalföldolgozások, egyszerű népzenei alapú kórusművek Kodály Zoltán és Bartók Béla népdalgyűjtő munkássága Elsajátítandó ismeretek: A népi zenekar hangszerei (ismétlés és kiegészítés) Népdalföldolgozás Táncritmusok, ritmusképletek, ütemfajták A dúr, a moll, a pentaton hangsor jellegzetességei A népdalgyűjtés jelentősége Fogalmak: Folklorizmus, esztam, dúvó, ütőgardon, tekerő, feldolgozás, szimmetrikus ritmus, aszimmetrikus ritmus, tájegységek</p>	<p>A népdalok zeneileg igényes megszólaltatása az érzelmi tartalmak megjelenítésével</p> <p>Dalkarakterek megfigyelése és jellemzése</p> <p>Ritmusjátékok, ritmuskórus alakítása</p> <p>Kotta- és ritmusolvasás, egyszerű olvasógyakorlatok</p> <p>Ritmus- és dallamfordulatok, szövegváltozatok improvizálása</p> <p>Életfordulókhoz kapcsolódó dalsokrok összeállítása</p> <p>Népdalfeldolgozásban megszólaló népdalok hallás utáni fölismerése</p> <p>Könnyű többszólamú, népzenei alapú gyermekkarok megszólaltatása</p> <p>Egyéni és csoportos kutatómunka – a zene szerepe az egyes életfordulókon témában</p> <p>Zenehallgatás – autentikus népzenei felvételekről</p>	<p>Családi ünnepekhez kapcsolódó népszokások, jeles napok</p> <p>Magyar néprajzi tájegységek földrajzi elhelyezkedése, népviselete, népművészete (tánc, képzőművészet, mese, tájszólás, nyelvezet stb.)</p> <p>A néprajzi gyűjtőmunka nagyjai</p> <p>Népművészeti motívumok a képzőművészetben, irodalomban, építészetben</p> <p>A paraszti életmód jellemző tevékenységei</p> <p>Szokások, rítusok, rituálék szerepe az egyén és a közösség életében régen – és ma</p> <p>Párválasztás, felnőtté válás, az élet sorsfordulói a népmesékben</p>

<p>megismerésének igénye, különféle helyzeteknek megfelelő nyelvezet, szókincs használata</p> <p>A nem nyelvi jelek szerepének megfigyelése</p> <p><i>Egyetemes kultúra</i></p> <p>Szociális és állampolgári kompetenciák</p> <p>Közös értékek, kapcsolatokhoz szükséges normatudat, együttműködés, empátia, mögöttes tartalmak (hangszín, hangsúly), szimbolikus kifejezések jelentősége a kapcsolatteremtésben</p> <p>Rituálék, rítusok, szokások jelentőségének fölismerése a mentális egészségben, a kapcsolatépítésben</p> <p>Közös munkára való képesség</p> <p>Konfliktus-megoldási stratégiák.</p> <p>Közösségi együvé tartozás kinyilvánítása, felelősségérzet.</p> <p>Viselkedési és magatartásszabályok</p> <p><i>Környezettudatosság</i></p> <p><i>Felkészülés a felnőttélet szerepeire</i></p>		<p>Hangszeres magyar népzene hangszereinek fölismerése</p> <p>Tájegységek jellegzetes szokásai, öltözete, tánca – videofilm megtekintése, internetes adatgyűjtés, könyvtárhasználat</p> <p>Kodály Zoltán és Bartók Béla személyes népdalgyűjtő élményeiből (levelek, cikkek, följegyzések, képek hangzó anyagok)</p>	
--	--	--	--

<p>Hatékony önálló tanulás</p> <p>Anyaggyűjtés, rendszerezés, információkeresés, vázlatkészítés, tanácskérés</p> <p>Idővel, információval való hatékony gazdálkodás</p> <p><i>Tanulás tanítása</i></p> <p>Digitális kompetencia</p> <p>Komplex információ előállítása, bemutatása, megértése, internetes kutatás</p> <p><i>Tanulás tanítása</i></p>			
--	--	--	--

Népies mődalok, verbunkos dallamok, a verbunkos zene (7/3. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség</p> <p>Élmények és érzések kreatív kifejezése; művészi önkifejezés</p> <p>Saját nézőpont összevetése másokéval; művészeti alkotások értő és beleérző ismerete, műalkotások és előadások elemzése</p> <p>A művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság</p> <p>Kulturális örökség tudatosítása</p> <p><i>Én – azonosságtudat</i> <i>Egyetemes kultúra</i></p> <p>Anyanyelvi kommunikáció</p> <p>Fogalmak, gondolatok, érzések, tények, vélemények kifejezése, értelmezése (szóban és írásban), helyes és kreatív nyelvhasználat, esztétikai minőség tisztelete, mások megismerésének igénye, különféle helyzeteknek megfelelő nyelvezet, szókincs használata</p> <p>A nem nyelvi jelek szerepének megfigyelése</p> <p>Szociális és állampolgári kompetenciák</p> <p>Közös értékek, kapcsolatokhoz szükséges normatudat, együttműködés, empátia, mögöttes</p>	<p>Népies műdalok, verbunkos dallamok, a verbunkos zene</p> <p>A témakör elemei: Népies műdalok, verbunkos dallamok, hangszeres verbunkos zene, verbunkos elemeket tartalmazó műzenei szemelvények.</p> <p>Magyar nemzeti romantika</p> <p>Erkel Ferenc Liszt Ferenc, Bihari–Csermák–Lavotta</p> <p>A romantikus magyar műzene szemelvényei</p> <p>Elsajátítandó ismeretek:</p> <p>A verbunkos zene kialakulása</p> <p>A verbunkos zene stílusjegyei</p> <p>A népies műdal jellemzői</p> <p>A népdal – műdal – népies műdal – cigányzene viszonya</p> <p>A prozódia szerepe az énekes zenében</p> <p>A hangszeres verbunkos zene hangszerei</p> <p>A verbunkos tánc jellemzői</p>	<p>Táncnóták, verbunkos dallamok éneklése</p> <p>Népies műdalok éneklése</p> <p>Verbunkos stílusjegyek felismerése hallás után</p> <p>Prozódiai megoldások/buktatók megfigyelése ismert dallamokban</p> <p>A verbunkos tánc alaplépéseinek megismerése – mozgásban, táncházban, bemutatott koreográfiában videófelvételen, történelmi leírásokban</p> <p>Verbunkos elemeket tartalmazó jellegzetes műzenei szemelvények meghallgatása (Erkel, Liszt, Bihari–Csermák–Lavotta, Rózsavölgyi, Haydn, Beethoven, Brahms, Kodály, Bartók)</p> <p>Csoportos kutatómunka tanári vezetéssel: a csárdás és a palotás az 1800-as évek társas táncai</p> <p>Liszt Ferenc magyarsága a zeneszerző írásaiiban – önálló feldolgozás, kiselőadás</p> <p>A magyar népi zenekar hangszereinek felismerése autentikus népzenei felvételeken</p> <p>Dallamvariáció népdal jellegű Arany/Petőfi versekhez</p>	<p>Arany János, Petőfi Sándor, Csokonai Vitéz Mihály</p> <p>A nemzeti romantika 48-as forradalmak</p> <p>Erkel, Liszt korának Magyarországa</p> <p>A cigányság eredete, útja Európában</p> <p>A Szózat keletkezésének körülményei – könyvtári munka</p>

<p>tartalmak (hangszín, hangsúly) szimbolikus kifejezések jelentősége a kapcsolatteremtésben</p> <p>Rituálék, rítusok, szokások jelentőségének fölismerése a mentális egészségben, a kapcsolatépítésben</p> <p>Közös munkára való képesség</p> <p>Konfliktus-megoldási stratégiák. Közösségi együvé tartozás kinyilvánítása, felelősségérzet. Viselkedés és magatartásszabályok</p> <p><i>Testi és lelki egészség</i></p> <p><i>Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire</i></p> <p><i>Aktív állampolgárságra és demokráciára nevelés</i></p> <p>Hatékony önálló tanulás</p> <p>Anyaggyűjtés, rendszerezés, információkeresés, vázlatkészítés, tanácskérés</p> <p>Idővel, információval való hatékony gazdálkodás</p> <p><i>Tanulás tanítása</i></p>	<p>A díszítés szerepe a magyar zenében</p> <p>Cimbalom, klarinét, tárogató, ütőgardon, tekerőlant a hangszeres magyar népzeneben</p> <p>Fogalmak:</p> <p>Kis nyújtott ritmus, kis éles ritmus, bokázó, kétrészség, prozódia, triola, verbunk, természetes-melodikus-harmonikus moll, az „<i>ungár-skála</i>”, körverbunk, szólóverbunk, palotás, csárdás, magyar nóta, népies műdal, cigányzene</p>	<p>Verbunkos stílusjegyek megfigyelése a Szózatban</p> <p>A Szózat dallamának felismerése magyar zeneszerzők műveiben</p>	
---	---	---	--

Egyházi énekek, egyházi ünnepek (7/4. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
---	-------------------------	------------------------------	---------------------------------

<p>Esztétikai – művészeti tudatosság és kifejezőképesség</p> <p>Élmények, érzések kifejezése a tradicionális művészetek nyelvén</p> <p>Irodalom, zene, dráma, báb, vizuális művészetek, tárgyak kultúrája, fotó</p> <p>Művészeti alkotások értő és beleérző ismerete</p> <p>Közízlés fejlesztése, a hit művészi önkifejezése</p> <p>Kulturális és egyházi életben való részvétel, az ünnepek tartalmának érzelmi befogadása</p> <p>Anyanyelvi kommunikáció</p> <p>Fogalmak, gondolatok, tények, érzések kifejezése, értelmezése szóban és írásban,</p> <p>helyes és kreatív nyelvhasználat a társadalmi és kulturális tevékenységek során</p> <p>Megfelelő szókincs használata</p> <p>Esztétikai minőség tisztelete</p> <p>Megtalálni és felhasználni, megkülönböztetni különböző szövegeket, információt gyűjteni és felhasználni</p> <p>Segédeszközök használata</p>	<p>Egyházi énekek, egyházi ünnepek</p> <p>A témakör elemei:</p> <p>Az aktuális ünnepkörökhöz kapcsolódó egyházi énekek</p> <p>Advent – Karácsony – Nagyböjt – Húsvét – Pünkösd</p> <p>Más nemzetek karácsonyi énekei</p> <p>Ismert karácsonyi énekek feldolgozása</p> <p>Elsajátítandó ismeretek:</p> <p>Ünnepkörök tartalmát hordozó énekek</p> <p>Ünnepkörökhöz kapcsolódó szakrális népszokások</p> <p>Mozgó ünnepek</p> <p>Boldogasszony ünnepek jelentése</p> <p>Fogalmak: Kántálás, rekordáció</p> <p>Gyertyaszentelő, Gyümölcsoltó, Sarlós-, Havas-, Kármelhegyi, Nagy- és Kisboldogasszony</p>	<p>Ismert egyházi énekek ismétlése</p> <p>Új énekek tanulása hallás után – funkcionális céllal</p> <p>Zsoltározás</p> <p>Rendszeres liturgiai szolgálaton vagy paraliturgikus eseményen való közreműködés – csoportos, hangszeres, egyéni, nagyobb közösség</p> <p>Szakrális hagyományok gyakorlása (kántálás, betlehemezés, rekordáció, újévköszöntés, Háromkirály-járás, szálláskeresés stb.)</p> <p>Taizé-i énekek többszólamú éneklése csoportban, alkalmi hangszeres vagy szólisták közreműködésével, esetleg több nyelven</p> <p>Zenés irodalmi áhítat közös előkészítése a szülők, nagyszülők számára valamely egyházi ünnepkörhöz kapcsolódva</p>	<p>Hittani ismeretek</p> <p>Történelem: Magyarország felajánlása Máriának – Szent István</p> <p>Irodalom: Versek, novellák, idézetek</p> <p>Népi imádságok Máriához</p> <p>Képzőművészet: Madonna-ábrázolások</p> <p>Boldogasszony a népművészetben</p> <p>Más nemzetek karácsonyi szokásai</p> <p>Kiüresedett karácsonyi szokások</p>
--	--	---	---

<p>Idegen nyelvi kommunikáció</p> <p>Az egyházi latin nyelv szellemi közösségteremtő funkciója</p> <p>Más kultúrák megértésének képessége</p> <p><i>Egyetemes kultúra</i></p> <p>Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p>Személyes értékorientáció, közjó szolgálata</p> <p>Európai identitás, együttműködés, alkotó önérvényesítés, sokféleség elismerése, kompromisszumra való törekvés</p> <p>Empátia, közösségi tevékenységek és döntések kritikus elemzése, döntéshozatalban való részvétel</p> <p>Felelősségérzet, közösségi együvé tartozás kinyilvánítása, közös értékek</p> <p><i>Testi és lelki egészség</i></p> <p><i>Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire</i></p> <p><i>Aktív állampolgárságra és demokráciára nevelés</i></p> <p><i>Én – azonosságtudat</i></p> <p>Hatékony, önálló tanulás</p> <p>Csoportmunka során idővel és</p>		<p>Az egyházi ünnepekhez kapcsolódó műzenei egyházzenei szemelvények meghallgatása</p>	

<p>információval történő hatékony gazdálkodás Tapasztalatok, tudás, képesség használata különböző élethelyzetekben Szándék és cél mérlegelése Közös munkára való képesség, tanácskérés, információkeresés <i>Tanulás tanítása</i></p>			
---	--	--	--

Más népek dalai, mődalok, többszólamú énekek (7/5. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség</p> <p>Kulturális többféle megőrzése, más kultúrák befogadása</p> <p>Műalkotások és előadások elemzése saját nézőpont összevetése másokéval</p> <p>Mindennapi esztétikum szerepe</p> <p>Művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság</p> <p>Érdeklődés, fogékonyság a művészi önkifejezés lehetőségei iránt</p> <p>A zene közösségteremtő erejének felfedezése</p> <p><i>Énkép, önismeret, emberismeret, hazaszeretet, hon- és népismeret</i></p> <p>Az együttműködés zenei önkifejezésének élménye, világszemlélet gazdagítása</p> <p><i>Testi és lelki egészség</i></p> <p>Anyanyelvi kommunikáció</p> <p>Igényes nyelvhasználat szóban és írásban</p> <p>Érvek és ellenérvek ütköztetése kulturált formában, nem nyelvi jelek szerepének megfigyelése</p> <p>Idegen nyelvi kommunikáció</p> <p>Más nyelven kifejezett közös tartalmak (nemzetiség, ökumené)</p>	<p>Más népek dalai, mődalok, többszólamú énekek</p> <p>A témakör elemei:</p> <p>Más nemzetek dalai (bölcsoadal, táncdallam, életképek)</p> <p>Romantikus szerzők mődalai egyszerű többszólamú kórusművek, ismert dallamok feldolgozása a tanult mődalok, népdalok feldolgozása, átírata</p> <p>Kánonok</p> <p>Más nemzetek dalai a műzenében</p> <p>Elsajátítandó ismeretek:</p> <p>Kísérettel való éneklés</p> <p>Életképek</p> <p>Schubert, Chopin életéből</p> <p>A kíséret szerepe a dalirodalomban</p> <p>Zenetörténet:</p> <p>Romantika</p> <p>Nemzeti romantika</p> <p>Fogalmak:</p> <p>Kíséret, dal, dalciklus, közreműködők, egyneműkar, vegyes kar, női kar, gyermekkar, kamarakórus,</p>	<p>Ismert kánonok éneklése csoportban</p> <p>Quodlibet éneklése csoportban</p> <p>Romantikus dalok éneklése kísérettel</p> <p>Zenehallgatás: a tanult dalok többféle előadásban; tanult dallamok előfordulása más műzenei alkotásokban</p> <p>Romantikus dalok dalciklusokból</p> <p>Más nemzetek dalaiból – hallás utáni daltanulás (esetleg eredeti nyelven is)</p> <p>Egyszerű (ismert dallamot feldolgozó) kórusmű éneklése csoportban</p>	<p>Nemzeti romantika az irodalomban, a képzőművészetben</p> <p>Nemzetiségek táncai</p> <p>Európai forradalmak, nemzetiségi önállósulási törekvések</p>

<p>Mások megismerésének igénye, más kultúrák megértésének képessége <i>Én – azonosságtudat</i> <i>Egyetemes kultúra</i></p> <p>Szociális és állampolgári kompetenciák</p> <p>Személyes, értékkorientációs interperszonális viszonyulások, beilleszkedés, közjó szolgálata</p> <p>Konfliktusmegoldás; mások nézőpontjának figyelembevétele, empátia, bizalom</p> <p>Multikulturális szabályok, európai identitás, integritás, szolidaritás</p> <p>Sokféleség elismerése, bizalom építése Kapcsolatépítéshez szükséges normatudat Felelősségérzet, közösségi együvé tartozás kinyilvánítása. Mások értékeinek támogatása Demokrácia, állampolgári jogok és érvényesülésük</p> <p>A helyi történelem fő eseményei <i>Aktív részvétel a közügyekben</i> <i>Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire</i></p> <p>Hatékony önálló tanulás</p> <p>Megfigyelések tapasztalatainak átgondolása, lényegkiemelés</p> <p>Modellalkotás, oksági gondolkodás, rendszerzés</p>	<p>férfikar, Quodlibet, nemzeti romantika</p>		
--	--	--	--

<p>Tudáselemek közötti különféle jellegű kapcsolatok keresése, felismerése, analógiák felismerése, keresése Összehasonlítás, osztályozás, rendszerezés Információgazdálkodás, tanácskérés <i>Alkotóképesség</i> <i>Tanulás tanítása</i></p>			
---	--	--	--

A programzene (7/6. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség</p> <p>Élmények, érzések, vélemények kreatív kifejezése, művészeti kifejezőeszközök, művészi önkifejezés Műalkotások értő és beleérző ismerete, elemzése A művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság A művészi kifejezés/önkifejezés nyomán formálódó emberi viszonyok Az önismeret és az egymásra hangolódás mentális egészségvédő funkciója – a művészi közlés fontos szerepének felismerése Képi, hangi és írott elemek egyesítése, összefüggéseik <i>Környezettudatosság</i> <i>Testi és lelki egészség</i></p> <p>Anyanyelvi kommunikáció</p> <p>Fogalmak, gondolatok, érzések, tények kifejezése, értelmezése (szóban és írásban) helyes és kreatív nyelvhasználat Különbőféle helyzeteknek megfelelő nyelvezet, szókincs használata</p>	<p>A programzene</p> <p>A témakör elemei: Néhány jellegzetes programzenei megoldást bemutató szemelvény Egy teljes programzenei alkotás Elsajátítandó ismeretek: Programzene – abszolút zene azonosságai és különbsége A szimfonikus költemény jellemzői A programzene kialakulása és virágkora A romantikus nagyzenekar hangszerei A vezénylés szerepe Fogalmak: Program, programzene, abszolút zene, szimfónia, szimfonikus költemény, romantikus nagyzenekar, hangszerelés, Partitúra, karmester, karnagy, karigazgató, hangversenymester</p>	<p>Énekelhető részletek éneklése programzenei alkotásokból Zenehallgatás: jellegzetes programábrázolások Egy programzene részletesebb megismerése – a zene és a program más eszközökkel való megjelenítése: beszélgetés, rajz, festés, irodalmi ábrázolások Programzenei szemelvények meghallgatása, a program előzetes ismerése nélkül – majd a program megismerése A hangszerelés megfigyelése a programzenei művekben Egyéni és csoportos kutatómunka – a vezénylés kialakulása, világhírű karmesterekről, zenekari művészek életformája, szolgálata A romantikus programzene jellegzetes témái</p>	<p>A megismert zenéhez kapcsolódó történelmi személyek, események, irodalmi művek, azok szerzője, szereplői, képzőművészeti alkotások, földrajzi vonatkozások A választott témák jelentősége Nagy szervezetben való személyes részvétel – lehetőségek, veszélyek, feltételek</p>

<p>Nyelvi kifejezés – zenei kifejezés</p> <p>Nem nyelvi jelek szerepének megfigyelése</p> <p>A nyelv szerepe a szöveges zenében</p> <p>Szociális és állampolgári kompetenciák</p> <p>Együttműködés, empátia, mögöttes tartalmak, szimbolikus kifejezések jelentősége</p> <p>Felelősségvállalás a csoportmunkában vállalt feladatokban</p> <p>Én-közlés, identitás</p> <p>Mások nézőpontjának figyelembe vétele</p> <p>Empátia, magabiztosság, sokféleség elismerése, kompromisszumra való törekvés</p> <p>Verbális és nonverbális kommunikáció, kommunikációs alternatívák</p> <p><i>Én – azonosságtudat</i></p> <p><i>Egyetemes kultúra</i></p> <p><i>Aktív állampolgárságra és demokráciára nevelés</i></p> <p>Hatékony önálló tanulás</p> <p>Csoportmunka során idővel és információval történő hatékony gazdálkodás</p> <p>Tapasztalatok, tudás, képesség használata különböző élethelyzetekben</p> <p>Szándék és cél mérlegelése</p>			
---	--	--	--

Közös munkára való képeség, tanácskérés, információkeresés Történetiség követése Tudás alkalmazása, bővítése a problémahelyzetek megoldásában <i>Felkészülés a felnőttléti szerepeire</i> <i>Tanulás tanítása</i>			
--	--	--	--

A feldolgozás és az átirat (7/7. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség</p> <p>Élmények, érzések, vélemények kreatív kifejezése, művészeti kifejezőeszközök, művészi önkifejezés Műalkotások értő és beleérző ismerete, elemzése A művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság A művészi kifejezés/önkifejezés nyomán formálódó emberi viszonyok Az önismeret és az egymásra hangolódás mentális egészségvédő funkciója – a művészi közlés fontos szerepének felismerése Képi, hangyi és írott elemek egyesítése, összefüggéseik <i>Testi és lelki egészség</i> <i>Környezettudatosság</i></p> <p>Anyanyelvi kommunikáció</p> <p>Fogalmak, gondolatok, érzések, tények kifejezése, értelmezése (szóban és írásban), helyes és kreatív nyelvhasználat Különböző helyzeteknek megfelelő nyelvezet, szókincs használata Nyelvi kifejezés – zenei kifejezése</p>	<p>A feldolgozás és az átirat</p> <p>A témakör elemei: Ismert dallamok különböző stílusú feldolgozása, átírata, variációk Elsajátítandó ismeretek: A feldolgozás, az átirat, a variáció (ism.) Fogalmak: Feldolgozás, átirat, arrangement</p>	<p>A hangszerekről, a hangszerelésről, a zenekari összeállításokról, az emberi hang fajtáiról, a kórusok felosztásáról tanultak ismétlése Zenehallgatás: ismert dallamok átíratai, feldolgozása Kórusfeldolgozások – spirituálék, népdalfeldolgozások Téma követése, a feldolgozás, átirat nyomán tapasztalható karakterváltozás megfigyelése Önálló munka: komolyzenei témák könnyűzenei feldolgozásban</p>	<p>Egy téma különböző stílusú feldolgozása „átírata” az irodalomban, a képzőművészetben Tartalom és forma, mondanivaló és stílus kapcsolata a különböző művészeti ágakban, az élet különböző területein</p>

<p>Nem nyelvi jelek szerepének megfigyelése A nyelv szerepe a szöveges zenében <i>Felkészülés a felnőttléti szerepeire</i></p> <p>Szociális és állampolgári kompetenciák</p> <p>Együtműködés, empátia, mögöttes tartalmak, szimbolikus kifejezések jelentősége Felelősségvállalás a csoportmunkában vállalt feladatokban Énközlés, identitás Mások nézőpontjának figyelembe vétele Empátia, magabiztosság, sokféleség elismerése, kompromisszumra való törekvés Verbális és nonverbális kommunikáció, kommunikációs alternatívák <i>Én – azonosságtudat</i> <i>Egyetemes kultúra</i> <i>Aktív állampolgárságra és demokráciára nevelés</i></p> <p>Hatékony önálló tanulás</p> <p>Csoportmunka során idővel és információval történő hatékony gazdálkodás Tapasztalatok, tudás, képesség használata különböző élethelyzetekben Szándék és cél mérlegelése</p>			
--	--	--	--

Közös munkára való képeség, tanácskérés, információkeresés Történetiség követése Tudás alkalmazása, bővítése a problémahelyzetek megoldásában <i>Tanulás tanítása</i>			
---	--	--	--

A továbbhaladás feltételei

Tudjon egy-egy népdalt csoportban énekelni kotta nélkül a tanult műfajokból, a tanult egyházi énekekből.

Ismerje föl hangzás után a legjellemzőbb magyar népi zenekar hangszereit (hegedű, bőgő/gardon, cimbalom, klarinét)

Tudjon néhány családi ünnephez, jeles naphoz kapcsolódó népszokást, népdalt felsorolni, esetleg elénekelni.

Ismerje a legnagyobb magyar néprajzi tájegységek nevét, földrajzi elhelyezkedését.

Azonosítsa a verbunkos zene legfontosabb jellemzőit többször meghallgatott szemelvényben.

Tudja a Szózatot és a Himnuszt a közösséggel biztonságosan együtténekelni.

Tudjon csoportos, kíséretes daléneklésbe bekapcsolódni.

Ismerje Erkel Ferenc és Liszt Ferenc munkásságának néhány jelentős tényét.

Ismerje föl a többször meghallgatott programzene témáit hallás után.

Ismerje a prozódia fogalmát.

Tudja mit jelent a programzene, a szimfónia, a szimfonikus költemény, az átirat és a feldolgozás.

8. évfolyam

Óraszám: 37/év
1/hét

Ajánlás az éves óraszám felosztására:

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Magyar népdalok	8
2.	Más népek dalai, mődalok, kánonok	5
3.	Egyházi énekek, szakrális népdalok	6
4.	Az egyházzene	5
5.	Az opera	6
6.	A dzsessz	3
7.	Összefoglalás, búcsúzás	4

Magyar népdalok műfajai (8/1. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség</p> <p>Élmények, érzések kreatív kifejezése, különböző művészeti kifejezőeszközök, művészi önkifejezés, a mindennapi esztétikum szerepe, népművészeti alkotások értő és beleérző ismerete, műalkotások és előadások elemzése, kulturális örökség tudatosítása</p> <p>A művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság. A művészi önkifejezés révén formálódó emberi viszonyok</p> <p><i>Hon- és népismeret. Felkészülés a felnőttléti szerepeire</i></p> <p>Anyanyelvi kommunikáció</p> <p>Fogalmak, gondolatok, tények, érzések kifejezése, értelmezése szóban és írásban, helyes és kreatív nyelvhasználat a társadalmi és kulturális tevékenységek során</p> <p>Megfelelő szókinccs használata</p> <p>Esztétikai minőség tisztelte</p> <p>Megtalálni és felhasználni,</p>	<p>Magyar népdalok műfajai</p> <p>A témakör elemei: Szerelmi dalok, keservesek, jaj-nóták, búcsúzó</p> <p>Elsajátítandó ismeretek: A magyar népdalok további műfaji csoportosítása a stiláris rendszerezés mellett</p> <p>A népdalelemzés kategóriái</p> <p>Népzenei dialektusterületek</p> <p>A magyar népdalok sajátosságai más népek dalaihoz viszonyítva</p> <p>Jellegzetes hangsorok a magyar népzében</p>	<p>Népdalok ismétlése – csoportos és egyéni éneklés (stílus, karakter)</p> <p>Dallamkincs bővítése</p> <p>Új népdalok hallás utáni tanulása – szerelmi dalok, keservesek, jaj-nóták, búcsúzó</p> <p>Dalcsokrok összeállítása</p> <p>Közös népdalkincs összegyűjtése</p> <p>Ismert népdalok csoportosítása, rendszerezése különböző szempontok szerint</p> <p>Dallamimprovizálás, ritmuskíséret improvizálása népdalszerű fordulatokkal</p> <p>Lehetőség szerint részvétel élő hangszeres vagy énekes népzenei előadáson (táncház, meghívott előadó, koncert stb.)</p> <p>Zenehallgatás: autentikus népzenei felvételek, feldolgozások</p> <p>Szabad beszélgetés tanári vezetéssel: milyen élethelyzetekben énekel a „nép.” Miért énekelünk? Az éneklés szerepe a mentális egészségben</p> <p>Pentatónia felismerése, reprodukálása</p>	<p>Képzőművészet, irodalom – népművészeti alkotások rokon vonásai</p> <p>Tájegységek sajátos népművészete, nyelvezete, viselete a velünk élő nemzetiségek népművészete, kölcsönhatások megfigyelése</p> <p>Népmesék – felnőttek vagy gyerekek műfaja</p> <p>Szerelem a népmesékben</p>

<p>megkülönböztetni különböző szövegeket, információt gyűjteni és felhasználni</p> <p>Segédeszközök használata</p> <p>Idegen nyelvi kommunikáció</p> <p>Az egyházi latin nyelv szellemi közösségteremtő funkciója</p> <p>Más kultúrák megértésének képessége</p> <p><i>Én – azonosságtudat</i> <i>Egyetemes kultúra</i></p> <p>Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p>Személyes értékorientáció, közjó szolgálata</p> <p>Európai identitás, együttműködés, alkotó önérvényesítés, sokféleség elismerése, kompromisszumra való törekvés</p> <p>Empátia, közösségi tevékenységek és döntések kritikus elemzése, döntéshozatalban való részvétel</p> <p>Felelősségérzet, közösségi együvé tartozás kinyilvánítása, közös értékek</p> <p><i>Környezettudatosság</i> <i>Aktív állampolgárságra és demokráciára nevelés</i></p>		<p>Egyszerű, a népdalokban előforduló ritmusképletek lejegyzése, reprodukálása, memorizálása</p> <p>Olvasógyakorlatok az ismert dallamfordulatokkal</p>	
---	--	---	--

<p>Hatékony, önálló tanulás</p> <p>Csoportmunka során idővel és információval történő hatékony gazdálkodás</p> <p>Tapasztalatok, tudás, képesség használata különböző élethelyzetekben</p> <p>Szándék és cél mérlegelése</p> <p>Közös munkára való képesség, tanácskérés, információkeresés</p> <p><i>Tanulás tanítása</i></p>			
---	--	--	--

Más népek dalai (8/2. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek
<p>Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség</p> <p>Vezetés, közreműködés és alkalmazkodás a zenében</p> <p>Kulturális többféleség megőrzése, más kultúrák befogadása</p> <p>Műalkotások és előadások elemzése saját nézőpont összevetése másokéval</p> <p>Mindennapi esztétikum szerepe</p> <p>Művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság</p> <p>Érdeklődés, fogékonyság a művészi önkifejezés lehetőségei iránt</p> <p>A zene közösségteremtő erejének felfedezése</p> <p><i>Énkép, önismeret, emberismeret, hazaszeretet, hon- és népismeret</i></p> <p>Az együttműködés zenei önkifejezésének élménye, világszemlélet gazdagítása</p> <p><i>Testi és lelki egészség</i></p> <p>Anyanyelvi kommunikáció</p> <p>Igényes nyelvhasználat szóban és írásban</p> <p>Érvek és ellenérvek ütköztetése kulturált formában, nem nyelvi jelek szerepének megfigyelése</p> <p><i>Felkészülés a felnőttlét szerepeire</i></p> <p>Idegen nyelvi kommunikáció</p> <p>Más nyelven kifejezett közös tartalmak (nemzetiség, ökumené)</p> <p>Mások megismerésének igénye, más kultúrák megértésének képessége</p> <p><i>Én – azonosságtudat</i></p> <p><i>Egyetemes kultúra</i></p> <p>Szociális és állampolgári kompetenciák</p> <p>Személyes, értékorientációs interperszonális viszonyulások, beilleszkedés, közjó szolgálata</p> <p>Konfliktusmegoldás; mások nézőpontjának figyelembevétele, empátia, bizalom</p>	<p>Más népek dalai, műdalok, kánonok</p> <p>A témakör elemei:</p> <p>Más népek dalai</p> <p>Műdalok kísérettel és kíséret nélkül</p> <p>Kánonok, egyszerű többszólamú kórusművek</p> <p>A tanév során tervezett opera, oratórium, vígopera v. musical részletei</p> <p>Hangközök, hangzatok</p> <p>Elsajátítandó ismeretek:</p> <p>Hangközök elméleti rendszerezése, a hangzat, hármashangzat fogalma</p> <p>A kvintkánon</p> <p>Egyszerű hangközök szolmizálva 2/4; 3/4; 4/4; 3/8; 6/8-os ütemfajták és ütemrajzuk</p> <p>Szimmetrikus és aszimmetrikus ütemek</p> <p>Fogalmak:</p> <p>Hangközök elnevezése, hármashangzat, kvintkánon, bolgárritmus, acapella, kasztrált énekes, kontraalt, kontratenor</p>	<p>Más népek dalai – ismételt dalkincsbővítés</p> <p>Több szólamban, vagy énekelhető népdalok</p> <p>Más nemzetek népi hangszereinek zenehallgatás</p> <p>Más népek dalai, műdalok eredeti nyelven</p> <p>Dalok műfordítása, összehasonlítás eredeti nyelvű énekléssel</p> <p>Kánon, quodlibet éneklés</p> <p>Kvintkánon – daltanulmányok csoportban, esetleg házi diák közreműködésével</p> <p>Műdalok, oratórikus művek szemelvényei – hallás- és látványkövetéssel</p> <p>Tanult művek meghallgatása</p> <p>Műdalok éneklése zongorakísérettel</p> <p>Egyszerű, többszólamú művek éneklése</p> <p>Hangközök, hangzatok megszólaltatása</p> <p>Hangképzés – hogyan alakul az énekhang megszólaltatásában</p> <p>Tanulói kutatómunka: énekesek legendás énekesek élettörténetéből</p> <p>Meghívott előadó – énekes korrepetitor: házi hangszerekről, beszélgetés a pálya neveléséről és szépségeiről</p>

<p>Multikulturális szabályok, európai identitás, integritás, szolidaritás</p> <p>Sokféleség elismerése, bizalom építése</p> <p>Kapcsolatépítéshez szükséges normatudat</p> <p>Felelősségérzet, közösségi együvé tartozás kinyilvánítása</p> <p>Mások értékeinek támogatása</p> <p>Demokrácia, állampolgári jogok és érvényesülésük</p> <p>A helyi történelem fő eseményei</p> <p>Aktív részvétel a közügyekben</p> <p><i>Környezettudatosság</i></p> <p>Hatékony önálló tanulás</p> <p>Csoportmunka során idővel és információval történő hatékony gazdálkodás</p> <p>Tapasztalatok, tudás, képesség használata különböző élethelyzetekben</p> <p>Szándék és cél mérlegelése</p> <p>Közös munkára való képesség, tanácskérés, információkeresés</p> <p>Kiegészítő információk keresése, rendezése, háttértudás fejlesztését szolgáló ismeretek gyűjtése</p> <p>Forráskezelés, a megfigyelések tapasztalatainak átgondolása, lényegkiemelés</p> <p>Analógiák felismerése, kialakítása</p> <p>A kapcsolatkeresés metakognitív módszerré való fejlesztése</p> <p>Oksági gondolkodás, összefüggések keresése</p>		
---	--	--

Egyházi énekek, szakrális népdalok (8/3. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség</p> <p>Jelképek, szimbólumok értelmezése, szimbolikus gondolkodás</p> <p>Esztétikai minőség tisztelete</p> <p>Élmények, érzések, vélemények kreatív kifejezése, szimbólumok kifejezőereje, mindennapi esztétikum, művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság</p> <p>A hit különböző művészi kifejezése</p> <p>Művészi alkotások értő és érző befogadása</p> <p>Az ünnepek tartalmának érzelmi befogadása</p> <p><i>Én – azonosságtudat</i></p> <p><i>Egyetemes kultúra</i></p> <p><i>Testi és lelki egészség</i></p> <p>Anyanyelvi kommunikáció</p> <p>Fogalmak, gondolatok, érzések, tények vélemények kifejezése és értelmezése (szóban és írásban)</p> <p>Helyes és kreatív nyelvhasználat különféle helyzeteknek megfelelő nyelvezet, szókincs használata</p> <p>A magyar nyelv képiessége, érzelmi kifejezőereje</p>	<p>Egyházi énekek, szakrális népdalok</p> <p>A témakör elemei:</p> <p>Szentekhez kapcsolódó egyházi énekek, zsoltárok, himnuszok, szokásdallamok, szakrális népdalok, korál</p> <p>Taizé-i énekek</p> <p>Elsajátítandó ismeretek:</p> <p>Keresztény felekezetek jellegzetes egyházi énekei</p> <p>Fogalmak:</p> <p>Kanció, zsoltár, himnusz, alleluja, korál, ortodox, görög-keleti, görög katolikus, ökumené, református, lutheránus, kálvinista, baptista, bizánci</p>	<p>Ünnepköröknek megfelelő egyházi énekek ismételése, tanulása</p> <p>Szentekhez kapcsolódó egyházi énekek tanulása</p> <p>Önálló munka, csoportmunka, jeles napok, szentek életútja, szokások, kalendárium, magyar szentjeink, nagy szentek kortársai</p> <p>Taizé-i énekek éneklése több szólamban is</p> <p>Zsoltározás</p> <p>Zenei közreműködés a liturgiában</p> <p>Más felekezetű lelkész vagy hívő meghívása – esetleg daltanulás vagy látogatás más felekezetű templomba</p> <p>Egyéni kutatómunka, saját védőszent élete, esetleg emléknepjéhez kapcsolódó szokások, dallamok, a szent megjelenése a képzőművészetben stb.</p>	<p>Hittan, történelem, irodalom, néprajz</p> <p>Szentek és történelmi korok</p> <p>Legendák – drámajáték</p> <p>Szentek attribútumai</p> <p>Szentéletű kortársak, korunk szentjei</p> <p>A szentek szerepe más felekezetek hitéletében</p> <p>Keresztnevek, védőszentek</p>

<p>A nyelv másokra gyakorolt hatásának ismerete</p> <p>A nem nyelvi jelek szerepének megfigyelése</p> <p>Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p>Személyes értékorientáció, közjó szolgálata</p> <p>Együttműködés alkotó önérvényesítés</p> <p>Sokféleség elismerése, más felekezetek értékeinek támogatása, nyitottság a megismerésre</p> <p>Empátia, közösségi tevékenységek és döntések, döntéshozatalban való részvétel</p> <p>Felelősségérzet, közösségi együvé tartozás kinyilvánítása</p> <p>Mögöttes tartalmak felismerése</p> <p>Önérvényesülés és mások érvényesülésének összhangja</p> <p><i>Aktív állampolgárságra és demokráciára nevelés</i></p> <p>Hatékony önálló tanulás</p> <p>Anyaggyűjtés, rendszerezés, kritikus gondolkodás</p> <p>Hatékony információkezelés, lényegkiemelés, összefüggések, analógiák felfedezése, osztályozás</p> <p>Tudás mozgósítása</p> <p>Konvertálás</p>			
---	--	--	--

<i>Felkészülés a felnőttléti szerepeire Tanulás tanítása</i>			
--	--	--	--

Az egyházzene (8/4. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
--	-------------------------	------------------------------	---------------------------------

<p>Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség</p> <p>Jelképek, szimbólumok értelmezése, szimbolikus gondolkodás</p> <p>Élmények, érzések, vélemények kreatív kifejezése, szimbólumok kifejezőereje, mindennapi esztétikum, művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság</p> <p>Európai viszonyok művészi kifejeződése</p> <p><i>Hon- és népismeret, nemzeti identitás, Felkészülés a felnőttléti szerepeire</i></p> <p>Történelem és művészet egymásra hatása</p> <p><i>Én – azonosságtudat</i></p> <p><i>Egyetemes kultúra</i></p> <p>Anyanyelvi kommunikáció</p> <p>Fogalmak, gondolatok, érzések, tények, vélemények kifejezése és értelmezése (szóban és írásban)</p> <p>Helyes és kreatív nyelvhasználat, különféle helyzeteknek megfelelő nyelvezet, szókincs használata</p> <p>A magyar nyelv képisége, érzelmi kifejező ereje.</p> <p>A nyelv másokra gyakorolt hatásának ismerete. A nem nyelvi jelek szerepének megfigyelése</p>	<p>Az egyházzene</p> <p>A témakör elemei: Gregorián dallamok, korál népének, ünnepkörökhöz kapcsolódó egyházzenei szemelvények énekelhető témái</p> <p>Az egyházi „könnyűzene”</p> <p>A liturgia főbb részeihez, valamint a főbb szertartásokhoz kapcsolódó szemelvények</p> <p>Tanult zenetörténeti korok</p> <p>Oratórium-, passió-, kantátarészletek</p> <p>Elsajátítandó ismeretek:</p> <p>Egyházzene, világi zene: azonosságok – különbségek</p> <p>A motetta, az oratórium, a passió és a kantáta műfaji sajátosságai</p> <p>Hangszerek szerepe az egyházzeneben</p> <p>Az orgona</p> <p>A spirituálé és a gospel, mint egyházzenei műfaj</p>	<p>A 4 év során megismert egyházi énekek, egyházzenei művek felismerése, csoportosítása</p> <p>Az egyházzene funkciójának tudatosítása</p> <p>Zenehallgatás és a megismert művek énekelhető szemelvényeinek éneklése</p> <p>Egyházzenei műfajok rendszerezése, jellemzése, funkciója szerinti karakterének megfigyelése</p> <p>Az egyházi könnyűzene helye a hitéletben</p> <p>Tartalom – forma – stílus – nyelvezet megfelelése a különböző egyházzenei művekben</p>	<p>Irodalom – istenes versek, vallásos költészet és irodalom</p> <p>Képzőművészet, vallásos témák a képzőművészetben</p> <p>Templomstílusok, Európa nagy katedrálisai</p> <p>Az imádkozó ember</p>
--	--	---	---

<p>Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p>Közös értékek, együttműködés, empátia, mögöttes tartalmak befogadása, szimbolikus kifejezések jelentősége a kapcsolatépítésben, érzelmi kommunikáció</p> <p>Más felekezetek értékeinek támogatása, nyitottság a megismerésre</p> <p>Énkép, önismeret, hazaszeretet,</p> <p><i>Hon- és népismeret</i></p> <p><i>Aktív állampolgárságra és demokráciára nevelés</i></p> <p><i>Testi és lelki egészség</i></p> <p>Hatékony önálló tanulás</p> <p>Megfigyelések tapasztalatainak átgondolása, lényegkiemelés</p> <p>Modellalkotás, oksági gondolkodás, rendszerezés</p> <p>Tudáselemek közötti különféle jellegű kapcsolatok keresése, felismerése, analógiák felismerése, keresése</p> <p>Összehasonlítás, osztályozás, rendszerezés</p> <p>Információgazdálkodás, tanácskérés</p> <p>Alkotóképesség</p> <p><i>Tanulás tanítása</i></p>	<p>Fogalmak:</p> <p>Egyházzene, világi zene, motetta, oratórium, passió, turba, evangelista kantáta, korálfeldolgozás, korálelőjáték, requiem, Ave Maria, Stabat Mater, Te Deum, Veni Sancte, Dies irae, Salve Regina, Tantum ergo</p> <p>Orgonapont, toccata, fúga, spirituálé, gospel</p>	<p>A tanult zenei ismeretek alkalmazása az egyházzenére (hangszerek, hangfajok, zenekarok, formák, előadás, műfaj, szerkesztésmód)</p>	
---	---	--	--

Az opera (8/5. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség</p> <p>Élmények, érzések, tények, vélemények kreatív kifejezése; szimbólumok kifejezőereje, mindennapi esztétikum, művészi kifejezés sokfélesége</p> <p>Történelem és művészet egymásra hatása</p> <p>A katarzis személyiségformáló erejének felfedezése iránti nyitottság</p> <p>Emberi viszonyok művészi kifejezése</p> <p>Aktív befogadás. Ráismerés, rácsodálkozás, esztétikai igényesség</p> <p>Saját érzelmeinek kifejezése, mások érzelmeire való ráhangolódás</p> <p>Alapvető erények művészi kifejezése-befogadása</p> <p>Anyanyelvi kommunikáció</p> <p>Fogalmak, gondolatok, érzések, tények kifejezése, értelmezése (szóban és írásban), helyes és kreatív nyelvhasználat, különféle helyzeteknek megfelelő nyelvezet, szókincs használata, a nyelv másokra gyakorolt hatásának</p>	<p>Az opera</p> <p>A témakör elemei: Szemelvények a különböző zenetörténeti korszakok operáiból</p> <p>Áriák, kettősök, nyitány, kórusrészlet, táncbetét, balett, recitativo – részletek</p> <p>Rokon műfajok szemelvényei (operett, musical, oratórium, kantáta, passió)</p> <p>Egy kiválasztott opera vagy daljáték keresztmetszete</p> <p>Elsajátítandó ismeretek: Az opera fejlődéstörténete</p> <p>A katarzis szerepe a személyiség fejlődésében</p> <p>Az operával rokon műfajok (oratórium, passió, kantáta, operett, vígopera, musical, daljáték)</p> <p>A romantikus nagyopera, a nemzeti opera</p> <p>Az opera főbb jellemzői</p> <p>Fogalmak: Katarzis, opera, bel canto, Sprechgesang, recitativo, librettó, balett, nyitány</p>	<p>Operarészletek, témák, áriák éneklése kottakövetéssel, a többször meghallgatott jellemző szemelvényekből</p> <p>Lehetőség szerint látogatás egy színházba, operaházba – előadáson kívül: díszlet, színpad, kulissza, zenekari árok, sűgő, öltözők, varroda, fodrászat stb. megtekintése – beszélgetés a színházi életéről – esetleg meghívott vendéggel</p> <p>Egy kiválasztott opera, vígopera vagy daljáték meghallgatása/ videófilm megtekintése előkészítés után (jellemző témák, áriák, kettősök éneklése)</p> <p>Zenehallgatás különböző szerzők népszerű dallamaiból a rokon műfajok érintésével</p> <p>Összetett drámai érzelmek ábrázolása zenével – operarészletek</p>	<p>Dramatikus műfajok az irodalomban</p> <p>Díszlet – és látványtervezés</p> <p>Érzelmek különféle megjelenítése: arcimimika, testbeszéd, képek, színek, formák, mozgás, tánczene</p> <p>A görög színház szerepe</p> <p>A verizmus és a romantikus opera kapcsolata</p> <p>A romantikus nagyoperák történeti háttere</p> <p>A librettó-írás, megzenésített szövegek, a műfordítás kérdései</p>

<p>ismerete. A nem nyelvi jelek szerepének megfigyelése.</p> <p><i>A prozódia szerepe, a magyar nyelv sajátosságainak megőrzése, ápolása.</i></p> <p><i>A közlés jellegéhez és a célcsoporthoz igazodó kommunikáció</i></p> <p>Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p>Érzelmelek azonosítása és megkülönböztetése.</p> <p>Közös értékek, kapcsolatokhoz szükséges normatudat, együttműködés, empátia, mögöttes tartalmak kifejezése, szimbolikus kifejezések jelentősége, az érzelmelek kifejezésének és megértésének jelentősége a mentális egészségben.</p> <p>Konfliktuskezelés, döntéshozatal, személyes döntések felelőssége</p> <p>Közösségi együvé tartozás kifejezése, kötődés, önismeret, énközlés, mások nézőpontjának figyelembevétele, etikai problémák megbeszélése.</p> <p><i>Én – azonosságtudat</i></p> <p><i>Aktív állampolgárságra és demokráciára nevelés</i></p> <p><i>Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i></p> <p>Hatékony, önálló tanulás</p> <p>Vázlatkészítés, anyaggyűjtés, rendszerezés,</p>	<p>ouverture, jelenet, koloratúr, szubrett, primadonna, balerina, nadrág szerep</p>		
--	---	--	--

<p> problémamegoldás megfigyelése Különböző csatornákon gyűjtött információk értelmezése, kiegészítő információk keresése – új tudás iránti igény, kíváncsiság, érdeklődés Egészségtudatosság: az egészség fogalmának sokoldalú értelmezése, a test és a lélek összhangjának fölismerése <i>Tanulás tanítása</i> </p>			
---	--	--	--

A dzsessz (8/6. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Esztétikai és művészeti tudatosság és kifejezőképesség</p> <p>A művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság Az én-közlés és befogadás a művészet különböző eszközeinek segítségével Művészeti alkotások értő és beleérző ismerete, befogadása Élmények, érzések, vélemények kifejezése Én – azonosságtudat, én-közlés, integritás, empátia Egyetemes kultúra, saját értékeke megőrzése Esztétikai élmények befogadásának képessége. A szépségélmény pozitív érzelmi hatásának felismerése, keresése, a személyiségfejlődésben, lelki egyensúly megőrzésében való tudatos felhasználása</p> <p>Anyanyelvi kommunikáció</p> <p>Fogalmak, gondolatok, tények, érzések kifejezése, értelmezése szóban és írásban, helyes és kreatív nyelvhasználat a társadalmi és kulturális tevékenységek során</p> <p>Esztétikai minőség tisztelete, felismerése A magyar nyelv esztétikuma, zenéje, hangsúlyrendje Kötetlen beszélgetés csoportban, szerkesztett előadás, kritika megfogalmazása A közlés jellegéhez és a célcsoporthoz igazodó kommunikáció</p>	<p>A dzsessz</p> <p>A témakör elemei: A XX. Század zenéje Modern zene Zenei impresszionizmus Tradicionális afrikai zene New Orleans-i dzsessz Ragtime, blues, spirituálé, gospel, dixieband, swing, modern dzsessz Gershwin, Bernstein alkotásaiból Bartók, Ránki, populáris zenei szemelvények, Presley, Webber Elsajátítandó ismeretek: A dzsessz zene történeti kialakulása A dzsessz, mint a kamarazenélés egyik legsajátosabb műfaja Legfőbb sajátosságok, előadói apparátus leggyakrabban használt hangszerek, Alapvető műfajok A dzsessz és a komolyzene kapcsolata, a dzsessz és a könnyűzene kapcsolata Fogalmak:</p>	<p>Spirituálé vagy gospel tanulása hallás után (angolul) – zenehallgatás tradicionális előadásban Koncert-spirituálé – a feldolgozott dallam, esetleg több szólam megtanulása, esetleg kísérettel Dzsesszelemeket tartalmazó komolyzenei szemelvény éneklése (Gershwin, Bernstein, musicalrészlet stb.) kottakövetéssel – a megtanult dallam meghallgatása Dzsesszalapú táncritmusok osztinató jellegű hangoztatása Dzsesszalapú táncok alaplépései</p>	<p>Az afrikai vallásos kultusz és az amerikai négerzenének kapcsolata Irodalom: Ponyva, populáris irodalom – az igényes válogatás szempontjai Az üzlet és a könnyűzene kapcsolata</p>

<p>Idegen nyelvi kommunikáció</p> <p>Más kultúrák megértésének képessége Más nyelven kifejezett közös tartalmak Mások megismerésének igénye <i>Én – azonosságtudat</i> <i>Egyetemes kultúra</i></p> <p>Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p>Kapcsolatépítéshez szükséges viselkedési és magatartásszabályok Nemek közti párbeszéd eszközei Kulturális sokféleség iránti nyitottság, európai identitás, kommunikáció, mások jelzéseinek figyelembevétele, bizalom építése, empátia, stressz-kezelés, kompromisszumra való törekvés Közösségi tevékenységek és döntésekben való részvétel Közös értékek tisztelete <i>Testi és lelki egészség</i> <i>Felkészülés a felnőtt lét szerepeire</i> <i>Aktív állampolgárságra és demokráciára nevelés</i></p> <p>Hatékony, önálló tanulás</p> <p>Tanulás megszervezése, szándék és cél mérlegelése Információkeresés, rendezés egyénileg és csoportban Tapasztalati, saját élményű tanulás Képességek használata különböző élethelyzetben <i>Tanulás tanítása</i></p>	<p>Improvizáció, ragtime, blues, boogie-woogie, spirituálé, gospel, beat/offbeat, szinkópa, dixieland, hot, swing, big band, arrangement, combo, bebop, free jazz, cool jazz</p> <p>Táncok a zenében: Jazz alapú táncok (cake-walk, boogie-woogie, foxtrott, charleston)</p> <p>Balettzene, klasszikus balett, táncírás (Laban-notáció), koreográfia, szüzsé, pantomim, mimika, karaktértánc</p>		
---	---	--	--

Összefoglalás, búcsúzás (8/7. témakör)

Fejlesztendő kompetenciák, fejlesztési feladatok	Témák, tartalmak	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási lehetőségek
<p>Esztétikai tudatosság és kifejezőképesség</p> <p>Mindennapi esztétikum szerepe</p> <p>Művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság</p> <p>Érdeklődés, fogékonyság a művészi önkifejezés lehetőségei iránt</p> <p>A zene közösségteremtő erejének felfedezése</p> <p>Énkép, önismeret, emberismeret, hazaszeretet</p> <p>Élmények, érzések, tények kifejezése a tradicionális művészetek nyelvén</p> <p>Esztétikai igényesség, esztétikai minőség tisztelete</p> <p>Szimbolikus gondolkodás</p> <p>Művészeti alkotások értő és beleérző ismerete, a befogadás és alkotás személyiségalkotó szerepe</p> <p>Művészi alkotások dekódolása</p> <p><i>Énazonosság, integritás, egyetemes kultúra, kulturális örökség</i></p> <p>Az együttműködés zenei önkifejezésének élménye</p> <p>Anyanyelvi kommunikáció</p> <p>Fogalmak, gondolatok, érzések, tények, vélemények kifejezése és értelmezése (szóban és írásban)</p> <p>Helyes és kreatív nyelvhasználat, különféle</p>	<p>Összefoglalás, búcsúzás</p> <p>A témakör elemei:</p> <p>A 4 év alatt tanult legkedvesebb népdalok, műdalok, énekelhető zenei szemelvények</p> <p>Szerenád, ballagáson énekelhető énekek</p> <p>A zenei tájékozódáshoz szükséges legfontosabb zeneelméleti, zenetörténeti ismeretek, zenei szakkifejezések</p> <p>Kánonok, többszólamú énekek, egyházi énekek</p> <p>Elsajátítandó ismeretek:</p> <p>A meglévő ismeretek alkalmazása, ismerős elemek, jellemzők felfedezése, alaptudás mozgósítása</p> <p>Az énekórán tanultak funkcióba helyezése</p> <p>A zene szerepe a mentális egészségben</p>	<p>Szerenádon, ballagáson énekelhető dalok tanulása, ismételése</p> <p>Legkedvesebb dallamaink különböző szempontok szerinti rendszerezése – dalolás, dallamkincs összegyűjtése</p> <p>Többszólamú csoportos éneklés</p> <p>Zeneelméleti, zenetörténeti ismeretek alkalmazása</p> <p>Beszélgetés egyes művekről, zenei élményekről</p> <p>A művészet szerepe az ember életében</p> <p>Csoportos és egyéni éneklés tiszta intonálás, stílusos, kifejező előadásmód</p> <p>A zenei írás-olvasás összegző áttekintése</p> <p>Játékos feladatok az eddig tanult ismeretek mozgósítása céljából</p> <p>Legfontosabb fogalmak</p>	<p>Emlék, emlékezése jelentősége</p> <p>Személyes emlékek, történelmi emlék</p> <p>Műemlék</p> <p>A búcsúzás az irodalomban, a képzőművészetben</p>

<p>helyzeteknek megfelelő nyelvezet, szókinccs használata</p> <p>A magyar nyelv képiessége, érzelmi kifejező ereje. A nyelv másokra gyakorolt hatásának ismerete. A nem nyelvi jelek szerepének megfigyelése</p> <p>Idegen nyelvi kommunikáció</p> <p>Más nyelven kifejezett közös tartalmak (nemzetiség, ökumené)</p> <p>Mások megismerésének igénye, más kultúrák megértésének képessége</p> <p><i>Egyetemes kultúra</i> <i>Környezettudatosság</i></p> <p>Szociális és állampolgári kompetencia</p> <p>Közös értékek, együttműködés, empátia, mögöttes tartalmak befogadása, szimbolikus kifejezések jelentősége a kapcsolatépítésben, érzelmi kommunikáció</p> <p>Más felekezetek értékeinek támogatása, nyitottság a megismerésre</p> <p><i>Énkép, önismeret,</i> <i>hazaszeretet,</i> <i>Hon- és népismeret</i> <i>Környezettudatosság</i></p> <p>Hatékony önálló tanulás</p> <p>Megfigyelések tapasztalatainak átgondolása, lényegkiemelés</p> <p>Modellalkotás, oksági gondolkodás, rendszerzés</p> <p>Tudáselemek közötti különféle jellegű kapcsolatok keresése,</p>		ismétlése, alkalmazása	
---	--	---------------------------	--

felismerése, analógiák felismerése, keresése Összehasonlítás, osztályozás, rendszerezés Információgazdálkodás, tanácskérés Alkotóképesség <i>Tanulás tanítása</i>			
--	--	--	--

A továbbhaladás feltételei

Egy-egy népdal éneklése a tanult új műfajokból kotta nélkül két versszakkal, csoportban.

Ismerje a népdalelemzés kategóriáit.

Tudjon egyszerű többszólamú éneklésbe bekapcsolódni: kánon, taizé-i dal, más népek dalai.

Ismerje a hangköz, hangzat fogalmát.

Tudjon egy korált és további négy egyházi éneket a közösséggel együtt, kotta nélkül énekelni.

Ismerje saját védőszentje legfőbb jellemzőit.

Tudja meghatározni a lényeges különbséget egyházzene és világi zene között.

Ismerje a főbb egyházzenehez kapcsolódó kifejezéseket, fogalmakat.

Ismerje az opera fő jellemzőit, valamint tudjon felsorolni néhány rokon műfajt.

Tudjon néhány dzsessz-zenei műfajt felsorolni, ismerje föl a többször meghallgatott szemelvény alapján a dzsessz-zene jellemzőit

Értékelési szempontok, 7 – 8. osztály

Szükséges az egész évben folyó rendszeres, a tanulók személyiségének minden oldalát figyelembe vevő, sokirányú értékelés. Célszerű ezért az értékelés változatos formáit alkalmazni, a a tanulókat is egyre inkább bevonni ebbe a folyamatba.

Értékelésünk szempontjai legyenek nyilvánosak és motiválóak, hogy ezáltal segítsék az önbizalom megerősítését és a reális kritikai érzék kialakulását.

A zenei teljesítmények mellett, ennél nagyobb hangsúllyal szerepeljen a tantárgyi tevékenységekről való visszajelzés pl. a tanuló munkához való viszonya, aktivitása, a tanórai koncentráció, tanórán kívüli zenei tevékenységek, önálló gyűjtőmunka, hibái javításának elfogadása, önkontroll, szókincs, szakszókincs, szakkifejezések értelmezése, használata, írásbeli munkáinak rendezettsége, a minimum követelmény dalanyagának ismerete, zenei memória, hangszínhallás, zenei karakterek felismerése, kifejezése, felszerelése stb.

Fontos szempont, hogy az értékelés ne jelentsen szelektálást, beskatulyázást, tehát rendszeresen teremtünk lehetőséget az elért eredménytől való pozitív elmozdulásra. Az ellenőrzött feladatok kijelölésekor fontos, hogy azok minden tanuló számára teljesíthetők legyenek.

Vizuális kultúra

A vizuális nevelés legfontosabb célja, hogy segítse a tanulókat az őket körülvevő világ vizuálisan értelmezhető jelenségeinek megértésében, ezen belül a vizuális művészeti alkotások átélésében és értelmezésében, illetve ennek segítségével környezetünk tudatos alakításában. Ez a cél a tanórai kereteken belül az alkotva befogadás elvét követve valósulhat meg a leghatékonyabban, azaz a tantárgy jellemző tulajdonsága, hogy aktív tanulói tevékenységen alapul.

A tantárgy fontos célja, hogy a tanulók az iskolában megismerjék a magyarság által létrehozott legfontosabb képzőművészeti és építészeti műalkotásokat, nemzetünk hagyományos tárgykultúráját és díszítőművészetét. A tantárgy kulcsszerepet játszik a tanulók érzelmi fejlesztésében, mely az őket körülvevő világhoz való pozitív érzelmi viszonyulásuk kialakításának fontos eszköze. Ennek eredményeként elérendő cél, hogy a tanulók a magyar kultúrára büszkéek legyenek, és kötődjenek szülőföldünk értékeihez.

További fontos cél, hogy a tanulók ismerjék meg az európai és egyetemes vizuális kultúra legjelentősebb képzőművészeti és építészeti alkotásait, alakuljon ki bennük érdeklődés a vizuális jellegű művészetek iránt. Váljanak nyitottá a régmúlt korok, illetve az őket körülvevő XXI. század művészeti jelenségek befogadására.

A vizuális kultúra tantárgy tartalmát három részterület, a képzőművészet, a vizuális kommunikáció és a tárgy- és környezetkultúra képezi. A vizuális nevelés szempontjából a képzőművészet részterület az ábrázoló és kifejező szándékú, esetleg művészi élményt nyújtó képalkotással, illetve befogadással foglalkozik, a tárgy- és környezetkultúra részterület az ember tervezett tárgyi és épített környezetét jelenti, a vizuális kommunikáció pedig képekben, gyakran kép és szöveg egységében megjelenő, eleve kommunikációs célú képalkotással foglalkozik. E részterületek tartalmi elemei különböző hangsúllyal, de minden iskolaszakaszban jelen vannak a tantervi követelményekben. A Nat alapelvei alapján a vizuális kultúra tantárgy gyakorlatközpontúsága a vizuális megismerés, a közvetlen tapasztalatszerzés, az elemző-szintetizáló gondolkodás egységében értelmezendő, és a tanulók ténylegesen megvalósuló alkotó munkáját szolgálja.

A vizuális fejlesztés legfontosabb célja adott iskolaszakaszokban az életkornak megfelelő szinteken játékos, kreatív szemlélet kialakítása és alkalmazása.

Fontos cél továbbá a minél szélesebb körű anyaghasználat, az alkotó tevékenységen keresztül a kéz finommotorikájának fejlesztése, a változatos médiumok és megközelítési módok alkalmazása, a vizuális médiumok közötti átjárhatóság és a művészi gondolkodás szabadságának a kialakítása. Mindez segíti a tanulók tájékozódását az őket érő nagy mennyiségű vizuális információ feldolgozásában, szelektálásában, s végül majd az önálló, mérlegelni képes szemlélet kialakításában. Jelen korunk jellemző képkészítési lehetőségeit is figyelembe véve további cél a vizuális kommunikáció digitális kultúrához is köthető mindennapi formáinak, illetve az épített környezet és a tárgyi világnak a vizsgálata, valamint a környezetalakítás tudatosságának fejlesztése.

A vizuális nevelés kiemelt feladatának tekinti a kreativitás fejlesztését, mely a vizuális problémamegoldás folyamatában fejleszhető és gyakorolható. A tanulók kreativitása az örömteli, kísérletező, az élményekben gazdag, alkotó tevékenység közben bontakozhat és teljesebbé válhat, mely mind az egyén, mind pedig a közösség alkotó energiáinak a motorja lehet.

Lényeges elem mindezekben a motiváció kialakítása az önmagát folytonosan építő, alkotói magatartás megteremtésére és a folyamatos önművelésre. Ezzel összefüggésben fontos a tanulók önértékelésének és önismeretének fejlesztése, a mérlegelő szemlélet kialakítása, amelynek az önálló és a társakkal együttműködő gyakorlati feladatmegoldásokban kell megjelennie és működnie a tanulók fejlesztése során. A vizuális nevelés a tanulók személyiségfejlesztésének rendkívül fontos eleme, hiszen az itt alkalmazott tevékenységekre jellemző alkotva tanulás érzelmeket gazdagító, empátiát, intuíciót és minőségérzékletet, valamint önmagukkal szembeni igényességet kialakító hatása működik.

A vizuális kultúra tantárgy a következő módon fejleszti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciákat:

A tanulás kompetenciái: Ahogyan a kisgyermekkorban a megismerés alapvető eszköze a vizualitás, úgy a későbbi tanulási folyamatban is meghatározó szerepe van a vizuálisan nyerhető információk feldolgozásának. A vizuális megfigyelés, a belső képalkotás, a vizuális elemzés, összehasonlítás, esetleg a tapasztalatok, a következtetések vizuális megjelenítése – kiváltképp a digitális kor vizuális dominanciája miatt – az információszerzés, a tanulás feltétele. A vizuális információszerzés rutinja különösen fontos az önálló tanulás szempontjából. A vizuális gondolkodás ugyanakkor nemcsak az információszerzést, hanem az információk feldolgozását és a gondolkodási folyamatokat is ösztönözheti, segítséget nyújtva különböző tanulási stílusok és stratégiák megtalálásában. Miközben a vizuális kultúra tantárgy változatos tevékenységei és fejlesztési technikái más műveltségi területeket is támogathatnak, olyan tanulási motivációt jelentenek, melyek érdekesebbé, izgalmasabbá és sikeresebbé tehetik a tanulók számára a tanulást.

A kommunikációs kompetenciák: A vizuális kultúra tantárgy célja, hogy a tanulók megismerjék és használják a vizuális kommunikáció lehetőségeinek minél szélesebb skáláját. A digitális eszköz-használat – a kommunikációs csatornák átalakításával – folyamatosan hatást gyakorol a kommunikáció domináns formáira és minőségére. A vizuális kommunikációs formák értelmezése, értő és felelős használata – ami a vizuális kultúra tantárgy keretében fejleszthető leginkább – a mindennapi életben is elengedhetetlen. A vizuális kultúra a művészeti nevelés olyan átfogó megközelítésére törekszik, melynek keretében sokféle önkifejezési forma (vizuális megjelenítés, beszéd, mozgás) gyakorlására van mód, ami a kommunikációs lehetőségek körét is tágítja.

A digitális kompetenciák: A digitális kor, amelyben élünk, nagyrészt vizuális kommunikációs formákat használ, ezért a vizuális kultúra tantárgynak is alapvető feladata, hogy segítse a digitális médiumok használatát, mind a közlés, mind a befogadás képességeinek fejlesztésével. A kreatív feladatmegoldás érdekében a tanulók digitálisan hozzáférhető információkat gyűjtenek, és életkori sajátosságaiknak megfelelően lehetőséget kapnak arra, hogy az egy-egy tananyag rész produktumát digitális formában készítsék el. Ezáltal megtanulják, hogy hogyan érdemes alkotó folyamatba építeni az elérhető és összegyűjthető információkat, és hogyan lehet felhasználni a technikai lehetőségeket. A digitális technika lehetőségeinek előre nem látható fejlődési iránya miatt legfontosabb éppen a változásokra reagálni tudó tanulói személyiség fejlesztése.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A megismerési folyamatok fontos eleme a vizuális megfigyelés. A vizualitás a belső képalkotásnak, majd az ismeretszerzésnek és a magasabb szintű gondolkodási folyamatoknak is sajátos eszköze. A vizuális kultúra tanulása során mind a szabad alkotásban, mind az egyszerű tervezési feladatokban a problémamegoldó gondolkodást gyakorolhatja a tanuló. Minden problémamegoldás esetében nagy jelentősége van a szabad asszociáción alapuló, divergens gondolkodási szakaszoknak, amelyet a vizuális kultúra tantárgy tanulása a nyitottság, az egyéni ötletek és a sajátos kifejezési megoldások bemutatásával és elfogadásával jelentős mértékben képes fejleszteni.

A személyes és társas kompetenciák: A művészettel nevelés elvének megfelelően a vizuális kultúra tantárgy kiemelt feladata a személyiség fejlesztése, különös tekintettel a személyes és társas kompetenciákra. A tantárgy egyik jellemzője a gazdag önkifejezési formák támogatása, ami segíti az önismeretet és a reális önértékelés kialakítását, miközben a változatos tevékenységi formák nagyobb esélyt adnak a sikerélmény elérésére. Az érzelmek kifejezéséhez, felismeréséhez és szabályozásához kapcsolódó készségek gyakorlása ugyanakkor szerepet játszik a társas viselkedésben is. A vizuális kultúra tantárgy – és ezen belül a kreatív problémamegoldás fejlesztésének – lehetősége, hogy csoportos együttműködésben valósuljon meg, azaz a feladatmegoldások sokféle nézőpont és sokféle tudás megjelenítésével, mindenki közreműködésével és megelégedésével jöjjön létre. A csoportos együttműködésen alapuló alkotó vagy befogadó feladatmegoldásokban lehetőség van a különböző szerepek megtapasztalására, a közös döntések megvitatására és a konfliktushelyzetek megoldására, végül a legjobb megoldás érdekében a produktív tevékenység gyakorlására.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A vizuális kultúra tantárgy, a Művészetek műveltségi terület részeként, hagyományosan magába foglalja a műalkotások elemző vizsgálatát, így alapvető feladata a művészet kultúrák közvetítésben elfoglalt helyének hangsúlyozása. A tantárgy fontos célja, hogy a tanulók az iskolában megismerjék a magyarság által létrehozott legfontosabb képzőművészeti és építészeti alkotásokat, nemzetünk hagyományos tárgykultúráját és díszítőművészetét, ezáltal büszkékké legyenek a magyar kultúrára, és kötődjenek szülőföldünk értékeihez. A befogadó tevékenység aktív alkotótevékenységgel támogatva a kreativitásfejlesztés egyedülálló lehetőségeként működik.

A köznevelésben a vizuális kultúra tantárgy a művészettel nevelés eszköze, s mint ilyen, általánosan alapozó, vizuális szemlélet kialakítását és fejlesztését tartja elsőrendű feladatának.

A kerettanterv segíti e célok megvalósítását, adott iskolaszakaszokra és ciklusokra kijelölve a legfontosabb fejlesztési feladatokat, a tanterv témaköreire reflektáló tanári szabadság figyelembevételével. A kerettanterv fő tematikai egységei, témakörei a – vizuális kultúra részterületein alapuló – Nat-ban foglalt fő témakörök további részletezéseként alakultak ki. Minden témakör tartalmazza a megvalósításhoz szükséges óraszámajánlást, támaszkodik a Nat megadott tanulási eredményekre, és minden témakör fejlesztési feladatok és ismeretek, minimális fogalomkészlet megadásával konkretizálja az adott tanítási egység elvárható követelményeit. A tematikai egységek és meghatározott fejlesztési feladatok és ismeretek nem jelölnek időrendi sort, és nem azonosak egy-egy tanóra tananyagával, feladataival. Az egységek rugalmasan kezelhetők, a tanulásszervezés felépítésének logikája mentén történő saját igényű alkalmazás és az adott évfolyamra ajánlott óraszámjavaslatok figyelembevételével. A

kerettantervi fejlesztési feladatok értelmezését ugyanakkor példák segítik, amelyek az adott követelmény pontosabb értelmezéséhez adnak ötleteket, illetve inspirálják a helyi tanterv vagy tanmenet tervezését. Egy-egy témakörnél megjelenő fogalmak iskolai feldolgozása természetesen az adott témakör fejlesztési feladataival összekapcsolva értelmezendő. Minden fejlesztési szakaszban és minden témakör esetében csak a belépő új fogalmak jelennek meg, de a már bevezetett fogalmakhoz kapcsolódó tudás elmélyítése és további felhasználása érdekében a fogalmak magasabb évfolyamokon az aktuális fejlesztési feladatoknak megfelelően, az iskola saját igényeinek, és a tanulók aktuális fejlettségi szintjének megfelelően ismételhetők.

1–2. évfolyam

Az iskolába lépő első osztályos gyerekek vizuális nevelésének legfontosabb feladata az, hogy az alkotás örömét, motiváltságát megőrizze, fenntartsa. Ehhez életkori sajátosságait, érdeklődésüket, személyes tapasztalataikat figyelembe vevő feladatrendszerre van szükség, mely sok játékos elemet tartalmaz és épít a gyerekek sajátos humorérzékére is. Az első két évfolyam vizuális nevelés gyakorlata ugyanakkor képességfejlesztő célú feladatrendszerben jelenik meg. Alkotói és befogadói képességeik fejlesztése közben meg kell tanítani a gyerekeket a hagyományos ceruzarajz, tollrajz, víz- és temperafestés, agyaggal végzett mintázás és más, változatos anyagok és eszközök szakszerű használatára. Az eszközhasználati készségfejlesztés folyamatában törekedni kell arra, hogy a második osztály végére legalább jártasság szintre eljussanak a tanulók. Továbbá arra, hogy az életkoruknak megfelelő kommunikációs és médiakörnyezet sajátosságait megismerjék és használják.

Az első két iskolai évfolyam fontos feladata a kisiskolások vizuális műveltségének megalapozása, mely nem önálló befogadást célzó órák megtartását jelenti, hanem játékos, motiváló, nagyrészt kifejező célú képalkotásuk szemléleti segítésére használt jól válogatott képanyag formájában rejlik.

Fontos, hogy a gyerekek elé kerülő képanyag, az alkotó munka motivációjára használt mesék, zenék, táncmozgások mind-mind hozzájáruljanak magyar kultúránk és magyar műveltségük kialakulásához, mely fontos alapja a más kultúrák elfogadásának.

A magyar népi ünnepek kellékei, nemzeti jelképeink ismerete és a magyar népi tárgykultúrából építkező tárgy- és környezetkultúra témakörök közösen járulnak hozzá, hogy a gyerekek természetesnek éljék meg nemzeti sajátosságaink ismeretét.

1. évfolyam

Óraszám   **74 óra / tanév**

2 óra / hét

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Vizuális kifejezőeszközök – Érzékelés, jellemzők, tapasztalat	horizontálisan beépül a többi témakörbe
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	30
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	7
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	7
Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	7
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	11
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	12
Összes óraszám:	74

Első évfolyam

Témakör: Vizuális kifejezőeszközök – Érzékelés, jellemzők, tapasztalat

Javasolt óraszám:

Az első évfolyam fejlesztési folyamatát végigkísérő, rendre ismétlődő fejlesztési feladatokhoz óraszám nem rendelhető, mert azokat a tanulói tevékenységformákat és típusokat tartalmazza, melyek, egyrészt az óvoda-iskola átmenetét szolgálják a kezdő szakaszban, és az esetleg fennálló hátrányok leküzdésére szolgálnak, másrészt a fejlesztés érdekében rendre meg kell, hogy jelenjenek a legtöbb ajánlott feladattípusban, noha legtöbb esetben nem képeznek önálló produktumot.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Különböző érzékszervi tapasztalatok (pl. szaglás, hallás, tapintás, látás) élményszerű feldolgozása alapján, egyszerű következtetések szóbeli megfogalmazása és az élmények, kialakult érzések vizuális megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, mintázás, építés/konstruálás, tárgyalakítás).
- A tanulás során felmerülő helyzetekben valós környezeti jellemzők (pl. téli táj, növény részei, osztályterem színei), képek és ábrák (pl. tankönyvi ábra, saját vagy társak rajza) célirányos megfigyelése, és a tapasztalatok szöveges megfogalmazása a látott információk pontos leírása és feldolgozása érdekében.
- Közvetlen megfigyelések útján szerzett konkrét vizuális tapasztalatok (pl. nagyság, felület, méret, irány, mennyiség, anyagszerűség, elhelyezkedés) alapján vizuális jellemzők kiválasztása, csoportosítása, megnevezése (pl. legsötétebb szín, legnagyobb forma, a kép jobb oldalán elhelyezkedő figura), és az érzékszervi tapasztalatok következetes felhasználása az alkotómunka során.
- Megadott szempontok alapján természeti és mesterséges tárgyak gyűjtése, megfigyelése, és a megfigyelések alapján a tárgyak pontos leírása és változatos vizuális megjelenítése játékos feladatokban.

Fogalmak

sík, tér, méret, irány, szín, felület, képelem

Témakör: Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények

Javasolt óraszám: 30 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít;
- rövid szövegekhez, egyéb tananyagtartalmakhoz síkbeli és térbeli vizuális illusztrációt készít különböző vizuális eszközökkel: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít és a képet, tárgyat szövegesen értelmezi;
- saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza;

- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál
- korábban átélt eseményeket, tapasztalatokat, élményeket különböző vizuális eszközökkel, élményszerűen megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít, fotóz és magyarázza azt;
- azonosítja a nonverbális kommunikáció eszközeit: mimika, gesztus, ezzel kapcsolatos tapasztalatait közlési és kifejezési helyzetekben használja;
- valós vagy digitális játékélményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél;
- adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Elképzelt vagy hallott történetek, rövid szövegek, irodalmi (pl. mese, vers) vagy zenei élmények (gyermekdal, gyermekjáték, mondóka) különböző részleteinek vizuális bemutatása a saját ötletek megjelenítése érdekében, különböző eszközökkel síkban és térben (pl. színes rajz, festmény, nyomat, kollázs, plasztika, makett, tabló), és a kitalált vizuális ötletek szöveges magyarázatával (Illusztráció síkban, vagy térben) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Réber László, Reich Károly, Henzemann Emma, Sajdik Ferenc illusztrációi.
- Saját kitalált történet elmesélése, és a történet néhány fontosabb jelenetének többalakos vizuális megjelenítése tetszőleges eszközökkel.
- Személyes érzelmek, hangulatok kifejezése képalkotásban (kifejező képalkotás, kifejező jellegű plasztikus alkotás) Munkácsy Mihály: Ásító inas, Mednyánszky László: Verekedés után, E. Delacroix: Vihartól megrémült ló.
- Olvasmány- vagy zenei élményhez a jelentést vagy hangulatot erősítő vizuális illusztráció készítése választott technikával, és az elkészült alkotás szöveges magyarázatával.
- Magyar népmesékhez, népi mondókákhoz, népdalokhoz vizuális illusztráció készítése hagyományos, ember- vagy állatábrázolást is megjelenítő népművészeti alkotások (karcolozott, faragott pásztorművészeti tárgyak) stíluselemeinek felhasználásával.
- Tanult irodalmi, zenei élmények, és médiaélmények (pl. mese, vers, gyermekdal, zenemű, animációs film) fontos helyszíneinek és szereplőinek megjelenítése síkban (pl. rajz, festés, vegyes technika) és térben egyszerű eszközök felhasználásával (pl. drapéria, kartondoboz, paraván, osztályterem átrendezése) csoportmunkában is.
- Irodalmi, zenei és médiaélmények (pl. mese, vers, gyermekdal, zenemű, animációs film) fontos helyszíneinek és szereplőinek megjelenítése egyszerű eszközök felhasználásával (tárgyakkal való bábozás, tárgyak megszemélyesítése) Szemléltetésre ajánlott: Foky Ottó: Ellopták a vitaminomat, 1966, Babfilm, 1975.

- Mozgásélmények (pl. tánc, csoportos játék, körjáték, körtánc) vizuális átírása (pl. vonalakkal, foltokkal, színekkel).

Fogalmak

történet, szereplő, helyszín, vizuális jellemzők/karakter, illusztráció, vizuális technikák, népművészeti technikák, faragás

Témakör: Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben

Javasolt óraszám: 7 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével magyarázza, illusztrálja egyénileg és csoportmunkában;
- a vizuális nyelv elemeinek értelmezésével és használatával kísérletezik;
- egyszerű, mindennapok során használt jeleket felismer;
- adott cél érdekében egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket – jel, meghívó, plakát – készít egyénileg vagy csoportmunkában;
- pontosan ismeri államcímerünk és nemzeti zászlónk felépítését, összetevőit, színeit

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A tanulás során felmerülő helyzetekben tanítási egységekhez, és egyéb tantárgyi tartalmakhoz a tanulást vagy megértést segítő egyszerű ábra (pl. szavármegyes, betűsablon, szókértya) és eszköz (pl. tábló, makett, társasjáték) készítése, személyes célok érvényesítésével.
- Kisgyerekeknek szóló könyvborítók, füzetek, hirdetések üzenetének elemzése tanári segítséggel, és a tapasztalatok felhasználása egyszerű tervezési feladatokban (pl. plakát, névtábla, utcatábla, házszám-tábla készítése, füzetborító, csomagolópapír, meghívó tervezése).
- Iskolai életében megjelenő szabályok kapcsán piktogramokat, rajzi jeleket alkot. Véleményt formál társai piktogramterveinek érthetőségével kapcsolatban.
- Magyar népi díszítőművészet jelkészletének gyűjtése, kísérletezés a szimbólumok értelmezésével (tulipán, nap, madármotívum, kígyó stb.), tanítói segítséggel, egyénileg, vagy csoportban.

Fogalmak

jel, jelzés, vizuális üzenet, hirdetés, leegyszerűsítés, változat, díszítőmotívum, szimbólum

Témakör: Médiahasználat – Valós és virtuális információk

Javasolt óraszám: 7 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez;
- adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít;
- valós vagy digitális játékélményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Régi magyar reklámok (pl. “Hurka Gyurka”, “Ezt nem lehet megenni”, “Bontott csirke”, “Forgó morgó” stb.) megnézéséhez.
- kapcsolódó tapasztalatok, érzések (pl. tetszés, kíváncsiság, félelem) megbeszélése és megjelenítése változatos eszközökkel (pl. rajzolás, festés, bábkészítés, szerepjáték). A megbeszélés eredményeként a valóság és a képzelet megkülönböztetése.
- Különböző médiumok (pl. könyv, televízió, film, internet, videojáték) egyszerű példáinak elemzése tanári segítséggel, a valóságos és az elképzelt helyzetek azonosítása céljából.

Fogalmak

információ, mozgókép, könyv, televízió, film, internet

Témakör: Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet

Javasolt óraszám: 7 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében;
- az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez;
- időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít;
- saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti;
- adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Egyszerű mozgóképi részletek (pl. animációs film, reklámfilm) cselekményének elemzése, és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. időbeli történés képkockáinak rendezése, hang nélkül bemutatott mozgóképi részletek “szinkronizálása”).
- Egyszerű mozgóképi részletekben (pl. mesefilm, animációs film : Magyar népmesék, Rófusz Ferenc: A légy) hangok és a képek által közvetített érzelmek (pl. öröm, düh, félelem) azonosítása a hatások közös megbeszélésével.

- Mozgásillúziót keltő régi papírjátékok megismerése a tapasztalatok felhasználása önálló alkotó munkában (pl. “pörgetős mozi”).

Fogalmak

animációs film, képkocka, képregény, hanghatás, képsorozat

Témakör: Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak

Javasolt óraszám: 11 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
- gyűjtött természeti vagy mesterséges formák egyszerűsítésével, vagy a magyar díszítőművészet általa megismert mintakincsének felhasználásával mintát tervez;
- adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában;
- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Egyszerű természeti- és mesterséges formák elemző-értelmező rajzolása.
- A készült rajzok leegyszerűsítésével sor- és terüldísz alkotása (megfigyelés utáni értelmező rajz készítése, részletkiemelés, nagyítás, átíró, redukáló motívumtervezés, sablonalakítás kivágással ismétlés sordísz alkotással, terüldísz alakzatba rendezéssel technika: stencilezés, átrajzolás, színezés, nyomtat).
- Elképzelt, mesebeli tárgyak (pl. mindenkit megtáncoltató hangszer, láthatatlanná tevő ékszer, hároméltű jármű) tervezése és létrehozása választott egyszerű anyagokból (pl. papírpép, karton, hurkapálca, textil, gumi).
- Dramatikus játék céljára ujjbáb, síkbáb, kellék (pl. varázspálca, “rámás csizma”, “kőleves”) jelmezelem (pl. kalap, maszk, kötény), díszlet tervezése és elkészítése természetes vagy mesterséges/újrahasznosítható anyagokból (pl. textil, fonal, papír vagy műanyag hulladék, természetben talált anyagok) csoportmunkában is.
- Gyerekcsoport által ismert mese alapján vár, kastély konstruálása (pl. egyszerű konstruálás papírhengerek összeépítésével, festésével, ajtók, ablakok, ajtók kivágásával, rajzolt szereplőkkel való kiegészítéssel) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Márkus Géza: Cifra palota, Kecskemét, magyar várak képei.

Fogalmak

funkció, hagyomány, kézműves technika, díszítés, minta, öltözék

Témakör: Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk

Javasolt óraszám: 12 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelést szövegesen is bemutatja, magyarázza;
- saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza;
- adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában;
- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A közvetlen környezet épített/tervezett elemeinek és épülettípusainak összegyűjtése (pl. park, iskola, vegyesbolt, templom, bisztró, víztorony, szeméthyűjtő sziget) és vizuális megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, montázs, talált tárgy átalakítás, makett). A gyűjtés segítségével a szűkebb lakóhely választott részletének makettezése vagy megépítése egyszerű anyagokból, a tér játékos bemutatása érdekében, csoportmunkában is.
- Helyi múzeum, kiállítás, helytörténeti gyűjtemény, tájház látogatása, azzal kapcsolatos ismeretszerzés alapján élményszerű vizuális megjelenítés.

Fogalmak

építészet, műemlék, műemlékvédelem

A fejlesztés várható eredményei az első évfolyam végén, a továbbhaladás feltételei:

- Képzelőerő, belső képalkotás fejlődése.
- Az életkomak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése.
- Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat, a környezettudatosság szempontjainak egyre szélesebb körű figyelembevételével.
- A felszerelés önálló rendben tartása.
- A közvetlen környezet megfigyelése és értelmezése.
- A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása.
- Téralkotó feladatok során a személyes térbeli szükségletek felismerése.
- Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlélése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használatára.
- A szobor, festmény, tárgy, épület közötti különbségek felismerése.

- Látványok, műalkotások néhány perces szemlélése.
- Médiumok azonosítása, igény kialakítása a médiahasználat során a tudatosabb választásra, illetve reflektív médiahasználat.
- Médiaélmények változásának és médiatapasztalattá alakíthatóságának felismerése.
- A médiaszövegek néhány elemi kódjának a (kép, hang, cselekmény) azonosítása, illetve ezzel kapcsolatos egyszerű összefüggések felismerése (pl. médiaszövegek emberek által mesterségesen előállított tartalmak, kreatív kifejező eszközöket használnak, amelyek befolyásolják azok hatását).
- A személyes kommunikáció és a közvetett kommunikáció közötti alapvető különbségek felismerése.
- Az életkorhoz igazodó internetes tevékenységek gyakorlása és az abban rejlő veszélyek felismerése.

Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések felismerése, és azok kifejezése.

2. évfolyam

Óraszám 74 óra / tanév
2 óra / hét

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Vizuális kifejezőeszközök – Érzékelés, jellemzők, tapasztalat	horizontálisan beépül a többi témakörbe
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	30
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	7
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	7
Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	7
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	11
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	12
Összes óraszám:	74

Második évfolyam

Témakör: Vizuális kifejezőeszközök – Érzékelés, jellemzők, tapasztalat

Javasolt óraszám:

Az első évfolyam fejlesztési folyamatát végig kísérő, rendre ismétlődő fejlesztési feladatokhoz óraszám nem rendelhető, mert azokat a tanulói tevékenységformákat és típusokat tartalmazza, melyek, egyrészt az óvoda-iskola átmenetét szolgálják a kezdő szakaszban, és az esetleg fennálló hátrányok leküzdésére szolgálnak, másrészt a fejlesztés érdekében rendre meg kell, hogy jelenjenek a legtöbb ajánlott feladattípusban, noha legtöbb esetben nem képeznek önálló produktumot.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Különböző érzékszervi tapasztalatok (pl. szaglás, hallás, tapintás, látás) élményszerű feldolgozása alapján, egyszerű következtetések szóbeli megfogalmazása és az élmények, kialakult érzések vizuális megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, mintázás, építés/konstruálás, tárgyalakotás).
- A tanulás során felmerülő helyzetekben valós környezeti jellemzők (pl. téli táj, növény részei, osztályterem színei), képek és ábrák (pl. tankönyvi ábra, saját vagy társak rajza)

célirányos megfigyelése, és a tapasztalatok szöveges megfogalmazása a látott információk pontos leírása és feldolgozása érdekében.

- Közvetlen megfigyelések útján szerzett konkrét vizuális tapasztalatok (pl. nagyság, felület, méret, irány, mennyiség, anyagszerűség, elhelyezkedés) alapján vizuális jellemzők kiválasztása, csoportosítása, megnevezése (pl. legsötétebb szín, legnagyobb forma, a kép jobb oldalán elhelyezkedő figura), és az érzékszervi tapasztalatok következetes felhasználása az alkotómunka során.
- Megadott szempontok alapján természeti és mesterséges tárgyak gyűjtése, megfigyelése, és a megfigyelések alapján a tárgyak pontos leírása és változatos vizuális megjelenítése játékos feladatokban.

Fogalmak

sík, tér, méret, irány, szín, felület, képelem

Témakör: Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények

Javasolt óraszám: 30 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelést szövegesen is bemutatja, magyarázza;
- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
- saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza;
- saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti;
- a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével magyarázza, illusztrálja egyénileg és csoportmunkában;
- saját és mások érzelmeit, hangulatait segítséggel megfogalmazza és egyszerű dramatikus eszközökkel eljátssza, vizuális eszközökkel megjeleníti;
- valós vagy digitális játékélményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátsszik, elmesél;
- adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez

.Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Korábban átélt események, különböző személyes élmények felidézése és tetszőleges megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (térábrázolási képesség, emberábrázolás, kifejezőképesség fejlesztése) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Turner

tájképei, Brueghel: Gyerekjátékok, Parasztlakodalom, Vankóné Dudás Juli: Jeles napok, népelet.

- Képek, vizuális műalkotások átértelmezése (emberábrázolás, differenciált arcábrázolás, térábrázolási képesség fejlesztése Szemléltetésre ajánlott képanyag: Szentkorona zománcképei, Szent László legendák, XI-XII. századi freskók, Csontváry Kosztká Tivadar tájképei.
- Adott érzelmi állapot (pl. boldogság, rémület, tanácstalanság) kifejezése arcjátékkal és gesztusokkal, az érzelmek kifejezési lehetőségeinek tudatosítása érdekében. A tapasztalatok felhasználása egyszerű vizuális megjelenítés során (emberábrázolás, differenciált arc ábrázolás, kézábrázolás) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Anna Margit: Rémület, Rembrandt és Saskia, Paul Klee: Önarckép, Leonardo da Vinci: Mona Lisa, Modigliani portréképei.
- Olvasmány- vagy zenei élményhez a jelentést vagy hangulatot erősítő vizuális illusztráció készítése választott technikával, és az elkészült alkotás szöveges magyarázatával.
- Magyar népmesékhez, népi mondókákhoz, népdalokhoz vizuális illusztráció készítése hagyományos, ember- vagy állatábrázolást is megjelenítő népművészeti alkotások (karcolozott, faragott pásztorművészeti tárgyak) stíluselemeinek felhasználásával.
- Irodalmi, zenei és médiaélmények (pl. mese, vers, gyermekdal, zenemű, animációs film) fontos helyszíneinek és szereplőinek megjelenítése egyszerű eszközök felhasználásával (tárgyakkal való bábozás, tárgyak megszemélyesítése) Szemléltetésre ajánlott: Foky Ottó: Ellopták a vitaminomat, 1966, Babfilm, 1975.
- Mozgásélmények (pl. tánc, csoportos játék, körjáték, körtánc) vizuális átírása (pl. vonalakkal, foltokkal, színekkel).

Fogalmak

- történet, szereplő, helyszín, vizuális jellemzők/karakter, illusztráció, vizuális technikák, népművészeti technikák, faragás

Témakör: Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben

Javasolt óraszám: 7 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a vizuális nyelv elemeinek értelmezésével és használatával kísérletezik;
- az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítségével értelmezi;
- adott cél érdekében egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket – jel, meghívó, plakát – készít egyénileg vagy csoportmunkában;
- pontosan ismeri államcímereink és nemzeti zász felépítését, összetevőit, színeit

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Kisgyerekeknek szóló könyvborítók, füzetek, hirdetések üzenetének elemzése tanári segítséggel, és a tapasztalatok felhasználása egyszerű tervezési feladatokban (pl. plakát, névtábla, utcatábla, házsámtábla készítése, füzetborító, csomagolópapír, meghívó tervezése).
- Közvetlen környezetében található jelek, jelzések (pl. útjelzés, közlekedési jelzés, piktogram, zenei kotta) gyűjtése, értelmezése tanítói segítséggel és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. rajzolt közlekedési terepasztal és annak kiegészítése térbeli közlekedési táblákkal).
- Iskolai életében megjelenő szabályok kapcsán piktogramokat, rajzi jeleket alkot. Véleményt formál társai piktogramterveinek érthetőségével kapcsolatban.

Magyar nemzeti szimbólumok gyűjtése (pl. államcímer, nemzeti zászló, Szent Korona, Kossuth-címer, '56-os lyukas zászló) és a szimbolikus elemek felhasználása az alkotó munka során (pl. tárgyalkotás díszítményeként: huszárcsákó, pártá).

Fogalmak

jel, jelzés, vizuális üzenet, hirdetés, leegyszerűsítés, változat, díszítőmotívum, szimbólum

Témakör: Médiahasználat – Valós és virtuális információk

Javasolt óraszám: 7 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen elemez, összehasonlít;
- adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít;

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Régi magyar reklámok (pl. “Hurka Gyurka”, “Ezt nem lehet megunni”, “Bontott csirke”, “Forgó morgó” stb.) megnézéséhez.
- kapcsolódó tapasztalatok, érzések (pl. tetszés, kíváncsiság, félelem) megbeszélése és megjelenítése változatos eszközökkel (pl. rajzolás, festés, bábkészítés, szerepjáték). A megbeszélés eredményeként a valóság és a képzelet megkülönböztetése.
- Kisgyerekeknek szóló célzottan kommunikációs szándékú mozgóképi megjelenések (pl. tv reklám, gyermekműsor) üzenetének elemzése tanári segítséggel, a kommunikációs célt szolgáló legfontosabb eszközök és az elért hatás megfigyelésével (pl. szín, képkivágás, hanghatás, szöveg), és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. félelmetes-megnyugtató hangok gyűjtése, adott mozgóképi részlet hangulatának érzékeltetése színes kompozícióban).

Fogalmak

információ, mozgókép, könyv, televízió, film, internet

Témakör: Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet

Javasolt óraszám: 7 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- **A fejleszt** az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítségével elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében;
- adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít;
- az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítségével értelmez;
- időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjeleníti;
- saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti;
- adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Egyszerű mozgóképi részletek (pl. animációs film, reklámfilm) cselekményének elemzése, és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. időbeli történés képkockáinak rendezése, hang nélkül bemutatott mozgóképi részletek “szinkronizálása”).
- Egyszerű mozgóképi részletekben (pl. mesefilm, animációs film : Magyar népmesék, Rófusz Ferenc: A légy) hangok és a képek által közvetített érzelmek (pl. öröm, düh, félelem) azonosítása a hatások közös megbeszélésével.
- Fotó- vagy rajzsorozat készítése a mindennapok során tapasztalható időbeli változások szemléltetése érdekében (pl. napirend, naplemente, Luca-búza fejlődése).
- Mozgásillúziót keltő régi papírajátékok megismerése a tapasztalatok felhasználása önálló alkotó munkában (pl. “pörgetős mozi”).

Fogalmak

animációs film, képkocka, képregény, hanghatás, képsorozat

Témakör: Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak

Javasolt óraszám: 11 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
- alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz;

- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál.

Fejlesztési feladatok és ismeretek.

- A készült rajzok leegyszerűsítésével sor- és terüldísz alkotása (megfigyelés utáni értelmező rajz készítése, részletkiemelés, nagyítás, átíró, redukáló motívumtervezés, sablonalakítás kivágással ismétlés sordísz alkotással, terüldísz alakzatba rendezéssel technika: stencilezés, átrajzolás, színezés, nyomat).
- Egyszerű tárgy készítése hagyományos kézműves technikák alkalmazásával (pl. fonás, szövés, nemezés, gyöngyfüzés, agyagozás).
- Képi inspiráció alapján (pl. természeti jelenségek, állatok, népművészeti motívumok) egyszerű mintaelem tervezése (pl. átrajzolás, rácsháló, indigó alkalmazása) A tervezés érdekében egyszerű rajzok készítése és szöveges magyarázata.
- Elképzelt, mesebeli tárgyak (pl. mindenkit megtáncoltató hangszer, láthatatlanná tevő ékszer, hároméltű jármű) tervezése és létrehozása választott egyszerű anyagokból (pl. papírpép, karton, hurkapálca, textil, gumi).
- Gyerekcsoport által ismert mese alapján vár, kastély konstruálása (pl. egyszerű konstruálás papírhengerek összeépítésével, festésével, ajtók, ablakok, ajtók kivágásával, rajzolt szereplőkkel való kiegészítéssel) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Márkus Géza: Cifra palota, Kecskemét, magyar várak képei.

Fogalmak

- funkció, hagyomány, kézműves technika, díszítés, minta, öltözék

Témakör: Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk

Javasolt óraszám: 12 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelést szövegesen is bemutatja, magyarázza;
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja;
- adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában;
- saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép – készít;

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A közvetlen környezet különböző méretű tereinek (pl. utca, játszótér, buszmegálló, saját szoba, éléskamra, fiók) megfigyelése és leírása különböző szempontok szerint (pl. zajok, szagok, színek, funkciók, rendezettség) és a tapasztalatok felhasználásával a tér áttervezése a tér jellemzőinek, stílusának vagy hangulatának megváltoztatása

érdekében, csoportmunkában is. A tervezés érdekében egyszerű rajzok készítése és szöveges magyarázata.

- A közvetlen környezet épített/tervezett elemeinek és épülettípusainak összegyűjtése (pl. park, iskola, vegyesbolt, templom, bisztró, víztorony, szeméthyűjtő sziget) és vizuális megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, montázs, talált tárgy átalakítás, makett). A gyűjtés segítségével a szűkebb lakóhely választott részletének makettezése vagy megépítése egyszerű anyagokból, a tér játékos bemutatása érdekében, csoportmunkában is.
- Helyi múzeum, kiállítás, helytörténeti gyűjtemény, tájház látogatása, azzal kapcsolatos ismeretszerzés alapján élményszerű vizuális megjelenítés.

Fogalmak

építészet, műemlék, műemlékvédelem

A fejlesztés várható eredményei a második évfolyam végén, a továbbhaladás feltételei:

- Képzelőerő, belső képalkotás fejlődése.
- Az életkorak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése.
- Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetészerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat, a környezettudatosság szempontjainak egyre szélesebb körű figyelembevételével.
- A felszerelés önálló rendben tartása.
- A közvetlen környezet megfigyelése és értelmezése.
- A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása.
- Téralkotó feladatok során a személyes térbeli szükségletek felismerése.
- Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlézése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használatára.
- A szobor, festmény, tárgy, épület közötti különbségek felismerése.
- Látványok, műalkotások néhány perces szemlézése.
- Médiumok azonosítása, igény kialakítása a médiahasználat során a tudatosabb választásra, illetve reflektív médiahasználat.
- Médiaélmények változásának és médiatapasztalattá alakíthatóságának felismerése.
- A médiaszövegek néhány elemi kódjának a (kép, hang, cselekmény) azonosítása, illetve ezzel kapcsolatos egyszerű összefüggések felismerése (pl. médiaszövegek emberek által mesterségesen előállított tartalmak, kreatív kifejező eszközöket használnak, amelyek befolyásolják azok hatását).

- A személyes kommunikáció és a közvetett kommunikáció közötti alapvető különbségek felismerése.
- Az életkorhoz igazodó internetes tevékenységek gyakorlása és az abban rejlő veszélyek felismerése.

Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések felismerése, és azok kifejezése.

3–4. évfolyam

Ebben az iskolaszakaszban is kiemelt fontosságú az örömteli, motivált alkotói energiák fenntartása, melyet a változatos, élményalapú feladatok rendszerében, a gyerekek személyes érdeklődését figyelemmel kísérő és azt elfogadó, differenciált feladatkiadással, személyre szabott, formáló- segítő értékeléssel és figyelemmel érhetünk el. A gyerekek rajzolás, ábrázolási képességeinek fejlődése saját rajzi sémáik változásában követhető nyomon. A fejlesztés érdekében a sématorést elősegítő, változatos, jól szemléltetett feladatokat kell a tanulócsoporthoz alapos ismeretének birtokában terveznünk. Az emberábrázolás, arcábrázolás a gyerekek között kialakult baráti körökben, egymás rajzi szokásainak eltanulásával is változik. A tér megjelenítésére alkalmazott ábrázolási sémák változására ugyanígy hatással van a gyermek környezetében élő idősebb testvér, a rajzolni tudó szülő is.—A vizuális műveltség megalapozásának jelentős állomása ez az időszak, amikor az érzékszerveik segítségével a környezet jelenségeinek a lehető legpontosabb megfigyelése zajlik. Ekkor fejleszhető leginkább a hétköznapi és a művészi vizuális közlések közötti azonosságok és különbségek felismerése és rendszerezése az életkornak megfelelő szinten.

Az adott korosztály mindennapi digitális eszközfelhasználó. Ezért fontos a digitális képzés lehetőségeivel, a gyermek környezetében egyre hangsúlyosabbá váló médiajelenségekkel iskolai keretek között zajló foglalkozás is. A valós anyagokhoz és eszközökhöz kötött alkotás motiválása, segítése, kiemelt tanítói feladat. A 3-4. évfolyam tanulói egyre inkább képesek tanulópartnereik alkotásait értékelni. Fontos, hogy ez a képesség saját munkájuk értékelésében is megmutatkozzon, értéknek tekintsék a befejezett, kész alkotás létrehozását.

3. évfolyam

Óraszám 74 óra / tanév

2 óra / hét

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	25
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	8
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	8
Álló- és mozgóképek – Kép, hang, történet	7
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	13

Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	13
Összes óraszám:	74

Témakör: Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények

Javasolt óraszám: 25 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít;
- korábban átélt eseményeket, tapasztalatokat, élményeket különböző vizuális eszközökkel, élményszerűen megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít, fotóz és magyarázza azt
- rövid szövegekhez, egyéb tananyagtartalmakhoz síkbeli és térbeli vizuális illusztrációt készít különböző vizuális eszközökkel: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít és a képet, tárgyat szövegesen értelmezi;
- saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza;
- saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen elemez, összehasonlít;
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után önállóan megfogalmazza és indokolja tetszésítéletét;
- valós vagy digitális játékélményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél;
- saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti.
- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelést szövegesen is bemutatja, magyarázza;
- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
- saját és mások érzelmeit, hangulatait segítséggel megfogalmazza és egyszerű dramatikussal eszközökkel eljátszsa, vizuális eszközökkel megjeleníti;
- azonosítja a nonverbális kommunikáció eszközeit: mimika, gesztus, ezzel kapcsolatos tapasztalatait közlési és kifejezési helyzetekben használja;

- időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít;
- adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Saját kitalált történet elmesélése, a történet inspirálta elképzelt terekről, egyszerű anyagok (pl. használt csomagolóanyag, természetben talált termények és termések, talált tárgyak) felhasználásával installáció készítése, díszletszerű tér berendezése a személyes élmények bemutatása, kifejezése céljából, csoportmunkában is (térábrázolás- és tér rendezés képességeinek fejlesztése, kifejező képesség fejlesztése) Szemléltetésre ajánlott filmanyag: Kemény Henrik: Vitéz László.
- Tanult mesék, mondák vagy zeneművek valós vagy kitalált szereplőinek (pl. lovag, Mátyás király, molnárlegény, komámasszony, "árgyélus kismadár", Hüvelyk Matyi) megformálása síkban vagy térben (pl. festmény, kollázs, papírmasé maszk, újra hasznosítható anyagokból báb), a szereplők illusztratív bemutatása vagy dramatikus feldolgozása érdekében csoportmunkában is (Emberábrázolás, differenciált arc- és kézábrázolás fejlesztése).
- Korábban megismert és feldolgozott szövegekhez, zeneművekhez (pl. gyermekregény, tananyagrészlet, népdal, mondóka) illusztráció készítése különböző vizuális eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, fotó, plasztika) a munkák szöveges értelmezésével.
- Saját irodalmi és filmes élményekből származó szereplők jellemzőinek, érzelmeinek, karakterének (pl. gesztusok, viselkedés, öltözék, személyes tárgyak) megfigyelése és feldolgozása különböző játékos (pl. dramatikus, vizuális) feladatokban a karakter és a jellemzők tudatosítása érdekében, és a tapasztalatok közös megbeszélésével.
- Magyar népmesék, népballadák illusztratív megjelenítése jellegzetes magyar népviseleti elemek megfigyeléseinek felhasználásával
- Adott álló- vagy mozgóképi megjelenések (pl. festmény: Csók István : Szénagyűjtők, grafika: M. C. Escher Mozaik, emberábrázolást nem tartalmazó részlete, fotó, képregény, társak munkái) egyéni elképzelés szerinti átértelmezése (pl. más napszakban, más évszakban, más helyszínen, más szereplőkkel, más hangulati elemekkel, színátírással).
- Élmények, elképzelt vagy hallott történetek, (pl. álmok, családi események, osztálykirándulás, szüret) részleteinek megjelenítése különböző vizuális eszközökkel (pl. grafika, festmény, nyomat, fotó), és kreatív történetalkotás az elkészült vizuális munkák segítségével (pl. nyitva hagyott történet befejezése, átírása) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Marc Chagall festményei, Vankóné Dudás Juli hagyományos népi életmódot bemutató festményei.
- Karakteres fekete fehér művészfotók megfigyelése alapján a látott személyre vonatkozó információk, jellemzők megfogalmazása játékos, találgatásra alapuló formában (pl. életkor, foglalkozás, kedvenc étel, fontos tárgy) Az élmények vizuális megjelenítése (pl. portrérajz, fotómanipuláció, kollázs) a legfontosabb jellemzők (pl. külső-belső

tulajdonság, öltözet, attribútum) minél pontosabb bemutatása érdekében Szemléltetésre ajánlott képanyag: Kunkovác László: Pásztoemberek, Robert Capa fotói.

- Saját és mások munkáinak, képeknek, vizuális alkotások szereplőinek szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szerinti szöveges elemzése, összehasonlítása, a következtetések szöveges megfogalmazásával és megvitatásával (befogadói és szövegalkotási képességek fejlesztése).
- Játékelmények játékos vizuális és dramatikus feldolgozása (pl. digitális játék síkbeli vagy térbeli társasjátékká alakítása, szabályrendszerek kidolgozása és átdolgozása)
- Saját személyes történetek bemutatása érdekében valós hely, helyszín (pl. nagyszülők nyaralója, a település parkja, tópart, erdő, vegyesbolt, uszoda) megjelenítése különböző vizuális eszközökkel síkban és térben (pl. kollázs, vegyes technika, kréta, nyomat, mintázás, makett).

Fogalmak

figurális alkotás, portré, képmező, kompozíció, karakter, hangulat, kollázs, montázs, képregény, fikció, lényegkiemelés, karakter, gesztus, személyiségjegy, színhangulat, népviselet, parasztház, tornác, székelykapu,

Témakör: Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben

Javasolt óraszám: 8 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével magyarázza, illusztrálja egyénileg és csoportmunkában;
- az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítségével értelmez;
- egyszerű, mindennapok során használt jeleket felismer;
- pontosan ismeri államcímernk és nemzeti zászló felépítését, összetevőit, színeit;
- adott cél érdekében egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket – jel, meghívó, plakát – készít egyénileg vagy csoportmunkában;
- saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép, készít.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Egyszerű, mindennapok során használt jelek (pl. közlekedési jelek, útjelzés, piktogram, zenei kotta), kommunikációs szándékú vizuális közlések (pl. szórólap, óriásplakát, reklámanyag) felismerése, megfigyelése, azonosítása és elemzése tanári segítséggel A tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban.
- Valós, mindennapi iskolai kommunikációs helyzetek érdekében a legfontosabb kommunikációs célt (pl. figyelem felkeltése, tájékoztatás, felhívás) érvényesítő síkbeli

vagy térbeli vizuális megjelenés (pl. plakát, cégér, installáció) tervezése egyénileg és csoportmunkában is.

- A környezetünkben észlelhető változások (pl. nyári zápor, olvadás, penészedés), folyamatok (pl. palacsintasütés, építkezés), mozgások (pl. kerékpár, óra) vizuális megfigyelése, értelmezése és a tapasztalatok és információk vizuális megjelenítése (pl. fotósorozat, film, rajzsorozat, folyamatábra) a változás vagy folyamat időbeliségének hangsúlyozásával, csoportmunkában is.
- Valós vagy képzeletbeli utazás folyamatának, útvonalának, történéseinek képes és szöveges bemutatása (pl. Rumini térképe, Ph. Fogg úr 80 napos útinaplója, egy sarkkutató forgatókönyve, útifilm az osztálykirándulásról), különböző cél (pl. tájékoztatás, dokumentálás, szórakoztatás) hangsúlyozásával.
- Magyar mesékben, mondákban szereplő uralkodók címereinek, zászlóinak gyűjtése és a gyűjtemény bemutatása tábló, vagy prezentáció formájában. A gyűjtemény rajzos adatainak felhasználása kifejező jellegű képalkotásban.

Fogalmak

vizuális kommunikáció, befolyásolás, meggyőzés, figyelemfelkeltés, piktogram, térkép, plakát, idő, címer

Témakör: Médiahasználat – Valós és virtuális információk

Javasolt óraszám: 8 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja;
- valós vagy digitális játékélményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél;
- az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében;
- azonosítja a gyerekeknek szóló, vagy fogyasztásra ösztönző, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket;
- adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít;
- adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Kisgyerekeknek szóló mozgóképi közlések (pl. tv reklám, gyermekműsor) üzenetének elemzése (pl. a kommunikációs célt szolgáló legfontosabb eszközök és az elért hatás) tanári segítséggel és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. félelmetes-megnyugtató hangok gyűjtése, változatok újra játssza).

- Fogyasztásra ösztönző különböző reklámanyagok (pl. szórólap, óriásplakát, reklámújság, tv reklám) elemzése tanári segítséggel és a vizuális megjelenés áttervezése játékos feladatokban (pl. kommunikációs hatást erősítő vagy módosító céllal).
- A saját médiahasználati szokások (pl. internet, televízió, rádió, mobiltelefon, könyv, videojáték) tanulmányozása különböző szempontok (pl. időtartam, tartalom, gyakoriság, résztvevők) alapján, és azok vizuális szemléltetése (pl. képes napirend, napló, fotósorozat). A tapasztalatok közös, reflektív megbeszélése, különös tekintettel a biztonságos médiahasználat szabályaira.

Fogalmak

média, reklám, televíziós műsортípus, televíziós sorozat, ismeretterjesztő műsor

Témakör: Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet

Javasolt óraszám: 7 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen elemez, összehasonlít;
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után önállóan megfogalmazza és indokolja tetszését;
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja;
- az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében;
- időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít;
- saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti;
- adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Régi magyar gyerekfilmek (pl: Kemény kalap és krumpliorr) karakteres szereplőinek képi megjelenítése, történetiség, részlet ábrázolása, dramatikus előadása.
- Egyszerű mozgóképi részletekben (pl. mesefilm, reklámfilm) hangok és a képek által közvetített érzelmek (pl. öröm, düh, félelem) azonosítása a hatások közös megbeszélésével.
- Optikai különlegességek, lehetetlenségek (pl. „Nagyobb vagyok, mint egy fa”, „Elvesztettem a fejemet”) létrehozása egyszerű digitális technikával (pl. fotó, film), és a tapasztalatok szóbeli megbeszélésével, csoportmunkában

- Történet egyetlen vizuális vagy egyéb eleméből kiindulva (pl. képkocka, főszereplő karakterének leírása, regény rövid részlete) saját történet kitalálása és vizuális megjelenítése (pl. képregény, fotósorozat, rövidfilm) a történet időbeliségének érzékeltetése érdekében.
- Történetek, mesék, népmesék (pl: Lázár Ervin A hazudós egér; A fába szorult hernyó, Az igazságtevő nyúl) képregényszerű ábrázolása, időrendiség, cselekmény megjelenítésével, különböző nézőpontokból való ábrázolással, kiemeléssel.

Fogalmak

nézőpont, cselekmény, főszereplő, mellékszereplő, fényhatás, megvilágítás

Témakör: Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak

Javasolt óraszám: 13 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábot, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
- saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza;
- alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz;
- adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában;
- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál;
- különböző alakzatokat, motívumokat, egyszerű vizuális megjelenéseket látvány alapján, különböző vizuális eszközökkel, viszonylagos pontossággal megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít;
- gyűjtött természeti vagy mesterséges formák egyszerűsítésével, vagy a magyar díszítőművészet általa megismert mintakincsének felhasználásával mintát tervez.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Eszközként használható egyszerű természeti formák és tárgyak (pl. régi konyhai eszközök, ritka szerszámok) elemző-értelmező rajza megfigyelés alapján, kiemelés nagyítással. Rajzos használati utasítás készítése a természeti vagy mesterséges forma esetleg humorosnak ható, kitalált használati módjához.
- Magyar népi cserépedények megfigyelése, következtetések megfogalmazása a formai jegyek alapján a használati módra (pl. vizes korsó, lábas, fazék, miskakancsó, butella). A megfigyelések rögzítése rajzban. A rajzok kreatív tovább alakítása szabad képalkotásban (Pl. miskakancsó megfigyelés utáni rajza alapján “miskakancsó családjának” megjelenítése).

- Korong nélkül készül, adott funkcióra alkalmas egyszerű agyagedény készítése az alkalmazott technikából adódó önálló tervezés alapján (pl. homokedény, könyokedény, papírhenger oldalához csigákból épített, kész edény üregébe préselve).
- Tárgytervezés, tárgyalkotás, vagy meglévő tárgy átalakítása (pl. öltözet kiegészítő, játék) hagyományos kézműves technikákkal (pl. nemezelés, fonás, hímzés, batikolás, agyagozás).
- Lakóhelyük (vagy egy meghatározott magyar tájegység) jellemző, hagyományos díszítőművészetének mintakincsét megismerve saját készítésű agyagtárgy díszítő motívumának tervezése. A kivitelezés technikai lehetőségeinek megismerése után a formához, funkcióhoz leginkább alkalmas díszítmény kiválasztása és kivitelezése.
- Csomagolás tervezése, kivitelezése valós vagy képzeletbeli tárgy, dolog (pl. mobiltelefon, szemüveg, sütemény, hétmérföldes csizma, élet vize) számára a tárgy legfontosabb sajátosságainak (pl. forma, anyag) megtartásával és vizuális érzékeltetésével.
- Hulladékanyagokból új funkcióval bíró tárgyak tervezése, kivitelezése valós vagy elképzelt funkció teljesítése érdekében (pl: flakonokból és egyéb kiegészítő elemekből fantasztikus járművek tervezése, modellezése).
- Dramatikus játékhoz jelmezek és kellékek készítése önállóan vagy csoportmunkában. Különböző anyagok szakszerű összeépítése (pl. ragasztás, kötözés, varrás, dróttal).
- Magyar népi ünnepkör iskolai bemutatásához (pl. Betlehemezés, Csillagjárás, Kiszé hajtás stb.) átéléséhez néprajzi dokumentáció (fotó, film) megismerésével hitelességre törekvő kellékek, jelmezek készítése csoportmunkában.

Fogalmak

tárgytervezés, csomagolás, használati tárgy-dísz tárgy, vizuális ritmus, formai egyszerűsítés, népi cserépedény, hímzés mintát

Témakör: Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk

Javasolt óraszám: 13 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelt szövegesen is bemutatja, magyarázza;
- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja;

- különböző alakzatokat, motívumokat, egyszerű vizuális megjelenéseket látvány alapján, különböző vizuális eszközökkel, viszonylagos pontossággal megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít;
- alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz;
- adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában;
- saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép – készít;
- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Évszakoknak megfelelően természeti formákból való kép- és tárgyalakotás (pl. őszi: őszi terméslények, termésbábok levelekből, tárgyalakotás őszi termésekből (koszorú, füzér); tél: tobozokból karácsonyfa, betlehemi figurák készítése, hóvár, hószobor építése; tavasz: virágtündérek, virágbábok, koszorúk, virágszőnyeg).
- Valós vagy képzeletbeli természetes terek (pl. barlang, tisztás, víz alatti világ) különböző épületek (pl. hagyományos parasztház, színház, uszoda, templom, fészer) csoportosítása különböző szempontok szerint (pl. rendeltetés, anyag, méret, elhelyezkedés, kor, díszítmény), a különböző épülettípusok legfontosabb jellemzőinek összehasonlítása és rendezése érdekében.
- Példák gyűjtése és elemzése tanári segítséggel eltérő érzelmi hatást kiváltó (pl. hétköznapi, ünnepélyes, titokzatos, rideg, félelmetes, vidám) épített terekről (pl. templom, iroda, park, szoba, lift, zuhanyfülke, labirintus). A tapasztalatok beépítése a személyes élményeket és történeteket bemutató alkotó feladatokba.
- Adott, környezet (erdő, vízpart, park) átalakítására, új funkcióval való megtöltésére (pl. fantasztikus kalandpark) terv, makett készítése berendezéssel egyéni vagy csoportmunkában.
- Magyar népi építészet legjellemzőbb sajátosságainak megismerése, makettépítés változatos anyagokból (pl. karton, agyag, természetben talált anyagok) egyéni- és csoportmunkában.
- Ismert funkció (pl. lakás, iskola, orvosi rendelő, mozi) saját ötlet alapján elképzelt változatának megtervezése, elkészítése makettben, az elkészült makettekkel közösen településszerkezet (pl. falu, városrész) kialakítása, egyszerű „terepasztal” megépítése, csoportmunkában.
- Kiállítás, múzeum, helytörténeti gyűjtemény, tájház felkeresése során vázlatrajzok készítése a hagyományos magyar népi élet belső tereiről, berendezési tárgyairól. A konkrét kiállítás élményéhez köthető tárgyalakotás.

- Magyarország építészetének megismerése érdekében adott funkciójú épületek (hidak, tornyok, kastélyok stb.) képeinek gyűjtése, a képi információk felhasználása sík- vagy térbeli alkotásban, egyénileg vagy csoportmunkában (pl. legtöbb terhet elbíró híd építése csoportban, adott távolságú “szakadék” fölé két $a/3$ -as műszaki rajzlapból, a legmagasabb torony felépítése egy rajzlapból, kifejező képalkotás valós magyar építmény témájában).
- Magyar nemzeti jelképpé vált épületek és műalkotások (pl. Országház, debreceni Nagytemplom, Szabadságszobor, Budai vár épületegyüttese stb.) megismerése.

Fogalmak

építmény, épület, település, nézet: felül-, alul-, oldalnézet, alaprajz, parasztház

A fejlesztés várható eredményei a harmadik évfolyam végén, a továbbhaladás feltételei:

- Az alkotásra, megfigyelésre, elemzésre vonatkozó feladatok életkoruk megfelelő értelmezése.
- Élmény- és emlékkifejezés, illusztráció készítése; síkbáb és egyszerű jelmez készítése; jelek, ábrák készítése; egyszerű tárgyak alkotása.
- Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetészerű és biztonságos anyag- és eszközhasználata.
- A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, látványok, műalkotások olvasásába is beépítve.
- Téralkotó feladatok során a személyes preferenciáknak és a funkciónak megfelelő térbeli szükségletek felismerése.
- A szobrászati, festészeti, tárgyművészeti, építészeti területek közötti különbségek további differenciálása (pl. festészetben belül: arckép, csendélet, tájkép).
- Látványok, műalkotások megfigyeléseinek során kialakult gondolatok, érzések elmondására a tantervben meghatározott legfontosabb fogalmak használatával, az életkoruk megfelelően.
- Különböző típusú médiaszövegek felismerése, a médiatartalmak közötti tudatos választás.
- A médiaszövegekhez használt egyszerű kódok, kreatív kifejezőeszközök és azok érzelmi hatásának felismerés
- A médiaszövegekben megjelenő információk valóságtartalmának felismerése.

Az életkorhoz igazodó biztonságos internet- és mobilhasználat szabályainak ismerete, alkalmazása. A hálózati kommunikációban való részvétel során fontos és szükséges viselkedési szabályok elsajátítása, alkalmazása. Életkorhoz igazodó fejlesztő, kreatív internetes tevékenységek megismerése.

4. évfolyam

Óraszám 37 óra / tanév

1 óra / hét

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	12
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	5
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	5
Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	5
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	5
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	5
Összes óraszám:	37

Negyedik évfolyam

Témakör: Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények

Javasolt óraszám: 12 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- élmények, elképzel, átélt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít;
- saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza;

- saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen elemez, összehasonlít;
- valós vagy digitális játékélményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél;
- saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti.
- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelést szövegesen is bemutatja, magyarázza;
- saját és mások érzelmeit, hangulatait segítséggel megfogalmazza és egyszerű dramatikussal eljátszva, vizuális eszközökkel megjeleníti;
- azonosítja a nonverbális kommunikáció eszközeit: mimika, gesztus, ezzel kapcsolatos tapasztalatait közlési és kifejezési helyzetekben használja;
- időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít;
- adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Változatos mesés térben játszódó magyar népmese (pl. Zöld Péter) különleges helyszínének személyes vizuális megjelenítése különböző nézőpontok használatával, jellemző szereplők papírból kivágott figuráinak elhelyezése saját alkotott térben (térábrázolási-, emberábrázolási-, kifejező-, komponáló képesség fejlesztése Szemléltetésre ajánlott képanyag: Hieronymus Bosch: Zenészek pokla, Szinyei Merse Pál: Majális, Csontváry K. T.: Nagy Taormina, magyar népi építészet jellemző példáinak (parasztház, fa harangláb, székelykapu stb.) fotói.
- Saját kitalált történet elmesélése, a történet inspirálta elképzelt terekről, egyszerű anyagok (pl. használt csomagolóanyag, természetben talált termények és termések, talált tárgyak) felhasználásával installáció készítése, díszletszerű tér berendezése a személyes élmények bemutatása, kifejezése céljából, csoportmunkában is (térábrázolási- és tér rendezés képességeinek fejlesztése, kifejező képesség fejlesztése) Szemléltetésre ajánlott filmanyag: Kemény Henrik: Vitéz László.
- Tanult mesék, mondák vagy zeneművek valós vagy kitalált szereplőinek (pl. lovag, Mátyás király, molnárlegény, komámasszony, "árgyélus kismadár", Hüvelyk Matyi) megformálása síkban vagy térben (pl. festmény, kollázs, papírmasé maszk, újrahasznosítható anyagokból báb), a szereplők illusztratív bemutatása vagy dramatikussal feldolgozása érdekében csoportmunkában is (Emberábrázolás, differenciált arc- és kézábrázolás fejlesztése) .
- Saját irodalmi és filmes élményekből származó szereplők jellemzőinek, érzelmeinek, karakterének (pl. gesztusok, viselkedés, öltözék, személyes tárgyak) megfigyelése és feldolgozása különböző játékos (pl. dramatikussal, vizuális) feladatokban a karakter és a jellemzők tudatosítása érdekében, és a tapasztalatok közös megbeszélésével.

- Adott álló- vagy mozgóképi megjelenések (pl. festmény: Csók István : Szénagyűjtők, grafika: M. C. Escher Mozaik, emberábrázolást nem tartalmazó részlete, fotó, képregény, társak munkái) egyéni elképzelés szerinti átértelmezése (pl. más napszakban, más évszakban, más helyszínen, más szereplőkkel, más hangulati elemekkel, színátírással).
- Élmények, elképzelt vagy hallott történetek, (pl. álmok, családi események, osztálykirándulás, szüret) részleteinek megjelenítése különböző vizuális eszközökkel (pl. grafika, festmény, nyomat, fotó), és kreatív történetalkotás az elkészült vizuális munkák segítségével (pl. nyitva hagyott történet befejezése, átírása) Szemléltetésre ajánlott képanyag: Marc Chagall festményei, Vankóné Dudás Juli hagyományos népi életmódot bemutató festményei.
- Karakteres fekete fehér művészfotók megfigyelése alapján a látott személyre vonatkozó információk, jellemzők megfogalmazása játékos, találgatásra alapuló formában (pl. életkor, foglalkozás, kedvenc étel, fontos tárgy) Az élmények vizuális megjelenítése (pl. portrérajz, fotómanipuláció, kollázs) a legfontosabb jellemzők (pl. külső-belső tulajdonság, öltözet, attribútum) minél pontosabb bemutatása érdekében Szemléltetésre ajánlott képanyag: Kunkovác László: Pásztoemberek, Robert Capa fotói.
- Saját és mások munkáinak, képeknek, vizuális alkotások szereplőinek szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szerinti szöveges elemzése, összehasonlítása, a következtetések szöveges megfogalmazásával és megvitatásával (befogadói és szövegalkotási képességek fejlesztése).
- Saját személyes történetek bemutatása érdekében valós hely, helyszín (pl. nagyszülők nyaralója, a település parkja, tópart, erdő, vegyesbolt, uszoda) megjelenítése különböző vizuális eszközökkel síkban és térben (pl. kollázs, vegyes technika, kréta, nyomat, mintázás, makett).
- Grafikai felületet gazdagon tartalmazó grafika mintakincsének megfigyelése (pl. Van Gogh tollrajzai, Gyulai Líviusz grafikái), a tapasztalatok alapján rajzolt gyűjtemény készítése egyénileg, vagy csoportban. A gyűjtött minták felhasználása saját célú képalkotásban egyénileg vagy csoportmunkában.

Fogalmak

figurális alkotás, portré, képmező, kompozíció, karakter, hangulat, kollázs, montázs, képregény, fikció, lényegkiemelés, karakter, gesztus, személyiségjegy, színhangulat, népviselet, parasztház, tornác, székelykapu,

Témakör: Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben

Javasolt óraszám: 5 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével magyarázza, illusztrálja egyénileg és csoportmunkában;
- pontosan ismeri államcímerünk és nemzeti zászló felépítését, összetevőit, színeit;

- adott cél érdekében egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket – jel, meghívó, plakát – készít egyénileg vagy csoportmunkában;
- saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép, készít.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Egyszerű, mindennapok során használt jelek (pl. közlekedési jelek, útjelzés, piktogram, zenei kotta), kommunikációs szándékú vizuális közlések (pl. szórólap, óriásplakát, reklámanyag) felismerése, megfigyelése, azonosítása és elemzése tanári segítséggel A tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban.
- Egy valós vagy képzeletbeli tárgy vagy jelenség (pl. bűvös kocka, Gábor Áron rézágyúja, János vitéz kardja, ünnepkörök, napfogyatkozás, Kis Hableány emberré válása) számára plakát, szórólap tervezése, kivitelezése a kép és szöveg együttes alkalmazásával, a figyelem és érdeklődés felkeltése céljából.
- A környezetünkben észlelhető változások (pl. nyári zápor, olvadás, penészedés), folyamatok (pl. palacsintasütés, építkezés), mozgások (pl. kerékpár, óra) vizuális megfigyelése, értelmezése és a tapasztalatok és információk vizuális megjelenítése (pl. fotósorozat, film, rajzsorozat, folyamatábra) a változás vagy folyamat időbeliségének hangsúlyozásával, csoportmunkában is.
- Magyar mesékben, mondákban szereplő uralkodók címereinek, zászlóinak gyűjtése és a gyűjtemény bemutatása tabló, vagy prezentáció formájában. A gyűjtemény rajzos adatainak felhasználása kifejező jellegű képalkotásban.

Fogalmak

vizuális kommunikáció, befolyásolás, meggyőzés, figyelemfelkeltés, piktogram, térkép, plakát, idő, címer

Témakör: Médiahasználat – Valós és virtuális információk

Javasolt óraszám: 5 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- valós vagy digitális játékélményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél;
- a vizuális nyelv elemeinek értelmezésével és használatával kísérletezik;
- az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében;
- adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít;
- adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Kisgyerekeknek szóló mozgóképi közlések (pl. tv reklám, gyermekműsor) üzenetének elemzése (pl. a kommunikációs célt szolgáló legfontosabb eszközök és az elért hatás) tanári segítséggel és a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. félelmetes-megnyugtató hangok gyűjtése, változatok újra játszása).
- Fogyasztásra ösztönző különböző reklámanyagok (pl. szórólap, óriásplakát, reklámújság, tv reklám) elemzése tanári segítséggel és a vizuális megjelenés áttervezése játékos feladatokban (pl. kommunikációs hatást erősítő vagy módosító céllal).
- A saját médiahasználati szokások (pl. internet, televízió, rádió, mobiltelefon, könyv, videojáték) tanulmányozása különböző szempontok (pl. időtartam, tartalom, gyakoriság, résztvevők) alapján, és azok vizuális szemléltetése (pl. képes napirend, napló, fotósorozat). A tapasztalatok közös, reflektív megbeszélése, különös tekintettel a biztonságos médiahasználat szabályaira.

Fogalmak

média, reklám, televíziós műsортípus, televíziós sorozat, ismeretterjesztő műsor

Témakör: Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet

Javasolt óraszám: 5 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen elemez, összehasonlít, következtet, tetszés ítéletet mond
- az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében;
- időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít;
- saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti;
- adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Egyszerű mozgóképi részletekben (pl. mesefilm, reklámfilm) hangok és a képek által közvetített érzelmek (pl. öröm, düh, félelem) azonosítása a hatások közös megbeszélésével.
- Optikai különlegességek, lehetetlenségek (pl. „Nagyobb vagyok, mint egy fa”, „Elvesztettem a fejemet”) létrehozása egyszerű digitális technikával (pl. fotó, film), és a tapasztalatok szóbeli megbeszélésével, csoportmunkában

- Személyes vagy közösségi témához kapcsolódó történetek (pl. problémák az osztályban, legjobb emlékeink) vizuális megjelenítése egyszerű digitális eszközökkel (pl. fotósorozat, slideshow) az üzenet egyértelmű közvetítése érdekében csoportmunkában.
- Történet egyetlen vizuális vagy egyéb eleméből kiindulva (pl. képkocka, főszereplő karakterének leírása, regény rövid részlete) saját történet kitalálása és vizuális megjelenítése (pl. képregény, fotósorozat, rövidfilm) a történet időbeliségének érzékeltetése érdekében.

Fogalmak

nézőpont, cselekmény, főszereplő, mellékszereplő, fényhatás, megvilágítás

Témakör: Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak

Javasolt óraszám: 5 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
- saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza;
- adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában;
- különböző alakzatokat, motívumokat, egyszerű vizuális megjelenéseket látvány alapján, különböző vizuális eszközökkel, viszonylagos pontossággal megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít;
- gyűjtött természeti vagy mesterséges formák egyszerűsítésével, vagy a magyar díszítőművészet általa megismert mintakincsének felhasználásával mintát tervez.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Magyar népi cserépedények megfigyelése, következtetések megfogalmazása a formai jegyek alapján a használati módra (pl. vizes korsó, lábas, fazék, miskakancsó, butella). A megfigyelések rögzítése rajzban. A rajzok kreatív tovább alakítása szabad képalkotásban (Pl. miskakancsó megfigyelés utáni rajza alapján “miskakancsó családjának” megjelenítése).
- Lakóhelyük (vagy egy meghatározott magyar tájegység) jellemző, hagyományos díszítőművészetének mintakincsét megismerve saját készítésű agyagtárgy díszítő motívumának tervezése. A kivitelezés technikai lehetőségeinek megismerése után a formához, funkcióhoz leginkább alkalmas díszítőmű kiválasztása és kivitelezése.
- Csomagolás tervezése, kivitelezése valós vagy képzeletbeli tárgy, dolog (pl. mobiltelefon, szemüveg, sütemény, hétmérföldes csizma, élet vize) számára a tárgy

legfontosabb sajátosságainak (pl. forma, anyag) megtartásával és vizuális érzékeltetésével.

- Hulladékanyagokból új funkcióval bíró tárgyak tervezése, kivitelezése valós vagy elképzelt funkció teljesítése érdekében (pl: flakonokból és egyéb kiegészítő elemekből fantasztikus járművek tervezése, modellezése).
- Magyar népi ünnepkör iskolai bemutatásához (pl. Betlehemezés, Csillagjárás, Kiszé hajítás stb.) átéléséhez néprajzi dokumentáció (fotó, film) megismerésével hitelességre törekvő kellékek, jelmezek készítése csoportmunkában.

Fogalmak

tárgytervezés, csomagolás, használati tárgy-dísz tárgy, vizuális ritmus, formai egyszerűsítés, népi cserépedény, hímzsminta

Témakör: Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk

Javasolt óraszám: 5 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelt szövegesen is bemutatja, magyarázza;
- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja;
- különböző alakzatokat, motívumokat, egyszerű vizuális megjelenéseket látvány alapján, különböző vizuális eszközökkel, viszonylagos pontossággal megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít;
- alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz;

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Valós vagy képzeletbeli természetes terek (pl. barlang, tisztás, víz alatti világ) különböző épületek (pl. hagyományos parasztház, színház, uszoda, templom, fészer) csoportosítása különböző szempontok szerint (pl. rendeltetés, anyag, méret, elhelyezkedés, kor, díszítmény), a különböző épülettípusok legfontosabb jellemzőinek összehasonlítása és rendezése érdekében.
- Magyar népi építészet legjellemzőbb sajátosságainak megismerése, makettépítés változatos anyagokból (pl. karton, agyag, természetben talált anyagok) egyéni- és csoportmunkában.

- Ismert funkció (pl. lakás, iskola, orvosi rendelő, mozi) saját ötlet alapján elképzelt változatának megtervezése, elkészítése makettben, az elkészült makettekől közösen településszerkezet (pl. falu, városrész) kialakítása, egyszerű „terepasztal” megépítése, csoportmunkában.
- Kiállítás, múzeum, helytörténeti gyűjtemény, tájház felkeresése során vázlatrajzok készítése a hagyományos magyar népi élet belső tereiről, berendezési tárgyairól. A konkrét kiállítás élményéhez köthető tárgyalás.
- Magyar nemzeti jelképpé vált épületek és műalkotások (pl. Országház, debreceni Nagytemplom, Szabadságszobor, Budai vár épületegyüttese stb.) megismerése.

Fogalmak

épitmény, épület, település, nézet: felül-, alul-, oldalnézet, alaprajz, parasztház

A fejlesztés várható eredményei a negyedik évfolyam végén, a továbbhaladás feltétel:

- Az alkotásra, megfigyelésre, elemzésre vonatkozó feladatok életkoruk megfelelő értelmezése.
- Élmény- és emlékkifejezés, illusztráció készítése; síkbáb és egyszerű jelmez készítése; jelek, ábrák készítése; egyszerű tárgyak alkotása.
- Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetészerű és biztonságos anyag- és eszközhasználata.
- A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, látványok, műalkotások olvasásába is beépítve.
- Téralkotó feladatok során a személyes preferenciáknak és a funkciónak megfelelő térbeli szükségletek felismerése.
- A szobrászati, festészeti, tárgyművészeti, építészeti területek közötti különbségek további differenciálása (pl. festészetben belül: arckép, csendélet, tájkép).
- Látványok, műalkotások megfigyeléseinek során kialakult gondolatok, érzések elmondására a tantervben meghatározott legfontosabb fogalmak használatával, az életkoruk megfelelően.
- Különböző típusú médiaszövegek felismerése, a médiatartalmak közötti tudatos választás.
- A médiaszövegekhez használt egyszerű kódok, kreatív kifejezőeszközök és azok érzelmi hatásának felismerése.
- Kép- és hangrögzítő eszközök használata elemi technikáinak ismerete. Az elsajátított kifejezőeszközök segítségével saját gondolatok, érzések megfogalmazása, rövid, egyszerű történet megformálása.
- A médiaszövegek előállításával, nyelvi jellemzőivel, használatával kapcsolatos alapfogalmak elsajátítása, helyes alkalmazása élőszóban.
- A média alapvető funkcióinak (tájékoztatás, szórakoztatás, ismeretszerzés) megismerése.

– A médiaszövegekben megjelenő információk valóságtartalmának felismerése.

Az életkorhoz igazodó biztonságos internet- és mobilhasználat szabályainak ismerete, alkalmazása. A hálózati kommunikációban való részvétel során fontos és szükséges viselkedési szabályok elsajátítása, alkalmazása.

Életkorhoz igazodó fejlesztő, kreatív internetes tevékenységek megismerése.

Vizuális kultúra 5-8.

A vizuális nevelés legfontosabb célja, hogy segítse a tanulókat az őket körülvevő világ vizuálisan értelmezhető jelenségeinek megértésében, ezen belül a vizuális művészeti alkotások átélésében és értelmezésében, illetve ennek segítségével környezetünk tudatos alakításában. Ez a cél a tanórai kereteken belül az alkotva befogadás elvét követve valósulhat meg a leghatékonyabban, azaz a tantárgy jellemző tulajdonsága, hogy aktív tanulói tevékenységen alapul.

A tantárgy fontos célja, hogy a tanulók az iskolában megismerjék a magyarság által létrehozott legfontosabb képzőművészeti és építészeti műalkotásokat, nemzetünk hagyományos tárgy-kultúráját és díszítőművészetét. A tantárgy kulcsszerepet játszik a tanulók érzelmi fejlesztésében, mely az őket körülvevő világhoz való pozitív érzelmi viszonyulásuk kialakításának fontos eszköze. Ennek eredményeként elérendő cél, hogy a tanulók a magyar kultúrára büszkék legyenek, és kötődjenek szülőföldünk értékeihez.

További fontos cél, hogy a tanulók ismerjék meg az európai és egyetemes vizuális kultúra legjelentősebb képzőművészeti és építészeti alkotásait, alakuljon ki bennük érdeklődés a vizuális jellegű művészetek iránt. Váljanak nyitottá a régmúlt korok, illetve az őket körülvevő XXI. század művészeti jelenségek befogadására.

A vizuális kultúra tantárgy tartalmát három részterület, a képzőművészet, a vizuális kommunikáció és a tárgy- és környezetkultúra képezi. A vizuális nevelés szempontjából a képzőművészet részterület az ábrázoló és kifejező szándékú, esetleg művészi élményt nyújtó képalkotással, illetve befogadással foglalkozik, a tárgy- és környezetkultúra részterület az ember tervezett tárgyi és épített környezetét jelenti, a vizuális kommunikáció pedig képekben, gyakran kép és szöveg egységében megjelenő, eleve kommunikációs célú képalkotással foglalkozik. E részterületek tartalmi elemei különböző hangsúllyal, de minden iskolaszakaszban jelen vannak a tantervi követelményekben. A Nat alapelvei alapján a vizuális kultúra tantárgy gyakorlatközpontúsága a vizuális megismerés, a közvetlen tapasztalatszerzés, az elemző-szintetizáló gondolkodás egységében értelmezendő, és a tanulók ténylegesen megvalósuló alkotó munkáját szolgálja.

A vizuális fejlesztés legfontosabb célja adott iskolaszakaszokban az életkornak megfelelő szinteken játékos, kreatív szemlélet kialakítása és alkalmazása.

Fontos cél továbbá a minél szélesebb körű anyaghasználat, az alkotó tevékenységen keresztül a kéz finommotorikájának fejlesztése, a változatos médiumok és megközelítési módok alkalmazása, a vizuális médiumok közötti átjárhatóság és a művészi gondolkodás szabadságának a kialakítása. Mindez segíti a tanulók tájékozódását az őket érő nagy mennyiségű vizuális információ feldolgozásában, szelektálásában, s végül majd az önálló, mérlegelni képes szemlélet kialakításában. Jelen korunk jellemző képalkotási lehetőségeit is figyelembe véve további cél a vizuális kommunikáció digitális kultúrához is köthető mindennapi formáinak, illetve az épített környezet és a tárgyi világnak a vizsgálata, valamint a környezetalkotás tudatosságának fejlesztése.

A vizuális nevelés kiemelt feladatának tekinti a kreativitás fejlesztését, mely a vizuális problémamegoldás folyamatában fejleszthető és gyakorolható. A tanulók kreativitása az örömteli, kísérletező, az élményekben gazdag, alkotó tevékenység közben bontakozhat és

teljesedhet ki, mely mind az egyén, mind pedig a közösség alkotó energiáinak a motorja lehet. Lényeges elem mindezekben a motiváció kialakítása az önmagát folytonosan építő, alkotói magatartás megteremtésére és a folyamatos önművelésre. Ezzel összefüggésben fontos a tanulók önértékelésének és önismeretének fejlesztése, a mérlegelő szemlélet kialakítása, amelynek az önálló és a társakkal együttműködő gyakorlati feladatmegoldásokban kell megjelennie és működnie a tanulók fejlesztése során. A vizuális nevelés a tanulók személyiségfejlesztésének rendkívül fontos eleme, hiszen az itt alkalmazott tevékenységekre jellemző alkotva tanulás érzelmeket gazdagító, empátiát, intuíciót és minőségérzékletet, valamint önmagukkal szembeni igényességet kialakító hatása működik.

A vizuális kultúra tantárgy a következő módon fejleszti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciákat:

A tanulás kompetenciái: Ahogyan a kisgyermekkorban a megismerés alapvető eszköze a vizualitás, úgy a későbbi tanulási folyamatban is meghatározó szerepe van a vizuálisan nyerhető információk feldolgozásának. A vizuális megfigyelés, a belső képalkotás, a vizuális elemzés, összehasonlítás, esetleg a tapasztalatok, a következtetések vizuális megjelenítése – kiváltképp a digitális kor vizuális dominanciája miatt – az információszerzés, a tanulás feltétele. A vizuális információszerzés rutinja különösen fontos az önálló tanulás szempontjából. A vizuális gondolkodás ugyanakkor nemcsak az információszerzést, hanem az információk feldolgozását és a gondolkodási folyamatokat is ösztönözheti (például gondolatterkép, modellalkotás), segítséget nyújtva különböző tanulási stílusok és stratégiák megtalálásában. Miközben a vizuális kultúra tantárgy változatos tevékenységei és fejlesztési technikái más műveltségi területeket is támogathatnak, olyan tanulási motivációt jelentenek, melyek érdekesebbé, izgalmasabbá és sikeresebbé tehetik a tanulók számára a tanulást.

A kommunikációs kompetenciák: A vizuális kultúra tantárgy célja, hogy a tanulók megismerjék és használják a vizuális kommunikáció lehetőségeinek minél szélesebb skáláját. A digitális eszköz-használat – a kommunikációs csatornák átalakításával – folyamatosan hatást gyakorol a kommunikáció domináns formáira és minőségére. A vizuális kommunikációs formák értelmezése, értő és felelős használata – ami a vizuális kultúra tantárgy keretében fejleszthető leginkább – a mindennapi életben és a munka világában is elengedhetetlen. A vizuális kultúra a művészeti nevelés olyan átfogó megközelítésére törekszik, melynek keretében sokféle önkifejezési forma (vizuális megjelenítés, beszéd, mozgás) gyakorlására van mód, ami a kommunikációs lehetőségek körét is tágítja.

A digitális kompetenciák: A digitális kor, amelyben élünk, nagyrészt vizuális kommunikációs formákat használ, ezért a vizuális kultúra tantárgynak is alapvető feladata, hogy segítse a digitális médiumok használatát, mind a közlés, mind a befogadás képességeinek fejlesztésével. A kreatív feladatmegoldás érdekében a tanulók digitálisan hozzáférhető információkat gyűjtenek, és életkori sajátosságaiknak megfelelően lehetőséget kapnak arra, hogy az egy-egy tananyagrészt produktumként digitális formában készítsék el. Ezáltal megtanulják, hogy hogyan érdemes alkotó folyamatba építeni az elérhető és összegyűjthető információkat, és hogyan lehet felhasználni a technikai lehetőségeket. A digitális technika lehetőségeinek előre nem látható fejlődési iránya miatt legfontosabb éppen a változásokra reagálni tudó tanulói személyiség fejlesztése.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A megismerési folyamatok fontos eleme a vizuális megfigyelés. A vizualitás a belső képalkotásnak, majd az ismeretszerzésnek és a magasabb szintű gondolkodási folyamatoknak is sajátos eszköze. A vizuális kultúra tanulása során mind a szabad alkotásban, mind az egyszerű tervezési feladatokban a problémamegoldó gondolkodást gyakorolhatja a tanuló, amikor végigjárja az információgyűjtés, -elemzés, -értelmezés, az ötletelés, a tesztelés és az újraértelmezés szakaszait. Minden problémamegoldás esetében nagy jelentősége van a szabad asszociáción alapuló, divergens gondolkodási szakaszoknak, amelyet a vizuális kultúra tantárgy tanulása a nyitottság, az egyéni ötletek és a sajátos kifejezési megoldások bemutatásával és elfogadásával jelentős mértékben képes fejleszteni.

A személyes és társas kompetenciák: A művészettel nevelés elvének megfelelően a vizuális kultúra tantárgy kiemelt feladata a személyiség fejlesztése, különös tekintettel a személyes és társas kompetenciákra. A tantárgy egyik jellemzője a gazdag önkifejezési formák támogatása, ami segíti az önismeretet és a reális önértékelés kialakítását, miközben a változatos tevékenységi formák nagyobb esélyt adnak a sikerélmény elérésére. Az érzelmek kifejezéséhez, felismeréséhez és szabályozásához kapcsolódó készségek gyakorlása ugyanakkor szerepet játszik a társas viselkedésben is. A vizuális kultúra tantárgy – és ezen belül a kreatív problémamegoldás fejlesztésének – lehetősége, hogy csoportos együttműködésben valósuljon meg, azaz a feladatmegoldások sokféle nézőpont és sokféle tudás megjelenítésével, mindenki közreműködésével és megelégedésével jöjjön létre. A csoportos együttműködésen alapuló alkotó vagy befogadó feladatmegoldásokban lehetőség van a különböző szerepek megtapasztalására, a közös döntések megvitatására és a konfliktushelyzetek megoldására, végül a legjobb megoldás érdekében a produktív tevékenység gyakorlására.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A vizuális kultúra tantárgy, a Művészetek műveltségi terület részeként, hagyományosan magába foglalja a műalkotások elemző vizsgálatát, így alapvető feladata a művészet kultúraközvetítésben elfoglalt helyének hangsúlyozása. Cél, hogy kontextusba helyezze a művészettörténeti változásokat, különös tekintettel kulturális örökségünk jelentőségére, ugyanakkor a tantárgy feladata a kortárs kulturális jelenségek értelmezése is. A tantárgy fontos célja, hogy a tanulók az iskolában megismerjék a magyarság által létrehozott legfontosabb képzőművészeti és építészeti alkotásokat, nemzetünk hagyományos tárgykultúráját és díszítőművészetét, ezáltal büszkék legyenek a magyar kultúrára, és kötődjenek szülőföldünk értékeihez. A befogadó tevékenység aktív alkotótevékenységgel támogatva a kreativitásfejlesztés egyedülálló lehetőségeként működik. A kreatív gazdaság a világ leggyorsabban fejlődő ága, hisz a mindennapos kihívásokkal szemben mindig új megoldásokra van szükség. A vizuális kultúra tantárgy az alkotó feladataiban olyan megoldásra váró problémákat tud meghatározni, amelyek kreatív megoldásokra várnak, a megoldások pedig produktum formájában is bemutatásra kerülnek.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A vizuális kultúra tantárgy leginkább a személyiségfejlesztésben betöltött feladata miatt képes a munkavállalói és vállalkozói kompetenciák fejlesztésére. A kreatív feladatmegoldás megköveteli az adott helyzet rugalmas kezelését, az innovatív ötletek, új megoldások megtalálását, a megoldás érdekében a helyzetek értékelését, majd a hatékony döntés céljából a kitartó mérlegelést és döntést. A

csoportos feladatmegoldások (például projektfeladatok) esetében a tanuló kipróbálhat ugyanakkor olyan együttműködések is, amelyekre a munka világában is szüksége lehet.

A köznevelésben a vizuális kultúra tantárgy a művészettel nevelés eszköze, s mint ilyen, általánosan alapozó, vizuális szemlélet kialakítását és fejlesztését tartja elsőrendű feladatának.

A kerettanterv segíti e célok megvalósítását, adott iskolaszakaszokra és ciklusokra kijelölve a legfontosabb fejlesztési feladatokat, a tanterv témaköreire reflektáló tanári szabadság figyelembevételével. A kerettanterv fő tematikai egységei, témakörei a – vizuális kultúra részterületein alapuló – Nat-ban foglalt fő témakörök további részletezéseként alakultak ki. Minden témakör tartalmazza a megvalósításhoz szükséges óraszámajánlást, támaszkodik a Nat megadott tanulási eredményekre, és minden témakör fejlesztési feladatok és ismeretek, minimális fogalomkészlet megadásával konkretizálja az adott tanítási egység elvárható követelményeit. A tematikai egységek és meghatározott fejlesztési feladatok és ismeretek nem jelölnek időrendi sort, és nem azonosak egy-egy tanóra tananyagával, feladataival. Az egységek rugalmasan kezelhetők, a tanulásszervezés felépítésének logikája mentén történő saját igényű alkalmazás és az adott évfolyamra ajánlott óraszámjavaslatok figyelembevételével. A kerettantervi fejlesztési feladatok értelmezését ugyanakkor példák segítik, amelyek az adott követelmény pontosabb értelmezéséhez adnak ötleteket, illetve inspirálják a helyi tanterv vagy tanmenet tervezését. Egy-egy témakörnél megjelenő fogalmak iskolai feldolgozása természetesen az adott témakör fejlesztési feladataival összekapcsolva értelmezendő. Minden fejlesztési szakaszban és minden témakör esetében csak a belépő új fogalmak jelennek meg, de a már bevezetett fogalmakhoz kapcsolódó tudás elmélyítése és további felhasználása érdekében a fogalmak magasabb évfolyamokon az aktuális fejlesztési feladatoknak megfelelően, az iskola saját igényeinek, és a tanulók aktuális fejlettségi szintjének megfelelően ismételtethők.

5–6. évfolyam

Ebben az iskolaszakaszban erősödik fel a tanulóknál a valóság megismerése iránti fokozott igény. A látott és ismert vizuális világ ütköztetése révén nem csak mérlegelő gondolkodásuk, hanem az információk szelektálásának képessége is megalapozható. Az objektív és szubjektív ítéletek között képesek különbséget tenni. A valósághű ábrázolás igénye és a gyerek meglévő képességei közti eltérés vezethet az ábrázolási, alkotási kedv elvesztéséhez. A tantárgy tanításának egyik alapvető célja az alkotásra készítendő motiváció fenntartása. Ez a kiskamaszkorba lépő gyerek érdeklődésére számot tartó vizuális feladatrendszerben valósítható meg. A tanulók érdeklődése személyenként változó, ezért az eredményes fejlesztés érdekében differenciált feladatkiadásra van szükség. A személyiségformálás e szakaszában is fontos szerepet kapnak a művészi alkotó-befogadó tevékenységek, melyek összetevőinek, a konkrét képességeknek, készségeknek fejlesztése alsó tagozaton már megkezdődik.

A tervezéshez figyelembe kell venni az előzményeket és a más tantárgyak által tanított ismeretek meglétét, mely lehetőséget ad azok felhasználására és beépítésére a vizuális kultúra tanórákon.

Az 5–6. évfolyamon a vizuális kultúra tantárgy alapóraszámja: 68 óra

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok	10
Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió	10
Médiумok sajátosságai – Médiумok jellemző kifejezőeszközei	10
Tér és időbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei	10
Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete	8
Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat	10
Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció	10
Összes óraszám:	68

Témakör: Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok
Javasolt óraszám: 10 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- látványok, képek részeinek, részleteinek alapján elképzei a látvány egészét, fogalmi és vizuális eszközökkel bemutatja és megjeleníti, rekonstruálja azt;
- szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzei és megjeleníti a látványt, egyénileg és csoportmunkában is;
- a látványokkal kapcsolatos objektív és szubjektív észrevételeket pontosan szétválasztja;
- különböző érzetek kapcsán belső képeinek, képzeiteinek megfigyelésével tapasztalatait vizuálisan megjeleníti;
- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Vizuális művészeti alkotások megfigyelése, és egyéni véleményformálás során az objektív és szubjektív megállapítások szétválasztása, a látvány lényeges, egyedi művészettörténeti korszak jellemzőinek felismerésével és személyes gondolatok megfogalmazásával. A tapasztalatok (pl. képolvasás, látvány szöveges ismertetése a vizuális megjelenítés érdekében, eligazodás vizuális információk között) felhasználása az alkotás során is.

A történelem tantárgyból már megismert művészettörténeti korokban (pl. ókor, középkor, XVII-XVIII. század, XIX-XX. század) készült vizuális alkotások elemző összehasonlítása (pl. történelmi háttér, téma, műfaj, létrehozás szándéka, figurativitáshoz való viszony, kifejezőeszközök használata szerint), és inspiratív felhasználása az alkotás során.

A történelem tantárgy keretében feldolgozott korszakok egy-egy jellemző műalkotásának, tárgyának, díszítő stíluselemének felhasználásával kifejező képalkotás, plasztikus mű, vagy újraértelmezett tárgy készítése. (pl. fekete alakos vázakép stílusában modern olimpiai sportág megjelenítése, timpanon forma kitöltése jelen korunkra jellemző témájú csoportképpel).

Különböző jellegű, stílusú látványok (pl. tárgyfotó, magyar néprajzi motívum, film képkockája), vizuális alkotások (pl. figuratív/non-figuratív festmény, installáció) adott részeinek, részleteinek meghatározott célú, személyes kiegészítése, rekonstruálása a személyes kifejezés érdekében, a jellemző vizuális jegyek tudatos használatával.

Fogalmak

klasszikus, modern, kortárs vizuális művészet, objektív, szubjektív, művészettörténeti korok, stílus

Témakör: Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió

Javasolt óraszám: 10 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- felismeri az egyes témakörök szemléltetésére használt műalkotásokat, alkotókat, az ajánlott képanyag alapján;
- különböző érzetek kapcsán belső képeinek, képzeleteinek megfigyelésével tapasztalatait vizuálisan megjeleníti;
- szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzeli és megjeleníti a látványt, egyénileg és csoportmunkában is;
- megfigyeléseit, tapasztalatait, gondolatait vizuálisan rögzíti, mások számára érthető vázlatot készít;
- adott tartalmi keretek figyelembevételével karaktereket, tereket, tárgyakat, helyzeteket, történeteket részletesen elképzeli, fogalmi és vizuális eszközökkel bemutat és megjeleníti, egyénileg és csoportmunkában is;
- a valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjeleníti, egyénileg és csoportmunkában is;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Adott tartalmi keretekhez (pl. irodalmi vagy médiaélmény, tanulók által közösen kitalált történet, személyes élmény) illeszkedő figurák, karakterek, terek, tárgyak, helyzetek, történet részletes elképzelése, korábbi személyes vizuális tapasztalatok, emlékek inspiratív felhasználásával. Az elképzelések bemutatása és vizuális megjelenítése érdekében többféle forrásból (pl. könyvtár, internet, valóság) vizuális információk, képi inspirációk gyűjtése és megfelelő alkotó felhasználása egyénileg és csoportmunkában.

Szokatlan szituációkban (pl. korlátozott mozgás, színes szemüveg, bekötött szem) különböző érzetek (pl. mozgás, hang, látvány, szag, íz, tapintás) kapcsán keletkező belső képek megfigyelése, és az egyéni ötletek megjelenítése többféle vizuális eszköz rugalmas alkalmazásával (pl. vegyes technika, festék, szén, kollázs, fény, fotó, fotómanipuláció).

Fogalmak

vizuális élmény, hatás, asszociáció, karakter, figuratív-nonfiguratív megjelenítés

Témakör: Médiumok sajátosságai – Médiumok jellemző kifejezőeszközei

Javasolt óraszám: 10 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- a vizuális problémák vizsgálata során összegyűjtött információkat, gondolatokat különböző szempontok szerint rendez és összehasonlít, a tapasztalatait különböző helyzetekben a megoldás érdekében felhasználja;
- vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg és csoportmunkában is;
- látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit;
- vizuális megjelenítés során egyénileg és csoportmunkában is használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Példák alapján a hétköznapi életben, tanulási helyzetekben gyakran és szívesen használt médiumok (pl. fotó, mozgókép, online felületek, számítógépes játék) sajátosságainak, jellemző kifejezési eszközeinek (pl. használt képi és szöveges elemek aránya, mérete, kompozíciós elrendezések, képkivágások, színhasználat, kontraszt, fény-árnyék, világossötét alkalmazása, ismétlések szerepe, vágás, nézőpont, kameramozgás, időbeliség) megismerése. A tapasztalatok adekvát használata érdekében információk, vizuális inspirációk gyűjtése, különös tekintettel a figyelemirányítás és kiemelés célját szolgáló lehetőségekre.

Valós és fiktív helyzetek, történetek megjelenítése, ábrázolása, dokumentálása során a közvetítendő tartalmaknak, és személyes gondolatoknak, érzéseknek leginkább megfelelő médium kiválasztása. (Pl. tanult irodalmi alkotás inspirációjára rövid mozgókép készítése ténylegesen, vagy annak rajzos forgatókönyve.) A választott médiumhoz illő vizuális kifejezési eszközök használata a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés (pl. szín,

méret, arány, forma, kompozíció, képkivágás, nézőpont, fény, vágás, montázs) érdekében egyénileg és csoportmunkában is.

Hagyományos (nyomtatott) információhordozó digitális médium számára történő átalakítása társai számára is értelmezhető rajzi vázlatban, vagy montázs alkalmazásával. (Pl. más tantárgy számára készült tankönyv egy érdeklődésére számot tartó oldalának átalakítására internetes oldallá, mobil applikációvá.) A tapasztalatok felhasználása a további alkotó tevékenység közben egyénileg vagy csoportmunkában.

Fogalmak

vizuális kifejezési eszközök, médium, kiemelés, figyelemirányítás, kompozíció, képkivágás, nézőpont

Témakör: Tér és időbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei

Javasolt óraszám: 10 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;
- vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg és csoportmunkában is;
- felismeri az egyes témakörök szemléltetésére használt műalkotásokat, alkotókat, az ajánlott képanyag alapján;
- adott cél szempontok figyelembevételével térbeli, időbeli viszonyokat, változásokat, eseményeket, történeteket rögzít, megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;
- adott témát, időbeli, térbeli folyamatokat, történéseket közvetít újabb médiumok képi formáinak segítségével egyénileg vagy csoportmunkában is;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

A térmegjelenítés különböző művészettörténeti korokban használt lehetőségeinek (pl. kiterített tér, frontális nézet, takarás, egy iránypontos perspektíva, fordított perspektíva) megfigyelése, megismerése, műalkotások alapján. (egyiptomi falfestmények, középkori miniatúrák, Brueghel: Bábel tornya, Leonardo da Vinci: Utolsó vacsora, Vermeer belső terei, Szent Péter-bazilika Kollonád).

Az egy iránypontos perspektíva egyszerű szabályainak megismerése, és az ismeretek felhasználása kitalált tér ábrázolására épülő alkotó munkában.

Példák alapján időbeli változások, történések vizuális megjelenítésének megkülönböztetése (pl. folyamatábra, képregény, storyboard, fotósorozat, film), és egy rövid történet (pl. teafőzés, pizza evés, tornasorba rendeződés), időbeli változás, folyamat (pl. jég olvadása, vihar

közeledte, almacsutka fonnyadása) vagy saját történet rögzítése a választott médium sajátosságainak figyelembevételével, egyénileg vagy csoportban.

Fogalmak

tér, nézőpont, képkivágás, rövidülés, fókuszpont, horizont, időbeli változás vizuális megjelenítései, folyamatábra, képregény/storyboard

Témakör: Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete

Javasolt óraszám: 8 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzeli és megjeleníti a látványt, egyénileg és csoportmunkában is;
- a vizuális problémák vizsgálata során összegyűjtött információkat, gondolatokat különböző szempontok szerint rendez és összehasonlítja, a tapasztalatait különböző helyzetekben a megoldás érdekében felhasználja;
- a valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjeleníti, egyénileg és csoportmunkában is;
- vizuális megjelenítés során egyénileg és csoportmunkában is használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit;
- egyszerű tájékoztató, magyarázó rajzok, ábrák, jelek, szimbólumok tervezése érdekében önállóan információt gyűjt;
- célzottan vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket értelmez és tervez a kommunikációs szándék és a hatáskeltés szempontjait kiemelve.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

A téma feldolgozásakor aktuálisan más tantárgy keretében tanult korhoz illeszkedő művészettörténeti korszak jellemző műalkotása, vagy ökológia, társadalmi probléma témájában ismeretek és érzetek inspiratív és kreatív felhasználásával direkt vizuális kommunikációt szolgáló produktum létrehozása (pl. kiállítás plakátja, ökológiailag tudatos termécsomagolás, rövid mozgóképi reklám, animált gif). A feladathoz kapcsolódóan gyűjtött vizuális információk, szöveges, képi inspirációk, és a korábbi vizuális megfigyelési tapasztalatok, adekvát képnyelvi eszközök felhasználása az alkotás során egyénileg és csoportmunkában is.

Reklámfilmek és hírműsorok példáiban a valós és fiktív elemek egyértelmű megjelenését keresve a befolyásolás lehetőségének felismerése. A példák megfigyeléséből származó tapasztalatok felhasználása játékos szituációk és gyakorlatok során (pl. képtelen reklám).

A verbális és a vizuális kommunikáció közötti lényegi különbségek felismerése és megfogalmazása kreatív gyakorlatok (pl. sajtófotók szóbeli leírásával, „közvetítésével”) tapasztalatai alapján csoportmunkában is.

Felismeri az egyes témakörök szemléltetésére használt műalkotásokat, alkotókat, az ajánlott képanyag alapján.

Fogalmak

kommunikációs felület, üzenet, hír/álhír, figyelemirányítás, kommunikációs cél, hatáskeltés vizuális eszközei, valóság/fikció, dokumentálás, befolyásolás

Témakör: Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat

Javasolt óraszám: 10 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül adott cél érdekében gyűjtést végez, és alkotó tevékenységében felhasználja a gyűjtés eredményeit;
- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt;
- adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában is;
- adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, javasol, a probléma megoldása érdekében kísérletezik;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

A tárgyi környezet különböző szempontú vizsgálata érdekében adott téma (pl. ünnepi és hétköznapi öltözet, dédszüleink világa, egyedi, személyes tárgyak, divat változása) vizuális és szöveges feldolgozása, információk keresése és rendszerezése különböző forrásokból (pl. könyvtár, internet, interjú készítése az érintettekkel, skanzen vagy helytörténeti kiállítás látogatása).

Hagyományos magyar népi kultúra és a közvetlen környezet tárgyi világának megfigyelése és inspiratív felhasználása segítségével mai korunkra jellemző, értelmesen használható tárgy (pl. háztartási eszköz, játék, öltözet kiegészítő, telefontok, textil táska, tolltartó,

szemüvegtok, de nem dísz tárgy!) tervezése és létrehozása tudatos anyag és eszközhasználattal (pl. nemezelés, hímzés, szövés, fonás, agyagozás, bőrmunka).

Különböző korok és kultúrák szimbólumainak és motívumainak felhasználásával minta, díszítés tervezése, és a minta felhasználása tárgyak díszítésére választott célok érdekében (pl. saját pecsét, csomagolópapír, póló, táska, takaró, bögre) különböző technikák felhasználásával (pl. krumpli, papír nyomat; stencil/sablon, filctoll, textilfestés).

A hagyományos magyar népi kultúra és a modern, kortárs kultúra tárgyi világának (pl. épület, tárgy, öltözék) összehasonlítása megadott szempontok (pl. anyaghasználat, technológia, rendeltetés, díszítés) alapján. A jellemzőik, egyedi vonásaik kiemelése által szerzett információk és inspirációk felhasználásával, építmények, terek, tárgyak átalakítása választott eszközökkel (pl. rajz, festés, kollázs, montázs, vegyes technika), személyes igényeknek megfelelően.

Fogalmak

hagyomány, néprajz, népi kultúra, design, divat, kézműves technika, egyedi tárgy, formaredukció, motívum, technológia

Témakör: Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció

Javasolt óraszám: 10 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül adott cél érdekében gyűjtést végez, és alkotó tevékenységében felhasználja a gyűjtés eredményeit;
- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt;
- adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában is;
- adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, javasol, a probléma megoldása érdekében kísérletezik;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál;
- felismeri az egyes témakörök szemléltetésére használt műalkotásokat, alkotókat, az ajánlott képanyag alapján.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Példák alapján (pl. különböző korban, kultúrában, stílusban készült építmények, terek) a közvetlen környezetben található valós terek, térrészletek saját kezű vázlatrajzának (pl.

buszmegálló, kapu/bejárati ajtó, iskola ebédlője, iskolai könyvtár, beszélgető sarok, büfé) áttervezése, átalakítása megadott valós vagy játékos funkció megvalósítása (pl. biztonságérzet, figyelemfelhívás, otthonosságérzet, rejtőzködés) érdekében. A tervezés során kísérletezés és többféle ötlet felvetése és vizuális rögzítése, az ötletek és a tervezési folyamat szöveges bemutatása egyénileg és csoportmunkában is.

A már tanult történelmi korszakokhoz kapcsolódó művészettörténeti korszakok jellemző építészeti stíluselemeinek megismerése, felismerése a klasszicista és historizáló magyar építészet fontos épületein (Steindl Imre: Országház, A. Clark: Lánchíd, Ybl Miklós: Operaház, Pollack Mihály: Magyar Nemzeti Múzeum). A megismert stíluselemek felhasználása a tanuló valós környezetében található valós terek, épületrészletek áttervezésére.

Egy választott tárgy, tárgytípus (pl. kedvenc tárgy, játék, hírközlési, közlekedési, konyhai eszköz, bútor) különböző történeti korokban, és földrajzi helyeken való megjelenésének összehasonlító vizsgálata adott szempontok mentén (pl. funkció, anyag, forma, díszítés, környezetkárosítás) és a vizsgálat eredményeinek részletes szöveges és vizuális bemutatása (pl. tábló, prezentáció formájában).

Szokatlan egyéni funkcióra (pl. álomkép-rögzítés, „időbefogás”, „lustaság elszívás”, okosítás) alkalmas tárgy tervezése vagy létrehozása a korábban látott, vizsgált tárgyi, képi inspirációk felhasználásával, egyénileg vagy csoportmunkában, hulladékanyagok felhasználásával, valamint a tervezési folyamat dokumentálásával (pl. rajzok, képes inspirációk gyűjteménye, fotósorozat).

Fogalmak

környezettudatosság, tervezés, rendeltetés, tárgy/építmény nézetei

Ajánlott műtípusok, művek, alkotók 5-6. évfolyam

A szemléltetés érdekében az alábbi műtípusok, művek, vagy alkotók valamely művének bemutatása ajánlott:

Építmények: amiens-i székesegyház, Colosseum, debreceni Nagytemplom, Erekteion, fertői Eszterházy-kastély, Hagia Sophia, Hundertwasser épületei, festményei, Istar-kapu, jáki bencés apátsági templom, karnaki Ámon-templom, Kheopsz piramisa, Notre-Dame székesegyház-Párizs, nyírbátori református templom, Palazzo Farnese, Parthenon, Pantheon, pisai dóm, Pollack Mihály: Magyar Nemzeti Múzeum, Steindl Imre: Országház, Stonehenge, Szent Péter bazilika és kollonád, versailles-i palota, Ybl Miklós: Operaház, Szent István bazilika, Zikkurat- Úr

Képzőművészeti alkotások: altamirai barlangrajz, Bruegel: Gyermekjátékok, Babel tornya, Írnok szobor, Botticelli: Vénusz születése, Chagall: Párizs az ablakon keresztül, Csók István: A keresztapa reggelije, Csontváry Kosztka Tivadar: Magányos cédrus, Zarándoklás a cédrushoz, Öreg halász, Nagy Taormina, Mostar, delphoi kocsihajtó, Duchamp: Biciklikerek, Dürer: Önarckép, Izsó Miklós: Táncoló paraszt, Laokoón-csoport, Manet: Reggeli a szabadban, Michelangelo: Dávid, Sixtus- kápolna freskói, Müron: Diszkoszvető, Munch: Sikoly, M.S. mester: Mária és Erzsébet találkozása, Nofretete fejszobra, Rippl-Rónai: Kalitkás nő, „kukoricás képek”, Rodin: Gondolkodó, Római portrészobor, Rubljov: Szentháromság, Soós Nóra: Buborékfűjő VIII., Szamothrakéi Niké, Szinyei Merse Pál: Majális, Szent László legendákat ábrázoló freskók, Van Eyck: Arnolfini házaspár, Van Gogh:

Önarckép, Napraforgók, tájképek, grafikák, Velazquez: Las Meninas, Vermeer: Geográfus, Willendorfi vénusz

Egyéb: Bayeux-i kárpit, chartres-i katedrális üvegablakai, görög vázafestészet, Lánchíd-Budapest, Magyar Szent Korona és koronázási jelvények, nagyszentmiklósi kincs, Szkíta aranyszarvas, Tutanhamon arany halotti maszkja

7–8. évfolyam

A vizuális kultúra tantárgy feladata ebben az iskolaszakaszban is az, hogy a tanulók a vizuális művészet eszközeivel megismerhető világ jelenségeit megvizsgálják, értelmezzék, következtetéseiket az életkoruknak megfelelő szinten használják fel alkotó munkájukban. Az ebben az életkorban felerősödő mérlegelő gondolkodást, továbbá a személyes vélemények megjelenítését a vizuális kultúra tantárgy minden részterületén érdemes érvényesíteni. Itt jelenik meg a vizuális nevelés érték közvetítő és értékteremtő hatásának személyiségformáló ereje. A vizuális kultúra tantárgy kultúraközvetítő hatása a történeti korok művészetének alkotó jellegű megismerésében rejlik. A magyar művészet kiemelkedő alkotásainak megismerése erősíti a nemzeti önzonosságtudatot és a szociális kompetenciák fejlesztését is támogatja. A kamaszkorú tanulók szívesen versengenek egymással, kortársaik véleménye, elismerése látszólag fontosabb a szülők és pedagógusok elismerésénél, ezért a tárgy műveltségi anyagának elsajátítását érdemes felnőttekre szabott műveltségi játékok formájában motiválni. A realitásigény erősödésével a tanulók érdeklődése erőteljesebben fordul a mindennapi vizuális jelenségek felé, így a tantárgy határozott célja a médiatudatosság fejlesztése, a fenntarthatóság, a környezettudatos szemlélet erősítése.

A technikai médiumok használatának túlsúlya miatt rendkívül fontos az újabb vizuális médiumok sajátosságainak megismertetése a tanulókkal és azok kritikai, mérlegelő használatának kialakítása bennük. Ez az iskolaszakasz az, ahol a mozgóképek és a médiaszövegek értelmezése és megértése legalább olyan fajsúlyos kérdés, mint a divat, a szűkebb és tágabb környezet vizuális kultúrája, és az ebben megjelenő technológia.

A 7–8. évfolyamon a vizuális kultúra tantárgy alapóraszám: 68 óra

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok	10
Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió	10
Médiumok sajátosságai – Médiumok jellemző kifejezőeszközei	8
Időbeli és térbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei	8
Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete	12
Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat	10
Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció	10

Témakör: Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok**Javasolt óraszám: 10 óra****Tanulási eredmények****A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:**

- látványt, vizuális jelenségeket, műalkotásokat önállóan is pontosan, részletgazdagon szövegesen jellemez, bemutat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzelel és megjeleníti a látványt, egyénileg és csoportmunkában is;
- különböző művészettörténelmi korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt;
- tetszésítélete alapján alkotásokról információkat gyűjt, kifejezőerő és a közvetített hatás szempontjából csoportosítja, és megállapításait felhasználja más szituációban;
- megfogalmazza személyes viszonyulását, értelmezését adott vagy választott művész alkotásai, társadalmi reflexiói kapcsán.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Adott vagy választott – klasszikus, modern, kortárs – művészettörténelmi korban, stílusban készült alkotások, építmények összehasonlító, elemzéséből (pl. kora középkori és reneszánsz vagy barokk és XX-XXI. századi emberábrázolás, klasszikus és modern építészet anyaghasználata, figuratív és nonfiguratív ábrázolás a modern művészetben) származó tapasztalatok megfigyelése, elemzése (pl. stílusjegyek, kifejezőerő, hatáskeltés, anyaghasználat és funkció) és felhasználása az alkotás során. Az adott témához társított korszakra, stílusra jellemző elemek, karakter felhasználásával vagy hangsúlyozásával fantáziát, belső képeket, intuíciót felhasználó feladatok megoldása (pl. művek átdolgozása, parafrázis készítése, társasjáték, számítógépes játék tervezése, prezentáció, színházi, filmes látványterv, irodalmi, zenei illusztráció).

Különböző korból és kultúrából származó művek csoportosítása különböző szempontok (pl. műfaj, technika, kifejezőeszköz, tériség, mű célja) szerint.

Fogalmak

képzőművészeti műfaj, stílusorszak, stílusirányzat, kortárs művészet, művészi kifejezés, parafrázis, vizuális napló, látványterv

Témakör: Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió**Javasolt óraszám: 10 óra****Tanulási eredmények****A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:**

- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;

- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- elvont fogalmakat, művészeti tartalmakat belső képek összekapcsolásával bemutat, magyaráz és különböző vizuális eszközökkel megjelenít;
- a vizuális problémák vizsgálata során összegyűjtött információkat, gondolatokat különböző szempontok szerint rendez és összehasonlít, a tapasztalatait különböző helyzetekben a megoldás érdekében felhasználja;
- látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Művészeti élmények (pl. zene, színház/mozgás, médiajelenség) vizuális megjelenítése, átírása különböző eszközökkel (pl. festés, kollázs, installáció, fotó, rövidfilm) önkifejező alkotásokban. A megjelenítés rövid szöveges értelmezése.

Elvont fogalmak (pl. hűség, szabadság, harmónia, zsarnokság, szorongás) változatos vizuális megjelenítésére műalkotások gyűjtése (pl. tabló, prezentáció) egyénileg vagy csoportmunkában. A gyűjtemények bemutatása, vitatható műalkotások kapcsán az érvelés gyakorlása.

Példaként korábban látott műalkotás stílusjegyeit felhasználva önálló alkotómunka más elvont fogalom megjelenítése céljából.

Adott alkotó (pl. Baldessari, Bacon, Caravaggio, Chagall, Csontváry, Dali, Escher, Giacometti, Giotto, Haring, Michelangelo, Modigliani, Monet, Moor, Munkácsy, Rembrandt, Shiota, van Gogh, Vasarely, Vermeer) vagy választott stílus (pl. bizánci, expresszionizmus, gótika, impresszionizmus, pop-art, reneszánsz, szürrealizmus) jellemzőinek, stílusjegyeinek összegyűjtése és a gyűjtött információk felhasználása játékos alkotó feladatokban (pl. műfaj vagy médium csere, életműbe illő „hamisítvány” kreálása, öltözet kollekció tervezése)

Adott látvány, tárgy együttes (pl. félhomály, ellenfény, alulnézet, letakart beállítás, felborult pad, kiborult kuka, kötél, tűzoltó kalapács, fél pár strandpapucs) vizuális ábrázolása (pl. fotó, rajz, festés, plasztika), majd a látvány kiegészítése, továbbgondolása választott vizuális alkotások (pl. Matisse: Csenedlet kék asztalon, Moholy-Nagy: Q1 Suprematistic, Munch: Sikoly, Vermeer: Geográfus,) képi elemeinek felhasználásával a személyes mondanivaló érdekében (pl. a felborult padtól megrémült lány, A geográfus csodálkozva vizsgálja a félhomályban a fél pár strandpapucsot)

A XIX-XX. századi magyar művészet legjelentősebb alkotásainak megismerése (Barabás, Borsos, Csontváry, Madarász, Munkácsy, Paál stb.), egy-egy alkotáshoz televíziós műveltségi vetélkedők stílusában változatos tesztkérdések írása egyénileg vagy csoportban. Egyéni felkészülés után a vetélkedő eljátszása

Fogalmak

vizuális átírás, kiemelés eszközei, fény- és színhatás, kontraszt, szíkontraszt, enteriőr

Témakör: Médiumok sajátosságai – Médiumok jellemző kifejezőeszközei

Javasolt óraszám: 8 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg és csoportmunkában is;
- látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit;
- vizuális megjelenítés során egyénileg és csoportmunkában is használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Példák alapján a mozgókép működésének értelmezése (pl. időszervezés, képkivágás/kameramozgás, plán, hanghatás) majd kreatív alkalmazása összetett feladatokban (pl. storyboard készítése megadott képkockából kiindulva, rövidfilm készítése megadott fogalomból vagy fotóból kiindulva), mely a médium sajátos (nyelvi) működésének felismerését célozza meg.

Példák alapján a technikai képalkotó, digitális médiumok (pl. sajtófotó, híroldal, blog, filmetűd, klip, videóinstalláció) hétköznapi kommunikációs, továbbá személyes és művészi kifejező szándékának összehasonlítása.

Fogalmak

címrend, tipográfia, illusztráció, képaláírás, link, banner, kameraállás, kameramozgás

Témakör: Időbeli és térbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei

Javasolt óraszám: 8 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;
- vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg és csoportmunkában is;
- a helyzetek, történetek ábrázolása, dokumentálása során felhasználja a kép és szöveg, a kép és hang viszonyában rejlő lehetőségeket, egyénileg vagy csoportmunkában is;
- adott témát, időbeli, térbeli folyamatokat, történéseket közvetít újabb médiumok képírási formáinak segítségével egyénileg vagy csoportmunkában is;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Példák alapján a tér és idő valós érzékelésének, látványának, törvényszerűségeinek megfigyelése és összevetése a különböző korok teret és időbeliséget ábrázoló, megjelenítő módjaival, (pl. ókori egyiptomi, középkor, reneszánsz, barokk, impresszionizmus, XX-XXI. század művészeti törekvései).

A tér, térbeliség (pl. kórházi folyosó, vágyott szoba, metróállomás) ábrázolása az egy iránypontos perspektíva szabályaival. Az elkészült alkotások, rajzok kiegészítése (pl. személyes szöveggel, saját fotóval, képrészlettel, műalkotások szereplőivel).

A két iránypontos perspektíva szabályainak megismerése, alkalmazása szögletes testek rajzi megjelenítésében.

Egyméretű axonometria felhasználásával készült, irreális tereket bemutató műalkotások (pl. Vasarely, M.C. Escher, Orosz István művei) szerkezeti elvének megfigyelése után változatok önálló alkotása.

A mozgókép működésének, a mozgás illúziókeltésének és kezdeti animációs filmek technikátörténeti háttérének megismerése után (pl. Muybridge, Lumiere, Funny faces) stop motion típusú animációs kisfilmek készítése csoportban.

Fogalmak

állókép, mozgókép, képes forgatókönyv, fázis, perspektíva, axonometria

Témakör: Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete

Javasolt óraszám: 12

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- a valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;
- vizuális megjelenítés során használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit, egyénileg és csoportmunkában is;
- a helyzetek, történetek ábrázolása, dokumentálása során felhasználja a kép és szöveg, a kép és hang viszonyában rejlő lehetőségeket, egyénileg vagy csoportmunkában is;
- nem vizuális információkat (pl. számszerű adat, absztrakt fogalom) különböző célok (pl. tudományos, gazdasági, turisztikai) érdekében vizuális, képi üzenetté alakít;
- gondolatait, terveit, észrevételeit, véleményét változatos vizuális eszközök segítségével prezentálja.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Példák alapján a nyomtatott és online sajtó tervezésekor (pl. napilap, magazin, honlap) alkalmazott fontosabb figyelemvezető, kiemelő eljárások értelmezése (pl. címrend, betűméret, tipográfia, szöveg és képi illusztráció viszonya, képaláírás, linkek, hang-és képanyagok) és felhasználása játékos tervező feladatokban (pl. híroldal tervezése az osztály számára, saját profil tervezése) egyénileg és csoportmunkában.

Nem vizuális információk (pl. számszerű adat, absztrakt fogalom) különböző célok (pl. tudományos, gazdasági, turisztikai) érdekében vizuális, képi üzenetté alakítása (pl. rajz, festés, térbeli konstrukció, fotó, film, installáció, számítógépes infografika, fényjáték segítségével), és/vagy saját jelzésrendszer alkalmazásával (pl. szubjektív térkép, „hangulathőmérő”).

Különböző helyzetekben (tanulási, hétköznapi, utazási, fiktív, dramatikus) az adott szituációhoz, tartalomhoz, közlési szándékhoz és a személyes érdeklődéshez leginkább illeszkedő, kifejező és változatos vizuális eszközökkel prezentáció létrehozása, a gondolatok, tervek, vélemények, észrevételek bemutatásához (pl. tabló, képfolyam, diagram, digitális prezentáció).

Példák alapján direkt kommunikációs célok érdekében kép és szöveg vizuális és fogalmi/szöveges üzenetének tanulmányozása, azok egymást befolyásoló, módosító, erősítő, illetve gyengítő hatásának vizsgálata játékos feladatokban (pl. adott kép továbbgondolása különböző képaláírásokkal, „elromlott TV”: csak kép vagy csak hang alapján a szituáció reprodukálása).

Fogalmak

verbális és vizuális kommunikáció, közlési szándék, figyelemirányítás, kiemelés, sűrités

Témakör: Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat

Javasolt óraszám: 10 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- látványt, vizuális jelenségeket, műalkotásokat önállóan is pontosan, részletgazdagon szövegesen jellemez, bemutat;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt;
- különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül adott cél érdekében gyűjtést végez, és alkotó tevékenységében felhasználja a gyűjtés eredményeit;
- adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában is;
- gondolatait, terveit, észrevételeit, véleményét változatos vizuális eszközök segítségével prezentálja;
- adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, javasol, a probléma megoldása érdekében kísérletezik;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Tárgyak átalakítása, áttervezése meghatározott célok (pl. védelem, álcázás, stílusváltás) érdekében, a történeti korok és a modern design tárgyainak vizsgálatán keresztül. Egyszerű műszaki jellegű ábrázolás segítségével (pl. metszetrajz, vetületi ábrázolás) a saját tervek megjelenítése szabadkézi rajzban.

Személyes tárgyak (pl. öltözék, fontos tárgyak, közvetlen otthoni környezet) elemzése és megjelenítése a személyes stílus bemutatása érdekében, tetszőlegesen választott eszközökkel (pl. stíluslap, divatrajz).

Lakóhelyének (vagy a magyar népművészeti tájegységek egyikének) jellemző díszítőmotívumait felhasználó, önállóan gyűjtött inspirációs forrás segítségével mintatervezés különböző léptékben, és a minta felhasználása a környezetalakításban (pl. festett faldekoráció tervezése a kiindulásként használt magyar tájegység közösségi tere, épülete számára).

Fogalmak

metszetrajz, vetületi ábrázolás, nézetek, tudatos anyaghasználat, divat, személyes stílus

Témakör: Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció

Javasolt óraszám: 10 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül adott cél érdekében gyűjtést végez, és alkotó tevékenységében felhasználja a gyűjtés eredményeit;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában is;
- adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, javasol, a probléma megoldása érdekében kísérletezik;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Példák alapján épített terek, téri helyzetek (pl. klasszikus és modern épület, labirintus, térinstalláció) elemző vizsgálata különböző vizuális eszközökkel, a tér megjelenítésének (pl. 2D és 3D) lehetőségeivel kísérletezve (pl. 2D-ből 3D megjelenítés: pop-up technika, papírplasztika, makett készítése, 3D-ből 2D megjelenítés: épület fotói alapján alaprajz „rekonstrukció”).

A közvetlen környezet hasznos átalakítása érdekében konkrét probléma feltárása (pl. térhasznosítás az iskolaudvaron, szelektív szeméthyűjtés bevezetése, közösségi tér a településen), elemzése, a megoldás érdekében az ötletek vizuális rögzítése, majd a végleges

megoldási javaslat kidolgozása, modellezése és bemutatása egyénileg és csoportmunkában. Az adott cél érdekében folyó tervezési folyamat lépéseinek dokumentálása.

Személyes tárgy (pl. fülhallgató, toll, telefontok) áttervezése a funkció megtartásával, ugyanakkor sajátos szempontok érvényesítésével (pl. abszurd vagy természet inspirálta formaalakítás, tárgy a távoli jövőből) a vizuális felmérésből származó elemző tapasztalatok (pl. mérés, információgyűjtés, ötletek vázlatos megjelenítése) alapján, a gazdaságos anyaghasználat érvényesítésével.

Fogalmak

építészeti elem, lépték, designgondolkodás, ergonómia, forma és funkció összefüggései

Ajánlott műtípusok, művek, alkotók: 7-8. évfolyam

A szemléltetés érdekében az alábbi műtípusok, művek, vagy alkotók valamely művének bemutatása ajánlott:

Építmények: Gaudi: Sagrada Familia, Gropius: A Bauhaus központi épülete, Le Corbusier: Ronchamp-i kápolna, Makovecz Imre épületei, Pollack Mihály: Nemzeti Múzeum, Steindl Imre: Országház

Képzőművészeti alkotások: Baldessari: Stonehenge 2005, Barabás Miklós portréfestményei, Bernáth Aurél: Tél, Borsos József: Nemzetőr, Bosch: A hét főbűn, Brueghel: Vakok, Brunelleschi: Ospedale degli Innocenti, Caravaggio: Szent Máté elhivatása, Fáraó vadászaton-thébai falfestmény, Gauguin: Mi újság? (Tahiti nők), Giacometti: Erdő, Giotto: Szent Ferenc élete, Kandinszkij: Sárga piros kék, La Tour: A születés, Madarász Viktor történelmi festményei, Man Rey: Ajándék, Massaccio: Szentháromság, Markó Károly tájképei, Matisse: Csendélet kék asztalon, Mányok Ádám: II. Rákóczi Ferenc, Marcus Aurelius lovasszobra, M.C. Escher grafikái, Memling: Jelenetek Mária életéből, Moholy-Nagy: Q1 Suprematistic, Modigliani: Jeanne Hébuterne sárga pulóverben, Monet: A felkelő nap impressziója, Moore: Fekvő figura, Munkácsy Mihály: Tépéscsinálok, Ecce homo, Orosz István grafikái, Paál László tájképei, Picasso: Guernica, Avignoni kisasszonyok, Raffaello: Az athéni iskola, Rembrandt: Éjjeli őrjárat, Shiota: Emlékeső, Vermeer: Geográfus

Egyéb: Cristo, Dali, Vasarely

Szempontok a tanulói teljesítmények értékeléséhez

A vizuális kultúra tanításának természetes, értékes módszere az órai gyakorlati tevékenységeket kísérő formatív értékelés, a biztatás, a segítő kritikai megjegyzések sorozata. Mivel erre rendszeresen sor kerül, a tanár minden tanuló fejlődését figyelemmel kísérheti, egyúttal az egész osztály teljesítményéről is képet kaphat. Ezért is elsődleges fontosságú a tantárgy gyakorlati jellegének fenntartása.

Az osztályzattal történő értékelés már általában nem problémamentes a vizuális nevelésben. Az ismeretek számonkérése (pl.: művészettörténet) rendszerint a hagyományos módszerekkel történik, a gyakorlati munkák, az alkotó tevékenységek osztályzása annál nagyobb gondot okoz. Ennek egyik oka az a tévhit, amely a tanulói munkákat művészeti produkciónak és nem tanulmányi jellegű munkának tekinti. A művészeti produkciók szubjektív esztétikai ítéletek alapján történő értékelése, osztályzása pedig igen elhibázott lenne. Ezt elkerülendő gyakori, hogy az osztályzásra kényszerülő rajztanár normatív értékeléshez folyamodik: a tanulók munkáit az osztályon belül egymáshoz méri (továbbra is meghatározatlan szubjektív szempontok alapján) vagy a tanuló saját képességeihez; az osztályzattal igyekezetet vagy éppen a hanyagságot fejezve ki.

A tanulás hatékonysága érdekében szükséges az előre megadott szempontok szerinti (szummatív) értékelés, ahol adott kritériumoknak való megfelelés alapján dől el, hogy egy-egy munka milyen osztályzatot érdemel. Fontos, hogy a tanulók értsék, miért jó, ha az adott feladatot elvégzik (hogy az milyen képességeket fejleszt, milyen ismeretekhez juttatja őket); lényeges, hogy tudják, milyen szempontok alapján kerül majd sor munkájuk értékelésére, végül pedig fontos a visszajelzés (az osztályzat, illetve a különböző szempontok alapján kapott pontérték) ahhoz, hogy tudják, miben jók, mit kell még javítani. Ilyen szummatív értékelést évente kettő-négy alkalommal ajánlott végezni, viszont fontos, hogy minden óra végén maradjon idő a munkák közös értékelésére, amelynek során lehetőséget kapnak a tanulók is, hogy saját véleményüket elmondhassák. A saját és mások munkájának kritikai vizsgálata, a vélemények megfogalmazása segíti a kritikai érzék és a kulturált vitakészség kialakulását.

Minden feladat esetében fontos, hogy annak céljával tisztában legyenek a tanulók (akkor is, ha nem kerül sor osztályzásra), az értékelés szempontjai a feladat céljaiból vezethetők le. Elsősorban azt kell értékelni egy-egy munkában, amit célként megjelöltünk. Az értékelés fontos szabályai közé tartozik továbbá, hogy csak azt mérjük, ami mérhető és ami a feladat alapján lehetséges. Egy modell alapján készült tárgy (pl. asztalka) rajza esetében például az értékelés szempontjai lehetnek: a feladat értelmezésének helyessége, kompozíció, arányok, a formák plasztikusságának érzékeltetése, az anyagok érzékletes megjelenítése, a perspektíva alapvető szabályainak ismerete, a kifejezőeszközök (vonal, tónus) megfelelő alkalmazása, manuális készség, koncentrációképesség. Az effajta rajztól nem kérhetjük számon a kreativitást vagy az egyéni stílust. Ez utóbbi egyébként semmilyen munka során sem követelhető meg a tanulóktól csakúgy, ahogy egyéni ízlése sem értékelhető osztályzattal.

A csoportos munkák esetében ajánlott módszer az, hogy a csoport közös „produkcióját”, az elkészült munkát a tanár értékeli az előre meghatározott szempontok

alapján. Ennek pontértékét a csoport minden tagja megkapja. Ezután minden csoporttag értékeli önmaga és társai teljesítményét, ennek átlaga adja ki az egyéni tevékenység pontértékét. Ennek szempontjai a következők: kezdeményezőkézség, kompromisszumkézség, megbízhatóság, egyéni vállalás, kommunikáció.

Az értékelés akkor éri el célját, ha segíti a tanulókat a velük szemben támasztott követelmények megértésében, esetleges hibáik, hiányosságai javításában, önmaguk fejlesztésében, ezeken az évfolyamokon pedig a pályaválasztáshoz is segítséget nyújthat. Ennek érdekében a 7-8. évfolyamokon érdemes az év során több felmérő jellegű, megadott kritériumok alapján értékelt feladatot adni. Erre vonatkozóan a Továbbhaladás feltételei adnak támpontot az értékelést végző tanárnak. A záró értékelés tartalmát összességében az adott időszak fejlesztési prioritásai határozzák meg.

A továbbhaladás feltételei

5. ÉVFOLYAM

A tanuló továbbhaladását a vizuális képességek esetleg alacsony színvonala nem akadályozhatja meg, de elvárható önmagához viszonyítva a művészeti-esztétikai véleményalkotás képességének, a környezettudatos magatartásnak, önértékelés képességének, nemzeti és európai azonosságtudatának magasabb szinten való megnyilvánulása.

- Az ötödikes tanuló általában képes élményeit, érzelmeit, fantáziaképeit, gondolatait vizuális eszközökkel kifejezni.
- Megkülönbözteti a vizuális művészeti ágakat és műfajokat, segítséggel alkalmazza a műalkotások elemzésének megismert módját.
- Képes felismerni az őskor és az ókor fő stílusjegyeit, felismer és megnevez koronként legalább három alkotást.
- A látványt le tudja rajzolni, egyes tulajdonságait ki tudja emelni.
- Egyszerű látványt, kitalált tárgyat képes megrajzolni emlékezet, képzelet alapján is. Ismeri a téri helyzetek megjelenítésének néhány módját. Képes vizuális minőségek, egyszerűbb képi közlések szóbeli megfogalmazására, olvasására. (Képi-, és anyanyelvi kommunikációs kompetencia)
- Ismeri a tömegkommunikáció fő jellemzőit. Ismeri a stílus és a forma szerepét a fogyasztói döntésekben. (Környezettudatos magatartás és szociális kompetencia)
- Alkalmazni képes a tanult ábrázolási technikákat.

6. ÉVFOLYAM

A tanuló továbbhaladását a vizuális képességek esetleg alacsony színvonala nem akadályozhatja meg, de elvárható önmagához viszonyítva a művészeti-esztétikai véleményalkotás képességének, a környezettudatos magatartásnak, önértékelés képességének, nemzeti és európai azonosságtudatának magasabb szinten való megnyilvánulása.

- Alakuljon ki a tanulók többségének saját, személyes képi kifejezőmódja.

- A hangulatot, az érzelmeket kiemeléssel, átírással legyen képes kifejezni. A tartalom- és formaelemzést segítséggel legyen képes alkalmazni.
- Példákban képes felismerni és megkülönböztetni a művészeti ágakat és műfajokat. Ismeri és képes felismerni a tanult művészettörténeti korok legjellemzőbb stílusjegyeit, alkotásait, alkotóit, koronként legalább három-három műalkotást meg tud nevezni. (Művészeti-esztétikai kompetencia)
- A tanuló a megfigyelt és ábrázolt formákon képes felismerni a szabályszerűségeket.
- Értelemszerűen képes alkalmazni a megismert ábrázolásmódokat.
- Képes gondolatokat ábrázolni, érzelmeket kifejezni.
- Érti a funkció szerepének fontosságát a tárgytervezésben, képes adott tárgy elemzésére, jelentésének feltárására.
- Mozgása összehangolt, egyre ügyesebben használja az eszközöket.

7. ÉVFOLYAM

A tanuló továbbhaladását a vizuális képességek esetleg alacsony színvonala nem akadályozhatja meg, de elvárható önmagához viszonyítva a művészeti-esztétikai véleményalkotás képességének, a környezettudatos magatartásnak, önértékelés képességének, nemzeti és európai azonosságtudatának magasabb szinten való megnyilvánulása.

- A tanulónak rendelkeznie kell az ábrázoláshoz szükséges készségekkel.
- Kifejező-és tervezőmunkáiban figyelembe veszi, és képes alkalmazni a színek optikai és érzelmi hatását.
- Adott elemzési szempontok szerint képes legyen műalkotásokat összehasonlítani. Ismerje a tanult művészettörténeti korok legjellemzőbb stílusjegyeit: koronként és áganként legalább három-három műalkotást, alkotót képes legyen felismerni, és meg tudja nevezni.
- Megfigyeléskor képes legyen megítélni téri, formai és színviszonylatokat, arányokat, meglátja a lényeges vizuális összefüggéseket, megérti és le is tudja rajzolni a szabályszerűségeket. (Művészeti-esztétikai kompetenciák)
- Absztrakciós képessége megnyilvánul a lényegkiemelésben, a geometriai egyszerűsítésben.
- Képes vizuális információkban eligazodni, azokat kritikusan vizsgálni. Ismeri a Monge-vetület és az axonometrikus ábrázolás alapjait, több-kevesebb önállósággal megold ilyen szerkesztési feladatot. (Matematikai-geometriai kompetenciák)
- Alkalmazza a tárgytervezés módszerét és az elemzés szempontjait. Probléma-megoldási képessége megnyilvánul az önálló alkotó-, tervező-, kivitelező-feladatokban. Jártas a tanulás sajátos vizuális, manuális módjaiban, használja az ábrázolás és alakítás eszközeit. (Alkotói és önismereti kompetenciák, tanulni tanulás képességei).

8. ÉVFOLYAM

A tanuló továbbhaladását a vizuális képességek esetleg alacsony színvonala nem akadályozhatja meg, de elvárható önmagához viszonyítva a művészeti-esztétikai véleményalkotás képességének, a környezettudatos magatartásnak, önértékelés képességének, nemzeti és európai azonosságtudatának egyre magasabb szinten történő megnyilvánulása.

- Az általános iskola befejezésekor a tanulónak a tantárgyi munkára fordítható időtől függően, személyiségéből adódó szinten rendelkeznie kell a vizuális alkotó- és befogadóképesség alapjaival.
- Képes legyen gondolatokat és érzéseket kifejezni.
- Fantáziáját legyen képes szabadon alkalmazni az alkotó-, tervezőfeladatokban.
- Ízlésítéleteit tudatosan is legyen képes megindokolni, átéléssel hitelesíteni.
- Ismeri a tanult művészettörténeti korszakok legjellemzőbb stílusjegyeit, koronként és áganként legalább három-három műalkotást, alkotót felismer és képes megnevezni.
- Adott szempontokat követve tudja alkalmazni a stíluskritikai műelemzést (Korának megfelelő szintű művészeti-esztétikai képességek, és kommunikációs kompetenciák).
- Többé-kevésbé önállóan képes teret, tömeget ábrázolni szabad kézzel és szerkesztéssel látszati és axonometrikus rendszerben, szín-és tónusválasztásait képes indokolni.
- Képes adott célra tárgyat tervezni, készíteni. Ismeri a szerkezetformát (pl. Eiffel-torony) és a szimbolikus formát (pl. korona).
- Ismeri a vizuális kommunikáció alapvető jeleit és szabályait, érti a mindennapi, a tudományos, a műszaki és a művészi kommunikáció feladatát és a tömegkommunikáció működését.
- Érti a kulturált, környezettudatos magatartás szabályait.

Matematika

Matematika 1-4.

Az alsó tagozatos matematikatanítás legfőbb célja a matematikai ismeretek és gondolati tevékenységek széles körű tapasztalati alapozása, valamint a kapcsolódó biztos matematikai készségek kialakítása, melyekre a későbbi évfolyamok építhetnek. Alapvető fontosságú, hogy a gyerekek valóságban alapuló saját cselekvő tapasztalataik és élményeik révén jussanak el jól megértett, sok szálon kapcsolódó ismeretekhez, mert ezek jelentik majd a hétköznapi életben hosszú távon használható tudásukat.

A matematika spirális felépítésének megfelelően alsó tagozaton széles körű tárgyi tevékenységek alapozzák meg a változatos képi ábrázolásokat, amelyek szükségesek a későbbi absztrakcióhoz, és alkalmassá teszik a tanulókat a felső tagozaton, középiskolában megjelenő szimbolikus gondolkodásra.

A matematika tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

A tanulás kompetenciái: Az alkalmazható matematikatudás megszerzését segíti a tanulók ösztönzése kérdések, problémák megfogalmazására. Emellett a tanulók szabadabb kommunikációja érdekében fontos, hogy merjenek segítséget kérni a tanítótól és társaiktól, ha nehézségekbe ütköznek munkájuk során. Fontos az is, hogy a tanulóközösség természetesnek vegye, a tanulási folyamat részének tekintse a tévedést, a vitákat. Ez akár az egész tanulócsoportot érintő, interaktív formája az egymástól való tanulásnak.

A kommunikációs kompetenciák: A tanulók kommunikációs képességeinek fejlesztését segítik a kooperatív munkaformák, amelyek lehetőséget adnak a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség gyakorlására. Kezdetben saját kifejezőeszközökkel kommunikálhatnak, például megmutatással, rajzzal, mozgással, saját szavakkal. Ezeket később fokozatosan segítünk egyre pontosabbá, szakszerűbbé tenni. Ez támogatja a matematika nyelvének megértését, a matematikai szövegalkotást, ami elengedhetetlen a matematikai gondolkodáshoz, a valóságos problémákat leíró matematikai modellek megalkotásához. A matematika nyelvének megfelelő alkalmazása a matematikai szókinccs ismeretét, valamint a nyelvtani kapcsolatok helyes értését és használatát jelenti, amiket szintén alsó tagozaton alapozunk.

A digitális kompetenciák: A tanuló a digitális eszközöket már ebben a nevelési-oktatási szakaszban is a tanulás, gyakorlás szolgálatába állítja, amikor egyszerű matematikai jelenségeket figyel meg számológépen, vagy számítógépes fejlesztő játékokat használ a műveletek, a problémamegoldás gyakorlására.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A matematikai gondolkodás fejlesztése szempontjából kiemelt szerepe van a logikai, a stratégiai és a véletlennel kapcsolatos játékoknak. Alsó tagozaton évfolyamonként spirálisan visszatérnek ugyanazok a témakörök, újabb elemekkel bővülve. Bizonyos tevékenységeket újra és újra elvégzünk, egyrészt azért, mert ez segíti az analógiák épülését, másrészt mert lehetőséget nyújt a kapcsolódási pontok keresésére, megértésére a matematika különböző területei és ismeretei között. Kiemelt szerepe van az alkotó gondolkodás fejlesztésének, ugyanis a

gyermek azt érti meg, amit meg is alkot. Az alkotás segít, hogy a tanuló értve tudja megalkotni maga számára az új fogalmakat, beágyazva a formálódó fogalmi rendjébe.

Fontos, hogy egy-egy témakört, problémát, ismeretet több oldalról, sokrétűen és mind szemléletükben, mind matematikai tartalmukban egyaránt változatos eszközök használatával, tevékenységeken keresztül közelítsünk meg. Ez segíti, hogy a gondolkodás rugalmas maradjon, valamint a fogalmak és ezek egymás közti viszonyai, összefüggései igazán megértésre kerüljenek, elmélyüljenek.

Az ismeretek, fogalmak elmélyülését segíti az analógiás gondolkodás is, mely a felismert törvényszerűségeket alkalmazza hasonló vagy egészen más területeken. Ennek fejlesztése is fontos feladat az egyes témakörökben: a bővülő számkör fejből és írásban végzett műveletei során, a szabályjátékok kapcsán, a méréseknél, egyszerű és gondolkodtató szöveges feladatok különbözőképpen megfogalmazott problémáiban, térben és síkban végzett alkotásoknál, illetve mindezen területek összekapcsolásakor. A tanulók a sokféle formában megjelenő közös jegyek alapján alakítják ki a fogalmak belső reprezentációját, ezért alsó tagozaton nem szerepelnek megtanulandó matematikai definíciók a tananyagban. A konkrét tevékenységek csak lassan válnak belsővé, gondolativá. Ennek kialakulásához megfelelő időt kell biztosítani, ami egyénekenként eltérő lehet, és ritkán zárul le alsó tagozatban. A tanulók a tanórán hallott kifejezéseket először megértik, majd később maguk is helyesen használják azokat. A kerettantervben azok a fogalmak szerepelnek, amelyek helyes alkalmazását elvárjuk a tanulóktól, de a meghatározását nem.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: Alsó tagozaton a matematikai fejlesztés fontos eszköze a játék, mely a személyiségfejlesztő és közösségépítő hatása mellett élvezetes módot kínál minden témakörnél a problémafelvetésre, problémaelemzésre, problémamegoldásra és a gyakorlásra.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A matematika olyan tudomány, amely összeköti a különböző kultúrákat. A tanuló megismeri a gondolkodás logikai felépítésének eleganciáját, a matematikának a természethez, a művészetekhez és az épített környezethez fűződő viszonyát.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A problémafelvetés és -megoldás során a tanuló maga fedezi fel a megoldáshoz vezető utat, megtapasztalja, hogy több lehetséges megoldási út is van. A különböző megoldási lehetőségek keresése fejleszti a gondolkodás rugalmasságát és az új ötletek megalkotásának képességét.

Az alsó tagozaton a témaköröket nem lehet élesen, órákra lebontva elkülöníteni. Az egyes témakörök egymást erősítik, kiegészítik, magyarázzák. A matematikatanítás így lesz igazán komplex. Minden órának szerves része a különféle problémák felvetése. A halmazok képzése, vizsgálata minden témakört áthat. Minden órán lehet számolást gyakorolni, szöveges feladatot megoldani, játékos formában, néhány percben. A gyerekek életkori sajátosságaihoz igazodik a gyakori tevékenységváltás, és ez egyszerre több témakört is érinthet. A javasolt minimális óraszám tehát nem jelenti azt, hogy a témakört egymás utáni órákon kell feldolgozni, és azt sem, hogy az adott óraszám alatt egy-egy témakör lezárásra kerül. Az egyes témaköröknél megjelenő javasolt minimális óraszám inkább csak a tananyagelosztás időbeli arányaira igyekszik rámutatni, ugyanakkor nem jelöli ki az egyes témakörök fontossági sorrendjét. Azonban azoknál a

témaköröknél, ahol kifejezetten fontosnak tartottuk, hogy minden órának részét képezzék, ott a javasolt óraszám mellett külön is feltüntettük: „A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!”

1–2. évfolyam

Az 1. osztály első félévét a matematikatanulás területén is előkészítő időszaknak tekintjük. Így biztosítható az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése, így adódik lehetőség a más-más óvodából érkező tanulók alapos megfigyelésére, képességeik feltérképezésére. Az előkészítő szakasz megnyújtásával lehetőség nyílik a pszichikus és kognitív funkciók fejlesztésére, megerősítésére, ami által a hátrányokkal induló tanulók is sikeresen felzárkózhatnak.

A képességek fejlesztése, a fogalmak érlelődése hosszú folyamat, amihez gazdag és változatos tapasztalatokra van szüksége minden tanulónak. Ez azt jelenti, hogy tervezéskor egységes szemlélettel kell tekinteni az összes tanulási területre. Egyéni tempóban, sokféle érzékelésre támaszkodva, mozgásokkal és manuálisan összekapcsolható tevékenységekkel indulnak el a tanulók az ismeretszerzés útján.

A matematikai fejlesztés szoros kapcsolatban áll a zenei, művészeti, technológiai és mozgásos fejlesztéssel.

Az előkészítő időszak félévében is megjelenhetnek jelek és egyedi számok, számjelek, elkezdődhet a szám- és műveletfogalom előkészítése összehasonlításokkal, meg- és leszámításokkal, mondókázásokkal, változások megfigyelésével. A tanulók érettségéhez, képességeihez igazodó differenciált tanítási, értékelési módszerek megválasztásával valósul meg a tervezés, melyben a differenciált fejlesztés, a többség mellett a lemaradók és a tehetségesebbek gondozása egyaránt teret kap. A differenciálás egyik lehetséges módja a digitális eszközökön való játék és feladatmegoldás vagy a hosszabb ideig biztosított eszközhasználat.

Első osztályban az óvodából érkező gyermekek könnyebb, fokozatosabb beilleszkedését segíti a 45 perces órák, az előre megírt tanmenetek rugalmas kezelése, a tanulók igényeinek, fejlődési tempójának megfelelően alakított és alakítható napirend. A tanítók rövidebb időintervallumonként váltanak a különböző jellegű tevékenységek között, ami a tanulók figyelmének hatékonyabb kihasználását is lehetővé teszi.

A további teendőket, még a második osztály végére előirányzott tanulási eredmények elérésének útját és megvalósítását is, a cselekedtetés módszere vezérli. A kisgyerek a konkrét tárgyi tevékenységek során szerzett tapasztalatai alapján alakít ki belső reprezentációkat. A tevékenységekben szereplő tárgyi valóság képezi az absztrakt fogalmak tartalmát, és az ott átélt kapcsolatok alapozzák meg a fogalmak rendszerét. A saját testi mozgások, a hétköznapi életben előforduló tárgyak, dolgok és a már régóta rendelkezésre álló matematikai eszközök (például: logikai készlet, színes rudak) felhasználása megfelelő támaszt nyújtanak a cselekvő tapasztalatra épülő tanítás-tanulás megvalósításában.

Ebben az időszakban történik meg minden témakör alapozása. Fontos, hogy ezek az alapok nagyon szilárdak legyenek, ezért a fő hangsúly a megértésen, fejlesztésen van, nem pedig a számonkérésen. Nem baj, ha még lassúbb a számolás, ha a tanuló még nem

ismeri fel az összefüggéseket, segítő jelenlétével a tanító biztosítani tudja az előrehaladást. A fejből számolás egyes lépéseinek megértéséhez alkalmazott eszközök használatát engedhetjük addig, ameddig az eljárások értő, automatikus használata ki nem alakul.

1. évfolyam

Óraszám: 148 óra / tanév

4 óra / hét

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
1.Gondolkodási módszerek	
Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata	5
Rendszerezés, rendszerképzés	5
Állítások	4
Problémamegoldás	4
Szöveges feladatok megoldása	5
2. Aritmetika, algebra	
Szám és valóság kapcsolata	9
Számlálás, becslés	7
Számok rendezése	7
Számok tulajdonságai	9
Számok helyi értékes alakja	5
3. Aritmetika, algebra - alpműveletek	
Alpműveletek értelmezése	10
Alpműveletek tulajdonságai	8
Szóbeli számolási eljárások	11
Fejből számolás	11
4. Aritmetika, algebra - mérés, mennyiségi viszonyok	
Mérőeszköz használata, mérési módszerek	10
5. Geometria	
Tájékozódás térben és síkon	4
Alakzatok geometriai tulajdonságai	6
Alkotások és Transzformációk térben, síkban	4
6.Függvények és sorozatok	
Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése	9
7. Statisztika és valószínűség	
Adatok megfigyelése	3
Valószínűségi gondolkodás	2
Differenciált fejlesztés, gyakorlás, értékelés	10
Összes óraszám:	148

TÉMAKÖR: Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

megkülönböztet, azonosít egyedi konkrét látott, hallott, mozgással, tapintással érzékelhető tárgyakat, dolgokat, helyzeteket, jeleket;

játékos feladatokban személyeket, tárgyakat, számokat, formákat néhány meghatározó tulajdonsággal jellemez;

tudatosan emlékezetébe vési az észlelt tárgyakat, személyeket, dolgokat, és ezek jellemző tulajdonságait, elrendezését, helyzetét;

válogatásokat végez saját szempont szerint személyek, tárgyak, dolgok, számok között; felismeri a mások válogatásában együvé kerülő dolgok közös és a különválogatottak eltérő tulajdonságát;

folytatja a megkezdett válogatást felismert szempont szerint;

személyek, tárgyak, dolgok, szavak, számok közül kiválogatja az adott tulajdonsággal rendelkező összes elemet;

azonosítja a közös tulajdonsággal rendelkező dolgok halmazába nem való elemeket;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Tárgyak, dolgok felismerése különféle érzékszervekkel, más érzékszervek kizárásával, például csak hallással, csak tapintással

Tárgyak, dolgok tulajdonságainak felismerése különféle érzékszervekkel, mások kizárásával

Két vagy több dolog különbözőségének és azonosságának felismerése egy vagy több szempont alapján

Közös tulajdonságok megfigyelése személyeken, tárgyakon, képeken, alakzatokon, jeleken

A tulajdonságok változásának felismerése

Rész-egész viszonyának vizsgálata tevékenységekkel

Adott elemek válogatása választott vagy megadott szempont szerint

FOGALMAK

tulajdonság, azonos, különböző, logikai „nem”

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Mi változott?” játék tanulókon, tárgyakon, „Nézd csak! Mi változott?” kártyakészleten történő változtatások megfigyelése

„Varázsszákból” kívánt tulajdonságú plüssállat, forma, logikai lap, tapintható számjegy, betű kiválasztása

„Repül a..., repül a ...” játék közös tulajdonság megfigyeléséhez

Játék tanító által készített 3, 4 ábrás kártyakészlettel, tananyaghoz igazított tartalommal

Játék tanító által készített logikai kártyacsomaggal

„Kapuőr” útválasztó játék például: mozgással, logikai készletek elemeivel, számokkal, formákkal

TÉMAKÖR: Rendszerezés, rendszerképzés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- barkochbázis valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket;
- két szempontot is figyelembe vesz egyidejűleg;
- felsorol elemeket konkrét halmazok közös részéből;
- megfogalmazza a halmazábra egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket;
- keresi az okát annak, ha a halmazábra valamelyik részébe nem kerülhet egyetlen elem sem;
- adott elemeket elrendez választott és megadott szempont szerint is;
- sorba rendezett elemek közé elhelyez további elemeket a felismert szempont szerint;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Saját eszközök, felszerelések számbavétele és rendben tartása
- Barkochbázis konkrét dolgok kirakásával
- Barkochbázis során felesleges kérdések kerülése, felismerése
- Adott halmaz elemeinek rendszerezése a tanító irányításával
- Különböző logikai készletek esetén (teljes rendszert alkotó legfeljebb 24 elemnél) a hiány felismerése a rendszerező tevékenység elvégzése után
- Feltételeknek megfelelő alkotások felsorolása egyszerű esetekben: két feltétel esetén, kis elemszámú problémánál

FOGALMAK

Nincs új fogalom.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- „Elvitte a szarka” játék: hiányzó elem megtalálása rendszerezés segítségével
- Barkochba játék különböző logikai készleteken többféle szabály szerint, például egyszerű barkochba, fordított barkochba, barkochba két elem egyszerre történő kitalálására, kapcsolati barkochba; ezek mindegyikének kipróbálása hazudósan is
- „Királyos” játék logikai lapokkal párban: egy kiválasztott elem jelképezi a királyt; az egyik játékos olyan lapot választ, ami a királytól két tulajdonságban tér el, a másik játékosnak olyan lapot kell választania, ami a királytól és a társa által választott laptól is két-két tulajdonságban tér el; a következő körben szerepcsere; veszít, aki nem tud rakni
- Két szempont szerint elemek táblázatba rendezése, hiányzó elem megtalálása
- Öltöztethető papírbaba különböző öltözékeinek kirakása
- Többgombócos fagylaltok összeállítása színes korongokkal
- Különböző „vonatok” kirakása megadott színes rudakból
- Adott feltételeknek megfelelő építmények, szönyevezések színes rúddal
- Piros-fehér-zöld csíkokból 3 sávú zászlók összeállítása

Táncpárok, kézfogások szituációs játékokkal

TÉMAKÖR: Állítások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis;

megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen használja a „mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük...”, „egyik sem...” és a velük rokon jelentésű szavakat;

megfogalmazza a halmazára egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Konkrét tevékenységekhez kapcsolt köznyelvi és matematikai tartalmú kijelentések, állítások megfogalmazása adott helyzetről, személyekről, tárgyokról, dolgokról, képről, történésről, összességekről szabadon és irányított megfigyelések alapján

Konkrét, megfigyeléssel ellenőrizhető állítások igazságának eldöntése

FOGALMAK

igaz-hamis

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Telefonos” játék párban vagy csoportban: az egyik játékos elkészít egy alkotást (tárgyakból, színes rudakból, alakzatokból, számokból) úgy, hogy más ne láthassa; ezután az alkotásról mond mondatokat, ami alapján a többieknek is ugyanazt kell létrehozniuk; lehet kérdezni, ha nem elegendő a megadott információ; ha mindenki kész, ellenőrzik az alkotásokat

„Rontó” játék: logikai lapokból, számokból, formákból alkotott kiinduló halmaz elemeire igaz állítás megfogalmazása, ennek elrontása egy új elemmel, majd új igaz állítás megfogalmazása az új halmazra, és így tovább

„Jancsi bohóc azt mondja, hogy...” játék: állítások értékelése tárcsával, például zöld (mosolygós fej), ha igaz, piros (szomorú fej), ha hamis

„Mi kerülhet a dobozba?” játék: egy hiányos állítás változója egy doboz, amibe tárgyakat helyezve egészítjük ki a mondatot, majd döntünk az állítás igazságáról

„Foltozós” feladat: lyukas papírcsíkon hiányos állítás, például „A hmm-hmm-nek négy lába van”; ha úgy helyezük a papírcsíkot, hogy a lyukon keresztül egy kutya képe látszik, akkor igaz az állítás, ha egy rigó képe látszik, akkor hamis

TÉMAKÖR: Problémamegoldás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

a tevékenysége során felmerülő problémahelyzetben megoldást keres;
kérésre, illetve problémahelyzetben felidézi a kívánt, szükséges emlékképet;
megfogalmazott problémát tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással értelmez;
az értelmezett problémát megoldja;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Hétköznapi helyzetekben, tevékenységek során felmerülő problémahelyzetben megoldás keresése

Megfogalmazott probléma értelmezése tevékenységgel, megjelenítéssel

Tevékenységgel, megjelenítéssel értelmezett probléma megoldása

FOGALMAK

Nincs új fogalom.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Boltos” játék frontálisan irányítva vagy párban vagy csoportban: a tanító egy bolt kirakatát rendez be (valós tárgyakkal vagy képekkel), és megadja a termékek árait; a tanulók a kirakatot nézve vizsgálják a termékeket és azok árait, boltost és vevőt választanak, vásárolnak játékpénzekkel, adott feltételnek megfelelő különféle kifizetéseket gyűjtenek

Útvonal keresése térbeli és síkbeli labirintusokban

Problémák lejátszása szerepjátékként, bábokkal, eszközökkel, például „kecske-farkas-káposzta”; „öntögetések”; „helycserélések”

Origamik készítése

Visszaemlékezés korábbi történések egymásutániságára a tanulók saját élményeivel kapcsolatban, játékok során vagy például az „Én elmentem a vásárba” című dal éneklésével

TÉMAKÖR: Szöveges feladatok megoldása

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

értelmezi, elképzeli, megjeleníti a szöveges feladatban megfogalmazott hétköznapi szituációt;

szöveges feladatokban megfogalmazott hétköznapi problémát megold matematikai ismeretei segítségével;

tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetési, szöveges feladatokat;

megkülönbözteti az ismert és a keresendő (ismeretlen) adatokat;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Elmondott történet, helyzet értelmezése közösen eljátszással; megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal

Elmondott szöveges feladatok értelmezése közösen eljátszással, megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal tanítói segítséggel

Szöveges feladatok olvasása, értelmezése, eljátszása, megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal tanítói segítséggel

Szöveges feladatok megoldása a megjelenítésekről történő leolvasással

FOGALMAK

szöveges feladat, adat, ismeretlen adat, információ, ellenőrzés, szöveges válasz

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Beszélgetés, történetmesélés eseményképekről, ábrákról szabadon és egy-egy részletre fókuszálva is

Relációs szókinccs fejlesztése konkrét megjelenítéssel, például: „Ki az idősebb?”, „Kinek van kettővel több ceruzája?”, „Hány gombóc fagyit tudunk megenni összesen?”

Adott szituációt leíró minél több mondat gyűjtése csoportban, például „A bal kezemben 2-vel több ceruza van, mint a jobb kezemben”, „A jobb kezemben 2-vel kevesebb ceruza van, mint a bal kezemben”, „Ha a jobb kezembe még 2 ceruzát veszek, akkor ugyanannyi lesz, mint a bal kezemben”, „Ha a bal kezemből leteszek 2 ceruzát, akkor ugyanannyi lesz, mint a jobb kezemben”

TÉMAKÖR: Szám és valóság kapcsolata

JAVASOLT ÓRASZÁM: 9 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

összehasonlítja véges halmazokat az elemek száma szerint;

ismeri két halmaz elemeinek kölcsönösen egyértelmű megfeleltetését (párosítását) az elemszámok szerinti összehasonlításra;

helyesen alkalmazza a feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat 20-as számkörben;

helyesen érti és alkalmazza a feladatokban a „valamennyivel” több, kevesebb fogalmakat;

érti és helyesen használja a több, kevesebb, ugyanannyi relációkat halmazok elemszámával kapcsolatban, valamint a kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációkat a megismert mennyiségekkel (hosszúság, tömeg, űrtartalom, idő, terület, pénz) kapcsolatban 20-as számkörben;

használja a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezéseket a természetes számok körében;

helyesen használja a mennyiségi viszonyokat kifejező szavakat, nyelvtani szerkezeteket; megfelelő szókinccset és jeleket használ mennyiségi viszonyok kifejezésére szóban és írásban.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

kis darabszámokat ránézésre felismer többféle rendezett alakban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Mennyiségek (hosszúság, tömeg, terület, űrtartalom, idő, pénz) összemérése, összehasonlítása: kisebb, kevesebb, nagyobb, több, ugyanakkora, ugyanannyi

A mennyiség, darabszám megmaradásának érzékszervi tapasztalatok során történő tudatosítása

Halmazok elemszám szerinti összehasonlítása párosítással (egy-egy értelmű leképezéssel): több, kevesebb, ugyanannyi relációk felismerése, megnevezése 20-as számkörben

Mennyiségi viszonyok jelölése nyíllal vagy a <, >, = jelekkel

Szám jelének hozzákapcsolása az ugyanannyi viszonyban lévő mennyiségekhez 20-as számkörben

A mennyiségi viszonyok kifejezésére szolgáló szavak, jelek értéke és használata szóban és írásban

Számok tulajdonságainak vizsgálata cselekvő tapasztalatszerzés alapján

Kis darabszámok felismerése összkép alapján ránézésre többféle rendezett alakban

Számképek felismerése többfelé bontott alakban is 20-ig

Számok többfelé bontása 20-ig

FOGALMAK

kisebb, nagyobb, ugyanakkora, több, kevesebb, ugyanannyi, párosítás, bontás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Relációs szókinés fejlesztése konkrét megjelenítéssel, például „Ki a magasabb?“, „Melyik ceruza hosszabb?“, „Melyik színes rúd rövidebb a kisujjadnál?“

Érzékszervi tapasztalatok gyűjtése mennyiségekről, darabszámokról, például „Bal kezedbe fogd a sötétkék rudat, csukott szemmel keress nála hosszabbat, rövidebbet, ugyanolyan hosszút!“, „Csukott szemmel dönts el, melyik fonal hosszabb, melyik vastagabb!“, „Melyik zsákban van több gesztenye?“, „Csukott szemmel, hallás alapján dönts el, hogy melyik zsákba ejtettem több gesztenyét!“

„Pénzcsörgető“: a gyerekek csukott szemmel hallgatják, ahogy egy tálba pénzérmeget ejtünk; „Mennyi a tálban lévő pénzérmegek összege?“, „Milyen értékű pénzeket csörgettünk, ha összesen 15 Ft van a tálban?“

„Helyi értékes pénzcsörgető“: különböző hangot adó tálakba ejtjük az érmeget; az egyeseket az egyik tálba, a tízeseket a másikba, tetszőleges sorrendben

Mennyiség megmaradásának vizsgálata, például különböző alakú üvegekbe öntögetéssel

Darabszám megmaradásának vizsgálata, például ugyanannyi korong sűrűn egymás mellett és széthúzva; ugyanannyi korong rendezetlen és rendezett alakzatban

Mennyiségekkel, darabszámokkal kapcsolatos megfigyelések párosítással, összeméréssel a környezetünkben, például „Miből van több? Székből vagy gyerekből? Széklábból vagy asztallábból?“, „Jut-e mindenkinek lufi, pohár, szívószál, csákó?“, „Melyik sál hosszabb?“

Párkereső (2-es, 3-as, 4-es pár) valahányasával előre becsomagolt apró tárgyakkal, az „ugyanannyik“ elnevezése

„Keveredj! Állj meg! Csoportosulj!“ játék

Játék „pöttyöskártyával“, például memóriajáték többféle szabállyal (párt alkot az azonos számosságú, kettő különbségű, együtt 10-et adó)

Játék dominókkal, például csapni kell arra, amelyiken összesen 7 pötty van
Gyorsolvasások tárgyképekkel, „pöttyöskártyákról”

Lufik számának bontása két csapat között a lufik ütögetésével: két csapat a saját térfeléről lufikat ütöget a másik csapat térfelére; tapsra leállnak, megszámlálják, melyik térfélen hány lufi van

„Bontó gép” készítése sajtos és fogkrémes dobozból: a felső nyílásán bedobott apró tárgyakkal (például babszemekkel) megjelenített számot a belsejében lévő elválasztók segítségével felbontja kisebb számokra

„Korongforgatás”: belső kép kialakítása a számok kétfelé bontásáról, például 6 kék korong és 0 piros, jobb szélső korong megfordítása, 5 kék korong és 1 piros, és így tovább

TÉMAKÖR: Számlálás, becslés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

megszámlál és leszámlál; adott (alkalmilag választott vagy szabványos) egységgel meg- és kimér a 20-as számkörben; oda-vissza számlál egyesével, ismeri a következő becslési módszereket: közelítő számlálás, közelítő mérés; becslését finomítja újrabecsléssel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Meg- és leszámlálások egyesével

Meg- és leszámlálások valahányasával, például kettesével, ötösével, négyesével, hármasával oda-vissza 20-as számkörben eszközökkel (például: hétköznapi tárgyak, abakusz, pénz) és eszközök nélkül

Tapasztalatszerzés darabszámok, mennyiségek becslésével kapcsolatban 20-as számkörben

Becslés szerepének, korlátainak megismerése

Becslés során a korábbi tapasztalatok és a becslendő mennyiség tulajdonságainak figyelembevétele

Becslés ellenőrzése párosítással, összeméréssel

Becslések értékelése

FOGALMAK

számlálás, becslés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Hétköznapi helyzetekben történő becslések, mérés számlálással, például „Hány lépés a tanteremtől az ebédlő?”, „Hány evőkanál egy tányér leves?”, „Hány harapással lehet megenni egy almát?”

„Számfuttatás” játék oda-vissza, tetszőleges számról indítva, tetszőleges „lépéssel”, például 20-tól 2-sével visszafelé

Oda-vissza számlálás közben periodikus mozdulatok, például taps elöl, taps fent, taps hátul, ugrás, dobbantás

„Lépj hozzám!” játékos feladat: a játékvezető a kör közepén áll, és egyesével kéri a játékosokat, hogy lépjenek hozzá egyforma lépésekkel, és fogjanak vele kezét, például „Anna, lépj hozzám 5 egyforma lépéssel!”, „Zsolt, lépj hozzám 14 egyforma lépéssel!”

Tevékenységek madzagra fűzött színes gyöngyökkel, például „Húzz külön adott számú gyöngyöt minél gyorsabban!”, „Készíts négy egyforma csoportot!”; a felfűzés lehet összevissza vagy kettesével, ötösével, ... csoportosítva, 20-as, számkörben tetszőlegesen megválasztott számú gyönggyel

Gyufaskatulyákban apró dolgok (például csavarok) számának becslése rázogatóással

TÉMAKÖR: Számok rendezése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- nagyság szerint sorba rendez számokat, mennyiségeket;
- megadja és azonosítja számok sokféle műveletes alakját;
- megtalálja a számok helyét, közelítő helyét egyszerű szávármegyenesen, számtáblázatokban, a szávármegyenesnek ugyanahhoz a pontjához rendeli a számokat különféle alakjukban a 20-as számkörben;
- megnevezi a 20-as számkör számainak egyes szomszédjait,

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Számok nagyság szerinti összehasonlítása bontott alakban is: melyik nagyobb, mennyivel nagyobb

Mennyiségi viszonyok jelölése nyíllal vagy a $<$, $>$, $=$ jelekkel

Sorszámok ismerete, alkalmazása

Számvonal, szávármegyenes alkotása, rajzolása, a számok helyének jelölésével 20-as számkörben

Szávármegyenes irányának, egységének megadása két szám kijelölésével

Leolvasások a szávármegyenesről

Számok, műveletes alakban megadott számok (például: $2+3$; $10-3$; $20-2$, $15+2$) helyének megkeresése a szávármegyenesen 20-as számkörben

Számok, mennyiségek nagyság szerinti sorba rendezése

Számok egyes, páros, páratlan szomszédainak ismerete, megnevezése 20-as számkörben

FOGALMAK

sorszám, szávármegyenes, nagyobb, kisebb, növekedés, csökkenés, egyes számszomszéd

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Ugróiskolába tetszőleges számok írása, a számokon növekvő, majd csökkenő sorban végigugrálás

Számok szemléltetéséhez, összehasonlításához, sorba rendezéséhez „élő szávármegyenes” létrehozása: a tanulók egy, a hátukra ragasztott számot képviselnek, és az értéküknek megfelelően foglalják el a helyüket növekvő vagy csökkenő sorrendben

Számvonal alkotása, például különféle színű gyufaskatulyákból, gyöngyökből
Korongszávármegyes készítése (pirosak és kékek 5-ös vagy 10-es váltakozásban)
Lépkedések különféle, változatosan alkotott számvonalakon
Sorszámok alkalmazása versenyek eredményhirdetésekor
Sorszámok húzása várakozáshoz, például ki hányadik sorát olvassa egy versnek
Kukás játék: mindenki rajzol 5 négyzetet és egy kukát; számokat húznak például 1–20-ig számkártyákból; a húzott számot mindenki beírja valamelyik négyzetbe úgy, hogy a négyzetekben levő számok végül növekvő sorrendben legyenek; ha valaki nem tudja beírni a húzott számot, akkor az a szám megy a kukába; az győz, aki leghamarabb kitölti minden négyzetét
Gyufaskatulyákon számok 0–10-ig, mindben annyi csavar, amelyik szám rá van írva; a számokat lefordítjuk, a skatulyák tömege, rázogatósa segítségével rendezzük növekvő, csökkenő sorrendbe a számokat
„Vigyázz6!” játék
Számbar Kochba „valaminél nagyobb”, „valaminél kisebb” kérdések segítségével

TÉMAKÖR: Számok tulajdonságai

JAVASOLT ÓRASZÁM: 9 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

számokat jellemez tartalmi és formai tulajdonságokkal;
számot jellemez más számokhoz való viszonyával;
ismeri a római számjelek közül az I, V, X jeleket, hétköznapi helyzetekben felismeri az ezekkel képzett számokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

helyesen írja az arab számjeleket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Számok kifejezése művelettel megadott alakokban, például: $7+8$, $20-6$,

Pároság és páratlanság fogalmának alapozása tevékenységgel: párosítással és két egyenlő részre osztással

Számok közti viszonyok megfigyelése, például: adott számnál nagyobb, kisebb valamennyivel, adott számnak a többszöröse

Számok formai tulajdonságainak megfigyelése: számjegyek száma, számjegyek egymáshoz való viszonya

Számok tartalmi, formai jellemzése, egymáshoz való viszonyuk kifejezése kitalálós játékokban

Számjelek olvasása, írása

FOGALMAK

számjegy; egyjegyű, kétjegyű számok; páros, páratlan

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Bontó gép” készítése sajtos és fogkrémes dobozból

Gyorsolvasási gyakorlatok meglévő kártyákról vagy a gyerekek saját készítésű számképeiről, pöttyöskártyáiról
„Korongforgatás”
Shut the box típusú játék két kockával
Számjelek megjelenítése nagymozgásokkal, például számjel alakúra formázott kötélén végiglépkedés, locsolókannával az iskolaudvaron, ujjal írás zsemlemorzsaiba

TÉMAKÖR: Számok helyi értékes alakja

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

érti a számok tízesekből és egyesekből való épülését, tízesek és egyesek összegére való bontását;

érti a számok számjegyeinek helyi, alaki, valódi értékét;

helyesen írja és olvassa a számokat a tízes számrendszerben 20-ig.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Csoportosítások, beváltások valahányasával különféle eszközökkel, például apró tárgyakkal, tojástartóval, színes rudakkal, pénzekkel, abakusszal

Mérések különböző egységekkel és többszöröseikkel

Leltárak készítése az elvégzett tevékenységek alapján nem tízes számrendszerekben (főleg 3-asával, 4-esével, 2-esével való csoportosítást követően)

Csoportosítások, beváltások tízesével különféle eszközökkel, például: apró tárgyak, tojástartó, építőkockák, pénzek, abakusz

Leltárak készítése 10-esével történő csoportosítások, beváltások után

Számok tízesekre és egyesekre bontott alakjainak előállítás és felismerése nem csak helyi érték szerint rendezett alakban

Számok írása, olvasása számrendszeres, azaz helyi értékes alakjukban, 20-as számkörben

FOGALMAK

csoportosítás, beváltás, leltár, bontott alak, tízes, egyes

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Adott számosságú apró dolog csomagolása csoportmunkában, az elkészült csomagolások alapján leltárkészítés

Adott számosságú apró dolog csomagolása csoportmunkában hármassával, majd ugyanannyi csomagolása négyesével; a csomagolások alapján készült leltárak összehasonlítása

Csomagolások leltárak alapján

Csomagolások átlátszatlan és átlátszó csomagolással

Csoportosítások rajzolt képeken

Leltárak kiolvasása különböző csoportosítások (köztük tízesével is) után

TÉMAKÖR: Mérőeszköz használata, mérési módszerek

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

megbecsül, mér alkalmi és szabványos mértékegységekkel hosszúságot, tömeget, űrtartalmat és időt;

helyesen használja a hosszúságmérés, az űrtartalom mérés és a tömeg mérés szabványegységei közül a következőket: dm, m, , dl, l, kg;

ismeri az időmérés szabványegységeit: az órát, a napot, a hetet, a hónapot, az évet;

ismer hazai és külföldi pénzcímleteket 20-as számkörben;

alkalmazza a felváltást és beváltást különböző pénzcímletek között;

összeveti azonos egységgel mért mennyiség és mérőszáma nagyságát, összeveti ugyanannak a mennyiségnek a különböző egységekkel való méréskor kapott mérőszámait;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Változatos mennyiségek érzékszervi összehasonlítása

Változatos mennyiségek közvetlen összemérése

Változatos mennyiségek összemérése közvetítő segítségével

Mérési módszerek megismerése

Mennyiségek becslése, megmérése, kimérése választott alkalmi egységekkel, például: arasz, lépés, pohárnyi, kanálnyi, tenyéryi

Mennyiségek becslése, megmérése, kimérése választott objektív egységekkel, például: pálcikák, színes rudak

Tapasztalatszerzés a mennyiségről mint az egység többszöröséről

Mennyiségek becslése, megmérése, kimérése szabványmértékegységek közül a következőkkel: dm, m; dl, l; kg

Hétköznapi tapasztalatok szerzése a szabványmértékegységek nagyságáról

Szabványos mérőeszközök használata

Időbeli tájékozódás, időbeli periódusok megismerése; időbeli relációt tartalmazó szavak értelmezése

Az időmérés egységeinek megismerése: óra, nap, hét, hónap, év

Egész órák leolvasása különféle analóg és digitális órákról

Különböző hazai és külföldi pénzek címleteinek megismerése 20-as számkörben szituációs játékokban

FOGALMAK

összehasonlítás, mérés, mérőeszköz, mérőszám, mértékegység, hosszúság, űrtartalom, tömeg, idő, dm, m, dl, l, kg, óra, nap, hét, hónap, év

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Különböző hangok összehasonlítása, például „Melyik hang hosszabb-rövidebb, magasabb-mélyebb, hangosabb-halkabb?”

Különböző tömegű tárgyak, gyümölcsök, gesztenyék tömegének összehasonlítása érzésre két kézzel, majd ellenőrzése vállfamérleggel

Vállfamérleg és színes rudak segítségével különböző tömegek összemérése, a kettő közti különbség meghatározása

Hosszúság mérése arasszal, lépéssel, tyúklépéssel
Hosszúság mérése egyforma pálcikákkal, egyforma színes rudakkal
Mérőszalag készítése tenyér és ujj léptékekkel; színes rudak által meghatározott léptékekkel

TÉMAKÖR: Alapműveletek értelmezése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

helyesen értelmezi a 20-as számkörben az összeadást, a kivonást
hozzákapcsolja a megfelelő műveletet adott helyzethez, történéshez, egyszerű szöveges feladathoz;
értelmezi a műveleteket megjelenítéssel, modellezéssel, szöveges feladattal;
helyesen használja a műveletek jeleit;
megérti a következő kifejezéseket: tagok, összeg, kisebbítendő, kivonandó, különbség, tényezők,
szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveleteket megérti;
szöveget, ábrát alkot matematikai jelekhez, műveletekhez.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

helyesen használja a műveletek jeleit;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Összeadás és kivonás értelmezései darabszám és mérőszám tartalommal valóságos helyzetekben, tevékenységekkel, képpárokkal, képekkel, történetekkel

Összeadás, kivonás értelmezése mint hozzáadás és elvétel

Összeadás, kivonás értelmezése mint egyesítés, és mint az egészből az egyik rész meghatározása

Összeadás, kivonás értelmezése mint összehasonlítás: valamennyivel kevesebb, valamennyivel több

Kivonás értelmezése mint különbség kifejezése

Egyenlővé tevés tevékenységekkel és számokkal.

Történésről, kirakásról, képről többféle művelet értelmezése, leolvasása, lejegyzése

Műveletről kirakás, kép, szöveges feladat készítése; műveletek eljátszása, lerajzolása, szöveggel értelmezése

Szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveletek megértése tanítói segítséggel

FOGALMAK

összeadás, kivonás, összeg, különbség, , művelet, egyenlővé tevés,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Az összeadás, kivonás többféle értelmezésének lejátszása konkrét dolgokkal, például gyümölcsökkel, virágokkal, gesztenyékkel

Összeadás, kivonás kirakása univerzális modellekkel (például ujjakkal), korongokkal, színes rudakkal

Egyesítéses összeadás értelmezéséhez tárgyak mérése színes rudakkal, kupakokkal vállfamérlegen

Hozzátevéses összeadás lejátszása játéktáblán való lépegetéssel

„Feladatküldés”: műveletről rajz, szöveg készítése

Összeadás, kivonás abakuszon, szorobánon

TÉMAKÖR: Alpműveletek tulajdonságai

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

számolásaiban felhasználja a műveletek közti kapcsolatokat, számolásai során alkalmazza konkrét esetekben a legfontosabb műveleti tulajdonságokat;

megold hiányos műveletet, műveletsort az eredmény ismeretében, a műveletek megfordításával is;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Műveleti tulajdonságok megfigyelése változatos tevékenységek alapján: tagok, tényezők felcserélhetősége $9+6 = 6+9$; A megértett műveleti tulajdonságok alkalmazása számolási eljárásokban, szöveges feladatokban, ellenőrzésnél

Hiányos műveletek és műveletsorok megoldása az eredmény ismeretében a művelet megfordításával is 20-ig

Műveletekben szereplő számok változtatása közben az eredmény változásának megfigyelése

Műveletek közötti kapcsolatok megfigyelése és alkalmazása ellenőrzésnél

FOGALMAK

Nincs új fogalom.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Babos” játék összeadások és kivonások közti kapcsolatok megértéséhez, például a tanuló bal kezében 5 babszem van, jobb kezében 6; bal és jobb kéz egymás mellé téve „5+6 az ugyanannyi, mint 11”, a két kéz keresztbe téve „6+5 az 11”, a bal kéz hátra téve „11-5 az 6”, bal kéz visszahozása után a jobb kéz hátra téve „11-6 az 5”

Műveletsor lejátszása egymás mellé állított dobozokba apró tárgyak pakolásával, majd a műveletsor visszafelé való lejátszása

TÉMAKÖR: Szóbeli számolási eljárások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 11 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

alkalmazza a számolást könnyítő eljárásokat;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Számolási eljárások a műveletek értelmezései alapján 20-as számkörben

Számolási eljárások szám- és műveleti tulajdonságok felhasználásával 20-as számkörben

Bontások és pótlások alkalmazása

Számhoz számszomszédainak hozzáadása ($6+7=6+6+1=7+7-1$) és a nekik megfelelő kivonások elvégzése (13-6, 13-7)

Tízestlépéses összeadás, kivonás bontások és 10-re pótlások alkalmazásával

10 és 20 közötti számok és egyjegyűek összeadása, kivonása a 10-nél kisebb számokra vonatkozó összeaddással, kivonással való analógia alapján

Különböző számolási eljárások megismerése és a tanuló számára legkézenfekvőbb kiválasztása, begyakorlása, például: $7+8=8+7=7+7+1=8+8-1=7+3+5=8+2+5=7+10-2$

FOGALMAK

Nincs új fogalom.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Mérőszalagon számok hozzáadása és elvétele színes rudak tetszőleges számhoz való hozzáillesztésével, például sötétkék színes rúddal 9 hozzáadása és elvétele; az analógiák megfigyelése

Egyenlő tagok összeadása ujjak segítségével

„Hány ujjadat fogom? Hány ujjadat nem fogom?” játékos feladat párban

Számképek felidézése, számok különböző tagolásainak megválasztása számolási eljárások során

Tojástartóval a 10-re pótlás és tízesátlépés lejátszása

Azonos művelet kapcsán a tanulók egyénileg alkalmazott számolási eljárásainak megfogalmazása, megosztása

„Boltos játék”: csak kerek tízesekkel lehet fizetni, a boltos visszaad

TÉMAKÖR: Fejben számolás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 11 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

fejben pontosan összead és kivon a 20-as számkörben;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Fejben számolás egyes lépéseinek megértése, begyakorlása eszközökkel; az eszközök szükség szerinti használata feladatok megoldása során

Fejben számolás 20-as számkörben

FOGALMAK

kerek tízes

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Boltos játék”
„Számfuttatás” játék
Láncszámolások
„Hajtogató”
Egy képről többféle művelet olvasása

TÉMAKÖR: Alkotás térben és síkon

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

szabadon épít, kirak formát, mintát adott testekből, síklapokból;
minta alapján létrehoz térbeli, síkbeli alkotásokat;
sormintát, síkmintát felismer, folytat;
alkotásában követi az adott feltételeket;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Építés térbeli építőelemekből, testekből szabadon, másolással, megadott feltétel szerint

Építés egyszerűbb nézetek, egyszerűbb alaprajzok alapján

Síkbeli alkotások szabadon, másolással, megadott feltétel szerint: kirakások mozaiklapokkal, nyírás, tépés, hajtogatás, alakzatok határvonalainak elkészítése pálcákból, rajzolás (szabad kézzel, vonalzóval, alaklemezzel)

FOGALMAK

alaprajz

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Színes rudakból, legóból, építőkockákból, dobozokból, hengerekből (például vécépapír guriga) városépítés, várépítés

„Szobasarok” cipősdobozból, behelyezett játék megvilágítása 3 irányból, árnyékok megfigyelése

„Szobasarok” négyzethálós falaira rajzolt árnyékok alapján építés színes rudakból

Kirakások mozaiklapokból, logikai készlet elemeiből

Rövid ideig látott képről másolat készítése a vizuális memória fejlesztésére

„Telefonos játék”

Papírharmonika hajtása, a hajtások szélén nyírások, a papírlap szétnyitása után az ismétlődő minta megfigyelése, például egymás kezét fogó gyerekek

Terítő, hópehely készítése hajtogatott papírból való nyírással

Transzformációk

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

tapasztalattal rendelkezik mozgással, kirakással a tükörkép előállításáról;

szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon; megépíti, kirakja, megrajzolja hálón, jelölés nélküli lapon sablonnal, másolópapír segítségével alakzat tükörképét ellenőrzi a tükrözés helyességét tükör vagy másolópapír segítségével; követi a sormintában vagy a síkmintában lévő szimmetriát;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Szimmetriák, tükörképek megfigyelése a természetes és az épített környezetben térben és síkban

Tárgyak, építmények, képek tükörképének megfigyelése térben, síkban tükör segítségével

Tárgyak, építmények, képek tükörképének kirakása, előállítása különböző tevékenységek során; a kapott alakzat ellenőrzése tükör segítségével

Síkbeli alakzatok tükörtengelyeinek keresése tükörrel, hajtogatással

FOGALMAK

tükörkép, tükörtengely

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Tükörjáték” során a pár egyik tagja az eredeti, a másik pedig a tükörkép

Építések, mozgások úgy, hogy a két kéz egyszerre ugyanazt csinálja egymás tükörképéül

Szimmetria tengelye szerint két különböző színnel színezett szív vizsgálata tükörrel; megadott ábrák vizsgálata, „Előállítható-e az adott szív és tükör segítségével az ábra? Ha igen, akkor hogyan?”

Papírlap egyik oldalára festékpaca nyomása, a papír másik felének ráhajtása, a papír szétnyitása, a készült minta kiegészítése

Összehajtott papírból alakzat kivágása

Néhány kirakott logikai lap (színes rúd) tükörképének megépítése függőleges tengelyre nézve, vízszintes tengelyre nézve (ahogy a tóban látszik)

TÉMAKÖR: Alakzatok geometriai tulajdonságai

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

megkülönböztet, azonosít egyedi konkrét látott, hallott, mozgással, tapintással érzékelhető tárgyat, dolgot, helyzeteket, jeleket;

személyek, tárgyak, dolgok, szavak, számok közül kiválogatja az adott tulajdonsággal rendelkező összes elemet;
két meghatározott tulajdonság egyszerre történő figyelembevételével szétválogat adott elemeket: tárgyakat, személyeket, szavakat, számokat, alakzatokat;
megkülönbözteti és szétválogatja szabadon választott vagy meghatározott geometriai tulajdonságok szerint a gyűjtött, megalkotott testeket, síkidomokat;
megfigyeli az alakzatok közös tulajdonságát, megfelelő címkéket talál megadott és halmazokba rendezett alakzatokhoz;
megtalálja a közös tulajdonsággal nem rendelkező alakzatokat;
megnevezi a tevékenységei során előállított, válogatásai során előkerülő alakzatokon megfigyelt tulajdonságokat;
megnevezi a sík és görbült felületeket, az egyenes és görbe vonalakat, szakaszokat tapasztalati ismeretei alapján;
megnevezi a háromszögeket, négyszögeket, köröket;

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

különbséget tesz testek és síkidomok között;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Válogatások előállított vagy megadott testek között szabadon

Testek és síkidom modellek megkülönböztetése

Testek jellemző tulajdonságainak keresése, megfigyelése, megnevezése: sík vagy görbe felületek, „lyukas – nem lyukas”, „tömör”, „bemélyedése van”, „tükrös”

Sokféle alakú testek közül a gömb és a szögletes testek kiemelése érzékszervi tapasztalatok alapján

Téglatest lapjainak megszámlálása

Válogatások előállított vagy megadott síkidomok között szabadon

Síkbeli alakzatok jellemző tulajdonságainak keresése, megfigyelése, megnevezése: egyenes vagy görbe határvonalak, „lyukasság”, „szögek beugrása”, „tükrösség”

Háromszögek, négyszögek, körlapok felismerése, kiválogatása, megnevezése

Téglalap oldalainak és csúcsainak megszámlálása

Téglalap átlóinak és tükör tengelyeinek megfigyelése

FOGALMAK

test, síkbeli alakzat; sík, görbe felület; egyenes, görbe vonal; oldal, csúcs, lap, körlap, háromszög, négyszög, téglalap, négyzet

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Olyan tárgycsoportban végzett válogatás, ami lehetőséget ad több szempont szerinti válogatásra (például: anyaguk szerint, színük szerint, alakjuk szerint); a figyelem ráirányítása a tárgyak alakja szerinti válogatásokra

Különböző hétköznapi tárgyak körülrajzolása, például plüssmackó, gumilabda, olló, dobókocka, kules; a körülrajzolások tapasztalatainak megbeszélése

Kakukktójásjátékok, felismerő játékok, párkereső játékok kézbe fogható tárgyakkal, testekkel; letakart tárgyakkal, testekkel „vakon” tapogatva; hétköznapi tárgyakkal készült fotókkal

Kakukktójásjátékok, felismerő játékok, párkereső játékok kézbe fogható síkidomokkal

Négyszögek készítése szívószáלבól, annak megfigyelése, hogy az oldalak hosszúsága nem határozza meg az alakot

Szöges táblán alakzatok kifeszítése gumikarikával megadott minta alapján vagy megadott feltétel szerint

Különbéféle ponthálókon, rácsokon alakzatok másolása megadott minta alapján vagy rajzolás megadott feltétel szerint

TÉMAKÖR: Tájékozódás térben és síkon

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

helyesen használja az irányokat és távolságokat jelölő kifejezéseket térben és síkon; tájékozódik lakóhelyén, bejárt terepen: bejárt útvonalon visszatalál adott helyre, adott utca és házszám alapján megtalál házat;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Irányokat, távolságokat jelölő szavak jelentésének megismerése térben és síkban tevékenységekkel és játékos szituációkkal

Tájékozódást segítő játékok, tevékenységek nagymozgásokkal

Útvonalak bejárása utánzással; az útvonal tudatosítása

Bejárt útvonal újrajárása emlékezetből

Téri tájékozódás mozgással, tárgyak mozgatásával

Függőleges és vízszintes síkon való tájékozódás tárgyak elhelyezésével, mozgatásával, például „fölé”, „alá” többféle értelmezése

Térbeli és síkbeli elhelyezkedést kifejező szavak jelentésének megismerése játékos tevékenységekkel

Irány és állás megfigyelése, követése az olvasáshoz, íráshoz kapcsolódva

FOGALMAK

jobb, bal, le, fel, előtte, mögötte, mellette, kint, bent, előre, hátra, távolabb, közelebb

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Hideg-meleg” játék kincskeresésre

Irányokat jelölő szavak értelmezése térben és síkon, például tolltartó helyezése a szék mellé balra, jobbra, fölé, alá úgy, hogy a székhez nem nyúlunk; majd ceruza helyezése a füzet mellé balra, jobbra, fölé (!), alá (!) úgy, hogy a füzethez nem nyúlunk

Tájékozódás a babaházban: jobbra, balra, előre, hátra, fel, le; tájékozódás labirintusban és négyzethálós mintákon: jobbra, balra, előre, hátra, fel, le; tájékozódás vonalrendszerbe rajzolt házban és a ház „utcájában”: jobbra, balra, előre, hátra, fel, le

„Telefonos” játék logikai lapokkal, mozaiklapokkal, színes rudakkal

„Különbségkereső” játék párban: két tanuló hátára ragasztott egy-egy kép közötti különbségek megtalálása

Ismert útvonal leírása szóban, például: „Hogyan jutsz az iskolából a játszótérre?”

Bekötött szemű gyerek irányítása adott célhoz, a célban a kendő levétele után azonos úton visszatalálás a kiindulóponton
Sztuációs játékban színházjegyek, mozijegyek alapján ülőhelyek megtalálása

TÉMAKÖR: Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 9 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

részt vesz memóriajátékokban különféle tulajdonságok szerinti párok keresésében;
megfogalmazza a személyek, tárgyak, dolgok, időpontok, számok, testek, síklapok közötti egyszerű viszonyokat, kapcsolatokat;
érti a problémákban szereplő adatok viszonyát;
megfogalmazza a felismert összefüggéseket;
összefüggéseket keres sorozatok elemei között;
megadott szabály szerint sorozatot alkot; megértett probléma értelmezéséhez, megoldásához sorozatot, táblázatot állít elő modellként;
tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott periodikus sorozatokat folytat;
elsorolja az évszakokat, hónapokat, napokat, napszakokat egymás után, tetszőleges kezdőponttól is;
ismert műveletekkel alkotott sorozat, táblázat szabályát felismeri; ismert szabály szerint megkezdett sorozatot, táblázatot helyesen, önállóan folytat;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Adott viszonyban lévő, adott összefüggésnek megfelelő párok keresése
Személyek, tárgyak, dolgok, számok, testek, síklapok között megjelenő kapcsolatok megfigyelése, felfedezése
Számpárok, számhármak közötti kapcsolatok felfedezése, jellemzése
A problémákban szereplő adatok viszonyának felismerése, például: időrend, nagyságviszonyok, változások, egyenlőségek
Megfigyelt kapcsolatok megfordítása, például Anna alacsonyabb, mint Berci, Berci magasabb, mint Anna
Változó helyzetek megfigyelése, a változás jelölése nyíllal
Sorozatok képzése tárgyakkal, mozgással, hanggal, valamilyen logikai készlet elemeivel, számokkal
Összefüggések keresése egyszerű sorozatok elemei között
Sorozat alkotása közösen értelmezett szabály szerint
Tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott egyszerű periodikus sorozatok folytatása
A mindennapi életünkben jól ismert periódusok megfigyelése: évszakok, hónapok, hetek napjai, napszakok
Elkezdett sorozatok, táblázatok egyszerű szabályának felismerése

FOGALMAK

szabály, sorozat, számsorozat, növekvő, csökkenő, kapcsolat, számpár, számhármás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Kakuktkojás-kereső játékok

„Mi változott?” játék

Ismétlődő mozgásos cselekvések, például tapsolás, dobolás, dobbantás, koppantás, ugrás, guggolás, tapsolás, dobolás, dobbantás, koppantás, ugrás, guggolás...

Alakzatokkal kirakott periodikus sorozat lejátszása, például 2 háromszög, 1 kör ismétlődik; a háromszögre tapsolunk, a körre dobbantunk

Ismétlődő ritmusjelek letapsolása

Sorozatok kirakása szöges táblán kifeszített alakzatokkal

„Milyen nap lesz?” fejtörők: például egy hét múlva; holnapután, ha tegnapelőtt hétfő volt

Kapcsolatok megfigyelése oda-vissza, például: szülő-gyerek, testvér, osztálytárs; alacsonyabb, magasabb, egyforma magas; idősebb, fiatalabb, ugyanannyi idős

TÉMAKÖR: Adatok megfigyelése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

adatokat gyűjt a környezetében;

adatokat rögzít későbbi elemzés céljából;

gyűjtött adatokat táblázatba rendez, diagramon ábrázol;

adatokat gyűjt ki táblázatból, adatokat olvas le diagramról;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Minőségi és mennyiségi tulajdonsággal kapcsolatos adatok megfigyelése, gyűjtése, rögzítése

Tevékenységek során kapott adatok lejegyzése

Közös tevékenységek során szerzett adatok alapján egyszerű diagram készítése kirakással, rajzzal

Egyszerű diagramról adatok, összefüggések leolvasása közösen

Egyenlő adatok keresése, legkisebb, legnagyobb kiválasztása

FOGALMAK

adat, diagram

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Tornasor” játék: a tanulók oszlopokba rendeződnek valamilyen szempont szerint, például ki melyik hónapban, évszakban született; mekkora a lábmérete, kisujj mérete; hány betűből áll a neve

Versenyek eredményének feljegyzése, például „Ki tud több gyufaszálat egyesével felvenni a földről egy perc alatt?”; a versenyzők eredményének rögzítése négyzethálós papíron

Saját testméretek mérése, a kapott adatok elemzése, például fejkörfogat lemérése fejdísz készítéséhez papírcsíkkal, majd a papírcsíkok felragasztása függőlegesen egymás mellé; helyből távolugrás lemérése spárgával, spárgák felragasztása
Sajtos dobozokból oszlopdiagram építése, például „Kedvenc reggeli italdod”

TÉMAKÖR: Valószínűségi gondolkodás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 2 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

részt vesz olyan játékokban, kísérletekben, melyekben a véletlen szerepet játszik; tapasztalatai alapján különbséget tesz a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” események között; megítéli a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” eseményekkel kapcsolatos állítások igazságát;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Részvétel valószínűségi játékokban; intuitív esélylatolgatás, tipp megfogalmazása

Valószínűségi kísérletek végzése, események megfigyelése

Játékos tapasztalatszerzés a véletlenről, a biztosról és a lehetetlenről

„Biztos”, „lehetséges, de nem biztos” és „lehetetlen” események megfigyelése kísérletek során

FOGALMAK

véletlen; „biztos”, „lehetséges, de nem biztos”, „lehetetlen” esemény; tipp

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Kukás” játékok

„Macska-egér harc” játék: 20 mezőből álló pályán haladnak a bábuk, az egér indul, 1-2-3-4-es dobásokra haladhat a dobott értéknek megfelelően, a macska pedig 5-6-os dobásra; utoléri-e a macska az egeret, mielőtt az egér a 20-as mezőn lévő egérlukba ér?

„Teknős és nyúl” játék: 20 mezőből álló pályán haladnak a „versenyzők”; teknős 1-2-3-4-es dobásra mozdul, nyúl 5-6-ra; az nyer, aki hamarabb ér célba

Tippelős feladat: a tanulók házi kedvencei nevének felírása cetlikre; fajonkénti csoportosításuk (kutya, macska, akvárium stb.); a csoportosítás alapján oszlopdiagram készítése; a cetlik kalapba gyűjtése, majd húzás a kalapból; húzás előtt az oszlopdiagram jellemzőinek figyelembevételével tippelés, hogy milyen állat nevét húzzuk majd ki a kalapból

Valószínűségi kísérletek, például: 3 piros, 3 kék golyó közül 3 golyó húzása, majd 1 piros és 5 kék golyó közül 3 golyó húzása; „Melyik esetben könnyebb 3 egyformát húzni?”, „Tippelj!”, „Végezz 20-20 kísérletet!”

Kockákra számokat írunk a szabályostól eltérő módon, például 1; 2; 2; 3; 3; 4; játék ezekkel a kockákkal (Sárkányok erdeje játék)

A fejlesztés várható eredményei az első évfolyam végén, a továbbhaladás feltételei:

- Tudja tárgyak, személyek, számok tulajdonságairól eldönteni, hogy igazak vagy hamisak. (pl. színéről, alakjáról, egymáshoz viszonyított nagyságáról vagy helyzetéről).
- Legyen képes tárgyakat szétválogatni megnevezett tulajdonságaik alapján. (színe, alakja, nagysága, helyzete)
- Legyen képes tárgyakat, jeleket, számokat nagyság szerint sorba rendezni, tudja megmondani melyik nagyobb, kisebb.
- Tudja használni a mennyiségek összehasonlításánál a $<$ $>$ $=$ jeleket.
- Tudja megkeresni a számok helyét a szávármegyenesen.
- Tudjon tárgyakat meg-és leszámolni egyesével 20-ig.
- Ismerje, tudja olvasni és leírni számjegyeket 20-ig
- Tudjon rajzról leolvasni és leírni összeadást kivonást.
- Alakuljon ki a pontos műveletfogalma, legyen képes pontos műveletvégzésre a 20-as számkörben.
- Tudjon egyszerű szöveges feladatokat értelmezni rajzzal, művelettel megoldani.
- Tudjon két mennyiséget (hosszúság tömeg, űrtartalom) összehasonlítani becsléssel, összeméréssel.
- Tudja jellemezni a játékos tevékenység során bekövetkező „események”-et a „biztos”, „lehet” és „valószínű” szavakkal kevés tévesztéssel.

2. évfolyam

Óraszám: 148 óra / tanév

4 óra / hét

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
1.Gondolkodási módszerek	
Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata	4
Rendszerezés, rendszerképzés	4
Állítások	4
Problémamegoldás	5
Szöveges feladatok megoldása	6
2. Aritmetika, algebra	
Szám és valóság kapcsolata	10
Számlálás, becslés	7
Számok rendezése	6
Számok tulajdonságai	9
Számok helyi értékes alakja	6
3. Aritmetika, algebra – alpműveletek	
Alpműveletek értelmezése	10

Alapműveletek tulajdonságai	8
Szóbeli számolási eljárások	12
Fejben számolás	10
4. Aritmetika, algebra – mérés, mennyiségi viszonyok	
Mérőeszköz használata, mérési módszerek	9
5. Geometria	
Tájékozódás térben és síkon	4
Alakzatok geometriai tulajdonságai	6
Alkotások és Transzformációk térben, síkban	4
6.Függvények és sorozatok	
Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése	9
7. Statisztika és valószínűség	
Adatok megfigyelése	4
Valószínűségi gondolkodás	4
Differenciált fejlesztés, gyakorlás, értékelés	7
Összes óraszám:	148

TÉMAKÖR: Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megnevezi egy adott tulajdonság szerint ki nem válogatott elemek közös tulajdonságát a tulajdonság tagadásával;
- barkochbázis valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket;
- halmazábrán is elhelyez elemeket adott címkék szerint;
- adott, címkékkel ellátott halmazábrán elhelyezett elemekről eldönti, hogy a megfelelő helyre kerültek-e; a hibás elhelyezést javítja;
- talál megfelelő címkéket halmazokba rendezett elemekhez;
- megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen használja a „mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük...”, „egyik sem...” és a velük rokon jelentésű szavakat;
- két szempontot is figyelembe vesz egyidejűleg;
- két meghatározott tulajdonság egyszerre történő figyelembevételével szétválogat adott elemeket: tárgyakat, személyeket, szavakat, számokat, alakzatokat;
- megfogalmazza a halmazára egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket;
- megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Elkezdett válogatás során létrejövő halmazelemek közös tulajdonságának felismerése, megnevezése; címkézés, a válogatás folytatása

Megadott elemek egy tulajdonság szerinti kétfelé válogatása; a logikai „nem” használata a tulajdonság tagadására

Halmazok képzése tagadó formában megfogalmazott tulajdonság szerint, például *nem piros*

Konkrét tárgyak, készletek elemeinek halmazokba rendezése mozgásos tevékenységgel

Elemek elhelyezése halmazábrában

Tulajdonságok alapján igaz állítások megfogalmazása

FOGALMAK

tulajdonság, azonos, különböző, logikai „nem”

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Activity-típusú játék különféle témakörökben mutogatással, rajzolással, körülírással

Logikai lapokból „kígyó” készítése, a szomszédos elemek között 1-2-3-4 eltérő tulajdonsággal

Táblás stratégiai játék, logikai lapokkal

Tanulók, tárgyak válogatása hulahoppkarikán belülre és kívülre

Átlátszó dobozokba logikai készlet elemeinek válogatása; részhalmazra vezető válogatás esetén a dobozok egymásba helyezése tanulói ötlet alapján

TÉMAKÖR: Rendszerezés, rendszerképzés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- két, három szempont szerint elrendez adott elemeket többféleképpen is; segédeszközként használja a táblázatos elrendezést és a fadiagramot;
- megkeresi egyszerű esetekben a két, három feltételnek megfelelő összes elemet, alkotást; megfogalmazza a rendezés felismert szempontjait;
- megkeresi két, három szempont szerint teljes rendszert alkotó, legfeljebb 48 elemű készlet hiányzó elemeit, felismeri az elemek által meghatározott rendszert.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Barkochbázás során felesleges kérdések kerülése, felismerése

Adott halmaz elemeinek rendszerezése a tanító irányításával

Különféle logikai készletek esetén (teljes rendszert alkotó legfeljebb 24 elemnél) a hiány felismerése a rendszerező tevékenység elvégzése után

Feltételeknek megfelelő alkotások felsorolása egyszerű esetekben: két feltétel esetén, kis elemszámú problémánál

FOGALMAK

Nincs új fogalom.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Királyos” játék logikai lapokkal párban: egy kiválasztott elem jelképezi a királyt; az egyik játékos olyan lapot választ, ami a királytól két tulajdonságban tér el, a másik játékosnak olyan lapot kell választania, ami a királytól és a társa által választott laptól is két-két tulajdonságban tér el; a következő körben szerepcsere; veszít, aki nem tud rakni

Két szempont szerint elemek táblázatba rendezése, hiányzó elem megtalálása

Öltöztethető papírbaba különböző öltözékeinek kirakása

Többgombócos fagyaltok összeállítása színes korongokkal

Különböző „vonatok” kirakása megadott színes rudakból

Adott feltételeknek megfelelő építmények, szőnyegezések színes rúddal

Piros-fehér-zöld csíkokból 3 sávós zászlók összeállítása

Táncpárok, kézfogások szituációs játékokkal

TÉMAKÖR: Állítások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

tudatosan emlékezetébe vés szavakat, számokat, utasítást, adott helyzetre vonatkozó megfogalmazást;

hiányos állításokat igazá tevő elemeket válogat megadott alaphalmazból;

egy állításról ismeretei alapján eldönti, hogy igaz vagy hamis;

ismeretei alapján megfogalmaz önállóan is egyszerű állításokat;

példákat gyűjt konkrét tapasztalatai alapján matematikai állítások alátámasztására.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Egyszerű, lezárt hiányos állítások igazságának megítélése

Egyszerű hiányos állítások kiegészítése igazzá vagy tévessé konkrét elemek, elempárok nevének, jelének behelyettesítésével, például személyek, tárgyak, színes rudak, formák

FOGALMAK

igaz-hamis

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Telefonos” játék párban vagy csoportban: az egyik játékos elkészít egy alkotást (tárgyakból, színes rudakból, alakzatokból, számokból) úgy, hogy más ne láthassa; ezután az alkotásról mond mondatokat, ami alapján a többieknek is ugyanazt kell létrehozniuk; lehet kérdezni, ha nem elegendő a megadott információ; ha mindenki kész, ellenőrzik az alkotásokat

„Rontó” játék: logikai lapokból, számokból, formákból alkotott kiinduló halmaz elemeire igaz állítás megfogalmazása, ennek elrontása egy új elemmel, majd új igaz állítás megfogalmazása az új halmazra, és így tovább

„Jancsi bohóc azt mondja, hogy...” játék: állítások értékelése tárcsával, például zöld (mosolygós fej), ha igaz, piros (szomorú fej), ha hamis
„Mi kerülhet a dobozba?” játék: egy hiányos állítás változója egy doboz, amibe tárgyakat helyezve egészítjük ki a mondatot, majd döntünk az állítás igazságáról
„Foltozós” feladat: lyukas papírcsíkon hiányos állítás, például „A hmm-hmm-nek négy lába van”; ha úgy helyezük a papírcsíkot, hogy a lyukon keresztül egy kutya képe látszik, akkor igaz az állítás, ha egy rigó képe látszik, akkor hamis

TÉMAKÖR: Problémamegoldás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

a problémamegoldás során a sorrendben végzett tevékenységeket szükség szerint visszafelé is elvégzi;
megoldását értelmezi, ellenőrzi;
kérdést tesz fel a megfogalmazott probléma kapcsán;
tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetési szöveges feladatokat;
egy- és többszemélyes logikai játékokban döntéseit mérlegelve előre gondolkodik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Egy- és kétlépéses cselekvéssor, művelet sor elvégzése visszafelé is
Ismert problémák, feladatok megoldása változatos formákban
Részvétel egy- és többszemélyes logikai játékokban

FOGALMAK

Nincs új fogalom.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Boltos” játék frontálisan irányítva vagy párban vagy csoportban: a tanító egy bolt kirakatát rendez be (valós tárgyakkal vagy képekkel), és megadja a termékek árait; a tanulók a kirakatot nézve vizsgálják a termékeket és azok árait, boltost és vevőt választanak, vásárolnak játékpénzekkel, adott feltételnek megfelelő különféle kifizetéseket gyűjtenek

Útvonal keresése térbeli és síkbeli labirintusokban

Origamik készítése

Cselekvéssor visszafelé lejátszása, például: megfordítható napi tevékenységek végzése oda-vissza, útvonalak bejárása, visszatalálás

Lánccsék lejátszása

Mesékben valamely cselekvés, körülmény változtatása esetén a következmények átgondolása: „Mi lenne, ha ...”; Kalandválasztós történetek, például: Varró Dániel: Leprikónok átka

Műveletsor lejátszása sorba állított dobozokba apró tárgyak pakolásával, majd a műveletsor lejátszása visszafelé

Egyszerűbb táblás logikai, stratégiai játékok; kártyajátékok

Logikai rejtvények egyszerűbb feladványai, például: sudoku (kisebb méretű, állatokkal, növényekkel...), Lakótelepi panoráma, futoshiki (több-kevesebb sudoku), binary sudoku

TÉMAKÖR: Szöveges feladatok megoldása

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

megkülönbözteti a lényeges és a lényegtelen adatokat;

az értelmezett szöveges feladathoz hozzákapcsol jól megismert matematikai modellt;

a megválasztott modellen belül meghatározza a keresett adatokat;

a modellben kapott megoldást értelmezi az eredeti problémára; arra vonatkoztatva ellenőrzi a megoldást;

választ fogalmaz meg a felvetett kérdésre;

önállóan értelmezi a hallott, olvasott matematikai tartalmú szöveget;

nyelvi szempontból megfelelő választ ad a feladatokban megjelenő kérdésekre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Adatok gyűjtése, lényeges adatok kiemelése tanítói segítséggel

Kérdés értelmezése, a keresendő adatok azonosítása tanítói segítséggel

Adatok és azok kapcsolatainak megjelenítése valamilyen egyszerűsített rajz, matematikai modell segítségével, például művelet, nyíldiagram, halmazábra, sorozat tanítói segítséggel

Ismeretlen adatok meghatározása a modellen belül

Megoldás értelmezése az eredeti problémára, és ellenőrzés a szöveg szerinti szituációban

Nyelvileg és matematikailag helyes válasz megfogalmazása

Egy-, kétlépéses alpműveletekkel leírható szöveges feladatok megoldása tanítói segítséggel

Szöveges feladatok alkotása hétköznapi szituációkhoz, képekhez, képpárokhoz, adott matematikai modellhez, számfeladathoz

FOGALMAK

szöveges feladat, adat, ismeretlen adat, információ, ellenőrzés, szöveges válasz

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Beszélgetés, történetmesélés eseményképekről, ábrákról szabadon és egy-egy részletre fókuszálva is

Relációs szókincs fejlesztése konkrét megjelenítéssel, például: „Ki az idősebb?”, „Kinek van kettővel több ceruzája?”, „Hány gombóc fagyit tudunk megenni összesen?”

Adott szituációt leíró minél több mondat gyűjtése csoportban, például „A bal kezemben 2-vel több ceruza van, mint a jobb kezemben”, „A jobb kezemben 2-vel kevesebb ceruza van, mint a bal kezemben”, „Ha a jobb kezembe még 2 ceruzát veszek, akkor ugyanannyi lesz, mint a bal kezemben”, „Ha a bal kezemből leteszek 2 ceruzát, akkor ugyanannyi lesz, mint a jobb kezemben”

Szöveges feladatról készült ábrák, rajzok összehasonlítása, értékelése; praktikus, de az értelmezést segítő ábrák gyűjtése

„Feladatküldés”: csoportonként adott modellhez szöveges feladat alkotása, a feladat továbbadása másik csoportnak, akik visszaküldik a megoldást; a feladatírók ellenőrzik

TÉMAKÖR: Szám és valóság kapcsolata

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

összehasonlít véges halmazokat az elemek száma szerint;

ismeri két halmaz elemeinek kölcsönösen egyértelmű megfeleltetését (párosítását) az elemszámok szerinti összehasonlításra;

helyesen alkalmazza a feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat 100-as számkörben;

helyesen érti és alkalmazza a feladatokban a „valamennyivel” több, kevesebb fogalmakat;

érti és helyesen használja a több, kevesebb, ugyanannyi relációkat halmazok elemszámával kapcsolatban, valamint a kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációkat a megismert mennyiségekkel (hosszúság, tömeg, űrtartalom, idő, terület, pénz) kapcsolatban 100-as számkörben;

használja a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezéseket a természetes számok körében;

helyesen használja a mennyiségi viszonyokat kifejező szavakat, nyelvtani szerkezeteket; megfelelő szókinccset és jeleket használ mennyiségi viszonyok kifejezésére szóban és írásban.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

kis darabszámokat ránézésre felismer többféle rendezett alakban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Mennyiségek (hosszúság, tömeg, terület, űrtartalom, idő, pénz) összemérése, összehasonlítása: kisebb, kevesebb, nagyobb, több, ugyanakkora, ugyanannyi

A mennyiség, darabszám megmaradásának érzékszervi tapasztalatok során történő tudatosítása

Halmazok elemszám szerinti összehasonlítása párosítással (egy-egy értelmű leképezéssel): több, kevesebb, ugyanannyi relációk felismerése, megnevezése 100-as számkörben

Mennyiségi viszonyok jelölése nyíllal vagy a $<$, $>$, $=$ jelekkel

Szám jelének hozzákapcsolása az ugyanannyi viszonyban lévő mennyiségekhez 100-as számkörben

A mennyiségi viszonyok kifejezésére szolgáló szavak, jelek értéke és használata szóban és írásban

Számok tulajdonságainak vizsgálata cselekvő tapasztalatszerzés alapján

Kis darabszámok felismerése összkép alapján ránézésre többféle rendezett alakban

Számképek felismerése többfelé bontott alakban is 100-ig

Számok többfelé bontása 100-ig

Tapasztalatszerzés a 100-as számkör számainak mérőszámként való megjelenéséről (például: 28, 28 dl, 28 l, 28 kg; 64 tízes számszomszédjai, 64 cm, 60 cm-nél nagyobb és 70 cm-nél kisebb mennyiség; tízes csoportosítás érzékeltetése kirakással: 64 cm az 6 narancssárga rúd és 4 fehér kis kocka hosszúságú)

FOGALMAK

kisebb, nagyobb, ugyanakkora, több, kevesebb, ugyanannyi, párosítás, bontás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Pénzcsörgető”: a gyerekek csukott szemmel hallgatják, ahogy egy tálba pénzérmet ejtünk; „Mennyi a tálban lévő pénzérmet összege?”, „Milyen értékű pénzérmet csörgettünk, ha összesen 45 Ft van a tálban?”

„Helyi értékű pénzcsörgető”: különböző hangot adó tálakba ejtjük az érmet; az egyeseket az egyik tálba, a tízeseket a másikba, tetszőleges sorrendben

Mennyiség megmaradásának vizsgálata, például különböző alakú üvegekbe öntögetéssel Párkereső (2-es, 3-as, 4-es pár) valahányasával előre becsomagolt apró tárgyakkal, az „ugyanannyik” elnevezése

„Keveredj! Állj meg! Csoportosulj!” játék

Játék „pöttyöskártyával”, például memóriajáték többféle szabállyal (párt alkot az azonos számosságú, kettő különbségű, együtt 30-at adó)

Gyorsolvasások tárgyképekkel, „pöttyöskártyákról”

Lufik számának bontása két csapat között a lufik ütögetésével: két csapat a saját térfeléről lufikat ütöget a másik csapat térfelére; tapsra leállnak, megszámlálják, melyik térfélen hány lufi van

„Bontó gép” készítése sajtos és fogkrémes dobozból: a felső nyílásán bedobott apró tárgyakkal (például babszemekkel) megjelenített számot a belsejében lévő elválasztók segítségével felbontja kisebb számokra

Szőnyegezések színes rudakkal

TÉMAKÖR: Számlálás, becslés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

megszámlál és leszámlál; adott (alkalmilag választott vagy szabványos) egységgel meg- és kimér a 100-as számkörben; oda-vissza számlál kerek tízesekkel, ismeri a következő becslési módszereket: közelítő számlálás, közelítő mérés, mérés az egység többszörösével; becslését finomítja újrabecsléssel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Számlálás során az utolsó számnév hozzákapcsolása az összességhez

Meg- és leszámlálások valahányasával, például kettesével, tízesével, ötösével, négyesével, hármassal oda-vissza 100-as számkörben eszközökkel (például: hétköznapi tárgyak, abakusz, pénz) és eszközök nélkül

Tapasztalatszerzés darabszámok, mennyiségek becslésével kapcsolatban 100-as számkörben

Becslés szerepének, korlátainak megismerése

Becslés során a korábbi tapasztalatok és a becslendő mennyiség tulajdonságainak figyelembevétele

Becslés ellenőrzése párosítással, összeméréssel

Becslések értékelése

FOGALMAK

számlálás, becslés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Számfuttatás” játék oda-vissza, tetszőleges számról indítva, tetszőleges „lépéssel”, például 60-tól 6-osával visszafelé

Oda-vissza számlálás közben periodikus mozdulatok, például taps elöl, taps fent, taps hátul, ugrás, dobantás

„Lépj hozzám!” játékos feladat: a játékvezető a kör közepén áll, és egyesével kéri a játékosokat, hogy lépjenek hozzá egyforma lépésekkel, és fogjanak vele kezét, például „Anna, lépj hozzám 5 egyforma lépéssel!”, „Zsolt, lépj hozzám 24 egyforma lépéssel!”

12-es, 13-as... 16-os... 20-as gyűjtések; 30-nál nagyobb, de 100-nál kisebb darabszámú dolgok gyűjtése; 100-as gyűjtés apró tárgyakkól leszámlálással és előrecsomagolt dolgok megszámlálásával

Tevékenységek madzagra fűzött színes gyöngyökkel, például „Húzz külön adott számú gyöngyöt minél gyorsabban!”, „Készíts négy egyforma csoportot!”; a felfűzés lehet összevissza vagy kettesével, ötösével, ... csoportosítva a 100-as számkörben tetszőlegesen megválasztott számú gyönggyel

Gyufaskatulyákban apró dolgok (például csavarok) számának becslése rázogatással

TÉMAKÖR: Számok rendezése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

nagyság szerint sorba rendez számokat, mennyiségeket;
megadja és azonosítja számok sokféle műveletes alakját;
megtalálja a számok helyét, közelítő helyét egyszerű szávármegyenesen, számtáblázatokban, a szávármegyenesnek ugyanahhoz a pontjához rendeli a számokat különféle alakjukban a 100-as számkörben;
megnevezi a 100-as számkör számainak egyes, tízes szomszédjait,

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Számok nagyság szerinti összehasonlítása bontott alakban is: melyik nagyobb, mennyivel nagyobb

Mennyiségi viszonyok jelölése nyíllal vagy a $<$, $>$, $=$ jelekkel

Sorszámok ismerete, alkalmazása

Számvonal, szávármegyenes alkotása, rajzolása, a számok helyének jelölésével 100-as számkörben

Szávármegyenes irányának, egységének megadása két szám kijelölésével

Leolvasások a szávármegyenesről

Számok, műveletes alakban megadott számok (például: $52+3$; $100-3$; $20:2$, $5\cdot 2$) helyének megkeresése a szávármegyenesen 100-as számkörben

Számok, mennyiségek nagyság szerinti sorba rendezése

Számok helyének azonosítása számtáblázatokban

Számok helyének azonosítása 10×10 -es táblán (0–99-ig, valamint 1–100-ig)

Számok változásának követése 10×10 -es táblán (0–99-ig, valamint 1–100-ig)

Számok egyes, tízes szomszédainak ismerete, megnevezése 100-as számkörben

FOGALMAK

sorszám, szávármegyenes, számtábla, nagyobb, kisebb, növekedés, csökkenés, egyes számszomszéd, tízes számszomszéd

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Ugróiskolába tetszőleges számok írása, a számokon növekvő, majd csökkenő sorban végigugrálás

Számok szemléltetéséhez, összehasonlításához, sorba rendezéséhez „élő szávármegyenes” létrehozása: a tanulók egy, a hátukra ragasztott számot képviselnek, és az értéküknek megfelelően foglalják el a helyüket növekvő vagy csökkenő sorrendben

Számvonal alkotása, például különféle színű gyufaskatulyákból, gyöngyökből

Korongszávármegyenes készítése (pirosak és kékek 5-ös vagy 10-es váltakozásban)

Lépkedések különféle, változatosan alkotott számvonalakon

Sorszámok alkalmazása versenyek eredményhirdetésekor

Sorszámok húzása várakozáshoz, például ki hányadik sorát olvassa egy versnek

Kukás játék: mindenki rajzol 5 négyzetet és egy kukát; számokat húznak például 1–30-ig számkártyákból; a húzott számot mindenki beírja valamelyik négyzetbe úgy, hogy a négyzetekben levő számok végül növekvő sorrendben legyenek; ha valaki nem tudja

beírni a húzott számot, akkor az a szám megy a kukába; az győz, aki leghamarabb kitölti minden négyzetét

Gyufaskatulyákon számok 0–40-ig, mindben annyi csavar, amelyik szám rá van írva; a számokat lefordítjuk, a skatulyák tömege, rázogatója segítségével rendezzük növekvő, csökkenő sorrendbe a számokat

„Vigyázz6!” játék

Lépkedések 10×10-es táblán, nevezetes irányok megfigyelése

Üres 10×10-es táblán néhány megadott szám segítségével bizonyos helyek azonosítása

Számbarokochba „valaminél nagyobb”, „valaminél kisebb” kérdések segítségével

TÉMAKÖR: Számok tulajdonságai

JAVASOLT ÓRASZÁM: 9 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

számokat jellemez tartalmi és formai tulajdonságokkal;

számot jellemez más számokhoz való viszonyával;

ismeri a római számjelek közül az I, V, X, L, C jeleket, hétköznapi helyzetekben felismeri az ezekkel képzett számokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

helyesen írja az arab számjeleket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Számok kifejezése művelettel megadott alakokban, például: $27+8$, $41-6$, $3\cdot 5$

Pároság és páratlanság fogalmának alapozása tevékenységgel: párosítással és két egyenlő részre osztással

Hármasával, négyesével, ötösével... és 3, 4, 5... egyenlő darabszámú csoportból kirakható számok megfigyelése különféle eszközökkel végzett csoportosítások, építések során

Háromszögszámok, négyzetszámok megfigyelése különféle eszközökkel végzett alkotások során

Számok közti viszonyok megfigyelése, például: adott számnál nagyobb, kisebb valamennyivel, adott számnak a többszöröse

Számok formai tulajdonságainak megfigyelése: számjegyek száma, számjegyek egymáshoz való viszonya

Számok tartalmi, formai jellemzése, egymáshoz való viszonyuk kifejezése kitalálós játékokban

Számjelek olvasása, írása

FOGALMAK

számjegy; egyjegyű, kétjegyű számok; páros, páratlan

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Bontó gép” készítése sajtos és fogkrémes dobozból
Gyorsolvasási gyakorlatok meglévő kártyákról vagy a gyerekek saját készítésű számképeiről, pöttyökártyáiról
Szőnyegezések színes rudakkal
Shut the box típusú játék két kockával
„Ország, város” játék: sorsolt számjegyekből az oszlopoknak megfelelő tulajdonságú számok előállítása

TÉMAKÖR: Számok helyi értékes alakja

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

érti a számok, tízesekből és egyesekből való épülését, , tízesek és egyesek összegére való bontását;
érti a számok számjegyeinek helyi, alaki, valódi értékét;
helyesen írja és olvassa a számokat a tízes számrendszerben 100-ig.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Csoportosítások, beváltások valahányasával különféle eszközökkel, például apró tárgyakkal, tojástartóval, színes rudakkal, pénzekkel, abakusszal
Mérések különböző egységekkel és többszöröseikkel
Leltárak készítése az elvégzett tevékenységek alapján nem tízes számrendszerekben (főleg 3-asával, 4-esével, 2-esével való csoportosítást követően)
Csoportosítások, beváltások tízesével különféle eszközökkel, például: apró tárgyak, tojástartó, építőkockák, pénzek, abakusz
Leltárak készítése 10-esével történő csoportosítások, beváltások után
Számok tízesekre és egyesekre bontott alakjainak előállítása és felismerése nem csak helyi érték szerint rendezett alakban
Számok írása, olvasása számrendszeres, azaz helyi értékes alakjukban, 100-as számkörben

FOGALMAK

csoportosítás, beváltás, leltár, bontott alak, tízes, egyes

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Adott számosságú apró dolog csomagolása csoportmunkában, az elkészült csomagolások alapján leltárkészítés
Adott számosságú apró dolog csomagolása csoportmunkában hármassával, majd ugyanannyi csomagolása négyesével; a csomagolások alapján készült leltárak összehasonlítása
Csomagolások leltárak alapján
Csomagolások átlátszatlan és átlátszó csomagolással
Csoportosítások rajzolt képeken

Leltárak kiolvasása különböző csoportosítások (köztük tízesével is) után
Játék logikai készlettel: csoportosítás, beváltás, gyűjtött vagyon összehasonlítása (6 háromszög ér 1 négyzetet, 2 négyzet 1 kört)
Számországok pénzeinek csoportosítása, beváltása, leltározása, adott összeg kifizetése legkevesebb számú „érmével”, például petákokkal (1, 3, 9, 27), fityingekkel (1, 2, 4, 8, 16)
Tevékenységek Dienes-készlettel
Ismerkedés a szorobánnal

TÉMAKÖR: MÉRŐESZKÖZ HASZNÁLATA, MÉRÉSI MÓDSZEREK

JAVASOLT ÓRASZÁM: 9 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megbecsül, mér alkalmi és szabványos mértékegységekkel hosszúságot, tömeget, űrtartalmat és időt;
- helyesen alkalmazza a mérési módszereket, használ skálázott mérőeszközöket, helyes képzete van a mértékegységek nagyságáról;
- helyesen használja a hosszúságmérés, az űrtartalom mérés és a tömegmérés szabványegységei közül a következőket: cm, dm, m; cl, dl, l; g, dkg, kg;
- ismeri az időmérés szabványegységeit: az órát, a percet, a napot, a hetet, a hónapot, az évet;
- ismer hazai és külföldi pénzcímleteket 100-as számkörben;
- alkalmazza a felváltást és beváltást különböző pénzcímletek között;
- összeveti azonos egységgel mért mennyiség és mérőszáma nagyságát, összeveti ugyanannak a mennyiségnek a különböző egységekkel való méréskor kapott mérőszámait;
- megméri különböző sokszögek területét különböző egységekkel;
- területet mér különböző egységekkel lefedéssel vagy darabolással;
- ismer a terület és kerület mérésére irányuló tevékenységeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Mérőszám fogalmának megértése

Mennyiségek összehasonlítása; mennyivel nagyobb mennyiség, mennyivel kisebb mennyiség, hányszor akkora, hanyadrésze

Különböző mennyiségek mérése ugyanazzal az egységgel; annak megfigyelése, tudatosítása, hogy a nagyobb mennyiséget több egység teszi ki, a kevesebb mennyiséget kevesebb egység teszi ki

Azonos mennyiségek mérése különböző egységekkel; annak megtapasztalása, megfigyelése, hogy kisebb egységből több teszi ki ugyanazt a mennyiséget, nagyobb egységből kevesebb teszi ki ugyanazt a mennyiséget

Mennyiségek becslése, megmérése, kimérése szabványmértékegységek közül a következőkkel: cm, dm, m; dl, l; kg

Hétköznapi tapasztalatok szerzése a szabványmértékegységek nagyságáról
Skálázott mérőeszközök készítése alkalmi egységekkel, használata tanítói segítséggel
Szabványos mérőeszközök használata
Időbeli tájékozódás, időbeli periódusok megismerése; időbeli relációt tartalmazó szavak értelmezése

Az időmérés egységeinek megismerése: óra, perc,
Egész órák és percek leolvasása különféle analóg és digitális órákról
Különböző hazai és külföldi pénzek címleteinek megismerése 100-as számkörben szituációs játékokban

FOGALMAK

összehasonlítás, mérés, mérőeszköz, mérőszám, mértékegység, hosszúság, űrtartalom, tömeg, idő, cm, dm, m, dl, l, kg, perc, óra, nap, hét, hónap, év

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Mérőszalag készítése tenyér és ujj léptékekkel; színes rudak által meghatározott léptékekkel

Skálázott mérőedény készítése pohárnyi víz és többszörösének kiméréséhez

Mennyiségek becslése, majd a becslés ellenőrzése méréssel különböző objektív egységek esetén, például szakasz rajzolása, amelyik olyan hosszú, mint 2 világoskék rúd

1 perc becslése: mindenki becsukja a szemét, lehajtja a fejét, akkor nyitja ki a szemét, amikor úgy gondolja, hogy letelt az 1 perc

Tapasztalatgyűjtés arról, hogy mire elég 1 perc, például hány szót vagy hány számot lehet leírni 1 perc alatt; mennyit ver a szívünk nyugalmi helyzetben, hányat lehet ugrani, mennyit ver a szívünk mozgás után 1 perc alatt

TÉMAKÖR: Alapműveletek értelmezése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

helyesen értelmezi a 100-as számkörben az összeadást, a kivonást, a szorzást, a bennfoglaló és az egyenlő részekre osztást;

hozzákapcsolja a megfelelő műveletet adott helyzethez, történéshez, egyszerű szöveges feladathoz;

értelmezi a műveleteket megjelenítéssel, modellezéssel, szöveges feladattal;

helyesen használja a műveletek jeleit;

megérti a következő kifejezéseket: tagok, összeg, kisebbítendő, kivonandó, különbség, tényezők, szorzandó, szorzó, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék;

szöveghez, valós helyzethez kapcsolva zárójelet tartalmazó műveletsort értelmez, elvégez;

szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveleteket megérti;

szöveget, ábrát alkot matematikai jelekhez, műveletekhez.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

helyesen használja a műveletek jeleit;

érti a szorzó- és bennfoglaló táblák kapcsolatát.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Összeadás, kivonás értelmezése mint hozzáadás és elvétel

Összeadás, kivonás értelmezése mint egyesítés, és mint az egészből az egyik rész meghatározása

Összeadás, kivonás értelmezése mint összehasonlítás: valamennyivel kevesebb, valamennyivel több

Kivonás értelmezése mint különbség kifejezése

Szorzás értelmezése tevékenységekkel egyenlő tagok összeadásaként

Többszörösök közötti kapcsolatok megértése a szorzás értelmezése alapján (pl. adott szám 4-szerese a számmal nagyobb az adott szám 3-szorosánál, adott szám 2-szeresének és 3-szorosának az összege a szám 5-szöröse)

A szorzó- és bennfoglaló táblák felépítése összefüggéseik szerint: 2-5-10, 2-4-8, 3-6-9, 7

Osztás mint bennfoglaló osztás és mint egyenlő részekre osztás értelmezése tevékenységekkel (például: szituációs játékok, különböző eszközökkel való kirakások)

Maradékos bennfoglaló osztás értelmezése tevékenységek során

Szorzás és a kétféle osztás kapcsolatának értelmezése tevékenységek során előállított képek, majd megadott ábrák alapján

Egyenlővé tevés tevékenységekkel és számokkal

Történésről, kirakásról, képről többféle művelet értelmezése, leolvasása, lejegyzése

Műveletről kirakás, kép, szöveges feladat készítése; műveletek eljátszása, lerajzolása, szöveggel értelmezése

Szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveletek megértése tanítói segítséggel

FOGALMAK

összeadás, kivonás, összeg, különbség, szorzás, bennfoglalás, egyenlő részekre osztás, művelet, egyenlővé tevés, többszörös

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Valós dolgok számának megállapítása szorzással, például azonos állatok lábainak száma

Szorzat kirakása színes rudakkal, szorzat leolvasása mérőszalag segítségével

Bennfoglaló osztás kirakása tárgyakkal, például ceruzák dobozolása vagy lufik osztogatása

Egyenlő részekre osztás lejátszása, például süteményekkel, cukorkákkal, korongokkal

„Feladatküldés”: műveletről rajz, szöveg készítése

Összeadás, kivonás abakuszon, szorobánon

TÉMAKÖR: Alpműveletek tulajdonságai

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

számolásaiban felhasználja a műveletek közti kapcsolatokat, számolásai során alkalmazza konkrét esetekben a legfontosabb műveleti tulajdonságokat; megold hiányos műveletet, műveletsort az eredmény ismeretében, a műveletek megfordításával is; alkalmazza a műveletekben szereplő számok (kisebbitendő, kivonandó és különbség; tagok és összeg; tényezők és szorzat; osztandó, osztó és hányados) változtatásának következményeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Műveleti tulajdonságok megfigyelése változatos tevékenységek alapján: tagok, tényezők felcserélhetősége, csoportosíthatósága; összeg, különbség szorzása, szorzat széttagolása; például: $9+62 = 62+9$; $25-17+5 = (25+5)-17$; $3 \cdot 9 = 3 \cdot 5 + 3 \cdot 4$

A megértett műveleti tulajdonságok alkalmazása számolási eljárásokban, szöveges feladatokban, ellenőrzésnél

Hiányos műveletek és műveletsorok megoldása az eredmény ismeretében a művelet megfordításával is 100-ig

Műveletekben szereplő számok változtatása közben az eredmény változásának megfigyelése

Műveletek közötti kapcsolatok megfigyelése és alkalmazása ellenőrzésnél

FOGALMAK

Nincs új fogalom.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Szönyegezések színes rudakkal

„Hajtogató” segítségével a szorzótáblákon belüli és a szorzótáblák közti összefüggések felfedezése: 10×10 -es négyzetrács hajtogatása a vonalak mentén, például 6×8 -as téglalap hajtogatása után, félbehajtással 3×8 vagy 6×4 , majd újabb félbehajtással 3×4 , 6×2 vagy 3×4

Lépegetések szávármegyenesen, például 16-tól 35 lépés, 35-től 16 lépés

Színes rudak egymás mellé fektetésével a tényezők felcserélhetőségének tapasztalása, például 7 lila rúd = 6 fekete rúd: egymás után vonalba („hosszúságuk” érzékeltetése) és egymás mellé szönyegezve („területük” érzékeltetése)

Négyzetrácson kertek bekerítése

Műveletsor lejátszása egymás mellé állított dobozokba apró tárgyak pakolásával, majd a műveletsor visszafelé való lejátszása

TÉMAKÖR: Szóbeli számolási eljárások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

alkalmazza a számolást könnyítő eljárásokat;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Számolási eljárások a műveletek értelmezései alapján 100-as számkörben

Számolási eljárások szám- és műveleti tulajdonságok felhasználásával 100-as számkörben

100-as számkörben való összeadás, kivonás a 20-as számkörben tanultakkal való analógia alapján (tízesekre, egyesekre bontás felhasználásával)

9 (8, 7) hozzáadása, elvétele 10-1 (10-2, 10-3) alakban

Szorzó- és bennfoglaló táblák belső összefüggéseinek és egymás közti kapcsolatainak alkalmazása számolások során, például: $6 \cdot 8 = 6 \cdot 5 + 6 + 6 + 6 = (6 \cdot 4) \cdot 2$; $8 \cdot 4 = (4 \cdot 4) \cdot 2$

Szorzatok, hányadosok kiszámolása ismert szorzatokhoz való viszonyítással

FOGALMAK

Nincs új fogalom.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Mérőszalagon számok hozzáadása és elvétele színes rudak tetszőleges számhoz való hozzáillesztésével, például sötétkék színes rúddal 9 hozzáadása és elvétele; az analógiák megfigyelése

Egyenlő tagok összeadása ujjak segítségével

Számképek felidézése, számok különböző tagolásainak megválasztása számolási eljárások során

Tojástartóval a 10-re pótlás és tízesátlépés lejátszása

Azonos művelet kapcsán a tanulók egyénileg alkalmazott számolási eljárásainak megfogalmazása, megosztása

„Boltos játék”: csak kerek tízesekkel lehet fizetni, a boltos visszaad

TÉMAKÖR: Fejben számolás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

fejben pontosan összead és kivon a 100-as számkörben;

emlékezetből tudja a kisegyszeregy és a megfelelő bennfoglalások, egyenlő részekre osztások eseteit a számok tízszereséig;

érti a szorzó- és bennfoglaló táblák kapcsolatát;

fejben pontosan számol a 100-as számkörben egyjeggyűvel való szorzás és maradék nélküli osztás során;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Összeadás és kivonás kerek tízesekkel a 100-as számkörben

Összeadás és kivonás kerek tízesekkel és egyjegyűekkel a 100-as számkörben
Összeadás és kivonás teljes kétjegyűekkel és egyjegyűekkel a 100-as számkörben
Teljes kétjegyű számok összeadása és kivonása 100-as számkörben eszközökkel, például tojástartókkal, számtáblázatokkal, abakusszal, pénzzel
Teljes kétjegyű számok összeadása és kivonása 100-as számkörben, fejben
A szorzó- és bennfoglaló táblákon belüli kapcsolatok alapos megismerése, megértése tevékenységek, ábrák segítségével, és számolás a felfedezett összefüggések alkalmazásával
A szorzó- és bennfoglaló táblák közti kapcsolatok alapos megismerése, megértése tevékenységek, ábrák segítségével, és számolás a felfedezett összefüggések alkalmazásával
A 2-es, 5-ös, 10-es, 3-as, 4-es, 9-es szorzó- és bennfoglaló táblák eseteinek emlékezetből való felidézése tízszeresig
A 6-os, 7-es, 8-as szorzó- és bennfoglaló táblák eseteinek kiszámolása valamilyen számolási eljárás segítségével fejben tízszeresig
100-as számkörben szorzatok, hányadosok kiszámolása ismert szorzatokhoz való viszonyítással

FOGALMAK

kerek tízes

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Boltos játék”

„25 vagy semmi” játék párban

„Számfuttatás” játék

Láncszámolások

Szorzat alapján a társnál lévő szám kitalálása: a szorzatot a csoport mondja a két játékosnál lévő egy-egy szám összeszorzásával, a saját tényezőnket ismerjük

„Hajtogató”

Egy képről többféle művelet olvasása

5-10, 2-4-8, 3-6 szorzótáblák közti kapcsolatok vizsgálata ujjak segítségével, például 4 gyerek bal kezén mutat 3 ujjat, majd 4 gyerek két kezén mutat 3-3 ujjat; az egyes mutatókról olvasások „számtannyelven”

5-10, 2-4-8, 3-6 szorzótáblák közti kapcsolatok vizsgálata korongok (vagy pénzek) kirakásával és azok tükrözésével különböző kiindulási helyzetekből, például két korong kirakása, tükörben látott korongok kirakása a tükör másik oldalára, az új kirakás tükrözése, és így tovább; az egyes helyzetekről olvasások „számtannyelven”

TÉMAKÖR: Tájékozódás térben és síkon

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

helyesen használja az irányokat és távolságokat jelölő kifejezéseket térben és síkon;
tájékozódik lakóhelyén, bejárt terepen: bejárt útvonalon visszatalál adott helyre, adott utca és házszám alapján megtalál házat;
térképen, négyzethálón megtalál pontot két adat segítségével.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Irányokat, távolságokat jelölő szavak jelentésének megismerése térben és síkban
tevékenységekkel és játékos szituációkkal

Tájékozódást segítő játékok, tevékenységek nagymozgásokkal

Útvonalak bejárása utánzással; az útvonal tudatosítása

Bejárt útvonal újrajrása emlékezetből

Téri tájékozódás mozgással, tárgyak mozgásával

Függőleges és vízszintes síkon való tájékozódás tárgyak elhelyezésével, mozgatásával,
például „fölé”, „alá” többféle értelmezése

Térbeli és síkbeli elhelyezkedést kifejező szavak jelentésének megismerése játékos
tevékenységekkel

Irány és állás megfigyelése, követése az olvasáshoz, íráshoz kapcsolódva

Hely meghatározása sakktáblán

Tájékozódás négyzethálón

FOGALMAK

jobb, bal, le, fel, előtte, mögötte, mellette, kint, bent, előre, hátra, távolabb, közelebb

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Hideg-meleg” játék kincskeresésre

Irányokat jelölő szavak értelmezése térben és síkon, például tolltartó helyezése a szék
mellé balra, jobbra, fölé, alá úgy, hogy a székhez nem nyúlunk; majd ceruza helyezése
a füzet mellé balra, jobbra, fölé (!), alá (!) úgy, hogy a füzethez nem nyúlunk

Tájékozódás a babaházban: jobbra, balra, előre, hátra, fel, le; tájékozódás labirintusban
és négyzethálós mintákon: jobbra, balra, előre, hátra, fel, le; tájékozódás
vonrendszerbe rajzolt házban és a ház „utcájában”: jobbra, balra, előre, hátra, fel, le

„Telefonos” játék logikai lapokkal, mozaiklapokkal, színes rudakkal

„Különbségkereső” játék párban: két tanuló hátára ragasztott egy-egy kép közötti
különbségek megtalálása

Ismert útvonal leírása szóban, például: „Hogyan jutsz az iskolából a játszótérre?”

Bekötött szemű gyerek irányítása adott célhoz, a célban a kendő levétele után azonos úton
visszatalálás a kiindulópontra

Szituációs játékban színházjegyek, mozijegyek alapján ülőhelyek megtalálása

„Vándorvezér” játék sakktáblán, például „f4-ről 2 mezőt felfele lépve hova jutunk?”

„Vonalvezetős” játék irányok és távolságok megadásával, melynek során különböző
formák rajzolódnak ki a négyzethálón, például 2 lépés fel, 3 lépés balra...

Négyzethálóra rajzolt minta alapján a vonalvezetés diktálása társnak

TÉMAKÖR: Alakzatok geometriai tulajdonságai

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megkülönbözteti és szétválogatja szabadon választott vagy meghatározott geometriai tulajdonságok szerint a gyűjtött, megalkotott testeket, síkidomokat;
- megfigyeli az alakzatok közös tulajdonságát, megfelelő címkéket talál megadott és halmazokba rendezett alakzatokhoz;
- megtalálja a közös tulajdonsággal nem rendelkező alakzatokat;
- megnevezi a tevékenységei során előállított, válogatásai során előkerülő alakzatokon megfigyelt tulajdonságokat;
- megnevezi a sík és görbült felületeket, az egyenes és görbe vonalakat, szakaszokat tapasztalati ismeretei alapján;
- megnevezi a háromszögeket, négyszögeket, köröket;
- megkülönböztet tükrösen szimmetrikus és tükrösen nem szimmetrikus síkbeli alakzatokat;
- megszámlálja az egyszerű szögletes test lapjait;
- megnevezi a téglatest lapjainak alakját, felismeri a téglatesten az egybevágó lapokat, megkülönbözteti a téglatesten az éleket, csúcsokat;
- megmutatja a téglalap azonos hosszúságú oldalait és elhelyezkedésüket, megmutatja és megszámlálja a téglalap átlóit és szimmetriatengelyeit;
- megfigyeli a kocka mint speciális téglatest és a négyzet mint speciális téglalap tulajdonságait;
- megnevezi megfigyelt tulajdonságai alapján a téglatestet, kockát, téglalapot, négyzetet;
- megfigyelt tulajdonságaival jellemzi a létrehozott síkbeli és térbeli alkotást, mintázatot.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- különbséget tesz testek és síkidomok között;
- kiválasztja megadott síkidomok közül a sokszögeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Válogatások előállított vagy megadott testek között szabadon

Testek és síkidom modellek megkülönböztetése

Testek jellemző tulajdonságainak keresése, megfigyelése, megnevezése: sík vagy görbe felületek, „lyukas – nem lyukas”, „tömör”, „bemélyedése van”, „tükrös”

Sokféle alakú testek közül a gömb és a szögletes testek kiemelése érzékszervi tapasztalatok alapján

Sokszöglapokkal határolt testek lapjainak, éleinek, csúcsainak megfigyelése

Egyszerű, sokszöglapokkal határolt test lapjainak megszámlálása

Téglatest lapjainak megszámlálása

Válogatások előállított vagy megadott síkidomok között szabadon

Síkbeli alakzatok jellemző tulajdonságainak keresése, megfigyelése, megnevezése: egyenes vagy görbe határvonalak, „lyukasság”, „szögek beugrása”, „tükrösség”

Sokféle alakú síklapok közül a körlap és a sokszögek kiemelése

Sokszögek előállításánál az oldal és csúcs szavak megismerése, használata

Sokszögek oldalainak és csúcsainak megszámlálása

Sokszögek elnevezése oldalak és csúcsok száma szerint

Háromszögek, négyszögek, körlapok felismerése, kiválogatása, megnevezése

Téglalap oldalainak és csúcsainak megszámlálása

Téglalap átlóinak és tükrötengelyeinek megfigyelése

Sokszögek közül a nem négyzet téglalapok és négyzetek kiválogatása

FOGALMAK

test, síkbeli alakzat; sík, görbe felület; egyenes, görbe vonal; oldal, csúcs, lap, sokszög, körlap, háromszög, négyszög, téglalap, négyzet

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Kakuktktojásjátékok, felismerő játékok, párkereső játékok kézbe fogható síkidomokkal

Két téglalapot összeragasztása „L” alakba, az „L” alakú test lapok szerinti borítása színes papírral, a keletkező lapok számlálása

Síkidomok, testek alkotása például szívószálakból és madzagból, hurkapálcából és gyurmából

Háromszögek készítése különféle hosszúságú szívószáldarabokból, például: 3 cm, 6 cm, 5 cm; 3 cm, 6 cm, 9 cm (!); 3 cm, 6 cm, 10 cm

Négyszögek készítése szívószálból, annak megfigyelése, hogy az oldalak hosszúsága nem határozza meg az alakot

Négyszögek készítése szívószálból úgy, hogy két-két szívószál hossza egyenlő (színe azonos); a felfűzés sorrendjének változtatásával többek között a szomszédos és szemközti oldalak fogalmának megértése

Szöges táblán alakzatok kifeszítése gumikarikával megadott minta alapján vagy megadott feltétel szerint

Különféle ponthálók, rácsok alakzatok másolása megadott minta alapján vagy rajzolás megadott feltétel szerint

TÉMAKÖR: Alkotás térben és síkon

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

sormintát, síkmintát felismer, folytat;

alkotásában követi az adott feltételeket;

testeket épít élekből, lapokból; elkészíti a testek élvázát, hálóját; testeket épít képek, alaprajzok alapján; elkészíti egyszerű testek alaprajzát;

síkidomokat hoz létre különféle eszközök segítségével;

alaklemez, vonalzót, használ alkotáskor;

megtalálja az összes, több feltételnek megfelelő építményt, síkbeli kirakást;

szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Építés térbeli építőelemekből, testekből szabadon, másolással, megadott feltétel szerint

Építés egyszerűbb nézetek, egyszerűbb alaprajzok alapján

Síkbeli alkotások szabadon, másolással, megadott feltétel szerint: kirakások mozaiklapokkal, nyírás, tépés, hajtogatás, alakzatok határvonalainak elkészítése pálcákból, rajzolás (szabad kézzel, vonalzóval, alaklemezsel)

Sokszögek előállítás nyírással, hajtogatással, pálcikákkal, gumikarika kifeszítésével, vonalzós rajzolással adott feltételek szerint

Sorminták, terülminták kirakása és folytatása síkban, térben

Szimmetrikus alakzatok létrehozása térben és síkban (például: építéssel, kirakással, nyírással, hajtogatással, festéssel), és szükség szerint a szimmetria meglétének ellenőrzése választott módszerrel (például: tükör, hajtogatás)

Adott feltételeknek megfelelő többféle alakzat, minta előállítása

FOGALMAK

alaprjz

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Színes rudakból, legóból, építőkockákból, dobozokból, hengerekből (például vécépapír guriga) városépítés, várépítés

„Szobasarok” cipősdobozból, behelyezett játék megvilágítása 3 irányból, árnyékok megfigyelése

„Szobasarok” négyzethálós falaira rajzolt árnyékok alapján építés színes rudakból

Kirakások mozaiklapokból, logikai készlet elemeiből

Rövid ideig látott képről másolat készítése a vizuális memória fejlesztésére

„Telefonos játék”

Papírharmónia hajtása, a hajtások szélén nyírások, a papírlap szétnyitása után az ismétlődő minta megfigyelése, például egymás kezét fogó gyerekek

Terítő, hópehely készítése hajtogatott papírból való nyírással

Geometriai fejtörők, például tangram, gyufarejtvények

Háromszögek, négyszögek nyírása egy egyenes vonal mentén, a keletkező síkidomok számának és alakjának vizsgálata

Transzformációk

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

tapasztalattal rendelkezik mozgással, kirakással a tükörkép előállításáról;

szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon;

megépíti, kirakja, megrajzolja hálón, jelölés nélküli lapon sablonnal, másolópapír segítségével alakzat tükörképét

ellenőrzi a tükrözés helyességét tükör vagy másolópapír segítségével;

követi a sormintában vagy a síkmintában lévő szimmetriát;
térben, síkban az eredetihez hasonló testeket, síkidomokat alkot nagyított vagy kicsinyített elemekből; az eredetihez hasonló síkidomokat rajzol hálón.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Szimmetriák, tükörképek megfigyelése a természetes és az épített környezetben térben és síkban

Tárgyak, építmények, képek tükörképének megfigyelése térben, síkban tükör segítségével

Tárgyak, építmények, képek tükörképének kirakása, előállítása különböző tevékenységek során; a kapott alakzat ellenőrzése tükör segítségével

Síkbeli alakzatok tükörtengelyeinek keresése tükörrel, hajtogatással

FOGALMAK

tükörkép, tükörtengely,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Tükörjáték” során a pár egyik tagja az eredeti, a másik pedig a tükörkép

Építések, mozgatások úgy, hogy a két kéz egyszerre ugyanazt csinálja egymás tükörképéül

Szimmetria tengelye szerint két különböző színnel színezett szív vizsgálata tükörrel; megadott ábrák vizsgálata, „Előállítható-e az adott szív és tükör segítségével az ábra? Ha igen, akkor hogyan?”

Papírlap egyik oldalára festékpaca nyomása, a papír másik felének ráhajtása, a papír szétnyitása, a készült minta kiegészítése

Összehajtott papírból alakzat kivágása

Összehajtott papírra rajzolt alakzat határvonalainak átbökése gombostűvel

Néhány kirakott logikai lap (színes rúd) tükörképének megépítése függőleges tengelyre nézve, vízszintes tengelyre nézve (ahogy a tóban látszik)

TÉMAKÖR: Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 9 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

ismert műveletekkel alkotott sorozat, táblázat szabályát felismeri; ismert szabály szerint megkezdett sorozatot, táblázatot helyesen, önállóan folytat;

tárgyakkal, számokkal kapcsolatos gépjátékhoz szabályt alkot; felismeri az egyszerű gép megfordításával nyert gép szabályát;

felismer kapcsolatot elempárok, elemhármassok tagjai között;

szabályjátékok során létrehoz a felismert kapcsolat alapján további elempárokat, elemhármassokat;

a sorozatban, táblázatban, gépjátékokban felismert összefüggést megfogalmazza saját szavaival, nyíljelöléssel vagy nyitott mondatokkal.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Megkezdett egyszerű szabályú sorozat folytatása mindkét irányban

Gépjátékok különféle elemekkel (például: tárgyak, számok, alakzatok)

Gépjátékok szabályának felismerése

Gépjátékokban több eset kipróbálása után elempárok, elemhármások hiányzó elemének megtalálása

Megfigyelt szabály alapján további elempárok, elemhármások alkotása

Sorozatokban, gépjátékokban, táblázatban felismert összefüggés megfogalmazása saját szavakkal

Felismert kapcsolatok, összefüggések, szabályszerűségek szóbeli kifejezése

Sorozatok, szabályjátékok alkotása

FOGALMAK

szabály, sorozat, számsorozat, növekvő, csökkenő, kapcsolat, számpár, számhármás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Kakuktkojás-kereső játékok

„Mi változott?” játék

Ismétlődő mozgásos cselekvések, például tapsolás, dobolás, dobbantás, koppantás, ugrás, guggolás, tapsolás, dobolás, dobbantás, koppantás, ugrás, guggolás...

Alakzatokkal kirakott periodikus sorozat lejátszása, például 2 háromszög, 1 kör ismétlődik; a háromszögre tapsolunk, a körre dobbantunk

Ismétlődő ritmusjelek letapsolása

Sorozatok kirakása szöges táblán kifeszített alakzatokkal

„Milyen nap lesz?” fejtörők: például egy hét múlva; holnapután, ha tegnapelőtt hétfő volt

Kapcsolatok megfigyelése oda-vissza, például: szülő-gyerek, testvér, osztálytárs; alacsonyabb, magasabb, egyforma magas; idősebb, fiatalabb, ugyanannyi idős

Több gyerek közötti kapcsolati háló megjelenítése rámutatással; a mutató lejegyzése nyilakkal; például mindenki mutasson az idősebbre

„Gépes játékok” egypálcás, kétpálcás, fordított gépekkel

TÉMAKÖR: Adatok megfigyelése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

adatokat gyűjt a környezetében;

adatokat rögzít későbbi elemzés céljából;

gyűjtött adatokat táblázatba rendez, diagramon ábrázol;

adatokat gyűjt ki táblázatból, adatokat olvas le diagramról;

jellemezi az összességeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Minőségi és mennyiségi tulajdonsággal kapcsolatos adatok megfigyelése, gyűjtése, rögzítése

Tevékenységek során kapott adatok lejegyzése

Közös tevékenységek során szerzett adatok alapján egyszerű diagram készítése kirakással, rajzzal

Egyszerű diagramról adatok, összefüggések leolvasása közösen

Egyenlő adatok keresése, legkisebb, legnagyobb kiválasztása

FOGALMAK

adat, diagram

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Tornasor” játék: a tanulók oszlopokba rendeződnek valamilyen szempont szerint, például ki melyik hónapban, évszakban született; mekkora a lábmérete, kisujj mérete; hány betűből áll a neve

Versenyegek eredményének feljegyzése, például „Ki tud több gyufaszálat egyesével felvenni a földről egy perc alatt?”; a versenyzők eredményének rögzítése négyzethálós papíron

Saját testmérések mérése, a kapott adatok elemzése, például fejkörfogat lemérése fejdísz készítéséhez papírcsíkkal, majd a papírcsíkok felragasztása függőlegesen egymás mellé; helyből távolugrás lemérése spárgával, spárgák felragasztása

Sajtos dobozokból oszlopdiagram építése, például „Kedvenc reggeli italod”

TÉMAKÖR: Valószínűségi gondolkodás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

részt vesz olyan játékokban, kísérletekben, melyekben a véletlen szerepet játszik; tapasztalatai alapján különbséget tesz a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” események között;

megítéli a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” eseményekkel kapcsolatos állítások igazságát;

tapasztalatai alapján tippet fogalmaz meg arról, hogy két esemény közül melyik esemény valószínűbb olyan, véletlentől függő szituációk során, melyekben a két esemény valószínűsége között jól belátható a különbség;

tetszőleges vagy megadott módszerrel összeszámolja az egyes kimenetek előfordulásait olyan egyszerű játékokban, kísérletekben, amelyekben a véletlen szerepet játszik;

a valószínűségi játékokban, kísérletekben megfogalmazott előzetes sejtését, tippjét összeveti a megfigyelt előfordulásokkal.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Részvétel valószínűségi játékokban; intuitív esélylatolgatás, tippek megfogalmazása
Valószínűségi kísérletek végzése, események megfigyelése
Játékos tapasztalatszerzés a véletlenről, a biztosról és a lehetetlenről
„Biztos”, „lehetséges, de nem biztos” és „lehetetlen” események megfigyelése kísérletek során
Véletlen események bekövetkezéseinek összeszámlálása, ábrázolása különféle módokon, például: strigulázással, diagrammal, táblázatba rögzítéssel
A „biztos” és „lehetetlen” cáfolata ellenpélda mutatásával

FOGALMAK

véletlen; „biztos”, „lehetséges, de nem biztos”, „lehetetlen” esemény; tipp

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Kukás” játékok

„Macska-egér harc” játék: 20 mezőből álló pályán haladnak a bábuk, az egér indul, 1-2-3-4-es dobásokra haladhat a dobott értéknek megfelelően, a macska pedig 5-6-os dobásra; utoléri-e a macska az egeret, mielőtt az egér a 20-as mezőn lévő egérlukba ér?

„Teknős és nyúl” játék: 20 mezőből álló pályán haladnak a „versenyzők”; teknős 1-2-3-4-es dobásra mozdul, nyúl 5-6-ra; az nyer, aki hamarabb ér célba

Tippelős feladat: a tanulók házi kedvencei nevének felírása cetlikre; fajonkénti csoportosításuk (kutya, macska, akvárium stb.); a csoportosítás alapján oszlopdiagram készítése; a cetlik kalapba gyűjtése, majd húzás a kalapból; húzás előtt az oszlopdiagram jellemzőinek figyelembevételével tippelés, hogy milyen állat nevét húzzuk majd ki a kalapból

Valószínűségi kísérletek, például: 3 piros, 3 kék golyó közül 3 golyó húzása, majd 1 piros és 5 kék golyó közül 3 golyó húzása; „Melyik esetben könnyebb 3 egyformát húzni?”, „Tippelj!”, „Végezz 20-20 kísérletet!”

Kockákra számokat írunk a szabályostól eltérő módon, például 1; 2; 2; 3; 3; 4; játék ezekkel a kockákkal (Sárkányok erdeje játék)

A fejlesztés várható eredményei a második évfolyam végén, a továbbhaladás feltételei:

- Tudja ismert halmaz elemeit összehasonlítani, szétválogatni adott szempont szerint.
- Fogalmazzon meg állításokat tevékenységről, rajzról, halmazokról, állítás igazságtartalmának, eldöntése.
- Alakuljon ki a biztos számfogalma a 100-as számkörben.
- Jellemezzen számokat néhány megismert tulajdonsága alapján.
- Értelmezze az alapl műveleteket kirakással, rajzzal.
- Alakuljon ki az alapl műveletek biztos végzése a 100-as számkörben, szorzótábla biztonságos ismerete.

- Értelmezze a szöveges feladatokat rajz segítségével, megoldása leírása számokkal.
- Próbálkozzon olyan számok keresésével, amelyek igazá tesznek egy nyitott mondatot.
- Tudjon csökkenő és növekvő számsorozatot folytatni a szabály megadásával.
- Végezzen gyakorlati méréseket a tanult egységekkel. Legyen képes űrtartalmak, tömegek, hosszúságok, idők összehasonlítására, ismerje a mértékegységek közötti kapcsolatot.
- Különböztesse meg a testeket a síkidomoktól.
- Fogalmazzon meg adatokról megállapításokat.

3–4. évfolyam

Az első két évet meghatározó alapozó tevékenységek folytatása mellett ebben az időszakban fokozatosan több szerepet kapnak a fogalmi gondolkodást előkészítő megfigyelések, az összefüggések felfedeztetése, a képi információk feldolgozása és az általánosítás. A tanulók egyre önállóbban értelmezik a hallott, olvasott matematikai tartalmú szövegeket, és maguk is alkotnak ilyeneket szóban és írásban.

A kapcsolatok, összefüggések, feltételezések és magyarázatok felismerése és értelmezése hozzátartozik a fogalmak építéséhez és egyben a kreatív, problémamegoldó és logikai gondolkodás fejlődéséhez. A tanulási folyamat szerves részeként nagy szerepet kap a vélemények megfogalmazása, meghallgatása, ütköztetése. A tanulók munkájának értékelésében hangsúlyt kap az önismeretet és önértékelést alakító szempontok tudatosítása. Mindezek segítik a tanulókat a felső tagozatba lépéskor az átmeneti nehézségek leküzdésében.

A kis számok körében – az első két évfolyamon – megkezdett számfogalom-alakítást tovább erősítjük a nagyobb számkör segítségével, és tapasztalatot szerzünk a nagyobb számokról. Emellett tevékenységeket végzünk a tört számok és a negatív számok fogalmának alapozására.

Fontos továbblépés, hogy a 4. évfolyam végére rutinszerűvé válik az alapl műveletek végzése a 100-as számkörben.

A mérési tapasztalatok gazdagodnak, de még mindig a mennyiségek helyes képzetének kialakítása a fontos. Az eszköz nélküli átváltás nem követelmény.

A tanulók a geometriai feladatok során is egyre önállóbban és pontosabban meg tudják fogalmazni észrevételeiket, jellemezni tudják alkotásaikat. Negyedik évfolyam végére a sok tevékenység eredményeként bizonyos fogalmakról biztos tapasztalattal rendelkeznek, melyekre szükségük lesz a felső tagozaton.

3. évfolyam

Óraszám: 148 óra / tanév

4 óra / hét

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata	4
Rendszerezés, rendszerképzés	5
Állítások	4
Problémamegoldás	5
Szöveges feladatok megoldása	8
Szám és valóság kapcsolata	4
Számlálás, becslés	5
Számok rendezése	3
Számok tulajdonságai	8
Számok helyi értékes alakja	6
Mérőeszköz használata, mérési módszerek	10
Alapműveletek értelmezése	4
Alapműveletek tulajdonságai	4
Szóbeli számolási eljárások	8
Fejben számolás	8
Írásbeli összeadás és kivonás	8
Írásbeli szorzás és osztás	8
Törtrészek	3
Negatív számok	3
Alkotás térben és síkon	6
Alakzatok geometriai tulajdonságai	6
Transzformációk	4
Tájékozódás térben és síkon	4
Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése	9
Adatok megfigyelése	3
Valószínűségi gondolkodás	3
Differenciált fejlesztés, gyakorlás, számonkérés, értékelés	5
Összes óraszám:	148

TÉMAKÖR: Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

megkülönböztet, azonosít egyedi, konkrét látott, hallott, mozgással, tapintással érzékelhető tárgyakat, dolgokat, helyzeteket, jeleket;

játékos feladatokban személyeket, tárgyakat, számokat, formákat néhány meghatározó tulajdonsággal jellemez;
tudatosan emlékezetébe vésti az észlelt tárgyakat, személyeket, dolgokat, és ezek jellemző tulajdonságait, elrendezését, helyzetét;
válogatásokat végez saját szempont szerint személyek, tárgyak, dolgok, számok között; felismeri a mások válogatásában együvé kerülő dolgok közös és a különválogatottak eltérő tulajdonságát;
folytatja a megkezdett válogatást felismert szempont szerint;
személyek, tárgyak, dolgok, szavak, számok közül kiválogatja az adott tulajdonsággal rendelkező összes elemet;
azonosítja a közös tulajdonsággal rendelkező dolgok halmazába nem való elemeket;
megnevezi egy adott tulajdonság szerint ki nem válogatott elemek közös tulajdonságát a tulajdonság tagadásával;
barkochbázis valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket;
halmazábrán is elhelyez elemeket adott címkék szerint;
adott, címkékkel ellátott halmazábrán elhelyezett elemekről eldönti, hogy a megfelelő helyre kerültek-e; a hibás elhelyezést javítja;
talál megfelelő címkéket halmazokba rendezett elemekhez;
megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen használja a „mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük...”, „egyik sem...” és a velük rokon jelentésű szavakat;
megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Barkochbázis konkrét tárgyak kirakása nélkül

Barkochba játékokban minél kevesebb kérdésre törekvés

Személyek, tárgyak, képek, alakzatok, jelek, számok válogatása választott vagy adott szempont, tulajdonság szerint

Elkezdett válogatások esetén az elemek közös tulajdonságának felismerése, a válogatás szempontjának megfogalmazása; címkézés, a felismert szempont alapján a válogatás folytatása

A halmazba nem való elemek esetén az elemek tulajdonságainak tagadása, a logikai „nem” használata

Halmazok képzése tagadó formában megfogalmazott tulajdonság szerint, például *nem kör*

Két halmaz közös részének jellemzése logikai „és”-sel

Elemek elhelyezése halmazábrában, a halmazábra egyes részeinek jellemzése, például piros, de nem háromszög; se nem piros, se nem háromszög

Konkrét halmazok közös részéből elemek felsorolása

A logikai „és” helyes használata két halmaz közös részének jellemzésére

FOGALMAK

logikai „nem”, logikai „és”

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Barkochba játék különféle logikai készleteken többféle szabály szerint, például egyszerű barkochba, fordított barkochba, barkochba két elem egyszerre történő kitalálására, kapcsolati barkochba; ezek mindegyikének kipróbálása hazudósan is

Játék tanulók által csoportban készített 3, 4 ábrás kártyakészlettel, tananyaghoz igazított tartalommal

Játék tanulók által csoportban készített logikai kártyacsomaggal

„Ország, város” játék számokkal: egy-egy oszlopnak egy-egy számtulajdonság felel meg; sorsolt számjegyekből az oszlopoknak megfelelő tulajdonságú számok előállítására

„Kapuőr” útválasztó játék két kapuőrrel

„Ki jut a várba?” játék

Játék logikai lapokkal

TÉMAKÖR: Rendszerezés, rendszerképzés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

barkochbázik valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket;

két szempontot is figyelembe vesz egyidejűleg;

felsorol elemeket konkrét halmazok közös részéből;

megfogalmazza a halmazábra egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket;

keresi az okát annak, ha a halmazábra valamelyik részébe nem kerülhet egyetlen elem sem;

adott elemeket elrendez választott és megadott szempont szerint is;

sorba rendezett elemek közé elhelyez további elemeket a felismert szempont szerint;

megkeresi egyszerű esetekben a két, három feltételnek megfelelő összes elemet, alkotást;

megfogalmazza a rendezés felismert szempontjait;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Elemek sorozatba rendezése az egyező és eltérő tulajdonságok száma alapján (például: a szomszédos elemek pontosan egy tulajdonságban különbözzenek)

A válogatás, osztályozás, rendszerezés alkalmazása más tantárgyak tanulásakor

Alkalmilag összeállított készletek és különféle teljes logikai készletek elemeinek egy vagy több szempont szerinti válogatása, rendszerezése tevékenységgel, mozgással

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Logikai lapokból „kigyó” vagy „háló” készítése, a szomszédos elemek között 1-2-3-4 eltérő tulajdonsággal

„Királyos játék” logikai lapokkal

Logikai készlet elemeinek körberakása egy különbséggel

Két elem között további elemek segítségével útvonal építése a szomszédos elemekre vonatkozó feltétel alapján

3×3-as, 4×4-es táblázatba elemek rendezése feltételek alapján, például legyen közös tulajdonság soronként; lerakott elemek átrendezése; hiányzó elemek pótlása

Úthálózaton való végighaladás: az elágazásokba útjelző táblákat rakunk a logikai készlet elemeinek tulajdonságai szerint; az úthálózatot a gyerekek végigjárják kezükben egy logikai elemmel; a megfelelő helyre kell érkezniük; az úthálózatot lerajzolják ágrajzként, a saját útvonalukat jelölik

„Elvitte a szarka” játék, hiányzó elemek megtalálása

Egyszerű logikai készlet készítése csoportmunkában, például tejfőlös poharakból; faágakból; spárgákból

Logikai készlet elemeiből feltételeknek megfelelő összes elem kiválasztása, ágrajz kiegészítése, alkotása

Szendvicsek készítése – összes lehetőség kirakása

Sorba rendezős feladat: sorban mindenki rak egy új lehetőséget, például 2 piros, 2 kék gyöngyöt fűz fel fogpiszkálóra, úgy, hogy számít a sorrend; ha nem tud rakni, passzol, aki jót rakott, kap egy zsetont, aki olyat rak, ami már volt, visszaad egy zsetont; amikor már senki sem tud rakni, közösen megbeszélik, hogy miért nincs több a kirakott elemek rendszerezésével

TÉMAKÖR: Állítások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis;

megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen használja a „mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük...”, „egyik sem...” és a velük rokon jelentésű szavakat;

megfogalmazza a halmazára egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket;

tudatosan emlékezetébe vés szavakat, számokat, utasítást, adott helyzetre vonatkozó megfogalmazást;

hiányos állításokat igazzá tevő elemeket válogat megadott alaphalmazból;

egy állításról ismeretei alapján eldönti, hogy igaz vagy hamis;

ismeretei alapján megfogalmaz önállóan is egyszerű állításokat;

példákat gyűjt konkrét tapasztalatai alapján matematikai állítások alátámasztására.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Adott konkrét helyzetről köznyelvi és matematikai tartalmú állítások megfogalmazása szabadon és irányított megfigyelések alapján

Konkrét, megfigyeléssel ellenőrizhető állítások igazságának és hamisságának eldöntése

Adott halmazra és egyes részeire vonatkozó állítások megfogalmazása

Halmazra és a halmaz részhalmazaira vonatkozó állítások igazságának eldöntése

Igaz és hamis állítások alátámasztására példák és ellenpéldák keresése, felsorolása

Személyekre, tárgyakra, formákra, számokra vonatkozó hiányos állítások kiegészítése igazzá, nem igazzá; kis elemszámú alaphalmazon az összes igazzá tevő elem, elempár megkeresése

Lezárt hiányos állítások igazságának megítélése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Telefonos” játék

„Rontó” játék

„Füllentős” játék csoportban: a csoportok mondanak 3 állítást, 1 hamisat, 2 igazat; a többieknek ki kell találni, melyik a hamis

Papírcsíkon egy olyan állítás szerepel, amely két helyen is hiányos, a hiányt konkrét dobozok jelzik; a mondat kiegészítése azzal, hogy a dobozokba elemeket választunk, például: „A ... rúd hosszabb, mint a ... rúd”, olyan rúdpárok keresése, amelyek igazzá teszik a mondatot, illetve amelyek hamissá

„Mastermind” játék színekkel és számokkal

TÉMAKÖR: Problémamegoldás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

a tevékenysége során felmerülő problémahelyzetben megoldást keres;

kérésre, illetve problémahelyzetben felidézi a kívánt, szükséges emlékképet;

megfogalmazott problémát tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással értelmez;

az értelmezett problémát megoldja;

a problémamegoldás során a sorrendben végzett tevékenységeket szükség szerint visszafelé is elvégzi;

megoldását értelmezi, ellenőrzi;

kérdést tesz fel a megfogalmazott probléma kapcsán;

tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetési szöveges feladatokat;

egy- és többszemélyes logikai játékokban döntéseit mérlegelve előre gondolkodik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Hétköznapi helyzetekben, tevékenységek során felmerülő problémahelyzet felismerése, arra megoldás keresése

Hiányzó információk pótlása méréssel, számlálással, információgyűjtéssel

Megfogalmazott probléma értelmezése tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással

Tevékenységgel, megjelenítéssel értelmezett probléma megoldása

A kapott megoldás visszahelyezése a szituációba, a megoldás értelmezése

Ellenőrzés: a kapott megoldás megfelel-e a megadott feltételeknek

Egyszerű következtetési szöveges feladatok megoldása, például: tevékenységgel, ábrarajzolással, szakaszos ábrázolással

Egyszerű gondolkodtató, logikai feladatok megoldásának keresése

Egy- és többszemélyes logikai játékokban egy-két lépéssel előre tervezés

Többféle megoldási mód keresése, a különböző megoldási módok értékelése

FOGALMAK

Nincs új fogalom.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

A gyerekek hétköznapi életével kapcsolatos információk gyűjtése csoportokban, például menetrend, nyitvatartási idő, belépődíjak, árak, étteremben étlap, boltban árak

Adatok felhasználása csoportmunkában, például plakát tervezéséhez; képzelt interjú lejátszásához

Kirándulás, kulturális program (múzeum-, színházlátogatás) tervezése: útiterv, költségek, időbeosztás, ismertető

Problémák lejátszása szerepjátékként, bábokkal, absztrakt eszközökkel (korong, pálcika, kupakok, színes rudak), például „fejek-lábak” feladat, „megevett gombócok” feladat

Logikai rejtvények, történetek

„Gondoltam egy számot”

Nim játékok

Egyszerűbb táblás logikai, stratégiai játékok; kártyajátékok

Logikai rejtvények egyszerűbb feladványai, például: sudoku-variációk, Gokigen Naname (Labirintusépítés), Kakuro (Számkeresztrejtvény), Hashiwokakero (Hídépítés), Grafilogika

TÉMAKÖR: Szöveges feladatok megoldása

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

értelmezi, elképzei, megjeleníti a szöveges feladatban megfogalmazott hétköznapi szituációt;

szöveges feladatokban megfogalmazott hétköznapi problémát megold matematikai ismeretei segítségével;

tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetési, szöveges feladatokat;

megkülönbözteti az ismert és a keresendő (ismeretlen) adatokat;

megkülönbözteti a lényeges és a lényegtelen adatokat;

az értelmezett szöveges feladathoz hozzákapcsol jól megismert matematikai modellt;

a megválasztott modellen belül meghatározza a keresett adatokat;

a modellben kapott megoldást értelmezi az eredeti problémára; arra vonatkoztatva ellenőrzi a megoldást;

választ fogalmaz meg a felvetett kérdésre;

önállóan értelmezi a hallott, olvasott matematikai tartalmú szöveget;

nyelvi szempontból megfelelő választ ad a feladatokban megjelenő kérdésekre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A hallott, olvasott matematikai tartalmú szöveg önálló értelmezése

Hétköznapi felmerülő matematikai tartalmú problémákkal kapcsolatos szöveges feladatok értelmezése, megoldása (például: bajnokság, időbeosztás, vásárlás, sütés-főzés)

Szöveges feladatok olvasása, értelmezése, eljátszása, megjelenítése kirakásokkal, rajzokkal önállóan

Adatok gyűjtése, lényeges adatok kiemelése

Kérdés értelmezése, keresendő adatok azonosítása

Adatok különböző típusainak megkülönböztetése, például: felesleges, hiányos

Adatok és azok kapcsolatainak megjelenítése valamilyen szimbolikus rajz, matematikai modell segítségével, például művelet, táblázat, szakaszos ábra, nyíldiagram, halmazábra, sorozat

Ismeretlen adatok meghatározása a modellen belül

Egy-, kétlépéses alpműveletekkel leírható szöveges feladatok megoldása

Fordított szövegezésű feladatok értelmezése, megoldása

Megoldás értelmezése az eredeti problémára, ellenőrzés

Nyelvileg és matematikailag helyes válasz megfogalmazása

Szöveges feladatok alkotása hétköznapi szituációkra, adott matematikai modellhez, számfeladathoz

FOGALMAK

felesleges adat

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Beszélgetés, történetmesélés eseményképekről, ábrákról szabadon és egy-egy részletre fókuszálva is

Hétköznapi helyzetekből matematikai tartalmú állítások megfogalmazása

Szétvágott szöveg egyes darabjainak értelmezése külön-külön, a darabok összerakása és értelmezése

„Mondd ugyanazt kicsit másképp, kicsit egyszerűbben”: szöveg átfogalmazása (egyre egyszerűbb alakra) láncban

„Mi változott?” játék mondatokkal: változtatunk egy szót, toldalékot vagy a szavak sorrendjét; „Változott-e a szöveg értelme?”

„Egynyelvű szótár” játék: szómagyarázat, esetleg a letakart (nem értett) szó jelentésének kitalálása a szövegkörnyezetből

Szöveges feladatban leírt szituáció kirakása különböző eszközökkel, színes rudakkal

Többféle modell közül a megfelelők kiválasztása adott szöveges feladathoz

„Feladatküldés” szöveges feladatokkal: csoportonként adott helyzethez, képhez, modellhez szöveges feladat alkotása; a feladat továbbadása másik csoportnak, ami visszaküldi a megoldást; a feladatírók ellenőrzik

TÉMAKÖR: Szám és valóság kapcsolata

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

összehasonlítja véges halmazokat az elemek száma szerint;

ismeri két halmaz elemeinek kölcsönösen egyértelmű megfeleltetését (párosítását) az elemszámok szerinti összehasonlításra;

helyesen alkalmazza a feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat 1000-es számkörben;

helyesen érti és alkalmazza a feladatokban a „valamennyivel” több, kevesebb fogalmakat;

érti és helyesen használja a több, kevesebb, ugyanannyi relációkat halmazok elemszámával kapcsolatban, valamint a kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációkat a megismert mennyiségekkel (hosszúság, tömeg, űrtartalom, idő, terület, pénz) kapcsolatban 1000-es számkörben;

használja a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezéseket a természetes számok körében;

helyesen használja a mennyiségi viszonyokat kifejező szavakat, nyelvtani szerkezeteket; megfelelő szókinccset és jeleket használ mennyiségi viszonyok kifejezésére szóban és írásban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Természetes szám darabszám, mérőszám és értékmérő tartalommal 1000-es számkörben Számkörbővítések során valóságos tapasztalatszerzés a nagyobb számokról konkrét számlálással, egyénileg és csoportosan végzett tevékenységekkel (például: 415 kukoricaszem, 120 pálcika/gyerek segítségével kirakva)

Tapasztalatszerzés nagy számok mérőszámként való megjelenéséről a valóságban (például: 412 cm, 412 mm, 412 g, 412 másodperc)

Mennyiségek (hosszúság, tömeg, terület, űrtartalom, idő, pénz) összehasonlítása mérőszámaik alapján, kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációk felismerése, megnevezése 1000-es számkörben

A természetes számok körében a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezések helyes használata Mennyiségekre vonatkozó feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmak helyes használata 1000-es számkörben

A mennyiségi viszonyokat kifejező szavak, nyelvtani szerkezetek helyes használata

A mennyiségi viszonyokat kifejező szimbólumok helyes használata szóban és írásban

FOGALMAK

Nincs új fogalom.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Alakzatok rajzolása milliméterpapíron a vonalak mentén; „Hány kis négyzetből áll a bekerített rész?”

Különböző számok kivágása négyzethálós füzetből és milliméterpapírból is, például 347 az 3 db 10×10-es négyzet, 4 db 10-es csík és 1 db 7-es csík (fektetve)

Mérések különféle mértékegységekben, a mérés pontosságának korlátai, szükséges mértékegységek értő megválasztása, például „Mit mivel és miben mérjük?”; iskolás gyerekek tömegét grammban mérni felesleges; füzet hosszát érdemes lehet milliméterben megadni, de egy futópálya hosszát nem

TÉMAKÖR: Számlálás, becslés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

megszámol és leszámol; adott (alkalmilag választott vagy szabványos) egységgel meg- és kimér a 1000-es számkörben; oda-vissza számol kerek tízesekkel, százassal; ismeri a következő becslési módszereket: közelítő számolás, közelítő mérés, mérés az egység többszörösével; becslését finomítja újrabecsléssel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Számolások egyesével, kerek tízesekkel, százassal oda-vissza 1000-es számkörben eszközökkel (például: hétköznapi tárgyak, abakusz, pénz) és eszközök nélkül

Tapasztalatszerzés darabszámok, mennyiségek becslésével kapcsolatban 1000-es számkörben

Becslés szerepének, korlátainak tudatosítása

Becslési módszerek ismerete, közelítő számítás, kerekítés, közelítés pontosítása, becslés finomítása, újrabecslés valóságos dolgokkal, mennyiségekkel gyakorlati helyzetekben (például vásárlás), számítások ellenőrzésekor

Becslések értékelése

FOGALMAK

Nincs új fogalom.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Nagy számok előfordulása mérőszámként: „Hány darab 5 forintos szükséges egymás mellé rakva, egymásra rakva például 1 méterhez; 1 kg-hoz, 10 kg-hoz?"; „1000db, 5 forintos milyen hosszú egymás mellé rakva, milyen magas egymásra rakva, milyen nehéz, miben lehetne tárolni, mennyi idő alatt lehetne leszámolni ennyi darabot?"; „Mire elég 1000 másodperc? Mire elég 1000 perc?";

Abakuszon, szorobánon számolás

TÉMAKÖR: Számok rendezése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

nagyság szerint sorba rendez számokat, mennyiségeket;

megadja és azonosítja számok sokféle műveletes alakját;

megtalálja a számok helyét, közelítő helyét egyszerű szávármegyenesen, számtáblázatokban, a szávármegyenesnek ugyanahhoz a pontjához rendeli a számokat különféle alakjukban a 1000-es számkörben;

megnevezi a 1000-es számkör számainak egyes, tízes, százassal szomszédjait, tízesekre, százassal, kerekített értékét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Számok nagyság szerinti összehasonlítása művelettel megadott alakokban is (például: $800/2$, $200 \cdot 2$, $650-250$): melyik nagyobb, mennyivel nagyobb, (körülbelül) hányszor akkora, hányada

Mennyiségi viszonyok jelölése nyíllal vagy a $<$, $>$, $=$ jelekkel

Szávármegyenes rajzolása a számok helyének jelölésével 1000-es számkörben

Százármegyenes irányának, egységének megadása két szám kijelölésével

Leolvasások a százármegyenesről; számok, műveletes alakban megadott számok (például: $300-160$, $40 \cdot 20$) helyének megkeresése a százármegyenesen 1000-es számkörben

Számok, mennyiségek nagyság szerinti sorba rendezése, helyük megtalálása a százármegyenesen

Számok helyének azonosítása különböző tartományú és léptékű számtáblákon, például: 300-tól 400-ig egyesével; 200-tól 850-ig tízesével

Számok egyes, tízes, száz, századainak ismerete 1000-es számkörben

Számok tízesekre, századokra kerekítése 1000-es számkörben

FOGALMAK

század számszomszéd, kerekítés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Kukás” játék három vagy négy dobókocka segítségével alkotott számokkal

Különböző módon megadott számok (például építőjáték-elemekkel, abakusszal, pénzzel) rendezése növekvő vagy csökkenő sorba

„Mi változott?” játék madzagra csipeszelt számokkal

Számok pontos helyének megtalálása egyre kisebb léptékű százármegyenesek segítségével

Százármegyenes léptékének meghatározása olyan százármegyenesen, ahol ismert két szám, valamint a köztük lévő egységek száma

TÉMAKÖR: Számok tulajdonságai

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

számokat jellemez tartalmi és formai tulajdonságokkal;

számot jellemez más számokhoz való viszonyával;

ismeri a római számjelek közül az I, V, X, L, C, D jeleket, hétköznapi helyzetekben felismeri az ezekkel képzett számokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Számok kifejezése művelettel megadott alakokkal

Párosság és páratlanság fogalmának értelmezése párosítással és két egyenlő részre osztással a 1000-es számkörben

Hármasával, négyesével, ötösével... és 3, 4, 5... egyenlő darabszámú csoportból kirakható számok megfigyelése és gyűjtése különféle eszközökkel végzett csoportosítások, építések, megfigyelések során

Számok jellemzése más számokhoz való viszonyukkal, például: adott számnál nagyobb, kisebb valamennyivel, adott számnak a többszöröse

Számok formai tulajdonságainak megfigyelése: számjegyek száma, számjegyek egymáshoz való viszonya, számjegyeinek összege

Számok tartalmi, formai jellemzése, egymáshoz való viszonyuk kifejezése kitalálós játékokban

A római számjelek közül az I, V, X, L, C, D jelek, valamint az ezekből képezhető számok írása, olvasása a hétköznapi helyzetekben, például: óra, keltezés, kerületek jelölése

FOGALMAK

három- és négyjegyű számok, római számok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Ország, város” játék számtulajdonságokkal

Számtulajdonságokra épülő bűvésztükkök megismerése, megértése

Háromszögszámok, négyzetszámok kirakása például színes rudakkal, korongokkal, négyzethálón történő bekerítéssel, szöges táblán

„Hoci, nesze” játék

Felcsavart szávármegyenes: papírcsík felcsavarása szabályos három-, négyszög alapú hasáb alakú dobozra, majd a hajtások közé a számok felírása egyesével növekedve; annak megfigyelése, hogy mely számok kerültek azonos lapra; képzeletben további számok vizsgálata a felismert szabályosság szerint

Római számokhoz kapcsolódó gyufarejtvények megoldása

TÉMAKÖR: Számok helyi értékes alakja

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

összekapcsolja a tízes számrendszerben a számok épülését a különféle számrendszerekben végzett tevékenységeivel;

érti a számok ezresek, századokból, tízesekből és egyesekből való épülését, ezresek, századok, tízesek és egyesek összegére való bontását;

érti a számok számjegyeinek helyi, alaki, valódi értékét;

helyesen írja és olvassa a számokat a tízes számrendszerben 1000-ig.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Csoportosítások, beváltások tízes számrendszerben különféle eszközökkel a 100-as, 1000-es számkörben, például előre csomagolt, illetve jól csomagolható tárgyakkal, pénzekkel, abakusszal

Mérések különböző egységekkel és többszöröseikkel

Leltárak készítése tízes számrendszerben az elvégzett tevékenységek alapján 1000-es számkörben

Számok ezresekre, századokra, tízesekre és egyesekre bontott alakjainak előállítás, felismerése nem csak rendezett alakban eszközzel (például: pénz) és eszköz nélkül

Számok írása, olvasása helyiérték-táblázat alapján

A helyi értékek egymáshoz való viszonyának megértése

Számok számjegyeinek helyi, alaki és valódi értéke tapasztalatok alapján

Helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmának ismerete

Számok írása, olvasása számrendszeres, azaz helyi értékes alakjukban, 1000-es számkörben

Számok nagyság szerinti összehasonlítása hallás alapján és leírt jelük alapján 1000-es számkörben

FOGALMAK

helyi érték, alaki érték, valódi érték, százas, ezres, helyiérték-táblázat, tízes számrendszer

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Apró tárgyak csoportosítása, beváltása, leltározása tojásokkal, tojástartóval a számlálás megkönnyítésére

Apró tárgyak kifizetése legkevesebb érmével (1, 10, 100 és 1000 forintossal), például „Minden babszem 1 forint”

Leltározás alapján helyiérték-táblázat bevezetése

Tevékenységek Dienes-készlettel

Számok megjelenítése abakuszon, szorobánon

„Kukás” játék három vagy négy dobókockával alkotott számokkal

„Ki vagyok én?” játék számokkal, például a tízes helyi értéken 5, az egyes helyi értéken kettővel kisebb, a százasok helyén páratlan szám áll; a meghatározások fokozatosan vezessenek a megoldáshoz

Letakart számjegyek esetén számok összehasonlítása

Számok valódi értékének változtatása a számjegyek felcserélésével, a változás irányának és mértékének meghatározása

TÉMAKÖR: MÉRŐESZKÖZ HASZNÁLATA, MÉRÉSI MÓDSZEREK

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

megbecsül, mér alkalmi és szabványos mértékegységekkel hosszúságot, tömeget, űrtartalmat és időt;

helyesen alkalmazza a mérési módszereket, használ skálázott mérőeszközöket, helyes képzele van a mértékegységek nagyságáról;

helyesen használja a hosszúságmérés, az űrtartalom mérés és a tömeg mérés szabványegységei közül a következőket: mm, cm, dm, m, km; ml, cl, dl, l; g, dkg, kg;

ismeri az időmérés szabványegységeit: az órát, a percet, a másodpercet, a napot, a hetet, a hónapot, az évet;

ismer hazai és külföldi pénzcímleteket 1000-es számkörben;

alkalmazza a felváltást és beváltást különböző pénzcímletek között;

összeveti azonos egységgel mért mennyiség és mérőszáma nagyságát, összeveti ugyanannak a mennyiségnek a különböző egységekkel való mérésekor kapott mérőszámait;

megméri különböző sokszögek területét különböző egységekkel;

területet mér különböző egységekkel lefedéssel vagy darabolással;

alkalmazza a felváltást és beváltást különböző pénzcímletek között;

ismer a terület és kerület mérésére irányuló tevékenységeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Mennyiségek érzékszervi összehasonlítása

Mennyiségek összemérése

Mérési módszerek alkalmazása

Mennyiségek becslése, kimérése, megmérése szabványmértékegységek közül a következőkkel: mm, cm, dm, m, km; ml, cl, dl, l; g, dkg, kg

Hétköznapi tapasztalatok szerzése a szabványmértékegységek nagyságáról

Szabványos mérőeszközök használata

Időbeli tájékozódás, időbeli periódusok közti tájékozódás; időbeli relációt tartalmazó szavak értő használata

Időpontok leolvasása különféle órákról, időtartamok meghatározása

Időbeli tájékozódás, időbeli periódusok kapcsolatai; időbeli relációt tartalmazó szavak értelmezése

Időpontok és időtartamok közötti összefüggés megértése

Különböző hazai és külföldi pénzek címleteinek megismerése 1000-es számkörben

Összefüggések megtapasztalása a mennyiségek nagysága, az egység nagysága és a mérőszámok között

Mértékváltás eszköz segítségével

Nagyobb pénzek címleteinek felváltása, kisebb pénzek beváltása hazai és külföldi pénzegységekkel egyaránt

Takarékosság fontosságának megértése elvégzett mérésekre alapozva (például: csöpögő csapból elpazarolt vízmennyiség; műanyag flakon térfoglalása a szelektív kukában eredeti méretben és összenyomva)

Síkbeli alakzatok kerületének becslése, mérése alkalmi és szabványegységekkel különféle eszközök segítségével (például: fonal, négyzetrács, vonalzó)

Síkbeli alakzatok területének becslése, mérése különféle alkalmi egységekkel való lefedéssel vagy darabolással (például: körlapokkal, mozaiklapokkal, négyzetlapokkal)

A terület és kerület szavak értő használata

FOGALMAK

kerület, km, ml, cl, g, dkg

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Osztályterem kicsinyített makettjének elkészítése

Teli bevásárlószatyor tömegének becslése, mérése, kiszámolása

Süteménykészítés recept alapján, a hozzávalók kimérése

Iskolai vagy osztályelőadás időbeosztásának elkészítése

Kerület mérése, például az alakzat madzaggal való körbemérésével, az alakzat görgetésével félegyenesen

Szabálytalan és szabályos alakzatok lefedése például körlapokkal, mozaiklapokkal, négyzetlapokkal; lefedés után annak vizsgálata, hogy melyik fedi legpontosabban az alakzatot

Tenyér körberajzolása négyzethálón, a tenyér nagyságának becslése kis négyzetekben; kis négyzetek számlálása; a tenyér méretének meghatározása négyzetcentiméterben

Területfoglaló játékban a megszerzett területek „okos” számlálása

„Lefedő” játék: 10×10 -es négyzetben felváltva téglalapokat fed le két játékos színes rudakkal; 2 kockával dobnak; a dobott számok szorzata a lefedhető téglalap négyzeteinek száma; a téglalapot tetszőlegesen lehet lefedni úgy, hogy még beleférjen a nagy négyzetbe, és illeszkedjen vagy egy korábbi téglalap oldalához, vagy a nagy négyzet oldalához

TÉMAKÖR: Alpműveletek értelmezése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

helyesen értelmezi a 1000-es számkörben az összeadást, a kivonást, a szorzást, a bennfoglaló és az egyenlő részekre osztást;

hozzákapcsolja a megfelelő műveletet adott helyzethez, történéshez, egyszerű szöveges feladathoz;

értelmezi a műveleteket megjelenítéssel, modellezéssel, szöveges feladattal;

helyesen használja a műveletek jeleit;

megérti a következő kifejezéseket: tagok, összeg, kisebbítendő, kivonandó, különbség, tényezők, szorzandó, szorzó, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék;

szöveghez, valós helyzethez kapcsolva zárójelet tartalmazó műveletsort értelmez, elvégez;

szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveleteket megérti;

szöveget, ábrát alkot matematikai jelekhez, műveletekhez.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Összeadás és kivonás értelmezései és kapcsolatuk 1000-es számkörben

Szorzás és osztás értelmezései és kapcsolatuk a 1000-es számkörben

Maradékos osztásra vezető tevékenységek végzése, feladatok megoldása

Műveletről szöveges feladat, ábra készítése; műveletek eljátszása, lerajzolása, szöveggel értelmezése

Szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveletek megértése

A műveletekben szereplő számok megnevezésének ismerete, megértése: tényezők, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék

Zárójel használata konkrét esetekben megfogalmazott problémák leírásához, megoldásához

FOGALMAK

tag, tényező, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék, maradékos osztás, zárójel

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Maradékos osztás lejátszása pénzekkel, részekre osztással

Adott kirakáshoz, ábrához többféle művelet keresése, leírása

Adott kirakás, ábra tagolása, majd a tagolás alapján zárójelet tartalmazó műveletsorok felírása, például szöges táblán kifeszített 8×7 -es terület tagolása szívószállal, négyzethálón körülkerített 12×36 -os terület tagolása vonalzóval húzott egyenesekkel

Összetett szöveges feladatok leírása egy műveletsorral; több műveletsor közül az adott szöveges feladathoz illő modell kiválasztása; műveletsorhoz szöveges feladat fogalmazása „feladatküldéssel”

TÉMAKÖR: Alapműveletek tulajdonságai

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

számolásaiban felhasználja a műveletek közti kapcsolatokat, számolásai során alkalmazza konkrét esetekben a legfontosabb műveleti tulajdonságokat; megold hiányos műveletet, műveletsort az eredmény ismeretében, a műveletek megfordításával is; alkalmazza a műveletekben szereplő számok (kisebbitendő, kivonandó és különbség; tagok és összeg; tényezők és szorzat; osztandó, osztó és hányados) változtatásának következményeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Műveleti tulajdonságok megfigyelése tapasztalások során: tagok, tényezők felcserélhetősége, csoportosíthatósága; összeg, különbség szorzása, szorzat széttagolása

Műveleti tulajdonságok alkalmazása számolási eljárásokban, szöveges feladatokban, ellenőrzésnél

Hiányos művelet és műveletsorok megoldása az eredmény ismeretében a művelet megfordításával is 1000-ig

Műveletekben szereplő számok változtatása közben az eredmény változásának megfigyelése; a tapasztalatok alkalmazása számolásnál

Műveletek közötti kapcsolatok megfigyelése; alkalmazása ellenőrzéshez és a számolási módok egyszerűsítésére

FOGALMAK

Nincs új fogalom.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Babos” játék számokat képviselő papírlapokkal, színes rudakkal

Számépítések, például: célszám megközelítése adott számjegyekkel és műveleti jelekkel

Gondolt számmal való műveletvégzés: ha páros, el kell osztani 2-vel, ha páratlan, akkor meg kell szorozni 3-mal és hozzá kell adni 1-et; a műveletsort addig kell ismételni, amíg a végére nem érünk

TÉMAKÖR: Szóbeli számolási eljárások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

alkalmazza a számolást könnyítő eljárásokat;

érti a 10-zel, 100-zal való szorzás, osztás kapcsolatát a helyiérték-táblázatban való jobbra, illetve balra tolódással, fejben pontosan számol a 1000-es számkörben a számok 10-zel, 100-zal történő szorzásakor és maradék nélküli osztásakor;
elvégzi a feladathoz szükséges észszerű becslést, mérlegeli a becslés során kapott eredményt;
teljes háromjegyűek összegét, különbségét százásokra kerekített értékekkel megbecsüli, teljes kétjegyűek és háromjegyűek egyjegyűvel való szorzatát megbecsüli.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Számolási eljárások a műveletek értelmezései alapján 1000-es számkörben

Számolási eljárások szám- és műveleti tulajdonságok felhasználásával 1000-es számkörben

A 100-as számkörben tanult számolási eljárások gyakorlása és analógiák alapján történő kiterjesztése a 1000-es számkörre kerek tízesekkel és kerek százatokkal való számolás során

A 10-zel, 100-zal való szorzás, osztás és a helyiérték-táblázatban való jobbra, illetve balra tolódás kapcsolatának megértése

Műveletek eredményének észszerű becslése, a becslés során kapott eredmény értékelése, alkalmazása

Teljes háromjegyűek összegének, különbségének százásokra kerekített értékekkel való becslése

Teljes kétjegyűek és háromjegyűek egyjegyűvel való szorzatának becslése

Hétköznapi helyzetekben alkalmazható észszerű becslés megválasztása, a becslés pontosságának ellenőrzése

FOGALMAK

Nincs új fogalom.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Adott pénzösszeg kirakása valódi pénzekkel; a kirakás érméinek leltározása táblázatban; minden pénzérmének a tízszeres értékű pénzre cserélése, majd leltározása táblázatban; a balra tolódás és a vagyon tízszerződésének megfigyelése

Teljes háromjegyű számok közelítő értékének helyettesítése színes rudakkal; az eredeti számok összegének és különbségének becslése színes rudak segítségével

Bevagdalt, hajtogatható kartonlappal az összeg közelítése az egyes helyi értékek fokozatos felfedésével

Szorzat kiszámítása az egyik tényező felezésével, a másik tényező kétszerezésével

TÉMAKÖR: Fejben számolás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

fejben pontosan összead és kivon a 100-as számkörben;

emlékezetből tudja a kisegyszeregy és a megfelelő bennfoglalások, egyenlő részekre osztások eseteit a számok tízszereséig;

érti a szorzó- és bennfoglaló táblák kapcsolatát;
fejben pontosan számol a 100-as számkörben egyjegyűvel való szorzás és maradék nélküli osztás során;
fejben pontosan számol a 1000-es számkörben a 100-as számkörben végzett műveletekkel analóg esetekben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Fejben számolás egyes lépéseinek megértése, begyakorlása eszközökkel; az eszközök szükség szerinti használata feladatok során

Teljes kétjegyűek összeadása, kivonása

A kisegyszeregy, annak megfelelő bennfoglalások és egyenlő részekre osztások emlékezetből való ismerete

Fejszámolás gyakorlása 100-as számkörben

Fejszámolás a 100-as számkörben egyjegyűvel való szorzás és maradék nélküli osztás során, például: szorzótáblák;

Fejszámolás a 1000-es számkörben kerek tízesekkel, százassal, a 100-as számkörben végzett műveletekkel analóg esetekben,

FOGALMAK

kerek százassal,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Céltáblára” lövések, például 6 lövés összegével 100-at kell elérni; a 37-esre kell „dobni” annyiszor, hogy az eredmény 400 és 700 között legyen

„Számalkotó” játék írásbeli műveletekkel: írásbeli műveletekben szereplő számjegyek sorsolása dobókockával; a dobott értékek tetszőleges helyi értékre írhatók; az nyer, aki a legnagyobb, legkisebb vagy adott célszámhoz legközelebbi eredményt tudja kiszámolni a felírt számaiból

Tanulók által készített játékok a számolás gyakorlásához

„Darts” játék során a pontok számolása, kiszállás lehetősége

TÉMAKÖR: Írásbeli összeadás és kivonás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

helyesen végzi el az írásbeli összeadást, kivonást.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az írásbeli műveleti eljárások alapozása, megértése a számrendszeres gondolkodás továbbépítésével és különféle eszközökkel

Az írásbeli összeadás algoritmusának fokozatos megismerése az 1000-es számkörben: továbbvitel az egyes, a tízes, a százassal helyi értéken

Hiányos összeadások gyakorlása az írásbeli kivonás előkészítésére

Az 1000-es számkörben írásbeli kivonás algoritmusának megismerése pótlással, elvétellel a különbség változása alapján

A kivonás pótlásos eljárásának begyakorlása

Az írásbeli összeadás és kivonás eredményének becslése célszerűen kerekített értékekkel; az eredmény összevetése a becsléssel; szükség esetén ellenőrzés az ellentétes művelettel

FOGALMAK

írásbeli művelet, hiányos összeadás, pótlás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Nyugták, blokkok gyűjtése, ellenőrzése („Jól számolt-e a gép?”)

Összeadás, kivonás elvégzése abakusszal, szorobánnal

Írásbeli összeadás lejátssza „Tökéletes pénztárgéppel”: a gép a tíz egyforma címletű pénzt kiveszi, és a következő fiókba beletesz egy tízszer akkora címletűt, majd kiírja a fiók tartalmát

„Betűrejtvények” írásbeli számoláshoz: betűkkel helyettesített számjegyek kitalálása írásbeli összeadás szabályainak segítségével, például RÉT + RÉT = KERT

„Számalkotó” játék írásbeli műveletekkel: írásbeli műveletekben szereplő számjegyek sorsolása dobókockával; a dobott értékek tetszőleges helyi értékre írhatók; az nyer, aki a legnagyobb, legkisebb vagy adott célszámhoz legközelebbi eredményt tudja kiszámolni a felírt számaiból

TÉMAKÖR: Írásbeli szorzás és osztás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

helyesen végzi el az 1000-es számkörben írásbeli szorzást egyjegyű szorzóval, az írásbeli osztást egyjegyű osztóval;

elvégzi a feladathoz szükséges észszerű becslést, mérlegeli a becslés során kapott eredményt;

megoldását értelmezi, ellenőrzi.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Több egyenlő tag írásbeli összeadása

Az írásbeli szorzás algoritmusának begyakorlása egyjegyű szorzóval

Írásbeli osztás szemléltetése pénzekkel, részekre osztással

Írásbeli osztás egyjegyű osztóval, visszaszorzással, kivonással

Többféle módon való becslés és ellenőrzés megismerése a szorzat, hányados nagyságrendjének meghatározásához, a számolás ellenőrzéséhez

FOGALMAK

visszaszorzás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Hiányos írásbeli szorzásban, osztásban a hiányzó számjegyek megtalálása

Írásbeli műveletekben szereplő számjegyek sorsolása dobókockával; a dobott értékek tetszőleges helyi értékre írhatók; az nyer, aki a legnagyobb, legkisebb vagy adott célszámhoz legközelebbi eredményt tudja kiszámolni a felírt számaiból

Érdekes számolások, például a 37 szorzása egyjegyű számokkal; kedvenc egyjegyű szám szorzása 143-mal; 520 osztása egyjegyű számokkal

TÉMAKÖR: Törtrészek

JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

tevékenységekkel megjelenít egységtörteket és azok többszöröseit különféle mennyiségek és többféle egységválasztás esetén;
a kirakást, a mérést és a rajzot mint modellt használja a törtrészek összehasonlítására.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az egész egyenlő részekre osztása, az egységtörtek értelmezése, megnevezése (például: 1 ketted) különféle mennyiségeken (hosszúság, tömeg, űrtartalom, terület) különféle tevékenységekkel (például: méréssel, papírhajtogatással, színezéssel)

Az egységtörtek többszöröseinek előállítás, értelmezése, megnevezése (például: 2 harmad) különféle mennyiségeken különféle tevékenységekkel, többféle egységválasztással

FOGALMAK

egész, törtrész, egységtört

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Lépj hozzám!” játékos feladat

1 ketted, 1 negyed, 1 nyolcad előállítás felezésekkel papírhajtogatással

1 harmad, 1 hatod, 1 tizenketted előállítás papírcsík hajtogatásával

Törtrészek kirakása színes rudakkal az egész változtatásával is

Törtrészek kirakása mozaiklapokkal (szabályos hatszög, trapéz, rombusz, háromszög)

Alkotás törtrészeknek megfelelően, például „Alkoss úgy valamit, hogy a 2 harmad része sárga legyen!”

„Pizzarendelő” feladat: 2 különböző színű papírtányért sugara mentén bevágva összecúsztatunk; az egyik tányéron beosztások vannak (például 12 egyenlő részre van osztva), így adott törtrészeket tudunk ábrázolni; különböző beosztású tányérokon csak bizonyos törteket lehet „kiforgatni”, például 1 negyedet kezdetben a 4-es, majd a 8-as, a 12-es beosztású tányéron tudják kiforgatni, viszont a 10-esen nem

Memóriajáték különféleképpen ábrázolt törtrészekkel

TÉMAKÖR: Negatív számok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

a negatív egész számokat irányított mennyiségként (hőmérséklet, tengerszint alatti magasság, idő) és hiányként (adósság) értelmezi;
nagyság szerint összehasonlítja a természetes számokat és a negatív egész számokat a használt modellen belül.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az „előtt” és „után” térbeli és időbeli értelmezése

Tapasztalatszerzés irányított mennyiségekről a térben (például: emeletek, tengerszinthez viszonyított magassági szintek); az „alatta” és „felette” értelmezése a síkon és a térben

Hőmérséklet mérése, hőmérő leolvasása (levegő, folyadék)

Hőmérőmodell használata

Tapasztalatszerzés a vagyon, készpénz és adósság kapcsolatairól kirakásokkal, rajzos feladatokkal és diagramon való ábrázolással

A negatív szám megjelenítése különböző tevékenységek során

Konkrét helyzetben a mennyiségek összehasonlítása, döntés a mennyiségek növekedéséről, csökkenéséről, megmaradásáról

FOGALMAK

pozitív, negatív

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Saját idővonal készítése: születésem vagy iskoláskorom előtt, után történt események, például szüleim születése, házassága, testvéreim születése, óvodáskor, iskoláskor

Világtérképről tengerszinthez mért magasságok és mélységek leolvasása

Fagypon alatti hőmérsékletek mérése, például télen, hűtőszekrényben, fagyalt, jégkocka segítségével

„Időjárás-jelentős” játék: a bemondó ismerteti a hőmérséklet változásait szóban vagy diagram alapján; a nézők saját hőmérőmodelljükön jelenítik meg a pillanatnyi hőmérsékletet

„Gazdálkodj okosan” játék rövidített változatban készpénzzel és adósságcédulákkal: a játékosok kölcsönt vehetnek fel a vásárláshoz, ekkor ugyanannyi készpénzt és adósságcédulát kapnak

TÉMAKÖR: Alkotás térben és síkon

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

szabadon épít, kirak formát, mintát adott testekből, síklapokból;

minta alapján létrehoz térbeli, síkbeli alkotásokat;

sormintát, síkmintát felismer, folytat;

alkotásában követi az adott feltételeket;

testeket épít élekből, lapokból; elkészíti a testek élvázát, hálóját; testeket épít képek, alaprajzok alapján; elkészíti egyszerű testek alaprajzát;

síkidomokat hoz létre különféle eszközök segítségével;

alaklemez, vonalzót, körzőt használ alkotáskor;

megtalálja az összes, több feltételnek megfelelő építményt, síkbeli kirakást;

szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon;

megfogalmazza az alkotásai közti különbözőséget.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Építések térbeli építőelemekből, testekből, lapokból, testhálókból, élvázépítőkből szabadon, másolással, megadott feltétel szerint

Különböző téglatestek alkotása adott feltételek szerint

Síkbeli alkotások szabadon, másolással, megadott feltétel szerint: kirakások mozaiklapokkal, nyírás, tépés, hajtogatás, alakzatok határvonalainak elkészítése pálcákból, szívószálból vagy gumival kifeszítve, rajzolás (szabad kézzel, vonalzóval, alaklemezsel, körzővel)

Alaklemez, vonalzó és körző helyes használatának gyakorlása játékos feladatok során
Sokszögek előállítása nyírással, hajtogatással, pálcikákkal, gumikarika kifeszítésével, vonalzó rajzolással adott feltételek szerint

Sorminták, terülminták kirakása, folytatása, tervezése síkban, térben, a szimmetriák megfigyelése

Szimmetrikus alakzatok létrehozása térben és síkban (például: építéssel, kirakással, nyírással, hajtogatással, festéssel), és a szimmetria meglétének ellenőrzése választott módszerrel (például: tükör, hajtogatás)

Adott feltételeknek megfelelő minél több alakzat, minta előállítása, az összes lehetséges alkotás keresése, az alakzatok megkülönböztetése, jellemző tulajdonságok kiemelése

FOGALMAK

Nincs új fogalom.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Építés színes rudakból, legóból, építőkockákból, dobozokból nézetek, alaprajzok alapján „Szobasarak” cipősdobozból, belehelyezett játék megvilágítása 3 irányból; az árnyékok vizsgálata

„Szobasarak” négyzethálós falaira rajzolt árnyékok alapján építés színes rudakból

Feltételek, minták alapján kirakások mozaiklapokból, logikai készlet elemeiből

Rövid ideig látott képről másolat készítése a vizuális memória fejlesztésére

Adott síkidomokból téglatest építése

3 különböző méretben adott szívószálakból testek fűzése úgy, hogy egy testhez 6 db szívószál használható; az összes különböző test megalkotása

A tanulók körben ülnek; mindenki egy nézőpontból látja a középre helyezett építményt; a szóban kérhető és adható információk alapján mindenki megépíti az építményt, vagy alaprajzot készít hozzá

Geometriai fejtörők, például tangram, gyufarejtvények

„Lakótelepi panoráma” rejtvény megfejtése színes rudak segítségével

TÉMAKÖR: Alakzatok geometriai tulajdonságai

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

megkülönböztet, azonosít egyedi, konkrét látott, hallott, mozgással, tapintással érzékelhető tárgyakat, dolgokat, helyzeteket, jeleket;

személyek, tárgyak, dolgok, szavak, számok közül kiválogatja az adott tulajdonsággal rendelkező összes elemet;

két meghatározott tulajdonság egyszerre történő figyelembevételével szétválogat adott elemeket: tárgyakat, személyeket, szavakat, számokat, alakzatokat;
 megkülönbözteti és szétválogatja szabadon választott vagy meghatározott geometriai tulajdonságok szerint a gyűjtött, megalkotott testeket, síkidomokat;
 megfigyeli az alakzatok közös tulajdonságát, megfelelő címkéket talál megadott és halmazokba rendezett alakzatokhoz;
 megtalálja a közös tulajdonsággal nem rendelkező alakzatokat;
 megnevezi a tevékenységei során előállított, válogatásai során előkerülő alakzatokon megfigyelt tulajdonságokat;
 megnevezi a sík és görbült felületeket, az egyenes és görbe vonalakat, szakaszokat tapasztalati ismeretei alapján;
 megnevezi a háromszögeket, négyszögeket, köröket;
 megkülönböztet tükrösen szimmetrikus és tükrösen nem szimmetrikus síkbeli alakzatokat;
 megszámlálja az egyszerű szögletes test lapjait;
 megnevezi a téglatest lapjainak alakját, felismeri a téglatesten az egybevágó lapokat, megkülönbözteti a téglatesten az éleket, csúcsokat;
 tudja a téglalap oldalainak és csúcsainak számát, megmutatja a téglalap azonos hosszúságú oldalait és elhelyezkedésüket;
 megfigyeli a kocka mint speciális téglatest és a négyzet mint speciális téglalap tulajdonságait;
 megnevezi megfigyelt tulajdonságai alapján a téglatestet, kockát, téglalapot, négyzetet;
 megfigyelt tulajdonságaival jellemzi a létrehozott síkbeli és térbeli alkotást, mintázatot.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Válogatások előállított és gyűjtött testek között szabadon

Halmazokba rendezett testek, síkbeli alakzatok közös tulajdonságainak megfigyelése, halmazok címkézése

Testek, síkbeli alakzatok halmazokba rendezése közös tulajdonság alapján

Halmazba nem tartozó alakzatok keresése

Testek jellemző tulajdonságainak keresése, megfigyelése, megnevezése: sík vagy görbe felületek, „lyukas”, „tükrös”, „van-e bemélyedése”

Sokszöglapokkal határolt egyszerű testek lapjainak, éleinek, csúcsainak megfigyelése

Válogatások előállított és megadott síkidomok között szabadon

Síkbeli alakzatok jellemző tulajdonságainak keresése, megfigyelése, megnevezése: egyenes vagy görbe határvonalak, szakaszok, „lyukasság”, „tükrösség”, „van-e bemélyedése”

A létrehozott síkbeli és térbeli alkotások, mintázatok jellemzése megfigyelt tulajdonságaikkal

Egyszerű szögletes testek lapjainak, éleinek, csúcsainak megszámlálása

Környezetükből gyűjtött testek közül a téglatestek kiválogatása

Téglatest tulajdonságainak megfigyelése tevékenységek során: lapok alakja, egy csúcsból induló élek száma, élek hossza, az élek, lapok egymáshoz való viszonya, test tükörszimmetriája

Téglatest egybevágó lapjainak felismerése

Kocka kiemelése a téglatestek közül élek, lapok alapján
Előállított vagy megadott sokszögek jellemzése felismert tulajdonságokkal
Sokszögek oldalainak és csúcsainak megszámlálása, oldalak összemérése hajtogatással
Téglalap tulajdonságainak megfigyelése: oldalak, szimmetria
Téglalap egyenlő hosszúságú oldalainak keresése hajtogatással
Négyzet kiemelése a téglalapok közül oldalai és szimmetriái alapján
Testek, síkbeli alakzatok jellemzése megfigyelt tulajdonságok alapján

FOGALMAK

lap, él, téglatest, kocka,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Barkochbázás a teremben lévő tárgyak geometriai tulajdonságai alapján
Egyszerű szögletes testek építése pálcikákból és gyurmagolyókból
Egyszerű szögletes testek élvázának építése szívószálakból
Dobozok szétvágása a test lapjainak és hálójának vizsgálatához
Dobozok lapjainak leragasztása különböző színű papírokkal
„Élőkép” alkotása csoportban, például kocka, téglatest, gúla megjelenítése
„Keveredj! Állj meg! Csoportosulj!” játék, sokszögek megjelenítése
Sokszögek építése szívószálakból
Sokszögek kifeszítése befőttes gumival szöges táblán; a kifeszített alakzatok vizsgálata
„Saját testen jeleníts meg derékszöget!”, például ujjak, kar, láb, mérlegállás
Gyurmából vagy agyagból készült téglatest szeletelése úgy, hogy téglatesteket kapjunk;
úgy, hogy ne kapjunk téglatesteket; úgy, hogy kockát is kapjunk; kocka szeletelése
úgy, hogy téglatesteket kapjunk
Párhuzamos szélű papírcsíkbeli négyszögek nyírása; a keletkező négyszögek
csoportosítása; annak megfigyelése, hogy hogyan kell nyírni ahhoz, hogy téglalapot
kapjunk; téglalaphoz négyzet nyírása, négyzetből téglalap nyírása
A4-es papírból hajtással és tépéssel négyzet készítése; a hulladék részből ismét négyzet
készítése, ennek ismétlése egészen addig, amíg lehetséges

TÉMAKÖR: Transzformációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

tapasztalattal rendelkezik mozgással, kirakással a tükörkép előállításáról;
szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a
szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon;
megépíti, kirakja, megrajzolja hálón, jelölés nélküli lapon sablonnal, másolópapír
segítségével alakzat tükörképét;
ellenőrzi a tükrözés helyességét tükör vagy másolópapír segítségével;
követi a sormintában vagy a síkmintában lévő szimmetriát;
térben, síkban az eredetihez hasonló testeket, síkidomokat alkot nagyított vagy
kicsinyített elemekből; az eredetihez hasonló síkidomokat rajzol hálón.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Szimmetriák, tükörképek megfigyelése a természetes és az épített környezetben térben és síkban

Tárgyak, építmények, képek tükörképének megfigyelése térben, síkban tükör segítségével

Tükörkép megépítése térben; tükrös és nem tükrös formák létrehozása, a kapott alakzat ellenőrzése tükör segítségével

Síkbeli alakzatok tükörtengelyeinek keresése tükörrel, hajtogatással

Tükörkép alkotása különböző eszközökkel síkban; tükrös és nem tükrös alakzatok létrehozása; ellenőrzés tükörrel, másolópapírral

FOGALMAK

tükörkép, tükörtengely

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Titkosírás tükörírással, a titkos üzenet megfejtése

Utcák építése színes rudakból: az utca két oldalán lévő házak egymás tükörképei

Kártyákon adott mintát kell megjeleníteni két kocka lapjain lévő ábrák segítségével úgy, hogy a két kockát egy tükör elé rakjuk; a kockák felső lapjain lévő ábrák és azok tükörképei együtt adják az adott mintát

Minta rajzolása, majd átmásolása zsírpapírra; a zsírpapír átfordítása, eltolása, elforgatása; összehasonlítás az eredeti mintával

Összehajtott, majd szétnyitott lap bal oldalára az egyik játékos tollal pöttyöket rajzol, a másik játékos a másik oldalra grafitlával a tükörképét próbálja berajzolni, összehajtják a papírt, a hátulján a grafitpöttyöket erősen megrajzolják tollal, így szétnyitás után a bal oldalon látszik, hogy mennyi a tévedés

Tengelyesen szimmetrikus alakzat kiegészítése

TÉMAKÖR: Tájékozódás térben és síkon

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

helyesen használja az irányokat és távolságokat jelölő kifejezéseket térben és síkon; tájékozódik lakóhelyén, bejárt terepen: bejárt útvonalon visszatalál adott helyre, adott utca és házszám alapján megtalál házat;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Irányokat, távolságokat jelölő szavak használata térben és síkban

Irány és állás megfigyelése, követése síkbeli alakzatok és mozgások során

Téri tájékozódást segítő játékok, tevékenységek

Útvonalak bejárása oda-vissza, térbeli viszonyokat kifejező szavak segítségével

Útvonal bejárásának irányítása térbeli viszonyokat kifejező szavak segítségével

Térbeli és síkbeli elhelyezkedést kifejező szavak használata tevékenységekben és játékos szituációkban

Tájékozódás lakóhelyen, bejárt terepen: bejárt útvonalon visszatalálás adott helyre; adott utca és házszám alapján ház megtalálása

FOGALMAK

négyzetháló, térkép

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Robot célhoz irányítása szerepjátékkal: bekötött szemű gyerek irányítása adott célhoz, a célban a kendő levétele után azonos úton visszatalálás a kiindulópontonra

Útvonal bejárása síkbeli labirintusokban padlórobot irányításával

„Vonalvezetős” játék irányok és távolságok megadásával, melynek során különböző formák rajzolódnak ki a négyzethálón, például 2 lépés fel, 3 lépés balra...

Kacsaringós utak bejárása, majd lerajzolása négyzethálón; például: 2 lépés, jobbra fordulás, 1 lépés, jobbra fordulás, 3 lépés, jobbra fordulás, folytatva az utat, ismétlés előlről sokszor

Négyzethálóra rajzolt minta alapján a vonalvezetés diktálása társnak

Kincskeresés utasítások alapján

Kincskeresés térkép alapján

„Torpedó” játék

„Telefonos” játék

„Vándorvezér” játék sakktáblán égtájakkal, például „f4-ről 2 mezőt észak felé lépve hova jutunk?”

TÉMAKÖR: Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 9 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- részt vesz memóriajátékokban különféle tulajdonságok szerinti párok keresésében;
- megfogalmazza a személyek, tárgyak, dolgok, időpontok, számok, testek, síklapok közötti egyszerű viszonyokat, kapcsolatokat;
- érti a problémákban szereplő adatok viszonyát;
- megfogalmazza a felismert összefüggéseket;
- összefüggéseket keres sorozatok elemei között;
- megadott szabály szerint sorozatot alkot; megértett probléma értelmezéséhez, megoldásához sorozatot, táblázatot állít elő modellként;
- tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott periodikus sorozatokat folytat;
- felsorolja az évszakokat, hónapokat, napokat, napszakokat egymás után, tetszőleges kezdőponttól is;
- ismert műveletekkel alkotott sorozat, táblázat szabályát felismeri; ismert szabály szerint megkezdett sorozatot, táblázatot helyesen, önállóan folytat;
- tárgyakkal, számokkal kapcsolatos gépjátékhoz szabályt alkot; felismeri az egyszerű gép megfordításával nyert gép szabályát;
- felismer kapcsolatot elem párok, elemhármasok tagjai között;
- szabályjátékok során létrehoz a felismert kapcsolat alapján további elem párokat, elemhármasokat;

a sorozatban, táblázatban, gépjátékokban felismert összefüggést megfogalmazza saját szavaival, nyíljelöléssel vagy nyitott mondattal.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Személyek, tárgyak, dolgok, számok, testek, síklapok között megjelenő kapcsolatok megfigyelése, felfedezése, megnevezése

Szám párok, számhármak közötti kapcsolatok felfedezése, jellemzése

Változó helyzetek megfigyelése, a változás jelölése nyíllal

Tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott periodikus sorozatok folytatása

Az évszakok, hónapok, napok elsorolása egymás után tetszőleges kezdőpontból

Ismert műveletekkel alkotott sorozat szabályának felismerése

Megkezdett sorozat folytatása a felismert szabály szerint mindkét irányba

Sorozat szabályának megfogalmazása, egyszerűbb esetben jelekkel is (például: nyíljelöléssel vagy nyitott mondattal)

Gépjátékok különféle elemekkel (például: tárgyak, számok, alakzatok)

Gépjátékhoz szabály alkotása; az egyszerű gép szabályának megfordításával nyert gép szabályának felismerése

Szabályjátékokban az elempárok, elemhármak megjelenítése táblázatban

Szabályjátékok során a felismert kapcsolat alapján további elempárok, elemhármak létrehozása

Táblázatokban, gépjátékokban a felismert összefüggések megfogalmazása, egyszerűbb esetekben jelekkel is (például: nyíljelöléssel vagy nyitott mondattal)

FOGALMAK

táblázat, nyitott mondat

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Sorminták keresése környezetünkben, például épületeken, népviseleten

Periodikusan ismétlődő tevékenységek, például ki mosogat 5 nap múlva

Kakuktkojás játékok

„Milyen nap lesz?” fejtörők: például egy hét múlva; holnapután, ha tegnapelőtt hétfő volt

Sorozatok alkotása szöges táblán kifeszített alakzatokkal, a sorozat szabályának megfigyelése, például egyre nagyobb négyzeteknél a növekedés szabályának megfigyelése

Kapcsolatok megfigyelése oda-vissza, például szülő-gyerek, testvér, osztálytárs; alacsonyabb, magasabb, egyforma magas; idősebb, fiatalabb, ugyanannyi idős

A gyerekek kezében tartott számok, alakzatok közötti kapcsolatok megfigyelése rámutatással, például mindenki mutasson arra, akinek ugyanannyi tíze van; akinek nagyobb a kerülete; a mutatás lejegyzése nyilakkal; a lejegyzett ábra megfigyelése

„Gépes játékok” egyváltozós, kétváltozós, fordított gépekkel számokkal, formákkal, szavakkal

TÉMAKÖR: Adatok megfigyelése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

adatokat gyűjt a környezetében;
adatokat rögzít későbbi elemzés céljából;
adatokat gyűjt ki táblázatból, adatokat olvas le diagramról;
jellemzi az összességeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Minőségi és mennyiségi tulajdonsággal kapcsolatos adatok megfigyelése, gyűjtése,
rögzítése tanítói segítséggel

Adatgyűjtés vásárlással kapcsolatban (például: árak megfigyelése boltokban, nyugtán)

Mért adatok lejegyzése

Egyszerű diagramról adatok, összefüggések leolvasása

Az összes adat együttes jellemzőinek megfigyelése, például egyenlő adatok, legkisebb,
legnagyobb kiválasztása

FOGALMAK

adat, diagram

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Mérések testnevelésórán, például időeredmények, kislabdadobás hossza, távolugrás
hossza; eredmények rögzítése; ábrázolása közösen

Piacon több árusnál ugyanazon termék árának összehasonlítása, csoportonként más-más
termék árának megfigyelése, lejegyzése

Csoportonként a csoport tagjaira jellemző egyszerű diagramok készítése úgy, hogy a
többi csoport nem látja, mi készül; a kirakott vagy rajzolt diagramok alapján a csoport
felismerése, azonosítása, például hány fiú, hány lány, hány szemüveges, hány nem
szemüveges...

TÉMAKÖR: Valószínűségi gondolkodás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

részt vesz olyan játékokban, kísérletekben, melyekben a véletlen szerepet játszik;
tapasztalatai alapján különbséget tesz a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem
biztos” események között;

megítéli a „biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos” eseményekkel kapcsolatos
állítások igazságát;

tapasztalatai alapján tippet fogalmaz meg arról, hogy két esemény közül melyik esemény
valószínűbb olyan, véletlentől függő szituációk során, melyekben a két esemény
valószínűsége között jól belátható a különbség;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Részvétel valószínűségi játékokban; intuitív esélylatolgatás, tippek megfogalmazása

Események megfigyelése valószínűségi kísérletekben

Valószínűségi játékok során stratégiák alakítása, kipróbálása, értékelése

„Biztos”, „lehetséges, de nem biztos”, „lehetetlen” események megkülönböztetése

A „biztos” és „lehetetlen” cáfolata ellenpélda mutatásával

FOGALMAK

Nincs új fogalom.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Játék eseménykártyákkal a „biztos”, „lehetséges, de nem biztos”, „lehetetlen” események megkülönböztetésére, események gyakoriságának megfigyelésére csoportmunkában: valószínűségi kísérlethez tartozó eseményeket írunk kártyákra; kiosztjuk; elvégezzük a kísérletet, mindenki rátesz egy zsetont arra a kártyájára, amelyikre írt esemény bekövetkezett; a kísérletek végén elemzés, például a kísérlet: 3 korongot feldobunk; események: mindhárom kék; több a kék, mint a piros; nincs piros; van kék; van két egyforma szín; egyik színből sincs legalább kettő; elemzés: „Melyik a jó kártya, melyik rossz, melyiket választanád?”

Játék eseménykártyákkal gyakoriság becslésére: mindenki előtt ott van minden eseménykártya, amelyekre a játék elején a játékosok tetszés szerint kiraknak 10-10 zsetont; sorban végezzük a kísérleteket; amelyik kártyán lévő esemény bekövetkezett, arról a kártyáról levehet a játékos egy zsetont; az győz, akinek a kártyáiról leghamarabb elfogynak a zsetonok

Valószínűségi kísérlet nem kocka alakú doboz feldobásával: tippelés, 20 kísérletből melyik lapjára hányszor esik; ellenőrzés a kísérletek elvégzésével

10 korongot feldobunk, szávármegyenesen a 0-ból indulva annyit lépünk pozitív irányba, ahány pirosat dobtunk, majd innen annyit negatív irányba, ahány kéket; tippeld meg, hova jutsz; válassz 4 számkártyát, nyersz, ha ezek egyikére jutsz

Játék számkorongokkal: 3 korong piros és kék oldalára is számokat írunk; feldobjuk egyszerre a 3 korongot; kártyákra eseményeket írunk a számok tulajdonságai alapján, a dobott számok összegére, szorzatára vonatkozó tulajdonságokkal; figyeljük meg, van-e lehetetlen, van-e biztos esemény; tippeljünk az események gyakoriságára, például szorzatuk páros; nincs közte kétjegyű

Gyerekek alkotta gyakorisági diagram: két kockával dobunk, és nézzük a dobott számok összegét; a gyerekek sorban egymás mellett állnak, mindenkinek a kezében egy szám van 1 és 13 között; akinek a száma a két kockával dobott számok összege, előre lép egyet

Folyón átkelés gyakoriság becslésére: rakj ki 10 korongot az 1–13 számokhoz a folyó egyik partjára; két kockával dobunk, a dobott számok összegétől egy korong átkelhet a folyón; az győz, akinek először átmegy az összes korongja

A fejlesztés várt eredményei a harmadik évfolyam végén, a továbbhaladás feltételei:

Halmazok tulajdonságainak felismerése, részhalmaz jellemzése. Biztos számfogalom 1000-es számkörben. Számok írása, olvasása 1000-ig. Számok nagyságrendjének és helyi értékének biztos ismerete. Számok képzése, helyi érték szerinti bontása. Műveletek leolvasása ábráról, megjelenítése tevékenységgel. Kerekítés szabályainak alkalmazása, ésszerű becslések végzése. Az alpműveletek eljárásainak alkalmazása szóban és írásban. Szóbeli művelet kerek százasokkal, kerek tízesekkel. Írásbeli összeadás, írásbeli kivonás háromjegyű számokkal, írásbeli szorzás egyjegyű szorzóval, írásbeli osztás egyjegyű osztóval. Egyszerű nyitott mondat kiegészítése igazzá, hamissá. Nyitott mondat igazsághalmazának megkeresése kis véges alaphalmazon behelyettesítéssel. Szöveges feladatok értelmezése, adatainak lejegyzése, megoldási terv készítése. Szöveges feladat megoldása közvetlenül az értelmezésre szolgáló tevékenységgel, ábrákkal és matematikai

modellel. A számítások helyességének ellenőrzése és az eredmény értelmezése. Egyszerű sorozatok szabályának megállapítása. Egyszerű sorozat folytatása. Kapcsolatok keresése táblázatok adatai között. Testek építése modellről. Síkidomok előállítása tevékenységgel. Téglalap, négyzet, téglatest, kocka tanult tulajdonságainak felsorolása modell segítségével. Mérés alkalmi és szabvány egységekkel. A gyakorlatban végrehajtott mérések alapján a mértékegység és mérőszám kapcsolatának megállapítása. Át- és beváltások a tanult szomszédos mértékegységekkel gyakorlati mérésekhez kapcsolódva. A tanult szabvány mértékegységek gyakorlati alkalmazása. A biztos és a véletlen megkülönböztetése konkrét tapasztalatszerzés útján.

4. évfolyam

Óraszám: 148 óra / tanév

4 óra / hét

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata	3
Rendszerezés, rendszerképzés	5
Állítások	4
Problémamegoldás	5
Szöveges feladatok megoldása	8
Szám és valóság kapcsolata	4
Számlálás, becslés	5
Számok rendezése	3
Számok tulajdonságai	8
Számok helyi értékes alakja	6
Mérőeszköz használata, mérési módszerek	10
Alapműveletek értelmezése	3
Alapműveletek tulajdonságai	4
Szóbeli számolási eljárások	8
Fejben számolás	7
Írásbeli összeadás és kivonás	6
Írásbeli szorzás és osztás	8
Törtrészek	7
Negatív számok	3
Alkotás térben és síkon	6
Alakzatok geometriai tulajdonságai	6
Transzformációk	4
Tájékozódás térben és síkon	3
Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése	9
Adatok megfigyelése	3
Valószínűségi gondolkodás	3
Differenciált fejlesztés, gyakorlás, értékelés	7

Összes óraszám:	148

TÉMAKÖR: Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata

JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

személyek, tárgyak, dolgok, szavak, számok közül kiválogatja az adott tulajdonsággal rendelkező összes elemet;

azonosítja a közös tulajdonsággal rendelkező dolgok halmazába nem való elemeket;

megnevezi egy adott tulajdonság szerint ki nem válogatott elemek közös tulajdonságát a tulajdonság tagadásával;

barkochbázis valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket;

halmazábrán is elhelyez elemeket adott címkék szerint;

talál megfelelő címkéket halmazokba rendezett elemekhez;

megfogalmaz adott halmazra vonatkozó állításokat; értelemszerűen használja a „mindegyik”, „nem mindegyik”, „van köztük...”, „egyik sem...” és a velük rokon jelentésű szavakat;

két szempontot is figyelembe vesz egyidejűleg;

két meghatározott tulajdonság egyszerre történő figyelembevételével szétválogat adott elemeket: tárgyakat, személyeket, szavakat, számokat, alakzatokat;

megfogalmazza a halmazára egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket;

megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Barkochbázis konkrét tárgyak kirakása nélkül

Barkochba játékokban minél kevesebb kérdésre törekvés

A halmazba nem való elemek esetén az elemek tulajdonságainak tagadása, a logikai „nem” használata

Halmazok képzése tagadó formában megfogalmazott tulajdonság szerint, például *nem kör*

Válogatások kétszer kétfelé (két szempont szerint) tárgyi tevékenységgel; az egy helyre kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságainak keresése, értéke: a logikai „nem” és a logikai „és”

Két halmaz közös részének jellemzése logikai „és”-sel

Elemek elhelyezése halmazábrában, a halmazára egyes részeinek jellemzése, például piros, de nem háromszög; se nem piros, se nem háromszög

A kétszer kétfelé (két szempont szerint) válogatás ábrázolása Venn-diagramon

Konkrét halmazok közös részéből elemek felsorolása

Két szempont egyidejű figyelembevétel, például: háromjegyű és számjegyeinek összege 8; tükrös és négy szöge van

A logikai „és” helyes használata két halmaz közös részének jellemzésére

FOGALMAK

logikai „nem”, logikai „és”

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Barkochba játék különféle logikai készleteken többféle szabály szerint, például egyszerű barkochba, fordított barkochba, barkochba két elem egyszerre történő kitalálására, kapcsolati barkochba; ezek mindegyikének kipróbálása hazudósan is

Játék tanulók által csoportban készített 3, 4 ábrás kártyakészlettel, tananyaghoz igazított tartalommal

Játék tanulók által csoportban készített logikai kártyacsomaggal

„Ország, város” játék számokkal: egy-egy oszlopnak egy-egy számtulajdonság felel meg; sorsolt számjegyekből az oszlopoknak megfelelő tulajdonságú számok előállítására

„Kapuőr” útválasztó játék két kapuőrrel

„Ki jut a várba?” játék

Játék logikai lapokkal

Tanulók, tárgyak válogatása két tulajdonság szerint két külön hulahoppkarikába, mindkét tulajdonsággal rendelkező elemek helyének keresése, tanulói ötlet alapján a hulahoppkarikák összehúzója (metszetképzés)

Tárgyak, képek, alakzatok, számok válogatása két tulajdonság szerint papírlapra és madzagkarikába, mindkét tulajdonsággal rendelkező elemek helyének keresése, a papírlappal és a madzagkarikával metszetképzés

TÉMAKÖR: Rendszerezés, rendszerképzés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

barkochbázik valóságos és elképzelt dolgokkal is, kerüli a felesleges kérdéseket;

két szempontot is figyelembe vesz egyidejűleg;

felsorol elemeket konkrét halmazok közös részéből;

megfogalmazza a halmazábra egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket;

keresi az okát annak, ha a halmazábra valamelyik részébe nem kerülhet egyetlen elem sem;

adott elemeket elrendez választott és megadott szempont szerint is;

sorba rendezett elemek közé elhelyez további elemeket a felismert szempont szerint;

két, három szempont szerint elrendez adott elemeket többféleképpen is; segédeszközként használja a táblázatos elrendezést és a fadiagramot;

megkeresi egyszerű esetekben a két, három feltételnek megfelelő összes elemet, alkotást; megfogalmazza a rendezés felismert szempontjait;

megkeresi két, három szempont szerint teljes rendszert alkotó, legfeljebb 48 elemű készlet hiányzó elemeit, felismeri az elemek által meghatározott rendszert.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Elemek sorozatba rendezése az egyező és eltérő tulajdonságok száma alapján (például: a szomszédos elemek pontosan egy tulajdonságban különbözzenek)

A válogatás, osztályozás, rendszerezés alkalmazása más tantárgyak tanulásakor

Alkalmilag összeállított készletek és különféle teljes logikai készletek elemeinek egy vagy több szempont szerinti válogatása, rendszerezése tevékenységgel, mozgással

Adott halmaz elemeinek rendszerezése megadott szempont szerint, különböző módszerekkel, például: táblázat, fadiagram, ágrajz

Teljes rendszert alkotó legfeljebb 48 elemnél a hiány felismerése a rendszerezés elvégzése után

Az összes, a feltételeknek megfelelő alkotás felsorolása egyszerű esetekben: 2-3 feltétel esetén, kis elemszámú problémánál

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Logikai lapokból „kígyó” vagy „háló” készítése, a szomszédos elemek között 1-2-3-4 eltérő tulajdonsággal

„Királyos játék” logikai lapokkal

Logikai készlet elemeinek körberakása egy különbséggel

Két elem között további elemek segítségével útvonal építése a szomszédos elemekre vonatkozó feltétel alapján

3×3-as, 4×4-es táblázatba elemek rendezése feltételek alapján, például legyen közös tulajdonság soronként; lerakott elemek átrendezése; hiányzó elemek pótlása

Úthálózaton való végighaladás: az elágazásokba útjelző táblákat rakunk a logikai készlet elemeinek tulajdonságai szerint; az úthálózatot a gyerekek végigjárják kezükben egy logikai elemmel; a megfelelő helyre kell érkezniük; az úthálózatot lerajzolják ágrajzként, a saját útvonalukat jelölik

„Elvitte a szarka” játék, hiányzó elemek megtalálása

Egyszerű logikai készlet készítése csoportmunkában, például tejfőlös poharakból; faágakból; spárgákból

Logikai készlet elemeiből feltételeknek megfelelő összes elem kiválasztása, ágrajz kiegészítése, alkotása

Szendvicsek készítése – összes lehetőség kirakása

Sorba rendezős feladat: sorban mindenki rak egy új lehetőséget, például 2 piros, 2 kék gyöngyöt fűz fel fogpiszkálóra, úgy, hogy számít a sorrend; ha nem tud rakni, passzol, aki jót rakott, kap egy zsetont, aki olyat rak, ami már volt, visszaad egy zsetont; amikor már senki sem tud rakni, közösen megbeszéljük, hogy miért nincs több a kirakott elemek rendszerezésével

Geometriai alkotások során az adott feltételeknek megfelelő alkotások gyűjtése, rendszerezési szempontok keresése tanítói segítséggel, például tetromino elemeinek megalkotása; 3×3-as pontrácson különböző háromszögek alkotása

TÉMAKÖR: Állítások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfogalmazza a halmazábra egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát; helyesen használja a logikai „nem” és a logikai „és” szavakat, valamint a velük azonos értelmű kifejezéseket;
- tudatosan emlékezetébe vés szavakat, számokat, utasítást, adott helyzetre vonatkozó megfogalmazást;
- hiányos állításokat igazzá tevő elemeket válogat megadott alaphalmazból;
- egy állításról ismeretei alapján eldönti, hogy igaz vagy hamis;
- ismeretei alapján megfogalmaz önállóan is egyszerű állításokat;
- példákat gyűjt konkrét tapasztalatai alapján matematikai állítások alátámasztására.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Adott halmazra és egyes részeire vonatkozó állítások megfogalmazása

Halmazra és a halmaz részhalmazaira vonatkozó állítások igazságának eldöntése

Igaz és hamis állítások alátámasztására példák és ellenpéldák keresése, felsorolása

Személyekre, tárgyakra, formákra, számokra vonatkozó hiányos állítások kiegészítése igazzá, nem igazzá; kis elemszámú alaphalmazon az összes igazzá tevő elem, elempár megkeresése

Lezárt hiányos állítások igazságának megítélése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Telefonos” játék

„Rontó” játék

„Füllentős” játék csoportban: a csoportok mondanak 3 állítást, 1 hamisat, 2 igazat; a többieknek ki kell találni, melyik a hamis

Papírcsíkon egy olyan állítás szerepel, amely két helyen is hiányos, a hiányt konkrét dobozok jelzik; a mondat kiegészítése azzal, hogy a dobozokba elemeket választunk, például: „A ... rúd hosszabb, mint a ... rúd”, olyan rúdpárok keresése, amelyek igazzá teszik a mondatot, illetve amelyek hamissá

„Mastermind” játék színekkel és számokkal

TÉMAKÖR: Problémamegoldás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a tevékenysége során felmerülő problémahelyzetben megoldást keres;
- kérésre, illetve problémahelyzetben felidézi a kívánt, szükséges emlékképet;
- megfogalmazott problémát tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással értelmez;
- az értelmezett problémát megoldja;
- a problémamegoldás során a sorrendben végzett tevékenységeket szükség szerint visszafelé is elvégzi;
- megoldását értelmezi, ellenőrzi;

kérdést tesz fel a megfogalmazott probléma kapcsán;
tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetési szöveges feladatokat;

egy- és többszemélyes logikai játékokban döntéseit mérlegelve előre gondolkodik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Hétköznapi helyzetekben, tevékenységek során felmerülő problémahelyzet felismerése, arra megoldás keresése

Hiányzó információk pótlása méréssel, számlálással, információgyűjtéssel

Megfogalmazott probléma értelmezése tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással

Tevékenységgel, megjelenítéssel értelmezett probléma megoldása

A kapott megoldás visszahelyezése a szituációba, a megoldás értelmezése

Ellenőrzés: a kapott megoldás megfelel-e a megadott feltételeknek

Kérdésfeltevés a problémahelyzet kapcsán

Többlépéses cselekvéssor, műveletsor elvégzése visszafelé is

Visszafelé gondolkodással következtetési feladatok megoldása

Egyszerű következtetési szöveges feladatok megoldása, például: tevékenységgel, ábrarajzolással, szakaszos ábrázolással

Egyszerű gondolkodtató, logikai feladatok megoldásának keresése

Egy- és többszemélyes logikai játékokban egy-két lépéssel előre tervezés

Többféle megoldási mód keresése, a különböző megoldási módok értékelése

FOGALMAK

Nincs új fogalom.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

A gyerekek hétköznapi életével kapcsolatos információk gyűjtése csoportokban, például menutrend, nyitvatartási idő, belépődíjak, árak, étteremben étlap, boltban árak

Adatok felhasználása csoportmunkában, például plakát tervezéséhez; képzelt interjú lejátzásához

Kirándulás, kulturális program (múzeum-, színházlátogatás) tervezése: útiterv, költségek, időbeosztás, ismertető

Problémák lejátzása szerepjátékként, bábokkal, absztrakt eszközökkel (korong, pálcika, kupakok, színes rudak), például „fejek-lábak” feladat, „megevett gombócok” feladat

Logikai rejtvények, történetek

„Gondoltam egy számot”

Nim játékok

Egyszerűbb táblás logikai, stratégiai játékok; kártyajátékok

Logikai rejtvények egyszerűbb feladványai, például: sudoku-variációk, Gokigen Naname (Labirintusépítés), Kakuro (Számkeresztrejtvény), Hashiwokakero (Hídépítés), Grafilogika

TÉMAKÖR: Szöveges feladatok megoldása

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

értelmezi, elképzei, megjeleníti a szöveges feladatban megfogalmazott hétköznapi szituációt;
szöveges feladatokban megfogalmazott hétköznapi problémát megold matematikai ismeretei segítségével;
tevékenység, ábrarajzolás segítségével megold egyszerű, következtetési, szöveges feladatokat;
megkülönbözteti az ismert és a keresendő (ismeretlen) adatokat;
megkülönbözteti a lényeges és a lényegtelen adatokat;
az értelmezett szöveges feladathoz hozzákapcsol jól megismert matematikai modellt;
a megválasztott modellen belül meghatározza a keresett adatokat;
a modellben kapott megoldást értelmezi az eredeti problémára; arra vonatkoztatva ellenőrzi a megoldást;
választ fogalmaz meg a felvetett kérdésre;
önállóan értelmezi a hallott, olvasott matematikai tartalmú szöveget;
nyelvi szempontból megfelelő választ ad a feladatokban megjelenő kérdésekre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A hallott, olvasott matematikai tartalmú szöveg önálló értelmezése

Adatok gyűjtése, lényeges adatok kiemelése

Kérdés értelmezése, keresendő adatok azonosítása

Adatok különböző típusainak megkülönböztetése, például: felesleges, hiányos

Adatok és azok kapcsolatainak megjelenítése valamilyen szimbolikus rajz, matematikai modell segítségével, például művelet, táblázat, szakaszos ábra, nyíldiagram, halmazábra, sorozat

Ismeretlen adatok meghatározása a modellen belül

Egy-, kétlépéses alpműveletekkel leírható szöveges feladatok megoldása

Fordított szövegezésű feladatok értelmezése, megoldása

Megoldás értelmezése az eredeti problémára, ellenőrzés

Nyelvileg és matematikailag helyes válasz megfogalmazása

Szöveges feladatok alkotása hétköznapi szituációkra, adott matematikai modellhez, számfeladathoz

FOGALMAK

felesleges adat

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Beszélgetés, történetmesélés eseményképekről, ábrákról szabadon és egy-egy részletre fókuszálva is

Hétköznapi helyzetekből matematikai tartalmú állítások megfogalmazása

Szétvágott szöveg egyes darabjainak értelmezése külön-külön, a darabok összerakása és értelmezése

„Mondd ugyanazt kicsit másképp, kicsit egyszerűbben”: szöveg átfogalmazása (egyre egyszerűbb alakra) láncban

„Mi változott?” játék mondatokkal: változtatunk egy szót, toldalékot vagy a szavak sorrendjét; „Változott-e a szöveg értelme?”

„Egynyelvű szótár” játék: szómagyarázat, esetleg a letakart (nem értett) szó jelentésének kitalálása a szövegkörnyezetből

Szöveges feladatban leírt szituáció kirakása különböző eszközökkel, színes rudakkal

Többféle modell közül a megfelelők kiválasztása adott szöveges feladathoz

„Feladatküldés” szöveges feladatokkal: csoportonként adott helyzethez, képhez, modellhez szöveges feladat alkotása; a feladat továbbadása másik csoportnak, ami visszaküldi a megoldást; a feladatírók ellenőrzik

TÉMAKÖR: Szám és valóság kapcsolata

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

összehasonlítja véges halmazokat az elemek száma szerint;

ismeri két halmaz elemeinek kölcsönösen egyértelmű megfeleltetését (párosítását) az elemszámok szerinti összehasonlításra;

helyesen alkalmazza a feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat 10 000-es számkörben;

helyesen érti és alkalmazza a feladatokban a „valamennyivel” több, kevesebb fogalmakat;

érti és helyesen használja a több, kevesebb, ugyanannyi relációkat halmazok elemszámával kapcsolatban, valamint a kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációkat a megismert mennyiségekkel (hosszúság, tömeg, úrtartalom, idő, terület, pénz) kapcsolatban 10 000-es számkörben;

használja a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezéseket a természetes számok körében;

helyesen használja a mennyiségi viszonyokat kifejező szavakat, nyelvtani szerkezeteket; megfelelő szókinccsel és jelekkel használ mennyiségi viszonyok kifejezésére szóban és írásban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Természetes szám darabszám, mérőszám és értékmérő tartalommal 10 000-es számkörben

Számkörbővítések során valóságos tapasztalatszerzés a nagyobb számokról konkrét számlálással, egyénileg és csoportosan végzett tevékenységekkel (például: 4512 db papír zsebkendő 100-as csomagolású papír zsebkendő segítségével kirakva)

Tapasztalatszerzés nagy számok mérőszámként való megjelenéséről a valóságban (például: 4512 cm, 4512 mm, 4512 g, 4512 másodperc)

Mennyiségek (hosszúság, tömeg, terület, úrtartalom, idő, pénz) összehasonlítása mérőszámaik alapján, kisebb, nagyobb, ugyanakkora relációk felismerése, megnevezése 10 000-es számkörben

A természetes számok körében a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezések helyes használata
Mennyiségekre vonatkozó feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmak helyes használata 10 000-es számkörben

A mennyiségi viszonyokat kifejező szavak, nyelvtani szerkezetek helyes használata

A mennyiségi viszonyokat kifejező szimbólumok helyes használata szóban és írásban

FOGALMAK

Nincs új fogalom.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Alakzatok rajzolása milliméterpapíron a vonalak mentén; „Hány kis négyzetből áll a bekerített rész?”

Különböző számok kivágása négyzethálós füzetből és milliméterpapírból is, például 347 az 3 db 10×10-es négyzet, 4 db 10-es csík és 1 db 7-es csík (fektetve)

Mérések különféle mértékegységekben, a mérés pontosságának korlátai, szükséges mértékegységek értő megválasztása, például „Mit mivel és miben mérjük?”; iskolás gyerekek tömegét grammban mérni felesleges; füzet hosszát érdemes lehet milliméterben megadni, de egy futópálya hosszát nem

TÉMAKÖR: Számlálás, becslés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

megszámlál és leszámlál; adott (alkalmilag választott vagy szabványos) egységgel meg- és kimér a 10 000-es számkörben; oda-vissza számlál kerek tízesekkel, százasokkal, ezresekkel;

ismeri a következő becslési módszereket: közelítő számlálás, közelítő mérés, mérés az egység többszörösével; becslését finomítja újrabecsléssel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Számlálások egyesével, kerek tízesekkel, százasokkal, ezresekkel oda-vissza 10 000-es számkörben eszközökkel (például: hétköznapi tárgyak, abakusz, pénz) és eszközök nélkül

Tapasztalatszerzés darabszámok, mennyiségek becslésével kapcsolatban 10 000-es számkörben

Becslés szerepének, korlátainak tudatosítása

Becslési módszerek ismerete, közelítő számítás, kerekítés, közelítés pontosítása, becslés finomítása, újrabecslés valóságos dolgokkal, mennyiségekkel gyakorlati helyzetekben (például vásárlás), számítások ellenőrzésekor

Becslések értékelése

FOGALMAK

Nincs új fogalom.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Nagy számok előfordulása mérőszámként: „Hány darab 5 forintos szükséges egymás mellé rakva, egymásra rakva például 1 méterhez, 10 méterhez; 1 kg-hoz, 10 kg-hoz”; „1000 db, 10 000 db 5 forintos milyen hosszú egymás mellé rakva, milyen magas egymásra rakva, milyen nehéz, miben lehetne tárolni, mennyi idő alatt lehetne leszámlálni ennyi darabot?”; „Mire elég 1000, 10 000 másodperc? Mire elég 1000, 10 000 perc?”

Abakuszon, szorobánon számlálás

TÉMAKÖR: Számok rendezése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

nagyság szerint sorba rendez számokat, mennyiségeket;
megadja és azonosítja számok sokféle műveletes alakját;
megtalálja a számok helyét, közelítő helyét egyszerű szávármegyenesen, számtáblázatokban, a szávármegyenesnek ugyanahhoz a pontjához rendeli a számokat különféle alakjukban a 10 000-es számkörben;
megnevezi a 10 000-es számkör számainak egyes, tízes, százaz, ezres szomszédjait, tízesekre, százazokra, ezresekre kerekített értékét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Számok nagyság szerinti összehasonlítása művelettel megadott alakokban is (például: $2000/2$, $500 \cdot 2$, $1250-250$): melyik nagyobb, mennyivel nagyobb, (körülbelül) hányszor akkora, hányada

Mennyiségi viszonyok jelölése nyíllal vagy a $<$, $>$, $=$ jelekkel

Szávármegyenes rajzolása a számok helyének jelölésével 10 000-es számkörben

Szávármegyenes irányának, egységének megadása két szám kijelölésével

Leolvasások a szávármegyenesről; számok, műveletes alakban megadott számok (például: $3000-1600$, $400 \cdot 20$) helyének megkeresése a szávármegyenesen 10 000-es számkörben

Számok, mennyiségek nagyság szerinti sorba rendezése, helyük megtalálása a szávármegyenesen

Számok helyének azonosítása különböző tartományú és léptékű számtáblákon, például: 1200-tól 2850-ig tízesével

Számok egyes, tízes, százaz, ezres szomszédainak ismerete 10 000-es számkörben

Számok tízesekre, százazokra, ezresekre kerekítése 10 000-es számkörben

FOGALMAK

százaz számszomszéd, ezres számszomszéd, kerekítés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Kukás” játék három vagy négy dobókocka segítségével alkotott számokkal

Különféle módon megadott számok (például építőjáték-elemekkel, abakusszal, pénzzel) rendezése növekvő vagy csökkenő sorba

„Mi változott?” játék madzagra csipeszelt számokkal

Számok pontos helyének megtalálása egyre kisebb léptékű szávármegyenesek segítségével

Szávármegyenes léptékének meghatározása olyan szávármegyenesen, ahol ismert két szám, valamint a köztük lévő egységek száma

TÉMAKÖR: Számok tulajdonságai

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

számokat jellemez tartalmi és formai tulajdonságokkal;
számot jellemez más számokhoz való viszonyával;
ismeri a római számjelek közül az I, V, X, L, C, D, M jeleket, hétköznapi helyzetekben felismeri az ezekkel képzett számokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Számok kifejezése művelettel megadott alakokkal

Párosítás és páratlanság fogalmának értelmezése párosítással és két egyenlő részre osztással a 10 000-es számkörben

Hármasával, négyesével, ötösével... és 3, 4, 5... egyenlő darabszámú csoportból kirakható számok megfigyelése és gyűjtése különféle eszközökkel végzett csoportosítások, építések, megfigyelések során

Háromszögszámok, négyzetszámok gyűjtése különféle eszközökkel végzett alkotások során

Számok jellemzése más számokhoz való viszonyukkal, például: adott számnál nagyobb, kisebb valamennyivel, adott számnak a többszöröse

Számok formai tulajdonságainak megfigyelése: számjegyek száma, számjegyek egymáshoz való viszonya, számjegyeinek összege

Számok tartalmi, formai jellemzése, egymáshoz való viszonyuk kifejezése kitalálós játékokban

A római számjelek közül az I, V, X, L, C, D, M jelek, valamint az ezekből képezhető számok írása, olvasása a hétköznapi helyzetekben, például: óra, keltezés, kerületek jelölése, évszámok leírása

FOGALMAK

három- és négyjegyű számok, római számok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Ország, város” játék számtulajdonságokkal

Számtulajdonságokra épülő bűvésztükkök megismerése, megértése

Háromszögszámok, négyzetszámok kirakása például színes rudakkal, korongokkal, négyzethálón történő bekerítéssel, szöges táblán

„Hoci, nesze” játék

Felcsavart szávármegyenes: papírcsík felcsavarása szabályos három-, négyszög alapú hasáb alakú dobozra, majd a hajtások közé a számok felírása egyesével növekedve; annak megfigyelése, hogy mely számok kerültek azonos lapra; képzeletben további számok vizsgálata a felismert szabályosság szerint

Római számokhoz kapcsolódó gyufarejtvények megoldása

TÉMAKÖR: Számok helyi értékes alakja

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

összekapcsolja a tízes számrendszerben a számok épülését a különféle számrendszerekben végzett tevékenységeivel;
érti a számok ezresek, százaskból, tízesekből és egyesekből való épülését, ezresek, százaskok, tízesek és egyesek összegére való bontását;
érti a számok számjegyeinek helyi, alaki, valódi értékét;
helyesen írja és olvassa a számokat a tízes számrendszerben 10 000-ig.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Csoportosítások, beváltások tízes számrendszerben különféle eszközökkel a 10 000-es számkörben, például előre csomagolt, illetve jól csomagolható tárgyakkal, pénzekkel, abakusszal

Mérések különböző egységekkel és többszöröseikkel

Leltárak készítése tízes számrendszerben az elvégzett tevékenységek alapján 10 000-es számkörben

Számok ezresekre, százaskokra, tízesekre és egyesekre bontott alakjainak előállítás, felismerése nem csak rendezett alakban eszközzel (például: pénz) és eszköz nélkül

Számok írása, olvasása helyiérték-táblázat alapján

A helyi értékek egymáshoz való viszonyának megértése

Számok számjegyeinek helyi, alaki és valódi értéke tapasztalatok alapján

Helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmának ismerete

Számok írása, olvasása számrendszeres, azaz helyi értékes alakjukban, 10 000-es számkörben

Számok nagyság szerinti összehasonlítása hallás alapján és leírt jelük alapján 10 000-es számkörben

FOGALMAK

helyi érték, alaki érték, valódi érték, százask, ezres, tízezres, helyiérték-táblázat, tízes számrendszer

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Apró tárgyak csoportosítása, beváltása, leltározása tojásokkal, tojástartóval a számlálás megkönnyítésére

Apró tárgyak kifizetése legkevesebb érmével (1, 10, 100 és 1000 forintossal), például „Minden babszem 1 forint”

Leltározás alapján helyiérték-táblázat bevezetése

Tevékenységek Dienes-készlettel

Számok megjelenítése abakuszon, szorobánon

„Kukás” játék három vagy négy dobókockával alkotott számokkal

„Ki vagyok én?” játék számokkal, például a tízes helyi értéken 5, az egyes helyi értéken kettővel kisebb, a százaskok helyén páratlan szám áll; a meghatározások fokozatosan vezessenek a megoldáshoz

Letakart számjegyek esetén számok összehasonlítása

Számok valódi értékének változtatása a számjegyek felcserélésével, a változás irányának és mértékének meghatározása

TÉMAKÖR: Mérőeszköz használata, mérési módszerek

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megbecsül, mér alkalmi és szabványos mértékegységekkel hosszúságot, tömeget, űrtartalmat és időt;
- helyesen alkalmazza a mérési módszereket, használ skálázott mérőeszközöket, helyes képzele van a mértékegységek nagyságáról;
- helyesen használja a hosszúságmérés, az űrtartalom mérés és a tömegmérés szabványegységei közül a következőket: mm, cm, dm, m, km; ml, cl, dl, l; g, dkg, kg, t ;
- ismeri az időmérés szabványegységeit: az órát, a percet, a másodpercet, a napot, a hetet, a hónapot, az évet;
- ismer hazai és külföldi pénzcímleteket 10 000-es számkörben;
- alkalmazza a felváltást és beváltást különböző pénzcímletek között;
- összeveti azonos egységgel mért mennyiség és mérőszáma nagyságát, összeveti ugyanannak a mennyiségnek a különböző egységekkel való mérésekor kapott mérőszámait;
- megméri különböző sokszögek területét különböző egységekkel;
- területet mér különböző egységekkel lefedéssel vagy darabolással;
- alkalmazza a felváltást és beváltást különböző pénzcímletek között;
- ismer a terület és kerület mérésére irányuló tevékenységeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Mennyiségek érzékszervi összehasonlítása

Mennyiségek összemérése

Mérési módszerek alkalmazása

Mennyiségek becslése, kimérése, megmérése szabványmértékegységek közül a következőkkel: mm, cm, dm, m, km; ml, cl, dl, l; g, dkg, kg, t

Hétköznapi tapasztalatok szerzése a szabványmértékegységek nagyságáról

Szabványos mérőeszközök használata

Időbeli tájékozódás, időbeli periódusok közti tájékozódás; időbeli relációt tartalmazó szavak értő használata

Időpontok leolvasása különféle órákról, időtartamok meghatározása

Időbeli tájékozódás, időbeli periódusok kapcsolatai; időbeli relációt tartalmazó szavak értelmezése

Időpontok és időtartamok közötti összefüggés megértése

Különböző hazai és külföldi pénzek címleteinek megismerése 10 000-es számkörben

Összefüggések megtapasztalása a mennyiségek nagysága, az egység nagysága és a mérőszámok között

Mértékváltás eszköz segítségével

Nagyobb pénzek címleteinek felváltása, kisebb pénzek beváltása hazai és külföldi pénzegységekkel egyaránt

Takarékosság fontosságának megértése elvégzett mérésekre alapozva (például: csöpögő csapból elpazarolt vízmennyiség; műanyag flakon térfoglalása a szelektív kukában eredeti méretben és összenyomva)

Síkbeli alakzatok területének becslése, mérése alkalmi és szabványegységekkel különféle eszközök segítségével (például: fonal, négyzetrács, vonalzó)

Síkbeli alakzatok területének becslése, mérése különféle alkalmi egységekkel való lefedéssel vagy darabolással (például: körlapokkal, mozaiklapokkal, négyzetlapokkal)

A terület és kerület szavak értő használata

FOGALMAK

kerület, km, ml, cl, g, dkg

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Osztályterem kicsinyített makettjének elkészítése

Teli bevásárlószatyor tömegének becslése, mérése, kiszámolása

Süteménykészítés recept alapján, a hozzávalók kimérése

Iskolai vagy osztályelőadás időbeosztásának elkészítése

Kerület mérése, például az alakzat madzaggal való körbemérésével, az alakzat görgetésével félegyenesen

Szabálytalan és szabályos alakzatok lefedése például körlapokkal, mozaiklapokkal, négyzetlapokkal; lefedés után annak vizsgálata, hogy melyik fedi legpontosabban az alakzatot

Tenyér körberajzolása négyzethálón, a tenyér nagyságának becslése kis négyzetekben; kis négyzetek számlálása; a tenyér méretének meghatározása négyzetcentiméterben

Területfoglaló játékban a megszerzett területek „okos” számlálása

„Lefedő” játék: 10×10-es négyzetben felváltva téglalapokat fed le két játékos színes rudakkal; 2 kockával dobnak; a dobott számok szorzata a lefedhető téglalap négyzeteinek száma; a téglalapot tetszőlegesen lehet lefedni úgy, hogy még beleférjen a nagy négyzetbe, és illeszkedjen vagy egy korábbi téglalap oldalához, vagy a nagy négyzet oldalához

TÉMAKÖR: Alapműveletek értelmezése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

helyesen értelmezi a 10 000-es számkörben az összeadást, a kivonást, a szorzást, a bennfoglaló és az egyenlő részekre osztást;

hozzákapcsolja a megfelelő műveletet adott helyzethez, történéshez, egyszerű szöveges feladathoz;

értelmezi a műveleteket megjelenítéssel, modellezéssel, szöveges feladattal;

helyesen használja a műveletek jeleit;

megérti a következő kifejezéseket: tagok, összeg, kisebbítendő, kivonandó, különbség, tényezők, szorzandó, szorzó, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék;

szöveghez, valós helyzethez kapcsolva zárójelet tartalmazó műveletsort értelmez,
elvégez;
szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveleteket
megérti;
szöveget, ábrát alkot matematikai jelekhez, műveletekhez.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Összeadás és kivonás értelmezései és kapcsolatuk 10 000-es számkörben

Szorzás és osztás értelmezései és kapcsolatuk a 10 000-es számkörben

Maradékos osztásra vezető tevékenységek végzése, feladatok megoldása

Műveletről szöveges feladat, ábra készítése; műveletek eljátszása, lerajzolása, szöveggel
értelmezése

Szöveges feladatokban a különböző kifejezésekkel megfogalmazott műveletek megértése

A műveletekben szereplő számok megnevezésének ismerete, megértése: tényezők,
szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék

Zárójel használata konkrét esetekben megfogalmazott problémák leírásához,
megoldásához

FOGALMAK

tag, tényező, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék, maradékos osztás, zárójel

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Maradékos osztás lejátszása pénzekkel, részekre osztással

Adott kirakáshoz, ábrához többféle művelet keresése, leírása

Adott kirakás, ábra tagolása, majd a tagolás alapján zárójelet tartalmazó műveletsorok
felírása, például szöges táblán kifeszített 8×7 -es terület tagolása szívószállal,
négyzethálón körülkerített 12×36 -os terület tagolása vonalzóval húzott egyenesekkel

Összetett szöveges feladatok leírása egy műveletsorral; több műveletsor közül az adott
szöveges feladathoz illő modell kiválasztása; műveletsorhoz szöveges feladat
fogalmazása „feladatküldéssel”

TÉMAKÖR: Alapműveletek tulajdonságai

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

számolásaiban felhasználja a műveletek közti kapcsolatokat, számolásai során
alkalmazza konkrét esetekben a legfontosabb műveleti tulajdonságokat;

megold hiányos műveletet, műveletsort az eredmény ismeretében, a műveletek
megfordításával is;

alkalmazza a műveletekben szereplő számok (kisebbitendő, kivonandó és különbség;
tagok és összeg; tényezők és szorzat; osztandó, osztó és hányados) változtatásának
következményeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Műveleti tulajdonságok megfigyelése tapasztalások során: tagok, tényezők
felcserélhetősége, csoportosíthatósága; összeg, különbség szorzása, szorzat
széttagolása

Műveleti tulajdonságok alkalmazása számolási eljárásokban, szöveges feladatokban, ellenőrzésnél

Hiányos művelet és műveletsorok megoldása az eredmény ismeretében a művelet megfordításával is 10 000-ig

Műveletekben szereplő számok változtatása közben az eredmény változásának megfigyelése; a tapasztalatok alkalmazása számolásnál

Műveletek közötti kapcsolatok megfigyelése; alkalmazása ellenőrzéshez és a számolási módok egyszerűsítésére

FOGALMAK

Nincs új fogalom.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Babos” játék számokat képviselő papírlapokkal, színes rudakkal

Számépítések, például: célszám megközelítése adott számjegyekkel és műveleti jelekkel

Gondolt számmal való műveletvégzés: ha páros, el kell osztani 2-vel, ha páratlan, akkor meg kell szorozni 3-mal és hozzá kell adni 1-et; a műveletsort addig kell ismételni, amíg a végére nem érünk

TÉMAKÖR: Szóbeli számolási eljárások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

alkalmazza a számolást könnyítő eljárásokat;

érti a 10-zel, 100-zal, 1000-rel való szorzás, osztás kapcsolatát a helyiérték-táblázatban való jobbra, illetve balra tolódással, fejben pontosan számol a 10 000-es számkörben a számok 10-zel, 100-zal, 1000-rel történő szorzásakor és maradék nélküli osztásakor;

elvégzi a feladathoz szükséges észszerű becslést, mérlegeli a becslés során kapott eredményt;

teljes négyjegyűek összegét, különbségét százasokra kerekített értékekkel megbecsüli, teljes kétjegyűek két- és egyjegyűvel való szorzatát megbecsüli.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Számolási eljárások a műveletek értelmezései alapján 10 000-es számkörben

Számolási eljárások szám- és műveleti tulajdonságok felhasználásával 10 000-es számkörben

A 100-as számkörben tanult számolási eljárások gyakorlása és analógiák alapján történő kiterjesztése a 10 000-es számkörre kerek tízesekkel és kerek százasokkal való számolás során

A 10-zel, 100-zal, 1000-rel való szorzás, osztás és a helyiérték-táblázatban való jobbra, illetve balra tolódás kapcsolatának megértése

Műveletek eredményének észszerű becslése, a becslés során kapott eredmény értékelése, alkalmazása

Teljes négyjegyűek összegének, különbségének százasokra kerekített értékekkel való becslése

Teljes kétjegyűek két- és egyjegyűvel való szorzatának becslése

Hétköznapi helyzetekben alkalmazható észszerű becslés megválasztása, a becslés pontosságának ellenőrzése

FOGALMAK

Nincs új fogalom.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Adott pénzösszeg kirakása valódi pénzekkel; a kirakás értékeinek leltározása táblázatban; minden pénzérmének a tízszeres értékű pénzre cserélése, majd leltározása táblázatban; a balra tolódás és a vagyon tízszeresedésének megfigyelése

Teljes három- vagy négyjegyű számok közelítő értékének helyettesítése színes rudakkal; az eredeti számok összegének és különbségének becslése színes rudak segítségével

Bevagdalt, hajtogatható kartonlappal az összeg közelítése az egyes helyi értékek fokozatos felfedésével

Szorzat kiszámítása az egyik tényező felezésével, a másik tényező kétszeresítésével

TÉMAKÖR: Fejben számolás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 7 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

fejben pontosan számol a 10 000-es számkörben a 100-as számkörben végzett műveletekkel analóg esetekben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Fejben számolás egyes lépéseinek megértése, begyakorlása eszközökkel; az eszközök szükség szerinti használata feladatok során

Fejsszámolás a 10 000-es számkörben kerek százasokkal, ezresekkel a 100-as számkörben végzett műveletekkel analóg esetekben,

FOGALMAK

kerek százas, kerek ezres

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Céltáblára” lövések, például 6 lövés összegével 100-at kell elérni; a 37-esre kell „dobni” annyiszor, hogy az eredmény 400 és 700 között legyen

„Számalkotó” játék írásbeli műveletekkel: írásbeli műveletekben szereplő számjegyek sorsolása dobókockával; a dobott értékek tetszőleges helyi értékre írhatók; az nyer, aki a legnagyobb, legkisebb vagy adott célszámhoz legközelebbi eredményt tudja kiszámolni a felírt számaiból

Tanulók által készített játékok a számolás gyakorlásához

„Darts” játék során a pontok számolása, kiszállás lehetősége

TÉMAKÖR: Írásbeli összeadás és kivonás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

helyesen végzi el az írásbeli összeadást, kivonást.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A 10 000-es számkörben írásbeli műveleti eljárások alapozása, megértése a számrendszeres gondolkodás továbbépítésével és különféle eszközökkel

Az írásbeli összeadás algoritmusának fokozatos megismerése: továbbvitel az egyes, a tízes, a százasként helyi értéken

Hiányos összeadások gyakorlása az írásbeli kivonás előkészítésére

Az írásbeli kivonás algoritmusának megismerése pótlással, elvétellel a különbség változása alapján

A kivonás pótlásos eljárásának begyakorlása

Az írásbeli összeadás és kivonás eredményének becslése célszerűen kerekített értékekkel; az eredmény összevetése a becsléssel; szükség esetén ellenőrzés az ellentétes művelettel

FOGALMAK

írásbeli művelet, hiányos összeadás, pótlás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Nyugták, blokkok gyűjtése, ellenőrzése („Jól számolt-e a gép?”)

Összeadás, kivonás elvégzése abakusszal, szorobánnal

Írásbeli összeadás lejátszása „Tökéletes pénztárgéppel”: a gép a tíz egyforma címletű pénzt kiveszi, és a következő fiókba beletesz egy tízszer akkora címletűt, majd kiírja a fiók tartalmát

„Betűrejtvények” írásbeli számoláshoz: betűkkel helyettesített számjegyek kitalálása írásbeli összeadás szabályainak segítségével, például RÉT + RÉT = KERT

„Számalkotó” játék írásbeli műveletekkel: írásbeli műveletekben szereplő számjegyek sorsolása dobókockával; a dobott értékek tetszőleges helyi értékre írhatók; az nyer, aki a legnagyobb, legkisebb vagy adott célszámhoz legközelebbi eredményt tudja kiszámolni a felírt számaiból

TÉMAKÖR: Írásbeli szorzás és osztás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

A 10 000-es számkörben helyesen végzi el az írásbeli szorzást egy- és kétjegyű szorzóval, az írásbeli osztást egyjegyű osztóval;

elvégzi a feladathoz szükséges észszerű becslést, mérlegeli a becslés során kapott eredményt;

megoldását értelmezi, ellenőrzi.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Több egyenlő tag írásbeli összeadása

Az írásbeli szorzás algoritmusának begyakorlása egyjegyű szorzóval

Írásbeli szorzás kerek tízesekkel

Írásbeli szorzás teljes kétjegyűekkel két lépésben

Írásbeli osztás szemléltetése pénzekkel, részekre osztással

Írásbeli osztás egyjegyű osztóval, visszaszorzással, kivonással

Többféle módon való becslés és ellenőrzés megismerése a szorzat, hányados nagyságrendjének meghatározásához, a számolás ellenőrzéséhez

FOGALMAK

visszaszorzás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Hiányos írásbeli szorzásban, osztásban a hiányzó számjegyek megtalálása

Írásbeli műveletekben szereplő számjegyek sorsolása dobókockával; a dobott értékek tetszőleges helyi értékre írhatók; az nyer, aki a legnagyobb, legkisebb vagy adott célszámhoz legközelebbi eredményt tudja kiszámolni a felírt számaiból

Érdekes számolások, például a 37 szorzása egyjegyű számokkal; kedvenc egyjegyű szám szorzása 777-tel, majd 143-mal; 2520 osztása egyjegyű számokkal

TÉMAKÖR: Törtrészek

JAVASOLT ÓRASZÁM: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

tevékenységekkel megjelenít egységtörteket és azok többszöröseit különféle mennyiségek és többféle egységválasztás esetén;

a kirakást, a mérést és a rajzot mint modellt használja a törtrészek összehasonlítására.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az egész egyenlő részekre osztása, az egységtörtek értelmezése, megnevezése (például: 1 ketted) különféle mennyiségeken (hosszúság, tömeg, űrtartalom, terület) különféle tevékenységekkel (például: méréssel, papírhajtogatással, színezéssel)

Az egységtörtek többszöröseinek előállítás, értelmezése, megnevezése (például: 2 harmad) különféle mennyiségeken különféle tevékenységekkel, többféle egységválasztással

Egészek és törtrészek kirakása, megjelenítése más törtrészekkel

Törtrészekkel ábrázolt törtek nagyság szerinti összehasonlítása, egyenlők keresése

FOGALMAK

egész, törtrész, egységtört

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

„Lépj hozzám!” játékos feladat

1 ketted, 1 negyed, 1 nyolcad előállítás felezésekkel papírhajtogatással

1 harmad, 1 hatod, 1 tizenketted előállítás papírcsík hajtogatásával

Törtrészek kirakása színes rudakkal az egész változtatásával is

Törtrészek kirakása mozaiklapokkal (szabályos hatszög, trapéz, rombusz, háromszög)

Alkotás törtrészeknek megfelelően, például „Alkoss úgy valamit, hogy a 2 harmad része sárga legyen!”

„Pizzarendelés” feladat: 2 különböző színű papírtányért sugara mentén bevágva összecúsztatunk; az egyik tányéron beosztások vannak (például 12 egyenlő részre van osztva), így adott törtrészeket tudunk ábrázolni; különböző beosztású tányérokra csak bizonyos törteket lehet „kiforgatni”, például 1 negyed kezdetben a 4-es, majd a 8-as, a 12-es beosztású tányéron tudják kiforgatni, viszont a 10-esen nem. Memóriajáték különféle képpen ábrázolt törtrészekkel

TÉMAKÖR: Negatív számok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a negatív egész számokat irányított mennyiségként (hőmérséklet, tengerszint alatti magasság, idő) és hiányként (adósság) értelmezi;
- nagyság szerint összehasonlítja a természetes számokat és a negatív egész számokat a használt modellen belül.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az „előtt” és „után” térbeli és időbeli értelmezése

Tapasztalatszerzés irányított mennyiségekről a térben (például: emeletek, tengerszinthez viszonyított magassági szintek); az „alatta” és „felette” értelmezése a síkon és a térben

Hőmérséklet mérése, hőmérő leolvasása (levegő, folyadék)

Hőmérőmodell használata

Tapasztalatszerzés a vagyon, készpénz és adósság kapcsolatairól kirakásokkal, rajzos feladatokkal és diagramon való ábrázolással

A negatív szám megjelenítése különböző tevékenységek során

Konkrét helyzetben a mennyiségek összehasonlítása, döntés a mennyiségek növekedéséről, csökkenéséről, megmaradásáról

FOGALMAK

pozitív, negatív

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Saját idővonal készítése: születésem vagy iskoláskorom előtt, után történt események, például szüleim születése, házassága, testvéreim születése, óvodáskor, iskoláskor

Világtérképről tengerszinthez mért magasságok és mélységek leolvasása

Fagypon alatti hőmérsékletek mérése, például télen, hűtőszekrényben, fagyalt, jégkocka segítségével

„Időjárás-jelentős” játék: a bemondó ismerteti a hőmérséklet változásait szóban vagy diagram alapján; a nézők saját hőmérőmodelljükön jelenítik meg a pillanatnyi hőmérsékletet

„Gazdálkodj okosan” játék rövidített változatban készpénzzel és adósságcédulákkal: a játékosok kölcsönt vehetnek fel a vásárláshoz, ekkor ugyanannyi készpénzt és adósságcédulát kapnak

TÉMAKÖR: Alkotás térben és síkon

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

testeket épít élekből, lapokból; elkészíti a testek élvázát, hálóját; testeket épít képek, alaprajzok alapján; elkészíti egyszerű testek alaprajzát; síkidomokat hoz létre különféle eszközök segítségével; alaklemez, vonalzót, körzőt használ alkotáskor; megtalálja az összes, több feltételnek megfelelő építményt, síkbeli kirakást; szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon; megfogalmazza az alkotásai közti különbözőséget.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Építések térbeli építőelemekből, testekből, lapokból, testhálókból, élvázépítőkből szabadon, másolással, megadott feltétel szerint

Különböző téglatestek alkotása adott feltételek szerint

Építések és alkotások, alaprajzok, nézetek, hálók alapján egyszerűbb esetekben

Egyszerű testek alaprajzának, nézeteinek, hálójának azonosítása és annak ellenőrzése megalkotással

Alaklemez, vonalzó és körző helyes használatának gyakorlása játékos feladatok során

Sokszögek előállítás nyírással, hajtogatással, pálcikákkal, gumikarika kifestésével, vonalzós rajzolással adott feltételek szerint

Szimmetrikus alakzatok létrehozása térben és síkban (például: építéssel, kirakással, nyírással, hajtogatással, festéssel), és a szimmetria meglétének ellenőrzése választott módszerrel (például: tükör, hajtogatás)

Adott feltételeknek megfelelő minél több alakzat, minta előállítása, az összes lehetséges alkotás keresése, az alakzatok megkülönböztetése, jellemző tulajdonságok kiemelése

FOGALMAK

Nincs új fogalom.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Építés színes rudakból, legóból, építőkockákból, dobozokból nézetek, alaprajzok alapján „Szobasarok” cipősdobozból, behelyezett játék megvilágítása 3 irányból; az árnyékok vizsgálata

„Szobasarok” négyzethálós falaira rajzolt árnyékok alapján építés színes rudakból

Feltételek, minták alapján kirakások mozaiklapokból, logikai készlet elemeiből

Rövid ideig látott képről másolat készítése a vizuális memória fejlesztésére

Adott síkidomokból téglatest építése

3 különböző méretben adott szívószálakból testek fűzése úgy, hogy egy testhez 6 db szívószál használható; az összes különböző test megalkotása

A tanulók körben ülnek; mindenki egy nézőpontból látja a középre helyezett építményt; a szóban kérhető és adható információk alapján mindenki megépíti az építményt, vagy alaprajzot készít hozzá

Geometriai fejtörők, például tangram, gyufarejtvények

„Lakótelepi panoráma” rejtvény megfejtése színes rudak segítségével

TÉMAKÖR: Alakzatok geometriai tulajdonságai

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megkülönbözteti és szétválogatja szabadon választott vagy meghatározott geometriai tulajdonságok szerint a gyűjtött, megalkotott testeket, síkidomokat;
- megfigyeli az alakzatok közös tulajdonságát, megfelelő címkéket talál megadott és halmazokba rendezett alakzatokhoz;
- megtalálja a közös tulajdonsággal nem rendelkező alakzatokat;
- megnevezi a tevékenységei során előállított, válogatásai során előkerülő alakzatokon megfigyelt tulajdonságokat;
- megnevezi a sík és görbült felületeket, az egyenes és görbe vonalakat, szakaszokat tapasztalati ismeretei alapján;
- megkülönböztet tükrösen szimmetrikus és tükrösen nem szimmetrikus síkbeli alakzatokat;
- megszámlálja az egyszerű szögletes test lapjait;
- megnevezi a téglatest lapjainak alakját, felismeri a téglatesten az egybevágó lapokat, megkülönbözteti a téglatesten az éleket, csúcsokat;
- tudja a téglalap oldalainak és csúcsainak számát, összehajtással megmutatja a téglalap szögeinek egyenlőségét;
- megmutatja a téglalap azonos hosszúságú oldalait és elhelyezkedésüket, megmutatja és megszámlálja a téglalap átlóit és szimmetriatengelyeit;
- megfigyeli a kocka mint speciális téglatest és a négyzet mint speciális téglalap tulajdonságait;
- megnevezi megfigyelt tulajdonságai alapján a téglatestet, kockát, téglalapot, négyzetet;
- megfigyelt tulajdonságaival jellemzi a létrehozott síkbeli és térbeli alkotást, mintázatot.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Válogatások előállított és gyűjtött testek között szabadon

Halmazokba rendezett testek, síkbeli alakzatok közös tulajdonságainak megfigyelése, halmazok címkézése

Testek, síkbeli alakzatok halmazokba rendezése közös tulajdonság alapján

Halmazba nem tartozó alakzatok keresése

Testek jellemző tulajdonságainak keresése, megfigyelése, megnevezése: sík vagy görbe felületek, „lyukas”, „tükrös”, „van-e bemélyedése”

Sokszöglapokkal határolt egyszerű testek lapjainak, éleinek, csúcsainak megfigyelése

Válogatások előállított és megadott síkidomok között szabadon

Síkbeli alakzatok jellemző tulajdonságainak keresése, megfigyelése, megnevezése: egyenes vagy görbe határvonalak, szakaszok, „lyukasság”, „tükrösség”, „van-e bemélyedése”

A létrehozott síkbeli és térbeli alkotások, mintázatok jellemzése megfigyelt tulajdonságaikkal

Egyszerű szögletes testek lapjainak, éleinek, csúcsainak megszámlálása
Környezetükből gyűjtött testek közül a téglatestek kiválogatása
Téglatest tulajdonságainak megfigyelése tevékenységek során: lapok alakja, egy csúcsból induló élek száma, élek hossza, az élek, lapok egymáshoz való viszonya, test tükörszimmetriája
Téglatest egybevágó lapjainak felismerése
Kocka kiemelése a téglatestek közül élek, lapok alapján
Előállított vagy megadott sokszögek jellemzése felismert tulajdonságokkal
Sokszögek oldalainak és csúcsainak megszámlálása, oldalak összemérése hajtogatással, szögek összemérése egymásra illesztéssel
Derékszög előállítása elfordulással, hajtogatással
Derékszögnél kisebb, nagyobb szögek előállítása elforduló mozgással; hozzámérés a hajtogatott derékszöghöz
Téglalap tulajdonságainak megfigyelése: szögek, oldalak, szimmetria
Téglalap szögei egyenlőségének megmutatása egymásra hajtással
Téglalap egyenlő hosszúságú oldalainak keresése hajtogatással
Négyzet kiemelése a téglalapok közül oldalai és szimmetriái alapján
Testek, síkbeli alakzatok jellemzése megfigyelt tulajdonságok alapján

FOGALMAK

lap, él, téglatest, kocka, szög, derékszög

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Barkochbázis a teremben lévő tárgyak geometriai tulajdonságai alapján
Egyszerű szögletes testek építése pálcikákból és gyurmagolyókból
Egyszerű szögletes testek élvázának építése szívószálakból
Dobozok szétvágása a test lapjainak és hálójának vizsgálatához
Dobozok lapjainak leragasztása különböző színű papírokkal
„Élőkép” alkotása csoportban, például kocka, téglatest, gúla megjelenítése
„Keveredj! Állj meg! Csoportosulj!” játék, sokszögek megjelenítése
Sokszögek építése szívószálakból
Sokszögek kifeszítése befőttes gumival szöges táblán; a kifeszített alakzatok vizsgálata
„Saját testen jeleníts meg derékszöget!”, például ujjak, kar, láb, mérlegállás
Derékszög hajtogatása szabálytalan alakú papírból
Gyurmából vagy agyagból készült téglatest szeletelése úgy, hogy téglatesteket kapjunk; úgy, hogy ne kapjunk téglatesteket; úgy, hogy kockát is kapjunk; kocka szeletelése úgy, hogy téglatesteket kapjunk
Párhuzamos szélű papírcsíkbeli négyszögek nyírása; a keletkező négyszögek csoportosítása; annak megfigyelése, hogy hogyan kell nyírni ahhoz, hogy téglalapot kapjunk; téglalaphoz négyzet nyírása, négyzetből téglalap nyírása
A4-es papírból hajtással és tépéssel négyzet készítése; a hulladék részből ismét négyzet készítése, ennek ismétlése egészen addig, amíg lehetséges

TÉMAKÖR: Transzformációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

tapasztalattal rendelkezik mozgással, kirakással a tükörkép előállításáról;
szimmetrikus alakzatokat hoz létre térben, síkban különböző eszközökkel; felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon;
megépíti, kirakja, megrajzolja hálón, jelölés nélküli lapon sablonnal, másolópapír segítségével alakzat tükörképét, eltolt képét;
ellenőrzi a tükrözés, eltolás helyességét tükör vagy másolópapír segítségével;
követi a sormintában vagy a síkmintában lévő szimmetriát;
térben, síkban az eredetihez hasonló testeket, síkidomokat alkot nagyított vagy kicsinyített elemekből; az eredetihez hasonló síkidomokat rajzol hálón.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Szimmetriák, tükörképek megfigyelése a természetes és az épített környezetben térben és síkban

Tárgyak, építmények, képek tükörképének megfigyelése térben, síkban tükör segítségével

Tükörkép megépítése térben; tükrös és nem tükrös formák létrehozása, a kapott alakzat ellenőrzése tükör segítségével

Síkbeli alakzatok tükrötengelyeinek keresése tükörrel, hajtogatással

Tükörkép alkotása különböző eszközökkel síkban; tükrös és nem tükrös alakzatok létrehozása; ellenőrzés tükörrel, másolópapírral

Építmények eltolása, az eltolt kép összehasonlítása a tükörképpel

Formák eltolása a síkban; az eltolt alakzat összehasonlítása a tükrözéssel keletkező alakzattal; ellenőrzés másolópapírral

Testek és síkbeli alakzatok megkülönböztetése, azonosítása alak és méret szerint: a hasonlóság és az egybevágóság fogalmának előkészítése

Térben, síkban az eredetihez hasonló testek, síkidomok alkotása nagyított vagy kicsinyített elemekkel, hálón való rajzolással

Játékok, tevékenységek során alakzatok elforgatott, eltolt, tükrös képeinek felismerése a síkban és a térben

FOGALMAK

eltolt kép, mozgatás, elforgatott kép

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Titkosírás tükörírással, a titkos üzenet megfejtése

Utcák építése színes rudakból: az utca két oldalán lévő házak egymás tükörképei

Kártyákon adott mintát kell megjeleníteni két kocka lapjain lévő ábrák segítségével úgy, hogy a két kockát egy tükör elé rakjuk; a kockák felső lapjain lévő ábrák és azok tükörképei együtt adják az adott mintát

Minta rajzolása, majd átmásolása zsírpapírra; a zsírpapír átfordítása, eltolása, elforgatása; összehasonlítás az eredeti mintával

Összehajtott, majd szétnyitott lap bal oldalára az egyik játékos tollal pöttyöket rajzol, a másik játékos a másik oldalra grafitlappal a tükörképét próbálja berajzolni, összehajtják

a papírt, a hátulján a grafitpöttyöket erősen megrajzolják tollal, így szétnyitás után a bal oldalon látszik, hogy mennyi a tévedés
Tengelyesen szimmetrikus alakzat kiegészítése
Pálcikákból kirakott alakzat kétszeresére nagyítása
Pontrácsra, négyzetrácsra rajzolt ábra kétszeresére nagyítása, felére kicsinyítése

TÉMAKÖR: Tájékozódás térben és síkon

JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

helyesen használja az irányokat és távolságokat jelölő kifejezéseket térben és síkon;
tájékozódik lakóhelyén, bejárt terepen: bejárt útvonalon visszatalál adott helyre, adott utca és házszám alapján megtalál házat;
térképen, négyzethálón megtalál pontot két adat segítségével.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Írány és állás megfigyelése, követése síkbeli alakzatok és mozgások során

Téri tájékozódást segítő játékok, tevékenységek

Útvonalak bejárása oda-vissza, térbeli viszonyokat kifejező szavak segítségével

Útvonal bejárásának irányítása térbeli viszonyokat kifejező szavak segítségével

Térbeli és síkbeli elhelyezkedést kifejező szavak használata tevékenységekben és játékos szituációkban

Tájékozódás lakóhelyen, bejárt terepen: bejárt útvonalon visszatalálás adott helyre; adott utca és házszám alapján ház megtalálása

Egyszerű térképek készítése

Tájékozódás négyzethálón, térképen

FOGALMAK

négyzetháló, térkép

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Robot célhoz irányítása szerepjátékkal: bekötött szemű gyerek irányítása adott célhoz, a célban a kendő levétele után azonos úton visszatalálás a kiindulópontra

Útvonal bejárása síkbeli labirintusokban padlórobot irányításával

„Vonalvezetős” játék irányok és távolságok megadásával, melynek során különböző formák rajzolódnak ki a négyzethálón, például 2 lépés fel, 3 lépés balra...

Kacsaringós utak bejárása, majd lerajzolása négyzethálón; például: 2 lépés, jobbra fordulás, 1 lépés, jobbra fordulás, 3 lépés, jobbra fordulás, folytatva az utat, ismétlés előlről sokszor

Négyzethálóra rajzolt minta alapján a vonalvezetés diktálása társnak

Kincskeresés utasítások alapján

Kincskeresés térkép alapján

„Torpedó” játék

„Telefonos” játék

Térkép készítése tanteremről, iskolaudvarról, útvonalokról

Térképen adott helység keresése páros munkában a térkép keresőhálójának segítségével „Vándorvezér” játék sakktáblán égtájakkal, például „f4-ről 2 mezőt észak felé lépve hova jutunk?”

TÉMAKÖR: Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 9 óra

A témakör tartalma további tanórákon is folyamatosan jelenjen meg!

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

részt vesz memóriajátékokban különféle tulajdonságok szerinti párok keresésében;
megfogalmazza a személyek, tárgyak, dolgok, időpontok, számok, testek, síklapok közötti egyszerű viszonyokat, kapcsolatokat;
érti a problémákban szereplő adatok viszonyát;
megfogalmazza a felismert összefüggéseket;
összefüggéseket keres sorozatok elemei között;
megadott szabály szerint sorozatot alkot; megértett probléma értelmezéséhez, megoldásához sorozatot, táblázatot állít elő modellként;
tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott periodikus sorozatokat folytat;
felsorolja az évszakokat, hónapokat, napokat, napszakokat egymás után, tetszőleges kezdőponttól is;
ismert műveletekkel alkotott sorozat, táblázat szabályát felismeri; ismert szabály szerint megkezdett sorozatot, táblázatot helyesen, önállóan folytat;
tárgyakkal, számokkal kapcsolatos gépjátékhoz szabályt alkot; felismeri az egyszerű gép megfordításával nyert gép szabályát;
felismer kapcsolatot elempárok, elemhármások tagjai között;
szabályjátékok során létrehoz a felismert kapcsolat alapján további elempárokat, elemhármásokat;
a sorozatban, táblázatban, gépjátékokban felismert összefüggést megfogalmazza saját szavaival, nyíljelöléssel vagy nyitott mondattal.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Személyek, tárgyak, dolgok, számok, testek, síklapok között megjelenő kapcsolatok megfigyelése, felfedezése, megnevezése
Számpárok, számhármások közötti kapcsolatok felfedezése, jellemzése
Változó helyzetek megfigyelése, a változás jelölése nyíllal
Ismert műveletekkel alkotott sorozat szabályának felismerése
Megkezdett sorozat folytatása a felismert szabály szerint mindkét irányba
Sorozat szabályának megfogalmazása, egyszerűbb esetben jelekkel is (például: nyíljelöléssel vagy nyitott mondattal)
Gépjátékok különféle elemekkel (például: tárgyak, számok, alakzatok)
Gépjátékhoz szabály alkotása; az egyszerű gép szabályának megfordításával nyert gép szabályának felismerése
Szabályjátékokban az elempárok, elemhármások megjelenítése táblázatban

Szabályjátékok során a felismert kapcsolat alapján további elempárok, elemhármak létrehozása

Táblázatokban, gépjátékokban a felismert összefüggések megfogalmazása, egyszerűbb esetekben jelekkel is (például: nyíljelöléssel vagy nyitott mondattal)

Sorozatok, szabályjátékok alkotása

Megértett probléma értelmezéséhez, megoldásához sorozat, táblázat, esetleg nyíldiagram alkotása modellként

FOGALMAK

táblázat, nyitott mondat

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Sorminták keresése környezetünkben, például épületeken, népviseleten

Periodikusan ismétlődő tevékenységek, például ki mosogat 5 nap múlva

Kakukktojás játékok

„Milyen nap lesz?” fejtörők: például egy hét múlva; holnapután, ha tegnapelőtt hétfő volt

Sorozatok alkotása szöges táblán kifeszített alakzatokkal, a sorozat szabályának megfigyelése, például egyre nagyobb négyzeteknél a növekedés szabályának megfigyelése

Kapcsolatok megfigyelése oda-vissza, például szülő-gyerek, testvér, osztálytárs; alacsonyabb, magasabb, egyforma magas; idősebb, fiatalabb, ugyanannyi idős

A gyerekek kezében tartott számok, alakzatok közötti kapcsolatok megfigyelése rámutatással, például mindenki mutasson arra, akinek ugyanannyi tízese van; akinek nagyobb a kerülete; a mutató lejegyzése nyilakkal; a lejegyzett ábra megfigyelése

„Gépes játékok” egyváltozós, kétváltozós, fordított gépekkel számokkal, formákkal, szavakkal

TÉMAKÖR: Adatok megfigyelése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

gyűjtött adatokat táblázatba rendez, diagramon ábrázol;

adatokat gyűjt ki táblázatból, adatokat olvas le diagramról;

jellemzi az összességeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Minőségi és mennyiségi tulajdonsággal kapcsolatos adatok megfigyelése, gyűjtése, rögzítése tanítói segítséggel

Adatgyűjtés vásárlással kapcsolatban (például: árak megfigyelése boltokban, nyugtán)

Mért adatok lejegyzése

Közös tevékenységek során szerzett adatok alapján egyszerű diagram készítése térben és síkban

Egyszerű diagramról adatok, összefüggések leolvasása

Az összes adat együttes jellemzőinek megfigyelése, például egyenlő adatok, legkisebb, legnagyobb kiválasztása

FOGALMAK

adat, diagram

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Mérések testnevelésórán, például időeredmények, kislabdadobás hossza, távolugrás hossza; eredmények rögzítése; ábrázolása közösen

Piacon több árusnál ugyanazon termék árának összehasonlítása, csoportonként más-más termék árának megfigyelése, lejegyzése

Csoportonként a csoport tagjaira jellemző egyszerű diagramok készítése úgy, hogy a többi csoport nem látja, mi készül; a kirakott vagy rajzolt diagramok alapján a csoport felismerése, azonosítása, például hány fiú, hány lány, hány szemüveges, hány nem szemüveges...

TÉMAKÖR: Valószínűségi gondolkodás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

tapasztalatai alapján tippet fogalmaz meg arról, hogy két esemény közül melyik esemény valószínűbb olyan, véletlentől függő szituációk során, melyekben a két esemény valószínűsége között jól belátható a különbség;

tetszőleges vagy megadott módszerrel összeszámolja az egyes kimenetek előfordulásait olyan egyszerű játékokban, kísérletekben, amelyekben a véletlen szerepet játszik;

a valószínűségi játékokban, kísérletekben megfogalmazott előzetes sejtését, tippjét összeveti a megfigyelt előfordulásokkal.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Részvétel valószínűségi játékokban; intuitív esélylatolgatás, tippek megfogalmazása

Események megfigyelése valószínűségi kísérletekben

Valószínűségi játékok során stratégiák alakítása, kipróbálása, értékelése

„Biztos”, „lehetséges, de nem biztos”, „lehetetlen” események megkülönböztetése

Véletlen események gyakoriságának összeszámolása, ábrázolása különféle módszerekkel: strigulázással, diagrammal, táblázatba rögzítéssel

Véletlen események előfordulásainak vizsgálata, a kimenetek számának összehasonlítása az előzetes tippekkel, magyarázatok keresése

A „biztos” és „lehetetlen” cáfolata ellenpélda mutatásával

FOGALMAK

Nincs új fogalom.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Játék eseménykártyákkal a „biztos”, „lehetséges, de nem biztos”, „lehetetlen” események megkülönböztetésére, események gyakoriságának megfigyelésére csoportmunkában: valószínűségi kísérlethez tartozó eseményeket írunk kártyákra; kiosztjuk; elvégezzük a kísérletet, mindenki rátesz egy zsetont arra a kártyájára, amelyikre írt esemény bekövetkezett; a kísérletek végén elemzés, például a kísérlet: 3 korongot feldobunk; események: mindhárom kék; több a kék, mint a piros; nincs piros; van kék; van két

egyforma szín; egyik színből sincs legalább kettő; elemzés: „Melyik a jó kártya, melyik rossz, melyiket választanád?”

Játék eseménykártyákkal gyakoriság becslésére: mindenki előtt ott van minden eseménykártya, amelyekre a játék elején a játékosok tetszés szerint kiraknak 10-10 zsetont; sorban végezzük a kísérleteket; amelyik kártyán lévő esemény bekövetkezett, arról a kártyáról levehet a játékos egy zsetont; az győz, akinek a kártyáiról leghamarabb elfogynak a zsetonok

Valószínűségi kísérlet nem kocka alakú doboz feldobásával: tippelés, 20 kísérletből melyik lapjára hányszor esik; ellenőrzés a kísérletek elvégzésével

10 korongot feldobunk, szavármegyenesen a 0-ból indulva annyit lépünk pozitív irányba, ahány pirosat dobtunk, majd innen annyit negatív irányba, ahány kéket; tippeld meg, hova jutsz; válassz 4 számkártyát, nyersz, ha ezek egyikére jutsz

Játék számkorongokkal: 3 korong piros és kék oldalára is számokat írtunk; feldobjuk egyszerre a 3 korongot; kártyákra eseményeket írunk a számok tulajdonságai alapján, a dobott számok összegére, szorzatára vonatkozó tulajdonságokkal; figyeljük meg, van-e lehetetlen, van-e biztos esemény; tippeljünk az események gyakoriságára, például szorzatuk páros; nincs közte kétjegyű

Gyerekek alkotta gyakorisági diagram: két kockával dobunk, és nézzük a dobott számok összegét; a gyerekek sorban egymás mellett állnak, mindenkinek a kezében egy szám van 1 és 13 között; akinek a száma a két kockával dobott számok összege, előre lép egyet

Folyón átkelés gyakoriság becslésére: rakj ki 10 korongot az 1–13 számokhoz a folyó egyik partjára; két kockával dobunk, a dobott számok összegétől egy korong átkelhet a folyón; az győz, akinek először átmegy az összes korongja

A fejlesztés várható eredményei a negyedik évfolyam végén, a továbbhaladás feltételei:

Adott tulajdonságú elemek halmazba rendezése. Halmazba tartozó elemek közös tulajdonságainak felismerése, megnevezése. Számok írása, olvasása 10 000-ig. Helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalma 10 000-es számkörben. Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása 10 000-es számkörben. A matematika különböző területein az ésszerű becslés és a kerekítés alkalmazása. Az alapműveletek alkalmazása szóban és írásban. Fejben számolás száz-as számkörben. A szorzótábla biztos ismerete 100-as számkörben. Összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmának ismerete. Műveletek tulajdonságainak, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségének alkalmazása. Műveleti sorrend ismerete, alkalmazása. Négyjegyű számok összeadása, kivonása, szorzás egy- és kétjegyű számmal, osztás egyjegyű számmal írásban. Műveletek ellenőrzése. Az értelmezett szöveges feladathoz a jól megismert matematikai modell hozzákapcsolása: adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata. Növekvő és csökkenő számsorozatok felismerése, készítése. Összefüggések keresése az egyszerű sorozatok elemei között. Negatív számok a mindennapi életben (hőmérséklet, adósság). Egész egyenlő részekre osztása, az egységtörtek értelmezése, megnevezése, egységtörtek többszöröseinek előállításuk hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel. Mérés alkalmi és szabvány egységekkel. A gyakorlatban végrehajtott mérések alapján a mértékegység és mérőszám kapcsolatának

megállapítása. Át- és beváltások a tanult szomszédos mértékegységekkel gyakorlati mérésekhez kapcsolódva. A tanult szabvány mértékegységek gyakorlati alkalmazása. Háromszög, négyzet, téglalap, sokszög létrehozása egyszerű módszerekkel, felismerésük, jellemzőik. Kocka, téglatest, felismerése, létrehozása, jellemzői. Tükrös alakzatok és tengelyes szimmetria előállítása hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel. Négyzet, téglalap kerülete méréssel. Négyzet, téglalap területének mérése különféle egységekkel, területlefedéssel. Tapasztalati adatok lejegyzése, táblázatba rendezése. Táblázat adatainak értelmezése. Adatgyűjtés, adatok lejegyzése, diagram leolvasása. Valószínűségi játékok, kísérletek értelmezése. Biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos tapasztalati ismerete.

Matematika 5-8

A kerettanterv óraszámai 4 + 4 + 4 + 4 óra a felső tagozat négy évfolyamán.

Tankönyvek:	Hajdu-féle	tankönyvcsalád
-	Gondolkodni	jó!
-	Gyakorló	5.
-	Gyakorló	6.
-	Gyakorló	7.
- Gyakorló 8.		

Az alapfokú képzés első – a matematikai alapkészségek kialakítását legfőbb célként megjelölő – nevelési-oktatási szakaszát követően az 5–8. évfolyamon a matematika tanulása-tanítása során a tudástartalmak fokozatosan válnak egyre elvontabbá. A konkrét tárgyi tevékenységekből indulva a képi szemléltetések, ábrázolások mellett megjelennek a szimbolikus modellek. A tanuló a fogalmak, jelenségek elemzése útján eljut azok megértésen alapuló meghatározásához, a definíciók előkészítése során tulajdonságokat, sejtéseket fogalmaz meg, s kialakul a megoldást alátámasztó indoklás igénye, valamint felismeri a matematika kisebb egységeinek belső struktúráját.

A tanítás fő módszere továbbra is a felfedeztetés, a konkrét tevékenységből, játékból, hétköznapi szituációból fakadó indukció. A tanulási tevékenység és problémamegoldás során a tanulót ösztönözni kell egyszerű problémák felfedezésére, megfogalmazására és a mindennapi életből vett szöveges problémák matematikai szempontú értelmezésére. A tanuló konkrét helyzetek megoldására képi és szimbolikus modelleket, stratégiákat alkalmaz és alkot, ezáltal fejlődik problémamegoldó és problémaalkotó képessége.

A kombinatív képességek területén a lehetőségek strukturált felsorolásából fokozatosan kialakulnak a rendszerezést segítő konkrét eszközök, stratégiák alkalmazásának készségei.

Felső tagozaton az ismert számok köre bővül a törtekkel és a negatív számokkal úgy, hogy a tanuló ezekkel műveleteket tud végezni. A tanulás-tanítás egyik lényeges elvárása, hogy a különböző, szöveggel, számokkal megadott matematikai szituációk képi, majd szimbolikus modelljeinek bevezetése fokozatos legyen. A tanuló a megismert szimbólumokkal egyszerű műveleteket végez, ismeri ezek tulajdonságait.

Az 5–8. évfolyamon a természettudományi, a digitális technológiai és a gazdasági ismeretek tanulási-tanítási tartalmakban való megjelenése lehetővé teszi a matematika alkalmazhatóságának, hasznosságának bemutatását.

Fejlődnek a tanuló készségei a matematikai kommunikáció terén. A matematikai kifejezéseket helyesen használja, a fogalmakat értelmezi, megmagyarázza, gyakorlati helyzetekben jól alkalmazza. Ismereteit összefoglalva prezentálni tudja.

A tanuló a közös munkában tevékenyen részt vesz. Eseti feladatokban és projektekben mások véleményét elfogadja, és ha különbözik a véleményük, igyekszik érvekkel meggyőzni társait. Az új fogalmak, magasabb szintű absztrakciót igénylő tudástartalmak bevezetésekor az egyéni adottságokhoz, ismeretekhez alkalmazkodó differenciálás biztosítja a megfelelő tempójú haladást annak a tanulóknak, akinél ezek a lépések hosszabb

időt, több szemléltetést igényelnek. Ezzel a lassabban haladó tanuló sem veszíti el érdeklődését és reményét a matematika megértése iránt.

A matematikai fejlesztő játékok és a számítógép, illetve más IKT-eszközök biztonságos alkalmazása mellett a tanuló megismerkedik olyan matematikai szoftverekkel, amelyek a matematikai tudást és a digitális kompetenciákat együtt fejlesztik.

Ebben a nevelési-oktatási szakaszban az ellenőrzés és az értékelés csak a tanult ismeretek alkalmazására terjed ki.

A matematika tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

A tanulás kompetenciái: A matematika tanulása során elengedhetetlen a tananyag alapos és átfogó megértése. A szöveges feladatok megoldása fejleszti az értő olvasás és a releváns információk kiválasztásának készségét. Az általánosítás és az analógiák adekvát használata, több szempont egyidejű figyelembevétel, a rendszerezési képesség, a megszerzett tudás új helyzetekben való alkalmazása elősegítik az aktív, önirányított tanulás kompetenciáinak kialakítását, fenntartását, megerősítését. A matematika tantárgy a matematikai logika és az algoritmikus gondolkodás fejlesztésével, az ok-okozati összefüggések megláttatásával hozzájárul a többi tantárgy tanulásához szükséges rendszerező, összefüggéseket felismerő, ezáltal hatékony önálló tanulási módszerek elsajátításához és megfelelő alkalmazásához is.

A kommunikációs kompetenciák: A matematika fejleszti a tanuló azon képességét, hogy világosan, röviden és pontosan fejezze ki gondolatait. A matematika tanulása során fokozatosan alakul ki a tanuló érvelési és vitakészsége. A szöveges problémák megoldása javítja a szöveg megértésének készségét: a tanulónak meg kell keresnie az információkat és fel kell ismernie egy adott információ jelentőségét a probléma megoldása során. A matematika tanulási folyamatában kialakul a különböző módon (szöveg, grafikon, táblázat, diagram és képlet) bemutatott tartalmak megértésének és alkotásának készségrendszere.

A digitális kompetenciák: A matematika tanulása során hangsúlyos szerepet kap a problémamegoldás és az algoritmikus gondolkodás, melyek elősegítik a tanuló digitális kompetenciáinak fejlesztését. A különböző matematikai tárgyú szoftverek, alkalmazások, applikációk és játékok alkalmazásán keresztül a matematika tanulása hozzájárul a tanuló digitális kultúrájának kialakításához.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A matematika tanulása során a tanuló gondolkodásának fejlesztése elsősorban konkrét problémák megoldásán keresztül történik. A tanuló előzetes tudása és tapasztalata alapján azonosítja a problémákat, majd ismert matematikai fogalmakra támaszkodva stratégiát dolgoz ki ezek megoldására. Elfogadja, hogy a megoldás több különböző úton is elképzelhető, illetve találkozhat olyan nyitott problémákkal is, amelyeknek több megoldása is lehetséges. Kellő kitartással próbál ki különböző matematikai módszereket, és felismeri azokat a problémákat is, amelyeknek nincs megoldása. A tanuló megtanul induktív úton példákat általánosítani és deduktív érvelést használni a matematikai állítások bizonyítására.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A matematika tanulása fejleszti a kitartás, a pontosság, a figyelem és a fegyelmezetttség képességét. A matematika tanulásán keresztül erősödik a tanuló felelősségtudata, gazdagodik az önképe, fejlődik a kooperációs készsége. A tanuló matematikai ismereteit alkalmazni tudja az egyéni célok eléréséhez szükséges tervezésben, az életét befolyásoló döntései megalapozásában és meghozatalában, a várható következmények mérlegelésében. A matematika tanulása

elősegíti annak belátását, hogy a személyes erősségekre építeni, a hibákból pedig tanulni lehet.

A tanuló a matematikai foglalkozások során megtanulja, hogyan oszthatja meg ötleteit másokkal, és hogyan segítheti társait a matematikai fogalmak megértése vagy azok alkalmazása során. Felelősséget vállal a közösen kitűzött feladatok elvégzéséért, s megtanulja tisztelni mások álláspontját, gondolkodásmódját.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái:

A matematika olyan tudomány, amely összeköti a különböző kultúrákat. A tanuló megismeri a gondolkodás logikai felépítésének eleganciáját, a matematikának a természethez, a művészetekhez és az épített környezethez fűződő viszonyát.

A tanuló konkrét vagy képi reprezentációval vagy szimbolikus modellekkel végzi a matematikai gondolatok vagy kapcsolatok feltárását, majd új kapcsolatokat alakít ki a matematikai fogalmak között.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A kompetencia fejlesztése valódi adatok felhasználásával összeállított mindennapi problémák megoldásán keresztül történik. Ennek során a különböző megoldási lehetőségek keresése fejleszti a gondolkodás rugalmasságát és az új ötletek megalkotásának képességét. A tanuló megfelelő játékokon keresztül képessé válik a különböző kockázatok felmérésére, a számára kedvezőnek tűnő stratégia kidolgozására, és megtapasztalja döntései következményét. A matematikai projekteken való részvétel segíti a későbbi munkavállalás szempontjából fontos készségek kialakulását (kreativitás, mérlegelő gondolkodás, problémamegoldás, kezdeményezőkézség, másokkal való együttműködés készsége).

^r
Óraszámok évfolyamonként és témánként

5. osztály (heti 4 óra)	
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	5 óra
2. Számтан, algebra	67 óra
3. Függvények, az analízis elemei	15 óra
4. Geometria	37 óra
5. Statisztika, valószínűség	6 óra
6. Ismétlés és témazáró	14 óra
Összesen:	144 óra

6. osztály (heti 4 óra)	
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	3 óra
2. Számтан, algebra	80 óra
3. Függvények, az analízis elemei	10 óra
4. Geometria	33 óra
5. Statisztika, valószínűség	4 óra
6. Ismétlés és témazáró	14 óra
Összesen:	144 óra

7. osztály (heti 4 óra)	
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	4 óra
2. Számelmélet, algebra	55 óra
3. Függvények, az analízis elemei	16 óra
4. Geometria	50 óra
5. Statisztika, valószínűség	5 óra
6. Ismétlés és témazáró	14 óra
Összesen:	144 óra

8. osztály (heti 4 óra)	
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	6 óra
2. Számelmélet, algebra	48 óra
3. Függvények, az analízis elemei	22 óra
4. Geometria	40 óra
5. Statisztika, valószínűség	8 óra
6. Ismétlés és témazáró	14 óra
7. Felkészülés a központi felvételire	2 óra
8. Felkészülés a kompetencia-mérésre	4 óra

5- 6. évfolyam

A felső tagozaton az eddig megszerzett tudást és kompetenciákat kell elmélyíteni és kiterjeszteni. A mindennapi élet problémamegoldásához szükséges képességek és ismeretek elsajátítása mellett legalább ugyanilyen fontos, hogy a matematikatanulás szolgálja egy jól működő gondolkodásmód, egy tanulási stratégia, ítélőképesség, megértés és sok általánosabb pozitív emberi tulajdonság formálását is.

A matematikai gondolkodásmódot fel kell használni a problémamegoldások során. Ehhez szükséges megfelelő szemléltető ábrákat, diagramokat, grafikonokat készíteni, ilyeneket értelmezni, elemezni és felhasználni; halmazokat jellemezni, szabályszerűségeket észrevenni, általánosító sejtéseket, állításokat megfogalmazni.

Az érvelés, a cáfolás, a vitakészség, a helyes kommunikáció fejlesztése folyamatos feladatunk. Ehhez szükséges másokkal a problémamegoldásban együttműködni, gondolatainkat, a megismert fogalmakat rendszerezni. A modellalkotás fontos eszköz, amely segítséget nyújt a problémák megoldásában. Fontos, hogy a tanulók a modellalkotásaik során a megértett és megtanult fogalmakat és eljárásokat fel tudják használni, és a modellekbe szervesen be tudják építeni. Szükséges, hogy problémahelyzetet leíró szöveg alapján a probléma lényegét felismerjék, majd annak megfelelő, a probléma megoldását elősegítő modelleket alkossanak. Fokozatosan fejleszteni kell a matematikai szaknyelv és jelölésrendszer használatát, alkalmazását.

Ebben a két évfolyamban sajátítják el egyszerű szöveges feladatok megoldásának néhány stratégiáját: a hétköznapi és gyakorlati problémák megértését és megjelenítését matematikai alakban, az eredmény becslését és ellenőrzését. Tájékozódnak síkban és térben, ismerik az egyszerű síkbeli és térbeli alakzatokat. Tudják a tanult mértékegységeket átváltani. Készség szinten számolnak egész számokkal, és gyakorlottak a racionális számokkal való műveletek végzésében.

1. Gondolkodási és megismerési módszerek

Tematikai egység/Fejlesztési cél	1. Gondolkodási és megismerési módszerek		Órakeret 5 óra
			folyamatos
Előzetes tudás	Adott tulajdonságú elemek halmazba rendezése. Halmazba tartozó elemek közös tulajdonságainak felismerése, megnevezése. Annak eldöntése, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba. A változás értelmezése egyszerű matematikai tartalmú szövegben. Több, kevesebb, ugyanannyi fogalma. Állítások igazságtartalmának eldöntése. Néhány elem sorba rendezése, az összes eset megtalálása (próbálgatással).		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismeretek tudatos memorizálása és felidézése. A megtanulást segítő eszközök és módszerek megismerése, értelmes, interaktív használatának fejlesztése. A rendszerezést segítő eszközök és algoritmusok megismerése. Tervezés, ellenőrzés, önellenőrzés igényének kialakítása. Kommunikáció fejlesztése. A saját képességek és műveltség fejlesztésének igénye.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
Természetes számok, síkbeli pontok, adott síkidomok halmazba rendezése adott tulajdonság alapján. Konkrét halmaz és részhalmaz közötti kapcsolat felismerése. Két véges halmaz közös része. Két véges halmaz egyesítése. Halmazok közötti kapcsolatok szemléltetése táblázattal, halmazábrával, intervallummal stb.	A helyes halmazszemlélet kialakítása. Tárgyak tulajdonságainak kiemelése, összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés, osztályokba sorolás különbféle tulajdonságok szerint, a különféle érzékszervek tudatos működtetésével. A közös tulajdonságok felismerése, tagadása.	<i>Informatika:</i> könyvtárszerkezet a számítógépen.	3 + folyamatos
Változatos tartalmú szövegek értelmezése.	Értő, elemző olvasás fejlesztése.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, szövegértelmezés.	1 óra

Összehasonlításához szükséges ifejezések értelmezése, használata pl. egyenlő; kisebb; nagyobb; több; evesebb; nem; és; vagy; minden; an olyan, legalább; legfeljebb).	Kommunikáció fejlesztése a nyelv logikai elemeinek használatával. A lényegkiemelés, a szabálykövető magatartás fejlesztése.		folyamatos
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
Példák a biztos, a lehetséges és a lehetetlen bemutatására. A tanultakhoz kapcsolódó igaz és hamis állítások.	A matematikai logika nyelvének megismerése, tudatosítása. A közös tulajdonságok felismerése, tagadása.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a lényegkiemelés képességének fejlesztése.	Folyamatos
Megoldások megtervezése, eredmények ellenőrzése.	Tervezés, ellenőrzés, önellenőrzés. Lásd például a műveleti sorrendnek, a szöveges feladatok megoldásának vagy a geometriai szerkesztések lépéseinek megtervezését.		Folyamatos
Egyszerű, matematikailag is értelmezhető hétköznapi szituációk megfogalmazása szóban és írásban. Definíció megértése és alkalmazása.	Kommunikáció, lényegkiemelés.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> lényegkiemelés fejlesztése.	Folyamatos
Kulcsfogalmak/fogalmak	Halmaz, elem, eleme, alaphalmaz, üres halmaz, részhalmaz, egyesítés, közös rész. Igaz, hamis. Nem, és, vagy Minden, van olyan. Biztos, lehetséges, lehetetlen. Legalább, legfeljebb.		

2. Számтан, algebra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Számтан, algebra		Órakeret 67 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Számok írása, olvasása (10 000-es számkör). Helyiérték, alaki érték, valódi érték. Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása. Matematikai jelek: +, -, •, :, =, <, >, ( ) ismerete, használata. A hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérése. Átváltások szomszédos mértékegységek között. Mérőeszközök használata.</p> <p>A matematika különböző területein az ésszerű becslés és a kerekítés alkalmazása. Fejben számolás száz-as számkörben. A szorzótábla biztos tudása. Összeg, különbség, szorzat, hányados fogalma. Műveletek tulajdonságai, tagok, illetve tényezők felcserélhetősége. Műveleti sorrend. Négyjegyű számok összeadása, kivonása, szorzás és osztás egy- és kétjegyű számmal írásban. Műveletek ellenőrzése.</p> <p>Páros és páratlan számok, többszörös, osztó, maradék fogalma.</p> <p>Szimbólumok használata matematikai szöveg leírására, az ismeretlen szimbólum kiszámítása.</p> <p>Negatív számok a mindennapi életben (hőmérséklet, adósság).</p> <p>Törtek a mindennapi életben: 2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törtek megnevezése. Számok helye a szávármegyenesen. Számszomszédok, kerekítés.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Biztos számfogalom kialakítása. Számolási készség fejlesztése. A műveleti sorrend használatának fejlesztése, készségszintre emelése. Mértékegységek helyes használata és pontos átváltása.</p> <p>Matematikai úton megoldható probléma megoldásának elképzelése, becslés, sejtés megfogalmazása; megoldás után a képzelt és tényleges megoldás összevetése. Egyszerűsített rajz készítése lényeges elemek megőrzésével. Fegyelmezett, következetes, szabálykövető magatartás fejlesztése.</p> <p>Pénzügyi ismeretek alapozása.</p> <p>Ellenőrzés, önellenőrzés, az eredményért való felelősségvállalás.</p>		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
<p>Természetes számok értelmezése milliós számkörben. Alaki érték, helyiérték. Természetes számok helyesírása. Római számírás. Számok ábrázolása szávármegyenesen, nagyságrendi összehasonlításuk. A természetes számok kerekítése.</p>	<p>A számkör bővítése. Számlálás, számolás. Hallott számok leírása, látott számok kiolvasása. Kombinatorikus gondolkodás elemeinek alkalmazása számok kirakásával. Matematikai jelek értelmezése (<, >, = stb.) használata.</p> <p>A kerekítés szabályainak alkalmazása.</p>	<p><i>Természetismeret:</i> Magyarország lakosainak száma.</p> <p><i>Mindennapi gyakorlat:</i> Pénzegységek, mértékegységek átváltása.</p>	<p>5 óra</p>

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
Nem tízes alapú számrendszerek.		<i>Informatika: 2-es számrendszer.</i>	
Összeadás, kivonás, szorzás osztás szóban és írásban a természetes számok körében (0 szerepe a szorzásban, osztásban). Becslés. Szorzás, osztás 10-zel, 100-zal, 1000-rel, ... (tíz hatványaival).	Számolási készség fejlesztése. A műveletfogalom mélyítése gyakorlati feladatok megoldásával. A műveletekhez kapcsolódó ellenőrzés igényének és képességének fejlesztése. Önellenőrzés, önismeret fejlesztése.		10 óra
Összeg, különbség, szorzat, hányados változásai. Műveleti tulajdonságok, a helyes műveleti sorrend, zárójelek használata. Műveletek eredményeinek előzetes becslése, ellenőrzése, kerekítése.	Algoritmikus gondolkodás fejlesztése. Egyszerű feladatok esetén a műveleti sorrend helyes alkalmazási módjának felismerése, alkalmazása. Az egyértelműség és a következetesség fontossága. Ellenőrzés és becslés.		3 óra + folyamatos, az előző témakör órakeretébe beszámítva.
Osztó, többszörös, osztható. Az osztópárok felsorolása.	Halmazműveletek, kombinatorika eszköz jellegű alkalmazása.		2 óra
A természetes számkör bővítése: az egész számok halmaza. Negatív szám értelmezése tárgyi tevékenységgel, szemléletes modellek segítségével. Ellentett, abszolútérték. Egész számok ábrázolása szávármegyenesen, nagyság szerinti összehasonlításuk. Egész számok összeadása, kivonása a szemléletre támaszkodva.	Kézpénz, adósság fogalmának továbbfejlesztése. Hőmérséklet leolvasása hőmérőről. Számolás az „időszalagon”. Számolás földrajzi adatokkal: mélységek és magasságok értelmezése matematikai szemlélettel.	<i>Természetismeret; hon- és népismeret: Tengerszint alatti mélység, tengerszint feletti magasság szűkebb és tágabb környezetünkben (a Földön). Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: időtartam számolása időszámítás előtti és időszámítás utáni történelmi eseményekkel.</i>	10 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
Közönséges tört fogalma. Törtszám ábrázolása szávármegyenesen. Törtek egyszerűsítése, bővítése, nagyság szerinti összehasonlításuk.	A közönséges tört szemléltetése, kétféle értelmezése, felismerése szöveges környezetben.	<i>Ének-zene:</i> a hangjegyek értékének és a törtszámoknak a kapcsolata.	6 óra
Törtek összeadása, kivonása. Törtek szorzása, osztása természetes számmal.	Számolási készség fejlesztése. A műveletfogalom mélyítése gyakorlati feladatok megoldásával.		10 óra
Tizedestört fogalma. A tizedestörtek értelmezése. Tizedestörtek jelentése, kiolvasása, leírása. Tizedestörtek ábrázolása szávármegyenesen. Tizedestörtek egyszerűsítése, bővítése, nagyság szerinti összehasonlításuk. Tizedestörtek kerekítése.	Helyiérték-táblázat használata. Mértékegységek kifejezése tizedestörtekkel: dm, cl, mm, A mérés pontosságának jelzése. A váltópénz fogalma (euró, cent).		6 óra
Tizedestörtek összeadása, kivonása. Tizedestörtek szorzása, osztása természetes számmal. Műveletek eredményeinek előzetes becslése. Tizedestörtek szorzása, osztása 10- zel, 100-zal, 1000-rel, ...	Számolási készség fejlesztése. A műveletfogalom mélyítése gyakorlati feladatok megoldásával. Annak felismerése, hogy a természetes számokra megtanult műveleti tulajdonságok a tizedestörtekre is érvényesek.		12 óra
A racionális szám fogalmának előkészítése: véges és végtelen szakaszos tizedes törtek.	A mennyiségi jellemzők kifejezése számokkal: természetes szám, racionális szám, pontos szám és közelítő szám.		

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
<p>Szöveges feladatok megoldása. Adatok meghatározása. Összefüggések megkeresése, tervekészítés. A matematikai modell felírása. Becslés. A terv végrehajtása, megoldás. Ellenőrzés. Szöveges válasz.</p>	<p>Egyszerű matematikai problémát tartalmazó és a mindennapi élet köréből vett szövegek feldolgozása. Gondolatmenet tagolása. Emlékezés elmondott, elolvasott történetekre, emlékezést segítő ábrák, vázlatok, rajzok készítése, visszaolvasása.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> olvasási és megértési stratégiák kialakítása (szövegben megfogalmazott helyzet, történés megfigyelése, értelmezése, lényeges és lényegtelen információk szétválasztása). <i>Vizuális kultúra:</i> Elképzelt történetek vizuális megjelenítése különböző eszközökkel.</p>	<p>Folyamatos, az adott témakör órakeretébe beszámítva.</p>
<p>Arányos következtetések. A mindennapi életben felmerülő, egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel. Egyenes arányosság.</p>	<p>A következtetési képesség fejlesztése. Értő, elemző olvasás fejlesztése. Annak megfigyeltetése, hogy az egyik mennyiség változása milyen változást eredményez a hozzá tartozó mennyiségnél. Arányérzék fejlesztése, a valóságos viszonyok becslése települések térképe alapján.</p>	<p><i>Hon- és népismeret; természetismeret:</i> Magyarország térképéről méretarányos távolságok meghatározása. A saját település, szűkebb lakóköznyezet térképének használata. <i>Vizuális kultúra:</i> valós tárgyak arányosan kicsinyített vagy nagyított</p>	<p>Folyamatos, az adott témakör órakeretébe beszámítva.</p>
<p>Egyszerű elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása tervszerű próbálgatással, következtetéssel, lebontogatással. A megoldások ábrázolása szávámegyenesen, ellenőrzés behelyettesítéssel.</p>	<p>Önálló problémamegoldó képesség kialakítása és fejlesztése. Allítások megítélése igazságértékük szerint. Az egyenlő, nem egyenlő fogalmának elmélyítése. Ellenőrzés.</p>		<p>2 óra</p>
<p>Szabványmértékegységek és átváltásuk: hosszúság (terület, térfogat, űrtartalom), idő, tömeg. <i>Megjegyzés:</i> A mértékegységek alkalmazása nyomon követi a szám- és a műveletfogalom fejlődését.</p>	<p>Gyakorlati mérések, mértékegység-átváltások helyes elvégzésének fejlesztése (pl. napirend, vásárlás). Az arányosság felismerése mennyiség és mérőszám kapcsolata alapján. Kreatív gondolkodás fejlesztése. Mennyiségi következtetés, becslési készség fejlesztése. A hétköznapi életben gyakran használt mennyiségek becslése, a becslési készség fejlesztése.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> tárgykészítéshez kapcsolódó mennyiségi fogalmak kialakítása, a mennyiségek megállapítása becslés, számítás, mérés útján; időbeosztás, napi- és hetirend.</p>	<p>3 óra folyamatos, az adott algebrai és geometriai témakör órakeretébe beszámítva.</p>

témakörben is

Kulcsfogalmak/fogalmak

Tíztes számrendszer, helyiérték, alaki érték, szávármegyenes, kerekítés. Az összeg tagjai (összeadandók), kisebbítendő, kivonandó, különbség, szorzat, a szorzat tényezői (szorzandó, szorzó), osztandó, osztó, hányados, maradék. Arány, egyenes arányosság.
Hosszúság, tömeg, idő, hőmérséklet, továbbá geometriai témakörben értelmezve, de a számтан, algebra alkalmazva: terület, térfogat, űrtartalom. A mértékegységek átváltása. Euró, cent.
Pozitív szám, negatív szám, előjel, ellentett, abszolútérték.
Tört, számláló, nevező, közös nevező, vegyes szám, egyszerűsítés, bővítés. Tizedestört, véges és végtelen szakaszos tizedestört.

Egyenlet egyenlőtlenség, alaphalmaz, megoldás, igazsághalmaz (megoldáshalmaz).

3. Függvények, az analízis elemei

Tematikai egység/Fejlesztési cél	3. Függvények, az analízis elemei		Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Szabályfelismerés, szabálykövetés. Összefüggések keresése. A szabály megfogalmazása egyszerű formában, a hiányzó tagok pótlása. Tapasztalati adatok lejegyzése, táblázatba rendezése.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Sorozat megadása szabállyal. A koordináta-rendszer biztonságos használata. Függvényszemlélet előkészítése. Probléma felismerése. Összefüggés-felismerő képesség fejlesztése. Szabálykövetés, szabályfelismerés képességének fejlesztése.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
Helymeghatározás gyakorlati szituációkban, konkrét esetekben. A Descartes-féle derékszögű koordináta-rendszer. <i>Matematikatörténet:</i> Descartes.	Megadott pont koordinátáinak leolvasása, illetve koordináták segítségével pont ábrázolása a Descartes-féle koordináta-rendszerben. Sakklépések megadása, torpedójáték betű-szám koordinátákkal. Osztálytermi ülésrend megadása koordinátarendszerrel.	<i>Természetismeret:</i> tájékozódás a térképen, fókálózat.	5 óra
Összetartozó adatok táblázatba rendezése. Táblázat hiányzó elemeinek pótlása ismert vagy felismert szabály alapján, ábrázolásuk grafikonon.	Összefüggések felismerése. Együtt változó mennyiségek összetartozó adatpárjainak jegyzése: tapasztalati függvények, sorozatok alkotása.		4 óra folyamatos
Változó mennyiségek közötti kapcsolatok, ábrázolásuk derékszögű koordináta-rendszerben. Az egyenes arányosság függvény grafikonja (előkészítő jelleggel).	A megfigyelőképesség, az összefüggés-felismerés gyakorlása. Szövegértelmező képesség fejlesztése. Eligazodás a mindennapi élet egyszerű grafikonjainak értelmezésében.		2 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
<p>Sorozat megadása a képzés szabályával, illetve néhány elemével. Példák konkrét sorozatokra. Sorozatok folytatása adott szabály szerint.</p>	<p>Szabálykövetés, szabályfelismerés. Annak felismerése, hogy a néhány elemével adott sorozat végtelenül sokféleképpen folytatható.</p>	<p><i>Testnevelés és sport; ének-zene; dráma és tánc: ismétlődő ritmus, tánclépés, mozgás létrehozása.</i></p>	<p>4 óra</p>
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Sorozat, koordináta-rendszer, táblázat, grafikon.</p>		

4. Geometria

Tematikai egység/Fejlesztési cél	4. Geometria		Órakeret 37 óra
Előzetes tudás	<p>Vonalak (egyenes, görbe). Hosszúság és távolság mérése (egyszerű gyakorlati példák). Háromszög, négyzet, téglalap, jellemzői. Kör létrehozása, felismerése, jellemzői.</p> <p>A test és a síkidom megkülönböztetése. Kocka, téglatest, jellemzői.</p> <p>Négyzet, téglalap kerülete. Mérés, kerületszámítás, mértékegységek.</p> <p>Négyzet, téglalap területének mérése különféle egységekkel, területlefedéssel.</p>		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Térelemek fogalmának elmélyítése - környezetünk tárgyainak vizsgálata. Távolság szemléletes fogalma, meghatározása. A sík- és térszemlélet fejlesztése. A vizuális képzelet fejlesztése.</p> <p>Rendszerező-képesség, halmazszemlélet fejlesztése. Számolási készség fejlesztése.</p> <p>A szaknyelv helyes használatának fejlesztése. A geometriai jelölések pontos használata.</p> <p>Pontos munkavégzésre nevelés. Esztétikai érzék fejlesztése.</p>		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
<p>A tér elemei: pont, vonal, egyenes, félegyenes, szakasz, sík, test, felület. Egyenesek kölcsönös helyzete: metsző, párhuzamos, merőleges, kitérő egyenesek.</p> <p>Kiegészítő tananyag:</p> <p>Síkok és egyenesek, síkok és síkok kölcsönös helyzete a térben.</p>	<p>A tanult térelemek felvétele és jelölése.</p> <p>Absztrakt fogalmak szemléleti alapozása (például papírhajtogatással). Körző, vonalzók helyes használata, két vonalzóval párhuzamosok, merőlegesek rajzolása.</p> <p>Testek vizsgálatának előkészítése.</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> párhuzamos és merőleges egyenesek megfigyelése környezetünkben.</p>	3 óra
<p>Síkidomok, sokszögek (háromszögek, négyszögek) szemléletes fogalma. Sokszögek kerülete. Egybevágó (ugyanolyan alakú és méretű) síkidomok. Kicsinyítés, nagyítás.</p> <p>Téglalap, négyzet tulajdonságainak vizsgálata, kerülete.</p>	<p>Síkidomok, tulajdonságainak vizsgálata, közös tulajdonságok felismerése.</p> <p>A korábban tanultak felelevenítése.</p> <p>Adott alakzatok területének meghatározása méréssel, számolással. Méterrúd, mérőszalag használata.</p> <p>Számolási készség fejlesztése.</p>	<p><i>Hon- és népismeret:</i> népművészeti minták, formák.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> Udvarok, telkek kerülete.</p>	3 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
<p>A terület mérése, mértékegységei. A téglalap, négyzet területe.</p>	<p>Adott alakzatok területének meghatározása méréssel, számolással, átdarabolással. A gyakorlati élethez kapcsolatos szöveges feladatok megoldása.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> Az iskola és az otthon helyiségeinek alapterülete.</p>	<p>5 óra</p>
<p>Kocka, téglatest tulajdonságai, él, lap, csúcs. Téglatest (kocka) hálója, felszínének fogalma, a felszín kiszámítása. A térfogat szemléletes fogalma. A térfogatmérés mértékegységei. A téglatest (kocka) térfogatának kiszámítása. Az űrtartalom mérése, mértékegységei. Az űrtartalom mértékegységeinek és a térfogatmérés mértékegységeinek a kapcsolata.</p>	<p>Testek építése, tulajdonságaik vizsgálata. Testek csoportosítása adott tulajdonságok alapján. A gyakorlati élethez kapcsolatos szöveges feladatok megoldása. Szövegértelmezés. A térszemlélet fejlesztése.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> téglatest készítése, tulajdonságainak vizsgálata. <i>Vizuális kultúra:</i> egyszerű tárgyak, geometriai alakzatok tervezése, modellezése.</p>	<p>4 óra</p>
<p>A távolság szemléletes fogalma, adott tulajdonságú pontok keresése. Adott feltételeknek megfelelő pont-halmazok. Kör, gömb szemléletes fogalma. Sugár, átmérő, húr, szelő, érintő.</p>	<p>Törekvés a szaknyelv helyes használatára (legalább, legfeljebb, nem nagyobb, nem kisebb...) Körző, vonalzó helyes használata, két vonalzóval párhuzamosok, merőlegesek rajzolása. Körök, minták megjelenésének vizsgálata a környezetünkben, előfordulásuk a művészetekben és a gyakorlati életben. Díszítőminták szerkesztése körzővel.</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> térbeli tárgyak síkbeli megjelenítése, a tér leképezési módjai. Építészetben alkalmazott térlefedő lehetőségek (kupolák, víztornyok stb.). <i>Természetismeret:</i> égitestek. <i>Testnevelés és sport:</i> tornaszerek (labdák, karikák stb.). <i>Hon- és népismeret:</i> népművészeti minták, formák.</p>	<p>4 óra</p>

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
<p>Háromszög szerkesztése három oldalból. A háromszög-egyenlőtlenség felismerése. Két ponttól egyenlő távolságra lévő pontok. Szakaszelező merőleges. Adott egyenesre merőleges, adott egyenessel párhuzamos szerkesztése.</p> <p>Kiegészítő tananyag: Téglalap szerkesztése.</p>	<p>Egyszerű problémák megoldása. Törekvés a pontosságra.</p> <p>Megjegyzés: A témakört az ismerkedés szintjén dolgozzuk fel. Alaposabb tárgyalására, a fogalmak rendszerezésére és a szerkesztések begyakorlására 6. osztályban kerül sor.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> megfelelő eszközök segítségével figyelmes, pontos munkavégzés.</p>	5 óra +
<p>A szögtartomány, szög fogalma, mérése szögmérővel (fok, szögperc, szögmásodperc). Szögfajták. A szög jelölése, betűzése.</p> <p><i>Matematikatörténet:</i> görög betűk használata a szögek jelölésére.</p>	<p>Szögmérő használata. Fogalomalkotás mélyítése. Törekvés a pontos munkavégzésre. Tájékozódás iránytűvel, tájolóval.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> görög „abc” betűinek használata. <i>Természetismeret:</i> Tájékozódás térképen és terepen. Iránytű, alaprajz, fővi- lágtájak, térkép.</p>	6 óra
<p>Testek ábrázolása. Testek építése, szemléltetése.</p>		<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> téglatest készítése, tulajdonságainak vizsgálata. Testek ábrázolása. <i>Vizuális kultúra:</i> egyszerű tárgyak, geometriai alakzatok tervezése, modellezése. Térbeli tárgyak síkbeli megjelenítése, a tér leképezési módjai</p>	2 óra
Gyakorlás	Folyamatosan beépítve: 5 óra		
Kulcsfogalmak/fogalmak	<p>Pont, egyenes, szakasz, félegyenes, sík. Egyenesek kölcsönös helyzete (metsző, merőleges, párhuzamos, kitérő). Távolság, szakaszelező merőleges. Síkídom, sokszög, háromszög, négyszög, téglalap, négyzet. Kör (körvonal, körlap), átmérő, sugár. Szögtartomány, szögfajták (nullszög, hegyesszög, derékszög, tompaszög, egyenesszög, homorúszög, tompaszög). Kerület, terület, a terület mértékegységei. Test, csúcs, él, lap. Gömb. Téglatest, kocka felszíne, hálójára, térfogata.</p>		

5. Statisztika, valószínűség

Tematikai egység/Fejlesztési cél	5. Statisztika, valószínűség			Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Adatgyűjtés, adatok lejegyzése, diagram leolvasása. Valószínűségi játékok, kísérletek, megfigyelések. „Biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos”.			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A statisztika szerepének felismerése. Megfigyelőképesség, az összefüggés-felismerő képesség, elemzőképesség fejlesztése.			
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret	
Valószínűségi játékok és kísérletek dobókockák, pénzérmék segítségével.	Valószínűségi és statisztikai alapfogalmak szemléleti alapon történő kialakítása. Kommunikáció és együttműködés a páros, ill. csoportmunkákban. Valószínűségi kísérletek végrehajtása.		1 óra	
Adatok tervszerű gyűjtése, rendezése. Egyszerű diagramok értelmezése, táblázatok olvasása, készítése.	Tudatos és célirányos figyelem gyakorlása. Napi sajtóban, különböző kiadványokban található grafikonok, táblázatok elemzése.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> menetrend adatainak értelmezése; kalóriatáblázat vizsgálata. <i>Informatika:</i> adatkezelés, adatfeldolgozás, információ-megjelenítés.	2 óra	
Átlagszámítás néhány adat esetén (számítási közép).	Az átlag lényegének megértése. Számolási készség fejlődése.	<i>Természetismeret:</i> időjárási átlagok (csapadék, hőingadozás, napi, havi, évi középhőmérséklet).	2 óra	
Gyakorlás	Folyamatosan beépítve:			1 óra
Kulcsfogalmak/fogalmak	Esemény, biztos esemény, lehetetlen esemény. Adat, diagram, átlag.			

6. Ismétlés, témazárók

Tematikai egység/Fejlesztési cél	6. Ismétlés, témazárók	Órakeret 14 óra
	Az év során folyamatosan beépítve a tanmenetbe	

A fejlesztés elvárt eredményei az 5. évfolyam végén

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján, részhalmaz felírása, felismerése.
- Két véges halmaz közös részének, uniójának felírása, ábrázolása.
- Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint.
- Néhány elem sorba rendezése, az összes lehetséges sorrend felsorolása.
- Állítások igazságának eldöntésére, igaz és hamis állítások megfogalmazása.
- A nyelv logikai elemeinek és az összehasonlításhoz szükséges kifejezéseknek a helyes használata.

Számtan, algebra

- Az 1 000 000-nál nem nagyobb természetes számok írása, olvasása, összehasonlítása, ábrázolása szávármegyenesen, a tízes számrendszer ismerete. Természetes számok kerekítése.
- A természetes számok összeadása, kivonása, szorzása többjegyű szorzóval, osztása kétjegyű osztóval.
- Számok osztóinak, többszöröseinek felírása. A 2-vel, 5-tel, 100-zal, 1000-rel osztható számok felismerése.
- Törtek kétféle értelmezése, ábrázolásuk többféleképpen. Kis nevezőjű törtek összehasonlítása, összeadása, kivonása, szorzása, osztása természetes számmal.
- Tizedestörtek értelmezése, írása, olvasása, összehasonlításuk. Tizedestörtek kerekítése. Tizedestörtek összeadása, kivonása, szorzása, osztása természetes számmal.
- Két-három műveletet tartalmazó műveletsor eredményének kiszámítása, a műveleti sorrendre vonatkozó szabályok ismerete, alkalmazása. Zárójelek alkalmazása.

- Egész számok, negatív, pozitív számok ismerete, ellentett, abszolútérték meghatározása. Egész számok összeadása, kivonása szemléletes feladatokban.
- A mindennapi élettel kapcsolatos egyszerű szöveges feladatok megoldása (szövegértelmezés, adatok kigyűjtése, terv, becslés, számítás; ellenőrzés segítségével a kapott eredmények helyességének megítélése).
- A hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg szabványmértékegységeinek ismerete, helyes alkalmazása. Mértékegységek egyszerűbb átváltásai gyakorlati feladatokban.

Osszefüggések, függvények, sorozatok

- Tájékozódás a koordináta-rendszerben: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak leolvasása.
  - Egyszerűbb grafikonok, elemzése, oszlopdiagramok, vonaldiagramok értelmezése, megrajzolása. Táblázatok értelmezése, készítése.
- Néhány tagjával elkezdett sorozathoz szabály(ok) keresése, megfogalmazása. Egyszerű sorozatok folytatása adott, illetve felismert szabály alapján.

Geometria

- Térelemek felismerése: pont, vonal, egyenes, félegyenes, szakasz, sík, test szemléletes fogalmának ismerete. Törekvés a szaknyelv és az anyanyelv helyes használatára.
- Párhuzamos, metsző, kitérő, merőleges egyenesek fogalmának ismerete. Párhuzamos és merőleges egyenesek rajzolása egyélű és derékszögű vonalzó segítségével.
- A geometriai ismeretek alkalmazásával az ábrák helyes értelmezése.
- Pont és egyenes távolsága, két párhuzamos egyenes távolsága. A körző, vonalzó célszerű használata.
- A sokszög szemléletes fogalma. Sokszögek tulajdonságainak vizsgálata, csoportosításuk különböző szempontok szerint.
- Konkrét sokszögek kerületének kiszámítása.
- A téglalap, négyzet fogalma, tulajdonságaik vizsgálata, kerületük kiszámítása konkrét feladatokban.
- Sokszögek területének meghatározása alkalmi mértékegységgel történő lefedéssel. A terület szabványos mértékegységei, átváltásuk. A téglalap (négyzet) területe.
- A téglatest, kocka ismerete, az elnevezések (csúcs, él, lap) helyes használata. A téglatest hálójának meghatározása.
- A téglatest térfogata, a térfogat szabványos mértékegységei. A térfogat és az űrtartalom mértékegységei közti kapcsolat ismerete.
- A kerület-, a terület- és a térfogatszámításról tanultak alkalmazása gyakorlati jellegű feladatokban.
- Testek ábrázolása; építése.
- A szögtartomány fogalma, a szögek nagyságának megmérése, a mértékegységek ismerete. Adott nagyságú szög megrajzolása szögmérő segítségével. A szögfajták ismerete.

Valószínűség, statisztika

6. évfolyam (heti 4 óra)

1. Gondolkodási és megismerési módszerek

Tematikai egység/Fejlesztési cél	1. Gondolkodási és megismerési módszerek			Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Adott tulajdonságú elemek halmazba rendezése. Halmazba tartozó elemek közös tulajdonságainak felismerése, megnevezése. Annak eldöntése, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba. Egyszerű matematikai tartalmú szövegek értelmezése. Állítások igazságtartalmának eldöntése. Néhány elem sorba rendezése, az összes eset megtalálása (próbálgatással).			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismeretek tudatos memorizálása és felidézése. A megtanulást segítő eszközök és módszerek megismerése, értelmes, interaktív használatának fejlesztése. A rendszerezést segítő eszközök és algoritmusok megismerése. Kombinatorikus gondolkodás fejlesztése. Tervezés, ellenőrzés, önellenőrzés igényének kialakítása. Kommunikáció fejlesztése. A saját képességek és műveltség fejlesztésének igénye.			
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret	
Elemek elrendezése, rendszerezése adott szempont(ok) szerint. Néhány elem sorba rendezése, kiválasztása különféle módszerekkel.	A kombinatorikus gondolkodás, a célirányos figyelem kialakítása, fejlesztése.		3 óra folyamatos	
Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján. Konkrét halmaz és részhalmaza közti kapcsolat felismerése. Két véges halmaz közös része, egyesítése. Halmazok közti kapcsolatok szemléltetése.	A helyes halmazszemlélet kialakítása. Tárgyak tulajdonságainak kiemelése, összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés, osztályokba sorolás különféle tulajdonságok szerint.	<i>Informatika:</i> könyvtárszerkezet a számítógépen.	Folyamatos	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Változatos tartalmú szövegek értelmezése. Példák a biztos, a lehetséges és a lehetetlen bemutatására. A tanultakhoz kapcsolódó igaz és hamis állítások.</p>	<p>Ertő, elemző olvasás fejlesztése. Kommunikáció fejlesztése a nyelv logikai elemeinek használatával. A közös tulajdonságok felismerése, tagadása.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, szövegértelmezés. A lényegkiemelés képességének fejlesztése.</p>	Folyamatos
<p>Egyszerű, matematikailag is értelmezhető hétköznapi szituációk megfogalmazása szóban és írásban. A nyelv logikai elemeinek („nem”, „és”, „vagy”, „ha ..., akkor ...”, „minden”, „van olyan”, „legalább”, „legfeljebb”) helyes használata. Definíció megértése és alkalmazása.</p>	<p>Kommunikáció, lényegkiemelés. A matematikai logika nyelvének megismerése, tudatosítása.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> A lényegkiemelés fejlesztése.</p>	Folyamatos
<p>Megoldások megtervezése, eredmények ellenőrzése.</p>	<p>Tervezés, ellenőrzés, önellenőrzés. Lásd például a műveleti sorrendnek, a szöveges feladatok megoldásának, az arányossági következtetéseknek, a statisztikai adatgyűjtésnek vagy a geometriai szerkesztéseknek a megtervezését.</p>	<p><i>Informatika:</i> Internet használata.</p>	Folyamatos
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Halmaz, elem, eleme, alaphalmaz, üres halmaz, részhalmaz, egyesítés, közös rész. Igaz, hamis. Nem, és, vagy. Minden, van olyan. Biztos, lehetséges, lehetetlen. Legalább, legfeljebb.</p>		

2. Számtan, algebra

Tematikai egység/Fejlesztési cél	2. Számtan, algebra		Órakeret 80 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Természetes számok írása, olvasása (1 000 000-s számkör), helyesírása, kerekítésük. Helyiérték, alaki érték, valódi érték. A négy alapművelet végrehajtása szóban és írásban a természetes számok körében. Műveletek ellenőrzése. Egész számok, pozitív, negatív számok. Ellentett, abszolútérték. Egész számok nagyság szerinti összehasonlítása, összeadása, kivonása a szemléletre támaszkodva.</p> <p>Törtek, tizedestörtek fogalma, helyük a szávármegyenesen. Törtek, tizedestörtek egyszerűsítése, bővítése, nagyság szerinti összehasonlítása. Törtek, tizedestörtek összeadása, kivonása, szorzásuk, osztásuk természetes számmal.</p> <p>A hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérése. Mértékegységek átváltása. Mérőeszközök használata. A matematika különböző területein az ésszerű becslés és a kerekítés alkalmazása.</p> <p>Műveletek tulajdonságai. Zárójelek használata, műveleti sorrend.</p> <p>Oszthatóság, többszörös, osztó, maradék fogalma.</p> <p>Egyszerű szöveges feladatok megoldása (a szöveg értelmezése, a szükséges adatok kiválasztása, tervekészítés, a számítások végrehajtása és ellenőrzése a szöveg alapján, szöveges válasz).</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Biztos számfogalom kialakítása. Számolási készség fejlesztése. A műveleti sorrend használatának fejlesztése, készségszintre emelése. Mértékegységek helyes használata és pontos átváltása.</p> <p>Matematikai úton megoldható probléma megoldásának elképzelése, becslés, sejtés megfogalmazása; megoldás után a képzelt és tényleges megoldás összevetése. Egyszerűsített rajz készítése lényeges elemek megőrzésével. Fegyelmettség, következetesség, szabálykövető magatartás fejlesztése.</p> <p>Pénzügyi ismeretek alapozása.</p> <p>Ellenőrzés, önellenőrzés, az eredményért való felelősségvállalás.</p>		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
<p>Ismétlés: A természetes számok értelmezése milliós számkörben, kitekintés billióig. A tizedestörtek fogalmának felelevenítése. Számok írása. Alaki érték, helyiérték. Számok ábrázolása szávármegyenesen, összehasonlításuk. Kerekítés, a mérés pontosságának jelzése</p>	<p>A számokról tanultak felelevenítése, mélyítése, a számkör bővítése. Hallott számok leírása, látott számok kiolvasása. Számok ábrázolása szávármegyenesen.</p> <p>Helyiérték-táblázat használata.</p> <p>Mértékegységek kifejezése tizedestörtekkel: dm, cm, mm...</p>	<p><i>Természetismeret:</i> Magyarország, Európai Unió, Kína lakosainak száma. Európa területe stb.</p>	<p>6 óra</p>

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
<p>Kiegészítő tananyag: A hatványozás fogalmának előkészítése. A természetes számok helyiértékének hatványalakja.</p>	Kombinatorikus gondolkodás fejlesztése.		2 óra
Tizedestört alakban írt számok szorzása, osztása 10-zel, 100-zal, 1000-rel,... (tíz hatványaival).			1 óra
<p>Ismétlés: Szabvány mértékegységek és átváltások: hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg. A mértékegységek alkalmazása algebrai, geometriai és függvénytan problémák megoldásában.</p>	A korábban tanultak áttekintése, rendszerezése. Gyakorlati mérések, mértékegység-átváltások helyes elvégzése. Az arányosság felismerése mennyiség és mérőszám kapcsolata alapján. Kreatív gondolkodás fejlesztése.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> tárgykészítéshez kapcsolódó mennyiségi fogalmak kialakítása, a mennyiségek megállapítása becslés, számítás, mérés útján.	4 óra + folyamatos
<p>Osztó, többszörös, oszthatóság, osztópárok. Egyszerű oszthatósági szabályok 2-vel, 3-mal, 5-tel, 9-cel, 10- zel [100-zal, 4-gyel, 25-tel]. Két szám közös osztói, közös többszörösei. A tanult ismeretek felhasználása a törtek egyszerűsítése, bővítése során.</p>	<p>A korábban tanultakból kiindulva új összefüggések „felfedezése”. Két szám közös osztóinak, majd a legnagyobb közös osztónak a kiválasztása az összes osztóból. A legkisebb pozitív közös többszörös megkeresése. Számolási készség fejlesztése szóban. A bizonyítási igény felkeltése. Megjegyzés: A „spirális” építkezés elve alapján 7. osztályban - magasabb szinten - visszatérünk ennek az anyagrésznek a tárgyalására.</p>		7 óra
<p>Az egész számok halmaza. Egész számok ábrázolása szávámegyenesen, nagyság szerinti összehasonlításuk. Egész számok összeadása, kivonása, szorzása, osztása. Zárójelhasználat, műveleti sorrend.</p>	A korábban szemléletes úton kialakuló fogalom magasabb absztrakciós szintre emelése. Szabályok megfogalmazása és követése.		10 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
<p>A tört fogalma. A törttel kapcsolatos elnevezések használata</p> <p>Törtszám ábrázolása szávámegyenesen.</p> <p>Törtek egyszerűsítése és bővítése, nagyság szerinti összehasonlításuk.</p> <p>A tizedestörtek egyszerűsítése és bővítése.</p> <p><i>Matematikatörténet:</i> A törtfogalom kialakulása az ókorban.</p>	<p>A közöséges tört szemléltetése, kétféle értelmezése, felismerése szöveges környezetben. A korábban tanultak áttekintése, kiegészítése. Az oszthatóságról tanultak alkalmazása.</p>	<p><i>Ének-zene:</i> hangjegyek értékének és a törtszámoknak a kapcsolata.</p>	<p>2 óra</p>
<p>Törtek, speciálisan tizedestörtek ösz- szeadása, kivonása. Tört szorzása törttel, tört osztása törttel. A reciprok fogalma.</p> <p>Szorzás, osztás tizedestört alakú számmal.</p> <p>Műveleti tulajdonságok, helyes műveleti sorrend, zárójelek használata. Műveletek eredményének előzetes becslése, ellenőrzése, kerekítése.</p>	<p>Számolási készség fejlesztése. A műveletfogalom általánosítása és mélyítése gyakorlati feladatok megoldásával. A természetes számokra tanult algoritmusok általánosítása. Egyszerű feladatok esetén a műveleti sorrend helyes alkalmazási módjának felismerése, alkalmazása. Az egyértelműség és a következetesség fontossága. Önellenőrzés, önismeret fejlesztése.</p>		<p>14 óra</p>
<p>A racionális szám fogalma: Negatív törtek értelmezése, ábrázolásuk szávámegyenesen. Számolás negatív törtekkel és negatív tizedestörtekkel. Véges és végtelen szakaszos tizedes törtek.</p>	<p>A mennyiségi jellemzők kifejezése számokkal: természetes szám, racionális szám, pontos szám és közelítő szám.</p>		<p>3 óra</p>

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
<p>Szöveges feladatok megoldása.</p> <p><i>Matematikatörténet:</i> Pólya György munkássága.</p>	<p>Egyszerű matematikai problémát tartalmazó és a mindennapi élet köréből vett szövegek feldolgozása.</p> <p>Gondolatmenet tagolása.</p> <p>Emlékezés elmondott, elolvasott történetekre, emlékeztetést segítő ábrák, vázlatok, rajzok készítése, visszaolvasása.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> olvasási és megértési stratégiák kialakítása (szövegben megfogalmazott helyzet, történések megfigyelése, értelmezése, lényeges és lényegtelen információk szétválasztása).</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Elképzelt történetek vizuális megjelenítése különböző eszközökkel.</p>	<p>Folyamatos, az adott témakör órakeretébe beszámítva.</p>
<p>Két szám aránya. Egyenes arányossági következtetések.</p> <p>A mindennapi életben felmerülő, egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel.</p> <p>Fordított arányosság. Arányos osztás.</p>	<p>A következtetési képesség fejlesztése.</p> <p>Értő, elemző olvasás fejlesztése.</p> <p>Annak megfigyeltetése, hogy az egyik mennyiség változása milyen változást eredményez a hozzá tartozó mennyiségnél. Arányérzék fejlesztése, a valóságos viszonyok becslése, települések térképe alapján.</p>	<p><i>Hon- és népismeret; természetismeret:</i> Magyarország térképéről méretarányos távolságok meghatározása.</p> <p>A saját település, szűkebb lakókörnyezet térképének használata.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> valós tárgyak arányosan kicsinyített vagy nagyított</p>	<p>4 óra</p> <p>folyamatos, az adott témakör órakeretébe beszámítva.</p>
<p>A százalék fogalmának megismerése gyakorlati példákon keresztül. Az alap, a százalékérték és a százalékláb értelmezése.</p> <p>Egyszerű százalékszámítási feladatok megoldása következtetéssel.</p> <p>Összetett százalékszámítási feladatok.</p>	<p>Az alap, a százalékérték és a százalékláb megkülönböztetése.</p> <p>Az eredmény összevetése a feltételekkel, a becslött eredménnyel, a valósággal.</p>	<p><i>Természetismeret:</i> Százalékos feliratokat tartalmazó termékek jeleinek felismerése, értelmezése, az információ jelentősége. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; pénzügyi, gazdasági kultúra:</i> árfolyam, infláció, hitel, betét, kamat; árengedmény.</p>	<p>8 óra</p>

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
<p>Nyitott mondat, egyenlet, egyenlőtlenség. Alaphalmaz, megoldáshalmaz. Egyszerű elsőfokú egyismeret- lenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása következtetéssel, lebonto- gatással. A megoldások ábrázolása szávármegyenesen, ellenőrzés behelyettesítéssel. Ismerkedés a mérlegelvvel. Szöveges feladatok megoldása egyenlettel.</p>	<p>Önálló problémamegoldó képesség kialakítása és fejlesztése. Allítások megítélése igazságértékük szerint. Az egyenlő, nem egyenlő fogalmának elmélyítése. Ellenőrzés. Ismerkedés a mérlegelvvel: szemléletes játékos feladatok megoldása.</p>		12 óra
<p>Gyakorlás</p>		Folyamatosan beépítve	7 óra
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Természetes szám. Tízes számrendszer, helyiérték, alaki érték, szávármegyenes, kerekítés. Az összeg tagjai (összeadandók), kisebbítendő, kivonandó, különbség, szorzat, a szorzat tényezői (szorzandó, szorzó), osztandó, osztó, hányados, maradék. Két szám aránya, egyenes arányosság, fordított arányosság. Százalék, százalékhányados, alap, százalékláb. Hosszúság, tömeg, idő, hőmérséklet, terület, térfogat, űrtartalom. A mértékegységek átváltása. Egész szám, pozitív szám, negatív szám, előjel, ellentett, abszolút érték. Tört, számláló, nevező, közös nevező, vegyes szám, egyszerűsítés, bővítés. Reciprok. Tizedestört, véges és végtelen szakaszos tizedestört. Racionális számok.</p> <p>Nyitott mondat, egyenlet egyenlőtlenség, alaphalmaz, megoldás, igazsághalmaz (megoldáshalmaz).</p>		

3. Függvények, az analízis elemei

Tematikai egység/Fejlesztési cél	3. Függvények, az analízis elemei		Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Szabályfelismerés, szabálykövetés. Összefüggések keresése. Összetartozó számpárok ábrázolása Descartes-féle derékszögű koordináta-rendszerben. Egyszerű grafikonok értelmezése, megrajzolása. A szabály megfogalmazása egyszerű formában. A hiányzó tagok pótlása adott vagy felismert szabály alapján. Tapasztalati adatok lejegyzése, táblázatba rendezése, táblázatban adott adatok értelmezése.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Sorozat megadása szabállyal. A koordináta-rendszer biztonságos használata. Függvényszemlélet előkészítése. Probléma felismerése. Összefüggés-felismerő képesség fejlesztése. Szabálykövetés, szabályfelismerés képességeinek fejlesztése.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
Ismétlés: Helymeghatározás gyakorlati szituációkban, konkrét esetekben. A Descartes-féle derékszögű koordináta-rendszer.	Megadott pont koordinátáinak leolvasása, illetve koordináták segítségével pont ábrázolása a Descartes-féle koordináta-rendszerben.		1 óra + folyamatos
Táblázat hiányzó elemeinek pótlása ismert vagy felismert szabály alapján, ábrázolásuk grafikonon. Változó mennyiségek közötti kapcsolatok, ábrázolásuk derékszögű koordináta-rendszerben.	Összefüggések felismerése. A megfigyelőképesség fejlesztése. Együtt változó mennyiségek összetartozó adatpárjainak jegyzése: tapasztalati függvények vizsgálata. Eligazodás a mindennapi élet egyszerű grafikonjaiban.		3 óra
Gyakorlati példák elsőfokú függvényekre. Az egyenes arányosság grafikonja.	Ellenpéldaként (az osztály képességeinek megfelelő szinten) célszerű a fordított arányossággal is foglalkozni.		3 óra
Példák konkrét sorozatokra. Sorozatok folytatása adott szabály szerint.	Szabálykövetés, szabályfelismerés.		Folyamatos
Gyakorlás	Folyamatosan beépítve		3 óra

4. Geometria

Tematikai egység/Fejlesztési cél	4. Geometria		Órakeret 33 óra
Előzetes tudás	<p>Vonalak (egyenes, görbe). Pont, egyenes, szakasz, félegyenes, sík. Hosszúság és távolság mérése (egyszerű gyakorlati példák), mértékegységek. Egyenesek kölcsönös helyzete: párhuzamos, metsző, kitérő, merőleges egyenesek. Szögtartomány, szögfajták, a szög nagyságának mérése.</p> <p>Síkidom, sokszög, háromszög, négyzet, téglalap fogalma. Kör (körvonal, körlap), átmérő, sugár. A körző, az egyélű vonalzó és a derékszögű vonalzó helyes használata. Négyzet, téglalap kerülete. Mérés, kerületszámítás. A területszámítás mértékegységei. Négyzet, téglalap területe.</p> <p>A test és a felület szemléletes fogalma. Kocka, téglatest, jellemzői, hálójuk, felszínük, térfogatuk. Gömb.</p>		
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	<p>Térelemek fogalmának elmélyítése - környezetünk tárgyainak vizsgálata. Távolság szemléletes fogalma, meghatározása. A sík- és térszemlélet fejlesztése. A vizuális képzelet fejlesztése.</p> <p>Rendszerező-képesség, halmazszemlélet fejlesztése. Számolási készség fejlesztése.</p> <p>A szaknyelv helyes használatának fejlesztése. A geometriai jelölések pontos használata.</p> <p>Pontos munkavégzésre nevelés. Esztétikai érzék fejlesztése.</p>		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
<p>A tér elemei: pont, vonal, egyenes, félegyenes, szakasz, sík, test (él, csúc, lap), felület. Alakzatok kölcsönös helyzetének vizsgálata. Párhuzamosság, merőlegesség. Két pont, pont és egyenes, párhuzamos egyenesek távolsága.</p> <p><i>Matematikatörténet:</i> Eukleidész, Bolyai Farkas és Bolyai János.</p>	<p>A korábban tanult fogalmak felelevenítése, rendszerezése, kiegészítése.</p> <p>Körző, vonalzó helyes használata, két vonalzóval párhuzamosok, merőlegesek rajzolása, alapszerkesztések.</p> <p>A tanult térelemek felvétele és jelölése.</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> párhuzamos és merőleges egyenesek megfigyelése környezetünkben. Térbeli tárgyak síkbeli megjelenítése, a tér leképezési módjai.</p>	4 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
Testek ábrázolása. Testek építése, szemléltetése.	Testek építése, tulajdonságaik vizsgálata. Rendszerező képesség, halmazszemlélet fejlesztése. Testek csoportosítása adott tulajdonságok alapján. Térszemlélet fejlesztése térbeli analógiák keresésével. Megjegyzés: Szerepel a kerettanterv alapóraszámú és emelt B változatának fejlesztési követelményei között, ha 5. osztályban nem jutott rá többlet óra, a szabadon felhasználható időkeretben akkor 6.-ban szükséges.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> téglatest készítése, tulajdonságainak vizsgálata. Testek ábrázolása. <i>Vizuális kultúra:</i> egyszerű tárgyak, geometriai alakzatok tervezése, modellezése. Térbeli tárgyak síkbeli megjelenítése, a tér leképezési módjai.	
A sokszög szemléletes fogalma. Tulajdonságaik vizsgálata: átlók száma (általános összefüggés megkeresése), konvexitás.	Síkídomok, tulajdonságainak vizsgálata, közös tulajdonságok felismerése.		2 óra
Ismétlés: Adott feltételeknek megfelelő ponthalmazok: Kör (körvonal, körlap) fogalma, körszelet, körcikk. Sugár, átmérő, húr, szelő, érintő.	Törekvés a szaknyelv helyes használatára	<i>Hon- és népismeret:</i> népművészeti minták, formák.	1 óra
Két ponttól egyenlő távolságra levő pontok. Szakaszflező merőleges. Adott egyenesre merőleges szerkesztése. Adott egyenessel párhuzamos egyenes szerkesztése. Téglalap, négyzet szerkesztése.	Egyszerű problémák megoldása. A szerkesztési feladatok megoldásának lépései (Pólya nyomán). Törekvés a pontosságra. Gyakorlati példák a fogalmak mélyebb megértéséhez.		2 óra
A szög fogalma, mérése szögmérővel. Szögfajták. A szög jelölése, betűzése. Szögmásolás, szögfelezés. Nevezetes szögek szerkesztése. (Például: 60°, 30°, 90°, 45°, 120°.)	A szögekről tanultak ismétlése, kiegészítése. A fogalomalkotás mélyítése. A szögmérő használata. Törekvés a pontos munkavégzésre. A szerkesztés gondolatmenetének tagolása.	A <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> görög „abc” betűinek használata.	3 óra

Háromszögek és csoportosításuk. Hegyesszögű, derékszögű, tompaszögű háromszög. Egyenlő szárú, egyenlő oldalú háromszög. A tanultak alkalmazása háromszögek megszerkesztésében.	Tulajdonságok megfigyelése, összehasonlítása. Csoportosítás. A belső szögek összegének, a külső szög és a belső szögek közti kapcsolatnak megsejtése parkettázással, hajtogatással, szögmásolással, méréssel.	<i>Vizuális kultúra:</i> speciális háromszögek a művészetben.	3 óra
Négyszögek, speciális négyszögek (trapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz) megismerése. Belső és külső szögek megfigyelése. Speciális négyszögek szerkesztése.	Az alakzatok előállítása hajtogatással, nyírással, rajzzal, tulajdonságaiknak kiemelése, összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés, osztályokba sorolás különféle tulajdonságok szerint.		2 óra
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
A tengelyes tükrözés. Egyszerű alakzatok tengelyes tükröképének megszerkesztése. A tengelyes tükrözés tulajdonságai.	Szimmetrikus ábrák készítése. Tükrözés körzővel, vonalzóval. Tükrözés koordináta-rendszerben. Pont, egyenes, szög, háromszög, kör képe, irányításváltás. Transzformációs szemlélet fejlesztése.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> megfelelő eszközök segítségével figyelmes, pontos munkavégzés.	5 óra
Tengelyesen szimmetrikus alakzatok. A kör szimmetriatengelyei. Tengelyesen szimmetrikus háromszögek. Tengelyesen szimmetrikus sokszögek (például a szabályos sokszögek). Tengelyesen szimmetrikus négyszögek (deltoid, rombusz, húrtrapéz, téglalap, ...)	A tengelyes szimmetria vizsgálata hajtogatással, tükrörrel. A szimmetria felismerése a természetben és a művészetben.	<i>Vizuális kultúra; természetismeret:</i> tengelyesen szimmetrikus alakzatok megfigyelése, vizsgálata a műalkotásokban.	9 óra
Derékszögű háromszög és tengelyesen szimmetrikus háromszögek, négyszögek területe.	Területmeghatározás átdarabolással.		2 óra

Kulcsfogalmak/fogalmak

Pont, egyenes, szakasz, félegyenes, sík. Egyenesek kölcsönös helyzete (metsző, merőleges, párhuzamos, kitérő); sík és egyenes, két sík kölcsönös helyzete. Távolság, szakaszfelező merőleges, szögfelező.

Síkidom, sokszög. Háromszög, hegyesszögű, tompaszögű, derékszögű háromszög; egyenlő szárú, egyenlő oldalú háromszög. Négyszög, téglalap, négyzet, húrtrapéz, deltoid, rombusz.

Kör (körvonal, körlap, körív, körcikk, körszelet), átmérő, sugár, érintő.

Szögtartomány, szögfajták (nullszög, hegyesszög, derékszög, tompaszög, egyenesszög, homorúszög, tompaszög). Kerület, terület, a terület mértékegységei.

Test, csúcs, él, lap. Gömb. Téglatest, kocka felszíne, hálójaja, térfogata.

Egybevágóság, tengelyes tükrözés, tengelyes szimmetria.

5. Statisztika, valószínűség

Tematikai egység/Fejlesztési cél	5. Statisztika, valószínűség		Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Adatgyűjtés, adatok lejegyzése, oszlopdiagram leolvasása. Valószínűségi játékok, kísérletek, megfigyelések. „Biztos”, „lehetetlen”, „lehetséges, de nem biztos”.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A statisztika szerepének felismerése. Megfigyelőképesség, az összefüggés-felismerő képesség, elemzőképesség fejlesztése.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
Valószínűségi játékok és kísérletek dobókockák, pénzérmék segítségével.	Valószínűségi alapfogalmak szemléleti alapon történő kialakítása. Kommunikáció és együttműködés a páros, ill. csoportmunkákban. Valószínűségi kísérletek végrehajtása.		2 óra
Adatok tervszerű gyűjtése, rendezése. Egyszerű diagramok (oszlopdiagramok, kördiagramok) értelmezése, táblázatok olvasása, készítése.	Tudatos és célirányos figyelem gyakorlása. Napi sajtóban, különböző kiadványokban található grafikonok, táblázatok elemzése.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> menetrend adatainak értelmezése; kálóriatáblázat vizsgálata. <i>Informatika:</i> adatkezelés, adatfeldolgozás, információ-megjelenítés.	2 óra + folyamatos
Kulcsfogalmak/fogalmak	Esemény, biztos esemény, lehetséges, de nem biztos, lehetetlen esemény. Lehetséges esetek, kedvező esetek. Adat, diagram.		

6. Ismétlés, témazárók

Tematikai egység/Fejlesztési cél	6. Ismétlés, témazáró	Órakeret 14 óra
	Az év során folyamatosan beépítve a tanmenetbe	

A fejlesztés elvárt eredményei a 6. évfolyam végén

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján, részhalmaz felírása, felismerése.
- Két véges halmaz közös részének, uniójának felírása, ábrázolása.
- Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint.
- Néhány elem sorba rendezése, az összes lehetséges sorrend felírása.
- Állítások igazságának eldöntésére, igaz és hamis állítások megfogalmazása.
- A nyelv logikai elemeinek és az összehasonlításhoz szükséges kifejezéseknek a helyes használata.

Számtan, algebra

- A tízes számrendszer fogalma, a tízes számrendszer helyiértékeinek ismerete.
- Számok osztóinak többszöröseinek felírása. Közös osztók, közös többszörösök megkeresése. 6. évfolyami szabályok (2, 3, 5, 9, 10, [4, 25], 100) ismerete, alkalmazása.
- Egész számok fogalmának ismerete, ellentett, abszolútérték meghatározása. Egész számok összeadása, kivonása, szorzása, osztása. Az egész számokkal végzett műveletek szabályainak alkalmazása.
- Törtek, tizedestörtek értelmezése, írása, olvasása, egyszerűsítése, bővítése, összehasonlításuk. Tizedestörtek kerekítése. Törtek, tizedestörtek összeadása, kivonása, szorzása, osztása. A racionális szám fogalma. Műveletek a racionális számok körében (negatív törtekkel, tizedestörtekkel is).
- Két-három műveletet tartalmazó műveletsor eredményének kiszámítása, a műveleti sorrendre vonatkozó szabályok ismerete, alkalmazása. Zárójelek alkalmazása.
- Két szám aránya. A mindennapi életben felmerülő egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel, az egyenes arányosság [és a fordított arányosság] értése, használata.

- A százalék fogalmának ismerete, a százalékkérték kiszámítása.
- Elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása szabadon választott módszerrel.
- Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlet felírásával. Szövegértelmezés, adatok kigyűjtése, terv (szimbólumok, betűkifejezések segítségével összefüggések felírása a szöveges feladatok adatai között), becslés, számítás; ellenőrzés segítségével a kapott eredmények helyességének megítélése.
- A hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg szabványmértékegységeinek ismerete. Mértékegységek egyszerűbb átváltásai gyakorlati feladatokban. Algebrai kifejezések gyakorlati használata a terület, kerület, felszín és térfogat számítása során.

<p>A fejlesztés elvárt eredményei a 6. évfolyam végén</p>	<p><i>Osszefüggések, függvények, sorozatok</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Tájékozódás a koordináta-rendszerben: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak leolvasása. - Egyszerűbb grafikonok, elemzése, oszlopdiagramok, vonaldiagramok értelmezése, megrajzolása. <p>Táblázatok értelmezése, készítése.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az egyenes arányosság mint függvény. Az egyenes arányosság grafikonjának értelmezése. - Néhány tagjával elkezdett sorozathoz szabály(ok) keresése, megfogalmazása. Egyszerű sorozatok folytatása adott, illetve felismert szabály alapján.
	<p><i>Geometria</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Térelemek felismerése, a szaknyelv és az anyanyelv helyes használata. - Párhuzamos, metsző, kitérő, merőleges egyenesek fogalmának ismerete. Párhuzamos és merőleges egyenesek rajzolása egyélű és derékszögű vonalzó segítségével. - Alapszerkesztések végrehajtása; pont és egyenes távolsága, két párhuzamos egyenes távolsága, szakaszfelező merőleges, szögfelező, szögmásolás, merőleges és párhuzamos egyenesek. Téglalap szerkesztése. - Adott tulajdonságú ponthalmazok felismerése. A körrel kapcsolatos fogalmak, elnevezések ismerete. - A szögtartomány fogalma, a szögek nagyságának megmérése, a mértékegységek ismerete. Adott nagyságú szög megrajzolása szögmérő segítségével. A szögfajták ismerete. Speciális szögek szerkesztése. - Alakzatok tengelyese tükörképének szerkesztése, a tengelyes szimmetria felismerése. - A sokszög szemléletes fogalma. Sokszögek tulajdonságainak vizsgálata a geometriai ismeretek alkalmazásával (átlók száma, konvex és konkáv sokszögek megkülönböztetése, tengelyes szimmetria stb.). A sokszögek csoportosítása különböző szempontok szerint. Konkrét sokszögek kerületének kiszámítása. - A háromszögek osztályozása szögek szerint. A háromszög-egyenlőtlenség felismerése. Tengelyesen szimmetrikus háromszög szerkesztése, tulajdonságainak felismerése, területének kiszámítása (átdarabolás, kiegészítés).

	<p>négyszögek tulajdonságainak felismerése adott ábrák segítségével. A négyszög kerületének kiszámítása.</p> <ul style="list-style-type: none"> - A téglalap (négyzet) területe, a korábban tanultak alkalmazása geometriai problémák és gyakorlati jellegű feladatok megoldásában. - A téglatest, kocka ismerete, az elnevezések (csúcs, él, lap) helyes használata, tulajdonságaik vizsgálata. - A téglatest térfogata, a térfogat szabványos mértékegységei. A térfogat és az űrtartalom mértékegységei közti kapcsolat ismerete. A korábban tanultak alkalmazása gyakorlati jellegű feladatokban. - Testek ábrázolása, az ábrák helyes értelmezése. Testek építése.
--	---

<p>A fejlesztés elvárt eredményei a 6. évfolyam végén</p>	<p><i>Valószínűség, statisztika</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Egyszerű oszlopdiagramok, vonaldiagramok kördiagramok értelmezése, készítése, táblázatok olvasása. - Néhány szám számtani közepének kiszámítása. - Valószínűségi játékok, kísérletek során adatok tervszerű gyűjtése, rögzítése, rendezése, ábrázolása.
--	---

5-6. évfolyam: a fejlesztés kerettanterv szerinti várt eredményei

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p><i>Gondolkodási és megismerési módszerek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján, részhalmaz felírása, felismerése. - Két véges halmaz közös részének, uniójának felírása, ábrázolása. - Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint. - Néhány elem sorba rendezése különféle módszerekkel. - Állítások igazságának eldöntésére, igaz és hamis állítások megfogalmazása. - Összehasonlításhoz szükséges kifejezések helyes használata. - Néhány elem összes sorrendjének felsorolása. <p><i>Számtan, algebra</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Racionális számok írása, olvasása, összehasonlítása, ábrázolása szávármegyenesen. - Ellentett, abszolútérték, reciprok felírása. - Mérés, mértékegységek használata, átváltás egyszerű esetekben. Mérőeszközök használata; becslés. - A mindennapi életben felmerülő egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel, az egyenes arányosság értése, használata. - Két-három műveletet tartalmazó műveletsor eredményének kiszámítása, a műveleti sorrendre vonatkozó szabályok ismerete, alkalmazása. Zárójelek alkalmazása. - Szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlet felírásával. Szimbólumok, betűkifejezések segítségével összefüggések felírása a szöveges feladatok adatai között. - Becslés, ellenőrzés segítségével a kapott eredmények helyességének megítélése. - A százalék fogalmának ismerete, a százaléktérték kiszámítása. - Számok osztóinak, többszöröseinek felírása. Közös osztók, közös többszörösök felismerése. Oszthatósági szabályok (2, 3, 5, 9, 10, 100) ismerete, alkalmazása. - A hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg szabvány mértékegységeinek ismerete. <p>Mértékegységek egyszerűbb átváltásai gyakorlati feladatokban. Algebrai kifejezések gyakorlati használata a terület, kerület, felszín és térfogat számítása során.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása szabadon választott módszerrel.
--	--

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p><i>Összefüggések, függvények, sorozatok</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Tájékozódás a koordináta-rendszerben: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak a leolvasása. - Egyszerűbb grafikonok, elemzése. - Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint, szabályok felismerése, megfogalmazása néhány tagjával elkezdett sorozat esetén. <p><i>Geometria</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Térelemek, félegyenes, szakasz, szögtartomány fogalmának ismerete. - A geometriai ismeretek segítségével jó ábrák készítése, pontos szerkesztések végzése. A körző, vonalzó célszerű használata. - Alapszerkesztések végrehajtása: pont és egyenes távolsága, két párhuzamos egyenes távolsága, szakaszfelező merőleges, szögfelező, szögmásolás, merőleges és párhuzamos egyenesek. - Alakzatok tengelyes tükröképének szerkesztése, tengelyes szimmetria felismerése. - A tanult síkbeli és térbeli alakzatok tulajdonságainak ismerete és alkalmazása feladatok megoldásában. - A tanult síkidomok kerületének és területének kiszámítása. - A tanult testek térfogatának ismeretében mindennapjainkban található testek térfogatának, űrmértékének meghatározása. <p><i>Valószínűség, statisztika</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Egyszerű diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása. - Néhány szám számtani közepének kiszámítása. - Valószínűségi játékok, kísérletek során adatok tervszerű gyűjtése, rendezése, ábrázolása. - Egyszerű matematikai játékok során nyerő stratégiák kialakításai.
---	--

7-8. évfolyam

Tizenhárom éves kortól a tanulók mindinkább általánosító elképzelésekben, elvont konstrukciókban gondolkoznak. Elméleteket gyártanak, összefüggéseket keresnek, próbálják értelmezni a világot. Az iskolai tanítás csak akkor lehet eredményes, ha alkalmazkodik ezekhez a változásokhoz, illetve igyekszik azokat felhasználni fejleszteni a tanulókat. A matematika kiválóan alkalmas arra, hogy a rendszerező képességet és hajlamot fejlessze. A felső tagozat utolsó két évfolyamában mind inkább szükséges matematikai szövegeket értelmezni és alkotni. Segítsük, hogy a tanulók a problémamegoldásaik részeként többféle forrásból legyenek képesek ismereteket szerezni.

Ebben a korban a tanításban már meg kell jelennie az elvonatkoztatás és az absztrakciós készség felhasználásának, fejlesztésének. A matematika tanításában itt jelenik meg a konkrét számok betűkkel való helyettesítése, a tapasztalatok általános megfogalmazása. Ezekben az évfolyamokban már komoly hangsúlyt kell helyezni arra, hogy a megsejtett összefüggések bizonyításának igénye is kialakuljon. A definíciókat és a tételeket mindinkább meg kell tudni különböztetni, azokat helyesen kimondani, problémamegoldásban mind többször alkalmazni. A mindennapi élet és a matematika (korosztálynak megfelelő) állításainak igaz vagy hamis voltát el kell tudni dönteni. A feladatok megoldása során fokozatosan kialakul az adatok, feltételek adott feladat megoldásához való szükségessége és elégségessége eldöntésének képessége. A tanítás része, hogy a feladatmegoldás előtt mind gyakrabban tervek, vázlatok készüljenek, majd ezek közül válasszuk ki a legjobbat. Esetenként járjunk be több utat a megoldás során, és ennek alapján gondoljuk végig, hogy létezik-e legjobb út, vagy ennek eldöntése csak bizonyos szempontok rögzítése esetén lehetséges. A feladatmegoldások során lehetőséget kell teremteni arra, hogy esetenként a terveket és a munka szervezését a feladatmegoldás közben a tapasztalatoknak megfelelően módosítani lehessen. Egyes feladatok esetén szükséges általánosabb eljárási módokat, algoritmusokat keresni.

A matematika egyes területei más-más módon adnak lehetőséget ebben az életkorban az egyes kompetenciák fejlesztésére. A különböző matematikatanítási módszerek minden tananyagrészen segíthetik a megfelelő önismeret, a helyes énkép kialakítását.

A tananyaghoz kapcsolódó matematikatörténeti érdekességek hozzásegítenek az egyetemes kultúra, a magyar tudománytörténet megismeréséhez. A gyakorlati élethez kapcsolódó szöveges feladatok segítik a gazdasági nevelést, a környezettudatos életvitelt, az egészséges életmód kialakítását. A definíciók megtanulása fejleszti a memóriát, a szaknyelv precíz használatára ösztönöz. A geometriai ismeretek elsajátítása közben a tanulók térszemlélete fejlődik, megtanulják az esztétikus, pontos munkavégzést. A halmazszemlélet alakítása és fejlesztése a rendszerező képességet erősíti.

Az érdeklődés specializálódása természetes dolog. Akinél ez a reál tárgyak felé fordul, ott igényes feladatanyaggal, kiegészítő ismeretekkel kell elérni, hogy az ilyen irányú továbbtanuláshoz szükséges alapok kialakuljanak, az érdeklődés fennmaradjon. Akinél a matematika, illetve a reál tárgyak iránti érdeklődés csökken, ott egyrészt sok érdeklődést felkeltő elemmel: matematikatörténeti vonatkozással, játékokkal, érdekes feladatokkal lehet ezt az érdeklődést visszaszerezni, másrészt célszerű sok olyan feladatot beiktatni, amelyek jól mutatják, hogy az életben sokszor előnybe kerülhetnek, jobb döntést hozhatnak azok, akik jól tudják a matematikát.

7. évfolyam(heti 4 óra)

1. Gondolkodási és megismerési módszerek

Tematikai egység/Fejlesztési cél	1. Gondolkodási és megismerési módszerek	Orakeret: 4 óra folyamatos
Előzetes tudás	<p>Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján. A részhalmaz fogalma. Két véges halmaz közös része. Egyszerű, matematikailag is értelmezhető hétköznapi szituációk megfogalmazása szóban és írásban. Állítások igazságának eldöntése. Igaz és hamis állítások megfogalmazása. Összehasonlításhoz szükséges kifejezések értelmezése, használata. Definíció megértése és alkalmazása.</p> <p>Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint. Néhány elem sorba rendezése különféle módszerekkel.</p>	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	<p>Az önálló gondolkodás igényének kialakítása. Halmazok eszköz jellegű használata, halmazszemlélet fejlesztése. Szóbeli és írásbeli kifejezőképesség fejlesztése, a matematikai szaknyelv pontos használata. Saját gondolatok megértetésére való törekvés (szóbeli érvelés, szemléletes indoklás). Rendszerszemlélet, kombinatorikus gondolkodás fejlesztése.</p> <p>Fogalmak egymáshoz való viszonyának, összefüggéseknek a megértése.</p> <p>A rendszerezést segítő eszközök és algoritmusok használatának fejlesztése.</p> <p>A bizonyítás, az érvelés iránti igény felkeltése, a kulturált vitatkozás gyakoroltatása.</p>	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
A halmazokról korábban tanultak eszköz jellegű alkalmazása a matematika különböző témaköreiben. Két véges halmaz uniója, különbsége, metszete. Részhalmaz elemeinek kiválasztása.	Halmazba rendezés több szempont alapján a halmazműveletek alkalmazásával. A halmazszemlélet fejlesztése. Rendszerszemlélet fejlesztése.	<i>Informatika:</i> Matematikatörténeti ismeretek gyűjtése könyvtárból, internetről.	Folyamatos
Az „és”, „vagy”, „ha”, „akkor”, „nem”, „van olyan”, „minden” („bármely”), „legalább”, legfeljebb” kifejezések használata.	A matematikai szaknyelv pontos használata. A nyelv logikai elemeinek egyre pontosabb, tudatos használata. A logikai műveletek és a halmazműveletek kapcsolatának felismerése.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a lényeges és lényegtelen megkülönböztetése.	Folyamatos
Egyszerű („minden”, „van olyan” típusú) állítások igazolása, cáfolata konkrét példák kapcsán.	Kulturált érvelés a csoportmunkában.		Folyamatos
A matematikai bizonyítás előkészítése: sejtések, kísérletezés, módszeres próbálkozás, cáfolás.	A bizonyítási igény erősödése. Tolerancia, kritikai szemlélet, problémamegoldás. A kulturált vitatkozás elsajátítása.		Folyamatos
A gyakorlati élethez és a társtudományokhoz kapcsolódó szöveges feladatok megoldása.	Szövegelemzés, értelmezés, lefordítás a matematika nyelvére. Ellenőrzés, önellenőrzés iránti igény erősödése. Igényes grafikus és verbális kommunikáció.	<i>Fizika; biológia-egészségtan; földrajz; technika, életvitel és gyakorlat:</i> számításhoz kapcsolódó feladatok.	Folyamatos
Matematikai játékok, játékos feladatok.	Aktív részvétel, pozitív attitűd.	<i>Informatika:</i> Játékos feladatok keresése internet segítségével.	Folyamatos
Kombinatorikus módszerek eszközszerű alkalmazása (feladatok készítése).	Sorba rendezés, kiválasztás. Néhány elem esetén az összes eset felsorolása. Tapasztalatszerzés az összes eset rendezett felsorolásában.		Folyamatos
Kulcsfogalmak/fogalmak	Halmaz, elem, részhalmaz, egyesítés, metszet. Alaphalmaz. Igaz, hamis, nem, és, vagy, minden, van olyan, biztos, lehetséges, lehetetlen. A nyelv logikai elemei (nem, és, vagy, ha ..., akkor ..., mindig, van olyan, legalább, legfeljebb).		

2. Számelmélet, algebra

Tematikai egység/Fejlesztési cél	2. Számelmélet, algebra		Órakeret: 55óra
Előzetes tudás	<p>Racionális számkör. Számok írása, olvasása, összehasonlítása, ábrázolása szávármegyenesen. Műveletek racionális számokkal. Ellentett, abszolútérték, reciprok. Alapműveletek racionális számokkal írásban. Oszthatóság, oszthatósági szabályok. A százalékszámítás alapjai. Mérés, mértékegységek használata, átváltás egyszerű esetekben. A mindennapi életben felmerülő egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel, egyenes arányosság. A zárójelek, a műveleti sorrend biztos alkalmazása. Helyes és értelmes kerekítés, az eredmények becslése, a becslés használata ellenőrzésre is. Szöveges feladatok megoldása.</p>		
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	<p>A matematikai ismeretek és a mindennapi élet történései közötti kapcsolat tudatosítása. Szavakban megfogalmazott helyzethez, történéshez matematikai modellek választása, keresése, készítése, értelmezése adott szituációkhoz. Konkrét matematikai modellek értelmezése a modellnek megfelelő szöveges feladat alkotásával. A szabványos mértékegységekhez tartozó mennyiségek és többszöröseik, törtrészeik képzeletben való felidézése. Az együttműködéshez szükséges képességek fejlesztése páros és kiscsoportos tevékenykedtetés, feladatmegoldás során - a munka tervezése, szervezése, megosztása. Az ellenőrzés, önellenőrzés iránti igény, az eredményért való felelősségvállalás erősítése.</p>		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
<p>A racionális szám fogalma. A természetes, egész és racionális számok halmazának kapcsolata. A racionális számok tizedestört alakja (véges, végtelen tizedestörtek), példák nem racionális számra (végtelen, nem szakaszos tizedes törtek).</p>	<p>A számfogalom mélyítése. A rendszerező képesség fejlesztése.</p>		2 óra
<p>A hatványozás fogalma nemnegatív egész kitevőre, egész számok körében.</p>	<p>A hatvány fogalmának kialakítása és elmélyítése. A definícióalkotás igényének felkeltése.</p>	<p><i>Fizika, kémia:</i> Az S_i-előtagok.</p>	1 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
Műveletek hatványokkal: azonos alapú hatványok szorzása, osztása. Szorzat, hányados hatványozása. Hatvány hatványozása.	Az alap és a kitevő változása hatásának felismerése, megértése a hatványértékre; a hatványozás azonosságainak „felfedezése”.	<i>Informatika:</i> A bájt többszöröseinek (kilobájt, megabájt, gigabájt, terabájt) értelmezése 2 hatványai segítségével.	2 óra
10 egész kitevőjű hatványai. 1-nél nagyobb számok normálalakja.	Számolási készség fejlesztése (fejben és írásban).	<i>Fizika, kémia:</i> számítási feladatok.	2 óra
Műveletek racionális számkörben írásban és számológéppel. Az eredmény helyes és értelmes kerekítése. Eredmények becslése, ellenőrzése. A zárójel és a műveleti sorrend biztos alkalmazása a hatványozás figyelembevételével.	Műveletfogalom mélyítése. A zárójel és a műveleti sorrend biztos alkalmazása. A számolási, a becslési készség és az algoritmikus gondolkodás fejlesztése.	<i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan; földrajz:</i> számításos feladatok.	8 óra
Oszthatósági szabályok. Összetett oszthatósági feladatok: például 6-tal, 12-vel. Számelméleti alapú játékok.	A tanult ismeretek felelevenítése, kiegészítése, alkalmazása összetett feladatokban. A bizonyítási igény felkeltése oszthatósági feladatoknál.		3 óra
Prímszám, összetett szám. Prímtényező felbontás. Legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös. <i>Matematikatörténet:</i> érdekességek a prímszámok köréből. Eukleidész, Eratoszthenész. [Tökéletes számok, barátságos számok.]	Hatványozás azonosságainak használata a prímtényező felbontásnál. Két szám legnagyobb közös osztójának kiválasztása az összes osztóból. A legkisebb pozitív közös többszörös megkeresése a közös többszörösök közül. Oszthatóságról tanultak alkalmazása a törtekkel való műveleteknél.	<i>Informatika:</i> Matematikatörténeti érdekességek önálló gyűjtése az internet segítségével. Háromszög-számok, tökéletes számok, barátságos számok.	4 óra
Arány, arányos osztás. (Az egyenes arányosságot és a fordított arányosságot lásd a függvények témakörben.)	A mindennapi élet és a matematika közötti gyakorlati kapcsolatok meglátása, a felmerülő arányossági feladatok megoldása. A következtetési képesség fejlesztése.	<i>Földrajz:</i> Térképek értelmezése.	1 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
<p>Mértékegységek átváltása racionális számkörben.</p> <p>Ciklusonként átélt idő és lineáris időfogalom, időtartam, időpont.</p>	<p>Gyakorlati mérések, mértékegység-átváltások helyes elvégzése.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> Főzésnél a tömeg, az őrletartalom és az idő mérése.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> évtized, évszázad, évezred.</p>	<p>Folyamatos</p>
<p>Az alap, a százalékérték és a százalékláb fogalmának ismerete, értelmezése, kiszámításuk következtetéssel, a megfelelő összefüggések alkalmazásával.</p> <p>A mindennapjainkhoz köthető százalékszámítási feladatok.</p>	<p>A mindennapi élet és a matematika közötti gyakorlati kapcsolat meglátása a gazdasági élet, a környezetvédelem, a családi háztartás köréből vett egyszerűbb példákban. Feladatok az árképzés: árleszállítás, áremelés, áfa, betétkamat, hitelkamat, bruttó bér, nettó bér, valamint különböző termékek (pl. élelmiszerek, növényvédőszer, oldatok) anyagösszetétele köréből.</p> <p>Szövegértés, szövegalkotás.</p> <p>Becslések és következtetések végzése.</p> <p>Zsebszámológép célszerű használata.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, szövegértelmezés.</p> <p><i>Fizika; kémia:</i> számítási feladatok.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> pénzügyi ismeretek.</p>	<p>5 óra</p>
<p>Az algebrai egész kifejezés fogalma. Egytagú, többtagú, egynemű kifejezés fogalma. Helyettesítési érték kiszámítása.</p>	<p>Elnevezések, jelölések megértése, rögzítése, definíciókra való emlékezés. Egyszerű szimbólumok megértése és alkalmazása a matematikában. Betűk használata szöveges feladatok általánosításánál.</p>	<p><i>Fizika:</i> összefüggések megfogalmazása, leírása a matematika nyelvén. A képlet értelme, jelentősége. Helyettesítési érték kiszámítása képlet alapján.</p>	<p>5 óra</p>
<p>Egyszerű átalakítások: zárójel felbontása, összevonás. Egytagú és többtagú algebrai egész kifejezések szorzása racionális számmal, egytagú egész kifejezéssel.</p> <p><i>Matematikatörténet:</i> az algebra kezdetei, az arab matematika.</p> <p>Többtagú kifejezés szorzattá alakítása kiemeléssel.</p>	<p>Algebrai kifejezések egyszerű átalakításának felismerése. Műveletek biztos elvégzése, törekvés a pontos, precíz munkára.</p>	<p><i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan:</i> Képletek átalakítása.</p>	<p>9 óra + folyamatos</p>

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
<p>Elsőfokú, illetve elsőfokúra visszavezethető egyenletek, elsőfokú egyenlőtlenségek megoldása. Alaphalmaz, megoldáshalmaz. Azonosság. Azonos egyenlőtlenség. Szöveges feladatok megoldása egyenlettel, egyenlőtlenséggel.</p>	<p>Az egyenlő, nem egyenlő fogalmának elmélyítése. Algoritmikus gondolkodás alkalmazása. A megoldások ábrázolása szavarmegyelesen. Pontos munkavégzés. Számolási készség fejlesztése. Az ellenőrzés igényének erősödése.</p> <p>Megjegyzés:</p> <p>A törtegyütthetős egyenletek megoldását 8. osztályra halaszthatjuk.</p>	<p><i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan: számításhalmazok.</i></p>	<p>10 óra + folyamatos</p>
<p>A matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása a tanult matematikai módszerek használatával. Ellenőrzés. Egyszerű matematikai problémát tartalmazó hosszabb szövegek feldolgozása. Feladatok például a környezetvédelem, az egészséges életmód, a vásárlások, a család jövedelmének ésszerű felhasználása köréből.</p>	<p>Szövegértelmezés, problémamegoldás fejlesztése. A lényeges és lényegtelen elkülönítésének, az összefüggések felismerésének fejlesztése. A gondolatmenet tagolása. Az ellenőrzési igény további fejlesztése. Igényes kommunikáció kialakítása. Szöveges feladatok megoldása a környezettudatossággal, az egészséges életmóddal, a családi élettel, a gazdaságossággal kapcsolatban.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom: Szövegértés, szövegértelmezés. A gondolatmenet tagolása.</i></p>	<p>Folyamatos 3 óra</p>
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Racionális szám. Hatvány, alap, kitevő. Normálalak. Osztó, maradék, többszörös, osztható, prímszám, összetett szám, prímtényezős felbontás, legnagyobb közös legkisebb közös többszörös. Arány, aránypár, arányos osztás, egyenes és fordított arányosság. Százalékalap, százalékláb, százalékérték. Kamat. Algebrai egész kifejezés, változó, együttható, helyettesítési érték, egynemű kifejezés, összevonás, zárójelfelbontás. [Kiemelés] Egytagú, többtagú kifejezés. Egyenlet, változó, egyenlőtlenség, alaphalmaz, megoldáshalmaz, azonosság, mérlegelv, ellenőrzés.</p>		

3. Függvények, az analízis elemei

Tematikai egység/Fejlesztési cél	3. Függvények, az analízis elemei		Órakeret 16 óra
Előzetes tudás	Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint. Biztos tájékozódás a derékszögű koordináta-rendszerben. Egyszerű grafikonok értelmezése. Egyszerű kapcsolatok ábrázolása derékszögű koordináta-rendszerben.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Függvényszemlélet fejlesztése. Megoldás a matematikai modellen belül. Matematikai modellek ismerete, alkalmazásának módja, korlátai (sorozatok, függvények, függvényábrázolás).		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
Két halmaz közötti hozzárendelések megjelenítése konkrét esetekben. Függvények és ábrázolásuk a derékszögű koordináta-rendszerben.	A függvényszemlélet fejlesztése. Időben lejátszódó valós folyamatok elemzése a grafikon alapján.	<i>Fizika; biológia-egészségtan; kémia; földrajz:</i> függvényekkel leírható folyamatok.	2 óra
Egyenes arányosság. Lineáris függvények (elsőfokú függvény, nulladfokú függvény). A lineáris függvény grafikonja Lineáris függvények jellemzése konkrét példák alapján: növekedés, fogyás.	A mindennapi élet, a tudományok és a matematika közötti kapcsolat fölfedezése konkrét példák alapján. Számolási készség fejlesztése a racionális számkörben.	<i>Fizika:</i> út-idő; feszültség-áramerősség. <i>Informatika:</i> Számítógép használata a függvények ábrázolására.	4 óra
A sorozat mint függvény. Egyszerű sorozatok vizsgálata.	Konkrét tag megadása a sorozat képletének helyettesítési értékeként.		1 óra + folyamatos
Egyismeretlenes elsőfokú egyenletek grafikus megoldása.	A tanult ismeretek alkalmazása új helyzetben.		3 óra
Fordított arányosság:	Annak felismerése, hogy a fordított arányosság a mindennapi gyakorlatban is fontos szerepet játszik; szükséges a fizikában tanult összefüggések értelmezéséhez.	<i>Fizika:</i> Boyle-Mariotte-törvény; adott út esetén a sebesség és az út megtételhez szükséges idő kapcsolata; adott feszültség esetén az áramerősség	3 óra

		és az ellenállás nagysága közti összefüggés.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
Grafikonok olvasása, értelmezése, készítése: szöveggel vagy matematikai alakban megadott szabály grafikus megjelenítése értéktáblázat segítségével.	Kapcsolatok észrevétele, megfogalmazása szóban, írásban, grafikonok olvasása és készítése egyszerű esetekben. Adatok és grafikonok elemzése a környezet szennyezettségével kapcsolatban.	<i>Földrajz:</i> adatok hőmérsékletre, csapadék mennyiségére. <i>Kémia:</i> értékek a levegő és a víz szennyezettségére vonatkozóan.	3 óra
Kulcsfogalmak/fogalmak	Hozzárendelés, függvény, értelmezési tartomány, értékészlet. Egyenes arányosság. Lineáris függvény, elsőfokú függvény, nulladfokú függvény. Lineáris függvény grafikonja, meredekség, növekedés, fogyás. Sorozat. [Fordított arányosság mint függvény.]		

4. Geometria

Tematikai egység/Fejlesztési cél	4. Geometria		Órakeret: 50 óra
Előzetes tudás	<p>Pont, vonal, egyenes, félegyenes, szakasz, sík, szögtartomány. Háromszögek, csoportosításuk. Négyyszögek, speciális négyyszögek (trapéz, paralelogramma, deltoid). Kör és részei. Adott feltételeknek megfelelő ponthalmazok. Háromszög, négyyszög belső és külső szögeinek összegére vonatkozó ismeretek. Téglatest tulajdonságai. Tengelyesen szimmetrikus alakzatok. Egyszerű alakzatok tengelyes tükörképének megszerkesztése. Két pont, pont és egyenes távolsága, két egyenes távolsága. Szakaszfelezés, szögfelezés, szögmásolás. Merőleges és párhuzamos egyenesek szerkesztése. Nevezetes szögek szerkesztése. Szerkesztési eszközök használata. Koordináta-rendszer megismerése, pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak a leolvasása. A téglalap és a deltoid kerületének és területének kiszámítása. A téglatest felszínének és térfogatának a kiszámítása.</p>		
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	<p>Rendszerező készség fejlesztése. A mindennapi élethez kapcsolódó egyszerű geometriai számítások elvégzésének fejlesztése. A gyakorlatban előforduló geometriai ismereteket igénylő problémák megoldására való képesség fejlesztése. Statikus helyzetek, képek, tárgyak megfigyelése. Geometriai transzformációkban megfigyelt megmaradó és változó tulajdonságok tudatosítása. Képzeletben történő mozgatás: átdarabolás elképzelése, testháló összehajtásának, szétvágásának elképzelése. A pontos munkavégzés igényének fejlesztése. A problémamegoldás lépéseinek megismertetése (szerkesztésnél: vázlatrajz, adatfelvétel, a szerkesztés menete, szerkesztés, diszkusszió). Az együttműködéshez szükséges képességek fejlesztése páros és kiscsoportos tevékenykedtetés, feladatmegoldás során - a munka tervezése, szervezése, megosztása; kezdeményezőkézség, együttműködési készség, tolerancia.</p>		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
Geometriai transzformáció. Az egybevágóság szemléletes fogalma. Az egybevágóság jelölése. =	Az egybevágósági transzformációk fogalmának megalapozása játékos példák és ellenpéldák segítségével. A megfigyelőképesség fejlesztése. A szaknyelv pontos használata.	<i>Vizuális kultúra:</i> festmények, művészeti alkotások egybevágó geometriai alakzatai.	3 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
Eltolás. A vektor szemléletes fogalma. A transzformáció tulajdonságai. Egyszerű alakzatok eltoló képének megszerkesztése.	Pontos, precíz munka elvégzése a szerkesztés során. A eltolás tulajdonságainak „felfedezése”.	<i>Fizika:</i> Elmozdulás.	4 óra
Ismétlés: Tengelyes tükrözés. A transzformáció tulajdonságai, a tengelyes tükörkép megszerkesztése. Tengelyes szimmetria.	A tengelyes tükrözés tulajdonságainak vizsgálata. Tengelyesen szimmetrikus alakzatok felismerése.	<i>Fizika:</i> Síktükör.	2 óra
Középpontos tükrözés. A transzformáció tulajdonságai. Egyszerű alakzatok tengelyes tükörképének megszerkesztése. Középpontosan szimmetrikus alakzatok a síkban.	Pontos, precíz munka elvégzése a szerkesztés során. A középpontosan szimmetrikus alakzatok felismerése. Gondolkodás fejlesztése szimmetrián alapuló játékokon keresztül. Művészeti alkotások vizsgálata (Penrose, Escher, Vasarely).	<i>Vizuális kultúra:</i> művészeti alkotások megfigyelése a tanult transzformációk segítségével. <i>Informatika:</i> Művészeti alkotások keresése a világhálón.	4 óra
Tengelyes és középpontos szimmetria alkalmazása szerkesztésekben, bizonyításokban, fogalmak kialakításában.	Pontos, precíz munka elvégzése a szerkesztés során.	<i>Vizuális kultúra:</i> festmények geometriai alakzatai.	Folyamatos
Szögpárok (egyállású szögek, váltószögek, kiegészítő szögek).	A tanult transzformációk felhasználása a fogalmak kialakításánál.		1 óra
Ismerkedés a forgatással, forgásszimmetriával. Az elfordulás mérése.	Forgásszimmetria megfigyelése a természetben és a művészetben.	<i>Vizuális kultúra:</i> Építészet, díszítőminták.	2 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
A síkidomokról, sokszögekről tanultak felelevenítése.			3 óra
Háromszögek osztályozása oldalak, illetve szögek szerint. A háromszögek kerületének kiszámítása. A háromszögek magassága, magasságvonala. A korábban szemléletre támaszkodó sejtések bizonyítása: háromszög-egyenlőtlenség; a szögek közti kapcsolatok; szögek és oldalak közötti kapcsolat. A geometriai transzformációkról tanultak alkalmazása. A háromszögek egybevágóságának esetei. Háromszögek szerkesztése.	A tanult ismeretek felidézése, megerősítése. A halmazszemlélet fejlesztése. Összefüggések megsejtése, kimondása, bizonyítása. A háromszög tulajdonságaira vonatkozó igaz-hamis állítások megfogalmazása során részvétel vitában, a kulturált vita szabályainak alkalmazása. Bizonyítási igény felkeltése. Nevezetes szögek szerkesztése: 15° , 45° , 75° , 105° , 135° .	<i>Földrajz:</i> szélességi körök és hosszúsági fokok.	6 óra
Négyszögek, belső és külső szögek összege, kerületük. A speciális négyszögek, trapéz, deltoid, húrtrapéz, paralelogramma, speciális paralelogrammák definíciója, tulajdonságai. Speciális négyszögek szerkesztése.	A speciális négyszögek felismerése. A fogalmak közti kapcsolat tudatosítása. A középpontos és a tengelyes tükrözés tulajdonságainak felhasználása a tulajdonságok vizsgálatánál. Törekvés a tömör, de pontos, szabatos kommunikációra. A szaknyelv minél pontosabb használata írásban is. A szerkesztéshez szükséges eszközök célszerű használata. Átélt folyamatról készült leírás gondolatmenetének értelmezése (pl. egy szerkesztés leírt lépéseiről a folyamat felidézése).	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> műszaki rajz készítése. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szabatos fogalmazás.	6 óra
A sokszög területének szemléletes fogalma, téglalap, paralelogramma, deltoid, trapéz, háromszög területe. Szabályos sokszögek.	Átdarabolások, kiegészítés értelmezése, végrehajtása. Eredmények becslése. A képletek értelmezése, alkalmazásuk a számításokban. A területképletből az ismeretlen adat kifejezése. Számítógépes animáció használata az egyes területképletekhez.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> A hétköznapi problémák területtel kapcsolatos számításai (lefedések, szabászat, földmérés). <i>Informatika:</i> tantárgyi szimulációs program.	4 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
A kör és részei. Sugár, átmérő, szelő, húr, érintő. A kör kerülete, területe.	A kör területének közelítése méréssel. A kör területének közelítése „átdarabolással”.		4 óra
Sokszöglapokkal határolt testek. Egyenes hasábok, forgáshenger hálójaja, tulajdonságai, felszíne, térfogata.	A halmazszemlélet és a térszemlélet fejlesztése.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> modellek készítése, tulajdonságainak vizsgálata. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> történelmi épületek lát- szati képe és alaprajza közötti összefüggések megfigyelése. <i>Vizuális kultúra:</i> térbeli tárgyak síkbeli megjelenítése.	11 óra
Mértékegységek átváltása racionális számkörben. Hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, tömeg, idő mérése.	A gyakorlati mérések, mértékegységváltások helyes elvégzése.	<i>Testnevelés és sport:</i> távolságok és idő becslése, mérése. <i>Fizika; kémia:</i> mérés, mértékegységek, mértékegységek átváltása.	Folyamatos
Egyszerű számításos feladatok a geometria különböző területeiről; kerület-, terület-, felszín- és térfogatszámítás. Szögekkel kapcsolatos számítások.	A számolási készség, becslési készség és az ellenőrzési igény fejlesztése. Zsebszámológép célszerű használata a számítások egyszerűsítésére, gyorsítására.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, szövegértelmezés.	Folyamatos
Kulcsfogalmak/fogalmak	Geometriai transzformáció. Egybevágóság; tengelyes tükrözés, középpontos tükrözés, eltolás. Vektor. Tengelyes szimmetria, húrtrapéz, deltoid. Középpontos szimmetria, paralelogramma, rombusz. Egyállású szög, váltószög, csúcsszög. Sokszögek belső és külső szöge. Háromszög, magasságvonal. Terület. Hasáb; alaplapp, alapél, oldallapp, oldalél, testátló, lapátló. Henger, alkotó, palást. Felszín, térfogat.		

5. Statisztika, valószínűség

Tematikai egység/Fejlesztési cél	5. Statisztika, valószínűség		Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Egyszerű diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása. Néhány szám számtani közepének kiszámítása. Valószínűségi játékok és kísérletek, az adatok tervszerű gyűjtése, rendezése.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A statisztikai gondolkodás fejlesztése. A valószínűségi gondolkodás fejlesztése. Gazdasági nevelés.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
Adatok gyűjtése, rendszerezése, adatsokaság szemléltetése, grafikonok, diagramok készítése. Adathalmazok elemzése (átlag, módusz, medián) és értelmezése, ábrázolásuk.	Adatsokaságban való eligazodás: táblázatok olvasása, grafikonok készítése, elemzése. Együttműködési készség fejlődése. Számtani közép kiszámítása. Gazdasági statisztikai adatok, grafikonok értelmezése, elemzése. Adatsokaságban való eligazodás képességének fejlesztése.	<i>Testnevelés és sport:</i> teljesítmények adatainak, mérközések eredményeinek táblázatba rendezése. <i>Biológia-egészségtan; történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> táblázatok és grafikonok adatainak ki- és leolvasása, elemzése, adatok gyűjtése, táblázatba rendezése. <i>Informatika:</i> statisztikai adatelemzés.	3 óra
Valószínűségi kísérletek. Valószínűség előzetes becslése, szemléletes fogalma. Valószínűségi kísérletek, eredmények lejegyzése. Gyakoriság, relatív gyakoriság fogalma. <i>Matematikatörténet:</i> Érdekeségek a valószínűség-számítás fejlődéséről.	Valószínűségi szemlélet fejlesztése. Tudatos megfigyelés. A tapasztalatok rögzítése. Tanulói együttműködés fejlesztése. Számítógép használata a tudománytörténeti érdekességek felkutatásához.	<i>Informatika:</i> Gyűjtőmunka az internet segítségével.	2 óra
Kulcsfogalmak/fogalmak	Diagram, gyakoriság, relatív gyakoriság, valószínűség.		

6. Ismétlés, témazárók

Tematikai egység/Fejlesztési cél	6. Ismétlés, témazáró	Órakeret 14 óra
	Az év során folyamatosan beépítve a tanmenetbe	

A fejlesztés elvárt eredményei a 7. évfolyam végén

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Elemek halmazba rendezése több szempont alapján. Halmazok ábrázolása.
- A nyelv logikai elemeinek helyes használata. Állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.
- Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, egyszerűbb szövegek értelmezése.
- Kombinatorikai gondolatmenetek alkalmazása a lehetséges esetek, megoldások felkutatásában.
- Gráfok használata feladatmegoldások, összefüggések szemléltetése során.

Számtan, algebra

A fejlesztés elvárt eredményei a 7. évfolyam végén

- A racionális számokkal kapcsolatos fogalomrendszer ismerete. A négy alapművelet végrehajtása az egész számok és a törtalakban vagy tizedestört alakban adott racionális számok körében.
- A természetes szám kitevőjű hatványozás fogalma, hatványértékek kiszámítása. Műveletek konkrét természetes szám kitevőjű hatványokkal.
- [Az 1-nél nagyobb számok normálalakjának értelmezése. A normálalak használata a számok egyszerűbb írására.]
- A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása (a hatványozást is figyelembe véve). Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére.
- Az oszthatósággal kapcsolatos definíciók, tételek (osztó, többszörös, oszthatósági szabályok, közös osztó, közös többszörös) ismerete. A legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös meghatározása. Pozitív egész számok prímtényezőkre bontása. Egyszerű oszthatósági problémák vizsgálata. Az oszthatóságról tanult ismereteik megszerzése során kialakult a bizonyítás iránti igény.
- Az arány fogalmának ismerete, alkalmazása gyakorlati jellegű feladatokban is. Arányos osztás végrehajtása. Az egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása matematikai és hétköznapi feladatokban.

	- A százalékszámítás fogalomrendszerének ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása. A kamatos kamat fogalma, kiszámítása.. - Algebrai egész kifejezések helyettesítési értékének meghatározása. Algebrai egész kifejezések összevonása, szorzása egytagú kifejezéssel. A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában. - Egyszerű egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása, a kapott eredmény ellenőrzése. - Az egyenletmegoldás különböző módszereinek sikeres alkalmazása a matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldására. (Szöveges feladatok értelmezése, összefüggések lefordítása a matematika nyelvére, a számítások végrehajtása, az eredmény ellenőrzése a szöveg alapján.)

<p>A fejlesztés elvárt eredményei a 7. évfolyam végén</p>	<p><i>Osszefüggések, függvények, sorozatok</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - A hozzárendelés (reláció) megadása diagrammal, táblázattal, grafikonnal, szabállyal. Alaphalmaz, képhalmaz fogalmának ismerete. - Egyértelmű hozzárendelés, függvény fogalmának, valamint az értelmezési tartomány, értékkészlet fogalmának ismerete, konkrét függvény értelmezési tartományának, értékkészletének meghatározása. - Valós (szám-szám) függvény grafikonjának elemzése a tanult szempontok szerint: a függvény alaptulajdonságainak (adott helyen felvett függvényérték, adott függvényértékhez tartozó független változók, növekedés, csökkenés, legnagyobb érték, legkisebb érték) grafikonról való leolvasása. - Az egyenes arányosság mint szám-szám függvény tulajdonságainak felismerése. Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése, adott egyenes arányosság grafikonjának ábrázolása. A grafikon meredekségének vizsgálata. - A lineáris függvénnyel kapcsolatos fogalomrendszer ismerete, konkrét lineáris függvény grafikonjának megrajzolása (esetleg összegtartozó számpárok segítségével). A lineáris kapcsolatokról tanultak alkalmazása természettudományos feladatokban is. - [A fordított arányosság függvényének ismerete (tulajdonságok, grafikon).] - Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.
	<p><i>ometria</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni. - Ismeri a vektor fogalmát. - Az egybevágó alakzatok felismerése. Tengelyes és középpontos tükörkép, eltolt alakzat képének megszerkesztése. A tanult egybevágósági transzformációk vizsgálata, tulajdonságaik felsorolása. A tengelyesen szimmetrikus, a középpontosan szimmetrikus alakzatok felismerése, e fogalmak alkalmazása geometriai vizsgálatokban. - A szögpárok ismerete, alkalmazásuk geometriai vizsgálatokban. - Ismeri a háromszög tulajdonságait (háromszög-egyenlőtlenség, háromszög szögei és oldalai közötti

	<p>Tudását alkalmazza a feladatok megoldásában.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ismeri a nevezetes négyszögek (deltoid, trapéz, húrtrapéz, paralelogramma, rombusz, téglalap, négyzet) fogalmát, e fogalmak közti kapcsolatrendszerét. Ismeri a négyszög (speciálisan a nevezetes négyszögek) belső és külső szögeire vonatkozó összefüggéseket, továbbá a nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságait. Tudását alkalmazza feladatok megoldásában. - Ismeri a sokszög területének fogalmát, szabványos mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. Kiszámítja a háromszög, a nevezetes négyszögek és a kör területét, területét. A területszámításról tanultakat képes alkalmazni térgeometriai számításokban, illetve a mindennapi gyakorlattal kapcsolatos feladatok megoldásában.
--	---

<p>A fejlesztés elvárt eredményei a 7. évfolyam végén</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A tanuló képes térbeli alakzatok axonometrikus képét felvázolni, és ennek segítségével sikeresen old meg problémákat. - Ismeri az egyenes hasáb és az egyenes körhenger fogalmát, tulajdonságait. Képes felvázolni a tanult testek hálóját, kiszámítani a felszínüket. - Ismeri a sokszöglapokkal határolt test térfogatának fogalmát, a térfogat szabványos mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. A háromszög és négyszög alapú egyenes hasáb, továbbá a forgáshenger térfogatképleteinek ismeretében ki tudja számítani sok, a mindennapjainkban előforduló test felszínét, térfogatát, úrmértékét. <p><i>Valószínűség, statisztika</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Valószínűségi kísérletek eredményeinek tudatos megfigyelése, lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása. Konkrét feladatok kapcsán a tanuló érti az esély, a valószínűség fogalmát, felismeri a biztos és a lehetetlen eseményt. Események valószínűségének kiszámítása vagy becslése egyszerűbb esetekben. - Adathalmaz rendezése megadott szempontok szerint, táblázatok készítése. Adat gyakoriságának és relatív gyakoriságának kiszámítása. A középértékek (középső érték, átlag, leggyakoribb érték) és a terjedelem meghatározása. Vonaldiagram, oszlopdiaagram olvasása, készítése, szalag-, kördiagram olvasása.
--	--

8. évfolyam (heti 4 óra)

1. Gondolkodási és megismerési módszerek

Tematikai egység/Fejlesztési cél	1. Gondolkodási és megismerési módszerek	Órakeret 6 + folyamatos
Előzetes tudás	<p>Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján. A részhalmaz fogalma. Két véges halmaz közös része. Egyszerű, matematikailag is értelmezhető hétköznapi szituációk megfogalmazása szóban és írásban. Állítások igazságának eldöntése. Igaz és hamis állítások megfogalmazása. Összehasonlításhoz szükséges kifejezések értelmezése, használata. Definíció megértése és alkalmazása.</p> <p>Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint. Néhány elem sorba rendezése különféle módszerekkel.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az önálló gondolkodás igényének kialakítása. Halmazok eszköz jellegű használata, halmazszemlélet fejlesztése. Szóbeli és írásbeli kifejezőképesség fejlesztése, a matematikai szaknyelv pontos használata. Saját gondolatok megértetésére való törekvés (szóbeli érvelés, szemléletes indoklás). Rendszerszemlélet, kombinatorikus gondolkodás fejlesztése. Fogalmak egymáshoz való viszonyának, összefüggéseknek a megértése.</p> <p>A rendszerezést segítő eszközök és algoritmusok használatának fejlesztése.</p> <p>A bizonyítás, az érvelés iránti igény felkeltése, a kulturált vitatkozás gyakoroltatása.</p>	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
<p>Két véges halmaz uniója, különbsége, metszete. Részhalmaz elemeinek kiválasztása. A korábban tanultak rendszerezése. [Komplementer halmaz.] Az összefüggések megfogalmazása. Az „és”, „vagy”, „ha”, „akkor”, „nem”, „van olyan”, „minden” („bármely”), „legalább”, „legfeljebb” kifejezések használata. <i>Matematikatörténet:</i> Georg Cantor.</p>	<p>Halmazba rendezés több szempont alapján a halmazműveletek alkalmazásával. A halmazokról és a logikai műveletekről korábban tanultak eszköz jellegű alkalmazása. A „minden”, „van olyan” típusú állítások igazolása, cáfolata konkrét példák kapcsán. A matematikai szaknyelv pontos használata. A nyelv logikai elemeinek egyre pontosabb, tudatos használata.</p>	<p><i>Informatika:</i> Matematikatörténeti ismeretek gyűjtése könyvtárból, internetről. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a lényeges és lényegtelen megkülönböztetése.</p>	<p>3 óra + folyamatos</p>
<p>A matematikai bizonyítás előkészítése: sejtések, kísérletezés, módszeres próbálkozás, cáfolás.</p>	<p>A bizonyítási igény erősödése. Tolerancia, kritikai szemlélet, problémamegoldás. A kulturált vitatkozás elsajátítása.</p>		<p>Folyamatos</p>
<p>A gyakorlati élethez és a társtudományokhoz kapcsolódó szöveges feladatok megoldása.</p>	<p>Szövegelemzés, -értelmezés, lefordítás a matematika nyelvére. Ellenőrzés, önellenőrzés iránti igény erősödése. Igényes grafikus és verbális kommunikáció.</p>	<p><i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan; földrajz; technika, életvitel és gyakorlat:</i> számításos feladatok.</p>	<p>Folyamatos</p>
<p>Egyszerű kombinatorikai feladatok megoldása különféle módszerekkel. (fadiagram, útdiagram, táblázatok készítése). Matematikai játékok.</p>	<p>Sorba rendezés, kiválasztás. Néhány elem esetén az összes eset felsorolása. Tapasztalatszerzés az összes eset rendszerezett sorolásban.</p>	<p><i>Informatika:</i> Matematikai játékok keresése internet segítségével.</p>	<p>3 óra + folyamatos</p>
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Halmaz, elem, részhalmaz, egyesítés, metszet. Alaphalmaz. Igaz, hamis, nem, és, vagy, minden, van olyan, biztos, lehetséges, lehetetlen. A nyelv logikai elemei (nem, és, vagy, ha ..., akkor ..., mindig, van olyan, legalább, legfeljebb).</p>		

2. Számelmélet, algebra

Tematikai egység/Fejlesztési cél	2. Számelmélet, algebra		Órakeret: 48 óra
Előzetes tudás	<p>Racionális számkör. Számok írása, olvasása, összehasonlítása, ábrázolása szávármegyenesen. Műveletek racionális számokkal. Ellentett, abszolútérték, reciprok. Alapműveletek racionális számokkal írásban. A százalékszámítás alapjai. Mérés, mértékegységek használata, átváltás egyszerű esetekben. Szöveges feladatok megoldása. A mindennapi életben felmerülő egyszerű egyenes és fordított arányossági feladatok megoldása következtetéssel, egyenes arányosság.</p> <p>A zárójelek, a műveleti sorrend biztos alkalmazása. Helyes és értelmes kerekítés, az eredmények becslése, a becslés használata ellenőrzésre is.</p> <p>Algebrai kifejezések helyettesítési értékének kiszámítása, egyszerű kifejezések összevonása, többtagú kifejezés szorzása egytagú kifejezéssel. Egyszerű elsőfokú egyenletek megoldása, a mérlegelv alkalmazása. Geometriai, fizikai képletek értelmezése, helyettesítési értékük kiszámítása, az ismeretlen változó kifejezése a képletből.</p>		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A matematikai ismeretek és a mindennapi élet történései közötti kapcsolat tudatosítása. Szavakban megfogalmazott helyzethez, történéshez matematikai modellek választása, keresése, készítése, értelmezése adott szituációkhoz. Konkrét matematikai modellek értelmezése a modellnek megfelelő szöveges feladat alkotásával.</p> <p>A szabványos mértékegységekhez tartozó mennyiségek és többszöröseik, törtrészeik képzeletben való felidézése.</p> <p>Az együttműködéshez szükséges képességek fejlesztése páros és kiscsoportos tevékenykedtetés, feladatmegoldás során - a munka tervezése, szervezése, megosztása.</p> <p>Az ellenőrzés, önellenőrzés iránti igény, az eredményért való felelősségvállalás erősítése.</p>		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
<p>A racionális szám fogalma. A természetes, egész és racionális számok halmazának kapcsolata. A racionális számok tizedestört alakja (véges, végtelen szakaszos tizedestörtek). Műveletek racionális számkörben írásban és számológéppel. Az eredmény becslése, helyes és értelmes kerekítése, ellenőrzése. A zárójel és a műveleti sorrend biztos</p>	<p>A szám- és műveletfogalom mélyítése. A rendszerező képesség fejlesztése. Biztos számolás fejben, írásban és számológéppel. Becslés közelítő értékekkel számolva. A számolási, a becslési készség és az algoritmikus gondolkodás fejlesztése.</p>	<p><i>Gyakorlati alkalmazás:</i> számolás zsebszámológéppel. <i>Fizika, kémia, biológia, egészségtan, földrajz:</i> számítási feladatok.</p>	<p>7 óra + folyamatos</p>

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
A hatványozás fogalma nemnegatív egész kitevőre. Számolás hatványokkal. A hatvány kiszámítása számológéppel.	A 7. osztályban tanultak áttekintése, törekvés a konkrét példák segítségével felismert összefüggések általános megfogalmazására, bizonyítására.		2 óra
10 természetes kitevőjű hatványai. [1-nél nagyobb számok normálalakja.] <i>(Ha 7.-ben kimaradt a kiegészítésből.)</i> 10 egész kitevőjű hatványai. 0-nál nagyobb számok normálalakja.	A számolási, a becslési készség és az algoritmikus gondolkodás fejlesztése. A számológép alkalmazása.	<i>Fizika, kémia:</i> Számítási feladatok, mértékegységek átváltása.	3 óra
Osztó, többszörös. Oszthatósági szabályok. Összetett oszthatósági feladatok. Prímszám, összetett szám. Prímtényező felbontás. Legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös.	A tanult ismeretek felelevenítése, alkalmazása összetett feladatokban. A bizonyítási igény felkeltése. Oszthatóságról tanultak alkalmazása a törtekkel való műveleteknél.		3 óra
Arány, aránypár, arányos osztás, arányossági következtetések. Százalékszámítás. A mindennapjainkhoz köthető százalékszámítási feladatok. Zsebszámológép célszerű használata.	A korábban tanultak áttekintése. A mindennapi élet és a matematika közötti gyakorlati kapcsolatok meglátása, a felmerülő arányossági feladatok megoldása (árleszállítás, áremelés, áfa, különböző termékek összetétele stb.). A következtetési képesség fejlesztése. Szövegértés, szövegértelmezés.	<i>Fizika; kémia:</i> számítási feladatok. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> pénzügyi ismeretek: kamat, kamatos kamat.	4 óra + folyamatos
Számok négyzete, négyzetgyöke. Példa irracionális számra ($n, 42$).	Négyzetgyök meghatározása számológéppel.		2 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
<p>Mértékegységek átváltása racionális számkörben.</p> <p>Ciklusonként átélt idő és lineáris időfogalom, időtartam, időpont.</p>	<p>Gyakorlati mérések, mértékegység-átváltások helyes elvégzése.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> Főzésnél a tömeg, az űrtartalom és az idő mérése.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> évtized, évszázad, évezred.</p>	<p>Folyamatos</p>
<p>Az algebrai egész kifejezés fogalma. Egytagú, többtagú, egynemű kifejezés fogalma. Helyettesítési érték kiszámítása.</p> <p>Egyszerű átalakítások: zárójel felbontása, összevonás. Egytagú és többtagú algebrai egész kifejezések szorzása racionális számmal, egytagú egész kifejezéssel.</p> <p>Kiegészítő tananyag:</p> <p>Többtagú kifejezés szorzattá alakítása kiemeléssel. [Nevezetes azonosságok.]</p>	<p>Elnevezések, jelölések megértése, rögzítése, definíciókra való emlékezés. Egyszerű szimbólumok megértése és alkalmazása a matematikában. Betűk használata szöveges feladatok általánosításánál.</p> <p>Algebrai kifejezések egyszerű átalakításának felismerése. Műveletek biztos elvégzése, törekvés a pontos, precíz munkára.</p>	<p><i>Fizika:</i> összefüggések megfogalmazása, leírása a matematika nyelvén. A képlet értelme, jelentősége. Helyettesítési érték kiszámítása képlet alapján.</p> <p><i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan'.</i> Képletek átalakítása.</p>	<p>9 óra</p>
<p>Nyitott mondat. Megoldás. Alaphalmaz, megoldáshalmaz. Elsőfokú, illetve elsőfokúra visszavezethető egyenletek, elsőfokú egyenlőtlenségek megoldása. Mérlegelv. Azonosság. Azonos egyenlőtlenség. Szöveges feladatok megoldása egyenlettel, egyenlőtlenséggel.</p>	<p>Algoritmikus gondolkodás alkalmazása. A megoldások ábrázolása szavarmegyelesen. Pontos munkavégzés. Számolási készség fejlesztése. Az ellenőrzés igényének erősödése.</p>	<p><i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan'</i> számításos feladatok.</p>	<p>12 óra</p>

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
<p>Egyenlettel megoldható típusfeladatok egyszerű példákkal: számok helyiértékével kapcsolatos feladatok; geometriai számításokkal kapcsolatos feladatok; fizikai számításokkal kapcsolatos feladatok; százalékszámítási feladatok (leértékelés, béremelés, kamatszámítás stb.); keverési feladatok; együttes munkavégzéssel kapcsolatos feladatok.</p>	<p>A megoldás folyamata: A szöveg értelmezése, az adatok lejegyzése. Az összefüggések megkeresése, a megoldási terv felírása egyenlettel (egyenlőtlenséggel). Becslés. Az egyenlet megoldása. Ellenőrzés a szöveg alapján. Szöveges válasz.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Szövegértés, szövegértelmezés. A gondolatmenet tagolása. <i>Fizika; kémia;</i> számításos feladatok.</p>	<p>6 óra</p>
<p>A matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása a tanult matematikai módszerek használatával. Ellenőrzés. Egyszerű matematikai problémát tartalmazó hosszabb szövegek feldolgozása. Feladatok például a környezetvédelem, az egészséges életmód, a vásárlások, a család jövedelmének ésszerű felhasználása köréből.</p>	<p>Szövegértelmezés, problémamegoldás fejlesztése. A lényeges és lényegtelen elkülönítésének, az összefüggések felismerésének fejlesztése. A gondolatmenet tagolása. Az ellenőrzési igény további fejlesztése. Igényes kommunikáció kialakítása. Szöveges feladatok megoldása a környezettudatossággal, az egészséges életmóddal, a családi élettel, a gazdaságossággal kapcsolatban.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Szövegértés, szövegértelmezés. A gondolatmenet tagolása. <i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan:</i> számításos feladatok.</p>	<p>Folyamatos</p>
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Racionális szám. Hatvány, alap, kitevő. [Normálalak.] Négyzetgyök. Osztó, maradék, többszörös, osztható, prímszám, összetett szám, prímtényező felbontás, legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös.[Relatív prím, számrendszer.] Arány, aránypár, arányos osztás, egyenes és fordított arányosság. Százalékalap, százalékláb, százalékték. Kamat. Kamatos kamat. Algebrai egész kifejezés, változó, együttható, helyettesítési érték, egynemű kifejezés, összevonás, zárójelfelbontás. [Kiemelés] Egytagú, többtagú kifejezés. . [Nevezetes azonosságok.] Egyenlet, változó, egyenlőtlenség, alaphalmaz, megoldáshalmaz, azonosság, mérlegelv, ellenőrzés.</p>		

3. Függvények, az analízis elemei

Tematikai egység/Fejlesztési cél	3. Függvények, az analízis elemei		Órakeret 22 óra
Előzetes tudás	Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint. Biztos tájékozódás a derékszögű koordináta-rendszerben. Egyszerű grafikonok értelmezése. Egyszerű kapcsolatok ábrázolása derékszögű koordináta-rendszerben.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Függvényszemlélet fejlesztése. Megoldás a matematikai modellen belül. Matematikai modellek ismerete, alkalmazásának módja, korlátai (sorozatok, függvények, függvényábrázolás).		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
Két halmaz közötti hozzárendelések megjelenítése konkrét esetekben. Mennyiségek közti kapcsolatok ábrázolása grafikonnal. Függvények és ábrázolásuk a derékszögű koordináta-rendszerben. <i>Matematikatörténet:</i> A függvényfogalom fejlődése. René Descartes.	A korábban tanultak rendszerező áttekintése. A függvényszemlélet fejlesztése. Időben lejátszódó valós folyamatok elemzése a grafikon alapján.	<i>Fizika; biológia-egészségtan; kémia; földrajz:</i> függvényekkel leírható folyamatok.	3 óra
Lineáris függvény, egyenes arányosság fogalma, grafikus képe. Példák nemlineáris függvényre: $f(x) = x^2$, $f(x) = x $; fordított arányosság: $x \propto \frac{1}{x}$ Függvények jellemzése növekedés, fogyás.	A mindennapi élet, a tudományok és a matematika közötti kapcsolat fölfedezése konkrét példák alapján. Számolási készség fejlesztése a racionális számkörben. Számítógép használata a függvények ábrázolására.	<i>Fizika:</i> út-idő; feszültség-áramerősség.	6 óra
Egyismeretlenes elsőfokú egyenletek grafikus megoldása.	A tanult ismeretek alkalmazása új helyzetben.		3 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
Grafikonok olvasása, értelmezése, készítése: szöveggel vagy matematikai alakban megadott szabály grafikus megjelenítése értéktáblázat segítségével.	Kapcsolatok észrevétele, megfogalmazása szóban, írásban, grafikonok olvasása és készítése egyszerű esetekben. Adatok és grafikonok elemzése a környezet szennyezettségével kapcsolatban.	<i>Földrajz:</i> adatok hőmérsékletre, csapadék mennyiségére. <i>Kémia:</i> értékek a levegő és a víz szennyezettségére vonatkozóan.	3 óra
Egyszerű sorozatok vizsgálata. A sorozat mint speciális függvény. Sorozatok készítése, vizsgálata. A számtani sorozat. A számtani sorozat megadása az első taggal és a differenciával. Az első n tag összegének kiszámítása Gauss- módszerrel. Ismerkedés a mértani sorozattal. <i>Matematikatörténet:</i> Gauss.	Az összefüggések „felfedezése”, konkrét példák megoldása segítségével.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> Kamatos kamat.	3 óra
Függvénytranszformációk. Az abszolútérték- és a másodfokú függvény transzformációja egyszerű esetekben. <i>Matematikatörténet:</i> René Descartes.		<i>Informatika:</i> számítógépes program használata függvények ábrázolására.	4 óra
Kulcsfogalmak/fogalmak	Hozzárendelés, függvény, értelmezési tartomány, értékészlet, zérushely, szélsőérték, monotonitás, egyenes arányosság, fordított arányosság, sorozat, számtani sorozat, differencia. Lineáris függvény, elsőfokú függvény, nulladfokú függvény, abszolútérték-függvény, másodfokú függvény. mint függvény.		

4. Geometria

Tematikai egység/Fejlesztési cél	4. Geometria		Órakeret 40 óra
Előzetes tudás	<p>Pont, vonal, egyenes, félegyenes, szakasz, sík, szögtartomány. Két pont, pont és egyenes távolsága, két egyenes távolsága. Szakaszfelezés, szögfelezés, szögmásolás. Merőleges és párhuzamos egyenesek szerkesztése. Adott feltételeknek megfelelő ponthalmazok. Nevezetes szögek szerkesztése. Szerkesztési eszközök használata.</p> <p>Geometriai transzformáció. Egybevágóság: tengelyes tükrözés, középpontos tükrözés, eltolás. Vektor. Tengelyesen és középpontosan szimmetrikus alakzatok (háromszögek, négyszögek). Egyszerű alakzatok tengelyes tükörképének, középpontos tükörképének és eltolással kapott képének megszerkesztése.</p> <p>Háromszögek, csoportosításuk. Négyszögek, speciális négyszögek. Háromszög, négyszög belső és külső szögeinek összegére vonatkozó ismeretek. Kör és részei. A háromszög, a speciális négyszögek és a kör kerületének és területének kiszámítása. A hasáb és az egyenes körhenger tulajdonságai, hálójuk, felszínük, térfogatuk.</p> <p>Koordináta-rendszer megismerése, pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak a leolvasása.</p>		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A mindennapi élethez kapcsolódó egyszerű geometriai számítások elvégzésének fejlesztése. A gyakorlatban előforduló geometriai ismereteket igénylő problémák megoldására való képesség fejlesztése. Statikus helyzetek, képek, tárgyak megfigyelése. Geometriai transzformációkban megfigyelt megmaradó és változó tulajdonságok tudatosítása. Képzeletben történő mozgatus: átdarabolás elképzelése, testháló összehajtásának, szétvágásának elképzelése.</p> <p>A pontos munkavégzés igényének fejlesztése. A problémamegoldás lépéseinek megismertetése (szerkesztésnél: vázlatrajz, adatfelvétel, a szerkesztés menete, szerkesztés, diszkusszió). Rendszerező képesség fejlesztése.</p> <p>Az együttműködéshez szükséges képességek fejlesztése páros és kiscsoportos tevékenykedtetés, feladatmegoldás során - a munka tervezése, szervezése, megosztása; kezdeményezőkézség, együttműködési készség, tolerancia.</p>		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
Tételek kölcsönös helyzete, távolsága. Szögek értelmezése síkban és térben. Szögpárok. Adott tulajdonságú ponthalmazok. Egyszerű szerkesztések végrehajtása. A síkidomokról, sokszögekről tanultak felelevenítése.	A tanult ismeretek felidézése, megerősítése. A további vizsgálatok előkészítése.		3 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
<p>Háromszögek osztályozása oldalak, illetve szögek szerint. A háromszögek kerületének kiszámítása. Összefüggések a háromszög belső és külső szögei között.</p> <p>A háromszögek egybevágóságának esetei. Háromszögek szerkesztése. A háromszögek magassága, magasságvonala.</p> <p>A háromszög nevezetes vonalai, pontjai, körei.</p>	<p>A korábban tanult legfontosabb ismeretek felidézése, megerősítése. A halmazszemlélet fejlesztése.</p> <p>A háromszög tulajdonságaira vonatkozó igaz-hamis állítások megfogalmazása során részvétel vitában, a kulturált vita szabályainak alkalmazása.</p>		4 óra
<p>Pitagorasz tétele. A Pitagorasz-tétel alkalmazása geometriai számításokban, egyszerű bizonyításokban.</p> <p><i>Matematikatörténet:</i> életéről és a Pitagorasz-tétel történetéből. A pitagorasz-i számhármakok.</p>	<p>Annak felismerése, hogy a matematika az emberiség kultúrájának része.</p> <p>A bizonyítási igény felkeltése.</p> <p>Számítógépes program felhasználása a tétel bizonyításánál.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> Püthagorasz és kora.</p>	4 óra
<p>Thalész-tétel. A kör érintői.</p> <p><i>Matematikatörténet:</i> Thalész.</p>			
<p>Négyszögek, belső és külső szögek összege, kerületük. A speciális négyszögek, trapéz, deltoid, húrtrapéz, paralelogramma, speciális paralelogrammák definíciója,</p>	<p>A speciális négyszögek felismerése. A fogalmak közti kapcsolat tudatosítása.</p> <p>A középpontos és a tengelyes tükrözés tulajdonságainak felhasználása a tulajdonságok vizsgálatánál. Törekvés a szaknyelv minél pontosabb használatára írásban is.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> műszaki rajz készítése.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szabatos fogalmazás.</p>	2 óra
<p>A sokszög területének szemléletes fogalma, téglalap, paralelogramma, deltoid, trapéz, háromszög kerülete, területe. A Pitagorasz-tétel alkalmazása.</p>	<p>A képletek értelmezése, alkalmazásuk a számításokban. A területképletből az ismeretlen adat kifejezése.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> A hétköznapi problémák területtel kapcsolatos számításai (lefedések, szabászat, földmérés).</p>	3 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
A kör és részei. Sugár, átmérő, szelő, húr, érintő. A kör kerülete, területe.	A hiányzó adat kifejezése és kiszámítása a képletből.		1 óra
Sokszöglapokkal határolt testek. Az egyenes hasáb és a forgáshenger hálója, tulajdonságai, felszíne, térfogata. Ismerkedés a gúlával, forgáskúppal és a gömbbel. <i>Matematikatörténet:</i> Arkhimédész.	A térszemlélet fejlesztése.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> modellek készítése, tulajdonságainak vizsgálata. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári:</i> történelmi épületek látszati képe és alaprajza közötti összefüggések megfigyelése. <i>Vizuális kultúra:</i> térbeli tárgyak síkbeli megjelenítése.	5 óra
Mértékegységek átváltása racionális számkörben. Hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, tömeg, idő mérése.	A gyakorlati mérések, mértékegységváltások helyes elvégzése.	<i>Testnevelés és sport:</i> távolságok és idő becslése, mérése. <i>Fizika; kémia:</i> mérés, mértékegységek, mértékegységek átváltása.	Folyamatos
Geometriai transzformáció. A háromszögek egybevágóságának alapesetei. A tengelyes tükrözés és szimmetria, a középpontos tükrözés és szimmetria és az eltolás. A vektor szemléletes fogalma. Az egybevágóság tulajdonságai. Egyszerű szerkesztési feladatok.	A korábban tanultak áttekintése, kiegészítése, rendszerezése. Pontos, precíz munka elvégzése a szerkesztés során. A eltolás tulajdonságainak „felfedezése”. A matematika kapcsolata a természettel és a művészeti alkotásokkal (pl. Penrose, Escher, Vasarely, népművészet).	<i>Vizuális kultúra:</i> művészeti alkotások megfigyelése a tanult transzformációk segítségével. <i>Informatika:</i> Művészeti alkotások keresése a világhálón.	6 óra
Hasonlóság, kicsinyítés és nagyítás. A hasonlóság arányának fogalma. Kiegészítő tananyag: A háromszögek hasonlósága. Hasonló síkidomok területének, hasonló testek felszínének és térfogatának aránya.	A hasonlóság szemléletes fogalmának kialakítása. Annak a felismerése, hogy az egybevágóság is hasonlóság. A megfigyelőképesség fejlesztése.	<i>Vizuális kultúra, technika, életvitel és gyakorlat:</i> Valós tárgyak arányosan kicsinyített vagy nagyított rajza. <i>Földrajz:</i> Térképi ábrázolás. Méretarány értelmezése.	4 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
<p>Középpontos nagyítás, kicsinyítés.</p> <p>Középpontos nagyítás, kicsinyítés elvégzése. A középpontos hasonlóság tulajdonságainak felismerése: aránytartás, szögtartás, alakzat és képének irányítása.</p>	<p>A középpontos nagyítás, kicsinyítés felismerése hétköznapi szituációkban.</p>	<p><i>Fizika:</i> lencsék képalkotása, nagyítás.</p> <p><i>Földrajz:</i> térképi ábrázolás, térkép használata.</p>	8 óra
<p>Egyszerű számításos feladatok a geometria különböző területeiről; kerület-, terület-, felszín- és térfogatszámítás. Szögekkel kapcsolatos számítások. A Pitagorasz-tétel és a hasonlóság alkalmazása.</p>	<p>A számolási készség, becslési készség és az ellenőrzési igény fejlesztése.</p> <p>Zsebszámológép célszerű használata a számítások egyszerűsítésére, gyorsítására.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, szövegértelmezés.</p>	Folyamatos
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Geometriai transzformáció. Egybevágóság: tengelyes tükrözés, középpontos tükrözés, eltolás. Vektor. Tengelyes szimmetria, húrtrapéz, deltoid. Középpontos szimmetria, paralelogramma, rombusz. Egyállású szög, váltószög, csúcsháromszög.</p> <p>Hasonlóság, hasonlóság aránya, kicsinyítés, nagyítás. Középpontos hasonlóság.</p> <p>Sokszögek belső és külső szöge. Háromszög, magasságvonal. Terület.</p> <p>Hasáb; alaplappal, alapél, oldallappal, oldalél, testátló, lapátló. Henger, alkotó, palást. Hasáb és henger felszíne és térfogata. Gúla, kúp, gömb, [felszín, térfogat].</p>		

5. Statisztika, valószínűség

Tematikai egység/Fejlesztési cél	5. Statisztika, valószínűség		Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Adatok tervszerű gyűjtése, rendezése. Egyszerű diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása. Néhány szám számtani közepének kiszámítása. Valószínűségi játékok és kísérletek.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A statisztikai és a valószínűségi gondolkodás fejlesztése. Gazdasági nevelés. A valószínűség meghatározása egyszerű esetekben.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Órakeret
Adatok gyűjtése, rendszerezése, adatsokaság szemléltetése, grafikonok, diagramok készítése. Adathalmazok elemzése (átlag, módusz, medián) és értelmezése, ábrázolásuk.	Adatsokaságban való eligazodás: táblázatok olvasása, grafikonok készítése, elemzése. Együttműködési készség fejlődése. Számtani közép kiszámítása. Gazdasági statisztikai adatok, grafikonok értelmezése, elemzése. Adatsokaságban való eligazodás képességének fejlesztése.	<i>Testnevelés és sport:</i> teljesítmények adatainak, mérkőzések eredményeinek táblázatba rendezése. <i>Biológia-egészségtan; történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> táblázatok és grafikonok adatainak ki- és leolvasása, elemzése, adatok gyűjtése, táblázatba rendezése. <i>Informatika:</i> statisztikai adatelemzés.	4 óra
Valószínűségi kísérletek. Valószínűség előzetes becslése, szemléletes fogalma. Valószínűségi kísérletek kimeneteleinek lejegyzése. Gyakoriság, relatív gyakoriság fogalma.	Valószínűségi szemlélet fejlesztése. Tudatos megfigyelés. A tapasztalatok rögzítése. Tanulói együttműködés fejlesztése. Számítógép használata a tudománytörténeti érdekességek felkutatásához.		4 óra
Kulcsfogalmak/fogalmak	Diagram, gyakoriság, relatív gyakoriság, átlag, módusz, medián, terjedelem. Adatok tervszerű gyűjtése, rendezése. Valószínűség.		

6. Ismétlés, témazárók

Tematikai egység/Fejlesztési cél	Orakeret: 14 óra
	6. Ismétlés, témazáró , Felkészülés a központi felvételire, kompetencia- mérésre 6 óra
Az év során folyamatosan beépítve a tanmenetbe	

A fejlesztés elvárt eredményei a 8. évfolyam végén

A fejlesztés elvárt eredményei a 8. évfolyam végén	<p><i>Gondolkodási és megismerési módszerek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Halmazokkal kapcsolatos alapfogalmak ismerete, halmazok szemléltetése, halmazműveletek ismerete, eszköz jellegű alkalmazásuk számelméleti, geometriai vizsgálatokban. Elemek halmazba rendezése több szempont alapján. - A nyelv logikai elemeinek („nem”, „és”, „vagy”, „ha ..., akkor ...”, „legalább”, „legfeljebb”, „pontosan akkor ..., ha .”, „minden”, „van olyan”) helyes értelmezése, tudatos használata. Állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása. - Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, szövegek értelmezése. A szaknyelv tudatos használata. - Kombinatorikai feladatok megoldása az összes eset szisztematikus összeszámlálásával, a megoldás gondolatmenetének elmondása, leírása, szemléltetése fagráffal. Kombinatorikai gondolatmenetek alkalmazása a matematika különböző területein (például oszthatósági problémák megoldásában, geometriai feladatok megoldásának diszkussziójában, valószínűség-számítási feladatokban a lehetséges, illetve a kedvező esetek összeszámlálásában). - Gráfok használata a matematika különböző témaköreiben, a feladatmegoldások gondolatmenetének követése, össz- szefüggések, fogalmak közti kapcsolatok szemléltetése során. - Néhány kiemelkedő magyar matematikus, esetleg kutatási területének, eredményének megnevezése
--	--

<p>A fejlesztés elvárt eredményei a 8. évfolyam végén</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A számhalmazok (természetes, egész, racionális számok) ismerete. Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. Számológép észszerű használata a számolás megkönnyítésére. - A természetes szám kitevőjű hatványozás fogalma, hatványértékek kiszámítása számológép használatával. Műveletek természetes szám kitevőjű hatványokkal, a hatványozás azonosságainak felismerése, alkalmazása. - <i>Alapszinten is feltétlen javasolt kiegészítő követelmény</i> : Az 1-nél nagyobb számok normálalakjának értelmezése. [Számolás normálalakkal egyszerűbb esetekben.] - <i>[Javasolt kiegészítő követelmény:</i> A 10 egész kitevőjű hatványainak értelmezése, 0-nál nagyobb, 1-nél kisebb számok normálalakja. Számolás normálalakkal, számológép segítségével.] - Az oszthatósággal kapcsolatos definíciók, tételek, számolási eljárások ismerete, alkalmazása egyszerű oszthatósági feladatok megoldásában, törtek egyszerűsítésében, törtekkel végzett műveletek végrehajtásában. - A négyzetgyökvonás fogalmának ismerete, pozitív számok négyzetgyökének (közelítő) meghatározása számológép segítségével. A négyzetgyökvonás biztos alkalmazása a matematika különböző témaköreiben. - Az arány fogalmának ismerete, alkalmazása gyakorlati jellegű feladatokban, geometriai számításokban. Arányos osztás végrehajtása. Az egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása matematikai és hétköznapi feladatokban. A mindennapjainkhoz kapcsolódó százalékszámítási feladatok megoldása. Kamatos kamat kiszámítása. - Algebrai egész kifejezések helyettesítési értékének meghatározása. Algebrai egész kifejezések összevonása, szorzása egytagú kifejezéssel. A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában. A geometriában és a természettudományos tárgyakban előforduló képletek értelmezése, alkalmazása, az ismeretlen változó kifejezése a képletből. - Az egyenlet, egyenlőtlenség, azonosság, azonos egyenlőtlenség fogalmának ismerete. Gyakorlottság az egyenletek, egyenlőtlenségek megoldásában, a mérlegelv alkalmazásában, a kapott eredmény ellenőrzésében. Egyenlőtlenség megoldáshalmazának ábrázolása szavármegegyesen. - Az egyenletmegoldás különböző módszereinek sikeres alkalmazása a matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldására. (Szöveges feladatok értelmezése, összefüggések lefordítása a matematika nyelvére, a számítások végrehajtása, az eredmény ellenőrzése a szöveg alapján.)
---	---

<p>A fejlesztés elvárt eredményei a 8. évfolyam végén</p>	<p>Geometria</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ismeri a geometria alapvető fogalmait és a hozzájuk kapcsolódó elnevezéseket. Felismeri a térelemek kölcsönös helyzetét, továbbá az adott tulajdonságú ponthalmazokat. Képes értelmezni és meghatározni a térelemek távolságát. Szögek értelmezése, mérése, a szögfajták, valamint a szögpárok ismerete. Az alapvető szerkesztések (szakaszfelezés, szögmásolás, szögfelezés, stb.) végrehajtása. Ismeri a vektor fogalmát. Ezeket az ismereteket képes alkalmazni sokszögek, testek, geometriai transzformációk tulajdonságainak vizsgálatában, feladatok megoldásában. Helyesen használja a szaknyelvet. - A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni, képes térbeli alakzatok axonometrikus képét felvázolni, és ennek segítségével sikeresen old meg problémákat. - Ismeri a háromszög tulajdonságait (háromszög-egyenlőtlenség, háromszög szögei és oldalai közötti összefüggések, háromszög belső és külső szögeire vonatkozó összefüggések), háromszögek csoportosítása szögeik és oldalai szerint. Háromszög-szerkesztések lépéseinek leírása, a szerkesztések elvégzése. Háromszögek nevezetes vonalainak, pontjainak, köreinek meghatározása, megszerkesztése. - A Pitagorasz-tétel kimondása és alkalmazása számítási feladatokban. - [A Thalész-tétel ismerete, egyszerű alkalmazásai.] - Ismeri a nevezetes négyszögek fogalmát, e fogalmak közti kapcsolatrendszerét. Ismeri a négyszög (speciálisan a nevezetes négyszögek) belső és külső szögeire vonatkozó összefüggéseket, továbbá a nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságait. Tudását képes alkalmazni feladatok megoldásában. - Ismeri a terület szemléletes fogalmát, szabványos mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. Kiszámítja a háromszög, a nevezetes négyszögek és a kör kerületét, területét. A területszámításról tanultakat képes alkalmazni térgeometriai számításokban, illetve a mindennapi gyakorlattal kapcsolatos feladatok megoldásában. - Ismeri az egyenes hasáb, az egyenes körhenger és a gúla fogalmát, tulajdonságait. Képes felvázolni a tanult testek hálóját, kiszámítani a felszínüket. Felismeri a körkúpot és a gömböt. - Ismeri a térfogat szemléletes fogalmát, mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. A térfogatképletek ismeretében kiszámítja a tanult testek térfogatát, képes a tanultak gyakorlati alkalmazására. - Az egybevágó alakzatok felismerése. Tengelyes és középpontos tükörkép, eltolt alakzat képének megszerkesztése. A tanult egybevágósági transzformációk vizsgálata, tulajdonságaik felsorolása. A tengelyesen szimmetrikus és a középpontosan szimmetrikus alakzatok felismerése, e fogalmak alkalmazása geometriai vizsgálatokban. - Kicsinyítés és nagyítás felismerése, a hasonlóság alkalmazása hétköznapi helyzetekben (szerkesztés nélkül). A középpontos hasonlóság felismerése, tulajdonságainak ismerete.
---	---

<p>A fejlesztés elvárt eredményei a 8. évfolyam végén</p>	<p><i>Összefüggések, függvények, sorozatok</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - A hozzárendelés (reláció) megadása diagrammal, táblázattal, grafikonnal, szabállyal. Alaphalmaz, képhalmaz fogalmának ismerete. - Egyértelmű hozzárendelés, függvény fogalmának, valamint az értelmezési tartomány, értékkészlet fogalmának ismerete, konkrét függvény értelmezési tartományának, értékkészletének meghatározása. - Mennyiségek közti kapcsolatok ábrázolása grafikonnal. Valós (szám-szám) függvény grafikonjának ábrázolása, elemzése, a függvény alaptulajdonságainak (adott helyen felvett függvényérték, adott függvényértékhez tartozó független változók, növekedés, csökkenés, legnagyobb érték, legkisebb érték) grafikonról való leolvasása. - Az egyenes arányosság mint szám-szám függvény tulajdonságainak ismerete. Adott egyenes arányosság grafikonjának ábrázolása. A grafikon meredekségének vizsgálata. - A lineáris függvénnyel kapcsolatos fogalomrendszer ismerete, konkrét lineáris függvény grafikonjának megrajzolása. A lineáris kapcsolatokról tanultak alkalmazása természettudományos feladatokban is. - A fordított arányosság függvényének ismerete (tulajdonságok, grafikon). - <i>[Javasolt kiegészítő követelmény: Az abszolútérték függvény, a másodfokú függvény, a fordított arányosság függvényének ismerete (tulajdonságok, grafikon). Egylépéses függvénytranszformációk végrehajtása.]</i> Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint. Sorozatok néhány jellemzőjének vizsgálata. A számtani sorozat felismerése. <p><i>Valószínűség, statisztika</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - A véletlen jelenségek tudatos megfigyelése, az eredmények lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása. A tapasztalatok levonása, ezek alapján a valószínűségi szemlélet fejlődése. Konkrét feladatok kapcsán a tanuló érti az esély, a valószínűség fogalmát, felismeri a biztos és a lehetetlen eseményt. Események valószínűségének kiszámítása a klasszikus valószínűségi modell alkalmazásával egyszerűbb esetekben. - Adathalmaz rendezése megadott szempontok szerint, táblázatok készítése. Adat gyakoriságának és relatív gyakoriságának kiszámítása. A középértékek (középső érték, átlag, leggyakoribb érték) és a terjedelem meghatározása. Diagramok (vonal-, oszlop-, szalag-, kördiagram) olvasása, készítése. - Zsebszámológép célszerű használata statisztikai számításokban.
---	---

7-8. évfolyam: a fejlesztés kerettanterv szerinti várt eredményei

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p><i>Gondolkodási és megismerési módszerek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - [Halmazokkal kapcsolatos alapfogalmak ismerete, halmazok szemléltetése, halmazműveletek ismerete; számhalmazok (természetes, egész, racionális) ismerete.] Elemek halmazba rendezése több szempont alapján. - [A nyelv logikai elemeinek tudatos szerepeltetése a feladatok megoldása során.] Egyszerű állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása. - Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, szövegek értelmezése egyszerűbb esetekben. - Kombinatorikai feladatok megoldása az összes eset szisztematikus összeszámlálásával. - Fagráfok használata feladatmegoldások során. <p><i>Számтан, algebra</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. - [Műveletek egész szám kitevőjű hatványokkal, a hatványozás azonosságainak használata feladatmegoldásban. Számolás normálalakokkal.] - Az oszthatósággal kapcsolatos definíciók ismerete, egyszerű oszthatósági problémák vizsgálata. Az oszthatóságról tanult ismereteik megszerzése során kialakult a bizonyítás iránti igény. - A négyzetgyökvonás műveletének biztos alkalmazása geometriai feladatok megoldása során. - A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában. - [Az egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása matematikai és hétköznapi feladatokban.] <p>A százalékszámítás alapfogalmainak ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása feladatmegoldás során.</p> <ul style="list-style-type: none"> - [Normálalak használata a számok egyszerűbb írására.] - Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére. - Az egyenletmegoldás különböző módszereinek sikeres alkalmazása a matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldására.
---	---

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p><i>Osszefüggések, függvények, sorozatok</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - [A függvény megadása, a szereplő halmazok ismerete (értelmezési tartomány, értékészlet); valós függvény alaptulajdonságainak ismerete, grafikonról való leolvasása.] - Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint. [A számtani sorozat felismerése.] - Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése, a lineáris kapcsolatokról tanult alkalmazása természettudományos feladatokban is. [Az abszolútérték-függvény, a másodfokú függvény, a fordított arányosság függvényének ismerete (tulajdonságok, grafikon). Egylépéses függvénytranszformációk végrehajtása.] - Grafikonok elemzése a tanult szempontok szerint, grafikonok készítése, grafikonokról adatokat leolvasása. <p><i>Geometria</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni. - Ismeri a tanult geometriai alakzatok tulajdonságait (háromszögek, négyszögek belső és külső szögeire vonatkozó összefüggések, nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságai), tudását alkalmazza a feladatok megoldásában. - [Háromszögek nevezetes vonalainak, pontjainak, köreinek meghatározása, megszerkesztése.] - Tengelyes és középpontos tükrökép, eltolt alakzat képének szerkesztése. Kicsinyítés és nagyítás felismerése hétköznapi helyzetekben (szerkesztés nélkül). - A Pitagorasz-tétel kimondása és alkalmazása számítási feladatokban. - [Thalész-tétel egyszerű alkalmazásai]. - Háromszögek, speciális négyszögek és a kör kerületének, területének kiszámítása feladatokban. - A tanuló képes térbeli alakzatok axonometrikus képét felvázolni, és ennek segítségével sikeresen old meg problémákat. A tanult testek (háromszög és négyszög alapú egyenes hasáb, forgáshenger) térfogatképleteinek ismeretében ki tudja számolni sok, a mindennapjainkban előforduló test [felszínét], térfogatát, űrmértékét. - [Mértékegységek ismerete, átváltása.] <p><i>Valószínűség, statisztika</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Valószínűségi kísérletek eredményeinek tudatos megfigyelése, lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása. Konkrét feladatok kapcsán a tanuló érti az esély, a valószínűség fogalmát, felismeri a biztos és a lehetetlen eseményt. - [Adathalmaz rendezése megadott szempontok szerint, adat gyakoriságának és relatív gyakoriságának kiszámítása, a középértékek meghatározása, diagramok olvasása, készítése.]
---	---

Környezetismeret

A környezetismeret tantárgy a Természettudomány és földrajz tanulási terület bevezető tantárgya, mely az alsó tagozat 3–4. évfolyamán jelenik meg.

A tantárgy épít az 1–2. osztályos olvasás, valamint a technológia és a matematika tantárgy keretein belül történő fejlesztésre.

A tantárgy legfontosabb célja, hogy a gyermekek életkori sajátosságaira, kognitív fejlődésére, valamint kíváncsiságára építve képessé tegye őket szűkebb és tágabb környezetük, valamint saját testük megismerésére, a változások megértésére, alapvető ok-okozati összefüggések meglátására.

A tanulók a természettudományos ismeretszerzés és -feldolgozás módszereire épülő tevékenységek révén, cselekvő úton szereznek tapasztalatokat, aktívan vesznek részt a fejlesztés folyamatában. A megismerési módszerek (megfigyelés, leírás, összehasonlítás, csoportosítás, mérés és kísérlet) elsajátításán és alkalmazásán keresztül fejlődnek azon alapvető képességeik (megfigyelő, leíró, azonosító, megkülönböztető képesség, mérési technika, kísérletezéshez szükséges képességek), melyek a természettudományos megismeréshez szükségesek, valamint kialakulnak az ezekhez nélkülözhetetlen alapvető szokásaik is.

Kiemelt jelentőségű, hogy a gyermekek saját tapasztalataikon keresztül olyan természettudományos tapasztalatok birtokába jussanak, melyek segítik eligazodásukat az őket körülvevő természeti, társadalmi és gazdasági környezetben, valamint képessé teszi őket arra, hogy környezetükkel harmonikusan együtt éljenek. A tantárgy tanulása során tehát erősíthető a környezet iránti érdeklődés, felelősségvállalás.

Alapvető fontossággal jelenik meg a tantárgy céljai között az egészség megőrzése és az egészséges életvitel összetevői közötti összefüggés felismerése, az egészséges életmód szokásainak alakítása, valamint az egészséget károsító hatások tudatos kerülésére való nevelés.

A tantárgy céljaiból következik, hogy szükségszerűen szervesen kötődik a hétköznapi élethez, s így erősen gyakorlatorientált. Nem ismereteket tanít meg a gyermekek számára, hanem a gyermekek saját tevékenységeinek tapasztalatai által készíti elő a fogalomalkotást.

A tevékenységek végzése során szerzett élmények biztosítják a megismerés és felfedezés örömét, ezáltal hozzájárulnak ahhoz, hogy folyamatos legyen a tanulók motivációja arra, hogy a természettudományok és a földrajz tárgykörébe tartozó problémákat minél mélyebben megismerhessék, megérthessék.

Eközben a tanulók a mindenki által elérhető és alkalmazható természettudományos műveltség alapjainak birtokába jutnak.

A környezetismeret tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

A tanulás kompetenciái: A megfigyelések algoritmusának követésével, összehasonlítások, csoportosítások végzésével, valamint a mérés és a kísérletezés algoritmusának megvalósításával a tanuló aktív tanulási utat jár be, eközben fejlődnek megismerési képességei. Vizsgálatainak eredményeit összeveti hipotéziseivel, ezzel fejlődik problémamegoldó, valamint mérlegelő gondolkodása. Tanulási stratégiákat használ fel: tapasztalatai rögzítéséhez egyszerű ábrákat, grafikus szervezőket használ, készít.

A kommunikációs kompetenciák: A tanuló a megismerő tevékenységek során tapasztalatait lejegyzí vagy szóban megfogalmazza, így fejlődik azon készsége, hogy érthetően és pontosan fejezze ki gondolatait. Eközben törekszik a természettudományos szaknyelv pontos használatára. A vizsgálatok végzésekor információkat gyűjt, rendszerez. A megfigyelés, összehasonlítás, csoportosítás, mérés és kísérletezés során fejlődik a szöveges módon, a táblázattal és a grafikonokkal megadott információk megértésének képessége.

A digitális kompetenciák: A környezetismeret tanulása során a tanuló kiegészítő információkat gyűjt digitális forrásokból, illetve tapasztalati úton szerzett ismeretei rögzítésére online feladatokat, alkalmazásokat használ.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: Az ismeretszerző módszerek elsajátítása közben fejlődik a tanuló problémamegoldó gondolkodása. A vizsgálatok, kísérletek végzése ösztönzi őt, hogy kérdéseket tegyen fel, ok-okozati összefüggésekre jöjjön rá, következtetéseket vonjon le. Mivel a képességfejlesztés az egyes témák komplex feldolgozása közben valósul meg, fejlődik rendszerszemlélete. Kezdeti perceptuális tanulása mellett képessé válik a verbális tanulásra.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A környezetismeret tanulása cselekvő tapasztalatszerzésre épül, melynek során a tanuló csoporttagként, társaival együtt végzi tevékenységét. A gyakorlati feladatok végzésekor döntéseket hoz, időbeosztást készít.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A környezetismeret tanulása során a tanuló megismeri hazánk kulturális örökségének egyes elemeit.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A környezetismeret tanulása során végzett tevékenységekkel a tanuló képessé válik arra, hogy társaival együttműködjön. Megtanul a csoporton belül különböző szerepekben feladatot végezni és munkájáért felelősséget vállalni.

3–4. évfolyam

A kisiskolás korú gyerekek többnyire érdeklődéssel fordulnak az élő és élettelen környezet felé. Erre az érdeklődésre alapozva kell biztosítani számukra a megismerés, felfedezés örömét, így formálhatjuk a gyerekek természethez való viszonyát, a természetről való gondolkodását.

A környezetismeret tanításának legfontosabb célja a 3–4. évfolyamon azoknak a képességeknek a fejlesztése, valamint azoknak a szokásoknak az alakítása, melyek szűkebb és tágabb környezetük megismeréséhez és a felsőbb évfolyamokon a természettudományos tárgyak tanulásához szükségesek.

Az életkorból és a fejlesztési feladatokból következően biztosítani kell, hogy a tanulók cselekvő tapasztalatszerzés útján elemi szinten sajátítsák el a természettudományos ismeretszerzés alapvető módszereit, nem pedig biológiai, földrajzi, kémiai, fizikai ismeretek tanítására van szükség. A tanulási folyamat során az ismeretszerző módszerek elsajátításán keresztül a megismerési képességek fejlesztése a fő cél, az ismeretanyag pedig a célok elérését szolgáló eszköz.

A megfigyelés, leírás, összehasonlítás, csoportosítás, mérés, valamint a kísérletezés módszereit gyakorolva fejlődik a tanulók megfigyelő, leíró, azonosító, megkülönböztető képessége, mérési technikája, valamint a kísérletezéshez szükséges képességeik.

A megértéshez, fogalomalkotáshoz szükség van a célzott és folyamatos megfigyelésre. Fontos kiemelni, hogy a pusztán érzékelés nem azonos a megfigyeléssel. A megfigyelés során az érzékelt jelenség lényeges jellemzőit kell kiemelni a lényegtelenek közül.

A tanulók a leírás alkalmazásával szóban, rajzban, írásban rögzítik tapasztalataikat.

Az összehasonlítás vezet el a lényeges jegyek kiemelésén túl az összefüggések meglátásához, az ugyanabba a fogalmi csoportba tartozó jellemzők megismeréséhez. Ha a tanulók felismerik az azonos és különböző tulajdonságokat, képessé válnak a megfigyelt jellemzők rendezésére, csoportosítására.

Fontos az alapvető mennyiségi tulajdonságok megismerése, mérésük megbízható szinten történő elsajátítása, mert a mérés módszerét mindegyik természettudományos tantárgy alkalmazza.

Egyszerű kísérletek végzésével készítjük elő a későbbi természettudományos kísérletezést, mely a legmagasabb szintű természettudományos megismerési módszer.

Az ismeretszerző módszerek alkalmazása közben, tapasztalati úton kezdődik el a fogalmak kialakításának folyamata, de ez nem zárul le a 4. évfolyam végén, ekkorra még nem alakulnak ki kész fogalmak.

A környezetismeret tantárgy tanítása a 3. évfolyamon kezdődik, és az olvasás, valamint a technológia tantárgyak kereteiben, az 1–2. évfolyamon megvalósult fejlesztésekre és tevékenységekre épül. A mérések metodikájának megtanítása a matematika tantárgyra, 2. osztályra helyeződik át.

Az összehasonlítás, csoportosítás, rendezés, mérés a matematikai készségfejlesztést is segíti, a leírás módszerével fejleszthetők a kommunikációs képességek is. A környezetismeret-órán végzett tevékenységek többsége társak közötti kooperációt igényel.

A Nat fő témakörei

1. Megismerési módszerek
2. Tájékozódás az időben
3. Tájékozódás a térben
4. Élő környezet
5. Anyagok és folyamatok

3. évfolyam

Óraszám: 37 óra / tanév
1 óra / hét

A kerettantervi témakörök áttekintő táblázata, illeszkedés a Nat témaköreihez

Témakör neve	Javasolt óraszám
Megfigyelés, mérés 1., 2.	6
Az élettelen környezet kölcsönhatásai 1., 2.	4
Tájékozódás az időben 3.	8
Tájékozódás a térben 4.	8
Hazánk, Magyarország 3., 4.	0
Életközösségek lakóhelyünk környezetében 5.	8
Testünk, egészségünk 5.	3
Összes óraszám:	37

TÉMAKÖR: Megfigyelés, mérés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

A témakör feldolgozását a fejlesztési szakasz elejére javasolt tenni, hiszen az 1–2. évfolyamon a megfigyelés, összehasonlítás, csoportosítás és mérés módszereinek alkalmazása más tantárgyak keretében valósult meg. A témakör az eddigi tapasztalatok rendszerezése és bővítése közben a megismerési módszerek gyakorlásán keresztül a természettudományos megismerési képességek fejlesztését célozatosan teszi lehetővé. A további témakörök megkívánják ezen módszerek alkalmazását. Az ismeretszerző módszerek végzése közben a tanulók tapasztalati úton szereznek ismereteket, de a fogalomalkotás nem zárul le, így nem alakulnak ki kész fogalmak, csupán azok tapasztalati előkészítése történik.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- felismeri az élőlényeken, élettelen anyagokon az érzékelhető és mérhető tulajdonságokat;
- felismeri, megnevezi és megfigyeli az életfeltételeket, életjelenségeket;
- adott szempontok alapján algoritmus szerint élettelen anyagokon és élőlényeken megfigyeléseket végez;
- adott szempontok alapján élettelen anyagokat és élőlényeket összehasonlít, csoportosít;
- időjárási megfigyeléseket tesz, méréseket végez;
- megfigyeléseinek, összehasonlításainak és csoportosításainak tapasztalatait szóban, rajzban, írásban rögzíti, megfogalmazza;
- az adott alkalmi vagy szabvány mérőeszközt megfelelően használja;
- a méréseket és azok tapasztalatait a mindennapi életben alkalmazza.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- azonosítja az anyagok halmazállapotát, megnevezi és összehasonlítja azok alapvető jellemzőit;
- felismeri, megnevezi és megfigyeli egy konkrét növény választott részeit, algoritmus alapján a részek tulajdonságait. Megfogalmazza, mi a növényi részek szerepe a növény életében;
- felismeri az élettelen anyagokon és az élőlényeken a mérhető tulajdonságokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Megfigyelőképesség fejlesztése
- Leíró képesség fejlesztése
- Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése
- Rendszerező képesség fejlesztése
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése
- Mérési technika fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- A növény részeinek felismerése, megnevezése: gyökérzet, szár, levél, virág, termés
- A megfigyelt növényi részek szerepe a növény életében
- A közvetlen környezetben élő növények és állatok megfigyelése, összehasonlítása. Megfigyelt jellemzőik alapján a növények és állatok szétválogatása, csoportokba rendezése
- Az élettelen anyagok és élőlények azonos és különböző tulajdonságai, csoportosításuk szempontjai (például tárgyak: anyaguk, halmazállapotuk, felhasználásuk; növények: lágyszárú – fás szárú, élőhely; állatok: emlősök – madarak – halak – rovarok – kétéltűek – hüllők; életmód: ragadozók – növényevők – mindenevők; élőhely: háziállatok – vadon élő állatok)
- Mennyiségek viszonyítása, becslése és mérése, választott alkalmi és szabvány egységekkel
- Hétköznapi tapasztalatok a szabvány mértékegységek nagyságáról

FOGALMAK

élő, élettelen, növény, állat, ember, érzékszerv, érzékeléstípus, érzékelhető tulajdonság, halmazállapot, mérés, mérőeszköz, mérőszám, mértékegység, hosszúság, űrtartalom, tömeg, idő

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Az élettelen anyagok azonos és különböző tulajdonságainak megfigyelése, csoportosításuk különböző szempontok szerint: érzékelhető tulajdonságaik, anyaguk, halmazállapotuk, felhasználásuk
- Élőlények és élettelen dolgok összehasonlítása, azonosságuk és különbségeik megfigyelése, különös tekintettel az életjelenségekre, életfeltételekre. A tapasztalatok megfogalmazása, rögzítése
- Az időjárási elemek megfigyelése
- Az egyes halmazállapotok jellemzőinek megfigyelése, különböző hétköznapi anyagok csoportosítása halmazállapotuk szerint. Példák keresése a közvetlen környezetből (iskola, otthon)
- A víz megjelenésének, tulajdonságainak megfigyelése a különböző halmazállapotokban. Példák keresése a víz halmazállapot-változásaira a természetben
- A lágú és fás szárú növények részeinek megfigyelése (gyökérzet, szár, levél, virág, termés). A növények részeinek megfigyelése algoritmus alapján
- A növényi részek összehasonlítása, csoportosítása érzékelhető tulajdonságaik alapján. A haszonnövények fogyasztható részeinek megnevezése
- Az állatok (emlősök – madarak – halak – rovarok – kétélűek – hüllők) testrészeinek felismerése, megfigyelése a megfelelő algoritmus alapján. A testrészek szerepének megfigyelése az állat mozgásában, táplálkozásában, életmódjában
- A növények és állatok többféle szempontú csoportosítása
  - növények: lágú szárú – fás szárú; lombhullató – örökzöld
  - állatok: emlősök – madarak – halak – rovarok – kétélűek – hüllők; élőhely: hobbiállatok, a házban és a ház körül élő állatok, háziállatok, haszonállatok, hazai vadon élő állatok; életmód: ragadozók – növényevők – mindenevők
- A növények és állatok állapotának, a tulajdonság környezeti hatásokra történő változásainak megfigyelése tanulmányi séták során
- A közvetlen környezetben található élettelen anyagok és élőlények hosszúság jellegű tulajdonságainak (hosszúság, magasság, szélesség) mérése
- Űrtartalom mérése a közvetlen környezetben található élettelen anyagokon és élőlényeken

TÉMAKÖR: Az élettelen környezet kölcsönhatásai

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

A témakör a természettudományos megismerési képességek fejlesztését célzottan teszi lehetővé. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége. A tevékenységek végzése közben nem alakulnak ki kész fogalmak, hanem azok tapasztalati előkészítése történik.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tanítói segítséggel egyszerű kísérleteket végez;
- a vizsgálatok tapasztalatait megfogalmazza, rajzban, írásban rögzíti;
- a kísérletek tapasztalatait a mindennapi életben alkalmazza;
- feladatvégzés során társaival együttműködik.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a kísérletezés elemi lépéseit annak algoritmusai szerint megvalósítja;

- a tanító által felvetett problémával kapcsolatosan hipotézist fogalmaz meg, a vizsgálatok eredményét összeveti hipotézisével;
- az adott kísérlethez választott eszközöket megfelelően használja;
- figyelemmel kísér rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat (például olvadás, forrás, fagyás, párolgás, lecsapódás, égés, ütközés);
- egyszerű kísérletek során megfigyeli a halmazállapot-változásokat: fagyás, olvadás, forrás, párolgás, lecsapódás;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Megfigyelőképesség fejlesztése
- Leíró képesség fejlesztése
- Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése
- Rendszerező képesség fejlesztése
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése
- Mérési technika fejlesztése
- Kísérletezéshez szükséges képességek fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- A kísérletekhez szükséges mennyiségű anyagok mérése
- A víz halmazállapot-változásai (olvadás, forrás, fagyás, párolgás, lecsapódás)
- A víz körforgása a természetben

FOGALMAK

szilárd – folyékony – légnemű halmazállapot; halmazállapot-változás; olvadás, fagyás, párolgás, forrás, lecsapódás,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A víz különféle halmazállapotainak tantermi körülmények között történő modellezése (jég, víz, gőz). A gőz és a pára közti különbségek megfogalmazása, tapasztalati úton történő ismeretszerzés (vízforralás után a forró gőz fölé hideg tányért teszünk, és a párát lecsapatjuk)
- A víz halmazállapot-változásaival kapcsolatos kísérletek elvégzése (olvadás, fagyás, párolgás, lecsapódás, forrás), a közben végbemenő kölcsönhatások, változások megfigyelése. Ok-okozati összefüggések keresése a halmazállapot-változások és az egyes hétköznapi jelenségek között
- Kapcsolat keresése a víz halmazállapot-változásai és köznapi alkalmazásai között (pl.: hűtés jégkockával, melegítés gőzzel). Példák keresése a víz halmazállapot-változásaira a természetben
- Folyamatos megfigyelések és kísérletek a víz tisztaságával kapcsolatban. Környezetünkből vett vízminták egyszerű vizsgálata. Egyszerű eljárás a víz tisztítására, szűrésére
- A víz körforgásának megfigyelése a természetben. A körforgás egyes lépésein keresztül a már ismert fizikai változások megfigyelése

TÉMAKÖR: Tájékozódás az időben

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

A témakör feldolgozása a képességek fejlesztésére épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör feldolgozásának javasolt ideje a harmadik tanév. A tevékenységek végzése közben nem alakulnak ki kész fogalmak, hanem azok tapasztalati előkészítése történik.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- életkorának megfelelően eligazodik az időbeli relációkban, ismeri és használja az életkorának megfelelő időbeli relációs szókincset;
- naptárt használ, időintervallumokat számol, adott eseményeket időrend szerint sorba rendez;
- napirendet tervez a napszakok változásaihoz kapcsolva.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri a napszakok, évszakok változásai, valamint a Föld mozgásai közötti összefüggéseket;
- megfelelő sorrendben sorolja fel a napszakokat, a hét napjait, a hónapokat, az évszakokat, ismeri ezek időtartamát, relációit;
- figyelemmel kíséri rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat (például víz körforgása, emberi élet szakaszai, növények csírázása, növekedése);
- az évszakokra vonatkozó megfigyeléseket végez, tapasztalatait rögzíti, és az adatokból következtetéseket von le;
- megismeri és modellezi a víz természetben megtett útját, felismeri a folyamat ciklikus jellegét;
- megnevezi az ember életszakaszait;
- megfigyeli a növények csírázásának és növekedésének feltételeit, ezekre vonatkozóan egyszerű kísérleteket végez;
- analóg és digitális óráról leolvassa a pontos időt.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Megfigyelőképesség fejlesztése
- Leíró képesség fejlesztése
- Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése
- Rendszerező képesség fejlesztése
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése
- Mérési technika fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- Időbeli tájékozódó képesség fejlesztése
- Föld mozgásainak (forgás, Nap körüli keringés) hatásai az évszakok, napszakok váltakozására, jellemzőikre
- Évszakokra vonatkozó megfigyelések, tapasztalatok megfogalmazása, rajzban, írásban vagy táblázatban való rögzítése. Az adatokból következtetések levonása
- A környezetben zajló ciklikus változások felismerése, megfigyelése, sorba rendezése
- Napi és éves ritmus a növény- és állatvilágban
- A napszakok, a naptár (a hét napjai, hetek, hónapok). Időtartamuk, egymáshoz való viszonyuk

- Jeles napok, dátumok elhelyezése a naptárban
- Napirend készítése
- Ismétlődő jelenségek (ritmusok) az ember életében, a test működésében. Ismétlődő, ciklikus jelenségek a környezetben (például víz körforgása)
- Az emberi életszakaszok, jellemzőik
- A növények fejlődése: életszakaszok, csírázás, fejlődés, növekedés, öregedés
- A csírázás és a növekedés külső feltételei
- Az állatok szaporodása (pete, tojás, elevenszülő), fejlődési szakaszai

FOGALMAK

évszak, életkor, életszakasz, körforgás, Föld forgása, Föld keringése, naptár, hónap, nap, napszak, szaporodás, fejlődés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Napszakok, évszakok váltakozása, jellemzői, valamint a Föld mozgásai és a napszakok, évszakok változásai közötti összefüggések megfigyelése
- Az egyes évszakok jellemző időjárásának, az időjárás tényezőinek megfigyelése, hőmérsékletének mérése. A csapadék formái (eső, köd, hó). Időjárási napló készítése
- Az évszakknak megfelelő helyes öltözködés megbeszélése. Öltözködési tanácsok adása időjárás-előrejelzés értelmezése alapján
- Az évszakokhoz kötődő étrendek összeállítása. A nyári megnövekedett folyadékigény magyarázata
- Ismétlődő, ciklikus jelenségek megfigyelése a környezetben (pl. víz körforgása)
- Az időjárás élőlényekre gyakorolt hatásának megfigyelése, konkrét példák gyűjtése
- Napi és éves ritmus megfigyelése a növény- és állatvilágban
- A növények egyes életszakaszainak megfigyelése (csírázás, fejlődés, növekedés, öregedés)
- Az állatok szaporodásának megfigyelése (pete, tojás, elevenszülő)
- Ismétlődő jelenségek megfigyelése az emberi test működésében
- Az emberi életszakaszok jellemzőinek megfigyelése és összehasonlítása (szerepjáték)

TÉMAKÖR: Tájékozódás a térben

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

A témakör feldolgozása a képességek fejlesztésére épül. A teljes témakör feldolgozásának javasolt ideje a harmadik tanév.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri és használja az életkorának megfelelő relációs szókincset;
- iránytű segítségével megállapítja és megnevezi a fő- és mellékvilágítjakat;
- irányokat ad meg viszonyítással;
- megkülönböztet néhány térképfajtát: domborzati, közigazgatási, turista-, autós;

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a tanterméről, otthona valamely helyiségéről egyszerű alaprajzot készít és leolvas;
- az iskola környezetéről egyszerű térképvázlatot készít;
- tájékozódik az iskola környékéről és településéről készített térképvázlattal és térképpel. Az iskola környezetéről egyszerű térképvázlatot készít;

- felismeri a különböző domborzati formákat, felszíni vizeket, ismeri jellemzőiket. Ezeket terepasztalon vagy saját készítésű modellen előállítja;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Megfigyelőképesség fejlesztése
- Leíró képesség fejlesztése
- Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése
- Rendszerező képesség fejlesztése
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- Téri tájékozódó képesség fejlesztése
- A fő- és mellékvilágtájak megnevezése, elhelyezése a térképen. Iránytű használata. Az égtájak azonosítása a közvetlen környezetben
- Az alaprajz, a térképvázlat és a térkép. Tájékozódás az alaprajz és a térképvázlat segítségével
- A felszínformák: hegy, hegység, domb, dombság, völgy, medence, síkság. Jelölésük a domborzati térképen
- A felszíni vizek fajtái (ér, patak, csermely, folyó, tó), jellemzőik, ábrázolásuk a domborzati térképen
- A külső erők (szél, víz) felszínformáló munkája

FOGALMAK

fő- és mellékvilágtáj, alaprajz, térképvázlat, térkép, domborzati térkép, közigazgatási térkép, autóstérkép, turistatérkép, felszínforma

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Iránytű készítése, használatának gyakorlása, tájékozódási gyakorlatok a fő- és mellékvilágtájak helyzetének gyakorlására: a fő- és mellékvilágtájak megnevezése, elhelyezése térképen, az égtájak azonosítása a közvetlen környezetben
- Az alaprajz, vázlatrajz, térképvázlat és a térkép jellemzőinek megfigyelése, egy-egy konkrét példa összehasonlítása
- Alaprajz készítése az osztályteremről, a tanulók otthonáról, szobájáról. Tájékozódási gyakorlatok alaprajz, vázlatrajz és térképvázlat alapján
- Az iskola elhelyezése a településen belül és annak térképén
- A felszínformák elemei, jellemzőik megfigyelése (hegy, hegység, medence, völgy, domb, dombság, síkság). A jellemzőknek megfelelően homokból az egyes felszínformák kialakítása. Jelölésük megfigyelése domborzati térképen, példák keresése hazánk domborzati térképén, valamint a lakóhelyen és annak környezetében
- A szél és a víz munkájának modellezése homokasztalon

TÉMAKÖR: Életközösségek lakóhelyünk környezetében

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

A témakör feldolgozása a képességek fejlesztésére épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör feldolgozásának javasolt befejezése a negyedik tanév. Minden életközösség megismerését valós tapasztalatszerzési lehetőséghez – életközösségenként egy-egy tanulmányi sétához – szükséges kapcsolni. A

tevékenységek végzése közben nem alakulnak ki kész fogalmak, hanem azok tapasztalati előkészítése történik.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- felelősségtudattal rendelkezik a szűkebb, illetve tágabb környezete iránt;
- tevékenységeinek tapasztalatait szóban, rajzban, írásban rögzíti.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megnevezi a megismert életközösségekre jellemző élőlényeket, használja az életközösségekhez kapcsolódó kifejezéseket;
- algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja a saját lakókörnyezetében fellelhető növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt tulajdonságok alapján csoportokba rendezi azokat;
- algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja hazánk természetes és mesterséges élőhelyein, életközösségeiben élő növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt jellemzőik alapján csoportokba rendezi azokat;
- konkrét példán keresztül megfigyeli és felismeri az élőhely, életmód és testfelépítés kapcsolatát;
- megfigyeléseit mérésekkel (például időjárás elemek, testméret), modellezéssel, egyszerű kísérletek végzésével (például láb- és csőr típusok) egészíti ki;
- felismeri a megismert életközösségek növényei és állatai közötti jellegzetes kapcsolatokat;
- példákkal mutatja be az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatását. Felismeri a természetvédelem jelentőségét;
- felismeri, mely anyagok szennyezhetik környezetünket a mindennapi életben, mely szokások
- elsajátít olyan szokásokat és viselkedésformákat, amelyek a károsítások megelőzésére irányulnak (pl. hulladékminimalizálás – anyagtakarékosság, újrahasználat és -felhasználás, tömegközlekedés, gyalogos vagy kerékpáros közlekedés előnyben részesítése, energiatakarékosság).

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Megfigyelőképesség fejlesztése
- Leíró képesség fejlesztése
- Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése
- Mérési technika fejlesztése
- Kísérletezéshez szükséges képességek fejlesztése
- Rendszerező képesség fejlesztése
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- Környezettudatos magatartás fejlesztése
- Az egyes életközösségekben élő növények és állatok tulajdonságai
- A megismert növények és állatok csoportosítási lehetőségei (pl. lágyszárú – faszárú, fa – cserje, lombhullató – örökzöld; állatok: emlősök – madarak – rovarok – kételtűek – hüllők)

- halak; életmód: ragadozók – növényevők – mindenevők; élőhely: háziállatok – vadon élő állatok, erdei – mezei – vízparton élő – az ember környezetében élő állatok)
- A természetes és mesterséges életközösségek
- Az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatása. Környezetvédelem

FOGALMAK

természetes és mesterséges életközösség, erdő, élőhely, életmód, környezeti igény, alkalmazkodás, testfelépítés,

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Az életközösségek jellegzetes élőlények csoportosítása élőhely szerint
- Az egyes életközösségek jellegzetes állatainak és növényeinek testfelépítése, algoritmus alapján történő megfigyelése, mérése (testméret mérése pl. életnagyságú rajzon)
- A tapasztalatok alapján a növények és állatok igényeinek, élőhelyhez, életfeltételekhez való alkalmazkodásának (testfelépítés, életmód) megfigyelése, megbeszélése, modellezése (pl. csőr- és lábtípusok)
- Az életközösségek összetettségének megfigyelése, az ott élő növények és állatok közötti jellegzetes kapcsolatok megfigyelése, felismerése (táplálkozás, búvóhely)
- Az egyes életközösségekben élő élőlények testfelépítés, illetve életmód alapján történő összehasonlítása

TÉMAKÖR: Testünk, egészségünk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 óra

A témakör feldolgozása a képességek fejlesztésére épül. Az egészségtudatos életmód szokásainak kialakítása nem korlátozódhat csupán ennek a témakörnek a feldolgozására, hanem átfogóan kell megjelennie az iskolai nevelés egészében. Ez a témakör alapvetően a szomatikus neveléssel foglalkozik.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri az emberi szervezet fő életfolyamatait;
- tisztában van az egészséges életmód alapelveivel, összetevőivel, az emberi szervezet egészséges testi és lelki fejlődéséhez szükséges szokásokkal, azokat igyekszik betartani;
- felismeri az egészséges, gondozott környezet jellemzőit. Megfogalmazza, milyen hatással van a környezet az egészségre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri és megnevezi az emberi test részeit, fő szerveit, ismeri ezek működését, szerepét;
- megnevezi az érzékszerveket és azok szerepét a megismerési folyamatokban;
- belátja az érzékszervek védelmének fontosságát, és ismeri ezek eszközeit, módjait;
- ismer betegségeket, felismeri a legjellemzőbb betegségeket, a betegségek megelőzésének alapvető módjait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Megfigyelőképesség fejlesztése
- Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése

- Rendszerező képesség fejlesztése
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- Egészségtudatos magatartás fejlesztése
- A környezet és az ember egészsége közötti kapcsolat
- Legfontosabb érzékszerveink és szerepük a környezet megismerésében
- Az érzékszervek védelmét biztosító módszerek és eszközök, szabályok, helyes szokások
- A tanuláshoz szükséges helyes megvilágítás fontossága
- Az egészséges életmód alapvető elemei (testápolás, öltözködés, pihenés, mozgás, testtartás, táplálkozás, fertőző betegségek és balesetek megelőzése), alkalmazásuk a napi gyakorlatban
- A táplálkozás, az életmód és az ideális testsúly elérése/megtartása közötti kapcsolat. A helyes és helytelen étrend, az egészséges és egészségtelen ételek, italok. A folyadékfogyasztás szerepe. A helyes étkezési szokások
- Az egészséges fejlődéshez szükséges élelmiszerek kiválasztása
- A személyes higiéné
- A rendszeres testmozgás
- A lelki egészség
- Balesetek, megelőzésük

FOGALMAK

szerv, érzékszerv, testrész, szervezet, túlsúly, alultápláltság, egészség, betegség, egészségvédelem, egészségvédő szokások

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Az ember testrészeivel való megismerkedés mondóka segítségével, elmutogatásuk saját vagy osztálytárs testén
- Az érzékszervek védelmét biztosító szabályok, helyes szokások megismerése, gyakorlása és alkalmazása plakát készítésével, beszélgetéssel, szituációs játékkal. Személyes tapasztalat szerzése az érzékszervi és a mozgásszervi fogyatékkal élők életéről
- Az iskolás élettel kapcsolatos életmódbeli szokások tudatosítása és gyakorlása, az iskolában való helyes viselkedés és megfelelő öltözet megbeszélése (tanórán, különböző szabadidős foglalkozáson, szünetben), az iskolában dolgozók foglalkozásának összehasonlítása. Megszólítások, köszönés, udvariassági formulák használatának gyakorlása. A helyes öltözködési szokások szerepének megbeszélése, öltözködési tanácsok adásával egy-egy évszakhoz kapcsolódóan időjárás-előrejelzés értelmezése alapján
- Helyes tanulási szokások megfigyelése, megbeszélése
- Az egyes évszakokhoz kötődő táplálkozási szokások megbeszélése, egy-egy évszakhoz kapcsolódó napi étrend tervezése. A nyári megnövekedett folyadékigény magyarázata
- Élelmiszerfajták megismerése, csoportosításuk tápanyagtartalmuk alapján
- A helyes higiénés szokások és a szükséges eszközök megfigyelése, megismerése, a helyes és rendszeres testápolási szokások gyakorlása
- Pihenés fontosságáról való beszélgetés, példák gyűjtése az aktív és passzív pihenésre

- Az emberek hasonló és különböző külső és belső tulajdonságai, az emberi hangulatok, magatartásformák megismerése megfigyelésekkel (egymáson, képen, szituációs játék során)
- Fogyatékossgal és megváltozott munkaképességgel rendelkezők elfogadásának ösztönzése szituációs játékokkal/beszélgetőkör kialakításával

A fejlesztés eredményei a harmadik évfolyam végén, a továbbhaladás feltételei:

- Tudják a mérések eredményeit lejegyezni.
- Ismerjék a víz halmazállapot változásait (jég, víz, gőz) azok tulajdonságait (melegítés, hűtés)
- Ismerjék és használják az oldódás, olvadás, fagyás, párolgás, forrás és lecsapódás fogalmakat.
- Tudják felsorolni a víz jellemző tulajdonságait.
- Tudják megnevezni a virág részeit: gyökér, szár, levél, virág, termés
- Ismerjék a fásszárú, lágyszárú növények jellemzőit.
- Ismerjék az időjárás elemeit hőmérséklet, szél, csapadék, napsütés)
- Tudják felsorolni a növények és állatok életéhez szükséges életfeltételeket.
- Tudják megkülönböztetni a vadonélő és háziállatokat.
- Tudjanak takarékoskodni az energiával.
- Fogadják el és segítsék a fogyatékkal élőket!
- Ismerje a helyes viselkedés szabályait.
- Ügyeljen az egészséges élethez szükséges testi és lelki egyensúly fenntartására.
- Tudatosuljon, hogy legdrágább kincs az egészség.

4. évfolyam

Óraszám: 37 óra / tanév
1 óra / hét

A kerettantervi témakörök áttekintő táblázata, illeszkedés a Nat témaköreihez

Témakör neve	Javasolt óraszám
Megfigyelés, mérés 1., 2.	6
Az élettelen környezet kölcsönhatásai 1., 2.	5
Tájékozódás az időben 3.	0
Tájékozódás a térben 4.	0
Hazánk, Magyarország 3., 4.	8
Életközösségek lakóhelyünk környezetében 5.	12
Testünk, egészségünk 5.	3
Differenciált fejlesztés, gyakorlás, értékelés	3
Összes óraszám:	37

TÉMAKÖR: Megfigyelés, mérés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

A témakör az eddigi tapasztalatok rendszerezése és bővítése közben a megismerési módszerek gyakorlásán keresztül a természettudományos megismerési képességek fejlesztését célozatosan teszi lehetővé. A további témakörök megkívánják ezen módszerek alkalmazását. Az ismeretszerző módszerek végzése közben a tanulók tapasztalati úton szereznek ismereteket, de a fogalomalkotás nem zárul le.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- felismeri az élőlényeken, élettelen anyagokon az érzékelhető és mérhető tulajdonságokat;
- felismeri, megnevezi és megfigyeli az életfeltételeket, életjelenségeket;
- megfigyeléseinek, összehasonlításainak és csoportosításainak tapasztalatait szóban, írásban rögzíti, megfogalmazza;
- figyelemmel kíséri rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat;
- növényt ültet és gondoz, megfigyeli a fejlődését, tapasztalatait rajzos formában rögzíti;
- méréshez megválasztja az alkalmi vagy szabvány mérőeszközt, mértékegységeket;
- algoritmus szerint, előzetes viszonyítás, majd becslés után méréseket végez, becslött és mért eredményeit összehasonlítja;
- az adott alkalmi vagy szabvány mérőeszközt megfelelően használja;
- a méréseket és azok tapasztalatait a mindennapi életben alkalmazza.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Megfogalmazza, mi a növényi részek szerepe a növény életében;
- megnevezi az időjárás fő elemeit;
- felismeri, megnevezi és megfigyeli egy konkrét állat választott részeit, algoritmus alapján a részek tulajdonságait. Megfogalmazza, mi a megismert rész szerepe az állat életében;
- felismeri az élettelen anyagokon és az élőlényeken a mérhető tulajdonságokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Megfigyelőképesség fejlesztése

- Leíró képesség fejlesztése
- Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése
- Rendszerező képesség fejlesztése
- Mérési technika fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- A közvetlen környezet élettelen anyagai, környezeti tényezői (levegő, víz, talaj), élőlényei
- Az élettelen anyagok jellemző érzékelhető tulajdonságai (szín, alak, nagyság, felületi minőség, összenyomhatóság, tömeg, hőmérséklet, íz, szag, hang)
- Az élettelen környezeti tényezők jellemző érzékelhető tulajdonságai (szín, alak, nagyság, felületi minőség, összenyomhatóság, tömeg, hőmérséklet, íz, szag, hang)
- A növény részeinek felismerése, megnevezése: gyökérzet, szár, levél, virág, termés
- Az élőlények és részeik jellemző érzékelhető tulajdonságai (szín, alak, nagyság, felületi minőség, összenyomhatóság, tömeg, hőmérséklet, íz, szag, hang)
- A közvetlen környezetben élő növények és állatok megfigyelése, összehasonlítása. Megfigyelt jellemzőik alapján a növények és állatok szétválogatása, csoportokba rendezése
- Az állatok testrészeinek felismerése, azok szerepe az állatok mozgásában, táplálkozásában, életmódjában
- Mérési módszerek, a hőmérséklet, a hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérésére használt alkalmi (önkéntesen választott, természetes, régi korokban használt) és szabvány mérőeszközök, mértékegységek és használatuk
- A közvetlen környezet élettelen környezeti tényezőinek, tárgyainak, élőlényeinek (növények, állatok, ember: saját test, társak, felnőttek) mérhető tulajdonságai (hosszúság, tömeg, űrtartalom, hőmérséklet, idő), mérésük
- Mennyiségek viszonyítása, becslése és mérése, választott alkalmi és szabvány egységekkel
- Hétköznapi tapasztalatok a szabvány mértékegységek nagyságáról

FOGALMAK

élő, élettelen, növény, állat, ember, érzékszerv, érzékeléstípus, érzékelhető tulajdonság, mérés, mérőeszköz, mérőszám, mértékegység, hosszúság, űrtartalom, tömeg, idő

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Az élettelen anyagok, tárgyak érzékelhető tulajdonságainak megfigyelése algoritmus alapján (szín, alak, nagyság, felületi minőség, összenyomhatóság, tömeg, hőmérséklet, íz, szag, hang), a tapasztalatok rögzítése
- Élőlények és élettelen dolgok összehasonlítása, azonosságok és különbségek megfigyelése, különös tekintettel az életjelenségekre, életfeltételekre. A tapasztalatok megfogalmazása, rögzítése
- A növényi részek összehasonlítása, csoportosítása érzékelhető tulajdonságaik alapján. A haszonnövények fogyasztható részeinek megnevezése
- Az állatok (emlősök – madarak – halak – rovarok – kétlábúak – hüllők) testrészeinek felismerése, megfigyelése a megfelelő algoritmus alapján. A testrészek szerepének megfigyelése az állat mozgásában, táplálkozásában, életmódjában
- A növények és állatok többféle szempontú csoportosítása
- A növények és állatok állapotának, a tulajdonság környezeti hatásokra történő változásainak megfigyelése tanulmányi séták során

- növények: ősszel lombhullás/örökzöldek folyamatosan; tavasszal rügyek, levelek vizsgálata; nyáron a kifejlett növény és a termés vizsgálata
- állatok: ősszel és tavasszal bundaváltás; télen hangok, lábnyomok figyelése; tavasszal új fajok megjelenésének megfigyelése, nyáron a mozgás, táplálkozás, utódok nevelésének, utódok mennyiségének, egyéb változatosságok megfigyelése
- A közvetlen környezetben található élettelen anyagok és élőlények hosszúság jellegű tulajdonságainak (hosszúság, magasság, szélesség) mérése
- Űrtartalom mérése a közvetlen környezetben található élettelen anyagokon és élőlényeken
- A közvetlen környezetben található élettelen anyagok és élőlények tömegének mérése
- A víz térfogatának, hőmérsékletének mérése, az ezekhez szükséges eszközök, mértékegységek (deciliter, liter, Celsius-fok) megismerése
- A levegő hőmérsékletének mérése a különböző évszakokban, a csapadék hőmérsékletének mérése. Időjárási napló készítése a különböző hónapokban, a mért adatok lejegyzése, rajz készítése
- Az ember testhőmérsékletének mérése
- A mérésekhez alkalmi és szabvány mérőeszközök, mértékegységek választása, használata

TÉMAKÖR: Az élettelen környezet kölcsönhatásai

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

A témakör a természettudományos megismerési képességek fejlesztését célzottan teszi lehetővé. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör megvalósulásának lezárása a negyedik tanév vége. A tevékenységek végzése közben nem alakulnak ki kész fogalmak, hanem azok tapasztalati előkészítése történik.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tanítói segítséggel egyszerű kísérleteket végez;
- a vizsgálatok tapasztalatait megfogalmazza, rajzban, írásban rögzíti;
- a kísérletek tapasztalatait a mindennapi életben alkalmazza;
- feladatvégzés során társaival együttműködik.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a kísérletezés elemi lépéseit annak algoritmusa szerint megvalósítja;
- a tanító által felvetett problémával kapcsolatosan hipotézist fogalmaz meg, a vizsgálatok eredményét összeveti hipotézisével;
- az adott kísérlethez választott eszközöket megfelelően használja;
- figyelemmel kísér rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat (égés, ütközés);
- megfigyeli a mozgások sokféleségét, csoportosítja a mozgásformákat: hely- és helyzetváltoztató mozgás;
- tanítói segítséggel égéssel kapcsolatos egyszerű kísérleteket végez. Csoportosítja a megvizsgált éghető és éghetetlen anyagokat;
- megfogalmazza a tűz és az égés szerepét az ember életében.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Megfigyelőképesség fejlesztése
- Leíró képesség fejlesztése

- Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése
- Rendszerező képesség fejlesztése
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése
- Mérési technika fejlesztése
- Kísérletezéshez szükséges képességek fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- A kísérletek során a kiinduló és keletkező anyagok lényeges érzékelhető tulajdonságai (szín, alak, nagyság, felületi minőség, összenyomhatóság, tömeg, hőmérséklet, íz, szag, hang)
- A kísérletekhez szükséges mennyiségű anyagok mérése
- Hely- és helyzetváltoztató mozgás
- Rugalmas és rugalmatlan ütközések megfigyelése, hétköznapi megjelenése
- Az égés feltételei, éghető és nem éghető anyagok csoportosítása, égéssel kapcsolatos vészhelyzetek kezelése. A tűz és az égés szerepe az ember életében

FOGALMAK

mérés, kísérletezés, mozgás, ütközés, égés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Folyamatos megfigyelések és kísérletek a víz tisztaságával kapcsolatban. Környezetünkben vett vízminták egyszerű vizsgálata. Egyszerű eljárás a víz tisztítására, szűrésére
- Mozgások megfigyelése, csoportosítása (hely- és helyzetváltoztató mozgás). Példák keresése
- Mozgásállapot-változások: ütközések (rugalmas és rugalmatlan) végzése, a változások megfigyelése
- Az égést modellező kísérletek során a kiinduló és keletkező anyagok, a változás megfigyelése, az égés feltételeinek megismerése, éghető és nem éghető anyagok keresése és csoportosítása. Égéssel kapcsolatos vészhelyzetek felismerésének és kezelésének megismerése. A tűz és az égés szerepére példák keresése az ember életében

TÉMAKÖR: Hazánk, Magyarország

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

A témakör feldolgozása a képességek fejlesztésére épül. A teljes témakör feldolgozásának javasolt ideje a negyedik évfolyam.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri és használja az életkorának megfelelő térbeli relációs szókinccset;
- megnevezi és iránytű segítségével megállapítja a fő- és mellékvilágtájakat, irányokat ad meg viszonyítással;
- felismeri és használja az alapvető térképjeleket: felszínformák, vizek, települések, útvonalak, államhatárok;
- megkülönböztet néhány térképajtát: domborzati, közigazgatási, turista-, autós.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- iránytű segítségével megállapítja és megnevezi a fő- és mellékvilágtájakat;

- irányokat ad meg viszonyítással;
- térkép segítségével megnevezi Magyarország jellemző felszínformáit (síkság, hegy, hegység, domb, dombság), vizeit (patak, folyó, tó), ezeket terepasztalon vagy saját készítésű modellen előállítja;
- térkép segítségével megmutatja hazánk nagytájait, felismeri azok jellemző felszínformáit;
- térkép segítségével megnevezi hazánk szomszédos országait, megyéit, saját megyéjét, vármegyeszékhelyét, környezetének nagyobb településeit, hazánk fővárosát, és ezeket megtalálja a térképen is.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Megfigyelőképesség fejlesztése
- Leíró képesség fejlesztése
- Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése
- Rendszerező képesség fejlesztése
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése
- Mérési technika fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- Téri tájékozódó képesség fejlesztése
- Magyarország helyzete, államhatárok, szomszédos országaink
- Tájékozódás Magyarország domborzati térképén: az alapvető térképjelek, felszínformák, vizek. Irányok, távolságok a térképen
- Hazánk nagytájainak elhelyezkedése, felszínformáik
- Tájékozódás hazánk közigazgatási térképén: megyék, saját lakóhely megyéje, vármegyeszékhelye, települések, saját település és a főváros helye hazánk térképén
- Fővárosunk, Budapest: híres épületek, főbb nevezetességek, hidak, közlekedés

FOGALMAK

térkép, domborzati térkép, közigazgatási térkép, felszínforma, vármegye, vármegyeszékhely, település, főváros

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Térképészeti gyakorlatok:

- Magyarország elhelyezkedésének megfigyelése földgömb, Európa-térkép segítségével (Föld bolygó, Európa kontinens, Közép-Európa, Kárpát-medence)
- Magyarország domborzati térképén az alapvető térképjelek megfigyelése, megnevezése
- Magyarország államhatárainak, szomszédos országainak megkeresése, megnevezése domborzati, illetve közigazgatási térképen
- Hazánk felszínformáinak, vizeinek azonosítása domborzati térképen
- Irányok, távolságok, magassági számok leolvasása hazánk domborzati térképéről
- Magyarország nagy tájegységeinek felismerése, megkeresése Magyarország domborzati térképén
- Magyarország megyéinek, ezen belül a tanulók saját megyéjének, vármegyeszékhelyének, valamint Budapest megkeresése Magyarország közigazgatási térképén
- Lakóhelyhez közeli települések keresése, megnevezése térkép segítségével
- Fővárosunk néhány jellegzetes nevezetességének, épületeinek, hidjainak, közlekedésének megismerése tanulmányi kirándulás alkalmával, vagy képeken, multimédián keresztül

- Saját lakóhely, a lakóhely kulturális és természeti értékeinek bemutatása tablón vagy bemutató formájában

TÉMAKÖR: Életközösségek lakóhelyünk környezetében

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

A témakör feldolgozása a képességek fejlesztésére épül. A javasolt óraszám nem feltétlenül egymást követő tanítási órákra vonatkozik. A teljes témakör feldolgozásának javasolt befejezése a negyedik tanév. Minden életközösség megismerését valós tapasztalatszerzési lehetőséghez – életközösségenként egy-egy tanulmányi sétához – szükséges kapcsolni. A tevékenységek végzése közben nem alakulnak ki kész fogalmak, hanem azok tapasztalati előkészítése történik.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a lakóhelyéhez közeli életközösségek (erdő, mező-rét, víz-vízpart) főbb jellemzőit;
- felelősségtudattal rendelkezik a szűkebb, illetve tágabb környezete iránt;
- tevékenységeinek tapasztalatait szóban, rajzban, írásban rögzíti.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri a lakóhelyéhez közeli életközösségek és az ott élő élőlények közötti különbségeket (pl. természetes – mesterséges életközösség, erdő – mező, rét – víz, vízpart – park, díszkert – zöldséges, gyümölcsöskert esetében);
- megnevezi a megismert életközösségekre jellemző élőlényeket, használja az életközösségekhez kapcsolódó kifejezéseket;
- algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja a saját lakókörnyezetében fellelhető növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt tulajdonságok alapján csoportokba rendezi azokat;
- algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja hazánk természetes és mesterséges élőhelyein, életközösségeiben élő növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt jellemzőik alapján csoportokba rendezi azokat;
- konkrét példán keresztül megfigyeli és felismeri az élőhely, életmód és testfelépítés kapcsolatát;
- felismeri, hogy az egyes fajok környezeti igényei eltérőek;
- felismeri a megismert életközösségek növényei és állatai közötti jellegzetes kapcsolatokat;
- példákkal mutatja be az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatását. Felismeri a természetvédelem jelentőségét;
- felismeri, mely anyagok szennyezhetik környezetünket a mindennapi életben, mely szokások vezetnek környezetünk károsításához. Egyéni és közösségi környezetvédelmi cselekvési formákat ismer meg és gyakorol közvetlen környezetében (pl. madárbarát kert, iskolakert kiépítésében, fenntartásában való részvétel, iskolai környezet kialakításában, rendben tartásában való részvétel, települési természet- és környezetvédelmi tevékenységben való részvétel);

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Megfigyelőképesség fejlesztése

- Leíró képesség fejlesztése
- Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése
- Mérési technika fejlesztése
- Kísérletezéshez szükséges képességek fejlesztése
- Rendszerező képesség fejlesztése
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- Környezettudatos magatartás fejlesztése
- A lakóhelyhez közeli életközösségek jellemzői: erdő, mező-rét, víz-vízpart
- Az egyes életközösségekben élő növények és állatok tulajdonságai
- A lakóhelyhez közeli életközösségek (erdő, mező-rét, víz-vízpart) élőlényeinek környezeti igényei, alkalmazkodása az élettelen környezeti tényezőkhöz (életmód, testfelépítés, viselkedés)
- A lakóhelyhez közeli életközösségek (erdő, mező-rét, víz-vízpart) növényei és állatai közötti jellegzetes kapcsolatok (például táplálkozási kölcsönhatások, búvóhely; élőhely)
- A megismert növények és állatok csoportosítási lehetőségei (állatok: emlősök – madarak – rovarok – kételtűek – hüllők – halak; életmód: ragadozók – növényevők – mindenevők; élőhely: háziállatok – vadon élő állatok, erdei – mezei – vízparton élő – az ember környezetében élő állatok)
- Az adott életközösség megismert növényeiből és állataiból egyszerű táplálékláncok és azokból táplálékhálózatok összeállítása
- A természetes és mesterséges életközösségek
- Az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatása. Környezetvédelem

FOGALMAK

természetes és mesterséges életközösség, erdő, mező-rét, víz-vízpart, élőhely, életmód, környezeti igény, alkalmazkodás, testfelépítés, tápláléklánc, táplálékhálózat

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A tanulók lakóhelyéhez közeli életközösségek (erdő, mező-rét, víz-vízpart) jellemzőinek megfigyelése, mérése (időjárás) tanulmányi séták során. A megfigyelések alapján az életközösségek összehasonlítása
- A természetes és mesterséges életközösségek összehasonlításához tanulmányi séta a közeli parkba, látogatás zöldséges-gyümölcsöskertbe. A hasonlóságok és különbségek összehasonlítása, megbeszélése, az ember hatásának megfigyelése
- Az életközösségek jellegzetes élőlényeinek csoportosítása élőhely szerint
- Az életközösségek összetettségének megfigyelése, az ott élő növények és állatok közötti jellegzetes kapcsolatok megfigyelése, felismerése (táplálkozás, búvóhely)
- Táplálkozási kölcsönhatások alapján az állatok csoportosítása (ragadozó, növényevő, mindenevő). Az egyes életközösségekre jellemző táplálékláncok, táplálékhálózatok összeállítása
- Az iskolához legközelebb eső nemzeti park vagy tájvédelmi körzet megismerése, értékmentő munkájának megértése tanulmányi séta vagy osztálykirándulás alkalmával
- Az egyes életközösségekben élő élőlények testfelépítés, illetve életmód alapján történő összehasonlítása

- Osztálykert/iskolakert/madárbarát kert kialakítása során az ember felelőségének, szerepének megfigyelése

TÉMAKR: Testünk, egészségünk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 óra

A témakör feldolgozása a képességek fejlesztésére épül. Az egészségtudatos életmód szokásainak kialakítása nem korlátozódhat csupán ennek a témakörnek a feldolgozására, hanem átfogóan kell megjelennie az iskolai nevelés egészében. Ez a témakör alapvetően a szomatikus neveléssel foglalkozik.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri az emberi szervezet fő életfolyamatait;
- tisztában van az egészséges életmód alapelveivel, összetevőivel, az emberi szervezet egészséges testi és lelki fejlődéséhez szükséges szokásokkal, azokat igyekszik betartani;
- felismeri az egészséges, gondozott környezet jellemzőit. Megfogalmazza, milyen hatással van a környezet az egészségére.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megnevezi az érzékszerveket és azok szerepét a megismerési folyamatokban;
- belátja az érzékszervek védelmének fontosságát, és ismeri ezek eszközeit, módjait;
- ismer betegségeket, felismeri a legjellemzőbb betegségi tüneteket, a betegségek megelőzésének alapvető módjait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Megfigyelőképesség fejlesztése
- Leíró képesség fejlesztése
- Azonosító-megkülönböztető képesség fejlesztése
- Rendszerező képesség fejlesztése
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel
- Egészségtudatos magatartás fejlesztése
- A környezet és az ember egészsége közötti kapcsolat
- Legfontosabb érzékszerveink és szerepük a környezet megismerésében
- Az érzékszervek védelmét biztosító módszerek és eszközök, szabályok, helyes szokások
- A tanuláshoz szükséges helyes megvilágítás fontossága
- Az egészséges életmód alapvető elemei (testápolás, öltözködés, pihenés, mozgás, testtartás, táplálkozás, fertőző betegségek és balesetek megelőzése), alkalmazásuk a napi gyakorlatban
- A táplálkozás, az életmód és az ideális testsúly elérése/megtartása közötti kapcsolat. A helyes és helytelen étrend, az egészséges és egészségtelen ételek, italok. A folyadékfogyasztás szerepe. A helyes étkezési szokások
- Az egészséges fejlődéshez szükséges élelmiszerek kiválasztása
- A személyes higiéné
- A rendszeres testmozgás
- Aktív és passzív pihenés

- A lelki egészség
- A leggyakoribb betegségtünetek. A testhőmérséklet, láz mérése
- A betegségek megelőzése. A védőoltások szerepe
- Balesetek, megelőzésük

FOGALMAK

szerv, érzékszerv, testrész, szervezet, túlsúly, alultápláltság, egészség, betegség, egészségvédelem, egészségvédő szokások

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Az ember testrészeivel való megismerkedés mondóka segítségével, elmutogatásuk saját vagy osztálytárs testén
- Az egyes érzékszerveken keresztül történő érzékeléstípusokhoz kötődő érzékelhető tulajdonságok megfigyelésének gyakorlása (szem – látás: szín, alak, nagyság, felületi minőség; bőr – tapintás: alak, nagyság, felületi minőség, összenyomhatóság, tömeg, hőmérséklet; nyelv – ízlelés: íz; orr – szaglás: szag; fül – hallás: hang)
- A legfontosabb szervek, szervrendszerek szerepének megfigyelése, felépítésük megbeszélése (keringési rendszer, váz- és izomrendszer, emésztő szervrendszer, a légzés szervrendszere), beszélgetés az egészséges fejlődésének feltételeiről. A testmozgás jelentőségének megbeszélése. A mozgás hatásának megfigyelése a pulzusra és a légzésszámra (méréssel)
- Helyes tanulási szokások megfigyelése, megbeszélése
- A helyes táplálkozási szokások kialakítása: miből mennyit együnk? – mérések elvégzése, rögzítése a füzetbe rajzban, írásban. Az egészséges és egészségtelen ételek csoportosítása
- Az egyes évszakokhoz kötődő táplálkozási szokások megbeszélése, egy-egy évszakhoz kapcsolódó napi étrend tervezése. A nyári megnövekedett folyadékigény magyarázata
- Élelmiszerfajták megismerése, csoportosításuk tápanyagtartalmuk alapján
- Egy napi egészséges menü összeállítása. Egészségtelen italok cukortartalmának becslése, mérése kockacukor segítségével
- Helyes étkezési, viselkedési szokások alakítása szituációs játékokkal
- Ételek tárolásával kapcsolatos információk megbeszélése
- A helyes higiénés szokások és a szükséges eszközök megfigyelése, megismerése, a helyes és rendszeres testápolási szokások gyakorlása
- Pihenés fontosságáról való beszélgetés, példák gyűjtése az aktív és passzív pihenésre
- Az emberek hasonló és különböző külső és belső tulajdonságai, az emberi hangulatok, magatartásformák megismerése megfigyelésekkel (egymáson, képen, szituációs játék során)
- Fogycsökkenéssel és megváltozott munkaképességgel rendelkezők elfogadásának ösztönzése szituációs játékokkal/beszélgetőkör kialakításával
- Az egészségünket károsító és védő szokások csoportosítása. A leggyakoribb betegségtünetek (pl. láz, hányás, hasmenés, gyengeség, levertség) felismerésének gyakorlása konkrét példák, szituációk keresztül. A betegségek okainak, megelőzésének megismerése, a fertőző betegségek megelőzési módjainak gyakorlása. A testhőmérséklet, láz mérése

- A balesetek okainak megfigyelése képek, videók segítségével, beszélgetés a megelőzés fontosságáról. A segítségkérés módjainak megismerése baleset esetén szituációs játékkal

TÉMAKÖR: Differenciált fejlesztés, gyakorlás, értékelés

Javasolt óraszám: 3 óra

A fejlesztés eredményei a negyedik évfolyam végén, a továbbhaladás feltételei:

- Ismerjék a környezet élőlényeiének (növény, állat) jellegzetes szervezeti felépítését, tulajdonságát, a hozzájuk kapcsolódó fogalmakat sajátítsák el.
- Szerezzenek jártasságot a növények, állatok megfigyelésében, összehasonlításában, leírásában, rendszerezésében.
- Legyenek képesek balesetmentesen használni az egyszerű megfigyelésekhez szükséges eszközöket.
- Legyen ismeretük környezetük tisztaságáról, szennyezettségéről, szennyező forrásairól, (talaj, víz, levegő), utóbbi egészségkárosító hatásairól.
- Tudjanak meghatározó mozgást végezni önmagukhoz, más emberekhez, vagy tárgyakhoz viszonyítva a világtájak szerint.
- Tudják megnevezni a fő- és mellékvilágtájakat.
- Tudjanak iránytű segítségével tájékozódni a szabadban.
- Ismerjék a térkép jelrendszerét (számok, színek).
- Ismerjék a felszíni formákat.
- Ismerjék a felszín természetes vizeit, Magyarország nagyobb álló- és folyóvizeit.
- Ismerjék Magyarország főbb tájegységeit, felszíni formáit, főbb jellemzőit. (Alföld, Kisalföld, Északi – középhegység, Dunántúli – középhegység, Dunántúli – domb – és hegyvidék, Nyugat- magyarországi - peremvidék.)
- Ismerjék hazánk szomszédos országait!
- Tudjanak tájékozódni Magyarország domborzati és közigazgatási térképén.
- Ismerjék az erdő, mező, víz, vízpart jellemzőit, növény és állatvilágát.
- Ismerjék az emberi életkor szakaszait, az egészséget károsító szokások veszélyeit.
- Ismerjék lakóhelyük és közvetlen környezetük nevezetességeit.
- Tudják felsorolni lakóhelyünk természeti és kulturális értékeit.

Természettudomány

A természettudomány tantárgy alapvető szerepet játszik a tudományos és technológiai műveltség kialakításában a természettudományokkal való ismerkedés korai szakaszában. Összekötő szerepet tölt be az alsó tagozatos környezetismeret és a 7. osztálytól oktatott természettudományos tárgyak (biológia, fizika, földrajz, kémia) között. Ugyanakkor a tantárgynak van egy horizontális vetülete is, hiszen a természettudományi tanulmányok sok esetben építenek a más tantárgyak (főleg a magyar, a matematika és a történelem) keretében megszerzett tudásra, készségekre, kompetenciákra.

A fenti megállapításokból kiindulva a természettudomány tárgy négy olyan alapszciplína (biológia, fizika, földrajz és kémia) köré szerveződik, amelyek a természeti törvényszerűségek, rendszerek és folyamatok megismerésével foglalkoznak. Ennek megfelelően a természettudomány tárgy célja e komplex tudásanyag integrálása az egyes természeti rendszerek közötti alapvető összefüggésekre való rávilágítás révén.

5–6. évfolyam

Az 5–6. osztályos korcsoport sajátosságaiból adódóan a gyerekek többnyire érdeklődéssel fordulnak az élő és élettelen környezet, a természet felé. Erre az érdeklődésre alapozva kell biztosítani számukra azoknak a készségeknek és képességeknek a fejlesztését, amelyek alkalmassá teszik majd őket a felsőbb évfolyamokon a magasabb szintű természettudományok világában történő eligazodásra. A természettudomány tanításának legfontosabb célja tehát azoknak a képességeknek, készségeknek, szokásoknak a fejlesztése, amelyeket alsó tagozaton a környezetismeret tantárgy alapozott meg, és amelyek a felsőbb évfolyamokon a természettudományos tárgyak tanulásához szükségesek.

A kétéves ciklus során a tanulók megismerik a növények és állatok testfelépítését, jellemző tulajdonságait, a természetben és az ember szempontjából betöltött szerepüket. Tágítva a kört, az életközösségek vizsgálata során megértik az élő és élettelen környezet kölcsönhatásait, a szervezet és az életmód összefüggéseit. Részletesen foglalkoznak az élő és élettelen környezeti elemeket érintő környezet- és természetvédelmi problémákkal, valamint a fenntartható fejlődés témakörével is. Külön témakör foglalkozik az emberi szervezet felépítésével és működésének megismerésével, amelyen belül nagy hangsúlyt kap a testi és lelki egészség megőrzésének és az egészséges életmódnak a kérdésköre.

Külön témakör foglalkozik az élettelen környezet elemeivel, ezek állandóságával és változásaival. Hangsúlyosan jelenik meg a rendszerek törvényszerűségeinek vizsgálata, a felépítés és az alkalmazhatóság összefüggései, az anyag és az energia témaköre. A témakör a természettudományos elgondolások mellett számos esetben a folyamatok olyan társadalmi vetületeire is rávilágít, mint például az energiatakarékosság, ezzel is hangsúlyozva az emberi felelősséget az egészség és a természeti-környezeti rendszerek védelmében.

A természettudomány tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti

A tanulás kompetenciái: A természettudomány tanulásának belső motivációs bázisa a természet, az élő és élettelen környezeti jelenségek iránti gyermeki érdeklődés, amelyet a tantárgy tudatos ismeretszerzéssé alakít át. A kezdetben több támogatással, később egyre önállóbban végzett természettudományos megfigyelések és kísérletek alapján a tanuló átéli a tudásszerzés aktív folyamatát. A természettudomány vizsgálati témáit és módszereit a tanuló össze tudja kapcsolni a mindennapi élet kontextusaival, a tudás alkalmazhatósága az önirányító tanulás képességét is erősíti.

A kommunikációs kompetenciák: A természettudomány tantárgy és általában a természettudományok azon képességeket fejlesztik, amelyek révén a tanuló megtanulja világosan, röviden és pontosan kifejezni saját gondolatait, megfigyeléseit és tapasztalatait.

A digitális kompetenciák: A gyermekek számára természetes a digitális technológia jelenléte és aktív részesei a digitális kultúrának, ez azonban nem jelenti azt, hogy ne lenne szükséges és fontos a digitális kompetenciáik fejlesztése. A tantárgy által felölelt tudományterületek számos lehetőséget kínálnak a digitális kompetenciák fejlesztésére, hiszen a technológia jól alkalmazható a megismerés, az együttműködés, az információk kritikus értelmezése, az értékelés és alkotás során, illetve a természettudományos gondolkodás tanításakor.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A természettudományok alapvetően gyakorlatorientált, tapasztalatokon alapuló tudományok, ahol a minőségi tulajdonságok mellett a mennyiségi viszonyok vizsgálata is elengedhetetlen. Sok esetben ez csak statisztikus gondolkodással lehetséges. Ugyancsak fontos cél az elemző gondolkodás kialakítása is. Mivel a természettudomány tantárgy alapvetően integráló jellegű, ezért szinte minden témakör fejleszti a tanuló rendszerszintű, komplex gondolkodását. Ez az olyan problémakörök tárgyalásánál a leghangsúlyosabb, amelyeknek több diszciplínát is érintő vetülete van. Ilyen például a víz vagy a levegő témaköre, vagy akár a globális éghajlatváltozás. A kísérletek, terepi megfigyelések számos egyedi jelenséget tárnak fel, ezek tanulságainak levonásához az induktív gondolkodás képességét is fejleszteni kell.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: Mivel a természettudomány alapvetően gyakorlatorientált tantárgy, a tudás elsajátításához alkalmazott módszerek között nagyon gyakran szerepel a társakkal együttműködést igénylő csoportmunka, amely során a tanuló felismeri feladatát, szerepét a csoportban, csoporttagként a társakkal együtt végez különböző tevékenységeket, illetve megfelelő készségek birtokában igény szerint csoportvezetői szerepet vállalhat.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A természeti/környezeti nevelési célok eléréséhez az ismeretszerzés mellett 10–12 éves korosztályban kiemelt fontosságú a természetből érkező érzelmi hatások befogadása, amelyek akár egy életre is meghatározhatják a gyerekek természettudományokhoz történő hozzáállását, attitűdjét. Gyakran ez az érzelmi hatás kreatív alkotásokban kerül kifejezésre, amit felerősíthetünk a természetben történő vizsgálódás, tapasztalás élményével.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A természettudományos diszciplínák közül szinte mindegyikre jellemző, hogy a nagyon komoly elméleti tudás mögött a társadalmi hasznosulást nagyban segítő, gyakorlati alkalmazásuk is van. Ezt az adottságot remekül ki lehet használni a gazdasági élet szereplőivel, gyárakkal, cégekkel történő együttműködés kialakítására, amelynek a természettudomány tantárgy keretein belül még elsősorban gyakorlati ismeretszerző, közvetlen tapasztalást segítő szerepe lehet. A jövőbeni pályorientáció, életpálya-tervezés és munkavállalás szempontjából az ilyen tapasztalatok kulcsfontosságú szerepet tölthetnek be.

Az 5. évfolyam

Éves alap óraszám: 68 óra + 4 gyakorló óra

Heti 2 óra

Összesen: 72óra/ év

Témakör neve	Óraszám
Anyagok és tulajdonságaik	9
Mérések, mértékegységek, mérőeszközök	5
Megfigyelés, kísérletezés, tapasztalás	8
Tájékozódás az időben	7
Alapvető térképészeti ismeretek	7
Topográfiai alapismeretek	9
Gyakorlati jellegű térképészeti ismeretek (Az iskola környékének megismerése során, terepi munkában)	7
A növények testfelépítése	10
Az állatok testfelépítése	10

TÉMAKÖR: Anyagok és tulajdonságaik

ÓRASZÁM: 9 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- felismeri és megfigyeli a környezetben előforduló élő és élettelen anyagokat, megadott vagy önállóan kitalált szempontok alapján csoportosítja azokat;

- felismer és megfigyel különböző természetes és mesterséges anyagokat, ismeri azok tulajdonságait, felhasználhatóságukat, ismeri a természetes és mesterséges környezetre gyakorolt hatásukat;
- önállóan végez becsléseket, méréseket és használ mérőeszközöket különféle fizikai paraméterek meghatározására;
- önállóan végez egyszerű kísérleteket.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- korábbi tapasztalatai és megfigyelései révén felismeri a víz különböző tulajdonságait, különböző szempontok alapján rendszerezi a vizek fajtáit;
- megfigyeli a különböző halmazállapot-változásokhoz (olvadás, fagyás, párolgás, forrás, lecsapódás) kapcsolódó folyamatokat, példákat gyűjt hozzájuk a természetben, a háztartásban és az iparban;
- bizonyítja és hétköznapi példákkal alátámasztja a víz fagyásakor történő térfogatnövekedést;
- kísérletek során megfigyeli a különböző halmazállapotú anyagok vízben való oldódásának folyamatát;
- felismeri az olvadás és az oldódás közötti különbséget kísérleti tapasztalatok alapján;
- elsajátítja a tűzveszélyes anyagokkal való bánásmódot, tűz esetén ismeri a szükséges teendőket;
- megfigyeli a talaj élő és élettelen alkotóelemeit, tulajdonságait, összehasonlítja különböző típusú talajféleségeket, valamint következtetések révén felismeri a talajnak mint rendszernek a komplexitását;
- korábbi tapasztalatai és megfigyelései révén felismeri a levegő egyes tulajdonságait;
- vizsgálat révén azonosítja a tipikus lágyszárú és faszárú növények részeit;
- megkülönbözteti a hely- és helyzetváltoztatást, és példákat keres ezekre megadott szempontok alapján.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A közvetlen környezet anyagai

Az élő és élettelen anyag minőségi tulajdonságai

Természetes és mesterséges anyagok tulajdonságai

Természetes és mesterséges anyagok felhasználhatósága

Természetes és mesterséges anyagok környezetre gyakorolt hatásai

A közvetlen környezet anyagainak csoportosítási lehetőségei

Az anyagok különböző halmazállapotai

Halmazállapot-változások

A halmazállapot-változás összefüggése a hőmérséklettel

A víz fagyásakor történő térfogat-növekedés

Halmazállapot-változások a természetben, a háztartásban és az iparban

Az oldódás

Az olvadás és oldódás közti különbség

Tűzveszélyes anyagok

A talaj tulajdonságai, szerepe az élővilág és az ember életében

A talaj szerkezete, fő alkotóelemei

A talaj szennyeződése, pusztulása és védelme

A víz tulajdonságai, megjelenési formái, szerepe az élővilág és az ember életében

A levegő tulajdonságai, összetétele, szerepe az élővilág és az ember életében

Hely- és helyzetváltoztatás

FOGALMAK

anyag, halmazállapot, halmazállapot-változás, olvadás, fagyás, párolgás, forrás, lecsapódás, oldódás, éghető, éghetetlen, talaj, humusz, talajnedvesség, légnyomás, hőmérséklet, mozgás, helyváltoztatás, helyzetváltoztatás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Vizsgálatok elvégzése a víz különböző halmazállapotú formáival, a tapasztalatok rögzítése rajzban és írásban

Különböző halmazállapotú anyagok tulajdonságainak vizsgálata, a tapasztalatok rögzítése rajzban és írásban

Poszter vagy kiselőadás készítése a természetben és/vagy a háztartásban könnyen megfigyelhető halmazállapot-változásokról

Egyszerű kísérletek elvégzése vízzel és különböző oldandó anyagokkal az oldódás és az oldhatatlanság megfigyelésére

Egyszerű kísérletek elvégzése a talaj tulajdonságainak (szín, szerkezet, mésztartalom, szervesanyag-tartalom) meghatározására, a tapasztalatok rajzban és/vagy írásban történő rögzítése

Vizsgálódás a talajréteg felszínének lepusztulásával kapcsolatban

A levegő jelenlétének kimutatása egyszerű kísérletekkel

Tipikus lágyszárú és fás szárú növényi részek vizsgálata nagyítóval, esetleg mikroszkóppal, a tapasztalatok rajzban és/vagy írásban történő rögzítése

TÉMAKÖR: Mérések, mértékegységek, mérőeszközök

ÓRASZÁM: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- felismeri és megfigyeli a környezetben előforduló élő és élettelen anyagokat, megadott vagy önállóan kitalált szempontok alapján csoportosítja azokat;
- felismer és megfigyel különböző természetes és mesterséges anyagokat, ismeri azok tulajdonságait, felhasználhatóságukat, ismeri a természetes és mesterséges környezetre gyakorolt hatásukat;

- önállóan végez becsléseket, méréseket és használ mérőeszközöket különféle fizikai paraméterek meghatározására;
- önállóan végez egyszerű kísérleteket.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- önállóan végez becsléseket, méréseket és használ mérőeszközöket a hőmérséklet, a hosszúság, a tömeg, az űrtartalom és az idő meghatározására;
- észleli, méri az időjárás elemeket, a mért adatokat rögzíti, ábrázolja;
- Magyarországra vonatkozó adatok alapján kiszámítja a napi középhőmérsékletet, a napi és évi közepes hóingást;
- leolvassa és értékeli a Magyarországra vonatkozó éghajlati diagramok és éghajlati térképek adatait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az élő és élettelen anyag mérhető jellemzői

Mérési eljárások, mérőeszközök használata

Az időjárás elemek mérése, a mért adatok rögzítése, ábrázolása

A napi középhőmérséklet számítása

A napi és az évi hóingás számítása

Hazánkra vonatkozó éghajlati diagramok és éghajlati térképek leolvasása és értékelése

FOGALMAK

becslés, időjárás, éghajlat, középhőmérséklet, hőmérséklet-változás, éghajlati diagram, éghajlati térkép, hőmérséklet, csapadék

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Az iskola vagy a közeli park területén becslések elvégzése a hőmérséklet, a hosszúság, a tömeg, az űrtartalom és az idő meghatározására

Természeti rekordok, legek mérhető tulajdonságainak gyűjtése

Az iskola vagy a közeli park területén mérések elvégzése releváns mérőeszközökkel a hőmérséklet, a hosszúság, a tömeg, az űrtartalom és az idő meghatározására

Valós adatsorok alapján középhőmérséklet és hóingás számítása

TÉMAKÖR: Megfigyelés, kísérletezés, tapasztalás

ÓRASZÁM: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- felismeri és megfigyeli a környezetben előforduló élő és élettelen anyagokat, megadott vagy önállóan kitalált szempontok alapján csoportosítja azokat;

- felismer és megfigyel különböző természetes és mesterséges anyagokat, ismeri azok tulajdonságait, felhasználhatóságukat, ismeri a természetes és mesterséges környezetre gyakorolt hatásukat;
- önállóan végez becsléseket, méréseket és használ mérőeszközöket különféle fizikai paraméterek meghatározására;
- önállóan végez egyszerű kísérleteket.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli a mágneses kölcsönhatásokat, kísérlettel igazolja a vonzás és a taszítás jelenségét, példákat ismer a mágnesesség gyakorlati életben való felhasználására;
- megfigyeli a testek elektromos állapotát és a köztük lévő kölcsönhatásokat, ismeri ennek gyakorlati életben való megjelenését;
- megfigyeléseken és kísérleten keresztül megismeri az energiatermelésben szerepet játszó anyagokat és az energiatermelés folyamatát;
- kísérletekkel igazolja a növények életfeltételeit;
- kísérleti úton megfigyeli az időjárás alapvető folyamatait, magyarázza ezek okait és következményeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A mágneses tulajdonságok megfigyelése

Testek elektromos állapotának létrehozása

Elektromos állapotban lévő testek kölcsönhatásai

A villám keletkezése

Energiahordozók fajtái

Energiatakarékosság

A növények életfeltételei

A csapadékképződés folyamata

FOGALMAK

mágnes, energia, energiaforrás, energiahordozó, energiatakarékosság

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Egyszerű kísérletek elvégzése a mágnesesség jelenségének megtapasztalására, a tapasztalatok rögzítése rajzban és/vagy írásban

Poszter és/vagy kiselőadás készítése a mágnesesség hétköznapi hasznosításáról

Az elektromosság egyszerű kísérletekkel történő bizonyítása

Egyszerű eszközök (pl. szélkerék, vízimalom) építése a megújuló energiahordozók megértéséhez

Tanári kísérlet elvégzése a széntüzelés által bekövetkező légszennyezés élőlényekre és épített környezetre gyakorolt hatásáról, a tapasztalatok rögzítése rajzban és/vagy írásban

Egyszerű kísérletek elvégzése a növények életfeltételeinek kimutatására, a tapasztalatok rögzítése rajzban és/vagy írásban

Egyszerű kísérletek elvégzése az alapvető időjárás folyamatok bemutatására, a tapasztalatok rögzítése rajzban és/vagy írásban

TÉMAKÖR: Tájékozódás az időben

ÓRASZÁM: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- felismeri az idő múlásával bekövetkező változásokat és ezek összefüggéseit az élő és élettelen környezet elemein;
- tudja értelmezni az időt különböző dimenziójú skálákon.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tervet készít saját időbeosztására vonatkozóan;
- megfigyeli a természet ciklikus változásait;
- megérti a Föld mozgásai és a napi, évi időszámítás közötti összefüggéseket;
- modellezi a Nap és a Föld helyzetét a különböző napszakokban és évszakokban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Idő és időtartam mérése különböző dimenziójú skálákon

Az idő mértékegységei

Napirend, hetirend tervezése

A Föld mozgásai és a napi, évi időszámítás összefüggései

A napszakok váltakozása

Az évszakok váltakozása

FOGALMAK

idő, napszak, évszak, a Föld forgása, a Föld keringése, tengelyferdeség

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Napirend és hetirend készítése

A Föld és a Hold mozgásainak modellezése

A földi időszámítással kapcsolatos egyszerű feladatok megoldása (helyi idő, zónaidő)

Időszalag készítése a földtörténetre, az emberi történelemre, egy ember életére

Poszter készítése az évszakok jellemzőiről hazánkban és Föld más tájain.

TÉMAKÖR: Alapvető térképészeti ismeretek

ÓRASZÁM: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- meghatározza az irányt a valós térben;

- érti a térkép és a valóság közötti viszonyt;
- tájékozódik a térképen és a földgömbön.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- mágneses kölcsönhatásként értelmezi az iránytű működését;
- felismeri a felszínformák ábrázolását a térképen;
- megérti a méretarány és az ábrázolás részletessége közötti összefüggéseket;
- fő- és mellékégtájak segítségével meghatározza különböző földrajzi objektumok egymáshoz viszonyított helyzetét;
- felismeri és használja a térképi jelrendszert és a térképajtákat (domborzati térkép, közigazgatási térkép, autós térkép, turistatérkép).

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Térbeli tájékozódás fejlesztése valós környezetben és térképen

Irány meghatározása térképen

A valóság és a térképi ábrázolás összefüggései

A térábrázolás különböző formái

Felszínformák ábrázolása

A térkép jelrendszere

A méretarány és az ábrázolás részletessége közti összefüggés

Térképek ábrázolási és tartalmi különbségei

A térképek fajtái

FOGALMAK

fő- és mellékvilágtáj, térkép, térképi jelrendszer, méretarány, vonalas aránymérték, domborzati térkép, közigazgatási térkép, turistatérkép, autós térkép

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Terepi vagy iskolai környezetben végzett gyakorlatok megoldása iránytűvel

Iránytű készítése

Tájékozódási gyakorlatok iránytű nélkül a természetben

Magyarország nagytájainak bemutatása

Távolságmérési feladatok elvégzése különböző méretarányú térképeken

Különböző objektumok egymáshoz viszonyított helyzetének meghatározása a térképen az égtájak megjelölésével

Kirándulás, túraútvonal tervezése

TÉMAKÖR: Topográfiai alapismeretek

ÓRASZÁM: 9 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- meghatározza az irányt a valós térben;
- érti a térkép és a valóság közötti viszonyt;
- tájékozódik a térképen és a földgömbön.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri a földrészeket és az óceánokat a különböző méretarányú és ábrázolásmódú térképeken;
- felismeri a nevezetes szélességi köröket a térképen;
- megfogalmazza Európa és Magyarország tényleges és viszonylagos földrajzi fekvését;
- ismeri a főfolyó, a mellékfolyó és a torkolat térképi ábrázolását;
- felismeri és megnevezi a legjelentősebb hazai álló- és folyóvizeket;
- bejelöli a térképen Budapestet és a saját lakóhelyéhez közeli fontosabb nagyvárosokat és a szomszédos országokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Tájékozódás hazánk domborzati és közigazgatási térképén

Tájékozódás a földgömbön

Földrészek, óceánok

Nevezetes szélességi körök

Tényleges és viszonylagos földrajzi helyzet

Főfolyó, mellékfolyó, torkolat

Legfontosabb hazai álló- és folyóvizek

Budapest, a tanuló lakóhelye és a szomszédos országok bejelölése a térképen

FOGALMAK

földgömb, Egyenlítő, Ráktérítő, Baktérítő, északi sarkkör, déli sarkkör, Északi-sark, Déli-sark, tényleges földrajzi helyzet, viszonylagos földrajzi helyzet, főfolyó, mellékfolyó, torkolat

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Kontinensek ábrázolása: gömbfelületen, síkban, kontinens puzzle készítése

Földrajzi legek gyűjtése: kontinensek, magasságok, mélységek, folyók, tavak...

Települések és egyéb térképi objektumok helymeghatározása a fókálózat segítségével

Kiselőadás, poszter készítése a nagy földrajzi felfedezésekről

TÉMAKÖR: Gyakorlati jellegű térképészeti ismeretek (Az iskola környékének megismerése során, terepi munkában)

ÓRASZÁM: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- meghatározza az irányt a valós térben;
- érti a térkép és a valóság közötti viszonyt;

- tájékozódik a térképen és a földgömbön.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a valóságban megismert területről egyszerű, jelrendszerrel ellátott útvonaltervet, térképet készít;
- tájékozódik a terepen térképábrát, iránytű és GPS segítségével;
- meghatározott szempontok alapján útvonalat tervez a térképen;
- használni tud néhány egyszerű térinformatikai alkalmazást.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Térképábrát készítése ismert területről

Terepi tájékozódás

Útvonalterv készítése

Tájékozódás térinformatikai alkalmazásokkal

FOGALMAK

térképábrát, alaprajz, iránytű, GPS

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Valós területről (iskola vagy lakóhely környezete) térképábrát készítése

Terepi tájékozódási feladat, vetélkedő megoldása térkép, iránytű és/vagy GPS segítségével

Útvonalterv készítése különböző távolságokra és közlekedési eszközökre térképi és/vagy térinformatikai alkalmazásokkal

TÉMAKÖR: A növények testfelépítése

ÓRASZÁM: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- komplex rendszerként értelmezi az élő szervezeteket és az ezekből felépülő élőlénytársulásokat;
- tisztában van az életfeltételek és a testfelépítés közti kapcsolattal;
- tisztában van azzal, hogy az élő rendszerekbe történő beavatkozás káros hatásokkal járhat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri és megnevezi a növények életfeltételeit, életjelenségeit;
- összehasonlítja ismert hazai természet vagy vadon élő növényeket adott szempontok (testfelépítés, életfeltételek, szaporodás) alapján;
- felismeri és megnevezi a növények részeit, megfigyeli jellemzőiket, megfogalmazza ezek funkcióit;
- összehasonlítja ismert hazai természet vagy vadon élő növények részeit megadott szempontok alapján;

- ismert hazai természetű vagy vadon élő növényeket különböző szempontok szerint csoportosít;
- azonosítja a lágyszárú és a fás szárú növények testfelépítése közötti különbségeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A növények életfeltételeinek igazolása

Ismert növények összehasonlítása és csoportosítása megadott szempontok alapján

Növényi részek (gyökér, szár, levél, virágzat, termés) és funkcióik megnevezése

Lágyszárúak és fás szárúak testfelépítése

- Növények életciklusainak vizsgálata jellegzetes zöldségeink, gyümölcsféléink

TÉMAKÖR: Az állatok testfelépítése

ÓRASZÁM: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- komplex rendszerként értelmezi az élő szervezeteket és az ezekből felépülő élőlénytársulásokat;
- tisztában van az életfeltételek és a testfelépítés közti kapcsolattal;
- tisztában van azzal, hogy az élő rendszerekbe történő beavatkozás káros hatásokkal járhat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri és megnevezi az állatok életfeltételeit és életjelenségeit;
- összehasonlít ismert hazai házi vagy vadon élő állatokat adott szempontok (testfelépítés, életfeltételek, szaporodás) alapján;
- felismeri és megnevezi az állatok testrészeit, megfigyeli jellemzőiket, megfogalmazza ezek funkcióit;
- az állatokat különböző szempontok szerint csoportosítja;
- azonosítja a gerinctelen és a gerinces állatok testfelépítése közötti különbségeket;
- mikroszkóp segítségével megfigyel egysejtű élőlényeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az állatok életfeltételeinek igazolása

Ismert hazai házi vagy vadon élő állatok összehasonlítása és csoportosítása megadott szempontok alapján

Állati testrészek és funkcióik megnevezése

Gerinctelenek és gerincesek testfelépítése

Egysejtű élőlények vizsgálata

Házi és ház körüli vagy vadon élő állatok testfelépítése és mozgásuk kapcsolatának vizsgálata

Házi, ház körüli vagy vadon élő gerincesek és gerinctelen állatok életciklusának vizsgálata

FOGALMAK

gerinctelen, gerinces, egysejtű, ragadozó, mindenevő, növényevő, háziállat, vadon élő állat

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Állati szervek (pl. csigaház, rovarláb, rovarszárny, madártoll, szőr, köröm stb.) megfigyelése nagyítóval, esetleg mikroszkóppal, a tapasztalatok rögzítése rajzban és írásban

Terepi körülmények között állatok meghatározása állathatározó, esetleg online alkalmazás segítségével

Állati eredetű anyagok vizsgálata, pl. fehérje, zsírszerű anyagok, szaru, csont

Kiselőadás tartása háziállat választásáról, gondozásáról, neveléséről

Látogatás magyar állatfajtákat bemutató majorban, állatparkban

6.évfolyam

Éves alap óraszám: 68 óra + 4 gyakorló óra

Heti 2 óra

Összesen: 72 óra/év

Az erdők életközössége és természeti-környezeti problémái	11
A mezők és a szántóföldek életközössége, természeti-környezeti problémái	11
Vízi és vízparti életközösségek és természeti-környezeti problémái	11
Az emberi szervezet felépítése, működése, a testi-lelki egészség	12
Az energia	6
A Föld külső és belső erői, folyamatai	13
Alapvető légköri jelenségek és folyamatok	8
Összes óraszám	72

TÉMAKÖR: Az erdők életközössége és természeti-környezeti problémái

ÓRASZÁM: 11 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- komplex rendszerként értelmezi az élő szervezeteket és az ezekből felépülő élőlénytársulásokat;
- tisztában van az életfeltételek és a testfelépítés közti kapcsolattal;
- tisztában van azzal, hogy az élő rendszerekbe történő beavatkozás káros hatásokkal járhat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli hazánk erdei élőlénytársulásainak főbb jellemzőit;
- életközösségként értelmezi az erdőt;
- felismeri és magyarázza az élőhely-életmód-testfelépítés összefüggéseit az erdők életközössége esetén;
- példákkal bizonyítja, rendszerezi és következtetéseket von le az erdei élőlények környezethez történő alkalmazkodására vonatkozóan;
- táplálékláncokat és azokból táplálékhálózatot állít össze a megismert erdei növény- és állatfajokból;
- példákon keresztül bemutatja az erdőgazdálkodási tevékenységek életközösségre gyakorolt hatásait;
- tisztában van az erdő természetvédelmi értékével, fontosnak tartja annak védelmét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az élő és élettelen környezeti tényezők szerepének bemutatása az erdők kialakulásában

A növényzet környezeti igénye és előfordulása közti összefüggés

Tölgy-, bükk- és fenyőerdők összehasonlítása

Az erdő növényeinek különböző szempontú csoportosítása

Erdei táplálkozási láncok és hálózatok

A környezetszennyezés és élőhelypusztulás következményei

Erdei életközösség megfigyelése terepen

FOGALMAK

erdő, zárvatermő, nyitvatermő, élőhely, alkalmazkodás, életközösség, tápláléklánc, táplálékhálózat, élőhelypusztulás, erdőgazdálkodás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Egy lakóhelyhez közeli, erdei társulásokat (is) tartalmazó védett terület (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület) felkeresése, ott feladatlapok megoldása

Erdei társulásokhoz, azok környezeti problémáihoz kötődő kiselőadások, poszterek készítése

Hazai erdőink jellegzetes fafajainak vizsgálata: habitus, kéreg, levél, virág, termés

Növényfelismerési gyakorlat erdeink lágyszárú növényeiből, cserjéiből

Bemutató készítése erdeink termőtestes gombáiról

Erdeinkben élő ízeltlábú fajok testfelépítésének vizsgálata nagyítóval, esetleg mikroszkóppal, a tapasztalatok rajzban és/vagy írásban történő rögzítése

Bemutató készítése erdeink madarairól: megjelenésük, hangjuk, életmódjuk
Kisfilmek megtekintése erdeink emlősállatairól

TÉMAKÖR: A mezők és a szántóföldek életközössége, természeti-környezeti problémái
ÓRASZÁM: 11 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- komplex rendszerként értelmezi az élő szervezeteket és az ezekből felépülő élőlénytársulásokat;
- tisztában van az életfeltételek és a testfelépítés közti kapcsolattal;
- tisztában van azzal, hogy az élő rendszerekbe történő beavatkozás káros hatásokkal járhat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli hazánk fátlan élőlénytársulásainak főbb jellemzőit;
- megadott szempontok alapján összehasonlítja a rétek és a szántóföldek életközösségeit;
- életközösségként értelmezi a mezőt;
- felismeri és magyarázza az élőhely-életmód-testfelépítés összefüggéseit a rétek életközössége esetén;
- példákkal bizonyítja, rendszerezi és következtetéseket von le a mezei élőlények környezethez történő alkalmazkodására vonatkozóan;
- táplálékláncokat és azokból táplálékhalozatot állít össze a megismert mezei növény- és állatfajokból;
- példákon keresztül mutatja be a mezőgazdasági tevékenységek életközösségre gyakorolt hatásait;
- tisztában van a fátlan társulások természetvédelmi értékével, fontosnak tartja azok védelmét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az élő és élettelen környezeti tényezők szerepének bemutatása a mezők kialakulásában

A növényzet környezeti igénye és előfordulása közti összefüggés bemutatása a rétek esetén

A mező növényeinek különböző szempontú csoportosítása

Mezei táplálkozási láncok és hálózatok

A természeti és a kultúrtáj

A mezőgazdasági tevékenység életközösségre gyakorolt hatása

Mezei és szántóföldi életközösség megfigyelése terepen

FOGALMAK

síkság, alföld, rét, legelő, mezőgazdaság, kultúrtáj, növénytermesztés, állattenyésztés, szántóföld, fűfélék, rágcsáló, élőhely, alkalmazkodás, életközösség, tápláléklánc, táplálékhalozat

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Egy lakóhelyhez közeli, fátlan társulásokat (is) tartalmazó védett terület (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület) felkeresése, ott feladatlapok megoldása

Fátlan társulásokhoz, azok környezeti problémáikhoz kötődő kiselőadások, posztterek készítése
Növényfelismerési gyakorlat mezők lágyszárú növényeiből, cserjéiből

A mező legismertebb gyógynövényeinek és felhasználási lehetőségeinek megismerése

Fűfélék testfelépítésének vizsgálata, tapasztalatok összegzése több természettudományos terület ismeretanyagának felhasználásával

Gabonamagvak anyagainak kimutatása, tapasztalatok összegzése több természettudományos terület ismeretanyagának felhasználásával

A mezőn élő ízeltlábú fajok testfelépítésének vizsgálata nagyítóval, esetleg sztereómikroszkóppal, a tapasztalatok rajzban és/vagy írásban történő rögzítése

Bemutató készítése, kisfilmek megtekintése a mező madarairól, emlősállatairól

TÉMAKÖR: Vízi és vízparti életközösségek és természeti-környezeti problémái

ÓRASZÁM: 11 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- komplex rendszerként értelmezi az élő szervezeteket és az ezekből felépülő élőlénytársulásokat;
- tisztában van az életfeltételek és a testfelépítés közti kapcsolattal;
- tisztában van azzal, hogy az élő rendszerekbe történő beavatkozás káros hatásokkal járhat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli hazánk vízi és vízparti élőlénytársulásainak főbb jellemzőit;
- életközösségként értelmezi a vizes élőhelyeket;
- összehasonlítja a vízi és szárazföldi élőhelyek környezeti tényezőit;
- felismeri és magyarázza az élőhely-életmód-testfelépítés összefüggéseit a vízi és vízparti életközösségek esetén;
- példákkal bizonyítja, rendszerezi és következtetéseket von le a vízi élőlények környezethez történő alkalmazkodására vonatkozóan;
- táplálékláncokat és ezekből táplálékhalózatot állít össze a megismert vízi és vízparti növény- és állatfajokból;
- példákön keresztül bemutatja a vízhasznosítás és a vízszennyezés életközösségre gyakorolt hatásait;
- tisztában van a vízi társulások természetvédelmi értékével, fontosnak tartja azok védelmét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A vízi és a szárazföldi élőhely környezeti tényezői

A vízi növények környezeti igényei és térbeli elhelyezkedésük közti összefüggés

A vízi növények és állatok szerveinek alkalmazkodása a vízi és vízparti környezethez

Vízi táplálékláncok és -hálózatok

A vízparti növények környezetvédelmi és gazdasági jelentősége

A vízszennyezés hatása a vízi életközösségekre

Egy vizes élőhely életközösségének megfigyelése terepen

FOGALMAK

hínárnövényzet, ligeterdő, légzőgyökérzet, kopoltyú, úszóláb, gázlóláb, lemezes csőr, költöző madár, élőhely, alkalmazkodás, életközösség, tápláléklánc, táplálékhálózat, vízgazdálkodás, vízszennyezés, folyószabályozás, ártér, mocsárlecsapolás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Egy lakóhelyhez közeli, vízi társulásokat (is) tartalmazó védett terület (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület) felkeresése, ott feladatlapok megoldása

Vízi társulásokhoz, azok környezeti problémáihoz kötődő kiselőadások, poszterek készítése

Egy szennyvíztisztító telep felkeresése

Papucsállatka-tenyésztés készítése, planktonikus élőlények testfelépítésének vizsgálata nagyítóval, esetleg sztereómikroszkóppal, a tapasztalatok rajzban és/vagy írásban történő rögzítése

Moszatok, lágy szárú vízi és vízparti növények testfelépítésének vizsgálata, a tapasztalatok rajzban és/vagy írásban történő rögzítése

Vízparti fák összehasonlító vizsgálata: sűrűségük, keménységük, virágzatuk, levelük, kérgük, a tapasztalatok rajzban és/vagy írásban történő rögzítése

Vízi és vízparti állatok testalakjának megfigyelése, kültakarójuk vizsgálata, a tapasztalatok rajzban és/vagy írásban történő rögzítése

Vízi puhatestűek és halak légzésvizsgálata, valamint az úszóhólyag működésének modellezése, a tapasztalatok rajzban és/vagy írásban történő rögzítése

Vízi és vízparti gerinces állatokról szóló kisfilmek megtekintése

TÉMAKÖR: Az emberi szervezet felépítése, működése, a testi-lelki egészség

ÓRASZÁM: 12 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- érti, hogy a szervezet rendszerként működik;
- tisztában van a testi és lelki egészség védelmének fontosságával;
- tisztában van az egészséges környezet és az egészségmegőrzés közti összefüggéssel.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri és megnevezi az emberi test fő részeit, szerveit;
- látja az összefüggéseket az egyes szervek működése között;
- érti a kamaszkori testi és lelki változások folyamatát, élettani hátterét;
- tisztában van az egészséges életmód alapelveivel, azokat igyekszik betartani.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az emberi test fő részeinek és szerveinek felismerése

Az egyes életszakaszok legfontosabb jellemzői

A kamaszkori érés, testi és lelki változások

Adatok elemzése különböző korcsoportú emberek egészségi állapotáról

A mozgás és a fizikai, szellemi teljesítőképesség összefüggései

Táplálékpiramis

Elhízás és kóros soványság

Az érzékszervek védelmét biztosító módszerek és eszközök

A környezet és az ember egészsége közötti kapcsolat

FOGALMAK

szerv, érzékszerv, szervrendszer, szervezet, túlsúly, alultápláltság, táplálékpiramis, egészség, betegség, járvány, egészséges életmód, szenvedélybetegség, serdülés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Az emberi egészséghöz kötődő adatok (testsúly, testmagasság, vércukorszint, koleszterinszint) elemzése

Emberi egészséggel kapcsolatos szövegek elemzése

Mozgásos feladatok, játékok megvalósítása

Kiselőadás készítése a kiskamaszkori bőrápolással kapcsolatban

Tartásjavító gyakorlatsor összeállítása, bemutatása

Fogorvos/dentálhigiénikus közreműködésével szájpolási preventív foglalkozás tartása

Egészséges étkezési napirend összeállítása

A látás és hallás védelméről szóló szövegek feldolgozása

Az elsősegélynyújtás alapvető lépéseinek megismerése gyakorlati foglalkozás/kisfilm segítségével

A dohányzás káros hatásait bemutató modell készítése

TÉMAKÖR: Az energia

ÓRASZÁM: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- összetett rendszerként értelmezi az egyes földi szférák működését;
- ismeri a természeti erőforrások energiatermelésben betöltött szerepét;
- tisztában van a természeti erők szerepével a felszínalakításban.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- csoportosítja az energiahordozókat különböző szempontok alapján;
- példákat hoz a megújuló és a nem megújuló energiaforrások felhasználására;
- megismeri az energiatermelés hatását a természetes és a mesterséges környezetre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Energiahordozók csoportosítása
Megújuló és nem megújuló energiaforrások összehasonlítása
A bányászat környezeti hatásai
Légszennyező anyagok és hatásaik

FOGALMAK

megújuló energiaforrás, nem megújuló energiaforrás, bányá, bányászat, szénféleségek, kőolaj, földgáz, napenergia, vízenergia, szélenergia, szmog, savas eső, üvegházhatás, globális éghajlatváltozás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Az energiatermelés környezeti hatásaihoz kötődő szövegrészek elemzése
Esettanulmányok gyűjtése a fosszilis és a megújuló energiaforrások környezeti hatásaira
Egy egykori bányaterület felkeresése (pl. Gánti Geológiai Tanösvény)
Megújuló energiákat bemutató szélkerékmodellek készítése

TÉMAKÖR: A Föld külső és belső erői, folyamatai

ÓRASZÁM: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- összetett rendszerként értelmezi az egyes földi szférák működését;
- ismeri a természeti erőforrások energiatermelésben betöltött szerepét;
- tisztában van a természeti erők szerepével a felszínalakításban.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megállapítja, összehasonlítja és csoportosítja néhány jellegzetes hazai kőzet egyszerűen vizsgálható tulajdonságait;
- példákat hoz a kőzetek tulajdonságai és a felhasználásuk közötti összefüggésekre;
- tisztában van azzal, hogy a talajpusztulás világméretű probléma;
- ismer olyan módszereket, melyek a talajpusztulás ellen hatnak (tápanyag-visszapótlás, komposztkészítés, ökológiai kertművelés);
- felismeri és összehasonlítja a gyűrődés, a vetődés, a földrengés és a vulkáni tevékenység hatásait;
- magyarázza a felszín lejtése, a folyó vízhozama, munkavégző képessége és a felszínformálás közti összefüggéseket;
- magyarázza az éghajlat és a folyók vízjárása közötti összefüggéseket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A gyűrődés és a vetődés folyamata
A gyűrt és a röghegységek alapvető formakincse
Néhány jellegzetes hazai kőzet

Talajképződés folyamata

Talajpusztulás problémája

Talajpusztulás ellen ható módszerek (tápanyag-visszapótlás, komposztkészítés, ökológiai kertművelés)

Belső és külső erők hatásai

A vízhozam, a munkavégző-képesség és a felszínformálás összefüggései

Az éghajlat és a vízjárás közti összefüggés

FOGALMAK

gyűrődés, vetődés, földrengés, vulkáni tevékenység, kőzet, talaj, talajpusztulás, tápanyag, komposztálás, ökológiai kertművelés, lepusztulás, vízjárás, vízhozam, munkavégző-képesség

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Jellegzetes gyűrt és vetődéses formák terepi megfigyelése a lakóhelyhez közeli hegységben

Néhány jellegzetes hazai kőzet vizsgálata (nagyítóval, HCl-cseppentéssel, karcpróbával stb.)

Talajvizsgálatok (szín meghatározása, gyúrópróba, mésztartalom, szervesanyag-tartalom)

A talajpusztulással mint globális problémával kapcsolatos kiselőadás és/vagy poszter készítése

A gyűrődés folyamatának modellezése textíliák, gyurma... felhasználásával

„Minicseppkövek” készítése szódabikarbóna- vagy mosószódaoldat segítségével

„Minivulkán” készítése

A magma áramlásának megfigyelése megfestett hideg és meleg vizet tartalmazó edények segítségével

A külső erők felszínformáló folyamatainak modellezése kísérletekkel (jég, víz, szél)

Túrázó „minilexikon” összeállítása

„Zsebkomposzt” készítése

Ökológiai kertművelés gyakorlása iskolakertben

Vízhozammal kapcsolatos vizsgálatok elvégzése egy, az iskolához közeli természetes vízfolyáson vagy iskolai homokasztalon

TÉMAKÖR: Alapvető légköri jelenségek és folyamatok

ÓRASZÁM: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- összetett rendszerként értelmezi az egyes földi szférák működését;
- ismeri a természeti erőforrások energiatermelésben betöltött szerepét;
- tisztában van a természeti erők szerepével a felszínalakításban.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megnevezi az éghajlat fő elemeit;
- jellemzi és összehasonlítja az egyes éghajlati övezeteket (forró, mérsékelt, hideg);
- értelmezi az évszakok változását;
- értelmezi az időjárás-jelentést;

- piktogramok alapján megfogalmazza a várható időjárást.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az éghajlat elemei

A forró, a mérsékelt és a hideg éghajlati övezet jellemzése

Időjárás-jelentés

Várható időjárás

Időjárási piktogramok

FOGALMAK

időjárás, éghajlat, éghajlati övezet, időjárás-jelentés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Kiselőadás, poszter készítése az egyes éghajlati övek jellegzetességeiről

Időjárás-jelentés készítése piktogramokkal

Számítási feladatok elvégzése valós időjárási, éghajlati adatokkal

Időjárási mérőállomás készítése az iskola udvarán vagy a tanterem ablakában

Időjárás-megfigyelési projekt: mérési feladatok (hőmérséklet, napsütés, szélerősség jellemzése, csapadékmennyiség, csapadékfajta), összevetés az előrejelzéssel, állatok viselkedésének megfigyelése időjárás-változást megelőzően, tapasztalatok rögzítése írásban, grafikonok, rajzok segítségével

Biológia

7-8. évfolyama

A biológia helye a természettudományos nevelésben

A biológia tanulása-tanítása továbbviszi a korábbi években elkezdett fogalmi fejlődés folyamatát, elmélyíti és rendszerezi a kulcsfogalmak köré szervezett elméleti tudást. Eszközöket ad a tanulók kezébe, amelyekkel a körülöttük lévő élővilágot tanulmányozhatják, meggyőzi őket az így szerzett tudás megbízhatóságáról. A tanulók önmagukat mint biológiai lényt is vizsgálják, a sejtektől a szervrendszereken át a szervezet egészéig felépítve az emberi testről és szellemi, lélektani működéséről alkotott képüket. A tanulók képet kapnak a biológia kulcsfogalmairól, alapvető elméleteiről, de lehetőségük van az érdeklődésüknek megfelelő, elmélyültebb vizsgálódásra is, ami utat nyit az élettudományok és a hozzájuk kapcsolódó életpályák felé.

A biológia tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti

A tanulás kompetenciái: A biológiai megfigyelések és kísérletek alapján a tanuló átéli a tudásszerzés aktív folyamatát, míg a tudás alkalmazhatóságának tapasztalata az önirányító tanulás képességét erősíti. Tantárgyhoz kapcsolódó, napról napra frissülő információk keresése, az ezekre a forrásokra épített tanulás fejleszti az önálló tanulás képességét.

A kommunikációs kompetenciák: A természet megfigyelése és a tapasztalatok megfogalmazása fejleszti a tanuló szókincsét, anyanyelvi kifejezőkészségét. Az élő rendszerek

és életjelenségek ábrák, képek, mozgóképek formájában is vizsgálhatók, ez fejleszti a képzeletet, a képek és a nyelvi kifejezésmódok közötti átalakítás képességét. A csoportos, interaktív tanulási helyzetek a vélemények felszínre hozását, a tudás közös építését és megosztását segítik.

A digitális kompetenciák: A közvetlen tapasztalatszerzés mellett a tanuló digitális forrásokból szerezhet információkat a természeti környezetéről. A könyvtári és egyéb adatbázisokban végzett célzott keresése kiegészül a tárolás, rendezés és átalakítás műveleteivel. Megfelelő tanári támogatással a tanuló maga is alkotóvá válhat, személyre szabott tananyagokat hozhat létre, eredményeit megoszthatja társaival.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A biológiai vizsgálatok során a tanuló alkalmazza az analitikus és a szintetizáló gondolkodás műveleteit, összehasonlítja a különféle állapotokat és következtet a változások, folyamatok és egyensúlyok kialakulására. Az elvégzett megfigyelések és kísérletek számos egyedi jelenséget tárnak fel, ezek tanulságainak levonásához az induktív gondolkodás képességét is fejleszteni kell. A megismert biológiai elméletek alkalmazása többféle kontextusban, pl. a fenntarthatóság, a biotechnológia vagy az egészség összefüggésében, deduktív gondolkodás útján történhet. A biológiai jelenségek leírása gyakran csak statisztikai szemlélettel lehetséges, a sokféleségben rejlő azonosságok és különbségek összehasonlítása az analógiás gondolkodást fejleszti. Az élet egymásra épülő szerveződési szintjeinek megértése rendszerszintű, komplex gondolkodást igényel.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: Az ember biológiai és társadalmi lény, a biológia tanulása hozzásegít e kettősség tudatos szemléletéhez. A tanuló felismeri az öröklött és a szerzett tulajdonságaiban rejlő lehetőségeit, a testi és szellemi képességek kibontakoztatásának személyes felelősségét. Az önismeret fejlesztését szolgálják az interaktív tanulási formák, a fejlesztő szemléletű ön- és társértékelés. A tanuláshoz nyújtott megfelelő tanári támogatás, az egymástól tanulás növeli a közösségi összetartozás érzését, a segítség adásának és elfogadásának képességét.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: Az élő természeti környezetből érkező érzelmi hatások befogadása, ezek kreatív alkotásokban történő kifejezése segíti a biológia nevelési céljainak elérését.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A mezőgazdaság, az élelmiszeripar, az orvostudomány és a gyógyszeripar a folyamatos innovációra épül, az erre való felkészítés a biológia tanulásának is feladata.

7. évfolyam

Éves óraszám: 54 óra (51 óra+3 gyakorló óra)

Heti óraszám: 1,5 óra

Témakör neve	óraszám
A biológia tudománya	3
Az élet kialakulása és szerveződése	5
Az élővilág fejlődése	5
Az élővilág országai	9
Bolygónk élővilága	10
Életközösségek vizsgálata	9
A természeti értékek védelme	5
Az élővilág és az ember kapcsolata, fenntarthatóság	8

TÉMAKÖR: A biológia tudományának céljai és vizsgálati módszerei

ÓRASZÁM: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- útmutató alapján, másokkal együttműködve kísérleteket hajt végre, azonosítja és beállítja a kísérleti változókat, a kapott adatok alapján következtetéseket fogalmaz meg;
- a vizsgált biológiai jelenségekkel kapcsolatos megfigyeléseit, következtetéseit és érveit érthetően és pontosan fogalmazza meg, ezeket szükség esetén rajzokkal, fotókkal, videókkal egészíti ki.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a biológia tudományának kutatási céljait, elismeri a tudósok munkáját és felelősségét, képet alkot a biológia fejlődéséről, érti a jelenkori kutatások jelentőségét;
- érti és példákkal igazolja, hogy a tudományos elképzelések az adott kor tudásán és világnézetén nyugszanak, fejlődésük és cseréjük a megismerési folyamat természetes jellemzője;
- a biológiai jelenségekkel kapcsolatban kérdéseket, előfeltevéseket fogalmaz meg, tudja, hogy ezek akkor vizsgálhatók tudományosan, ha lehetőség van a bizonyításra vagy cáfolatra;
- tisztában van a mérhetőség jelentőségével, törekszik az elérhető legnagyobb pontosságra, de tisztában van ennek korlátaival is;
- megkülönbözteti a bulvár, a népszerűsítő és a tudományos típusú közléseket, médiatermékeket, törekszik a megtévesztés, az áltudományosság leleplezésére.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A Föld élővilágának teljességét magában foglaló bioszféra fogalmának értelmezése, megismerésének és védelmének a biológia kutatási céljaként való azonosítása

A biológia kutatási céljainak megismerése, néhány jelentős felismerés és felfedezés történeti bemutatása, értékelése

A biológiai ismeretek gyarapodásának a technológiai és gazdasági fejlődéssel való összefüggésének felismerése, az emberi életmódra gyakorolt hatásának értékelése

A természettudományos vizsgálatok feltételeinek és alapvető módszereinek elvi ismerete, gyakorlati alkalmazásuk megalapozása

A tényekre alapozottsággal kapcsolatos igény megszilárdítása, az általános, manipulatív közlések és a tudományos források közötti különbségtétel

FOGALMAK

bioszféra, élettudományok, tudományos probléma, hipotézis, kísérlet, kísérleti változó, rendszer, környezet, szerveződési szint, tudományos közlemény, általános

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Kiselőadások, poszterek készítése az élettudományok és az orvoslás történetének egy-egy nevezetes személyiségéről, az ókortól napjainkig (Pl. Arisztotelész, Galenus, Linné, Darwin, Watson és Crick)
- Rövid beszámolók készítése az utóbbi évtizedekben orvosi Nobel-díjjal elismert, biológiai kutatásokkal megalapozott felfedezésekről (témák, kutatók, alkalmazások), beszélgetés a jelentőségükről
- A modern biológiai kutatások és a biotechnológia területeit és alkalmazási lehetőségeit bemutató kiselőadások, poszterek készítése, ezekkel kapcsolatos vélemények gyűjtése, megfogalmazása és megvitatása
- A tudományos és a hétköznapi megfigyelés különbségeinek bemutatása konkrét példákon keresztül
- Áltudományos hírek gyűjtése a médiából és azok tudományos tényekre alapozott cáfolata
- Kisfilmek megtekintése a biológia tudomány részterületeiről, a modern biológiáról

TÉMAKÖR: Az élet kialakulása és szerveződése

ÓRASZÁM: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- alapfokon alkalmazza a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, azonosítani tudja egy biológiai rendszer részeit, kapcsolatait és funkcióit, érti a csoportképzés jelentőségét, a tanult csoportokba besorolást végez;

biológiai rendszerekkel, jelenségekkel kapcsolatos képi információkat szóban vagy írásban értelmez, alkalmazza a vizualizálás, az ábrákban való összefoglalás módszerét.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

tényekre alapozott érveket fogalmaz meg a baktériumok jelentőségével kapcsolatban, értékeli egészségügyi, környezeti és biotechnológiai jelentőségüket; vázlatrajz, fotó vagy mikroszkópos megfigyelés alapján felismeri és megnevezi a sejtmagvas sejttípus legfontosabb alkotórészeit, megfogalmazza a sejtekben zajló életfolyamatok lényegi jellemzőit;

képek, videók és mikroszkópos megfigyelések alapján összehasonlítja a növényi és az állati sejtek felépítését és működését, példák alapján értelmezi az egysejtű életmód jellegzetességeit; érti a többsejtűek szerveződési típusainak különbségét, szerepét a fajok elterjedésében és a köztük kialakult munkamegosztásban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A mikroszkópok működési elvének megismerése, a használat készségének fejlesztése

A mikroorganizmusok és a földi élet kialakulása közötti kapcsolat felismerése, a földi anyagforgalmi ciklusokban játszott szerepük értelmezése

A biológiai energiaforrás szerepének megértése, típusainak megkülönböztetése

A növényi és az állati sejt típusok összehasonlítása, anyagcseretípusok megkülönböztetése az energia- és a szénforrás alapján

FOGALMAK

fénymikroszkóp, sejt, sejtalkotó, baktérium, biológiai információ, gén, anyagcsere, szénforrás, energiaforrás, fotoszintézis, légzés, egysejtű, telep, szövet

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Fénymikroszkóp beállítása, egysejtűek megfigyelése természetes vízmintában vagy tenyészetben, növényi szövetpreparátumok készítése, állati szövetmetszetek vizsgálata, a látottak rögzítése rajzban, mobiltelefonnal és rövid szöveges leírással
- Fénymikroszkópos sejtalkotók ábrázolása állati és/vagy növényi sejt rajzán
- A sejtek felépítését és működését bemutató animációk, videók keresése, a látottak megbeszélése, összefoglalása
- A sejt felépítését és működését értelmező, a tanulók meglévő tudására épülő analógiák keresése és megbeszélése (pl. vár, város, gyár), rajzos vázlat készítése
- A baktériumok sokféle biológiai szerepének bemutatása konkrét példákon keresztül
- Papucsállatka-tenyészet készítése és vizsgálata
- Növényi és állati sejtmodell készítése néhány alapvető különbség hangsúlyozásával

TÉMAKÖR: Az élővilág fejlődése

ÓRASZÁM: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- alapfokon alkalmazza a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, azonosítani tudja egy biológiai rendszer részeit, kapcsolatait és funkcióit, érti a csoportképzés jelentőségét, a tanult csoportokba besorolást végez;

digitális eszközökkel képeket, videókat, adatokat rögzít, keres és értelmez, kritikus és etikus módon használ fel, alkotásokat készít;

önállóan vagy másokkal együttműködve kivitelez tanulási projekteket.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

a biológiai problémák vizsgálatában figyelembe veszi az evolúciós fejlődés szempontjait, a földtörténeti időskálán el tudja helyezni ennek mérföldköveit, érti, hogy a mai emberi faj is az evolúció során alakult ki;

értelmezi a rátermettséget és a természetes szelekció fogalmát, tudja, hogy azt a véletlenszerű események és az önszerveződés is befolyásolhatja;
elfogadja, hogy minden ember egy fajhoz tartozik és a nagyrazsok értékükben nem különböznek, a biológiai és kulturális örökségük az emberiség közös kincse.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az evolúciós idődimenziók felmérése, élőlények sokféleségét kialakító mechanizmusok megértése, a természetes szelekció, valamint a semleges folyamatok jelentőségének felismerése

Az élővilág sokféleségének értékelése

Az élővilág fejlődését befolyásoló tényezők elemzése, az alkalmazkodással összefüggő változások azonosítása néhány példán keresztül

Az állatvilág fejlődése és az emberi evolúció közötti kapcsolat felismerése, a kutatás és bizonyítás módszereinek áttekintése

Az emberi evolúció főbb lépéseinek (agyterfogat, testtartás, tűz- és eszközhasználat, viselkedés, kommunikáció) azonosítása

Rendszerelemzési képesség megalapozása, a felépítés és működés, valamint a rendszer és környezet kapcsolatok biológiai vizsgálatokkal összefüggő jelentőségének megértése

FOGALMAK

evolúció, természetes kiválasztódás, alkalmazkodás, rátermettséget, fajok sokfélesége, emberi evolúció, ősemberek, nagyrazsok, Homo sapiens

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Az élővilág fejlődését bemutató időszalag készítése, a fontosabb mérföldkövek megjelenítése
- A környezet és az élőlények testfelépítése, életmódja közötti összefüggést bemutató példák elemzése, az alkalmazkodás tényezőinek és konkrét módjainak megfogalmazása
- A nagyrazsok képviselőinek testfelépítése és a környezethez való alkalmazkodás közötti összefüggések bemutatása
- Emberelődők testfelépítését (csontváz, testalkat, végtagok, koponya) bemutató rajzok, rekonstrukciók összehasonlítása, a különbségek azonosítása, a fejlődési folyamat néhány jellemzőjének megfogalmazása
- Az emberré válás folyamatát bemutató videó elemzése

TÉMAKÖR: Az élővilág országai

ÓRASZÁM: 9 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- alapfokon alkalmazza a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, azonosítani tudja egy biológiai rendszer részeit, kapcsolatait és funkcióit, érti a csoportképzés jelentőségét, a tanult csoportokba besorolást végez;

biológiai rendszerekkel, jelenségekkel kapcsolatos képi információkat szóban vagy írásban értelmez, alkalmazza a vizualizálás, az ábrákban való összefoglalás módszerét.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

alaktani jellemzők összehasonlítása alapján felismer néhány fontosabb növény- és állatcsoportot, ezekben besorolást végez;
konkrét példák vizsgálata alapján összehasonlítja a gombák, a növények és az állatok testfelépítését, életműködéseit és életmódját, ennek alapján érvel az önálló rendszertani csoportba sorolásuk mellett.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az élőlények sokféleségében való eligazodás szükségességének és módszereinek azonosítása, a hierarchia és a leszármazási rokonság elvének felismerése

A gombák, a növények és az állatok külön országba sorolása melletti érvek megfogalmazása, fontosabb rendszertani csoportjaik alaktani és szervezettani jellemzése, néhány példafaj bemutatása

Kirándulások, természetben végzett megfigyelések során élőlénycsoportok, fajok azonosítása határozókönyvek és mobilapplikációk segítségével

FOGALMAK

fejlődéstörténeti rendszer, rendszertani kategóriák, faj, kettős nevezéktan, virágtalan növények, virágos növények, férgek, ízeltlábúak, puhatestűek, és a gerincesek osztályai

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Növény- és állatismeret segédkönyv (vagy hasonló kézikönyvek), mobiltelefon-applikációk és weboldalak keresése, használati módjuk tanulmányozása
- Növény és/vagy állatfajok rendszertani besorolását ábrázoló diagramok rajzolása (pl. halmazábra, fogalomtérkép, táblázat)
- Az élővilág országait bemutató törzsfa rajzolása, rövid jellemzések készítése az egyes országokról
- Kiselőadás Darwin és Linné munkásságáról
- A természetes és mesterséges rendszerezés összehasonlítása különböző feladatokkal, élőlények elnevezése játékos feladatokkal
- Mikroorganizmusok (planktonikus élőlények) és telepes élőlények mikroszkópos vizsgálata, a tapasztalatok rajzos rögzítése
- Fajok felismerése terepgyakorlaton, fajlista készítése a közvetlen környezetben
- Kiselőadás a gombaszedéssel és -fogyasztással kapcsolatos tudnivalókról
- Virágtalan, valamint egy- és kétszikű növények vizsgálata, a tapasztalatok rajzos rögzítése
- Gyűrűsférgek, puhatestűek, ízeltlábúak vizsgálata, tapasztalatok rajzos rögzítése
- Kiselőadás összeállítása az állatvilág „legjeiről”

TÉMAKÖR: Bolygónk élővilága

ÓRASZÁM: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- leírások, fotók, ábrák, filmek alapján értelmezi és bemutatja az élőlények környezethez való alkalmazkodásának jellegzetes módjait és példáit.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- alapfokon ismeri a földrészek, óceánok legjellegzetesebb növény- és állatfajait;
- a földrészek természetes növényzetét ábrázoló tematikus térképek, fényképek, ábrák segítségével azonosítja bolygónk biomjait;
- néhány jellegzetes faj példáján keresztül felismeri a kontinensek éghajlati övezetei, kialakult talajtípusai és az ott élő növényvilág közötti kapcsolatokat;
- néhány jellegzetes faj példáján keresztül felismeri a kontinensek jellegzetes növényei és az ott élő állatvilág közötti kapcsolatot;
- néhány tengeri növény- és állatfaj megismerése során felismeri, hogy bolygónk legnagyobb életközössége a világtengerekben él.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Bolygónk nagy életközösségeinek azonosítása tematikus térképen, a kontinensek néhány jellegzetes növény- és állatfajának megismerése
- Az élőlények testfelépítése, életmódja, életciklusa és a biom ökológiai feltételei közti kapcsolat elemzése
- Az európai magashegységekben kialakuló függőleges zonalitás okainak megértése, néhány jellegzetes életközösség, faj azonosítása
- Óceánok, tengerek és édesvízi életközösségek néhány jellegzetes élőlényének megismerése
- Táplálkozási láncok és hálózatok összeállítása a biomok élőlényeiből
- A fajok elterjedését, annak változását befolyásoló tényezők konkrét példák alapján történő elemzése
- Rendszerelemzési képesség megalapozása, a felépítés és működés, valamint a rendszer és környezet kapcsolatok biológiai vizsgálatokkal összefüggő jelentőségének megértése

FOGALMAK

tápláléklánc, táplálékhálózat, elterjedési terület, éghajlati övezet, biomok, vízi életközösségek, függőleges zonalitás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A kontinensek élővilágát bemutató természetfilmek feladatlapos elemzése, a látottak megbeszélése
- A kontinensek, éghajlati övek jellemző életközösségeit bemutató tematikus térképek rajzolása, poszterek készítése
- Adatok gyűjtése a környezeti tényezők és az élőlények testfelépítése, életmódja közötti összefüggésről, ezek alapján néhány jellegzetes példa bemutatása
- Tűrőképességi görbék elemzése, az elterjedés és a környezeti igények közötti kapcsolat vizsgálata
- Táplálkozási piramis/hálózat rajzolása a biomokra jellemző élőlényekről kapott vagy gyűjtött információk alapján
- Növényföldrajzi és állattani elterjedési térképek értelmezése, összehasonlítása, a változások okainak és lehetséges következményeinek megbeszélése
- A bioszférát, a biomokat kutató természettudósok (pl. Balogh János, Jacques-Yves Cousteau, Yann Arthus-Bertrand, Sir David Attenborough) filmrészleteinek megtekintése, megbeszélése

TÉMAKÖR: Életközösségek vizsgálata

ÓRASZÁM: 9 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- leírások, fotók, ábrák, filmek alapján értelmezi és bemutatja az élőlények környezethez való alkalmazkodásának jellegzetes módjait és példáit;
- a vizsgált biológiai jelenségekkel kapcsolatos megfigyeléseit, következtetéseit és érveit érthetően és pontosan fogalmazza meg, ezeket szükség esetén rajzokkal, fotókkal, videókkal egészíti ki;
- önállóan vagy másokkal együttműködve kivitelez tanulási projekteket.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- másokkal együttműködve vizsgál környezetében található életközösségeket, az elkészített rajzok, fotók, videók és adatok alapján elemzi az élettelen környezeti tényezők és az élőlények közötti kapcsolatokat;
- életközösségek vizsgálata, valamint ábrák, animációk alapján magyarázza az életközösségekben zajló anyagforgalom folyamatát, felismeri az élőlények közötti táplálkozási kapcsolatokat, táplálkozási piramist szerkeszt;
- leírások, filmek és saját megfigyelései alapján elemzi az állatok viselkedésének alaptípusait, ezek lényegi jellemzőit konkrét példák alapján bemutatja;
- esetleírások, filmek és saját megfigyelései alapján felismeri az adott életközösségek biológiai értékeit, értékeli a lakókörnyezetében található életközösségek környezeti állapotot és életminőséget javító hatását.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az élettelen környezeti tényezők és az élőlények közötti kölcsönhatások azonosítása, környezeti igény és tűrőképesség vizsgálata

A levegő, a víz és a talaj minőségi jellemzőinek vizsgálata, főbb típusainak megkülönböztetése, természetes összetevők és szennyezők azonosítása, mérési adatok értelmezése

Az élőhely fogalmának ismerete, jellemzőinek és típusainak vizsgálatokban történő azonosítása, az élőhelyi környezethez való alkalmazkodás módjainak és példáinak elemzése

Az életközösségek rendszerként való értelmezése, a kölcsönhatások és hálózatok vizsgálatokban történő felismerése, ciklikus és előrehaladó változási folyamatok azonosítása

Az indikátorszervezetek jelentőségének megértése, felismerésük és alkalmazásuk a konkrét vizsgálatokban

FOGALMAK

életközösség, élőhely, környezeti igény, tűrőképesség, indikátorszervezet, populációs kölcsönhatás, évszakos és napi változási ciklus, társulások fejlődése, szukcesszió

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egyszerű levegőminőség- (pl. ülepedő por), vízminőség- (pl. gyorstesztek, algák és egysejtűek megfigyelése) és talajvizsgálatok (pl. szemcseméret, víztartalom, pH) elvégzése, mintavétel és elemzés
- Az intézmény közelében lévő természetes vagy természetközeli életközösség rendszeres megfigyelése, adatok gyűjtése, elemzése. Természetes életközösségek vizsgálata

kirándulás, erdei iskola keretében, természettudományos, természetvédelmi és művészeti tevékenységek (fotózás, rajzolás, tárgykészítés) ötvözése

- Kiállítás, bemutatónap szervezése, a terepen végzett vizsgálatok és az alkotómunka eredményeinek megosztása az intézményen belül és (lehetőség szerint) a helyi közösségben
- Kiselőadás készítése idegenhonos inváziós növény- és állatfajokról
- Zuzmók elterjedésének vizsgálata az iskola környezetében, autóforgalommal terhelt és kevésbé forgalmas területen

TÉMAKÖR: A természeti értékek védelme

ÓRASZÁM: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- természetvédelmi, bioetikai, egészségműveltségi témákban tényekre alapozottan érvel, vitákban többféle nézőpontot is figyelembe vesz;
- a vizsgált biológiai jelenségekkel kapcsolatos megfigyeléseit, következtetéseit és érveit érthetően és pontosan fogalmazza meg, ezeket szükség esetén rajzokkal, fotókkal, videókkal egészíti ki;
- önállóan vagy másokkal együttműködve kivitelez tanulási projekteket.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- érti és elfogadja, hogy az élő természet rendelkezik olyan értékekkel, amelyeket törvényi eszközökkel is védeni kell, ismeri ennek formáit, felhívja a figyelmet az általa észlelt természetkárosításra;
- az életformák sokféleségét megőrzendő értéknek kezeli, felismeri a benne rejlő esztétikai szépséget, érvel a biológiai sokféleség veszélyeztetése ellen;
- tájékozódik a környezetében található védett fajokról, életközösségekről, ezek eszmei értékéről és biológiai jelentőségéről, ismeri a hazai nemzeti parkok számát, területi elhelyezkedését, bemutatja védendő életközösségeik alapvető jellemzőit;
- egységben látja az életközösségek múltbeli, jelenkori és várható jövőbeli állapotát, azok jövőbeli állapotára valószínűségi előrejelzést fogalmaz meg, felismeri és vállalja a jövőjük iránti egyéni és közösségi felelősséget.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A természetvédelem szükségessége melletti érvelés, az alkalmazható egyedi és rendszerszintű módszerek és szabályozási elvek ismerete

A gazdálkodás, a települések és az infrastruktúra fejlődése által előidézett, a természeti környezetre gyakorolt hatások azonosítása, konkrét példák adatokra alapozott, több szempontú értékelése

Az ökológiai elvek érvényesítési lehetőségeinek felismerése a gazdálkodás, az építészet, a tájmegőrzés vagy a turizmus esetében

Nemzeti parkjaink elnevezésének, területi elhelyezkedésének és sajátos biológiai értékeinek ismerete

A lakóhely közelében lévő védett területről önálló információ- és adatgyűjtés, a természetvédelemben való önkéntes szerepvállalásra való indíttatás erősítése
A védett faj, az eszmei érték fogalmának értelmezése konkrét példák alapján

FOGALMAK

tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, nemzeti park, védett faj, eszmei érték, ökoturizmus, ökogazdálkodás, urbanizáció, környezettudatosság

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A környezet- és természetvédelem jeles napjaihoz (pl. Föld napja, víz napja, madarak és fák napja, természetvédelmi világnap stb.) kapcsolódó iskolai programok szervezése, bekapcsolódás a helyi rendezvényekbe
- Szerepjáték, storyline (kerettörténet) feladat, strukturált vita valamely természetvédelemmel összefüggő probléma (pl. veszélyeztetett élőhelyek, fajok védelme) több szempontú elemzésére, a megoldási lehetőségek keresése
- Az iskola vagy a lakóhely közelében vállalható természetvédelmi önkéntes tevékenység megismerése
- A lakóhely természetvédelmi értékeinek és környezeti problémáinak bemutatása projektmunka keretében
- A hazai nemzeti parkok életközösségeit, jellegzetes élőlényeit bemutató kiselőadások, virtuális séták összeállítása
- Kirándulás valamely hazai nemzeti parkba, részvétel vezetett túrán, megfigyelés, fotózás, rajzolás, az eredményekből kiállítás rendezése

TÉMAKÖR: Az élővilág és az ember kapcsolata, fenntarthatóság

ÓRASZÁM: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- alapfokon alkalmazza a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, azonosítani tudja egy biológiai rendszer részeit, kapcsolatait és funkcióit, érti a csoportképzés jelentőségét, a tanult csoportokba besorolást végez;
- természetvédelmi, bioetikai, egészségműveltségi témákban tényekre alapozottan érvel, vitákban többféle nézőpontot is figyelembe vesz;
- önállóan vagy másokkal együttműködve kivitelez tanulási projekteket.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- kritikusan és önkritikusan értékeli az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatását, életvitelében tudatosan követi a természet- és környezetvédelem szempontjait;
- ismeri a növények gondozásának biológiai alapjait, több szempontot is figyelembe véve értékeli a növények, a növénytermesztés élelmezési, ipari és környezeti jelentőségét;
- kritikusan vizsgálja a haszonállatok tartási módjai és a fajra jellemző igények közötti ellentmondásokat, ismeri és érti a nagyüzemi technológiák és a humánus állattartási módok közötti különbségeket;
- példák alapján elemzi a globális környezeti problémák gazdasági és társadalmi összefüggéseit, a megelőzés, a kárcsökkentés és az alkalmazkodás stratégiáit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A biológiai sokféleség beszűkülését előidéző okok és a lehetséges veszélyek felismerése, az ellenük megtehető intézkedések példáinak elemzése

Az emberi populáció növekedésével, a települések és a gazdálkodás átalakulásával járó hatások konkrét példák alapján való elemzése, az élővilág változásával való összefüggésének vizsgálata

A fogyasztói létforma és a Föld véges erőforrásai közötti ellentmondás felismerése, a fenntarthatóság problémájának több szempontú elemzése

Az ökológiai gazdálkodás, a génmegőrzés biológiai alapjainak megteremtését és megőrzését szolgáló eljárások elvi ismerete, példákon alapuló bemutatása

Az éghajlatváltozási modellek által a bioszféra jövőjére adott előrejelzések értékelése, a megelőzés, hatáscsökkentés és alkalmazkodás módjainak áttekintése

FOGALMAK

biológiai sokféleség, fajgazdagság, fajtanemesítés, génmegőrzés, globális probléma, éghajlatváltozás, monokultúra, biogazdálkodás, tájgazdálkodás, fenntarthatóság

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Információgyűjtés, rajzos vázlat szerkesztése az intézménynek helyet adó település, az iskola környezetének jellegzetes gazdálkodási és településformáló tevékenységeiről
- A helyi szinttől a régió, a kontinensen át a globális szintig átívelő, a természetvédelemmel összefüggő esetek, példák keresése, az összefüggések feltárása

8.évfolyam

Éves óraszám: 54 óra (51 óra +3 gyakorló óra)

Heti óraszám: 1,5 óra

Az emberi szervezet I. – Testkép, testalkat, mozgásképeség	9
Az emberi szervezet II. – Anyagforgalom	13
Az emberi szervezet III. – Érzékelés, szabályozás	12
Szaporodás, öröklődés, életmód	10
Egészségmegőrzés, elsősegély	10
Összes óraszám:	54

TÉMAKÖR: Az emberi szervezet I. – Testkép, testalkat, mozgásképesség
ÓRASZÁM: 9 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- alapfokon alkalmazza a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, azonosítani tudja egy biológiai rendszer részeit, kapcsolatait és funkcióit, érti a csoportképzés jelentőségét, a tanult csoportokba besorolást végez;
- biológiai rendszerekkel, jelenségekkel kapcsolatos képi információkat szóban vagy írásban értelmez, alkalmazza a vizualizálás, az ábrákban való összefoglalás módszerét;
- a vizsgált biológiai jelenségekkel kapcsolatos megfigyeléseit, következtetéseit és érveit érthetően és pontosan fogalmazza meg, ezeket szükség esetén rajzokkal, fotókkal, videókkal egészíti ki;
- kiegyensúlyozott saját testképpel rendelkezik, figyelembe véve az egyéni adottságokat, a nem és a korosztály fejlődési jellegzetességeit, valamint ezek sokféleségét.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- az emberi test megfigyelése alapján azonosítja a főbb testtájakat és testrészeket, elemzi ezek arányait és szimmetriaviszonyait;
- felismeri az emberi bőr, a csontváz és a vázizomzat főbb elemeit, ezek kapcsolódási módjait, értelmezi a mozgási szervrendszer felépítése és az ember mozgásképessége közötti összefüggéseket;
- alapvető mozgástípusok és egyes sportok esetében elemzi a mozgásszervrendszer működésének jellemzőit, igyekszik ezeket fizikai fogalmakkal és elvekkel magyarázni;
- tudja, hogy a testünk alapfelépítése az evolúciós fejlődés eredménye, de az öröklött adottságaink az egyedfejlődés során formálódnak egyénivé, ebben nagy szerepet játszik az életmódunk is;
- felismeri a gyakorolt sportok testi és lelki fejlesztő hatását és a velük járó terheléseket, baleseti veszélyeket, tanácsokat fogalmaz meg ezek elkerülésére.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Tájékozódás az emberi testen, a testtájak és szervek elhelyezkedésének anatómiai irányok használatával történő bemutatása maketten vagy ábrán és a saját testen

Az emberi kültakaró szövettani rétegeinek azonosítása ábrákon, az egyes rétegek, szervek funkciójának ismertetése

A gerincoszlop tájékainak és részeinek megnevezése, a végtagok és függesztőöveik, a mellkas csontjainak megmutatása csontvázon vagy képeken és saját testen

A mozgásszervrendszerre jellemző főbb kötő-, támasztó- és izomszövet csoportok vizsgálata, a szerkezet és működés kapcsolatának értelmezése

A végtagok hajlító- és feszítőizmai elhelyezkedésének megmutatása, az arc izmainak összefüggésbe hozása a mimika és az artikuláció képességével

Sportok mozgásformáiról saját fotók és videók készítése, ezek elemzése a tanult anatómiai és biomechanikai elvek alapján

FOGALMAK

kültakaró, bőr(szövet), csont(szövet), koponyacsontok, gerincoszlop, csigolyák, bordák, a végtagok alapfelépítése, függesztőövek, izom(szövet), hajlító- és feszítőizmok, mimikai izmok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Az emberi test (férfi és női) anatómiáját bemutató videók, animációk, mobiltelefonos applikációk keresése, használata a testkép fejlesztésében
- Mikroszkópi metszetek (és/vagy mikrofotók) vizsgálata, rajzos vázlat készítése (pl. bőr, csont, izomszövet)
- A bőr rétegeinek megfigyelése állati szöveteken (pl. sertésszalonna), a bőr-, köröm- és hajjapolással kapcsolatos kiselőadások tartása
- A mozgásszervrendszer egyes részeinek felépítését és működését bemutató mozgatható makettek készítése (pl. kéz, kar)
- Csontok szöveti felépítésének és összetételének vizsgálata: mészkőtartalom savval történő, a fehérjetartalom égetéssel történő igazolása, a tapasztalatok rajzos rögzítése
- A gerincoszlop és a talpboltozat hajlatai jelentőségének vizsgálata, a tapasztalatok rajzos rögzítése
- Egyszerű biometriai mérések elvégzése saját testen és/vagy társakon, arányok, szimmetriaviszonyok, méreteloszlás (min., max., átlag) számítása, ábrázolása (bilaterális szimmetria, aranymetszés aránya)
- Vita a testképzavarok kialakulásának okairól, a kortársak, a média és a család szerepének elemzése
- Egyszerűbb biomechanikai elemzések elvégzése (pl. emelő elv szemléltetése, erők összegződése, gyorsulás stb.)

TÉMAKÖR: Az emberi szervezet II. – Anyagforgalom

ÓRASZÁM: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- alapfokon alkalmazza a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, azonosítani tudja egy biológiai rendszer részeit, kapcsolatait és funkcióit, érti a csoportképzés jelentőségét, a tanult csoportokba besorolást végez;
- útmutató alapján, másokkal együttműködve kísérleteket hajt végre, azonosítja és beállítja a kísérleti változókat, a kapott adatok alapján következtetéseket fogalmaz meg;
- biológiai rendszerekkel, jelenségekkel kapcsolatos képi információkat szóban vagy írásban értelmez, alkalmazza a vizualizálás, az ábrákban való összefoglalás módszerét.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ábrák, makettek alapján felismeri az ember anyagforgalmi szervrendszereinek fontosabb szerveit, a megismert külső és belső testkép alapján felidézi azok elhelyezkedését;
- szövegek, ábrák, folyamatvázlatok, videók és szimulációk alapján azonosítja a táplálkozási, keringési, légzési, kiválasztási szervrendszerek alapvető biológiai funkcióit, az életfolyamatok lépéseit;

- ismeri és megfelelő szempontok szerint értékeli az emberi szervezet állapotát, folyamatait jellemző fontosabb adatokat, azokat összefüggésbe hozza a testi és lelki állapotával, egészségével.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A belső szervek elhelyezkedésének anatómiai irányok használatával történő bemutatása maketten vagy ábrán és a saját testen

A táplálkozási szervrendszer főbb részeinek, a tápcsatornaszakaszok funkcióinak, a szakaszok szövettani és szervi felépítésének és működésének értelmezése, az emésztés és felszívódás folyamatának megértése

A tápanyagok élettani szerepének megértése, az energiatartalom és összetétel adatainak értelmezése

A légzőszervrendszer szövettani és szervi felépítésének, a légcseré- és a gázcserefolyamatok helyének és funkcióinak azonosítása, biológiai hátterének megértése

A szervezet folyadéktereinek és a keringési szervrendszer szerveinek azonosítása, biológiai funkciójának a felépítés és működés alapján való megértése

A vérkép, a vér összetételének jellemzése, a főbb alakos elemek és vérplazma funkcióinak azonosítása, a véralvadási folyamat kiváltó okainak és jelentőségének felismerése

A kiválasztó szervrendszer főbb feladatainak, szerveinek azonosítása, működési elvének megértése

FOGALMAK

tápcsatorna, tápanyag, emésztőnedv, felszívódás, máj, hasnyálmirigy, felső és alsó légutak, tüdő, légcseré és gázcseré, szív, szívciklus, értípusok, véralvadás, vérkép, vese, só- és vízháztartás, kiválasztás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Az emberi test belső szerveit bemutató makettek, torzók tanulmányozása
- Szövettani ábrák, fotók elemzése, humán szövettani metszetek mikroszkópos vizsgálata
- A táplálkozási szervrendszer működését bemutató folyamatvázlat rajzolása, az emésztés és felszívódás legfontosabb részfolyamatainak ábrázolása
- Élelmiszerek összetételi adatainak (címkéinek) gyűjtése, az adattípusok (tápanyagfajták, energiatartalom) értelmezése
- Étrendtervezéssel összefüggő társas feladatok tervezése, elvégzése (pl. rajzolt, fotózott alapanyagokból tányérok, menük összeállítása)
- A nyál és az epe emésztő szerepének vizsgálata, a tapasztalatok rajzban történő rögzítése
- Információk keresése a dohányzás káros hatásairól, a lehetséges egészségügyi kockázatok bemutatása, érvelés a saját és mások egészségmegőrzése mellett
- Donders-féle tüdőmodell és dohányzó gép PET palackból való elkészítése
- A szívciklust és az érrendszer működését bemutató animációk keresése, értelmezése
- Sertésszív boncolása, a tapasztalatok rajzban történő rögzítése
- A keringési és a légzési szervrendszer működésével összefüggő megfigyelések és egyszerűbb mérések, kísérletek elvégzése (pl. pulzusmérés, légzésszám, vitálkapacitás, kilélegzett levegő CO₂-tartalma)
- Sertésvese boncolása, a tapasztalatok rajzban történő rögzítése

- Dializáló készülék működési elvének megismerése, a művesekezelés lényegének közös értelmezése videó segítségével

TÉMAKÖR: Az emberi szervezet III. – Érzékelés, szabályozás

ÓRASZÁM: 12 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- alapfokon alkalmazza a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, azonosítani tudja egy biológiai rendszer részeit, kapcsolatait és funkcióit, érti a csoportképzés jelentőségét, a tanult csoportokba besorolást végez;
- biológiai rendszerekkel, jelenségekkel kapcsolatos képi információkat szóban vagy írásban értelmez, alkalmazza a vizualizálás, az ábrákban való összefoglalás módszerét;
- a vizsgált biológiai jelenségekkel kapcsolatos megfigyeléseit, következtetéseit és érveit érthetően és pontosan fogalmazza meg, ezeket szükség esetén rajzokkal, fotókkal, videókkal egészíti ki.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ábrák, makettek alapján felismeri az ember ideg- és hormonrendszerének fontosabb szerveit, a megismert külső és belső testkép alapján felidézi azok elhelyezkedését;
- szövegek, ábrák, folyamatvázlatok, videók és szimulációk alapján azonosítja az ideg- és hormonrendszer alapvető biológiai funkcióit, értelmezi a szabályozás elvét;
- felismeri, hogy az immunrendszer is információkat dolgoz fel, azonosítja a rendszer főbb szerveit, sejtjes elemeit és kémiai összetevőit;
- ismeri és megfelelő szempontok szerint értékeli az emberi szervezet állapotát, folyamatait jellemző fontosabb adatokat, azokat összefüggésbe hozza a testi és lelki állapotával, egészségével.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az idegrendszer feladatának, működési módjának megértése, a központi és környéki idegrendszer, a gerincvelő és az agyvelő felépítésének vázlatos ismerete, az akaratlagos és a vegetatív szabályozási módok megkülönböztetése

Az érzékelési képességek (látás, hallás, kémiai és mechanikai érzékelés) és az ezeknek megfelelő érzékszervek felépítésének és működésének megértése

A hormonrendszer feladatának, működési módjának megértése, a főbb hormontermelő szervek azonosítása, a termelt hormonok hatásainak bemutatása, az idegi és a hormonális szabályozás kapcsolatának megértése

Az immunrendszer és a keringési szervrendszer közötti kapcsolat felismerése, a védekezésben szerepet játszó fontosabb sejtípusok és kémiai anyagok azonosítása, a veleszületett és szerzett immunitás megkülönböztetése

A védőoltások működési módjának megértése, az egyéni és a közösségi egészség megőrzésében játszott szerepük értékelése

FOGALMAK

központi és környéki idegrendszer, gerincvelő, érző- és mozgatópálya, reflex, belső elválasztású mirigy, hormon és receptor, agyalapi mirigy, pajzsmirigy, mellékvese, nemi mirigyek és hormonjaik, immunrendszer, veleszületett és szerzett immunitás, védőoltás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Az agy és a gerincvelő szöveti felépítését, elhelyezkedését, felépítését bemutató ábrák, fotók, makettek, animációk, mobiltelefonos applikációk elemzése, a főbb részek azonosítása
- Gerincvelői reflexet bemutató animációk keresése, a részek azonosítása, a működés megbeszélése
- A szem és a fül felépítését és működését (látás, hallás, helyzet- és mozgásérzékelés) bemutató animációk keresése, megbeszélése
- A látáshibák típusait bemutató ábrák, animációk összehasonlítása, a javítási lehetőségek (pl. szemüvegek) megbeszélése
- Halláskárosodást okozó hatásokat, veszélyeket bemutató információk keresése, érvelés a halláskárosodás megelőzése mellett
- A szem működésével kapcsolatos egyszerű vizsgálatok: pupilla – szemlencse működése, térlátás – szintévesztés vizsgálata
- A hallással kapcsolatos egyszerű vizsgálatok: hallásküszöb, frekvenciatartomány, térbeliség
- Kémiai ingerek érzékelésével kapcsolatos egyszerű vizsgálatok: a négy alapíz érzékelése, szaglásvizsgálat
- Bőrzérezéssel kapcsolatos egyszerű vizsgálatok: testrészek tapintópont sűrűség vizsgálata, hideg- és melegpontok vizsgálata
- Összefoglaló táblázat szerkesztése a belső elválasztású mirigyekről, fontosabb hormonjaikról és azok hatásairól, a működési zavarok tüneteiről
- Az immunrendszer működését bemutató rajzfilm megnézése, válaszolás feladatlapos kérdésekre
- Információk keresése a Magyarországon kötelező védőoltásokról, az egyéni és a közösségi védettség fogalmának, kapcsolatának megbeszélése

TÉMAKÖR: Szaporodás, öröklődés, életmód

ÓRASZÁM: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- biológiai rendszerekkel, jelenségekkel kapcsolatos képi információkat szóban vagy írásban értelmez, alkalmazza a vizualizálás, az ábrákban való összefoglalás módszerét;
- az egészséggel, életmóddal foglalkozó weboldalak, tematikus médiaforrások információit kritikusan elemzi, igyekszik tudományos bizonyítékokra alapozott híreket, érveket és tanácsokat elfogadni;
- tényekkel igazolja a testi és lelki egészség közötti kapcsolatot, tud ennek egyéni és társadalmi összefüggéseiről, érvel az egészségkárosító szokások és függőségek ellen.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- azonosítja az emberi egyedfejlődés főbb szakaszait, bemutatja az emberi nemek testi különbözőségének kialakulását, tisztában van a felelős szexuális magatartás ismérveivel, értékeli a szexualitás egyéni életviteli és párkapcsolati jelentőségét;
- értékeli a személyi és környezeti higiénia egészségmegőrzéssel kapcsolatos jelentőségét, ennek alapelveit személyes környezetében is igyekszik alkalmazni, egyéni képességeihez mértén tisztán, rendben tartja környezetét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A női és a férfi nemiszervrendszer külső és belső felépítésének elemzése képek, ábrák alapján, a női és férfi másodlagos nemi jellegek kialakulásának bemutatása

A másodlagos nemi jellegek kialakulását bemutató ábrák, animációk tanulmányozása, a fejlődési folyamat időbeli jellegzetességeinek és egyéni eltéréseinek megbeszélése

Az ivarsejtek képződési helyének azonosítása, a tulajdonságok átörökítésében és a változékonyság biztosításában játszott szerepük magyarázása

A megtermékenyítés feltételeinek ismerete, a fogamzásgátló módszerek működésének megértése

A fogamzástól a születésig tartó magzati fejlődés főbb jellemzőinek és feltételeinek ismerete, a szülés fő szakaszainak és körülményeinek megbeszélése

A gének szerepének felismerése, az utódnemzedékek kialakulására vezető genetikai folyamatok egyszerű öröklésmenetek példáján történő elemzése

A testi és a nemi kromoszómák megkülönböztetése, a nem meghatározásában játszott szerepük ismerete, a nemhez kapcsolt öröklődés néhány példájának áttekintése

Annak felismerése, hogy az ember öröklött hajlamainak kifejeződését a környezet is befolyásolja, ezért a tudatosabb életmóddal magunk is tehetünk egészségünkért

A felelős szexuális magatartás jellemzőinek ismerete, a szexualitás egyéni életviteli és párkapcsolati jelentőségének értékelése.

FOGALMAK

női és férfi ivarszervek, nemi jellegek, hímvarsejt és petesejt, gén, kromoszóma, minőségi és mennyiségi tulajdonság, öröklésmenet, megtermékenyítés, embrió, magzati fejlődés, szülés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Az emberi nemek anatómiai különbségeit (elsődleges és másodlagos nemi jellegek) bemutató képek, animációk, mobiltelefonos applikációk tanulmányozása, a különbségek megfogalmazása
- A nemi érés folyamatáról, egyéni eltéréseiről szóló információk keresése, vélemények megvitatása
- A megtermékenyítést és a magzati fejlődést bemutató fotósorozatok, animációk és videók tanulmányozása, ezek alapján folyamatvázlat készítése, rajzolása
- Ábrák elemzése a szülés folyamatáról
- Családi öröklésmeneteket bemutató ábrák, képek, családfák elemzése, a hasonlóságok és különbségek megfogalmazása egy-egy példán
- Genetikai betegségeket bemutató esettanulmányok megbeszélése, az esetek közötti hasonlóságok és különbségek megfogalmazása

TÉMAKÖR: Egészségmegőrzés, elsősegély

ÓRASZÁM: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- az egészséget személyes és közösségi értéként értelmezi, érdeklődik az egészségmegőrzéssel kapcsolatos információk iránt, mérlegeli azok tudományos hitelességét, kritikusan kezeli a gyógyszerekkel, gyógyászattal kapcsolatos reklámokat;
- tényekkel igazolja a testi és lelki egészség közötti kapcsolatot, tud ennek egyéni és társadalmi összefüggéseiről, érvel az egészségkárosító szokások és függőségek ellen;
- az egészséggel, életmóddal foglalkozó weboldalak, tematikus médiaforrások információit kritikusan elemzi, igyekszik tudományos bizonyítékokra alapozott híreket, érveket és tanácsokat elfogadni;
- értékeli a személyi és környezeti higiénia egészségmegőrzéssel kapcsolatos jelentőségét, ennek alapelveit személyes környezetében is igyekszik alkalmazni, egyéni képességeihez mérten tisztán, rendben tartja környezetét;
- természetvédelmi, bioetikai, egészségműveltségi témákban tényekre alapozottan érvel, vitákban többféle nézőpontot is figyelembe vesz.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a szív- és érrendszeri betegségek kockázati tényezőit, igyekszik tudatosan alakítani étkezési szokásait, törekszik az életmódjának megfelelő energia- és tápanyagbevitelre, a normál testsúly megőrzésére;
- ismeri a kórokozó, a fertőzés és a járvány fogalmait, megkülönbözteti a vírusos és bakteriális fertőző betegségeket, felismeri az antibiotikumok helyes használatának fontosságát;
- tudja, hogy a daganatos betegségek kialakulását az életmód és a környezet is befolyásolja, és hogy gyógyításuk esélyét a korai felismerés nagymértékben növeli;
- érti az orvosi diagnosztikai eljárások célját, ismeri azok alapelvét és néhány főbb módszerét, értékeli a megfelelő diagnózis felállításának jelentőségét;
- felméri a baleseti sérülések kockázatait, igyekszik ezeket elkerülni, a bekövetkezett balesetek esetében felismeri a sérülés, vérzés vagy mérgezés jeleit, ezekről megfelelő beszámolót tud adni;
- a bekövetkezett balesetet, rosszulletet felismeri, segítséget (szükség esetén mentőt) tud hívni, valamint a tőle elvárható módon (életkori sajátosságainak megfelelően) elsősegélyt tud nyújtani: a sérült vagy beteg személy ellátását a rendelkezésre álló eszközökkel vagy eszköz nélkül megkezdeni (sebellátás, vérzéscsillapítás, eszméletlen beteg ellátása, szabad légút biztosítása);
- tudja alkalmazni az alapszintű újraélesztést mellkaskompressziók és lélegeztetés (CPR) kivitelezésével, felismeri ennek szükségességét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A szív- és érrendszeri betegségek kockázati tényezőinek azonosítása, megelőzési lehetőségeinek megvitatása

Az életkor, az életmód és a táplálkozás közötti összefüggések felismerése, az egészséges és kiegyensúlyozott táplálkozás alapvető elveinek ismerete

A rendszeres testmozgás és az egészség megőrzése közötti összefüggés, a mozgásszegény életmód okozta egészségügyi kockázatok felismerése

A kórokozó, a fertőzés, a járvány és higiénia fogalmai közötti összefüggések feltárása esettanulmányok alapján, a megelőzés érdekében megtehető lépések biológiai alapjainak értelmezése

A higiénia és a fertőző betegségek megelőzése közötti összefüggés felismerése, a rendszeres és helyes tisztálkodással, valamint a lakó- és munkakörnyezet tisztántartásával kapcsolatos elvek és módszerek elsajátítása

Az antibiotikumok betegségek elleni hatásosságának elmagyarázása, annak megértése, hogy a helytelen antibiotikum-használat felgyorsítja az ellenálló baktériumok kialakulását

A daganatos betegségek környezeti és életmódbeli kockázati tényezőinek áttekintése, a megelőzés lehetőségeinek megvitatása, a személyre szabott terápia jelentőségének felismerése

Az orvosi szűrővizsgálatok és diagnosztikai eljárások céljainak azonosítása egy-egy példán keresztül, annak értékelése, hogy a diagnózis az orvos egészségügyi-jogi érvényű felelős nyilatkozata a személy egészségi állapotáról

Az elsősegélynyújtás lépéseinek elvi ismerete, szimulációkkal történő gyakorlása, szükség esetén alkalmazása, a sérült vagy beteg személy ellátásának (sebellátás, vérzéscsillapítás, eszméletlen beteg ellátása, szabad légút biztosítása) megkezdése a rendelkezésre álló eszközökkel vagy eszköz nélkül

Az alapszintű újraélesztést szükségessé tevő helyzet felismerése, mellkaskompressziókkal történő alkalmazása

FOGALMAK

fertőzés, járvány, stressz, rákkeltő anyag/hatás, személyi higiénia, ételmiszer-összetétel és -minőség, lelki egészség, függőség, szűrővizsgálat, diagnosztikai eljárások, elsősegélynyújtás, alapszintű újraélesztés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Népegészségügyi adatsorok, grafikonok értelmezése (pl. szív- és érrendszeri betegségek, rákstatistikák, fertőző betegségek), a bemutatott helyzettel összefüggő értékelések megfogalmazása
- Egészségnap szervezése, egészségmegőrzési tanácsadó szakértők meghívása, videóinterjúk készítése
- Különböző ételmiszerek összetételét felsoroló információs anyagok összegyűjtése, összehasonlítása
- Életkornak megfelelő étrendek összeállítása, iskolai kóstoló és/vagy vásár rendezése egyszerűen elkészíthető, egészséges ételekből (büféáruk, sütemények)
- Járványok, egyes fertőző betegségek történetéről szóló kiselőadások, házi dolgozatok készítése
- Napjaink egyes nagyobb járványairól szóló esettanulmányok, filmek elemzése, a tanulságok megbeszélése
- Alapvető elsősegélynyújtási ismeretek alkalmazásának gyakorlati bemutatása (pl. vérzések, gyakori roszullétek, égési sérülések, sportbalesetek esetén)

- Az egészséges életmód betegségmegelőzésben játszott szerepének bemutatása konkrét betegségcsoportok példái alapján

Földrajz

7-8.évf.

A földrajzoktatás ebben a képzési szakaszban kiemelten fontosnak tartja a személyes érdeklődés felkeltését a szűkebb, majd a tágabb környezetünk, illetve az alapfokú nevelési-oktatási szakasz végére a bolygónk egészét érintő földrajzi jelenségek, folyamatok, problémák megismerése és megértése iránt. További célja, hogy kialakítsa az önálló földrajzi tudásbővítés igényét és képességét, mert a tanulók egy jelentős részének nincs lehetősége a földrajzi ismeretek intézményi keretek között történő további bővítésére. Az egyes témák feldolgozásánál fontos szempont, hogy gyakorlati, a mindennapi életben hasznosítható ismeretek elsajátításával és képességek kialakításával történjen.

A földrajz szemléletformáló, szintetizáló tantárgyként olyan, a hétköznapi életben használható ismereteket, eszközöket, módszereket ad a tanulók kezébe, amelyek segítik a tájékozódást mind összetettebbé váló világunkban, és hozzájárulnak ahhoz, hogy felnőtt életükben felelős, környezettudatos, aktív állampolgárrá váljanak

A 7–8. évfolyamon kiemelt feladat a Föld megismertetésén keresztül a földrajzi gondolkodás tudatos fejlesztése. Ehhez kapcsolódóan a témakörök feldolgozása során a tanuló:

- megismeri hazánk és Európa, majd a távoli kontinensek legalapvetőbb természet- és társadalom földrajzi jellemzőit, melynek során kialakul a Földről alkotott, a valóságot visszatükröző kognitív térképe;
- földrajzi tartalmú adatok, adatsorok alapján következtéseket von le, következményeket fogalmaz meg;
- megadott szempontok alapján rendszerezi földrajzi ismereteit, rendszerbeli viszonyokat állapít meg;
- összehasonlítja tipikus tájakat, megfogalmazza azok közös és eltérő földrajzi vonásait;
- megkülönbözteti a tényeket a véleményektől.

Ugyanígy minden témakör feldolgozásakor kiemelt figyelmet kell hogy kapjon a földrajzi tartalmú információszerezés és -feldolgozás, a digitális eszköz-használat. Ennek megfelelően a tanuló:

- megadott szempontok alapján információkat gyűjt hagyományos és digitális információforrásokból;
- adatokat rendszerez és ábrázol digitális eszközök segítségével;
- digitális eszközök segítségével bemutatja szűkebb és tágabb környezetének földrajzi jellemzőit;
- megadott szempontok alapján tájakkal, országokkal kapcsolatos földrajzi tartalmú szövegeket, képi információhordozókat dolgoz fel;
- közvetlen környezetének földrajzi megismerésére terepvizsgálódást tervez és kivitelez.

A földrajz tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

A tanulás kompetenciái: Szüntelenül változó és globalizálódó világunk megismeréséhez, megértéséhez elengedhetetlen a folyamatos tájékozódás, információszerzés és a nyitott gondolkodás, amely elképzelhetetlen a tanuló kezdetben még irányított, majd egyre önállóbbá váló információszerző tevékenysége nélkül. Így a tanulás-tanítási folyamatnak hozzá kell járulnia az információszerzés és -feldolgozás készségének fejlesztéséhez, különös tekintettel a digitális világ nyújtotta lehetőségek kritikus felhasználására. A földrajztanulás célja, hogy elősegítse a megszerzett ismeretek alkalmazását a mindennapi élet különböző területein, támogassa az egyéni igényekkel összhangban lévő önirányító és önfejlesztő tanulás képességének fejlődését. Cél, hogy a tanuló képes legyen a földrajzi-földtudományi, gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi jellegű információk felismerésére és összegyűjtésére a valós térben (például terepen) csakúgy, mint különböző információhordozókból (például újságcikkek, grafikonok, térképek, híradások, forrásszövegek, karikatúrák, képek, ábrák elemzése révén).

A kommunikációs kompetenciák: A különféle szóbeli és írásbeli ismeretközvetítő, illetve értékelési módszerek alkalmazásával a földrajztanítás segíti az anyanyelvi kommunikáció fejlődését. A földrajzi információk értelmezése során fejlődik a tanuló érvelésen alapuló egészséges vitakészsége. A kommunikációs kompetenciák fejlesztését segítik a földrajzi tartalmú információk értelmezését elváró írásbeli és szóbeli – közöttük a prezentációhoz kapcsolódó – feladatok megoldása. A különböző forrásokból gyűjtött információk, leírások értelmezése és feldolgozása hozzájárul a szövegértési kompetencia fejlesztéséhez.

A digitális kompetenciák: A korszerű földrajzoktatás elképzelhetetlen a digitális világ nyújtotta aktuális információk tanításba való beépítése nélkül. Ehhez szükség van a tanuló digitális kompetenciáinak alkalmazására. A tanulási-tanítási folyamat tudatosan épít a digitális térképek, térinformatikai szoftverek alkalmazására, elemzések elvégzésére, földrajzi összefüggések felismerésére és megértésére. Az adatok összegyűjtése és felhasználása mellett fontos feladatnak tartja az adatbázisok, információforrások értő szemléletének kialakítását, a tudatos felhasználóvá válás támogatását. A projektfeladatok, önálló vagy csoportban végzett kutatások fejlesztik a tudatos közösségi információáramlást, a tudás hálózatos megosztásának képességét. A földrajztanítás tudatosan épít a tanuló prezentációs képességére, ösztönzi a földrajzi folyamatok digitális eszközökkel történő bemutatását.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A földrajztanítás során a földrajzi problémák kezdetben közös, majd csoportos vagy önálló megoldásán keresztül lehetőség nyílik a gondolkodási készségek, elsősorban az elemzés, a rendszerezés, a valós vagy modellkísérleteken alapuló tapasztalást követő következtetés és problémamegoldás fejlesztésére. A földrajztanítás fontos célja az analógiás gondolkodás, a sokféleségben rejlő azonosságok és különbségek összehasonlítási készségének fejlesztése. A különböző földrajzi folyamatok vizsgálata során szükség van az analitikus és a szintetizáló gondolkodásra. Előtérbe kerül az új megoldási ötletek megfogalmazása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése, ezzel

párhuzamosan pedig nagy hangsúlyt kap a tanulói döntéshozatal, az alternatívák végiggondolása, a kockázatvállalás, az értékelés, az érvelés és a legjobb megoldási lehetőségek kiválasztása. Fontos feladat a mérlegelő gondolkodás megerősítése.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A földrajz elsősorban a társadalomföldrajzi témák feldolgozásával hozzájárul a világ társadalmi-kulturális sokszínűségének megismertetéséhez, ehhez társul a más kultúrák, szokások iránti érdeklődés és tisztelet kialakulásának támogatása. A csoportos és interaktív munkamódszerek alkalmazása során lehetőség nyílik az egyéni és a kollektív felelősség tudatosítására. A kooperatív módszerek alkalmazása lehetővé teszi a tanuló szociális kompetenciáinak fejlesztését, amelyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy későbbi élete során képes legyen hatékony és konstruktív módon részt venni a társadalmi életben, és szükség esetén kezelni tudja a felmerülő konfliktusokat.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A világ társadalmi, kulturális sokszínűségének bemutatásával a földrajzoktatás segíti a kulturális értékek megismerését, emellett hozzájárul a kulturális identitás tudatosításához, a kulturális értékeink és hagyományaink megőrzése iránti igény kialakításához. Az önállóan vagy csoportosan létrehozott produktumot (például modell, prezentáció) elváró feladatok hozzájárulnak a kreatív alkotás és önkifejezés képességének fejlődéséhez.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: Modern földrajzoktatásunk révén napjaink társadalmi-gazdasági és környezeti folyamatainak megismerése nagymértékben hozzájárul a társadalmi-gazdasági élet eseményeiben történő eligazodáshoz, az aktív, kreatív, a körülményekhez rugalmasan alkalmazkodó állampolgárrá váláshoz. Az oktatás a modern gazdasági élet sikeres szereplőinek bemutatásával hozzájárul az innováció szerepének, a munkaerőpiac igényeinek megismeréséhez, ez pedig hatással van a munkavállalói és a vállalkozói kompetencia fejlődésére.

7.évfolyam

Éves óraszám: 54 óra (51 óra+ 3 gyakorló óra)

Heti óraszám: 1,5 óra

Témakör neve	óraszám
Tájékozódás a földrajzi térben	5
Életünk és a gazdaság: a pénz és a munka világa	10
A földrajzi övezetesség rendszere	13
Az Európán kívüli kontinensek földrajza	26

TÉMAKÖR: Tájékozódás a földrajzi térben

ÓRASZÁM: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- használja a földrajzi térben való tájékozódást segítő hagyományos és digitális eszközöket.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tájékozódik különböző típusú és tartalmú térképeken, biztonságosan leolvassa azok információtartalmát, a térképen elhelyez földrajzi elemeket;
- gyakorlati feladatokat (pl. távolság- és helymeghatározás, utazástervezés) old meg nyomtatott és digitális térkép segítségével;
- el tud készíteni egyszerű térképvázlatokat, útvonalterveket;
- azonosítja a jelenségek időbeli jellemzőit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A különböző léptékű, típusú és tartalmú térképek használatával, elemzésével és összehasonlításával a rendszerben és összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése

A terepi tájékozódási, valamint a térképalapú távolság- és helymeghatározási feladatok megoldása kapcsán a matematikai és logikai gondolkodás fejlesztése

Hagyományos és digitális térképen történő távolság- és helymeghatározás segítségével a térbeli tájékozódás és a logikai gondolkodás fejlesztése

Különböző időpontban készült űr- vagy légifelvételek és térképek párhuzamos használatával a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése

Gyakorlati feladatok megoldása (pl. távolság- és helymeghatározás, utazástervezés) terepen, valamint nyomtatott és digitális térképek és online felületek segítségével

Különböző típusú és tartalmú térképek tudatos használata a tanuláshoz

A földrajzi térben való tájékozódást segítő hagyományos és egyes digitális eszközök ismerete

A különböző léptékű, típusú és tartalmú térképek, műholdképek, légifelvételek sajátosságainak felismerése, a mindennapi életben való felhasználásuk lehetőségeinek ismerete

Különböző időpontban készült űr- vagy légifelvételek és térképek párhuzamos használatával földrajzi megfigyelések elvégzése, problémák megoldása

A térkép fogalma és jelrendszere

A hagyományos és digitális térképek fajtái

Távérzékelés és földrajzi alkalmazásai (műholdképek, légifelvételek)

A földrajzi helymeghatározás módszerei

FOGALMAK

földrajzi fókusz, keresőhálózat, fő- és mellékvilágítóják, méretarány, aránymérték, szintvonal

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Egy adott útvonal (pl. osztálykirándulás) útvonalának tervezése nyomtatott és digitális térképek, online felületek segítségével
Iránytű, térkép, GPS használatának gyakorlása terepi tájékozódási feladatok, kereső játékok során
Távolság és hely meghatározása térképen, illetve terepen
Játékos feladatok a földrajzi helyek meghatározására megadott földrajzi koordináták segítségével
Alaprajzkészítés, térkép-vázlat-készítés szöveg, leírás alapján
Geocaching játék
Tematikus térképek megadott szempontok szerinti elemzése
Különböző időpontokban készült űr- vagy légifelvételek és térképek párhuzamos használatával földrajzi megfigyelések elvégzése

TÉMAKÖR: Életünk és a gazdaság: a pénz és a munka világa

ÓRASZÁM: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri és értelmezi a társadalmi-gazdasági fejlettségbeli különbségek leírására alkalmazott mutatókat;
- népesség- és településföldrajzi információk alapján jellemzőket fogalmaz meg, következtetéseket von le;
- értelmezi a mindennapi életben jelen lévő pénzügyi tevékenységeket, szolgáltatásokat;
- megnevezi a vállalkozás működését befolyásoló tényezőket.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- példákat sorol a globalizáció mindennapi életünket befolyásoló folyamataira;
- érveket fogalmaz meg a tudatos fogyasztói magatartás, a környezettudatos döntések fontossága mellett;
- életkori sajátosságainak megfelelő helyzetekben alkalmazza pénzügyi ismereteit (pl. egyszerű költségvetés készítése, valutaváltás, diákvállalkozás tervezése);
- foglalkoztatási adatokat értelmez és elemez, következtetéseket von le belőlük.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Adatok gyűjtése és értelmezése, különféle szemléletes formában történő megjelenítése a pénz és a munka világához kapcsolódóan

A felelős döntéshozatal, a következményekért vállalt felelősség az életkori sajátosságoknak megfelelő pénzügyi döntések meghozatalában. A pénzügyi, gazdasági tények és az egyéni vélemények közötti különbség felismerése

A hitelfelvétel és a fejlődés, illetve az eladósodás kapcsolatának megértése; a döntést és az értelmes kockázatvállalást befolyásoló érvek megfogalmazása egy esetleges hitelfelvétellel kapcsolatban

Foglalkoztatási adatok értelmezése és elemzése, következtetések levonása; mindennapi életből vett példák alapján annak felismerése, hogy a munka világa folyamatosan változik

A fogyasztóvédelem szerepének, az egyszerű bolti vásárlással összefüggő fogyasztói jogok fontosságának felismerése mindennapi élethelyzetekben

Az energiahatékony, energia- és nyersanyag-takarékos, illetve „zöld” gazdálkodás és életvitel szemléletének megismerésével a környezettudatos állampolgári magatartás megalapozása

A mindennapi élethelyzetekből adódó pénzügyi döntéshelyzetek megismertetésével, a tanuló saját életében is alkalmazható egyszerű költségvetés készítésével a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése

Pénzügyi költségtervek készítése, egyszerű pénzügyhöz kapcsolódó logikai és számítási feladatok megoldása során a matematikai eszköztudás alkalmazása

A globalizációval, a munkavállalással, a személyes pénzügyi döntésekkel kapcsolatos témák, illetve különböző forrásokból gyűjtött pénzügyi adatok feldolgozása során a véleményalkotás és vitakészség fejlesztése

Az élethelyzetekből vett példák, helyzetgyakorlatok során a döntési képesség fejlesztése; a tényeken alapuló véleményformálás képességének támogatása

A helyi, regionális és a Föld egészére jellemző folyamatok közötti hasonlóságok, összefüggések felismerése

A piacgazdaság működésének alapvető földrajzi vonatkozásai

A pénz és a pénzügyi szolgáltatások szerepe, valutaváltás

Hitelfelvétel, a kockázatvállalás és a fejlődés, illetve az eladósodás összefüggései

A globalizáció és a mindennapi élet kapcsolata, a globalizáció és a globális problémák kialakulásának összefüggései

A fenntarthatóságot szem előtt tartó fogyasztói magatartás jellemzői

A munka világának résztvevői és jellemzőik

FOGALMAK

családi költségvetés, eladósodás, globalizáció, hitel, munkanélküli, munkavállaló, pénz, tőzsde, valuta, valutaváltás, világtermék

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Pénzügyi döntési helyzetek megoldása szerepjátékkal

A piac és a tőzsde működésének bemutatása szimulációs játékkal

Munkaerőpiaci döntési helyzetek megoldása szerepjátékkal

Bankok portáljáról összegyűjthető ajánlatok alapján a bankokban igénybe vehető szolgáltatások megismerése

Beszélgetés, pénzügyi kérdezz-felelek a tanítási órára meghívott pénzügyi szakemberrel

Helyzetgyakorlat: az energiatudatos fogyasztói döntés meghozatala a környezeti és pénzügyi szempontok együttes mérlegelésével (pl. energiatakarékos izzó, napelemes akkutöltő, háztartási gépek energiaosztálya)

Adatgyűjtés internetről valutaárfolyamokkal kapcsolatosan, az adatok és a változások következményeinek közös értelmezése

Osztálykirándulás költségtervének elkészítése csoportmunkában
Foglalkoztatási adatok gyűjtése és közös értelmezése, az adatok szemléletes megjelenítése
Beszélgetés az internetes vásárlás, e-bankolás jellemzőiről, előnyökről, veszélyekről

TÉMAKÖR: A földrajzi övezetesség rendszere

ÓRASZÁM: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- bemutatja a földrajzi övezetesség rendszerét, ismerteti az övezetek, övek kialakulásának okait és elhelyezkedésének térbeli jellemzőit;
- összehasonlítja az egyes övezetek, övek főbb jellemzőit, törvényszerűségeket fogalmaz meg velük összefüggésben.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- példákat nevez meg a természeti adottságok gazdálkodást, életvitelt befolyásoló szerepére;
- helyi, regionális és a Föld egészére jellemző folyamatok közötti hasonlóságokat, összefüggéseket felismer;
- példák alapján megfogalmazza a helyi környezetkárosítás tágabb környezetre kiterjedő következményeit, ok-okozati összefüggéseket fogalmaz meg;
- ismeri a környezet- és a természetvédelem alapvető feladatait és lehetőségeit a földrajzi, környezeti eredetű problémák mérséklésében, megoldásában;
- az egyes térségek kapcsán földrajzi és környezeti veszélyeket és problémákat fogalmaz meg, valamint reflektál azokra;
- a környezeti kérdésekkel, globális problémákkal kapcsolatos álláspontját logikus érvekkel támasztja alá, javaslatot fogalmaz meg a környezeti problémák mérséklésére.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A földrajzi övezetesség (vízszintes, függőleges) elrendeződésének megismerésével a rendszerben történő gondolkodás fejlesztése

Az egyes övezetek, övek főbb természeti jellemzőinek megismerésével és rendszerezésével az összefüggésekben való gondolkodás fejlesztése

Környezettudatosság fejlesztése az egyes övezeteket, öveket érintő környezeti problémák megismertetésével

A vízszintes és függőleges övezetesség összefüggéseinek bemutatásával a természettudományos szemlélet fejlesztése

A kontinensekről, tipikus tájakról tanult regionális földrajzi ismeretek és a földrajzi övezetesség során tanult ismeretek szintézise

Az összefüggésekben történő földrajzi gondolkodás fejlesztése a földrajzi helyzet, a természeti adottságok és a társadalmi-gazdasági folyamatok közötti kölcsönhatás bemutatásával

Az időjárás és az éghajlat kapcsolatának értelmezése

Az egyedi földrajzi jellemzők alapján az egyes földrajzi övezetek, övek tipikus tájainak felismerése

A földrajzi övezetesség rendszerének kialakulása

A forró, a mérsékelt és a hideg övezet törvényszerűségei és jellemzői

A függőleges övezetesség kialakulásának összefüggései

FOGALMAK

éghajlat, éghajlati diagram, fenntarthatóság, forró övezet és övei, függőleges övezetesség, hideg övezet és övei, környezetkárosítás, mérsékelt övezet és övei, tipikus táj

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Montázs készítése egy éghajlati területre jellemző képekből

Az éghajlati övezetek bemutatása prezentáció/kiselőadás segítségével

Képzletbeli riport készítése: Hogyan zajlik egy adott övben (pl. egy térítői öv) élő gyerek egy napja?

A földrajzi övezetesség kialakulásának összefüggéseit mutató magyarázó ábrák, modellek közös értelmezése, ok-okozati összefüggések megfogalmazása

Éghajlati diagram alapján rövid ismertető leírás készítése az adott éghajlatról

Mit viszek a bőröndben? Egy adott éghajlati területre utazó bőröndjének összeállítása

Szerepjáték: élethelyzetek – pl. piaci vásárlás – egy adott éghajlatú területen

Éghajlattal kapcsolatos szövegek értelmezése grafikus rendező segítségével

Lényegkiemelés a témához illeszkedő szövegből pl. szójegyzékkészítéssel, páros szövegfeldolgozással, ablakmódszerrel

Az éghajlatok jellemzőinek megfogalmazása, összefüggések feltárása tematikus térképek segítségével

Összefogásra, cselekvésre felhívó plakát készítése az egész Földet érintő éghajlatváltozás megállításáért

Filmrészletek, képek, leírások alapján az egyes földrajzi övezetek, övek tipikus tájainak felismerése

TÉMAKÖR: Az Európán kívüli kontinensek földrajza

ÓRASZÁM: 26 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megnevez az egyes kontinensekre, országcsoportokra, meghatározó jelentőségű országokra jellemző társadalmi-gazdasági folyamatokat, ott előállított termékeket, szolgáltatásokat;
- probléma- és értékközpontú megközelítéssel jellemzi Európa és az Európán kívüli kontinensek tipikus tájait, településeit, térségeit;
- bemutatja a nemzetközi szintű munkamegosztás és fejlettségbeli különbségek kialakulásának okait és következményeit.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és értelmezi a társadalmi-gazdasági fejlettségbeli különbségek leírására alkalmazott mutatókat;
- népesség- és településföldrajzi információk alapján jellemzőket fogalmaz meg, következtetéseket von le;
- foglalkoztatási adatokat értelmez és elemez, következtetéseket von le belőlük;
- híradásokban közölt regionális földrajzi információkra reflektál;
- nyitott más országok, nemzetiségek szokásainak, kultúrájának megismerése iránt;
- példák alapján megfogalmazza a helyi környezetkárosítás tágabb környezetre kiterjedő következményeit, megnevezi és ok-okozati összefüggéseiben bemutatja a globálissá váló környezeti problémákat;
- a környezeti kérdésekkel, globális problémákkal kapcsolatos álláspontját logikus érvekkel támasztja alá, javaslatot fogalmaz meg a környezeti problémák mérséklésére.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A kontinensek főbb országainak, országcsoportjainak, jellemző tájainak és térségeinek megismerésével és elemzésével a világtér-szemlélet fejlesztése

A földrajzi tényezők életmódot, gazdálkodást meghatározó szerepének bemutatása

A gazdasági fejlettség területi különbségeinek, annak okainak, illetve társadalmi és környezeti következményeinek feltárása

Összefüggések felismerése példákon keresztül a társadalmi-gazdasági jellemzők és a természeti adottságok, a történelmi események, a világban zajló gazdasági folyamatok kapcsolataiban

Tájékozódás az ábrázolt térben, a térbeli viszonyok felismerése térkép segítségével

A regionális társadalmi-gazdasági és környezeti problémák világméretűvé válásának igazolása példák alapján

Az országok közötti különböző típusú együttműködések (környezeti, gazdasági stb.) szükségességének igazolása példák alapján

Tipikus tájak, települések, térségek több szempont szerinti logikus bemutatása

A problémamegoldó és az értékelő gondolkodás fejlesztése Afrika, Ázsia és Amerika társadalmi jellemzőinek, ellentmondásainak példáján

Az analógias gondolkodás fejlesztése a tipikus tájak elemzésének példáján

A sokféleségben rejlő azonosságok és különbségek összehasonlítási képességének fejlesztése Afrika, Ázsia, Amerika társadalmi és gazdasági jellemzői példáján

A személyes és társas kompetenciák fejlesztése a különböző tanulási stratégiák alkalmazásával

A véleményalkotás és vitakészség fejlesztése a kontinensek kulturális sokszínűségének jellemzői alapján

A környezettudatosság fejlesztése az elsivatagosodás, a világtengert veszélyeztető folyamatok, az árvizek, a trópusi esőerdők irtásának és egyéb környezetszennyező tevékenységek példáján

Afrika társadalmi és gazdasági életét meghatározó természetföldrajzi jellemzők és problémák (elsivatagosodás, éhínség, aszály); Afrika társadalmi és gazdasági fejlődésének problémái,

élet és gazdálkodás a tipikus tájakon; afrikai példák a természeti tényezők és a gazdasági, társadalmi viszonyok közötti kapcsolatokra

Ausztrália és Óceánia természeti, társadalmi és gazdasági jellemzői és problémái

A sarkvidékek és a világtenger jellemzői és problémái, a sarkvidékeket és a világtengert veszélyeztető folyamatok

Amerika társadalmi és gazdasági fejlődésének természeti és társadalmi-gazdasági tényezői, jellemzői és problémái, élet az óriásvárosokban; az Amerikai Egyesült Államok gazdasági fejlődése és világgazdasági szerepe, az amerikai kultúra a mindennapokban; Latin-Amerika társadalmi és gazdasági fejlődésének jellemzői és problémái, a környezet állapotát veszélyeztető folyamatok

Ázsia társadalmi és gazdasági életét meghatározó természetföldrajzi folyamatok és természeti veszélyek (árvizek, földrengések, tájfunok, tengerszint emelkedése); Ázsia társadalmi és gazdasági fejlődésének jellemzői és problémái, a környezet állapotát veszélyeztető folyamatok; kulturális sokszínűség Ázsiában; Japán, illetve a világgazdaság kelet- és délkelet-ázsiai szereplőinek társadalmi és gazdasági fejlődése, a környezet állapotát veszélyeztető folyamatok, élet és gazdálkodás a tipikus tájakon; Kína társadalmi és gazdasági fejlődésének folyamatai és problémái (népesedési problémák, a környezet állapotát veszélyeztető folyamatok); India társadalmi és gazdasági fejlődésének folyamatai és problémái (népesedési problémák, kétarcúság), a környezet állapotát veszélyeztető folyamatok

FOGALMAK

éhségövezet, eladósodás, élelmezési válság, elsivatagosodás, emberfajták, fenntarthatóság, gazdasági szerkezet, globalizáció, népességrobbanás, népességtömörülés, nyomornegyed, őslakos, perifériatárság, rezervátum, termelési módok (farmgazdaság, monokultúra, nagybirtok, nomád pásztorkodás, oázisgazdálkodás, parasztgazdaság, teraszos művelés, ültetvényes gazdálkodás, vándorló [nomád] állattenyésztés, vegyes gazdálkodás), tömegturizmus, túlhalászás, túllegeltetés, városfejlődés (városodás, városiasodás), világvallások, világgazdasági hatalom (centrumtárság)

8.évfolyam

Éves óraszám: 54 óra (51 óra+3 gyakorló óra)

Heti óraszám: 1,5 óra

Európa földrajza	18
A Kárpát-medence térsége	8
Magyarország földrajza	23
Közvetlen lakókörnyezetünk földrajza	5

TÉMAKÖR: Európa földrajza**ÓRASZÁM: 18 óra****TANULÁSI EREDMÉNYEK****A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:**

- megnevez az egyes kontinensekre, országcsoportokra, meghatározó jelentőségű országokra jellemző társadalmi-gazdasági folyamatokat, ott előállított termékeket, szolgáltatásokat;
- probléma- és értékközpontú megközelítéssel jellemzi Európa és az Európán kívüli kontinensek tipikus tájait, településeit, térségeit;
- ismerteti az Európai Unió társadalmi-gazdasági jellemzőit, példákkal igazolja világgazdasági szerepét.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és értelmezi a társadalmi-gazdasági fejlettségbeli különbségek leírására alkalmazott mutatókat;
- népesség- és településföldrajzi információk alapján jellemzőket fogalmaz meg, következtetéseket von le;
- foglalkoztatási adatokat értelmez és elemez, következtetéseket von le belőlük;
- bemutatja a nemzetközi szintű munkamegosztás és fejlettségbeli különbségek kialakulásának okait és következményeit;
- elkötelezett szűkebb és tágabb környezete természeti és társadalmi-gazdasági értékeinek megismerése és megőrzése iránt;
- ismeri a környezet- és a természetvédelem alapvető feladatait és lehetőségeit a földrajzi, környezeti eredetű problémák mérséklésében, megoldásában;
- híradásokban közölt regionális földrajzi információkra reflektál;
- reális alapokon nyugvó magyarság- és Európa-tudattal rendelkezik;
- nyitott más országok, nemzetiségek szokásainak, kultúrájának megismerése iránt.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Európa főbb országainak, országcsoportjainak, jellemző tájainak és térségeinek megismerésével és elemzésével a térszemlélet fejlesztése

A problémamegoldó gondolkodás, valamint a rendszerben és összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése az Európát jellemző nemzetközi szintű munkamegosztás és fejlettségbeli különbségek okainak és következményeinek, jellemző társadalmi-gazdasági folyamatainak elemzése során

Egyes országok, nemzetiségek szokásainak, kultúrájának megismerése által a szociális kompetenciák fejlesztése

Európa térségeinek természeti-környezeti, valamint társadalmi-gazdasági jellemzőinek és folyamatainak komplex, problémacentrikus látásmóddal történő feldolgozása során a fenntartható fejlődés és környezettudatosság szemléletének fejlesztése

A témába vágó aktualitásokra, híradásokban közölt regionális földrajzi információkra történő reflektálással a felelős önálló véleményformálás fejlesztése

Európa főbb országainak, országcsoportjainak, meghatározó jelentőségű társadalmi-gazdasági folyamatainak megnevezése

Az Európai Unió társadalmi-gazdasági jellemzőinek ismertetése, világgazdasági szerepének igazolása példákkal

Tipikus európai tájak, települések, térségek jellemzése, komplex és problémacentrikus vizsgálata

Az Európai Unió és Európa jövője a fenntartható fejlődés jegyében

Európa sokszínű kulturális öröksége és jövője

FOGALMAK

agglomeráció, deltatorokolat, elöregedő társadalom, Európai Unió, fjord, gazdasági szerkezetváltás, gleccser, jégkorszak, K+F (innováció), karsztvidék, „kék banán”, munkanélküliség, „napfényövezet”, tagolatlan part, tagolt part, tölcsértorokolat, vendégmunkás

TOPOGRÁFIAI ISMERETEK

A földrész részei: Dél-Európa, Észak-Európa, Kelet-Európa, Kelet-Közép-Európa, Közép-Európa, Nyugat-Európa;

Egyéb földrajzi helyszínek: Alpok, Appenninek, Appennini-félsziget, Azori-szigetek, Balkán-félsziget, Balkán-hegység, Brit-szigetek, Cseh-medence, Ciprus, Dalmácia, Dinári-hegység, Duna-delta, Etna, Finn-tóvidék, Francia-középhegység, Genfi-tó, Germán-alföld, Holland-mélyföld, Izland, Kárpátok, Kelet-európai-síkság, Kréta, Lengyel-alföld, Lengyel-középhegység, Londoni-medence, Mont Blanc, Morva-medence, Német-középhegység, Párizsi-medence, Pennine-hegység (Pennine), Pireneusi (Ibériai)-félsziget, Pireneusok, Skandináv-félsziget, Skandináv-hegység, Szicília, Szilézia, Urál, Vezúv;

Vízrajz: Adriai-tenger, Balti-tenger, Boden-tó, Dnyeper, Duna, Duna–Majna–Rajna vízi út, Ebro, Elba, Északi-tenger, Fekete-tenger, Földközi-tenger, La Manche, Ladoga-tó, Odera, Olt, Pó, Rajna, Rhône, Szajna, Száva, Temze, Vág, Visztula, Volga

Európa országai, jelentős gazdasági és kulturális központjai

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Az én Európám – szubjektív térkép készítése Európáról

Európa tipikus tájainak bemutatása tanulócsoporthoz által készített modellek segítségével

Európával kapcsolatos kvízzjáték készítése és megoldása pármunkában online felületen

A kontinens országainak, országcsoportjainak bemutatása pl. szakértői mozaik, kooperatív technika, helyszínpítés, prezentációkészítés, tanulói kiselőadás segítségével

Kapcsolati háló, logikai lánc felrajzolása a nemzetközi szintű munkamegosztás bemutatására

Európai népek, nemzetiségek jellegzetes szokásainak, kulturális sajátosságainak bemutatása helyzet-, szerep-, empátiagyakorlat vagy helyszínpítés módszerével

Különböző tartalmú tematikus térképek megadott szempontok alapján történő összevetése, komplex elemzése

Egy adott témához kapcsolódó adatok gyűjtése, rendszerezése, szemléletes megjelenítése és értelmezése

Helyzetgyakorlat a külföldön történő tanuláshoz, munkavállaláshoz kapcsolódóan

Virtuális séta összeállítása egy kiválasztott európai nemzeti parkban, geoparkban, világörökségi helyszínen

Beszélgetés, vita a híradásokban közölt aktuális információkról, önálló vélemény megfogalmazása

Élménybeszámoló egy átélt vagy elképzelt európai utazásról, irányított szempontok alapján

Gyűjtőmunka új európai nagyberuházásokról, az Európai Unióban található cégek magyarországi telephelyválasztásáról

A településen és környékén európai támogatásból megvalósult fejlesztések bemutatása önálló gyűjtőmunka alapján

Európa fejlettségbeli területi különbségeinek leírására alkalmas társadalmi-gazdasági mutatók elemzése, a felzárkózás lehetőségeinek megfogalmazása

Európa jövője – plakátkészítés

Ország, illetve táj névjegyének tervezése és elkészítése

Projekt módszer: tematikus (pl. kikötők, magashegységi tájak stb.) európai körutazás összeállítása és a tervek bemutatása

TÉMAKÖR: A Kárpát-medence térsége

ÓRASZÁM: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- rendszerezi, csoportosítja és értékeli Magyarország és a Kárpát-medence térségének természeti és társadalmi-gazdasági erőforrásait, illetve bemutatja a természeti és társadalmi adottságok szerepének, jelentőségének időbeli változásait, a területi fejlettség különbségeit;
- példák alapján megfogalmazza a helyi környezetkárosítás tágabb környezetre kiterjedő következményeit, megnevezi és ok-okozati összefüggéseiben bemutatja a globálissá váló környezeti problémákat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- elkötelezett szűkebb és tágabb környezete természeti és társadalmi-gazdasági értékeinek megismerése és megőrzése iránt;
- bemutatja a nemzetközi szintű munkamegosztás és a fejlettségbeli különbségek kialakulásának okait és következményeit;

- következtet Magyarország és a Kárpát-medence térségében előforduló természeti és környezeti veszélyek kialakulásának okaira, várható következményeire, térbeli jellemzőire;
- híradásokban közölt regionális földrajzi információkra reflektál;
- nyitott más országok, nemzetiségek szokásainak, kultúrájának megismerése iránt.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A térszemlélet fejlesztése Magyarország területének a Kárpát-medence egészében való földrajzi értelmezésével

A felelős, tényeken alapuló véleményalkotás képességének támogatása a Kárpát-medence térségében előforduló környezeti és természeti veszélyek kialakulásának példáján

Az összefüggésekben való gondolkodás fejlesztése a medencejelleg közvetlen és közvetett földrajzi következményeinek felismerésével

A szociális kompetencia fejlesztése a Kárpát-medence népeinek, országainak együttműködésében rejlő lehetőségek és korlátok felismerésével

A Kárpát-medence és környezete természeti és társadalmi-gazdasági erőforrásainak rendszerezése, értékelése

Az egyes nagytájak, illetve régiók természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti jellemzőinek felismerése és összehasonlítása

A Kárpát-medence térségében előforduló környezeti és természeti veszélyek kialakulásához vezető okok, összefüggések és következmények értelmezése

A Kárpát-medence idegenforgalmi adottságainak, az idegenforgalom jelentőségének értékelése

A Kárpát-medence térségében meglévő területi fejlettségbeli különbségek okainak és következményeinek feltárása

A medence mint társadalmi-gazdasági egység

Medencejelleg és következményei a Kárpát-medencében

A Kárpát-medence térségének nagytájai

Természeti erőforrások, táji és kulturális értékek a Kárpát-medence térségében

FOGALMAK

autonómia, éghajlatváltozás, erdőgazdálkodás, gazdasági átalakulás, húzóágazat, idegenforgalom, nemzeti kisebbség, népességvándorlási folyamatok, néprajzi csoport, néprajzi táj, tájhasználat, talajpusztulás

TOPOGRÁFIAI FOGALMAK

Tájak, történelmi és néprajzi tájnevek: Bécsi-medence, Burgenland (Őrvidék), Csallóköz, Délvidék, Déli-Kárpátok, Erdély, Erdélyi-középhegység, Erdélyi-medence, Északkeleti-Kárpátok, Északnyugati-Kárpátok, Felvidék, Hargita, Kárpátalja, Kárpát-medence, Keleti-Kárpátok, Magas-Tátra, Székelyföld, Vajdaság, Vereckei-hágó;

Városok: Arad, Beregszász, Csíkszereda, Eszék, Kassa, Kolozsvár, Marosvásárhely, Munkács, Nagyvárad, Pozsony, Révkomárom, Szabadka, Székelyudvarhely, Temesvár, Újvidék, Ungvár

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Élménybeszámoló készítése egy Kárpát-medencében tett kirándulásról

Tértágítás és térszűkítés, tájrendszerezés képek és térképrészletek alapján Magyarország és a Kárpát-medence viszonylatában

Fotógaléria összeállítása a Kárpát-medence tájainak és országainak bemutatására, narráció elkészítése pármunkában

A térségben előforduló környezeti és természeti veszélyek bemutatása irányított esetelemzéssel

A medencejelleg következményeinek feltárása logikai lánc alkotásával

A térség erőforrásainak rendszerezése táblázatban, időbeli változásának bemutatása diagramon

Az egyes nagytájak természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti jellemzőinek felismerése játékos formában képek, fotómontázs, irodalmi részlet, lényegkiemelő tanulói rajz stb. alapján

Projektfeladat: utazási kiállítás tervezése a Kárpát-medence természeti és kulturális értékeinek bemutatására

Kooperatív módszerek alkalmazásával adatgyűjtés, -rendszerezés és -bemutatás a Kárpát-medence térségének társadalmi-gazdasági folyamatiról, a területi fejlettség különbségeiről

Projektfeladat: Kárpát-medence modelljének elkészítése pl. homokasztalon

Projektfeladat: egy Kárpát-medencei osztálykirándulás útvonalának és programtervének kidolgozása

TÉMAKÖR: Magyarország földrajza

ÓRASZÁM: 23 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- rendszerezi, csoportosítja és értékeli Magyarország és a Kárpát-medence térségének természeti és társadalmi-gazdasági erőforrásait, illetve bemutatja a természeti és társadalmi adottságok szerepének, jelentőségének időbeli változásait, a területi fejlettség különbségeit;
- összehasonlít, illetve komplex módon, problémaközpontú megközelítéssel vizsgál pl. hazai nagytájakat, tájakat, régiókat, településeket;
- ismeri a környezet- és a természetvédelem alapvető feladatait és lehetőségeit a földrajzi, környezeti eredetű problémák mérséklésében, megoldásában.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- népesség- és településföldrajzi információk alapján jellemzőket fogalmaz meg, következtetéseket von le;
- következtet Magyarországon és a Kárpát-medence térségében előforduló természeti és környezeti veszélyek kialakulásának okaira, várható következményeire, térbeli jellemzőire;
- elkötelezett szűkebb és tágabb környezete természeti és társadalmi-gazdasági értékeinek megismerése és megőrzése iránt;

- híradásokban közölt regionális földrajzi információkra reflektál;
- reális alapokon nyugvó magyarság- és Európa-tudattal rendelkezik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Hazánk és a Kárpát-medence tájainak és régióinak feldolgozása során a térszemlélet, valamint a hagyományos és digitális térképhasználat fejlesztése

Egy-egy kis- és középtáj vagy település komplex módon, több szempontú megközelítéssel történő vizsgálata során a problémamegoldó, valamint a rendszerben és összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése

A Magyarországgal kapcsolatos földrajzi ismeretek feldolgozása során az önálló és hiteles információszerzés, valamint a felelős véleményalkotás fejlesztése

Magyarország természeti és társadalmi-gazdasági erőforrásainak, valamint környezeti jellemzőinek Kárpát-medencei kitekintésben történő értelmezésével a Magyarországhoz és a magyarsághoz való kötődés elmélyítése

Véleményalkotás, logikus érvelés és vitában való részvétel képességének fejlesztése földrajzi témájú szövegekben bemutatott hazai természeti, környezeti és társadalmi jelenségekhez, folyamatokhoz, információkhoz kapcsolódóan

A szociális és vállalkozói kompetencia fejlesztése Magyarországgal kapcsolatos feladatok társakkal együttműködésben való megoldása, tudásmegosztás során

A kommunikációs és esztétikai kompetenciák fejlesztése Magyarország témakörben önállóan készített prezentáció bemutatásával

Következtetés a Magyarország területén előforduló környezeti és természeti veszélyek kialakulásának okaira, várható következményeire, térbeli jellemzőire

Kárpát-medencei kitekintésben Magyarország természeti és társadalmi-gazdasági erőforrásai, környezeti jellemzői

Magyarország természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti jellemzőiből fakadó előnyei és hátrányai a fenntartható fejlődés jegyében

Egy kistáj, középtáj vagy település komplex és problémaközpontú vizsgálata

Magyarország nemzetközi gazdasági szerepének igazolása példák alapján

Magyarország társadalmi-gazdasági jellemzőinek értékelő megközelítése és megoldási-fejlesztési javaslatok

Magyarország idegenforgalmi adottságai és a fenntarthatóság jegyében történő jövőbeli fejlesztése

A Magyarország területén előforduló környezeti és természeti veszélyek vizsgálata, továbbá a társadalmi-gazdasági jellemzők értékelő megközelítéssel történő feldolgozása során a fenntartható fejlődés és környezettudatosság szemléletének fejlesztése

FOGALMAK

erőforrás, falu, folyószabályozás, folyó vízjárása, hungarikum, kontinentális éghajlat, közigazgatás, medencejelleg, nemzetiség, öregedő társadalom, táj, talaj, tanya, természetes szaporodás és fogyás, területi fejlettség-különbség, tranzitforgalom, város, világörökség

TOPOGRÁFIAI ISMERETEK

Nagytajak: Alföld, Dunántúli-dombvidék, Dunántúli-középhegység, Északi-középhegység, Kisalföld, Alpokalja

Egyéb földrajzi helyszínek: Aggteleki-karszt, Badacsony, Bakony, Balaton-felvidék, Baradla-barlang, Baranyai-dombság, Bodrogek, Borsodi-medence, Börzsöny, Budai-hegység, Bükk, Bükk-fennsík, Csepel-sziget, Cserehát, Cserhát, Dráva menti síkság (Dráva-mellék), Duna-Tisza köze, Dunakanyar, Gerecse, Hajdúság, Tokaj-Hegyalja, Hortobágy, Írott-kő, Jászság, Kékes, Kiskunság, Körös–Maros köze, Kőszegi-hegység, Marcal-medence, Mátra, Mecsek, Mezőföld, Mohácsi-sziget, Móri-árok, Nagykunság, Nógrádi-medence, Nyírség, Órség, Pesti-síkság, Pilis, Belső-Somogy, Külső-Somogy, Soproni-hegység, Szigetköz, Szekszárdi-dombság, Szentendrei-sziget, Tapolcai-medence, Tihanyi-félsziget, Tiszántúl, Tolnai-dombság, Velencei-hegység, Vértes, Villányi-hegység, Visegrádi-hegység, Zalai-dombság, Tokaji (Zempléni)-hegység;

Vízrajz: Balaton, Bodrog, Dráva, Duna, Fertő, Hernád, Hévízi-tó, Ipoly, Kis-Balaton, Körös, Maros, Mura, Rába, Sajó, Sió, Szamos, szegedi Fehér-tó, Szelidi-tó, Tisza, Tisza-tó, Velencei-tó, Zagyva, Zala;

Magyarország nemzeti parkjai, világörökségi helyszínei, régiói, megyei, vármegyeszékhelyei

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Hazánk és a Kárpát-medence tájainak és régióinak megadott szempontok alapján történő feldolgozása hagyományos és digitális térképek, internetről gyűjtött adatok felhasználásával, kooperatív módszer alkalmazásával

A topográfiai ismeretek elmélyítése online topográfiai játékok segítségével

Projektfeladat: osztálykirándulás tervezése Magyarország egy kiválasztott középtájának megismerésére

Prezentáció készítése egy kiválasztott tájról vagy településről

Természetföldrajzi és társadalmi-gazdasági adatsorok rendszerezése, szemléletes ábrázolása és az adatok értelmezése

Disputa a híradásokban megjelent hazai, természeti, környezeti és társadalmi-gazdasági jelenségekről, folyamatokról

Nemzeti értékek, hungarikumok bemutatására iskolai kiállítás szervezése

Hazánk területén előforduló környezeti és természeti veszélyek kialakulását ábrázoló képekhez, rövidfilmekhez narráció készítése

Hazánk nemzetközi gazdasági szerepének igazolása a média és az internet segítségével

Interaktív termékbemutató összeállítása a magyar gazdaság nemzetközi jelentőségű termékeiből

Magyarország idegenforgalmi adottságainak és lehetőségeinek bemutatása képeslapok, tájfotók segítségével

Projektfeladat: akcióterv készítése természeti és társadalmi-gazdasági értékeink megőrzésére

Magyarország szerepvállalásának ismertetése a nemzetközi környezetvédelmi programokban, internetes források felhasználásával

Projektfeladat: plakát, szórólap készítése Magyarország idegenforgalmi értékeiről

Gondolattérkép készítése Magyarország és az Európai Unió kapcsolatáról

Turisztikai kiadványok, pl. szórólapok, tájékoztatók alapján Magyarország idegenforgalmi adottságainak feldolgozása kooperatív módszerek alkalmazásával

Projektfeladat: beszámoló készítése a saját település (vagy egy választott kistáj, középtáj) hagyományos és megújuló energiaforrásairól, az adott térségben a fenntarthatóságot szem előtt tartó törekvésekről

TÉMAKÖR: Közvetlen lakókörnyezetünk földrajza

ÓRASZÁM: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- bemutatja és értékeli lakókörnyezetének földrajzi jellemzőit, ismeri annak természeti és társadalmi erőforrásait;
- szűkebb és tágabb környezetében földrajzi eredetű problémákat azonosít, magyarázza kialakulásuk okait.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- elkötelezett szűkebb és tágabb környezete természeti és társadalmi-gazdasági értékeinek megismerése és megőrzése iránt;
- összehasonlít, illetve komplex módon, problémaközpontú megközelítéssel vizsgál pl. hazai nagytájakat, tájakat, régiókat, településeket;
- javaslatot fogalmaz meg lakókörnyezete jövőbeli, környezeti szempontokat szem előtt tartó, fenntartható fejlesztésére;
- érveket fogalmaz meg a tudatos fogyasztói magatartás, a környezettudatos döntések fontossága mellett.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A tanuló szűkebb lakókörnyezetének társadalmi és gazdasági problémáinak felismerésével és ezekre vonatkozó megoldási javaslatok elkészítésével a döntési képesség, valamint a szociális és vállalkozói kompetenciák fejlesztése

Az adott terület komplex földrajzi elemzése során a rendszerben és összefüggésekben való gondolkodás fejlesztése

A lakóhely jelenét, illetve annak jövőbeli fejlődését segítő és nehezítő természet- és társadalomföldrajzi folyamatok felismerése, valamint feldolgozása eredményeként a fenntartható fejlődés és környezettudatosság fejlesztése

A lakókörnyezet környezeti problémáinak bemutatása

Véleményalkotás a lakóhely jelenét, illetve annak jövőbeli fejlődését segítő és nehezítő természet- és társadalomföldrajzi folyamatokról

Nyitottság a lakóhellyel és annak környezetével kapcsolatos információk megismerése iránt, információk gyűjtése írott és elektronikus forrásokból, azok értelmezése és rendszerezése

A földrajzi tudás alkalmazása a mindennapi életben a következmények tudatában meghozott környezettudatos döntésekben

A szűkebb lakókörnyezet (település és környezete) földrajzi helyzetének, természeti és kulturális értékeinek bemutatása

A lakókörnyezet földrajzi jellemzőiből fakadó előnyeinek és hátrányainak mérlegelése, a lakókörnyezet környezettudatos és fenntartható fejlesztése

FOGALMAK

kulturális érték, természeti érték

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

A Föld háromdimenziós megjelenítését lehetővé tevő program segítségével a közvetlen környezet virtuális felfedezése

Szituációs játék – önkormányzati ülés, melynek témája a lakókörnyezet környezettudatos és fenntartható fejlesztése

Irányított beszélgetés a helyi írott és elektronikus médiából gyűjtött földrajzi tartalmú információkról

Helyzetgyakorlat: idegenvezetés a településen

Ötletbörze a szűkebb lakókörnyezet társadalmi és gazdasági problémáinak feltárására, és az ezekre vonatkozó megoldási javaslatok megfogalmazása

Projektfeladat: poszter, prezentáció vagy rövid videofilm készítése a szűkebb lakóhely természeti és kulturális értékeiről

Projektfeladat: tanösvény és térkép tervezése a szűkebb lakóterület természeti és kulturális értékeihez kapcsolódóan

Projektfeladat: helyismereti vetélkedő szervezése a közvetlen környezet természeti és kulturális értékeinek megismerésére

Fizika

A NAT preambulumban megfogalmazottakat követve a fizika oktatásának célja egyfelől, hogy a tanuló aktív problémamegoldóként a legkorszerűbb fizikai, tudományos ismereteket és készségeket sajátítsa el, egyúttal megismerje és pozitívan értékelje saját hazája, nemzete kultúráját és hagyományait, valamint az egyetemes emberi kultúra legjelentősebb eredményeit. Fontos feladat továbbá a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, ismeretek és készségek együttes fejlesztése, az egyéni és a csoportos teljesítmény ösztönzése. A fentiekén kívül kiemelkedően fontos feladat a fizika esetében, minden oktatási szakaszban a pozitív attitűd és a megfelelő motiváltság kialakítása.

Erre jó lehetőséget biztosít, hogy a tantárgy a szűken értelmezett szakmai ismeretanyag és a mindennapokban könnyen hasznosítható praktikus ismeretek átadásán túl olyan természettudományos módszerekkel vizsgálható kérdésekkel is foglalkozik, amelyek befolyásolják az egyén és a közösség életét, illetve kihatással vannak a jövő alakulására. Ilyenek például az egészségmegőrzéssel, a globális környezeti problémákkal, a természeti erőforrások felelős felhasználásával összefüggő problémák vagy a világűr kutatása. A témaválasztás fontos szempontja a mindennapokban hasznosítható, releváns ismeretek nyújtása, valamint olyan készségek és képességek fejlesztése, mely a jövő ma még ismeretlen ismeretrendszereiben való eligazodást segítik.

A fizika tantárgy fontos feladata a diákok természettudományos szemléletének kialakítása, mely alapvetően a fizika tudományában alakult ki, és amelyet később a többi természettudománnyal foglalkozó tudomány átvett. Azt az attitűdöt kell a diákokban kialakítani, hogy a természet megismerhető, működése a természeti törvények segítségével leírható.

Világunk megismerésének vannak módszerei, szabályai, algoritmusai. Egyre több jelenséget tudunk megmagyarázni úgy, hogy alapvetőbb jelenségekre vezetjük azokat vissza. Ennek elengedhetetlen feltétele az, hogy különböző fogalmakat konstruáljunk meg, melyekkel jellemezni tudjuk az adott dolgot, jelenséget. Ezek minél nagyobb részéhez számértékeket is rendelünk az összehasonlíthatóság miatt.

7–8. évfolyam

A fizika tantárgy oktatására az általános iskola 3–4. osztályában tanult környezetismeret, illetve az 5–6. osztályban tanult természettudomány oktatását követően kerül sor. A fizika oktatható önálló tantárgyként is a 7–8. osztályban, illetve az ebben a nevelési szakaszban folytatódó természettudomány tantárgy moduljaként.

A témák szorosan kapcsolódnak a hétköznapi problémákhoz, természeti jelenségekhez és technikai alkalmazásokhoz. A kerettanterv alkalmazásával tervezett oktatási, tanulási folyamat mélyíti a szükséges szakmai ismereteket, támogatja a tudásalkalmazást, összekapcsolja a tantárgyon belüli és a tantárgyak közötti releváns információkat és szervesen épít a jelenség és tevékenység alapú tudásszervezés alapelveire. Ezeknek a céloknak a megvalósulását szolgálják a fizika tudományával, annak munkamódszerével valamint a globális környezeti problémákkal foglalkozó témakörök.

Az internethasználattal és prezentációk készítésével kapcsolatos tanulási eredmények megvalósulása megfelelő óraszervezéssel, a digitális technológia tanári irányítás melletti önálló használatával biztosítható. Ezek a következők:

- A tanuló fizikai szövegben, videóban el tudja különíteni a számára világos és nem érthető, további magyarázatra szoruló részeket;
- az internet segítségével adatokat gyűjt a legfontosabb fizikai jelenségekről;
- tanári útmutatás felhasználásával magabiztosan használ magyar nyelvű mobiltelefonos/táblagépes applikációkat fizikai tárgyú információk keresésére;
- ismer megbízható fizikai tárgyú magyar nyelvű internetes forrásokat;
- egyszerű számítógépes prezentációkat készít egy adott témakör bemutatására;
- projektfeladatok megoldása során önállóan, illetve a csoporttagokkal közösen különböző prezentációkat hoz létre a tapasztalatok és eredmények bemutatására;
- értelmezi a sportolást segítő kisalkalmazások által mért fizikai adatokat. Méréseket végez a mobiltelefon szenzorainak segítségével.

A tanulók értékelésének módszerei ennek megfelelően nem korlátozódnak a hagyományos definíciók, törvények kimondásán és számítási feladatok elvégzésén alapuló számonkérésre. Az értékelés során megjelenhet a prezentációra alapuló szóbeli felelet, a teszt, az esszé, az önálló munka, az aktív tanulás közbeni tevékenység, illetve a csoportmunka csoportos értékelése is. A cél az, hogy a tanulók képesek legyenek megérteni a megismert jelenségek lényegét, az alapvető technikai eszközök működésének elvét, az időszerű társadalmi-gazdasági kérdések, problémák jelentőségét, s a fizika hozzájárulását a megoldási törekvésekhez.

A témakörök áttekintő táblázatában a témakör neve után zárójelbe tett számok azt jelölik, hogy a témakör a Nat-ban felsorolt melyik fő témakörökhöz tartozik.

A Nemzeti alaptanterv fő témakörei

1. Fizikai jelenségek megfigyelése, egyszerű értelmezése
2. Mozgások a környezetünkben, a közlekedés
3. A levegő, a víz, a szilárd anyagok
4. Fontosabb mechanikai, hőtani, elektromos és optikai eszközeink működésének alapjai, fűtés és világítás a háztartásban
5. Az energia megjelenési formái, megmaradása, energiatermelés és felhasználás
6. A Föld, a Naprendszer és a Világegyetem, a Föld jövője, megóvása

Kapcsolódás a Nat témaköreikhez

Témakör neve	Javasolt óraszám
7. évfolyam	
Bevezetés a fizikába (1)	9
Az energia (5)	9
Mozgás közlekedés és sportolás közben (2)	11
Lendület és egyensúly (2, 4)	11
Víz, levegő és szilárd anyagok a háztartásban és a környezetünkben (3, 4)	15
Összes óraszám:	55
8. évfolyam	
Elektromosság a háztartásban (4)	22
Világítás, fény, optikai eszközök (4)	12
Hullámok (3, 4)	9
Környezetünk globális problémái (6)	4
Égi jelenségek megfigyelése és magyarázata (6)	8
Összes óraszám:	55

7. ÉVFOLYAM

TÉMAKÖR: Bevezetés a fizikába

JAVASOLT ÓRASZÁM: 9 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- jó becsléseket tud adni egyszerű számítás, következtetés segítségével;
- értelmezi a sportolást segítő kisalkalmazások által mért fizikai adatokat. Méréseket végez a mobiltelefon szenzorainak segítségével;

- értelmezni tud egy jelenséget, megfigyelést valamilyen korábban megismert vagy saját maga által alkotott egyszerű elképzelés segítségével.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeléseket és kísérleteket végez a környezetében, az abból származó tapasztalatokat rögzíti;
- felismeri a tudomány által vizsgálható jelenségeket, azonosítani tudja a tudományos érvelést, kritikusan vizsgálja egy elképzelés tudományos megalapozottságát;
- hétköznapi eszközökkel méréseket végez, rögzíti a mérések eredményeit, leírja a méréssorozatokban megfigyelhető tendenciákat, ennek során helyesen használja a közismert mértékegységeket;
- ismeri a fizika fontosabb szakterületeit;
- tájékozott a fizika néhány új eredményével kapcsolatban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A fizika tudománya által vizsgálható jelenségek felismerése, a tudományos megismerés ismérvei

A testek mérhető tulajdonságai: a hosszúság, térfogat, tömeg jele, mértékegységei és mérőeszközei, a mértékegységek átváltása

Az alapvető fizikai mennyiségek jellemző értékeinek tapasztalati becslése

Az eltelt idő és a hőmérséklet jele, mértékegységei. A Celsius-skála

A távolság, a térfogat, az eltelt idő, a tömeg, a hőmérséklet közvetlen mérése a rendelkezésre álló eszközökkel (beleértve a mobiltelefon óráját vagy a digitális konyhai mérleget, más konyhai mérőeszközt)

A mérés pontosságának becslése ismételt mérések, illetve az eszköz jellemző adatainak ismeretében. A mérési eredmények összehasonlítása

Azonos anyagból készült különböző tömegű testek tömegének és térfogatának kapcsolata. Az anyagra jellemző sűrűség megállapítása

Sűrűségadatok használata a tömeg vagy térfogat kiszámolására

A fizika szakterületei, néhány újabb eredmény egyszerű bemutatása, egy állítás tudományos megalapozottságának kritikus vizsgálata

FOGALMAK

mérés, hosszúság, térfogat, tömeg, sűrűség, idő, hőmérséklet, a mérés pontossága, a mért adatok átlaga, becslés, tudományos eredmény

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Adott idejű folyamatok létrehozása (pl. 1 perc alatt leguruló golyó)

Szilárd, folyékony és légnemű anyagok térfogatának értelmezése, mérése

Az emberi test méreteihez kötött távolságok vizsgálata

Időtartam becslése (pl. 1 perc elteltének becslése számolással)

Távolságok mérése digitális térképeken

Külső hőmérséklet vizsgálata egy adott időszakban, az eredmények ábrázolása, átlagérték kiszámítása

A Föld éghajlatának globális változásával kapcsolatos hőmérsékleti adatsorok elemzése

Szilárd és folyékony anyagok sűrűségének összehasonlítása, illetve becslése csoportos kísérletezés során

Bemutató készítése a fizika egyik nevezetes felismeréséről. Milyen előzményei voltak, milyen bizonyítékok támasztják alá, milyen viták kísérték a felismerés megfogalmazását?

TÉMAKÖR: Az energia

JAVASOLT ÓRASZÁM: 9 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tudja azonosítani a széles körben használt technológiák környeztkárosító hatásait, és fizikai ismeretei alapján javaslatot tesz a károsító hatások csökkentésének módjára;
- tudatában van az emberi tevékenység természetre gyakorolt lehetséges negatív hatásainak és az ezek elkerülésére használható fizikai eszközöknek és eljárásoknak (pl. porszűrés, szennyezők távolról való érzékelése alapján elrendelt forgalomkorlátozás).

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tisztában van azzal, hogy az energiának ára van, gyakorlati példákon keresztül ismerteti az energiatakarékosság fontosságát, ismeri az energiatermelés környezeti hatásait, az energiabiztonság fogalmát;
- ismeri a jövő tervezett energiaforrásaira vonatkozó legfontosabb elképzeléseket;
- előidéz egyszerű energiaátalakulással járó folyamatokat (melegítés, szabadesés), megnevezi az abban szereplő energiákat;
- ismeri a zöldenergia és fosszilis energia fogalmát, az erőművek energiaátalakításban betöltött szerepét, az energiafelhasználás módjait és a háztartásokra jellemző fogyasztási adatokat;
- átlátja a táplálékok energiataralmának szerepét a szervezet energiaháztartásában és az ideális testsúly megtartásában;
- kvalitatív ismeretekkel rendelkezik az energia szerepéről, az energiaforrásokról, az energiaátalakulásokról.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A teljesítmény használata az energiafogyasztás meghatározására

A lakásban található legnagyobb fogyasztók kiválasztása, jellemző adataik (teljesítmény, energiafogyasztás) áttekintése

A háztartásban használt energiahordozók megismerése: elektromos áram, földgáz, szén, fa

Az energiahordozók jellemzése, csoportosítása: fosszilis energia, zöldenergia

Az energia árának becslése néhány fűtési-melegítési módszer (például gázkonvektor, elektromos vízmelegítő) esetében a háztartás számláinak segítségével

A rugalmas energia mozgási energiává alakulásának (rugós eszközzel kilőtt golyó), a helyzeti energia mozgási energiává alakulásának (zuhanó test) megfigyelése. A mozgási energia belső energiává alakulásának (összedörzsölt tenyér) megfigyelése

Az erőművekben bekövetkező energiaátalakulások vizsgálata, az energia megmaradása

A szélérőmű, napelemek, napkollektor működésének értelmezése

Néhány energiatakarékossági lehetőség gyakorlatban való közvetlen megfigyelése, működési elve: termosztátos fűtőeszköz, hőszigetelés

A táplálkozási problémák fizikai hátterének megismerése: az energiafogyasztás és bevétel egyensúlyának vizsgálata az élelmiszerek energiataralmát megadó adatok segítségével

FOGALMAK

energiafogyasztás, teljesítmény, energiahordozók, zöldenergia, fosszilis energia, energiabiztonság, energiatakarékosság, energiamegmaradás, rugalmas energia, helyzeti energia, mozgási energia, belső energia

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Az emberiség energiafogyasztásának és a rendelkezésre álló energiaforrások mennyiségének áttekintése, az energiabiztonság fogalma

A jövő lehetséges energiaforrásaival kapcsolatos ismeretek gyűjtése, bemutatása

A háztartásban használatos izzók gazdaságosságának összehasonlítása

Az emberi szervezet energiafelhasználásának elemzése

Az energiatakarékosság lehetséges módszereinek vizsgálata a közvetlen környezetben

A diák egy átlagos napjának végiggondolása energiafogyasztás szempontjából. Milyen energiahordozókat használt, milyen energiaszükségletet elégített ki, a felhasznált energiamennyiség becslése

TÉMAKÖR: Mozgás közlekedés és sportolás közben

JAVASOLT ÓRASZÁM: 11 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a saját maga által használt eszközök (például közlekedési eszközök, elektromos háztartási eszközök, szerszámok) működési elvének lényegét;
- felismeri a fizikai kutatás által megalapozott technikai fejlődés egyes fejezeteinek a társadalomra, illetve a történelemre gyakorolt hatását, meg tudja fogalmazni a természettudomány fejlődésével kapcsolatos alapvető etikai kérdéseket;
- tisztában van az önvezérelt járművek működésének elvével, illetve néhány járműbiztonsági rendszer működésének fizikai hátterével.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfelelően tudja összekapcsolni a hely- és időadatokat. Különbséget tesz az út és elmozdulás fogalma között. Ismeri, és ki tudja számítani az átlagsebességet, a mértékegységeket megfelelően használja. Tudja, hogy lehetnek egyenletes és nem egyenletes mozgások. Ismeri a testek sebességének nagyságrendjét;
- meghatározza az egyenes vonalú egyenletes mozgást végző test sebességét, a megtett utat, az út megtételéhez szükséges időt;
- tisztában van a mozgások kialakulásának okával, ismeri az erő szerepét egy mozgó test megállításában, elindításában, valamilyen külső hatás kompenzálásában;

- megismeri jelentős fizikusok életének és tevékenységének legfontosabb részleteit, azok társadalmi összefüggéseit (pl. Isaac Newton, Arkhimédész, Galileo Galilei, Jedlik Ányos).

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A hely megadása, a környezetben tapasztalható mozgások megfigyelése, csoportosítása a pálya és a helyváltoztatás gyorsasága alapján

A sebesség nagysága, iránya, mértékegysége

A közel állandó sebességű mozgások (mozgólépcső, autó, korcsolya) megfigyelése, kialakulásuk körülményei, Newton első törvénye

A megtett út, az utazásból hátralévő idő kiszámolása a sebesség nagyságának segítségével

Az elejtett test mozgásának vizsgálata. A nehézségi erő és a nehézségi gyorsulás. Newton 2. törvénye

A gyorsuló és kanyarodó autó sebesség változását okozó külső hatás (súrlódás, súrlódási erő) azonosítása

A sebességváltozást okozó erő nagyságának és a tömeg szerepének megfigyelése fékezés során

Az önvezérelt autó működési elve

A légzsák és a biztonsági öv működésének fizikai magyarázata

FOGALMAK

hely, pálya, elmozdulás, út, átlagsebesség, kölcsönhatás, gyorsulás, nehézségi gyorsulás, erő, Newton első és második törvénye

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Anyaggyűjtés és beszélgetés Newton vagy Galilei életéről, sokoldalú kutatásairól

Sebességrekordok gyűjtése, vizsgálata

Közlekedéstervezés pl. valamilyen applikáció segítségével, az átlagsebességek vizsgálata

Sebesség mérésére szolgáló eljárás kidolgozása

Mozgás elemzése valamilyen telefonos applikáció segítségével

TÉMAKÖR: Lendület és egyensúly

JAVASOLT ÓRASZÁM: 11 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a saját maga által használt eszközök (például közlekedési eszközök, elektromos háztartási eszközök, szerszámok) működési elvének lényegét;
- felismeri a fizikai kutatás által megalapozott technikai fejlődés egyes fejezeteinek a társadalomra, illetve a történelemre gyakorolt hatását, meg tudja fogalmazni a természettudomány fejlődésével kapcsolatos alapvető etikai kérdéseket;
- megismeri jelentős fizikusok életének és tevékenységének legfontosabb részleteit, azok társadalmi összefüggéseit (pl. Isaac Newton, Arkhimédész, Galileo Galilei, Jedlik Ányos).

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- egyszerű eszközökkel létrehoz periodikus mozgásokat, méri a periódusidőt, fizikai kísérleteket végez azzal kapcsolatban, hogy mitől függ a periódusidő;

- tisztában van a mozgások kialakulásának okával, ismeri az erő szerepét egy mozgó test megállításában, elindításában, valamilyen külső hatás kompenzálásában;
- tisztában van a rugalmasság és rugalmatlanság fogalmával, az erő és az általa okozott deformáció közötti kapcsolat jellegével. Be tudja mutatni az anyag belső szerkezetére vonatkozó legegyszerűbb modelleket, kvalitatív jellemzőket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A lendület kiszámítása, a lendület megmaradásának vizsgálata néhány hétköznapi helyzetben
 A rakéta mozgásának kísérleti vizsgálata (léggömb-rakéta), fizikai magyarázata. Newton harmadik törvénye

Körmozgások és lengések (például a hinta lengései) megfigyelése, a periódusidő mérése. A periódusidőt befolyásoló tényezők azonosítása.

A környezetünkben megfigyelhető nyugvó testek egyensúlyának vizsgálata. Annak magyarázata, hogy miért nem esik le, miért nem fordul el a test

Rugalmas és rugalmatlan alakváltozások megfigyelése, a kétféle viselkedés összehasonlítása
 Szemléletes kép kialakítása a szilárd anyagok belső szerkezetéről

FOGALMAK

lendület, a lendület megmaradása, periódusidő, fordulatszám, egyensúly, amplitúdó
 rezgésszám, rugalmas alakváltozás, Newton harmadik törvénye

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Egyszerű ütközések kísérleti vizsgálata a lendületmegmaradás szemléltetésére

Egyes háztartási eszközök, mint egyszerű gépek erőátvitelének vizsgálata

A Föld mozgási periódusainak vizsgálata az időszámítás szempontjából

Anyaggyűjtés és beszélgetés: Arkhimédész és gépei

Néhány gép (például: emelők, gőzgép, elektromos motor, benzinmotor) működésének megfigyelése, gazdaságot, társadalmat megváltoztató hatásának bemutatása

A szilárd anyagok belső szerkezetét ábrázoló rajz vagy demonstrációs eszköz készítése

TÉMAKÖR: Víz és levegő a háztartásban és a környezetünkben

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a környezetében előforduló legfontosabb természeti jelenségek (például időjárási jelenségek, fényviszonyok változásai, égi jelenségek) fizikai magyarázatát;
- ismeri a saját maga által használt eszközök (például közlekedési eszközök, elektromos háztartási eszközök, szerszámok) működési elvének lényegét.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- jellemzi az anyag egyes halmazállapotait, annak sajátságait, ismeri a halmazállapot-változások jellemzőit, a halmazállapot-változások és a hőmérséklet alakulásának kapcsolatát;
- tudja magyarázni a folyadékokban való úszás, lebegés és elmerülés jelenségét, az erre vonatkozó sűrűségfeltételt;

- tudja, miben nyilvánulnak meg a kapilláris jelenségek, ismer ezekre példákat a gyakorlatból (pl. növények tápanyagfelvétele a talajból);
- kísérletezés közben, illetve a háztartásban megfigyeli a folyadékok és szilárd anyagok melegítésének folyamatát, és szemléletes képet alkot a melegedést kísérő változásokról, a melegedési folyamatot befolyásoló tényezőkről.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A jég olvadásának és a víz fagyásának kísérleti vizsgálata, a hőmérséklet időbeli változásának megfigyelése. Az olvadáspont

A környezetben lezajló termikus kölcsönhatások felismerése, összegyűjtése

A leves, a tea melegítésének megfigyelése. A melegítés gyorsaságát meghatározó fizikai körülmények kísérleti vizsgálata, egyszerű magyarázata

A víz forrásának kísérleti megfigyelése, a hőmérséklet mérése: forráspont, vízgőz

A halmazállapotok és halmazállapot-változások értelmezése az anyagot alkotó részecskék (apró golyók) egyszerű modelljének felhasználásával

A téli fagy romboló erejének fizikai magyarázata, a fagyás megfigyelése jégkocka készítés során

A víz tapasztalati tulajdonságainak kísérleti vizsgálata és értelmezése: összenyomhatatlanság, sűrűség, folyékonyság

A nyomás jele, mértékegysége. Alkalmazása a felületre ható erő kiszámolására

A hidrosztatikai nyomás kísérleti vizsgálata, a mélységtől való függés és az iránytól való függetlenség felismerése. A hidrosztatikai nyomás kiszámolása

Az acélból készült hajók úszásának fizikai magyarázata, a sűrűségfeltétellel és Arkhimédész-törvényének segítségével

Kapilláris jelenségek megfigyelése a háztartásban (felmosás, szivacs)

Szilárd anyagok melegítésének kísérleti megfigyelése, a tapasztalt hőtágulás, hővezetés kvalitatív fizikai magyarázata

A levegő fizikai tulajdonságai: nyomás, hőmérséklet, páratartalom

- A szél, az eső, a harmat, a dér, a hó, a jégeső és a felhők kialakulásának egyszerű fizikai magyarázata

FOGALMAK

légnemű, folyékony, szilárd, fagyás, olvadás, párolgás, lecsapódás, forrás; kapilláris csövek, nyomás, hidrosztatikai nyomás, felhajtóerő, úszás, lebegés, sűrűségfeltétel, termikus kölcsönhatás, melegítés, felvett és leadott hő, nyomáskülönbség

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Hőmérő készítése

A nyomás időjárástól és magasságtól való függésének kísérleti vizsgálata

A páratartalom változásának kísérleti vizsgálata egyszerű mérőeszközzel, a páratartalom hatása a lakókörnyezetre, az emberi szervezetre

Úszó sűrűségmérő működésének vizsgálata, értelmezése

Cartesius-búvár készítése

A kapilláris jelenségek szerepe a természetben, anyaggyűjtés

Az álló, ülő, fekvő ember által a talajra kifejtett nyomás becslése

Beszélgetés az alábbi kérdésekről: Hogyan érzékeljük a levegő nyomását, miért pattog a fülünk, ha gyorsan emelkedünk vagy süllyedünk?

8. ÉVFOLYAM

TÉMAKÖR: Elektromosság a háztartásban

JAVASOLT ÓRASZÁM: 22 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a legfontosabb saját maga által használt eszközök (például közlekedési eszközök, elektromos háztartási eszközök, szerszámok) működésének fizikai lényegét;
- ismeri a villamos energia felhasználását a háztartásban, az energiatakarékosság módozatait, az érintésvédelmi és biztonsági rendszereket és szabályokat;
- felismeri a fizikai kutatás által megalapozott technikai fejlődés egyes fejezeteinek a társadalomra, illetve a történelemre gyakorolt hatását, meg tudja fogalmazni a természettudomány fejlődésével kapcsolatos alapvető etikai kérdéseket;
- megismeri jelentős fizikusok életének és tevékenységének legfontosabb részleteit, azok társadalmi összefüggéseit (pl. Isaac Newton, Arkhimédész, Galileo Galilei, Jedlik Ányos).

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri az elektromos állapot fogalmát, kialakulását, és megmagyarázza azt az anyagban lévő töltött részecskék és a közöttük fellépő erőhatások segítségével;
- szemléletes képe van az elektromos áramról, ismeri az elektromos vezetők és szigetelők fogalmát;
- használja a feszültség, áramerősség, ellenállás mennyiségeket egyszerű áramkörök jellemzésére;
- tudja, hogy a Földnek mágneses tere van, ismeri ennek legegyszerűbb dipól közelítését. Ismeri az állandó mágnes sajátságait, az iránytűt.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az elektromos állapot kialakulásának megfigyelése kísérletezés közben, magyarázata a töltött részecskék és atomról alkotott egyszerű elképzelés (elektron, proton, atommag) segítségével

A villámok kialakulásának fizikai magyarázata

Szemléletes kép alkotása az elektromos – egyen és váltakozó – áramról. Egyen és váltakozó-áramú eszközök azonosítása a környezetünkben

A feszültség és áramerősség jele, mértékegysége, feltüntetése az elektromos eszközökön

Az áramerősség várható értékének meghatározása az ellenállás ismeretében. A technikai alkalmazásokban gyakori szigetelő és vezető anyagok ellenállásának mérése

Az egyszerű áramkör részei: áramforrás, kapcsoló, fogyasztók, vezeték

Elemek és akkumulátorok jellemző adatainak összehasonlítása

Az emberre veszélyes feszültség és áramerősség értékek. Az áramütés hatása

A Joule-hő meghatározása. A vasaló, a hajszárító, a vízmelegítő működési elve: a fűtőszál kialakítása és szerepe

Áramütés-veszélyes helyzetek a lakásban: A rövidzár, a biztosíték és a földelés szerepe az elektromos eszközök biztonságos használata során

Az iránytű használatának fizikai alapja

Jedlik Ányos munkássága és az elektromos motor. A transzformátor működésének megfigyelése

FOGALMAK

atom, elektromos állapot, elektromos áram, feszültség, áramerősség, ellenállás, Ohm törvénye, áramforrás, fogyasztó, Joule-hő, áramütés, elektromos energia, teljesítmény, dipólus, transzformátor

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

A dörzselektromos jelenség kísérleti vizsgálata például léggömbök felhasználásával

Háztartási eszközök elektromos tulajdonságainak vizsgálata

Az elektromos biztosíték szerepe és működése a háztartásban

Elemek és akkumulátorok környezeti hatásának elemzése

Adatok gyűjtése a Föld mágneses teréről

LED-et tartalmazó egyszerű áramkör készítése, az áramkörbe illesztett változó ellenállású elem (változó hosszúságú grafitbél, termiszor, fotoellenállás, potencióméter) hatásának megfigyelése, lehetőség szerint a feszültség és áramerősség mérése az áramkörben.

TÉMAKÖR: Világítás, fény, optikai eszközök

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a saját maga által használt eszközök (például közlekedési eszközök, elektromos háztartási eszközök, szerszámok) működési elvének lényegét;
- felismeri a fizikai kutatás által megalapozott technikai fejlődés egyes fejezeteinek a társadalomra, illetve a történelemre gyakorolt hatását, meg tudja fogalmazni a természettudomány fejlődésével kapcsolatos alapvető etikai kérdéseket;
- gyakorlati példákon keresztül ismeri a fény és anyag legelemibb kölcsönhatásait (fénytörés, fényvisszaverődés, elnyelés, sugárzás), az árnyékjelenségeket, mint a fény egyenes vonalú terjedésének következményeit, a fehér fény felbonthatóságát.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri az aktuálisan használt elektromos fényforrásokat, azok fogyasztását és fényerejét meghatározó mennyiségeket, a háztartásban gyakran használt áramforrásokat;
- ismeri a látás folyamatát, a szem hibáit és a szemüveg szerepét ezek kijavításában, a szem megerősítésének (például számítógép) következményeit;
- ismeri néhány gyakran használt optikai eszköz részeit, átlátja működési elvüket;
- tisztában van a fény egyenes vonalú terjedésével, szabályos visszaverődésének törvényével, erre hétköznapi példákat hoz.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A fény egyenes vonalú terjedésének megfigyelése, kísérleti vizsgálata, demonstrálása párhuzamos nyaláb vagy kis teljesítményű (az egészségre veszélytelen) lézer segítségével

A síktükörben látható tükörkép kialakulásának magyarázata a fény szabályos visszaverődésével, a fénysugár útjának megrajzolásával

A háztartásban használt fényforrások és azok tulajdonságainak (a fény színe, a fényerősség, a kibocsátott fény térbeli eloszlása, az energiahatékonyság, ár, élettartam) megismerése, a működésükhöz szükséges áramforrás kiválasztása

A fénytörés jelenségének megfigyelése

A gyűjtőlencse optikai tulajdonságainak kísérleti vizsgálata. A nagyító képalkotásának fizikai magyarázata

A látás folyamatának fizikai magyarázata. Jellegzetes lencsehibák: rövidlátás, távollátás, ezek korrekciója szemüveggel, kontaktlencsével, lézeres beavatkozással. A szem egészségvédelme

Megfigyelések nagyítóval vagy mikroszkóppal illetve távcsővel vagy látcsővel

A távcső és mikroszkóp részeinek vizsgálata, működésének fizikai magyarázata

FOGALMAK

fényforrás, szabályos visszaverődés, tükör, fénytörés, gyűjtő és szórólencse, fókusz távolság, fókuszpont

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

A környezetben található fényforrások megfigyelése, néhány fényforrás (kerékpáros lámpák) szétszerelése, az alkatrészek szerepének megvizsgálása

A környezetben létrejövő árnyékok megfigyelése, fényképezése, kialakulásának magyarázata a fény egyenes vonalú terjedésével

A Hold árnyéka a Földön: a napfogyatkozás, a Föld árnyéka a Holdon: holdfogyatkozás

Optikai illúziók vizsgálata

A különböző élőlények látórendszere, látástartomány: anyaggyűjtés, projektmunka

Camera obscura készítése

Az iskola világítási rendszerének megismerése közvetlen megfigyelés segítségével. Hány darab és milyen világítóttest van használatban, mennyi ideig működnek, milyen rendszerességgel, mennyit fizet az iskola ezért az energiáért?

TÉMAKÖR: Hullámok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 9 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tudja azonosítani a széles körben használt technológiák környezetkárosító hatásait, és fizikai ismeretei alapján javaslatot tesz a károsító hatások csökkentésének módjára;
- gyakorlati példákon keresztül ismeri a fény és anyag legelemibb kölcsönhatásait (fénytörés, fényvisszaverődés, elnyelés, sugárzás), az árnyékjelenségeket, mint a fény egyenes vonalú terjedésének következményeit, a fehér fény felbonthatóságát;
- érti a színek kialakulásának elemi fizikai hátterét.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- érti a hullámmozgás lényegét és a jellemző legfontosabb mennyiségeket: frekvencia, amplitúdó, hullámhossz, terjedési sebesség;
- megfigyeli az elterjedt hangszereket használat közben, felismeri azok működési elvét;
- ismeri a hallás folyamatát, a levegő hullámzásának szerepét a hang továbbításában. Meg tudja nevezni a halláskárosodáshoz vezető főbb tényezőket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Rugalmas kötélén, rugón kialakított állóhullámok megfigyelése, jellemzése

A víz hullámok kísérleti vizsgálata, a mozgás leírása

A haladó hullámok kialakulásának elvi magyarázata. Az amplitúdó, a frekvencia, a hullámhossz

A levegőben terjedő lökéshullám megfigyelése egyszerű kísérleti eszközökkel. A terjedési sebesség becslése

A hang tulajdonságainak (hangmagasság, hangerő) fizikai magyarázata

Egyes hangszerek hangképzésének elve, a hangszerek megfigyelése működés közben

A hallás mechanizmusának fizikai lényege, a hallást károsító tényezők ismerete

A fény hullámtermészetének ismerete

A színek észlelésének magyarázata, a kiegészítő színek

Kísérleti vizsgálata és magyarázata annak, miért függ a tárgyak színe a megvilágító fény színétől

A felhők, az ég, a növényzet, a tenger, a folyók színének egyszerű magyarázata

FOGALMAK

állóhullám, hullámhossz, frekvencia, hullám terjedési sebessége, hangmagasság, hangerő, szivárvány színei, kiegészítő színek

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

A cunami jelenségének megismerése, magyarázata

Hangok keltése, elemzése egyszerű esetekben pl. audacity programmal

Szivárvány létrehozása, megfigyelése a természetben

Fényfestés, játékok, kísérletek színekkel

Színek kikeverése festékekkel

TÉMAKÖR: Környezetünk globális problémái

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tudja azonosítani a széles körben használt technológiák környezetkárosító hatásait, és fizikai ismeretei alapján javaslatot tesz a károsító hatások csökkentésének módjára;
- ismeri az éghajlatváltozás problémájának összetevőit, lehetséges okait. Tisztában van a hagyományos ipari nyersanyagok földi készleteinek végeességével és e tény lehetséges következményeivel.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- környezetében zajszintméréseket végez számítógépes mérőeszközzel, értelmezi a kapott eredményt;

- ismeri az ózonpajzs elvékonyodásának és az ultraibolya sugárzás erősödésének tényét és lehetséges okait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az ózonpajzs elvékonyodásának hatása, a Földet ért ultraibolya sugárzás erősödése, az ózonpajzs védelmében hozott intézkedések

Az éghajlatváltozás okai és következményei. Az éghajlat változására utaló fizikai mennyiségek értékeinek vizsgálata

A tengersizint emelkedésének fizikai okai

A tüzelőanyagok elégetésének szerepe az üvegházhatás kialakulásában

Az emberi tevékenység természetire gyakorolt hatása: az ökológiai lábnyom

A fényszennyezés megfigyelése

A zajszennyezés fogalma

Innovatív technológiák a környezet és az ember védelmében: porszűrők működési elve, hangszigetelés, energiatakarékos eszközök használata, a levegőben található szennyezők távolról történő mérése alapján elrendelt forgalomkorlátozás

FOGALMAK

éghajlatváltozás, üvegházhatás, ökológiai lábnyom, környezettudatosság, fényszennyezés, zajszennyezés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Sötét és világos felületek fényelnyelési tulajdonságainak kísérleti vizsgálata (természeti megfigyelése)

A globális éghajlatváltozás bizonyítékainak gyűjtése, vizsgálata, a lehetséges következmények elemzése, az emberi cselekvés lehetőségeinek megvitatása, a tudomány szerepének mérlegelése

A zajszint mérése mobiltelefonnal vagy más alkalmas eszközzel

Saját ökológiai lábnyom csökkentését eredményező tevékenységek tervezése

Üvegházhatás megfigyelése, értelmezése (pl. üvegház, napon álló autó)

TÉMAKÖR: Égi jelenségek megfigyelése és magyarázata

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- felismeri a fizikai kutatás által megalapozott technikai fejlődés egyes fejezeteinek a társadalomra, illetve a történelemre gyakorolt hatását, meg tudja fogalmazni a természettudomány fejlődésével kapcsolatos alapvető etikai kérdéseket;
- ismeri a környezetében előforduló legfontosabb természeti jelenségek (például időjárási jelenségek, fényviszonyok változásai, égi jelenségek) fizikai magyarázatát;
- megismeri jelentős fizikusok életének és tevékenységének legfontosabb részleteit, azok társadalmi összefüggéseit (pl. Isaac Newton, Arkhimédész, Galileo Galilei, Jedlik Ányos).

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- érti a nappalok és éjszakák változásának fizikai okát, megfigyelésekkel feltárja a holdfázisok változásának fizikai hátterét. Látja a Nap szerepét a Naprendszerben mint gravitációs centrum és mint energiaforrás;
- ismeri a csillagok fogalmát, számuk és méretük nagyságrendjét. Ismeri a világűr fogalmát, a csillagászati időegységeket (nap, hónap, év) és azok kapcsolatát a Föld és Hold forgásával és keringésével;
- ismeri a csillagképek, a Sarkcsillag, valamint a Nap égi helyzetének szerepét a tájékozódásban;
- tisztában van a galaxisok mibenlétével, számuk és méretük nagyságrendjével. Ismeri a Naprendszer bolygóinak fontosabb fizikai jellemzőit;
- tisztában van az űrkutatás aktuális céljaival, legérdekesebb eredményeivel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A Nap fizikai jellemzői. A Nap energiájának forrása

A Föld Nap körüli mozgásának, a Hold Föld körüli mozgásának fizikai jellemzői

Anyaggyűjtés arról, hogyan változtatták meg Kopernikusz és Kepler felismerései a korábbi világgépet

A Nap járásának megfigyelése egy bot árnyékának segítségével, az égtájak meghatározása

A Hold megfigyelése, felszíni formáinak magyarázata: meteorok

Anyaggyűjtés arról, hogyan figyelte meg Galilei a Holdat és hogyan értelmezték a látottakat

A Hold fázisainak megfigyelése, fizikai magyarázata a Nap, Föld, Hold helyzete alapján

Föld típusú bolygók és óriásbolygók, a bolygók jellegzetességeinek egyszerű fizikai magyarázata

A csillagok sajátosságai, megkülönböztetésük a bolygóktól, látszólagos mozgásuk fizikai értelmezése, a legfontosabb csillagképek megfigyelése

Ismerkedés az égbolt egyéb égi objektumaival: a Tejútrendszer, galaxisok, fekete lyukak. Az objektumok legfontosabb fizikai jellemzőinek feltérképezése.

Az űrkutatás aktuális céljai, legfontosabb irányai: az űrszondák, a nemzetközi űrállomás, az űrtávcsövek, a műholdak tevékenységének bemutatása

A világűr kutatásának kérdései: élet a Világegyetemben, a Világegyetem keletkezése és fejlődése

FOGALMAK

napközéppontú világgép, földtípusú bolygó, óriásbolygó, holdfázis, fogyatkozások, csillag, galaxis, fekete lyuk, fényév

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

A Hold megfigyelése szabad szemmel és távcsővel

Az aktuális csillagászati hírek elemzése

Beszélgetés a világűr méreteiről s az értelmes élet lehetőségeiről a világűrben

Beszélgetés a fény véges sebességéről, s a csillagos ég ebből következő látványáról

Útikalauz űrturistáknak: a Naprendszer égitestjeinek érdekességei az odalátogató szempontjából

Olyan jelenségek és megfigyelések összegyűjtése, amik azt támasztják alá, hogy a Föld gömbölyű, nem pedig lapos

Kémia

A kémia oktatása során egyrészt be kell mutatni a kémiának az élet minőségének javításában betöltött alapvető szerepét, az új anyagok előállításának szépségét és hasznosságát, másrészt maximálisan ki kell használni azt a lehetőséget, amit a kémia tárgyalásmódja (makro-, szimbólum- és részecskeszint) nyújt a tanulók absztrakciós készségének fejlesztésében. Az oktatás minden szakaszában törekedni kell az élményszerűsége, a tanulók számára releváns és érdekes problémák kémiai vonatkozásainak bemutatására, a gyakorlatban használható tudás elsajátításának fontosságára. Az élményközpontú tanításnak arra kell összpontosítania, hogy a tanulók tudatába beépüljön: a kémiai ismeretek szükségesek az élőlényekben zajló folyamatok megértéséhez, a mindennapokban használt tárgyaink előállításához, feladata a tudatos vásárlási és anyagfelhasználási szokások kialakítása, az egészségvédelemhez és az élhető környezet megóvásához szükséges ismeretek és szemlélet biztosítása.

Ugyanakkor tisztában kell lennünk a fogalmi megértést nehezítő, valamint a kémiához viszonyuló pozitív attitűd ellen ható tényezőkkel (például kemofóbia, áltudományos nézetek) is. Elkerülhetetlen a tudományos ismeretek és a hétköznapi tapasztalatokon alapuló naiv elméletek, primitív axiómák ütköztetése. A fogalmi megértést nehezítő további tényező a kémiai fogalmak néhány sajátossága. Az anyagok és jelenségek többszintű (makro-, részecske- és szimbólumszintű) értelmezése, számos kémiai fogalom elnevezésének és korszerű jelentésének ellentmondásossága, bizonyos fogalmak definiálatlansága, kontextustól függő jelentése, a tudományos és a köznyelvi jelentések különbözősége, valamint a kémia elméleti modelljeinek egymást kiegészítő, szimultán jellege miatt különösen fontos a tanuló gondolkodásának megismerése, a fogalmi megértési problémák feltárása és a metafogalmi tudás kialakítása. A kémia ismeretanyagát – a tanulók érdeklődési körétől függően – több szinten lehet megfogalmazni. Jelen kerettanterv a mindenki számára szükséges tartalmakat és fejlesztési célokat tartalmazza.

A kémia tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

A tanulás kompetenciái: A tanuló felismeri, összegyűjti, csoportosítja, rendszerezi és értékeli a hétköznapi életben, a tanulói kísérletezések során, illetve a szaknyelvi környezetben megjelenő, a kémiához kapcsolódó információkat. A rendszerezett és értékelt természettudományos információkat társaival megosztja.

A kommunikációs kompetenciák: A tanuló magabiztosan kommunikál írásban és szóban az anyanyelvén, ismeri és alkalmazza a legfontosabb természettudományos, különösen a kémiához kapcsolható legalapvetőbb szaknyelvi kifejezéseket. Egyszerű, a fizikai és kémiai tulajdonságokkal, a környezetvédelemmel, illetve a vegyipari tevékenységgel kapcsolatos médiatartalmakat, prezentációkat hoz létre, illetve szöveges feladatot old meg önállóan vagy csoportban dolgozva, annak érdekében, hogy általuk üzeneteket közvetítsen főként társai és korosztálya számára.

A digitális kompetenciák: A tanuló magabiztosan használja a digitális technológiát kémiai tárgyú tartalmak keresésére, értelmezésére, elemzésére, a vizsgálatai során meghatározott adatok kiértékelésére. Ismeri azokat a szempontokat, amelyek alapján kiszűrhetők és helyesen

értelmezhető az általános tudományos tartalmak a világhálón. A technológia felhasználásával a tanuló különböző médiatartalmakat, prezentációkat, esetleg modelleket, animációkat készít különböző témakörökben. A tanulás része az együttműködés és a kommunikáció, korszerű eszközökkel, felelős és etikus módon.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A tanuló a kémiai tanulmányai során gyakorlatot szerez a bizonyítékokon alapuló következtetések levonásában és az ezekre alapozott döntések meghozatalában. A kémiai tárgyú problémák megoldása során hipotézist alkot, az elvégzendő kísérleteket megtervezi, miközben fejlődik absztrakciós készsége. A kritikai elemzések során összefüggéseket vesz észre, ok-okozati viszonyokra jön rá, ami alapján egyszerűbb általánosításokat fogalmaz meg.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A kémiatanulás alapja az egyéni és a csoportos tevékenység. A tanulási tevékenységet vagy munkavégzést érintő csoportmunka során a tanuló felismeri feladatát, szerepét a csoportban, csoporttagként a társakkal együtt végez különböző tevékenységeket, illetve megfelelő készségek birtokában igény szerint csoportvezetői szerepet vállal.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A tanuló a projektfeladatok megoldása során önállóan, illetve a csoporttagokkal közösen különböző médiatartalmakat, prezentációkat, rövidebb-hosszabb szöveges produktumokat hoz létre a tapasztalatok, eredmények, elemzések, illetve következtetések bemutatására.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A tanuló a kémiaórai tevékenysége során elsajátít számos olyan készséget, amely alkalmassá teszi arra, hogy képes legyen a feladatkörét érintő változó szerepekhez újító módon és rugalmasan alkalmazkodni. Felismeri a hétköznapi életben előforduló, kémiai tárgyú problémákban rejlő lehetőségeket, lehetőségeihez mérten hozzájárul a problémák megoldásához, az esélyeket és alternatívákat mérlegeli. Hatékonyan kommunikál másokkal, a többség álláspontját elfogadva vagy saját álláspontját megvédve érvel, mások érveit meghallgatja, azokat elfogadja vagy cáfolja.

7–8. évfolyam

Az általános iskolai kémiai ismeretek tanításának célja a természettudományok iránti érdeklődés felkeltése, a természettudományos szemléletmód kialakítása, valamint a kémiának a társadalom és az egyén életében betöltött szerepének bemutatása. Ezeket a célokat a tanulók számára releváns problémák, életszerű helyzetek kémiai vonatkozásainak tárgyalásával, a tanulók aktív közreműködésével, egyszerű – akár otthon is elvégezhető – kísérletek tervezésével, végrehajtásával, megfigyelésével és elemzésével érhetjük el. A kémiával való ismerkedés közben a tanulók olyan tapasztalatokon, kísérleteken nyugvó, biztos anyagismereten alapuló tudást szerezhetnek meg, amely nemcsak segíti őket (például a háztartási teendőkben), hanem életmentő is lehet számukra (például a benzingőz robbanásveszélye, a szén-monoxid és a klórgáz végzetes hatása). Az elsajátított ismeretek és a természettudományos szemlélet birtokában a tanulók – majd felnőttként is – egyre tudatosabban ügyelhetnek az egészségükre, szűkebb és tágabb környezetükre.

A kémiatanítás első szakaszának fő csomópontja az elemek, a vegyületek és a keverékek, illetve az atomok, a molekulák és az ionok megkülönböztetése, valamint a periódusos rendszer

jelentőségének és használhatóságának megismerése. A kémiai szimbólumok (vegyjelek, képletek, reakcióegyenletek) és azok jelentésének tanítása háttérbe szorul az anyagok és folyamatok makroszintű és részecskeszintű értelmezésével szemben.

Ebben a szakaszban kezdődik el a részecskeszemlélet kialakítása, a tudományos ismeretek és a hétköznapi tapasztalatokon alapuló naiv elméletek ütköztetése is. A részecskeszemlélet kialakítása jól megválasztott, egyszerű kísérletekkel, valamint különböző modellek használatával történik. A modelleknek fontos szerepe van a részecskeszint és a makroszint kapcsolatának megértésében, valamint a szimbólumszint kialakításában. Már ebben a szakaszban is kiemelt figyelmet kell szentelni a tanulók gondolkodásának megismerésére, a fogalmi megértési problémák (tévképzetek, primitív axiómák) feltárására.

A 7–8. évfolyamon a kémia ismeretanyagának megközelítése elsősorban a tanulók előzetes tudására építve, jellemzően kísérleti tapasztalatok útján, illetve a mindennapi élet problémái felől történik. Ebben a szakaszban a tanulók által korábban megismert és gyakran pontatlanul használt fogalmakat pontosítjuk, egyértelműsítjük úgy, hogy az természettudományos szempontból is korrekt legyen. Kezdetben inkább a tanulók megfigyeléseire, kísérleti tapasztalataira adunk választ, folyamatosan bővítve ezzel a természettudományos ismereteket és készségeket. Később az addig megszerzett ismeretek birtokában lehetőség nyílik a mindennapi élet – gyakran bonyolult – problémáinak egyszerűsített magyarázatára is.

Nagyon fontos, hogy mind a kémiai tanulmányok, mind az egyes témakörök tárgyalása ne száraz leírással, hanem érdekes, a tanulók számára is izgalmas kérdések, problémák felvetésével, kísérletek bemutatásával kezdődjön.

A kémia életszerűségét erősíthetjük, a tanulók kémiai problémák iránti érzékenységét növelhetjük, ha a kémiaórákon állandó figyelmet és időt szentelünk a médiában felbukkanó kémiai jellegű hírek (pl. szén-monoxid-, mustgáz-, metil-alkohol-mérgezés, kémiai Nobel-díj-átadás, környezetkárosítások stb.) megbeszélésére.

A 7–8. évfolyamon a kémia tantárgy összes óraszám: 108 óra

(Heti 1,5 óra mindkét évfolyamon)

Kémia 7.o

A témakörök áttekintő táblázata 7. osztályban:

Témakör neve	Javasolt óraszám
I. A kísérleti megfigyeléstől a modellalkotásig	17
II. Az anyagi halmazok	18
III. Atomok, molekulák és ionok	19
Összes óraszám:	54

I. TÉMAKÖR: A kísérleti megfigyeléstől a modellalkotásig

JAVASOLT ÓRASZÁM: 17 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

ismeri a természettudományos vizsgálatok során alkalmazott legfontosabb mennyiségeket és azok kapcsolatát;

tudja és érti, hogy a közkeletű hiedelmeket nem szabad tényeknek tekinteni;

tudja és érti, hogy a hétköznapi módon, a mindennapi tapasztalatokon alapuló gondolkodás nem elégséges a tudományos problémák megoldásához.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

megismeri egy egyszerű laboratórium felépítését, anyagait és eszközeit;

megkülönbözteti a kísérletet, a tapasztalatot és a magyarázatot;

egyszerű modelleket (golyómodellt) használ az anyagot felépítő kémiai részecskék modellezésére;

ismeri a halmazállapot-változásokat, konkrét példát tud mondani a természetből (légköri jelenségek) és a mindennapokból;

tudja, hogy a keverékek alkotórészeit az alkotórészek egyedi tulajdonságai alapján választhatjuk szét egymástól, ismer konkrét példákat az elválasztási műveletekre (pl. bepárlás, szűrés, ülepítés);

megismeri néhány köznapi anyag legfontosabb tulajdonságait és az anyagok vizsgálatának egyszerű módszereit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Megfigyelési és manuális készség fejlesztése
Kísérletek értelmezése és biztonságos megvalósítása
A biztonságos eszköz- és vegyszerhasználat elsajátítása
Hipotézisalkotás alapvető szinten
A hipotézis kísérleti megerősítése vagy cáfolata
A tudományos gondolkodás kialakulásának támogatása
Alkotás digitális eszközzel
Információkeresés digitális eszközzel
Az anyagi halmazok modellezése
A részecskeszint és a makroszint megkülönböztetése
Elválasztási műveletek

FOGALMAK

modell, kísérlet, tapasztalat, magyarázat, balesetvédelmi szabály, veszélyességi jelölés, anyagi halmaz, gáz, folyadék, szilárd halmazállapot, halmazállapot-változások, olvadás, párolgás, forrás, lecsapódás, fagyás, szublimáció, endoterm és exoterm változások, vegyszer, egyszerű mérési módszerek, tömeg, térfogat, sűrűség, elválasztási eljárások, kísérleti eszközök, desztilláció

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Filmek megtekintése, majd a látottak alapján a biztonságos, egészséget nem veszélyeztető kísérletezés körülményeinek meghatározása
Beszélgetés a veszélyességi jelek bevezetésének és egységesítésének szükségességéről
Néhány háztartási vegyszer (pl. sósav, hypo stb.) címkéjének megismerése, a veszélyességi jelek értelmezése
Poszter vagy digitális bemutató készítése a leggyakrabban használt laboratóriumi eszközök jellemzésére (anyaguk, melegíthetőségük, felhasználási területük)
Tömegmérés táramérleggel, pl. egy kockacukor, vasgolyó, radír, kulcs tömegének mérése, a mérési pontosság megbeszélése, a tapasztalatok értelmezése
Térfogatmérés mérőhengerrel: víz térfogatának mérése, egyéb eszközök (pl. kémcső, főzőpohár, gyógyszer-, illetve mosószer-adagoló) térfogatának meghatározása, a mérési pontosság megbeszélése, becslés kis mennyiségű folyadékok térfogatára
Egyszerű tárgyak, testek (pl. kulcs, radír, dobókocka) tömegének és térfogatának megmérése táramérleggel, illetve vízkiszorítással, majd a sűrűségük kiszámítása, a mérési pontosságok alapján a sűrűségadat pontosságának megadása
Egyszerű becslések anyagok (pl. kakaópor, kristálycukor, porcukor) tömegére, térfogatára és sűrűségére, majd a mérésekkel és számolással kapott eredményekkel való összevetés
Gáz, folyékony és szilárd halmazállapotú anyagok fizikai tulajdonságainak vizsgálata és táblázatos összehasonlítása, a levegő vizsgálata műanyag fecskendő kísérletben, a víz mint folyadék tulajdonságainak vizsgálata, a vas tulajdonságainak vizsgálata
A víz halmazállapot-változásainak vizsgálata, a kámfor és a mentol szublimációjának vizsgálata
A halmazállapot-változással kapcsolatos videofilmek megtekintése és értelmezése a részecskeszemlélet alapján

Endoterm és exoterm folyamatok (pl. az alkohol és a víz elegyedésének) követése hőmérsékletméréssel/termoszóppal

A víz körforgásának értelmezése a víz halmazállapot-változásainak tükrében

Egyszerű magyar (esetleg idegen) nyelvű animációk keresése az interneten a víz körforgásával kapcsolatban, szöveggönyv (és narráció) készítése a filmhez

Szilárd keverékek (pl. só és homok) elválasztása oldással, szűréssel, bepárlással

A víz vagy vörösbor desztillációjának bemutatása, a desztilláció folyamatának értelmezése

A pálinkafőzés tanulmányozása videofilm segítségével, a folyamat értelmezése

Rózsavíz előállítása lepárlással vagy extrahálással

Homok és víz keverékének elválasztása ülepítéssel, dekantálással, illetve szűréssel

Alkoholos filctollak festékanyagainak elválasztása papírkromatográfiával

Háromkomponensű (konyhasó-homok-vaspor) keverék szétválasztásának megtervezése, a várható tapasztalatok megbecsülése, a vizsgálat csoportokban történő megvalósítása, a tapasztalatok összevetése az előzetes elképzeléssel, a következtetések levonása

Egyszerű fényképgaléria készítése az elvégzett kísérletekről, szövegalkotás a képekhez

Hasonló kísérletek keresése és gyűjtése videomegosztó portálok segítségével

II. TÉMAKÖR: Az anyagi halmazok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 18 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: tudja és érti, hogy attól még, hogy egy elem vagy vegyület mesterségesen került előállításra vagy természetes úton került kinyerésre, még ugyanolyan tulajdonságai vannak, ugyanannyira lehet veszélyes vagy veszélytelen, mérgező vagy egészséges.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

ismeri a természettudományos vizsgálatok során alkalmazott legfontosabb mennyiségeket és azok kapcsolatát;

képes egyszerű kísérletek elvégzésére és elemzésére az elemekkel, vegyületekkel és keverékekkel kapcsolatban;

a részecskemodell alapján értelmezi az oldódást;

különbséget tesz elem, vegyület és keverék között;

tudja, hogy melyek az anyag fizikai tulajdonságai;

részecskeszemlélettel értelmezi az oldódás folyamatát és az oldatok összetételét;

példát mond a valódi oldatra és a kolloid oldatra.

FOGALMAK

kémiaailag tiszta anyag, kémiai elem, fém, nemfém, vegyület, szervetlen vegyület, szerves vegyület, keverék, fizikai tulajdonság, fizikai változás, oldat, oldott anyag, oldószer, oldódás, oldhatóság, tömegszázalék, térfogatszázalék, telítetlen oldat, telített oldat, fiziológiás sóoldat, rendszer, valódi oldat, kolloid oldat, komponens, levegő, ötvözetek

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Példák bemutatása a köznapi életből elemre (pl. grafit, vörösréz, kén), vegyületre (pl. víz, nátrium-klorid, szőlőcukor) és keverékre (pl. benzin, levegő, sárgaréz)

Információgyűjtés néhány elem (pl. oxigén, nitrogén, bróm, hidrogén stb.) nyelvújításkori elnevezésével kapcsolatban

Köznapi anyagok (pl. alufólia, mészke, kockacukor) fizikai tulajdonságainak (szín, szag, halmazállapot, oldhatóság, sűrűség, megmunkálhatóság, elektromos vezetés) összehasonlítása, táblázat és/vagy anyagismereti kártyák készítése

Egyszerű oldási kísérletek a „Mi miben oldódik?” kérdés eldöntésére, pl. vas, konyhasó, répacukor és jód oldódásának vizsgálata vízben, alkoholban és benzinben, kísérleti jegyzőkönyv elkészítése

Konyhasó oldhatóságának meghatározása kísérleti úton, az oldhatóság megadása x gramm só / 100 gramm víz értékben a vizsgálat hőmérsékletén

Grafikonok és táblázatok adatainak elemzése a különböző anyagok oldhatóságával, valamint egy anyag különböző hőmérsékleten való oldhatóságával kapcsolatban

A diffúziót szemléltető tanulókísérletek elvégzése

A diffúziót részecskeszemlélet alapján bemutató magyar (vagy idegen) nyelvű animáció, illetve kisfilm keresése az internet segítségével, szöveggönyv (és narráció) készítése a fimhez

Az oldás sebességét befolyásoló tényezők kísérleti úton történő vizsgálata

Kristályok növesztése otthon (pl. konyhasó, timsó, kandiscukor)

Érvelés az otthon végezhető/végzendő kísérletek mellett és ellen

Oldatkészítési gyakorlat, adott tömegű és tömegszázalékos oldat elkészítése a laboratóriumi eszközök (mérleg, főzőpohár, mérőhenger, vegyszeres kanál, üvegbot) felhasználásával

Oldatkészítési gyakorlat, adott térfogatú és térfogatszázalékos oldat elkészítése laboratóriumi eszközök (pl. mérőhengerek, főzőpoharak, üvegbot, esetleg mérőlombik) felhasználásával

Példák gyűjtése a köznapi életből tömeg- és térfogatszázalékos adatok megadására

Szövegkeresés és -értelmezés a fiziológiás sóoldat összetételéről és szerepéről az orvosi gyakorlatban

Nagyon egyszerű számítási feladatok elvégzése a tömegszázalék köréből

Híg szappanoldat, szörpök és limonádé készítése és tanulmányozása, összehasonlítása valódi oldatokkal

Gyümölcszselé és majonéz készítése és tanulmányozása

A tej, tejföl, mosógél, tusfürdő, kézkrém, köd, füst tanulmányozása

Kiselőadás, poszter vagy digitális bemutató készítése „Ismert folyók, tavak, tengerek vizének összetétele” címmel

Kiselőadás, poszter vagy digitális bemutató készítése „Az emberiség történetének legfontosabb fémjei, ötvözetei” címmel

Kiselőadás, poszter vagy digitális bemutató készítése „Ötvözetek a mindennapjainkban (acél/könnyűfém felni/lágyforrasztó stb.)” címmel

Egyszerű fényképgaléria vagy kollázs készítése az iskolában és otthon végzett kísérletekről, szövegábrák hozzáadása a képekhez

III. TÉMAKÖR: Atomok, molekulák és ionok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 19 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

tudja és érti, hogy a hétköznapi módon, a mindennapi tapasztalatokon alapuló gondolkodás nem elégséges a tudományos problémák megoldásához;

tudja és érti, hogy a közkeletű hiedelmeket nem szabad tényeknek tekinteni;

ismeri a természettudományos vizsgálatok során alkalmazott legfontosabb mennyiségeket és azok kapcsolatát.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

különbséget tesz elemi részecske és kémiai részecske, valamint atom, molekula és ion között; szöveges leírás vagy kémiai szimbólum alapján megkülönbözteti az atomokat, molekulákat és ionokat;

ismeri a legfontosabb elemek vegyjelét, illetve vegyületek képletét;

tudja, hogy az atom atommagból és elektronburokból épül fel;

fel tudja írni a kisebb atomok elektronszerkezetét a héjakon lévő elektronok számával (Bohr-féle atommodell);

tudja, hogy az atom külső elektronjainak fontos szerep jut a molekula- és ionképzés során;

érti egyszerű molekulák kialakulását (H_2 , Cl_2 , O_2 , N_2 , H_2O , HCl , CH_4 , CO_2), és fel tudja írni a képletüket;

érti az egyszerű ionok kialakulását (Na^+ , K^+ , Mg^{2+} , Ca^{2+} , Al^{3+} , Cl^- , O^{2-}), és analógiás gondolkodással következtet az egy oszlopban található elemekből képződő ionok képletére;

érti az ionvegyületek képletének megállapítását;

ismeri a köznapi anyagok molekula- és halmazszerkezetét (hidrogén, oxigén, nitrogén, víz, metán, szén-dioxid, gyémánt, grafit, vas, réz, nátrium-klorid);

érti, hogy az atomok és ionok között jellemzően erősebb, a molekulák között gyengébb kémiai kötések alakulhatnak ki.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Vitakészség fejlesztése

A társakkal való együttműködés képességének fejlesztése

A biztonságos eszköz- és vegyszerhasználat elsajátítása

Internetes források használatának fejlesztése

Számítógépes bemutató készítésének gyakorlása

Az analógiás gondolkodás fejlesztése

Alkotás digitális eszközzel

Az atom felépítése és fontosabb jellemzői

Az atomok periódusos rendszere

A molekulák felépítése és fontosabb jellemzői

Az ion képződése és fontosabb jellemzői, csoportosítás töltés alapján

Az anyagok halmazszerkezete és fizikai tulajdonságai

FOGALMAK

elemi részecske, proton, elektron, neutron, kémiai részecske, atom, molekula, ion, elemmolekula, vegyületmolekula, atommag, elektronburok, rendszám, periódusos rendszer, nemesgázszerkezet, kémiai kötés, vegyjel, képlet, alkálifémek, alkáliföldfémek, földfémek, halogének, nemesgázok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Atomszerkezeti modellező játékok keresése az interneten

A lángfestés jelenségének elvégzése vagy bemutatása, kapcsolat keresése a tűzijátékokkal
Atomok és molekulák modellezése, golyómodellek készítése gyurmából, hungarocell golyókból vagy papírkorongokból, az atomok méretviszonyainak megfigyelése
Az atomok, az ionok és a molekulák összehasonlítása táblázatos formában (pl. az oxigén példáján)
Információgyűjtés a periódusos rendszerről, poszter vagy prezentáció készítése a témával kapcsolatban
A periódusos rendszerrel kapcsolatos zeneművek meghallgatása
Kiselőadások a periódusos rendszer fontosabb, gyakoribb, érdekesebb elemeiről szakkönyvek és internetes források felhasználásával, a források megnevezésével
Projekt: a periódusos rendszer (művészi/vicces/informatív) elkészítése csoportokban kartonlapokból, kerámiacsempékből stb.
Magyar és idegen nyelvű, ingyen letölthető, periódusos rendszert megjelenítő mobiltelefonos/táblagépes applikációk feltérképezése, az alkalmazhatóságuk korlátjainak megállapítása
„Milyen a periódusos rendszer mint társasjáték?” – kreatív ötletek gyűjtése a periódusos rendszer társasjátékká való alakítására
Játék a vegyjelekkel: nevek kirakása vegyjelekből, a kedvenc vers egy szakaszának átírásavegyjelekkel, egyszerű szöveges vagy rajzos rejtvények készítése a vegyjelekkel, elemek nevével kapcsolatban
Információgyűjtés a fontosabb atomok vegyjelének eredetével kapcsolatban
Vita kezdeményezése a kémia jelrendszerének szükségessége kapcsán
Memóriakártyák készítése a fontosabb elemek és vegyületek nevének és kémiai jelének (vegyjelének, képletének) megjegyzéséhez

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A továbbhaladás feltételei:

A tanuló a tanév végére:

megismeri egy egyszerű laboratórium felépítését, anyagait és eszközeit;
megkülönbözteti a kísérletet, a tapasztalatot és a magyarázatot;
egyszerű modelleket (golyómodell) használ az anyagot felépítő kémiai részecskék modellezésére;
ismeri a halmazállapot-változásokat, konkrét példát tud mondani a természetből (légköri jelenségek) és a mindennapokból;
tudja, hogy a keverékek alkotórészeit az alkotórészek egyedi tulajdonságai alapján választhatjuk szét egymástól, ismer konkrét példákat az elválasztási műveletekre (pl. bepárlás, szűrés, ülepités);
megismeri néhány köznapi anyag legfontosabb tulajdonságait és az anyagok vizsgálatának egyszerű módszereit.
ismeri a természettudományos vizsgálatok során alkalmazott legfontosabb mennyiségeket és azok kapcsolatát;
tudja és érti, hogy a közkeletű hiedelmeket nem szabad tényeknek tekinteni;
tudja és érti, hogy a hétköznapi módon, a mindennapi tapasztalatokon alapuló gondolkodás nem elégséges a tudományos problémák megoldásához.

képes egyszerű kísérletek elvégzésére és elemzésére az elemekkel, vegyületekkel és keverékekkel kapcsolatban;

különbséget tesz elem, vegyület és keverék között;

tudja, hogy melyek az anyag fizikai tulajdonságai;

részecskeszemlélettel értelmezi az oldódás folyamatát és az oldatok összetételét;

példát mond a valódi oldatra és a kolloid oldatra.

tudja és érti, hogy a hétköznapi módon, a mindennapi tapasztalatokon alapuló gondolkodás nem elégséges a tudományos problémák megoldásához;

tudja és érti, hogy a közkeletű hiedelmeket nem szabad tényeknek tekinteni;

ismeri a természettudományos vizsgálatok során alkalmazott legfontosabb mennyiségeket és azok kapcsolatát.

különbséget tesz elemi részecske és kémiai részecske, valamint atom, molekula és ion között;

szöveges leírás vagy kémiai szimbólum alapján megkülönbözteti az atomokat, molekulákat, ionokat;

ismeri a legfontosabb elemek vegyjelét, illetve vegyületek képletét;

tudja, hogy az atom atommagból és elektronburokból épül fel;

fel tudja írni a kisebb atomok elektronszerkezetét a héjakon lévő elektronok számával (Bohr-féle atommodell);

tudja, hogy az atom külső elektronjainak fontos szerep jut a molekula- és ionképzés során;

érti egyszerű molekulák kialakulását (H_2 , Cl_2 , O_2 , N_2 , H_2O , HCl , CH_4 , CO_2), és fel tudja írni a képletüket;

érti az egyszerű ionok kialakulását (Na^+ , K^+ , Mg^{2+} , Ca^{2+} , Al^{3+} , Cl^- , O^{2-}), és analógiás gondolkodással következtet az egy oszlopban található elemekből képződő ionok képletére;

érti az ionvegyületek képletének megállapítását;

ismeri a köznapi anyagok molekula- és halmazszerkezetét (hidrogén, oxigén, nitrogén, víz, metán, szén-dioxid, gyémánt, grafit, vas, réz, nátrium-klorid);

érti, hogy az atomok és ionok között jellemzően erősebb, a molekulák között gyengébb kémiai kötések alakulhatnak ki.

Kémia 8.o

A témakörök áttekintő táblázata 8. osztályban:

I.	Kémiai reakciók	20
II.	Kémia a természetben	15
III.	Kémia a mindennapokban	19
Összes óraszám:		54

I. TÉMAKÖR: Kémiai reakciók

JAVASOLT ÓRASZÁM: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: ismeri a természettudományos vizsgálatok során alkalmazott legfontosabb mennyiségeket és azok kapcsolatát.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

a részecskemodell alapján értelmezi az egyszerű kémiai reakciókat;
ismeri a kémiai reakciók végbemenetelének legalapvetőbb feltételeit (ütközés, energia);
ismeri a köznapi élet szempontjából legalapvetőbb kémiai reakciókat (pl. égési reakciók, egyesülések, bomlások, savak és bázisok reakciói, fotoszintézis);
ismer sav-bázis indikátorokat, érti felhasználásuk jelentőségét;
ismeri a katalizátor fogalmát, érti a katalizátorok működési elvének lényegét;
ismeri a korrózió fogalmát és a fémek csoportokba sorolását korrózióállóságuk alapján, érti a vas korróziójának lényegét, valamint a korrózióvédelem módjait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A biztonságos eszköz- és vegyszerhasználat elsajátítása

A csoportmunkában való részvétel készségének fejlesztése

Az analógiás gondolkodás fejlesztése

Alkotás digitális eszközzel

A kémiai információk keresése és értelmezése

A korábbi ismeretek alkalmazása az új információk feldolgozása során

A fizikai és a kémiai változások megkülönböztetése

A reakciók egyenletének leírása szavakkal, a folyamat értelmezése

A reakciók energiaviszonyai

A kémiai változások típusai

A köznapi életben jelentős kémiai reakciók

FOGALMAK

kémiai reakció, reakcióegyenlet, katalizátor, csapadék, gázfejlődés, exoterm reakció, endoterm reakció, egyesülés, bomlás, égés, gyors égés, lassú égés, sav, bázis, só, savas kémhatás, semleges kémhatás, lúgos kémhatás, közömbösítés, pH-érték, indikátor, korrózió, rozsdá

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Egyszerű kémiai reakciók végrehajtása, a kémiai változás értelmezése (pl. a hurkapálca égése, a csillagszóró égése, a szódabikarbóna reakciója ételleccel, a vörösbor színének megváltozása szódabikarbóna hatására, a cukor karamellizációja, a meszes víz reakciója szén-dioxiddal stb.), a megfigyelések leírásának gyakorlása

Érdekes, akár bonyolultabb kémiai kísérletek megfigyelése videofilmeken, a kémiai változás értelmezése

A katalizátor hatásának bemutatása érdekes kísérleteken, pl. a hidrogén-peroxid bontása barnakőporral (vagy apróra vágott májdarabkákkal), a fejlődő oxigén kimutatása parázsló gyújtópálcával, kockacukor meggyújtása fahamu vagy teafű jelenlétében, keményítőemésztés hasnyálkivonat segítségével

A melegítőpárna működésének bemutatása

Az égés tanulmányozása, a gyors (gyufa égése, földgáz égése, borszesz égése, csillagszóró égése, magnézium égése) és lassú égés (rozsdásodás, korhadás) tanulmányozása egyszerű kísérletekkel

Néhány egyszerűbb égési folyamat szóegyenlettel történő felírása

Az égés feltételeinek vizsgálata, az éghetetlen zsebkendő kísérlet elvégzése

Információk gyűjtése a tüzesetekkel és a tűzoltással kapcsolatban

Kiselőadás a lakástűzek, erdőtűzek megelőzésével és a tűzoltással kapcsolatban

Videofilm megtekintése a hivatásos tűzoltók munkájával kapcsolatosan

Kiselőadás vagy poszter készítése „A korrózióvédelem” címmel

Endoterm reakciók keresése és gyűjtése az internet segítségével

Közismert savak (háztartási sósav, ecetsav, citromsav) tulajdonságainak vizsgálata egyszerű tanulókísérlettel

A háztartásban megtalálható semleges, savas és lúgos oldatok kémhatásának vizsgálata egyszerű tanulókísérlettel

Laboratóriumi és növényi indikátorok színváltozásának vizsgálata (lakmusz, fenolftalein, pH-papír, antociánok)

A laboratóriumi indikátorok színváltozását bemutató poszterek készítése

Antociánok kivonása vöröskáposztából otthoni körülmények között, saját indikátorpapír készítése, a kivonás fényképes és/vagy mozgóképes dokumentálása

Háztartási tisztítószer, oldatok, élelmiszerek kémhatásának vizsgálata saját indikátorpapírral, a vizsgálatok fényképes és/vagy mozgóképes dokumentálása

Egyéb, akár otthoni körülmények között is elkészíthető növényi indikátorok színváltozását bemutató poszterek készítése

A közömbösítés vizsgálata egyszerű laboratóriumi kísérletekkel, pl. az ecetsav reakciója szódával vagy szódabikarbónával, a háztartási sósav reakciója nátrium-hidroxid-oldattal

Néhány egyszerűbb közömbösítési folyamat szóegyenlettel történő felírása

A szúnyogcsípés fájdalmas érzésének csökkentése szódabikarbónás bedörzsöléssel – beszélgetés, vita, eszmecsere a módszer kémiai-biológiai háttéréről és hatékonyságáról

„A fény és a fotoszintézis folyamata” – biológiai □ fizikai □ kémiai témájú egyesített projekt, információgyűjtés szakkönyvekből, illetve az internetről, a téma bemutatása IKT-eszközökkel, kiselőadás vagy poszter formájában

Egyszerű fényképgaléria, kollázs vagy narrált kisvideó készítése az elvégzett kísérletekről, szövegalkotás a képekhez, az elkészült digitális alkotás megosztása egymás között

II. TÉMAKÖR: Kémia a természetben

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
tudja és érti, hogy attól még, hogy egy elem vagy vegyület mesterségesen került előállításra vagy természetes úton került kinyerésre, még ugyanolyan tulajdonságai vannak, ugyanannyira lehet veszélyes vagy veszélytelen, mérgező vagy egészséges;
tudja és érti, hogy a közkeletű hiedelmeket nem szabad tényeknek tekinteni;
tudja és érti, hogy a hétköznapi módon, a mindennapi tapasztalatokon alapuló gondolkodás nem elégséges a tudományos problémák megoldásához.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

megérti és példákkal szemlélteti az emberi tevékenység és a természeti környezet kölcsönös kapcsolatát kémiai szempontok alapján;
ismeri természeti környezetének, azon belül a légkörnek, a kőzetburoknak, a természetes vizeknek és az élővilágnak a legalapvetőbb anyagait;
érti a globális klímaváltozás, a savas esők, az ózonréteg károsodásának, valamint a szmogoknak a kialakulását és emberiségre gyakorolt hatását;
kiselőadás keretében beszámol egy, a saját települését érintő környezetvédelmi kérdés kémiai vonatkozásairól;
azonosítja és példát hoz fel a környezetében előforduló leggyakoribb, levegőt, vizet és talajt szennyező forrásokra;
kiselőadás vagy projektmunka keretében ismerteti a háztartási hulladék összetételét, felhasználásának és csökkentésének lehetőségeit, különös figyelemmel a veszélyes hulladékokra;
konkrét lépéseket tesz annak érdekében, hogy mérsékelje a környezetszennyezést (pl. energiatakarékosság, szelektív hulladékgyűjtés, tudatos vásárlás).

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az értékelési és érvelési készség fejlesztése

A prezentációs készség fejlesztése

Különböző, egyszerű médiatartalmak létrehozása

A véleményformálás támogatása

A levegő, a víz, a kőzetburok és az élővilág anyagai

A levegő szennyező forrásai és következményei

A természetes vizek összetétele, szennyezői, víztisztítás, ivóvízgyártás

A hulladékok, a hulladékkezelés, az újrahasznosítás

A fosszilis energiahordozók

FOGALMAK

üvegházhatás, globális klímaváltozás, ózonpajzs, ózonlyuk, savas eső, szmog, édes víz, sós víz, ásványvíz, ásvány, trágya, hulladék, veszélyes hulladék, újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés, szerves vegyület, fosszilis tüzelőanyag, természetes szenek, megújuló energiaforrások

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Egyszerű tanulókísérletek a levegő összetételének vizsgálatára, pl. az oxigén mennyiségének meghatározása a levegőben

Információgyűjtés és bemutató készítése „A légkör összetételének változása” címmel

Cikkek keresése a digitális és nyomtatott sajtóban a klímaváltozással kapcsolatban, tendenciák megfigyelése

Információgyűjtés és prezentáció vagy poszter készítése a levegőszennyezés következményeiről (a globális klímaváltozásról, a savas esőkről, az ózonpajzs sérüléséről, a szmogról)

Az esővíz kémhatásának vizsgálata

A savas esők hatásának modellezése egy levélen, a változások mikroszkópos megfigyelése

A savas esők épületekre, illetve műemlékekre gyakorolt hatásának modellezése egy mészkő- vagy márványdarabon

A fólia alatti növénytermesztés kérdésének érvekkel alátámasztott megvitatása

Eszmecsere az erős UV-sugárzás hatásairól

A napvédő krémek összetétele, a faktorszám függése az összetételtől

Porszennyezés egyszerű kísérleti vizsgálata a lakóhelyünkön, jegyzőkönyv-dokumentáció készítése, összehasonlítás az interneten talált adatokkal

Természetes vizek mintáinak vizsgálata bepárlással

Vízminták vizsgálata laboratóriumi vízvizsgáló készletek segítségével

A természetes vizek, folyók, tavak, tengerek szennyezéséről szóló filmek megtekintése, eszmecsere

Figyelemfelkeltő plakátok készítése a környezetvédelem fontosságával kapcsolatban, pl. a víztakarékosság, az energiafelhasználás csökkentése, a tudatos vásárlás, a műanyag hulladékok mennyiségének csökkentése, a szelektív hulladékgyűjtés fontossága, a vegyszertakarékos életmód kialakítása

Komposztáló készítése az iskolaudvaron

Ásvány- és kőzetgyűjtemény készítése, bemutatása

Látogatás egy, a lakóhelyhez közeli ásványtárban, ásvány- vagy kőzetlelőhelyen, múzeumban

Üzemlátogatás a helyi vagy egy regionális szennyvíztisztítóban, egy hulladéklerakóban vagy egy hulladékégetőben

Aktív tréning a szelektív hulladéktárolók szakszerű használatához („Mit hova dobjunk?”)

Iskolai papírgyűjtés szervezése

A fosszilis energiahordozókkal kapcsolatos kisfilm megtekintése, eszmecsere a felhasználás mértékének csökkentéséről

Információgyűjtés a megújuló energiaforrások kémiai háttéréről, poszter vagy digitális bemutató készítése

Bemutató vagy 3-4 oldalas „mini” tanulmány készítése a lakóhely, település környezetvédelmi kérdéseiről – akár általánosan, akár egy konkrét téma kiemelésével

Komplex környezetvédelmi projekt: információgyűjtés a nyomtatott és digitális sajtóból, filmelemzések, üzemlátogatás, majd bemutató készítés, vagy akadályverseny szervezése a témában

III. TÉMAKÖR: Kémia a mindennapokban

JAVASOLT ÓRASZÁM: 19 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

tudja és érti, hogy a közkeletű hiedelmeket nem szabad tényeknek tekinteni;

tudja és érti, hogy a hétköznapi módon, a mindennapi tapasztalatokon alapuló gondolkodás nem elégséges a tudományos problémák megoldásához;

tudja és érti, hogy attól még, hogy egy elem vagy vegyület mesterségesen került előállításra vagy természetes úton került kinyerésre, még ugyanolyan tulajdonságai vannak, ugyanannyira lehet veszélyes vagy veszélytelen, mérgező vagy egészséges.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

tisztában van azzal, hogy a bennünket körülvevő anyagokat a természetben található anyagokból állítjuk elő;

tisztában van vele, hogy az életfolyamatainkhoz szükséges anyagokat a táplálékunkból vesszük fel zsírok, fehérjék, szénhidrátok, ásványi sók és vitaminok formájában;

tud érvelni a változatos táplálkozás és az egészséges életmód mellett;

képes a forgalomban lévő kemikáliák (növényvédő szerek, háztartási mosó- és tisztítószer) címkéjén feltüntetett használati útmutató értelmezésére, azok felelősségteljes használatára;

tudja, hogy a különféle ásványokból, kőzetekből építőanyagokat (pl. meszet, betont, üveget) és fémeket (pl. vasat és alumíniumot) gyártanak;

ismeri a kőolaj feldolgozásának módját, fő alkotóit, a szénhidrogéneket, tudja, hogy ezekből számos termék (motorhajtóanyag, kenőanyag, műanyag, textil, mosószer) készül.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A logikus gondolkodás készségének fejlesztése

A megbízható internetes információk keresésének és megosztásának támogatása

Az általános tudományos információk felismerésének támogatása

Élelmiszerek összetevői

Káros szenvedélyek

A vízkeménység

Mosószer, tisztítószer

Fertőtlenítőszer

Építőanyagok

A kőolaj

A legismertebb fémek

FOGALMAK

gyógyszer, dohánytermék, drog, alkohol, tápanyag, élelmiszer-adalék, táplálékkiegészítő, mesterséges édesítőszer, tartósítószer, E-számok, kemény víz, vízlágyítás, vízkőoldás, mosószer, szappan, fertőtlenítőszer, érc, műanyag, festékanyag, növényvédő szerek, műtrágya, mikro- és makrotápanyagok, mesterséges szén

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Tudományos és általános tudományos cikkek keresése a médiában, a szövegek elemzése, az általános tudományosságra, megtévesztésre utaló jelek megfigyelése

A tudomány.hu honlap felkeresése, egy kémiai tárgyú cikk elemzése

Előadás felvételének megtekintése, eszmecsere

Egyszerű laboratóriumi vizsgálatok élelmiszerekkel, pl. keményítő kimutatása jóddal, zsírtartalom kioldása benzinnel, fehérje kimutatása xantoprotein-próbával

Gyakran fogyasztott élelmiszereink címkéinek elemzése: összetétel, élelmiszer-adalékok

Játék: „Hány E-számot ismersz?” – ismert anyagok (nitrogén, aszkorbinsav, citromsav stb.) E-számainak kikeresése, összepárosítása

Természetes színezékek az élelmiszerekben: cékla, csalán, bodza, hagymahéj, indigó stb. alkalmazása, a színyanyagok kivonása növényekből, színük kémhatástól függő változásának vizsgálata

Az élelmiszerek tápanyag-összetételével és energiatartalmával kapcsolatos egyszerű számítások leírás alapján

Kémia □ biológia □ testnevelés közös projekt: „Az egészséges táplálkozás és életmód”

Cigarettdohány száraz lepárlása egyszerű kísérlettel, a lepárlás termékeinek (mérgező gázok, kátrány) megfigyelése

Információgyűjtés az elektromos cigarettáról, a füstben található anyagokról

Az alkoholizmussal és a metanol-mérgezéssel kapcsolatos cikkek keresése az elektronikus médiában, az etil-alkohol és a metil-alkohol tulajdonságainak és egészségkárosító hatásainak táblázatos összehasonlítása

Drogprevenációs előadás meghívott előadóval vagy kiselőadások a drogokról és azok hatásairól

Érvelő vita a legális és illegális drogok használatáról

Gyógyszercímke elemzése a tanórán, az információk értelmezése, a hatóanyag és a kísérőanyagok azonosítása, a gyógyszer hatásai, mellékhatásai, a gyógyszer szedésével kapcsolatos javaslatok értelmezése

A kemény és lágy víz összehasonlítása egyszerű tanulókísérlettel (pl. szappan habzása különböző keménységű vizekben, vízlágyítás csapadékos vízlágyítással)

Szappanok, mosószerek, samponok, fogkrémek vizsgálata egyszerű kísérletekkel

A hypo vizsgálata, színtelenítő hatásának megfigyelése egyszerű kémcsőkísérletekkel, a hypo és a háztartási sósav egymásra hatásának veszélyei

Fertőtlenítőszer a háztartásban (pl. alkohol, jód, ezüst, hidrogén-peroxid) – biztonságos felhasználásuk átbeszélése

Mosószer, szappan, hajsampon, tusfürdő, fogkrém, háztartási vízkőoldó, fertőtlenítő címkéjének elemzése, különös tekintettel az összetételükre és a használatukkal kapcsolatos óvintézkedésekre

Növényvédő szerek és festékek címkéjének elemzése, a használatukkal kapcsolatos óvintézkedések áttekintése

„Mennyire lehet »bio« az ilyen címkével ellátott termék?” címmel érvelő vita kezdeményezése

Látogatás egy biogazdaságban vagy kisfilm megtekintése egy ilyen termelési helyről

Építőanyagok (mészkő, égetett mész, oltott mész, cement, beton, üveg, polisztirolhab, poliuretánhab, kőzetgyapot) tanulmányozása egyszerű megfigyeléssel és kísérletekkel

Prezentáció készítése „Építőanyagok a múltban és napjainkban” címmel

A kőolaj feldolgozásával kapcsolatos videofilm megtekintése és elemzése

A kőolaj feldolgozásával kapcsolatos idegen nyelvű animáció szöveges narrációja

Kőolajpárlatok (pl. benzin, petróleum, szilárd paraffin) egyszerű laboratóriumi vizsgálata (oldási és oldódási kísérletek, sűrűség megfigyelése)

Kiselőadás vagy bemutató készítése „A gépjárművek motorhajtó anyagai” címmel

Videofilm megtekintése és megbeszélése a műanyagokkal, a műanyag hulladékokkal kapcsolatban

Ismertebb műanyagok égéstermékeinek vizsgálata

„Áldás vagy átok a műanyag?” – érvelő vita a műanyagok használata mellett és ellen

Textilminták összehasonlítása: gyapjú, pamut, selyem, műszál vizsgálata, ruhacímke elemzése, a mosási és tisztítási javaslatok elemzése

A kocsz, faszén, aktív szén otthoni felhasználási lehetőségeinek feltérképezése

Az aktív szén adszorpciós képességének vizsgálata

Gyakran használt fémek tulajdonságainak vizsgálata laboratóriumban, kapcsolat keresése a fém felhasználása és a tulajdonságai között

A továbbhaladás feltételei:

A tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

ismeri a természettudományos vizsgálatok során alkalmazott legfontosabb mennyiségeket és azok kapcsolatát.

tudja és érti, hogy attól még, hogy egy elem vagy vegyület mesterségesen került előállításra vagy természetes úton került kinyerésre, még ugyanolyan tulajdonságai vannak, ugyanannyira lehet veszélyes vagy veszélytelen, mérgező vagy egészséges;

tudja és érti, hogy a közkeletű hiedelmeket nem szabad tényeknek tekinteni;

tudja és érti, hogy a hétköznapi módon, a mindennapi tapasztalatokon alapuló gondolkodás nem elégséges a tudományos problémák megoldásához.

tisztában van azzal, hogy a bennünket körülvevő anyagokat a természetben található anyagokból állítjuk elő;

tisztában van vele, hogy az életfolyamatainkhoz szükséges anyagokat a táplálékunkból vesszük fel zsírok, fehérjék, szénhidrátok, ásványi sók és vitaminok formájában;

tud érvelni a változatos táplálkozás és az egészséges életmód mellett;

képes a forgalomban lévő kemikáliák (növényvédő szerek, háztartási mosó- és tisztítószer) címkéjén feltüntetett használati útmutató értelmezésére, azok felelősségteljes használatára;

tudja, hogy a különféle ásványokból, kőzetekből építőanyagokat (pl. meszet, betont, üveget) és fémeket (pl. vasat és alumíniumot) gyártanak;

ismeri a kőolaj feldolgozásának módját, fő alkotóit, a szénhidrogéneket, tudja, hogy ezekből számos termék (motorhajtóanyag, kenőanyag, műanyag, textília, mosószer) készül.

A 8. év végére a témakör tanulása eredményeként a tanuló:

a részecskemodell alapján értelmezi az egyszerű kémiai reakciókat;

ismeri a kémiai reakciók végbemenetelének legalapvetőbb feltételeit (ütközés, energia);

ismeri a köznapi élet szempontjából legalapvetőbb kémiai reakciókat (pl. égési reakciók, egyesülések, bomlások, savak és bázisok reakciói, fotoszintézis);

ismer sav-bázis indikátorokat, érti felhasználásuk jelentőségét;

ismeri a katalizátor fogalmát, érti a katalizátorok működési elvének lényegét;

ismeri a korrózió fogalmát és a fémek csoportokba sorolását korrózióállóságuk alapján, érti a vas korróziójának lényegét, valamint a korrózióvédelem módjait.

megérti és példákkal szemlélteti az emberi tevékenység és a természeti környezet kölcsönös kapcsolatát kémiai szempontok alapján;

ismeri természeti környezetének, azon belül a légkörnek, a kőzetburoknak, a természetes vizeknek és az élővilágnak a legalapvetőbb anyagait;

érti a globális klímaváltozás, a savas esők, az ózonréteg károsodásának, valamint a szmogoknak a kialakulását és emberiségre gyakorolt hatását;

kiselőadás keretében beszámol egy, a saját települését érintő környezetvédelmi kérdés kémiai vonatkozásairól;

azonosítja és példát hoz fel a környezetében előforduló leggyakoribb, levegőt, vizet és talajt szennyező forrásokra;

kiselőadás vagy projektmunka keretében ismerteti a háztartási hulladék összetételét, felhasználásának és csökkentésének lehetőségeit, különös figyelemmel a veszélyes hulladékokra;

konkrét lépéseket tesz annak érdekében, hogy mérsékelje a környezetszennyezést (pl. energiatakarékosság, szelektív hulladékgyűjtés, tudatos vásárlás).

<p>A fejlesztés várt eredményei kémiából a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p><i>A tanuló ismerje</i> a kémia egyszerűbb alapfogalmait (atom, kémiai és fizikai változás, elem, vegyület, keverék, halmazállapot, molekula, tömegszázalék, kémiai egyenlet, égés, sav, lúg, kémhatás), alaptörvényeit, vizsgálati céljait, módszereit és kísérleti eszközeit, a mérgező anyagok jelzéseit.</p> <p><i>Ismerje</i> a mindennapokban előforduló anyagok biztonságos felhasználásának módjait.</p> <p><i>Tudja</i>, hogy a kémia a társadalom és a gazdaság fejlődésében fontos szerepet játszik.</p> <p><i>Értse</i> a kémia sajátos jelrendszerét, a periódusos rendszer és a vegyértékelektron-szerkezet kapcsolatát, egyszerű vegyületek elektronszerkezeti képletét, a tanult modellek és a valóság kapcsolatát.</p> <p><i>Értse</i> és az elsajátított fogalmak, a tanult törvények segítségével <i>tudja magyarázni</i> a halmazállapotok jellemzőinek, illetve a tanult elemek és vegyületek viselkedésének alapvető különbségeit, az egyes kísérletek során tapasztalt jelenségeket.</p> <p><i>Tudjon</i> egy kémiával kapcsolatos témáról önállóan vagy csoportban dolgozva információt keresni, és <i>tudja</i> ennek eredményét másoknak változatos módszerekkel, az infokommunikációs technológia eszközeit is alkalmazva bemutatni.</p> <p><i>Használja</i> a megismert egyszerű modelleket a mindennapi életben előforduló, a kémiával kapcsolatos jelenségek elemzéseskor.</p> <p>Megszerzett tudását <i>alkalmazva hozzon felelős döntéseket</i> a saját életével, egészségével kapcsolatos kérdésekben, <i>vállaljon szerepet</i> személyes környezetének megóvásában.</p>
---	---

Digitális kultúra

Az információs társadalom, a digitális kor olyan lehetőségekkel és kihívásokkal jár együtt, melyek alapjaiban változtatják meg a tanulási környezetet, a tudásépítés színtereit, lehetőségeit és módszereit, valamint a tanító szerepét is más megvilágításba helyezik. A tanulás-tanítás egyik célja, hogy a korábban megszerzett alapkészségek mellett a digitális kompetenciák is beépüljenek a tanulók tudásrendszerébe. Az adott életkori szakaszban fontos feladat az is, hogy azok a tanulók is részesüljenek a fejlesztésből, akik otthoni körülményeik miatt még nem kerültek kapcsolatba a digitális környezettel, eszközökkel, lehetőségekkel.

A digitális kultúra tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

A tanulás kompetenciái: A digitális kultúra tanulása során a tanuló képessé válik a digitális környezetben, felhőalapú információmegosztó rendszerekben megszerezhető tudáselemek keresésére.

A kommunikációs kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy fejleszti az eszközhasználatot, így különösen a kommunikációs eszközök használatát.

A digitális kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy elsősorban a digitális kompetenciákat fejleszti. Ezeket a tanuló képes lesz egyéb tudásterületeken, a mindennapi életben is alkalmazni. A tantárgy segíti a kreatív alkotótevékenységhez szükséges képességek kialakítását és fejlesztését is.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A digitális kultúra keretében végzett tevékenység fejleszti a tanulónak a problémák megoldása során szükséges analízáló és szintetizáló gondolkodását.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység elősegíti az online térben való szerepelvárásoknak megfelelő kommunikációs stílus kialakítását.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység kialakítja azokat a biztos és koherens kompetenciákat, melyek birtokában lehetőség nyílik az önkifejezési tevékenységek szélesebb körben történő bemutatására.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység fejleszti a tanuló azon képességét, hogy alkalmazkodni tudjon a változó környezethez, képes legyen tudását folyamatosan felülvizsgálni és frissíteni, alkalmazni a problémák megoldására.

A digitális világ körülöttünk témakör a problémamegoldást tartja szem előtt. Elsősorban nem a tárgyi feltételekről, hanem a technológiai megoldásokról, digitális írástudásról, kultúráról, műveltségről van szó. A hangsúly itt nem a konkrét probléma technikai megoldásán van, hanem egy olyan szemléletmód kialakításán, melynek keretében a digitális környezet, az információs társadalom gyakran felmerülő problémáit, összefüggő problémacsoportjait tudják megérteni a gyerekek.

A digitális eszközök használata témakör tanításával elsősorban az a célunk, hogy a tanulók átfogó képet kapjanak arról, milyen feladatok megoldására alkalmasak az élet minden területét behálózó digitális eszközök, és nem utolsósorban tisztában legyenek alkalmazásuk szükségességével. Megértik, hogy ezek az eszközök megkönnyítik az életünket, bizonyos tevékenységeket gyorsabbá tesznek, több ember számára földrajzi távolságokat, időbeni távolságokat hidalnak át, olcsóbbá teszik a kommunikációt, és nem utolsósorban mindenki számára elérhetővé teszik a feladatok megoldásának folyamatát.

Az *Alkotás digitális eszközökkel* témakör tanítása során áttekintjük azokat a területeket, ahol valamilyen digitális megoldást alkalmazunk, azonban ezt mindig problémaszituációban, a gyerekek életéből vett feladatok megoldása során végezzük. Rendkívül fontosnak tartjuk azt is, hogy nem önmagukban álló kész megoldásokat mutatunk be, hanem egy olyan repertoárt adunk a gyerekek kezébe, hogy a digitális eszközök segítségével inspiráló informatikai környezetben tudják megoldani a felmerülő problémákat. E folyamatot minden esetben a konkrét és gyermekközeli valóságból vett példákkal illusztráljuk.

Az *Információszerzés az e-Világban* témakörben az információval, annak megszerzésével, tárolásával, értékelésével és kreatív felhasználásával foglalkoznak a tanulók. Betekintést nyernek a különböző infokommunikációs technológiákba, megtanulnak az őket érdeklő témakörökben, más tantárgyak tanulása során felmerülő kérdésekben egyszerű információkat keresni és felhasználni, pl. kiselőadások, gyűjtőmunka, projektek alkalmával.

A *Védekezés a digitális világ veszélyei ellen* témakörnél kerülnek szembe a gyerekek azzal a problémával, hogy a fellelhető információk között sok hamis és félrevezető is található, valamint, hogy a digitális térnek veszélyei is lehetnek. Kialakítjuk a digitális világ veszélyei elleni védekezést lehetővé tevő tudáselemeket és védekezési stratégiákat, melyekkel tanítói és szülői segítséggel, valamint biztos háttérrel képesek felismerni, blokkolni és jelezni az őket ért kedvezőtlen hatásokat.

A robotika és a kódolás alapjai témakör újonnan jelenik meg az oktatásban. Megközelítésmódja egyértelműen problémacentrikus, középpontjában az áll, hogy hogyan lehet egy adott problémát felismerni, a problémához megfelelő megoldási módot találni, illetve más problémákhoz kidolgozott megoldási algoritmusokat az adott problémához alakítani, a probléma kisebb mértékű változása esetén az algoritmust hozzáigazítani. Ehhez a témakörhöz nem feltétlenül szükséges számítógép és informatikai környezet, legalábbis annak alapozó szakaszában. Olyan problémákat és a problémák megoldásához szükséges algoritmusokat kell gyűjtenünk a gyerekek életéből, melyek segítségével jól felismerhetők az algoritmus azon ismérvei, melyek ebben az életkorban megtanítandók. Úgy mint az elemi lépések egymásutánisága, a lépések kötött sorrendje, illetve az azonos bemenő adatok esetén az algoritmus rendre azonos kimenő adatainak létrehozása. Különböző szituációkat, játékhelyzeteket kell biztosítanunk, hogy ezeket az algoritmusokat el is játsszák, át is éljék a gyerekek. Ez lehet a hétköznapi, gyakran ismétlődő tevékenység eljátszása, azok lépéseinek megbeszélése, vicces szituációkban az egyes lépések kihagyása vagy felcserélése és ennek alapján az algoritmus végkimenetének megítélése. Érdemes különböző tantárgyakban, cselekvésekben algoritmusokat keresni, miután az algoritmus természetével természetesen nem definíció szinten, hanem a tapasztalat alapján tisztában vannak a gyerekek. Minden egyes alsó

tagozatos tantárgy tananyagában található algoritmusok, melyeket a tanulókkal most már érdemes ezen a szűrőn keresztül megfigyeltetni. Például matematikából a szöveges feladatok megoldásának algoritmus, a próbálgatással történő nyitott mondat megoldásának algoritmus, az írásbeli műveletek végzése mind egy-egy algoritmus.

3–4. évfolyam

A digitális kultúra az alsó tagozaton megalapozza azokat a tudáselemeket, attitűdöket, melyekre egyrészt a tárgy későbbi tanulása során lesz szükségük a tanulóknak, másrészt lehetővé teszi a digitális kompetencia más tudásterületeken történő alkalmazását. A megvalósítás során fő alapelvnek a tevékenység-központúság, az életkori sajátosságok figyelembevétele tekinthető, hiszen ebben az életkori szakaszban a közvetlen tapasztalás kulcsfontosságú. Igen lényeges, hogy a tanulók olyan példákkal, lehetőségekkel szembesüljenek, melyeket közvetlen környezetükben is megtapasztalhatnak, illetve mindennapi életük szerves részét képezik. E környezetből kiindulva valósul meg az a fejlesztési folyamat, melynek eredményeképpen képesek lesznek a digitális környezetben tanulni, szórakozni, játszani, kísérletezni oly módon, hogy ismerik a digitális technológia előnyeit, veszélyeit, és képesek azt integrálni más tantárgyak tudáselemei közé. Kapcsolatba kerülnek olyan digitális tananyagokkal, portálokkal, tudásbázisokkal és fejlesztőalkalmazásokkal, melyek a 8-10 éves korosztály sajátosságait figyelembe véve segítik önálló és csoportos tanulásukat, egyéni érdeklődésük kielégítését, a tehetségfejlesztést és a felzárkóztatást egyaránt. Az algoritmikus gondolkodás életkori sajátosságoknak megfelelő tevékenység-központú fejlesztése a tanulás tanulását, a tanulási eredményt és a tanulással kapcsolatos attitűdöket is pozitív irányba befolyásolja.

A 3–4. évfolyamon a digitális kultúra tantárgy alapóraszám: 68 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
3. évfolyam	
A digitális világ körülöttünk	6
A digitális eszközök használata	13
Alkotás digitális eszközökkel	17
Összes óraszám:	36
4. évfolyam	
Információszerzés az e-Világban	10
Védekezés a digitális világ veszélyei ellen	8
A robotika és a kódolás alapjai	18
Összes óraszám:	36

3. évfolyam

TÉMAKÖR: A digitális világ körülöttünk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez;

- társaival együttműködve online és offline környezetben egyaránt megold különböző feladatokat, ötleteit, véleményét megfogalmazza, részt vesz a közös álláspont kialakításában.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- közvetlen otthoni vagy iskolai környezetéből megnevez néhány informatikai eszközt, felsorolja fontosabb jellemzőit;
- önállóan vagy tanítói segítséggel választ más tantárgyak tanulásának támogatásához applikációkat, digitális tananyagot, oktatójátékot, képességfejlesztő digitális alkalmazást;
- kezdetben tanítói segítséggel, majd önállóan használ néhány, életkorának megfelelő alkalmazást, elsősorban információgyűjtés, gyakorlás, egyéni érdeklődésének kielégítése céljából.
- ismer néhány, kisiskolások részére készített portált, információforrást, digitálistananyag-lelőhelyet.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A digitális környezet elemeinek megnevezése

Az online és az offline környezet összehasonlítása

A digitális világ alapvető összefüggéseinek megértése

Digitális tananyagok, gyermekeknek készített alkalmazások használata

FOGALMAK

internet, digitális, számítógép, mobileszközök, információ, program, okoseszközök, adatok, tárolás, keresés, applikáció, oktatóprogram

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Digitális tananyagok alkalmazása különböző tudáselemek feldolgozásához, gyakorlásához

Programok futtatása, ezekben személyre szabott beállítások elvégzése

A tanuló környezetében található digitális eszközök megnevezése, funkciójuk körülírása

Szituációs játékok során néhány információs társadalomra jellemző élethelyzet eljátszása

Más tantárgyak tanuláskor digitális eszközök alkalmazása a differenciált tanulásszervezés során

Kisiskolások számára készült portálok látogatása, az ott található alkalmazások használata

TÉMAKÖR: A digitális eszközök használata

JAVASOLT ÓRASZÁM: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez;
- kiválasztja az általa ismert informatikai eszközök és alkalmazások közül azokat, amelyek az adott probléma megoldásához szükségesek.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfogalmazza, néhány példával alátámasztja, hogyan könnyíti meg a felhasználó munkáját az adott eszköz alkalmazása;
- a feladathoz, problémához digitális eszközt, illetve alkalmazást, applikációt, felhasználói felületet választ; felsorol néhány érvet választásával kapcsolatosan;

- egyszerű feladatokat old meg informatikai eszközökkel. Esetenként tanítói segítséggel összetett funkciókat is alkalmaz;
- közvetlen tapasztalatokat szerez a digitális eszközök használatával kapcsolatban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Digitális eszközök és főbb funkcióinak megnevezése

A digitális eszközök használatával összefüggő balesetvédelmi szabályok ismerete

Digitális eszközök használata

Digitális eszközök védelme

Problémamegoldás digitális eszközzel

A digitális eszköz használatának korlátai

Applikációk alkalmazása, programok futtatása telefonon, tableten, notebookon vagy asztali számítógépen

Digitális eszközök egyszerűbb beállítási lehetőségei

FOGALMAK

digitális eszköz, számítógép, tablet, okostelefon, nyomtató, monitor, digitális fényképezőgép, digitális kamera, adattárolás, egér, billentyűzet, háttértár, projektor, laptop, mentés, ki- és bekapcsolás, újraindítás, beállítások, függőség, menü

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Digitális eszközök üzembe helyezése, rendeltetésüknek megfelelő használata

Digitális eszközök használata egyszerű tantárgyi feladatok megoldásához

Az egyéni érdeklődésnek megfelelő ismeretek gyűjtése digitális eszköz segítségével

Érvelés a tudatos digitális eszköz-használat mellett, az értelmetlen túlzott használat ellen

Beállítások elvégzése digitális eszközökön

Néhány digitális eszköz kezelőszerveinek megnevezése, bemutatása és biztonságos használata

Adott probléma megoldásához digitális eszköz kiválasztása, érvelés a választás mellett

TÉMAKÖR: Alkotás digitális eszközökkel

JAVASOLT ÓRASZÁM: 17 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez;
- megvizsgálja és értékeli az általa vagy társai által alkalmazott, létrehozott, megvalósított eljárásokat;
- társaival együttműködve online és offline környezetben egyaránt megold különböző feladatokat, ötleteit, véleményét megfogalmazza, részt vesz a közös álláspont kialakításában.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- adott szempontok alapján megfigyel néhány, grafikai alkalmazással készített produktumot, személyes véleményét megfogalmazza;
- grafikai alkalmazással egyszerű, közvetlenül hasznosuló rajzot, grafikát, dokumentumot hoz létre;
- adott szempontok alapján megfigyel néhány, grafikai alkalmazással készített produktumot, személyes véleményét megfogalmazza;

- egy rajzos dokumentumot adott szempontok alapján értékel, módosít;
- egyszerű prezentációt, ábrát, egyéb segédletet készít.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Képes dokumentum létrehozására alkalmas szoftver alkalmazása

Képes dokumentum módosítási lehetőségeinek ismerete és alkalmazása

Az elkészített produktum mentésének és megnyitásának ismerete

Alkalmazói készségek alapozása és fejlesztése

Azonos funkciójú alkalmazások összehasonlítása

Egy adott szoftver funkcióinak és lehetőségeinek értelmezése

Rajzolóprogram alapfunkciói, rajzeszközök alkalmazása

FOGALMAK

rajzolóprogram, mentés, mentés másként, menü, rajzeszköz, alkalmazás, szerkesztés, visszavonás, módosítás, képfájl, digitális fotó

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Az iskolai feladatoknak és az egyéni érdeklődésnek megfelelő rajz készítése digitális eszközzel

Az adott célnak megfelelő digitális produktumok létrehozása önállóan, illetve projekt keretében

Választás az adott program által biztosított lehetőségek közül

Az adott alkalmazás beállításainak használata

Az elkészült alkotások mentése

Korábban elkészített digitális alkotások megnyitása, módosítása

A saját és az osztálytársak digitális alkotásainak értékelése több szempont alapján

Az alkalmazott grafikai megoldások értelmezése

Mérlegelés, indoklás az adott probléma megoldása során megvalósított digitális eszköz-használattal kapcsolatban

4. évfolyam

TÉMAKÖR: Információszerzés az e-Világban

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez;
- a rendelkezésére álló eszközökkel, forrásokból meggyőződik a talált vagy kapott információk helyességéről.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- információt keres az interneten más tantárgyak tanulása során, és felhasználja azt.
- állításokat fogalmaz meg grafikonokról, infografikákról, táblázatokról; a kapott információkat felhasználja napi tevékenysége során;
- információkat keres, a talált adatokat felhasználja digitális produktumok létrehozására;
- kiválasztja a számára releváns információt, felismeri a hamis információt;
- képes feladat, probléma megoldásához megfelelő applikáció, digitális tananyag, oktatójáték, képességfejlesztő digitális alkalmazás kiválasztására.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Alkalmazói készségek fejlesztése

Böngészőprogram alapfunkcióinak ismerete

Egyszerű kulcsszavas keresés alkalmazása

Példák, tapasztalatok elemzése a hamis információkkal, azok felismerésével kapcsolatban

Véleményalkotás a keresés eredményének hitelességével kapcsolatban

Egyszerű infografika, diagram értelmezése, állítások megfogalmazása a leolvasott adatokkal kapcsolatban

FOGALMAK

böngészőprogram, keresés, hamis információ, nem megbízható weboldalak, kulcsszó, keresőkifejezés, álhír, infografika, adat, grafikon, címsor, weboldal, webhely, URL, pontos kifejezés, találat

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Adatok gyűjtése az interneten személyekkel, jelenségekkel, állatokkal, növényekkel, eseményekkel kapcsolatban

Információkeresés kulcsszavak segítségével

Állítások megfogalmazása, érvelés egy infografika, táblázat, grafikon alapján

Az interneten gyűjtött információk felhasználása érveléshez, véleményalkotáshoz

Ellenőrzések végzése egy talált információ hitelességével kapcsolatban

TÉMAKÖR: Védekezés a digitális világ veszélyei ellen

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez;
- egyszerű eljárásokkal meggyőződik néhány, az interneten talált információ igazságértékéről.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tisztában van a személyes adat fogalmával, törekszik megőrzésére, ismer néhány példát az e-Világ veszélyeivel kapcsolatban;
- ismeri és használja a kapcsolattartás formáit és a kommunikáció lehetőségeit a digitális környezetben;
- ismeri a mobileszközök alkalmazásának előnyeit, korlátait, etikai vonatkozásait;
- közvetlen tapasztalatokkal rendelkezik a mobileszközök oktatási célú felhasználásával kapcsolatban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A személyes adat fogalmának értelmezése

Az online zaklatás felismerése, a segítségkérés lehetőségeinek bemutatása és gyakorlása

Közvetlen tapasztalatok szerzése az álhírekkel, manipulált képekkel, videókkal kapcsolatban

Az online kommunikáció etikai és biztonsági szabályrendszerének bemutatása

Az online függőség jellemzőinek ismerete

A személyes adatok védelme

A mobileszközök alkalmazásának előnyei és veszélyei

FOGALMAK

internetes zaklatás, internetfüggőség, játékfüggőség, álhír, blokkolás, kizárás, jelentés, bizalmas információk, jelszó, személyes adat

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Érvelés egy információ hitelességével kapcsolatban

Példák gyűjtése az internetes zaklatások néhány megjelenési formájáról

Szituációs játék eljátszása az internetes támadások, zaklatások esetén történő segítségkérés néhány formájáról

Tanácsok megfogalmazása, napirend készítése a túlzott digitális eszköz-használat ellensúlyozására, kiküszöbölésére

Olyan érzékeny, személyes adatok megnevezése, melyeket fokozottan óvni szükséges a digitális kommunikáció során

TÉMAKÖR: A robotika és a kódolás alapjai

JAVASOLT ÓRASZÁM: 18 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez;
- kiválasztja az általa ismert informatikai eszközök és alkalmazások közül azokat, melyek az adott probléma megoldásához szükségesek;
- eredményétől függően módosítja a problémamegoldás folyamatában az adott, egyszerű tevékenységsorokat;
- alkalmaz néhány megadott algoritmust tevékenység, játék során, és néhány egyszerű esetben módosítja azokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- értelmezi a problémát, a megoldási lehetőségeket eljátssza, megfogalmazza, egyszerű eszközök segítségével megvalósítja;
- felismer, eljátszik, végrehajt néhány hétköznapi tevékenysége során tapasztalt, elemi lépésekből álló, adott sorrendben végrehajtandó cselekvést;
- egy adott, mindennapi életből vett algoritmust elemi lépésekre bont, értelmezi a lépések sorrendjét, megfogalmazza az algoritmus várható kimenetelét;
- feladat, probléma megoldásához többféle algoritmust próbál ki;
- a valódi vagy szimulált programozható eszköz mozgását értékeli, hiba esetén módosítja a kódsorozatot a kívánt eredmény eléréséig. Tapasztalatait megfogalmazza, megvitatja társaival;
- adott feltételeknek megfelelő kódsorozatot tervez és hajtat végre, történeteket, meserészleteket jelenít meg padlórobottal vagy más eszközzel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az algoritmikus gondolkodás fejlesztése

Egyszerű, hétköznapi algoritmusok felismerése, tevékenység útján történő megvalósítása

Algoritmusok összehasonlítása, elemzése

Algoritmus lépésekre bontása

Algoritmus kiválasztása

Algoritmusok megvalósítása, modellezése egyszerű eszközök segítségével

Egyszerű algoritmusok kódolása pl. padlórobottal

Adott problémához algoritmus választása

A robotok szerepének bemutatása

Kódolás tevékenységgel

Kódolás grafikus felületen

Néhány elemi lépésből álló algoritmus tudatos alkalmazása, módosítása

FOGALMAK

robot, elemi lépések, sorrend, eseménysor, program, programozás, kód, kódolás, végrehajtás, módosítás, utasítás, elágazás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Néhány olyan algoritmus eljátszása, kirakása, melyet mindennapi tevékenységeink során alkalmazunk

Adott utasításoknak megfelelő mozgás (lépegetés) egy kijelölt területen, robotpályán

Algofejtorók megoldása modell segítségével

A robot adott feltételek alapján végzendő mozgásának megtervezése, kirakása jelekkel, a mozgások lelépegetése

Útvonalak tervezése, kódolása adott feltételek alapján

Egyszerű mozgások kódolása padlórobottal

A robot mozgásának elemzése

Az adott kódsor módosítása újabb feltételek alapján

Történetek mesélése a robot mozgásával kapcsolatban

Önálló történetek kódolása robot segítségével

5-8. osztály

A digitális átalakulás komoly kihívást jelent oktatási rendszerünk számára. Ahhoz ugyanis, hogy tanulóink sikeresen érvényesüljenek a társadalmi életben és megfeleljenek a gazdaság munkaerőpiaci elvárásainak, el kell sajátítaniuk a felmerülő problémák digitális eszközökkel történő megoldását is. Mivel az informatikai eszközök fejlődése folyamatosan olyan új lehetőségeket tár fel, amelyekkel korábban nem találkoztunk, a tanulók digitális kompetenciájának fejlesztése nem csupán az informatikai tudás átadását jelenti, hanem a tanulók digitális kultúrájuk sokoldalú fejlesztését igényli. Ez természetesen valamennyi tanulási területen megjelenik, azonban a szükséges szakmai és módszertani háttérrel a digitális kultúra tantárgy biztosítja.

A digitális kultúra tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

A tanulás kompetenciái: A digitális kultúra tanulása során a tanuló képessé válik a digitális környezetben, felhőalapú információmegosztó rendszerekben megszereshető tudáselemek keresésére, szűrésére, rendszerezésére, továbbá tudásépítő folyamatainkban való alkotó felhasználására.

A kommunikációs kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy fejleszti az eszközhasználatot, így különösen a kommunikációs eszközök használatát.

A digitális kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy elsősorban a digitális kompetenciákat fejleszti. Ezeket a tanuló képes lesz egyéb tudásterületeken, a mindennapi életben is alkalmazni. A tantárgy segíti a kreatív alkotótevékenységhez szükséges képességek kialakítását és fejlesztését is.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A digitális kultúra keretében végzett tevékenység fejleszti a tanulónak a problémák megoldása során szükséges analízis, szintetizáló és algoritmizáló gondolkodását.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység fejleszti a tanuló online térben történő közös feladatmegoldáshoz, kapcsolatteremtéshez, alkotótevékenységhez szükséges képességeit, továbbá fejleszti a felelősségtudatot a különböző felületeken való információmegosztás során. Az online térben elősegíti a szerepvárásoknak megfelelő kommunikációs stílus kialakítását.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység kialakítja azokat a biztos és koherens kompetenciákat, melyek birtokában lehetőség nyílik az önkifejezési tevékenységek szélesebb körben történő bemutatására.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység fejleszti a tanuló azon képességét, hogy alkalmazkodni tudjon a változó környezethez, képes legyen tudását folyamatosan felülvizsgálni és frissíteni, ahogyan azt a munkaerőpiac megkívánja. Fejleszti továbbá a munka világában alapkövetelményként megjelenő élethosszon át tartó tanulás és flexibilitás képességét.

A digitális kultúra tantárgy fejlesztési feladatait a Nat négy témakör köré szervezi, amelyek szervesen kapcsolódnak egymáshoz.

Az informatikai eszközök használata önálló tartalmi elemként nem jelenik meg. Ezt a témakört a többi témakör oktatásában dolgozzuk fel akkor, amikor az adott eszköz használata azt szükségessé teszi. A tanulók mindennapi életük során sokféle digitális eszközzel és e-megoldással találkoznak. A tananyag feldolgozása során támaszkodnunk kell a tanulók különböző informális tanulási utakon összegyűjtött ismereteire, azt rendszerezniük, kiegészíteniük kell. Az informatikai eszközök megismerése felhasználói szemléletű: hogyan kell üzembe helyezni, hogyan kell a különböző funkciókat beállítani, hogyan kell a működési hibákat elhárítani. A javasolt óraszám nem egyszeri, lezárható témafeldolgozást jelent, hanem egy becsült, összegzett elképzelést.

A digitális írástudás közvetlen gyakorlati hasznát a tanulók az iskolai élet egyéb területein, más tantárgyak esetében is megtapasztalják. Az informatikatanár rendelkezik megfelelő szakmódszertani képzettséggel, ezért a digitális írástudás alapjait neki kell átadnia, míg a többi tantárgy az ismeretek alkalmazásának és felhasználásának nélkülözhetetlen terepe.

A tanuló a digitális írástudás fejlesztése során a megfelelő szintű és biztonságos eszközhasználat gyakorlásával problémaorientált feladatmegoldásokat sajátít el, lehetőség szerint minél több célprogram megismerésével. A szövegszerkesztési, a bemutatókészítési, a rajzoló, a képfeldolgozó és a multimédia ismereteknél a gyakorlati felhasználás, a dokumentumkészítés lényegesebb, mint egy szoftver részletes funkcionalitásának ismerete. A megfelelő szemlélet kialakítása lehetővé teszi, hogy a tanuló a későbbiekben olyan szoftvereket is bátran, önállóan megismerjen, céljaira felhasználjon, amelyek nem voltak részei a formális iskolai tanulásának. Ebben a nevelési-oktatási szakaszban fontos célkitűzés, hogy a hétköznapi életből vett feladatok mellett a többi tantárgy tanulása során felbukkanó problémák is előkerüljenek. A tanulók ismerkedjenek meg az információszerzés, tárolás, értékelés és kreatív felhasználás folyamatával. Tanuljanak meg ismereteket szerezni különböző digitális technológiák segítségével a más tantárgyak tanulása során felmerülő témakörökben. Kollaboratív tevékenységgel használják fel a megszerzett ismereteket például kiselőadások, tanulmányok, projektek során. A *problémamegoldás* a hétköznapi élethelyzetek, a tanulási feladatok, a munkavégzés fontos részét képezi. A feladatok eredményes megoldásához azok megértése, részekre bontása, majd a megfelelő lépések tervezett, precíz végrehajtása szükséges. A problémamegoldás egyre gyakrabban digitális eszközökkel történik, ezért a digitális kultúra tantárgy tanulási eredményei között kiemelt szerepet kap a problémamegoldás témaköre.

Az algoritmizálás, programozás ismerete elősegíti az olyan elvárt készségek fejlesztését, amelyek a digitális eszközökkel történő problémamegoldásban, a kreativitás kibontakozásában és a logikus gondolkodásban nélkülözhetetlenek. Ez az alapfokú képzés második nevelési-oktatási szakaszában blokkprogramozással valósul meg, ami játékos, de az algoritmikus gondolkodást jól fejlesztő eszközt biztosít. A blokkprogramozás az iskola lehetőségeitől függően sokféle módon megvalósítható: használhatunk robotot, készíthetünk mobilalkalmazásokat, alkalmazhatunk mikrokontrollert, vagy futtathatunk valamilyen asztali, kifejezetten a blokkprogramozáshoz készült fejlesztői környezetet. A programozási feladatok

kezdetben mindig olyanok legyenek, melyeket a tanulók informatikai eszköz nélkül is el tudnak játszani, hogy legyen személyes élményük a megoldandó feladattal kapcsolatosan.

Az információs technológiákat nem csak a digitális szolgáltatások igénybevételéhez használjuk, azok ma már az állampolgári kötelezettségek teljesítéséhez is szükségesek. A webes és mobilkommunikációs eszközök széles választéka, felhasználási területük gazdagsága lehetővé teszi a tanórák rugalmas alakítását, és szükségessé teszi a tanulók bevonását a tanulási folyamat tervezésébe – beleértve ebbe a tanulók saját mobileszközeinek alkalmazását is. A témakör feldolgozása során nem a technikai újdonságokra kell helyezni a hangsúlyt, hanem az „okos eszközök” „okos használatára”, vagyis a tudatos felhasználói és vásárlói magatartás alakítására, a biztonsági okokból bevezetett korlátozások megismerésére és elfogadására.

5–6. évfolyam

Míg a digitális kultúra fejlesztése a 3–4. évfolyamon a tevékenykedtetés módszerével, gyakran digitális eszközök közvetlen használata nélkül történik, addig az 5–6. évfolyamon a tanulók már rendszeresen használják a számítógéptermet és az iskola számítógépes hálózatát.

A tanulóktól már más tantárgyaknál is elvárás a digitális írástudás alapszintű ismerete, így a digitális kultúra tantárgy keretében a megfelelő szakmai-módszertani alapozásra, a tipográfiai ismeretekre, a diakockák megfelelő elrendezésére, a képek és ábrák célszerű beillesztésére kerül a hangsúly. Az ismeretek alkalmazása, mélyítése gyakran más tantárgyak keretében történik, ezért nélkülözhetetlen a tantárgyi koncentráció, a projektmunkák megvalósítása, a feladatok teammunkában történő megoldása.

A problémamegoldás során a felső tagozatra áttérve az alsó tagozaton már megismert blokkprogramozást folytatjuk tovább, az életkornak megfelelő, az iskolában rendelkezésre álló eszközökkel. A vezérlőszerkezetek megismerése után azok tudatos választását, kezelésének jártasságát kell kialakítani. A hangsúlyt azonban nem a mélyebb összefüggésekre (pl. programozási tételekre) kell helyezni, hanem a problémák játékos, de átgondolt, kreatív megközelítésére, algoritmikus megoldására, többféle lehetőség végig gondolására.

Az 5–6. évfolyamon a digitális kultúra tantárgy alapóraszámja: 72 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
5. évfolyam	
Szövegszerkesztés	12
Bemutatókészítés	9
Multimédiás elemek készítése	8
Az információs társadalom, e-Világ	7
Összes óraszám:	36
6. évfolyam	
Algoritmizálás és blokkprogramozás	14
Online kommunikáció	6
Robotika	11
A digitális eszközök használata	5
Összes óraszám:	36

5. évfolyam

TÉMAKÖR: Szövegszerkesztés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- egy adott feladat kapcsán önállóan hoz létre szöveges vagy multimédiás dokumentumokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- ismeri és kritikusán használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Szövegszerkesztési alapelvek

Szöveges dokumentumok létrehozása, formázása

Feladatleírás, illetve minta alapján dokumentumok szerkesztése

A dokumentum céljának megfelelően képek választása, beillesztése, átméretezése, elhelyezése

Adott tanórai, iskolai, hétköznapi problémához dokumentum készítése

Nyelvi funkciók kritikus használata, helyesírás-ellenőrzés, elválasztás

Az információforrások etikus felhasználásának kérdései

FOGALMAK

szövegbevitel, megnyitás, mentés, kijelölés, másolás, törlés, áthelyezés, szövegegységek, karakter, karakter formázása, karakter típusa, karakter stílusa, karakter mérete, bekezdés, bekezdés formázása, behúzás, margó, lapméret, helyesírás-ellenőrző, elválasztás, kép beillesztése, képméret változtatása, információforrások etikus felhasználása, idézés szabályai

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Nyomtatott dokumentumokban alkalmazott betű- és bekezdésformátumok elemzése

Egyszerű hétköznapi szöveges dokumentumok elkészítése, például: feliratok, tájékoztató táblák, napirend, menü

Képeket, ábrákat, különböző karakter- és bekezdésformázással készült szövegeket, szimbólumokat tartalmazó dokumentumok készítése, például termékismertető, címkék

Részletes feladatleírás alapján dokumentumok önálló szerkesztése

Az iskolai élethez, hétköznapi problémához, adott tanórai vagy más tantárgyához kapcsolódó szöveges dokumentum készítése projektmunka keretében, például fogalmazás készítése vagy egy földrajzi terület bemutatása

TÉMAKÖR: Bemutatókészítés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 9 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- egy adott feladat kapcsán önállóan hoz létre szöveges vagy multimédiás dokumentumokat;
- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Szöveget, képet tartalmazó prezentáció létrehozása, formázása, paramétereinek beállítása

Feladatleírás, illetve minta alapján prezentáció szerkesztése

Bemutatószerkesztési alapelvek

A bemutató objektumaira animációk beállítása

Iskolai, hétköznapi problémák közös megoldása, a csoportmunka támogatása

Az információforrások etikus felhasználásának kérdései

FOGALMAK

prezentáció, animáció, dokumentumformátum, csoportmunka eszközei, lényegkiemelés, információforrások etikus felhasználása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Minta alapján bemutató létrehozása, paramétereinek beállítása

Feladatleírás alapján prezentáció szerkesztése

Prezentáció készítése kiselőadáshoz (a digitális kultúrához, más tantárgyakhoz, az iskolai élethez, hétköznapi problémához kapcsolódó feladat)

Bemutató készítése projektmunkában végzett tevékenység összegzéséhez, bemutatásához, a megfelelő szerkezet kialakításával, az információforrások etikus használatával

TÉMAKÖR: Multimédiás elemek készítése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- digitális eszközökkel önállóan rögzít és tárol képet, hangot és videót;
- digitális képeken képkorrekciót hajt végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít;
- bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Feladatleírás, illetve minta alapján rasztergrafikus ábra létrehozása, összehasonlítása, szerkesztése és illesztése különböző típusú dokumentumokba

Digitalizáló eszközök megismerése. Kép, hang és video digitális rögzítése

Képszerkesztési műveletek: beillesztés, vágás, kitöltés, kijelölés, színválasztás, feliratozás, retusálás, képméret változtatása, transzformációk

Más tantárgyaknál felmerülő problémák megoldása grafikai programmal: ábrák készítése, képek, fotók szerkesztése

FOGALMAK

rajz, rasztergrafika létrehozása, rasztergrafika szerkesztése, rajzeszközök; kép, hang, video digitális rögzítése; digitalizáló eszköz, képszerkesztési műveletek, transzformációk, színválasztás, retusálás, képméret változtatása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Kép, hang és video önálló rögzítése és tárolása digitális eszközökkel, digitális fényképezőgéppel, okostelefonnal más tantárgyak tananyagához kapcsolódó témában

A tárolt multimédiás elemek megosztása társakkal, feldolgozása páros és kiscsoportos munkaformában

A saját eszközzel készített képből, videóból képrészlet kivágása prezentációhoz való felhasználás céljából

Képkorrekció végrehajtása saját készítésű digitális képeken, ami a további alkalmazáshoz vagy feldolgozáshoz szükséges

Bittérképes rajzolóprogrammal ábrakészítés más tantárgyak tananyagához kapcsolódó témában

Bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban vektorgrafikus rajzeszközökkel ábrakészítés más tantárgyak tananyagához kapcsolódó témában

TÉMAKÖR: Az információs társadalom, e-Világ

JAVASOLT ÓRASZÁM: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a digitális környezetet, az e-Világ etikai problémáit;
- ismeri az információs technológia fejlődésének gazdasági, környezeti, kulturális hatásait.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- önállóan keres információt, a találatokat hatékonyan szűri;
- az internetes adatbázis-kezelő rendszerek keresési űrlapját helyesen tölti ki;
- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az információ szerepe a modern társadalomban

Információkeresési technikák, stratégiák

Adatok biztonságos kezelése, technikai és etikai problémák

Az informatikai eszközök használatának következményei a személyiségre és az egészségre vonatkozóan

FOGALMAK

e-Világ; e-ügyintézés; virtuális személyiség; információs társadalom; adatbiztonság; adatvédelem; digitális eszközöktől való függőség

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Elektronikus levél írása hivatalos, iskolai, családi és baráti címzettnek

Nyilvános és baráti fórumba hozzászólás, posztolás, mások hozzászólásának értékelése

A családi és iskolai kapcsolatokban az elektronikus kommunikációs szabályok értékelése

Az elektronikus kommunikáció gyakorlatában felmerülő problémák megismerése, valamint az ezeket megelőző vagy ezekre reagáló biztonságot szavatoló beállítások megismerése, használata

Megfigyelések végzése és értelmezése a közösségi portálokon, keresőmotorok használata közben rögzített szokásokról, érdeklődési körökről, személyes profilokról

Érdeklődési körnek, tanulmányoknak megfelelően információk keresése valamelyik keresőmotorban, és a találatok hatékony szűrése

6. évfolyam

TÉMAKÖR: Algoritmizálás és blokkprogramozás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 14 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- érti, hogyan történik az egyszerű algoritmusok végrehajtása a digitális eszközökön;
- egyszerű algoritmusokat elemez és készít;
- ismeri a kódolás eszközeit;
- adatokat kezel a programozás eszközeivel.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- ismeri és tanári segítséggel használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- ismeri és használja a programozási környezet alapvető eszközeit;
- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;
- tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
- mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Hétköznapi tevékenységek és információáramlási folyamatok algoritmusának elemzése, tervezése

A problémamegoldáshoz tartozó algoritmusok megismerése; algoritmus leírásának módja

Nem számítógéppel megoldandó feladatok algoritmizálása

Az algoritmus végrehajtásához szükséges adatok és az eredmények kapcsolata

Szekvencia, elágazások és ciklusok; egyszerű algoritmusok tervezése az alulról felfelé építkezés és a lépésenkénti finomítás elvei alapján

A programozás építőkövei

Számok és szöveges adatok

A vezérlési szerkezetek megfelelői egy programozási környezetben

Elágazások, feltételek kezelése; többirányú elágazás; ciklusok fajtái

Animáció, grafika programozása

A program megtervezése, kódolása

Tesztelés, elemzés

FOGALMAK

algoritmus, folyamat, adat, adattípus, szöveges adatok, számok, bemenet, kimenet, problémamegoldó tevékenység, változó, algoritmus leírása, szekvencia, elágazás, ciklus, ciklusok fajtái, feltétel, algoritmustervezés, lépésenkénti finomítás elve, fejlesztői felület, blokkprogramozás, kódolás, tesztelés, elemzés, hibajavítás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Életkornak és érdeklődési körnek megfelelő hétköznapi tevékenységek és információáramlási folyamatok algoritmusának elemzése, tervezése

Az algoritmizálás nem számítógépes megvalósítása, az algoritmus eljátszása, személyes élmények szerzése

Vezérlőszerkezetek tudatos választását igénylő blokkprogramozási feladatok megoldása

Változók használatát igénylő folyamatok programozása, és a kimeneti eredmények elemzése szélsőséges bemeneti értékek esetén

Projekt munkában egyszerű részekre bontott feladat elkészítése a részfeladatok megoldásával és összeállításával

Jól részekre bontható projektfeladat megoldása páros vagy csoport munkában

Mozgások vezérlése valós és szimulált környezetben, az eredmények tesztelése, elemzése

Objektum tulajdonságának és viselkedésének beállítását igénylő feladat megoldása blokkprogramozási környezetben

TÉMAKÖR: Online kommunikáció

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri, használja az elektronikus kommunikáció lehetőségeit, a családi és az iskolai környezetének elektronikus szolgáltatásait;
- ismeri és betartja az elektronikus kommunikációs szabályokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Online kommunikációs csatornák önálló használata, online kapcsolattartás

Etikus és hatékony online kommunikáció a csoportmunka érdekében

Online identitás védelmében teendő lépések, használható eszközök

Adattárolás és -megosztás felhőszolgáltatások használatával

FOGALMAK

online identitás, e-mail, chat, felhőszolgáltatások, adattárolás, megosztás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Elektronikus levél írása, üzenetküldő és csevegőprogram használata az elektronikus kommunikáció szabályainak betartásával

Etikus és hatékony online kommunikáció az iskolai élethez és más tantárgyakhoz kapcsolódó csoportmunka érdekében

Az adatok védelmét biztosító lehetőségek használata az online kommunikációs alkalmazásokban

Személyes adatok, az iskolai élethez és más tantárgyakhoz kapcsolódó projektben adatok tárolása és megosztása a családi és az iskolai környezet elektronikus szolgáltatásai, felhőszolgáltatások segítségével

TÉMAKÖR: Robotika

JAVASOLT ÓRASZÁM: 11 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- adatokat gyűjt szenzorok segítségével;
- mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az algoritmikus gondolkodás fejlesztése

Algoritmus készítése lépésekre bontással

Algoritmusok megvalósítása, modellezése egyszerű eszközök segítségével

A gyakorlati életből vett egyszerű problémák megoldása algoritmusok segítségével

Robotvezérlési alapfogalmak

Szenzorok, robotok vezérlésének kódolása blokkprogramozással

Az együttműködési készség fejlesztése csoportos feladatmegoldások és projektmunkák során

FOGALMAK

robot, szenzor, algoritmus, blokkprogramozás, kódolás, vezérlés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Alapszolgáltatásokat nyújtó program előállítás blokkprogramozás segítségével

Blokkprogramozás használatával az események és azok kezelésének megismerése egyszerű játékok készítése kapcsán

Robotok vezérlése blokkprogramozással

Geometrikus ábrák útján mozgó robot programozása

A környezeti akadályokra reagáló robot programozása

TÉMAKÖR: A digitális eszközök használata

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- célszerűen választ a feladat megoldásához használható informatikai eszközök közül;
- önállóan használja az operációs rendszer felhasználói felületét;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;
- használja a digitális hálózatok alapszolgáltatásait.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;

- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;
- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásai

Az informatikai eszközök működési elveinek megismerése és használata

Az informatikai eszközök be- és kiviteli perifériái, a háttértárak, továbbá a kommunikációs eszközök. A felhasználás szempontjából fontos működési elvek és paraméterek

Az informatikai eszközök, mobileszközök operációs rendszerei

Tudatos felhasználói magatartás erősítése, a felelős eszközhasználat kialakítása, tudatosítása; etikus információkezelés

Felhőszolgáltatások igénybevétele, felhasználási területei, virtuális személyiség és a hozzá tartozó jogosultságok szerepe, kezelése

Állományok tárolása, kezelése és megosztása a felhőben

FOGALMAK

adat, információ, hír, digitalizálás, minőség, ergonómia, be- és kiviteli periféria, háttértár, kommunikációs eszközök, fájl, fájlműveletek, mappa, mappaműveletek, mobileszközök operációs rendszere, helyi hálózat, jogosultságok, etikus információkezelés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

A digitális eszközök feladatot segítő felhasználása projektfeladatokban

Bemutatóhoz, projektfeladathoz tartozó állományok rendezett tárolása a lokális gépen, azok megosztása a társakkal a felhőszolgáltatáson keresztül

Projektfeladathoz kapcsolódóan használandó perifériák lehetőségeinek megismerése, használata

7–8. évfolyam

A 7–8. évfolyam tananyaga szervesen kapcsolódik az 5–6. évfolyam tananyagához, annak spirális-teraszos logikát követő mélyítése, bővítése.

A digitális írástudás témaköreinek feldolgozása – az életkornak, ezáltal a magasabb absztrakciós szintnek, valamint a nagyobb közismereti tudásnak megfelelően – lehetővé teszi összetettebb problémák megoldását. Új elemként jelenik meg az adatok táblázatos elrendezése, vektorgrafikus ábrák beillesztése, valamint kitekintés a webes dokumentumok világába. A digitális írástudás alapjainak elsajátítását a 8. évfolyam végére lényegében lezárjuk.

A problémamegoldás fejlesztésében új témakörként jelenik meg a táblázatkezelés, amely alapszinten ugyan, de kerek egészet alkot. Az algoritmizálás, programozás témakörében a tanulók már csoportmunkában önállóan fejlesztenek blokkalapú programokat, megismerkednek az 5–6. osztályban tanulttól eltérő platformmal is. A 8. osztály végére a blokkprogramozás mint algoritmizálási, kódolási eszköz lezárásra kerül.

A 7–8. évfolyamon a digitális kultúra tantárgy alapóraszám: 68 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
7. évfolyam	
Online kommunikáció	4
Szövegszerkesztés	10
Bemutatókészítés	7
Multimédiás elemek készítése	6
Az információs társadalom, e-Világ	5
A digitális eszközök használata	4
Összes óraszám:	36
8. évfolyam	
Táblázatkezelés	13
Robotika	8
Algoritmizálás és blokkprogramozás	15
Összes óraszám:	36

TÉMAKÖR: Online kommunikáció

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri, használja az elektronikus kommunikáció lehetőségeit, a családi és az iskolai környezetének elektronikus szolgáltatásait;
- ismeri és betartja az elektronikus kommunikációs szabályokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Online kommunikációs csatornák használata, online kapcsolattartás

Etikus és hatékony online kommunikáció a csoportmunka érdekében

Online identitás védelmében teendő lépések, használható eszközök

Adattárolás és megosztás felhőszolgáltatások használatával

FOGALMAK

online identitás, e-mail, chat, felhőszolgáltatások

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Elektronikus levél írása, üzenetküldő és csevegőprogram használata az elektronikus kommunikáció szabályainak betartásával

Etikus és hatékony online kommunikáció az iskolai élethez és más tantárgyakhoz kapcsolódó csoportmunka érdekében

Az adatok védelmét biztosító lehetőségek használata az online kommunikációs alkalmazásokban

Személyes adatok, az iskolai élethez és más tantárgyakhoz kapcsolódó projektben adatok tárolása és megosztása a családi és az iskolai környezet elektronikus szolgáltatásai, felhőszolgáltatások segítségével

TÉMAKÖR: Szövegszerkesztés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- egy adott feladat kapcsán önállóan hoz létre szöveges vagy multimédiás dokumentumokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- a szöveges dokumentumokat többféle elrendezésben jeleníti meg papíron, tisztában van a nyomtatás környezetre gyakorolt hatásaival;
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Szöveget, képet, ábrát, táblázatot tartalmazó dokumentumok létrehozása, formázása

Feladatleírás, illetve minta alapján dokumentumok szerkesztése

Szövegszerkesztési alapelvek. A szöveg tipográfiája, tipográfiai ismeretek. Szöveges dokumentumok szerkezete, objektumok. Élőfej és élőláb
Táblázat beszúrása a szövegbe. A táblázat formázása
Iskolai, hétköznapi problémák közös megoldása, a csoportmunka támogatása
Mentés különböző formátumokba
Az információforrások etikus felhasználásának kérdései

FOGALMAK

szövegszerkesztési alapelvek, tipográfia, dokumentumok szerkezete, objektumok, élőfej, élőláb, táblázat szövegben, táblázat tulajdonságai, dokumentumformátumok, csoportmunka eszközei, webes dokumentumkészítés, információforrások etikus felhasználása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Kész minta alapján szöveges dokumentumok önálló létrehozása, például iratminták, adatlap készítése
Adott tanórai vagy más tantárgyához kapcsolódó problémához, az iskolai élethez, hétköznapi problémához szöveget, képet, ábrát, táblázatot tartalmazó dokumentum készítése önállóan vagy projektmunka keretében, például tanulmány egy adott történelmi korról
Adott dokumentum tartalmának megfelelő szerkezet kialakítása, például levélpapír készítése és sablonként történő mentése, élőfej és élőláb kialakítása és formázása, vízjel szerepeltetése egy kép beszúrásával
Az elkészített dokumentum környezetbarát nyomtatásának megbeszélése, mentése és megnyitása PDF formátumban
Szöveges dokumentum megosztása online tárhelyen

TÉMAKÖR: Bemutatókészítés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- egy adott feladat kapcsán önállóan hoz létre szöveges vagy multimédiás dokumentumokat;
- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Szöveget, táblázatot, ábrát, képet, hangot, animációt, videót tartalmazó prezentáció létrehozása, formázása, paramétereinek beállítása

Feladatleírás, illetve minta alapján prezentáció szerkesztése

Bemutatószerkesztési alapelvek. A mondandóhoz illeszkedő megjelenítés

Automatikusan és az interaktívan vezérelt lejátszás beállítása a bemutatóban

Iskolai, hétköznapi problémák közös megoldása, a csoportmunka támogatása

Az információforrások etikus felhasználásának kérdései

FOGALMAK

prezentáció, multimédiás objektum, dokumentumformátumok, csoportmunka eszközei, lényegkiemelés, dokumentum belső szerkezete, információforrások etikus felhasználása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Prezentáció készítése kiselőadáshoz (a digitális kultúrához, más tantárgyakhoz, az iskolai élethez, hétköznapi problémához kapcsolódó feladat)

Bemutató készítése projektmunkában végzett tevékenység összegzéséhez, bemutatásához, a megfelelő szerkezet kialakításával az információforrások etikus használatával

Tájékoztató vagy reklámcélú, automatikusan ismétlődő, animált bemutató készítése

Rövid rajzfilm készítése prezentációkészítő alkalmazással

Elkészített prezentáció megjelenítése többféle elrendezésben, mentése különböző formátumokba

TÉMAKÖR: Multimédiás elemek készítése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- digitális eszközökkel önállóan rögzít és tárol képet, hangot és videót;
- digitális képeken képkorrekciót hajt végre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít;
- bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Kép, hang és video digitális rögzítése (képek szkennelése, digitális fotózás, videofelvétel-készítés) és javítása

Multimédia alapelemek: fotó, hang, video készítése, szerkesztése, felhasználása előadásokhoz és bemutatókhoz

Raszter- és vektorgrafikai ábra összehasonlítása, szerkesztése és illesztése különböző típusú dokumentumokba

Feladatleírás, illetve minta alapján vektorgrafikus ábra készítése. Görbék, csomópontok felhasználása rajzok készítésében. Csomópontműveletek

FOGALMAK

képek szkennelése, digitális fotózás, videofelvétel-készítés, fotó, hang, video készítése, szerkesztése, felhasználása, rasztergrafika, vektorgrafika, görbék, csomópontok, csomópontműveletek

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

A mindennapi, az iskolai élethez és más tantárgyakhoz kapcsolódó kép, hang és video rögzítése szkenneléssel, digitális fényképezőgéppel, okostelefonnal

Rögzített, illetve rendelkezésre álló multimédia-alapelemek: fotó, hang, video szerkesztése és felhasználása előadásokhoz, bemutatókhoz

Feladatleírás, illetve minta alapján raszter- és vektorgrafikai ábra készítése, szerkesztése, módosítása különböző dokumentumokba, előadásokhoz és bemutatókhoz
Ábrakészítés során egyszerű transzformációs műveletek, igazítások, csoportműveletek használata
Olyan grafikai feladatok megoldása, amelyek algoritmikus módszereket igényelnek: másolás, klónozás, tükrözés, geometriai transzformációk

TÉMAKÖR: Az információs társadalom, e-Világ

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a digitális környezet, az e-Világ etikai problémáit;
- ismeri az információs technológia fejlődésének gazdasági, környezeti, kulturális hatásait.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- online gyakorolja az állampolgári jogokat és kötelességeket;
- ismeri az információkeresés technikáját, stratégiáját és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének lehetőségét;
- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az információs technológiai fejlesztés gazdasági, környezeti, kulturális hatásainak felismerése

Az információ szerepe a modern társadalomban

Információkeresési technikák, stratégiák, többszempontú keresés

A digitális eszközök egészségre és személyiségre gyakorolt hatásai

Az adatbiztonság és adatvédelem tudatos felhasználói magatartásának szabályai

FOGALMAK

e-Világ, e-kereskedelem, e-bank, e-állampolgárság, virtuális személyiség, információs társadalom, adatvédelem, internetes bűnözés, digitális eszközöktől való függőség

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Az információs társadalom múltjában kijelölt szakasz (például ókori számolási módszerek vagy elektromechanikus gépek) projekt módszerrel történő feldolgozása

Az állampolgári jogok és kötelességek online gyakorlása, például bejelentkezés egészségügyi vizsgálatra vagy veszélyeshulladék-lerakási címek keresése

Az elektronikus kommunikáció gyakorlatában felmerülő problémák megismerése, valamint az ezeket megelőző vagy ezekre reagáló, biztonságot szavatoló beállítások megismerése, használata

Megfigyelések végzése és értelmezése a közösségi portálokon, keresőmotorok használata közben rögzített szokásokról, érdeklődési körökről, személyes profilokról

Az adatok és az online identitás védelmét biztosító lehetőségeket alkalmazása, például a közösségi oldalakon elérhető személyes adatok keresése, korlátozása és törlése
Többszempontrú, hatékony információkeresési feladatok megoldása más tantárgyak tananyagához kapcsolódó témában

TÉMAKÖR: A digitális eszközök használata

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- célszerűen választ a feladat megoldásához használható informatikai eszközök közül;
- önállóan használja az operációs rendszer felhasználói felületét;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;
- használja a digitális hálózatok alapszolgáltatásait.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tapasztalatokkal rendelkezik az iskolai oktatáshoz kapcsolódó mobileszközökre fejlesztett alkalmazások használatában;
- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;
- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol;
- tapasztalatokkal rendelkezik a digitális jelek minőségével, kódolásával, tömörítésével, továbbításával kapcsolatos problémák kezeléséről;
- ismeri a térinformatika és a 3D megjelenítés lehetőségeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásai

Az informatikai eszközök működési elveinek megismerése és használata

Az informatikai eszközök be- és kiviteli perifériái, a háttértárak, továbbá a kommunikációs eszközök. A felhasználás szempontjából fontos működési elvek és paraméterek

Az informatikai eszközök, mobileszközök operációs rendszerei

Az operációs rendszer segédprogramjai. Az állományok és könyvtárak tömörítése

Az operációs rendszerek, helyi hálózatok erőforrásainak használata, jogosultságok ismerete.

Tudatos felhasználói magatartás erősítése, a felelős eszközhasználat kialakítása, tudatosítása; etikus információkezelés

Felhőszolgáltatások igénybevétele, felhasználási területei, virtuális személyiség és a hozzá tartozó jogosultságok szerepe, kezelése. Alkalmazások a virtuális térben. Állományok tárolása, kezelése és megosztása a felhőben

FOGALMAK

adat, információ, hír, digitalizálás, digitalizálás minősége, kódolás, kódolási problémák, ergonómia, be- és kikapcsolás folyamata, be- és kiviteli periféria, háttértár, kommunikációs eszközök, működési elv, működési paraméterek, hálózatok felhasználási területei, mobileszközök operációs rendszere, operációs rendszerek eszközkezelése, operációs rendszer segédprogramjai, állományok és könyvtárak tömörítése, helyi hálózat, jogosultságok, etikus információkezelés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Digitális eszközök és perifériáinak feladatot segítő felhasználása projektfeladatokban

Bemutatóhoz, projektfeladathoz tartozó állományok rendezett tárolása a lokális gépen, azok megosztása a társakkal a felhőszolgáltatáson keresztül

Adatok tömörített tárolása, továbbítása a hálózaton keresztül az együttműködés érdekében

Történelmi, földrajzi témák feldolgozásához térinformatikai, térképalkalmazások felhasználása

A 3D megjelenítés lehetőségeinek felhasználása tantárgyi feladatokban

Közös munka esetén a digitális erőforrásokhoz tartozó hozzáférési és jogosultsági szintek megismerése

8. évfolyam

TÉMAKÖR: Táblázatkezelés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- az adatokat táblázatos formába rendezi és formázza;
- problémákat old meg táblázatkezelő program segítségével.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- cellahivatkozásokat, matematikai tudásának megfelelő képleteket, egyszerű statisztikai függvényeket használ táblázatkezelő programban;
- az adatok szemléltetéséhez diagramot készít;
- tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az adatok csoportosítási, esztétikus megjelenítési lehetőségei

Táblázatkezelési alapfogalmak: cella, oszlop, sor, munkalap, munkafüzet, cellahivatkozás, adattípus. Adatok táblázatos formába rendezése, feldolgozása. Adatbevitel, javítás, másolás, mozgatás elsajátítása

Statisztikai adatelemzés, statisztikai számítások. Statisztikai függvények használata táblázatkezelőkben

Adatok feldolgozását segítő számítási műveletek

Feladatok a cellahivatkozások használatára. Relatív és abszolút cellahivatkozás. Saját képletek szerkesztése. Függvények használata, paraméterezés

Más tantárgyaknál felmerülő problémák megoldása a táblázatkezelő program segítségével

Az adatok grafikus ábrázolási lehetőségei. Diagram létrehozása, szerkesztése. Diagramtípusok

FOGALMAK

táblázatkezelési alapfogalmak, cella, oszlop, sor, munkalap, munkafüzet, cellahivatkozás, adatok táblázatos formába rendezése, adatbevitel, javítás, másolás, mozgatás, relatív és abszolút cellahivatkozás, saját képletek szerkesztése, függvények használata, paraméterezés, adatok csoportosítása, diagram létrehozása, diagram szerkesztése, diagramtípusok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Mérési eredmények, nyomtatott és online adathalmazok, táblázatok elemzése

Az iskolai élethez és más tantárgyakhoz kapcsolódó, valamint közérdekű adatok gyűjtése különböző forrásokból

Összegyűjtött adatok táblázatos elrendezése táblázatkezelő alkalmazással

A problémának megfelelő adattípusok, adatformátumok, képletek, függvények alkalmazása egy táblázatkezelő programban

Az osztály, évfolyam vagy az iskola adatainak statisztikai elemzése

Egy-egy adatsorból többféle diagram készítése, az adatok megtévesztő ábrázolásának felismerése

Más tantárgyakhoz kapcsolódó projektben az adatok feldolgozása táblázatkezelő program segítségével

TÉMAKÖR: Robotika

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- adatokat gyűjt szenzorok segítségével;
- mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Algoritmusok megvalósítása, modellezése egyszerű eszközök segítségével

Szenzorok funkciói, paraméterei, használata

Szenzorok, robotok vezérlésének kódolása blokkprogramozással

Vezérlési feladatok megoldása objektumokkal, eseményvezérelten

Az együttműködési készség fejlesztése csoportos feladatmegoldások és projektmunkák során

FOGALMAK

robot, szenzor, blokkprogramozás, vezérlési szerkezetek, vezérlés, elágazás, ciklus

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

A környezeti tárgyakra, akadályokra reagáló robot programozása

Akadálypályát teljesíteni képes robot programozása

A robot szenzorokkal gyűjtött adatainak rögzítése, feldolgozása egy akadálypályán; a viselkedés módosítása a gyűjtött adatoknak megfelelően

TÉMAKÖR: Algoritmizálás és blokkprogramozás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- értelmezi az algoritmus végrehajtásához szükséges adatok és az eredmények kapcsolatát;
- egyszerű algoritmusokat elemez és készít;
- ismeri a kódolás eszközeit;
- adatokat kezel a programozás eszközeivel.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;
- tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
- vizsgálni tudja a szabályozó eszközök hatásait a tantárgyi alkalmazásokban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az algoritmikus gondolkodást segítő informatikai eszközök és szoftverek használata

Hétköznapi tevékenységekből a folyamat és az adatok absztrakciója

A problémamegoldó tevékenység tervezési és szervezési kérdései

A problémamegoldáshoz tartozó algoritmusok megismerése. Algoritmus leírásának egy lehetséges módja

Az algoritmus végrehajtásához szükséges adatok és az eredmények kapcsolata

Az elemi adatok megkülönböztetése, kezelése és használata

Szekvencia, elágazások és ciklusok. Egyszerű algoritmusok tervezése az alulról felfelé építkezés és a lépésenkénti finomítás elvei alapján

Példák típusalgoritmus használatára

A vezérlési szerkezetek megfelelői egy programozási környezetben

Elágazások, feltételek kezelése, többirányú elágazás, ciklusok

Változók, értékadás. Eljárások, függvények alkalmazása

A program megtervezése, kódolása

Animáció, grafika programozása

Mozgások vezérlése

Tesztelés, elemzés

Az objektumorientált gondolkodás megalapozása

Mások által készített alkalmazások paramétereinek a program működésére gyakorolt hatásának vizsgálata

FOGALMAK

algitmusok, tervezési folyamat, adatok absztrakciója, algoritmusleírás mód, szekvencia, elágazás, ciklus, elemi adat, egyszerű algoritmusok tervezése, vezérlési szerkezetek, eljárás, függvény, kódolás, animáció, grafika programozása, objektumorientált gondolkodás, típusfeladatok, tesztelés, elemzés, hibajavítás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Életkoruk és érdeklődési körük megfelelő hétköznapi tevékenységek és információáramlási folyamatok algoritmusának elemzése, tervezése

Hétköznapi algoritmusok leírása egy lehetséges algoritmusleíró eszközzel

Vezérlőszervezetek tudatos választását igénylő blokkprogramozási feladatok megoldása

Típusalgoritmusok – összegzés, másolás, eldöntés, maximumkiválasztás – használatát igénylő programozási feladatok megoldása

Projekt munkában egyszerű részekre bontott feladat elkészítése a részfeladatok megoldásával és összeállításával

Egyszerű algoritmusokkal megadható mozgások vezérlése valós és szimulált környezetben, az eredmények tesztelése, vizsgálata a lehetséges paraméterek függvényében

Adatok kezelését, változók használatát igénylő folyamatok programozása

Új objektum létrehozását igénylő feladatok megoldása blokkprogramozási környezetben

Hon- és népismeret

A hon- és népismeret tartalmazza a népünk kulturális örökségére leginkább jellemző sajátosságokat, nemzeti kultúránk nagy múltú elemeit, a magyar néphagyományt. Teret biztosít azoknak az élményszerű egyéni és közösségi tevékenységeknek, amelyek a család, az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza, a Kárpát-medence, a magyar nemzet és a Magyarországon élő népek megismeréséhez, megbecsüléséhez, velük való azonosuláshoz vezetnek. Segíti a közösségi, nemzeti azonosságtudat kialakítását. Megalapozza és áthatja a különböző tanítási területeket. Rendszerezett ismeretanyagként lehetőséget teremt a magyar népi kultúra értékeinek megismerésére, a különböző kultúrákat, a környezet értékeit megbecsülő és védő magatartás, illetve a szociális érzékenység kialakítására.

A tanulók felfedezik, hogy a nemzedékeken át létrehozott közösségi hagyomány összeköti őket a múlttal, és segít nekik eligazodni a jelenben. Felismerik, hogy az emberiség évezredek óta felhalmozódott tapasztalatait a legegyszerűbb és éppen ezért a legfontosabb mindennapi kérdésekre adott gyakorlati válaszok tárházai. Megértik, hogy a néphagyomány az általános emberi értékek hordozója, ezért ismerete az általános műveltség része.

A tantárgy megalapozza a tanulók nemzeti önismeretét, nemzettudatát, a tevékeny hazaszeretetet. Tudatosítja a tanulóknál, hogy először minden népnek a saját hagyományait, nemzeti értékeit kell megismernie, hogy azután a nemzetiségek, a szomszéd és rokon népek, valamint a világ többi népének kultúráját, az egyetemes értékeket, a köztük lévő kölcsönhatást is megérthesse. Ösztönöz a szűkebb és tágabb szülőföld, a magyar nyelvterület és a Kárpát-medence hagyományainak és történelmi emlékeinek felfedezésére, a még emlékezetből felidézhető vagy az élő néphagyományok gyűjtésére. Lehetőséget biztosít a Határtalanul! programban történő részvétel néprajzi megalapozásához. Bővíti a tanulók művelődéstörténeti ismereteit, erősíti a hagyományőrzést, kultúránk, nemzeti értékeink megbecsülését. Értékrendjével hozzájárul a tanulók értelmi, érzelmi, etikai és esztétikai neveléséhez, a természettel való harmonikus kapcsolatuk kialakításához és a társadalomba való beilleszkedésükhöz.

A tanítás során – pedagógiai és néprajzi szempontok szerint kiválasztott hon- és népismereti, néprajzi forrásanyagok felhasználásával – minél több lehetőséget kell teremteni a néphagyományok élményszerű megismerésére.

A tananyag témakörei az ismeretek egymásra épülésével, rendszerben történő megjelenítésével lehetővé teszik, hogy a tanulók megismerjék, megértsék a hagyományos gazdálkodó életmód szemléletét, amely a természettel való harmonikus együttélésre alapult, valamint a polgári értékeken alapuló városi életforma sajátosságait is. Mintát kapnak a közösségi életforma működésére, az egymásnak nyújtott kölcsönös segítség megvalósítható formáira. Részesek lehetnek a játékok segítségével történő nevelés folyamatának, amely életkori sajátosságaiknak megfelelően nyújt mintát a családon belüli szerepek, feladatkörök elsajátítására.

A tantárgy tanulási eredményeinek követésére a fejlesztő szöveges értékelés is alkalmazható a Nat-ban meghatározott szabályok szerint. Fontos szerepet kap az önértékelés, a társak értékelése, a csoportban történő reflektív értékelés, amelynek alapját képezi többek között az

önálló ismeretelsajátítás keretében végzett gyűjtőmunka, forráselemzés, illetve a kooperatív tevékenységekben való részvétel is.

Összegző értékelés a mindenkor hatályos jogszabályoknak megfelelően alkalmazható (öt fokozatú skálán értelmezett érdemjeggyel) a témakörökhöz kapcsolódó ismeretek elsajátítását ellenőrző feladatsorok esetében, amelyek nem tanórán teljesítendő felmérések, hanem otthoni kutatómunkára, az ismeretek önálló alkalmazására épülő, a tanulási motivációt élénkítő feladatok.

A hon- és népismeret tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

A tanulás kompetenciái: A tanuló egyéni tanulási utakon, belső motivációval, önszabályozó stratégiák alkalmazásával jut el a nemzeti múlt, a szülőföld értékeinek megismeréséhez, a hagyományos népi élet és a népszokások megismeréséhez, a táji jellegzetességek felfedezéséhez. Az aktív tanulást önállóan, valamint másokkal is együttműködve alkalmazza céljai megvalósítása érdekében. Tanári iránymutatással, segítséggel képes a hiteles források feldolgozására, a lényegkiemelésre. Mások véleményének, egyéni tapasztalatainak megismerésével fejlődik vitakultúrája, hálózati csoportos tanulási képessége.

A kommunikációs kompetenciák: A tanuló saját tapasztalatainak megosztása, önállóan gyűjtött információinak közvetítése, vitahelyzetekben való megszólalása, érvelése során a kommunikációs helyzetnek megfelelően alkalmazza anyanyelvi kompetenciáit, tanult viselkedési mintáit. Az információcsere változatos területeken valósulhat meg, a hagyományos auditív és vizuális csatornák mellett a digitális lehetőségek alkalmazásával. Kommunikációközpontú helyzetgyakorlatokban, játékszituációkban (színjátékszerű népszokások, köszöntők, mondák, mesék, népdalok, népi játékok, mondókák) alkalmazni tudja az elsajátított kötött nyelvi formájú és improvizatív szövegeket.

A digitális kompetenciák: A tanuló információk gyűjtéséhez és rendszerezéséhez a könyvtári dokumentumok mellett forrásként használja az elektronikusan elérhető szakirodalmat, képgyűjteményeket (múzeumok online adatbázisait). Digitális kompetenciáit változatos helyzetekben és szerepekben, önállóan és másokkal is együttműködve, céljai megvalósítása érdekében tudja alkalmazni. A digitális kultúra tantárgy keretében elsajátított ismereteit felhasználva mutatja be a választott témát.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A tanuló elsajátítja a hon- és népismeret alapfogalmait; információkat, tényeket, adatokat gyűjt, válogat, önállóan vagy társaival együttműködve rendszerez. Összehasonlítja a természeti környezet által meghatározott életmódbeli különbségeket, a közösségi szerepeket, a kölcsönös segítségnyújtáson alapuló társas munkavégzés jelenségeit, összefüggéseket állapít meg, következtetéseket, magyarázatokat fogalmaz meg.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A tanuló érveit, gondolatait, véleményét szabadon kifejti, ugyanakkor nyitott a pedagógus útmutatásaira, társai észrevételeire, amelyek hatására álláspontját rugalmasan kezeli, korábbi döntéseit felülbírálja, módosítja. Fejlődik, alakul az önismerete-énképe, nyitottá válik a másik ember élethelyzete iránt. A társas tanulás

folyamatában együttműködve gyűjt információkat, elemez forrásszövegeket, készít bemutatókat, megosztja véleményét, érvel álláspontja mellett. Aktívan részt vesz a köszöntők vagy színjátékszerű népszokások élményszerű elsajátításában, bemutatásában.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A tanuló megtanulja értéként kezelni, hogy saját gondolatai kifejezését és mások véleményének befogadását sokféle szempont alapján tudja megvalósítani. Önállóan és a társaival történő együttműködés során alkotója lesz a felfedezett lokális értékeket bemutató leírásoknak, képi illusztrációknak, maketteknek. Kreatív alkotásokat tud létrehozni, valamint alkalmazza a művészi önkifejezés elemeit a tanult népművészeti motívumok és alkotások segítségével a szülőföld értékeinek megörökítése során. Az elsajátított köszöntők, dramatikus népszokások, népdalok, népi játékok megjelenítésében törekszik a hagyományhű előadásmód megtartására.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A tanuló nyitottá válik a foglalkozások, mesterségek megismerésére, a munkavégzésben rejlő fejlődési folyamatok, az alkotó tevékenység személyiségfejlesztő hatásának felismerésére. Fejleszti kreativitását, képzeletét, problémamegoldó és mérlegelő gondolkodását a megismert hagyományos munkafolyamatok saját korának munkafolyamataival történő összehasonlító elemzése során. A tanuló felelősséget érez munkavégzésének eredményéért és minőségéért, értékesnek tartja a másokkal való együttműködést.

5. évfolyam

A hon- és népismeret tantárgy a régebbi korok – különös tekintettel a 19-20. század fordulójára – jellemző városi és falusi életet mutatja be, középpontba helyezve a mindennapi tevékenységeket, az ünnepi szokásokat, valamint ezek táji eltéréseit. Ennek a tanulási folyamatnak a lokális értékek megismerése ad keretet. A szülőföld honismereti, népismereti jellemzőiből kiindulva körvonalazódik a magyar népi kultúra sokszínű világa, majd ismét visszatér a szülőföldhöz. A tanév során megszerzett sokféle tudás és tapasztalat tükrén keresztül nyílik lehetőség a helyi értékek, hagyományok újbóli értelmezésére.

A tananyag épít az általános iskola korábbi évfolyamain tanult magyar nyelv és irodalom, ének-zene, vizuális kultúra, valamint testnevelés tantárgyakban megjelenő népköltészet, népzene, népművészet és néptánc ismeretekre. A tanulók előzetes tudásának figyelembevételével bővíti tovább a népi kultúra területeit. A rendszerbe foglalt ismeretanyag támogatja a meglévő tudáselemek aktivizálását, az új ismeretek rögzítését.

A tananyag központi eleme a néphagyományok élményszerű megismerése, amelyben a tanulók cselekvő és alkotó módon vesznek részt, tapasztalati úton és személyes élményeken keresztül is jutnak el az elméleti ismeretekig, az összefüggések meglátásáig. A tanulói munkaformák között kiemelkedő szerepet kap a kooperatív csoportokban történő együttműködés. A pedagógusnak a tanulási folyamat koordinálása mellett törekednie kell az önszabályozó tanulás kiépítésére, a belső motiváció növelésére, melyben fontos szerepet játszik a személyes érintettség. Ezért minden témakörben jelentős szerepe van a tanulók önálló gyűjtőmunkájának és az erre épülő tudásmegosztási gyakorlat erősítésének, a prezentációs készség fejlesztésének.

Egy-egy témakör komplex megismerése, élményszerű feldolgozása megvalósítható témahetek, tematikus hetek vagy projektnapok keretében is, amelyek lehetővé teszik az ismeretek többféle kontextusban történő vizsgálatát.

A tanév során legalább egy alkalommal ajánlott ellátogatni a helyi vagy a közelben elérhető tájházba vagy szabadtéri néprajzi múzeumba, hogy a tanulók autentikus környezetben találkozzanak a tárgyi kultúrával, és külső szakértői tudás igénybevételével részt vehessenek múzeumpedagógiai foglalkozáson

5. évfolyam

Óraszám: 36 óra/év

1 óra/hét

Éves óraszám felosztása

Témakör neve	Óraszám
Az én világom	6
Találkozás a múlttal	20
Örökségünk, hagyományaink, nagyjaink	8
Év végi ismétlés	2

TÉMAKÖR: Az én világom

ÓRAKERET: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

megtapasztalja a legszűkebb közösséghez, a családhoz, a lokális közösséghez való tartozás érzését;

megismeri a közvetlen környezetében található helyi értékeket, felhasználva a digitálisan elérhető adatbázisokat is.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

nyitottá válik a családi és közösségi értékek befogadására;

megbecsüli szűkebb lakókörnyezetének épített örökségét, természeti értékeit, helyi hagyományait;

önálló néprajzi gyűjtés nyomán, digitális archívumok tanulmányozásával bemutatja szülőföldje hagyományos értékeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A családtagok, a közösség emberi értékei iránti érzékenység fejlesztése

Ok-okozat összefüggések felismertetése

Kommunikációs készség fejlesztése

Az önálló ismeretszerzés erősítése

Hagyományos szerepek megismertetése a családban.

A nemzedékek közötti távolság csökkentése

Az önálló ismeretszerzésben való jártasság növelése

Ismeretek megosztási készségének fejlesztése

Véleményalkotás gyakorlatának erősítése

Családi történetek, családfa

Szomszédság, rokonság fogalma, rokoni viszonyok, elnevezések

A település jellegzetes mesterségei

Nagyszüleink, dédszüleink és a régebbi korok világának erkölcsi normái

A lakóhely épített és természeti környezetének adottságai, helytörténete, néphagyományai

TÉMAKÖR: Találkozás a múlttal

ÓRAKERET: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

– érdeklődő attitűdjével erősíti a nemzedékek közötti párbeszédet.

– érvekkel tudja alátámasztani, hogy a természet kínálta lehetőségek felhasználásának elsődleges szempontja a szükségletek kielégítése, a mértéktartás alapelveinek követése.

– megismeri a gazdálkodó életmódra jellemző újrahasznosítás elvét, és saját életében is törekszik ennek megvalósítására.

- tevékenyen részt vesz a kooperatív csoportmunkában zajló együttműködő alkotási folyamatban, digitális források közös elemzésében;
- a feladatok vállalásánál mérlegel, hogy melyek felelnek meg legjobban személyiségének, többféle intelligenciájának.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

megbecsüli az idősebb családtagok tudását, nyitott a korábbi nemzedékek életmódjának, normarendszerének megismerésére, elfogadására;

ok-okozati összefüggést állapít meg az eltérő természeti környezet és a különböző tájakon élő emberek eltérő életmódja között.

megállapításaiban rámutat a néphagyományok közösségformáló, közösségmegtartó erejére; szöveges és képi források, digitalizált archívumok elemzése, feldolgozása alapján önálló előadásokat hoz létre, csoportos szerepjáték során reprodukálja a megismert szokásokat; meghatározott helyzetekben önálló véleményt alkot, a társak véleményének meghallgatását követően álláspontját felül tudja bírálni, döntéseit át tudja értékelni.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Ok-okozat összefüggések felismertetése

Kommunikációs készség fejlesztése

Az önálló ismeretszerzés erősítése

A környezettudatos szemlélet fejlesztése

Az életmódot befolyásoló természeti tényezők megismerésének bővítése

A változások felismerésének erősítése

A szerepbe lépés képességének fejlesztése

A paraszti háztartás

Az egymásra utaltság, a közösen végzett munka jelentőségének megismerése

A lakókörnyezet funkciójának megértése

Mesterségek megismerése nyomán a fizikai munka megbecsülése, értékelése

A magyarok és a magyarországi nemzetiségek házáinak külső jellegzetességei, táji különbségei

A konyha és az ételkészítés eszközei

A szoba berendezése, bútorzata

A családon belüli munkamegosztás

Ünnepek, jeles napok

A keresztény ünnepek a népi hagyományokban:

Őszi jeles napok, ünnepek

Karácsonyi ünnepkör, köszöntők, színjátékszerű szokások

Farsangköszöntők, maszkos alakoskodások, iskolába toborzó szokások

Nagyböjt, böjti játékok, húsvéti ünnepkör szokásai

Májusfaállítás, pünkösdi szokások

Szent Iván-napi szokások, nyári jeles napok,

A közösségi alkalmak (vásárok, pásztorünnepek, búcsúk) és jelentőségük a hagyományos közösségi életben

Keresztelő, népi játékok, gyerekklakodalmak

Leány-, legényélet jellegzetességei, szokásai

A lakodalom, lakodalmi szokások

Életmód

A társas munkák és gazdasági, társadalmi jelentőségük
A munkaalkalmakhoz (aratás, szüret, fonó, tollfosztó, kukoricafosztó) kapcsolódó szokások és játékok
Hétköznapi és ünnepi viselet
Hagyományos paraszti ételek
A népi táplálkozás jellemzői
A gazdálkodó ember legfontosabb munkái
Gyermekjátékok
A városi életforma sajátosságai és változásai a 19-20. században
A diákélet jellemző pillanatai a 19-20. században (abban az esetben ajánlott, ha a tantárgy a 8. évfolyamon kerül megszervezésre)

TÉMAKÖR: Örökségünk, hagyományaink, nagyjaink

ÓRAKERET: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
önálló néprajzi gyűjtés segítségével, digitális archívumok tanulmányozása nyomán be tudja mutatni a néprajzi tájak jellemzőit;

helyszínekhez kötött példákat tud mondani hazánk természeti értékeire, épített örökségekre; nyitottá válik a hazánkban élő nemzetiségek kultúrája iránt.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

meglátja az összefüggést a szülőföldhöz kötődés kialakulása és a lokális értékek megismerése között

életkorának megfelelő önálló alkotás keretében megjeleníti a magyar tudomány és kultúra eredményeit, a hungarikumokat;

tiszteletben tartja más kultúrák értékeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A nemzeti identitástudat erősítése

A magyar népszokások, hagyományok, mint kulturális értékek megismertetése

Az önálló ismeretszerzés támogatása

Ismeretek megosztási készségének fejlesztése

Véleményalkotás gyakorlatának erősítése

Néprajzi tájak, tájegységek Magyarországon és a Kárpát-medencében

Dunántúl, Felföld, Alföld, és a kapcsolódó határon túli területek néprajzi jellemzői

Erdély és Moldva hon- és népismereti, néprajzi jellemzői

A magyarság kulturális öröksége a határon túli területeken

A hazánkban élő nemzetiségek kultúrája, hagyományai

Természeti kincseink, az épített környezet értékei

A magyar tudomány és kultúra eredményei és alkotói a nagyvilágban

A hungarikumok

A TOVÁBB HALADÁS FELTÉTELEI

ismerjék lakóhelyük, szülőföldjük természeti adottságait, hagyományos gazdasági tevékenységeit, néprajzi jellemzőit, történetének nevezetesebb eseményeit, jeles személyeit.

ismerjék a hagyományos gazdálkodó életmód fontosabb területeiről, a család felépítéséről, a családon belüli munkamegosztásról.

a megszerzett ismeretek birtokában képesek legyenek értelmezni a más tantárgyakban felmerülő népismereti tartalmakat.

ismerjék a jeles napok, ünnepi szokások, az emberi élet fordulóihoz kapcsolódó népszokásokat, ismerjék a társas munkák, közösségi alkalmak hagyományainak jelentőségét, közösségmegtartó szerepüket a paraszti élet rendjében.

- ismerjék a magyar nyelvterület földrajzi-néprajzi tájainak, tájegységeinek hon- és népismereti, néprajzi jellemzőit.
- tudják azt, hogyan függ össze egy táj természeti adottsága a gazdasági tevékenységekkel, a népi építészettel, hogyan élt harmonikus kapcsolatban az ember a természettel.

Dráma és színház

A dráma és színház tanítása olyan művészeti és művészetpedagógiai tevékenység, amelynek célja az élményeken keresztül történő megértés, valamint a kommunikáció, a kooperáció, a kreativitás fejlesztése, az összetartozás érzésének erősítése. A dráma és színház kreatív folyamata szolgálja a tanulók ön- és társismeretének gazdagodását, segíti az oldottabb és könnyebb kapcsolatépítést és kapcsolatfenntartást.

A tanulói tevékenységek a gondolatok és érzelmek kifejezését, ezzel együtt különböző drámai és színházi kifejezési formák megismerését, alkalmazásuk elsajátítását és értelmezését szolgálják. A dramatikus tevékenység gyakorlása és tanulása hozzájárul az önazonosság erősítéséhez és a nemzeti, helyi vagy nemzetiségi közösségi tudat kialakításához.

A dráma és színház tevékenységformáival való – a Nemzeti alaptanterv magyar nyelv és irodalom tantárgyra vonatkozó szemléletéhez igazodó – személyes találkozás révén a művészeti ág nyelve a tanulók sajátjává válik, és mindezek eredményeként kialakul bennük a művészettel élés, az értő befogadóvá válás alapvető igénye.

A dráma és színház tevékenységei nagy szerepet játszanak a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott valamennyi kompetencia fejlesztésében.

Fejleszti a tanulás kompetenciáit, mert a tanuláshoz kapcsolódó sikeresség megélt élményként jelenik meg, mely más tárgyak tanulásához is pozitív megerősítést ad.

Fejleszti a kommunikációs kompetenciákat, mert a dráma és színház keretei között sokféle önkifejezési forma (verbális, vokális, nonverbális) alkalmazására és gyakorlására van lehetőség, ami a kommunikációs lehetőségek körét a megszokotthoz képest erőteljesen kitérít. A kommunikáció folyamatában a tanulók nyitottan, érzékenyen és kritikusan viszonyulnak mások véleményéhez, illetve konstruktív párbeszéd folytatására törekednek.

Fejleszti a digitális kompetenciákat, hiszen a tanulók kezében lévő digitális eszközök a hétköznapi kommunikáció mindennapos eszközei, melyeket konkrét vagy szimbolikus tartalommal gyakran alkalmaznak kortárs élethelyzetekben. Emellett a dramatikus tevékenységek során a tanulók azonosítják a digitális környezet kínálta lehetőségeket és veszélyeket is, érvényesen foglalkozhatnak a magánszféra, a személyes adatok és a digitális identitás meglétével vagy hiányával, veszélyeztetésével vagy biztonságával.

Fejleszti a matematikai, gondolkodási kompetenciákat, hiszen a dramatikus tevékenységek folyamán és következtében a tanuló motivált a problémák azonosítására, a kérdések megfogalmazására, a bizonyítékok keresésére és értékelésére, a logikus érvelés alkalmazására, a következtetések levonására, és megalapozott információkra, tényekre és bizonyítékokra támaszkodó döntésekre törekszik. Ugyanakkor a dráma és színház tevékenységei teret adnak a szabad asszociáción alapuló, divergens gondolkodási szakaszoknak is, a fantázia, kreatív megközelítések szabadságának, melyek szintén nagy szerepet játszanak a gondolkodás fejlesztésében.

Fejleszti a személyes és társas kapcsolati kompetenciákat, hiszen a tantárgy tanulásának jellemzője a gazdag önkifejezési formák támogatása, ami segíti az önismeret, a reális önértékelés kialakulását, ugyanakkor a csoportos együttműködésben, közös cél érdekében zajló

munka erősíti az érdekérvényesítés és az alkalmazkodás dinamikus egyensúlyában zajló konfliktusmegoldások folyamatát.

A tantárgy sajátosságai miatt nagyban fejleszti a kreativitás, kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciáit, hiszen a tárgy tanulása során a tanuló olyan készségeket sajátít el, amelyek magukban foglalják gondolatok, tapasztalatok és érzések befogadását és kifejezését a művészetek és más kulturális kifejezőmódok széles körében.

Végül a személyiségfejlesztésben betöltött szerepe miatt fejleszti a munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciákat is.

A dráma és a színház tantárgy értékelésénél a Nat irányelveivel összhangban az iskola választhat a fejlesztő, tanulást támogató és az összegző-minősítő eszközök használata között. Fontos, hogy a tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek legyenek, már a tanulási folyamat elején ismertté váljanak. Minden tanuló önmagához, saját fejlődési útjához mérten értékelendő. A tevékenységek értékelésében meghatározó szerepet kell kapnia a tanulói önértékelésnek, a társértékelésnek és a csoportos értékelési formáknak, fejlesztve ezzel a tanuló reflektivitását és érzelmi, szociális intelligenciáját. Az iskola ennek érdekében dönthet úgy, hogy elsősorban vagy kizárólag fejlesztő, tanulást támogató (pl. szöveges vagy egyes dramatikus formákra támaszkodó) értékelést alkalmaz.

A dráma és színház tantárgy a felső tagozat valamely évfolyamán heti egy órában kötelezően választandó, valamint a 11. évfolyamon a művészetek tantárgy keretében önálló tárgyként is választható. A dráma és színház tantárgy szervezése megvalósulhat projektnapok, témahét vagy tematikus hét keretében, továbbá tömbösítve

6. évfolyam

A dráma és színház tanítása komplex művészeti és művészetpedagógiai tevékenység, amely interakciókon keresztül, játék, cselekvés és tapasztalat útján éri el célját, a dramatikus tevékenységben megvalósuló tanulást.

A dráma és színház eszközeinek megismerése és kreatív alkalmazása segíti a tanulók személyes megnyilvánulását, az önbizalom megteremtését, kapcsolatteremtő képességének kibontakoztatását. Szolgálja a tanulók beszédfejlesztését, mozgásfejlesztését, önkifejezését, ön- és társismeretének gazdagodását. Szerepet játszik a koncentráció, a figyelemösszpontosítás, a térbeli tájékozódás, az érzékelés fejlesztésében, az együttműködési készség kialakításában.

A dramatikus tevékenységekben, a játékokban, a problémaközpontú tematikus foglalkozásokban való cselekvő részvétel során megélt egyéni és közösségi élményeken keresztül fejlődnek a tanulók alkotó és befogadó, valamint kommunikációs és szocializációs készségei, képességei.

A tárgy fejlesztési feladatai és ismeretei elsősorban tevékenység-központú, komplex gyakorlati képzés során sajátíthatók el. Ezért a tematikai egységekhez időkeretek csak ajánlatként határozhatók meg. A feltüntetett témakörök és fejlesztési feladatok megjelenése átfedi egymást, a tagolás csak a könnyebb áttekinthetőséget szolgálja, a tanterv óraszámajánlásai az éves összóraszám vonatkozásában nyújtanak tájékoztatást. A kerettanterv összességében az adott iskolaszakaszokra fogalmazza meg a fejlesztési feladatokat és ismereteket a hozzárendelt óraszámokkal. A témakörök, illetve a fejlesztési feladatok és ismeretek nem sorrendben, hanem a korosztály és a csoport adottságainak, képzettségének megfelelően, a szaktanár döntése alapján, akár integrált formában, ugyanazon tevékenységek keretében is feldolgozhatóak; egy fejlesztési feladat pedig több tevékenység során is vizsgálható.

Az 7–8. évfolyamon a dráma és színház tantárgy heti fél-fél óra kötelező órásszámmal rendelkezik, emellett a szabad órakeret terhére további órásszámban, illetve más tantárgyakba, tanulási területekbe integráltan, esetleg moduláris formában jelenhet meg.

A 6. évfolyamon a dráma és színház tantárgy alapóraszámja: 34 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Szabályjátékok, népi játékok	7
Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, tánccal)	4
Rögtönzés	5
Saját történetek feldolgozása	5
Műalkotások feldolgozása	3
Dramaturgiai alapfogalmak	3
A színház kifejezőeszközei (szöveg, hang, báb, zene, mozgás, tánc)	2
Színházi műfajok, stílusok	2

Színházi előadás megtekintése	3
Összes óraszám:	34

TÉMAKÖR: Szabályjátékok, népi játékok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

felfedezi a tér, az idő, a tempó, a ritmus sajátosságait és összefüggéseit;
megfigyeli, azonosítja és értelmezi a tárgyi világ jelenségeit;
felidézi a látott, hallott, érzékelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatásokat;
kitalál és alkalmaz elképzelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatásokat;
tudatosan irányítja és összpontosítja figyelmét a környezete jelenségeire;
koncentrált figyelemmel végzi a játékszabályok adta keretek között tevékenységeit;
megfigyeli, azonosítja és értelmezi a környezetéből érkező hatásokra adott saját válaszait;
értelmezi önmagát a csoport részeként, illetve a csoportos tevékenység alkotó közreműködőjeként.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Beszéd- és légzéstechnikai gyakorlatok (a hangsúly-, a beszédtempó- és a hangmagasságváltásra épülő gyakorlatok)

A látott, hallott, érzékelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatások felidézése

Koncentrációs és lazítógyakorlatok az ismert gyakorlatok formai nehezítésével, illetve új gyakorlatok megismerésével

A figyelem összpontosítása és tudatos irányítása a környezet jelenségeire

Térérzékelést, tájékozódást, koordinációt, egyensúlyérzéklet fejlesztő gyakorlatok

A tér, az idő, a tempó, a ritmus sajátosságainak és összefüggéseinek felfedezése

Csoportépítő játékok

FOGALMAK

beszédtechnika, légzéstechnika, hangerő, hangmagasság, hangterjedelem, hangszín, hanglejtés, beszédtempó, beszédritmus, szünettartás, testtartás, gesztus, mimika, tekintet, koncentráció, lazítás, egyensúly, koordináció, térhasználat, együttműködés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

A kifejező közlés technikai alapjainak elsajátítása – artikulációs gyakorlatok, tempó-, hangsúly- és hanglejtésgyakorlatok (pl. beszédre készítő játékok, hanggyakorlatok)

Beszédgyakorlatok szavakkal, szókapcsolatokkal, mondatokkal; beszédgyakorlatok egyszerű, könnyen tanulható szövegekkel

Nem verbális kommunikációs játékok: beszéd nélküli gyakorlatok egész csoportban különféle kommunikációs helyzetekben, kis csoportokban és párosával

Koncentrációs gyakorlatok a figyelem irányítására, a mozgás koordinációjára, az együttműködésre, az egymáshoz igazodásra csoportos és páros formákban

A térérzékelést, a térbeli tájékozódást, a mozgáskoordinációt fejlesztő egyszerűbb gyakorlatok

Az egész csoport együttműködését igénylő játékok

TÉMAKÖR: Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, tánccal)

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

fejleszti az együttműködésre és a konszenzus kialakítására irányuló gyakorlatát;
adekvát módon alkalmazza a verbális és nonverbális kifejezés eszközeit;
felfedezi a tárgyi világ kínálta eszközöket, ezek művészi formáit (pl. a bábót és a maszkot);
használja a tér sajátosságaiban rejlő lehetőségeket;
felfedezi a feszültség élményét és szerepét a dramatikus tevékenységekben;
felismeri a helyzetek feldolgozása során a szerkesztésben rejlő lehetőségeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az együttműködésre és a konszenzus kialakítására irányuló gyakorlat fejlesztése
A verbális és nonverbális kifejezés eszközeinek adekvát módon történő alkalmazása
A tér sajátosságaiban rejlő lehetőségek figyelembevétele a dramatikus játékokban
A tárgyi világ kínálta eszközök, és ezek művészi formáinak (pl. a báb és a maszk) alkalmazása
a dramatikus játékok során
A feszültség élményének és szerepének felfedezése a dramatikus tevékenységben
Kommunikációs játékok
Interakciós játékok

FOGALMAK

drámajáték, kommunikáció, interakció

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Csoporton belüli kommunikációt és együttműködést erősítő játékok
Megadott témára, címre alkotott állóképek, képsorozatok
Egyszerű szituációk megjelenítése különféle eszközrendszerek használatával (pl. némajáték, számsorok, halandzsa)
Bábos, maszkos formák használata a szerepbelépés elősegítésére, illetve a játéklehetőségek kitágítására

TÉMAKÖR: Rögtönzés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

az alkotótevékenység során használja a megismert kifejezési formákat;
felfedezi a szerepbe lépésben és az együttjátszásban rejlő lehetőségeket;
felismeri és alapszinten alkalmazza a kapcsolat létrehozásának és fenntartásának technikáit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A szerepbe lépésben és az együttjátszásban rejlő lehetőségek felfedezése
A kapcsolat létrehozási és fenntartási technikáinak alapszinten történő alkalmazása
Rögtönzéses gyakorlatok közösen egyeztetett karakterek szerepeltetésével
Rögtönzés közösen választott témára, a tanár által megadott szervezési formában
A rögtönzés értelmezése, megvitatása

A rögtönzésre épülő alkotótevékenység során a megismert kifejezési formák alkalmazása

FOGALMAK

szituációk alapelemei, szerep, szerepbe lépés, típusok ábrázolása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Rögtönzés a tanár által megadott témák vagy fogalmak alapján

Rögtönzés a tanulók által közösen kidolgozott cselekményvázra (jelenetvázra) építve

Szituációs játékok a szereplők jellegzetes vonásainak megadásával, befejezetlen történetre

Nem verbális kifejezőeszközökre építő rögtönzések (pl. témára, fogalomra, mozdulatra, hangeffektusokra, tárgyakkal)

Feszültségteli hétköznapi helyzetek megjelenítése és közös értelmezése; a szereplők cselekvési lehetőségeinek keresése (célok, szándékok, gátak vizsgálata)

Rögtönzés a megismert kifejezési formák alkalmazásával

TÉMAKÖR: Saját történetek feldolgozása

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

megkülönbözteti és alapszinten alkalmazza a dramaturgiai alapfogalmakat;

értelmezi a megélt, a látott-hallott-olvasott, a kitalált történeteket a különböző dramatikus tevékenységek révén;

felismeri és megvizsgálja a problémahelyzeteket és azok lehetséges megoldási alternatíváit;

alkalmazza a tanult dramatikus technikákat a helyzetek megjelenítésében.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Történetek (látott, hallott, olvasott, a tanár által hozott, a tanulók élményeiből építkező) dramatikus feldolgozása

A kiscsoportos dramatikus tevékenységben a vizsgált tartalmakhoz a tanulók önálló döntései alapján formai megoldások társítása

Történetek, élmények dramatikus feltárása során a tanár és a tanulók által közösen választott bábos, zenés vagy mozgásos elemek alkalmazása

Történetek, döntési helyzetek értelmezése, megvitatása

FOGALMAK

forma és tartalom, feszültség, hatás, döntési helyzet

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Spontán beszédre készítő gyakorlatok (pl. közös mondandó, történetgazda)

Feszültségteli jelenetek felidézése kiscsoportos rögtönzések formájában

Közös történetalkotás feszültségteli jelenetekre építve

Analóg történetek alkotása, analóg helyzetek dramatikus feldolgozása

A távolítás egyéb technikáinak alkalmazása (pl. a megfordítás vagy a szerepcserle lehetőségeinek alkalmazása)

A szereplő sokszorozása adta lehetőségek kibontása, alkalmazása (pl. a szereplő és a belső hangok külön választása)

Távolítás más művészeti területek formanyelvének alkalmazásával

TÉMAKÖR: Műalkotások feldolgozása

JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

értelmezi a megélt, a látott-hallott-olvasott, a kitalált történeteket a különböző dramatikus tevékenységek révén;

felismeri és megvizsgálja a problémahelyzeteket és azok lehetséges megoldási alternatíváit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A látott-hallott-olvasott történetek különböző dramatikus tevékenységekkel történő értelmezése Irodalmi művekben megjelenő döntési helyzetek elemzése, feldolgozása dramatikus tevékenységekkel (pl. balladák, mesék, elbeszélő költemények, mítoszok, mondák, kortárs irodalmi alkotások, a tanulókat érdeklő konfliktushelyzetek, emberi problémák alapján)

Az irodalmi művekben megjelenő döntési helyzetek lehetséges megoldási alternatíváinak felismerése és vizsgálata különféle dramatikus tevékenységekkel

Dramatikus improvizációk irodalmi művek vagy (nép) hagyomány felhasználásával

Különböző irodalmi vagy művészeti alkotások (pl. zene, képzőművészet, film, fotó, iparművészet) játékon, megjelenítésen keresztül történő megközelítése

FOGALMAK

fény-árnyék, hangsúlyos pontok, kontraszt, forma, méretarány, ritmus a művészetben, tempó, harmónia, diszharmónia

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Ritmusjátékok a műelemzésben

Különböző művészeti alkotások maszkos, bábos és/vagy mozgásos, táncos dramatikus tevékenységekkel történő megközelítése

Különböző karakterek kifejezése, jellemzése mozgással, tánccal

Művészi szövegrészetek, a (nép) hagyomány szövegeinek és/vagy más elemeinek felhasználása különböző dramatikus tevékenységekben

TÉMAKÖR: Dramaturgiai alapfogalmak

JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

megkülönbözteti és alapszinten alkalmazza a dramaturgiai alapfogalmakat;

felismeri és azonosítja a dramatikus szituációk jellemzőit (szereplők, viszonyrendszer, cél, szándék, akarat, konfliktus, feloldás).

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A szerep alapelemeinek (funkció, karakter, viszonyok) felismerése és alkalmazása dramatikus játékok során

A cselekmény alapelemeinek (téma, történet, cselekmény, esemény) felismerése és alkalmazása dramatikus játékok során

A dramatikus szituációk alapelemeinek (szereplők, hely, idő, viszonyrendszer, probléma) felismerése és azonosítása

FOGALMAK

szerep, funkció, karakter, viszony, téma, történet, cselekmény, cselekményszál, esemény

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Szerepjátékok megadott dramaturgiai szerkezetekre

Közös történetépítés dramatikus eszközökkel

A felépített és megjelenített történetek dramaturgiai szempontú elemzése

TÉMAKÖR: A színház kifejezőeszközei (szöveg, hang, báb, zene, mozgás, tánc)

JAVASOLT ÓRASZÁM: 2 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

felfedezi a kommunikációs jelek jelentéshordozó és jelentésteremtő erejét;

felismeri és azonosítja a dráma és a színház formanyelvi sajátosságait a látott előadásokban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A szöveg megjelenési formái a színpadon

A kommunikációs jelek jelentéshordozó és jelentésteremtő erejének felismerése

A színház akusztikus kifejezőeszközei (élő zene, zörej stb.)

A színházi vizualitás eszközei (díszlet, jelmez, fény stb.)

Bábhasználat, bábszínház

Mozgás és tánc a színpadon

FOGALMAK

dialógus, monológ, élő zene, hangeffekt, díszlet, jelmez, fényeffekt, báb, maszk, árnyjáték

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Hangra, zörejre, ritmusra, zenére épülő dramatikus tevékenységek

Kísérletezés a színházi vizualitás eszközeivel dramatikus tevékenységek során

Dramatikus tevékenységek berendezési tárgyakkal, kellék- és jelmezhasználattal

Kapcsolatfelvétel, dialógus, monológ szöveges, mozgásos, táncos, maszkos, bábos tevékenységekben

A színházi kifejezőeszközök használatának értelmezése – kis- és nagycsoportos formákban és/vagy dramatikus tevékenységekben

TÉMAKÖR: Színházi műfajok, stílusok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 2 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

felismeri és azonosítja a dráma és a színház formanyelvi sajátosságait a látott előadásokban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Alapvető színpadi műfajok felismerése és megkülönböztetése

Alapvető színpadi műfajok jellemző jegyeinek elkülönítése és egyes elemeinek alkalmazása saját játékokban

A színházi előadások formanyelvi jellemzőinek felismerése és azonosítása a látott előadásokban

Egyszerűbb stílusgyakorlatok

FOGALMAK

tragédia, komédia, vígjáték, bohózat, színmű, opera, táncjáték, stílus

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

A komikus jelenetek jellemzőinek vizsgálata dramatikus tevékenységekkel

A zene, az ének színpadi alkalmazásának lehetőségei dramatikus tevékenységekben, és ennek megfigyelése színpadi munkában

Szöveges, mozgásos, bábos stílusgyakorlatok

Paródia-játékok a megismert műfajokhoz és stílusokhoz

A színházi műfajok, stílusok értelmezése – kis- és nagycsoportos formákban és/vagy dramatikus tevékenységekben

TÉMAKÖR: Színházi előadás megtekintése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

felfedezi a színházi kommunikáció erejét;

felismeri a színházi élmény fontosságát;

a színházi előadást a dramatikus tevékenységek kiindulópontjául is használja.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Előadástípusok és műfajok alapvető jellemzőinek felismerése

A tanár és a tanulók által közösen választott típusú és műfajú színházi előadás megtekintése

A színházi kommunikáció erejének felfedezése

A színházi élmény fontosságának felismerése

Élmények megfogalmazása irányított beszélgetés keretében

Élmények feldolgozása dramatikus tevékenységformák segítségével

A színház közösségi feladatai, funkciói

FOGALMAK

színjáték, színpad, színész, néző, szervezési feladatok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

A közösen látott előadás megbeszélése, megvitatása, értelmezése – kis- és nagycsoportos formákban és/vagy dramatikus tevékenységekben

A színpad összetett hatásrendszerének vizsgálata

A szereplők és a történet színpadi ábrázolásának értelmezése

A színpadi térformáknak és használatuk következményeinek vizsgálata

A zene, a mozgás és a tánc színpadi szerepének, hatásának értelmezése

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

„Ép testben ép lélek...”
/ Iuvenalis/

A közoktatásról szóló törvény 48.§ (1) b) bekezdés alapján **a tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszereket** valamennyi iskolának be kell építenie helyi tantervébe. Mi is erre törekedtünk úgy, hogy e feladat a 2004/2005. tanévtől kezdve a helyi tantervben meghatározottak szerint végrehajtható legyen.

Miért?

Az emberi szervezet megfelelő fejlődéséhez/működéséhez, az egészség szempontjából szilárd egyensúlyt biztosító edzettség kialakításához/megtartásához jelentős, optimális idejű és intenzitású mozgásra/testedzésre van szükség. Ha az életvitelünk során mozgás/edzés lehetőségünk, mozgásterünk beszűkül, vagy megszűnik, akkor egyre nehezebben tudjuk elkerülni, a különféle mentális funkciózavarok kialakulását, (pl. terheléstűrés, konfliktuskezelés, problémamegoldó-képesség) és a vészesen mozgásszegény életmóddal összefüggésbe hozható szervi, anatómiai elváltozással járó betegségek (pl. magas vérnyomás, mozgásszervi megbetegedések, elhízás stb.) kialakulását.

A rendszeres, optimális mennyiségű sportolás hatására edzettek, fittekké leszünk.

A fitt egyén fizikai és szellemi tevékenysége hatékony és tartós, testi-lelki egészsége kiegyensúlyozott és szilárd. Minél stabilabb az egyensúly, - testi, lelki és szociális értelemben egyaránt - annál egészségesebb az ember.

A fitt egyén a fokozott, fizikai, szellemi munkához és a lelki vagy társadalmi megterhelésekhez jól tud alkalmazkodni.

A rendszeres fizikai aktivitás/testedzés elősegíti:

- a nagyobb állóképességet és egyéni energiát,
- a könnyebb és tudatosabb stresszhelyzetkezelést,
- a határozottságot, a dönteni tudást,
- a testi-lelki harmóniát, (csökkenti a depresszió, a hipochondria és a szorongás kialakulását),

- a fokozottabb szellemi koncentrációs képességet és kitartást,
- a biztonságérzést, a nagyobb önbecsülést, és önbizalmat, a vonzóbb karcsúbb alakot, a hatékony testsúlyszabályozást, a jobb megjelenést,
- az erősebb aktív izomzat és csontrendszer kialakulását és megtartását, a csontritkulás késleltetését, lelassítja az öregedési folyamatot,
- a nyugodtabb mélyebb alvást, amely elősegíti a szervezet gyorsabb regenerálódását,
- a testi panaszok csökkenését, (jobb emésztés, ritkább székrekedés, ritkább hátfájás, stb.),
- a jobb közérzetet, a ritkább ízületi és hátfájdalmakat,
- a szív -érrendszeri, mozgásszervi, daganatos és elhízással járó betegségek megelőzését,
- a tökéletes testtartást,
- esetenként a társas és egyéni kapcsolatok létesítését és ápolását.

HUNGAROFIT ÉS MINI HUNGAROFIT

Fizikai-fitness mérő módszerek alkalmazása – keletkezett mérésanyag továbbítása – értékelése – viszonyítások

A motorikus próbarendszerek az egészség/terhelhetőség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek mérésével, a fitness összetevői közül, az elsődleges fontosságú teszteket mérik.

A kondicionális állapot műszerek nélküli mérése sokak szemében ma már ugyan elavultnak tűnik, de - hasznossága, praktikussága, minimális idő- és költségigénye miatt - az utóbbi időben szerte a világon ismét előtérbe került.

A terhelhetőség szempontjából leglényegesebb motorikus képességek területén elért pillanatnyi teljesítmény szintjének ismerete kiindulópontot jelent a különféle időtartamú (rövid - közép-hosszú távú) egyénre szabott edzésterveinek elkészítésének. A időszakos mérések során a folyamatos visszacsatolás lehetőséget ad az elvégzett edzőmunka hatásnak, az edzetségi szint változásának nyomonkövetéséhez.

A nemzetközi és a hazai szakirodalom szerint a fizikai fitness legegyszerűbb módon az aerob kapacitással, az izomerővel és az egészséges testsúllyal fejezhető ki.

Az egészséggel/terhelhetőséggel összefüggő fitness műszerek nélküli mérésének legfőbb faktorai:

Mennyiségi mutatók:

- aerob kapacitás, és
- izomerő, erő-állóképesség.

Minőségi mutatók:

- testösszetétel,
- egyéni, vagy társadalmi vonatkozású életmód-tükör felvétele.

Hiteles tervet csak hiteles adatok alapján lehet készíteni!

A nemzetközi és hazai kutatók a terhelhetőséggel /egészséggel kapcsolatos fittség összetevőit fontossági szempontból, három csoportba sorolják:

I. Elsődleges fontosságú tesztek

- az aerob fittség mérését
- a vázizomzat fittségének a mérését
- antropometriai méréseket (a testösszetétel meghatározásához)
- sport-életmód kérdőív felvétele (a fizikai aktivitás és az egészségi állapot becsléséhez)

II. Másodlagos fontosságú tesztek

- a felső és alsó végtag izommunkáját és
- a váll mozgékonyágát mérő tesztek

III. Harmadlagos fontosságú tesztek

- a kézi szorítóerő mérése és a lapérintési teszt.

A hazai és nemzetközi szakirodalom szerint a fizikai fittség legegyszerűbb módon:

- az aerob kapacitással,
- az izomerővel, és az
- egészséges testsúllyal fejezhető ki.

Az egészség/terhelhetőség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek területén elért teljesítmény értékelése és az arra adott élettani reakciók értelmezése lehetővé teszi a pillanatnyi teljesítmény-élettani paraméterek meghatározását.

A vizsgálati módszer kifejlesztése

A kondicionális képességek fokozatos fejlesztéséhez - egyéni és csoportos edzéseken, egyéni és csapat sportágakban is, ill. testnevelési órán, sportfoglalkozásokon, egyénileg végzett testedzés során - meg kell oldani az egyéni képesség szerinti, differenciált terhelés lehetőségét.

Testnevelés órák keretében: az

- aerob állóképesség mérésére alkalmas próbák kerültek előtérbe, továbbá a
- Cooper-teszttel legszorosabb kapcsolatban: az általános fizikai teherbíró-képességet mérő motorikus próbákat alkalmazzuk. / részletezve az általános részben : méréseknél/

Negatív összefüggések

A testmagasság és a testtömeg növekedéssel járó csökkenő általános erőállóképesség azt jelzi, hogy fiataljaink az életkor előrehaladtával egyre kevésbé bírják a tartós erő kifejtést.

A negatív tendenciák felszámolásához, a gyerekek esetében a megfelelő szemlélet kialakítása fontos, melyet az elméleti alapon és gyakoroltatáson túl saját példaadásunkkal tehetünk hitelesebbé.

Hungarofit és Mini Hungarofit motorikus próbarendszereket az egészség/terhelhetőség-fitness összetevői közül, az elsődleges fontosságú teszteket mérjük.

A fitt egyénre többek között még az is jellemző, hogy ugyanolyan intenzitású és idejű fizikai/szellemi megterheléstől kevésbé fárad el, ill. rövidebb idő alatt pihenni ki magát, vagy pl., hogy az immunrendszere erősebb (ellenállóbb), ezért a kisebb megbetegedéseket, fertőzéseket könnyebben legyőzi.

Sajátos nevelési igényű tanulók tanterve

4. Sajátos nevelési igényű tanulók tanterve

4.1. Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, alsó tagozat, 1–4. évfolyam

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára készült kerettanterv céljaiban, feladataiban és az ezekre épülő további tartalmakban is figyelembe veszi a jövőben várható társadalmi, gazdasági változásokat, valamint az ezzel összefüggésben megjelenő, a köznevelés egészére vonatkozó célokat és feladatokat. A kerettantervi rendszer az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében is prioritásként értelmezi azokat a személyiség-, készség- és képességfejlesztési tartalmakat, amelyek az egyén és a társadalom számára egyaránt nélkülözhetetlenek.

A célok és feladatok meghatározása a Nemzeti alaptanterven és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvén alapul.

Célok, feladatok

Az alapfokú nevelés-oktatás e szakaszában a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatásszervezési megoldások, terápiák alkalmazását teszik szükségessé. A képességfejlesztésben hangsúlyos szerepük van a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek. A tanuló fejlesztésének hosszú folyamatában az aktuális igényeknek megfelelően kell módosulnia a pedagógiai folyamat korrekciós, kompenzáló jellegének. Az alsó tagozat első évfolyamán javasolt tananyag elsajátítására – a Nemzeti alaptanterv által biztosított lehetőséggel élve – ajánlott egy tanévnél hosszabb időtartamot tervezni. A hosszabb időkeret nagyobb esélyt nyújt az alapvető kultúrtechnikák eszközszintű elsajátítására, amennyiben megfelelő motiváltság mellett, ismétlődő tanulási folyamatban, állandó aktivitásban egyre önállóbb tanulási tevékenységet tesz lehetővé a tanulók számára.

Az 1–2. évfolyamon a fő cél a személyiség biztonságérzetének megteremtésével, az egyéni diagnosztikára épülő funkcionális képességfejlesztéssel elérni az egyénhez viszonyítva azt a legoptimálisabb adaptív állapotot, amely elégséges előfeltétele a tantárgyi rendszerű fejlesztésnek.

Olyan fejlettségi szintre kell hozni a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichikus funkciókat – a gyógypedagógia eszközrendszerének, módszereinek, terápiáinak felhasználásával –, hogy a tanuló az alapvető kultúrtechnikák elsajátítására a sérülésének, állapotának megfelelő idő biztosítása mellett felkészült legyen. A tanulókat fogékonnyá, befogadóvá kell tenni a környezet, a közvetlen megtapasztalható természet és a társas kapcsolatok iránt, miközben tág teret adunk az életkori sajátosságoknak, a fejlettségnek megfelelő gyermekjátéknak és mozgásnak, mindezzel felkeltve érdeklődésüket a tanulás iránt.

A 3–4. évfolyamon a cél az alapvető képességek és alapkészségek fejlesztése a tanulók egyéni háttértényezőinek figyelembevételével, a pszichés funkciók fejlesztésének stratégiáját tartalmazó egyéni fejlesztési tervek alapján, tantárgyi rendszerben végzett intenzív fejlesztési folyamatban.

Kiemelt feladat a személyiség érésének, az önismeret fejlődésének elősegítése a tanulási, viselkedési szokások elsajátításával, magatartási normák közvetítésével; a sérülésből, a fogyatékoságból eredő tanulási nehézségek leküzdésének, a jól működő funkciók továbbfejlődésének segítése individualizált programok, terápiák, differenciáló pedagógiai eljárások alkalmazásával.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Erkölcsei nevelés

E szakasz feladata a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozása. Az életkori jellemzőkhöz illeszkedő – a spontán belátáson alapuló – szabálykövetési képesség megerősítése, az alkalmazkodás és az önérvényesítés, a felelősségvállalás képességének alapozása a mindennapi iskolai gyakorlatban. Szociális konvenciók (köszönés, megszólítás stb.) szerepének tudatosítása a közösségi életben.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Az otthon, az iskola, a lakóhely alapvető személyi viszonyainak megismerése, biztos tájékozódás kialakítása az alapvető téri és időrelációkban, a nevezetes események megismerése, az ezzel kapcsolatos élmények feldolgozása. Hagyományok, népszokások megismerése, felelevenítése az azokban való aktív részvétel feltételeinek megteremtésével.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Az iskolai keretek között gyakorolható demokratikus részvétel. A házirend értelmezésével a jogok és köteleességek szerepének megértése. Érzékenység kialakítása mások problémái, nehézségei iránt, megoldások keresése.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Aa tanulók önmaguk megismerésére motiváló tanulási környezet létrehozásával az önmagukra jellemző tulajdonságok, érzelmi és indulati megnyilvánulásokat ismerik meg. Az énkép, önismeret alakítása, fejlesztése, szociális tanulás, az ember jellegzetes külső- és belső jegyeinek megismerése. Az egymáshoz való alkalmazkodóképesség, együttműködési készség, elfogadás alapozása. A gyakran előforduló konfliktusok kezelésének gyakorlása, helyes magatartás bemutatásával. Az együttműködés és közreműködés a csoportban, közösségben, a meghatározott feladatok végzésében. A családi és az iskolai szerepek megismerése, alkalmazkodás és azonosulás a családi és iskolai viszonyrendszerekben.

A családi életre nevelés

Sszemélyes élmények alapján a családi élet jellemzőinek megbeszélése, élmények, történések, családi események feldolgozása. A családon belüli kapcsolatok, egymás segítése, felelősségvállalás a családon belüli feladatokért, az egymásrautaltság tudatosítása.

A testi és lelki egészségre nevelés

Aa testi fejlettségnek, adottságoknak megfelelő egészségtudatos táplálkozás, a mértéktelenség, mohóság elkerülése, az önkorlátozás gyakorlása. Tisztálkodási szokások napi ritmusának kialakítása.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Gyakorlati tevékenységekben a részvétel különbözőségeinek megfigyelése, hasonlóságok és különbségek, egymás erősségeinek és gyengeségeinek felismerése, az együttműködésre alapozott segítség és a segítéshatásainak megtapasztalása.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A környezet adott szempontok alapján történő megfigyelése, a következtetések közös levonása. A szorosán vett természeti környezet ápolása, gondozása mindennapi feladatokban.

Pályaorientáció

Foglalkozások, foglalkozásokhoz rendelt tevékenységek megismerése, egyeztetése, tapasztalatgyűjtés. Az érdeklődés felkeltése, egyéni érdeklődések erősítése. Olyan feltételek, tevékenységek biztosítása, amelyek során a tanulók kipróbálhatják képességeiket.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

Vásárlások, társasjátékok, szituációk segítségével a pénz szerepének, a gazdaságosság fontosságának a felismertetése.

Médiatudatosságra nevelés

Életpornak megfelelő gyermekműsorok hallgatása, nézése és a tapasztalatok megbeszélése. A valóság és a virtuális valóság megkülönböztetésének elemi példáival az értelmező, kritikai gondolkodás alapozása.

A tanulás tanítása

A tanulás iránti érdeklődés felkeltése, sok személyes élmény biztosítása a tanulói tevékenység serkentésével. Az egyéni érdeklődésen alapuló önművelő és szükségletkielégítő szabadidős tevékenységek lehetőségeinek megismerése, az azokban való részvétel igényének kialakítása, alapozása.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés*Anyanyelvi kommunikáció*

Az anyanyelv-elsajátítás folyamatában elsődleges feladat a szókincsfejlesztés, a beszédértés és a beszédprodukció fejlesztése. Ennek során a tanuló képes tartalmáról szóbeli leírást ad, elsajátítja az írás, olvasás képességét. Feladat a szöveg információhordozó funkciójának tudatosítása, az értő olvasásra törekvés. Tények, gondolatok, érzések felismerése, átélése olvasott szöveg alapján, dramatizálás.

Idegen nyelvi kommunikáció

A tanuló érdeklődésének felkeltése és pozitív irányultság kialakítása a más nyelveken megszólaló beszéd és a más nyelveken beszélők iránt.

Matematikai kompetencia

Jellemzője a cselekvő, személyes tapasztalatszerzés. A fejlesztés feladata az elemi rendszerező képesség és kombinatív képesség fejlesztése. Kialakul a tanuló fejlettségének megfelelő szintű, biztos számfogalma. Alapműveleteket végez, manipulál. Ismeri és használja a mértékegységeket. Képes mennyiségi következtetésre, becslésre, mérésre.

Természettudományos és technikai kompetencia

A tanuló érdeklődéssel fordul a környezet tárgyai, élőlényei, jelenségei felé. A mindennapi életben előforduló jelenségek körében tapasztalatszerzésre törekszik. Tanári irányítás mellett, de mind önállóbban hajt végre kísérleteket, megfigyeléseket, ezek eredményeit értelmezni is tudja. Alkalmazza a segédeszközöket. Figyel az ember és természet kölcsönhatásának folyamataira. Gyakorlatias ismeretekre tesz szert. Értékeli a természet szépségét, törekszik annak védelmére, a környezet megóvására (növényápolás, madáretetés). Igyekszik elsajátítani és lehetőség szerint betartani az egészséges életmód szabályait.

Digitális kompetencia

A számítógép megismerése, egyszerű kezelési műveletek végzése, szoftverek futtatása irányítással. A tanuló motivált az IKT-eszközök használata iránt.

Szociális és állampolgári kompetencia

Az iskolai életrend biztonságában a tanulók jól érzik magukat. Ismerik a magatartási szabályokat. Kötődnek a pedagógushoz és a társaikhoz. Szociális képességeik főként az osztályban megélt saját élmények alapján fejlődnek: felelősségtudat, kitartó, szorgalmas munka, mások teljesítményének elismerése, jó és rossz elkülönítése, reális önértékelés.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A tanuló tud segítséget kérni.

Eszztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

A tanuló ismeri az alkotás örömét. Képes történetek, érzések, élmények feldolgozására különböző dramatikus, képzőművészeti elemek alkalmazásával.

Hatékony, önálló tanulás

A középpontban az olyan alapvető készségek fejlesztése áll, mint az írás, olvasás, számolás, az IKT-eszközök használata. A hatékony, önálló tanuláshoz alapvető készségekkel, képességekkel kell rendelkezni. A tanuló a tanuláshoz szükséges taneszközök használatában biztos, gyakorlott. Érdeklődik a tanulás iránt, érdeklődése az elért sikerekből, a fejlesztő értékelés során kapott elismerésből és biztatásból, valamint a korábbi tapasztalatok alapján kialakult kíváncsiságból táplálkozik.

Egységesség és differenciálás

Az egységesség és a differenciálás érvényesítésének megvalósítását a pedagógiai gyakorlatban az adaptív oktatás jellemzőinek ismerete és annak alkalmazása teszi lehetővé. Az oktatási folyamat akkor adaptív, ha a megvalósítása során a differenciálás és az egységesség elve egyaránt érvényesül. Az adaptív oktatás gondolata, a megvalósítás gyakorlata az egymástól különböző tanulók egyszerre történő eredményes tanításának ellentmondását oldja fel. Olyan tanári gondolat- és tevékenységrendszer kínál, amely a tanulók egyéni sajátosságainak figyelembevételére épülve egyszerre biztosítja a differenciálás egyéni fejlesztő hatását és a pedagógiai gyakorlatban megjelenő egységességet.

Az adaptív oktatás feltételei között egyenrangúan szerepelnek a szükséges tanulói sajátosságok – a tanuló tudása, az aktivitásra való készenléte, fejlettsége az önálló munkavégzés és az együttműködés terén, helyzete a társas kapcsolatrendszerben – és a tanulók számára leginkább kedvező tanulásszervezési formák: a frontális munka, a csoportmunka, a párban folyó tanulás, az egyéni munka, az individualizált munka.

A pedagógiai differenciálás hátterében az a törekvés húzódik meg, hogy az egységes tartalmi szabályozás keretei között minden tanuló a neki megfelelő nevelésben és oktatásban részesülhessen optimális fejlődése, egyéni teljesítőképességének teljes kibontakoztatása érdekében. A differenciálásnak nélkülözhetetlen és sok variációban alkalmazott eszköze együttesként kell megjelennie.

A sajátos nevelési igényű tanulók hatékony oktatása, nevelése érdekében többszintű és változatos differenciálást kell megvalósítani – mind a gyógypedagógiai intézményi, mind az integrált nevelési szervezeti formák esetén – a csoportba sorolás, a célok, a tartalom, a követelmények, a szervezési módok és eszközök vonatkozásában egyaránt. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során

a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket. A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják ugyanakkor az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében-oktatásában (az együttnevelésre vonatkozóan is), a fejlesztésben részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, továbbá az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

Az adaptív oktatás gyakorlati megvalósításának két kulcsmozzanata van. Az egyik a bemeneti jellemzők köre, melyek alapjaiban kijelölik az egyéni utat, illetve az annak bejárásához vezető stratégia megvalósítandó pedagógiai mozzanatait. A másik a kimeneti elvárások köre, melyek a prognosztizálható fejlesztés/fejlődés kritériumainak, a kimeneti követelmények meghatározásához nyújtanak segítséget.

A bemenetnél, az iskolai, oktatási folyamat kezdetén a sajátos nevelési igény pontos, egyénre szabott feltárása szükséges, a képességstruktúra, a lényegi személyiségvonások, a szocializációs funkciók területeinek feltérképezésével. A feltárás a gyógypedagógia, a pszichológia módszereivel történik. A funkcionális képességek (az észlelés, az emlékezet, a figyelem, a gondolkodás), a tanult képességek (a kommunikációs, a kognitív, a cselekvési, a szocializációs képességek), a család legjellemzőbb mutatói, a családi szocializáció színterei, a kommunikációs, cél-rationális, dramaturgiai tevékenységrendszer, az interakciók és struktúrák rendszere együtt jelenthetik a gyermeki szükségletek megfogalmazásának alapjait, amelyre építeni lehet az egyéni út meghatározását, a pedagógiai diagnózist, a stratégiát és terápiát.

A kimeneti elvárások – a pedagógiai folyamatban a tanulók egyéni jellemzőit, fejleszthetőségi sajátosságait mindvégig figyelembe véve – a társadalmi szükségletből vezethetők le. A társadalmi szükséglet meghatározásához a kiindulópontot a társadalom leírása jelenti, a jelen és a belátható jövő társadalmi sajátosságainak számbavétele. Ez azt jelenti, hogy a klasszikus tudásközlés mellett az információrobbanás korszakának jellemzőjeként az integratív, interpretatív szerepet is figyelembe véve lehet az iskola helyi nevelési rendszerét a társadalom szocializációs közegének modelljeként tekinteni. Így a fejlesztési-nevelési-oktatási-képzési rendszerben érvényesíthetők a következő jellemzők: a nevelés mint kapcsolat, az értékek, a tudás, a cselekvési minták közvetlen cseréje; az identitás és önismeret mint szocializációs cél; párbeszéd, megoldáskeresés, értékelés, válogatás, kritika, közvetlen megfigyelés, kipróbálás mint tipikus tevékenységek; valamint a kíváncsiság mint motiváció.

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 1–4. évfolyamon

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	7
Matematika	4	4	3	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	2	2	2	2
Ének-zene	2	1	2	2

Vizuális kultúra	1	2	2	2
Informatika	-	-	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

A kerettantervek által előírt tartalmak a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeret kilencven százalékát fedik le. Egy heti öt (évi 180) órás időkerettel rendelkező tantárgy kerettanterve tehát heti fél (évi 18) óra szabad időkeretet biztosít a tantárgy óraszámán belül a pedagógusnak, melyet a helyi igényeknek megfelelően a kerettanterven kívüli tantárgyi tartalommal tölthet meg.

Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, felső tagozat, 5–8. évfolyam

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára készült kerettanterv céljaiban, feladataiban és az ezekre épülő további tartalmakban is figyelembe veszi a jövőben várható társadalmi, gazdasági változásokat, valamint az ezzel összefüggésben megjelenő, a köznevelés egészére vonatkozó célokat és feladatokat. A kerettantervi rendszer az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében is prioritásként értelmezi azokat a személyiség-, készség- és képességfejlesztési tartalmakat, amelyek az egyén és a társadalom számára egyaránt nélkülözhetetlenek.

A célok és feladatok meghatározása a Nemzeti alaptanterven és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvén alapul.

Célok és feladatok

A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra irányul. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység. A tudásgyarapítást, a képességek, a személyiség fejlesztését a konkrét tapasztalásokra alapozva a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve kell elérni.

Az 5–6. évfolyamon a cél a tevékenységek számának és minőségének növelésével, az önálló tanulás képességének fejlesztésével az alapvető kultúrtechnikák használatának eszközszintűvé tétele, valamint az intenzív személyiségfejlesztés.

Ehhez szükséges az alapkészségek megerősödésének biztosítása a tanulói tevékenységek középpontba állításával, a gyakorlás lehetőségeinek megteremtésével, továbbá a konkrét megtapasztaláson alapuló tudásgyarapítás erősítése a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve. A tantárgyi tartalmakat, a tevékenységeket, feladatokat, a terápiás célú eljárásokat a fejlődés egyéni üteméhez, a módosult tanulási képességhez kell igazítani. Végző soron mindennek meg kell alapoznia a tanulók felkészítését az önálló életvitelre és önálló munkavégzésre, a tanulói képességkultúra fejlettségéhez igazodó szakiskolai továbbtanulásra, társadalmi beilleszkedésre.

A 7–8. évfolyam legfontosabb célja a tudáselemek szintetizálása, a képességstruktúra megszilárdítása, a személyiség integrálásának növelése.

E cél eléréséhez szükséges feladatok: a tanuló sikeres továbbtanulási, szakmaelsajátítási lehetőségeinek kialakítása; az önálló tanulás, a tájékozódási képesség, a tájékozottság, a döntési

képesség erősítése; a társadalmi beilleszkedéshez szükséges szociális és cselekvési kompetenciák kialakítása, az önálló életvitelre való alkalmasság megszilárdítása.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Erkölcsei nevelés

A szabályok létrehozásának folyamatában való részvétel megtapasztalása, gyakorlati alkalmazása, a megbeszélés, a megegyezés, a szabályokhoz való rugalmas alkalmazkodás képességének fejlesztése. Pozitív erkölcsi tapasztalatok erősítése. A magatartásban, az emberi kapcsolatokban a szeretet, bizalom, türelem, együttérzés, igazmondás stb. megismertetése, gyakoroltatása, befogadása. A negatív tapasztalatok feldolgozása, irigység, közömbösség, harag, durvaság stb., azok hatásainak kompenzálása.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Tantárgyi tanulmányaik során megismert történelmi és kulturális értékeink alapján tudatosodjon a nemzeti összetartozás érzése. Közösségi tevékenységgel, a tanuló lakóhelyén aktív részvétellel váljon részesévé a jelentősebb társadalmi eseményeknek, ünnepeknek, ezen élmények segítségével, alakuljon ki benne a közösséghez való tartozás, a hazaszeretet.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Az iskolai demokráciában, a diákönkormányzat tevékenységeiben való aktív részvétellel a demokratikus technikák gyakorlása: véleménynyilvánítás, döntéshozatal, képviselő. A tanulói jogok és kötelességek arányainak tudatosítása.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az éntudat, az énkép (önismeret) fejlesztése, törekvés önmaga minél sokrétűbb fizikai, pszichikai, erkölcsi megismerésére.

A családi életre nevelés

A család fogalma, típusai, tagjai, feladatai, családfa, generációk együttélése, családi munkamegosztás, gazdálkodás a családban, a család szerepe az egyén egészséges, harmonikus fejlődésében, egymásrautaltság, lelki közösség.

A testi és lelki egészségre nevelés

A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával, az egészséges életmódban a tudatosság szerepének bemutatása. Önellátó, testápoló technikák. Az érzelmi intelligencia mélyítése, gazdagítása, az önismeret alakítása, az önértékelés képességének fejlesztése.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A szociális érzékenység fejlesztése, az együttérző, segítő magatartás erősítése. Segítő feladatok az iskolai életben, rendszeresség.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

Mindennapi tevékenységeiben váljon általánossá a környezetkímélő, takarékos magatartás, alakuljon ki a természeti és épített környezet iránti szeretet és megóvás igénye.

Pályaorientáció

A munka szerepe az ember életében. Érdeklődési területek, vonzódások tudatosítása, reális pályakép a képességek, adottságok szerint, mérlegelés. A fizikai és a szellemi munka (a szülők és ismerősök szakmája, ismert szakmák rendszerezése fizikai és szellemi munkacsoportba, a két szakmacsoport lényegi különbségei és hasonlóságai felismerése.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

Részvétel a pénz kezelésében, a csoport (évfolyam) ezzel kapcsolatos tevékenységében, a családból hozott példákkal a célszerű gazdálkodás gyakorlása a pénzhasználat és a fogyasztás területén. A saját felelősség, az értékteremtő munka felismerése. Gazdasági, pénzügyi intézmények szerepének alapvető ismerete a mindennapi életben.

Médiatudatosságra nevelés

A különböző médiumok mint ismeretszerzési, művelődési, önkifejező kapcsolatteremtési lehetőségek megismerése, az alkalmazásokban lévő veszélyforrások tudatosítása. Tudatosság kialakítása a válogatásban.

A tanulás tanítása

Az életkori jellemzők figyelembevételével a kreativitás fejlesztése, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés, a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük. Az együttműködésre építő (kooperatív-interaktív) tanulási technikák és tanulásszervezési módok fokozott alkalmazása. Az egyéni tanulási stílus figyelembevétele, egyéni tanulási stratégiák érvényesítése.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvhez való pozitív attitűd kialakítása. Szókincsfejlesztés. Különböző helyzetekben szóban, írásban megnyilvánuló kommunikációs képesség kialakítására törekvés. Szövegértés fejlesztése. A tanuló a nyelvi funkciók birtokában képes érvelni, vitázni. Az írásbeli kommunikációban elvárás a normakövető helyesírásra törekvés. Képes a kép-, ábra, grafikon- és diagram-elemzésre. Elsajátítja a jegyzetkészítés alapjait. A metakommunikációs eszközök értelmezésére és alkalmazására törekszik. Képes könyvtárhasználatra. Képes különböző típusú szövegek megkülönböztetésére, információk gyűjtésére és feldolgozására.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók idegennyelv-tanulásában elsősorban hallásra támaszkodó nyelvtanulás valósul meg. Az elsajátítás során a kommunikáció játékos keretek között zajlik, sok helyzetgyakorlással. Célja a tanult idegen nyelvet beszélő népek kultúrája iránti érdeklődés felkeltése. Az idegen nyelvi kommunikáció mint kulcskompetencia az enyhén értelmi fogyatékosok nevelésében egyénileg differenciált tananyagstruktúrát igényel.

Matematikai kompetencia

A tanuló fejben vagy írásban végzett számításai során matematikai műveleteket végez, s ezeket mint eszközt alkalmazza különböző mindennapi problémamegoldása céljából. A matematika órákon elsősorban az elemi számolási készségek fejlesztése valósul meg. Ide tartozik a számírás készsége, az összeadás, kivonás, szorzás, osztás, a törtek használata, a mértékegység-váltás. A tanuló figyelmet fordít a térbeli, időbeli, mennyiségi viszonyokban való pontosabb tájékozódásra. A szövegek értő olvasásával képes adatgyűjtésre, a feladat lényeges elemeinek kiválasztására. Kiemelten fontos a konkrét cselekvéssel összekapcsolt tapasztalatszerzés és matematikai tevékenység, a szabálytudat és a stratégiahasználat kialakítása. Elsajátíthatók és

gyakorolhatók a gondolkodási műveletek (pl. problémamegoldó gondolkodás), a funkcionális képességek (érzékelés, észlelés, felidézés, emlékezés, figyelem, képzelet), a segédeszközök alkalmazása.

Természettudományos és technikai kompetencia

A tanuló felismeri a természet működési alapelveit, illetve az egyszerűbb technológiai folyamatokat és azok kapcsolatait. Egyre önállóan használja, illetve alkalmazza az alapvető tudományos fogalmakat és módszereket problémák megoldása során. Tudásalkalmazásra képes az ember és természet kölcsönhatása vonatkozásában. A mindennapi életben előforduló természettudományos jelenségek körében vizsgálódásra törekszik. A természeti és gazdasági, valamint a társadalmi folyamatok közötti összefüggéseket felismeri, megérti. Megismeri az emberi test felépítését, működését, értékeli az egészséget, törekszik annak megőrzésére, ismeri a káros szokások, szenvedélyek egészségromboló hatását. Kiemelt feladat a tanulók egészségvédelmi, betegségmegelőzési és környezeti ismereteinek bővítése, az emberiséget fenyegető járványok, veszélyek és elkerülésük lehetőségének ismerete. Felismeri a gazdaság környezetkárosító hatását (éghajlatváltozás, savas esők) és a környezetvédelmi törekvések összefüggéseit. Belátja, hogy erőforrásaink döntően végesek és ezeket körültekintően, takarékosan kell hasznosítanunk. Nyitottá válik a környezettudatos gondolkodás és cselekvés, pl. a veszélyes hulladékok kezelése iránt.

Digitális kompetencia

Számítógépes alkalmazásokat ismer. Képes az elektronikus média használatára. Ismeri az információkeresés technikáit, ezeket a tanórán, tanórán kívül és a hétköznapi életben is alkalmazza. A világhálón elérhető információkat megadott szempontok szerinti gyűjtőmunkában is kamatoztatja. A megszerzett információt irányítással, majd egyre önállóbban képes kezelni, azokból prezentációkat, beszámolókat állít össze. Ismeri az elektronikus kommunikáció (e-mail, közösségi portálok) nyújtotta lehetőségeket és használja is ezeket. Fontos feladat, hogy a tanuló felismerje az elektronikus kommunikációban rejlő veszélyeket és törekedjen ezek elkerülésére. A valós és a virtuális kapcsolatok közötti különbségek megláttatása nyomán kellő óvatossággal kezeli a világhálóról származó tartalmakat.

Szociális és állampolgári kompetencia

A tanuló megérti és elfogadja, hogy a közösség tagjai felelősek egymásért. Képes megfogalmazni véleményét a közösséget érintő kérdésekben, meghallgatja és képes elfogadni mások érvelését. Ismeri az alapvető magatartási, viselkedési szabályokat, megnyilvánulásai az alkalomnak és helyzetnek megfelelőek.

Fejlesztendő készségek: a személyközi viselkedés készségei (tolerancia, kapcsolatteremtő képesség, mások elfogadása, konfliktuskezelés, asszertivitás, segítség másokon); az önmagunkkal szembeni viselkedés (következmények vállalása, etikus viselkedés, pozitív énkép, érzelmek kifejezése, önellfogadás); feladattal kapcsolatos viselkedés (együttműködési készség, kommunikáció feladatvégzés közben, csoporton belüli aktivitás).

A magyar és az európai kultúra, illetve hagyományok megismerésével kialakul a tanulóban az országhoz, a nemzethez, az EU-hoz és általában az Európához való tartozás tudata.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

Ismert élethelyzetekben a tanuló képes mérlegelni, döntéseket hozni és felmérni döntései következményeit. Terveket készít céljai megvalósításához. Tudja fogadni mások segítségét, és tud segítséget adni. Csoportos feladathelyzetekben részt tud venni a végrehajtás megszervezésében, a feladatok megosztásában. Céljai elérésében motivált és kitartó.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Képes történetek, érzések, élmények feldolgozására különböző dramatikusan, zenei, tánc- és mozgástechnikai elemek alkalmazásával. Nyitott a kulturális sokféleség megismerésére. Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség lényege a kreativitás fejlesztése. Fontos megismernie a sok érzékszervi, megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzést. Érzékeny a művészi önkifejezés felismerésére. A tanuló képes korának megfelelő, különböző művészeti (zenei, irodalmi, dramatikusan, képzőművészeti, fotó- és film-) élmények több szempontú befogadására, élvezetére. Képes szabad asszociációs játékokra, gondolatok, érzelmek, hangulatok kifejezésére különböző művészeti területeken alkalmazott kifejezőeszközök, módszerek, technikák alkalmazásával. Alakulóban van önálló ízlése, és ez megnyilvánul közvetlen környezetében, használati tárgyai kiválasztásában, alakításában is. Feladat az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség fejlesztése.

Hatékony, önálló tanulás

Az önálló tanuláshoz szükséges más kompetenciák: kognitív kompetenciák (értelmi intelligencia, kreativitás, alternatív gondolkodás) emocionális kompetenciák (érzelmi intelligencia, érzelmi tulajdonságok) fizikális kompetencia (erő, fizikai állóképesség, ügyesség, gyorsaság, edzettség, ellenálló képesség), affektív kompetencia (feladattartás, feladattűrés, újrakezdés, kitartás), szociális kompetenciák (pl.: együttműködési készség) és kommunikációs készség. Az önálló tanulásra képes tanuló szükségszerűen rendelkezik ezen kompetenciákat alkotó képességek eszközeivel, alapismeretekkel és pozitív attitűddel. Bizonyos tanuláshoz szükséges tulajdonságokkal is, ilyen az igényesség, a fegyelem, a rendszeresség, a következetesség. A tanulás az enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára különösen megerőltető, mert több időre van szükségük, gyakrabban éri őket kudarc, ezért folyamatos feladat a motiváltság biztosítása, kudarctűrésük fejlesztése.

Egységesség és differenciálás

Az egységesség és a differenciálás érvényesítésének megvalósítását a pedagógiai gyakorlatban az adaptív oktatás jellemzőinek ismerete és annak alkalmazása teszi lehetővé. Az oktatási folyamat akkor adaptív, ha a megvalósítása során a differenciálás és az egységesség elve egyaránt érvényesül. Az adaptív oktatás gondolata, a megvalósítás gyakorlata az egymástól különböző tanulók egyszerre történő eredményes tanításának ellentmondását oldja fel. Egy olyan tanári gondolat- és tevékenységrendszer kínál, amely a tanulók egyéni sajátosságainak figyelembevételére épülve egyszerre biztosítja a differenciálás egyéni fejlesztő hatását és a pedagógiai gyakorlatban megjelenő egységességet.

Az adaptív oktatás feltételei között egyenrangúan szerepelnek a szükséges tanulói sajátosságok – a tanuló tudása, az aktivitásra való készenléte, fejlettsége az önálló munkavégzés és az együttműködés terén, helyzete a társas kapcsolatrendszerben – és a tanulók számára leginkább kedvező tanulásszervezési formák: a frontális munka, a csoportmunka, a párban folyó tanulás, az egyéni munka, az individualizált munka.

A pedagógiai differenciálás hátterében az a törekvés húzódik meg, hogy az egységes tartalmi szabályozás keretei között minden tanuló a neki megfelelő nevelésben és oktatásban részesülhessen optimális fejlődése, egyéni teljesítőképességének teljes kibontakoztatása érdekében. A differenciálásnak nélkülözhetetlen és sok variációban alkalmazott eszköz-együttesként kell megjelennie.

A sajátos nevelési igényű tanulók hatékony oktatása, nevelése érdekében többszintű és változatos differenciálást kell megvalósítani – mind a gyógypedagógiai intézményi, mind az integrált nevelés szervezeti formák esetén – a csoportba sorolás, a célok, a tartalom, a

követelmények, a szervezési módok és eszközök vonatkozásában egyaránt. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulászervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakaszban megfelelő kihívások elé állítják őket. A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják ugyanakkor az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében oktatásában (az együttnevelésre vonatkozóan is), a fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, továbbá az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus irányításait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

Az adaptív oktatás gyakorlati megvalósításának két kulcsmozzanata van. Az egyik a bemeneti jellemzők köre, melyek alapjaiban kijelölik az egyéni utat, illetve az annak bejárásához vezető stratégia megvalósítandó pedagógiai mozzanatait. A másik a kimeneti elvárások köre, melyek a prognosztizálható fejlesztés/fejlődés kritériumainak, a kimeneti követelmények meghatározásához nyújtanak segítséget.

A bemenetnél, az iskolai, oktatási folyamat kezdetén a sajátos nevelési igény pontos, egyénre szabott feltárása szükséges, a képességstruktúra, a lényegi személyiségvonások, a szocializációs funkciók területeinek feltérképezésével. A feltárás a gyógypedagógia, a pszichológia módszereivel történik. A funkcionális képességek (az észlelés, az emlékezet, a figyelem, a gondolkodás), a tanult képességek (a kommunikációs, a kognitív, a cselekvés, a szocializációs képességek), a család legjellemzőbb mutatói, a családi szocializáció színterei, a kommunikációs, célracionális, dramaturgiai tevékenységrendszer, az interakciók és struktúrák rendszere együtt jelenthetik a gyermeki szükségletek megfogalmazásának alapjait, amelyre építeni lehet az egyéni út meghatározását, a pedagógiai diagnózist, a stratégiát és a terápiát.

A kimeneti elvárások – a pedagógiai folyamatban a tanulók egyéni jellemzőit, fejleszthetőségi sajátosságait mindvégig figyelembe véve – a társadalmi szükségletből vezethetők le. A társadalmi szükséglet meghatározásához a kiindulópontot a társadalom leírása jelenti, a jelen és a belátható jövő társadalmi sajátosságainak számbavétele. Ez azt jelenti, hogy a klasszikus tudásközlés mellett az információrobbanás korszakának jellemzőjeként az integratív, interpretatív szerepet is figyelembe véve lehet az iskola helyi nevelési rendszerét a társadalom szocializációs közegének modelljeként tekinteni. Így a fejlesztési-nevelési-oktatási-képzési rendszerben érvényesíthetők a következő jellemzők: (a) a nevelés mint kapcsolat, az értékek, a tudás, a cselekvési minták közvetlen cseréje, (b) az identitás és önismeret mint szocializációs cél, (c) párbeszéd, megoldáskeresés, értékelés, válogatás, kritika, közvetlen megfigyelés, kipróbálás mint tipikus tevékenységek és (d) a kíváncsiság mint motiváció.

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok

Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Idegen nyelv	-	-	2	2
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Hon- és népismeret	1	-	-	-
Természetismeret	2	2	4	4
Földrajz	-	1	1	2
Ének-zene	2	2	1	1
Vizuális kultúra	2	2	1	1
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	2	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki óra	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

A kerettantervek által előírt tartalmak a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeret kilencven százalékát fedik le. Egy heti öt (évi 180) órás időkerettel rendelkező tantárgy kerettanterve tehát heti fél (évi 18) óra szabad időkeretet biztosít a tantárgy óraszámán belül a pedagógusnak, melyet a helyi igényeknek megfelelően a kerettanterven kívüli tantárgyi tartalommal tölthet meg.

4.2. Magyar nyelv és irodalom tantárgy

1–4. évfolyam

Az egyéni, a közösségi, a társadalmi kommunikáció alapja a magyar nyelv ismerete és használata. A nyelv kultúrát formál, őriz és közvetít. A nyelv az emberi kommunikáció, a gondolkodás, a tanulás, az önismeret kibontakozásának közege, előfeltétele és legfőbb eszköze. Kulcsszerepe van a kulturális önazonosság, tudatosság és kifejezőképesség, az erkölcsi, az esztétikai, a történeti és a kritikai érzék kialakításában. Az anyanyelvi készségek birtoklása segíti a társadalom közösségeiben való aktív részvételt. A magyar nyelv és irodalom műveltségi területnek meghatározó szerepe van az önálló tanulás kialakításában, az önműveléshez szükséges képességek fejlesztésében.

A magyar nyelv és irodalom tantárgy legalapvetőbb célja az anyanyelvi kommunikációhoz szükséges képességek kialakítása, illetve fejlesztése, valamint az ehhez elengedhetetlen ismeretek elsajátítása.

A magyar nyelv a tanulás célja és az ismeretszerzés eszköze is. Célja és feladata a szókinccsfejlesztés és gazdagítás, a növekvő igényű helyes nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése. Feladata az eredményes olvasás-, írástanulás feltételeinek megteremtése, az ehhez szükséges készségek kialakítása, megerősítése. Kiemelkedő szerepe van a nyelv rendszerére, a helyesírásra vonatkozó alapvető tudás elsajátításában.

Az alapozásban építeni kell a tanulók tapasztalatszerzésére, a fogalmak tartalmának lassú érlelésére, az értelmes és fejlesztő célú gyakoroltatásra. A pedagógus feltérképezi a tanulók egyéni fejlesztési szükségleteit. Kellő időt enged a tanulási feladatok pszichológiai feltételeinek beéréséhez, és személyre szóló fejlesztéssel és értékeléssel esélyt teremt a sikeres iskolai pályafutás, valamint az élethosszig tartó tanulás biztonságos megalapozásához.

Az irodalmi nevelés feladata az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése. Az irodalmi műveltség megalapozásához kisiskolás korban a szövegolvasáshoz kapcsolódó szövegelemző és értelmező együttgondolkodás, egymás véleményének meghallgatása, megismerése, a saját gondolatok kifejtése, valamint az irodalmi szövegekkel kapcsolatos tapasztalatszerzés, az esztétikai, erkölcsi értékek felfedezése, érzelmileg is megalapozott befogadása nyit utat.

Az iskolai oktatás, nevelés a sérülésből, a fogyatékosságból eredő tanulási nehézségek leküzdését, a jól működő funkciók továbbfejlődését individualizált programok, terápiák, differenciáló pedagógiai eljárások alkalmazásával támogatja.

A tantárgy feladatai a vizuális észlelés és differenciálás, auditív észlelés és differenciálás, fonematikus észlelés, érzékelés, figyelem, gondolkodás, emlékezőképesség, analízáló-szintetizáló képesség, ritmus, mozgás, finommotorika, szem-kéz koordináció fejlesztése. A kommunikációs képességek fejlesztése különféle élethelyzetek során, az aktív és passzív szókinccsgazdagítás, a kommunikációs helyzetnek megfelelő kulturált nyelvi magatartás, viselkedés gyakorlása, továbbá a tanult nyelvi fordulatok alkalmazása tanulási helyzetben és a spontán beszédben is.

Kiemelt feladat az önismeret erősítése, lehetőséget teremtve a véleménynyilvánításra, mások véleményének meghallgatására. A szövegtartalom visszaadásának gyakorlása különféle kommunikációs eszközökkel történik, fokozódó önállósággal valósul meg.

Az írás eszközszintű használata, a helyesírási készség fejlesztése, továbbá a rendezett íráskép kialakítása az egyéni adottságok figyelembe vételével valósul meg.

1–2. évfolyam

Az anyanyelv a viselkedési szabályrendszer átadásának egyik leghatékonyabb eszköze.

A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamata a kisiskolások nevelésében a tanulók együttműködésére épül, kooperatív technikákat alkalmazva. A pedagógus a tanulók fejlettségére figyelve, differenciált tervezéssel és tanulásirányítással fokozatosan növeli a terhelést és a teljesítményelvárásokat. A tanulók előmenetelét fejlesztő értékeléssel segíti elő. Éléményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal fejleszti a kulcskompetenciák összetevőit, az alapvető képességeket és alapkészségeket. Formálja az attitűdöket, közvetíti az elemi ismereteket, valamint a tanulási és magatartási szokásokat. Mintákat és gyakorlóterepet ad magatartási normák, szabályok elsajátításához, a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez.

Az anyanyelv elsajátításának folyamatában az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében a beszédcentrikusságot kell előtérbe helyezni. A beszédértés és beszédprodukciónak fejlesztése az elsődleges feladat. A beszédfejlesztést az egyén képességének és beszédállapotának figyelembe vételével végezzük a nyelv funkcióinak megfelelően.

A bevezető szakasz célja átvezetni a gyermekeket az óvodai játékközpontú tevékenységből az iskolai tanulás tevékenységeibe. A szakasz feladata olyan fejlettségi szintre hozni a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichikus funkciókat – a gyógypedagógia eszköztárával, módszereivel, terápiaival –, hogy a tanuló az alapvető kultúrtechnikák elsajátítására az állapotához mért kellő idő biztosítása mellett felkészült legyen. Fel kell kelteni az érdeklődését a tanulás iránt, oly módon, hogy tág teret adunk az életkorának, a fejlettségének megfelelő játéknak és mozgásnak. A tanulót fogékonyá, befogadóvá kell tenni a környezet, a közvetlenül megtapasztalható természet és a társas kapcsolatok iránt.

Az olvasás és írás tanításának kezdő időszakában kiemelt szerepet kap a cselekvéses tanulás. A tantárgy tanítása során megvalósul az olvasás elsajátításához szükséges hármasszociáció kialakítása és megerősítése, a vizuális, akusztikus és beszédmotoros észlelés, a téri és síkbeli tájékozódás, a grafomotoros készségek és a vizuális, akusztikus memória fejlesztése.

Az olvasás és írás jelrendszerének elsajátítása a diákok egyéni sajátosságainak figyelembevételével történik. A szavak olvasásának begyakorlása során az olvasott szavak és a köztük lévő grammatikai viszonyok felismertetésére is figyelmet kell fordítani.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Beszédkészség fejlesztése, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Órakeret 90 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A megfelelő hangképzés, beszédlevegés és hangoztatás fejlesztése. Törekvés az érthető és kifejező beszédre. Megfelelő beszédtempó kialakítása.</p> <p>Az auditív észlelés és figyelem, beszédhanghallás fejlesztése. A beszédszervek mozgásának tudatosítása.</p> <p>A beszédérzékelés, beszédértés, szövegértés és beszédprodukciónak képességének fejlesztése. Beszédkedv felkeltése és a beszédbátorság növelése.</p> <p>A verbális emlékezet és a szóbeli kifejezőképesség fejlesztése (szókincs, mondatalkotás).</p> <p>A kommunikációs képesség fejlesztése a megfelelő szocializáció elérése érdekében különböző élethelyzetekben.</p> <p>A tanult nyelvi fordulatok alkalmazása.</p>	

	Rövid kiszámolók, mondókák, versek szöveghű tolmácsolása. Megfigyelő képesség, koncentráció, kooperáció, feladattudat, feladattartás, időbeli tájékozódás fejlesztése. Helyes önismeret, erkölcsi érzék, ítélőképesség kialakítása.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
1.1. Beszédhallás, hallás utáni értés	<p>Hangfelismerési és hangutánzó gyakorlatok végzése.</p> <p>Beszédlégzés tudatosítása légzőgyakorlatokkal.</p> <p>Szájtérben való tájékozódás gyakorlása.</p> <p>A hangok tiszta ejtésének gyakorlása.</p> <p>A beszédhangok időtartamának érzékeltetése.</p> <p>Beszédritmus, beszédtempó megfigyelése és visszaadása utánmondással.</p> <p>Hang-, szótag- és szó sor ismétlése.</p> <p>Hang, szótag, szó fogalmának kialakítása.</p> <p>Képek, tárgyak megnevezése (szókincsfejlesztés).</p> <p>Versek, mondókák ritmusának megfigyelése, érzékelése.</p> <p>Rövid hallott szövegek megértése hallás után.</p> <p>Szöveges kiejtési gyakorlatok.</p>	<p><i>Ének-zene:</i> hangképzés, légzés, artikuláció, ritmus, gyerekdalok, körjátékok.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> vitálkapacitás növelése.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> természet, a környező világ hangjai; a tanulókat körülvevő tárgyak és élőlények neve, a velük kapcsolatos ismeretek, család, otthon, óvoda, iskola.</p>
1.2. Beszédfejllettség	<p>Figyelem a kortárs és felnőtt beszélgetőtársra, részvétel a tanulócsoporthoz folyó beszélgetésben.</p> <p>Helyzetfelismerés, alkalmazkodás a beszédhelyzethez.</p> <p>Társas nyelvi magatartás gyakorlása, elsajátítása (bemutatkozás, köszönés, megszólítás, kérés, megköszönés, kérdezés, válaszadás).</p> <p>A helyes ejtés gyakorlása játékos utánmondással.</p> <p>Saját élmények megfogalmazása.</p> <p>Mindennapi élethelyzetekhez kapcsolódó szituációs- és beszédgyakorlatok végzése.</p> <p>Képről – kérdések segítségével – mondatok alkotása.</p> <p>Eseményekről, élményekről, képekről, képsorokról az érzelmek</p>	

	<p>kifejezésével, az időrend betartásával mondatok alkotása.</p> <p>Természetes beszédhangsúly mintaadás utáni gyakorlása.</p> <p>A magyar nyelv szabályainak megfelelő hangsúly, hanglejtés elsajátítása, alkalmazása spontán beszédben is.</p> <p>A kijelentés és a kérdés beszéddallamának megfigyelése, gyakorlása hangerő, hanglejtés, hangsúly érzékeltetésével.</p> <p>Kérdezés és válaszadás gyakorlása mindennapi élethelyzetekben.</p> <p>Konkrét élethelyzetekben érzékletesen megtapasztalható elemi erkölcsi fogalmak megnevezése.</p> <p>A jó, a rossz, a szép, a csúnya fogalmainak használata mindennapi élmények kapcsán folytatott beszélgetésekben, szituációkban.</p> <p>Szerepek eljátszása dramatikus eszközökkel, konfliktusok megjelenítése.</p>	
1.3. Memoriterek szövegű tolmácsolása	<p>Mimetizálás – helyzethez alkalmazkodó arcjáték, tekintet, gesztikuláció, testtartás.</p> <p>Érzelmek kifejezése.</p> <p>Ritmikus tevékenységek végzése szövegkísérettel.</p> <p>Megfelelő hangerő, hanglejtés, hangsúly kialakítása.</p> <p>Nyelvtörők, kiszámolók tanulása.</p> <p>Gyermekdalok, körjátékok éneklése, eljátszása.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Belégzés, kilégzés, levegővétel, hang, szó, rövid, hosszú, halk, hangos, hangerő, gyors, lassú, tempó, hangsúly, kép, esemény, vers, mondóka, kiszámoló, dal, jel, szokás, kérdés, válasz, jó, rossz, szép, csúnya.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Olvasás, az írott szöveg megértése	Órakeret 155 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Akusztikus, vizuális megfigyelő- és differenciáló-képesség fejlesztése.</p> <p>Téri, síkbeli tájékozódás, lateralitás fejlesztése.</p> <p>Jelfelismerés, rész-egész viszony, soralkotás.</p>	

	<p>Az olvasás teljes jelrendszerének elsajátítása a tanulók egyéni sajátosságainak figyelembe vételével.</p> <p>A hangos olvasás megtanulása szótagoló, illetve szóképes szinten, az olvasástechnika fejlesztése.</p> <p>Szavak, mondatok, rövid szövegek tartalmának megértése, értelmezése, a megértés bizonyítása segítséggel, irányítással. Szókincsbővítés.</p> <p>Értő olvasás fejlesztése.</p> <p>A néma olvasás elemi szintű kialakítása.</p> <p>Az olvasási készség fejlesztése. Algoritmus követése. Szövegelemzés, lényegkiemelés, következtetés, összefüggések felismerése.</p> <p>Képeskönyvek, gyermekkönyvek bemutatása során az olvasás iránti érdeklődés felkeltése.</p>	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
2.1. Felkészülés az olvasásra	<p>Tárgyak, képek, vizuális jelek azonosságának, hasonlóságának, különbözőségének megfigyelése, megfogalmazása.</p> <p>Képolvasási gyakorlatok végzése.</p> <p>A rész-egész viszonyának megtapasztalása.</p> <p>Szótagolás tapssal kísérve.</p> <p>Közvetlen környezet hangjainak megfigyelése, differenciálása.</p> <p>Beszédhangok megkülönböztetése.</p> <p>Rövid-hosszú hangok differenciálása.</p> <p>Globálisan észlelt nyelvi egységek (szavak) hangokra bontása.</p> <p>Zöngés-zöngétlen hangok megkülönböztetése.</p> <p>A téri tájékozódás fejlesztése, irányok megnevezése.</p> <p>Irányított szemmozgás gyakorlása, szemfixáció megerősítése.</p> <p>Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált (koncentrációs) játékos memóriagyakorlatok végzése.</p> <p>Szöveg tanulási technikák megismerése.</p> <p>Jelek, piktogramok, rajzos utasítások felismerése, értelmezése.</p>	<p><i>Matematika:</i> számlálás, sorszámok.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> szűkebb és tágabb környezetünk tárgyai, élőlényei, tulajdonságok megnevezése, összehasonlítása, megfigyelése.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmus, ciklikus sorok.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> tájékozódás síkban, színek, formaérzékelés, formafelismerés.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> ritmikus mozgások.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a dramatizálás egyszerű kellékei.</p>
2.2. Az olvasás jelrendszere	<p>Hanganalízis: hangok felismerése, megkülönböztetése, kapcsolása, leválasztása, helyének meghatározása a szóban.</p> <p>Hang és betű azonosítása.</p>	

	<p>Betűk felismerése szavakban, szövegben.</p> <p>Az olvasás teljes jelrendszerének megtanulása (kis- és nagybetűk). Egy- és többtagú szavak kirakása, összeolvasása.</p> <p>Szótagok, szavak, mondatok, rövid szövegek olvasása szótagoló, ill. szóképes formában.</p> <p>Hangos olvasás gyakorlása. Törekvés a szöveghű olvasásra. Hangsúly, hanglejtés érzékeltetése.</p>	
2.3. Az írott szöveg megértése	<p>Tájékozódás a tankönyvben. Tájékozódás a szövegben. Az adatok visszakeresése. Információk kiemelése. A megértés bizonyítása rajzzal, színezéssel. Szó és kép, illetve mondat és kép egyeztetése. Mondatok kiegészítése képek segítségével. Mondatok hangos és néma olvasása. Rövid szöveg hangos és néma olvasása. Az olvasmányhoz kapcsolódó személyes élmények felidézése és megosztása. Cím, szereplők, események megbeszélése. Olvasmányokhoz kapcsolódó feladatok megoldása (segítséggel, irányítással). Tartalom elmondása. A történet dramatizálása. Szerepjátékok, önismereti gyakorlatok végzése. Közmondások, szólások jelentésének megbeszélése. Az erkölcsi és esztétikai értékrend formálása, a szöveg tartalmában rejlő nevelési lehetőségek felhasználásával. A műélvezet megtapasztalása a belefeledkezés, a játék öröme kapcsán.</p>	
Kulcsfogalmak/fo galmak	Azonos, egyforma, különböző, hang, betű, szótag, szó, mondat, szöveg, írásjel, pont, vessző, kérdőjel, felkiáltójel, kisbetű, nagybetű, nyomtatott	

betű, betűkártya, nyelv, fogsor, szápadlás, ajak, sor, oszlop, vízszintes, függőleges, bal, jobb, alatt, fölött, mellett, között, előtt, mögött, oldal, néma olvasás, hangos olvasás, cím, tartalom, cselekmény, szereplő, közmondás, szólás, szín.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Írás, szövegalkotás	Órakeret 119 óra
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Síkbeli és téri tájékozódás fejlesztése. A vonalközben való tájékozódás kialakítása. Vizuális észlelés, optikus differenciáló képesség, formaérzékelés, emlékezet, sorrendiség fejlesztése. Dominancia megerősítése. Mozgáskoordináció, szem-kéz koordináció, finommozgás, összerendezett írásmozgás alapozása, kialakítása. Szabályos betűalakítás és -kapcsolás elsajátítása, vonalközbe helyezése. Algoritmuskövetés. Iránykövetés. Az írás funkciójának megismertetése. Íráshasználati módok megismerése: másolás, tollbamondás, emlékezetből írás. Az íráskészség megalapozása. Rendezett, tiszta írásmunkára nevelés. Önellenőrzés, hibajavítás megalapozása. Az eszközzintű írás előkészítése.</p>	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Az írás jelrendszere</p>	<p>Térbeli, síkbeli tájékozódás gyakorlása. Az irányok felismerése, megnevezése és összekapcsolása az irányokat kifejező szavakkal. Az írófelületen való tájékozódás gyakorlása. Tájékozódás vonalközben. Nagymozgások, kismozgások végzése. Az íráshoz szükséges helyes testtartás kialakítása. A kézíráshoz szükséges ceruzafogás elsajátítása. Egyszerű formák vázolása, rajzolása, vonalkövetés, ráírás. Sorkövetés, sorváltási tevékenység. Betűelemek vázolása, elhelyezése a vonalközben, írása, kapcsolása. Írott kis- és nagybetűk vázolása, elhelyezése a vonalközben, írása. Írott kis- és nagybetűk összekapcsolása.</p>	<p><i>Matematika:</i> térbeli-, síkbeli tájékozódás. <i>Testnevelés és sport:</i> mozgáskoordináció, finommozgások, térbeli tudatosság. <i>Vizuális kultúra:</i> formaérzékelés.</p>

	<p>Betűk írása tollbamondással. Írásjelek írása, alkalmazása. Szavak írása másolással, tollbamondással és emlékezetből. Magán- és mássalhangzók hosszúságának megfigyelése, jelölése. Szószervezetek írása másolással, tollbamondással és emlékezetből. Nagybetűk alkalmazása nevek írása során. Mondatkezdő nagybetű használata. Önellenőrzés irányítással. Hibajavítás segítségével.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Vonal, vonalköz, vastag vonal, segédvonal, margó, rajta, vissza, ráírás, grafitceruza, postairon, álló egyenes, fekvő egyenes, ferde egyenes, kör, csészevonal, kapuvonal, cseppvonal, fecskevonal, hullámvonal, írott kis- és nagybetű, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, vessző, tollbamondás, másolás, ékezet, hiba, ellenőrzés, javítás.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	Órakeret 45 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Auditív és vizuális észlelés, -figyelem, -differentiálás fejlesztése. Kommunikációs képesség, nonverbális kommunikáció fejlesztése. Szókincsbővítés. Verbális emlékezet növelése. Időtartamok érzékelésének fejlesztése (hangok). Helyes beszédhangsúly kialakítása. A nyelvhasználat alapozása. A kis- és a nagybetűk használata. A helyesírási készség megalapozása.</p>	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
4.1 Alapvető kommunikációs helyzetek nyelvi és magatartási mintái	<p>Kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás és kapcsolat zárása: Társas nyelvi magatartás kialakítása (bemutatkozás, köszönés, megszólítás, kérés, megköszönés, kérdezés, válaszadás, búcsúzás). Beszélgetés, vita: Figyelem a kortárs és felnőtt beszélgetőtársra, részvétel a tanulócsoporthoz folyó beszélgetésben. Saját élmények egyszerű megfogalmazása. Helyzetfelismerés, alkalmazkodás a beszédhelyzethez.</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> magatartási szabályok, viselkedésminták. <i>Ének-zene:</i> ritmus, hang, időtartam. <i>Erkölcstan:</i> jó, rossz.</p>

	Nyelvi mintakövetés beszédben. Konkrét élethelyzetben megtapasztalható elemi erkölcsi fogalmak tisztázása.	
4.2 Szavak jelentése, szókincs	Szókincsbővítés: tárgyakkal, képekkel, rokon értelmű és ellentétes jelentésű szavakkal, a szavak jelentésének sokoldalú érzékeltetésével.	
4.3. Hang, betű, szótag, szó	A beszédhangok differenciálása és felismerése szavakban. Betűk válogatása, csoportosítása. Szavak hangokra bontása. Magánhangzók, mássalhangzók időtartamának megfigyelése, helyes ejtésük gyakorlása, jelölésük. Szótagolás tapssal, szótagok számlálása.	
4.4 Szófajok	----	
4.5. Modalitás szerinti mondatfajták	Kérdés, kijelentés és felszólítás mondathangsúlyának érzékeltetése mintakövetéssel.	
4.6. Alapvető nyelvhelyességi és helyesírási szabályok, írásjelek	Magánhangzók időtartamának jelölése előkészítés után másolásnál, tollbamondásnál. Hosszú mássalhangzók jelölése a szavakban másolással. Nagybetűk használata nevek írásakor és mondatkezdésnél. Mondatvégi írásjelek alkalmazása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Bemutatkozás, köszönés, megszólítás, kérés, megköszönés, kérdezés, válaszadás, búcsúzás, beszélgetés, vita, vélemény, hang, betű, szótag, szótagolás, szó, mondat, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, vessző, időtartam, hosszú, rövid, hangsúly, kisbetű, nagybetű, név.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5 Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése	Órakeret 45 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Auditív és vizuális figyelem és emlékezet fejlesztése. Ritmuserzék fejlesztése. Ítéloképesség, erkölcsi érzék formálása. Empátiakészség növelése. Szabálytudat megerősítése.	

	Kommunikációs készség, együttműködési készség kialakítása. Szóbeli szövegalkotás, kreativitás fejlesztése. Szövegértő képesség fejlesztése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
1.2. Szerzők és művek Népköltészet Klasszikus magyar szerzők gyermekversei Kortárs magyar szerzők gyermekversei, meséi	Mesehallgatás. Mondókák, kiszámolók, népi játékok, népdalok tanulása, eljátszása. Rövid gyermekversek, versrészletek meghallgatása, elolvasása, megtanulása. Rövid mesék olvasása.	<i>Ének-zene:</i> ritmusérzék, népdalok, népi játékok. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a dramatizálás egyszerű kellékei.
1.3. Epikus művek jellemzői	Szereplők, helyszín kiemelése irányítással. Cselekmény megfogalmazása segítséggel. Szereplők tulajdonságainak és cselekedeteinek megítélése – a jó, a rossz, a szép, a csúnya fogalmának ismerete, használata.	<i>Erkölcstan:</i> jó, rossz.
1.4. Lírai alkotások jellemzői	Vers, versszak felismerése.	
1.5. Báb- és drámajátékok jellemzői	A mesék cselekményének eljátszása.	
Kulcsfogalmak/fogalmak	Mese, vers, mondóka, kiszámoló, dal, népi játék, történet, szereplő, helyszín, báb, jó, rossz, szép, csúnya.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végére	<p>Saját személyi adatok elmondása. Napszaknak megfelelő köszönés. Érthető, tagolt beszéd helyes köznyelvi kiejtéssel, helyes ritmusban. A kommunikációs készség fejlődése. Bekapcsolódás a beszélgetésekbe, kérdésekkel, válaszadással. Szókincs gyarapodása. Közreműködés egyszerű üzenetek átadásában. Ismeret- és élménykörből tárgyak megnevezése. Kérdések és szemléltetés segítségével beszámolás eseményekről. Négy-öt mondóka, vers ismerete, bekapcsolódás a dramatikus játékokba. Konkrét élethelyzetekben megtapasztalható elemi erkölcsi fogalmak helyes megítélése. Az olvasás teljes jelrendszerének ismerete (egyéni sajátosságok figyelembevételével). A szavak hangokra bontása, betűkből szavak alkotása. Szavak, mondatok, rövid szövegek olvasása ütemes szótagoló, illetve lassú szóképes formában. Beszámolás hangosan vagy némán olvasott szövegrészek tartalmáról kérdések segítségével. A szereplők és események megnevezése.</p>
--	---

	<p>A szövegértést bizonyító feladatok megoldása előkészítés után, segítséggel. Az írás teljes jelrendszerének ismerete (egyéni haladási ütemnek megfelelően). A kis- és nagybetűk szabályos alakítása és kapcsolása. Szavak, rövid mondatok másolása előkészítéssel írott, nyomtatott szövegről. 3–4 betűből álló szavak leírása tollbamondás után. Begyakorolt szavak leírása emlékezetből.</p> <p>Az írott nagybetűk. alkalmazása másolásnál önállóan, tollbamondásnál előkészítés után.</p> <p>Rendezett, olvasható íráskép.</p>
--	---

3–4. évfolyam

Az anyanyelv birtoklása pozitívan hat a társas kapcsolatok alakulására, a társadalom közösségeiben (pl. család, iskola, munkahely) való aktív részvételre. Meghatározó szerepe van a társadalom egyéb értékeinek közvetítésében is.

Az irodalmi művek elemzésével megalapozzuk az együttműködés, együttérzés, segítőkészség, önkéntes feladatvállalás, felelősségvállalás, tisztelet, kötelességtudat, önfegyelem készségét. E tevékenység során alakul a tanuló attitűdje önmagához, szűkebb és tágabb környezetéhez, a történelmi múlthoz. Fejlődik az önismerete, erősödik az önbizalma. Az ismerettartalmú szövegek olvasásával egészséges és tudatos életmódra, környezettudatosságra ösztönözzük a tanulókat. Fontos a család szerepének hangsúlyozása, az erkölcsi normák közvetítése.

Az irodalmi nevelés fejleszti a kritikai érzéket. Megteremti az önkifejezés iránti nyitottságot. Fejleszti a kreativitást, gazdagítja az önismeretet.

A szövegértés-szövegalkotási kompetencia fejlesztése a különböző észlelések, tapasztalatok megfogalmazását teszi lehetővé szóban és írásban. Segíti a saját gondolatok pontosabb kifejezését, mások gondolatainak követését. Erősíti a döntési és szervezőképességet, a vitakészséget és az önérvényesítést. Fejleszti a kritikai gondolkodáshoz szükséges kulcskompetenciákat. Az infokommunikációs technikák alkalmazása lehetővé teszi az önálló ismeretszerzést.

A szakasz kiemelt célja a tanulási képességek intenzív fejlesztése. A 3–4. évfolyam feladata a kreativitásra, a tevékenységre való ösztönzés. A tanulási, viselkedési szokások kialakítása, magatartási normák közvetítése elősegíti a tanulók személyiségének érését, önismeretük fejlődését.

Az anyanyelvi kompetencia alapozása és fejlesztése a szövegértés-szövegalkotás tevékenységrendszerébe ágyazva valósul meg. A nyelvtan tanítása során tudatosodik a nyelvhasználat. A képességfejlesztés áll a középpontban, ezért a megfigyelésé, a tapasztalásé, a feladathelyzetből kiinduló, készségeket fejlesztő gyakorlati tevékenységé a vezető szerep. Az irodalmi ismeretek célja, hogy műveken keresztül gazdag tapasztalatokhoz juttassa a tanulókat a világról, az emberi természetről, az emberi létről, érzelmekről, a valósághoz való sokrétű viszonyulásról. Cél a szövegértés fejlesztése, szövegösszefüggések megláttatása. Fontos szerepet kap a helyesírási szokások kialakítása, megerősítése.

Enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében fokozottan szükség van a játékos, önkifejező gyakorlatok lehetőségének megteremtésére, amelyek támogatják a nyelvi tudatosság, az árnyalt önkifejezés megvalósulását, felkeltik a másik megértésének igényét, alakítják az erre alkalmassá tevő képességet. A korai tanulási kudarcok kialakulásának megelőzése érdekében a fejlesztés kritikus pontjain hosszabb fejlesztő szakaszok iktathatók be.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása		Órakeret 82 óra
Előzetes tudás	<p>Hangképzés pontossága; érthető, tagolt beszéd; időtartam, hangsúly érzékeltetése; beszédértés képességének fejlettsége.</p> <p>Utasítások megértése és követése.</p> <p>Szóbeli kifejezőképesség fejlettsége; szókincs, mondatalkotási képesség fejlettsége.</p> <p>Tanult memoriterek szöveghű tolmácsolása.</p> <p>A páros és csoportos kommunikáció képességének fejlettsége.</p> <p>Társalgási kedv kortárs csoportban.</p>		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Helyes artikuláció, tiszta ejtés, hangképzés, beszédhanghallás fejlesztése.</p> <p>Beszédkedv, társalgási kedv növelése. Alkalmazkodás a beszédhelyzethez. Megfelelő hangerő, hangleadás, hangsúly, hangszín, beszédritmus használata.</p> <p>A verbális kommunikációs eszközök alkalmazása a mindennapi érintkezés során. Törekvés erősítése a mások számára érthető és kifejező beszédre.</p> <p>Összefüggő beszéd további fejlesztése az életkornak megfelelő témákban.</p> <p>Szóbeli szövegek kommunikációs sémáinak, nyelvi jellemzőinek használata. Szóbeli szövegalkotás, kommunikációs képesség, beszédkészség fejlesztése.</p> <p>A mindennapi élet és a tankönyvek szókincsének ismerete.</p> <p>Helyzetfelismerés, szituációhoz igazodó, beszéd tartalomnak megfelelő szóhasználat. A beszélői szándék és az érzelmek kifejezése.</p> <p>Mondat- és szövegfonetikai eszközök alkalmazása.</p> <p>Verbális emlékezet fejlesztése. Memoriterek szöveghű tolmácsolása.</p> <p>Empátia, szociális készségek formálása.</p> <p>Ítéletképeség, erkölcsi érzék alakítása.</p>		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
1.2. Beszédhallás, hallás utáni értés	<p>Helyes beszédlégzés megfigyelése és alkalmazása hangkapcsolatok, szósorok, szövegek, versek mondása során.</p> <p>Hangkapcsolatok tiszta ejtésének gyakorlása változó szó- és szöveggörnyezetben, toldalékos szavakban és a kiejtéstől eltérő hangkapcsolatokban.</p> <p>Hangkapcsolatok, szósorok ismétlése.</p> <p>Mondatfonetikai gyakorlatok végzése.</p> <p>Különböző beszédhelyzetnek megfelelő hangerő, hangszín, beszédtempó megválasztása,</p>	<p><i>Ének-zene:</i> ritmus, légzés, hangulati elemek, népszokások.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> vitálkapacitás növelése, ritmikus gyakorlatok, mozgáskoordináció, térbeli tudatosság.</p> <p><i>Matematika:</i> tulajdonságok, viszonyszavak.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> természet, a környező</p>	

	<p>gyakorlása; ritmusváltás, hangerőváltás, szünettartás. Szókincs gyarapítása szógyűjtéssel, képek és kérdések segítségével; tulajdonságok gyűjtése, kiválasztása, mondatba foglalása. Rokon értelmű és ellentétes jelentésű szavak gyűjtése. Szavak mondatba helyezése, beépítése a beszédbe. Szókincs bővítése mondat és szöveg szinten. Egyes tantárgyak szakszavainak beépítése a mindennapi szóhasználatba. Segítséggel három-négy mondat összefűzése az időrend betartásával.</p>	<p>világ hangjai, a tanulókat körülvevő tárgyak és élőlények nevei, a velük kapcsolatos ismeretek; család, otthon, óvoda, iskola, ünnepek.</p> <p><i>Informatika:</i> IKT-eszközök.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> kreativitás, fantázia.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> jó, rossz, választás.</p>
1.3. Beszédfejlettség	<p>Saját és közösségi élmények megfogalmazása. Mindennapi élmények, olvasmányok, látvány-, hang-, mozgóképélmények tartalmának felidézése, elmondása az időrend betartásával. Mindennapi élethelyzetekhez kapcsolódó szituációs gyakorlatok. Az iskolai életben előforduló események megbeszélése. Bekapcsolódás társak és felnőttek beszédébe (figyelem a kortárs és felnőtt beszélgetőtársra). Beszédpartnerhez alkalmazkodó nyelvi formák használata. Társas nyelvi magatartási formák gyakorlása: tematikus társalgás, üzenetközvetítés. Udvariassági formák gyakorlása: megszólítás, kérés, megköszönés, jókívánság megfogalmazása. Viselkedési normák betartása könyvtárban, színházban, múzeumban, kiránduláson, tömegközlekedés során. Irodalmi szövegek reprodukálása az irodalmi élményszerzés érdekében. Címadási gyakorlatok.</p>	

	<p>Szerepjátékok gyakorlása mesedramatizálással (bábjáték, árnyjáték).</p> <p>Önismereti gyakorlatok.</p> <p>Véleményalkotás, mások véleményének meghallgatása.</p> <p>A jó, a rossz, a szép, a csúnya fogalmainak helyes megítélése és használata mindennapi élmények kapcsán folytatott beszélgetésekben.</p> <p>Különböző magatartásformák elemzése, értékelése.</p> <p>Az életkornak megfelelő erkölcsi választások.</p>	
1.4. Memoriterek szöveghű tolmácsolása	<p>Mimetizálás (arcjáték, tekintet, gesztikuláció, testtartás használata a helyzethez alkalmazkodóan).</p> <p>Nyelvtörők, kiszámolók tanulása.</p> <p>Verstanulás.</p> <p>Ünnepekhez, népszokásokhoz, jeles napokhoz kapcsolódó rövid versek megtanulása.</p> <p>Tanult szövegek (versek, nyelvtörők, kiszámolók) szöveghű és kifejező tolmácsolása.</p> <p>Ismert szövegek megjelenítése dramatikus játékkal.</p> <p>Különböző dramatikus formák kipróbálása (pl. bábjáték, árnyjáték, némajáték, versmondás, helyzetgyakorlat).</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Belégzés, kilégzés, hang, szó, mondat, szöveg, hangerő, hangsúly, tempó, valóság, mese, vers, mondóka, kiszámoló, nyelvtörő, érzés, érzelem, élmény, hangulat, vélemény, vita, párbeszéd, rokon értelmű szavak, ellentétes jelentésű szavak, időrend, sorrend, esemény, cím, jó, rossz, szép, csúnya.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Olvasás, az írott szöveg megértése	Órakeret 126 óra
Előzetes tudás	<p>Szóképes, illetve folyamatos, szöveghű olvasás.</p> <p>Tartalomfeldolgozás, szövegelemzés segítséggel.</p> <p>A tartalmi megértést bizonyító feladatok segítséggel, irányítással történő megoldása.</p> <p>Beszámolás a némán olvasott szövegrészek tartalmáról kérdések segítségével.</p>	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Szóképes, illetve folyamatos olvasás képességének kialakítása, szöveghű olvasásra törekvés erősítése. Megfelelő olvasási tempó kialakítása. Hangos olvasásnál megfelelő hangsúly, hangerő, hanglejtés érzékeltetése. Olvasástechnika fejlesztése. Szövegértő képesség fejlesztése az önállóság fokozásával. Szövegelemzés, lényegkiemelés, következtetés, összefüggések felismerése. Információkereső technikák megalapozása. A kifejező olvasás képességének fejlesztése. Az olvasás megszerettetése, az irodalom szeretete iránti igény felkeltése, olvasóvá nevelés. Az erkölcsi és esztétikai értékrend formálása, környezettudatos nevelés, nemzeti identitástudat megalapozása szöveg tartalmában rejlő nevelési lehetőségek felhasználásával. Fantázia, kreativitás, beleélő képesség növelése.</p>	
<p>Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>2.1. Az olvasás jelrendszere</p>	<p>Rendszeres mesehallgatás a tanító tolmácsolásában vagy az infokommunikációs eszközök használatával. Olvasástechnika fejlesztését szolgáló gyakorlatok végzése. Hangerő, hangsúly, hanglejtés megfelelő használata. Az írásjelek hangsúly- és értelemmódosító szerepének érzékeltetése hangos olvasásnál. Mondatok hangos és néma olvasása. Szövegek hangos és néma olvasása. Törekvés a pontos, kifejező, szöveghű olvasásra. Tájékozódás a szövegben. Válogató-, staféta- és párbeszédes formában a hangos olvasás gyakorlása.</p>	<p><i>Ének-zene:</i> hangerőgyakorlatok, népszokások, népdalok, érzelemvilág. <i>Vizuális kultúra:</i> vizuális analízis-szintézis, vizuális megjelenítés, fantázia, képzelet. <i>Környezetismeret:</i> ismeretek az élő és élettelen környezetről. <i>Informatika:</i> IKT-eszközök.</p>
<p>2.2. Az írott szöveg megértése</p>	<p>Mondatok hangos és néma olvasása, tartalmának megértése. Rövid szöveg megismerése, tartalmának megértése. Rövid szöveg üzenetének, érzelmi tartalmának megértése. Az olvasmányhoz kapcsolódó személyes élmények felidézése és megfogalmazása szóban.</p>	

	<p>Cím, szereplők, helyszín kiemelése, időpont megállapítása, cselekmény követése.</p> <p>Tanulság megfogalmazása segítséggel.</p> <p>Tartalom elmondása.</p> <p>Szövegösszefüggések keresése.</p> <p>Olvasmányokhoz kapcsolódó feladatok megoldása segítséggel, irányítással:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a megértés bizonyítása rajzzal, színezéssel, – mondatok és képek egyeztetése, – szereplők tulajdonságainak felismerése, – vázlatkészítés rajzzal, szöveg kiegészítésével, – mondatok kiegészítése, tagmondatok összekapcsolása. <p>Dramatizálás.</p> <p>Ismerettartalmú szövegek olvasásával információkereső technikák alkalmazása:</p> <ul style="list-style-type: none"> – az adatok visszakeresése, – információk kiemelése. <p>A műélvezet megtapasztalása a belefeledkezés, a játék, a humor, a képzelet, a ritmus és a zene révén.</p> <p>Közmondások, szólások, találós kérdések értelmezése.</p> <p>Versolvasás, verstanulás.</p> <p>Versek hangulatának átélése, belefeledkezés a ritmus, a zene révén.</p> <p>Ismerkedés a néphagyományokkal; ezek őrzése, ápolása.</p> <p>Ünnepekhez, népszokásokhoz, jeles napokhoz kapcsolódó rövid szövegek olvasása, értelmezése.</p> <p>Gyermeklexikon használata.</p> <p>Ismerkedés gyermekújságokkal.</p>	
Kulcsfogalmak/fo galmak	Stafétaolvasás, párbeszéd, gondolatjel, bekezdés, helyszín, időpont, vázlat, találós kérdés, népszokás, hagyomány, szabály.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Írás, szövegalkotás		Órakeret 84 óra
Előzetes tudás	<p>Az írás teljes jelrendszerének ismerete (egyéni haladási ütemnek megfelelően). A kis- és nagybetűk szabályos alakítása és kapcsolása.</p> <p>Szavak, rövid mondatok írása tollbamondással látási-hallási megfigyelés után.</p> <p>Tanult helyesírási normák alkalmazása.</p> <p>Önellenőrzés alkalmazása irányítással. Hibajavítás segítségével.</p>		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Auditív és vizuális észlelés, figyelem, differenciálás, emlékezet fejlesztése.</p> <p>Síkbeli tájékozódás, irány- és aránykövetés.</p> <p>Rész és egész megfigyelése.</p> <p>Szem-kéz koordinációja, összerendezett írásmozgás kialakítása.</p> <p>Írástechnika automatikus alkalmazása.</p> <p>Készség szintű másolás (írottról és nyomtatotról) rövid szövegek írása során, íráskészség fejlesztése.</p> <p>Mondatok írása tollbamondással, látási-hallási megfigyelés után emlékezetből írással.</p> <p>Eszközsintű íráshasználat az írásos feladatmegoldásokban. Önálló szövegalkotás fejlesztése. Rugalmas gondolkodás, fantázia növelése.</p> <p>Önellenőrzés képességének szokássá alakítása.</p> <p>Lendületes, esztétikus íráskép kialakítása.</p>		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
3.1. Az írás jelrendszere	<p>Az írástechnika gyakorlása.</p> <p>Segédvonal nélküli füzet használata.</p> <p>Betűalakítások és kapcsolások gyakorlása az új vonalrendszerben.</p> <p>Szavak, szószerkezetek, mondatok, összefüggő szövegek másolása (írottról, nyomtatotról).</p> <p>Szavak, rövid mondatok írása látási-hallási előkészítéssel, tollbamondással.</p> <p>Szavak, rövid mondatok írása emlékezetből.</p> <p>Írásjelek alkalmazása.</p> <p>Nagybetűk alkalmazása nevek és a mondatok írása során.</p> <p>Az írástempó fokozása, a folyamatos, lendületes írás gyakorlása.</p> <p>Az íráshoz szükséges helyes testtartás megőrzése.</p> <p>Hibafelismerés, hibajavítás segítségével.</p>	<p><i>Matematika:</i> számlálás.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> finommozgás, testtartás.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> finommozgás, esztétikum.</p> <p><i>Informatika:</i> IKT-eszközök.</p>	

3.2. Szövegalkotás írásban	Szavak gyűjtése és írása. Mondatok kiegészítése. Mondatbővítés. Mondatbefejezés. Mondatalkotás. Címadás. Szövegalkotás mondatok összekapcsolásával. Meghívó megfogalmazása, megírása. Rövid szöveges üzenetek írása sms és e-mail formában. Két-három soros jellemzés megfogalmazása, leírása. Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése írásban.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Egy-, két- és háromjegyű betű, írott kis- és nagybetű, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, vessző, tollbamondás, másolás, ékezet, hiba, ellenőrzés, javítás, szöveg, szó, mondat, cím, vélemény, értesítés, meghívó, hirdetés, sms, e-mail, rendezett íráskép.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről		Órakeret 88 óra
Előzetes tudás	A teljes magyar ábécé betűinek ismerete. Mondatkezdés és a mondatzáró írásjel ismerete. Adott szókészletben tanult helyesírási szabályok alkalmazása. Gyakorlottság alapvető kommunikációs helyzetekben.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kommunikációs képesség fejlesztése. Szókincs gyarapítása. A nyelvhasználat pontosítása szótani, hangtani ismeretek tudatosításával. Fonematikus észlelés és verbális emlékezet fejlesztése. A helyesírás alapozása, fejlesztése másolással, tollbamondással, emlékezetből írással. A kiejtés, szóelemzés elvének alkalmazása a begyakorolt szókészletben, analízis, szintetizálás. A közlési helyzethez alkalmazkodó nyelvhasználat fejlesztése.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
4.1. Alapvető kommunikációs helyzetek nyelvi és magatartási mintái	Kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás és kapcsolatzárás: – részvétel a tanulócsoporthoz folyó beszélgetésben, – társas nyelvi magatartási formák alkalmazása. Beszélgetés, vita:	<i>Környezetismeret:</i> társas kapcsolatok, viselkedési formák. <i>Matematika:</i> halmazok.	

	<ul style="list-style-type: none"> – helyzetfelismerés, alkalmazkodás a beszédhelyzethez, – a vitakultúra formálása, – vélemény megfogalmazása, megosztása. <p>Nyelvi mintakövetés beszédben és írásban.</p> <p>A tanult nyelvi fordulatok alkalmazása tanulási helyzetben, spontán beszédben.</p> <p>Az életkornak megfelelő erkölcsi választás és értékelés.</p>	
4.2. Szavak jelentése, szókincs	<p>Szavak csoportosítása jelentésük szerint:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rokon értelmű szavak, – több jelentésű szavak, – azonos alakú szavak. <p>Állandósult szókapcsolatok értelmezése.</p> <p>Közmondások, szólások értelmezése.</p> <p>A szókincs folyamatos gyarapodása.</p>	
4.3. Hang, betű, szótag, szó, szótő, toldalék	<p>Hang és betű megkülönböztetése.</p> <p>A magánhangzók és mássalhangzók időtartama:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megfigyelése, – jelölése begyakorolt szóanyagban. <p>Toldalékos szó megfigyelése, szótő és toldalék elkülönítése.</p> <p>A kiejtéstől eltérő hangkapcsolatok</p> <ul style="list-style-type: none"> – megfigyelése a szavakban és a szavak végén, – helyesírása begyakorolt szókészletben. 	
4.4. Szófajok	<p>Szavak csoportosítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kérdések alapján; – jelentés szerint. 	
4.5. Modalitás szerinti mondatfajták	<p>Mondatfajták: közlés, kérdés, felkiáltás, óhajtás, felszólítás</p> <ul style="list-style-type: none"> – megfigyelése, 	

	<ul style="list-style-type: none"> – felismerése olvasott szövegekben, – helyes használata a mindennapi beszédben, – írásbeli gyakorlása. 	
4.6. Alapvető nyelvhelyességi és helyesírási szabályok, írásjelek	<p>Írásjelek megfigyelése, használata a mondatok végén előkészítés után.</p> <p>A „j” hang kétféle jelölése begyakorolt alapszókészletben.</p> <p>A szóvégi -ó, -ő, -ú, -ű jelölésének gyakorlása megadott szókészletben.</p> <p>Szótagolás, szavak csoportosítása szótagszám szerint.</p> <p>Az elválasztás eseteinek megfigyelése.</p> <p>A teljes ábécé, betűrend ismerete.</p> <p>A mondat szavakra tagolása.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Hang, betű, szótag, szótagolás, szó, mondat, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, vessző, kötőjel, időtartam, hosszú, rövid, hangsúly, kisbetű, nagybetű, név, magánhangzó, mássalhangzó, kijelentő mondat, kérdő mondat, felszólító mondat, felkiáltó mondat, óhajtó mondat, közlés, kijelentés, megállapítás, kérdés, érdeklődés, tudakozódás, kérés, tiltás, parancs, utasítás, öröm, fájdalom, meglepődés, kívánság, melléknév, tulajdonság, ige, cselekvés, történés, főnév, köznévszó, tulajdonnév, számnév, határozott, határozatlan.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése	Órakeret 41 óra
Előzetes tudás	Az olvasástechnika alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Auditív, vizuális figyelem és emlékezet fejlesztése.</p> <p>Időbeli tájékozódás, sorrendiség fejlesztése.</p> <p>Ritmusérzék fejlesztése.</p> <p>Szövegértő képesség folyamatos fejlesztése.</p> <p>Szóbeli szövegalkotás fejlesztése.</p> <p>Erkölcsei érzék, ítélőképesség formálása.</p> <p>Kommunikációs készség, együttműködési készség megerősítése.</p> <p>Empátia, kreativitás fejlesztése.</p> <p>Az olvasás örömeinek és a mű élvezetének megtapasztaltatása.</p>	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok

<p>5.1. Szerzők és művek</p> <ul style="list-style-type: none"> – Népköltészet 	<p>Mondókák, kiszámolók meghallgatása, olvasása. Népi játékok eljátszása. Találós kérdések olvasása. Magyar és más népek meséinek olvasása.</p>	<p><i>Ének-zene:</i> népdalok, népi játékok, megzenésített versek. <i>Informatika:</i> IKT-eszközök.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – Klasszikus magyar szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései – Klasszikus európai szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései – Kortárs magyar szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései <p>Ajánlott magyar szerzők és művek: Arany János: <i>Őszbe csavarodott</i> Bartos Erika: <i>Maci a Holdon, Budapest</i> Csukás István: <i>Hideg szél fúj, Sün Balázs</i> Fazekas Anna: <i>Ősz, Télapó, Tél, Szüret</i> Gárdonyi Géza: <i>Gólyák, Cifra mese, Macskánk</i> Gryllus Vilmos: <i>Füsti fecskék, Kémény tetején, Hallgatag erdő</i> József Attila: <i>Betlehemi királyok, Altató, Csozogi, az öreg suszter</i> Kányádi Sándor: <i>Hófoltos még a határ, Kelj föl, nap</i> Lázár Ervin: <i>Öregapó madarai</i> Móra Ferenc: <i>Tükrös Kata, A pillangók királya, Vasgyúró Gyurka, Sose volt király bánata, A kis bicebóca, A didergő király</i> Móricz Zsigmond: <i>Iciri-piciri, Kevélykereki, Kuckókirály, A köszöntő, A nehéz kétgarasos, A török és a tehének</i> Nemes Nagy Ágnes: <i>Cifra palota, Lila fecske, Madarak, Nyári rajz</i> Petőfi Sándor: <i>Itt van az ősz, itt van újra, Nemzeti dal (részlet)</i> Szabó Lőrinc: <i>A szél meg a nap, Esik a hó, Nyitnikék (részletek), Falusi hangverseny</i></p>	<p>Gyermekversek olvasása. Mese, meserészletek szereposztás szerinti felolvasása. Elbeszélések közös és önálló olvasása, feldolgozása tanári segítséggel. Könyvtárlátogatás.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a dramatizálás egyszerű kellékei. <i>Erkölcstan:</i> tanulságok.</p>

<p>Tamkó Sirató Károly: <i>Mondjam még?</i> Varró Dániel: <i>Buszvezetők</i> Weöres Sándor: <i>Vásár (részlet), Ha vihar jő a magasból, Újesztendő, Száncsengő, Galagonya, Birkaiskola, Szép a fenyő, Nől a dér, álom jár</i> Zelk Zoltán: <i>A tölgyfa születésnapja, Kőd és fény, Télapó és a hóember, Alszik a szél, Október, Hova futsz, te kicsi őz?, Az állatok iskolája, Mikulás bácsi csizmája, Rajzpapír</i></p> <p>Ajánlott európai szerzők és művek: Andersen: <i>A két gyertya, A rendíthetetlen ólomkatona, A három versenyugró</i> Aesopus: <i>Kincs a szőlőben, Az oroszlán és az egér, A róka és a gólya</i> Grimm: <i>A csillagruha</i> La Fontaine: <i>A tücsök és a hangya</i> Richard Scarry: <i>Mentenek a tűzoltók, Miből lesz a kenyér?</i> Szutyjev: <i>Az alma, Miau, A három kiscica, A sün, akit meg lehetett simogatni</i></p>		
<p>5.2. Epikus művek jellemzői</p>	<p>Rövid epikai művek, népköltészeti alkotások, elbeszélések hangos és néma olvasása. A történet idejének és helyszínének azonosítása. Az események sorrendjének, összefüggéseinek megállapítása segítséggel. Történet főszereplőinek azonosítása. Tartalommondás; a cím és a szöveg kapcsolatának magyarázata; címadás gyakorlása. Szereplők tulajdonságainak és cselekedeteinek megítélése – a jó, a rossz, a szép, a csúnya fogalma.</p>	
<p>5.3. Lírai alkotások jellemzői</p>	<p>Versek hangos és néma olvasása.</p>	

	<p>A lírai mű témájának és hangulatának, érzelmi tartalmának felismerése.</p> <p>A vers versszakokra bontása.</p> <p>A versszak felismerése, egyszerű jellemzése (sorok száma, hosszúsága, szótagszáma).</p> <p>Rím felismerése.</p> <p>A költői nyelv néhány sajátosságának megfigyelése:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ellentét, – ismétlés (refrén). 	
5.4. Báb- és drámajátékok jellemzői	<p>Népi játékok játszása.</p> <p>Mese, meserészlet megtanulása, közös eljátszása, előadása.</p> <p>Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékokban (pl. bábjáték).</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Író, költő, valóság, mese, népmese, vers, verssor, versszak, rím, refrén, mondóka, kiszámoló, dal, népi játék, történet, szereplő, főszereplő, helyszín, párbeszéd, hangulat, ellentét, ismétlés, jó, rossz, szép, csúnya.</p>	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végére	<p>A hangok hosszúságának érzékeltetése. Megfelelő beszédtempó, hangerő, beszédtechnika, hangsúly.</p> <p>Négy-öt mondóka, vers ismerete.</p> <p>A megtanulandó memoriterek képességi szintnek megfelelő tolmácsolása.</p> <p>Egyéni fejlettségi szintnek megfelelő részvétel a dramatikus, szerep- és szituációs játékokban.</p> <p>A megismert nyelvi formák alkalmazása a társas érintkezésben.</p> <p>Kérdésekre adekvát válaszadás a szituációnak megfelelően.</p> <p>Önálló vélemény alkotása. Az életkornak megfelelő erkölcsi ítélet alkotása.</p> <p>A környezet tárgyairól, eseményekről, élményekről három-négy összefüggő mondat megfogalmazása.</p> <p>Összefüggő szóbeli szöveg alkotása kevés segítséggel.</p> <p>Szóképes, illetve folyamatos, szöveghű olvasás, megfelelő hangsúlyozás.</p> <p>Olvasott szövegrészek, szövegek tartalmáról beszámolás segítséggel.</p> <p>Szövegértést bizonyító egyszerű feladatok megoldása. A szereplők, helyszín, időpont megnevezése. Az események sorba rendezése.</p> <p>Szövegelemzés végzése segítséggel. Összefüggések észrevétele a szövegben.</p> <p>Mondatok és rövid szövegek másolása írott és nyomtatott mintáról.</p> <p>A begyakorolt alapszókészlet szavainak leírása tollbamondással, emlékezetből való írással.</p> <p>Előkészítés után 4–5 mondatból álló szöveg leírása tollbamondás után.</p> <p>Az írott nagybetűk alkalmazása.</p> <p>Írásos feladatok megoldása fokozódó önállósággal.</p> <p>A tanult nyelvhelyességi és helyesírási ismeretek alkalmazása.</p> <p>Önellenőrzés, hibajavítás.</p> <p>Tiszta, rendezett, könnyen olvasható íráskép.</p>
--	---

5–8. évfolyam

Az egyéni, a közösségi, a társadalmi kommunikáció alapja a magyar nyelv ismerete és használata. A nyelv kultúrát formál, őriz és közvetít. A nyelv az emberi kommunikáció, a gondolkodás, a tanulás, az önismeret kibontakozásának közege, előfeltétele és legfőbb eszköze. Kulcsszerepe van a kulturális önazonosság, tudatosság és kifejezőképesség, az erkölcsi, az esztétikai, a történeti és a kritikai érzék kialakításában. Az anyanyelvi készségek birtoklása segíti a társadalom közösségeiben való aktív részvételt. A magyar nyelv és irodalom műveltségi területnek meghatározó szerepe van az önálló tanulás kialakításában, az önműveléshez szükséges képességek fejlesztésében.

A magyar nyelv és irodalom tantárgy legalapvetőbb célja az anyanyelvi kommunikációhoz szükséges képességek kialakítása, illetve fejlesztése, valamint az ehhez elengedhetetlen ismeretek elsajátíttatása.

A magyar nyelv a tanulás célja és az ismeretszerzés eszköze is. Célja és feladata a szókincsfejlesztés és -gazdagítás, a növekvő igényű helyes nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése, a jövő tanulóikhoz szükséges és a felnőtt életben, az élethosszig tartó tanulás során használható olvasni és írni tudás (szövegértés és szövegalkotás) gondozása és továbbfejlesztése. A kultúrához hozzásegítő, valamint a nemzeti hovatartozás érzését növelő anyanyelvi képességeknek, készségeknek a továbbfejlesztése.

Az irodalmi nevelés feladata az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése. Az irodalmi műveltség megalapozásához felső tagozatban a tantárgy az irodalmi élmény nyújtása mellett az anyanyelvi kompetencia fejlesztésének legfontosabb eszköze. Alapvető feladata, hogy a tanulók szövegalkotási tudásának gyarapításával képessé váljanak a társadalmi kommunikációra, az önkifejezésre.

Az alapozásban építeni kell a tanulók tapasztalatszerzésére, a fogalmak tartalmának lassú érlelésére, az értelmes és fejlesztő célú gyakoroltatásra. A pedagógus feltérképezi a tanulók egyéni fejlesztési szükségleteit. Kellő időt enged a tanulási feladatok pszichológiai feltételeinek beéréséhez, és személyre szóló fejlesztéssel és értékeléssel esélyt teremt a sikeres iskolai pályafutás, valamint az élethosszig tartó tanulás biztonságos megalapozásához. Az eszközszintű olvasás elsajátíttatása, az önkifejező írás megszerettetése, a szóbeli és írásbeli kommunikáció eszköztárának megismertetése, használatának megerősítése szintén a tantárgy tanításának célja és feladata..

A tantárgy feladatai közé tartozik a vizuális észlelés és differenciálás, auditív észlelés és differenciálás, fonematikus észlelés, érzékelés, figyelem, gondolkodás, emlékezőképesség, analízis-szintetizáló képesség, ritmus, mozgás, finommotorika és a szem-kéz koordináció fejlesztése. A kommunikációs képességek fejlesztése, különféle élethelyzetekben az aktív és passzív szókincs-gazdagítás, a kommunikációs helyzetnek megfelelő kulturált nyelvi magatartás, viselkedés gyakorlása, továbbá a tanult nyelvi fordulatok alkalmazása tanulási helyzetben és a spontán beszédben is. Mindezek során megvalósul az önkorrektív képesség fejlesztése, a hibakeresés, -javítás, a helyesírási problémahelyzetek felismertetése.

Kiemelt feladat az önismeret erősítése, lehetőséget teremtve a véleménynyilvánításra, mások véleményének meghallgatására. A szövegtartalom visszaadásának gyakorlása különféle kommunikációs eszközökkel történik, fokozódó önállósággal valósul meg.

Az írás eszközszintű használata, a helyesírási készség fejlesztése, továbbá a rendezett íráskép kialakítása az egyéni adottságok figyelembe vételével valósul meg.

Az iskolai oktatás, nevelés a sérülésből, a fogyatékosságból eredő tanulási nehézségek leküzdését, a jól működő funkciók továbbfejlődését individualizált programok, terápiák, differenciáló pedagógiai eljárások alkalmazásával támogatja.

A magyar nyelv és irodalom tantárgyban az ismeretek és a fejlesztési követelmények felhasználásánál, továbbá az irodalmi művek feldolgozásánál ajánlott figyelembe venni a tanulókörösség összetételét, az írás, olvasás technikájának elsajátításában megjelenő egyéni különbségeket, a kommunikációs készség eltérő sajátosságait.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók vonatkozásában az ismeretszerzési folyamatban a saját olvasási élmény, a hallás utáni szövegértés differenciált alkalmazása is lehetséges. Az irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése, a táblázatban megjelenő közműveltségi tartalmak a Nemzeti alaptanterv alapján kerültek meghatározásra, figyelembe véve a kerettantervvel megcélzott tanulókat. érintett. Elsajátításuk, az adott művekkel való ismerkedés tanári segítséggel, részletek feldolgozásával is megvalósítható.

A szöveghű felidézésre ajánlott művek a táblázatokban dőlt szedéssel láthatók. Ezek kiválasztásánál is alkalmazható a differenciált követelmény.

5-6. évfolyam

A tantárgy fontos szerepet tölt be a nevelési célok elérésében és a kulcskompetenciák fejlesztésében. A kulcskompetenciák közül hangsúlyos az anyanyelvi kommunikáció, amelynek során a tantárgy tanítási tartalmait felhasználva, az egyéni különbségeket figyelembe véve szerepet kell kapnia az önkifejezésnek, a beszédértés és a beszédprodukciónak fejlesztésének. A szociális és állampolgári kompetencia fejlesztése kiemelt szerepet kap, mert az önismeret alakításával a tantárgy segíteni tudja a társadalmi beilleszkedést. A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyéni képességekhez igazodó ütem és elvárás megjelenik a tanítás-tanulás folyamatában.

Az anyanyelv elsajátításának folyamatában az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében a beszédcentrikusságot kell előtérbe helyezni. A beszédértés és beszédprodukciónak fejlesztése az egyén képességének és beszédállapotának figyelembe vételével történik, a nyelv funkcióinak megfelelően.

A nyelvhasználat kommunikációs értékűvé fejlesztésével a tárgy hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók az egyéni képességekhez igazodóan, megfelelő szinten tudják alkalmazni a szóbeli és írásbeli kommunikáció eszköztárát az önkifejezéshez, társas érintkezéshez, önérvényesítéshez.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszéd-készség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Tanult beszédtechnikai elemek alkalmazása. Szóban kapott utasítások követése. Kialakult verstanulási technika.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szókincs gyarapítása mellett a meglévő nyelvhasználati zavarok korrigálása, csökkentése, megszüntetése. Egyéni képességhez igazodóan: a helyes artikuláció, beszédtechnikai elemek alkalmazása, aktív és passzív szókincs fejlesztése, a tanult elemek beépítése a társas kapcsolatokba. A reprodukív beszéd képességének fejlesztése. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> Kommunikációs képesség: szókincsbővítés, kifejezőkészség formai és tartalmi elemei. Percepció: verbális és vizuális hang, szó, mondat, szöveg. Vizuális és akusztikus figyelem. Emlékezet.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok

<p>Beszédtechnika:</p> <p>a) a helyes beszédlegzés b) megfelelő beszédhang, hanglejtés c) pontos artikuláció d) ritmus, tempó e) időtartam f) hangsúly, hangerő g) szünet h) a kommunikáció céljának megfelelő beszéd.</p> <p>Metakommunikáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> – mimika, – testtartás, – távolságtartás – tekintet. <p>Beszéd(meg)értés:</p> <p>a) szavak b) mondatok c) szöveg szintjén.</p> <p>Beszédképesség.</p> <p>Kommunikációs helyzet:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kapcsolatfelvétel, – kapcsolattartás, – vélemény- és szándéknyilvánítás, – vita, – kérés, – kérdés. 	<p>A metakommunikációs eszközök megismerése során a testbeszéd megértése, használatával a szóbeli kifejezőképesség erősítése.</p> <p>A beszélő szándékának megértése.</p> <p>A kommunikáció céljának megfelelő beszéd, a hangsúlyok, érzelmek, indulatok, szándékok megjelenítése.</p> <p>Saját vélemény, saját gondolat, kérdés, kérés megfogalmazása.</p> <p>A reproduktív beszéd gyakorlása, memoriterek tanulása.</p> <p>Tanult szövegek kifejező tolmácsolása.</p> <p>Főfogalom alá rendezés, értelmező szótár vagy rokon értelmű szavak alkalmazása.</p> <p>Analógiák készítése, a következtetések megfogalmazása, analízis-szintetizálás, különböző szempontok szerinti csoportosítások, fogalomalkotások.</p> <p>Vers- és prózamondás.</p>	<p><i>Ének-zene:</i> ritmus, hangképzés, légvétel.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Artikuláció, beszédértés, beszédlegzés, beszélő szándéka, kommunikáció, összehasonlítás, csoportosítás, főfogalom, analógia, analízis-szintézis.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Olvasás és az írott szöveg megértése</p>	<p>Órakeret folyamatos</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Szövegértő olvasás. Iskolai könyvtár használata. Tanulási technikák használata közvetlen tanári irányítással.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A hangos és a néma olvasási technika, a szövegértő olvasás fejlesztése. Tények, adatok, információk felismerésében az önállóság növelése. Az olvasási kedv felkeltése, a könyvek iránti érdeklődés megalapozása, erősítése. A könyvekből történő tanulás megalapozása. Önálló könyvtárhasználat előkészítése.</p>	

	<i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> Vizuális észlelés az olvasott szöveg értelmezése során. Figyelem. Auditív észlelés: szövegmélekezet. Emlékezet: olvasottak felidézése. Motiváció fenntartása, fejlesztése az olvasott szövegek megfelelő megválasztásával. Összefüggéslátás, összefüggések felismerése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
Szövegelemzés, szövegértő (néma) olvasás. Kreatív szövegalkotás. Tanulást segítő eljárások. Szövegfeldolgozás. Könyvtárhasználat, információszerezés különböző eszközei.	Mondatok, szöveg értelmezése néma és hangos olvasással, a szövegből – adott szempontok alapján – adatok kiemelése. Törekvés önálló olvasásra, szövegfeldolgozásra. Aktív és passzív szókinccs gyarapítása. Az információs kommunikációs társadalom műfajainak megfelelő olvasási szokások gyakorlása. A könyv mint információforrás értékének felismerése. Különböző szépirodalmi, ismeretterjesztő, tankönyvi és médiaszövegek hangos olvasása. Az olvasott szöveg adott szempontok szerinti tagolása, lényegkiemelés, tömörítés, adatkeresés. Felolvasás, az olvasottak ismertetése. Ismeretszerzés a könyvtár felépítéséről, működéséről, előző években szerzett információk rendszerezése. Érdeklődésének megfelelő könyv választása. Adatkeresés, adatgyűjtés. Szépirodalmi részletek, művek szöveghű megtanulása.	<i>Matematika:</i> szöveges feladatok értelmezése, adatgyűjtés. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek;</i> <i>természetismeret:</i> szövegértelmezés, szövegelemzés, tények, információk gyűjtése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tartalom, lényegkiemelés, szövegbefogadás, szövegalkotás. Önművelés, média, ismeret, ismeretnyújtás, ismeretszerzés, lényegkiemelés, vázlat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Írás, szövegalkotás	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Írás különböző lehetőségeinek ismerete (másolás, írás emlékezetből, diktálás utáni írás, önálló írás), tanult nyelvtani szabályok alkalmazása.	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Írásbeli kifejezőképesség megerősítése, az írásbeli szövegalkotás legalapvetőbb szabályainak ismerete. Az írás eszközjellegű használatának kialakítása. Önellenőrzés fejlesztése. A helyesírás fejlesztése: másolással, látó-halló tollbamondással, emlékezetből írással. Saját és mások írásmunkáinak ellenőrzése, javítása a tanult nyelvtani szabályoknak megfelelően.</p> <p><i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> Finommotorika fejlesztése írásmozgással. Téri tájékozódás: vonalközben való eligazodás, írásképek rendezése. Emlékezet – hosszú távú: aktív és passzív szókincs használata önálló írás esetén, tanult nyelvtani szabályok alkalmazása. Emlékezet – rövid távú: diktálás utáni írás. Hallási figyelem fejlesztése: diktálás utáni írás.</p>	
<p>Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Reproduktív írás Félig produktív írás A szöveg nyelvi jellegzetességei Szövegalkotás, szöveg-átalakítás Leíró és elbeszélő jellegű szövegek (fogalmazás). Elbeszélés jellegű szöveg tagolódása: – bevezetés – tárgyalás – befejezés. Cím szerepe. Hír (hirdetés). Leírás irodalmi és ismeretterjesztő szövegekben. Jellemzés tipikus jegyei. Jellemzés szerkezete. Meghívó, e-mail, sms, csetelés, blog.</p>	<p>Néhány mondatos szöveg önálló alkotása. Emlékezetből való írás. Tanult nyelvhelyességi, helyesírási ismeretek alkalmazása. Az írás közben felmerülő helyesírási, értelmezési probléma esetén vagy önellenőrzéskor, javításkor a megfelelő segédkönyvek használata – tanári segítséggel. Hibátlan (betűkihagyás és betűcsere nélküli) másolás, szavak, mondatok, néhány mondatnyi szöveg látó-halló tollbamondás és emlékezet alapján történő írása. Feladatlapok, táblázatok kitöltése, postai űrlapok kitöltése; vázlatkészítés tanulása. Hangutánzó, hangulatfestő szavak, szólások, közmondások, idézetek beépítése a mondatokba, a szövegbe, stílushatásuk megfigyelése. Mondatok bővítése, változatos mondatfajták beépítése a szövegbe, a mondat szórendjének, a szöveg mondatrendjének vizsgálata, a lehetséges változatok számbavétele. A tanult nyelvtani szabályok alkalmazásával írásbeli szöveg alkotása. Elbeszélő jellegű szöveg jellemző jegyeinek felismerése, gyűjtése.</p>	<p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgáskoordináció fejlesztése.</p> <p><i>Vizuális kultúra;</i> <i>technika, életvitel és gyakorlat:</i> finommotorika fejlesztése.</p> <p><i>Informatika:</i> kommunikációs technikák.</p>

	<p>Szöveg átalakítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> – bővítéssel: díszítő jelzők használata, – szűkítéssel: lényegkiemelés, tömörítés. <p>Elbeszélő jellegű szöveg alkotása írásban.</p> <p>Címalkotás.</p> <p>Meghívó, hír, hirdetés gyűjtése, megfigyelése, készítése.</p> <p>Leírás készítése, átalakítása bővítéssel, szűkítéssel.</p> <p>Olvasottakról vázlat készítése.</p> <p>Jellemzésből leírás, elbeszélés megfogalmazása, rögzítése.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Önálló írás, emlékezetből való írás, diktálás, nyelvtani szabály, fogalmazás, leírás, elbeszélés, hír, jellemzés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	Órakeret 130 óra
Előzetes tudás	<p>A tanuló alapvető kommunikációs helyzetekben eligazodik, tud kapcsolatot kezdeményezni, beszélgetésben részt venni.</p> <p>Ismeri a rokon értelmű szavak, többjelentésű, azonos alakú szavak fogalmát. Képes ezek felismerésére, szövegben való alkalmazásukra.</p> <p>A tanult szófajokban tud csoportosítani.</p> <p>Tanult helyesírási szabályokat igyekszik alkalmazni.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanult nyelvtani, nyelvhelyességi ismeretek alkalmazásának fejlesztése. Szóbeli és írásbeli nyelvhasználat legalapvetőbb elveinek, normáinak elsajátíttatása.</p> <p><i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> Akusztikus figyelem: helyesírási szabályok. Szerialitás: betűrend.</p>	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>BETŰK:</p> <p>Magánhangzók, mássalhangzók.</p> <p>Szótőhöz kapcsolódó toldalékok hangrendjének, illeszkedésének szabálya.</p> <p>A mássalhangzók egymásra hatása a beszédben, írásban (hasonulás, összeolvadás, rövidülés, kiesés).</p> <p>SZÓELEMEK, SZAVAK:</p> <p>Szófajok:</p> <ul style="list-style-type: none"> – főnév – melléknév 	<p>Csoportosítás, válogatás, vizsgálódás.</p> <p>Betűrend készítése, lexikon használata.</p> <p>Elválasztás szabályainak alkalmazása.</p> <p>Szavak csoportosítása szófajuk, jelentéstartalmuk alapján.</p> <p>Gyűjtés, csoportosítás.</p> <p>Szavak átalakítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> – képzéssel – jelezéssel – ragozással. 	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek;</i></p> <p><i>természetismeret:</i> kutató munkában a lexikonhasználat, betűrend gyakorlása.</p>

<ul style="list-style-type: none"> – számnév – névmás – ige. <p>Jelző szerepe a szövegben.</p> <p>SZÓSZERKEZETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – alárendelő szó szerkezet – mellérendelő szó szerkezet. <p>MONDATOK</p> <p>Mondatok átalakítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tőmondat alkotása – bővített mondat. <p>Mondatalkotás.</p> <p>Szófajok, szavak mondatbeli funkciója.</p> <p>SZÖVEG</p> <p>Szövegalkotás.</p>	<p>Szó szerkezet alkotása, átalakítása.</p> <p>Szó szerkezetek keresése, gyűjtése irodalmi szövegből.</p> <p>A szó szerkezetek felismerése a mondatokban, azok ki/beemelése a mondatokból/mondatokba.</p> <p>Mondat tagolása, tanult helyesírási szabályok (mondatkezdés, írásjelek, tulajdonnevek) alkalmazása.</p> <p>Helyes szórend meghatározása.</p> <p>Helyes hangsúly gyakorlása.</p> <p>Számbeli egyeztetés gyakorlása, ellenőrzése, javítása.</p> <p>Szövegalkotás megadott szempontok alapján. Tanári útmutatás alapján szövegalkotás, kiegészítés, módosítás.</p> <p>Helyes mondatalkotás, szövegalkotás szabályainak alkalmazása.</p>	
Kulcsfogalmak/fogalmak	Beszédhang, magánhangzó, mássalhangzó, szóelem, hangalak és jelentés, szókincs, szófaj, helyesírási szabály.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése	Órakeret 130 óra
Előzetes tudás	Irodalmi művek olvasásakor az élményt nyújtó szerep megtapasztalása. Az olvasottak értelmezése: cím, szereplők, helyszín megfogalmazásával. Költői nyelv, irodalmi nyelv sajátosságainak ismerete. Vers és próza megkülönböztetése. Hangsúlyos olvasás. Dramatizálás elemeinek ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az irodalmi ismeretek fejlesztése, az olvasás képességgé alakítása, fejlesztése. A tanulók nyelvi kulturáltságának növelése. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> Emlékezet: memoriterek elsajátításával a hosszú távú emlékezet fejlesztése. Auditív figyelem, észlelés: hallott irodalmi szövegekből való tartalommondás, érzelmek, mondanivaló megfigyelése. Szókincsbővítés.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
MŰNEMEK: LÍRA, EPIKA, DRÁMA MŰFAJOK: LÍRA DAL: Petőfi Sándor: Reszket a bokor mert... Feldolgozásra ajánlott művek:	Az irodalmi művek elemzése, értelmezése, az irodalmi szövegek alapstruktúrájának megismerése. Irodalmi művek műfaji jellemzőinek felismerése. Az egyes műnemek jellemző jegyeinek felismerése.	<i>Ének-zene:</i> ritmus jellemzői, szerepe. <i>Vizuális kultúra:</i> hangulat, érzelmek megjelenése a művészetekben.

<p>Kosztolányi Dezső: Este, este Gazdag Erzsé: Hófarsang Petőfi Sándor: – Fa leszek, ha – Befordultam a konyhára – Megy a juhász számaron – Füstbe ment terv – Anyám tyúkja Csoóri Sándor: Moziba megy a hold Nemes Nagy Ágnes: Nyári rajz Szabó Lőrinc: Hajnali rigók</p> <p>MŰFAJOK: EPIKA MESE, MŰMESÉK, MÁS NÉPEK MESÉI Feldolgozásra ajánlott művek: Válogatás magyar népmese-gyűjteményből. Grimm: Békakirály, Holle anyó H. C. Andersen: A császár új ruhája Aiszoposz: A farkas és a bárány La Fontaine: A farkas és a bárány <i>Mese a kisasszonyról, aki szörnyeteget szeretett (lengyel népmese)</i> A Szépséges Róza (szlovák népmese) Mese egy tojáról (román népmese) A gida-leány (görög népmese) Egy öreg király (kárpát-ukrajnai népmese).</p> <p>NÉPBALLADA Feldolgozásra ajánlott művek: <i>Kőműves Kelemen;</i> Kádár Kata</p> <p>LEGENDA: Feldolgozásra ajánlott mű: Arany János: Rege a csodaszarvasról (részlet).</p> <p>MONDA: Feldolgozásra ajánlott művek: Lengyel Dénes: A lacikonyha. Dózsa György párviadala. A nagyidai cigányok.</p>	<p>Az irodalmi kifejezésformák, a költői eszközök, az irodalmi szövegek szerkezetének megismerése. Az alapvető emberi viselkedés- és magatartásformák, érzések, lelkiállapotok, hangulatok, erkölcsi fogalmak és értékek, a valóság és a képzelet, a szocializációs és a társadalmi kérdések irodalmi ábrázolási módjainak megismerése. A vers tartalma alapján a költői szándék, a vers hangulatának megfogalmazása. Összezsengő sorok jelölése. A versben az ismétlődő sorok, kifejezések felismerése. Összehasonlítás. A vers ritmusának különböző módon történő bemutatása, jelzése. Vers képszerűségének felismerése, egy-egy kép szóbeli „leírása”, illusztrálása. A költői jelzők és költői képek felismerése. Szövegrészek tagozódásának (bevezetés, tárgyalás, befejezés) megfigyelése. Cselekmény tér- és időbeli viszonyainak meghatározása. Szereplők tulajdonságainak gyűjtése, csoportosítása. A szerzői szándék, a szöveg hangulatának jellemzése, megfogalmazása. A tanuló saját véleményének (szándék, hangulat) a szövegből vett idézetekkel való indoklása. Irodalmi kifejezésformákból válogatás, a szövegek felhasználása, „beépítése” saját szövegalkotáshoz. Egy-egy szöveg(-részlet) bemutatása (szerepjáték, szituációs játék, felolvasás). Színházlátogatás (dráma).</p>	<p><i>Erkölcstan:</i> magatartás, érzelmek, erkölcsi értékek.</p>
---	--	---

<p>Székelytámad, Székelybánja. Spártai felelet. A dobozi-dűlő. A Szent Anna tó.</p> <p>BIBLIAI TÖRTÉNETEK: Feldolgozásra ajánlott történetek: Az édenkerti történet Noé és a bárka Öt kenyér és két hal</p> <p>ELBESZÉLŐ KÖLTEMÉNY: Fazekas Mihály: Lúdas Matyi</p> <p>Petőfi Sándor: János vitéz</p> <p>ELBESZÉLÉS: Feldolgozásra ajánlott művek: Móra Ferenc: A kis bice-bóca A kincskereső kisködmön – részlet.</p> <p>REGÉNY: Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk. Gárdonyi Géza: Egri csillagok Feldolgozásra ajánlott művek: Fekete István: Tüskevár, Vuk Lázár Ervin: Bikfi-bukfenc- bukferenc</p> <p>DRÁMA: A helyi lehetőségek függvényében egy színpadi mű megtekintése.</p>		
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Líra, epika, dráma, dal, népdal, ballada, népballada, mese, népmese, legenda, monda, vers, próza, elbeszélés, elbeszélő költemény, regény, rím, memoriter.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló társalgásban részt tud venni. Képes a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni. Képes meggyőzni, érvelni, kérdezni, véleményt elfogadni. Az olvasást az információszerzéshez és átadáshoz felhasználja. Képes könyvtárhasználatra, megadott szempontok alapján. Lényegkiemelésre, tartalom rövid visszaadására képes (esetleg tanári kérdések alapján). Olvasható, áttekinthető írásművek készítésére képes, megadott szempontok alapján. Tudja az írást kommunikációs célokra használni. Szavakat átalakít, csoportosít, szóösszetételeket alkot, használ saját gondolatainak kifejezése érdekében. A tanult szószerkezeteket felismeri, gyűjti, csoportosítja.</p>
--	--

	<p>Képes hiányos és bővített mondatot alkotni, átalakítani a közlés szándékához igazítva.</p> <p>A kijelölt memoriterek szöveghűen, megfelelő hangsúllyal elmondja.</p> <p>Tanult irodalmi művek tartalmát ismeri, a szereplőket, helyszínt azonosítja.</p> <p>Irodalmi alkotások esetében tud összehasonlítani, értelmezni, elemezni.</p> <p>Líra, epika, dráma fogalmát ismeri, tud ennek megfelelően csoportosítást végezni.</p>
--	---

7–8. évfolyam

A tantárgy sajátos fejlesztési célja a jövőbeni tanulmányokhoz szükséges és a felnőtt életben használható olvasni és írni tudás (szövegértés és szövegalkotás) gondozása és továbbfejlesztése, a kultúrához hozzásegítő, valamint a nemzeti hovatartozás érzését növelő anyanyelvi képességeknek, készségeknek a továbbfejlesztése, valamint a beszédkultúra, az önkifejezést segítő kommunikáció fejlesztése.

A hatékony, önálló tanulás technikái az egyéni képességekhez és tanulási stílushoz igazodva alakulhatnak ki, felkészítve a tanulót az élethosszig tartó tanulásra.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében a tanulás tanítása úgy és azért jelenik meg, hogy az egyénre szabott motiváció, egyéni tanulási módok feltárása, egyénre szabott értékelés, feladatadás segítségével el tudjuk érni az önálló ismeretszerzési képesség fejlődését, az egész életen át tartó tanulás elemeinek megismertetését, gyakoroltatását.

A kulcskompetenciák közül a tantárgyban fokozott figyelem irányul az anyanyelvi kommunikációra az önkifejezés erősítése érdekében. Ennek során a hivatali kommunikáció gyakoroltatása is sor kerül, támogatva az önálló életvitelre való felkészítést.

A segítségkérés, segítségnyújtás különböző formáinak megismertetése irodalmi-, ismeretterjesztő művekből gyűjtött példákkal történik, a társadalmi beilleszkedés segítségének érdekében.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszéd-készség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Beszédtechnikai elemek használata. Megfelelő, önkifejezéshez elegendő aktív és passzív szókincs. Beszélő szándékának felismerése. Szövegértő olvasás. Beleélő képesség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Improvizációs képesség fejlesztése. Memoriterekkel az emlékezet fejlesztése. A mondatfonetikai eszközök használatának fejlesztése. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> Kommunikációs készség. Vizuális és auditív emlékezet.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
Vers- és prózamondás. Tartalmi szempontú szövegelemzés. Mondatfonetikai eszközök.	Az alkalomnak, a helyzetnek megfelelő szöveg alkotása, azok értékelése, értelmezése a hallgató szempontjából is. A mondatfonetikai eszközök használatát fejlesztő gyakorlatok végzése.	<i>Ének-zene:</i> ritmusgyakorlatok. <i>Testnevelés és sport:</i> a mozgás kifejező ereje.

	<p>Vitában való részvétel, mások véleményének tiszteletben tartásával.</p> <p>Memoriterek tanulása.</p> <p>Vers- és prózamondó gyakorlatok az irodalmi alkotások segítségével.</p> <p>Törekvés a szóbeli szövegalkotásban a változatos kifejezésformák alkalmazására.</p> <p>Hangos és néma olvasás, szövegelemzés.</p> <p>Irodalmi művek önálló és csoportos dramatizálása.</p> <p>Adott témakörben helyzetgyakorlatok, improvizációk.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek;</i></p> <p><i>természetismeret:</i></p> <p>ismeretterjesztő szövegek olvasása.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szövegelemzés, beleélő képesség, dramatizálás, helyzetgyakorlat, improvizáció.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás és az írott szöveg megértése	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	A tanuló az olvasást információszerzéshez használja.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az olvasástechnika folyamatos fejlesztése mellett a szövegértés, a szóbeli kifejező- és szövegalkotó képesség fejlesztése; esztétikai élményt nyújtó olvasás. Önálló tanulás fejlesztése.</p> <p><i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> Szókincsbővítés. Figyelem. Akusztikus és vizuális észlelés: irodalmi művek hallgatása, olvasása. Gondolkodás: olvasottak elemzése. Összefüggések felismerése.</p>	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>Hangos és néma olvasás, szövegelemzés.</p> <p>Hangulati szempontú szövegelemzés.</p> <p>Különböző jellegű, műfajú szövegek, pl. levél, napló, útirajz, ismeretterjesztő szöveg, klasszikus ifjúsági művek.</p>	<p>A közlés tartalmához és a közlő szándékához igazodó mondatfonetikai eszközök alkalmazása.</p> <p>A felolvasás szabályainak ismeretében kifejező, értelmező hangos olvasás.</p> <p>Aktív és passzív szókincs gyarapítása.</p> <p>Különböző műfajú szövegek hangos és néma olvasása.</p> <p>Tartalmi szempontú szövegelemzés.</p> <p>Hangulati szempontú szövegelemzés.</p> <p>Ábrák, illusztrációk értelmezése.</p>	<p><i>Matematika:</i> szöveges feladatok értelmezése.</p> <p><i>Informatika:</i> ismeretszerzés.</p>

	Vélemény megfogalmazása. Lexikonhasználat, internetes keresőprogramok használata. Versek, prózai részletek szöveghű felidézése. Vázlatírás, lényegkiemelés, összefoglalás, tanári irányítással jegyzetkészítés.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szövegelemzés, közlés, szövegalkotás, illusztráció, lényegkiemelés, vázlat, jegyzet.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Írás, szövegalkotás	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Írás használata kommunikációs céllal.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az írás technikája, valamint a helyesírás folyamatos fejlesztése mellett az írásbeli kifejezőképesség fejlesztése. Törekvés erősítése az írásbeli munkák rendezettségére, pontosságára. Az egyéni fogalmazási stílus kialakításának, a választékos kifejezési formák használatának támogatása. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> Vizuális észlelés: íráskép. Vizuális emlékezet: helyesírási szabályok alkalmazása.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
Helyesírás: magánhangzók illeszkedése, hasonulás, összeolvadás, rövidülés, kivetés, összetett szavak, írásmódosulás, elválasztás, rövidítések kétféle írása, írásjelek használata stb. A mindennapi élet magán- és társas műfajai: leírás, jellemzés, elbeszélés, önarckép, levél.	Az írásbeli szövegalkotás változatos kifejezésformáinak (rokon értelmű és hangulatfestő szavak, idézetek) használata. Változatos témájú és műfajú szövegek alkotása, a szövegek megadott szempontok alapján történő átalakítása. Saját és mások munkájának ellenőrzése, javítása, helyesírási segédkönyvek használata. Rendezett, pontos írásbeli munkák készítése. Tanult nyelvtani szabályok alkalmazása helyesírást fejlesztő gyakorlatok során. A szövegszerkezet elemzése, stílushibák javítása, a címzettnek, a témának és a mondanivalónak megfelelő szöveg alkotása a mindennapi élet magán- és társas műfajaiban: leírás, jellemzés, elbeszélés, önarckép, levél.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek;</i> <i>természetismeret:</i> lényegkiemelés, vázlatkészítés, írásbeli beszámolóknál a tanultak alkalmazása. <i>Vizuális kultúra:</i> esztétikus munka.

	Szövegalkotások javítása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Önellenőrzés, nyelvtani szabály, stílus, egyéni írásmód, önkifejezés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Anyanyelvi kultúra, anyanyelvi ismeretek	Órakeret 130 óra
Előzetes tudás	Tanult nyelvtani szabályok alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az eddig tanult nyelvtani ismeretek megszilárdítása, ismétlése, a hiányok pótlása. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> Hallási figyelem: nyelvtani szabályok. Vizuális észlelés: leírtak önellenőrzése. Emlékezet: tanult nyelvtani szabályok felidézése. Szerialitás. Intermodalitás.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>SZAVAK: Szófajok. Szóalkotás: képzéssel, jelezéssel, ragozással, azonos toldalék, más-más szótó, egy szótó, más-más toldalék. A szókincs rétegződésének fogalma, csoportosítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> – irodalmi változat, – köznyelvi változat, – népi nyelvi változat (tájszók, nyelvjárások), – csoportnyelvek (szaknyelv, hobby nyelv, diáknyelv, argó nyelv). <p>Szószerkezet alkotása. Mondatalkotás</p> <ul style="list-style-type: none"> – a beszélő szándéka, logikai minőség alapján. – átalakítás a szerkezet alapján – a beszélő kommunikációs szándékának megfelelően. <p>Levél jellemző jegyei. A levél formai, helyesírási követelményei.</p>	<p>Szavak csoportosítása, átalakítása. Mozaikszavak keletkezése, értelmezése. Szószerkezetek átalakítása a szerkezet megváltoztatásával, bővítéssel (többszörös bővítéssel is), szűkítéssel, rokon értelmű szavak alkalmazásával. Szószerkezetek összeillesztésével mondatalkotás. Gyűjtés, válogatás, átalakítás. Gyakorlás, ellenőrzés, javítás. Mondatalkotás. Szövegből mondatok válogatása lényegkiemelés (jegyzetelés), idézet szempontjából. Szerkezet megváltoztatása bővítéssel, szűkítéssel, helyettesítéssel, a részek cseréjével. Mondatok tagolása, hiányzó írásjelek pótlása. Mondatok csoportosítása szerkezet alapján. Lehetséges szórend meghatározása. Vázlatkészítés. Levél, válaszlevél készítése. Olvasottokról vázlat készítése. Tagolatlan (elbeszélés, leírás, jellemezés jellegű) szövegek tagolása a makroszerkezet alapján.</p>	<p><i>Minden tantárgy:</i> a tanult helyesírási szabályok alkalmazása.</p>

	<p>Szépirodalmi és ismeretterjesztő szövegekben a nyelvi forma és a jelentés (a szó szerinti és a metaforikus értelem) összefüggéseinek vizsgálata. Személyes történet elmondása megadott szempontok betartásával, témaválasztás alapján (témaválasztás, címadás, anyaggyűjtés, jegyzetelés, rendezés), a címzettnek, a témának és a mondanivalónak megfelelő szövegek a mindennapi élet magán- és hivatalos műfajaiban (önéletrajz, meghatalmazás, elismervény, könyv- és műsorajánlás, irodalmi, zenei, színházi és filmélményekről, közösségi rendezvényről beszámoló, interjú készítése, beszámolás ismeretanyagokból). Szűkítéssel, bővítéssel a hangulat, a stílus megváltoztatása, a szerkezet (a bevezetés/előzmény, a befejezés) megváltoztatása.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szófaj, átalakítás, csoportosítás, tagolás, szépirodalom, ismeretterjesztő irodalom, téma, témaválasztás, önéletrajz, kérvény, beszámoló, interjú.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése	Órakeret 130 óra
Előzetes tudás	Műfaji jellemzők ismerete, tájékozódás közöttük.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Irodalom iránti érdeklődés fenntartása. Megfelelően motivált befogadói magatartás kialakítása az irodalom és más művészeti ágak iránt. Megismert művek jellemzőinek, sajátosságainak megfigyelése, összefüggés-látás fejlesztése. Az élmények, érzések ismeretté, tudássá transzformálása. Epikai művek korábban tanult jellemzőinek felidézése. Az olvasott művek eseményeinek, történéseinek, logikai kapcsolatának, ok-okozati összefüggéseinek felismerése. Önálló feldolgozás fejlesztése. Könyvtárlátogatás az önálló ismeretszerzés folyamatában.</p> <p><i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> Emlékezet: memoriterek. Figyelem: különbözőség és hasonlóság a művekben. Gondolkodás: elemzés, összehasonlítás, analógiák felismerése.</p>	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok

<p>A RENESZÁNSZ IRODALMA <i>Janus Pannonius: Pannónia dicsérete</i> (epigramma) Balassi Bálint Ajánlott mű: Egy katonaének</p> <p>A BAROKK IRODALOM Feldolgozásra ajánlott művek: Bujdosóénekek Mikes Kelemen: 112. levél</p> <p>A FELVILÁGOSODÁS IRODALMA <i>Csokonai Vitéz Mihály: A reményhez</i> (elégia) Ajánlott művek: Csokonai Vitéz Mihály: A boldogság (dal) Kazinczy Ferenc</p> <p>A XIX. SZÁZAD IRODALMA <i>Kölcsey Ferenc: Himnusz; Huszt</i> (epigramma) <i>Vörösmarty Mihály: Szózat</i> <i>Petőfi Sándor:</i> – <i>Az Alföld, (tájlíra)</i> – <i>Nemzeti dal (dal)</i> – Egy gondolat bánt engemet (óda) – István öcsémhez (költői levél). <i>Arany János</i> – <i>Családi kör (életkép)</i> – <i>A walesi bárdok (ballada)</i> – <i>Toldi (elbeszélő költemény)</i> Jókai Mór Mikszáth Kálmán Ajánlott művek: Vörösmarty Mihály: Gondolatok a könyvtárban Petőfi Sándor: Pató Pál úr; Szeptember végén Arany János: Írószobám (elégia); A fülemile (elbeszélő költemény) Jókai Mór: A kőszívű ember fiai (részlet) vagy A nagyenyedi két füzfa Mikszáth Kálmán: A néhai bárány; A két koldusdiák (részletek)</p>	<p>A vers szereplőinek, formájának, tagozódásának, képeinek megfigyelése. Hasonlóságok, különbözőségek felismerése. Összecsengő sorok jelölése. Írók, költők jellemző életrajzi adatainak megismerése. A vers tartalma alapján a költői szándék megfogalmazása. Szövegrészek tagozódásának (bevezetés, tárgyalás, befejezés) megfigyelése. Cselekmény tér- és időbeli viszonyainak meghatározása. Szereplők tulajdonságainak gyűjtése, csoportosítása. Szöveg hangulati tartalmainak véleményezése. Dramatizálás, felolvasás. Elbeszélési és történeti átírás gyakorlása. Memoriterek megtanulása.</p>	<p><i>Ének-zene; vizuális kultúra:</i> a ritmus más-más formái.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> az írók, költők művei, életrajzi adatai és a történelmi korok.</p>
--	--	--

A XX. SZÁZAD IRODALMA –
KORTÁRS IRODALOM

Ady Endre:

– *Föl – földobott kő*

– Sem utódja, sem boldog őse...

József Attila: *A Dunánál*;

Rejtelmek

Karinthy Frigyes: *Tanár úr kérem*
(részletek)

Radnóti Miklós: *Nem tudhatom*

Babits Mihály

Ajánlott művek: *Cigány a*
síralomházban; *Ősz és tavasz*
között

Kosztolányi Dezső

Ajánlott művek:

Esti Kornél (novella)

Este, este (dal)

Ének Virág Benedekről

Móricz Zsigmond

Ajánlott művek: *Hét krajcár*
(novella); *Légy jó mindhalálig*

Örkény István

Ajánlott művek: *Meddig él egy*
fa?; *Az autóvezető*

Szabó Lőrinc

Ajánlott művek: *Lóci óriás lesz*;

Semmiért egészen

Juhász Gyula

Ajánlott művek: *Anna örök*; *A*

Tiszához

Tóth Árpád

Ajánlott művek: *Elégia egy*

rekettyebokorhoz; *Esti*

sugárkoszorú

Illyés Gyula

Ajánlott művek:

Szörnyű fegyver (epigramma);

Dunántúli reggel (tájlíra)

Gion Nándor

Ajánlott mű: *A kárókatónák még*
nem jöttek vissza

Weöres Sándor

Ajánlott művek: *Önarckép*;

Boldogság

Egy-egy választott mű

Csukás István, Mátyás Iván, Szabó
Magda, Tamási Áron írásaiból.

<p>További ajánlott művek: Ady Endre: Három őszi könnyecsepp (dal); Párisban járt az Ősz (tájlíra) József Attila: Ars poetica (tanító, bölcselő költemény); Külvárosi éj (tájlíra) <i>Radnóti Miklós: Két karodban</i> (dal) Babits Mihály <i>Örkény István: Egypercesek</i></p> <p>Kortárs irodalom: Két-három szépprózai és öt magyar lírai alkotás (lakóhelyi sajátosságok figyelembe vétele lehetséges).</p> <p>Világirodalom: Ajánlott művek: A. A. Milne: Micimackó (részlet) R. Kipling: A dzsungel könyve (részlet)</p> <p>Színmű Megválasztása a lakóhelyi lehetőségekhez igazítható (színházlátogatás)</p>		
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Életrajzi adat, magyar irodalom, világirodalom, vers, próza, színjáték, színmű.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló képes az olvasott művek mondanivalóját megfogalmazni, képes az olvasottak időrendi, történeti átlátására, összefoglalására. Képes szövegalkotáskor az alkalomhoz és a helyzethez igazodni. Verset és prózát (részleteket) kontaktustartás mellett értelmezve, a (helyes) ritmus, hanglejtés és hangsúlyok alkalmazásával elmond, bemutat (felolvasás). Képes különböző műfajú szöveg élményt nyújtó olvasására. Képes hangulati szempontú szövegelemzésre. Fogalmazásában, szóhasználatában, beszédében egyéni stílusa alakulóban van. Képes az írást céljainak elérése érdekében használni. A tanult nyelvtani szabályokat alkalmazza önálló írása során. Igyekszik rendezett külalakú, olvasható írásműveket készíteni. A tanulás céljából tud lényegyet kiemelni, vázlatot készíteni. Rendelkezik ismeretekkel a tanult írók, költők életéről. Olvasás útján szerzett ismereteiről írásban is <i>öt-hat mondatban</i> számot ad.</p>
--	--

	<p>Képes beszélgetni egy-egy irodalmi alkotásról. Az olvasottakban felismeri az ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat, cselekvések következményeit. Szöveghűen elmondja a tanult verseket, versrészleteket.</p>
--	---

4.3. Matematika tantárgy

1–4. évfolyam

A matematikatanítás célja, hogy lehetővé tegye a tanulók számára a környező világ térformáinak, mennyiségi viszonyainak, összefüggéseinek megértését, a valóság megismerését. Feladata felkelteni a tanulók érdeklődését, segíteni a pozitív attitűd kialakulását a tantárgy tanulása iránt, tapasztalati úton megalapozva a tanulók matematikai ismereteit, változatos tevékenységekkel alakítva ki a matematikai fogalmakat. Fejlesztenie kell a tanulók matematikai készségeit (számlálás, számolás, mennyiségi következtetések, becslés, mérés, mértékegységváltás, szöveges feladatok megoldása) és matematikai képességeit (rendszerzés, kombinativitás, induktív, deduktív és valószínűségi következtetések), ezáltal lehetővé tenni a tanulók gondolkodásának fejlődését.

A pontos matematikai nyelv használatára való törekvés, a gondolatok szabatos megfogalmazása tevékenységek során alakul a matematikatanulás szokásrendjének gyakorlásával, a pontos, fegyelmezett munkavégzés és az önellenőrzés igényének kialakításával együtt.

A matematikai kompetencia fejlesztése csak a többi kulcskompetenciával együtt, egymással összhangban, egymást felerősítve valósítható meg. A matematikaórákon megszerzett készségek, képességek, ismeretek birtokában a tanulók alkalmassá válnak az önálló tanulásra, eszközként használják azokat más területeken, különböző kontextusokban (továbbtanulás, otthon, munkahely) való alkalmazásra. A matematikai nevelés hozzájárul a természettudományos és technikai kompetencia fejlődéséhez. Vannak közös fejlesztési területeik, mint a tájékozódási képesség fejlesztése térben, síkban, időben és a világ mennyiségi viszonyaiban, valamint a kognitív képességek fejlesztése. Vannak olyan készségek, mint a becslés, mérés, számlálás, számolás, melyeket pl. különböző számításoknál alkalmaznak. Az ének, zene tanulása fejleszti a matematikai gondolkodás különböző formáit. A ritmusgyakorlatok, kottairás, kottaolvasás, számkotta használata hozzájárulnak az akusztikus és vizuális figyelem és emlékezet, valamint a szerialitás fejlesztéséhez. A matematikai kompetenciát eszközként használják a tanulók a földrajzi ismeretek tanulása során is. Tájékozódnak síkban különböző léptékű térképeken, térben a földgömbön és az időzónákban. Becslési, mérési és számolási készségüket alkalmazzák a távolságok becslésére, mérésére, a magassági számok pontos leolvasására, a földrészek, országok területe, lakossága és a népsűrűsége közötti összefüggések értelmezésére, számításokra. A testnevelés órák nagymértékben hozzájárulnak a motoros képességek fejlődéséhez, ezzel segítik a tanulókat a matematikai és szerkesztő eszközök használatában. A különböző ugrások, dobások alkalmával fejlődik becslési, mérési készségük. Rendgyakorlatoknál a számlálásra végzett mozgássorok hozzájárulnak a számlálás ritmusának kialakulásához.

A rajz tanítása során a vizuális nyelv alapelemeinek (vonalak, sík- és térformák) előállítását, azok rendezését, azonosságok, hasonlóságok észrevétele, arányok, kontrasztok megfigyelése, ismétlések, ritmusok leképezése, szimmetrikus alakzatok létrehozása segíti a formaérzékelést, a térlátást és a vizuális gondolkodás fejlesztését, a geometriai ismeretek elmélyítését.

A digitális kompetencia fejlesztése, az IKT-eszközök használata hozzájárul a megismerési képesség, a verbális és a nonverbális kommunikáció fejlődéséhez. Az órákon segíti az önálló ismeretszerzést, a matematikai készségek, képességek fejlesztését, a matematika iránti pozitív attitűd kialakulását, az önismeret, az önértékelés fejlődését. Habilitációs foglalkozások keretében fejlesztő programok segítségével hozzájárul a tanulók alapképességeinek fejlesztéséhez.

A matematikai kompetencia fejlesztése közben különböző szervezeti keretekben (egyéni, páros, csoport és kooperatív formában) tevékenykednek a tanulók. Ezáltal fejlődik együttműködési készségük, nő a toleranciájuk, kialakul egymás iránti érdeklődésük, megtanulják társaik elfogadását.

A matematikatanulás hatékonyságának egyik fontos feltétele a módszerek megválasztása. A kisiskolások legfontosabb tevékenysége a játék. Ezért kezdetben játékos tevékenységek megszervezésével biztosítunk lehetőséget a gyerekeknek a közvetlen tapasztalatszerzésre.

Az enyhén értelmi fogyatékos gyerekeknek hosszabb ideig (több éven át) lehetőséget kell teremteni a matematikai problémák cselekvéses tapasztalatra alapozó megoldására. A motiváló hatású tanulási környezet, a játékok, a különböző matematikai eszközök, IKT-eszközök, digitális tananyagok felkeltik a tanulók érdeklődését, igényét a világ megismerésére, saját ismereteik, képességeik fejlesztésére, az érdeklődés ébrentartására, pozitív attitűd kialakulására a tantárgy, a tanulás iránt, mindez biztosítéka a sikeres együtt-tanulásnak.

Az egy osztályba kerülő gyermekek pszichés funkciói, képességei, ismeretei, az egész személyiségük nagyon különböző. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók képességprofilja jelentősebb eltérést mutat, mint ép társaiké. Ezért nagyon fontos minden tanuló egyéni fejlődési folyamatának a megismerése, és az ehhez igazodó differenciált nevelés, oktatás, fejlesztés. A pedagógusnak fel kell térképeznie az osztály tanulóinak ismereteit, képességeit, érdeklődésüket, motiváltságukat, tanulási stílusukat, szokásaikat, tempójukat. Fel kell tárnai társas kapcsolataikat, fizikai és pszichés állapotukat.

Szükséges és lehetséges differenciálni a tartalmak és tevékenységek szintjén egyaránt. A tartalmi differenciálás megnyilvánulhat a feladatok mennyiségében, a feladatok minőségében és a kivitelezés módjában. A tevékenységek szintje is különböző lehet. Lehet elvontan, verbális szinten megoldani a feladatokat, de ugyanazok a feladatok megoldhatók eszközökkel, a cselekvés szintjén is. Differenciálni lehet segítségnyújtással is. Segíthetjük a tanulást eszközök biztosításával, az eszközök használatának segítségével, a feladat megismétlésével, a feladatok algoritmizálásával, mintaadással, analógia alkalmazásával és célirányos kérdésekkel.

A tanulásban akadályozott tanulóknál gyakran előfordul súlyos képességzavar, illetve valamelyik képesség hiánya. Ezeket a problémákat nem lehet kizárólag a tanítási órák keretei között orvosolni. Ilyen esetekben szükség van külön habilitációs foglalkozásokra, ahol célirányos fejlesztési terv alapján egyéni fejlesztéssel lehet korrigálni és/vagy kompenzálni a képességzavarokat és hiányokat.

1–2. évfolyam

Az első két év kiemelt célja a tanulási képességek alapozása, a tantárgy iránti érdeklődés, a tanulási kedv felkeltése, a tantárgy megszerettetése. A matematikai tevékenységek elvégzéséhez és az ismeretek befogadásához szükséges a megfelelő szomatikus és pszichés állapot fejlesztése is. Fontos feladat a matematikai eszközök használatának megismerésével az önálló ismeretszerzés lehetőségének megteremtése, a tanulók ismereteinek, készségeinek, képességeinek, érdeklődésének a feltérképezése, és ehhez igazodó tanulási módok, eljárások megkeresése, alkalmazása. Az IKT-eszközök megismerése, használata tanári segítséggel történik.

Az elemi gondolkodási műveletek alapozása cselekvéssel, cselekvésre épülő tapasztalatok megfogalmazásával valósul meg, csakúgy, mint a matematikai nyelv alapozása, ismerkedés a matematikai alapfogalmakkal, jelekkel. Az alkotás örömeinek megtapasztalása, a folyamatos ösztönzés a matematikai tevékenykedésre, kitartó feladatmegoldásra egyrészt a

motiváció erősödését, másrészt a tanulók önértékelésének és önismeretének kialakítását segíti. A módszerek megválasztása támogatja a folyamatos tanári visszajelzés lehetőségeit, a társakkal közös tevékenységek megvalósulását azért, hogy az elősegítse az elemi kommunikációs képességek fejlesztését, társas kapcsolatokban való működtetését.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében biztosítani kell a terápiás fejlesztést a tanulók sérült vagy/és fejletlen pszichikus funkcióinak, készségeinek, képességeinek és gondolkodásának javítására, kompenzálására úgy, hogy a tevékenységek segítsék elő a tanulók együttműködését, az egymás iránti tolerancia kialakulását. Vonatkozik ez a figyelem terjedelmének, tartósságának növelésére, a koncentráció időtartamának növelésére, az auditív és vizuális észlelés és érzékelés pontosságának fejlesztésére, a finommotoros mozgáskoordináció fejlesztésére is.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika		Órakeret 27 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A vizuális, auditív és taktilis percepció fejlesztése. Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés, válogatás gyakoroltatása. Kombinatorikus gondolkodás alapozása. Szerialitás fejlesztése.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<p><i>1.1. Halmazok</i> Személyek, tárgyak, matematikai eszközök tulajdonságai (szín, forma, nagyság)</p>	<p>Személyek, tárgyak, matematikai eszközök tulajdonságainak megfigyelése, kiemelése, egyeztetése, megfogalmazása, jelölése jelkártyával, IKT-eszközök alkalmazásával. Azonosságok-különbözőségek megállapítása, megnevezése, kifejezésük tevékenységgel, szóval. Tárgyak válogatása, csoportosítása választott és adott tulajdonság alapján. Tulajdonságok változásának megfigyelése, megfogalmazása.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése, szövegalkotás.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> formaérzékelés, tárgyak tulajdonságainak megfigyelése, megnevezése, összehasonlításuk, csoportosításuk, tapasztalatok szerzése.</p>	
<p><i>1.2. Matematikai logika</i> Igaz-hamis állítások</p>	<p>Állítások igazságának eldöntése személyek, tárgyak, matematikai eszközök halmazáról.</p>	<p><i>Ének-zene:</i> ritmikus sorok alkotása.</p>	
<p><i>1.3. Kombinatorika</i> Kombinatorikai feladatok</p>	<p>Kombinatorikai feladatok megoldása matematikai eszközök kirakásával, színezéssel, minél több lehetőség előállítása próbálgatással.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> tárgyak tulajdonságai, csoportosítások, rendezések.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgáskoordináció.</p>	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szín, alak, méret, tulajdonság, összehasonlítás, minden, egyetlen, egyik sem.
------------------------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Számelmélet, algebra	Órakeret 127 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Mennyiségi állandóság kialakítása.</p> <p>A számlálás ritmusának kialakítása, a finommotorika, szem-kéz koordináció fejlesztése.</p> <p>Biztos számfogalom kialakítása a 10-es számkörben, tájékozódás a 20-as számkörben saját élményből kiindulva, majd a számolási készség fejlesztése a 20-as számkörben, változatos gyakorlati feladatok segítségével.</p> <p>Tájékozódás a szávármegyenesen.</p> <p>Az összeadás és kivonás tartalmi megértésének alapozása mindennapi élethelyzetekből kiindulva.</p> <p>Szövegértés, szövegalkotás alapozása.</p> <p>Analógiás gondolkodás értelmezése.</p>	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok
2.1. Számok Számköri ismeretek a 20-as számkörben	Határozott és határozatlan halmazok alkotása (személyek, tárgyak, matematikai eszközök, IKT-eszközök segítségével).	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése, lényeg kiemelése, szövegalkotás, saját gondolatok megfogalmazása, indoklása.
Halmazok számossága	Halmazok számosságának megállapítása le- és megszámlálással. Mennyiségek kirakása játékpénzzel. Számfogalom megerősítése a 20-as számkörben, választott mértékegységekkel végzett mérésekkel (hosszúság, űrtartalom). Mennyiségek egyeztetése számnévvel, számképpel, számjeggyel.	<i>Környezetismeret:</i> nagyságrendek a természetben (becslés és mérés, hosszúság). <i>Ének-zene:</i> ütemek kialakítása és jelzése, egyenletes mérőritmus, ütemezett mozgáskivitelezés.
Sorszámok, sorszámnevek	Sorszámok, sorszámnevek használata valós helyzetekben.	
Számok írása, olvasása 20-ig Számok bontása	Számok írása és olvasása változatos feladathelyzetekben. Adott elemszámú tárgyhalmazok bontása matematikai és IKT-eszközökkel. A kirakásokról bontások megfogalmazása, lejegyzése.	<i>Vizuális kultúra:</i> történetek vizuális megjelenítése síkban, térben.

	Bontott alakú számoknak megfelelő helyzetek előállításával, rajzzal.	<i>Testnevelés és sport:</i> mozgáskoordináció.
Számok viszonyítása, rendezése Relációs jel	Különböző elemszámú halmazok összehasonlítása tárgyak, matematikai és IKT-eszközök segítségével, jelölésük relációs jelekkel.	
Szavármegyenes Számszomszédok	Számok viszonyítása, sorba rendezése, helyük megkeresése a szávármegyenesen, számszomszédok megállapítása. Egy- és kétjegyű számok értelmezése.	
Számtulajdonságok Helyi érték	Számok válogatása, csoportosítása a megismert tulajdonságok alapján. Számok tulajdonságainak megnevezése. Tízes csoportok alkotása, tízesek, egyesek helyi értékének értelmezése.	
2.2. <i>Műveletek</i> Műveleti jelek (+, -, =, <, >) Összeadás, kivonás tartalmának kialakítása: halmazok bővítése, szűkítése, halmazok egyesítése, különbsége, halmazok összemérése	Műveleti jelek megismerése, értelmezése, írása, kiolvasása, használata. Műveletek megjelenítése egyszerű történetek lejátszásával, tárgyak, matematikai eszközök kirakásával, IKT-eszközökkel. A mennyiségi változások megfigyelése, megfogalmazása, lejegyzésük művelettel. Matematikai művelethez történetek alkotása.	
Fejben számolás	Fejben számolás 10-es számkörben, eszközhasználat nélkül 20-as számkörben.	
Szóbeli összeadás, kivonás	Kerek tízesekhez egyjegyűek adása. Teljes kétjegyű számokból az egyesek elvétele. Teljes kétjegyű számokhoz egyjegyűek hozzáadása, elvétele tízesátlépés nélkül.	
Az összeadás tagjainak felcserélhetősége	A tagok felcserélhetőségének érzékeltetése kirakásokkal (matematikai eszközökkel, IKT-	

	eszközökkel), rajzzal, lejegyzésük műveletekkel.	
Egyszerű szöveges feladatok	Szóban megfogalmazott, egyszerű szituációkba ágyazott szöveges feladatok lejátszása, megjelenítése matematikai eszközök kirakásával, rajzban, lejegyzésük műveletekkel. Matematikai műveletekhez történet alkotása.	
2.3. Számelméleti ismeretek Páros-páratlan számok	Halmaz elemeinek (személyek, tárgyak, matematikai eszközök) párosítása. Páros és páratlan számok helyének megfigyelése a szávármegyenesen.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Számok neve, jele, relációs jel, egyjegyű-kétjegyű szám, kerek tízes, (kisebb-nagyobb) szomszéd, szávármegyenes, sorszám, sorszámnev, pénz, forint, ár, áru, olcsó-drága, sorszám, páros, páratlan, művelet, műveleti jel, összeadás-kivonás, bontás, hozzátevés, elvétel, semmi, üres, sok, kevés, összehasonlítás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Geometria – mérés	Órakeret 72 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Térbeli és síkbeli tájékozódás fejlesztése. Gyakorlati mérések gyakoroltatása választott és szabványmértékegységekkel. Mennyiségek közötti tájékozódás és a becslés képességének alakítása. Szabványmértékegységek nevének, jelének megismertetése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok
3.1. <i>Térbeli, síkbeli helyzetek</i> – Térbeli helyzetek	Térbeli helyzetek megfigyelése, leolvasása, megfogalmazása. Térbeli helyzetek létrehozása tárgyak, matematikai eszközök építésével – szabadon, minta és szóbeli utasítás után.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása.
– Síkbeli helyzetek	Síkbeli helyzetek létrehozása függőleges és vízszintes síkban. Síkbeli helyzetek leolvasása, megfogalmazása. Építés saját fantázia, minta, szóbeli utasítás alapján.	<i>Környezetismeret:</i> térbeli, síkbeli tájékozódás, formaérzékelés, irányok, távolságok, hosszúság; mérhető anyagi

<p>3.2. <i>Síkbeli alakzatok</i> Síkdomok tulajdonságai</p>	<p>Síkdomok tulajdonságainak megfigyelése, megfogalmazása, előállítása tárgyak, matematikai eszközök, IKT-eszközök használatával. Síkdomok összehasonlítása, azonosságok, különbségek megfogalmazása. Csoportosításuk, rendezésük adott tulajdonság (forma, nagyság) alapján.</p>	<p>tulajdonságok felismerése, becslése, mérése, természetes mérőeszközök. <i>Ének-zene:</i> formaérzékelés, azonosság, hasonlóság. <i>Vizuális kultúra:</i> szín- és formaérzékelés, vizuális megjelenítés térben, síkban, konstruálás, modellezés.</p>
<p>3.3. <i>Térbeli alakzatok</i> Testek tulajdonságai</p>	<p>Testek tulajdonságainak megfigyelése, megnevezése, összehasonlítása. Építés szabadon és minta alapján. Csoportosításuk, rendezésük adott tulajdonság (forma, nagyság) alapján.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> környezet elemeinek tulajdonságai, kreativitás,</p>
<p>3.3. <i>Mérés</i> Gyakorlati mérések</p>	<p>Mennyiségek mérése (hosszúság, tömeg, űrtartalom) választott mértékegységekkel. Hosszúság, magasság, szélesség mérése és összehasonlítása választott egységekkel. Űrtartalom mérése és összehasonlítása különböző mérőeszközökkel. Tömeg mérése és összehasonlítása.</p>	<p>mérőeszközök használata, térbeli helyzetek, építések térben, síkban. <i>Testnevelés és sport:</i> motoros készségek és képességek, térbeli tudatosság (elhelyezkedés térben, mozgásirány, eszközre és társra vonatkozó térbeli viszonyok), alak- és formaészlelés.</p>
<p>Mérőeszközök Szabványmértékegységek</p>	<p>Mérőeszközök megismerése. Mérendő anyagokhoz mérőeszközök rendelése. Mérés szabványmértékegységekkel. Szabványmértékegységek nevének és jelének megismerése, használata (m, dm, kg, l, dl).</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Forma (háromszög, négyszög, kör, gömbölyű, szögletes, kocka), térbeli és síkbeli viszonyzó, becslés, mérés, hosszúságmérték, űrmérték, tömegmérték, mértékegység.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>4. Függvények, az analízis elemei</p>	<p>Órakeret 34 óra</p>
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>Az összehasonlítás, az összefüggés- és szabályfelismerés alapozása. A rendezés, kiegészítés gyakoroltatása.</p>	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>4.1. <i>Relációk</i> Összefüggések személyek, tárgyak, helyzetek, geometriai alakzatok, halmazok számossága között</p>	<p>Személyek, tárgyak, geometriai alakzatok közötti egyszerű kapcsolatok, összefüggések felismerése. Relációk megfogalmazása szóban, jelölésük (összekötés, nyíl, relációs jel).</p>	<p>Magyar nyelv és irodalom: beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése, szövegalkotás.</p>
<p>4.2. <i>Sorozatok</i> Sorba rendezések</p>	<p>Személyek, tárgyak sorba rendezése különböző tulajdonságaik alapján (nagyság, szélesség, hosszúság, magasság, tömeg stb.). Halmazok sorba rendezése számosság alapján. Számok sorba rendezése. Ciklikus sorok megfigyelése, az ismétlődések megfogalmazása és folytatása tevékenységgel (építéssel, kirakással, színezéssel, rajzzal).</p>	<p>Ének-zene: ciklikus sorok. Vizuális kultúra: vizuális megjelenítés. Testnevelés és sport: ismétlődő, ciklikus mozgássorok, soralkotások, relációk.</p>
<p>Egyszerű sorozatok Növekvő-csökkenő számsorok</p>	<p>Egyszerű sorozatok folytatása megadott, felismert és választott szabály alapján. Állandó különbségű növekvő és csökkenő számsorok leolvasása, folytatása.</p>	
<p>4.3. <i>Függvények</i> Hozzárendelések</p>	<p>Személyek, tárgyak, matematikai eszközök egymáshoz rendelése szóbeli utasítás és jelkártyák alapján. Hozzárendelések párosító játékokban (pl. logikai készlet elemeinek egymáshoz rendelése egy tulajdonság megváltoztatásával). Számjegyek hozzárendelése tárgyhalmazokhoz, számképekhez, színes rudakhoz. Természetes számok hozzárendelése a szávármegyenes pontjaihoz és geometriai alakzatokhoz.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/fo galmak</p>	<p>Összefüggés, ellentétes viszonyzó, sorozat, hozzárendelés.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végére</p>	<p>Személyek, tárgyak, alakzatok csoportosítása azonosság, azonos tulajdonság alapján. Nagyságbeli, térbeli és síkbeli viszonzszavak használata.</p> <p>Biztos számfogalom 10-es számkörben. Jártasság 20-as számkörben. Összeadások és kivonások 10-es számkörben készségszinten, 20-as számkörben eszközhasználattal. Egyszerű szóbeli szöveges feladatok megoldása.</p> <p>Alkotás térben, síkban. Térbeli és síkbeli helyzetek létrehozása, létrehozott helyzetek leolvasása, megfogalmazása. A tanult térbeli és síkbeli alakzatok felismerése, tulajdonságaik megfogalmazása. Tapasztalatok gyűjtése a hosszúság, tömeg, úrtartalom méréséről.</p> <p>Összefüggések felismerése, jelölése egyszerűbb esetekben. Egyszerű sorozatok folytatása megadott szabály alapján.</p>
---	---

3–4. évfolyam

A két év kiemelt célja a tanulási képességek intenzív fejlesztése. Feladata a tantárgy iránti érdeklődés folyamatos fenntartása, azért, hogy a tanulók szívesen és aktívan tevékenykedjenek a matematikaórákon; helyes tanulási szokások kialakítása; az önálló tanulás kialakulásának segítése egyénre szabott motivációval, tanulási módokkal, eljárásokkal; a matematikai ismeretek bővítése, készségek, képességek fejlesztése változatos tevékenységek, saját élmények és tapasztalatok alapján. Az IKT-eszközök használata a tanítás-tanulási folyamat különböző szakaszaiban jelenik meg. A gondolkodási módok gyakorlása valós élethelyzetekből kiindulva történik a szövegértés, szövegalkotás fejlesztésével, a tanult matematikai fogalmak, a matematikai nyelv egyre pontosabb használatával.

A kreativitás és az alkotókedv felkeltése matematikai tevékenységek során valósul meg, törekedve a minél pontosabb és kitaró munkavégzésre, az önellenőrzésre ösztönzésre. Az önértékelés és az önismeret fejlesztése párhuzamosan valósul meg az önbizalom folyamatos megerősítésével, az együttműködési képesség, a segítőkészség fejlesztésével, mások segítségének, észrevételeinek elfogadásával.

A 3–4. évfolyamon a figyelem terjedelmének, tartósságának és a koncentráció időtartamának növelése kiegészül az auditív és vizuális észlelés és érzékelés pontosságának fejlesztésével, a mozgásos, képi és fogalmi emlékezet fejlesztésével. Kiemelt figyelmet kell fordítani a finommotoros mozgáskoordináció további fejlesztésére a matematikai és a szerkesztőeszközök használatának során is. A sérülésekből, fogyatékból eredő tanulási nehézségek leküzdése differenciálással és egyénre szabott tanulási eljárásokkal, terápiás, fejlesztő programokkal kiegészítve valósul meg.

A Gondolkodási módszerek alapozása, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, valamint a Függvények, az analízis elemei és a Statisztika, valószínűség témaköröknél javasolt óraszámok az új ismeretek feldolgozására vonatkoznak, ezeknek a témaköröknek az ismereteit eszközként használjuk a többi témakör tanulásakor.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika		Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	Színek és formák érzékelése. A nagyságbeli viszonzszavak, a logikai készlet elemeinek, a tanult geometriai alakzatok és a számok tulajdonságainak ismerete.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A társakkal való együttműködés segítése. A figyelem terjedelmének és tartósságának növelése. Finommotoros mozgáskoordináció fejlesztése. Vizuális érzékelés és észlelés pontosságának fejlesztése. Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés gyakoroltatása; közös tulajdonságok felismerése, kiemelése (analizálás). Matematikai fogalmak értelmezése.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<i>1.1 Halmazok</i> Személyek, tárgyak, matematikai eszközök, számok, geometriai alakzatok összehasonlítása	Személyek, tárgyak, matematikai eszközök, számok, geometriai alakzatok összehasonlítása. Tulajdonságok megfigyelése, megfogalmazása. Közös tulajdonság kiemelése.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, szövegalkotás, állítások, tulajdonságok pontos megfogalmazása. <i>Vizuális kultúra:</i> formaérzékelés, színek, tájékozódás síkban.	
Csoportosítás adott vagy választott szempont szerint Osztályozás, rendezés Tulajdonságok jelölése Tulajdonságok változásai	Csoportosítások, rendezések, osztályozások adott vagy választott szempont szerint. Tulajdonságok jelölése jelkártyákkal. Jelkártyák értelmezése. Transzformációs játékok egy tulajdonság változásával, a változás megfigyelése, megfogalmazása.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> formaérzékelés, finommotoros mozgáskoordináció. <i>Informatika:</i> szimbólumok, jelek.	
Kombinatorikus feladatok	Kombinatorikus játékok, építések, színezések.		
<i>1.2. Matematikai logika</i> Igaz, hamis állítások	Igaz, nem igaz állítások megfogalmazása tárgyak, számok és geometriai alakzatok halmazáról. Állítások igazságának eldöntése.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nagyságbeli viszonzszó, tulajdonság, szín, forma.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Számelmélet, algebra	Órakeret 142 óra
--------------------------------------	-------------------------	---------------------

Előzetes tudás	Biztos számfogalom 10-es számkörben, jártasság 20-as számkörben. Összeadás, kivonás 10-es számkörben készségszinten, 20-as számkörben eszközzel. Fejlődő matematikai szövegértő képesség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Matematikai eszközök célszerű használata. Valós helyzetek, összefüggések elképzelése, műveletek tartalmának megértése. Számolási készség fejlesztése változatos gyakorlással. Szenzomotoros, algoritmusos, analógiás gondolkodás fejlesztése. A matematikai nyelv egyre pontosabb használata.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/tevékenységek	Kapcsolódási pontok
2.1. Számok Számfogalom megerősítése 20-as számkörben A 100-as számkör Számfogalom mint a halmaz tulajdonsága, számossága; darabszám	Tárgyak, matematikai eszközök meg- és leszámlálása. A számlálás ritmusának (szem, kéz koordinációjának) kialakítása. Tízes csoportok alkotása. Számok írása, olvasása, értelmezése. Számok modellezése matematikai eszközökkel.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, szövegalkotás, írott és hallott egyszerű szövegek megértése, a válaszok szabatos megfogalmazása.
Római számok I, V, X, L, C	A római számok írása, olvasása, használatuk a mindennapi élet különböző területein (kerületek, hónapok, emeletek).	<i>Ének-zene:</i> ritmizálás, ütemezés, finommotoros mozgáskoordináció, auditív figyelem.
Sorszám Számfogalom mint a mérés eredménye, mérőszám	Sorszám írása, olvasása, használata valós helyzetekben. Mennyiségek meg- és kimérése választott és szabványmértékegységekkel. (hosszúság, tömeg, űrtartalom). Különböző mennyiségek kifizetése öt- és tízforintosokkal.	<i>Vizuális kultúra:</i> ritmikus sorok, szerialitás. <i>Testnevelés és sport:</i> nagymozgások, mozgáskoordináció.
A tízes számrendszer szerkezeti sajátosságai A helyiérték-táblázat szerkezete Helyi érték, alaki érték, valódi érték Viszonyítás	Helyi értékek közötti összefüggések megfigyelése és megfogalmazása. Helyi érték, alaki érték, valódi érték kapcsolatának megfigyelése, megfogalmazása. Számok modellezése, összehasonlítása, a relációs jelek ($<$ $>$ $=$) értelmezése, használata. A több, kevesebb, ugyanannyi fogalmának használata.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> szerialitás. <i>Informatika:</i> kódolás, dekódolás, algoritmusok, matematikai és képességfejlesztő programok.
Számsorok Számok tulajdonságai	Tájékozódás a szávármegyenesen és a százaz táblán. Egyes és tízes számszomszédok leolvasása.	

	Számok tulajdonságainak megfigyelése, megfogalmazása.	
Bontás	Számok bontása tízesek és egyesek összegére matematikai eszközökkel. Bontások lejegyzése.	
2.2 Műveletek Összeadás, kivonás 20-as számkörben tízesátlépéssel Összeadás, kivonás száz-as számkörben: – kerek tízesek összeadása, kivonása, – kerek tízesekhez egyesek hozzáadása, teljes kétjegyű számokból az egyesek elvétele, – teljes kétjegyű számokhoz kerek tízesek hozzáadása, elvétele, – teljes kétjegyű számokhoz teljes kétjegyű számok hozzáadása, elvétele tízesátlépés nélkül, – teljes kétjegyű számokhoz egyjegyű számok hozzáadása, elvétele tízesátlépéssel, – teljes kétjegyű számokhoz teljes kétjegyű számok hozzáadása, elvétele tízesátlépéssel	Fejben számolás. Összeadás, kivonás, szorzás, bennfoglalás és részekre osztás értelmezése. Történetek megjelenítése tevékenységgel. Mennyiségi változások megfigyelése, megfogalmazása, lejegyzése művelettel. Műveletek modellezése matematikai eszközökkel. Összeadás, kivonás eszközökkel, majd egyre elvontabb szinten. Önellenőrzés, számológép használata.	
Szorzás, bennfoglalás, részekre osztás A 10-es, 5-ös, 2-es szorzó- és bennfoglaló táblák A 4-es, 3-as, 6-os szorzó és bennfoglaló táblák	A szorzó- és bennfoglaló táblák memorizálása.	
A matematikai jelek (+ – : < > =) Műveleti tulajdonságok: a tagok és tényezők felcserélhetősége Műveletek közötti összefüggések	Matematikai jelek használata a műveletek lejegyzésekor. Tapasztalatok gyűjtése a tagok és tényezők felcserélhetőségéről, a műveletek inverzitásáról. Műveletek közötti összefüggések megjelenítése matematikai- és IKT-eszközökkel. Az összefüggések megfigyelése, megfogalmazása, lejegyzése. Valóságos helyzetek, történések elképzelése.	

Egyszerű szöveges feladatok	Egyszerű szöveges feladatok értelmezése, megjelenítésük lejátszással, kirakással, rajzban. Ismert és ismeretlen adatok megállapítása, az adatok közti összefüggések megfigyelése, megfogalmazása. Mennyiségi következtetések. A megfelelő matematikai művelet kiválasztása, a várható eredmény becslése, a művelet kiszámítása, ellenőrzése számológéppel.	
2.3. Számelméleti ismeretek Páros, páratlan számok	A páros, páratlan számok fogalmának kiterjesztése a 100-as számkör számaira. Tapasztalatok gyűjtése matematikai elemek párosításával, a tapasztalatok megfogalmazása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szám neve, jele; alaki, helyi-, valódi érték; egyes, tízes, százaz; egyjegyű, kétjegyű, háromjegyű szám; kerek tízes, kerek százaz; összeadás, összeadandó, összeg; kivonás, kisebbítendő, kivonandó, maradék, különbség; szorzás, bennfoglalás, osztás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Geometria, mérés		Órakeret 66 óra
Előzetes tudás	Formaérzékelés, alakzatok megkülönböztetése. Mérési tapasztalatok a hosszúság, tömeg, űrtartalom és idő méréséről.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A figyelem terjedelmének és tartósságának növelése. Érzékelés pontosságának fejlesztése. Tájékozódás síkban, térben, időben és a mennyiségi viszonyokban. Kreativitás fejlesztése, konstruálási kedv felkeltése. Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés, azonosságok megállapítása (vonalak, síkidomok, testek). Képi emlékezet fejlesztése (geometriai alakzatok, mérőeszközök, mértékegységek nagysága). Mérő- és szerkesztőeszközök célszerű használata, becslés, mérés gyakoroltatása. Összefüggés megértése, mennyiségi következtetések. Szenzomotoros és fogalomalkotó gondolkodás fejlesztése.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
3.1 Téri elemek Vonalak (görbe, egyenes)	Egyenes és görbe vonalak előállítás a pálcikákkal, zsinórral. Vonalak rajzolása szabad kézzel, vonalzóval, körzővel. Vonalak tulajdonságainak megfigyelése, megfogalmazása:	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, szövegalkotás. <i>Vizuális kultúra:</i> tájékozódás térben,	

	<ul style="list-style-type: none"> – egyenes, görbe vonal – nyitott, zárt vonal – töröttvonal. 	síkban; formaérzékelés, konstruálás, kreativitás; tükrös alakzatok.
Egyenes helyzete (függőleges, vízszintes, ferde egyenesek)	Különböző helyzetű egyenesek modellezése pálcikákkal, IKT- eszközökkel. Egyenesek helyzetének megfigyelése, megfogalmazása. Két vagy több egyenes egymáshoz viszonyított helyzetének megfigyelése, megfogalmazása.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> formaérzékelés, kreativitás; becslés, mérés, számítás.
Párhuzamos, merőleges, metsző egyenesek	Párhuzamos, merőleges, metsző egyenesek kirakása pálcikákkal, rajzolásuk vonalzóval.	<i>Informatika:</i> tájékozódási képesség, sík- és térlátás, rajzoló programok.
Pont és vonal helyzete	Pont és vonal helyzetének megfigyelése, egymáshoz való viszonyuk megfogalmazása (rajta, kívül, belül). Adott helyzet létrehozása.	<i>Ének-zene:</i> ütemezés.
3.2. Síkbeli alakzatok Háromszög, négyzet, téglalap, sokszög, kör	Síkidomok felismerése a környezetben, megnevezésük. Síkidomok előállítása tépéssel, vágással; rajzolásuk szabad kézzel és a szerkesztő eszközökkel. Síkidomok jellemzőinek megfigyelése, megfogalmazása: <ul style="list-style-type: none"> – határoló vonalak (egyenes, görbe), – határoló egyenesek száma, – oldalak helyzete, – oldalak nagysága. Síkidomok összehasonlítása, analizálása, a közös tulajdonságok kiemelése, csoportosításuk.	
3.3. Térbeli alakzatok Kocka, téglatest, gömb	Testek felismerése a környezetben, megnevezésük. Testek előállítása gyurmából. Építés kockákból minta alapján és szabadon. Testek tulajdonságainak megfigyelése, megfogalmazása: <ul style="list-style-type: none"> – határoló lapok (egyenes- és görbe lap), – határoló lapok száma, – határoló lapok helyzete, – határoló lapok alakja (négyzet, téglalap). 	

	Testek összehasonlítása, analizálása, a közös tulajdonságok kiemelése, csoportosításuk.	
3.4. <i>Transzformációk</i> Tükrös alakzatok, tengelyes szimmetria Tükrözés	Tükrös alakzatok megfigyelése a környezetben. Tükrös alakzatok vizsgálata síktükörrel. Tükrös alakzatok előállítása tépéssel, vágással, hajtogatással. Tükrös alakzatok előállítása térben. Alakzatok tükrözése térben, síkban síktükörrel. Alakzatok és tükörképük összehasonlítása, az azonosság és a különbség megfogalmazása.	
3.5. <i>Mérés</i> Hosszúság, űrtartalom, tömeg	Mérés választott és szabványmértékegységekkel. Becslés, megmérés, kimérés. Összefüggések felfedezése a mértékegység nagysága és a mérőszám között.	
Szabványmértékegységek – hosszúság (m, dm, cm) – űrtartalom (hl, l, dl) – tömeg (kg, dkg)	Szabványmértékegységek értelmezése, nevük, jelük. Mérendő anyagok, mérőeszközök, mértékegységek egymáshoz rendelése. Ugyanannak a mennyiségnek megmérése különböző mértékegységekkel.	
Mértékváltás	Mértékváltás következtetéssel.	
Idő mértékegységei: év, évszak, hónap, hét, nap, óra, perc	Múlt, jelen, jövő fogalma. Előtte, utána, korábban, később viszonyfogalmak érzékeltetése, használatuk. Időtartam érzékelése, mérése egyenes tempójú mozgással, hanggal, szabvány egységekkel.	

	Időpont leolvasása percnyi pontossággal. Óra beállítása adott időpontra.	
Pénz, forint	Pénzermék megismerése, használata. A forint jele: Ft Mennyiségek be- és felváltása. Ugyanannak a mennyiségnek kifizetése többféleképpen.	
3.6 Kerület, terület Négyzet, téglalap kerülete, területe	Kerület fogalmának alapozása körüljárással, méréssel. Négyzet és a téglalap kerületének számítása mért vagy adott adatok alapján. Terület fogalmának előkészítése lefedéssel.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Térbeli elem, síkbeli alakzat, térbeli alakzat, transzformáció, mértékegység, pénz, kerület, terület.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Függvények, az analízis elemei	Órakeret 38 óra
Előzetes tudás	Olyan érzékelés, figyelem- és összehasonlítási képesség, melyek lehetővé teszik az összefüggések meglátását, a szabályfelismerést.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Összehasonlítás, összefüggés felfogása, megfogalmazása, jelölése, rendezés, kiegészítés. Induktív-deduktív következtetések gyakoroltatása. Relációk, sorozatok, függvények, táblázatok megértése. Logikus gondolkodás fejlesztése. Relációs szókincs használata.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
4.1 <i>Összefüggések</i>	Kapcsolatok felfedezése a környezetben, tárgyhalmazok, számok, műveletek, mennyiségek, mértékegységek és geometriai alakzatok körében. Összefüggések megértése, megfogalmazása, jelölése vonallal, nyíllal, relációs jelekkel, nyitott mondatokkal.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, szövegalkotás. <i>Ének-zene:</i> hangsorok. <i>Vizuális kultúra:</i> soralkotás.
4.2. <i>Sorozatok</i> Szabályfelismerés, szabálykövetés	Szabályjátékok logikai készlettel, számokkal egy tulajdonság változásával. Szabály felismerése, megfogalmazása, lejegyzése. Táblázat kitöltése adott és felismert szabály alapján.	<i>Testnevelés és sport:</i> soralkotás.

	Sorozatok folytatása tárgyakkal, logikai játékkal, rajzban. Számok rendezése. Hiányos számsorok kiegészítése.	
Növekvő és csökkenő számsorok	Növekvő és csökkenő számsorok alkotása megadott és felismert szabály alapján. Állandó különbségű sorozatok folytatása mindkét irányban megadott és választott szabály alapján.	
4.3. Függvények megadása, ábrázolása Táblázat olvasása	A mindennapi életből megfigyelt, gyűjtött, számlált, mért adatok lejegyzése, táblázatba rendezésük. Táblázat adatainak értelmezése, kitöltésük adott és felismert szabály alapján.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kapcsolat, különbség, azonosság, szabály, táblázat, sorozat, függvény.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végére	<p>Halmaz elemeinek adott, illetve választott szempont szerinti válogatása, csoportosítása. Kész halmazról igaz, nem igaz állítások megfogalmazása. Állítások igazságának eldöntése.</p> <p>Számok írása, olvasása, értelmezése 100-as számkörben. Számok összehasonlítása, helyük a számsorban, számszomszédok. Összeadás, kivonás 20-as számkörben készségszinten. Összeadás, kivonás 100-as számkörben tízesátlépés nélkül analógia és eszközök segítségével. Gyakorlottság a tanult szorzó- és bennfoglaló táblákban.</p> <p>A négyzet, téglalap, háromszög, kör felismerése, megnevezése. A négyzet és a téglalap tulajdonságainak ismerete. A négyzet és a téglalap területének mérése, számítása mért adatok alapján (szükség esetén segítséggel). A kocka, téglatest és a gömb felismerése, megnevezése. A tanult mértékegységek ismerete, használata.</p> <p>Nem matematikai és matematikai relációk felismerése, jelölése. Szabály felismerése, megfogalmazása egyszerűbb esetekben. Állandó különbségű sorozatok folytatása mindkét irányban.</p>
--	--

A matematikatanítás célja, hogy lehetővé tegye a tanulók számára a környező világ térformáinak, mennyiségi viszonyainak, összefüggéseinek megértését, a valóság megismerését. Feladata felkelteni a tanulók érdeklődését, segíteni a pozitív attitűd kialakulását a tantárgy tanulása iránt, tapasztalati úton megalapozva a tanulók matematikai ismereteit, változatos tevékenységekkel alakítva ki a matematikai fogalmakat. Fejlesztenie kell a tanulók matematikai készségeit (számlálás, számolás, mennyiségi következtetések, becslés, mérés, mértékegységváltás, szöveges feladatok megoldása) és matematikai képességeit (rendszeresítés, kombinativitás, induktív-, deduktív- és valószínűségi következtetések), ezáltal lehetővé tenni a tanulók gondolkodásának fejlődését.

A pontos matematikai nyelv használatára való törekvés, a gondolatok szabatos megfogalmazása tevékenységek során alakul a matematikatanulás szokásrendjének gyakorlásával, a pontos, fegyelmezett munkavégzés és az önellenőrzés igényének kialakításával együtt.

A matematikai kompetencia fejlesztése a többi kulcskompetenciával együtt, egymással összhangban, egymást felerősítve valósítható meg. A matematikaórákon megszerzett készségek, képességek, ismeretek birtokában a tanulók alkalmassá válnak az önálló tanulásra, eszközként használják azokat más kompetenciaterületek elsajátítására, különböző kontextusokban (továbbtanulás, otthon, munkahely) való alkalmazásra. A matematikai nevelés hozzájárul a természettudományos és technikai kompetencia fejlődéséhez. Vannak közös fejlesztési területeik, mint a tájékozódási képesség fejlesztése térben, síkban, időben és a világ mennyiségi viszonyaiban. Vannak olyan készségek, mint a becslés, mérés, számlálás, számolás, melyeket alkalmaznak különböző számításoknál. Az ének, zene tanulása fejleszti a matematikai gondolkodás különböző formáit. A ritmusgyakorlatok, kottaírás, kottaolvasás, számkotta használata hozzájárulnak az akusztikus és vizuális figyelem és emlékezet, valamint a szerialitás fejlesztéséhez. A matematikai kompetenciát eszközként használják a tanulók a földrajzi ismeretek tanulása során is. Tájékozódnak síkban különböző léptékű térképeken, térben a földgömbön és az időzónákban. Becslési, mérési és számolási készségüket alkalmazzák a távolságok becslésére, mérésére, a magassági számok pontos leolvasására, a földrészek, országok területe, lakossága és népsűrűsége közötti összefüggések értelmezésére, számításokra. A testnevelésórák nagymértékben hozzájárulnak a motoros képességek fejlődéséhez, ezzel segítik a tanulókat a matematikai és szerkesztő eszközök használatában. A különböző ugrások, dobások alkalmával fejlődik becslési, mérési készségük. Rendgyakorlatoknál a számlálásra végzett mozgássorok hozzájárulnak a számlálás ritmusának kialakulásához. A rajz tanítása során a vizuális nyelv alapelemeinek (vonalak, sík- és térformák) előállítását, azok rendezését, azonosságok, hasonlóságok észrevétele, arányok, kontrasztok megfigyelés, ismétlések, ritmusok leképezése, szimmetrikus alakzatok létrehozása segíti a formaérzékelést, a térlátást és vizuális gondolkodás fejlesztését, a geometriai ismeretek elmélyítését. A digitális kompetencia fejlesztése, IKT-eszközök használata hozzájárulnak a megismerési képesség, a verbális és a nonverbális kommunikáció fejlődéséhez. Az IKT az órákon segíti az önálló ismeretszerzést, a matematikai készségek, képességek fejlesztését, a matematika iránti pozitív attitűd kialakulását, az önismeret, az önértékelés fejlődését. Habilitációs foglalkozások keretében fejlesztő programok segítségével hozzájárul a tanulók alapképességeinek fejlesztéséhez.

A matematikai kompetencia elsajátítása érdekében különböző szervezeti keretekben (egyéni, páros, csoport- és kooperatív formában) tevékenykednek a tanulók. Ezáltal fejlődik együttműködési készségük, nő a toleranciájuk, kialakul egymás iránti érdeklődésük, megtanulják társaik elfogadását.

A matematikatanulás hatékonyságának egyik fontos feltétele a módszerek megválasztása. A kisiskolások legfontosabb tevékenysége a játék. Ezért kezdetben játékos

tevékenységek megszervezésével biztosítunk lehetőséget a gyerekeknek a közvetlen tapasztalatszerzésre.

Az enyhén értelmi fogyatékos gyerekeknek hosszabb ideig (több éven át) lehetőséget kell teremteni a matematikai problémák cselekvéses tapasztalatra alapozó megoldására. A motiváló hatású tanulási környezet, a játékok, a különböző matematikai eszközök, IKT-eszközök, digitális tananyagok felkeltik a tanulók érdeklődését, igényét a világ megismerésére, saját ismereteik, képességeik fejlesztésére, az érdeklődés ébrentartására, pozitív attitűd kialakulására a tantárgy, a tanulás iránt, mindez biztosítéka a sikeres együtt-tanulásnak.

Az egy évfolyamba kerülő gyermekek pszichés funkciói, képességei, ismeretei, az egész személyiségük nagyon különbözőek. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók képességprofilja jelentősebb eltérést mutat, mint ép társaiké. Ezért nagyon fontos minden tanuló egyéni fejlődési folyamatának a megismerése és az ehhez igazodó differenciált nevelés, oktatás, fejlesztés. A pedagógusnak fel kell térképeznie az évfolyam tanulóinak ismereteit, képességeit, érdeklődésüket, motiváltságukat, tanulási stílusukat, szokásaikat, tempójukat. Fel kell tárnai társas kapcsolataikat, fizikai és pszichés állapotukat.

Szükséges és lehetséges differenciálni a tartalmak és tevékenységek szintjén egyaránt. A tartalmi differenciálás megnyilvánulhat a feladatok mennyiségében, a feladatok minőségében és a kivitelezés módjában. A tevékenységek szintje is különböző lehet. Lehet elvontan, verbális szinten megoldani a feladatokat, de ugyanazok a feladatok megoldhatók eszközökkel, a cselekvés szintjén. Differenciálni lehet segítségnyújtással is. Segíthetjük a tanulást eszközök biztosításával, az eszközök használatának segítségével, a feladat megismétlésével, a feladatok algoritmizálásával, mintaadással, analógia alkalmazásával és célirányos kérdésekkel.

A tanulásban akadályozott tanulóknál gyakran előfordul súlyos képességzavar illetve valamelyik képesség hiánya. Ezeket a problémákat nem lehet kizárólag a tanítási órák keretei között orvosolni. Ilyen esetekben szükség van külön habilitációs foglalkozásokra, ahol célirányos fejlesztési terv alapján egyéni fejlesztéssel lehet korrigálni és/vagy kompenzálni a képességzavarokat és hiányokat.

5–6. évfolyam

A két év célja – mindvégig tevékenységre épülve – a tanulók alapkészségének megerősítése, gyakorlási lehetőségek beiktatásával. Az ismeretek bővítését konkrét tapasztalásra alapozva, a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve kell megvalósítani. Az egyénre szabott önálló tanulási eljárások és tanulási módok kialakítása támogatja az ismeretek bővítésének, a képességek és készségek megerősítésének lehetőségét, kiegészülve különböző szintű tevékenységekkel, cselekvéses és elvont szinten. A gondolkodási műveletek egyre elvontabb szinten jelennek meg, a gondolkodási fajták gyakorlása matematikai problémák megoldása során történik. A matematikai fogalmak, kifejezések megértése, egyre pontosabb használata a matematikatanulás folyamatában, a tanulók cselekvését a középpontba állítva történik. Figyelmet kell fordítani az alkotó kedv ösztönzésére, kreativitás fejlesztésére, törekedve a minél kitartóbb és pontosabb munkavégzésre, önellenőrzésre.

A figyelem terjedelmének, tartósságának növelése, a koncentráció időtartamának növelése, az auditív és vizuális észlelés és érzékelés pontosságának fejlesztése minden tanórán fontos feladat.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika	Órakeret 23 óra
--	---	------------------------

Előzetes tudás	Halmaz elemeinek adott, illetve választott szempont szerinti válogatása, csoportosítása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Válogatás, csoportosítás, rendszerezés logikai összefüggések alapján. Analizáló, szintetizáló, döntési képesség fejlesztése. Cselekvéses, logikus gondolkodás gyakoroltatása. Kombinatorikus szemlélet kialakítása.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>1.1. Halmazok</i> Évfolyamozás.	Személyek, tárgyak, logikai készlet elemeinek elhelyezése halmazábrákba. Évfolyamozás egy, illetve egyszerre két szempont alapján. Megfigyelés, lényeges jegyek kiemelése, azonosítás, megkülönböztetés.	<i>Vizuális kultúra:</i> alakzatok, színek, tájékozódás síkban. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szókincsbővítés, szövegértés, szövegalkotás.
Alaphalmaz, részhalmaz, kiegészítő halmaz.	Részhalmaz előállítás különböző alaphalmazokon személyekkel, tárgyakkal, logikai készlet elemeivel. Az alaphalmaz, részhalmaz és kiegészítő halmaz kapcsolatának értelmezése. A halmazára különböző részeinek jelölése jelkártyákkal. Elemek besorolása a halmazára különböző részeibe.	<i>Természetismeret:</i> kognitív képességek. <i>Informatika:</i> problémamegoldó gondolkodás, szimbólumok, jelek. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i>
Metszethalmaz.	Személyeknek, tárgyakkal, logikai készlet elemeinek megfigyelése, közös tulajdonságuk kiemelése, megfogalmazása, metszethalmaz képzése. A halmazára különböző részeinek elnevezése. Alá- és fölérendeltségi viszony felismerése. Venn-diagram értelmezése.	formaérzékelés, finommotoros mozgáskoordináció.
<i>1.2. Matematikai logika</i> Állítások igazságtartalma.	Állítások és tagadások megfogalmazása a halmazára különböző részeiről. Állítások megítélése igazságtartalmuk szerint. Állításokhoz halmazok alkotása. A logikai kifejezések pontos használata. Tulajdonságok tagadása, a logikai „nem” fogalmának használata.	

	Logikai „és” fogalmának használata. A „minden”, „van olyan”, „van, amelyik nem”, „egyik sem” kifejezések használata.	
<i>1.3. Kombinatorika.</i>	Kombinatorikus játékok. Elemek sorba rendezése. Lehetőségek sokféleségének észrevétele. Variációk képzése különböző nem matematikai és matematikai elemekből tevékenységgel: néhány lehetőség, egyre több lehetőség.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Halmaz, alaphalmaz, részhalmaz, metszethalmaz, logikai kifejezés, „és”, „nem”, „egyik sem”, „minden”, „van olyan”, „van, amelyik nem”.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Számelmélet, algebra	Órakeret 124 óra
Előzetes tudás	Jártasság 100-as számkörben. Biztos műveletfogalom 20-as számkörben. Összeadás, kivonás 100-as számkörben tízesátlépés nélkül. Jártasság a tanult szorzótáblákban. Egyszerű szöveges feladatok megoldása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Matematikai eszközök célszerű használata. Konkretizálás, absztrahálás, kódolás, viszonyítás gyakoroltatása. Számolási készség fejlesztése, ellenőrzés, önellenőrzés gyakoroltatása. Megtartó emlékezet fejlesztése. Analogiás és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése. Szövegértés, szövegalkotás, a matematikai nyelv egyre pontosabb használata.	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>2.1. Számok</i> Számok 1000-es és 10 000-es számkörben.	Számfogalom megerősítése, biztos számfogalom kialakítása 100-as számkörben. Tízes számrendszer szerkezeti sajátosságának értelmezése. Helyi érték, alaki érték, valódi érték közötti összefüggések megállapítása. Törekvés a matematikai fogalmak pontos használatára. Kétjegyű számok írása, olvasása, összehasonlítása, rendezése, számtulajdonságok megállapítása.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, szövegalkotás. <i>Ének-zene:</i> ritmizálás, ütemezés, finommotoros mozgáskoordináció, auditív figyelem. <i>Vizuális kultúra:</i> ritmikus sorok, szerialitás.

	<p>Relációs jelek használata. Számok pontos és becstelt (közelítő) helye a szávármegyenesen. Számok egyes, tízes szomszédjainak megállapítása. Számok kerekítése. Számok bontása összeg és szorzat alakban. Mennyiségek megszámlálása (pénz), tízes, százaz, ezres csoportok alkotása.</p>	<p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgáskoordináció, nagymozgások.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> szerialitás, pénz beosztása.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> évszázadok, királyok neve előtti szám, épületek építési évszáma.</p> <p><i>Informatika:</i> kódolás, dekódolás, algoritmusok, matematikai és képességfejlesztő programok.</p>
<p>Az 1000-es és 10 000-es számkör. A tízes számrendszer szerkezeti sajátossága. A helyiérték-táblázat szerkezete.</p>	<p>Helyiérték-táblázat bővítése 1000-ig, majd 10 000-ig. A helyi értékek között lévő összefüggések megfigyelése, megfogalmazása (tízszere, tizedrésze; százszorosa, századrésze; ezerszerese, ezredrésze). Helyi érték, alak érték, valódi érték közötti összefüggések megállapítása. Teljes három- és négyjegyű számok írása, olvasása, értelmezése a valóság mennyiségeivel. Mennyiségek meg- és kimérése választott és szabvány mértékegységekkel (hosszúság, tömeg, űrtartalom). Különböző mennyiségek kifizetése öt- tíz-, száz- és ezer forintokkal. Számok képzése egy vagy több feltétellel.</p>	
<p>Római számok: I, V, X, L, C, D, M.</p>	<p>Tanult római számok írása, olvasása a mindennapi élet különböző területein (dátum, kerület, évszázad, óra számlapja).</p>	
<p>Viszonyítás.</p>	<p>Számok összehasonlítása (azonos és különböző nagyságrendű számok) matematikai eszközökkel, majd elvont szinten.</p>	
<p>A relációs jelek (< > =).</p>	<p>A relációs jelek (< > =), használata. A több, kevesebb, ugyanannyi fogalmának használata.</p>	

Számok helye a számsorban.	Tájékozódás a szávármegyenesen és a számtáblákon Egyes-, tízes-, száz- és ezres számszomszédok leolvasása.	
Számok tulajdonságai.	Számok tulajdonságainak megfigyelése, megfogalmazása Pontos matematikai fogalmak használata.	
Bontás.	Számok bontása összeg- és szorzat alakra matematikai eszközökkel, majd elvont szinten. Bontások lejegyzése.	
Közönséges törtszámok Törtek a mindennapi életben.	Tötrészek előállítása tevékenységgel (darabolás, színezés, kirakás). Egységtörtek, egységtörtek többszöröseinek előállítása- A törtrész kódolása, neve, jele (közönséges törtszám). Összefüggések keresése, megfogalmazása az egész és a törtrészek között, a törtrészek száma és nagysága között. Közönséges törtek írása, olvasása, értelmezése. Közönséges törtek helye a szávármegyenesen. Egységtörtek összehasonlítása matematikai modelleken.	
Negatív szám. Negatív számok a mindennapi életben.	Hőmérsékletek leolvasása, hőmérő beállítása adott hőmérsékletre, hőmérséklet változásának megfigyelése, jelölése nyíllal. Ellentétes mennyiségek értelmezése (adósság-vagyon). Negatív számok írása, olvasása. 0 középpontú szávármegyenes készítése. Negatív számok keresése a szávármegyenesen. Összehasonlításuk egymással, 0-val, pozitív számokkal.	
2.2. <i>Műveletek</i> Szóbeli műveletek. Összeadás, kivonás 1000-es és 10 000-es számkörben.	Fejben számolás. Szóbeli összeadás, kivonás kerek tízesekkel, száz- és ezresekkel – az egyjegyű számok analógiájára.	

	Műveletek modellezése.	
A 8-as, 9-es, 7-es szorzó- és bennfoglaló táblák.	A tanult szorzó- és bennfoglaló táblák folyamatos memorizálása. A 8-as, 9-es, 7-es szorzó- és bennfoglaló táblák kiépítése. Azonos tagú összeadások lejegyzése szorzással. Szorzások lejegyzése azonos tagú összeadásokkal. Szorzó-, bennfoglaló táblák memorizálása.	
Maradékös osztás.	Maradékös osztás kirakással, lejegyzésük, a maradék jelölése.	
Összefüggések a műveletek között.	Műveletek közötti összefüggések felfedezése. Kerek tízesek, százaskok, ezresek szorzása, osztása analógia alapján. Összefüggések a szorzó és bennfoglaló táblák között.	
Írásbeli műveletek. Összeadás, kivonás három- és négyjegyű számokkal. Két- és háromjegyű számok szorzása egy- és kétjegyű szorzóval. Három- és négyjegyű számok osztása egyjegyű osztóval. Műveletekben szereplő számok elnevezése. Műveleti tulajdonságok.	Műveletek megjelenítése, megoldása matematikai eszközökkel. Mennyiségek közötti összefüggések megállapítása, lejegyzése nyitott mondatokkal. Műveletek megoldása egyre elvontabb szinten. Műveletek eredményének becslése. Tapasztalatok gyűjtése a tagok és tényezők felcserélhetőségéről, a műveletek inverzitásáról. Műveletek közötti összefüggések megjelenítése matematikai és IKT-eszközökkel. Műveletek közötti összefüggések megfigyelése, megfogalmazása. Matematikai fogalmak használata. Számológép használata önellenőrzésre.	
Összeadás, kivonás közös nevezőjű törtekkel.	Azonos nevezőjű törtek összeadása, kivonása. Az egy egésznél kisebb törtek pótlása egy egészre. Műveletek cselekvésben való értelmezése. Műveletek lejegyzése.	

Egyszerű és összetett szöveges feladatok.	<p>Egyszerű szöveges feladatok értelmezése, megjelenítésük (lejátszással, kirakással, rajzban). Ismert és ismeretlen adatok megállapítása, az adatok közti összefüggések megfigyelése, megfogalmazása.</p> <p>Együttes emlékezés adatokra és összefüggésekre.</p> <p>A megfelelő matematikai művelet kiválasztása, a várható eredmény becslése, a művelet kiszámítása, ellenőrzése, adekvát válasz megfogalmazása a kérdésre.</p> <p>Összetett szöveges feladatok értelmezése.</p> <p>Történések megjelenítése matematikai modellekkel.</p> <p>Problémák logikai sorrendjének megállapítása, a megoldás logikai menetének megfogalmazása.</p> <p>Összefüggések megértése, kódolása (számfeladat, szávármegyes, táblázat, rajz, nyitott mondat, halmazábra, grafikon).</p> <p>Tapasztalatok gyűjtése matematikai elemek párosításával, a tapasztalatok megfogalmazása.</p>	
2.3. Számelméleti ismeretek Páros, páratlan számok. Oszthatósági szabályok.	<p>A páros-, páratlan számok fogalmának kiterjesztése az 1000-es és 10 000-es számkör számaira. Gyakorlati tevékenységre épülő szabályalkotás.</p> <p>Oszthatósági szabályok felismerése matematikai példák megoldásával (2, 5, 10).</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szám neve, jele; alaki, helyi, valódi érték; egyes, tízes, száz, ezres, tízezres; összeadás: összeadandó (tag), összeg, kivonás: kisebbítendő, kivonandó, különbség, maradék, szorzás: szorzandó, szorzó, részszorzat, szorzat, osztás: osztandó, osztó, hányados, maradék, törtszám, számláló, nevező, törtvonal, egész szám, negatív szám, pozitív szám, plusz, mínusz, többszörös.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Geometria, mérés	Órakeret 61 óra
Előzetes tudás	Vonalak (görbe, egyenes) fajtái.	

	<p>Különböző helyzetű egyenesek (függőleges, vízszintes, ferde). Egyenesek egymáshoz viszonyított helyzete (párhuzamos, merőleges, metsző). Pont és vonal helyzete. Síkbeli alakzatok (háromszög, négyzet, téglalap, sokszög, kör). Térbeli alakzatok (kocka, téglatest, gömb). Tükrös alakzatok. Alakzatok tükrözése síktükörrel. Szabvány mértékegységek (100-as számkörnek megfelelő). Négyzet-, téglalap kerülete, területe.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Geometriai alakzatok konstruálása, kreativitás és finommotorika fejlesztése. Tájékozódási képesség fejlesztése síkban, térben és mennyiségek között. Becslés, mérés és számolás gyakoroltatása. Fogalmi gondolkodás fejlesztése.</p>	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>3.1. <i>A tér elemei</i> Félegyenes, szakasz, szög.</p>	<p>Egyenes és pont helyzetének vizsgálata. Félegyenes rajzolása, pont elnevezése. Szakaszok rajzolása, megmérése, kimérése, elnevezése. Szögek rajzolása. Derékszög előállítása hajtogatással, rajzolása négyzethálón, jelölése. A szögek alkotórészeinek (szár, csúcs, szögtartomány) megnevezése. Szerkesztő eszközök használata.</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> tájékozódás térben, síkban, formaérzékelés, konstruálás, kreativitás. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> formaérzékelés, kreativitás, alkotókedv. <i>Informatika:</i> tájékozódási képesség, sík- és térlátás, rajzoló programok.</p>
<p>3.2. <i>Síkbeli alakzatok</i> Sokszög, háromszög, négyzet, téglalap és kör.</p>	<p>Síkidomok előállítása, rajzolása. Síkidomok tulajdonságainak vizsgálata: határoló vonalak, oldalak száma, oldalak nagysága, oldalak helyzete, átlók száma és nagysága, szimmetria tengelyek száma alapján.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, szövegalkotás.</p>
<p>Szabályos sokszög.</p>	<p>Szabályos sokszögek oldalainak, szögeinek vizsgálata, azonosságok megállapítása. Síkidomok csoportosítása a megismert tulajdonságok alapján. Összehasonlítás adott szempont szerint. Azonosságok, különbségek megfogalmazása.</p>	

<p>3.3. <i>Térbeli alakzatok</i> Testek. Téglatest, kocka.</p>	<p>Testek építése egységkockákból szabadon és adott feltétellel. Testek építése lapokból. Testek alkotórészeinek megfigyelése, elnevezése (lap, él, csúcs). Testek tulajdonságainak megfigyelése, megfogalmazása:</p> <ul style="list-style-type: none"> – határoló lapok (görbe-, síklap); – határoló lapok száma; – határoló lapok alakja (háromszög, téglalap, négyzet, körlap); – határoló lapok nagysága (egybevágó, különböző nagyságú); – határoló lapok helyzete (merőleges, párhuzamos). 	
<p>3.4. <i>Transzformációk</i> Tükrözés, nagyítás, kicsinyítés.</p>	<p>Síkidomok tükrözése egy tükrötengely segítségével négyzethálón. Síkidomok nagyítása, kicsinyítése négyzethálón</p> <ul style="list-style-type: none"> – az egység mérete változik; – az egységek száma változik. <p>A síkidomok és tükröképük vizsgálata, összehasonlítása. Azonosságok, különbségek megállapítása. Az egybevágó és hasonló fogalmak alapozása.</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> tükrös alakzatok.</p>
<p>3.5. <i>Szerkesztés</i> Párhuzamos, merőleges egyenesek.</p>	<p>Párhuzamos és merőleges egyenesek rajzolása négyzethálón, majd szerkesztésük derékszögű vonalzókkal.</p>	
<p>Másolás.</p>	<p>Szakaszok és szögek másolása vonalzóval és körzővel. Az adott- és a kapott téri elemek összehasonlítása (ugyanakkora).</p>	
<p>Felezés.</p>	<p>Szakaszok és szögek felezése körzővel és vonalzóval. A szakaszfelező merőleges és a szögfelező fogalmának alapozása.</p>	
<p>Szerkesztés.</p>	<p>Négyzet és téglalap rajzolása négyzethálón. Különböző sugarú körök szerkesztése.</p>	

	Szerkesztő eszközök használata. Szerkesztési lépések sorrendjének követése.	
3. 6. <i>Mérés, mértékegységek</i> Hosszúság-, tömeg-, űrtartalom. Szabvány mértékegységek: – hosszúság (km, m, dm, cm, mm); – tömeg (t, kg, dkg, g); – űrtartalom (hl, l, dl, cl, ml).	Mérés választott és szabvány mértékegységekkel. Mennyiségek becslése, megmérése, kimérése. Mennyiségek összehasonlítása, sorba rendezése. Mértékegységek közötti összefüggések megállapítása gyakorlati mérések alapján.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> becslés, mérés, számítás. <i>Természetismeret:</i> mérések, mértékegységek a fizikai és kémiai számításokban.
Mértékváltás.	Mértékváltások következtetéssel (tízszere, százszorosa, ezerszere; tizedrésze, századrésze, ezredrésze).	
Időmértékek: évezred, évszázad, év, évszak, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc.	A múlt, jelen, jövő viszonyfogalmak értelmezése, használata. Időpont leolvasása percnyi pontossággal, különböző módokon. Negyed-, fél-, háromnegyed óra leolvasása, beállítása. Időtartam érzékelése a mindennapi életből vett példákkal. Időtartam számítása. Mértékváltások a különböző időmértékek között. Tájékozódás a naptárban.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> tájékozódás időben.
Pénz.	Forint (Ft). Pénznemek megismerése, használata. Mennyiségek be- és felváltása. Mennyiségek kifizetése többféleképpen.	
3.7. <i>Kerület, terület</i>	Sokszögek kerületének mérése és kiszámítása összeadással. Négyzet, téglalap kerületének mérése, kiszámítása összeadással és szorzással. Négyzet és téglalap területének lefedése különböző alakú és nagyságú egységekkel. A mértékegységek nagysága és a mérőszámok közötti összefüggés megállapítása.	

	Négyzet és téglalap területének mérése az egységek összeszámlálásával.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Térei elem, síkbeli alakzat, térbeli alakzat, transzformáció, mértékegység, pénz, kerület, terület, szerkesztés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Függvények, az analízis elemei		Órakeret 41 óra
Előzetes tudás	Tárgyak tulajdonságainak összehasonlítása, megkülönböztetése, kiemelése. Tárgyak sorba rendezése különféle tulajdonságok szerint. Összefüggések felfedezése, megfogalmazása, jelölése a gyermekek környezetéből vett példákon. A tanult számkörben számok sorba rendezése. Számsorok folytatása adott szabály-, vagy szabály felismerése alapján. Tevékenységre épülő gondolkodási műveletek.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Összehasonlítás, általánosítás, szabályalkotás, kiegészítés gyakorlása. Megismerési módszerek továbbfejlesztése. Összefüggések egyre elvontabb szinten történő kifejezése. Logikus gondolkodás fejlesztése.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<i>4.1. Összefüggések</i>	Összefüggések felismerése, személyek, tárgyak, helyzetek, geometriai alakzatok, halmazok számai között; kifejezése rajzzal, jelekkel. Összefüggések keresése megadott szempont szerint a látszólag különböző dolgok között.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, szövegalkotás. <i>Vizuális kultúra;</i> <i>testnevelés és sport:</i> soralkotás.	
<i>4.2. Sorozatok</i>	Szabályjátékok logikai készlettel, számokkal. Szabály felismerése, megfogalmazása, lejegyzése, alkalmazása műveletekkel a hiányzó adatok pótlására. Sorozatok képzése geometriai alakzatokkal, számokkal adott, vagy felismert szabály alapján. Ciklikus sorok folytatása. Állandó különbségű sorozatok folytatása mindlét irányban. Változó különbségű sorozatok folytatása. Hányados sorozatok folytatása.	<i>Ének-zene:</i> hangsorok.	

4.3. Függvények megadása, ábrázolása	Adatok gyűjtése, sorozatba, táblázatba rendezése. Sorozatban, táblázatban szereplő adatok közötti összefüggések, szabályok felismerése, megfogalmazása segítségével, lejegyzése. Hiányos sorozatba, táblázatba rendezett adatok kiegészítése. Grafikonok olvasása, értelmezése. Értéktáblázat kiegészítése szöveggel, matematikai alakban megadott szabály alapján. Grafikus megjelenítés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Grafikon, értéktáblázat, összefüggés, szabály.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Statisztika, valószínűség		Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Tartós, összpontosított figyelem. Együttműködési képesség.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Adatgyűjtési technikák, adatok ábrázolási módjának megismertetése. A tanulók szemléletének formálása, „a valószínűségi gondolkodásmód” alapozása. Tapasztalatok bővítése a véletlen és nem véletlen eseményekről. Kombinatorikus gondolkodás és a valószínűségi szemlélet fejlesztése.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
5.1. Statisztika	Statisztikai adatok gyűjtése, közvetlen környezetben megfigyelhető események megszámlálása, mérések eredménye. Ábrázolásuk grafikonon, diagramon közösen. Grafikonok, diagramok értelmezése, leolvasása.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> grafikonok értelmezése.	
5.2. A valószínűség-számítás elemei Valószínűségi kísérletek.	Megfigyelések, vizsgálatok, játékos valószínűségi kísérletek (pénzfeldobás, golyóhúzás, különböző szerencsejátékok) végzése. Egyszerű valószínűségi kísérletek eredményeinek lejegyzése. A lejegyzések összesítése		

	<p>táblázatba. A táblázat adatainak leolvasása, értelmezése. Tapasztalatok gyűjtése véletlen és biztos eseményekről. A „biztos” és a „lehetetlen” fogalmak használata. Spontán tippelések az események várható bekövetkeztéről.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Lehetőség, kísérlet, táblázat, adat, grafikon, diagram.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>Elemek halmazokba rendezése két szempont szerint. Adott tulajdonságú részhalmaz előállítás alaphalmazon. Közös tulajdonságok felismerése, metszet előállítása. Egyszerű állítások, tagadások megfogalmazása. Logikai kifejezések pontos használata. Minél több lehetőség előállítása kombinatorikus feladatokban.</p> <p>Biztos számfogalom 100-as számkörben. Jártasság 1 000-es és 10 000-es számkörben. A törtszámok és a negatív számok ismerete. A szorzó- és bennfoglaló táblák tudása (szükség esetén táblázat segítségével). A tanult írásbeli műveletek megoldása (szükség esetén számológéppel). Egyszerű szöveges feladatok önálló megoldása.</p> <p>Testek és síkidomok egy és több szempontú csoportosítása a tanult tulajdonságok alapján. Szabvány mértékegységek és a közöttük lévő váltószámok ismerete. A téglalap és a négyzet kerületének mérése, számítása; területének mérése lefedéssel. Szerkesztések: szögek és szakaszok rajzolása, másolása, felezése; párhuzamos-, merőleges egyenesek szerkesztése, téglalap- és négyzet rajzolása.</p> <p>Racionális számok összehasonlítása, összefüggések felfedezése, szabály megfogalmazása. Sorozatok folytatása a felismert szabály alapján. Adatok leolvasása táblázatból, koordináta-rendszer adatkárjainak leolvasása, lejegyzése. Adatok táblázatba beírása a felismert szabály alapján, ábrázolásuk koordináta-rendszerben.</p> <p>Statisztikai adatok lejegyzése, ábrázolása egyszerűbb esetekben. Valószínűségi játékokban az esetek lejegyzése.</p>
---	--

7–8. évfolyam

A két év célja a tanulók felkészítése az önálló életvitelre, az önálló munkavégzésre, az egyéni képességeikhez igazodó továbbtanulásra, a társadalmi beilleszkedés elősegítésére. Olyan ismeretek, képességek, készségek kialakítása, ami biztosítja az önálló tanulás lehetőségét, és felkészíti őket az egész életen át tartó tanulásra. Enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében kiemelt szerepe van az egyénre szabott önálló tanulási eljárások és módok használatának, alkalmazásának, a tanuló motiváltsága megteremtésének.

A matematika tantárgy sajátos fejlesztési célja a figyelem terjedelmének, tartósságának fokozatos növelése és szinten tartása, a koncentrációképesség fejlesztése, az auditív és vizuális észlelés és érzékelés pontosságának fejlesztése.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Elemek halmazokba rendezése két szempont szerint. Adott tulajdonságú részhalmaz előállítás alaphalmazon. Közös tulajdonságok felismerése, metszet előállítása. Egyszerű állítások, tagadások megfogalmazása. Logikai kifejezések pontos használata. Minél több lehetőség előállítása kombinatorikus feladatokban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megfigyelő, elemző, lényeglátó és döntéshozó képesség fejlesztése. Analógiás, logikus és kombinatorikus gondolkodás fejlesztése, a gondolkodási műveletek elmélyítésével.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>1.1. Halmazok</i> Alap-, rész-, kiegészítő halmaz és metszethalmaz.	A tanult halmazelméleti ismeretek alkalmazása más matematikai témakörökben, tantárgyakban. Elemek szétválogatása több feltétel szerint. Halmazok kapcsolatának felismerése: nincs közös elemük, egyik a másiknak része, van közös elemük, de egyik sem része a másiknak.	<i>Vizuális kultúra:</i> alakzatok. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szókincsbővítés, kifejezőképesség, szövegértés, szövegalkotás.
Végtelen és üres halmaz.	Végtelen és üres halmazok megfigyelése, létrehozása. Halmazok kapcsolatának vizsgálata.	<i>Természetismeret;</i> <i>történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; földrajz:</i> halmazelméleti, logikai ismeretek használata.
<i>1.2. Matematikai logika</i> Állítások és tagadások igazságtartalma.	Állítások és tagadások megfogalmazása a végtelen és üres halmazokról. Állítások alap-, rész- és kiegészítő halmazokról. Állítások halmazok metszetéről. Hibás állítások javítása.	<i>Informatika:</i> algoritmus, problémamegoldó gondolkodás.

	Feltétel tagadása: a logikai „nem”. Több feltétel egyidejű teljesülése: logikai „és”. Valamelyik feltétel teljesülése: logikai „vagy”.	
<i>1.3. Kombinatorika</i> Kombinációk és variációk. Lehetőségek száma. Rendszerezési sémák.	Sorba rendezés. Variációk képzése különböző nem matematikai és matematikai elemekből tevékenységgel: egyre több lehetőség, összes lehetőség előállítása. Rendszerezési sémák megismerése, rögzítése (egyszerű lejegyzések, táblázatok).	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Halmaz, alaphalmaz, részhalmaz, kiegészítő halmaz, metszethalmaz, üres halmaz, végtelen halmaz, variáció.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Számelmélet, algebra		Órakeret 129 óra
Előzetes tudás	<p>Jártasság 10 000-es számkörben. Biztos műveletfogalom 100-as számkörben. Összeadás, kivonás 10 000-es számkörben. Jártasság a tanult szorzótáblákban. Egyszerű szöveges feladatok megoldása. Törtszám fogalmának ismerete. Negatív szám fogalma.</p>		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Matematikai eszközök biztos, célszerű használatának kialakítása. Konkretizálás, absztrahálás, kódolás gyakoroltatása. Elemzés, összehasonlítás, csoportosítás és általánosítás egyre önállóbb alkalmazása. Matematikai problémamegoldás, logikus gondolkodás egyre elvontabb szinten. Szövegértés, szövegalkotás, a matematikai nyelv egyre pontosabb használata. A számlálási, számolási, becslési és ellenőrzési képesség, valamint a megtartó emlékezet fejlesztése. Kíváncsiság ébrentartása, az önbizalom folyamatos megerősítése.</p>		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<i>2.1. Számok</i> Számok 100 000-es és 1 000 000-s számkörben. Számfogalom megerősítése, biztos számfogalom kialakítása 100000-es számkörben.	Pontos matematikai fogalmak elmélyítése, használata. Négyjegyű számok írása, olvasása, összehasonlítása, rendezése, számtulajdonságok megállapítása.	<i>Földrajz:</i> népesség száma, területek nagysága.	

	<p>Összehasonlítási képesség fejlesztése, a relációs jelek használata.</p> <p>Pontos és becsült (közelítő helye) helyük keresése a szávármegyenesen.</p> <p>Számok egyes, tízes, száz, ezres szomszédainak megállapítása.</p> <p>Számok kerekítése.</p> <p>Tájékozódási képesség fejlesztése.</p> <p>Számok bontása összeg és szorzat alakban.</p> <p>Problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Szövegértés, szövegalkotás.</p> <p>Kifejezőképesség, mondatértés, mondatalkotás.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmizálás, ütemezés, finommotoros mozgáskoordináció, auditív figyelem.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> ritmikus sorok, szerialitás.</p>
<p>Az 100 000-es és 1 000 000-s számkör:</p> <p>A tízes számrendszer szerkezeti sajátossága.</p> <p>A helyiérték-táblázat szerkezete.</p> <p>Helyi érték, alaki érték, valódi érték kapcsolata.</p> <p>Számfogalom mint a mérés eredménye, mérőszám.</p>	<p>Helyiérték-táblázat bővítése 1 000 000-ig.</p> <p>A helyi értékek között lévő összefüggések megfigyelése, megfogalmazása (tízszere, tizedrésze).</p> <p>Összefüggésekre való emlékezés.</p> <p>Teljes öt- és hatjegyű számok írása, olvasása, értelmezése.</p> <p>Számok értelmezése a valóság mennyiségeivel.</p> <p>Mennyiségek meg- és kimérése választott és szabvány mértékegységekkel (hosszúság, tömeg, űrtartalom).</p> <p>Különböző mennyiségek kifizetése tíz-, száz-, ezer-, tízezer forintokkal.</p> <p>Becslés, mérés, ellenőrzés.</p> <p>Számok képzése egy vagy több feltétellel.</p>	<p><i>Testnevelés és sport:</i> nagymozgások, mozgáskoordináció.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> szerialitás, vásárlás (pl. fél-negyed kiló).</p> <p>Pénz beosztása.</p> <p><i>Informatika:</i> kódolás, dekódolás, algoritmusok.</p> <p>Matematikai- és képességfejlesztő programok.</p>
<p>Viszonyítás.</p>	<p>A relációs jelek ($<$ $>$ $=$), használata.</p> <p>A több, kevesebb, ugyanannyi fogalmának mélyebb megértése.</p>	
<p>Számok helye a számsorban.</p>	<p>Tájékozódás a szávármegyenesen és a számtáblákon.</p> <p>Egyes-, tízes-, száz-, ezres-, tízezer számszomszédok leolvasása.</p>	
<p>Számok tulajdonságai.</p>	<p>Számok tulajdonságainak megfigyelése, megfogalmazása.</p> <p>Pontos matematikai fogalmak kialakítása, használatuk.</p>	

Bontás.	<p>Számok bontása összeg- és szorzat alakra. Bontások lejegyzése.</p>	
Törtszámok.	<p>Törtrészek előállítás, ábrázolása, jelölése törtszámmal. Törtszám értelmezése. Összefüggések keresése, megfogalmazása az egész és a törtrészek között, a törtrészek száma és nagysága között. Helyük a szávámegyenesen. Közönséges törtek összehasonlítása matematikai eszközök segítségével: azonos nevezőjű, azonos számlálójú és különböző nevezőjű törtek összehasonlítása. 10, 100, 1000 nevezőjű törtek írása tizedes tört alakban. Helyiérték-táblázat kiterjesztése a tizedes törtek felé. Tájékozódás a helyiérték-táblázatban Összefüggések megállapítása a tized-, század- és ezredrészek között. Tizedes törtek modellezése. Tapasztalatok gyűjtése a mindennapi életben használt tizedes tört formában felírt mennyiségekről. Tizedes törtek írása helyiérték-táblázatba, olvasásuk. Tizedes törtek szűkítése, bővítése, összehasonlításuk, rendezésük.</p>	
Negatív szám.	<p>Negatív szám fogalmának elmélyítése. Hőmérséklet leolvasása, hőmérő beállítása adott hőmérsékletre, hőmérséklet változásának megfigyelése, jelölése nyíllal. Ellentétes mennyiségek értelmezése (adósság-vagyon). Tapasztalatok gyűjtése a mindennapi életből vett példákból. Negatív számok írása, olvasása. 0 középpontú szávámegyenes készítése.</p>	

	<p>Negatív számok helye a szávármegyenesen. Összehasonlításuk egymással, 0-val, pozitív számokkal.</p>
<p>2.2. <i>Műveletek</i> Szóbeli műveletek. Szóbeli műveletek 10 000-es és 100 000-es számkörben.</p>	<p>Fejben számolás gyakorlása. Szóbeli összeadás, kivonás kerek számokkal az egyjegyű számok analógiájára. Kerek számok szorzása, osztása egyjegyű szorzóval és osztóval. Pozitív egész számok szorzása, osztása tízzel, százzal, ezerrel. Mennyiségi változások megfigyelése (tízszere, százszorosa, ezerszerese; tizedrésze, századrésze, ezredrésze), a kapott eredmény helye a helyiérték-táblázatban. Összefüggések megértése, megfogalmazása. Matematikai nyelv pontos használata.</p>
<p>Írásbeli műveletek Összeadás, kivonás 100 000-es és 1 000 000-s számkörben. Három- és négyjegyű számok szorzása két- és háromjegyű szorzóval. Öt- és hatjegyű számok osztása egyjegyű osztóval (kétfjegyű osztóval).</p>	<p>Műveletek értelmezése, megoldása matematikai eszközökkel. Mennyiségek közötti összefüggések megállapítása, lejegyzése nyitott mondatokkal. Műveletek megoldása egyre elvontabb szinten, a fokozatok betartásával. Műveletek eredményének becslése. Becslés, számolás, ellenőrzés. Tapasztalatok gyűjtése a tagok és tényezők felcserélhetőségéről, a műveletek inverzitásáról. Műveletek közötti összefüggések megjelenítése matematikai- és IKT-eszközökkel. Műveletek közötti összefüggések megfigyelése, megfogalmazása. Számológép használata önellenőrzésre.</p>
<p>Műveletek közösleges törtekkel.</p>	<p>Azonos nevezőjű törtek összeadása, kivonása. Közösleges törtek bővítése, egyszerűsítése matematikai eszközökkel. Közös többszörös keresése.</p>

	<p>Különböző nevezőjű közöséges törtek összeadása, kivonása.</p> <p>Közöséges törtek szorzása egész számmal és közöséges tört számmal.</p> <p>Közöséges törtek osztása egész számmal és közöséges törttel, a reciprok érték fogalmának értelmezése.</p> <p>Műveletek cselekvésben való értelmezése, rajzos megjelenítése.</p>
Műveletek tizedes törtekkel.	<p>Tizedes törtek összeadása, kivonása.</p> <p>Helyi értékes írásmód alkalmazása.</p> <p>Tizedes törtek szorzása, osztása egész számmal.</p> <p>Tizedes törtek szorzása tizedes törttel.</p> <p>Tizedes tört szorzása, osztása tízzel, százzal, ezerrel.</p> <p>Számok értékének és a helyük változásának megfigyelése és megfogalmazása.</p> <p>Számlálás, számolás.</p> <p>Analízis, szintézis.</p> <p>Összefüggések megértése, megfogalmazása.</p> <p>Mennyiségi következtetések.</p> <p>Tájékozódás a helyiérték-táblázatban.</p> <p>Matematikai nyelv pontos használata.</p>
<p>Egyszerű és összetett szöveges feladatok.</p> <p>Fordított szövegezésű feladatok.</p>	<p>Feladatok értelmezése, adatok gyűjtése és lejegyzésük.</p> <p>Összefüggések megállapítása, a probléma megfogalmazása, feladatterv készítése.</p> <p>Megoldás lejegyzése nyitott mondattal, művelettel.</p> <p>Várható eredmény becslése kerekített értékben.</p> <p>A feladat kiszámítása, a kapott eredmény ellenőrzése, összehasonlítása a becsült értékkel és a valósággal.</p> <p>A válasz megfogalmazása.</p> <p>Rajzokhoz, ábrákhoz, műveletekhez egyszerű szöveges feladatok készítése.</p>

	Szövegértés, szövegalkotás. Összefüggések megállapítása. Mennyiségi következtetések. Becslés, számítás, ellenőrzés. Problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.
2.3. Számelméleti ismeretek Páros, páratlan számok. Oszthatósági szabályok.	A tanult ismeretek felidézése, kiterjesztése a 1 000 000-s számkörre. Oszthatósági szabályok alkalmazása matematikai példák megoldásával (2, 5, 10).
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szám neve, jele; alaki-, helyi-, valódi érték; egyes, tízes, százaz, ezres, tízezres, százezres, milliós; tizedes törtek, törtszám, számláló, nevező, törtvonal; egyszerűsítés, bővítés, egész szám, negatív szám, pozitív szám, plusz, mínusz, római szám, többszörös.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Geometria, mérés	Órakeret 65 óra
Előzetes tudás	Testek és síkidomok egy és több szempontú csoportosítása a tanult tulajdonságaik alapján. Szabvány mértékegységek és a közöttük lévő váltószámok ismerete. A téglalap és a négyzet kerületének mérése, számítása; területének mérése lefedéssel. Szerkesztések: szögek és szakaszok rajzolása, másolása, felezése; párhuzamos-, merőleges egyenesek szerkesztés, téglalap, négyzet rajzolása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Konstruálás, kreativitás fejlesztése sík- és térmértani alakzatok előállításával, fogalomalkotás. Szerkesztési ismeretek bővítése, szerkesztőeszközök egyre pontosabb használata, finommotorika fejlesztése. A tiszta, áttekinthető munka iránti igény kialakítása. Becslés, mérés képességének fejlesztése. Mértékváltások következtetéssel, analógiás gondolkodás fejlesztése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
3.1. A tér elemei Szög, szögfajták.	Szögek rajzolása vonalzóval, szögmérővel. A szög részeinek megnevezése. A szög mérése, mértékegység neve, jele (fok, °). Szögek viszonyítása a derékszöghöz, szögfajták: hegyesszög, derékszög, tompaszög, egyenesszög, homorúszög, teljesszög.	<i>Vizuális kultúra:</i> térselejtés, térképészeti ismeretek, kreativitás. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> formaérzékelés, kreativitás, alkotókedv. Ki- és megmérés,

3.2. <i>Síkbeli alakzatok</i> Síkdomok.	Síkdomok előállítás, vizsgálatuk, csoportosításuk a megállapított tulajdonságok alapján.	szerkesztések, szerkesztőeszközök használata, háztartási ismeretek.
Háromszög.	Háromszögek előállítása tépéssel, vágással, rajzolással. Tulajdonságok megállapítása méréssel (oldalak, szögek). Évfolyamozásuk oldalak hosszúsága szerint: különböző oldalú, egyenlő szárú és egyenlő oldalú (szabályos) háromszögek. Évfolyamozásuk szögek nagysága szerint: hegyes-, derék- és tompaszögű háromszögek.	<i>Informatika:</i> tájékozódási képesség, sík- és térlátás, rajzoló programok. <i>Természetismeret:</i> mérések, mértékegységek a fizikai és kémiai számításokban.
Kör.	Különböző sugarú körök rajzolása. A kör alkotórészeinek rajzolása, elnevezése, jelölése: középpont, sugár, átmérő, húr, körvonal, körív, körlap, körcikk, körszelet. A sugár és az átmérő közötti összefüggés megállapítása mérések alapján.	
Speciális négyszögek.	Négyszögek vizsgálata az oldalaik helyzete, hosszúsága, szögeik nagysága és a szimmetriatengelyek száma szerint: – két párhuzamos oldala van (trapéz); – két-két párhuzamos oldala van (paralelogramma); – minden szöge derékszög (téglalap); – minden oldala egyenlő (rombusz); – minden oldala egyenlő és minden szöge derékszög (négyzet); – egyik átlója mentén szimmetrikus (deltoid).	
3.3. <i>Térbeli alakzatok</i> Testek.	Testek építése lapokból. Testek kiterítése, testhálók készítése. Testek és testhálók egymáshoz rendelése. Testek tulajdonságainak megfigyelése, megfogalmazása: kiterjedésük, határoló lapok alakja,	

	helyzete szerint.	
Kocka, téglatest.	A kocka és a téglatest tulajdonságainak megfigyelése, megállapítása mérések alapján, összehasonlításuk: <ul style="list-style-type: none"> – lapok, élek, csúcsok száma; – kiterjedésük (hosszúság, szélesség, magasság) mérete; – határoló lapok alakja, mérete; – határoló lapok helyzete. 	
Henger, kúp.	Henger és kúp előállítás gyurmából, építésük testhálóból. Tulajdonságok megfigyelése, határoló lapok számának, alakjának megállapítása.	
3.4. <i>Transzformációk</i> Tükrözés.	Síkidomok tükrözése egy tükörtengellyel, szerkesztéssel. Az eredeti és a tükrözött síkidom összehasonlítása, azonosságok és különbségek megállapítása: egybevágó síkidomok.	
Nagyítás, kicsinyítés.	Nagyítás, kicsinyítés szerkesztéssel: oldalak hosszúságának növelése kétszeresére, háromszorosára...; csökkentése felére, harmadára... Az eredeti és a kapott síkidom összehasonlítása, azonosság és különbség megfogalmazása: alakjuk megegyezik, nagyságuk különbözik, oldalaik aránya egyenlő: hasonló síkidomok.	
3.5. <i>Szerkesztés</i> Szögek.	Szögek szerkesztése: 360° , 180° , 90° , 45° , 60° és 30° -os szögek.	
Négyzet, téglalap.	Négyzet és téglalap szerkesztése adott méretek alapján.	
Háromszög.	Háromszög szerkesztése: <ul style="list-style-type: none"> – három oldalból; – két oldalból és a közbezárt szögből; – egy oldalból és a rajta fekvő két szögből. 	
3. 6. <i>Mérés, mértékegységek</i>	Mérés választott és szabványmértékegységekkel. Mennyiségek becslése, megmérése, kimérése.	

	Mennyiségek összehasonlítása, sorba rendezése. Mértékegységek közötti összefüggések megállapítása gyakorlati mérések alapján.	
Területmérés.	Terület mérése választott és szabványmértékegységekkel. Szabványmértékegységek értelmezése, neve, jele: km ² , m ² , dm ² , cm ² , mm ² .	
Térfogatmérés.	Térfogat mérése választott és szabványmértékegységekkel. Szabványmértékegységek értelmezése, neve, jele: m ³ , dm ³ , cm ³ . Hosszúság-, terület- és térfogatmértékegységek közötti összefüggések megállapítása tapasztalatok alapján.	
Mértékváltás.	Mértékváltások következtetéssel (tízszere, százszorosa, ezerszerese; tizedrésze, századrésze, ezredrésze).	
Időmértékek: évezred, évszázad, év, évszak, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc.	A múlt, jelen, jövő viszonyfogalmak értelmezése, használata. Időpont leolvasása percnyi pontossággal, különböző módokon. Negyed-, fél-, háromnegyed óra leolvasása, beállítása. Időtartam érzékeltetése a mindennapi életből vett példákkal. Időtartam számítása. Mértékváltások a különböző időmértékek között. Tájékozódás a naptárban.	
Pénz.	Pénzhasználat, kifizetés, be- és felváltás. Háztartási költségvetés tervezése.	
3.7. Kerület, terület Sokszögek kerülete.	Sokszögek kerületének mérése és kiszámítása összeadással.	
Négyzet és téglalap területe.	Négyzet, téglalap kerületének mérése, kiszámítása összeadással és szorzással. Négyzet és téglalap területének lefedése különböző alakú és	

	nagyságú egységekkel. Négyzet és téglalap területének mérése a négyzetcentiméterek összeszámlálásával. Négyzet és téglalap területének kiszámítása.	
3.8. <i>Térfogat, felszín</i> A téglatest és kocka felszíne.	Testekhez testhálók rendelése. Testek felszínének számítása: a határoló lapok és a testhálók közötti összefüggés megfigyelése. Testek felszínének számítása a határoló lapok területének összeadásával, szorzással.	
A téglatest és kocka térfogata.	A téglatest és a kocka térfogatának mérése választott és szabványmértékegységekkel. A téglatest és a kocka térfogatának számítása gyakorlati tevékenységgel, adott és mért adatok alapján.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szögfajta, háromszög, kör, négyszög, mértékegység, test, felszín, térfogat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Függvények, az analízis elemei	Órakeret 40 óra
Előzetes tudás	Számok, mennyiségek, mértékegységek összehasonlítása, a közöttük lévő összefüggések, kapcsolatok felfedezése. Szabály felismerése, megfogalmazása, lejegyzése egyszerűbb esetekben. Állandó és változó különbségű sorozatok folytatása mindkét irányban adott és felismert szabály alapján.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Összehasonlító, általánosító és lényegkiemelő képesség fejlesztése. Függvényszerű gondolkodás alapozása. Számköri ismeretek mélyítése sorozatok alkotásával.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
4.1. <i>Összefüggések</i>	Összefüggések konkrét mennyiségek, természetes számok, egységtörtek, geometriai alakzatok, mértékegységek között. A felismert összefüggések megfogalmazása viszonyszavakkal, kifejezése matematikai jelekkel.	

4.2. Sorozatok	Számok rendezése. Állandó és váltakozó különbségű sorozatok folytatása adott és felismert szabály alapján, sorozatok kiegészítése. Hányados sorozatok folytatása.	<i>Ének-zene:</i> hangsorok. <i>Vizuális kultúra:</i> soralkotás. <i>Testnevelés és sport:</i> soralkotás.
4.3. Függvények megadása, ábrázolása	Összetartozó adatpárok felismerése. Táblázatok hiányzó adatainak kiegészítése szabály megállapítása után. Tapasztalati függvények készítése leszámított, mért adatok alapján. Függvények ábrázolása grafikonnal, leolvasása.	
Derékszögű koordináta-rendszer.	Pontok meghatározása síkban. Adatpárok ábrázolása derékszögű koordináta-rendszerben. A táblázat adatai közötti kapcsolat felismerése, megfogalmazása, közös szabályalkotás, az adatok beírása táblázatba. Függvények ábrázolása, leolvasása, jelölésük nyilakkal, szabállyal, nyitott mondattal.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Függvény, koordináta-rendszer, tengely, középpont.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Statisztika, valószínűség		Órakeret 13 óra
Előzetes tudás	Tapasztalat az adatok gyűjtésében és lejegyzési módjaiban. Biztos és lehetetlen események megkülönböztetése.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Összehasonlítás, rendezés, általánosítás, következtetés gyakoroltatása és a logikus gondolkodás fejlesztése. Statisztikai adatok, grafikonok elemzésének alapozása. A valószínűségi szemlélet alapozása.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
5.1. Statisztika Statisztikai adatok, kísérletek.	Adatok, tevékenységek, kísérletek eredményeinek gyűjtése. Lejegyzésük, elemzésük, rendezésük, értékelésük. Ábrázolásuk grafikonnal, diagrammal. Adatok leolvasása a diagramról, táblázatból.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> adatok (pl. villanyszámla) értelmezése. <i>Természetismeret:</i> események	

<p>5.2. A valószínűség-számítás elemei</p> <p>Valószínűségi kísérletek.</p> <p>Gyakoriság.</p>	<p>Megfigyelések, vizsgálatok, játékos valószínűségi kísérletek végzése (pénzfeldobás, golyóhúzás, különböző szerencsejátékok, dobókockák, pörgettyúk, piros-kék korongok, pénzérmék, számkártyák, játékkártyák, dominókészlet, színes golyók /(például Babilon-golyók), játékrulett).</p> <p>Egyszerű valószínűségi kísérletek eredményeinek lejegyzése.</p> <p>A lejegyzések összesítése táblázatba, oszlopdigramba.</p> <p>Az események gyakoriságának megfigyelése.</p> <p>Tapasztalatok gyűjtése véletlen és biztos eseményekről.</p> <p>Az események előfordulási gyakoriságának megállapítása.</p> <p>A „biztos” és a „lehetetlen” fogalmak használata.</p> <p>Egyre tudatosabb tippelések az események várható bekövetkeztéről.</p> <p>Valószínűségi fogalmak használata.</p> <p>„Biztos”, „Lehetetlen” fogalmak használata.</p> <p>„Lehet, de nem biztos” (lehetséges) megértése.</p> <p>Következtetés a relatív gyakoriságra.</p>	<p>bekövetkezésének megítélése.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Lehetőség, kísérlet, táblázat, adat, statisztika, grafikon, diagram.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végére</p>	<p>Elemek több szempont szerinti rendezése a halmazábrák különböző részeibe.</p> <p>Állítások és tagadások megfogalmazása a halmazábrákról.</p> <p>Állítások igazságának eldöntése.</p> <p>A logikai kifejezések pontos használata.</p> <p>Minél több (összes) lehetőség előállítása kombinatorikus feladatokban.</p> <p>Biztos számfogalom 10 000-es és 100 000-es számkörben.</p> <p>Jártasság 1 000 000-s számkörben.</p> <p>A törtszámok és a negatív számok ismerete.</p> <p>Szorzó- és bennfoglaló táblák ismerete (szükség esetén táblázat segítségével).</p> <p>A tanult írásbeli műveletek megoldása (szükség esetén számológéppel).</p> <p>Műveletek közösleges törtekkel és tizedes törtekkel.</p>
---	---

	<p>Egyszerű és összetett szöveges feladatok megoldása (szükség esetén segítséggel).</p> <p>Testek, síkidomok egy és több szempont szerinti csoportosítása.</p> <p>Speciális háromszögek, négyszögek megnevezése.</p> <p>Szakaszok, szögek szerkesztése, felezése; négyzet, téglalap és háromszög szerkesztése.</p> <p>Henger és kúp tulajdonságainak ismerete.</p> <p>Mértékváltások következtetéssel.</p> <p>Négyzet és téglalap területének számítása.</p> <p>Kocka és téglalap felszínének számítása, térfogatának mérése.</p> <p>Racionális számok összehasonlítása, összefüggések felfedezése, szabály megfogalmazása.</p> <p>Sorozatok folytatása a felismert szabály alapján.</p> <p>Adatok leolvasása táblázatból, koordináta-rendszer adatként leolvasása, lejegyzése.</p> <p>Adatok beírása táblázatba a felismert szabály alapján, ábrázolásuk koordináta-rendszerben.</p> <p>Statisztikai adatok lejegyzése, ábrázolása egyszerűbb esetekben.</p> <p>Valószínűségi játékokban az esetek lejegyzése.</p>
--	---

4.4. Környezetismeret tantárgy

1–4. évfolyam

Az Ember és természet műveltségterület középpontjában a természet és az azt megismerő ember áll. A természettudományos műveltség kialakításának alapja a természettel való közvetlen, megértő és szeretetteljes kapcsolat. A tanulók a tantárgy elsajátítása során megismerkednek a természeti és technikai környezettel.

A kerettanterv figyelembe veszi az enyhén értelmi fogyatékos tanulók megismerési sajátosságait, ezért az olyan megismerési helyzetekre helyezi a hangsúlyt, amelyekben az aktív tevékenység, a közvetlen tapasztalatszerzés, a cselekvések sokasága, a konkrét gyakorlati vonatkozások értelmezése szerepel. A tanulási folyamatban az érzékelésre, az észlelésre, a személyes élményekre, felfedezésekre építve jut el a tanuló a bonyolultabb gondolkodási műveletig, az elemi problémamegoldásig. A műveltségi anyag elsajátításában központi helyet kap a sokféle tanulási környezet, így a gyűjtőmunka a természetben, terepséta, terepgyakorlatok, kirándulások. A környezet, a természet, az emberi kapcsolatok megismerése nyomán fejlődik és alakul ki a tanulók tudatos természetszerető és -védő magatartása, kapcsolatteremtő képessége. A tanterv elsajátítása során már az első évfolyamtól kezdve tudatosan formálja környezetvédelmi attitűdjüket, környezetkímélő magatartásukat, és ez a magatartás a későbbi életvitelüket meghatározó erkölcsi alapelvvé válik.

A természettudományos műveltség az egyén és a társadalom számára meghatározó jelentőségű. Az egészség tudatos megőrzése, a természeti és a technikai, az épített környezet felelős, fenntartható átalakítása természettudományos kutatások és azok eredményeinek alkalmazása nélkül elképzelhetetlen.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknak az ismeretelsajátítási folyamat során olyan tudásrendszerek alapjait kell kiépíteniük, amelyek alkalmasak a mindennapi tevékenységben való felhasználásra. A tanulók ismeretelsajátításában a természeti környezeti világ elemi

megismerésének lehetősége tűzhető ki célul. A folyamat során kiemelt figyelmet kell fordítani a kapcsolatrendszerek feltárására, az élő és élettelen természet szoros kölcsönhatására, az ember és természet összetartozására, egymásrautaltságára, az ember természetben betöltött helyének és szerepének felismerésére.

A tanterv olyan jelenségekkel is foglalkozik, amelyek befolyásolják az egyén és a közösség életét, és kihatással vannak a jövő alakulására. Ezek az egészségmegőrzéssel, természeti forrásokkal összefüggő problémák. Ezek feltárása, megértése hangsúlyos az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál is.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében kiemelt cél az életkoruknak és fejlettségüknek megfelelő korszerű tudások elsajátítása, a fogalmak folyamatos érlelése, pontosítása. Az önálló ismeretszerzés képességének fejlesztése aktív tevékenységek során, folyamatos gyűjtőmunkával, pozitív megerősítéssel és következetes segítségadással történik. A tanulói aktivitás és tevékenység-központúság érdekében szükséges a vizsgáló munkaeszközök, kísérleti eszközök, egyéni igényekhez igazított taneszközök alkalmazása. A tanterv célja a tájhoz, a hazához, a közösséghez tartozás örömeinek, felelősségének és érzelmi biztonságának kialakítása közben a térbeli és időbeli tájékozódó képesség fejlesztése. A kognitív képesség, a megismerő képesség fejlesztése, a megismerési módszerek elsajátítása, tapasztalatok szerzése közben, értelmezéssel, pontosítással kísérve történik. A kommunikációs képesség fejlesztésében a szókincs bővítés, a fogalmak értelmezése, a beszédprodukciónak kerül a középpontba. Az érdeklődés, a nyitottság, a kíváncsiság felkeltésének és tartósságának fokozásával megvalósítható a cselekvési képesség gazdagítása, az önkifejezési formák erősítése, a szociális képességek fejlesztése, együttműködés a feladatokban, kapcsolatteremtés és együttműködési szokások kialakítása, a társak segítése.

Az Ember és természet műveltségterület fejlesztési feladatai a NAT-ban meghatározott tudásterületekre tagolódnak. A kialakított szerkezet egyrészt diszciplináris szerveződésű, másrészt támogatja az integrált szemléletet, valamint hangsúlyozza a kiemelt fejlesztési célokat. Segíti a részletes fejlesztési feladatok, valamint a közműveltségi tartalom integrált szemléletű és célszerű megfogalmazását. Segíti a képességek, a gondolkodás fejlesztését, elemi szinten a természetismeret, a speciális technikai, gazdasági, társadalmi, etikai alkalmazások közötti kapcsolatok, összefüggések feltárását. A kerettanterv követi a NAT által meghatározott tudásterületek témaköreit, amelyek közműveltségi tartalmakat foglalnak magukban. A témakörök közül az elsőt, a *Tudomány, technika és kultúra* műveltségterületét és fejlesztési feladatait beépítettük a többi témakörbe.

A fejlesztendő készségek, képességek az elemi természettudományos műveltség megszerzését és gyakorlatban való alkalmazását teszik lehetővé. Enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára a tanulási tevékenységek közül kiemelt jelentőségű a megfigyelés, a közvetlen tapasztalatszerzés, vizsgálódás, aktív részvétel a kísérletekben, a kísérleti eszközök használata, továbbá a balesetmentes kísérletezés szabályainak elsajátítása.

1–2. évfolyam

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók beilleszkedése az új iskolai környezetbe hosszabb ideig tartó folyamat. A beszoktatás időszaka hosszabb, mint a többségi általános iskolában. A feladat-, szabálytudat kialakítása, egymás elfogadása sok játékos gyakorlaton keresztül történik. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű, segítsen az olyan készségek megalapozásában, mint együttérzés, segítőkészség, kötelességtudat, tisztelet, feladattudat. Alakuljon ki a közösséghez tartozás érzése, az otthon, a lakóhely, az iskola megbecsülése. A tanulónak elemi ismereteket kell szereznie önmagáról, meg kell tanulnia érzelmei, empátiája kifejezését, és ki kell alakulnia társas toleranciájának, a beteg és sérült, fogyatékos társak iránti együttérző és segítő

magatartásnak. Fontos cél az egészséges életmódra nevelés, az arra való törekvés erősítése. A nevelés célja a természet szeretete, a környezetkímélő, környezetvédő magatartás kialakítása.

A természettudományos kompetencia, a természettudományos műveltség alapozása a mindennapi gyakorlatban szerzett játékos tapasztalatszerzéssel történik. Az anyanyelv elsajátításában a beszédészlelés, a beszédértés, beszédprodukciónak fejlesztése elsődleges feladat. A beszédindíték, a beszédkedv, a szókincsgyarapítás, -aktivizálás az 1-2. évfolyamban nagyon fontos. A gondolkodási műveletek és a funkcionális képességek (érzékelés, észlelés, felidézés, emlékezés, figyelem) segítik a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyainak felfedezését konkrét cselekvéssel összekapcsolt tapasztalatszerzés során. Saját élményű tevékenységek formájában gyakorolva biztosítható a beilleszkedés, az együttműködés, a kapcsolatteremtés képességének fejlődése, a másság, a sérült társak elfogadása. Fontos cél, hogy a tanuló tudja elfogadni mások segítségét, képességeinek, életkorának megfelelően tudjon segítséget adni.

Az óvodából az iskolába érkező enyhén értelmi fogyatékos gyermekek iskolára felkészültsége jelentősen eltér ép kortársaiktól. A spontán szerzett ismereteik hiányosak, pontatlanok. A környezetismeret tanítása során felkeltjük érdeklődésüket közvetlen környezetük, társaik és önmaguk iránt. Az életkori sajátosságuknak és egyedi képességeikhez igazodó játékokon keresztül lehetséges csak a tantárgy megszerettetése. A játékok szolgálják az aktív figyelem- és emlékezetfejlesztést. A játékos gyakorláson keresztül alakítják ki a legfontosabb képzeteket, alapvető fogalmakat, ezek megjelenítését rajzban, formázással, mintázással. Bővítsék szókincsüket, alkalmazzák helyesen a tanult fogalmakat. A közvetlen környezet felfedezésén, önmaga megismerésén keresztül fokozatosan bővítjük a megismerés körét. A valóság megfigyelését kövesse annak képi megjelenítése, rajzon, fotón, maketten, terepasztalon történő ábrázolása, amely alkalmas a játékos gyakorlásra, majd szóbeli megerősítésre. A téri, időbeli tájékozódás kezdetben csak tanteremben történjen, konkrét tárgyhoz, valóságos történésekhez kötötten. Ezekben a fejlesztési szinteken haladva lesznek képesek elsajátítani a tanulók azokat az alapokat, amelyekre a következő évek tanulási folyamatait, a tanuló gondolkodási képességének, érzékelésének a fejlesztését építhetjük. Az elsődleges a kíváncsiság, az érdeklődés, a motiváció felkeltése és fenntartása, a szabálytudat, feladattudat kialakítása.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Anyag, energia, információ	Órakeret 14 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A korszerű elemi természettudományos műveltség alapozása. Tapasztalatszerzés biztosítása a közvetlen környezetből. A valóság sokféleségének érzékeltetése. A pontos érzékelés, észlelés, aktív figyelem, emlékezet fejlesztése. A kooperatív technikák alkalmazása az együttműködés, a társas együttlét szabályainak elsajátítására. A megismerés módszereinek bővítése. A kreativitás fejlesztése, az érzékelés pontosítása, a kommunikációs képesség, a szociális képesség fejlesztése, információgyűjtő, feldolgozó, szabálykövető magatartás kialakítása, feladattudat és szabálytudat erősítése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
1.1. Anyag	Írányított megfigyeléssel anyagok vizsgálata érzékeléssel (látás,	Matematika: egyszerű mérések.

A közvetlen környezetben előforduló anyagok érzékelhető, mérhető tulajdonságai Anyag és forma kapcsolata Halmazállapot-változások Csapadékformák	hallás, tapintás, ízérzékelés, szaglás). Összehasonlítás, csoportosítás, becslés, mérés játékosan. Játékos megfigyelések rögzítése rajzban.	<i>Vizuális kultúra:</i> megismerő és befogadóképesség, kreativitás.
1.2. <i>Kölcsönhatások, erők</i> Hang-, fényjelenségek	Különbféle eredetű hangok felismerése, játékos megfigyelések végzése. Játékos fény-, árnyékkísérletek megfigyelése, reprodukálása. A tapasztalatokról rövid mondatok alkotása.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> beszédértés, aktív és passzív szókincs bővítés.
1.3. <i>Energia</i> Energiaforrások a háztartásban Energiatakarékosság	Játékos kísérletek végzése melegítésre, fűtésre. Szógyűjtés a tapasztalatokkal kapcsolatban, rövid mondatokba illesztésük.	
1.4. <i>Információ</i> Jel, jelzés, információ Tankönyvben jelek, jelmagyarzatok Közlekedési jelek Tiltást jelentő jelek Kommunikáció az állatvilágban, tájékozódás, hang, illat alapján	Információszerzés érzékeléssel, az anyagok, élelmiszerek tulajdonságainak vizsgálata, tapasztalatok megfogalmazása. Egyszerű jelek, jelzések felismerése, értelmezése, használata tankönyvekben, munkafüzetekben. A tiltást jelentő és a közlekedési jelek információinak játékos gyakorlása, szituációs játékok.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tulajdonság, időjárás, hang, fény, jelrendszer, szabály, közlekedés, kommunikáció, energiatakarékosság.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Rendszerek		Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	Elemi térbeli és időbeli tájékozódás.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Játékos gyakorlatokkal, közvetlen tapasztalatszerzéssel a térbeli és időbeli tájékozódás, orientációs képesség fejlesztése. Megfigyelőképesség fejlesztése. Kommunikációs képesség fejlesztése. Kíváncsiság felkeltése. Pozitív attitűd kialakítása az élővilág, növények, állatok iránt. Feladat- és szabálytudat kialakítása. Építőjátékokkal szerzett tapasztalatok feldolgozása, analízáló, szintetizáló képesség fejlesztése, képzelet, emlékezet fejlesztése.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
2.1. <i>Tér, idő, nagyságrendek a természetben</i>	Tárgyak egymáshoz való viszonyítása.	<i>Matematika:</i> becslés, mérés; tájékozódás térben és időben.	

<p>Egyszerű térbeli, időbeli relációk, irányok Közvetlen iskolai és otthoni környezet A lakóhely és iskola környéke Irányok, távolságok, becslés, mérés Saját élettörténet (régen és most) Napok, napszakok, hónapok, évszakok Időrend, sorrendiség, az idő kifejezése a mindennapi kommunikációban Jeles napok, ünnepek (családi és társadalmi ünnepek)</p>	<p>Történesek időrendi csoportosítása képek, rajzok, ábrák segítségével.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> növények és állatok gondozása, hulladékgyűjtés.</p>
<p>2.2. <i>Rendszer, rendszer és környezete</i> A rész, és az egész viszonya, összetettség Az épületek, tárgyak részei (lakás, iskola, használati tárgyak) A növény fő részei Az állat testének fő részei A lakóhely, iskola környezetének állapotmegóvása Szelektív hulladékgyűjtés Növény és állatgondozás</p>	<p>Növények részeinek összerakása, kiegészítése rajzos ábrákon. Hulladékgyűjtő használata. Iskolai papírgyűjtés, elemek, műanyagok gyűjtése. Akváriumgondozás, ház körül élő állatok etetése, gondozása. Szobanövények, kiskerti növények gondozása.</p>	
<p>2.3. <i>Szerveződési szintek</i> Növények, állatok a környezetünkben Az élőlények élőhelyei, táplálkozása, táplálkozási módok</p>	<p>Az állatok élőhelyeiről közvetlen tapasztalatszerzés. Képek gyűjtése, csoportosítása élőhely és táplálkozás szerint.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Irány, idő, sorrendiség, hónap, nap, napszak, évszak, családi, társadalmi ünnep, növényi rész, állati testrész, szelektív hulladékgyűjtés, egészséges táplálkozás, téli álm, költöző madár, élőlény, háziállat, ház körül élő állat, vadon élő állat, táplálék.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Felépítés és működés	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	Elemi ismeretek, tapasztalatok a közvetlen élővilágról.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megfigyelőképesség fejlesztése. Tapasztalatszerzés tanulmányi sétákon, kirándulásokon. A szociális képesség fejlesztése kooperatív technikák alkalmazásával. A tájékozódási képesség fejlesztése. A vizuális észlelés, érzékelés fejlesztése. A tapasztalatok kifejezése rajzban, szóban. Kommunikációs képesség fejlesztése. Ismeretek szerzése az anyagok	

	közvetlenül érzékelhető tulajdonságairól, az élőlények közvetlen környezetéről, növény- és állatvilágról, az időjárás elemeiről.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>3.1. <i>Anyagok kémiai tulajdonságai</i> Élő és élettelen természet A közvetlen környezetben gyakran használt tárgyak anyagai A víz szerepe, előfordulási állapotai A víz előfordulása a természetben (eső, hó, ivóvíz, folyóvíz) Az élő és élettelen környezet</p>	<p>Anyagok vizsgálata érzékszervi úton. Föld, víz, levegő, műanyag, üveg összehasonlítása, megnevezése. Csapadékformák megfigyelése, évszakokhoz kapcsolása.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> Anyagok tulajdonságai. Víz, tisztálkodás.</p>
<p>3.2. <i>A közvetlen környezet növény- és állatvilága</i> Életfeltételek (levegő, víz, tápanyag, napfény, hőmérséklet) Az állatok és kicsinyeik</p>	<p>Közvetlen megfigyelés, elemi tapasztalatszerzés a közvetlen környezetben élő állatokról, növényekről. Egyszerű kísérletek végzése a különböző életfeltételek megvonásával a növényeknél (víz, fény, tápanyag megvonása) – búza csíráztatása, növekedésének megfigyelése különböző körülmények között. Ráismerés, megnevezés. Csoportosítás adott szempontok szerint.</p>	
<p>3.3. <i>A közvetlen környezet életközösségei</i> Park, erdő, mező, víz, vízpart</p>	<p>Közvetlen tapasztalatszerzés kirándulások, séták során. Rajzok készítése a látottakról.</p>	
Természetvédelem	A természet értékeinek védelme – konkrét példák megismerése.	
<p>3.4. <i>Változatos élővilág</i> Zöldségek Gyümölcsök A közvetlen környezet állatvilága (háziállatok, ház körül élő állatok, vadon élő állatok)</p>	<p>Séta a piacon, zöldségesboltban. Főbb élőlénycsoportok felismerése. Az élőlények egyszerű csoportba sorolása. Szobanövények gondozása. Házi, illetve ház körül élő állatok megfigyelése, megnevezése adott szempontok alapján (méret, alak, szín, mozgás, szaporodás, kültakaró).</p>	
<p>3.5. <i>A Föld és a Nap</i> A napsugárzás hatása az élővilágra Az időjárás tényezői Csapadékfajták</p>	<p>Rajzos ábrák készítése. IKT-eszközök használata, pl. képek keresése.</p>	

Napszakok, évszakok		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Életfeltétel, életjelenség, halmazállapot, gyümölcs, zöldség, fa, termés, fejlődés, ház körül élő állat, víziállat, kültakaró, időjárási tényező.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Állandóság és változás		Órakeret 29 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megfigyelőképesség fejlesztése. Kommunikációs képesség fejlesztése. Motoros képességek fejlesztése. A környezet megismerése iránti érdeklődés kialakítása, egyszerű játékos kísérletekben részvétel. Kauzális gondolkodás fejlesztése. Tájékozódó képesség fejlesztése. Együttműködés, csoporttechnikák kialakítása. A másik elfogadásának erősítése. A perzepciós, cselekvéses gondolkodás irányítása, az érzékelés pontosítása, a kreativitás és a finommotorika fejlesztése.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
4.1. Állapot Az anyagok és tárgyak érzékelhető tulajdonságai (átlátszóság, keménység, rugalmasság, érdesség-simaság, íz, szag, szín) Becslés, mérés A mindennapi életben használatos mennyiségek Természetes mérőeszközök (pohár, kanál, csipetnyi...)	A hétköznapi életben használt egyszerű tárgyak, anyagok csoportosítása fizikai jellemzőik alapján (szín, nagyság, anyag, hőmérséklet...) (Az anyagfajta és használata közti összefüggés felismerése.) Egyszerű kísérletekkel, játékos formában a figyelem irányítása.	<i>Matematika:</i> becslés, mérés; érzékelhető tulajdonságok (szín, forma). <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> anyagfajták, megmunkálásuk, ajándékkészítés.	
4.2. Változás – Fizikai változások: Alakváltozások Halmazállapot-változások felismerése, megnevezése (olvadás, fagyás) Az évszakok változásai Helyzet- és helyváltoztatás	Gyurmázás, alakváltozás megfigyelése. A víz különböző megjelenési formáinak vizsgálata. Közvetlen tapasztalatszerzés a természetben. Képek csoportosítása az évszakokról, rajzok készítése. Mozgásos cselekvéssorok, játékos gyakorlatok során a helyzet- és helyváltoztatás megkülönböztetése.	<i>Testnevelés és sport:</i> hely-, helyzetváltoztatás.	
– Kémiai változások Az égés, az égés haszna, kára Tűzvédelem A tűzoltók munkája	Beszélgetés, képek, ábrák elemzése, rajzok készítése az égésről. Szituációs gyakorlatokban részvétel tűzriadó esetére.		
– Biológiai változások Életszakaszok (növények életében)	Képek, ábrák segítségével sorbarendezés, csoportosítás, Megfigyelések végzése.		

Életszakaszok az ember és az állatok életében (születés, növekedés, fejlődés, öregedés) A növények, állatok élete a különböző évszakokban	Zöldségnövények, virágmagok ültetése, gondozása, a fejlődés rajzos ábrázolása, közös tabló készítése. Fotók, filmek, videók elemzése.	
4.3. Folyamat Termék-előállítás, újrahasznosítás	Só-liszt gyurmából ajándékkészítés, gyümölcs-, zöldségsaláták készítése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Anyag, tulajdonság, becslés, mérés, halmazállapot-változás tűz, tűzoltás, mozgási helyzet, életszakasz, növekedés, fejlődés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Az ember megismerése és egészsége		Órakeret 33 óra
Előzetes tudás	Elemi ismeretek a tanuló saját testéről.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tapasztalatok szerzése, saját testének és tulajdonságainak megismerése játékos gyakorlatokon keresztül, a figyelem, az érzékelés, az észlelés, a kíváncsiság, érdeklődés felkeltése, társai, a más sérült ember elfogadása, segítése képességeinek megfelelően. Motoros képességek fejlesztése. A téri orientációs képesség fejlesztése. Szociális képességek fejlesztése. Feladat- és szabálytudat erősítése, a problémák felismerése, okok keresése, empátiakészség fejlesztése.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
5.1. Az emberi test fő részei Érzékszervek Testmozgás és az egészség	Rész, egész viszonyának felismerése, kiegészítés rajzban, puzzle játék. Mozgásos játékokban való aktív részvétel.	Testnevelés és sport: mozgásos játékok.	
5.2. Önfenntartás Az emberi test fő részei Időjárásnak megfelelő öltözködés Érzékszerveink és védelmük magunkon és másokon Helyes étkezési szokások Helyes tisztálkodási szokások	A helyes és helytelen viselkedési és tevékenységi forma megkülönböztetése. Babaöltöztetés az időjárásnak megfelelően. Játékos gyakorlatok végzése. Az étkezési és tisztálkodási szokások gyakorlása.	Technika, életvitel és gyakorlat: öltözködés, étkezés, tisztálkodás.	
5.3. Szaporodás, egyedfejlődés Különböző életkorok	Fényképek, képek gyűjtése, csoportosítása.		
5.4. Öröklődés A család tagjai Külső tulajdonságok (arc, alkat)	Hasonlóságok, különbözőségek felismerése.	Erkölcstan: család.	
5.5. Magatartás Helyes emberi viselkedési formák megfigyelése	Hasonlóság – különbözőség, helyes – helytelen megkülönböztetése.		

A gyerekekre leselkedő veszélyek		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Testrészt, a fej részei, egészség, betegség, higiénés szabály, tisztálkodási eszköz, egészséges táplálkozás, érzékelés, napirend, testmozgás, helyes öltözködés, emberi tulajdonság, hasonlóság-különbözőség, helyes-helytelen, veszély, veszélyhelyzet, testmozgás, emberi életkor.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	6. Környezet és fenntarthatóság		Órakeret 22 óra
Előzetes tudás	Elemi ismeretek a közvetlen környezetünkből. Tapasztalatok szerzése sétákon, kirándulásokon.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megfigyelés, ráismerés képességének fejlesztése. Feladattudat, szabálytudat kialakítása. Csoportban való együttműködés kialakítása. A másik gyerek elfogadása. Az esztétikai érzékenység fejlesztése. Felnőtt segítségének elfogadása. Szelektív hulladékgyűjtés segítségével. Együttműködő, aktív részvétel kirándulásokon. Kíváncsiság, motiváltság felkeltése és fenntartása.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
6.1. Globális környezeti rendszerek. Az egészséges, gondozott környezet jellemzői	A környezet rendjének betartása, óvása.		
6.2. Az élő és élettelen környezeti tényezők	----		
6.3. A környezeti rendszerek állapota, fenntarthatóság Egészséges, gondozott környezet A közvetlen környezet (tanterem, lakás, szoba) rendjének megteremtése, megóvása Vizek védelme, víztakarékosság Természetvédelem Növény- és állatgondozás a tanuló közvetlen környezetében Környezetszennyezés Szelektív hulladékgyűjtés	A közvetlen környezet, iskola, lakóhely rendjének megteremtése, megóvása, ruházat, bútorzat tisztaságának megóvása. Információs jelek felismerése, rajzok készítése, képek gyűjtése. A szobanövények, kerti növények gondozása, akvárium állatok gondozása (hal, teknős) segítségével. Madáretető készítése, madarak etetése télen.		
Energiatakarékosság Takarékosság az árammal, a vízzel	Elemi szintű energiatakarékossági technikák gyakorlása (villany lekapcsolása, víz elzárása).		
A Föld szépsége, egyedisége A közvetlen környezetben előforduló parkok, erdők, vizek	Sétákon, kirándulásokon részvétel. Adott szempontok szerint irányított megfigyelések végzése. Az élményekről, tapasztalatokról rajzok készítése.		

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tisztaság, rend, egészséges környezet, természetvédelem, talaj, víz, szemetelés, takarékoság, növény, állat, élőlény, növény- és állatgondozás.
------------------------------------	---

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végére	A szociális képességének fejlődése során alakuljon ki a tanuló együttműködése társaival és tanárával. Irányítás segítségével megfigyelések végzése, adott szempontok szerinti válogatás, csoportosítás és egymáshoz rendezés. Az időbeli események helyes sorrendbe állítása. Érdeklődése, kíváncsisága, motiváltsága egyre hosszabb ideig fenntartható. A tapasztalatok kifejezése egyszerű, rövid mondatokkal. Biztonságos tájékozódás a közvetlen környezetében. Az ismert állatok, növények adott szempontok szerinti csoportosítása, megnevezése. Elemi ismeretek szerzése saját testéről. Életkorának és képességeinek megfelelő ismeretek az energiatakarékosságról, a szelektív hulladékgyűjtésről, a szabályok betartása. Együttműködő részvétel kirándulásokon, sétákon, egyszerű játékos kísérletek végzésében.
--	--

3–4. évfolyam

A 3–4. évfolyamon a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, erkölcsi érzékük fejlesztésére, cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudat kialakítására, elmélyítésére fókuszál.

A feladattudat és a szabálykövető képesség megerősítése a közösséghez való tartozás, a nemzeti összetartozás érzésének erősítése, hagyományaink, kulturális értékeink és hazánk, természetföldrajzi viszonyainak megismerése által valósul meg.

Az életkort és a sérüléseket figyelembe véve van szükség a családi és iskolai szerepek megismerésére és gyakorlására, amely támogatja az önismeret képességének kialakítását, s az egészséges, tudatos életmód megismerését. Külön figyelmet kell fordítani a sérült társak elfogadására, a társak segítésére. Cselekvő, tevékeny tapasztalatszerzés során alakul a természeti és társadalmi környezethez való pozitív viszony, a részvétel igénye a természeti környezet ápolásában, gondozásában. Jelentős szerepet kapnak a tanulói kísérletek a folyamatos tanulói motiváció megvalósítása érdekében.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Anyag, energia, információ	Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	Az anyagok érzékelhető tulajdonságainak felismerése, játékos kísérletekben részvétel. Egyszerű jelek, jelzések felismerése, elemi ismeretek az energiáról.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A megismerés módszereinek bővítése. A szociális, együttműködő képesség fejlesztése. Csoportmunka, kooperatív technikák alkalmazása. Kauzális gondolkodás fejlesztése. Tapasztalatok szerzése a közvetlen környezetben és az élettelen természetben előforduló anyagokról, kölcsönhatásokról, az ismeretek bővítése. A tapasztalatok feldolgozása szóban, írásban, rajzban. Információk feldolgozása különböző területekről, információs jelek felismerése. Energiatakarékosságra nevelés. Kommunikációs készség fejlesztése.	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>1.1. Anyag</i> A környezetben előforduló gyakori anyagfélék Anyag-forma kapcsolata Halmazállapot Csapadékformák	Anyagok halmazállapotainak felismerése, megnevezése, tapasztalatszerzés, kísérletezés. Csoportosítás halmazállapotok szerint. A tapasztalatok rögzítése rajzban, tábló készítése.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat: anyagfélék.</i>
<i>1.2. Kölcsönhatások</i> Mágnes, vonzás, taszítás Mozgások Iránytű	Megfigyelések, játékos kísérletek. Anyagok csoportosítása a mágnesesség alapján. Ismerkedés az iránytűvel.	
<i>1.3. Energia</i> Energiaforrások Energia felhasználása Energiát felhasználó berendezések, fűtő, hűtő háztartási eszközök Energiafajták (nap, szél, víz, elektromos, fény)	Egyszerű kísérletek, játékok készítése (szélforgó). Gyűjtőmunka, beszámoló készítése az energiáról.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat: energia a háztartásban.</i>
<i>1.4. Információ</i> Jel, jelzés, információ Jelek, jelmagyarázat, tankönyvek Közlekedési jelek Tiltást, veszélyt jelentő jelek Tűz és katasztrófa elhárítására felhívó jelek Kommunikáció az állatvilágban (hang, fény, illat alapján)	Múzeumlátogatás. Könyvtárlátogatás. Kirándulások, séták állatkertben, természetvédelmi területeken, tanösvényeken. Részvétel tűzriadós gyakorlatokban, szituációs játékokban. Információgyűjtés.	<i>Vizuális kultúra: információs jelek.</i>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Halmazállapot, halmazállapot-változás, mágneses kölcsönhatás, iránytű, háztartási elektromos eszköz, energiafajta, jelzés, jelrendszer.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Rendszerek	Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	Elemi tájékozódási ismeretek. Rész-egész viszonya. A tanuló saját élettörténetének eseményei. Az idő sorrendisége.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tér, idő orientációs képesség fejlesztése. Kommunikációs képesség fejlesztése. Analizáló, szintetizáló képesség fejlesztése. Megfigyelőképesség fejlesztése. Feladattudat, szabálytudat erősítése. Szociális, együttműködő képesség fejlesztése. Kooperatív technikák elsajátítása, gyakorlása. Elemi térképolvasás gyakorlása. Pozitív érzelmek, attitűd, képzelet, emlékezet fejlesztése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok

<p>2.1. <i>Tér, idő, nagyságrendek</i> A lakóhely és környéke A saját felszerelés pontos helye a lakásban, osztályban A lakóhely közigazgatási, kulturális, egészségügyi intézményei Irányok, távolság, hosszúság Fő világtájak, iránytű Magyarország domborzati térképe Alapvető térképjelek (államhatár, felszíni formák, vizek, főváros, települések, útvonalak) Alaprajz, térkép, kicsinyítés, nagyítás Tájékozódás az időben, saját élettörténet a születéstől máig Az idő mérése, alkalmi és szabványegységei, az idő becslése, mértékegységei Jeles napok, ünnepek Nemzeti ünnep</p>	<p>Tapasztalatok szerzése séták, kirándulások alkalmával. Rajzos ábrák, makettek készítése. Terepasztal berendezése. Játékos tájékozódási gyakorlatok iránytűvel. Események időbeli sorrendbeállítása, időszalag, időnaptár készítése. Események, jelenségek rögzítése, fogalmazás szóban, írásban, rajzban.</p>	<p><i>Matematika:</i> mértékegységek, mérés, becslés, nagyítás, kicsinyítés. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> ünnepi versek. <i>Ének-zene:</i> ünnepi dalok.</p>
<p>2.2. <i>Rendszer, rendszer és környezete</i> Rész, egész, összetettség, funkció (élőlények, épületek, tárgyak, eszközök részei) természetes és mesterséges (épített) környezetben A növények, zöldségek, gyümölcsök részei, a virág részei, a mag, a termés részei Az állatok testfelépítése, testrészei A közvetlen és tágabb környezet állapotának megóvása Környezetvédelem</p>	<p>Irányított megfigyelések, elemzések alapján játékos szerelési, építési gyakorlatok. A növények, állatok és részeik csoportosítása adott szempontok alapján. Tanulmányi séták, kirándulások, megfigyelések, tapasztalatok megfogalmazása szóban és írásban, rajzok, tablók készítése. Szelektív hulladékgyűjtés gyakorlása.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> eszközök használata, tárgyak készítése.</p>

<p>2.3. <i>Szerveződési szintek</i> Élőlény, egyed, csoport, életközösség Az élőlények csoportjai Az élőlényekre jellemző tulajdonságok A lakóhely felépítése, működése</p>	<p>Csoportosítás adott szempontok szerint (élőhely, kültakaró, mozgás, végtagok, táplálkozás, szaporodás, életmód). Megfigyelés a természetben (állatkert, vadaspark, a baromfiudvarban, stb.), képanyagon, filmen, IKT-eszközök használata. Egy választott élőlényre jellemző tulajdonságok megfigyelése, elemzése. A terepasztal felépítése makettekkel, utakkal stb.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Középület, térkép, időmértékegység, ünnep, élőhely, kültakaró, mozgás, táplálkozás, szaporodás, életmód, életközösség.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>3. Felépítés és működés</p>		<p>Órakeret 18 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Elemi ismeretek a környezet természetes és mesterséges anyagairól, megmunkálásáról, a halmazállapotok változásairól.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Megfigyelés, összehasonlítás, vizsgálódás képességének fejlesztése. Kommunikációs képesség fejlesztése. Közvetlen tapasztalatszerzés és -feldolgozás tanulmányi séták és kirándulások során. Az analízis, szintetizáló készség fejlesztése. Érdeklődés, motiváltság folyamatos fenntartása. A természet megismerésében pozitív attitűd erősítése. Szociális képesség fejlesztése. A kooperatív technikák alkalmazása. Információszerző eszközök használata. Kommunikációs képesség fejlesztése. Kauzális gondolkodás fejlesztése, tájékozódási képesség fejlesztése.</p>		
<p>Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>3.1. <i>Az anyagok kémiai tulajdonságai</i> Élő és élettelen természet A környezet anyagai A természetben előforduló és mesterséges anyagok (fa, fém, levegő, víz, talaj) Anyagformák és tulajdonságaik Az anyagok megmunkálhatósága</p>	<p>Természetes és mesterséges anyagok gyűjtése, csoportosítása. Az anyagfajták és a használat közötti összefüggés felismerése. Vágás, tépés, gyurmázás.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> Az anyagok megmunkálása. Anyagfajták.</p>	
<p>A víz szerepe A víz előfordulása a természetben</p>	<p>A víz vizsgálata, halmazállapotainak megnevezése,</p>		

Eső, hó, jégeső, folyóvíz, tó Az ivóvíz	felismerése, a víz hőfokának mérése. A csapadék különböző formáinak megkülönböztetése. A víz mint életfontosságú anyag tudatosítása.	
Vízben oldódó és nem oldódó anyagok	Egyszerű kísérletek végzése cukorral, sóval, homokkal, kavicsal.	
3.2. <i>Az élő és élettelen környezet</i> Termesztett növények Növénytermesztés, állattenyésztés Életjelenségek: táplálkozás, légzés, növekedés, fejlődés, mozgás, szaporodás Életfeltételek (levegő, víz, tápanyag, napfény, hőmérséklet) A növény élete az ültetéstől a terméshozatalig	Az életjelenségek megfigyelése, egyszerű kísérletek végzése. Babnövény ültetése, fejlődési napló vezetése. Az állatok életfeltételeinek vizsgálata konkrét példákban (akváiumi halak, kutya, macska, hörcsög, papagáj megfigyelése).	
Az állatok szaporodása Különböző szaporodási formák (pete, tojás, elevenszülő) Az életfeltételek, életjelenségek az ember életében	Az állatok életjelenségeinek, utódgondozási szokásainak megfogalmazása. Kicsinyeik megnevezése. Megadott szempontok szerinti csoportosítás.	
3.3. <i>A lakóhely közvetlen és tágabb környezetében található életközösségek</i> Park, erdő, rét, mező, vizek, vízpartok Élőhely Természetvédelem	Kirándulások, séták során élőlények megfigyelése. Az élőlények közötti kapcsolatok felismerése. A természet értékeinek védelme.	
3.4. <i>Változatos élővilág</i> A közvetlen környezet növényvilága (fák, bokrok, virágos növények) A zöldségeskert, gyümölcsös kert növényei A növény részei A virág része, a termés és részei Néhány lágyszárú, fás szárú növény A gomba	Séta a piacon, zöldségesboltban, állatkertben, vadsparkban, díszállat-kereskedésben. Séta a piacon, zöldségesboltban, konyhakertben, gyümölcsösben. A zöldség- és gyümölcsfélék érzékelhető, mérhető tulajdonságainak vizsgálata. Megfigyelés, analízis-szintézis, tapasztalatok rögzítése rajzban, írásban.	

Főbb állatcsoportok A vadon élő állatok és a házi és ház körül élő állatok Az élőlények csoportjai (növény, állat, ember) Madár, emlős, rovar	Az állatok jellemzőinek megfigyelése a kültakaró, mozgás, végtagok, táplálkozás, szájszerv, érzékelés, szaporodás szerint. A vadon élő és a házi állatok csoportosítása. Képek csoportosítása. Rajzok, tablók készítése. Az élőlények egyszerű csoportosítása adott szempontok alapján.	
3.5 <i>A Föld és a Nap</i> A Föld alakja, mozgásai Napszakok, évszakok változása Az időjárás tényezői (napsugárzás, hőmérséklet, csapadék, szél) A víz körforgása Napenergia	Megfigyelések a természetben, maketten, képek, filmek segítségével. Elemi ismeretek gyűjtése az égitestekről. Elemi szintű térképismeret szerzése. Megfigyelések végzése a Nap állásáról és a csillagos égboltról. Planetárium-látogatás. Időjárási naptár készítése. Távcső használata. IKT-eszközök használata.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Életfeltétel, életjelenség, a víz különböző halmazállapotai és előfordulása, oldhatóság, növénytermesztés, állattenyésztés, zöldségek, gyümölcsök részei, szaporodásuk, élőhely, égitest, időjárási tényező, a víz körforgása.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Állandóság és változás		Órakeret 29 óra
Előzetes tudás	Az anyagok érzékelhető tulajdonságai. Egyszerű becslések, mérések. Halmazállapot-változások. Anyagmegmunkálás.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A megismerőképesség fejlesztése. Kreativitás fejlesztése. Kommunikációs képesség fejlesztése. Tér-, időorientációs képesség fejlesztése. A szociális képességek, együttműködő képesség fejlesztése. Kauzális gondolkodás fejlesztése. Analizáló, szintetizáló készség fejlesztése. Figyelem, emlékezet fejlesztése. A helyes magatartási normák erősítése. Kreativitás fejlesztése, kritikai érzék fejlesztése, a helyes és helytelen megkülönböztetése.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
4.1. <i>Állapot</i> Anyagok és testek mérhető tulajdonságai	A mérhető tulajdonságok vizsgálata, a vizsgálati módszerek gyakorlása (megfigyelés, viszonyítás, becslés, mérés).	<i>Matematika:</i> mérés, mértékegységek.	

<p>A mérhető anyagi tulajdonságok felismerése, megismerése, mérése Mérési rendszerek (tömeg, hosszúság, hőmérséklet, űrtartalom) Hőmérő – Celsius skála (szobahőmérséklet, testhőmérséklet, láz)</p>	<p>A figyelem irányítása, az emlékezet mobilizálása. Mérőeszközök használatának gyakorlása.</p>	
<p>4.2. Változás – Fizikai változások Alakváltozások (aprítás, darabolás, aprózódás) Halmazállapot-változások (olvadás, fagyás, párolgás, csapadékformák, fagyasztás, szárítás, locsolás a háztartásban) Az évszakok változásai, következményei a természetben, a mindennapi életben Helyzet- és helyváltoztatás</p>	<p>A változásokat kiváltó hatások azonosítása a mindennapi környezetben megfigyelhető jelenségek esetében. A természetben lejátszódó és az ember által létrehozott halmazállapot-változások megfigyelése, megbeszélése. Képek gyűjtése, rendezése adott szempontok alapján. Rajzok, tablók készítése. Időjárási naptár készítése. A mozgásban megnyilvánuló állandóság és változás megfigyelése, tanulmányozása.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> Anyagok feldolgozása. Hulladékgyűjtés, hulladékhasznosítás. <i>Testnevelés és sport:</i> mozgás, sportágak.</p>
<p>– Kémiai változások Az égés, tűz, tűzvédelem, tűzoltás eszközei A tűzoltók munkája</p>	<p>A változások felismerése, az összefüggések megértése. Megfigyelés, beszélgetés, képek, ábrák elemzése. Éghető és éghetetlen anyagok csoportosítása. Teendők tűzriadó esetén. Információs jelek felismerése. Aktív részvétel tűzriadós gyakorlatokban.</p>	
<p>– Biológiai változások Életszakaszok (növények, állatok, ember) Csírázás, növekedés, fejlődés, öregedés, lebomlás, komposztálás Növények, állatok évszakonkénti változásai (Az évszakok változásainak következményei a növények, állatok életében) Az ember életkori szakaszai A változások oka, iránya (Megfordítható és nem megfordítható változások)</p>	<p>A biológiai változások, mozgásjelenségek megfigyelése a közvetlen környezetünkben. A ciklikus változások megfigyelése a növények, állatok életében. Az ember életkori szakaszainak jellemzői – beszélgetések, saját élmények, családi fényképek segítségével. Ismerkedés az egyirányú életfolyamatokkal. Tea, limonádé készítése. Egyszerű anyagokból keverékek készítése és szétválasztása.</p>	

Keverékek, oldatok Égés		
4.3. <i>Folyamat</i> Példák a hulladék újrahasznosítására (papír, fém, műanyag) Termék előállítás (papírgyártás, kenyérsütés) Az ember természetalakító tevékenysége (természeti és épített környezet)	Megfigyelések, képek elemzése. Filmeken, ábrákon, képeken összefüggések felismerése. Gyümölcsle, szörp, lekvár készítése felnőtt segítségével.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Becslés, mérés, anyagi tulajdonság, mérőeszköz, mértékegység, a víz változásai, égés, tűz, tűzoltás, életszakasz, újrahasznosítás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Az ember megismerése és egészsége	Órakeret 33 óra
Előzetes tudás	A tanuló saját testrészeinek felismerése, az egészséges életmód elemi szabályainak ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megismerési módszerek, tartós figyelem, emlékezet fejlesztése, a szociális képesség, interperszonális képesség fejlesztése, empátiakészség fejlesztése, helyes magatartási szokások megerősítése, pozitív attitűd kialakítása a mássággal kapcsolatban, illetve a mások elfogadására, megsegítésére; az egészséges életmód alapvető szabályai betartásának erősítése. Kommunikációs képesség fejlesztése. A motoros képességek fejlesztése. A kauzális gondolkodás fejlesztése, döntési képesség fejlesztése, az időbeli tájékozódás képessége, az összehasonlítás, viszonyítás képességének fejlesztése, az elemi ítéletalkotás képességének fejlesztése. Együttműködési formák működtetése, problémaérzékenység fejlesztése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
5.1. <i>Az emberi test részei</i> A mozgás szerepe az egészséges életmódban Játék, sport	A főbb testrészek megnevezése. Játékos gyakorlatok a testrészek mozgatására.	<i>Testnevelés és sport:</i> játék, sport.
5.2. <i>Az érzékszervek védelme</i> Egészséges életmód Egészséges táplálkozás Helyes fogápolás Egészség és betegség (néhány fertőző gyermekkori betegség) A káros élvezeti szerek	A helytelen táplálkozás okozta problémák felismerése. Figyelem a hang- és fényártalmakra. Csoportosítás, gyűjtőmunka, rajzolás és tablókészítés az egészséges életmóddal kapcsolatban. A helyes viselkedési szokások megismerése betegség esetén, részvétel szituációs játékokban.	

	A káros élvezeti szerek elutasítása.	
5.3. Szaporodás, egyedfejlődés Az életkori szakaszok időbelisége a születéstől a halálig	Információgyűjtés a családról, feldolgozás, tablóképzítés. Rajz- és tablóképzítés.	
5.4. Öröklődés A család Különböző emberi külső és belső tulajdonságok (ilyen vagyok)	Tulajdonságok megnevezése, csoportosítás (külső-belső). Hasonlóságok, különbségek észrevétele.	
5.5. Magatartás Helyes magatartási formák a betegség megelőzésében Viselkedések betegség esetén Viselkedés közösségekben Önismeret Veszélyek a gyerekekre	A károsító szerek elutasítása. Veszélyeztető magatartásformák felismerése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Az emberi test részei, tisztálkodás, tisztálkodási eszköz, gyermekbetegség, védőoltás, fertőzés és járvány, orvos, gyógyszer, helyes táplálkozás, fogápolás, mozgás, sport, testezés, életműködés, növekedés, változás, önismeret.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	6. Környezet és fenntarthatóság		Órakeret 22 óra
Előzetes tudás	Igény a környezet rendjére. Elemi szintű energiatakarékosági technikák. Sétákon, kirándulásokon szerzett tapasztalatok.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A megfigyelőképesség fejlesztése. Pozitív attitűd kialakítása a természet szépségének megóvására, természetszeretetre. Kommunikációs készség fejlesztése. Ok-okozati összefüggések felismerése képességének fejlesztése. Problémamegoldó képesség fejlesztése. Energiatakarékoságra törekvés erősítése. Kooperatív technikák alkalmazása. A kauzális gondolkodás és a kritikai érzék fejlesztése.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
6.1. Globális környezeti rendszerek Az egészséges, gondozott környezet	Törekvés a tisztaságra és a rendre.	Technika, életvitel és gyakorlat: a természetes és épített környezet. Növény- és állatgondozás.	
6.2. Élő és élettelen környezeti tényezők	Élő és élettelen megkülönböztetése konkrét példák alapján a közvetlen környezetben.		
6.3. A környezeti rendszerek állapota, fenntarthatóság Egészséges, gondozott környezet A közvetlen és tágabb környezet (iskola, lakás, közlekedési eszközök, parkok, játszóterek rendjének megóvása)	Tablóképzítés, plakátkészítés, képek gyűjtése, csoportosítás, elemzés a közvetlenebb és tágabb környezetről. Törekvés a víztakarékoságra.		

Vizek védelme, víztakarékosság		
Természetvédelem Növény- és állatgondozás a tanuló közvetlen környezetében	Élősarok növényeinek (dísznövények, palánták) gondozása, növényültetés. Kisállatok gondozása. Felelősség a rábízott élőlényekért. Madáretető készítése, madarak etetése télen.	
Környezetszennyezés Levegő-, talaj-, vízszennyezés Szelektív hulladékgyűjtés	A levegő, víz, talaj szennyező anyagainak megfigyelése a természetes és mesterséges környezetben. Egyszerű kísérletek végzése a különböző szennyező anyagokkal.	
Energiatakarékosság Takarékosság az árammal, a vízzel Fűtés, szellőztetés	Törekvés az energiatakarékos életvitelre, egyszerű technikák gyakorlása, szituációs játékok.	
A Föld szépsége, egyedisége A lakóhely közvetlen környezetében előforduló természeti nevezetesség Nemzeti parkok, tájvédelmi körzetek – információs jelek	Információs jelek felismerése. Séta, kirándulás során megfigyelések végzése.	
A tanuló közvetlen környezetében előforduló kulturális értékek	Színház-, múzeumlátogatás, emlékhelyek, templomok megtekintése. IKT-eszközök használata.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szelektív hulladékgyűjtés, természetvédelem, energiatakarékosság, víztakarékosság, környezetszennyezés, növény-, állatgondozás, felelősség, Nemzeti Park, tájvédelmi körzet.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végére	Tapasztalatok, megfigyelések, ismeretek szerzése a környezetben előforduló legismertebb tárgyak, anyagok tulajdonságairól, az élőlényekről, természeti formákról, jelenségekről. Aktív részvétel egyszerű kísérletek, mérések végzésekor. Tapasztalatok megfogalmazása szóban, rajzos formában. Adott szempontok szerint csoportosítás. Egyszerű összefüggések felismerése. Tájékozódás térben, időben a tanuló saját lakóhelyén. Irányok, iránytű használata. Az idő mérése, mértékegysége. Elemi szintű térképismeret. A másság elfogadása. A sérült embertársak segítése. Társainak és saját testének védelme. Aktív részvétel a környezet óvásában. Szelektív hulladékgyűjtés. Energiatakarékosságra törekvés.
--	--

4.5. Ének-zene tantárgy

1–4. évfolyam

A művészi tevékenység, a művészetek hatása semmivel nem pótolható szerepet játszik személyiségünk fejlődésében, az ízlés, a kreativitás, az érzések árnyalt kifejezésének fejlesztésében. A műalkotások által közvetített magatartásminták elsajátítása a kulturális közösség fennmaradásának biztosítója, az egyén szocializációjának döntő mozzanata.

A kultúra értékeinek megismerése közös élményanyaggal szolgálja az összetartozás érzésének erősítését. A művészeti nevelés segítséget nyújt a tanulóknak abban, hogy felismerjék, becsüljék a kultúra értékeit, hozzájárul a nemzeti és európai azonosságtudat kialakításához.

Az ének-zenei nevelés fő célja az ének megszerettetése, a zene világának megismertetése és élményt adó megértetése. Ennek eszköze, a zenei élmény, személyiség- és közösségformáló erejével, pedagógiai jelentőségével, jóval túlmutat a zenélés tevékenységén. A tanítás célja a zeneértő és zeneérző képességek fejlesztése, a szellemi és lelki tulajdonságok gyarapítása, a fantázia, az érzékenység fokozása a zenei élmények segítségével. A közös együttes élmény megteremtése segítségével a befogadás és az önkifejezés, valamint az egymásra figyelés harmóniája valósulhat meg.

Ének-zenei oktatásunk jellemzője az érték közvetítés és az értékörzés, a Kodály-módszer segítségével. E módszer teljes embert fejlesztő pedagógia, melynek középpontjában az európai műveltségű, a magyar nemzeti hagyományt őrző, nyitott, kreatív, közösségi ember áll. Zenei örökségünk bemutatásával, tanításával erősítjük tanulóink pozitív attitűdjét, kötődését saját népe és kultúrája értékeihez, a szülőföld, a haza és a nemzet fogalmának kialakítását.

A zenei reprodukció témakörében a pedagógus feladata az éneklés különböző formáinak (hangszerkíséretes éneklés, egy- és többszólamú éneklés) megismertetése, hallás utáni daltanítással magyar és külföldi népzenei anyag bemutatása, aktív énekléssel maradandó élmények nyújtása, az énekes és hangszeres improvizáció, az alkotó és önkifejező tevékenység fejlesztése, valamint a felismerő kottaolvasás elemeinek (relatív szolmizáció, kézjelek, ritmikai és dallami összetevők) tanítása. A zenei befogadás témakörében a zeneművekben való tájékozódást segítő kompetenciák (emlékezet, zenei fantázia, koncentráció) fejlesztése és a zenehallgatás anyagának az újszerű médiatartalmak felhasználásával is történő bemutatása, ismertetése.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára a tanításban minden elem az ének-zenei élményekhez, tevékenységekhez kapcsolódik. A tanórákon kiemelt cél az élőzenére épülő befogadói élmények megteremtése. E cél elérése érdekében az éneklés, az aktív zenélés változatos formáit szerepeltethetjük. Az aktív zenélés, mint csapatmunka, mint közösségi élmény, nagy segítséget nyújt a hátrányos szociokulturális státusz leküzdésében, az eredményes társadalmi integrációban, a fogyatékoságból eredő hátrányok csökkentésében. A sikeres énekórai munka segíti a belső kontroll erősítését, az önbizalom fejlesztését, a lelki egészség biztosítását.

Az oktatás fontos részét képezi a zene és a mozgás összekapcsolása, a néptánc oktatása, valamint a kultúrát közvetítő intézmények bevonásával a koncert-pedagógia lehetőségeinek kihasználása. Az egyéni különbségek figyelembe vételének fontos területe a tehetséggondozás, melynek célja a kiemelkedő teljesítményre képes tanulók segítése, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el.

1–2. évfolyam

A szakasz oktató-nevelőmunkájának célja átvezetni a gyerekeket az óvodai játékközpontú tevékenységből az iskolai tanulás tevékenységébe. Feladata a tanulót felkészíteni az alapvető kultúrtechnikák befogadására, fogékonyra tenni a környezet, a természet és a társas kapcsolatok iránt, teret biztosítva az életkornak és a fejlettségnek megfelelő gyermekjátéknak és mozgásnak.

Az ének-zene hatékony tanítása is biztosítja ebben a szakaszban az átmenet sikerességét. A dalok, játékok tanításával, az ének-zene eszközzel való segítheti tanulóinkat az önmegvalósítás, önkifejezés gyakorlásában, a feszültségtől mentes, oldott kommunikáció átélésében. A játékos, felszabadult légkör segítséget nyújt a féltékenység, a szorongás leküzdésében, a harmonikus személyiségfejlesztésben, a személyiség egészének kiteljesedésében. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése a megfelelő önértékelés, a saját személyiség megismerésében nagy jelentőségű. A társas kapcsolatok alakításában, a társadalmi beilleszkedésben elengedhetetlenül szükséges reális önkép, megfelelő önismeret megalapozásában, az egymáshoz való alkalmazkodóképesség, együttműködési készség erősítésében az énekóráknak is fontos szerep jut.

Az együttérzés, segítőkészség, tisztelet készségének fejlesztése a dalokon, játékokon keresztül már a bevezető szakaszban megkezdődik. A beszédértés és beszédcentrikusság előtérbe helyezését a dalok tanulása, szövegüknek elemző elsajátítása, a kifejezések magyarázata segíti az énekórák munkájában.

Az életkornak megfelelő gyermekdalok éneklésével, hallgatásával, gyermekműsorok nézésével és a tapasztalatok megbeszélésével a valóság és a virtuális valóság megkülönböztetését segítjük elő. A tanulás iránti érdeklődés felkeltésével, személyes élmények biztosításával, új ismeretek átadásával már ebben az életkorban segítjük a tudatos tanulás megalapozását.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Zenei reprodukció	Órakeret 49 óra
Előzetes tudás		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az óvodából és otthonról hozott énekes-zenei kifejezőképesség szintjének fejlesztése, a hangterjedelem bővítése.</p> <p>Ritmushangszeres megszólaltatások, ritmuszenekar kialakítása, egyszerű ritmusok szabad, kötetlen megszólaltatása, dalkíséreték ritmushangszerekkel.</p> <p>Zenei alkotás a megismert ritmikai, dallami, tempó- és dinamikai elemekkel.</p> <p>A zenei kreativitás és fantázia fejlesztése játékos gyakorlatokkal, énekes, ritmushangszeres és mozgásos rögtönzésekkel.</p> <p>Énekes rögtönzések, az énekhang, éneklési kedv fejlesztése.</p> <p>Tájékozódás kialakítása a különféle kottarendszerek írásában, olvasásában, felismerésében, a zenei hangok megjelenítésében.</p> <p>A kottairás és -olvasás elemi szintjének kialakítása.</p> <p>A perceptív, a cselekvéses, a fogalomalkotó, logikus gondolkodás fejlesztése.</p> <p>Azonosítás, összehasonlítás, megkülönböztetés, csoportosítás, konkretizálás, válogatás képességének fejlesztése.</p> <p>Motorikus és auditív funkciók összekapcsolása, észlelés, figyelem- és emlékezetfejlesztés. Algoritmizált és fogalomalkotó gondolkodás fejlesztése.</p>	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>1.1 ÉNEKLÉS Óvodás dalok-gyermekdalok Dalok az állatokról Gyermekdalok, körjátékok Ünnepek dalai Évszakok dalai Kánonéneklés</p>	<p>Éneklés különféle tempókban (lassan, gyorsan, közepesen) és dinamikával (halkan, hangosan). Törekvés a tiszta éneklés, az értelmes szövegkezelés szabályainak betartására. Törekvés a dalkezdés és dalzárás pontosságának betartására. Ritmuskíséretes éneklés. Részvétel a közös éneklésben, dalok tanulásában, a különféle éneklési játékokban, gyakorlatokban.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> A hangképzés, a beszédlejtés és a hangoztatás fejlesztése. Artikuláció, hangerő, hanglejtés, hangsúly, beszédritmus. A dalok szövegeinek megismerése, értelmezése, érzelmek kifejezése, szókincs és emlékezet-fejlesztés. Verbális emlékezet.</p>
<p>1.2 GENERATÍV KREATÍV ZENEI TEVÉKENYSÉG Ritmushangszeres játékok, szabad és kötött formákban Hangulatok, érzelmi állapotok kifejezése hangszeres és énekes formákban A zene jellemzőinek megjelenítése mozgással</p>	<p>A tanult dalok felismerése jellemző ritmus-, dallam- vagy szövegmotívumaik alapján. A tanult dalok csoportosítása adott szempontok alapján. Aktív, cselekvő részvétel a körjátékok, mozgásos játékok tanulásában, előadásában, a különböző játékos gyakorlatokban. Egyéni adottságok szerint részvétel a közös játékokban, megszólaltatásokban. Dallam írása vershez, adott ritmushoz. Aktív részvétel a zenére történő ritmikus mozgásokban, a tér- és formagyakorlatokban, szabad és kötött formákban. Énekes rögtönzések kialakítása.</p>	<p><i>Matematika:</i> Kapcsolatok felismerése, az elvont gondolkodás erősítése. Figyelem, észlelés, válogatás, osztályozás, érzékelés. Időtartam, időrend. Számsorok, számok ritmusa, csoportosítás, elrendezés. <i>Testnevelés és sport:</i> Az egyensúlyérzék fejlesztése, a mozgáskoordináció erősítése, a nagy és finom mozgások fejlesztése.</p>
<p>1.3 FELISMERŐ KOTTAOLVASÁS Egyszerű ritmusértékek Kettes ütem, ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel Szolmizációs hangok és kézjelek Ritmuskotta, három vonalas kotta, színes kotta Betűkotta Ötvonalas kotta, rögzített dó-hellyel</p>	<p>Alapvető zenei ismeretek szerzése a ritmusok jelölése, megszólaltatása terén. A tanult ritmusértékek felismerése, részvétel írásukban, olvasásukban. Törekvés a szolmizációs hangok és kézjelek megismerésére, pontos használatára.</p>	<p>Térérzékelés, testtartás. Ritmikus mozgások. <i>Vizuális kultúra:</i> A dalok érzelmi világának, az átélt élményeknek a megjelenítése különböző technikák segítségével. Átélt, elképzelt vagy hallott esemény vizuális megjelenítése.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Ritmus, dallam, szöveg. Lassú, közepes, gyors tempó. Halk és hangos éneklés. Pontos szövegkiejtés, artikuláció. Körjáték, ünnep, évszak.</p>	

Kánonéneklés. Ritmushangszer, ritmuszenekar. Kíséret. Szabad játék.
Ritmikus mozgás. Dallamrögtönzés. Ritmusérték, -jelölés. Vonalt és vonalköz. Szín, hang.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Zenei befogadás		Órakeret 48 óra
Előzetes tudás			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A zenei befogadást elősegítő képességek erősítése. A zenei memória, a zenei fantázia, a zenei történéseket megelőlegező képességek alakítása. A zenei hallás fejlesztése, az irányított figyelem alkalmazásának gyakorlása. A dallamhallás képességének erősítése. Az emocionális érzékenység fejlesztése, differenciálás a hangok között. Alapvető ismeretek szerzése a hangok jellemző tulajdonságairól. Figyelem irányultságának és intenzitásának fejlesztése. Auditív figyelem fejlesztése, hangszínek és fogalmak összekapcsolása. A hangzás különbségeinek megfigyelése. Perceptív és cselekvéses gondolkodás fejlesztése.</p>		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
2.1 BEFOGADÓI KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE Hangok, zajok, zörejek Hangok, hangzások	<p>A hallott részletek elemzése, megbeszélése. Ritmus- és dallam megszólaltatása fokozatosan, emlékezetből. Alapritmusok, ütemfajták, egyszerű dallamfordulatok felismerése kézzelről, színes kottáról. Dallamfordulatok elemzése: ismétlődés, lépés, ugrás a dallamokban.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Beszédhang, artikuláció, auditív figyelem, auditív differenciálás. Érzelmek kifejezése hangok segítségével.</p> <p><i>Matematika:</i> Az észlelés, érzékelés pontosságának fejlesztése.</p>	
2.2 ZENEHALLGATÁS Környezetünk hangjai Zajok, zörejek, zenei hangok Kellemes és kellemetlen hangok Egyidejű hangzások Emberi hang: beszéd- és énekhangok	<p>A többször hallott, meghallgatott hangok, környezetünk hangjainak, a ritmushangszerek hangjának felismerése. Több hangszer egyidejű hangzásának felismerése. Az emberi hang sokféleségének megfigyelése, felismerése. A hang különféle jellemzőinek megállapítása, összehasonlítása.</p>	<p>Figyelemfejlesztés. Motoros és auditív emlékezet fejlesztése.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> érzelmek leírása és megjelenítése különféle technikák segítségével.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Zenei emlékezet, zenei fantázia. Zörejt, zenei hang, beszédhang, énekhang. Hangerő, hangmagasság, hangszín, időtartam. Kellemes és kellemetlen hang.</p>		

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végére	<p>Az értelmi és érzelmi kifejezés gazdagságának fejlődése. Az éneklési kedv, az énekhang, a zenei hallás és a muzikalitás fejlődése. Képesség a hallás utáni daltanulásra. Játékbátorság erősödése, kreativitás fejlődése. Képesség az örömteli zenélésre. Bátorság a zenei folyamatok mozgásos ábrázolása terén. Ritmusok felismerése, hangzás után és kottaképről egyaránt. Törekvés a ritmusok pontos megszólaltatására. Ismeretek a ritmusok írásáról, olvasásáról. A ritmusérzék fejlődése, aktív részvétel a közös játékokban, megszólaltatásokban. A közös zenélés szabályainak betartása. Dallamok éneklése a kották segítségével. A zenei hallás és a zenei memória fejlődése. A többször hallott hangok felismerése, differenciálás a hangok között. Az emberi hang (beszéd és énekhang) sokféleségének megfigyelése, felismerése, kifejezése. A zenei hang jellemző tulajdonságainak összehasonlítása, felismerése, kifejezése. Aktív befogadás, érzelmi átélés.</p>
--	---

3–4. évfolyam

A 3–4. évfolyam kiemelt célja a tanulási képességek intenzív fejlesztése. E szakasz feladatai a kreativitásra, a tevékenységre való ösztönzés, a tanulók személyiségének érése, önismeretük fejlődése a tanulási, viselkedési szokások kialakításával, magatartási normák közvetítésével.

Az énekórai munkának segítenie kell a tanulókat a kapcsolatrendszerük építésében, az önmegevalósítás, önkifejezés gyakorlásában, a megfelelő önértékelés erősítésében. A fokozódó kitartással történő együttműködés, a családi és iskolai szerepek megismerése erősíti a társas kultúra érzését.

A differenciálás fontos szerepet játszik énekórai feladatok megvalósításában is, kiemelt figyelmet fordítva az anyanyelvi kommunikáció segítésére a beszédértés és beszédcentrikusság előtérbe helyezésével a tanulók egyéni sajátosságaihoz való igazodás mellett. A gondolkodási műveletek és a funkcionális képességek, a konkrét cselekvéssel összekapcsolt tapasztalatszerzés, a szabálytudat kialakítása fejlődik az ének-zene tanítása által.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Zenei reprodukció	Órakeret 65 óra
Előzetes tudás	<p>Az 1–2. osztályban kialakított készségek, képességek, attitűdök. A ritmusérzék, a zenei hallás, az éneklés és a muzikalitás megfelelő szintje. A belső hallás képességének tudatosítása, erősítése.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az éneklési kultúra fejlesztése, dalok tanulása, közös és egyéni éneklése. Szöveg – dallam – ritmus pontos párosítása. Az élményekből fakadó éneklési kedv fejlesztése. Az értelmi és érzelmi kifejezés gazdagságának erősítése.</p>	

	<p>Dalok felismerése jellemző motívumaik alapján. Tapasztalatok szerzése a kánonéneklés terén. Személyiségfejlesztés, közösségépítés az éneklés segítségével. A ritmus- és dallamhangszeres improvizáció készségének fejlesztése, a tanult zenei szerkezetek, tempók, dinamikai árnyalatok, valamint az eltérő karakterek felhasználásával. A mozgásos rögtönzések fejlesztése a fantázia szabadságával. A kreativitás fejlesztése, az örömteli zenélés képességének átélése. A zenei fantázia fejlesztése. A ritmikai és dallami ismeretek bővítése, erősítése. A kottairás- és olvasás elemi szintjének megerősítése. A relatív szolmizáció használata, a dó hang helyének változásai. Ritmusok és dallamok felismerése kotta alapján, a belső hallás erősítése. Érzelmi átélés, ráhangolódás segítése, odafordulás, beleélés elérése. Cselekvéses, perceptív, fogalomalkotó, analógiás és logikus gondolkodás fejlesztése. Koncentráció-, kreativitás- és figyelemfejlesztés, érzelmi-akarati beállítódás. Ráismerés, felismerés, besorolás, megkülönböztetés, összehasonlítás képességének fejlesztése. Auditív és téri tájékozódás fejlesztése. Észlelés, megismerés, megértés, rögzítés, azonosítás, bevésés folyamatának erősítése. Összefüggések felismerése. Hangzás – név – jel kapcsolat erősítése. Auditív és motoros kapcsolat fejlesztése.</p>	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>1.1 ÉNEKLÉS Gyermekdalok, körjátékok Dalok az állatokról, évszakokról, ünnepekről Párosító dalok Virágénekek Régi stílusú magyar népdalok Új stílusú magyar népdalok Más népek dalai Kánonok</p>	<p>Élményszerzés az örömteli éneklés gyakorlásával. Egyéni képességeik szerinti részvétel a közös éneklésben, daltanulásban. Minél több tanult dal, közös és egyéni, átélt, a tartalomnak megfelelő énekléssel történő előadása. Törekvés a kifejező, tiszta éneklésre, az értelmes szövegkezelésre, a helyes légzés és artikuláció tanult szabályainak betartására. Érzelmi azonosulás a dalok hangulatával, tartalmával, megfelelő tempó és hangerő választása a dalok előadásához. A tanult dalok felismerése, jellemző ritmus-, dallam- vagy szövegmotívumaik alapján</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Beszédlégzés, hangképzés, hangoztatás, helyes szövegkiejtés. Szómagyarázat, szókincsismeret. A dalok szövegeinek értelmezése, érzelmek kifejezése, szókincs- és emlékezet-fejlesztés. Verbális emlékezet, memoriterek tolmácsolása.</p> <p><i>Matematika:</i> Kapcsolatok felismerése, az elvont gondolkodás erősítése. Figyelem, észlelés,</p>

	<p>A tanult dalok csoportosítása adott szempontok alapján. Ritmuskíséretes éneklés. Zenei ízlés fejlődése, kedvenc dalok választása.</p>	<p>válogatás, osztályozás, érzékelés. Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés. Rendezés. Időtartam, időrend. Az észlelés fokozatos pontosítása. Finommotoros mozgáskoordinációk.</p>
<p>1.2 GENERATÍV KREATÍV ZENEI TEVÉKENYSÉG Énekes rögtönzések Hangszeres rögtönzések Hangulatok, érzelmi állapotok kifejezése hangszeres és énekes formákban</p>	<p>Dallamok kitalálása saját névre, mondókák, versek megzenésítése, zenés előadása, kötött és szabad formákban. Aktív részvétel a ritmusosztinációs gyakorlatokban, ritmuszenekari megszólaltatásokban. Ellenritmus-, ráritmus megszólaltatása. Kérdés-válasz játékok kitalálása ritmusokkal és dallamokkal. A zenei élmények kifejezése változatos formákban. A zenei összetevők megjelenítése mozgásos formákban, kötött és szabad gyakorlatok zenére. Dramatizálható zenei anyagok mozgásos megjelenítése, szabad és kötött formákban.</p>	<p><i>Testnevelés és sport:</i> Az egyensúlyérzék fejlesztése, a mozgáskoordináció erősítése, a nagy- és finommozgások fejlesztése. Térérzékelés, testtartás. Mozgások zenére. Mozgások különféle térformákban. Mozdulás egyénileg és párban, csoportban. Csoportos játékok, hang- és térérzékelő gyakorlatok, utánzó és fantáziajátékok. Csoportos improvizációs játékok, tanári irányítással. Gyermekjátékok motívumainak szabad és kötött variálása. Egyszerű tánclépések improvizálása. Fantáziajátékok elképzelt helyzetekben. <i>Vizuális kultúra:</i> A dalok érzelmi világának, az átélt élményeknek a megjelenítése különböző technikák segítségével. Verseket, mondókákat, kitalált történetek vizuális megjelenítése. Átélt, elképzelt, vagy hallott</p>
<p>1.3 FELISMERŐ KOTTAOLVASÁS A négyes ütem A hármas ütem Újabb ritmusértékek További szolmizációs hangok, a teljes hétfokú hangsor Számkotta Ötvonalas kotta írása-olvasása, vándorló dó-hellyel</p>	<p>Új ismeretek szerzése a ritmusok jelölése, megszólaltatása terén. A tanult ritmusértékek felismerése, részvétel írásukban, olvasásukban. Tájékozódás a hanglétrán és a vonalrendszerben. Törekvés a szolmizációs hangok és kézjelek pontos használatára, a hétfokú hangsor megismerésére Aktív részvétel a ritmikus játékokban, gyakorlatokban, versek, mondókák ritmizálásában, ritmusok differenciált megszólaltatásában. Aktív részvétel kották másolásában, írásában-olvasásában, tanári segítségnyújtás mellett. Kottaolvasás „némán”, a belső hallás tudatosítása. Különféle kották használata tanári segítséggel.</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> A dalok érzelmi világának, az átélt élményeknek a megjelenítése különböző technikák segítségével. Verseket, mondókákat, kitalált történetek vizuális megjelenítése. Átélt, elképzelt, vagy hallott</p>

		esemény vizuális megjelenítése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Ritmus, dallam, szöveg, tartalom és hangulat. Szómagyarázat. Párosító dal, virágének. Régi stílus, új stílus. Dalkezdés és -zárás. Lassú, közepes és gyors tempó, lassítás, gyorsítás. Halk és hangos éneklés, halkítás, hangosítás. Ritmuszenekar, ellenritmus, ráritmus. Ritmusosztinató. Ritmusérték. Zenei kérdés-válasz. Zene és mozgás. Dallamrögtönzés. Ötfokú hangsor, hétfokú hangsor. Szám és hang. Vándorló dó-hang. Belső hallás.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Zenei befogadás	Órakeret 65 óra
Előzetes tudás	Az 1–2. osztályban kialakított zenei készségek, képességek, attitűdök. A zenei hallás, zenei memória, megosztott figyelem, koncentráció, muzikalitás megfelelő szintje.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A zenei befogadást elősegítő képességek erősítése. A koncentráció, a zenei memória, a zenei fantázia, a zenei történeket megelőlegező képességek alakítása, fejlesztése. A belső hallás tudatosítása, erősítése. Ritmusok felismerése kottakép alapján. A dallamhallás képességének erősítése. A zenei hallás fejlesztése, az irányított figyelem alkalmazásának gyakorlása. Az irányított figyelmező zenehallgatás kialakítása, megfigyelési szempontok segítségével a zeneművek elemzése. Egyre hosszabb zenei részletek hallgatása. Az emocionális érzékenység fejlesztése, differenciálás a zenei hangok, hangzások között. Vokális és instrumentális hangszínek felismerése, a hangszínhallás fejlesztése. A zenei memória fejlesztése. A figyelem irányultságának és intenzitásának fejlesztése. Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés, összefüggések felismerése képességének fejlesztése. Hangzás – név – jel kapcsolat felismerése. Auditív és motoros kapcsolat erősítése. Logikus, analógiás, perceptív és cselekvéses gondolkodás fejlesztése.</p>	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
2.1 BEFOGADÓI KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE Hangok, hangzások Játékok, gyakorlatok a zenei fantázia erősítésére	Részvétel játékokban, gyakorlatokban a zenei fantázia és a belső hallás fejlesztésére. Konszonáns és diszsonáns hangzások felismerése, elemzése.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Auditív figyelem, auditív differenciálás.

Történetek, érzések, élmények, hangulatok	<p>A hangzás keltette érzések megfogalmazása.</p> <p>Történetek, érzések, élmények, hangulatok kifejezése zenei eszközök segítségével.</p> <p>Ritmus- és dallam megszólaltatása fokozatosan, emlékezetből.</p> <p>Alapritmusok, ütemfajták, egyszerű dallammotívumok felismerése kézjelről, színes kottáról, betűkottáról, kottaképről.</p> <p>Dallamok irányának, mozgásának követése, érzékelése.</p> <p>Egyszerűbb dallampárok összehasonlító megfigyelése: azonosság, hasonlóság, különbözőség.</p> <p>Dallamsorok elemzése, összehasonlítása, jelölése.</p> <p>Dalok felismerése rövid zenei részlet alapján.</p>	<p>Érzelmek kifejezése zenei hangok, dalok, dallamok segítségével.</p> <p><i>Matematika:</i> Az észlelés, érzékelés pontosságának fejlesztése.</p> <p>Figyelemfejlesztés.</p> <p>Motoros és auditív emlékezet fejlesztése.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> érzelmek, események leírása, a leírás alapján kép készítése különféle technikákkal.</p>
<p>2.2 ZENEHALLGATÁS</p> <p>Környezetünk hangjai</p> <p>Hangszerek hangzása, zenei hangok</p> <p>Egyidejű hangzások</p> <p>Kórusok hangzása</p> <p>A tanult dalok különböző stílusú (klasszikus, népzenei, könnyűzenei) feldolgozásai</p> <p>Részletek zenés mesékből, cselekményes zeneművekből, klasszikus zenei művekből</p>	<p>A többször hallott, meghallgatott zenei részletek felismerése.</p> <p>A zenehallgatás tanult szabályainak a betartása.</p> <p>Kezdetben rövid ideig tartó, később egyre hosszabb zenei részletek irányított figyelmű meghallgatása, elemzése.</p> <p>Hangszerek hangjának felismerése, több hangszer egyidejű hangzásának felismerése.</p> <p>Kórusok hangjának, hangzásának megfigyelése.</p> <p>A hangzás különbségeinek megfigyelése.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Ritmussor, dallamsor. Dallampár. Kellemes és kellemetlen hangzás. Hangszer, kórus. Zenés mese. Megfigyelési szempont.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végére	<p>Kulturált, esztétikus közös és egyéni éneklés.</p> <p>Az éneklési kedv és énekbátorság erősödése.</p> <p>Énekhang, éneklési kedv fejlődése, részvétel a különféle éneklési játékokban, gyakorlatokban.</p> <p>Ismeretek a tanult dalok kapcsán (tartalom, hangulat, szerkezet).</p> <p>Dalcsokor összeállítása, kedvenc dalok választása.</p> <p>Képesség a hallás utáni daltanulásra.</p> <p>Részvétel kánonéneklésben.</p> <p>Muzikalitás, zenei hallás fejlődése.</p>
--	---

	<p>A zenei kreativitás fejlődése. Aktív részvétel a ritmikai, dallami és mozgásos improvizációkban. Az örömteli zenélés képességének átélése. Növekvő játékbátorság a zenei folyamatok mozgásos ábrázolása terén. Ritmusok felismerése, írása-olvasása, pontos megszólaltatása. A ritmusérzék fejlődése, aktív részvétel a ritmikus játékokban, gyakorlatokban. A tanult kották felismerése, olvasása, dallamok éneklése kották segítségével. Az írásbeli feladatok pontos kivitelezése tanári segítségnyújtás mellett. Egyre nagyobb fokú önállóság a zenei írás-olvasás terén. A zenei hallás, a zenei memória, a muzikalitás fejlődése. A többször hallott hangok, hangzások felismerése. Dalok felismerése jellemző részleteik alapján. A tanult hangszerek, kórusok hangjának, hangzásának felismerése, többszöri meghallgatás után. Zenei részletek irányított figyelmű hallgatása. Aktív befogadás, érzelmi átélés.</p>
--	--

5–8. évfolyam

A művészi tevékenység, a művészetek hatása semmivel nem pótolható szerepet játszik személyiségünk fejlődésében, az ízlés, a kreativitás, az érzések árnyalt kifejezésének fejlesztésében. A műalkotások által közvetített magatartásminták elsajátítása a kulturális közösség fennmaradásának biztosítója, az egyén szocializációjának döntő mozzanata. A kultúra értékeinek megismerése közös élményanyaggal szolgálja az összetartozás érzésének erősítését. A művészeti nevelés segítséget nyújt a tanulóknak abban, hogy felismerjék, becsüljék a kultúra értékeit. Hozzájárul a nemzeti és európai azonosságtudat kialakításához.

Az ének-zenei nevelés fő célja az ének megszerettetése, a zene világának megismertetése és élményt adó megértetése. Ennek eszköze, a zenei élmény személyiség- és közösségformáló erejével, pedagógiai jelentőségével jóval túlmutat a zenélés tevékenységén. A tanítás célja a zeneértő és zeneérző képességek fejlesztése, a szellemi és lelki tulajdonságok gyarapítása, a fantázia, az érzékenység fokozása a zenei élmények segítségével. A közös együttes élmény megteremtése segítségével a befogadás és az önkifejezés, valamint az egymásra figyelés harmóniája valósulhat meg.

Ének-zenei oktatásunk jellemzője az érték közvetítés és az értékörzés, a Kodály-módszer segítségével. E módszer teljes embert fejlesztő pedagógia, melynek középpontjában az európai műveltségű, a magyar nemzeti hagyományt őrző, nyitott, kreatív, közösségi ember áll. Zenei örökségünk bemutatásával, tanításával erősítjük tanulóink pozitív attitűdjét, kötődését saját népe és kultúrája értékeihez, a szülőföld, a haza és a nemzet fogalmának kialakítását.

A zenei reprodukció témakörében a pedagógus feladata az éneklés különböző formáinak (hangszerkíséretes éneklés, egy- és többszólamú éneklés) megismertetése, hallás utáni daltanítással magyar és külföldi népzenei anyag bemutatása, aktív énekléssel maradandó élmények nyújtása, az énekes és hangszeres improvizáció, az alkotó és önkifejező tevékenység fejlesztése, valamint a felismerő kottaolvasás elemeinek (relatív szolmizáció, kézjelek, ritmikai és dallami összetevők) tanítása. A zenei befogadás témakörében a zeneművekben való tájékozódást segítő kompetenciák (emlékezet, zenei fantázia, koncentráció) fejlesztése és a

zenehallgatás anyagának az újszerű médiatartalmak felhasználásával is történő bemutatása, ismertetése.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára a tanításban minden elem az ének-zenei élményekhez, tevékenységekhez kapcsolódik. A tanórákon kiemelt cél az élőzenére épülő befogadói élmények megteremtése. E cél elérése érdekében az éneklés, az aktív zenélés változatos formáit szerepeltethetjük. Az aktív zenélés mint csapatmunka, mint közösségi élmény, nagy segítséget nyújt a hátrányos szociokulturális státusz leküzdésében, az eredményes társadalmi integrációban, a fogyatékoságból eredő hátrányok csökkentésében. A sikeres énekórai munka segíti a belső kontroll erősítését, az önbizalom fejlesztését, a lelki egészség biztosítását.

Az oktatás fontos részét képezi a zene és a mozgás összekapcsolása, a néptánc oktatása, valamint a kultúrát közvetítő intézmények bevonásával a koncert-pedagógia lehetőségeinek kihasználása. Az egyéni különbségek figyelembe vételének fontos területe a tehetséggondozás, melynek célja a kiemelkedő teljesítményre képes tanulók segítése, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el.

5–6. évfolyam

Az alapozó szakasz (5–6. évfolyam) oktató-nevelő munkája során a tanulói tevékenységek középpontjába az alapkészségek megerősítése, a tudásgyarapítás, az egyéni adottságok megismerésén alapuló önismeret fejlesztése kerül. A tantárgyi tartalmakat, tevékenységeket, feladatokat a fejlődés egyéni üteméhez igazítjuk.

Az ének-zenei oktatás hangsúlyozott célja ebben a szakaszban az énekes és zenehallgatási kultúra továbbfejlesztése, a zenei műveltség alapozása, a zenei ízlés formálása.

A dalokon, zenéken keresztül a pozitív erkölcsi tapasztalatok bemutatásával erősítjük tanulóink felelősségtudatának kialakítását, igazságérzetük kibontakoztatását, fejlesztjük az együttérzés, segítőkészség, kötelességtudat, önfegyelem készségét. A nemzeti öntudat, hazafias nevelés terén erősítjük tanulóink pozitív attitűdjét egyrészt önmagukhoz, másrészt szűkebb és tágabb környezetükhöz is. Tantárgyunk tananyagának megismerése során, a művelődési, kulturális értékek elsajátításával tudatosul a nemzeti összetartozás érzése. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztésében a tantárgy szerepe a megfelelő személyiség- és közösségfejlesztés. Az éntudat, énkép, önismeret fejlesztése, a társadalmi beilleszkedést segítő belső kontroll erősítése, önbizalom-fejlesztés megvalósul a sikeres énekórai munka segítségével. A családi életre nevelést a harmonikus családi minták és erkölcsi normák közvetítésével, a népdalok, népszokások ismeretével segítjük. Az egészséges és tudatos életmód kialakítása kiemelt feladatát, a mozgáskultúra, mozgáskoordináció erősítését a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével segíti a rendszeres ének-zenei munka. Az önkéntesség terén különös jelentőségű az együtt érző, segítőkész magatartás, a szociális érzékenység fejlesztése, az együttműködés képességének alakítása, az ének-zenei oktatás szociálpedagógiai hatásának felhasználása. A helyes szokásrend kialakítása, a környezet megfigyelése, következtetések levonása, a természeti és épített környezet iránti szeretet igényének erősítése kapcsolódik a népdalok által közvetített értékrend megismeréséhez. Az esztétikai-művészeti tudatosságot és kifejezőképességet ebben a szakaszban a divergens problémamegoldó gondolkodás, a kreativitás fejlesztése segíti. Fontos a megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzés.

A tantárgy sajátos fejlesztési céljai közé tartozik a tantervben meghatározott zenei anyag megszólaltatása egyszólamú énekléssel, alkalmanként hangszeres kísérettel, a kánonéneklés gyakorlása, a ritmushangszerek használata, éneklés ritmushangszeres kísérettel is. Magyar

népdalok, történeti énekek, más népek dalainak tanulása és a hallás utáni daltanulás kiemelt feladat.

Feladat a zenei írás-olvasás, a zenei kódrendszer alapelemeinek gyakorlása. Ritmikai, dallami és formai elemek tanulása, egyre szilárdabb ismeretek a kottairáshoz- és olvasáshoz szükséges elméleti alapok terén, a zenei ismeretek tudatosítása, a formaérzék fejlesztése. Az alkotó- és önkifejező tevékenység erősítését szolgálja a kötetlen és kötött énekes, hangszeres játékok, megszólalások gyakorlása, az énekes és hangszeres improvizációk megvalósítása.

Enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára kiemelt szerepe van a zenei befogadáshoz szükséges képességek erősítésének, a zeneművekben való tájékozódást segítő zenei képességek (emlékezet, koncentráció, fantázia) fejlesztésének, a belső hallás képességének az egyénhez igazított legoptimálisabb erősítésének változatos és játékos gyakorlatok segítségével. A hatékony, önálló tanulás céljából támogatnunk kell tanulóinkat abban, hogy az énekórákon is legyenek képesek felismerni az új ismeret elsajátításának módját, tudjanak segítséget, tanácsot kérni, legyenek képesek közös munkában, csoportban dolgozni.

A tudatos, irányított zenehallgatás gyakorlása után és közben lehetőséget kell teremteni hangverseny-látogatások, első hangverseny-élmények megszerzésére.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Zenei produkció	Órakeret 65 óra
Előzetes tudás	Az előző évfolyamokon kialakított zenei készségek, képességek, pozitív attitűdök. A ritmusérzék, a zenei hallás és a muzikalitás megfelelő szintje. Társadalomismereti, irodalmi, természetismereti anyagrészek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az éneklési kultúra fejlesztése, dalok tanulása, dalkinesbővítés, közös és egyéni éneklések. Az élményekből fakadó éneklési kedv fejlesztése. Az értelmi és érzelmi kifejezés gazdagságának erősítése. A tanulók egyéni képességeik szerinti részvételének bátorítása a közös éneklésben, daltanulásban. Az énekhang tisztaságának, éneklési kedv bátorságának megőrzése. Tapasztalatok erősítése a kánonéneklésben, tanári segítséggel, szólamcserékkel is. Személyiségfejlesztés, közösségépítés az éneklés segítségével. Zenei ízlés fejlesztése. A kombinációs és asszociációs képességek fejlesztése a különféle zenei kifejezőeszközök felhasználásával. A ritmikai, dallami, tempóbeli, dinamikai, formai és a szövegből kiinduló variáló- és rögtönzőkészség fejlesztése. A kreativitás fejlesztése a tanult zenei formák keretei között. A formaalkotás fejlesztése, gyakorlatok egyszerű népzenei és műzenei formák mintájára. Egyre nagyobb önállóság a kottairás-olvasás, másolás terén. Érzelmi átélés, ráhangolódás, odafordulás, beleélés erősítése. Dalok közötti kapcsolatteremtés. Megfigyelés, felismerés, bevésés, azonosítás, csoportosítás, összehasonlítás, rendezés fejlesztése. Cselekvéses, perceptív, fogalomalkotó, analógiás, algoritmizált és logikus gondolkodás fejlesztése. Koncentráció, figyelem fejlesztése.	

	<p>Érzelmi-akarati beállítódás, alkotó képzelet, zenei fantázia fejlesztése. Auditív és téri tájékozódás fejlesztése. Összefüggések felismerése, alkalmazása. Hangzás – név – jel kapcsolat erősítése. Auditív és motoros kapcsolat fejlesztése.</p>	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>1.1. ÉNEKLÉS Ünnepek dalai, jeles napok dalai. Magyar történelmi dallamok. Rokon népek dalai. Megzenésített versek. Régi stílusú magyar népdalok. Új stílusú magyar népdalok. Kánonok. Más népek dalai.</p>	<p>Törekvés a kifejező, bátor, tiszta éneklésre, az értelmes szövegkezelésre, a szép éneklés szabályainak tudatosítására. Érzelmi azonosulás a dalok hangulatával, tartalmával, megfelelő tempó és hangerő választása a dalok előadásához. Örömteli és szorongásmentes éneklés. A tanult dalokból minél több előadása, közös és egyéni, átélt, a tartalomnak megfelelő énekléssel. Dalok felismerése ritmus-, dallam- vagy szövegmotívumaik alapján. Könnyű zenetörténeti dallamok, meghallgatott zeneművek témáinak éneklése, olvasógyakorlatok, énekes játékok. Részvétel a különféle énekes játékokban, gyakorlatokban. A tanult dalok csoportosítása, adott szempontok alapján. Kedvenc dalok választása. Dalcsokor összeállítása a kedvelt dalokból.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Népköltészet, népdal, magyar és más népek meséi, megzenésített versek. Játékoság, zeneiség, ritmusélmény. A dalokban, zenékben megjelenő erkölcsi fogalmak, magatartásformák, érzelmek. Szómagyarázat, szókincsismeret. Szókincs- és emlékezetfejlesztés. A verbális emlékezet fejlesztése. Dalok szövegű tolmácsolása. <i>Matematika:</i> Az elvont gondolkodás erősítése. Figyelem, észlelés, válogatás, évfolyamozás, érzékelés.</p>
<p>1.2. GENERATÍV KREATÍV ZENEI TEVÉKENYSÉG Énekes rögtönzések. Hangszeres rögtönzések. Egyszerű zenei formák használata a rögtönzések folyamán. Ritmusjátékok, dalkíséreték szabad és kötött formákban. Tempó- és dinamikai játékok, gyakorlatok. Hangulatok, érzelmi állapotok kifejezése hangszeres és énekes formákban. A zenei összetevők megjelenítése mozgásos formákban.</p>	<p>Aktív részvétel dallamok alkotásában szabad és kötött formákban. Ritmuszenekar megszólaltatása 2-3 szólamban, szabad és kötött formákban. Dalkíséreték létrehozása szabad és kötött formákban. Ritmuskártyák megszólaltatása, rendezése. Részvétel a ritmusdominó, ritmusmemória, a dallamlánc, zenei kérdés-válasz játékokban. Kották kiegészítése. Adott ritmushoz és dallamhoz változatok írása.</p>	<p>Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés. Rendezés. Időtartam, időrend. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> Magyarország történelme. Szokás, hagyomány, szabály, illem. <i>Természetismeret:</i> Rendszerek; élőlények,</p>

	A zenei élmények mozgásos és rajzos formákban történő kifejezése.	életközösségek. Éghajlat, időjárás.
1.3. FELISMERŐ KOTTAOLVASÁS Új ritmusértékek Kottairás a pótvonallal használatával. A kvintváltás fogalma. A hajlítás fogalma, jelölése. Dallamok utószolmizálása.	Szilárd ismeretek kialakítása a tanult ritmusokról. Ritmusok felismerése és hangoztatása. A hangsúlyviszonyok érzékeltetése a ritmusgyakorlatokban. Többszólamú ritmusgyakorlatok megszólaltatása, tájékozódás a szólamok között. Szilárd ismeretek kialakítása a szolmizációs hangokról, elhelyezkedésükről, kézjeleikről. Dallamok, dalrészletek utószolmizálása. Pótvonallal használata a kottairásban.	<i>Földrajz:</i> Magyarország és a Kárpát-medence földrajza. Magyar tájegységek. Lakóhelyünk és környéke. Európa és országai. <i>Testnevelés és sport:</i> A mozgáskoordináció erősítése, a nagy és finom mozgások fejlesztése. Szabályok betartása; Térbeli tudatosság. Mozgások zenére. Csoportos játékok, hang- és térérzékelő gyakorlatok. Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált koncentrációs és memóriagyakorlatok. Utánzó és fantáziajátékok. Csoportos improvizációs játékok, tanári irányítással. <i>Vizuális kultúra:</i> Szabad asszociációs játékok. Átélt, elképzelt, vagy hallott esemény vizuális megjelenítése. Hang és kép együttes alkalmazása.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kifejező éneklés. Jeles nap. Katonadal, magyar történelmi dallam. Régi és új stílus. Ritmuszenekar. Dalkíséret. Ritmuslánc, dallamlánc. Zenei kérdés, zenei válasz. Ritmikus mozgás, szabad mozgás. Szinkópa, éles ritmus, nyújtott ritmus. Egész hang és szünet. Pótvonallal. Kvintváltás. Hajlítás. Utószolmizálás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Zenei befogadás	Órakeret 65 óra
--	---------------------------	----------------------------

Előzetes tudás	Az előző évfolyamokon kialakított zenei készségek, képességek, pozitív attitűdök. A ritmusérzék, a zenei hallás, a belső hallás és a muzikalitás megfelelő szintje. Társadalomismereti, irodalmi, természetismereti anyagrészek felidézése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A zenei befogadást elősegítő képességek megszilárdítása. A koncentráció, a zenei memória, a zenei fantázia, a zenei történéseket megelőlegező képességek fejlesztése, erősítése. A belső hallás tudatosítása. A zenei hallás fejlesztése, az irányított figyelem alkalmazásának gyakorlása. Az irányított figyelmű zenehallgatás erősítése, zeneművek elemzése, adott megfigyelési szempontok segítségével. A hangszínhallás fejlesztése. Figyelem irányultságának és intenzitásának a fejlesztése. Figyelem, felismerés, összehasonlítás, azonosítás folyamatának erősítése. Hangzás – név – jel kapcsolat erősítése. Auditív és motoros kapcsolat fejlesztése. Analogiás, cselekvéses és fogalomalkotó gondolkodás fejlesztése. Észlelés, figyelem, emlékezet fejlesztése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
2.1. BEFOGADÓI KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE A zenei hallás és a zenei memória fejlesztése. Gyakorlatok a zenei fantázia erősítésére. Zenei hangzások elemzése, felismerése. Zenei karakterek megfigyelése. A tanult népdalok zenei elemzése, csoportosítása. Történetek, érzések, élmények, hangulatok kifejezése zenei eszközök segítségével.	Gyakorlatok a zenei fantázia és a belső hallás fejlesztésére. Ritmusok, ütemfajták, dallamotívumok felismerése kézjelről, színes kottáról, betűkottáról, kottaképről. Konszonáns és diszsonáns hangzások felismerése, elemzése. Népdalok elemzése, dallamsorok összehasonlítása, jelölése. Dalok felismerése zenei részlet alapján. Dallamsorok összehasonlítása, elemzése, jelölése.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Auditív figyelem, auditív differenciálás. Érzelmek kifejezése dalok, dallamok segítségével. Szöveg és zene kapcsolatai. Különböző stílusok felismerése. Ismerkedés változatos ritmikai és zenei formálású művekkel, műfajokkal. A műélvezet megtapasztalása a képzelet révén.
2.2. ZENEHALLGATÁS Ismerkedés klasszikus zenetörténeti korszakokkal, zeneszerzőkkel. Különböző műzenei formák és műfajok megismerése. Hangszerek, zenekarok, kórusok hangja, hangzása.	Egyre hosszabb idejű zenei részletek, klasszikus zeneművek irányított figyelmű meghallgatása, elemzése. A zenehallgatás tanult szabályainak betartása. A többször hallott, meghallgatott zenei részletek felismerése. Tájékozódás a meghallgatott zeneművek formája, műfaja terén.	<i>Matematika:</i> Az észlelés, érzékelés pontosságának fejlesztése. Figyelemfejlesztés. Motoros és auditív emlékezet fejlesztése. Összehasonlítás, azonosítás,

<p>A tanult dalok feldolgozásai, különböző zenei stílusokban.</p> <p>Történelmi zenék hallgatása.</p> <p>A rokon népek zenéje, hangszerei.</p> <p>Más népek hangszeres zenéje.</p> <p>Hangverseny-látogatások, hangverseny-élmények.</p>	<p>Ismerkedés híres zeneszerzők életének fontos eseményeivel.</p> <p>Hangszerek hangjának felismerése, több hangszer egyidejű hangzásának felismerése.</p> <p>Kórusok hangjának, hangzásának megfigyelése.</p> <p>Vokális és instrumentális hangszínek megkülönböztetése, felismerése.</p> <p>A szülőföld zenéjének megismerése mellett ismerkedés a rokon népek zenéjével, valamint más népek zenei kultúrájának, jellegzetes hangszereinek, zenekarainak hangjával, hangzásával.</p> <p>A magyar történelemhez kapcsolódó dallamok, hangszerek megismerése.</p> <p>A tanult magyar történelmi dallamokhoz, énekekhez kapcsolódó zenei részletek, történelmi hangszerek hangjának hallgatása.</p> <p>A helyi lehetőségek szerint részvétel hangversenyen, élő zenei bemutatásokon.</p> <p>Zenei jellegzetességek megfigyelése, zenei élmények kifejezése szóban, rajzban, mozgással.</p> <p>Összefüggések felismerése.</p>	<p>megkülönböztetés. Rendezés.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> érzelmek, események leírása, a leírás alapján kép készítése különféle technikákkal.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Dallamsor, népdal, elemzés. Zenei karakter. Zenetörténelmi kor, korszak. Vonós hangszer, fúvós hangszer, hangszercsalád. Népi hangszer, népi zenekar. Néptánc. Zeneszerző. Keretes szerkezet, visszatérő szerkezet, rondóforma. Szimfónia, vonósnégyes. Hangverseny, élő zene.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végére</p>	<p>A kulturált, esztétikus közös és egyéni éneklés megőrzése.</p> <p>Az éneklési kedv és énekbátorság szinten maradása.</p> <p>Új ismeretek szerzése a tanult dalok kapcsán (tartalom, hangulat, szerkezet).</p> <p>Dalcsokor összeállítása, kedvenc dalok választása.</p> <p>Képesség hallás utáni daltanulásra, esetenként kottából történő daltanulással kiegészítve.</p> <p>Kanonéneklés tanári segítséggel.</p> <p>A zenei kreativitás, zenei fantázia fejlődése.</p> <p>Törekvés a zene belső lényegének megértésére.</p>
---	---

	<p>Ritmikai-dallami ismeretek bővülése, megszilárdulása. Fokozott önállóság a különféle kották használatában. A zenei hallás, a zenei memória, a zenei figyelem, a belső hallás, a muzikalitás fejlődése. Részvétel a tanult népdalok elemzésében. Képesség ismeretek összekapcsolására az ének-zenei, valamint az irodalmi, történelmi, földrajzi tanulmányok egy-egy témakörében. A többször hallott hangok, hangzások felismerése. A meghallgatott hangszerek, kórusok hangjának, hangzásának felismerése. Zenei részletek irányított figyelmű hallgatása. Ismeretek szerzése zenetörténelmi korokról, zenei műfajokról, zeneszerzők életéről, munkásságáról. Nyitottság a zenei élmények befogadására.</p>
--	---

7–8. évfolyam

A 7–8. évfolyamon a tanulók tudásgyarapítását a gondolkodási funkciók különböző sérülésének fokozott figyelembe vételével kell elérni. Célunk tanulóink felkészítése az önálló munkavégzésre, a társadalmi beilleszkedésre. E szakasz feladata a tanulók tanulási és társas motivációinak, önbizalmának növelése, az önismeret fejlesztése.

Az ének-zene tantárgy fő szerepe ebben a szakaszban az örömteli éneklési kedv megőrzésében, a közös éneklés anyagának gyarapításában, a nemzeti zenekultúra értékeinek megbecsülésében jelentkezik. A dalok, zenék megismerése által a tanulók erkölcsi érzékének kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük segítése valósulhat meg.

A hazafias nevelésben szerepünk a nemzeti öntudat fejlesztése, a magyar népi kultúra, népzene, néphagyományok megismertetése, a kötődés erősítése szülőföldünkhöz, hazánkhoz. Közösségi tevékenységgel, az ünnepek, társadalmi események aktív részvételével erősítsük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzését. Más népek kultúrájának megismerése, nyitottság más népek kultúrája iránt segíti tanulóinkat saját kultúrájuk megbecsülésében, világképük, szemléletmódjuk fejlődésében is. Énekórai tevékenységünkkel alakítjuk a tanulók attitűdjét önmagukhoz, szűkebb és tágabb környezetükhöz, a történelmi múlthoz.

A sikeres társadalmi beilleszkedést segítő személyiségjegyek erősítése, a megfelelő önismeret kialakítása, az önbizalom-fejlesztés megvalósul az énekórai munka segítségével.

A szokások, hagyományok megismerésével az erkölcsi normák közvetítése fontos szerepet biztosít a felelős párkapcsolatok kialakításában, az egymásrautaltság, lelki közösség szerepének megismerésében, a családi konfliktusok kezelésében. Kiemelt feladat az önálló életvezetésre történő felkészítés.

A segítőkész magatartás, az együttműködés, a problémamegoldás, az önkéntes feladatvállalás képességének alakítását segíti az énekórákon megvalósuló közösségi munka, a közösségi érzések erősítése.

A helyes szokásrend kialakítása, a környezet megfigyelése, következtetések levonása, a természeti környezet ápolása tantárgyunk feladatát is jelenti.

A pályaaorientáció terén az iskola feladata a munka világáról képet adni. A tanulókat segíteni kell a munka szerepének, értékének felismerésében, pályájuk kiválasztásában, az ehhez szükséges képességek fejlesztésében. Ebben fontos szerepet játszik a népdalok erkölcsi világának, világképének megismertetése.

Fontos szerepünk, hogy tanulóink értsék a médiumok nyelvét. Ismerjék a zenehallgatási, művelődési lehetőségeket, de tudatosuljon bennük a veszélyforrások felismerése, a választás, válogatás fontosságának ismerete is.

Énekórai munkánkkal segíthetjük tanulóinkat abban, hogy megtalálják helyüket a családi és társadalmi munkamegosztásban, felkészüljenek a közügyekben való aktív részvételre. Az önismeret, a kapcsolatteremtés, kapcsolattartási képességek fejlesztése elősegíti a harmonikus közösségi beilleszkedést.

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség a dalokban, zenékben megjelenő gondolatok, érzések, élmények kifejezését jelenti, művészeti módszerek, technikák alkalmazásával. Az énekórákon megvalósuló rendszeres művészeti tevékenység fontos szerepet játszik a lelki egészség erősítésében, a személyiség- és közösségfejlesztésben.

A tantárgy sajátos fejlesztési célja a tantervben meghatározott zenei anyag megszólaltatása egyszólamú énekléssel, alkalmanként hangszeres kísérettel, a kánonéneklés gyakorlása, éneklés ritmushangszeres kísérettel.

Az alkotó- és önkifejező tevékenység erősítése érdekében alkalmat kell teremteni a kötetlen és kötött énekes, hangszeres játékok, megszólalások gyakorlására, lehetőséget teremteni az énekes és hangszeres improvizációkra. A kreatív zenei játékok, gyakorlatok az infotechnológia használatával is folynak.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében fokozott figyelmet kell fordítani, és gyakorlási lehetőséget teremteni a zenei írás-olvasás, a zenei kódrendszer alapelemeinek gyakorlására, a ritmikai, dallami és formai elemek rendszerezésére, a kottairáshoz- és olvasáshoz szükséges elméleti alapok kialakítására.

A zenei befogadáshoz szükséges képességek fejlesztése: a zeneművekben való tájékozódást segítő zenei képességek (emlékezet, koncentráció, fantázia) erősítése a tudatos, irányított zenehallgatás mellett, és az önálló zenehallgatás gyakorlása során is történik. Hangverseny-látogatások, hangverseny-élmények megteremtésére is lehetőséget kell teremteni.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Zenei produkció	Órakeret 33 óra
Előzetes tudás	Az előző évfolyamokon kialakított zenei képességek, pozitív attitűdök. A ritmusérzék, a zenei hallás és a muzikalitás megfelelő szintje. Társadalomismereti, irodalmi, természetismereti anyagrészek ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az éneklési kultúra megőrzése, dalkincs-bővítés, közös és egyéni éneklések. Az élményekből fakadó éneklési kedv megőrzése. Muzikalitás, zenei hallás, zenei ízlés fejlesztése. A tapasztalatok bővítése a kánonéneklésben, tanári segítséggel, szólamcserékkel is. Személyiségfejlesztés, közösségépítés az éneklés segítségével. A rögtönzés fejlesztése énekes és hangszeres formákban is. A ritmikai, dallami, tempóbeli, dinamikai, formai, és a szövegből kiinduló variáló- és rögtönzőképesség fejlesztése. A formaalkotás fejlesztése, gyakorlatok egyszerű népzenei és műzenei formák mintájára. Az eddig tanult ritmikai és dallami ismeretek összefoglalása, rendszerezése. Érzelmi átélés, ráhangolódás, beleélés, tolerancia, empátia erősítése.	

	<p>Dalok közötti kapcsolatteremtés. Megfigyelés, felismerés, bevésés, azonosítás, csoportosítás, összehasonlítás, rendezés fejlesztése. Cselekvéses, fogalomalkotó, analógiás gondolkodás fejlesztése. Algoritmizált, problémamegoldó, kauzális és logikus gondolkodás fejlesztése. A kombinációs és asszociációs képességek fejlesztése. Kreativitás- és figyelemfejlesztés, érzelmi-akarati beállítódás erősítése. Zenei fantázia, alkotó képzelet fejlesztése. Együttes élményben való részvétel. Auditív és téri tájékozódás fejlesztése. Megismerés, figyelem, emlékezet fejlesztése.</p>	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>1.1. ÉNEKLÉS Jeles napok dalai. Himnuszok. Régi stílusú népdalok. Új stílusú népdalok. Magyar tájak dalai. Népies műdalok. Más népek dalai. Ballagási dalok.</p>	<p>Törekvés egységes, szép éneklésre csoportban. A szép éneklés szabályainak betartása. A közös dalrepertoár bővítése újabb dalokkal. Hangulatos, jókedvű éneklés. A szép éneklés tanult szabályainak tudatos használata. Érzelmi azonosulás a dalok hangulatával, tartalmával. Az értelmi és érzelmi kifejezés gazdagságának gyakorlása. Aktív részvétel a különféle énekes gyakorlatokban. A tanult dalok felismerése jellemző motívumaik alapján. A tanult dalok csoportosítása adott szempontok alapján. Kedvenc dalok választása. Dalsokor összeállítása kedvelt dalokból. Aktív részvétel a ballagási dalok éneklésében.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Népköltészet, népdal, magyar és más népek dalai. A dalokban, zenékben megjelenő erkölcsi fogalmak, magatartásformák. Érzelmi tartalmak, erkölcsi választások. Kompozíció, szerkezet, hatás. Verselés, zeneiség. Szómagyarázat, szókincsismeret. Szülőföld, haza, család, szülő és gyerekek. <i>Matematika:</i> Figyelem, észlelés, válogatás, évfolyamozás, érzékelés. Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés.</p>
<p>1.2. GENERATÍV KREATÍV ZENEI TEVÉKENYSÉG Énekes rögtönzések. Hangszeres rögtönzések. Szabad és kötött gyakorlatok a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával. Egyéni és csoportos rögtönzések a dallami és ritmikai többszólamúság erősítésére.</p>	<p>Könnyű zenetörténeti dallamok, meghallgatott zeneművek témáinak éneklése, olvasógyakorlatok, énekes játékok. Ritmusjáték változó ütemekben. Dalkísérek szabad és kötött formákban. Ritmus- és dallamalkotások. Ritmuszenekar 2-3 szólamban is. Ritmuslánc, dallamlánc, zenei kérdés-válasz.</p>	<p>Rendezés, csoportosítás. Absztrahálás, konkretizálás. Analógiás gondolkodás. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> Magyarország történelme.</p>

<p>Tempó- és dinamikai játékok, gyakorlatok. A zenei összetevők megjelenítése mozgásos formákban. Zenei rögtönzések számítógép segítségével is.</p>	<p>Kották kiegészítése. Ritmushoz, dallamhoz változatok alkotása. Számítógép használat, zenei rögtönzések, játékok a számítógép, az informatikai technika felhasználásával is. A zenei élmények kifejezése rajzos és mozgásos formákban is.</p>	<p>Barátság, szeretet, tisztelet. Család, otthon. Egyén és közösség. <i>Természetismeret:</i> Rendszerek. Élőlények, életközösségek. Éghajlat, időjárás.</p>
<p>1.3. FELISMERŐ KOTTAOLVASÁS Új ritmusérték tanulása. Olvasógyakorlatok. Az eddigi kottairási-olvasási ismeretek erősítése, megszilárdítása.</p>	<p>Új ritmusérték megismerése, használata a ritmusgyakorlatokban. Ritmusok felismerése és hangoztatása. Ritmusgyakorlatok változó ütemekben. Dallamok éneklése és lejegyzése a tanult kottarendszerekben. Dallamok, dalrészletek utószolmizálása, olvasógyakorlatok éneklése.</p>	<p><i>Földrajz:</i> Magyarország és a Kárpát-medence földrajza. Magyar tájegységek. Lakóhelyünk és környéke. Európa és országai. <i>Testnevelés és sport:</i> A mozgáskoordináció erősítése. Szabályok betartása. Hagyományörző mozgásos tevékenységek. Koncentrációs és lazító gyakorlatok; Különböző tánc- és mozgástípusok. Utánzó és fantáziajátékok. Csoportos improvizációs játékok, tanári irányítással. Különböző tánc- és mozgástípusok rögtönző jellegű felhasználása. Improvizációk összefűzése jelenetsorokká. <i>Vizuális kultúra:</i> Az átélt élmények a megjelenítése különböző technikák segítségével. Szabad asszociációs játékok. Hang és kép együttes alkalmazása.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Régi stílus, új stílus. Daljáték. Népzenei dialektus. Népies műdal. Ballagási dal. Változó ütem. Ritmuszenekar. Zenei kérdés, zenei válasz. Ritmus- és</p>	

dallamváltozat. Ritmikus mozgás, szabad mozgás. Tizenhatod ritmus.
Olvasógyakorlat.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Zenei befogadás	Órakeret 32 óra
Előzetes tudás	Az előző évfolyamfokon kialakított figyelem, zenei memória, zenei hallás, belső hallás, zenei képességek és pozitív attitűdök használata. A ritmusérzék, a muzikalitás megfelelő szintje. Társadalomismereti, irodalmi, természetismereti anyagrészek ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A zenei befogadást elősegítő képességek megszilárdítása. A koncentráció, a zenei memória, a zenei fantázia, a zenei történéseket megelőlegező képességek használata. A belső hallás tudatosítása. A zenei esztétikai érzék, a zenei ízlés fejlesztése, a zenei élmény átélése. Ráismerés, rögzítés, aktív befogadás képességének fejlesztése. Összetartozás, általánosítás, összefüggések felismerése. Auditív és motoros kapcsolat erősítése. Rögzítés, zenei befogadás, átélés, beleélés, figyelem, észlelés, emlékezet fejlesztése. Hangszínhallás fejlesztése. Auditív emlékezet, alkotó és reprodukív képzelet fejlesztése. Általánosítás, képzettársítás, összehasonlítás, azonosítás, konkretizálás képességének erősítése. Algoritmizált, analógiás, fogalomalkotó és cselekvéses gondolkodás fejlesztése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>2.1. BEFOGADÓI KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE</p> <p>A zenei hallás, zenei memória, zenei fantázia használata. A belső hallás tudatos használata. Zenei karakterek kifejezése. A tanult népdalok zenei elemzése, csoportosítása. Az eddig tanult ismeretek összefoglalása, csoportosítása, gyakorlása.</p>	<p>Gyakorlatok a zenei fantázia, a zenei memória és a belső hallás használatára. Népdalok elemzése, dallamsorok összehasonlítása, jelölése.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Különböző zenei stílusok felismerése. Ismerkedés változatos ritmikai és zenei formálású művekkel, műfajokkal. A műélvezet megtapasztalása a képzelet, a ritmus és a zene révén. Az önálló műbefogadás mind</p>
<p>2.2. ZENEHALLGATÁS</p> <p>Újabb zenetörténeti korszakok, zeneszerzők. Különbözőféle műzenei formák és műfajok.</p>	<p>Egyre hosszabb idejű, néhány perces zenei részletek, klasszikus zeneművek irányított figyelmű meghallgatása, elemzése. Már meghallgatott, illetve ismeretlen zenei részletek hallgatása, elemzése.</p>	<p>teljesebb és gyakoribb élménye, a hatás feldolgozása.</p> <p><i>Matematika:</i> Az érzékelés pontosságának fejlesztése.</p>

<p>A szülőföld zenéje, eredeti népzenei felvételek és magyar zeneszerzők művei. A tanult dalok feldolgozásai, különböző zenei stílusokban. Történelmi zenék. Népies műdalok. Más népek népzeneje, hangszeres zenéje. Napjaink zenéje, stílusok, előadók, felvételek. Zenehallgatás a technikai eszközök felhasználásával. Hangverseny-látogatások, hangverseny-élmények.</p>	<p>A zenehallgatás tanult formáinak, kereteinek megőrzése, néhány perces zenei részletek hallgatása irányított figyelemmel, megfigyelési szempontok alapján. A bemutatott zenei példák hangulatának, előadói apparátusának, zenei kifejezőeszközeinek a felismerése. A többször hallott zenei részletek megnevezése. Zeneművek felépítésének, formájának megfigyelése, elemzése, hangszerek, hangszínek megnevezése. Ismerkedés klasszikus zenei műfajokkal. Az érzések, indulatok zenei ábrázolásainak felismerése, kifejezése. A magyar történelemhez kapcsolódó dallamok, hangszerek megismerése. Magyar népi hangszerek, népi zenekarok hangjának megismerése, eredeti hangfelvételek hallgatása. Magyar zeneszerzők életének, munkásságának, műveinek megismerése. Más népek hangszereinek, zenekarainak megismerése. Napjaink zenei irányzatai (jazz, populáris zene, alkalmazott zenék), zenei példák hallgatása. Az infotechnika megismerése, alkalmazása a zenehallgatás keretei között. Tájékozódás a meghallgatott zeneművek formája, műfaja terén. Ismerkedés híres zeneszerzők életének fontos eseményeivel. A helyi lehetőségek szerint részvétel hangversenyen, élő zenei bemutatásokon. Közvetlen hangverseny-élmények szerzése. Zenei jellegzetességek megfigyelése, zenei élmények befogadása, kifejezése, megfogalmazása.</p>	<p>Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés. Rendezés. <i>Vizuális kultúra:</i> események, érzelmek kifejezése és képi rögzítése, különféle technikák segítségével.</p>
---	--	---

Kulcsfogalmak/fogalmak	Népdalelemzés. Régi stílus, új stílus. Zenei karakter. Zenetörténeti kor, korszak. Zeneszerző. Népi hangszer, népi zenekar. Népies műzene. Daljáték. Jazz, populáris zene, alkalmazott zeneművészet. Hangverseny, élő zene.
-------------------------------	---

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végére	<p>A kulturált, esztétikus közös és egyéni éneklés megőrzése. Az éneklési kedv és énekbátorság szinten maradása. Ismeretek szerzése a tanult dalok kapcsán (tartalom, hangulat, szerkezet). Dalcsokor összeállítása, kedvenc dalok választása. Hallás utáni daltanulás, esetenként kottából történő daltanulással kiegészítve. Kánonéneklés tanári segítséggel. A zenei kreativitás, zenei fantázia fejlődése. Aktív részvétel a rögtönzések játékokban, gyakorlatokban. Törekvés a zene belső lényegének megértésére. Önállóságra törekvés a ritmusértékek használata és lejegyzése terén. Biztonságos tájékozódás a vonalrendszerben, dallamok írása, olvasása, másolása fokozott önállósággal. Népdalok elemzése, jelölése. A többször hallgatott zenei részletek felismerése, elemzése. A szülőföld zenéjének ismerete, érdeklődés a szülőföld, a lakóhely zenei értékei iránt. Ismerkedés korunk zenei irányzataival (jazz, populáris és alkalmazott zenék). Képesség a zenei élmény átélésére. Érzelmek, hangulatok megfigyelése, azok kifejezése különféle formákban. Az esztétikai érzék, a zenei ízlés fejlődése. Képesség kapcsolatok találására a meghallgatott zenei példák, valamint tanulmányaik, olvasmányaik, filmélményeik között.</p>
--	--

4.6. Vizuális kultúra tantárgy

1–4. évfolyam

A vizuális kultúra (rajz, kézművesség) tantárgy közvetlen célja az alkotás öröme, az önmegvalósítás, a felszabadultság kialakítása a tanulóknban a környező világ vizuális sokfélesége és az emberi alkotások iránti érdeklődés felkeltésével a kézműves és művészi jellegű alkotások létrehozására során.

A Művészetek műveltségterület, ezen belül a vizuális kultúra célja egyrészt az ízlés, képzelőerő, önkifejezés képességének kialakítása a forma-, szín-, ritmusérzék kibontakoztatásával, a mozgáskoordináció, a figyelem, emlékezet és a kooperativitás fejlesztésével, másrészt az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók hozzásegítése a látható világ értelmezéséhez, a szépség esztétikai élményének élvezetéhez.

A vizuális kultúra tantárgy a NAT és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve által megjelölt nevelési, fejlesztési feladatok megvalósítására a művészet és önkifejezés eszközeivel indirekt módon és integráltan kínál lehetőséget. Az erkölcsi nevelés terén kitartásra és erőfeszítésre tanít a feladatok végrehajtásában, az alkotások eszmei tartalmának értelmezésével és kifejezésével. A magyar alkotók, népi kézműves- és iparművészek munkáinak megismerése és értékelése révén nemzeti azonosságtudatra ébreszti a tanulókat. Az önismeret és társas kultúra fejlesztésére alkalmat kínálnak a gyermekmunkákból akár tanórai, akár intézményi szinten szervezett kiállítások, amelyek során lehetőség nyílik a pedagógusi értékeléssel párhuzamosan történő önértékelésre és társértékelésre. A lelki egészség megőrzése, illetve annak helyreállítása, az érzelmi intelligencia fejlesztése különösen fontos az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében. Az érzelmi nevelés számos aspektusát foglalja magában a művelődési anyag a saját, a társak és a képzőművészek alkotásainak révén. A természeti témák alkalmat adnak a környezettudatosság erősítésére, a természeti és az ember által teremtett környezet megóvására való törekvésre és a minden élő iránti tisztelet kialakítására.

A kiemelt fejlesztési feladatok közé tartozik a tanulók megismerő és befogadó képességének fejlesztése a közvetlen tapasztalás útján szerzett élmények feldolgozásával, az ismeretszerzés, a tanulás, a térbeli tájékozódás és a kommunikációs képességek közvetítésével. Kreativitásuk, alkotóképességük és művészeti-esztétikai befogadó képességük élénkítése során fejlődik problémamegoldó gondolkodásuk is. Az önismeret, önértékelés, önszabályozás magasabb fejlettségi szintre emelésére szintén jó alkalmat kínálnak a rajzórák, foglalkozások.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében a műveltségi terület lehetőségeket kínál a tehetség kibontakoztatására is. A gyakorlati, manipulációs tevékenységek élményszerűségükkel segítik az ismeretek elmélyítését és serkentik a tanulók kreativitását.

A sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók nevelésének-oktatásának valamennyi momentumát átszövi a rehabilitációs-rehabilitációs tevékenység. A képzelet, kifejezőképesség, kreativitás fejlesztésére egyik legalkalmasabb színtér a művészetek műveltségterület. A rajz, a kézművesség és a médiaismeret tantárgyként és szabadidős foglalkozásként egyaránt változatos és széleskörű lehetőségeket kínál a figyelemkoncentráció, a tartós és szándékos figyelem és emlékezet fejlesztésére, a tevékenységek kitartó végzésének megvalósítására, a feladattartás erősítésére.

A képzőművészeti alkotások esztétikai élményt adóan támogatják a megfigyelő- és elemzőképesség megalapozását, valamint az esztétikai érzékenység készségeinek fejlesztését. A téri, időbeli tájékozódás fejlesztése a tanulók művészeti befogadó és alkotó tevékenységeinek során egyaránt megvalósul. A kommunikációs képességek, az élmények, benyomások megfogalmazásának, kifejezésének képessége szóban és ábrázolásban egyaránt fontos

rehabilitációs feladat. A finommotorika és a célszerű, tudatos eszközhasználat fejlesztése egyben a cselekvéses tanulás, ismeretszerzés eszközéül is szolgál.

A tanulók felelősségérzetének kialakítása, megerősítése maguk és környezetük iránt szociális kompetenciáik, erkölcsi tartásuk egyik legfontosabb komponense, tehát kiemelt habilitációs feladat. Az egyéni vagy közös alkotás örömeinek felfedezése, megélése motivációs élményként segíti az ok-okozati összefüggések, következmények felismerését, következtetések levonását, vagyis a kauzális gondolkodást.

Az önismeret, önértékelés, a társas kapcsolatok, a pozitív alkalmazkodóképesség, kapcsolatteremtő és együttműködési képesség alapját képezik a tanulásnak és a későbbi munkavégzésnek, a harmonikus, élhető felnőttkor megteremtésének.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók ismeretelsajátítási folyamataiban az egyénre szabott motiváción kívül jelentős szerephez jut a motoros tanulás, a tevékenységbe ágyazott kognitív fejlesztés. A különféle matériákkal, eszközökkel végzett tevékenységek során szerzett mozgásos és kognitív tapasztalatok transzfer hatásként érvényre juthatnak a közismereti tantárgyaknál is. A rajz tantárgy alkalmat kínál az enyhén értelmi fogyatékos tanulók tehetséggondozására, amellyel pozitív énképüket, társadalmi integrációjukat erősíti és támogatja a társadalmi esélyegszőség megnyilvánulásait.

A tanulók kulcskompetenciának fejlesztését sokoldalúan szolgálhatja direkt és indirekt módon a vizuális kultúra tantárgy. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára elengedhetetlen a sok érzékszervi tapasztalat, a megfigyelések sokszínűsége és a manipulatív tevékenységre épülő ismeretgazdagítás. A kreativitás, kíváncsiság, divergens gondolkodás, eredeti látásmód és alkotókedv nem intelligenciafüggő, ezért a tanítványok sikeresek lehetnek e területen. Az anyanyelvi kommunikáció terén a beszédértés és a beszédprodukciónak fejlesztését kiemelt feladatként említi az Irányelv. A tantárgy számos lehetőséget teremt a beszélgetésre, az érzelmek, gondolatok kifejezésére, véleménynyilvánításra, az anyanyelv kifejező, informáló, felhívó funkcióinak alkalmazására a közlés, megbeszélés, rábeszélés formáiban. A gyermeki alkotások közbeni mérések, becslések, a betöltendő tér tervezése közvetlenül hatnak a matematikai logikai kompetencia fejlődésére. A természettudományos kompetencia fejlesztésére jó alkalom a természet utáni rajzok, festmények készítése. Digitális kompetenciafejlesztésre az interneten történő kutatások, „képtárlátogatások”, vizuális fejlesztő játékok adnak lehetőséget.

1–2. évfolyam

A vizuális kultúra elsődleges célja kisiskolás korban, hogy a gyermeki alkotási vágyra és játékos kedvre alapozva átvezetést képezzen az óvodai nevelési fázisból az iskola világába, fejlesztve a hatékony tanuláshoz szükséges képességek kialakítását, megerősítését. A közös gyermeki alkotások során fejlődik a tanulók kommunikációs és kooperációs, reális ön- és társértékelési képessége.

Cselekvéses-tapasztalati tudásokhoz jutva értékelik és óvják a természeti és az épített környezet értékeit, felszabadultságot és örömet jelent azok szépsége, esztétikuma. Ha örömeiket lelik az alkotás folyamatában és alkotásaik eredményében, erősödik pozitív énképük.

A tanórákon az erkölcsi nevelés a saját munkáért, a közös alkotásért vállalt felelősség, valamint az önfegyelem gyakorlásaként valósulhat meg. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztését, az önbizalom erősítését szolgálhatják a tanulói alkotások ön- és társértékelő mozzanatai.

A tanulói alkotások kivitelezése során az anyagokkal való környezettudatos gazdálkodásra és a szűkebb környezet esztétikus, rendezett kialakítására és fenntartására nyílnak lehetőségek.

A kulcskompetenciák fejlesztése közvetlenül az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség területén valósul meg, de az anyanyelvi kommunikáció, a matematikai kompetencia és a hatékony, önálló tanulás elősegítésére is lehetőséget nyújt a tantárgy.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1.Vizuális nyelv és technikák		Órakeret 25 óra + folyamatos
Előzetes tudás			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A vizuális nyelv alapelemeinek – szín, forma, tömeg – megismerése, környezeti relációkban való megértése és azok felhasználása az alkotótevékenység során, a tanulói személyiség érzelmi és mentális gazdagodása érdekében.</p> <p>Közös alkotásokban a kooperativitás kialakítása és fejlesztése.</p> <p><i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> lendületes mozgással formaalkotási képesség; kompozíciós képesség (egyensúly); formaérzék; formalítás; formaalkotás és összehasonlítás képessége; vizuális ritmus képzésének képessége; tárkészítés képessége; mozgásemlekezet; mozgásfantázia; élménykifejezés képessége.</p>		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<p><i>1.1. A vonal</i> A vonal mint a mozgás lenyomata tapasztalati értelmezése. A vonal mint a mozgás kifejezője. A vonal mint formaképző elem.</p> <p><i>1.2. A folt</i> A folt keletkezése. A folt változtathatósága.</p> <p><i>1.3. A szín</i> Szín, színritmusok alapszínekkel.</p> <p><i>1.4. Forma és nagyság</i> Forma és nagyság három dimenzióban, térformák. Természeti formák ritmusa. Mesterséges formák megfigyelése.</p> <p><i>1.5. Síkforma, térforma</i> Szabályos és szabálytalan síkformák. Szabályos és szabálytalan térformák. Sík és térformákból alkotott ritmusok. Formaredukciók.</p>	<p>A vizuális nyelv alapvető elemeinek használata és megkülönböztetése. Képi elemek komponált megjelenítése. Legalább két grafikai és színes technika alkalmazása.</p>	<p><i>Matematika:</i> egyenes; vonalak, halmazok, azonosság, különbözőség; síkidomok.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> írás - álló, fekvő és ferde egyenes, hullám- és körvonal.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmus, zenei aláfestés.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> termékek; baleset-megelőzés.</p>	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Álló egyenes, fekvő egyenes, kréta, ecset, lendületes kézmozgás, ferde egyenes, hullámvonal, körvonal, ismétlődés, folt, szín, szétfolyás, összefolyás, keveredés, foltforma, színezés, egyenletes, ugyanolyan, egyforma, más alakú, oldal, kisebb, nagyobb, hatalmas, egyik csoport, másik csoport, kövérebb, soványabb, kék-sárga, piros, vízfesték, tempera, csomagolópapír, selyempapír, papírtépés, színes papír, ragasztó, könyvjelző, gyufásdoboz, krepp papír, papírszalag, papírcsík, gyertya, álló és fekvő nyolcas, ovális forma, zöld, narancssárga, lila, átalakítás, hozzátevés, elvevés, szabályos, szabálytalan.
------------------------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Kifejezés, képzőművészet		Órakeret 27 óra + folyamatos
Előzetes tudás			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A pszichikus funkciók fejlesztése, az élmények, hangulatok kifejezése elemi képzőművészeti eszközökkel. Képzőművészeti alkotások hangulati értékelése, elemi szintű értelmezése. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> képzeteket felidéző ábrázolási képesség; kompozíciós képesség; formaérzék; képalkotó képesség; képolvasási képesség; ábrázolási képesség – tárgyi megfeleltetés képessége; jelzés szintű térábrázoló képesség; emberábrázolás képessége.</p>		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<p><i>Alkotótevékenység</i> 2.1. <i>Hangulatok, élmények</i> Évszakok hangulatának kifejezése. Színhangulat kifejezése – az évszakok jellemző színei. Vonal felhasználása élmény kifejezéséhez. Színhangulat kifejezése foltképzéssel. Hangulat kifejezése ujjnyomással és foltfestéssel. Élmény, hangulat kifejezése színnel és formával. Hangulat kifejezése természetes formák felhasználásával.</p>	<p><i>Alkotótevékenységben:</i> Átélt élmények, hallott, látott vagy elképzelt történetek vizuális megjelenítése síkban, térben és időben. Önkifejezés, érzelmek, hangulatok kifejezése többféle eszközzel: verbálisan, vizuálisan, gesztussal.</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> évszakok, természeti jelenségek, élőlények.</p> <p><i>Ének-zene:</i> zenehallgatás, gyermekdalok, mondókák.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> gyermekversek az évszakokról, természetről.</p>	
<p><i>Befogadás – alkotás</i> 2.2. <i>Reaktív alkotás, élmények, hatások kifejezése</i> Művészeti ágak (zene, irodalom, a képzőművészeti ágak, tánc,</p>	<p><i>Befogadó tevékenységben:</i> Képzőművészeti alkotás hatására hangulat kifejezése mozgással, dallammal, gesztusokkal, verbálisan.</p>		

design) legfontosabb megkülönböztető jegyei.	Képzőművészeti alkotás hatására hangulat kifejezése természetes formák felhasználásával. Érzelmek kifejezése fantáziakép és bábfigurák készítésével természeti formákból. Élménykifejezés vonalakból alakított formákkal. Élménykifejezés egyéni formaalkotással. Saját munkák, művészeti alkotások, vizuális jelenségek elemi szintű leírása, elemzése és összehasonlítása. Eszttétikai élmény átélése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Ősz, barna, hangulat, fa, táj, nap, arc, önarckép, víz, hullámozás, hajó, hal, falevelhullás, szél, faág, falomb, fólia, toll, fotó, kivetítés, írásvetítő, száraz, zörög, avar, fej, test, kéz, láb, kígyó, tekeredés, összemósódás (színek), szomorú, vidám, lassú, gyors, lágy, friss, szeptember, október, november, havazás, hideg, jeges, hideg szín, hóember, virág, rügy, rózsaszín, piros, fehér.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Vizuális kommunikáció		Órakeret 20 óra + folyamatos
Előzetes tudás			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyszerű képi közlések megalkotási képességének kialakítása. Jelenségek, képek, magyarázó ábrák elemi szintű értelmezési képességének kialakítása. Szabadkézi rajzos és montázstechnikai jártasság kialakítása. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> ábraolvasás és tulajdonságok felismerésének képessége; kapcsolatok felismerésének képessége; gesztusok megértésének képessége; mimika megértésének, képen való felismerésének képessége; képolvasási képesség, képi jelek megértése; vizuális kifejezőképesség; érzelmek kifejezésének legegyszerűbb jelzései.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<i>Befogadó tevékenység</i> 3.1 Vizuális jelek befogadása, értelmezése Nonverbális kommunikációs eszközök. A vizuális hatáskeltés eszközei. Technikai képalkotás – fényképezés, videofelvétel, film jelentősége.	<i>Befogadó tevékenységben:</i> Képolvasás. Emberi gesztusok értelmezése cselekvéssel. Térbeli irányok jelzése, értelmezése. Emberi gesztusok értelmezése képi jelekből.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> dramatizálás. <i>Környezetismeret:</i> biztonságos közlekedés, napszakok, napirend. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> életviteli-	

Egyszerű jelzések, piktogramok.	Arckifejezések értelmezése a valóságban és képen.	szociális kompetenciák (empátia, kommunikáció, kooperativitás).
<i>Alkotótevékenység</i> 3.2. <i>Vizuális kommunikáció szerepe a kifejezésben</i> Tárgyas napirend. Rajzos napirend. Egyszerű piktogramok. Fotók.	<i>Alkotótevékenységben:</i> Egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenítések tervezése (elemi szintű jel, napirendi rajz, alaprajz, térkép). Folyamat, mozgás megjelenítése egyszerű eszközökkel (elemi szintű folyamatábra, fázisrajz).	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Fiú-lány, néni-bácsi, hajsztín, lányruha, fiúruha, magas-alacsony, gyerek, felnőtt, anya, apa, gyerek, család; Gyere ide! Menj el! jobbra-balra, körbe, föl-le, integetés, magyarázat, sírás, nevetés, vidám-szomorú, reggel, délelőtt, dél, délután, este, éjjel.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Tárgy- és környezetkultúra		Órakeret 25 óra + folyamatos
Előzetes tudás			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Jártasság kialakítása egyszerű tárgyak készítésében. Tájékozottság kialakítása a közvetlen környezet tárgyainak forma – funkció – anyag összefüggéseinek rendszerében. Néhány egyszerű kézműves technika alapfogásainak elsajátíttatása. Környezettudatosság lehetőségeinek felismertetése a vizuális kultúrában. A népi tárgykultúra legjellemzőbb tárgyainak megismertetése. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> vizuális ritmus képzésének képessége; manualitás, finommotorika ; tárgykészítési képesség; formaészlelés – nagyság és minőség meglátása; plasztikus formaalakítás képessége.</p>		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<p><i>Befogadó tevékenység</i> 4.1. <i>Művészeti környezet</i> Múzeum- és képtárlátogatások, megfigyelések. 4.2. <i>Élettér – természeti és épített környezet</i> Az épített környezet esztétikuma. Az épített környezet védelme. Környezettudatosság.</p> <p><i>Befogadás-alkotás</i> Reflexiók a látottakról – verbális, saját vizuális megjelenítés.</p> <p><i>Alkotótevékenység</i></p>	<p><i>Alkotótevékenységben:</i> Egyszerű makett elkészítése. Környezet-átalakítás egyszerű eszközökkel. Egyszerű tárgy elkészítése.</p> <p><i>Befogadó tevékenységben:</i> Közvetlen környezet tárgyainak, épületeinek megfigyelése – funkció, anyag, forma szerint. Kiállítás, múzeumlátogatások, reflexiók a látottakra közvetlen tapasztalatok alapján. A legfontosabb nemzeti szimbólumok felismerése (nemzeti</p>	<p><i>Matematika:</i> sorozat, ritmus, viszonyítások.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> dramatizálás.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> Családi élet eseményei – ajándék az ünnepeltnek. Családi ünnepek. Környezet- és egészségvédelem.</p>	

<p>4.3. <i>Tárgyak alkotása, díszítése</i> Tárgykészítés természeti formákból. Tárgykészítés agyagból. Tárgykészítés papírból. Tárgyak csomagolása, díszcsomagolás.</p>	<p>színek, címer, országzászló, Országház, Szent Korona).</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Fűzés, damil, cérna, csomó, agyag, kiégetés, gyúrható, gömbölyítés, golyó, gyöngy, spárga, bőrszík, kisebb-nagyobb, egyforma, teknős, süni, sodrás, agyaghurka, ünnep, névnap, születésnap, Anyák Napja, csomagolás, selyempapír.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló képes:</p> <ul style="list-style-type: none"> – az elemi balesetmegelőzési szabályok betartására, – a lendületes kézmozgás kivitelezésére, – a tantárgy során használatos eszközök megnevezésére és adekvát használatára, – a formák megfigyelésére, azok nagyság szerinti rendezésére, – egyszerű esztétikus alkotás elkészítésére, – bátor kísérletezésre az egész rajzfelület befestéséhez, kitöltéséhez, – a tanult vonalak alkalmazásával felismerhető ábra, rajz készítésére, – a már begyakorolt technikákkal, kevert technikával alkotás létrehozására, – társaival való kooperációra a közös alkotás során, – családrázolás értelmezésére, – egyszerű gesztusok megértésére és reprodukciójára, – térbeliségre vonatkozó irányok kézmozdulattal való jelzésére, illetve felismerésére, – munkaterületét tisztán tartva, használható tárgyat készíteni, – tudatosan változtatni az alkotás nagyságát, – utánzással egyszerű formákat készíteni, – esztétikusan becsomagolni egy egyszerű formájú tárgyat, – saját alkotása feletti öröme.
--	--

3–4. évfolyam

A tantárgy sajátos fejlesztési célja, hogy a rajz és vizuális kultúra tantárgy élményt adóan járuljon hozzá a tanulási képességek intenzív fejlesztéséhez, a sérülésből eredő hátrányok leküzdéséhez, kreativitásra, aktivitásra ösztönözve az enyhén értelmi fogyatékos kisiskolásokat. Az egyéni vagy közös alkotótevékenység elősegíti a kisgyermekek személyiségének pozitív változásait, énképük pozitív megerősítését, kiváltképp az önismeret és a társas kultúra, valamint az esztétikai-művészeti tudatosság kialakítása tekintetében.

A rajz tantárgy természetesen módon kínál alkalmakat az individualizációs eljárásoknak akár terápiás, akár tehetséggondozási céllal.

A tantárgy szerepe a fejlesztési területekben és a kulcskompetenciákban, hogy megvalósuljon az erkölcsi nevelés, a saját munkáért, a közös alkotásért vállalt felelősség, valamint az önfegyelem gyakorlása során.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztését, az önbizalom erősítését szolgálhatják a tanulói alkotások ön- és társértékelő mozzanatai.

A tanulói alkotások kivitelezése során az anyagokkal való környezettudatos gazdálkodásra és a szűkebb környezet esztétikus, rendezett kialakítására és fenntartására nyílnak lehetőségek.

A kulcskompetenciák fejlesztése közvetlenül az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség területén valósul meg, de az anyanyelvi kommunikáció, a matematikai kompetencia és a hatékony, önálló tanulás elősegítésére is lehetőséget nyújt a tantárgy.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Vizuális nyelv és technikák		Órakeret 36 óra + folyamatos
Előzetes tudás	Adekvát eszközhasználat. Alapszínek ismerete. A sík- és térformák megkülönböztetésének képessége. Egyszerű alkotások létrehozása.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A vizuális nyelv alapelemeinek – szín, forma, tömeg – megismerése, környezeti relációkban való biztos értése, felhasználásuk az alkotótevékenység során. A tanulói személyiség érzelmi és mentális gazdagítása a rajz tantárgy eszközrendszerével. A kooperativitás fejlesztése és működtetése a közös tanulói alkotási folyamatban. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> érzelmek (egyszerű kivitelezésű) grafikus kifejezésének képessége; elhagyás és kiemelés képessége; forma- és színekompозиációs képesség; vizuális ritmus létrehozásának képessége; alakítási készség; formaérzék; alak-háttér, gestalt-látás; téralakítás képessége.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<p><i>1.1.A vonal</i> A vonal, mint érzelem, indulat kifejezője. A vonal, mint a folt határa</p> <p><i>1.2.A folt</i> Folt létrehozása különféle technikákkal. Foltképzés ceruzával.</p> <p><i>1.3.A szín</i> Színkeverés. Színritmusok. Forma- és színekompозиációk létrehozása adott formákból.</p> <p><i>1.4.Reprodukció, sokszorosítás</i></p>	<p>Érzelmek kifejezése vonalak segítségével. Kontúr, behatárolás alkalmazása. Folt létrehozása színkeveréssel. Alapszínek tudatos alkalmazása. Másolás és leképezés. Színezés vonalhatárok betartásával. Sokszorosítási technikák alkalmazása. Tárgykészítési technikák alkalmazása. Sík- és térformák megfigyelése. Sík- és térformák gyakorlati szempontú differenciálása.</p>	<p><i>Matematika:</i> vonalfajták, növekvő és csökkenő sor.</p> <p><i>Ének-zene:</i> érzelmi hatások és grafikus leképezésük; zenei és grafikai ritmus.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> termékek, levelek.</p>	

<p>Sokszorosítás nyomtatással. A nyomtatás dekoratív felhasználása. Természeti anyagok felhasználásával vizuális ritmusok létrehozása. <i>1.5.Síkforma, térforma</i> A vonal mint a síkforma körvonala. A folt mint a térforma árnyéka. Pozitív-negatív forma. Kompozíciók forgásformákból. Változatos ritmikus térfelületek létrehozása különféle anyagokkal és technikákkal. Egyszerű tér kialakítása – pl. dobozból babaház.</p>	<p>A forgásformák (henger) létrehozása, megfigyelése tapasztalati úton. A felület fogalmának tisztázása szemléleti-tapasztalati úton.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Lágy, kemény, kellemes, erőteljes, rajzszen, folthatár, elválasztás, összekötés, átfestés, alapszín, átmásolás, átlátszó, egész forma, részforma, krumplinyomás, dugónyomás, szerkezet, levélerezet, kerek, gömbölyű, gömbölyded, árnyék, henger, felület, fényforrás, megvilágítás, háttér, szerkezet.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>2. Kifejezés, képzőművészet</p>		<p>Órakeret 36 óra + folyamatos</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Vizes alapú festési technika. Biztos eszközhasználat. Kooperáció társakkal közös mű létrehozásában.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A pszichikus funkciók fejlesztése, az élmények, hangulatok kifejezése elemi képzőművészeti eszközökkel. Képzőművészeti alkotások hangulati értékelése, értelmezése képességének fejlesztése. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> képalkotó képesség; kompozíciós képesség; készségszintű eszközhasználat; képolvasási képesség; jelzésszintű térábrázoló képesség; emberábrázolás képessége.</p>		
<p>Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p><i>Alkotótevékenység</i> <i>2.1. Hangulatok kifejezése</i> Évszakok hangulatának kifejezése. Színhangulat kifejezése – az évszakok jellemző színei. Színhangulat kifejezése foltképzéssel. Élmény, hangulat kifejezése színnel és formával.</p>	<p><i>Alkotótevékenységben:</i> Átélt élmények, hallott, látott vagy elképzelt történetek vizuális megjelenítése síkban, térben és időben – saját élmény szintjén tetszőleges interpretációban. Polarítások érzékeltetése fekete és fehér színnel.</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> az élőlények és az évszakok; környezeti fenntarthatóság – hulladék hasznosítása. <i>Ének-zene:</i> zenehallgatás.</p>	

<p>Díszletfestés bábelőadáshoz. Fekete-fehér színek alkalmazása a hangulatfestésben. <i>Befogadás</i> 2.2. <i>Emberi kapcsolatok különféle ábrázolásainak megélése</i> Művészeti ágak (zene, irodalom, a képzőművészeti ágak, tánc, design legfontosabb megkülönböztető jegyei <i>Befogadás – alkotás</i> 2.3. <i>Saját élmények interpretációi</i> Képzőművészeti alkotás hatására hangulat kifejezése mozgással, dallammal, gesztusokkal, verbálisan. Képzőművészeti alkotás hatására hangulat kifejezése festéssel, montázzsal. Érzelmek kifejezése fantáziakép és bábfigurák készítésével háztartási hulladékokból. Emberi kapcsolatok kifejezése vizuális eszközökkel. Érzelmek kifejezése színekkel – vizes alapú festéssel.</p>	<p>Önkifejezés, érzelmek, hangulatok kifejezése többféle eszközzel: verbálisan, vizuálisan, gesztussal. <i>Befogadó tevékenységben:</i> Élethű és absztrakt ábrázolású műalkotások megfigyelése. Emberi kapcsolatok vizuális kifejezését ábrázoló művek megfigyelése. Saját munkák, művészeti alkotások, vizuális jelenségek elemi szintű leírása, elemzése és összehasonlítása. Esztétikai élmény átélése.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom: népi és műalkotások a természetéről.</i></p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Hegy, domb, völgy, kocsi, vonat, szeretet, testvéri szeretet, csecsemő, kapcsolat, mozdulat, öröm, boldogság, ködös, elmosódott, hideg szín, meleg szín.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>3. Vizuális kommunikáció</p>	<p>Órakeret 25 óra + folyamatos</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Az alapszínek ismerete, a kevert színek felismerése és azonosítása. Az alapvető technikák (rajzolás, színezés, festés) alkalmazásának képessége. Vizuális percepciók képesség, figyelem, emlékezet. Képesség az alkotásra, befogadásra és az új technikák elsajátítására.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Egyszerű képi közlések megalkotási képességének kialakítása. Jelenségek, képek, magyarázó ábrák elemi szintű értelmezési képességének kialakítása. Szabadkézi rajzos és montázstechnikai jártasság kialakítása. Térlátás fejlesztése. Rekonstrukciós képesség fejlesztése. Analízis-szintézis gondolkodási műveleteinek fejlesztése. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> ábraolvasás és tulajdonságok felismerésének képessége; képolvasási képesség, képi jelek megértése; reklámok kritikus szemlélete.</p>	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p><i>Befogadó tevékenység</i> 3.1. <i>Vizuális jelek értelmezése, „olvasása”</i> Képpolvasás. Mértani tárgyak egy nézete (pl. kocka – négyzet). Mértani tárgyak két nézete (pl: hasáb, henger). Egyszerű jelzések, piktogramok plakátok.</p> <p><i>Befogadó-alkotó tevékenység</i> 3.2. <i>Megfigyelés utáni alkotás, formaredukció</i> Tárgyak nézetei.</p> <p><i>Alkotótevékenység</i> 3.3. <i>Vizuális közlések, jelzések tanulói alkotásokban</i> Rajzos napirend. Egyszerű piktogramok. Plakát.</p>	<p><i>Alkotótevékenységben:</i> Egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenítések tervezése (elemi szintű jel, napirendi rajz, alaprajz, térkép).</p> <p><i>Befogadó-alkotó tevékenység:</i> Tárgyak felismerése és jelzése egy nézet alapján. Tárgyak legjellemzőbb nézeteinek megfigyelése, lerajzolása egy nézet alapján.</p> <p><i>Befogadó tevékenységben:</i> Képpolvasás. Mértani tárgyak felismerése egy nézetük alapján (pl.. kocka – négyzet). Mértani tárgyak felismerése két nézetük alapján (pl: hasáb, henger). Egyszerű jelzések, piktogramok megértése. Plakátok értelmezése.</p>	<p><i>Matematika:</i> mértani testek.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> fogyasztói szokások.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Alaprajz, plakát, felismerhető, nézet (felülnézet, oldalnézet), sorrend, üzenet, reklám, lényeg, meggyőzés, rábeszélés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Tárgy- és környezetkultúra	Órakeret 33 óra + folyamatos
Előzetes tudás	Egyszerű, használható tárgy készítése. Az alkotás nagyságának tudatos befolyásolása. Utánzással egyszerű formák készítése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Jártasság kialakítása egyszerű tárgyak készítésében. Tájékozottság kialakítása a közvetlen környezet tárgyai forma – funkció – anyag összefüggéseinek rendszerében. Néhány egyszerű kézműves technika alapfogásainak elsajátíttatása. Környezettudatosság lehetőségeinek felismertetése a vizuális kultúrában. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> manualitás, finommotorika; tárgykészítési képesség; formaészlelés – nagyság és minőség meglátása; plasztikus formaalakítás képessége; esztétikum iránti fogékonyság; tiszta munkaterület iránti igény.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok

<p><i>Befogadó tevékenység</i> 4.1. Irányított megfigyelés – a környezet tárgyai</p> <ul style="list-style-type: none"> – esztétikum – forma – funkció – anyag – szín, hangulat stb. <p><i>Alkotótevékenység</i> 4.2. Tárgyak készítése Egyszerű tárgyak készítése. Tárgykészítés agyagból. Gömbölyded és szögletes tárgyak készítése. Sablonhasználat.</p>	<p><i>Alkotótevékenységben:</i> Egyszerű tárgyak készítése az otthon és az iskola világából (pl.: tolltartó: henger bevonása színes papírral). Tárgykészítés papírból – tároló dobozok, henger- és hasábformák. Tárgykészítés agyagból – edények formába nyomkodással történő alakítása. Agyagedény díszítése pecsételéssel. Gömbölyded és szögletes tárgyak készítése agyagból – tál hurkás díszítéssel. Sablon használata a tárgyak készítésénél. Környezet átalakítása egyszerű eszközökkel. Elemi szintű, gyakorlati alapú anyagismeret szerzése: papír, fa, agyag. Törekvés ízléses díszítésre.</p> <p><i>Befogadó tevékenységben:</i> Közvetlen környezet tárgyainak, épületeinek megfigyelése – funkció, anyag, forma szerint. Tárgyak és funkciók megismerése.</p>	<p><i>Matematika:</i> mértani testek.</p> <p><i>Technika, életvitel- és gyakorlat:</i> használati tárgyak készítése.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> környezet- és egészségvédelem, baleset-megelőzés.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Henger, beborítás, használati tárgy, forma, sablon, elsimítás, mintázófa, réteg, karcolás, felező hajtás, átlós hajtás.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p><i>A tanuló képes:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – az elemi baleset-megelőzési szabályok betartására, – a tantárgy során használatos eszközök adekvát használatára, – az esztétikus, tiszta környezet igényére és fenntartására, – a szabályos ismétlődés megfigyelésére, ritmus képzésére tárgyak egy tulajdonságának változtatásával, – forma- és színritmus létrehozására, – egyszerű, esztétikus alkotás elkészítésére, – társaival együttműködve nagyméretű alkotás készítésére, – képen látható dolgok megnevezésére, – egyszerű jelenetábrák megértésére, – a plakátok, reklámok elemi kritikájára, – saját alkotása feletti öröme.
--	---

4.7. Technika, életvitel és gyakorlat tantárgy

Az életvitel és gyakorlati ismeretek tantárgy közvetlen célja a tanuló számára fontos, a mindennapi életben előforduló, önmaga ellátásával és a társadalmi környezetben való eligazodással összefüggő ismeretek elsajátítása, a tevékenységek elvégzéséhez szükséges képességek és készségek kialakítása.

A tantárgy elsajátítása segítséget nyújt az életszerű feladatok végrehajtásával és a konkrét problémahelyzetek megoldásával az iskola és a munka világa közötti kapcsolat felismerésére. A gyakorlati munkavégzés hozzájárul a tudás elismeréséhez, az alkotó munka megbecsüléséhez.

Az életvitel tantárgy feladata olyan képességek, készségek, szokások kialakítása, amelyek segítik az enyhén értelmi fogyatékos tanulót a hétköznapi élet feladatainak ellátásában, képességeikhez igazodó módon a tanult gyakorlati ismeretek egyre nagyobb önállósággal történő alkalmazásában. Megismerteti az anyagok alakíthatóságát és az alakítási technikákat, biztosítja az eszközök megismerését és célszerűségét. A tantárgy biztosítja a munkafolyamatok gyakorlásához szükséges időt, fenntartja a munkavégzés sikerességével, az alkotás örömeinek átélésével a munkavégzéshez szükséges pozitív hozzáállást. Kellő önbizalmat ad a gyakorlati tevékenységek végzéséhez és kialakul a reális önismeret, önértékelés a tevékenységekben. A tantárgy feladata a munkafolyamatok ésszerű sorrendjének megismertetése, az elkészült alkotások és a környezeti rend megóvási fontosságának felismertetése.

A tantárgy hozzájárul a célszerű és esztétikus élettér kialakításának igényléséhez, a praktikus élet szokásrendszerének elsajátításához, folyamatos figyelmet fordít a tanulók érdeklődésének felkeltésére, motiválására. A munkatevékenység sikerességének érdekében feladata az olyan személyiségjegyek erősítése, mint a pontosság, türelem, rendszeret és egymás megbecsülése.

A családi munkamegosztás szerepeinek megismerése és kipróbálása során segíti a tanuló fokozatos bekapcsolódását az önellátásba és a házimunka elvégzésébe.

A tevékenységek végzése támogatja a manuális képességek fejlődését, a finommotorika, a mozgáskoordináció összerendezettségét, amely a munkavégző képesség alapja. A tantárgy a munkafolyamatok és az egyes szakmák legjellemzőbb tevékenységeinek bemutatásával megalapozza a pályaaorientációt és nagy szerepet játszik a pályaválasztás előkészítésében.

1–2. évfolyam

A tantárgy a célok elérése érdekében az erkölcsi nevelés területén különösen nagy hangsúlyt helyez a tevékenységek végzéséhez szükséges rend és magatartási formák szokássá alakítására, amely elősegíti a koncentrált figyelmet és lehetővé teszi a fokozódó önállóság kialakulását. Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek megérti, hogy a munkatevékenységhez szükséges biztonságos, rendezett környezet megóvása önmaga és a társak testi épségét szolgálja.

A nemzeti öntudat és hazafias nevelés területén a tanuló megtanulja, hogy környezetének szokásrendszere és hagyományai ápolása, az ünnepek méltósága múlik az életkorának megfelelően segített környezeti rend megtartásán.

Az önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlesztési területet a tantárgy a reális énkép és önismeret kialakításával, a képességek és készségek kialakításának folyamatát segíti a reális önértékelés és a saját teljesítmény összhangjának megteremtésével. A tanulót fejlettségi szintjének megfelelő feladatok végrehajtásával a teljesítmény fokozására ösztönzi, felismerteti a közösségért végzett munka és egymás segítségének fontosságát.

A családi életre nevelésben a tantárgy a környezet ápolásának, a rendezettség és az esztétikus megjelenés fontosságának felismertetésével vesz részt. A fenntarthatóság, környezettudatosság terén a tantárgy megismerteti az anyagok, formák tulajdonságait, a megmunkálhatóságot, az újrahasznosítás lehetőségeit.

A pályorientáció területén kialakul a tanulóban a kedvelt tevékenységek végzéséhez kapcsolódó sikerélmény.

Minden gyakorlati munkafolyamat megismerése az anyanyelvi kommunikáció kompetencterület fejlesztéséhez járul hozzá az eszközök, anyagok nevének, tulajdonságainak, funkcióiknak megismerésével.

A tantárgy fontos szerepet játszik a választás szabadságának támogatásában, a változások figyelése és tudatosítása által a környezet megfigyelésében és alakításában.

A szociális és állampolgári kompetencia területén a tanuló elfogadja társai különbözőségét, tiszteletben tartja mások véleményét, képes együttműködni társaival és betartja a szociális érintkezés alapvető szabályait.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	Órakeret 27 óra
Előzetes tudás		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A személyes higiénia, az esztétikus környezet és a kulturált étkezési szokások iránti igény kialakítása. Elemi szabályismeret, szabályalkalmazás, biztonságos gyalogos közlekedés kialakítása.	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok
1.1. Önkiszolgálás Öltözködés Étkezés Személyes tér gondozása (tanulóhely, játszóhely, tisztálkodás helye, ruházat)	Igény a rendezett külső megjelenésre. Fokozódó önállósággal az aktuális tevékenységek gyakorlása, az időjárásnak megfelelő öltözék kiválasztása. Az étkezéshez kapcsolódó tevékenységek végzése, a szükséges eszközök kiválasztása, megfelelő használata. Az adott helyszínek és eszközök rendeltetésszerű, körültekintő használata és rendben tartásának gyakorlása. Ruhanemű elrakása, hajtogatása, lábbeli tisztítása.	<i>Környezetismeret:</i> Az étkezési és tisztálkodási szokások játékos gyakorlása. A közvetlen környezet, iskola, lakóhely rendjének megteremtése, megóvása, ruházat, bútortartás tisztaságának megóvása. <i>Testnevelés és sport:</i> vezényszavak ismerete, teljesítése.
1.2. Tisztálkodás (érezkszervek, kéz és láb tisztántartása, fogápolás) Eszközök Alkalmak Helyei	Irányítással a tisztálkodás helyes menetének gyakorlása, személyes higiéniát szolgáló gyakorlatok végzése. Helyes fogápolás.	

	A tisztálkodás helyszíneinek megismerése, a tisztálkodási alkalmakhoz kötődő szituációs gyakorlatok végzése.	
1.3. Közlekedés Gyalogos közlekedés szabályai Közlekedés saját településen, az iskola környezetében (városban, faluban)	Szabályok gyakorlása terepasztalon, maketten, csoportos tréning a terepen, valós helyzetben, folyamatosan (úttesten való átkelés, vészhelyzetek megfigyelése, felismerése). Beszámoló, gyűjtés, válogatás, csoportosítás, tanulmányi séta tapasztalatai alapján.	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szekrény, fogas, öltöző, felsőruha, fehérnemű, lábbeli, fűzés, gombolás, megkötés, lábbeli, cipőkefe, cipőkrém, időjárás, étkezés, evőeszköz, terítés, tálalás, abrosz, tanulóhely, játszóhely, mosdó, WC, tisztálkodási eszköz, lefekvés, felkelés, gyalogátkelőhely, zebra, forgalom, jelzőlámpa, jármű, rendőr, karjelzés, Allj! Várj! Indulj! Nézz körül! Balra, azután jobbra figyelj!
------------------------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Anyagok alakítása, modellezés	Órakeret 27 óra
Előzetes tudás		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az anyagok sokféleségének tudatosítása, változatos alakítási technikák elsajátítása, saját elképzelés megjelenítése az alkotásokban.	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok
2.1. Képlékeny anyagok alakítása	Manipulálás homokkal, darával (homokozó, homoktábla, daratábla). Agyag, gyurma megmunkálása, gömb és hengerforma előállítása, adott formák keresése a környezetben.	<i>Matematika:</i> azonosságok-különbözőségek megállapítása, megnevezése, kifejezésük tevékenységgel, szóval, tulajdonságok változásának megfigyelése, megfogalmazása.
2.2. Papírmunkák	A papír fajtáinak, tulajdonságainak megismerése. Megmunkálása tépéssel, nyírással, vágással (olló használatának gyakorlása), hajtogatással.	<i>Környezetismeret:</i> szűkebb és tágabb környezet tárgyai,
2.3. Manipuláció fonallal, zsineggel	Formakövetés, formaalakítás, fűzés.	

	Csokorkötés öltözködéshez, csomagoláshoz.	tulajdonságok megnevezése, összehasonlítása, megfigyelése.
2.4. Természetes anyagok	Gyűjtés, csoportosítás (kavics, termések, falevél), formakitöltés, alkotások készítése minta és egyéni elképzelés alapján.	<i>Vizuális kultúra:</i> tájékozódás síkban, térben, színek, formaérzékelés, formafelismerés.
2.5. Modellézés	Sík- és térbeli elemek (logikai készlet, színes rúd, építőkövek) felhasználásával, csoportosítás, válogatás forma, nagyság, szín alapján. Néhány elemből készült modell összeállítása minta alapján. Saját elképzelés alapján síkbeli és térbeli formák készítése spontán módon és előzetes terv alapján.	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kemény, puha, képlékeny, homok, agyag, gyurma, sógyurma, gömbölyítés, hengerítés, sodrás, lapítás, mélyítés, csigavonal, papír, sima, gyúrt, hajtogatás, él, tépés, nyírás, nedvszívó, éghető, cérna, fonal, zsinor, spárga, szál, csomó, csomózás, csokor, természetes anyag, műanyag, termés, falevél, toboz, makk, csuhé, kavics, sík, tér, modell, makett, terv, tulajdonság, forma, szín, nagyság, méret.
------------------------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Háztartás, gazdálkodás, életmód	Órakeret 11 óra
Előzetes tudás	Önmegfigyelés, érzések, tapasztalatok megfogalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Képesség fejlesztése a tanuló saját testi fejlődésének, változásának tudatos figyelemmel kísérésére. Képesség kialakítása egészségi állapota regisztrálására, megbízható megfogalmazására.	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények/tevékenységek	Kapcsolódási pontok
3.1. Egészség, betegség 3.2. Egészséges életmód kialakítása	Saját test megfigyelése, a tapasztalt érzések felismerése, megnevezése. Napirend összeállítása. A rendszeres mozgás szükségességének felismerése. A munka és pihenés közötti egyensúlyra törekvés. Egészséges táplálkozás megismerése (kerülendő és fontos ételek megnevezése, csoportosítása).	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szókincsbővítés, kifejezőkészség fejlesztése. <i>Testnevelés és sport:</i> sportjátékok. <i>Környezetismeret:</i> séta, kirándulás.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Közérzet, hangulat, jól érzem magam. rosszul érzem magam, napirend, rendszeres, néha, testi változás (fogyváltás), nélkülözhetetlen táplálék, kerülendő étel, ital.
------------------------------------	---

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végére	<p>Öltözködés, tisztálkodás tevékenységeinek elvégzése fokozódó önállósággal.</p> <p>Kulturált, szabályos étkezés.</p> <p>A közvetlen környezet rendben tartása.</p> <p>A gyalogos közlekedés szabályainak ismerete és betartása.</p> <p>A természetes anyagok minél szélesebb körének megismerése és használata.</p> <p>A megismert anyagok csoportosítása tulajdonságaik alapján.</p> <p>Anyagok alakításánál az alapttechnikák egyre önállóbb kivitelezése, az eszközök balesetmentes használata.</p> <p>Egyszerű, néhány elemből álló modell összeállítása utánzással és egyéni elképzelés alapján.</p> <p>A tanuló saját egészségi állapotának megbízható értékelése.</p>
--	--

3–4. évfolyam

A tantárgy az erkölcsi nevelés terén kiemelt figyelmet fordít az alkotó munka megszerettetésére, a munkavégzés elemi szabályrendszerének megismertetésére és mások munkájának megbecsülésére. Megfelelő módon válik képessé a segítség kérésére és elfogadására környezetétől.

A nemzeti öntudat és hazafias nevelés terén az ünnepekre készülődés és az ünnepi hangulat elkülönítése a hétköznapiaktól a környezet rendjében és a megjelenésben. A tantárgy segíti az önismeret és társas kapcsolati kultúra elveit a tevékenységek során kialakuló választással a kedvelt alapanyagok és megmunkálási módok között.

A családi életre nevelésben nagy szerepet játszik a tantárgy az esztétikus környezet kialakításában. Nagy hangsúlyt helyez a családi életben való munkamegosztás megismerésére, a tanuló képességeinek függvényében az egyszerű önellátási és háztartási munka elvégzésére. Felismerteti a környezetvédelem lehetőségeit a mindennapi életben és a hétköznapi tevékenységek idő és energiatakarékos elvégzésének lehetőségére figyelmeztet.

A tanuló a pályaorientáció megalapozásának érdekében megismeri az érdeklődését felkeltő elemi munkákat. A tantárgy tanulása során a tanuló megismeri a környezet technikai berendezéseit, funkcióját, mélyülnek ismeretei az anyagok tulajdonságairól és alakíthatóságukról, a célszerű használatról. Belátja a környezeti károkozás megelőzésének fontosságát, felismeri a veszélyekre felhívó jelzéseket.

Az esztétikai-művészeti tudatosság a mindennapi élet és környezet esztétikumának kialakulásában, az ízlésének alakulásában támogatja.

A szociális és állampolgári kompetencia területe a közösségi élet normáihoz történő alkalmazkodás során jelenik meg, szerepet kap a közlekedés elemi szabályainak megismerésében és gyakorlásában, a társadalmi beilleszkedésre való felkészítésben.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	Órakeret 19 óra
--	---	----------------------------

Előzetes tudás	Egyszerűbb öltözködési, tisztálkodási, étkezési teendők közel önálló elvégzése. Fegyelmezett részvétel csoportos közlekedésben.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A rendszeres és következetes testi higiéne megteremtéséhez szükséges tevékenységek elsajátíttatása. A tevékenységek során előforduló veszélyek tudatosítása, és azok kivédésének megismertetése. A tömegközlekedés során a kulturált közlekedés illemszabályainak megismertetése és gyakoroltatása. A legfontosabb közlekedési jelzőtáblákra vonatkozó tudnivalók elsajátíttatása.

Ismeretek	Fejlesztési követelmények/tevékenységek	Kapcsolódási pontok
1.1. Önkiszolgálás Öltözködés	Igény a rendezett külső megjelenésre. Az öltözék kiválasztása több szempont mérlegelésével (időjárás, napszak, alkalom). Öltözködés tempójának és az önállóság fokának javítása (gombolás, csatolás, fűzés gyakorlása).	<i>Környezetismeret:</i> információ, jelek, jelmagyarázat, közlekedési jelek, tiltást, veszélyt jelentő jelek. A gyerekekre leselkedő veszélyek.
Saját ruhanemű gondozása	Hajtogatás gyakorlása, hiányok észlelése, jelzése (gombhiány, húzózár hibája). Ruhanemű gondos tárolása, számontartása (testneveléshez, úszáshoz).	<i>Vizuális kultúra:</i> egyszerű jelzések, piktogramok megértése, plakátok értelmezése.
Étkezés	Az étkezéshez kapcsolódó tevékenységek egyre önállóbb végzése, a tanult tevékenységek spontán elvégzése (gyümölcs megmosása, étkezéshez kapcsolódó helyi szokások spontán gyakorlása).	
Közösségi tér gondozása	Söprés, szemétyűjtés, portalanítás. Takarítóeszközök ismerete, célszerű, rendszeres használata.	
1.2. Tisztálkodás (tusolás, fürdés menete, szabályai, haj- és körömápolás)	A tisztálkodás helyes menetének gyakorlása, személyes higiénet szolgáló gyakorlatok végzése. A tisztálkodás helyszíneinek megismerése, a tisztálkodási alkalmakhoz kötődő gyakorlatok végzése.	

Veszélyforrások mosdóban, fürdőszobában, WC-n	Szituációs gyakorlatok, veszélyforrások felismerése, csoportosítása, aktuális piktogramok megismerése.	
1.3. Közlekedés Tömegközlekedés Tömegközlekedési illemszabályok Jelzőtáblák	Tömegközlekedés tudnivalóinak gyakorlása, közlekedési eszközök csoportosítása. Csoportos közlekedés gyakorlása valós helyzetekben. Gyakorlás modellált helyzetekben. A jelzőtáblák céljának, formájának, jelentésének tanulása, gyakorlása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Napszak, alkalom, ünnepi ruha, sportruházat, ápoltság, aktuálisan használt konyhai eszközök és tevékenységek, áramütés, takarítóeszközök, veszélyes anyagok, piktogramok és jelentésük, tömegközlekedési eszközök, közlekedési jelzőtáblák, tiltó táblák, tájékoztató jelzések, udvariasság.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Anyagok alakítása, modellezés	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	Anyagok és eszközök megbízható használata.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A környezet anyagaival kapcsolatos ismeretek bővítése. A tervezéshez szükséges képességek fejlesztése egyszerű tárgy készítése során. Finommozgások fejlesztése. Mérések pontos elvégzése. Modellezés menetének megtervezése, algoritmuskövetés fejlesztése.	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok
2.1. Fa megmunkálása Fa tulajdonságai, megmunkálásának eszközei. Fa használatának területei (épület, bútor, tüzelés, papír)	Fából készült tárgyak keresése (válogatás, csoportosítás). Hurkapálcika, puhafa megmunkálása (darabolás, csiszolás, tördelés, faragás, festés, ragasztás, szegelés, szeghúzás).	<i>Környezetismeret:</i> A környezetben előforduló gyakori anyagfélék, anyag-forma kapcsolata, halmazállapot. Természetes és mesterséges anyagok (fa, fém, levegő, víz, talaj), anyagformák és tulajdonságaik. Az anyagok megmunkálhatósága.
2.2. Varrás, vágás Tű balesetmentes használatának szabályai Vágóeszközök balesetmentes használata	Tű befűzése, csomó kötése. Egyszerű öltések gyakorlása papíron, textilen. Különböző anyagok (textil, műanyag, papír) vágása (csík, egyszerű formák).	
2.3. Természetes anyagok felhasználásával alkotások készítése	Falevél préselése, ragasztása (képeslap). Kavics festése (állat, tárgyak).	<i>Vizuális kultúra:</i> alkotótevékenység,

	Termések, magok felhasználásával játékok, díszek készítése.	egyszerű tárgyak készítése.
2.4. Modellezés	Terepasztalon, homokozóban térbeli alakzatok készítése tervek, minta alapján (vár, autópálya, vasútvonal). Kockákból, építőelemekből ház, házsor, utcakép építése (segítséggel) látszati rajz alapján. Fémépítőből egyszerűbb szerkezetek összeállítása, szerszámhasználat gyakorlása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szalma, nád, mag, termés, fonal, alaklemez, befűzés, puhafa, keményfa, szeg, kalapács, harapófogó, mérés, mérőeszköz, pontosság, tervrajz, sík, tér.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Háztartás, gazdálkodás, életmód	Órakeret 28 óra
Előzetes tudás	Az egészséges életmód elemi szabályainak ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Teendők számbavétele a gyógyulás és az egészség megőrzésének érdekében. Az egészséges életmód iránti igény felkeltése.	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok
3.1. Teendők betegség, baleset esetén. Gyógyszerek tárolása, alkalmazásuk feltételei.	Szülő, tanár tájékoztatása, orvos, mentő értesítése (telefonálás gyakorlása, szerepjáték). Gyógyszerekkel kapcsolatos veszélyek megismerése, balesetek elkerülése.	<i>Környezetismeret:</i> Egészség és betegség. Helyes magatartási formák a betegség megelőzésében. A mozgás szerepe az egészséges életmódban.
3.2. Egészséges életmód	Az egészséges életmód kialakításának feltételei, előnyeinek megismerése a saját egészség fenntartásában (egészséges táplálkozás, rendszeres mozgás, káros szokások elutasítása).	Egészséges táplálkozás. Káros élvezeti szerek hatása a szervezetre. Energiatakarékosság, takarékoság az árammal, a vízzel. Fűtés, szellőztetés.
3.3. Munkamegosztás a családban Saját környezet rendben tartása	Részvétel a családi munkában (vásárlás, takarítási munkák). Rendezett környezet kialakítása és fenntartása, szelektív hulladékgyűjtés. Takarítás, takarítási eszközök.	

Növényápolás, kisállat gondozása a tanuló környezetében.	Az élőlények tartásával járó felelősség megismerése, növények és állatok gondozásához kapcsolódó teendők számbavétele (rendszeresség, felelősség, megbízhatóság).	
3.4. Takarékoság	A személyes teendők számbavétele a takarékoság körében (víz, villany, fűtés, ruhák megkímélése, zsebpénz beosztása)	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Veszélyforrás, segítségkérés helyszínei, formája, egészséges életmód, döntés, választás, káros szokás, felelősség, gondozási feladat, rendszeresség, megbízhatóság, takarékoság, pazarlás.
------------------------------------	--

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végére	<p>A test és a ruházat gondozása, a kapcsolódó alapvető tevékenységek, szokások ismerete és rendszeres elvégzése.</p> <p>A tanuló környezetében meglévő veszélyforrások ismerete és elkerülése.</p> <p>Takarítóeszközök ismerete, célszerű használata.</p> <p>A gyalogos közlekedés szabályainak helyes alkalmazása a gyakorlatban, a tömegközlekedés eszközeinek és módjának ismerete, a közlekedési jelzőtáblák utasításainak megértése.</p> <p>Néhány fimegmunkálási, alakítási eszköz és technika elsajátítása, irányítással használati tárgy készítése.</p> <p>Varróeszközök használata, egyszerű öltésekkel varrás.</p> <p>Esztétikus alkotások készítése természetes anyagokból.</p> <p>Makettek, modellek készítése tervrajz alapján, változatos anyagfelhasználással.</p> <p>Az egészséges életmód érdekében szükséges tennivalók megismerése.</p> <p>Aktív részvétel a család életében, képességének megfelelő feladat vállalásával.</p> <p>Életkorának és képességeinek megfelelően ismeretek az energiatakarékosságról, a szelektív hulladékgyűjtésről.</p>
--	---

5–8. évfolyam

A tantárgy tanításának célja a tanulók közvetlen környezetében szerzett tapasztalataikból kiindulva kialakítani a pontosabb, tudatosabb eligazodásukat a technika, a társadalom és a munka világában. A kerettanterv épít a NAT-ban megfogalmazott alapelvekre, kiemelt fejlesztési területekre és figyelembe veszi az abban kijelölt fő feladatokat.

A tantárgy a fejlesztési feladatok vonatkozásában szintetizáló tevékenységet tölt be. Kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a tanulók életmódjának, szokásainak, magatartásformáinak alakítása próbák és gyakorlási lehetőségek során történjen. A pedagógus a tanulók egyediségének, megváltozott tulajdonság-együtteseinek figyelembe vételével járul hozzá a kommunikációs, cselekvési és szociális kompetenciák kialakításához. Feladata az egyszerűbb technológiai folyamatokat és azok kapcsolatait ismétlődő tanulási folyamatban, állandó aktivitásban, egyre önállóbb tevékenységre készítéssel elsajátíttatni.

A tantárgy kiemelt habilitációs és rehabilitációs feladatai közé tartozik a gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése, a problémafelismerő, a tervező, alakító, konstruáló képesség fejlesztése, a kíváncsiság, motiváltság ébrentartása. A cselekvőképesség fejlesztése, az önellátás kialakítása érdekében a fejlesztés a megfelelő technikák elsajátítására fókuszál, a motorikus képességek fejlesztését állítva a középpontba. A munkához való helyes viszonyulás kialakításához szükség van az akaraterő, kitartás tudatos fejlesztésére, a reális énkép, önismeret kialakítására. Támogatni-segíteni kell a tanulókat a távlati lehetőségeik felismerésében, az önfejlesztő magatartás elfogadásában és gyakorlásában is.

5–6. évfolyam

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében az 5–6. évfolyam fókuszál a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra építve. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység, melyben előtérbe kerül a verbális szint, de a tanulók fejlettségének megfelelően, differenciált módon mindvégig jelen van a manipulációs és a képi szint is.

A nevelési folyamatban jellemző az egész személyiség fejlesztésére való törekvés. A pedagógiai munka középpontjában a saját élményen, tapasztalaton alapuló egészségmegővő problémakörének felismerése áll, a személyes lehetőség és szerep ki- és megtalálása és gyakorlása az életvezetésben, az egészség megővésében. Az életvezetési problémák felismerése kiterjed a családi környezetre is.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. A személyes szükségletekkel kapcsolatos teendők	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	Gyakorlottság az önkiszolgálásban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ápolt, kulturált megjelenéshez szükséges rutinfeladatok megbízható elvégzése. Biztonságos közlekedés szabályainak elsajátíttatása.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok
1.1. Önkiszolgálás Öltözködés	Divattal, öltözködéssel kapcsolatos ismeretek szerzése (üzletek kínálata, divatlapok tanulmányozása, egyéni ízlés, előnyös viselet, öltözködési stílus).	<i>Természetismeret:</i> A serdülőkor sajátosságai. Összefüggések felismerése az étkezés minősége és az egészség között.
Saját ruhanemű gondozása	Fehérnemű-használat fontosságának belátása (napi váltás, mosás).	
Étkezés	Korszerű, sokoldalú táplálkozás megismerése (tanulmányi séta, üzletek kínálata, saját tapasztalat elmondása, fogyókúra, táplálkozási zavarok felismerése).	
1.2. Tisztálkodás (a pubertáskor testi higiéniéje)	Megbízható, önálló tisztálkodás, körömápolás, testápoló szerek használatának gyakorlása. Dezodorálás.	
1.3. Közlekedés Tömegközlekedés Kerékpáros közlekedés Illemszabályok	Az időjárás hatásának felismerése a közlekedés biztonságára (gyűjtőmunka, baleseti leírások, statisztika).	

Jelzőtáblák	Kerékpározás szabályainak megismerése. Előzékenység, udvariasság szabályainak megismerése, gyakorlása. A közlekedési táblák ismeretének bővítése, tanulmányi séta forgalmas csomópontokon, közlekedési parkban.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Divat, ízléses, előnyös, kirívó, fogyókúra, táplálkozási zavar, anorexia, elhízás, pubertáskor, testi változás, testápolás, közlekedési szabály, baleseti statisztika, időjárás front, rendőri intézkedés, közlekedési csomópont, forgalomirányítás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Anyagok alakítása, modellezés	Órakeret 33 óra
Előzetes tudás	Elemi munkaszokások ismerete, helyes testtartás, rend, balesetvédelem, anyagtakarékosság jelentősége.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tevékenységek örömeinek biztosítása. Esztétikus munkadarabok készítése során az önállóság növelése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok
2.1. Papírmunkák	Papír (selyempapír, karton, krepp-papír újságpapír, hullámpapír) megmunkálása (karcolás, festés, lyukasztás, ragasztás, papírmásé), tárgyak készítése alkalmakra (jelmez, álarc, dekoráció, ajándék).	<i>Vizuális kultúra:</i> alkotás változatos technikával.
2.2. Drót, zsineg, fonal, alufólia alakítása	Formák, tárgyak készítése minta és egyéni elképzelés alapján. Fonás, sodrás, hajlítás.	<i>Matematika:</i> mérés,
2.3. Természetes anyagok használata	Toboz, makk, csuhé, kavics, parafa, termések felhasználásával babák, díszek, képek készítése (festés, ragasztás).	becslés, kicsinyítés, nagyítás.
2.4. Modellezés	Egyszerű ház megtervezése, alaprajz, nézeti rajzok és látszati rajz alapján. Makett készítése. A házépítés modellezése.	<i>Informatika:</i> alkotások dokumentálása (digitális fénykép).

	Építőanyagok megismerése tanulmányi kirándulások során (építkezés, szaküzlet felkeresése). Építés, szerelés fémépítő és tetszés szerinti építőjáték felhasználásával (autó, daru, kerítés, jelzőlámpa). Különböző méretű csavarok, anyák összeszerelése. Puhafa ragasztása, faragása, szögelése, szögek kihúzása, kalapács, fogó használata (képkeret).	<i>Természetismeret:</i> szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás.
2.5. Hulladékkezelés	Törekvés a takarékos anyaghasználatra, szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás területeinek megismerése, lehetőségek szerinti gyakorlása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Papírfajta, tervrajz, lépték, arány, építési mód, épületelem, funkció, szelektív, újrahasznosítás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Háztartás, gazdálkodás, életmód		Órakeret 23 óra
Előzetes tudás	Az egészséges életmód elveinek elfogadása. Igény a környezet rendjére. Elemi szintű takarékosági technikák ismerete.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ok-okozati összefüggések felismerése képességének fejlesztése. Problémamegoldó képesség fejlesztése. Pénzügyi ismeretek bővítése. Igények és lehetőségek felmérése, képesség kialakítása ezek mérlegelésére.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
3.1. Egészség-betegség: betegségmegelőzés 3.2. Egészséges életmód	Különbféle szituációk feldolgozása (tréning, szerepjáték). Táplálkozás: javasolt és kevésbé javasolt élelmiszerek gyűjtése, csoportosítása. Mozgás, sport területei a mindennapi tevékenységek között (testedzés, kondicionálás, természetjárás).	<i>Természetismeret:</i> Viselkedés betegség esetén. Veszélyeztető magatartásformák felismerése. A károsító szerek elutasítása. Környezetszennyezés, levegő-, talaj-, vízszennyezés.	
3.3. Takarékos energiafogyasztás	A víz-, elektromosság-, hőenergia használata során alkalmazható takarékosági technikák (energiatakarékos égők, szigetelés,		

	odafigyelés a vízcsapok kifogástalan működésére).	<i>Informatika:</i>
3.4. Házimunkák Lakásgondozás	Rendszeres és időközönként szükséges munkák elvégzése (csoportosítás, gyakorlás, tanulmányi séta). Tevékenység tervezése, gyakorlása, utómunkák.	gyűjtőmunka az internet segítségével.
Ételkészítés	Vendéglátás (szituációs gyakorlatok).	<i>Matematika:</i>
3.3. Gazdálkodás	A család költségvetése, bevétel, kiadás. Közüzemi számlák tanulmányozása, összehasonlítása (a tapasztaltak elemzése). Példák átmeneti pénzügyi zavarok kezelésére.	műveletek végzése, költségvetés.
Vásárlás	Zsebpénz, háztartási pénz, vásárlások tervezése, akciók, kedvezmények, diszkont, internetes vásárlás – ismeretek szerzése, tapasztalatok megbeszélése.	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tápanyag, zsír, szénhidrát, vitamin, kondicionálás, energiatípus, házimunka, eszköz, tevékenység, költségvetés, bevétel, kiadás, banki művelet, kölcsön, kamat, határidő, akció, leértékelés, kedvezmény.
------------------------------------	---

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végére	<p>Ápolt, kulturált megjelenés, következetes és rendszeres testápolás.</p> <p>Az élelmiszerek ismerete és csoportosítása az egészséges táplálkozás megvalósítása és az étkezési zavarok elkerülése érdekében.</p> <p>A test változásainak érzékelése, a pubertáskornak megfelelő higiénias szokások bevezetése.</p> <p>Önállósulás a gyalogos és közösségi közlekedésben, a kerékpáros közlekedés szabályainak elsajátítása.</p> <p>Új anyagok és újabb technikák megismerése a tárgyak alakításához, modellek készítéséhez.</p> <p>Az egészséges életmód érdekében szükséges tennivalók körének bővítése.</p> <p>A tanuló életkorának és képességeinek megfelelően ismeretek az energiatakarékosságról, a szelektív hulladékgyűjtésről.</p> <p>A gazdálkodással és pénzhasználattal kapcsolatos fogalmak megismerése.</p>
--	--

7–8. évfolyam

A szakasz célja felismertetni a munka és technika szükségességét és hasznát az ember életében.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók egyéni tulajdonságaira fókuszálva kell segíteni az eredményesség összefüggéseinek felismertetését a tervezés, szervezés, kivitelezés között, a tanulói tevékenységekre alapozva. Ehhez szükség van az individuális különbségekhez igazodva az önértékelő- és az ítéliképesség fejlesztésére.

Az életmód és a munka világának összefüggései, az életmódból adódó problémák megláttatása során a szabad időre mint szükségletre is figyelmet kell fordítani, támogatva az egyensúly kialakítását a munka-tanulás-szabadidő szervezésében. Kiemelt feladat a tanulók egészségvédelmi, betegségmegelőzési és környezeti ismereteinek bővítése, a veszélyek és elkerülésük lehetőségének ismerete.

Az egyéni különbségek szerepet játszanak a pályaválasztásban, a pályaterületek kiválasztásában és megismerésében is. A pályacél, a folyamatos fejlődés lehetőségének kialakítása érdekében fókuszba kerül a munkavégzés és kezűgyesség alakítása, az eszközhasználati jártasság gyakorlása, a tanulás szerepének felismertetése a sikerben.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők		Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	Következetes testápolás, tudatos higiénés magatartás.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az esztétikus külső megjelenésre törekvés erősítése. A tájékozódás eszközeinek és módjának megismertetése és alkalmazása.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
1.1. Önkiszolgálás	Önállóság a személyes teendők elvégzésében (a tanult alkalmazása a napi tevékenységekben, a szolgáltatások rendszeres igénybevétele, fodrász, bőrápolás, kozmetikai szerek, sminkelés, körömápolás), a túlzások kerülése.	Földrajz: tájékozódás a térképen. Informatika: internet: menetrend használata, útvonaltervezés.	
1.2. Közlekedés	A település közlekedési viszonyainak ismerete. Tájékozódás a térképen. Közlekedési útvonal kiválasztása. A közlekedési szabályok ismerete és betartása. Tájékozódás a menetrendben.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Bőrápolás, sminkelés, alkalomnak megfelelés, térkép fajta, közlekedési útvonal, közlekedési szabály és jelzés, menetrend.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Anyagok alakítása, modellezés		Órakeret 25 óra
Előzetes tudás	Konkrét tárgy megfigyelése, lényeges és lényegtelen körülmény felismerése.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Műveleti algoritmusok pontos követése a tervezésben és a kivitelezésben. Egyszerűbb hibák felfedezése és javítása irányítással.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
2.1. Modellezés	Általánosan használt egyszerű gépek, berendezések (működő modellek) készítése, tanulmányozása. Csengő, elemlámpa, izzó ellenőrzése, belső égésű motor	Természetismeret: egyszerű szerkezetek működési elve,	

	modelljének tanulmányozása. Vasúti pálya, vasúti modell működésének megfigyelése. Háztartási gépek használata, világítás, fűtés, vízhasználat (balesetmentes, szakszerű használat, időzítő, fokozat beállítása), az eszközök megfigyelése működés közben. Háztartási eszközök hibájának megfigyelése (csöpögő csap, WC-tartály, festékhiba, szobanövény átültetése) és javítása irányítással. Makett készítése változatos anyagokból, építőelemekből. Alaprajz, térkép tanulmányozása, készítése, eligazodás alaprajzon, térképen.	balesetvédelmi ismeretek.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Gép, technikai rendszer, belső égésű motor, elektromos hálózat, biztosíték, áramtalanítás, mérőóra-állás, vízvezeték, gázvezeték, időzítő, tömítés, hőfokszabályozó, balesetvédelem, használati utasítás, garancia.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Háztartás, gazdálkodás		Órakeret 32 óra
Előzetes tudás	A pénz értékének ismerete.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A vásárlói jogok megismerése, és szükség esetén alkalmazása. A gazdálkodással, pénzkezeléssel kapcsolatos elemi összefüggések felismerése.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
3.1. Vásárlás. Szavatosság. Jótállás. Garancia. Csere.	Vásárlás során lényeges körülmények mérlegelése. Szavatossági idő, kezelés, fogyaszthatóság, tárolás módja a piktogramokon: piktogramok megfigyelése, leolvasása. Vásárolt áru cseréje, a feltételek megismerése.	<i>Matematika:</i> kamatszámítás, százalékszámítás.	
3.2. Háztartási pénzgazdálkodás	Bevétel, kiadás tervezése, fiktív és valós adatokkal. Közüzemi számlák tanulmányozása, értelmezése. Háztartási füzet használata (zsebpénz felhasználásának figyelemmel kísérése, a kiadások elemzése, hasznos vagy haszontalan célra		

	költötte-e, gyűjtés nagyobb vásárlás megvalósítására).	
3.3. Felelős pénzkezelés	Késpénz, bankkártya használata. Megtakarítások, kölcsön, törlesztés. Bank felkeresése, viselkedési szabályok megismerése, betartása; tennivalók, szükséges dokumentumok megismerése a banki szolgáltatás igénybevételéhez.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Bevétel, kiadás, rezszi, háztartási füzet, késpénz, bankkártya, jelszó, automata, átutalás, kamat, kölcsön, jelzalog, árverezés, megtakarítás, pontosság, folyószámla.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Pályaorientáció		Órakeret 29 óra
Előzetes tudás	Önismeret.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Szakmák, és a szükséges képességek minél szélesebb körű megismertetése.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
4.1. Önismeret. Képességek. Főbb érdeklődési területek.	Önismereti foglalkozások, tréning; szívesen végzett tevékenységek, érdeklődés irányának számbavétele, megfogalmazása.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> értő olvasás, fogalmazási készség. <i>Informatika:</i> tájékozódás az interneten.	
4.2. Pályaválasztással kapcsolatos alapfogalmak.	A felmerült alapfogalmak megismerése, értelmezése, gyakorlati példák keresése, megbeszélése.		
4.3. Pályaképek, pályatükrök, egyes foglalkozások megismerése.	Foglalkozások, a szükséges készségek, a végett tevékenységek, eszközök számbavétele. Üzemlátogatás. Munkahelyek, foglalkozások megfigyelése.		
4.4. Pályaalkalmasság.	A vizsgált foglalkozásokhoz szükséges képességek, készségek számbavétele.		
4.5. Pályaválasztással kapcsolatos dokumentumok.	Önéletrajz készítése, jelentkezési lap tanulmányozása, kitöltése.		
4.6. Továbbtanulási, szakmatanulási lehetőségek.	Pályaválasztási tanácsadó felkeresése. Pályaválasztási		

4.7. A munkavállalás feltételei.	kézikönyv, szakmákkal kapcsolatos ismertető tanulmányozása. Tájékozódás a munkaerőpiacon.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Önismeret, tréning, képesség, készség, őszinteség, továbbtanulás, pályaválasztás, pályaalakmasság, önéletrajz, pályaválasztási tanácsadó, jelentkezési lap, foglalkozás, szakma, munkaügyi központ, munkakör, beosztás.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végére	Ápolt, kulturált megjelenés, következetes és rendszeres testápolás. Tájékozódás térképen, közlekedési jelzések felismerése és alkalmazása. Menetrend használata. Közlekedéssel kapcsolatos tájékoztatás figyelemmel kísérése. Működő modellek készítése irányítással. Vásárlással, szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos fogyasztóvédelmi szabályok és információk ismerete. Háztartási pénzgazdálkodás, felelős pénzkezelés elemeinek megértése, az ismeretek alkalmazása. Pályaválasztás során felmerülő szempontok és teendők megismerése és mérlegelése a helyes döntés érdekében.
--	--

4.8. Testnevelés és sport tantárgy

1–4. évfolyam

A testnevelés és sport műveltségi terület célja a motoros tevékenységeken keresztül a gyermekközpontú személyiségfejlesztés, az egyéni motoros képességek, a testi és lelki kondíciók eltérő fejlődési ütemének figyelembe vételével a rendszeres fizikai aktivitás, az egészségtudatos, aktív életvezetésre való szocializáció elősegítése. Ennek érdekében a mozgáskészség, a motoros, kondicionális, koordinációs képességek fejlesztése, a motiváció a szabadidős sportokban való aktív részvételre, a szociális és emocionális képességek pozitív megerősítése, preventív egészségtudatos életvezetési szokások kialakítása. E célt szolgálja – többek között – az 1–6. évfolyamon külön témakörként tárgyalt és önálló fejlesztési területként megjelölt tánc tantárgy is.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében a fentebb felsorolt célok kiegészülnek a gyakran társuló testtartásbeli, mozgáskoordinációs és egyéb motoros anomáliák kezelésével, amelyek javítása a szomatopedagógia eszközrendszerével a testnevelés tantárgy habilitációs céljai között szerepel. A tantárgy terápiás célja, hogy az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanuló kondicionális, koordinációs képességei és mozgásos cselekvésbiztonsága folyamatosan fejlődjen, hogy erősítse a szocializációs, rehabilitációs folyamatokat, esélyt teremtve a munka világában való helytállásra.

A motoros készségfejlesztés-edzettség a fittségi szintnövelő és -megtartó testgyakorlatok végzése során, a motoros képességek fejlesztésének és szerepének tudatosítása mellett valósul meg. A motoros készségfejlesztés-mozgástanulás területén a sportágspecifikus

és általános taktikai elemek elsajátítása egyénileg, párban és csoportban, valamint a motoros tanulással kognitív, affektív és szociális képességek fejlesztése során valósul meg.

A játék, játékoság szerepe kisgyermekkoról az ifjúkorig egyaránt fontos. Ezt szolgálhatják a játékos mozgásformák egyénileg, párban, csoportban, a sportág-előkészítő mozgásos játékok, az alkotó és kooperatív játékos feladatok, a kognitív, affektív és szociális képességek fejlesztése játékkal. Az egyénileg, párban, csoportban végzett játékos és sportág-specifikus versenyek nagy jelentőségűek a tanulók kognitív, affektív és szociális képességeinek fejlesztésében.

Preventív, életvezetési, egészségfejlesztési célokat szolgálnak a szabadidős sporttevékenységek, az életmódot, életstílust és életminőséget befolyásoló egyéni és társas tevékenységek.

A fentiekén kívül kiemelt általános fejlesztési feladatokat jelent a sajátos nevelési igényű tanulók esetében az erő, állóképesség, ügyesség, gyorsaság növelése, a koordinációs képesség, mozgástanulási, mozgásszabályozó, mozgásalkalmazkodó, egyensúlyozó képesség, valamint az adekvát reakciók, a ritmus és téri tájékozódó képesség fejlesztése. Pozitív jellemtulajdonságok – akaraterő, bátorság, fair play – kialakítása és fenntartása.

Kiemelt rehabilitációs/rehabilitációs fejlesztési feladat a mozgásigény, kezdeményezőképeség erősítése, motiváció és bátorítás a mozgásos feladatok végrehajtására. Mozgásos játékokban szabálytartásra, együttműködésre nevelés a játék örömeinek felfedeztetésével. A mozgásos alaptéchnikák elsajátítása, a kitartás és az állóképesség fejlesztése kiemelt feladat az általános kondicionálás, testi hajlékonyság, végtagok ügyességének fejlesztése, a gyorsaság, az ugró, dobó, az egyensúlyozó képesség alakításával összhangban, a tanuló terhelhetőségének függvényében. A betegségekkel és az időjárási tényezőkkel szembeni ellenálló-képesség, edzettség biztosítása a mozgás segítségével.

Külön figyelmet kell fordítani a saját testen való biztonságos tájékozódás kialakítására a függőleges és vízszintes zónákban, a téri viszonyok pontos felismerésére és orientációra. A viszonyszavak felfogása, adekvát használata, a téri biztonság erősítése folyamatos feladat a tantárgy tanítása során. A gyermekek/tanulók önismereti képességének fejlesztése, az önállóság és a versenyszellem erősítése a mozgásfejlesztő, kondicionálást biztosító gyakorlatok önálló végzését és az általános helytállás képességét támogatja.

A testnevelés tantárgy a NAT és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve által megjelölt kompetenciafejlesztési feladatok megvalósítására integráltan kínál lehetőséget.

Enyhén értelmi fogyatékos gyermekek ismeretsajátítási folyamataiban az egyénre szabott motiváción és differenciált feladatkiosztásokon kívül jelentős szerephez jut a motoros tanulás, a tevékenységbe ágyazott kognitív fejlesztés.

A testi-lelki egészségre nevelés sokféle aspektusa valósítható meg a tantárgy keretében: a kitartás, az erőnlét, a fizikai állóképesség és a kooperativitás fejlesztésével a későbbi munkavégzés és a társadalmi integráció, az egyéni boldogulás esélye kap támogatást.

Az erkölcsi nevelés a kitartásban és erőfeszítésben, a sportszerűség megnyilvánulásaiban valósul meg a csapatjátékok során. Az egymásért való felelősségvállalás, a társ segítése, a társas kultúra fejlesztésének jó alkalmai a sorversenyek, a csapatjátékok és versenyfeladatok.

A fizikai állóképesség és a motoros képességek erősen befolyásolják a tanulók iskolai teljesítményét, pályaorientációs lehetőségeit és a jövőbeni munkaerő-piaci alkalmasságukat. A szabadtéri testnevelésórák és szabadidős sporttevékenységek, túrák alkalmat adnak a környezettudatosság erősítésére, a természeti és az ember által teremtett környezet megóvására, minden élő iránti tiszteletre. Testnevelésórán az önállóan végzett, egyéni mozgás- vagy tartásrehabilitációs gyakorlatoknál nagy szerepe van a hatékony, önálló tanulásnak, amelynek

transzfer hatása hasznosulhat a közismereti tantárgyak művelésében és a kulcskompetenciák fejlesztésében.

1–2. évfolyam

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermekeknek ép kortársaikhoz hasonlóan lételeme a mozgás. A mozgásos játékformák során bővülnek önmagukról és szűkebb-tágabb környezetükről szerzett tapasztalataik, ismereteik, fejlődnek kognitív és prekognitív képességeik.

Az iskolás létforma első két évében a testnevelés és sport tantárgy fő célja a mozgásformák elsajátítása, a mozgás örömeinek felfedeztetése, az egészséges életmódra nevelés és az esetleges testtartásbeli rendellenességek és a mozgásos ügyetlenség korrekciója. A közösségi mozgásformák során a kooperáció, a sportszerűség alapjainak megteremtése, a gyermek és szociális környezete számára egyaránt kedvező attitűdök kialakítása.

Az enyhén értelmi fogyatékos kisgyermek számára a testnevelés tantárgy számos lehetőséget kínál a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichikus funkciók fejlesztésére.

Kulcskompetenciáik fejlesztését számos területen szolgálhatja a testnevelés és a sport. Az anyanyelvi kommunikáció, a beszédértés és a beszédprodukciónak fejlesztését kiemelt feladatként említi az Irányelv. A testnevelésórákon vagy szabadös sporttevékenységek keretében számos alkalom kínálkozik az auditíven érzékelt beszéd megértésére és a megértettek alkalmazására. Az olvasás-írás elsajátításában elvitathatatlan a vizuomotoros koordináció, a laterális, a szerialitás biztonságos alkalmazása, amelyek – főképp a kisgyermek – testnevelésóráinak jelentős részét adják. A feladatok végrehajtásához gyakorta szükséges a téri orientációra utaló viszonyszavak megértése és az azok alapján történő cselekvés. A matematikai kompetencia fejlesztése transzferhatások révén, a funkcionális képességek javulása az érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet fejlesztésével valósul meg. A természettudományos kompetencia a mindennapi élet természettudományi műveltségeként, egészségvédelmi, betegség- és baleset-megelőzési ismeretként van jelen a testnevelésórákon.

A gyógypedagógia eszköztárán, valamint az esetleges terápiás szükségleteken és lehetőségeken túl meghatározó az egyéni különbségekhez alkalmazkodó időmennyiség, a játékoság biztosítása, valamint a gyermeki kíváncsiság fenntartása/felkeltése.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Motoros képességfejlesztés – edzettség, fittség	Órakeret 70 óra (folyamatos)
Előzetes tudás		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanulók mozgásképességének és fittségének növelése (eszközökkel és azok nélkül).</p> <p>A vázizomzat erősítése és nyújtása egyszerű, gimnasztikai gyakorlatokkal.</p> <p>Biomechanikailag helyes testtartás kialakítása és fenntartása.</p> <p>Elemi, ritmikus mozgásformákkal az ideg-, légzési, keringési és mozgatórendszer fejlődésének elősegítése.</p> <p>Egészséges testi fejlődés támogatása.</p> <p>Mozgásműveltség kialakítása és fejlesztése.</p> <p>Motorikus képességek fejlesztése.</p> <p>Mozgásigény felkeltése és fenntartása.</p> <p>A motoros képességek fejlesztése.</p>	

	<i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> felismerő, ráismerő és eszközhasználati készségek; gyors, pontos mozgási és testhelyzet-változtatási képesség; megfigyelési és döntési képesség; testérzékelés, a mozgás határainak tudatosítása; téri tájékozódás; a mozgás örömeinek átélése; transzfer hatások a közismereti tantárgyakra.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
1.1. Gimnasztika 1.2. Torna	Alapállás, terpeszállás, kartartások, karkörzés. Törzshajlítások előre-hátra. Szökdelések. Egyszerű kéziszer-gyakorlatok. Bordásfal-gyakorlatok. Lábgyakorlatok. Fej-, nyak-, váll-, törzsgyakorlatok. Nyújtás, hajlítás, fordítás, döntés. Tartásos helyzetek: ujjtartás, nyújtott, zárt kartartás – előre, oldalt és magas tartásban.	<i>Matematika:</i> szerialitás és relációk, számlálás. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Viszonyyszavak. Az anyanyelv kifejező, informáló, felhívó funkcióinak alkalmazása közlés, megbeszélés, rábeszélés formáiban. <i>Környezetismeret:</i> egészséges életmód, higiéné, önálló öltözés, vetkőzés. <i>Ének-zene:</i> ritmikus mozgások zenére.
Kulcsfogalmak/fo- galmak	Szökdelés, páros láb, jobb-bal, váltott láb, terpeszállás, harántterpesz, fej, törzs, ujj, kéz, kar, karhajlítás, nyújtás, körzés, kéziszer, labda, szalag, tornabot, bordásfal, hátsó és mellső függés, döntés, fordítás, előre, oldalt.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Motoros készségfejlesztés – mozgástanulás	Órakeret 70 óra (folyamatos)
Előzetes tudás		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A testvázlat tudatosítása, lateralitás, szerialitás, vizuomotoros koordináció, egyensúlyérzékelés és észlelés fejlesztése. A pszichikus funkciók (figyelem, emlékezet, gondolkodás) és gondolkodási műveletek (összehasonlítás, konkretizálás, differenciálás) fejlesztése. Koordinációs képesség, mozgástanulási, mozgásszabályozó, mozgásalkalmazkodó, egyensúlyozó képesség, valamint az adekvát reakciók, a ritmus és a téri tájékozódó képesség fejlesztése. A közismereti tantárgyak tanulásának habilitációs megsegítése az észlelés, kinezetikus érzékelés, figyelem, emlékezet és térérzékelési képességek fejlesztésével.	

	<p>Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák kialakítása, megerősítése.</p> <p>Testtérkép, lateralitás, szerialitás tudatosítása.</p> <p>Szenzoros integráció fejlesztése.</p> <p>Természetes mozgásformák alkalmazása, gyakorlása, továbbfejlesztése a torna, az atlétika, a sportág jellegű feladatokban, a gyermektáncban.</p> <p>A vízbiztonság megalapozásának előkészítése.</p> <p><i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> testhelyzet és változásai; pontos megfigyelésre törekvés; járás egyensúlyának megtartása kijelölt nyomvonalon; mozgás sebességének és irányának érzékelése; testrészek, testhelyzetek ismerete; saját test elfogadása.</p>	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>2.1. <i>Testséma tudatosítását szolgáló játékok</i></p>	<p>Testhelyzet tudatos változtatása: állások, ülések, fekvés hanyatt, háton, oldalt bemutatással és utánzással.</p> <p>Testrészek megkülönböztetése taktilis ingerlésre, testtájak megmutatása érintéssel.</p> <p>Egyszerű játéktárgyak felismerése tapintás útján.</p> <p>Céltott stimulációk játékok és labda adogatásával.</p> <p>Az egyensúly-érzékelés és -észlelés fejlesztése járással, forgással, gurulással, súlypont áthelyezésével.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Szövegértés-szövegalkotás szóban. Az anyanyelv kifejező, informáló, felhívó funkcióinak alkalmazása közlés, megbeszélés, rábeszélés formáiban.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> testrészek, higiénés szokások, öltöztetés-vetkőzés.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmusra, zenére járás, táncelemek.</p>
<p>2.2. <i>Atlétikai elemek</i></p>	<p>Rövid távú futás és járás, hirtelen megállás, szóbeli instrukciók és bemutatás alapján.</p> <p>Mozgás sebesség, irány érzékelése lengetés, hintázás, gurulás alkalmával.</p> <p>Futás: lassú, kötetlen; hosszú egyenletes; változó iramú.</p> <p>Futóiskola: sarokemelés, térdemelés, kanyarodás, alakzatok.</p> <p>Kötetlen futások.</p> <p>Rövid, gyors futások.</p> <p>Akadályfutások (a gyermekekhez adaptált akadályokkal).</p> <p>Állórajt.</p> <p>Szökdelés egy és páros lábbal; helyben és haladva.</p> <p>Szökdelés akadály felett (a gyermekekhez adaptált akadályokkal).</p>	

<p>2.3. <i>Torna</i> A talajtorna és az atlétika alapmozgásai</p>	<p>Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok. Támaszok tornazsámoly alkalmazásával. Guruló átfordulás. Alacsony tornaszekrényre felugrás, leugrás – átugrás (5 ütemben: támasz, feltérdelés, felguggolás, felállás, leugrás). Tornapadon járás, fordulatok. Függés bordásfalon, gyűrűn, lengés gyűrűn. Gyertya kartámasszal. Testsúly megtartása támaszban karhajlítással. Négykézláb járás. Mellső és hátsó helyzetben kúszás, csúszás. Guruló átfordulás előre-hátra – egyedi megsegítéssel. Tarkóállás segítséggel. Függeszkedés bordásfalon és kötélén. Gyűrűn hintázás. Egyensúly gyakorlatok. Járas lábujjon, talpélen, gördülő sarkon. Utánlépés, fordulatok, sarokemelés, térdemelés. Kötélugrás. Helyből és rövid rohammal távolugrás. Dobás, csúsztatás, gurítás, rúgás megkísérlése – labdával és babzsákkal – célba, irányba és távolba.</p>	
<p>2.4. <i>Ismerkedés az úszás alapjaival</i></p>	<p>Vízi játékok, fújó gyakorlatok vízben, siklás segítséggel.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Állás, ülés, fekvés, hanyatt, háton, hason, oldalt, járás, távolság, futás, test, kéz, láb, has, hát, fej, szem orr, fül, labda, kocka, baba, séta, forgás, sebesség, gurulás, lengetés, medence, siklás, buborék.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>3. Játék</p>	<p>Órakeret 70 óra (folyamatos)</p>
<p>Előzetes tudás</p>		

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az egészséges életmód és a rendszeres fizikai aktivitás iránti igény megalapozása. Fizikai erőnlét, állóképesség kialakítása / fenntartása. Játékszabályok által az elemi döntésképeség és szabálytudat kialakítása. Csapatszellemre, sportszerűsége nevelés. Együttműködés, kooperáció elősegítése. Siker és kudarc elviselése képességének fejlesztése. Versenyszellem kialakítása és fenntartása. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> társakra figyelés; együttműködés; szabálykövetés, szabálytartás; önellenőrzés; „beszéd”-mozgás koordináció; téri orientáció; kudarcátírás; győzelem sportszerű megélése.</p>	
<p>Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>3.1. <i>Futó és fogójátékok</i> – fogócska, macska és egerek stb. Páros fogó – Hátsó pár előre fuss! stb. Átfutó játékok – Gyertek haza, ludaim! Adj király katonát! stb.</p> <p>3.2. <i>Énekes és mondókás körjátékok</i> – népi gyermekjátékok</p> <p>3.3. <i>Sor- és váltóversenyek</i> Sor- és váltóversenyek sporteszközök (labdák) beépítésével</p> <p>3.4. <i>Labdajátékok, versenyek</i> A játékok során fokozatosan nehezített szabályokkal történik a játékvezetés, a tanulók haladásának függvényében. Játékok a különböző anyagú, méretű és tulajdonságú labdákkal: gumilabda, kislabda, gyógylabdák, kosárlabda, football-labda</p>	<p>Egyénileg, párban, csoportban végezhető játékok elsajátítása szerrel és/vagy szer nélkül. Szerepjátékok, szabályjátékok, feladatjátékok értése és reprodukciója. Kreatív és kooperatív játékok értése és reprodukciója Sportelőkészítő játékok értése és reprodukciója. Népi gyermekjátékok értése és reprodukciója. Érzelmek és motivációk szabályozásának elemi szintű megvalósítása. Éléményszerűség és öröm érzékeltetése a társas játéktevékenységben. Személyes és társas folyamatok megélése. A konfliktuskezelés elemi szintű ismerete és gyakorlata. Játékos ismerkedés a különböző anyagú, méretű és tulajdonságú labdákkal. Gurítások, dobások célba, irányba, feldobás, elkapás két kézzel, ölelő fogással. Labdaiskola falnál. Labda adogatása körben, zene ritmusára. Kétkezes alsó és kétkezes felső labdafogás. Egykezes felső dobás gyakorlása falnál.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Viszonyiszavak. Az anyanyelv kifejező, informáló, felhívó funkcióinak alkalmazása közlés, megbeszélés, rábeszélés formáiban. Népmesék, mondókák, népdalok, kiszámolók.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> egészséges életmód, testi higiéné, önálló öltözés, vetkőzés.</p> <p><i>Ének-zene:</i> énekes mondókák, ritmusra mozgás, ritmusra tárgy adogatása.</p>

	Páros labdázás. Érkező labda megfogása és továbbadása társnak. Labdaátvétel. Labdavezetés. Adogató és kidobó csoportjátékok, versenyek (kidobó, Jancsi a körben, labdacica gurítással stb.).	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Fogócska, körjáték, sorverseny, váltóverseny, labda (gumi-, tenisz-, pingpong-, kosár-, röp-, kézi-, gyógy-, futball-), gurítás, dobás, pattintás, megfogás, elkapás, kétkezes, egykezes, felső fogás, alsó fogás, páros, átadás, elkapás, labdavezetés, adogatás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Versenyzés⁵	Órakeret 50 óra (folyamatos)
Előzetes tudás		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulók képessé tétele egyszerűsített szabályokkal zajló versenyzésre sor- és váltóversenyek és egyszerűsített sportági versenyek esetében. A sportoló mint példakép megjelenítése. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> mozgáskoordináció; társakra figyelés; együttműködés; szabálykövetés, szabálytartás; önellenőrzés; „beszéd” mozgás koordináció; téri orientáció; kudarcátűrés; győzelem; portszerű megélése; egészséges versenyszellem; döntésképeség; reagáló képesség.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
4.1. Futó és ugróversenyek Sorversenyek Váltóversenyek Futóverseny Ugróiskola Kötélugrás-verseny 4.2. Labdás versenyek Kosárra dobó verseny Labdavezetési verseny Kidobó játék Kézi és röplabda alapmozgásaiból összeállított versenyek	Egyszerűsített sportági versenyek végrehajtása egyszerűsített szabályokkal. Sor-és váltóversenyek szabályainak megismerése és betartása. Egyszerűsített sportági versenyek megismerése és végrehajtása az írott és íratlan sportszerűségi szabályok betartásával. Sportszerűség fogalmi jelentésének és gyakorlatának megismerése.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> viszonzyszavak; a versenyekhez, sporthoz kapcsolódó szakkifejezések tartalma, szókincs bővítés. <i>Környezetismeret:</i> egészséges életmód, higiéné, önálló öltözés, vetkőzés.

⁵ A versenyjátékok ütemezhetőek a diáksport és a szabadidős tevékenység idejére is.

A tehetség gondozást, az egyes sportágban tehetséget mutató gyermek – szülői egyetértéssel – szakdedzőhöz irányítását vállalhatja a testnevelés órát tartó pedagógus, de az élsport nem alapfeladat.

Labdarúgás alapjai – kapura rúgó verseny		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Fogócska, körjáték, sorverseny, váltóverseny, a játékok, sportágak neve, labdák neve, gurítás, dobás, pattintás, megfogás, elkapás, kétkezes, egykezes, felsőfogás, alsó fogás, páros, átadás, elkapás, labdavezetés, adogatás, győztes, ellenfél, vesztes, tisztelet, sportszerűség.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés⁶	Órakeret 35 óra (folyamatos)
Előzetes tudás		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egészségfejlesztő mozgásos tevékenységformák kialakítása. Relaxációs gyakorlatok mint az önsegítés eszközeinek tudatosítása. Higiénés ismeretek tudatos alkalmazása, képességének és igényének erősítése. A szabad levegőn végzett sportok egészségmegőrző szerepének tudatosítása és szokássá válásának támogatása. A könnyített testnevelés individuális lehetőségének megteremtése. A tanulók betegségtudatának, félénkségének, esetleges gátlásainak mérséklése, oldása egyéni sikerhez juttatással. A tanulók meggyőzése a baleset-megelőzés fontosságáról, a bekövetkezett baleset esetén a teendők tudatosítása. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> egészségtudatosság; mozgásigény; rendszeres mozgás a szabadban, „levegőzés” igénye és élvezete; döntésképeség; gyors reagálás; a körülményekhez való alkalmazkodás; a természet szeretete, megóvása a gyermekek szintjén.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
5.1. <i>Testi-lelki higiéné</i> Relaxációs gyakorlatok Testi-lelki higiéné Egészséges életmód alapelemei – étkezés, ruházat, pihenés, mozgás, a káros anyagok kerülése Az úszás elemei	Játékos relaxációs gyakorlatok végzése. Testi higiénés ismeretek és azok mindennapi gyakorlatának javítása. Lehetőség szerint az úszás elemeinek elsajátítása.	<i>Ének-zene:</i> relaxációs zenék. <i>Környezetismeret:</i> egészséges táplálkozás, kellő időtartamú alvás szerepe, tisztálkodási szokások; napirend.
5.2. <i>Természetben űzhető sportok</i> Valamennyi évszakban, lehetőség szerint a sportfoglalkozások 30%-át töltsék szabadban a tanulók.	Szabad térben végzett gyakorlatok végrehajtása. Az időjárástól és a lehetőségektől függően futkározás a hóban, hógolyózás, csúszkálás, szánkózás, hóemberépítés.	<i>Informatika:</i> számítógép-használat behatárolt időkeretekkel és célirányosan.

⁶ Az egészségfejlesztés témaköréhez nem csak a mozgásos aktivitás kapcsolódhat, a sajátos nevelési igényű tanulók esetében a speciális fizikai mozgáskorrektciók mellett nagy jelentőségű lehet a könnyített testnevelés és a szabad levegőn űzhető sporttevékenységek.

<p>A tornagyakorlatok kivételével valamennyi tematikai egységben szereplő feladatok a szabadban is elvégezhetőek. Túra – balesetvédelem: kullancsveszély</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> gyermekirodalmi alkotások az egészség-betegség témaköréből.</p>
<p>5.3. <i>Könnyített testnevelés, tartáskorrekció</i> (Konzultációk, tudástranszferek az illetékes szakemberek között: ortopéd szakorvos, gyógytestnevelő, gyógytornász, konduktor, szomatopedagógus. Lehetőség szerint törekvés a tanterv szerinti foglalkozásokhoz való visszatéréshez.)</p>	<p>A tanulók egyéni állapotához, elváltozásaihoz igazodó gyakorlatok. A tantervben foglalt, nem ellenjavallt gyakorlatok, feladatok végrehajtása. Testtartásjavító gyakorlatok. Preventív és korrigáló feladatok megoldása sporteszközök alkalmazásával.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/fo- galmak</p>	<p>Pihenés, relaxáció, edzettség, egészséges életmód, egészséges és nem egészséges étel, káros anyag, szabad tér, szabad levegő, természet, időjárás, túra, gyógytorna, korrekció, korrigálás, képesség, betegség, állapot, javulás.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>6. Tánc</p>	<p>Órakeret 29 óra (folyamatos)</p>
<p>Előzetes tudás</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A mozgásnyelv megalapozása. Testtudat, mozgás, mozdulatlanság érzékelésének fejlesztése. Térbeli alkalmazkodás javítása. Lateralitás és szerialitás kialakítása, illetve fejlesztése. A fizikai képességek fejlesztésével a koordináció és koncentráció fejlesztése. Metrum, tempó, ritmus érzékelése képességének fejlesztése. Helyes testtartás kialakítása és automatizálása. Az együttmozgás élményének megtapasztaltatása. Törekvés az egyensúlyi viszonyokon keresztül a kontaktusteremtés lehetőségének kialakítására. A pozitív önértékelés és reakcióképesség növelése. Népi mozgásos gyermekjátékok megismertetése. Csoportos játék- és megjelenítőképeség fejlesztése. Rögtönzés és együttműködés képességének kialakítása. Muzikalitás fejlesztése. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> testhelyzet és változásai; pontos megfigyelésre törekvés; járás, ugrás egyensúlyának megtartása; mozgás sebességének és irányának érzékelése.</p>	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>6.1. <i>Mozgás-narráció</i> Mozgásos dramatikus játékok Kézzjátékok</p> <p>6.2. <i>Tematikus mozgások</i></p> <p>6.3. <i>Népi gyermekjátékok, a népi tánc elemei</i></p>	<p>Érzelmek elemi szintű kifejezése gesztusokkal, mozdulatokkal. Közös cselekvés tanári narrációra.</p> <p>Induló, megálló, gyorsító, lassító gyakorlatok végzése.</p> <p>Egyszerű lépésekből álló karikázók, körtáncok.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> dramatizálás.</p> <p><i>Ének-zene:</i> zenehallgatás, népzene, gyermekdalok.</p>
Kulcsfogalmak/fogalmak	Tériorány, állás, ülés, fekvés, hanyatt, háton, hason, oldalt, járás, távolság, futás, test, kéz, láb, has, hát, fej, szem orr, fül, séta, forgás, sebesség, ritmus, tempó, játék, dal, néptánc, gyermekdal, népdal, hegedű, citera.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> – az alapvető biztonsági szabályok betartására, – testrészei megnevezésére, – testhelyzetének és a testhelyzet változásainak érzékelésére, – szökdelésekre, alap-, terpesz-, és harántállás, valamint nyak-, kar-, törzshajlítás és -körzés végzésére, ülő, fekvő testhelyzet elfoglalására (vezényszóra, bemutatás után és/vagy segítséggel), – a járás és futás közötti különbség gyakorlati differenciálására, – a tanult játékok nevének felismerésére, – empirikus szinten felismerni a labda mozgásának sajátosságait, – az alapvető higiénés követelmények betartására, – a mozgás és játék élvezetére.
---	--

3–4. évfolyam

A 3–4. évfolyamon a testnevelés és sport tantárgy fő célja a mozgásformák elsajátíttatása, a mozgás örömeinek megélése, az egészséges életmódra nevelés. Az erő, az állóképesség, a gyorsaság és az ügyesség növelése, a motoros, kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése az ismeretek koncentrikus bővítésével együtt történik.

Fokozott figyelmet kell fordítani az esetleges testtartásbeli rendellenességek és a mozgásos ügyetlenség korrekációjára. A közösségi mozgásformák során a kooperáció, a sportszerűség alapjainak megteremtése, a gyermek és szociális környezete számára egyaránt kedvező attitűdök kialakítása a feladat.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Motoros képességfejlesztés –edzettség, fittség	Órakeret 70 óra (folyamatos)
Előzetes tudás	Vezényszóra, bemutatás után és /vagy segítséggel szökdelések, alap-, terpesz-, és harántállás, valamint nyak-, kar-, törzshajlítás és -körzés	

	végrehajtása. Irányítás mellett egyszerű kétütemű gyakorlatok kivitelezése. Alapvető tartásos helyzetek felvétele.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A motoros képességek fejlesztése.</p> <p>A tanulók mozgásképességének és fittségének növelése (eszközökkel és azok nélkül).</p> <p>A vázizomzat erősítése és nyújtása egyszerű, gimnasztikai gyakorlatokkal.</p> <p>Biomechanikailag helyes testtartás kialakítása és fenntartása.</p> <p>Elemi, ritmikus mozgásformákkal az ideg-, légzési, keringési és mozgatórendszer fejlődésének elősegítése.</p> <p>Egészséges testi fejlődés támogatása.</p> <p>Mozgásműveltség kialakítása és fejlesztése.</p> <p>Motorikus képességek fejlesztése.</p> <p>Mozgásigény felkeltése és fenntartása.</p> <p><i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> saját test mozgásszabályozásának képessége; mozgásos alapformák végrehajtásának képessége; mozgáskoordinációs képesség; erőkifejtés és szabályozás képessége.</p>	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>Torna</i>	<p>Egyszerű fej-, nyak-, váll-, törzs-, kar-, lábgyakorlatok ütemes végzése 2 és 4 ütemben.</p> <p>Nyújtás, hajlítás, fordítás, döntés.</p> <p>Tartásos helyzetek: ujjtartás, nyújtott, zárt kartartás – előre, oldalt és magas tartásban;</p> <p>Hajlított tartások: csípőhöz, mellkashoz, vállhoz, térdhez.</p> <p>Fogásmódok: alsó-és felsőfogás, madárfogás.</p> <p>Állások: alap, terpesz, oldalt és haránt.</p> <p>Mellső fekvőtámasz.</p> <p>Egyszerű társas és kéziszer- (labda, kötél) gyakorlatok</p> <p>Szergyakorlatok: pad, zsámoly, bordásfal.</p> <p>Bordásfalgyakorlatok.</p> <p>Mozgásos alapformák: térdelés, ülés, fekvés, emelés, leengedés, hajlítás, körzések, szökdelések, ugrások, rugózások, összetett törzsmozgások.</p>	<p><i>Matematika:</i> szerialitás és relációk, számlálás.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i></p> <p>Viszonyyszavak.</p> <p>Az anyanyelv kifejező, informáló, felhívó funkcióinak alkalmazása közlés, megbeszélés, rábeszélés formáiban.</p> <p><i>Környezetismeret:</i></p> <p>egészséges életmód, testi higiéné, önálló öltözés, vetkőzés.</p> <p><i>Ének-zene; dráma és tánc:</i> ritmikus mozgások zenére.</p>

	Négy-nyolc ütemű szabadgyakorlatok.	
Kulcsfogalmak/fo galmak	Alsó, felső, magas, mély, ütem, fekvőtámasz, nyújtott ülés, törzsemelés és -döntés, bokafogás, hintázás (bölcső), malomkörzés, tölcserkörzés, ugrókötel, súlyzó, tornabot, buzogány, tornapad, zsámoly.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Motoros készségfejlesztés – mozgástanulás	Órakeret 70 óra (folyamatos)
Előzetes tudás	A biztonsági szabályok betartása. Kialakult testtérkép, iram- és irányérzékelés mozgás közben. A tanult gyakorlatok végrehajtása irányítás mellett.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Hely- és helyzetváltoztató mozgásformák kialakítása. A pszichikus funkciók (figyelem, emlékezet, gondolkodás) és gondolkodási műveletek (összehasonlítás, konkretizálás, differenciálás) fejlesztése. Koordinációs képesség, mozgástanulási, mozgásszabályozó, mozgásalkalmazkodó, egyensúlyozó képesség, valamint az adekvát reakciók, a ritmus és a téri tájékozódó képesség fejlesztése. Természetes mozgásformák alkalmazása, gyakorlása, továbbfejlesztése a torna, az atlétika, a sportág jellegű feladatokban, a gyermektáncban. Vízi biztonság megteremtése. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> pontos reakciók szóbeli instrukciókra; döntésképeség; szociális képességek; testhelyzet-érzékelési képesség.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
2.1. <i>Szenzomotoros koordináció</i>	Szem-kéz koordinációs játékok, versenyfeladatok – pl. szappanbuborék elkapása.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Szövegértés-szövegalkotás szóban.
2.2. <i>Rendgyakorlatok</i>	Térköz, távköz, takarás, igazodás tartása, testfordulatok adott irányokba. Nyitódás, felzárkózás. Testfordulatok helyben, ugrással. Menetelés ütem-, lépés- és távköztartással, tempóváltásokkal; a lépésváltás megkísérlése. Soralkotások egyes és többes vonalban, oszlopban.	Az anyanyelv kifejező, informáló, felhívó funkcióinak alkalmazása közlés, megbeszélés, rábeszélés formáiban. <i>Környezetismeret:</i> testrészek, higiénés szokások, öltözésvetkőzés.
2.3. <i>Torna</i>	Támaszgyakorlatok talajon, padon, tornaszekrényen. Guruló átfordulás előre-hátra. Gyűrűn és bordásfalon függő gyakorlatok. Egyensúly-gyakorlatok.	

<p>2.4. <i>Atlétika</i></p> <p>Futásfajták: terep, lassú, egyenletes, változó iramú, állórajttal</p> <p>Kötélugrás különféle fajtái</p> <p>Magasugrás és távolugrás elemei</p> <p>Kislabdahajítás</p> <p>Különféle méretű és súlyú labdák célba juttatásának módozatai</p>	<p>Futásfajták gyakorlása.</p> <p>Kötélugrás különféle fajtáinak gyakorlása.</p> <p>Magasugrás és távolugrás elemeinek gyakorlása.</p> <p>Kislabdahajítás állóhelyből és keresztlépéssel.</p> <p>Különféle méretű és súlyú labdák célba juttatása különféle módokon.</p>	
<p>2.5. <i>Úszás</i></p>	<p>Légzőgyakorlatok, siklás, lebegés, vízbe ugrás, merülés – felügyelettel.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Vonal, oszlop, menetelés, lépésváltás, térköz, távköz, tenyér, oldalsó középtartás, fejjállás, kézállás, híd, függés, tigrisbukfenc, tarkóállás, szekrényugrás, futó- és ugróiskola, váltófutás, hajítás, keresztlépés, dobantás, belégzés-kilégzés, uszoda, medence, higiéné, zuhany, strand.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>3. Játék</p>		<p>Órakeret 70 óra (folyamatos)</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A játékszabályok fontosságának felismerése és elismerése. Labdakezelés elemei.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az egészséges életmód és a rendszeres fizikai aktivitás iránti igény megalapozása. Fizikai erőnlét, állóképesség kialakítása/fenntartása. Csapatszellemre, sportszerűségre nevelés. Játékszabályok által az elemi döntésképesség és szabálytudat kialakítása. Együttműködés, kooperáció elősegítése. Siker és kudarc elviselésének képessége. Versenyszellem kialakítása és fenntartása. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> társakra figyelés, együttműködés; szabálykövetés, szabálytartás; kudarc és győzelem sportszerű megélése.</p>		
<p>Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>3.1. <i>Labdás játékok</i></p> <p>Dobó és elfogó játékok</p> <p>Labdavezetés kézzel, lábbal, cselezés védővel szemben</p> <p>Átadások helyben és mozgás közben</p>	<p>Egyénileg, párban, csoportban végezhető játékok elsajátítása szerrel és /vagy szer nélkül. Szerepjátékok, szabályjátékok, feladatjátékok értése és reprodukciója.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Az anyanyelv kifejező, informáló, felhívó funkcióinak alkalmazása közlés,</p>	

<p>Célba rúgó és célba dobó játékok Zsinórlabda és labdarúgás elemei</p> <p>3.2. Futáson alapuló játékok Futó- és fogójátékok taktikai elemekkel Sor- és váltóversenyek</p> <p>3.3. Népi gyermekjátékok</p> <p>3.4. Küzdősportok elemei</p>	<p>Kreatív és kooperatív játékok értése és reprodukciója. Sportelőkészítő játékok értése és reprodukciója. Népi gyermekjátékok értése és reprodukciója. Érzelmek és motivációk szabályozásának elemi szintű megvalósítása. Élményszerűség és öröm érzékeltetése a társas játéktevékenységben. Személyes és társas folyamatok megélése. A konfliktuskezelés elemi szintű ismerete és gyakorlata.</p>	<p>megbeszélés, rábeszélés formáiban. Népi gyermekjátékok – népmesék, mondókák, népdalok, kiszámolók.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> egészséges életmód, testi higiéné, önálló öltözés, vetkőzés.</p>
Kulcsfogalmak/fo	galmak	Játékok neve, szabály, védekezés, támadás, védő, támadó, cselezés, célba dobás, labdavezetés, kikerülés, átvétel.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Versenyzés		Órakeret 50 óra (folyamatos)
Előzetes tudás	A versenyek szabályainak ismerete és betartása. A versenyfeladatok nevének ismerete. Saját és társak testi épségének védelme.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulók képessé tétele egyszerűsített szabályokkal zajló versenyzésre sor- és váltóversenyek és egyszerűsített sportági versenyek esetében. A sportoló mint példakép megjelenítése. Képességfejlesztési fókuszok: szabálykövetés, szabálytartás; önellenőrzés; kudarctűrés; győzelem sportszerű megélése; egészséges versenyszellem; szociális kompetenciák; kooperáció; koordináció; döntési és reagáló képesség.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<p>4.1. Futó, ugró és akadályversenyek Sorversenyek Váltóversenyek Futóverseny Ugróiskola Kötélugrás-verseny</p> <p>4.2. Labdás versenyek Kosárra dobó verseny Labdavezetési verseny Kidobójáték</p>	<p>Egyszerűsített sportági versenyek végrehajtása egyszerűsített szabályokkal. Sor- és váltóversenyek szabályinak megismerése és betartása. Egyszerűsített sportági versenyek megismerése és végrehajtása az írott és íratlan sportszerűségi szabályok betartásával. Sportszerűség fogalmi jelentésének és gyakorlatának megismerése.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> viszonzsavak; a versenyekhez, sporthoz kapcsolódó szakkifejezések tartalma, szókincs bővítés.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> egészséges életmód.</p>	

<p>Kézi és röplabda alapmozgásaiból összeállított versenyek Labdarúgás alapjai – kapura rúgó verseny</p> <p>4.3. <i>A sportági versenyek alapjai</i> A versenyfeladatok, labda és labda nélküli sportági versenyek egyre nehezebb formái, közelítve a valódi sportági versenyekhez.</p>	<p>A sportoló mint példakép elfogadása.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Páros fogó, sorverseny, váltóverseny, sportág, labda, gurítás, dobás, pattintás, megfogás, elkapás, kétkézes, egykezés, felsőfogás, alsó fogás, páros, átadás, elkapás, labdavezetés, adogatás, győztes, ellenfél, vesztes, tisztelet, sportszerűség, kidobós, zsinórlabda, kosárlabda, futball, kötélugró verseny.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés		Órakeret 35 óra (folyamatos)
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A testi-lelki egészség alapjainak mindennapi gyakorlata.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Egészségfejlesztő mozgásos tevékenységformákra nevelés. Relaxációs gyakorlatok mint az önsegítés eszközeinek tudatosítása. Higiénés ismeretek tudatos alkalmazására nevelés. A szabad levegőn végzett sportok egészségmegőrző szerepének felismertetése. A könnyített testnevelés individuális lehetőségének megteremtése. A tanulók betegségtudatának, féltékenységének, esetleges gátlásainak mérséklése, oldása egyéni sikerhez juttatással. A tanulók meggyőzése a baleset-megelőzés fontosságáról, a bekövetkezett baleset esetén a teendők tudatosítása. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> egészségtudatosság; mozgásigény; döntésképeség; a körülményekhez való alkalmazkodás; a természet szeretete, óvása a gyermekek szintjén.</p>		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<p>5.1. <i>Testi-lelki egészség</i> Relaxációs gyakorlatok Testi higiéné tartalmi elemei és azok mindennapi gyakorlata Egészséges életmód alapelemei – étkezés, ruházat. Pihenés, mozgás, a káros anyagok kerülése</p>	<p>Játékos relaxációs gyakorlatok végzésére való képesség kialakítása. Testi higiénés ismeretek és azok mindennapi gyakorlása.</p>	<p><i>Ének-zene:</i> relaxációs zenék, zenehallgatás. <i>Környezetismeret:</i> egészséges táplálkozás, kellő időtartamú alvás szerepe, tisztálkodási szokások; napirend.</p>	

<p>5.2. <i>Természetben űzhető sportok</i> Labdajátékok, futóversenyek stb. – a torna kivételével valamennyi Túra – balesetvédelem: kullancsveszély, a nap káros sugarai elleni védelem Kocogás Kerékpározás, görkorcsolyázás</p>	<p>Szabad térben végzett gyakorlatok végrehajtása – a védő-óvó intézkedések megismerése és gyakorlata (napsugárzás, kullancs, időjárásnak megfelelő ruházat). Úszás természetes vizekben – csak engedélyezett és kijelölt helyen.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> gyermekirodalmi alkotások az egészség-betegség témaköréből.</p>
<p>5.3. <i>Könnyített testnevelés, tartáskorrekció</i></p>	<p>A tanulók egyéni állapotához, elváltozásaihoz igazodó gyakorlatok, a gyógytestnevelővel való konzultáció szerint. A tantervben foglalt, nem ellenjavalt gyakorlatok, feladatok végrehajtása. Testtartás-javító gyakorlatok. Preventív és korrigáló feladatok megoldása sporteszközök alkalmazásával.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Higiéné, relaxáció, edzettség, egészséges életmód, tápláló étel, hizlaló étel, egészségre káros anyag, szabad tér, természet, időjárás, túra, gyógytorna, korrekció, korrigálás, képesség, betegség, állapot, javulás, káros napsugárzás, kullancs.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>6. Tánc</p>	<p>Órakeret 29 óra (folyamatos)</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Beszédértés, imitációs képesség. A gyakorlatok végrehajtásához szükséges mozgásállapot.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Csoportos játék- és megjelenítőképeség fejlesztése. Rögtönzés és együttműködés képességének kialakítása. A fizikai képességek fejlesztésével a koordináció és koncentráció fejlesztése. A mozgásnyelv megalapozása és fejlesztése. Az egyensúlyi viszonyokon keresztül a kontaktusteremtés lehetőségének kialakítása a tér tárgyaival, illetve páros gyakorlatokban. Testtudat, mozgás, mozdulatlanság érzékelésének fejlesztése. Térbeli alkalmazkodás fejlesztése. Lateralitás és szerialitás kialakítása, illetve fejlesztése. A fizikai képességek fejlesztésével a koordináció és koncentráció fejlesztése. Metrum, tempó, ritmus érzékelése képességének fejlesztése. Helyes testtartás kialakítása és automatizálása. Az együttmozgás élményének megtapasztaltatása. Törekvés az egyensúlyi viszonyokon keresztül a kontaktusteremtés lehetőségének kialakítására.</p>	

	<p>A pozitív önértékelés és reakcióképesség növelése. Népi mozgásos gyermekjátékok megismertetése. Érzelmek elemi szintű kifejezésének képessége, gesztusokkal, mozdulatokkal. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> testhelyzet és változásai; pontos megfigyelésre törekvés; járás, ugrás egyensúlyának megtartása; mozgás sebességének és irányának érzékelése.</p>	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>6.1. <i>Mozgás-narráció</i> Mozgásos dramatikus játékok</p> <p>6.2. <i>Tematikus mozgások</i></p> <p>6.3. <i>Népi gyermekjátékok, a népi tánc elemei</i> Fiú és lány szerepek a táncban</p>	<p>Kézbjátékok. Közös cselekvés tanári narrációra. Közös cselekvés tanulói narrációra. Induló, megálló, gyorsító, lassító gyakorlatok. Testtudat, mozgás, mozdulatlanság érzékelése. Érzelmek kifejezése nagymozgásokkal, tánclépésekkel. Egyszerű lépésekből álló karikázók, körtáncok. Metrum, tempó, ritmus érzékelése.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> dramatizálás.</p> <p><i>Ének-zene:</i> zenehallgatás, népzene, gyermekdalok.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Tédirány, hanyattfekvés, háton, hason, oldalt, járás, távolság, futás, test, kéz, láb, has, hát, fej, szem, orr, fül, séta, forgás, sebesség, ritmus, tempó, játék, dal, néptánc, csárdás, rida, gyermekdal, népdal, hegedű, citera, forgás, utánlépés, keresztlépés.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> – felismerni és használni a legfontosabb kézi- és tornaszereket, – vezényszóra egyszerű mozgás(sor)végrehajtására, – tartáshelyzetek felvételére, – irány, ütem tartására, – labdával irányított dobások, rúgások kivitelezésére, – a játékszabályok betartására, – aktív részvételre a közös játékokban, – a gyakorolt mozgáselemek, sportágak szabad térben, más körülmények közötti alkalmazására, – teste és ruházata tisztán tartására, – a minőségi ételek felismerésére, – egyszerű relaxációs gyakorlatok irányítás melletti elvégzésére, – egyszerű tánclépés utánzására bemutatás után és/vagy szóbeli instrukció alapján, – gyors indulásokra, irány- és iramváltásokra játék és körtánc során.
--	--

5-8. évfolyam

A testnevelés és sport műveltségi terület célja a motoros tevékenységeken keresztül a gyermekközpontú személyiségfejlesztés, az egyéni motoros képességek, a testi és lelki kondíciók eltérő fejlődési ütemének figyelembe vételével a rendszeres fizikai aktivitás, az egészségtudatos, aktív életvezetésre való szocializáció elősegítése. Ennek érdekében a mozgáskészség, a motoros, kondicionális, koordinációs képességek fejlesztése, a motiváció a szabadidős sportokban való aktív részvételre, a szociális és emocionális képességek pozitív megerősítése, preventív egészségtudatos életvezetési szokások kialakítása. E célt szolgálja – többek között – az 1–6. évfolyamon külön tematikai egységben tárgyalt és önálló fejlesztési területként megjelölt tánc tantárgy is.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében a fentebb felsorolt célok kiegészülnek a gyakran társuló testtartásbeli, mozgáskoordinációs és egyéb motoros anomáliák kezelésével, amelyek javítása a szomatopedagógia eszközrendszerével a testnevelés tantárgy rehabilitációs céljai között szerepel. A tantárgy terápiás célja, hogy az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanuló kondicionális, koordinációs képességei és mozgásos cselekvésbiztonsága folyamatosan fejlődjen, hogy erősítse a szocializációs, rehabilitációs folyamatokat, esélyt teremtve a munka világában való helytállásra.

A motoros készségfejlesztés-edzettség a fittségi szintnövelő és megtartó testgyakorlatok végzése során, a motoros képességek fejlesztésének és szerepének tudatosítása mellett valósul meg. A motoros készségfejlesztés-mozgástanulás területén a sportágspecifikus és általános taktikai elemek elsajátítása egyénileg, párban és csoportban, valamint a motoros tanulással kognitív, affektív és szociális képességek fejlesztése során valósul meg.

A játék, játékoság szerepe kisgyermekkorától az ifjúkorig egyaránt fontos. Ezt szolgálhatják a játékos mozgásformák egyénileg, párban, csoportban, a sportág-előkészítő mozgásos játékok, az alkotó és kooperatív játékos feladatok, a kognitív, affektív és szociális képességek fejlesztése játékkal. Az egyénileg, párban, csoportban végzett játékos és sportágspecifikus versenyek nagy jelentőségűek a tanulók kognitív, affektív és szociális képességeinek fejlesztésében.

Preventív, életvezetési, egészségfejlesztési célokat szolgálnak a szabadidős sporttevékenységek, az életmódot, életstílust és életminőséget befolyásoló egyéni és társas tevékenységek.

A fentieken kívül kiemelt általános fejlesztési feladatokat jelent a sajátos nevelési igényű tanulók esetében az erő, állóképesség, ügyesség, gyorsaság növelése, a koordinációs képesség, mozgástanulási, mozgásszabályozó, mozgásalkalmazkodó, egyensúlyozó képesség, valamint az adekvát reakciók, a ritmus és téri tájékozódó képesség fejlesztése. Pozitív jellemtulajdonságok – akaraterő, bátorság, fair play – kialakítása és fenntartása.

Kiemelt rehabilitációs/fejlesztési feladat a mozgásigény, kezdeményezőképeség erősítése, motiváció és bátorítás a mozgásos feladatok végrehajtására. Mozgásos játékokban szabálytartásra, együttműködésre nevelés a játék örömeinek felfedeztetésével. A mozgásos alapt technikák elsajátítása, a kitartás és az állóképesség fejlesztése kiemelt feladat az általános kondicionálás, testi hajlékonyság, végtagok ügyességének fejlesztése, a gyorsaság, az ugró, dobó, az egyensúlyozó képesség alakításával összhangban, a tanuló terhelhetőségének függvényében. A betegségekkel és az időjárási tényezőkkel szembeni ellenálló-képesség, edzettség biztosítása a mozgás segítségével.

Külön figyelmet kell fordítani a saját testen való biztonságos tájékozódás kialakítására a függőleges és vízszintes zónákban, a téri viszonyok pontos felismerésére és orientációra. A viszonyszavak felfogása, adekvát használata, a téri biztonság erősítése folyamatos feladat a tantárgy tanítása során. A gyermekek/tanulók önismereti képességének fejlesztése, az önállóság és a versenyszellem erősítése a mozgásfejlesztő, kondicionálást biztosító gyakorlatok önálló végzését és az általános helytállás képességét támogatja.

A testnevelés tantárgy a NAT és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve által megjelölt kompetenciafejlesztési feladatok megvalósítására integráltan kínál lehetőséget.

Enyhén értelmi fogyatékos gyermekek ismeretsajátítási folyamataiban az egyénre szabott motiváción és differenciált feladatkiosztásokon kívül jelentős szerephez jut a motoros tanulás, a tevékenységbe ágyazott kognitív fejlesztés.

A testi-lelki egészségre nevelés sokféle aspektusa valósítható meg a tantárgy keretében: a kitartás, az erőnlét, a fizikai állóképesség és a kooperativitás fejlesztésével a későbbi munkavégzés és a társadalmi integráció, az egyéni boldogulás esélye kap támogatást.

Az erkölcsi nevelés a kitartásban és erőfeszítésben, a sportszerűség megnyilvánulásaiban valósul meg a csapatjátékok során. Az egymásért való felelősségvállalás, a társ segítése, a társas kultúra fejlesztésének jó alkalmai a sorversenyek, a csapatjátékok és versenyfeladatok.

A fizikai állóképesség és a motoros képességek erősen befolyásolják a tanulók iskolai teljesítményét, pályaorientációs lehetőségeit és a jövőbeni munkaerő-piaci alkalmasságukat. A szabadtéri testnevelésórák és szabadidős sporttevékenységek, túrák alkalmat adnak a környezettudatosság erősítésére, a természeti és az ember által teremtett környezet megóvására, minden élő iránti tiszteletre. Testnevelésórán az önállóan végzett, egyéni mozgás- vagy tartásrehabilitációs gyakorlatoknál nagy szerepe van a hatékony, önálló tanulásnak, amelynek transzfer hatása hasznosulhat a közismereti tantárgyak művelésében és a kulcskompetenciák fejlesztésében.

5–6. évfolyam

A testnevelés és sport tantárgy célja e szakaszban a mozgásformák készségszintre emelése, a mozgás örömeinek biztosítása, az egészséges életmódra nevelés, az esetleges testtartásbeli rendellenességek és a mozgásos ügyetlenség további korrekciója. A közösségi mozgásformák során a kooperáció, a sportszerűség alapjainak megteremtése, a tanuló és szociális környezete számára egyaránt kedvező attitűdök megszilárdítása.

Az órák feladata, hogy az erő és állóképesség, a gyorsaság és az ügyesség növelése, a motoros, kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése pozitív transzferhatást fejtsen ki a tanuló egyéni boldogulására.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók kulcskompetenciáinak fejlesztését széles körűen szolgálja a testnevelés és a sport. A testnevelésórákon vagy szabadidős sporttevékenységek keretében életszerű alkalmak kínálóznak az auditíven érzékelt beszéd megértésére és a megértettek alkalmazására, a tantárgy szakkifejezéseinek fogalmi tisztázására és a szókincsbővítésre. Az anyanyelvi kompetencia művelésében a vizuomotoros koordináció, a lateralitás, a szerialitás biztonságos alkalmazása – amely gyakorta még felső tagozaton is gondot jelent – a testnevelés óráinak jelentős részét adják.

A kiemelt nevelési feladatok közül az erkölcsi nevelés, az önismeret, a másokért való felelősségvállalás képességének fejlesztése valósulhat meg egyértelműen, de áttételesen szinte valamennyi nevelési feladat ellátására mód nyílik a testnevelésórákon, sportfoglalkozásokon.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Motoros képességfejlesztés – edzettség, fittség	Órakeret 60 óra (folyamatos)
Előzetes tudás	A legfontosabb kézi- és tornaszerek ismerete és használata. Vezényszóra egyszerű mozgás(sor)végrehajtása.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kondicionális képesség fejlesztése. Biomechanikailag helyes testtartás kialakítása/fenntartása. Aerob és anaerob képességfejlesztés. Elemi, ritmikus mozgásformákkal az ideg-, légzési, keringési és mozgatórendszer fejlődésének elősegítése. Mozgásműveltség fejlesztése. Mozgásigény fenntartása. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> saját test mozgásszabályozásának képessége; mozgásos alapformák végrehajtásának képessége; mozgáskoordinációs képesség; erő kifejtés és szabályozás képessége.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p><i>1.1. Torna</i> Tartásos helyzetek, fogások, ülések, támaszok, függések. Kéziszer-gyakorlatok.</p> <p><i>1.2. Gimnasztikus mozgás zenére (zumba)</i> Járások.</p> <p><i>1.3. Atlétika</i> Futások. Ugrások, dobások. Emelés-hordás.</p> <p><i>1.4. Küzdő – húzó játékok</i></p> <p><i>1.5. Testtartást javító, erősítő és lélegzőgyakorlatok zenére</i></p>	<p>Természetes mozgások (eszközökkel és azok nélkül) a mozgásképesség és fittség növelése érdekében. Testtudat – saját test és eszközök szerepének felismerése az edzettségben. A vázizomzat erősítése és nyújtása egyszerű, gimnasztikai gyakorlatokkal. Gimnasztika optimális élettani terhelés alkalmazásával. Társas gyakorlatok. Négy-nyolc ütemű gyakorlatok. Mászás és függeszkedés – kötél, gyűrűn, bordásfalon. Kéziszer-gyakorlatok végzése – karika, szalag, labda, buzogány. Egyensúly-gyakorlatok. Járások törzs- és karmozgással összekötve. Futások iram- és irányváltással. Ugrások, dobások. Emelés-hordás – párban, társakkal.</p>	<p><i>Matematika:</i> szerialitás és relációk.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Viszonyszavak. Az anyanyelv kifejező, informáló, felhívó funkcióinak alkalmazása közlés, megbeszélés, rábeszélés formáiban.</p> <p><i>Természetismeret:</i> emberi test, egészséges életmód.</p> <p><i>Ének-zene:</i> zenehallgatás.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Függés, körzés, döntés, bemelegítés, 4-8 ütemű gyakorlat, emelés, hordás, egyensúly, súlypont.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Motoros készségfejlesztés – mozgástanulás	Órakeret 80 óra (folyamatos)
Előzetes tudás	Mozgássorok végrehajtása vezényszóra. Írány- és ütemtartás.	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Természetes és nem természetes mozgásformák továbbfejlesztése. Sportágtechnikai elemek megismertetése. Célorientált motoros tevékenység kialakítása, gondolkodás, kreativitást fejlesztő motoros tanulás. Koordinációs képesség, mozgástanulási, mozgásszabályozó, mozgásalkalmazkodó, egyensúlyozó képesség, valamint az adekvát reakciók, a ritmus- és téri tájékozódóképesség fejlesztése. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> egyensúlytartás; mozgáskoordináció téri orientációval.</p>	
<p>Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>2.1. <i>Rendgyakorlatok:</i> Térköz, távköz, takarás, igazodás, testfordulatok adott irányokba. Nyitódás, felzárkózás. Soralkotások egyes és többes vonalban, oszlopban.</p> <p>2.2. <i>Torna</i> Támaszgyakorlatok, függés és egyensúly-gyakorlatok talajon, padon, tornaszekrényen, gerendán, gyűrűn, bordásfalon. Mászás kötélén. Függeszkedés, hintázás. Guruló átfordulás előre-hátra. Kézállás, tarkóállás.</p> <p>2.3. <i>Atlétika</i> Futásfajták: terep-, lassú, egyenletes, változó iramú, állórajttal. Járások, futások, dobások, ugrások. Kislabdahajítás állóhelyből és keresztlépéssel. Különféle méretű és súlyú labdák célba juttatásának módozatai.</p> <p>2.4. <i>Úszás</i> Merülési gyakorlatok, vízbe ugrás, tudatos légzés vízben, siklás, mellúszás kar-és lábmunkája siklás közben, eszközzel és eszköz nélkül.</p>	<p>Célorientált motoros tevékenységek, gondolkodás, kreativitás a motoros tanulásban. Energiabefektetésre vonatkozó növekvő tudatosság – idő, gyorsaság, erő, állóképesség. Információk, jelek felismerése mozgásképben. Mozgás-specifikus kommunikációs szabályok, formák, jelek értelmezése – szerepe az önreflexióban és önkontrollban. Természetes és nem természetes mozgásformák alkalmazása, gyakorlása, továbbfejlesztése a torna-, az atlétika-, a sportágjellegű feladatokban. Sportágtechnikai, taktikai és versenyelemek alkalmazása egyénileg, párban, csoportban, kerékpározás-, torna-, atlétika-, úszás- és egyéb vízisport-jellegű feladatokban.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> az anyanyelv kifejező, informáló, felhívó funkcióinak alkalmazása közlés, megbeszélés, rábeszélés formáiban.</p> <p><i>Természetismeret:</i> emberi test, pozitív higiénés szokások.</p>

Váltóversenyek mellig érő vízben.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Terpeszállás, guruló átfordulás, függeszkedés, húzódkodás, bátorugrás, terpesztés, ugródeszka, dobantó, irány, iram, keresztlépés, gyorsítás, lassítás, vágta, mellúzás, karmunka, lábmunka, merülés, lebegés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Játék		Órakeret 60 óra (folyamatos)
Előzetes tudás	Labdával irányított dobások, rúgások kivitelezése. A játékszabályok betartása. Aktív részvétel a közös játékokban.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Együttműködés, kooperáció elősegítése. Versenyszellem kialakítása és fenntartása. Játékszabályok által az elemi döntésképeség és szabálytudat kialakítása. Élethosszig üzhető egészségfejlesztő szabadidős tevékenységek megismertetése és megkedveltetése. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> a ráismerő és a mozgásirányítás készsége; társakra figyelés, együttműködés; szabálykövetés, szabálytartás; kudarc és győzelem sportszerű megélése.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<p>3.1. <i>Labdás játékok:</i> Dobó és elfogó játékok. Labdavezetés kézzel, lábbal, cselezés védővel szemben. Átadások helyben és mozgás közben. Célba rúgó és célba dobó játékok. Zsinórlabda és labdarúgás elemei. Sportjátékok: kosárlabda, labdarúgás, kézilabda.</p> <p>3.2. <i>Népi gyermekjátékok és néphagyományok</i> Futó és fogójátékok taktikai elemekkel.</p> <p>3.3. <i>Sor-, akadály- és váltóversenyek</i></p> <p>3.4. <i>Küzdősportok elemei</i></p>	<p>Testnevelési és sport játékok stratégiai és taktikai elemeinek megismerése, szabályainak rendszere, szabálykövetés. Sportági előkészítő kreatív és kooperatív játékok. Népi gyermekjátékok, hagyományőrző mozgásos tevékenységek értése és reprodukciója. Élethosszig végezhető szabadidős tevékenységek értése és reprodukciója. Labdás játékok, gyakorlatok. Tanulói kreativitásra alapozó motoros játékok. Érzelmek és motivációk szabályozásának megvalósítása. Ismeretek szerzése az olimpia- és sporttörténet nagy alakjairól. Élményszerűség és öröm érzékeltetése a társas játéktevékenységben.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> az anyanyelv kifejező, informáló, felhívó funkcióinak alkalmazása közlés, megbeszélés, rábeszélés formáiban.</p> <p><i>Hon-és népismeret:</i> népi gyermekjátékok, néphagyományok.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> ókor, Görögország, Olimpia.</p>	

3.5. Az olimpiák története – sport idolok	Személyes és társas folyamatok megélése. A konfliktuskezelés ismerete és gyakorlása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Játékszabály, kosárlabda, indítás, átadás, alapvonal, oldalvonal, labdarúgás, labdaátvétel, kapu, kapufa, háló, szöglet (lábfej: külső, belső, csőr), kézilabda, hatos, vonal, büntetődobás, oldalbedobás, kapura lövés, felugrás, taktika, nyitás, továbbítás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Versenyzés		Órakeret 53 óra (folyamatos)
Előzetes tudás	Együttműködés a csapattársakkal. Az egyszerűsített sportági versenyszabályok betartása. Az elemi labdakezelési ismeretek gyakorlati alkalmazása.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulók képessé tétele egyszerűsített szabályokkal zajló versenyzésre sor- és váltóversenyek és egyszerűsített sportági versenyek esetében. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> szabálykövetés, szabálytartás; egészséges versenyszellem; kooperáció; koordináció; döntési és reagáló képesség.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<p>4.1. Sor-, akadály-, váltó- és ugróversenyek</p> <p>Sorversenyek. Váltóversenyek. Futóverseny. Ugróiskola. Kötélugrás-verseny.</p> <p>4.2. Labdás versenyek</p> <p>Kosárra dobó verseny. Labdavezetési verseny. Kidobó játék. Egyszerűsített szabályokkal:</p> <ul style="list-style-type: none"> – labdarúgás – kosárlabda – kézilabda – zsinórlabda. 	<p>Egyszerűsített sportági versenyek végrehajtása egyszerűsített szabályokkal.</p> <p>Sor- és váltóversenyek szabályainak ismerete és betartása.</p> <p>Egyszerűsített sportági versenyek ismerete és végrehajtása az írott és íratlan sportszerűségi szabályok betartásával.</p> <p>Sportszerűség fogalmi jelentésének és gyakorlatának ismerete.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> viszonyszavak; a versenyekhez, sporthoz kapcsolódó szakkifejezések tartalma, szókincsbővítés.</p> <p><i>Természetismeret:</i> egészséges életmód.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Játékszabály, labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, zsinórlabda, verseny.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés		Órakeret 41 óra (folyamatos)
--------------------------------------	---	--	------------------------------------

Előzetes tudás	A gyakorolt mozgáselemek, szabadidős tevékenységek ismerete. Egyszerű relaxációs gyakorlatok irányítás melletti elvégzése. Az egészséges életmód alapelemeinek ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egészségfejlesztő mozgásos tevékenységformákra nevelés, Relaxációs gyakorlatok mint az önsegítés eszközeinek tudatosítása. Higiénés ismeretek tudatos és rutinszerű alkalmazására nevelés. A szabad levegőn végzett sportok egészségmegőrző szerepének tudatosítása. A tanulók betegségtudatának, féltékenységének, esetleges gátlásainak mérséklése, oldása egyéni sikerhez juttatással. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> egészségtudatosság; mozgásigény; a körülményekhez való alkalmazkodás; a természet szeretete, fenntartható fejlődés.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>5.1. <i>A mozgás mint életforma</i> Otthon is végezhető testgyakorlatok (aerobic, callanetics, talajtorna, pilates).</p> <p>5.2. <i>Testi-lelki egészség</i> Testi higiéné tartalmi elemei és azok mindennapi gyakorlata. Relaxációs gyakorlatok. Egészséges életmód alapelemei – étkezés, ruházat, pihenés, mozgás, a káros anyagok kerülése.</p> <p>5.3. <i>Természetben űzhető sportok (a helyi adottságok figyelembe vételével)</i> Labdajátékok, futóversenyek stb. – a torna kivételével valamennyi. Túra – balesetvédelem: kullancsveszély, a nap káros sugarai elleni védelem. Kocogás. Kerékpározás, görkorcsolyázás. Úszás természetes vizekben – csak engedélyezett és kijelölt helyen.</p> <p>5.4. <i>Könnyített testnevelés, tartáskorrektió</i></p>	<p>Egészségfejlesztő motoros tevékenységformák megismerése és végzése. A relaxáció mint a lelki egészségmegőrzése egyik eszközének felismerése. Életviteli alapelvek és szokásrendszerek: étrend, bioritmus, higiénia, médiatudatosság, szenvedélybetegségek hatásainak felismerése a testi-lelki egészségre. Prevencióra törekvés az életvezetésben, balesetmegelőzésben Fizikai fittség, edzettség, helyes testtartás fontosságának belátása. Biztonságra és környezettudatosságra törekvés. Rendszeres testmozgás, sport egészségmegőrző hatásának felismerése. Önkontrollra, önuralomra törekvés. Szabad térben végzett gyakorlatok végrehajtása – a védő-óvó intézkedések megismerése és betartása (napsugárzás, kullancs, időjárásnak megfelelő ruházat). A tantervben foglalt, nem ellenjavallt gyakorlatok, feladatok végrehajtása.</p>	<p><i>Ének-zene:</i> relaxációs zenék.</p> <p><i>Természetismeret:</i> egészséges táplálkozás, kellő időtartamú alvás szerepe, tisztálkodási szokások; napirend.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> gyermekirodalmi alkotások az egészség-betegség témaköréből.</p>

A könnyített testnevelés individuális lehetőségének megteremtése a gyógytestnevelővel való konzultáció szerint.	A tanulók egyéni állapotához, elváltozásaihoz igazodó gyakorlatok. Testtartás-javító gyakorlatok. Preventív és korrigáló feladatok megoldása sporteszközök alkalmazásával.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Higiéné, relaxáció, edzettség, fittség, túra, bioritmus, gyógytestnevelés, korrekció, sugárzás, kullancs, médiatudatosság, prevenció, drog, önuralom, önkontroll.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	6. Tánc		Órakeret 30 óra (folyamatos)
Előzetes tudás	Egyszerű tánclépés utánozása bemutatás után és /vagy szóbeli instrukció alapján. Testhelyzet és változásainak érzékelése. Képesség gyors indulásokra, irány- és iramváltásokra játék és körtánc során.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Csoportos játék és megjelenítőképesség fejlesztése. Rögtönzés és együttműködés képességének kialakítása. A fizikai képességek fejlesztésével a koordináció és koncentráció fejlesztése. A mozgásnyelv megalapozása és fejlesztése. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> az önértékelés és reakcióképesség növelése; járás, ugrás egyensúlyának megtartása; mozgás sebességének és irányának érzékelése; közös öröm és szabadságélmény megtapasztalása.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<p>6.1. <i>A tánc mint művészet – elmélet</i> Élő és felvett színházi, tánc- és mozgásszínházi, köztük társaik vagy más tanulók által készített produkciók – megtekintése.</p> <p>6.2. <i>Mozgásos dramatikus és énekes játékok</i> Kézi játékok. Énekes-táncos játékok (gyerekjátékok, leánykarikázók mozgásanyaga, szokásrendszere; egyenletes lüktetésű zenei és táncmotívumok illesztése egymáshoz).</p>	<p>Öröm és szabadságélmény megtapasztalása. Az egyensúlyi viszonyokon keresztül a kontaktusteremtés kialakításának gyakorlása a tér tárgyaival végzett, illetve páros gyakorlatokban. Testtudat, mozgás, mozdulatlanság érzékelése. Térbeli alkalmazkodás. Metrum, tempó, ritmus alkalmazása. Helyes testtartás automatizálása. Az együttmozgás élményének megtapasztalása.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> dramatizálás.</p> <p><i>Ének-zene:</i> zenehallgatás, népzene, gyermekdalok.</p>	

<p>6.3. <i>Népi, táncos gyermekjátékok</i> Régi stílusú táncok (ugrós, legényes táncok; páros forgató típusú lépések; forgató mozgáscsoportjai). Új stílusú táncok (verbunk és csárdás táncok). A társastánc etikettjének néhány alapeleme.</p> <p>6.4. <i>Népek, nemzetiségek, etnikumok táncaiból</i> (Lánc-, körtáncok – Balkán – lépésanyaga és formavilága; szlovák és román táncanyag magyar párhuzamai.)</p>	<p>Törekvés az egyensúlyi viszonyokon keresztül a kontaktusteremtésre. Közös cselekvés tanári narrációra. Technikai gyakorlatok: induló, megálló, gyorsító, lassító gyakorlatok. Fekvő partner gurítása előbb csípő-, majd láb- és kar“vezetéssel”. “Vakvezetéses” gyakorlat - folyamatos vezetésipont-váltással. Járás-fordulat elemekkel térbeli kompozíció készítése, egyénileg vagy csoportosan. Népi mozgásos gyermekjátékok és táncok megismerése, gyakorlása. Törekvés a társastánc illemszabályainak betartására. Érzelmek elemi szintű kifejezése gesztusokkal, mozdulatokkal.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Mozdulat, motívum, irányzat, népzene, műzene, néhány népi-, szalon- és modern tánc, élmény, etnikum, ritmus, tempó, etikett.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> – összetett mozgások, 4–8-ütemű tornagyakorlatok végrehajtására, – a testnevelés szakszavainak értésére (passzív szókinccs szintjén) és adekvát mozgásos válaszokra, – erőfeszítésre és kitartásra saját szintje szerint, – gyors futásra, magas- és távolugrás megkísérlésére, – a mellúzás megkísérlésére, helyes légzéstechnikával, – a labda átvételére és átadására, – a játékszabályok betartására, aktív részvételre a közös játékokban, – higiénés ismereteinek rutinszerű alkalmazására, – egyszerű tánclépésekre bemutatás után és/vagy szóbeli instrukció alapján, – zenével szinkronban mozgásra, – a tánc mint mozgás, mint örömforrás élvezetére.
--	---

7–8. évfolyam

Az általános iskolai tanulmányok végéhez közeledve az enyhén értelmi fogyatékos tanulók testi nevelésében fő szempont a mozgás, a sport életmódbeli elemmé válása. Ezt a célt szolgálják a

NAT-ban a mozgásnevelésre, mozgáskultúrára, a testi nevelés ismereteleire és az általános személyiségfejlesztésre vonatkozó közműveltségi tartalmak.

A tantárgy célja a mozgásformák készségezintre emelése, a mozgás igényének és az egészség megőrzésének életmódbeli szokásrendszerre válása, továbbá az erő és állóképesség, a gyorsaság és az ügyesség növelése azért, hogy a motoros, kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése pozitív transzferként hasson a tanuló egyéni boldogulására.

A közösségi mozgásformák során a kooperáció és a sportszerűség gyakorlattá válása, a pozitív attitűdök megerősödése a tanuló és szociális környezete számára egyaránt kedvező feltételeket teremthet a munkaerő-piaci helytálláshoz.

A testnevelés és sport tantárgy nevelési és kulcskompetencia-fejlesztési lehetőségei közé tartozik az anyanyelvi kommunikációs fejlesztés a testnevelés órákon vagy szabadidős sporttevékenységek keretében, amely az auditíven érzékelt beszéd megértésére – és a megértettek alkalmazásában –, és a (minimális) sportelméleti művelődési anyag feldolgozása során valósulhat meg. A természettudományos kompetencia a mindennapi élet természettudományi műveltségeként, egészségvédelmi, betegség- és baleset-megelőzési ismeretekként van jelen a testnevelésben és a sportban.

A kiemelt fejlesztési feladatok közül az erkölcsi és önismereti nevelés, a másokért való felelősségvállalás alapját képezhetik a tanulók boldogulásának.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Motoros képességfejlesztés – edzettség, fittség		Órakeret 67 óra (folyamatos)
Előzetes tudás	Összetett mozgások, 4-8-ütemű gyakorlatok végrehajtása. Szóbeli utasításra a feladatok végrehajtása. A testnevelés és sport tantárgy szakszavainak megértése és adekvát mozgásos megválaszolása.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kondicionális és koordinációs képességfejlesztés. Biomechanikailag helyes testtartás fenntartása. Aerob és anaerob képességfejlesztés. Mozgásigény fenntartása. Mozgásműveltség fejlesztése. Motorikus képességek fejlesztése. Elemi, ritmikus mozgásformákkal az ideg-, légzési, keringési és mozgatórendszer fejlődésének elősegítése. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> saját test mozgásszabályozásának képessége; mozgásos alapformák végrehajtásának képessége; mozgáskoordinációs képesség; erő kifejtés és -szabályozás képessége.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
1.1. Gimnasztikai elemek: Bemelegítési technikák. Gimnasztikus mozgás Járások. 1.2. Torna Tartásos helyzetek, fogások, ülések, támaszok, függések.	Természetes mozgások (eszközökkel és azok nélkül) a mozgásképeség és fittség növelésére. Testtudat – saját test és eszközök szerepének tudatosulása az edzettségben.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> az anyanyelv kifejező, informáló, felhívó funkcióinak alkalmazása közlés, megbeszélés, rábeszélés formáiban.	

<p>Mászás és függeszkedés Kéziszer-gyakorlatok Társas gyakorlatok. Négy-nyolc ütemű gyakorlatok. Egyensúly-gyakorlatok.</p> <p><i>1.3. Atlétika</i> Futások. Ugrások, dobások. Emelés-hordás.</p> <p><i>1.4. Küzdősportok elemei</i> Páros és csoportos küzdőgyakorlatok.</p> <p><i>1.5. Testtartást javító, erősítő és légzőgyakorlatok zenére</i></p> <p><i>1.6. Motoros tesztek (Cooper)</i> Kizárólagosan diagnosztikus célzattal.</p>	<p>A vázizomzat erősítése és nyújtása egyszerű, gimnasztikai gyakorlatokkal. Biomechanikailag helyes testtartás fenntartása. Gimnasztika, optimális élettani terhelés alkalmazásával az izmok mobilizálása, erősítése, nyújtása. Gimnasztikus mozgás zenére (zumba). Járások törzs- és karmozgással összekötve. Mászás és függeszkedés – kötél, gyűrűn, bordásfal. Kéziszer-gyakorlatok végzése – karika, szalag, labda, buzogány. Társas gyakorlatok. Négy-nyolc ütemű gyakorlatok végzése. Egyensúly-gyakorlatok végzése. Futások iram- és irányváltással. Ugrások, dobások. Emelés-hordás – párban, társakkal. Páros és csoportos küzdőgyakorlatok végzése – légzéstechnikával.</p>	<p><i>Természetismeret:</i> emberi test, egészséges életmód.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ütemezés, zenehallgatás.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Bemelegítés, függés, körzés, döntés, 4–8 ütemű gyakorlat, emelés, hordás, egyensúly, súlypont.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Motoros készségfejlesztés – mozgástanulás	Órakeret 86 óra (folyamatos)
Előzetes tudás	<p>Erőfeszítés és kitartás (egyéni szintnek megfelelően) a gyakorlatok végrehajtása során. Szabálykövetés, szabálytartás a rend- és más gyakorlatokban.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Természetes és nem természetes mozgásformák továbbfejlesztése. További sportágtechnikai elemek megismertetése. Célorientált motoros tevékenység kialakítása, gondolkodás-, kreativitást fejlesztő motoros tanulás. Koordinációs képesség, mozgástanulási, mozgásszabályozó, mozgásalkalmazkodó, egyensúlyozó képesség, valamint az adekvát reakciók, a ritmus és téri tájékozódó képesség fejlesztése. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> instrukcióra gyors, pontos reagálás képessége; imitációs és elemző képesség; alkalmazkodási képesség.</p>	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok

<p>2.1. <i>Rendgyakorlatok:</i> Térköz, távköz, takarás, igazodás, testfordulatok adott irányokba járás közben. Nyitódás, felzárkózás, felfejlődés, szakadozás. Soralkotások egyes és többes vonalban, oszlopban. Menetelés alakzatfelvétellel.</p> <p>2.2. <i>Torna:</i> Támaszgyakorlatok, függés és egyensúly-gyakorlatok talajon, padon, tornaszekrényen, gerendán, gyűrűn, bordásfalón. Mászás kötélén. Vándormászás bordásfalón. Függeszekedés, hintázás. Guruló átfordulás előre-hátra. Kézállás, fejjállás, tarkóállás – segítséggel.</p> <p>2.3. <i>Atlétikai elemek:</i> Járások, futások, dobások, ugrások. Futásfajták: terep, lassú, egyenletes, változó iramú, állórajttal. Kislabda hajítás állóhelyből és keresztlépéssel. Különféle méretű és súlyú labdák célba juttatásának módozatai.</p> <p>2.4. <i>Tánc:</i> Régi stílusú táncok, új stílusú táncok, sport jellegű táncok (zumba).</p> <p>2.5. <i>Úszás:</i> Merülési gyakorlatok, vízbe ugrás, tudatos légzés vízben, siklás, mell-, gyors- és hátúszás kar- és lábmunkája siklás közben eszközzel és eszköz nélkül. Váltóversenyek mellig erő vízben.</p>	<p>Célorientált motoros tevékenységek, gondolkodás, kreativitás a motoros tanulásban. Energiabefektetésre vonatkozó tudatosság kialakítása – idő, gyorsaság, erő, állóképesség. Információk, jelek felismerése mozgásképben. Mozcás-specifikus kommunikációs szabályok, formák, jelek értelmezése – szerepük belátása az önreflexióban és önkontrollban. Természetes és nem természetes mozgásformák alkalmazása, gyakorlása, továbbfejlesztése a torna, az atlétika, a sportág jellegű feladatokban. Sportágtechnikai, taktikai és versenyelemek alkalmazása egyénileg, párban, csoportban, kerékpározás-, torna-, atlétika-, úszás- és egyéb vízisport-jellegű feladatokban.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> az anyanyelv kifejező, informáló, felhívó funkcióinak alkalmazása közlés, megbeszélés, rábeszélés formáiban.</p> <p><i>Természetismeret:</i> emberi test.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> higiénés szokások.</p>
---	--	--

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Fejlődés, szakadozás, biztonság, biztonságérzet, vándormászás, gyors futás, tartós futás, leugrás, felugrás, átugrás, lábmunka, karmunka, hajítás, lökés, kartempó, lábtempó, gyorsúszás, hátúszás, pillangóúszás, delfinmozdulat.
------------------------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Játék		Órakeret 67 óra (folyamatos)
Előzetes tudás	Labdával irányított dobások rúgások kivitelezése. A játékszabályok betartása. Aktív részvétel a közös játékokban.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Együttműködés, kooperáció elősegítése. Versenyszellem kialakítása és fenntartása. Élethosszig üzhető szabadidős tevékenységek megismertetése és megkedveltetése. Játékszabályok által az elemi döntésképeség és szabálytudat kialakítása, továbbfejlesztése. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> ráismerő és a mozgásirányítás készsége; társakra figyelés, együttműködés; szabálykövetés, szabálytartás; beleélő és együttműködő képesség; kudarc és győzelem sportszerű megélése.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<p>3.1. Labdás játékok: Dobó- és elfogójátékok. Labdavezetés kézzel, lábbal, cselezés védővel szemben. Átadások helyben és mozgás közben. Célbarúgó- és célbadobójjátékok. Kosárlabda. Labdarúgás. Röplabda. Kézilabda.</p> <p>3.2. Népi gyermekjátékok és néphagyományok Futó- és fogójátékok taktikai elemekkel.</p> <p>3.3. Táncos játékok Az 1–6. évfolyamon tanultak művelődési anyagából.</p>	<p>Testnevelési és sportjátékok stratégiai és taktikai elemeinek megismerése, szabályainak rendszere, szabálykövetés. Sportági előkészítő kreatív és kooperatív játékok. Népi hagyományörző mozgásos tevékenységek értése és reprodukciója. Élethosszig végezhető szabadidős tevékenységek értése és reprodukciója. Labdás játékok, gyakorlatok. Tanulói kreativitásra alapozó motoros játékok. Érzelmek és motivációk szabályozásának megvalósítása. Élményszerűség és öröm érzékeltetése a társas játéktevékenységben. Személyes és társas folyamatok megélése.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> az anyanyelv kifejező, informáló, felhívó funkcióinak alkalmazása közlés, megbeszélés, rábeszélés formáiban.</p> <p><i>Hon-és népismeret:</i> néphagyományok.</p>	

	A konfliktuskezelés ismerete és gyakorlása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kosárlabda, labdarúgás, röplabda, kézilabda, játékszabály, védő, támadó, cselezés, nyitás, érintés, feladás, átütés, pontszerzés, góllövés, erőszakos, kíméletes, sportszerűség, „fair play”.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Versenyzés		Órakeret 60 óra (folyamatos)
Előzetes tudás	Együttműködés a csapattársakkal. Az egyszerűsített sportági versenyszabályok betartása. Az elemi labdakezelési ismeretek gyakorlati alkalmazása.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulók képessé tétele egyszerűsített szabályokkal zajló versenyzésre: sor- és váltóversenyek és egyszerűsített sportági versenyek esetében. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> szabálykövetés, szabálytartás; egészséges versenyszellem; kooperáció; koordináció; döntési és reagáló képesség; versenyszellem.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<p>4.1. Futó-, ugró-, akadály- és ügyességi versenyek</p> <p>Sorversenyek. Váltóversenyek. Futóiskola – futóversenyek (gyors, kitartó, gát, staféta stb.). Ugróiskola – magas, távol stb. Dobóversenyek (célba, távba különféle eszközökkel). Kötélugró verseny. Kötélhúzó verseny.</p> <p>4.2. Labdás versenyek</p> <p>Kosárradobó-verseny. Labdavezetési verseny. Kidobójáték. Labdarúgás. Kosárlabda. Kézilabda. Zsinórlabda.</p> <p>4.3. Népi gyermekjátékok, versenyfeladatok</p>	<p>Egyénileg, párban és csoportosan végrehajtott versenyfeladatok a sportági versenyek szabályainak, technikai és taktikai elemeinek alkalmazásával.</p> <p>Sor- és váltóversenyek szabályainak ismerete és betartása.</p> <p>Egyszerűsített sportági versenyek ismerete és végrehajtása az írott és íratlan sportszerűségi szabályok betartásával.</p> <p>Sportszerűség fogalmi jelentésének és gyakorlatának ismerete.</p> <p>További ismeretek szerzése az olimpia- és sporttörténet nagy alakjairól, emblematis személyiségeiről.</p> <p>Ismeretek szerzése híres magyar és nemzetközi sportolókról a múltból és a jelenből.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> viszonszavak; a versenyekhez, sporthoz kapcsolódó szakkifejezések tartalma, szókincs bővítés.</p> <p><i>Természetismeret:</i> egészséges életmód.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> emberi erények, kitartás, akarat.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> áttekintés: ókori Görögország (Olimpia).</p> <p><i>Hon- és népismeret:</i> gyermeki élet, gyermekjátékok régen.</p>	

<p>(Bigézés, karikahajtás, dióleső, tojásbavágás, csizmadobáló, öcsigolyó /petanque/.)</p> <p>4.4. Úszóverseny – egyszerűsített szabályokkal.</p> <p>4.5. Küzdősportok elemei – birkózás, keleti küzdősportok elemei.</p> <p>4.6. Az olimpiák története – sportidolok, paralimpia</p>		
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Kidobójáték, labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, zsinórlabda, játékszabály; erőszakos, kíméletes, sportszerűség, „fair play”, esélyegyenlőség, teljesítmény.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>5. Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés</p>	<p>Órakeret 46 óra (folyamatos)</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A gyakorolt mozgáselemek, szabadidős tevékenységek ismerete. Egyszerű relaxációs gyakorlatok irányítás melletti elvégzése. Az egészséges életmód alapelemeinek ismerete.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Egészségfejlesztő mozgásos tevékenységformákra nevelés. Relaxációs gyakorlatok, mint az önsegítés eszközeinek tudatosítása. Higiénés ismeretek tudatos alkalmazására nevelés. A szabad levegőn végzett sportok egészségmegőrző szerepének tudatosítása. A tanulók betegségtudatának, féltékenységének, esetleges gátlásainak mérséklése, oldása egyéni sikerhez juttatásukkal. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> egészségtudatosság; mozgásigény; a körülményekhez való alkalmazkodás; a természet szeretete, fenntartható fejlődés.</p>	
<p>Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>5.1. <i>A mozgás mint életmód</i> Otthon is végezhető testgyakorlatok (aerobic, callanetics, talajtorna, pilates). Táncok különféle műfajai.</p> <p>5.2. <i>Testi-lelki higiéné</i> Testi higiéné tartalmi elemei és azok mindennapi gyakorlata. Relaxációs gyakorlatok:</p>	<p>Egészségfejlesztő motoros tevékenységformák gyakorlása, A relaxáció, mint a lelki egészség megőrzésének egyik eszközének tudatosulása. Életviteli alapelvek és szokásrendszerek: étrend, bioritmus, higiénia, médiatudatosság, szenvedélybetegségek hatásainak</p>	<p><i>Ének-zene:</i> relaxációs zenék. <i>Természetismeret:</i> egészséges táplálkozás, kellő időtartamú alvás szerepe, tisztálkodási szokások; rendszeresség.</p>

<p>– légzőgyakorlatok – figyelemösszpontosító és lazító testtartások.</p> <p>Egészséges életmód alapelemei – étkezés, ruházat, pihenés, mozgás, a káros anyagok kerülése. Betegségek megelőzése, prevenció, védőoltások.</p> <p>5.3. Természetben űzhető sportok (a helyi adottságok függvényében)</p> <p>Labdajátékok, futóversenyek stb. – a torna kivételével valamennyi.</p> <p>Túra – balesetvédelem, kullancsveszély, a nap káros sugarai elleni védelem. Kocogás. Kerékpározás, görkorcsolyázás. Úszás természetes vizekben – csak engedélyezett és kijelölt helyen.</p> <p>5.4. Könnyített testnevelés, tartáskorrekció</p> <p>A könnyített testnevelés individuális lehetőségének megteremtése a gyógytestnevelővel való konzultáció szerint.</p>	<p>felismerése a testi-lelki egészségre, Prevencióra törekvés az életvezetésben, baleset-megelőzésben, Fizikai fittség, edzettség, helyes testtartás fontosságának megértése. Biztonságra és környezettudatosságra törekvés.</p> <p>Rendszeres testmozgás, sport egészségmegőrző hatásának megértése. Önkontroll, önuralom gyakorlása. Szabad térben végzett gyakorlatok végrehajtása – a védő-óvó intézkedések ismerete és betartása (napsugárzás, kullancs, időjárásnak megfelelő ruházat). A tanulók egyéni állapotához, elváltozásaihoz igazodó gyakorlatok. A tantervben foglalt, nem ellenjavallt gyakorlatok, feladatok végrehajtása. Testtartásjavító gyakorlatok. Preventív és korrigáló feladatok megoldása sporteszközök alkalmazásával.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> gyermek- és ifjúsági irodalmi alkotások az egészség-betegség témaköréből.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Higiéné, relaxáció, edzettség, fittség, túra, bioritmus, gyógytestnevelés, korrekció, napsugárzás, UV-A és UV-B, kullancs, médiatudatosság, prevenció, drog, önuralom, önkontroll, prevenció, testtartás, golyaállítás, kobraállítás.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló képes:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a bemelegítési technikák alkalmazására, – 4–8 ütemű gyakorlatok végrehajtására, – küzdősportok során ügyelni saját és társai testi épségére, – alakzatváltozásokban együttműködésre, – erőfeszítésre és kitartásra saját szintje szerint, – egy tanult elem önálló végrehajtására, – 10 méter leúszására az általa választott úszásnemben, – a labda céltudatos irányítására, – a gyakorolt mozgáselemek, sportágak szabad térben, más körülmények közötti, önálló alkalmazására, – higiéniés ismeretei rutinszerű és saját igény szerinti alkalmazására,
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> – a relaxációs gyakorlatok önsegítő alkalmazására nyugalmi és stresszhelyzetben, – az egészségtudatos magatartásformák szokásrendszerébe integrálására.
--	---

4.9. Angol nyelv tantárgy

7–8. évfolyam

Az idegen nyelv korai tanulása társadalmi igény. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulóktól nagy erőfeszítést követel, ezért az idegen nyelv tanításának és tanulásának céljait a tanulók szükségletei és fejlettségük határozza meg. Az idegen nyelv tanítása enyhén értelmi fogyatékos tanulók részére tanórai keretben, az általános iskola 7. évfolyamától javasolt, de az idegennyelv-tudás iránti társadalmi igények növekedése miatt – a szülők igénye szerint – szakkör vagy egyéb nem kötelező jellegű foglalkozás keretében korábban is megkezdhető az iskola döntése alapján, de szigorúan a tanulók szükségleteihez és képességeihez igazodva.

Az általános iskola felső tagozatán a cél az, hogy az idegen nyelv tanítása járuljon hozzá a más tantárgyaknál megszerzett alapkészségek megerősödéséhez a tanulói tevékenységek középpontba állításával, a rendszeres ismétlés és gyakorlás megteremtésével. Az új ismeretek elsajátíttatása konkrét tapasztalásra, cselekvésre alapozva, a gondolkodási funkciók különböző sérüléseit, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve történik. A tananyagot a fejlődés egyéni üteméhez, a módosult tanulási képességekhez kell igazítani.

A tanulókat bevezetve egy idegen nyelv tanulásába, fel kell kelteni az érdeklődésüket, fenntartani a motivációjukat a nyelvtanulás iránt; meg kell alapozni a nyelvtanulásukat, ily módon is elősegíteni társadalmi beilleszkedésüket, növelni esélyeiket.

Az idegen nyelvi kompetencia szorosan kapcsolódik és épít az *anyanyelvi kompetenciára*, hiszen a beszédértés és a beszédprodukció az elsődleges, anyanyelven is. Az anyanyelv tanulása során megtapasztalt nyelvi problémák nehezítik az idegen nyelv oktatását. A négy nyelvi készség közül a hallás utáni értésen és a beszédfejlesztésen van a hangsúly. Az írás és az olvasás nagyon kis mértékben jelenik meg a felső tagozaton az idegen nyelv oktatása során, és célja csupán a hallottak megerősítése, támogatása. Az idegen nyelv tanításának és tanulásának célrendszerében a kommunikációs kompetencia fejlesztésén van a fő hangsúly. A nyelvi kompetencia magába foglalja a lexikai, grammatikai, szemantikai és fonológiai ismereteket, továbbá ezek használatának képességét.

Az interkulturális kompetencia fejlesztése során megismertetjük a tanulókat annak az országnak (vagy országoknak) a kultúrájával, amelynek a nyelvét tanulják. Ezért a nyelvtanítást mindig össze kell kapcsolni a mindennapi élet kultúrájának megismertetésével. Folyamatosan erősítjük a nyelvtanuló interkulturális tudatosságát, azaz, hogy a tanuló legyen képes felismerni és megérteni a saját és az idegen kultúra jellegzetességeit, a köztük lévő hasonlóságokat és különbségeket, s ezáltal erősödjön a hazafias érzése, a magyarságtudata, valamint váljon nyitottabbá és érzékenyebbé más népek kultúrája iránt. A nyelvtanítás során törekednünk kell a pozitív hozzáállás és motiváció kialakítására az idegen nyelv tanulása és más kultúrák megismerése iránt.

Az információs technológiák és az informatikai kompetencia használata ma már elkerülhetetlen, s az idegen nyelv tanításának és tanulásának folyamatába beépítve nagyszerű lehetőséget kínál arra, hogy közvetlenebb kapcsolatot alakíthassanak ki a tanulók a célnyelvvel, és ismerjék meg, majd próbálják meg alkalmazni a kapcsolatteremtéshez szükséges stratégiákat a célnyelvi közösség egy-egy tagjával. Az információs technológiák alkalmazása a célnyelvi kultúra megismerését színesebbé, érdekletesebbé teszi, továbbá az önálló ismeretszerzés és a későbbi önálló tanulás lehetőségét is nagymértékben segítheti.

A tantárgyak közötti integráció elérésében nagy szerepe van az idegen nyelv tanításának és tanulásának. Az idegen nyelv tanulása nemcsak további lehetőséget nyújt a tanulóknak a más tantárgyakban korábban megszerzett tudás felelevenítésére, gyakorlására, új kapcsolódási pontok kialakítására, hanem újabb nyelvi, kulturális, interkulturális, földrajzi és történelmi

ismeretekkel gazdagíthatja a tanulókat, melyeket más tantárgyak tanulása során is felhasználhatnak.

Az idegen nyelv tanulása teret biztosít a csoportos és kooperatív tanulási formák alkalmazásának, egyénre szabott módszerek és az önművelés igénye kialakításának, valamint változatos nevelési lehetőségek kihasználásának, továbbá elősegíti a tanuló önismeretének és önbizalmának fejlesztését az egyéni adottságok és képességek megismerésén keresztül.

A differenciálás a tanítás minden részében megjelenik, s ezáltal tekintettel vagyunk az egyéni sajátosságokra, képességekre. Az értékelés során elsősorban a tanuló egyéni fejlődését, motivációját, a nyelvtanulásra irányuló akaratát kell értékelnünk, s az értékeléssel a további nyelvtanulásukat kell segítenünk.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében a nyelvtani anyag többségének elsajátítása implicit módon történik, azaz nem magát a nyelvtani szabályt tanítjuk, hanem a nyelvtani szerkezetet használtatjuk szöveggörnyezetben. Az idegen nyelvi kommunikáció során – a nagyszámú ismétlés révén – a tanuló automatikusan elsajátítja, majd alkalmazza a nyelvet vezérlő különböző szintű szabályokat. A nyelvi kompetencia kialakítása érdekében változatos interakciókban folyamatosan fejlesztjük a tanuló hallási észlelését, hallás utáni szövegértését, célzott és tartós figyelmét, elsősorban verbális emlékezetét és beszédképességét. A sikeres kommunikáció érdekében hosszabb időkeretre, folyamatos ismétlésre, gyakorlásra, játékos keretek között történő, cselekvéshez kötött megvalósításra, egyéni megerősítésre, helyzetgyakorlatokra van szükség.

Az idegen nyelv olvasásának és írásának tanítása enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében csak egyéni fejlettséghez igazodva, a tanulóban erősödő igény alapján javasolt. Az olvasott szöveg értése és az íráskészség fejlesztése csupán másodlagosan, illetve harmadlagosan támogatja a hallás utáni értést és a beszédüket.

Idegen nyelvi szempontból a 7–8. évfolyam a bevezető, alapozó szakasz, melynek során a tanuló megismerkedik egy idegen nyelv tanulásával, felismeri, hogy anyanyelvén kívül más nyelven is kifejezheti magát; megpróbálja felfedezni és megérteni a nyelvet vezérlő különböző, alapszintű szabályokat, melyeknek segítségével a későbbiekben egyre tudatosabbá teheti nyelvtanulását. Felfedezi a nyelvtanulás és a célnyelvi kultúra fontosságát, mely egyben erősíti magyarságtudatát, hazafias érzéseit, közösséghez tartozását. Az idegen nyelv tanulása során fejlődik erkölcsi érzéke, javul kötelességtudata, együttérzése, empátiája, segítőkészsége, tisztelete mások iránt. Megtapasztalja és megpróbálja megérteni, hogy cselekedeteiért, mondataiért felelősséggel tartozik. A helyzetgyakorlatok során igyekeznek betartani a szabályokat, és tiszteli társait.

A szakasz alapvető feladata, hogy a tanuló más műveltségi területeken megszerzett ismereteire támaszkodva, olyan alapvető nyelvi fordulatokkal ismertesse meg a tanulókat, melyeket a mindennapi élethelyzetükben felismerhetnek és alkalmazhatnak, s amelyek megalapozzák motivációjukat a későbbi (szakiskolai) nyelvtanulásra.

Az idegen nyelv tanulása során fokozatosan fejlődik önismeretük, kifejező és kapcsolatteremtő készségük (vélemény, akarat, érzelem), a személyes tapasztalatok tudatosításán keresztül pedig bővülnek ismereteik, formálódik szemléletmódjuk, a világról alkotott képük.

Az étkezés, ételek, sport témakörök lehetőséget adnak az egészséges életmód tudatosítására, a preventív szemlélet kialakítására, a betegségek megelőzésére.

Már a nyelvtanítás bevezetésekor tudatosítani kell a tanulóban az idegen nyelv tanulásának jelentőségét a későbbi életükre, pályaválasztásukra, munkavállalási esélyeikre nézve.

Enyhén értelmi fogyatékos tanulók idegennyelv-oktatása során nem beszélhetünk a(z) (európai) nyelvi szintek meghatározásáról, mivel az idegen nyelv tanulását az egyéni

képességek nagymértékben befolyásolják. Ennek ellenére igyekeznünk kell a lehető legtöbbet elsajátíttatni a tanulókkal, az egyéni lehetőségek függvényében.

Alapvető cél, hogy a tanuló próbálja meg megérteni és használni a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és a legelemibb alapvető fordulatokat, amelyek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése, továbbá a tanulók hallás utáni figyelmének, fonetikai kifejezésének, szándékos figyelmének, verbális emlékezetének, idegen nyelvi gondolkodásának fejlesztése. A cselekvéshez kötött beszédfejlesztés növelheti az idegen nyelvi megnyilvánulások számát, de a magyar nyelvet sem zárhatjuk ki a tanítási órákból.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Beszédszándékok, beszédértési készség	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	A tanuló saját és családja személyes adatainak ismerete. Számfogalom 20-as számkörben. Állatok, néhány növény ismerete, testrészek nevei, testséma, irányok, helyviszonyok ismerete. Alapfokú térképhasználat. Élelmiszerek, ételek neveinek ismerete. A kommunikáció alapvető feltételeinek, alapvető szófaji csoportosítások ismerete. Törekvés ritmustartásra.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Általános fogalmak, beszédszándékok megismertetése utánzással történő nyelvtanítás előnyben részesítésével. A beszédészlelés, a verbális emlékezet, az idegen nyelvi gondolkodás és a sorrendiség fejlesztése. Beszédbátorság megteremtése nagyszámú ismétléssel. Társas nyelvi magatartás kialakítása. A figyelem terjedelmének növelése. Önismeret, önkontroll, önellenőrzés képességének fejlesztése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok
BESZÉDSZÁNDÉKOK: <ul style="list-style-type: none"> – Köszönési formák: Hi! Hello. – Napszakok szerinti köszönési formák: Good morning, good day, good afternoon, good evening, good night. – Elköszönés: Bye. Goodbye. See you tomorrow. – Bemutatkozás: What's your name? My name is Tom. How old are you? I am 13. – Titulusok: Mr, Mrs, Miss. – Köszönet és sajnálat kifejezése: Thank you. Sorry. – Udvariassági formák: Here you are. Please. Nice to see you. Nice to meet you. – Érdeklődés a másik személy hogyléte felől: How are you? I'm fine, thank you. And you? 	BESZÉDÉRTÉS <ul style="list-style-type: none"> – A hallottak utánmondása, ismétlése, majd közös mondása. – Játékos, cselekvéshez kötött gyakorlatok utánzása. – Nyitott párbeszéd (kérdés-felelet). – Szavak, kifejezések, egyszerű mondatok ismétlése. – Egyéni megnyilvánulási lehetőségek. – Páros, csoportos, szituációs gyakorlatok. – Helyzetfelismerés, alkalmazkodás a beszédhelyzethez és a beszédpartnerekhez. – Irányított figyelem a beszélőre, részvételi szándék a beszélgetéshez. 	<i>Ének-zene:</i> (ritmus tartása, ritmusváltás, hangképzés, intonálás). <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> beszédértés, a kommunikáció alapjai, hangképzés. <i>Testnevelés és sport:</i> mozgáskoordináció fejlesztése, a mozgás kifejező ereje, testséma, légzés. <i>Természetismeret:</i> környezetünk tárgyainak, élőlények neveinek ismerete, velük kapcsolatos ismeretek.

<ul style="list-style-type: none"> - Egyszerű kérdések (információkérés). - Egyszerű feleletek (információadás). - Modális jelentés kifejezése: képesség kifejezése: I can jump up high. - Vélemény kérése: Do you like? - Tárgyak, dolgok megnevezése, azonosítása: What's this? This is a.../ It's a... - Dicséret: That's great! Well done. - Jókívánságok: Merry Christmas! Happy Birthday! Happy Easter! Happy Halloween! - A telefonálás konvenciói. 	<ul style="list-style-type: none"> - Társadalmi szokások használata a beszédhelyzetekben (kulturális eltérések, udvariassági formák alkalmazása). - A különböző köszönési formák felismerése, megfelelő alkalmazásuk megpróbálása. - Személyes adatai ismerete, bemutatkozás. Néhány adat megadása magáról. - A beszéd ritmusának, az intonációnak a megfigyelése és utánzása, lehetőség szerint minél pontosabb visszaadása. (Kézmozdulattal a hanglejtés követése, eltérő intonációk megfigyelése.) - Szavak differenciálása. - Nyelvi egységek megértése. 	<p><i>Hon-és népismeret:</i> ünnepek, népszokások.</p> <p><i>Földrajz:</i> szigetország, térképhasználat.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> finom mozgások fejlesztése, válaszadás rajzzal.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Titulus, köszönési forma, udvariassági forma, képesség kifejezése, vélemény kifejezése, ünnepekkel kapcsolatos köszönés/köszöntés, szokás. Kérdés-felelet.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>2. Beszédkészség</p>		<p>Órakeret folyamatos</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A beszéd megértése. A környezetében körülötte levő tárgyak, élőlények megnevezése, cselekvések megnevezése, egyszerű utasítások, kérdések megértése.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Egyre biztosabb beszédkészség, beszédbátorság fokozatos növelése. A mindennapi életben előforduló beszédhelyzetek megismertetése a tanulókkal. Önellenőrzés, önkontroll képességének fejlesztése.</p>		
<p>Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények/ tevékenységek</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Kérdésalkotások. - Releváns válasz adása a tanult kérdésekre. - Dalok, mondókák. - Környezete tárgyainak megnevezése. - Néhány beszédfordulat témakörönként. - Az udvarias társadalmi érintkezés eszközei. 	<ul style="list-style-type: none"> - Próbálkozás az angol nyelv hangjainak helyes kiejtésével. - Megfelelő hangerővel, hanglejtéssel, hangsúllyal, intonációval kiejtett szavak kialakítása. - Probléma jelzése, segítségkérés. - Rövid szövegrészeknél törekvés a mondatok sorrendiségének megjegyzésére. 	<p><i>Testnevelés és sport:</i> légzéstechnika.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> hangképzés, szóhatárok, a mondat.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmus, intonálás.</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> – Nonverbális eszközök alkalmazása válaszadáskor. – Érzelmek, vélemény kifejezése. – Javítás elfogadása, törekvés önkorrekcióna. – Törekvés a partnerhez való alkalmazkodásra. – Ritmustartás, ritmusváltás. – A fenti követelmények teljesítése rövid párbeszéd, hallás utáni ismétlések, memorizálás, eljátszás, nyitott dialógusok, drámajáték, szerepjáték, audiovizuális anyagok megtekintése során. 	<p><i>Természetismeret:</i> tárgyak, élőlények nevei.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> válaszadás rajzzal.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Utánzás, ismétlés, ritmus, ritmusváltás, mimika, gesztus, szó, mondat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Fogalomkörök		Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Megfelelő anyanyelvi ismeretek.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nyelvtani anyag implicit módon történő elsajátíttatása. A térbeli tájékozódás fejlesztése a térbeliség előljárászóinak gyakorlása során. Hallási figyelem, irányított figyelem, idegen nyelvi gondolkodás, verbális memória, időbeli viszonyok kifejezésének fejlesztése.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<ul style="list-style-type: none"> – Létezés kifejezése (be, is, are). – Cselekvések kifejezése (igék). – Felszólító mód (igék). – Birtoklás kifejezése (have got). – Birtokviszony kifejezése (My mother's name is...). – Birtokos névmások (My pen). – Modalitás kifejezése: képesség (I can...). – Időbeliség: Present Simple, Present Continuous, időhatározók (now, sometimes, never, usually, always, today), évszakok, hónapok, napok, időpontok, előljárászavak (at, in, on). – Térbeliség: előljárászavak (in, on, at). 	<ul style="list-style-type: none"> – Nyelvtani fordulatok automatizmusig gyakorlása. – Törekvés a sorrendiség megtartására, a logikus felépítettségre. – A fenti követelmények teljesítése a következő tevékenységek során: mozgásos feladatok, utasítások adása, megértése, végrehajtása, manipulálás tárgyakkal, képekkel, kép- és szóképekkel, csoportosítás, rendezés, párosítás. 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szófajok, igemódok, mondatfajták, ragok, jelek.</p> <p><i>Matematika:</i> tő- és sorszámnevek, alapvető matematikai műveletek.</p> <p><i>Ének-zene:</i> intonálás, hangsúlyozás, ritmustartás.</p>	

<ul style="list-style-type: none"> – Mennyiségek kifejezése: tőszámok 1-20-ig, sorszámnevek 1-12-ig, főnevek többes száma, a/an, some/any határozatlan névelők. – Hangtani ismeretek: szóhangsúly, intonáció, összevont alakok, többes szám kiejtése. 		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Létezés, birtokviszony, felszólító mondat, gyakoriság, elöljárószó, tő- és sorszámnevek, többes szám, összevonás, szóhangsúly, intonálás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Témakörök, szókincs		Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Elsősorban a természetismeret, matematika, társadalomismeret órákon megszerzett ismeretek alkalmazása. A tanuló saját és közvetlen családja személyes adatai.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló szókincsének, világról alkotott szemléletének bővítése, a célországgal kapcsolatos kulturális ismeretek átadása.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
EMBERI KAPCSOLATOK: Az ÉN személyem: bemutatkozás, személyi adatok, külsőm, életkor, születésnap, lakcím, kedvenc sportom, színem, ételem, barátom. Az ÉN családom: családtagok nevei. TÁRSADALMI KÖRNYEZETÜNK: Hazám, hazám fővárosa, lakóhelyem. Iskolám, az iskola berendezései, iskolai felszerelések, utasítások a tanórán. A célnyelvi ország neve, fővárosa, zászlója, néhány nagyobb városa, ünnepek. TERMÉSZETI KÖRNYEZETÜNK: Időjárás, évszakok, hónapok, napok, napszakok, időpontok. Állatok, növények. EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD:	<ul style="list-style-type: none"> – Lexikai elemek elsajátítása. – Más műveltségi területeken megszerzett információ alkalmazása, újabb kapcsolódási pontok kialakítása. – Angolul beszélő országok felsorolása. – Nagy Britannia országai, fővárosa, néhány városa megnevezése. – Magyar és brit iskolák összehasonlítása. – Brit ünnepek és szokások megismerése. – Reális önkép kialakítása. – Nyelvi struktúrák és lexikai elemek integrálása. – Elemi szintű tájékozódás térképen. 	<p><i>Természetismeret:</i> növények, állatok, hazám, célország, földrajzi ismeretek, térképhasználat.</p> <p><i>Matematika:</i> mennyiségi és minőségi viszonyok, időbeliség, sorrendiség.</p> <p><i>Informatika:</i> internet használata, információkeresés.</p>	

<p>Testrészek. Az orvosnál. Napirend. Öltözködés, ruházat. Sport.</p> <p>VÁSÁRLÁS: Élelmiszerek, ételek nevei. Főétkezések. Üzletek nevei, néhány jellemző árucikk neve. Vásárlás.</p> <p>ORSZÁGISMERET: Ünnepek: Halloween, Christmas, Easter</p> <p><i>Irodalmi művek feldolgozása videofilmmel, megbeszéléssel.</i> Ajánlott művek: Mark Twain: Koldus és királyfi, Charles Dickens: Christmas Carol; Robin Hood.</p>		
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Személyes adat, család, szűkebb-tágabb környezet, célország, nemzetiség, zászló, évszak, hónap, nap, időpont, napirend, ruházat, sport, élelmiszer, vásárlás, főétkezés, üzlet.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végére</p>	<p>A tanuló legyen motivált arra, hogy képességeihez mértén merjen megszólalni a különböző kommunikációs helyzetekben. Alkalmazza a tanult a nonverbális és verbális elemeket, a kommunikáció szabályait. Próbálja meg a beszédshándékokat automatikusan felismerni, a lényegét megérteni és azokhoz alkalmazkodni.</p> <p>Próbálja meg felismerni és megérteni a tanult szavakat és kifejezéseket, a tanár egyszerű utasításait, tömondait. Ismerje fel a tanult kérdéseket, s azokra releváns válaszokat adjon. Próbálja a tanult nyelvtani szerkezeteket alkalmazni. Igyekezzen megfelelő ritmussal a tanult egyszerű mondatokat megismételni, törekedjen a megfelelő kiejtésre, hanglejtésre.</p> <p>Igyekezzen megtanulni néhány dalt, mondókát idegen nyelven. Próbáljon meg saját magáról 12-15 mondatban összefüggően beszélni. (Az eredményeket minden tanuló saját fejlődési szintjéhez kell mérni, s inkább az akarat, a motiváció dominál, semmint a pontos nyelvhasználat.)</p>
---	--

4.10. Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek tantárgy

5–8. évfolyam

Az Ember és társadalom műveltségterület a felső tagozatban ismerteti meg a tanulókkal a múlttól való tudás jelentőségét; valamint a társadalmi együttélés, a közösséghez tartozás

szerepét és lehetőségeit. A történelem, az erkölcsstan, az etika, a hon- és népismeret, a társadalmi, gazdasági és állampolgári ismeretek ismeretköreihez kapcsolódó tevékenységformák biztosítják a feltételeket a tanulók számára a közműveltségi tartalmak elsajátításához.

A műveltségi terület tanítási-tanulási folyamatában figyelembe kell venni a tanulásban akadályozottság gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit, különös tekintettel a sajátélményű tevékenységek fókuszba helyezésére. Az Ember és társadalom műveltségterület fontos szerepet kap – a tanulásban akadályozottság kritériumait figyelembe véve – a térbeli és időbeli tájékozódás, valamint az időbeli viszonyítás fejlesztésében. Lehetővé teszi az emberiség kulturális értékeinek megismerését; a történelmi és társadalmi összefüggések megértését. Az ismeretek folyamatos bővítésével hozzájárul a tanulásban akadályozott tanulók személyiségének fejlődéséhez, különös tekintettel a kritikai gondolkodásra, a kommunikáció köréhez tartozó tevékenységek hatékony alkalmazására, a nemzeti érzés és az európai tudat erősítésére.

A műveltségterületen középpontba kell állítani a múlt reális megismerését, a térben és időben való pontos tájékozódást, a nemzeti- és európai identitástudat kialakítását, az ok-okozati összefüggések láttatását. A célcsoport tanulóinak képessé kell válniuk az alapvető tanulságok levonására, az ítéletalkotásra, a törvényszerűségek felismerésére, a véleménynyilvánításra úgy, hogy a pedagógia mindvégig figyelembe vegye a tanulásban akadályozott gyermekek gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit.

A műveltségterület tanítási-tanulási folyamatában az egyéni képességek figyelembe vételével központi szerepet kap a differenciálás, a gyakorlatban alkalmazva a korszerű órávezetési technikák adaptált változatait; pozitív módon erősítve a tanulók ismeretszerzésre irányuló törekvéseit.

A fejlesztési feladatok közül fókuszba kerül a cselekvés szintjén a megkülönböztetés-azonosítás-összehasonlítás képességének, az algoritmusok felismerésének, az elvonatkoztatás és általánosítás képességének a fejlesztése.

A tantárgy a tanulásszervezési eljárások, módszerek megválasztásával támogatja a kommunikációs készségek és képességek fejlesztését, az elfogadó és elutasító attitűd felismerését és megkülönböztetését, a kritikai és a történelmi gondolkodás kialakítását, a térbeli és időbeli tájékozódás fejlesztését, az ismeretszerzéshez kapcsolódó eszközök adekvát használatát. A tudás elsajátításában központi szerepet kapnak az anyanyelvi kommunikáció; a digitális illetékeség; a hatékony, önálló tanulás; és a szociális és állampolgári kulcskompetenciák.

Az Ember és társadalom műveltségterület a tanítási-tanulási folyamatokon keresztül olyan nevelési célokat valósít meg, amelyek az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára is biztosítják a szűkebb és tágabb környezetbe való beilleszkedést; elősegítik a közösséghez tartozás pozitív élményeinek átélését. Kiemelt figyelmet kell fordítani a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozására. Az életkori jellemzőkhöz illeszkedő – spontán belátáson alapuló – szabálytudat kialakítására, a szabálykövetési képesség megerősítésére, az alkalmazkodás és az önérvényesítés, a felelősségvállalás képességének alapozására. Az alapvető szociális konvenciókhoz való alkalmazkodást ki kell alakítani, az ebben való jártasságokat tovább kell erősíteni a tanuló sikeres közösségi beilleszkedése érdekében. A demokratikus részvétel megismerésének gyakorlása kiemelt nevelési cél; amelyet lépésről-lépésre kell megvalósítani, közvetlen tapasztalatszerzés útján (pl. az iskolaközösség életében való aktív részvétel). Az empátikus és problémákra érzékeny attitűd kialakítása alapozza meg a szociális képesség fejlődését, mint a nevelési célok egyik sarokpontját.

A felső tagozatban bővíteni kell a nevelési célokat: a közösségi szabályok kialakításában a tanuló aktív szerepet vállal, a szabályokat belső elhatározásból alkalmazza, a változó körülményekhez rugalmasan alkalmazkodik, ismeri a szeretet, bizalom, türelem, együttérzés

fogalmát, a közösségben pozitív erkölcsrend mentén találja meg a helyét. A tanuló a közösségi élethez esetlegesen kapcsolódó negatív élményeket képes feldolgozni, ismerve azok negatív hatásait. A hazaszeretet, a nemzeti összetartozás érzése tudatosan benne a tanulmányai során megismert történelmi és kulturális értékek alapján. A véleménynyilvánítás, döntéshozatal, képviselőlet jogát képességei szerint képes gyakorolni, ismeri jogait és kötelességeit.

5–6. évfolyam

Az alsó tagozat tudásanyagára építve kell megismertetni a tanulókkal az emberi közösség történetét, továbbá ezen történések jelennel való kapcsolatát. A tanulásban akadályozott tanulók képességeit figyelembe véve kell bemutatni a történelem eseményeit, különös tekintettel az összefüggésekre. A műveltségterületen középpontba kell állítani a (1) múlt reális megismerését, (2) a pontos tájékozódást térben és időben, (3) a nemzeti- és európai identitástudat kialakítását, (4) az ok-okozati összefüggések láttatását. A tanulóknak képessé kell válniuk az alapvető tanulságok levonására, az ítéletalkotásra, a törvényszerűségek felismerésére, a véleménynyilvánításra, a tanulásban akadályozott gyermekek gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőinek figyelembevételével. Ebben a szakaszban ismerkednek meg a tanulók a történelmi időszámítással, a történelmi korokkal és színterekkel. A különböző képek, szemléltetések, digitális tananyagok segítik a tájékozódást a történelmi korokban. A történelmi képzetek helyes kialakítását dramatikus technikák alkalmazása segíti. Az ismeretanyag lehetőséget ad a kort jellemző mítoszok és mondák, művészeti és zenei értékek megismerésére. A több irányból történő demonstrálás segíti elő a tanulásban akadályozott tanulók számára, hogy megismerjék, a különböző történelmi korok társadalmában hogyan éltek az emberek. A célcsoporthoz tartozó tanulók időbeli tájékozódásának fejlesztésekor hangsúlyt kell fektetni a múlt, a jelen és a jövő közötti viszonyításra – elsősorban a mindennapi élet eseményeire utalva. A folyamatos fejlesztés eredményeképpen erősödik a tanulók időről alkotott képzete, az események sorrendje közötti összefüggések felismerése. Az időről alkotott képzetek kialakítását segíti az időszak. A történelmi színtereken keresztül a tanulók téri tájékozódása fejlődik, elsősorban történelmi térképek segítségével.

A társadalmi ismeretek tanítási-tanulási folyamatai során a tanulók megismerkednek a családi és iskolai közösséghez való tartozás fontosságával és szerepeivel. Tudatossá válik a diákok számára a közösségben elfoglalt helyük, megismerik jogait és kötelezettségeiket. Felismerik a közösség alakulásának jelentőségét, egyúttal az egyén szerepét a csoportban.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Az őskor és az ókori Kelet		Órakeret 22 óra
Előzetes tudás	Elemi topográfiai ismeretek. Tájékozódás és viszonyítás térben és időben.		
Tantárgyi fejlesztési célok	Civilizációk emlékezete – a történelmi megismerés fogalmának kialakítása. Kooperatív technikák alkalmazása. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> tér- és időbeli képességek, képzelet.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
1.1. Az őskori ember világa Az ember megjelenése és elterjedése a Földön.	Tájékozódás a térképen. Idő ábrázolása téri-vizuális eszközökkel. Időbeli relációk: a jelen, a múlt és a régmúlt	Magyar nyelv és irodalom: anyanyelvi kommunikáció,	

<p>A barlanglakó és a termelő ősember. A tűz szerepe az emberiség történetében. Földművelés, állattenyésztés. Cserekereskedelem.</p> <p><i>1.2. Ókori keleti örökségünk</i> Mezopotámia. Egyiptom. Kína. India.</p> <p><i>1.3 Ószövetségi történetek</i> A világ keletkezéséről való ismeretek. A világ teremtése. Az Édenkert. A Vízözön.</p>	<p>megkülönböztetése. Térbeli relációk: tájékozódási pontok keresése a térképen, az emberiség megjelenésének elterjedési helye és irányvonala. Az ókori államok helyének megkeresése a térképen. Illusztráció készítése. A témához kapcsolódó tartalmi elemek válogatása, megkülönböztetése, összehasonlítása. Tematikus képanyagok elemzése, összehasonlítása, megkülönböztetése. Ismeretszerzés a dokumentumok forrásairól.</p> <p>Kiállítási anyag – rajzok, makettek, képanyagok – összeállítása a kor jellegzetes ruházataiból, használati eszközeiből. Jellemzések, példák felsorolása. Időszakos és állandó kiállítások látogatása a múzeumban. Gyűjtőmunka az őskorhoz és az ókori Kelet világához kapcsolódva.</p>	<p>beszédprodukción; drámajáték.</p> <p><i>Természetismeret:</i> tájékozódás a térképen.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> őskori művészetek.</p> <p><i>Matematika:</i> időszámítás, pénzhatalhoz kötődő számítások.</p> <p><i>Informatika:</i> interaktív taneszközök használata.</p>
<p>Kulcsfogalmak/fo- galmak</p>	<p>Jelen, múlt, régmúlt, barlanglakó ősember, régészeti lelőhely, barlangrajz, őskori eszközhasználat, őskori mesterség, állattenyésztés, növénytermesztés, sumér, Tigris, Eufrátesz, ékírás, Nílus, fáraó, múmia, piramis, porcelán, selyem, papír, Nagy fal, Indus, maharadzsza, tízes számrendszer, állam, birodalom, édenkert, Isten, föld, ég, növény, állat, vízözön, első emberpár.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Az antikvitás		Órakeret 26 óra
Előzetes tudás	Az őskor és az ókori Kelet.		
Tantárgyi fejlesztési célok	<p>Civilizációk emlékezete – az antikvitás mint az európai alapműveltség bölcsőjének bemutatása. Kooperatív technikák alkalmazása. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> tér- és időbeli tájékozódás, képzelet.</p>		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<p><i>2.1. Az ókori Görögország – istenek, hősök, tudósok, művészek és az olimpia</i> Történetek a görög mondavilágból. Az ókori tudományok és művészetek. Az ókori olimpiai játékok.</p>	<p>Időábrázolás síkban és térben (időszalag-időtorony). Történet olvasása, feldolgozása. A témához kapcsolódó tartalmi elemek válogatása. Csata modellezése. Helyszínek megkeresése a térképen. Tematikus képanyagok elemzése. Antik és modern –</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szókincs bővítés; szövegértés.</p> <p><i>Földrajz:</i> tájékozódás a térképen.</p>	

<p>2.2. <i>Az athéni demokrácia és a görög-perzsa háborúk</i></p> <p>A legjelentősebb görög városállamok: Athén és Spárta. Az ókori Athén és Spárta mindennapjai.</p> <p>A görög-perzsa háborúról: a marathóni csata (Kr. e. 490). A trójai faló története.</p> <p>2.3. <i>Hadvezérek, csaták, uralkodók az ókori Rómában</i></p> <p>A római hadsereg és a katonák élete.</p> <p>Róma fénykora.</p> <p>Julius Caesar.</p> <p>Augustus császár.</p> <p>Rómaiak hazánk területén.</p> <p>A Római Birodalom bukása.</p> <p>2.4. <i>Újszövetségi történetek</i></p> <p>A keresztény vallás kialakulása és elterjedése.</p> <p>Jézus Krisztus születése.</p> <p>Krisztus Pilátus előtt.</p> <p>Az utolsó vacsora.</p> <p>A feltámadás.</p>	<p>összehasonlításra épülő feladatok a tudomány, a művészetek és a sport témakörében. Beszélgetés az olimpiai eszméről. Athén és Spárta – a városállamok különbségeinek felfedezése.</p> <p>Történet olvasása Athénről. A görög főváros antik történelmi emlékhelyeinek képről történő felismerése. A hadviselés eszközei, az életmód modellezése. Romulusz és Rémusz történetének összehasonlítása a valósággal. Az ókori Róma nevezetes épületeinek bemutatása. Az olasz főváros legfontosabb tárgyi emlékeinek megnevezése képről.</p> <p>Bepillantás az ókori Róma mindennapjaiba: öltözködés, szórakozás, társasági élet, rabszolgapiac, iskola (beszélgetés, életképek modellezése, illusztrációkészítés). A római hadsereg bemutatása – beszélgetés alapvető szempontok szerint a hadviselés legfontosabb elemeiről: (1) fegyverek, (2) stratégia, (3) emberi tényezők (katonák). Illusztrációk készítése.</p> <p>Pannónia provincia helyzetének, szerepének megismerése a Római Birodalom területén. A bukás okainak közös feltárása. Történetek olvasása, beszélgetés Jézus Krisztus életéről – szerepe a történelem alakulásában.</p>	<p><i>Rajz és vizuális kultúra:</i> az antik kor építésze.</p> <p><i>Matematika:</i> számítások alapl műveletekkel.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> ókori és modern sportágak.</p> <p><i>Informatika:</i> IKT-tan eszközök alkalmazása.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Időszalag, időtorony, Hellász, Perzsa Birodalom, Marathón, trójai faló, olimpia, Athén, Akropolisz, városállam, szoptató anyafarkas, Romulusz és Rémusz, Róma, Itália, Tiberis, Colosseum, padlófűtés, tóga, tunika, lakoma, mozaikpadló, viasztábla, rabszolgapiac, árverés, gladiátor, légio, teknősbéka-alakzat, hajítógép, hódítás, provincia, Pannónia, császár, hadvezér, őrtorony, borostyánút, Aquincum, barbár, monda, Jézus Krisztus, betlehemi királyok, feltámadás.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>3. A középkori Európa</p>	<p>Órakeret 16 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Ismeretek az antikvitásról.</p>	

Tantárgyi fejlesztési célok	A ciklusosság megismertetése a történelmi korszakok tükrében. Nézőpontváltás alkalmazása. Kooperatív technikák alkalmazása. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> tér- és időbeli képességek, képzelet.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>3.1. <i>A nyugati és a keresztény államiság főbb jellemzői</i> A hunok szerepe a Római Birodalom hanyatlásában.</p> <p>3.2. <i>Az iszlám vallás, az arab hódítás kulturális hagyatéka</i> (A legalapvetőbb ismeretek szintjén.)</p> <p>3.3. <i>A középkori élet szinterei és szereplői (uradalmak, kolostorok, városok, egyetemek)</i> Céhmesterek és kereskedők. Mindennapi élet a középkori várakban. Kolostori élet: történetek az egyház szerepéről. A lovagi életmód és a kereszties hadjáratok.</p>	<p>Történetek olvasása, megbeszélése. Explorációhoz kötött tevékenységek. A vallások mint különböző kultúrák közvetítői – csoportosítások, fogalomgyűjtések – különös tekintettel a tanulói célcsoport eltérő tanulási képességeire. A középkori világ vezető vallásainak összehasonlítása. Adatok leolvasása térképről. Tematikus képanyagok elemzése, összehasonlítása.</p> <p>A középkor különböző társadalmi csoportjai – fogalmakhoz, azonosságokhoz és különbségekhez kötődő feladatok. A szerzetesi életmód modellezése. Európa legjelentősebb középkori városainak megkeresése a térképen. A középkori város mint kulturális színtér bemutatása. A hadviselés és a vallások kapcsolatának felismerése a középkori kereszténység tükrében. A lovagi életmód – a lovagokhoz kapcsolódó eszménykép bemutatása – illemszabályok a gyakorlatban. A lovagi tornák modellezése.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szemelvények a szépirodalomból; illemszabályok.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> művészetek és vallás kapcsolata.</p> <p><i>Életvitel és gyakorlati ismeretek:</i> a természetes és az épített környezet.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Vallás, kereszténység, iszlám, Keletrómai Birodalom, Nyugatrómai Birodalom, Bizánc, hun, király, nemes, jobbágy, lovag, lovagi torna, pápa, latin nyelv, szerzetes, kolostor, város, hadviselés, illemszabály.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. A magyarság történetének kezdetei	Órakeret 34 óra
Előzetes tudás	Ismeretek a középkori Európáról.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Fogalomalkotás a magyar nemzettörténet legfontosabb eseményeiről. Kooperatív technikák alkalmazása. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> térbeli- és időbeli tájékozódás, történelmi gondolkodás.	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>4.1. <i>Történetek a magyarság vándorlásáról és a honfoglalásról</i> A magyarok eredete. Rege a csodaszarvasról. Vérszerződés. A Kárpát-medence a honfoglalás előtt. Honfoglalás, letelepedés. Kalandozó hadjáratok.</p> <p>4.2. <i>Az államalapítás: Géza és Szent István</i> Géza fejedelem. I. (Szent) István, Magyarország királya. Államalapítás. Koronázási ékszerek.</p> <p>4.3. <i>Az Árpád-ház uralkodói, szentjei</i> I. (Szent) László, a lovagkirály. Szent Imre herceg. Szent Gellért. Árpád-házi Szent Margit. Könyves Kálmán. II. András. A királyi dekrétumok szerepe a nemzettörténetben. IV. Béla.</p> <p>4.4. <i>Nagy Lajos, a hódító és törvényhozó</i> Anjou-házi királyok: Károly Róbert és Nagy Lajos Gazdasági intézkedések Mindennapi élet az Anjou-házi királyok idején</p> <p>4.5. <i>Hunyadi János a törökellenes küzdelmek élén</i> A nándorfehérvári diadal</p> <p>4.6. <i>Hunyadi Mátyás portréja</i> Az igazságos Mátyás Élet Mátyás király udvarában Élet a Mátyás-kori városokban</p>	<p>A legfontosabb nemzeti történelmi adatok rendezése időszalagon, időtornyon. Mondák, történetek olvasása, feldolgozása. Adott történetben a valós és a fiktív elemek megkülönböztetése. Illusztráció készítése. Múzeum, tájház, emlékmű látogatása. Tablókészítés. Adatok leolvasása térképről. Időszalagon, időtornyon történő ábrázolás – összefüggések felismerése. Rajzos történelmi napló készítése. A lakóhely történelmi emlékhelyeinek fölkeresése. Látogatás az Országházban, a koronázási ékszerek megtekintése. Jelképek ábrázolása kézműves technikákkal. Történelmi szituációk bevonásával tananyag, tananyagrészek elmondása. A jelentős történelmi személyiségekről három-négy mondatos beszámoló készítése. Szövegalkotás képről, képsorozatról. Tárgyi emlékek gyűjtése, válogatása. Játéktevékenységek a lovagi életmód reprezentációjának érdekében. Tárgyi és írásos történelmi emlékek felismerése, csoportosítása. A különböző várostípusok jellemzőinek csoportosítása. A külső veszélyek felismerésének szerepe az ország életében. A törökök és a magyarok motivációinak felismerése, megfogalmazása. A Mátyás királyról szóló mesék erkölcsi tanulságai. A reneszánsz erények megfogalmazása szépirodalmi szemelvények tükrében. A történelmi szituációk eljátszása. A legfontosabb nemzeti történelmi adatok rendezése időszalagon, időtornyon. Szövegértési feladatok megoldása. Különböző élethelyzetek bemutatása, jellemzőinek összehasonlítása. A</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szemelvények a szépirodalomból.</p> <p><i>Természetismeret:</i> a lakóköznyezet természeti szépségei.</p> <p><i>Matematika:</i> számítások alapműveletekkel.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> az Árpád-kori műveltség, építészet, képzőművészet - kultúra és művészet az Anjou-korban.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> kézműves technikák.</p> <p><i>Földrajz:</i> népek, kultúrák; településformák; Európa országainak helyzete a második évezred első felében.</p>

<p>4.7. <i>A mohácsi csata és következményei</i> A mohácsi vész előzményei – a Dózsa-féle parasztháború A mohácsi vész A három részre szakadt Magyarország</p>	<p>törökök és a magyarok motivációinak felismerése, megfogalmazása.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Vándorlás, honfoglalás, Urál-hegység, Levédia, Etelköz, Kárpát-medence, államalapítás, állam, koronázási ékszer, szent, lovagkirály, törvény, hódítás, gazdaság, diadal, csata, királyi udvar, szabad királyi város, mezőváros, bányaváros, reneszánsz, erény, parasztfelkelés, Királyi Magyarország, Erdélyi Fejedelemség, Török Hódoltság.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. A világ és Európa a kora újkorban		Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Ismeretek Magyarország történetének kezdeteiről.		
Tantárgyi fejlesztési célok	<p>A történelmi gondolkodás képességének kialakítása és fejlesztése. Kooperatív technikák alkalmazása. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> kauzális gondolkodás, képzelet, tér-és időbeli tájékozódás</p>		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<p>5.1. <i>A nagy földrajzi felfedezések</i> Amerika felfedezése. Felfedezők és hódítók.</p> <p>5.2. <i>Vallási újítók – reformáció és katolikus megújulás</i> Történetek a kor emberének gondolkodásáról; reformáció és ellenreformáció.</p> <p>5.3. <i>Fényes uralkodói udvarok</i> XIV. Lajos udvara.</p> <p>5.4. <i>Az alkotmányos királyság létrejötte Angliában</i></p> <p>5.5. <i>A felvilágosult gondolkodók</i></p>	<p>Történelmi szövegek olvasása, feldolgozása a nagy földrajzi felfedezőkről. Időszalagon, időtornyon Amerika fölfedezésének meghatározása – jelenhez való viszonyítása. Atlaszhasználat – helyszínek megkeresése a térképen; adatok olvasása térképről. Református és katolikus templom látogatása, a hasonlóságok és eltérések megfigyelése. Az alkotmányos királyság múltja és jelene – képek csoportosítása, jellemzők összehasonlítása és megkülönböztetése. Különböző információforrásokból szóbeli következtetések megfogalmazása. A gyarmatosítók és az őslakosok ellentétének megvilágítása különböző szituációs játékokon keresztül. A különböző keresztény vallási irányzatok jegyeinek megkülönböztetése, szókártyák csoportosítása. Társadalmi-</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés.</p> <p><i>Természetismeret:</i> a természettudományos fölfedezések.</p> <p><i>Matematika:</i> számolás-mérés; adatok összevetése.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a barokk kor művészete.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> modellkészítés.</p> <p><i>Földrajz:</i> a fölfedezések hatása az emberiség Földről alkotott gondolkodására.</p> <p><i>Informatika:</i> interaktív taneszközök használata.</p>	

	történelmi, erkölcsi problémák felismerése, megfogalmazása elemi szinten.	
Kulcsfogalmak/fo galmak	Felfedezés, világmindenség, távcső, mikroszkóp, Kopernikusz, Amerigo Vespucci, Kolumbusz Kristóf, vallás, reformáció, ellenreformáció, katolikus, protestáns, királyi udvar, felvilágosodás, gyarmat, gyarmatosító, őslakó, függetlenségi harc.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	6. Magyarország a XVII–XVIII. században	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Ismeretek a világról és Európáról a kora újkorban.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A történeti megismerés eszközeinek, módszereinek kialakítása és fejlesztése. Kooperatív technikák alkalmazása. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> képzelet, tér-és időbeli tájékozódás.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>6.1. <i>Végvári küzdelmek</i> Szigetvár. Eger. Drégelyvár. Kőszeg.</p> <p>6.2. <i>Bocskai István és a hajdúk</i> Bocskai szerepe a magyar reformációban.</p> <p>6.3. <i>Az Erdélyi Fejedelemség virágkora Bethlen Gábor idején</i></p> <p>6.4. <i>Zrínyi Miklós, a hadvezér</i></p> <p>6.5. <i>A Rákóczi-szabadságharc kiemelkedő személyiségei, céljai</i> Zrínyi Ilona, Munkács hős asszonya. Thököly Imre. II. Rákóczi Ferenc élete.</p> <p>6.6. <i>Magyarország újjáépítése a Habsburg Birodalomban</i> Nemzetiségi viszonyok. Hétköznapi élet a kurucok és labancok korában.</p>	<p>Történetek olvasása, feldolgozása. Végvárak megkeresése a térképen. Tinódi históriás énekeinek hallgatása kortárs lantművészek előadásában. Bocskai Istvánról, Bethlen Gáborról történet feldolgozása. A végvárakról rajz, makett készítése. A hős várkapitányok jellemzése, tulajdonságok csoportosítása. Művészeti alkotások gyűjtése az eseményekről. Események sorrendbe helyezése. Drámajáték – II. Rákóczi Ferenc életének földézése. Bécs, Bécsújhely, Sárospatak, Kassa városainak megmutatása a térképen. Kurucok és labancok – történet feldolgozása. Részletek megtekintése kapcsolódó történelmi filmekből.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> anyanyelvi kommunikáció; végvári költészet; szövegértés.</p> <p><i>Természetismeret:</i> természeti kincsek.</p> <p><i>Matematika:</i> számítások alapműveletekkel.</p> <p><i>Földrajz:</i> térképhasználat.</p> <p><i>Ének-zene:</i> reneszánsz és barokk zene hallgatása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> reneszánsz és barokk műalkotások.</p> <p><i>Informatika:</i> interaktív taneszközök használata.</p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Végvár, vitéz, szablya, lant, Tinódi Lantos Sebestyén, önálló magyar hadsereg, politikus, költő, hadvezér, Buda visszafoglalása, minaret, mecset, dzsámi, hajdú, kuruc, labanc, históriás ének.
------------------------------------	---

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanuló meg tudja különböztetni a történelem forrásait, példákat is tud kapcsolni hozzá. Ismeri a történelmi időszámítás egységeit. Alapvető szinten tájékozódik a történelmi térképen. Az időszalagon felismeri a tárgyalt történelmi időszakokat, évszámokat, kapcsol hozzá tanult ismereteket. Időrendbe helyezi a tanult eseményeket időszalagon, időtornyon. Az adott tematikai egység tárgyalt témaköreiben – képességeinek megfelelően – írásban és/vagy szóban számot ad a tanult elemi történelmi ismereteiről.</p> <p>Különbséget tesz a különböző történelmi korok, valamint a magyar és a világtörténelem eseményei között. Ismeri a világtörténelem tanult fordulópontjait; a magyar történelmi tudáskanon legfontosabb sarokpontjait – évszámok, események, uralkodók tükrében.</p> <p>A magyar koronázási ékszereket megnevezi. A megismert mondák, legendák, rövid történetek tartalmát segítséggel elmondja.</p> <p>Megkülönbözteti a történetek mesés és valóságos eseményeit. A történelmi hősökkel érzelmileg képes azonosulni. Ok-okozati összefüggéseket tanári irányítás mellett fölismer.</p>
---	---

7–8. évfolyam

A történelem tanításának alapvető célja ebben a szakaszban nemzeti történelmünk kiemelkedő eseményeinek felelevenítése a kritikai gondolkodás tükrében. A társadalmak kialakulásának történelmi körülményei, azok működésének sajátosságai felkészíti a tanulókat a történelmi múlt értelmezésére, egyúttal a társadalmi jelenségek közötti hatékony eligazodásra. A tanítás-tanulás folyamatában központi cél, hogy felébressze az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknak a társadalom kérdései iránt való érdeklődést, elősegítse a diákok hazaszeretetének további erősödését, továbbá hozzásegítse őket ahhoz, hogy elfogadják Magyarország jogilag szabályozott demokratikus értékeit.

Az Ember és társadalom műveltségterület tanítás-tanulás folyamatán belül a tanulók célcsoportjára való tekintettel a képességek, jártasságok és készségek formálása az ismeretszerzés gyakorlatában történik. A történelem és társadalmi ismeretek tananyagának elsajátítása során a diák megismeri, hogy a történelem eseményei az ember megjelenésének kezdetétől fogva egymással összefüggésben, társadalmi keretek között mennek végbe. A műveltségterület tartalmának elsajátítása során tényszerű, valós és alkalmazható ismeretekhez jut, és képességének megfelelően gyarapítja tudását. Kialakul a tanuló pozitív attitűdje a történelmi múlthoz, erősödik nemzeti identitása.

A kompetencia alapú tanítási-tanulási folyamat során kiemelt szerepet kap a tér- és időbeli tájékozódási képesség fejlesztése, valamint az időbeli viszonyítás képességének kialakítása; a különböző társadalmak kultúrájának és életmódjának megismertetése; az ok-okozati összefüggések megláttatása, különös tekintettel az egymást követő időkben a történelmi-történeti változásokra. A tanulókat képessé kell tenni a következtetésekre, a véleménynyilvánításra, az ésszerű vitára, az alapvető történelmi-társadalmi törvényszerűségek felismerésére.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Történelmi áttekintés		Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Az ötödik-hatodik évfolyamon tanult történelmi ismeretek.		
Tantárgyi fejlesztési célok	A tanult történelmi csomópontok felidézése térben és időben. Kooperatív technikák alkalmazása. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> vizuális és auditív emlékezet, analitikus és szintetikus gondolkodás.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<p><i>A történelem forrásai és a történelmi időszámítás</i> Őskori társadalmak.</p> <p><i>Az ókori társadalmakról tanultak átisméltése</i> Az ókori Kelet. Az ókori Görögország. Az ókori Róma.</p> <p><i>A középkori Magyarországról tanultak átisméltése</i> (korai szakasz, érett szakasz, késői szakasz) Árpád-házi királyok. Anjou-házi királyok és a Hunyadiak. Hazánk három részre szakadása.</p>	<p>Időszalag készítése, a történelmi források megnevezése a tanult történelmi korokból. A régész eszközeinek megnevezése.</p> <p>Múzeumlátogatás, őskori leletek megtekintése. Térképről leletek helyének leolvasása. A zsákmányoló és a termelő ősember életmódjának összehasonlítása.</p> <p>Térképhasználat, terepasztal alkalmazása. Tárgyi emlékek fölismerése az ókorból, különös tekintettel az ókori Kelet, Görögország és Róma hagyatékaira. A forrásokhoz kapcsolódóan szövegfeldolgozás.</p> <p>Térképhasználat. Adatok leolvasása időszalagról, időtoronyról. A vándorlás és honfoglalás állomásainak megnevezése. Múzeumlátogatás, a koronázási ékszerek megtekintése.</p> <p>Tablókészítés a tanult uralkodókról. Tematikus feladatlapok megoldása.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> kommunikáció; dramatizálás; irodalmi szemelvények.</p> <p><i>Természetismeret:</i> a tudomány helyzete az egyes történelmi korokban.</p> <p><i>Matematika:</i> számítások alapl műveletekkel.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> festészet.</p> <p><i>Ének-zene:</i> válogatás a népdalkincsből.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> magyar népi mesterségek.</p> <p><i>Földrajz:</i> térképolvasás.</p> <p><i>Informatika:</i> interaktív taneszközök használata.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Az ötödik-hatodik évfolyamon megismert fogalmak.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. A forradalmak és a polgárosodás kora Európában	Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	Ismeretek a XVII–XVIII. századi Magyarországról.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A nemzettudat és az állampolgári ismeretek kialakítása, tudatosítása, fejlesztése.	

Kooperatív technikák alkalmazása. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> kauzális gondolkodás, hazaszeretet.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p><i>1.1 A francia forradalom vívmányai és árnyoldalai</i> A nagy francia forradalom – a polgári átalakulás kezdete.</p> <p><i>1.2. Napóleon fölemelkedése és bukása</i> Napóleon élete, híres háborúi Európában.</p> <p><i>1.3. Az ipari forradalom találmányai</i> Ipari találmányok és feltalálók.</p> <p><i>1.4. A magyar reformkor képviselői (Széchenyi, Kossuth, Kölcsey, Wesselényi)</i> A polgárosodás Magyarországon.</p> <p><i>1.5. A forradalom és szabadságharc kiemelkedő személyiségei és céljai</i> Gróf Széchenyi István élete és munkássága. Báró Wesselényi Miklós. Kossuth Lajos. Táncsics Mihály. Ellenzéki szervezkedés az 1840-es években. A magyar nyelv hivatalossá tétele. Az 1848. március 15-i események Pesten. Az első független magyar kormány megalakulása, intézkedései. A szabadságharc legfontosabb eseményei.</p>	<p>A történelmi események időrendi sorrendbe rendezése. Adatok olvasása térképről. Gyűjtőmunka a történelmi személyiségek életéről. Dramatikus technikák: vita a társadalom különböző csoportjai képviselőinek szerepében. Érvek ütköztetése. Plakátkészítés a francia forradalom jelszavaival. Fogalomalkotás az újkori társadalom és gazdaság jellemzőiről. Információgyűjtés a gőz erejéről. Ismeretanyagok gyűjtése a történelmi anyagokhoz, beszámoló készítése Mária Terézia koráról. Egy-egy történelmi korról eseménynaptár készítése. Szóbeli beszámoló a tanult reformkori személyiségek tevékenységéről szókártyák és képek segítségével. A történelmi személyiségek tevékenységeinek csoportosítása. A reformkori országgyűlések vívmányai – táblázatba rendezés. Helytörténeti kiállítások, múzeumok látogatása. Képvetítés – adatgyűjtés, tények megfogalmazása – véleménycsere. Részvétel helytörténeti sétákon a reformkorhoz kötődő emlékhelyekhez. Öltözékek, viseletek megnevezése és bemutatása. Időszalag, térkép használata. Események képei – időrendben történő csoportosítás. Az első független magyar kormány bemutatása, adatok gyűjtése a miniszterekről. Múzeumlátogatás az 1848/49. évi forradalom és szabadságharc eseményeihez kapcsolódóan. Feladatlapok megoldása. Interaktív tananyagok alkalmazása lehetőség szerint. Az aradi vértanúkról adatok gyűjtése, megemlékezés a hősekről.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Vitakészség; a hivatalossá vált magyar nyelv. Himnusz és a Szózat</p> <p><i>Természetismeret:</i> feltalálók és találmányok.</p> <p><i>Matematika:</i> számítások alapl műveletekkel.</p> <p><i>Ének-zene:</i> nemzeti himnuszok; Kossuth Lajos toborzódalai.</p> <p><i>Rajz és vizuális kultúra:</i> a történelmi események ábrázolása képzőművészeti alkotások tükrében.</p> <p><i>Földrajz:</i> topográfiai ismeretek; településformák az újkorban – Európa országai.</p> <p><i>Informatika:</i> interaktív taneszközök alkalmazása.</p>

Kulcsfogalmak/fo galmak	Polgári forradalom, nemzetállam, függetlenségi harc, polgár, szabad paraszt, munkás, törvényhozás, országgyűlés, gőzgép, gőzmozdony, gőzhajó, gyáripár, vasúthálózat, gőzeke, vetésforgó, reform, haladó gondolkodás, nemzeti megújulás, magyar nyelv, gróf, báró, Magyar Tudományos Akadémia, kőhíd, pesti árvíz, Végegylet, röpirat, pozsonyi országgyűlés – alsótábla, felsőtábla, törvényjavaslat, törvény, haladó, maradi, márciusi ifjak, ellenzék, Pilvax Kávéház, Landerer Nyomda, Helytartótanács, Városháza, pákozdi csata, tábornok, trónfosztás, világosi fegyverletétel, aradi vértanúk.
------------------------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. A nemzetállamok kora		Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Ismeretek a forradalmakról és a polgárosodás koráról Európában és Magyarországon.		
Tantárgyi fejlesztési célok	A nemzeti, hazafias érzelmek szerepének bemutatása a nemzetállam életében. Kooperatív technikák alkalmazása. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> kritikai gondolkodás, kauzalitás.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<p><i>2.1. Az egységes német nemzetállam létrejötte</i> Az olasz nemzetállam létrejötte. Az egységes német állam magalakulása.</p> <p><i>2.2. Polgárháború az Egyesült Államokban</i> A rabszolgaság eltörléséért vívott harc.</p> <p><i>2.3. A megtorlás és a kiegyezés Magyarországon</i> A gyarmatosítás szerepe a világpolitika alakulásában – az alapvető ismeretek szintjén.</p> <p><i>2.4. A dualista Magyarország jelentős személyiségei</i> A kiegyezés jelentősége</p> <p><i>2.5. Az Osztrák-Magyar Monarchia együtt élő népei</i> Az Osztrák-Magyar Monarchia.</p>	<p>Gyűjtőmunka a könyvtárban. Adatok gyűjtése térképről. Adatok leolvasása időszalagról, időtoronyról – évszámok bejelölése. Információk gyűjtése a XIX. század polgárainak mindennapjairól. Történelmi események időrendi sorba rendezése. Magyarok mindennapjai a szabadságharc leverése után – életképekről tények megfogalmazása önálló vélemények hozzáfűzésével. Drámajáték – a néma ellenállás megjelenítése a Habsburg elnyomás idején. A kiegyezés pozitív következményei – fogalmak azonosítása, csoportosítása, megkülönböztetése Magyarország és Ausztria szempontjából. Budapest fejlődése a XIX. század második felében – épületek azonosítása korabeli képekről. A kiegyezéshez kötődő történelmi személyiségekről adatok, képek gyűjtése (Deák</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés.</p> <p><i>Természetismeret:</i> tudósok, feltalálók és találmányaik (Ganz Ábrahám, Irinyi János, Eötvös Loránd, Semmelweis Ignác).</p> <p><i>Matematika:</i> számítások alpműveletekkel.</p> <p><i>Rajz és vizuális kultúra:</i> építészet.</p> <p><i>Informatika:</i> interaktív taneszközök alkalmazása.</p>	

2.6. <i>Birodalmak versenye a világ újrafelosztásáért, élet a gyarmatokon</i>	Ferenc, Ferenc József, Erzsébet királyné). Gazdasági-társadalmi változások – fogalmak csoportosítása, egyeztetése. A változások szerepének felismerése az emberek életében. A vasúthálózat fejlődése – adatok, képek gyűjtése a XIX. század második felének magyar vasútépítéséről.	
Kulcsfogalmak/fogalmak	Rémuralom, teljhatalom, önkényuralom, néma ellenállás, osztrák császár, magyar király, Osztrák-Magyar Monarchia, tőke, bank, vasúthálózat, gőzmalom, gőzeke, gőzcséplőgép, hajógyártás, mozdony- és vagongyártás, Budapest, világváros, Városliget, Operaház.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Hazánk és a nagyvilág a XX. század első felében		Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Ismeretek a nemzetállamok koráról.		
Tantárgyi fejlesztési célok	A történelmi tanulás képességének fejlesztése. Kooperatív technikák alkalmazása. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> empátia, kritikai gondolkodás.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<p>3.1. <i>Az első világháború jellemzői és következményei Európában és Magyarországon</i> Az első világháború előzményei. Az első világháború kirobbanása. Hazánk részvétele az első világháborúban. Az első világháború főbb eseményei. Ószirózsás forradalom. Tanácsköztársaság.</p> <p>3.2. <i>Trianon és következményei</i> Az Osztrák-Magyar Monarchia fölbomlása. A trianoni döntés és következményei.</p> <p>3.3. <i>A nagy gazdasági világválság és következményei az Egyesült Államokban és Európában</i></p>	<p>Gyűjtőmunka a könyvtárban a „nagy háborúról.” Az Antant és a Központi hatalmak országainak csoportosítása. Térképhasználat. Helyszínek, adatok leolvasása a történelmi térképekről. Háborús frontvonalak meghatározása. Képek gyűjtése, csoportosítása folyóiratokból. A gyűjtemény alapján rövid fogalmazás készítése. Adatok leolvasása időszalagról, időtoronyról – évszámok bejelölése. Játékfilm-részlet (pl. Nyugaton a helyzet változatlan), dokumentumfilm-részletek megtekintése előzetes szempontok alapján. Információk gyűjtése a XX. század első felében élt polgárainak mindennapjairól. Történelmi események időrendi sorba rendezése. Fiktív levél írása a frontvonalról. Frontok modellezése terepasztalon – a</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szépirodalmi szemelvények; érvelési készségek és képességek.</p> <p><i>Természetismeret:</i> a XX. század első felének legjelentősebb fölfedezései az atombomba.</p> <p><i>Matematika:</i> – számítások alapműveletekkel; területszámítások; – halmazok; számítások tizedes törtekkel.</p> <p><i>Földrajz:</i> topográfiai ismeretek.</p> <p><i>Rajz és vizuális kultúra:</i> a világháborúk hatása a</p>	

<p>A nagy gazdasági világválság.</p> <p>3.4. <i>Diktatúrák és diktátorok Európában</i> Kommunizmus, faszizmus és nemzetiszocializmus Lenin, Sztálin, Mussolini, Hitler. A nemzetiszocialista, fasiszta eszmék térhódítása Európában. Adolf Hitler hatalomra jutása és a nemzetiszocialista eszmék előretörése.</p> <p>3.5. <i>Politikus portrék a két világháború közötti Magyarországon</i> Magyarország a két világháború között – Horthy Miklós kormányzó.</p> <p>3.6. <i>A határon túli magyarság sorsa</i> Hazánk helyzete a második világháború kirobbanása előtt.</p> <p>3.7. <i>A második világháború jellemzői és következményei</i> A második világháború kirobbanása. A második világháború főbb eseményei, technikai újításai. A második világháború befejezése. A párizsi békeszerződés.</p> <p>3.8. <i>Magyarország a második világháborúban</i> Hazánk belépése a második világháborúba. Hazánk szerepe a második világháborúban. A Don-kanyar magyar katonái: megemlékezés a hősi halottakról.</p> <p>3.9. <i>A holokausztt Európában és Magyarországon</i> Hazánk német megszállása. Deportálás.</p>	<p>villámháború és az állóháború fogalmának kialakítása. Az országhatárokon belül és kívül élő magyarok mindennapjai a trianoni döntést követően – életképekről tények megfogalmazása önálló vélemények hozzáfűzésével. A személyes vélemény és a tény megkülönböztetése. A gazdasági válság megfogalmazása, jellemzőinek csoportosítása. Mindennapi élet modellezése a nagy gazdasági világválság idején. Dramatikus technikák alkalmazása – szituációs játékok. Érvek megfogalmazása a fajgyűlölettel, idegengyűlölettel szemben. A fasiszta és a szövetséges országok csoportosítása. Bekövetkezett változások felismerése a háborús kronológia áttekintésével. A II. világháború hadieszközeinek megnevezése. Háborúellenes plakát készítése. Fasiszta eszmék felismerése. Antifasiszta, háborúellenes versek gyűjtése, felolvasása. Tablókészítés. Játékfilm-részlet (pl. Schindler listája), dokumentumfilmek megtekintése, megbeszélése. A világháborúhoz kötődő emlékhely felkeresése. Életkép a koncentrációs táborokban – jellemzők gyűjtése. Részletek olvasása, értelmezése Anna Frank naplójából. Következtetések megfogalmazása a II. világháború eseményeinek tükrében, tanári irányítás mellett.</p>	<p>művészeti ágakra.</p> <p><i>Életvitel és gyakorlati ismeretek:</i> mindennapi életvezetés megváltozott körülmények között.</p> <p><i>Informatika:</i> interaktív taneszközök alkalmazása.</p>
--	--	--

Koncentrációs táborok Európában.		
Kulcsfogalmak/fo galmak	Merénylet, trónörökös, világháború, antant, központi hatalmak, hadüzenet, állóháború, villámháború, front, lövészárkok, tank, tengeralattjáró, felderítő repülőgép, mérges gáz, öszirózsás forradalom, köztársaság, Tanácsköztársaság, trianoni békeszerződés, jóvátétel, haderőcsökkentés, hitelfelvétel, bank, rádió, világválság, munkanélküliség, fasizmus, nemzetiszocializmus, fajgyűlölet, antifasiszta, hadiállapot, zsidótörvény, koncentrációs tábor, deportálás, Don-kanyar, nyilas hatalomátvétel, atombomba, Hiroshima, Nagaszaki, párizsi békeszerződés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Hazánk és a nagyvilág a XX. század második felében		Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	Ismeretek hazánkról és a nagyvilágról a XX. század első felében.		
Tantárgyi fejlesztési célok	A történelmi tanulás képességének fejlesztése. Kooperatív technikák alkalmazása. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> kritikai gondolkodás, kauzalitás		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
4.1. <i>A hidegháború: az Egyesült Államok és a Szovjetunió vetélkedése</i> Hatalmi csoportosulások kialakulása a II. világháború befejezése után.	Adatok, tényinformációk gyűjtése a XX. század második felében élt polgárok mindennapjairól. Időszalag, időtorony alkalmazása, történelmi évszámok jelölése. Térképről adatok leolvasása. Rövidítések – fogalmak	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés; szépirodalmi szemelvények; érvelési készségek és képességek.	
4.2. <i>A kettéosztott Európa</i> A berlini fal kiépítése.	egyeztetése (pl. ENSZ, NATO, Varsói Szerződés). A keleti blokk és a nyugati blokk országainak csoportosítása. Mindennapi élet	<i>Természetismeret:</i> fegyveres konfliktusok hatása az élővilágra.	
4.3. <i>Az arab–izraeli konfliktusok</i> Izrael állam létrejötte.	modellezése a demokratikus vezetés alatt álló és a szocialista vezetés alatt álló országokban. A személyi kultusz jellemzőinek csoportosítása. A tervgazdálkodás	<i>Matematika:</i> számítások alapműveletekkel; halmazok.	
4.4. <i>A szovjet megszállás és a kommunista diktatúra jellemzői Magyarországon</i> Rákosi Mátyás hazánk élén: a sztálini rendszer magyarországi másolata. Az emberek élete az 1950-es évek elején.	– rámutatás a hamis eszményekre egyszerű modellezéssel. Tárgyi és írásos emlékek megtekintése az ötvenes évekből. A személyi kultusz, a diktatúra, a pártállam jellemző jegyeinek fölismerése.	<i>Földrajz:</i> topográfiai ismeretek.	
4.5. <i>Az 1956-os forradalom és szabadságharc kiemelkedő személyiségei és céljai</i> Az 1956-os forradalom és Nagy Imre	Évszámok jelölése időszalagon. Szocialista iparvárosok jelölése térképen; rajz, makett készítése a gyárvárosokról. Címerek összehasonlítása a XX. század	<i>Rajz és vizuális kultúra:</i> a XX. század második felének legfontosabb művészeti alkotásai. <i>Informatika:</i> interaktív taneszközök alkalmazása.	

<p>miniszterelnöksége.</p> <p>4.6. <i>A Kádár-korszak jellemzői (a megtorlástól a rendszer bukásáig)</i> A forradalom megtorlása. A gazdasági reformok évei. Az 1980-as évek vége, a Kádár-rendszer válsága.</p> <p>4.7. <i>A demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon</i> A demokratikus átalakulás és a piacgazdaság létrejötte A népképviselőten alapuló demokrácia kiépülése</p> <p>4.8. <i>A határon túli magyarság sorsa</i> Az 1989-es romániai forradalom az erdélyi magyarság szempontjából</p>	<p>különböző korszakaiban. Jellemzők megkülönböztetése. Gyűjtőmunka – tárgyi emlékek a tárgyalt történelmi időszakokból. Látogatás az 1956-os forradalomhoz kapcsolódó múzeumi kiállításon. Játékfilm, dokumentumfilm megtekintése az 1956-os forradalomról és szabadságharcról. Képek gyűjtése, csoportosítása a hatvanas, hetvenes, nyolcvanas évek hazai életmódjáról. A Kádár-korszak legfontosabb jegyeiről történő fogalomalkotás, a társadalmi berendezkedéshez kapcsolódó jellemzők rendezése, csoportosítása főfogalmak alá. Csoportosítás tanári irányítás mellett: okok, melyek a kommunista hatalom összeomlásához vezettek. Plakátképek bemutatása: a szovjet csapatok kivonulása Magyarország területéről.</p>	
Kulcsfogalmak/fo galmak	<p>Hidegháború, keleti blokk, nyugati blokk, Egyesült Nemzetek Szervezete, NATO, Varsói Szerződés, földosztás, kisbirtokrendszer, koalíciós kormány, személyi kultusz, infláció, többpártrendszer-egypártrendszer, címerváltozás, diktatúra, pártállam, termelészövetkezet, jegyrendszer, munkatábor, forradalom, szabadságharc, politikai fogoly, kölcsönfelvétel, eladósodás, a többpártrendszer újjáéledése, a szovjet csapatok kivonulása.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. A globalizálódó világ és Magyarország		Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Ismeretek hazánkról és a nagyvilágról a XX. század második felében.		
Tantárgyi fejlesztési célok	<p>A történelmi tanulás képességének fejlesztése. Kooperatív technikák alkalmazása. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> kritikai gondolkodás; megkülönböztetés, azonosítás, összehasonlítás a cselekvés szintjén.</p>		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
5.1. <i>Az Európai Unió létrejötte és az európai polgárok alapvető jogai</i> Az Európai Unió szerepe a történelmi-társadalmigazdasági események alakulásában	Plakátkészítés az Európai Unió történetéhez kapcsolódóan. A legfontosabb események jelölése időszalagon. A szocialista országok utódállamai nevének,	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés; válogatás a nemzetiségek	

<p>5.2. <i>A vasfüggöny lebontása és következményei a keleti blokk országában</i> A szocialista államrendszerek fölbomlásának következményei</p> <p>5.3. <i>Globális problémák: urbanizáció, környezetszennyezés, terrorizmus, migráció, klímaváltozás</i> A tudományos-technikai forradalom hatása az emberek mindennapi életére</p> <p>5.4. <i>Az Alaptörvény, a jogállamiság intézményei a mai Magyarországon</i> Az Alaptörvény múltja és jelene – az alapvető jogok</p> <p>5.5. <i>A gazdasági élet területei és a munka világa</i></p> <p>5.6. <i>A határon túli magyarság sorsa</i></p> <p>5.7. <i>A magyarországi romák kultúrája, helyzetének változásai</i></p>	<p>fővárosainak csoportosítása – az adott nemzethez kötődő információk gyűjtése. Az új államhatárok megkeresése a térképen. Különböző technológiákról történő információgyűjtés. Tablókészítés az utóbbi két évtized technikai változásairól. Érvek és ellenérvek gyűjtése, azok ütköztetése a fogyasztói társadalom témaköréhez kapcsolódóan tanári irányítás mellett. A Magyarországon életbe lépett Alaptörvény értelmezése. Feladatok megoldása az alapvető jogok érvényesítésével kapcsolatosan. Gyűjtőmunka, tablókészítés. A Magyarországon élő nemzetiségekhez kötődő tradíciók bemutatása – hagyományörző foglalkozások keretében. A határainkon túl élő magyarság helyzete a világban – fotók gyűjtése, honlapok keresése; információk gyűjtése a magyar identitás megőrzésével kapcsolatosan, tanári irányítás mellett. Fogalmak, képek csoportosítása a globalizált világ témakörében.</p>	<p>irodalmának szemelvényeiből.</p> <p><i>Természetismeret:</i> természetvédelem.</p> <p><i>Matematika:</i> számítások alapl műveletekkel.</p> <p><i>Földrajz:</i> az Európai Unió országai.</p> <p><i>Ének-zene:</i> az Európai Unió himnusza</p> <p><i>Rajz és vizuális kultúra:</i> a nemzeti kisebbségekhez tartozó művészek jeles alkotásai.</p> <p><i>Életvitel és gyakorlati ismeretek:</i> nemzetiségekhez kötődő mesterségek.</p> <p><i>Informatika:</i> interaktív taneszközök alkalmazása.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Európai Unió, Szovjetunió, Csehszlovákia, Jugoszlávia, államrendszer, államhatár, jóléti társadalom, globális probléma, fenntarthatóság, fogyasztói társadalom, alaptörvény, jogállamiság, demográfia, népesedés, kisebbség, vallás, határon túli magyarság.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>6. Társadalmi szabályok</p>		<p>Órakeret 10 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Alapvető szabályok a környezetünkben.</p>		
<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p>	<p>A szabálytudat erősítése. A közösségi együttélés szabályainak megismertetése, gyakorlása. Kooperatív technikák alkalmazása. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> erkölcsi érzék, kritikai gondolkodás.</p>		
<p>Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények/ tevékenységek</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	

<p>6.1. Szokás, hagyomány, illem, erkölcs, jog</p> <p>A szokás és a hagyomány</p> <p>Illemtani alapismeretek</p> <p>Az erkölcsi jó és rossz</p> <p>A jog szerepe az emberek mindennapjaiban</p>	<p>Közismert népszokások, néphagyományok föllevenítése.</p> <p>Az erkölcsi értékekhez kapcsolódó csoportosítások a jó és a rossz fogalmának tükrében. A jog és</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i></p> <p>kommunikáció</p> <p>fogalmazási ismeretek.</p>
<p>6.2. Az emberi alapjogok</p>	<p>erkölcs kapcsolatának értelmezése</p>	<p><i>Természetismeret:</i></p>
<p>6.3. A gyermekek jogai, diákjogok</p>	<p>egyszerű példákon keresztül,</p>	<p>szokásrendek a természet világában.</p>
<p>Hivatalos ügyeink (ügyintézés)</p>	<p>különös tekintettel a gyakoribb normasértésekre. Az emberi alapjogokról való beszélgetés – az oki tényezők összegyűjtése. Az Emberi és polgári jogok nyilatkozata – a legfőbb pontok megismerése. Jogok és kötelességek a társadalomban – beszélgetés az emberek együttéléséhez szükséges normákról. Különbségek föltárása az okok és az okozatok szempontjából – saját gondolatok szóbeli megfogalmazása. A Gyermekek jogairól szóló 1989. évi ENSZ Egyezmény alapelveinek értelmezése.</p> <p>Beszélgetés az iskola házirendjéről</p>	<p><i>Matematika:</i></p> <p>halmazalkotási műveletek.</p> <p><i>Életvitel és gyakorlati ismeretek:</i></p> <p>életvezetési technikák.</p> <p><i>Földrajz:</i> az egyén és a közösség szerepe a hazai és a világ országai együttműködésének tekintetében.</p> <p><i>Informatika:</i> interaktív taneszközök használata; ügyintézés a világhálón.</p>

	<p>– a diákokat megillető jogok, a diákélethez kapcsolódó kötelességek. A gyermekek helyzete a világban – beszélgetés, adatgyűjtés különböző kontinensen élő gyermekek életéről, mindennapjairól. A mindennapi élethez kötődő egyszerűbb ügyek intézéséhez szükséges információk gyűjtése. Mindennapi ügyintézés modellezése, a lebonyolításhoz kötődő kommunikációs és illemtani szabályok tükrében. Az ügyintézés alapvető faktorai – ügyintézési technikák lépésről-lépésre.</p> <p>Ügyintézés a világhálón – internetes felületről ügyintézési lehetőségek, egyszerűbb alkalmazások összegyűjtése.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szokás, hagyomány, illem, erkölcs, jog, ENSZ, A gyermekek jogairól szóló nemzetközi egyezmény, illemszabály, ügyintézés, internet.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	7. Állampolgári ismeretek	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Társadalmi szabályok.	
Tantárgyi fejlesztési célok	<p>Az állampolgársághoz kapcsolódó ismeretek elsajátíttatása, médiatudatosság erősítése. Kooperatív technikák alkalmazása. <i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> kritikai gondolkodás, kauzalitás.</p>	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>7.1. Államformák, politikai rendszerek</p> <p>7.2. Demokratikus alapelvek</p> <p>7.3. Magyarország politikai intézményei</p> <p>7.4. A média és a nyilvánosság szerepe A televízió világa A rádió világa Az internet világa</p> <p>7.5. Állampolgári jogok és kötelességek Állampolgári jogok Állampolgári kötelességek.</p>	<p>Államformák: köztársaság és királyság – legfontosabb jellemzők összegyűjtése. A demokratikus és a diktatórikus politikai rendszer jellemzőinek azonosítása, példagyűjtése.</p> <p>A demokrácia szerkezeti pontjainak megállapítása. A demokratikus választás modellezése. A demokratikus alapelvek legfőbb alkotóelemeinek összegyűjtése. Az antik és a modern demokrácia összehasonlítása tartalmi szempontok szerint. Beszélgetés a törvényhozás, a végrehajtás és az igazságszolgáltatás intézményeiről az elemi ismeretek szintjén. A törvények szerepe az emberek életében – véleményalkotás.</p> <p>Látogatás a Parlamentben.</p> <p>Helyi önkormányzat fölkeresése. A tömegtájékoztatás eszközeinek megismerése. Híradó megtekintése</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i></p> <p>kommunikáció; szépirodalmi szemelvények.</p> <p><i>Természetismeret:</i> a hangyák világa.</p> <p><i>Matematika:</i></p> <p>halmazalkotási műveletek, számlálás; arányok.</p> <p><i>Rajz és vizuális kultúra:</i> a témához kapcsolódó képzőművészeti alkotások; építészet: az Országház.</p> <p><i>Ének-zene:</i></p> <p>zeneművek.</p> <p><i>Földrajz:</i> a Föld országai.</p>

	<p>– beszélgetés a tanulócsoport számára könnyen érthető hírekről.</p> <p>A tömegtájékoztatáshoz kapcsolódó előnyök meghatározása. Napi újságcikkekhez kapcsolódó szövegértési feladatok megoldása.</p> <p>Az információátadás torzulása a nyilvánosságban, a tény és a vélemény közötti különbségek meghatározása. A közösségi portálokon való jelenlét – beszélgetés az alkalmazás előnyeiről és hátrányairól.</p> <p>Információgyűjtés és csoportosítás az állampolgári jogok és kötelezettségek területén. Az alapvető jogok és kötelességek értelmezése, példák gyűjtése.</p> <p>Tablókészítés.</p>	<p><i>Informatika:</i></p> <p>interaktív taneszközök használata.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Államforma, köztársaság, királyság, demokrácia, demokratikus alapelvek, kormány, törvényszék, parlament, híradó, média, vélemény, tény, közösségi portál, állampolgári jog és kötelezettség.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>8. Pénzügyi és gazdasági kultúra</p>	<p>Órakeret 12 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Állampolgári ismeretek</p>	

Tantárgyi fejlesztési célok	<p>A tudatos pénzhasználat – a pénzügyi kultúra fejlesztése. Kooperatív technikák alkalmazása.</p> <p><i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> kritikai gondolkodás.</p>	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>8.1. <i>A jövedelem szerepe a családban</i> Bevételek és kiadások Megtakarítás, hitel Rezszi Zsebpénz</p> <p>8.2. <i>A pénz és formái</i> Érme és bankjegy Virtuális pénz, bankkártya Árfolyam, infláció</p> <p>8.3. <i>Pénzintézetek és tevékenységük</i> Hitel Kamat Tőke</p> <p>8.4. <i>Vállalkozói alapismeretek</i></p>	<p>A bevételek és kiadások modellezése havi lebontásban. A bevételtípusok megkülönböztetése, példákon keresztül. A megtakarítás és hitel – egyszerű gyakorlati példákon keresztül. A rezsiköltségek összehasonlítása a háztartás kiadásainak tükrében. A pénz szerepe az emberek életében – historikus szemléletű tablókészítése. A magyar fizetőeszközhöz kötődő bankjegyek és érmék megkülönböztetése játékpénzek felhasználásával. Különböző fizetési módok modellezése. A pénzromláshoz kapcsolódó adatok gyűjtése. A különböző pénzek átváltása – a legegyszerűbb számítások szintjén. Érdekességek gyűjtése a pénz világról. A</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> kommunikáció.</p> <p><i>Természetismeret:</i> energiatakarékosság.</p> <p><i>Matematika:</i> alpműveletek; mértékváltások.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> bankjegyeken és bankkártyákon látható művészi ábrázolások.</p> <p><i>Földrajz:</i> más országok pénznemei.</p> <p><i>Informatika:</i> interaktív taneszközök használata.</p>

	bankok szerepe az emberek életében – információgyűjtés a hitelről. A hitel és a visszaadott kölcsön összegének összehasonlítása. A vállalkozás működésének összetevői – elemi információk gyűjtése a témában.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Jövedelem, bevétel, kiadás, megtakarítás, rezsi, hitel, zsebpénz, pénz, bankjegy, érme, pénzromlás, bank, bankkártya, hitel, árfolyam, kamat, tőke, vállalkozás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	9. A munka világa		Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Alapvető pénzügyi és gazdasági ismeretek.		
Tantárgyi fejlesztési célok	<p>A munkavállalásra ösztönzés. Különböző foglalkozások és munkahelyek megismertetése.</p> <p>Kooperatív technikák alkalmazása.</p> <p><i>Képességfejlesztési fókuszok:</i> kritikai gondolkodás, szociabilitás.</p>		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<p>9.1. <i>Elhelyezkedés és munkavállalás</i> A munka és a munkaviszony jelentősége</p> <p>9.2. <i>Gazdasági ágazatok, foglalkozások</i> Mezőgazdaság Ipar Bányászat Energiatermelés Kereskedelem Vendéglátás Közlekedés Távközlés Bank</p>	<p>Információk gyűjtése, rendszerezése a munkavállalásról.</p> <p>Munkaszerződések értelmezése, elemzése, megbeszélése. Munkalehetőségek gyűjtése különböző forrásokból.</p> <p>Különböző foglalkozási ágazatok gyűjtése újsághirdetésekből,</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> kommunikáció; szövegértés.</p> <p><i>Matematika:</i> számítások alpműveletekkel.</p>	

<p>Biztosítás Egyéb</p> <p>9.3. <i>Fizikai és szellemi munka</i></p>	<p>világhálóról. Szituációs játékok</p> <p>különböző munkaviszonyhoz kapcsolódó helyzetek megjelenítésére. A munkaviszonnyal kapcsolatos jogok és kötelességek csoportosítása. Adatok, információk gyűjtése és csoportosítása a foglalkozások világából. A fizikai és szellemi munka azonosságainak és különbségeinek feltárása. Szakmák azonos és eltérő jegyeinek feltérképezése. Tablókészítés.</p>	<p><i>Ének-zene:</i></p> <p>népdalok, munkadalok.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i></p> <p>képzőművészeti alkotások a munka világából.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a munka szerepe az ember életében.</p> <p><i>Földrajz:</i> érdekes munkák a világ minden tájáról.</p> <p><i>Informatika:</i></p> <p>interaktív taneszközök használata.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Munka, munkaviszony, foglalkozás, munkahely, gazdaság, gazdasági ágazatok, mezőgazdaság, ipar, bányászat, energiatermelés, kereskedelem, vendéglátás, közlekedés, távközlés, bank, biztosítás, fizikai munka, szellemi munka.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló kezelni tudja a kiemelkedő történelmi személyiségekről gyűjtött életrajzi adatokat. Ismeri a reformkor haladó politikusainak nevét és törekvéseikről néhány mondatban beszámol. A reformkor eseményei között történelmi összefüggéseket szempontsor szerint fölismer tanári irányítás mellett. Összefüggéseket tud említeni a világtörténelem és hazánk történelmének eseményei között. A nemzeti alapműveltséghez tartozó évszámokhoz</p>
--	--

	<p>történelmi ismeretet kapcsol. Az adott tematikai egység tárgyalt témaköreiben – képességeinek megfelelően – írásban és/vagy szóban számot ad a tanult elemi történelmi ismereteiről. Gazdasági, társadalmi változásokra példát tud mondani.</p> <p>A térképen meg tudja mutatni a szabadságharc legfontosabb helyszíneit, szempontsor alkalmazásával beszámol a történelmi eseményekről. Információkat képes gyűjteni a történelmi atlaszból.</p> <p>Képről felismeri gróf Széchenyi Istvánt, Kossuth Lajost, Táncsics Mihályt, Deák Ferencet. Felismeri Budapest történelmileg nevezetes épületeit. Felismeri, hogy a trianoni békeszerződés mekkora veszteségeket jelentett hazánk számára.</p> <p>A második világháború főbb helyszíneiről, évszámairól, legfontosabb eseményeiről a térkép adatainak segítségével beszámol. A nemzetiszocialista, fasiszta eszmék tartalmát fölismeri, a faj- és idegengyűlöletet elutasítja.</p> <p>Néhány történelmi tárgyú verset, elbeszélést, regényt ismer. Magyarországhoz, hazánk történelmi személyiségeihez pozitív attitűddel viszonyul.</p> <p>A tanult ismeretekhez kapcsolódó dokumentumanyagot képességei szerint értelmezi. Egyszerű összefüggéseket fölismer, azokból következtetéseket képes levonni. A történelem műveltségterülethez kapcsolódó eszközöket, tantárgyi segédleteket a jártasság szintjén tudja alkalmazni.</p> <p>A tanuló képességei szerint elsajátítja a társadalomhoz, állampolgársághoz és a gazdasághoz kapcsolódó alapvető ismereteket. Felismeri az emberi közösséghez kapcsolódó kulcsszerepű tényezőket és folyamatokat; utóbbi területen lehetőségei szerint tájékozódik. Az alapvető emberi jogokat és kötelességeket ismeri; az alkotó, demokratikus közösség értékrendjét elfogadja.</p> <p>Tájékozódik a hivatalos ügyintézés módjaiban, annak illetékes és korszerű formáiban.</p> <p>A média és nyilvánosság szerepét ismeri, azok különböző területein képességei szerint tájékozódik; egyúttal különbséget próbál tenni tény és vélemény között. A világháló közösségi portáljain való részvétel lehetőségeiről tud, az egyéni virtuális jelenlét előnyeiről és hátrányairól képet alkot.</p> <p>Ismereteket szerez a jövedelem szerepéről az ember életvezetésének tükrében. Fogalmi képet alkot a pénzről, a pénzintézetekről, azok tevékenységeiről; utóbbiak lehetséges szerepéről az életpálya felépítésének tükrében. A fizikai és szellemi munka jellegzetességeit megkülönbözteti, tájékozódik az egyes gazdasági ágazatokban, reális képet alkot a munkavállalás jelentőségéről.</p> <p>Az élethosszig tartó tanulás fontosságát, az egyén állandó alkalmazkodásának szerepét képessége szerint magára vonatkoztatja folyamatosan változó világunkban.</p>
--	--

4.11. Földrajz tantárgy

5–8. évfolyam

A Földünk–környezetünk műveltségi terület megismerteti a tanulókat a szűkebb és tágabb környezet természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőivel, folyamataival. Elősegíti, hogy megismerjék és megfigyeljék nemzeti értékeinket, legyen képük hazánk természeti, társadalmi-gazdasági adottságairól, valamint az európai integrációban betöltött szerepéről. Megismerteti – lehetőség szerint a gyakorlatban – a szűkebb és a tágabb természeti és társadalmi környezetben való tájékozódás, eligazodás alapvető eszközeit és módszereit. Vizsgálódásának középpontjában a természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti folyamatok, jelenségek, valamint napjaink eseményei állnak. Valamennyit a társadalom szemszögéből mutatja be a természet-, a társadalom- és a környezettudományok vizsgálódási módszereinek alkalmazásával.

A tartalmak feldolgozása során fejlődik a tanulók földrajzi-környezeti gondolkodása, helyi, regionális és globális szemlélete. Megértik, hogy a természet egységes egész; a Föld egységes, és ez megköveteli az erőforrásokkal való ésszerű, takarékos gazdálkodást. A műveltségi terület minden jelenséget és folyamatot tér- és időbeli változásában, fejlődésében mutat be, kutatva az okokat és az összefüggéseket. A tanulók megismerik a változásokat, válságokat előidéző gazdasági és társadalmi folyamatokat is. Így fokozatosan kialakulhat a felelős magatartásuk a szűkebb és a tágabb természeti, illetve társadalmi környezet iránt.

A globalizálódó gazdasági, társadalmi és környezeti folyamatok értékelésével lehetővé válik, hogy a tanulók megismerjék az emberiség egész bolygónkra kiterjedő természetátalakító tevékenységét, valamint az ebből fakadó, szintén világméretű természeti és társadalmi problémákat.

A műveltségi terület tartalmi elemeinek feldolgozása a szűkebb és tágabb környezetünkről megszerzett ismeretek bővítése mellett hozzájárul a tanulók képességeinek fejlődéséhez. A különféle szóbeli és írásbeli ismeretközvetítő, illetve értékelési módszerek alkalmazásával segíti az anyanyelvi kommunikáció fejlődését. A fogalmakkal, kulcsfogalmakkal az enyhén értelmi fogyatékos tanulók többször, változó helyzetekben találkozhatnak, így a kulcsfogalmak egyre gazdagodó tartalommal épülnek be az egyes tanulók fogalmi rendszerébe, szókincsébe.

Az Európai Unió, valamint a távoli országok természeti és társadalmi-gazdasági sajátosságainak bemutatásával a tantárgy hozzájárul a nyitott és befogadó magatartás kialakulásához, felkelti az igényt az eltérő kultúrák megismerése iránt. Felhívja a tanulók figyelmét a társadalmi-gazdasági érdekcsoportok tevékenységére, amelyek pusztítják a Föld természeti kincseit, értékeit, amelyek megőrzése a következő nemzedékek számára is fontos. Mindezzel hozzájárul a felelős és tudatos környezeti magatartás alakításához.

A természeti, a társadalmi-gazdasági és a környezeti folyamatokban megfigyelhető kölcsönhatások feltárásával a műveltségi terület tartalmainak feldolgozása hozzájárul a korszerű természettudományi szemlélet és gondolkodásmód kialakulásához. Szüntelenül változó és globalizálódó világunk természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti folyamatainak megismeréséhez, megértéséhez elengedhetetlen a tanórákon kívüli tájékozódás, az információszerzés és a nyitott gondolkodás. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók oktatás-nevelése is elképzelhetetlen a tanulók egyre önállóbbá váló információszerző tevékenysége nélkül. Így a tanítási-tanulási folyamatban növekvő hangsúlyt kap az információszerzés és feldolgozás képességének fejlesztése, különös tekintettel a digitális világ nyújtotta lehetőségek felhasználására.

Hazánk és a világ társadalom-földrajzi jellemzőinek bemutatásával fejlődik a tanulók szociális és állampolgári kompetenciája. Napjaink hazai társadalmi-gazdasági folyamatainak

megismerése nagymértékben hozzájárul a tanulóknak a gazdasági élet eseményeiben történő eligazodásához, későbbi, felnőttkori aktív munkaerő-piaci szerepvállalásához.

A Földünk – környezetünk műveltségi területben megfogalmazott célkitűzések, fejlesztési feladatok és az azokhoz kötődő tartalmak elsajátítása a 6. évfolyamon kezdődik az enyhén értelmi fogyatékos tanulók iskoláiban, emiatt nem kapcsolódik időben közvetlenül a műveltségi területet az 1-4. évfolyamon megalapozó Ember és természet műveltségi terület keretében megfogalmazottakhoz. A Földrajz tantárgy 6. évfolyamon kezdődő oktatása során törekedni kell az alapok felelevenítésére és az alapvető természettudományi – illetve részben a társadalom- és a környezettudományi – kapcsolatok megértésére. A műveltségi terület tartalmi és képességfejlesztési alapozása az 1–4. évfolyam alapján történik. Az 5–6. évfolyamra vonatkozó követelményrendszer már nemcsak az Ember és természet, hanem az Ember és társadalom műveltségi terület megfelelő fejlesztési területeihez is szervesen kapcsolódik, és arra épít. A földrajz integráló jellegű tantárgy, amely a természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti jelenségek, folyamatok összefüggéseinek megláttatásában és kölcsönhatásainak feltárásában alapvető szerepet tölt be, és a tanulók környezettudatos magatartásának alapozásáért és alakításáért is felelős.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók tanulási sajátosságaik következtében több irányítást és egyéni segítséget igényelnek. A mindennapokban is jól használható gyakorlati példákon és tapasztalatokon keresztül sajátíthatják el a földrajzi térben történő eligazodás alapvető eszközeit, módszereit.

Az egyszerű, elemi földrajzi ismeretek átadása az általános és a speciális képességek fejlesztésére, a specifikumokra figyelve történik, egyben rehabilitációs, rehabilitációs célokat, feladatokat is hordoz. Ezek közül a legfontosabbak: a gondolkodási funkciók fejlesztése, a rövid és a hosszú távú figyelem és emlékezet fejlesztése, biztos tájékozódás megteremtése a közvetlen térben, a síkban, a jelek, a szimbólumok világában.

A tanulási szokások megerősítésével teremődik meg a lehetősége a térképek, információhordozók használatának, a tankönyv, a feladatlap, munkalap használatának.

A célok eléréséhez a tantárgy sajátos fejlesztési feladatok révén járul hozzá. Ilyen feladat a hétköznapi életben felhasználható földrajzi-környezeti tudás elemeinek elsajátítása, folyamatos gyarapítása, a világgazdaság működésének a napi életünkre gyakorolt hatásainak elemzése példák segítségével.

6. évfolyam

A földrajz tantárgy 6. évfolyamon történő tanulása során fejlődnek a tanulók tanuláshoz szükséges kognitív képességei: a tudatos megfigyelés képessége, a figyelem terjedelme, az analitikus és a szintetizáló gondolkodás. Képesé válnak a tantárgy-sajátos földrajzi ismerethordozók – térkép, földgömb, ábrák – használatára, valamint az IKT-eszközök tanári segítséggel történő célszerű alkalmazására. Fejlődik kommunikációs képességük, a tananyag feldolgozása során bővül szókincsük, fejlődik szövegértésük és a feladatmegoldásokhoz kapcsolódóan értékelési helyzetekben önértékelésük, önismeretük. A matematikai kompetencia birtokában képesek számadatok összevetésére, grafikonok, diagramok leolvasására, elemzésére.

A nevelés célja, hogy ismerjék és szeressék a környezetet és a környezetkímélő magatartás váljék követendővé számukra. A haza természeti adottságainak megismerésével, a hazai tájak szépségeinek és kulturális örökségeinek feltárásával erősödik hazaszeretetük és kötődésük a magyar haza, a magyar nép iránt.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Tájékozódás a földrajzi térben		Órakeret 6 óra + folyamatos
Előzetes tudás	Világtájak, irányok a térképen, alapvető térképjelek.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ismert tér fokozatos kitágítása. A térkép és a valóság kapcsolatának felismertetése. Összehasonlítás, differenciálás, analógiás gondolkodás fejlesztése. Tájékozódás a térképi ábrázolás jelrendszerének segítségével. A jelrendszer alkalmazása térábrázolásban.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
A tér és ábrázolása 1.1. Téregységek <ul style="list-style-type: none"> – Személyes tér. A földrajzi tér: közvetlen környezet, lakóhely, környező táj, haza. – Földrészek és óceánok. A kontinensek neve, egymástól való távolsága. – Térhierarchia (kis-, közép-, nagytáj; közigazgatási egységek és termelési területek, régiók). 	Tájékozódás a lakóhelyen, valamint annak szűkebb és tágabb környezetében. A földrajzi tér fogalmának kialakítása a közeli és a tágabb környezetben. Ismerkedés a földgömbbel. Tájékozódás a földgömbön és a Föld természetföldrajzi térképén.	<i>Környezetismeret:</i> térképi ábrázolás eszközei; a Föld alakja; elemi térképolvasási ismeretek.	
1.2. Térábrázolás <ul style="list-style-type: none"> – Térrajz, útvonalrajz, menetvázlat, térképszerű ábrázolások, térkép-vázlat; úti- és helyszínrajz. – Térképi ábrázolás: égtájak iránya, szín- és jelkulcs, felirat, aránymérték. – Térkép-fajták (pl. domborzati közigazgatási, turista-, autós, időjárás- és kontúrtérkép). – Keresőhálózat és földrajzi fókuszálózat. 	A földrajzi tartalmak ábrázolása térképen, földgömbön. Méretarány, aránymérték értelmezése; tanári segítséggel távolságmérés különböző térképeken. Modellalkotás terepasztalon. Elemi térképolvasás (felismerés, keresés) gyakorlása. Eligazodás domborzati, közigazgatási és egyszerű tematikus és lakóhelyi környezetet ábrázoló térképen. Helyszínrajz, egyszerű vázlatrajz készítése a lakóhelyről és környékéről – bejárás, séta, a látott jellegzetes épületek, tereptárgyak rögzítése rajzzal. Tanári irányítással iránymeghatározás. Segítséggel keresés a földrajzi fókuszálózat alkalmazásával.	<i>Környezetismeret:</i> tér, idő, nagyságrendek; nagyítás, kicsinyítés, alaprajz. <i>Természetismeret:</i> iránytű használata.	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Személyes tér. Földrajzi tér: közvetlen környezet, lakóhely, környező táj, haza. Iránymeghatározás. Térképi ábrázolás, térképjel. Térképajta (domborzati, közigazgatási, turista-, autós, időjárás és kontúrtérkép). Földrajzi fokhálózat. aránymérték.
Topográfiai ismeretek	Európa, Ázsia, Afrika, Észak- és Dél-Amerika, Ausztrália, Antarktika, Atlanti-óceán, Csendes-óceán, Indiai-óceán.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Tájékozódás az időben		Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	A környezetismeret keretében kialakult időfogalom.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tér-, időorientációs képesség fejlesztése. Jelenségek, folyamatok megfigyelése, a tapasztaltak adott szempontok szerinti rendezése. A természetföldrajzi folyamatok és a történelmi események időnagyságrendi és időtartambeli különbségeinek érzékeltetése.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<i>Az idő</i> 2.1. Időegységek – A napi, az évi, a történelmi és a földtörténelmi időegységek. – Földrajzi-környezeti folyamatok időbeli nagyságrendje, időtartama példák alapján.	Időnagyságrendi és időtartambeli különbségeinek összehasonlító tapasztalása – időszalag készítése, lejárása, hosszúságának vizuális és mozgásos érzékelése. Jelenségek (pl. a Föld mozgásaihoz kötődő változások) szabályszerű ismétlődésének felismerése. A rövidebb távú természeti, társadalmi és környezeti folyamatok áttekintése hazai konkrét példák alapján – periodikusan bekövetkező jelenségek, váltakozó folyamatok felismerése.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> időszámítás. <i>Matematika:</i> időtartam mérése.	
2.2. Időrend Földrajzi-környezeti folyamatok, földtörténelmi események időrendje regionális példák alapján.	A környezeti folyamatok időrendiségének felismerése konkrét példákban.	<i>Természetismeret:</i> tér, idő, nagyságrendek; a Föld mozgásainak következményei (évszakok, napszakok váltakozása).	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Napi, évi, történelmi és földtörténelmi időegység, tengely körüli forgás, Nap körüli keringés; évszak, napszak, váltakozás.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Tájékozódás a környezet anyagairól és jelenségeiről	Órakeret 9 óra
--	---	---------------------------

Előzetes tudás	Tapasztalatok az anyagok tulajdonságainak megfigyeléséről, összehasonlításáról – az anyagok és megmunkálásuk lehetősége közötti összefüggésekről ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanulók érdeklődésének felkeltése a természetben előforduló anyagok, felhasználásuk, hasznosíthatóságuk iránt. Az ismeretszerzés, tanulás során a földrajzi környezetben történő eligazodás képességének fejlesztése.</p> <p>A felszínformák és kialakulásuk, a hegységképződés és a lepusztulás-feltöltődés megértése. A felszín folyamatos változásának belátása.</p> <p>A hazai tájak életközösségeinek ökológiai szemléletű jellemzése, az élőhelyek földrajzi sajátosságainak, kapcsolatainak, folyamatos változásának felismertetése.</p> <p>Az időjárás és az éghajlat jelenségeinek értelmezése, konkrét Kárpát-medencei példák alapján.</p> <p>A nyersanyagok és energiahordozó-készletek végelessége miatti takarékoság szükségességének beláttatása.</p> <p>Kooperatív technikák alkalmazása során az együttműködési képesség fejlesztése.</p>	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p><i>Tájékozódás a környezet anyagairól és jelenségeiről</i></p> <p>3.1. Anyagok, anyagi rendszerek</p> <ul style="list-style-type: none"> – A tanulók szűkebb és tágabb környezetében előforduló ásványok és kőzetek, nyersanyagok és energiahordozók, illetve talajtípusok példái, jelentőségük a természetben, a társadalmi-gazdasági életben. – Környezetet károsító anyagok és hatásaik. 	<p>Érzékszervi vizsgálatok alapján egyszerű megfigyelő eszközök használatával összehasonlítások megtétele – szín, keménység, szag, mintázat.</p> <p>Az emberi tevékenységek által okozott környezetkárosító kölcsönhatások, folyamatok megismerése konkrét példákon: levegő-, talaj-, vízszennyezés.</p> <p>A háztartásban használt energiahordozók és nyersanyagok jelentőségének felismerése.</p> <p>Példák gyűjtése az energiatakarékos magatartás lehetőségeire.</p> <p>Válogatás tanári irányítással információs anyagokban és gyűjteményekben (könyv- és médiatár, kiállítási–múzeumi anyagok).</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> energiatakarékosság, háztartás; anyagok tulajdonságai.</p> <p><i>Informatika:</i> ismerethordozók használata.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> könyvtárhasználat.</p>
<p>3. 2. Geoszféra</p> <ul style="list-style-type: none"> – Felszínformák (hegységek, síkságok kialakulása). – Kiemelkedések és lepusztulások, feltöltődések. Hegységképződés. A szél, a víz, a jég felszínalakító 	<p>Információk szerzése, kezelése, csoportosítása eltérő szempontok szerint.</p> <p>Szövegek feldolgozása, vizuálisan megjelenő információk (térképek, grafikonok) feldolgozása,</p>	<p><i>Természetismeret:</i> A víz halmazállapot-változásai. A víz körforgása.</p>

<p>munkája. Jellegzetes felszínformák.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Időjárási-éghajlati elemek, jelenségek, légköri alapfolyamatok – felmelegedés, a víz körforgása és halmazállapot-változásai, csapadékképződés. – Éghajlati elemek változásai, éghajlat-módosító tényezők, éghajlatok jellemzői, társadalmi-gazdasági hatások hazai és regionális példák alapján. – A szél. A csapadék kialakulása és fajtái. A napsugárzás és a felmelegedés. A levegő hőmérséklete és változása. 	<p>értelmezése, magyarázata tanári irányítással.</p> <p>A felszín fejlődésében törvényszerűségek felismerése, következtetések levonása.</p> <p>A természeti környezet közvetlen fellelhető hatásainak felismerése a társadalmi-gazdasági folyamatokban (hazai példák alapján).</p> <p>Az időjárás elemeinek szemléletes, közvetlen tapasztalására épülő megfigyelése; szövegek értelmezése.</p> <p>Az időjárási elemek felismerése megfigyelések, leírások nyomán.</p>	
<p>3.3. Földrajzi övezetesség</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vízsztintes földrajzi övezetesség – Forró és hideg éghajlatú tájak 	<p>A vízszintes földrajzi övezetesség természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti megnyilvánulásainak és hatásainak felfedezése.</p>	
<p>3.4. Égitestek</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az égitestek látszólagos mozgása. – A Föld mozgásai és ezek következményei. 		<p><i>Természetismeret:</i> felépítés és működés kapcsolata.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Ásvány, kőzet, energiahordozó, ipari nyersanyag, mészkő, gránit, bazalt, homok, szén, felszínforma, hegység, síkság, hegységképződés, lepusztulás, kiemelkedés, feltöltődés; Ráktérítő, Baktérítő; vízszintes földrajzi övezetesség, az égitestek látszólagos mozgása; időjárási-éghajlati elem, napsugárzás, hőmérséklet, szél, csapadék, a víz körforgása, éghajlat-módosító tényező, talajtípus, napszak, évszak, váltakozás.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Tájékozódás a környezet kölcsönhatásairól – A társadalmi-gazdasági élet szerveződése és folyamatai	Órakeret 8 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Információgyűjtési tapasztalatok; képesség irányított megfigyelési folyamatban való részvételre; tematikus térképek elemzése, értelmezése.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Elemi fogalmak kialakítása az emberek gazdasági tevékenységéről, a termelés természeti feltételeiről. Az IKT-eszközök használatának gyakoroltatása, a szerzett információk alkalmazása a tananyag feldolgozása során. Összefüggések megláttatása és megértetése egy táj, ország, kontinens természeti adottságai és gazdasága között. Együttműködési készség kialakítása, fejlesztése.</p>	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p><i>Tájékozódás a környezet kölcsönhatásairól</i></p> <p>4.1. A társadalmi-gazdasági élet szerveződése.</p> <ul style="list-style-type: none"> – A népesség területi eloszlása, a népességszám és befolyásoló tényezői, regionális különbségek. – A kulturális élet földrajzi alapjai (nyelvek, vallások). – A termelés természeti feltételei, a természeti erőforrások felhasználása. – A gazdasági ágazatok (mezőgazdaság, ipar, szolgáltatások), szerepük a földrészek, térségek, országok gazdasági életében. 	<p>A társadalmi-gazdasági élet természeti adottságokkal való kapcsolatainak felismerése a lakóhelyről és környékéről vett példák alapján. A letelepedést lehetővé tevő környezeti természeti tényezők megfigyelése.</p> <p>Információgyűjtés tanári irányítással (földrajzi helyek, térképek keresése, digitális lexikonhasználat).</p> <p>Tematikus képanyagok elemzése, összehasonlítása.</p> <p>A helyi környezet (iskola, település) természeti, társadalmi, gazdaságtörténeti, környezeti értékeinek és problémáinak felismerése közvetlen tapasztalatszerzés alapján.</p> <p>Számadatok összevetése, grafikonok, diagramok leolvasása.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> történetek a honfoglalásról.</p> <p><i>Vizuális kultúra; technika, életvitel és gyakorlat:</i> kézműves technikák.</p> <p><i>Matematika:</i> mennyiségi mutatók értelmezése.</p>
<p>4.2. A világgazdaság szerveződése és működése.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Földrészek, országok szerepe a világgazdaságban, fő termékeik. – Nemzetközi gazdasági együttműködések és társadalmi-gazdasági szervezetek példái, jellemző tevékenységük. – A pénzvilág működése: bevétel és kiadás, fizetőeszközök (nemzeti és közös valuták). 	<p>Az életmód és a gazdálkodás változásainak bemutatása a Kárpát-medencében az eltérő jellegű földrajzi tájakról való példák alapján.</p> <p>Különböző információforrásokból szóbeli következtetések megfogalmazása.</p> <p>Tematikus térképek, képek, diagramok, ábrák értelmezése.</p> <p>Tematikus képanyagok elemzése.</p>	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Népesség, vallás, nyelv, kultúra, településtípus (tanya, falu, város), munkamegosztás, termelés, természeti erőforrás, világgazdaság, nemzetközi gazdasági együttműködés, mezőgazdaság, bányászat, ipar, szolgáltatás, fizetőeszköz, valuta, földrajzi fekvés, szállítási, kereskedelmi útvonal, felszín, éghajlat, vízrajz, gazdasági ágazat, természeti és társadalmi kölcsönhatás, környezetkárosító hatás, mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, hegyvidék, bányakincs, kitermelés, hőerőmű, környezetszennyezés (levegőszennyezés, vízszennyezés).
------------------------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Tájékozódás a hazai földrajzi, környezeti folyamatokról	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Szemléleti térképolvasás. Tanári segítséggel a természetföldrajzi tényezőkre alapozott következtetések megfogalmazásának képessége.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Magyarország nagytájai átfogó természet- és gazdaságföldrajzi jellegzetességeinek megismertetése. Múltunk jelentős alakjain, híres emberein keresztül a hazai táj ismeretén alapuló, a haza iránti pozitív érzelmek erősítése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>5.1. Magyarország és a Kárpát-medence földrajza</p> <ul style="list-style-type: none"> – A nemzeti kultúra és a magyarság nemzetközi híre: híres utazók, tudósok, szellemi és gazdasági termékek, történelmi, kulturális és vallási hagyományok, hungarikumok. – A lakóhely, a hazai tájak, nagytájak és országrészek: természetföldrajzi jellemzői, természeti, társadalmi erőforrásai, társadalmi-gazdasági folyamatai, környezeti állapotuk. – Hazánk természeti adottságai és a társadalmi-gazdasági élet kapcsolatai: közvetlen környezetünk társadalmi-gazdasági élete, a társadalmi-gazdasági élet tájanként eltérő természeti feltételei és lehetőségei, környezettől függő életmódok összehasonlítása, hagyományai, a gazdasági 	<p>Szemléleti térképolvasás. Gyakorlatias térképhasználat. Tájékozódás Magyarország térképén. Magyar utazók feljegyzéseinek, útleírásainak feldolgozása. Szemelvények olvasása. Információgyűjtés tanári irányítással (földrajzi helyek, térképek keresése, digitális lexikonhasználat). Gyűjtőmunka – világraszóló felfedezések, híres magyarok. Tablókészítés.</p> <p>A társadalmi-gazdasági élet természeti adottságokkal való kapcsolatainak felismerése a lakóhelyről és környékéről vett példák alapján. Az életmód és a gazdálkodás változásainak bemutatása a Kárpát-medencében az eltérő jellegű földrajzi tájakról való példák alapján. A helyi környezet (iskola, település) természeti, társadalmi,</p>	

<p>környezet változásai, idegenforgalmi vonzerő, gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok, a környező tájak környezeti állapotának hatása a hazai környezetre, a problémák kezelése.</p> <p>A Kárpát-medence és hegységkerete mint természet- és társadalom-földrajzi egység: a medencejelleg érvénysülése a természeti adottságokon, hatás a gazdasági életben.</p> <p>A tájak természeti, kulturális, néprajzi, gazdaságtörténeti és környezeti értékei, átalakulása.</p> <p>A magyarság által lakott, országhatáron túli területek, tájak közös és egyedi vonásai.</p>	<p>gazdaságtörténeti, környezeti értékeinek és problémáinak felismerése közvetlen tapasztalatszerzés alapján.</p> <p>A tájak jellegzetességeinek megismerése, jellemzésük során földrajzi kifejezések használata.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Főváros, hungarikum, világörökség.	
Topográfiai ismeretek	Kárpát-medence, Alföld, Kisalföld, Alpokalja, Dunántúli-dombság, Dunántúli- középhegység, Északi-középhegység, Budapest, Duna, Tisza, Balaton.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	6. Tájékozódás a regionális és a globális földrajzi, környezeti folyamatokról	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ember környezet-átalakító tevékenységéből következő természetkárosítás problémájának megismerése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>6.1. Globális problémák A helyi környezetkárosítások következményei.</p> <p>6.2. Fenntarthatóság</p> <ul style="list-style-type: none"> – Fogyasztási szokások változása; energiatakarékosság, hulladékkeletkezés, szelektív hulladékgyűjtés. – Védett hazai és nemzetközi természeti értékek példái. 	<p>Gyűjtőmunka: képek, cikkek a környezetet veszélyeztető emberi tevékenységekről, következményeikről (Száhel-övezet, esőerdők pusztulása, ózonlyuk) – az összefüggések megértése. Gyűjtés hazai katasztrófákról: tiszai ciánszennyezés, vörösiszap-szennyezés.</p> <p>Példák gyűjtése tanári segítséggel a környezetkárosítás</p>	<p><i>Természetismeret:</i> természetvédelem, energiatakarékosság.</p>

	megakadályozásának lehetőségeiről. A környezetvédelem eszközeinek és fokozatainak megismerése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Globális probléma, urbanizálódás, környezettudatosság, energiatakarékosság, hulladék-keletkezés, szelektív hulladékgyűjtés, biotermék, környezetkárosítás.	

A fejlesztés várt eredményei a 6. évfolyam végén	<p>A közvetlen földrajzi térben való tájékozódáshoz szükséges topográfiai fogalmakat a tanuló felismeri a térképen és a földgömbön. Látja a térkép és a valóság kapcsolatát. Ismeri a Föld alakját. Megérti, hogy a térkép a valóság sajátos ábrázolása. Tud tájékozódni egyszerű térkép, térképvázlat alapján. Segítséggel képes műveletvégzésre a térképen, földgömbön. Képes elemi térképolvasásra (felismerés, keresés) és szemléleti térképolvasásra. Ismeri a történelmi és a földtörténeti időegységek időnagyságrendi és időtartambeli különbözőségét. A tanuló megérti, hogy a Föld története sokkal régebben kezdődött, mint az emberiségé. Tudja, hogy összefüggés van a Föld mozgásai és az időszámítás között. Tudja, hogy a felszín folyamatos változásban van. Ismeri a hegységképződési folyamatokat. A fenntartható fejlődés érdekében belátja a nyersanyagok és energiahordozó-készletek végelessége miatti takarékoság szükségességét. Az energiatakarékos magatartás szükségességét megérti, követését elfogadja. Belátja az emberiség jövője, fennmaradása szempontjából fontos problémákat: ivóvízkészletek és energiaforrások biztosítása. Ismer a földrajzi környezetre kifejtett emberi hatásokat, és azokból adódó problémákat.</p> <p>Ismeri Magyarország nagytájainak átfogó természet- és gazdaságföldrajzi jellegzetességeit. Képről megismeri lakóhelye és a főváros nevezetes épületeit. Magyarország tipikus tájait képről szóban képes jellemezni.</p> <p>(A tanulók a tevékenységek végzésében és a teljesítményekben az önállóság szempontjából nagy egyéni különbségeket mutathatnak.)</p>
---	---

7–8. évfolyam

A szakasz célja elfogadtatni a tanulókkal a környezetet védő, a természeti kincseket takarékosan fogyasztó, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás követését.

Miközben a tantárgy tanulása során a tanulók megismerik a természeti környezetet, változásának és elemeinek kölcsönös egymásra hatásában kifejeződő törvényszerűségeket, gyakorlottá válnak a térképolvasásban. Tájékozódási lehetőséget kapnak Magyarország, Európa és a távoli kontinensek vonatkozásában is.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Tájékozódás a földrajzi térben	Órakeret 9 óra + folyamatos
--	--	--

Előzetes tudás	Tájékozódás térképen és földgömbön az eligazodáshoz szükséges topográfiai fogalmak felismerésével. Elemi térképolvasás, és segítséggel műveletek végzése. Szemléleti térképolvasás esetenként segítséggel. Térképhasználat mint az ismeretszerzés és a terepen való tájékozódás eszközének ismerete. Gyakorlottság különböző tematikus térképek használatában.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Analogiás gondolkodás és cselekvéses gondolkodás fejlesztése. Figyelemfejlesztés. Megfigyelőképesség fejlesztése. A térképhasználat önállóságának és biztonságának növelése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<i>A tér és ábrázolása</i> 1.1. Téregységek - Földrajzi fókuszok Térhierarchia. Térábrázolás: terrajz, útvonalrajz, menetvázlat, térképszerű ábrázolások, úti- és helyszínrajz. Térképi ábrázolás elemei – jelkulcsok, méretarány.	A térkép és a valóság kapcsolatának megfigyelése, a tapasztalatok alkalmazása. Szemléleti térképolvasás (egyszerű helymeghatározás, távolságbecslés, egyenes és görbe vonal mentén távolságmérés) tanári irányítással. Helymeghatározás tanári segítséggel. Viszonyítási pontok következetes használata.	<i>Matematika:</i> méretarány fogalma, számítások.
1.2. Térábrázolás	A földrajzi tájékozódáshoz szükséges topográfiai fogalmak felismerése, megnevezése földgömbön és bármilyen térképen.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Méterarány, aránymérték, keresőhálózat és földrajzi fókuszok. Kis-, közép-, nagytáj; közigazgatási egység, termelési terület, régió, jelkulcs, topográfiai fogalmak.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Tájékozódás az időben	Órakeret 9 óra + folyamatos
Előzetes tudás	Tapasztalat a természetföldrajzi és a történelmi folyamatok és események időnagyságrendi és időtartambeli különbségeiről.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az időbeli tájékozódás, az időfogalom fejlesztése a természetföldrajzi folyamatok és a történelmi események időnagyságrendi és időtartambeli különbségeinek tudatosítása során.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/tevékenységek	Kapcsolódási pontok

<p><i>Az idő</i></p> <p>2.1. Időegységek</p> <p>Példák a rövidebb és hosszabb távú természeti, társadalmi és környezeti folyamatokra.</p> <p>A Föld története.</p> <p>Napi időszámítás, évi időszámítás, a naptár, időeltolódás.</p>	<p>A szabályszerűen ismétlődő természeti és társadalmi környezeti változások leírása.</p> <p>A kontinensen - kontinenseken megismert események, jelenségek, folyamatok időrendbe állítása.</p>	
<p>2.2. Időrend</p> <p>Földrajzi-környezeti folyamatok, földtörténeti események időrendje - regionális példák alapján.</p>	<p>Eligazodás a földtörténeti időegységekben.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Földrajzi-környezeti folyamat; földtörténeti esemény, nap, évszak, napi és évi időszámítás, naptár.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>3. Tájékozódás a környezet anyagairól</p>		<p>Órakeret 20 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A tanulók ismerik a hazai gazdaságban leggyakrabban használt anyagokat, gyakori ásványokat, kőzeteket, ipari nyersanyagokat és energiahordozókat. A felszín folyamatos változásával tisztában vannak.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Energiatakarékos magatartás kialakítása – saját lehetőségeik felismertetése a környezet és a természeti kincsek takarékos használatához történő hozzájárulásban. Gyakorlottság erősítése az IKT-eszközök használatában. A fogalomalkotó, rendszerező képesség fejlesztése.</p> <p>Helyes földrajzi képzetek kialakítása.</p>		
<p>Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények/ tevékenységek</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>3.1. Anyagok, anyagi rendszerek</p> <p>A tanulók szűkebb és tágabb környezetében előforduló ásványok és kőzetek, nyersanyagok és energiahordozók, illetve talajtípusok példái, jelentőségük a természetben, a társadalmi-gazdasági életben: kőolaj, kőszén, földgáz, vasérc, réz.</p> <p>Környezetet károsító anyagok és hatásaik.</p>	<p>Az élő és élettelen anyagok rendszerezése, valamint a természeti és társadalmi életben, gazdaságban betöltött jelentőségük felismerése.</p> <p>A leggyakrabban előforduló ásványok és kőzetek, talajok; ipari nyersanyagok és energiahordozók területi előfordulására példák adása.</p> <p>Válogatás tanári irányítással, információs anyagokban és gyűjteményekben (könyv-és</p>	<p><i>Természetismeret:</i> természetes és mesterséges anyagok, energia, környezetvédelem.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> anyagok tulajdonságai, felhasználásuk, természetes és épített környezet.</p>	

	<p>médiatár, kiállítási–múzeumi anyagok), világhálón.</p> <p>Az emberiség által legintenzívebben használt nyersanyag- és energiahordozó készletek végességének belátása.</p> <p>Törekvés az energiatakarékos magatartásra.</p>	
<p>3.2. Geoszférák</p> <ul style="list-style-type: none"> – A talaj kialakulása. – Felszíni és felszín alatti vizek, talajtípusok hazai és regionális példái. <p>Felszíni vizek: vízfolyások, állóvizek, tavak, tengerek és óceánok.</p> <p>A felszín alatti vizek.</p> <p>A felszíni jégtakaró.</p> <p>A víz körforgása.</p> <p>A vízszennyezés, vízvédelem.</p>	<p>A felszínformák megnevezéseinek összekötése a saját tapasztalattal, felismerésük, azonosításuk képek, leírások alapján. Különbségek és hasonlóságok felismerése, rövid megfogalmazása szóban vagy írásban. Képek csoportosítása megadott szempontok alapján (pl. felszín alatti/feletti vizek).</p>	<p><i>Kémia:</i> a földi vízkészlet. Gyógyvíz, ásványvíz.</p>
<p>3.3. Földrajzi övezetesség</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vízszintes és függőleges földrajzi övezetesség természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti megnyilvánulásai. – Az övezetesség elemeinek kapcsolatai regionális példákon. 	<p>A vízszintes és a függőleges földrajzi övezetesség természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti megnyilvánulásainak és hatásainak felfedezése.</p> <p>Az övezetesség elemei közötti kapcsolatok (egyszerű ok-okozati viszonyok) felismerése regionális példákon.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Ipari nyersanyag, energiahordozó, a nyersanyag- és energiakészletek végessége. Kőolaj, kőszén, földgáz, vasérc, réz, talajtípus, talajképződés, forrás, patak, folyó, tó, talajvíz, karsztvíz, artézi víz, vízszennyezés, felmelegedés, szélrendszer, forró övezet, hideg övezet, függőleges övezetesség.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Tájékozódás a környezet kölcsönhatásairól	Órakeret 17 óra
Előzetes tudás	Gazdasági ágazatok, a gazdaság szerveződése. Az emberi tevékenységek által okozott környezetkárosító kölcsönhatások.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A tájak, országok, földrészek természeti és társadalmi jellemzőinek, azok összefüggéseinek megvártatása. Az új fogalmak, szerveződések felismerése a megismert országokhoz kapcsolódó példák értelmezésével, egyéni és csoportmunkával, gyakorlatokkal.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok

<p>4.1. A társadalmi-gazdasági élet szerveződése</p> <ul style="list-style-type: none"> – Településtípusok (tanya, falu, város), jellemző képük, a hozzájuk kötődő tevékenységek, szerepük az országok társadalmi-gazdasági életében, a munkamegosztásban. – A gazdasági ágazatok (mezőgazdaság, ipar, szolgáltatások), szerepük a földrészek, térségek, országok gazdasági életében. – A földrajzi térben zajló kölcsönhatások és magyarázatuk regionális példák alapján. 	<p>A tájak, országok, földrészek természeti és társadalmi jellemzőinek, azok összefüggéseinek értelmezése. Természeti és gazdasági körülmények, hagyományok egyes népek gazdasági fejlődését, gondolkodásmódját befolyásoló szerepének felismerése példákon keresztül.</p> <p>Egyszeri és rendszeres megfigyelések, mérések, tanári irányítással, egyéni és csoportmunkával, vizsgáldások és modellalkotás.</p> <p>Információgyűjtés tanári irányítással (földrajzi helyek, térképek keresése, digitális lexikonhasználat).</p> <p>Természeti kölcsönhatásokkal kapcsolatos tények, szöveges információk ábrázolása tanári segítséggel.</p> <p>A természeti környezet közvetlen fellelhető hatásai a társadalmi-gazdasági folyamatokban (hazai példák alapján) és közvetett hatásainak felismerése a jelen társadalmi-gazdasági folyamataiban (pl. termelés – életmód) hazai és külföldi példák alapján.</p> <p>A természeti és társadalmi folyamatok hatásainak és kölcsönhatásainak eredményeképpen létrejövő környezeti változások felismerése.</p> <p>A termelő és a fogyasztó folyamatok rövid és hosszú távú következményeinek felismerése a környezetben regionális példákon.</p> <p>Az emberi tevékenységek által okozott környezetkárosító kölcsönhatások, folyamatok felismerése példákban.</p> <p>A környezetkárosító kölcsönhatások következményeinek csökkentésére</p>	<p><i>Természetismeret:</i> kölcsönhatások, erők.</p>
--	---	---

	<p>irányuló hazai és nemzetközi erőfeszítések érzékelése.</p> <p>Összefüggések keresése, felfedezése.</p> <p>Ok-okozati összefüggések keresése, következtetések.</p> <p>Törvényszerűségek meglátása.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Településtípus, tanya, falu, város, gazdasági ágazat, fekvés, felszín, éghajlat, vízrajz, mezőgazdaság, bányászat, ipar, szolgáltatás. Fekvés – szállítási, kereskedelmi útvonal. Természeti és társadalmi kölcsönhatás, környezetkárosító hatás. Felszín, éghajlat, vízrajz, mezőgazdaság, erdőgazdálkodás. Hegyvidék, bányakincs, kitermelés, hőerőmű, környezetszennyezés (levegőszennyezés, vízszennyezés). Tengerpart, halászat, közlekedés, szállítás, sólepárlás, elektromosenergia-termelés, idegenforgalom.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Tájékozódás a hazai földrajzi, környezeti folyamatokról - A földrajzi tér regionális szerveződése	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Magyarország és a kontinensek térképeinek ismerete. Magyarország áttekintő tanulmányozása. A természeti adottságok és a gazdaság összefüggései.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Magyarország megismerésével a hazához és a magyarsághoz kötődő pozitív érzelmek erősítése. A közvetlen környezet társadalmi-gazdasági életének, a társadalmi-gazdasági élet tájanként eltérő természeti feltételei és lehetőségei összefüggéseinek megismertetése a tantárgy eszközeivel. Gyűjtőmunka, projekt, csoportos tevékenység keretében végzett feladatokkal az együttműködési és kommunikációs készség növelése. Tájékozódási képesség fejlesztése. Környezeti érzékenység erősítése. A természet szépségének felismertetése. Érdeklődés felkeltése idegen tájak iránt. Fogalomalkotó, analitikus és kauzális gondolkodás, képzelet fejlesztése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>5.1. Magyarország és a Kárpát-medence földrajza</p> <ul style="list-style-type: none"> – A nemzeti kultúra és a magyarság nemzetközi híre: híres utazók, tudósok, szellemi és gazdasági termékek, történelmi, kulturális és vallási hagyományok, hungarikumok. – A lakóhely, a hazai tájak, nagytájak és országrészek: természetföldrajzi jellemzői, természeti, társadalmi 	<p>A hazai társadalmi-gazdasági élet földrajzi jellegzetességeinek felismerése tanári irányítással aktualitások alapján.</p> <p>Magyarország földjének részletes megismerése, kitekintéssel a Kárpát-medence egészére.</p> <p>Tájékozódás Magyarország térképén.</p> <p>Jellegzetességek felismerése.</p>	<p><i>Művészetek:</i> népművészet.</p>

<p>erőforrásai, társadalmi-gazdasági folyamatai, környezeti állapotuk.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hazánk természeti adottságai és a társadalmi-gazdasági élet kapcsolatai: közvetlen környezetünk társadalmi-gazdasági élete, a társadalmi-gazdasági élet tájanként eltérő természeti feltételei és lehetőségei, környezettől függő életmódok összehasonlítása, hagyományai, a gazdasági környezet változásai, idegenforgalmi vonzerő, gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok, a környező tájak környezeti állapotának hatása a hazai környezetre, a problémák kezelése. – Éghajlati elemek változásai, éghajlat-módosító tényezők, éghajlatok jellemzői, társadalmi- gazdasági hatások hazai és regionális példák alapján. – A Kárpát-medence és hegységkerete mint természet- és társadalom-földrajzi egység: a medencejelleg érvénysülése a természeti adottságokban, hatás a gazdasági életben. A tájak természeti, kulturális, néprajzi, gazdaságtörténeti és környezeti értékei, átalakulása. – A magyarság által lakott, országhatáron túli területek, tájak közös és egyedi vonásai. – A Magyarországon és az országhatárokon kívül élő magyarok viszonya és jogai a közös kultúrához, nyelvhez. 	<p>Az egyes hazai országrészek, tájak hasonló és eltérő földrajzi jellemzőinek érzékelése, azok okainak és következményeinek felismerése.</p>	
<p>5.2. Európa</p> <ul style="list-style-type: none"> – Európa földrajzi-környezeti jellemzői ok-okozati összefüggéseikben: természetföldrajzi kép (fekvés, határok, domborzat, 	<p>Az Európai Unió fő céljainak, értékeinek megismerése földrajzi-környezeti nézőpontból. Az együttműködések szükségességének felismerése.</p>	

<p>felszínformálódás, éghajlat, vízrajz, természetes élővilág, talaj, tájak); társadalom-földrajzi kép (népesség, települések, életmódok, termelés, kereskedelem, infrastruktúra; környezeti kép (állapot, problémák, lehetséges megoldások).</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az Európai Unió mint gazdasági szerveződés; az európai kulturális sokszínűség földrajzi alapjai – A kontinensrészek (Észak-Európa, Nyugat-Európa, Dél-Európa, Közép-Európa, Kelet-Európa) földrajzi jellemzői, különböző életterek közös és egyedi földrajzi-környezeti jellemzői, azok okai és következményei. – Az egyes kontinensrészek meghatározó jelentőségű országainak (Németország, Franciaország, Egyesült Királyság, Oroszország, Olaszország, Észak-Európa országai, Lengyelország, Csehország) egyedi földrajzi-környezeti jellemzői, azok okai és következményei. – A hazánkkal szomszédos országok földrajzi-környezeti jellemzői, jelentőségük a világban, társadalmi-gazdasági kapcsolataik hazánkkal. 		
<p>5.3. Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok</p> <ul style="list-style-type: none"> – Afrika, Amerika, Antarktika, Ausztrália és Óceánia, Ázsia természetföldrajzi jellemzői (fekvés, határok, domborzat, felszínformálódás, éghajlat, vízrajz, természetes élővilág, talaj, tájak); társadalom-földrajzi sajátosságai (népesség, települések, életmódok, termelés, kereskedelem, infrastruktúra); 	<p>Megfigyelés, illetve filmes illusztrációk segítségével, szemelvények, útleírások, képek alapján helyes földrajzi képzetek kialakítása a földfelszínről.</p> <p>Ismerkedés távoli tájakkal, vizuális élmények szerzése a Föld különböző arculatú tájairól.</p> <p>Tájékozódás égtájak és nevezetes szélességi körök szerint.</p>	

<p>környezetei állapota (problémák, lehetséges megoldások, védett értékek); a természetföldrajzi övezetesség elemei, összefüggései, hatása a társadalmi-gazdasági életre, a környezetre.</p> <p>– Az egyes kontinensek tipikus tájainak (esőerdő, szavanna, sivatag, monszuntáj, füves puszták területe, tajga, sarkvidék; farmvidék, ültetvény, öntözéses gazdálkodás területe, oázis, átalakuló ipari körzet, kikötőövezet) természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti jellemzői, az adottságok társadalmi hasznosítása, jellemző életmódja.</p> <p>– A távoli kontinensek meghatározó jelentőségű országai, országcsoportjainak (trópusi Afrika országai, arab világ, USA, Brazília, Kína, India, Japán, Délkelet-Ázsia gyorsan iparosodott országai és Ausztrália) földrajzi jellemzői és világgazdasági szerepe.</p>	<p>Ismeretek gyűjtése, rendszerezése.</p> <p>Domborzati formák felismerése, a kialakult földrajzi képzetek szóbeli leírása.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Északi-sarkpont, Egyenlítő, Déli- sarkpont, térítő, éghajlati övezet: hideg, mérsékelt, forró, monszunvidék, mediterrán táj, tajgavidék, sivatag. Ipari körzet, farm, öntözéses gazdálkodás, oázis.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>6. Tájékozódás a regionális és a globális földrajzi, környezeti folyamatokról</p>		<p>Órakeret 12 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>			
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Fogyasztói szokások tudatosítása, a tudatos fogyasztói magatartás erősítése.</p>		
<p>Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények/ tevékenységek</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>6.1. Globális problémák Az életminőség különbségeinek példái: az éhezés és a szegénység által leginkább veszélyeztetett országok,</p>	<p>A természeti környezet közvetlen és közvetett hatásainak felismerése a múlt és a jelen társadalmi-gazdasági folyamataiban konkrét</p>		

térségek; az urbanizálódás folyamata és jelenségei.	hazai és külföldi példák alapján, vizuális források segítségével.	
6.2. Fenntarthatóság – Fogyasztási szokások változása; környezettudatosság, energiatakarékosság, hulladékkeletkezés, szelektív hulladékgyűjtés, biotermékek; személyes és közösségi cselekvési lehetőségek; tudatos vásárlói magatartás. – Védett hazai és nemzetközi természeti értékek példái.	Képek, filmek, személyes tapasztalatok alapján példák felismerése, gyűjtése. Összehasonlítás, megbeszélés, esetleg vita.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Környezettudatosság, energiatakarékosság, szelektív hulladékgyűjtés, biotermék.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>Tájékozódás a földrajzi térben: az eligazodáshoz szükséges topográfiai fogalmak felismerése, megnevezése bármilyen térképen. Térképolvasás nagy egyéni különbségekkel: szemléleti térképolvasás segítségével, esetleg következtető térképolvasás. A fókálózat segítségével történő helymeghatározás segítségével. A szomszédos országok és fővárosaik megnevezése. A térképen a tanult tájak megmutatása. Elemi szintű tájékozottság a különféle méretarányú és jelrendszerű térképek olvasásában.</p> <p>A vízszintes és a függőleges övezetesség kialakulása okainak felfedezése. A gazdasági ágazatok szerepének ismerete a földrészek, térségek, országok gazdasági életében. A földrajzi térben zajló felismert kölcsönhatások és összefüggések elemi szintű magyarázata.</p> <p>Törekvés energiatakarékos magatartásra.</p> <p>A természetföldrajzi folyamatok és a történelmi események időnagyságrendi, valamint időtartambeli különbségeinek tudatosulása.</p> <p>Az állóvíz és a folyóvíz felismerése képen. A tanuló tudja, hogy a víz a természetben állandó körforgásban van. Ismeri a környezetvédelem feladatát, a vízszennyezés okait és elkerülésének lehetőségeit.</p>
---	---

4.12. Informatika tantárgy

5–8. évfolyam

A 21. század iskolarendszere a nevelés-oktatás során az enyhén értelmi fogyatékos gyermekeket is felkészíti az információs kor kihívásaira. A tantárgy célja az informatikai műveltségterület elemeinek elsajátítása, készségek, képességek fejlesztése, az informatikai tudás alkalmazása más műveltségi területekben. Ennek során az informatikai szemlélet kialakítása annak érdekében, hogy a tanulók ismereteiket hasznosítani tudják a mindennapi életben, és csökkenjen az informatikai eszközök használatával a földrajzi elhelyezkedésből, a lehetőségek különbözőségéből, a fogyatékoságból eredő hátrány, növekedjenek a tanulók esélyei.

A tantárgy tanítása során a fókusz arra helyeződik, hogy az enyhén értelmi fogyatékos tanulót egyéni képességeinek figyelembe vételével az életvitele alakításához szükséges információkhoz és azok alkalmazásához tudjuk hozzásegíteni, továbbá olyan praktikus készségek, képességek fejlesztésére, amelyek a tárgyi ismeretszerzés mellett a tudás mindenkori frissítésének, ezzel az élethosszig tartó tanulásnak a feltételei. A nevelési-oktatási folyamatban a tanulók alapvető ismereteket szereznek az információs technológiákról, az információszerezés jogi és etikai szabályairól.

A tantárgy feladata a tanulók motiválása, érdeklődésük felkeltése és a tantárgy iránti pozitív attitűd kialakítása változatos tevékenységekkel, tapasztalati úton. A tanulók a közvetlen környezet jeleit, üzenettartalmát értelmezve és megjelenítve jutnak el az információszerezés, -feldolgozás, -tárolás és -átadás technikáinak elsajátításához – mindvégig a gyermeki kíváncsiságra építve. A tanulók tevékenységek és a tapasztalatok megosztása és megbeszélése során jutnak el a hétköznapi algoritmusokban előforduló adatok olvasásához, rendezéséhez.

A digitális adatbázis-rendszer és az oktatóprogramok célirányos használata során a tanulók önértékelési képességei fejlődnek, a társak munkájának értékelése során a kulturált véleményformálás gyakorlására nyílik lehetőség, a tanulók készségeket szereznek az együttműködés megvalósításához és az egymás iránti tolerancia kialakulásához. A tantárgy fókuszál a könyvtárhasználat megismertetésére, a különböző médiumok elérésére, a tanuláshoz és a közhasznú tájékozódáshoz szükséges ismeretanyag szelekciójára és feldolgozásának lehetőségeire. Figyelmet fordít az öncélú és túlzott informatikai eszközhasználat egészségkárosító, személyiségromboló hatásának elemzésére, a veszélyek felismertetésére.

A tantárgyat tanítónak az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelése során a legfőbb feladata az információs és kommunikációs kultúra alapjainak közvetítése a gyermekek felé.

Az IKT-eszközök széleskörű ismerete, használni tudása motiválja és képessé teszi a tanulót az önálló ismeretszerzésre a közös és az egyéni munkában egyaránt. Az IKT-eszközök használata közben fejlődik a tanulók verbális, nonverbális és elektronikus kommunikációs képessége. Az anyanyelvi kommunikációval szoros kapcsolatban gyakorolhatja a beszédértést, az „élőbeszéd”, az „írott beszéd” formáit.

Az informatika tanulása során előforduló idegen szavak helyes kiejtése és tartalmának megértése során fejlődik figyelme, hallási észlelése, emlékezete, bővül szókincse. A funkcionális képességek fejlesztése mellett a matematikai kompetenciák közül a problémamegoldó gondolkodás, algoritmizálás, szabálytudat fejleszthető és gyakoroltatható. Az informatikai nevelés segíti az egészségvédelmi szokások helyes normáinak kialakulását, fejleszti a kapcsolatteremtés, kapcsolattartás képességét.

Az informatikai kompetencia fejlesztése közben a tanuló megismeri önmagát és saját lehetőségeit, a multimédiás technikák megismerése új lehetőséget nyit számára az ismeretszerzési folyamatban. A szociális kompetenciával szoros összefüggésben kerül sor a felnőtt élethez szükséges közügyekben való tájékozódás gyakorlására.

5–6. évfolyam

Az informatika tantárgy sajátos fejlesztési célja a tanulók sérült megismerési képességeinek kompenzálása, a szín-, forma- és nagyságmélekezet fejlesztése, az észlelés hibáinak korrekciója. A finommotorika tudatos fejlesztését szolgálja a kétkezes gépelés megalapozása.

A tantárgy alkalmas a szerialitás fejlesztésére, az emlékezet sérülésének kompenzálására, ezért feladata a megfigyelő, analízáló, szintetizáló, rendszerező képesség megerősítése.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében a tantárgy adta lehetőségeket fel kell használni a tanulók intellektuális kompetenciáinak, algoritmizáló és tervező készségének

fejlesztésére, valamint a problémamegoldó gondolkodás begyakorlására. A kommunikáció során törekedni kell a helyes nyelvhasználatra, az olvasási képesség tudatos erősítésére.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Informatikai eszközök használata	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	Számítógép fő részeinek ismerete. Billentyűzet és egér tanult funkcióinak használata, „kommunikálás” a számítógéppel. A tanult informatikai alapfogalmak értése és használata. A megismerő tevékenység kompenzálási technikáinak megjelenése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az érdeklődés fokozása az informatikai környezet eszközei iránt. Az informatikai ismeretek és az informatikai környezet tudatos használatának alapozása. A számítógéppel való interaktív kapcsolattartás – a legszükségesebb perifériák bemutatása és használatuk gyakoroltatása. Interaktív kommunikációs attitűd kialakítása; taktilis, vizuális, akusztikus észlelés szükség szerinti fejlesztése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok
Bemeneti, kimeneti perifériák. Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatása. A számítógép működtetése: egér és billentyűzet funkciói. Játék- és didaktikai célú szoftverek és webtankönyvek. Programok ablak-gombjai.	A számítógép részei: be- és kimeneti perifériák használata. Vezérlő billentyűk megismerése: a Backspace és a Delete. Jelentésmódosító billentyűk megismerése: a Shift és a Caps Lock. Alfanumerikus billentyűk megismerése: írásjelek és szóközbillentyű. Egér használata: kijelölés. Felhasználói felület kezelése: webes tankönyvek működésének megismerése. Adott informatikai eszközök kezelésének gyakorlása. A programok ablakgombjainak használata. Egyszerű oktatóprogramok interaktív használata. A számítógépes manuális-vizuális kommunikáció gyakorlása a programokkal.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> kommunikáció, szókincsbővítés. <i>Vizuális kultúra:</i> esztétika. <i>Matematika:</i> tájékozódás térben és időben, viszonylatok. <i>Természetismeret:</i> balesetvédelem, egészségvédelem.
Kulcsfogalmak/ Fogalmak	Be- és kimeneti periféria, vezérlő billentyű, jelentésmódosító billentyű, alfanumerikus billentyű, írásjel, szóközbillentyű, ablak-gomb.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Alkalmazói ismeretek		Órakeret 16 óra
Előzetes tudás	Egyszerű grafikus és szöveges felület ismerete, használata egyszerűbb estekben. Tapasztalatok a közhasznú információk gyűjtésében.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rajzos, szöveges dokumentumok létrehozása céljából a gépkezelés gyakoroltatása. Gyakorlottság fejlesztése adatok rendezésében. Közhasznú információforrások használatának megismertetése. Motivációs, koncentrációs képesség fejlesztése.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<p>2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása</p> <p>Egyszerű rajzos és szöveges dokumentum. Dokumentum elnevezése. Mentés, behívás. Billentyűzet további funkciói.</p> <p>2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információ-megjelenítés</p> <p>Adatok rendezése. Közhasznú információk. Internet előnyei és veszélyei.</p>	<p>Egyszerű, kreatív alkotás a számítógéppel: rajzos, rövid szöveges dokumentumok készítése.</p> <p>Az alkalmazói szoftverek újabb eszközeinek és funkcióinak megismerése.</p> <p>Hibajavítás kész szövegben: törlés kétféleképpen.</p> <p>Kétkezes gépelést tanító program folyamatos használata.</p> <p>Írásjelek megismerése és alkalmazása szövegben.</p> <p>Dokumentumok elnevezése, mentése, behívása.</p> <p>Gyűjtött adatok táblázatba rendezése, kijelölés gyakorlása.</p> <p>Csoportosítás adott szempontok szerint.</p> <p>Munkadarabok (ön)értékelése megbeszélte szempontoknak megfelelően.</p> <p>Gyakorlottság szerzése a közhasznú információk keresésében (moziműsor, telefonkönyv).</p> <p>Irányított adatkeresés a világhálón (SDT, on-line játékok).</p> <p>Információforrások etikus felhasználásának megismerése.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> billentyűzet, kommunikáció.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> színek, formák, nagyságok, esztétika.</p> <p><i>Matematika:</i> tájékozódás síkban, viszonylatok.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> környezettudatosságra nevelés.</p>	
Kulcsfogalmak/ Fogalmak	Kurzor, mentés, behívás, dokumentumnév, táblázat, SDT, adat.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	Órakeret 16 óra
Előzetes tudás	Cselekvések sorrendiségének felismerése, kifejezése, rendezése különféle formákban tanári segítséggel. Algoritmizáló és problémamegoldó gondolkodási képesség alkalmazására való törekvés. Egyszerű hétköznapi algoritmusok értelmezése és végrehajtása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A problémafelismerő és a kreatív gondolkodás előhívása és/vagy továbbfejlesztése. Adottságok kibontakoztatása, pontos szabálykövetés erősítése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok
3.1. A probléma megoldásához szükséges módszerek és eszközök kiválasztása. Teknőgrafika alkalmazási területe. Írányok a képernyőn – teknőgrafika. Alakzatok teknőccel.	Teknőgrafika alkalmazási területének megismerése. Teknőc mozgatása a képernyőn irány-billentyűkkel. Írányok gyakorlása.	<i>Matematika:</i> sorrendiség. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> verbális kifejezőképesség. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> napirend.
3.2. Algoritmizálás (és adatmodellezés). Mindennapi élet összetettebb feladatainak algoritmusai.	Ismétlődő utasítások végrehajtása – betűk, számok, alakzatok előállítására. Adatok, ötletek gyűjtése. Lejátszás, algoritmusok módosításával, tanári segítséggel. Algoritmikus játékban irányító és/vagy irányítottként való részvétel.	<i>Vizuális kultúra:</i> vizuális megjelenítés. <i>Testnevelés és sport:</i> mozgásos kommunikáció.
Kulcsfogalmak/ Fogalmak	Teknőgrafika, toll fel, le; vonalvastagság, vonalszín, ismétlődés, irányító, irányított.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Infokommunikáció, információs társadalom	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	A tanulók életkorának megfelelő, ismert elektronikus média, eszközök felismerése, használata önállóan vagy segítséggel.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az infokommunikációt segítő, még ismeretlen eszközök bemutatása és lehetőségeik kipróbálása. Az elektronikus média eszközeinek és lehetőségeinek megismertetése. A tanulók életkorának megfelelő legelterjedtebb elektronikus szolgáltatások megismertetése. Az IKT-eszközök túlzott használata veszélyeinek, káros hatásainak megismertetése, törekvés kialakítása a megelőzésre. Az informatika eszközrendszerének használata tanári segítséggel vagy anélkül.	

		Tájékozódás és az információszerzés technikáinak megismertetése, a számítógép helyes használatának gyakoroltatása.	
Ismeretek		Fejlesztési követelmények	
4.1. Információkeresés, információs közlési rendszerek. Életkoruknak megfelelő számítógépes információhordozók.		Internet megismerése. A számítógépes technika felhasználása a tudás bővítésére, kezdetben segítséggel. Életkoruknak megfelelő információhordozókban irányított keresés.	
4.2. Az információs technológián alapuló kommunikációs formák. Információfogadás és -küldés. Veszélyek.		Internetes portálok használata. Információk küldése és fogadása tanár, illetve felnőtt segítségével.	
4.3. Médiainformatika.		Saját adat védelme. Számítógépen előállított, rögzített tantárgyakhoz kapcsolódó információ felkutatása, használatának megismerése, használata.	
4.4. Információkezelés jogi és etikai vonatkozása. Adatbiztonság, adatmegőrzés, Netikett.		Netikett alapjainak megismerése.	
4.5. Az e-szolgáltatások szerepe és használata. Gyerekeknek szóló elektronikus szolgáltatások.		További, gyermekeknek szóló szolgáltatások megismerése (pl. tantárgyak anyagát segítő programok, játékos weblapok).	
Kulcsfogalmak/ Fogalmak		Adatbázis, mobilkommunikáció, információküldés, információfogadás, elektronikus levelezés, Netikett.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél		5. Könyvtári informatika		Órakeret 9 óra
Előzetes tudás		Tanár, felnőtt segítségével, irányított kereséssel a tanuló életkorának, fejlettségének, érdeklődési körének megfelelő könyv, újság kiválasztása. Az évfolyam szabadpolcos könyvtárának használata, válogatás az érdeklődésnek megfelelően. Igény a szabadpolc használatára. Tájékozódás az iskola könyvtárában – segítséggel. Könyvtári viselkedés alapvető szabályainak ismerete, gyakorlása, betartása.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai		Hagyományos és új információs eszközökön alapuló könyvtári szolgáltatások megismertetése. Tantárgyak anyagához megfelelő információs forrás kiválasztása segítséggel. Olvasási képesség fejlesztése.		
Ismeretek		Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek		Kapcsolódási pontok

<p>Információhordozók leggyakoribb típusai a mindennapi életben. Könyvtári szolgáltatások. Folyóiratok, újságok, könyvek csoportosításának szempontjai. Katalógus. Irányított forrás- és információkeresés.</p>	<p>Információhordozók leggyakoribb típusainak megismerése. Szabadon választott újság, könyv kikeresése. Ajánlott könyv megkeresése. Beszélgetés a választott könyvről. Évfolyamkönyvtár könyveinek rendezése adott szempont alapján, katalógus készítése – tanári segítséggel. Tanulmányokhoz kapcsolódó könyvek, folyóiratok kiválasztása.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom; történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; földrajz; matematika:</i> könyv használata, információkeresés.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ Fogalmak</p>	<p>Folyóirat, katalógus, internetes szótár, Wikipédia.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A számítógép perifériáinak ismerete, a billentyűzet és az egér tanult funkcióinak használata. Alapszintű „kommunikálás” a számítógéppel. Szabálykövető magatartás. Egyszerű, rajzos, szöveges dokumentum lehetőleg önálló, ha szükséges, egyéni segítségadással megvalósuló elkészítése. Információforrás irányított keresése a neten, a közhasznú információforrások megtalálása és felhasználása a mindennapi életben. A hétköznapi algoritmusok értelmezése, alkalmazásuk. Felvetett egyszerű problémákra a megoldás módszerének kiválasztása tanári segítséggel. Algoritmikus képesség egyéni haladáshoz képest elvárt megerősödése, a grafikai kifejezőképesség önállósulása. Több, gyermekeknek szóló weboldal és program ismerete, a gyermekek számára készült honlapok használata önállóan vagy tanári segítséggel. Tájékozódás az ABC betűrendben a könyvespolcon, a könyvtárban segítséggel, szerző vagy cím alapján könyv kiválasztása a katalógusból – segítséggel. Tartalomjegyzék használata – segítséggel.</p>
--	--

Az olvasottakról beszámoló – kérdések alapján.
--

7–8. évfolyam

Az informatika tantárgy sajátos fejlesztési céljai a finommotorika és a szem-kéz koordináció tudatos fejlesztésének folytatása, a tanulók intellektuális kompetenciáinak, algoritmizáló és tervező készségének, valamint problémamegoldó gondolkodásának további erősítése. A megfigyelő, analizáló, szintetizáló, rendszerező képesség fejlesztésével a figyelem, a megkülönböztetés, az azonosítás képességének fejlesztése a tanulók egyéni képességeinek, haladási szintjének a figyelembe vételével.

A válogatáshoz kapcsolódó feladatokban, az ítéletalkotás, döntés meghozatalában, az önálló indoklás kialakításában a pedagógusnak mind az önálló munkára, mind a segítséggel megvalósuló tevékenységre lehetőséget kell teremtenie.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Informatikai eszközök használata	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Számítógép perifériáinak ismerete. Billentyűzet és egér tanult funkcióinak használata. Alapszintű „kommunikálás” a számítógéppel. Megismert oktató-, játék-, fejlesztő programok futtatása. Élményeik, érzéseik kreatív kifejezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Érdeklődés megerősítése a tantárgy iránt. Perifériák, háttértárak megismertetése. Informatikai ismeretek és az informatikai környezet tudatos használatának erősítése. Információ befogadása, fogalmak értése, megjegyzése. Ismerkedés a virtuális világgal. Informatikai alapismeretek alkalmazása más tantárgyakban. Információ keresésének, gyűjtésének gyakoroltatása. Túlzott informatikai eszközhasználat káros hatásának tudatosítása. Hatékony, önálló tanuláshoz szükséges motiváció fenntartása IKT- eszközökkel. Helyes informatikai szemlélet kialakítása. Szándékos figyelem tartósságának további erősítése. Tanuláshoz szükséges belső motivációk kialakítása. A digitális technológia megfelelő használatának megismertetése. Perceptív fogalomalkotó, analógiás és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok
1.1. Operációs rendszer és/vagy egy segédprogram alapszolgáltatása. Be- és kiviteli perifériák. Állományok tárolása: háttértárak. Képernyő részei.	Operációs rendszerek futtatása, váltása. Számítógéphez csatlakoztatható perifériás eszközök működtetése. Perifériák csoportosítása. Háttértárak megismerése.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> kommunikáció, szókincsbővítés.

<p>Ablak-gombok.</p> <p>1.2. Elektronikus számítógépek fejlődése. Az informatika történetének magyar tudósa.</p> <p>1.3. Mobilkommunikációs eszközök. Virtuális tanulási környezet, „Netikett”.</p>	<p>Programok ablak-gombjainak használata.</p> <p>Operációs rendszer és a használt programok képernyőinek megismerése.</p> <p>Elektronikus számítógépek fejlődésének megismerése.</p> <p>Neumann János magyar származású természettudós munkásságáról ismeretek gyűjtése.</p> <p>Aktív szókincs bővítése.</p> <p>Mobilkommunikációs eszközök megismerése és használatuk.</p> <p>Virtuális tanulási környezet kezelésének megismerése, használata.</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> esztétika.</p> <p><i>Matematika:</i> matematikai gondolkodás és problémamegoldás.</p> <p><i>Természetismeret:</i> tudósok.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ Fogalmak</p>	<p>Windows, CD, DVD, pendrive-méret, ablak-gomb, operációs rendszer, mobilkommunikációs eszköz, címsor, menüsor, eszköztár, alkalmazási terület, gördítősáv, csúszka.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>2. Alkalmazói ismeretek</p>	<p>Órakeret 13 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Egyszerű, rajzos, szöveges dokumentum készítése lehetőleg önállóan. Információforrás irányított keresése a neten. Közhasznú információforrások használata a mindennapi életben.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Érdeklődési kör bővítése. A számítógép eszközszintű használata más tantárgyakban. Tanuláshoz szükséges belső motivációk kialakítása. Képesség fejlesztése a digitális technológiák megfelelő használatához. Az informatika társadalmi szerepének bemutatása konkrét példák alapján. Programok használata jogi és erkölcsi alapjainak megismertetése. Függőség megelőzése. Nonverbális kifejezőképesség fejlesztése. Tájékozottság igényének alakítása a jeles napokban, nemzeti és nemzetközi ünnepekben.</p>	
<p>Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények/ tevékenységek</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>

<p>2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása. Rajzolóprogram még ismeretlen eszközei. Rajzos, szöveges, táblázatos dokumentumok létrehozása, formázása. Nyomtatás. Szövegszerkesztés, a vágólap használata.</p> <p>2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információ-megjelenítés. Adat szemléltetését, értelmezését, vizsgálatát segítő eszközök. Táblázatok, diagramok, grafikonok, következtetések.</p>	<p>Rajzos illusztráció készítése, a teljes eszköztár használatával. Igényesség a munkadarabok esztétikus külalakjára. Szövegszerkesztés elemei lehetőségeinek kipróbálása, karakterválasztás, betűméret, szöveg elhelyezése, hibajavítás. Szövegszerkesztési műveletek gyakorlása, dokumentum minél önállóbb készítése. Dokumentum nyomtatása. Szövegek és kép másolása vágólap használatával. Dokumentumok készítése az iskolai élet eseményeihez, jeles napokhoz kapcsolódva. Adat szemléltetését, értelmezését, vizsgálatát segítő eszközök megismerése, tájékozódás a használatukról. Táblázat létrehozása. Táblázatkezelés alapfogalmainak megismerése egyszerű példákon. Diagramok, grafikonok megismerése, adatok leolvasása. Adatbázisból történő információszerzés módjainak megismerése.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> kommunikáció, helyesírás.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> esztétika.</p> <p><i>Matematika:</i> koordináta-rendszer, arányosság, mértékegységek.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> testi és lelki egészség.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ Fogalmak</p>	<p>Diagram, grafikon, karakter, betűméret, elhelyezés, vágólap, cella, sor, oszlop, nyomtatás.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	Órakeret 25 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Hétköznapi algoritmusok értelmezése, alkalmazása. Felvetett egyszerű problémákra a megoldás módszerének kiválasztása tanári segítséggel. Kialakult szabálykövető magatartás, megerősödött algoritmikus képesség, önállósult grafikai kifejező képesség.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Ismétlődő utasítások végrehajtása – görbe vonalú betűk, számok, alakzatok előállítás. Irányok gyakoroltatása. Probléma megoldása tanári segítséggel és/vagy önállóan. Pontos szabálykövetés erősítése. Kreativitás, szépérzék fejlesztése.</p>	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>3.1. A probléma megoldásához szükséges módszerek és eszközök kiválasztása Alakzatok teknőccel</p> <p>3.2. Algoritmizálás (és adatmodellezés) Iskolai élet algoritmusai</p>	<p>Teknőccel körvonalas minták rajzolása utasítással, majd egyre önállóbban.</p> <p>Egymás utáni elemek, ismétlődések kapcsolatának észrevétele.</p> <p>Teknőc egyre önállóbb tudatos irányítása.</p> <p>Érdekes minták ismétlések segítségével.</p> <p>Minták önálló tervezése, rajzolása.</p> <p>Adatok gyűjtése, tervekészítés.</p> <p>Adatok megjelenítése: rajzban, írásban, jelekkel.</p>	<p><i>Matematika:</i> sorrendiség, irányok, formák.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> verbális kifejező képesség.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> vizuális megjelenítés.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgásos kommunikáció.</p>
Kulcsfogalmak/ Fogalmak	Teknőcgrafika, beállítási lehetőség, szög- és lépésméret.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Infokommunikáció, információs társadalom	Órakeret 13 óra
Előzetes tudás	<p>Több, gyermekeknek szóló weboldal és program ismerete.</p> <p>Egy, gyermekek számára készült honlap használata önállóan vagy tanári segítséggel.</p> <p>A számítógép-használat helyes szokásrendszerének felmérése.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az infokommunikációt segítő különféle eszközök bemutatása és lehetőségeik kipróbálása.</p> <p>Az elektronikus média eszközeinek és lehetőségeinek megismertetése.</p> <p>A tanulók életkorának megfelelő, legelterjedtebb elektronikus szolgáltatások megismertetése.</p> <p>Az IKT-eszközök túlzott használata veszélyeinek beláttatása, káros hatásainak megismertetése, törekvés erősítése a megelőzésre.</p> <p>Képesség kialakítása az informatika eszközrendszerének önálló vagy segítséggel történő alapvető használatára.</p> <p>A számítógép-használat helyes szokásrendszerének elvárása.</p> <p>Céltudatos, biztonságos net-használatra szoktatás.</p>	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>4.1. Információkeresés, információközlési rendszerek. Információhordozók ismert körének bővítése.</p> <p>4.2. Az információs technológián alapuló kommunikációs formák.</p>	<p>Életkornak megfelelő információhordozók körének bővítése, megismerésük, használatuk.</p> <p>A számítógépes technika felhasználása a tudás bővítésére egyre önállóbban.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> fogalmazás.</p>

<p>Információfogadás és -küldés, e-mail. Veszélyek.</p> <p>4.3. Médiainformatika. Céltudatos információszerzés.</p>	<p>Információk küldése és fogadása minél önállóbban. Informatikai levelezési nyelv használata. Adatokkal való visszaélés veszélyeinek, következményeinek megismerése. Hatékony, céltudatos információszerzés gyakorlása.</p>	
<p>4.4. Információkezelés jogi és etikai vonatkozása Biztonsági kérdések</p> <p>4.5. Az e-szolgáltatások szerepe és használata. E-szolgáltatások a mindennapi életben.</p>	<p>Információforrások biztonságos, etikus felhasználása. E-szolgáltatások jelentőségének megismerése. Gyermekeknek szóló szolgáltatások körének további bővítése. Kommunikáció a számítógép egy biztonságos csevegő programja segítségével, on-line beszélgetés.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ Fogalmak</p>	<p>Informatikai levelezési nyelv, visszaélés, következmény, online, csevegőprogram, e-mail, honlap, kezdőoldal, link (hivatkozás).</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Könyvtári informatika	Órakeret 7 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Tájékozódás betűrendben a könyvespolcon, könyvtárban – segítséggel. Szerző vagy cím alapján könyv kiválasztása a katalógusból – segítséggel. Tartalomjegyzék használata – segítséggel. Az olvasottakról beszámoló – kérdések alapján.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Hagyományos és új információs eszközökön alapuló könyvtári szolgáltatások céltudatos használatának kialakítása. Tantárgyak anyagához megfelelő információs forrás kiválasztása, lehetőleg önállóan. Pozitív viszonyulás kialakítása a könyvtárhasználathoz.</p>	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Kapcsolódási pontok
Lakóhelyi könyvtár. Bibliográfia. Kézikönyvek, lexikonok. Elektronikus könyvtár.	Dokumentumok csoportosítása. Adott feladathoz segédanyag keresése önállóan vagy csoportmunkában – tanári irányítással. Keresési módszerek alkalmazása. Elektronikus könyvtárhasználat megismerése. Tematikus gyűjtőmunka – segítséggel. Médiumok típusba sorolása.	
Kulcsfogalmak/ Fogalmak	Tárgymutató, névmutató, kézikönyv, lexikon, ismeretterjesztő könyv.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A számítógép főbb perifériás egységeinek használata önállóan vagy segítséggel, funkcióik ismerete.</p> <p>A számítógép és a mobilkommunikációs eszközök fontosabb alkalmazási területeinek és jelentőségüknek ismerete a mai társadalomban.</p> <p>A net célirányos használata.</p> <p>A program- és adatvédelem szabályainak betartása.</p> <p>Tapasztalatok az informatikai eszközök és információhordozók használatában.</p> <p>Az információforrások etikus használata.</p> <p>A számítógép-kezelés alapjainak elsajátítása.</p> <p>Többféle formázást tartalmazó, szöveges, rajzos, táblázatos dokumentumok elkészítése.</p> <p>Adatok táblázatos, diagramos, grafikonos megjelenítésének értelmezése.</p> <p>Információfeldolgozási képesség gyakorlati hasznosságának belátása.</p> <p>Testi és lelki egészség megóvása érdekében a függőség megelőzése, a net veszélyeinek elhárítása.</p> <p>Törekvés a gyermeki adottságok kibontakoztatására.</p> <p>A számítógép egyre biztosabb, önálló kezelése.</p> <p>Iskolai algoritmusok értelmezése, minél önállóbb alkalmazása.</p> <p>Algoritmizáló képesség megerősödése, önállósulása.</p> <p>Grafikai kifejezőképesség önállósulása.</p>
---	---

	<p>Szabálykövető magatartás, megerősödött feladattudat kialakulása. Önbizalom, önértékelés fejlődése. Képesség céltudatos információszerzésre. Iskolai feladathoz dokumentum kiválasztása segítséggel, majd egyre önállóan.</p> <p>Tárgy- és névmutató használata. Beszámoló a szerzett információról – kérdések segítségével. Hagyományos és elektronikus könyvtárszolgáltatások igénybevétele tanuláshoz, szórakozáshoz. A korszerű technológiákon alapuló könyvtári ismerethordozókból, számítógépes, hálózatokból, multimédiás oktatóprogramokból történő információszerzés lehetőségének, módjának ismerete.</p>
--	---

4.13. Természetismeret tantárgy

Tantárgyak és szakaszok

Tantárgyak – szakaszok					
Alapozó szakasz		Fejlesztő szakasz		Megszilárdító szakasz	
5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam
Természetismeret (hon- és népismeret)		Természetismeret – Biológia, egészségtan Természetismeret – Fizika, kémia		Természetismeret – Biológia, egészségtan Természetismeret – Fizika, kémia (hon- és népismeret)	

ALAPOZÓ SZAKASZ5–6. évfolyamÓraszámok

	Szakaszok – évfolyamok	
	Alapozó szakasz	
	5.	6.
Heti óraszám	2	2
Éves óraszám	74	74

Témakörök ütemezése

Témakörök	Alapozó szakasz	
	5. évfolyam	6. évfolyam
Megismerési módszerek	x	x

Az élettelen természet anyagai, kölcsönhatások	x	x
Az élő természet – természetű növények, tenyésztett állatok	x	
A hazai tájak életközösségei		x
Természetföldrajzi környezetünk elemei: az időjárás, az éghajlat	x	
Földrajzi ismeretek alapozása – tájékozódás a térképen	x	

Célok

- Természtudományosan megalapozott, a tanulók által is megfigyelhető, megvizsgálható, a különböző ismeretszerzési forrásokból megerősíthető tudás átadása a környezet tárgyairól, anyagairól, élőlényeiről, jelenségeiről, folyamatairól.

Feladatok

- Az életkornak, a fejlettségnek megfelelő és a sajátos nevelési igényekkel összhangban lévő megismerési módszerek megtanítása.
- A közvetlen környezetben végezhető – természettel kapcsolatos tevékenységek elsajátítása.
- A földrajzi ismeretek tanulásának megalapozása.
- A térképen való tájékozódás kialakulásának segítése.
- A szűkebb és tágabb környezet megismerése iránti igény kialakítása.
- A tanuló tájékozódási képességének (térben, időben és saját személyére vonatkozóan) fejlesztése.
- Az élő és élettelen természet kölcsönös egymásra hatásának, sokféleségének megismertetése.
- A környezetük szépségét érzékelni tudó, azért tudatosan tenni képes emberré nevelés.
- A haza iránti megbecsülés, szeretet, a közösséghez tartozás érzésének felkeltése.

Tantárgyspecifikus fejlesztési feladatok, tevékenységek, tanulásszervezés

Tájékozódás a tudományos megismerésről

- Rendszeres megfigyelés, vizsgálódás, egyszerű becslés, mérés (önállóan, csoportban), a tapasztalatok megfogalmazása segítséggel, különféle információhordozók használata csoportmunkában – irányítás mellett.

Tájékozódás az élő és az élettelen természetről

- A használati tárgyak anyagainak felismerése, az anyagfogalom biztos használata.
- Egyszerű játékok, kísérletek a kölcsönhatásra (a hő, a fény terjedése), a mágnesességre; példák segítségével a hétköznapi folyamatokban tapasztalható energiafajták és energiahordozók megismerése.
- Az élővilág változásának bemutatása; az ember kultúrkörnyezetének értelmezése a növénytermesztésben, az állatok nevelésében.
- Konkrét példák az életközösségekre, az életközösségekben működő kapcsolatrendszer érzékeltetése.

Tájékozódás a közvetlen földrajzi környezetben

- Egyszerű megfigyeléseken, tapasztalatokon alapuló időjárás-megfigyelés, a változások értelmezése; alapvető mérések elvégzése, a folyamatokban megmutatkozó oksági kapcsolat felismerése – tanári irányítással; az időjárás és a halmazállapot-változás közötti kapcsolat felfedezése segítség mellett.
- Tapasztalatok gyűjtése a környezet felszíni formáiról.
- Ismeretek a térképi ábrázolásról, egyszerű tájékozódási gyakorlatok a térképen.
- Képi információk, rövid szemléletes leírások felhasználásával a földrajzi, domborzati, térképi elsődleges képzetek kialakítása.

Tantárgyi tartalmak, témakörök

Témakör	Tartalom
Megismerési módszerek	A megismerési módszerek és eszközök. Részvétel a tanári kísérletekben, kísérletezés. Balesetek megelőzése - szabályok. Könyvek, lexikonok, tömegkommunikációs eszközök használata az ismeretszerzésben. Természettudományos alapfogalmak kiépítése, használata. A vizsgálóeszközök adekvát megválasztása, használata. A tapasztalatok lejegyzése.
Az élettelen természet anyagai, kölcsönhatások	Az anyag legfontosabb tulajdonságai szerinti csoportosítás. Az anyagok kölcsönható képessége: a hőhatás, a mechanikai hatás, a gravitáció. Az égés, a fényjelenségek értelmezése példákkal. Halmazállapot-változások kísérleti megfigyelése, összekapcsolása az időjárási jelenségekkel. Ismerkedés konkrét, hétköznapi folyamatokban az energiával, az energiahordozók jelentőségével a hétköznapi életben.
Az élő természet – termesztett növények, tenyésztett állatok	Szántóföldi növények: a búza és a kukorica, egyéb gabonafélék. A zöldségeskert és a gyümölcsös kert növényei. Kártevők a zöldség- és a gyümölcsös kertben. Az állatok háziiasításának története, fontossága. A legismertebb háziállatok és szerepük az ember életében: sertés, szarvasmarha, ló, baromfi. Jellemző testrészeik, kultakarójuk, táplálkozásuk, szaporodásuk, ivadék gondozásuk, mozgásuk. A haszonállatok tartásának, gondozásának módja a

	ház körül és a nagyüzemekben. Allatvédelem.
A hazai tájak életközösségei	<p><i>A hazai mezők, rétek, élővilága</i> Jellegzetes növények: gyermekláncfű, csalán, kamilla. Jellegzetes állatok: fehér gólya, mezei nyúl, fűrgye gyík. Külső jegyeik, testfelépítésük, mozgásuk, szaporodásuk, alkalmazkodás a környezetben. Tápláléklánc felfedezése a mezők, rétek élővilágában. Emlős, madár, hüllő: csoportokba sorolás.</p> <p><i>A hazai erdők élővilága</i> Jellemző növényei: tölgyfa, bükkfa, erdei fenyő, kökény, vadrózsa, hóvirág, ibolya, gyöngyvirág, gyógynövények. A gombák az erdő különleges élőlényei. Jellemző állatai: – madarak: széncinke, nagy fakopács, erdei fülesbagoly, – emlősök: szarvas, vaddisznó, vörös róka, erdei egér, – rovarok: erdei vöröshangya, szarvasbogár, – puhatestűek: éti csiga. Az évszakonkénti változások erdeinkben, a növények és állatok életritmus. A megismert növények és állatok jellemzői. Az állatok testfelépítése, kültakarójuk, búvóhelyük, táplálkozásuk, szaporodásuk, ivadék gondozásuk. Az állatok és növények kölcsönös kapcsolata, egymásra utaltsága. Táplálékláncok az erdő életközösségében. Az ember felelőssége az erdők védelmében. Pusztító hatások. Az erdőgazdálkodás fő szabályai. Az erdőtüzek, a savas eső pusztító hatása.</p> <p><i>Hazai vizek, vízpartok élővilága</i> Jellemző növényei: nád, gyékény, fűzfa. Jellemző állatai: szúnyog, ponty, folyami rák, kecskebéka, vízisikló, tőkésréce. Egyéb vízi, vízparti élőlények folyamatos megfigyelése. A növények és állatok hasznosítása az ember életében. Jellemző táplálékláncok. A növények és állatok testfelépítése, életmódja, szaporodása. A vizek és vízpartok élővilágának jellemzői, évszakonkénti változásai. Alkalmazkodásuk a környezethez. Az állatok: kétéltű, hüllő, hal, madár, ízeltlábú csoportba rendezése.</p>
Természetföldrajzi környezetünk elemei: az időjárás, az éghajlat	<p>Az időjárás folyamatos megfigyelése. Az időjárás elemei: szél, csapadék, hőmérséklet, napsütés. A tapasztalatok rögzítése. Az időjárás-jelentések értelmezése. A víz körforgása a természetben. Az éghajlat fogalma.</p>
Földrajzi ismeretek alapozása – tájékozódás a térképen	<p>A világtájak a valóságban és a térképen. Az iránytű használata. Alaprajz, térkép vázlat, sík térkép, domború térkép. Domborzati viszonyokat jelölő színek és jelek a térképen. Vizek ábrázolása a térképen. A felszíni vizek fajtái. A vizek szennyezésének ártalmi és a vizek óvása. Hazánk térképének megismerése.</p>

A tantárgy kiemelt habilitációs/rehabilitációs célú feladatai

- A tartós figyelem és emlékezet fejlesztése, az érdeklődés, a kíváncsiság felkeltése és megtartása.
- A kifejezőképesség, az önálló megnyilatkozás, véleményformálás fejlesztése.
- A térbiztonság megerősítése a valóságos terepen és a térképi ábrázolásban, a szimbólumok használatával.
- A tér és az idő változásának felismerése, megfogalmazása, a természet folyamataiban a ciklikusság felfedezése, megfogalmazása.
- A gondolkodási műveletek fejlesztése, alkalmazása: rendezés, csoportosítás, következtetés, ok-okozat, kapcsolatrendszer felfedezése. Kifejezésük szóban, írásban és képi formában.
- Tanulási módszerek, szokások kialakulása az egyéni adottságoknak megfelelően, analógiák alkalmazása a feladatok megoldásában.

A tanulók értékelésének elvei

- Az értékelés alapja a tanulók önmagukhoz mért fejlődése. Az értékelés legfontosabb célja az ösztönzés. Ennek érdekében:
- Megismerési módszerek, tájékozódás: a tapasztalatgyűjtésben való aktivitás, pontosság, motiváltság. Vizsgáló eszközök használata, (irányítással, segítséggel) érzékenység, kíváncsiság, a közvetlen környezet jelenségei, folyamatai és anyagai iránt.
- Tájékozottság térben és időben: a valóságról szerzett információk pontossága, az elemi környezeti – földrajzi jelenségek, folyamatok térbeli, időbeli rendjének felfedezése példákön át – irányítás mellett, tájékozottság a lakóhely környékén, a térkép és valóság kapcsolatának felismerése, gyakorlottság, a környezetben lezajló folyamatok időrendjének felismerésében =időjárás, életmód, termelő tevékenység, az élővilág változása).
- Gondolkodási műveletek, kommunikáció: csoportokba rendezés, összefüggések észrevétele, egyszerű következtetések, analógiák alkalmazása, a tanult fogalmak pontos használata, egyszerű információhordozók kezelése, használata, elemi tájékozottság a lakóhelyre, otthonra, hazája természeti adottságaiban.

A szakasz végére elvárható követelmények

- A tanuló tudja tapasztalatait szóban, írásban rögzíteni.
- Legyen tapasztalata a hó hatására bekövetkező változásokról.
- Ismerje a tanult és vizsgált anyagok jellemző tulajdonságait, tudja azokat felsorolni.
- Tudja, hogy tűz esetén hogyan kell segítséget kérni.
- Ismerje a természetett növények, valamint a házi és ház körül élő állatok szerepét az ember életében.
- Tudja adott szempontok szerint jellemezni a tanult állatok testfelépítését, kültakaróját, életmódját, táplálkozását, szaporodását.
- Tudja felsorolni az időjárás elemeit és ezek segítségével önállóan jellemezni a napi időjárást.

- Tudja felsorolni és kijelölni a fő világtájakat a valóságban és a térképen.
- Tudja használni az iránytűt.
- Ismerje a színek jelentését a térképen.
- Ismerje fel Magyarország természetföldrajzi térképét.
- Ismerjen fel és nevezzen meg a hazai tájakra jellemző egy-egy növényt és állatot.
- Tudja jellemezni és csoportosítani a tanult növényeket és állatokat, adott szempontok alapján.
- Ismerje az összefüggéseket az időjárás, az évszakok változása és az élő természetben végbemenő változások között.
- Tudja, hogy az ember pozitív és negatív értelemben is befolyásolja a természeti életközösségek fennmaradását, életét.
- Tudjon felsorolni a környezetében alkalmazott környezetvédelmi módszereket.
- Aktívan vegyen részt környezetvédelmi tevékenységben.
- Használja tudatosan az ismeretszerzési eszközöket, módszereket.
- Váljon igényévé a könyvek és egyéb ismerethordozók használata.
- Legyen képes önállóan lejegyezni tapasztalatait.

FEJLESZTŐ SZAKASZ

7–8. évfolyam

Biológia, egészségtan

Fizika – kémia

Óraszámok

	Szakaszok – évfolyamok	
	Fejlesztő szakasz	
	7.	8.
Heti óraszám	3	3
Éves óraszám	111	111

Témakörök ütemezése

Biológia, egészségtan

Témakörök	Fejlesztő szakasz	
	7.	8.
A növények és az állatok életműködése	x	
Távoli tájak természetes életközösségei	x	
Az emberi test és működése		x
Egészségtani ismeretek	x	x

Fizika – kémia

Témakörök	Fejlesztő szakasz	
	7.	8.
A testek mozgása, mozgásállapot-változások	x	
A mechanikai munka, az egyszerű gépek		x
Hőtani alapjelenségek	x	
A nyomás		x
Kémiai alapismeretek. A kémia mint tudomány	x	
Az anyagok tulajdonságai és változásai		
Fémes és nemfémes elemek, valamint vegyületeik		x
Vegyszerek a háztartásban. Környezetvédelmi ismeretek	x	x

A tanulók értékelésének elvei (a biológia, egészségtan; fizika – kémia tantárgyaknál)

A tanulók értékelésének célja a tanulók fejlesztése.

Szemponyjai

Helyes képzetek kialakulása, a tanult és begyakorolt szakkifejezések használatának fejlettsége.

A megismert, megtapasztalt összefüggések felismerése, megfogalmazásának szintje.

A természettudományos megismerés szintje – a tanuló egyéni fejlettségének figyelembevételével.

A kísérletekben történő részvétel, egyszerű vizsgálódások, kísérletek önálló vagy párokban történő megoldása.

A gondolkodási funkciók, műveletvégzések szintje, alkalmazásuk önállóan vagy irányítás mellett.

Ismeretek gyakorlati alkalmazása saját életvitelében.

Tantárgyspecifikus tanulási szokások, az önálló vagy az irányított tanulás szintje.

A tanulmányok során elsajátított magatartási és viselkedési szabályok bensővé válása.

A jelenségek, folyamatok közül az emberre, a környezetre veszélyt jelentők felismerése, környezettudatos fogyasztói magatartás.

A tanuló részvétele a közös munkában, feladatokban, egyéni vállalkásokban.

A tantárgyak kiemelt habilitációs/rehabilitációs célú feladatai

Gyakorlati problémák felismerése, korszerű életvezetés

Példák, gyakorlati feladatok segítségével tudatosítani az iskolában tanultak és az iskolán kívüli világ közötti kapcsolatot.

Ésszerű életvezetési stratégiák kialakítása, elfogadtatása, a negatív életvitel következményeinek beláttatása.

Egészség- és környezetvédelem:

Az egészség- és környezetvédelmi ismeretek megerősítése hétköznapi példákkal, rávezetéssel, tudatosítással, gyakorlati alkalmazással.

Környezetvédő magatartás kialakítása.

Természetbarát, ökológikus szemlélet formálása, példák bemutatása, összefüggések feltárása az érzelmi intelligencia mozgósításával.

Gondolkodási műveletek fejlesztése, megerősítése

A gondolkodás rugalmasságának, a kritikai, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése sok életszerű példán, gyakorlaton át.

A tanult analógiák transzfer hatásának megerősítése új feladatban, tevékenységben.

Az általános képességek fejlesztése

A kommunikációs, a téri irányok, téri viszonyok, a térbeli szókinés, az időészlelés pontossága, tudatossága.

Kommunikáció változó helyzetekben.

Különbféle vélemény, nézet egyszerű kifejezése.

Az önálló tanulás erősítése.

Az információhordozók használatának képessége.

Biológia, egészségtan

Célok

Tudományosan megalapozott, korszerű ismeretek nyújtása a növényi, állati, emberi szervezet működéséről, az egészség megóvásáról, hozzásegítve a tanulókat az egészséges életmód kialakítása és megtartása szempontjából szükséges szokásrend elsajátításához.

Annak elérése, hogy a tanulók képesek legyenek napi egészségügyi problémáik megoldására, megfelelő segítség kérésére és a kapott tanácsok betartására.

Feladatok

Az élő és élettelen természet szoros kapcsolatának, az élőlények állandóságának és változékonyságának megismertetése.

A távoli tájak életközösségeinek megismerése.

Az egészséges emberi szervezet és működésének megismerése.

Az egészségmegőrző szokások elsajátítása iránti igény kialakítása.

Felelősség kialakítása a család testi-lelki egészségének megóvása iránt.

Tegye képessé őket arra, hogy baleset, betegség esetén célszerűen cselekedjenek és elemi szinten segítséget tudjanak nyújtani.

Az egészségkárosító szokások megismerése és meggyőződéses elutasítása iránti belső igény kialakítása.

Egészségügyi témájú kiadványok, filmek, újságok iránti figyelem felkeltése.

Az egészséges környezet megóvása iránti felelősségtudat kialakítása, az aktív természetvédelem iránti igény felkeltése.

Tantárgyi tartalmak, témakörök

Témakör	Tartalom
A növények és az állatok életműködése	A növényi sejt és szövet. A növények tápanyagfelvétele, gázcseréje, anyagátalakítása, szaporodása, mozgása. Fotoszintézis. A növények szerepe az emberek életében. Egysejtű és soksejtű állatok. Az állatok táplálkozása, légzése, mozgása, szaporodása. Utógondozási formák. Az állatok kültakarója. Az állatok szerepe az ember életében.

Távoli tájak természetes életközösségei	<p><i>A dél-amerikai erdők jellemző növényei és állatai:</i> óriásfák, kúszónövények, fán lakó növények. Bögőmajom, jaguár, óriáskígyó.</p> <p><i>A szavannák élővilága:</i> fűfélék, majomkenyérfa. Csimpánz, antilopfélék, oroszlán, elefánt, nilusi krokodil.</p> <p><i>A sivatagok élővilága:</i> kaktuszok, teve, vipera.</p> <p><i>A mérsékelt égövi füves puszták élővilága:</i> tajgaerdő: lucfenyő, vörösfenyő, nyír. Antilopok, futómadarak, bölény.</p> <p><i>A tengerek élővilága:</i> planktonok, heringek, korallok, kék bálna, cápa.</p> <p><i>A hideg övezet élővilága:</i> tundra. A sarkvidékek jellemző élőlényei.</p>
Az emberi test és működése	<p>Sejtek, szövetek, szervek, szervrendszerek, szervezet.</p> <p><i>A bőr:</i> szerkezete, bőrérzékelés. A túlzott napozás veszélyei.</p> <p><i>A mozgás:</i> a test fontosabb csontjai. A csontok kapcsolódása. Az izmok rögzülése és feladataik. A mozgásszegény életmód következményei.</p> <p><i>A táplálkozás:</i> a táplálkozás szervei. Az emésztés folyamata. A fogápolás és az egészséges táplálkozás fontossága.</p> <p><i>A légzés:</i> a légzés szervei. A légcseré. A dohányzás káros hatásai.</p> <p>A keringési rendszer részei, funkciója.</p> <p>A vér anyagszállítása, útja a nagy- és kisvérkörben.</p> <p>Összetétele.</p> <p>A kiválasztás szervei és működése. A kiválasztó működés jelentősége a szervezet fenntartásában.</p> <p><i>A szaporodás:</i> a férfi ivarszervek és működésük. A női ivarszervek és működésük.</p> <p>A terhesség és a szülés. Az ember nemi élete. Az ivarszervek higiéniéje. Fogamzásgátlás.</p> <p>Az idegi szabályozás.</p> <p><i>Az érzékszervek:</i> látás, hallás, szag- és hőérzékelés.</p> <p>Az idegrendszer tagolódása, működésének főbb jellemzői.</p> <p>A kábító- és élvezeti szerek hatása az idegrendszerre.</p>
Egészségtani ismeretek	<p>Az ember legnagyobb kincse az egészsége. Az egészség megóvásának alapfeltétele az egészséges környezet és életrend.</p> <p>A Föld népessége, az emberek sokfélék.</p> <p>Földünk jellemző embertípusai.</p> <p>A másság elfogadása.</p> <p>A betegség tünetei általában. Mikor kell orvoshoz fordulni? Teendők az orvos érkezéséig.</p> <p>A természetgyógyászat, népi gyógymódok.</p> <p>A gyógynövények szerepe a gyógyításban.</p> <p>A kuruzslás.</p>

Fejlesztési feladatok, tevékenységek, tanulásszervezés

Ismeretszerzés, tanulás

Fokozatosan nagyobb önállóság a megfigyelésekben, vizsgálódások, egyszerű kísérletek, mérések végzésében.

Páros, csoportos feladatok az információszerzésben, az információhordozók kezelésében segítségadás mellett.

Vázlatok, rajzok, feljegyzések készítése.

Szóbeli írásbeli beszámolás, egyszerű leírás, jellemzés.

Tájékozódás az egyszerű természetről

Az élővilágról szerezhető információk jelentősége, kíváncsiság, érdeklődés felkeltése.

A kommunikációs helyzetek, a közvetlen tapasztalatszerzés lehetőségeinek megteremtése során az együttműködés képességének fejlesztése.

Az élővilág egyensúlyának bemutatása az életből vett példákon.

Ismeretek bővítése az életjelenségek körében – növények, állatok tekintetében.

Az életközösségek leírására vonatkozó rendszerek elsajátítása – algoritmusok, analógiák alkalmazása.

Tájékozottság az emberi szervezete működésében

Ismeretszerzés a saját szervezet működéséről, felépítéséről – megfigyelések, vizsgálódások, konkrét tapasztalatok segítségével.

A saját és mások tapasztalatainak elemi szintű értelmezése, egyszerű következtetések levonása.

A gyakoribb betegségek megelőzésére szolgáló, a gyógyítás mindenki számára elérhető módozatainak ismerete, a környezet és az egészség közötti kapcsolat felismerése.

Az emberi szervezetet veszélyeztető anyagok hatásainak megismerése.

Önismeret, önellfogadás, egészségmegóvás készségének fejlesztése.

A szakasz végére elvárható követelmény

A tanuló tudjon példákat mondani a tanult életközösségek növényi és állati egyedeire, jellemző életformájukra.

Legyen képes példákon keresztül bemutatni egy-egy életközösséget veszélyeztető történetét és az ember felelősségét.

Vegyen részt a növények, állatok gondozásában, óvásában, becsülje élő környezetét.

Legyen igénye egészséges környezetre, tevőlegesen vegyen részt annak kialakításában.

Fogadja el a másságot, lássa meg benne a természet sokszínűségét, szépségét. Legyen toleráns a saját környezetében felfedezhető mássággal kapcsolatosan.

Bővítse ismeretei különféle információhordozó anyagokon keresztül.

Legyen képes információk rövid, tömör közlésére szóban és írásban.

Ismerje saját teste felépítését, a szervrendszereket. Tudja elhelyezkedésüket, működésük lényegét és szerepét a szervezet harmonikus működésében.

Ismerje a fogamzásgátlás néhány lehetőségét.

Legyen képes megkülönböztetni a szervezet egészséges és beteg működését.

Legyenek ismeretei a természetgyógyászatról. Utasítsa el a kurzuslás minden formáját.

Fizika

Célok

A korszerű fizikai szemléletmódra nevelés.

A mindennapi élet és a technikai fejlődés által felvetett egyszerűbb, fizikával kapcsolatos ismeretek nyújtása.

Feladatok

A fizikai jelenségek, folyamatok iránti érdeklődés felkeltése.

Meggyőződés kialakítása arról, hogy a mindennapi élet problémáinak megoldásában és az életünk minőségét meghatározó műszaki-tudományos fejlődésben jelentős szerepe van a fizika tudományának.

A technikai és kommunikációs készség, a gondolkodás fejlesztése.

A szakmatanulás megalapozása a fizikai ismeretekkel.

Környezettudatos magatartásra, aktív környezetvédelemre nevelés.

Annak tudatosítása, hogy a természet egységes egész, a különböző tudományok ugyanazt az anyagi világot vizsgálják.

Alapismeretek nyújtása az anyag fizikai tulajdonságairól, a kölcsönhatásokról, a mindennapi gyakorlatban is megfigyelhető problémákról.

A fizikai vizsgálatok eszközrendszerének, munkamódszereinek megismertetése. A pontosság, a munkafegyelem jelentőségének beláttatása.

A megismerési módszerek egyre önállóbb használatának gyakoroltatása, a tapasztalatok pontos megfogalmazása.

Tantárgyi tartalmak, témakörök

Témakörök	Tartalom
A testek mozgása, mozgásállapot-változások	A testek mozgása: mozgás és nyugalom. Az egyenes vonalú egyenletes mozgás, az egyenletesen változó mozgás, körmozgás és rezgőmozgás megfigyelése. A szabadesés. A dinamika alapjai. A testek tehetetlensége és tömege. Az erő mozgásállapot-változtató hatása. Erő-ellenelő – példák a mindennapi életből.

A mechanikai munka, az egyszerű gépek	A mechanikai munka: a munka értelmezése. A munka, az erő és az út összefüggése. Egyszerű számításos feladatok. Az egyszerű gépek: emelő, lejtő, hengerkerék, csiga. Egykarú, kétkarú emelő. Alló, mozgó csiga – csigasor. Egyszerű gépek a gyakorlatban.
Hőtani alapjelenségek	A hőmérséklet mérése. A hőtágulás jelensége a mindennapi életben. A termikus kölcsönhatás, a hőmennyiség. A termikus energia felhasználása a mindennapokban munkavégzésre. Halmazállapot-változások: olvadás, fagyás, forrás, párolgás, lecsapódás megfigyelése hétköznapi példákon. Olvadáspont, forráspont. Az égés, égéshő. Tűzoltás. Teendők tűz észlelésekor. Az energia-megmaradás érzékeltetése egyszerű, hétköznapi példákkal. Az energiamegmaradás törvénye.
A nyomás	A nyomás értelmezése egyszerű kísérletek alapján. A szilárd testek által kifejtett nyomás. Nyomás a folyadékokban és gázokban. Gyakorlati példák keresése: járművek fékberendezései, hidraulikus sajtó. Közlekedőedények megfigyelése egyszerű kísérletek során. Gyakorlati vonatkozások pl. kutak, vizek szennyeződése belvizek esetén. Arkhimédész törvényének érvényesülése a gyakorlatban. A felhajtóerő, úszás, lebegés, elmerülés feltételeinek megfigyelése kísérletekben. A felületi feszültség megfigyelése a mindennapok gyakorlatában.

Fejlesztési feladatok, tevékenységek, tanulásszervezés

Természettudományos megismerés

Fokozódó igény és kíváncsiság a kísérletezés, a vizsgálódás, a folyamatok megértése iránt.

Gyakorlottság megteremtése az ábrák értelmezésében az eszközök működésének megértésében, egyszerű szóbeli, írásbeli leírásában.

Változások felismerése, okok keresése irányítás mellett.

A háztartás, a környezet ismert és használt egyszerű gépeinek működtetése, a fizikai ismeretek alkalmazása a működtetés során.

Vegye észre a fizika és a többi természettudomány közti szoros kapcsolatot tanári irányítással.

Tevékenységek

Jelenségek, kísérletek megfigyelése, értelmezése szóban.

Becslések, mérések, az eredmények ellenőrzése, lejegyzése.

Fizikai problémák felismerése a gyakorlatban, megoldások keresése.

Ismeretterjesztő irodalom, lexikonok, információhordozók használata tanári segítséggel.

A szakasz végére elvárható követelmények

A tanuló legyen képes egyszerű mechanikai és hőtani jelenségeket megfigyelni a gyakorlatban és kísérletekben, fogalmazza meg tapasztalatait.

Ismerje fel a tanult fizikai ismeretek szerepét a technikai és természeti környezetben.

Ismerje a fizikai vizsgálatokhoz szükséges eszközök balesetmentes használatát.

Legyen járatos a mérések végzésében és tudjon egyszerű kísérleteket önállóan is elvégezni.

Tudja kiválasztani azokat a cikkeket, könyveket, rádió-, televízió-műsorokat, amelyek segíthetik a fizikai jelenségek jobb megismerését.

Tudja megkülönböztetni az egyenletes és egyenletesen változó mozgásokat.

Tudja, hogy nem a mozgás fenntartásához, hanem a mozgásállapot megváltoztatásához kell erő.

Ismerje fel a halmazállapot-változásokat a mindennapok gyakorlatában.

Ismerje a hőmérséklet-kiegyenlítődés elvét és az energiamegmaradás törvényét.

Tudjon gyakorlati példákat mondani a hőmérséklet mérésére.

Példák segítségével tudja értelmezni, hogy mi a különbség a test súlya és tömege között.

Ismerje fel az anyagok halmazállapotát, tudja azokat jellemezni.

Ismerjen fel a gyakorlatban néhány egyszerű gépet.

Legyen tájékozott arról, hogy az egyszerű gépek a mindennapi munkavégzésben nélkülözhetetlenek. Tudja, hogy az összetett gépek alapjául is az egyszerű gépek szolgálnak.

Tudjon példát mondani a nyomás fizikai törvénye alapján készült berendezésére.

Kémia

Célok

Olyan alapismeretek nyújtása, amelyek lehetővé teszik a modern életben megjelenő vegyszerek kémiai folyamatok felismerését.

Segítség nyújtása abban, hogy a kémia tudományának gyakorlati eredményei ne fenyegetettséget jelentsenek, hanem lehetőséget a komfortosabb élet megteremtésére.

A természettudományokon belül felkelteni a tanulók érdeklődését a kémia iránt.

Feladatok

A kémiai megfigyelésekhez, kísérletekhez szükséges eszközök, anyagok, módszerek és magatartás megismertetése.

Az alapvető kémiai fogalmak, műveltségelemek elsajátíttatása.

A mindennapi életben megjelenő kémiai jelenségek felfedeztetése és értelmezése.

A megszerzett tapasztalatok, tudáselemek alkalmazása a napi problémák megoldásában.

A figyelem felkeltése, motiválás a kémia tudományával kapcsolatos hírek, cikkek, könyvek, tudósítások olvasására, értelmezésére.

Meggyőződés kialakítása arról, hogy az ember felelős környezete állapotáért.

A természet szeretetére és a környezettudatos, környezetvédő magatartásra nevelés.

Tantárgyi tartalmak, témakörök

Témakör	Tartalom
Kémiai alapismeretek. A kémia mint tudomány	A kémia mint tudomány a természettudományok része. Néhány híres magyar kémikus nevének, munkássága lényegének megismerése. A kísérletezés szerepe a kémiai megfigyelésekben. Kísérleti eszközök megismerése. A periódusos rendszer szerepe az elemek közötti tájékozódásban.
Az anyagok tulajdonságai és változásai	A fizikai és kémiai változások jellemzői. Anyagok, elemek vizsgálata. Az anyagok csoportosítása – természetes anyagok, vegyipari termékek. Szervetlen és szerves anyagok. Változások jellemzői: fizikai és kémiai változás. Keverék és vegyület. Oldás, a víz mint oldószer. A levegő az oxigén és a nitrogén keveréke. Az égés. Az égés feltételei. Az oxidáció. Gyors és lassú égés.
Fémes elemek és vegyületeik	Fémes elemek: vas – vasgyártás, acél, alumínium, arany, ezüst, réz. Korróziós jelenségek a mindennapokban – korrózióvédelem. További elemek, szervetlen anyagok a természetben: nátrium, kálium, kalcium- karbonát. Szervetlen tisztítószer: hypo, sósav. Mosószer a háztartásban. Környezeti kémia: energiagazdálkodás, az emberi szervezet energiahordozói – zsírok, szénhidrátok, fehérjék (egyben építőanyagok).
Nemfémes elemek és vegyületeik	Nemfémes elemek – a víz, a levegő – hidrogén, oxigén, klór, nitrogén – megismerésük kísérlet útján. Nemfémes elemek és vegyületeik – a szén, gránit, gyémánt. A szén megfigyelése, a grafit, a gyémánt jellemzői.
Vegyszerek a háztartásban	Mosó- és tisztítószer használati utasításainak és összetételi ismertetőinek közös értelmezése.
Környezetvédelmi ismeretek	Az el nem használt vegyszerek elhelyezésének szabályai a környezetvédelmi szempontok figyelembevételével. A levegő és víz szennyeződésének megfigyelése. Okok keresése,

példák a napi sajtóból.

Fejlesztési feladatok, tevékenységek, tanulásszervezés

Természettudományos megismerés

Az ismeretszerzés iránti igény felkeltése, fenntartása.

Gyakorlottság az önálló kísérletezésben az egyszerű ártalmatlan anyagok, folyamatok megfigyelésénél; gyakorlat szerzése a lényegkiemelésben, csoportosításban, összehasonlításban, az elemzésben.

Ismeretek szerzése a környezetben előforduló anyagokról: biztonságos szakszerű használatuk a hétköznapi életben;

A környezetszennyezés káros következményeinek megértetése.

Szokásrend, viselkedésrend megerősítése.

Tudatosság erősítése az életvezetésben, az egészségük megőrzésében, a háztartásvezetésben.

Tevékenységek

Megfigyelés és összehasonlítás.

Kísérletek.

Tapasztalatok gyűjtése, megfogalmazása, következtetések levonása.

A mértékegységek gyakorlása.

Összefüggések felfedezése tanári segítséggel.

A tapasztalatok felhasználása a mindennapi gyakorlatban.

Információk felkutatása.

Gyűjtőmunka.

Megfigyelések rögzítése tanári segítséggel.

Szabályok gyakorlása.

Modellezés.

A szaknyelv elemi kifejezéseinek megismerése, használata.

A szakasz végére elvárható követelmények

L ássa be a kémiai ismeretek fontosságát a mindennapi életben és a tudományos fejlődésben.

Tudja csoportosítani tanári segítséggel a változásokat aszerint, hogy megváltozott-e az anyagok minősége.

Ismerje fel a vizsgált anyagok leglényegesebb fizikai és kémia tulajdonságait.

Tudja, hogy az oxigén és a víz elengedhetetlen feltétele az életnek.

Ismerje a tűz hasznát és pusztítását. Ismerje a tűzoltás néhány alapszabályát.

Legyen képes tájékozódni a napi sajtóban, ismereteket szerezni a médián keresztül, tudja azokat átadni, értelmezni.

Fogalmazza meg tanári segítséggel, majd fokozódó önállósággal a vizsgált anyagok jellemző tulajdonságait.

Tudja, hogy a lúg veszélyes mérge, ismerje kezelésének szabályait.

Mondjon példát lúgok hasznosítására.

A tanuló ismerje a tanult elemek és vegyületek nevét.

Tudjon példát mondani felhasználásukról, jelentőségükről az ember életében.

Ismerje azokat a veszélyeket, amelyeket a tanult kémiai anyagok jelenthetnek, tartsa be kezelésük, tárolásuk szabályait.

Tudja, hogy a vásárolt termékek használata előtt mindig el kell olvasni a használati utasítást és azt maradéktalanul be kell tartani.

A katolikus egyház tanítása szerint a jóra való restség, a tunyaság- bűn!

Befejező gondolatok

Az (ön)nevelésben az irány a fontos, nem pedig a sebesség .

Nevelési-pedagógiai programunk helyi tantervi részével igyekszünk a kor igényeinek megfelelni, de leginkább az Isten akarata szerint szeretnénk hivatásunkat gyakorolni, a ránk bízott növendékek személyiségét fejleszteni, rájuk lélektől-lélekig hatni, hogy a nevelés-tanítás-tanulás folyamatában:

- Sikerélményt szerezzenek.
- Növekedjen a hitük.
- Erősödjön az önbizalmuk.
- Javuljon a viszonyuk a tanuláshoz.
- Növekedjen az aktivitás, a kreativitás az órákon.
- Rövidebb idő alatt és hatékonyabban legyenek képesek tanulni.

Sok sikerélmény és önbizalom kell ahhoz, hogy „szemünk fénye”, a gyermek, a lehető legtöbbet hozza ki magából. Ezek nélkül nem jön létre az ismeretszerzéshez szükséges aktivitás. Ha a gyermeket önmaga teljesítményéhez mértén dicsérik, akkor megtapasztalja az ismeretszerzéshez kapcsolódó pozitív élményt. Ekkor ér el arra a szintre, amikor a tanulás nem kellemetlen velejárója a gyerekkornak, hanem kaland az ismeretlen felfedezésére!

"Minden kínlódáson túl is csodálatos dolog embert formálni. Igazán isteni dolog, a teremtéshez hasonló leginkább, minden alkotás közt az Úristen a legsajátosabb munkáját osztja meg velem. A lélegzetem is elállt, mikor észrevettem tanítványaimon újjaim nyomát. Ha szavam lepergett volna róluk, az természetes lett volna, de mikor hajlottak és formálódtak a kezemben, akkor megdöbbsent csodálkozással álltam meg.

Csodálatos titok csirázik bennem. Mert igaz az is, hogy tőlem semmi sem telik, kegyelem nélkül csak kiaszott fű vagyok, nem kövér legelő. De igaz ez is: ha nem is minden, de sok minden rajtam fordul. Szabad és önálló vagyok, de csak addig, míg arra használom, hogy az Úristen rabja legyek.

Letérdelek Uram. Te formáld ki formáló kezeimet."

(Mónika naplója - Vigília, Bp. 1990.)